

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 347

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

56. sējums

2013. gada 20. decembris

Saturs

I Leģislatīvi akti

REGULAS

- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1285/2013 (2013. gada 11. decembris) par Eiropas satelītu navigācijas sistēmu ieviešanu un ekspluatāciju un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 876/2002 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 683/2008..... 1
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1286/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido rīcības programmu nodokļu sistēmu darbības uzlabošanai Eiropas Savienībā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ("Fiscalis 2020") un atceļ Lēmumu Nr. 1482/2007/EK..... 25
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1287/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (COSME) (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK ⁽¹⁾..... 33
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1288/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā "Erasmus+" un atceļ Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK ⁽¹⁾..... 50
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1289/2013 (2013. gada 11. decembris), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas 74

Cena: EUR 15

(Turpinājums nākamajā lappusē)

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 ⁽¹⁾	81
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK ⁽¹⁾	104
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1292/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 294/2008 par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta izveidi ⁽¹⁾	174
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1293/2013 (2013. gada 11. decembris) par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007 ⁽¹⁾	185
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1294/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido rīcības programmu muitas nozarei Eiropas Savienībā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ("Muita 2020") un atceļ Lēmumu Nr. 624/2007/EK	209
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1295/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1718/2006/EK, Lēmumu Nr. 1855/2006/EK un Lēmumu Nr. 1041/2009/EK ⁽¹⁾	221
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1296/2013 (2013. gada 11. decembris) par Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu ("EaSI") un ar kuru groza Lēmumu Nr. 283/2010/ES, ar ko izveido Eiropas progresa mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai ⁽¹⁾	238
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1297/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 attiecībā uz konkrētām normām, kuras saistītas ar finanšu pārvaldību konkrētām dalībvalstīm, kas saistībā ar finanšu stabilitāti saskaras ar nopietnām grūtībām vai kam draud šādas grūtības, atcelšanas noteikumiem konkrētām dalībvalstīm un noteikumiem par noslēguma maksājumiem	253
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1298/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 attiecībā uz Eiropas Sociālā fonda finanšu piešķirumu konkrētām dalībvalstīm	256
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1299/2013 (2013. gada 17. decembris) par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība"	259

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1285/2013

(2013. gada 11. decembris)

par Eiropas satelītu navigācijas sistēmu ieviešanu un ekspluatāciju un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 876/2002 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 683/2008

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 172. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atziņumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Eiropas satelītu navigācijas politikas mērķis ir Savienībai nodrošināt divas satelītu navigācijas sistēmas — ar *Galileo* programmu izveidoto sistēmu un *EGNOS* sistēmu ("sistēmas"). Šīs sistēmas ir izveidotas saskaņā ar programmām *Galileo* un *EGNOS*. Katra infrastruktūra sastāv no satelītiem un zemes staciju tīkla.

(2) *Galileo* programmas mērķis ir izveidot un ekspluatēt pirmo satelītu navigācijas un pozicionēšanas infrastruktūru, kas īpaši izstrādāta civilām vajadzībām un ko var

izmantot dažādi publiskie un privātie dalībnieki Eiropā un visā pasaulē. Ar *Galileo* programmu izveidotā sistēma darbojas neatkarīgi no citām jau esošām vai nākotnē veidojamām sistēmām, tādējādi cita starpā sekmējot Savienības stratēģisko autonomiju, kā to uzsvēra Eiropas Parlaments un Padome.

(3) *EGNOS* programmas mērķis ir uzlabot esošo globālo navigācijas satelītu sistēmu ("GNSS") doto brīvi pieejamu signālu kvalitāti, kā arī to brīvi pieejamu pakalpojumu signālu kvalitāti, kurus piedāvā saskaņā ar *Galileo* programmu izveidotā sistēma, kad tie kļūst pieejami. *EGNOS* programmas piedāvātajiem pakalpojumiem prioritāri būtu jāpārklāj dalībvalstu teritorija, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā, šim nolūkam aptverot arī Azoru salas, Kanāriju salas un Madeiru.

(4) Eiropas Parlaments, Padome, Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Reģionu komiteja ir pastāvīgi sniegusi visu iespējamo atbalstu *Galileo* un *EGNOS* programmām.

(5) Tā kā *Galileo* un *EGNOS* programmas šobrīd jau ir ievērojami attīstījušās un tiks uzsākts sistēmu ekspluatācijas posms, ir nepieciešams īpašs juridisks instruments, kas atbilstu programmu vajadzībām, jo īpaši attiecībā uz pārvaldību un drošību, un kas atbilstu labas finanšu pārvaldības prasībām, kā arī veicinātu sistēmu izmantošanu.

(6) Sistēmas ietver infrastruktūras, kuras izveidotas kā Eiropas komunikāciju tīkli un kuru izmantojums sniedzas pāri dalībvalstu robežām. Turklāt šo sistēmu piedāvātie pakalpojumi veicina plašas ekonomiskās un sociālās darbības, tostarp Eiropas tīklu attīstību transporta, telekomunikāciju un enerģētikas infrastruktūru jomā.

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 179. lpp.

- (7) *Galileo* un *EGNOS* programmas ir rūpnieciskās politikas instruments un atbilst stratēģijai "Eiropa 2020", kā norādīts Komisijas 2010. gada 17. novembra paziņojumā "Integrēta rūpniecības politika globalizācijas laikmetam — prioritāte konkurētspējai un ilgtspējai". Tās ir minētas arī Komisijas 2011. gada 4. aprīļa paziņojumā "Virzībā uz Eiropas Savienības kosmosa stratēģiju pilsoņu interesēs". Minētās programmas sniedz virkni ieguvumu Savienības ekonomikai un pilsoņiem, un to kopējā vērtība laika posmā no 2014. gada līdz 2034. gadam tiek lēsta apmēram EUR 130 miljardu apjomā.
- (8) Aizvien vairāk ekonomikas nozaru un jo īpaši transports, telekomunikācijas, lauksaimniecība un enerģētika arvien vairāk izmanto satelītu navigācijas sistēmas. Valsts iestādes, piemēram, avārijas dienesti, policija, križu pārvarēšanas vai robežu pārvaldības struktūras, arī var gūt priekšrocības no šādām sistēmām dažādās jomās. Attīstot satelītu navigācijas izmantošanu, tiek nodrošinātas milzīgas priekšrocības ekonomikai, sabiedrībai un videi. Šādas sociāli ekonomiskas priekšrocības ir sadalītas trīs galvenajās kategorijās: tiešie ieguvumi no tirgus izaugsmes kosmosa jomā, tiešie ieguvumi no lietojumu un pakalpojumu pakārtotā tirgus izaugsmes, kuru pamatā ir GNSS, un netiešie ieguvumi, kuri rodas jaunu lietojumu izstrādes rezultātā citās nozarēs vai nododot tehnoloģijas citām nozarēm, kas gan nodrošina citām nozarēm jaunas iespējas tirgū, ražošanas pieaugumu nozarē un ieguvumu visai sabiedrībai, kas izpaužas piesārņojuma samazinājumā, vai drošuma un drošības līmeņa uzlabojumā.
- (9) Tādēļ ir svarīgi, ka Savienība atbalsta lietojumu un pakalpojumu izstrādi, kuru pamatā ir šīs sistēmas. Tas ļaus Savienības pilsoņiem gūt priekšrocības, kas izriet no sistēmām, un nodrošināt, ka tiek saglabāta sabiedrības uzticēšanās *Galileo* un *EGNOS* programmām. Vispiemērotākais instruments ar lietojumiem saistītās pētniecības un inovāciju, kuru pamatā ir GNSS, finansēšanai ir Pētniecības un inovācijas pamatprogramma "Apvārsnis 2020" ("Apvārsnis 2020"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013⁽¹⁾. Tomēr ļoti specifiskas pētniecības un izstrādes darbības sagatavošanās posmā būtu jāfinansē no budžeta dotācijām, kas paredzētas šajā regulā norādītajām *Galileo* un *EGNOS* programmām, ja šādas darbības attiecas uz būtiski svarīgiem elementiem, piemēram, ar *Galileo* programmu savietojamām mikroshēmām un uztvērējiem, kas sekmēs lietojumu izstrādi dažādās ekonomikas nozarēs. Tomēr šādam finansējumam nevajadzētu pakļaut riskam to infrastruktūru izvērsšanu vai ekspluatāciju, kuras izveidotas saskaņā ar programmām.
- (10) Ņemot vērā satelītu navigācijas aizvien pieaugošo izmantojumu dažādās jomās, pakalpojumu sniegšanas pārtraukums varētu radīt lielu kaitējumu mūsdienu sabiedrībai un izraisīt zaudējumus daudziem uzņēmējiem. Turklāt, ievērojot to stratēģisko lomu, satelītu navigācijas sistēmas ir kritiska infrastruktūra, ko var izmantot ļaunprātīgi. Minētie faktori varētu ietekmēt Savienības un tās dalībvalstu un pilsoņu drošību. Tādēļ izstrādājot, attīstot, izvērsot un ekspluatējot infrastruktūras, kas izveidotas saskaņā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām, būtu jāņem vērā drošības prasības saskaņā ar standarta praksi.
- (11) Programmā *Galileo* ir formulēšanas posms, kas ir noslēdzies, attīstības un apstiprināšanas posms, kam vajadzētu beigties līdz 2013. gadam, izvērsšanas posms, ko uzsāka 2008. gadā un kam vajadzētu noslēgties 2020. gadā, un ekspluatācijas posms, kam vajadzētu pakāpeniski sākties no 2014.–2015. gada, lai iegūtu pilnībā darbīgu sistēmu 2020. gadā. Pirmie četri funkcionējošie satelīti tika uzbūvēti, kā arī to darbība tika uzsāka attīstības un apstiprināšanas posmā, kamēr satelītu pilnīga konstelācija būtu jāpabeidz izvērsšanas posmā, bet papildināšanai būtu jānotiek ekspluatācijas posmā. Atbilstīgi būtu jāattīsta uz zemes esošā infrastruktūra, kā arī jānodrošina tās darbība.
- (12) *EGNOS* programma patlaban atrodas ekspluatācijas posmā, kopš attiecīgi 2009. gada oktobrī un 2011. gada martā tika paziņots par tās brīvi pieejamā pakalpojuma darbības uzsākšanu un par dzīvības aizsardzības pakalpojuma darbības uzsākšanu. Ievērojot tehniskus un finansiālus ierobežojumus un balstoties uz starptautiskiem nolīgumiem, *EGNOS* sistēmas sniegto pakalpojumu ģeogrāfisko pārklājumu varētu paplašināt, ietverot citus pasaules reģionus, jo īpaši kandidātvalstu un trešo valstu teritorijas, kuras ir asociētas ar Eiropas vienoto gaisa telpu, un Eiropas kaimiņattiecību politikā iesaistītās valstis. Tomēr šādu paplašināšanu, ietverot citus pasaules reģionus, nevajadzētu finansēt no budžeta apropriācijām, kas piešķirtas *Galileo* un *EGNOS* programmām saskaņā ar Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1311/2013⁽²⁾, un tai nevajadzētu kavēt pārklājuma paplašināšanu to dalībvalstu teritorijā, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā.
- (13) *Galileo* programmas dzīves drošuma pakalpojumu sākotnējais projekts, kā noteikts Eiropas Parlamenta un

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembrim), ar ko izveido Pētniecības un inovāciju pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014–2020) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 104. lpp).

⁽²⁾ Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembrim), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 884. lpp)

Padomes Regulā (EK) Nr. 683/2008 ⁽¹⁾, ir pārstrādāta tās savstarpējas izmantojamības nodrošināšanai ar citiem GNSS, lai efektīvi reaģētu uz dzīvības aizsardzības pakalpojumu izmantotāju vajadzībām, kā arī mazinātu nepieciešamās infrastruktūras sarežģītību, riskus un izmaksas.

- (14) Lai maksimizētu EGNOS dzīvības aizsardzības pakalpojumu izmantošanu, tie būtu jāsniedz, tieši neprasot maksu no lietotājiem. *Galileo* programmas publiski regulēts pakalpojums (PRP) arī būtu jāpiedāvā bez maksas šādiem PRP dalībniekiem Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 1104/2011/ES ⁽²⁾ nozīmē: dalībvalstīm, Padomei, Komisijai, Eiropas Ārējās darbības dienestam ("EĀDD") un pienācīgi pilnvarotām Savienības aģentūrām. No maksas nepiemērošanas neizriet, ka tiek skarti noteikumi attiecībā uz kompetētās PRP iestādes darbības izmaksām, kā noteikts Lēmumā Nr. 1104/2011/ES.
- (15) Lai optimizētu sniegto pakalpojumu lietošanu, ar *Galileo* un EGNOS programmām izveidotajām sistēmām, tīkliem un pakalpojumiem vajadzētu būt savienojamiem un savietojamiem savstarpēji un cik vien iespējams arī ar citām satelītu navigācijas sistēmām, kā arī ar konvencionālajiem radionavigācijas līdzekļiem, ja šāda savienojamība un savietojamība ir noteikta kādā starptautiskā nolīgumā, neskarot stratēģiskās autonomijas mērķi.
- (16) Tā kā *Galileo* un EGNOS programmas principā pilnībā finansē Savienība, būtu jāparedz, ka Savienība ir īpašniece visiem materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas izveidoti vai ieviesti saistībā ar minētajām programmām. Lai tiktu pilnībā ievērotas pamattiesības īpašuma jomā, būtu jāizveido nepieciešamās attiecības ar esošajiem īpašniekiem, īpaši attiecībā uz infrastruktūru un to drošības būtiski svarīgajām sastāvdaļām. Būtu jāsaprot, ka noteikumā par nemateriālu aktīvu īpašumtiesībām, kā noteikts šajā regulā, netiek iekļautas nemateriālas tiesības, kuras atbilstīgi attiecīgiem valstu tiesību aktiem nav nododamas. Saskaņā ar šo regulu un ja tas tiek uzskatīts par vajadzīgu, šādām Savienības īpašumtiesībām nebūtu jāskar Savienības iespējas, pamatojoties uz katra konkrēta gadījuma izvērtējumu, minētos aktīvus darīt pieejamus trešām personām vai citādi ar tiem rīkoties. Jo īpaši Savienība trešām personām var nodot intelektuālā īpašuma tiesības vai piešķirt licences attiecībā uz šīm tiesībām, kas izriet no veiktā darba saskaņā ar *Galileo* un EGNOS programmām. Lai atvieglinātu satelītu navigācijas ieviešanu tirgū, ir jānodrošina, lai trešās personas varētu optimāli izmantot jo īpaši Savienībai piederošās

intelektuālā īpašuma tiesības saistībā ar *Galileo* un EGNOS programmām, tostarp sociāli ekonomiskajā līmenī.

- (17) Ārpus *Galileo* un EGNOS programmām izveidotos vai izstrādātos aktīvus neskar šīs regulas īpašumtiesību noteikumi. Tomēr šādi aktīvi reizēm varētu attiekties uz programmu izpildi. Lai veicinātu jaunu tehnoloģiju izstrādi ārpus *Galileo* un EGNOS programmām, Komisijai būtu jāmudina trešās personas pievērst uzmanību attiecīgiem nemateriāliem aktīviem un būtu jāorganizē sarunas par šādu aktīvu atbilstīgas izmantošanas noteikumiem, ja tas nodrošinātu ieguvumus programmām.
- (18) *Galileo* programmas izvēšanas un ekspluatācijas posmus un EGNOS programmas ekspluatācijas posmu būtu pilnībā jāfinansē Savienībai. Tomēr saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 ⁽³⁾, dalībvalstīm jābūt iespējai, pamatojoties uz attiecīgiem nolīgumiem, ieguldīt *Galileo* un EGNOS programmās papildu līdzekļus vai dot ieguldījumu naturā, lai finansētu programmu papildu elementus, kas attiecas uz to iespējamiem konkrētiem attiecīgo dalībvalstu mērķiem. Arī trešām valstīm un starptautiskām organizācijām jāspēj dot ieguldījumu šajās programmās.
- (19) Lai nodrošinātu *Galileo* un EGNOS programmu nepārtrauktību un stabilitāti un ņemot vērā šo programmu Eiropas dimensiju, kā arī tām raksturīgo Eiropas pievienoto vērtību, ir nepieciešams pietiekams un atbilstīgs finansējums turpmākajos finanšu plānošanas laikposmos. Tāpat jānorāda summa laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim, kas vajadzīga, lai finansētu *Galileo* programmas izvēšanas posma pabeigšanu un *Galileo* un EGNOS programmu ekspluatācijas posmus.
- (20) Ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1311/2013 piešķir maksimāli EUR [7 071,73] miljonus faktiskajās cenās ar *Galileo* un EGNOS programmām saistītu darbību finansēšanai laikā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim. Skaidrības labad un lai veicinātu izmaksu kontroli, šī kopējā summa būtu jāsadala dažādās kategorijās. Tomēr, lai sekmētu elastību un nodrošinātu programmu netraucētu norisi, Komisijai būtu jānodrošina iespēja pārvietot finansējumu starp kategorijām. Programmu darbībām būtu jāietver arī sistēmu un to darbības aizsardzību arī satelītu palaišanas laikā. Tādējādi līdzdalību izmaksu segšanā par pakalpojumiem, lai nodrošinātu šādu aizsardzību, tostarp par tiem pakalpojumiem, kurus nodrošina sistēmas par informētību par situāciju kosmosā, varētu finansēt no *Galileo* un EGNOS programmām piešķirtā budžeta iespēju robežās, ja šāda iespēja rodas, stingri ierobežojot izmaksas un pilnīgi ievērojot iepriekš minēto maksimālo summu, kas noteikta

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 683/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par Eiropas satelītu radionavigācijas programmu (EGNOS un *Galileo*) turpmāku īstenošanu (OV L 196, 24.7.2008., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1104/2011/ES (2011. gada 25. oktobris) par noteikumiem par piekļuvi publiskajam regulētajam pakalpojumam, ko sniedz globālā navigācijas satelītu sistēma, kura izveidota saskaņā ar *Galileo* programmu (OV L 287, 4.11.2011., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Finanšu regulu, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 1311/2013. Šāds ieguldījums būtu jāizmanto vienīgi datu un pakalpojumu sniegšanai un nevis infrastruktūras iegādei. Ar šo regulu *Galileo* un *EGNOS* programmu norisei tiek noteikts finansējums, kas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucis summa 2013. gada 2. decembrim leģislāciju nolīguma starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību⁽¹⁾ 17. punkta nozīmē.

- (21) Šajā regulā būtu jānorāda darbības, kurām jāpiešķir ar šo regulu laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam *Galileo* un *EGNOS* programmām piešķirtās Savienības budžeta apropriācijas. Šādas apropriācijas būtu jāpiešķir galvenokārt darbībām, kas saistītas ar programmas *Galileo* izvērtēšanas posmu, tostarp minētā posma pārvaldības un uzraudzības pasākumiem, un darbībām, kas saistītas ar sistēmas, kura izveidota ar programmu *Galileo*, ekspluatāciju, tostarp priekšdarbiem un minētās programmas ekspluatācijas posma sagatavošanas darbībām, kā arī darbībām, kas saistītas ar *EGNOS* sistēmas ekspluatāciju. Tās būtu jāpiešķir arī dažu citu tādu darbību finansēšanai, kuras nepieciešamas *Galileo* un *EGNOS* programmu pārvaldībai un to mērķu sasniegšanai, jo īpaši svarīgu elementu, piemēram, ar *Galileo* programmu savietojamo mikroshēmu un uztvērēju, pētniecības un izstrādes atbalstam, attiecīgā gadījumā ietverot arī atrašanās vietas noteikšanas un integritātes novērošanas programmatūras moduļus. Minētie elementi veido saskarni starp infrastruktūru piedāvātajiem pakalpojumiem un pakārtotajiem lietojumiem, kā arī veicina lietojumu attīstību dažādās ekonomikas nozarēs. To attīstība stimulē sociāli ekonomisko priekšrocību maksimizēšanu, jo tie sekmē piedāvāto pakalpojumu ieviešanu tirgū. Komisijai ik gadus būtu jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par izmaksu pārvaldībai izmatoto stratēģiju.
- (22) Ir svarīgi norādīt, ka sistēmu ieguldījumu un ekspluatācijas izmaksu tāmes laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam neietver neparedzētas finansiālās saistības, kas Savienībai varētu būt jāuzņemas, jo īpaši attiecībā uz saistībām, kuras izriet no pakalpojumu sniegšanas vai no tā, ka šīs sistēmas ir Savienības īpašums, īpaši attiecībā uz sistēmu jebkādu nepareizu darbību. Komisija veic īpašu minēto saistību analīzi.
- (23) Tāpat būtu jāatzīmē, ka šajā regulā paredzētie budžeta līdzekļi neapņemas darbu, ko finansē no "Apvārņa 2020" līdzekļiem, piemēram, saistībā ar sistēmu atvasinātu lietojumprogrammu attīstību. Šāds darbs ļaus uzlabot *Galileo*

un *EGNOS* programmu sniegto pakalpojumu izmantošanu, nodrošināt pienācīgu atdevi no Savienības ieguldījumiem sociālo un ekonomisko ieguvumu ziņā un palielināt Savienības uzņēmumu zinātību saistībā ar satelītu navigācijas tehnoloģiju. Komisijai būtu jānodrošina pārredzamība un skaidrība attiecībā uz dažādiem finansējuma avotiem dažādos programmu aspektos.

- (24) Tāpat būtu jānodrošina, ka Savienība saņem ieņēmumus no sistēmu darbības, kuri jo īpaši rodas saskaņā ar *Galileo* programmu izveidotās sistēmas sniegto komercpakalpojumu rezultātā, lai nodrošinātu iepriekš ieguldīto investīciju daļēju atgūšanu, un minētie ieņēmumi būtu jāizmanto *Galileo* un *EGNOS* programmu mērķu atbalstīšanai. Ar privātā sektora vienībām noslēgtos līgumos vajadzētu būt noteiktam arī ieņēmumu sadales mehānismam.
- (25) Lai izvairītos no izmaksu pārsniegšanas un kavēšanās, kas pagātnē ir skārusi *Galileo* un *EGNOS* programmas, ir jāpalielina centieni mazināt riskus, kuri var izraisīt izmaksu pārsniegšanu un/vai kavēšanos, kā to pieprasa Eiropas Parlaments 2011. gada 8. jūnija rezolūcijā par Eiropas satelītu navigācijas programmu termiņa vidusposma pārskatu: īstenošanas novērtējums, nākotnes uzdevumi un finansēšanas perspektīvas⁽²⁾ un Padome 2011. gada 31. marta secinājumos un kā izriet no Komisijas 2011. gada 29. jūnija paziņojuma "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020" ".
- (26) Lai nodrošinātu *Galileo* un *EGNOS* programmu labu publisko pārvaldību, strikti jāsadala kompetences un uzdevumi starp Komisiju, Eiropas GNSS aģentūru un Eiropas Kosmosa aģentūru (EKA), un pārvaldība pakāpeniski jāpielāgo sistēmu ekspluatācijas vajadzībām.
- (27) Tā kā Komisija pārstāv Savienību, kura principā vienīgā finansē *Galileo* un *EGNOS* programmas un kurai sistēmas pieder, Komisijai vajadzētu būt atbildīgai par minēto programmu norisi un tai būtu jāuzņemas to vispārējā pārraudzība. Tai būtu jāpārvalda programmām ar šo regulu piešķirtie līdzekļi, jāuzrauga visu programmas darbību īstenošana un jānodrošina skaidrs kompetenču un uzdevumu sadalījums, jo īpaši starp Eiropas GNSS aģentūru un EKA. Šim nolūkam Komisijai papildus uzdevumiem, kas saistīti ar tās vispārējiem pienākumiem, un citiem uzdevumiem, kuri tai jāveic saskaņā ar šo regulu, būtu jānosaka daži īpaši uzdevumi. Lai optimizētu

⁽¹⁾ OV C 420 20.12.2013, 1. lpp.

⁽²⁾ OV C 380 E, 11.12.2012., 84. lpp.

dažādo iesaistīto pušu resursus un kompetences, Komisijai būtu jāspēj ar deleģēšanas nolīgumiem deleģēt dažus uzdevumus saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012.

(28) Ņemot vērā sistēmu uz zemes esošās infrastruktūras svarīgumu *Galileo* un *EGNOS* programmām un tās ietekmi uz sistēmu drošību, šīs infrastruktūras atrašanās vietas noteikšanai vajadzētu būt vienam no īpašajiem uzdevumiem, kas jāveic Komisijai. Sistēmu uz zemes esošās infrastruktūras izvietojanā vajadzētu arī turpmāk ievērot brīvi pieejamu un pārskatāmu procedūru. Šādas infrastruktūras atrašanās vietu vajadzētu noteikt, ņemot vērā ģeogrāfiskos un tehniskos ierobežojumus, kas ir saistīti ar uz zemes esošās infrastruktūras optimālu ģeogrāfisku izvietojumu, un ņemot vērā jau, iespējams, uz vietas esošas ierīces un iekārtas, kuras var izmantot attiecīgo funkciju veikšanai, kā arī nodrošinot katrai uz zemes esošajai stacijai raksturīgo drošības prasību un katras dalībvalsts nacionālo drošības prasību ievērošanu.

(29) Eiropas GNSS aģentūra tika izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 912/2010⁽¹⁾, lai sasniegtu *Galileo* un *EGNOS* programmu mērķus un veiktu konkrētus uzdevumus saistībā ar minēto programmu norisi. Tā ir Savienības aģentūra, uz kuru kā uz struktūru Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 nozīmē attiecas Savienības aģentūrām noteiktie pienākumi. Tai būtu jānosaka konkrēti uzdevumi saistībā ar programmu drošību un ar tās iespējamo noteikšanu par atbildīgo PRS iestādi. Tai arī būtu jāsekmē sistēmu piedāvāšana un komercializēšana, tostarp izveidojot saziņu ar pakalpojumu lietotājiem un potenciālajiem lietotājiem saskaņā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām, un tai būtu jāapkopo informācija par šo lietotāju prasībām un attīstību satelītu navigācijas tirgū. Turklāt tai būtu jāuzņemas uzdevumi, ko Komisijai tai piešķir ar vienu vai vairākiem deleģēšanas nolīgumiem, kas attiecas uz dažādiem citiem ar programmām saistītiem uzdevumiem, jo īpaši uzdevumi saistībā ar sistēmu ekspluatācijas posmiem, tostarp programmu operatīvā vadība, lietojumu un pakalpojumu veicināšana satelītu navigācijas tirgū un ar programmām saistītu būtiski svarīgu elementu izstrādes veicināšana. Lai Komisija kā Savienības pārstāve varētu pilnībā īstenot kontroles pilnvaras, minētajos deleģēšanas nolīgumos būtu jāiekļauj vispārēji nosacījumi par Eiropas GNSS aģentūrai uzticēto līdzekļu pārvaldīšanu.

Kompetences nodošanai Eiropas GNSS aģentūrai attiecībā uz uzdevumiem, kas ir saistīti ar *Galileo* un *EGNOS* programmu operatīvo vadību un to ekspluatāciju,

vajadzētu būt pakāpeniskai un atkarīgai no attiecīga nodošanas pārskata veiksmīgas pabeigšanas, kā arī no Eiropas GNSS aģentūras gatavības pārņemt šādus uzdevumus, lai nodrošinātu minēto programmu nepārtrauktību. Attiecībā uz *EGNOS* šai nodošanai būtu jānotiek 2014. gada 1. janvārī. Attiecībā uz *Galileo* ir paredzēts, ka tā notiks 2016. gadā.

(30) Saistībā ar *Galileo* programmas izvēšanas posmu Savienībai būtu jānoslēdz deleģēšanas nolīgums ar EKA, nosakot EKA uzdevumus šajā posmā. Komisijai, pārstāvot Savienību, jācenšas noslēgt minēto deleģēšanas nolīgumu sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas piemērošanas datuma. Lai Komisija varētu pilnībā īstenot kontroles pilnvaras, deleģēšanas nolīgumā būtu jāiekļauj vispārēji nosacījumi par EKA uzticēto līdzekļu pārvaldīšanu. Attiecībā uz darbībām, ko finansē vienīgi Savienība, šādiem nosacījumiem vajadzētu garantēt tādu kontroles līmeni, kas ir salīdzināms ar to, kāds tiktu pieprasīts, ja EKA būtu Savienības aģentūra.

(31) Saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* programmu ekspluatācijas posmu Eiropas GNSS aģentūrai būtu jānoslēdz darba vienošanās ar EKA, nosakot tās uzdevumus saistībā ar sistēmu nākamās paaudzes izstrādi un tehniskā atbalsta sniegšanu pašreizējās paaudzes sistēmām. Minētajiem vienošanās pasākumiem būtu jāatbilst Regulai (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012. Minētajās vienošanās nebūtu jāietver EKA loma saistībā ar darbībām, kas attiecas uz pētniecību un tehnoloģijām vai agrīniem attīstības un pētniecības darbību posmiem saistībā ar infrastruktūrām, kas izveidotas saskaņā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām. Šādas darbības būtu jāfinansē nevis no programmām piešķirta budžeta, bet no līdzekļiem, ko piešķir "Apvārsnim 2020".

(32) Atbildība par *Galileo* un *EGNOS* programmu norisi nozīmē atbildību par to drošību, par sistēmām un par sistēmu ekspluatāciju. Ja vien nepiemēro Padomes Vienoto Rīcību 2004/552/KĀDP⁽²⁾, kura ir jāpārskata, lai ņemtu vērā izmaiņas *Galileo* un *EGNOS* programmās, to pārvaldību un izmaiņas Līgumā par Eiropas Savienību un Līgumā par Eiropas Savienības darbību, kas izriet no Lisabonas līguma, Komisija ir atbildīga par drošību, pat ja daži ar drošību saistīti uzdevumi ir uzticēti Eiropas GNSS aģentūrai. Komisijai jāizveido attiecīgi mehānismi, lai nodrošinātu pienācīgu koordināciju starp dažādajām par drošību atbildīgajām struktūrām.

(33) Piemērojot šo regulu saistībā ar jautājumiem, kas skar drošību, Komisijai būtu jāapspriežas ar attiecīgajiem dalībvalstu drošības ekspertiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 912/2010 (2010. gada 22. septembris), ar ko izveido Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS) aģentūru, atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1321/2004 par Eiropas satelītu radionavigācijas programmu vadības struktūru izveidi un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 683/2008 (OV L 276, 20.10.2010., 11. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Vienotā Rīcība 2004/552/KĀDP (2004. gada 12. jūlijs) par Eiropas Pavadoņu radionavigācijas sistēmas darbības aspektiem, kas ietekmē Eiropas Savienības drošību (OV L 246, 20.7.2004., 30. lpp.).

- (34) Tā kā EĀDD ir speciālas zināšanas un regulāri sakari ar trešo valstu pārvaldes iestādēm un starptautiskajām organizācijām, tā ir struktūra, kas var palīdzēt Komisijai veikt dažus uzdevumus saistībā ar sistēmu un *Galileo* un *EGNOS* programmu drošību ārējo attiecību jomā saskaņā ar Padomes Lēmumu 2010/427/ES⁽¹⁾. Komisijai būtu jānodrošina, lai EĀDD pilnībā iesaistītos tās darbībās, īstenojot ar drošību saistītus uzdevumus ārējo attiecību jomā. Šajā nolūkā EĀDD būtu jāsniedz viss nepieciešamais tehniskais nodrošinājums.
- (35) Lai šīs regulas piemērošanas jomā panāktu drošu informācijas apriti, ar attiecīgajiem drošības noteikumiem jāpanāk ES klasificētās informācijas aizsardzība vismaz tādā pašā pakāpē, kādu garantē drošības noteikumi, kuri izklāstīti Komisijas Lēmuma 2001/844/EK, EOTK, *Euratom*⁽²⁾ pielikumā, un Padomes drošības noteikumi, kas izklāstīti Padomes Lēmuma 2013/488/ES⁽³⁾ pielikumos. Visas dalībvalstis nodrošina, ka valsts līmeņa drošības noteikumus piemēro visām fiziskām personām, kas uzturas to teritorijā, un visām juridiskajām personām, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā un kas strādā ar klasificētu ES informāciju saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām. Būtu jāuzskata, ka EKA noteikumi un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2011. gada 15. jūnija lēmums⁽⁴⁾ ir līdzvērtīgi noteikumiem, kuri paredzēti Lēmuma 2001/844/EK, EOTK, *Euratom* pielikumā un drošības noteikumiem, kas izklāstīti Lēmuma 2013/488/ES pielikumos.
- (36) Šī regula neskar tādus spēkā esošos vai iespējamus noteikumus par piekļuvi dokumentiem, kurus pieņem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 15. panta 3. punktu. Tāpat būtu jāsaprot, ka ar šo regulu neparedz prasību dalībvalstīm neņemt vērā to valsts tiesību aktos noteiktās prasības attiecībā uz piekļuvi dokumentiem.
- (37) Lai izmaksātu *Galileo* un *EGNOS* programmām piešķirtos Savienības līdzekļus, kuru kopējo summu Komisija nevaradzētu pārsniegt, būtu jāpiemēro efektīvas publiskā iepirkuma procedūras un jo īpaši slēgt līgumus tā, lai nodrošinātu līdzekļu optimālu izmantošanu, apmierinošu pakalpojumu saņemšanu, programmu saskaņotu virzību, atbilstīgu risku pārvaldību un noteiktā laika grafika ievērošanu. Attiecīgajai līgumslēdzējai iestādei būtu jācenšas izpildīt minētās prasības.
- (38) Tā kā *Galileo* un *EGNOS* programmas principā finansēs Savienība, publiskā iepirkuma procedūrās saistībā ar minētajām programmām būtu jāievēro Savienības noteikumi par publisko iepirkumu un vispirms jātiecas optimizēt resursus, kontrolēt izmaksas un mazināt riskus, kā arī uzlabot efektivitāti un mazināt atkarību no viena piegādātāja. Jānodrošina brīva un godīga konkurence visā nozares piegādātāju ķēdē, piedāvājot vienlīdzīgu dalību nozares visu līmeņu pārstāvjiem, tostarp jo īpaši jauniem tirgus dalībniekiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). Būtu jāizvairās no iespējamās dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas vai ilgstošas atkarības no viena piegādātāja. Pēc vajadzības būtu jāizmanto vairāki piegādes avoti, lai mazinātu ar programmu saistīto risku, izvairītos no atkarības no viena piegādātāja un nodrošinātu labāku visas programmas, tās izmaksu un norises grafika kontroli. Turklāt būtu jāsaģlabā un jāveicina Eiropas rūpniecības attīstība visās ar satelītu navigāciju saistītajās jomās atbilstīgi starptautiskajiem nolīgumiem, kuros Savienība ir puse. Cik vien iespējams būtu jātiecas mazināt līgumu sliktu izpildi vai līgumu noteikumu nepildīšanu. Šajā sakarā, līgumslēdzējiem būtu jāpierāda līgumattiecību izpildes noturība attiecībā uz saistībām, ko tie ir uzņēmušies, un līguma ilgumu. Tādēļ līgumslēdzējām iestādēm attiecīgā gadījumā būtu jāprecizē prasības, kas saistītas ar piegāžu un pakalpojumu sniegšanas drošību.
- Papildus minētajam, iepērkot preces un pakalpojumus, attiecībā uz kurām jāievēro īpaša piesardzība, līgumslēdzējas iestādes var uz šādiem iepirkumiem attiecināt konkrētas prasības, jo īpaši, lai nodrošinātu informācijas drošību. Savienības nozarēm attiecībā uz noteiktiem komponentiem un pakalpojumiem būtu jānodrošina iespēja izmantot avotus ārpus Savienības, ja var pierādīt, ka tiem ir būtiskas priekšrocības kvalitātes un izmaksu ziņā, tomēr ievērojot programmu stratēģisko nozīmi un Savienības drošības un eksporta kontroles prasības. Būtu jāizmanto ražošanas nozares ieguldījumi, pieredze un zināšanas, tostarp tās, kas iegūtas programmu definēšanas, izstrādes un apstiprināšanas posmos, vienlaikus nodrošinot, ka netiek pārkāpti noteikumi par piedāvājumu konkursu.
- (39) Lai labāk izvērtētu iepērkamā produkta, pakalpojuma vai darba kopējās izmaksas, tostarp tā ilgtermiņa darbības izmaksas, iepirkuma laikā, izmantojot rentabilitātes pieeju, piemēram, aprites cikla izmaksas, ja vien

(1) Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp.).

(2) 2001/844/EK, EOTK, *Euratom*: Komisijas Lēmums (2001. gada 29. novembris), ar ko groza tās iekšējo reglamentu (OV L 317, 3.12.2001., 1. lpp.).

(3) 2031/488/ES: Padomes Lēmums (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētās informācijas aizsardzībā (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp.).

(4) OV C 304, 15.10.2011., 7. lpp.

iespējams, būtu jāņem vērā kopējās izmaksas iepērkamā produkta, pakalpojuma vai darba lietderīgās aprites ciklā, ja tiek veikts iepirkums, kā pamatā ir kritērijs, ar ko līgumtiesības piešķir saimnieciski visizdevīgākajam piedāvājumam. Minētajā nolūkā līgumslēdzējai iestādei būtu jāpārlicinās, ka metodika, ar ko paredzēts aprēķināt produkta, pakalpojuma vai darba lietderīgās aprites cikla izmaksas, ir skaidri minēta līguma dokumentos vai paziņojumā par līgumu un ka ar to ir iespējams pārliecināties, ka kandidātu sniegtā informācija ir pareiza.

- (40) Satelītu navigācija ir sarežģīta tehnoloģija, kas pastāvīgi attīstās. Tādēļ pastāv zināma neskaidriība un risks saistībā ar publisko iepirkumu *Galileo* un *EGNOS* programmām, ciktāl šāds iepirkums var attiekties uz aprīkojumu vai pakalpojumu sniegšanu ilgtermiņā. Tādēļ jāparedz īpaši pasākumi publiskā iepirkuma jomā, kurus piemēro papildus Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 noteikumiem. Līgumslēdzējai iestādei būtu jāspēj atjaunot līdzvērtīgus konkurences apstākļus, ja kādam no uzņēmumiem pirms konkursa izsludināšanas jau ir privileģēta informācija par darbībām saistībā ar šo konkursu. Tāpat tai jāspēj arī piešķirt līgumslēgšanas tiesības pa atsevišķām daļām ar konkrētiem nosacījumiem, zināmos apstākļos slēgt papildu vienošanās jau konkrētā līguma izpildes laikā vai noteikt minimālo apakšuzņēmējiem nododamo apjomu. Visbeidzot, ņemot vērā tehnoloģisko neskaidriību, kas raksturo *Galileo* un *EGNOS* programmas, publiskā iepirkuma cenas vienmēr nevar aplēst precīzi, tādēļ būtu lietderīgi slēgt īpaša veida līgumus, kuros nav noteikta nemainīga un galīga cena un ir iekļauti punkti par Savienības finanšu interešu aizsardzību.
- (41) Būtu jāatzīmē, ka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 4. panta 3. punktu dalībvalstīm vajadzētu atturēties no pasākumiem, kas varētu kaitēt *Galileo* un *EGNOS* programmām vai pakalpojumiem. Tāpat skaidri jānosaka, ka attiecīgajām dalībvalstīm būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai garantētu to teritorijā izveidoto uz zemes esošo staciju aizsardzību. Turklāt dalībvalstīm un Komisijai būtu jāstrādā kopā un jāsadarbojas ar attiecīgajām starptautiskajām struktūrām un regulatīvajām iestādēm, lai nodrošinātu radiofrekvenču spektra pieejamību un to aizsargātu saskaņā ar *Galileo* programmu izveidotajām sistēmām, ļaujot pilnībā izstrādāt un ieviest lietojumus, kuru pamatā ir minētā sistēma, atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumam Nr. 243/2012/ES⁽¹⁾.
- (42) Ņemot vērā to, ka šīs ir pasaules mēroga sistēmas, ir ļoti svarīgi, ka Savienība slēdz nolīgumus ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām saskaņā ar LESD 218. pantu, jo
- (43) Jāaplicina, ka Komisija dažu savu neregulatīvo uzdevumu veikšanai vajadzības gadījumā un ciktāl tas nepieciešams var vērsties pēc tehniskas palīdzības pie konkrētām ārējām struktūrām. Arī citas *Galileo* un *EGNOS* programmu publiskajā pārvaldībā iesaistītās vienības var saņemt tādu pašu tehnisko palīdzību, veicot uzdevumus, kuri tām uzdoti saskaņā ar šo regulu.
- (44) Viens no Savienības vadošajiem principiem ir pamattiesību ievērošana, un īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pantā ir nepārprotami atzītas pamattiesības uz privāto dzīvi un personas datu aizsardzību. Saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām būtu jānodrošina personas datu un privātās dzīves aizsardzība.
- (45) Visā izdevumu ciklā Savienības finansiālās intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp nelikumību novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izlietoto līdzekļu atgūšanu, un vajadzības gadījumā — saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 noteiktus administratīvus un finansiālus sodus.
- (46) Ir jānodrošina, ka Eiropas Parlamentu un Padomi regulāri informē par *Galileo* un *EGNOS* programmu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz riska pārvaldību, izmaksām, norises grafiku un izpildi. Turklāt Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas pārstāvji saskaņā ar tiksies Iestāžu *Galileo* komiteju saskaņā ar Kopīgo deklarāciju par Iestāžu *Galileo* komiteju, kas publicēta kopā ar šo regulu.
- (47) Komisijai būtu jāveic novērtējumi, kas pamatojas uz saskaņotiem rādītājiem, lai varētu spriest par *Galileo* un *EGNOS* programmas mērķu sasniegšanai veikto pasākumu efektivitāti.

(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 243/2012/ES (2012. gada 14. marts), ar ko izveido daudzgadu radiofrekvenču spektra politikas programmu (OV L 81, 21.3.2012., 7. lpp.).

(48) Lai nodrošinātu sistēmu un to darbības drošību, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz augsta līmeņa mērķiem, kas nepieciešami sistēmu un to darbības drošības panākšanai, būtu jādeleģē Komisijai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(49) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.

(50) Tā kā labai publiskai pārvaldībai ir vajadzīga viendabīga *Galileo* un *EGNOS* programmu vadība, ātrāka lēmumu pieņemšana un vienāda piekļuve informācijai, Eiropas GNSS aģentūras un EKA var iesaistīties darbā, ko veic Eiropas GNSS programmu komiteja ("komiteja"), kuru izveido nolūkā palīdzēt Komisijai, kā novērotāji. Šim pašam nolūkam tādu trešo valstu un starptautisko organizāciju pārstāvjiem, kuras ar Savienību noslēgušas starptautisku nolīgumu, vajadzētu būt iespējai piedalīties komitejā, ievērojot drošības prasības un kā paredzēts šāda nolīguma noteikumus. Šie Eiropas GNSS aģentūras, EKA, trešo valstu un starptautisko organizāciju pārstāvji nav tiesīgi piedalīties komitejas balsošanā.

(51) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, izveidot un ekspluatēt satelītu navigācijas sistēmas, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tas pārsniedz ikvienas atsevišķas dalībvalsts finansiālās un tehniskās iespējas, un to, ka šo programmu mēroga un ietekmes dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(52) Kopuzņēmums *Galileo*, kurš tika izveidots ar Padomes Regulu (EK) Nr. 876/2002⁽²⁾, ir beidzis darbību 2006. gada 31. decembrī. Tādēļ Regula (EK) Nr. 876/2002 būtu jāatceļ.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 876/2002 (2002. gada 21. maijs), ar ko izveido kopuzņēmumu *Galileo* (OV L 138, 28.5.2002., 1. lpp.).

(53) Ņemot vērā vajadzību novērtēt *Galileo* un *EGNOS* programmas, izmaiņu apjomu, kas jāizdara Regulā (EK) Nr. 683/2008, un skaidrības un juridiskās noteiktības labad Regula (EK) Nr. 683/2008 būtu jāatceļ,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šajā regulā paredz noteikumus par sistēmu ieviešanu un ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas satelītu navigācijas programmām, jo īpaši noteikumus par to pārvaldību un Savienības finansiālo ieguldījumu.

2. pants

Eiropas satelītu navigācijas sistēmas un programmas

1. Eiropas satelītu navigācijas programmas *Galileo* un *EGNOS* aptver visas darbības, lai definētu, izstrādātu, apstiprinātu, būvētu, ekspluatētu, atjauninātu un uzlabotu Eiropas satelītu navigācijas sistēmas, proti, ar *Galileo* programmu izveidotu sistēmu un *EGNOS* sistēmu, un lai nodrošinātu to drošību un savstarpēju izmantojamību.

Minēto programmu mērķis ir arī maksimāli palielināt Eiropas satelītu navigācijas sistēmu sociālekonomiskos ieguvumus, jo īpaši veicinot sistēmu izmantošanu un sekmējot to lietojumu un pakalpojumu izstrādi, kuru pamatā ir minētās sistēmas.

2. Ar *Galileo* programmu izveidotā sistēma ir civila sistēma civilā kontrolē un globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS) autonoma infrastruktūra, kas ietver satelītu konstelāciju un globālu zemes staciju tīklu.

3. *EGNOS* sistēma ir reģionālas satelītu navigācijas sistēmas infrastruktūra, ar ko pārrauga un koriģē brīvus signālus, kurus raida esošās globālās navigācijas satelītu sistēmas, kā arī tos brīvi pieejama pakalpojuma signālus, ko piedāvā sistēma, kas izveidota saskaņā ar *Galileo* programmu, kad tie kļūst uztverami. Tā ietver zemes stacijas un vairākus ģeostacionāros satelītos uzstādītus retranšlatorus.

4. *Galileo* programmas īpašie mērķi ir nodrošināt, lai signālus, kurus raida sistēma, kas izveidota saskaņā ar minēto programmu, varētu izmantot šādu funkciju veikšanai:

- a) nodrošināt "brīvi pieejamu pakalpojumu" (OS), kas lietotājam pieejams bez maksas un sniedz tādu atrašanās vietas noteikšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt satelītu navigācijas plaša apjoma lietojumiem;
- b) ar *Galileo* brīvi pieejamā pakalpojuma signālu starpniecību un/vai sadarbojoties ar citām satelītu navigācijas sistēmām, saskaņā ar starptautiskajiem standartiem sekmēt integritātes novērošanas pakalpojumus, kas paredzēti dzīvības aizsardzības lietojumu izmantotājiem;
- c) nodrošināt komercpakalpojumus (CS) lietojumam profesionālām un komerciālām vajadzībām, pateicoties uzlabotai darbībai un informācijai, kam ir lielāka pievienotā vērtība nekā tai, kuru iegūst no brīvi pieejamā pakalpojuma;
- d) bez maksas ES dalībvalstīm, Padomei, Komisijai, EĀDD un attiecīgā gadījumā pienācīgi pilnvarotām Savienības aģentūrām nodrošināt publisku regulētu pakalpojumu (PRS), kas pieejams vienīgi valstu pilnvarotiem lietotājiem, diskrētām lietojumam, kur nepieciešama ievērojama pakalpojumu stabilitāte; šajā pakalpojumā izmanto spēcīgus un šifrētus signālus. Jautājumu par to, vai pieprasīt maksu no citiem Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 2. pantā minētajiem PRP dalībniekiem, novērtē katrā gadījumā atsevišķi, un nolīgumos, kas noslēgti, ievērojot minētā lēmuma 3. panta 5. punktu, paredz atbilstīgus noteikumus;
- e) dot ieguldījumu COSPAS-SARSAT sistēmas glābšanas un meklēšanas atbalsta (SAR) pakalpojumu sistēmā, uztverot bāku nosūtītus trauksmes signālus un sūtot tām ziņojumus.

5. Konkrēti *EGNOS* programmas mērķi ir nodrošināt, lai signālus, kurus raida *EGNOS* sistēma, varētu izmantot šādu funkciju veikšanai:

- a) piedāvāt brīvi pieejamu pakalpojumu (OS), kas lietotājam ir pieejams bez maksas un kas sniedz tādu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt satelītu navigācijas lietojumam plašos apjomos teritorijā, ko nosedz *EGNOS* sistēma;
- b) piedāvāt komerciālu datu izplatīšanas pakalpojumu, proti, (EDAS) lietojumam profesionālām un komerciālām vajadzībām, pateicoties uzlabotai darbībai un informācijai, kam ir lielāka pievienotā vērtība nekā tai, kuru iegūst no to brīvi pieejamā pakalpojuma;

- c) piedāvāt dzīvības aizsardzības pakalpojumu (SoL), kas domāts tiem lietotājiem, kuriem ir būtiski svarīga drošība; šis pakalpojums, kas tiek sniegts bez tiešām lietotāju maksām, galvenokārt nodrošina arī pakalpojumu nepārtrauktību, pieejamību un precizitāti, kas īpaši nepieciešama dažās nozarēs, un ietver integritātes funkciju, ļaujot brīdināt lietotāju par darbības problēmām vai pieļaut neatbilstīgiem signāliem sistēmās, ko *EGNOS* sistēma papildina aptvertajā teritorijā.

Prioritāri, cik vien drīz iespējams, minētās funkcijas nodrošina dalībvalstu teritorijā, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā.

EGNOS sistēmas sniegto pakalpojumu ģeogrāfisko pārklājumu var paplašināt, ietverot citus pasaules reģionus, jo īpaši kandidātvalstu un trešo valstu teritorijas, kuras ir asociētas ar Eiropas vienoto gaisa telpu, un Eiropas kaimiņattiecību politikā iesaistītās valstis, kurās ir tam vajadzīgās tehniskās iespējas un balstoties uz starptautiskiem nolīgumiem. Šādas paplašināšanas izmaksas, tostarp saistītās ekspluatācijas izmaksas, nesedz no 9. pantā minētajiem resursiem. Šāda paplašināšana nekavē *EGNOS* sistēmu ģeogrāfiskā pārklājuma paplašināšanu to dalībvalstu teritorijā, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā.

3. pants

Galileo programmas īstenošanas posmi

Galileo programmai ir šādi posmi:

- a) definēšanas posms, kurā izveidota sistēmas struktūra un noteikti tās elementi un kurš pabeigts 2001. gadā;
- b) izstrādes un apstiprināšanas posms, kuru paredzēts pabeigt 2013. gada 31. decembrī un kurš ietver pirmo satelītu būvi un palaišanu, pirmo uz zemes esošo infrastruktūras objektu izveidi un visus vajadzīgos darbus un pasākumus, lai sistēmu apstiprinātu orbītā;
- c) izvēšanas posms, kuru paredzēts pabeigt 2020. gada 31. decembrī un kuru veido:
 - i) visu kosmosā esošo infrastruktūras objektu, jo īpaši visu satelītu, kas vajadzīgi 2. panta 4. punktā minēto īpašo mērķu īstenošanai, un nepieciešamo rezerves satelītu būve, izveide un aizsardzība, kā arī ar tiem saistītā apkope un darbības;
 - ii) visu uz zemes esošo infrastruktūras objektu, jo īpaši infrastruktūru, kas nepieciešamas satelītu kontrolēšanai un satelītu radionavigācijas datu apstrādei, un pakalpojumu centru un citu uz zemes esošu centru būve, izveide un aizsardzība, kā arī ar tiem saistītā apkope un darbības;

- iii) sagatavošanās ekspluatācijas posmam, tostarp sagatavošanās darbības, kas saistītas ar 2. panta 4. punktā minēto pakalpojumu sniegšanu;
- d) ekspluatācijas posms ietver:
 - i) kosmosā esošas infrastruktūras apsaimniekošanu, apkopi, nepārtrauktus uzlabojumus, attīstību un aizsardzību, tostarp papildināšanas un novecošanas pārvaldību;
 - ii) uz zemes esošu infrastruktūru, jo īpaši pakalpojumu centru un citu uz zemes esošu centru, tīklu un izvietojuma vietu apsaimniekošanu, apkopi, nepārtrauktus uzlabojumus, attīstību un aizsardzību, tostarp papildināšanas un novecošanas pārvaldību;
 - iii) sistēmas nākamo paaudžu izstrādi un 2. panta 4. punkta minēto pakalpojumu attīstību;
 - iv) ar programmu saistītas sertifikācijas un standartizācijas darbības;
 - v) 2. panta 4. punktā minēto pakalpojumu sniegšanu un komercializēšanu;
 - vi) sadarbību ar pārējiem GNSS; un
 - vii) visas citas darbības, kas vajadzīgas sistēmas attīstībai un programmas sekmīgas darbības nodrošināšanai.

Ekspluatācijas posms pakāpeniski sākas 2014.–2015. gadā, sniedzot pirmos pakalpojumus attiecībā uz brīvi pieejamo pakalpojumu, meklēšanas un glābšanas pakalpojumu un publisko regulēto pakalpojumu. Lai līdz 2020. gada 31. decembrim panāktu pilnīgas darbības spējas, šos pirmos pakalpojumus pakāpeniski uzlabos un pakāpeniski īsteno citās darbības, kas minētas 2. panta 4. punktā minētajos īpašajos mērķos.

4. pants

EGNOS ekspluatācijas posms

EGNOS ekspluatācijas posms galvenokārt ietver:

- a) kosmosā esošas infrastruktūras apsaimniekošanu, apkopi, nepārtrauktus uzlabojumus, attīstību un aizsardzību, tostarp papildināšanas un novecošanas pārvaldību;
- b) uz zemes esošas infrastruktūras, jo īpaši tīklu, izvietojuma vietu un atbalsta iekārtu, apsaimniekošanu, apkopi, nepārtrauktus uzlabojumus, attīstību un aizsardzību, tostarp papildināšanas un novecošanas pārvaldību;
- c) sistēmas nākamo paaudžu izstrādi un 2. panta 5. punktā minēto pakalpojumu attīstību;

- d) ar programmu saistītas sertifikācijas un standartizācijas darbības;
- e) 2. panta 5. punktā minēto pakalpojumu sniegšanu un komercializēšanu;
- f) visus elementus, kas nodrošina sistēmas uzticamību un tās ekspluatāciju;
- g) koordinācijas darbības, kas saistītas ar īpašo mērķu pabeigšanu saskaņā ar 2. panta 5. punkta otro un trešo daļu.

5. pants

Sistēmu savietojamība un savstarpēja izmantojamība

1. Ar *Galileo* un *EGNOS* programmām izveidotās sistēmas, tīkli un pakalpojumi no tehniskā viedokļa ir savstarpēji savietojami un savstarpēji izmantojami.

2. Ar *Galileo* un *EGNOS* programmām izveidotās sistēmas, tīkli un pakalpojumi ir savienojami un savietojami ar citām satelītu navigācijas sistēmām un ar konvencionālajiem radionavigācijas līdzekļiem, ja šādas savienojamības un savietojamības prasības ir noteiktas kādā starptautiskā nolīgumā, kas noslēgts saskaņā ar 29. pantu.

6. pants

Īpašumtiesības

Savienība ir visu saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām izveidoto vai ieviesto materiālo un nemateriālo aktīvu īpašniece. Šajā nolūkā tā vajadzības gadījumā slēdz nolīgumus ar trešām personām par esošajām īpašumtiesībām.

Komisija, izmantojot attiecīgu sistēmu, nodrošina šajā pantā minēto aktīvu optimālu izmantošanu, jo īpaši tā, cik efektīvi iespējams, pārvalda ar *Galileo* un *EGNOS* programmām saistītās intelektuālā īpašuma tiesības, ņemot vērā to, ka ir jāaizsargā un jāatzīst Savienības intelektuālā īpašuma tiesības, visu iesaistīto personu intereses un ka pastāv vajadzība saskaņoti attīstīt tirgus un jaunas tehnoloģijas. Šajā nolūkā Komisija nodrošina, ka saskaņā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām noslēgtie līgumi paredz iespēju trešām personām nodot vai licencēt no saistībā ar minētajām programmām veiktā darba izrietošās intelektuālā īpašuma tiesības.

II NODAĻA

BUDŽETA IEGULDĪJUMI UN MEHĀNISMI

7. pants

Darbības

1. Saskaņā ar šo regulu *Galileo* un *EGNOS* programmām piešķirtās Savienības budžeta apropriācijas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam piešķir, lai finansētu darbības saistībā ar:

- a) *Galileo* programmas izvēršanas posma pabeigšanu, kā minēts 3. panta c) punktā;

- b) *Galileo* programmas ekspluatācijas posmu, kā minēts 3. panta d) punktā;
- c) *EGNOS* programmas ekspluatācijas posmu, kā minēts 4. pantā;
- d) *Galileo* un *EGNOS* programmu pārvaldību un kontroli.

2. *Galileo* un *EGNOS* programmām piešķirtās Savienības budžeta apropriācijas saskaņā ar 9. panta 2. punktu tiek paredzētas arī darbību finansēšanai saistībā ar būtiski svarīgu elementu, piemēram, ar *Galileo* programmu savietojamo mikrosihēmu un uztvērēju, pētniecību un izstrādi.

3. *Galileo* un *EGNOS* programmām piešķirtās Savienības budžeta apropriācijas aptver arī Komisijas izdevumus saistībā ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas darbībām, kas nepieciešamas programmu pārvaldībai un 2. panta 4. un 5. punktā minēto īpašo mērķu sasniegšanai. Šādi izdevumi var ietvert jo īpaši:

- a) pētījumus un ekspertu sanāksmes;
- b) informācijas un komunikācijas pasākumus, tostarp starptautisku saziņu, par Savienības politiskajām prioritātēm, ja tām ir tieša saistība ar šīs regulas mērķiem, īpašu uzmanību pievēršot sinerģijas saišu radīšanai ar citām attiecīgajām Savienības politikas nostādņēm;
- c) informācijas tehnoloģijas (IT) tīklus, kas paredzēti datu apstrādei vai nodošanai;
- d) jebkādu citu tehnisku vai administratīvu palīdzību, ko Komisijai sniedz programmu pārvaldībai.

4. *Galileo* un *EGNOS* programmu un to dažādo posmu izmaksas tiek skaidri noteiktas. Komisija, ievērojot pārredzamas pārvaldības principu, ik gadu ziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un 36. pantā minētajai komitejai ("komiteja") par Savienības līdzekļu, tostarp rezerves neparedzētiem izdevumiem, piešķiršanu katrai no šī panta 1., 2. un 3. punktā minētajām darbībām un šo līdzekļu izmantošanu.

8. pants

Galileo un EGNOS programmu finansēšana

1. Saskaņā ar 9. pantu Savienība finansē 7. panta 1., 2. un 3. punktā minētās darbības 2. pantā norādīto mērķu sasniegšanai saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām, neskarot jebkādu ieguldījumu no citiem finansējuma avotiem, tostarp tiem, kas minēti šā panta 2. un 3. punktā.

2. Dalībvalstis pieprasa sniegt papildu finansējumu *Galileo* un *EGNOS* programmām, lai konkrētos gadījumos segtu papildu elementu izmaksas, ar nosacījumu, ka šādi papildu elementi nerada finansiālu vai tehnisku slogu vai kavējumus attiecīgajai programmai. Balstoties uz kādas dalībvalsts pieprasījumu, Komisija saskaņā ar 36. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru lemj, vai ir izpildīti divi minētie nosacījumi. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei un komitejai dara zināmu, kā *Galileo* un *EGNOS* programmas varētu ietekmēt šā punkta piemērošana.

3. Trešās valstis un starptautiskās organizācijas arī var sniegt papildu finansējumu *Galileo* un *EGNOS* programmām. To dalības noteikumus un nosacījumus iekļauj 29. pantā minētajos starptautiskajos nolīgumos.

4. Šā panta 2. un 3. punktā minētais papildu finansējums veido no ārpusē piešķirtos ieņēmumus, kā noteikts Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 21. panta 2. punktā.

9. pants

Līdzekļi

1. Finansējums, lai īstenotu 7. panta 1., 2. un 3. punktā minētās darbības, lai īstenotu ar šādām darbībām saistītos riskus laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim, ir EUR [7 071,73] miljoni faktiskajās cenās.

Eiropas Parlaments un Padome daudzgadu finanšu shēmas ietvaros apstiprina gada apropriācijas.

Šā panta pirmajā daļā minētā summa tiek sadalīta šādās izdevumu kategorijās faktiskajās cenās:

- a) 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajām darbībām — EUR [1 930] miljoni;
- b) 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajām darbībām — EUR [3 000] miljoni;
- c) 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām darbībām — EUR [1 580] miljoni;
- d) 7. panta 1. punkta d) apakšpunktā un 7. panta 3. punktā minētajām darbībām — EUR [561,73] miljoni.

2. Neskarot summas, kas piešķirtas lietojumu izstrādei, kuru pamatā ir "Apvāršņa 2020" sistēmas, no *Galileo* un *EGNOS* programmām piešķirtajām budžeta apropriācijām, tostarp piešķirtajiem ieņēmumiem, finansē 7. panta 2. punktā minētās darbības maksimāli līdz EUR 100 miljoniem salīdzināmās cenās.

3. Komisija var pārvietot līdzekļus no vienas izdevumu kategorijas, kā noteikts 1. punkta trešās daļas a) līdz d) apakšpunktā, uz citu kategoriju ne vairāk kā 10 % apmērā no 1. punkta pirmajā daļā minētās maksimālās summas. Ja šāda pārvietošana sasniedz summu, kas pārsniedz 10 % no 1. punkta pirmajā daļā minētās summas, Komisija apspriežas ar komiteju saskaņā ar 36. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par jebkādu līdzekļu pārvietošanu starp izdevumu kategorijām.

4. Apropriācijas veic saskaņā ar šīs regulas un Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 spēkā esošajiem noteikumiem.

5. Budžeta saistības attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* programmām īsteno pa gadiem.

6. Komisija pārvalda 1. punktā minētos finanšu resursus pārredzamā un rentablā veidā. Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei ik gadus ziņo par izmaksu pārvaldībai izmantoto stratēģiju.

10. pants

Galileo un EGNOS programmu radīti ieņēmumi

1. Ieņēmumus no sistēmu ekspluatācijas iekasē Savienība, ieskaita tos Savienības budžetā un piešķir *Galileo* un *EGNOS* programmām, jo īpaši mērķu īstenošanai, kas minēti 2. panta 1. punktā. Ja ieņēmumi ir lielāki par programmu ekspluatācijas posmu finansēšanai vajadzīgo summu, līdzekļu piešķiršanas principa grozījumus apstiprina Eiropas Parlaments un Padome pēc Komisijas priekšlikuma.

2. Ar privātā sektora vienībām noslēgtos līgumos var paredzēt ieņēmumu sadales mehānismu.

3. Procentu ieņēmumus, ko rada iepriekšējs finansējums, kurš pārskaitīts par budžeta izpildi netieši atbildīgajām struktūrām, piešķir darbībām, attiecībā uz ko ir noslēgts deleģēšanas nolīgums vai līgums starp Komisiju un attiecīgo tiesību subjektu. Saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu par budžeta izpildi netieši atbildīgie tiesību subjekti dara pieejamus kontus, lai varētu konstatēt attiecīgos līdzekļus un procentu ieņēmumus.

III NODAĻA

GALILEO UN EGNOS PROGRAMMU PUBLISKĀ PĀRVALDĪBA

11. pants

Galileo un EGNOS programmu pārvaldības principi

Galileo un *EGNOS* programmu publiskās pārvaldības pamatā ir šādi principi:

- a) strikts uzdevumu un kompetenču sadalījums starp dažādajiem iesaistītajiem tiesību subjektiem, jo īpaši starp Komisiju, Eiropas GNSS aģentūru un EKA, vispārējo kompetenci piešķirot Komisijai;
- b) patiesa sadarbība starp a) punktā minētajiem tiesību subjektiem un dalībvalstīm;
- c) programmu stingra kontrole, cita starpā pārbaudot, kā visi iesaistītie tiesību subjekti ievēro izmaksu ierobežojumus un norises grafiku to atbildības jomās attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* programmām;
- d) esošo struktūru izmantošanas optimizācija un racionalizācija, lai izvairītos no tehnisko zināšanu pārkļāšanās;
- e) paraugprakses projektu vadības sistēmu un metožu izmantošana, lai pārraudzītu *Galileo* un *EGNOS* programmu īstenošanu, ņemot vērā īpašās prasības un ekspertu atbalstu šajā nozarē.

12. pants

Komisijas loma

1. Komisijai ir vispārējā kompetence attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* programmām. Tā pārvalda līdzekļus, kas piešķirti ar šo regulu, un pārrauga visu programmu darbību īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz izmaksām, norises grafiku un īstenošanu.
2. Papildus 1. punktā minētajiem vispārīgajai kompetencei un šajā regulā minētajiem konkrētajiem uzdevumiem, Komisija:

- a) nodrošina skaidru uzdevumu sadalījumu starp dažādajiem *Galileo* un *EGNOS* programmās iesaistītajiem tiesību subjektiem un šim nolūkam ar deleģēšanas nolīgumiem uztic Eiropas GNSS aģentūrai un EKA attiecīgi 14. panta 2. punktā un 15. pantā minētos uzdevumus;
- b) nodrošina *Galileo* un *EGNOS* programmu savlaicīgu īstenošanu, nepārsniedzot 10. pantā piešķirtos resursus un saskaņā ar 2. pantā noteiktajiem mērķiem.

Šajā nolūkā tā izveido un ievieš atbilstīgus instrumentus un strukturālus pasākumus, kas vajadzīgi, lai apzinātu, pārvaldītu, mazinātu un pārraudzītu ar programmām saistītos riskus;

- c) Savienības vārdā un savas kompetences jomā regulē attiecības ar trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām;

d) laikus sniedz dalībvalstīm visu ar *Galileo* un *EGNOS* programmām saistīto vajadzīgo informāciju, jo īpaši saistībā ar risku pārvaldību, kopējām izmaksām, katra būtiska *Galileo* infrastruktūras elementa gada ekspluatācijas izmaksām, ieņēmumiem, norises grafiku un ieviešanu, kā arī pārskatu par 11. panta e) punkta minēto projektu vadības sistēmu un metožu īstenošanu;

e) novērtē Eiropas satelītu navigācijas sistēmu izmantošanas veicināšanas un nodrošināšanas iespējas dažādās ekonomikās nozarēs, tostarp analizējot to, kā gūt priekšrocības no sistēmu radītajiem ieguvumiem.

3. Programmas *Galileo* izvēšanas un ekspluatācijas posmu veiksmīgai norisei un *EGNOS* programmas ekspluatācijas posmam, kā paredzēts attiecīgi 3. un 4. pantā, Komisija vajadzības gadījumā nosaka pasākumus, kas nepieciešami, lai

a) pārvaldītu un mazinātu ar *Galileo* un *EGNOS* programmu norisi saistītus riskus;

b) noteiktu tādu lēmumu pieņemšanas brīžus, kas ir īpaši nozīmīgi programmu īstenošanas novērtēšanai un pārraudzīšanai;

c) atbilstīgi drošības prasībām un ievērojot brīvi pieejamu pārredzamu procedūru, noteiktu sistēmu uz zemes esošās infrastruktūras atrašanās vietu un nodrošinātu tās darbību;

d) noteiktu tehniskās un darbības specifikācijas, kas vajadzīgas 2. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktā minēto funkciju veikšanai un sistēmu ieviešanas attīstīšanai.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 36. panta 3. punktā.

13. pants

Sistēmu un to darbības drošība

1. Komisija nodrošina *Galileo* un *EGNOS* programmu drošību, tostarp sistēmu un to darbības drošību. Šim nolūkam Komisija:

a) ņem vērā nepieciešamību visās programmās pārraudzīt un iekļaut ar drošību saistītas prasības un standartus;

b) nodrošina, ka ar minēto prasību un standartu vispārējo ietekmi atbalstīs programmu sekmīgu norisi, īpaši attiecībā uz izmaksām, risku pārvaldību un norises grafiku;

c) izveido koordinācijas mehānismus starp dažādajām iesaistītajām struktūrām;

d) ņem vērā spēkā esošās drošības prasības un standartus, lai nemazinātu vispārējo drošības līmeni un neietekmētu to pašreizējo sistēmu funkcionēšanu, kuru pamatā ir šādi standarti un prasības.

2. Neskarot šīs regulas 14. un 16. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 8. pantu, Komisija saskaņā ar 35. pantu pieņem deleģētos aktus, nosakot augsta līmeņa mērķus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu 1. punktā minēto *Galileo* un *EGNOS* programmu drošību.

3. Komisija izveido nepieciešamās tehniskās specifikācijas un citus pasākumus, lai īstenotu 2. punktā minētos augsta līmeņa mērķus. Šādu īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 35. panta 3. punktā.

4. EĀDD saskaņā ar Lēmuma 2010/427/ES 2. panta 2. punktu turpina palīdzēt Komisijai tās funkciju pildīšanā ārējo attiecību jomā.

14. pants

Eiropas GNSS aģentūras loma

1. Saskaņā ar Komisijas izstrādātām pamatnostādņēm Eiropas GNSS aģentūra:

a) nodrošina attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* programmu drošību, un neskarot 13. un 16. pantu:

i) ar Drošības akreditācijas valdes starpniecību — drošības akreditāciju saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 912/2010 III nodaļu; šajā nolūkā tā sāk un pārrauga drošības procedūru īstenošanu un veic sistēmas drošības pārbaudes;

ii) Regulas (ES) Nr. 912/2010 6. panta d) punktā minētā *Galileo* Drošības uzraudzības centra darbību atbilstīgi standartiem un prasībām, kas minēti šīs regulas 13. pantā un norādījumiem, ievērojot Vienoto Rīcību 2004/552/KĀDP;

b) veic Lēmuma 1104/2011/ES 5. pantā paredzētos uzdevumus un palīdz Komisijai saskaņā ar šā lēmuma 8. panta 6. punktu;

c) dod ieguldījumu *Galileo* programmas izvēšanas un ekspluatācijas posmos un *EGNOS* programmas ekspluatācijas posmā 2. panta 4. un 5. punktā minēto pakalpojumu komercializēšanas veicināšanā, tostarp veicot vajadzīgo tirgus analīzi, īpaši izmantojot Eiropas GNSS aģentūras sagatavoto ikgadējo ziņojumu par lietojumu un pakalpojumu tirgu, izveidojot ciešus kontaktus ar sistēmu lietotājiem un iespējamiem lietotājiem nolūkā iegūt informāciju par to vajadzībām, sekojot attīstībai satelītu navigācijas pakārtotajos tirgos un sagatavojot rīcības plānu, kas jāpieņem 2. panta 4. un 5. punktā minēto pakalpojumu lietotāju kopienai un kurš jo īpaši ietvertu attiecīgās ar standartizāciju un sertifikāciju saistītās darbības.

2. Eiropas GNSS aģentūra veic arī citus ar *Galileo* un *EGNOS* programmu īstenošanu saistītus uzdevumus, tostarp programmu pārvaldības uzdevumus, un ir atbildīga par tiem. Komisija šos uzdevumus uztic tai saskaņā ar deleģēšanas nolīgumu, kuru pieņem, pamatojoties uz deleģēšanas lēmumu, saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunktu, un šie uzdevumi ietver:

- a) operatīvas darbības, tostarp sistēmu infrastruktūras pārvaldību, apkopi un pastāvīgu sistēmu uzlabojumus, sertifikāciju un standartizāciju, kā arī 2. panta 4. un 5. punktā minēto pakalpojumu sniegšanu;
- b) izstrādes un izvēšanas darbības, lai izveidotu nākamo paaudžu sistēmas un ieguldījuma sniegšanu pakalpojumu attīstīšanas definīcijas izstrādē, tostarp iepirkumu jomā;
- c) to lietojumu un pakalpojumu attīstības veicināšanu, kuru pamata ir minētās sistēmas, kā arī izpratnes palielināšanu par šādiem lietojumiem un pakalpojumiem, tostarp, identificējot, savienojot un koordinējot GNSS lietojumu un pakalpojumu Eiropas izcilības centru tīklu, kas izveidots, pamatojoties uz publiskā un privātā sektora pieredzi, un ar šādu veicināšanu un izpratnes palielināšanu saistīto pasākumu novērtēšanu;
- d) būtiski svarīgu elementu, piemēram, ar *Galileo* programmu savietojamo mikroshēmu un uztvērēju, izstrādes veicināšanu.

3. Ar 2. punktā minēto deleģēšanas nolīgumu Eiropas GNSS aģentūrai piešķir pienācīga līmeņa autonomiju un pilnvarojumu, jo īpaši attiecībā uz līgumslēdzēju iestādi saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 60. pantu. Turklāt ar to nosaka Eiropas GNSS aģentūrai uzticēto līdzekļu pārvaldības vispārējos nosacījumus un jo īpaši veicamās darbības, attiecīgo finansējumu, pārvaldības procedūras, uzraudzības un kontroles pasākumus, pasākumus, kurus piemēro

līgumu nepareizas īstenošanas gadījumā attiecībā uz izmaksām, grafiku un izpildi, kā arī noteikumus par īpašumtiesībām un visiem materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem.

Uzraudzības un kontroles pasākumos jo īpaši ietilpst izmaksu aplēses sistēma, Komisijas sistemātiska informēšana par izmaksām un norises grafiku, un, ja notiek novirzīšanās no paredzētā budžeta, izpildes un grafika, koriģējoši pasākumi, kas garantē infrastruktūras ieviešanu saskaņā ar piešķirto budžetu.

4. Eiropas GNSS aģentūra un EKA slēdz darba vienošanās, kas saskaņā ar šo regulu ir vajadzīgas tām uzticēto uzdevumu izpildei *Galileo* un *EGNOS* programmu ekspluatācijas posmā. Komisija informē Eiropas Parlamentu, Padomi un komiteju par šādiem darba vienošanās līgumiem, kurus noslēgusi Eiropas GNSS aģentūra, un jebkādam izmaiņām tajās. Ja nepieciešams, Eiropas GNSS aģentūra var arī apsvērt citu publiskā vai privātā sektora tiesību subjektu piesaistīšanu.

5. Papildus 1. un 2. punktā minētajiem uzdevumiem un savas kompetences jomā Eiropas GNSS aģentūra nodod Komisijas rīcībā savas speciālās tehniskās zināšanas un sniedz tai visu vajadzīgo informāciju, lai tā varētu veikt uzdevumus saskaņā ar šo regulu, tostarp novērtētu iespēju sekmēt un nodrošināt 12. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto sistēmu izmantošanu.

6. Ar komiteju apspriežas par šā panta 2. punktā minēto deleģēšanas lēmumu saskaņā ar 36. panta 2. punktā paredzēto konsultēšanās procedūru. Eiropas Parlamentu, Padomi un komiteju iepriekš informē par deleģēšanas nolīgumiem, ko gatavoja slēgt Savienība, kuru pārstāv Komisija un Eiropas GNSS aģentūra.

7. Komisija informē Eiropas Parlamentu, Padomi un komiteju par starpposma rezultātiem un galarezultātiem, kas iegūti, izvērtējot publiskā iepirkuma konkursus un līgumus ar privātā sektora tiesību subjektiem, tostarp sniedz informāciju saistībā ar apakšuzņēmuma līgumiem.

15. pants

Eiropas Kosmosa aģentūras loma

1. *Galileo* programmas izvēšanas posma īstenošanai, kā minēts 3. panta c) punktā, Komisija ar EKA nekavējoties noslēdz deleģēšanas nolīgumu, kurā ir sīki izklāstīti aģentūras uzdevumi, īpaši saistībā ar sistēmas izveidi, attīstību un iepirkumu. Deleģēšanas nolīgumu ar EKA noslēdz, pamatojoties uz deleģēšanas lēmumu, ko Komisija pieņem saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

Ciktāl tas nepieciešams deleģēto uzdevumu un budžeta izpildei, deleģēšanas nolīgumā paredz EKA uzticēto līdzekļu pārvaldības vispārējos nosacījumus, jo īpaši veicamās darbības attiecībā uz sistēmas izveidi, attīstību un iepirkumu, saistīto finansējumu, pārvaldības procedūras un uzraudzības un kontroles pasākumus, pasākumus, kurus piemēro līgumu nepareizas īstenošanas gadījumā attiecībā uz izmaksām, grafiku un izpildi, kā arī noteikumus par īpašumtiesībām uz visiem materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem.

Uzraudzības un kontroles pasākumos jo īpaši ietilpst izmaksu aplēses sistēma, Komisijas sistemātiska informēšana par izmaksām un grafiku, un, ja notiek novirzīšanās no paredzētā budžeta, izpildes un grafika, koriģējoši pasākumi, kas garantē infrastruktūras ieviešanu saskaņā ar piešķirto budžetu.

2. Ar komiteju apspriežas par šā panta 1. punktā minēto deleģēšanas lēmumu, izmantojot 36. panta 2. punktā paredzēto konsultēšanās procedūru. Eiropas Parlamentu, Padomi un komiteju iepriekš informē par deleģēšanas nolīgumiem, ko gatavojas slēgt Savienība, kuru pārstāv Komisija un EKA.

3. Komisija informē Eiropas Parlamentu, Padomi un komiteju par starpposma rezultātiem un galarezultātiem, kas iegūti, izvērtējot publiskā iepirkuma konkursus un līgumus ar privātā sektora tiesību subjektiem, kurus gatavojas slēgt EKA, tostarp sniedz informāciju saistībā ar apakšuzņēmuma līgumiem.

4. Attiecībā uz 3. panta d) punktā un 4. pantā minēto *Galileo* un *EGNOS* programmu ekspluatācijas posmu, darba vienošanās līgumos starp Eiropas GNSS aģentūru un EKA, kas minēti 14. panta 4. punkta c) apakšpunktā, tiek reglamentēta EKA loma minētajā posmā un tās sadarbība ar Eiropas GNSS aģentūru īpaši attiecību uz:

- a) koncepciju, izveidi, uzraudzību, iepirkumu un apstiprināšanu saistībā ar sistēmu nākamo paaudžu izstrādi;
- b) tehnisku atbalstu saistībā ar sistēmu esošās paaudzes darbību un apkopi.

Minētās vienošanās atbilst Regulai (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 un pasākumiem, ko Komisija noteikusi saskaņā ar 12. panta 3. punktu.

5. Neskarot attiecīgi 1. un 4. punktā minēto deleģēšanas nolīgumu un darba vienošanās, Komisija var EKA lūgt tehniskās zināšanas un informāciju, kas vajadzīga, lai tā varētu veikt savus uzdevumus, kas paredzēti šajā regulā.

IV NODAĻA

ASPEKTI, KAS SAISTĪTI AR EIROPAS SAVIENĪBAS UN TĀS DALĪBVALSTU DROŠĪBU

16. pants

Vienota rīcība

Ja sistēmu ekspluatācija var apdraudēt Savienības vai tās dalībvalstu drošību, piemēro Vienotajā Rīcībā 2004/552/KĀDP paredzētās procedūras.

17. pants

Noteikumu par klasificētu informāciju piemērošana

Šīs regulas piemērošanas jomā:

- a) visas dalībvalstis nodrošina, ka to valstu drošības noteikumi nodrošina ES klasificētās informācijas aizsardzību vismaz tādā pašā pakāpē, kādu sniedz drošības noteikumi, kas izklāstīti Komisijas Lēmuma 2001/844/EK, EOTK, *Euratom* pielikumā, un Padomes drošības noteikumi, kas izklāstīti Lēmuma 2013/488/ES pielikumos;
- b) dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju par valstu drošības noteikumiem, kas minēti a) punktā;
- c) fiziskās personas, kas uzturas trešās valstīs, un juridiskās personas, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, var strādāt ar ES klasificētu informāciju saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām vienīgi tad, ja tām attiecīgajās valstīs piemēro drošības noteikumus, kuri nodrošina vismaz tāda paša līmeņa aizsardzību kā Komisijas drošības noteikumi, kas izklāstīti Lēmuma 2001/844/EK, EOTK, *Euratom* pielikumā, un Padomes drošības noteikumi, kas izklāstīti Lēmuma 2013/488/ES pielikumos. Līdzvērtību drošības noteikumiem, kurus piemēro trešā valstī vai starptautiskā organizācijā, nosaka informācijas drošības nolīgumā, ko Savienība noslēdz ar attiecīgo trešo valsti vai starptautisko organizāciju, saskaņā ar LESD 218. pantā paredzēto procedūru un ņemot vērā Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu;
- d) neskarot Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu un noteikumus, ar ko reglamentē nozares drošības jomu, kā norādīts Lēmuma 2001/844/EK, EOTK, *Euratom* pielikumā, fiziskām personām vai juridiskām personām, trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām var piešķirt piekļuvi ES klasificētai informācijai, ja tas, izskatot katru gadījumu atsevišķi, tiek uzskatīts par vajadzīgu un atbilst šādas informācijas būtībai un saturam, vajadzības pēc informācijas principam attiecībā uz saņēmēju un priekšrocības pakāpei, kāda no informācijas nodošanas ir Savienībai.

V NODAĻA

PUBLISKAIS IEPIRKUMS

I IEDAĻA

Vispārīgi noteikumi, ko piemēro publiskajam iepirkumam, kuru veic Galileo programmas izvēšanas un ekspluatācijas posmos un EGNOS programmas ekspluatācijas posmā

18. pants

Vispārīgi principi

Neskarot pasākumus, kas jāiesteno, lai aizsargātu Savienības drošības vai sabiedrības drošības būtiskas intereses vai ievērotu Savienības eksporta kontroles prasības, Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 piemēro *Galileo* programmas izvēšanas un ekspluatācijas posmos un *EGNOS* programmas izvēšanas un ekspluatācijas posmos un *EGNOS* programmas ekspluatācijas posmā piemēro šādus vispārējus principus: atklātu piekļuvi un godīgu konkurenci visā piegādes ķēdē, konkursu rīkošanu, atklāti un laikus sniedzot informāciju, skaidri paziņojot piemērojamos publiskā iepirkuma noteikumus, atlases un līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijus un citu svarīgu informāciju, lai visiem iespējamajiem dalībniekiem nodrošinātu godīgas konkurences nosacījumus.

19. pants

Īpaši mērķi

Iepirkumu procedūrā līgumslēdzēja iestādes uzaicinājumos uz konkursu ievēro šādus mērķus:

- a) visā Savienībā veicināt iespējami plašu un atklātu visu uzņēmumu, īpaši jaunu dalībnieku un MVU, līdzdalību, tostarp mudinot kandidātus izmantot apakšlīgumus;
- b) izvairīties no iespējama dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas un no atkarības no viena piegādātāja;
- c) izmantot iepriekšējus publiskā sektora ieguldījumus un gūto pieredzi, kā arī rūpniecības nozares pieredzi un zināšanas, tostarp definēšanas, izstrādes un apstiprināšanas posmos un *Galileo* un *EGNOS* programmu izvēšanā gūto pieredzi, vienlaikus nodrošinot, ka tiek ievēroti konkursa norises noteikumi;
- d) ja vien iespējams, izmantot vairākus nodrošinājuma avotus, lai nodrošinātu labāku vispārēju *Galileo* un *EGNOS* programmu, izmaksu un grafika kontroli;
- e) ja vien iespējams, ņemt vērā kopējās izmaksas saistībā ar iepirkamo produktu, pakalpojumu vai darba lietderīgās aprites ciklu.

2. IEDAĻA

Īpaši noteikumi, ko piemēro publiskajam iepirkumam, kuru veic Galileo programmas izvēšanas un ekspluatācijas posmos un EGNOS programmas ekspluatācijas posmā

20. pants

Līdzvērtīgas konkurences apstākļu izveidošana

Līgumslēdzēja iestāde veic vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu līdzvērtīgas konkurences apstākļus, ja kāda uzņēmuma iepriekšēja līdzdalība kādās darbībās, kas saistītas ar darbībām, par kurām izsludināts konkurss,

- a) var sniegt šim uzņēmumam ievērojamas priekšrocības informācijas privilēģiju ziņā un tādēļ var radīt šaubas par vienādas attieksmes principa ievērošanu; vai
- b) ietekmē normālas konkurences apstākļus vai neitralitāti un objektivitāti attiecībā uz līgumslēgšanas tiesību piešķiršanu vai līgumsaistību izpildi.

Šie pasākumi neizkropļo taisnīgu konkurenci vai neapdraud līdzvērtīgu attieksmi vai par uzņēmumiem, to komerciālajām attiecībām un izmaksu struktūru saņemtās informācijas konfidencialitāti. Šajā sakarā minētajos pasākumos ņem vērā paredzētā līguma veidu un noteikumus.

21. pants

Informācijas drošība

Ja, pildot līgumu noteikumus, ir nepieciešama klasificēta informācija un/vai šajos līgumos ir iekļauta klasificēta informācija, līgumslēdzēja iestāde konkursa dokumentos precizē visus pasākumus un prasības, kas jāievēro, lai garantētu šīs informācijas drošību noteiktajā līmenī.

22. pants

Piegādes uzticamība

Līgumslēdzēja iestāde konkursa dokumentos precizē savas prasības attiecībā uz piegāžu un pakalpojumu sniegšanas drošību saistībā ar līgumattiecību izpildi.

23. pants

Iepirkums pa daļām, kam piemēro nosacījumus

1. Līgumslēdzēja iestāde var veikt iepirkumu pa daļām, kam piemēro nosacījumus.
2. Iepirkumam pa daļām, kam piemēro nosacījumus, ir viena nemainīga daļa, pievieno budžeta saistības, no kurām izriet stingras saistības attiecībā uz to darbu, piegāžu vai pakalpojumu izpildi, par kuriem noslēgts līgums šajā posmā, un viena vai vairākas daļas, no kurām ir atkarīgs budžets un izpilde. Iepirkuma dokumentos sniedz aprakstu par iepirkumu pa daļām, kam piemēro nosacījumus. Tajos jo īpaši nosaka līguma mērķi, cenu vai tās noteikšanas veidu un darbu, piegādes un pakalpojumu sniegšanas nosacījumus katrā posmā.

3. Nemainīgās daļas pakalpojumi ir vienots vesels; tas pats attiecas arī uz katru daļu, kam piemēro nosacījumus, ievērojot visās iepriekšējās daļās saņemtos pakalpojumus.

4. Katras daļas, kam piemēro nosacījumus, izpildei ir nepieciešams līgumslēdzēja iestādes lēmums, kuru līgumslēdzējam paziņo atbilstīgi iepirkuma līgumā iekļautajiem noteikumiem. Ja daļa, kurai piemēro nosacījumus, tiek apstiprināta ar kavēšanos vai netiek apstiprināta, līgumslēdzējs var saņemt kompensāciju par gaidīšanu vai atcelšanu, ja tas ir noteikts iepirkuma līgumā un saskaņā ar tajā iekļautajiem nosacījumiem.

5. Ja attiecībā uz kādu konkrētu posmu līgumslēdzēja iestāde konstatē, ka darbi, piegādes vai pakalpojumi, par kuru izpildi šajā posmā noslēgta vienošanās, nav pabeigti, tā var pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu un izbeigt līgumu, ja tas ir paredzēts līgumā un saskaņā ar tajā iekļautajiem nosacījumiem.

24. pants

Papildināto izmaksu līgumi

1. Līgumslēdzēja iestāde saskaņā ar 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem var izvēlēties iepirkumu, kas pilnībā vai daļēji izpaužas kā papildināto izmaksu līgums, ievērojot maksimālo cenu.

Par šādiem līgumiem maksājamā cena sastāv no atlīdzinājuma par līgumslēdzēja faktiskajiem izdevumiem, īstenojot līgumsaistības, piemēram, par darbaspēku, materiāliem, patēriņa precēm un par līgumsaistību izpildei nepieciešamā aprīkojuma un infrastruktūras izmantošanu. Šiem izdevumiem pieskaita vai nu fiksētu maksājumu, kas sedz netiešās izmaksas un peļņu, vai summu, kas sedz netiešās izmaksas un procentus atkarībā no sasniegtā rezultāta un norises grafika izpildes.

2. Līgumslēdzēja iestāde var izvēlēties pilnīgi vai daļēji slēgt papildināto izmaksu līgumu, ja nav objektīvi iespējams precīzi noteikt fiksētu cenu un ja var pierādīt, ka šāda fiksēta cena būtu nesamērīgi augsta sakarā ar neskaidrību, kas saistīta ar līgumsaistību īstenošanu, jo:

a) līgums attiecas uz ļoti sarežģītiem elementiem vai ir jāizmanto jauna tehnoloģija, un tādēļ tas ir saistīts ar ievērojamiem tehniskiem riskiem, vai

b) visām darbībām, par kurām tiek slēgts līgums, operatīvu iemeslu dēļ jāsakas nekavējoties, lai gan vēl nav iespējams kopumā noteikt fiksētu un nemainīgu cenu, jo pastāv virkne neparedzamu apstākļu vai līgumsaistību īstenošana daļēji ir atkarīga no citu līgumu izpildes.

3. Maksimālā maksājamā summa ir pilnīga vai daļēja papildināto izmaksu līguma maksimālā cena. To drīkst pārsniegt tikai pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos un ar līgumslēdzēja iestādes iepriekšēju piekrišanu.

4. Pilnīga vai daļēja papildināto izmaksu līguma dokumentācijā norāda:

a) līguma veidu, tas ir, vai līgums ir pilnīgs vai daļējs papildināto izmaksu līgums līdz maksimālajai cenai;

b) daļējam papildināto izmaksu līgumam — tos iepirkuma elementus, uz kuriem attiecas papildināto izmaksu līgums;

c) maksimālo cenu;

d) piešķiršanas kritērijus, kam jāļauj novērtēt provizoriskā budžeta iespējamību, atlīdzināmās izmaksas, mehānismus minēto izmaksu noteikšanai un piedāvājumā minēto peļņu;

e) izdevumiem piemērojamo pieskaitījuma veidu saskaņā ar 1. punktu;

f) noteikumus un procedūras, ar ko nosaka piedāvājuma iesniedzēja līgumsaistību īstenošanai paredzēto izmaksu atbilstīgumu saskaņā ar 5. punktā izklāstītajiem principiem;

g) grāmatvedības noteikumus, kas piedāvājumu iesniedzējiem jāievēro;

h) pārvēršanas nosacījumus, ja daļēju papildināto izmaksu līgumu pārvērš par līgumu ar fiksētu un nemainīgu cenu.

5. Pilnīga vai daļēja papildināto izmaksu līguma līgumsaistību izpildes laikā līgumslēdzējam radušās izmaksas ir atbilstīgas tikai tad, ja tās:

a) patiešām ir radušās līguma norises laikā, izņemot izmaksas par aprīkojumu, infrastruktūru un nemateriāliem ieguldījumiem, kas nepieciešami līgumsaistību izpildei — tās var uzskatīt par atbilstīgām līdz visai to pirkuma vērtībai;

b) ir norādītas provizoriskajā budžetā, kurš, iespējams, grozīts ar sākotnējā līguma pielikumiem;

c) ir nepieciešamas līgumsaistību izpildei;

d) rodas no līgumsaistību izpildes un ir ar tām tieši saistītas;

- e) ir identificējamā, pārbaudāma, iekļautas līgumslēdzēja grāmatvedībā un noteiktas saskaņā ar specifikācijās un līgumā minētiem grāmatvedības standartiem;
- f) atbilst piemērojamo nodokļu un sociālo tiesību aktu prasībām;
- g) neatkāpjas no līguma nosacījumiem;
- h) ir samērīgas, attaisnojamas un atbilst pareizas finanšu vadības prasībām, īpaši attiecībā uz ekonomiju un lietderību.

Līgumslēdzējs ir atbildīgs par savu izmaksu iegrāmatošanu, par grāmatvedības uzturēšanu vai citu dokumentu saglabāšanu, kas vajadzīgi, lai pierādītu, ka izmaksas, kuras tas prasa atlīdzināt, ir radušās saskaņā ar šajā pantā noteiktajiem principiem un tiem atbilst. Izmaksas, ko līgumslēdzējs nevar pamatot, uzskata par neatbilstīgām un neatlīdzina.

6. Lai nodrošinātu papildināto izmaksu līgumu pareizu izpildi, līgumslēdzēja iestāde ir atbildīga par šādu uzdevumu veikšanu:

- a) par visreālākās iespējamās maksimālās cenas noteikšanu, vienlaikus pieļaujot zināmu elastību, rēķinoties ar tehnisku neparedzamību;
- b) tiklīdz līguma norises gaitā ir iespējams kopumā noteikt fiksētu un nemainīgu cenu, par daļēji papildināto izmaksu līguma pārvēršanu par līgumu ar fiksētu un nemainīgu cenu. Minētajam nolūkam tā nosaka pārvēršanas nosacījumus, saskaņā ar kuriem pāriet no daļēja papildināto izmaksu līguma uz līgumu ar fiksētu un nemainīgu cenu;
- c) par uzraudzības un kontroles pasākumu, kas paredz jo īpaši provizorisku izmaksu prognozēšanas sistēmu, ieviešanu;
- d) par nepieciešamo principu, instrumentu un procedūru līguma izpildei noteikšanu, sevišķi lai noteiktu un kontrolētu līgumslēdzējam vai tā apakšlīgumu slēdzējiem līgumsaistību izpildes laikā radušās izmaksas, un par līguma papildināšanu ar grozījumiem;
- e) par pārbaudi tam, ka līgumslēdzējs un tā apakšlīgumu slēdzēji atbilst līgumā noteiktajiem grāmatvedības standartiem un izpilda prasību iesniegt grāmatvedības dokumentus, kas var kalpot par pierādījumu;
- f) par d) apakšpunktā minēto principu, instrumentu un procedūru efektivitātes nepārtrauktu nodrošināšanu līgumsaistību izpildes gaitā.

25. pants

Grozījumi

Līgumslēdzēja iestāde un līgumslēdzēji līgumu var grozīt, ja minētais grozījums atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

- a) tas nemaina līguma mērķi;
- b) tas nemaina līguma ekonomisko līdzsvaru;
- c) ar to neievieš nosacījumus, kuri, ja tie iepirkuma dokumentācijā būtu bijuši sākotnēji, būtu ļāvuši pieņemt citu kandidātu piedāvājumus, nevis tikai to kandidātu, kuru piedāvājumi bija pieņemami sākotnēji, vai būtu ļāvuši izvēlēties citu piedāvājumu, nevis to, kuru izvēlējās sākotnēji.

26. pants

Apakšlīgumi

1. Līgumslēdzēja iestāde kandidātiem pieprasa kādu līguma daļu, izsludinot piedāvājumu konkursu attiecīgā apakšlīgumu līmenī, nodot uzņēmumiem, kas nepieder pie grupas, pie kuras pieder kandidāts, jo īpaši jauniem tirgus dalībniekiem un MVU.

2. Apakšlīguma slēdzējiem piešķiramo līguma daļu līgumslēdzēja iestāde norāda skalas veidā kā minimālo un maksimālo procentuālo daudzumu. Tā nodrošina, ka šis procentuālais daudzums ir proporcionāls iepirkuma mērķim un tā vērtībai, ņemot vērā attiecīgās darbības nozari un jo īpaši konkurences nosacījumus un vērojamo rūpniecisko potenciālu.

3. Ja kandidāts savā piedāvājumā norāda, ka tas neplāno nevienu līguma daļu nodot apakšlīgumu slēdzējiem vai paredz apakšlīgumu slēdzējiem nodot līguma daļu, kas ir mazāka par 25. panta 2. punktā minētās skalas minimālo robežu, tad kandidāts līgumslēdzējai iestādei norāda šādas rīcības iemeslus. Līgumslēdzēja iestāde minēto informāciju nosūta Komisijai.

4. Līgumslēdzēja iestāde var noraidīt apakšlīgumu slēdzējus, kurus izraudzījies kandidāts galvenā līguma līgumtiesību piešķiršanas laikā vai izvēlētais piedāvājuma iesniedzējs līgumsaistību izpildes laikā. Līgumslēdzēja iestāde pamato savu noraidījumu rakstiski, un to var pamatot tikai ar kritērijiem, ko piemēro piedāvājumu iesniedzēju atlasei attiecībā uz galveno līgumu.

VI NODAĻA

DAŽĀDI NOTEIKUMI

27. pants

Plānošana

Komisija izstrādā gada darba programmu izpildes plāna veidā, kurā paredzētas nepieciešamās darbības, lai atbilstīgi 3. pantā izklāstītajiem posmiem sasniegtu 2. panta 4. punktā noteiktos Galileo programmas īpašos mērķus un 2. panta 5. punktā noteiktos EGNOS programmas īpašos mērķus. Gada darba programmā paredz arī šo darbību finansējumu.

Minētos īstenošanas pasākumus pieņem saskaņā ar 36. panta 3. punktā paredzēto pārbaudes procedūru.

28. pants

Dalībvalstu rīcība

Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu *Galileo* un *EGNOS* programmu pareizu darbību, tostarp veic pasākumus, ar kuriem nodrošina to teritorijā esošu zemes staciju drošību un kuri ir vismaz līdzvērtīgi pasākumiem, kas tiek prasīti Eiropas Kritisko infrastruktūru aizsardzībai Padomes Direktīvas 2008/114/EK⁽¹⁾ nozīmē. Dalībvalstis nepieņem nekādus pasākumus, kas varētu kaitēt programmām vai to ekspluatācijas gaitā sniegtajiem pakalpojumiem, jo īpaši attiecībā uz infrastruktūras elementu darbības nepārtrauktību.

29. pants

Starptautiski nolīgumi

Savienība saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* programmām saskaņā ar LESD 218. pantā paredzēto procedūru var slēgt nolīgumus ar trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām.

30. pants

Tehniskā palīdzība

Lai veiktu 12. panta 2. punktā minētos tehniskos uzdevumus, Komisija var vērsties pēc nepieciešamās palīdzības, jo īpaši izmantojot kosmosa jomā kompetento dalībvalstu aģentūru kapacitāti un specializētās zināšanas vai tādu neatkarīgu ekspertu un struktūru palīdzību, kas varētu sniegt objektīvu analīzi un atzinumus par *Galileo* un *EGNOS* programmu norisi.

Arī citi programmu publiskajā pārvaldībā iesaistītie tiesību subjekti, jo īpaši Eiropas GNSS aģentūra un EKA, var saņemt tādu pašu tehnisko palīdzību, veicot uzdevumus, kuri tām uzdoti saskaņā ar šo regulu.

31. pants

Personas datu un privātuma aizsardzība

1. Komisija nodrošina, ka, izveidojot, ieviešot un ekspluatējot sistēmas, tiek garantēta personas datu un privātuma aizsardzība un ka sistēmās tiek iekļautas attiecīgas minētās aizsardzības garantijas.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2008/114/EK (2008. gada 8. decembris) par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas Kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību (OV L 345, 23.12.2008., 75. lpp.).

2. Personas datu apstrāde šajā regulā paredzēto uzdevumu un darbību veikšanai notiek saskaņā ar personas datu aizsardzības jomā piemērojamiem tiesību aktiem, jo īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001⁽²⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK⁽³⁾.

32. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

1. Komisija veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, Savienības finansiālās intereses tiek aizsargātas, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un preventīvus sodus.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus un apakšuzņēmējus, kuri saskaņā ar šo regulu ir saņēmuši Savienības līdzekļus.

Lai noteiktu, vai notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses saistībā ar dotāciju līgumu vai lēmumu par dotāciju piešķiršanu vai līgumu attiecībā uz Savienības finansējumu, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ir pilnvarots veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes uz vietas un apskates pie komersantiem, uz kuriem tieši vai netieši attiecas šāds finansējums atbilstīgi noteikumiem un procedūrām, kādas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013⁽⁴⁾ un Padomes Regulā (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96⁽⁵⁾.

Neskarot pirmo un otro daļu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, dotāciju nolīgumos, dotāciju lēmumos un līgumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, ietver nosacījumus, kas nepārprotami sniedz Komisijai, Revīzijas palātai un OLAF pilnvaras veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienas finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

33. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes informēšana

1. Komisija nodrošina šīs regulas īstenošanu. Ik gadu, iesniedzot provizorisko budžeta projektu, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par *Galileo* un *EGNOS* programmu īstenošanu. Šāds ziņojums satur visu ar programmām saistīto informāciju, jo īpaši saistībā ar risku pārvaldību, kopējām izmaksām, gada ekspluatācijas izmaksām, ieņēmumiem, norises grafiku un ieviešanu, kā noteikts 12. panta 2. punkta d) apakšpunktā, un attiecībā uz deleģēšanas nolīgumu darbību, kas noslēgti saskaņā ar 14. panta 2. punktu un 15. panta 1. punktu. Tajā iekļauj:

- a) pārskatu par līdzekļu piešķiršanu un izmantošanu, kas piešķirti programmām, kā minēts 7. panta 4. punktā;
- b) informāciju par Komisijas izmantoto izmaksu pārvaldības stratēģiju, kā minēts 9. panta 6. punktā;
- c) intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldības novērtējumu;
- d) pārskatu par 12. panta 2. punkta d) apakšpunktā minēto projektu vadības sistēmu un metožu, tostarp riska pārvaldības sistēmu un metožu, īstenošanu;
- e) pasākumu novērtējumu, kuri īstenoti, lai panāktu programmu sociāli ekonomisko ieguvumu maksimizēšanu.

2. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par starpposma rezultātiem un galarezultātiem, izvērtējot publiskā iepirkuma konkursus un līgumus ar privātā sektora tiesību subjektiem, kurus attiecīgi saskaņā ar 14. panta 7. punktu un 15. panta 3. punktu īstenojušas Eiropas GNSS aģentūra un EKA.

Tā arī informē Eiropas Parlamentu un Padomi par:

- a) jebkādu līdzekļu pārvietošanu starp izdevumu kategorijām, kas veikta saskaņā ar 9. panta 3. punktu;
- b) to, kā *Galileo* un *EGNOS* programmas ietekmē 8. panta 2. punkta piemērošana.

34. pants

Pārskats par šīs regulas piemērošanu

1. Komisija ne vēlāk kā 2017. gada 30. jūnijā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei šīs regulas īstenošanas novērtējuma ziņojumu, lai varētu pieņemt lēmumu par pasākumu, kuri pieņemti saskaņā ar šo regulu, pagarināšanu, grozīšanu vai atcelšanu, un tajā ir informācija par:

- a) minēto pasākumu mērķu sasniegšanu gan no rezultātu, gan no ietekmes viedokļa;
- b) resursu izmantošanas efektivitāti;
- c) Eiropas pievienoto vērtību.

Novērtējumā arī izskata ar sistēmām saistītu tehnoloģiju attīstību, iespējas attiecībā uz vienkāršošanu, iekšējo un ārējo saskaņotību, visu mērķu piemērotību, kā arī pasākumu devumu Savienības prioritāšu īstenošanā attiecībā uz gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi. Tajā ņem vērā novērtējuma rezultātus par iepriekšēju pasākumu ilgtermiņa ietekmi.

2. Novērtējumā apskata sasniegto attiecībā uz attiecīgi 2. panta 4. un 5. punktā noteiktajiem *Galileo* un *EGNOS* programmas īpašajiem mērķiem, balstoties uz snieguma rādītājiem, piemēram:

- a) par *Galileo* un attiecībā uz:
 - i) tās infrastruktūras izvietojumu —
 - darba kārtībā esošo satelītu skaits un pieejamība un pieejamo uz zemes esošo rezerves satelītu skaits salīdzinājumā ar plānoto satelītu skaitu, kas minēti deleģēšanas nolīgumā;
 - faktisko uz zemes esošo infrastruktūras elementu (piemēram, zemes staciju, kontroles centru) pieejamība salīdzinājumā ar plānoto pieejamību;
 - ii) pakalpojumu līmeni —
 - pakalpojumu pieejamības karte salīdzinājumā ar pakalpojuma definīcijas dokumentu;
 - iii) izmaksām —
 - izmaksu izpildes indekss par katru programmas būtisku izmaksu elementu, pamatojoties uz faktisko izmaksu attiecību pret budžetā paredzētajām izmaksām;
 - iv) norises grafiku —
 - norises grafika izpildes indekss par programmas būtisku izmaksu elementu, pamatojoties uz budžetā paredzētā veiktā darba izmaksu attiecību pret budžetā paredzētajām plānotā darba izmaksām;

v) tirgus līmeni —

— tirgus tendence, balstoties uz *Galileo* un *EGNOS* uztvērēju procentuālo īpatsvaru, norādot to uztvērēju modeļu kopskaitu, kuri iekļauti 14. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajā Eiropas GNSS aģentūras sniegtajā tirgus pārskatā;

b) par *EGNOS* un attiecībā uz:

i) tās pārklājuma paplašināšanu —

— pārklājuma paplašināšanā panāktais salīdzinājumā ar apstiprināto pārklājuma paplašināšanas plānu;

ii) pakalpojumu līmeni —

— pakalpojumu pieejamības indekss, pamatojoties uz to lidostu skaitu, kurās ir uz *EGNOS* balstītas izmantojamas glisādes procedūras salīdzinājumā ar kopējo tādu lidostu skaitu, kurās ir uz *EGNOS* balstītas glisādes procedūras;

iii) izmaksām —

— izmaksu izpildes indekss, pamatojoties uz faktisko izmaksu attiecību pret budžetā paredzētajām izmaksām;

iv) norises grafiku —

— norises grafika izpildes indekss, pamatojoties uz budžetā paredzētā veiktā darba izmaksu attiecību pret budžetā paredzētajām plānotā darba izmaksām.

3. Šīs regulas īstenošanā iesaistītās struktūras sniedz Komisijai datus un informāciju, kas ļauj uzraudzīt un novērtēt attiecīgās darbības.

VII NODAĻA

DELEĢĒŠANA UN ĪSTENOŠANAS PASĀKUMI

35. pants

Deleģēšanas kārtība

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 13. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no 2014. gada 1. janvāra.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 13. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 13. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

36. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

4. Saskaņā ar komitejas reglamentā izstrādātajiem nosacījumiem tās darbā kā novērotāji iesaistās Eiropas GNSS aģentūras un EKA pārstāvji.

5. Starptautiskajos nolīgumos, ko Savienība slēdz atbilstīgi 29. pantam, vajadzības gadījumā ar paredzēt trešo valstu vai starptautisko organizāciju pārstāvju piedalīšanos komitejas darbā atbilstīgi tās reglamentā izstrādātajiem nosacījumiem.

6. Komitejas sanāksmes notiek regulāri, vēlams, vismaz četras reizes gadā, reizi ceturksnī. Komisija katrā sanāksmē sniedz ziņojumu par programmu norises gaitu. Minētajos ziņojumos sniedz vispārēju pārskatu par situāciju un attīstību saistībā ar programmu, jo īpaši attiecībā uz risku pārvaldību, izmaksām, norises grafiku un izpildi. Vismaz reizi gadā minētajos ziņojumos iekļauj 34. panta 2. punktā minētos norises grafika izpildes rādītājus.

VIII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

37. pants

Atcelšana

1. No 2014. gada 1. janvāra atceļ Regulas (EK) Nr. 876/2002 un (EK) Nr. 683/2008.

2. Jebkurš pasākums, kas pieņemts, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 876/2002 vai Regulu (EK) Nr. 683/2008, paliek spēkā.

3. Atsauces uz atcelto Regulu (EK) Nr. 683/2008 uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu, kas pievienota pielikumā.

38. pants

Spēkā stāšanās

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 683/2008	Šī regula
1. pants	2. pants
2. pants	1. pants
3. pants	3. pants
4. pants	8. pants
5. pants	4. pants
6. pants	8. pants
7. pants	5. pants
8. pants	6. pants
9. pants	7. pants
10. pants	9. pants
11. pants	10. pants
12. panta 1. punkts	11. pants
12. panta 2. un 3. punkts	12. pants
13. panta 1., 2. un 3. punkts	13. pants
13. panta 4. punkts	16. pants
14. pants	17. pants
15. pants	27. pants
16. pants	14. pants
17. pants	18.–26. pants
18. pants	15. pants
19. panta 1. līdz 4. punkts	36. pants
19. panta 5. punkts	35. pants
20. pants	31. pants
21. pants	32. pants
22. pants	33. pants
23. pants	
24. pants	38. pants
Pielikums	1. pants

Eiropas Parlamenta,**Padomes un Eiropas Komisijas kopīgais paziņojums par IESTĀŽU GALILEO KOMITEJU ("GIP")**

1. Ņemot vērā Eiropas GNSS programmu nozīmīgumu, unikalitāti un sarežģītību, no programmām izrietošās Savienības sistēmu īpašumtiesības, pilnīgu programmu finansējumu no Savienības budžeta laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam, Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Komisija atzīst, ka šīm trijām iestādēm ir cieši jāsadarbojas.
 2. Iestāžu *Galileo* komiteja (*GIP*) tiksies, lai vienkāršotu katras iestādes attiecīgo pienākumu izpildi. Šim nolūkam izveidos *GIP*, lai tā uzmanīgi sekotu:
 - a) Eiropas GNSS programmu īstenošanas norisei, it īpaši attiecībā uz iepirkuma un izpildes līgumu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz EKA;
 - b) starptautiskiem nolīgumiem ar trešām valstīm, neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. panta noteikumus;
 - c) navigācijas satelītu tirgu sagatavošanai;
 - d) pārvaldības pasākumu efektivitātei un
 - e) darba programmas gada pārskatam.
 3. Saskaņā ar spēkā esošiem noteikumiem *GIP* ievēros vajadzīgo piesardzību, it īpaši attiecībā uz zināma veida informācijas komerciālu slepenību un konfidencialitāti.
 4. Komisija ņems vērā *GIP* paustos viedokļus.
 5. *GIP* sastāvā būs septiņi pārstāvji:
 - trīs no Padomes,
 - trīs no Eiropas Parlamenta,
 - viens no Komisijas,un komiteja tiksies regulāri (parasti četras reizes gadā).
 6. *GIP* neiespaidos izveidoto pienākumu sadali un iestāžu attiecības.
-

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1286/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko izveido rīcības programmu nodokļu sistēmu darbības uzlabošanai Eiropas Savienībā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ("Fiscalis 2020") un atceļ Lēmumu Nr. 1482/2007/EK

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. un 197. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Nodokļu jomas daudzgadu rīcības programma, kura bija spēkā līdz 2014. gadam, ir devusi ievērojamu ieguldījumu nodokļu iestāžu sadarbības veicināšanā un uzlabošanā Savienībā. Minētās programmas pievienoto vērtību, tostarp Savienības dalībvalstu un nodokļu maksātāju finanšu interešu aizsargāšanā, ir atzinušas iesaistīto valstu nodokļu pārvaldes. Uzdevumus, kas būs aktuāli nākamajā desmitgadē, nav iespējams risināt, ja dalībvalstis nelūkojas tālāk par savu administratīvo teritoriju robežām vai cieši nesadarbojas ar saviem partneriem. Ar programmu "Fiscalis", ko, sadarbojoties ar iesaistītajām dalībvalstīm, īsteno Komisija, minēto sadarbības pasākumu attīstīšanai dalībvalstīm tiek nodrošināts Savienības satvars, un tas ir rentablāk, nekā katrai dalībvalstij veidot savus individuālos sadarbības satvarus uz divpusējiem vai daudzpusējiem pamatiem. Tāpēc ir lietderīgi nodrošināt minētās programmas turpināšanu, izveidojot jaunu programmu šajā pašā jomā.
- (2) Ar šo regulu izveidotā programma "Fiscalis 2020" un tās sekmīga darbība ir ļoti svarīga pašreizējā ekonomiskajā situācijā, un tai vajadzētu atbalstīt sadarbību fiskālos jautājumos.
- (3) Paredzams, ka darbības saskaņā ar *Fiscalis 2020* t. i., Eiropas informācijas sistēmas, kā noteikts šajā regulā (Eiropas informācijas sistēmas), kopīgas darbības nodokļu iestāžu ierēdņiem un kopīgas apmācību iniciatīvas, veicinās Eiropas gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanu, stiprinot

iekšējā tirgus darbību, nodrošinot regulējumu, kurā atbalstīt darbības, kas uzlabo publiskā sektora ražīgumu, un veicinot tehnisko progresu un inovāciju. Nodrošinot regulējumu darbībām, kuru mērķis ir padarīt efektīvākas nodokļu iestādes, stiprināt uzņēmumu konkurētspēju, sekmēt nodarbinātību un veicināt Savienības dalībvalstu un nodokļu maksātāju finanšu un ekonomisko interešu aizsardzību, *Fiscalis 2020* aktīvi stiprinās nodokļu sistēmu darbību iekšējā tirgū, vienlaikus pakāpeniski izskaužot pašreizējos šķēršļus un izkropļojumus iekšējā tirgū.

- (4) *Fiscalis 2020* darbības joma būtu jāpielāgo atbilstīgi aktuālajām vajadzībām tā, lai koncentrētos uz visiem nodokļiem, kas saskaņoti Savienības līmenī, un citiem nodokļiem, ciktāl tie attiecas uz iekšējo tirgu un dalībvalstu administratīvo sadarbību.
- (5) Lai atbalstītu trešo valstu pievienošanās un asociācijas procesu, iespēja piedalīties *Fiscalis 2020* būtu jānodrošina valstīm, kas pievienojas, un kandidātvalstīm, un potenciālajām kandidātvalstīm un Eiropas kaimiņattiecību politikas partnervalstīm, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi un to piedalīšanās ietver atbalstu vienīgi tām darbībām saskaņā ar *Fiscalis 2020*, kuru mērķis ir cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā un pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, un pret nodokļu agresīvu plānošanu. Ņemot vērā aizvien pieaugošo pasaules ekonomikas savstarpējās savienojamības līmeni, ar *Fiscalis 2020* arī turpmāk būtu jānodrošina iespēja uzaicināt ārējos ekspertus, lai sekmētu darbības saskaņā ar *Fiscalis 2020*. Ārējie eksperti, piemēram, valdības iestāžu pārstāvji, ekonomikas dalībnieki un to organizācijas vai starptautisko organizāciju pārstāvji būtu jāauzicina tikai tad, ja viņu ieguldījumu uzskata par būtisku *Fiscalis 2020* mērķu sasniegšanā.
- (6) *Fiscalis 2020* mērķos un prioritātēs ir ņemtas vērā problēmas un uzdevumi, kas nodokļu nozarei būs aktuāli nākamajā desmitgadē. *Fiscalis 2020* būtu jāturpina darboties tādās svarīgās jomās kā Savienības tiesību aktu saskaņota īstenošana nodokļu jomā, informācijas apmaiņas nodrošināšana un administratīvās sadarbības atbalstīšana, un nodokļu iestāžu administratīvo spēju uzlabošana. Ņemot vērā jauno uzdevumu dinamiku, papildu uzsvars būtu jāliek uz atbalstu cīņai pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu. Uzsvars būtu jāliek arī uz tādiem jautājumiem kā administratīvā sloga samazināšana nodokļu iestādēm un atbilstības nodrošināšanai nepieciešamo izmaksu samazināšana nodokļu maksātājiem un nodokļu dubultas uzlikšanas gadījumu novēršana.

⁽¹⁾ OV C 143, 22.5.2012., 48. lpp. un OV C 11, 15.1.2013., 84. lpp.

- (7) Operatīvā līmenī ar *Fiscalis 2020* vajadzētu īstenot, uzturēt un atbalstīt Eiropas informācijas sistēmas un administratīvo sadarbību, stiprināt nodokļu jomā strādājošu ierēdņu prasmes un kompetences, vairot izpratni par Savienības tiesību aktiem nodokļu jomā un sekmēt to īstenošanu, kā arī atbalstīt administratīvo procedūru uzlabošanu un administratīvās paraugprakses izplatīšanu un apmaiņu ar to. Īstenojot minētos mērķus, uzsvars būtu jāliek uz atbalstu cīņai pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu.
- (8) Pirms *Fiscalis 2020* izmantotos programmas rīkus vajadzētu papildināt, lai atbilstīgi risinātu problēmas, ar ko nodokļu iestādes saskarsies nākamajā desmitgadē, un saglabātu atbilstību Savienības tiesību aktiem to izstrādes gaitā. *Fiscalis 2020* vajadzētu aptvert šādas jomas: divpusējas vai daudzpusējas kontroles un citi attiecīgajos Savienības tiesību aktos par administratīvo sadarbību paredzēti administratīvās sadarbības veidi; ekspertu grupas; valsts pārvaldes administratīvo spēju veidošanas pasākumi, ar ko nodokļu jomā nodrošinātu konkrētu un specializētu palīdzību tām dalībvalstīm, kuras saskaras ar īpašiem ārkārtas apstākļiem, kas attaisno šādas mērķtiecīgas darbības; un vajadzības gadījumā – pētījumi un kopīgi saziņas pasākumi, lai sekmētu Savienības tiesību aktu īstenošanu nodokļu jomā.
- (9) Eiropas informācijas sistēmām ir svarīga loma nodokļu iestāžu savstarpējā savienojumā un līdz ar to – nodokļu sistēmu stiprināšanā Savienībā, un tādēļ tās arī turpmāk vajadzētu finansēt no *Fiscalis 2020* un uzlabot ar tās palīdzību. Turklāt vajadzētu pastāvēt iespējai *Fiscalis 2020* iekļaut jaunas ar nodokļiem saistītas informācijas sistēmas, kas izveidotas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Eiropas informācijas sistēmām attiecīgajā gadījumā vajadzētu būt veidotām, balstoties uz kopīgiem attīstības modeļiem un vienotu IT arhitektūru.
- (10) Saistībā ar administratīvās sadarbības uzlabošanu plašākā mērogā un ar atbalstu cīņai pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu Savienībai var būt lietderīgi noslēgt nolīgumus ar trešām valstīm, lai ļautu šīm valstīm izmantot Eiropas informācijas sistēmu Savienības elementus nolūkā atbalstīt drošu informācijas apmaiņu starp minētajām valstīm un dalībvalstīm attiecībā uz divpusējiem nodokļu nolīgumiem.
- (11) Arī kopīgi apmācību pasākumi būtu jāīsteno ar *Fiscalis 2020* starpniecību. Ar *Fiscalis 2020* arī turpmāk vajadzētu atbalstīt iesaistītās valstis, lai ar kopīgi izstrādātu uzlabotu mācību saturu, kas paredzēts nodokļu jomā strādājošiem ierēdņiem un ekonomikas dalībniekiem, stiprinātu profesionālās prasmes un zināšanas attiecībā uz nodokļiem. Minētajā nolūkā *Fiscalis 2020* pašreizējā kopīgā apmācību pieeja, kuras pamatā galvenokārt bija centrālās e-mācīšanās attīstība, būtu jāattīsta par daudzšķautņainu Savienības apmācības atbalsta programmu.
- (12) *Fiscalis 2020* darbības laiks būtu jānosaka uz septiņiem gadiem, lai tās ilgumu pielāgotu daudzgadu finanšu shēmas ilgumam, kas noteikts Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar kuru nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam ⁽¹⁾.
- (13) Šajā regulā ir paredzēts finansējums visam *Fiscalis 2020* laikam, kas Eiropas Parlamentam un Padomei ir galvenā atsaucis summa ikgadējās budžeta procedūras laikā, kā paredzēts 17. punktā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembris iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽²⁾.
- (14) Atbilstīgi Komisijas aņņēmībai, kas pausta tās paziņojumā par 2010. gada budžeta pārskatīšanu, saskaņot un vienkāršot finansēšanas programmas, resursi būtu jāizmanto kopā ar citiem Savienības finansēšanas instrumentiem, ja paredzētās darbības saskaņā ar *Fiscalis 2020* atbilst mērķiem, kas ir kopīgi dažādiem finansēšanas instrumentiem, tomēr nepieļaujot divkārtu finansēšanu.
- (15) Pasākumus, kas nepieciešami šīs regulas finansiālai īstenošanai, pieņem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ⁽³⁾, un ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1268/2012 ⁽⁴⁾.
- (16) Iesaistītajām valstīm būtu jāsedz *Fiscalis 2020* valsts elementu izmaksas, kuros *inter alia* tiktu iekļauti Eiropas informācijas sistēmu ārpussavienības elementi un jebkāda apmācība, kas nav kopīgo apmācību iniciatīvu daļa.
- (17) Ņemot vērā to, cik būtiska ir iesaistīto dalībvalstu pilnīga iesaistīšanās vienotās rīcībās, līdzfinansējuma likme dotācijām ir iespējama 100 % apmērā no attiecināmajām izmaksām attiecībā uz ceļa un uzturēšanās izdevumiem, izdevumiem, kas saistīti ar pasākumu organizēšanu, un dienas naudām, lai pilnībā sasniegtu *Fiscalis 2020* mērķus.

⁽¹⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris) ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (Sk. šo 884. lpp. OV).

⁽²⁾ OV C 37, 20.12.2013., 1 lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 (2012. gada 29. oktobris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012., 1. lpp.).

(18) Savienības finanšu intereses būtu jāaizstāv, izmantojot atbilstīgus pasākumus visā izdevumu ciklā, tostarp īstenojot pārkāpumu novēršanu, noteikšanu un izmeklēšanu, zaudēto, nepamatoti izmaksāto vai nepareizi izlietoto līdzekļu atgūšanu un nepieciešamības gadījumā piemērojot sankcijas.

(19) Lai nodrošinātu vienādus šīs regulas īstenošanas nosacījumus, īstenošanas pilnvaras attiecībā uz ikgadējo darba programmu izveidi būtu jāpiešķir Komisijai. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.

(20) Ņemot vērā, ka šīs regulas mērķi, proti, izveidot daudzgadu programmu nodokļu sistēmu darbības uzlabošanai iekšējā tirgū, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tās nespēj efektīvi nodrošināt minētā mērķa sasniegšanai nepieciešamo sadarbību un saskaņošanu, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā paredzēto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(21) Programmas īstenošanā Komisijai palīdz *Fiscalis 2020* komiteja.

(22) Lai atvieglotu *Fiscalis 2020* izvērtēšanu, jau pašā sākumā būtu jāizveido pienācīga sistēma *Fiscalis 2020* sasniegto rezultātu pārraudzīšanai. Lai pārraudzītu gūtos rezultātus darbībām saskaņā ar *Fiscalis 2020*, Komisijai kopā ar iesaistītajām valstīm būtu jānosaka pielāgojami rādītāji un jāvienojas par iepriekš definētiem bāzes datiem. Būtu jāveic starpposma izvērtēšana, analizējot *Fiscalis 2020* mērķu īstenošanu, tās efektivitāti un pievienoto vērtību, ko tā sniedz Eiropas mērogā. Noslēguma izvērtējumā papildus būtu jāiekļauj tādi jautājumi kā *Fiscalis 2020* ilgtermiņa ietekme un ilgtspēja. Būtu jānodrošina pilnīga pārredzamība, tostarp regulāru pārraudzības ziņojumu sagatavošana un izvērtējuma ziņojumu iesniegšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(23) Personas datu apstrādi, ko veic dalībvalstīs šīs regulas kontekstā un dalībvalstu kompetento iestāžu, jo īpaši dalībvalstu izraudzītu publisku neatkarīgu iestāžu, pārraudzībā, reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK⁽²⁾. Personas datu apstrādi, ko veic

Komisija saskaņā ar šo regulu un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja pārraudzībā, regulē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001⁽³⁾. Jebkurai informācijas apmaiņai vai nodošanai, ko veic kompetentās iestādes, būtu jānotiek saskaņā ar noteikumiem par personas datu nodošanu, kā noteikts Direktīvā 95/46/EK, un jebkurai informācijas apmaiņai vai nodošanai, ko veic Komisija, būtu jānotiek saskaņā ar noteikumiem par personas datu nodošanu, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 45/2001.

(24) Ar šo regulu aizstāj Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1482/2007/EK⁽⁴⁾. Tāpēc minētais lēmums būtu jāatceļ,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo tiek izveidota daudzgadu rīcības programma "*Fiscalis 2020*" ("*programma*"), lai uzlabotu nodokļu sistēmu darbību iekšējā tirgū un atbalstītu ar to saistīto sadarbību.

2. Programma ir spēkā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

1) "nodokļu iestādes" ir iesaistītajās valstīs par nodokļu pārvaldību un ar nodokļiem saistītiem pasākumiem atbildīgās valsts iestādes un citas struktūras;

2) "ārējie eksperti" ir:

a) valdības iestāžu pārstāvji, tostarp tie, kas ir no valstīm, kuras nepiedalās programmā, ievērojot 3. panta 2. punktu,

b) ekonomikas dalībnieki un organizācijas, kas pārstāv ekonomikas dalībniekus,

c) starptautisku un citu attiecīgu organizāciju pārstāvji;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1482/2007/EK (2007. gada 11. decembris), ar ko izveido Kopienas programmu (*Fiscalis 2013*) nodokļu sistēmu darbības uzlabošanai iekšējā tirgū un atceļ Lēmumu Nr. 2235/2002/EK (OV L 330, 15.12.2007., 1. lpp.).

3) "nodokļi" ir šādi:

- a) Padomes Direktīvā 2006/112/EK ⁽¹⁾ noteiktais pievienotās vērtības nodoklis,
- b) Padomes Direktīvā 92/83/EEK ⁽²⁾ noteiktais akcīzes nodoklis alkoholam,
- c) Padomes Direktīvā 2011/64/ES noteiktais akcīzes nodoklis tabakas izstrādājumiem ⁽³⁾,
- d) Padomes Direktīvā 2003/96/EK ⁽⁴⁾ noteiktie nodokļi energoproduktiem un elektroenerģijai,
- e) citi Padomes Direktīvas 2010/24/ES ⁽⁵⁾ 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta darbības jomas nodokļi tiktāl, ciktāl tie attiecas uz iekšējo tirgu un dalībvalstu administratīvo sadarbību;

4) "divpusējas vai daudzpusējas kontroles" ir nodokļu saistību saskaņotas pārbaudes, ko attiecībā uz vienu vai vairākiem savā starpā saistītiem nodokļa maksātājiem, kuriem uzliek nodokli, veic divas vai vairākas iesaistītās valstis ar kopīgām vai papildinošām interesēm, no kurām vismaz divas ir dalībvalstis.

3. pants

Dalība programmā

1. Iesaistītās valstis ir dalībvalstis un 2. punktā minētās valstis, ar noteikumu, ka ir izpildīti minētajā punktā uzskaitītie nosacījumi.
2. Piedalīties programmā var šādas valstis:
 - a) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kas gūst labumu no pirmsiestāšanās stratēģijas, saskaņā ar vispārējiem principiem un noteikumiem attiecībā uz šo valstu piedalīšanos Savienības programmās, kuri noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos;
 - b) Eiropas kaimiņattiecību politikas partnervalstis, ar noteikumu, ka šīs valstis ir sasniegušas pietiekamu līmeni attiecīgo tiesību aktu un administratīvo metožu tuvināšanā Savienības tiesību aktiem un administratīvajām metodēm.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Direktīva 92/83/EEK (1992. gada 19. oktobris) par to, kā saskaņojams akcīzes nodoklis spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem (OV L 316, 31.10.1992., 21. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Direktīva 2011/64/ES (2011. gada 21. jūnijs) par tabakas izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un līkmēm (OV L 176, 5.7.2011., 24. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Direktīva 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkrāto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Direktīva 2010/24/ES (2010. gada 16. marts) par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem, un citiem pasākumiem (OV L 84, 31.3.2010., 1. lpp.).

Šā punkta pirmās daļas b) punktā minētās partnervalstis piedalās programmā saskaņā ar noteikumiem, kas pēc tādu pamatlīgumu noslēgšanas, kuri attiecas uz to piedalīšanos Savienības programmās, jānosaka ar šīm valstīm. To piedalīšanās ietver atbalstu tikai tām darbībām saskaņā ar programmu, kuru mērķis ir cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā un pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un vērsšanās pret nodokļu agresīvu plānošanu.

4. pants

Dalība darbībās saskaņā ar programmu

Ārējos ekspertus var uzaicināt sniegt ieguldījumu konkrētās saskaņā ar programmu organizētajās darbībās, kad vien tas ir būtiski 5. un 6. pantā minēto mērķu sasniegšanai. Ārējos ekspertus atlasa Komisija kopā ar iesaistītajām valstīm, pamatojoties uz konkrētajām darbībām vajadzīgajām prasmēm, pieredzi un zināšanām, ņemot vērā iespējamos interešu konfliktus un nodrošinot līdzsvaru starp komerciālo interešu pārstāvjiem un citiem pilsoniskās sabiedrības ekspertiem. Atlasīto ārējo ekspertu sarakstu publisko un regulāri atjaunina.

5. pants

Vispārējais mērķis un konkrētais mērķis

1. Programmas vispārējais mērķis ir uzlabot nodokļu sistēmu pienācīgu darbību iekšējā tirgū, veicinot sadarbību starp iesaistītajām valstīm, to nodokļu iestādēm un to ierēdņiem.
2. Programmas konkrētais mērķis ir atbalstīt cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu un atbalstīt Savienības tiesību aktu īstenošanu nodokļu jomā, nodrošinot informācijas apmaiņu, atbalstot administratīvo sadarbību un, ja tas ir nepieciešami un atbilstīgi, uzlabojot iesaistīto valstu administratīvās spējas, lai palīdzētu samazināt administratīvo slogu nodokļu iestādēm un atbilstības nodrošināšanas izmaksas, kas rodas nodokļa maksātājiem.
3. Šajā pantā minēto mērķu sasniegšanu vērtē, jo īpaši pamatojoties uz turpmāk norādīto:

- a) pieejams vienots saziņas tīkls Eiropas informācijas sistēmām, kā arī nodrošināta pilnīga piekļuve šim tīklam;
- b) iesaistīto valstu atsauksmes attiecībā uz darbību saskaņā ar programmu rezultātiem.

6. pants

Programmas darbības mērķi un prioritātes

1. Programmas darbības mērķi un prioritātes ir šādas:
 - a) īstenot, uzlabot, uzturēt un atbalstīt Eiropas informācijas sistēmas nodokļu jomā;
 - b) atbalstīt administratīvo sadarbību;
 - c) pastiprināt nodokļu jomā strādājošu ierēdņu prasmes un kompetences;

d) vairot izpratni par Savienības tiesību aktiem nodokļu jomā un sekmēt to īstenošanu;

e) atbalstīt administratīvo procedūru uzlabošanu un apmaiņu ar administratīvo paraugpraksi.

2. Panta 1. punktā minētos mērķus un prioritātes īsteno, īpašu uzsvāru liekot uz atbalstu cīņai pret krāpšanu nodokļu jomā, pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu agresīvu plānošanu.

II NODAĻA

Atbalstāmās darbības

7. pants

Atbalstāmās darbības

1. Saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti 14. pantā minētajā gada darba programmā, programma sniedz finansiālu atbalstu šādiem darbības veidiem:

a) kopīgas darbības:

i) semināri un darbsemināri;

ii) projektu grupas, ko galvenokārt veido ierobežots skaits valstu; tās darbojas ierobežotu laiku, lai sasniegtu kādu iepriekš definētu mērķi ar skaidri noteiktu rezultātu;

iii) divpusējas vai daudzpusējas kontroles un citi Savienības tiesību aktos par administratīvo sadarbību paredzēti pasākumi, ko organizē divas vai vairākas iesaistītās valstis, tostarp vismaz divas dalībvalstis;

iv) darba vizītes, ko organizē iesaistītās valstis vai cita valsts, lai ļautu ierēdņiem iegūt vai uzlabot savu kompetenci vai zināšanas nodokļu jautājumos;

v) ekspertu grupas, proti, nepastāvīgas strukturētas sadarbības grupas, kurās apkopo speciālas zināšanas uzdevumu veikšanai konkrētos domēnos, jo īpaši Eiropas informācijas sistēmās, iespējams, saņemot tiešsaistes sadarbības, administratīvās palīdzības un infrastruktūras un aprīkojuma sistēmu atbalsta pakalpojumus;

vi) valsts pārvaldes administratīvo spēju veidošana un atbalsta darbības;

vii) pētījumi;

viii) komunikācijas projekti;

ix) jebkuri citi pasākumi 5. un 6. pantā izklāstīto vispārējo, konkrēto un darbības mērķu un prioritāšu īstenošanas atbalstam, ar noteikumu, ka šo citu pasākumu nepieciešamība ir pienācīgi pamatota.

b) Eiropas informācijas sistēmas izveide: pielikuma A. punktā izklāstīto Eiropas informācijas sistēmu Savienības elementu izstrāde, uzturēšana, darbība un kvalitātes kontrole, kā arī jaunas Eiropas informācijas sistēmas, kas izveidotas atbilstīgi

Savienības tiesību aktiem, lai nodrošinātu efektīvu nodokļu iestāžu savstarpēju savienojamību;

c) kopīgi apmācību pasākumi: kopīgi izstrādātas apmācību darbības, kas papildina nepieciešamās profesionālās prasmes un zināšanas attiecībā uz nodokļiem.

Darba vizītes, kas minētas pirmās daļas a) punkta iv) apakšpunktā, nepārsniedz vienu mēnesi. Darba vizītēm, ko organizē trešās valstīs, programmas attiecināmās izmaksas ir tikai ceļa izdevumi un uzturs (uzturēšanās un dienas nauda).

Ekspertu grupas, kas minētas pirmās daļas a) punkta v) apakšpunktā, organizē Komisija sadarbībā ar iesaistītajām valstīm un, ja vien nav pienācīga pamatojuma, to darbība nepārsniedz vienu gadu;

2. Līdzekļus šajā pantā minētajām atbalstāmajām darbībām piešķir līdzsvaroti un proporcionāli faktiskajām vajadzībām, kas izriet no minētajām darbībām.

3. Izvērtējot programmu, Komisija izvērtē nepieciešamību dažādajām atbalstāmajām darbībām noteikt maksimāli pieļaujamo budžeta apjomu.

8. pants

Īpaši īstenošanas noteikumi kopīgām darbībām

1. Dalība 7. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajās kopīgajās darbībās ir brīvprātīga.

2. Iesaistītās valstis nodrošina, ka dalībai kopīgās darbībās tiek izvirzīti ierēdņi ar atbilstīgu profilu un kvalifikāciju, tostarp valodu zināšanām.

3. Iesaistītās dalībvalstis vajadzības gadījumā veic visus nepieciešamos pasākumus, lai uzlabotu informētību par kopīgajām darbībām un nodrošinātu panākto rezultātu izmantošanu.

9. pants

Īpaši īstenošanas nosacījumi Eiropas informācijas sistēmām

1. Komisija un iesaistītās valstis nodrošina pielikuma A. punktā minēto Eiropas informācijas sistēmu izstrādi, darbību un pienācīgu uzturēšanu.

2. Komisija sadarbībā ar iesaistītajām valstīm koordinē tos pielikuma A. punktā minēto Eiropas informācijas sistēmas Savienības un ārpus Savienības elementu izveides un darbības aspektus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to darbību, savstarpēju savienojamību un pastāvīgu uzlabojumus.

3. Pielikuma A. punktā minētos Eiropas informācijas sistēmu Savienības elementus neiesaistītās valstis izmanto saskaņā ar nolīgumiem, kas ar minētajām valstīm jānoslēdz saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. pantu.

10. pants

Īpaši īstenošanas noteikumi kopīgiem apmācību pasākumiem

1. Dalība 7. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajos kopīgajos apmācību pasākumos ir brīvprātīga.
2. Iesaistītās valstis nodrošina, ka dalībai kopīgos apmācību pasākumos tiek izvirzīti ierēdņi ar atbilstīgu profilu un kvalifikāciju, tostarp valodu zināšanām.
3. Iesaistītās valstis vajadzības gadījumā savās valstu apmācību programmās integrē kopīgi izstrādāto apmācību saturu, tostarp e-apmācības modulus, apmācību programmas un apmācību standartus, par kuriem panākta kopīga vienošanās.

III NODAĻA

Finanšu līdzekļu apjoms

11. pants

Finanšu līdzekļu apjoms

1. Finansējums programmas īstenošanai ir EUR 223 366 000 pašreizējās cenās.
2. No programmas finansējuma piešķiruma var segt arī izdevumus, kas attiecas uz sagatavošanas, pārraudzības, pārbaudes, revīzijas un izvērtēšanas pasākumiem, kuri regulāri nepieciešami programmas pārvaldībai un tās mērķu sasniegšanai, jo īpaši izdevumus par pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, informācijas un komunikācijas darbībām saistībā ar šajā regulā izklāstītajiem mērķiem, izdevumus, kas saistīti ar IT tīkliem, kuros uzsvars likts uz informācijas apstrādi un apmaiņu, kā arī visus citus tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumus, kādi Komisijai rodas programmas pārvaldībai.

Administratīvo izdevumu daļa parasti nedrīkst pārsniegt 5 % no programmas kopējām izmaksām.

12. pants

Finansēšanas pasākumu veidi

1. Komisija programmu īsteno saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.
2. Savienības finansiālais atbalsts 7. pantā izklāstītajām darbībām tiek īstenots kā:
 - a) dotācijas;
 - b) publiskā iepirkuma līgumi;
 - c) tādu izmaksu atlīdzināšana, kas radušās regulas 4. pantā minētajiem ārējiem ekspertiem.
3. Līdzfinansējuma likme dotācijām ir līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, ja tie ir ceļa un uzturēšanās izdevumi, izdevumi, kas saistīti ar pasākumu organizēšanu, un dienas naudas.

Likmi piemēro visām atbalstāmajām darbībām, bet to nepiemēro ekspertu grupām, kas minētas 7. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta v) punktā. Ja minētajām darbībām nepieciešama dotāciju piešķiršana, ekspertu grupām piemērojamo līdzfinansēšanas likmi nosaka gada darba programmās.

4. Eiropas informācijas sistēmu Savienības elementu izmaksas finansē programma. Iesaistītās valstis jo īpaši sedz Eiropas informācijas sistēmu ārpussavienības elementu iegādes, izstrādes, uzstādīšanas, uzturēšanas un ikdienas darbības izmaksas.

13. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses, piemērojot preventīvus pasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas, kā arī attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un atturošus administratīvos sodus un naudas sodus.
2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības attiecībā uz visiem dotāciju saņēmējiem, līgumslēdzējiem un apakšlīgumu slēdzējiem, kas ir saņēmēji Savienības finansējumu saskaņā ar šo regulu, veikt revīziju, pamatojoties uz dokumentiem un uz vietas.
3. Lai noteiktu, vai notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses saistībā ar dotāciju līgumu vai lēmumu par dotāciju piešķiršanu, vai līgumu, kas finansēts saskaņā ar šo regulu, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes uz vietas un apskates atbilstīgi noteikumiem un kārtībai, kāda noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1073/1999⁽¹⁾ un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽²⁾.

IV NODAĻA

Īstenošanas pilnvaras

14. pants

Darba programma

Lai īstenotu programmu, Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem gada darba programmas, kurās nosaka sasniedzamos mērķus, paredzamos rezultātus, īstenošanas metodi un to kopējo summu. Tajās ietver arī finansējamo darbību aprakstu, norāda katram darbības veidam piešķirto finansējuma apjomu un provizorisku īstenošanas grafiku. Attiecībā uz dotāciju piešķiršanu gada darba programmās norāda prioritātes, būtiskos vērtēšanas kritērijus un maksimālo līdzfinansējuma likmi. Minētos īstenošanas aktus balsta uz iepriekšējo gadu rezultātiem un pieņem saskaņā ar 15. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) (OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.)

⁽²⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienas finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām ((OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

15. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

V NODAĻA

Pārraudzība un izvērtēšana

16. pants

Darbību saskaņā ar programmu pārraudzība

1. Sadarbojoties ar iesaistītajām valstīm, Komisija uzrauga programmu un darbības saskaņā ar to.

2. Komisija un iesaistītās valstis nosaka kvalitatīvus un kvantitatīvus rādītājus un programmas izpildes gaitā vajadzības gadījumā tiem pievieno jaunus. Šos rādītājus izmanto, lai izmērītu programmas rezultātus, tos salīdzinot ar iepriekš definētiem bāzes datiem.

3. Komisija publicē 1. punktā minētās pārraudzības rezultātus un 2. punktā minēto rādītāju sarakstu.

4. Pārraudzības rezultātus izmanto programmas izvērtēšanai saskaņā ar 17. pantu.

17. pants

Izvērtēšana un pārskatīšana

1. Starpposma un noslēguma izvērtēšanas ziņojumus attiecībā uz 2. un 3. punktā minētajiem jautājumiem Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei. Minēto izvērtēšanu rezultātus iekļauj lēmumos par šīs programmu iespējamu atjaunināšanu, grozīšanu vai apturēšanu turpmākajos laikposmos. Minētās izvērtēšanas veic neatkarīgs ārējs vērtētājs.

2. Komisija līdz 2018. gada 30. jūnijam sagatavo starpposma izvērtēšanas ziņojumu par darbību saskaņā ar programmu mērķu sasniegšanu, resursu izmantošanas efektivitāti un programmas pievienoto vērtību, ko tā sniedz Eiropas mērogā. Minētajā ziņojumā papildus pievēršas vienkāršošanai un programmas mērķu būtiskumam turpmāk, kā arī programmas ieguldījumam Savienības prioritāšu labā, īstenojot gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi.

3. Līdz 2021. gada 31. decembrim Komisija sagatavo noslēguma izvērtēšanas ziņojumu par 2. punktā minētajiem jautājumiem un par programmas ilgtermiņa ietekmi un ilgtspēju.

4. Iesaistītās valstis pēc Komisijas pieprasījuma iesniedz tai visus pieejamos datus un informāciju, kas nepieciešama tās starpposma un noslēguma izvērtēšanas ziņojumu sagatavošanai.

VI NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

18. pants

Atcelšana

Lēmumu Nr. 1482/2007/EK atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

Tomēr finanšu saistības, kas attiecas uz darbībām, kuras veiktas saskaņā ar minēto lēmumu, turpina reglamentēt ar to līdz minēto saistību pabeigšanai.

19. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

PIELIKUMS

EIROPAS INFORMĀCIJAS SISTĒMAS UN TO SAVIENĪBAS ELEMENTI

A. Eiropas informācijas sistēmas ir šādas:

- 1) kopējais sakaru tīkls / kopējā sistēmu saskarne (CCN/CSI – CCN2), CCN *mail3*, CSI tilts, http tilts, CCN LDAP un saistītie rīki, CCN tīmekļa portāls, CCN uzraudzība;
- 2) atbalsta sistēmas, konkrētāk – lietojumkonfigurācijas rīks CNN, pasākumu paziņošanas rīks (ART2), Taxud tiešsaistes projektu elektroniskā pārvaldība (TEMPO), pakalpojumu pārvaldības rīks (SMT), lietotāju pārvaldības sistēma (UM), BPM sistēma, pieejamības infopanelis un AvDB, IT pakalpojumu pārvaldības portāls, direktorijs un lietotāju piekļuves pārvaldība;
- 3) programmu informācijas un sakaru telpa (PICS);
- 4) ar PVN saistītās sistēmas, jo īpaši PVN informācijas apmaiņas sistēma (VIES) un PVN kompensācijas, tostarp VIES sākotnējā piemērošana, VIES uzraudzības rīks, nodokļu statistikas sistēma, VIES-tiešsaistē, VIES-tiešsaistē konfigurācijas rīks, VIES un PVN kompensācijas testa rīki, PVN skaitļu algoritmi, PVN apmaiņas e-veidlapas, PVN e-pakalpojumiem (VoeS); VoeS testa rīks, PVN e-veidlapu testa rīks, mini vienas pieturas shēma (MoSS);
- 5) ar piedziņu saistītās sistēmas, jo īpaši e-veidlapas prasījumu atgūšanai, e-veidlapas vienotam instrumentam likuma izpildei (UIPE) un vienotam paziņojumu veidam (UNF);
- 6) ar tiešajiem nodokļiem saistītās sistēmas, jo īpaši uzkrājumu nodokļu sistēma, uzkrājumu nodokļu testa rīks, e-veidlapas tiešajiem nodokļiem, nodokļu identifikācijas numurs TIN tiešsaistē, Padomes Direktīvas 2011/16/ES⁽¹⁾ 8. pantā minētās informācijas apmaiņas un ar to saistītie testa rīki;
- 7) citas ar nodokļiem saistītās sistēmas, jo īpaši Nodokļi Eiropas datubāzē (TEDB);
- 8) akcīzes preču sistēmas, jo īpaši sistēma akcīzes datu apmaiņai (SEED), akcīzes preču aprītes un kontroles sistēma (EMCS), MVS e-veidlapas, testa lietojumprogramma (TA);
- 9) citas centrālās sistēmas, jo īpaši dalībvalstu nodokļu informācijas un saziņas sistēma (TIC), pašapkalpošanās testēšanas sistēma (SSTS), ar nodokļiem saistīta statistikas sistēma, centrālais pieteikums tīmekļa veidlapām, centrālo pakalpojumu / pārvaldes informācijas sistēma akcīzes precēm (CS/MISE).

B. Eiropas informācijas sistēmas Savienības elementi ir:

- 1) IT aktīvi, piemēram, sistēmu tehniskais nodrošinājums, programmnodrošinājums un tīkla savienojumi, tostarp ar tiem saistīto datu infrastruktūra;
- 2) IT pakalpojumi, kas nepieciešami sistēmu izstrādes, uzturēšanas, atjaunināšanas un darbības atbalstam; un
- 3) jebkurš cits elements, kuru efektivitātes, drošības un racionalizācijas nolūkā Komisija nosaka par kopīgu iesaistītajām valstīm.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2011/16/ES (2011. gada 15. februāris) par administratīvu sadarbību nodokļu jomā un ar ko atceļ Direktīvu 77/799/EEK (OV L 64, 11.3.2011., 1. lpp.).

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1287/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (COSME)
(2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. un 195. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Komisija 2010. gada martā pieņēma paziņojumu ar nosaukumu "Eiropa 2020 – Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" ("stratēģija "Eiropa 2020"). Eiropadome 2010. gada jūnijā šo paziņojumu apstiprināja. Stratēģija "Eiropa 2020" ir izstrādāta, reaģējot uz ekonomikas krīzi, un paredzēta tam, lai sagatavotu Savienību nākamajai desmitgadei. Tajā ir izvirzīti pieci vērienīgi mērķi, kas klimata un enerģētikas, nodarbinātības, inovācijas, izglītības un sociālās integrācijas jomā ir jāsasniedz līdz 2020. gadam, un ir apzināti svarīgākie izaugsmi rosinošie faktori, kam ir jāuzlabo Savienības dinamisms un konkurētspēja. Tajā ir uzsvērts arī tas, cik svarīgi ir pastiprināt Eiropas ekonomikas izaugsmi, vienlaikus sasniedzot augstu nodarbinātības līmeni, nodrošinot energoefektīvu, resursu ziņā efektīvu ekonomiku ar zemām oglekļa emisijām un panākot sociālo kohēziju. Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) būtu jāuzņemas izšķiroša loma stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā. To apliecina fakts, ka MVU ir minēti sešās no septiņām stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvām.
- (2) Lai nodrošinātu, ka uzņēmumiem, jo īpaši MVU, ir galvenā nozīme Savienības ekonomikas izaugsmes

sasniegšanā, kas ir svarīgākā prioritāte, Komisija 2010. gada oktobrī pieņēma paziņojumu "Integrēta rūpniecības politika globalizācijas laikmetam – prioritāte konkurētspējai un ilgtspējai", ko Padome apstiprināja 2010. gada decembrī. Tā ir stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīva. Paziņojumā ir izklāstīta stratēģija, kuras mērķis ir ievērojami paātrināt izaugsmi un palielināt nodarbinātību, saglabājot un atbalstot spēcīgu, daudzveidīgu un konkurētspējīgu rūpniecības bāzi Eiropā, īpaši uzlabojot pamatnosacījumus uzņēmumiem un stiprinot vairākus iekšējā tirgus aspektus, tostarp ar uzņēmējdarbību saistītos pakalpojumus.

- (3) Komisija 2008. gada jūnijā pieņēma paziņojumu ar nosaukumu "Vispirms domāt par mazākajiem" – Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts "Small Business Act", par ko Padome puda gandarījumu 2008. gada decembrī. Mazās uzņēmējdarbības akts (SBA) paredz visaptverošu politikas sistēmu MVU, veicina uzņēmējdarbību un tiesiski un politiski nostiprina principu "vispirms domāt par mazākajiem", lai stiprinātu MVU konkurētspēju. Mazās uzņēmējdarbības aktā ir noteikti desmit principi un izklāstīti politikas un likumdošanas pasākumi, lai veicinātu MVU izaugsmes un darbvietu izveides potenciālu. Mazās uzņēmējdarbības akta īstenošana palīdz sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus. Pamatiniatīvās jau ir ietverti vairāki MVU paredzēti pasākumi.
- (4) Pēc tam tika sagatavots pārskats par mazās uzņēmējdarbības aktu, kuru publicēja 2011. februārī un pamatojoties uz kuru Padome 2011. gada 30. un 31. maijā pieņēma secinājumus. Minētajā pārskatā ir apskatīta mazās uzņēmējdarbības akta īstenošana un izvērtētas vajadzības, kas MVU radušās pašreizējā ekonomikas vidē, kurā tiem ir arvien grūtāk iegūt finansējumu un piekļūt tirgiem. Tajā ir aplūkots pirmajos divos mazās uzņēmējdarbības akta īstenošanas gados sasniegtais, ir izklāstīti jauni pasākumi, kā reaģēt uz problēmām, ko radījusi ekonomikas krīze un par ko informējušas ieinteresētās personas, un ir ierosināti veidi, kā uzlabot atbalstu mazās uzņēmējdarbības akta īstenošanai un tā īstenošanu, skaidri paredzot ieinteresēto personu lomu un priekšplānā izvirzot uzņēmēju organizācijas. Konkrētajiem Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmas mērķiem būtu jāatspoguļo prioritātes, kas izklāstītas minētajā pārskatā. Ir svarīgi nodrošināt, lai šādas programmas īstenošana tiktu saskaņota ar mazās uzņēmējdarbības akta īstenošanu. Darbībām, ko veic saskaņā ar konkrētiem mērķiem, jo īpaši būtu jāpalīdz ievērot minētos desmit principus un īstenot jaunas darbības, kas noteiktas mazās uzņēmējdarbības akta pārskatīšanas procesā.

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 125. lpp.

⁽²⁾ OV C 391, 18.12.2012., 37. lpp.

- (5) Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 ⁽¹⁾ nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam. Minētajā daudzgadu finanšu shēmā ir izklāstīts, kā tiks sasniegti politikas mērķi – palielināt izaugsmi un izveidot vairāk darbvieta Eiropā, izveidot zemu oglekļa emisiju un videi saudzīgāku ekonomiku un stiprināt Savienības nozīmi pasaulē.
- (6) Lai palīdzētu nostiprināt Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju un ilgtspēju, atbalstītu esošos MVU, veicinātu uzņēmējdarbības kultūru un sekmētu MVU izaugsmi, zināšanu sabiedrības attīstību un uz līdzsvarotu uz ekonomikas izaugsmi balstītu attīstību, būtu jāizveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programma ("programma COSME").
- (7) Programmā COSME augsta prioritāte būtu jāpiešķir vienkāršošanas programmai saskaņā ar Komisijas 2012. gada 8. februāra paziņojumu "Daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam vienkāršošanas programma". Savienības un dalībvalstu līdzekļu izlietojums uzņēmumu un MVU konkurētspējas veicināšanai būtu jākoordinē labāk, lai nodrošinātu papildināmību un lielāku efektivitāti un atpazīstamību, kā arī lai panāktu labāku sinerģiju starp budžetiem.
- (8) Komisija pati ir apņēmusies klimata pārmaiņu pasākumus integrēt Savienības izdevumu programmās un vismaz 20 % no Savienības budžeta novirzīt ar klimatu saistītiem mērķiem. Ir svarīgi nodrošināt, lai, gatavojot, izstrādājot un īstenojot programmu COSME, tiktu sekmēta klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, kā arī risku novēršana. Šajā regulā paredzētajiem pasākumiem būtu jāveicina pāreja uz sabiedrību un ekonomiku, kam raksturīgas zemas oglekļa emisijas un kas spēj pielāgoties klimata pārmaiņām.
- (9) No Padomes Lēmuma 2001/822/EK ⁽²⁾ izriet, ka aizjūras zemju un teritoriju organizācijas un struktūras ir tiesīgas piedalīties programmā COSME.
- (10) Ar Savienības konkurētspējas politiku ir iecerēts ieviest tādu iestāžu un politikas režīmu, kas radīs apstākļus uzņēmumu, jo īpaši MVU, ilgtspējīgai izaugsmei. Konkurētspējas un ilgtspējības nodrošināšana nozīmē prasmi sasniegt un saglabāt uzņēmumu ekonomisko konkurētspēju un izaugsmi saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Paaugstināts darba ražīgums, tostarp resursu un enerģijas ražīgums, ir galvenais noturīga ienākumu pieauguma avots. Konkurētspēja ir atkarīga arī no uzņēmumu spējas pilnībā izmantot iespējas, piemēram, iekšējo tirgu. Tas ir īpaši svarīgi MVU, kuri veido 99 % Savienības uzņēmumu, nodrošina divas no trim esošajām darbvieta privātajā sektorā un 80 % no jaunizveidotajām darbvieta un nodrošina vairāk nekā pusi uzņēmumu radītās kopējās pievienotās vērtības Savienībā. MVU ir nozīmīgs ekonomiskās izaugsmes, nodarbinātības un sociālās integrācijas virzītājs.
- (11) Komisijas 2012. gada 18. aprīļa paziņojumā ar nosaukumu "Virzoties uz ekonomikas atlabšanu ar daudzām jaunām darba vietām" ir izteikts viedoklis, ka ar rīcībpolitiku, kas veicina pāreju uz videi draudzīgu ekonomiku, piemēram, resursu efektivitātes, energoefektivitātes un klimata pārmaiņu politiku, līdz 2020. gadam varētu radīt vairāk nekā piecus miljonus darbvieta, jo īpaši MVU nozarē. Paturot to prātā, programmā COSME paredzētās konkrētās darbības varētu ietvert ilgtspējīgu ražojumu, pakalpojumu, tehnoloģiju un procesu izstrādes veicināšanu, kā arī resursu efektivitātes, energoefektivitātes un uzņēmumu sociālās atbildības veicināšanu.
- (12) Tirgus, politikas un institucionālo nepilnību dēļ, kuras vājina Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju, pēdējos gados Savienības politikas veidošanā aktuāls ir kļuvis konkurētspējas jautājums.
- (13) Tāpēc programmai COSME būtu jānovērš tās tirgus nepilnības, kas ietekmē Savienības ekonomikas konkurētspēju globālā mērogā un kas vājina uzņēmumu, jo īpaši MVU, spēju konkurēt ar citiem uzņēmumiem citur pasaulē.
- (14) Programmā COSME īpaša uzmanība būtu jāpievērš MVU, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ⁽³⁾. Piemērojot šo regulu, Komisijai būtu jāapspriežas ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp organizācijām, kas pārstāv MVU. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš mikrouzņēmumiem, uzņēmumiem, kas nodarbojas ar amatniecību, pašnodarbinātajiem, brīvo profesiju pārstāvjiem un sociāliem uzņēmumiem. Uzmanība būtu jāvelta arī potenciālajiem uzņēmējiem, jaunpienācējiem uzņēmējiem, gados jauniem uzņēmējiem un sievietēm uzņēmējām, kā arī citām konkrētām mērķa grupām, piemēram, veciem cilvēkiem, migrantiem vai uzņēmējiem, kas pieder pie sociāli nelabvēlīgākā stāvoklī esošām vai neaizsargātām grupām, piemēram, personām ar invaliditāti, un tam, lai veicinātu uzņēmumu nodošanu, jaunu uzņēmumu izdalīšanu/atdalīšanu no jau esošiem uzņēmumiem (*spin-offs*, *spin-outs*) un otrās iespējas došanu uzņēmējiem.

⁽¹⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembra), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (Sk. šo 884. lpp. OV).

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2001/822/EK (2001. gada 27. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Kopieni ("Lēmums par Aizjūras asociāciju") (OV L 314, 30.11.2001., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- (15) Daudzas Savienības konkurētspējas problēmas ir saistītas ar MVU grūtībām iegūt finansējumu, jo tie ne vienmēr var pierādīt savu kredītspēju, un tiem ir apgrūtināta piekļuve riska kapitālam. Minētās grūtības negatīvi ietekmē jaunizveidoto uzņēmumu skaitu un kvalitāti un uzņēmumu izaugsmes un dzīvotspējas rādītājus, kā arī jaunpienācēju uzņēmēju gatavību pārņemt ekonomiski dzīvotspējīgus uzņēmumus situācijā, kad uzņēmumi tiek nodoti citam īpašniekam, vai uzņēmumu mantošanas gadījumā. Savienības finanšu instrumenti, kas izveidoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1639/2006/EK ⁽¹⁾, ir pierādījuši, ka tiem ir pievienotā vērtība, un tiem ir bijusi pozitīva ietekme uz vismaz 220 000 MVU. Ierosināto finanšu instrumentu palielinātā pievienotā vērtība Savienībai cita starpā ir riska kapitāla iekšējā tirgus stiprināšana, Eiropas mēroga MVU finansējuma tirgus attīstība, kā arī to tirgus nepilnību novēršana, ar kurām netiek galā dalībvalstīs. Savienības darbībām vajadzētu būt saskaņotām un konsekventām, un tām būtu jāpapildina dalībvalstu finanšu instrumenti, kas paredzēti MVU, būtu jānodrošina sviras efekts un jānovērš tirgus traucējumu rašanās iespēja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ⁽²⁾. Vienībām, kurām uzticēta darbību īstenošana, izmantojot Savienības resursus, būtu jānodrošina finansējuma papildināmība un jānovērš divkārša finansēšana.
- (16) Komisijai būtu jāpievērš uzmanība šīs regulas finanšu instrumentu sniegtā finansējuma atpazīstamībai, lai nodrošinātu to, ka Savienības atbalsta pieejamība ir zināma un ka sniegtais atbalsts ir atzīts tirgū. Tālab būtu arī jāparedz finanšu starpnieku pienākums skaidri uzsvērt finansējuma galasaņēmējiem, ka finansējums bija iespējams, pateicoties šīs regulas finanšu instrumentu atbalstam. Komisijai un dalībvalstīm būtu jāveic atbilstoši pasākumi, tostarp jāizmanto lietotājdraudzīgas tiešsaistes sistēmas, lai MVU un starpniekiem izplatītu informāciju par pieejamajiem finanšu instrumentiem. Šīm sistēmām, kurām varētu būt vienots portāls, nevajadzētu dublēt jau esošās sistēmas.
- (17) Eiropas Biznesa atbalsta tīkls ("Tīkls") ir apliecinājis savu pievienoto vērtību, ko tas kā vienas pieturas uzņēmējdarbības atbalsta aģentūra sniedz Eiropas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, lai uzlabotu to konkurētspēju un apzinātu uzņēmējdarbības iespējas iekšējā tirgū un ārpus tā. Metodiku un darba metožu racionalizāciju un uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus regulējošus Eiropas mēroga noteikumus var nodrošināt tikai Savienības līmenī. Tīkls jo īpaši ir palīdzējis MVU atrast sadarbības vai tehnoloģiju nodošanas partnerus iekšējā tirgū un trešās valstīs, saņemt konsultācijas par Savienības finansējuma ieguves avotiem, Savienības tiesībām un intelektuālo īpašumu, kā arī par Savienības programmām ekoinovāciju un ilgtspējīgas ražošanas sekmēšanai. Tas ir arī saņēmis atsauksmes par Savienības tiesībām un standartiem. Tā ārkārtīgi vērtīgās speciālās zināšanas ir īpaši svarīgas, lai pārvarētu informācijas asimetriju un lai atvieglotu ar pārrobežu darījumiem saistīto darījumu izmaksu slogu.
- (18) Ir jāturpina optimizēt pakalpojumu kvalitāti un Tīkla darbību, īpaši attiecībā uz MVU informētību un ierosināto pakalpojumu turpmāku izmantošanu, turpinot integrēt internacionalizācijas un inovāciju pakalpojumus, uzlabojot sadarbību starp Tīklu un reģionālo un vietējo MVU ieinteresētajām personām, apspriežoties ar uzņēmējorganizācijām un labāk iesaistot tās, mazinot birokrātiju, uzlabojot IT atbalstu un veicinot Tīkla un tā pakalpojumu atpazīstamību attiecīgajos ģeogrāfiskajos reģionos.
- (19) Konkurētspēju ietekmē MVU ierobežotā internacionalizācija gan Eiropā, gan ārpus tās. Saskaņā ar dažām aplēsēm pašlaik 25 % no Savienības MVU eksportē vai pēdējo triju gadu laikā zināmā mērā ir eksportējuši, kamēr tikai 13 % no Savienības MVU regulāri eksportē ārpus Savienības un tikai 2 % ir ieguldījuši līdzekļus ārpus savas piederības valsts. Papildus tam Eurobarometra 2012. gadā veiktais apsekojums liecina par MVU neizmanto to izaugsmes potenciālu videi draudzīgos tirgos gan Savienībā, gan ārpus tās, ņemot vērā internacionalizāciju un iespēju piedalīties publiskajā iepirkumā. Saskaņā ar Mazās uzņēmējdarbības aktu, kurā Savienība un dalībvalstis tiek aicinātas atbalstīt MVU un mudināt tos izmantot izaugsmi tirgos ārpus Savienības, Savienība sniedz finansiālu atbalstu vairākām iniciatīvām, piemēram, ES un Japānas Rūpniecības sadarbības centram un MVU palīdzības dienestam intelektuālā īpašuma tiesību jautājumos Ķīnā. Savienībā pievienotā vērtība tiek radīta, veicinot sadarbību un Eiropas līmenī piedāvājot pakalpojumus, kas papildina, bet nedublē dalībvalstu pamattirdzniecības veicināšanas pakalpojumus un stiprina publiskā un privātā sektora pakalpojumu sniedzēju apvienotos centienus šajā jomā. Šādu pakalpojumu klāstā vajadzētu būt arī informācijai par intelektuālā īpašuma tiesībām, standartiem un publiskā iepirkuma noteikumiem un iespējām. Pilnībā būtu jāņem vērā II daļa Padomes 2011. gada 6. decembra secinājumos ar nosaukumu "Rūpniecības politikas pamatiniciatīva – rūpniecības politikas īstenošanas pastiprināšana visā ES" par Komisijas paziņojumu ar nosaukumu "Integrēta rūpniecības politika

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1639/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu (2007. līdz 2013. gads) (OV L 310, 9.11.2006., 15. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

globalizācijas laikmetam: prioritāte konkurētspējai un ilgtspējai". Šajā ziņā labi izstrādātai Eiropas uzņēmumu kopu stratēģijai būtu jāpapildina valstu un reģionu centieni veicināt uzņēmumu kopas, lai panāktu izcilību un starptautisku sadarbību, ņemot vērā to, ka MVU apvienošanās grupās var būt galvenais līdzeklis, kā nostiprināt šo uzņēmumu spēju ieviest inovācijas un uzsākt darbību ārvalstu tirgos.

- (20) Lai uzlabotu Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju, dalībvalstīm un Komisijai jārada uzņēmējdarbībai labvēlīga vide. Īpaša uzmanība ir jāpievērš MVU interesēm un nozarēm, kurās tie visaktīvāk darbojas. Ir vajadzīgas arī Savienības līmeņa iniciatīvas, lai Eiropas mērogā apmainītos ar informāciju un zināšanām, un šajā jomā īpaši rentabli var būt digitālie pakalpojumi. Šādas darbības var palīdzēt izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus maziem un vidējiem uzņēmumiem.
- (21) Nepilnības, sadrumstalotība un nevajadzīga birokrātija iekšējā tirgū liedz iedzīvotājiem, patērētājiem un uzņēmumiem, jo īpaši MVU, pilnībā izmantot tā priekšrocības. Tāpēc ļoti nepieciešami ir saskaņoti dalībvalstu, Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas centieni, lai novērstu trūkumus īstenošanā, likumdošanā un informācijas sniegšanā. Saskaņā ar subsidiaritātes un proporcionālītātes principu dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai arī būtu jāsadarbības, lai mazinātu un novērstu nevajadzīgu administratīvo un regulatīvo slogu MVU. Darbībām, kas iekļautas programmā COSME – kura ir vienīgā Savienības programma, kas paredzēta galvenokārt MVU –, būtu jāveicina minēto mērķu īstenošana, tostarp jāpalīdz uzlabot pamatnosacījumus uzņēmumiem. Īstenojot šos centienus, būtu jāizmanto atbilstības pārbaudes un ietekmes novērtējumi, ko finansē saskaņā ar programmu COSME.
- (22) Vēl viens konkurenci ietekmējošs faktors ir Savienības iedzīvotāju salīdzinoši zemais uzņēmējdarbības gars. Tikai 45 % Savienības iedzīvotāju (un mazāk nekā 40 % sieviešu) vēlētos būt pašnodarbinātie salīdzinājumā ar 55 % Amerikas Savienoto Valstu iedzīvotāju un 71 % Ķīnas iedzīvotāju (saskaņā ar Eurobarometra 2009. gada apsekojumu par uzņēmējdarbību). Saskaņā ar Mazās uzņēmējdarbības aktu uzmanība būtu jāpievērš visām situācijām, ar kurām uzņēmēji saskaras, tostarp uzņēmuma darbības sākšanas, izaugsmes, nodošanas un bankrota (otrās iespējas) posmā. Savienībā lielu pievienoto vērtību sniedz uzņēmējdarbības izglītības veicināšana, kā arī saskaņotības un konsekvences veicināšanas pasākumi, piemēram, salīdzinošo rādītāju noteikšana un apmaiņa ar paraugprakses piemēriem.
- (23) Lai jaunpienācēji uzņēmēji vai mērķtiecīgi topošie uzņēmēji varētu iegūt uzņēmējdarbības pieredzi dalībvalstī, kas nav to piederības dalībvalsts, un lai tādējādi dotu

tiem iespēju nostiprināt savas uzņēmējdarbības spējas, tika sāka programma "Erasmus jaunajiem uzņēmējiem". Saistībā ar mērķi uzlabot pamatnosacījumus uzņēmējdarbības un uzņēmējdarbības kultūras veicināšanai Komisijai vajadzētu būt iespējai veikt pasākumus, kuru mērķis ir palīdzēt jaunpienācējiem uzņēmējiem uzlabot savu spēju attīstīt uzņēmējdarbības prasmes, iemaņas un attieksmi un uzlabot savas tehnoloģiskās iespējas un uzņēmumu pārvaldību.

- (24) Globālā konkurence, demogrāfiskās pārmaiņas, ierobežoti resursi un jaunās sociālās tendences rada problēmas un iespējas dažādām nozarēm, kas saskaras ar globāla mēroga problēmām un kurās ir liels MVU īpatsvars. Piemēram, ar dizainu saistītajām nozarēm ir jāpielāgojas, lai gūtu labumu no vēl neizmantojama potenciāla, ko sniedz lielais pieprasījums pēc personalizētiem, radošiem un kompleksiem produktiem. Tā kā Savienībā šīs problēmas attiecas uz visiem MVU, kuri darbojas šajās nozarēs, ir vajadzīga saskaņota rīcība Savienības līmenī, lai ar iniciatīvām, kas paātrina jaunu ražojumu un pakalpojumu parādīšanos, radītu papildu izaugsmi.
- (25) Atbalstot dalībvalstīs veiktos pasākumus, programma COSME var sniegt atbalstu iniciatīvām gan nozaru, gan starpnozaru jomās ar nozīmīgu izaugsmes un uzņēmējdarbības potenciālu, īpaši tajās, kurām ir raksturīgs liels MVU īpatsvars, tādējādi paātrinot konkurētspējīgu un ilgtspējīgu ražošanas uzņēmumu izveidi, pamatojoties uz konkurētspējīgākajiem uzņēmējdarbības modeļiem, uzlabotiem produktiem un procesiem, organizatoriskajām struktūrām vai izmainītām vērtību ķēdēm. Kā izklāstīts Komisijas 2010. gada 30. jūnija paziņojumā "Eiropa, tūristu apmeklētākā vieta pasaulē – jaunas Eiropas tūrisma nozares politiskās pamatnostādnes", par kuru Padome puda gandarījumu 2010. gada oktobrī, tūrisms ir svarīga Savienības ekonomikas nozare. Minētās nozares uzņēmumu tiešs ieguldījums Savienības iekšzemes kopproduktā (IKP) ir 5 %. Līgumā par Eiropas Savienības darbību ("LESD") ir atzīts tūrisma nozīmīgums un ir izklāstītas Savienības kompetences šajā jomā. Eiropas tūrisma iniciatīva var papildināt dalībvalstu darbības, mudinot radīt labvēlīgu vidi un veicinot dalībvalstu sadarbību, īpaši ar paraugprakses apmaiņu. Darbības var ietvert zināšanu bāzes uzlabošanu tūrisma jomā, nodrošinot datus un analīzi un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādājot transnacionālās sadarbības projektus, vienlaikus izvairoties no obligātām prasībām Savienības uzņēmumiem.
- (26) Programmā COSME norādītas mērķu sasniegšanai veicamās darbības, minēto mērķu īstenošanai paredzētais kopējais finansējums, finanšu instrumentiem paredzētais minimālais finansējums, dažāda veida īstenošanas pasākumi, kā arī pārredzami mehānismi Savienības finansiālo interešu pārraudzībai, izvērtēšanai un aizsardzībai.

- (27) Programma COSME papildina citas Savienības programmas, vienlaikus atzīstot, ka katram instrumentam būtu jādarbojas saskaņā ar konkrēti tam noteiktajām procedūrām. Tādēļ vienas un tās pašas attiecināmās izmaksas nebūtu jāfinansē divkārti. Lai Savienības finansējums sniegtu pievienoto vērtību un tam būtu būtiska ietekme, programmai COSME būtu jāveido cieša sinerģija ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013⁽¹⁾ ("programma Apvāršnis 2020"), Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013⁽²⁾ ("strukturfondi") un citām Savienības programmām.
- (28) Visās attiecīgajās programmā COSME paredzētajās iniciatīvās un darbībās būtu jāņem vērā pārredzamības un dzimumu līdztiesības princips. Minētajās iniciatīvās un darbībās būtu jāņem vērā arī visu iedzīvotāju cilvēktiesības un pamatbrīvības.
- (29) Procesam, ko īsteno pirms dotāciju piešķiršanas MVU, vajadzētu būt pārredzamam. Dotāciju piešķiršanai un izmaksai vajadzētu būt pārredzamai, bez birokrātiskiem šķēršļiem un saskaņā ar vienotiem noteikumiem.
- (30) Šajā regulā visam programmas COSME darbības laikiem paredz finansējumu, kam jāveido Eiropas Parlamentam un Padomei galvenā atsaucē summa ikgadējās budžeta procedūras laikā, kā paredzēts 17. punktā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīgumā (2006. gada 17. maijs) par sadarbību budžeta jautājumos, budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību⁽³⁾.
- (31) Lai nodrošinātu, ka finansējums tiek piešķirts tikai tirgus, politikas un institucionālo nepilnību novēršanai, un lai izvairītos no tirgus traucējumiem, programmas COSME finansējumam būtu jāatbilst Savienības noteikumiem par valsts atbalstu.
- (32) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu un asociācijas nolīgumu protokoli paredz attiecīgo valstu dalību Savienības programmās. Citu trešo valstu dalībai vajadzētu būt iespējamai, ja tas attiecīgi norādīts nolīgumos un procedūrās.
- (33) Ir svarīgi nodrošināt pareizu programmas COSME finanšu pārvaldību un tās īstenošanu efektīvākajā un lietotājdraudzīgākajā veidā, vienlaikus nodrošinot arī tiesisko noteiktību un programmas COSME pieejamību visiem dalībniekiem.
- (34) Programma COSME būtu jāpārtrauc un jāizvērtē, lai varētu veikt attiecīgus pielāgojumus. Reizi gadā būtu jāsaņem ziņojums par programmas īstenošanu, izklāstot tajā gūtos panākumus un plānotās darbības.
- (35) Programmas COSME īstenošana būtu jāpārtrauc ik gadu, izmantojot pamatrādītājus, ar kuriem novērtē rezultātus un ietekmi. Šiem rādītājiem, tostarp attiecīgajiem atskaites punktiem, būtu jānodrošina minimālais pamats, pēc kura tiek vērtēts, kādā apjomā ir sasniegti programmas COSME mērķi.
- (36) Komisijas sagatavotajā starpposma ziņojumā par visu saskaņā ar programmu COSME atbalstīto darbību mērķu sasniegšanu būtu jāietver arī izvērtējums par zemajiem MVU līdzdalības rādītājiem, ja tādi ir konstatēti daudzās dalībvalstīs. Vajadzības gadījumā dalībvalstis starpposma ziņojuma rezultātus var ņemt vērā, izstrādājot savu attiecīgo rīcīpolitiku.
- (37) Visā izdevumu ciklā Savienības finansiālās intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp novēršot, atklājot un izmeklējot pārkāpumus, atgūstot zaudētos, nepareizi izmaksātos vai nepareizi izlietos līdzekļus un vajadzības gadījumā piemērojot administratīvas un finansiālas sankcijas saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.
- (38) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras pieņemt gada darba programmas COSME īstenošanas nolūkiem. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽⁴⁾. Dažas gada darba programmā iekļautās darbības ietver darbību saskaņošanu valsts līmenī. Šajā sakarā būtu jāpiemēro minētās regulas 5. panta 4. punkts.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembra), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu 2014.–2020. gadam "Apvāršnis 2020" un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (Sk. šo 104. lpp. OV).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembra), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šo 320. lpp. OV).

(3) OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

(39) Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz rādītāju papildinājumiem, izmaiņām dažos konkrētos elementos saistībā ar finanšu instrumentiem un izmaiņām indikatīvajās summās, kas pārsniegtu minētās summas par vairāk nekā 5 % no finansējuma vērtības katrā atsevišķā

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

gadījumā. Īpaši svarīgi ir tas, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, attiecīgi apspriestos, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(40) Tiesiskās noteiktības un skaidrības labad Lēmums Nr. 1639/2006/EK būtu jāatceļ,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Priekšmets

1. pants

Izveide

Lai uzlabotu uzņēmumu konkurētspēju, īpašu uzsvāru liekot uz maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), ar šo regulu tiek izveidota Savienības darbību programma ("programma COSME") laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

2. pants

Definīcija

Šajā regulā "MVU" ir mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, kā noteikts Ieteikumā 2003/361/EK.

3. pants

Vispārējie mērķi

1. Programma COSME veicina šādus vispārējos mērķus, īpašu uzmanību pievēršot MVU, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā, un MVU, kuri veic uzņēmējdarbību saskaņā ar 6. pantu programmā COSME iesaistītajās trešajās valstīs, īpašajām vajadzībām:

- stiprināt Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju un ilgtspēju;
 - rosināt uzņēmējdarbības kultūru un veicināt MVU izveidi un izaugsmi.
2. Novērtējot šā panta 1. punktā minēto mērķu sasniegšanu, izmanto šādus rādītājus:
- rezultāti, ko MVU sasnieguši attiecībā uz ilgtspēju;
 - izmaiņas saistībā ar nevajadzīgu administratīvo un regulatīvo slogu jaunizveidotiem un jau esošiem MVU;
 - izmaiņas to MVU īpatsvarā, kuri eksportē Savienības iekšienē vai ārpus tās;
 - izmaiņas MVU izaugsmē;

e) izmaiņas to Savienības iedzīvotāju īpatsvarā, kuri vēlas būt pašnodarbināti.

3. Detalizēts programmas COSME rādītāju un mērķu saraksts ir dots pielikumā.

4. Ar šo programmu COSME tiek atbalstīta stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošana un veicināta gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes mērķa sasniegšana. Programma COSME jo īpaši veicina nodarbinātības pamatmērķa sasniegšanu.

II NODAĻA

Konkrētie mērķi un rīcības jomas

4. pants

Konkrētie mērķi

1. Programmas COSME konkrētie mērķi ir šādi:

- uzlabot finansējuma pieejamību maziem un vidējiem uzņēmumiem kapitāla un aizņēmumu veidā;
- uzlabot piekļuvi tirgiem, īpaši Savienībā, kā arī pasaules mērogā;
- uzlabot Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus, tostarp tūrisma nozarē.
- veicināt uzņēmējdarbību un uzņēmējdarbības kultūru.

2. Īstenojot programmu COSME, tiek veicināta nepieciešamība uzņēmumiem pielāgoties pret klimata pārmaiņām noturīgi, resursu ziņā efektīvai un energoefektīvai ekonomikai ar zemām oglekļa emisijām.

3. Lai novērtētu, kā programma COSME ietekmē šā panta 1. punktā minēto konkrēto mērķu sasniegšanu, izmanto pielikumā izklāstītos rādītājus.

4. Šīs regulas 13. pantā minētajās gada darba programmās precizē visas darbības, kas īstenojamas saskaņā ar programmu COSME.

5. pants

Budžets

1. Finansējums programmas COSME īstenošanai ir EUR 2 298,243 miljoni pašreizējās cenās, no kuriem ne mazāk kā 60 % piešķir finanšu instrumentiem.

Eiropas Parlaments un Padome apstiprina gada apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas limitos.

2. No šajā regulā paredzētā finansējuma var segt arī izmaksas, kas saistītas ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas darbībām, kuras nepieciešamas programmas COSME pārvaldībai un tās mērķu īstenošanai. Konkrētāk, no tā rentablā veidā sedz pētījumus, ekspertu sanāksmes, informācijas un komunikācijas pasākumus, tostarp Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl tās

ir saistītas ar programmas COSME vispārīgajiem mērķiem, izdevumus, kas saistīti ar IT tīkliem, kuri orientēti uz informācijas apstrādi un apmaiņu, un visus pārējos tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas Komisijai radušies saistībā ar programmas COSME pārvaldību.

Minētie izdevumi nepārsniedz 5 % no finansējuma vērtības.

3. Programmai COSME paredzētajā finansējumā tiek iedalītas indikatīvas summas 21,5 % apmērā no finansējuma vērtības 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajam konkrētajam mērķim, 11 % apmērā – 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajam konkrētajam mērķim un 2,5 % apmērā – 4. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajam konkrētajam mērķim. Komisija var atkāpties no šīm indikatīvajām summām, bet nepārsniedzot tās par vairāk nekā 5 % no finansējuma vērtības katrā atsevišķā gadījumā. Ja rodas vajadzība pārsniegt minēto ierobežojumu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, grozot minētās indikatīvās summas.

4. Ar šo finanšu piešķirumu var segt arī to tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju no programmas COSME uz pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1639/2006/EK⁽¹⁾. Vajadzības gadījumā apropriācijas līdzīgu izdevumu segšanai var iekļaut budžetā pēc 2020. gada, lai nodrošinātu līdz 2020. gada 31. decembrim vēl nepabeigto darbību pārvaldību.

6. pants

Trešo valstu līdzdalība

1. Programmā COSME var piedalīties:

- a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, saskaņā ar EEZ līgumā minētajiem nosacījumiem, kā arī citas Eiropas valstis, ja tas paredzēts nolīgumos un procedūrās;
- b) pievienošanās valstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātes saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem, noteikumiem un nosacījumiem par minēto valstu līdzdalību Savienības programmās.
- c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, ja tas paredzēts nolīgumos un procedūrās un saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos, asociācijas nolīgumu protokolos un Asociācijas padomes lēmumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārējiem noteikumiem šo valstu dalībai Savienības programmās.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1639/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu (2007. līdz 2013. gads) (OV L 310, 9.11.2006., 15. lpp.).

2. Programmā COSME daļēji var piedalīties vienība, kas veic uzņēmējdarbību kādā no 1. punktā minētajām valstīm, ja šī valsts piedalās programmā saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti attiecīgajos 1. punktā minētajos nolīgumos.

7. pants

Neiesaistīto valstu vienību līdzdalība

1. Programmas COSME daļās, kurās nepiedalās 6. pantā minētā trešā valsts, var piedalīties vienības, kas veic uzņēmējdarbību šajā valstī. Vienības, kas veic uzņēmējdarbību citās trešās valstīs, arī var piedalīties programmas COSME darbībās.

2. Vienības, kas minētas 1. punktā, nav tiesīgas saņemt Savienības finanšu maksājumus, izņemot gadījumos, kad tas ir būtiski no programmas COSME īstenošanas viedokļa, jo īpaši attiecībā uz Savienības uzņēmumu konkurētspēju un piekļuvi tirgiem. Šis izņēmums neattiecas uz peļņu gūstošām vienībām.

8. pants

Darbības, lai uzlabotu finansējuma pieejamību MVU

1. Komisija atbalsta darbības, kuru mērķis ir atvieglot un uzlabot finansējuma pieejamību maziem un vidējiem uzņēmumiem darbības sākšanas, izaugsmes un nodošanas posmā, papildinot finanšu instrumentus, ko dalībvalstis izmanto MVU atbalstam valsts un reģionu līmenī. Lai nodrošinātu šādu papildināmību, šādām darbībām jābūt labi saskaņotām ar kohēzijas politikas un programmas "Apvārsnis 2020" ietvaros un valstu vai reģionālā līmenī veiktajām darbībām. Šādu darbību mērķis ir veicināt kapitāla un parāda finansējuma – kuri cita starpā var būt arī darbības uzsākšanas finansējums, komercenģeļu finansējums (*angel funding*) un kvazikapitāla finansējums, ņemot vērā tirgus pieprasījumu, bet izvairoties no aktīvu izpārdošanas pa daļām – izmantošanu un pieejamību.

2. Papildus šā panta 1. punktā minētajām darbībām Savienības atbalstu var sniegt arī darbībām, kas paredzētas, lai uzlabotu pārrobežu finansēšanu un finansēšanu, kas aptver vairākas valstis, ņemot vērā tirgus pieprasījumu un tādejādi palīdzot MVU izvērst savu darbību starptautiskā mērogā atbilstīgi Savienības tiesību aktiem.

Komisija var arī izskatīt iespēju izstrādāt inovatīvus finanšu mehānismus, piemēram, kolektīvo finansēšanu, ņemot vērā tirgus pieprasījumu.

3. Sīkāka informācija par šā panta 1. punktā minētajām darbībām ir izklāstīta 17. pantā.

9. pants

Darbības, lai uzlabotu piekļuvi tirgiem

1. Lai turpinātu uzlabot Savienības uzņēmumu konkurētspēju un piekļuvi tirgiem, Komisija var atbalstīt darbības, kas vērstas uz MVU piekļuves iekšējam tirgum uzlabošanu, piemēram, informācijas sniegšanu (tostarp ar digitālo pakalpojumu starpniecību) un informētības uzlabošanu, cita starpā par Savienības programmām, tiesībām un standartiem.

2. Īpaši pasākumi paredzēti, lai atvieglotu MVU piekļuvi tirgiem ārpus Savienības. Šādi pasākumi var ietvert informācijas sniegšanu par esošajiem šķēršļiem ienākšanai tirgū un uzņēmējdarbības iespējām, publiskā iepirkuma un muitas procedūrām un atbalsta pakalpojumu uzlabošanu attiecībā uz standartiem un intelektuālā īpašuma tiesībām prioritārās trešās valstīs. Minētie pasākumi papildina un nevis dublē dalībvalstu pamattirdzniecības veicināšanas darbības.

3. Programmā COSME paredzēto darbību mērķis var būt starptautiskās sadarbības, tostarp rūpniecisko un regulatīvo dialogu, veicināšana ar trešām valstīm. Īpašus pasākumus var veikt ar mērķi samazināt Savienības un citu valstu atšķirības ražojumu tiesiskā regulējuma jomā un veicināt uzņēmumu un rūpniecības politikas attīstību un uzņēmējdarbības vides uzlabošanu.

10. pants

Eiropas Biznesa atbalsta tīkls

1. Komisija atbalsta Eiropas Biznesa atbalsta tīklu ("Tīkls"), lai Savienības mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuri mēģina izpētīt iespējas iekšējā tirgū un trešās valstīs, nodrošinātu integrētus uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus. Darbības, ko veic, izmantojot Tīklu, var ietvert šādas darbības:

- a) informatīvu un konsultatīvu pakalpojumu sniegšana par Savienības iniciatīvām un tiesībām; atbalsts pārvaldības spēju veicināšanai, lai palielinātu MVU konkurētspēju; atbalsts MVU zināšanu uzlabošanai finanšu jomā, tostarp informatīvi un konsultatīvi pakalpojumi par finansējuma iespējām, finansējuma pieejamību un saistītiem apmācības un konsultāciju risinājumiem; pasākumi, ar kuriem palielina MVU iespējas iegūt speciālās zināšanas energoefektivitātes, klimata un vides jomā; un Savienības finansēšanas programmu un finanšu instrumentu (tostarp sadarbībā ar valstu kontaktpunktiem un struktūrfondiem – programmas "Apvārsnis 2020") popularizēšana;
- b) pārrobežu uzņēmējdarbības sadarbības, pētniecības un attīstības, tehnoloģiju un zināšanu pārneses un tehnoloģiju un inovācijas partnerību veicināšana;
- c) saziņas nodrošināšana starp MVU un Komisiju.

2. Tīklu var arī izmantot, lai sniegtu pakalpojumus citu Savienības programmu, piemēram, programmas "Apvārsnis 2020", vārdā, tostarp īpaši šim mērķim izveidotus konsultatīvus pakalpojumus, kas veicina MVU dalību citās Savienības programmās. Komisija nodrošina, lai dažādie Tīklam paredzētie finanšu resursi tiktu efektīvi koordinēti un lai Tīkla pakalpojumi, ko tas sniedz citu Savienības programmu vārdā, tiktu finansēti no minētajām programmām.

3. Tīkla īstenošanu cieši saskaņo ar dalībvalstīm, lai atbilstoši subsidiaritātes principam novērstu darbību dublēšanos.

Komisija izvērtē Tīklu, ņemot vērā tā efektivitātes pārvaldību un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu visā Savienībā.

11. pants

Darbības, lai uzlabotu Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus

1. Komisija atbalsta darbības, kas paredzētas, lai uzlabotu Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus un tādējādi veicinātu Savienības uzņēmumu konkurētspējas, ilgtspējas un izaugsmes veicināšanai paredzētās valsts un reģionālā līmeņa politikas efektivitāti, saskaņotību, koordinētību un konsekveni.

2. Mazinot un novēršot nevajadzīgu administratīvo un regulatīvo slogu, Komisija var atbalstīt konkrētas darbības, kas paredzētas, lai uzlabotu pamatnosacījumus uzņēmumiem, jo īpaši MVU. Šādas darbības var ietvert regulāru izvērtējumu par attiecīgu Savienības tiesību aktu ietekmi uz MVU, vajadzības gadījumā izmantojot rezultātu pārskatu, neatkarīgu ekspertu grupu atbalstu un informācijas un paraugprakses apmaiņu, tostarp MVU testa sistematisku piemērošanu Savienības un dalībvalstu līmenī.

3. Komisija var atbalstīt darbības, kas paredzētas jaunu konkurētspējas un uzņēmējdarbības attīstības stratēģiju izstrādei. Šādas darbības var būt:

- a) pasākumi, kas paredzēti, lai uzlabotu tādas rīcībpolitikas izstrādi, īstenošanu un izvērtēšanu, kas ietekmē uzņēmumu konkurētspēju un ilgtspēju, tostarp izmantojot paraugprakses apmaiņu attiecībā uz pamatnosacījumiem un attiecībā uz pasaules līmeņa uzņēmumu kopu, kā arī uzņēmējdarbības tīklu pārvaldību; kā arī veicinot transnacionālu sadarbību starp uzņēmumu kopām un uzņēmējdarbības tīkliem, uzlabotu ilgtspējīgu ražojumu, pakalpojumu, tehnoloģiju un procesu izstrādi, kā arī resursu efektivitāti, energoefektivitāti un uzņēmumu sociālo atbildību;
- b) pasākumi, kas paredzēti, lai risinātu konkurētspējas politikas starptautiskos aspektus, īpašu uzmanību veltot dalībvalstu, citu programmā COSME iesaistīto valstu un Savienības pasaules mēroga tirdzniecības partneru sadarbībai politikas veidošanā;
- c) pasākumi, kas paredzēti, lai uzlabotu MVU politikas izstrādi, politikas veidotāju sadarbību, salīdzinošu izvērtēšanu un paraugprakses apmaiņu dalībvalstu starpā, attiecīgos gadījumos ņemot vērā pieejamos pierādījumus un ieinteresēto personu viedokļus, un jo īpaši ar mērķi atvieglot Savienības programmu un pasākumu pieejamību MVU saskaņā ar Mazās uzņēmējdarbības akta rīcības plānu.

4. Komisija, veicinot koordināciju, var atbalstīt dalībvalstu veiktās darbības, lai paātrinātu tādu konkurētspējīgu nozaru parādīšanos, kurām ir tirgus potenciāls. Šāds atbalsts var ietvert darbības, kas paredzētas, lai veicinātu paraugprakses apmaiņu un apzinātu prasmju un apmācības, īpaši digitālo prasmju, vajadzības nozaru, jo īpaši MVU, līmenī. Tas var ietvert arī darbības, kas paredzētas, lai veicinātu jaunu uzņēmējdarbības modeļu ieviešanu un MVU sadarbību jaunās vērtību ķēdēs, kā arī attiecīgu jaunu ražojumu un pakalpojumu ideju komerciālu izmantošanu.

5. Komisija var papildināt dalībvalstu veiktās darbības, lai sekmētu Savienības MVU konkurētspēju un ilgtspēju jomās, kurām ir nozīmīgs izaugsmes potenciāls, īpaši tajās, kurām ir raksturīgs liels MVU īpatsvars, piemēram, tūrisma nozarē. Šādas darbības var ietvert sadarbības veicināšanu starp dalībvalstīm, īpaši ar paraugprakses apmaiņu.

12. pants

Uzņēmējdarbības veicināšanas darbības

1. Komisija palīdz veicināt uzņēmējdarbību un uzņēmējdarbības kultūru, uzlabojot pamatnosacījumus, kas ietekmē uzņēmējdarbības attīstību, tostarp samazinot šķēršļus uzņēmumu izveidei. Komisija atbalsta uzņēmējdarbības vidi un kultūru, kas ir labvēlīga ilgtspējīgiem uzņēmumiem, uzņēmumu darbības sākšanai, izaugsmei, uzņēmumu nodošanai, otras iespējas došanai (*re-start*), kā arī jaunu uzņēmumu izdalīšanai/atdalīšanai no jau esošiem uzņēmumiem (*spin-offs*, *spin-outs*).

2. Īpašu uzmanību pievērš potenciālajiem uzņēmējiem, jaunpienācējiem uzņēmējiem, gados jauniem uzņēmējiem un sievietēm uzņēmējām, kā arī citām īpašām mērķgrupām.

3. Komisija var īstenot pasākumus, piemēram, mobilitātes programmas jaunpienācējiem uzņēmējiem, lai uzlabotu to spēju attīstīt uzņēmējdarbības prasmes, iemaņas un attieksmi un lai uzlabotu to tehnoloģiskās iespējas un uzņēmumu pārvaldību.

4. Komisija var atbalstīt dalībvalstu pasākumus, kas paredzēti jo īpaši potenciālo un jaunpienācēju uzņēmēju izglītības, apmācības, prasmju un attieksmes veidošanai un sekmēšanai uzņēmējdarbības jomā.

III NODAĻA

Programmas COSME īstenošana

13. pants

Gada darba programmas

1. Lai īstenotu programmu COSME, Komisija pieņem gada darba programmas saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Katrā gada darba programmā paredz šajā regulā izklāstīto mērķu īstenošanu un sīki izklāsta:

- a) finansējamo darbību aprakstu, katrai darbībai paredzētos mērķus, kuriem ir jāatbilst 3. un 4. pantā izklāstītajiem vispārējiem un konkrētiem mērķiem, gaidāmos rezultātus, īstenošanas metodi, katrai darbībai piešķirto summu, visām darbībām paredzēto kopējo summu, indikatīvu īstenošanas grafiku un maksājumu struktūru;
- b) attiecīgos kvalitatīvos un kvantitatīvos rādītājus katrai darbībai, kurus izmanto, lai analizētu un uzraudzītu rezultātu efektivitāti un attiecīgās darbības mērķu sasniegšanu;
- c) attiecībā uz dotācijām un ar tām saistītajiem pasākumiem – būtiskos vērtēšanas kritērijus, kuri nosakāmi tā, lai vislabāk sasniegtu programmas COSME mērķus, un maksimālo līdzfinansējuma likmi;
- d) atsevišķu detalizētu sadaļu par finanšu instrumentiem, kura saskaņā ar šīs regulas 17. pantu atspoguļo Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 noteiktos pienākumus sniegt informāciju, tostarp informāciju par finansējuma paredzamo sadalījumu starp attiecīgi šīs regulas 18. un 19. pantā minēto kapitāla instrumentu izaugsmei un aizdevumu garantiju instrumentu, par finanšu instrumentiem, un informāciju par garantiju līmeni un saistību ar programmu "Apvārsnis 2020".

2. Komisija programmu COSME īsteno saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

3. Programmu COSME īsteno tā, lai nodrošinātu, ka atbalstītajās darbībās tiek ņemta vērā turpmākā notikumu attīstība un vajadzības, jo īpaši pēc 15. panta 3. punktā minētās starpposma izvērtēšanas, un lai tās attiektos uz tirgiem un ekonomiku, kas attīstās, un pārmaiņām sabiedrībā.

14. pants

Atbalsta pasākumi

1. Papildus pasākumiem, uz kuriem attiecas 13. pantā minētās gada darba programmas, Komisija regulāri veic atbalsta pasākumus, tostarp turpmāk minētos:

- a) nozaru un starpnozaru konkurētspējas jautājumu analīzes un pārraudzības uzlabošana;
- b) paraugprakses un politisko nostādņu apzināšana un izplatīšana, un tālāka attīstīšana;
- c) spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes un tādu jaunu Savienības pasākumu ietekmes novērtēšana, kuri ir īpaši būtiski uzņēmumu konkurētspējai, lai apzinātu spēkā esošo tiesību aktu jomas, kas jāvienkāršo, un nodrošinātu to, ka slogs maziem un vidējiem uzņēmumiem pēc iespējas tiktu samazināts jomās, kurās ir ierosināti jauni likumdošanas pasākumi;

d) tiesību aktu, kas ietekmē uzņēmumus, jo īpaši MVU, nozaru politikas un ar konkurētspēju saistītu pasākumu izvērtēšana;

e) Komisija var sekmēt tādu integrētu un lietotājdraudzīgu tiešsaistes sistēmu izveidi, kurās tiek sniegta informācija par MVU paredzētām programmām, vienlaikus nodrošinot, lai tās nedublētu jau izveidotos portālus.

2. Šādu atbalsta pasākumu kopējās izmaksas nepārsniedz 2,5 % no programmas COSME finansējuma.

15. pants

Pārraudzība un izvērtēšana

1. Komisija pārrauga programmas COSME īstenošanu un pārvaldību.

2. Komisija sagatavo gada pārraudzības ziņojumu, pārbaudot atbalstīto darbību efektivitāti un lietderību finansālās īstenošanas, rezultātu, izmaksu un, ja iespējams, ietekmes izteiksmē. Ziņojumā ietver informāciju par finansējuma saņēmējiem, ja iespējams – par katru uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, informāciju par to, kāds izdevumu apmērs ir saistīts ar klimata jomu un kāda ietekme ir klimata pārmaiņu jomas mērķu atbalstam, attiecīgus datus par aizdevumu garantiju instrumenta piešķirtajiem aizdevumiem, kas pārsniedz EUR 150 000 vai ir mazāki par šo summu, ciktāl šādas informācijas vākšana nerada nepamatotu administratīvo slogu uzņēmumiem, jo īpaši MVU. Pārraudzības ziņojumā iekļauj gada ziņojumu par katru finanšu instrumentu, kā noteikts Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 140. panta 8. punktā.

3. Lai lemtu par pasākumu atjaunošanu, grozīšanu vai apturēšanu, Komisija ne vēlāk kā līdz 2018. gadam izstrādā starpposma izvērtējuma ziņojumu par to, kā rezultātu un ietekmes līmenī sasniegti visu ar programmu COSME atbalstīto darbību mērķi, cik lietderīgi izmantoti resursi un kāda ir bijusi programmas Eiropas pievienotā vērtība. Starpposma izvērtējuma ziņojumā izskata arī vienkāršošanas iespējas, programmas iekšējo un ārējo saskaņotību, to, vai visi mērķi joprojām ir būtiski, kā arī programmas pasākumu ieguldījumu Savienības prioritāšu īstenošanā attiecībā uz gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Tajā ņem vērā iepriekšējo pasākumu ilgtermiņa ietekmes izvērtējumu rezultātus, un tos ņem vērā, pieņemot lēmumu par turpmāka pasākuma iespējamo atjaunošanu, grozīšanu vai apturēšanu.

4. Komisija sagatavo galīgo izvērtējuma ziņojumu par ilgāka termiņa ietekmi un pasākumu rezultātu ilgtspēju.

5. Visi dotāciju saņēmēji un citas iesaistītās puses, kas ir saņēmušas Savienības līdzekļus saskaņā ar šo regulu, sniedz Komisijai attiecīgus datus un informāciju, kas vajadzīga, lai attiecīgos pasākumus varētu pārraudzīt un izvērtēt.

6. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei šā panta 2., 3. un 4. punktā minētos ziņojumus un publisko tos.

IV NODAĻA

Finansiālie noteikumi un finansiālās palīdzības veidi

16. pants

Finansiālās palīdzības veidi

Programmā COSME paredzēto Savienības finansiālo palīdzību var īstenot netieši, deleģējot budžeta izpildes uzdevumus Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām vienībām.

17. pants

Finanšu instrumenti

1. Programmā COSME paredzētos finanšu instrumentus, kas izveidoti saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 VIII sadaļu, izmanto, lai atvieglotu finansējuma pieejamību MVU to darbības sākšanas, izaugsmes un nodošanas posmā. Šie finanšu instrumenti ietver kapitāla instrumentu un aizdevumu garantiju instrumentu. Piešķirot līdzekļus minētajiem instrumentiem, ņem vērā pieprasījumu no finanšu starpnieku puses.

2. MVU paredzētos finanšu instrumentus vajadzības gadījumā var apvienot un papildināt ar:

a) citiem finanšu instrumentiem, ko izveidojušas dalībvalstis un to pārvaldes iestādes un ko finansē ar valsts vai reģionāliem līdzekļiem vai ko finansē struktūrfondu darbības kontekstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktu;

b) citiem finanšu instrumentiem, ko izveidojušas dalībvalstis un to pārvaldes iestādes, ko finansē valsts vai reģionālās programmas, kuras neietilpst struktūrfondu darbības jomā;

c) Savienības, tostarp saskaņā ar šo regulu, finansētām dotācijām.

3. Attiecīgi šīs regulas 18. un 19. pantā minētais kapitāla instruments izaugsmei un aizdevumu garantiju instruments var papildināt tos MVU paredzētos finanšu instrumentus, kurus dalībvalstis izmanto saskaņā ar Savienības kohēzijas politiku.

4. Kapitāla instruments izaugsmei un aizdevumu garantiju instruments vajadzības gadījumā var ļaut apvienot finanšu resursus ar tām dalībvalstīm un/vai reģioniem, kas vēlas ieguldīt daļu no šīm valstīm un/vai reģioniem piešķirtajiem struktūrfondu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

5. Finanšu instrumenti var nest pieņemamu atdevi, lai sasniegtu citu partneru vai ieguldītāju mērķus. Kapitāla instruments izaugsmei var darboties pakārtoti, tomēr tas tiecas saglabāt Savienības budžeta nodrošināto aktīvu vērtību.

6. Kapitāla instrumentu izaugsmei un aizdevumu garantiju instrumentu īsteno saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 VIII sadaļu un Komisijas Deleģēto regulu (ES, Euratom) Nr. 1268/2012 ⁽¹⁾.

7. Programmas COSME finanšu instrumentus izstrādā un īsteno, papildinot tos instrumentus, kas ir izveidoti MVU saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020", un saskaņojot ar tiem.

8. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 60. panta 1. punktu vienības, kurām uzticēti finanšu instrumentu īstenošanas uzdevumi, pārvaldot Savienības līdzekļus, nodrošina Savienības darbības atpazīstamību. Tālāb pilnvarotā vienība nodrošina, lai finanšu starpnieki skaidri informētu finansējuma galasaņēmējus, ka finansējums ir bijis iespējams, pateicoties programmas COSME finanšu instrumentu atbalstam. Komisija nodrošina, lai saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 60. panta 2. punkta e) apakšpunktu *ex post* publiskotā informācija par saņēmējiem būtu viegli pieejama potenciālajiem galasaņēmējiem.

9. Atmaksājumus, ko rada ar Lēmumu Nr. 1639/2006/EK izveidotā straujas izaugsmes un inovatīvu MVU mehānisma otrā daļa un kas saņemti pēc 2013. gada 31. decembra, saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 21. panta 4. punktu piešķir šīs regulas 18. pantā minētajam kapitāla instrumentam izaugsmei.

10. Finanšu instrumentus īsteno atbilstīgi attiecīgajiem Savienības noteikumiem par valsts atbalstu.

18. pants

Kapitāla instruments izaugsmei

1. Kapitāla instrumentu izaugsmei (EFG) īsteno kā daļu no vienota Savienības kapitāla finanšu instrumenta, ar kuru tiek atbalstīta Savienības uzņēmumu izaugsme un pētniecība un inovācija (R&I) no paša sākumposma (tostarp sākumkapitāls) līdz izaugsmes posmam. Vienoto Savienības kapitāla finanšu instrumentu finansiāli atbalsta programma "Apvārsnis 2020" un programma COSME.

2. EFG koncentrējas uz fondiem, kas nodrošina: riska kapitālu un mezonīna finansējumu (piemēram, subordinētos aizdevumus un dalības aizdevumus), kas paredzēts uzņēmumiem, kuri atrodas darbības paplašināšanas un izaugsmes posmā, īpaši tādiem, kas darbojas pāri robežām, vienlaikus paredzot iespēju ieguldīt arī agrīnā darbības posmā esošiem uzņēmumiem domātos fondos, kopā ar kapitāla instrumentu pētniecībai un inovācijai (R&I), kas paredzēts programmā "Apvārsnis 2020", un paredz līdzieguldījumu iespējas komercenģeļiem. Ja iegulda agrīnā darbības posmā esošiem uzņēmumiem domātos fondos, EFG ieguldījumi nepārsniedz 20 % no Savienības kopējiem

ieguldījumiem, izņemot vairāku posmu fondus un fondu fondus, kur finansējums, ko nodrošina EFG un kapitāla instruments pētniecībai un inovācijai (R&I) saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020", tiek nodrošināts proporcionāli, pamatojoties uz fondu ieguldījumu politiku. Komisija, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, var lemt par 20 % sliekšņa grozīšanu saskaņā ar 15. panta 2. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Programmā "Apvārsnis 2020" paredzētais EFG un kapitāla instruments pētniecībai un inovācijai (R&I) izmanto vienu un to pašu īstenošanas mehānismu.

4. EFG atbalsts tiek sniegts kādā no šādiem ieguldījumu veidiem:

a) to tieši veic Eiropas Investīciju fonds vai citas vienības, kurām ir uzticēta EFG īstenošana Komisijas vārdā; vai

b) to veic fondu fondi vai ieguldījumu struktūras, kas iegulda līdzekļus pāri robežām un kuras izveidojis Eiropas Investīciju fonds vai citas vienības (tostarp privātā vai publiskā sektora pārvaldītāji), kurām ir uzticēta EFG īstenošana Komisijas vārdā, kopā ar ieguldītājiem no privātām un/vai publiskām finanšu iestādēm.

5. EFG investē riska kapitāla starpniekfondos, tostarp fondu fondos, kuri sniedz ieguldījumus MVU parasti to darbības paplašināšanas un izaugsmes posmā. EFG ieguldījumi ir ilgtermiņa, t. i., parasti tie riska kapitāla fondos veido 5–15 gadu pozīcijas. Jebkurā gadījumā EFG ieguldījumu ilgums nepārsniedz 20 gadus no dienas, kurā parakstīts nolīgums starp Komisiju un vienību, kurai uzticēta tā īstenošana.

19. pants

Aizdevumu garantiju instruments

1. Aizdevumu garantiju instruments (LGF) sniedz:

a) pretgarantijas un citus garantiju shēmām paredzētus riska dalīšanas pasākumus, tostarp attiecīgā gadījumā kopīgās garantijas;

b) tiešās garantijas un citus riska dalīšanas pasākumus, kas paredzēti jebkuriem citiem finanšu starpniekiem, kuri izpilda 5. punktā minētos atbilstības kritērijus.

⁽¹⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 (2012. gada 29. oktobris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012., 1. lpp.).

2. LGF īsteno kā daļu no vienotā Savienības parāda finanšu instrumenta, ar kuru tiek atbalstīta Savienības uzņēmumu izaugsme un pētniecība un inovācija (R&I), izmantojot tādu pašu īstenošanas mehānismu kā programmā "Apvārsnis 2020" MVU paredzētā parāda instrumenta pētniecībai un inovācijai (R&I) pieprasījuma virzītajai daļai (RSI II).

3. LGF sastāv no šādām darbībām:

- a) garantijām parāda finansējumam (tostarp izmantojot subordinētos un dalības aizdevumus, līzingu vai banku garantijas), kuras mazina konkrētās grūtības piekļūt finansējumam, ar ko sastopas dzīvotspējīgi MVU to augstās riska pakāpes dēļ vai pietiekamas ķīlas trūkuma dēļ;
- b) MVU parāda finansējuma portfeļu vērtspapīrošanas, kas mobilizē papildu parāda finansējumu MVU ar attiecīgu riska dalīšanu ar mērķiestādēm. Šie vērtspapīrošanas darījumi tiek atbalstīti ar nosacījumu, ka iniciatoriestādes apņemas saprātīgā laikposmā izmantot būtisku likviditātes vai mobilizētā kapitāla daļu jauniem aizdevumiem MVU. Šo jauno parāda finansējuma summu aprēķina kā attiecību pret garantētā portfeļa riska summu. Par summu un par laikposmu vienojas ar katru iniciatoriestādi atsevišķi.

4. LGF pārvalda Eiropas Investīciju fonds vai citas vienības, kurām uzticēta LGF īstenošana Komisijas vārdā. Individuālo LGF garantiju termiņš var būt līdz 10 gadiem.

5. Atbilstību attiecībā uz LGF katram no starpniekiem nosaka, pamatojoties uz to darbībām un to, cik efektīvi tie palīdz MVU rast finansējumu dzīvotspējīgiem projektiem. LGF var izmantot starpnieki, kuri palīdz uzņēmumiem cita starpā finansēt materiālo un nemateriālo aktīvu iegādi, apgrozāmo kapitālu un uzņēmumu nodošanu. Kritēriji, kas saistīti ar MVU parāda finansējuma portfeļu vērtspapīrošanu, ietver individuālus un daudzu tirgotāju darījumus, kā arī daudzvalstu darījumus. Atbilstības kritērijus nosaka, ievērojot paraugpraksi, jo īpaši attiecībā uz kredītu kvalitāti un vērtspapīrotu portfeļu riska diversifikāciju.

6. LGF, izņemot vērtspapīrotā portfeli esošos aizdevumus, attiecas uz aizdevumiem, kas nepārsniedz EUR 150 000 un kuru minimālais termiņš ir 12 mēneši. LGF attiecas arī uz aizdevumiem, kas pārsniedz EUR 150 000, gadījumos, kad MVU, kurš izpilda programmas COSME atbilstības kritērijus, neizpilda atbilstības kritērijus programmas "Apvārsnis 2020" parāda instrumenta MVU daļai, un kuru minimālais termiņš ir 12 mēneši.

Pārsniedzot minēto sliekšni, pierādīt to, vai MVU izpilda vai neizpilda atbilstības kritērijus programmas "Apvārsnis 2020" parāda instrumenta MVU daļai, ir finanšu starpnieka pienākums.

7. LGF ir izveidots tā, lai par atbalstītajiem MVU varētu ziņot, norādot gan aizdevumu skaitu, gan aizdevumu summas.

20. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

1. Komisija veic atbilstošus pasākumus, nodrošinot, ka, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, tiek aizsargātas Savienības finansiālās intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un atturošus administratīvus un finansiālus sodus.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus, apakšuzņēmējus un citas trešās personas, kuri saskaņā ar šo regulu ir saņēmuši Savienības līdzekļus.

3. Saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas izklāstītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ⁽¹⁾, un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ⁽²⁾, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noskaidrotu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, ko finansē saskaņā ar šo regulu, nav notikusi krāpšana, korupcija vai citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

4. Neskarot 1., 2. un 3. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un dotāciju lēmumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, ir ietverti noteikumi, ar kuriem nepārprotami nosaka Komisijas, Revīzijas palātas un OLAF pilnvaras atbilstoši to attiecīgajām kompetences jomām veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

V NODAĻA

Komiteja un nobeiguma noteikumi

21. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Tā ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu. Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

22. pants

Deleģētie akti

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, papildinot pielikumā izklāstītos rādītājus, ja šie rādītāji var palīdzēt novērtēt panākumus, kas gūti programmas COSME vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanā.

2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu par dažu konkrētu aspektu izmaiņām attiecībā uz finanšu instrumentiem. Šie aspekti ir EFG ieguldījumu īpatsvars kopējos Savienības ieguldījumos agrīnā posma riska kapitāla fondos un vērtspapīrotu aizdevumu portfeļu sastāvā.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu attiecībā uz izmaiņām 5. panta 3. punktā minētajās indikatīvajās summās, kas pārsniegtu minētās summas par vairāk nekā 5 % no finansējuma vērtības katrā atsevišķā gadījumā, ja rodas vajadzība pārsniegt minēto ierobežojumu

23. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ņemot vērā šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Regulas 22. pantā minētās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņiem gadiem no 2013. gada 23. decembra.

3. Eiropas Parlaments vai Padome var jebkurā laikā atsaukt 22. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Tas stājas spēkā nākamajā dienā pēc lēmuma publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 22. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad par minēto aktu paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

24. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Lēmumu Nr. 1639/2006/EK atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

2. Tomēr darbības, kas uzsāktas atbilstoši Lēmumam Nr. 1639/2006/EK, un finansiālās saistības, kas attiecas uz minētajām darbībām, līdz to pabeigšanai turpina reglamentēt minētais lēmums.

3. Ar 5. pantā minēto finanšu piešķirumu var segt arī tādas tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju no programmas COSME uz pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1639/2006/EK.

25. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula ir saistoša kopumā un tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

PIELIKUMS

VISPĀRĒJO UN KONKRĒTO MĒRĶU IZPILDES RĀDĪTĀJI

Vispārējais mērķis	1. Stiprināt Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju un ilgtspēju	
Ietekmes rādītājs ⁽¹⁾	Pašreizējā situācija	Ilgtermiņa mērķis un atskaites punkts (2020)
A.1. Rezultāti, ko MVU sasnieguši attiecībā uz ilgtspēju	Regulāri novērtēs, izmantojot, piemēram, Eurobarometra apsekojumus	To Savienības MVU īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu (sākotnējo novērtējumu), kuri ražo ekoloģiskus, t. i., videi draudzīgus produktus ⁽²⁾
A.2. Izmaiņas saistībā ar nevajadzīgu administratīvo un regulatīvo slogu jaunizveidotiem un jau pastāvošiem MVU ⁽³⁾	Jauna MVU izveidei vajadzīgo dienu skaits 2012. gadā: 5,4 darba dienas	Jauna MVU izveidei vajadzīgo dienu skaita būtiska samazināšanās
	Jauna uzņēmuma izveidošanas izmaksas 2012. gadā: EUR 372	Jauna uzņēmuma izveidei vajadzīgo izmaksu būtiska samazināšanās Savienībā salīdzinājumā ar atskaites punktu
	To dalībvalstu skaits, kurās laiks, kas vajadzīgs, lai saņemtu licences un atļaujas (tostarp ar vidi saistītās atļaujas) uzņēmuma pamatdarbības sākšanai un īstenošanai ir viens mēnesis: 2	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kurās laiks, kas vajadzīgs, lai saņemtu licences un atļaujas (tostarp ar vidi saistītās atļaujas) uzņēmuma pamatdarbības sākšanai un īstenošanai ir viens mēnesis
	To dalībvalstu skaits, kurās ir vienas pieturas aģentūra uzņēmējdarbības sākšanai, lai uzņēmēji varētu veikt visas nepieciešamās procedūras (piemēram, reģistrāciju, nodokļu procedūras, PVN un sociālā nodrošinājuma procedūras), izmantojot vienu administratīvo kontaktpunktu, vai nu fizisku (birojs), virtuālu (tīmeklis), vai abu veidu, 2009. gadā: 18	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kurās ir vienas pieturas aģentūra uzņēmējdarbības sākšanai
A.3. Izmaiņas to MVU īpatsvarā, kuri eksportē Savienības iekšienē vai ārpus tās	25 % MVU eksportē un 13 % MVU eksportē ārpus Savienības (2009. gads) ⁽⁴⁾	To MVU īpatsvara pieaugums, kuri eksportē, un to MVU īpatsvara pieaugums, kuri eksportē ārpus Savienības, salīdzinājumā ar atskaites punktu
Vispārējais mērķis	2. Rosināt uzņēmējdarbības kultūras veidošanu un veicināt MVU izveidi un izaugsmi	
Ietekmes rādītājs	Pašreizējā situācija	Ilgtermiņa mērķis un atskaites punkts (2020)
B.1. Izmaiņas MVU izaugsme	2010. gadā MVU nodrošināja vairāk nekā 58 % no kopējās Savienības bruto pievienotās vērtības	MVU izlaides (pievienotās vērtības) un darbinieku skaita pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu
	Kopējais MVU darbinieku skaits 2010. gadā: 87,5 miljoni (67 % no privātajā sektorā radītajām darbviētām Savienībā)	
B.2. Izmaiņas to Savienības iedzīvotāju īpatsvarā, kuri vēlas būt pašnodarbināti	Šos datus aprēķina reizi divos vai trijos gados, pamatojoties uz Eurobarometra apsekojumu. Jaunākie pieejamie dati ir 37 % 2012. gadā (45 % 2007. un 2008. gadā)	To Savienības pilsoņu īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu, kuri vēlētos būt pašnodarbināti

Konkrētais mērķis	Uzlabot finansējuma pieejamību MVU kapitāla un parāda instrumentu veidā	
C. Izaugsmei paredzētie finanšu instrumenti	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
C.1. Uzņēmumu skaits, kas izmanto parāda finansējumu	Kopš 2012. gada 31. decembra mobilizēts finansējums EUR 13,4 miljardu apmērā, ar kuru atbalstīti 219 000 MVU (MVU garantijas (MVUG) mehānisms)	Mobilizētā finansējuma vērtība robežās no EUR 14,3 miljardiem līdz EUR 21,5 miljardiem; uzņēmumu skaits, kas saņem finansējumu, izmantojot programmas COSME garantijas, robežās no 220 000 līdz 330 000
C.2. Programmas riska kapitāla ieguldījumu skaits no programmas COSME un ieguldījumu kopējais apjoms	Kopš 2012. gada 31. decembra mobilizēti EUR 2,3 miljardi riska kapitāla līdzekļu, kas ieguldīti 289 MVU (Straujas izaugsmes un inovatīvu MVU mehānisms, GIF)	Riska kapitāla ieguldījumu kopējā vērtība robežās no EUR 2,6 miljardiem līdz EUR 3,9 miljardiem; uzņēmumu skaits, kas saņem riska kapitāla ieguldījumus no programmas COSME, robežās no 360 līdz 540
C.3. Sviras rādītājs	Sviras rādītājs MVUG mehānismam 1:32 Sviras rādītājs GIF mehānismam: 1:6,7	Parāda instruments 1:20 - 1:30 Kapitāla instruments 1:4 - 1:6 (5)
C.4. EFG un LGF papildināmība	MVUG mehānisma papildināmība: 64 % atbalsta galasaņēmēju ir norādījuši, ka atbalsts bija būtisks viņiem vajadzīgā finansējuma piesaistīšanai GIF papildināmība: 62 % GIF atbalsta galasaņēmēju ir norādījuši, ka atbalsts bija būtisks viņiem vajadzīgā finansējuma piesaistīšanai	To atbalsta galasaņēmēju īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu, kuri uzskata, ka EFG vai LGF sniedz finansējumu, ko viņi nebūtu varējuši saņemt citādā veidā
Konkrētais mērķis	Uzlabot piekļuvi tirgiem, īpaši Savienībā, kā arī pasaules mērogā	
D. Starptautiskā rūpnieciskā sadarbība	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
D.1. Gadījumu skaits, kuros panākti uzlabojumi attiecībā uz Savienības un trešo valstu rūpnieciskiem izstrādājumiem piemērojamo noteikumu tuvināšanu	Tiek lēsts, ka regulatīvajā sadarbībā ar galvenajiem tirdzniecības partneriem (ASV, Japānu, Ķīnu, Brazīliju, Krieviju, Kanādu un Indiju) ir vidēji divas attiecīgās jomas, kurās veikta ievērojama tehnisko noteikumu saskaņošana	Četras attiecīgās jomas, kurās veikta būtiska tehnisko noteikumu saskaņošana ar galvenajiem tirdzniecības partneriem (ASV, Japānu, Ķīnu, Brazīliju, Krieviju, Kanādu un Indiju)
E. Eiropas Biznesa atbalsta tīkls	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
E.1. Parakstīto partnerības nolīgumu skaits	Parakstītie partnerības nolīgumi: 2 475 (2012. gads)	Parakstītie partnerības nolīgumi: 2 500 vienā gadā
E.2. Tīkla zīmola atpazīstamība MVU vidū	Tīkla zīmola atpazīstamība MVU vidū tiks novērtēta 2015. gadā	Tīkla zīmola atpazīstamības MVU vidū uzlabošanās salīdzinājumā ar atskaites punktu
E.3. Klientu (to MVU %, kas apliecina savu apmierinātību un Tīkla sniegta konkrēta pakalpojuma pievienoto vērtību) apmierinātības rādītājs	Klientu (to MVU %, kas apliecina savu apmierinātību un konkrēta pakalpojuma pievienoto vērtību) apmierinātības rādītājs: 78 %	Klientu (to MVU %, kas apliecina savu apmierinātību un konkrēta pakalpojuma pievienoto vērtību) apmierinātības rādītājs: > 82 %
E.4. MVU skaits, kas saņem atbalsta pakalpojumus	Atbalsta pakalpojumus saņēmušo MVU skaits: 435 000 (2011)	Atbalsta pakalpojumus saņēmušo MVU skaits: 500 000 gadā
E.5. MVU skaits, kas izmanto Tīkla sniegtos digitālos pakalpojumus (tostarp elektroniskos informācijas pakalpojumus)	Digitālos pakalpojumus gadā izmanto 2 miljoni MVU	Digitālos pakalpojumus gadā izmanto 2,3 miljoni MVU

Konkrētais mērķis	Uzlabot Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus, tostarp tūrisma nozarē	
F. Darbības konkurētspējas uzlabošanai	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
F.1. Pieņemto vienkāršošanas pasākumu skaits	5 vienkāršošanas pasākumi gadā (2010. gads)	Vismaz 7 vienkāršošanas pasākumi gadā
F.2. Tiesiskā regulējuma pielāgošana šim mērķim	Kopš 2010. gada ir sāktas atbilstības pārbaudes. Līdz šim vienīgā attiecīgā atbilstības pārbaude ir bijusi iesāktais izmēģinājuma projekts attiecībā uz "tipa apstiprināšanu mehāniskiem transportlīdzekļiem"	Programmas COSME darbības laikā jāveic līdz 5 atbilstības pārbaudēm
F.3. Dalībvalstu skaits, kas izmanto konkurētspējas pārbaudes testu	Dalībvalstu skaits, kas izmanto konkurētspējas pārbaudes testu: 0	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kuras izmanto konkurētspējas pārbaudes testu
F.4. MVU veiktās resursu efektivitātes (kas var ietvert enerģiju, materiālus vai ūdeni, pārstrādi utt.) darbības	Regulāri novērtēs, izmantojot, piemēram, Eiroparometra apsekojumus	To MVU īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu (sākotnējo novērtējumu), kuri veic vismaz vienu darbību, lai resursu izmantošanas ziņā kļūtu efektīvāki (tas var ietvert enerģiju, materiālus vai ūdeni, pārstrādi utt.) To MVU īpatsvara pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu (sākotnējo novērtējumu), kuri plāno īstenot resursu efektivitātes papilddarbības (kuras var ietvert enerģiju, materiālus vai ūdeni, pārstrādi utt.) reizi divos gados
G. MVU politikas izstrāde	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
G.1. Dalībvalstu skaits, kas izmanto MVU testu	Dalībvalstu skaits, kas izmanto MVU testu: 15	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kuras izmanto MVU testu
Konkrētais mērķis	Uzlabot Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspējas un ilgtspējas pamatnosacījumus, tostarp tūrisma nozarē	
H. Tūrisms	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
H.1. Dalība transnacionālās sadarbības projektos	2011. gadā trīs valstis vienā projektā	To dalībvalstu skaita pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu, kuras piedalās programmas COSME finansētos transnacionālās sadarbības projektos
H.2. Galamērķu skaits, kas pieņemusi projekta "Eiropas labākie galamērķi" popularizētos ilgtspējīga tūrisma attīstības modeļus	"Eiropas labākā galamērķa" statuss piešķirts kopā 98 galamērķiem (vidēji 20 galamērķiem gadā: 2007. gadā – 10, 2008. gadā – 20, 2009. gadā – 22, 2010. gadā – 25, 2011. gadā – 21)	Projekta "Eiropas labākie galamērķi" popularizētos ilgtspējīga tūrisma attīstības modeļus pieņēmuši vairāk nekā 200 galamērķi (pieaugums katru gadu apmēram 20 galamērķi)
I. Jaunas uzņēmējdarbības koncepcijas	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
I.1. Jaunu tirgū nonākušo ražojumu/pakalpojumu skaits	Regulāri novērtēs (Līdz šim šajā darbībā tika īstenots tikai ierobežots analītiskā darba apjoms)	Jaunu ražojumu/pakalpojumu kopējā skaita pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu (sākotnējo novērtējumu)

Konkrētais mērķis	Uzlabot Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju un ilgtspēju pamatnosacījumus, tostarp tūrisma nozarē	
J. Uzņēmējdarbībai paredzētais atbalsts	Jaunākais zināmais rezultāts (atskaites punkts)	Ilgtermiņa mērķis (2020)
J.1. To dalībvalstu skaits, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus, pamatojoties uz paraugprakses piemēriem, kas noteikti programmā	To dalībvalstu skaits, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus: 22 (2010. gads)	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus
J.2. To dalībvalstu skaits, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus, kas vērsti uz potenciālajiem uzņēmējiem, gados jauniem uzņēmējiem, jaunpieņacējiem uzņēmējiem un sievietēm uzņēmējam, kā arī citām konkrētām mērķa grupām	Pašlaik 12 dalībvalstis piedalās Eiropas Mentoru tīklā sievietēm uzņēmējam. Pašlaik 6 dalībvalstīm un 2 reģioniem ir konkrēta izglītības stratēģija uzņēmējdarbības jomā, 10 dalībvalstis ir iekļāvušas valsts mērķus saistībā ar uzņēmējdarbības izglītību plašākās mūžizglītības stratēģijās, un 8 dalībvalstis pašlaik tiek apspriestas uzņēmējdarbības stratēģijas	To dalībvalstu skaita būtisks pieaugums salīdzinājumā ar atskaites punktu, kuras īsteno uzņēmējdarbības risinājumus, kas vērsti uz potenciālajiem uzņēmējiem, gados jauniem uzņēmējiem, jaunpieņacējiem uzņēmējiem un sievietēm uzņēmējam, kā arī citām konkrētām mērķa grupām

(1) Šie rādītāji attiecas uz izmaiņām uzņēmumu un rūpniecības politikas jomā. Komisija nav vienīgā iestāde, kas atbildīga par šo mērķu sasniegšanu. Iznākumus šajā jomā ietekmē vairāki citi faktori, ko Komisija nekontrolē.

(2) Ekoloģiski produkti un pakalpojumi ir tādi produkti un pakalpojumi, kuru galvenā funkcija ir samazināt risku videi un pēc iespējas samazināt izmešus un resursu izmantojumu. Ir ietverti arī ražojumi ar vides elementiem (ekodizains, ekomarkējums, bioloģiskā ražošana un būtisks pārstrādāto izejvielu īpatsvars). Avots: Flash Eurobarometer 342, "SMEs, Resource Efficiency and Green Markets".

(3) Padomes 2011. gada 31. maija secinājumos iekļauts aicinājums dalībvalstīm attiecīgos gadījumos līdz 2012. gadam samazināt jaunu uzņēmumu dibināšanas laiku līdz trim darba dienām un izmaksas līdz EUR 100, kā arī līdz 2013. gada beigām līdz trim mēnešiem samazināt laiku, kas vajadzīgs, lai saņemtu licences un atļaujas uzņēmuma pamatdarbības sākšanai un īstenošanai.

(4) Pētījums "Internationalisation of European SMEs". EIM, 2010. gads, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/files/internationalisation_of_european_smes_final_en.pdf

(5) Programmas COSME darbības laikā viens EUR no Savienības budžeta piesaistīs EUR 20–30 finansējumā un EUR 4–6 kapitāla ieguldījumos.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1288/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā "Erasmus+" un atceļ Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. panta 4. punktu un 166. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Komisijas 2011. gada 29. jūnija paziņojumā "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020" " ir prasīts izveidot vienotu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta programmu, kas ietvertu augstākās izglītības starptautiskos aspektus, apvienotu rīcības programmu mūžizglītības jomā ("Mūžizglītība"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1720/2006/EK ⁽⁴⁾, un programmu Jaunatne darbībā ("Jaunatne darbībā"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1719/2006/EK ⁽⁵⁾, rīcības programmu *Erasmus Mundus* ("*Erasmus Mundus*"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1298/2008/EK ⁽⁶⁾, ALFA III programmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un

Padomes Regulu Nr. 1905/2006/EK ⁽⁷⁾, un programmas *Tempus* un *Edulink*, ar mērķi nodrošināt lielāku efektivitāti, spēcīgāku stratēģisko uzsvāru un labāk izmantot dažādu vienotās programmas aspektu sinerģijas. Turklāt ir ierosināts vienotajā programmā ("Programma") iekļaut sportu.

(2) Esošās Mūžizglītības programmas, programmas "Jaunatne darbībā" un programmas *Erasmus Mundus* starpposma novērtējuma ziņojumos un sabiedriskajā apspriešanās par turpmāko Savienības rīcību izglītības, apmācības un jaunatnes jomā, kā arī augstākās izglītības jomā atklājās, ka pastāv spēcīga un zināmā mērā pieaugoša vajadzība minētajās jomās turpināt sadarbību un mobilitāti Eiropas līmenī. Novērtējuma ziņojumos ir uzsvērts, ka ir svarīgi izveidot ciešāku saikni starp Savienības programmām un politiskajiem notikumiem izglītības, apmācības un jaunatnes jomā, pausta vēlme strukturēt Savienības rīcību tā, lai labāk reaģētu uz mūžizglītības paradigmu, un pieprasīts izstrādāt vienkāršāku, lietotājiem draudzīgāku un elastīgāku pieeju šādas rīcības īstenošanā un izbeigt starptautisko augstākās izglītības sadarbības programmu fragmentāciju.

(3) Programmā galvenā uzmanība būtu jāpievērš finansējuma pieejamībai un administratīvo un finanšu procedūru pārredzamībai, tostarp izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) un digitalizāciju. Programmas organizācijas un pārvaldības racionalizēšana un vienkāršošana un pastāvīga koncentrēšanās uz administratīvo izdevumu samazināšanu arī ir ļoti svarīgi Programmas sekmīgas īstenošanas priekšnosacījumi.

(4) Sabiedriskā apspriešana par Savienības stratēģiskajām izvēlēm jaunās Savienības kompetences īstenošanai sportā un Komisijas novērtējuma ziņojums par sagatavošanas darbībām sporta jomā sniedza vērtīgas norādes attiecībā uz Savienības rīcības prioritārajām jomām un ilustēja pievienoto vērtību, ko Savienība var dot, atbalstot pasākumus, kuru mērķis ir iegūt, koplietot un izplatīt pieredzi un zināšanas par dažādiem jautājumiem, kas attiecas uz sportu visā Eiropā, ar noteikumu, ka uzsvārs tiek likts galvenokārt uz tautas sportu.

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 154. lpp.

⁽²⁾ OV C 225, 27.7.2012., 200. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 19. novembra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2013. gada 3. decembra lēmums.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1720/2006/EK (2006. gada 15. novembris), ar ko izveido rīcības programmu mūžizglītības jomā (OV L 327, 24.11.2006., 45. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1719/2006/EK (2006. gada 15. novembris), ar ko izveido programmu "Jaunatne darbībā" laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam (OV L 327, 24.11.2006., 30. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1298/2008/EK (2008. gada 16. decembris), ar ko izveido rīcības programmu *Erasmus Mundus* (2009.–2013. gadam), kas nepieciešama, lai uzlabotu augstākās izglītības kvalitāti un veicinātu starpkultūru izpratni, sadarbojoties ar trešām valstīm (OV L 340, 19.12.2008., 83. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1905/2006 (2006. gada 18. decembris), ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā (OV L 378, 27.12.2006., 41. lpp.).

- (5) Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei "Eiropa 2020" nosaka Savienības izaugsmes stratēģiju turpmākajiem desmit gadiem, lai atbalstītu šādu izaugsmi, nospraužot piecus ambiciozus mērķus, kas jāsasniedz līdz 2020. gadam, jo īpaši izglītības jomā, kur mērķis ir samazināt priekšlaicīgi skolu pametušo skolēnu skaitu līdz līmenim, kas ir zemāks par 10 %, un nodrošināt, ka vismaz 40 % no pieaugušajiem vecumā no 30 līdz 34 gadiem ir ieguvuši terciāro vai tai līdzvērtīgu izglītību. Tas pats attiecas arī uz tās pamatiniciatīvām, jo īpaši uz Jaunatne darbībā un Jaunu prasmju un darba vietu programmu.
- (6) Tās 2009. gada 12. maija secinājumos Padome aicināja izveidot stratēģisku sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (ET 2020), nosakot četrus stratēģiskus mērķus, lai risinātu problēmas, kas joprojām pastāv, veidojot uz zināšanām balstītu Eiropu un nodrošinot, lai mūžizglītība būtu pieejama visiem.
- (7) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. un 10. pantu, kā arī ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. un 23. pantu Programma veicina *inter alia* vīriešu un sieviešu līdztiesību un pasākumus dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas diskriminācijas apkarošanai. Programmas īstenošanā nepieciešams uzlabot nelabvēlīgā situācijā esošu un mazaizsargātu grupu locekļu iespējas piedalīties un aktīvi risināt īpašās mācīšanās vajadzības personām ar invaliditāti.
- (8) Programmā būtu jāietver izteikta starptautiskā dimensija, jo īpaši augstākās izglītības jomā, ne tikai lai uzlabotu Eiropas augstākās izglītības kvalitāti saskaņā ar vispārīgajiem "ET 2020" mērķiem un vairotu Savienības kā studiju vietas pievilcību, bet arī lai veicinātu cilvēku savstarpēju sapratni un atbalstītu ilgtspējīgas augstākās izglītības attīstību partnervalstīs, kā arī sekmētu to plašāku sociālekonomisko attīstību, cita starpā stimulējot intelektuālā darbaspēka apriti ar tādu mobilitātes pasākumu palīdzību, kuros iesaistīti partnervalstu valstspiederīgie. Minētajam nolūkam būtu jādarā pieejams finansējums no Attīstības sadarbības instrumenta (DCI), Eiropas Kaimiņattiecību instrumenta (ENI), Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA) un no Partnerības instrumenta sadarbībai ar trešām valstīm (PI). Saskaņā ar attiecīgajām procedūrām varētu darīt pieejamus arī Eiropas Attīstības fonda (EDF) līdzekļus. Šo līdzekļu izmantošanai būtu jāpiemēro šīs regulas noteikumi, vienlaikus nodrošinot atbilstību attiecīgajām regulām, ar kurām izveido minētos instrumentus un minēto fondu.
- (9) Tās 2009. gada 27. novembra rezolūcijā par atjauninātu regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010.–2018. gadam) Padome uzsvēra nepieciešamību uzskatīt, ka visi jaunieši ir sabiedrības resursi, un ar šo regulējumu centās atvieglot viņu līdzdalību to politikas nostādņu izstrādē, kas attiecas uz viņiem, izmantojot nepārtrauktu strukturētu dialogu starp lēmumu pieņēmējiem un jauniešiem un jaunatnes organizācijām visos līmeņos.
- (10) Apvienojot formālo, neformālo un ikdienējo mācīšanos vienotā programmā, būtu jārada sinerģija un jāsekmē starpnozaru sadarbība starp dažādām izglītības, apmācības un jaunatnes lietu jomām. Programmas īstenošanas gaitā būtu pienācīgi jāņem vērā atšķirīgo jomu īpašās vajadzības un attiecīgā gadījumā vietējo pašvaldību un reģionālo iestāžu loma.
- (11) Lai atbalstītu mobilitāti, vienlīdzību un mācību izcilību, Savienībai izmēģinājuma veidā būtu jāizveido studentu aizdevumu garantijas instruments, lai ļautu studentiem, neatkarīgi no viņu sociālās izcelsmes, studēt magistrantūrā citā valstī, kura var piedalīties Programmā ("Programmas valsts"). Studentu aizdevumu garantijas instrumentam vajadzētu būt pieejamam finanšu iestādēm, kuras ir ar mieru ar izdevīgiem nosacījumiem piedāvāt studentiem aizdevumus maģistra grāda iegūšanai citās Programmas valstīs. Ar šo inovatīvo papildu instrumentu mobilitātei mācību nolūkos nebūtu ne jāaizstāj kāda esošā sistēma, ne arī jātraucē kādu dotāciju vai aizdevumu sistēmu izveide nākotnē, kuras atbalsta studentu mobilitāti vietējā, valsts vai Savienības līmenī. Studentu aizdevumu garantijas instruments būtu pienācīgi jāpārbauga un jānovērtē, jo īpaši saistībā ar tā iekļaušanos tirgū dažādās valstīs. Atbilstīgi 21. panta 2. un 3. punktam ne vēlāk kā līdz 2017. gada beigām būtu jāiesniedz starpposma novērtējuma ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, lai saņemtu politiskās pamatnostādnes, kas ļautu turpināt studentu aizdevumu garantijas instrumenta darbību.
- (12) Dalībvalstīm būtu jācenšas noteikt visus attiecīgos pasākumus, lai novērstu juridiskus un administratīvus šķēršļus pareizai Programmas darbībai. Vajadzības gadījumā tas saistīts ar to administratīvo jautājumu risināšanu, kas apgrūtina vīzu un uzturēšanās atļauju saņemšanu. Saskaņā ar Padomes Direktīvu 2004/114/EK ⁽¹⁾ dalībvalstis tiek mudinātas izveidot paātrinātas uzņemšanas procedūras.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2004/114/EK (2004. gada 13. decembris) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņu uzņemšanu studiju, skolēnu apmaiņas, prakses vai stažēšanās, nesaņemot atļaujumu, vai brīvprātīga darba nolūkā (OV L 375, 23.12.2004., 12. lpp.).

- (13) Komisijas 2011. gada 20. septembra paziņojumā "Atbalsts izaugsmei un darbavietām — Eiropas augstākās izglītības sistēmu modernizācijas programma" ir izklāstīta sistēma, kādā Savienība, dalībvalstis un augstākās izglītības iestādes var sadarboties, lai palielinātu augstskolu absolventu skaitu, uzlabotu izglītības kvalitāti un maksimāli palielinātu ieguldījumu, ko augstākā izglītība un pētniecība var sniegt, lai palīdzētu dalībvalstu ekonomikai un sabiedrībai pēc globālās ekonomiskās krīzes kļūt stiprākai.
- (14) Jauniešu bezdarba problēmas labākai risināšanai Savienībā īpaša uzmanība būtu jāpievērš starpvalstu sadarbībai starp augstākās un profesionālās izglītības iestādēm un uzņēmumiem, lai uzlabotu studentu nodarbināmību un attīstītu uzņēmējdarbības prasmes.
- (15) Ar Boloņas deklarāciju, ko 1999. gada 19. jūnijā parakstīja 29 Eiropas valstu izglītības ministri, izveidoja starpvaldību procesu, kura mērķis ir radīt Eiropas augstākās izglītības telpu, kam ir nepieciešams pastāvīgs atbalsts Savienības līmenī.
- (16) Profesionālās izglītības un apmācības (PIA) būtiskā nozīme vairāku Eiropa 2020 stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanā ir plaši atzīta un definēta atjaunotajā Kopenhāgenas procesā (2011.–2020. gadam), jo īpaši ņemot vērā tās iespējamo ieguldījumu augstā bezdarba līmeņa, sevišķi jauniešu bezdarba un ilgstoša bezdarba, samazināšanā Eiropā, mūžizglītības kultūras sekmēšanā, sociālās atstumtības novēršanā un aktīva pilsoniskuma veicināšanā. Ir nepieciešama kvalitatīva stažēšanās un mācekļa prakse, tostarp mikrouzņēmumos un mazos un vidējos uzņēmumos, lai novērstu plaisu starp izglītības un apmācības procesā iegūtajām zināšanām un tām spējām un prasmēm, kuras tiek pieprasītas darba vidē, kā arī lai veicinātu jauniešu nodarbināmību.
- (17) Ir jāstiprina Eiropas skolu sadarbības intensitāte un apmērs un gan skolu darbinieku, gan skolēnu mobilitāte, lai ievērotu prioritātes, kas noteiktas programmā Eiropas sadarbībai skolu jomā 21. gadsimtam, proti, lai uzlabotu skolu izglītības kvalitāti Savienībā prasmju pilnveidošanas jomā, lai uzlabotu vienlīdzību un iekļaušanu skolu sistēmās un iestādēs, kā arī stiprinātu un atbalstītu skolotāja profesiju un skolu vadību. Šajā saistībā prioritāte būtu jāpiešķir stratēģiskajiem mērķiem nolūkā samazināt priekšlaicīgi skolu pametušo skolēnu skaitu, uzlabot pamatiemaņas un veicināt dalību pirmsskolas izglītībā un aprūpē un uzlabot tās kvalitāti, kā arī mērķiem nolūkā pastiprināt skolotāju un skolu vadītāju profesionālo kompetenci un uzlabot izglītības iespējas migrantu bērniem un bērniem no sociālekonomiski nelabvēlīgām ģimenēm.
- (18) Padomes 2011. gada 28. novembra rezolūcijā iekļautās atjaunotās Eiropas Pieaugušo mācību programmas mērķis ir nodrošināt visiem pieaugušajiem iespējas attīstīt un uzlabot visu pieaugušo spējas un prasmes visas dzīves laikā. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš mācīšanās iespēju uzlabošanai lielajam zemi kvalificēto eiropiešu skaitam, it sevišķi uzlabojot lasītprasmi, rakstītprasmi un rēķinātprasmi un sekmējot elastīgus mācīšanās veidus un pasākumus, ar kuriem atbalsta otrās iespējas izglītību.
- (19) Programmas mērķu sasniegšanai būtiski svarīgs ir Eiropas Jaunatnes forums, Eiropas Savienības diploma atzīšanas tīkla centri (NARIC), *Eurydice*, *Euroguidance* un *Eurodesk* tīkli, *eTwinning* valsts atbalsta dienesti, *Europass* tīkla valsts centri un valsts informācijas biroji kaimiņattiecību politikas valstīs, jo īpaši regulāri nodrošinot Komisijai atjauninātus datus par to dažādām darbības jomām un informējot par Programmas rezultātiem Savienībā un Programmas partnervalstīs.
- (20) Programmā būtu jāstiprina sadarbība ar starptautiskajām organizācijām izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā, jo īpaši sadarbība ar Eiropas Padomi.
- (21) Lai veicinātu izcilības attīstību Eiropas integrācijas studijās visā pasaulē un reaģētu uz pieaugošu vajadzību pēc zināšanām un dialoga par Eiropas integrācijas procesu un tā attīstību, ir svarīgi sekmēt izcilību mācīšanās, pētniecībā un analizē šajā jomā ar *Jean Monnet* programmas starpniecību, atbalstot akadēmiskās iestādes, asociācijas, kuras darbojas Eiropas integrācijas jomā, un asociācijas, kuras darbojas Eiropas interesēs.
- (22) Lai radītu plašas līdzdalības iespējas saistībā ar mūžizglītības stratēģijām un politiku un ņemtu vērā visu līmeņu ieinteresēto personu viedokļus un bažas, svarīga nozīme ir sadarbībai starp Programmas dalībniekiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā valsts un Savienības mērogā.

- (23) Komisijas 2011. gada 18. janvāra paziņojumā "Attīstīt Eiropas dimensiju sportā" ir izklāstītas Komisijas idejas Savienības mēroga rīcībai sporta jomā pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā un ierosināti konkrēti pasākumi, ko jāveic Komisijai un dalībvalstīm, lai uzlabotu kopējo Eiropas sporta identitāti trijās vispārīgās nodaļās: sporta sociālā loma, sporta ekonomiskā dimensija un sporta organizācija. Ir arī nepieciešams ņemt vērā sporta, tostarp tautas sporta, pievienoto vērtību un tā devumu Savienības kultūras un vēstures mantojumā.
- (24) Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tautas sportam un brīvprātīgo kustībai sportā, jo tam ir svarīga nozīme, sekmējot sociālo iekļaušanu, vienlīdzīgas iespējas un veselību veicinošas fiziskās aktivitātes.
- (25) Lielākai kvalifikāciju un prasmju pārredzamībai un atzīšanai, kā arī plašākai Savienības pārredzamības un atzīšanas instrumentu akceptēšanai būtu jāsekmē kvalitatīvas izglītības un apmācības attīstība un mobilitāte gan mūžizglītības, gan darba nolūkos starp valstīm un nozarēm visā Eiropā. Nodrošinot piekļuvi metodēm, praksei un tehnoloģijām, kuras izmanto citās valstīs, būs iespējams uzlabot nodarbināmību.
- (26) Šajā nolūkā ir ieteicams plašāk izmantot vienoto Savienības sistēmu kvalifikāciju un kompetences pārskatāmībai (*Europass*), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 2241/2004/EK ⁽¹⁾, Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistru (*EQAR*) un Eiropas asociāciju kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā (*ENQA*), kas izveidota, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikumu 2006/143/EK ⁽²⁾, Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru (*EKI*), kas izveidota, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa ieteikumu ⁽³⁾, Eiropas kredītpunktu sistēmai profesionālās izglītības un apmācības jomā (*ECVET*), kas izveidota, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija ieteikumu ⁽⁴⁾, Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūrai profesionālajai izglītībai un apmācībām (*EQAVET*), kas izveidota, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija ieteikumu ⁽⁵⁾ un Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (*ECTS*).
- (27) Lai saziņā ar plašu sabiedrību nodrošinātu lielāku efektivitāti un spēcīgākas sinerģijas starp saziņas darbībām, kas veiktas pēc Komisijas iniciatīvas, saskaņā ar šo regulu saziņas darbībām piešķirtie līdzekļi būtu jāizmanto arī korporatīvajai komunikācijai par Savienības politikajām prioritātēm, ar nosacījumu, ka tās attiecas uz šīs regulas vispārējo mērķi.
- (28) Ir jānodrošina Eiropas pievienotā vērtība visiem pasākumiem, ko veic saistībā ar šo Programmu, un to papildināmība pasākumiem, ko dalībvalstis uzņēmušas atbilstoši LESD 167. panta 4. punktam un citiem pasākumiem, jo īpaši kultūras un plašsaziņas līdzekļu, nodarbinātības, pētniecības un inovācijas, rūpniecības un uzņēmējdarbības, kohēzijas politikas un attīstības politikas jomā, kā arī saistībā ar paplašināšanās politiku un iniciatīvām, instrumentiem un stratēģijām reģionālās politikas jomā un ārējo attiecību jomā.
- (29) Programma ir izstrādāta ar mērķi panākt labvēlīgu un noturīgu ietekmi uz izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta politiku un praksi. Minētā sistēmiskā ietekme būtu jāsasniedz, veicot dažādas Programmā paredzētās darbības un pasākumus, kuru mērķis ir veicināt pārmaiņas institucionālā līmenī un attiecīgā gadījumā ieviest inovācijas sistēmas līmenī. Individuāliem projektiem, kuriem meklē Programmas finansiālo atbalstu, netiek prasīts, lai tiem būtu sistēmiska ietekme kā tāda. Minēto projektu kumulatīvajam rezultātam būtu jāsekmē sistēmiskās ietekmes sasniegšana.
- (30) Efektīvai sasniegumu pārvaldībai, tostarp novērtēšanai un pārraudzībai, ir jāizstrādā īpaši, mērāmi un reālistiski darbības rādītāji, kurus iespējams izmērīt laika gaitā un kuri atspoguļo intervences loģiku.
- (31) Komisijai un dalībvalstīm būtu jāoptimizē IKT un jauno tehnoloģiju izmantošana, lai veicinātu piekļuvi ar izglītību, apmācību, jaunatnes lietām un sportu saistītām darbībām. Tajā varētu iekļaut virtuālo mobilitāti, ar kuru būtu jāpapildina, nevis jāaizstāj mobilitāte mācību nolūkos.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 2241/2004/EK (2004. gada 15. decembris) par vienotu Kopienas sistēmu kvalifikāciju un kompetences pārskatāmībai (*Europass*) (OV L 390, 31.12.2004., 6. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikums 2006/143/EK (2006. gada 15. februāris) par turpmāku Eiropas sadarbību augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā (OV L 64, 4.3.2006.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa ieteikums par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai (OV C 111, 6.5.2008., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija ieteikums par Eiropas kredītpunktu sistēmas izstrādi profesionālajai izglītībai un apmācībai (*ECVET*) (OV C 155, 8.7.2009., 11. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija ieteikums par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūras izveidošanu profesionālajai izglītībai un apmācībām (OV C 155, 8.7.2009., 1. lpp.).

- (32) Šī regula nosaka visam Programmas laikam finansējumu ... EUR apmērā, kas ir Eiropas Parlamenta un Padomes galvenā atsauces summa ikgadējās budžeta procedūras laikā atbilstīgi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīguma par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽¹⁾ 17. pantam.
- (33) Lai nodrošinātu Programmas sniegtā finansiālā atbalsta organizāciju darbībai nepārtrauktību, Komisijai Programmas sākumposmā par finansējumam atbilstīgām izmaksām būtu jāspēj uzskatīt izmaksas, kas tieši saistītas ar atbalstīto pasākumu īstenošanu, pat ja atbalsta saņēmējam tās ir radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.
- (34) Nepieciešams noteikt darbības novērtēšanas kritērijus, uz kuriem jāpamato budžeta fondu sadalījums dalībvalstīm valstu aģentūru vadīto pasākumu veikšanai.
- (35) Savienības kandidātvalstis un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) daļa, var piedalīties Savienības programmās, pamatojoties uz pamatnolīgumiem, Asociācijas padomes lēmumiem vai tamlīdzīgiem nolīgumiem.
- (36) Šveices Konfederācija var piedalīties Savienības programmās saskaņā ar nolīgumu, kas parakstāms starp Savienību un šo valsti.
- (37) Fiziskās personas no aizjūras zemēm un teritorijām (AZT), kā arī AZT kompetentās valsts un/vai privātās struktūras un iestādes var piedalīties Savienības programmās saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Padomes Lēmumā 2001/822/EK ⁽²⁾. Programmas īstenošanas gaitā būtu jāņem vērā ierobežojumi, ar kuriem saskaras Savienības tālākie reģioni un AZT to attāluma dēļ.
- (38) Komisija un Eiropas Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos kopīgajā 2011. gada 25. maija paziņojumā "Jauna reakcija uz pārmaiņām kaimiņvalstīs" *inter alia* norādīja, ka mērķis ir arī turpmāk atvieglot kaimiņvalstu dalību Savienības mobilitātes un kapacitātes stiprināšanas pasākumos augstākās izglītības jomā un nākotnē atklāt izglītības programmu kaimiņvalstīm.
- (39) Savienības finansiālās intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus visā izdevumu ciklā, tostarp pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, nepamatoti izmaksāto vai nepareizi izlietoto līdzekļu atgūšanu un vajadzības gadījumā arī sodus. Lai gan nepieciešamā finansējuma apjoms Savienības ārējās palīdzības jomā pieaug, Savienības ekonomiskā un budžeta stāvokļa dēļ šādas palīdzības sniegšanai pieejamie līdzekļi ir ierobežoti. Tādēļ Komisijai būtu jāatrod visracionālākais un ilgtspējīgākais veids pieejamo līdzekļu tērēšanai, jo īpaši izmantojot tādus finanšu instrumentus, kas sniedz iespējas palielināt šī finansējuma ietekmi.
- (40) Lai sekmētu Programmas pieejamību, personu mobilitātes atbalstam piešķirtās dotācijas būtu jāpielāgo atbilstīgi galamērķa valsts iztikas minimumam un uzturēšanās izdevumiem. Atbilstīgi valsts tiesību aktiem būtu jāmudina dalībvalstis neaplikt minētās dotācijas ar nodokļiem un neatvilkt no tām sociālās iemaksas. Šādam atbrīvojumam būtu jāattiecas arī uz publiskām vai privātām struktūrām, kas šāda veida atbalstu piešķir attiecīgajām personām.
- (41) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 ⁽³⁾ brīvprātīgajā darbā ieguldīto laiku var atzīt kā līdzfinansējumu, kas ir ieguldījums natūrā.
- (42) Tās 2011. gada 29. jūnija paziņojumā "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020" " Komisija uzsvēra savu apņemšanos vienkāršot Savienības finansējumu. Vienotās izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta programmas izveidei būtu jānodrošina iespējas būtiskai vienkāršošanai, racionalizācijai un sinerģijām Programmas pārvaldībā. Turklāt Programmas īstenošana būtu jāatvieglo, izmantojot vienreizējus maksājumus, vienības izmaksas vai vienotas likmes finansējumu un samazinātu formālās un birokrātiskās prasības finansējuma saņēmējiem un dalībvalstīm.
- (43) Programmas mērķu sasniegšanas pamatprincipiem vajadzētu būt īstenošanas un līdzekļu izlietošanas kvalitātes uzlabošanai, vienlaikus nodrošinot finanšu resursu optimālu izlietojumu.
- (44) Ir svarīgi nodrošināt Programmas pareizu finanšu pārvaldību un īstenošanu iespējami efektīvākajā un lietotājam draudzīgākajā veidā, vienlaikus nodrošinot arī juridisko noteiktību un Programmas pieejamību visiem dalībniekiem.
- (45) Lai nodrošinātu ātru reaģēšanu uz mainīgajām vajadzībām visā Programmas darbības laikā, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā LESD 290. pantu attiecībā uz noteikumiem saistībā ar valstu aģentūru īstenojamiem Programmas papildu pasākumiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus,

⁽¹⁾ OV C 373, 20.12.2013, 1. lpp.

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2001/822/EK (2001. gada 27. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Kopieni ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 314, 30.11.2001., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(46) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.

(47) Programmai būtu jāaptver trīs dažādas jomas, un komitejai, kas izveidota saskaņā ar šo regulu, būtu jārisina gan horizontāli, gan nozaru jautājumi. Dalībvalstu pienākums ir nodrošināt attiecīgo pārstāvju nosūtīšanu dalībai minētās komitejas sanāsmēs atbilstoši darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem, un komitejas priekšsēdētāja pienākums ir nodrošināt, lai sanāsmju darba kārtībā būtu skaidri norādīta iesaistītā nozare vai nozares un attiecīgās nozares jautājumi, kas apspriežami katras sanāksmes laikā. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar komitejas reglamentu, un uz *ad hoc* pamata, vajadzētu būtu iespējai uzaicināt ārējos ekspertus, tostarp sociālo partneru pārstāvjus, piedalīties sanāsmēs kā novērotājus,

(48) Ir lietderīgi nodrošināt pareizu Programmas slēgšanu, jo īpaši attiecībā uz daudzgadu vienošanās par tās pārvaldību turpinājumu, piemēram, par tehniskās un administratīvās palīdzības finansēšanu. Sākot no 2014. gada 1. janvāra, tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vajadzības gadījumā būtu jānodrošina to iepriekšējo programmu pasākumu pārvaldība, kas vēl nebūs pabeigti līdz 2013. gada beigām.

(49) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, izveidot Programmu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tā mēroga un iedarbības dēļ minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(50) Lēmumi Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK tāpēc būtu jāatceļ.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(51) Lai nodrošinātu Programmas sniegtā finansiālā atbalsta nepārtrauktību, šai regulai būtu jābūt piemērojama no 2014. gada 1. janvāra. Steidzamības dēļ šai regulai būtu jāstājas spēkā cik ātri vien iespējams pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgie noteikumi

1. pants

Programmas piemērošanas joma

1. Ar šo regulu izveido Savienības rīcības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā, kuras nosaukums ir "Erasmus+" (turpmāk "Programma").

2. Programmu īsteno laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

3. Ievērojot dažādo nozaru struktūras un īpašās vajadzības dalībvalstīs, Programma aptver šādas jomas:

a) izglītību un apmācību visos līmeņos mūžizglītības perspektīvā, tostarp skolas izglītību (*Comenius*), augstāko izglītību (*Erasmus*), starptautisko augstāko izglītību (*Erasmus Mundus*), profesionālo izglītību un apmācību (*Leonardo da Vinci*) un pieaugušo izglītību (*Grundtvig*);

b) jaunatni ("Jaunatne darbībā"), jo īpaši saistībā ar neformālo un ikdienējo mācīšanos;

c) sportu, jo īpaši tautas sportu.

4. Programma ietver starptautisku dimensiju, ar ko paredz atbalstīt Savienības ārējo darbību, tostarp tās attīstības mērķus, īstenojot sadarbību starp Savienību un partnervalstīm.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "mūžizglītība" ir jebkāda vispārējā izglītība, profesionālā izglītība un apmācība, neformālā mācīšanās un ikdienējā mācīšanās, ko veic jebkurā dzīves posmā un kas nodrošina labākas zināšanas, spējas un prasmes vai lielāku līdzdalību sabiedrībā saistībā ar personīgajām, pilsoniskajām, kultūras, sociālajām un/vai ar nodarbinātību saistītām vajadzībām, tostarp karjeras attīstības konsultāciju un atbalsta pakalpojumu sniegšana;

- 2) "neformāla mācīšanās" ir mācīšanās, kas notiek, īstenojot plānotas darbības (mācīšanās mērķu un mācīšanās laika ziņā), un kurā pastāv kādas mācīšanās atbalsta formas (piemēram, studenta un pasniedzēja kontakts), bet kura nav daļa no formālās izglītības un apmācību sistēmas;
- 3) "ikdienējā mācīšanās" ir mācīšanās, kas notiek ikdienas darbībās, kuras saistītas ar darbu, ģimeni vai brīvo laiku, kas nav organizēta vai strukturēta mērķu, laika vai mācīšanās atbalsta ziņā; attiecīgā persona to var neapzināties kā mācīšanos;
- 4) "strukturēts dialogs" ir dialogs ar jauniešiem un jaunatnes organizācijām, kas kalpo par forumu pastāvīgai un kopīgai analīzei par Eiropas sadarbības prioritātēm jaunatnes jomā, to īstenošanu un turpmākiem pasākumiem;
- 5) "transnacionāls" attiecas, ja nav norādīts citādi, uz jebkuru pasākumu, kurā darbojas vismaz divas Programmas valstis, kā minēts 24. panta 1. punktā;
- 6) "starptautisks" attiecas uz jebkuru pasākumu, kurā darbojas vismaz viena Programmas valsts un vismaz viena trešā valsts ("partnervalsts");
- 7) "mobilitāte mācību nolūkos" ir fiziska pārvietošanās uz valsti, kas nav pastāvīgās dzīvesvietas valsts, lai studētu, iegūtu apmācību vai piedalītos apmācībā neformālā vai ikdienējā formā; tā var ietvert stažēšanos, mācekļa praksi, jauniešu apmaiņas programmas, brīvprātīgo darbu, mācīšanu vai dalību profesionālās izaugsmes pasākumos; un var ietvert sagatavošanas darbības, piemēram, valodas apguves kursus uzņēmējas valsts valodā, kā arī pasākumus, kas saistīti ar nosūtīšanu, uzņemšanu un turpmākiem pasākumiem;
- 8) "sadarbība inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņa" ir transnacionāli un starptautiski sadarbības projekti, kuros piedalās organizācijas, kas aktīvi darbojas izglītības, apmācības un/vai jaunatnes jomā, un kuros var piedalīties arī citas organizācijas;
- 9) "atbalsts politikas reformai" ir jebkāda veida pasākums, kura mērķis ir atbalstīt un veicināt izglītības un apmācības sistēmu modernizēšanu, kā arī atbalstīt Eiropas jaunatnes politikas izstrādi, īstenojot dalībvalstu politiskās sadarbības procesu, jo īpaši, izmantojot atvērto koordinācijas metodi un strukturētu dialogu ar jauniešiem;
- 10) "virtuālā mobilitāte" ir pasākumu kopums, ko atbalsta informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, tostarp elektroniskā mācīšanās, kas tiek organizēts iestāžu līmenī, lai iegūtu vai veicinātu transnacionālas un/vai starptautiskas sadarbības pieredzi saistībā ar mācīšanu un/vai mācīšanos;
- 11) "personāls" ir personas, kuras vai nu profesionāli, vai brīvprātīgi ir iesaistītas izglītībā, apmācībā vai jauniešu neformālās mācīšanās procesā, un to starpā var būt profesori, skolotāji, pasniedzēji, skolu vadītāji, jaunatnes darbinieki un personāls, kas nav iesaistīts izglītības procesā;
- 12) "jaunatnes darbinieks" ir neformālās mācīšanās procesā iesaistīts profesionālis vai brīvprātīgais, kas atbalsta jauniešus sociāli izglītojošajā un profesionālajā attīstībā;
- 13) "jaunieši" ir personas vecumā no 13 līdz 30 gadiem;
- 14) "augstākās izglītības iestāde" ir:
 - a) jebkāda augstākās izglītības iestāde, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi piedāvā iegūt atzītu grādu vai citu atzītu augstākās izglītības līmeņa kvalifikāciju neatkarīgi no tā, kā šādu iestādi sauc;
 - b) jebkāda iestāde, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi piedāvā profesionālo izglītību vai apmācību augstākās izglītības līmenī;
- 15) "kopīgi grādi" ir integrēta studiju programma, kuru piedāvā vismaz divas augstākās izglītības iestādes un pēc kuras pabeigšanas izsniedz vienu grādu apliecināšu dokumentu, ko kopīgi izdevušas un parakstījušas visas dalībvalstis un kas ir oficiāli atzīts valstīs, kurās atrodas šīs dalībvalstis;
- 16) "divaugstskolu grāds" / "vairākaugstskolu grāds" ir studiju programma, kuru piedāvā vismaz divas (divaugstskolu grāda gadījumā) vai vairāk (vairākaugstskolu grāda gadījumā) augstākās izglītības iestādes, kurā pēc studiju programmas pabeigšanas students saņem atsevišķu grādu apliecināšu dokumentu no katras dalībvalstis;
- 17) "jaunatnes pasākums" ir ārpuskolas pasākums (piemēram, jauniešu apmaiņas programma, brīvprātīgais darbs vai jauniešu apmācība), kurā piedalās jaunieši vai nu viens pats, vai grupā, jo īpaši jauniešu organizācijās, un kurai raksturīga neformālas mācīšanās pieeja;
- 18) "partnerība" ir līgums starp vairākām iestādēm un/vai organizācijām dažādās Programmas valstīs nolūkā veikt kopīgus pasākumus izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā Eiropā vai izveidot formālu vai neformālu tīklu attiecīgajā jomā, piemēram, tādas kopīgus mācību projektus skolēniem un viņu skolotājiem kā klašu apmaiņa un atsevišķu personu ilgtermiņa mobilitāte, intensīvas programmas augstākās izglītības jomā un sadarbība starp reģionālajām un vietējām iestādēm ar mērķi stiprināt starpreģionu sadarbību, tostarp pārrobežu sadarbību; lai stiprinātu partnerības kvalitāti, to var attiecināt arī uz iestādēm un/vai organizācijām no partnervalstīm;

- 19) "pamatprasmēs" ir svarīgas zināšanas, spējas un attieksmes, kas ir nepieciešamas ikvienam personiskajai izaugsmei un attīstībai, aktīvai pilsonībai, sociālajai iekļaušanai un nodarbinātībai, kā aprakstīts Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumā 2006/962/EK ⁽¹⁾;
- 20) "atvērtā koordinācijas metode" (AKM) ir starpvaldību metode, kas nodrošina to dalībvalstu sadarbības ietvaru, kuru valstu politikas nostādnes tādējādi iespējams virzīt noteiktu kopīgu mērķu sasniegšanai; Programmā AKM attiecas uz izglītību, apmācību un jaunatni;
- 21) "Savienības pārredzamības un atzišanas instrumenti" ir instrumenti, kuri palīdz ieinteresētām personām saprast, novērtēt un attiecīgā gadījumā atzīt mācību procesa rezultātus un iegūtās kvalifikācijas visā Savienībā;
- 22) "kaimiņattiecību politikas valstis" ir valstis un teritorijas, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika;
- 23) "duālā karjera" ir augsta līmeņa sporta treniņu apvienošana ar vispārējo izglītību vai darbu;
- 24) "tautas sports" ir organizēts sports, ar ko vietējā līmenī nodarbojas sportisti amatieri, un visiem pieejams sports.

3. pants

Eiropas pievienotā vērtība

1. Programma atbalsta tikai tās darbības un pasākumus, kas rada potenciālu Eiropas pievienoto vērtību un veicina vispārējo mērķu sasniegšanu, kā minēts 4. pantā.
2. Programmas darbībai un pasākumiem Eiropas pievienoto vērtību nodrošina, jo īpaši izmantojot šādus to aspektus:
- a) transnacionālo būtību, jo īpaši attiecībā uz mobilitāti un sadarbību, kuras mērķis ir panākt ilgtspējīgu sistēmisku ietekmi;
- b) papildināmību un sinerģiju ar citām valstu, Savienības un starptautiskām programmām un politikas virzieniem;
- c) ieguldījumu Savienības pārredzamības un atzišanas instrumentu efektīvā izmantošanā.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums 2006/962/EK (2006. gada 18. decembris) par pamatprasmēm mūžizglītībā (OV L 394, 30.12.2006., 10. lpp.).

4. pants

Programmas vispārējais mērķis

Programma palīdz sasniegt:

- a) stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus, tostarp izglītības pamatmērķi;
- b) stratēģiskās sistēmas Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā ("ET 2020") mērķus, tostarp atbilstīgos kritērijus;
- c) partnervalstu ilgtspējīgu attīstību augstākās izglītības jomā;
- d) atjauninātā regulējuma Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010.–2018. gads) vispārējos mērķus;
- e) Eiropas dimensijas attīstības mērķi sportā, jo īpaši tautas sportā atbilstoši Savienības darba plānam sporta jomā; un
- f) Eiropas vērtību popularizēšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu.

II NODAĻA

Izglītība un apmācība

5. pants

Konkrētie mērķi

1. Ievērojot 4. pantā noteikto Programmas vispārējo mērķi, jo īpaši ET 2020 mērķus, kā arī atbalstu partnervalstu ilgtspējīgai attīstībai augstākās izglītības jomā, Programma paredz sasniegt šādus konkrētus mērķus:
- a) paaugstināt pamatprasmju un spēju līmeni, sevišķi uzmanību pievēršot to atbilstībai darba tirgum un to ieguldījumam vienotas sabiedrības veidošanā, jo īpaši, palielinot mobilitātes mācību nolūkos iespējas un stiprinot sadarbību starp izglītības un apmācības pasauli un darba pasauli;
- b) sekmēt kvalitātes uzlabošanu, inovācijas izcilību un internacionalizāciju izglītības un apmācības iestāžu līmenī, jo īpaši uzlabojot transnacionālo sadarbību starp izglītības un apmācības sniedzējiem un citām ieinteresētajām personām;
- c) veicināt Eiropas mūžizglītības telpas, kuras nolūks ir papildināt politikas reformas valsts līmenī un atbalstīt izglītības un apmācības sistēmu modernizēšanu, izveidi un uzlabot informētību par to, jo īpaši uzlabojot politisko sadarbību, labāk izmantojot Savienības pārredzamības un atzišanas instrumentus un izplatot labu praksi;

- d) uzlabot izglītības un apmācības starptautisko dimensiju, jo īpaši ar sadarbību starp Savienības un partnervalstu iestādēm PIA jomā un augstākajā izglītībā, palielinot Eiropas augstākās izglītības iestāžu pievilcību un atbalstot Savienības ārējo darbību, tostarp tās attīstības mērķus, ko panāk, veicinot mobilitāti un sadarbību starp Savienības un partnervalstu augstākās izglītības iestādēm un mērķtiecīgi attīstot spējas partnervalstīs;
- e) uzlabot valodu mācīšanu un mācīšanos un veicināt Savienības valodu plašo daudzveidību un starpkultūru izpratni;
- f) veicināt izcilību pedagoģijas un pētniecības pasākumos Eiropas integrācijā, visā pasaulē īstenojot *Jean Monnet* pasākumus, kā minēts 10. pantā.

2. Programmas novērtēšanas vajadzībām attiecībā uz 1.punktā minētajiem konkrētajiem mērķiem I pielikumā ir noteikti izmērāmi un atbilstīgi rādītāji.

6. pants

Programmā paredzētās darbības

1. Izglītības un apmācības jomā Programmas mērķus tiecas sasniegt, īstenojot šāda veida darbības:
- a) personu mobilitāte mācību nolūkos;
- b) sadarbība inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņai; un
- c) atbalsts politikas reformām.
2. Īpašie *Jean Monnet* pasākumi ir aprakstīti 10. pantā.

7. pants

Personu mobilitāte mācību nolūkos

1. Personu mobilitāte mācību nolūkos 24. panta 1. punktā minētajās Programmas valstīs atbalsta šādus pasākumus:
- a) augstākās izglītības iestāžu visu ciklu studentu un profesionālās izglītības un apmācības studentu, mācekļu un audzēkņu mobilitāti. Šī mobilitāte var izpausties kā studēšana partneriēstādē vai stažēšanās, vai pieredzes gūšana mācekļa, asistenta vai stažiera praksē ārvalstīs. Maģistrantūras studentu mobilitāti var atbalstīt, izmantojot studentu aizdevumu garantijas instrumentu, kas minēts 20. pantā;
- b) personāla mobilitāti 24. panta 1. punktā minētajās Programmas valstīs. Šī mobilitāte var izpausties kā mācīšana vai asistentūra, vai dalība profesionālās izaugsmes pasākumos ārvalstīs.

2. Šis darbības veids atbalsta arī studentu un personāla starptautisko mobilitāti starp partnervalstīm un no tām saistībā ar augstākās izglītības iegūšanu, tostarp mobilitāti, ko organizē kopīgu, divaugstskolu vai vairākaugstskolu augstas kvalitātes grādu iegūšanai vai dalību kopīgos konkursos.

8. pants

Sadarbība inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņai

1. Sadarbība inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņai atbalsta:

- a) tādu organizāciju un/vai iestāžu stratēģiskās partnerības, kas darbojas saistībā ar izglītību un apmācību vai citās attiecīgās jomās un kuru mērķis ir izstrādāt un īstenot kopīgas iniciatīvas un veicināt savstarpēju mācīšanos un pieredzes apmaiņu;
- b) partnerības starp darba pasauli un izglītības un apmācības iestādēm šādā formā:
- zināšanu apvienības, jo īpaši starp augstākās izglītības iestādēm un darba pasauli, kuru mērķis ir veicināt radošumu, inovācijas, mācīšanos darbavietā un uzņēmējdarbību, piedāvājot attiecīgas mācīšanās iespējas, tostarp jaunu studiju programmu un pedagoģisko pieeju izstrādi;
 - nozaru prasmju apvienības starp izglītības un apmācības sniedzējiem un darba pasauli, kuru mērķis ir veicināt nodarbināmību, palīdzēt izstrādāt jaunas, konkrētajai jomai vai vairākām jomām raksturīgas studiju programmas, izstrādāt inovatīvas metodes profesionālās izglītības un apmācības iegūšanai un ieviest praksē Savienības pārredzamības un atzišanas instrumentus;

- c) IT atbalsta platformas, kas aptver visas izglītības un apmācības jomas, tostarp jo īpaši *eTwinning*, kas sekmē savstarpēju mācīšanos, virtuālo mobilitāti un paraugprakses apmaiņu, kā arī nodrošina pieeju dalībniekiem no kaimiņattiecību politikas valstīm.

2. Šis darbības veids atbalsta arī attīstību, kapacitātes stiprināšanu, reģionālo integrāciju, zināšanu apmaiņu un modernizācijas procesus, izmantojot starptautiskas partnerības starp augstākās izglītības iestādēm Savienībā un partnervalstīs, jo īpaši nodrošinot savstarpēju mācīšanos un kopīgus izglītības projektus, kā arī veicinot reģionālo sadarbību un valstu informācijas birojus, jo īpaši ar kaimiņattiecību politikas valstīm.

9. pants

Atbalsts politikas reformām

1. Atbalsts politikas reformām ietver pasākumus, kas tiek ierosināti Savienības līmenī un ir saistīti ar:

- a) Savienības politisko programmu īstenošanu izglītības un apmācības jomā AKM kontekstā, kā arī saistībā ar Boloņas un Kopenhāģenas procesiem;
 - b) Savienības pārredzamības un atzišanas instrumentu — jo īpaši vienotas Savienības sistēmas kvalifikāciju un kompetences pārskatāmībai (*Europass*), Eiropas kvalifikāciju sistēmas (*EQF*), Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmas (*ECTS*), Eiropas kredītpunktu sistēmas profesionālās izglītības un apmācības jomā (*ECVET*), Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūra profesionālajai izglītībai un apmācībai (*EQAVET*), Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistra (*EQAR*) un Eiropas asociācijas kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā (*ENQA*) — īstenošanu Programmas valstīs un atbalsta sniegšanu Savienības mēroga tīkliem un Eiropas nevalstiskām organizācijām (*NVO*), kuras darbojas izglītības un apmācības jomā;
 - c) politisko dialogu ar ieinteresētajām personām Eiropā izglītības un apmācības jomā;
 - d) *NARIC*, *Eurydice* un *Euroguidance* tīkliem, un valstu *Europass* centriem.
2. Šis darbības veids atbalsta arī politisko dialogu ar partnervalstīm un starptautiskajām organizācijām.

10. pants

Jean Monnet pasākumi

Jean Monnet pasākumu mērķis ir:

- a) veicināt mācīšanu un pētniecību par Eiropas integrāciju visā pasaulē specializēto akademiķu, izglītojamo un iedzīvotāju vidū, jo īpaši veidojot *Jean Monnet* katedras un veicot citus akadēmiskos pasākumus, kā arī atbalstot citus zināšanu uzkrāšanas pasākumus augstākās izglītības iestādēs;
- b) atbalstīt akadēmisko iestāžu vai apvienību, kas darbojas Eiropas integrācijas studiju jomā, darbības un atbalstīt *Jean Monnet* zīmolu, kas simbolizē izcilību;
- c) atbalstīt šādas iestādes, kas darbojas Eiropas interesēs:
 - i) Eiropas Universitātes institūtu Florencē;
 - ii) Eiropas Koledžu (studentu pilsētiņas Brigē un Natolinā);
 - iii) Eiropas Publiskās pārvaldes institūtu (EIPA) Māstrihtā;

iv) Eiropas tiesību akadēmiju Trīrē;

v) Eiropas Aģentūru izglītības attīstībai personām ar īpašām vajadzībām Odensē;

vi) Starptautisko Eiropas apmācības centru (CIFE) Nicā;

d) veicināt politiskās debates un zināšanu apmaiņu par Savienības politikas prioritārajām jomām akadēmisko aprindu un politikas veidotāju vidū.

III NODAĻA

Jaunatne

11. pants

Konkrētie mērķi

1. Ievērojot 4. pantā noteikto Programmas vispārējo mērķi, jo īpaši atjauninātā regulējuma Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010–2018. gads) mērķus, Programma tiecas sasniegt šādus konkrētus mērķus:

- a) paaugstināt jauniešu pamatprasmju un kompetenču līmeni, tostarp tiem jauniešiem, kuriem ir mazāk iespēju, kā arī veicināt jauniešu līdzdalību demokrātiskajā dzīvē Eiropā un darba tirgū, jauniešu aktīvu pilsoniskumu, starpkultūru dialogu, sociālo iekļaušanu un solidaritāti, jo īpaši palielinot iespējas mobilitātei mācību nolūkos jauniešiem, personām, kas aktīvi iesaistījušās darbā ar jaunatni vai jaunatnes organizācijās, un jauniešu līderiem un stiprinot saiknes starp jaunatnes jomu un darba tirgu;
- b) sekmēt kvalitātes uzlabošanu darbā ar jaunatni, jo īpaši uzlabojot sadarbību starp jaunatnes sektora organizācijām un/vai citām ieinteresētajām personām;
- c) papildināt politikas reformas vietējā, reģionālā un valsts līmenī un atbalstīt uz zināšanām un pierādījumiem balstītas jaunatnes politikas izstrādi, kā arī neformālās un ikdienējās mācīšanās atzišanu, jo īpaši, uzlabojot politisko sadarbību, efektīvāk izmantojot Savienības pārredzamības un atzišanas instrumentus un izplatot labu praksi;
- d) uzlabot starptautisko dimensiju pasākumiem jaunatnes jomā un stiprināt jaunatnes darbinieku un jaunatnes sektora organizāciju lomu, kas ir jauniešu atbalsta struktūras, nodrošinot papildināmību ar Savienības ārējo darbību, jo īpaši veicinot mobilitāti un sadarbību starp Savienības un partnervalstu ieinteresētajām personām un starptautiskajām organizācijām un mērķtiecīgi stiprinot kapacitāti partnervalstīs.

2. Programmas novērtēšanas vajadzībām attiecībā uz 1. punktā minētajiem konkrētajiem mērķiem I pielikumā ir iekļauti izmērāmi un atbilstīgi rādītāji.

12. pants

Programmā paredzētās darbības

Programmas mērķus tiecas sasniegt, īstenojot šāda veida darbības:

- a) personu mobilitāte mācību nolūkos;
- b) sadarbība inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņai;
- c) atbalsts politikas reformām.

13. pants

Personu mobilitāte mācību nolūkos

1. Programma saistībā ar personu mobilitāti mācību nolūkos atbalsta:

- a) neformālās un ikdienējās mācīšanās pasākumos iesaistīto jauniešu mobilitāti starp Programmas valstīm; šī mobilitāte var ietvert jauniešu apmaiņu un brīvprātīgo darbu ar Eiropas Brīvprātīgā darba starpniecību, kā arī inovatīvus pasākumus, ar kuriem turpina nodrošināt mobilitāti;
- b) jaunatnes darbinieku un jaunatnes organizācijās iesaistīto personu, un jauniešu līderu mobilitāti; šī mobilitāte var izpausties kā apmācības un tīklojuma veidošanas pasākumi.

2. Šis darbības veids atbalsta arī jauniešu, jaunatnes darbinieku un jaunatnes organizācijās iesaistīto personu, un jauniešu līderu mobilitāti uz partnervalstīm un no tām, jo īpaši kaimiņattiecību politikas valstīm.

14. pants

Sadarbība inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņai

1. Sadarbība inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņai atbalsta:

- a) stratēģiskas partnerības, kuru mērķis ir izstrādāt un īstenot kopīgas iniciatīvas, tostarp jauniešu iniciatīvas un pilsoniskuma projektus, ar kuriem sekmē aktīvu pilsoniskumu, sociālo inovāciju, līdzdalību demokrātiskajā dzīvē un uzņēmējdarbībā, izmantojot savstarpēju mācīšanos un pieredzes apmaiņu;

- b) IT atbalsta platformas jaunatnes jomā, kuras nodrošina savstarpēju mācīšanos, uz zināšanām balstītu darbu ar jauniešiem, virtuālo mobilitāti un paraugprakses apmaiņu.

2. Šis darbības veids atbalsta arī attīstību kapacitātes stiprināšanu un zināšanu apmaiņu, izmantojot partnerības starp organizācijām Programmas valstīs un partnervalstīs, jo īpaši izmantojot savstarpēju mācīšanos.

15. pants

Atbalsts politikas reformām

1. Atbalsts politikas reformai ietver pasākumus, kas saistīti ar:

- a) Savienības politisko programmu īstenošanu jaunatnes jomā, izmantojot AKM;
- b) Savienības pārredzamības un atzīšanas instrumentu, jo īpaši Youthpass, īstenošanu Programmas valstīs Savienībā un atbalstu Savienības mēroga tīkliem un Eiropas jaunatnes NVO;
- c) politisku dialogu ar attiecīgajām ieinteresētajām personām Eiropā un strukturētu dialogu ar jauniešiem;
- d) Eiropas Jaunatnes forumu, resursu centrus, lai attīstītu darbu ar jauniešiem, un tīklu *Eurodesk*.

2. Šis darbības veids atbalsta arī politisku dialogu ar partnervalstīm un starptautiskajām organizācijām.

IV NODAĻA

Sports

16. pants

Konkrētie mērķi

1. Ievērojot 4. pantā noteiktos Programmas vispārējos mērķus un Savienības darba plānu sporta jomā Programma ir īpaši vērsta uz tautas sportu un tiecas sasniegt šādus konkrētus mērķus:

- a) novērst pārrobežu apdraudējumus sporta integritātei, piemēram, dopinga lietošanu, iepriekšēju vienošanos par spēļu iznākumu un vardarbību, kā arī visu veidu neiecietību un diskrimināciju;
- b) veicināt un atbalstīt labu sporta pārvaldību un sportistu duālās karjeras;
- c) veicināt brīvprātīgas darbības sportā, kā arī sociālo iekļaušanu, nodrošināt vienlīdzīgas iespējas un sekmēt izpratni par veselību uzlabojošu fizisko aktivitāšu svarīgumu, atbalstot plašāku piedalīšanos sportā un nodrošinot visiem vienlīdzīgas iespējas nodarboties ar sportu.

2. Programmas novērtēšanas vajadzībām attiecībā uz 1. punktā minētajiem konkrētajiem mērķiem I pielikumā ir noteikti izmērāmi un atbilstīgi rādītāji.

17. pants

Pasākumi

1. Sadarbības mērķus tiecas sasniegt, veicot šādus transnacionālus pasākumus, kuri galvenokārt vērsti uz tautas sportu:

- a) atbalsts sadarbības partnerībām;
- b) atbalsts sporta bezpeļņas pasākumiem Eiropas līmenī, kuros piedalās vairākas Programmas valstis un ar kuriem veicina 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteikto mērķu sasniegšanu;
- c) atbalsts faktu bāzes stiprināšanai politikas veidošanas vajadzībām;
- d) dialogs ar attiecīgajām iesaistītajām personām Eiropā.

2. Šā panta 1. punktā minētajiem pasākumiem var nodrošināt papildu finansējumu no trešām personām, piemēram, no privātuzņēmumiem.

V NODAĻA

Finanšu noteikumi

18. pants

Budžets

1. Finansējums Programmas īstenošanai, sākot no 2014. gada 1. janvāra, ir noteikts EUR 14 774 524 000 pašreizējās cenās.

Gada apropriācijas apstiprina Eiropas Parlaments un Padome atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmā noteiktajiem ierobežojumiem.

2. Šā panta 1. punktā minēto summu, paredzot elastības iespēju, kas nepārsniedz 5 % no katras piešķirtās summas, Programmas darbībām piešķir šādi:

- a) izglītībai un apmācībai — 77,5 %, no kuriem paredzēti šādi minimālie līdzekļu piešķirumi:
 - i) 43 % augstākajai izglītībai, kas veido 33,3 % no kopējā budžeta;
 - ii) 22 % profesionālajai izglītībai un apmācībai, kas veido 17 % no kopējā budžeta;
 - iii) 15 % skolas izglītībai, kas veido 11,6 % no kopējā budžeta;

iv) 5 % pieaugušo izglītībai, kas veido 3,9 % no kopējā budžeta;

- b) 10 % jaunatnei;
- c) 3,5 % studentu aizdevumu garantijas instrumentam;
- d) 1,9 % *Jean Monnet* pasākumiem;
- e) 1,8 % sportam, no kuriem vairāk nekā 10 % tiek atvēlēti 17. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajam pasākumam;
- f) 3,4 % šīs summas ir paredzēti darbības dotācijām valstu aģentūrām; un
- g) 1,9 % šīs summas ir paredzēti administratīvo izdevumu segšanai.

3. No 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem piešķirumiem vismaz 63 % piešķir personu mobilitātei mācību nolūkos, vismaz 28 % — sadarbībai inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņai un 4,2 % — politikas reformu atbalstam.

4. Papildus 1. punktā norādītajam finansējumam un lai veicinātu augstākās izglītības starptautisko dimensiju, papildu finansējumu, kā paredzēts dažādos ārējos instrumentos – finanšu instruments sadarbībai attīstības jomā (DCI), Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments (ENI), partnerības instruments sadarbībai ar trešām valstīm (PI) un pirmspievienošānās palīdzības instruments (IPA), piešķir darbībām attiecībā uz mobilitāti mācību nolūkos uz un no partnervalstīm un sadarbībai un politiskajam dialogam ar minēto valstu iestādēm, institūcijām un organizācijām. Uz minēto finansējumu attiecas šī regula, vienlaikus nodrošinot atbilstību regulām, kas attiecīgi reglamentē minētos ārējos instrumentus, un DCI gadījumā izpildot Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komitejas noteiktos oficiālās attīstības palīdzības kritērijus.

Finansējumu dara pieejamu divos daudzgadu piešķirumos, kuri aptver attiecīgi pirmos četrus un atlikušos trīs gadus. Minētā finansējuma piešķirumu nosaka ārējo instrumentu, kas minēti pirmajā daļā, daudzgadu indikatīvajā plānā atbilstoši noteiktajām attiecīgo valstu vajadzībām un prioritātēm. Sadarbību ar partnervalstīm, attiecīgā gadījumā var īstenot, izmantojot papildu apropriācijas no minētajām valstīm, kas jānodrošina saskaņā ar procedūrām, par kurām jāvienojas ar tām.

Tajās studentu un personāla mobilitātes darbībās starp Programmas valstīm un partnervalstīm, kurus finansē, izmantojot DCI piešķirumu, uzmanību pievērš jomām, kas attiecas uz jaunattīstības valstu iekļaujošu un ilgtspējīgu attīstību.

5. Finanšu piešķirumu Programmai drīkst arī izmantot izmaksu segšanai, kas rodas saistībā ar sagatavošanas, pārraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas darbībām, kuras ir vajadzīgas Programmas pārvaldīšanai un tās mērķu sasniegšanai, jo īpaši pētījumiem, ekspertu sanāksmēm un informēšanas un saziņas darbībām, tostarp korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm tiktāl, ciktāl tās ir saistītas ar šīs regulas vispārējo mērķi, ar IT saistītajām izmaksām, kas ir vērstas uz informācijas apstrādi un apmaiņu, un visām pārējām tehniskā un administratīvā atbalsta izmaksām, kas Komisijai rodas Programmas pārvaldīšanas rezultātā.

6. Finanšu piešķirums var segt arī tās tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju no pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Lēmumiem Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK, uz Programmā paredzētajiem pasākumiem. Apropriācijas līdzīgu izdevumu segšanai vajadzības gadījumā varētu iekļaut budžetā pēc 2020. gada, lai nodrošinātu tādu darbību un pasākumu pārvaldību, kas līdz 2020. gada 31. decembrim vēl nav pabeigti.

7. Līdzekļus 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 12. panta a) punktā minētajai personu mobilitātei mācību nolūkos, kas jāpārvalda valsts aģentūrai vai aģentūrām ("valsts aģentūra"), piešķir, pamatojoties uz iedzīvotāju skaitu un dzīves dārdzību attiecīgajā dalībvalstī, attālumu starp dalībvalstu galvaspilsētām un sasniegumiem. Sasniegumu parametrs veido 25 % no kopējiem līdzekļiem, kas piešķirti atbilstoši 8. un 9. punktā minētajiem kritērijiem. Attiecībā uz 8. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajām stratēģiskajām partnerībām, kuras atlasa un jāpārvalda valsts aģentūrai, līdzekļus piešķir, balstoties uz kritērijiem, kuri jāizstrādā Komisijai saskaņā ar 36. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru. Minētās formulas ir pēc iespējas neitrālas attiecībā uz dalībvalstu atšķirīgajām izglītības un apmācības sistēmām, izvairoties no būtiskiem samazinājumiem dalībvalstīm piešķirtajā gada budžetā no viena gada uz nākamo un līdz minimumam samazina pārmērīgu nelīdzsvarotību piešķirto dotāciju apjoma ziņā.

8. Līdzekļus piešķir, pamatojoties uz sasniegumiem, lai veicinātu efektīvu un lietderīgu resursu izlietošanu. Sasniegumu novērtēšanai izmantotos kritērijus pamato ar jaunākajiem pieejamiem datiem un pievērš īpašu uzmanību:

a) gada laikā faktiski sasniegto rezultātu apjomam; un

b) gada laikā faktiski izlietoto līdzekļu apjomam.

9. Līdzekļu piešķiršanu 2014. gadam pamato uz visjaunākajiem pieejamiem datiem par darbībām, kas veiktas, un budžeta līdzekļu apmēru, kas izlietots, līdz 2013. gada 31. decembrim īstenojot Mūzizglītības programmu, programmu "Jaunatne darbībā" un programmu *Erasmus Mundus*.

10. Programma var nodrošināt atbalstu, izmantojot īpašu, inovatīvu finansēšanas kārtību, jo īpaši 20. pantā noteikto kārtību.

19. pants

Īpaša finansēšanas kārtība

1. Komisija īsteno Savienības finanšu atbalstu saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012.

2. Komisija var organizēt kopīgus konkursus ar partnervalstīm vai to organizācijām un aģentūrām, lai finansētu projektus, pamatojoties uz līdzvērtīgu finansējumu. Projektus var novērtēt un atlasīt, piemērojot kopīgas novērtēšanas un atlases procedūras, par kurām jāvienojas attiecīgajām finansēšanas aģentūrām, ievērojot Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 noteiktos principus.

3. Uzskata, ka publiskajām organizācijām, kā arī skolām, augstākās izglītības iestādēm un organizācijām, kas darbojas izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā un kas pēdējos divos gados vairāk nekā 50 % no saviem gada ieņēmumiem ir saņēmuši no publisko naudas līdzekļu avotiem, ir pietiekamas finanšu, profesionālās un administratīvās spējas, lai veiktu Programmā paredzētos pasākumus. Tām nepieprasa iesniegt papildu dokumentus, lai pierādītu minētās spējas.

4. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 130. panta 2. punkta, un pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija par finansējumam atbilstīgām izmaksām no 2014. gada 1. janvāra var uzskatīt izmaksas, kas tieši saistītas ar atbalstīto pasākumu īstenošanu un kas radušās 2014. gada pirmajos sešos mēnešos, pat ja atbalsta saņēmējam tās ir radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.

5. Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 137. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētais naudas līdzekļu apmērs neattiecas uz finanšu atbalstu, kas piešķirts personām mobilitātei mācību nolūkos.

20. pants

Studentu aizdevumu garantijas instruments

1. Studentu aizdevumu garantijas instruments nodrošina daļējas garantijas finanšu starpniekiem attiecībā uz aizdevumiem, kas piešķirti ar visizdevīgākajiem nosacījumiem studentiem, kuri apgūst otro akadēmisko ciklu, piemēram, maģistrantūrā, atzītā augstākās izglītības iestādē Programmas valstī, kā minēts 24. panta 1. punktā, kas nav ne to mītnes valsts, ne valsts, kurā viņi saņēmuši kvalifikāciju, kas dod iespēju turpināt izglītību maģistra programmā.

2. Studentu aizdevumu garantijas instrumenta sniegtās garantijas attiecas uz jauniem atbilstīgiem studiju aizdevumiem ne vairāk kā EUR 12 000 viena gada programmai un ne vairāk kā EUR 18 000 programmai, kas ilgst ne vairāk kā divus gadus, vai minētās summas ekvivalentu vietējā valūtā.

3. Studentu aizdevumu garantijas instrumenta pārvaldību Savienības līmenī uztic Eiropas Investīciju fondam (EIF) saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012, pamatojoties uz deleģēšanas nolīgumu ar Komisiju, kurā sīki izklāstīti noteikumi un prasības, kas reglamentē studentu aizdevumu garantijas instrumenta īstenošanu, un attiecīgie pušu pienākumi. Pamatojoties uz šo, EIF slēdz līgumus ar finanšu starpniekiem, piemēram, bankām, valstu un/vai reģionālajām studentu aizdevumu iestādēm vai citām atzītām finanšu iestādēm, un cenšas atlasīt finanšu starpnieku no katras Programmas valsts, lai panāktu to, ka studentiem no visām Programmas valstīm konsekventi un bez diskriminācijas ir pieejams studentu aizdevumu garantijas instruments.

4. Tehniskā informācija par studentu aizdevumu garantijas instrumenta darbību ir sniegta II pielikumā.

VI NODAĻA

Sasniegumi, rezultāti un to izplatīšana

21. pants

Sasniegumu un rezultātu pārraudzība un novērtēšana

1. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm regulāri pārbauda Programmas sasniegumus un rezultātus, ņemot par kritēriju tās mērķus, un sniedz ziņojumu par tiem, jo īpaši attiecībā uz:

- a) Eiropas pievienoto vērtību, kas minēta 3. pantā;
- b) ar izglītības, apmācības un jaunatnes jomu saistīto līdzekļu sadalījumu, lai līdz Programmas beigām nodrošinātu tādu finansējuma piešķirumu, kas garantē ilgtspējīgu un sistemātisku ietekmi;
- c) šīs regulas 18. panta 4. punktā minētā ārējo instrumentu finansējuma izmantošanu un tā ieguldījumu minēto instrumentu attiecīgo mērķu un principu īstenošanā.

2. Papildus pastāvīgas pārraudzības pasākumu veikšanai Komisija līdz 2017. gada 31. decembrim iesniedz starpposma novērtēšanas ziņojumu, lai izvērtētu Programmas mērķu sasniegšanai veikto pasākumu efektivitāti un lai novērtētu Programmas lietderīgumu un tās radīto Eiropas pievienoto vērtību, un attiecīgā gadījumā minētajam ziņojumam pievieno leģislatīvu priekšlikumu par šīs regulas grozīšanu. Starpposma novērtēšanas ziņojumā analizē Programmas vienkāršošanas iespējas, tās iekšējo un ārējo saskaņotību, to vai visi tās mērķi joprojām ir nozīmīgi un šo pasākumu ieguldījumu stratēģijas Eiropa 2020 īstenošanā. Tajā ņem vērā arī iepriekšējo programmu (Mūžizglītības programma, "Jaunatne darbībā", *Erasmus Mundus* un citu starptautisko augstākās izglītības programmu) ilgtermiņa ietekmes rezultātu novērtējumu.

3. Komisija 2. punktā minēto starpposma novērtēšanas ziņojumu iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

4. Neskarot VII nodaļā paredzētās prasības un valstu aģentūru pienākumus, kas minēti 28. pantā, dalībvalstis līdz 2017. gada 30. jūnijam iesniedz Komisijai ziņojumu par Programmas īstenošanu un ietekmi to attiecīgajās teritorijās.

5. Programmas galīgo novērtējumu Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai līdz 2022. gada 30. jūnijam.

22. pants

Saziņa un izplatīšana

1. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošina informācijas par visām Programmas atbalstītajām darbībām un pasākumiem, izplatīšanu, publicitāti un pēcpārbaudi, kā arī iepriekšējo Mūžizglītības, "Jaunatne darbībā" un *Erasmus Mundus* programmu rezultātu izplatīšanu.

2. Atbalstīto projektu finansējuma saņēmējiem, veicot 6., 10., 12., 17. un 20. pantā minētās darbības un pasākumus, būtu jānodrošina, ka informācija par iegūtajiem rezultātiem un panākto ietekmi ir pienācīgi paziņota un izplatīta. Tas var iekļaut savstarpējas informēšanas pasākumus par mobilitātes iespējām.

3. Šīs regulas 28. pantā minētās valstu aģentūras izstrādā konsekventu politiku, lai efektīvā veidā izplatītu un izmantotu to pasākumu rezultātus, kurus atbalsta to pārvaldīto darbību Programmas ietvaros, palīdz Komisijai veikt vispārējo uzdevumu izplatīt informāciju par Programmu, tostarp informāciju par valstu un Savienības līmenī pārvaldītām darbībām un pasākumiem, un tās rezultātiem, un informē attiecīgās mērķgrupas par savā valstī veiktajām darbībām.

4. Programmas aptvertajās jomās publiskās un privātās organizācijas ar Programmu saistītās informācijas paziņošanai un izplatīšanai izmanto zīmolvārdu "*Erasmus+*". Attiecībā uz dažādajām Programmas jomām izmanto šādus zīmolvārdus:

— "*Comenius*" saistībā ar skolas izglītību;

— "*Erasmus*" saistībā ar visa veida augstāko izglītību Programmas valstīs;

— "*Erasmus Mundus*" saistībā ar visa veida augstākās izglītības pasākumiem starp Programmas valstīm un partnervalstīm;

— "*Leonardo da Vinci*" saistībā ar profesionālo izglītību un apmācību;

— "*Grundtvig*" saistībā ar pieaugušo izglītību;

— "Jaunatne darbībā" saistībā ar jauniešu neformālo un ikdienējo mācīšanos;

— "Sports" saistībā ar pasākumiem sporta jomā.

5. Turklāt informēšanas pasākumi veicina arī korporatīvo informēšanu par Savienības politiskajām prioritātēm, ja tās ir saistītas ar šīs regulas vispārējo mērķi.

VII NODAĻA

Pieklūve Programmai

23. pants

Pieklūve

1. Programmas finansējumam var pieteikties jebkura publiska vai privāta organizācija, kas darbojas izglītības, apmācības, jaunatnes un tautas sporta jomās. Attiecībā uz 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem pasākumiem Programma atbalsta to jauniešu grupu līdzdalību, kuras aktīvi iesaistījušās darbā ar jauniešiem, turklāt tās var arī nebūt saistītas ar jaunatnes organizāciju.

2. Īstenojot Programmu, *inter alia*, saistībā ar dalībnieku atlasu un stipendiju piešķiršanu, Komisija un dalībvalstis nodrošina, ka tiek pieliktas īpašas pūles, lai veicinātu to personu sociālo iekļaušanu un līdzdalību, kurām ir īpašas vajadzības vai mazāk iespēju.

24. pants

Valstu līdzdalība

1. Programma ir atvērta šādu valstu līdzdalībai ("Programmas valstis"):

- a) dalībvalstīm,
- b) valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kas gūst labumu no pirmsiestāšanās stratēģijas, saskaņā ar vispārējiem principiem un vispārējiem noteikumiem attiecībā uz šo valstu piedalīšanos Savienības programmās, kuri noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos;
- c) tām EBTA valstīm, kas ir EEZ līguma dalībvalstis, saskaņā ar minētā līguma noteikumiem;
- d) Šveices Konfederācijai, pamatojoties uz divpusēju nolīgumu, kas noslēdzams ar šo valsti;
- e) valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika un kas ir noslēgušas nolīgumus ar Savienību, kuri paredz tām iespēju piedalīties Savienības programmās, ja ir noslēgts divpusējs nolīgums ar Savienību par nosacījumiem to līdzdalībai Programmā.

2. Uz Programmas valstīm attiecas visi pienākumi, un tās izpilda visus uzdevumus, kas šajā regulā paredzēti attiecībā uz dalībvalstīm.

3. Programma atbalsta sadarbību ar partneriem no partnervalstīm, jo īpaši no kaimiņattiecību politikas valstīm, 6., 10. un 12. pantā minētajās darbībās un pasākumos.

VIII NODAĻA

Pārvaldība un revīzijas sistēma

25. pants

Papildināmība

Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošina kopējo Programmas saskaņotību un papildināmību ar:

- a) attiecīgajām politikas nostādņēm un programmām, jo īpaši tām, kas attiecas uz kultūru un plašsaziņas līdzekļiem, nodarbinātību, pētniecību un inovācijām, rūpniecību un uzņēmējdarbību, kohēzijas un attīstības politiku, kā arī paplašināšanās politiku un iniciatīvām, instrumentiem un stratēģijām reģionālās politikas un ārējo attiecību jomā;
- b) citiem attiecīgajiem Savienības finansēšanas avotiem izglītībai, apmācībām, jaunatnei un sportam, jo īpaši ar Eiropas Sociālo fondu un pārējiem finanšu instrumentiem, kas saistīti ar nodarbinātību un sociālo iekļaušanu, Eiropas Reģionālās attīstības fondu un "Apvārsnis 2020" – Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, kā arī ar finanšu instrumentiem, kas saistīti ar tieslietām un pilsonību, veselību, ārējās sadarbības programmām un pirmspievienošanās palīdzību.

26. pants

Īstenošanas organizācijas

Programmu konsekventi īsteno šādas organizācijas:

- a) Komisija Savienības līmenī;
- b) valstu aģentūras valsts līmenī Programmas valstīs.

27. pants

Valsts iestāde

1. Termiņš "valsts iestāde" attiecas uz vienu vai vairākām valsts iestādēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.

2. Līdz 2014. gada 22. janvāra dalībvalstis ar oficiālu paziņojumu, kuru to pastāvīgā pārstāvniecība nosūta Komisijai, paziņo Komisijai, kuras personas šīs regulas vajadzībām ir juridiski pilnvarota rīkoties tās vārdā kā "valsts iestāde". Gadījumā, ja Programmas darbības laikā nomaina valsts iestādi, attiecīgā dalībvalsts par to tādā pašā kārtībā nekavējoties paziņo Komisijai.

3. Dalībvalstis veic visus piemērotos pasākumus, lai novērstu juridiskos un administratīvos šķēršļus atbilstoši Programmas darbībai, tostarp, ja iespējams, pasākumus, kuru mērķis ir risināt jautājumus, kas apgrūtina vīzu saņemšanu.

4. Līdz 2014. gada 22. martam valsts iestāde norīko valsts aģentūru vai valsts aģentūras. Ja ir vairāk nekā tikai viena valsts aģentūra, dalībvalstis izveido atbilstošu mehānismu Programmas īstenošanas saskaņotai pārvaldībai valsts līmenī, jo īpaši, lai nodrošinātu Programmas saskaņotu un izmaksu ziņā lietderīgu īstenošanu un šim nolūkam efektīvu saziņu ar Komisiju un lai atvieglotu iespējamu līdzekļu pārdali starp aģentūrām, tādējādi nodrošinot elastību un dalībvalstīm piešķirto līdzekļu labāku izlietošanu. Neskarot 29. panta 3. punktu, katra dalībvalsts nosaka, kā tā organizē attiecības starp valsts iestādi un valsts aģentūru, tostarp tādus uzdevumus kā, piemēram, valsts aģentūras gada darba programmas izstrādi.

Valsts iestāde iesniedz Komisijai attiecīgu *ex ante* atbilstības izvērtējumu par to, ka valsts aģentūra atbilst 58. panta 1. punkta c), v) un vi) apakšpunktam un 60. panta 1., 2. un 3. punktam Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un 38. panta noteikumiem Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 1268/2012⁽¹⁾, kā arī Savienības prasībām par valstu aģentūru iekšējās kontroles standartiem un noteikumiem par dotāciju piešķiršanai paredzēto Programmas līdzekļu pārvaldību.

5. Valsts iestāde norīko neatkarīgu revīzijas iestādi, kā minēts 30. pantā.

6. Valsts iestāde izstrādā tās *ex ante* atbilstības izvērtējumu, pamatojoties uz pašas veikto kontroli un revīziju un/vai uz 30. pantā minētās neatkarīgās revīzijas iestādes veikto kontroli un revīziju.

7. Ja Programmas īstenošanai norīkotā valsts aģentūra ir tā pati iestāde, ko valsts aģentūra bija norīkojusi iepriekšējās Mūžizglītības programmas vai programmas "Jaunatne darbībā" īstenošanai, *ex ante* atbilstības izvērtējumam paredzēto kontroles un revīzijas tvērumu drīkst ierobežot, iekļaujot tikai jaunās un šai Programmai raksturīgās prasības.

8. Valsts iestāde pārbauda un uzrauga Programmas pārvaldību valsts līmenī. Pirms jebkādu lēmumu pieņemšanas, kas var būtiski ietekmēt Programmas pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz tās valsts aģentūru, valsts iestāde par to savlaicīgi informē Komisiju un apspriežas ar to.

9. Valsts iestāde nodrošina pietiekamu savas valsts aģentūras darbības līdzfinansējumu, lai nodrošinātu, ka Programmu pārvalda atbilstīgi piemērojāmām Savienības normām.

10. Gadījumā, ja Komisija noraida norīkoto valsts aģentūru, pamatojoties uz tās veikto *ex ante* atbilstības izvērtējuma novērtējumu, valsts iestāde nodrošina, ka tiek veikti nepieciešamie uzlabojumi, lai valsts aģentūra varētu izpildīt Komisijas noteiktās minimālās prasības, vai norīko citu iestādi kā valsts aģentūru.

11. Pamatojoties uz valsts aģentūras ikgadējo vadības sagatavoto deklarāciju, neatkarīgu revīzijas atzinumu par šo deklarāciju un Komisijas veikto valsts aģentūras atbilstības un sasniegumu analīzi, valsts iestāde līdz katra gada 31. oktobrim sniedz Komisijai informāciju par tās īstenotajiem pārraudzības un uzraudzības pasākumiem attiecībā uz Programmu.

12. Valsts iestāde uzņemas atbildību par to Savienības līdzekļu pienācīgu pārvaldību, ko Komisija nodevusi valsts aģentūras rīcībā Programmā paredzēto dotāciju piešķiršanai.

13. Ja valsts aģentūra ir vainojama kādā pārkāpumā, nolaidībā vai krāpšanā vai ja tās darbībā ir konstatēti jebkādi nopietni trūkumi vai neefektīva darbība un ja tas ir pamats Komisijas pretenzijām pret šo valsts aģentūru, valsts iestādes pienākums ir atmaksāt Komisijai neatgūtos līdzekļus.

14. Šā panta 13. punktā aprakstītajos apstākļos valsts iestāde pēc savas iniciatīvas vai pēc Komisijas lūguma var atsaukt valsts aģentūras pilnvaras. Ja valsts iestāde vēlas atsaukt valsts aģentūras pilnvaras citu pamatotu iemeslu dēļ, tā par to paziņo Komisijai vismaz sešus mēnešus pirms paredzētā valsts aģentūras pilnvaru termiņa beigām. Šādos gadījumos valsts iestāde un Komisija formāli vienojas par īpašiem un savlaicīgiem pārejas pasākumiem.

15. Atsaukšanas gadījumā valsts iestāde veic nepieciešamās kontroles attiecībā uz Savienības līdzekļiem, kas uzticēti valsts iestādei, kuras pilnvaras ir atsauktas, un nodrošina minēto līdzekļu un visu dokumentu un Programmas pārvaldībai nepieciešamo pārvaldības instrumentu netraucētu nodošanu jaunajai valsts aģentūrai. Valsts iestāde sniedz valsts aģentūrai, kuras pilnvaras ir atsauktas, nepieciešamo finansiālo atbalstu līgumsaistību, ko tā uzņēmusies attiecībā uz Programmas līdzekļu saņēmējiem un Komisiju, izpildes turpināšanai līdz minēto saistību nodošanai jaunajai valsts aģentūrai.

16. Ja Komisija pieprasa, valsts iestāde norīko iestādes vai organizācijas vai šādu iestāžu un organizāciju veidus, kas tiek uzskatītas par tiesīgām līdzdalībai konkrētās Programmas darbībā to attiecīgajā teritorijā.

⁽¹⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 (2012. gada 29. oktobris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012. 1. lpp.).

28. pants

Valsts aģentūra

1. Termiņš "valsts aģentūra" attiecas uz vienu vai vairākām valsts aģentūrām saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.
2. Valsts aģentūra:
 - a) ir juridiska persona vai kādas juridiskas personas daļa, un tās darbību reglamentē attiecīgās dalībvalsts tiesību akti; ministriju nevar norīkot kā valsts aģentūru;
 - b) ir ar pietiekamām pārvaldības spējām, personālu un infrastruktūru, lai tā varētu pienācīgi veikt savus uzdevumus, nodrošinot efektīvu un iedarbīgu Programmas pārvaldību un stabilu Savienības līdzekļu finanšu pārvaldību;
 - c) ir nodrošināta ar operacionāliem un juridiskiem līdzekļiem, lai piemērotu Savienības līmenī noteiktās administratīvās, līgumiskās un finanšu pārvaldības normas;
 - d) nodrošina pietiekamas finansiālas garantijas, ko, vēlams, izsniedz publiska iestāde, atbilstoši Savienības finansējuma apmēram, kuru tai uzticēts pārvaldīt;
 - e) tiek norīkota uz Programmas darbības termiņu.
3. Valsts aģentūra ir atbildīga par visu projektu darbības ciklu posmu pārvaldību attiecībā uz šādām Programmas darbībām atbilstīgi Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) v) un vi) apakšpunktam un Deleģētās regulas (ES) Nr. 1268/2012 44. pantam:
 - a) personu mobilitāte mācību nolūkos, izņemot mobilitāti, kuru nodrošina, pamatojoties uz kopīgiem vai divaugstskolu/vairākaugstskolu grādiem, plaša mēroga brīvprātīgā darba projektiem un studentu aizdevumu garantijas instrumentu;
 - b) stratēģiskām partnerībām, kas izveidotas darbībā "sadarbība inovācijas veicināšanai un labas prakses apmaiņai";
 - c) neliela mēroga tādu pasākumu pārvaldība, kuri paredzēti strukturēta dialoga atbalstam jaunatnes jomā darbībā "atbalsts politikas reformām".
4. Atkāpjoties no 3. punkta, lēmumus par atlasītiem dotāciju piešķiršanu attiecībā uz 3. punkta b) apakšpunktā minētajām stratēģiskajām partnerībām var pārvaldīt Savienības līmenī, ja lēmums šajā nolūkā ir pieņemts saskaņā ar 36. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru un tikai īpašos gadījumos, ja šādi centralizācijai ir pamatots iemesls.

5. Valsts aģentūra piešķir dotācijas finansējuma saņēmējiem, parakstot dotācijas nolīgumu vai pieņemot dotācijas lēmumu, atbilstoši tam, kā Komisija ir noteikusi attiecīgajai Programmas darbībai.

6. Valsts aģentūra katru gadu iesniedz ziņojumu Komisijai un valsts iestādei saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 60. panta 5. punktu. Valsts aģentūra ir atbildīga par Komisijas apsvērumu īstenošanu, kurus tā sniedz pēc ikgadējās vadības sagatavotās deklarācijas analīzes veikšanas un pēc neatkarīga revīzijas atzinuma par to.

7. Valsts aģentūra bez valsts iestādes un Komisijas iepriekšējas rakstiskas atļaujas nedrīkst deleģēt kāda tai uzticētā un Programmā paredzētā uzdevuma veikšanu vai budžeta izpildi trešajai personai. Par visu trešām pusēm deleģēto uzdevumu īstenošanu ir atbildīga tikai un vienīgi valsts aģentūra.

8. Ja valsts aģentūras pilnvaras atceļ, minētā valsts aģentūra paliek juridiski atbildīga par līgumsaistību, ko tā uzņēmusies attiecībā uz Programmas līdzekļu saņēmējiem un Komisiju, izpildi līdz minēto līgumsaistību nodošanai jaunajai valsts aģentūrai.

9. Valsts aģentūra ir atbildīga par to finanšu nolīgumu pārvaldību un darbības izbeigšanu, kas ir saistīti ar iepriekšējo Mūžizglītības programmu un programmu "Jaunatne darbībā", un, sākoties Programmai, vēl nav pabeigti.

29. pants

Eiropas Komisija

1. Divu mēnešu laikā no 27. panta 4. punktā minētā *ex ante* atbilstības izvērtējuma saņemšanas no valsts iestādes Komisija pieņem, daļēji pieņem vai noraida izraudzīto valsts aģentūru. Komisija nestājas līgumattiecībās ar valsts aģentūru, līdz brīdim, kad tā pieņem *ex ante* atbilstības izvērtējumu. Daļējas pieņemšanas gadījumā Komisija var piemērot samērīgus drošības pasākumus savām līgumattiecībām ar šo valsts aģentūru.
2. Komisija, pieņemot Programmai norīkotās valsts aģentūras *ex ante* atbilstības izvērtējumu, oficiāli atrunā juridiskos pienākumus attiecībā uz tiem finanšu nolīgumiem, kas saistīti ar iepriekšējo Mūžizglītības programmu un programmu "Jaunatne darbībā" un kas, sākoties Programmai, vēl nav pabeigti.
3. Atbilstīgi 27. panta 4. punktam dokumentā, kas reglamentē līgumattiecības starp Komisiju un valsts aģentūru, ir:
 - a) noteikti valsts aģentūras iekšējās kontroles standarti un noteikumi, saskaņā ar kuriem valsts aģentūra pārvalda dotāciju piešķiršanai paredzētos Savienības līdzekļus;

b) iekļauta valsts aģentūras darba programma, kurā ir norādīti tie ar pārvaldību saistītie valsts aģentūras uzdevumi, kuru veikšanai ir paredzēts Savienības atbalsts;

c) konkrētā valsts aģentūras ziņojuma iesniegšanas prasības.

4. Komisija katru gadu valsts aģentūrai dara pieejamus šādus Programmai paredzētus līdzekļus:

a) līdzekļus, kas nepieciešami dotāciju piešķiršanai attiecīgā dalībvalstī to Programmas darbību atbalstam, kuru pārvaldība ir uzticēta valsts aģentūrai;

b) finanšu iemaksas, lai atbalstītu valsts aģentūru Programmas pārvaldības uzdevumu izpildē. Šis atbalsts ir vienotas likmes maksājums valsts aģentūras darbības izdevumu segšanai un to nosaka, pamatojoties uz Savienības līdzekļu apmēru, kas uzticēts valsts aģentūrai dotāciju piešķiršanai.

5. Komisija nosaka prasības valsts aģentūras darba programmai. Komisija valsts aģentūrai Programmas īstenošanai paredzētos līdzekļus nedara pieejamus līdz brīdim, kad Komisija oficiāli apstiprina valsts aģentūras darba programmu.

6. Pamatojoties uz 27. panta 4. punktā minētajām valsts aģentūru atbilstības prasībām, Komisija pārskata valsts pārvaldības un kontroles sistēmas, jo īpaši pamatojoties uz valsts iestādes iesniegto *ex ante* atbilstības izvērtējumu, valsts aģentūras vadības ikgadējo deklarāciju un neatkarīgas revīzijas iestādes atzinumu par to, pienācīgi ņemot vērā valsts iestādes iesniegto ikgadējo informāciju par tās īstenotajiem Programmas pārraudzības un uzraudzības pasākumiem.

7. Pēc vadības ikgadējās deklarācijas un neatkarīgas revīzijas iestādes atzinuma par šo deklarāciju izvērtēšanas, Komisija nosūta savu atzinumu un apsvērumus par to valsts aģentūrai un valsts iestādei.

8. Gadījumā, ja Komisija nevar pieņemt vadības ikgadējo deklarāciju vai neatkarīgas revīzijas iestādes atzinumu par to vai gadījumā, ja valsts aģentūra neapmierinoši īsteno Komisijas apsvērumus, Komisija var īstenot jebkādas piesardzības un koriģējošos pasākumus, lai saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 60. panta 4. punktu aizsargātu Savienības finanšu intereses.

9. Komisija rīko regulāras sanāksmes ar valstu aģentūru tīklu, lai nodrošinātu saskaņotu Programmas īstenošanu visās Programmas valstīs.

30. pants

Neatkarīga revīzijas iestāde

1. Neatkarīga revīzijas iestāde sniedz revīzijas atzinumu par ikgadējo vadības deklarāciju, kas minēta Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 60. panta 5. punktā.

2. Neatkarīga revīzijas iestāde:

a) tai ir nepieciešamā profesionālā kompetence revīzijas veikšanai valsts sektorā;

b) tā nodrošina, lai tās veiktajā revīzijā tiktu ņemti vērā starptautiski pieņemtie revīzijas standarti;

c) tā nav interešu konfliktā attiecībā pret juridisko personu, kuras struktūrā ietilpst valsts aģentūra. Tā jo īpaši ir neatkarīga tās funkciju ziņā attiecībā pret juridisko personu, kuras struktūrā ietilpst valsts aģentūra.

3. Neatkarīgā revīzijas iestāde sniedz Komisijai un tās pārstāvjiem, kā arī Revīzijas palātai neierobežotu piekļuvi visiem dokumentiem un ziņojumiem, ar kuriem ir pamatots tās sniegtais revīzijas atzinums par valsts aģentūras vadības ikgadējo deklarāciju.

IX NODAĻA

Kontroles sistēma

31. pants

Kontroles sistēmas principi

1. Komisija veic atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar šo regulu finansētu darbību īstenošanas laikā tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses, piemērojot pasākumus aizsardzībai pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklātas nelikumības, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas, kā arī attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.

2. Komisija ir atbildīga par valstu aģentūru pārvaldīto Programmas darbību un pasākumu uzraudzības kontroles veikšanu. Tā nosaka minimālās prasības valsts aģentūras un neatkarīgās revīzijas iestādes īstenojamajām kontrolēm.

3. Valsts aģentūra ir atbildīga par 28. panta 3. punktā minēto Programmas darbību un pasākumu īstenošanai paredzēto dotāciju saņēmēju pirmā līmeņa kontroles veikšanu. Minētās kontroles sniedz pamatotu pārliecību, ka piešķirtās dotācijas tiek izlietas paredzētajā kārtībā un atbilstoši piemērojamām Savienības normām.

4. Attiecībā uz valstu aģentūrām nodotajiem Programmas līdzekļiem Komisija nodrošina pienācīgu tās īstentās kontroles

koordinēšanu ar valstu iestādēm un valstu aģentūrām, pamatojoties uz vienotās revīzijas principu un ņemot vērā risku analīzi. Šis noteikums neattiecas uz Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) veikto izmeklēšanu.

32. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

1. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības veikt revīziju, attiecībā uz visiem dotāciju saņēmējiem, līgumslēdzējiem un apakšlīgumu slēdzējiem un citām trešām personām, kas ir saņēmuši Savienības līdzekļus, gan pārbaudot dokumentus, gan veicot pārbaudi uz vietas. Tie drīkst arī veikt revīziju un kontroli attiecībā uz valstu aģentūrām.

2. OLAF var veikt kontroles un pārbaudes uz vietas attiecībā uz ekonomikas dalībniekiem, uz kuriem tieši vai netieši attiecas šāds finansējums, saskaņā ar Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽¹⁾ paredzēto procedūru, lai noteiktu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, kas attiecas uz Savienības finansējumu, ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

3. Neskarot 1. un 2. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām, dotāciju nolīgumos, dotāciju lēmumos un līgumos, kas tiek noslēgti, īstenojot šo regulu, skaidri piešķir tiesības Komisijai, Revīzijas palātai un OLAF veikt šādas revīzijas, kontroles un pārbaudes uz vietas.

X NODAĻA

Pilnvaru deleģēšana un īstenošanas noteikumi

33. pants

Pilnvaru deleģēšana Komisijai

Lai uzdevumu pārvaldību veiktu vispiemērotākajā līmenī, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 34. pantu attiecībā uz grozījumiem 28. panta 3. punktā vienīgi, lai noteiktu, ka papildu darbību pārvaldību īsteno valstu aģentūras.

34. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 33. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz šīs Programmas darbības laiku.

⁽¹⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 33. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 33. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

35. pants

Programmas īstenošana

Lai īstenotu Programmu, Komisija ar īstenošanas aktiem saskaņā ar 36. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru pieņem gada darba programmas. Katra gada darba programmā nodrošina, ka 4., 5., 11. un 16. pantā noteiktie vispārējie un konkrētie mērķi katru gadu tiek konsekventi īstenoti, un norāda paredzamos rezultātus, īstenošanas metodi un tās kopējo summu. Gada darba programmās ietver arī finansējamo darbību aprakstu, norādi uz naudas līdzekļu apmēru, kas ir piešķirts katrai darbībai, un uz valstu aģentūru pārvaldītajām darbībām paredzēto līdzekļu sadalījumu starp dalībvalstīm un aptuveno īstenošanas grafiku. Dotāciju gadījumā tajās ietver maksimālo līdzfinansējuma daļu, kurā ņem vērā mērķgrupu specifiku, jo īpaši to līdzfinansēšanas spējas un iespējas piesaistīt finansējumu no trešām personām. Jo īpaši saistībā ar darbībām, kuras vērstas uz organizācijām ar ierobežotām finansiālām spējām, līdzfinansējuma daļu nosaka vismaz 50 % apmērā.

36. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Komiteja var tikties specifiskos sastāvos, lai risinātu nozares jautājumus. Attiecīgā gadījumā atbilstīgi tās reglamentam un uz *ad hoc* pamata, tās sanāksmēs kā novērotājus var uzaicināt piedalīties ārējos ekspertus, tostarp sociālo partneru pārstāvjus.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

XI NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

37. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK, un Nr. 1298/2008/EK atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

2. Darbības, kas sāktas 2013. gada 31. decembrī vai pirms šā datuma, pamatojoties uz Lēmumiem Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK, attiecīgā gadījumā pārvalda saskaņā ar šīs regulas noteikumiem.

3. Dalībvalstis valsts līmenī nodrošina netraucētu pāreju no darbībām, kas veiktas saistībā ar iepriekšējām mūžizglītības un jaunatnes programmām un programmām starptautiskās sadarbības veicināšanai augstākajā izglītībā, uz darbībām, kuras īstenojamas saskaņā ar Programmu.

38. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembris

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

I PIELIKUMS

PROGRAMMAS NOVĒRTĒŠANAS RĀDĪTĀJI

Programmu cieši pārraudzīs, pamatojoties uz rādītāju kopumu, kas paredzēti, lai noteiktu pakāpi, kādā Programmas vispārējie un konkrētie mērķi ir sasniegti, un lai līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu un izmaksas. Šim nolūkam tiks vākti dati attiecībā uz šādu pamatrādītāju kopumu:

Eiropa 2020 izglītības pamatmērķi	To jauniešu vecumā no 18 līdz 24 gadiem procentuālā daļa, kuriem ir tikai pamatskolas izglītība un kuri nav uzņēmti nevienā izglītības vai apmācības iestādē
	To personu 30–34 gadu vecumā procentuālā daļa, kuri ieguvuši terciāro vai tai līdzvērtīgu izglītību
Mobilitātes kritērijs atbilstīgi Padomes secinājumiem par mācību mobilitātes kritēriju	To augstāko izglītību ieguvušo personu procentuālā daļa, kuriem ārvalstīs ir bijušas ar augstāko izglītību saistītas studijas vai apmācība (tostarp norīkojums darbā)
	To personu 18–34 gadu vecumā procentuālā daļa, kurām ir pamata profesionālā izglītība un kvalifikācija un kuras apguvušas pamata profesionālo izglītību un piedalījušās mācībās, kas saistītas ar apmācību, vai kurām bijis apmācību periods (tostarp norīkojums darbā) ārvalstīs
Kvantitatīvie (vispārējie)	To darbinieku skaits, kuri saņem atbalstu no Programmas, atsevišķi pa valstīm un jomām
	Dalībnieku ar īpašām vajadzībām vai mazāk iespējām skaits
	Organizāciju un projektu skaits un veids, atsevišķi pa valstīm un darbībām
Izglītība un apmācība	To skolēnu, studentu un stažieru skaits, kas piedalās Programmā, atsevišķi pa valstīm, jomām, darbībām un dzimumiem
	Augstskolu studentu skaits, kuri saņem atbalstu studijām partnervalstī, kā arī studentu no partnervalstīm skaits, kuri atbraukuši studēt Programmas valstī
	To partnervalstu augstākās izglītības iestāžu skaits, kas piedalās mobilitātes un sadarbības darbībās
	<i>Euroguidance</i> lietotāju skaits
	To dalībnieku procentuālā daļa, kuri ir saņēmuši sertifikātu, diplomu vai cita veida formālas atzīšanas dokumentu par līdzdalību Programmā
	To dalībnieku procentuālā daļa, kuri uzskata, ka ir uzlabojuši savas pamatprasmes
	To dalībnieku procentuālā daļa, kuri iesaistījušies ilgtermiņa mobilitātes pasākumos un uzskata, ka ir uzlabojuši savas valodu iemaņas
<i>Jean Monnet</i>	To studentu skaits, kuri ir ieguvuši apmācību, piedaloties <i>Jean Monnet</i> pasākumos
Jaunatne	To jauniešu skaits, kas piedalās mobilitātes darbībās, kuras atbalsta Programma, atsevišķi pa valstīm, darbībām un dzimumiem
	To jaunatnes organizāciju skaits, kuras darbojas gan Programmas valstīs, gan partnervalstīs un kuras piedalās starptautiskajās mobilitātes un sadarbības darbībās
	"Eurodesk network" lietotāju skaits
	To dalībnieku procentuālā daļa, kuri ir saņēmuši sertifikātu, piemēram, "Youthpass", diplomu vai cita veida formālas atzīšanas dokumentu par līdzdalību Programmā

	To dalībnieku skaits, kuri uzskata, ka ir uzlabojuši savas pamatprasmes
	To dalībnieku procentuālā daļa, kuri piedalījušies brīvprātīgā darba pasākumos un uzskata, ka ir uzlabojuši savas valodu iemaņas
Sports	To sporta organizāciju biedru skaits, kuras pieteikušās līdzdalībai Programmā un tajā piedalās, atsevišķi pa valstīm
	To dalībnieku procentuālā daļa, kuri ir izmantojuši pārrobežu projektu rezultātus, lai: a) cīnītos pret apdraudējumiem sportam; b) veicinātu labu pārvaldību un duālās karjeras; c) sekmētu sociālo iekļaušanu, vienlīdzīgas iespējas un līdzdalības rādītāju palielināšanos.

II PIELIKUMS

TEHNISKĀ INFORMĀCIJA PAR STUDENTU AIZDEVUMU GARANTIJAS INSTRUMENTU

1. Finanšu starpnieku atlase

Pēc uzaicinājuma izteikt ieinteresētību finanšu starpniekus atlasa, ņemot vērā labāko tirgus praksi *inter alia* attiecībā uz:

- a) studentiem piešķiramā finansējuma apjomu;
- b) studentiem piedāvātajiem visizdevīgākajiem nosacījumiem, ja tiek ievēroti obligātie aizdevuma izsniegšanas standarti, kas noteikti 2. punktā;
- c) finansējuma pieejamību visiem Programmas valstu rezidentiem, kā minēts 24. panta 1. punktā;
- d) krāpšanas novēršanas pasākumiem; kā arī
- e) atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK⁽¹⁾ prasībām.

2. Aizdevuma ņēmēju aizsardzība

Šādi aizsardzības pasākumi ir minimālie noteikumi, kas jānodrošina finanšu starpniekiem, kuri vēlas sniegt studentu aizdevumu garantijas instrumenta garantētos studiju aizdevumus:

- a) netiek pieprasīti nekādi papildnodrošinājumi vai vecāku sniegtas garantijas;
- b) aizņēmumus piešķir bez diskriminācijas;
- c) finanšu starpnieks, ņemot vērā jau esošās parādsaistības un visus tiesas nolēmumus par neatmaksātu parādu, aizdevuma izvērtēšanas procesā apsver riskus, vai students varētu nonākt pārāk lielās parādsaistībās; kā arī
- d) atmaksāšanu pamato ar hibrīda modeli, kurā apvienoti uz hipotēku balstīti standartveida maksājumi un sociālie aizsardzības pasākumi, jo īpaši:
 - i) procentu likme, kas ir ievērojami zemāka par tirgū piedāvātajām procentu likmēm;
 - ii) sākotnējais labvēlības periods pirms atmaksāšanas sākuma, kas ilgst vismaz 12 mēnešus pēc studiju programmas beigšanas vai, ja valsts tiesību aktos nav paredzēta šāda atlikšana, noteikums par to, vai jāveic nominālās summas atmaksu minētajā divpadsmit mēnešu laikposmā;
 - iii) noteikums par kredītrīvdienām vismaz uz 12 mēnešiem kredītliguma spēkā esības laikā, kuru var lūgt absolvents, vai, ja valsts tiesību aktos nav paredzēta šāda atlikšana, noteikums saskaņā ar kuru minētajā divpadsmit mēnešu laikposmā jāveic tikai minimāla atmaksa;
 - iv) iespēja atlikt procentu maksājumus studiju laikā;
 - v) apdrošināšana personas nāves vai invaliditātes gadījumā; kā arī
 - vi) nav paredzētas sankcijas par pirmstermiņa pilnīgu vai daļēju atmaksāšanu.

Finanšu starpnieki var piedāvāt atmaksāšanas nosacījumu, kas saistīts ar pilniem ienākumiem, kā arī uzlabotus noteikumus, piemēram, ilgākus labvēlības periodus, ilgākas kredītrīvdienas vai vēlāku termiņu, lai ņemtu vērā absolventu īpašās vajadzības, piemēram, to absolventu, kuri turpina studēt doktorantūrā, vai dotu absolventiem vairāk laika darba atrašanai. Finanšu starpnieku atlases procedūrā, ņem vērā šādu uzlabotu noteikumu nodrošināšanu.

3. Pārraudzība un novērtēšana

Studentu aizdevumu garantijas instrumentu pārrauga un novērtē, kā minēts šīs regulas 21. pantā, pamatojoties uz Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 140. panta 8. punktu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītligumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV L 133, 22.5.2008., 66. lpp.).

Kā šā procesa daļu Komisija sniedz ziņojumu par studentu aizdevumu garantijas instrumenta ietekmi uz labuma guvējiem un uz augstākās izglītības sistēmām. Komisijas ziņojumā iekļauj *inter alia* datus, kā arī priekšlikumus pasākumiem, ar kuriem risina problemātiskās jomas, attiecībā uz:

- a) studentu skaitu, kas saņem studentu aizdevumu garantijas instrumenta atbalstītus aizdevumus, kā arī studiju beidzēju skaitu;
- b) to aizdevumu apjomu, par kuriem noslēgti līgumi ar finanšu starpniekiem;
- c) procentu likmju līmeni;
- d) nenomaksātā parāda un saistību nepildīšanas līmeņiem, tostarp finanšu starpnieku veiktajiem pasākumiem pret tām personām, kas nepilda saistības;
- e) finanšu starpnieku veiktajiem krāpšanas novēršanas pasākumiem;
- f) atbalstīto studentu profilu, tostarp viņu sociāli ekonomisko stāvokli, studiju priekšmeta izvēli, izcelsmes valsti un izraudzīto valsti saskaņā ar valsts tiesību aktiem datu aizsardzības jomā;
- g) izmantošanas iespēju ģeogrāfisko līdzsvaru; kā arī
- h) finanšu starpnieku ģeogrāfiskais aptvērumu.

Neatkarīgi no pilnvarām, ko ar Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 140. panta 9. punktu piešķir Eiropas Parlamentam un Padomei, Komisija apsver atbilstīgu regulatīvu izmaiņu, tostarp izmaiņu tiesību aktos, ierosināšanu, ja prognozētā iekļaušanās tirgū vai finanšu starpnieku līdzdalība nav apmierinoša.

4. Budžets

Budžeta līdzekļu piešķirums pilnībā sedz studentu aizdevumu garantijas instrumenta izmaksas, tostarp maksājumu saistības attiecībā uz iesaistītajiem finanšu starpniekiem, kuri griežas pēc palīdzības Eiropas Investīciju fondā saistībā ar daļējām garantijām un pārvaldības maksām.

Studentu aizdevumu garantijas instrumentam piešķirtie līdzekļi, kā minēts 18. panta 2. punkta c) apakšpunktā, nav lielāki par 3,5 % no Programmas kopējā budžeta.

5. Pamanāmība un informētības vairošana

Katrs iesaistītais finanšu starpnieks dod savu ieguldījumu studentu aizdevumu garantijas instrumenta popularizēšanā, sniedzot informāciju potenciālajiem studentiem. Šajā nolūkā Komisija *inter alia* sniedz nepieciešamo informāciju valsts aģentūrām Programmas valstīs, lai tās varētu darboties kā informācijas par studentu aizdevumu garantijas instrumentu izplatītāji.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1289/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 2. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Savstarpības mehānisms, kas jāpiemēro, ja kāda Padomes Regulas (EK) Nr. 539/2001 ⁽²⁾ II pielikumā uzskaitīta trešā valsts piemēro vīzu prasību vismaz vienas dalībvalsts pilsoņiem, ir jāpielāgo saistībā ar Lisabonas līguma stāšanās spēkā, kā arī saistībā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru par sekundāro juridisko pamatu. Turklāt minētais mehānisms jāpielāgo, lai paredzētu Savienības reakciju kā solidaritātes aktu, ja kāda Regulas (EK) Nr. 539/2001 II pielikumā uzskaitīta trešā valsts piemēro vīzu prasību vismaz vienas dalībvalsts pilsoņiem.
- (2) Pēc tam, kad saņemts kādas dalībvalsts paziņojums par to, ka kāda no Regulas (EK) Nr. 539/2001 II pielikumā uzskaitītajām trešām valstīm piemēro vīzu prasību minētās dalībvalsts pilsoņiem, visām dalībvalstīm būtu jāreaģē kopīgi, tādējādi nodrošinot Savienības reakciju situācijā, kura ietekmē Savienību kopumā un kurā tās pilsoņus pakļauj atšķirīgai attieksmei.
- (3) Pilnīga vīzu savstarpējība ir mērķis, kuru Savienībai būtu jācenšas sasniegt, rīkojoties proaktīvi attiecībās ar trešām valstīm, tādējādi dodot ieguldījumu Savienības ārējās politikas ticamības un konsekvences uzlabošanā.
- (4) Ar šo regulu būtu jāizveido mehānisms, kas ārkārtas situācijā, kad nepieciešams steidzami reaģēt, lai atrisinātu

problēmas, ar ko saskaras vismaz viena dalībvalsts, ļautu uz laiku apturēt atbrīvojumu no vīzas prasības attiecībā uz trešo valsti, kas uzskaitīta Regulas (EK) Nr. 539/2001 II pielikumā, un ņemot vērā ārkārtas situācijas vispārējo ietekmi uz Savienību kopumā.

- (5) Apturēšanas mehānisma nolūkiem par būtisku un pēkšņu palielinājumu liecina palielinājums, kas pārsniedz 50 % robežlielums. Par to var liecināt arī mazāks palielinājums, ja Komisijai uzskata, ka tāds ir piemērojams konkrētājā gadījumā, par ko paziņojusi attiecīgā dalībvalsts.
- (6) Apturēšanas mehānisma nolūkiem par zemu atzīšanas likmi liecina, ka patvēruma pieteikumu atzīšanas līmenis ir apmēram 3 vai 4 %. Par to var liecināt arī augstāka atzīšanas likme, ja Komisija uzskata, ka tāda ir piemērojama konkrētajā gadījumā, par ko paziņojusi attiecīgā dalībvalsts.
- (7) Ir jānovērš un jāapkarro jebkura ļaunprātīga izmantošana, ko rada atbrīvojums no vīzas prasības īstermiņa apmeklējumiem trešās valsts pilsoņiem, ja viņi rada apdraudējumu attiecīgās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai ("*ordre public*") un iekšējai drošībai.
- (8) Ar šo regulu būtu jāizveido juridiskais pamats vīzu prasībai vai atbrīvojumam no minētās prasības attiecībā uz tādu ceļošanas dokumentu turētājiem, ko izdevuši konkrēti tiesību subjekti, ko attiecīgā dalībvalsts atzīst par starptautisko tiesību pārvaldītu subjektiem, bet kas nav starptautiskas starpvaldību organizācijas.
- (9) Tā kā bēgļiem un bezvalstniekiem piemērojami noteikumi, ko ievieša ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1932/2006 ⁽³⁾, neattiecas uz šādām personām, ja tās uzturas Apvienotajā Karalistē vai Īrijā, ir jāprecizē situācija saistībā ar vīzu prasību tiem bēgļiem un bezvalstniekiem, kas uzturas Apvienotajā Karalistē vai Īrijā. Ar šo regulu būtu jāļauj dalībvalstīm izlemt par šīs kategorijas personu atbrīvošanu no vīzu prasības atbilstīgi to starptautiskajām saistībām. Dalībvalstīm šādi lēmumiem būtu jāpaziņo Komisijai.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 12. septembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2013. gada 5. decembra lēmums.

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 539/2001 (2001. gada 15. marts), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV L 81, 21.3.2001., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1932/2006 (2006. gada 21. decembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV L 405, 30.12.2006., 23. lpp.).

- (10) Regulai (EK) Nr. 539/2001 nebūtu jāskar tādu starptautisku nolīgumu piemērošana, kurus Eiropas Kopiena noslēgusi pirms minētās regulas stāšanās spēkā un kuri ietver nepieciešamību atkāpties no kopīgajiem vīzu noteikumiem, vienlaikus ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūru.
- (11) Lai nodrošinātu atbilstīgu Eiropas Parlamenta un Padomes iesaisti savstarpības mehānisma piemērošanas otrajā posmā, ņemot vērā atbrīvojuma no vīzu prasības apturēšanas ārkārtīgi augsto politisko jutīgumu visiem Regulas (EK) Nr. 539/2001 II pielikumā uzskaitītās trešās valsts pilsoņiem un tās horizontālo ietekmi uz dalībvalstīm, asociētajām Šengenas valstīm un pašu Savienību, jo īpaši attiecībā uz to ārējām attiecībām un Šengenas zonas vispārējo darbību, būtu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus attiecībā uz dažiem savstarpības mehānisma elementiem. Piešķirot šādas pilnvaras Komisijai, tiek ņemta vērā vajadzība rīkot politiskas diskusijas par Savienības politiku attiecībā uz vīzām Šengenas zonā. Tas arī atspoguļo vajadzību nodrošināt atbilstīgu pārredzamību un juridisko noteiktību, piemērojot savstarpības mehānismu visiem attiecīgās trešās valsts pilsoņiem, jo īpaši veicot atbilstīgu pagaidu grozījumu Regulas (EK) Nr. 539/2001 II pielikumā. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (12) Lai nodrošinātu apturēšanas mehānisma un dažu savstarpības mehānisma noteikumu efektīvu piemērošanu un, jo īpaši, lai varētu atbilstīgi ņemt vērā visus attiecīgos faktorus un šo mehānismu piemērošanas iespējamo ietekmi, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz to attiecīgās trešās valsts pilsoņu kategoriju noteikšanu, kuriem uz laiku būtu jāaptur atbrīvojums no vīzu prasības saistībā ar savstarpības mehānismu, un atbilstīgu minētās apturēšanas ilgumu, kā arī pilnvaras īstenot apturēšanas mehānismu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾. Šādu īstenošanas aktu pieņemšanai būtu jāizmanto pārbaudes procedūra.
- (13) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju – saskaņā ar Nolīgumu, kas noslēgts starp Eiropas Savienības Padomi un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti pa šo valstu asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā⁽²⁾, šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta 1. panta B punktā Padomes Lēmumā 1999/437/EK⁽³⁾ par dažiem pasākumiem minētā nolīguma piemērošanai.
- (14) Attiecībā uz Šveici – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopien un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā⁽⁴⁾, šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta B punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/146/EK⁽⁵⁾ 3. pantu.
- (15) Attiecībā uz Lihtenšteinu – saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopien, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanu Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopien un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana⁽⁶⁾, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta B punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2011/350/ES⁽⁷⁾ 3. pantu.
- (16) Šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Apvienotā Karaliste nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2000/365/EK⁽⁸⁾. Tādēļ Apvienotā Karaliste nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un Apvienotajai Karalistei šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.

⁽²⁾ OV L 176, 10.7.1999., 36. lpp.

⁽³⁾ Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp.).

⁽⁴⁾ OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

⁽⁵⁾ Padomes Lēmums 2008/146/EK (2008. gada 28. janvāris) par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopien un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā (OV L 53, 27.2.2008., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 160, 18.6.2011., 21. lpp.

⁽⁷⁾ Padomes Lēmums 2011/350/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopien, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanu Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopien un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā saistībā ar kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanu (OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp.).

⁽⁸⁾ Padomes Lēmums 2000/365/EK (2000. gada 29. maijs) par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 131, 1.6.2000., 43. lpp.).

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (17) Šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuros Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK⁽¹⁾. Tādēļ Īrija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un Īrijai šī regula nav saistoša un nav jāpieņem.
- (18) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 539/2001,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Ar šo Regulu (EK) Nr. 539/2001 groza šādi:

1) regulas 1. pantu groza šādi:

a) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

"4. Ja kāda no II pielikuma sarakstā uzskaitītajām trešām valstīm vienas vai vairāku dalībvalstu pilsoņiem piemēro vīzu prasību, piemēro šādus noteikumus:

a) 30 dienu laikā pēc tam, kad trešā valsts sākusī īstenot vīzu prasību, vai gadījumos, kad tiek saglabāta vīzas prasība, kas ir spēkā 2014. gada 9. janvāris, attiecīgā dalībvalsts 30 dienu laikā no minētās dienas par to rakstiski paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai;

Minētajā paziņojumā:

- i) precizē vīzas prasības īstenošanas datumu un attiecīgo ceļošanas dokumentu un vīzu veidus;
- ii) iekļauj sīku paskaidrojumu par pagaidu pasākumiem, ko attiecīgā dalībvalsts ir veikusi, lai nodrošinātu bezvīzu ceļošanu uz attiecīgo trešo valsti, un visu attiecīgo informāciju.

Informāciju par minēto paziņojumu Komisija nekavējoties publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, tostarp informāciju par vīzas prasības īstenošanas datumu, kā arī attiecīgo ceļošanas dokumentu un vīzu veidu.

Ja trešā valsts nolemj atcelt vīzu prasību pirms šā punkta pirmajā daļā minētā termiņa beigām, paziņojumu nesniedz vai atsauc un informāciju nepublicē;

b) tūlīt pēc a) apakšpunkta trešajā daļā minētās publicēšanas dienas, un apspriežoties ar attiecīgo dalībvalsti, Komisija ar attiecīgās trešās valsts iestādēm veic pasākumus, jo īpaši politikas, ekonomikas un tirdzniecības jomās, lai atjaunotu vai ieviestu bezvīzu ieceļošanu, un nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi par minētajiem pasākumiem;

c) ja 90 dienu laikā pēc a) apakšpunkta trešajā daļā minētās publicēšanas dienas, un neskatoties uz visiem saskaņā ar b) apakšpunktu veiktajiem pasākumiem, trešā valsts nav atcēlusi vīzu prasību, attiecīgā dalībvalsts var pieprasīt Komisijai apturēt atbrīvojumu no vīzu prasības attiecīgās minētās trešās valsts konkrētām pilsoņu kategorijām. Ja dalībvalsts izsaka šādu pieprasījumu, tā par to informē Eiropas Parlamentu un Padomi;

d) Komisija, apsverot turpmākus pasākumus saskaņā ar e), f) vai h) apakšpunktu, ņem vērā to, kādi rezultāti ir attiecīgās dalībvalsts veiktajiem pasākumiem, lai panāktu bezvīzu ceļošanu ar attiecīgo trešo valsti, pasākumus, kas veikti saskaņā ar b) apakšpunktu, un sekas, ko atbrīvojuma no vīzu prasības apturēšana rada Savienības un tās dalībvalstu ārējām attiecībām ar attiecīgo trešo valsti;

e) ja attiecīgā trešā valsts nav atcēlusi vīzu prasību, Komisija ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc a) apakšpunkta trešajā daļā minētās publicēšanas dienas un pēc tam ar intervāliem, kuri nav garāki par sešiem mēnešiem kopējā laikposmā, kas nevar būt ilgāks kā līdz dienai, kad f) apakšpunktā minētais deleģētais akts stājas spēkā vai pret to tiek izteikti iebildumi:

i) pēc attiecīgās dalībvalsts lūguma vai pēc savas iniciatīvas pieņem īstenošanas aktu, ar ko uz laiku līdz sešiem mēnešiem aptur atbrīvojumu no vīzu prasības attiecīgās trešās valsts konkrētām pilsoņu kategorijām. Ar minēto īstenošanas aktu nosaka datumu – 90 dienu laikā pēc tā stāšanās spēkā – kad stājas spēkā atbrīvojuma no vīzu prasības apturēšana, ņemot vērā pieejamos resursus dalībvalstu konsulātos. Pieņemot turpmākus īstenošanas aktus, Komisija var pagarināt minētās apturēšanas laikposmu uz turpmākiem līdz sešus mēnešus ilgjiem laikposmiem un var mainīt to attiecīgās trešās valsts pilsoņu kategorijas, attiecībā uz kurām atbrīvojums no vīzu prasības ir apturēts.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 4.a panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Neskarot 4. panta piemērošanu, apturēšanas laikposmos visām īstenošanas aktā minētajām

⁽¹⁾ Padomes lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

attiecīgās trešās valsts pilsoņu kategorijām, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, vai

procedūrām, nepagarinot minētajos apakšpunktos noteiktos termiņus vai laikposmus;

ii) iesniedz 4.a panta 1. punktā minētajai komitejai ziņojumu, kurā izvērtē situāciju un kurā norāda iemeslus, kāpēc tā nolēma neapturēt atbrīvojumu no vīzu prasības, un par to informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

h) ja 6 mēnešos no f) apakšpunktā minētā deleģētā akta stāšanās spēkā attiecīgā trešā valsts nav atcēlusi vīzu prasību, Komisija var iesniegt tiesību akta priekšlikumu šīs regulas grozīšanai, lai pārceltu atsauci uz trešo valsti no II pielikuma uz I pielikumu;

Minētajā ziņojumā ņem vērā visus būtiskos faktorus, piemēram, tāds kā minēts d) apakšpunktā. Pamatojoties uz minēto ziņojumu, Eiropas Parlaments un Padome var rīkot politisku diskusiju.

i) procedūras, kas minētas e), f) un h) apakšpunktā, neietekmē Komisijas tiesības jebkurā laikā iesniegt tiesību akta priekšlikumu šīs regulas grozīšanai, lai pārceltu atsauci uz attiecīgo trešo valsti no II pielikuma uz I pielikumu;

f) ja 24 mēnešu laikā pēc a) apakšpunkta trešajā daļā minētās publicēšanas dienas attiecīgā trešā valsts nav atcēlusi vīzu prasību, Komisija saskaņā ar 4.b. pantu pieņem deleģēto aktu, ar kuru uz laiku aptur II pielikuma piemērošanu uz 12 mēnešu laikposmu minētās trešās valsts pilsoņiem. Deleģētajā aktā nosaka datumu – 90 dienu laikā no tā stāšanās spēkā – kad stājas spēkā II pielikuma piemērošanas apturēšana, ņemot vērā pieejamos resursus dalībvalstu konsulātos, un attiecīgi groza II pielikumu. Minēto grozījumu izdara, blakus attiecīgās trešās valsts nosaukumam iekļaujot zemsvītras piezīmi, kurā norāda, ka atbrīvojums no vīzu prasības attiecībā uz minēto trešo valsti ir apturēts, un precizē minētās apturēšanas laikposmu.

j) ja attiecīgā trešā valsts atceļ vīzu prasību, attiecīgā dalībvalsts par to nekavējoties paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai. Komisija paziņojumu nekavējoties publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

No dienas, kad II pielikuma apturēšana stājas spēkā attiecībā uz attiecīgās trešās valsts pilsoņiem vai kad pret deleģēto aktu ir izteikts iebildums saskaņā ar 4.b panta 5. punktu, beidzas visu saskaņā ar e) apakšpunktu pieņemto īstenošanas aktu darbība attiecībā pret minēto trešo valsti.

Jebkura saskaņā ar e) vai f) apakšpunktu pieņemta īstenošanas akta vai deleģēta akta darbība attiecībā uz attiecīgo trešo valsti beidzas septiņas dienas pēc šā apakšpunkta pirmajā daļā minētās publicēšanas. Ja attiecīgā trešā valsts ir ieviesusi vīzu prasību divu vai vairāk dalībvalstu pilsoņiem, īstenošanas vai deleģēta akta darbība attiecībā uz minēto trešo valsti beidzas septiņas dienas pēc tam, kad publicēts paziņojums par pēdējo dalībvalsti, kuras pilsoņiem attiecīgā trešā valsts piemēroja vīzu prasību. Beidzoties attiecīgā deleģētā akta darbībai, f) apakšpunkta pirmajā daļā minēto zemsvītras piezīmi svītro. Komisija informāciju par minēto darbības beigšanos nekavējoties publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Ja Komisija iesniedz tiesību akta priekšlikumu, kā minēts h) apakšpunktā, šā apakšpunkta pirmajā daļā minēto apturēšanas laikposmu pagarina par sešiem mēnešiem. Attiecīgi groza minētajā daļā norādīto zemsvītras piezīmi.

Ja attiecīgā trešā valsts atceļ vīzu prasību un attiecīgā dalībvalsts par to nav paziņojusi saskaņā ar šā apakšpunkta pirmo daļu, Komisija pēc savas iniciatīvas nekavējoties veic minētajā daļā minēto publicēšanu, un tiek piemērota šā apakšpunkta otrā daļa.;

Neskarot 4. panta piemērošanu, ar deleģēto aktu tiek noteikts, ka minētās apturēšanas laikā attiecīgās trešās valsts pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzai;

b) panta 5. punktu svītro;

g) jebkādu turpmāku paziņojumu, ko saskaņā ar a) apakšpunktu veic cita dalībvalsts attiecībā uz to pašu trešo valsti laikposmā, kad tiek piemēroti pasākumi, kas pieņemti attiecībā uz minēto trešo valsti saskaņā ar e) vai f) apakšpunktu, apvieno ar jau notiekošajām

2) regulā iekļauj šādus pantus:

"1.a pants

1. Atkāpjoties no 1. panta 2. punkta, atbrīvojumu no vīzas prasības attiecībā uz II pielikumā uzskaitītas trešās valsts pilsoņiem saskaņā ar šo pantu uz laiku aptur ārkārtas situācijās kā pēdējo līdzekli.

2. Dalībvalsts var paziņot Komisijai, ja tā sešu mēnešu laikposmā salīdzinājumā ar to pašu laikposmu iepriekšējā gadā vai ar pēdējiem sešiem mēnešiem pirms atbrīvojuma no vīzas prasības īstenošanas II pielikumā uzskaitītas trešās valsts pilsoņiem saskaras ar vienu vai vairākiem šādiem apstākļiem, kuri izraisa ārkārtas situāciju, ko tā pati nespēj atrisināt, proti, būtisku un pēkšņu palielinājumu:

- a) tādu minētās trešās valsts valstu pilsoņu skaitā, par kuriem noskaidro, ka tie bez attiecīgām tiesībām uzturas dalībvalsts teritorijā;
- b) minētās trešās valsts pilsoņu patvēruma pieteikumu skaitā ar zemu atzīšanas līmeni, ja šāds palielinājums rada īpaši spriedzi attiecīgās dalībvalsts patvēruma sistēmai;
- c) tādu noraidīto atpakaļuzņemšanas pieteikumu skaitā, ko dalībvalsts iesniegusi minētajai trešai valstij par tās pašas pilsoņiem.

Salīdzinājums ar sešu mēnešu laikposmu pirms atbrīvojuma no vīzu prasības īstenošanas kā minēts pirmajā daļā ir piemērojams tikai septiņu gadu laikposmā no dienas, kad atbrīvojumu no vīzu prasības īsteno minētās trešās valsts pilsoņiem.

Pirmajā daļā minētajā paziņojumā norāda iemeslus, kas ir tā pamatā, un ietver attiecīgos datus un statistiku, kā arī sīku paskaidrojumu par pagaidu pasākumiem, ko attiecīgā dalībvalsts ir veikusi, lai uzlabotu situāciju. Komisija par šādu paziņojumu nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

3. Komisija pārbauda jebkuru saskaņā ar 2. punktu veikto paziņojumu, ņemot vērā:

- a) vai pastāv jebkādi no 2. punktā minētajiem apstākļiem;
- b) to dalībvalstu skaitu, ko skārusi kāda no 2. punktā minētajām situācijām;
- c) panta 2. punktā minēto palielinājumu vispārīgo ietekmi uz migrācijas situāciju Savienībā, kas izriet no dalībvalstu sniegtajiem datiem;
- d) Eiropas Aģentūras operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām, Eiropas Patvēruma atbalsta biroja vai Eiropas Policijas biroja

(Eiropola) sagatavotos ziņojumus, ja tie ir nepieciešami tādu apstākļu dēļ, kas radušies konkrētajā gadījumā, par kuru dalībvalsts ir paziņojusi;

- e) vispārējo sabiedriskās kārtības un iekšējās drošības jautājumu, apspriežoties ar attiecīgo dalībvalsti.

Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par tās veiktās pārbaudes rezultātiem.

4. Ja Komisija, pamatojoties uz 3. punktā minēto pārbaudi un ņemot vērā sekas, ko atbrīvojuma no vīzu prasības apturēšana rada Savienības un tās dalībvalstu ārējām attiecībām ar attiecīgo trešo valsti un cieši sadarbojoties ar attiecīgo trešo valsti, lai rastu alternatīvu ilgtermiņa risinājumu, izlemj, ka nepieciešama rīcība, tā trīs mēnešos pēc 2. punktā minētā paziņojuma saņemšanas pieņem īstenošanas aktu, ar kuru uz laiku aptur atbrīvojumu no vīzu prasības attiecīgās trešās valsts pilsoņiem uz sešu mēnešu laikposmu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 4.a panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Īstenošanas akta nosaka datumu, kurā atbrīvojuma no vīzu prasības apturēšanai jāstājas spēkā.

Neskarot 4. panta piemērošanu, minētās apturēšanas laikposmos tās trešās dalībvalsts pilsoņiem, uz kuru attiecas īstenošanas akts, jābūt vīzai, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas.

5. Pirms saskaņā ar 4. punktu pieņemta īstenošanas akta darbības beigām Komisija, sadarbojoties ar attiecīgo dalībvalsti, iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Ziņojumam var būt pievienots tiesību akta priekšlikums par šīs regulas grozīšanu, lai pārceltu atsauci uz attiecīgo trešo valsti no II pielikuma uz I pielikumu.

6. Ja Komisija ir iesniegusi tiesību akta priekšlikumu saskaņā ar 5. punktu, tā var pagarināt atbilstoši 4. punktam pieņemtā īstenošanas akta darbības laiku par laikposmu, kas nav ilgāks par 12 mēnešiem. Lēmumu pagarināt īstenošanas akta darbības laiku pieņem saskaņā ar 4.a panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

1.b pants

Komisija līdz 2018. gada 10. janvārim iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, kurā novērtē 1. panta 4. punktā paredzētā savstarpības mehānisma un 1.a pantā paredzētā apturēšanas mehānismu efektivitāti un, ja nepieciešams, iesniedz tiesību akta priekšlikumu par šīs regulas grozīšanu. Eiropas Parlaments un Padome šādu priekšlikumu pieņem saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.";

3) regulas 4. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Dalībvalsts var paredzēt izņēmumus no 1. panta 1. punktā minētās vīzu prasības vai no 1. panta 2. punktā minētā atbrīvojuma no vīzu prasības attiecībā uz:

- a) diplomātisko pasu, dienesta/oficiālo pasu vai īpašo pasu turētājiem;
- b) civilā gaisa transporta un jūras transporta apkalpes locekļiem, kad pilda savus amata pienākumus;
- c) civilās jūras transporta apkalpes locekļiem, kad viņi nokāpj krastā, ja viņiem ir jūrnieka personu apliecinoši dokumenti, kas izsniegti saskaņā ar Starptautiskās darba organizācijas 1958. gada 13. maija konvencija Nr. 108 vai 2003. gada 16. jūnija konvencija Nr. 185 vai Starptautiskās Jūrniecības organizācijas 1965. gada 9. aprīļa konvenciju par starptautiskās jūras satiksmes atvieglošanu;
- d) apkalpes locekļiem un ārkārtas vai glābšanas misiju locekļiem katastrofas vai nelaimes gadījumā;
- e) civilām kuģu apkalpēm, kas kuģo starptautiskos iekšējos ūdeņos;
- f) tādu ceļošanas dokumentu turētājiem, ko starptautiskas starpvaldību organizācijas, kurās vismaz viena dalībvalsts ir locekle, vai citi tiesību subjekti, ko attiecīgā dalībvalsts atzīst par starptautisko tiesību subjektiem, izdevušas minēto organizāciju vai tiesību subjektu ierēdņiem.";

b) panta 2. punktam pievieno šādu apakšpunktu:

"d) neskarot prasības, kas izriet no Strasbūrā 1959. gada 20. aprīlī parakstītā Eiropas Līguma par vīzu atcelšanu bēgļiem, atzītus bēgļus, bezvalstniekus un citas personas, kam nav nevienas valsts pilsonības, kas pastāvīgi uzturas Apvienotajā Karalistē vai Īrijā un kas ir tādu ceļošanas dokumentu turētāji, kuri izdoti Apvienotajā Karalistē vai Īrijā un kurus attiecīgā dalībvalsts atzīst.";

4) iekļauj šādus pantus:

"4.a pants

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 (*) nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

3. Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

4.b pants

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 1. panta 4. punkta f) apakšpunktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2014. gada 9. janvāris. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 1. panta 4. punkta f) apakšpunktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 1. panta 4. punkta f) apakšpunktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja četros mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu lēmumu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp)."

2. pants

Regulas (EK) Nr. 539/2001, kā tā grozīta ar šo regulu, 1.a pantu un jo īpaši tā 2. punkta otrās daļas noteikumus piemēro arī trešām valstīm, attiecībā uz kuru pilsoņiem atbrīvojums no vīzu prasības tika ieviests pirms 2014. gada 9. janvāris.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1290/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173., 183. pantu un 188. panta otro daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Pētniecības un inovācijas pamatprogramma "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) (pamatprogramma "Apvārsnis 2020") ir izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ⁽⁴⁾. Minētā regula ir jāpapildina ar noteikumiem par dalību netiešās darbībās saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un par šādu darbību rezultātu izmantošanu un izplatīšanu.
- (2) Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" būtu jāīsteno, lai tieši palīdzētu radīt industriālo līderību, izaugsmi un nodarbinātību, kā arī iedzīvotāju labklājību Eiropā, un tai būtu jāatspoguļo stratēģiskais redzējums, kas noteikts Komisijas 2010. gada 6. oktobra paziņojumā ar nosaukumu "Stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīva "Inovācijas savienība", kurā Komisija apņemas būtiski vienkāršot dalībnieku piekļuvi.

⁽¹⁾ OV C 318, 20.10.2012., 1. lpp.

⁽²⁾ OV C 181, 21.6.2012., 111. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 21. novembra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta)

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembra), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 104. lpp).

- (3) Pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jāatbalsta tādas Eiropas pētniecības telpas nodrošināšana un darbība, kurā notiek pētnieku, zinātniskās informācijas un tehnoloģiju brīva aprīte, nostiprinot sadarbību gan starp Savienību un tās dalībvalstīm, gan dalībvalstu starpā, jo īpaši piemērojot saskaņotu noteikumu kopumu.

- (4) Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dalības, rezultātu izmantošanas un izplatīšanas noteikumus, kas paredzēti šajā regulā ("noteikumi"), būtu pienācīgi jāatspoguļo Eiropas Parlamenta ieteikumi, kas ietverti tā 2010. gada 11. novembra rezolūcijā par pētniecības pamatprogrammu īstenošanas vienkāršošanu ⁽⁵⁾, un Padomes ieteikumi attiecībā uz pētniecības pamatprogrammu administratīvo un finansiālo prasību vienkāršošanu. Noteikumus būtu jāparedz to vienkāršošanas pasākumu nepārtrauktība, kuri jau tiek īstenoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1982/2006/EK ⁽⁶⁾. Tajos būtu jāņem vērā ieteikumi, kas izteikti ekspertu grupas 2010. gada 12. novembra galīgajā ziņojumā ar nosaukumu "7. pamatprogrammas starpposma novērtējums", un tiem būtu jāturpina mazināt administratīvo slogu dalībniekiem un finansiālo noteikumu sarežģītību, lai veicinātu līdzdalību un mazinātu finanšu kļūdu skaitu. Noteikumus būtu arī pienācīgi jāatspoguļo zinātnieku aprindu paustās bažas un ieteikumi, kas atspoguļoti diskusijās, kuras aizsāktas ar Komisijas 2010. gada 29. aprīļa paziņojumu ar nosaukumu "Pētniecības pamatprogrammu īstenošanas vienkāršošana" un vēlāk pieņemto 2011. gada 9. februāra Zaļo grāmatu ar nosaukumu "No problēmām uz iespējām: virzība uz vienotu stratēģisko satvaru ES pētniecības un inovāciju finansējumam".

- (5) Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma novērtējumā būtu jāietver jaunā finansēšanas modeļa novērtējums, tostarp izvērtējot tā ietekmi uz finansējuma līmeņiem, dalību pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" un tās pievilcību.

- (6) Komisijai vai attiecīgajai finansēšanas struktūrai būtu jānodrošina to, ka uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus publicēšanas laikā visiem potenciālajiem dalībniekiem tiek darītas pieejamas konsultācijas un informācija.

⁽⁵⁾ OV C 74E, 13.3.2012., 34. lpp.

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1982/2006/EK (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007. līdz 2013. gads) (OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp).

(7) Lai nodrošinātu saskaņotību ar citām Savienības finansēšanas programmām, pamatprogramma "Apvārsnis 2020" būtu jāsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012⁽¹⁾, un Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1268/2012⁽²⁾, pienācīgi ņemot vērā pētniecības un inovācijas pasākumu specifiku.

(8) Būtu jānodrošina integrēta pieeja, apvienojot pasākumus, kas paredzēti Septītajā pamatprogrammā pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007.–2013. gads), kas pieņemta ar Lēmumu Nr. 1982/2006/EK, Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammā, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1639/2006/EK⁽³⁾, un ko veic Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 294/2008⁽⁴⁾, lai atvieglotu dalību, radītu saskaņotāku instrumentu kopumu un palielinātu zinātnisko un ekonomisko ietekmi, vienlaikus novēršot dublēšanos un sadrumstalotību. Vajadzētu piemērot vienotus noteikumus, lai nodrošinātu saskaņotu satvaru, kam vajadzētu veicināt dalību programmās, kuras saņem Savienības finansiālo ieguldījumu no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" budžeta, tostarp dalību programmās, ko pārvalda EIT, kopuzņēmumi vai kādas citas struktūras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 187. pantu, un dalību programmās, ko veic dalībvalstis saskaņā ar LESD 185. pantu.

Tomēr būtu jānodrošina rīcības brīvība pieņemt īpašus noteikumus, ja to pamato attiecīgo darbību konkrētās vajadzības. Lai ņemtu vērā saskaņā ar LESD 187. pantu izveidoto struktūru īpašās darbības vajadzības, kas apzinātas attiecīgajā pamataktā, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(9) Darbībās, uz kurām attiecas šīs regulas darbības joma, būtu jāievēro pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti

⁽¹⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības gada budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 (2012. gada 29. oktobris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1639/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu (2007. līdz 2013. gads) (OV L 310, 9.11.2006., 15. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 294/2008 (2008. gada 11. marts) par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta izveidi (OV L 97, 9.4.2008., 1. lpp.).

Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Šādām darbībām vajadzētu būt saskaņā ar visiem juridiskajiem pienākumiem, tostarp starptautiskajām tiesībām un jebkādiem Komisijas lēmumiem, tādiem kā Komisijas 2013. gada 28. jūnija paziņojums⁽⁵⁾, kā arī ar ētikas principiem, kuri ietver izvairīšanos no pētniecības godīguma pārkāpšanas.

(10) Atbilstīgi LESD 180. un 186. pantā noteiktajiem starptautiskās sadarbības mērķiem būtu jāveicina tādu tiesību subjektu dalība, kuri veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, un starptautisku organizāciju dalība. Noteikumu īstenošanai būtu jānotiek saskaņā ar pasākumiem, kas pieņemti atbilstīgi LESD 75. un 215. pantam, un jāatbilst starptautisko tiesību aktiem. Turklāt noteikumu īstenošanā būtu pienācīgi jāņem vērā nosacījumi Savienības subjektu dalībai atbilstīgajās trešo valstu programmās.

(11) Noteikumiem būtu jārada saskaņots, visaptverošs un pārredzams satvars, lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku īstenošanu, ņemot vērā vajadzību visiem dalībniekiem nodrošināt vieglu piekļuvi ar vienkāršotām procedūrām, īpašu uzmanību pievēršot mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). Savienības finansiālo palīdzību varētu nodrošināt dažādos veidos.

(12) Saskaņā ar pārredzamības principu un papildus Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulā (ES) Nr. 1268/2012 norādītajai reklāmas prasībai Komisijai būtu jāpublicē atklāti uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" interneta vietnēs, izmantojot īpašus informācijas kanālus, un būtu jānodrošina to plaša izplatība, tostarp izmantojot valstu kontaktpunktus un pēc pieprasījuma pieejamos formātos, ja tas praktiski iespējams.

(13) Šajā regulā noteiktos atlases un piešķiršanas kritērijus būtu jāpiemēro pārredzami un pamatojoties uz objektīviem un izmērāmiem parametriem, ņemot vērā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārējo mērķi – izveidot labi darbojošos Eiropas pētniecības telpu.

(14) Kopumā laikposmam no pilnīgu priekšlikumu iesniegšanas galīgā datuma līdz dienai, kad tiek parakstīti dotāciju nolīgumi ar pieteikumu iesniedzējiem vai tiem tiek paziņoti dotāciju lēmumi, vajadzētu būt īsākam par Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 paredzēto laikposmu. Pienācīgi pamatotos gadījumos un Eiropas Pētniecības padomes darbībām būtu jāatļauj ilgāks laikposms.

⁽⁵⁾ OV C 205, 19.7.2013., 9. lpp.

- (15) Komisijai būtu jāturpina centieni vienkāršot procedūras, uzlabojot IT sistēmas, piemēram, vēl vairāk paplašinot dalībnieku portālu, kam būtu jākalpo par vienotu datu ievadīšanas punktu no uzaicinājumu iesniegt projektu priekšlikumus publicēšanas līdz pat priekšlikumu iesniegšanai un darbības īstenošanai ar mērķi izveidot vienas pieturas aģentūru. Sistēma var arī kalpot kā atgriezeniskā saite pieteikumu iesniedzējiem par progresu un to pieteikuma izskatīšanas gaitu.
- (16) Konfidenciālu datu un klasificētas informācijas apstrāde būtu jāreglamentē visiem attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, tostarp iestāžu iekšējiem noteikumiem, piemēram, Komisijas Lēmumam 2001/844/EK, EOTK, Euratom ⁽¹⁾, kurā paredzēti noteikumi par Eiropas Savienības klasificētās informācijas drošību.
- (17) Ir jānosaka dalības minimālie nosacījumi gan kā vispārīgs noteikums, gan attiecībā uz darbību specifiku atbilstoši pamatprogrammai "Apvārsnis 2020". Īpaši svarīgi būtu paredzēt noteikumus attiecībā uz dalībnieku skaitu un to uzņēmējdarbības vietu. Ja darbība notiek bez tāda subjekta līdzdalības, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī, būtu jānodrošina 173. un 179. pantā noteikto mērķu sasniegšana.
- (18) Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2001/822/EK ⁽²⁾ aizjūras zemju un teritoriju juridiskas personas ir tiesīgas piedalīties pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", ievērojot konkrētos tajā paredzētos nosacījumus.
- (19) Plānojot laikus uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus un lūgumiem sniegt informāciju, Komisijai, ja iespējams, būtu jāņem vērā parastie atvaļinājumu periodi.
- (20) Nesekmīgu pieteikumu gadījumā Komisijai būtu attiecīgajiem iesniedzējiem būtu jāsniedz sīkāka informācija par to priekšlikumiem.
- (21) Skaidriem un pārredzamiem mehānismiem, saskaņā ar kuriem izstrādā konkrētiem tematiem veltītus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, būtu jānodrošina vienlīdzīgi nosacījumi, jāpalielina pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pievilcība un jāpalielina dalība.
- (22) Komisijai visos pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" aspektos būtu jārikojas saskaņā ar Eiropas labas administratīvās prakses kodeksu, kas izklāstīts pielikumā Komisijas Lēmumam 2000/633/EK, EOTK, Euratom ⁽³⁾.
- (23) Ir lietderīgi paredzēt noteikumus un nosacījumus par Savienības finansējuma nodrošināšanu dalībniekiem darbībās, ko veic saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020". Lai mazinātu esošo finansēšanas noteikumu sarežģītību, būtu jāpieņem vienkāršota izmaksu atmaksāšanas sistēma, kurā vairāk izmanto vienreizējos maksājumus, bāzes likmes un vienības izmaksas.
- (24) Šajā regulā minētās atlīdzināšanas likmes ir noteiktas maksimālā apmērā, lai atbilstu bezpeļņas nosacījumam un līdzfinansēšanas principam, kā arī ļautu dalībniekiem lūgt zemāku likmi. Atlīdzināšanas likmēm principā tomēr vajadzētu būt 100 % vai 70 % apmērā.
- (25) Klasificējot pētniecību tehnoloģiju jomā, produktu izstrādi un demonstrāciju pasākumus, būtu jāņem vērā ESAO tehnoloģiskās gatavības līmeņa (TGL) definīcijas.
- (26) Konkrētas problēmas pētniecības un inovācijas jomā būtu jārisina ar jaunām finansēšanas formām – godalgām, iepirkumu pirmskomercializācijas posmā, inovatīvu risinājumu publisko iepirkumu, MVU instrumentu un "Ātrais ceļš uz inovāciju" darbībām, kurām ir vajadzīgi īpaši noteikumi.
- (27) Lai nodrošinātu vienādus noteikumus visiem uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" paredzētais finansējums būtu jāveido saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, lai nodrošinātu publisko izdevumu efektivitāti un novērstu tirgus kropļojumus, tādus kā privātā finansējuma izstumšana, neie- darbīgu tirgus struktūru veidošana vai neefektīvu firmu saglabāšana. Būtu jāparūpējas par to, lai inovācijas pasākumu finansējums neradītu konkurences kropļojumus un nenovestu pie iejaukšanās tirgū bez pietiekama iemesla.
- (28) Būtu jāaizsargā Savienības finanšu intereses, veicot samērīgus pasākumus visā izdevumu ciklā, nodrošinot pietiekamu līdzsvaru starp uzticēšanos un kontroli.
- (29) Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 noteikumiem būtu jānodrošina pamats tam, lai tiktu plašāk akceptēta saņēmēju parasti izmantotā izmaksu uzskaites prakse.

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2001/844/EK, EOTK, Euratom (2001. gada 29. novembris), ar ko groza tās iekšējo reglamentu (OV L 317, 3.12.2001.).

⁽²⁾ Komisijas Lēmums 2000/633/EK, EOTK, Euratom (2000. gada 17. oktobris), ar kuru groza tās reglamentu (OV L 267, 20.10.2000, 63. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Lēmums 2000/633/EK, EOTK, Euratom (2000. gada 17. oktobris), ar kuru groza tās reglamentu (OV L 267, 20.10.2000, 63. lpp.).

- (30) Dalībnieku garantiju fonds, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1906/2006⁽¹⁾ un ko pārvalda Komisija, ir sevi apliecinājis kā svarīgu aizsardzības mehānismu, kas sedz ar tām summām saistītos riskus, kuras ir parādā un nav samaksājuši saistības neizpildījušie dalībnieki. Tādēļ būtu jānodibina jauns dalībnieku Garantiju fonds ("Fonds"). Lai panāktu dalībnieku riska efektīvāku pārvaldību un labāku aptvērumu, Fondam būtu jāaptver darbības saskaņā ar programmu, kas izveidota ar Lēmumu Nr. 1982/2006/EK, saskaņā ar programmu, kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2006/970/Euratom⁽²⁾, saskaņā ar programmu, kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2012/93/Euratom⁽³⁾, kā arī darbībām saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1314/2013⁽⁴⁾. Fonds nebūtu jāattiecinā uz programmām, ko pārvalda iestādes, kas nav Savienības finansēšanas struktūras.
- (31) Lai vairotu pārredzamību, būtu jāpublicē to ekspertu vārdi, kuri ir palīdzējuši Komisijai vai attiecīgām finansēšanas struktūrām piemērot šo regulu. Ja vārda publikācija apdraudētu eksperta drošību vai cieņu vai nepamatoti pārkāptu viņa privātumu, Komisijai vai finansēšanas struktūrām vajadzētu būt iespējai atturēties no šādu vārdu publicēšanas.
- (32) Personu dati, kas attiecas uz ekspertiem, būtu jāapstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001⁽⁵⁾.
- (33) Būtu jāpieņem noteikumi par rezultātu izmantošanu un izplatīšanu, lai nodrošinātu, ka dalībnieki pienācīgi aizsargā, izmanto un izplata šos rezultātus, un lai paredzētu iespēju noteikt izmantošanas papildu nosacījumus Eiropas stratēģiskajās interesēs. Dalībniekiem, kuri ir saņēmuši Savienības finansējumu un ar šāda finansējuma palīdzību gūtos rezultātus gatavojas izmantot galvenokārt trešās valstīs, kas nav saistītas ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", būtu jānorāda, kādā veidā Savienības finansējums veicinās Eiropas vispārējo konkurētspēju (savstarpējības princips), kā paredzēts dotāciju nolīgumā.
- (34) Gadījumā, ja pastāv iespēja, ka pētniecības rezultātā tiks izstrādātas jaunas medicīnas tehnoloģijas (piemēram, zāles, vakcīnas un ārstnieciskā diagnostika), būtu jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka rezultātus vajadzības gadījumā nekavējoties izmanto un izplata.
- (35) Lai arī pastāvošie Savienības parāda un kapitāla finanšu instrumenti pētniecībai, attīstībai, inovācijai un izaugsmei ir sekmīgi, piekļuve riska finansējumam joprojām ir būtisks jautājums, jo īpaši inovatīviem MVU. Lai tos varētu izmantot visefektīvāk, parāda un kapitāla finanšu instrumentus būtu jāatļauj kombinēt vienu ar otru un ar dotācijām, ko finansē konkrēti no Savienības budžeta, tostarp saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020". Turklāt Komisijai jānodrošina saskaņā ar Lēmumu Nr. 1982/2006/EK izveidotā riska dalīšanas finanšu mehānisma (RDFM) nepārtrauktība un saskaņā ar Lēmumu Nr. 1639/2006/EK izveidotā Straujas izaugsmes un inovatīvu MVU mehānisma (GIF1) agrīnās stadijas daļa to nākamajos parāda un kapitāla finanšu instrumentos saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", attiecīgi "Savienības aizņēmumu un garantiju pakalpojums pētniecībai un inovācijai" un "Savienības pašu kapitāla instrumenti pētniecībai un inovācijai". Šajā ziņā no ieņēmumiem un atmaksājumiem, ko rada kāds no minētajiem finanšu instrumentiem, tiešs labums būtu jāgūst finanšu instrumentiem, kuri izveidoti saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020".
- (36) Komisijai būtu jānodrošina pietiekama papildināmība starp MVU instrumentu saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un finanšu instrumentiem saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un programmu COSME, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1287/2013⁽⁶⁾, kā arī ar shēmām un instrumentiem, kas izveidoti kopīgi ar dalībvalstīm, piemēram, kopīgo programmu Eurostars⁽⁷⁾.
- (37) Juridiskās noteiktības un skaidrības labad Regula (EK) Nr. 1906/2006 būtu jāatceļ,
- (¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1906/2006 (2006. gada 18. decembris), ar ko paredz noteikumus uzņēmumu, pētniecības centru un universitāšu līdzdalībai Septītās pamatprogrammas darbības un pētījumu rezultātu izplatīšanai (2007.–2013. gads) (OV L 391, 30.12.2006., 1. lpp.).
- (²) Padomes Lēmums 2006/970/Euratom (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas (Euratom) Septīto pamatprogrammu pētniecības un mācību darbībām kodolenerģijas jomā (2007. līdz 2011. gads) (OV L 400, 30.12.2006., 60. lpp.).
- (³) Padomes Lēmums 2012/93/Euratom (2011. gada 19. decembris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammu kodolpētniecības un mācību pasākumiem (2012.–2013. gads) (OV L 47, 18.2.2012., 25. lpp.).
- (⁴) Padomes Regula (Euratom) Nr. 1314/2013 (2013. gada 17. decembra) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2014.–2018. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 948. lpp.).
- (⁵) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).
- (⁶) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1287/2013 (2013. gada 11. decembra), ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (COSME) (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 33. lpp.).
- (⁷) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 743/2008/EK (2008. gada 9. jūlijs) par Kopienas dalību vairāku dalībvalstu īstenotā pētniecības un attīstības programmā, kuras mērķis ir atbalstīt pētniecībā un attīstībā iesaistītos mazos un vidējos uzņēmumus (OV L 201, 30.7.2008., 58. lpp.).

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

IEVADA NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šajā regulā izklāstīti noteikumi par dalību netiešajās darbībās, kas tiek veiktas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1291/2013, tostarp par dalību netiešajās darbībās, ko finansē finansēšanas struktūras saskaņā ar minētās regulas 9. panta 2. punktu.

Šajā regulā izklāstīti arī noteikumi, kas reglamentē rezultātu izmantošanu un izplatīšanu.

2. Ievērojot šajā regulā paredzētos īpašos noteikumus, piemēro attiecīgos noteikumus, kas izklāstīti Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulā (ES) Nr. 1268/2012.

3. Regula (EK) Nr. 294/2008 vai jebkurš pamataktis, ar kuru budžeta izpildes uzdevumi tiek uzticēti finansēšanas struktūrai saskaņā ar LESD 185. pantu, var paredzēt noteikumus, kas pieļauj atkāpes no šajā regulā paredzētajiem noteikumiem. Lai ņemtu vērā saskaņā ar LESD 187. pantu izveidoto finansēšanas struktūru īpašās darbības vajadzības, kas apzinātas attiecīgajā pamataktā, Komisija saskaņā ar -56. pantu attiecībā uz tām ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus par:

- a) nosacījumiem dalībai uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, kurus izdevušas finansēšanas struktūras, kas izveidotas aeronautikas jomā, lai samazinātu 9. panta 1. punktā noteikto dalībnieku minimālo skaitu;
- b) tiesībām saņemt finansējumu, kā izklāstīts 10. pantā, ļaujot finansēšanas struktūrām, kuras izveidotas uz bioloģiskiem resursiem balstītas rūpniecības jomā un inovatīvu zāļu jomā, ierobežot tiesības saņemt finansējumu, ietverot vienīgi konkrētus dalībnieku tipus;
- c) noteikumiem, ar ko reglamentē rezultātu izmantošanu un izplatīšanu, ļaujot finansēšanas struktūrām, kuras izveidotas inovatīvu zāļu jomā:

i) paplašināt iespējas nodot un licencēt rezultātus un iepriekš uzkrātās zināšanas saistītiem subjektiem, pircējiem un visām darba turpinātājām struktūrām saskaņā ar dotāciju nolīgumu un bez 44. panta 1. un 2. punktā minēto citu dalībnieku piekrišanas;

ii) atļaut konkrētus nolīgumus par tiesībām piekļūt iepriekš uzkrātajām zināšanām rezultātu izstrāde komercializācijas nolūkos vai pašu rezultātu komercializācijai (tiešā izmantošana), kā minēts 48. panta 2.–4. punktā;

iii) papildināt noteikumus, ieviešot noteikumus par īpašumtiesībām un piekļuvi datiem, zināšanām un informācijai, kas neietilpst darbības mērķos un kas nav vajadzīgas 41. panta 2. punktā un 45.–48. pantā minētās darbības īstenošanai un izmantošanai;

iv) paplašināt noteikumus par izmantošanu, ietverot citus iemeslus bez darbības īstenošanas (pētniecības nolūkos) vai rezultātu izstrādei komercializācijas nolūkos vai pašu rezultātu komercializācijai (tiešā izmantošana), kā minēts 48. pantā;

v) izklāstīt konkrētus kritērijus apakšlicencēšanas atļaušanai no viena dalībnieka citam dalībniekam tās pašas darbības ietvaros, kā minēts 46. panta 2. punktā;

vi) ievērojot 24. panta 2. punktā minētā konsorcijs nolīgumā definētos nosacījumus, paplašināt dalībnieku, to saistīto subjektu un trešo personu kā licenciātu piekļuves tiesības rezultātiem vai iepriekš uzkrātajām zināšanām citos nolūkos, nevis lai īstenotu darbību (pētniecības nolūkos), saskaņā ar pienācīgiem nosacījumiem, tostarp finanšu nosacījumiem, vai rezultātu izstrādei komercializācijas nolūkos vai pašu rezultātu komercializācijai (tiešā izmantošana), kā minēts 46.–48. pantā;

vii) piekļuves tiesībām tiešai izmantošanai paredzēt nosacījumu, ka pastāv nolīgums starp attiecīgajiem dalībniekiem, kā minēts 48. pantā;

viii) izplatīšanu ar zinātniskas publikācijas starpniecību darīt brīvprātīgu atvērtas piekļuves veidā, kā minēts 43. panta 2. punktā;

d) darbību finansēšanu, atļaujot finansēšanas struktūrām elektronisko komponentu un sistēmu jomā piemērot citas atmaksas likmes, nevis tās, kas noteiktas 28. panta 3. punktā, gadījumos, kad viena vai vairākas dalībvalstis kopīgi finansē dalībnieku vai darbību.

Finansēšanas struktūra, kas nav kāda no šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajām un kurai uzticēti budžeta izpildes uzdevumi saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) vai ii) punktu, var piemērot noteikumus, kas pieļauj atkāpes no šajā regulā paredzētajiem noteikumiem, ja ir saņemta Komisijas piekrišana un ja tas vajadzīgs minētās struktūras īpašo darbību dēļ.

4. Šī regula nav piemērojama tiešajām darbībām, ko veic Kopīgais pētniecības centrs (JRC).

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "piekļuves tiesības" ir tiesības izmantot rezultātus vai iepriekš uzkrātas zināšanas atbilstoši noteikumiem un nosacījumiem, kas paredzēti saskaņā ar šo regulu;
- 2) "saistīts subjekts" ir jebkurš tiesību subjekts, kas ir dalībnieka tiešā vai netiešā kontrolē vai tādā pašā tiešā vai netiešā kontrolē kā dalībnieks, vai kas tieši vai netieši kontrolē dalībnieku. Kontrole var izpausties kādā no formām, kas izklāstītas 8. panta 2. punktā;
- 3) "asociētā valsts" ir trešā valsts, kas ir noslēgusi starptautisku nolīgumu ar Savienību, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 7. pantā;
- 4) "iepriekš uzkrātas zināšanas" ir jebkuri dati, zinātība vai informācija jebkādā formā vai veidā, materiālā vai nemateriālā veidā, tostarp jebkuras tiesības, piemēram, intelektuālā īpašuma tiesības, kas ir i) dalībnieku rīcībā pirms to iesaistīšanās darbībā, kas ii) nepieciešamas, lai veiktu darbību vai lai izmantotu minētās darbības rezultātus; un ko iii) dalībnieki ir identificējuši saskaņā ar 45. pantu;
- 5) "pamataakts" ir Savienības iestāžu pieņemts tiesību akts regulas, direktīvas vai lēmuma veidā LESD 288. panta nozīmē, kas veido darbības juridisko pamatu;
- 6) "inovācijas pasākums" ir pasākums, kas galvenokārt ietver darbības ar konkrētu mērķi izstrādāt plānus un pasākumus vai projektus jauniem, izmainītiem vai uzlabotiem produktiem, procesiem vai pakalpojumiem. Šādā nolūkā to skaitā var būt prototipu izstrāde, testēšana, demonstrēšana, izmēģināšana, plaša mēroga produktu apstiprināšana un pavairošana tirgum;
- 7) "koordinācijas un atbalsta darbība" ir darbība, kas sastāv galvenokārt no papildpasākumiem, tādiem kā standartizācija, izplatīšana, izpratnes vairošana un paziņošana, tīklu

veidošana, koordinācijas vai atbalsta pakalpojumi, politikas dialogi un savstarpējas mācības un pētījumi, tostarp projektēšanas pētījumi jaunām infrastruktūrām, un tās var ietvert arī papildu sakaru veidošanas un koordinēšanas pasākumus starp programmām dažādās valstīs;

- 8) "izplatīšana" ir rezultātu publiskošana ar jebkādiem atbilstošiem līdzekļiem (izņemot publiskošanu, kas izriet no rezultātu aizsardzības vai izmantošanas), tostarp izmantojot zinātnisku publikāciju jebkurā plašsaziņas līdzeklī;
- 9) "izmantošana" ir rezultātu izmantošana turpmākos pētniecības pasākumos, kas nav attiecīgajā darbībā ietvertie pētniecības pasākumi, vai produkta vai procesa izstrādē, izveidē un laišanā tirgū vai pakalpojuma izveidē un sniegšanā, vai arī standartizācijas darbībās;
- 10) "taisnīgi un saprātīgi noteikumi" ir atbilstoši noteikumi, tostarp iespējami finansiāli nosacījumi vai noteikumi par izmantošanu bez autoratlīdzības, ņemot vērā ar lūgumu piekļuvei saistītos konkrētos apstākļus, piemēram, rezultātu vai iepriekš uzkrātu zināšanu, kam tiek lūgta piekļuve, faktisko vai potenciālo vērtību un/vai paredzētās izmantošanas apjomu, ilgumu vai citus raksturlielumus;
- 11) "finansēšanas struktūra" ir iestāde vai struktūra, izņemot Komisiju, kā minēts Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā, kam Komisija uzticējusi budžeta izpildes uzdevumus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 9. panta 2. punktu;
- 12) "starptautiska Eiropas interešu organizācija" ir starptautiska organizācija, kuras locekļu lielākā daļa ir dalībvalstis vai asociētās valstis un kuras galvenais mērķis ir veicināt sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā Eiropā;
- 13) "tiesību subjekts" ir jebkura fiziska persona vai jebkura juridiska persona, kas izveidota atbilstoši valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un atzīta par atbilstīgu minētajiem aktiem, un kam ir tiesībspēja, un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības un kam var būt saistoši pienākumi;
- 14) "bezpeļņas tiesību subjekts" ir tiesību subjekts, kura mērķis saskaņā ar statūtiem nav gūt peļņu, vai kuram ir juridisks vai statūtos paredzēts pienākums nepārdaļīt peļņu akcionāriem vai individuāliem dalībniekiem;

- 15) "dalībnieks" ir jebkurš tiesību subjekts, kas veic darbību vai darbības daļu atbilstoši Regulai (ES) Nr. 1291/2013 un kam ir tiesības un pienākumi attiecībā pret Savienību vai citu finansēšanas struktūru saskaņā ar šo regulu;
- 16) "programmas kopfonda darbība" ir darbība, ko finansē, izmantojot dotāciju, kuras galvenais nolūks ir papildināt atsevišķus uzaicinājumus vai programmas, ko finansē subjekti, kas nav Savienības finansēšanas struktūras un kas pārvalda pētniecības un inovācijas programmas. Programmas kopfonda darbība var ietvert arī papildu sakaru veidošanas un koordinēšanas pasākumus starp programmām dažādās valstīs;
- 17) "iepirkums pirmskomercializācijas posmā" ir tādu pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums, kuri ietver riska/ieguvumu dalīšanu atbilstoši tirgus nosacījumiem un konkurētspējīgu attīstību pa posmiem, ja pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums ir skaidri nošķirts no gatavo izstrādājumu izmantošanas komerciālos apjomos;
- 18) "inovatīvu risinājumu publiskais iepirkums" ir iepirkums, kurā līgumslēdzēja iestāde rīkojas kā sākuma klients attiecībā uz inovatīvām precēm vai pakalpojumiem, kas vēl nav pieejami plašā komerciālā mērogā, un var ietvert atbilstības pārbaudi;
- 19) "rezultāti" ir jebkuri materiāli vai nemateriāli darbības rezultāti, piemēram, dati, zināšanas vai informācija, kas tiek radīta darbībā, jebkādā formā vai veidā, neatkarīgi no tā, vai tos var aizsargāt, kā arī jebkuras tiem piesaistītas tiesības, tostarp intelektuālā īpašuma tiesības;
- 20) "MVU" ir mikrouzņēmumi, mazi un vidēji uzņēmumi, kā noteikts Komisijas lēmumā 2003/361/EK ⁽¹⁾.
- 21) "darba programma" ir Komisijas pieņemtais dokuments īpašās programmas īstenošanai saskaņā ar Padomes Lēmuma 2013/743/ES ⁽²⁾ 5. pantu;
- 22) "darba plāns" ir Komisijas darba programmai līdzīgs dokuments, ko pieņem finansēšanas struktūras, kurām uzticēts izpildīt daļu no pamatprogrammas "Apvārnis 2020" saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 9. panta 2. punktu.

⁽¹⁾ Komisijas lēmums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2013/743/ES (2013. gada 11. decembris) ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno Pētniecības un inovāciju pamatprogrammu "Apvārnis 2020" (2014.–2020. gads) (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 965. lpp.).

2. Šajā regulā subjektu, kam saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem nav tiesībspējas, uzskata par pielīdzināmu tiesību subjektam ar noteikumu, ka ievēroti Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 131. panta 2. punktā un Regulas (ES) Nr. 1268/2012 198. pantā paredzētie nosacījumi.

3. Šajā regulā dotāciju saņēmēji netiek uzskatīti par finansēšanas struktūrām.

3. pants

Konfidencialitāte

Ievērojot nosacījumus, kas paredzēti īstenošanas nolīgumos, lēmumos vai līgumos, jebkurus datus, zināšanas un informāciju, ko saistībā ar darbību paziņo kā konfidencialus, uzskata par konfidencialiem, pienācīgi ņemot vērā Savienības tiesību aktus attiecībā uz klasificētas informācijas aizsardzību un piekļuvi tai.

4. pants

Informācija, kas jādara pieejama

1. Neskarot 3. pantu, Komisija pēc pieprasījuma dara pieejamu Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām, jebkurai dalībvalstij vai asociētai valstij visu tās rīcībā esošo noderīgo informāciju par tāda dalībnieka rezultātiem, kas ir iegūti darbībā, kura saņēmusi Savienības finansējumu, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi divi nosacījumi:

a) attiecīgā informācija attiecas uz valsts sektora iestādi;

b) dalībnieki nav norādījuši pamatots un pietiekamus iemeslus, kāpēc attiecīgā informācija nav sniedzama.

Darbībās, ko veic atbilstoši konkrētajam mērķim "Droša sabiedrība – Eiropas un tās iedzīvotāju brīvības un drošības aizsargāšana", Komisija, pamatojoties uz lūgumu, Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām vai dalībvalstu valsts iestādēm dara pieejamu visu tās rīcībā esošo noderīgo informāciju par tāda dalībnieka rezultātiem, kas ir iegūti darbībā, kura ir saņēmusi Savienības finansējumu. Komisija informē dalībnieku par šādu informācijas sniegšanu. Ja kāda dalībvalsts vai Savienības iestāde, struktūra, birojs vai aģentūra pieprasa informāciju, Komisija par šādu informācijas sniegšanu informē arī visas dalībvalstis.

2. Informācijas sniegšanu atbilstoši 1. punktam neuzskata par Komisijas vai dalībnieku tiesību vai pienākumu tālāknodošanu saņēmējam. Tomēr saņēmējs ievēro jebkuras šādas informācijas konfidencialitāti, izņemot, ja tā kļūst publiska vai to publiski pieejamu dara dalībnieki, vai ja tā ir paziņota Komisijai bez konfidencialitātes ierobežojumiem. Attiecībā uz klasificētu informāciju piemēro Komisijas noteikumus par drošību.

5. pants

Konsultācijas un informācija potenciālajiem dalībniekiem

Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulu (ES) Nr. 1268/12 Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra nodrošina, ka laikā, kad tiek publicēts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus, visiem iespējamiem dalībniekiem tiek darītas pieejamas pietiekamas konsultācijas un informācija, jo īpaši piemērojamais dotāciju nolīguma paraugs.

II SADAĻA

DALĪBAS NOTEIKUMI

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

6. pants

Finansējuma veidi

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 10. pantu finansējumu var piešķirt vienā vai vairākos no veidiem, kas paredzēti Regulā (ES) Nr. 966/2012, jo īpaši kā dotācijas, godalgas, iepirkumu vai finanšu instrumentus.

7. pants

Tiesību subjekti, kas var piedalīties darbībās

1. Darbībā var piedalīties ikviens tiesību subjekts neatkarīgi no tās uzņēmējdarbības vietas vai starptautiska organizācija ar noteikumu, ka ir izpildīti šajā regulā paredzētie nosacījumi, kā arī visi nosacījumi, kas paredzēti atbilstošajā darba programmā vai darba plānā.

2. Attiecīgā darba programma var ierobežot tādu tiesību subjektu dalību pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" vai tās daļās, kuri veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, ja Komisija nosacījumus par dalībvalstu tiesību subjektu vai to saistīto subjektu, kuri veic uzņēmējdarbību trešā valstī, piedalīšanos konkrētās trešās valsts pētniecības un inovācijas programmās uzskata par kaitējošiem Savienības interesēm.

3. Attiecīgā darba programma vai darba plāns var liegt dalību subjektiem, kas nespēj sniegt pietiekamas drošības garantijas, tostarp attiecībā uz personāla drošības pielaidi, ja tas ir pamatots ar drošības apsvērumiem.

4. JRC var piedalīties darbībās ar tādām pašām tiesībām un pienākumiem kā tiesību subjekts, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī.

8. pants

Neatkarība

1. Divus tiesību subjektus uzskata par savstarpēji neatkarīgiem, ja neviens no tiem nav pakļauts tiešai vai netiešai otra subjekta kontrolei, vai arī tai pašai tiešai vai netiešai kontrolei, kam pakļauts otrs subjekts.

2. Šā panta 1. punkta nolūkā kontrole konkrēti var izpausties šādi:

a) tiešā vai netiešā veidā turot īpašumā vairāk nekā 50 % no attiecīgā tiesību subjekta izlaistā pamatkapitāla nominālvērtības vai pārvaldot šā subjekta dalībnieku vai asociēto partneru balsstiesību vairākumu;

b) tiešā vai netiešā veidā faktiski vai juridiski pārvaldot attiecīgā tiesību subjekta lēmumu pieņemšanas pilnvaras.

3. Šā panta 1. punkta nolūkā par kontroles attiecībām neuzskata šādas attiecības starp tiesību subjektiem:

a) tā pati atklāta ieguldījumu sabiedrība, ieguldītājinstitūcija vai riska kapitāla sabiedrība tieši vai netieši pārvalda vairāk nekā 50 % no izlaistā pamatkapitāla nominālvērtības vai dalībnieku vai asociēto partneru balsstiesību vairākumu;

b) attiecīgie tiesību subjekti ir tās pašas sabiedriskās iestādes īpašumā vai pārraudzībā.

II NODAĻA

Dotācijas

I I e d a ļ a

Piešķiršanas procedūra

9. pants

Dalības nosacījumi

1. Ievēro vismaz šādus minimālos nosacījumus:

a) darbībā piedalās vismaz trīs tiesību subjekti;

b) katrs no trim tiesību subjektiem veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī vai asociētā valstī; un

c) b) apakšpunktā minētie trīs tiesību subjekti ir savstarpēji neatkarīgi 8. panta nozīmē.

2. Šā panta 1. punkta nolūkā, ja viens no dalībniekiem ir JRC vai starptautiska Eiropas interešu organizācija, vai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem izveidots subjekts, to uzskata par tādu, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī vai asociētā valstī, izņemot jebkuru dalībvalsti vai asociētu valsti, kurā uzņēmējdarbību veic cits dalībnieks, kas piedalās tajā pašā darbībā.

3. Atkāpjoties no 1. punkta, minimālais nosacījums ir viena tāda tiesību subjekta dalība, kurš veic uzņēmējdarbību dalībvalstī vai asociētā valstī:

- a) attiecībā uz Eiropas Pētniecības padomes (ERC) progresīvās pētniecības darbībām;
- b) MVU instrumentu, ja darbībai ir skaidri izteikta pievienotā Eiropas vērtība;
- c) programmas kopfonda darbībām, kā arī
- d) pamatotos gadījumos, kas paredzēti darba programmā vai darba plānā.

4. Atkāpjoties no 1. punkta, attiecībā uz koordinācijas un atbalsta darbībām un apmācības un mobilitātes darbībām obligāts nosacījums ir viena tiesību subjekta dalība.

5. Ja tas ir piemēroti un pienācīgi pamatoti, darba programmās vai darba plānos var paredzēt papildu nosacījumus atbilstoši konkrētām politikas prasībām vai darbības veidam un mērķiem, iekļaujot cita starpā nosacījumus attiecībā uz dalībnieku skaitu, dalībnieka veidu un uzņēmējdarbības vietu.

10. pants

Tiesības saņemt finansējumu

1. Tiesības saņemt finansējumu no Savienības ir šādiem dalībniekiem:

- a) tiesību subjektam, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī vai asociētā valstī vai kas izveidots saskaņā ar Savienības tiesību aktiem;
- b) starptautiskai Eiropas interešu organizācijai;
- c) tiesību subjektam, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kura noteikta darba programmā.

2. Ja darbībā piedalās starptautiska organizācija vai tiesību subjekts, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, un neviens no tiem nav tiesīgs saņemt finansējumu saskaņā ar 1. punktu, Savienības finansējumu var piešķirt, ar noteikumu, ka ir izpildīts vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

- a) dalība tiek uzskatīta par būtiski nepieciešamu Komisijas vai attiecīgās finansēšanas struktūras darbības veikšanai;
- b) šāds finansējums ir paredzēts divpusējā zinātnes un tehnoloģiju nolīgumā vai kādā citā nolīgumā, kas noslēgts starp Savienību un starptautisko organizāciju vai – tādu tiesību

subjektu gadījumā, kuri veic uzņēmējdarbību trešās valstīs – valstī, kurā attiecīgais tiesību subjekts veic uzņēmējdarbību.

11. pants

Uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus

1. Uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus izsludina saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulu (ES) Nr. 1268/12, jo īpaši ņemot vērā vajadzību nodrošināt pārredzamību un nediskrimināciju un nodrošināt pienācīgu elastību pētniecības un inovācijas nozaru daudzveidīgajai būtībai.

2. Izņēmuma kārtā un neskarot pārējos gadījumus, kas paredzēti Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulā (ES) Nr. 1268/2012, uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus neizsludina par koordinācijas un atbalsta darbībām un programmas kopfonda darbībām, kas jāveic darba programmās vai darba plānos norādītiem tiesību subjektiem, ar noteikumu, ka uz darbību neattiecas uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus darbības joma.

3. Saskaņā ar attiecīgajiem Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulas (ES) Nr. 1268/2012 noteikumiem paredz pietiekamus laikposmus priekšlikumu sagatavošanai, laikus paziņo par gaidāmiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, publicējot darba programmu, un paredz pienācīgu laikposmu no uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus publicēšanas līdz priekšlikuma iesniegšanas beigu termiņam.

12. pants

Kopīgi uzaicinājumi ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām

1. Uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus var izdot kopīgi ar trešām valstīm vai to zinātnes un tehnoloģiju organizācijām un aģentūrām vai ar starptautiskām organizācijām, lai kopīgi finansētu darbības prioritārās kopīgu interešu un paredzama savstarpēja ieguvuma jomās, ja pastāv skaidra pievienotā vērtība Savienībai. Priekšlikumus izvērtē un atlasa kopīgās izvērtēšanas un atlases procedūrās, par kurām jāvienojas. Šādas novērtēšanas un atlases procedūras nodrošina atbilstību Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 VI sadaļā noteiktajiem principiem, un tajās iesaistās proporcionāla katras puses ieceltu neatkarīgu ekspertu grupa.

2. Juridiskas personas, kas saņem finansējumu no Savienības, noslēdz dotāciju nolīgumu ar Savienību vai attiecīgo finansēšanas struktūru. Tādā dotāciju nolīgumā iekļauj tā darba aprakstu, kas jāveic minētajiem dalībniekiem un tiesību subjektiem no iesaistītajām trešām valstīm.

3. Tiesību subjekti, kas saņem Savienības finansējumu, noslēdz koordinācijas nolīgumu ar iesaistītajiem tiesību subjektiem, kas saņem finansējumu no attiecīgajām trešām valstīm vai starptautiskajām organizācijām.

13. pants

Priekšlikumi

1. Priekšlikumos iekļauj rezultātu izmantošanas un izplatīšanas plāna projektu, ja tas ir paredzēts darba programmā vai darba plānā.

2. Jebkurā priekšlikumā, kas attiecas uz cilvēka embriju cilmes šūnu pētniecību, ir attiecīgi jāiekļauj sīka informācija par licencēšanas un kontroles pasākumiem, ko veiks attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes, kā arī sīka informācija par ētiskajiem apstiprinājumiem, kas tiks sniegti. Cilvēka embrija cilmes šūnu pētniecības jomā uz iestādēm, organizācijām un pētniekiem attiecas stingra licencēšana un kontrole atbilstīgi attiecīgās dalībvalsts tiesiskajam regulējumam.

3. No novērtēšanas, atlases vai piešķiršanas procedūrām jebkurā laikā var izslēgt priekšlikumu, kas ir pretrunā ētikas principiem vai jebkādiem piemērojamiem tiesību aktiem vai kas neatbilst nosacījumiem, kuri izklāstīti Lēmumā Nr. 743/ES, darba programmā vai darba plānā, vai uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus.

4. Kad tas ir būtiski un norādīts darba programmā vai darba plānā, priekšlikumā paskaidro, kādā veidā un kādā apmērā ir būtiska plānotā projekta satura analīze no dzimumu līdztiesības aspekta.

14. pants

Ētikas izvērtēšana

1. Komisija sistemātiski veic to priekšlikumu ētikas izvērtēšanu, kuri rada ar ētiku saistītus jautājumus. Minētajā izvērtēšanā pārbauda ētikas principu un tiesību aktu ievērošanu un – attiecībā uz pētniecību, ko veic ārpus Savienības, – to, vai tāda pati pētniecība būtu bijusi atļauta kādā dalībvalstī.

2. Komisija ētikas izvērtēšanas procesu dara pēc iespējas pārredzamāku un nodrošina, ka to veic laikus, ja iespējams, izvairoties no dokumentu atkārtotas iesniegšanas.

15. pants

Atlases un piešķiršanas kritēriji

1. Iesniegtos priekšlikumus vērtē pēc šādiem piešķiršanas kritērijiem:

a) izcilība;

b) ietekme;

c) īstenošanas kvalitāte un efektivitāte.

2. Vienīgo 1. punkta a) apakšpunktā minēto kritēriju piemēro priekšlikumiem par ERC progresīvās pētniecības darbībām.

3. Priekšlikumos inovācijas pasākumiem lielāku prioritāti var piešķirt 1. punkta b) apakšpunktā minētajam kritērijam.

4. Darba programmā vai darba plānā iekļauj sīkāku informāciju par 1. punktā noteikto piešķiršanas kritēriju piemērošanu un norāda svērumus un sliekšņa vērtības.

5. Komisija ņem vērā iespēju īstenot divu posmu iesniegšanas procedūru, kas paredzēta Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulā (ES) Nr. 1268/2012, ja tas ir piemēroti un atbilst uzaicinājuma iesniegt priekšlikumu mērķiem.

6. Priekšlikumus sarindo pēc novērtēšanas rezultātiem. Atlasi veic, pamatojoties uz minēto sarindojumu.

7. Novērtēšanu veic neatkarīgi eksperti.

8. Šīs regulas 11. panta 2. punktā minētā tiesību subjekta gadījumā vai citos pienācīgi pamatos ārkārtas gadījumos novērtēšanu var veikt, atkāpjoties no 7. punkta paredzētā veida. Katrā šādas novērtēšanas gadījumā Komisija sniedz dalībvalstīm sīki izklāstītu informāciju par izmantoto novērtēšanas procedūru un tās iznākumu.

9. Ja prasītais Savienības finansējums darbībai ir EUR 500 000 vai lielāks, Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra, izmantojot līdzekļus, kas atbilst valsts tiesību aktiem, iepriekš pārbauda tikai koordinatoru finansiālās iespējas. Turklāt, ja, ņemot vērā pieejamo informāciju, ir iemesls apšaubīt koordinatora vai citu dalībnieku finansiālās iespējas, Komisija un attiecīgā finansēšanas struktūra pārbauda to finansiālās iespējas

10. Finansiālās iespējas nepārbauda ne tiem tiesību subjektiem, kuru dzīvotspēju garantē dalībvalsts vai asociēta valsts, ne augstākās un vidējās izglītības iestādēm.

11. Finansiālās iespējas var garantēt jebkurš cits tiesību subjekts, kura finansiālās iespējas savukārt pārbauda saskaņā ar 9. punktu.

16. pants

Novērtējuma pārskatīšanas procedūra

1. Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra nodrošina pārredzamu novērtējuma pārskatīšanas procedūru attiecībā uz tiem pieteikumu iesniedzējiem, kuri uzskata, ka to priekšlikumu novērtējums nav veikts saskaņā ar procedūrām, kas izklāstītas šajā regulā, attiecīgajā darba programmā, darba plānā vai uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus.

2. Pārskatīšanas pieprasījums attiecas uz konkrētu priekšlikumu, un priekšlikuma koordinators to iesniedz 30 dienu laikā no dienas, kad Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra informē koordinatoru par novērtējuma rezultātiem.

3. Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra atbild par 2. punktā minētā pieprasījuma izskatīšanu. Šādu izskatīšanu attiecina tikai uz novērtējuma procesuālajiem aspektiem, nevis uz priekšlikuma būtību.

4. Novērtējuma pārskatīšanas komiteja, kas sastāv no Komisijas vai attiecīgās finansēšanas struktūras darbiniekiem, sniedz atzinumu par novērtēšanas procesa procesuālajiem aspektiem. To vada Komisijas vai attiecīgās finansēšanas struktūras ierēdnis no cita dienesta, nevis tā, kas ir atbildīgs par uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Komisija var ieteikt vienu no šādām darbībām:

a) atkārtoti izvērtēt priekšlikumu – to veic galvenokārt tādi vērtētāji, kuri nav iesaistīti iepriekšējā izvērtēšanā;

b) apstiprināt sākotnējo novērtējumu.

5. Pamatojoties uz 4. punktā minēto ieteikumu, Komisija vai attiecīgā finansēšanas iestāde pieņem lēmumu un paziņo to priekšlikuma koordinatoram. Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra šādu lēmumu pieņem, lieki nekavējoties.

6. Pārskatīšanas procedūra nekavē to priekšlikumu atlases procedūru, uz kuriem neattiecas pārskatīšanas pieprasījumi.

7. Pārskatīšanas procedūra neliedz īstenot citas darbības, ko dalībnieks var veikt saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

17. pants

Informācijas pieprasīšana un sūdzības

1. Komisija nodrošina, ka dalībniekiem ir izstrādāta procedūra, lai tie var pieprasīt informāciju vai iesniegt sūdzības saistībā ar savu piedalīšanos pamatprogrammā "Apvārsnis 2020".

2. Komisija nodrošina, ka informācija par to, kā reģistrēt bažas, jautājumus vai sūdzības, ir darīta pieejama visiem dalībniekiem un publicēta tiešsaistē.

18. pants

Dotāciju nolīgums

1. Saskaņā ar šo regulu Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādā dotāciju nolīgumu paraugus starp Komisiju vai

attiecīgo finansēšanas struktūru un dalībniekiem. Ja dotāciju nolīguma paraugā vajadzīgi būtiski grozījumi, Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm to attiecīgi pārskata.

2. Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra noslēdz dotāciju nolīgumu ar dalībniekiem. Subjekta izslēgšanu vai nomaiņu pirms dotāciju nolīguma parakstīšanas pienācīgi pamato.

3. Dotāciju nolīgumā nosaka dalībnieku un vai nu Komisijas, vai arī attiecīgās finansēšanas struktūras tiesības un pienākumus saskaņā ar šo regulu. Tajā arī nosaka to tiesību subjektu tiesības un pienākumus, kuri kļūst par dalībniekiem darbības īstenošanas laikā, kā arī konsorcijs koordinators pienākumus un uzdevumus.

4. Pamatojoties uz prasībām darba programmā vai darba plānā, dotāciju nolīgumā var noteikt dalībnieku tiesības un pienākumus attiecībā uz piekļuves tiesībām, izmantošanu un izplatīšanu papildus tiesībām un pienākumiem, kas noteikti šajā regulā.

5. Dotāciju nolīgumā attiecīgā gadījumā un pēc iespējas atspoguļo vispārējos principus, kas noteikti Komisijas ieteikumā par Eiropas Pētnieku hartu un Uzvedības kodeksu pētnieku pieņemšanai darbā, pētniecības godīguma principus, Komisijas ieteikumu par intelektuālā īpašuma pārvaldību zināšanu nodošanas darbībās, Rīcības kodeksu universitātēm un citām sabiedriskām pētniecības iestādēm, kā arī dzimumu līdztiesības principu, kas izklāstīts 16. pantā Regulā (ES) Nr. 1291/2013.

6. Attiecīgā gadījumā dotāciju nolīgumā ietver noteikumus, kas nodrošina ētikas principu ievērošanu, tostarp paredz neatkarīgas ētikas padomes izveidi un Komisijas tiesības īstenot ētikas izvērtēšanu, kuru veic neatkarīgi eksperti.

7. Pienācīgi pamatotos gadījumos īpašas dotācijas par darbībām var veidot daļu no partnerības pamatlīguma saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulu (ES) Nr. 1268/2012.

19. pants

Dotāciju lēmumi

Attiecīgos un pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 121. panta 1. punktu vai attiecīgā finansēšanas struktūra var paziņot dotāciju lēmumus, nevis parakstīt dotāciju nolīgumus. Tādā gadījumā pēc analogijas piemēro šīs regulas noteikumus, kas attiecas uz dotāciju nolīgumiem.

20. pants

Piešķiršanas termiņš

1. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 128. panta 2. punktu uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus norāda plānoto datumu, līdz kuram visus pieteikumu iesniedzējus informē par to pieteikumu novērtējuma rezultātiem, un indikatīvu datumu, kad tiks parakstīti dotāciju nolīgumi vai paziņoti dotāciju lēmumi.

2. Šā panta 1. punktā minētos datumus balsta uz šādiem laikposmiem:

- a) visu pieteikumu iesniedzēju informēšanai par to pieteikumu zinātniskas novērtēšanas rezultātiem maksimālā laikposmā pieci mēneši no pēdējās dienas, kad var iesniegt pilnīgus priekšlikumus;
- b) dotāciju nolīgumu parakstīšanai ar pieteikumu iesniedzējiem vai to informēšanai par dotāciju lēmumiem maksimāla laikposmā trīs mēneši no dienas, kad informēti sekmīgie pieteikuma iesniedzēji.

3. Šā panta 2. punktā minētos laikposmus var pagarināt ERC darbībām un ārkārtējos, pienācīgi pamatotos gadījumos, jo īpaši sarežģītu darbību gadījumā, ja ir liels priekšlikumu skaits vai ja to lūdz pieteikumu iesniedzēji.

4. Dalībniekiem dod pietiekami daudz laika iesniegt informāciju un dokumentus, kas vajadzīgi dotāciju nolīguma parakstīšanai. Komisija pieņem lēmumus un lūdz informāciju iespējami savlaicīgi. Ja iespējams, izvairās no atkārtotas dokumentu iesniegšanas.

21. pants

Samaksas termiņš

Dalībniekiem maksā savlaicīgi un saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012. Tiklīdz ir veikts maksājums koordinatoram, Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra to paziņo dalībniekiem.

22. pants

Droša elektroniskā sistēma

Visu saraksti ar dalībniekiem, tostarp dotāciju nolīgumu slēgšanu, paziņošanu par dotāciju lēmumiem un visiem grozījumiem tajos, var veikt ar elektroniskas apmaiņas sistēmas starpniecību, kuru izveidojusi Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1268/2012 179. pantā.

II Iedaļa

Īstenošana

23. pants

Darbību īstenošana

1. Dalībnieki īsteno darbības atbilstoši visiem nosacījumiem un saistībām, kas izklāstītas šajā regulā, Regulā (ES) Nr. 966/2012, Regulā (ES) Nr. 1268/2012, Lēmumā 2013/743/ES, darba programmā vai darba plānā, uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus un dotāciju nolīgumā.

2. Dalībnieki neuzņemas saistības, kas nav saderīgas ar šo regulu vai dotāciju nolīgumu. Ja dalībnieks neizpilda savus pienākumus attiecībā uz darbības tehnisko īstenošanu, pārējie darbinieki izpilda pienākumus bez Savienības papildu finansējuma, ja vien Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra tos skaidri neatbrīvo no šāda pienākuma. Gadījumā, ja dalībnieks neievēro savas saistības, Komisija saskaņā ar 39. panta 3. punkta a) apakšpunktu var pārskaitīt attiecīgo parādsommu no 38. pantā minētā Dalībnieku garantiju fonda darbības koordinatoram. Katra dalībnieka finansiālā atbildība ir ierobežota līdz tā parādam, ievērojot ar Dalībnieku garantiju fondu saistītos noteikumus. Dalībnieki nodrošina, lai Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra būtu laikus informēta par jebkuru notikumu, kas varētu būtiski ietekmēt darbības īstenošanu vai Savienības intereses.

3. Dalībnieki īsteno darbību un veic visus vajadzīgos un pamatotos pasākumus šajā nolūkā. To rīcībā ir atbilstoši resursi, kas vajadzīgi darbības īstenošanai. Ja tas nepieciešams darbības īstenošanai, dalībnieki var pieaicināt trešās personas, tostarp apakšuzņēmējus, lai īstenotu ar darbību saistīto darbu, vai var izmantot resursus, ko nodrošina trešās personas, izmantojot ieguldījumu natūrā atbilstoši dotāciju nolīgumā paredzētajiem nosacījumiem. Dalībnieks ir atbildīgs pret Komisiju vai attiecīgo finansēšanas struktūru un pret pārējiem dalībniekiem par veikto darbu.

4. Apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas tiesības konkrētu darbības elementu izpildei drīkst piešķirt tikai dotāciju nolīgumā noteiktajos gadījumos un pienācīgi pamatotos gadījumos, ko nevarēja skaidri paredzēt dotāciju nolīguma spēkā stāšanās brīdī.

5. Trešās personas, kas nav apakšuzņēmēji, var īstenot ar darbību saistīto darbu saskaņā ar dotāciju nolīgumā minētajiem nosacījumiem. Trešo personu un tās veicamo darbu norāda dotāciju nolīgumā.

Izmaksas, kas rodas šādām trešām personām, var uzskatīt par attiecināmām, ja trešā persona atbilst visiem no šiem nosacījumiem:

- a) tā būtu tiesīga saņemt finansējumu, ja tā būtu dalībnieks;

b) tā ir saistīts subjekts vai tai ir juridiska saikne ar dalībnieku, kas norāda uz sadarbību, kura nav ierobežota tikai ar attiecīgo darbību;

c) tā ir norādīta dotāciju nolīgumā;

d) tā ievēro noteikumus, kas ir piemērojami dalībniekam atbilstoši dotāciju nolīgumam attiecībā uz izmaksu atbilstību un izdevumu kontroli.

e) tā akceptē solidarū atbildību ar dalībnieku par Savienības ieguldījumu atbilstoši summai, par kuru trešā persona ir paziņojusi, ja to prasa Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra.

6. Trešās personas var arī nodrošināt resursu pieejamību dalībniekam, sniedzot ieguldījumu natūrā darbības īstenošanā. Par izmaksām, kas trešām personām radušās saistībā ar šādu ieguldījumu, kurš tiek sniegts bez maksas, ir tiesības saņemt finansējumu, ar noteikumu, ka tās atbilst dotāciju nolīgumā paredzētajiem nosacījumiem.

7. Darbība var ietvert finansiālu atbalstu trešām personām saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulā (ES) Nr. 1268/2012. Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 137. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētās summas var pārsniegt, ja tas vajadzīgs darbības mērķu sasniegšanai.

8. Darbībā, ko veic dalībnieki, kuri ir līgumslēdzējas iestādes Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK⁽¹⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18/EK⁽²⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/81/EK⁽³⁾ nozīmē, var ietvert vai par galveno mērķi var izvirzīt iepirkumu pirmskomercializācijas posmā un inovatīvu risinājumu iepirkumu, ja tas ir paredzēts darba programmā vai darba plānā un ir vajadzīgs tā īstenošanai. Tādā gadījumā dalībnieku īstenotajām iepirkuma procedūrām piemēro noteikumus, kas izklāstīti šīs regulas 51. panta 2., 4. un 5. punktā.

9. Dalībnieki ievēro to valstu tiesību aktus, noteikumus un ētikas normas, kurās darbība tiks īstenota. Attiecīgā gadījumā

dalībnieki pirms darbības uzsākšanas prasa apstiprinājumu no attiecīgajām valsts vai vietējām ētikas komitejām.

10. Darbu, kurā izmanto dzīvniekus, veic saskaņā ar LESD 13. pantu un ievērojot prasību aizstāt, samazināt un pilnveidot dzīvnieku izmantošanu zinātniskiem mērķiem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/63/ES par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību⁽⁴⁾.

24. pants

Konsorcijs

1. Jebkura tāda konsorcijs dalībnieki, kas vēlas piedalīties darbībā, ieceļ vienu dalībnieku no sava vidus par koordinatoru, ko norāda dotāciju nolīgumā. Koordinators ir galvenais kontaktpunkts starp konsorcijs dalībniekiem attiecībā ar Komisiju vai attiecīgo finansēšanas struktūru, izņemot gadījumus, kad dotācijas nolīgumā norādīts citādi vai ja tas nepilda savus pienākumus saskaņā ar dotāciju nolīgumu.

2. Tāda konsorcijs dalībnieki, kas piedalās darbībā, noslēdz iekšēju nolīgumu ("konsorcijs nolīgums"), kurā nosaka to tiesības un pienākumus attiecībā uz darbības īstenošanu saskaņā ar dotāciju nolīgumu, izņemot pienācīgi pamatotos gadījumos, kas paredzēti darba programmā vai darba plānā, vai uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus. Komisija publicē norādes par galvenajiem jautājumiem, ko dalībnieki var iekļaut konsorcijs nolīgumos.

3. Konsorcijs nolīgumā var cita starpā paredzēt šādus nosacījumus:

a) konsorcijs iekšējo organizāciju;

b) Savienības finansējuma sadalījumu;

c) izplatīšanas noteikumus, izmantošanas un piekļuves tiesības, kas papildina šīs regulas III sadaļas I nodaļas un dotāciju nolīguma noteikumus;

d) iekšējo strīdu izšķiršanas kārtību;

e) atbildību, kompensāciju un konfidencialitātes nolīgumus starp dalībniekiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV L 134, 30.4.2004, 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 30.4.2004, 114. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 20.8.2009, 76. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/63/ES (2010. gada 22. septembris) par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 276, 20.10.2010, 33. lpp.).

Konsorcijs dalībnieki konsorcijs ietvaros var noslēgt jebkādas nolīgumus, kas pēc to ieskatiem ir atbilstoši, ciktāl šie nolīgumi nav pretrunā ar dotāciju nolīgumu vai šo regulu.

4. Konsorcijs var ierosināt iekļaut vai izslēgt dalībnieku vai nomainīt koordinatoru saskaņā ar atbilstošiem dotāciju nolīguma noteikumiem ar noteikumu, ka izmaiņas atbilst dalības nosacījumiem, nerada nelabvēlīgu ietekmi uz darbības īstenošanu un nav pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam.

III I e d a ļ a

Dotāciju veidi un finansēšanas noteikumi

25. pants

Dotāciju veidi

Dotācijas var piešķirt jebkurā no veidiem, kas paredzēti Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 123. pantā, ņemot vērā darbības mērķus.

26. pants

Izmaksu atbilstība

1. Noteikumi par izmaksu atbilstību ir definēti Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 126. pantā. Izmaksas, kas saskaņā ar darbību radušās trešām personām, var atzīt par atbilstīgām saskaņā ar šīs regulas un dotāciju nolīguma noteikumiem.

2. Neatbilstīgas izmaksas ir tās, kas neatbilst 1. punktā minētajiem noteikumiem, it īpaši – rezerves iespējamiem turpmākiem zaudējumiem vai maksājumiem, zaudējumi no valūtas konvertācijas, ar kapitāla peļņu saistītas izmaksas, izmaksas, kas atļūdzinātas saistībā ar citu Savienības darbību vai programmu, parādi un parādu apkalpošanas izdevumi, kā arī pārmērīgi vai neapdomāti izdevumi.

27. pants

Tiešās atbilstīgās personāla izmaksas

1. Neskarot 26. pantā minētos nosacījumus, tiešās atbilstīgās personāla izmaksas ietver tikai algas un sociālā nodrošinājuma iemaksas un citas izmaksas, kas iekļautas darbībai norīkotā personāla atalgojumam saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai darba līgumu.

2. Neskarot 26. pantā minētos nosacījumus, papildalgojumu darbībai norīkotajam dalībnieku bezpeļņas tiesību subjektu personālam, tostarp maksājumus saskaņā ar papildlīgumiem neatkarīgi no to būtības, arī var uzskatīt par tiešām atbilstīgām personāla izmaksām līdz summai, kas noteikta 3. punktā, ja tie atbilst šādiem papildnosacījumiem:

a) tā ir daļa no parastās dalībnieka atlīdzības shēmas, un tiek konsekventi maksāta, kad vien ir nepieciešams tāda paša veida darbs vai zināšanas;

b) kritēriji, ko izmanto papildmaksājumu aprēķinam, ir objektīvi, un dalībnieks tos piemēro vispārīgi neatkarīgi no izmantotā finansējuma avota.

3. Papildalgojums var būt atbilstīgs līdz EUR 8 000 gadā vienai personai. Personai, kas strādā ne tikai vienīgi saistībā ar darbību, piemēro stundas likmes ierobežojumu. Stundas likmes ierobežojumu aprēķina, izdalot EUR 8 000 ar gada produktīvo darba stundu skaitu, kas aprēķināts saskaņā ar 31. pantu.

28. pants

Darbības finansēšana

1. Finansējums darbībai nepārsniedz kopējās atbilstīgās izmaksas, no kurām atskaitīti darbības ieņēmumi.

2. Par darbības ieņēmumiem uzskata:

a) resursus, kuru pieejamību dalībniekiem nodrošinājušas trešās personas, izmantojot finanšu pārvedumus vai ieguldījumus natūrā bez maksas, kuru vērtību dalībnieks deklarējis kā atbilstīgās izmaksas, ar noteikumu, ka trešās personas tos ieguldījušas konkrēti izmantošanai darbībā;

b) darbības radītus ienākumus, izņemot ienākumus, kas gūti no darbības rezultātu izmantošanas;

c) ienākumus, kas gūti, pārdodot aktīvus, kuri iegādāti saskaņā ar dotāciju nolīgumu, un kā vērtība nepārsniedz izmaksas, kuras dalībnieks sākotnēji norādījis kā darbības izmaksas.

3. Attiecībā uz visām finansētajām darbībām piemēro vienotu atbilstīgo izmaksu atlīdzināšanas likmi par katru darbību. Maksimālo likmi nosaka darba programmā vai darba plānā.

4. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dotācija var sasniegt ne vairāk kā 100 % no kopējām atbilstīgajām izmaksām, neskarot kopfinansēšanas principu.

5. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dotācija ir ierobežota līdz maksimāli 70 % no kopējām atbilstīgajām izmaksām inovācijas pasākumiem un programmas kopfonda darbībām.

Atkāpjoties no 3. punkta, pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dotācija attiecībā uz inovācijas darbībām var sasniegt līdz 100 % no kopējām atbilstīgajām izmaksām bezpeļņas tiesību subjektiem, neskarot kopfinansēšanas principu.

6. Šajā pantā noteiktās atmaksas likmes piemēro arī attiecībā uz darbībām, kurām pilnībā vai par kādu to daļu tiek noteiktas vienotas likmes, vienības vai vienreizēja maksājuma finansējums.

29. pants

Netiešās izmaksas

1. Netiešās atbilstīgās izmaksas nosaka pēc vienotas likmes, kas ir 25 % no kopējām tiešajām atbilstīgajām izmaksām, izņemot tiešās atbilstīgās izmaksas saistībā ar apakšuzņēmumu līgumu slēgšanu un izmaksas saistībā ar resursiem, ko nodrošinājušas trešās personas un kas netiek izmantoti atbalsta saņēmēja telpās, kā arī finansiālu atbalstu trešām personām.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, netiešās izmaksas var deklarēt kā vienreizēju maksājumu vai vienības izmaksas, ja tas ir paredzēts darba programmā vai darba plānā.

30. pants

Finansējuma līmeņu izvērtējums

Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma novērtējumā iekļauj ietekmes izvērtējumu dažādiem elementiem, kuri ieviesti ar jaunajiem finansējuma līmeņiem, kas noteikti šīs regulas 27., 28. un 29. pantā, lai izvērtētu, vai jaunā pieeja nav radījusi nevēlamas situācijas, kas negatīvi ietekmē pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pievilcīgumu.

31. pants

Gada produktīvais darba laiks

1. Atbilstīgās personāla izmaksas attiecas tikai uz faktisko darba laiku, ko nostrādājušas personas, kuras tieši veic darbu saskaņā ar darbību. Pierādījumus par faktiskajām nostrādātajām darba stundām iesniedz dalībnieks, parasti izmantojot laika reģistrācijas sistēmu.

2. Par personām, kas strādā tikai darbības vajadzībām, laika reģistrācija netiek prasīta. Šādos gadījumos dalībnieks paraksta deklarāciju, kas apliecina, ka attiecīgā persona ir strādājusi vienīgi darbības vajadzībām.

3. Dotāciju nolīgumā iekļauj:

- a) prasību minimumu attiecībā uz laika reģistrācijas sistēmu;
- b) iespēju izvēlēties starp fiksētu gada produktīvo darba stundu skaitu un metodi, kā aprēķināt gada produktīvo darba stundu

skaitu, kas izmantojams personāla stundas likmju aprēķinam, ņemot vērā dalībnieka parasti izmantoto uzskaites praksi.

32. pants

MVU īpašnieki un fiziskas personas, kas nesaņem algu

MVU īpašnieki, kas nesaņem algu, un citas fiziskas personas, kas nesaņem algu, var deklarēt personāla izmaksas, pamatojoties uz vienības izmaksām.

33. pants

Vienības izmaksas

1. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 124. pantu Komisija var noteikt metodes vienības izmaksu noteikšanai, pamatojoties uz:

- a) statistikas datiem vai tamlīdzīgiem objektīviem līdzekļiem;
- b) revidējamiem dalībnieka vēsturiskiem datiem.

2. Tiešās atbilstīgās personāla izmaksas var finansēt, pamatojoties uz vienības izmaksām, kas noteiktas saskaņā ar dalībnieka parasti izmantoto izmaksu uzskaites praksi, ar noteikumu, ka tās atbilst šādam kritēriju kopumam:

- a) tās ir aprēķinātas, pamatojoties uz kopējām faktiskajām personāla izmaksām, kas iegrāmatotas dalībnieka vispārējos pārskatos un ko dalībnieks var pielāgot, pamatojoties uz budžetā iekļautiem vai aplēstiem elementiem saskaņā ar Komisijas paredzētiem nosacījumiem;
- b) tās atbilst 26. un 27. pantam;
- c) tās nodrošina atbilstību prasībai par peļņas negūšanu un izmaksu divkāršas finansēšanas novēršanu;
- d) tās ir aprēķinātas, pienācīgi ņemot vērā 31. pantu.

34. pants

Atzinums par finanšu pārskatiem

Atzinums par finanšu pārskatiem aptver dotācijas kopējo summu, ko pieprasa dalībnieks saskaņā ar faktisko izmaksu atmaksas formu un 33. panta 2. punktā minēto vienības izmaksu formu, izņemot summas, kas deklarētas, pamatojoties uz vienreizējiem maksājumiem, bāzes likmēm un vienības izmaksām, kas nav tās, kas noteiktas atbilstoši dalībnieka parastajai izmaksu uzskaites praksei. Atzinumu par finanšu pārskatiem iesniedz tikai tad, ja brīdī, kad pieprasa dotācijas atlikuma izmaksu, minētā summa ir vismaz EUR 325 000.

35. pants

Atzinums par metodoloģiju

1. Dalībnieki, kas aprēķina un pieprasa segt tiešās personāla izmaksas, pamatojoties uz vienības izmaksām saskaņā ar 33. panta 2. punktu, var iesniegt Komisijai atzinumu par metodoloģiju. Minētā metodoloģija atbilst 33. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem un dotāciju nolīguma prasībām.

2. Ja Komisija atzīst metodikas apliecinājumu, tas ir derīgs visām darbībām, kas finansētas atbilstoši Regulai (ES) Nr. 1291/2013, un dalībnieks aprēķina un deklarē izmaksas, pamatojoties uz šādu metodoloģiju. Kad Komisija ir atzinusi metodikas apliecinājumu, tā nedrīkst sistēmiskas vai periodiski atkārtoto kļūdas pamatot ar pieņemto metodoloģiju.

36. pants

Revidenti, kas sniedz atzinumus

1. Šās regulas 34. un 35. pantā minētos atzinumus par finanšu pārskatiem un metodiku sniedz neatkarīgs revidents, kas ir kvalificēts veikt likumā paredzētās grāmatvedības dokumentu revīzijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK⁽¹⁾ vai tamlīdzīgiem valsts noteikumiem, vai kompetents un neatkarīgs valsts ierēdnis, kuram attiecīgās valsts iestādes ir devušas tiesībspēju revidēt dalībnieku un kurš nav bijis iesaistīts finanšu pārskatu sagatavošanā.

2. Pēc Komisijas, Revīzijas palātas vai Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) pieprasījuma revidents, kurš sniedz atzinumu par finanšu pārskatiem un metodiku, piešķir piekļuvi apliecinājumiem dokumentiem un revīzijas darba dokumentiem, pamatojoties uz kuriem izsniegts atzinums par finanšu pārskatiem vai metodoloģiju.

37. pants

Kumulatīvā finansēšana

Darbībai, kam piešķirta dotācija no Savienības budžeta, var arī piešķirt dotāciju, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1291/2013, ar noteikumu, ka ar dotācijām netiek segtas vienas un tās pašas izmaksu pozīcijas.

IV Iedaļa

Garantijas

38. pants

Dalībnieku garantiju fonds

1. Ar šo tiek izveidots Dalībnieku garantiju fonds ("Fonds"), kas sedz risku, kurš saistīts ar to summu neatgūšanu, kuras

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/43/EK (2006. gada 17. maijs), ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK (OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp.).

maksājamas Savienībai to darbību ietvaros, ko ar dotācijām finansē Komisija atbilstīgi Lēmumam Nr. 1982/2006/EK un Komisija vai Savienības finansēšanas struktūras pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem. Fonds aizstāj ar Regulu (EK) Nr. 1906/2006 izveidoto Dalībnieku garantiju fondu un turpina tā darbu.

2. Fondu vada saskaņā ar 39. pantu. Fonda radītos finanšu procentus pieskaita Fondam un izmanto vienīgi 39. panta 3. punktā noteiktajiem mērķiem.

3. Ja ar procentiem nepietiek, lai segtu 39. panta 3. punktā izklāstīto darbību izmaksas, Fonds neiejaucas, un Komisija vai attiecīgā Savienības finansēšanas struktūra jebkuras nesamaksātās summas atgūst tieši no dalībniekiem vai trešām personām.

4. Fondu uzskata par pietiekamu garantiju saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012. No dalībniekiem nedrīkst pieņemt un tiem nedrīkst piemērot papildu garantiju vai nodrošinājumu, izņemot šā panta 3. punktā izklāstīto gadījumu.

5. Dalībnieki, kas atbilstoši pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" piedalās darbībās, kuru risku sedz Fonds, veic iemaksu, kas ir 5 % no Savienības finansējuma darbībai. Darbības beigās Fondā ieguldīto summu atmaksā dalībniekiem ar koordinatora starpniecību.

6. Šā panta 5. punktā minētās dalībnieku iemaksas likmi Fondā var samazināt, pamatojoties uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma novērtējumu.

39. pants

Fonda darbība

1. Fondu pārvalda Savienība, ko pārstāv Komisija, kura darbojas kā izpildītājs dalībnieku vārdā saskaņā ar dotāciju nolīgumā paredzētajiem nosacījumiem.

Komisija var pārvaldīt Fondu tieši vai uzticēt Fonda finanšu pārvaldību Eiropas Investīciju bankai vai atbilstoši finanšu iestādei ("depozītbanka"). Depozītbanka pārvalda Fondu saskaņā ar Komisijas norādījumiem.

2. Dalībnieku ieguldījumu Fondā var kompensēt no sākotnējā priekšfinansējuma, un to var iemaksāt Fondā dalībnieku vārdā.

3. Ja dalībnieks ir parādā summas Savienībai, Komisija, neskarot sodus, kas var tikt piemēroti dalībniekam, kurš nepilda savas saistības, var veikt kādu no šādām darbībām:

a) tieši pārskaitīt vai pieprasīt depozītbankai tieši pārskaitīt attiecīgo parādsommu no Fonda darbības koordinatoram. Tādu pārskaitījumu izdara pēc saistību nepildītāja dalībnieka dalības izbeigšanas vai atsaukšanas, ja darbība joprojām notiek un ja atlikušie dalībnieki piekrīt to īstenot atbilstoši tādiem pašiem mērķiem. No Fonda pārskaitītās summas uzskata par Savienības finansējumu;

b) faktiski piedzīt minēto summu no Fonda.

Komisija izsniedz piedziņas rīkojumu pret attiecīgo dalībnieku vai trešo personu Fonda labā. Komisija šajā saistībā var pieņemt lēmumu par piedziņu saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

4. Piedzītās summas veido ieņēmumus, kas Fondam piešķirti Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 21. panta 4. punkta nozīmē. Kad ir piešķirtas visas dotācijas, kuru risku sedz Fonds, visas atlikušās summas piedzen Komisija un iekļauj Savienības budžetā atbilstīgi likumdevējas iestādes lēmumiem.

III NODAĻA

Eksperti

40. pants

Neatkarīgu ekspertu iecelšana

1. Komisija un – attiecīgā gadījumā – finansēšanas struktūras var iecelt neatkarīgus ekspertus priekšlikumu novērtēšanai saskaņā ar 15. pantu vai konsultāciju vai palīdzības sniegšanai šādos jautājumos:

a) priekšlikumu novērtēšana;

b) to darbību īstenošanas uzraudzība, kuras veic saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1291/2013, kā arī iepriekšējo pētniecības un/vai inovācijas programmu īstenošanas uzraudzība;

c) Savienības pētniecības un inovācijas politikas vai programmu, tostarp pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", īstenošana, kā arī Eiropas pētniecības telpas izveide un darbība;

d) pētniecības un inovācijas programmu novērtēšana;

e) Savienības pētniecības un inovācijas politikas izstrāde, tostarp nākotnes programmu sagatavošana.

2. Neatkarīgus ekspertus izvēlas, ņemot vērā viņu prasmju, pieredzes un zināšanu atbilstību uzticētajiem uzdevumiem. Ja neatkarīgiem ekspertiem jāstrādā ar klasificētu informāciju, iecelšanai nepieciešama attiecīgās pakāpes drošības pielāde.

Lai izveidotu kandidātu datubāzi, neatkarīgus ekspertus izraugās un atlasa, izsludinot fiziskām personām adresētus uzaicinājumus iesniegt pieteikumus un uzaicinājumus attiecīgām organizācijām, piemēram, pētniecības aģentūrām, pētniecības iestādēm, universitātēm, standartizācijas organizācijām, pilsoniskās sabiedrības organizācijām vai uzņēmumiem.

Ja to uzskata par lietderīgu un pienācīgi pamatotos gadījumos, Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra pārredzamā veidā izraugās jebkādu tādu individuālu ekspertu ar atbilstošām prasēm, kurš nav iekļauta datubāzē.

Ieceļot neatkarīgus ekspertus, Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra veic pienācīgus pasākumus, lai panāktu ekspertu grupu un izvērtēšanas komisiju līdzsvarotu sastāvu no dažādu prasmju, pieredzes, zināšanu, ģeogrāfiskās pārstāvības un dzimumu viedokļa, ņemot vērā situāciju darbības jomā. Atbilstīgos gadījumos cenšas panākt arī privātā un publiskā sektora līdzsvaru.

Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra var prasīt padomdevējas struktūras padomu neatkarīgu ekspertu iecelšanai. Attiecībā uz Eiropas Pētniecības padomes pirmrindas pētījumu darbībām Komisija ekspertus iecel, pamatojoties uz Eiropas Pētniecības padomes Zinātniskās padomes priekšlikumu.

3. Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra nodrošina, ka eksperts, kas nonācis interešu konfliktā saistībā ar jautājumu, par kuru tiek prasīts eksperta atzinums, nevērtē konkrēto jautājumu, nekonsultē par to vai nesniedz palīdzību saistībā ar to.

4. Visu saraksti ar neatkarīgiem ekspertiem, tostarp to iecelšanā līgumu slēgšanu un jebkādu grozījumu izdarīšanu tajos, var veikt ar elektronisku apmaiņas sistēmu starpniecību, kuras izveidojusi Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1268/2012 287. panta 4. punktā.

5. To ekspertu vārdus, kuri iecelti privātpersonas statusā un kuri ir palīdzējuši Komisijai vai finansēšanas struktūrām Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un Lēmuma 2013/743/ES īstenošanā, līdz ar to ekspertīzes jomu vismaz reizi gadā publicē Komisijas vai attiecīgās finansēšanas struktūras tīmekļa vietnē. Šādu informāciju apkopo, apstrādā un publicē saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001.

III SADAĻA

NOTEIKUMI, KAS REGLAMENTĒ REZULTĀTU IZMANTOŠANU UN IZPLATĪŠANU

I NODAĻA

Dotācijas

I daļa

Rezultāti

41. pants

Īpašumtiesības uz rezultātiem

1. Īpašumtiesības uz rezultātiem pieder dalībniekam, kurš tos radījis.

2. Ja kādas darbības dalībnieki ir kopīgi radījuši rezultātus un ja to attiecīgo ieguldījumu kopīgajos rezultātos nav iespējams noskaidrot vai ja šādus kopīgus rezultātus nav iespējams sadalīt attiecīgu intelektuālo īpašumtiesību aizsardzības pieteikumam, ieguvei vai uzturēšanai spēkā, tiem ir kopīgas īpašumtiesības uz šādiem rezultātiem. Kopīpašnieki noslēdz nolīgumu par attiecīgo kopīgo īpašumtiesību sadalījumu un izmantošanas nosacījumiem atbilstoši to pienākumiem saskaņā ar dotāciju nolīgumu. Kopīpašnieki var vienoties nesaglabāt kopīgas īpašumtiesības, bet vienoties par alternatīvu režīmu, *inter alia*, nododot savas īpašumtiesību daļas vienam īpašniekam, pārējiem dalībniekiem saglabājot piekļuves tiesības, kad ir radīti rezultāti.

Ja kopīgajā īpašumtiesību nolīgumā nav paredzēts citādi, katrs kopīpašnieks ir tiesīgs piešķirt neekskluzīvas licences trešām personām kopīgā īpašumā esošo rezultātu izmantošanai bez tiesībām piešķirt apakšlicences, ievērojot šādus nosacījumus:

- a) par to iepriekš brīdina pārējos kopīpašniekus;
- b) pārējiem kopīpašniekiem piešķir taisnīgu un pamatotu kompensāciju.

3. Ja darbiniekiem vai jebkurai personai, kas strādā dalībnieka labā, ir tiesības pieprasīt īpašumtiesības uz radītajiem rezultātiem, attiecīgais dalībnieks nodrošina, ka šādas tiesības var īstenot atbilstoši pienākumiem, ko paredz dotāciju nolīgums.

42. pants

Rezultātu aizsardzība

1. Ja rezultātus var izmantot komerciāliem vai rūpnieciskiem mērķiem vai ja var pamatoti prognozēt, ka tos tādējādi varēs izmantot, dalībnieks, kam pieder minētie rezultāti, izvērtē iespēju tos aizsargāt. Dalībniekam, ja tas ir iespējams, ir saprātīgi un pamatoti, ņemot vērā apstākļus, pienācīgi aizsargāt tos uz

atbilstošu laikposmu un ar atbilstošu teritoriālo segumu, pienācīgi ņemot vērā savas likumīgās intereses un pārējo darbības dalībnieku likumīgās un jo īpaši komerciālās intereses.

2. Ja dalībnieks, kas saņēmis Savienības finansējumu, ir paredzējis neaizsargāt rezultātus, ko tas radījis, tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar neiespējamību atbilstīgi Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem vai komerciālas vai rūpnieciskas izmantošanas neiespējamību, un ja vien dalībnieks nav iecerējis tos nodot tālāk citam tiesību subjektam, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī vai asociētā valstī, lai tos aizsargātu, tas informē Komisiju vai attiecīgo finansēšanas struktūru pirms jebkuras šādu rezultātu izplatīšanas. Komisija Savienības vai attiecīgās finansēšanas struktūras vārdā ar attiecīgā dalībnieka piekrišanu var pārņemt īpašumtiesības uz šādiem rezultātiem un veikt pasākumus, kas vajadzīgi to atbilstoši aizsardzībai.

Dalībnieks var nepiekrīst tikai tad, ja tas pierāda, ka tādējādi tiktu nodarīts būtisks kaitējums tā likumīgajām interesēm. Šos rezultātus nedrīkst nekādā veidā izplatīt, kamēr Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra nav pieņēmusi lēmumu nepārņemt īpašumtiesības uz rezultātiem vai nolēmusi, ka tā pārņems īpašumtiesības, un nav veikusi pasākumus, kas vajadzīgi to aizsardzības nodrošināšanai. Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra šādu lēmumu pieņem bez liekas kavēšanās. Dotāciju nolīgumā nosaka termiņus šajā ziņā.

3. Ja dalībnieks, kas saņēmis Savienības finansējumu, ir paredzējis nepieņemt rezultātu aizsardzību vai negatavojas pieprasīt šādas aizsardzības pagarinājumu tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar komerciālas vai rūpnieciskas izmantošanas neiespējamību laikposmā, kas nepārsniedz piecus gadus pēc atlikuma izmaksas, tas informē Komisiju vai attiecīgo finansēšanas struktūru, kas var turpināt vai pagarināt aizsardzību, pārņemot īpašumtiesības uz attiecīgajiem rezultātiem. Dalībnieks var nepiekrīst tikai tad, ja tas pierāda, ka tādējādi tiktu nodarīts būtisks kaitējums tā likumīgajām interesēm. Dotāciju nolīgumā nosaka termiņus šajā ziņā.

43. pants

Rezultātu izmantošana un izplatīšana

1. Katrs dalībnieks, kas ir saņēmis Savienības finansējumu, dara visu iespējamo, lai izmantotu tam piederošos rezultātus vai nodrošina, lai tos izmantotu cits tiesību subjekts, jo īpaši veicot rezultātu tālāknodošanu un licencēšanu saskaņā ar 44. pantu.

Dotāciju nolīgumā paredz visus papildu izmantošanas pienākumus. Tādas pētniecības gadījumā, kurai ir potenciāls pētīt būtiskas sabiedrības problēmas, papildu izmantošanas pienākumos var iekļaut licencēšanu bez izņēmuma nosacījumiem. Visus šādus papildu pienākumus norāda darba programmā vai darba plānā.

2. Ievērojot visus ierobežojumus, ko piemēro intelektuālā īpašuma, drošības noteikumu vai likumīgu interešu aizsardzības dēļ, katrs dalībnieks, izmantojot atbilstošus līdzekļus, izplata sev piederošos rezultātus pēc iespējas drīzāk. Dotāciju nolīgumā var noteikt termiņus šajā saistībā.

Visus papildu izplatīšanas pienākumus paredz dotāciju nolīgumā un norāda darba programmā vai darba plānā.

Attiecībā uz rezultātu izplatīšanu ar zinātnisko publikāciju starpniecību piemēro atvērtu piekļuvi atbilstoši dotāciju nolīgumā paredzētajiem noteikumiem un nosacījumiem. Darbības laikā radušās izmaksas saistībā ar atvērtu piekļuvi zinātniskām publikācijām, kas izriet no pētniecības, kura finansēta no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", ir atmaksājamas saskaņā ar dotāciju nolīgumā paredzētajiem nosacījumiem. Pienācīgi ņemot vērā Regulas (ES) Nr. 1291/2013 18. pantu, dotāciju nolīgumā neparedz tādas nosacījumus atvērtai piekļuvei publikācijām, kuri radītu papildu publicēšanas izmaksas pēc darbības pabeigšanas.

Attiecībā uz pētniecības datu izplatīšanu dotāciju nolīgumā saistībā ar atvērtu piekļuvi pētniecības datiem un to saglabāšanu var paredzēt noteikumus un nosacījumus, saskaņā ar kuriem piešķirama atvērta piekļuve šādiem rezultātiem, jo īpaši Eiropas Pētniecības padomes progresīvās pētniecības un NJT (Nākotnes un jaunās tehnoloģijas) pētniecības vai citās atbilstošās jomās, ņemot vērā dalībnieku likumīgās intereses un visus ierobežojumus saistībā ar datu aizsardzības noteikumiem, drošības noteikumiem vai intelektuālā īpašuma tiesībām. Tādā gadījumā darba programmā vai darba plānā norāda, vai tiek pieprasīta pētniecības datu izplatīšana atvērtas piekļuves veidā.

Par jebkuru izplatīšanas darbību iepriekš brīdina pārējos dalībniekus. Pēc brīdinājuma saņemšanas dalībnieks var iebilst, ja tas pierāda, ka iecerētā izplatīšana būtiski kaitētu tā likumīgajām interesēm saistībā ar tā rezultātiem vai iepriekš uzkrātajām zināšanām. Šādos gadījumos izplatīšanas darbību nedrīkst veikt, ja vien netiek veikti atbilstoši pasākumi šādu likumīgo interešu aizsardzībai. Dotāciju nolīgumā nosaka termiņus šajā ziņā.

3. Lai Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra varētu veikt uzraudzību un izplatīšanu, dalībnieki iesniedz informāciju par saviem ar izmantošanu un izplatīšanu saistītajiem pasākumiem un nepieciešamos dokumentus saskaņā ar dotāciju nolīgumā paredzētajiem nosacījumiem. Tādu informāciju dara publiski pieejamu, ievērojot to dalībnieku likumīgās intereses, kuri snieguši informāciju. Dotāciju nolīgumā *inter alia* nosaka termiņus šādiem ziņošanas pienākumiem.

4. Ja iespējams, visos patenta pieteikumos, standartos, publikācijās vai jebkuros citos izplatīšanas līdzekļos (arī elektroniskajos) saistībā ar rezultātiem iekļauj apliecinājumu, kas var ietvert vizuālus līdzekļus, par to, ka darbībai ir piešķirts Savienības finansiāls atbalsts. Šāda apliecinājuma nosacījumus paredz dotāciju nolīgumā.

44. pants

Rezultātu tālāknodešana un licencēšana

1. Ja dalībnieks īpašumtiesības uz rezultātiem nodod tālāk, tas nodod tiesību pārņēmjām arī savus dotāciju nolīgumā paredzētos pienākumus saistībā ar minētajiem rezultātiem, tostarp pienākumu veikt rezultātu vēlāku tālāknodešanu.

Neskarot konfidencialitātes pienākumus, kas izriet no tiesību aktiem uzņēmumu apvienošanas un pārņemšanas gadījumā, ja citiem dalībniekiem joprojām ir tiesības piekļūt nododamajiem rezultātiem vai arī tie vēl joprojām var pieprasīt piekļuves tiesības, dalībnieks, kurš ir iecerējis veikt rezultātu tālāknodešanu, iepriekš brīdina citus dalībniekus, sniedzot arī pietiekamu informāciju par paredzamo jauno rezultātu īpašnieku, lai pārējie dalībnieki varētu izanalizēt iecerētās tālāknodešanas ietekmi uz to piekļuves tiesību iespējamo izmantošanu.

Pēc brīdinājuma saņemšanas dalībnieks var iebilst pret īpašumtiesību tālāknodešanu, ja tas pierāda, ka iecerētā tālāknodešana nelabvēlīgi ietekmētu tā piekļuves tiesību izmantošanu. Tādā gadījumā tālāknodešanu nedrīkst veikt, kamēr nav panākta vienošanās starp attiecīgajiem dalībniekiem. Dotāciju nolīgumā nosaka termiņus šajā ziņā.

Pārējie dalībnieki pēc iepriekšējas rakstiskas vienošanās var atteikties no savām tiesībām saņemt iepriekšēju brīdinājumu un tiesībām iebilst pret īpašumtiesību tālāknodešanu no viena dalībnieka konkrēti norādītai trešai personai.

2. Ar noteikumu, ka dalībnieks, kam pieder rezultāti, var īstenot tiesības piekļūt rezultātiem un pilda visus papildu izmantošanas pienākumus, minētais dalībnieksvar piešķirt licences vai citādi piešķirt to izmantošanas tiesības jebkurai tiesību subjektam, tostarp ekskluzīvas tiesības. Ekskluzīvas licences rezultātiem var piešķirt, ja visi citi attiecīgie dalībnieki sniedz piekrišanu atteikties no savām piekļuves tiesībām.

3. Attiecībā uz rezultātiem, ko rada dalībnieki, kuri ir saņēmuši Savienības finansējumu, dotāciju nolīgumā var paredzēt, ka Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra var iebilst pret īpašumtiesību tālāknodešanu vai ekskluzīvas licences piešķiršanu trešām personām, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kura nav saistīta ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", ja tā uzskata, ka šāda piešķiršana vai tālāknodešana neatbilst Savienības ekonomikas konkurētspējas palielināšanas interesēm vai nav saderīga ar ētikas principiem vai drošības apsvērumiem.

Šādos gadījumos īpašumtiesību tālāknodešanu vai ekskluzīvas licences piešķiršanu neveic, ja vien Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra nepārlicinās, ka tiks veikti atbilstoši drošības pasākumi.

Attiecīgā gadījumā dotāciju nolīgumā paredz, ka Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra ir iepriekš jābrīdina par jebkuru šādu īpašumtiesību tālāknodošanu vai ekskluzīvas licences piešķiršanu. Dotāciju nolīgumā nosaka termiņus šajā ziņā.

II Iedaļa

Tiesības piekļūt iepriekš uzkrātām zināšanām un rezultātiem

45. pants

Iepriekš uzkrātās zināšanas

Dalībnieki jebkādā veidā rakstveida nolīgumā norāda iepriekš uzkrātās zināšanas attiecībā uz savu darbību.

46. pants

Piekļuves tiesību principi

1. Jebkuru pieprasījumu atļaut piekļuves tiesību izmantošanu vai pieteikumu par atteikšanos no šādām tiesībām iesniedz rakstveidā.

2. Ja vien to rezultātu vai iepriekš uzkrāto zināšanu īpašnieks, attiecībā uz kuru tiek prasītas piekļuves tiesības, iepriekš nav vienojies citādi, piekļuves tiesības neietver tiesības piešķirt apakšlicenci.

3. Dalībnieki, kas piedalās vienā un tajā pašā darbībā, pirms to pievienošanās dotāciju nolīgumam informē cits citu par visiem tiesiskajiem ierobežojumiem, ko piemēro, piešķirot piekļuvi to iepriekš uzkrātajām zināšanām. Nolīgums, ko dalībnieks noslēdz vēlāk saistībā ar iepriekš uzkrātām zināšanām, nodrošina iespēju izmantot jebkuras piekļuves tiesības.

4. Dalības darbībā izbeigšana neietekmē dalībnieka pienākumu piešķirt piekļuvi saskaņā ar dotāciju nolīgumā paredzētajiem noteikumiem un nosacījumiem.

5. Konsorcija nolīgumā var noteikt, ka, ja dalībnieks nepilda savus pienākumus un ja šāda neizpilde netiek novērsta, šādam pienākumus neizpildījušam dalībniekam vairs nav piekļuves tiesību.

47. pants

Piekļuves tiesības īstenošanas mērķiem

1. Dalībniekam ir tiesības piekļūt cita tās pašas darbības dalībnieka rezultātiem, ja šādi rezultāti dalībniekam ir vajadzīgi, lai tas varētu veikt savu darbu atbilstoši darbībai.

Šādu piekļuvi piešķir, nepieprasot autoratlīdzību.

2. Dalībniekam ir tiesības piekļūt cita tās pašas darbības dalībnieka iepriekš uzkrātajām zināšanām, ja šādas iepriekš

uzkrātās zināšanas dalībniekam ir vajadzīgas, lai tas varētu veikt savu darbu atbilstoši darbībai, un ievērojot ierobežojumus atbilstoši 46. panta 3. punktam.

Šādu piekļuvi piešķir, nepieprasot autoratlīdzību, ja vien dalībnieki, pirms tie pievienojas dotāciju nolīgumam, nav vienojušies citādi.

48. pants

Piekļuves tiesības izmantošanas mērķiem

1. Dalībniekam ir tiesības piekļūt cita tās pašas darbības dalībnieka rezultātiem, ja šie rezultāti dalībniekam ir vajadzīgi, lai varētu izmantot savus rezultātus.

Pēc vienošanās šādu piekļuvi piešķir ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem.

2. Dalībniekam ir tiesības piekļūt cita tās pašas darbības dalībnieka iepriekš uzkrātajām zināšanām, ja šādas iepriekš uzkrātās zināšanas dalībniekam ir vajadzīgas, lai varētu izmantot savus rezultātus, un ievērojot jebkurus ierobežojumus atbilstoši 46. panta 3. punktam.

Pēc vienošanās šādu piekļuvi piešķir ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem.

3. Ja vien konsorcija nolīgumā nav paredzēts citādi, arī saistītam subjektam, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī vai asociētā valstī, ir tiesības piekļūt rezultātiem un iepriekš uzkrātām zināšanām, ievērojot jebkurus ierobežojumus atbilstoši 46. panta 3. punktam, ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem, ja šādi rezultāti un iepriekš uzkrātās zināšanas ir vajadzīgas, lai izmantotu rezultātus, ko radījis dalībnieks, ar kuru šāds subjekts ir saistīts. Tādas piekļuves tiesības lūdz un iegūst tieši no dalībnieka, kam pieder rezultāti vai iepriekš uzkrātās zināšanas, ja vien nav citas vienošanās saskaņā ar 46. panta 2. punktu.

4. Prasību piešķirt piekļuvi saskaņā ar 1., 2. vai 3. punktu var iesniegt ne vēlāk kā viena gada laikā pēc darbības beigām, ja vien dalībnieki nevienojas par citu termiņu.

49. pants

Savienības un dalībvalstu piekļuves tiesības

1. Savienības iestādēm, birojiem un struktūrām Savienības politikas vai programmu izstrādes, īstenošanas un uzraudzības pienācīgi pamatotos nolūkos ir tiesības piekļūt vienīgi tāda dalībnieka rezultātiem, kas ir saņēmis Savienības finansējumu. Šādas piekļuves tiesības ir ierobežotas līdz nekomerciālai un ar konkurenci nesaistītai izmantošanai.

Šādu piekļuvi piešķir bez autoratlīdzības.

2. Attiecībā uz darbībām saistībā ar īpašo mērķi "Droša sabiedrība – Eiropas un tās iedzīvotāju brīvības un drošības aizsargāšana", kas izklāstīts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 I pielikuma III daļā, Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, kā arī dalībvalstu valsts iestādēm savas ar šo jomu saistītās politikas vai programmu izstrādes, īstenošanas un uzraudzības nolūkos ir nepieciešamās tiesības piekļūt tāda dalībnieka rezultātiem, kas ir saņēmis Savienības finansējumu. Šādas piekļuves tiesības ir ierobežotas līdz nekomerciālai un ar konkurenci nesaistītai izmantošanai. Šādas piekļuves tiesības piešķir, nepieprasot autoratlīdzību un pamatojoties uz divpusēju nolīgumu, kurā paredzēti īpaši nosacījumi ar mērķi nodrošināt, ka būsim izmantoti vienīgi paredzētajam mērķim un ka būsim izstrādāti piemēroti konfidencialitātes pienākumi. Tādas piekļuves tiesības neaptver dalībnieka iepriekš uzkrātās zināšanas. Dalībvalsts, kas izsaka lūgumu, Savienības iestādes, struktūras, biroji vai aģentūras paziņo visām dalībvalstīm par tādiem lūgumiem. Attiecībā uz klasificētu informāciju piemēro Komisijas noteikumus par drošību.

IV SADAĻA

ĪPAŠI NOTEIKUMI

50. pants

Godalgas

1. Savienības finansējumu var piešķirt godalgu veidā, kā definēts Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 VII sadaļā un Regulā (ES) Nr. 1268/2012.
2. Jebkuru godalgu piešķir ar nosacījumu, ka dalībnieks uzņemas attiecīgos publicitātes pienākumus. Attiecībā uz rezultātu izplatīšanu piemēro šīs regulas III sadaļu. Darba programmā vai darba plānā var noteikt īpašus pienākumus attiecībā uz pētījumu rezultātu izmantošanu un izplatīšanu.

51. pants

Iepirkums, iepirkums pirmskomercializācijas posmā un inovatīvu risinājumu publiskais iepirkums

1. Jebkuram iepirkumam, ko Komisija veic savā vārdā vai kopā ar dalībvalstīm, piemēro publiskā iepirkuma noteikumus, kas izklāstīti Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un Regulā (ES) Nr. 1268/2012.
2. Savienības finansējums var būt iepirkums pirmskomercializācijas posmā vai inovatīvu risinājumu iepirkums, ko veic Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra savā vārdā vai kopā ar līgumslēdzējam iestādēm no dalībvalstīm un asociētām valstīm.

Iepirkuma procedūrās:

- a) ievēro pārredzamības, nediskriminācijas, vienlīdzīgas attieksmes, pareizas finanšu pārvaldības, proporcionalitātes principu, konkurences noteikumus, kā arī Direktīvas

2004/17/EK, 2004/18/EK un 2009/81/EK, ja tās ir piemērojamas, vai, ja Komisija rīkojas savā vārdā, Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012;

- b) var paredzēt īpašus nosacījumus, piemēram, iepirkto darbību izpildes vietu iepirkumam pirmskomercializācijas posmā ierobežot ar dalībvalstu un to valstu teritoriju, kas asociētas ar "Apvāršni 2020", ja to pienācīgi attaisno darbības mērķi;
- c) var atļaut vienā un tajā pašā procedūrā ("daudzkārtēji ārpalpojumi") piešķirt vairāku līgumu slēgšanas tiesības;
- d) paredz līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu tam pretendētājam vai pretendentiem, kas piedāvā visizdevīgāko cenu.

3. Rezultāti, kas radīti Komisijas veiktā iepirkumā, ir Savienības īpašums, ja vien uzaicinājumā iesniegt pieteikumus nav paredzēts citādi.

4. Lai nodrošinātu rezultātu maksimālu izmantošanu un novērstu netaisnīgu priekšrocību radīšanu, attiecībā uz iepirkumu pirmskomercializācijas posmā līgumos paredz īpašus noteikumus par īpašumtiesībām, piekļuves tiesībām un licencēšanu. Līgumslēdzējam, kas rada rezultātus iepirkumā pirmskomercializācijas posmā, pieder vismaz piesaistītās intelektuālā īpašuma tiesības. Līgumslēdzējam iestādēm ir vismaz tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem izmantošanai savām vajadzībām, un tiesības piešķirt vai pieprasīt, lai iesaistītie līgumslēdzēji piešķir neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem, bez tiesībām piešķirt apakšlicences. Ja līgumslēdzējs neveic rezultātu komerciālu izmantošanu noteiktajā termiņā pēc iepirkuma pirmskomercializācijas posmā, kā noteikts līgumā, tas visas īpašumtiesības uz rezultātiem nodod tālāk līgumslēdzējam iestādēm.

5. Lai nodrošinātu rezultātu maksimālu izmantošanu un novērstu netaisnīgu priekšrocību radīšanu, attiecībā uz inovatīvu risinājumu publisko iepirkumu līgumos var paredzēt īpašus noteikumus par īpašumtiesībām, piekļuves tiesībām un licencēšanu.

52. pants

Finanšu instrumenti

1. Finanšu instrumenti var būt jebkurā no veidiem, kas minēti Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 VIII sadaļā, un tos īsteno saskaņā ar minēto regulu, un tos var kombinēt citu ar citu un ar dotācijām, ko finansē no Savienības budžeta, tostarp saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1291/2013.

2. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 140. panta 6. punkta otrās daļas, gan ieņēmumus, gan gadskārtējos atmaksājumus, ko radījis finanšu instruments, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1291/2013, atbilstīgi Regulas Nr. 966/2012 21. panta 4. punktam piešķir minētajam finanšu instrumentam.

3. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 140. panta 6. punkta otrās daļas, gan ieņēmumus, gan gadskārtējos atmaksājumus, ko radījis riska dalīšanas finanšu mehānisms, kas izveidots ar Lēmumu Nr. 1982/2006/EK, un Strauji augošu un inovatīvu MVU instrumenta agrīnā posma daļa (GIF1), kas izveidota atbilstīgi Lēmumam Nr. 1639/2006/EK, saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 21. panta 4. punktu piešķir nākamajiem finanšu instrumentiem atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 1291/2013.

53. pants

MVU instruments

1. Tikai MVU var pieteikties saistībā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas izsludināti saskaņā ar īpašo MVU instrumentu, kurš minēts 22. pantā Regulā (ES) Nr. 1291/2013. Tie var sadarboties ar citiem uzņēmumiem un pētniecības organizācijām vai universitātēm.

2. Tiklīdz uzņēmums tiek validēts kā MVU, šis juridiskais statuss tiek pieņemts kā pastāvošs visu projekta laiku, pat tādā gadījumā, ja uzņēmums sakarā ar izaugsmi vēlāk pārsniedz robežlielumus, kas paredzēti MVU definīcijā.

3. MVU instrumenta vai dotāciju, ko finansēšanas struktūras vai Komisija piešķir speciāli MVU, gadījumā dotāciju nolīgumā var paredzēt īpašus noteikumus, it sevišķi par īpašumtiesībām, piekļuves tiesībām, izmantošanu un izplatīšanu.

54. pants

Ātrais ceļš uz inovāciju

1. Saskaņā ar 7. pantu jebkurš tiesību subjekts var piedalīties darbībā "Ātrais ceļš uz inovāciju" (FTI). Saskaņā ar FTI finansētās darbības ir inovācijas pasākumi. FTI ir atvērts priekšlikumiem saistībā ar jebkuru tehnoloģiju jomu saskaņā ar īpašo mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā", kas izklāstīts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 I pielikuma II daļas 1. punktā, vai saistībā ar jebkuru no konkrētajiem mērķiem saskaņā ar prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana", kuri izklāstīti minētās regulas I pielikuma III daļas 1.–7. punktā.

2. Priekšlikumus var iesniegt jebkurā laikā. Komisija nosaka trīs iesniegšanas datumus gadā priekšlikumu novērtēšanai. Laikposms no iesniegšanas datuma līdz dotāciju nolīguma parakstīšanai vai paziņojumam par dotācijas lēmumu nepārsniedz sešus

mēnešus. Priekšlikumus sarindo pēc to ietekmes, kvalitātes, īstenošanas efektivitātes un izcilības, lielāku prioritāti piešķirot ietekmes kritērijam. Vienā pasākumā nevar piedalīties vairāk par pieciem tiesību subjektiem. Dotācijas apjoms nepārsniedz EUR 3 miljonus.

55. pants

Citi īpašie noteikumi

1. Attiecībā uz darbībām, kas ietver ar drošību saistītus pasākumus, dotāciju nolīgumā var paredzēt īpašus noteikumus, it sevišķi par iepirkumu pirmskomercializācijas posmā, inovatīvu risinājumu iepirkumu, izmaiņām konsorcijsastāvā, klasificētu informāciju, rezultātu izmantošanu, izplatīšanu, atvērtu piekļuvi pētniecības publikācijām, rezultātu nodošanu un licencēm.

2. Attiecībā uz darbībām, ar kurām atbalsta esošas vai jaunas pētniecības infrastruktūras, dotāciju nolīgumā var paredzēt īpašus noteikumus par infrastruktūras lietotājiem un par lietotāju piekļuvi tai.

3. Eiropas Pētniecības padomes progresīvās pētniecības darbību gadījumā dotāciju nolīgumā var paredzēt īpašus noteikumus, jo īpaši par piekļuves tiesībām, pārnesamību un izplatīšanu vai dalībniekiem, pētniekiem un jebkuru personu, kas saistīta ar darbību.

4. Apmācības un mobilitātes darbību gadījumā dotāciju nolīgumā var paredzēt īpašus noteikumus par saistībām, kas attiecas uz pētniekiem, kuri gūst labumu no darbības, īpašumtiesībām, piekļuves tiesībām un pārvedamības.

5. Koordinācijas un atbalsta darbību gadījumā dotāciju nolīgumā var paredzēt īpašus noteikumus, it sevišķi par rezultātu īpašumtiesībām, piekļuves tiesībām, izmantošanu un izplatīšanu.

6. Attiecībā uz EIT zināšanu un inovāciju kopienām dotāciju nolīgumā var iekļaut īpašus noteikumus, it sevišķi par īpašumtiesībām, piekļuves tiesībām, izmantošanu un izplatīšanu.

V SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

56. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā minētos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņem 1. panta 3. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbības laiku.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 1. panta 3. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 1. panta 3. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

57. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Regula (EK) Nr. 1906/2006 tiek atcelta no 2014. gada 1. janvāra.

2. Neskarot 1. punktu, šī regula neietekmē attiecīgo darbību turpināšanu vai pārveidošanu, tostarp to pilnīgu vai daļēju izbeigšanu, līdz to slēgšanai vai finansiālā atbalsta piešķiršanai, ko veic Komisija vai finansēšanas struktūras saskaņā ar Lēmumu Nr. 1982/2006/EK vai jebkuriem citiem tiesību aktiem, kas piemērojami šādam atbalstam 2013. gada 31. decembrī, – tos turpina piemērot attiecīgajām darbībām līdz to slēgšanai.

3. Visas summas no Dalībnieku garantiju fonda, kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 1906/2006, kā arī visas tā tiesības un pienākumus pārskaita Fondam, sākot no 2013. gada 31. decembra. Dalībnieki, kas piedalās darbībās atbilstoši Lēmumam Nr. 1982/2006/EK un paraksta dotāciju nolīgumus pēc 2013. gada 31. decembra, veic savas iemaksas Fondā.

58. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1291/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvāršnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

Tālab rīcības mērķim vajadzētu būt – veicināt, lai labāk tiktu izmantots inovācijas, pētniecības un tehnoloģiju attīstības politikas rūpnieciskais potenciāls.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. panta 3. punktu un 182. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta iesniegšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,rīkojoties saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Savienības mērķis ir nostiprināt savu zinātnisko un tehnoloģisko bāzi, izveidojot Eiropas Pētniecības telpu ("EPT"), kurā notiek pētnieku, zinātniskas informācijas un tehnoloģiju brīva aprīte, un palīdzēt Savienībai virzīties uz zināšanu sabiedrību un kļūt par konkurētspējīgāku un ilgtspējīgāku tautsaimniecību, tostarp attiecībā uz tās rūpniecību. Tiecoties uz šiem mērķiem, Savienībai vajadzētu veikt pasākumus, lai īstenotu pētniecību, tehnoloģiju attīstību, demonstrējumus un inovāciju, veicinātu starptautisku sadarbību, izplatītu un optimizētu rezultātus un stimulētu apmācību un mobilitāti.

(2) Savienības mērķis ir arī nodrošināt Savienības rūpniecības konkurētspējai nepieciešamo nosacījumu pastāvēšanu.

(3) Savienība ir apņēmusies sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus, proti, nodrošināt gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, uzsvērot pētniecības un inovācijas kā galveno sociālo un ekonomisko labklājību un vides ilgtspēju veicinošo faktoru nozīmi un nosakot savu mērķi līdz 2020. gadam palielināt tēriņus pētniecībai un attīstībai, lai piesaistītu privātās investīcijas apmērā līdz kopējo investīciju divām trešdaļām, tādējādi kopsummā sasniedzot 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), vienlaikus izstrādājot inovācijas intensitātes rādītāju. Šis vērienīgais mērķis būtu jāatspoguļo Savienības vispārējā budžetā, finansējumu pārvirzot uz tādiem nākotnē vērstiem ieguldījumiem kā pētniecība, attīstība un inovācija. Šajā ziņā stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvā "Inovācijas savienība" ir izklāstīta stratēģiska un integrēta pieeja pētniecībai un inovācijai, liekot pamatus un nosakot mērķus, kuru sasniegšana būtu jāveicina ar turpmāko Savienības pētniecībai un inovācijai piešķirto finansējumu. Pētniecība un inovācija ir izšķiroši faktori arī citās stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvās, proti, tādās kā "Resursu ziņā efektīva Eiropa", "Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā", "Eiropas digitalizācijas programma", un attiecībā uz citiem politikas mērķiem, piemēram, klimata un enerģētikas politikas jomā. Turklāt, lai sasniegtu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus, kas saistīti ar pētniecību un inovāciju, izšķiroša nozīme jāpiešķir kohēzijas politikai, nodrošinot spēju veidošanu un "kāpnes" uz izcilību.

(4) Komisijas 2010. gada 19. oktobra paziņojumā ar nosaukumu "Savienības budžeta pārskats" tika izvirzīti pamatprincipi, uz kuriem būtu jābalsta turpmākais Savienības vispārējais budžets, proti, – galveno uzmanību pievērst instrumentiem, kas jau agrāk apliecinājuši Savienības pievienoto vērtību, vairāk orientēties pēc rezultātiem un piesaistīt citu publiskā un privātā sektora finansējumu. Tajā tika arī ierosināta visa Savienības pētniecības un inovācijas instrumentu klāsta apvienošana vienotā stratēģiskā satvarā.

(5) Eiropas Parlaments 2010. gada 11. novembra rezolūcijā ⁽⁴⁾ aicināja radikāli vienkāršot Savienības pētniecības un

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 111. lpp.

⁽²⁾ OV C 277, 13.9.2012., 143. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 21. novembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2013. gada 2. decembra lēmums.

⁽⁴⁾ OV C 74 E, 13.3.2012., 34. lpp.

inovācijas finansējumu, 2011. gada 12. maija rezolūcijā⁽¹⁾ uzsvēra pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība" nozīmi Eiropas pārveidē laikam pēc pasaules krīzes, 2011. gada 8. jūnija rezolūcijā⁽²⁾ vērsa uzmanību uz svarīgām atziņām, kas jāgūst no Septītās pamatprogrammas starpposma novērtējuma, un 2011. gada 27. septembra rezolūcijā⁽³⁾ atbalstīja vienota stratēģiskā satvara koncepciju pētniecības un inovācijas finansējumam.

- (6) Padome 2010. gada 26. novembrī aicināja turpmākajās Savienības finansējuma programmās vairāk koncentrēties uz stratēģijas "Eiropa 2020" prioritātēm, risināt sabiedrības problēmas un pievērsties svarīgākajām pamattehnoloģijām, veicināt salīdzinošu un nozaru vajadzībām atbilstošu pētniecību, racionalizēt instrumentus, radikāli vienkāršot piekļuvi, samazināt laiku līdz nonākšanai tirgū un vēl vairāk stiprināt izcilību.
- (7) Eiropadome 2011. gada 4. februāra sanāksmē atbalstīja vienotā stratēģiskā satvara koncepciju Savienības pētniecības un inovācijas finansējumam, lai uzlabotu šāda finansējuma efektivitāti valstu un Savienības līmenī, un aicināja Savienību steidzīgi novērst atlikušos šķēršļus talantu un ieguldījumu piesaistīšanai, lai līdz 2014. gadam pilnībā izveidotu EPT un radītu īstu zināšanu, pētniecības un inovācijas vienoto tirgu.
- (8) Komisijas 2011. gada 9. februāra Zaļajā grāmatā ar nosaukumu "No problēmām uz iespējām: virzība uz vienotu stratēģisko satvaru ES pētniecības un inovāciju finansējumam" ir izvirzīti pamatjautājumi, kā sasniegt minētos vērienīgos mērķus, kurus Komisija bija noteikusi 2010. gada 19. oktobra paziņojumā, un sāktas plašas konsultācijas, kuru gaitā tajā izklāstītās idejas guva plašu ieinteresēto personu un Savienības iestāžu atbalstu.
- (9) Vienotas stratēģiskās pieejas nozīme tika uzsvēta arī atzinumos, ko Eiropas Pētniecības telpas un inovācijas jautājumu komiteja (EPTK) sniedza 2011. gada 3. jūnijā, Reģionu komiteja – 2011. gada 30. jūnijā⁽⁴⁾, un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja – 2011. gada 13. jūlijā⁽⁵⁾.
- (10) 2011. gada 29. jūnija paziņojumā ar nosaukumu "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020"" Komisija ierosināja: lai palīdzētu sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķi – līdz 2020. gadam tērpus pētniecībai un attīstībai palielināt līdz 3 % no IKP, ar vienotu kopēju stratēģisko satvaru pētniecībai un inovācijai pievērsties jomām,

uz kurām attiecas Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007.–2013. gads) ("Septītā pētniecības pamatprogramma"), ko pieņēma ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1982/2006/EK⁽⁶⁾ un Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammas (2007.–2013. gads), ko izveidoja ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1639/2006/EK⁽⁷⁾, inovāciju daļa un ar kurām nodarbojas Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts ("EIT"), ko izveidoja ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 294/2008⁽⁸⁾. Minētajā paziņojumā Komisija ir arī apņēmusies klimata pārmaiņu jautājumus iekļaut Savienības izdevumu programmās un vismaz 20 % no Savienības vispārējā budžeta novirzīt ar klimatu saistītiem mērķiem.

Klimata politika un resursu efektīva izmantošana ir savstarpēji pastiprinoši mērķi ilgtspējīgas attīstības sasniegšanai. Ar abiem šiem virzieniem saistītie konkrētie mērķi būtu jāpapildina, izmantojot citus "Apvārsnis 2020– pētniecības un inovācijas pamatprogramma 2014.-2020. gadam" (pamatprogramma "Apvārsnis 2020"), ko izveido ar šo Regulu, konkrētos mērķus. Tā rezultātā ir gaidāms, ka vismaz 60 % no programmas "Apvārsnis 2020" kopējā budžeta būs saistīti ar ilgtspējīgu attīstību. Gaidāms arī tas, ka ar klimata pārmaiņu mazināšanu saistītajiem izdevumiem būtu jāpārsniedz 35 % no visa "Apvārsnis 2020" budžeta, ieskaitot savstarpēji saderīgus pasākumus, kas uzlabo resursu efektīvu izmantošanu. Komisijai būtu jāsniedz informācija par klimata pārmaiņu mazināšanas mērķiem atvēlētā atbalsta apmēriem un rezultātiem. Ar klimatu saistītie izdevumi programmā "Apvārsnis 2020" būtu jāuzskaita saskaņā ar minētajā paziņojumā izklāstīto metodoloģiju.

- (11) Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" ir vēsta uz trim prioritātēm, proti, nodrošināt izcilu zinātņu, lai Savienībai nostiprinātu pasaules līmeņa izcilību zinātnē, panākt vadošo lomu rūpniecībā, lai atbalstītu uzņēmējdarbību, tostarp mikrouzņēmumus, mazos un vidējos uzņēmumus (MVU) un inovāciju, un risināt sabiedrības problēmas, lai tieši reaģētu uz stratēģijā "Eiropa 2020" norādītajām problēmām, atbalstot plašu pasākumu klāstu, sākot no pētniecības līdz tirgum. Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" būtu jāsekmē visi pētniecības un inovācijas ķēdes posmi, tostarp ar tehnoloģijām nesaistīta un sociālā inovācija un tirgum tuvāki pasākumi, inovācijas un pētniecības pasākumiem paredzot dažādas finansējuma likmes, kuru pamatā ir princips – jo tuvāks tirgum ir atbalstītais pasākums, jo lielākam vajadzētu būt tam paredzētajam papildu finansējumam no citiem avotiem.

⁽¹⁾ OV C 377 E, 7.12.2012., 108. lpp.

⁽²⁾ OV C 380 E, 11.12.2012., 9. lpp.

⁽³⁾ OV C 56 E, 26.2.2013., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 259, 2.9.2011., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 318, 29.10.2011., 121. lpp.

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1982/2006/EK (2006. gada 18. decembrim) par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007. līdz 2013. gads) (OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1639/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu (2007. līdz 2013. gads) (OV L 310, 9.11.2006., 15. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 294/2008 (2008. gada 11. marts) par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta izveidi (OV L 97, 9.4.2008., 1. lpp.).

- Tirgum tuvākie pasākumi aptver inovatīvus finanšu instrumentus, un to mērķis ir apmierināt pētniecības vajadzības plašā Savienības politikas spektrā, uzsvāru liekot uz atbalstīto pasākumu radīto zināšanu iespējami plašāku izmantošanu līdz pat minēto zināšanu izmantošanai komerciāliem mērķiem. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātes būtu jāatbalsta arī ar kodolpētniecības un mācību programmu, kas izveidota ar Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1314/2013 ⁽¹⁾.
- (12) Pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" vajadzētu būt atklāti pieejamai jauniem dalībniekiem, lai nodrošinātu plašu un izcilu sadarbību ar partneriem visā Savienībā un lai nodrošinātu integrētu EPT.
- (13) Kopīgajam pētniecības centram (JRC) būtu jānodrošina uz patērētājiem orientēts zinātniskais un tehniskais atbalsts Savienības politikas virzieniem, elastīgi reaģējot uz jaunām politikas vajadzībām.
- (14) Zinību triādes - pētniecības, inovāciju un augstākās izglītības, kontekstā EIT pakļautajām zināšanu un inovācijas kopienām (ZIK) būtu jāsniedz ievērojams ieguldījums pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķu sasniegšanā, tostarp sabiedrības problēmu risināšanā, jo īpaši integrējot pētniecību, inovāciju un izglītību. EIT augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju pasākumos būtu jāsekmē uzņēmējdarbība. Tam būtu īpaši jāveicina izcila uzņēmējdarbības izglītība un jāsekmē jaunizveidotu uzņēmumu (start-ups) un no esošajiem atdalījušos uzņēmumu (spin-offs) rašanās.
- (15) Saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) 182. panta 1. punktu pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" nosaka maksimālo kopējo summu un paredz sīki izstrādātus noteikumus par Savienības finansiālo ieguldījumu tajā, kā arī summas sadalījumu katram no paredzētajiem pasākumiem.
- (16) Ar šo regulu visam pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbības laikam būtu jānosaka finansējums, kas veido galveno atskaites punktu Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā tādā nozīmē, kā to paredz 17. punkts Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīgumā 2. decembrim 2013. par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽²⁾.
- (17) No pētniecības infrastruktūrām paredzētā budžeta pienācīga daļa būtu jāvelta elektroniskajām infrastruktūrām.
- (18) Pasākumiem, ko veic saistībā ar izvirzīto konkrēto mērķi "Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (NJT)" būtu jāpapildina tos pasākumus, kas ietilpst citās pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" daļās, un, kad vien iespējams, būtu jāamēģina rast sinerģijas.
- (19) Ir lietderīgi nodrošināt pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" un tās priekšgājēju programmu pareizu noslēgšanu, jo īpaši attiecībā uz šo programmu pārvaldības daudzgadu pasākumu turpināšanu, piemēram, tehniskās un administratīvās palīdzības finansēšanu.
- (20) Viens no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" galvenajiem mērķiem ir vienkāršošana, kas būtu tieši jāatspoguļo tās saturā, noteikumos, finanšu pārvaldībā un īstenošanā. Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" būtu jātiecas aktīvā līdzdalībā iesaistīt jaunus dalībniekus, tostarp universitātes, pētniecības centrus, rūpniecības uzņēmumus un īpaši MVU, un tai vajadzētu būt atklāti pieejamai jauniem dalībniekiem, jo tā apvieno visu pētniecības un inovācijas atbalsta klāstu vienā stratēģiskā satvarā, tostarp atbalsta veidu integrētu kopumu, un izmanto dalības noteikumus, kuros ir principi, kas piemērojami visām pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" programmas darbībām. Ar vienkāršākiem finansēšanas noteikumiem būtu jāmazina dalības administratīvās izmaksas, un tie veicinās finansiālo kļūdu novēršanu un to skaita samazināšanos.
- (21) Pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jāveicina Eiropas inovācijas partnerību mērķu sasniegšana saskaņā ar pamatiniciatīvu "Inovācijas savienība", apvienojot visā pētniecības un inovācijas ķēdē iesaistītos dalībniekus, lai racionalizētu, vienkāršotu un labāk koordinētu instrumentus un iniciatīvas.
- (22) Lai nostiprinātu saikni starp zinātni un sabiedrību un palielinātu sabiedrības uzticēšanos zinātnei, pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jāveicina pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības apzināta iesaistīšanās pētniecības un inovācijas jautājumu risināšanā, veicinot zinātnisko izglītību, padarot pieejamāku zinātnisko informāciju, izstrādājot atbildīgas pētniecības un inovācijas programmas, kurās ņemtas vērā pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības bažas un cerības, un veicinot to iesaistīšanos pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pasākumos. Pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana būtu jāveic kopā ar sabiedrības informēšanas pasākumiem, lai pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" radītu un saglabātu sabiedrības atbalstu.
- (23) Būtu jāpanāk pienācīgs līdzsvars starp mazākiem un lielākiem projektiem prioritātes "Sabiedrības problēmas" un konkrēto mērķi "Līderība pamattehnoloģijās un rūpniecības tehnoloģijās".

⁽¹⁾ Padomes Regula (Euratom) Nr. 1314/2013 (2013. gada 11. decembrim) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu (2014.–2018. gads), kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 948. lpp).

⁽²⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

- (24) Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanā būtu jāreaģē uz jaunām iespējām un vajadzībām zinātnē un tehnoloģijās, rūpniecībā, politikas jomās un sabiedrībā. Tāpēc programmas būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar ieinteresētajām personām no visām attiecīgajām nozarēm, un būtu jānodrošina pietiekams elastīgums, lai ņemtu vērā jaunas norises. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas laikā nepārtraukti būtu jāprasa ārējo ekspertu padoms, izmantojot arī tādas attiecīgās struktūras kā Eiropas tehnoloģiju platformas, kopīgas plānošanas ieromes, Eiropas inovācijas partnerības, kā arī būtu jākonsultējas ar citām zinātnes komisijām, piemēram, ar Zinātnes komisija veselības jautājumos.
- (25) Ar pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" izstrādātajiem pasākumiem būtu jāveicina sieviešu un vīriešu līdztiesība pētniecībā un inovācijā, it īpaši novēršot dzimumu nevienlīdzības pamatcēloņus, izmantojot pētnieku – gan sieviešu, gan vīriešu – potenciālu pilnā apmērā un integrējot dzimumu aspektu pētniecības un inovācijas saturā, kā arī atkarībā no stāvokļa attiecīgajā pētniecības un inovāciju jomā īpašu uzmanību pievēršot dzimumu līdzsvara nodrošināšanai izvērtēšanas komisijās un citās attiecīgās padomdevēju un ekspertu struktūrās, lai paaugstinātu pētniecības kvalitāti un veicinātu inovāciju. Pasākumi arī būtu jāvērs uz to principu īstenošanu, kas saistīti ar sieviešu un vīriešu līdztiesību un noteikti Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantā un LESD 8. pantā.
- (26) Pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jāpalielina pētnieka profesijas pievilcīgums Savienībā. Pienācīga uzmanība būtu jāvelta Eiropas pētnieku hartai un Rīcības kodeksam par pētnieku pieņemšanu darbā⁽¹⁾, kā noteikts Komisijas 2005. gada rekomendācijā, kā arī citiem attiecīgajiem atsauces pamatdokumentiem, kas noteikti saistībā ar EPT, vienlaikus ņemot vērā, ka to ievērošana ir brīvprātīga.
- (27) Lai varētu konkurēt pasaules mērogā, efektīvi risināt nozīmīgākās sabiedrības problēmas un sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus, Savienībai būtu pilnībā jāizmanto savi cilvēkresursi. Šajā ziņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" būtu jāpalīdz izveidot EPT, sekmējot tādu pamatnosacījumu radīšanu, kuri palīdzētu Eiropas pētniekiem palikt Eiropā vai tur atgriezties, kuri būtu pievilcīgi pētniekiem no visas pasaules un padarītu Eiropu par labākajiem pētniekiem pievilcīgu ceļamērķi.
- (28) Lai pastiprinātu zināšanu apriti un izmantošanu, būtu jānodrošina atklāta piekļuve zinātniskajām publikācijām. Turklāt būtu jāveicina atklāta piekļuve zinātniskajiem datiem, kas iegūti pētījumos, kuri finansēti no publiskiem līdzekļiem saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", ņemot vērā ierobežojumus, ko uzliek tiesības uz privātumu, valsts drošība un intelektuālā īpašuma tiesības.
- (29) Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" atbalstītajos pētniecības un inovācijas pasākumos būtu jāievēro ētikas pamatprincipi. Būtu jāņem vērā Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupas atzinumi. LESD 13. pants būtu arī jāņem vērā pētniecības pasākumos un būtu jāsamazina dzīvnieku izmantošana pētniecībā un testēšanā, lai ar laiku pilnībā aizstātu to izmantošanu. Visi pasākumi būtu jāveic tā, lai nodrošinātu augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni saskaņā ar LESD 168. pantu.
- (30) Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" pienācīga uzmanība būtu jāvelta vienlīdzīgai attieksmei un nediskriminēšanai pētniecības un inovācijas saturā visos šā pētīšanas ciklā.
- (31) Komisija tieši neprasa izmantot cilvēka embriju cilmes šūnas. Cilvēka – pieauguša vai embrija – cilmes šūnu izmantošana, ja tāda notiek, ir atkarīga no zinātnieku vērtējuma, ņemot vērā mērķus, ko viņi vēlas sasniegt, un tai piemēro stingru ētikas pārbaudi. Nevajadzētu finansēt nekādus ar cilvēka embrija cilmes šūnu izmantošanu saistītus projektus, kam nav saņemti vajadzīgie apstiprinājumi no dalībvalstīm. Nevajadzētu finansēt nekādus pasākumus, kas ir aizliegti visās dalībvalstīs. Tāpat nevajadzētu finansēt pasākumus kādā dalībvalstī, kurā tie ir aizliegti.
- (32) Lai sasniegtu maksimālu ietekmi, pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jāradā cieša sinerģija ar citām Savienības programmām tādās jomās kā izglītība, kosmoss, vide, enerģija, lauksaimniecība un zivsaimniecība, konkurētspēja un MVU, iekšējā drošība, kultūra un plašsaziņas līdzekļi.
- (33) Gan ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", gan ar kohēzijas politiku tiecas panākt plašāku saskaņu ar stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem. Šāda pieeja prasa pastiprinātu sinerģiju starp pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un kohēzijas politiku. Tādēļ pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jāattīsta arī cieša mijiedarbība ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, kas var īpaši palīdzēt stiprināt vietējās, reģionālās un valstu pētniecības un inovācijas spējas, konkrēti saistībā ar pārdomātas specializācijas stratēģijām.

(1) OV L 75, 22.3.2005., 67. lpp.

- (34) Nozīmīgs inovācijas, izaugsmes un jaunu darbvietu rašanās avots Eiropā ir MVU. Tāpēc ir nepieciešams, lai pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" aktīvi piedalītos MVU, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK⁽¹⁾. Tam būtu jāveicina Mazās uzņēmējdarbības akta mērķu sasniegšana, kā noteikts Komisijas 2008. gada 25. jūnija paziņojumā ar nosaukumu "Think Small First" - A "Small Business Act" for Europe". Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" būtu jāpiedāvā plašs līdzekļu klāsts, lai atbalstītu pētniecības un inovācijas pasākumus un MVU spējas visos dažādajos inovācijas cikla posmos.
- (35) Komisijai būtu jāveic izvērtējumi un jāaprēķina procentuālais rādītājs par MVU līdzdalību pamatprogrammā "Apvārsnis 2020". Ja izvirzītais mērķis atvēlēt MVU 20 % no kopējā apvienotā budžeta, kas paredzēts konkrētajam mērķim "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskās tehnoloģijās" un prioritātei "Sabiedrības problēmu risināšana" netiktu sasniegts, Komisijai būtu jānoskaidro šīs situācijas iemesli un nekavējoties jāierosina piemēroti jauni pasākumi, kas MVU radītu iespēju palielināt savu līdzdalību.
- (36) Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas gaitā var tikt izstrādātas papildprogrammas, kurās iesaistītas tikai dažas dalībvalstis, Savienība var piedalīties programmās, ko īsteno vairākas dalībvalstis, vai arī var tikt izveidoti kopuzņēmumi vai citas struktūras LESD 184., 185. un 187. panta nozīmē. Šādu papildprogrammu apzināšanai un īstenošanai būtu jānotiek atklāti, pārredzami un efektīvi.
- (37) Lai, izmantojot augšupēju pieeju, saīsinātu laiku no idejas līdz tirgum un lai palielinātu rūpniecības nozares, MVU un pirmreizējo pieteikuma iesniedzēju dalību pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", saistībā ar konkrēto mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" un saistībā ar prioritāti "Sabiedrības problēmas" būtu jāīsteno izmēģinājums "Ātrais ceļš uz inovāciju". Tam būtu jāsekmē privātā sektora investīcijas pētniecībā un inovācijā, jāveicina tāda pētniecība un inovācija, kas koncentrēta uz vērtību radīšanu, un jāpaātrina tehnoloģiju pārtapšana inovatīvos produktos, procesos un pakalpojumos.
- (38) Īstenojot pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", būtu jāapzinās, cik unikāla nozīme Savienības zinātniskajā un tehnoloģiskajā bāzē ir universitātem kā augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas izcilības iestādēm – tām ir būtiska loma, sasaistot Eiropas Augstākās izglītības telpu ar EPT.
- (39) Lai panāktu, ka Savienības finansējumam ir maksimāla ietekme, pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jārada ciešākas sinerģijas, kas var izpausties arī kā publiskā-publiskā sektora partnerības, ar starptautiskām, valstu un reģionālām programmām, ar ko tiek atbalstīta pētniecība un inovācija. Saistībā ar minēto ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" būtu jāsekmē optimāla resursu izmantošana un jāizvairās no liekas dublēšanās.
- (40) Izšķirošās jomās, kurās pētniecība un inovācija varētu veicināt tālāku Eiropas konkurētspējas mērķu sasniegšanu, piesaistīt privātas investīcijas un palīdzēt atrisināt sabiedrības problēmas, lielāka ietekme būtu jāpanāk, arī pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" kombinējot ar privātā sektora līdzekļiem publiskā-privātā sektora partnerībās. Šo partnerību pamatā vajadzētu būt ilgtermiņa saistībām, tostarp līdzsvarotam visu partneru ieguldījumam, tām būtu jānes atbildība par mērķu sasniegšanu, un tām vajadzētu būt saskaņotām ar Savienības pētniecības, attīstības un inovācijas stratēģiskajiem mērķiem. Šo partnerību pārvaldībai un darbībai vajadzētu būt atklātai, pārredzamai, efektīvai un ietekmīgai, un būtu jānodrošina iespēja tajās piedalīties plašam ieinteresētu personu lokam, kas darbojas savās specifiskajās jomās. Publiskā-privātā sektora partnerības, kas izveidotas kā kopīgas tehnoloģiju ierosmes (KTI) atbilstoši Septītajai pamatprogrammai, var tikt turpinātas, izmantojot mērķim atbilstošākas struktūras.
- (41) Pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jāveicina sadarbība ar trešām valstīm, pamatojoties uz kopējām interesēm un savstarpēju izdevīgumu. Starptautiskā sadarbība zinātnē, tehnoloģijās un inovācijā būtu jāorientē uz stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanu, lai stiprinātu konkurētspēju, veicinātu sabiedrības problēmu risināšanu un atbalstītu Savienības ārpolitiku un attīstības politiku, tostarp attīstot sinerģijas ar ārējām programmām un sniedzot ieguldījumu Savienības Starptautiskajās saistībās, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanā. Starptautiskas sadarbības pasākumi būtu jāsauglabā vismaz Septītajās pamatprogrammas līmenī.
- (42) Lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus visiem uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" paredzētais finansējums būtu jāveido saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem tā, lai nodrošinātu publisko izdevumu efektivitāti un novērstu tādu tirgus traucējumus kā privātā finansējuma izstumšana, neiedarbīgu tirgus struktūru veidošana vai neefektīvu uzņēmumu saglabāšana.

⁽¹⁾ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazu un vidēju uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- (43) Eiropadome 2011. gada 4. februārī atzina nepieciešamību pēc jaunas pieejas attiecībā uz kontroli un riska pārvaldību Savienības pētniecības finansēšanā, aicinot radīt jaunu līdzsvaru starp uzticēšanos un kontroli un starp riska uzņemšanos un riska novēršanu. Eiropas Parlaments 2010. gada 11. novembra rezolūcijā par pētniecības pamatprogrammu īstenošanas vienkāršošanu aicināja veikt pragmatisku pāreju uz administratīvu un finansiālu vienkāršošanu un norādīja, ka Eiropas pētniecības finansēšanas pārvaldībā būtu vairāk jābalstās uz uzticēšanos un jāievēro lielāka iecietība pret risku attiecībā pret dalībniekiem. Septītās pamatprogrammas starpposma novērtējuma ziņojumā ir secināts, ka, lai panāktu būtisku progresu vienkāršošanā, ir nepieciešama radikālāka pieeja un ka ir atkārtoti jāizvērtē līdzsvars starp risku un uzticēšanos.
- (44) Savienības finansiālās intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus visā izdevumu ciklā, tostarp pārskatīšanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, nepamatoti izmaksāto vai nepareizi izlietoto līdzekļu atgūšanu un vajadzības gadījumā arī uzliekot sodus. Pārskatītai kontroles stratēģijai, pārvirzot galveno uzmanību no kļūdu koeficientu samazināšanas uz kontroli, kas balstīta uz risku, un krāpšanas atklāšanu, būtu jāmazina kontroles slogs dalībniekiem.
- (45) Ir svarīgi nodrošināt pareizu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" finanšu pārvaldību un iespējami efektīvāku un lietotājdraudzīgāku tās īstenošanu, vienlaikus arī nodrošinot juridisko noteiktību un pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pieejamību visiem dalībniekiem. Ir jānodrošina atbilstība Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES, Euratom) Nr. 966/2012⁽¹⁾ un vienkāršošanas un labāka regulējuma prasībām.
- (46) Efektīvai darbības pārvaldībai, tostarp izvērtēšanai un uzraudzībai, ir nepieciešams izstrādāt īpašus rezultātīvos rādītājus, pēc kuriem var vērtēt laika gaitā, kuri ir gan reāli, gan atspoguļo īstenojamo pasākumu loģiku, un kuri ir saistīti ar attiecīgo mērķu un pasākumu hierarhiju. Būtu jāievieš atbilstoši mehānismi koordinācijai starp pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanu un uzraudzību un EPT virzības, sasniegumu un darbības uzraudzību.
- (47) Līdz 2017. gada beigām kā daļa no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma izvērtējuma būtu jāveic gan pastāvošo, gan jauno publiskā-privātā sektora partnerību, tostarp kopīgo tehnoloģiju ierosmju, padziļināts novērtējums, kurā cita starpā būtu jāiekļauj to atvērtības, pārredzamības un efektivitātes analīze. Šajā novērtējumā būtu jāņem vērē EIT izvērtējums, kā izklāstīts Regulas (EK) Nr. 294/2008 16. pantā, tā lai būtu iespējams uz kopīgiem principiem balstīts novērtējums.
- (48) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, nostiprināt vispārējo pētniecības un inovācijas sistēmu un koordinēt centienus visā Savienībā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un tā kā, lai izvairītos no dublēšanās, izšķirošās jomās saglabātu kritisko masu un nodrošinātu publiskā finansējuma optimālu izmantošanu, minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (49) Juridiskās noteiktības un skaidrības labad Lēmums Nr. 1982/2006/EK būtu jāatceļ,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu 2014.–2020. gadam "Apvārsnis 2020" (turpmāk "pamatprogramma "Apvārsnis 2020"") un nosaka sistēmu, kas reglamentē Savienības atbalstu pētniecības un inovācijas pasākumiem, tādējādi nostiprinot Eiropas zinātnisko un tehnoloģisko bāzi un veicinot ieguvumus sabiedrībai, kā arī inovācijas, pētniecības un tehnoloģiju attīstības politikas ekonomiskā un rūpnieciskā potenciāla labāku izmantošanu.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- "pētniecības un inovācijas pasākumi" ir viss pētniecības, tehnoloģijas attīstības, demonstrējumu un inovācijas pasākumu klāsts, tostarp pasākumi, lai veicinātu sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, rezultātu izplatīšana un optimizēšana un pētnieku kvalitatīvas apmācības un mobilitātes stimulēšana Savienībā;
- "tiešās darbības" ir pētniecības un inovācijas pasākumi, kurus Komisija veic, izmantojot tās Kopīgo pētniecības centru (KPC);

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

- 3) "netiešās darbības" ir pētniecības un inovācijas pasākumi, kuriem Savienība sniedz finansiālu atbalstu un kurus veic dalībnieki;
- 4) "publiskā-privātā sektora partnerība" ir partnerība, kurā privātā sektora partneri, Savienība un – attiecīgā gadījumā – citi partneri, piemēram, publiskā sektora struktūras, apņemas kopīgi atbalstīt pētniecības un inovācijas programmas vai pasākumu izstrādi un īstenošanu;
- 5) "publiskā-publiskā sektora partnerība" ir partnerība, kurā publiskā sektora struktūras vai struktūras, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus vietējā, reģionālā, valsts vai starptautiskā līmenī, kopā ar Savienību apņemas kopīgi atbalstīt pētniecības un inovācijas programmas vai pasākumu izstrādi un īstenošanu;
- 6) "pētniecības infrastruktūras" ir telpas un aprīkojums, resursi un pakalpojumi, ko izmanto pētnieku kopienas, lai veiktu pētījumus un sekmētu inovāciju attiecīgajās jomās. Vajadzības gadījumā infrastruktūru var izmantot arī ar pētniecību nesaistītās jomās, piemēram, izglītības vai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas jomā. Pētniecības infrastruktūras aptver: nozīmīgu zinātnisko aprīkojumu (vai instrumentu kompleksus); uz zināšanām balstītus resursus, piemēram, krājumus, arhīvus vai zinātniskos datus; tādas elektroniskās infrastruktūras kā datu un datorsistēmas un sakaru tīklus; kā arī jebkuru citu unikālu infrastruktūru, kurai ir būtiska nozīme, lai sasniegtu izcilību pētniecības un inovācijas jomā. Šāda infrastruktūra var būt "vienkopus izvietota", "virtuāla" vai "izklaidēta";
- 7) "pārdomātas specializācijas stratēģija" ir tāda pati nozīme kā pārdomātas specializācijas stratēģijai, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾ 2. panta 2.b punktā.

3. pants

Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" izveide

Ar šo izveido pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

4. pants

Savienības pievienotā vērtība

Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" tiek līdz maksimumam palielināta Savienības pievienotā vērtība un ietekme, pievēršoties tādiem mērķiem un pasākumiem, kurus dalībvalstis vienas pašas

nevar efektīvi īstenot. Pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" ir centrāla nozīme gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes stratēģijas "Eiropa 2020" (stratēģija "Eiropa 2020") īstenošanā, nodrošinot vienotu stratēģisko satvaru Savienības finansējumam, ko piešķir izcilai pētniecībai un inovācijai, un tādējādi darbojoties kā privāto un publisko investīciju piesaistīšanas līdzeklim, radot iespējas jaunām darbvietām un ilgtermiņā nodrošinot Eiropas ilgtspējību, izaugsmi, ekonomisko attīstību, sociālo iekļaušanu un rūpniecības konkurētspēju, kā arī risinot sabiedrības problēmas visā Savienībā.

5. pants

Vispārīgais mērķis, prioritātes un konkrētie mērķi

1. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgais mērķis ir veicināt uz zināšanām un inovāciju balstītas sabiedrības un ekonomikas veidošanu Savienībā, piesaistot papildu finansējumu pētniecībai, attīstībai un inovācijai un sekmējot pētniecības un attīstības mērķu sasniegšanu, tostarp attiecībā uz mērķi līdz 2020. gadam finansējumu pētniecībai un attīstībai visā Savienībā palielināt līdz 3 % no IKP. Tādējādi pamatprogramma atbalsta stratēģijas "Eiropa 2020" un citu Savienības politikas virzienu īstenošanu, kā arī Eiropas Pētniecības telpas (EPT) izveidi un darbību. Attiecīgo rezultātīvo rādītāju progresa novērtēšanai vispārēja mērķa sasniegšanā pirmais kopums ir izklāstīts I pielikuma ievaddaļā.

2. Šā panta 1. punktā minēto vispārīgo mērķi īsteno, izmantojot trīs savstarpēji pastiprinošas prioritātes, kas veltītas šādām jomām:

- zinātnes izcilība;
- vadošā loma rūpniecībā;
- sabiedrības problēmu risināšana.

Konkrētie mērķi, kas atbilst katrai no minētajām trim prioritātēm, un pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma I–III daļā.

3. Šā panta 1. punktā minēto vispārīgo mērķi īsteno arī ar konkrētajiem mērķiem "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" un "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to", kas ir attiecīgi izklāstīti I pielikuma IV un V daļā, kopā ar pasākumu pamatvirzieniem.

4. KPC veicina attiecīgi 1. un 2. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un prioritāšu sasniegšanu, sniedzot zinātnisku un tehnisku atbalstu Savienības politikas virzieniem, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar attiecīgām valsts un reģionālām pētniecībā ieinteresētām personām, piemēram, attiecībā uz pārdomātas specializācijas stratēģiju izstrādi. Konkrētais mērķis un pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma VI daļā.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013, 2013. gada 17. decembrim ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006) (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

5. Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT), kas izveidots ar Regulu (ES) Nr. 294/2008, sniedz ieguldījumu attiecīgi 1. un 2. punktā noteikto vispārīgo mērķu un prioritāšu sasniegšanā, īstenojot konkrētu mērķi, proti, integrēt augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas zinību triādi. Attiecīgie rezultātīvie rādītāji attiecībā uz EIT ir noteikti I pielikuma ievaddaļā, un minētais konkrētais mērķis, kopā ar pasākumu pamatvirzieniem, ir izklāstīts I pielikuma VII daļā.

6. Šā panta 2. un 3. punktā minētajās prioritātēs, konkrētajos mērķos un pasākumu pamatvirzienos var ņemt vērā jaunas un neparedzētas vajadzības, kas rodas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas laikā. Ar pienācīgu pamatojumu tas var nozīmēt reaģēšanu uz jaunām iespējām, krīzēm un apdraudējumiem, kā arī atbildi uz vajadzībām, kas saistītas ar jaunu Savienības politikas virzienu izstrādi.

6. pants

Budžets

1. Finansējums pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanai ir EUR 77 028,3 miljoni pašreizējās cenās, no kuriem ne vairāk kā EUR 74 316,9 miljonus atvēl pasākumiem, ko veic atbilstoši LESD XIX sadaļai.

Gada aprīcības apstiprina Eiropas Parlaments un Padome daudzgadi finanšu shēmas ietvaros.

2. Summu, kas paredzēta pasākumiem, kurus veic atbilstoši LESD XIX sadaļai, šādi sadala starp šīs regulas 5. panta 2. punkta pirmajā daļā noteiktajām prioritātēm:

- a) zinātnes izcilība – EUR 24 441,1 miljoni pašreizējās cenās;
- b) vadošā loma rūpniecībā – EUR 17 015,5 miljoni pašreizējās cenās;
- c) sabiedrības problēmu risināšana – EUR 29 679 miljoni pašreizējās cenās.

Maksimālā kopējā summa, kas paredzēta Savienības finansētajam ieguldījumam no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", lai īstenotu konkrētos mērķus, kas paredzēti 5. panta 3. punktā un KPC tiešajām darbībām, kas nav saistītas ar kodolenerģiju ir šāda,

- i) Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana – EUR 816,5 miljoni pašreizējās cenās;
- ii) Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to – EUR 462,2 miljoni pašreizējās cenās;
- iii) KPC tiešajām darbībām, kas nav saistītas ar kodolenerģiju – EUR 1 902,6 miljoni pašreizējās cenās.

Indikatīvs sadalījums 5. panta 2. un 3. punktā paredzētajām prioritātēm un konkrētajiem mērķiem ir noteikts II pielikumā.

3. EIT finansē, izmantojot maksimālo ieguldījumu no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" EUR 2 711,4 miljonu pašreizējās cenās apmērā, kā noteikts II pielikumā.

4. No pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" finansējuma var segt izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanas, pārraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas pasākumiem, kas vajadzīgi pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pārvaldībai un tās mērķu sasniegšanai, jo īpaši izdevumus par pētījumiem un ekspertu sanāksmēm, ciktāl šie pētījumi un sanāksmes ir saistīti ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķiem, izdevumus, kas saistīti ar informācijas apstrādi un apmaiņu paredzētiem informācijas tehnoloģijas tīkliem, un visus citus tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumus, kas radušies Komisijai, pārvaldot pamatprogrammu "Apvārsnis 2020".

Vajadzības gadījumā un pienācīgi pamatotos gadījumos apropriācijas var iekļaut pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" budžetā pēc 2020. gada tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumu segšanai, lai būtu iespējams pārvaldīt darbības, kas 2020. gada 31. decembrī vēl nav pabeigtas. No pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" nebūtu jāfinansē ne programma Galileo, ne programma Copernicus, ne Eiropas Kopuzņēmuma ITER izveide, nedz arī to darbība.

5. Lai reaģētu uz neparedzētām situācijām vai jaunām norisēm un vajadzībām, Komisija pēc pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma novērtējuma, kas minēts šīs regulas 32. panta 3. punktā, un ņemot vērā 32. panta 2. punktā minētos EIT pārskata rezultātus, ikgadējā budžeta procedūrā var pārskatīt summas, kas šā panta 2. punktā noteiktās prioritātēm un konkrētajiem mērķiem "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" un "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to", kā arī II pielikumā noteikto indikatīvo sadalījumu pa konkrētajiem mērķiem šajās prioritātēs un šā panta 3. punktā paredzēto ieguldījumu EIT. Komisija var arī, pamatojoties uz tiem pašiem nosacījumiem, pārnest apropriācijas starp prioritātēm un konkrētajiem mērķiem, kā arī EIT, maksimāli līdz 7,5 % apmērā no sākotnējā kopējā piešķiruma katrai prioritātei un konkrētajiem mērķiem "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" un "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to", kā arī maksimāli līdz 7,5 % apmērā no sākotnējā indikatīvā sadalījuma katram konkrētajam mērķim un maksimāli līdz 7,5 % apmērā no ieguldījuma EIT. Šāda pārvešana nav atļauta attiecībā uz summu, kas šā panta 2. punktā noteikta KPC tiešajām darbībām.

7. pants

Trešo valstu iesaistīšanās

1. Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" var iesaistīties:

- a) valstis, kuras pievienojas ES, kandidātvalstis un iespējamās kandidātvalstis saskaņā ar vispārīgiem principiem un vispārīgiem noteikumiem un nosacījumiem, ko piemēro šādu valstu dalībai Savienības programmās un kas paredzēti attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomju lēmumos vai tamlīdzīgos nolīgumos;

b) tās ir Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles vai valstis vai teritorijas, kuras uzskaitītas pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1303/2013 ⁽¹⁾, un kuras atbilst šādiem kritērijiem:

- i) attīstītas spējas zinātnē, tehnoloģijās un inovācijā;
- ii) veiksmīga pieredze dalībā Savienības pētniecības un inovācijas programmās;
- iii) ir nodrošināta taisnīga un vienlīdzīga rīcība saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesībām.

c) Septītās pamatprogrammas asociētās valstis vai teritorijas.

2. Īpašus noteikumus un nosacījumus attiecībā uz asociēto valstu dalību pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", tostarp finansiālo ieguldījumu, pamatojoties uz asociētās valsts IKP, nosaka starptautiskos nolīgumos starp Savienību un asociētajām valstīm.

Noteikumi un nosacījumi attiecībā uz to EBTA valstu līdzdalību, kuras ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) dalībvalstis, saskan ar minētā līguma noteikumiem.

II SADAĻA

ĪSTENOŠANA

I NODAĻA

ĪSTENOŠANA, PĀRVALDĪBA UN ATBALSTA VEIDI

8. pants

Īstenošanas iespējas, izmantojot īpašu programmu un ieguldījumu EIT

Pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" īsteno, izmantojot īpašu konsolidētu programmu, kas izveidota ar padomes Lēmumu Nr. 743/2013 ⁽²⁾, kurā ir precizēti mērķi un ir sīki izstrādāti noteikumi attiecībā uz īstenošanu un finansiāli ieguldījumu EIT.

Īpašajā programmā katrai no trim prioritātēm, kas noteiktas 5. panta 2. punktā, velta atsevišķu daļu, vienu daļu katram no 5. panta 3. punktā minētajiem konkrētajiem mērķiem un vienu daļu – KPC tiešajām darbībām, kas nav saistītas ar kodolenerģiju.

Notiek efektīva koordinācija starp pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" trīs prioritātēm.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (... gada ...), ar ko izveido Eiropas Kaimiņattiecību instrumentu (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 965. lpp).

⁽²⁾ Padomes Lēmums Nr. 743 (2013. gada 3. decembrim), ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno Pētniecības un inovāciju pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un ar ko groza Lēmumus 2006/971/EK, 2006/972/EK, 2006/973/EK, 2006/974/EK and 2006/975/EK (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 965. lpp).

9. pants

Pārvaldība

1. Pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" īsteno Komisija saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

2. Daļu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas Komisija var arī uzticēt Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām finansēšanas struktūrām.

10. pants

Savienības atbalsta veidi

1. Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" atbalsta netiešās darbības, izmantojot vienu vai vairākus finansējuma veidus, kas paredzēti Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012, jo īpaši dotācijas, godalgas, iepirkumu un finanšu instrumentus. Finanšu instrumenti ir galvenais finansējuma veids ar tirgu cieši saistītām darbībām, kuras tiek atbalstītas saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020".

2. Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" atbalsta arī tiešās darbības, ko veic KPC.

3. Ja KPC veiktās tiešās darbības sniedz ieguldījumu ierosmēs, kas izveidotas atbilstoši LESD 185. vai 187. pantam, šādu ieguldījumu neuzskata par daļu no šādām ierosmēm piešķirtā finansiālā ieguldījuma.

11. pants

Dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumi

Attiecībā uz netiešajām darbībām piemēro dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1290/2013 ⁽³⁾.

II NODAĻA

Plānošana

I iedaļa

Vispārīgi principi

12. pants

Ārēju ekspertu padomi un sabiedrības iesaistīšanās

1. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanā ņem vērā padomus un devumu, ko sniedz Komisijas izveidotas neatkarīgu augsta līmeņa ekspertu grupas, kas veidotas no plašām ieinteresēto personu aprindām, tostarp no pētniecības, rūpniecības nozares un pilsoniskās sabiedrības, lai nodrošinātu vajadzīgo starpdisciplīnu un starpnozaru perspektīvu, ņemot vērā jau

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013, ar ko nosaka dalības un pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumus attiecībā uz pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 81. lpp).

esošās iniciatīvas Savienībā, valstu un reģionālajā līmenī. Ieguldījumu dos arī dialoga struktūras, kas izveidotas atbilstoši starptautiskiem zinātnes un tehnoloģiju nolīgumiem, uz nākotni vērstas darbības, mērķtiecīgas sabiedriskas apspriešanas, tostarp attiecīgā gadījumā apspriešanās ar valsts un reģionālām iestādēm vai ieinteresētajām personām, un pārredzami un interaktīvi procesi, kas nodrošina atbalstu atbildīgai pētniecībai un inovācijai.

Vajadzības gadījumā tiks ņemti vērā arī Eiropas Pētniecības telpas un inovācijas jautājumu komitejas (ERAC), citu ar Eiropas Pētniecības telpu (EPT) saistītu grupu un Uzņēmumu politikas grupas padomi saistībā ar stratēģisko prioritāšu apzināšanu un izstrādi.

2. Pilnībā tiks ņemti vērā arī attiecīgie tādu pētniecības un inovācijas programmu aspekti, kuras cita starpā ir izstrādājuši EIT, Eiropas Tehnoloģiju platformas un Eiropas Inovācijas partnerības, kā arī zinātnes komisiju padomi, piemēram, ko sniegusi Zinātnes komisija veselības jautājumos.

13. pants

Sinerģijas ar valstu programmām un kopīga plānošana

1. Īstenojot pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", ņem vērā to, ka ir jāveido attiecīgas sinerģijas un papildināmība starp valstu un Eiropas pētniecības un inovācijas programmām, piemēram, tajās jomās, kur tiek veikti koordinācijas centieni, izmantojot kopīgas plānošanas ierosmes.

2. Var apsvērt Savienības atbalstu kopīgām plānošanas ierosmēm, jebkādam atbalstam tiekot sniegtam ar 26. pantā minētajiem instrumentiem, ievērojot šādiem instrumentiem paredzētos nosacījumus un kritērijus.

14. pants

Transversāli jautājumi

1. Starp pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēm un to ietvaros īsteno savstarpēju saikni un mijiedarbību. Šajā ziņā īpašu uzmanību pievērš

- a) tam, lai tiktu attīstītas un piemērotas pamattehnoloģijas un rūpniecības tehnoloģijas, kā arī nākotnes un jaunās tehnoloģijas;
- b) jomām, kas ir saistītas ar pāreju no atklāšanas līdz izmantošanai tirgū;
- c) starpdisciplinārai un daudznozaru pētniecībai un inovācijai;
- d) sociālajām un ekonomikas zinātnēm un humanitārajām zinātnēm;

- e) klimata pārmaiņām un ilgtspējīgai attīstībai;
- f) EPT un pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība" darbības un panākumu veicināšanai;
- g) pamatnosacījumiem, kas sekmē pamatiniciatīvu "Inovācijas savienība";
- h) tam, lai tiktu dots ieguldījums visās attiecīgajās stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvās (tostarp Digitalizācijas programmā Eiropai),
- i) tam, lai dalība pētniecībā un inovācijā tiktu paplašināta visā Savienībā un lai palīdzētu likvidēt pētniecības un inovācijas plaisu Eiropā;
- j) starptautiskiem tīkliem, kas paredzēti izciliem pētniekiem un novatoriem, piemēram, Eiropas sadarbība zinātnes un tehnoloģiju jomā (COST);
- k) sadarbībai ar trešām valstīm;
- l) atbildīgai pētniecībai un inovācijai, tostarp dzimumu līdztiešībai;
- m) MVU iesaistīšanai pētniecībā un inovācijā un plašākai privātā sektora līdzdalībai;
- n) pētnieka profesijas pievilcīguma palielināšanai; un
- o) pētnieku pārrobežu un starpnozaru mobilitātes veicināšanai.

2. Ja tiek atbalstīta netieša darbība, kurai ir īpaši svarīga nozīme vairākām no 5. panta 2. un 3. punktā noteiktajām prioritātēm vai konkrētajiem mērķiem, finanšu summu attiecīgajai darbībai var kombinēt no summām, kas piešķirtas katrai prioritātei vai katram konkrētajam mērķim.

15. pants

Zinātnes, tehnoloģiju, inovācijas, tautsaimniecību un sabiedrības nemītīgā attīstība

Pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" īsteno tā, lai nodrošinātu, ka atbalstītās prioritātes un darbības atbilst mainīgajām vajadzībām un tiek veiktas, ņemot vērā zinātnes, tehnoloģiju, inovācijas, tautsaimniecību un sabiedrības nemītīgo attīstību globalizētā pasaulē, turklāt inovācija aptver darījumdarbības, organizatoriskus, tehnoloģiskus, sabiedriskus un vides jomas aspektus. Ierosinājumā par izmaiņām pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēs un darbībās ņem vērā 12. pantā minēto grupu ārējie atzinumi, kā arī 32. panta 3. punktā minētā starposma novērtējuma ieteikumi.

16. pants

Dzimumu līdztiesība

Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" nodrošina dzimumu līdztiesības efektīvu veicināšanu un dzimumu aspekta integrēšanu pētniecības un inovācijas saturā. Atkarībā no stāvokļa attiecīgajā pētniecības un inovācijas jomā īpaša uzmanība tiek veltīta dzimumu līdzsvara nodrošināšanai izvērtēšanas komisijās un tādās citās struktūrās kā padomdevēju un ekspertu grupas.

Dzimumu aspekts tiek pienācīgi integrēts stratēģiju, programmu un projektu pētniecības un inovācijas saturā un tiek ievērots visos pētniecības cikla posmos.

17. pants

Pētnieku karjera

Pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" īsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1290/2013, kas palīdz nostiprināt vienoto tirgu pētniekiem un pētnieku karjeras pievilcību visā Savienībā saistībā ar EPT, ņemot vērā starptautiskās iezīmes, kas piemīt lielākajai daļai ar šo programmu atbalstīto darbību.

18. pants

Atklāta piekļuve

1. Nodrošina atklātu piekļuvi zinātniskajām publikācijām, kas tapušas saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" veiktas un publiski finansētas pētniecības rezultātā. To īsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1290/2013.

2. Tiek veicināta atklāta piekļuve pētniecības datiem, kas iegūti saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" veiktas un publiski finansētas pētniecības rezultātā. To īsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1290/2013.

19. pants

Ētikas principi

1. Visos pētniecības un inovācijas pasākumos, kas tiek veikti saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", ievēro ētikas principus un attiecīgos valstu, Savienības un starptautiskos tiesību aktus, tostarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un tās papildprotokolus.

Īpašu uzmanību pievērš proporcionālītes principam, tiesībām uz privāto dzīvi, tiesībām uz personas datu aizsardzību, tiesībām uz personas fizisko un garīgo neaizskaramību, tiesībām uz nediskrimināciju un vajadzībai nodrošināt cilvēku veselības augstu aizsardzības līmeni.

2. Pētniecības un inovācijas darbības, ko veic saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", ir vērstas tikai un vienīgi uz civilu izmantojumu.

3. Nefinansē šādas pētniecības jomas:

a) pētniecības pasākumus, kuru mērķis ir cilvēku klonēšana reproduktīvos nolūkos;

b) pētniecības pasākumus, kuru mērķis ir pārveidot cilvēku ģenētisko mantojumu un kuri varētu šādas izmaiņas padarīt par pārmantojamām ⁽¹⁾;

c) pētniecības pasākumus, kas paredzēti cilvēku embriju radīšanai vienīgi pētniecības nolūkā vai cilmes šūnu ieguvei, tostarp veicot somatisko šūnu kodola pārstādīšanu.

4. Gan pieaugušo, gan embriju cilvēka cilmes šūnu pētniecību var finansēt kā atkarībā no zinātniskā ierosinājuma satura, tā arī atkarībā no iesaistīto dalībvalstu tiesiskā regulējuma. Finansējumu nepiešķir pētniecības pasākumiem, kuri ir aizliegti visās dalībvalstīs. Nefinansē pasākumu īstenošanu kādā dalībvalstī, kurā šādi pasākumi ir aizliegti.

5. Šā panta 3. punktā minētās pētniecības jomas var pārskatīt, kad tiek veikts 26. panta 1. punktā minētais starpposma novērtējums, ņemot vērā zinātnes sasniegumus.

20. pants

Papildināmība ar citām Savienības programmām

Pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" īsteno tā, lai tiktu papildinātas citas Savienības finansējuma programmas un politikas virzieni, tostarp Eiropas strukturālie un investīciju fondi (ESI fondi), kopējā lauksaimniecības politika, Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programma (COSME) (2014.–2020. gads), programma Erasmus+ un programma Life.

21. pants

Sinergijas ar ESI

Papildus Savienības, valstu un reģionu strukturpolitikas virzieniem arī pamatprogramma "Apvārsnis 2020" palīdz Savienībā likvidēt pētniecības un inovācijas plaisu, veicinot sinergijas ar ESI. Kumulatīvo finansēšanu, kā izklāstīts Regulā (ES) Nr. 1290/2013 var izmantot, ja tas ir iespējams.

⁽¹⁾ Var finansēt pētniecību, kas saistīta ar dzimumdziedzeru vēža ārstēšanu.

II daļa

Konkrētas rīcības jomas

22. pants

Mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi

1. Īpaša uzmanība tiek pievērsta tam, lai, īstenojot pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", nodrošinātu pienācīgu mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) dalību un pētniecības un inovācijas ietekmi uz tiem. Īstenojot izvērtēšanas un uzraudzības noteikumus, tiek veikts MVU dalības kvantitatīvs un kvalitatīvs novērtējums.

2. Papildus labāku apstākļu izveidei, lai MVU varētu izmantot visas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" sniegtās iespējas, ir jāveic konkrētas darbības. Konkrētāk, – vienotā centralizētā pārvaldības sistēmā tiek izveidots specializēts MVU instruments, kas mērķtiecīgi paredzēts visa veida mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) ar inovācijas potenciālu plašā nozīmē un kas tiek īstenots galvenokārt ar augšupēju pieeju, izmantojot pastāvīgi atklātu konkursu, kas ir pielāgots MVU vajadzībām, kā izklāstīts I pielikuma II daļas 3.3. punkta a) apakšpunktā par konkrēto mērķi "Inovācija MVU". Minētajā instrumentā tiek ņemts vērā konkrētais mērķis "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskās tehnoloģijās", kurš izklāstīts I pielikuma II daļas 1. punktā, un katrs konkrētais mērķis saskaņā ar prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana", kura izklāstīta I pielikuma III daļas 1.–7. punktā.

3. Ar integrēto pieeju, kas izklāstīta 1. un 2. punktā, un procedūru vienkāršošanu vajadzētu panākt vismaz 20 % no kopējā apvienotā budžeta, kas paredzēts konkrētajam mērķim "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskās tehnoloģijās" un prioritātei "Sabiedrības problēmu risināšana", atvēlēt MVU.

4. Īpaša uzmanība tiek veltīta pienācīgai MVU pārstāvībai publiskā-privātā sektora partnerībās.

23. pants

Sadarbības projekti un partnerības programmas

Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" galvenokārt būtu jāīsteno, izmantojot starptautiskus sadarbības projektus, kas tiek veikti, izmantojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" gada darba programmās, kas paredzētas Lēmumā Nr. 743/2013. Minētos projektus papildinās publiskās-privātās un publiskās-publiskās partnerības. Partnerības tiks veidotas, iesaistot dalībvalstis, un tajās tiek noteikti principi to iekšējai pārvaldībai.

24. pants

Ātrais ceļš uz inovāciju

"Ātrais ceļš uz inovāciju" (FTI), sākot ar 2015. gadu, tiek īstenots absolūta izmēģinājuma veidā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1290/2013 54. pantu, ar ko tiek noteikts FTI aicinājums iesniegt priekšlikumus.

25. pants

Publiskā-privātā sektora partnerības

1. Pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" var īstenot, izmantojot publiskā-privātā sektora partnerības, ja visi attiecīgie partneri apņemas atbalstīt tādu pirmskonkurences pētniecības un inovācijas pasākumu izstrādi un īstenošanu, kuriem ir stratēģiski svarīga nozīme Savienības konkurētspējā un rūpnieciskajā līderībā, vai risināt īpašas sabiedrības problēmas. Publiskā-privātā sektora partnerības īsteno tā, lai neliktu šķēršļus labāko Eiropas dalībnieku pilnvērtīgai līdzdalībai.

2. Savienība iesaistās publiskajās-privātajās partnerībās, izmantojot jau iepriekš pastāvošas elastīgas pārvaldības struktūras, un to var darīt kādā no šādiem veidiem:

a) Savienības finansiāls ieguldījums kopuzņēmumos, kas saskaņā ar Septīto pamatprogrammu izveidoti, pamatojoties uz LESD 187. pantu, – ievērojot grozījumus to pamataktos; jaunās publiskā-privātā sektora partnerībās, kas izveidotas, pamatojoties uz LESD 187. pantu, un citās finansēšanas struktūrās, kas minētas Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. panta 1. punkta c) apakšpunkta iv) un vii) punktā. Šo partnerības veidu īsteno tikai tad, ja, pilnībā ņemot vērā attiecīgos ietekmes novērtējumus, to pamato izvirzīto mērķu darbības joma un vajadzīgo resursu apjoms un ja ar citiem partnerības veidiem mērķi netiktu sasniegti vai netiktu radīts nepieciešamais sviras efekts;

b) noslēdzot līgumiskas vienošanās starp 1. punktā minētajiem partneriem, kurās norāda partnerības mērķi, attiecīgās partneru saistības, galvenos rezultātos rādītājus un sasniedzamos rezultātus, identificējot arī pētniecības un inovācijas pasākumus, kam vajadzīgs atbalsts no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020".

Lai iesaistītu ieinteresētus partnerus, tostarp attiecīgā gadījumā tiešos lietotājus, universitātes, MVU un pētniecības institūcijas, publiskā-privātā sektora partnerības publiskos līdzekļus dara pieejamus pārredzamos procesos un galvenokārt konkursa kārtībā, kuru dalības noteikumi ir saskaņā ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dalības noteikumiem. Izņēmumi konkursa kārtības izmantošanā būtu pienācīgi jāpamato.

3. Publiskā-privātā sektora partnerības identificē un īsteno atklāti, pārredzami un efektīvi. Tās identificējot, pamatojas uz visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

a) apliecinājums, ka rīcībai Savienības līmenī ir pievienotā vērtība, un tam kāds instruments jāizmanto;

b) apmērs, kādā tiek atstāta ietekme uz rūpniecisko konkurētspēju, darbvietu radīšanu, ilgtspējīgu izaugsmi un sociālekonomiskajiem aspektiem, tostarp uz sabiedrības problēmu risināšanu, novērtējumā izmantojot skaidri formulētus un mērāmus mērķus;

- c) ilgtermiņa saistības, tostarp līdzsvarots ieguldījums, ko uzņēmies visi partneri, pamatojoties uz vienotu redzējumu un skaidri definētiem mērķiem;
- d) iesaistīto resursu apjoms un spēja piesaistīt papildu ieguldījumus pētniecībā un inovācijā;
- e) skaidri noteikti katra partnera uzdevumi un saskaņoti rezultatīvie pamatrādītāji par visu izvēlēto laikposmu;
- f) papildināmība attiecībā uz citām pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" daļām un saskaņotība ar Savienības stratēģiskajām prioritātēm pētniecības un inovācijas jomā, īpaši ar stratēģijas "Eiropas 2020" prioritātēm.

Attiecīgos gadījumos nodrošina, lai ar publiskā-privātā sektora partnerībās prioritātes un pasākumi un dalībvalstu iesaiste viena otru papildinātu.

4. Pētniecības prioritātes, kas izvirzītas publiskā-privātā sektora partnerībās, attiecīgos gadījumos var tikt iekļautas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darba programmu regulāri izsludinātajos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, lai attīstītu jaunas sinerģijas ar stratēģiski nozīmīgiem pētniecības un inovācijas pasākumiem.

26. pants

Publiskā-publiskā sektora partnerības

1. Ja un kad vien tas ir lietderīgi, pamatprogramma "Apvārsnis 2020" veicina publiskā-publiskā sektora partnerību stiprināšanu, ja darbības valsts, reģionālā vai starptautiskā līmenī tiek Savienībā īstenotas kopīgi.

Īpašu uzmanību pievērš dalībvalstu kopīgām plānošanas ierosmēm. Kopīgas plānošanas ierosmes, kas saņem pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" atbalstu, arī turpmāk ir atklāti pieejamas visām dalībvalstīm vai asociētajām valstīm.

2. Publiskā-publiskā sektora partnerības var atbalstīt vai nu 5. panta 2. punktā noteikto prioritāšu ietvaros, vai arī to starpā, jo īpaši kādā no šiem veidiem:

- a) ar ERA-NET instrumentu, izmantojot dotācijas, lai atbalstītu publiskā-publiskā sektora partnerības to sagatavošanas darbības, tīklu struktūru ieviešanā, kopīgu pasākumu izstrādē, īstenošanā un koordinēšanā, kā arī piešķirot Savienības papildu finansējumu ne vairāk kā gadā vienam kopīgam uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus un pēc būtības starptautiskām darbībām;
- b) Savienībai piedaloties programmās, kuras veic vairākas dalībvalstis saskaņā ar LESD 185. pantu, ja dalību pamato izvirzīto mērķu darbības joma un vajadzīgo resursu apjoms.

Šā punkta pirmās daļas a) apakšpunkta nolūkos papildu finansējumu piešķir ar nosacījumu pierādīt, ka Savienības līmeņa rīcībai ir pievienotā vērtība un ka subjekti, kas atsaucas uz kopīgajiem uzaicinājumiem un piedalās darbībās, jau iepriekš ir uzņēmies indikatīvas finansiālas saistības naudā vai natūrā. Viens no ERA-NET instrumenta mērķiem, ja iespējams, var būt saskaņot kopīgo uzaicinājumu un darbību noteikumus un īstenošanas kārtību. To var arī izmantot, lai sagatavotos iniciatīvai atbilstoši LESD 185. pantam.

Pirmās daļas b) apakšpunkta nolūkos minētās iniciatīvas ierosina tikai gadījumos, kad vajadzīga specializēta īstenošanas struktūra un kad dalības valstis ir ļoti stingri apņēmušās īstenot integrāciju zinātnes, pārvaldības un finanšu līmenī. Turklāt priekšlikumus attiecībā uz šādām iniciatīvām identificē, pamatojoties uz visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

- a) skaidri definēts mērķis, kas ir jāsasniedz, un tā saistība ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķiem un plašākiem Savienības politikas mērķiem;
- b) dalības valstu indikatīvas finansiālas saistības naudā vai natūrā, tostarp iepriekšējās saistības pielīdzināt valsts un/vai reģionālus ieguldījumus transnacionālai pētniecībai un inovācijai un vajadzības gadījumā apvienot resursus;
- c) Savienības līmenī īstenotas rīcības pievienotā vērtība;
- d) kritiskā masa attiecībā uz iesaistīto programmu apjomu un skaitu, pasākumu līdzība vai papildināmība un attiecīgās pētniecības īpatsvars, ko tās aptver;
- e) LESD 185. panta piemērotība mērķu sasniegšanai.

27. pants

Starptautiska sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām

1. Tiesību subjekti, kas definēti Regulas (ES) Nr. 1290/2013 2. panta 1. punkta 13. apakšpunktā un kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, un starptautiskas organizācijas ir tiesīgi piedalīties pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" netiešajās darbībās saskaņā ar nosacījumiem, kas minētajā izklāstīti Regulā. Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" veicina un integrē starptautisku sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, it īpaši lai sasniegtu šādus mērķus:

- a) nostiprinātu Savienības izcilību un pievilcīgumu pētniecībā un inovācijā, kā arī tās ekonomisko un rūpniecisko konkurētspēju;

b) efektīvi risinātu kopējas sabiedrības problēmas;

c) atbalstītu Savienības ārpolitikas un attīstības politikas mērķu sasniegšanu, papildinātu ārpolitikas un attīstības programmas, iekļaujot starptautiskās saistības un tādus ar tām saistītus mērķus kā ANO Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanu. Tiks mēģināts nodrošināt sinerģijas ar citām Savienības politikas jomām.

2. Mērķtiecīgas darbības, kuru mērķis ir veicināt sadarbību ar konkrētām trešām valstīm vai trešo valstu grupām, tostarp ar Savienības stratēģiskajiem partneriem, īsteno, pamatojoties uz stratēģisku pieeju, kā arī kopējām interesēm, prioritātēm un savstarpēju izdevīgumu, ņemot vērā to zinātniskās un tehnoloģiskās spējas un konkrētās vajadzības, tirgus iespējas un šādu darbību paredzamo ietekmi.

Būtu jārosina un vajadzības gadījumā jāuzrauga savstarpēja piekļuve trešo valstu programmām. Lai maksimāli palielinātu starptautiskās sadarbības ietekmi, veicina koordināciju un sinerģijas ar dalībvalstu un asociēto valstu ierosmēm. Sadarbība pēc būtības var atšķirties atkarībā no katras konkrētās partnervalsts.

Sadarbības prioritātēs ņem vērā jaunākās norises Savienības politikas jomās, iespējas sadarboties ar trešām valstīm, kā arī taisnīgu un objektīvu intelektuālā īpašuma tiesību piemērojumu.

3. Turklāt ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" īsteno horizontālus un transversālus pasākumus starptautiskās sadarbības stratēģiskās attīstības veicināšanai.

28. pants

Informēšana, paziņošana, izmantošana un izplatīšana

Komisija veic ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" saistītus informēšanas un paziņošanas darbības, tostarp paziņo par atbalstītajiem projektiem un rezultātiem. Jo īpaši tā sniedz dalībvalstīm savlaicīgu un pilnīgu informāciju.

Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" informēšanas pasākumiem piešķirtais budžets daļēji paredzēts arī tam, lai finansētu Savienības politisko prioritāšu korporatīvo paziņošanu, ja tās ir saistītas ar šīs regulas vispārīgo mērķi.

Informācijas izplatīšanas un paziņošanas pasākumi ir visu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" atbalstīto darbību sastāvdaļa. Informācija un paziņošana par pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", tostarp par tās atbalstītajiem projektiem, tiek darīta pieejama, un tai var piekļūt digitālā formātā.

Turklāt tiek atbalstīti šādas konkrētas darbības:

a) ierosmes, kuru mērķis ir vairot izpratni un atvieglot piekļuvi finansējumam pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", jo īpaši tiem reģioniem vai dalībniekiem, kuru dalība ir samērā zema;

b) mērķtiecīga palīdzība projektiem un konsorcijiem, lai tos nodrošinātu ar pienācīgu piekļuvi prasmēm, kas vajadzīgas, lai optimāli paziņotu, izmantotu un izplatītu rezultātus;

c) darbības, kuru rezultātā tiek apvienoti un izplatīti rezultāti no vairākiem projektiem, tostarp tiem, kas var būt finansēti no citiem avotiem, lai nodrošinātu lietotājdraudzīgas datubāzes un ziņojumus, kuros apkopoti galvenie secinājumi, un attiecīgā gadījumā to paziņošana un izplatīšana zinātniskajās aprindās, rūpniecības nozarē un sabiedrībā kopumā;

d) izplatīšana politikas veidotājiem, tostarp standartizācijas struktūrām, lai veicinātu, ka attiecīgās struktūras izmanto ar politiku saistītos rezultātus starptautiskā, Savienības, valsts un reģionālā līmenī;

e) ierosmes, kuru mērķis ir veicināt dialogu un debates par jautājumiem, kas saistīti ar zinātni, tehnoloģijām un inovāciju, ar plašāku sabiedrību, iesaistot pētniecības un inovācijas kopienu un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, un izmantot priekšrocības, ko sniedz sociālie plašsaziņas līdzekļi un citas novatoriskas tehnoloģijas un metodoloģijas, īpaši tādēļ, lai palīdzētu uzlabot sabiedrības informētību par ieguvumiem, ko pētniecība un inovācija sniedz sabiedrības problēmu risināšanā.

III NODAĻA

Kontrole

29. pants

Kontrole un revīzija

1. Kontroles sistēmu, ko izveido šīs regulas īstenošanai, izstrādā tā, lai nodrošinātu pamatotu pārliecību par to, ka tiks sasniegta ar darbību efektivitāti un lietderību saistītā riska pietiekama samazināšana un pienācīga pārvaldība, kā arī notikušo darījumu likumība un pareizība, ņemot vērā to, ka programmas ir daudzgadu programmas, kā arī attiecīgo maksājumu veidu.

2. Kontroles sistēma nodrošina pienācīgu līdzsvaru starp uzticamību un kontroli, ņemot vērā kontroles administratīvās un citas izmaksas visos līmeņos, īpaši attiecībā uz dalībniekiem, tā lai varētu sasniegt pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķus un lai tai piesaistītu visizcilākos pētniekus un visinovatīvākos uzņēmumus.

3. Kontroles sistēmas ietvaros revīzijas stratēģija attiecībā uz izdevumiem netiešajām darbībām pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ir balstīta uz reprezentatīva izdevumu parauga finanšu revīziju par visu pamatprogrammu "Apvārsnis 2020". Šādu reprezentatīvu paraugu papildina ar atlasītiem, kuras pamatā ir ar izdevumiem saistītu risku novērtējums.

Netiešo darbību izdevumu revīziju pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" veic saskaņoti, ievērojot saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principu, lai mazinātu dalībniekiem revīzijas radīto slogu.

30. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija veic atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tad, kad īsteno saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, ar preventīviem pasākumiem pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses, šim nolūkam veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas, kā arī attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un preventīvus administratīvus un finansiālus sodus.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir pilnvaras, pārbaudot dokumentus un uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus un apakšuzņēmējus, kuri saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" ir saņēmuši Savienības līdzekļus.

Neskarot 3. punktu, Komisija revīzijas var veikt divu gadu laikā pēc atlikuma samaksāšanas.

3. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas saskaņā ar noteikumiem un procedūram, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁽¹⁾ un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽²⁾, lai noteiktu, vai saistībā ar kādu "Apvārsnis 2020" dotāciju nolīgumu, dotāciju lēmumu vai līgumu ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

4. Neskarot 1., 2. un 3. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un ar starptautiskām organizācijām, dotāciju nolīgumos, dotāciju lēmumos un līgumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, ir ietverti noteikumi, ar kuriem Komisijai, Revīzijas palātai un OLAF tiek nepārprotami dotas pilnvaras atbilstoši savai kompetences jomai veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienas finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

IV NODAĻA

Uzraudzība un novērtēšana

31. pants

Uzraudzība

1. Komisija katru gadu veic pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", tās īpašās programmas un EIT pasākumu īstenošanas uzraudzību. Šī uzraudzība, kas ir jābalsta uz kvantitatīviem un –attiecīgā gadījumā – kvalitatīviem zinātniskiem faktiem, aptver informāciju par tādiem transversāliem jautājumiem kā sociālās, ekonomikas un humanitārās zinātnes, ilgtspēja un klimata pārmaiņas, tostarp informāciju par izdevumiem, kas attiecas uz klimata jomu, par MVU dalību, privātā sektora dalību, dzimumu līdztiesību, līdzdalības paplašināšanu un par progresu salīdzinājumā ar rezultatīvajiem rādītājiem. Uzraudzība ietver arī informāciju par finansējuma apmēru, ko sniedz publiskā-privātā sektora un publiskā-publiskā sektora partnerībām, tostarp kopīgas plānošanas ierosmēm. Vajadzības gadījumā publiskā-privātā sektora partnerībām paredzētā finansējuma uzraudzību veic, cieši konsultējoties ar dalībniekiem.

2. Komisija paziņo un dara publiski pieejamus minētās uzraudzības rezultātus.

32. pants

Novērtēšana

1. Novērtējumus veic pietiekami savlaicīgi, lai to rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.

2. Līdz 2017. gada 31. decembrim Komisija, kurai palīdz neatkarīgi eksperti, kas izraudzīti pārredzamā procedūrā, veic pārskatīšanu attiecībā uz EIT, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 294/2008 16. pantā paredzēto novērtēšanas procedūru. Ja šajā pārskatīšanā ir gūti pozitīvi rezultāti, 2018. gadā tiek izsludināts ZIK uzaicinājums iesniegt priekšlikumus. Pārskatīšanā EIT panākumus novērtē pēc šādiem parametriem:

- līmenis, kādā apgūti saskaņā ar šīs regulas 6. panta 3. punktu piešķirtie līdzekļi un cik efektīvi tie tiek izmantoti, nošķirot pirmās kārtas ZIK attīstībai izmantoto summu no turpmākajām kārtām paredzētā sākumkapitāla ietekmes, un EIT spēja zināšanu un inovācijas kopienās (ZIK) piesaistīt līdzekļus no partneriem un īpaši no privātā sektora, kā noteikts Regulā EK Nr. 294/2008;
- EIT un ZIK ieguldījums prioritātē "Sabiedrības problēmu risināšana" un īpašā mērķa "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" sasniegšanā, un veikuma izvērtējums, pamatojoties uz I pielikumā definētajiem rādītājiem;
- EIT un ZIK ieguldījums augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju integrācijā;

d) ZIK spēja integrēt attiecīgi jaunus partnerus, ja tie var nodrošināt pievienoto vērtību.

3. Līdz 2017. gada 31. decembrim un ņemot vērā *ex-post* novērtējumu par Septīto pamatprogrammu, kas jāpabeidz līdz 2015. gada 31. decembrim, un EIT pārskatīšanu, Komisija ar neatkarīgu ekspertu palīdzību, kuri izraudzīti pārredzamā procedūrā, veic pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", tās īpašās programmas, tostarp Eiropas Pētniecības padomes (EPP), un EIT pasākumu starpposma novērtējumu.

Starpposma novērtējumā izvērtē panākumus, kas gūti pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dažādo daļu īstenošanā pēc visiem turpmāk minētajiem parametriem:

a) pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķu sasniegšana (rezultātu un iecerētas ietekmes panākšanas līmenī, attiecīgā gadījumā pamatojoties uz īpašās programmas II pielikumā izklāstītajiem rādītājiem) un arī turpmāks visu pasākumu nozīmīgums;

b) resursu efektivitāte un izlietojums, īpašu uzmanību pievēršot transversālām jautājumiem un citiem 14. panta 1. punktā minētajiem elementiem; kā arī

c) Savienības pievienotā vērtība.

Veicot starpposma novērtējumu, padziļināti izvērtē gan pastāvošās, gan jaunās publiskā-privātā sektora partnerības, tostarp kopīgās tehnoloģiju ierosmes (JTI), izvērtējumā iekļauj arī to atvērtības, pārredzamības un efektivitātes analīzi. Šajā izvērtējumā ņem vērā EIT novērtējumu, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 294/2008 16. pantā, tā lai būtu iespējams uz kopīgiem principiem balstīts izvērtējums.

Veicot starpposma novērtējumu, padziļināti izvērtē FTI, izvērtējumā cita starpā iekļaujot tā devumu inovācijā, rūpniecības līdzdalību, jaunu pieteikuma iesniedzēju dalību, darbības efektivitāti un finansējumu, un privātu investīciju piesaistīšanu. Turpmāku FTI īstenošanu noteiks, pamatojoties uz novērtējuma rezultātiem, un to varēs attiecīgi pielāgot un izvērst.

Starpposma novērtējumā ņem vērā aspektus, kas saistīti ar pētniecības rezultātu izplatīšanu un izmantošanu.

Starpposma novērtējumā ņem arī vērā turpmākai vienkāršošanai paredzēto darbības jomu un aspektus, kas saistīti ar finansējuma pieejamības iespējām, kas dotas dalībniekiem visos reģionos un privātajam sektoram, īpaši MVU, kā arī attiecībā uz dzimumu līdzsvara veicināšanas iespējām. Turklāt tajā ņem vērā veikto pasākumu ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā, iepriekš veikto pasākumu ilgtermiņa ietekmes rezultātus un sinerģijas un mijiedarbības pakāpi ar citām Savienības finansējuma programmām, tostarp ar ESI fondiem.

Veicot starpposma novērtējumu, pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" finansējuma modelis tiek rūpīgi izvērtēts cita starpā pēc šādiem rādītājiem:

— tādu dalībnieku līdzdalība, kuru rīcībā ir pirmrindas pētniecības infrastruktūras vai kuri agrāk Septītajā pamatprogrammā ir izmantojuši pilnīgu apmaksu;

— vienkāršošana attiecībā uz dalībniekiem, kuru rīcībā ir pirmrindas pētniecības infrastruktūras vai kuri agrāk Septītajā pamatprogrammā ir izmantojuši pilnīgu apmaksu;

— saņēmēju parasti izmantotās grāmatvedības prakses atzīšana;

— Regulas (ES) Nr. 1290/2013 27. pantā paredzētā papildatļaujuma izmantošanas apmēri.

Attiecīgā gadījumā starpposma novērtējumā ņem vērā informāciju par to, kā tiek koordinēti dalībvalstu veiktie pētniecības un inovācijas pasākumi, tostarp jomās, kurās ir kopīgas plānošanas ierosmes.

4. Līdz 2023. gada 31. decembrim Komisija, kurai palīdz neatkarīgi eksperti, kas izraudzīti pārredzamā procedūrā, veic pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", tās īpašās programmas un EIT pasākumu *ex-post* novērtējumu. Šis novērtējums aptver pasākumu pamatojumu, īstenošanu un sasniegumus, kā arī pasākumu ilgtermiņa ietekmi un ilgtspējību, lai rezultātus varētu izmantot lēmuma pieņemšanai par kāda vēlāka pasākuma iespējamu atjaunošanu, pārveidošanu vai apturēšanu. Novērtējumā ņem vērā aspektus, kas saistīti ar pētniecības rezultātu izplatīšanu un izmantošanu.

5. Minimums, uz ko balstās, novērtējot, kādā mērā ir sasniegts pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgais mērķis, ir rezultatīvie rādītāji attiecībā uz vispārīgajiem mērķiem un EIT, kas noteikti I pielikumā, un rezultatīvie rādītāji attiecībā uz konkrētajiem mērķiem, kas noteikti īpašajā programmā, tostarp attiecīgie pasākumu pamatvirzieni.

6. Ja tas ir lietderīgi un iespējams, dalībvalstis sniedz Komisijai datus un informāciju, kas vajadzīgi, lai varētu uzraudzīt un novērtēt attiecīgos pasākumus.

7. Komisija paziņo šādu šajā pantā minēto novērtējumu secinājumus kopā ar saviem apsvērumiem Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

III SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

33. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Lēmumu Nr. 1982/2006/EK atceļ no 2014. gada 1. janvāra.
2. Neskarot uz 1. punktu, darbības, kas uzsāktas atbilstoši Lēmumam Nr. 1982/2006/EK, un finansiālās saistības, kas attiecas uz minētajām darbībām, līdz to pabeigšanai turpina reglamentēt minētais lēmums.
3. Ar 6. pantā minēto finansējumu var segt arī tādas tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju no pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1982/2006/EK, uz pamatprogrammu "Apvārsnis 2020".

34. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

I PIELIKUMS

Konkrēto mērķu un pasākumu pamatvirzieni

Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgais mērķis ir visā Savienībā veidot sabiedrību un pasaulē vadošu ekonomiku, kas balstīta uz zināšanām un inovācijām, vienlaikus veicinot ilgtspējīgu attīstību. Tā atbalsta stratēģiju "Eiropa 2020" un citus Savienības politikas virzienus, kā arī Eiropas Pētniecības telpas (EPT) izveidi un darbību.

Rezultatīvie rādītāji panākumu novērtēšanai attiecībā pret šo vispārīgo mērķi ir šādi:

- stratēģijas "Eiropa 2020" mērķis attiecībā uz pētniecību un attīstību (PA) (3 % no IKP);
- inovācijas rezultātu rādītājs stratēģijas "Eiropa 2020" kontekstā ⁽¹⁾;
- pētnieku īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju vidū.

Šo vispārīgo mērķi tiecas sasniegt, izmantojot trīs atšķirīgas un vienlaikus savstarpēji nostiprinošas prioritātes, kas katra paredz konkrētu mērķu kopumu. Tās tiks īstenotas vienmērīgi, lai veicinātu mijiedarbību starp dažādajiem konkrētajiem mērķiem, novērstu centienu dublēšanos un nostiprinātu to kopējo ietekmi.

Kopīgais pētniecības centrs (KPC) veicina pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgā mērķa un prioritāšu sasniegšanu ar konkrētu mērķi – Savienības politikas virzieniem sniegt uz patērētājiem orientētu zinātnisko un tehnisko atbalstu.

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT) sniedz ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgā mērķa un prioritāšu sasniegšanā ar konkrētu mērķi integrēt augstākās izglītības, pētniecības, inovācijas zinību triādi. EIT darbības novērtēšanas rādītāji ir šādi:

- zināšanu un inovācijas kopienās (ZIK) integrētas organizācijas no universitātēm, uzņēmējdarbības un pētniecības jomām;
- zinību triādes iekšējā sadarbība, kuras rezultātā tiek izstrādāti novatoriski produkti, pakalpojumi un procesi.

Šajā pielikumā ir izklāstīti pamatvirzieni konkrētajiem mērķiem un pasākumiem, kas minēti 5. panta 2., 3., 4. un 5. punktā.

Transversāli jautājumi un atbalsta pasākumi pamatprogrammā "Apvārsnis 2020"

Transversāli jautājumi, kuru indikatīvs saraksts ir atrodams 14. pantā, tiks veicināti starp trīs prioritāšu konkrētajiem mērķiem tādā mērā, cik vajadzīgs, lai pilnveidotu jaunas zināšanas, galvenās kompetences un būtiskus tehnoloģiskus pavērsienus un lai zināšanas pārvērstu ekonomiskās un sociālās vērtībās. Turklāt daudzos gadījumos būs jāizstrādā starpdisciplīnu risinājumi, kas aptver vairākus konkrētus mērķus pamatprogrammā "Apvārsnis 2020". Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" nodrošinās stimulus darbībām, kas saistītas ar šādiem transversāliem jautājumiem, tostarp efektīvi sasaistot budžetus.

Sociālās zinātnes un humanitārās zinātnes

Pētniecība sociālo un humanitāro zinātņu jomā tiks pilnībā integrēta katrā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātē un katrā konkrētajā mērķī un palīdzēs radīt zinātnisko faktu bāzi politikas veidošanai starptautiskajā, Savienības, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī. Saistībā ar sabiedrības problēmu risināšanu sociālās un humanitārās zinātnes pasākumos tiks integrētas kā būtisks elements, kas katras sabiedrības problēmas risināšanai nepieciešams, lai veicinātu pasākumu ietekmi. Ar sabiedrības problēmas "Eiropa mainīgā pasaulē: iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība" konkrēto mērķi tiks veicināta pētniecība sociālo zinātņu un humanitāro zinātņu jomā, uzmanības centrā izvirzot iekļaujošu, novatorisku un domājošu sabiedrību.

Zinātne un sabiedrība

Ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pasākumiem, kas veicina iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības apzinātu iesaistīšanos pētniecības un inovācijas jomā, tiks padziļināta saikne starp zinātņi un sabiedrību, kā arī atbildīgas pētniecības un inovācijas, zinātniskas izglītības un kultūras veicināšana, un tiks stiprināta sabiedrības uzticēšanās zinātnei.

⁽¹⁾ COM(2013)0624, galīgā redakcija.

Dzimumu līdztiesība

Savienība ir apņēmusies veicināt dzimumu līdztiesību zinātnē un inovācijā. Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" dzimumu līdztiesība tiks skatīta kā transversāls jautājums, lai labotu sieviešu un vīriešu līdzsvara trūkumu un integrētu dzimuma līdztiesības dimensiju pētījumu un inovācijas plānošanā un saturā.

MVU

Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" tiks veicināta un atbalstīta mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) integrēta iesaistīšanās visu konkrēto mērķu sasniegšanā. Saskaņā ar 22. pantu pasākumus, kas noteikti konkrētā mērķa "Inovācijas MVU" sadaļā (īpaši izstrādāts MVU instruments), īsteno konkrētā mērķa "Vadošā loma pamata un rūpnieciskās tehnoloģijās" un prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" ietvaros.

Ātrgaitas ceļš uz inovāciju (FTI)

Saskaņā ar 24. pantu ar instrumentu "Ātrais ceļš uz inovāciju" tiks atbalstīti inovācijas pasākumi, ko veic saistībā ar konkrēto mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" un saistībā ar prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana", šim nolūkam izmantojot augšupēju pieeju, kuras pamatā ir pastāvīgi atklāts konkurss, un piešķiršanas termiņu, kas nepārsniedz sešus mēnešus.

Plašāka dalība

Lai arī pēdējā laikā vērojama zināma konverģence, dalībvalstu potenciāls pētniecības un inovācijas jomā joprojām stipri atšķiras, un pastāv lielas atšķirības starp "inovācijas līderiem" un "pieticīgajiem novatoriem". Pasākumi palīdz novērst pētniecības un inovācijas plaisu Eiropā, gan veicinot sinerģijas ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondi), gan arī veicot konkrētus pasākumus, lai reģionos ar sliktiem pētniecības, attīstības un inovācijas (PAI) rādītājiem atraisītu izcilības potenciālu, tādējādi paplašinot dalību pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" un sniedzot ieguldījumu EPT izveidē.

Starptautiskā sadarbība

Lai efektīvi sasniegtu daudzus pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" izvirzītos konkrētos mērķus, ir nepieciešama starptautiskā sadarbība ar trešām valstīm, reģionālām un pasaules mēroga organizācijām. Starptautiskajai sadarbībai ir būtiska nozīme pirmrindas un fundamentālo pētījumu veikšanā, lai varētu gūt labumu no jaunajām zinātnes un tehnoloģiju iespējām. Sadarbība ir nepieciešama, lai risinātu sabiedrības problēmas un uzlabotu Eiropas rūpniecības konkurētspēju. Lai varētu veicināt šo globālo sadarbību, ir svarīgi arī uzlabot PI personāla mobilitāti starptautiskā mērogā. Starptautiskā sadarbība pētniecības un inovācijas jomā ir būtisks Savienības globālo saistību aspekts. Tāpēc starptautiskā sadarbība tiks veicināta katrā no trim pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēm. Papildus tam tiks atbalstīti īpaši izstrādāti horizontālie pasākumi, lai nodrošinātu saskaņotu un efektīvu starptautiskās sadarbības attīstību pamatprogrammā "Apvārsnis 2020".

Ilgtermiņa attīstība un klimata pārmaiņas

Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" tiks veicināti un atbalstīti pasākumi, kas vērsti uz to, lai izmantotu Eiropas vadošās pozīcijas sacensībā par tādu jaunu procesu un tehnoloģiju izstrādi, kas plašā nozīmē veicina attīstību un cīnās pret klimata pārmaiņām. Šāda horizontāla pieeja, kas pilnīgi integrēta visās pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēs, palīdzēs Savienībai piedzīvot uzplaukumu tādā pasaulē, kurā ir zems oglekļa emisiju līmenis un ierobežots resursu patēriņš, reizē veidojot resursu izmantojuma ziņā efektīvu, stabilu un konkurētspējīgu ekonomiku.

Pāreja no atklāšanas līdz izmantošanai tirgū

Pārejas darbību mērķis visā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ir panākt, lai atklājumi tiktu izmatoti tirgū, kad vien iespējams, nodrošinot ideju praktisku un komerciālu izmantošanu. darbību pamatā vajadzētu būt plašai inovācijas koncepcijai, un ar tām vajadzētu stimulēt starpnozaru inovāciju.

Transversāli atbalsta pasākumi

Transversāli jautājumi tiks atbalstīti ar virkni horizontālus atbalsta pasākumu, tostarp atbalstot: pētnieka profesijas pievilcības palielināšanu, tostarp Eiropas pētnieku hartas vispārīgo principu uzlabošanu; EPT un Inovācijas savienības zinātnisko faktu bāzes un attīstības stiprināšanu, kā arī EPT (tostarp piecām EPT ierosmēm) un Inovācijas savienībai sniegtā atbalsta pastiprināšanu; pamatnosacījumu uzlabošanu, lai atbalstītu Inovācijas savienību, tostarp Komisijas ieteikumā par intelektuālā īpašuma pārvaldību⁽¹⁾ norādīto principu uzlabošanu, kā arī izpēti par iespējām izveidot Eiropas intelektuālā īpašuma valorizācijas instrumentu; izciliem pētniekiem un novatoriem paredzētu starptautisku tīklu (piemēram, COST) administrēšanu un koordinēšanu.

⁽¹⁾ Komisijas ieteikums par intelektuālā īpašuma pārvaldību zināšanu nodošanas darbībās un par prakses kodeksu universitātēm un citām sabiedriskām pētniecības iestādēm (C(2008) 1329, 10.4.2008.).

I DAĻA

PRIORITĀTE "Zinātnes izcilība"

Šīs daļas mērķis ir nostiprināt un paplašināt Savienības zinātniskās bāzes izcilību un konsolidēt EPT, lai padarītu Savienības pētniecības un inovācijas sistēmu pasaules mērogā konkurētspējīgāku. Tajā ir četri konkrēti mērķi:

- a) "Eiropas Pētniecības padome (EPP)", pamatojoties uz Savienības mēroga konkurenci, nodrošina pievilcīgu un elastīgu finansējumu, lai atsevišķi talantīgi un radoši pētnieki un to komandas varētu darboties visdaudzsološākajās zinātnes avangarda jomās.
- b) "Nākotnes un jaunās tehnoloģijas" (NJT) atbalsta kopīgu pētniecību, lai palielinātu Eiropas spējas progresīvas un paradīgmas maiņu rosinošās inovācijas jomā. Tās veicina zinātnisku sadarbību starp disciplinām attiecībā uz pilnīgi jaunām, ļoti riskantām idejām un paātrina jauno visdaudzsološāko virzienu attīstību zinātnē un tehnoloģijās, kā arī attiecīgo zinātnisko kopienu strukturēšanu Savienības mērogā.
- c) "Marijas Sklodovskas-Kirī (*Marie Skłodowska-Curie*) vārdā nosauktās darbības" nodrošina izcilu un novatorisku apmācību pētniecībā, ka arī pievilcīgas karjeras un zināšanu apmaiņas iespējas, izmantojot pētnieku pārrobežu un starptautisku mobilitāti, lai viņus vislabāk sagatavotu sabiedrības pašreizējo un nākotnes problēmu risināšanai.
- d) "Pētniecības infrastruktūras" pilnveido un atbalsta izcilas Eiropas pētniecības infrastruktūras un palīdz tām dot ieguldījumu Eiropas Pētniecības telpā (EPT), sekmējot to inovācijas potenciālu, piesaistot pasaules līmeņa pētniekus un nodrošinot cilvēkkapitāla apmācību, un papildina minēto ar saistīto Savienības politiku un starptautisku sadarbību.

Katrs no šiem mērķiem ir pierādījis, ka tam ir liela Savienības pievienotā vērtība. Visi šie konkrētie mērķi kopā veido spēcīgu un līdzsvarotu pasākumu kopumu, kas apvienojumā ar valsts, reģionālā un vietējā līmenī veiktiem pasākumiem aptver Eiropas plašās vajadzības attiecībā uz progresīvo zinātni un tehnoloģijām. Apvienoti vienā programmā, tie var iedarboties saskaņotāk, racionālāk, vienkāršāk un mērķtiecīgāk, vienlaikus saglabājot nepārtrauktību, kam ir būtiska nozīme to efektivitātes uzturēšanā.

Pasākumi pēc būtības ir vērsti uz nākotni, prasmju veidošanu ilgtermiņā, koncentrēti uz zinātnes, tehnoloģiju, pētnieku un inovāciju nākamo paaudzi un sniedz atbalstu jaunajiem talantiem visā Savienībā un asociētajām valstīm, kā arī no visas pasaules. Ņemot vērā to, ka pasākumu iniciatore ir zinātnē un ka to finansēšanas režīms lielā mērā ir augšupējs ("bottom-up") – pēc pētnieku iniciatīvas, Eiropas zinātnieku kopienai būs liela nozīme to pētniecības jomu noteikšanā, kuras saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārnis 2020" tiks izraudzītas.

II DAĻA

PRIORITĀTE "Vadošā loma rūpniecībā"

Šīs daļas mērķis ir paātrināt to tehnoloģiju un inovāciju attīstību, uz kurām būs balstīti nākotnes uzņēmumi, un palīdzēt novatoriskiem Eiropas MVU to izaugsmei, lai kļūtu par pasaulē vadošajiem uzņēmumiem. Šajā daļā ir trīs konkrēti mērķi:

- a) "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" ir vēsta uz īpašu atbalstu pētniecības, attīstības un demonstrējumu pasākumiem, kā arī vajadzības gadījumā uz standartizācijas un sertifikācijas pasākumiem tādās jomās kā informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT), nanotehnoloģija, progresīvie materiāli, biotehnoloģija, progresīvā ražošana un pārstrāde un kosmoss. Uzsvars tiks likts uz mijiedarbību un konvergenci starp dažādām tehnoloģijām un uz to saistību ar sabiedrības problēmām. Visās šajās jomās vērā ņem lietotāju vajadzības.
- b) "Piekluve riska kapitāla finansējumam" ir vēsta uz to, lai novērstu pieejamā aizņēmuma finansējuma un pašu kapitāla nepietiekamību pētniecībai un attīstībai un uz inovāciju balstītiem uzņēmumiem un projektiem visos attīstības posmos. Kopā ar Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmas (COSME) (2014-2020) pašu kapitāla instrumentu šis mērķis sekmēs Savienības līmeņa riska kapitāla attīstību.
- c) "Inovācija MVU" sniedz MVU pielāgotu atbalstu, lai stimulētu visu veidu inovāciju MVU, pievēršoties tiem MVU, kuriem ir iespējas augt un kļūt starptautiskiem visā vienotajā tirgū un ārpus tā.

Pasākumus īsteno atbilstoši programmai, ko nosaka uzņēmumi. Budžets konkrētajiem mērķiem "Piekļuve riska kapitāla finansējumam" un "Inovācija MVU" tiks noteikts, ievērojot no pieprasījuma atkarīgu augšupēju motivāciju. Šos budžetus papildina, izmantojot finanšu instrumentus. MVU vēltu instrumentu īsteno galvenokārt ar augšupēju pieeju, pielāgojot MVU vajadzībām, ņemot vērā prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" konkrētos mērķus, un saskaņā ar konkrēto mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā".

Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" tiks izmantota integrēta pieeja attiecībā uz MVU dalību, cita starpā ņemot vērā šo uzņēmumu zināšanu un tehnoloģiju nodošanas vajadzības, kā rezultātā būtu jāsasniedz vismaz 20 % no kopējā apvienotā budžeta, kas paredzēts MVU un atvēlēts visiem konkrētajiem mērķiem prioritātē "Sabiedrības problēmu risināšana" un konkrētajam mērķim "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā".

Īstenojot konkrēto mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā", ievēro uz tehnoloģijām vērstu pieeju, lai izstrādātu pamattehnoloģijas, ko var izmantot vairākās jomās un rūpniecības un pakalpojumu nozarēs. Šo tehnoloģiju lietojumu sabiedrības problēmu risināšanai atbalsta vienlaicīgi ar prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana".

III DAĻA

PRIORITĀTE "Sabiedrības problēmu risināšana"

Šī daļa ir tieša atbilde uz stratēģijā "Eiropa 2020" noteiktajām politikas prioritātēm un sabiedrības problēmām, un tās mērķis ir stimulēt to pētniecības un inovācijas centieni kritisko masu, kas vajadzīgi, lai sasniegtu Savienības politikas mērķus. Finansējumu novirza šādiem konkrētajiem mērķiem:

- a) veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība;
- b) pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras un jūrlietu, kā arī iekšzemes ūdeņu pētniecība, un bioekonomika;
- c) droša, tīra un efektīva enerģija;
- d) vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports;
- e) klimata politika, vide, resursu efektīva izmantošana un izejvielas;
- f) Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība;
- g) droša sabiedrība – Eiropas un tās iedzīvotāju brīvības un drošības aizsargāšana.

Visus šos pasākumus, kas var aptvert pamatpētījumus, lietišķo pētniecību, zināšanu nodošanu vai inovāciju, īsteno ar pieeju, kas balstās uz problēmu, uzmanības centrā izvirzot politikas prioritātes, bet iepriekš neprecizējot to tehnoloģiju vai risinājumu izvēli, kuri būtu jāattīsta. Papildus tehnoloģiju virzītiem risinājumiem uzmanība tiks vēlēta ar tehnoloģijām nesaistītai, organizatoriskai un sistēmu inovācijai, kā arī inovācijai publiskajā sektorā. Lai atrisinātu šīs problēmas, uzsvars tiek likts uz kritiskās masas panākšanu, apvienojot resursus un zināšanas no dažādām jomām, tehnoloģijām, zinātnes disciplinām un pētniecības infrastruktūrām. Pasākumi aptver visu ciklu – no pamatpētījumiem līdz tirgum – ar jaunu orientāciju uz pasākumiem, kas saistīti ar inovāciju, piemēram, uz izmēģinājuma projektiem, demonstrējumu pasākumiem, izmēģinājuma stendiem, atbalstu publiskajam iepirkumam, izstrādi, tiešo lietotāju ierosinātas inovācijas, sociālo inovāciju, zināšanu nodošanu un inovāciju apguvi tirgū un standartizāciju.

IV DAĻA.

"IZCILĪBAS IZPLATĪŠANA UN DALĪBAS PAPLAŠINĀŠANA" KONKRĒTAIS MĒRĶIS

Daļas "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" konkrētais mērķis ir pilnībā izmantot Eiropas talantu kopuma potenciālu un nodrošināt, lai ieguvumi no inovācijas virzītas ekonomikas visā Savienībā tiktu gan maksimāli palielināti, gan plaši izplatīti atbilstoši izcilības principam.

V DAĻA.

"ZINĀTNE SABIEDRĪBAI UN SADARBĪBĀ AR TO" KONKRĒTAIS MĒRĶIS

Konkrētais mērķis "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to" ir vērsts uz to, lai tiktu izveidota efektīva zinātnes un sabiedrības sadarbība, lai zinātnē iesaistītu jaunus talantus un lai zinātnisku izcilību apvienotu ar sociālu apzinīgumu un atbildības sajūtu.

VI DAĻA.

AR KODOLENERĢIJU NESAISTĪTAS KOPIĢĀ PĒTNIECĪBAS CENTRA (JRC) TIEŠĀS DARBĪBAS

KPC pasākumi ir pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" neatņemama sastāvdaļa, lai nodrošinātu stabilu, uz zinātniskiem faktiem balstītu atbalstu Savienības politikas virzieniem. To panāk, ņemot vērā patērētāju vajadzības un īstenojot uz nākotni vērstus pasākumus.

VII DAĻA.

EIROPAS INOVĀCIJU UN TEHNOĻIJU INSTITŪTS (EIT)

Liela nozīme ir EIT, lai apvienotu izcilu pētniecību, inovāciju un augstāko izglītību tādējādi integrētu zinību triādi. EIT to darīs galvenokārt ar ZIK starpniecību. Turklāt tas ar mērķtiecīgu izplatīšanas un zināšanu apmaiņas pasākumu starpniecību nodrošinās, lai starp ZIK un ārpus tām notiktu pieredzes apmaiņa, tādējādi veicinot inovācijas modeļu ātrāku apguvi tirgū visā Savienībā.

I DAĻA

ZINĀTNES IZCILĪBA**1. Eiropas Pētniecības padome (EPP)****1.1. Konkrētais mērķis**

Konkrētais mērķis ir nostiprināt Eiropas pētniecības izcilību, dinamiskumu un radošumu.

Eiropa ir izvirzījusi sev augstu mērķi pāriet uz jaunu ekonomikas modeli, kura pamatā ir gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme. Šāda veida pārmaiņām būs nepieciešami arvien būtiskāki uzlabojumi pašreizējās tehnoloģijās un zināšanās. Tam vajadzēs daudz lielākas spējas, lai īstenotu pamatpētījumus un uz zinātni balstītu inovāciju, kuras dzinējspēks būs radikāli jaunas zinības un kas ļaus Eiropai ieņemt vadošo stāvokli, radot zinātniskās un tehnoloģiskās paradigmas maiņu, kas kļūs par galveno ražīguma izaugsmes, konkurētspējas, labklājības, ilgtspējīgas attīstības un sociālā progresā dzinuli nākotnes rūpniecībā un nozarēs. Šāda paradigmas maiņa jau izsenis mēdza rasties uz publiskā sektora zinātniskās bāzes, pirms tā sāka likt pamatu pilnīgi jaunai rūpniecībai un nozarēm.

Pasaulē vadošā inovācija ir cieši saistīta ar zinātnes izcilību. Reiz neapstrīdamais līderis Eiropa ir atpalikusi sacensībās par visprogresīvāko avangarda zinātni un ieņēmusi otro vietu aiz ASV attiecībā uz nozīmīgākajiem pēckara perioda tehnoloģijas sasniegumiem. Lai gan Savienībai joprojām ir vislielākais zinātnisko publikāciju skaits pasaulē, ASV iznākušo visietekmīgāko publikāciju skaits (kas pieder pie 1 % visvairāk citēto publikāciju) ir divtik liels. Līdzīgi arī starptautiskie universitāšu reitingi liecina, ka pirmās vietas ieņem ASV universitātes. Turklāt 70 % pasaules Nobela prēmijas laureātu darbojas ASV.

Daļa problēmas ir tā, ka, lai gan Eiropa un ASV savā publiskā sektora zinātniskajā bāzē iegulda līdzīgas summas, Savienībā ir gandrīz trīsreiz vairāk publiskā sektora pētnieku, kā rezultātā ieguldījumi uz katru pētnieku ir ievērojami mazāki. Turklāt ASV finansējums ir selektīvāks līdzekļu piešķiršanā vadošajiem pētniekiem. Tas palīdz izskaidrot, kāpēc Savienības publiskā sektora pētnieki vidēji nav tik ražīgi un kāpēc viņi visi kopā atstāj mazāku kopējo zinātnisko ietekmi nekā viņu ASV kolēģi, kuru skaita ziņā ir daudz mazāk.

Vēl viens svarīgs problēmas aspekts ir tāds, ka daudzās Eiropas valstīs publiskais un privātais sektors joprojām vislabākajiem pētniekiem nepiedāvā pietiekami pievilcīgus nosacījumus. Talantīgiem jauniem pētniekiem var būt nepieciešami daudzi gadi, lai kļūtu par pilntiesīgiem neatkarīgiem zinātniekiem. Tā rezultātā tiek ļoti šķērdēts Eiropas pētniecības potenciāls, kavējot un dažkārt pat nomācot tādu pētnieku nākamās paaudzes veidošanos, kuriem ir jaunas idejas un enerģiskums, un liekot izcilēm pētniekiem karjeras sākumā meklēt attīstības iespējas citur.

Turklāt šie faktori vēl vairāk palielina Eiropas salīdzinošo nepievilcīgumu globālajā konkurencē par talantīgu zinātnieku piesaistīšanu.

1.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Eiropas Pētniecības padome (EPP) tika izveidota, lai nodrošinātu Eiropas labākajiem pētniekiem – gan sievietēm, gan vīriešiem – resursus, kas viņiem vajadzīgi, lai varētu veiksmīgāk konkurēt pasaules līmenī, finansējot individuālas pētnieku grupas, pamatojoties uz Eiropas mēroga konkurenci. EPP darbojas autonomi: neatkarīga Zinātniskā padome, kuras sastāvā ir abu dzimumu un dažādu vecuma grupu zinātnieki, inženieri un stipendiāti ar vizuāli

reputāciju un zināšanām, nosaka vispārējo zinātnisko stratēģiju, un tai ir visas pilnvaras pieņemt lēmumus par finansējamo pētniecības veidu. Tās ir būtiskas EPP iezīmes, kas garantē tās zinātniskās programmas efektivitāti, tās darbības un salīdzinošās izvērtēšanas procesa kvalitāti un tās ticamību zinātnieku kopienā.

EPP visā Eiropā darbojas pēc konkurences principa, tāpēc spēj piesaistīt plašāku talantu un ideju klāstu, nekā tas būtu iespējams jebkurai valstiskai struktūrai. Vislabākie pētnieki un vislabākās idejas savstarpēji konkurē. Pretendenti apzinās, ka viņiem savā darbā ir jāsasniedz visaugstākais līmenis, par kuru piešķirtā atlīdzība ir elastīgs finansējums vienlīdzīgas konkurences apstākļos neatkarīgi no vietēja mēroga trūkumiem vai valsts finansējuma pieejamības.

Tāpēc ir paredzams, ka EPP finansētajai pirmrindas pētniecībai būs būtiska tieša ietekme tādā ziņā, ka tā paplašinās zināšanu robežas, pavērs iespēju sasniegt jaunus un bieži vien negaidītus rezultātus zinātnē un tehnoloģijā un pētniecībā radīs jaunas jomas, kas, visbeidzot, var radīt pilnīgi jaunas idejas, kas rosinās inovāciju, uzņēmumu novatorismu un risinās sabiedrības problēmas. Katra inovācijas ķēdes posma pamatā ir šis izcilais individuālu zinātnieku un novatorisku ideju apvienojums.

Papildus minētajam Eiropas Pētniecības padome, radot spēcīgu stimulu Eiropas pētniecības sistēmas kvalitātes paaugstināšanai, atstāj būtisku strukturālu ietekmi, kas plašāka nekā tikai EPP tieši finansēti pētnieki un projekti. Ar EPP finansētiem projektiem un pētniekiem tiek izvirzīts skaidrs un iedvesmojošs mērķis pirmrindas pētniecībai Eiropā, izcelts tās profils, un tā tiek padarīta pievilcīgāka vislabākajiem pētniekiem pasaules mērogā. EPP dotāciju saņēmēju uzņemšanas un ar to saistītā "izcilības zīmoga" prestižs pastiprina konkurenci starp Eiropas universitātēm un citām pētniecības organizācijām, lai piedāvātu vispievilcīgākos nosacījumus vislabākajiem pētniekiem. Arī valstu sistēmu un individuālu pētniecības institūtu spēja piesaistīt un uzņemt EPP dotāciju ieguvējus nosaka etalonu, kas ļauj tām novērtēt savas relatīvās priekšrocības un trūkumus un attiecīgi reformēt savu politiku un praksi. Tāpēc EPP finansējums papildina jau Savienības, valstu un reģionālā līmenī pastāvošos centienus reformēt, veidot spējas un atraišīt visu Eiropas pētniecības sistēmas potenciālu un pievilcīgumu.

1.3. Pasākumu pamatvirzieni

EPP darbības pamatuzdevums ir nodrošināt pievilcīgu ilgtermiņa finansējumu, lai atbalstītu izcilus pētniekus un pētnieku grupas fundamentālas augsta ieguvuma/augsta riska izpētes veikšanā.

EPP finansējumu piešķir, pamatojoties uz turpmāk izklāstītajiem vispārārstītajiem principiem. Vienīgais kritērijs, pamatojoties uz kuru piešķir EPP dotācijas, ir zinātniska izcilība. EPP darbojas uz augšupējas pieejas pamata bez iepriekš noteiktām prioritātēm. EPP dotācijas var saņemt atsevišķas pētnieku grupas, ko veido Eiropā strādājoši dažāda vecuma un dzimuma pētnieki no jebkuras pasaules valsts. EPP mērķis ir Eiropā veicināt veselīgu konkurenci, kas balstīta uz stabilām, pārredzamām un objektīvām novērtējuma procedūrām, kurās it īpaši tiek apzināta iespējama neobjektivitāte dzimuma dēļ.

EPP par īpašu prioritāti izvirza palīdzību, ko pārejā uz neatkarību sniedz labākajiem jaunajiem pētniekiem ar izcilām idejām, nodrošinot viņiem pienācīgu atbalstu kritiskajā posmā, kad viņi veido vai konsolidē savu pētniecības grupu vai programmu. EPP arī turpinās sniegt pienācīgu atbalstu pieredzējušiem pētniekiem.

EPP pēc vajadzības arī atbalsta zinātniskajā pasaulē jaunus darbības veidus, kuriem piemīt potenciāls radīt revolucionārus rezultātus, un veicina pašas finansētās pētniecības komerciālā un sociālā inovācijas potenciāla izpēti.

Tādēļ EPP mērķis ir līdz 2020. gadam pierādīt, ka EPP konkursos piedalās vislabākie pētnieki, ka EPP finansējuma rezultātā ir iznākušas viskvalitatīvākās zinātniskās publikācijas un ir gūti pētniecības rezultāti ar lielu potenciālo ietekmi uz sabiedrību un ekonomiku un ka EPP ir ievērojami palīdzējuši Eiropā panākt pievilcīgāku vidi vislabākajiem pasaules zinātniekiem. EPP mērķis it īpaši ir būtiski palielināt tādu Savienības publikāciju īpatsvaru, kuras pieder pie 1 % pasaulē visvairāk citētajām publikācijām. Turklāt tās mērķi ir arī būtiski palielināt tās finansēto izcilu pētnieku skaitu no valstīm ārpus Eiropas. EPP dalās pieredzē un paraugpraksē ar reģionālām un valstu pētniecības finansēšanas aģentūrām, lai veicinātu atbalstu izcilēm pētniekiem. Turklāt EPP turpina palielināt programmu redzamību ārpus Eiropas.

EPP Zinātniskā padome nepārtraukti uzrauga EPP darbības un novērtējuma procedūras, kā arī apsver, kā vislabāk sasniegt savus mērķus, izmantojot dotāciju shēmas, kurās īpašs akcents ir likts uz efektivitāti, skaidrību, stabilitāti un vienkāršību gan pretendentiem, gan arī to īstenošanā un pārvaldībā, un kā vajadzības gadījumā reaģēt uz jaunām vajadzībām. Tā cenšas uzturēt un pilnveidot EPP pasaules līmeņa salīdzinošās izvērtēšanas sistēmu, kuras pamatā ir pilnīgi pārredzama, taisnīga un objektīva priekšlikumu izskatīšana, tā lai varētu apzināt fundamentālu zinātnisko izcilību, revolucionāras idejas un talantu neatkarīgi no pētnieka dzimuma, valstspiederības,

iestādes vai vecuma. Visbeidzot, EPP turpina veikt savus stratēģiskos pētījumus, lai sagatavotos saviem pasākumiem un atbalstītu tos, uztur ciešu saziņu ar zinātnieku kopienu, reģionālām un valstu finansēšanas aģentūrām un citām ieinteresētajām personām un cenšas panākt, lai tās pasākumi papildinātu citos līmeņos veiktu pētniecību.

EPP nodrošinās pārredzamību, darot zinātniskajai kopienai un visai sabiedrībai zināmas savas darbības un to rezultātus, un apkopos un aktualizēs datus no finansētajiem projektiem.

2. Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (NJT)

2.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir veicināt pilnīgi jaunas tehnoloģijas, kas balstītas uz zinātniskiem pamatiem un kam piemīt potenciāls pavērt jaunas jomas zinātniskajai informācijai un tehnoloģijām un dot ieguldījumu Eiropas nākamās paaudzes rūpniecības nozarēs, izpētot nebijušas un riskantas idejas. Nodrošinot elastīgu atbalstu mērķorientētai un kopīgai starpdisciplīnu pētniecībai dažādā mērogā un ieviešot novatorisku pētniecības praksi, mērķis ir apzināt un izmantot iespējas radīt ilgtermiņa ieguvumu pilsoņiem, ekonomikai un sabiedrībai. Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (NJT) modernās zinātnes avangardam radīs Savienības pievienoto vērtību.

NJT veicina pētniecību un tehnoloģijas ārpus zināmās, pieņemtās un plaši lietotās zinātniskās izpētes robežām un rosina nebijušo un vizionāru domāšanu, lai pavērtu daudzsoļošanas iespējas izstrādāt ietekmīgas jaunas tehnoloģijas, no kurām dažas varētu attīstīties un kļūt par tehnoloģiskām un intelektuālām paradigmām nākamajām desmitgādēm. NJT veicina centienus maza mēroga pētniecības iespēju īstenošanā visās jomās, tostarp arī jaunu virzienu atklāšanu un sarežģītu zinātnes un tehnoloģiju problēmu risināšanu, kam nepieciešama programmu cieša sadarbība visā Eiropā un ārpus tās. Šādas pieejas dzinējspēks ir izcilība, un tā aptver arī pirmskonkurences posma ideju izpēti tehnoloģiju nākotnes veidošanai, dodot sabiedrībai un rūpniecības nozarei iespēju gūt labumu no daudzdisciplīnu pētniecības sadarbības pasākumiem, kuri jāīsteno Eiropas līmenī, izveidojot saikni starp pētniecību, kuru virza zinātne, un pētniecību, kuru virza sabiedrības mērķi un problēmas vai rūpniecības konkurētspēja.

2.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Revolucionāri sasniegumi, kuriem ir transformējoša ietekme, arvien biežāk ir balstīti uz intensīvu sadarbību starp zinātnes un tehnoloģijas disciplīnām (piemēram, informāciju un saziņu, bioloģiju, bioinženieriju un robotiku, ķīmiju, fiziku, matemātiku, modelēšanu medicīnā, Zemes sistēmas zinātnēm, materiālzinātni, neiroloģiju un kognitīvo zinātni, sociālajām zinātnēm vai ekonomiku) un mākslu, uzvedības zinātnēm un humanitārajām zinātnēm. Tam var būt vajadzīga ne vien izcilība zinātnē un tehnoloģijās, bet arī jauna attieksme un vēl nebijusi mijiedarbība starp ļoti dažādiem pētniecībā iesaistītiem dalībniekiem.

Lai gan dažas idejas var attīstīt nelielā mērogā, citas var būt tik sarežģītas, ka tām ir vajadzīgi ievērojami kopēji centieni ievērojami ilgā laikposmā. To ir atzinušas pasaules lielākās tautsaimniecības, un pieaug globāla konkurence, lai zinātnes avangardā apzinātu un īstenotu jaunās tehnoloģiskās iespējas, kas var būtiski ietekmēt inovāciju un sabiedrības ieguvumus. Lai šie pasākumu veidi būtu efektīvi, tie var būt steidzīgi jāizvērs līdz plašam mērogam, īstenojot kopējus Eiropas mēroga centienus kopīgu mērķu sasniegšanai, lai radītu kritisko masu, veicinātu sinerģijas un sasniegtu optimālu sviras efektu.

NJT aptver visu zinātnes virzītās inovācijas klāstu – sākot ar tikko izstrādātu un "trauslu" ideju augšupēju, neliela mēroga izpēti agrīnā posmā līdz jaunu pētniecības un inovācijas kopienu veidošanai jaunās transformatīvās pētniecības jomās un plašām kopējas pētniecības ierosmēm, kas izstrādātas saistībā ar pētniecības programmu, kuras mērķis ir sasniegt vērienīgus un vizionārus mērķus. Katram no šiem trim iesaistīšanās līmeņiem ir tam raksturīga īpaša vērtība, un tajā pašā laikā tie ir savstarpēji papildinoši un sinerģiski. Piemēram, neliela mēroga izpēte var atklāties nepieciešamība attīstīt jaunus virzienus, kuru rezultātā var veikt plaša mēroga pasākumus, kas balstīti uz piemērotiem plāniem. Tie var piesaistīt plašu pētniecības dalībnieku spektru, tostarp jaunus pētniekus un intensīvas pētniecības MVU, kā arī ieinteresēto personu kopienas (pilsonisko sabiedrību, politikas veidotājus, rūpniecību un sabiedriskos pētniekus), kuras, tām veidojoties, nostabilizējoties un dažādojoties, pulcējas ap topošajām pētniecības programmām.

2.3. Pasākumu pamatvirzieni

Lai gan NJT mērķis ir būt vizionārai, transformējošai un nekonvencionālai, tās pasākumos tiek ievērota atšķirīga loģika, sākot ar pilnībā atklāti pieejamiem pasākumiem līdz tādiem, kuros ir dažādā pakāpē strukturēti temati, kopienas un finansējums.

Pasākumos šī dažādā loģika tiek piemērota darbībai attiecīgajā mērogā, apzinot un izmantojot iespējas nodrošināt ilgtermiņa ieguvumu pilsoņiem, ekonomikai un sabiedrībai:

- a) Veicinot novatoriskas idejas ("atklāti pieejamās NJT"), NJT atbalsta agrīna posma zinātnisko un tehnoloģisko pētniecību, kurā tiek meklēts jauns fundamenta pilnīgi jaunām nākotnes tehnoloģijām, apstrīdot pašreizējās paradigmas un uzdrošinoties iesaistīties neizpētītās jomās. Augšupējs atlases process, kas ir plaši pieejams visām pētniecības idejām, veido mērķtiecīgu projektu daudzveidīgu portfeli. Izšķiroši būs jau agri atklāt jaunas daudz-sološas jomas, norises un tendences, līdztekus piesaistot jaunus pētniecības un inovācijas dalībniekus ar augstu potenciālu.
- b) Rūpējoties par jauniem virzieniem un kopienām ("proaktīvās NJT"), NJT, ievērojot ciešu saikni ar sabiedrības problēmām un jautājumiem, kuri saistīti ar vadošo lomu rūpniecībā, pievēršas vairākiem daudzsoļiem meklējošās pētniecības jautājumiem, kas spētu radīt tādu savstarpēji saistītu projektu kritisko masu, kuros kopēji tiek veikta plaša un daudzšķautņaina šo jautājumu izpēte un tiek veidota Eiropas zināšanu krātuve.
- c) Risinot īpaši aktuālas starpdisciplīnu zinātniskās un tehniskās problēmas ("NJT pamatiniciatīvas"), NJT, pilnībā ņemot vērā NJT sagatavošanas projektu rezultātus, atbalsta vērienīgu plaša mēroga zinātnes un tehnoloģiju virzītu pētniecību, kuras mērķis ir sasniegt būtiskus zinātniskus un tehnoloģiskus pavērsienus jomās, kas atklātā un pārredzamā veidā, iesaistot visas dalībvalstis un attiecīgās ieinteresētās personas, ir identificētas kā svarīgas. Šādiem pasākumiem labumu varētu dot Eiropas, valstu un reģionālo programmu koordinēšana. Zinātnes sasniegumiem vajadzētu radīt stabilu un plašu pamatu nākotnes tehnoloģiju inovācijām un ekonomiskai izmantošanai, kā arī jaunus ieguvumus sabiedrībai. Minētos pasākumus veic, izmantojot pašreizējos finansēšanas instrumentus.

40 % NJT resursu tiks veltīti "atklāti pieejamām NJT".

3. Marijas Sklodovskas-Kirī (*Marie Skłodowska-Curie*) vārdā nosauktās darbības

3.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir nodrošināt Eiropas intelektuālā kapitāla optimālu attīstību un dinamisku izmantošanu, lai radītu, attīstītu un nodotu jaunas prasmes, zināšanas un inovāciju, un tādējādi maksimāli izmantotu minētā kapitāla potenciālu visās nozarēs un reģionos.

Atbilstoši apmācīti, dinamiski un radoši pētnieki ir būtisks elements vislabākajai zinātnēi un visproduktīvākajai pētniecību balstītai inovācijai.

Lai gan Eiropa uzņem plašu un daudzveidīgu prasmīgu cilvēkresursu kopumu pētniecībā un inovācijā, tas ir pastāvīgi jāpapildina, jāuzlabo un jāpielāgo strauji mainīgajām darba tirgus vajadzībām. 2011. gadā tikai 46 % no šā cilvēkresursu kopuma darbojās uzņēmējdarbības nozarē – tas ir daudz mazāk nekā Eiropas galvenajās konkurentvalstīs, piemēram, 69 % Ķīnā, 73 % Japānā un 80 % Amerikas Savienotajās Valstīs. Turklāt demogrāfiskie faktori liecina, ka nākamajos dažos gados nesamērīgs skaits pētnieku sasniegs pensionēšanās vecumu. Šis apstāklis apvienojumā ar nepieciešamību pēc daudz lielāka augsti kvalificētu pētnieku skaita, ņemot vērā, ka pētniecības intensitāte Eiropas ekonomikā palielinās, būs viena no galvenajām problēmām, kas būs jārisina Eiropas pētniecības, inovācijas un izglītības sistēmām nākamajos gados.

Vajadzīgā reforma ir jāsāk jau pētnieku karjeras sākotnējos posmos un jāturpina to doktorantūras vai pielīdzināmās pēcdiploma apmācības laikā. Eiropai ir jāizstrādā mūsdienīgas, novatoriskas apmācību sistēmas, ņemot vērā pētniecības un inovācijas prasības, kas ir īpaši konkurējošas un arvien vairāk sāk aptvert vairākas disciplīnas. Lai nodrošinātu pētniekiem transversālas inovācijas un uzņēmējdarbības prasmes, kuru nepieciešamību nosaka nākotnes darbavietas, un mudinātu viņus apsvērt karjeras iespējas ražošanā vai pašos novatoriskākajos uzņēmumos, būs vajadzīga ievērojama uzņēmumu, tostarp MVU, un citu sociālekonomisko dalībnieku aktīva iesaistīšanās. Svarīgs uzdevums būs arī būtiski uzlabot pētnieku mobilitāti, jo pašlaik tā joprojām ir ļoti pieticīgā līmenī: 2008. gadā tikai 7 % Eiropas doktorandu apguva apmācību citā dalībvalstī, bet mērķis ir līdz 2030. gadam šo īpatsvaru palielināt līdz 20 %.

Šī reforma ir jāturpina katrā pētnieku karjeras posmā. Ļoti svarīgi ir palielināt pētnieku mobilitāti visos līmeņos, tostarp to pētnieku mobilitāti, kuri atrodas savas karjeras vidusposmā, ne vien starp valstīm, bet arī starp publisko un privāto sektoru. Tas rada spēcīgu stimulu mācīties un attīstīt jaunas prasmes. Tas arī ir galvenais faktors starpvalstu sadarbībā starp akadēmiķiem, pētniecības centriem un rūpniecības nozari. Cilvēciskais faktors ir pamats atbilstoši sadarbībai, kas ir galvenais dzinulis virzībā uz tādas novatoriskas un radošas Eiropas veidošanu, kura spēj risināt sabiedrības problēmas, un tam ir galvenā nozīme, lai varētu pārvarēt valstu politikas sadrumstalotību.

Lai Eiropa varētu atjaunot ilgtspējīgu izaugsmi, risināt sabiedrības problēmas tādējādi palīdzēt pārvarēt atšķirības pētniecības un inovācijas spējās, svarīga nozīme ir sadarbībai un zināšanu apmaiņai, izmantojot individuālu mobilitāti visos karjeras posmos un augsti kvalificēta PI jomas personāla apmaiņu.

Saistībā ar minēto pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" būtu jāsekmē arī pētnieku karjeras attīstība un mobilitāte, uzlabojot nosacījumus, kas jānosaka attiecībā uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dotāciju pārvedamību.

Ar Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām tiks nodrošinātas patiešām vienlīdzīgas mobilitātes iespējas pētniekiem, gan vīriešiem, gan sievietēm, cita starpā to panākot ar konkrētiem pasākumiem šķēršļu novēršanai.

Lai Eiropa neatpaliktu no tās konkurentiem pētniecībā un inovācijā, tai ir jāpiesaista vairāk jaunu sieviešu un vīriešu karjeras uzsākšanai pētniecībā un jārada īpaši pievilcīgas iespējas un vide pētniecībai un inovācijai. Eiropas un citu valstu vistantīgākajiem speciālistiem Eiropa būtu jāuzskata par visvēlamāko vietu, kur strādāt. Svarīgi aspekti, kuru ievērošana ir konsekventi jānodrošina visā Eiropā, ir dzimumu līdztiesība, augstas kvalitātes un uzticama nodarbinātība un darba apstākļi, kā arī atzīšana.

3.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Šo problēmu nevarēs atrisināt, nedz izmantojot tikai Savienības finansējumu, nedz dalībvalstis vienas pašas. Lai gan dalībvalstis ir ieviešušas reformas, lai uzlabotu savas augstākās izglītības iestādes un modernizētu savas apmācību sistēmas, progress Eiropā joprojām ir nevienmērīgs, ar būtiskām atšķirībām starp dalībvalstīm. Kopumā zinātniskā un tehnoloģiskā sadarbība starp valsts un privāto sektoru Eiropā joprojām pārsvarā ir nepietiekama. Tas pats attiecas uz dzimumu līdztiesību un centieniem piesaistīt studentus un pētniekus no valstīm ārpus EPT. Pašlaik apmēram 20 % doktorandu Savienībā ir trešo valstu pilsoņi, savukārt ASV apmēram 35 % doktorandu ir no ārvalstīm. Lai paātrinātu šīs izmaiņas, vajadzīga stratēģiska Savienības līmeņa pieeja, kas pārsniedz valstu robežas. Savienības finansējumam ir ļoti svarīga nozīme nepieciešamo strukturālo reformu stimulēšanā un veicināšanā.

Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību jomā ir panākts ievērojams progress gan starpvalstu, gan starpnozaru mobilitātes veicināšanā un pētnieku karjeras pieejamības veicināšanā Eiropas un starptautiskā līmenī, piedāvājot izcilus nodarbinātības un darba apstākļus atbilstoši Eiropas pētnieku hartas un Rīcības kodeksam par pētnieku pieņemšanu darbā principiem. Šiem pasākumiem dalībvalstīs nav ekvivalenta to mēroga un apjoma, finansējuma, starptautiskā rakstura un zināšanu radīšanas un nodošanas ziņā. Tie ir nostiprinājuši to iestāžu resursus, kuras spēj starptautiski piesaistīt pētniekus, un tādējādi arī veicinājuši izcilības centru izplatību visā Savienībā. Tie ir kalpojuši par galveno paraugu, kam ir izteikta strukturējoša ietekme, izplatot savu paraugpraksi valstu līmenī. Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību augšupējā pieeja ir arī ļāvusi lielam šo iestāžu vairumam nodrošināt apmācību un prasmju pilnveidošanu jaunai pētnieku paaudzei, kas spēj risināt sabiedrības problēmas.

Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību turpmāka attīstīšana sniegs būtisku ieguldījumu EPT attīstībā. Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības ar savu Eiropas mērogā konkurētspējīgo finansēšanas struktūru, ievērojot subsidiaritātes principu, rosinās jaunus, radošus un novatoriskus apmācības veidus, piemēram, mācību programmas apvienota vai daudzkārsa doktora grāda iegūšanai un lietišķas ievirzes doktora grādi, iesaistot pētniecības, inovācijas un izglītības jomas pārstāvjus, kuriem būs globāli jākonkurē par izcilības reputāciju. Nodrošinot Savienības finansējumu vislabākajām pētniecības un mācību programmām atbilstoši novatoriskas doktorantūras principiem Eiropā, šie pasākumi veicinās arī to plašāku izplatīšanu un atbalstu un sekmēs virzību uz strukturētākām doktorantūrām.

Arī Marijas Sklodovskas-Kirī dotāciju darbības joma tiks paplašināta, aptverot pieredzējušu pētnieku pagaidu mobilitāti un publiskā sektora iestāžu inženieru pagaidu mobilitāti uz privāto sektoru un otrādi, tādējādi rosinot un atbalstot universitātes, pētniecības centrus un uzņēmumus, citus sociālekonomiskās jomas pārstāvjus to savstarpējai sadarbībai Eiropas un starptautiskā mērogā. Ar to vispārārtzītās, pārredzamās un taisnīgās izvērtēšanas sistēmas starpniecību Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības ļaus apzināt izcilus talantus pētniecībā un inovācijā, rīkojot starptautiskus konkursus, kas piešķir prestižu, un tādējādi motivēt pētniekus turpināt savu karjeru Eiropā.

Sabiedrības problēmas, kas jārisina augsti kvalificētiem PI jomas personālam, nav tikai Eiropas problēma. Tās ir starptautiska mēroga problēmas, kas turklāt ir ļoti sarežģītas un plašas. Vislabākajiem pētniekiem Eiropā un pasaulē ir jāsadarbjas starp dažādām valstīm, nozarēm un disciplīnām. Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām šajā ziņā būs ļoti būtiska nozīme, jo tās atbalstīs personāla apmaiņu, tādējādi veicinot uz sadarbību vērstu domāšanu ar starptautiskā un starpnozaru līmenī notiekošas zināšanu apmaiņas starpniecību, kam ir ļoti svarīga nozīme atklātas inovācijas nodrošināšanā.

Eiropas talantu kolektīva palielināšanā izšķiroša nozīme būs Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību līdzfinansējuma mehānisma paplašināšanai. Savienības rīcības skaitliskā un strukturālā ietekme palielināsies, līdzsvarojot reģionālu, valsts un starptautisku finansējumu – gan publisku, gan privātu, lai radītu jaunas programmas ar līdzīgiem un savstarpēji papildinošiem mērķiem, un lai pielāgotu jau esošās programmas starptautiskai un starpnozaru apmācībai, mobilitātei un karjeras attīstībai. Šāds mehānisms nostiprinās ciešāku saikni starp valstu un Savienības līmenī īstenotiem pētniecības un izglītības centieniem.

Visi pasākumi, kas tiks veikti šīs problēmas risināšanā, veicinās pilnībā jauna domāšanas virziena radīšanu Eiropā, kas ir svarīgi radošumam un inovācijai. Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktie finansēšanas pasākumi pastiprinās resursu apvienošanu Eiropā, un tā rezultātā tiks uzlabota pētnieku apmācības, mobilitātes un karjeras virzības koordinācija un pārvaldība. Tie veicinās to politikas mērķu sasniegšanu, kas noteikti pamatiniciatīvā "Inovācijas savienība", iniciatīvā "Jaunatne kustībā" un Jaunu prasmju un darbvietu programmā, un tiem būs svarīga nozīme, pārvēršot EPT realitātē. Tādēļ Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības tiks izstrādātas ciešā sinerģijā ar citām programmām, kuras atbalsta šos politikas mērķus, tostarp programmu Erasmus + un EIT zināšanu un inovācijas kopienām.

3.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Jaunu prasmju veicināšana, veicot pētnieku izcilu sākotnējo apmācību

Mērķis ir apmācīt jaunas paaudzes radošus un novatoriskus pētniekus, kuri spēj zināšanas un idejas pārvērst produktos un pakalpojumos Savienības ekonomikas un sabiedrības labā.

Galvenie uzdevumi ir pēcdiploma pētniekiem iesācējiem nodrošināt izcilu un novatorisku apmācību, īstenojot starpdisciplīnu projektus, tostarp ar mentoru starpniecību nodrošinot zināšanu un pieredzes apmaiņu starp pētniekiem, vai doktorantūras programmas, ar kurām pētniekiem palīdz veidot karjeru un kurās iesaistītas universitātes, pētniecības iestādes, pētniecības infrastruktūras, uzņēmumi, MVU un citas sociālekonomiskās grupas no dažādām dalībvalstīm, asociētajām valstīm un/vai trešām valstīm. Tādējādi uzlabosies karjeras iespējas jauniem diplomu saņēmumiem pētniekiem gan publiskajā, gan privātajā sektorā.

b) Rūpes par izcilību, īstenojot pārrobežu un starpnozaru mobilitāti

Mērķis ir palielināt pieredzējušu pētnieku radošo un inovatīvo potenciālu visos karjeras līmeņos, radot pārrobežu un starpnozaru mobilitātes iespējas.

Galvenie uzdevumi ir rosināt pieredzējušus pētniekus paplašināt vai padziļināt savas prasmes ar mobilitātes starpniecību, radot pievilcīgas karjeras iespējas universitātēs, pētniecības iestādēs, pētniecības infrastruktūrās, uzņēmumos, MVU un citās sociālekonomiskajās grupās visā Eiropā un ārpus tās. Tam vajadzētu uzlabot privātā sektora novatorisma spējas un veicināt starpnozaru mobilitāti. Atbalstītas tiek arī pētnieku iespējas saņemt apmācību un iegūt jaunas zināšanas kādā trešās valsts augsta līmeņa pētniecības iestādē, atsākt pētnieka karjeru pēc pārtraukuma un pēc starpvalstu/starptautiskā mobilitātē gūtas pieredzes (atkal) uz ilgāku laiku ieņemt pētnieka posteni Eiropā, tostarp savas izcelsmes valstī, šim nolūkam aptverot arī atgriešanās un reintegrācijas aspektus.

c) Inovācijas stimulēšana, īstenojot zināšanu savstarpēju bagātināšanu

Mērķis ir pastiprināt starptautisko pārrobežu un starpnozaru sadarbību pētniecībā un inovācijā, veicot pētniecības un inovācijas jomas personāla apmaiņu, lai varētu efektīvāk risināt globālas problēmas.

Galvenie uzdevumi ir atbalstīt PI jomas personāla apmaiņu starp partnerības universitātēm, pētniecības iestādēm, pētniecības infrastruktūrām, uzņēmumiem, MVU un citām sociālekonomiskajām grupām gan Eiropā, gan pasaulē. Tas aptvers arī sadarbības veicināšanu ar trešām valstīm.

d) Strukturālās ietekmes palielināšana ar pasākumu līdzfinansēšanu

Mērķis ir, piesaistot papildu līdzekļus, palielināt Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību skaitlisko un strukturālo ietekmi un valstu līmenī veicināt izcilību pētnieku apmācībā, mobilitātē un karjeras attīstībā.

Galvenie uzdevumi ir ar līdzfinansēšanas mehānisma starpniecību mudināt reģionālas, valsts un starptautiskas organizācijas – gan publiskas, gan privātas – radīt jaunas programmas un pielāgot jau esošās programmas starptautiskai un starpnozaru apmācībai, mobilitātei un karjeras attīstībai. Tādējādi Eiropā tiks paaugstināta

pētniecisko mācību kvalitāte visos karjeras posmos, tostarp doktora līmenī, tiks veicināta pētnieku un zinātniskās informācijas brīva aprīte Eiropā, tiks veicinātas pievilcīgas pētnieka karjeras iespējas, nodrošinot atklātu pieņemšanu darbā un pievilcīgus darba apstākļus, un tiks atbalstīta sadarbība pētniecības un inovācijas jomā starp universitātēm, pētniecības iestādēm un uzņēmumiem un sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām.

e) Īpašs atbalsts un politikas darbība

Mērķi ir uzraudzīt progresu, identificēt trūkumus un šķēršļus Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajās darbībās un palielināt to ietekmi. Šajā saistībā izstrādā rādītājus un analizē datus, kas saistīti ar pētnieku mobilitāti, prasmēm, karjeru un dzimumu līdztiesību, cenšoties rast sinerģiju un ciešu koordināciju ar tām politikas atbalsta darbībām attiecībā uz pētniekiem, viņu darba devējiem un finansētājiem, kuras veic saistībā ar konkrēto mērķi "Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība". Šā pasākuma mērķis ir arī vairogt izpratni par pētnieka karjeras nozīmīgumu un pievilcīgumu un izplatīt pētniecības un inovācijas rezultātus, kas radušies darbā, kuru atbalsta ar Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām.

4. Pētniecības infrastruktūra

4.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir nodrošināt Eiropai pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūru, kas ir pieejama visiem pētniekiem Eiropā un ārpus tās un kas pilnībā izmanto savu potenciālu zinātnes sasniegumiem un inovācijai.

Pētniecības infrastruktūras ir galvenais Eiropas konkurētspēju noteicošais faktors visā plašajā zinātnes jomu klāstā un svarīgs faktors zinātniskajā inovācijā. Daudzās jomās pētniecība nav iespējama, ja nav piekļuves superdatoriem, analīzes iekārtām, jauniem materiāliem paredzētiem starojuma avotiem, tūrām telpām un progresīvai metroloģijai nanotehnoloģijas vajadzībām, īpaši aprīkotām laboratorijām bioloģiskajiem un medicīnas pētījumiem, datubāzēm genomikas un sociālo zinātņu vajadzībām, observatorijām un sensoriem Zemes zinātņu un vides vajadzībām, ātrdarbīgiem platjoslas tīkliem datu pārsūtīšanai utt. Pētniecības infrastruktūras ir nepieciešamas, lai veiktu pētniecību nolūkā atrisināt nopietnas sabiedrības problēmas. Tās veicina pārrobežu un starpdisciplīnu sadarbību un rada Eiropā vienotu un atklāti pieejamu vidi tiešsaistes pētniecībai. Tās veicina cilvēku un ideju mobilitāti, apvieno vislabākos zinātniekus no visas Eiropas un pasaules un uzlabo zinātnisko izglītību. Tās rosina pētniekus un novatoriskus uzņēmumus izstrādāt mūsdienīgas tehnoloģijas. Tādējādi tās nostiprina Eiropas augsto tehnoloģiju novatorisko rūpniecību. Tās veicina izcilību Eiropas pētniecības un inovācijas kopienās un var būt izcils zinātnes sasniegumu apliecinājums sabiedrībai kopumā.

Lai Eiropa varētu saglabāt savu pētniecību pasaules līmenī, tai uz kopīgi pieņemtu principu pamata ir jāizveido atbilstoša un stabila bāze pētniecības infrastruktūras izveidei, uzturēšanai un izmantošanai. Šajā nolūkā ir vajadzīga būtiska un efektīva sadarbība starp Savienību, valstu un reģionāliem finansētājiem, attiecībā uz kuriem tiks izveidota cieša saikne ar kohēzijas politiku, lai nodrošinātu sinerģiju un saskaņotu pieeju.

Šis konkrētais mērķis ir vērsts uz galveno apņemšanos, kas noteikta pamatiniciatīvā "Inovācijas savienība", kurā ir uzsvērta pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūras svarīgā nozīme, lai būtu iespējams gūt ievērojamus pētniecības un inovācijas rezultātus. Iniciatīvā ir uzsvērta vajadzība apvienot resursus no visas Eiropas un – dažos gadījumos – globāli, lai izveidotu un izmantotu pētniecības infrastruktūru. Tāpat arī pamatiniciatīva "Eiropas digitalizācijas programma" uzsver vajadzību nostiprināt Eiropas e-infrastruktūru un palielināt inovācijas kopu izveides nozīmīgumu Eiropas inovatīvo priekšrocību veidošanā.

4.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Mūsdienīga pētniecības infrastruktūra kļūst arvien sarežģītāka un dārgāk uzturama, un bieži vien tās vajadzībām ir nepieciešams integrēt dažādu aprīkojumu, pakalpojumus un datu avotus un īstenot plašu sadarbību starp valstīm. Nevienai atsevišķai valstij nav pietiekami daudz resursu, lai atbalstītu visu pētniecības infrastruktūru, kas tai vajadzīga. Eiropas pieejā attiecībā uz pētniecības infrastruktūru pēdējo gadu laikā ir panākts ievērojams progress, nepārtraukti attīstot un īstenojot Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas foruma (ESFRI) infrastruktūras ceļvedi, integrējot un atverot valstu pētniecības objektus un attīstot e-infrastruktūru, kas ir atklāti pieejamas digitālās EPT pamats. Visas Eiropas pētniecības infrastruktūras tīkls nostiprina tās cilvēkresursu bāzi, nodrošinot pasaules līmeņa apmācību jaunas paaudzes pētniekiem un inženieriem un veicinot starpdisciplīnu sadarbību. Tiks veicināta sinerģija ar Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām.

Pētniecības infrastruktūras turpmāka attīstīšana un plašāka izmantošana Eiropas līmenī sniegs būtisku ieguldījumu EPT attīstībā. Lai gan dalībvalstīm joprojām ir galvenā loma pētniecības infrastruktūras attīstībā un finansēšanā, arī Savienība veic svarīgu uzdevumu, atbalstot infrastruktūru Eiropas līmenī, piemēram, veicinot Eiropas pētniecības infrastruktūru koordinēšanu, sekmējot jaunu un integrētu pētniecības iekārtu radīšanu, atverot valstu un Eiropas infrastruktūras un atbalstot plašu piekļuvi tām, un nodrošinot reģionālās, valstu, Eiropas un starptautiskās politikas konsekveci un efektivitāti. Ir jāizvairās no centieni dublēšanās un sadrumstalotības, lai veicinātu koordinētu un efektīvu iekārtu izmantošanu un vajadzības gadījumā apvienotu resursus tā, lai Eiropa varētu arī iemantot pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūru un likt tai darboties.

IKT ir pārveidojusi zinātņi, ļaujot sadarboties attālināti, apstrādāt milzīgus datu apjomus, veikt in-silico eksperimentus un piekļūt attāliem resursiem. Tādēļ pētniecība paplašinās transnacionāli un starpdisciplināri, un tai ir jāizmanto IKT infrastruktūras, kas plešas pāri valstīm kā pati zinātne.

Efektivitāte mēroga un apjoma ziņā, ko var sasniegt ar Eiropas pieeju pētniecības infrastruktūras, tostarp e-infrastruktūras, izbūvei, izmantošanai un pārvaldībai, ievērojami palielinās Eiropas pētniecības un inovācijas potenciālu un padarīs Savienību konkurētspējīgāku starptautiskā līmenī.

4.3. Pasākumu pamatvirzieni

Pasākumu mērķis ir attīstīt Eiropas pētniecības infrastruktūru 2020. gadam un tālākai nākotnei, veicināt tās inovatīvo potenciālu un cilvēkresursus un stiprināt Eiropas pētniecības infrastruktūras politiku.

a) Eiropas pētniecības infrastruktūras attīstīšana 2020. gadam un tālākai nākotnei

Mērķis ir veicināt un atbalstīt darbības, kas ir saistītas ar: 1) ESFRI un citas pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūras sagatavošanu, īstenošanu un darbību, tostarp reģionālo partnerobjektu attīstību tādā gadījumā, ja Savienības iesaistīšanās dod ievērojamu pievienoto vērtību; 2) integrāciju un starptautisku piekļuvi Eiropas intereses valstu un reģionālām pētniecības infrastruktūrām, lai Eiropas zinātnieki neatkarīgi no viņu atrašanās vietas tās varētu izmantot visaugstākā līmeņa pētniecības veikšanai; 3) e-infrastruktūru attīstību, izvēršanu un darbību, lai nodrošinātu pasaulē vadošas spējas tīklu un datoru lietošanā un darbībā un zinātniskajos datos.

b) Pētniecības infrastruktūras un tās cilvēkresursu inovatīvā potenciāla veicināšana

Mērķi ir sekmēt, lai pētniecības infrastruktūras sāktu darboties kā agras visprogresīvāko tehnoloģiju izmantotājas vai izstrādātājas, veicināt pētniecības un attīstības partnerības ar rūpniecības nozari, stimulēt pētniecības infrastruktūras rūpniecisku izmantošanu un rosināt inovācijas kopu izveidi. Šis pasākums arī atbalsta to darbinieku apmācību un/vai apmaiņu, kuri pārvalda un vada pētniecības infrastruktūras.

c) Eiropas pētniecības infrastruktūras politikas un starptautiskās sadarbības stiprināšana

Mērķis ir atbalstīt partnerības starp attiecīgajiem politikas veidotājiem un finansēšanas struktūrām, saplānot un uzraudzīt lēmumu pieņemšanai paredzētos instrumentus un arī starptautisko sadarbību. Eiropas pētniecības infrastruktūras var saņemt atbalstu starptautisko attiecību pasākumos.

Mērķus, kuri izklāstīti b) un c) punktā norādītajos pasākumu virzienos, īsteno ar tiem paredzētām īpašām darbībām, kā arī, kad vien iespējams, saistībā ar a) punktā izklāstītajiem pasākumu virzieniem.

II DAĻA

VADOŠĀ LOMA RŪPNIECĪBĀ

1. Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā

Konkrētais mērķis ir ar pētniecību un inovāciju saglabāt un veidot vadošo lomu pasaules mērogā to pamattehnoloģiju un kosmosa jomā, kuras balsta konkurētspēju visā esošo un jauno rūpniecības nozaru un sektoru spektrā.

Globālā uzņēmējdarbības vide strauji mainās, un stratēģijas "Eiropa 2020" mērķi Eiropas rūpniecībai rada gan problēmas, gan iespējas. Eiropai ir jāpaātrina inovācija, transformējot radītās zināšanas, lai atbalstītu un uzlabotu pašreizējos produktus, pakalpojumus un tirgus; un lai radītu jaunus, vienlaikus uzmanību pievēršot kvalitātei un ilgtspējībai. Inovācija būtu jāizmanto visplašākajā nozīmē arī ārpus tehnoloģijām, aptverot arī uzņēmējdarbības, organizatoriskos un sociālos aspektus.

Lai globālajā konkurencē turpinātu būt pirmajās rindās ar spēcīgu tehnoloģisko bāzi un rūpnieciskajām spējām, ir jāpalielina ieguldījumi pētniecībā, attīstībā, apstiprināšanā un testēšanā tādās jomās kā IKT, nanotehnoloģijas, progresīvie materiāli, biotehnoloģija, progresīvā ražošana un pārstrāde un kosmos.

Pamattehnoloģiju veiksmīga apgūšana, integrēšana un izmantošana Eiropas rūpniecībā ir viens no galvenajiem faktoriem Eiropas ražīguma un inovatīvo spēju nostiprināšanā un tādu apstākļu nodrošināšanā, lai Eiropa varētu attīstīt progresīvu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu ekonomiku, būt par pasaules līderi augsto tehnoloģiju lietojumu sektoros un spētu rast efektīvus un ilgtspējīgus sabiedrības problēmu risinājumus. Šādu pasākumu plaša izplatība var rosināt turpmāku progresu ar papildinošu izgudrojumu, lietojumu un pakalpojumu starpniecību, nodrošinot lielāku atdevi no ieguldījumiem šajās tehnoloģijās nekā jebkurā citā jomā.

Šie pasākumi veicinās mērķu sasniegšanu stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvās "Inovācijas savienība", "Resursu ziņā efektīva Eiropa", "Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā", "Eiropas digitalizācijas programma" un "Virzībā uz Savienības kosmosa stratēģiju pilsoņu interesēs".

Papildināmība ar citiem pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pasākumiem

Pasākumi, ko īsteno saskaņā ar konkrēto mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā", tiks īstenoti, galvenokārt pamatojoties uz pētniecības un inovācijas programmām, kuras atklātā un pārredzamā veidā noteikuši galvenokārt rūpniecības nozares un darījumdarbības nozares pārstāvji, tostarp MVU, kopā ar pētniecības kopienu un dalībvalstīm, un tie tiks mērķtiecīgi vērsti uz privātā sektora ieguldījumu piesaistišanu un uz inovāciju.

Pamattehnoloģiju integrācija sabiedrības problēmu risinājumos tiek atbalstīta vienlaicīgi ar attiecīgo problēmu risināšanu. Pamattehnoloģiju lietojumus, uz kuriem neattiecas sabiedrības problēmas, bet kuri ir svarīgi Eiropas rūpniecības nozares konkurētspējas stiprināšanai, atbalsta saskaņā ar konkrēto mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā". Būtu jācenšas panākt pienācīgu koordināciju ar prioritātēm "Zinātniskā izcilība" un "Sociālo problēmu risināšana".

Kopēja pieeja

Šī pieeja ietver gan uz programmām balstītus pasākumus, gan atklātākas jomas, lai atbalstītu novatoriskus projektus un revolucionārus risinājumus, aptverot visu vērtības ķēdi, tostarp pētniecību un attīstību, plaša mēroga izmēģinājuma projektus un demonstrējumu pasākumus, izmēģinājuma standus un dzīvās laboratorijas, prototipu izstrādi un produktu apstiprināšanu izmēģinājuma iekārtās. Pasākumus strukturē tā, lai palielinātu rūpniecības konkurētspēju, rosinot, tostarp ar atklātiem konkursiem, rūpniecības nozari un jo īpaši MVU veikt lielākus ieguldījumus pētniecībā un inovācijā. Pienācīgu uzmanību pievērsīs maziem un vidēja mēroga projektiem.

Integrēta pieeja svarīgām pamattehnoloģijām

Konkrētā mērķa "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" galvenais komponents ir svarīgās pamattehnoloģijas (SPT), ko definē kā mikroelektroniku un nanoelektroniku, fotoniku, nanotehnoloģiju, biotehnoloģiju, progresīvus (uzlabotus) materiālus un progresīvas ražošanas sistēmas⁽¹⁾. Šīs daudzdisciplīnu, zināšanu ietilpīgās un resursietilpīgās tehnoloģijas aptver daudzas un dažādas nozares, veidojot pamatu nozīmīgām Eiropas rūpniecības konkurences priekšrocībām, izaugsmes stimulēšanai un jaunu darbvieta radīšanai. Integrēta pieeja, kas veicina SPT kombinējošo, konverģences un savstarpēji papildinošo ietekmi dažādos inovācijas ciklos un vērtības ķēdēs, var nodrošināt daudzsoļus pētniecības rezultātus un radīt iespējas jaunām rūpnieciskām tehnoloģijām, produktiem, pakalpojumiem un jauniem lietojumiem (piemēram, kosmosa, transporta, lauksaimniecības, zivsaimniecības, mežsaimniecības, vides, pārtikas, veselības un enerģētikas nozarē). Tāpēc kā nozīmīgs inovācijas avots tiks elastīgi izmantotas daudzās SPT un citu rūpniecisko pamattehnoloģiju mijiedarbības. Tādējādi tiks papildināts atbalsts SPT pētniecībai un inovācijai, kuru var sniegt valsts vai reģionālas iestādes atbilstīgi kohēzijas politikas fondiem pārdomātas specializācijas stratēģiju ietvaros.

Lai būtu iespējama inovācija, ir jāpastiprina pētījumi, kas aptver vairākas tehnoloģijas. Tāpēc par prioritātes "Vadošā loma rūpniecībā" neatņemamām sastāvdaļām vajadzētu kļūt starpdisciplināriem un vairākas SPT aptverošiem projektiem. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas struktūrai, kas atbalsta SPT un transversālas SPT darbības (multi-SPT), vajadzētu nodrošināt sinerģijas un efektīvu koordināciju, tostarp ar sabiedrības problēmu risināšanu. Turklāt attiecīgos gadījumos tiks mēģināts nodrošināt sinerģiju starp SPT darbībām un tām darbībām, ko veic saskaņā ar kohēzijas politiku 2014.–2020. gadam, kā arī ar EIT.

⁽¹⁾ COM(2009)0512, galīgā redakcija.

Attiecībā uz visām pamattehnoloģijām un rūpnieciskajām tehnoloģijām, tostarp SPT, pamatmērķis būs veicināt mijiedarbību starp tehnoloģijām un mijiedarbību ar lietojumiem saskaņā ar sabiedrības problēmu risināšanu. To pilnībā ņem vērā, izstrādājot un īstenojot programmas un prioritātes. Lai tas būtu iespējams, ieinteresētām personām, kas pārstāv dažādas perspektīvas, ir pilnībā jāiesaistās prioritāšu noteikšanā un īstenošanā. Konkrētos gadījumos būs arī nepieciešamas darbības, ko kopīgi finansē pamattehnoloģijas un rūpnieciskās tehnoloģijas un attiecīgie sabiedrības problēmu risināšanas virzieni. Šādi pasākumi varētu ietvert kopīgu finansējumu publiskā-privātā sektora partnerībām, kuru mērķis ir attīstīt tehnoloģijas un sekmēt inovāciju, un šādas tehnoloģijas lietot sabiedrības problēmu risināšanā.

Svarīga nozīme ir IKT, jo tā nodrošina būtiskāko pamatinfrastruktūru, tehnoloģijas un sistēmas svarīgiem ekonomikas un sociālajiem procesiem un jauniem privātā un publiskā sektora produktiem un pakalpojumiem. Eiropas rūpniecībai jāturpina būt tehnoloģijas attīstības līderei IKT jomā, kurā daudzas tehnoloģijas pāriet jaunā izšķirošā posmā, kas paver jaunas iespējas.

Kosmos ir strauji augoša nozare, kas nodrošina informāciju, kura ir būtiska daudzām mūsdienu sabiedrības jomām, apmierinot tās pamatvajadzības, un kas risina vispārējus zinātniskus jautājumus un kalpo tam, lai Savienībai starptautiskā mērogā nodrošinātu galvenā dalībnieka pozīciju. Kosmosa izpēte ir pamatā visām darbībām, ko veic kosmosā, bet pašlaik tai pievēršas programmās, ko īsteno dalībvalstis, Eiropas Kosmosa aģentūra (EKA) vai kas tiek īstenotas saistībā ar Savienības pētniecības pamatprogrammām. Lai saglabātu konkurences priekšrocības, aizsargātu Savienības kosmosa infrastruktūras un programmas, piemēram, Copernicus un Galileo, un nodrošinātu Eiropai svarīgu lomu kosmosā arī nākotnē, saskaņā ar LESD 189. pantu ir vajadzīga Savienības līmeņa rīcība un ieguldījumi kosmosa izpētē.

Turklāt pakārtotie novatoriskie pakalpojumi un lietotājdraudzīgie lietojumi, kuros izmanto no kosmosa tehnoloģijām atvasinātu informāciju, ir svarīgs izaugsmes un darbvietu radīšanas avots, un to pilnveidošana Savienībai ir svarīga iespēja.

Partnerattiecības un pievienotā vērtība

Eiropa var sasniegt kritisko masu, īstenojot partnerības, kopas un tīklus, standartizāciju, veicinot sadarbību starp dažādām zinātnes un tehnoloģijas disciplinām un sektoriem, kam ir līdzīgas pētniecības un attīstības vajadzības, tādējādi panākot izšķirošus pārvērsienus, radot jaunas tehnoloģijas un izstrādājot novatoriskus produktu, pakalpojumu un procesu risinājumus.

Gan pētniecības un inovācijas programmu izstrāde un īstenošana, tostarp ar publiskā-privātā sektora partnerību starpniecību, gan arī efektīvas saiknes izveidošana starp rūpniecību un akadēmiskajām aprindām, papildu ieguldījumu piesaistīšana, piekļuve riska kapitāla finansējumam, standartizācija un atbalsts iepirkumam pirmskomercializācijas posmā un novatorisku produktu un pakalpojumu iepirkumam – tie visi ir aspekti, kam ir svarīga nozīme konkurētspējas jautājumu risināšanā.

Šajā ziņā ir arī vajadzīga cieša saikne ar EIT, lai radītu un veicinātu vislabākos talantus uzņēmējdarbībā un paātrinātu inovāciju, apvienojot cilvēkus no dažādām valstīm, disciplinām un organizācijām.

Sadarbība Savienības līmenī var arī veicināt tirdzniecības iespējas, atbalstot Eiropas vai starptautisku standartu izstrādi jauniem produktiem un pakalpojumiem, kā arī tehnoloģijām. Šādu standartu izstrādei, konsultējoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ar zinātnes un rūpniecības pārstāvjiem, varētu būt pozitīva ietekme. Tiks veicinātas darbības standartizācijas un sadarbības atbalstam, kā arī drošības un pirmsreglamentācijas pasākumi.

1.1. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT)

1.1.1. Konkrētais mērķis attiecībā uz IKT

Saskaņā ar pamatiniciatīvu "Eiropas digitalizācijas programma" ⁽¹⁾ IKT pētniecības un inovācijas konkrētais mērķis ir ļaut Eiropai atbalstīt, radīt un izmantot iespējas, ko IKT progress nodrošina tās pilsoņu, uzņēmumu un zinātnisko kopienu labā.

⁽¹⁾ COM(2010)0245.

Eiropai kā pasaulē lielākajai ekonomikai, kas pārstāv pasaules IKT tirgus lielāko daļu, kura vērtība 2011. gadā bija vairāk nekā EUR 2 600 miljardi (EUR 2 600 000 000 000, vajadzētu tās uzņēmumiem, valdības, pētniecības un attīstības centriem un universitātēm izvirzīt leģitīmus mērķus izvirzīties Eiropas un pasaules mēroga IKT attīstības vadībā, radīt jaunus uzņēmumus un ieguldīt vairāk līdzekļu IKT inovācijās.

Līdz 2020. gadam Eiropas IKT nozarei būtu jānodrošina piedāvājums, kas ir vismaz līdzvērtīgs tās īpatsvaram pasaules IKT tirgū, kurš 2011. gadā bija apmēram viena trešdaļa. Eiropai būtu arī jārada novatoriski uzņēmumi IKT jomā, lai vienu trešdaļu no visiem uzņēmumu ieguldījumiem IKT pētniecībā un attīstībā Savienībā, kuru apjoms 2011. gadā bija apmēram EUR 35 miljardi gadā, segtu uzņēmumi, kas izveidoti pēdējo divu desmitgažu laikā. Lai to īstenotu, būs nepieciešams palielināt publiskos ieguldījumus IKT pētniecībā un attīstībā tā, lai piesaistītu privāto finansējumu, tiecoties uz mērķi palielināt ieguldījumus nākamajā desmitgadē un būtiski palielināt Eiropā pasaules līmeņa izcilības centru un kopu skaitu IKT jomā.

Lai apgūtu arvien sarežģītāku un daudzdisciplīnu tehnoloģiju un uzņēmējdarbības ķēdes IKT jomā, ir vajadzīgas partnerības, riska dalīšana un kritiskās masas mobilizācija visā Savienībā. Ar Savienības līmeņa rīcību vajadzētu palīdzēt rūpniecībai pievērsties vienai tirgus perspektīvai un sasniegt apjoma un mēroga radītus ietaupījumus. Sadarbība, kas vērsta uz vienotām, atklātām tehnoloģiju platformām, kurām ir plašāka un līdzsvarojosa ietekme, ļaus plašam ieinteresēto personu lokam gūt labumu no jauniem sasniegumiem un radīt papildu inovācijas. Partnerības Savienības līmenī ļauj arī panākt konsensu, nodrošina pamanāmu kontaktpunktu starptautiskiem partneriem un atbalstīs Savienības un pasaules mēroga standartu un sadarbības risinājumu izstrādi.

1.1.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

IKT veido pamatu inovācijai un konkurētspējai daudzos privātos un publiskos tirgos un nozarēs un ļauj panākt konkrētu progresu visās disciplīnās. Nākamajā desmitgadē ciparu tehnoloģiju un IKT komponentu, infrastruktūru un pakalpojumu pārveidojošā ietekme kļūs arvien pamanāmāka visās dzīves jomās. Datošanas, komunikācijas un datu uzglabāšanas avoti turpinās izplatīties arī turpmākajos gados. Sensori, mašīnas un ar informātikas starpniecību uzlaboti produkti ģenerēs lielu informācijas un datu, tostarp reāllaika datu, daudzumu, tādējādi padarot attālinātas darbības par ikdienišķu parādību, ļaujot globāli izmantot uzņēmējdarbības procesus un ilgtspējīgas ražotnes, kas ļaus radīt plašu pakalpojumu un izmantojumu klāstu.

Daudzi izšķiroši svarīgi komerciāli un sabiedriski pakalpojumi un visi zināšanu radīšanas pamatprocesi zinātnē, izglītībā, uzņēmējdarbībā un kultūrā un radošajā sektorā, kā arī publiskajā sektorā tiks nodrošināti, un tādējādi darīti pieejami, izmantojot IKT. IKT nodrošinās izšķiroši svarīgo infrastruktūru ražošanas un uzņēmējdarbības procesiem, komunikācijai un darījumiem. IKT būs neaizstājama arī, lai veicinātu galveno sabiedrības problēmu risināšanu, kā arī sabiedrības procesus, tādus kā kopienu veidošanās, patērētāju uzvedība, politiskā līdzdalība un valsts pārvalde, piemēram, izmantojot sociālos plašsaziņas līdzekļus un kolektīvās izpratnes veicināšanas platformas un instrumentus. Lai rastu konkurētspējīgus risinājumus, būtiski ir atbalstīt un integrēt tādu pētniecību, kura īsteno uz lietotāju centrētu perspektīvu.

Savienības atbalsts IKT pētniecībai un inovācijai dod būtisku ieguldījumu nākamās paaudzes tehnoloģiju un lietojumu izstrādē, jo tas veido lielu daļu no kopējiem tēriņiem, kas tiek atvēlēti uz sadarbību vērsta, vidēja līdz augsta riska pētniecībai un inovācijai Eiropā. Publiskais ieguldījums IKT pētniecībā un inovācijā Savienības līmenī ir bijis un joprojām ir būtisks, lai mobilizētu kritisko masu, kura nepieciešama revolucionāru rezultātu sasniegšanai un novatorisku risinājumu, produktu un pakalpojumu plašākai un efektīvākai izmantošanai. Tam joprojām ir galvenā nozīme visā Savienībā izmantojamu atklātu platformu un tehnoloģiju izstrādē, inovāciju testēšanā un izmēģināšanā reālā vidē visas Eiropas mērogā un resursu optimizēšanā, kad tiek risināti ar Savienības konkurētspēju saistīti jautājumi un kopīgas sabiedrības problēmas. Savienības atbalsts IKT pētniecībai un inovācijai nodrošina arī augsto tehnoloģiju MVU izaugsmes iespējas un iespēju to labā izmantot Savienības mēroga tirgu lielumu. Tas nostiprina Savienības zinātnieku un inženieru sadarbību un izcilību, pastiprinot sinerģijas ar un starp valstu budžetiem un kļūstot par kontaktpunktu sadarbībai ar partneriem ārpus Eiropas.

Secīgi izvērtējumi par IKT darbībām Septītajā pamatprogrammā ir apliecinājuši, ka mērķtiecīgiem ieguldījumiem IKT pētniecībā un inovācijā, kuri veikti Savienības līmenī, ir bijusi ļoti svarīga nozīme, palīdzot panākt vadošo lomu rūpniecībā tādās jomās kā mobilie sakari un drošībai svarīgas IKT sistēmas un risinot tādas problēmas kā energoefektivitāte, veselība, pārtikas nodrošinājums, transports vai demogrāfiskās pārmaiņas. Savienības ieguldījumi IKT pētniecības infrastruktūrā ir Eiropas pētniekiem nodrošinājuši pasaulē vislabāko pētniecības tīklu veidošanas un datošanas aprikojumu.

1.1.3. Pasākumu pamatvirziens

Vairāki pasākumu pamatvirzieni tiek vērsti uz IKT rūpnieciskās un tehnoloģiskās līderības problēmām un aptver vispārīgas IKT pētniecības un inovācijas programmas, tostarp jo īpaši šādas:

- a) Jauna komponentu un sistēmu paaudze – progresīvu iegulto, resursu ziņā efektīvu un energoefektīvu komponentu un sistēmu inženiertehniskā izstrāde.
- b) Nākamās paaudzes datošana – progresīvas un drošas datošanas sistēmas un tehnoloģijas, tostarp mākoņdatošana.
- c) Nākotnes internets – programmatūra, datortehnika, infrastruktūras, tehnoloģijas un pakalpojumi.
- d) Satura izveides tehnoloģijas un informācijas pārvaldība – IKT digitālajam saturam, kultūras un jaunrades nozarēm.
- e) Progresīvas saskarnes un roboti – robotika un viedās telpas.
- f) Mikroelektronika, nanoelektronika un fotonika – svarīgās pamattehnoloģijas, kas saistītas ar mikroelektroniku, nanoelektroniku un fotoniku, aptverot arī kvantu tehnoloģijas.

Paredzams, ka šie seši būtiskākie pasākumu virzieni aptvers visu vajadzību klāstu, ņemot vērā Eiropas rūpniecības konkurētspēju pasaules mērogā. Minētie virzieni ietvers rūpnieciskās līderības jautājumus saistībā ar vispārīgiem uz IKT balstītiem risinājumiem, produktiem un pakalpojumiem, kas vajadzīgi svarīgu sabiedrības problēmu risināšanai, kā arī uz lietojumu vērstas IKT pētniecības un inovācijas programmas, kurām atbalstu sniegs, vienlaikus risinot attiecīgo sabiedrības problēmu. Ņemot vērā to, ka tehnoloģijas visās dzīves jomās attīstās arvien straujāk, šajā ziņā svarīga nozīme būs mijiedarbībai starp cilvēkiem un tehnoloģijām, un tā būs daļa no minētās IKT pētniecības, kas vēsta uz lietojumu.

Šajos sešos pasākumu virzienos ir iekļauta arī konkrēti ar IKT saistīta pētniecības infrastruktūra, piemēram, dzīvās laboratorijas eksperimentiem, un infrastruktūra svarīgajām pamattehnoloģijām un to integrācijai progresīvos produktos un novatoriskās viedajās sistēmās, tostarp aprīkojums, instrumenti, atbalsta pakalpojumi, tirtelpas un piekļuve lietuvēm prototipu veidošanai.

Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" tiks atbalstīta IKT sistēmu pētniecība un izstrāde, pilnībā ievērojot fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības un īpaši to tiesības un privāto dzīvi.

1.2. Nanotehnoloģijas

1.2.1. Konkrētais mērķis attiecībā uz nanotehnoloģijām

Konkrētais mērķis attiecībā uz nanotehnoloģiju pētniecību un inovāciju ir saglabāt Savienības līderību šajā straujas izaugsmes pasaules tirgū, stimulējot zinātniskus un tehnoloģiskus sasniegumus un ieguldījumus nanotehnoloģijās un to pārņemšanu konkurētspējīgos produktos un pakalpojumos ar augstu pievienoto vērtību dažādās lietojuma jomās un nozarēs.

Līdz 2020. gadam nanotehnoloģijas tiks plaši ieviestas, tas ir, vienmērīgi integrētas lielākajā daļā tehnoloģiju un lietojumu, kas vērsti uz ieguvumiem patērētājiem, dzīves kvalitāti, veselības aprūpi, ilgtspējīgu attīstību un pastiprinātu rūpniecisko potenciālu, lai rastu iepriekš nepieejamus risinājumus ražīgumam un resursu efektīvai izmantošanai.

Eiropai ir arī jānosaka pasaules mēroga etalons attiecībā uz drošu un atbildīgu nanotehnoloģijas izmantošanu un pārvaldību, nodrošinot lielu atdevi gan sabiedrībā, gan rūpniecībā apvienojumā ar augstiem drošības standartiem un ilgtspēju.

Produkti, kuros izmantotas nanotehnoloģijas, pārstāv pasaules tirgu, kuru Eiropa nevar atļauties ignorēt. Tirgus aplēses par to produktu vērtību, kuros kā galvenais komponents izmantota nanotehnoloģija, sasniedz EUR 700 miljardus līdz 2015. gadam un EUR 2 triljonus līdz 2020. gadam ar attiecīgi 2 miljoniem un 6 miljoniem darbvietu. Eiropas nanotehnoloģiju uzņēmumiem būtu jāizmanto šī digitālā tirgus divkārsā izaugsme un jāspēj līdz 2020. gadam iegūt tirgus daļu, kas ir vismaz līdzvērtīga Eiropas daļai globālajā pētniecības finansējumā (t. i., ceturtdaļa).

1.2.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Nanotehnoloģijas apvieno plašu jauno tehnoloģiju spektru, kurām ir pierādīts potenciāls un revolucionāra ietekme, piemēram, uz materiāliem, IKT, transporta mobilitāti, bioloģiju, veselības aprūpi (tostarp ārstēšanu), patēriņa precēm un ražošanu, tiklīdz pētniecība ir izraisījusi apvērsumu, pārtapusi ilgtspējīgos un konkurētspējīgos produktos un ražošanas procesos.

Nanotehnoloģijām ir izšķiroša nozīme to problēmu risināšanā, kas noteiktas stratēģijā "Eiropa 2020". Šo svarīgo pamattehnoloģiju veiksmīga izmantošana veicinās Savienības rūpniecības konkurētspēju, ļaujot radīt jaunus un uzlabotus produktus vai efektīvākus procesus, un nodrošinās risinājumus sabiedrības problēmām šodien un nākotnē.

Vispārējais pētniecības finansējums nanotehnoloģijām ir divkāršojies no aptuveni EUR 6,5 miljardiem 2004. gadā līdz aptuveni EUR 12,5 miljardiem 2008. gadā, un apmēram vienu ceturto daļu šā kopējā finansējuma ir nodrošinājusi Savienība. Savienība ir atzīta pētniecības līdere nanozinātnēs un nanotehnoloģijās un ir iecerējusi līdz 2015. gadam uzņēmumu skaitu šajā jomā Savienībā palielināt līdz aptuveni 4 000. Šis vadošās pozīcijas pētniecības jomā ir jā saglabā un jāattīsta, un jāturpina pārvērst praktiskā pielietojumā un jākomercializē.

Pašlaik Eiropai ir jā saglabā un jāuzlabo savs stāvoklis pasaules tirgū, veicinot plašu sadarbību daudzās un dažādās vērtības ķēdēs un to ietvaros un starp dažādām rūpniecības nozarēm, lai šo tehnoloģiju procesu jaudas palielinājumu pārvērstu drošos, ilgtspējīgos un dzīvotspējīgos komerciālos produktos. Riska novērtēšanas un pārvaldības jautājumi, kā arī atbildīga pārvaldība sāk kļūt par noteicošiem faktoriem nanotehnoloģiju turpmākajā ietekmē uz sabiedrību, vidi un ekonomiku.

Tādēļ pasākumi būs vērsti uz nanotehnoloģiju plaši izplatītu, atbildīgu un ilgtspējīgu izmantošanu ekonomikā, lai radītu ieguvumus, kam ir būtiska ietekme uz sabiedrību un rūpniecību. Lai nodrošinātu potenciālās iespējas, tostarp jaunu uzņēmumu izveides un darbvieta radīšanas iespējas, pētniecībai būtu jānodrošina vajadzīgie instrumenti, lai varētu pareizi īstenot standartizāciju un reglamentēšanu.

1.2.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Nākamās paaudzes nanomateriālu, nanoierīču un nanosistēmu attīstīšana

Pievēršanās fundamentāli jauniem produktiem, kas ļauj rast ilgtspējīgus risinājumus vairākās nozarēs.

b) Drošas un ilgtspējīgas nanotehnoloģiju attīstīšanas un izmantošanas nodrošināšana

Pasākumi, lai paplašinātu zinātnes informāciju par nanotehnoloģiju un nanosistēmu potenciālo ietekmi uz veselību vai vidi un lai nodrošinātu instrumentus riska novērtēšanai un pārvaldībai visā dzīves ciklā, tostarp standartizācijas jautājumos.

c) Nanotehnoloģiju sociālās dimensijas attīstīšana

Koncentrēšanās uz nanotehnoloģijas pārvaldību sabiedrības un vides labā.

d) Nanomateriālu, komponentu un sistēmu efektīva un ilgtspējīga sintēze un ražošana

Koncentrēšanās uz jaunām darbībām, jaunu un esošo procesu gudru integrāciju, tostarp tehnoloģiju konvergenci, kā arī uz intensitātes palielināšanu, lai panāktu produktu un pielāgoties spējīgu un daudzfunkcionālu iekārtu ļoti precīzu lielapjoma ražošanu, kas nodrošina zināšanu efektīvu pārnesi uz rūpniecisko inovāciju.

e) Jaudu palielinošu tehnoloģiju, mērījumu metožu un aprīkojuma izstrāde un standartizācija

Koncentrēšanās uz pamatā esošajām tehnoloģijām, kas atbalsta drošu kompleksu nanomateriālu un nanosistēmu izstrādi un ieviešanu tirgū.

1.3. Progresīvie materiāli

1.3.1. Konkrētais mērķis attiecībā uz progresīviem materiāliem

Konkrētais mērķis attiecībā uz pētniecību un inovāciju progresīvo materiālu jomā ir izstrādāt materiālus, kam ir jaunas funkcijas un uzlaboti ekspluatācijas rādītāji un kas ir paredzēti konkurētspējīgāku un drošāku produktu radīšanai, kuri līdz minimumam samazina ietekmi uz vidi un resursu patēriņu.

Materiāli ir rūpnieciskās inovācijas kodols un izšķirošie veicinātāji. Progresīvie materiāli, kuros ieguldīts vairāk zināšanu, kuriem ir jaunas funkcijas un uzlaboti rādītāji, ir nepieciešami rūpniecības konkurētspējai un ilgtspējīgai attīstībai plašā lietojumā klāstā un nozarēs.

1.3.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Jauni progresīvie materiāli ir vajadzīgi efektīvāku un ilgtspējīgāku produktu un procesu izstrādē un ierobežotu resursu aizstāšanai. Šādi materiāli ir daļa no risinājuma mūsu rūpniecības un sabiedrības problēmām, piedāvājot lielāku efektivitāti to izmantošanā, mazāk nepieciešamo resursu un enerģijas, kā arī ilgtspēju visā produktu dzīves ciklā.

Uz lietojumiem vērsta attīstība bieži vien ietver tādu pilnīgu jaunu materiālu izstrādi, kuriem piemīt spēja nodrošināt plānotos ekspluatācijas rādītājus. Šādi materiāli ir svarīgs elements augstvērtīgas ražošanas piedāvājuma ķēdē. Uz tiem balstās arī progress transversālo tehnoloģiju jomās (piemēram, veselības aprūpes tehnoloģijās, biozinātnēs, elektronikā un fotonikā) un praktiski visos tirgus segmentos. Materiāli paši par sevi ir būtisks sasniegums produktu vērtības un veikspējas palielināšanā. Aplēstā progresīvo materiālu vērtība un ietekme ir ievērojama, ar gada izaugsmi par apmēram 6 % un paredzamo tirgus vērtības palielināšanos līdz EUR 100 miljardiem līdz 2015. gadam.

Materiālus aplūko atbilstoši pilna aprites cikla pieejai, sākot no pieejamo materiālu piegādes līdz kalpošanas laika beigām ("no šūpuļa līdz šūpulim"), izmantojot novatoriskas pieejas, lai līdz minimumam samazinātu to pārveidošanai vajadzīgos resursus (tostarp enerģiju) vai lai līdz minimumam samazinātu negatīvo ietekmi uz cilvēkiem un vidi. Uzmanību pievērš arī materiālu nepārtrauktai izmantošanai, to otrreizējai pārstrādei vai sekundārai izmantošanai pēc kalpošanas laika beigām, kā arī ar tiem saistītajai sociālajai inovācijai, piemēram, pārmaiņām patērētāju uzvedībā un jauniem uzņēmējdarbības modeļiem.

Lai paātrinātu progresu, tiek veicināta daudzdisciplīnu un konverģējoša pieeja, iesaistot ķīmiju, fiziku, inženierzinātnes, teorētisko un skaitļošanas modelēšanu, bioloģijas zinātnes un arvien radošāku rūpniecisko dizainu.

Veicina jaunas "zaļās" inovācijas alianses un rūpniecības simbiozi, ļaujot rūpniecības nozarēm dažādot to darbību un paplašināt to uzņēmējdarbības modeļus, atkārtoti izmantojot to atkritumus kā pamatu jaunai produkcijai.

1.3.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Transversālas un fundamentālas materiālu tehnoloģijas

Pētniecība attiecībā uz materiālu dizainu, funkcionāliem materiāliem, daudzfunkcionāliem materiāliem, kuros ieguldīts vairāk zināšanu, kuriem ir jaunas funkcijas un uzlaboti rādītāji, un attiecībā uz strukturāliem materiāliem, kas paredzēti inovācijai visās rūpniecības nozarēs, tostarp radošajās industrijās.

b) Materiālu izstrāde un pārveidošana

Pētniecība un attīstība, lai nodrošinātu efektīvu, drošu un ilgtspējīgu attīstību un jaudas palielināšanu, kas dotu iespēju rūpnieciski ražot turpmākus uz dizaina balstītus produktus, tiecoties Eiropā panākt materiālu apsaimniekošanu "bez atkritumiem".

c) Materiālu komponentu pārvaldība

Pētniecība un attīstība jaunām un novatoriskām materiālu un to sastāvdaļu un sistēmu ražošanas tehnoloģijām.

d) Materiāli, kas paredzēti ilgtspējīgai rūpniecībai ar efektīvu resursu izmantošanu un zemu oglekļa emisiju līmeni

Tādu produktu un lietojumu, uzņēmējdarbības modeļu un patērētāju atbildīgas uzvedības veidu izstrāde, kuri samazina pieprasījumu pēc enerģijas un veicina ražošanu ar zemu oglekļa emisiju līmeni.

e) Materiāli, kas paredzēti radošajām industrijām, tostarp kultūrvēsturiskajam mantojumam

Dizaina lietošana un konverģējošu tehnoloģiju attīstīšana, lai radītu jaunas uzņēmējdarbības iespējas, tostarp tādu materiālu saglabāšana un restaurēšana, kam ir vēsturiska vai kultūras vērtība, kā arī vēl nebijušu materiālu radīšana.

f) Metroloģija, raksturošana, standartizācija un kvalitātes kontrole

Tādu tehnoloģiju veicināšana kā raksturošana, nesagraujošā novērtēšana, pastāvīga novērtēšana un uzraudzība un prognozējoša darbības rādītāju modelēšana, lai gūtu panākumus un ietekmi materiālzinātnē un inženierijā.

g) Materiālu izmantošanas optimizācija

Pētniecība un attīstība, lai izpētītu materiālu aizstāšanas iespējas un to izmantošanas alternatīvas un novatoriskas uzņēmējdarbības modeļa pieejas un lai noteiktu izšķiroši svarīgus resursus.

1.4. *Biotehnoloģija*

1.4.1. Konkrētais mērķis attiecībā uz biotehnoloģiju

Konkrētais mērķis biotehnoloģijas pētniecībā un inovācijā ir izstrādāt konkurētspējīgus, ilgtspējīgus, drošus un novatoriskus rūpniecības produktus un procesus un veicināt inovāciju vairākās Eiropas nozarēs, tādās kā lauksaimniecība, mežsaimniecība, pārtika, enerģētika, ķīmiskā rūpniecība un veselība, kā arī uz zināšanām balstīta bioekonomika.

Spēcīga zinātniskā, tehnoloģiskā un inovācijas bāze biotehnoloģijā atbalstīs Eiropas ražošanas nozares to vadošās lomas saglabāšanā šīs svarīgās pamattehnoloģijas jomā. Šis stāvoklis tiks vēl vairāk nostiprināts, integrējot biotehnoloģijas izmantošanā veselības un riska novērtēšanu, šīs tehnoloģijas izmantošanas ietekmi uz ekonomiku un vidi un vispārējo un specifisko risku pārvaldības aspektus.

1.4.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Biotehnoloģijas jomā, kuras attīstība notiek, paplašinot zināšanas par dzīvās dabas sistēmām, ir nepieciešams panākt jaunu lietojumu pieplūdumu un nostiprināt Savienības rūpniecisko bāzi un tās inovatīvo spēju. Piemēri tam, kā palielinās biotehnoloģijas nozīmīgums, ir rūpnieciskie lietojumi, tostarp biofarmaceutiskie produkti, pārtikas un barības ražošana un bioķīmija, kuras tirgus daļa, kā tiek lēsts, līdz 2015. gadam palielināsies par līdz pat 12 % līdz 20 % ķīmijas produkcijas izteiksmē. Biotehnoloģija ietver arī vairākus tā saucamos divpadsmit "zaļās ķīmijas" principus, ņemot vērā biosistēmu selektivitāti un efektivitāti. Iespējamo ekonomikas slogu Savienības uzņēmumiem var mazināt, izmantojot biotehnoloģijas procesu un bioloģisko produktu potenciālu, lai mazinātu CO₂ emisijas, kuru apjoms saskaņā ar aplēsēm svārstīsies no 1 miljarda līdz 2,5 miljardiem tonnu CO₂ ekvivalenta gadā līdz 2030. gadam.

Eiropas biofarmācijas nozarē jau tagad apmēram 20 % pašlaik lietoto medikamentu tiek iegūti biotehnoloģijas procesā, bet attiecībā uz jaunām zālēm šis rādītājs ir pat 50 %. Biotehnoloģijai būs būtiska nozīme pārejā uz bioloģiskā ražošanā balstītu ekonomiku, izstrādājot jaunus rūpnieciskus procesus. Biotehnoloģija arī paver jaunas iespējas attīstīt ilgtspējīgu lauksaimniecību, akvakultūru un mežsaimniecību un izmantot jūras resursu milzīgo potenciālu novatorisku lietojumu izstrādei rūpniecības, veselības, enerģētikas, ķīmijas un vides nozarēs. Tiek prognozēts, ka jaunās jūras ("zilās") biotehnoloģijas izaugsme būs 10 % gadā.

Citi svarīgi inovācijas avoti ir tie, ko rada mijiedarbība starp biotehnoloģiju un citām svarīgām un konverģējošām tehnoloģijām, jo īpaši nanotehnoloģijām un IKT, ar tādiem lietojumiem kā sensori un diagnostika.

1.4.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Visprogresīvāko biotehnoloģiju kā nākotnes inovāciju virzītāju atbalstīšana

Tādu jaunu tehnoloģijas jomu attīstīšana kā, piemēram, sintētiskā bioloģija, bioinformātika un sistēmbioloģija, kam ir īpaši liels potenciāls radīt inovatīvus produktus un tehnoloģijas un pilnīgi jaunus lietojumus.

b) Uz biotehnoloģijām balstīti rūpnieciskie produkti un procesi

Rūpnieciskās biotehnoloģijas un rūpnieciska mēroga bioprocesa dizaina attīstīšana konkurētspējīgiem rūpniecības produktiem un ilgtspējīgiem procesiem (piemēram, ķīmijas rūpniecība, veselība, ieguve, enerģētika, celuloze un papīrs, šķiedru produkti un koksne, tekstilizstrādājumi, ciete, pārtikas pārstrāde) un tās ekoloģiskā un veselības dimensija, tostarp attīrīšanas operācijas.

c) Novatoriskas un konkurētspējīgas platformu tehnoloģijas

Platformu tehnoloģiju attīstīšana (piemēram, genomika, metagenomika, proteomika, metabolomika, molekulārie instrumenti, izteiksmes sistēmas, fenotipa noteikšanas platformas un šūnu platformas), lai uzlabotu līderību un konkurences priekšrocības daudzās nozarēs ar ietekmi uz ekonomiku.

1.5. *Progresīvā ražošana un pārstrāde*

1.5.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis pētniecībā un inovācijā progresīvās ražošanas un pārstrādes jomā ir pārveidot mūsdienu ražošanas uzņēmumus, sistēmas un procesus. Tas tiks paveikts, cita starpā vairāk izmantojot svarīgas pamattehnoloģijas, lai iegūtu vēl vairāk zināšanu ietilpīgas, ilgtspējīgas un resursu un enerģijas ziņā efektīvas starpnozaru ražošanas un pārstrādes tehnoloģijas, tādējādi nodrošinot novatoriskākus produktus, procesus un pakalpojumus. Dot iespēju izstrādāt jaunus, ilgtspējīgus produktus, procesus un pakalpojumus un tos konkurētspējīgi izvērst, kā arī progresīvi ražot un pārstrādāt ir būtiski arī, lai sasniegtu prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" mērķus.

1.5.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Ražošanas nozarei ir ļoti svarīga nozīme Eiropas ekonomikā, jo 2007. gadā tā veidoja apmēram 17 % no IKP un nodrošināja apmēram 22 miljonus darbvietu Savienībā. Līdz ar ekonomisko šķēršļu samazināšanu tirdzniecībai un komunikācijas tehnoloģiju radīto iespēju izmantošanu ražošanas izjūt spēcīgu konkurenci un nosliekusies to valstu virzienā, kurās ir viszemākās kopējās izmaksas. Tāpēc, lai Eiropa saglabātu savu konkurētspēju pasaules mērogā, tai ir krasi jāmaina pieeja ražošanai, un pamatprogramma "Apvārsnis 2020" var palīdzēt apvienot visas attiecīgās ieinteresētās personas, lai to sasniegtu.

Eiropai jāpalielina ieguldījumi Savienības līmenī, lai tā saglabātu savu līderību un konkurētspēju ražošanas tehnoloģijās un pārietu uz zināšanu ietilpīgām precēm ar augstu vērtību, radot apstākļus un aktīvus ilgtspējīgai ražošanai un visa mūža garumā pieejama pakalpojuma sniegšanai saistībā ar saražotu produktu. Resursietilpīgām ražošanas un pārstrādes nozarēm ir vēl vairāk jāmobilizē resursi un zināšanas Savienības līmenī un jāpalielina ieguldījumi pētniecībā, izstrādē un inovācijā, lai varētu gūt turpmākus panākumus virzībā uz konkurētspējīgu, resursu ziņā efektīvu un ilgtspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni un līdz 2050. gadam īstenot siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumus, kas saskaņoti Savienības mērogā un noteikti rūpniecības nozarēm ⁽¹⁾.

Ar spēcīgiem Savienības politikas virzieniem Eiropa paplašinātu savas pašreizējās rūpniecības nozares un rūpētos par jaunām nākotnes rūpniecības nozarēm. Aplēstā progresīvo ražošanas sistēmu nozares vērtība un ietekme ir ievērojama – paredzams, ka tās tirgus vērtība līdz 2015. gadam palielināsies līdz apmēram EUR 150 miljardiem, bet kopējā gada izaugsmes intensitāte būs aptuveni 5 %.

Ir svarīgi uzturēt zināšanu un kompetences līmeni, lai Eiropā saglabātu ražošanas un pārstrādes jaudu. Pētniecības un inovācijas pasākumos uzsvāru liek uz ilgtspējīgu un drošu ražošanu un pārstrādi, vajadzīgo tehnisko jauninājumu ieviešanu un orientēšanos uz patērētāju, lai radītu produktus un pakalpojumus ar augstu zināšanu saturu, bet mazu materiālu un enerģijas patēriņu.

Eiropai ir arī jāpārnes šīs pamattehnoloģijas un zināšanas un citām produktīvām nozarēm, piemēram, būvniecību, kura rada ievērojamu siltumnīcefekta gāzu daudzumu un kurā būvniecības pasākumiem tiek izmantoti apmēram 40 % no visa enerģijas patēriņa Eiropā, tādējādi palielinot CO₂ emisiju apjomu līdz 36 %. Būvniecības nozarei, kas veido 10 % no IKP un nodrošina apmēram 16 miljonus darbvietu Eiropā 3 miljonus uzņēmumu, no kuriem 95 % ir MVU, ir jāpāriet uz novatoriskiem materiāliem un ražošanas pieejām, lai mazinātu radīto ietekmi uz vidi.

1.5.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Tehnoloģijas nākotnes rūpniecām

Ilgtspējīgas rūpniecības attīstības atbalstīšana, veicinot stratēģisku pāreju Eiropā no ražošanas, kuras pamatā ir izmaksas, uz pieeju, kas balstīta uz resursu efektivitāti un augstas pievienotās vērtības produktu radīšanu un uz IKT balstītu intelektisku un augsta snieguma ražošanu integrētā sistēmā.

b) Tehnoloģijas, kas ļauj veidot energoefektīvas sistēmas un būtēt ēkas ar nelielu ietekmi uz vidi

Enerģijas patēriņa un CO₂ emisiju samazināšana, pētot, izstrādājot un izmantojot ilgtspējīgas būvniecības tehnoloģijas un sistēmas, ņemot vērā visu vērtību ķēdi, kā arī samazinot ēku vispārējo ietekmi uz vidi.

⁽¹⁾ COM(2011)0112, galīgā redakcija.

- c) Ilgtspējīgas, resursu ziņā efektīvas un zema oglekļa emisiju līmeņa tehnoloģijas energoietilpīgās pārstrādes rūpniecības nozarēs

Pārstrādes rūpniecības nozaru konkurētspējas palielināšana, būtiski uzlabojot resursu un enerģijas efektivitāti un mazinot šādu rūpniecisku pasākumu ietekmi uz vidi visā vērtības ķēdē, veicinot zema oglekļa emisiju līmeņa tehnoloģiju ieviešanu, ilgtspējīgākus rūpnieciskos procesus un attiecīgā gadījumā - atjaunojamu energoresursu avotu integrēšanu.

- d) Jauni ilgtspējīgi uzņēmējdarbības modeļi

Koncepciju un metodoloģijas izstrāde pielāgoties spējīgiem, uz zināšanām balstītiem uzņēmējdarbības modeļiem individualizētās pieejās, tostarp alternatīvās, resursu patēriņa ziņā efektīvās pieejās.

1.6. Kosmos

1.6.1. Konkrētais mērķis attiecībā uz kosmosu

Kosmosa izpētes un inovācijas konkrētais mērķis ir veicināt rentablu, konkurētspējīgu un novatorisku kosmosa nozari (ietverot MVU) un pētniecības kopieni, lai izstrādātu un izmantotu kosmosa infrastruktūru nolūkā apmierināt Savienības nākotnes politikas un sabiedrības vajadzības.

Eiropas kosmosa nozares publiskā un privātā sektora nostiprināšana, veicinot kosmosa izpēti un inovāciju, ir ļoti svarīga, lai varētu saglabāt un nodrošināt Eiropas spēju izmantot kosmosu, atbalstot Savienības politikas virzienus, starptautiskās stratēģiskās intereses un konkurenci starp kosmosa apgūvē pieredzējušām un jauniesaiņtām valstīm. Lai nodrošinātu papildināmību starp dažādiem dalībniekiem, izvērsis Savienības līmeņa rīcību kopā ar pasākumiem, ko kosmosa izpētes jomā īsteno dalībvalstis un Eiropas Kosmosa aģentūra (EKA).

1.6.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Kosmos ir svarīgs, bet bieži vien nepamanāms faktors, kas veicina dažādus pakalpojumus un produktus, kuri ir ļoti svarīgi mūsdienu sabiedrībai, piemēram, navigācijas un komunikācijas tehnoloģijas, kā arī laikpārkāpumu prognozes un ģeogrāfisko informāciju, kas iegūta no Zemes novērošanas ar satelītiem. Politikas definēšana un īstenošana Eiropas, valstu un reģionālā līmenī arvien vairāk ir atkarīga no kosmosā iegūtas informācijas. Pasaules kosmosa nozare strauji attīstās un izvērsas jaunos reģionos (piemēram, Ķīnā, Dienvidamerikā un Āfrikā). Eiropas rūpniecības nozare pašlaik ir ievērojama komerciāliem un zinātniskiem mērķiem izmantojamu pirmās klases satelītu eksportētāja. Globālās konkurences palielināšanās apdraud Eiropas stāvokli šajā jomā.

Eiropa ir ieinteresēta nodrošināt, lai tās rūpniecības nozare turpina attīstīties šajā īpaši spēcīgas konkurences tirgū. Turklāt dati, kas iegūti no Eiropas zinātnes satelītiem un zondēm, ir ļāvuši gūt dažus no visnozīmīgākajiem zinātniskajiem sasniegumiem pēdējās desmitgadēs Zemes zinātnē, fundamentālās fizikas, astronomijas un planetoloģijas jomā. Turklāt novatoriskas kosmosa tehnoloģijas, piemēram, robotika, ir palīdzējuši panākt progresu zināšanās un tehnoloģijās Eiropā. Izmantojot šo unikālo spēju, Eiropas kosmosa nozarei ir jāuzņemas īpaši svarīga loma stratēģijā "Eiropa 2020" identificēto problēmu risināšanā.

Pētniecība, tehnoloģijas attīstība un inovācija rada pamatu tādu spēju veidošanai kosmosa jomā, kuras ir svarīgas Eiropas sabiedrībai. Laikā, kad ASV tērē pētniecībai un izstrādei aptuveni 25 % no to budžeta, kas atvēlēts kosmosa jomai, Savienība šim mērķim tērē mazāk nekā 10 %. Turklāt kosmosa izpēte Savienībā tiek risināta dalībvalstu vietējās programmās, EKA programmās un Savienības pētniecības pamatprogrammās.

Lai saglabātu Eiropas tehnoloģijas un konkurences priekšrocības un gūtu atdevi no ieguldījumiem, ņemot vērā LESD 4. panta 3. punktu un 189. pantu, ir vajadzīga Savienības līmeņa rīcība apvienojumā ar kosmosa pētniecības pasākumiem, ko veic dalībvalstis un EKA, kura EKA dalībvalstīm kopš 1975. gada vada rūpnieciskās satelītu izstrādes un tālākā kosmosa misijas starpvaldību līmenī. Savienības līmeņa rīcība ir vajadzīga arī, lai veicinātu labāko pētnieku dalību no visām dalībvalstīm un samazinātu šķēršļus starptautiskiem kopīgiem kosmosa izpētes projektiem.

Turklāt Eiropas satelītu sniegtā informācija piedāvās pieaugošu potenciālu novatorisku uz satelītiem balstītu pakārtoto pakalpojumu turpmākai attīstīšanai. Šī ir tipiska MVU darbības nozare, un tā būtu jāatbalsta ar pētniecības un inovāciju pasākumiem, lai gūtu maksimālu labumu no šīs iespējas un jo īpaši no ievērojamiem ieguldījumiem, kas veikti abās Savienības pamatiniciatīvās, proti, Galileo un Copernicus.

Kosmos dabiski pārsniedz zemes robežas, nodrošinot unikālas globāla mēroga iespējas, tādējādi dodot iespēju izstrādāt plaša mēroga projektus, ko īsteno starptautiskā sadarbībā. Lai varētu ieņemt būtisku lomu šādos starptautiskos kosmosa izpētes centienos nākamajās desmitgadēs, ir vajadzīga gan kopēja Eiropas kosmosa politika, gan Eiropas līmeņa pētniecības un inovācijas pasākumi.

Kosmosa izpēte un inovācija, ko veic pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", ir saskaņā ar Savienības kosmosa politikas prioritātēm un Eiropas darbības programmu vajadzībām, kuras pastāvīgi nosaka Savienības kosmosa padomes un Eiropas Komisija ⁽¹⁾.

Eiropas kosmosa infrastruktūra, piemēram, programmas Copernicus un Galileo, ir stratēģisks ieguldījums, un ir nepieciešama novatorisku pakārtotu lietojumu izstrāde. Šajā ziņā kosmosa tehnoloģiju izmantošanu vajadzības gadījumā atbalsta ar konkrētajiem prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" mērķiem, lai nodrošinātu sociālus un ekonomiskus ieguvumus, ienākumus no ieguldījumiem un Eiropas vadošo lomu saistībā ar pakārtotajiem lietojumiem.

1.6.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Eiropas konkurētspējas veicināšana, Eiropas kosmosa nozares neatkarība un inovācija

Šis virziens ietver konkurētspējīgas, ilgtspējīgas un uz uzņēmējdarbību vērsta kosmosa nozares nodrošināšanu un turpmāku attīstīšanu apvienojumā ar pasaules līmeņa kosmosa izpētes kopienu, lai saglabātu un nostiprinātu Eiropas līderību un neatkarību kosmosa sistēmās, veicinātu inovāciju kosmosa nozarē un veicinātu uz kosmosu balstītu inovāciju uz sauszemes, piemēram, izmantojot attālās izpētes un navigācijas datus.

b) Sasniegumu veicināšana kosmosa tehnoloģijās

Mērķis ir izstrādāt progresīvas un veicinošas kosmosa tehnoloģijas un darbības koncepcijas, sākot no idejas līdz demonstrējumiem kosmosā. Tas ietver tehnoloģijas, ar ko atbalsta piekļuvi kosmosam, tehnoloģijas kosmosa resursu aizsargāšanai no tādiem apdraudējumiem kā atkritumi un Saules uzliesmojumi, kā arī satelītu teleskarus, navigāciju un tālzondešanu. Lai izstrādātu un izmantotu progresīvas kosmosa tehnoloģijas, ir vajadzīga augsti kvalificētu inženieru un zinātnieku nepārtraukta izglītošana un apmācība, kā arī spēcīga saikne starp tiem un kosmosa lietojumu izmantotājiem.

c) Kosmosa datu izmantošanas veicināšana

No Eiropas satelītiem iegūto datu izmantošanu (zinātnisku, publisku vai komerciālu) var būtiski palielināt, īstenojot turpmākus pasākumus kosmosa datu apstrādei, arhivēšanai, validācijai, standartizācijai un ilgtspējīgai pieejamībai, jaunu, no šiem datiem izrietošu informācijas produktu un pakalpojumu izstrādes atbalstam, ņemot vērā LESD 189. pantu, ieskaitot inovācijas datu apstrādē, izplatīšanā un savstarpējā izmantojamībā, jo īpaši Zemes zinātnes datu un metadatu pieejamības veicināšanā un apmaiņā. Šis darbības var arī nodrošināt lielāku atdevi no ieguldījumiem kosmosa infrastruktūrā un veicināt sabiedrības problēmu risināšanu, jo īpaši tad, ja šīs darbības koordinē globāli, piemēram, izmantojot Zemes novērošanas sistēmu globālo tīklu (GEOSS), proti, pilnīgi izmantojot Copernicus programmu kā tā galveno Eiropas ieguldījumu, Eiropas satelītu navigācijas programmu Galileo vai – attiecībā uz klimata pārmaiņu jautājumiem – Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (IPCC). Tiks atbalstīta ātra šo inovāciju ieviešana attiecīgā lietojumā un lēmumu pieņemšanas procesos. Tas ietver arī turpmākai zinātniskai izpētei paredzēto datu izmantošanu.

d) Eiropas pētniecības veicināšana starptautisku kosmosa partnerību atbalstam

Kosmosa uzņēmumi pārsvarā ir globāli. Jo īpaši acīmredzams tas ir attiecībā uz tādiem pasākumiem kā kosmosa situācijas apzināšanās un daudzi kosmosa zinātnes un izpētes projekti. Arvien lielāku nozīmi šādās starptautiskās partnerībās ieņem progresīvas kosmosa tehnoloģijas attīstība. To pieejamības nodrošināšana ir svarīgs veiksmes faktors Eiropas pētniekiem un rūpniecības nozarei. Šim mērķim ir svarīgi definēt un īstenot ilgtermiņa ceļvežus un veikt koordināciju ar starptautiskajiem partneriem.

2. Piekļuve riska finansējumam

2.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir palīdzēt risināt tirgus nepilnības attiecībā uz piekļuvi riska finansējumam pētniecības un inovācijas vajadzībām.

⁽¹⁾ COM(2011)0152.

Situācija attiecībā uz ieguldījumiem I jomā ir graujoša, jo īpaši inovatīviem MVU un uzņēmumiem ar vidēji lielu kapitālu un augstu izaugsmes potenciālu. Finansējuma nodrošināšanā ir vērojami vairāki būtiski tirgus trūkumi, piemēram, inovācijas, kas vajadzīgas politikas mērķu sasniegšanai, parasti izrādās pārāk riskantas, lai tirgus tās varētu uzņemt, un tādēļ netiek pilnībā aptverti plašāki sabiedrības ieguvumi.

Šādas problēmas palīdzētu atrisināt aizņēmuma mehānisms un pašu kapitāla mehānisms, tādējādi uzlabojot attiecīgo pētniecības un inovācijas pasākumu finansējuma un riska profilus. Tas savukārt atvieglos uzņēmumu un citu finansējuma saņēmēju piekļuvi kredītiem, garantijām un citiem riska finansējuma veidiem, veicinās ieguldījumus agrīnā posmā un esošo un jaunu riska kapitāla fondu attīstīšanu, uzlabos zināšanu nodošanu un intelektuālā īpašuma tirgu, piesaistīs līdzekļus riska kapitāla tirgum un kopumā palīdzēs īstenot vienmērīgu pāreju no jaunu produktu un pakalpojumu koncepcijas, izstrādes un demonstrējumiem uz to komercializāciju.

Vispārējā ietekme būs tāda, ka palielināsies privātā sektora vēlme ieguldīt pētniecībā un inovācijā, un tādējādi tiks veicināta stratēģijas "Eiropa 2020" pamatmērķa sasniegšana, proti, līdz desmitgades beigām pētniecībā un izstrādē ieguldīt 3 % no Savienības IKP, privātajam sektoram sniedzot divas trešdaļas ieguldījuma. Finanšu instrumentu izmantošana arī palīdzēs sasniegt visu to nozaru un politikas jomu pētniecības un inovācijas mērķus, kurām ir svarīga nozīme sabiedrības problēmu risināšanā, konkurētspējas palielināšanā, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes atbalstīšanā un vides un cita sabiedriskā labuma nodrošināšanā.

2.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Lai palielinātu kredītu un garantiju piešķiršanas un pētniecības un inovācijas politikas mērķu sasniegšanas iespējamību, ir vajadzīgs Savienības līmeņa aizņēmuma mehānisms pētniecībai un inovācijai. Pašreizējās atšķirības tirgū starp pieprasījumu pēc kredītiem un garantijām riskantiem ieguldījumiem pētniecībā un inovācijā un to piedāvājumu, kas tiek risinātas, izmantojot pašreizējo riska dalīšanas finanšu mehānismu (RDFM), visticamāk, saglabāsies, komercbankām pārsvārā atturoties no augstāka riska kredītu piešķiršanas. Pieprasījums pēc RDFM kredītēšanas ir bijis augsts kopš mehānisma ieviešanas 2007. gada vidū — tā darbības pirmajā posmā (no 2007. līdz 2010. gadam) tā absorbcijas spēja pārsniedza sākotnējās cerības par vairāk nekā 50 % aktīvo kredītu apstiprināšanas ziņā (EUR 7,6 miljardi attiecībā pret prognozētajiem EUR 5 miljardiem).

Turklāt bankām parasti trūkst spēju novērtēt zināšanu aktīvus, piemēram, intelektuālo īpašumu, un tāpēc bieži tās nevēlas ieguldīt uz zināšanām balstītos uzņēmumos. Sekas ir tādas, ka daudzi izveidoti novatoriski uzņēmumi — gan lieli, gan mazi — nevar saņemt kredītus augstāka riska pētniecības un inovācijas pasākumiem. Izstrādājot un piemērojot savu mehānismu(-us), ko atbilstīgi Regulai (ES, Euratom) Nr. 966/2013 īsteno partnerībā ar vienu vai vairākām pilnvarotajām struktūrām, Komisija nodrošinās, ka tiek ņemti vērā tehnoloģisko un finansiālo risku atbilstošie līmeņi un veidi, lai tādējādi apmierinātu apzinātās vajadzības.

Šo tirgus nepilnību cēlonis būtībā ir neskaidrības, informācijas asimetrijas un augstās izmaksas, kas saistītas ar mēģinājumiem risināt šos jautājumus, — jaunizveidotiem uzņēmumiem ir pārāk maza uzkrātā pieredze, lai apmierinātu iespējamo kredītoru prasības, un bieži vien pat pieredzējuši uzņēmumi nevar sniegt pietiekami daudz informācijas, un pētniecības un inovācijas ieguldījumu sākumposmā nebūt nav skaidrs, vai uzsāktu centienu rezultāts faktiski būs veiksmīga inovācija.

Turklāt uzņēmumiem koncepcijas izstrādes posmā vai uzņēmumiem, kas darbojas jaunās jomās, parasti nav pieejams pietiekams finansiāls nodrošinājums. Vēl viens kavējošs faktors ir tāds, ka pat tad, ja pētniecības un inovācijas pasākumu rezultātā tiek radīts komerciāls produkts vai process, nebūt nav skaidrs, vai uzņēmums, kas ieguldījis savus spēkus, spēš ekskluzīvi uzņemt no tā izrietošos ieguvumus.

Savienības pievienotās vērtības ziņā aizņēmuma mehānisms palīdzēs novērst tirgus nepilnības, kas liedz privātajam sektoram optimāli ieguldīt pētniecībā un inovācijā. Tā īstenošana ļaus apvienot resursu kritisko masu no Savienības budžeta un — pēc riska dalīšanas principa — no finanšu iestādes(-ēm), kam uzticēta tā īstenošana. Tas savukārt stimulēs uzņēmumus ieguldīt vairāk to naudas līdzekļu pētniecībā un inovācijā, nekā tie ieguldītu citos gadījumos. Turklāt aizņēmuma mehānisms arī palīdzēs organizācijām — gan publiskām, gan privātām — mazināt risku, ko rada iepirkuma organizēšana pirmskomercializācijas posmā vai novatorisku produktu un pakalpojumu iepirkuma organizēšana.

Lai palīdzētu uzlabot pašu kapitāla finansējuma pieejamību ieguldījumiem agrīnā un izaugsmes posmā un veicinātu Savienības riska kapitāla tirgus attīstību, ir vajadzīgs Savienības līmeņa pašu kapitāla mehānisms pētniecībai un inovācijai. Tehnoloģiju nodošanas un darbības uzsākšanas posmā jauni uzņēmumi saskaras ar t. s. "nāves ieleju", kad publisku dotāciju piešķiršana pētniecībai tiek apturēta, un ir neiespējami piesaistīt privāto finansējumu. Publiskais atbalsts, kura mērķis ir piesaistīt privāto priekšizpēti un darbības uzsākšanas kapitālu, lai aizpildītu šo trūkstošo posmu, pašlaik ir pārāk sadrumstalots un saraustīts, vai arī trūkst vajadzīgās pieredzes tā pārvaldībai. Turklāt vairums riska kapitāla fondu Eiropā ir pārāk mazi, lai atbalstītu novatorisku uzņēmumu nepārtrauktu izaugsmi, un tiem nav kritiskās masas, lai specializētos un darbotos starpvalstu līmenī.

Sekas ir smagas. Pirms finanšu krīzes summa, ko Eiropas riska kapitāla fondi ieguldīja MVU, bija apmēram EUR 7 miljardi gadā, savukārt 2009. un 2010. gadā tā svārstījās no EUR 3 miljardiem līdz EUR 4 miljardiem. Samazināts finansējums riska kapitālam ir ietekmējis vairāku uzņēmumu darbības uzsākšanu, uz ko tika vērsti riska kapitāla fondi, — 2007. gadā riska kapitāla finansējumu saņēma aptuveni 3 000 MVU salīdzinājumā ar tikai 2 500 MVU 2010. gadā.

Savienības pievienotās vērtības ziņā pašu kapitāla mehānisms pētniecībai un inovācijai papildinās valstu un reģionālās shēmas, kas nevar nodrošināt pārrobežu ieguldījumus pētniecībā un inovācijā. Agrīna posma darījumiem būs arī demonstrējumu efekts, kas var būt noderīgs publiskā un privātā sektora ieguldītājiem visā Eiropā. Attiecībā uz izaugsmes posmu tikai Eiropas līmenī ir iespējams sasniegt vajadzīgo mērogu un aktīvi iesaistīt privātā sektora ieguldītājus, kas ir svarīgi pašuzturoša riska kapitāla tirgus darbībai.

Aizņēmuma un pašu kapitāla mehānismi, kas atbalstīti ar papildpasākumu kopumu, veicinās pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" politikas mērķu sasniegšanu. Tāpēc tie tiks atvēlēti Eiropas zinātniskās bāzes konsolidācijai un kvalitātes paaugstināšanai, pētniecības un inovācijas veicināšanai, izmantojot uz uzņēmējdarbību vērstu programmu, un sabiedrības problēmu risināšanai, īpaši pievēršoties tādiem pasākumiem kā izmēģinājuma projekti, demonstrējumi, izmēģinājuma stendi un ieviešana tirgū. Ir jānodrošina specifiskas atbalsta darbības, piemēram, MVU paredzētas informēšanas un apmācības darbības. Saistībā ar šo darbību plānošanu un īstenošanu vajadzības gadījumā var notikt konsultācijas ar reģionālajām iestādēm, MVU asociācijām, tirdzniecības palātām un attiecīgajiem finanšu starpniekiem.

Turklāt tie palīdzēs sasniegt pētniecības un inovācijas mērķus citās programmās un politikas jomās, piemēram, kopējā lauksaimniecības politikā, klimata politikā (pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni un pielāgošanās klimata pārmaiņām) un kopējā zivsaimniecības politikā. Tiks attīstīta papildināmība ar valstu un reģionāliem finanšu instrumentiem kohēzijas politikas 2014.-2020. gadam vienotā stratēģiskā satvara kontekstā, kur gaidāma finanšu instrumentu nozīmīguma palielināšanās.

Aizņēmumu un pašu kapitāla mehānismu izstrādē ņem vērā vajadzību novērst konkrētās tirgus nepilnība un šo un citu jomu raksturīgās iezīmes (piemēram, dinamisma pakāpi un uzņēmumu veidošanas intensitāti) un finansējuma prasības, neradot traucējumus tirgū. Finanšu instrumentu izmantošanai ir jāsniedz skaidra Eiropas pievienotā vērtība, kā arī tai būtu jārada sviras efekts un jāpapildina valstu instrumenti. Budžeta piešķirumus starp instrumentiem pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas laikā var pielāgot mainīgajiem ekonomikas apstākļiem.

Pašu kapitāla mehānisms un aizņēmuma mehānisma MVU paredzētā daļa tiks ieviesti kā daļa no diviem Savienības finanšu instrumentiem, kas sniedz pašu kapitālu un aizņēmuma finansējumu MVU pētniecības un inovācijas pasākumiem un izaugsmei kopā ar pašu kapitāla un aizņēmuma mehānismiem saskaņā ar COSME. Tiks nodrošināta papildināmība starp pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un COSME.

2.3. Pasākumu pamatvirzieni

- a) Aizņēmuma mehānisms, kas nodrošina aizņēmuma finansējumu pētniecībai un inovācijai: "Savienības aizņēmumu un garantiju pakalpojums pētniecībai un inovācijai"

Mērķis ir uzlabot aizņēmuma finansējuma – kredītu, garantiju, pretgarantiju, citu aizņēmuma un riska finansējuma veidu – pieejamību publiskiem un privātiem subjektiem un publiskā-privātā sektora partnerībām, kas iesaistījušās pētniecības un inovācijas pasākumos, kuriem vajadzīgi riskanti ieguldījumi, lai tie būtu veiksmīgi. Galveno uzmanību pievērš atbalstam pētniecībai un inovācijai, kam ir augsts izcilības potenciāls.

Ņemot vērā to, ka viens no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķiem ir veicināt esošās plaisas samazināšanu starp pētniecību un izstrādi un inovāciju, palīdzot jaunus vai uzlabotas preces un pakalpojumus ieviest tirgū, un ņemot vērā koncepcijas pierādīšanas posma būtisko lomu zināšanu nodošanas procesā, var tikt ieviesti mehānismi, kas ļauj tādu koncepcijas pierādīšanas posmu finansēšanu, kas nepieciešami, lai apstiprinātu pētījumu rezultātu vai nodotā izgudrojuma nozīmīgumu, atbilstību un turpmāko novatorisko ietekmi.

Mērķa grupa – galīgie saņēmēji varētu būt jebkura lieluma tiesību subjekti, kas var aizņemties un atmaksāt naudu, un jo īpaši MVU, kam ir inovācijas un straujas izaugsmes potenciāls, uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu un lieli uzņēmumi, universitātes un pētniecības institūcijas, pētniecības infrastruktūras un inovācijas infrastruktūras, publiskās-privātās partnerības, kā arī īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības vai izveidoti projekti.

Aizņēmuma mehānisma finansējumam ir šādi divi pamatkomponenti:

- 1) tāds, ko nosaka pieprasījums, kad kredīti un garantijas tiek piešķirtas rindas kārtībā, īpaši atbalstot tādu saņēmējus kā MVU un uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu. Šis komponents reaģē uz stabilu un nepārtrauktu izaugsmi, kas atspoguļojas RDFM aizdevumu apjomā, kuru nosaka pieprasījums. Saskaņā ar MVU daļu atbalsta pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot finansējuma pieejamību MVU un citiem pētniecības un attīstības un/vai inovācijas virzītiem subjektiem. Atkarībā no pieprasījuma apjoma tas varētu ietvert atbalstu MVU instrumenta 3. posmā;
 - 2) mērķtiecīgs, koncentrējoties uz politikas virzieniem un pamatnozārēm, kas ir ļoti svarīgas sabiedrības problēmu risināšanā, vadošās lomas rūpniecībā un konkurētspējas palielināšanā, ilgtspējīgas, zema oglekļa līmeņa un integrējošas izaugsmes atbalstīšanā un vides un cita sabiedriskā labuma radīšanā. Šis komponents palīdz Savienībai pievērsties nozaru politikas mērķu pētniecības un inovācijas aspektiem.
- b) Pašu kapitāla mehānisms, kas nodrošina pašu kapitāla finansējumu pētniecībai un inovācijai: "Savienības pašu kapitāla instrumenti pētniecībai un inovācijai"

Mērķis ir veicināt Eiropas riska kapitāla tirgus nepilnību novēršanu un nodrošināt pašu kapitālu un kvazikapitālu, lai apmierinātu novatorisku uzņēmumu attīstības un finansējuma vajadzības, sākot no priekšizpētes posma līdz pat izaugsmei un darbības paplašināšanai. Galveno uzmanību pievērš pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" un saistīto politikas virzienu mērķu atbalstam.

Mērķa grupa – galīgie saņēmēji varētu būt jebkura lieluma uzņēmumi, kas veic vai uzsākuši inovācijas pasākumus, bet īpaša uzmanība tiek pievērsta novatoriskiem MVU un uzņēmumiem ar vidēji lielu kapitālu.

Saistībā ar pašu kapitāla mehānismu galvenā uzmanība tiks pievērsta agrīna posma riska kapitāla fondiem un fondu fondiem, nodrošinot riska kapitālu un kvazikapitālu (arī t.s. mezonīna kapitālu) atsevišķiem portfeļa uzņēmumiem. Instrumentam būs iespēja veikt paplašināšanās un izaugsmes posma ieguldījumus apvienojumā ar Pašu kapitāla mehānismu izaugsmei saskaņā ar COSME, lai nodrošinātu atbalsta nepārtrauktību uzņēmumu darbības uzsākšanas un attīstības posmā.

Pašu kapitāla mehānisms, ko noteiks galvenokārt pieprasījums, izmanto portfeļa pieeju, saskaņā ar kuru riska kapitāla fondi un citi pielīdzināmi starpnieki atlasa uzņēmumus, kuros ieguldīt.

Lai palīdzētu sasniegt konkrētus politikas mērķus, var tikt izmantota mērķfinansējuma metode, pamatojoties uz Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammā (2007.–2013. gadam) gūto pozitīvo pieredzi mērķfinansējuma piešķiršanā ekoinovācijai, piemēram, lai sasniegtu ar konstatētajām sabiedrības problēmām saistītos mērķus.

Mehānisma daļa darbības uzsākšanas kapitāla nodrošināšanai, kas atbalsta priekšizpētes un agrīnās darbības posmus, cita starpā ļauj ieguldīt pašu kapitālu zināšanu nodošanas organizācijās un līdzīgās struktūrās, sniedzot atbalstu tehnoloģiju nodošanai (tostarp pētījumu rezultātu un publiskā pētniecības telpā radīto izgudrojumu nodošanai ražošanas nozarei, piemēram, izmantojot koncepcijas pierādīšanu), priekšizpētes kapitāla fondos, pārrobežu priekšizpētes un agrīnā posma kapitāla fondos, uzņēmējdarbības aizgādņu kolektīvo ieguldījumu uzņēmumos, intelektuālā īpašuma aktīvos, intelektuālā īpašuma tiesību apmaiņas un tirdzniecības platformās, agrīnā posma riska kapitāla fondos un fondu fondos, kas darbojas pārrobežu mērogā un veic ieguldījumus riska kapitāla fondos. Atkarībā no pieprasījuma apjoma tas varētu ietvert atbalstu MVU instrumenta 3. posmā.

Mehānisma daļa tālākās izaugsmes kapitāla nodrošināšanai ir paredzēta tam, lai veiktu ieguldījumus paplašināšanās un izaugsmes posmā apvienojumā ar Pašu kapitāla mehānismu izaugsmei saskaņā ar COSME, tostarp ieguldījumus privātā un publiskā sektora fondu fondos, kas darbojas pārrobežu mērogā un iegulda riska kapitāla fondos, no kuriem lielākajai daļai būs tematiska orientācija, kas atbalsta stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanu.

3. Inovācija MVU

3.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir stimulēt ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi, paaugstinot inovācijas līmeni MVU un ņemot vērā to dažādās inovācijas vajadzības visā inovācijas ciklā attiecībā uz visiem inovācijas veidiem, tādējādi radot straujāk augošus, starptautiski aktīvus MVU.

Ņemot vērā, ka MVU ir galvenā loma Eiropas ekonomikā, pētniecībai un inovācijai MVU būs izšķiroša nozīme konkurētspējas paaugstināšanā, ekonomikas izaugsmes veicināšanā un darbvietu radīšanā un tādējādi arī stratēģijas "Eiropa 2020" un jo īpaši tās pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība" mērķu sasniegšanā.

Tomēr, neraugoties uz MVU būtisko ieguldījumu ekonomikā un nodarbinātībā un ievērojamo inovācijas potenciālu, tiem ir jārisina dažāda veida problēmas, lai tie varētu kļūt novatoriskāki un konkurētspējīgāki, tostarp finanšu līdzekļu trūkums un finansējuma pieejamība, nepietiekamas iemaņas inovāciju pārvaldībā, nepilnības tīklu veidošanā un sadarbībā ar ārējiem partneriem un publiskā iepirkuma nepietiekama izmantošana inovācijas atbalstīšanai MVU. Lai gan Eiropa rada līdzīgu skaitu jaunizveidotu uzņēmumu kā ASV, Eiropas MVU ir daudz grūtāk attīstīties par lieliem uzņēmumiem nekā līdzvērtīgiem uzņēmumiem ASV. Papildu spiedienu uz tiem rada internacionalizētā uzņēmējdarbības vide, kurā vērtības ķēdes kļūst arvien vairāk savstarpēji saistītas. MVU ir jāuzlabo to pētniecības un inovatīvā spēja. Lai tie varētu veiksmīgi konkurēt strauji augošajos pasaules tirgos, tiem ir ātrāk un plašāk jārada, jāapgūst un jākomercializē jaunas zināšanas un uzņēmējdarbības idejas. Galvenais uzdevums ir stimulēt lielāku inovāciju MVU, tādējādi palielinot to konkurētspēju, ilgtspēju un izaugsmi.

Ierosināto darbību mērķis ir papildināt valstu un reģionālo uzņēmējdarbības inovācijas politiku un programmas, Eiropā veicināt sadarbību, tostarp starptautisku sadarbību, starp MVU, kopām un citiem inovācijā iesaistītiem dalībniekiem, aizpildīt trūkstošo posmu starp PA un veiksmīgu ieviešanu tirgū, nodrošināt uzņēmējdarbības inovācijai labvēlīgāku vidi, tostarp pieprasījuma līmeņa pasākumus un pasākumus, kas paredzēti, lai veicinātu zināšanu nodošanu, un atbalstu, ņemot vērā inovācijas procesu mainīgumu, jaunas tehnoloģijas, tirgus un uzņēmējdarbības modeļus.

Lai nodrošinātu sinerģiju un saskaņotu pieeju, tiks izveidota cieša saikne ar Savienības rūpniecības nozaru politikas virzieniem, jo īpaši COSME un kohēzijas politikas fondiem.

3.2. *Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība*

MVU ir galvenie inovācijas virzītājspēki, to spēju jaunas idejas ātri un efektīvi pārvērst veiksmīgā uzņēmējdarbībā dēļ. Tie kalpo kā svarīgi zināšanu tālāknodošanas kanāli, ar kuru starpniecību pētniecības rezultāti tiek ieviesti tirgū. MVU ir būtiska loma tehnoloģiju un zināšanu nodošanas procesos, sniedzot ieguldījumu to inovāciju nodošanā tirgū, kuru pamatā ir universitātēs, pētniecības struktūrās un uzņēmumos, kas nodarbojas ar pētniecību, veiktie pētījumi. Pēdējie divdesmit gadi ir pierādījuši, ka ar novatorisku MVU iniciatīvu ir notikusi sektoru pilnīga atjaunošana un jaunu nozaru radīšana. Strauji augošiem uzņēmumiem ir ļoti svarīga nozīme jaunu nozaru attīstībā un to strukturālo pārmaiņu paātrināšanā, kas Eiropai ir vajadzīgas, lai tā kļūtu par ilgtspējīgu ekonomiku, kas balstīta uz zināšanām, ar ilgtspējīgu izaugsmi un augstas kvalitātes darbvietām.

MVU darbojas visās ekonomikas nozarēs. Eiropas ekonomikā tie veido svarīgāku daļu nekā citos reģionos, piemēram, ASV. Visu veidu MVU var būt novatoriski. Tie ir jāiedrošina un jāatbalsta veikt ieguldījumus pētniecībā un inovācijā un stiprināt savas spējas pārvaldīt inovāciju procesus. To darot, tiem būtu jāspēj pilnībā izmantot iekšējā tirgus un EPT inovatīvais potenciāls, lai radītu jaunas uzņēmējdarbības iespējas Eiropā un ārpus tās un sniegtu ieguldījumu galveno sabiedrības problēmu atrisināšanā.

MVU daļība Savienības pētniecībā un inovācijā nostiprina to pētniecības un attīstības, kā arī tehnoloģiskās spējas, palielina to spēju radīt, apgūt un izmantot jaunas zināšanas, veicina jaunu risinājumu izmantošanu ekonomikā, stimulē inovāciju produktu, pakalpojumu un uzņēmējdarbības modeļu jomā, veicina uzņēmējdarbību lielākos tirgos un internacionalizē MVU zināšanu tīklus. MVU, kuros ir ieviesta laba inovācijas pārvaldība, tādējādi bieži paļaujoties uz ārēju pieredzi un prasmēm, uzrāda labākus darbības rezultātus nekā citi.

Lai MVU pārvarētu dažas ar to lielumu saistītās problēmas, tādas kā, piemēram, piekļuve tehnoloģiskajai zinātniskajai kompetencei un jauniem tirgiem, svarīgs elements to inovācijas stratēģijā ir pārrobežu sadarbība. Tā sniedz ieguldījumu, lai idejas pārvērstu peļņā un uzņēmuma izaugsmē un tādējādi palielinātu privātos ieguldījumus pētniecībā un inovācijā.

Svarīga nozīme MVU darbības veicināšanā ir reģionālām un valstu pētniecības un inovācijas programmām, ko bieži atbalsta Eiropas kohēzijas politika. Konkrētāk, kohēzijas politikas fondiem ir svarīga nozīme, veidojot MVU spējas un nodrošinot tiem "pakāpienus" uz izcilību, lai attīstītu izcilus projektus, kas var konkurēt par finansējumu pamatprogrammā "Apvārsnis 2020". Tomēr tikai ļoti neredzams no valstu un reģionālām programmām nodrošina

finansējumu MVU veiktiem pārrobežu pētniecības un inovācijas pasākumiem, novatorisku risinājumu izplatīšanai un apgūšanai Savienības mērogā vai pārrobežu inovācijas atbalsta pakalpojumiem. Grūtākais uzdevums ir sniegt MVU tematiski atvērtu atbalstu starptautisku projektu īstenošanā atbilstoši uzņēmumu inovācijas stratēģijām. Tāpēc, lai papildinātu valstu un reģionālā līmenī veiktas darbības, palielinātu to ietekmi un ieviestu pētniecības un inovācijas atbalsta sistēmas, ir vajadzīga rīcība Savienības līmenī.

3.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) MVU atbalsta integrēšana, jo īpaši ar specializēta instrumenta starpniecību

MVU tiek atbalstīti visā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbībā. Tāpēc, lai MVU piedalītos pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", tiem tiek izveidoti labāki nosacījumi. Turklāt specializēts MVU instruments sniedz pakāpenisku un vienmērīgu atbalstu, aptverot visu inovācijas ciklu. MVU instruments ir vērsts uz visu veidu novatoriskiem MVU, kas izrāda stingru apņemšanos attīstīties, augt un kļūt starptautiskiem. To nodrošina visu veidu inovācijai, tostarp pakalpojumu, netehnoloģiskajām un sociālajām inovācijām, ar nosacījumu, ka katrs pasākums sniedz skaidru Eiropas pievienoto vērtību. Mērķis ir attīstīt un izmantot MVU inovatīvo potenciālu, nodrošinot trūkstošo finansējumu augsta riska pētniecībai un inovācijai agrīnā posmā, veicinot inovācijas un palielinot pētniecības rezultātu komercializāciju privātajā sektorā.

Šis instruments darbosies, izmantojot vienotu centralizētu pārvaldības sistēmu, vienkāršu administratīvo režīmu un vienu kontaktpunktu. To īsteno, galvenokārt izmantojot augšupēju pieeju, ar pastāvīgi atklāta konkursa starpniecību.

Visiem konkrētajiem prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" mērķiem un konkrētajam mērķim "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" tiks izmantots specializētais MVU instruments un atvēlēta noteikta summa šim mērķim.

b) Atbalsts MVU, kuri intensīvi veic pētniecību

Mērķis ir veicināt pētniecībā un izstrādē darbojošos MVU uz starptautisko tirgu orientētu inovāciju. Īpašs pasākums tiek vērsts uz MVU, kuri intensīvi veic pētniecību jebkurā nozarē un kuri izrāda spēju komerciāli izmantot projektu rezultātus. Šis pasākums tiks balstīts uz programmu "Eurostars".

c) MVU inovatīvo spēju uzlabošana

Tiek atbalstīti starptautiski pasākumi, kas palīdz īstenot un papildināt ar MVU saistītos pasākumus visā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", jo īpaši lai uzlabotu MVU inovatīvās spējas. Atbilstīgā gadījumā minētie pasākumi tiek koordinēti ar līdzīgiem valsts mēroga pasākumiem. Ir paredzēta cieša sadarbība ar valsts kontaktpunktu tīklu un Eiropas Biznesa atbalsta tīklu.

d) Atbalsts tirgus virzītai inovācijai

Ir jāatbalsta starptautiskā tirgus virzīta inovācija nolūkā uzlabot pamatnosacījumus inovācijai un ir jālikvidē konkrēti šķēršļi, kas jo īpaši kavē novatorisku MVU izaugsmi.

III DAĻA

SABIEDRĪBAS PROBLĒMU RISINĀŠANA

1. Veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība

1.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir uzlabot visu iedzīvotāju veselību un labklājību visas dzīves garumā.

Visu iedzīvotāju - bērnu, pieaugušo un vecu cilvēku - veselība un labklājība visa mūža garumā, augstas kvalitātes, ekonomiski ilgtspējīgas un inovatīvas veselības aizsardzības un aprūpes sistēmas, kas ir daļa no sociālās drošības sistēmām, un jaunu darbvietu radīšanas un izaugsmes iespējas ir mērķi, uz kuriem tiecas, atbalstot pētniecību un inovāciju, reaģējot uz šo problēmu, un tie sniegs būtisku ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanā.

Savienības veselības un sociālās aprūpes sistēmu izmaksas paaugstinās, jo aprūpes un profilakses pasākumi visu vecumu iedzīvotāju grupās izmaksā arvien dārgāk, ir paredzams, ka to eiropiešu skaits, kuriem ir 65 gadi un vairāk, gandrīz divkāršosies no 85 miljoniem 2008. gadā līdz 151 miljoniem līdz 2060. gadam, un par 80 gadiem vecāku eiropiešu skaits tajā pašā laikposmā palielināsies no 22 miljoniem līdz 61 miljoniem. Šo izmaksu samazināšana vai ierobežošana līdz tādām līmenim, lai nekļūtu neiespējami tās segt, daļēji ir atkarīga no visu iedzīvotāju veselības un labklājības uzlabošanas visa mūža garumā un līdz ar to arī no slimību un invaliditātes efektīvas novēršanas, ārstēšanas un pārvaldības.

Būtiskākie invaliditātes, slimību, ar veselības apsvērumiem saistītas pensionēšanās un priekšlaicīgas nāves cēloņi ir hroniski stāvokļi un slimības.

Savienībā sirds un asinsvadu slimības katru gadu izraisa vairāk nekā 2 miljonus nāves gadījumu un izmaksā ekonomikā vairāk nekā EUR 192 miljardus, savukārt vēzis ir cēlonis ceturtdaļā nāves gadījumu un galvenais 45–64 gadus vecu cilvēku nāves cēlonis. Savienībā vairāk nekā 27 miljoni cilvēku slimo ar diabētu un vairāk nekā 120 miljoni cilvēku cieš no reimatisma un muskuļu un skeleta sistēmas darbības traucējumiem. Reti sastopamās slimības joprojām ir būtiska problēma, kas skar aptuveni 30 miljonus cilvēku visā Eiropā. Ir aplēsts, ka smadzeņu darbības traucējumu (tostarp — bet ne tikai — traucējumu, kas ietekmē garīgo veselību, tostarp depresijas) izraisītās kopējās izmaksas ir EUR 800 miljardi. Ir aplēsts, ka garīgās veselības traucējumi vien skar 165 miljonus cilvēku Savienībā un izmaksā EUR 118 miljardus. Paredzams, ka šīs summas ievērojami palielināsies - lielākoties tāpēc, ka Eiropas iedzīvotāji noveco un līdz ar to palielinās neirodeģeneratīvo slimību izplatība. Vairākos no šiem stāvokļiem būtiska nozīme ir vides, ar darbu un dzīvesveidu saistītiem sociālekonomiskiem faktoriem, un tiek lēsts, ka ar šiem faktoriem ir saistīta līdz pat viena trešdaļa no slimību sloga pasaulē.

Pasaules mēroga problēma ir infekcijas slimības (piemēram, HIV/AIDS, tuberkuloze un malārija), kas veido 41 % no 1,5 miljardiem invaliditātes korigēto dzīves gadu visā pasaulē, no kuriem 8 % saistāmi ar Eiropu. Pasaules mēroga problēma ir arī ar nabadzību saistītas un novārtā atstātas slimības. Ir jābūt gataviem arī epidēmiju uzliesmojumiem, atkārtotiem infekcijas slimību uzliesmojumiem (tostarp slimībām, kas saistītas ar ūdeni) un apdraudējumiem, ko rada pieaugoša mikrobu rezistence pret zālēm. Būtu jāņem vērā paaugstināts dzīvnieku pārnēsātu slimību risks.

Tajā pašā laikā zāļu un vakcīnu izstrādes procesi kļūst arvien dārgāki un mazāk efektīvi. Centieni gūt lielākus panākumus zāļu un vakcīnu izstrādē ietver alternatīvas metodes, ar ko aizstāt ierasto drošības un efektivitātes testēšanu. Jānovērš pastāvīgās nevienlīdzības problēmas veselības aprūpes jomā un jārisina konkrētu iedzīvotāju grupu vajadzības (piemēram, to iedzīvotāju vajadzības, kuri slimo ar retām slimībām), kā arī jānodrošina efektīvu un kompetentu veselības aizsardzības un aprūpes sistēmu pieejamība visiem eiropiešiem neatkarīgi no viņu vecuma vai izcelsmes.

Veselību un labklājību ietekmē arī citi faktori, piemēram, uzturs, fiziska aktivitāte, pārticība, iekļaušana, iesaistīšanās, sociālais kapitāls un darbs, un ir jāsteno visaptveroša pieeja.

Lielāka paredzamā mūža ilguma dēļ Eiropā mainīsies vecuma un iedzīvotāju struktūra. Tādēļ pētījumi, kuri sekmē visu iedzīvotāju veselību, aktīvu novecošanu un labklājību visa mūža garumā, kalpos par pamatu tam, lai sabiedrība veiksmīgi pielāgotos demogrāfiskajām pārmaiņām.

1.2. *Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība*

Slimībām un invaliditātei valstu robežas nav šķērslis. Atbilstoši Eiropas līmeņa centieni pētniecībā, attīstībā un inovācijā, sadarbojoties ar trešām valstīm un iesaistoties visām ieinteresētajām personām, tostarp pacientiem un tiešajiem lietotājiem, var un tiem vajadzētu sniegt būtisku ieguldījumu šo globālo problēmu risināšanā, tādējādi strādājot pie tā, lai sasniegtu ANO Tūkstošgades attīstības mērķus, nodrošināt labāku veselības aprūpi un labklājību visiem un izvirzīt Eiropu par līderi strauji augošajos pasaules veselības un labklājības inovāciju tirgos.

Atbildes pasākumu efektivitāte ir atkarīga no izcilības pētniecībā ar mērķi vairot mūsu pamatizpratni par veselību noteicošajiem faktoriem, slimībām, invaliditāti, veselīgiem darba apstākļiem, attīstību un novecošanu (arī paredzamo dzīves ilgumu), un no rezultātā iegūto un esošo zināšanu vienmērīgas un visaptverošas pārvēršanas novatoriskos, mērķojamos, efektīvos, pieejamos un drošos produktos, stratēģijās, intervences pasākumos un pakalpojumos. Turklāt, tā kā šīs problēmas ir aktuālas visā Eiropā un daudzos gadījumos arī pasaulē, risinājumam jābūt tādām, lai tas būtu ilgtspējīgs un paredzētu koordinētu atbalstu sadarbībai starp izcilām, daudzdisciplīnu un daudznozaru darba grupām. Tāpat ir nepieciešams pievērsties šai problēmai arī no sociālo un ekonomikas zinātņu un humanitāro zinātņu perspektīvas.

Tāpat arī problēmas sarežģītības un tās komponentu savstarpējās atkarības dēļ ir vajadzīga Eiropas līmeņa atbildes rīcība. Daudzas pieejas, instrumenti un tehnoloģijas ir piemērojamas daudzās šīs problēmas pētniecības un inovācijas jomās un ir vislabāk atbalstāmas Savienības līmenī. Dažas no tām ir izpratne par slimības molekulāro pamatu, novatorisku terapeitisko stratēģiju un jaunu modeļa sistēmu noteikšana, fizikas, ķīmijas un sistēmu bioloģijas zināšanu daudzdisciplīnu piemērošana, ilgtermiņa kohortu izveide un klīniskās izpētes veikšana (tostarp galveno uzmanību pievēršot zāļu izstrādei un ietekmei visās vecuma grupās), "-omikas" klīniska izmantošana, biomedicīnas sistēmas un IKT izstrāde un to lietošana veselības aprūpes praksē, jo īpaši e-veselības jomā. Arī konkrētu sabiedrības grupu prasības vislabāk var apmierināt integrēti, piemēram, izstrādājot stratificētus un/vai personalizētus medikamentus, ārstējot reti sastopamas slimības un nodrošinot automatizētas un neatkarīgas dzīves vides risinājumus.

Lai maksimāli palielinātu Savienības līmeņa darbību ietekmi, tiks nodrošināts atbalsts visam pētniecības, attīstības un inovācijas pasākumu klāstam. No fundamentālajiem pētījumiem zināšanu par slimībām pārneses posmā līdz jauniem terapijas veidiem, plašiem izmēģinājuma, eksperimentāliem un demonstrējumu darbībām, piesaistot privātu ieguldījumus, tādu jaunu produktu, pakalpojumu, mērogojamu risinājumu publiskajam iepirkumam un iepirkumam pirmskomercializācijas posmā, kas vajadzības gadījumā ir savietojami un tiek atbalstīti ar noteiktiem standartiem un/vai kopējām pamatnostādnēm. Šie koordinētie Eiropas centieni palielinās zinātnes spējas veselības pētniecības jomā un veicinās EPT pastāvīgu attīstību. Tie arī attiecīgā gadījumā mijiedarbosies ar pasākumiem, ko izstrādā saistībā ar programmu "Veselība izaugsmei", kopīgajām plānošanas ierosmēm, tostarp ierosmēm "Neirodeģeneratīvo slimību pētniecība", "Veselīgs uzturs veselīgam dzīvesveidam", "Mikrobu rezistence" un "Ilgāks mūžs, labāka dzīve", kā arī ar Eiropas inovāciju partnerību aktīvas un veselīgas novecošanas jomā.

Zinātnes ekspertu grupa veselības aizsardzības jautājumos būs uz zinātnes atziņām balstīta ieinteresēto personu platforma, kas izstrādās zinātnisku ieguldījumu saistībā ar šo sabiedrības problēmu. Tā sniegs saskaņotu zinātnisku analīzi par pētniecības un inovācijas šķēršļiem un iespējām, kas saistītas ar šo sabiedrības problēmu, palīdzēs definēt tās pētniecības un inovācijas prioritātes un veicinās Savienības mēroga zinātnisku līdzdalību tajā. Aktīvi sadarbojoties ar ieinteresētajām personām, tā visā Savienībā palīdzēs veidot spējas un sekmēt zināšanu apmaiņu un ciešāku sadarbību šajā jomā.

1.3. Pasākumu pamatvirzieni

Efektīva veselības veicināšana, pamatojoties uz apjomīgu faktu bāzi, novērš slimības, sniedz ieguldījumu labklājībā un ir izmaksu ziņā lietderīga. Veselības, aktīvas novecošanas, labklājības un slimību profilakses veicināšana ir arī atkarīga no izpratnes par veselību noteicošajiem faktoriem, no iedarbīgiem profilakses instrumentiem, no veselības un slimību efektīvas uzraudzības un sagatavotības tām un no efektīvām skrīninga programmām. Efektīvu veselības veicināšanu sekmē arī labākas informācijas nodrošināšana iedzīvotājiem, kas palīdz izdarīt atbildīgu izvēli veselības jomā

Slimību, invaliditātes, vājuma un samazinātas funkcionalitātes profilakses, agrīnas konstatēšanas, pārvaldības, ārstēšanas un dziedēšanas veiksmīgu centienu pamatā ir pamatizpratne par to noteicošajiem faktoriem, cēloņiem, procesiem un ietekmi, kā arī par labu veselību un labklājību veicinošiem faktoriem. Saistībā ar labāku izpratni par veselības un slimību aspektiem būs nepieciešama cieša saikne starp fundamentālajiem, klīniskajiem, epidemioloģiskajiem un sociālekonomiskajiem pētījumiem. Svarīga nozīme ir arī efektīvai datu apmaiņai, standartizētai datu apstrādei un šo datu sasaistīšanai ar plaša mēroga kohortas pētījumiem, kā arī pētījumu rezultātu pārvešanai klīniskos ieguvumos, jo īpaši ar klīnisko pētījumu starpniecību, kam būtu jāpievēršas visām vecuma grupām, lai nodrošinātu, ka medikamenti tiek pielāgoti to lietošanai.

Sen zināmu infekcijas slimību, tostarp tuberkulozes, atgriešanās un pastiprināta ar vakcīnu novēršamo slimību izplatība vēl vairāk uzsver nepieciešamību pēc visaptverošas pieejas attiecībā uz slimībām, kas saistītas ar nabadzību, un novārtā atstātām slimībām. Līdzīga visaptveroša pieeja tāpat ir nepieciešama saistībā ar aizvien pieaugošo problēmu, proti, rezistenci pret antimikrobiālajiem līdzekļiem.

Būtu jāizstrādā individualizētas medicīnas koncepcija, kas būtu piemērota profilaktiskajām un terapeitiskajām pieejām pacientu prasību apmierināšanai, un tās pamatā jābūt slimības agrīnai konstatēšanai. Pielāgošanās tām papildu prasībām veselības aizsardzības un aprūpes nozarēs, kuras rada sabiedrības novecošanās, ir sabiedrības problēma. Lai saglabātu visu vecumu iedzīvotāju grupu veselības aizsardzības un aprūpes efektivitāti, ir jāuzlabo lēmumu pieņemšana profilakses un ārstēšanas jautājumos, jāidentificē paraugprakse un jāatbalsta tās izplatīšana veselības aizsardzības un aprūpes nozarē un jāatbalsta integrēta aprūpe. Labāka izpratne par novecošanas procesiem un ar vecumu saistītu slimību profilakse ir pamats tam, lai Eiropas iedzīvotājiem palīdzētu būt veselīgiem un aktīviem visa mūža garumā. Vienlīdz svarīga ir tādu tehnoloģisku, organizatorisku un sociālu inovāciju plaša mēroga pārņemšana, kas jo īpaši gados vecākiem cilvēkiem, personām ar hroniskām slimībām un personām ar invaliditāti dod iespēju joprojām būt aktīviem un neatkarīgiem. Šāda rīcība veicinās viņu fiziskās, sociālās un garīgās labklājības palielināšanu un paildzināšanu.

Visus šos pasākumus īsteno tā, lai nodrošinātu atbalstu visā pētniecības un inovācijas ciklā, nostiprinātu Eiropas nozaru konkurētspēju un attīstītu jaunas tirgus iespējas. Uzsvars tiks likts arī uz vajadzību iesaistīt visas veselības

nozāres ieinteresētās personas, tostarp pacientus un pacientu organizācijas un veselības aizsardzības un aprūpes pakalpojumu sniedzējus, lai izstrādātu tādu pētniecības un inovācijas programmu, kas paredz iedzīvotāju aktīvu iesaistīšanu un kas atbilst iedzīvotāju vajadzībām un gaidām.

Konkrētie pasākumi ir šādi: izprast veselību noteicošos faktoros (tostarp ar uzturu, fizisko aktivitāti, dzimumu un vidi saistītus faktoros, sociālos un ekonomiskos faktoros, kā arī ar darbu un klimatu saistītus faktoros), uzlabot veselības veicināšanu un slimību profilaksi; izprast slimības un uzlabot diagnosticēšanu un prognozēšanu; izstrādāt efektīvas profilakses un skrīninga programmas un uzlabot uzņēmības pret slimībām novērtēšanu; uzlabot infekcijas slimību uzraudzību un sagatavotību tam, lai cīnītos ar epidēmijām un jaunām slimībām; izstrādāt jaunas un labākas profilaktiskās un terapeitiskās vakcīnas un zāles; izmantot in-silico medicīnu slimību pārvaldības un paredzēšanas uzlabošanai; attīstīt reģeneratīvo medicīnu un pielāgotas ārstēšanas metodes un slimību ārstēšanu, tostarp paliatīvo medicīnu; nodot zināšanas klīniskajai praksei un mērogojamām inovācijas darbībām; uzlabot veselības informāciju un labāk apkopot un izmantot veselības, kohortu un administratīvos datus; izmantot standartizētu datu analīzi un metodes; veicināt aktīvas vecumdienas un neatkarīgu un automatizētu dzīvesvidi; informēt cilvēkus un radīt apstākļus tam, lai indivīdi paši varētu sekot līdzi savam veselības stāvoklim; veicināt integrētu aprūpi, tostarp psihosociālos aspektus; uzlabot zinātniskos instrumentus un metodes, lai atbalstītu politikas veidošanu un regulējuma vajadzības; optimizēt veselības aprūpes nodrošinājuma efektivitāti un lietderību un mazināt atšķirības un nevienlīdzību veselības jomā, izmantojot uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu un paraugprakses izplatīšanu, kā arī novatoriskas tehnoloģijas un pieejas. Lai panāktu rezultātu ātru pārņemšanu un īstenošanu, ir jāveicina veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju aktīva iesaistīšanās.

2. **Pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras, jūrlietu, iekšzemes ūdeņu pētniecība un bioekonomika**

2.1. *Konkrētais mērķis*

Konkrētais mērķis ir pietiekamā apjomā nodrošināt nekaitīgu, veselīgu un augstas kvalitātes pārtiku un citus bioloģiskus produktus, izveidojot produktīvas, ilgtspējīgas un resursefektīvas primārās ražošanas sistēmas, veicinot saistītos ekosistēmu pakalpojumus un bioloģiskās daudzveidības atjaunošanos, kā arī tādas piegādes, pārstrādes un tirdzniecības ķēdes, kurām raksturīga konkurētspēja un zems oglekļa līmenis. Tādējādi tiks paātrināta pāreja uz ilgtspējīgu Eiropas bioekonomiku, mazinot plaisu starp jaunajām tehnoloģijām un to ieviešanu.

Nākamajās desmitgadēs Eiropa izjutīs palielinātu konkurenci attiecībā uz ierobežotiem un neatjaunojamiem dabas resursiem, klimata pārmaiņu ietekmi, jo īpaši primārās ražošanas sistēmās (lauksaimniecība, tostarp lopkopība un dārzkopība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un akvakultūra), un vajadzību pēc ilgtspējīga, nekaitīga un droša pārtikas nodrošinājuma Eiropas sabiedrībai un pieaugošajam pasaules iedzīvotāju skaitam. Ir aplēsts, ka, lai līdz 2050. gadam pabarotu 9 miljardus pasaules iedzīvotāju, pasaules pārtikas nodrošinājums būs jāpalielina par 70 %. Lauksaimniecība rada apmēram 10 % no Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijām, un tiek prognozēts, ka līdz 2030. gadam lauksaimniecības radīto emisiju līmenis pasaulē palielināsies līdz 20 %, kaut arī Eiropā tas samazināsies. Turklāt Eiropai vajadzēs nodrošināt izejvielu, energoproduktu un rūpniecības ražojumu pietiekamu un ilgtspējīgā veidā radītu nodrošinājumu apstākļos, kad samazināsies fosilie oglekļa resursi (paredzams, ka līdz 2050. gadam naftas un sašķidrinātās gāzes ražošana samazināsies par apmēram 60 %), un vienlaikus saglabāt savu konkurētspēju. Lielas problēmas un izmaksas rada bioloģiskie atkritumi (tiek lēsts, ka to daudzums Savienībā ir līdz 138 miljoniem tonnu gadā, no kuriem līdz 40 % tiek apglabāti poligonos), neraugoties uz to augsto potenciālo pievienoto vērtību.

Piemēram, ir aprēķināts, ka 30 % no visas pārtikas, ko saražo attīstītajās valstīs, tiek izmesti. Ir vajadzīgas ievērojamas izmaiņas, lai līdz 2030. gadam šo daudzumu Savienībā samazinātu par 50 %⁽¹⁾. Turklāt valstu robežām nav nozīmes dzīvnieku un augu kaitēkļu un slimību, tostarp zoonožu un barības izraisītu patogēnu, iekļūšanā un izplatībā. Kaut arī ir vajadzīgi efektīvi valsts mēroga profilakses pasākumi, rīcībai Savienības līmenī ir svarīga nozīme vienotā tirgus galīgajā kontrolē un efektīvā darbībā. Problēma ir sarežģīta, ietekmē daudzas savstarpēji saistītas nozares, un tās atrisināšanai nepieciešama visaptveroša un sistēmiska pieeja.

(1) COM(2011)0112.

Lai apmierinātu tirgus pieprasījumu pēc nekaitīgas un veselīgas pārtikas nodrošinājuma, biomateriāliem, biodeģvijas un bioloģiskiem produktiem, sākot no patēriņa produktiem līdz pat ķīmiskajām beramkravām, ir vajadzīgs arvien vairāk bioloģisko resursu. Tomēr to saražošanai vajadzīgo zemes un ūdens ekosistēmu jauda ir ierobežota, lai gan tajā pašā laikā konkurence par to izmantošanu palielinās, un bieži vien šī jauda netiek optimāli pārvaldīta, par ko liecina, piemēram, augsnes oglekļa satura un auglības strauja samazināšanās un zivju krājumu sarūkšana. Vēl ir daudz neizmantotu iespēju veicināt ekosistēmu pakalpojumus no lauksaimniecības zemēm, mežiem, jūras un saldūdens ūdeņiem, integrējot agronomiskos, vides un sociālos mērķus ilgtspējīgā ražošanā un patēriņā.

Bioloģisko resursu un ekosistēmu potenciālu varētu izmantot daudz ilgtspējīgāk, efektīvāk un integrētāk. Piemēram, varētu labāk izmantot potenciālu, ko rada biomasas ieguve no lauksaimniecības un mežiem, kā arī lauksaimnieciskas, ūdens, rūpnieciskas un arī sadzīviskas izcelsmes atkritumu plūsmas.

Būtībā ir vajadzīga pāreja uz bioloģisko resursu optimālu un atjaunojamu izmantošanu un uz ilgtspējīgām primārās ražošanas un pārstrādes sistēmām, kas var saražot vairāk pārtikas, šķiedru un citu bioloģisku ražojumu ar samazinātiem ieguldījumiem, mazāku ietekmi uz vidi un zemākām siltumnīcefekta gāzu emisijām, uzlabotiem ekosistēmu pakalpojumiem, bez atkritumiem un ar atbilstošu sabiedrisko vērtību. Mērķis ir izveidot pārtikas ražošanas sistēmas, kas stiprina, atbalsta un bagātina resursu bāzi un veicina ilgtspējīgu pārticības veidošanu. Ir labāk jāizprot un jāizstrādā atbildes pasākumi attiecībā uz to, kādā veidā tiek ražota, izplatīta, tirgota, patērēta un reglamentēta pārtika. Lai tas notiktu, gan Eiropā, gan ārpus tās ir jāpastiprina savstarpēji saistīti pētniecības un inovācijas centieni, kā arī pastāvīgi jārisina dialogs starp politiskām, sociālām, ekonomiskām un citām ieinteresēto personu grupām.

2.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un akvakultūra kopā ar bioloģiskās rūpniecības nozarēm ir galvenās nozares, kas veido bioekonomikas pamatu. Bioekonomika ir liels un augošs tirgus, kura vērtība tiek lēsta vairāk nekā EUR 2 triljonu apmērā un kas dod darbvietas 20 miljoniem cilvēku, un 2009. gadā šī nozare nodrošināja 9 % no kopējā darbvietu skaita Savienībā. Ieguldījumi pētniecībā un inovācijā šīs sabiedrības problēmas risināšanā ļaus Eiropai izvirzīties par līderi attiecīgajos tirgos, un tiem būs svarīga nozīme stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu un tās pamatiniciatīvu "Inovācijas savienība" un "Resursu ziņā efektīva Eiropa" mērķu sasniegšanā.

Pilnībā funkcionāla Eiropas bioekonomika, kas ietver atjaunojamu resursu ilgtspējīgu ieguvu no zemes, zivsaimniecības un akvakultūras vides un to pārveidošanu par pārtiku, barību, šķiedru, bioloģiskiem ražojumiem un bioenerģiju, kā arī saistītu sabiedrisko labumu, radīs augstu Savienības pievienoto vērtību. Līdztekus uz tirgu orientētajām funkcijām bioekonomika atbalsta arī daudzas sabiedrisko labumu nodrošināšanas funkcijas, bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumus. Ja to pārvalda ilgtspējīgi, tā var mazināt vides pēdas nospiedumu, ko rada primārā ražošana un piegādes ķēde kopumā. Tā var palielināt minēto nozaru konkurētspēju, uzlabot Eiropas pašpietiekamību un radīt darbvietas un uzņēmējdarbības iespējas, kas ir svarīgas lauku un piekrastes reģionu attīstībai. Pārtikas nodrošinājuma, ilgtspējīgas lauksaimniecības un zemkopības, akvakultūras ražošanas, mežsaimniecības un vispārējās ar bioekonomiku saistītās problēmas ir aktuālas gan Eiropā, gan pasaulē. Savienības līmeņa darbībām ir svarīga nozīme kopu apvienošanā, lai sasniegtu vajadzīgo mērogu un kritisko masu atsevišķu dalībvalstu vai to grupu centieni papildināšanai. Pieeja, kas apvieno vairākus iesaistītos dalībniekus, nodrošinās vajadzīgo savstarpēji pilnveidojošu mijiedarbību starp pētniekiem, uzņēmumiem, lauksaimniekiem/ražotājiem, konsultantiem un tiešajiem lietotājiem. Savienības līmeņa rīcība ir arī vajadzīga, lai nodrošinātu konsekvenci šīs problēmas risināšanā starp nozarēm un ciešu saikni ar attiecīgajiem Savienības politikas virzieniem. Pētniecības un inovācijas koordinācija Savienības līmenī stimulēs un palīdzēs paātrināt vajadzīgās izmaiņas visā Savienībā.

Pētniecība un inovācija mijiedarbosies ar plašu Savienības politikas virzienu un saistīto mērķu klāstu un sniegs atbalstu to izstrādei, tostarp saistībā ar kopējo lauksaimniecības politiku (jo īpaši lauku attīstības politiku un kopīgajām plānošanas ierosmēm, tostarp ierosmēm "Lauksaimniecība, pārtikas nodrošinājums un klimata pārmaiņas", "Veselīgs uzturs veselīgam dzīvesveidam" un "Veselīgas un produktīvas jūras un okeāni"), Eiropas inovāciju partnerību "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja" un Eiropas inovāciju partnerību ūdens resursu jomā, kopējo zivsaimniecības politiku, integrēto jūrlietu politiku, Eiropas klimata pārmaiņu programmu, Ūdens pamatdirektīvu ⁽¹⁾, Jūras stratēģijas pamatdirektīvu ⁽²⁾, ES Mežsaimniecības rīcības plānu, Augsnes tematisko stratēģiju, Savienības bioloģiskās daudzveidības stratēģiju laikam līdz 2020. gadam, Energotehnoloģiju stratēģisko plānu, Savienības inovācijas un rūpniecības politiku, ārpolitiku un attīstības atbalsta politiku, augu veselības stratēģijām,

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

dzīvnieku veselības un labturības stratēģijām un tiesiskajiem regulējumiem, lai aizsargātu vidi, veselību un drošību, veicinātu resursefektivitāti un klimata politiku un mazinātu atkritumus. Visā cikla – no fundamentāliem pētījumiem līdz inovācijai – labāka integrācija saistītos Savienības politikas virzienos būtiski paaugstinās to Savienības pievienoto vērtību, nodrošinās sviras efektu, vairo to nozīmīgumu sabiedrībai, nodrošinās veselīgus pārtikas produktus un palīdzēs turpmāk attīstīt ilgtspējīgu zemes, jūru un okeānu pārvaldību un bioekonomikas tirgus.

Lai atbalstītu ar bioekonomiku saistītos Savienības politikas virzienus un veicinātu pētniecības un inovācijas pārvaldību un uzraudzību, tiks veikta sociālekonomiskā pētniecība un uz nākotni vērsti pasākumi saistībā ar bioekonomikas stratēģiju, tostarp izstrādāti rādītāji, datubāzes, modeļi un prognozes, un novērtējums iniciatīvu ietekmei uz ekonomiku, sabiedrību un vidi.

Uz problēmas atrisināšanu vērsta darbības, ko koncentrē uz sociālajiem, ekonomiskajiem un vides ieguvumiem un ar bioekonomiku saistīto nozaru un tirgu modernizāciju, atbalsta ar daudzdisciplīnu pētniecības starpniecību, tādējādi veicinot inovāciju un jaunu stratēģiju, prakses, ilgtspējīgu produktu un procesu izstrādi. Tādējādi tiek arī īstenota plaša pieeja inovācijai, sākot no tehnoloģiskās, netehnoloģiskās, organizatoriskās, ekonomiskās un sociālās inovācijas līdz, piemēram, tehnoloģiju nodošanas veidiem, jauniem uzņēmējdarbības modeļiem, zīmolveides un pakalpojumiem. Ir jāatzīst lauksaimnieku un MVU potenciāls veicināt inovācijas. Ar bioekonomiku saistītā pieeja ņem vērā vietējo zināšanu nozīmi un daudzveidību.

2.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība

Mērķis ir nodrošināt pietiekami daudz pārtikas, barības, biomasas un citu izejvielu, vienlaikus aizsargājot dabas resursus, piemēram, ūdens resursus, augsni un bioloģisko daudzveidību Eiropas un pasaules mērogā, un uzlabojot ekosistēmu pakalpojumus, tostarp pārvarot un mazinot klimata pārmaiņas. Pasākumus vērš uz lauksaimniecības produktu kvalitātes un vērtības paaugstināšanu, nodrošinot ilgtspējīgākas un produktīvākas lauksaimniecības, tostarp lopkopības, un mežsaimniecības sistēmas, kas ir daudzveidīgas, noturīgas un resursefektīvas (tādā ziņā, ka tās ir ar zemu oglekļa emisiju līmeni, zemu ārējo izejvielu izmantojumu un nelielu ūdens patēriņu), dabas resursus aizsargājošas, rada mazāk atkritumu un spēj pielāgoties mainīgajai videi. Turklāt pasākumus vērš uz tādu pakalpojumu, koncepciju un politikas attīstību, kas vairo labklājību lauku reģionos un veicina ilgtspējīgu patēriņu.

Jo īpaši attiecībā uz mežsaimniecību – mērķis ir ilgtspējīgā veidā saražot biomasu un bioloģiskos produktus un sniegt ekosistēmu pakalpojumus, pienācīgi ņemot vērā ar mežsaimniecību saistītos ekonomiskos, ekoloģiskos un sociālos aspektus. Pasākumi tiks vērsti uz tādu resursu ziņā efektīvu mežsaimniecības sistēmu ražošanas un ilgtspējas turpmāko attīstīšanu, kurām ir svarīga nozīme mežu izturētspējas nostiprināšanā un bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanā un kuras var apmierināt pieaugušo pieprasījumu pēc biomasas.

Tāpat tiks apsvērta funkcionālo augu mijiedarbība ar veselības un labklājības jomu, kā arī dārkopības un mežsaimniecības aspektu izmantošana pilsētvides apzaļumošanas pilnveidošanā.

b) Ilgtspējīga un konkurētspējīga lauksaimniecības pārtikas nozare nekaitīgam un veselīgam uzturam

Mērķis ir apmierināt iedzīvotāju un ar vidi saistītās prasības nekaitīgas, veselīgas un cenas ziņā pieejamas pārtikas kontekstā, palielināt pārtikas un barības pārstrādes un izplatīšanas, un patēriņa ilgtspējību un pārtikas nozares konkurētspēju, vienlaikus ņemot vērā arī ar pārtikas kvalitāti saistīto kultūras aspektu. Pasākumus vērš uz veselīgu un nekaitīgu pārtiku visiem, apzinātu patērētāju izvēli, uztura risinājumiem, inovācijām ar mērķi nodrošināt labāku veselības stāvokli un konkurētspējīgām pārtikas pārstrādes metodēm, kurās izmanto mazāk resursu un piedevu un kuras rada mazāk blakusproduktu, atkritumu un siltumnīcefekta gāzu.

c) Dzīvo ūdens resursu potenciāla atraisīšana

Mērķis ir pārvaldīt, ilgtspējīgi izmantot un uzturēt dzīvos ūdens resursus, lai maksimāli palielinātu sociālos un ekonomiskos ieguvumus/atdevi no Eiropas okeāniem, jūrām un iekšzemes ūdeņiem, vienlaikus aizsargājot bioloģisko daudzveidību. Pasākumus vērš uz to, lai optimizētu ieguldījumu pārtikas piegādes drošībā, attīstot ilgtspējīgu un videi draudzīgu zivsaimniecību, to ekosistēmu ilgtspējīgu pārvaldību, kuras nodrošina precēs un pakalpojumiem, konkurētspējīgu un videi draudzīgu Eiropas akvakultūru pasaules ekonomikas kontekstā, un veicinātu inovāciju jūras un jūrlietu nozarē, ar biotehnoloģijas starpniecību virzoties uz degvielas ziņā gudru "zilo" izaugsmi.

d) Ilgtspējīgas un konkurētspējīgas bioloģiskās rūpniecības nozares un atbalsts Eiropas bioekonomikas attīstībai

Mērķis ir veicināt resursefektīvas, ilgtspējīgas un konkurētspējīgas Eiropas bioloģiskās rūpniecības nozares, kas rada zemu oglekļa emisiju līmeni. Pasākumus vērs uz to, lai veicinātu uz zināšanām balstītu bioekonomiku, pārveidojot tradicionālos rūpnieciskos procesus un produktus tā, lai tie kļūtu par bioloģiskiem, resursefektīviem un energoefektīviem, attīstot integrētas otrās un nākamās paaudzes bioloģiskās pārstrādes rūpnīcas koncepcijas, optimizējot primārās ražošanas procesā iegūtās biomasas, tostarp atliekvielu, izmantošanu, kā arī bioloģisko atkritumu un bioloģiskās rūpniecības nozares blakusproduktu izmantošanu, un atverot jaunus tirgus ar standartizācijas un sertifikācijas sistēmu, reglamentācijas un demonstrējumu/lauka izmēģinājuma pasākumu un citu pasākumu starpniecību, vienlaikus ņemot vērā bioekonomikas ietekmi uz zemes izmantojumu un zemes izmantojuma izmaiņām, kā arī pilsoniskās sabiedrības viedokli un bažas.

e) Transversāla jūras un jūrlietu pētniecība

Mērķis ir palielināt Savienības jūru un okeānu ietekmi uz sabiedrību un ekonomisko izaugsmi, ilgtspējīgā veidā izmantojot jūras resursus, kā arī izmantojot dažādus jūras enerģijas avotus un virkni dažādu lietojumu saistībā ar jūru.

Pasākumus vērs uz transversālām zinātniskām un tehnoloģiskām problēmām, kas saistītas ar jūras un jūrlietu nozarēm, lai virknē jūras un jūrlietu nozaru atrastu jūru un okeānu potenciālu, vienlaikus aizsargājot vidi un pielāgojoties klimata pārmaiņām. Stratēģiski saskaņotā pieeja jūras un jūrlietu pētniecībā visos pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" uzdevumos un prioritātēs arī atbalstīs attiecīgo Savienības politikas virzienu īstenošanu, palīdzot sasniegt galvenos zilās izaugsmes mērķus.

3. Droša, tīra un efektīva enerģija

3.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir nodrošināt pāreju uz uzticamu, cenas ziņā pieejamu, sabiedrības atzītu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu enerģētikas sistēmu, kuras mērķis ir samazināt atkarību no fosilā kurināmā, ņemot vērā resursu deficīta palielināšanos, pieaugošo pieprasījumu pēc enerģijas un klimata pārmaiņas.

Savienība ir iecerējusi līdz 2020. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 20 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un vēl par 80–95 % līdz 2050. gadam. Turklāt 2020. gadā atjaunojamu energoresursu avotu īpatsvaram enerģijas tiešajā patēriņā vajadzētu būt 20 % apmērā ar 20 % energoefektivitātes mērķi. Lai sasniegtu šos mērķus, būs būtiski jāpārstrukturē enerģētikas sistēma, apvienojot zema oglekļa līmeņa profilu un alternatīvu izstrādi fosilajam kurināmajam, enerģētisko drošību un pieejamību, vienlaikus nostiprinot Eiropas ekonomikas konkurētspēju. Eiropa pašlaik ir tālu no šā vispārīgā mērķa sasniegšanas. Joprojām 80 % no Eiropas enerģētikas sistēmas izmanto fosilo kurināmo, un šī nozare rada 80 % no visām Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijām. Lai sasniegtu Savienības ilgtermiņa mērķus klimata un enerģētikas jomā, ir vietā palielināt - salīdzinājumā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu - to budžeta daļu, kas paredzēta atjaunojamiem energoresursiem, enerģijas galapatēriņa efektivitātei, viedajiem tīkliem un enerģijas uzglabāšanas pasākumiem, un palielināt budžetu, kas paredzēts ar enerģētiku saistīto inovācijas pasākumu ieviešanai tirgū, kurus Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammas (2007.–2013. gads) ietvaros veic saskaņā ar programmu "Saprātīga enerģija Eiropai". Šiem pasākumiem paredzēto kopējo piešķirumu tiecas panākt vismaz 85 % apmērā no budžeta, kas atvēlēts šim sabiedrības problēmu virzienam. Katru gadu 2,5 % no Savienības iekšzemes kopprodukta (IKP) tiek tērēti enerģijas importam, un šis īpatsvars, visticamāk, palielināsies. Līdz 2050. gadam šī tendence palielinās vispārējo atkarību no naftas un gāzes importa. Izjutot enerģijas cenu nepastāvību pasaules tirgū un bažījoties par piegādes drošību, Eiropas rūpniecības nozares un patērētāji arvien lielāku to ieņēmumu daļu tērē enerģijai. Eiropas pilsētās tiek patērēti 70–80 %⁽¹⁾ no kopējā enerģijas patēriņa Savienībā, un tajās rodas aptuveni tikpat liela proporcija siltumnīcefekta gāzu emisiju.

Ceļvedī virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni 2050. gadā⁽²⁾ ir norādīts, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķiem būs lielākoties jābūt sasniegtiem Savienības teritorijā. Tas nozīmē, ka līdz 2050. gadam enerģētikas nozarē CO₂ emisijas būtu jāsamazina par vairāk nekā 90 %, rūpniecības nozarē – par vairāk nekā 80 %, transporta nozarē – vismaz par 60 %, un mājokļu un pakalpojumu nozarē – par apmēram 90 %. Ceļvedis arī liecina, ka cita starpā īstermiņā līdz vidējā termiņā dabasgāzes izmantošana var palīdzēt sekmēt enerģētikas sistēmas pārveidošanu, vienlaikus izmantojot oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas tehnoloģiju.

Lai šos vērienīgos samazinājumus varētu īstenot, ir vajadzīgi ievērojami ieguldījumi efektīvu, drošu un uzticamu zema oglekļa emisiju līmeņa energotehnoloģiju un pakalpojumu pētniecībā, attīstībā, demonstrēšanā un ieviešanā tirgū par pieņemamām cenām, tostarp saistībā ar gāzes un elektroenerģijas uzglabāšanu un maza mēroga un mikromēroga enerģijas sistēmu ieviešanu. Vienlaikus ir jāievieš netehnoloģiski risinājumi gan piedāvājuma, gan pieprasījuma līmenī, tostarp uzsākot līdzdalības procesus un integrējot patērētājus. Visiem šiem pasākumiem jābūt daļai no integrētas un ilgtspējīgas zema oglekļa emisiju līmeņa politikas, ieskaitot svarīgo pamattehnoloģiju un jo īpaši IKT risinājumu apguvi, progresīvu ražošanu, pārstrādi un materiālus. Mērķis ir izstrādāt un radīt efektīvas

⁽¹⁾ World Energy Outlook 2008, OECD- IEA, 2008.

⁽²⁾ COM(2011)0112.

enerģotehnoloģijas un pakalpojumus, tostarp integrēt atjaunojamus energoresursus, ko var plaši apgūt Eiropas un starptautiskos tirgos, un ieviest viedu pieprasījuma līmeņa pārvaldību, pamatojoties uz atvērtu un pārredzamu enerģētikas tirgu un drošām intelektiskām energoefektivitātes pārvaldības sistēmām.

3.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Jaunām tehnoloģijām un risinājumiem ir jākonkurē cenas un uzticamības ziņā ar enerģētikas sistēmām, kam jau ir iedibināti uzņēmumi un tehnoloģijas. Lai šie jaunie, tīrākie, zema oglekļa emisiju līmeņa, efektīvākie energoresursu avoti kļūtu komerciāli pievilcīgi vajadzīgajā mērogā, izšķiroša nozīme ir pētniecībai un inovācijai. Ne rūpniecības nozare viena pati, ne arī dalībvalstis individuāli nespēj uzņemties izmaksas un riskus, kuru galvenie noteicošie faktori (pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni, nodrošinot cenas ziņā pieejamu un drošu enerģiju) atrodas ārpus tirgus.

Šīs attīstības paātrināšanai būs vajadzīga stratēģiska pieeja Savienības līmenī, kura aptver enerģijas piedāvājumu, pieprasījumu un izmantojumu ēkās, pakalpojumos, sadzīvē, transportā un rūpnieciskajās vērtības ķēdēs. Tas nozīmē, ka būs jāpielāgo resursi visā Savienībā, tostarp kohēzijas politikas fondi, jo īpaši izmantojot valsts un reģionālas pārdomātas specializācijas stratēģijas, emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS), publisko iepirkumu un citus finansēšanas mehānismus. Šim nolūkam būs arī vajadzīga atjaunojamu energoresursu un energoefektivitātes reglamentācijas un izmantošanas politika, pielāgota tehniskā palīdzība un spēju veidošana, lai likvidētu netehnoloģiskus šķēršļus.

Enerģotehnoloģiju stratēģiskais plāns (SET plāns) piedāvā šādu stratēģisku pieeju. Tajā izklāstīta ilgtermiņa darba programma to galveno inovācijas šķēršļu likvidēšanai, kas energotehnoloģijām jāpārvar progresīvu pētījumu, pētniecības un attīstības/koncepcijas pierādīšanas posmos un demonstrējumu posmā, kad uzņēmumi cenšas rast kapitālu lielu un pirmreizēju projektu finansēšanai un uzsākt tirgus apgušanas procesu. Jaunās tehnoloģijas, kurām ir ievērojams potenciāls, netiks atstātas bez ievērības.

Ir aplēsts, ka SET plāna pilnīgai īstenošanai vajadzīgie resursi ir EUR 8 miljardi gadā nākamo 10 gadu laikā⁽¹⁾. Tas daudzkārt pārsniedz individuālu dalībvalstu vai pētniecībā un rūpniecībā ieinteresēto personu iespējas, tām darbojoties vienām pašām. Ir vajadzīgi ieguldījumi pētniecībā un inovācijā Savienības līmenī apvienojumā ar centieni mobilizāciju visā Eiropā, uzņemoties kopīgu īstenošanu, riska dalīšanu un spēju apvienošanu. Tāpēc Savienības finansējums enerģētikas pētniecībā un inovācijā papildina dalībvalstu pasākumus, koncentrējoties uz visprogresīvākajām tehnoloģijām un pasākumiem ar skaidru Savienības pievienoto vērtību, jo īpaši tiem, kam ir augsts potenciāls piesaistīt valstu līdzekļus un radīt darbvietas Eiropā. Rīcība Savienības līmenī ir paredzēta arī tam, lai atbalstītu augsta riska, augstu izmaksu ilgtermiņa programmas, kas ir ārpus individuālu dalībvalstu iespējām, apvienotu centienus, lai mazinātu ieguldījumu riskus plaša mēroga pasākumos, tādos kā rūpnieciskie demonstrējumi, un izstrādātu Eiropas mēroga sadarbībai enerģētikas risinājumus.

SET plāna kā Eiropas enerģētikas politikas pētniecības un inovācijas pilāra īstenošana nostiprinās Savienības energoapgādes drošību un pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni, palīdzēs izveidot pētniecības un inovācijas programmu sasaisti ar Eiropas un reģionāliem ieguldījumiem enerģētikas infrastruktūrā un palielinās ieguldītāju vēlmi atbrīvot kapitālu projektiem ar ilgu termiņu līdz to ieviešanai praksē un būtisku tehnoloģijas un tirgus risku. Tā radīs inovācijas iespējas maziem un lieliem uzņēmumiem un palīdzēs tiem iegūt vai saglabāt konkurētspēju pasaules līmenī, kur ar energotehnoloģijām saistītās iespējas ir plašas un arvien pieaug.

Starptautiskā arēnā Savienības līmeņa rīcība nodrošina kritisko masu citu tehnoloģiju līderu intereses piesaistīšanai un veicina starptautiskās partnerības Savienības mērķu sasniegšanai. Tā atvieglos starptautisku partneru mijiedarbību ar Savienību, lai izstrādātu kopīgu rīcību, kad tas ir savstarpēji izdevīgi un abpusējās interesēs.

Tāpēc šajā sabiedrības problēmu virzienā īstenotie pasākumi veidos Eiropas enerģētikas un klimata politikas tehnoloģisko pamatu. Tie arī veicinās pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība" mērķu sasniegšanu enerģētikas jomā un to politikas mērķu sasniegšanu, kas noteikti pamatiniciatīvās "Resursu ziņā efektīva Eiropa", "Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā" un "Eiropas digitalizācijas programma".

⁽¹⁾ COM(2009)0519.

Pētniecības un inovācijas pasākumi kodolskaldīšanas un kodolsintēzes enerģijas jomā tiek veikti Euratom programmā, kas izveidota ar Regulu (Euratom) Nr. 1314/2013. Vajadzības gadījumā būtu jāparedz iespējamā sinerģija starp šo sabiedrības problēmu virzienu un Euratom programmu.

3.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Enerģijas patēriņa un oglekļa pēdas samazināšana, nodrošinot gudru un ilgtspējīgu izmantošanu

Pasākumus vērš uz jaunu koncepciju, netehnoloģisku risinājumu, efektīvāku, sociāli pieņemamāku un cenas ziņā pieejamāku tehnoloģijas intelektisko komponentu un sistēmu pilna mēroga pētniecību un izmēģinājumiem, lai nodrošinātu reāllaika energovadību jaunām un esošām ēkām, kuru emisiju līmenis ir gandrīz nulle, kuru enerģijas līmenis ir gandrīz nulle un kurām ir pozitīva enerģijas bilance, pārbūvētām ēkām, pilsētām un rajoniem, apkures un dzesēšanas iespējas, izmantojot atjaunojamus energoresursu avotus, īpaši efektīvas rūpniecības nozares un energoefektīvu un enerģiju taupošu risinājumu un pakalpojumu masveida ieviešanu uzņēmumos, mājsaimniecībās, kopienās un pilsētās.

b) Elektroenerģijas piegāde ar zemām izmaksām un zemu oglekļa emisiju līmeni

Pasākumus vērš uz tādu novatorisku atjaunojamu energoresursu tehnoloģiju, efektīvu, elastīgu un zema oglekļa emisiju līmeņa fosilā kurināmā spēkstaciju un oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas vai CO₂ atkārtotas izmantošanas tehnoloģiju pētniecību, attīstību un pilna mēroga demonstrējumiem, kas ir ieviešamas plašākā mērogā, ar zemākām izmaksām, ir videi nekaitīgas un ar augstāku pārveides efektivitāti un augstāku pieejamību dažādām tirgus un darbības vidēm.

c) Alternatīvi kurināmā veidi un pārvietojami energoresursu avoti

Pasākumus vērš uz tehnoloģiju un vērtības ķēžu pētniecību, attīstību un pilna mēroga demonstrējumiem, lai palielinātu bioenerģijas un citu alternatīvo kurināmo konkurētspēju un ilgtspējību saistībā ar elektroenerģiju un siltumenerģiju un sauszemes, jūras un gaisa transportu, kam piemīt vēl efektīvākas enerģijas pārveides potenciāls, kā arī saīsinātu laiku līdz ūdeņraža un kurināmā elementu ieviešanai tirgū un radītu jaunas iespējas, kas pierāda ilgtermiņa potenciālu.

d) Vienots Eiropas elektroenerģijas viedtīkls

Pasākumus vērš uz jaunu enerģētikas viedtīkla tehnoloģiju, rezerves un līdzsvarošanas tehnoloģiju, kas ļauj nodrošināt lielāku elastību un efektivitāti, tostarp tradicionālo elektrostaciju, elastīgu enerģijas uzglabāšanas tehnoloģiju, kā arī sistēmu un tirgus struktūru pētniecību, attīstību un pilna mēroga demonstrējumiem, lai plānotu, uzraudzītu, kontrolētu un droši pārvaldītu sadarbībspējīgus tīklus, tostarp standartizācijas jautājumus, atvērtā, dekarbonizētā, ekoloģiski ilgtspējīgā, pret klimata pārmaiņām noturīgā konkurences tirgū normālos un ārkārtas apstākļos.

e) Jaunas zināšanas un tehnoloģijas

Pasākumus vērš uz daudzdisciplīnu pētniecību attiecībā uz tūrām, drošām un ilgtspējīgām energotehnoloģijām (tostarp teorētiskām darbībām) un uz Eiropas pētniecības programmu un pasaules līmeņa iekārtu kopīgu ieviešanu.

f) Stabila lēmumu pieņemšanas sistēma un sabiedrības līdzdalība

Pasākumus vērš uz instrumentu, metožu, modeļu un uz nākotni orientētu un perspektīvu scenāriju izstrādi stabilam un pārredzamam politikas atbalstam, tostarp pasākumiem, kas saistīti ar sabiedrības līdzdalību, lietotāju iesaistīšanos, ietekmi uz vidi un ilgtspējības novērtējumu, ar mērķi uzlabot izpratni par tādām sociālajām un ekonomiskajām tendencēm un prognozēm, kas saistītas ar enerģētiku.

g) Enerģētikas inovāciju ieviešana tirgū - pamatošanās uz programmu "Saprātīga enerģija Eiropai"

Pasākumu pamatā ir saskaņā ar programmu "Saprātīga enerģija Eiropai" veiktas darbības, kuras ar minētajiem pasākumiem tiks sekmētas vēl vairāk. Tos vērš uz lietīško inovāciju un standartu atbalstīšanu, lai veicinātu energotehnoloģiju un pakalpojumu ieviešanu tirgū, novērstu ar tehnoloģijām nesaistītus šķēršļus un paātrinātu Savienības enerģētikas politikas rentablu īstenošanu. Tiks pievērsta uzmanība arī inovācijai attiecībā uz esošo tehnoloģiju gudru un ilgtspējīgu izmantošanu.

4. Vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports

4.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir nodrošināt resursu ziņā efektīvu, klimatam un videi nekaitīgu, drošu un integrētu Eiropas transporta sistēmu visu iedzīvotāju, ekonomikas un sabiedrības labā.

Eiropai ir jāsapņo augošās iedzīvotāju un preču mobilitātes vajadzības, kā arī mainīgās vajadzības, ko rada jaunas demogrāfiskās un sociālās problēmas, ar ekonomiskās efektivitātes priekšnosacījumiem un prasībām par energoefektīvu sabiedrību, kura rada zemu oglekļa emisiju līmeni, un ekonomiku, kas ir noturīga pret klimata pārmaiņām. Neraugoties uz transporta nozares izaugsmi, tai ir būtiski jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas un cita nelabvēlīga ietekme uz vidi un jāizbeidz tās atkarība no naftas un cita fosilā kurināmā, vienlaikus saglabājot augstu efektivitātes un mobilitātes līmeni un veicinot teritoriālo kohēziju.

Ilgtermiņa mobilitāti var nodrošināt, tikai ieviešot būtiskas pārmaiņas transporta sistēmā, tostarp sabiedriskajā transportā, iedvesmojoties no sasniegumiem transporta pētniecībā, ieviešot tālejošu inovāciju un saskaņoti visas Eiropas mērogā īstenojot videi nekaitīgākus, drošākus, uzticamākus un gudrākus transporta risinājumus.

Pētniecībai un inovācijai ir jārada konkrēti un savlaicīgi uzlabojumi attiecībā uz visiem transporta veidiem, kas palīdzēs sasniegt Savienības politikas pamatmērķus, vienlaikus gan pakalpojumu, gan ražošanas nozarē palielinot ekonomikas konkurētspēju, atbalstot pāreju uz ekonomiku, kas ir noturīga pret klimata pārmaiņām, energoefektīva un rada zemu oglekļa emisiju līmeni, un saglabājot vadošo lomu pasaules tirgū.

Lai gan vajadzīgie ieguldījumi pētniecībā, inovācijā un izvēršanā būs ievērojami, nespēja uzlabot visas transporta un mobilitātes sistēmas ilgtermiņa spēju un nespēja transporta nozarē saglabāt Eiropas vadošās pozīcijas tehnoloģiju jomā radīs nepieņemami augstas sociālās, ekoloģiskās un ekonomiskās izmaksas ilgtermiņā, kā arī nelabvēlīgas sekas attiecībā uz darbvietām Eiropā un ilgtermiņa ekonomisko izaugsmi.

4.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Transporta ir būtisks Eiropas ekonomikas konkurētspēju un izaugsmi veicinošs faktors. Tas nodrošina cilvēku un preču mobilitāti, kas nepieciešama integrētam Eiropas vienotajam tirgum, teritoriālajai kohēzijai un atvērta un iekļaujošai sabiedrībai. Tas ir viens no vissvarīgākajiem Eiropas aktīviem rūpnieciskā potenciāla un pakalpojumu kvalitātes ziņā, kas ieņem vadošo lomu daudzos pasaules tirgos. Transporta nozare un transporta aprīkojuma ražošana kopā nodrošina 6,3 % no Savienības IKP. Transporta nozares kopējais ieguldījums Savienības ekonomikā ir pat vēl lielāks, ņemot vērā tirdzniecību, pakalpojumus un darba ņēmēju mobilitāti. Tajā pašā laikā Eiropas transporta nozare izjūt arvien spēcīgāku konkurenci no citām pasaules daļām. Lai saglabātu Eiropas nākotnes konkurences priekšrocības un mazinātu pašreizējās transporta sistēmas trūkumus, būs vajadzīgas īpaši progresīvas tehnoloģijas.

Transporta nozare rada ievērojamu īpatsvaru no kopējām siltumnīcefekta gāzu emisijām un līdz pat ceturtdaļu no visām emisijām. Tā lielā mērā rada arī citas ar gaisa piesārņojumu saistītas problēmas. Transporta vērtība joprojām par 96 % ir atkarīga no fosilā kurināmā. Ir ļoti svarīgi ar mērķtiecīgu tehnoloģisku uzlabojumu palīdzību samazināt šo ietekmi uz vidi, ņemot vērā, ka katrā transporta veidā pastāv atšķirīgas problēmas un katram transporta veidam ir raksturīgs atšķirīgs tehnoloģiju integrācijas cikls. Turklāt pieaugoša problēma ir transporta sastrēgumi; sistēmas vēl nav pietiekami viedas; alternatīvi varianti pārejai uz ilgtspējīgākiem transporta veidiem ne vienmēr ir pievilcīgi; avārijās bojā gājušo skaits Savienībā joprojām ir ļoti augsts, proti, 34 000 gadā; iedzīvotāji un uzņēmumi vēlas transporta sistēmu, kas ir pieejama visiem, nekaitīga un droša. Pilsētas rada īpašas problēmas un sniedz iespējas saistībā ar transporta ilgtspējību un labāku dzīves kvalitāti.

Dažu desmitgažu laikā paredzamais transporta intensitātes pieaugums iedzīs Eiropas satiksmi strupceļā, un tā ekonomiskās izmaksas un ietekme uz sabiedrību kļūs nepanesama, atstājot negatīvas sekas uz ekonomiku un sabiedrību. Ja līdzšinējās tendences turpināsies arī nākotnē, paredzams, ka nākamo 40 gadu laikā pasažierkilometru skaits divkāršosies un attiecībā uz aviopārvadājumiem palielināsies pat divtik ātri. CO₂ emisiju līmenis līdz 2050. gadam palielināsies par 35 %⁽¹⁾. Satiksmes sastrēgumu radītās izmaksas palielināsies par aptuveni 50 %, tas ir, līdz gandrīz EUR 200 miljardiem gadā. Avāriju ārežās izmaksas palielināsies par apmēram EUR 60 miljardiem salīdzinājumā ar 2005. gadu.

(1) Komisijas Baltā grāmata "Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu – virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu" (COM(2011)0144, galīgā redakcija).

Tāpēc ierastās darbības scenārijs nav izeja. Pētniecība un inovācija, ko īsteno, ņemot vērā politikas mērķus un koncentrējoties uz galvenajām problēmām, sniedz būtisku ieguldījumu, lai tiktu sasniegti Savienības mērķi, proti, ierobežot vispārējās temperatūras paaugstināšanos līdz 2 °C, par 60 % samazināt transporta radītās CO₂ emisijas, būtiski samazinot satiksmes sastrēgumus un avāriju izmaksas un praktiski līdz nullei samazināt autoavārijās bojā gājušo skaitu līdz 2050. gadam ⁽¹⁾.

Piesārņojuma, sastrēgumu, drošības un drošuma problēmas ir kopīgas visā Savienībā, un to atrisināšanai ir vajadzīga sadarbība Eiropas mērogā. Transportlīdzekļiem ⁽¹⁾, infrastruktūrai un transporta pārvaldībai paredzētu jaunu tehnoloģiju un novatorisku risinājumu izstrādes un izmantošanas paātrināšanai būs galvenā nozīme tīrākas, drošākas, nodrošinātākas, pieejamākas un efektīvākas intermodālas un multimodālas transporta sistēmas nodrošināšanā Savienībā, to rezultātu sasniegšanā, kas vajadzīgi klimata pārmaiņu mazināšanai un resursefektivitātes uzlabošanai, un Eiropas vadošās lomas saglabāšanā ar transportu saistītu produktu un pakalpojumu pasaules tirgos. Šos mērķus nevar sasniegt, izmantojot tikai sadrumstalotus valstu centienus.

Savienības līmeņa finansējums transporta pētniecībai un inovācijai papildinās dalībvalstu pasākumus, koncentrējoties uz pasākumiem ar skaidru Eiropas pievienoto vērtību. Tas nozīmē, ka uzsvars tiks likts uz prioritārajām jomām, kas atbilst Eiropas politikas mērķiem, kad ir vajadzīga centienu kritiskā masa, kad Eiropas mēroga sadarb-spējīgi vai multimodāli integrēti transporta risinājumi var palīdzēt novērst transporta sistēmas vājās vietas vai kad centienu apvienošana starptautiskā mērogā un esošo pētījumu rezultātu labāka izmantošana un efektīva izplatīšana var mazināt pētniecības ieguldījumu riskus, ieviest kopējus standartus un saīsināt laiku līdz pētniecības rezultātu ieviešanai tirgū.

Pētniecības un inovācijas pasākumi ietver virkni iniciatīvu, tostarp attiecīgas publiskā-privātā sektorā partnerības, kas aptver visu inovācijas ķēdi un ievēro integrētu pieeju inovatīviem transporta risinājumiem. Vairāki pasākumi ir īpaši vērsti uz to, lai palīdzētu ieviest rezultātus tirgū — šim mērķim atbilst programmatiska pieeja pētniecībai un inovācijai, demonstrējumu projekti, tirgus apguves darbības un atbalsts standartizācijai, reglamentācijai un novatoriskām iepirkuma stratēģijām. Turklāt ieinteresēto personu līdzdalības un speciālo zināšanu izmantošana palīdzēs aizpildīt trūkstošo posmu starp pētniecības rezultātiem un to izmantošanu transporta nozarē.

Ieguldījumi pētniecībā un inovācijā saistībā ar videi nekaitīgāku, viedāku, pilnībā integrētu un uzticamu transporta sistēmu būtiski veicinās stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu un pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība" mērķu sasniegšanu. Ar šiem pasākumiem atbalstīs Baltās grāmatas "Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu – virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu". Tie arī veicinās to politikas mērķu sasniegšanu, kas noteikti pamatiniciatīvās "Resursu ziņā efektīva Eiropa", "Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā" un "Eiropas digitalizācijas programma". Tie arī būs saistīti ar attiecīgajām kopīgajām plānošanas ierosmēm.

4.3. Pasākumu pamatvirzieni

Pasākumi tiks organizēti tā, lai vajadzības gadījumā būtu iespējama integrēta un katram transporta veidam pielāgota pieeja. Būs vajadzīga pasākumu pamanāmība daudzgadu perspektīvā un nepārtrauktība, lai varētu ņemt vērā katra transporta veida specifiku un problēmu vispārējo raksturu, kā arī attiecīgās ar transportu saistītās Eiropas Tehnoloģiju platformu stratēģiskās pētniecības un inovācijas programmas.

a) Resursu ziņā efektīvs un vidi saudzējošs transports

Mērķis ir līdz minimumam samazināt transporta sistēmu ietekmi uz klimatu un vidi (tostarp saistībā ar trokšņu un gaisa piesārņojumu), uzlabojot to kvalitāti un efektivitāti dabas resursu un degvielas izmantošanā un mazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas un atkarību no fosilā kurināmā.

Pasākumus vērs uz to, lai samazinātu resursu, jo īpaši fosilā kurināmā, patēriņu, siltumnīcefekta gāzu emisijas un trokšņu līmeni, kā arī uzlabotu transporta un transportlīdzekļu efektivitāti, paātrinātu jaunas paaudzes ekoloģiski tīru (elektrisko, ar ūdeņradi darbināmu un citu zema vai nulles emisiju līmeņa) transportlīdzekļu izstrādi, ražošanu un ieviešanu, tostarp ieviešot būtiskus jauninājumus dzinēju, enerģijas uzglabāšanas un infrastruktūras tehnoloģijās un optimizējot tās; lai izpētītu un izmantotu alternatīvu un ilgtspējīgu degvielas veidu un novatorisku un efektīvāku piedziņas sistēmu un operētājsistēmu, tostarp degvielas uzpildes un uzlādēšanas infrastruktūras, potenciālu; lai optimizētu infrastruktūru plānošanu un izmantošanu, ieviešot intelektiskās transporta sistēmas, loģistiku un viedu aprīkojumu, kā arī lai palielinātu pieprasījuma pārvaldības un sabiedriskā transporta, nemotorizēta transporta un intermodālu mobilitātes ķēžu izmantošanu, jo īpaši pilsētu teritorijās. Tiks sekmēta inovācija, kas vērsta uz to, lai visos transporta veidos panāktu zema vai nulles līmeņa emisijas.

⁽¹⁾ "Transportlīdzekļi" ir jāsaprot plašā nozīmē, aptverot visa veida transportu.

b) Labāka mobilitāte, mazāk sastrēgumu, lielāks drošums un drošība

Mērķis ir saskaņot augošās mobilitātes vajadzības ar uzlabotām transporta plūsmām, ieviešot novatoriskus risinājumus integrētām, intermodālām, iekļaujošām, pieejamām, cenu ziņā pieņemamām, drošām, nekaitīgām, veselīgām un stabilām transporta sistēmām.

Pasākumus vērš uz to, lai mazinātu sastrēgumus, uzlabotu pieejamību, savstarpēju izmantojamību un pasažieru izvēli un lai pielāgotos lietotāju vajadzībām, attīstot un veicinot integrētu "no durvīm līdz durvīm" transportu, mobilitātes pārvaldību un loģistiku, uzlabotu intermodalitāti un viedu plānošanas un pārvaldības risinājumu izmantošanu un ievērojami samazinātu avāriju skaitu un drošības apdraudējumu ietekmi.

c) Eiropas transporta nozares vadošā loma pasaulē

Mērķis ir nostiprināt Eiropas transportlīdzekļu ražošanas nozaru un saistīto pakalpojumu (tostarp loģistikas procesu, uzturēšanas, remonta, modernizēšanas un pārstrādes) konkurētspēju un kvalitāti, vienlaikus saglabājot jomas, kurās Eiropa atrodas vadošajās pozīcijās (piemēram, aeronautika).

Pasākumus vērš uz to, lai attīstītu novatorisku gaisa, ūdens un sauszemes transporta veidu nākamo paaudzi, nodrošinātu novatorisku sistēmu un aprīkojuma ilgtspējīgu ražošanu un sagatavotos nākotnē gaidāmajiem transporta veidiem, izstrādājot jaunas tehnoloģijas, koncepcijas un dizainprojektus, viedas vadības sistēmas un sadarbības standartus, efektīvus ražošanas procesus, inovatīvus pakalpojumus un sertifikācijas procedūras, saīsinot izstrādes laikus un samazinot aprites cikla izmaksas, neapdraudot ekspluatācijas drošību un drošumu.

d) Sociālekonomiskā un uzvedības pētniecība un uz nākotni vērsti pasākumi politikas veidošanai

Mērķis ir atbalstīt politikas veidošanas uzlabošanu, kas nepieciešama, lai veicinātu inovāciju un atrisinātu problēmas, ko rada transports un ar to saistītās sabiedriskās vajadzības.

Pasākumus vērš uz to, lai uzlabotu izpratni par sociālekonomiskajām sekām, norisēm un perspektīvām, kas saistītas ar transportu, tostarp par turpmākā pieprasījuma attīstību, un nodrošinātu politikas veidotājiem uz faktiem balstītus datus un analīzi. Uzmanība tiks pievērsta arī tam, lai izplatītu šajos pasākumos gūtos rezultātus.

5. Klimata politika, vide, resursu efektivitāte un izejvielas

5.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir izveidot resursu un ūdens izmantojuma ziņā efektīvu un pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku un sabiedrību, nodrošināt dabas resursu un ekosistēmu aizsardzību un ilgtspējīgu pārvaldību, kā arī izejvielu ilgtspējīgu piegādi un izmantošanu, lai apmierinātu pieaugošā pasaules iedzīvotāju skaita vajadzības, ievērojot planētas dabas resursu un ekosistēmu ilgtspējīga izmantojuma ierobežojumus. Pasākumi veicinās Eiropas konkurētspējas un izejvielu piegāžu drošuma palielināšanos un labklājības uzlabošanu, vienlaikus nodrošinot ekoloģisko integritāti, izturētspēju un ilgtspējību nolūkā nepieļaut, ka vidējais globālās sasilsanas līmenis pārsniedz 2 °C, un ļaujot ekosistēmām un sabiedrībai pielāgoties klimata pārmaiņām un citām vides pārmaiņām.

Divdesmitajā gadsimtā pasaule gan fosilā kurināmā izmantojumu, gan materiālo resursu ieguvu palielināja desmitkārtīgi. Šis resursu šķietamās pārbagātības un lētuma laikmets tuvojas beigām. Izejvielas, ūdens, gaiss, bioloģiskā daudzveidība un sauszemes, ūdens un jūras ekosistēmas ir apdraudētas. Daudzās pasaules lielākajās ekosistēmās notiek degradācija, jo līdz pat 60 % pakalpojumu, ko tās piedāvā, tiek izmantoti neilgtspējīgi. Savienībā viens cilvēks gadā izmanto apmēram 16 tonnas materiālu, no kurām 6 tonnas tiek izlietotas nelietderīgi, un puse no tām nonāk poligonos. Pasaulē pieprasījums pēc resursiem turpina pieaugt, jo palielinās iedzīvotāju skaits un prasības, ko izvirza iedzīvotāji un jo īpaši iedzīvotāji ar vidēji lieliem ienākumiem valstīs ar strauji augošu ekonomiku. Ekonomikas izaugsme ir jānošķir no resursu izmantojuma.

Zemes virsmas vidējā temperatūra pēdējo 100 gadu laikā ir paaugstinājusies par apmēram 0,8 °C, un tiek prognozēts, ka līdz 21. gadsimta beigām tā būs paaugstinājusies par 1,8–4 °C (salīdzinājumā ar vidējo temperatūru laikposmā no 1980.–1999. gadam) ⁽¹⁾. Potenciālā ietekme uz dabas un sociālajām sistēmām, kas saistīta ar šīm pārmaiņām, radīs draudus planētai un tās spējai pielāgoties, kā arī apdraudēs turpmāko ekonomikas attīstību un cilvēces labklājību.

⁽¹⁾ Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) 4. izvērtējuma ziņojums, 2007. gads (www.ipcc.ch).

Pieaugošā ietekme, ko rada klimata pārmaiņas un ekoloģiskas problēmas, piemēram, okeānu paskābināšanās, pārmaiņas okeānu cirkulācijā, jūras ūdens temperatūras paaugstināšanās, ledāju kušana Arktikā un jūras ūdens sāļuma mazināšanās, zemes degradācija un izmantojums, augsnes auglības samazināšanās, ūdens trūkums, sausums un plūdi, seismisku un vulkānisku procesu radīti apdraudējumi, izmaiņas sugu telpiskajā izvietojumā, ķīmiskais piesārņojums, resursu pārmērīga izmantošana un bioloģiskās daudzveidības izzušana, liecina, ka planēta tuvojas savas ilgtspējības robežām. Piemēram, tiek prognozēts, ka, neveicot efektivitātes uzlabojumus visās nozarēs, tostarp ar inovatīvu ūdens sistēmu starpniecību, pieprasījums pēc ūdens 20 gadu laikā par 40 % pārsniegs piedāvājumu, radot ūdens resursu nopietnu noslodzi un trūkumu. Meži tiek izcirsti satraucošos daudzumos – 5 miljonu hektāru platībā gadā. Resursu mijiedarbība var izraisīt sistēmiskus riskus – viena resursu veida izzušana rada neatgriezenisku lūzumpunktu citu resursu un ekosistēmu pieejamībā. Turpinoties pašreizējām tendencēm, lai apmierinātu pieaugošā pasaules iedzīvotāju skaita vajadzības, līdz 2050. gadam būs nepieciešams vairāk nekā divu planētu Zeme ekvivalents.

Ilgtspējīgai apgādei ar izejvielām un to resursefektīvai pārvaldībai, tostarp to izpēti, ieguves, pārstrādes, atkārtotas izmantošanas, otrreizējas pārstrādes un aizstāšanas pārvaldībai, ir svarīga nozīme mūsdienu sabiedrības un tās ekonomikas darbībā. Tādas Eiropas nozares kā būvniecība, ķīmiskā rūpniecība, autobūve, aerokosmiskā rūpniecība, iekārtas un aprīkojums, kuru kopējā radītā pievienotā vērtība ir apmēram EUR 1,3 triljoni un kuras nodrošina darbu apmēram 30 miljoniem cilvēku, ir ļoti atkarīgas no izejvielu pieejamības. Tomēr Savienības apgādē ar izejvielām arvien biežāk rodas problēmas. Turklāt Savienība ir īpaši atkarīga no stratēģiski svarīgu izejvielu importa, ko satraucošā tempā sāk ietekmēt tirgus traucējumi.

Turklāt Savienībai joprojām ir pieejamas vērtīgas minerālu iegulas, kuru izpēti, ieguvi un pārstrādi ierobežo atbilstošu tehnoloģiju trūkums, nepiemērots atkritumu apsaimniekošanas cikls un ieguldījumu trūkums un ko kavē pieaugošā globālā konkurence. Nemot vērā izejvielu nozīmīgumu Eiropas konkurētspējai, ekonomikai un lietojumiem novatoriskos produktos, izejvielu ilgtspējīgs piedāvājums un resursefektīva pārvaldība ir svarīga Savienības prioritāte.

Ekonomikas spēja pielāgoties un kļūt noturīgākai pret klimata pārmaiņām un resursefektīvākai, un tajā pašā laikā saglabāt konkurētspēju ir atkarīga no augsta ekoinovācijas līmeņa sociālā, ekonomiskā, organizatoriskā un tehnoloģiskā ziņā. Tā kā pasaules ekoinovācijas tirgus vērtība ir apmēram EUR 1 triljons gadā un ir paredzams, ka līdz 2030. gadam tā trīskāršosies, ekoinovācija ir nozīmīga iespēja palielināt konkurētspēju un darbvietu radīšanu Eiropas valstu ekonomikā.

5.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Lai sasniegtu Savienības un starptautiskos mērķus siltumnīcefekta gāzu emisiju un koncentrācijas ziņā un mazinātu klimata pārmaiņu radīto ietekmi, ir jāisteno pāreja uz sabiedrību, kas rada zemas oglekļa emisijas, un ir jāizstrādā un jāizvērs rentabli un ilgtspējīgi tehnoloģiski un ar tehnoloģijām nesaistīti risinājumi un seku mazināšanas un pielāgošanās pasākumi, kā arī ir vajadzīga labāka izpratne par sabiedrības reakciju uz šiem uzdevumiem. Savienības un pasaules politikas regulējumiem jānodrošina ekosistēmu un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība, novērtēšana un pienācīga atjaunošana, lai saglabātu to spēju nodrošināt resursus un pakalpojumus nākotnē. Ir jārisina ar ūdens resursiem saistītās problēmas lauku, pilsētas un industriālajā vidē, lai tādējādi veicinātu ūdens resursu sistēmu inovāciju, resursu efektivitāti un aizsargātu ūdens ekosistēmas. Pētniecība un inovācija var palīdzēt nodrošināt uzticamu un ilgtspējīgu piekļuvi sauszemes un jūras gultnes izejvielām un to izmantojumu, kā arī resursu izmantojuma un izšķērdēšanas ievērojamu samazinājumu.

Tāpēc Savienības darbības būs vērstas uz to, lai atbalstītu Savienības pamatmērķus un politikas virzienus, aptverot visu inovācijas ciklu un zinību triādes elementus, tostarp šādus: stratēģija "Eiropa 2020"; pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība", "Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā", "Eiropas digitalizācijas programma", "Resursu ziņā efektīva Eiropa" un atbilstošais ceļvedis⁽¹⁾; "Ceļvedis virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni 2050. gadā"; "Adaptācija klimata pārmaiņām – iedibinot Eiropas rīcības pamatprincipus"⁽²⁾; Izejvielu iniciatīva⁽³⁾; Savienības ilgtspējīgas attīstības stratēģija⁽⁴⁾; integrēta Savienības jūrniecības politika⁽⁵⁾; Jūras stratēģijas pamatdirektīva; Ūdens pamatdirektīva un atvasinātās direktīvas; Plūdu direktīva⁽⁶⁾; Ekoinovācijas rīcības plāns, kā arī vispārējā Savienības vides rīcības programma līdz 2020. gadam⁽⁷⁾. Vajadzības gadījumā minētās darbības koordinē ar attiecīgajām Eiropas inovācijas partnerībām un kopīgajām plānošanas ierosmēm. Ar minētajām darbībām nostiprina sabiedrības spēju kļūt noturīgākai pret vides un klimata pārmaiņām un nodrošina izejvielu pieejamību.

(1) COM(2011)0571 galīgā redakcija.

(2) COM(2009)0147.

(3) COM(2011)0025.

(4) COM(2009)0400.

(5) COM(2007)0575, galīgā redakcija.

(6) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK (2007. gada 23. oktobris) par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību (OV L 288, 6.11.2007., 27. lpp.).

(7) COM(2012)0710, galīgā redakcija.

Ņemot vērā klimata un vides starptautisko un globālo raksturu, mērogu un sarežģītību un izejvielu piegādes ķēdes starptautisko dimensiju, ir jāveic pasākumi Savienības līmenī un ārpus tās. Tā kā vajadzīgā pētniecība aptver vairākas disciplīnas, ir jāapvieno papildu zināšanas un resursi, lai šo problēmu atrisinātu efektīvi un ilgtspējīgā veidā. Lai samazinātu resursu izmantojumu un ietekmi uz vidi, vienlaikus palielinot konkurētspēju, būs vajadzīga izšķiroša sociāla un tehnoloģiska pāreja uz ekonomiku, kuras pamatā ir ilgtspējīgas attiecības starp dabu un cilvēku labklājību. Koordinēti pētniecības un inovācijas pasākumi uzlabos izpratni par klimata un vides pārmaiņām un spēju šīs pārmaiņas prognozēt sistēmiskā un starpnozaru perspektīvā, mazinās nesekmīgumu, ļaus apzināt un novērtēt trūkumus, riskus, izmaksas un iespējas, kā arī paplašinās sabiedrības un politikas atbildes pasākumu un risinājumu mērogu un paaugstinās to efektivitāti. Darbību mērķis būs arī uzlabot pētniecības un inovācijas īstenošanu un rezultātu izplatīšanu, lai atbalstītu politikas veidošanu, un nodrošināt iespēju interesentiem visos sabiedrības līmeņos aktīvi piedalīties šajā procesā.

Izejvielu pieejamības problēmas atrisināšanai ir vajadzīgi koordinēti pētniecības un inovācijas centieni starp daudzām disciplīnām un nozarēm, lai palīdzētu rast drošus, ekonomiski pamatotus, videi nekaitīgus un sociāli pieņemamus risinājumus visā vērtības ķēdē (izpēte, ieguve, pārstrāde, izstrāde, ilgtspējīga izmantošana un atkārtota izmantošana, otrreizējā pārstrāde un aizstāšana). Inovācija šajās jomās nodrošinās iespējas izaugsmei un darbvietu radīšanai, kā arī jauninājumu ieviešanai, iesaistot zinātņi, tehnoloģiju, ekonomiku, sabiedrību, politiku un pārvaldi. Šo iemeslu dēļ ir uzsāktas Eiropas inovācijas partnerības ūdens resursu un izejvielu jomā.

Atbildīga ekoinovācija var radīt noderīgas un jaunas iespējas izaugsmei un darbvietu radīšanai. Savienības līmeņa rīcības ietvaros izstrādāti risinājumi ļaus novērst galvenos rūpniecības konkurētspējas apdraudējumus un nodrošinās strauju pārņemšanu un izplatīšanu vienotajā tirgū un ārpus tā. Tas savukārt ļaus īstenot pāreju uz "zaļu" ekonomiku, kurā tiek ņemta vērā resursu ilgtspējīga izmantošana. Partneri šajā pieejā būs starptautiska, Eiropas un valsts līmeņa politikas veidotāji, starptautiskas un dalībvalstu pētniecības un inovācijas programmas, Eiropas uzņēmējdarbības un rūpniecības nozare, Eiropas Vides aģentūra un valstu vides aģentūras un citas attiecīgas ieinteresētās personas.

Papildus divpusējai un reģionālai sadarbībai Savienības līmeņa darbības arī atbalstīs attiecīgus starptautiskus centienus un iniciatīvas, tostarp Klimata pārmaiņu starpvaldību padomi (IPCC), Starpvaldību zinātnes un politikas platformu bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (IPBES) un Zemes novērojumu grupu (GEO).

5.3. Pasākumu pamatvirzieni

a) Klimata pārmaiņu novēršana un pielāgošanās tām

Mērķis ir izstrādāt un novērtēt novatoriskus, rentablus un ilgtspējīgus pielāgošanās un seku mazināšanas pasākumus un stratēģijas, kas vērsti gan uz CO₂, gan siltumnīcefekta gāzēm, kas nav CO₂, un aerosoliem, un uzsverot tehnoloģiskus un netehnoloģiskus "zaļos" risinājumus, nodrošinot faktu bāzi apzinātas, agrīnas un efektīvas rīcības īstenošanai un vajadzīgo kompetenci apvienojot tīklos. Pasākumus vērs uz to, lai uzlabotu izpratni par klimata pārmaiņām un riskiem, kas saistīti ar ekstremāliem notikumiem un straujām klimata pārmaiņām, ar mērķi nodrošināt uzticamas klimatiskās prognozes; globālā, reģionālā un vietējā līmenī novērtētu ietekmi un trūkumus un izstrādātu novatoriskus un rentablus pielāgošanās un riska novēršanas un pārvaldības pasākumus; atbalstītu seku mazināšanas politiku un stratēģijas, tostarp pētījumus, kuros galvenā uzmanība ir pievērsta citu nozaru politikas jomu radītajai ietekmei.

b) Vides aizsardzība, dabas resursu, ūdens, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu ilgtspējīga pārvaldība

Mērķis ir nodrošināt zināšanas un instrumentus dabas resursu pārvaldībai un aizsardzībai, lai sasniegtu ilgtspējīgu līdzsvaru starp ierobežotiem resursiem un sabiedrības un ekonomikas pašreizējām un turpmākajām vajadzībām. Pasākumus vērs uz to, lai vairotu mūsu izpratni par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu darbību, to mijiedarbību ar sociālajām sistēmām un nozīmi ekonomikas un cilvēku labklājības uzturēšanā; izstrādātu integrētas pieejas ar ūdens resursiem saistīto problēmu risināšanai un pārejai uz ūdens resursu un ūdens apgādes pakalpojumu ilgtspējīgu pārvaldību un izmantošanu, kā arī nodrošinātu zināšanas un instrumentus efektīvai lēmumu pieņemšanai un sabiedrības iesaistīšanai.

c) Ar enerģētiku un lauksaimniecību nesaistītu izejvielu ilgtspējīga piedāvājuma nodrošināšana

Mērķis ir uzlabot zināšanu bāzi par izejvielām un izstrādāt novatoriskus risinājumus rentabli, resursu ziņā efektīvai un videi nekaitīgai izejvielu izpētei, ieguvei, pārstrādei, izmantošanai un atkārtotai izmantošanai, otrreizējai pārstrādei un reģenerācijai un to aizstāšanai ar ekonomiski izdevīgām un ekoloģiski ilgtspējīgām alternatīvām, kam ir mazāka ietekme uz vidi, tostarp noslēgta cikla procesiem un sistēmām. Pasākumus vērs

uz to, lai uzlabotu zināšanu bāzi par izejvielu pieejamību, veicinātu izejvielu, tostarp sauszemes un jūras minerālu, ilgtspējīgu un efektīvu piedāvājumu, izmantošanu un atkārtotu izmantošanu, rastu alternatīvas kritiski svarīgām izejvielām un uzlabotu sabiedrības izpratni un prasmes attiecībā uz izejvielām.

d) Pasākumi, kas ļauj īstenot pāreju uz "zaļu" ekonomiku un sabiedrību ar ekoinovācijas starpniecību

Mērķis ir veicināt visu veidu ekoinovāciju, kas ļauj īstenot pāreju uz "zaļu" ekonomiku. Pasākumi cita starpā balstīsies uz tiem, kurus veic saskaņā ar Ekoinovācijas programmu un kuras ar minētajiem pasākumiem tiks sekmētas vēl vairāk, un tos vērš uz to, lai nostiprinātu ekoinovatīvas tehnoloģijas, procesus, pakalpojumus un produktus, tostarp pētot veidus, kā samazināt ražošanā un patēriņā izmantoto izejvielu daudzumu, novēršot šķēršļus šajā ziņā, un veicinātu to ieviešanu tirgū un pavairošanu, īpašu uzmanību pievēršot MVU; atbalstītu novatorisku politiku, ilgtspējīgus ekonomiskos modeļus un sociālās izmaiņas, izvērtētu panākumus virzībā uz "zaļu" ekonomiku un veicinātu resursu efektivitāti, izmantojot digitālas sistēmas.

e) Visaptverošu un ilgtspējīgu pasaules vides novērošanas un informācijas sistēmu izstrāde

Mērķis ir nodrošināt šīs problēmas atrisināšanai vajadzīgo ilgtermiņa datu un informācijas pieejamību. Pasākumus vērš uz spējām, tehnoloģijām un datu infrastruktūru Zemes novērošanai un uzraudzībai, izmantojot gan attālinātu izpēti, gan mērījumus uz vietas, kas var nepārtraukti nodrošināt savlaicīgu un precīzu informāciju un ļautu izdarīt prognozes. Tiks veicināta bezmaksas, atvērta un neierobežota piekļuve sadarbībai datiem un informācijai. Ar pasākumiem palīdz noteikt programmas Copernicus turpmākās operatīvās darbības un veicināt Copernicus datu izmantošanu pētniecības darbībās.

f) Kultūras mantojums

Mērķis ir pētīt stratēģijas, metodoloģijas un instrumentus, kas vajadzīgi, lai Eiropā varētu veidoties dinamisks un ilgtspējīgs kultūras mantojums, reaģējot uz klimata pārmaiņām. Kultūras mantojums savos daudzveidīgajos fiziskās izpausmes veidos nodrošina dzīves vidi izturētspējīgām kopienām, kuras spēj reaģēt uz daudzfaktoru pārmaiņām. Kultūras mantojuma pētījumos ir jāievēro daudzdisciplīnu pieeja, lai uzlabotu izpratni par vēsturisko materiālu. Pasākumus vērš uz to, lai ar novērojumu, monitoringa un modelēšanas palīdzību apzinātu izturētspējas līmeņus, kā arī sniegtu labāku izpratni par to, kā sabiedrība uztver klimata pārmaiņas un seismiskos un vulkāniskos draudus un reaģē uz tiem.

6. Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība

6.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir veicināt lielāku izpratni par Eiropu, nodrošināt risinājumus un atbalstīt iekļaujošu, inovatīvu un domājošu Eiropas sabiedrību nepieredzētu pārveidojumu un pieaugošu globālo savstarpējo atkarību kontekstā.

Eiropai ir jārisina svarīgas sociālekonomiskas problēmas, kas būtiski ietekmē tās kopīgo nākotni. To starpā ir, piemēram, pieaugoša ekonomikas un kultūras savstarpējā atkarība, novecošana un demogrāfiskās pārmaiņas, sociālā atstumtība un nabadzība, integrācija un šķelšanās, nevienlīdzība un migrācijas plūsmas, digitālās plaisas palielināšanās, inovācijas un radošuma kultūras veicināšana sabiedrībā un uzņēmumos, un mazāka uzticēšanās demokrātiskām iestādēm un mazāka iedzīvotāju savstarpējā uzticēšanās valstu robežās un ārpus tām. Šīs problēmas ir ārkārtīgi plašas, un to atrisināšanai ir nepieciešama vienota Eiropas pieeja, kura pamatojas uz zinātniskās informācijas apmaiņu, ko cita starpā var sniegt sociālās un humanitārās zinātnes.

Savienībā pastāv ievērojama nevienlīdzība gan starp valstīm, gan pašās valstīs. Pēc tautas attīstības indeksa, kas ir kopējais veselības, izglītības un ienākumu jomā sasniegtā progress rādītājs, 2011. gadā Savienības dalībvalstu rādītāji bija no 0,771 līdz 0,910, tādējādi liecinot par būtiskām atšķirībām starp valstīm. Ir vērojama arī būtiska dzimumu nevienlīdzība, piemēram, vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība Savienībā joprojām ir vidēji 17,8 % par labu vīriešiem ⁽¹⁾. 2011. gadā viens no sešiem Savienības pilsoņiem (kopumā apmēram 80 miljoni cilvēku) bija pakļauts nabadzības riskam. Pēdējās divās desmitgadēs nabadzības līmenis gados jaunu pieaugušo vidū (ģimenēs ar bērniem ir palielinājies. Bezdarba līmenis jauniešu vidū pārsniedz 20 %. Turklāt 150 miljoni eiropiešu (aptuveni 25 %) nekad nav izmantojuši internetu un var nekad neapgūt pietiekamas digitālās prasmes. Palielinājusies ir arī politiskā apātija un polarizācija vēlēšanās, kas nozīmē, ka pilsoņi ne pārāk uzticas pašreizējām politikas sistēmām.

⁽¹⁾ COM(2010)0491, galīgā redakcija.

Šie rādītāji liecina, ka dažas sociālās grupas un kopienas pastāvīgi atrodas ārpus sociālās un ekonomiskās attīstības un/vai demokrātiskās politikas procesa. Šāda nevienlīdzība ne tikai kavē sabiedrības attīstību, bet arī rada šķēršļus tautsaimniecībām Savienībā, kā arī samazina pētniecības un inovācijas spējas gan pašās valstīs, gan valstu starpā.

Viens no galvenajiem uzdevumiem saistībā ar šīs nevienlīdzības novēršanu būs veicināt tādu vidi, kurā Eiropas, nacionālās un etniskās identitātes var pastāvēt līdzās un savstarpēji bagātināt cita citu.

Turklāt paredzams, ka ievērojami pieaugs to eiropiešu skaits, kuri ir vecāki par 65 gadiem, proti, šādu personu skaits no 87 miljoniem 2010. gadā pieaugs par 42 %, 2030. gadā sasniedzot 124 miljonus. Tas rada ievērojamas problēmas ekonomikā, sabiedrībai un publisko finanšu ilgtspējai.

Eiropas ražīguma un ekonomiskās izaugsmes rādītāji salīdzinoši krītas jau ceturto gadu desmitu. Turklāt tās īpatsvars pasaules zināšanu ražošanā un vadošā pozīcija inovāciju snieguma ziņā salīdzinājumā ar tādām valstīm ar strauji augošu ekonomiku kā Brazīlija un Ķīna strauji sarūk. Lai gan Eiropai ir spēcīga pētnieciskā bāze, tai šī bāze ir jāpadara par ietekmīgu aktīvu novatorisku preču un pakalpojumu radīšanai.

Ir labi zināms, ka Eiropai ir vairāk jāiegulda zinātnē un inovācijā un ka tai šie ieguldījumi arī būs jākoordinē labāk nekā iepriekš. Kopš finanšu krīzes sākuma ekonomiskā un sociālā nevienlīdzība daudzos gadījumos Eiropā ir kļuvusi vēl lielāka, un, šķiet, ka lielākajā daļā Savienības vēl ilgi neizdosies atgriezties pie pirmskrīzes ekonomiskās izaugsmes rādītājiem. Pašreizējā krīze arī liecina, ka ir sarežģīti rast risinājumus tādām krīzes situācijām, kas atspoguļo dalībvalstu un to interešu daudzveidību.

Šīs problēmas ir jārisina kompleksi un novatoriski, izmantojot daudzdisciplīnu pieeju, jo to mijiedarbība ir sarežģīta un bieži vien arī neparedzama. Inovācija var izraisīt integrētspējas samazināšanos, kā tas ir vērojams, piemēram, attiecībā uz digitālo plaisu vai darba tirgus segmentāciju. Sociālo inovāciju un sociālo uzticēšanos dažkārt ir grūti saskaņot politikas virzienos, piemēram, sociāli depresīvos apgabalos Eiropas lielajās pilsētās. Turklāt arī inovācijas un iedzīvotāju augošo prasību apvienojums liek politikas veidotājiem un ekonomikas un sabiedrības pārstāvjiem rast jaunas atbildes, neņemot vērā iedibinātās robežas starp nozarēm, pasākumiem, precēm vai pakalpojumiem. Tādas parādības kā interneta, finanšu sistēmu, novecojošas ekonomikas un ekoloģiskās sabiedrības pieaugums ļoti skaidri norāda uz to, kā ir jādoma un jāreaģē uz šiem jautājumiem visās to integrētspējas un inovācijas dimensijās vienlaicīgi.

Tāpēc, ņemot vērā šīm problēmām raksturīgo sarežģītību un vajadzību attīstību, ir svarīgi attīstīt novatorisku pētniecību un jaunas viedās tehnoloģijas, procesus un metodes, sociālās inovācijas mehānismus, koordinētas darbības un politikas virzienus, kas varēs paredzēt vai ietekmēt Eiropai svarīgas attīstības norises. Ir vajadzīga jauna izpratne par inovāciju noteicošajiem faktoriem. Turklāt tas nozīmē, ka ir jāizprot šo problēmu pamatendences un ietekme un ir no jauna jāatklāj vai jāizgudro veiksmīgi solidaritātes, rīcības, koordinācijas un radošuma veidi, kas – ja runa ir par iekļaujošu, inovatīvu un domājošu sabiedrību – padara Eiropu par atšķirīgu salīdzinājumā ar citiem pasaules reģioniem.

Šim nolūkam ir arī vajadzīga stratēģiskāka pieeja sadarbībai ar trešām valstīm, pamatojoties uz dziļāku izpratni par Savienības pagātni un Savienības kā globālu procesu dalībnieces pašreizējo un turpmāko lomu.

6.2. *Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība*

Šīs problēmas sniedzas pāri valstu robežām, tāpēc to atrisināšanai ir vajadzīga sarežģītāka salīdzinošā analīze, lai izstrādātu bāzi, uz kuras pamata labāk būtu saprotama valstu un Eiropas politika. Ar šādu salīdzinošo analīzi būtu jārisina jautājumi, kas saistīti ar (cilvēku, preču, pakalpojumu un kapitāla, kā arī kompetences, zināšanu un ideju) mobilitāti un iestāžu sadarbības, starpkultūru mijiedarbības un starptautiskās sadarbības veidiem. Ja šie spēki netiek labāk izprasti un paredzēti, tie arī nevis rosina Eiropas valstu sadarbību, bet drīzāk gan rada savstarpējo konkurenci, tādējādi akcentējot Eiropas atšķirības, nevis kopējās iezīmes un pareizu līdzsvaru starp sadarbību un konkurenci. Šādu kritisku jautājumu, tostarp sociālu un ekonomisku problēmu, risināšana tikai valstu līmenī ietver risku saistībā ar resursu neefektīvu izmantojumu, problēmu pārnesanu uz citām Eiropas valstīm un valstīm ārpus Eiropas un sociālās, ekonomiskās un politiskās spriedzes palielināšanu, kas var tieši ietekmēt Eiropas Līguma mērķu sasniegšanu attiecībā uz tā vērtībām un jo īpaši Līguma par Eiropas Savienību I sadaļu.

Lai izprastu, analizētu un veidotu iekļaujošu, novatorisku un domājošu sabiedrību, Eiropai jāveic atbildes pasākumi, kas atraisa ar Eiropas nākotni saistīto kopīgo ideju potenciālu, lai radītu jaunas zināšanas, tehnoloģijas un spējas. Visiem atvērtas sabiedrības koncepcijā ir atzīts tas, ka kultūras jomā, reģionos un sociālajā un ekonomiskajā vidē esošā daudzveidība ir Eiropas priekšrocība. Ir nepieciešams Eiropā pastāvošo daudzveidību pārvērst par inovācijas un attīstības avotu. Šādi centieni palīdzēs Eiropai atrisināt tās problēmas ne vien iekšējā līmenī, bet arī kā pasaules līmeņa dalībnieci starptautiskā mērogā. Tas savukārt arī palīdzēs dalībvalstīm izmantot savā labā citur gūto pieredzi un ļaus tām precīzāk definēt savas konkrētās darbības atbilstoši to attiecīgajam kontekstam.

Tāpēc galvenais uzdevums šīs sabiedrības problēmas atrisināšanā būs jaunu sadarbības veidu veicināšana starp valstīm Savienībā un visā pasaulē, kā arī attiecīgajās pētniecības un inovācijas kopienās. Sistemātiski īstenos atbalstu sociālās un tehnoloģiskās inovācijas procesiem, viedas un iesaistošas publiskās pārvaldes sekmēšanu, kā arī informācijas nodrošināšanu uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanai un tās sekmēšanu, lai palielinātu visu šo pasākumu nozīmīgumu politikas veidotājiem, sabiedrības un ekonomikas pārstāvjiem un pilsoņiem. Pētniecība un inovācija būs priekšnosacījums Eiropas uzņēmumu un pakalpojumu konkurētspējai, īpašu uzmanību pievēršot ilgtspējai, izglītības sekmēšanai, nodarbinātības palielināšanai un nabadzības samazināšanai.

Tādējādi ar Savienības finansējumu šajā problēmu virzienā atbalstīs Savienības galveno politikas virzienu un jo īpaši stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu izstrādi, īstenošanu un pielāgošanu. Tas vajadzības gadījumā mijiedarbosies ar kopīgajām plānošanas ierosmēm, tostarp ierosmēm "Kultūras mantojums", "Ilgāks mūžs, labāka dzīve" un "Eiropas pilsētas", un tiks veicināta koordinācija ar KPC tiešajām darbībām.

6.3. Pasākumu pamatvirzieni

6.3.1. Iekļaujoša sabiedrība

Mērķis ir gūt lielāku izpratni par sabiedrības pārmaiņām Eiropā un to ietekmi uz sociālo kohēziju, kā arī analizēt un attīstīt sociālo, ekonomisko un politisko iekļautību un pozitīvu starpkultūru dinamiku Eiropā un ar starptautiskiem partneriem, izmantojot visprogresīvākās zinātnes un starpdisciplīnu pieejas, tehnoloģijas sasniegumus un organizatoriskas inovācijas. Galvenās risināmās problēmas saistībā ar Eiropas sociālās kohēzijas un labklājības modeļiem cita starpā ir migrācija, integrācija, demogrāfiskās pārmaiņas, sabiedrības novecošana un invaliditāte, izglītība un mūžizglītība, kā arī nabadzības un sociālās atstumtības samazināšana, ņemot vērā reģionālās un kultūru atšķirības.

Vadošā loma šajā ziņā ir sociālo zinātņu un humanitāro zinātņu pētniecībai, jo tās pēta laikā un telpā notiekošās pārmaiņas un veicina iedomāto nākotnes modeļu pētniecību. Eiropas ārkārtīgi plašā kopīgā vēsture ir saistīta gan ar sadarbību, gan konfliktiem. Tās dinamiskā kultūras mijiedarbība sniedz iedvesmu un iespējas. Ir vajadzīgi pētījumi, lai izprastu identitāti un piederību kopienām, reģioniem un tautām. Ar pētniecību atbalstīs politikas veidotājus tādas politikas izstrādē, kura vērsta uz nodarbinātības veicināšanu, cīņu pret nabadzību un ar ko novērš dažādu sadalījuma, konflikta, politiskās un sociālās atstumtības, diskriminācijas un nevienlīdzības izpausmju veidošanos, piemēram, dzimumu un paaudžu nevienlīdzību, diskrimināciju invaliditātes vai etniskās izcelsmes dēļ vai digitālās vai inovācijas plaisas, Eiropas sabiedrībā un citos pasaules reģionos. Tā sniedz īpašu ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanā un pielāgošanā un Savienības plašajās uz ārieni vērstajās darbībās.

Pasākumus vērš uz to, lai panāktu izpratni par šādiem jautājumiem un tos veicinātu vai īstenotu:

- a) mehānismi ar mērķi veicināt gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi;
- b) uzticamas organizācijas, prakse, pakalpojumi un politika, kas nepieciešama, lai veidotu noturīgu, iekļaujošu, uz līdzdalību vērstu, atvērtu un radošu Eiropas sabiedrību, īpaši ņemot vērā migrāciju, integrāciju un demogrāfiskās pārmaiņas;
- c) Eiropas kā pasaules līmeņa dalībnieces loma, jo īpaši saistībā ar cilvēktiesībām un tiesiskumu pasaulē;
- d) ilgtspējīgas un iekļaujošas vides veicināšana ar novatoriskas teritoriālās plānošanas un pilsētplānošanas un projektēšanas palīdzību.

6.3.2. Inovatīva sabiedrība

Mērķis ir veicināt inovatīvas sabiedrības un politikas attīstību Eiropā, iesaistot iedzīvotājus, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, uzņēmumus un lietotājus pētniecībā un inovācijā, veicinot koordinētu pētniecības un inovācijas politiku globalizācijas kontekstā un ņemot vērā to, ka ir jāveicina visaugstākie ētikas standarti. Īpašs atbalsts tiks sniegts EPT attīstībai un inovācijas pamatnosacījumu izstrādei.

Kultūras un sabiedrības zināšanas ir nozīmīgs radošuma un inovācijas, tostarp uzņēmējdarbības, publiskā sektora un sociālās inovācijas, avots. Daudzos gadījumos sociālās un lietotāju virzītās inovācijas arī apsteidz inovatīvu tehnoloģiju, pakalpojumu un ekonomisko procesu attīstīšanu. Radošās nozares ir būtisks resurss sabiedrības problēmu risināšanai un konkurētspējai. Tā kā sociālās un tehnoloģiskās inovācijas savstarpējās saiknes ir sarežģītas, un tās ļoti reti ir lineāras, ir nepieciešami turpmāki pētījumi, tostarp starpnozaru un daudzdisciplīnu pētījumi, saistībā ar visa veida inovācijas attīstību un pasākumiem, kas tiek finansēti, lai sekmētu tās efektīvu attīstību nākotnē.

Pasākumus vērš uz to, lai:

- a) nostiprinātu pierādījumu bāzi un atbalstu pamatiniciatīvai "Inovācijas savienībai" un EPT;
- b) izpētītu jaunus inovācijas veidus, īpašu uzmanību pievēršot sociālajai inovācijai un radošumam, un veicinātu izpratni par to, kā visi inovācijas veidi tiek attīstīti, kā tie gūst panākumus vai piedzīvo neveiksmi;
- c) izmantotu visu paaudžu inovācijas, radošuma un produktivitātes potenciālu;
- d) veicinātu saskaņotu un efektīvu sadarbību ar trešām valstīm.

6.3.3. Domājoša sabiedrība – kultūras mantojums un Eiropas identitāte

Mērķis ir sekmēt izpratni par Eiropas intelektuālo pamatu – tās vēsture un lielā ietekme, ko atstājušas gan Eiropas, gan citas tautas, kalpo par iedvesmas avotu mūsu pašreizējā dzīvē. Eiropā dzīvo daudz dažādu tautu (tostarp mazākumtautas un pirmiedzīvotāji), un to raksturo dažādas tradīcijas un atšķirīga reģionālā un nacionālā identitāte, kā arī atšķirīgi ekonomiskās un sociālās attīstības līmeņi. Viedokļu un dzīvesveida dažādību veicina migrācija un mobilitāte, plašsaziņas līdzekļi, rūpniecības nozare un transports. Būtu nepieciešams atzīt un ņemt vērā minēto dažādību un tās sniegtās iespējas.

Eiropas valstu kolekcijās, tostarp digitālajās kolekcijās, kas atrodas bibliotēkās, arhīvos, muzejos, galerijās un citās publiskās iestādēs, ir liels skaits vērtīgu un neskartu dokumentu un objektu, kurus var pētīt. Šie arhīvos glabātie resursi – kopā ar nemateriālo mantojumu – veido ne tikai atsevišķu dalībvalstu vēsturi, bet arī Savienības kolektīvo mantojumu, kas veidojies laika gaitā. Šādi materiāli būtu jādarā pieejami, tostarp izmantojot jaunās tehnoloģijas, pētniekiem un iedzīvotājiem, lai veicinātu to, ka skats uz nākotni tiek vērsts caur pagātnes prizmu. Kultūras mantojuma saglabāšana šādās formās un piekļuve tam ir nepieciešama saistībā ar Eiropas kultūru ietvaros un to starpā īstenoto norišu vitalitāti un sniedz ieguldījumu ilgtspējīgā ekonomikas izaugsme.

Pasākumus vērš uz to, lai:

- a) pētītu Eiropas mantojumu, atmiņu, identitāti, integrāciju, kultūras mijiedarbību un interpretāciju, tostarp tā esamību kultūras un zinātniskajās kolekcijās, arhīvos un muzejos, lai, izsmeltošāk interpretējot pagātņi, varētu labāk veidot un izprast tagadni;
- b) veiktu pētījumus par Eiropas valstu un reģionu vēsturi, literatūru, mākslu, filozofiju un reliģijām un par to, kā minētās jomas ir ietekmējušas daudzveidības veidošanos mūsdienu Eiropā;
- c) veiktu pētījumus par Eiropas lomu pasaulē, par pasaules reģionu savstarpējo ietekmi un saiknēm, kā arī pētījumus par viedokļiem, kas saistībā ar Eiropas kultūru pastāv citviet pasaulē.

7. Droša sabiedrība – Eiropas un tās iedzīvotāju brīvības un drošības aizsargāšana

7.1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir veicināt drošu Eiropas sabiedrību nepieredzētu pārveidojumu un pieaugošu globālo savstarpējo atkarību un apdraudējumu kontekstā, vienlaikus stiprinot Eiropā pastāvošo brīvības un taisnīguma kultūru.

Eiropa nekad nav bijusi tik miermīlīgi vienota, un Eiropas pilsoņiem sniegtais drošības līmenis ir augsts salīdzinājumā ar citām pasaules daļām. Tomēr Eiropas neaizsargātība turpinās aizvien pieaugošās globalizācijas kontekstā, kurā sabiedrība saskaras ar drošības apdraudējumiem un problēmām, kas pieaug apmēra un sarežģītības ziņā.

Liela apmēra militāras agresijas draudi ir mazinājušies, un drošības problēmas koncentrējas uz jauniem, daudzveidīgiem, savstarpēji saistītiem un starptautiskiem apdraudējumiem. Ir jāņem vērā tādi aspekti kā cilvēktiesības, vides degradācija, politiskā stabilitāte un demokrātija, sociālie jautājumi, kultūras un reliģiskā identitāte vai migrācija. Šajā kontekstā nenovēršami ir saistīti drošības iekšējie un ārējie aspekti. Lai aizsargātu brīvību un drošību, Savienībai jāreaģē efektīvi, izmantojot visaptverošu un inovatīvu drošības instrumentu kopumu. Pētniecībai un inovācijai nepārprotami var būt atbalstoša nozīme, taču šī joma viena pati nespēj garantēt drošību. Pētniecības un inovācijas pasākumiem vajadzētu būt vērīgiem uz to, lai konstatētu, novērstu un aizkavētu drošības apdraudējumus, kā arī sagatavotos un aizsargātos pret tiem. Turklāt drošība ir saistīta ar nopietnām problēmām, ko nevar atrisināt ar neatkarīgu un nozarei pielāgotu metodi, un tam drīzāk ir nepieciešamas vērienīgākas, saskaņotākas un visaptverošākas pieejas.

Pilsoņus arvien vairāk ietekmē nedrošība, kas izpaužas dažādos veidos, tādos kā noziedzība, vardarbība, terorisms, dabas vai cilvēka izraisītas katastrofas, kibernetiskie uzbrukumi, privātās dzīves aizskārums un citu veidu sociālie un ekonomiskie traucējumi.

Saskaņā ar aplēsēm katru gadu Eiropā ir aptuveni līdz 75 miljoniem noziedzīgos nodarījumos tieši cietuši⁽¹⁾. Ir aplēsts, ka 2010. gadā tiešās izmaksas, ko Eiropā radījis noziedzība, terorisms, nelikumīgas darbības, vardarbība un katastrofas, bija vismaz EUR 650 miljardi (aptuveni 5 % no Savienības IKP). Terorisms ir apliecinājis savas fatālās sekas vairākās Eiropas daļās un citur pasaulē, prasot daudzas dzīvības un radot nozīmīgus ekonomiskos zaudējumus. Tam arī ir būtiska ietekme uz kultūru un globāla mēroga sekas.

Iedzīvotāji, uzņēmumi un iestādes arvien biežāk tiek iesaistītas digitālā informācijas apmaiņā un darījumos sociālajā, finanšu un komerciālajā dzīves jomā, bet interneta attīstība ir arī ļāvusi palielināties kibernetiskajai, kuras radītie zaudējumi mērāmi vairākos miljardos euro ik gadu, pret sevišķi svarīgu infrastruktūru vērstiem kibernetiskajiem un privātās dzīves aizskārumiem, ietekmējot privātpersonas vai vienības visā kontinentā. Visticamāk, ka pārmaiņas, kas saistītas ar ikdienas dzīvē vērojāmās nedrošības raksturu un sajūtu, ietekmēs ne vien iedzīvotāju uzticēšanos iestādēm, bet arī viņu savstarpējo uzticēšanos.

Lai prognozētu, novērstu un pārvarētu šos draudus, ir svarīgi izprast cēloņus, izstrādāt un izmantot inovatīvas tehnoloģijas, risinājumus, prognozēšanas instrumentus un zināšanas, stimulēt sadarbību starp pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem, rast civilās aizsardzības risinājumus, pilnveidot Eiropas drošības nozares un pakalpojumu, tostarp IKT, konkurētspēju un novērst un apkarot konfidencialitātes un cilvēktiesību pārkāpumus internetā un citur, vienlaikus garantējot Eiropas pilsoņu individuālās tiesības un brīvību.

Lai veidotu labāku pārrobežu sadarbību starp dažādiem palīdzības un glābšanas dienestiem, būtu jāpievērš uzmanība sadarbībai un standartizācijai.

Visbeidzot, tā kā drošības politikai vajadzētu mijiedarboties ar dažādiem sociālās politikas virzieniem, svarīgs aspekts šīs sabiedrības problēmas atrisināšanā būs drošības pētniecības sociālās dimensijas uzlabošana.

Tādu pamatvērtību ievērošanai kā brīvība, demokrātija, vienlīdzība un tiesiskums ir jābūt ikviena pasākuma pamatā, ko veic šīs problēmas kontekstā, lai Eiropas iedzīvotājiem sniegtu drošību.

7.2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Savienība, tās iedzīvotāji, rūpniecības nozare un starptautiskie partneri saskaras ar virkni drošības apdraudējumu, piemēram, noziedzību, terorismu, nelikumīgu tirdzniecību un plaša mēroga ārkārtas situācijām, kas rodas cilvēka vai dabas izraisītu katastrofu rezultātā. Šo draudu mērogs var būt starptautisks, tie var attiekties uz fiziskiem mērķiem vai kibernetiku, un uzbrukumi var notikt no dažādiem avotiem. Pret publisku iestāžu un privāto subjektu informācijas vai komunikācijas sistēmām vērsti uzbrukumi, piemēram, ne tikai mazina iedzīvotāju uzticēšanos informācijas un komunikācijas sistēmām, rada tiešus finansiālus zaudējumus un ir par cēloni uzņēmējdarbības iespēju zaudējumam, bet arī var nopietni ietekmēt kritisko infrastruktūru un pakalpojumus, piemēram, enerģētikas, aviācijas un cita veida transporta nozarēs, ūdens resursu, pārtikas aprīti, veselības aprūpi, finanšu vai telekomunikāciju jomā.

Šie apdraudējumi, iespējams, varētu radīt briesmas mūsu sabiedrības iekšējiem pamatiem. Tehnoloģijas un radoša izstrāde var sniegt būtisku ieguldījumu saistībā ar jebkuru īstenojamo atbildes pasākumu. Tomēr jauni risinājumi būtu jāizstrādā, ņemot vērā līdzekļu piemērotību un atbilstību sabiedrības prasībām, jo īpaši saistībā ar pilsoņu pamattiesību un pamatbrīvību garantēšanu.

Visbeidzot, drošība ir arī nozīmīgs ekonomisks pārbaudījums, ņemot vērā Eiropas daļu strauji augošajā globālajā drošības pakalpojumu tirgū. Ņemot vērā dažu apdraudējumu iespējamo ietekmi uz pakalpojumiem, tīkliem un uzņēmumiem, ekonomikai un Eiropas ražošanas konkurētspējai kritiski svarīga ir kļuvusi piemērotu drošības risinājumu ieviešana. Šis pārbaudījums ietver sadarbību starp dalībvalstīm, kā arī ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām.

Tādēļ ar Savienības pētniecības un inovāciju finansējumu šajā sabiedrības problēmu virzienā tiks atbalstīta svarīgāko Savienības politikas pasākumu – īpaši stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu, kopējās ārpolitikas un drošības politikas, Savienības iekšējās drošības stratēģijas un pamatiniciatīvas "Eiropas digitalizācijas programma" – izstrāde, īstenošana un pielāgošana. Tiks īstenota koordinācija ar KPC tiesajām darbībām.

(1) COM(2011)0274, galīgā redakcija.

7.3. Pasākumu pamatvirzieni

Mērķis ir atbalstīt Savienības iekšējās un ārējās drošības politiku un garantēt kiberdrošību, uzticēšanos un privātās dzīves aizsardzību digitālajā vienotajā tirgū, vienlaikus uzlabojot Savienības drošības nozares un pakalpojumu, tostarp IKT, konkurētspēju. Pasākumos tiks pievērsta uzmanība nākamās paaudzes novatorisku risinājumu pētīšanai un attīstībai, strādājot ar jaunām koncepcijām un dizainprojektiem, kā arī sadarbībai ar standartiem. Tas tiks darīts, izstrādājot novatoriskas tehnoloģijas un risinājumus, kas pievēršas drošības trūkumiem un samazina drošības apdraudējumu radīto risku.

Šis uz misiju vērstās darbības integrēs dažādu tiešo lietotāju (iedzīvotāju, uzņēmumu, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un valsts pārvalžu, tostarp valsts un starptautisko iestāžu, civilās aizsardzības struktūru, tiesībaizsardzības iestāžu, robežsardzes u. c.) prasības, lai ņemtu vērā drošības apdraudējumu un privātās dzīves aizsardzības attīstību un vajadzīgos sociālos aspektus.

Pasākumus vērš uz to, lai:

- a) apkarotu noziedzību, nelikumīgu tirdzniecību un terorismu, tostarp veicinātu izpratni par terorisma idejām un uzskatiem un vērstos pret tiem;
- b) aizsargātu kritiskās infrastruktūras, piegādes ķēdes un transporta veidus un uzlabotu to izturētspēju;
- c) nostiprinātu drošību ar robežu pārvaldības starpniecību;
- d) uzlabotu kiberdrošību;
- e) palielinātu Eiropas izturētspēju pret krīzēm un katastrofām;
- f) nodrošinātu privātumu un brīvību, tostarp internetā, un uzlabotu sabiedrības juridisko un ētisko izpratni par visām drošības, risku un pārvaldības jomām;
- g) uzlabotu sistēmu standartizāciju un sadarbību, tostarp ārkārtas situāciju vajadzībām;
- h) atbalstītu Savienības ārējās drošības politiku, tostarp konfliktu novēršanu un miera veidošanu.

IV DAĻA

IZCILĪBAS IZPLATĪŠANA UN DALĪBAS PAPLAŠINĀŠANA

1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir pilnībā izmantot Eiropas talantu kopuma potenciālu un nodrošināt, ka ieguvumi no inovāciju virzītas ekonomikas visā Savienībā tiek gan maksimāli palielināti, gan plaši izplatīti atbilstoši izcilības principam.

Lai arī pēdējā laikā vērojama tendence atsevišķu valstu un reģionu inovācijas sniegumu līmenim kļūt vienveidīgākam, starp dalībvalstīm vēl arvien saglabājas krasas atšķirības. Turklāt, ierobežojot valstu budžetus, pašreizējā finanšu krīze draud palielināt šīs atšķirības. Eiropas talantu kopuma potenciāla izmantošana un inovācijas radīto ieguvumu palielināšana un izplatīšana visā Savienībā ir ļoti būtiska Eiropas konkurētspējai un tās spējai nākotnē risināt sabiedrības problēmas.

2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Lai gūtu panākumus virzībā uz ilgtspējīgu, iekļaujošu un gudru sabiedrību, Eiropai vislabākajā veidā jāizmanto Savienībā pieejamais intelekts un jāatrisina neskartais pētniecības un inovācijas potenciāls.

Atbalstot un savienojot izcilības kopumus, ar ierosinātajiem pasākumiem veicinās EPT nostiprināšanu.

3. Pasākumu pamatvirzieni

Ar konkrētajām darbībām veicinās izcilības izplatīšanu un dalības paplašināšanu, veicot šādas darbības:

- izcilu pētniecības iestāžu iesaistīšana darbā ar reģioniem, kuriem ir zemāki rādītāji pētniecības, attīstības un inovācijas jomā, lai izveidotu jaunus (vai būtiski uzlabotu esošos) izcilības centrus dalībvalstīs un reģionos, kuros ir zemāki rādītāji pētniecības, attīstības un inovācijas jomā;

- pētniecības iestāžu mērķsadarbība nolūkā jaunās iestādēs būtiski nostiprināt kādu konkrētu pētniecības jomu, veidojot saiknes ar vismaz divām šajā jomā starptautiskā līmenī vadošām iestādēm;
- Eiropas pētniecības telpas katedru izveide, lai darbam iestādēs, kurām ir neapšaubāms potenciāls panākt izcilību pētniecības jomā, piesaistītu izcilus zinātniekus un palīdzētu šīm iestādēm pilnībā atrisināt minēto potenciālu, tādējādi pētniecībai un inovācijai radot vienlīdzīgus apstākļus visā EPT. Būtu jāizpēta iespējamā sinerģija ar Eiropas Pētniecības padomes darbībām.
- politikas atbalsta instruments, lai uzlabotu valsts/reģionāla mēroga pētniecības un inovācijas politikas izstrādi, īstenošanu un vērtēšanu;
- atbalsts to izcilo pētnieku un inovācijas izstrādātāju piekļuvei starptautiskajiem tīkliem, kuri nav pietiekami iesaistīti Eiropas un starptautiskajos tīklos, tostarp Eiropas sadarbībā zinātnes un tehnoloģiju jomā (COST);
- valstu kontaktpunktu starptautisko tīklu administratīvās un darbības spējas nostiprināšana, tostarp nodrošinot apmācību, lai tie varētu sniegt labāku atbalstu iespējamajiem dalībniekiem.

V DAĻA

ZINĀTNE SABIEDRĪBAI UN SADARBĪBĀ AR TO

1. Konkrētais mērķis

Mērķis ir izveidot efektīvu sadarbību starp zinātni un sabiedrību, pieņemt darbā jaunus talantīgus zinātniekus un apvienot zinātnisko izcilību ar sociālo informētību un atbildību.

2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Eiropas zinātnes un tehnoloģiju sistēmas stabilitāte ir atkarīga no tās spējas piesaistīt talantus un idejas, lai kur arī tās nebūtu atrodamas. To var sasniegt tikai tad, ja tiek veidots auglīgs un vērtīgs dialogs un aktīva sadarbība starp zinātni un sabiedrību, kas nodrošina atbildīgāku zinātni un ļauj veidot tādu politiku, kas vairāk atbilst iedzīvotāju vajadzībām. Strausjš progress mūsdienu zinātniskajā pētniecībā un inovācijā ir palielinājis tādu svarīgu ētisko, tiesisko un sociālo jautājumu skaitu, kas ietekmē attiecības starp zinātni un sabiedrību. Sadarbības uzlabošana starp zinātni un sabiedrību, lai būtu iespējama sociālā un politiskā atbalsta paplašināšana zinātnei un tehnoloģijai visās dalībvalstīs, kļūst par aizvien svarīgāku jautājumu, ko ievērojami ir saasinājusi pašreizējā ekonomikas krīze. Publiskiem ieguldījumiem zinātnē vajadzīgs plašs sociālo un politisko atbalstītāju loks, kas atzīst zinātnes vērtības, ir izglītots par tās procesiem un ir tajos iesaistīts, kā arī spēj atzīt tās ieguldījumus zināšanās, sabiedrībā un ekonomikas progresā.

3. Pasākumu pamatvirzieni

Pasākumus vērš uz to, lai:

- a) zinātniskās un tehnoloģiskās karjeras padarītu pievilcīgas jaunajiem studentiem un veicinātu ilgtspējīgu sadarbību starp skolām, pētniecības iestādēm, rūpniecības nozari un pilsoniskās sabiedrības organizācijām;
- b) veicinātu dzimumu līdztiesību, jo īpaši atbalstot strukturālas pārmaiņas pētniecības iestāžu organizācijā un pētniecības pasākumu saturā un izstrādē;
- c) iesaistītu sabiedrību zinātnes un inovāciju jautājumos, politikā un pasākumos, tādējādi iekļaujot iedzīvotāju intereses un vērtības un uzlabojot pētniecības un inovācijas rezultātu kvalitāti, atbilstību, sociālo pieņemamību un ilgtspēju dažādās darbības jomās - sākot ar sociālo inovāciju un beidzot ar tādām jomām kā biotehnoloģija un nanotehnoloģija;
- d) mudinātu iedzīvotājus iesaistīties zinātnē ar formālu un neformālu izglītību zinātnes jomā un veicinātu uz zinātni balstītu pasākumu izvēršanu, proti, zinātniskajos centros un pa citiem attiecīgiem kanāliem;
- e) uzlabotu publiski finansētas pētniecības rezultātu pieejamību un izmantošanu;
- f) attīstītu pārvaldību atbildīgas pētniecības un inovācijas sekmēšanai, kas atbilstu sabiedrības vajadzībām un prasībām, tajā iesaistot visas ieinteresētās personas (pētniekus, publiskās iestādes, rūpniecības nozari un pilsoniskās sabiedrības organizācijas); veicinātu ētikas regulējuma izstrādi pētniecības un inovācijas jomā;

- g) saistībā ar pētniecības un inovācijas pasākumiem veiktu pienācīgus un samērīgus piesardzības pasākumus, iepriekš paredzot un novērtējot potenciālo ietekmi uz vidi, veselību un drošību;
- h) uzlabotu zināšanas par zinātniskās informācijas izplatīšanu, tādējādi uzlabojot zinātnieku, vispārējo plašsaziņas līdzekļu un sabiedrības mijiedarbības kvalitāti un efektivitāti.

VI DAĻA

AR KODOLENERĢIJU NESAISTĪTAS KOPIĢĀ PĒTNIECĪBAS CENTRA (JRC) TIEŠĀS DARBĪBAS

1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir nodrošināt uz saņēmēju orientētu zinātnisko un tehnisko atbalstu Savienības politikas virzieniem, vienlaikus elastīgi reaģējot uz jaunām politikas vajadzībām.

2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Savienība laikposmam līdz 2020. gadam ir izstrādājusi vērienīgu politikas programmu, kurā uzmanība pievērsta virknei sarežģītu un savstarpēji saistītu problēmu, piemēram, resursu ilgtspējīgai pārvaldībai un konkurētspējai. Lai veiksmīgi atrisinātu šīs problēmas, vajadzīgi stabili zinātniski pierādījumi, kas attiecināmi uz dažādām zinātnes disciplīnām un ļauj saprātīgi novērtēt politikas iespējas. JRC, pildot savu zinātnes dienesta lomu Savienības politikas veidošanā, nodrošinās nepieciešamo zinātnisko un tehnisko atbalstu visos politikas veidošanas cikla posmos, sākot no koncepcijas līdz īstenošanai un novērtēšanai. Lai veicinātu šī konkrētā mērķa sasniegšanu, tas skaidri koncentrēs savu pētniecību uz Savienības politikas prioritātēm, vienlaikus uzlabojot transversālu kompetenci un sadarbību ar dalībvalstīm.

JRC neatkarība no īpašām interesēm – privātām vai valstiskām – apvienojumā ar zinātniski tehniskā atsaucē avota lomu ļauj tam veicināt vajadzīgās vienprātības panākšanu starp ieinteresētajām personām un politikas veidotājiem. Dalībvalstis un Savienības iedzīvotāji gūst labumu no JRC veiktās pētniecības, jo īpaši tādās jomās kā veselības un patērētāju tiesību aizsardzība, vide, drošība un drošums un krīžu un katastrofu pārvarēšana.

Konkrētāk - dalībvalstis un reģioni gūs arī labumu no atbalsta to pārdomātas specializācijas stratēģijām.

JRC ir EPT neatņemama sastāvdaļa un turpinās aktīvi atbalstīt tās darbību, cieši sadarbojoties ar līdzbiedriem un ieinteresētajām personām, iespējami lielākā mērā nodrošinot piekļuvi tā aprīkojumam un veicot pētnieku apmācību, kā arī cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm un starptautiskajām institūcijām, kuras cenšas sasniegt līdzīgus mērķus. Tādējādi tiks arī veicināta jaunu dalībvalstu un asociēto valstu integrācija; šīm valstīm JRC turpinās nodrošināt specializētus apmācības kursus par Savienības tiesību aktu kopuma zinātniski tehnisko pamatu. JRC izveidos koordinācijas saikni ar citiem atbilstīgiem pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" konkrētajiem mērķiem. Papildinot savas tiešās darbības un lai turpinātu integrāciju un sadarbības tīklu veidošanu Eiropas pētniecības telpā, JRC var arī piedalīties pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" netiešajās darbībās un koordinācijas instrumentos tajās jomās, kurās tam ir atbilstošas speciālās zināšanas, lai varētu radīt Savienības pievienoto vērtību.

3. Pasākumu pamatvirzieni

JRC pasākumi pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" tiks vērsti uz Savienības politikas prioritātēm un sabiedrības problēmām, kuru atrisināšanai prioritātes ir noteiktas. Šie pasākumi ir saskaņoti ar stratēģiju "Eiropa 2020" un tās mērķiem, un ar daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam pozīcijām "Drošība un pilsonība" un "Eiropa pasaulē".

JRC galvenās kompetences jomas būs enerģētika, transports, vide un klimata pārmaiņas, lauksaimniecība un pārtikas nodrošinājums, veselības un patērētāju tiesību aizsardzība, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, references materiāli, drošība un drošums (tostarp kodoldrošība un kodoldrošums Euratom programmā). JRC pasākumi minētajās jomās tiks veikti, ņemot vērā attiecīgās ierosmes reģionu, dalībvalstu vai Savienības līmeņi saistībā ar EPT veidošanu.

Šīs kompetences jomas tiks būtiski papildinātas ar spēju aptvert visu politikas ciklu un novērtēt politikas iespējas. Tas ietver:

- a) paredzēšanu un prognozēšanu – proaktīva stratēģiskā informācija par tendencēm un norisēm zinātnē, tehnoloģijā un sabiedrībā un to iespējamā ietekme uz sabiedrisko kārtību;

- b) ekonomiku – integrētiem pakalpojumiem, kas aptver gan zinātniski tehnisko, gan makroekonomisko aspektu;
- c) modelēšanu – koncentrēšanās uz ilgtspējību un ekonomikas zinātni un pasākumi, kas mazina Komisijas atkarību no ārējiem piegādātājiem saistībā ar svarīgas scenāriju analīzes mērķiem;
- d) politikas analīzi – lai varētu veikt politikas iespēju starpnozaru izpēti;
- e) ietekmes novērtējumu – zinātnisku pierādījumu nodrošināšana, lai atbalstītu politikas iespējas.

JRC turpina tiekties uz izcilību pētniecībā un plašu mijiedarbību ar pētniecības iestādēm kā pamatu uzticamam un stabilam zinātniski tehniskās politikas atbalstam. Šī mērķa sasniegšanas nolūkā tas nostiprinās sadarbību ar Eiropas un starptautiskiem partneriem, cita starpā piedaloties netiešās darbībās. Tas arī izlases veidā veiks izziņas pētījumus un uzlabos kompetenci jaunās politikai svarīgās jomās.

JRC īpaši pievēršas turpmāk izklāstītajiem jautājumiem.

3.1. Zinātnes izcilība

Veikt pētniecību, lai uzlabotu zinātnisko pierādījumu bāzi politikas veidošanai un izvērtētu jaunas zinātnes un tehnoloģijas jomas, tostarp ar izziņas pētījumu programmas starpniecību.

3.2. Vadošā loma rūpniecībā

Veicināt Eiropas konkurētspēju, atbalstot standartizācijas procesu un standartus ar pirmsnormatīvu pētniecību, izstrādājot references materiālus un mērījumus un saskaņojot metodoloģijas pieejas galvenajās jomās (enerģētika, transports, pamatiniciatīva "Eiropas digitalizācijas programma", drošība un drošums, patērētāju tiesību aizsardzība). Veikt jaunu tehnoloģiju drošības novērtējumus tādās jomās kā enerģētika un transports un veselības un patērētāju tiesību aizsardzība. Sniegt ieguldījumu, lai veicinātu kosmosa tehnoloģiju un datu izmantošanu, standartizāciju un validāciju un jo īpaši lai risinātu sabiedrības problēmas.

3.3. Sabiedrības problēmu risināšana

a) Veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība

Veicināt veselības un patērētāju tiesību aizsardzību, sniedzot zinātnisku un tehnisku atbalstu tādās jomās kā pārtikas produkti, barība un patēriņa preces, vide un veselība, ar veselību saistīta diagnostikas un skrīninga prakse un uzturs un diētas.

b) Pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras, jūrlietu un iekšzemes ūdeņu pētniecība un bioekonomika

Atbalstīt Eiropas lauksaimniecības un zivsaimniecības politikas izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, tostarp saistībā ar pārtikas nekaitīgumu un nodrošinājumu un bioekonomikas attīstību, piemēram, prognozējot augkopības ražu, veicot tehnisku un sociālekonomisku analīzi un modelēšanu, kā arī veicinot jūru veselīgumu un ražīgumu.

c) Droša, tīra un efektīva enerģija

Atbalstīt "20/20/20" klimata un enerģētikas mērķus, veicot pētniecību attiecībā uz enerģijas piegādes tehnoloģiskajiem un ekonomiskajiem aspektiem, efektivitāti, zema oglekļa līmeņa tehnoloģijām un enerģijas/elektroenerģijas pārvades tīkliem.

d) Vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports

Atbalstīt Savienības politiku personu un preču ilgtspējīgai un drošai mobilitātei, veicot laboratoriskus pētījumus un izmantojot modelēšanas un uzraudzības pieejas, tostarp transporta tehnoloģijas, kas rada zemu oglekļa emisiju līmeni, piemēram, elektrifikāciju, ekoloģiski tīrus un efektīvus transportlīdzekļus un alternatīvus degvielas veidus, un viedas mobilitātes sistēmas.

e) Klimata politika, vide, resursu efektivitāte un izejvielas

Izpētīt dabas resursu ilgtspējīgas pārvaldības starpnozaru problēmas, veicot galveno vides mainīgo rādītāju uzraudzību un izstrādājot integrētu modelēšanas sistēmu ilgtspējības novērtēšanai.

Atbalstīt resursu efektivitāti, emisiju samazināšanu un izejvielu ilgtspējīgu piegādi, veicot ekoloģiski tīru ražošanas procesu, tehnoloģiju, produktu un pakalpojumu integrētus sociālos, ekoloģiskos un ekonomiskos novērtējumus.

Atbalstīt Savienības attīstības politikas mērķus ar pētniecību, lai palīdzētu nodrošināt pietiekamus būtiskāko resursu krājumus, koncentrējoties uz vides un resursu parametru uzraudzību, ar pārtikas nekaitīgumu un nodrošinājumu saistītu analīzi un zināšanu nodošanu.

f) Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība

Sniegt ieguldījumu pamatiniciatīvas "Inovācijas savienības" īstenošanā un uzraudzīt to, veicot pētniecības un inovācijas virzītājfaktoru un šķēršļu makroekonomisku analīzi un izstrādājot metodoloģijas, rezultātu pārskatus un rādītājus.

Atbalstīt Eiropas pētniecības telpu (EPT), uzraugot EPT darbību un analizējot dažu tās pamatelementu virzītājfaktorus un šķēršļus, ka arī veidojot pētniecības tīklus, nodrošinot apmācību un JRC aprīkojuma un datubāzu pieejamību lietotājiem dalībvalstīs, kandidātvalstīs un asociētajās valstīs.

Sniegt ieguldījumu pamatiniciatīvas "Eiropas digitalizācijas programma" pamatmērķu sasniegšanā, veicot ekonomisko un sociālo aspektu (digitālā ekonomika, digitālā sabiedrība, digitālais dzīvesveids) kvalitatīvu un kvantitatīvu analīzi.

g) Droša sabiedrība – Eiropas un tās iedzīvotāju brīvības un drošības aizsargāšana

Atbalstīt iekšējo drošumu un drošību, identificējot un novērtējot kritisko infrastruktūru kā sociālo funkciju svarīgu komponentu neaizsargātību un veicot ar digitālo identitāti saistīto tehnoloģiju operatīvās darbības novērtējumu un sociālo un ētisko izvērtēšanu; risināt globālas drošības problēmas, tostarp novērst jaunus vai hibrīda veida apdraudējumus, izstrādājot progresīvus instrumentus informācijas ieguvei un analīzei, kā arī krīžu pārvarēšanai.

Uzlabot Savienības spēju pārvarēt dabas un cilvēka izraisītas katastrofas, pastiprinot infrastruktūras uzraudzību un testēšanas ierīču un vairāku apdraudējumu globālu brīdināšanas un riska pārvaldības informācijas sistēmu izstrādi, izmantojot Zemes novērošanas satelītsistēmas.

VII DAĻA

EIROPAS INOVĀCIJU UN TEHNOĻIJU INSTITŪTS (EIT)

1. Konkrētais mērķis

Konkrētais mērķis ir integrēt augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas zinību triādi un tādējādi nostiprināt Savienības inovatīvās spējas un risināt sabiedrības problēmas.

Eiropai ir vairāki strukturāli trūkumi, ciktāl runa ir par inovatīvo potenciālu un spēju nodrošināt jaunus pakalpojumus, produktus un procesus, tādējādi kavējot ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi un darbvietu radīšanu. Daži no svarīgākajiem jautājumiem, kas jārisina, ir Eiropas salīdzinoši mazie panākumi talantu piesaistīšanā un noturēšanā, esošo pētniecības priekšrocību nepietiekama izmantošana ekonomiskās vai sociālās vērtības radīšanas ziņā, tirgū ieviestu pētniecības rezultātu trūkums, zems uzņēmējdarbības aktivitātes un gara līmenis, zems privāto ieguldījumu īpatsvars pētniecībā un izstrādē, resursu, tostarp cilvēkresursu, apjoms izcilības centros, kas ir nepietiekams, lai konkurētu pasaules mērogā, un pārmērīgs tādu šķēršļu skaits, kas liedz sadarboties augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju zinību triādē Eiropas līmenī.

2. Pamatojums un Savienības pievienotā vērtība

Lai Eiropa varētu konkurēt starptautiski, šie strukturālie trūkumi ir jānovērš. Iepriekš norādītās problēmas ir kopīgas visās dalībvalstīs un ietekmē Savienības inovatīvo spēju kopumā.

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT) risinās šīs problēmas, veicinot strukturālas pārmaiņas Eiropas inovāciju vidē. Tas tiks darīts, veicinot visaugstākajiem standartiem atbilstošas augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas integrāciju, jo īpaši ar tā zināšanu un inovāciju kopienu (ZIK) palīdzību, tādējādi radot jaunu, inovācijai labvēlīgu vidi, kā arī veicinot un atbalstot uzņēmīgu cilvēku jaunu paaudzi un stimulējot inovatīvu blakusprojektu un jaunu uzņēmumu izveidi. Tādējādi EIT sniegs pilnīgu ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" un jo īpaši pamatiniciatīvu "Inovācijas savienība" un "Jaunatne kustība" mērķu sasniegšanā.

Turklāt EIT un tā ZIK būtu jācenšas panākt sinerģiju un mijiedarbību starp pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēm, kā arī ar citām attiecīgām ierosmēm. Jo īpaši - EIT ar ZIK palīdzību veicinās konkrēto mērķu – prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" un konkrētā mērķa "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā – īstenošanu".

Izglītības un uzņēmējdarbības integrācija pētniecībā un inovācijā

EIT īpašais uzdevums ir integrēt augstāko izglītību un uzņēmējdarbību pētniecībā un inovācijā, tādējādi izveidojot saikni vienotā inovācijas ķēdē visā Savienībā un ārpus tās, kam cita starpā vajadzētu panākt tirgū ieviesto novatorisko pakalpojumu, produktu un procesu pieaugumu.

Darījumdarbības motivācija un uz rezultātiem vērsta pieeja

EIT ar savu zināšanu un inovāciju kopienu starpniecību darbojas atbilstoši darījumdarbības motivācijai un izmanto uz rezultātiem vērstu pieeju. Priekšnosacījums ir izteikta līderība – katru ZIK vada ģenerāldirektors. ZIK partnerus pārstāv atsevišķi tiesību subjekti, lai nodrošinātu integrētāku lēmumu pieņemšanu. ZIK ir jā sagatavo skaidri formulēti gada uzņēmējdarbības plāni, kuros izklāstīta daudzgadu stratēģija un ietverts vērienīgs darbību portfelis, kas aptver dažādus pasākumus, sākot no izglītības līdz uzņēmumu radīšanai, izvirzot skaidrus mērķus un sasniežamos rezultātus un cenšoties ietekmēt gan tirgu, gan sabiedrību. Pašlaik spēkā esošie noteikumi par ZIK līdzdalību, izvērtēšanu un uzraudzību ļauj lēmumus pieņemt ātri un uzņēmējdarbībai raksturīgā veidā. ZIK pasākumu stimulēšanā nozīmīgu lomu vajadzētu ieņemt uzņēmējdarbības sektoram un uzņēmējiem, un ZIK būtu jāspēj no uzņēmējdarbības sektora mobilizēt ieguldījumus un mudināt to uzņemties ilgtermiņa saistības.

Sadrumstalotības novēršana ar integrētu ilgtermiņa partnerību palīdzību

EIT ZIK ir īpaši integrēti uzņēmumi, kas atvērtā, atbildīgā un pārredzamā veidā apvieno partnerus no rūpniecības nozares, tostarp MVU, augstākās izglītības, pētniecības un tehnoloģiju institūtiem, kuri ir ievērojami ar savu izcilību. ZIK ļauj partneriem no visas Savienības un arī ārpus tās apvienoties jaunās pārrobežu konfigurācijās, optimizēt esošos resursus, piekļūt jaunām uzņēmējdarbības iespējām ar jaunu vērtības ķēžu starpniecību, risinot augstāka riska un plašāka mēroga problēmas. ZIK ir atvērtas tādu jaunpienācēju, tostarp MVU, līdzdalībai, kas partnerībai sniedz pievienoto vērtību.

Rūpēšanās par Eiropas galveno inovācijas aktīvu — tās īpaši talantīgajiem cilvēkiem

Talants ir inovācijas pamatelements. EIT rūpējas par cilvēkiem un mijiedarbību starp tiem, piešķirot studentiem, pētniekiem un uzņēmējiem galveno nozīmi tā inovācijas modelī. EIT nodrošinās uzņēmējdarbības un radošuma kultūru un starpdisciplīnu izglītību talantīgiem cilvēkiem, piedāvājot iegūt EIT maģistra un doktora (PhD) grādu, lai viņi kļūtu par starptautiski atzītu izcilības "zīmogu". To darot, EIT stingri atbalsta mobilitāti un mācības zinību triādē.

3. Pasākumu pamatvirzieni

EIT darbojas galvenokārt zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK) starpniecībā, īpaši tajās jomās, kurās pastāv patiesi inovācijas potenciāls. Lai gan ZIK kopumā ir liela autonomija savu stratēģiju un pasākumu noteikšanā, ir vairākas inovatīvas iezīmes, kas ir kopīgas visām ZIK un saistībā ar kurām jācenšas īstenot koordināciju un sinerģiju. Turklāt EIT palielinās savu ietekmi, izplatot paraugprakses piemērus par to, kā integrēt zinību triādi un attīstīt uzņēmējdarbību, integrējot jaunus piemērotus partnerus, ja tie var nodrošināt pievienoto vērtību, un aktīvi veicinot jaunu zināšanu apmaiņas kultūru.

a) Augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas pasākumu nodošana un izmantošana jaunu uzņēmumu radīšanai

EIT mērķis ir radīt vidi, lai attīstītu cilvēku inovatīvo potenciālu un gūtu labumu no viņu idejām neatkarīgi no tā, kurā inovācijas ķēdes posmā viņi atrodas. Tādējādi EIT arī palīdzēs atrisināt "Eiropas paradoks", proti, to, ka pieejami izcilī pētījumi nebūt netiek izmantoti pilnībā. Tādējādi EIT palīdz ieviest idejas tirgū. Pārsvārā ar savu ZIK starpniecību un koncentrēšanos uz uzņēmējdarbības gara veicināšanu tas radīs jaunas uzņēmējdarbības iespējas, veicinot gan jaunizveidotu uzņēmumu, gan no esošajiem atdalījušos uzņēmumu rašanos, kā arī jaunas iespējas jau pastāvošajos uzņēmumos. Galvenā uzmanība tiks pievērsta visa veida inovācijai, tostarp tehnoloģiskai, sociālai un netehnoloģiskai inovācijai.

b) Progresa un inovāciju virzīta pētniecība ekonomiku un sabiedrību visvairāk interesējošās jomās

EIT stratēģijā un pasākumos koncentrējas uz jomām, kurās pastāv patiesi inovācijas potenciāls un kurām ir skaidra saistība ar pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" risinātajām sabiedrības problēmām. Risinot galvenās sabiedrības problēmas visaptveroši, EIT veicinās starpdisciplīnu un daudzdisciplīnu pieejas un palīdzēs koncentrēt ZIK iesaistīto partneru pētniecības centienus.

c) Cilvēku talanta, prasmju un uzņēmības attīstīšana ar izglītības un apmācības starpniecību

EIT pilnībā integrē izglītību un apmācību visos karjeras posmos un atbalsta un veicina to, ka tiek izstrādātas jaunas un novatoriskas mācību programmas, lai ņemtu vērā nepieciešamību pēc jauniem profiliem, ko rada sabiedrības un ekonomikas sarežģītās problēmas. Tāpēc EIT, ievērojot subsidiaritātes principu, uzņemsies vadošo lomu jaunu kopīgu vai vairākaugstskolu grādu un diplomu veicināšanā dalībvalstīs.

EIT arī ieņems svarīgu lomu jēdziena "uzņēmējdarbība" pilnveidošanā savās izglītības programmās, kas veicina uzņēmējdarbību zināšanu ietilpīgā kontekstā, pamatojoties uz novatorisku pētniecību un sniedzot ieguldījumu risinājumos, kas ir ļoti svarīgi sabiedrībai.

d) Paraugprakses izplatīšana un sistēmiska zināšanu koplietošana

EIT mērķis ir ieviest jaunas pieejas inovācijā un izstrādāt vienotu inovācijas un zināšanu nodošanas kultūru, tostarp MVU. To varētu panākt, cita starpā veicot tā ZIK daudzveidīgās pieredzes apmaiņu ar dažādu izplatīšanas mehānismu, piemēram, ieinteresēto personu platformas un stipendiju sistēmas, starpniecību.

e) Starptautiskā dimensija

EIT darbojas, apzinoties globālo kontekstu, un palīdz izveidot saikni ar galvenajiem starptautiskajiem partneriem atbilstīgi 27. panta 2. punktam. Palielinot izcilības centru skaitu ar ZIK starpniecību un veicinot jaunas izglītības iespējas, tas tieksies uz to, lai padarītu Eiropu pievilcīgāku talantiem no ārvalstīm.

f) Eiropas mēroga ietekmes palielināšana, izmantojot novatorisku finansējuma modeli

EIT aktīvi veicinās pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteikto mērķu sasniegšanu, jo īpaši risinot sabiedrības problēmas tā, lai papildinātu citas iniciatīvas šajās jomās. Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" ietvaros tas izmēģinās jaunas un vienkāršotas pieejas finansējumam un pārvaldībai un tādējādi uzņemsies līderību Eiropas inovācijas vidē. Daļu no ikgadējā ieguldījuma piešķirs ZIK piešķirs konkurētspējīgā veidā. EIT pieeja finansējumam būs stingri balstīta uz spēcīgu sviras efektu, mobilizējot gan publiskos, gan privātos līdzekļus valsts un Savienības līmenī, un par to tiks pārredzamā veidā informētas dalībvalstis un attiecīgās ieinteresētās personas. Turklāt tas izmantos pilnīgi jaunus instrumentus, lai mērķtiecīgi atbalstītu individuālus pasākumus ar EIT fonda starpniecību.

g) Saiknes izvide starp reģionālu attīstību un Eiropas iespējām

Izmantojot ZIK un to kopējas izvietojanas centrus – izcilības mezglus, kas apvieno augstākās izglītības, pētniecības un uzņēmējdarbības partnerus konkrētā ģeogrāfiskā vietā, – EIT būs saistīts arī ar reģionālo politiku. Tas jo īpaši nodrošinās labāku saikni starp augstākās izglītības iestādēm, darba tirgu un reģionālo inovāciju un izaugsmi reģionāla un valsts mēroga pārdomātas specializācijas stratēģiju kontekstā. Tādējādi tas veicinās Savienības kohēzijas politikas mērķu sasniegšanu.

II PIELIKUMS

Budžeta sadalījums

Indikatīvs budžeta sadalījums pamatprogrammai "Apvārsnis 2020":

	miljoni EUR pašreizējās cenās
I Zinātnes izcilība, tostarp:	24 441,1
1. Eiropas Pētniecības padome (EPP)	13 094,8
2. Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (FET)	2 696,3
3. Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības	6 162
4. Pētniecības infrastruktūras	2 488
II Vadošā loma rūpniecībā, tostarp:	17 015,5
1. Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā (*), (***)	13 557
2. Piekļuve riska finansējumam (**)	2 842,3
3. Inovācija MVU (***)	616,2
III Sabiedrības problēmu risināšana, tostarp (****):	29 679
1. Veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība	7 471,8
2. Pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras, jūrlietu un iekšzemes ūdeņu pētniecība un bioekonomika	3 851,4
3. Droša, tīra un efektīva enerģija	5 931,2
4. Vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports	6 339,4
5. Klimata politika, vide, resursu efektivitāte un izejvielas	3 081,1
6. Eiropa mainīgā pasaulē – Iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība	1 309,5
7. Droša sabiedrība – Eiropas un tās iedzīvotāju brīvības un drošības aizsargāšana	1 694,6
IV Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana	816,5
V Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to	462,2
VI Ar kodolenerģiju nesaistītas Kopīgā pētniecības centra tiešās darbības	1 902,6
VII Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT)	2 711,4
KOPĀ	77 028,3

(*) Tostarp EUR 7 711 miljoni informācijas un komunikācijas tehnoloģijām (IKT), no kuriem EUR 1 594 miljoni atvēlēti fotonikai un mikro- un nanoelektronikai, EUR 3 851 miljoni – nanotehnoloģijām, progresīviem materiāliem un progresīvai ražošanai un pārstrādei, [EUR 516 miljoni] biotehnoloģijai un EUR 1 479 miljoni kosmosam. Tādējādi svarīgo pamattehnoloģiju atbalstam būs pieejami EUR 5 961 miljoni.

(**) Aptuveni EUR 994 miljoni no šīs summas var tikt atvēlēti Eiropas energotehnoloģiju stratēģiskā plāna (SET plāna) projektiem. Aptuveni viena trešdaļa no šīs summas var tikt atvēlēta MVU.

(***) Atbilstoši mērķim MVU atvēlēt vismaz 20 % no kopējiem apvienotajiem budžetiem, kas paredzēti konkrētajam mērķim "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" un prioritātei "Sabiedrības problēmu risināšana", vismaz 5 % no minētajiem apvienotajiem budžetiem tiks sākotnēji atvēlēti MVU instrumentam. Vismaz 7 % no kopējiem budžetiem, kas paredzēti konkrētajam mērķim "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" un prioritātei "Sabiedrības problēmu risināšana", tiks atvēlēti MVU instrumentam, vidējo vērtību aprēķinot visam pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbības laikam.

(****) Instrumenta "Ātrais ceļš uz inovāciju" (ĀCI) izmēģinājuma darbības tiks finansētas no konkrētajiem mērķiem "Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomā" un no attiecīgajiem konkrētajiem prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" mērķiem. Tiks uzsākts pietiekams skaits projektu, lai būtu iespējams pilnībā izvērtēt ĀCI izmēģinājumu.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1292/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko groza Regulu (EK) Nr. 294/2008 par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta izveidi

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Stratēģijā "Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei" ir paredzēta izšķirīga loma Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtam ("EIT"), kas veicina vairāku pamatiniciatīvu īstenošanu.
- (2) No 2014. līdz 2020. gadam EIT būtu jāveicina Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (pamatprogramma "Apvārsnis 2020"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ⁽³⁾, mērķu sasniegšana, integrējot augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju triādi.
- (3) Lai pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dalībniekiem nodrošinātu saskaņotu sistēmu, EIT darbībai būtu jāpieņem Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 ⁽⁴⁾ ("dalības noteikumi").
- (4) Dalības noteikumos ir paredzēti intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldības noteikumi.
- (5) Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ir paredzēti noteikumi par trešo valstu iesaistīšanu.

(6) EIT būtu jāsekmē uzņēmējdarbība augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas darbībās. Tam jo īpaši būtu jāveicina izcila uzņēmējdarbības izglītība un jāatbalsta jaunu un no pētniecības iestādēm atdalījušos uzņēmumu dibināšana.

(7) EIT būtu tieši jāsadarbības ar valstu un reģionālajiem pārstāvjiem un citām inovācijas ķēdes ieinteresētajām personām, nodrošinot abpusējus ieguvumus. Lai nodrošinātu sistemātiskāku šāda veida apspriešanu un apmaiņu, būtu jāizveido EIT ieinteresēto personu forums, apvienojot plašāku horizontālajos jautājumos ieinteresēto personu loku. EIT arī būtu jāveic attiecīgo ieinteresēto personu informēšanas un saziņas darbības.

(8) EIT būtu jāveicina, lai būtu pietiekami līdzsvaroti pārstāvēti dažādi zinību triādes dalībnieki, kas ir iesaistīti zināšanu un inovāciju kopienās ("ZIK"). Turklāt tam būtu jāveicina privātā sektora, jo īpaši mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu ("MVU") plaša līdzdalība.

(9) Būtu jānosaka EIT iemaksu apmērs zināšanu un inovācijas kopienās un būtu jāprecizē ZIK finanšu līdzekļu avoti.

(10) Būtu jāvienkāršo EIT struktūru sastāvs. Būtu jāracionalizē EIT valdes darbība un papildus jāprecizē valdes un direktora loma un uzdevumi.

(11) Jaunās ZIK, tostarp to prioritārās jomas un atlases procesa organizēšana un grafiks, būtu jānosaka stratēģiskajā inovācijas programmā paredzētajā kārtībā, izmantojot atklātu, pārredzamu un uz konkurences principiem pamatotu procesu.

(12) Lai Savienībā uzlabotu prasmju bāzi, ZIK būtu jāpaplašina to izglītojošo pasākumu klāsts, nodrošinot profesionālās apmācības kursus un citus atbilstošus kursus.

(13) Lai nodrošinātu atbilstību vispārējai Savienības līmeņa pārraudzības un izvērtēšanas sistēmai, Komisijai un EIT ir jāsadarbības ZIK darbības pārraudzības un izvērtēšanas organizēšanas jomā. Jo īpaši būtu jānosaka skaidri ZIK un EIT pārraudzības principi.

⁽¹⁾ OV L 181, 21.6.2012., 122. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 21. novembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) (Sk. šo 104. lpp. OV).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko nosaka dalības un pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumus pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (Sk. šo 81. lpp. OV).

- (14) ZIK būtu jācenšas veidot sinerģiju ar attiecīgajām Savienības, dalībvalstu un reģionālām iniciatīvām.
- (15) Lai nodrošinātu dažādu dalībvalstu organizāciju lielāku līdzdalību ZIK, vismaz trīs dažādās dalībvalstīs būtu jā dibina partnerorganizācijas.
- (16) EIT un ZIK būtu jāizstrādā informatīvi pasākumi un jāizplata paraugprakse, tostarp izmantojot reģionālās inovācijas sistēmu.
- (17) Pirms sākt ZIK atlases procesu, EIT būtu jāpieņem ZIK darbību finansēšanas, pārraudzības un izvērtēšanas kritēriji un procedūras.
- (18) EIT trīs gadu darba programmā būtu jāņem vērā Komisijas atzinums par EIT konkrētajiem mērķiem, kas noteikti pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", un tā saderību ar Savienības politiku un tiesību aktiem.
- (19) EIT kā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" daļā būs iekļauti arī ar klimata pārmaiņu jautājumiem saistīti izdevumi, kas noteikti pamatprogrammā "Apvārsnis 2020".
- (20) EIT izvērtējumam būtu savlaicīgi jāpapildina 2017. un 2023. gadā gaidāmais pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" izvērtējums.
- (21) Komisijai būtu jāpalielina sava loma konkrētu EIT darbības aspektu īstenošanas pārraudzībā.
- (22) Ar šo regulu visam pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" laikam nosaka finansējumu, kas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsauce, kā paredzēts Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas leģislatīvā nolīguma (2013. gada 11. decembrim) par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību⁽¹⁾ 17. punktā. Finansiālais ieguldījums EIT būtu jānodrošina no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020".
- (23) Pretēji sākotnēji iecerētajam EIT fonds nesaņems tiešu ieguldījumu no Savienības budžeta, un tādēļ tam nebūtu jāpiemēro Savienības budžeta izpildes apstiprinājuma procedūra.
- (24) Skaidrības labad Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 294/2008⁽²⁾ pielikums būtu jāaizstāj ar jaunu pielikumu.
- (25) Tāpēc attiecīgi būtu jāgroza Regula (EK) Nr. 294/2008,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 294/2008 groza šādi:

1) regulas 2. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. "inovācijas": ir process un tā rezultāts, kurā jaunas idejas reaģē uz sabiedrības vai tautsaimniecības vajadzībām un pieprasījumu un rada jaunus izstrādājumus, pakalpojumus vai uzņēmējdarbības un organizāciju modeļus, kas tiek sekmīgi ieviesti esošajā tirgū vai spēj radīt jaunu tirgu un kas sniedz labumu sabiedrībai;"

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. "zināšanu un inovāciju kopiena" (ZIK): ir augstākās izglītības iestāžu, pētniecības organizāciju, uzņēmumu un citu ieinteresēto personu autonoma partnerība inovācijas procesā, kas veido stratēģisku tīklu, kurš neatkarīgi no tā konkrētās juridiskās formas pamatojas uz kopīgu vidēja termiņa un ilgtermiņa inovāciju plānošanu, lai izpildītu EIT uzdevumus un veicinātu ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 (*) ("Apvārsnis 2020") noteikto mērķu sasniegšanu;

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembrim), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014. - 2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp)."

c) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. "sadarbības centrs": ir ģeogrāfisks apgabals, kurā atrodas un kurā viegli var sadarboties galvenie zinību triādes partneri, tādā veidā nodrošinot koordinācijas centru ZIK darbībām minētajā apgabalā;"

d) svītros 4. punktu;

e) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

"5. "partnerorganizācija": ir organizācija, kas ir kādas ZIK locekle, un tā var jo īpaši būt arī augstākās izglītības iestāde, pētniecības organizācija, publiska vai privāta uzņēmums, finanšu iestāde, reģionāla vai vietēja iestāde, fonds vai bezpeļņas organizācija;"

⁽¹⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 294/2008 (2008. gada 11. marts) par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta izveidi (OV L 97, 9.4.2008., 1. lpp).

f) panta 9. punktu aizstāj ar šādu:

"9. "stratēģiskā inovāciju programma" (SIP): ir politikas dokuments, kurā izklāstītas prioritārās jomas un EIT ilgtermiņa stratēģija attiecībā uz turpmākajām iniciatīvām, tostarp pārskats par septiņu gadu laikposmam plānotajām darbībām augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju jomā.;"

g) pievieno šādu punktu:

"9.a "reģionālās inovācijas shēma" (RIS): ir iesaistoša shēma, kas ir paredzēta augstākās izglītības iestāžu, pētniecības organizāciju, uzņēmumu un citu ieinteresēto personu partnerībām, lai Savienībā veicinātu inovācijas.;"

h) pievieno šādus punktus:

"10. "ieinteresēto personu forums": ir platforma, kurā var piedalīties valstu, reģionālo un vietējo iestāžu pārstāvji, ieinteresētas organizācijas un individuālas struktūras no uzņēmējdarbības, augstākās izglītības, pētniecības nozarēm, asociācijas, pilsoniskā sabiedrība un organizāciju kopas, kā arī pārējās ieinteresētās personas, kuras pārstāv zinību triādi;

11. "ZIK pievienotās vērtības darbības": ir tādas darbības, ko īsteno partnerorganizācijas vai attiecīgā gadījumā ZIK juridiskās personas, kuras veicina augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas zinību triādes integrēšanu, tostarp ZIK izveides, administratīvās un koordinēšanas darbības, un kuras veicina EIT vispārējo mērķu sasniegšanu.;"

2) regulas 3. pantu aizstāj ar šādu:

"3. pants

Pamatuzdevums un mērķi

EIT pamatuzdevums ir veicināt ilgtspējīgu Eiropas ekonomikas izaugsmi un konkurētspēju, vairojot dalībvalstu un Savienības inovācijas spējas, lai rastu risinājumu svarīgākajiem izaicinājumiem, ar kuriem saskaras Eiropas sabiedrība. EIT to sasniedz, veicinot sinerģijas un savstarpējo sadarbību un integrējot augstākajiem standartiem atbilstošu augstāko izglītību, pētniecību un inovācijas, kā arī sekmējot uzņēmējdarbību.

EIT vispārējie mērķi, konkrētie mērķi un rezultātu rādītāji laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ir noteikti pamatprogrammā "Apvāršnis 2020".;"

3) regulas 4. panta 1. punktu groza šādi:

a) punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) valde, kurā ir augsta līmeņa locekļi ar pieredzi augstākajā izglītībā, pētniecībā, inovācijās un uzņēmējdarbībā. Valde atbild par EIT darba vadīšanu, ZIK atlasī, noteikšanu un izvērtēšanu, kā arī visiem citiem stratēģiskiem lēmumiem. Tai palīdz Izpildu komiteja.;"

b) svīturo b) apakšpunktu;

c) punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"c) valdes iecelts direktors, kas valdes priekšā atbild par EIT administratīvo un finansiālo pārvaldību un juridiski pārstāv EIT.;"

4) regulas 5. panta 1. punktu groza šādi:

a) punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) saskaņā ar SIP nosaka savas galvenās prioritātes un darbības.;"

b) punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"c) atlasa un nosaka ZIK prioritārajās jomās saskaņā ar 7. pantu un vienojoties nosaka to tiesības un pienākumus, sniedz tām piemērotu atbalstu, piemēro attiecīgus kvalitātes kontroles pasākumus, nepārtraukti pārrauga un regulāri izvērtē to darbību, nodrošina piemērotu koordinācijas līmeni un sekmē ZIK saziņu un tematisko sadarbību.;"

c) punkta f) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"f) veicina paraugprakses izplatīšanu par to, kā integrēt zinību triādi, tostarp zināšanu un inovācijas kopienās, lai izveidotu vienotu inovāciju un zināšanu nodošanas kultūru, un mudina iesaistīties iesaistītajās darbībās, tostarp reģionālās inovācijas shēmās.;"

d) punkta h) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"h) veicina daudzdisciplīnu pieeju inovācijām, tostarp integrējot tehnoloģiskus, sociālus un ar tehnoloģijām nesaistītus risinājumus, organizatoriskas pieejas un jaunus uzņēmējdarbības modeļus.;"

e) pievieno šādus punktus:

"i) attiecīgā gadījumā nodrošina papildināmību un sinerģiju starp EIT darbībām un citām Savienības programmām;

j) popularizē ZIK kā izcilus partnerus inovācijas jomā gan Savienībā, gan ārpus tās;

k) izveido ieinteresēto personu forumu, lai informētu par EIT darbību, gūto pieredzi, paraugpraksi un ieguldījumu Savienības inovāciju, pētniecības un izglītības politikā un mērķos un dotu iespēju ieinteresētajām personām paust savu viedokli. Ieinteresēto personu foruma sanāksmi rīko vismaz reizi gadā. Dalībvalstu pārstāvji tiekas ieinteresēto personu foruma sanāksmē īpašā sastāvā, lai nodrošinātu pienācīgu saziņu un informācijas plūsmu ar EIT un lai saņemtu informāciju par panākumiem, sniegtu norādījumus EIT un ZIK, kā arī dalītos ar tiem pieredzē. Dalībvalstu pārstāvju īpašais sastāvs ieinteresēto personu forumā nodrošina arī EIT un ZIK darbību pienācīgu sinerģiju un papildināmību ar valstu programmām un iniciatīvām, tostarp ZIK darbību iespējamu līdzfinansēšanu no valstu līdzekļiem.";

5) regulas 6. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu groza šādi:

i) punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"b) veic vadošu un uz inovācijām vērstu pētniecību galvenajās ekonomisko un sociālo interešu jomās, pamatojoties uz Eiropas un valstu pētījumu rezultātiem, kas var stiprināt Eiropas konkurētspēju starptautiskā mērogā un rast risinājumus svarīgākajiem izaicinājumiem, ar kuriem saskaras Eiropas sabiedrība;"

ii) punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"c) veic izglītības un apmācības darbības maģistrantūras un doktorantūras līmenī, kā arī piedāvā profesionālās apmācības kursus jomās, kas var nodrošināt atbilstību Eiropas sociālekonomiskajām vajadzībām nākotnē un kas palielina Savienības talantu bāzi, sekmē ar inovācijām saistītu prasmju attīstību, vadības un uzņēmējdarbības prasmju pilnveidi un pētnieku un studentu mobilitāti, kā arī veicina EIT zinātnisko grādu un apmācību saņēmušo personu zināšanu apmaiņu, darbaudzināšanu un sakaru veidošanu;"

iii) punkta d) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"d) īsteno informatīvus pasākumus un izplata paraugpraksi inovāciju nozarē, vēršot uzmanību uz augstākās izglītības, pētniecības un uzņēmējdarbības sadarbības izveidi, tostarp pakalpojumu un finanšu nozarē;"

iv) pievieno šādu apakšpunktu:

"e) attiecīgā gadījumā nodrošina EIT un ZIK darbību pienācīgu sinerģiju un papildināmību ar Eiropas, valstu un reģionālajām programmām.";

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. ZIK ir ievērojama vispārēja autonomija noteikt savu iekšējo organizāciju un sastāvu, kā arī konkrētu darba kārtību un darba metodes. ZIK jo īpaši:

a) izveido tādas pārvaldības mehānismus, kas atspoguļo zinību augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju triādi;

b) cenšas būt atvērtas jaunu locekļu uzņemšanai, ja tie papildina partnerības vērtību;

c) darbojas atklāti un pārredzami, saskaņā ar saviem iekšējiem noteikumiem;

d) izstrādā uzņēmējdarbības plānus, nosakot mērķus un izpildes pamatrādītājus;

e) izstrādā stratēģijas, lai panāktu finansiālu ilgtspēju.";

6) regulas 7. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. EIT uz konkurenci pamatota, atklāta un pārskatāma konkursa kārtībā veic atlasi un nosaka partnerību, kas kļūs par ZIK. EIT pieņem un publicē sīki izstrādātus kritērijus ZIK atlasei, kuru pamatā ir izcilības un inovāciju svarīguma nozīmes principi. Atlases procesā iesaista ārējus un neatkarīgus ekspertus.";

b) iekļauj šādu punktu:

"1.a EIT sāk ZIK atlasi un noteikšanu saskaņā ar SIP noteiktajām prioritārajām jomām un grafiku.";

c) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Saskaņā ar 1. punktā paredzētajiem principiem atlases kritērijos, ko piemēro ZIK noteikšanai, inter alia, ņem vērā:

- a) partnerības tā brīža un potenciālās inovācijas spējas, tostarp uzņēmējdarbības spējas, kā arī tās izcilību augstākajā izglītībā, pētniecībā un inovācijās;
- b) partnerības spēju īstenot SIP mērķus un tādējādi sniegt ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgā mērķa un prioritāšu īstenošanā;
- c) daudzdisciplīnu pieeju inovācijām, tostarp integrējot tehnoloģiskus, sociālus un ar tehnoloģijām nesaisītus risinājumus;
- d) partnerības spējas nodrošināt ilgtspējīgu un ilgtermiņa pašfinansējumu, tostarp panākot ievērojamu un pieaugošu ieguldījumu no privātā sektora, rūpniecības un pakalpojumu nozares;
- e) pienācīgi līdzsvarotu dalību tādu organizāciju partnerībā, kuras aktīvi darbojas zinību augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju triādē;
- f) uzskatāmu intelektuālā īpašuma pārvaldības plānu, kas piemērots attiecīgajai nozarei, tostarp to, kādā veidā ir ņemti vērā dažādu partnerorganizāciju ieguldījumi;
- g) pasākumus privātā sektora, tostarp finanšu nozares, un jo īpaši MVU, iesaistīšanas un sadarbības atbalstam, kā arī jaundibināto uzņēmumu, no pētniecības iestādēm atdalījušos uzņēmumu un MVU atbalstam, lai komerciāli izmantotu ZIK darbību rezultātus;
- h) gatavību attiecīgā gadījumā noteikt konkrētus pasākumus, lai nodrošinātu mijiedarbību un sadarbību ar sabiedrību un neiesaistītajām nozarēm;
- i) gatavību sadarboties ar citām organizācijām un tīkliem ārpus ZIK, lai apmainītos ar paraugpraksi un izcilību;
- j) gatavību izstrādāt konkrētus priekšlikumus sinerģijai ar Savienību, kā arī citas attiecīgas iniciatīvas.;

d) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Obligāts noteikums, lai izveidotu ZIK, ir vismaz trīs tādu partnerorganizāciju dalība, kas izveidotas vismaz trīs dažādās dalībvalstīs. Visām šādām partnerorganizācijām ir jābūt neatkarīgām citai no citas 8. panta nozīmē, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1290/2013 (*);

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 11. decembrim), ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus (2014.–2020. gads) un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 81 lpp.);

e) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

"4. Papildus 3. punktā paredzētajam nosacījumam vismaz divas trešdaļas partnerorganizāciju ZIK sastāvā ir tādas, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstīs. Katras ZIK sastāvā ir vismaz viena augstākās izglītības iestāde un viens privāts uzņēmums.;"

f) pievieno šādu punktu:

"5. Pirms sākt jaunu ZIK atlases procedūru, EIT pieņem un publicē ZIK darbības finansēšanas, pārraudzības un izvērtēšanas kritērijus un procedūras. Par tiem nekavējoties informē dalībvalstu pārstāvju īpašo sastāvu ieinteresēto personu forumā.;"

7) iekļauj šādus pantus:

"7.a pants

ZIK izvērtēšanas un pārraudzības principi

EIT, pamatojoties uz izpildes pamatrādītājiem Regulā (ES) Nr. 1291/2013 un SIP, un sadarbojoties ar Komisiju, pastāvīgi pārrauga un periodiski veic neatkarīgu katras ZIK sasniegumu, rezultātu un panāktās ietekmes izvērtēšanu. Par šādu pārraudzības un izvērtēšanas pasākumu rezultātiem ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei un tos publisko.

7.b pants

ZIK darbības ilgums, turpināšanās un izbeigšana

1. Atkarībā no pastāvīgās pārraudzības un periodisko izvērtēšanu rezultāta un konkrētu jomu specifiskām iezīmēm ZIK parasti darbojas septiņus līdz piecpadsmit gadus.

2. EIT ar ZIK var noslēgt partnerības pamatlīgumu ar sākotnējo darbības laiku uz septiņiem gadiem.

3. Valde izņēmuma kārtā var lemt pagarināt ar ZIK noslēgto partnerības pamatlīgumu uz laiku, kas pārsniedz sākotnēji noteikto, tomēr nepārsniedzot 19. pantā minēto finansējumu, ja tas vislabāk atbilst EIT mērķu sasniegšanai.
4. Ja ZIK izvērtēšana uzrāda neatbilstīgus rezultātus, valde veic attiecīgus pasākumus, tostarp finansiālā atbalsta samazināšanu, grozīšanu vai anulēšanu vai nolīguma izbeigšanu.”;
- 8) regulas 8. panta 2. punktā iekļauj šādu apakšpunktu:
- “aa) izplatīt paraugpraksi horizontālos jautājumos;”;
- 9) svīturo 10. pantu;
- 10) regulas 13. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:
- “2. Pirms aicinājumu izteikšanas iesniegt priekšlikumus ZIK atlasei EIT publisko savu reglamentu, īpašos finanšu noteikumus, kas minēti 21. panta 1. punktā, un sīki izklāstītus kritērijus ZIK atlasei, kas minēti 7. pantā.”;
- 11) regulas 14. pantu groza šādi:
- a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:
- “2. ZIK finansē īpaši no šādiem avotiem:
- a) partnerorganizāciju iemaksām, kas veido būtisku finansējuma avotu;
- b) dalībvalstu, trešo valstu vai to publisko iestāžu brīvprātīgām iemaksām;
- c) starptautisku struktūru vai iestāžu iemaksām;
- d) pašu ZIK aktīvu un darbības ieņēmumiem un autoritāšu iemaksām saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesībām;
- e) kapitāla noguldījumiem, tostarp EIT fonda apsaimniekotiem ieguldījumiem;
- f) privātpersonu, iestāžu, fondu vai citu valsts struktūru novēlējumiem, dāvinājumiem un iemaksām;
- g) EIT iemaksām;
- h) finanšu instrumentiem, tostarp tādiem, ko finansē no Savienības vispārējā budžeta.
- Iemaksas var ietvert iemaksas natūrā.”;
- b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:
- “4. EIT iemaksas ZIK var segt līdz 100 % no ZIK pievienotās vērtības darbību kopējām atbilstīgajām izmaksām.”;
- c) pievieno šādus punktus:
- “6. EIT iemaksas vidēji nepārsniedz 25 % no ZIK kopējā finansējuma.
7. EIT izveido konkurētspējīgu pārskata mehānismu, lai pienācīgu daļu sava finansējuma daļu piešķirtu ZIK. Tas paredz ZIK uzņēmējdarbības plānu un darbības izvērtēšanu, ko nodrošina, veicot pastāvīgu pārraudzību.”;
- 12) regulas 15. pantu aizstāj ar šādu:
- “15. pants
- Programmas plānošana un ziņošana**
1. EIT pieņem kārtējo trīs gadu darba programmu, kuras pamatā ir SIP, kad tā ir pieņemta, un kurā ir pārskats par galvenajām prioritātēm un plānotajām EIT un ZIK iniciatīvām, tostarp finansiālo vajadzību un avotu aplēsi. Tajā iekļauj arī atbilstīgus rādītājus ZIK un EIT darbību pārraudzībai, izmantojot uz rezultātiem orientētu pieeju. Līdz gada, kas beidzas divus gadus pirms attiecīgās trīs gadu darba programmas stāšanās spēkā (N-2 gads), 31. decembrim EIT iesniedz Komisijai provizorisku kārtējo trīs gadu darba programmu.
- Komisija trīs mēnešu laikā no darba programmas iesniegšanas sniedz atzinumu par EIT konkrētajiem mērķiem, kas izvirzīti pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", un tās sadarbību ar Savienības politiku un tiesību aktiem. EIT pienācīgi ņem vērā Komisijas atzinumu un, ja rodas domstarpības, savu nostāju pamato. EIT informatīvos nolūkos iesniedz galīgo darba programmu Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. Direktors pēc pieprasījuma iepazīstina atbildīgo Eiropas Parlamenta komiteju ar galīgo darba programmu.
2. EIT pieņem gada ziņojumu katru gadu līdz 30. jūnijam. Šajā ziņojumā tiek izklāstītas iepriekšējā kalendārējā gadā īstenotās EIT un ZIK darbības un izvērtēti panāktie rezultāti izvirzīto mērķu un rādītāju īstenošanā un noteiktā laika grafika ievērošanā, ar veiktajām darbībām saistītie riski, resursu izmantojums un EIT vispārējā darbība. EIT nosūta gada ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei un vismaz reizi gadā informē tos par EIT darbību un ieguldījumu pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" un Savienības inovācijas, pētniecības, izglītības politikā un mērķos.”;

- 13) regulas 16. pantu groza šādi:
- a) 2. punktā vārdu "pieci" aizstāj ar vārdu "trīs";
- b) iekļauj šādu punktu:
- "2.a Komisija var veikt papildu izvērtējumus par stratēģiski nozīmīgām tēmām vai jautājumiem, izmantojot neatkarīgu ekspertu palīdzību, pārbaudīt EIT panākto progresu izvirzīto mērķu sasniegšanā, apzināt faktorus, kuri veicina darbības īstenošanu, un apzināt paraugpraksi. To veicot, Komisija pilnībā ņem vērā administratīvo ietekmi uz EIT un ZIK.";
- 14) regulas 17. pantu groza šādi:
- a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:
- "2. SIP nosaka EIT prioritārās jomas un ilgtermiņa stratēģiju un ietver izvērtējumu par EIT sociālekonomisko ietekmi un spēju radīt vislielāko pievienoto vērtību inovāciju jomā. SIP ņem vērā EIT pārraudzības un izvērtēšanas rezultātus, kā minēts 16. pantā.";
- b) iekļauj šādu punktu:
- "2.a SIP iekļauj EIT darbību un citu Savienības iniciatīvu, instrumentu un programmu iespējamās un atbilstošās sinerģijas un papildināmības analīzi.";
- c) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:
- "4. Eiropas Parlaments un Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem SIP saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 173. panta 3. punktu.";
- 15) regulas 19. pantu aizstāj ar šādu:
- "19. pants
- Budžeta saistības**
1. Šis regulas īstenošanai laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim paredzētais finansējums no pamatprogrammas "Apvārtnis 2020" ir noteikts EUR 2 711,4 miljonu pašreizējās cenās apmērā.
2. Minētais finansējums ir galvenā atsauce Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā, kā paredzēts Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembrim Iestāžu nolīguma par
- budžeta disciplīnu, par sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību 17. punktā (*).
3. Gada apropriācijas piešķir Eiropas Parlaments un Padome atbilstīgi finanšu shēmai. EIT finansiālās iemaksas ZIK tiek piešķirtas atbilstīgi šim finansējumam.
- (*) OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp."
- 16) regulas 20. pantu groza šādi:
- a) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:
- "5. Valde apstiprina tāmes projektu, kam pievieno štata plāna projektu un provizorisku kārtējo trīs gadu darba programmu, un līdz N-2. gada 31. decembrim tos iesniedz Komisijai.";
- b) panta 6. punktu aizstāj ar šādu:
- "6. Balstoties uz minēto tāmi, Komisija iekļauj Savienības vispārējā budžeta projektā aplēses, ko tā uzskata par nepieciešamo summu, kas subsidējama no vispārējā budžeta.";
- 17) regulas 21. pantu groza šādi:
- a) iekļauj šādu punktu:
- "1.a Finansiālās iemaksas EIT veic saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1290/2013 un Regulu (ES) Nr. 1291/2013.";
- b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:
- "4. Pēc Padomes ieteikuma Eiropas Parlaments līdz N + 2 gada 15. maijam sniedz direktoram EIT N gada budžeta izpildes apstiprinājumu.";
- 18) svīturo 22. panta 4. punktu.
- 19) iekļauj šādu pantu:
- "22.a pants
- EIT likvidācija**
- Likvidējot EIT, Komisija uzrauga tā likvidāciju atbilstīgi spēkā esošajiem tiesību aktiem. Līgumos ar ZIK un EIT fonda dibināšanas aktā izklāsta attiecīgus rīcības noteikumus šādā situācijā."

2. pants

Regulas (EK) Nr. 294/2008 pielikumu aizstāj ar šīs regulas pielikumu.

3. pants

Šī regula stājas spēkā 2014. gada 1. janvārī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

PIELIKUMS

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta statūti

1. SADAĻA

VALDES SASTĀVS

1. Valdī veido gan ieceltie locekļi, gan reprezentatīvie locekļi.
2. Valdē ir divpadsmit ieceltie locekļi, kurus ieceļ Komisija un starp kuriem līdzsvaroti ir pārstāvēti locekļi ar pieredzi uzņēmējdarbībā, augstākajā izglītībā un pētniecībā. Viņi ieņem šo amatu četrus gadus bez tiesībām uz atkārtotu iecelšanu.

Vajadzības gadījumā valde iesniedz Komisijai priekšlikumu jauna(-u) locekļa(-u) iecelšanai. Kandidātu(-s) izvēlas, pamatojoties uz pārskatāmas un atklātas procedūras rezultātiem, tostarp apspriešanos ar ieinteresētajām personām.

Komisija nodrošina, lai būtu līdzsvaroti pārstāvēti locekļi ar pieredzi augstākās izglītības, pētniecības, inovāciju un uzņēmējdarbības jomā, kā arī lai būtu dzimumu un ģeogrāfiskais līdzsvars un lai būtu atspoguļota augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju atšķirīgā vide visā Savienībā.

Komisija ieceļ valdes locekli(-ļus) un informē Eiropas Parlamentu un Padomi par minēto valdes locekļu atlases procesu un galīgo iecelšanu.

Ja ieceltais loceklis nevar pabeigt darbu savā amatā līdz pilnvaru laika beigām, viņa aizstājēju ieceļ atbilstīgi tādai pašai procedūrai, kādu piemēroja loceklim, kurš nevar pabeigt darbu savā amatā līdz pilnvaru laika beigām. Aizstājēju, kurš bijis valdes sastāvā mazāk nekā divus gadus, Komisija pēc valdes pieprasījuma var atkārtoti iecelt amatā uz papildu četru gadu laikposmu.

Pārejas laikā tie valdes locekļi, kuri sākotnēji iecelti uz sešu gadu laikposmu, strādā līdz savu pilnvaru laika beigām. Līdz pilnvaru laika beigām valdē ir 18 ieceltie locekļi. Sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā valde ar Komisijas apstiprinājumu no divpadsmit 2012. gadā ieceltajiem locekļiem izvēlas vienu trešdaļu, kas strādās divus gadus, vienu trešdaļu, kas strādās četrus gadus, un vienu trešdaļu, kas strādās sešus gadus.

Pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos, lai saglabātu valdes profesionālo ētiku, Komisija pēc savas iniciatīvas var izbeigt valdes locekļa pilnvaru termiņu.

3. Valdē ir trīs reprezentatīvie locekļi, kurus no savām partnerorganizācijām ievēl ZIK. Viņi ieņem šo amatu divus gadus, un viņus var vienreiz ievēlēt no jauna. Ja viņi pārtrauc darbu ZIK, viņu pilnvaru laiks beidzas.

Valde apstiprina reprezentatīvo locekļu ievēlēšanas un nomaiņas nosacījumus un procedūras, par pamatu ņemot direktora priekšlikumu. Šāds mehānisms nodrošina atbilstīgu pārstāvības daudzveidību un ņem vērā ZIK attīstību.

Pārejas laikā tie reprezentatīvie locekļi, kuri sākotnēji ievēlēti uz trīs gadu laikposmu, strādā līdz savu pilnvaru laika beigām. Līdz pilnvaru laika beigām valdē ir četri reprezentatīvie locekļi.

4. Valdes locekļi darbojas EIT interesēs, neatkarīgi un pārredzami ievērojot tā mērķus un pamatuzdevumu, identitāti, autonomiju un saskanību.

2. SADAĻA

VALDES PIENĀKUMI

Valde pieņem vajadzīgos stratēģiskos lēmumus, jo īpaši:

- a) pieņem EIT stratēģiskās inovācijas programmas (SIP) projektu, kārtējo trīs gadu darba programmu, EIT budžetu, gada pārskatus un bilanci, kā arī gada darbības pārskatus pēc direktora priekšlikuma;
- b) pieņem ZIK darbības finansēšanas, pārraudzības un izvērtēšanas kritērijus un procedūras, pamatojoties uz direktora priekšlikumu;
- c) pieņem ZIK atlases procedūru;

- d) izvēlas un nosaka ZIK partnerību vai arī vajadzības gadījumā atsauc šo izvēli;
- e) nodrošina ZIK darbības pastāvīgu izvērtēšanu;
- f) pieņem savu reglamentu, Izpildu komitejas reglamentu, kā arī EIT konkrētos finanšu noteikumus;
- g) vienojoties ar Komisiju, nosaka atbilstīgu valdes un Izpildu komitejas locekļu atalgojumu; šo atalgojumu samēro ar līdzīgu atalgojumu dalībvalstīs;
- h) pieņem Izpildu komitejas un direktora atlases procedūru;
- i) ieceļ un vajadzības gadījumā atlaiž direktoru, un attiecībā uz viņu īsteno disciplinārās pilnvaras;
- j) ieceļ grāmatvedi un Izpildu komitejas locekļus;
- k) pieņem labas rīcības kodeksu attiecībā uz interešu konfliktiem;
- l) vajadzības gadījumā izveido padomdevēju grupas, kurām var būt noteikts darbības laiks;
- m) izveido iekšējās revīzijas struktūru saskaņā ar Komisijas Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2343/2002 ⁽¹⁾;
- n) ir pilnvarota nodibināt fondu ar konkrētu mērķi sekmēt un atbalstīt EIT darbību;
- o) pieņem lēmumus par EIT valodas politiku, ņemot vērā pastāvošos daudzvalodības principus un EIT darbības praktiskās vajadzības;
- p) pasaules mērogā popularizē EIT, lai palielinātu tā pievilcību un lai tas kļūtu par pasaules mēroga struktūru attiecībā uz izcilību augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju jomā.

3. SADAĻA

VALDES DARBĪBA

1. Valde no ieceltajiem locekļiem ievēl valdes priekšsēdētāju. Priekšsēdētājs ieņem šo amatu divus gadus, un viņu var vienreiz ievēlēt atkārtoti.
2. Neskarot 3. punktu, valde pieņem lēmumus ar vienkāršu to valdes locekļu balsu vairākumu, kuriem ir balsstiesības.

Tomēr 2. sadaļas a), b), c), i) un o) apakšpunktā un šīs sadaļas 1. punktā noteikto lēmumu pieņemšanai ir vajadzīgs divu trešdaļu visu tās balsstiesīgo locekļu balsu vairākums.
3. Reprezentatīvie locekļi nedrīkst balsot par lēmumiem, ko pieņem saskaņā ar 2. sadaļas b), c), d), e), f), g), i), j), k), o) un p) apakšpunktu.
4. Valde sanāk uz kārtējo valdes sēdi vismaz trīs reizes gadā, bet uz ārkārtas sēdi — tad, kad to pieprasa tās priekšsēdētājs vai vismaz viena trešdaļa visu valdes locekļu.
5. Valdes darbā palīdz Izpildu komiteja. Izpildu komitejā ir trīs iecelti locekļi un valdes priekšsēdētājs, kurš arī vada Izpildu komiteju. Valde šos trīs locekļus, izņemot priekšsēdētāju, izvēlas no valdes iecelto locekļu vidus. Valde atsevišķus uzdevumus var uzticēt Izpildu komitejai.

4. SADAĻA

DIREKTORS

1. Direktors ir persona ar zināšanām un ļoti labu reputāciju EIT darbības jomās. Direktoru uz četriem gadiem ieceļ valde. Amata pilnvaru laiku valde var pagarināt vienu reizi uz četriem gadiem, ja tā uzskata, ka šāda rīcība vislabāk atbilst EIT interesēm.

⁽¹⁾ Komisijas Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2343/2002 (2002. gada 23. decembris) par pamata Finanšu regulu struktūrām, kas minētas 185. pantā Padomes Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV L 357, 31.12.2002., 72. lpp.).

2. Direktors atbild par EIT darbību un ikdienas vadību un ir tā juridiskais pārstāvis. Direktors ir pakļauts valdei un pastāvīgi ziņo tai par EIT darbības attīstību.
3. Direktors:
 - a) organizē un vada EIT darbību;
 - b) atbalsta valdes un Izpildu komitejas darbu, to sēdēs nodrošina sekretariāta pakalpojumus un nodrošina ar visu informāciju, kas vajadzīga to pienākumu izpildei;
 - c) sagatavo SIP projektu, provizorisku kārtējo trīs gadu darba programmu, gada ziņojuma projektu un gada budžeta projektu, lai iesniegtu tos valdei;
 - d) sagatavo un vada ZIK atlases procedūru; nodrošina, lai minētā procesa dažādos posmos īstenotu pārskatāmi un objektīvi;
 - e) sagatavo, pārrunā un noslēdz līgumiskas attiecības ar ZIK;
 - f) organizē ieinteresēto personu forumu, tostarp dalībvalstu pārstāvju īpašo sastāvu;
 - g) saskaņā ar šīs regulas 16. pantu nodrošina EIT darbības rādītāju efektīvu pārraudzības un izvērtēšanas procedūru īstenošanu;
 - h) atbild par administratīviem un finanšu jautājumiem, tostarp par EIT budžeta izpildi, pienācīgi ņemot vērā iekšējās revīzijas struktūras sniegtos ieteikumus;
 - i) atbild par visiem personāla jautājumiem;
 - j) ar Izpildu komitejas starpniecību iesniedz gada pārskata un bilances projektu iekšējās revīzijas struktūrai un pēc tam valdei;
 - k) nodrošina, lai tiktu ievērotas EIT saistības attiecībā uz līgumiem un nolīgumiem, ko tas ir noslēdzis.
 - l) nodrošina efektīvu saziņu ar Savienības iestādēm;
 - m) darbojas EIT interesēs, neatkarīgi un pārredzami ievērojot tā mērķus un pamatuzdevumu, identitāti, autonomiju un saskanību.

5. SADAĻA

EIT DARBINIEKI

1. EIT darbinieki ir personāls, kuru EIT pieņem darbā tieši ar līgumiem uz noteiktu laiku. Uz direktoru un EIT darbiniekiem attiecas pārējo Eiropas Savienības darbinieku nodarbināšanas kārtība.
2. Uz ierobežotu laiku darbam EIT drīkst norīkot ekspertus. Valde pieņem noteikumus, kas norīkotajiem ekspertiem dod iespēju strādāt EIT un kas nosaka viņu tiesības un pienākumus.
3. Attiecībā uz saviem darbiniekiem EIT īsteno pilnvaras, kas uzticētas iestādei, kurai atļauts slēgt līgumus ar personālu.
4. No darbinieka var pieprasīt pilnīgu vai daļēju atlīdzinājumu par kaitējumu, kas EIT nodarīts šā darbinieka smaga pārkāpuma dēļ viņa pienākumu izpildes gaitā vai saistībā ar to.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1293/2013

(2013. gada 11. decembris)

par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Savienības vides un klimata politika, kā arī tiesību akti ir ievērojami uzlabojuši vides stāvokli. Tomēr joprojām pastāv nozīmīgi vides un klimata izaicinājumi, kuri radīs Savienībai būtiskas sekas, ja tie netiks risināti.
- (2) Minēto vides un klimata izaicinājumu risināšana to mēroga un sarežģītības dēļ galvenokārt būtu jāfinansē no Savienības galvenajām finansējuma programmām. Komisija 2011. gada 29. jūnija paziņojumā "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020"" atzina klimata pārmaiņu izaicinājumu un norādīja, ka plāno palielināt ar klimatu saistīto Savienības budžeta daļu līdz vismaz 20 %, paredzot dažādu politikas jomu ieguldījumu. Šīs regulas nolūks ir sekmēt minētā mērķa sasniegšanu.
- (3) Minētās Savienības finansējuma programmas nevar atrisināt visas specifiskās vajadzības, kas saistītas ar vidi un ar pasākumiem klimata jomā. Videi un pasākumiem

klimata jomā ir nepieciešamas īpašas pieejas, lai risinātu to mērķu nevienmērīgu iekļaušanu dalībvalstu darbības praksē, tiesību aktu nevienmērīgo un neatbilstošo ieviešanu dalībvalstīs, informācijas par politikas mērķiem nepietiekamo izplatīšanu un politikas mērķu nepietiekamo sekmēšanu. Ir lietderīgi nodrošināt turpinājumu programmai, ko izveidoja ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 614/2007 ⁽⁴⁾, un pieņemt jaunu regulu. Tāpēc ar šo regulu būtu jāizveido īpaša vides un klimata pasākumu finansēšanas programma ("programma LIFE"). Lai panāktu nozīmīgu Savienības finansējuma ietekmi, būtu jāveido cieša programmas LIFE sinerģija ar citām Savienības finansējuma programmām un jāpanāk šo programmu savstarpēja papildināmība.

- (4) Vides vērtības Savienībā ir izvietotas nevienmērīgi, taču to nodrošinātie ieguvumi skar un tos izjūt visa Savienība. Lai izpildītu Savienības pienākumu aizsargāt šīs vērtības, konsekventi ir jāpiemēro solidaritātes un atbildības dalīšanas principi, kas paredz, ka dažas Savienības vides un klimata problēmas labāk var risināt reģionālajā vai vietējā līmenī. Kopš 1992. gada programmai LIFE ir bijusi būtiska nozīme labākā solidaritātes un atbildības sadalīšanā, aizsargājot Savienības vides un klimata kopējās vērtības. Programmai LIFE būtu jāturpina minētais nozīmīgais darbs.
- (5) Ņemot vērā programmas LIFE specifiku un mērogu, tā nespēj atrisināt visas ar vidi un klimatu saistītās problēmas. Tās mērķim drīzāk vajadzētu rosināt izmaiņas politikas veidošanā un īstenošanā, piedāvājot un izplatot risinājumus un paraugpraksi, lai sasniegtu vides un klimata mērķus, kā arī veicinot inovatīvas vides un klimata jomas tehnoloģijas. Minētajā sakarā programmai LIFE būtu jāatbalsta Vispārējās Savienības vides rīcības programmas līdz 2020. gadam "Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu ⁽⁵⁾ ("7. vides rīcības programma") īstenošana.

⁽¹⁾ OV C 191, 29.6.2012., 111. lpp.

⁽²⁾ OV C 277, 13.9.2012., 61. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 21. novembra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2013. gada 5. decembra lēmums.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 614/2007 (2007. gada 23. maijs) par finanšu instrumentu videi (LIFE+) (OV L 149, 9.6.2007., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (20 novembra 2013) par Vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam "Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem".

- (6) Ar šo regulu paredz finansējumu EUR 3 456 655 miljonu pašreizējās cenās, kas ir 0,318 % no kopējām saistību apropriācijām, kā minēts Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 ⁽¹⁾, visam programmas LIFE darbības laikam, un šī summa Eiropas Parlamentam un Padomei ir galvenā atsaucis summa ikgadējās budžeta procedūras laikā tajā nozīmē, kas paredzēta 17. punktā Iestāžu 2013. gada 2. decembris nolīgumā starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽²⁾.
- (7) Saskaņā ar Eiropadomes Luksemburgā (1997. gada decembrī) un Salonikos (2003. gada jūnijā) notikušo sanāksmju secinājumiem kandidātvalstīm un Rietumbalkānu valstīm, kas ir iesaistījušās Stabilizācijas un asociācijas procesā, kā arī valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, vajadzētu būt tiesīgām piedalīties Savienības programmās saskaņā ar nosacījumiem, kuri izklāstīti ar minētajām valstīm noslēgtajos attiecīgajos divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos.
- (8) Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2001/822/EK ⁽³⁾ (Lēmums par aizjūras asociāciju) personas aizjūras zemēs vai teritorijās (AZT) un, atbilstīgos gadījumos, attiecīgās AZT publiskās un/vai privātās struktūras un iestādes ir tiesīgas piedalīties Savienības programmās, ievērojot attiecīgās programmas noteikumus un mērķus, kā arī kārtību, kas piemērojama tai dalībvalstij, ar kuru AZT ir saistītas.
- (9) Lai ieguldījumi, kas saistīti ar vides un klimata rīcību, Savienībā būtu efektīvi, daži pasākumi ir jāīsteno ārpus tās robežām. Šos ieguldījumus ne vienmēr var finansēt no Savienības ārējās darbības finanšu instrumentiem. Izņēmuma gadījumos vajadzētu būt iespējai veikt pasākumus valstīs, kas tieši nepiedalās programmā LIFE, un juridiskām personām, kas reģistrētas šajās valstīs, būtu jāļauj piedalīties programmas LIFE finansētās darbībās, ja ir ievēroti īpaši nosacījumi, kas izklāstīti šajā regulā.
- (10) Šajā regulā būtu arī jānosaka satvars sadarbībai ar attiecīgām starptautiskām organizācijām un atbalsta piešķiršanai tām nolūkā nodrošināt vides un klimata politikas vajadzības, kuras neietilpst ārējās darbības finanšu instrumentu jomā, piemēram, noteiktus pētījumus.
- (11) Vides un klimata prasības būtu jāiekļauj Savienības politikā un darbībā. Tādējādi programmai LIFE būtu jāpapildina citas Savienības finansējuma programmas, tostarp Eiropas Reģionālās attīstības fonds ⁽⁴⁾, Eiropas Sociālais fonds ⁽⁵⁾, Kohēzijas fonds ⁽⁶⁾, Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds ⁽⁷⁾, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai ⁽⁸⁾, Eiropas Jūrniecības un zivsaimniecības fonds un Pētniecības un inovācijas pamatprogramma "Apvārsnis 2020" ⁽⁹⁾ ("Apvārsnis 2020").
- Komisijai un dalībvalstīm būtu jānodrošina šāda papildināmība visos līmeņos. Savienības līmenī papildināmība būtu jānodrošina, izveidojot strukturētu sadarbību starp programmu LIFE un dalītas pārvaldības Savienības finansējuma programmām vienotajā stratēģiskajā satvarā, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013 ⁽¹⁰⁾ ("Kopējo noteikumu regula"), jo īpaši, lai veicinātu tādu darbību finansēšanu, kas papildina integrētos projektus vai atbalsta programmu LIFE izstrādātu risinājumu, metožu un pieeju izmantošanu. Programmai LIFE arī būtu jānodrošina pārņemt "Apvārsni 2020" veiktās ar vidi un klimatu saistītās pētniecības un inovācijas rezultātus. Šajā kontekstā tai būtu jāpiedāvā līdzfinansējuma iespējas projektiem, kas nodrošina skaidrus ieguvumus videi un klimatam, lai panāktu sinerģiju starp programmu LIFE un "Apvārsni 2020". Ir nepieciešama koordinācija, lai nepieļautu divkārtu finansēšanu. Komisijai būtu jāveic pasākumi, lai nepieļautu pārklāšanos un administratīvā sloga palielināšanos projekta finansējuma saņēmējiem, jo tiem būtu jāsniedz atskaites

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1301/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Ieguldījums izaugsmei un nodarbinātībai", un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 289. lpp).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1304/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1081/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 470. lpp).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1300/2013 (2013. gada 17. decembris) par Kohēzijas fondu un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1084/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 281. lpp).

⁽⁷⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1290/2005 (2005. gada 21. jūnijs) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu (OV L 209, 11.8.2005., 1. lpp).

⁽⁸⁾ Regula (EK) Nr. 1290/2005.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu 2014. - 2020. gadam "Apvārsnis 2020" (2014 - 2020) (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 104. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrniecības un zivsaimniecības fondu, un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp.).

⁽¹⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.-2020. gadam (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 884. lpp).

⁽²⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

⁽³⁾ Padomes Lēmums 2001/822/EK (2001. gada 27. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Kopieni ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 314, 30.11.2001., 1. lpp.).

par dažādiem finanšu instrumentiem. Lai nodrošinātu programmas LIFE integrēto projektu skaidrību un praktisko īstenojamību, iespējamās sadarbības nosacījumi būtu jānosaka jau agrīnā posmā. Dalībvalstīm būtu jāparedz atsauces uz šādu kārtību partnerības nolīgumos, lai integrēto projektu priekšrocības varētu ņemt vērā darbības vai lauku attīstības programmu sagatavošanas posmā.

(12) Bioloģiskās daudzveidības zaudēšanas apturēšana un tās atjaunošana, resursu efektivitātes uzlabošana līdz ar vides un veselības problēmu risināšanu joprojām ir galvenie izaicinājumi Savienībai. Šo izaicinājumu pārvarēšanai ir nepieciešami lielāki centieni Savienības līmenī, lai rastu risinājumus un paraugpraksi, kas palīdz sasniegt mērķus, kuri noteikti Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumā "Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" ("Stratēģija "Eiropa 2020"). Turklāt, lai sasniegtu vides mērķus, būtiska ir pārvaldības uzlabošana, jo īpaši izmantojot izpratnes veidošanu un ieinteresēto personu iesaistīšanu. Tāpēc Vides apakšprogrammai būtu jānosaka trīs prioritārās rīcības jomas: vide un resursu efektivitāte, daba un bioloģiskā daudzveidība, vides pārvaldība un informācija. Būtu jāparedz iespēja, ka no programmas LIFE finansētie projekti var veicināt konkrētu mērķu sasniegšanu vairāk nekā vienā no šīm prioritārajām jomām un tajos var piedalīties vairāk nekā viena dalībvalsts.

(13) Komisijas 2011. gada 20. septembra paziņojumā "Ceļvedis par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā" ir ierosināti atsauces rādītāji un darbības, kuras ir nepieciešamas, lai Savienība virzītos uz resursu ziņā efektīvu un ilgtspējīgu izaugsmi. Tāpēc vides un resursu efektivitātes prioritārajai jomai vajadzētu atbalstīt efektīvu Savienības vides politikas ieviešanu publiskajā un privātajā sektorā, jo īpaši vides apakšjomās, kas minētas Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā, veicinot jaunu risinājumu un paraugprakses izstrādi un apmaiņu. Šajā sakarā Komisijai būtu jānodrošina konsekvence un jāizvairās no pārklāšanās ar "Apvārsni 2020".

(14) Komisijas 2011. gada 3. maija paziņojumā "Mūsu dzīvības garantija, mūsu dabas kapitāls – bioloģiskās daudzveidības stratēģija līdz 2020. gadam" ("Bioloģiskās daudzveidības stratēģija līdz 2020. gadam") ir noteikti mērķi bioloģiskās daudzveidības zaudēšanas apturēšanai un tās atjaunošanai. Minētie uzdevumi, *inter alia*, paredz

pilnībā īstenot Padomes Direktīvu 92/43/EEK⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/147/EK⁽²⁾, kā arī uzturēt un atjaunot ekosistēmas un to pakalpojumus. Programmai LIFE būtu jāveicina minēto mērķu sasniegšana. Tāpēc dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārajai jomai būtu jākoncentrējas uz tīkla Natura 2000 īstenošanu un pārvaldību, kas izveidots ar Direktīvu 92/43/EEK, jo īpaši saistībā ar prioritārās rīcības plāniem, kuri sagatavoti pamatojoties uz minētās direktīvas 8. pantu, kā arī šai prioritārajai jomai būtu jākoncentrējas uz paraugprakses izstrādi un izplatīšanu saistībā ar bioloģisko daudzveidību, Direktīvu 92/43/EEK un 2009/147/EK, kā arī uz plašākiem ar bioloģisko daudzveidību saistītiem izaicinājumiem, kas ir apzināti Savienības bioloģiskās daudzveidības stratēģijā līdz 2020. gadam.

(15) Programmas LIFE ieguldījums tīkla Natura 2000 ikgadējā finansēšanā būtu jāskata, ņemot vērā no citiem Savienības fondiem segtos bioloģiskās daudzveidības izdevumus. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš programmas LIFE integrētajiem projektiem kā tīkla Natura 2000 koordinētam finansēšanas mehānismam, ņemot vērā to priekšrocības finansējuma piesaistīšanā un to pieaugošo dabas un bioloģiskās daudzveidības izdevumu absorbcijas spēju citos Savienības fondos.

(16) Mežiem ir liela nozīme saistībā ar vidi un klimatu, piemēram, saistībā ar bioloģisko daudzveidību, ūdeni, augsni, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām. Meži un augsnes palīdz regulēt klimatu, uzņemot oglekļa dioksīdu (CO₂) no atmosfēras un uzglabājot milzīgu oglekļa daudzumu. Lai optimizētu minētās funkcijas, vajadzīgi atbilstīgi un savietojami dati, kā arī informācija. Tāpēc šai regulai vajadzētu kalpot arī kā satvaram, ar ko atbalsta sinerģiju starp darbībām vides un klimata jomā attiecībā uz mežiem un augsnēm, tostarp attiecībā uz šādu darbību monitoringu. Citas jomas, kurās nepieciešama lielāka sinerģija, ir ūdens trūkums un sausums, kā arī plūdu risku pārvaldība.

(17) Lai optimāli izmantotu programmas LIFE resursus, būtu jāveicina sinerģija starp Vides apakšprogrammas darbībām, jo īpaši nolūkā aizsargāt bioloģisko daudzveidību, un pasākumiem, kas Klimata pasākumu apakšprogrammā paredzēti, lai mazinātu klimata pārmaiņas un pielāgotos tām.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

- (18) Komisijas 2011. gada 15. decembra paziņojumā "Ceļvedis virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni līdz 2050. g." ("Ceļvedis 2050") ir atzīts, ka jaunu pieeju izmēģināšana klimata pārmaiņu mazināšanai joprojām būtu izšķiroši svarīga, lai pārietu uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni. Būs arī jānodrošina pielāgošanās klimata pārmaiņām kā Savienības starpnozaru prioritāte. Turklāt svarīga ir pārvaldības veicināšana un izpratnes veidošana, lai sasniegtu konstruktīvus rezultātus un nodrošinātu ieinteresēto pušu iesaistīšanos. Tāpēc klimata pasākumu apakšprogrammai būtu jāatbalsta centieni trīs prioritārajās jomās: klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, klimata pārvaldība un informācija. Būtu jāparedz iespēja, ka no programmas LIFE finansētie projekti var veicināt konkrētu mērķu sasniegšanu vairāk nekā vienā no šīm prioritārajām jomām un tajos var piedalīties vairāk nekā viena dalībvalsts.
- (19) Klimata pārmaiņu mazināšanas prioritārajai jomai būtu jāsniedz ieguldījums Savienības klimata politikas un tiesību aktu izstrādē un īstenošanā, jo īpaši saistībā ar siltumnīcefekta gāzu monitoringu un ziņošanu, politiku, kas saistīta ar zemes izmantojumu, zemes izmantojuma maiņu un mezsaimniecību, dabisko oglekļa piesaistītājsistēmu saglabāšanu, emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu, dalībvalstu centieniem samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu, atjaunojamo enerģiju, energoefektivitāti, transportu un degvielu, ozona slāņa aizsardzību un fluorētām gāzēm. Oglekļa piesaistīšanas un uzglabāšanas infrastruktūras izveide pārsniedz programmas LIFE darbības jomu, un tādēļ tā nav jāatbalsta.
- (20) Eiropā un pasaulē jau var redzēt pirmās klimata pārmaiņu sekas, piemēram, ārkārtēji laika apstākļi, kas izraisa plūdus un sausumu, kā arī temperatūras un jūras līmeņa paaugstināšanās. Tāpēc pielāgošanās klimata pārmaiņām prioritārajai jomai būtu jāpalīdz iedzīvotājiem, tautsaimniecības nozarēm un reģioniem pielāgoties šādai ietekmei ar konkrētiem pielāgošanās pasākumiem un stratēģijām, lai nodrošinātu lielāku Savienības noturību pret klimata pārmaiņām. Darbībām šajā jomā vajadzētu papildināt darbības, kas var saņemt finansējumu no civilās aizsardzības finanšu instrumenta, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1313/2013/ES⁽¹⁾. Lielas infrastruktūras izveide pārsniedz programmas LIFE darbības jomu, un tādēļ tā nav jāatbalsta.
- (21) Pilnīga vides un klimata politikas un tiesību aktu īstenošana ir cieši saistīta ar labākas pārvaldības nodrošināšanu, ieinteresēto personu labāku iesaistīšanos un informācijas izplatīšanu. Tāpēc pārvaldības un informācijas prioritārajām jomām abās apakšprogrammās būtu jāatbalsta sadarbības platformu veidošana un paraugprakses apmaiņa, lai panāktu efektīvāku atbilstību un izpildi, tostarp apmācības programmas tiesnešiem un prokuroriem, kā arī būtu jārosina sabiedrības un ieinteresēto pušu atbalsts Savienības politikas veidošanas centieniem vides un klimata jomā. Jo īpaši būtu jāatbalsta uzlabojumi attiecībā uz zināšanu bāzes un paraugprakses Savienības tiesību aktu īstenošanā izplatīšanu, izpratnes veidošanu, sabiedrības līdzdalību, informācijas un tiesas pieejamību vides jautājumos.
- (22) Šajā regulā paredzētais atbalsts būtu jāsniedz saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012⁽²⁾. Saskaņā ar programmu LIFE finansējamajiem projektiem būtu jāizpilda atbilstības un piešķiršanas kritēriji, lai nodrošinātu labāko iespējamo Savienības līdzekļu izmantošanu un pievienotās vērtības radīšanu Savienības līmenī. Novērtējot pievienoto vērtību Savienības līmenī, Komisijai atbilstīgi katrai prioritārajai jomai īpaša uzmanība būtu jāvelta projektu potenciālam tikt atkārtoti un nodotiem tālāk, to rezultātu ilgtspējai un ieguldījumam vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanā attiecīgajās prioritārajās jomās, kā arī attiecīgā projekta tematisko prioritāšu īstenošanai. Būtu jāveicina projekti ar starpnozaru ietekmi. Komisijai arī būtu jāpopularizē un jāveicina "zaļais" publiskais iepirkums, jo īpaši projektu īstenošanā.
- (23) Lai saglabātu līdzvērtīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, un nepieļautu nepamatotus konkurences izkropļojumus, no programmas LIFE piešķirtajam finansējumam attiecīgos gadījumos būtu jārisina ar tirgus nepilnībām saistītās problēmas. Turklāt gadījumos, ja finansējums satur valsts atbalstu Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. panta 1. punkta nozīmē, tas būtu jāpiešķir atbilstoši noteikumiem par valsts atbalstu, lai nepieļautu tirgus izkropļojumus, piemēram, privāto ieguldījumu aizstāšanu ar publiskā sektora ieguldījumiem, neefektīvu tirgus

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums 1313/2013/ES (2013. gada 17. decembris) par Savienības Civilās aizsardzības mehānismu (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 924. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

struktūru veidošanu vai nerentablu uzņēmumu saglabāšanu, un to nevar piešķirt, kamēr to nav apstiprinājis Komisija saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu, izņemot gadījumus, ja tas atbilst noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 994/98 ⁽¹⁾.

(24) Lai uzlabotu vides un klimata politikas īstenošanu un sekmētu vides un klimata mērķu integrēšanu citos politikas virzienos, programmai LIFE vajadzētu veicināt tādu projektu, kas atbalsta integrētu pieeju vides un klimata tiesību aktu un politikas īstenošanai. Šādiem integrētiem projektiem būtu jākalpo par konkrētiem instrumentiem, lai veicinātu vides un klimata mērķu integrēšanu citās Savienības politikas jomās un kopējos Savienības izdevumos atbilstīgi stratēģijai "Eiropa 2020". Tiem būtu jānodrošina labas prakses piemēri efektīvai un cieši koordinētai Savienības vides un klimata politikas īstenošanai dalībvalstīs un reģionos. Vides apakšprogrammas integrētiem projektiem būtu jākoncentrējas galvenokārt uz Savienības Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas līdz 2020. gadam ieviešanu, jo īpaši attiecībā uz tīkla Natura 2000, kas izveidots ar Direktīvu 92/43/EEK, efektīvu pārvaldību un konsolidāciju, īstenojot prioritārās rīcības plānus, kas sagatavoti pamatojoties uz minētās direktīvas 8. pantu, kā arī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK ⁽²⁾, kā arī tiesību aktiem atkritumu un gaisa jomā.

(25) Integrētajiem projektiem, lai gan tie koncentrējas uz noteiktajiem tematiem, vienlaikus vajadzētu būt mehānismiem vairāku mērķu sasniegšanai (piemēram, nodrošināt ieguvumus videi un veidot spējas), kas ļauj gūt rezultātus citās politikas jomās, jo īpaši jūras vides jomā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/56/EK ⁽³⁾ mērķiem. Integrētos projektus varētu paredzēt arī citās vides jomās. Klimata pasākumu apakšprogrammā šiem projektiem jo īpaši vajadzētu būt veltītiem klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās stratēģijām un rīcības plāniem.

(26) Integrētajiem projektiem būtu jāatbalsta tikai virkni konkrētu darbību un pasākumu, savukārt citas darbības, kuras papildina projektu, būtu jāfinansē no citām Savienības finansējuma programmām, kā arī no valsts, reģionālajiem vai privātajiem līdzekļiem. Ar programmas LIFE finansējumu būtu jāizmanto sinerģijas iespējas un

jāpanāk saskaņotība starp dažādiem Savienības finansējuma avotiem, nodrošinot stratēģisku koncentrēšanos uz vidi un klimatu, vienlaikus nodrošinot, ka procedūras tiek vienkāršotas.

(27) Integrētajos projektos, kuros galvenā uzmanība ir veltīta Savienības vides un klimata politikas un tiesību aktu īstenošanai, izmantojot integrētu pieeju, jāveic darbības visās Savienības daļās un visās nozarēs, uz kurām vērsta šīs regula. Tādēļ atlases procesā, lai veicinātu ģeogrāfisko līdzsvaru, jāņem vērā sadales aspekts un dalībvalstīm jācenšas — ja nepieciešams ar LIFE tehniskās palīdzības projekta atbalstu — programmas LIFE plānošanas periodā sagatavot un ierosināt vismaz vienu integrēto projektu.

(28) Ņemot vērā to, ka šī integrēto projektu pieeja ir jauna, ieinteresētās personas vajadzības gadījumā būtu jāatbalsta, sniedzot tehnisko palīdzību. Divu posmu atlases procedūra atvieglos pieteikumu iesniegšanas posma norisi. Pirmajā posmā finanšu plānā būtu jānorāda, kuri citi Savienības, valsts vai privāti finansējuma avoti ir jāmobilizē, un kādā apmērā. Tikai otrajā posmā būtu jāiesniedz nodomu protokoli no vismaz viena piesaistītā finansējuma avota, lai nodrošinātu, ka tiek izpildīta prasība par papildu finansējuma avota mobilizēšanu. Tas, kādā apmērā tiek mobilizēti citi Savienības līdzekļi, būtu jāņem vērā piešķiršanas posmā.

(29) Integrēto projektu panākumi ir atkarīgi no ciešas to nacionālo, reģionālo, vietējo varas iestāžu un atbildīgo nevalstisko organizāciju sadarbības, uz kurām attiecas programmas LIFE mērķi. Tādēļ projektu izstrādes, īstenošanas, attīstības un uzraudzības procesā būtu jāievēro pārskatāmības un lēmumu atklātības principi.

(30) Vides apakšprogrammas projektu, kas nav integrēti projekti, gadījumā pirmās daudzgadu darba programmas laikā, nosakot indikatīvos valsts piešķirumus, saskaņā ar solidaritātes un atbildības dalīšanas principiem būtu jānodrošina samērīga līdzekļu sadale starp dalībvalstīm.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

(31) Lai veicinātu dalībvalstu līdzdalības spējas programmā LIFE, tai dalībvalstij, kas atbilst attiecīgām prasībām, kuras noteiktas šajā regulā, vajadzētu būt pieejamam garantētam finansējumam spēju veidošanas projektiem. Šāds finansējums būtu jāpiešķir, pamatojoties uz apstiprinātu spēju veidošanas plānu, kurā norādīti paredzētie pasākumi un nepieciešamā finansējuma apmērs.

- (32) Programmā LIFE kvalitātei vajadzētu būt projektu izvērtēšanas un iesniegšanas procesa pamatkritērijam. Ģeogrāfiskā līdzsvara nodrošināšanai ieviestie sadales aspekti ir indikatīvi, un tiem nebūtu jānozīmē, ka katrai dalībvalstij ir garantēti līdzekļi vai iesniegumi.
- (33) Savienība ir pievienojusies Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) Konvencijai par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ("Orhūsas konvencija"). Tādēļ būtu jāatbalsta nevalstisko organizāciju (NVO) un bezpeļņas struktūru tīklu, kuri tiecas sasniegt vispārēju Savienības nozīmes mērķi, darbs, jo tie sniedz atbalstu Orhūsas konvencijas mērķiem, pārstāvot Savienības iedzīvotāju bažas un viedokļus politikas veidošanas procesā, atbalsta konvencijas ieviešanu un veicina izpratni par vides un klimata problēmām un politiskajiem risinājumiem. Programmai LIFE jāatbalsta plaša spektra Savienības nozīmes NVO, kā arī bezpeļņas struktūru tīkli, kuri tiecas sasniegt vispārēju Savienības nozīmes mērķi un galvenokārt darbojas vides vai klimata jomā, konkurētspējīgā un pārredzamā veidā iesniegot darbības dotācijas, lai palīdzētu NVO sniegt efektīvu ieguldījumu Savienības politikā un veicinātu, kā arī nostiprinātu Savienības vides un klimata mērķu īstenošanu un izpildi, kā arī veidotu un stiprinātu to spēju kļūt par efektīvākām partnerēm.
- (34) Lai Komisija varētu izpildīt savus uzdevumus saistībā ar vides un klimata politikas veidošanas un īstenošanas ierosināšanu, tai būtu jāizmanto programmas LIFE resursi, lai atbalstītu Savienības vides un klimata politikas un tiesību aktu ierosināšanu, īstenošanu un integrēšanu, tostarp attiecībā uz pakalpojumu un preču iepirkumiem. No finanšu līdzekļiem, kas saskaņā ar šo regulu piešķirti komunikācijas darbībām, būtu jāsedz arī institucionālo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, kā arī par visu svarīgāko Savienības tiesību aktu vides un klimata jomā īstenošanu un transponēšanu.
- (35) Ņemot vērā finanšu krīzi, tirgū, visticamāk, saglabāsies pašreizējās atšķirības starp aizdevumu, pašu kapitāla un riska kapitāla pieprasījumu un piedāvājumu, tāpēc ir atbilstoši atļaut izmantot finanšu instrumentus, lai atbalstītu projektus, kuri var radīt ieņēmumus vides vai klimata jomā. Programmas LIFE atbalstītie finanšu instrumenti būtu jāizmanto, lai izmaksu ziņā efektīvā veidā apmierinātu specifiskas tirgus vajadzības atbilstoši programmas mērķiem, un tie nedrīkstētu izstumt privāto finansējumu. Vajadzētu būt iespējai finanšu instrumentus kombinēt ar dotācijām, kas finansētas no Savienības budžeta, tostarp saskaņā ar šo regulu.
- (36) Iepriekšējo programmu LIFE pieredze liecina, ka ir nepieciešama centienu koncentrēšana uz konkrētām vides un klimata politikas prioritātēm un rīcības jomām. Šīm tematiskajām prioritātēm nevajadzētu būt ierobežojošām, lai pretendenti varētu iesniegt priekšlikumus citās jomās, kā arī iekļaut jaunas idejas, lai reaģētu uz jauniem izaicinājumiem. Daudzgaļu darba programmām vajadzētu būt arī elastīgām, lai sasniegtu programmas LIFE mērķus un uzdevumus, vienlaikus nodrošinot nepieciešamo stabilitāti projektiem, kas īsteno tematiskās prioritātes, lai iespējamie pretendenti varētu plānot, sagatavot un iesniegt priekšlikumus. Pirmā daudzgaļu darba programma būtu jāpieņem uz četriem gadiem, kurai sekotu otrā darba programma, kas būtu pieņemta uz trijiem gadiem. Abās darba programmās būtu jāparedz neizsmeļošs projekta tēmu saraksts tematisko prioritāšu īstenošanai.
- (37) Iepriekšējo programmu LIFE pieredze liecina, cik nozīmīgi ir LIFE valstu kontaktpunkti, jo īpaši lai sniegtu atbalstu pieteikumu iesniedzējiem un saņēmējiem, tādējādi veicinot programmu veiksmīgu īstenošanu. Tāpēc būtu jāturpina un pēc iespējas jānostiprina LIFE valsts un reģionālo kontaktpunktu sistēma, jo īpaši dalībvalstīs, kur ir zemi projektu apguves rādītāji, un būtu jāpastiprina sadarbība starp Komisiju un LIFE valstu kontaktpunktiem, kā arī starp LIFE valstu un reģionālajiem kontaktpunktiem. Iepriekšējo programmu LIFE pieredze ir arī parādījusi, cik nozīmīga ir projektu rezultātu efektīvas izplatīšanas un sadarbības pasākumu nodrošināšana, lai palielinātu programmas LIFE sviras efektu un Savienības pievienoto vērtību, jo īpaši organizējot seminārus, apmācības un citus pasākumus, kuru mērķis ir pieredzes, zināšanu un labas prakses apmaiņa Savienībā. Tāpēc Komisijai būtu jāturpina un jāpastiprina mērķorientēti izplatīšanas pasākumi, tostarp tādi, kuros galvenā uzmanība veltīta integrētajiem projektiem, jo īpaši dalībvalstīs ar zemu projektu apguves līmeni, un specifiskās jomās, kā arī jāveicina sadarbība un pieredzes apmaiņa starp LIFE saņēmējiem un citiem. Komisijai būtu arī jāturpina ar atbilstīgu plašsaziņas līdzekļu un tehnoloģiju starpniecību regulāri publicēt ar programmu LIFE finansēto projektu sarakstus, ietverot arī sasniegto mērķu un rezultātu īsu aprakstu un iesniegto līdzekļu kopsavilkumu.

- (38) Nolūkā vienkāršot programmu LIFE un samazināt administratīvo slogu pieteikumu iesniedzējiem un saņēmējiem būtu vairāk jāizmanto vienotas likmes un vienreizēji maksājumi, neapdraudot PVN un pastāvīgo darbinieku izmaksu atbilstīgumu saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012. Attiecībā uz pašreizējo praksi — publisko organizāciju (kā koordinējošiem saņēmējiem un/vai saistītajiem saņēmējiem) iemaksu summai projektā vismaz par 2 % būtu jāpārsniedz projektam norikoto valsts pārvaldes darbinieku algu izmaksu summu. Savienības līdzekļi nebūtu jāizmanto valsts budžeta subsidēšanai, piemēram, lai segtu PVN izmaksas. Taču pieejamā informācija par Savienības līdzekļu izmantošanu PVN segšanai ir ļoti ierobežota. Tāpēc programmas LIFE starpposma un *ex post* novērtējumā Komisijai būtu jāsniedz pārskats par PVN atmaksāšanu katrā atsevišķā dalībvalstī, ko programmas LIFE projektu saņēmēji ir pieprasījuši maksājumu pēdējā posmā.
- (39) Maksimālās līdzfinansējuma likmes būtu jānosaka tādā līmenī, kāds nepieciešams, lai uzturētu efektīvu atbalsta līmeni programmā LIFE.
- (40) Programma LIFE un tās apakšprogrammas būtu regulāri jāpārtrauc un jāizvērtē, pamatojoties uz atbilstošiem snieguma rādītājiem, lai varētu veikt attiecīgus pielāgojumus, tostarp tematisko prioritāšu jebkādu nepieciešamu pārskatīšanu. Sīkāk izstrādājot snieguma rādītājus programmu un projektu novērtējumiem, Komisijai uzsvars būtu jāliek uz kvalitātes uzraudzību, pamatojoties uz snieguma rādītājiem un prognozētajiem rezultātiem, kā arī ietekmi. Komisijai arī būtu jāierosina projektu ilgtermiņa sekmju uzraudzības metode, jo īpaši dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārajā jomā. Lai apliecinātu papildu ieguvumus, kurus abas apakšprogrammas var nodrošināt rīcībai klimata un bioloģiskās daudzveidības jomā, un iegūtu informāciju par izdevumu līmeni, programmas LIFE uzraudzībā būtu jāizseko ar klimatu un bioloģisko daudzveidību saistītie izdevumi, kā noteikts dokumentā "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020"". Šādas izsekošanas pamatā vajadzētu būt vienkāršai metodoloģijai, iekļaujot izdevumus vienā no šādām trim kategorijām: izdevumi, kas saistīti tikai ar klimatu/bioloģisko daudzveidību (uzskaita kā 100 %), izdevumi, kas būtiski saistīti ar klimatu/bioloģisko daudzveidību (uzskaita kā 40 %), un izdevumi, kas nav saistīti ar klimatu/bioloģisko daudzveidību (uzskaita kā 0 %). Minētā metodoloģija neizslēdz iespēju attiecīgā gadījumā izmantot precīzāku metodoloģiju.
- (41) Ņemot vērā Komisijas ilgstošo pieredzi saistībā ar programmas LIFE un tās projektu pārvaldību un LIFE finansējuma saņēmēju pozitīvo pieredzi saistībā ar ārējām uzraudzības grupām, programmas LIFE pārvaldībai būtu jāpaliek Komisijas ziņā. Jebkurām izmaiņām programmas LIFE un tās projektu pārvaldības struktūrā būtu jāveic *ex ante* izmaksu un ieguvumu analīze un īpaša uzmanība jāpievērš tam, lai nodrošinātu pienācīgu un visaptverošu īpašo zināšanu pieejamību, jo īpaši dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārajā jomā.
- (42) Visā izdevumu ciklā Savienības finanšu intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp nelikumību novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, nepamatoti izmaksāto vai nepareizi izlietoto līdzekļu atgūšanu, un vajadzības gadījumā soda naudas.
- (43) Lai nodrošinātu labāko iespējamo Savienības finansējuma izmantošanas novērtēšanu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz Vides apakšprogrammas tematiskajām prioritātēm un Klimata pasākumu apakšprogrammas prioritārajām jomām piemērojamo snieguma rādītāju noteikšanu, III pielikumā noteikto tematisko prioritāšu grozīšanu, un dotācijām paredzētā budžeta īpatsvara palielināšanu projektiem, kas atbalsta dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (44) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai saistībā ar daudzgadu darba programmas pieņemšanu, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.
- (45) Ja LIFE vides un klimata pasākumu programmas komiteja nesniedz nekādu atzinumu par īstenošanas akta projektu, Komisijai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta otro apakšpunktu īstenošanas akta projekts nebūtu jāpieņem. Šīs procedūras piemērošanai vajadzētu būt pamatotai, *inter alia*, ar nepieciešamību izvērtēt integrētajiem projektiem piešķirto līdzekļu sadales proporcionalitāti, jo īpaši maksimālo finansējuma apmēru, kādu var piešķirt vienam integrētajam projektam.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011, 13. lpp.).

- (46) Lai nodrošinātu efektīvu pāreju starp pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007 un programmu LIFE, ir nepieciešams turpināt uzraudzīt, veikt revīzijas un kvalitatīvi izvērtēt saskaņā ar minēto regulu finansētās darbības arī pēc tam, kad tās vairs nebūs spēkā.
- (47) Programmas LIFE pievienotā vērtība izriet no tajā paredzētās pieejas īpatnībām un tematikas, kas padara saskaņā ar to veiktos pasākumus īpaši piemērotus vajadzībām vides un klimata jomā. Programma LIFE var veicināt efektīvāku vides politikas īstenošanu nekā dalībvalstu individuālie pasākumi, jo tā vairāk koncentrē resursus un kompetenci. Tā nodrošina arī platformu paraugprakses un zināšanu veidošanai un apmaiņai, acquis īstenošanas izmaiņu uzlabošanai, rosināšanai un paaugstināšanai, kā arī spēju veidošanai un tādu privāto dalībnieku, jo īpaši MVU, atbalstam, kas izmēģina neliela apmēra tehnoloģijas un risinājumus, un ļauj dalībvalstīm un ieinteresētajām pusēm savstarpēji mācīties. Turklāt programma LIFE rada sinerģiju starp Savienības un valstu fondiem, vienlaikus piesaistot papildu līdzekļus no privātā sektora, un tādējādi palielinās Savienības pasākumu saskaņotību un tiek veicināta vienmērīgāka acquis īstenošana.
- (48) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus – proti, sniegt ieguldījumu Savienības vides un klimata politikas īstenošanā un izstrādē, tostarp iekļaut vides klimata mērķus citos politikas instrumentos, un veicināt labāku pārvaldību – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet šīs regulas apjoma vai rezultātu dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var veikt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (49) Tāpēc Regula (EK) Nr. 614/2007 būtu jāatceļ,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

VIDES UN KLIMATA PASĀKUMU PROGRAMMA (LIFE)

1. pants

Izveidošana

Ar šo izveido vides un klimata pasākumu programmu laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim ("programma LIFE").

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) "izmēģinājuma projekti" ir projekti, kuros izmanto tehnoloģiju vai metodi, kas ne iepriekš, ne citur nav tikusi izmantota vai izmēģināta, kuri var nodrošināt iespējamus ieguvumus videi un klimatam salīdzinājumā ar pašreizējo paraugpraksi un kuros turpmāk var izmantot līdzīgās situācijās plašākā mērogā;
- b) "demonstrējumu projekti" ir projekti, kuros praktiski īsteno, izmēģina, novērtē un izplata darbības, metodoloģiju vai pieejas, kuras ir jaunas vai nav zināmas projekta specifiskajā kontekstā, proti, ģeogrāfiskajā, ekoloģiskajā vai sociālekonomiskajā kontekstā, un kuras līdzīgos apstākļos varētu izmantot arī citur;
- c) "paraugprakses projekti" ir projekti, kuros izmanto piemērotas, rentablas un mūsdienīgas tehnoloģijas, metodes un pieejas, ņemot vērā projekta attiecīgo kontekstu;
- d) "integrētie projekti" ir projekti, ar kuriem plašā teritoriālā mērogā, jo īpaši reģionālā, vairāku reģionu, valsts vai transnacionālā mērogā, īsteno vides vai klimata plānus vai stratēģijas, kuri noteikti īpašos Savienības vides un klimata tiesību aktos, izstrādāti, ievērojot citus Savienības aktus, vai dalībvalstu iestāžu izstrādāti galvenokārt dabas, tostarp, *inter alia*, tīkla Natura 2000 pārvaldības, ūdens, atkritumu apsaimniekošanas, klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām jomā, vienlaikus nodrošinot ieinteresēto personu iesaistīšanu un veicinot koordināciju vismaz ar vienu citu attiecīgu Savienības, valsts vai privāta finansējuma avotu un mobilizējot vismaz vienu šādu finansējuma avotu;
- e) "tehniskās palīdzības projekti" ir projekti, kuri nodrošina finansiālu atbalstu rīcības dotāciju veidā, lai palīdzētu pretendentiem sagatavot integrētos projektus, un jo īpaši lai nodrošinātu, ka minētie projekti ievēro programmas LIFE grafiku un tehniskās un finanšu prasības, saskaņojot to ar 8. panta 3. punktā minētajiem fondiem.
- f) "spēju veidošanas projekti" ir projekti, kuru mērķis ir finansiāla atbalsta sniegšana rīcības dotāciju veidā pasākumiem, kas nepieciešami dalībvalstu spēju veidošanai, tostarp LIFE valsts vai reģionālajiem kontaktpunktiem, lai dotu iespēju dalībvalstīm efektīvāk piedalīties programmā LIFE;

- g) "sagatavošanas projekti" ir projekti, kurus sākotnēji nosaka Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm, lai atbalstītu Savienības vides vai klimata politikas un tiesību aktu izstrādes un īstenošanas īpašās vajadzības;
- h) "informēšanas, izpratnes veidošanas un izplatīšanas projekti" ir projekti, kuru mērķis ir atbalstīt komunikāciju, informācijas izplatīšanu un izpratnes veidošanu Vides apakšprogrammas un Klimata pasākumu apakšprogrammas jomās.

3. pants

Vispārīgie mērķi un snieguma rādītāji

1. Programmai LIFE ir jo īpaši šādi vispārīgie mērķi:
- a) veicināt virzību uz resursu izmantošanas ziņā efektīvu un pret klimata pārmaiņām noturīgu zemu oglekļa emisiju ekonomiku, uz vides aizsardzību un vides kvalitātes uzlabošanu, kā arī bioloģiskās daudzveidības izzušanas apturēšanu un daudzveidības atjaunošanu, tostarp atbalstot tīklu Natura 2000 un novēršot ekosistēmu degradāciju;
- b) uzlabot Savienības vides un klimata politikas un tiesību aktu izstrādi, īstenošanu un izpildi, rosināt un veicināt vides un klimata mērķu iekļaušanu un integrēšanu citos Savienības politikas virzienos un publiskā un privātā sektora praksē, tostarp palielinot publiskā un privātā sektora spēju;
- c) atbalstīt labāku vides un klimata pārvaldību visos līmeņos, tostarp pilnvērtīgāk iesaistot pilsonisko sabiedrību, NVO un vietējos dalībniekus;
- d) atbalstīt 7. vides rīcības programmas īstenošanu.

Tiecoties sasniegt minētos mērķus, programma LIFE veicina ilgtspējīgu attīstību un stratēģijā "Eiropa 2020", kā arī Savienības vides un klimata jomas attiecīgās stratēģijās un plānos noteikto mērķu un uzdevumu izpildi.

2. Šā panta 1. punktā noteiktos vispārīgos mērķus īsteno, izmantojot šādas apakšprogrammas:

- a) Vides apakšprogramma;
- b) Klimata pasākumu apakšprogramma.

3. Programmas LIFE darbību izvērtē, jo īpaši izmantojot šādus rādītājus:

- a) attiecībā uz 1. punkta a) apakšpunktā minēto vispārīgo mērķi — nodrošinātie vides un klimata uzlabojumi. Ciktāl

tas attiecas uz mērķi veicināt bioloģiskās daudzveidības izzušanas apturēšanu un daudzveidības atjaunošanu, nodrošinātos vides uzlabojumus mēra, pamatojoties uz tīkla Natura 2000 procentuālo daļu, kas ir atjaunota vai kurai ir nodrošināta atbilstoša pārvaldība, atjaunoto ekosistēmu platību un veidu; to atbilstīgo dzīvotņu un sugu skaitu un veidu, kurām uzlabojas aizsardzības stāvoklis;

- b) attiecībā uz 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem vispārīgajiem izstrādes un īstenošanas mērķiem — tādu izstrādāto vai ieviestu pasākumu skaits, ar kuriem īsteno plānus, programmas vai stratēģijas saskaņā ar Savienības vides un klimata politiku un tiesību aktiem, un tādu pasākumu skaits, kuri ir piemēroti atkārtotai vai tālāknošanai;

- c) attiecībā uz 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem vispārīgajiem iekļaušanas un integrēšanas mērķiem — tādu pasākumu skaits, ar kuriem ir panākta sinerģija ar citām ES finansējuma programmām vai kuri iekļauti tajās vai integrēti publiskā vai privātā sektora praksē;

- d) attiecībā uz 1. punkta c) apakšpunktā minēto vispārīgo mērķi — tādu pasākumu skaits, kas nodrošina labāku pārvaldību, informācijas izplatīšanu un izpratni par vides un klimata jautājumiem.

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētus tiesību aktus saskaņā ar 29. pantu, lai precīzāk noteiktu snieguma rādītājus to piemērošanai tematiskajām jomām un prioritātēm, kas minētas attiecīgi 9. pantā un III pielikumā Vides apakšprogrammai un 13. pantā – Klimata pasākumu apakšprogrammai.

4. pants

Budžets

1. Programmas LIFE īstenošanai laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam paredzētais finansējums ir EUR 3 456 655 000 pašreizējās cenās, kas ir 0,318 % no kopējām saistību apropriācijām, kā minēts Regulā (ES) Nr. 1311/2013.

Gada apropriācijas piešķir Eiropas Parlaments un Padome atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai.

2. Budžeta sadalījums apakšprogrammām ir šāds:

- a) EUR 2 592 491 250 no 1. punktā paredzētā kopējā finansējuma piešķir Vides apakšprogrammai;

- b) EUR 864 163 750 no 1. punktā paredzētā kopējā finansējuma piešķir Klimata pasākumu apakšprogrammā.

5. pants

Trešo valstu dalība programmā LIFE

Programmā LIFE var piedalīties šādas valstis:

- a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kuras ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) puses;
- b) Savienības kandidātvalstis, potenciālās kandidātvalstis un pievienošanās valstis;
- c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika;
- d) valstis, kuras ir kļuvušas par Eiropas Vides aģentūras locekļiem saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 933/1999 ⁽¹⁾.

Šādu piedalīšanos īsteno, ievērojot nosacījumus, kuri noteikti attiecīgajos divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos, ar ko nosaka vispārīgus principus minēto trešo valstu līdzdalībai Savienības programmās.

6. pants

Darbības ārpus Savienības vai aizjūras zemēs un teritorijās

1. Neskarot 5. pantu, no programmas LIFE var finansēt darbības ārpus Savienības un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) saskaņā ar Lēmumu 2001/822/EK (Lēmums par aizjūras asociāciju), ar nosacījumu, ka minētās darbības ir nepieciešamas Savienības vides un klimata mērķu sasniegšanai un lai nodrošinātu veikto pasākumu efektivitāti dalībvalstīs teritorijās, uz kurām attiecas Līgumi.

2. Projektos, kas minēti 18. pantā, var piedalīties juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību ārpus Savienības, ar nosacījumu, ka projektu koordinējošais saņēmējs atrodas Savienībā un ārpus Savienības veicamā darbība atbilst šā panta 1. punktā minētajām prasībām.

7. pants

Starptautiskā sadarbība

Programmas LIFE īstenošanas laikā var sadarboties ar attiecīgām starptautiskām organizācijām un ar to iestādēm un struktūrām, ja tas ir nepieciešams 3. pantā noteikto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 933/1999 (1999. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1210/90 par Eiropas Vides aģentūras un Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīkla izveidi (OV L 117, 5.5.1999., 1. lpp.).

8. pants

Papildināmība

1. Komisija un dalībvalstis nodrošina, lai atbalsts no programmas LIFE būtu saderīgs ar Savienības politikas nostādņiem un prioritātēm un papildinātu citus Savienības finanšu instrumentus, vienlaikus nodrošinot arī to, ka tiek īstenoti vienkāršošanas pasākumi.

2. No programmas LIFE finansētie pasākumi atbilst Savienības un valstu tiesību aktiem, tostarp Savienības noteikumiem par valsts atbalstu. Jo īpaši dalībvalstis paziņo Komisijai, ja finansējums no programmas LIFE ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, un to nevar piešķirt, kamēr to nav apstiprinājusi Komisija saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu, izņemot gadījumus, ja tas atbilst regulai, kas pieņemta, ievērojot Regulas (EK) Nr. 994/98 2. panta 1. punktu un 8. pantu.

3. Komisija un dalībvalstis saskaņā ar saviem attiecīgajiem pienākumiem nodrošina koordināciju starp programmu LIFE un Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrniecības un zivsaimniecības fondu, lai radītu sinerģiju, jo īpaši integrēto projektu kontekstā, un lai atbalstītu programmas LIFE īstenošanas laikā izstrādāto risinājumu, metožu un pieeju izmantošanu. Šāda koordinācija notiek saskaņā ar kārtību, kas noteikta Kopīgo noteikumu regulā un atbilstoši vienotam stratēģiskajam satvaram un mehānismiem, kas noteikti partnerības nolīgumos atbilstīgi minētās regulas prasībām.

4. Komisija arī nodrošina konsekveni un sinerģiju starp programmu LIFE un citiem Savienības politikas virzieniem un finanšu instrumentiem, un nepieļauj to pārklāšanos, jo īpaši ar "Apvārsni 2020" un Savienības ārējās darbības instrumentiem.

II SADAĻA

APAKŠPROGRAMMAS

1. NODAĻA

Vides apakšprogramma

9. pants

Vides apakšprogrammas prioritārās jomas

1. Vides apakšprogrammā ir trīs prioritārās jomas:

- a) vide un resursefektivitāte;

b) daba un bioloģiskā daudzveidība;

c) vides pārvaldība un informācija.

2. Prioritārās jomas, kas minētas 1. punktā, aptver III pielikumā noteiktās tematiskās prioritātes.

Komisija tiek pilnvarota vajadzības gadījumā pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 29. pantu, lai pievienotu, svītrotu vai grozītu III pielikumā noteiktās tematiskās prioritātes, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

a) prioritātēm, kas noteiktas 7. vides rīcības programmā;

b) konkrētajiem mērķiem, kas minēti 10., 11. un 12. pantā attiecībā uz katru prioritāro jomu;

c) pieredzi, kas gūta īstenojot 24. pantā minēto daudzgadu darba programmu;

d) pieredzi, kas gūta, īstenojot integrētos projektus;

e) prioritātēm, kas izriet no jauniem Savienības vides tiesību aktiem, kas pieņemti pēc 2013. gada 23. decembris; vai

f) pieredzi, kas gūta, īstenojot spēkā esošos vides tiesību aktus un politiku.

Komisija pārskata un vajadzības gadījumā izdara grozījumus III pielikumā minētajās tematiskajās prioritātēs vēlākais līdz programmas LIFE starpposma novērtējumam, kas minēts 27. panta 2. punkta a) apakšpunktā.

3. Vismaz 55 % budžeta līdzekļu, kas piešķirti projektiem, kurus atbalsta Vides apakšprogrammā ar rīcības dotācijām, jāparedz projektiem, kas atbalsta dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību.

4. Komisija tiek pilnvarota vajadzības gadījumā pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 29. pantu, lai palielinātu šā panta 2. punktā minēto procentuālo daļu par ne vairāk kā 10 %, ar nosacījumu, ka divos sekojošos gados kopējais pieprasītais finansējums priekšlikumiem, uz kuriem attiecas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārā joma, un kuri atbilst minimālajām kvalitātes prasībām, nepārsniedz vairāk kā par 20 % attiecīgo finansējuma apmēru, kāds bija aprēķināts divos gados pirms minētajiem gadiem.

10. pants

Vides un resursefektivitātes prioritārās jomas konkrētie mērķi

Vides apakšprogrammas vides un resursefektivitātes prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

a) izstrādāt, testēt un demonstrēt tādas politikas vai vadības metodes, paraugpraksi un risinājumus, tostarp inovatīvu tehnoloģiju izstrādi un demonstrāciju, vides problēmu risināšanā, ko var atkārtot, nodot tālāk vai integrēt, tostarp attiecībā uz saikni starp vidi un veselības aizsardzību, kā arī lai atbalstītu ar resursu efektivitāti saistītu politiku un tiesību aktus, arī Ceļvedi par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā;

b) atbalstīt integrētu pieeju izmantošanu, izstrādi, izmēģināšanu un demonstrēšanu attiecībā uz plānu un programmu īstenošanu atbilstoši Savienības politikai un tiesību aktiem vides jomā — galvenokārt ūdens, atkritumu un gaisa jomā;

c) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, īstenotu, izvērtētu, uzraudzītu un novērtētu Savienības vides politiku un tiesību aktus, un lai izvērtētu un uzraudzītu faktorus, apdraudējumus un atbildes pasākumus, kas ietekmē vidi Savienībā un ārpus tās.

11. pants

Dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārās jomas konkrētie mērķi

Vides apakšprogrammas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

a) sniegt ieguldījumu Savienības politikas un tiesību aktu izstrādē un īstenošanā dabas un bioloģiskās daudzveidības jomā, tostarp attiecībā uz Savienības Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju līdz 2020. gadam, Direktīvām 92/43/EEK un 2009/147/EK, jo īpaši piemērojot, izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot pieejas, paraugpraksi un risinājumus;

b) atbalstīt turpmāku ar Direktīvas 92/43/EEK 3. pantu izveidotā tīkla Natura 2000 attīstību, ieviešanu un pārvaldību, jo īpaši piemērojot, izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot integrētas pieejas prioritārās rīcības plānu īstenošanai, kas izstrādāti pamatojoties uz minētās direktīvas 8. pantu;

c) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, īstenotu, izvērtētu, uzraudzītu un novērtētu Savienības dabas un bioloģiskās daudzveidības politiku un tiesību aktus un lai izvērtētu un uzraudzītu faktorus, apdraudējumus un atbildes pasākumus, kas ietekmē dabu un bioloģisko daudzveidību Savienībā un ārpus tās.

12. pants

Vides pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi

Vides apakšprogrammas vides pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

- a) veicināt izpratnes veidošanu par vides jautājumiem, tostarp vairojot sabiedrības un ieinteresēto pušu atbalstu Savienības politikas veidošanai vides jomā, un veicināt zināšanas par ilgtspējīgu attīstību un ilgtspējīga patēriņa jaunām tendencēm;
- b) atbalstīt komunikāciju, pārvaldību un informācijas izplatīšanu vides jomā un veicināt zināšanu apmaiņu par sekmīgiem risinājumiem un praksi vides jomā, tostarp veidojot ieinteresēto pušu sadarbības platformas un organizējot apmācību;
- c) popularizēt un veicināt Savienības vides tiesību aktu efektīvāku ievērošanu un izpildi, tostarp sekmējot paraugprakses un politikas pieeju izstrādi un izplatīšanu;
- d) veicināt labāku vides pārvaldību, paplašinot ieinteresēto pušu, tostarp NVO, iesaistīšanos politikas apspriešanā un īstenošanā.

2. NODAĻA

Klimata pasākumu apakšprogramma

13. pants

Klimata pasākumu apakšprogrammas prioritārās jomas

Klimata pasākumu apakšprogrammā ir trīs prioritārās jomas:

- a) klimata pārmaiņu mazināšana;
- b) pielāgošanās klimata pārmaiņām;
- c) klimata pārvaldība un informācija.

14. pants

Klimata pārmaiņu mazināšanas prioritārās jomas konkrētie mērķi

Nolūkā veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu klimata pārmaiņu mazināšanas prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

- a) veicināt Savienības klimata pārmaiņu mazināšanas politikas un tiesību aktu izstrādi un īstenošanu, tostarp iekļaušanu dažādās politikas jomās, jo īpaši izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot politikas vai pārvaldības pieejas, paraugpraksi un risinājumus klimata pārmaiņu mazināšanai;
- b) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, izvērtētu, uzraudzītu, novērtētu un ieviestu efektīvas klimata pārmaiņu mazināšanas darbības un pasākumus un lai uzlabotu spēju izmantot šādas zināšanas praksē;

- c) atvieglot integrētu pieeju izstrādi un ieviešanu, piemēram, klimata pārmaiņu mazināšanas stratēģijas un rīcības plānus vietējā, reģionālajā vai valsts līmenī;
- d) veicināt inovatīvu klimata pārmaiņu mazināšanas tehnoloģiju, sistēmu, metožu un instrumentu izstrādi un demonstrēšanu, kas būtu piemēroti atkārtošānai, tālāknodešanai vai integrēšanai.

15. pants

Pielāgošanās klimata pārmaiņām prioritārās jomas konkrētie mērķi

Nolūkā veicināt atbalstu centieniem palielināt noturību pret klimata pārmaiņām, pielāgošanās klimata pārmaiņām prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

- a) veicināt Savienības klimata pārmaiņu pielāgošanās politikas izstrādi un īstenošanu, tostarp iekļaušanu dažādās politikas jomās, jo īpaši izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot politikas vai pārvaldības pieejas, tostarp attiecīgos gadījumos uz ekosistēmām balstītas pieejas, paraugpraksi un risinājumus attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām;
- b) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, izvērtētu, uzraudzītu, novērtētu un ieviestu efektīvas klimata pārmaiņu pielāgošanās darbības un pasākumus, prioritāti attiecīgos gadījumos piešķirot tām darbībām un pasākumiem, kas piemēro uz ekosistēmu balstītu pieeju, un lai uzlabotu spēju izmantot šādas zināšanas praksē;
- c) atvieglot integrētu pieeju izstrādi un ieviešanu, piemēram, attiecībā uz klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijām un rīcības plāniem vietējā, reģionālajā vai valsts līmenī, attiecīgos gadījumos prioritāti piešķirot uz ekosistēmām balstītām pieejām;
- d) veicināt inovatīvu klimata pārmaiņu pielāgošanās tehnoloģiju, sistēmu, metožu un rīku izstrādi un demonstrēšanu, kas būtu piemēroti atkārtošānai, tālāknodešanai vai integrēšanai.

16. pants

Klimata pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi

Klimata pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

- a) veicināt izpratnes veidošanu par klimata jautājumiem, tostarp vairojot sabiedrības un iesaistīto personu atbalstu Savienības politikas veidošanai klimata jomā, un veicināt zināšanas par ilgtspējīgu attīstību;

- b) atbalstīt komunikāciju, pārvaldību un informācijas izplatīšanu klimata jomā un sekmēt zināšanu apmaiņu par sekmīgiem risinājumiem un praksi klimata jomā, tostarp veidojot iesaistīto personu sadarbības platformas un organizējot mācības;
- c) popularizēt un veicināt Savienības klimata tiesību aktu efektīvāku ievērošanu un izpildi, tostarp sekmējot paraugprakses un politikas pieeju izstrādi un izplatīšanu;
- d) veicināt labāku klimata pārvaldību, paplašinot iesaistīto personu, tostarp NVO, iesaistīšanos politikas apspriešanā un īstenošanā.

III DAĻA

KOPĪGI ĪSTENOŠANAS NOTEIKUMI

1. NODAĻA

Finansējums

17. pants

Finansējuma veidi

1. Savienības finansējumam var būt šādas juridiskās formas:

- a) dotācijas;
- b) publiskā iepirkuma līgumi;
- c) iemaksas finanšu instrumentos saskaņā ar noteikumiem par finanšu instrumentiem atbilstīgi Regulai (ES, Euratom) Nr. 966/2012, jo īpaši tās 139. un 140. pantam, un saskaņā ar īpašos Savienības tiesību aktos izklāstītām darbības prasībām;
- d) citi pasākumi, kas nepieciešami 3. pantā izklāstīto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

2. Komisija īsteno šo regulu saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

3. Šajā regulā paredzēto finansējumu, kas ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, piešķir atbilstīgi attiecīgiem Savienības noteikumiem par valsts atbalstu.

4. Vismaz 81 % no programmas LIFE budžeta līdzekļiem piešķir projektiem, kurus atbalsta ar rīcības dotācijām vai attiecīgos gadījumos finanšu instrumentiem, kā minēts 1. punkta c) apakšpunktā.

Komisija minētos finanšu instrumentus var iekļaut 24. pantā minētajā daudzgadu darba programmā, veicot *ex ante* novērtējumu, kā minēts Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 140. panta 2. punkta f) apakšpunktā.

5. Ne vairāk kā 30 % no budžeta līdzekļiem, ko piešķir rīcības dotācijām saskaņā ar 4. pantu, var piešķirt integrētajiem projektiem. Minēto maksimālo procentuālo daļu atkārtoti novērtē saistībā ar 27. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto programmas LIFE starpposma novērtēšanu un vajadzības gadījumā šim novērtējumam pievieno tiesību akta priekšlikumu.

18. pants

Projekti

Rīcības dotācijas var piešķirt šādiem projektiem:

- a) izmēģinājuma projekti;
- b) demonstrējumu projekti;
- c) paraugprakses projekti;
- d) integrētie projekti;
- e) tehniskās palīdzības projekti;
- f) spēju veidošanas projekti;
- g) sagatavošanās projekti;
- h) informācijas, izpratnes veidošanas un izplatīšanas projekti;
- i) citi projekti, kas nepieciešami 3. pantā izklāstīto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

19. pants

Projektu atbilstības un piešķiršanas kritēriji, kā arī projektu atlase

1. Šīs regulas 18. pantā minētajiem projektiem ir jāizpilda atbilstības kritēriji, pamatojoties uz 2. pantā noteiktajām definīcijām, kā arī šādi piešķiršanas kritēriji:

- a) tie ir Savienības nozīmes projekti, kas sniedz ievērojamu ieguldījumu kādā no 3. pantā izklāstītajiem programmas LIFE vispārīgiem mērķiem, kā arī 9. pantā uzskaitīto prioritāro jomu konkrētiem mērķiem, III pielikumā minētajām tematiskajām prioritātēm, vai 13. pantā uzskaitīto prioritāro jomu konkrētajiem mērķiem;
- b) tajos ir ievērota izmaksu ziņā efektīva pieeja, tie ir tehniski un finansiāli pamatoti; un
- c) tajos piedāvātā ieviešanas kārtība ir pamatota.

2. Finansējumu piešķir projektiem, kas atbilst minimālajām kvalitātes prasībām saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 attiecīgajiem noteikumiem.

3. Programmas LIFE finansētie projekti vienā prioritārajā jomā cenšas nekaitēt vides un klimata mērķiem citā prioritārajā jomā un, ja vien iespējams, veicina sinerģiju starp dažādiem mērķiem, kā arī zaļā publiskā iepirkuma izmantošanu.

4. Integrēto projektu gadījumā Komisija nodrošina ģeogrāfisko līdzsvaru, katrai dalībvalstij indikatīvi piešķirot vismaz trīs integrētos projektus, nodrošinot, ka 1. pantā minētā LIFE plānošanas periodā ir vismaz viens integrēts projekts Vides apakšprogrammā un vismaz viens integrēts projekts Klimata pasākumu apakšprogrammā.

Integrēto projektu sadali nosaka tā, lai sasniegtu mērķus, kas noteikti saskaņā ar 24. panta 2. punkta c) apakšpunktu attiecībā uz katru 2. panta d) punktā minēto jomu.

Lai novērtētu atbilstību noteikumiem par Savienības, valsts vai privātu līdzekļu mobilizāciju, kas minēti 2. panta d) punktā integrētajiem projektiem pievieno:

- a) pieteikuma iesniegšanas pirmajā posmā – finanšu plānu; un
- b) pieteikuma iesniegšanas otrajā posmā — nodomu protokolu, kurā norādīts, kādā mērā mobilizējams cits attiecīgs Savienības, valsts vai privāts finansējuma avots un konkrēti norādīti šādi finansējuma avoti.

5. Pirmās daudzgadu darba programmas laikā Komisija nodrošina ģeogrāfisko līdzsvaru tādiem Vides apakšprogrammā iesniegtajiem projektiem, kas nav integrētie projekti, un proporcionāli izdala līdzekļus starp visām dalībvalstīm atbilstīgi indikatīviem valsts piešķirumiem, kas noteikti saskaņā ar I pielikumā paredzētajiem kritērijiem. Ja indikatīvie valsts piešķirumi nav piemērojami, projektu atlase notiek, pamatojoties vienīgi uz to vērtību.

6. Ja atlases procesa noslēgumā dalībvalstu iesniegtajiem projektiem, kas nav integrētie projekti un kas ir Komisijas atlasīto projektu sarakstā, līdzfinansēšanai nepieciešamā summa attiecībā uz konkrētu dalībvalsti ir mazāka par indikatīvo piešķirumu šai dalībvalstij, Komisija, ja ir izpildīti 1. un 2. punktā izklāstītie nosacījumi, izmanto minētā indikatīvā valsts piešķiruma starpību, lai līdzfinansētu tos citu dalībvalstu iesniegtos projektus, kuri sniedz vislielāko ieguldījumu 3. pantā noteikto vispārīgo mērķu sasniegšanā, izņemot projektus aizjūras zemēs un teritorijās.

Iesniedzot līdzfinansējamo projektu sarakstu, Komisija ziņo LIFE vides un klimata pasākumu programmas komitejai par to, kā tā ievērojusi piešķiršanas kritērijus, kas noteikti saskaņā ar 4. un 5. punktu.

7. Komisija īpašu uzmanību pievērš transnacionāliem projektiem, ja transnacionāla sadarbība ir būtiska, lai nodrošinātu vides aizsardzības un klimata mērķu sasniegšanu, un cenšas nodrošināt to, ka vismaz 15 % no projektiem paredzētajiem budžeta līdzekļiem piešķir transnacionāliem projektiem. Komisija izskata iespēju piešķirt finansējumu transnacionāliem projektiem pat gadījumos, kad pārsniegts indikatīvais valsts piešķirums vienai vai vairākām dalībvalstīm, kas piedalās minētajos transnacionālajos projektos.

8. Pirmās daudzgadu darba programmas laikā dalībvalsts ir tiesīga saņemt finansējumu vienam spēju veidošanas projektam līdz pat EUR 1 000 000 apmērā, ar nosacījumu, ka ir izpildīts viens no šādiem kritērijiem:

- a) dalībvalsts Regulas (EK) Nr. 614/2007 6. pantā noteiktā indikatīvā valsts piešķiruma 2010., 2011. un 2012. gadam vidējais apguves līmenis ir zemāks par 70 %;
- b) dalībvalsts IKP uz vienu iedzīvotāju 2012. gadā bija zemāks par 90 % no vidējā rādītāja Savienībā; vai
- c) dalībvalsts pievienojās Savienībai pēc 2013. gada 1. janvāra.

Otrās daudzgadu darba programmas laikā dalībvalsts ir tiesīga saņemt finansējumu vienam spēju veidošanas projektam līdz pat EUR 750 000 apmērā, ar nosacījumu, ka ir izpildīti šādi kritēriji:

- a) dalībvalsts 5. punktā minētā indikatīvā valsts piešķiruma 2014., 2015. un 2016. gadam vidējais apguves līmenis ir zemāks par 70 %; un
- b) dalībvalsts indikatīvā valsts piešķiruma 2014., 2015. un 2016. gadam vidējais apguves līmenis ir palielinājies salīdzinājumā ar vidējo apguves līmeni attiecībā uz 2010., 2011. un 2012. gadu.

Lai dalībvalsts būtu tiesīga saņemt finansējumu spēju veidošanas projektiem, tā uzņemas saistības visā attiecīgās daudzgadu darba programmas laikā uzturēt līdzekļus programmai LIFE, tostarp, *inter alia*, attiecībā uz darbinieku skaitu, tādā līmenī, kas nav zemāks par 2012. gada līmeni. Minētās saistības nosaka spēju veidošanas plānā, kas minēts 9. punktā.

Kā izņēmums no pirmajā un otrajā daļā paredzētajiem atbilstības noteikumiem visā programmas LIFE laikā dalībvalsts, kuras IKP uz vienu iedzīvotāju 2012. gadā pārsniedza 105 % no Savienības vidējā rādītāja, nav tiesīga saņemt finansējumu spēju veidošanas projektiem. Vienas daudzgadu darba programmas laikā katra dalībvalsts var saņemt finansējumu tikai vienam spēju veidošanas projektam.

9. Komisija nosaka paātrinātu piešķiršanas procedūru spēju veidošanas projektiem. Pieteikumus šādiem spēju veidošanas projektiem var iesniegt sākot no 2013. gada 23. decembris. Pieteikumi ir pamatoti uz spēju veidošanas plāniem, ko dalībvalsts ir apstiprinājusi kopīgi ar Komisiju, šajos plānos ieskicēti no programmas LIFE finansējamie pasākumi, kas veidotu dalībvalsts spējas iesniegt veiksmīgus pieteikumus projektu finansējumam Vides un klimata pasākumu programmas apakšprogrammās. Cita starpā šādi pasākumi var būt:

- a) jaunu darbinieku pieņemšana un apmācība darbam LIFE valstu vai reģionālajos kontaktpunktos;
- b) pieredzes un paraugprakses apmaiņas veicināšana, kā arī programmas LIFE projektu rezultātu izplatīšanas un izmantošanas veicināšana;
- c) apmācības speciālistu apmācības pieejas;
- d) apmaiņas un norīkojuma programmas starp valsts iestādēm dalībvalstīs, jo īpaši vislabāko darbinieku apmaiņas pasākumi.

Starp spēju veidošanas plānā paredzētajiem pasākumiem var būt ekspertu nolīgšana, lai risinātu *ad hoc* nepilnības tehniskajās un procesuālajās spējās, bet starp šiem pasākumiem nevar būt tādu ekspertu nolīgšana, kuru primārais uzdevums būtu priekšlikumu sagatavošana, lai tos iesniegtu saskaņā ar ikgadējo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.

Spēju veidošanas plānā norāda arī šādu pasākumu paredzamās izmaksas.

20. pants

Līdzfinansējuma likmes un projektu izmaksu atbilstība

1. Maksimālās 18. pantā minēto projektu līdzfinansējuma likmes ir:

- a) pirmās daudzgažu darba programmas laikā — līdz 60 % no atbilstīgajām izmaksām visu projektu gadījumā, kas nav minēti c) apakšpunktā, un kas finansēti gan no Vides, gan Klimata pasākumu apakšprogrammām;
- b) otrās daudzgažu darba programmas laikā — līdz 55 % no atbilstīgajām izmaksām visu projektu gadījumā, kas nav minēti c) apakšpunktā un kas finansēti gan no Vides, gan Klimata pasākumu apakšprogrammām;
- c) visā programmas LIFE darbības laikā:

i) līdz 60 % no atbilstīgajām izmaksām projektiem, kas minēti 18. panta d), e) un g) punktā;

ii) ievērojot iii) punktu, līdz 60 % no atbilstīgajām izmaksām projektiem, ko finansē saskaņā ar Vides apakšprogrammas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritāro jomu;

iii) līdz 75 % no atbilstīgajām izmaksām Vides apakšprogrammas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārās jomas projektiem, kas saistīti ar prioritārām dzīvotnēm vai sugām, lai īstenotu Direktīvu 92/43/EEK, vai kas saistīti ar tādām putnu sugām, kuras ar Direktīvas 2009/147/EK 16. pantu izveidotā Tehniskā un zinātniskā progresa ieviešanas komiteja uzskata par prioritārām finansējuma saņemšanai, ja tas nepieciešams, lai sasniegtu aizsardzības mērķi;

iv) līdz 100 % no atbilstīgajām izmaksām projektiem, kas minēti 18. panta f) punktā.

2. Nosacījumi par izmaksu atbilstību ir izklāstīti Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 126. pantā. Šādas izmaksas ietver PVN un personāla izmaksas.

Programmas LIFE starpposma un ex post novērtējumā Komisija sniedz pārskatu par PVN atmaksāšanu katrā atsevišķā dalībvalstī, ko programmas LIFE projektu saņēmēji ir pieprasījuši maksājumu pēdējā posmā.

3. Ar zemes iegādi saistītās izmaksas uzskata par atbilstīgām Savienības finansējumam 18. pantā minētajos projektos ar noteikumu, ka:

- a) iegāde veicinās ar Direktīvas 92/43/EEK 3. pantu izveidotā tīkla Natura 2000 uzlabošanu, uzturēšanu un integritātes atjaunošanu, tostarp savienojamības uzlabošanu, radot koridorus, sugas izplatības atbalsta punktus vai citus zaļās infrastruktūras elementus;
- b) zemes iegāde ir vienīgais vai visrentablākais veids, kā panākt vēlamu dabas aizsardzības rezultātu;
- c) iegādāto zemi ilgtermiņā rezervē zemes lietojumam, kas atbilst 11., 14. vai 15. pantā paredzētajiem mērķiem; kā arī
- d) attiecīgā dalībvalsts ar īpašuma nodošanu vai citādā veidā nodrošina šādas zemes ilgtermiņa rezervēšanu dabas aizsardzības mērķiem.

21. pants

Darbības dotācijas

1. Darbības dotācijas piešķir, lai segtu noteiktas darbības vai administratīvās izmaksas bezpeļņas struktūrām, kuras tiecas sasniegt vispārējas Savienības nozīmes mērķi, galvenokārt darbojas vides vai klimata jomā un ir iesaistītas Savienības politikas un tiesību aktu izstrādē, īstenošanā un izpildē.

2. Maksimālā 1. punktā minēto darbības dotāciju Savienības līdzfinansējuma likme ir 70 % no atbilstīgajām izmaksām.

22. pants

Cita veida darbības

No programmas LIFE var finansēt pasākumus, kurus Komisija īsteno, lai atbalstītu Savienības vides un klimata politikas un tiesību aktu ierosināšanu, īstenošanu un integrēšanu nolūkā sasniegt 3. pantā izklāstītos vispārīgos mērķus. Šādi pasākumi var ietvert:

- a) informāciju un komunikāciju, tostarp izpratnes veidošanas kampaņas. No finanšu līdzekļiem, kas saskaņā ar šo regulu piešķirti komunikācijas pasākumiem, sedz arī institucionālo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, kā arī par visu svarīgāko Savienības tiesību aktu vides un klimata jomā īstenošanu un transponēšanu.
- b) pētījumus, apsekojumus, modelēšanu un scenāriju izstrādi;
- c) projektu, politikas, programmu un tiesību aktu sagatavošanu, īstenošanu, uzraudzību, pārbaudi un novērtēšanu;
- d) darbseminārus, konferences un sanāksmes;
- e) sadarbības tīklus un paraugprakses platformas;
- f) citas darbības, kas nepieciešamas 3. pantā minēto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

23. pants

Saņēmēji

No programmas LIFE var finansēt publiskas un privātas struktūras.

Lai nodrošinātu programmas LIFE atpazīstamību, saņēmēji publisko programmu LIFE un savu projektu rezultātus, vienmēr pieminot no Savienības saņemto atbalstu. I pielikumā attēloto programmas LIFE logo izmanto visos komunikācijas pasākumos un tas ir redzams uz ziņojumu daļiņām stratēģiski svarīgās vietās, kas redzamas sabiedrībai. Uz visām ilgliegtajām precēm, kas iegādātas saistībā ar programmu LIFE, ir programmas LIFE logo, ja vien Komisija nav noteikusi citādi.

2. NODAĻA

Īstenošanas pasākumi

24. pants

Daudz gadu darba programmas

1. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem programmas LIFE daudz gadu darba programmas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā.

Pirmā daudz gadu darba programma ilgst četrus gadus un otrā daudz gadu darba programma — trīs gadus.

2. Katrā daudz gadu darba programmā atbilstīgi 3. pantā izklāstītajiem vispārīgajiem mērķiem nosaka:

- a) līdzekļu sadalījumu katrai prioritārajai jomai un starp dažādiem finansējuma veidiem katrā apakšprogrammā, saskaņā ar 9. panta 3. punktu, 17. panta 4. 5. punktu. Neveic nekādu turpmāku projektu rīcības dotāciju iepriekšēju piešķiršanu starp prioritārajām jomām vai katrā no tām, izņemot tehniskās palīdzības projektus un spēju veidošanas projektus;
- b) tēmas projektiem, ar kuriem īsteno III pielikumā noteiktās tematiskās prioritātes un kurus finansē laikposmā, uz ko attiecas daudz gadu darba programma;
- c) kvalitatīvos un kvantitatīvos rezultātus, rādītājus un mērķus katrai prioritārajai jomai un projektu veidam laikposmā, uz ko attiecas daudz gadu darba programma, saskaņā ar 3. panta 3. punktā noteiktajiem snieguma rādītājiem un konkrētajiem mērķiem, kas katrai prioritārajai jomai noteikti 10., 11., 12., 14., 15. un 16. pantā;
- d) tehnisko metodoloģiju projektu atlases procedūrai un atlases un dotāciju piešķiršanas kritērijus saskaņā ar šīs regulas 2. un 19. pantu, kā arī attiecīgajiem Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 noteikumiem;
- e) orientējošos grafikus uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus laikposmā, uz ko attiecas daudz gadu darba programma.

3. Saistībā ar daudz gadu darba programmām Komisija katru gadu publicē uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus 9. panta 1. punktā un 13. pantā minētajās prioritārajās jomās. Komisija nodrošina, ka attiecīgajā priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumā neizmantojamus līdzekļus pārdala starp dažādiem projektu veidiem, kas minēti 18. pantā.

4. Komisija ar īstenošanas aktu pārskata daudzgadu darba programmu vismaz līdz programmas LIFE starpposma novērtējumam. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā.

25. pants

Īstenošanas metodes

Komisija īsteno pasākumus, tiecoties sasniegt šīs regulas 3. pantā noteiktos vispārīgos mērķus, saskaņā ar budžeta izpildes metodēm, kas izklāstītas Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. pantā, jo īpaši Komisijas centralizētu tiešu vai netiešu vadību vai kopīgu vadību ar starptautiskām organizācijām.

26. pants

Administratīvā un tehniskā palīdzība

No programmas LIFE piešķirtos finanšu līdzekļus var arī izmantot, lai segtu nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas, komunikācijas un novērtēšanas darbībām, kuras ir tieši nepieciešamas programmas LIFE pārvaldībai un tās 3. pantā izklāstīto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

Komisija regulāri un sadarbībā ar LIFE valstu kontaktpunktiem organizē seminārus un darbseminārus, publicē programmas LIFE finansēto projektu sarakstus vai īsteno citus pasākumus, lai veicinātu pieredzes, zināšanu un paraugprakses apmaiņu attiecībā uz visiem projektiem, kā arī lai veicinātu projektu rezultātu atkārtošanu un tālāk nodošanu visā Savienībā. Šajā nolūkā Komisija veic pasākumus ar mērķi izplatīt projektu rezultātus gan starp programmas LIFE saņēmējiem un citiem, attiecīgos gadījumos īpašu uzmanību pievēršot tām dalībvalstīm, kurām ir zems LIFE finansējuma apguves līmenis, kā arī Komisija veicina saziņu un sadarbību starp pabeigtajiem vai notiekošajiem projektiem un attiecīgās jomas jauniem saņēmējiem, pretendentiem vai iesaistītajām personām.

Komisija vismaz reizi divos gados organizē arī īpašus seminārus, darbseminārus vai attiecīgos gadījumos — citus pasākumus, lai veicinātu pieredzes, zināšanu un paraugprakses apmaiņu attiecībā uz integrēto projektu izstrādi, sagatavošanu un īstenošanu, kā arī par tehniskās palīdzības projektu sniegtā atbalsta efektivitāti. Minētajos pasākumos tiek iesaistītas valsts un reģionālās pārvaldes struktūras, kas pārvalda citu Savienības finansējumu un citas attiecīgās iesaistītās personas.

27. pants

Uzraudzība un novērtēšana

1. Komisija regulāri uzrauga programmas LIFE (un tās apakšprogrammu) īstenošanu un ziņo par to, tostarp par to, kāds izdevumu apmērs ir saistīts ar klimata jomu un kāds — ar bioloģiskās daudzveidības jomu. Tā arī izvērtē programmas LIFE sinerģiju ar citām papildinošām Savienības programmām, un jo īpaši starp tās apakšprogrammām. Komisija saskaņā ar I

pielikumā izklāstītajiem kritērijiem aprēķina indikatīvos valstu piešķirumus otrās daudzgadu darba programmas laikam, lai novērtētu dalībvalstu sekmes finansējuma apguvē.

2. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai šādus ziņojumus:

a) ne vēlāk kā 2017. gada 30. jūnijā – ārēju un neatkarīgu programmas LIFE (un tās apakšprogrammu) starpposma novērtējuma ziņojumu, kurā ir aplūkoti tās īstenošanas kvalitatīvie un kvantitatīvie aspekti, ar klimata jomu un bioloģiskās daudzveidības jomu saistīto izdevumu apmērs, tas, cik lielā mērā ir panākta sinerģija starp mērķiem, programmas papildināmība ar citām attiecīgām Savienības programmām, visu pasākumu mērķu sasniegšana (rezultātu un ietekmes ziņā, ja iespējams), resursu izmantošanas efektivitāte un programmas radītā Savienības pievienotā vērtība, lai varētu lemt par pasākumu turpināšanu, izmaiņām vai pārtraukšanu. Minētajā starpposma novērtējuma ziņojumā iekļauj arī kvantitatīvu un kvalitatīvu analīzi par programmas LIFE ieguldījumu to dzīvotņu un sugu aizsardzības stāvoklī, kas uzskaitītas Direktīvā 92/43/EEK un 2009/147/EK. Novērtējumā aplūko arī vienkāršošanas iespējas, tās iekšējo un ārējo saskaņotību, to, vai visi mērķi joprojām ir būtiski, kā arī to, kāds ir programmas LIFE pasākumu devums stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu un uzdevumu sasniegšanā, kā arī ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā. Tajā ņem vērā novērtējuma rezultātus par LIFE+ ilgtermiņa ietekmi. Starpposma novērtējuma ziņojumam pievieno Komisijas piezīmes, norādot veidu, kādā starpposma novērtējuma konstatējumi jāņem vērā, īstenojot programmu LIFE, un jo īpaši kādā mērā ir jāgroza III pielikumā noteiktās tematiskās prioritātes.

Starpposma novērtējuma ziņojumā ietver vai tam pievieno rūpīgu novērtējumu par integrēto projektu pieprasījuma, plānošanas un īstenošanas apmēru un kvalitāti. Īpašu uzmanību pievērš ar integrētajiem projektiem gūtajiem vai prognozētajiem panākumiem saistībā ar sviras efektu attiecībā uz citiem Savienības fondiem, īpaši ņemot vērā lielākas saskaņotības ieguvumus ar citiem Savienības finansēšanas instrumentiem, to, cik lielā mērā ieinteresētās personas ir iesaistījušās un cik lielā mērā iepriekšējie LIFE+ projekti ir ietverti vai tos ir paredzēts ietvert integrētajos projektos;

b) ne vēlāk kā 2023. gada 31. decembrī — ārēju un neatkarīgu *ex-post* novērtējuma ziņojumu, kurā ir aplūkota programmas LIFE un tās apakšprogrammu īstenošana un rezultāti, tostarp ar klimata jomu un bioloģiskās daudzveidības jomu saistīto izdevumu apmērs, tas, cik lielā mērā programma LIFE kopumā un katra tās apakšprogramma atsevišķi ir sasniegusi savus mērķus, tas, cik lielā mērā ir panākta sinerģija starp

dažādiem mērķiem, un programmas LIFE ieguldījums stratēģijā "Eiropa 2020" noteikto mērķu un uzdevumu izpildē. *Ex post* novērtējuma ziņojumā arī izvērtē, cik lielā mērā ir nodrošināta vides un klimata mērķu integrācija citās Savienības politikas jomās, un, cik vien iespējams, jāizvērtē ar programmu LIFE panāktais ekonomiskais ieguvums, kā arī ietekme uz iesaistītajiem iedzīvotājiem un viņiem nodrošinātā pievienotā vērtība.

3. Komisija publisko saskaņā ar šo pantu veikto novērtējumu rezultātus.

28. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija īsteno piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, ja tiek īstenoti saskaņā ar šo regulu finansēti pasākumi, tiek aizsargātas Savienības finansiālās intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām prettiesiskām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklātas nelikumības, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un vajadzības gadījumā piemērojot iedarbīgas, samērīgas un atturošas administratīvas un finansiālas sankcijas.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības dokumentāri un uz vietas revidēt visus saņēmējus, darbuzņēmējus un apakšuzņēmējus, kuri ir saņēmuši Savienības līdzekļus saskaņā ar programmu LIFE.

Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt pārbaudes uz vietas un inspekcijas attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, uz kuriem tieši vai netieši attiecas šāds finansējums, saskaņā ar Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽¹⁾ noteiktajām procedūrām, lai noteiktu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, kas attiecas uz Savienības finansējumu, ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas prettiesiskas darbības, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

Neskarot pirmo un otro daļu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, kā arī dotāciju nolīgumos, lēmumos un līgumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, Komisijai, Revīzijas palātai un OLAF nepārprotami dod tiesības veikt šādas revīzijas, pārbaudes uz vietas un inspekcijas.

3. Savienības līdzekļu saņēmēji piecus gadus pēc pēdējā maksājuma saņemšanas par jebkuru projektu glabā visus izdevumus apstiprinošos dokumentus par šo projektu, lai tos varētu uzrādīt Komisijai.

⁽¹⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

IV SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

29. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 3. panta 3. punktā un 9. panta 2. un 4. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no 2013. gada 23. decembris.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 3. punktā un 9. panta 2. un 4. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 3. panta 3. punktu un 9. panta 2. un 4. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

30. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz LIFE vides un klimata pasākumu programmas komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

31. pants

Atcelšana

Regulu (EK) Nr. 614/2007 atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

32. pants

Pārejas pasākumi

1. Neatkarīgi no 31. panta pirmās daļas, uz pasākumiem, kas sākti līdz 2014. gada 1. janvārim saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007, līdz to pabeigšanai attiecas minētā regula, un attiecībā uz tiem ievēro minētajā regulā paredzētos tehniskos noteikumus. Sākot ar 2013. gada 23. decembri šīs regulas 30. panta 1. punktā minētā komiteja aizstāj Regulas (EK) Nr. 614/2007 13. panta 1. punktā minēto komiteju.

2. No programmas LIFE finanšu līdzekļiem var segt arī tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, tostarp jebkādu obligāto uzraudzību, komunikāciju un novērtēšanu, kas ir jāveic saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007 pēc tās spēkā esamības termiņa beigām, lai nodrošinātu pāreju starp pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007 un programmu LIFE.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

3. Summas, kas paredzētajā finansējumā ir nepieciešamas, lai nodrošinātu uzraudzības, komunikācijas un revīzijas pasākumus pēc 2020. gada 31. decembra, uzskata par apstiprinātiem tikai gadījumā, ja tie atbilst finanšu satvaram, ko piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

4. Apropriācijas, kas atbilst piešķirtajiem ieņēmumiem, kuri gūti no nepareizi izmaksātu summu atgūšanas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007, izmanto programmas LIFE finansēšanai saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 21. pantu.

33. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

*I PIELIKUMS***Kritēriji indikatīvo valsts piešķirumu noteikšanai Vides apakšprogrammas projektiem, kas nav integrētie projekti.**

Saskaņā ar solidaritātes un atbildības dalīšanas principiem Komisija piešķir līdzekļus visām dalībvalstīm 1. pantā minētajam programmas LIFE plānošanas periodam un attiecībā uz visiem projektiem, kas nav integrētie projekti, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

a) iedzīvotāju kopskaits

- i) katras dalībvalsts iedzīvotāju kopskaits (50 % koeficients); un
- ii) katras dalībvalsts iedzīvotāju blīvums līdz robežvērtībai, kas ir divreiz lielāka par Savienības vidējo iedzīvotāju blīvumu (5 % koeficients);

b) daba un bioloģiskā daudzveidība:

- i) katras dalībvalsts to teritoriju kopplatība, kur atrodas Natura 2000 teritorijas, kas izteikta kā proporcija no visu to teritoriju kopplatības, ko aizņem Natura 2000 teritorijas (25 % koeficients); un
 - ii) katras dalībvalsts teritorijas proporcionālā daļa, kādu aizņem Natura 2000 teritorijas (20 % koeficients).
-

II PIELIKUMS

Programmas LIFE logo

—

III PIELIKUMS

Vides apakšprogrammas tematiskās prioritātes, kas minētas 9. pantā

A. Vides un resursefektivitātes prioritārā joma:

- a) ūdens jomas, tostarp jūras vides tematiskās prioritātes — Ceļvedi par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā un 7. vides rīcības programmā attiecībā uz ūdeni izklāstīto konkrēto mērķu īstenošanas pasākumi, jo īpaši:
- i) integrētās pieejas Direktīvas 2000/60/EK īstenošanai;
 - ii) pasākumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007/60/EK īstenošanai ⁽¹⁾;
 - iii) darbības, lai īstenotu Direktīvā 2008/56/EK noteikto pasākumu programmu jūras ūdens laba vides stāvokļa sasniegšanai;
 - iv) pasākumi, lai nodrošinātu ūdens resursu drošu un efektīvu izmantošanu, uzlabojot ūdens kvantitatīvo apsaimniekošanu, saglabājot augstu ūdens kvalitāti un nepieļaujot ūdens resursu nepienācīgu izmantošanu un stāvokļa pasliktināšanos;
- b) atkritumu jomas tematiskās prioritātes — Ceļvedi par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā un 7. vides rīcības programmā attiecībā uz atkritumiem izklāstīto konkrēto mērķu īstenošanas pasākumi, jo īpaši:
- i) integrētās pieejas atkritumu apsaimniekošanas plānu un programmu īstenošanai;
 - ii) pasākumi Savienības atkritumu jomas tiesību aktu īstenošanai un izstrādei, īpašu uzmanību pievēršot Savienības atkritumu hierarhijas pirmajiem posmiem (novēršana, atkārtota izmantošana un pārstrāde);
 - iii) pasākumi saistībā ar resursefektivitāti un produktu aprites cikla ietekmi, patērīna paradumiem un ekonomikas dematerializāciju.
- c) Resursefektivitātes jomas tematiskās prioritātes, tostarp attiecībā uz augsni un mežiem, kā arī vidi saudzējošu un aprītē pamatotu ekonomiku — Ceļveža par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā un 7. vides rīcības programmas īstenošanas pasākumi, uz kuriem neattiecas citas šajā pielikumā minētās tematiskās prioritātes, jo īpaši:
- i) rūpnieciskās simbiozes un zināšanu nodošanas pasākumi un jaunu modeļu izstrāde pārejai uz aprītē pamatotu vidi saudzējošu ekonomiku;
 - ii) pasākumi augsnes tematiskās stratēģijas īstenošanai (Komisijas 2006. gada 22. septembra paziņojums "Par tematisko stratēģiju augsnes aizsardzībai"), īpašu uzmanību pievēršot mazināšanai un kompensācijas pasākumiem par augsnes noslēgšanu, kā arī labākai zemes izmantošanai;
 - iii) pasākumi mežu monitoringa un informācijas sistēmu izveidošanai, kā arī meža ugunsgrēku novēršanai.
- d) Vides un veselības jomas tematiskās prioritātes, tostarp attiecībā uz ķīmikālijām un troksni — atbalsta pasākumi 7. vides rīcības programmā izklāstīto konkrēto mērķu īstenošanai vides un veselības jomā, jo īpaši:
- i) atbalsta pasākumi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ⁽²⁾ (REACH) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 528/2012 ⁽³⁾ (Biocīdu regula) īstenošanai, lai nodrošinātu ķīmikāliju (tostarp nanomateriālu) drošāku, ilgtspējīgāku un taupīgāku izmantošanu;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK (2007. gada 23. oktobris) par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību (OV L 288, 6.11.2007., 27. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 27. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp.).

- ii) atbalsta pasākumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/49/EK ⁽¹⁾ (Trokšņu direktīva) īstenošanas veicināšanai, lai nodrošinātu tādu trokšņu līmeņus, kas neizraisa negatīvu ietekmi un apdraudējumu cilvēka veselībai;
 - iii) atbalsta pasākumi, lai novērstu liela mēroga negadījumus, jo īpaši atbalstot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/18/ES ⁽²⁾ (Seveso III direktīva) īstenošanu.
- e) Gaisa kvalitātes un emisijas, tostarp pilsētvides jomas tematiskās prioritātes — Ceļvedi par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā un 7. vides rīcības programmā attiecībā uz gaisu un emisiju noteikto konkrēto mērķu īstenošanas pasākumi, jo īpaši:
- i) integrētās pieejas tiesību aktu īstenošanai gaisa kvalitātes jomā;
 - ii) atbalsta pasākumi, lai veicinātu atbilstību Savienības gaisa kvalitātes standartiem un ar tiem saistītajiem standartiem attiecībā uz emisiju gaisā, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2001/81/EK ⁽³⁾ (Valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju direktīva);
 - iii) atbalsta pasākumi, lai pilnveidotu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/75/ES ⁽⁴⁾ (Rūpniecisko emisiju direktīva) īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot labākās pieejamās tehnikas noteikšanas un īstenošanas procesa pilnveidošanai, nodrošinot sabiedrībai vieglu piekļuvi informācijai un uzlabojot rūpniecisko emisiju direktīvas ieguldījumu inovācijas veicināšanā.

B. Dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārā joma:

- a) Dabas jomas tematiskās prioritātes — pasākumi Direktīvu 92/43/EEK un 2009/147/EK īstenošanai, jo īpaši:
- i) pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu aizsardzības stāvokli, tostarp jūras dzīvotņu un sugu, kā arī putnu sugu aizsardzības stāvokli;
 - ii) pasākumus, lai atbalstītu tīkla Natura 2000 bioģeogrāfiskos seminārus;
 - iii) integrētās pieejas prioritārās rīcības plānu īstenošanai.
- b) Bioloģiskās daudzveidības jomas tematiskās prioritātes — pasākumi Savienības Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas līdz 2020. gadam īstenošanai, jo īpaši:
- i) pasākumi, lai atbalstītu 2. mērķa sasniegšanu;
 - ii) pasākumi, lai atbalstītu 3., 4., un 5. mērķa sasniegšanu.

C. Vides pārvaldības un informācijas prioritārā joma

- a) informācijas, komunikācijas un izpratnes veidošanas kampaņas atbilstīgi 7. vides rīcības programmas prioritātēm;
- b) pasākumi, lai atbalstītu efektīvu kontroles procesu, kā arī pasākumi, lai veicinātu atbilstību saistībā ar Savienības vides tiesību aktiem, un Savienības vides tiesību aktu īstenošanai nepieciešamo informācijas sistēmu un informācijas līdzekļu atbalstam.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/49/EK (2002. gada 25. jūnijs) par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību (OV L 189, 18.7.2002., 12. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES (2012. gada 4. jūlijs) par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (OV L 197, 24.7.2012., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva Nr. 2001/81/EK (2001. gada 23. oktobris) par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēru piesārņojošām vielām (OV L 309, 27.11.2001., 22. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

Komisijas paziņojumi

Maksimālā summa, ko var piešķirt integrētam projektam

Komisija piešķir lielu nozīmi vienlīdzīgai līdzekļu sadalei starp dažādiem integrētiem projektiem, lai varētu finansēt pēc iespējas vairāk integrētu projektu un garantēt vienmērīgu šo projektu sadali visās dalībvalstīs. Šajā sakarā Komisija *LIFE* komitejas locekļu veiktajā darba programmas izskatīšanā ierosinās maksimālo summu, ko var piešķirt integrētam projektam. Šo priekšlikumu iestrādās tādu projektu atlases metodē, kuri jāpieņem saistībā ar daudzgadu darba programmu.

Ar bioloģisko daudzveidību saistītā finansēšana aizjūras zemēs un teritorijās

Komisija piešķir lielu nozīmi vides un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) – par to liecina ierosinātais Lēmums par aizjūras asociāciju, ar ko šīs jomas tiek ietvertas Eiropas Savienības un AZT sadarbības jomās un kurā ir izklāstītas dažādas darbības, kas šajā saistībā varētu gūt labumu no Eiropas Savienības finansējuma.

Sagatavošanas darbība – sistēma *BEST* – ir devusi rezultātus: AZT ir pievienojušās ierosmei, kura ir sniegusi konkrētus rezultātus bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā. Sistēmas *BEST* darbības termiņš tuvojas beigām, un Komisija ir labvēlīgi noskaņota tās pagarināšanai ar kādu no jaunajiem instrumentiem, kuri veido attīstības sadarbības instrumenta daļu, – šajā gadījumā ar programmu, kas attiecas uz vispārējo sabiedrisko labumu un ar to saistītajām problēmām.

Šo AZT bioloģiskās daudzveidības finansējuma iespēju papildinās ar *LIFE* 6. pantā 2014.-2020. gada laikposmam paredzēto finansējumu.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1294/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko izveido rīcības programmu muitas nozarei Eiropas Savienībā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ("Muita 2020") un atceļ Lēmumu Nr. 624/2007/EK

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 33. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽¹⁾,

tā kā:

(1) Muitas daudzgadu rīcības programma, kuru piemēroja līdz 2014. gadam, ir devusi ievērojamu ieguldījumu muitas iestāžu sadarbības veicināšanā un uzlabošanā Savienībā. Daudzas darbības muitas jomā notiek pāri robežām, tajās ir iesaistītas un tās skar visas dalībvalstis, tāpēc dalībvalstis katra atsevišķi nespēj tās efektīvi un iedarbīgi īstenot. Muitas programma Savienības līmenī, ko īsteno Komisija, dalībvalstīm minēto sadarbības pasākumu veidošanai nodrošina Savienības pamatregulējumu, kas ir efektīvāk izmaksu ziņā nekā katrai dalībvalstij veidot savu individuālu sadarbības satvaru uz divpusējiem vai daudzpusējiem pamatiem. Tāpēc ir lietderīgi nodrošināt iepriekšējās muitas daudzgadu rīcības programmas turpināšanu, izveidojot jaunu programmu šajā pašā jomā – "Muita 2020" ("Programma").

(2) Pasākumi saskaņā ar Programmu, t. i., Eiropas informācijas sistēmas, kopīgas darbības muitas jomas amatpersonām un kopīgas apmācību iniciatīvas, veicinās stratēģijas "Eiropa 2020 – stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" īstenošanu, stiprinot iekšējā tirgus darbību. Nodrošinot regulējumu pasākumiem, kuru mērķis ir muitas dienestus padarīt efektīvākus un mūsdienīgākus, stiprināt uzņēmumu konkurētspēju, sekmēt

nodarbinātību un racionalizēt un koordinēt dalībvalstu darbības ar mērķi aizsargāt savas un Savienības finanšu un ekonomiskās intereses, Programma aktīvi stiprinās muitas savienības darbību, lai uzņēmumi un iedzīvotāji varētu gūt labumu no visām iekšējā tirgus un pasaules tirdzniecības iespējām.

(3) Lai atbalstītu trešo valstu pievienošanās un asociācijas procesus, dalībai Programmā vajadzētu būt pieejamai valstīm, kas pievienojas, un kandidātvalstīm, kā arī potenciālajām kandidātēm un Eiropas kaimiņattiecību politikas partnervalstīm, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi. Ņemot vērā aizvien pieaugošo pasaules ekonomikas savstarpējo atkarību, Programmā būtu jāturpina nodrošināt iespēju konkrētās darbībās iesaistīt ārējos ekspertus, piemēram, trešo valstu amatpersonas, starptautisku organizāciju pārstāvjus vai ekonomikas dalībniekus. Ja programmas mērķus nevar sasniegt bez ārējo ekspertu ieguldījuma, to dalība uzskatāma par ļoti svarīgu. Eiropas Ārējās darbības dienesta izveide Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos pakļautībā sekmē politikas koordinēšanu un saskaņošanu jomā, kas ir Savienības ārējo stratēģiju un darbību būtisks elements, gan uz divpusējiem, gan daudzpusējiem pamatiem.

(4) Programmas mērķos būtu jāņem vērā muitas nozarei nākamajā desmitgadē aktuālās problēmas un izaicinājumi. Programmā arī turpmāk vajadzētu būt nozīmīgai tādos svarīgos jautājumos kā Savienības tiesību aktu saskaņota īstenošana muitas jomā un ar to saistītos jautājumos. Turklāt Programmā galvenais uzsvars būtu jāliek uz Savienības finanšu un ekonomisko interešu aizsardzību un drošības un drošuma aizsardzību. Tam *inter alia* būtu jāietver valstu un Savienības tirgus pārraudzības iestāžu un muitas iestāžu sadarbība un informācijas kopīga izmantošana. Programmā vajadzētu būt vērstai arī uz tirdzniecības sekmēšanu, *inter alia* kopīgi cīnīties pret krāpšanu un palielinot muitas dienestu administratīvo spēju. Šajā sakarībā būtu jāveic noteikšanas aprīkojuma un saistīto tehnoloģiju izmaksu un ieguvumu analīze, lai muitas dienestiem atvieglotu mūsdienīgu muitas kontroles rīku iegādi pēc 2020. gada. Būtu jāizskata arī tādas metodes, tostarp kopējs publiskais iepirkums, kuras atvieglo mūsdienīgu muitas kontroles rīku iegādi.

(5) Līdz 2014. gadam izmantotie programmas rīki ir atzīti par piemērotiem, un tāpēc tie būtu jā saglabā. Ņemot vērā vajadzību pēc strukturētākas operatīvās sadarbības, būtu jāpievieno papildu rīki, proti, ekspertu komandas, ko veido Savienības un valstu speciālisti kopīgai uzdevumu

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 21. novembrī nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

veikšanai konkrētās jomās, un valsts pārvaldes administratīvās jaudas stiprināšanas pasākumi, kuriem vajadzētu nodrošināt specializētu palīdzību tām iesaistītajām valstīm, kam nepieciešama administratīvās spējas stiprināšana.

- (6) Eiropas informācijas sistēmām ir svarīga nozīme muitas sistēmu stiprināšanai Savienībā, un tāpēc tās arī turpmāk būtu jāfinansē saskaņā ar Programmu. Turklāt vajadzētu būt iespējai Programmā ietvert jaunas ar muihu saistītas informācijas sistēmas, kas izveidotas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Eiropas informācijas sistēmām attiecīgos gadījumos vajadzētu būt veidotām, balstoties uz kopīgiem izstrādes modeļiem un IT arhitektūru, lai uzlabotu muitas pārvaldes elastīgumu un efektivitāti.
- (7) Būtu jāriko arī pasākumi cilvēku kompetenču uzlabošanai, kas notiktu kopēju apmācību veidā, un tie būtu jāīsteno, izmantojot Programmu. Muitas ierēdņiem ir jāpilnveido un jāuzlabo savas zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas, lai strādātu Savienības vajadzību labā. Programmai vajadzētu būt būtiskai cilvēku spēju stiprināšanā, īstenojot pastiprinātu apmācību atbalstu muitas ierēdņiem, kā arī ekonomikas dalībniekiem. Minētajā nolūkā pašreizējā Savienības kopējo apmācību pieeja, kuras pamatā galvenokārt bija centrālās e-mācīšanās attīstība, būtu jāattīsta, veidojot daudzšķautņainu apmācību atbalsta programmu Savienībai.
- (8) Programmā pietiekami liels uzsvars būtu jāliek uz pastāvošo muitas jomas Eiropas informācijas sistēmu darbību un jaunu, Savienības Muitas kodeksa īstenošanai vajadzīgu Eiropas informācijas sistēmu izstrādi, un tām būtu jāpiešķir atbilstīga budžeta daļa. Vienlaikus būtu jānodrošina pietiekami līdzekļi pasākumiem, kas pulcina muitas jomā strādājošos ierēdņus, un darbībām cilvēku kompetenču pilnveidošanai. Turklāt Programmā būtu jānodrošina zināma budžeta elastība, lai tā spētu reaģēt uz izmaiņām politikas prioritātēs.
- (9) Programmas darbības laikam vajadzētu būt septiņiem gadiem, lai tās ilgumu pielāgotu daudzgadu finanšu shēmas ilgumam, kas noteikts Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris) ⁽¹⁾.
- (10) Šajā regulā paredzēts finansējums visam Programmas laikam, kam Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā jābūt par galveno atsauces

summu, kā paredzēts 17. punktā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas iestāžu 2013. gada 2. decembris nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un finanšu pareizu pārvaldību ⁽²⁾.

- (11) Saskaņā ar Komisijas apņēmību, kas pausta tās 2010. gada 19. oktobra paziņojumā "Par ES budžeta pārskatīšanu", proti, saskaņot un vienkāršot finansēšanas programmas, resursi būtu jāizmanto kopīgi ar citiem Savienības finansēšanas instrumentiem, ja ar pasākumiem saskaņā ar Programmu iecerēts sasniegt mērķus, kas ir kopīgi dažādiem finansēšanas instrumentiem, tomēr vienlaikus novēršot divkāršu finansēšanu. Darbībām saskaņā ar Programmu būtu jānodrošina Savienības resursu izmantošanas saskaņotība, atbalstot muitas savienības darbību.
- (12) Pasākumi, kas nepieciešami šīs regulas finansiālai īstenošanai, būtu jāpieņem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ⁽³⁾ un ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1268/2012 ⁽⁴⁾.
- (13) Savienības finanšu intereses būtu jāaizstāv, izmantojot atbilstīgus pasākumus visā izdevumu ciklā, tostarp pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, nepamatoti izmaksātu vai nepareizi izlietotu līdzekļu atgūšanu un attiecīgā gadījumā piemērojot sankcijas.
- (14) Sadarbība riska saprātīgā izvērtēšanā ir būtiski svarīga, lai tie uzņēmumi, kas ievēro attiecīgās prasības un ir uzticami, gūtu maksimālu labumu no muitas e-pārvaldības vienkāršošanas un lai varētu mērķtiecīgi novērst pārkāpumus.
- (15) Lai nodrošinātu vienādus šīs regulas īstenošanas nosacījumus, īstenošanas pilnvaras attiecībā uz ikgadējo darba programmu izveidi būtu jāpiešķir Komisijai. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, kas piemērojami Eiropas Kopienu vispārējam budžetam un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 (2012. gada 29. oktobris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽¹⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar kuru nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 884. lpp.).

(16) Lai atbilstīgi reaģētu uz izmaiņām politikas prioritātēs, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz saraksta ar tiem rādītājiem grozīšanu, ar ko mēra konkrētu mērķu sasniegšanu, un to indikatīvo summu mainīšanu, kas piešķirtas katram darbības veidam. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(17) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, izveidot daudzgadu programmu muitas savienības darbības uzlabošanai, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tās nevar efektīvi īstenot sadarbību un koordinēšanu, kas nepieciešama Programmas īstenošanai, bet tā mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(18) Programmas "Muita 2020" komitejai būtu jāpalīdz Komisijai īstenot Programmu.

(19) Lai atvieglotu Programmas izvērtēšanu, jau pašā sākumā būtu jāizveido pienācīga sistēma Programmas sasniegto rezultātu pārraudzīšanai. Būtu jāveic starpposma izvērtēšana, analizējot Programmas mērķu īstenošanu, tās efektivitāti un pievienoto vērtību Eiropas līmenī. Noslēguma izvērtējumā papildus būtu jāiekļauj tādi jautājumi kā Programmas ilgtermiņa ietekme un ilgtspēja. Būtu jānodrošina pilnīga pārredzamība, nodrošinot regulāru ziņošanu Eiropas Parlamentam un Padomei par pārraudzīšanu un izvērtēšanu. Minētajiem izvērtējumiem vajadzētu būt balstītiem uz rādītājiem, ar ko mēra Programmas rezultātus, tos salīdzinot ar iepriekš definētiem bāzes datiem. Ar rādītājiem *inter alia* būtu jāņem vērā, cik ilgu laiku bez sistēmas kļūdām ir pieejams kopējais sakaru tīkls, jo tas ir priekšnosacījums tam, lai pareizi darbotos visas Eiropas informācijas sistēmas un muitas dienesti varētu efektīvi sadarboties muitas savienībā.

(20) Personas datu apstrādi, ko dalībvalstīs veic saistībā ar šo regulu un dalībvalstu kompetento iestāžu, jo īpaši dalībvalstu izraudzītu publisku neatkarīgu iestāžu pārraudzībā, reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK⁽¹⁾. Personas datu apstrādi, ko Komisija veic

saistībā ar šo regulu un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja pārraudzībā, reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001⁽²⁾. Jebkurai informācijas apmaiņai vai nodošanai, ko veic kompetentās iestādes, būtu jānotiek saskaņā ar noteikumiem par personas datu nodošanu, kā paredzēts Direktīvā 95/46/EK, un jebkurai informācijas apmaiņai vai nodošanai, ko veic Komisija, būtu jānotiek saskaņā ar noteikumiem par personas datu nodošanu, kā paredzēts Regulā (EK) Nr. 45/2001.

(21) Ar šo regulu aizstāj Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 624/2007/EK⁽³⁾. Tāpēc minētais lēmums būtu jāatceļ,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo tiek izveidota daudzgadu rīcības programma "Muita 2020" ("Programma"), lai atbalstītu muitas savienības darbību.

2. Programma ir spēkā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

1) "muitas dienesti" ir iestādes, kas atbildīgas par muitas jomas noteikumu piemērošanu;

2) "ārējie eksperti" ir:

a) valsts iestāžu pārstāvji, tostarp no valstīm, kas nepiedalās Programmā, ievērojot 3. panta 2. punktu,

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 624/2007/EK (2007. gada 23. maijs), ar ko izveido muitas rīcības programmu Kopienā (Muita 2013) (OV L 154, 14.6.2007., 25. lpp.).

- b) uzņēmēji un organizācijas, kas pārstāv uzņēmējus,
- c) starptautisku un citu atbilstīgu organizāciju pārstāvji.

3. pants

Dalība Programmā

1. Iesaistītās valstis ir dalībvalstis un 2. punktā minētās valstis, ar noteikumu, ka ir nodrošināta atbilstība minētajā punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. Programmā var piedalīties jebkura no šādām valstīm:

- a) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātes, kurām piemēro pirmsiestāšanās stratēģiju, saskaņā ar galvenajiem principiem un noteikumiem attiecībā uz šo valstu piedalīšanos Savienības programmās, kuri paredzēti attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos;
- b) Eiropas kaimiņattiecību politikas partnervalstis, ar noteikumu, ka šīs valstis ir sasniegušas pietiekamu līmeni attiecīgo tiesību aktu un administratīvo metožu tuvināšanā Savienības līmenim.

Punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētās partnervalstis piedalās Programmā saskaņā ar noteikumiem, kas jānosaka ar šīm valstīm, ņemot vērā pamatnolīgumus, kas attiecas uz to piedalīšanos Savienības programmās.

4. pants

Ieguldījums pasākumos saskaņā ar Programmu

Ārējos ekspertus var uzaicināt sniegt ieguldījumu atsevišķos Programmas organizētajos pasākumos, kad vien tas ir svarīgi 5. un 6. pantā minēto mērķu sasniegšanai. Šos ekspertus atlasa Komisija kopā ar iesaistītajām valstīm, ņemot vērā viņu prasmes, pieredzi un zināšanas, kas ir svarīgas konkrētajiem pasākumiem.

5. pants

Vispārīgais mērķis un konkrētie mērķi

1. Programmas vispārīgais mērķis ir atbalstīt muitas savienības darbību un modernizāciju, lai stiprinātu iekšējo tirgu, izmantojot iesaistīto valstu, to muitas iestāžu un ierēdņu sadarbību. Vispārīgā mērķa sasniegšanu panāk, īstenojot konkrētos mērķus.

2. Konkrētie mērķi ir atbalstīt muitas dienestus, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu finanšu un ekonomiskās intereses, tostarp apkarotu krāpšanu un aizsargātu intelektuālā īpašuma tiesības, un lai palielinātu drošību un drošumu, aizsargātu iedzīvotājus un vidi, uzlabotu muitas dienestu administratīvās spējas un stiprinātu Eiropas uzņēmumu konkurētspēju.

Konkrētos mērķus sasniedz, jo īpaši izmantojot

- a) datorizāciju,
- b) nodrošinot mūsdienīgas un saskaņotas pieejas muitas procedūrām un pārbaudēm,
- c) atvieglojot likumīgu tirdzniecību,
- d) samazinot izmaksas atbilstības nodrošināšanai un administratīvo slogu, un
- e) uzlabojot muitas dienestu darbību.

3. Konkrēto mērķu sasniegšanu mēra, pamatojoties uz I pielikumā uzskaitītajiem rādītājiem. Vajadzības gadījumā Programmas īstenošanas laikā minētos rādītājus var pārskatīt.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 15. pantu, lai grozītu I pielikumā iekļauto rādītāju sarakstu.

6. pants

Darbības mērķi

Programmas darbības mērķi ir šādi:

- a) atbalstīt Savienības tiesību aktu un politikas izstrādi, saskaņotu piemērošanu un efektīvu īstenošanu muitas jomā;
- b) izstrādāt, uzlabot, izmantot un uzturēt Eiropas informācijas sistēmas muitas jomā;
- c) apzināt, izstrādāt, kopīgi izmantot un piemērot vislabākās darba metodes un administratīvās procedūras, jo īpaši pēc salīdzinošās novērtēšanas darbībām;
- d) stiprināt muitas amatpersonu prasmes un kompetences;
- e) uzlabot sadarbību starp muitas dienestiem un starptautiskām organizācijām, trešām valstīm, citām valstu iestādēm, tostarp Savienības un valstu tirgus uzraudzības iestādēm, kā arī uzņēmējiem un to organizācijām.

II NODAĻA

ATBALSTĀMĀS DARBĪBAS

7. pants

Atbalstāmās darbības

Ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti 14. pantā minētajā gada darba programmā, ar Programmu finansiālu atbalstu sniedz šādiem darbības veidiem:

a) kopīgas darbības:

- i) semināri un darbsemināri;
- ii) projektu grupas, ko galvenokārt veido ierobežots skaits valstu; tās darbojas ierobežotu laiku, lai sasniegtu kādu iepriekš noteiktu mērķi ar skaidri noteiktu rezultātu, tostarp koordinēšanu vai salīdzinošu vērtēšanu;
- iii) darba vizītes, ko organizē iesaistītās valstis vai kāda cita valsts, lai ļautu savām amatpersonām iegūt vai uzlabot kompetenci vai zināšanas muitas jautājumos; darba vizītēm, ko organizē trešās valstīs, attiecināmās izmaksas saskaņā ar Programmu ir tikai ceļa izdevumi un uzturs (uzturēšanās un dienas nauda);
- iv) pārraudzības pasākumi, ko īsteno Komisijas un iesaistīto valstu ierēdņu kopīgās komandas, lai analizētu muitas prakses, noteiktu grūtības īstenošanas noteikumos un vajadzības gadījumā izteiktu ieteikumus Savienības noteikumu un darba metožu pielāgošanai;
- v) ekspertu komandas, proti, strukturētas sadarbības formas, kas izveidotas kā pagaidu vai pastāvīgas komandas, kurās apvieno speciālas zināšanas uzdevumu veikšanai konkrētās jomās vai operatīvu darbību veikšanai, iespējams, saņemot tiešsaistes sadarbības, administratīvās palīdzības un infrastruktūras un aprīkojuma sistēmu atbalsta pakalpojumus;
- vi) muitas administratīvās spējas stiprināšana un atbalsta darbības;
- vii) pētījumi;
- viii) kopīgi izstrādātas darbības saziņas jomā;
- ix) jebkurš cits pasākums, atbalstot 5. un 6. pantā izklāstīto vispārīgo, konkrēto un darbības mērķu sasniegšanu;

b) IT spēju veidošana – II pielikuma A. iedaļā izklāstīto Eiropas informācijas sistēmu Savienības elementu, kā arī jaunu, saskaņā ar Savienības tiesību aktiem izveidotu Eiropas informācijas sistēmu izstrāde, uzturēšana, darbība un kvalitātes kontrole;

c) cilvēku kompetences pilnveidošana – kopīgi apmācību pasākumi, lai sekmētu vajadzīgās profesionālās prasmes un zināšanas attiecībā uz muitu.

8. pants

Īpaši īstenošanas noteikumi kopīgām darbībām

1. Dalība 7. panta a) punktā minētajās kopīgajās darbībās ir brīvprātīga.
2. Iesaistītās valstis nodrošina, lai dalībai kopīgās darbībās tiktu izvirzīti ierēdņi ar atbilstīgu profilu un kvalifikāciju.
3. Iesaistītās valstis attiecīgos gadījumos veic visus vajadzīgos pasākumus kopīgo darbību īstenošanai, jo īpaši, uzlabojot informētību par šīm darbībām un nodrošinot, ka optimālu to radītos rezultātus izmanto optimāli.

9. pants

Īpaši īstenošanas noteikumi IT spēju veidošanai

1. Komisija un iesaistītās valstis nodrošina II pielikuma A. iedaļā minēto Eiropas informācijas sistēmu izstrādi, darbību un pienācīgu uzturēšanu.
2. Komisija sadarbībā ar iesaistītajām valstīm koordinē II pielikuma A. iedaļā minēto Eiropas informācijas sistēmu to II pielikuma B. iedaļā uzskaitīto Savienības elementu un II pielikuma C. iedaļā aprakstīto ārpus Savienības elementu izveides un darbības aspektus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to darboties spēju, sadarbību un pastāvīgu uzlabojumus.
3. Savienība sedz Savienības elementu iegādes, izstrādes, uzstādīšanas, uzturēšanas un ikdienas darbības izmaksas. Ārpus Savienības elementu iegādes, izstrādes, uzstādīšanas, uzturēšanas un ikdienas darbības izmaksas sedz iesaistītās valstis.

10. pants

Īpaši īstenošanas noteikumi cilvēku kompetences pilnveidošanai

1. Dalība 7. panta c) punktā minētajos kopīgajos apmācības pasākumos ir brīvprātīga.

2. Iesaistītās valstis attiecīgos gadījumos savās valstu apmācības programmās integrē kopīgi izstrādāto apmācību saturu, tostarp e-apmācības moduļus, apmācības programmas un standartus, par kuriem ir panākta kopīga vienošanās.

3. Iesaistītās valstis nodrošina saviem ierēdņiem sākotnēju un turpmāku apmācību, kas vajadzīga, lai iegūtu vispārējas profesionālās prasmes un zināšanas saskaņā ar apmācības programmām.

4. Iesaistītās valstis atbalsta valodu mācības, kas šiem ierēdņiem ir vajadzīgas, lai sasniegtu pietiekamu valodu zināšanu līmeni dalībai Programmā.

III NODAĻA

FINANŠU SHĒMA

11. pants

Finanšu shēma

1. Finansējums Programmas īstenošanai laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ir noteikts EUR 522 943 000 apmērā pašreizējās cenās.

Eiropas Parlaments un Padome apstiprina gada apropriācijas, ievērojot daudzgadu finanšu shēmas noteikto maksimālo apmēru.

2. No Programmas finansējuma indikatīvus apjomus iedala 7. pantā minētajām atbalstāmajām darbībām, ņemot vērā III pielikumā paredzēto procentu daļu katram darbības veidam. Komisija var atkāpties no minētajām indikatīvajām summām, kas noteiktas minētajā pielikumā, bet tā nevar katram darbības veidam iedalīto finansējuma daļu palielināt par vairāk nekā 10 %.

Ja būtu vajadzība pārsniegt minēto ierobežojumu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 15. pantu, lai grozītu indikatīvās summas, kas noteiktas III pielikumā

12. pants

Finansēšanas pasākumu veidi

1. Komisija Programmu īsteno saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

2. Savienības finansiālais atbalsts 7. pantā paredzētajām atbalstāmajām darbībām tiek īstenots kā:

- a) dotācijas;
- b) publiskā iepirkuma līgumi;
- c) regulas 4. pantā minēto ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšana.

3. Līdzfinansējuma likme dotācijām ir līdz 100 % no attiecīgajām izmaksām, ja tās ir dienas nauda, ceļa izdevumi, uzturēšanās izdevumi un izdevumi, kas saistīti ar pasākumu organizēšanu.

Piemērojamo līdzfinansējuma likmi, ja darbībām ir vajadzīga dotāciju piešķiršana, nosaka gada darba programmās.

4. No Programmas finansējuma piešķiruma var segt arī

- a) izdevumus, kas attiecas uz sagatavošanas, pārraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas pasākumiem, kas vajadzīgi Programmas pārvaldībai un tās mērķu sasniegšanai, jo īpaši izdevumus par pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, informēšanas un saziņas darbībām, tostarp Savienības politisko prioritāšu korporatīvo izziņošanu, ciktāl šīs prioritātes ir saistītas ar šīs programmas mērķiem;
- b) izdevumus, kas saistīti ar IT tīkliem, kas paredzēti informācijas apstrādei un apmaiņai; un
- c) visus citus tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumus, kādi rodas Komisijai, lai pārvaldītu Programmu.

13. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

1. Komisija veic atbilstīgus pasākumus, ar ko nodrošina, lai, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, tiktu aizsargātas Savienības finanšu intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas, kā arī vajadzības gadījumā piemērojot iedarbīgas, samērīgas un atturošas administratīvas un finansiālas sankcijas.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības veikt revīziju, izmantojot dokumentus un uz vietas, par visiem dotāciju saņēmējiem, līgumslēdzējiem un apakšlīgumu slēdzējiem, kas ir saņēmuši Savienības finansējumu saskaņā ar šo regulu.

3. Lai noteiktu, vai notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses saistībā ar dotāciju līgumu, lēmumu par dotāciju piešķiršanu vai līgumu, kas finansēts saskaņā ar šo regulu, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes uz vietas un inspekcijas, saskaņā ar noteikumiem un procedūram, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁽¹⁾ un

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ⁽¹⁾.

IV NODAĻA

ĪSTENOŠANAS PILNVARAS

14. pants

Darba programma

1. Lai īstenotu Programmu, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem gada darba programmas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 16. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Ar katru gada darba programmu īsteno Programmas mērķus, nosakot:

a) darbības saskaņā ar 5. un 6. pantā izklāstītajiem vispārīgajiem, konkrētajiem un darbības mērķiem, īstenošanas paņēmieni, tostarp attiecīgā gadījumā 7. panta a) punkta v) apakšpunktā minēto ekspertu grupu izveidošanas kārtību, un gaidāmos rezultātus;

b) budžeta sadalījumu pa darbības veidiem;

c) to dotāciju līdzfinansēšanas likmes, kas minētas 12. panta 3. punktā.

2. Sagatavojot gada darba programmu, Komisija ņem vērā kopējo pieeju attiecībā uz muitas politiku. Šo pieeju regulāri pārskata un nosaka Komisijas un dalībvalstu partnerībā Muitas politikas grupā, kuras sastāvā ir dalībvalstu muitas pārvaldes iestāžu vadītāji vai to pārstāvji un Komisijas pārstāvji.

Komisija regulāri informē Muitas politikas grupu par pasākumiem, kas attiecas uz Programmas īstenošanu.

15. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

⁽¹⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

2. Pilnvaras pieņemt 5. panta 3. punkta otrajā daļā un 11. panta 2. punkta otrajā daļā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz laikposmu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 5. panta 3. punkta otrajā daļā un 11. panta 2. punkta otrajā daļā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 5. panta 3. punkta otro daļu un 11. panta 2. punkta otro daļu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

16. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

V NODAĻA

PĀRRAUDZĪBA UN IZVĒRTĒŠANA

17. pants

Darbību saskaņā ar Programmu pārraudzība

1. Komisija, sadarbojoties ar iesaistītajām valstīm, pārrauga Programmas un darbību saskaņā ar to īstenošanu, pamatojoties uz I pielikumā uzskaitītajiem rādītājiem.

2. Komisija publisko pārraudzības rezultātus.

3. Pārraudzības rezultātu izmanto Programmas izvērtēšanai saskaņā ar 18. pantu.

18. pants

Izvērtēšana

1. Komisija iesniedz Parlamentam un Padomei Programmas starpposma un noslēguma izvērtējuma ziņojumu par 2. un 3. punktā minētajiem jautājumiem. Minēto izvērtējumu rezultātus, tostarp apzinātos svarīgākos trūkumus, iestrādā lēmumos par iespējamiem Programmas atjauninājumiem, grozījumiem vai apturēšanu turpmākajos laikposmos. Minētos izvērtējumus veic neatkarīgs ārējs vērtētājs.

2. Komisija līdz 2018. gada 30. jūnijam sagatavo starpposma izvērtējuma ziņojumu par darbību saskaņā ar Programmu mērķu sasniegšanu, resursu izmantošanas efektivitāti un Programmas pievienoto vērtību Eiropas līmenī. Turklāt minētajā ziņojumā ietver informāciju par vienkāršošanu un turpmāku Programmas mērķu svarīgumu, kā arī Programmas ieguldījumu Savienības prioritāšu izpildē, istenojot gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi.

3. Komisija līdz 2021. gada 31. decembrim izstrādā noslēguma izvērtējuma ziņojumu par 2. punktā minētajiem jautājumiem un par Programmas rezultātu ilgtermiņa ietekmi un ilgtspēju.

4. Iesaistītās valstis pēc Komisijas lūguma iesniedz visus datus un informāciju, kas tai vajadzīgi starpposma un noslēguma izvērtējuma ziņojumu sagatavošanai.

VI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

19. pants

Atcelšana

Lēmumu Nr. 624/2007/EK atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

Tomēr minētais lēmums turpina reglamentēt finanšu saistības, kas attiecas uz darbībām, kuras veic saskaņā ar minēto lēmumu, līdz to izpildīšanai.

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

I PIELIKUMS

Rādītāji

Regulas 5. panta 2. punktā minēto konkrēto mērķu sasniegšanu mēra, pamatojoties uz šādiem rādītājiem:

- a) darbību saskaņā ar Programmu dalībnieku un Programmas lietotāju sniegtās informācijas rādītājs, ar ko mēra Programmā iesaistīto personu uztveri attiecībā uz darbību saskaņā ar Programmu ietekmi, *inter alia*:
 - i) darbību saskaņā ar Programmu ietekmi uz tīklu veidošanu;
 - ii) darbību saskaņā ar Programmu ietekmi uz sadarbību;
- b) norāžu un ieteikumu skaits, kas izdotas pēc darbībām saskaņā ar Programmu, kuras saistītas ar mūsdienīgām un saskaņotām pieejām muitas procedūrām;
- c) Eiropas informācijas sistēmām paredzētā kopējā sakaru tīkla rādītājs, ar ko mērīs ar muitu saistītu Eiropas informācijas sistēmu darbībai nepieciešamā kopējā tīkla pieejamību. Tīklam vajadzētu būt pieejamam 98 % no laika;
- d) Savienības tiesību aktu un politikas piemērošanas un īstenošanas rādītājs, ar ko mērīs Savienības tiesību aktu un politikas muitas jomā izstrādē, piemērošanā un īstenošanā gūtos panākumus, *inter alia* pamatojoties uz:
 - i) šajā jomā rīkoto darbību saskaņā ar Programmu skaitu, jo īpaši attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, drošuma un drošības jautājumiem, krāpšanas apkarošanu un piegādes ķēdes drošību;
 - ii) pēc minētajām darbībām izdoto ieteikumu skaitu;
- e) Eiropas informācijas sistēmu pieejamības rādītājs, ar ko mērīs IT muitas lietojumprogrammu Savienības elementu pieejamību. Tām vajadzētu būt pieejamām 97 % no laika darba laikā un 95 % no laika kopumā;
- f) paraugprakses un pamatnostādņu rādītājs, ar ko mērīs panākumus darba paraugprakses un administratīvo procedūru apzināšanā, izstrādē, kopīgā izmantošanā un piemērošanā, *inter alia* pamatojoties uz:
 - i) šajā jomā rīkoto darbību saskaņā ar Programmu skaitu;
 - ii) kopīgo pamatnostādņu un paraugprakses gadījumu skaitu;
- g) mācīšanās rādītājs, ar ko mērīs progresu, kas gūts darbībās saskaņā ar Programmu, kuru mērķis ir uzlabot muitas ierēdņu prasmes un kompetences, *inter alia* pamatojoties uz:
 - i) to ierēdņu skaitu, kuri piedalījušies apmācībās, izmantojot Savienības kopējos apmācību materiālus;
 - ii) to, cik reizes ir lejupeļādēti Programmas e-mācīšanās moduļi;
- h) sadarbības ar trešām valstīm rādītājs, ar ko noteiks, kā Programma atbalsta iestādes, kas nav dalībvalstu muitas dienesti, mērot to darbību saskaņā ar Programmu skaitu, ar kurām atbalsta minēto mērķi.

II PIELIKUMS

Eiropas informācijas sistēmas un to Savienības un ārpus Savienības elementi

A. Eiropas informācijas sistēmas ir šādas:

- 1) kopējais sakaru tīkls/ kopējā sistēmu saskarne (CCN/CSI – CCN2), CCN mail3, CSI tilts, http tilts, CCN LDAP un saistītie rīki, CCN tīmekļa portāls, CCN pārraudzība;
- 2) atbalsta sistēmas, konkrēti – lietojumkonfigurācijas rīks CCN, darbību paziņošanas rīks (ART2), Taxud tiešsaistes projektu elektroniskā pārvaldība (TEMPO), pakalpojumu pārvaldības rīks (SMT), lietotāju pārvaldības sistēma (UM), BPM sistēma, pieejamības infopanelis un AvDB, IT pakalpojumu pārvaldības portāls, direktorijs un lietotāju piekļuves pārvaldība;
- 3) programmas informācijas un sakaru telpa (PICS);
- 4) muitas pārvadājumu sistēmas, jo īpaši (jaunā) datorizētā tranzīta sistēma ((N)CTS), NCTS TIR Krievijai, eksporta kontroles sistēma (ECS) un importa kontroles sistēma (ICS); minētās sistēmas atbalsta šādas lietojumprogrammas/elementi: sistēma datu apmaiņai ar trešām valstīm (SPEED tilts), SPEED Edifact Converter Node (SPEED-ECN), standarta SPEED testa lietojumprogramma (SSTA), standarta tranzīta testa lietojumprogramma (STTA), tranzīta testa lietojumprogramma (TTA), centrālie pakalpojumu/atsauces dati (CSR2) un centrālā pakalpojumu/pārvaldības informācijas sistēma (CS/MIS);
- 5) Kopienas riska pārvaldības sistēma (CRMS), kas aptver riska informācijas formas (RIF) un kopējo profilu CPCA funkcionālos domēnus;
- 6) ekonomikas dalībnieku sistēma (EOS), kurā ietverta ekonomikas dalībnieku reģistrācija un identifikācija (EORI), atzītie uzņēmēji (AEO), regulārie kravu pārvadājumu pakalpojumi (RSS) un savstarpējā atzīšana ar partnervalstu funkcionālajiem domēniem. Šīs sistēmas atbalsta elements ir vispārējais tīkla dienests (Generic Web Service);
- 7) tarifu sistēma (TARIC3), kas ir atsauces datu sistēma citām lietojumprogrammām, piemēram, kvotu pārvaldības sistēmai (QUOTA2), uzraudzības pārvaldības un monitoringa sistēma (SURV2), Eiropas saistošā tarifa informācijas sistēma (EBT13), Eiropas Ķīmisko vielu saraksts muitas vajadzībām (ECICS2). Kombinētās nomenklatūras (KN) un informācijas sistēmas par atliktajiem nodokļu maksājumiem (Suspensions) lietojumprogrammas apstrādā juridisko informāciju ar tiešu saikni uz tarifu sistēmu;
- 8) lietojumprogrammas kontroles nolūkos, jo īpaši zīmogu un veidlapu paraugu datubāze (SMS) un pārstrādes procedūru informācijas sistēma (ISPP);
- 9) viltošanas un pirātisma apkarošanas sistēma (COPIIS);
- 10) datu izplatīšanas sistēma (DDS2), ar ko pārvalda visu informāciju, kas ir publiski pieejama, izmantojot internetu;
- 11) krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (AFIS); un
- 12) jebkuras citas sistēmas, kas ietvertas daudzgadu stratēģiskajā plānā, kurš paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 70/2008/EK⁽¹⁾ 8. panta 2. punktā un plānos, kas sekos minētajam plānam.

B. Eiropas informācijas sistēmu Savienības elementi ir:

- 1) IT aktīvi, piemēram, sistēmu tehniskais nodrošinājums, programmnodrošinājums un tīkla savienojumi, tostarp ar tiem saistītā datu infrastruktūra;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 70/2008/EK (2008. gada 15. janvāris) par elektronisku muitas un tirdzniecības vidi (OV L 23, 26.1.2008., 21. lpp.).

-
- 2) IT pakalpojumi, kas nepieciešami sistēmu izstrādes, uzturēšanas, pilnveidošanas un darbības atbalstam; un
 - 3) jebkuri citi elementi, kurus efektivitātes, drošības un racionalizācijas nolūkā Komisija nosaka par kopīgu iesaisītājām valstīm.
- C. Eiropas informācijas sistēmu ārpussavienības elementi ir visi tie elementi, kas nav noteikti kā Savienības elementi B. iedaļā.
-

III PIELIKUMS

Finansējuma indikatīva piešķiršana

Finansējuma indikatīva piešķiršana atbalstāmajām darbībām, kas uzskaitītas 7. pantā, ir šāda:

Darbības veidi	Finansējuma daļa (%)
Kopīgas darbības	maksimāli 20 %
IT spēju veidošana	vismaz 75 %
Cilvēku kompetences pilnveidošana	maksimāli 5 %

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1295/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1718/2006/EK, Lēmumu Nr. 1855/2006/EK un Lēmumu Nr. 1041/2009/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 166. panta 4. punktu, 167. panta 5. punkta pirmo ievilkumu un 173. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc legislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

rīkojoties saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) mērķis ir panākt Eiropas tautu ciešāku vienotību, un tajā Savienībai citstarp ir uzticēts uzdevums veicināt dalībvalstu kultūru uzplaukumu, respektējot to nacionālās un reģionālās atšķirības un vienlaikus nodrošinot vajadzīgos apstākļus Savienības rūpniecības konkurētspējai. Šajā ziņā Savienība vajadzības gadījumā atbalsta un papildina dalībvalstu darbības, lai ņemtu vērā kultūru un valodu daudzveidību, ievērojot LESD 167. pantu un Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (*Unesco*) 2005. gada Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu ("*Unesco* 2005. gada konvencija"), nostiprinātu Eiropas kultūras un radošo nozaru konkurētspēju un palīdzētu pielāgoties pārmaiņām rūpniecībā.
- (2) Savienības atbalsts kultūras un radošajām nozarēm galvenokārt ir pamatots ar pieredzi, kas gūta Savienības programmās, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un

Padomes Lēmumā Nr. 1718/2006/EK ⁽⁴⁾ ("programma "MEDIA"), Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 1855/2006/EK ⁽⁵⁾ ("programma "Kultūra") un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 1041/2009/EK ⁽⁶⁾ ("programma "MEDIA Mundus"), Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 1622/2006/EK ⁽⁷⁾ ("rīcība "Eiropas Kultūras galvaspilsētas"), un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1194/2011/ES ⁽⁸⁾ ("rīcība "Eiropas mantojuma zīme") arī dod ieguldījumu Savienības veiktajam kultūras un radošo nozaru atbalstam.

- (3) Komisijas paziņojumā "Par Eiropas darba kārtību kultūrai augošās globalizācijas apstākļos", kas ir apstiprināts ar Padomes 2007. gada 16. novembra rezolūciju ⁽⁹⁾ un Eiropas Parlamenta 2008. gada 10. aprīļa rezolūciju ⁽¹⁰⁾, ir izklāstīti Savienības turpmākas rīcības mērķi saistībā ar kultūras un radošajām nozarēm. Mērķis ir veicināt kultūru daudzveidību un starpkultūru dialogu, kultūru kā radošuma katalizatoru saistībā ar izaugsmi un darbīvietām, kā arī kultūru kā būtisku elementu Savienības starptautiskajās attiecībās.
- (4) Ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, jo īpaši tās 11., 21. un 22. pantu, kultūras un radošās nozares sniedz svarīgu ieguldījumu cīņā pret visa veida diskrimināciju, tostarp rasismu un ksenofobiju, kā arī ir svarīga platforma vārda brīvībai un kultūru un valodu daudzveidības ievērošanas veicināšanai.
- (5) *Unesco* 2005. gada konvencijā, kas stājās spēkā 2007. gada 18. martā un kam Savienība ir viena no līgumslēdzējām pusēm, ir uzsvērts, ka kultūras norisēm, precēm un pakalpojumiem ir divējāda daba – gan ekonomikas, gan kultūras, jo tie ir identitātes, vērtību un jēgas izpausme, un tāpēc nevar uzskatīt, ka tiem piemīt vienīgi komerciāla vērtība. Konvencijas mērķis ir stiprināt starptautisko sadarbību, tostarp starptautiskos kopražošanas un kopējas izplatīšanas līgumus, kā arī solidaritāti, lai atbalstītu visu valstu un indivīdu kultūru izpausmes.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1718/2006/EK (2006. gada 15. novembris), par atbalsta programmas īstenošanu Eiropas audiovizuālajā nozarē (MEDIA 2007) (OV L 327, 24.11.2006., 12. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1855/2006/EK (2006. gada 12. decembris), ar ko izveido programmu Kultūra (2007–2013)(OV L 372, 27.12.2006., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1041/2009/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko izveido programmu sadarbībai audiovizuālajā jomā ar profesionāļiem no trešām valstīm (MEDIA Mundus) (OV L 288, 4.11.2009., 10. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1622/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko nosaka Kopienas rīcību pasākumam Eiropas Kultūras galvaspilsēta no 2007. līdz 2019. gadam (OV L 304, 3.11.2006., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1194/2011/ES (2011. gada 16. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības rīcību attiecībā uz Eiropas mantojuma zīmi (OV L 303, 22.11.2011., 1. lpp.).

⁽⁹⁾ OV C 287, 29.11.2007., 1. lpp.

⁽¹⁰⁾ OV C 247 E, 15.10.2009., 32. lpp.

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 35. lpp.

⁽²⁾ OV C 277, 13.9.2012., 156. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 19. novembra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2013. gada 5. decembra lēmums.

Tajā arī ir teikts, ka pienācīga uzmanība jāvelta dažādu sociālo grupu, tostarp minoritāšu, īpašajiem apstākļiem un vajadzībām. Tādējādi kultūras un radošo nozaru atbalsta programmai saskaņā ar minēto konvenciju būtu jāveicina kultūru daudzveidība starptautiskā līmenī.

- (6) Materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma veicināšanai, *inter alia*, Unesco 2003. gada Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma aizsardzību un Unesco 1972. gada Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību izpratnē būtu jāpalīdz arī stiprināt attiecīgo objektu vērtību, vienlaikus sniedzot iedzīvotājiem sajūtu, ka šādu objektu kultūras un vēsturiskā vērtība ir viņu īpašums.
- (7) Komisijas paziņojumā ar nosaukumu "Eiropa 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" (stratēģija "Eiropa 2020") ir izklāstīta stratēģija, kuras mērķis ir padarīt Savienību par tādu, kuras ekonomika ir gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša, un nodrošina augstus nodarbinātības, produktivitātes un sociālās kohēzijas līmeņus. Minētajā paziņojumā Komisija norādīja, ka Savienībai jānodrošina pievilcīgāki pamatnosacījumi inovācijām un radošumam. Šajā ziņā kultūras un radošais sektors ir uzskatāms par inovatīvu ideju avotu, un šīs idejas var tikt īstenotas, izstrādājot preces un pakalpojumus, kas nodrošina izaugsmi, rada darbvietas un palīdz pielāgoties sociālām pārmaiņām. Turklāt izcilība un konkurētspēja šajās nozarēs galvenokārt ir mākslinieku, autoru un profesionāļu pūliņu rezultāts, un tas ir jāveicina. Šajā nolūkā būtu jāuzlabo kultūras un radošo nozaru piekļuve finansējumam.
- (8) Padome secinājumos par mobilitātes informācijas pakalpojumiem māksliniekiem un kultūras jomas speciālistiem⁽¹⁾ apliecināja, ka mākslinieku un kultūras jomas speciālistu mobilitāte ir svarīga Savienībai un stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanai, un aicināja dalībvalstis un Komisiju to attiecīgajās kompetences jomās un pienācīgi ievērojot subsidiaritātes principu veicināt vispusīgas un precīzas informācijas sniegšanu māksliniekiem un kultūras jomas speciālistiem, kuri vēlas būt mobili Savienības teritorijā.
- (9) Lai veicinātu kopējās kultūras telpas uzlabošanu, ir svarīgi sekmēt kultūras un radošo darbinieku transnacionālo mobilitāti, kā arī kultūras un radošo darbu, tostarp audiovizuālo darbu un produktu, transnacionālu apriti, tādējādi veicinot apmaiņu kultūras jomā un kultūru dialogu.
- (10) Programmas "MEDIA", "Kultūra" un "MEDIA Mundus" ir tikušas regulāri uzraudzītas un tām ir veikti arī novērtējumi, kā arī organizētas sabiedriskās apspriešanas par to nākotni, no kā izriet, ka šīm programmām ir ļoti svarīga nozīme Eiropas kultūru un valodu daudzveidības aizsardzībā un veicināšanā un tās ir svarīgas kultūras un radošo nozaru vajadzībām. Šīs uzraudzības, novērtēšanas un apspriešanas pasākumi, kā arī dažādi neatkarīgi pētījumi, jo īpaši pētījums par kultūras un radošo nozaru komercdarbības dimensiju, arī liecina, ka kultūras un radošās nozares saskaras ar kopējām problēmām, proti, straujām digitalizācijas un globalizācijas izraisītām pārmaiņām, tirgus sadrumstalotību valodu daudzveidības dēļ, finansējuma iegūšanas grūtībām, sarežģītām administratīvām procedūrām un salīdzināmu datu trūkumu, un visām šīm problēmām ir vajadzīga Savienības līmeņa rīcība.
- (11) Eiropas kultūras un radošajām nozarēm ir raksturīga daudzveidība, kas saistīta ar valstu un valodu iezīmēm un kas nodrošina kultūras ziņā bagātu un lielā mērā neatkarīgu kultūras vidi, kas nodrošina izpausmi dažādām Eiropas kultūras mantojuma tradīcijām. Tomēr šāda daudzveidība rada arī virkni šķēršļu, kas traucē kultūras un radošo darbu transnacionālai aprītei un traucē kultūras un radošo darbinieku mobilitātei gan Savienībā, gan ārpus tās, un kas var izraisīt ģeogrāfisku nelīdzsvarotību un tādējādi arī ierobežotas izveles iespējas patērētājiem.
- (12) Ņemot vērā, ka Eiropas kultūras un radošajām nozarēm ir raksturīga valodu daudzveidība, kas dažās nozarēs rada sadrumstalotību valodu barjeras dēļ, subtitrēšana, dublēšana un audio apraksti ir ļoti svarīgi kultūras un radošo darbu, tostarp audiovizuālo darbu, aprītei.
- (13) Digitalizācija būtiski ietekmē to, kā tiek izstrādātas, izplatītas, iegūtas, patērētas un naudas izteiksmē pārvērstas kultūras un radošās preces un pakalpojumi. Lai arī tiek atzīta nepieciešamība meklēt jaunu līdzsvaru starp kultūras un radošā darba arvien pieaugošo pieejamību, taisnīgu atlīdzību māksliniekiem un autoriem un jaunu komercdarbības modeļu parādīšanos, digitalizācijas izraisītās pārmaiņas Eiropas kultūras un radošajām nozarēm un Eiropas sabiedrībai kopumā piedāvā plašas iespējas. Zemākas izplatīšanas izmaksas, jauni izplatīšanas kanāli, perspektīvas jaunām un plašākām mērķauditorijām un jaunas iespējas nišas produktiem var sekmēt piekļuvi un palielināt kultūras un radošu darbu apriti visā pasaulē. Lai pilnībā izmantotu šīs iespējas un pielāgotos digitalizācijai un globalizācijai, kultūras un radošajām nozarēm ir jāatīsta jaunas prasmes, un tām ir vajadzīgas lielākas iespējas

⁽¹⁾ OV C 175, 15.6.2011., 5. lpp.

- iegūt finansējumu tam, lai modernizētu aprīkojumu, izstrādātu jaunas ražošanas un izplatīšanas metodes, kā arī pielāgotu savus komercdarbības modeļus.
- (14) Filmu finansēšanu nosaka pašreizējā izplatīšanas prakse. Tomēr pastāv aizvien izteiktāka nepieciešamība veicināt pievilcīga tiesiska tiešsaistes piedāvājuma radīšanu un sekmēt jaunradi. Tādēļ ir būtiski popularizēt jaunus izplatīšanas modeļus, lai ļautu rasties jauniem komercdarbības modeļiem.
- (15) Augsto digitālā aprīkojuma izmaksu dēļ kinoteātru digitalizācija joprojām ir aktuāls jautājums daudziem mazo kinoteātru operatoriem, jo īpaši vienas kinozāles operatoriem. Kaut gan kultūras joma galvenokārt ir dalībvalstu kompetencē un tādējādi tām arī turpmāk minētais jautājums būtu atbilstīgi jārisina valstu, reģionālā un vietējā līmenī, pastāv iespēja sniegt finansējumu no Savienības programmām un fondiem, jo īpaši tiem, kuru mērķis ir veicināt vietējo un reģionālo attīstību.
- (16) Auditorijas piesaistīšanai, it īpaši no jauniešu vidus, ir nepieciešama Savienības īpaša atbalstīt plašsaziņas līdzekļu un kinomākslas lietošanas sekmēšanu.
- (17) Viena no lielākajām kultūras un radošo nozaru, jo īpaši mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) un mikroorganizāciju, mazo un vidējo organizāciju, tostarp bezpeļņas un nevalstisko organizāciju, problēmām ir grūtības iegūt līdzekļus, kas tiem vajadzīgi, lai finansētu savu darbību, augtu, saglabātu un palielinātu savu konkurētspēju vai sāktu darboties starptautiski. Lai gan tā ir bieži sastopama problēma MVU vispār, situācija ir būtiski sarežģītāka tieši kultūras un radošajās nozarēs, jo daudzas to vērtības ir nemateriālas, to darbībām ir prototipisks profils un, lai nodarbotos ar jaunradi, tām ir raksturīga vajadzība riskēt un eksperimentēt. Šāda riska uzņemšanās ir jāsaprot un jāatbalsta arī finanšu sektoram.
- (18) Eiropas radošo nozaru alianse kā izmēģinājumsprojekts ir starpnozaru iniciatīva, kas galvenokārt sniedz atbalstu radošajām nozarēm politikas līmenī. Tās mērķis ir mobilizēt papildu līdzekļus radošajām nozarēm un veicināt citu industriju un nozaru pieprasījumu pēc radošo nozaru pakalpojumiem. Tiks īstenota un stimulēta jaunu rīku izmēģināšana labākam inovāciju atbalstam radošajās nozarēs, lai tos iekļautu politikas mācību platformā, ko veidos Eiropas, valstu un reģionāla līmeņa ieinteresētās personas.
- (19) Apvienojot kultūras un radošajās nozarēs pastāvošās programmas "MEDIA", "Kultūra" un "MEDIA Mundus" vienā vispusīgā programmā ("Programma"), rastos iespēja efektīvāk atbalstīt MVU un mikroorganizācijas un mazas un vidējas organizācijas centienos izmantot iespējas, kuras piedāvā digitalizācija un globalizācija, un tas palīdzētu risināt problēmas, kas pašlaik noved pie tirgus sadrumstalotības. Lai programma būtu efektīva, tajā būtu jāņem vērā dažādu nozaru specifiskās iezīmes, to dažādās mērķgrupas un to konkrētās vajadzības, īstenojot pielāgotas pieejas divās neatkarīgās apakšprogrammās un starpnozaru sadaļās. Jo īpaši īstenošanas posmā ir svarīgi nodrošināt sinerģiju starp Programmu un valstu un reģionālajām stratēģijām pārdomātai specializācijai. Šajā nolūkā ar šo Programmu būtu jāizveido saskaņota atbalsta struktūra dažādām kultūras un radošajām nozarēm, ko veido dotāciju sistēma, kas papildināta ar finanšu instrumentu.
- (20) Programmā būtu jāņem vērā kultūras un kultūras pasākumu divējādā būtība, atzīstot, no vienas puses, kultūras vispārējo un māksliniecisko vērtību, un, no otras, minēto nozaru ekonomisko vērtību, cita starpā to plašāko ieguldījumu sabiedrības radošumā, inovācijā un sociālajā iekļaušanā.
- (21) Saistībā ar Programmas īstenošanu būtu jāņem vērā kultūras vispārējā nozīme un kultūras un radošo nozaru īpašās iezīmes, cita starpā bezpeļņas organizāciju un projektu svarīgums programmas "Kultūra" apakšprogrammā.
- (22) Patstāvīgam finanšu instrumentam – Kultūras un radošo nozaru Garantiju fondam ("Garantiju fonds") būtu jārada iespēja kultūras un radošo nozaru izaugsmei kopumā un it īpaši – iespēja iegūt pietiekamus līdzekļus jaunām darbībām un jaunām iespējām. Izraudzītajiem finanšu starpniekiem būtu jārikojas tā, lai veicinātu kultūras un radošos projektus, lai nodrošinātu līdzsvarotu aizdevumu sadalījumu attiecībā uz ģeogrāfisko pārklājumu un nozaru pārstāvību. Turklāt valsts un privātās organizācijas šajā ziņā ir būtiskas, lai panāktu plašu pieeju Garantiju fondam.
- (23) Finansējums būtu jānodrošina arī darbībām saistībā ar Eiropas kultūras galvaspilsētu un Eiropas kultūras mantojuma zīmes administrēšanu, jo tās veicina piederības sajūtu kopējam kultūras reģionam, starpkultūru dialogu un savstarpējo sapratni, kā arī palielina kultūras mantojuma vērtību.

- (24) Papildus dalībvalstīm un aizjūras zemēm un teritorijām, kurām ir tiesības piedalīties programmā saskaņā ar Lēmuma Nr. 2001/822/EK⁽¹⁾ 58. pantu, dalībai Programmā pie zināmiem nosacījumiem vajadzētu būt iespējamai arī Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstīm, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) līguma puses, un Šveices Konfederācijai. Arī valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kuras saņem atbalstu pirmspievienošanās stratēģijas ietvaros, kā arī valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments (izņemot attiecībā uz Garantiju fondu), vajadzētu būt atļautam piedalīties Programmā.
- (25) Programmai būtu jābūt atvērta arī divpusējas vai daudzpusējas sadarbības pasākumiem ar trešām valstīm, pamatojoties uz papildu apriņķiem, kas ir jānosaka, un īpašiem noteikumiem, par kuriem jāvienojas ar iesaistītajām pusēm.
- (26) Būtu jāveicina sadarbība starp Programmu un tādām starptautiskām organizācijām kā *Unesco*, Eiropas Padome, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija ("ESAO") un Pasaules intelektuālā īpašuma organizācija ("WIPO") kultūras un audiovizuālajā jomā.
- (27) Jānodrošina visu saistībā ar Programmu īstenoto darbību un pasākumu Eiropas pievienotā vērtība, to papildināmība dalībvalstu pasākumiem to atbilstība LESD 167. panta 4. punktam, kā arī citiem Savienības pasākumiem, jo īpaši izglītības, nodarbinātības, iekšējā tirgus, uzņēmumu, jaunatnes, veselības, pilsonības un tiesiskuma, pētniecības un inovācijas, rūpniecības un kohēzijas politikas, kā arī tūrisma un ārējo attiecību, tirdzniecības un attīstības, un digitalizācijas programmas jomā.
- (28) Saskaņā ar rezultātu novērtēšanas principiem programmas uzraudzības un novērtēšanas procedūrās būtu jāietver sīki izstrādāti gada ziņojumi un būtu jāatsaucas uz konkrētiem, izmērāmiem, sasniedzamiem, būtiskiem un laikā ierobežotiem, tostarp kvalitatīviem, mērķiem un rādītājiem. Pārraudzības un novērtēšanas procedūrās būtu jāņem vērā darbs, ko veikuši attiecīgie jomas dalībnieki, piemēram, *Eurostat* un *Unesco* Statistikas institūts, kā arī *ESS-net Culture* projekta atzinumi. Šajā
- ziņā attiecībā uz audiovizuālo sektoru būtu jāturpina Savienības dalība Eiropas Audiovizuālajā observatorijā ("Observatorija").
- (29) Lai nodrošinātu optimālu Programmas uzraudzību un novērtējumu visā tās darbības laikā, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz papildu kvantitatīvo un kvalitatīvo rādītāju pieņemšanu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (30) Kā norādīts Komisijas 2010. gada 30. jūlija ziņojumā par ietekmi, ko rada Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumi attiecībā uz Eiropas programmu juridiska pamata izmaiņām mūžizglītības, kultūras, jaunatnes un pilsonības jomās, būtiski pārvaldības procedūru kavējumu samazinājumi ir palielinājuši programmu efektivitāti. Īpaša rūpība būtu jāpievērš tam, lai arī turpmāk nodrošinātu administratīvo un finanšu procedūru vienkāršošanu, tostarp, izmantojot stabilas, objektīvas un regulāri atjauninātas sistēmas vienreizējo maksājumu, vienības izmaksu un vienotas likmes finansējuma noteikšanai.
- (31) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽²⁾.
- (32) Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 58/2003⁽³⁾ Komisija kopš 2009. gada ir uzticējusi Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūrai veikt Savienības rīcības programmas izglītības, audiovizuālajā un kultūras jomā īstenošanas uzdevumus. Tāpēc Komisija, pamatojoties uz izmaksu un ieguvumu analīzi, Programmas īstenošanai var izmantot esošu izpildaģentūru, kā noteikts minētajā regulā.
- (33) Ar šo regulu visam programmas darbības laikam nosaka finansējumu, kas ikgadējās budžeta procedūras laikā Eiropas Parlamentam un Padomei ir galvenā atsauces summa 2013. gada 2. decembris Iestāžu nolīguma

⁽¹⁾ Padomes Lēmums Nr. 2001/822/EK (2001. gada 27. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Kopienu ("Aizjūras asociācijas lēmums") (OV L 314, 30.11.2001., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 58/2003 (2002. gada 19. decembris) par atsevišķu uzdevumu izpildu aģentūru statūtiem attiecībā uz Kopienas programmu pārvaldi (OV L 11, 16.1.2003., 1. lpp.).

- starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽¹⁾ 17. punkta nozīmē.
- (34) Visā izdevumu ciklā Savienības finansiālās intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pasākumus pārkāpumu novēršanai, atklāšanai un izmeklēšanai, zaudēto, nepamatoti izmaksāto vai nepareizi izlietoto līdzekļu atgūšanai, un vajadzības gadījumā – administratīvas un finansiālas sankcijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 966/2012 ⁽²⁾ ("Finanšu regula").
- (35) Ņemot vērā Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai ("OLAF") un saskaņā ar Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ⁽³⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ⁽⁴⁾, būtu jāizstrādā un jāīsteno atbilstīgi pasākumi, lai novērstu krāpšanu un atgūtu līdzekļus, kas ir pazaudēti vai nodoti, vai izmantoti neatbilstīgi.
- (36) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, aizsargāt, attīstīt un veicināt Eiropas kultūru un valodu daudzveidību un bagātināt Eiropas kultūras mantojumu, kā arī stiprināt Eiropas kultūras un radošo nozaru konkurētspēju, jo īpaši audiovizuālajā nozarē, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un, ņemot vērā Programmas transnacionālo un starptautisko raksturu un to, ka tās apmēra un gaidāmās ietekmes dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (37) Tādēļ Lēmums Nr. 1718/2006/EK, Nr. 1855/2006/EK un Nr. 1041/2009/EK būtu jāatceļ.
- (38) Būtu jāparedz noteikums pasākumiem, ar ko reglamentē pāreju no programmām "MEDIA", "Kultūra" un "MEDIA Mundus" uz šo Programmu.
- (39) Lai nodrošinātu Programmas sniegtā finansiālā atbalsta nepārtrauktību, Komisijai par finansējumam atbilstīgām izmaksām būtu jāspēj uzskatīt izmaksas, kas tieši saistītas ar atbalstīto darbību un pasākumu īstenošanu, pat ja atbalsta saņēmējam tās ir radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.
- (40) Lai nodrošinātu Programmas sniegtā finansiālā atbalsta nepārtrauktību, šai regulai būtu jābūt piemērojama no 2014. gada 1. janvāra. Steidzamības dēļ šai regulai būtu jāstājas spēkā cik ātri vien iespējams pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Izveide un darbības ilgums

- Ar šo regulu izveido programmu "Radošā Eiropa", lai atbalstītu Eiropas kultūras un radošās nozares ("Programma").
- Programmu īsteno laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- "kultūras un radošās nozares" ir visas nozares, kuru darbību pamatā ir kultūras vērtības un/vai mākslas un citas radošas izpausmes – neatkarīgi no tā, vai šīs darbības ir vai nav vērstas uz tirgu, neatkarīgi no struktūras veida, kas tās īsteno, un neatkarīgi no minētās struktūras finansēšanas veida. Šīs darbības ietver tādu preču un pakalpojumu izstrādi, radīšanu, producēšanu, izplatīšanu un saglabāšanu, kuri ir kultūras, mākslas vai citām radošas izpausmes, kā arī ar tiem saistītās funkcijas, piemēram, izglītību vai pārvaldību. Kultūras un radošās nozares *inter alia* ietver arhitektūru, arhīvus, bibliotēkas un muzejus, daiļamatniecību, audiovizuālo jomu (ieskaitot filmas, televīziju, videospēles un starpmēdiju darbus), materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, dizainu, festivālus, mūziku, literatūru, izpildītājmākslu, izdevējdarbību, radio un vizuālo mākslu;
- "MVU" ir mikrouzņēmumi, mazi un vidēji uzņēmumi, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ OV C 420, 20.12.2013., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienas finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

3) "iesaistītie finanšu starpnieki" ir finanšu starpnieki Finanšu regulas 139. panta 4. punkta otrās daļas nozīmē, kurus izvēlas saskaņā ar Garantiju fondu atbilstīgi Finanšu regulai un šīs regulas I pielikumam, un kuri izsniedz vai plāno izsniegt:

a) aizdevumus MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām kultūras un radošajās nozarēs (garantijas no Eiropas Investīciju fonda (EIF)); vai

b) aizdevumu garantijas citiem finanšu starpniekiem, kas sniedz aizdevumus MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām kultūras un radošajās nozarēs (pretgarantijas no EIF).

4) "kapacitātes stiprināšanas pakalpojumu sniedzēji" ir vienības, kas spēj sniegt īpašās zināšanas saskaņā ar I pielikumu, lai iesaistītie finanšu starpnieki varētu efektīvi izvērtēt ar MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām un ar to projektiem saistītās īpatnības un riskus kultūras un radošajās nozarēs.

3. pants

Vispārīgie mērķi

Programmas vispārīgie mērķi ir šādi:

a) aizsargāt, attīstīt un nostiprināt Eiropas kultūru un valodu daudzveidību un veicināt Eiropas kultūras mantojumu;

b) nostiprināt Eiropas kultūras un radošo nozaru konkurētspēju, jo īpaši audiovizuālajā nozarē, lai veicinātu gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi.

4. pants

Konkrētie mērķi

Programmas konkrētie mērķi ir šādi:

a) atbalstīt Eiropas kultūras un radošo nozaru kapacitāti darboties transnacionāli un starptautiski;

b) veicināt kultūras un radošo darbu transnacionālo apriti un kultūras un radošo darbinieku, jo īpaši mākslinieku, transnacionālo mobilitāti, kā arī sasniegt jaunas un plašākas auditorijas un uzlabot piekļuvi kultūras un radošiem darbiem Savienībā un ārpus tās, īpašu uzmanību pievēršot bērniem, jauniešiem, personām ar invaliditāti un nepietiekami pārstāvētām grupām;

c) ilgtspējīgā veidā stiprināt MVU un mikroorganizāciju un mazo un vidējo organizāciju finansiālo spēju kultūras un radošajās nozarēs, vienlaikus cenšoties nodrošināt līdzsvarotu ģeogrāfisko pārklājumu un nozaru pārstāvību;

d) veicināt politikas izstrādi, inovāciju, radošumu, auditoriju attīstību un jaunus komercdarbības un pārvaldības modeļus, atbalstot transnacionālu sadarbību politikas jomā.

5. pants

Eiropas pievienotā vērtība

1. Atzīstot kultūras vispārējo un ekonomisko vērtību, Programma atbalsta darbības un pasākumus ar Eiropas pievienoto vērtību kultūras un radošajās nozarēs. Tā veicina stratēģijas "Eiropa 2020" un tās pamatiniciatīvu mērķu sasniegšanu.

2. Eiropas pievienoto vērtību nodrošina, ņemot vērā vienu vai vairākus no šādiem apstākļiem ar:

a) transnacionāla rakstura darbībām un pasākumiem, ar ko papildina reģionālās, valstu, starptautiskās un citas Savienības programmas un politikas, kā arī šādu darbību un pasākumu ietekmi uz kultūras un radošo nozari, kā arī uz iedzīvotājiem un viņu zināšanām par tādām kultūrām, kas nav viņu pašu;

b) transnacionālas sadarbības starp kultūras un radošajiem darbiniekiem, tostarp māksliniekiem, audiovizuālās jomas speciālistiem, kultūras un radošajām organizācijām un audiovizuālās jomas organizācijām, kas koncentrējas uz to, lai veicinātu vispusīgāku, ātrāku, efektīvāku un ilgtermiņa reakciju uz globālām problēmām;

c) Savienības atbalsta veicinātiem apjomradītiem ietaupījumiem un kritisko masu, kuri rada iespēju piesaistīt papildu finansējumu;

d) vienlīdzīgāku darbības apstākļu nodrošināšanu Eiropas kultūras un radošajām nozarēm, ņemot vērā valstis ar zemu ražošanas jaudu un/vai valstis vai reģionus ar ierobežotu ģeogrāfisko un/vai valodu telpu.

6. pants

Programmas struktūra

Programmu veido:

a) apakšprogramma "MEDIA";

b) apakšprogramma "Kultūra";

c) starpnozaru sadaļa;

7. pants

Apakšprogrammu logotipi

1. Komisija nodrošina Programmas atpazīstamību, izmantojot atsevišķus logotipus katrai apakšprogrammai.
2. Apakšprogrammas "MEDIA" atbalsta saņēmēji izmanto šīs apakšprogrammas logotipu, kā noteikts II pielikumā. Komisija izvērza nosacījumus minētā logotipa izmantošanai un par tiem informē atbalsta saņēmējus.
3. Apakšprogrammas "Kultūra" atbalsta saņēmēji izmanto logotipu, ko izveido Komisija. Komisija nosaka nosacījumus minētā logotipa izmantošanai un par tiem informē atbalsta saņēmējus.
4. Komisijai un 16. pantā minētajiem "Radošās Eiropas" birojiem arī ir tiesības izmantot apakšprogrammu logotipus.

8. pants

Piekluve programmai

1. Programma veicina kultūru daudzveidību starptautiskā līmenī saskaņā ar *Unesco* 2005. gada Konvenciju.
2. Programmā var piedalīties dalībvalstis.
3. Neskarot 4. punktu, Programmā var piedalīties turpmāk precizētās valstis, ja tās maksā papildu aproprācijas un ja attiecībā uz apakšprogrammu "MEDIA" tās izpilda nosacījumus, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/13/ES ⁽¹⁾:
 - a) pievienošanās valstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kuras saņem atbalstu saskaņā ar pirmspievienošanās stratēģiju, saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem, noteikumiem un nosacījumiem šo valstu dalībai Savienības programmās;
 - b) EBTA valstis, kas ir EEZ līguma dalībvalstis saskaņā ar minēto līgumu;
 - c) Šveices Konfederācija, pamatojoties uz divpusēju nolīgumu, kas noslēgts ar šo valsti;
 - d) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību un partnerības politika saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas ar šīm valstīm atbilstoši pamatnolīgumiem, ar kuriem paredz šo valstu dalību Savienības programmās.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 15.04.2010., 1. lpp.).

4. Valstis, kas minētas 3. punkta a) un d) apakšpunktā, tiek izslēgtas no dalības Garantijas fondā.

5. Programma ir pieejama divpusējiem vai daudzpusējiem sadarbības pasākumiem, kas vērsti uz konkrētām valstīm vai reģioniem, pamatojoties uz papildu aproprācijām un konkrētiem noteikumiem, par kuriem jāvienojas ar minētajām valstīm vai reģioniem.

6. Programma atļauj sadarbību un kopējās darbības ar valstīm, kas nepiedalās programmā, un ar starptautiskām organizācijām, kuras darbojas kultūras un radošajās nozarēs, piemēram, *Unesco*, Eiropas Padomi, ESAO vai WIPO, pamatojoties uz kopējiem ieguldījumiem Programmas mērķu īstenošanā.

II NODAĻA

Apakšprogramma "MEDIA"

9. pants

Apakšprogrammas "MEDIA" prioritātes

1. Prioritātes saistībā ar Eiropas audiovizuālās nozares transnacionālās darbības kapacitātes nostiprināšanu ir šādas:
 - a) sekmēt audiovizuālās jomas speciālistu prasmju un kompetenču apgušanu un pilnveidošanu un tīklu izveidi, tostarp digitālo tehnoloģiju izmantošanu, lai nodrošinātu pielāgošanos tirgus attīstībai, testētu jaunas pieejas auditorijas piesaistīšanai un testētu jaunus komercdarbības modeļus;
 - b) palielināt audiovizuālās jomas organizāciju kapacitāti izstrādāt Eiropas mēroga audiovizuālos darbus, kurus iespējams izplatīt Savienībā un ārpus tās, kā arī veicināt Eiropas un starptautiskus kopražojumus, tostarp sadarbībā ar televīzijas raidorganizācijām;
 - c) mudināt apmaiņu starp uzņēmumiem, veicinot audiovizuālās jomas organizāciju piekļuvi tirgiem un komercdarbības rīkiem, lai palielinātu viņu projektu atpazīstamību Savienības un starptautiskajos tirgos.
2. Prioritātes saistībā ar transnacionālās aprites veicināšanu ir šādas:
 - a) atbalstīt izplatīšanu kinoteātros, izmantojot audiovizuālo darbu starptautisko tirgvedību, zīmolarādi, izplatīšanu un demonstrēšanu;
 - b) sekmēt audiovizuālo darbu starptautisko tirgvedību, zīmolarādi un izplatīšanu visās citās izplatīšanas platformās, izņemot kinoteātrus;

- c) atbalstīt auditorijas attīstību, lai veicinātu interesi par Eiropas audiovizuālajiem darbiem un uzlabotu piekļuvi tiem, jo īpaši izmantojot popularizēšanu, pasākumus, kinomākslas lietotprasmi un festivālus;
- d) popularizēt jaunus izplatīšanas modeļus, lai dotu iespēju rasties jauniem komercdarbības modeļiem.

10. pants

Apakšprogrammas "MEDIA" atbalsta pasākumi

Lai īstenotu 9. pantā noteiktās prioritātes, apakšprogramma "MEDIA" sniedz atbalstu:

- a) tādu vispusīgu pasākumu kopuma izstrādei, kas veicina audiovizuālās jomas speciālistu prasmju un kompetenču apgūšanu un pilnveidošanu, zināšanu apmaiņu un sadarbības tīklu veidošanas ierosmes, tostarp attiecībā uz digitālo tehnoloģiju integrēšanu;
- b) tādu Eiropas audiovizuālo darbu izstrādei, kam ir liels pārrobežu aprites potenciāls, jo īpaši tādām filmām un televīzijas darbiem kā mākslas, dokumentālās un bērnu un animācijas filmas, kā arī tādiem interaktīvajiem darbiem kā videospēles un starpmēdiju darbi;
- c) pasākumiem, kuru mērķis ir atbalstīt Eiropas audiovizuālo darbu ražošanas uzņēmumus, jo īpaši neatkarīgu ražošanas uzņēmumus, lai veicinātu Eiropas un starptautiskus audiovizuālo darbu kopražojumus, tostarp televīzijas darbus;
- d) pasākumiem, ar ko palīdz nodibināt kontaktus starp Eiropas un starptautiskajiem kopražojumu partneriem un/vai nodrošina netiešu atbalstu audiovizuālo darbu kopražojumiem no starptautiskiem kopražojumu fondiem, kas atrodas Programmā iesaistītajās valstīs;
- e) piekļuves sekmēšanai profesionāliem audiovizuālo darbu tirdzniecības pasākumiem un tirgiem, kā arī tiešsaistes komercdarbības rīku izmantošanai Savienībā un ārpus tās;
- f) atbalsta sistēmu izveidei, lai izplatītu citu Eiropas valstu filmas kinoteātros un visās citās platformās, kā arī starptautiskajām pārdošanas darbībām, jo īpaši audiovizuālo darbu subtitrēšanai, dublēšanai un audio aprakstiem;
- g) Eiropas filmu aprites veicināšanai pasaulē un starptautisku filmu aprites veicināšanai Savienībā visās izplatīšanas platformās, izmantojot starptautiskus sadarbības projektus audiovizuālajā nozarē;
- h) Eiropas kinoteātru operatoru tīklam, kuru izrādīto kinofilmu būtiska daļa ir citu Eiropas valstu filmas;

- i) iniciatīvām, kurās iepazīstina ar Eiropas audiovizuālo darbu – cita starpā īsfilmu – daudzveidību un to popularizē, piemēram, festivāliem un citiem popularizējošiem pasākumiem;
- j) pasākumiem, kuru mērķis ir veicināt auditorijas – jo īpaši jauniešu auditorijas – kinomākslas lietotprasmi un uzlabot zināšanas un interesi par Eiropas audiovizuālajiem darbiem, tostarp audiovizuālo un kinematogrāfijas mantojumu;
- k) inovatīvām darbībām, kurās izmēģina jaunus komercdarbības modeļus un rīkus jomās, kuras varētu skart digitālo tehnoloģiju ieviešana un izmantošana.

11. pants

Eiropas Audiovizuālā observatorija

1. Savienība ir observatorijas dalībniece visā Programmas darbības laikā.
2. Savienības dalība observatorijā veicina apakšprogrammas "MEDIA" prioritāšu sasniegšanu:
 - a) veicinot pārredzamību un līdzvērtīgu konkurences apstākļu izveidi attiecībā uz juridiskās un finansiālās/tirgus informācijas pieejamību un palielinot juridiskās un statistikas informācijas salīdzināmību;
 - b) sniedzot datus un tirgus analīzi, ko var izmantot apakšprogrammas "MEDIA" darbības virzienu izstrādei un to ietekmes uz tirgu novērtēšanai.
3. Komisija darbībās ar observatoriju pārstāv Savienību.

III NODAĻA

Apakšprogramma "Kultūra";

12. pants

Apakšprogrammas "Kultūra" prioritātes

1. Prioritātes saistībā ar kultūras un radošās nozares transnacionālās darbības kapacitātes nostiprināšanu ir šādas:
 - a) atbalsts darbībām, kas kultūras un radošo nozaru darbiniekiem nodrošina tādas prasmes, kompetences un zinātnību, kas palīdz stiprināt kultūras un radošās nozares, tostarp arī darbības, ar kurām veicina pielāgošanos digitālajām tehnoloģijām, pārbauda jaunas pieejas auditorijas piesaistīšanai un testē jaunus komercdarbības un pārvaldības modeļus;

b) atbalsts pasākumiem, kas kultūras un radošo nozaru pārstāvjiem dod iespēju sadarboties starptautiskā līmenī un veidot starptautisku karjeru, un darbības Savienībā un ārpus tās, ja iespējams, balstoties uz ilgtermiņa stratēģiju;

c) atbalsts, lai stiprinātu Eiropas kultūras un radošās organizācijas un starptautisko sadarbības tīklu veidošanu ar mērķi veicināt profesionālu iespēju izmantošanu.

2. Prioritātes saistībā ar transnacionālās aprites un mobilitātes veicināšanu ir šādas:

a) atbalstīt starptautiskas viesizrādes, pasākumus, izstādes un festivālus;

b) atbalstīt Eiropas literatūras apriņķi, lai nodrošinātu tās iespējami visplašāko pieejamību;

c) atbalstīt auditoriju attīstību kā līdzekli tam, lai veicinātu interesi par Eiropas kultūras un radošo darbu, kā arī materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un uzlabotu pieeju tam.

13. pants

Apakšprogrammas "Kultūra" atbalsta pasākumi

1. Lai īstenotu 12. pantā noteiktās prioritātes, apakšprogramma "Kultūra" sniedz atbalstu:

a) transnacionālas sadarbības projektiem, kuros iesaistītas kultūras un radošās organizācijas no dažādām valstīm, lai īstenotu konkrētās nozares un starpnozaru pasākumus;

b) dažādu valstu kultūras un radošo organizāciju Eiropas tīklu pasākumiem;

c) uz Eiropu orientētu organizāciju darbībām, ar ko veicina jaunu talantu pilnveidošanos un sekmē kultūras un radošo darbinieku transnacionālo mobilitāti un darbu apriņķi, ar potenciālu plaši ietekmēt kultūras un radošās nozares un nodrošināt paliekošu ietekmi;

d) literatūras tulkošanai un tās turpmākai veicināšanai;

e) īpašiem pasākumiem, lai panāktu Eiropas kultūru bagātības un daudzveidības lielāku atpazīstamību, kā arī veicinātu starpkultūru dialogu un savstarpēju sapratni, tostarp piešķirot Savienības kultūras balvas, izmantojot rīcību "Eiropas kultūras galvaspilsētas" un rīcību "Eiropas kultūras mantojuma zīme".

2. Ar šā panta 1. punktā uzskaitītajiem atbalsta pasākumiem jo īpaši atbalsta bezpeļņas projektus.

IV NODAĻA

Starpnozaru sadaļa

14. pants

Kultūras un radošo nozaru Garantiju fonds

1. Komisija izveido Garantiju fondu, kas paredzēts kultūras un radošajām nozarēm.

Garantiju fonds darbojas kā patstāvīgs instruments, un to izveido un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII nodaļu.

2. Garantiju fondam ir šādas prioritātes:

a) atvieglot kultūras un radošajās nozarēs strādājošo MVU un mikroorganizāciju un mazo un vidējo organizāciju piekļuvi finansējumam;

b) uzlabot iesaistīto finanšu starpnieku kapacitāti novērtēt riskus, kas saistīti ar MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām un to projektiem kultūras un radošajās nozarēs, tostarp sniedzot tehnisko palīdzību, zināšanu apkopošanu un tīklu izveides pasākumus.

Prioritātes īsteno saskaņā ar I pielikumu.

3. Saskaņā ar Finanšu regulas 139. panta 4. punktu Komisija Garantiju fondu īsteno netiešās pārvaldības veidā, uzticot uzdevumus EIF, kā noteikts minētās regulas 58. panta 1. punkta c) apakšpunkta iii) punktā, ievērojot nosacījumus nolīgumā starp Komisiju un EIF.

15. pants

Transnacionālā sadarbība politikas jomā

1. Lai veicinātu transnacionālo sadarbību politikas jomā, starpnozaru sadaļa atbalsta:

a) transnacionālo apmaiņu ar pieredzi un zinātību par jauniem komercdarbības un pārvaldības modeļiem, mācīšanos no līdzbiedriem un sadarbības tīklu veidošanu starp kultūras un radošajām organizācijām un politikas veidotājiem, kas saistīti ar kultūras un radošo nozaru attīstību, vajadzības gadījumā veicinot digitālu sadarbības tīklu veidošanu;

b) tirgus datu vākšanu, pētījumus, darba tirgus un vajadzīgo prasmju analīzi, Eiropas un valstu kultūras politikas analīzi un atbalstu statistiskiem apsekojumiem, pamatojoties uz instrumentiem un kritērijiem, kas raksturīgi katrai nozarei, cita starpā uz Programmas ietekmes visu aspektu mērīšanu;

c) maksu par Savienības dalību observatorijā, lai veicinātu datu apkopošanu un analīzi audiovizuālajā nozarē;

- d) jaunu un starpnozaru komercdarbības pieeju izmēģināšanu līdzekļu piešķiršanai, sadalei un naudas izteiksmes noteikšanai;
- e) konferences, seminārus un politisko dialogu, cita starpā arī kultūras un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes jomā attiecīgos gadījumos veicinot digitālu sadarbības tīklu veidošanu;
- f) šīs regulas 16. pantā paredzēto programmas "Radošā Eiropa" biroju uzdevumu veikšana.

2. Līdz 2014. gada 30. jūnijam Komisija veic priekšizpēti, kurā noskaidro iespēju apkopot un analizēt datus kultūras un radošajās nozarēs, izņemot audiovizuālo nozari, un tās rezultātus iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.

Atkarībā no priekšizpētes rezultātiem Komisija var iesniegt priekšlikumu attiecīgi grozīt šo regulu.

16. pants

Programmas "Radošā Eiropa" biroji

1. Programmā iesaistītās valstis kopā ar Komisiju izveido programmas "Radošā Eiropa" birojus saskaņā ar valsts tiesību aktiem un pieņemto praksi (programmas "Radošā Eiropa" biroji).
2. Komisija atbalsta programmas "Radošā Eiropa" biroju tīklu.
3. Programmas "Radošā Eiropa" biroji, ņemot vērā katras nozares specifiku, veic šādus uzdevumus:
 - a) informē par Programmu un to popularizē savās valstīs;
 - b) kultūras un radošajām nozarēm sniedz ar Programmu saistītu palīdzību un sniedz pamatinformāciju par citām piemērotām atbalsta iespējām, kas pieejamas saskaņā ar Savienības politiku;
 - c) veicina pārrobežu sadarbību kultūras un radošajās nozarēs;
 - d) atbalsta Komisiju, sniedzot palīdzību kultūras un radošajām nozarēm Programmā iesaistītajās valstīs, piemēram, nodrošinot pieejamos datus par minētajām nozarēm;
 - e) atbalsta Komisiju, lai nodrošinātu atbilstīgu Programmas rezultātu un ietekmes paziņošanu un izplatīšanu;

- f) nodrošina saziņu un informācijas izplatīšanu par piešķirto Savienības finansējumu un to valstī panāktajiem rezultātiem.

4. Komisija kopā ar dalībvalstīm garantē programmas "Radošā Eiropa" biroju sniegto pakalpojumu kvalitāti un rezultātus, veicot regulāru un neatkarīgu uzraudzību un novērtēšanu.

V NODAĻA

Rezultāti un to izplatīšana

17. pants

Konsekvenču un savstarpēja papildināmība

1. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošina programmas vispārēju konsekvenci un papildināmību ar:

- a) attiecīgajiem Savienības politikas virzieniem, piemēram, izglītības, nodarbinātības, veselības, iekšējā tirgus, digitalizācijas programmas, jaunatnes, pilsonības, ārējo attiecību, tirdzniecības, pētniecības un inovācijas, uzņēmumu, tūrisma, tiesiskuma, paplašināšanās un attīstības jomā;
- b) citiem attiecīgajiem Savienības finansējuma avotiem kultūras un plašsaziņas līdzekļu politikas jomā, jo īpaši Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Reģionālās attīstības fonda un pētniecības un inovācijas programmām, kā arī finanšu instrumentiem saistībā ar tiesiskumu un pilsonību, ārējās sadarbības programmām un pirmspievienošanās instrumentiem.

2. Šo regulu piemēro un īsteno, neskarot Savienības starptautiskās saistības.

18. pants

Uzraudzība un novērtēšana

1. Komisija nodrošina Programmas regulāru uzraudzību un ārējo novērtēšanu, izmantojot turpmāk izklāstītos kvalitatīvos un kvantitatīvos rezultātu rādītājus:

- a) regulas 3. pantā minēto vispārējo mērķu rādītāji:
 - i) kultūras un radošo nozaru nozīme, dinamika un daļa nodarbinātībā un iekšzemes kopproduktā;
 - ii) to cilvēku skaits, kas izmanto Eiropas kultūras un radošos darbus, tostarp, ja iespējams, darbus no valstīm, kas nav viņu pašu valsts;

- b) regulas 4. panta a) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa rādītāji:
- i) kultūras un radošo nozaru organizāciju starptautiskās darbības vērienīgums un izveidoto transnacionālo partnerību skaits;
 - ii) Programmas atbalstītās mācīšanās pieredze un pasākumu skaits, kuri ir uzlabojuši kultūras un radošo darbinieku, tostarp audiovizuālās jomas speciālistu, kompetences un nodarbināmību.
- c) regulas 4. panta b) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa rādītāji attiecībā uz apakšprogrammu MEDIA:
- i) to kinoteātru apmeklētāju skaits Eiropā, kuri skatās citu Eiropas valstu filmas, un to apmeklētāju skaits pasaulē, kuri skatās Eiropas filmas (10 svarīgākie tirgi ārpus Eiropas);
 - ii) Eiropas audiovizuālo darbu procentuālais daudzums kinoteātros, televīzijā un digitālajās platformās;
 - iii) to cilvēku skaits dalībvalstīs, kuri izmanto citu Eiropas valstu audiovizuālos darbus, un to cilvēku skaits Programmā iesaistītajās valstīs, kuri izmanto Eiropas audiovizuālos darbus;
 - iv) Savienībā un programmā iesaistītajās valstīs saražoto Eiropas videospēļu skaits.
- d) regulas 4. panta b) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa rādītāji attiecībā uz apakšprogrammu "Kultūra":
- i) ar Programmas atbalstītajiem projektiem tieši un netieši sasniegtu cilvēku skaits;
 - ii) tādu projektu skaits, kas ir adresēti bērniem, jauniešiem un līdz šim plaši nepārstāvētām auditorijām, un sasniegtu cilvēku skaita aplēse.
- e) regulas 4. panta c) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa rādītāji:
- i) to aizdevumu apmērs, kas garantēti saistībā ar Garantiju fondu un sadalīti atkarībā no MVU un mikroorganizāciju un mazo un vidējo organizāciju izcelsmes valsts, lieluma un nozares;
 - ii) iesaistīto finanšu starpnieku piešķirto aizdevumu daudzums, kas sadalīti atkarībā no to izcelsmes valsts;
 - iii) iesaistīto finanšu starpnieku skaits un ģeogrāfiskā izplatība;
 - iv) to MVU un mikroorganizāciju un mazo un vidējo organizāciju skaits, kas izmanto Garantiju fondu, kas sadalīti atkarībā no to izcelsmes valsts, lieluma un nozares;
 - v) aizdevumu vidējais saistību neizpildes rādītājs;
 - vi) panāktais garantēto aizdevumu sviras efekts attiecībā uz indikatīvo sviras efektu (1:5.7);
- f) regulas 4. panta d) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa rādītāji:
- i) to dalībvalstu skaits, kas izmanto atvērtās koordinācijas metodes rezultātus valsts politikas izstrādē;
 - ii) jaunu iniciatīvu skaits un politikas rezultāti.
2. Programmas īstenošanā ņem vērā pārraudzības un izvērtēšanas procesa rezultātus.
3. Papildus Programmas regulārai uzraudzībai Komisija sagatavo starpposma novērtēšanas ziņojumu, pamatojoties uz neatkarīgu ārējā novērtējuma ziņojumu, kurā:
- a) ietverti kvalitatīvi un kvantitatīvi elementi, lai novērtētu Programmas efektivitāti tās mērķu sasniegšanā, Programmas atdevi un tās Eiropas pievienoto vērtību;
 - b) aplūkots Programmas vienkāršošanas tvērums, tās iekšējā un ārējā saskaņotība, visu tās mērķu turpmākais svarīgums, un pasākumu sniegtais ieguldījums attiecībā uz Savienības gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes prioritātēm;
 - c) ņemti vērā Lēmuma Nr. 1718/2006/EK, Lēmuma Nr. 1855/2006/EK un Lēmuma Nr. 1041/2009/EK ilgtermiņa ietekmes izvērtējuma rezultāti.
4. Komisija iesniedz šā panta 3. punktā minēto starpposma novērtējuma ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2017. gada 31. decembrim.
5. Pamatojoties uz galīgu ārējo un neatkarīgo novērtējumu, Komisija sagatavo galīgo novērtējuma ziņojumu, kurā, pamatojoties uz izvēlētajiem kvantitatīviem un kvalitatīviem rādītājiem, izvērtē Programmas ilgtermiņa ietekmi un ilgtspēju. Attiecībā uz 4. panta c) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi Komisija izvērtē arī Garantiju fonda ietekmi uz banku aizdevumu pieejamību un saistītajām izmaksām MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām kultūras un radošajās nozarēs.
6. Komisija iesniedz šā panta 5. punktā minēto galīgo novērtējuma ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2022. gada 30. jūnijam.

19. pants

Saziņa un izplatīšana

1. Komisija Programmā iesaistītajām valstīm sniedz informāciju par projektiem, kas ir saņēmuši Savienības finansējumu, atlases lēmumus nosūtot divu nedēļu laikā pēc to pieņemšanas.
2. Programmas atbalstīto projektu atbalsta saņēmēji izziņo un izplata informāciju par saņemto Savienības finansējumu, kā arī gūtajiem rezultātiem.
3. Komisija nodrošina attiecīgās informācijas izplatīšanu programmas "Radošā Eiropa" birojiem.

VI NODAĻA

Deleģētie akti

20. pants

Pilnvaru deleģēšana Komisijai

Komisijai piešķir pilnvaras pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantu, lai papildinātu 18. panta 1. punktā noteiktos kvalitatīvos un kvantitatīvos darbības rādītājus.

21. pants

Deleģējuma īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 20. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz visu programmas darbības posmu.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 20. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
5. Saskaņā ar 20. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

VII NODAĻA

Īstenošanas noteikumi

22. pants

Programmas īstenošana

1. Programmu īsteno Komisija saskaņā ar Finanšu regulu.
2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem ikgadēju darba programmu attiecībā uz apakšprogrammām un starpnozaru sadaļu. Komisija ikgadējās darba programmās garantē, ka 3. un 4. pantā noteiktie vispārējie un konkrētie mērķi, kā arī 9. un 12. pantā noteiktās prioritātes tiek konsekventi īstenotas katru gadu, un izklāsta sagaidāmos rezultātus, īstenošanas metodi un finanšu plānu kopējo apjomu. Gada darba programmā ietver arī finansējamo pasākumu aprakstu, informāciju par katram pasākumam piešķirto summu un indikatīvu īstenošanas grafiku.

Attiecībā uz dotācijām gada darba programmā norāda prioritātes, atbilstības, atlases un piešķiršanas kritērijus un maksimālo līdzfinansējuma daļu. Programmas sniegtais finanšu atbalsts veido ne vairāk kā 80 % no atbalstīto darbību izmaksām.

Attiecībā uz Garantiju fondu gada darba programmā ietver atbilstības un atlases kritērijus finanšu starpniekiem, izslēgšanas kritērijus saistībā ar iesaistīto finanšu starpnieku iesniegto projektu saturu, ikgada piešķirumu EIF, kā arī atbilstības, atlases un piešķiršanas kritērijus kapacitātes stiprināšanas pakalpojumu sniedzējiem.

Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 23. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Komisija saskaņā ar 23. panta 3. punktā minēto konsultēšanās procedūru pieņem īstenošanas aktus par vispārīgām pamatnostādņēm programmas īstenošanai.

23. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja ("programmas "Radošā Eiropa" komiteja"). Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 izpratnē.
2. Programmas "Radošā Eiropa" komiteja var sanākt īpašos sastāvos, lai risinātu konkrētus jautājumus, kas saistīti ar apakšprogrammām un starpnozaru sadaļu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

24. pants

Finanšu noteikumi

1. Programmas īstenošanai paredzētais finansējums laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim ir noteikts EUR 1 462 724 000 pašreizējās cenās.

Gada apropriācijas apstiprina Eiropas Parlaments un Padome atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai.

2. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu sadala šādi:

a) vismaz 56 % apakšprogrammai "MEDIA";

b) vismaz 31 % apakšprogrammai "Kultūra";

c) ne vairāk kā 13 % starpnozaru sadaļai, no kuriem vismaz 4 % tiek piešķirti 12. pantā minētajiem transnacionālās sadarbības pasākumiem un "Radošā Eiropa" birojiem.

3. Administratīvās izmaksas saistībā ar programmas īstenošanu veido daļu no 2. punktā noteiktā piešķiruma un kopumā nepārsniedz 7 % no Programmas budžeta, no kuriem 5 % piešķir apakšprogrammas "MEDIA", un 2 % - apakšprogrammas "Kultūra" īstenošanai.

4. No 1. punktā minētā finansējuma var segt izdevumus attiecībā uz sagatavošanās, uzraudzības, kontroles, revīzijas un novērtējuma darbībām, kas tieši vajadzīgas Programmas pārvaldīšanai un tās mērķu sasniegšanai; jo īpaši attiecībā uz pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, informēšanas un komunikāciju pasākumiem, tostarp Savienības politisko prioritāšu institucionālo komunikāciju, ciktāl tās attiecas uz Programmas vispārīgiem mērķiem, izdevumiem, kas saistīti ar IT tīkliem, kas galvenokārt paredzēti informācijas apstrādei un apmaiņai, kopā ar visiem citiem tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumiem, kuri Komisijai rodas saistībā ar šīs Programmas pārvaldību.

5. No 1. punktā minētā finansējuma var segt tās tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju no pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1718/2006/EK, Lēmumu Nr. 1855/2006/EK un Lēmumu Nr. 1041/2009/EK, uz šo regulu.

Vajadzības gadījumā apropriācijas līdzīgu izdevumu segšanai var iekļaut budžetā pēc 2020. gada, lai nodrošinātu līdz 2020. gada 31. decembrim vēl nepabeigto darbību pārvaldību.

6. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 130. panta 2. punkta, un pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija par atbilstīgām izmaksām var uzskatīt izmaksas, kas tieši saistītas ar atbalstītajiem pasākumiem un darbībām, pat ja atbalsta saņēmējam tās ir radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.

25. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

1. Komisija veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar šo regulu finansētu darbību īstenošanā tiek aizsargātas Savienības finansiālās intereses, veicot preventīvus pasākumus pret krāpniecību, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un apskates un tajos gadījumos, kad tiek atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas, kā arī vajadzības gadījumā nosakot efektīvas, samērīgas un preventīvas administratīvas un finansiālas sankcijas.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības veikt revīziju, pamatojoties uz dokumentiem un pārbaudēm un apskatēm uz vietas, attiecībā uz visiem dotāciju saņēmējiem, uzņēmējiem un apakšuzņēmējiem, kuri saskaņā ar Programmu ir saņēmuši Savienības līdzekļus.

3. OLAF var veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas saskaņā ar Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 paredzētajiem noteikumiem un procedūrām, lai noskaidrotu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, kuru finansē no Programmas līdzekļiem, nav notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas skar Savienības finansiālās intereses.

4. Neskarot šā panta 1., 2. un 3. punktu, šīs regulas īstenošanas rezultātā noslēgtie sadarbības nolīgumi ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, līgumi, dotāciju nolīgumi un dotāciju lēmumi ietver noteikumus, ar kuriem nepārprotami pilnvaro Komisiju, Revīzijas palātu un OLAF atbilstīgi to kompetences jomām veikt revīzijas un izmeklēšanu.

VIII NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

26. pants

Atcelšana un pārejas noteikums

1. Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1718/2006/EK, Lēmumu Nr. 1855/2006/EK un Lēmumu Nr. 1041/2009/EK ar šo atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

2. Darbības, kas sāktas līdz 2013. gada 31. decembrim, pamatojoties uz 1. punktā minētajiem lēmumiem, līdz to pabeigšanai turpina pārvaldīt saskaņā ar minētajiem lēmumiem.

27. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembris

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

I PIELIKUMS

KULTŪRAS UN RADOŠO NOZARU GARANTIJU FONDA ĪSTENOŠANAS KĀRTĪBA

Garantijas fonda nodrošināto finansiālo atbalstu piešķir MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām kultūras un radošajās nozarēs, to pielāgojot konkrētām nozaru vajadzībām un attiecīgi marķējot.

1. Uzdevumi

Garantiju fonds nodrošina:

- a) garantijas iesaistītajiem finanšu starpniekiem no jebkuras valsts, kas piedalās Garantiju fondā;
- b) iesaistītajiem finanšu starpniekiem papildu speciālās zināšanas izvērtēt riskus, kas saistīti ar MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām un ar to kultūras un radošajiem projektiem;

2. Iesaistīto finanšu starpnieku atlase

EIF iesaistītos finanšu starpniekus izraugās saskaņā ar tirgus paraugpraksi un ar 5. panta c) apakšpunktā minētajiem konkrētajiem uzdevumiem. Atlases kritērijos jo īpaši iekļauj:

- a) parāda finansējumu apmēru, kas nodrošināts MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām;
- b) riska pārvaldības politiku attiecībā uz aizdevuma operācijām, jo īpaši saistībā ar kultūras un radošajiem projektiem;
- c) spēju izveidot daudzveidīgu aizdevumu portfeli un ierosināt tirgvedības un darbības popularizēšanas plānu MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām visos reģionos un nozarēs.

3. Garantiju fonda darbības laiks

Individuālo garantiju termiņš var būt līdz 10 gadiem.

Saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 3. punkta i) apakšpunktu Garantiju fondam piešķir atmaksātos līdzekļus, ko nodrošinājušas garantijas, uz laikposmu, kas nepārsniedz saistību laikposmu plus 10 gadi. Atmaksātos līdzekļus, ko saskaņā ar attiecīgo deleģēšanas nolīgumu noteikumiem nodrošinājušas "MEDIA" ražošanas garantiju fonda darbības, kas sāktas līdz 2014. gadam, piešķir Garantiju fondam laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam. Komisija informē dalībvalstis par šādiem piešķirumiem ar programmas "Radošā Eiropa" komitejas starpniecību.

4. Kapacitātes stiprināšana

Kapacitātes stiprināšana saskaņā ar Garantiju fondu galvenokārt ir saistīta ar specializēto zināšanu sniegšanu iesaistītajiem finanšu starpniekiem, lai palielinātu to sapratni par kultūras un radošajām nozarēm (piemēram, attiecībā uz atsevišķo nodrošinājuma aktīvu nemateriālo raksturu, tāda tirgus lielumu, kam trūkst kritiskās masas, un izstrādājumu un pakalpojumu prototipu raksturu) – un sniegt katram iesaistītajam finanšu starpniekam papildu specializētās zināšanas par kultūras un radošo projektu katalogu veidošanu un ar šādiem projektiem saistīto risku novērtēšanu.

Līdzekļus, ko atvēl kapacitātes stiprināšanai, ierobežo līdz 10 % no Garantiju fonda budžeta.

EIF atlasa kapacitātes stiprināšanas sniedzējus Garantiju fonda vārdā un Komisijas uzraudzībā, izmantojot publisku un atklātu iepirkumu procedūru, balstoties uz tādiem kritērijiem kā pieredze kultūras un radošās nozares finansēšanā, speciālas zināšanas, ģeogrāfiskais diapazons, izpildes spēja un tirgus zināšanas.

5. Budžets

Budžeta līdzekļu piešķirums sedz Garantiju fonda pilnas izmaksas, ieskaitot maksājumu saistības pret iesaistītajiem finanšu starpniekiem, piemēram, zaudējumus no garantijām, pārvaldības maksu EIF par Savienības resursu pārvaldību, kā arī visas pārējās atbilstīgās izmaksas vai izdevumus.

6. Atpazīstamība un informētības vairošana

EIF palīdz popularizēt Garantiju fondu Eiropas banku nozarē. Turklāt katrs iesaistītais finanšu starpnieks un EIF nodrošina atbilstīgu atpazīstamību un pārredzamību attiecībā uz Garantiju fonda sniegto atbalstu, konkrētajām MVU un mikroorganizācijām un mazām un vidējām organizācijām sniedzot informāciju par finansēšanas iespējām.

Šajā nolūkā Komisija *inter alia* programmas "Radošā Eiropa" biroju tīklam sniedz vajadzīgo informāciju, lai tie varētu veikt savus uzdevumus.

7. Aizdevuma veidi

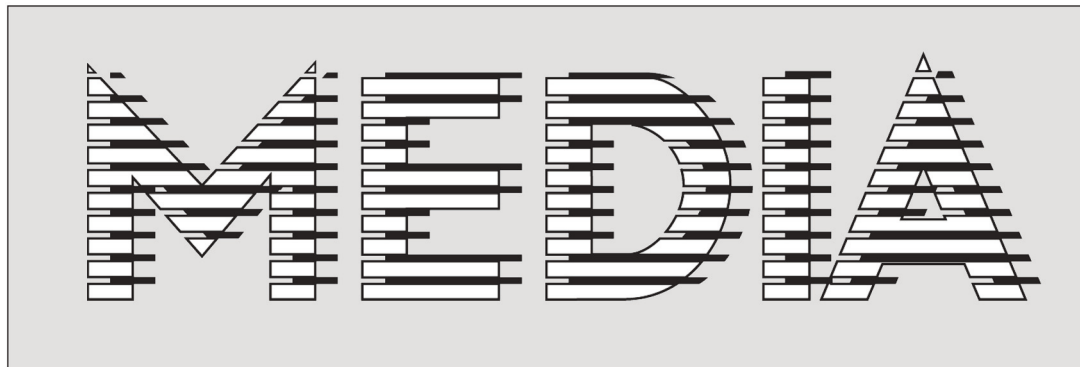
Garantiju fonds jo īpaši attiecas uz šādiem aizdevuma veidiem:

- a) ieguldījums materiālos un nemateriālos aktīvos;
 - b) uzņēmumu nodošana;
 - c) apgrozāmais kapitāls (piemēram, pagaidu finansējums, trūkstošā finansējuma piesaiste, skaidrās naudas plūsmas, kredītlinijas).
-

II PIELIKUMS

Apakšprogrammas "MEDIA" logotips

Apakšprogrammas "MEDIA" logotips ir šāds:

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1296/2013

(2013. gada 11. decembris)

par Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu ("EaSI") un ar kuru groza Lēmumu Nr. 283/2010/ES, ar ko izveido Eiropas progresa mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 46. panta d) punktu, 149. pantu, 153. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 175. panta trešo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Komisijas 2011. gada 29. jūnija paziņojumu "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020", kurā ir ieteikts racionalizēt un vienkāršot Savienības finansēšanas instrumentus un pastiprināti vērst tos uz Savienības pievienoto vērtību, kā arī ietekmi un rezultātiem, ar šo regulu tiek izveidota Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programma ("programma"), kuras mērķis ir turpināt un attīstīt darbības, ko īsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1672/2006/EK ⁽⁴⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 492/2011 ⁽⁵⁾, Komisijas Īstenošanas lēmumu 2012/733/ES ⁽⁶⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes

Lēmumu Nr. 283/2010/ES ⁽⁷⁾, ar kuru izveidoja Eiropas progresa mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai ("instruments").

- (2) Eiropadome 2010. gada 17. jūnijā apstiprināja Komisijas priekšlikumu par "Eiropa 2020" stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei ("Eiropa 2020"), kurā ir noteikti pieci pamatmērķi (tostarp tādi, kas attiecīgi saistīti ar nodarbinātību, cīņu pret nabadzību un sociālo atstumtību un izglītību) un septiņas pamatiniciatīvas, un kura izveido saskaņotu politisko regulējumu nākamajai desmitgadei. Eiropadome atbalstīja attiecīgo Savienības instrumentu un politikas jomu pilnīgu mobilizāciju, sniedzot atbalstu kopējo mērķu sasniegšanai, un mudināja dalībvalstis uzlabot darbību saskaņotību.
- (3) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 148. panta 4. punktu Padome 2010. gada 21. oktobrī pieņēma nodarbinātības politikas pamatnostādnes, kuras veido stratēģijas "Eiropa 2020" integrētās pamatnostādnes kopā ar dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispusīgajām pamatnostādnēm, kas ir pieņemtas saskaņā ar LESD 121. pantu. Programmai būtu jāveicina stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšana, īpaši attiecībā uz nodarbinātības pamatnostādnēs noteiktajiem nabadzības samazināšanas un nodarbinātības mērķiem. Šajā nolūkā programmai būtu jāatbalsta pamatiniciatīvām kā "Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību", "Jaunu prasmju un darbavietu programma" un "Jaunatne kustībā", kā arī "Jaunatnes nodarbinātības pakete".
- (4) Eiropa 2020 pamatiniciatīvas "Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību" un "Inovācijas Savienība" atzīst, ka sociālā inovācija ir ietekmīgs instruments, ar kura palīdzību risināt sociālās problēmas, ko rada iedzīvotāju novecošanās, nabadzība, bezdarbs, jauni darba organizācijas modeļi, dzīvesveids, un iedzīvotāju cerības attiecībā uz sociālo taisnīgumu, izglītību un veselības aprūpi. Programmai būtu jāatbalsta pasākumi sociālās inovācijas paātrināšanai, kas ir vērsti uz neapmierinātajām vai nepietiekami apmierinātajām sociālajām vajadzībām saistībā ar cīņu pret nabadzību un sociālo atstumtību, augsta līmeņa kvalitatīvas un ilgtspējīgas nodarbinātības veicināšanu, pienācīgas un nabadzību mazinošas sociālās aizsardzības nodrošināšanu, darba apstākļu uzlabošanu un labāku apmācības pieejamību neaizsargātiem cilvēkiem, pienācīgi ņemot vērā reģionālo

⁽¹⁾ OV L 143, 22.5.2012., 88. lpp.

⁽²⁾ OV L 225, 27.7.2012., 167. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 21. novembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1672/2006 (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido Kopienas Nodarbinātības un sociālās solidaritātes programmu — PROGRESS (OV L 315, 15.11.2006., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 492/2011 (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā (OV L 141, 27.5.2011., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Komisijas Īstenošanas lēmumu 2012/733/ES (2012. gada 26. novembris), ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 492/2011 attiecībā uz informācijas par brīvajām darba vietām un darba pieteikumiem apkopošanu un izplatīšanu un EURES dibināšanu (OV L 328, 28.11.2012., 21. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 283/2010/ES (2010. gada 25. marts), ar ko izveido Eiropas progresa mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai (OV L 87, 7.4.2010., 1. lpp.).

- un vietējo iestāžu nozīmi. Programmai vajadzētu darboties kā katalizatoram publiskā un privātā sektora un trešo sektoru dalībnieku transnacionālu partnerību un tīklu veidošanā, kā arī vajadzētu atbalstīt minēto sektoru dalībnieku iesaisti jaunu pieeju veidošanā un īstenošanā steidzamāko sociālo vajadzību un problēmu risināšanai.
- (5) Jo īpaši programmai, īstenojot eksperimentus sociālās politikas jomā, būtu jāsekmē tādu inovatīvu risinājumu atrašana un analīze un to praktiskās īstenošanas veicināšana, lai attiecīgā gadījumā palīdzētu dalībvalstīm palielināt to darba tirgu efektivitāti un uzlabot sociālās aizsardzības un sociālās integrācijas politiku. Eksperimenti sociālajā jomā ir sociālo inovāciju praktiski izmēģinājumi, kurus veic, īstenojot projektus. Tas ļauj iegūt pierādījumus par sociālo inovāciju īstenošanas iespējamību. Vajadzētu būt iespējai veiksmīgas idejas īstenot plašākā mērogā ar finansiālu atbalstu no Eiropas Sociālā fonda (ESF), kā arī no citiem avotiem.
- (6) Atvērtā koordinācijas metode, kas ir izrādījusies elastīga un efektīva nodarbinātības un sociālās politikas jomā, būtu plaši jāizmanto, un tai būtu jāgūst labums no programmas atbalstītajām darbībām.
- (7) Lai panāktu rezultātus Eiropas sociālās jomas un vides ilgtspējīgā attīstībā, ir jāprognozē un jāattīsta jaunas prasmes un zināšanas, tādā veidā uzlabojot apstākļus darbvietu radīšanai, nodarbinātības kvalitāti un darba apstākļus, kas tiks panākts ar attiecīgo izglītības, darba tirgus un sociālo politiku saistībā ar nozaru un pakalpojumu pārveidošanu. Tāpēc programmai būtu jāpalīdz sekmēt kvalitatīvu un ilgtspējīgu "zaļo", "balto" un IKT darbvietu radīšanu un tādu jaunu prasmju un zināšanu prognozēšanu un attīstību, kuras varētu izmantot jaunām kvalitatīvām un ilgtspējīgām darbvietām, sasaistot nodarbinātības un sociālās politikas nostādnes ar rūpniecības un struktūrpolitikas nostādņām un sekmējot pāreju uz resursu ziņā efektīvu un zema oglekļa emisiju līmeņa ekonomiku. Programmai jo īpaši būtu jādarbojas kā katalizatoram, kas sekmē valsts sektora un vietējo un reģionālo nodarbinātības iniciatīvu virzītu "zaļo" un sociālo ieguldījumu darbvietu radīšanas potenciāla izpēti.
- (8) Attiecīgos gadījumos programmā būtu jāņem vērā bezdarba teritoriālā dimensija, nabadzība un sociālā atstumtība un īpaši - pieaugošā nevienlīdzība reģionos un starp reģioniem, starp lauku apgabaliem un pilsētām, kā arī pilsētās.
- (9) Ir nepieciešams konsolidēt iekšējā tirgus sociālās dimensijas. Ņemot vērā vajadzību ar darba ņēmēju tiesību ieviešanas palīdzību palielināt uzticību iekšējam tirgum, tostarp brīvai pakalpojumu aprītei, nodrošinot vienādu statusu darba ņēmēju un uzņēmēju attiecīgajām tiesībām brīvi pārvietoties Savienības teritorijā.
- (10) Saskaņā ar Eiropa 2020 programmā būtu jāpiemēro saskaņota pieeja, lai veicinātu kvalitatīvu un ilgtspējīgu nodarbinātību, kā arī apkarotu un nepieļautu sociālo atstumtību un nabadzību, vienlaikus ņemot vērā nepieciešamību ievērot sieviešu un vīriešu līdztiesību. Programmas īstenošana būtu jāracionalizē un jāvienkāršo, it sevišķi izveidojot kopēju noteikumu kopumu, kas *inter alia* ietvertu vispārējus mērķus un uzraudzību un novērtēšanas pasākumus. Programmā būtu jākoncentrē uzmanība uz projektiem, kam ir nepārprotama Savienības pievienotā vērtība, neatkarīgi no to lieluma. Lai samazinātu administratīvo slogu, programmai būtu jāatbalsta tīklu un partnerību izveide un attīstība. Turklāt aktīvāk būtu jāizmanto vienkāršotas izmaksu iespējas (vienreizēji maksājumi un vienotas likmes finansējums), jo īpaši mobilitātes shēmu īstenošanā, nodrošinot procedūru pārredzamību. Programmai vajadzētu būt vienas pieturas aģentūrai mikrofinansējuma nodrošinātājām iestādēm Savienības līmenī, nodrošinot finansējumu mikrokredītiem un sociālajai uzņēmējdarbībai, atvieglojot aizdevuma pieejamību un sniedzot tehnisko palīdzību.
- (11) Ņemot vērā programmai pieejamā finansējuma ierobežotību un šā finansējuma piešķiršanu dažādām apakšprogrammām, prioritāte finansēšanā būtu jāpiešķir tādu struktūru attīstībai, kurām ir izteikti daudzķārsojoša ietekme, kas sniegs labumu turpmākiem pasākumiem un iniciatīvām. Būtu jāveic arī attiecīgi pasākumi, lai izslēgtu iespēju pārklāties vai saņemt dubultu finansējumu no citiem fondiem vai programmām, jo īpaši no ESF.
- (12) Savienībai būtu jānodrošina sev pierādījumi, pamatojoties uz drošu analīzi, lai atbalstītu politikas veidošanu nodarbinātības un sociālajā jomā, pievēršot īpašu uzmanību finanšu un ekonomikas krīžu ietekmei. Šādi pierādījumi sniedz pievienoto vērtību dalībvalstu pasākumiem, piešķirot tiem Savienības dimensiju un salīdzinājuma iespēju datu vākšanai un attīstot statistikas instrumentus, metodes un kopīgus rādītājus ar mērķi izstrādāt pilnu stāvokļa kopainu nodarbinātības, sociālās politikas un darba apstākļu jomā visā Savienībā un nodrošināt programmu un politikas produktivitātes un iedarbīguma augstvērtīgu novērtējumu, lai *inter alia* sasniegtu Eiropa 2020 mērķus.

- (13) Savienībai ir unikālas iespējas nodrošināt platformu politikas apmaiņai un savstarpējai zināšanu apguvei starp valstīm, kas piedalās Programmā, nodarbinātības, sociālās aizsardzības un sociālās iekļaušanas, kā arī sociālās uzņēmējdarbības jomā. Zināšanas par citās valstīs īstenotajām politikas nostādnēm un to rezultātiem, tostarp sociālās politikas eksperimentu rezultātiem vietējā, reģionālā un valsts līmenī, palielina politikas veidotājiem pieejamo variantu klāstu, tādējādi veicinot jaunas politikas attīstību.
- (14) Savienības sociālās politikas galvenā iezīme ir spēja nodrošināt to, lai Savienībā darbotos standartu minimums un pastāvīgi uzlabotos darba apstākļi. Savienībai ir jāpilda svarīgs uzdevums, nodrošinot, lai, ņemot vērā cienīga darba un lietpratīga regulējuma principus, tiesiskais regulējums būtu pielāgots darba organizācijas modeļu attīstībai un jauniem veselības un drošības apdraudējumiem. Savienībai ir arī jāuzņemas svarīga loma, finansējot pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot atbilstību ratificētajās Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvencijās noteiktajiem darba standartiem un Savienības darba ņēmēju tiesību aizsardzības noteikumiem. Tas jo īpaši ir nepieciešams pasākumos, kas veicami, lai uzlabotu informētību (t.i., izmantojot sociālo marķējumu), izplatītu informāciju un rosinātu debātes par pamatproblēmām un politikas jautājumiem saistībā ar darba apstākļiem, tostarp, lai rosinātu debātes starp sociālajiem partneriem un citām ieinteresētajām pusēm, kā arī veicinātu pasākumus darba un privātās dzīves līdzsvarošanai, uzsāktu preventīvas darbības un sekmētu profilakses kultūru veselības un darba drošības jomā.
- (15) Sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir ievērojama loma kvalitatīvas nodarbinātības veicināšanā un cīņā pret sociālo atstumtību un nabadzību, kā arī cīņā pret bezdarbu. Tāpēc sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām attiecīgos gadījumos būtu jāiesaistās abpusējā zināšanu apgūvē un jaunu politiku izstrādē, īstenošanā un izplatīšanā. Komisijai būtu jāinformē un jāapmainās viedokļiem ar Savienības sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām par rezultātiem saistībā ar programmas īstenošanu.
- (16) Savienība ir apņēmusies stiprināt globalizācijas sociālo dimensiju un apkarot sociālo dempingu, ne tikai valstu, kad piedalās programmā, bet arī starptautiskā mērogā veicinot cienīga darba un nodarbinātības standartus, vai nu tieši sadarbojoties ar trešām valstīm, vai netieši, sadarbojoties ar starptautiskām organizācijām. Tādēļ ir jāveido atbilstīgas attiecības ar trešām valstīm, kuras nepiedalās programmā, lai palīdzētu tām sasniegt mērķus, ņemot vērā visus attiecīgos nolīgumus starp šīm valstīm un Savienību. Tas var ietvert šo valstu pārstāvju piedalīšanos pasākumos (piemēram, konferencēs, darba grupās un semināros), kas skar abpusējas intereses un notiek valstīs, kuras piedalās programmā. Turklāt būtu jāveido sadarbība ar attiecīgajām starptautiskajām organizācijām, jo īpaši ar SDO un citām attiecīgajām ANO struktūrām, Eiropas Padomi un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju (ESAO), lai īstenotu programmu tādā veidā, kurā ir ņemta vērā šo organizāciju loma.
- (17) Saskaņā ar LESD 45. un 46. pantu Regulā (ES) Nr. 492/2011 ir paredzēti noteikumi, kuru mērķis ir panākt darba ņēmēju brīvu pārvietošanos nediskriminējošā veidā, nodrošinot ciešu sadarbību starp dalībvalstu centrālajiem nodarbinātības dienestiem un Komisiju. EURES, kas ir Eiropas nodarbinātības pakalpojumu tīkls, būtu jāveicina darba tirgu efektīvāka darbība, valsts un pārrobežu līmenī atvieglojot darba ņēmēju brīvprātīgu transnacionālu pārrobežu ģeogrāfisko mobilitāti, nodrošinot lielāku darba tirgus pārredzamību, nodrošinot vakancu un darba pieteikumu salāgošanu un atbalstot pasākumus darbā iekārtošanās un atlases, konsultāciju un atbalsta pakalpojumu jomā, un tādējādi dodot ieguldījumu Eiropa 2020 mērķu sasniegšanā. Dalībvalstis būtu jāmudina attiecīgos gadījumos EURES pakalpojumus integrēt tā, lai tie būtu pieejami "vienas pieturas aģentūrā".
- (18) EURES darbības joma būtu jāpaplašina, lai pēc uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus izstrādātu un atbalstītu mērķtiecīgas mobilitātes shēmas Savienības līmenī ar mērķi aizpildīt brīvās darbavietas, kur ir identificētas neatbilstības darba tirgū. Saskaņā ar LESD 47. pantu minētajām shēmām būtu jāpalīdz atvieglot jaunu darba ņēmēju brīvprātīgu mobilitāti Savienībā. Mērķtiecīgām mobilitātes shēmām, piemēram, tām, kas balstītas uz sagatavošanas darbību "Tava pirmā EURES darbavietā", būtu jāatvieglo jauniešu piekļuve darba iespējām un darbam citā dalībvalstī un būtu arī jāmudina darba devēji radīt darbavietas jauniem mobilie darba ņēmējiem. Tomēr mobilitātes shēmas nedrīkstētu atturēt Savienību un dalībvalstis palīdzēt jauniešiem atrast darbavietu savā izcelsmes valstī.
- (19) Daudzos pierobežas apgabalos EURES pārrobežu partnerībām ir būtiska loma īsta Eiropas darba tirgus izveidē. EURES pārrobežu partnerībās ietilpst vismaz divas dalībvalstis vai dalībvalsts un kāda cita iesaistītā valsts. Rezultātā tās nepārprotami ir horizontālas partnerības, kas nodrošina Savienības pievienoto vērtību. Šā iemesla dēļ EURES pārrobežu partnerības arī turpmāk būtu jāatbalsta, īstenojot Savienības horizontālos pasākumus, ar iespēju izmantot papildus atbalstu no valstu vai ESF līdzekļiem.

- (20) Izvērtējot EURES pasākumus, būtu jāņem vērā kvalitatīvi un kvantitatīvi kritēriji. Tā kā iekārtošana darbā ārvalstīs vienai valstij nozīmē darba ņēmēju aizplūšanu, bet otrai valstij — darba ņēmēju ieplūšanu, un tā kā šī kustība ir atkarīga no pastāvīgi mainīgās darba tirgus situācijas un ar to saistītiem mobilitātes modeļiem, novērtēšanā galvenā uzmanība būtu jāpievērš ne tikai minētajiem darba ņēmēju ieplūšanas vai aizplūšanas rādītājiem atsevišķās dalībvalstīs, bet arī Savienības kopējiem rādītājiem. Turklāt būtu jāpatur prātā tas, ka konsultēšanas rezultāts ne vienmēr ir izmērāma mobilitāte vai iekārtošana darbā.
- (21) Eiropa 2020 un jo īpaši Padomes Lēmumā 2010/707/ES ⁽¹⁾ paredzētajā 7. pamatnostādnē pašnodarbinātība un uzņēmējdarbība ir atzītas par izšķiroši nozīmīgām gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes panākšanā.
- (22) Viens no galvenajiem šķēršļiem darījumdarbības sākšanai ir kredīta, pašu kapitāla vai kvazikapitāla nepieejamība, jo īpaši cilvēkiem, kuriem darba tirgus ir visnepieejamākais. Savienības un dalībvalstu centieni šajā jomā ir jāpaplašina, lai palielinātu mikrofinansējuma pieplūdi un pieejamību un izpildītu to cilvēku prasības, kuriem šāds finansējums ir visvairāk vajadzīgs, jo īpaši bezdarbniekiem, sievietēm un neaizsargātiem cilvēkiem, kuri vēlas dibināt vai pilnveidot mikrouzņēmumus (arī kā pašnodarbinātie), bet kuriem nav pieejams kredīts. Papildus tam mikrouzņēmumi veido lielāko daļu no Savienībā jaundibinātajiem uzņēmumiem. Tāpēc mikrokredītiem vajadzētu būt ātram līdzeklim, kā pievienot vērtību un sasniegt konkrētus rezultātus. Tāpēc Eiropas Parlaments un Padome 2010. gadā vispirms izveidoja mikrofinansēšanas instrumentu. Savienības un dalībvalstu līmenī būtu jāuzlabo komunikācijas pasākumi par mikrofinansējuma iespējām, lai labāk sasniegtu tos, kuriem nepieciešams mikrofinansējums.
- (23) Mikrofinansēšanai sociālās uzņēmējdarbības atbalstīšanai vajadzētu sasniegt potenciālos atbalsta saņēmējus un radīt ilgtermiņa ietekmi. Tām būtu jāveicina augsta līmeņa kvalitatīva un ilgtspējīga nodarbinātība un jābūt gan ekonomikas, gan vietējās attīstības politikas izstrādes katalizatoram. Lai pēc iespējas palielinātu dzīvotspējīgu mikrouzņēmumu izveides iespējas, darbības, kas saistītas ar mikrofinansējumu un sociālo uzņēmējdarbību, būtu jāpapildina ar darbuzdevību un apmācību programmām un visu attiecīgo informāciju, kuras būtu regulāri jāatjaunina un kuru pieejamība sabiedrībai būtu jānodrošina attiecīgajam finanšu nodrošinātājam. Šajā nolūkā ir būtiski vajadzības gadījumā nodrošināt atbilstīgu finansējumu, jo īpaši no ESF.
- (24) Saskaņā ar Komisijas 2007. gada 13. novembra paziņojumu "Eiropas iniciatīva mikrokredīta attīstībai nolūkā atbalstīt izaugsmi un nodarbinātību" un Komisijas 2008. gada 25. jūlija ziņojumu "Atbalsts sievietēm inovatorēm un uzņēmējām", lai palielinātu mikrofinansējuma pieejamību Savienības jaunajā mikrofinansēšanas tirgū, ir jāpalielina mikrofinansējuma nodrošinātāju iestāžu institucionālā spēja, un jo īpaši to mikrofinansēšanas iestāžu institucionālā spēja, kuras nav bankas.
- (25) Sociālā ekonomika un sociālā uzņēmējdarbība ir neatņemama daļa no Eiropas plurālistiskās sociālās tirgus ekonomikas, un tām ir svarīga loma lielākās sociālās konverģences nodrošināšanā Eiropā. Tie balstās uz solidaritātes un atbildības principiem un uz indivīda un sociālo mērķu prioritāti pār kapitālu, uz sociālās atbildības, sociālās kohēzijas un sociālās iekļaušanas sekmēšanu. Sociālie uzņēmumi var darboties kā sociālo pārmaiņu dzinējspēks, piedāvājot inovatīvus risinājumus, veicinot iekļaujošus darba tirgus un sociālo pakalpojumu pieejamību ikvienam. Tādējādi tie sniedz vērtīgu ieguldījumu Eiropa 2020 mērķu īstenošanā. Programmai būtu jāuzlabo sociālo uzņēmumu piekļuve dažāda veida finansējumam, nodrošinot piemērotus instrumentus, lai visā uzņēmumu dzīves ciklā apmierinātu to specifiskās finanšu vajadzības.
- (26) Lai lietderīgi izmantotu dažādu vienību, piemēram, Eiropas Investīciju bankas grupas, pieredzi, ar mikrofinansēšanu un sociālo uzņēmējdarbību saistīti pasākumi Komisijai būtu jāīsteno netieši, budžeta izpildes uzdevumus uzticot šādām vienībām, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 ⁽²⁾ (Finanšu regula). Savienības līdzekļu izmantošana koncentrē starptautisko finanšu iestāžu un citu ieguldītāju līdzekļus, rada sinerģijas starp dalībvalstu un Savienības rīcību un apvieno pieejas. Tas tādējādi uzlabo finansējuma pieejamību jo īpaši, riska grupām un jauniešiem, kā arī mikrofinansējuma spēju sasniegt šīs grupas. Tas uzlabo arī finansējuma pieejamību mikrouzņēmumiem, tostarp pašnodarbinātām personām un sociālajiem uzņēmumiem. Šādā veidā Savienības ieguldījums atbalsta jaunā sociālās darījumdarbības sektora un mikrofinansēšanas tirgus attīstību Savienībā un veicina pārrobežu darbības. Savienības pasākumiem būtu jāpapildina finanšu instrumenti, ko mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības jomā īsteno dalībvalstis. Vienībām, kurām uzticēta šo pasākumu īstenošana, būtu jānodrošina tas, kā tās pievieno Savienības vērtību un nedublē citu no Savienības līdzekļiem piešķirto finansējumu.

⁽¹⁾ Padomes Lēmums Nr. 2010/707/ES (2010. gada 21. oktobris) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L 308, 24.11.2010., 46. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *EURATOM*) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam un par Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

- (27) Saskaņā ar Eiropa 2020 ar šīs programmas palīdzību būtu jāpalīdz risināt satraucošo jauniešu bezdarba problēmu. Tāpēc jauniešiem būtu jānodrošina nākotnes izredzes un perspektīva uzņemties būtisku lomu Eiropas sabiedrības un ekonomikas attīstībā, kas ir īpaši svarīgi krīzes apstākļos.
- (28) Programmai būtu arī jāuzsver mazo uzņēmumu īpašais uzdevums un nozīme saistībā ar apmācībām, specializētajām zināšanām un tradicionālo zinātību, kā arī jānodrošina, ka jauniešiem ir pieejams mikrofinansējums. Programmā būtu jāveicina apmaiņa ar paraugpraksi visās minētajās jomās starp dalībvalstīm un citām valstīm, kas piedalās programmā.
- (29) Programmā paredzētajām darbībām būtu jāpalīdz dalībvalstīm un darba tirgus dalībniekiem, kas noteikti Padomes Ieteikumā (2013. gada 22. aprīlis) ⁽¹⁾ par garantijas jauniešiem izveidošanu. Minētais ieteikums paredz, ka visiem jauniešiem, kas jaunāki par 25 gadiem, četru mēnešu laikā pēc kļūšanas par bezdarbniekiem vai formālās izglītības beigšanas būtu jāsaņem kvalitatīvu darba, tālākizglītības, prakses vai apmācības piedāvājums. Programmai būtu jāsekmē paraugprakses apmaiņa šajā jomā starp dalībvalstīm un citām valstīm, kas piedalās programmā.
- (30) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktu un LESD 8. pantu ir jānodrošina, ka visas programmas apakšprogrammas un darbības veicina sieviešu un vīriešu līdztiesību, īstenojot integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un attiecīgos gadījumos īpašus pasākumus sieviešu nodarbinātības un sociālās iekļaušanas veicināšanai. Ievērojot LESD 10. pantu, programmā būtu jānodrošina, ka tās prioritāšu īstenošana veicina cīņu pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ. Lai novērtētu, kādā veidā programmas darbības risina diskriminācijas aizlieguma jautājumus, būtu jāveic uzraudzība un novērtēšana.
- (31) Programmā PROGRESS laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam ir iekļautas sadaļas "diskriminācijas apkarošana un daudzveidība" un "dzimumu līdztiesība", kuras turpinās īstenot un pilnveidot saistībā ar Pamattiesību, vienlīdzības un pilsonības programmu laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam. Tomēr ir ļoti svarīgi, lai visās attiecīgajās šīs programmas iniciatīvās un pasākumos sieviešu un vīriešu līdztiesības aspektiem tiktu pievērsta īpaša uzmanība, jo īpaši tādās jomās kā sieviešu darbaspēka līdzdalības palielināšana, darba apstākļu uzlabošana un labāka darba un ģimenes dzīves saskaņošana.
- (32) Saskaņā ar LESD 9. pantu un Eiropa 2020 mērķiem programmai būtu jāveicina augsta līmeņa kvalitatīvas un ilgtspējīgas nodarbinātības sasniegšana, atbilstīgas sociālās aizsardzības garantēšana, cīņa pret nabadzību un sociālo atstumtību, un programmai būtu jāņem vērā prasības, kas saistītas ar cilvēka veselības augsta līmeņa aizsardzību.
- (33) Programmai būtu jāpapildina citas Savienības programmas, vienlaikus atzīstot, ka katram instrumentam būtu jādarbojas saskaņā ar tam paredzētajām īpašajām procedūrām. Tādējādi vienas un tās pašas attaisnotās izmaksas nebūtu jāfinansē divkārti. Lai nodrošinātu Savienības finansējuma pievienoto vērtību un panāktu tā būtisku ietekmi, būtu jāizveido ciešas sinerģijas starp šo programmu, citām Savienības programmām un struktūrfondiem, jo īpaši ESF un Jauniešu nodarbinātības iniciatīvu. Programmai būtu jāpapildina citas Savienības programmas un iniciatīvas, kas vērstas uz cīņu pret jauniešu bezdarbu.
- (34) Programma būtu jāīsteno tā, lai tiktu veicināta katras dalībvalsts kompetentās iestādes vai kompetento iestāžu ieguldījums šīs programmas mērķu sasniegšanā.
- (35) Lai nodrošinātu efektīvāku saziņu ar sabiedrību un stiprinātu sinerģijas starp saziņas pasākumiem, ko īsteno pēc Komisijas iniciatīvas, resursiem, kas šajā programmā piešķirti informācijas un saziņas pasākumiem, būtu jāveicina korporatīvā saziņa un informācijas sniegšana par Savienības politiskajām prioritātēm ar nosacījumu, ka tās ir saistītas ar šīs programmas vispārīgajiem mērķiem.
- (36) Ar šo regulu visam programmas laikam paredz finansējumu, kas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucis summa atbilstīgi 17. pantam Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas [2013. gada 2. decembrim] iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽²⁾.
- (37) Visā izdevumu ciklā Savienības finanšu intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, nepamatoti izmaksāto vai nepareizi izlieto to līdzekļu atgūšanu, un vajadzības gadījumā sankcijas saskaņā ar Finanšu regulu.

⁽¹⁾ Padomes Ieteikums (2013. gada 22. aprīlis) par garantijas jauniešiem izveidi (OV C 120, 26.4.2013. 1. lpp.)

⁽²⁾ OV C 373, 20.12.2013. 1. lpp.

- (38) Lai programmas darbības laikā varētu pietiekami elastīgi reaģēt uz mainīgajām vajadzībām un attiecīgajām politikas prioritātēm, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz līdzekļu pārdali starp programmas apakšprogrammām un konkrētajām tematiskajām iedaļām programmas apakšprogrammās. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (39) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.
- (40) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un to, ka to mēroga un ietekmes dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

KOPĒJIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu izveido Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu ("programma"), kuras mērķis ir veicināt Eiropa 2020, tostarp tās galveno mērķu, integrēto pamatnostādņu un pamatiniciatīvu īstenošanu, sniedzot finansālu atbalstu Savienības mērķiem, lai veicinātu augsta līmeņa kvalitatīvu un ilgtspējīgu nodarbinātību, nodrošinātu atbilstīgu un pienācīgu sociālo aizsardzību, novērstu sociālo atstumtību un nabadzību, kā arī uzlabotu darba apstākļus.

2. Programma darbosies no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

1) "sociālais uzņēmums" neatkarīgi no tā juridiskās formas ir tāds uzņēmums:

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka noteikumus un vispārējus principus attiecībā uz dalībvalstu izveidotajiem Komisijas pilnvaru īstenošanas kontroles mehānismiem (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.)

a) kura galvenais mērķis saskaņā ar nolikumu, statūtiem vai citu juridisku dokumentu, ar ko uzņēmums ir izveidots, ir izmērāma, pozitīva sociālā ietekme, nevis peļņas nodrošināšana īpašniekiem, dalībniekiem un partneriem, un kurš:

i) nodrošina pakalpojumus vai preces, kas rada sociālu labumu, un/vai

ii) izmanto preču ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas metodi, kas ietver tā sociālo mērķi;

b) kurš pirmkārt un galvenokārt izmanto peļņu sava galvenā mērķa sasniegšanai un ir ieviesis iepriekš izstrādātas procedūras un noteikumus jebkādi peļņas sadalei akcionāriem un īpašniekiem, kas nodrošina, ka šāda peļņas sadale neapdraud šā uzņēmuma galveno mērķi; un

c) kurš tiek pārvaldīts saimnieciskā, atbildīgā un pārredzamā veidā, jo īpaši iesaistot darbiniekus, klientus un ieinteresētās personas, kuras skar tā darbūmdarbība;

2) "mikrokredīts" ir aizdevums, kas nepārsniedz EUR 25 000;

3) "mikrouzņēmums" ir uzņēmums, tostarp pašnodarbināta persona, kurā ir nodarbinātas mazāk nekā 10 personas, un kura gada apgrozījums un/vai gada bilance nepārsniedz EUR 2 miljonus saskaņā ar Komisijas Ieteikumu 2003/361/EK⁽²⁾;

4) "mikrofinansēšana" ir fiziskām personām un mikrouzņēmumiem, kuri saskaras ar grūtībām saņemt kredītu, piešķirtas garantijas, mikrokredīts, pašu kapitāls un kvazikapitāls;

5) "sociālās inovācijas" ir inovācijas, kas ir sociālas gan attiecībā uz to mērķi, gan līdzekļiem, un jo īpaši tās, kas attiecas uz jaunu ideju (attiecībā uz precēm, pakalpojumiem un modeļiem) izstrādi un īstenošanu, kuras vienlaikus apmierina sociālās vajadzības un rada jaunas sociālās attiecības vai sadarbības izpausmes, tādējādi sniedzot labumu sabiedrībai un veicinot tās spēju rīkoties;

⁽²⁾ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- 6) "sociālās politikas eksperimenti" ir politikas intervences pasākumi, kas piedāvā inovatīvus risinājumus sociālo vajadzību apmierināšanai un ko īsteno mazā mērogā un apstākļos, kuri nodrošina iespēju izmērīt to ietekmi pirms to atkārtotā plašākā mērogā, ja rezultāti izrādītos pārliecinoši.

3. pants

Programmas struktūra

1. Programmu veido šādas trīs komplementāras apakšprogrammas:

- a) PROGRESS apakšprogramma, kas atbalsta Savienības instrumentu un politiku, kas minētas 1. pantā, un attiecīgo Savienības tiesību aktu izstrādi, īstenošanu, novērošanu un novērtēšanu un veicina uz pierādījumiem balstītu politikas veidošanu, sociālu inovāciju un sociālu progresu partnerībā ar sociālajiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un publiskajām un privātajām struktūrām;
- b) EURES apakšprogramma, kas atbalsta pasākumus, ko īsteno EURES, proti, EEZ valstu un Šveices Konfederācijas specializētie dienesti kopā ar sociālajiem partneriem, citiem nodarbinātības pakalpojumu sniedzējiem un citām ieinteresētajām personām, lai attīstītu informācijas apmaiņu un izplatīšanu un citus sadarbības veidus, piemēram, pārrobežu partnerības, lai veicinātu uz taisnīgiem pamatiem balstītu darba ņēmēju brīvprātīgu ģeogrāfisko mobilitāti un sekmētu augsta līmeņa kvalitātes un ilgtspējīgas nodarbinātības sasniegšanu;
- c) apakšprogramma "Mikrofinansēšana un sociālā uzņēmējdarbība", kas uzlabo piekļuvi un pieejamību finansējumam juriidiskām un fiziskām personām, ievērojot 26. pantu.

2. Šajā sadaļā paredzētos kopējos noteikumus, papildus II sadaļas īpašajiem noteikumiem, piemēro visām trim apakšprogrammām, kuras minētas 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā.

4. pants

Programmas vispārējie mērķi

1. Programma cenšas sasniegt šādas vispārējos mērķus:

- a) nostiprināt visu līmeņu politikas veidotāju atbildību un izveidot konkrētu, koordinētu un inovatīvu rīcību gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī attiecībā uz Savienības mērķiem 1. pantā minētajās jomās ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijām un publiskajām un privātajām struktūrām;
- b) atbalstīt atbilstīgas, pieejamas un efektīvas sociālās aizsardzības sistēmas un darba tirgus un veicināt politiskās reformas jomās, kas minētas 1. pantā, jo īpaši veicinot cienīga darba un pienācīgus darba apstākļus, profilakses kultūru attiecībā uz veselību un drošību darbā, veselīgāku

darba un ģimenes dzīves saskaņošanu un labu pārvaldību sociālajiem mērķiem, tostarp konverģencei, kā arī savstarpēju zināšanu apguvi un sociālo inovāciju;

- c) nodrošināt, lai ar 1. pantā minētajām jomām saistītie Savienības tiesību akti tiktu efektīvi piemēroti, un vajadzības gadījumā palīdzēt modernizēt Savienības tiesību aktus saskaņā ar pienācīgas kvalitātes nodarbinātības principiem un ņemot vērā lietpratīga regulējuma principus;
- d) veicināt darba ņēmēju brīvprātīgu ģeogrāfisko mobilitāti uz taisnīgiem pamatiem, un palielināt nodarbinātības iespējas, attīstot augstas kvalitātes un iekļaujošus Savienības darba tirgus, kas ir atvērti un visiem pieejami, vienlaikus ievērojot strādājošo tiesības visā Savienībā, tostarp pārvietošanās brīvību;
- e) atbalstīt nodarbinātību un sociālo iekļaušanu, palielinot mikrofinansējuma pieejamību un iespējas to saņemt neaizsargātām personām, kas vēlas dibināt mikrouzņēmumu, un pastāvošiem mikrouzņēmumiem, kā arī uzlabojot sociālo uzņēmumu piekļuvi finansējumam.

2. Īstenojot šos mērķus, ar programmu visās tās apakšprogrammās un darbībās tiecas:

- a) pievērst īpašu uzmanību neaizsargātām grupām, piemēram, jauniešiem;
- b) veicināt līdztiesību starp sievietēm un vīriešiem, tostarp izmantojot integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un attiecīgos gadījumos dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā;
- c) apkarot diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ;
- d) nosakot un īstenojot Savienības politiku un darbības, veicināt augsta līmeņa kvalitātes un ilgtspējīgu nodarbinātību, nodrošināt atbilstīgu un pienācīgu sociālo aizsardzību, cīnīties pret ilgtermiņa bezdarbu un cīnīties pret nabadzību un sociālo atstumtību.

5. pants

Budžets

1. Finansējums programmas īstenošanai laikā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim, ir EUR 919 469 000 pašreizējās cenās.

2. Apakšprogrammām, kas norādītas 3. panta 1. punktā, piešķir šādas indikatīvas procentuālās daļas:

- a) 61 % PROGRESS apakšprogrammai;

- b) 18 % EURES apakšprogrammai;
- c) 21 % mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības apakšprogrammai.

3. Komisija var izmantot līdz 2 % no 1. punktā minētā finansējuma, lai finansētu darbības izdevumus programmas īstenošanas atbalstam.

4. Komisija var izmantot 1. punktā minēto finansējumu, lai finansētu tehnisko un/vai administratīvo palīdzību, jo īpaši saistībā ar revīziju veikšanu, tulkošanas ārpakalpojumiem, ekspertu sanāksmēm, informācijas un komunikācijas pasākumiem, no kuriem Komisija un saņēmēji gūst abpusēju labumu.

5. Gada apropriācijas apstiprina Eiropas Parlaments un Padome atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmā noteiktajiem ierobežojumiem.

6. pants

Kopīga rīcība

Programmas atļautos pasākumus var īstenot kopā ar citiem Savienības instrumentiem ar noteikumu, ka šie pasākumi atbilst gan programmas, gan attiecīgā instrumenta mērķiem.

7. pants

Konsekvence un papildināmība

1. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošina to, ka saskaņā ar programmu īstenotās darbības atbilst un papildina citas Savienības darbības, piemēram, Eiropas struktūrfondus un investīciju fondus (ESIF), kā tas ir noteikts vienotajā stratēģiskajā satvarā, kas paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾, jo īpaši saskaņā ar ESF.

2. Programma papildina citas Savienības programmas, neskarot minēto programmu īpašās procedūras. Vienām un tām pašām attaisnotajām izmaksām līdzekļus nepiešķir divas reizes un tiek veidotas ciešas sinerģijas starp šo programmu, citām Savienības programmām un ESIF, jo īpaši ESF.

3. Programmas atbalstītajos pasākumos ievēro Savienības un valstu tiesību aktus, tostarp noteikumus par valsts atbalstu un SDO pamatkonvencijas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembrim), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp)

4. Konsekvenci un papildināmību nodrošina, cieši iesaistot vietējās un reģionālās iestādes.

8. pants

Sadarbība ar attiecīgām struktūrām

Komisija izveido nepieciešamās attiecības ar Nodarbinātības komiteju, Sociālās aizsardzības komiteju, Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēju komiteju, Rūpniecisko attiecību ģenerāldirektoru grupu un Darba ņēmēju pārvietošanās brīvības padomdevēju komiteju, lai nodrošinātu, ka tās tiek regulāri un pienācīgi informētas par programmas īstenošanas gaitu. Komisija informē arī citas komitejas, kuras nodarbojas ar rīcīpolitiku, instrumentiem un pasākumiem, kas attiecas uz šo programmu.

9. pants

Rezultātu izplatīšana un saziņa

1. Komisija informē Savienības ieinteresētās personas, tostarp sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības organizācijas par programmas īstenošanas rezultātiem un aicina apmainīties ar viedokļiem šajā sakarā.

2. Saskaņā ar programmu īstenoto darbību rezultāti tiek regulārā un piemērotā veidā paziņoti un izplatīti Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai, kā arī sociālajiem partneriem un sabiedrībai, lai iespējami palielinātu to ietekmi, ilgtspēju un Savienības pievienoto vērtību.

3. Saziņas pasākumi veicina arī korporatīvo saziņu par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl tās ir saistītas ar šīs regulas vispārīgajiem mērķiem, un sniedz informāciju sabiedrībai par minētajām prioritātēm.

10. pants

Finanšu noteikumi

1. Komisija pārvalda programmu saskaņā ar Finanšu regulu.

2. Dotācijas nolīgumā norāda, kāda daļa no Savienības finansālā ieguldījuma pamatosies uz attaisnoto izmaksu atmaksāšanu un kāda daļa pamatosies uz vienotas likmes, vienības pašizmaksas vai vienreizējiem maksājumiem.

11. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija veic piemērotus preventīvos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, īstenojot saskaņā ar šo programmu finansētās darbības, Savienības finanšu intereses tiek aizsargātas pret krāpšanu, korupciju un jebkādu citu nelikumīgu darbību, veicot efektīvas pārbaudes un gadījumos, kad tiek atklātas nelikumības, līdzekļi tiek atgūti, galvenokārt ar kompensēšanas palīdzību

atgūstot kļūdaini izmaksātās summas, bet vajadzības gadījumā uzliekot iedarbīgus, samērīgus un atturošus naudas sodus saskaņā ar LESD 325. pantu, Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 ⁽¹⁾ un Finanšu regulu.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir pilnvaras veikt revīziju, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas attiecībā uz visiem dotāciju saņēmējiem, līgumslēdzējiem un apakšuzņēmējiem, kuri saskaņā ar programmu ir saņēmuši Savienības līdzekļus.

3. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes uz vietas un inspekcijas, saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 883/2013 ⁽²⁾, un Padomes Regulā (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 ⁽³⁾, lai noteiktu, vai saistībā ar dotāciju līgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, ko finansē saskaņā ar programmu, ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

4. Neskarot šā panta 1., 2. un 3. punktu, līgumos, dotāciju nolīgumos un dotāciju lēmumos, kas izriet no šīs programmas īstenošanas, ir iekļauti noteikumi, kuros nepārprotami ir noteiktas Komisijas, Revīzijas palātas un OLAF pilnvaras veikt minētajos punktos minētās revīzijas un izmeklēšanas saskaņā ar to attiecīgajām kompetencēm.

12. pants

Uzraudzība

Lai īstenotu programmas regulāru uzraudzību un veiktu jebkādas tās politisko un finanšu prioritāšu grozījumus, Komisija pēc viena gada sagatavo sākotnēju kvalitatīvas un kvantitatīvas uzraudzības ziņojumu par pirmo gadu, un pēc tam sagatavo trīs ziņojumus par nākamajiem divu gadu laikposmiem un nosūta minētos ziņojumus Eiropas Parlamentam un Padomei. Šos ziņojumus informācijas nolūkā nosūta arī Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. Ziņojumos iekļauj programmas rezultātus un to, kādā mērā ar programmas darbību palīdzību tiek ievēroti sieviešu un vīriešu līdztiesības un dzimumu līdztiesības aspekta piemērošanas principi, kā arī to, kā tiek risināti diskriminācijas aizlieguma jautājumi, to skaitā arī jautājumi attiecībā uz pieejamību. Programmas labākas pārredzamības nolūkā ziņojumus dara pieejamus sabiedrībai.

13. pants

Novērtēšana

1. Programmas termiņa vidusposma novērtējumu veic līdz 2017. gada 1. jūlijam, lai kvalitatīvi un kvantitatīvi novērtētu

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995, 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*EURATOM*) Nr. 1074/1999 (OV L 248., 18.9.2013., 1. lpp.)

⁽³⁾ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.)

programmas mērķu sasniegšanā panākto progresu, izskatītu Savienības sociālo vidi un jebkādas būtiskus šķēršļus, ko rada Savienības tiesību akti, un noteiktu, vai programmas līdzekļi ir izlietoti efektīvi, un novērtētu tās pievienoto vērtību Savienībai. Minētos vidusposma izvērtēšanas rezultātus iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.

2. Ja, veicot šī panta 1. punktā minēto novērtēšanu vai Lēmuma Nr. 1672/2006/EK 19. pantā vai Lēmuma Nr. 283/2010/ES 9. pantā minēto novērtēšanu, tiek konstatētas būtiskas programmas nepilnības, Komisija vajadzības gadījumā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu, iekļaujot attiecīgus programmas grozījumus, kuros ņemti vērā novērtēšanas rezultātus, ja tie ir pieejami.

3. Pirms Komisija iesniedz priekšlikumu turpināt programmas piemērošanu pēc 2020. gada, tā iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai novērtējumu par programmas koncepcijas stiprajām pusēm un vājajām vietām laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam.

4. Līdz 2022. gada 31. decembrim Komisija ex-post novērtē ietekmi un Savienības pievienoto vērtību un iesniedz novērtējuma ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. Šis ziņojums ir publiski pieejams.

II SADAĻA

KONKRĒTI NOTEIKUMI PAR PROGRAMMAS APAKŠPROGRAMMĀM

I NODAĻA

Progress apakšprogramma

14. pants

Tematiskās iedaļas un finansējums

1. PROGRESS apakšprogramma atbalsta darbības saskaņā ar vienu vai vairākām no a), b) un c) apakšpunktā uzskaitītajām tematiskajām iedaļām. Visā programmas darbības laikā 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktajā finansējuma indikatīvajā sadalījumā starp dažādām iedaļām ievēro šādas minimālās procentuālās robežas:

- a) nodarbinātība, jo īpaši, lai cīnītos pret jauniešu bezdarbu: 20 %;
- b) sociālā aizsardzība, sociālā iekļaušana un nabadzības mazināšana un novēršana: 50 %;
- c) darba apstākļi: 10 %.

Jebkuru atlikušo daļu piešķir vienai vai vairākām a), b) vai c) apakšpunktā uzskaitītajām tematiskajām iedaļām vai to kombinācijai.

2. No kopējās PROGRESS apakšprogrammai piešķirtās summas un tās atsevišķo tematisko iedaļu robežās 15 līdz 20 % piešķir, lai veicinātu sociālos eksperimentus kā metodi, ar kuru pārbauda un novērtē inovatīvus risinājumus ar nolūku tos piemērot plašāk.

15. pants

Konkrētie mērķi

Papildus 4. pantā izklāstītajiem vispārējiem mērķiem PROGRESS apakšprogrammas konkrētie mērķi ir:

- a) pilnveidot un izplatīt augstvērtīgas salīdzinošās analītiskās zināšanas, lai nodrošinātu to, ka Savienības politika 1. pantā minētajās jomās balstās uz pamatotiem pierādījumiem un atbilst vajadzībām, problēmām un apstākļiem atsevišķās dalībvalstīs un citās programmā iesaistītajās valstīs;
- b) veicināt efektīvu un iekļaujošu informācijas izplatīšanu, abpusēju zināšanu apguvi un dialogu par Savienības politiku 1. pantā minētajās jomās Savienības, dalībvalstu un starptautiskā līmenī, lai palīdzētu dalībvalstīm un citām programmā iesaistītajām valstīm politikas izveidē un dalībvalstīm - Savienības tiesību aktu īstenošanā;
- c) sniegt finansiālu atbalstu, lai pārbaudītu sociālās un darba tirgus politikas inovācijas un vajadzības gadījumā palielinātu galveno dalībnieku kapacitāti sociālās politikas eksperimentu izstrādē un īstenošanā;
- d) sniegt finansiālu atbalstu Savienības un valstu organizācijām, lai palielinātu to kapacitāti Savienības instrumentu un politikas, kā minēts 1. pantā, un attiecīgo Savienības tiesību aktu īstenošanas izstrādē, veicināšanai un atbalstam.

16. pants

Darbību veidi

Saskaņā ar programmu var finansēt turpmāk norādītos darbību veidus.

1. Analītiskās darbības:

- a) datu un statistikas vākšana, ņemot vērā kvalitatīvos un kvantitatīvos kritērijus, un kopīgu metodiku, klasifikāciju, mikrosimulāciju, rādītāju un salīdzinošo rādītāju izstrāde, vajadzības gadījumā sadalot datus pēc dzimuma un vecuma grupām;

b) pārskati, pētījumi, analīzes un ziņojumi, to skaitā tie, kas iegūti, finansējot ekspertu tīklus un iegūstot specializētas zināšanas tematisko iedaļu jomā;

c) kvalitatīvie un kvantitatīvie novērtējumi un ietekmes novērtējumi, ko veic gan publiskās, gan privātās struktūras;

d) Savienības tiesību aktu transponēšanas un piemērošanas uzraudzība un novērtēšana;

e) sociālās politikas eksperimentu kā metodes, ar kuras palīdzību pārbauda un novērtē inovatīvus risinājumus ar nolūku tos piemērot plašāk, sagatavošana un īstenošana;

f) minēto analītisko darbību rezultātu izplatīšana.

2. Savstarpējas zināšanu apguves, informētības un izplatīšanas darbības:

a) paraugprakses, inovatīvu pieeju un pieredzes apmaiņa un izplatīšana, salīdzinošie pārskati, salīdzinošo rādītāju noteikšana un savstarpēja zināšanu apguve Eiropas līmenī;

b) Padomes prezidentūras pasākumi, konferences un semināri;

c) juridisko un politisko darbinieku apmācība;

d) rokasgrāmatu, ziņojumu un mācību materiālu sagatavošana un publicēšana un informācijas un komunikācijas darbības, kā arī programmas atbalstīto iniciatīvu popularizēšana plašsaziņas līdzekļos;

e) informācijas un komunikācijas pasākumi;

f) informācijas sistēmu izstrāde un uzturēšana, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu un izplatīšanu attiecībā uz Savienības politiku un tiesību aktiem un darba tirgu.

3. Atbalsts saistībā ar:

a) darbības izdevumiem galvenajiem Savienības mēroga tīkliem, kuru darbības attiecas uz PROGRESS apakšprogrammas mērķiem un sekmē to īstenošanu;

b) kapacitātes nostiprināšanu dalībvalstu pārvaldes iestādēs, kā arī dalībvalstu un mikrokrēdītu nodrošinātāju iestāžu ieceltajos specializētajos dienestos, kas atbildīgi par ģeogrāfiskās mobilitātes veicināšanu;

c) dalībvalstu ierēdņu darba grupu organizēšanu Savienības tiesību aktu īstenošanas uzraudzībai;

- d) specializēto struktūru un citu atbilstīgu ieinteresēto personu, valsts, reģionālo un vietējo iestāžu, kā arī valstu nodarbinātības dienestu vienoto tīklu un sadarbību Eiropas līmenī;
- e) Eiropas mēroga novērošanas centru finansēšanu, tostarp galveno tematisko iedaļu jomā;
- f) valsts pārvaldes iestāžu personāla apmaiņu.

17. pants

Savienības līdzfinansējums

Ja PROGRESS apakšprogrammā paredzētās darbības finansē pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus, tās var saņemt Savienības līdzfinansējumu, kas parastos apstākļos nepārsniedz 80 % no kopējiem attaisnotajiem izdevumiem. Jebkuru finanšu atbalstu, kas pārsniedz šo maksimālo robežlielumu, piešķir tikai pietiekami pamatotos izņēmuma gadījumos.

18. pants

Dalība

1. PROGRESS apakšprogrammā var piedalīties:
 - a) dalībvalstis;
 - b) EEZ valstis saskaņā ar EEZ līgumu un EBTA dalībvalstis;
 - c) kandidātvalstis un potenciālie kandidāti atbilstīgi vispārējiem principiem un vispārējiem noteikumiem, kas izklāstīti ar minētajām valstīm noslēgtajos pamat nolīgumos par līdzdalību Savienības programmās.
2. PROGRESS apakšprogrammā var piedalīties visas publiskās un/vai privātās struktūras, dalībnieki un iestādes, un jo īpaši:
 - a) valsts, reģionālās un vietējās iestādes;
 - b) nodarbinātības dienesti;
 - c) Savienības tiesību aktos paredzētās specializētās struktūras;
 - d) sociālie partneri;
 - e) nevalstiskās organizācijas, un jo īpaši Savienības līmenī dibinātas organizācijas;
 - f) augstākās izglītības iestādes un pētniecības institūti;
 - g) eksperti vērtējuma un ietekmes novērtējuma jomā;
 - h) valstu statistikas biroji;
 - i) plašsaziņas līdzekļi.

3. Komisija var sadarboties ar starptautiskām organizācijām, jo īpaši ar Eiropas Padomi, ESAO, SDO, citām Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūrām un Pasaules Banku.

4. Komisija var sadarboties ar trešām valstīm, kuras nepiedalās programmā. Šādu valstu pārstāvji var piedalīties abpusējas intereses pasākumos (piemēram, konferencēs, darba grupās un semināros), kas notiek valstīs, kuras piedalās programmā, un minēto pārstāvju dalības izmaksas var segt no programmas.

II NODAĻA

EURES apakšprogramma

19. pants

Tematiskās iedaļas un finansējums

EURES apakšprogramma atbalsta darbības saskaņā ar vienu vai vairāk a), b) un c) apakšpunktā uzskaitītajām tematiskajām iedaļām. Visā programmas darbības laikā 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktajā indikatīvajā finansējuma sadalījumā starp dažādām iedaļām ievēro šādas minimālās procentuālās robežas:

- a) pārredzamība darba vakancēm, pieteikumiem un jebkurai saistītai informācijai pieteikumu iesniedzējiem un darba devējiem: 32 %;
- b) darba ņēmēju atlases pakalpojumu un darba iekārtošanas pakalpojumu pilnveidošana, izmantojot vakanču un pieteikumu salāgošanu Savienības līmenī, jo īpaši mērķtiecīgas mobilitātes shēmas: 30 %;
- c) pārrobežu partnerības: 18 %.

Jebkuru atlikušo daļu piešķir vienai vai vairāk a), b) vai c) apakšpunktā uzskaitītajām tematiskajām iedaļām vai to kombinācijai.

20. pants

Konkrētie mērķi

Papildus 4. pantā izklāstītajiem vispārējiem mērķiem EURES apakšprogrammas konkrētie mērķi ir:

- a) nodrošināt, lai vakances un pieteikumi, un saistītā informācija un ieteikumi, kā arī cita atbilstīgā informācija, piemēram, par dzīves un darba apstākļiem, būtu pārredzama attiecīgi potenciālajiem pieteikumu iesniedzējiem un darba devējiem. To panāk ar minētās informācijas apmaiņu un izplatīšanu transnacionālā, starpreģionu un pārrobežu līmenī, lietojot standartizētas vakanču un pieteikumu savietojamības veidlapas un ar citiem piemērotiem līdzekļiem, piemēram individuālām konsultācijām un darbaudzināšanu, jo īpaši attiecībā uz personām ar zemu prasmju līmeni;

- b) atbalstīt EURES pakalpojumus darba ņēmēju atlases un iekārtošanas pakalpojumus kvalitatīvā un ilgtspējīgā nodarbinātībā, izmantojot vakanču un pieteikumu salāgošanu; atbalsts EURES pakalpojumiem attiecas uz dažādiem iekārtošanas posmiem, proti, no pirmsatlases sagatavošanas līdz atbalstam pēc iekārtošanas darbā, ar mērķi sekmīgi iekļaut pieteikuma iesniedzēju darba tirgū; šādos atbalsta pakalpojumos var iekļaut mērķtiecīgas mobilitātes shēmas, lai aizpildītu brīvās darbavietas kādā konkrētā nozarē, profesijā, valstī vai valstu grupā vai attiecībā uz atsevišķām darba ņēmēju grupām, piemēram, jauniešiem ar noslieci uz mobilitāti, ja ir nepārprotami konstatēta ekonomikas vajadzība.

21. pants

Darbību veidi

Ar EURES apakšprogrammu var finansēt pasākumus uz taisnīgiem pamatiem balstītas personu brīvprātīgas mobilitātes veicināšanai un mobilitātes šķēršļu likvidēšanai Savienībā un jo īpaši:

- a) EURES pārrobežu partnerību izveidi un pasākumus, ja to pieprasa dienesti, kas ir teritoriāli atbildīgi par robežreģioniem;
- b) informācijas sniegšanu, konsultācijas, darbā iekārtošanas un atlases pakalpojumus pārrobežu darba ņēmējiem;
- c) daudzvalodu digitālās platformas izstrādi vakanču un pieteikumu salāgošanai;
- d) mērķtiecīgu mobilitātes shēmu attīstīšana, kas īstenotas pēc uzaicinājumiem iesniegt pieteikumus, lai aizpildītu vakances, ja darba tirgū ir konstatētas neatbilstības, un/vai lai palīdzētu darba ņēmējiem ar noslieci uz mobilitāti, ja ir skaidri konstatēta ekonomikas vajadzība;
- e) savstarpēja mācīšanās starp EURES dalībniekiem un EURES padomdevējiem, tostarp EURES pārrobežu partnerības konsultantu apmācību;
- f) informācijas un komunikācijas pasākumus, lai palielinātu izpratni par ģeogrāfisko un profesionālo mobilitāti kopumā un EURES darbību un pakalpojumiem.

22. pants

Savienības līdzfinansējums

Ja EURES apakšprogrammā paredzētās darbības tiek finansētas pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus, tās var saņemt Savienības līdzfinansējumu, kas parastos apstākļos nepārsniedz 95 % no kopējiem attaisnotajiem izdevumiem. Jebkuru finanšu atbalstu, kas pārsniedz šo maksimālo robežlielumu, piešķir tikai pietiekami pamatotos izņēmuma gadījumos.

23. pants

Mobilitātes modeļu uzraudzība

Lai konstatētu un nepieļautu nelabvēlīgu ietekmi saistībā ar Savienības iekšējo ģeogrāfisko mobilitāti, Komisija kopā ar dalībvalstīm saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 492/2011 12. pantu regulāri uzrauga mobilitātes plūsmas un modeļus.

24. pants

Dalība

1. EURES apakšprogrammā var piedalīties:
 - a) dalībvalstis;
 - b) EEZ valstis saskaņā ar EEZ līgumu un Šveices Konfederācija saskaņā ar Līgumu starp Eiropas Kopieni un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos⁽¹⁾.
2. EURES apakšprogrammā var piedalīties visas struktūras, dalībnieki un iestādes, kuras nozīmējusi dalībvalsts vai Komisija un kuras ir izpildījušas dalībai EURES izvirzītās prasības, kā noteikts Komisijas Īstenošanas lēmumā 2012/733/ES. Jo īpaši šādas struktūras, dalībnieki un iestādes:
 - a) valsts, reģionālās un vietējās iestādes;
 - b) nodarbinātības dienesti;
 - c) sociālo partneru organizācijas un citas ieinteresētās personas.

III NODAĻA

Mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības apakšprogramma

25. pants

Tematiskās iedaļas un finansējums

Mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības apakšprogramma atbalsta darbības saskaņā ar vienu vai vairāk a) un b) apakšpunktā uzskaitītajām tematiskajām iedaļām. Visā programmas darbības laikā 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteiktajā indikatīvajā finansējuma sadalījumā starp dažādām iedaļām ievēro šādas minimālās procentuālās robežas:

- a) mikrofinansējums neaizsargātām iedzīvotāju grupām un mikrouzņēmumiem: 45 %;
- b) sociālā uzņēmējdarbība: 45 %.

⁽¹⁾ OV L 114, 30.4.2002., 6. lpp.

Jebkuru atlikušo daļu piešķir a) vai b) apakšpunktā minētajām tematiskajām iedaļām vai to kombinācijai.

26. pants

Konkrētie mērķi

Papildus 4. pantā izklāstītajiem vispārējiem mērķiem apakšprogrammas "Mikrofinansēšana un sociālā uzņēmējdarbība" konkrētie mērķi ir šādi.

- a) palielināt mikrofinansējuma pieejamību un saņemšanas iespējas:
- i) neaizsargātām personām, kuras ir zaudējušas darbu vai kurām draud darba zaudēšana vai kurām ir grūtības iekļauties vai no jauna iekļauties darba tirgū, vai kuras ir pakļautas sociālās atstumtības riskam vai kuras ir sociāli atstumtas, un kuras atrodas neizdevīgā stāvoklī attiecībā uz piekļuvi parastajam kredītu tirgum un kuras vēlas nodibināt vai pilnveidot savus mikrouzņēmumus;
 - ii) mikrouzņēmumiem gan dibināšanas, gan attīstības posmā, īpaši mikrouzņēmumiem, kuros ir nodarbinātas i) punktā minētās personas;
- b) palielināt mikrokredītu nodrošinātāju iestāžu kapacitāti;
- c) atbalstīt sociālo ieguldījumu tirgus attīstību un sociālajiem uzņēmumiem atvieglot piekļuvi finansējumam, padarot kapitāla, kvazikapitāla un aizdevumu instrumentus un dotācijas līdz EUR 500 000 apmērā pieejamus sociālajiem uzņēmumiem, kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 30 miljonus vai arī kuru gada bilances kopsumma nepārsniedz EUR 30 miljonus, ja tie paši nav kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi.

Lai nodrošinātu papildināmību, Komisija un dalībvalstis savā attiecīgajā kompetences jomā rūpīgi saskaņo šīs darbības ar darbībām, ko īsteno saistībā ar kohēzijas politiku un valstu politiku.

27. pants

Darbību veidi

Atbalstu mikrofinansēšanai un sociālajiem uzņēmumiem, tostarp institucionālo spēju palielināšanai, jo īpaši izmantojot finanšu instrumentus, kas noteikti Finanšu regulas pirmās daļas VIII sadaļā, un dotācijas var finansēt saskaņā ar "Mikrofinansēšanas un sociālo uzņēmumu" apakšprogrammu.

28. pants

Dalība

1. Mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības apakšprogrammā var piedalīties publiskas un privātas struktūras, kas valsts, reģionālajā vai vietējā līmenī ir dibinātas 18. panta 1. punktā minētajās valstīs un nodrošina šajās valstīs:

a) mikrofinansējumu fiziskām personām un mikrouzņēmumiem un/vai

b) finansējumu sociālajiem uzņēmumiem.

2. Komisija nodrošina, ka šī apakšprogramma bez diskriminācijas ir pieejama visām dalībvalstu publiskajām un privātajām struktūrām.

3. Lai sasniegtu galīgos saņēmējus un izveidotu konkurētspējīgus, darbotiespējīgus mikrouzņēmumus, publiskajām un privātajām struktūrām, kuras īsteno 1. punkta a) apakšpunktā minētās darbības, ir cieši jāsadarbjas ar organizācijām, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kuras pārstāv mikrokredītu galīgo saņēmēju intereses, un, jo īpaši, ar organizācijām, ko atbalsta ESF, un nodrošina šādiem galīgajiem saņēmējiem darbaudzināšanas un apmācību programmas. Šajā kontekstā gan pirms, gan pēc mikrouzņēmuma izveides nodrošina pienācīgu šo saņēmēju uzskaiti.

4. Publiskās un privātas struktūras, kuras veic 1. punkta a) apakšpunktā minētās darbības, ievēro augstus standartus attiecībā uz pārvaldību, vadību un patērētāju aizsardzību atbilstīgi principiem Eiropas Ētikas kodeksā mikrokredītu nodrošināšanai un cenšas novērst fizisku personu un uzņēmumu nonākšanu pārmērīgās parādsaistībās, ko izraisa, piemēram, aizdevumu piešķiršana ar augstām procentu likmēm vai tādiem noteikumiem, kas var izraisīt to maksātnespēju.

29. pants

Finansiālais ieguldījums

Izņemot kopīgas rīcības gadījumus, mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības apakšprogrammai piešķirtās finanšu apropriācijas sedz visas to darbību izmaksas, ko īsteno ar finanšu instrumentiem, tostarp maksājumu saistības finanšu starpniekiem, piemēram, garantiju zaudējumi, pārvaldības maksas vienībām, kas pārvalda Savienības ieguldījumu, un visas pārējās attiecināmās izmaksas.

30. pants

Pārvaldība

1. Lai īstenotu 27. pantā minētos instrumentus un dotācijas, Komisija var slēgt nolīgumus ar vienībām, kas uzskaitītas Finanšu regulas 139. panta 4. punktā, un jo īpaši ar Eiropas Investīciju banku un Eiropas Investīciju fondu. Šajos nolīgumos sīki izklāsta minētajām vienībām uzticēto uzdevumu izpildes noteikumus, tostarp noteikumus, kas norāda uz nepieciešamību nodrošināt papildināmību un saskaņotību ar esošajiem Savienības un dalībvalstu finanšu instrumentiem un līdzekļu līdzsvartu sadalījumu starp dalībvalstīm un citām programmā iesaistītajām valstīm. Finanšu instrumentus saskaņā ar Finanšu regulas pirmās daļas VIII sadaļu var piegādāt, izmantojot speciālu ieguldījumu instrumentu, ko var finansēt no programmas līdzekļiem, citiem ieguldījumu avotiem vai no abiem.

2. Speciālais ieguldījumu instruments, kas minēts 1. punktā, var *inter alia* nodrošināt aizdevumus, pašu kapitālu un riska dalīšanas instrumentus starpniekiem vai tiešo finansējumu sociālajiem uzņēmumiem, vai abus divus. Pašu kapitālu *inter alia* var nodrošināt kā atvērtu līdzdalību kapitālā, potenciālu līdzdalību, aizdevumus akcionāriem, kā arī dažādas līdzdalības kapitālā kombinācijas, ko piedāvā ieguldītājiem.

3. Šajā apakšprogrammā tieši vai netieši atbalstīto mikrokrēdītu piešķiršanas nosacījumi, piemēram, procentu likmes, atspoguļo atbalsta sniegto labumu un ir pamatoti attiecībā pret bāzes riskiem un faktiskajām izmaksām, kas ir saistītas ar krēdītu.

4. Saskaņā ar Finanšu regulas 40. panta 6. punktu gada atmaksājumus, ko rada viens finanšu instruments, piešķir šim finanšu instrumentam līdz 2024. gada 1. janvārim, bet ieņēmumus iekļauj Savienības vispārējā budžetā pēc pārvaldības izmaksu un maksu atņemšanas. Attiecībā uz daudzgadu finanšu shēmā laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam jau izveidotiem finanšu instrumentiem gada atmaksājumus un ieņēmumus saistībā ar darbībām, kas sāktas iepriekšējā laikposmā, piešķir finanšu instrumentam pašreizējā laikposmā.

5. Pēc tam, kad ir beidzies ar 1. punktā minētajām vienībām noslēgto nolīgumu darbības termiņš vai ir beidzies specializētā ieguldījumu instrumenta ieguldījuma laikposms, līdzekļus, kas pienākas Savienībai, iemaksā Savienības vispārējā budžetā.

6. Vienības, kas minētas šā panta 1. punktā, un attiecīgā gadījumā fondu vadītāji noslēdz rakstiskus nolīgumus ar 28. pantā minētajām publiskajām un privātajām struktūrām. Šajos nolīgumos iekļauj publisko un privāto nodrošinātāju pienākumu lietot saskaņā ar mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības apakšprogrammu pieejamos līdzekļus atbilstīgi 26. pantā izklāstītajiem mērķiem un sniegt informāciju 31. pantā noteikto ikgadējo īstenošanas ziņojumu sagatavošanai.

31. pants

Īstenošanas ziņojumi

1. Vienības, kas minētas 30. panta 1. punktā, un attiecīgā gadījumā fondu vadītāji sūta Komisijai ikgadējos īstenošanas ziņojumus, kuros izklāstīts, kādas darbības ir saņēmušas atbalstu, kā ir segta to finansiālā īstenošana, finansējuma un ieguldījumu sadalījums un pieejamība pa nozarēm, ģeogrāfiskās zonas un pēc finansējuma saņēmēju veida. Šajos īstenošanas ziņojumos izklāsta, kādi attiecībā uz katru konkrēto mērķi ir pieņemtie vai noraidītie pieteikumi un līgumi, ko noslēgušas attiecīgās publiskās vai privātās struktūras, kādas ir finansētās darbības un rezultāti, tostarp to sociālās ietekmes, nodarbinātības radīšanas un piešķirtā atbalsta ilgtspējas ziņā. Komisija nosūta minētos ziņojumus Eiropas Parlamentam informatīviem nolūkiem.

2. Minētajos ikgadējos īstenošanas ziņojumos sniegto informāciju iekļauj 12. pantā minētajos uzraudzības ziņojumos, ko sniedz reizi divos gados. Šādos uzraudzības ziņojumos iekļauj Lēmuma Nr. 283/2010/ES 8. panta 2. punktā minētos gada

pārskatus, detalizētu informāciju par komunikācijas pasākumiem un informāciju par komplementaritāti ar citiem Savienības instrumentiem, īpaši ESF.

III SADAĻA

DARBA PROGRAMMAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

32. pants

Darba programmas

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz darba programmas, kas aptver trīs apakšprogrammas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 36. panta 3. punktā.

Darba programmas vajadzības gadījumā ir paredzētas trīs gadu laikposmam un ietver aprakstu par darbībām, ko finansēs, procedūrām, ar kurām veic darbību atlasī Savienības finansējumam, ģeogrāfisko pārklājumu, mērķauditoriju un indikatīvu īstenošanas laika grafiku. Darba programmās iekļauj arī norādi par summu, kas piešķirta katram konkrētajam mērķim un atspoguļo finansējuma pārdali, ievērojot 33. pantu. Darba programmas stiprina programmas saskaņotību, norādot saikni starp trīs apakšprogrammām.

33. pants

Finansējuma pārdale starp apakšprogrammām un atsevišķajām tematiskajām iedaļām apakšprogrammās

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, pārdalot finansējumu starp apakšprogrammām un atsevišķajām tematiskajām iedaļām katrā apakšprogrammā, kas indikatīvo summu katrā atsevišķā gadījumā pārsniegtu par vairāk nekā 5 % un līdz 10 %, ja tas nepieciešams sociālekonomiskā attīstības kontekstā vai saskaņā ar 13. panta 1. punktā minētā vidusposma novērtējuma rezultātiem. Finansējuma pārdale tematiskajām iedaļām katrā apakšprogrammā atspoguļo darba programmās, kas minētas 32. pantā.

34. pants

Deleģēto pilnvaru īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 33. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai ir piešķirtas uz septiņu gadu laikposmu no 2014. gada 1. janvāra.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 33. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz minētajā lēmumā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā vienlaikus par to informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

5. Saskaņā ar 33. pantu pieņemts deleģēts akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

35. pants

Papildus īstenošanas pasākumi

Pasākumus, kas vajadzīgi šīs programmas īstenošanai, piemēram, kritērijus programmas izvērtēšanai, tostarp attiecībā uz izmaksu lietderību, un rezultātu izplatīšanas un nodošanas pasākumus pieņem saskaņā ar 36. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

36. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

37. pants

Pārejas pasākumi

Lēmuma Nr. 1672/2006/EK 4., 5. un 6. pantā minētajiem pasākumiem, kurus sāk īstenot pirms 2014. gada 1. janvāra, arī

turpmāk piemēro šā lēmuma noteikumus. Attiecībā uz šiem pasākumiem Komisijai palīdz šīs regulas 36. pantā minētā komiteja.

38. pants

Novērtēšana

1. Šīs regulas 13. panta 4. punktā paredzētajā nobeiguma novērtēšanā iekļauj Lēmuma Nr. 283/2010/ES 9. pantā minēto nobeiguma novērtēšanu.

2. Komisija veic īpašu mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības apakšprogrammas nobeiguma novērtēšanu ne vēlāk kā pēc gada, skaitot no dienas, kad ir beidzies ar vienībām noslēgtu nolīgumu darbības termiņš.

39. pants

Grozījumi Lēmumā Nr. 283/2010/ES

Lēmumu Nr. 283/2010/ES groza šādi:

1) Lēmuma 5. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

"4. Instrumentu noslēdzot, neizmantojamus līdzekļus, kas pienākas Savienībai, dara pieejamus mikrofinansēšanai un sociālo uzņēmumu atbalstam, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembrim Regulā (ES) Nr. 1296/2013 par Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu ("EaSI") (*).

(*) OV L 347, 20.12.2013, 238 lpp.;"

2) Lēmuma 8. panta 3. un 4. punktu svītros.

40. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1297/2013

(2013. gada 11. decembris),

ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 attiecībā uz konkrētām normām, kuras saistītas ar finanšu pārvaldību konkrētām dalībvalstīm, kas saistībā ar finanšu stabilitāti saskaras ar nopietnām grūtībām vai kam draud šādas grūtības, atcelšanas noteikumiem konkrētām dalībvalstīm un noteikumiem par noslēguma maksājumiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 177. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Nepieredzēta ilgstošā globālā finanšu krīze un ekonomikas lejupslīde ir nopietni kaitējusi ekonomiskajai izaugsmei un finanšu stabilitātei un ir izraisījusi finanšu, ekonomikas un sociālo apstākļu būtisku pasliktināšanos dalībvalstīs. Jo īpaši dažas dalībvalstis saskaras ar nopietnām grūtībām, jo īpaši ar ekonomiskās izaugsmes un finanšu stabilitātes problēmām, kā arī ar deficīta un parādu situācijas pasliktināšanos, cita starpā starptautiskās ekonomiskās un finanšu vides ietekmes rezultātā, vai arī tām šādas grūtības draud.

(2) Lai gan ir jau veikti nozīmīgi pasākumi finanšu krīzes negatīvās ietekmes mazināšanai, tostarp grozījumi tiesību aktos, minētās krīzes ietekme uz reālo ekonomiku, darba tirgu un iedzīvotājiem ir plaši jūtama. Spiediens uz valstu finanšu resursiem palielinās, un steidzami būtu jāveic turpmāki pasākumi tā mazināšanai, maksimāli un optimāli izmantojot struktūrfondu un Kohēzijas fonda ("fondi") finansējumu. Ņemot vērā ilgstošās finanšu grūtības, nepieciešams plašāk piemērot pasākumus, kas pieņemti

ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1311/2011 ⁽³⁾. Minētie pasākumi tika pieņemti, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 122. panta 2. punktu un 136. un 143. pantu.

(3) Lai uzlabotu Savienības līdzekļu pārvaldību, palīdzētu paātrināt ieguldījumus dalībvalstīs un reģionos un uzlabotu līdzekļu pieejamību ekonomikai, Padomes Regula (EK) Nr. 1083/2006 ⁽⁴⁾ tika grozīta ar Regulu (ES) Nr. 1311/2011, lai dalībvalstīm, kas finanšu stabilitātes ziņā saskaras ar nopietnām grūtībām un ir prasījušas atļauju izmantot attiecīgo pasākumu, starpposma maksājumus no fondiem varētu palielināt par summu, kura ir par desmit procentpunktiem lielāka par katru prioritārā virziena faktisko līdzfinansējuma likmi.

(4) Regulas (EK) Nr. 1083/2006 77. panta 6. punktā ir paredzēta iespēja paaugstinātu līdzfinansējuma likmi piemērot līdz 2013. gada 31. decembrim. Tomēr, tā kā dalībvalstis attiecībā uz finanšu stabilitāti joprojām saskaras ar nopietnām grūtībām, paaugstinātās līdzfinansējuma likmes piemērošanas laikposmu nevajadzētu noteikt tikai līdz 2013. gada 31. decembrim.

(5) Atbilstīgi Eiropas Padomes 2013. gada 7. un 8. februāra secinājumiem un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁽⁵⁾ 22. pantā paredzētajam par 10 procentu punktiem palielinātā līdzfinansējuma likme attiecībā uz 2014.–2020. gada plānošanas periodu ir jāpiemēro līdz 2016. gada 30. jūnijam, kad palielināšanas iespēja ir jāizskata no jauna. Tā kā 2007.–2013. un 2014.–2020. gada plānošanas periodi pārklājas, ir nepieciešams nodrošināt saskaņotu un vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm, kas saņem finanšu palīdzību abos

⁽¹⁾ 2013. gada 19. septembra atzinums (OV C 341, 21.11.2013., 27. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 20. novembra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2013. gada 5. decembra lēmums.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1311/2011 (2011. gada 13. decembris), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 attiecībā uz konkrētiem noteikumiem, kas saistīti ar finanšu pārvaldību konkrētām dalībvalstīm, kuras saskaras ar nopietnām grūtībām vai kurām draud šādas grūtības saistībā ar to finanšu stabilitāti (OV L 337, 20.12.2011., 5. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp.).

periodos. Tādēļ līdz atbilstības perioda beigām šīm dalībvalstīm, kas saņem finanšu palīdzību, būtu jāgūst labums arī no palielinātās līdzfinansējuma likmes un no iespējas prasīt to savos noslēguma maksājuma pieprasījumos pat tad, ja finanšu palīdzība vairs netiek sniegta.

- (6) Regulas (ES) Nr 1303/2013 mērķis ir palīdzēt nodrošināt pietiekamu kohēzijas finansējuma koncentrāciju vismazāk attīstītos reģionos un dalībvalstīs. Lai palīdzētu mazināt nevienlīdzību attiecībā uz vidējo atbalsta intensitāti uz vienu iedzīvotāju, pārskaitījumu maksimālo apmēru (ierobežojumu) no fondiem katrai atsevišķai dalībvalstij saskaņā ar turpmākām regulām ir jānosaka 2,35 % apmērā no dalībvalsts IKP. Maksimālā apmēra ierobežošana ir jāpiemēro katru gadu, un — attiecīgos gadījumos — proporcionāli jāsamazina visi pārskaitījumi (izņemot vairāk attīstītiem reģioniem un "Eiropas teritoriālā sadarbības mērķim") attiecīgajai dalībvalstij, lai iegūtu pārskaitījumu maksimālo apmēru. Dalībvalstīm, kuras pievienojās Savienībai pirms 2013. gada un kuru vidējais faktiskais IKP pieaugums 2008.–2010. gada laikposmā bija mazāks nekā –1 %, pārskaitījuma maksimālais apmērs ir jānosaka 2,59 % no to IKP.
- (7) Ar Regulu (ES) Nr 1303/2013 piešķirumus katrai dalībvalstij ierobežo līdz 110 % no 2007.–2013. gada periodam paredzētā apjoma reālajā izteiksmē. Dalībvalstis, kuras skar šis ierobežojums, ir turpmāk jāpasargā pret 2007.–2013. gada perioda piešķirumu saistību automātiskas atcelšanas risku.
- (8) Eiropadome 2013. gada 8. februāra secinājumos aicināja Komisiju izpētīt praktiskos risinājumus, tostarp Regulas (EK) Nr. 1083/2006 grozīšanu, attiecībā uz riska, ka Rumānijai un Slovākijai piešķirtā 2007.–2013. gada finansējuma fondu saistības automātiski atceļ, mazināšanu.
- (9) Eiropadome arī uzsvēra, ka visās kategorijās maksājumiem ir jānodrošina pārvaldāms apjoms un profils, lai ierobežotu neizpildītās budžeta saistības, jo īpaši, visās kategorijās piemērojot noteikumus par automātisku atcelšanu. Tādēļ normām, ar kurām liberalizē saistību atcelšanas noteikumus, kas paredzēti dalībvalstīm, kuras skar Regulā (ES) Nr 1303/2013 paredzētais ierobežojums, vajadzētu būt proporcionālām, ņemot vērā to ietekmi uz neizpildītajām budžeta saistībām.
- (10) Termins budžeta saistību attiecībā uz 2011. un 2012. gadu automātiskas atcelšanas aprēķināšanai būtu par vienu gadu jāpagarina, savukārt 2012. gada budžeta saistībām, kas 2015. gada 31. decembrī joprojām nebūs

noslēgtas, līdz 2015. gada 31. decembrim ir jābūt pamatotām. Veicot minēto pagarinājumu, būtu vieglāk apgūt finansējumu, par kuru ir uzņemtas saistības attiecībā uz darbības programmām dalībvalstīs, ko skar turpmāko kohēzijas politikas piešķirumu ierobežošana 110 % apmērā no 2007.–2013. gadam paredzētā apjoma reālā izteiksmē. Šāds elastīgums ir nepieciešams, lai novērstu, ka programmas tiek īstenotas lēnāk, nekā plānots, kas jo īpaši ietekmē minētās dalībvalstis.

- (11) Nosakot noslēguma maksājuma summu, kas jāizmaksā darbības programmām, lai optimizētu fondu līdzekļu apguvi, katram prioritārajam virzienam būtu jāpiemēro ierobežoti fondu palīdzības maksimālās summas pielāgojumi.
- (12) Ņemot vērā krīzes nepieredzēto, apjomu, nepieciešams ātri pieņemt atbalsta pasākumus, un tādēļ ir lietderīgi, ka šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (13) Tādēļ Regula (EK) Nr. 1083/2006 būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 1083/2006 groza šādi:

1) regulas 77. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu groza šādi:

"2. Atkāpjoties no 53. panta 2. punkta, no 53. panta 4. punkta otrā teikuma, kā arī no III pielikumā noteiktajiem maksimālajiem apjomiem, starposma maksājumus un noslēguma maksājumus palielina par summu, kas ir par desmit procentu punktiem lielāka par katram prioritārajam virzienam piemērojamo līdzfinansējuma likmi, bet nepārsniedz 100 %, ko piemēro nesekmīgi deklarēto atbilstīgo izdevumu summai katrā apstiprinātajā izdevumu deklarācijā, kas iesniegta līdz plānošanas perioda beigām, ja pēc 2013. gada 21. decembra dalībvalsts atbilst kādam no turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a) finanšu palīdzību dalībvalstij dara pieejamu saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 407/2010 (*) vai finanšu palīdzību dara pieejamu citas eurozonas dalībvalstīs līdz minētās regulas spēkā stāšanās brīdim;
- b) vidēja termiņa finanšu palīdzību dalībvalstij dara pieejamu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 332/2002 (**);
- c) finanšu palīdzību dalībvalstij dara pieejamu saskaņā ar Līgumu par Eiropas Stabilizācijas mehānisma izveidi pēc tā stāšanās spēkā.

(*) Padomes Regula (ES) Nr. 407/2010 (2010. gada 11. maijs), ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.).

(**) Padomes Regula (EK) Nr. 332/2002 (2002. gada 18. februāris), ar ko izveido vidēja termiņa finansālās palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm (OV L 53, 23.2.2002., 1. lpp.).”

b) panta 6. punktu svīturo;

c) pievieno šādupunktu:

“12. Atkāpjoties no 10. punkta, Savienības ieguldījums, veicot noslēguma maksājumus katram prioritārajam virzienam, nepārsniedz par vairāk kā 10 % no fondu līdzekļiem piešķiramās palīdzības maksimālo apmēru

katram prioritārajam virzienam, kā paredzēts Komisijas lēmumā, ar kuru apstiprina darbības programmu. Tomēr Savienības ieguldījums, veicot noslēguma maksājumus, nepārsniedz deklarēto publisko ieguldījumu un katrai darbības programmai paredzēto maksimālo palīdzības apmēru no katra fonda līdzekļiem, kā paredzēts Komisijas lēmumā, ar ko apstiprina darbības programmu.”;

2) regulas 93. pantu groza šādi:

a) iekļauj šādu punktu:

“2.b Atkāpjoties no 1. punkta pirmās daļas un 2. punkta, dalībvalstīm, kam paredzētie piešķirumi kohēzijas politikas ietvaros 2014.–2020. gada plānošanas periodā ir ierobežoti 110 % apmērā no 2007.–2013. gadam paredzētā apjoma reālā izteiksmē, 1. punktā minētais termiņš ir 31. decembris trešajā gadā pēc gada, kad saskaņā ar attiecīgo dalībvalstu darbības programmām noteiktas budžeta gada saistības 2007.–2012. gadam.”;

b) 3. punktā pievieno šādu daļu:

“Pirmā daļa neskar 2.b punktā noteiktā termiņa piemērošanu 2012. gada budžeta saistībām dalībvalstīm, kas norādītas minētajā punktā.”

2. pants

Šī regula stājas spēkā dienā, kad tā publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1298/2013

(2013. gada 11. decembris),

**ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 attiecībā uz Eiropas Sociālā fonda finanšu
piešķirumu konkrētām dalībvalstīm**

EIROPAS PARLAMENTA UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 177. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzi-
numu,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Saistībā ar sarunām par daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam būtu jārisina vairākas problēmas, kas izriet no šo sarunu galīgā iznākuma.
- (2) Eiropadome sanāsmē 2013. gada 27. un 28. jūnijā izlēma, ka attiecībā uz visvairāk skartajām dalībvalstīm, proti Franciju, Itāliju un Spāniju, minētajām problēmām būtu jāatrod budžeta risinājums.
- (3) Lai pašreizējās ekonomikas krīzes situācijā stiprinātu Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un ņemtu dalību īpašos pasākumos, kas nepieciešami, lai Francijā, Itālijā un Spānijā risinātu konkrētās problēmas saistībā ar bezdarbu, jo īpaši jauniešu bezdarbu, kā arī nabadzību un sociālo atstumtību, minētajām dalībvalstīm būtu jāpalielina Eiropas Sociālā fonda (ESF) piešķirumi par 2013. gadu.
- (4) Lai atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 1083/2006 ⁽²⁾ I pielikumam noteiktu attiecīgajām dalībvalstīm piešķiramās summas, būtu jāpielāgo noteikumi, kas nosaka vispārējos fonda resursus attiecībā uz trim konkrētajiem

mērķiem, kuru sasniegšanu minētie noteikumi veicina, un minētās regula II pielikums, kurā noteikti kritēriji un metodoloģija, ko izmanto, lai veiktu indikatīvu gada saistību apropriāciju sadalījumu pa dalībvalstīm.

- (5) Lai nodrošinātu, ka 2013. gada saistību apropriāciju palielināšana ir efektīva un lai atvieglotu darbības programmu īstenošanu, būtu jāņem vērā attiecīgo dalībvalstu absorbcijas spēja attiecībā uz fondu konverģences, reģionālās konkurētspējas un nodarbinātības mērķiem.

- (6) Lai darbības programmām būtu pietiekami daudz laika gūt labumu no papildu piešķirumiem no ESF, ir arī jāpagarina budžeta saistību termiņš attiecībā uz tām darbības programmām, kurām jāgūst labums no Regulas (EK) Nr. 1083/2006 II pielikumā paredzētajām jaunajām summām.

- (7) Ņemot vērā, ka minētās saistību apropriācijas attiecas uz 2013. gadu, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā.

- (8) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 1083/2006,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 1083/2006 groza šādi:

- 1) regulas 18. pantu groza šādi:

- a) panta 1. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Fondu saistībām pieejamie līdzekļi laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam ir EUR 308 542 551 107, kas izteikti 2004. gada cenās, saskaņā ar I pielikumā norādīto sadalījumu pa gadiem.”;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 20. novembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2013. gada 5. decembra lēmums.

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.).

b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Summas, kas minētas II pielikuma 12. līdz 30. un 32. punktā, iekļauj 19., 20. un 21. pantā minētajās summās, un tās skaidri iezīmē plānošanas dokumentos.”;

2) regulas 19. un 20. pantu aizstāj ar šādiem:

“19. pants

Konverģences mērķa līdzekļi

Konverģences mērķim paredzēto līdzekļu kopapjoms ir 81,53 % no 18. panta 1. punktā minētajiem līdzekļiem (t. i., kopā EUR 251 543 760 146), un to sadalījums starp dažādām sastāvdaļām ir šāds:

- a) 70,50 % (t. i., kopā EUR 177 338 880 991) — 5. panta 1. punktā minētajam finansējumam, atbilstīgo iedzīvotāju skaitu, reģiona labklājību, valsts labklājību un bezdarba līmeni izmantojot kā kritērijus, lai aprēķinātu indikatīvo sadalījumu starp dalībvalstīm;
- b) 4,98 % (t. i., kopā EUR 12 521 289 405) — 8. panta 1. punktā minētajam pārejas posma un īpašajam atbalstam, atbilstīgo iedzīvotāju skaitu, reģiona labklājību, valsts labklājību un bezdarba līmeni izmantojot kā kritērijus, lai aprēķinātu indikatīvo sadalījumu starp dalībvalstīm;
- c) 23,23 % (t. i., kopā EUR 58 433 589 750) — 5. panta 2. punktā minētajam finansējumam, iedzīvotāju skaitu, valsts labklājību un platību izmantojot kā kritērijus, lai aprēķinātu indikatīvo sadalījumu starp dalībvalstīm; un
- d) 1,29 % (t. i., kopā EUR 3 250 000 000) — 8. panta 3. punktā minētajam pārejas posma un īpašajam atbalstam.

5) I pielikumu aizstāj ar šādu:

I PIELIKUMS

Saistību apropriāciju sadalījums pa gadiem — no 2007. gada līdz 2013. gadam

(minēts 18. pantā)

(EUR, 2004. gada cenās)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
42 863 000 000	43 318 000 000	43 862 000 000	43 860 000 000	44 073 000 000	44 723 000 000	45 843 551 107”;

6) II pielikumā pievieno šādu punktu:

“32. Attiecībā uz 2013. gadu ESF papildu finansējums EUR 125 513 290 apjomā tiks piešķirts šādi: EUR

20. pants

Reģionālās konkurētspējas un nodarbinātības mērķa līdzekļi

Reģionālās konkurētspējas un nodarbinātības mērķim paredzēto līdzekļu kopapjoms ir 15,96 % no 18. panta 1. punktā minētajiem līdzekļiem (t. i., kopā EUR 49 239 337 841), un to sadalījums starp dažādām sastāvdaļām ir šāds:

- a) 78,91 % (t. i., kopā EUR 38 854 031 211) — 6. pantā minētajam finansējumam, atbilstīgo iedzīvotāju skaitu, reģiona labklājību, bezdarba līmeni, nodarbinātību un iedzīvotāju blīvumu izmantojot kā kritērijus, lai aprēķinātu indikatīvo sadalījumu starp dalībvalstīm; un
- b) 21,09 % (t. i., kopā EUR 10 385 306 630) — 8. panta 2. punktā minētajam pārejas posma un īpašajam atbalstam, atbilstīgo iedzīvotāju skaitu, reģiona labklājību, valsts labklājību un bezdarba līmeni izmantojot kā kritērijus, lai aprēķinātu indikatīvo sadalījumu starp dalībvalstīm.”;

3) regulas 21. panta 1. punkta ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

“Eiropas teritoriālās sadarbības mērķim paredzēto līdzekļu kopapjoms ir 2,51 % no 18. panta 1. punktā minētajiem līdzekļiem (t. i., kopā EUR 7 759 453 120), un neskaitot II pielikuma 22. punktā minēto summu, to starp dažādām sastāvdaļām sadala šādi”;

4) regulas 75. pantā iekļauj šādu 1.b punktu:

“1.b Atkāpjoties no 1. punkta, budžeta saistības attiecībā uz II pielikuma 32. punktā minētajām summām uzņemas līdz 2014. gada 30. jūnijam.”;

83 675 527 tiks piešķirti Francijai, EUR 25 102 658 tiks piešķirti Itālijai un EUR 16 735 105 tiks piešķirti Spānijai.”.

2. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembrī

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*
M. SCHULZ

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
V. LEŠKEVIČIUS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1299/2013

(2013. gada 17. decembris)

par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība"

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 178. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 176. pantā noteikts, ka Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) mērķis ir palīdzēt izlīdzināt Savienības reģionu attīstības līmeņa galvenās atšķirības. Saskaņā ar minēto pantu un LESD 174. panta otro un trešo daļu ERAF jāpalīdz mazināt dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un vismazāk attīstīto reģionu atpalicību; šajā kontekstā īpaša uzmanība jāvelta lauku apvidiem, apvidiem, kurus skar rūpniecības restrukturizācija, kā arī reģioniem, kuros ir būtiska vai pastāvīga ekonomiska vai demogrāfiska atpalicība, piemēram, galējie ziemeļu reģioni ar mazu iedzīvotāju blīvumu, kā arī salas un pārrobežu un kalnu reģioni.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1303/2013 ⁽³⁾ paredzēti noteikumi, kas ir kopīgi ERAF, Eiropas Sociālajam fondam (ESF), Kohēzijas fondam, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam (EJZF).

⁽¹⁾ OV C 191, 29.6.2012., 49. lpp.

⁽²⁾ OV C 277, 13.9.2012., 96. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembra), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1301/2013 ⁽⁴⁾, ir paredzēti īpaši noteikumi par to pasākumu veidiem, kurus var atbalstīt ERAF, un noteikti minēto pasākumu mērķi. Minētās regulas nav pilnībā pielāgotas mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" īpašajām vajadzībām gadījumos, kad sadarbojas vismaz divas dalībvalstis vai viena dalībvalsts un trešā valsts. Tāpēc jāparedz noteikumi, kas konkrēti attiecas uz mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" un aptver darbības jomu, ģeogrāfisko pārklājumu, finanšu resursus, tematisko koncentrāciju un investīciju prioritātes, plānošanu, uzraudzību un novērtēšanu, tehnisko palīdzību, atbilstību, pārvaldību, kontroli un izraudzīšanos, trešo valstu dalību, kā arī finanšu pārvaldību.

- (3) Lai palielinātu Savienības kohēzijas politikas pievienoto vērtību, konkrēto noteikumu mērķim vajadzētu būt panākt būtiskus vienkāršojumus visiem iesaistītajiem dalībniekiem: atbalsta saņēmējiem, par programmām atbildīgajām iestādēm, iesaistīto dalībvalstu attiecīgajām vietējām, reģionālajām vai valsts iestādēm un trešām valstīm, kā arī Komisijai.
- (4) Lai atbalstītu Savienības teritorijas harmonisku attīstību dažādos līmeņos, saskaņā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" ERAF būtu jāatbalsta pārrobežu, transnacionāla un starpreģionu sadarbība.
- (5) Ar pārrobežu sadarbību būtu jānovērš kopējas problēmas, kas ir kopīgi konstatētas pierobežas reģionos, piemēram, slikta sasniedzamība, jo īpaši saistībā ar informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) savienojamību un transporta infrastruktūru, vietējo ražošanas nozaru lejupslīde, nepiemērota darījumdarbības vide, tīklu trūkums starp vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm, zems pētniecības un inovācijas, kā arī IKT ieviešanas līmenis, vides piesārņojums, riska novēršana, negatīva attieksme pret kaimiņvalsts iedzīvotājiem, un būtu jātiecas izmantot neapgūto izaugsmes potenciālu pierobežas teritorijās (pārrobežu pētniecības un inovācijas struktūru un kopu attīstība, pārrobežu darba tirgus integrācija, sadarbība starp izglītības pakalpojumu sniedzējiem, tostarp augstskolām, vai starp veselības aprūpes centriem), vienlaikus pastiprinot sadarbības procesu Savienības vispārējās harmoniskas attīstības nolūkā.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1301/2013 (2013. gada 17. decembra) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 289. lpp).

- (6) Ar transnacionālo sadarbību būtu jāpastiprina sadarbība, īstenojot darbības, kas veicina integrētu teritoriālu attīstību saistībā ar Savienības kohēzijas politikas prioritātēm, un tai būtu jāietver arī jūras pārrobežu sadarbība, uz kuru neattiecas pārrobežu sadarbības programmas.
- (7) Ar starpreģionu sadarbību būtu jāpastiprina kohēzijas politikas efektivitāte, veicinot pieredzes apmaiņu starp reģioniem par tematiskajiem mērķiem un pilsētvides attīstību, tostarp saikni starp pilsētām un laukiem, lai uzlabotu teritoriālās sadarbības programmu un darbību īstenošanu, kā arī veicinot attīstības tendenču analīzi teritoriālās kohēzijas jomā, veicot pētījumus, vācot datus un īstenojot citus pasākumus. Pieredzes apmaiņai par tematiskajiem mērķiem būtu jāuzlabo galvenokārt darbības programmu izstrāde un īstenošana, kas atbilst mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", bet attiecīgā gadījumā arī to programmu izstrāde un īstenošana, kas atbilst mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība", tostarp veicinot savstarpēji izdevīgu sadarbību starp inovatīvām, ar intensīvu pētniecību saistītām kopām un pieredzes apmaiņu starp pētniekiem un pētniecības iestādēm gan attīstītajos, gan arī mazāk attīstītos reģionos, ņemot vērā pieredzi, kas gūta, īstenojot Septītās pētniecības pamatprogrammas iniciatīvas "Zināšanu reģioni" un "Pētniecības potenciāls konverģences reģionos un tālākajos reģionos".
- (8) Būtu jānosaka objektīvi kritēriji, kā izraudzīties atbilstīgus reģionus un teritorijas. Šajā nolūkā, apzinot atbilstīgus reģionus un teritorijas Savienības mērogā, būtu jābalstās uz kopējo reģionu klasifikācijas sistēmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1059/2003⁽¹⁾.
- (9) Ar pārrobežu sadarbību būtu jāatbalsta reģioni, kas atrodas pie sauszemes vai jūras robežām. Balstoties uz iepriekšējos plānošanas periodos gūto pieredzi, Komisijai būtu jānosaka to pārrobežu teritoriju saraksts, kam jāsaņem pārrobežu sadarbības programmu atbalsts vienkāršākā veidā, pamatojoties uz sadarbības programmu. Sastādot minēto sarakstu, Komisijai būtu jāņem vērā pielāgojumi, kas vajadzīgi saskaņotības nodrošināšanai, jo īpaši attiecībā uz sauszemes un jūras robežām, un 2007.–2013. gada plānošanas periodā izveidoto programmu darbības teritoriju nepārtrauktība. Šādi pielāgojumi varētu ietvert esošās programmu darbības teritorijas vai pārrobežu sadarbības programmu skaita samazināšanu vai palielināšanu, vienlaikus pieļaujot ģeogrāfiskās pārklāšanās iespēju.
- (10) Komisijai būtu jānosaka transnacionālās sadarbības teritorijas, ņemot vērā darbības, kas ir vajadzīgas, lai sekmētu integrētu teritoriālo attīstību. Nosakot minētās teritorijas, Komisijai būtu jāņem vērā iepriekšējo programmu īstenošanas laikā gūtā pieredze un attiecīgā gadījumā makroreģionālās un jūras baseinu stratēģijas.
- (11) Lai nodrošinātu to, ka visi Savienības reģioni iegūst no pieredzes un labas prakses apmaiņas, starpreģionu sadarbības programmām būtu jāaptver visa Savienība.
- (12) Jāturpina atbalstīt vai vajadzības gadījumā jāizveido pārrobežu, transnacionāla un starpreģionu sadarbība ar trešām valstīm Savienības kaimiņos, jo šāda sadarbība ir svarīgs reģionālās attīstības politikas instruments, ieguvējiem no kuras vajadzētu būt dalībvalstu reģioniem, kas robežojas ar trešām valstīm. Šajā nolūkā ERAF būtu jāsniedz ieguldījums pārrobežu un jūras baseina programmās, kas izveidotas saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību instrumentu (EKI) atbilstīgi topošajam Savienības legislatīvajam aktam par Eiropas kaimiņattiecību instrumentu laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ("EKI legislatīvais akts") un ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA II) atbilstīgi topošajam Savienības legislatīvajam aktam par Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ("IPA II legislatīvais akts").
- (13) Papildus pasākumiem pie ārējām robežām, kurus atbalsta ar Savienības ārējās politikas instrumentiem un kuri aptver pierobežas reģionus Savienības iekšienē un ārpus tās, vajadzētu būt iespējai, ka ERAF atbalstītas sadarbības programmas aptver reģionus gan Savienības iekšienē, gan atsevišķos gadījumos ārpus tās, ja ārējās politikas instrumenti neattiecas uz reģioniem ārpus Savienības vai nu tādēļ, ka tie nav definēti kā atbalsta saņēmējvalsts, vai tādēļ, ka šādas ārējās sadarbības programmas nevar izveidot. Tomēr ir jānodrošina, lai galvenie ieguvēji no ERAF atbalsta tām darbībām, ko īsteno trešo valstu teritorijā, būtu Savienības reģioni. Ņemot vērā minētos ierobežojumus, Komisijai, sastādot sarakstus ar pārrobežu un transnacionālo programmu darbības teritorijām, būtu jāiekļauj arī reģioni trešās valstīs.
- (14) Jānosaka resursi, kādi piešķirami katram atsevišķam mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" elementam, vienlaikus saglabājot ievērojamu koncentrēšanos pārrobežu sadarbībai, tostarp katras dalībvalsts daļu pārrobežu un transnacionālās sadarbības kopējā finansējumā, dalībvalstu iespējas šos elementus elastīgi izmantot un nodrošinot pietiekamu finansējuma līmeni tālāko reģionu sadarbībai.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

- (15) Savienības reģionu labā būtu jāizveido mehānisms, lai organizētu ERAF atbalstu tādiem ārējās politikas instrumentiem kā, piemēram, EKI un IPA II, tostarp gadījumos, kad nevar pieņemt ārējās sadarbības programmas vai tās ir jāpārtrauc. Ar minēto mehānismu būtu jācenšas nodrošināt optimālu darbību un pēc iespējas lielāku saskaņotību starp minētajiem instrumentiem.
- (16) Lielākā daļa no pārrobežu un transnacionālās sadarbības programmās paredzētā ERAF finansējuma būtu jāvelta ierobežotam skaitam tematisko mērķu, lai panāktu pēc iespējas lielāku kohēzijas politikas ietekmi visā Savienībā. Tomēr saistībā ar starpreģionu sadarbības programmām īstenotajai koncentrācijai uz tematiskiem mērķiem būtu jāizpaužas katras darbības nolūkā un nevis tematisko mērķu skaita ierobežošanā, lai tādējādi panāktu pēc iespējas lielāku atdevi no starpreģionu sadarbības kohēzijas politikas efektivitātes uzlabošanai galvenokārt atbilstīgi mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un attiecīgā gadījumā arī saskaņā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība". Citu starpreģionu sadarbības programmu gadījumā tematiskajai koncentrācijai būtu jāizriet no to konkrētās darbības jomas.
- (17) Lai izpildītu Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei izklāstītos mērķus un uzdevumus, ERAF atbilstīgi mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" būtu jāsniedz ieguldījums tematisko mērķu sasniegšanā, proti, uz zināšanām, pētniecību un inovāciju balstītas ekonomikas attīstība, tostarp veicinot sadarbību starp uzņēmumiem, jo īpaši MVU, un sekmējot pārrobežu informācijas apmaiņas sistēmu izveidi IKT jomā; ekoloģiskākas, resursefektīvas un konkurētspējīgas ekonomikas veicināšana, tostarp sekmējot ilgtspējīgu pārrobežu mobilitāti, augsta nodarbinātības līmeņa veicināšana, kas rada sociālo un teritoriālo kohēziju, tostarp teritoriālā stratēģijā, kuras mērķis ir panākt nodarbinātību veicinošu izaugsmi, iekļaujot pasākumus ilgtspējīga tūrisma, kultūras un dabas mantojuma atbalstīšanai un veidojot administratīvās spējas. Tomēr saraksts ar dažādiem tematiskajiem mērķiem atbilstošajām investīciju prioritātēm būtu jāpielāgo mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" īpašajām vajadzībām, paredzot papildu investīciju prioritātes, kas saistībā ar pārrobežu sadarbību jo īpaši ļauj turpināt tiesisko un administratīvo sadarbību, sadarbību starp iedzīvotājiem un iestādēm, un sadarbību nodarbinātības, apmācības, kopienu integrācijas un sociālās iekļaušanas jomā pārrobežu perspektīvā, izstrādājot un saskaņojot makroreģionālas un jūras baseinu stratēģijas saskaņā ar transnacionālo sadarbību. Turklāt noteiktām starpreģionu sadarbības programmām būtu jānosaka īpašas vai papildu investīciju prioritātes, lai atspoguļotu to īpašos pasākumus.
- (18) Atbilstīgi tematiskajam mērķim "Sociālās iekļaušanas veicināšana un nabadzības apkarošana" un ņemot vērā tā praktisko nozīmīgumu, ir jānodrošina, ka saistībā ar PEACE pārrobežu programmu starp Ziemeļīriju un Īrijas robežapgabaliem, kuru mērķis ir miera un saskaņas atbalsts, ERAF būtu jāpalīdz arī attiecīgajos reģionos veicināt sociālo un ekonomisko stabilitāti, jo īpaši īstenojot darbības kohēzijas veicināšanai starp kopienām. Ņemot vērā specifiku, kas raksturīga minētajai pārrobežu programmai, atsevišķus šīs regulas noteikumus par darbību atlasī nebūtu jāpiemēro minētajai pārrobežu programmai.
- (19) Prasības attiecībā uz mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" atbilstošo sadarbības programmu saturu ir jāpielāgo to īpašajām vajadzībām. Tāpēc minētajām prasībām būtu jāaptver arī aspekti, kas ir vajadzīgi efektīvai īstenošanai iesaistīto dalībvalstu teritorijā, piemēram, par revīziju un kontroli atbildīgās struktūras, kopīga sekretariāta izveides procedūra un saistību sadalīšana finanšu korekciju gadījumā. Ja dalībvalstis un reģioni piedalās makroreģionālās un jūras baseinu stratēģijās, attiecīgajās sadarbības programmās būtu jānosaka, kā pasākumi varētu veicināt šādu stratēģiju īstenošanu. Turklāt starpreģionu sadarbības programmu horizontālā rakstura dēļ būtu jāpielāgo šādu sadarbības programmu saturu, jo īpaši attiecībā uz atbalsta saņēmēja vai saņēmēju definīciju pašreizējo INTERACT un ESPON programmu ietvaros.
- (20) Lai ERAF atbalstu sadarbības programmām, kas pieņemtas saskaņā ar šo regulu un kurās iesaistīti tālākie reģioni, saskaņotu ar iespējamo papildu finansējumu no Eiropas Attīstības fonda (EAF), EKI, IPA II, kā arī ar Eiropas Investīciju banku (EIB), dalībvalstīm un trešām valstīm vai aizjūras zemēm vai teritorijām (pēdējās turpmāk kopā minētas kā "teritorijas"), kas piedalās šādās sadarbības programmās, būtu jāizveido noteikumi par koordinācijas mehānismiem minētajās programmās.
- (21) Ir lietderīgi iesaistīt trešās valstis vai teritorijas, kuras sākušas sadarbības programmu sagatavošanas procesu, ja tās ir pieņēmušas uzaicinājumu piedalīties šādās programmās. Šādi iesaistei šajā regulā būtu jānosaka īpašas procedūras. Atkāpjoties no standarta procedūras, tādu sadarbības programmu gadījumā, kurās ir iesaistīti tālākie reģioni un trešās valstis vai teritorijas, iesaistītajām dalībvalstīm, pirms tās iesniedz programmas Komisijai, būtu jākonsultējas ar attiecīgajām trešām valstīm vai teritorijām. Lai trešo valstu vai teritoriju iesaisti sadarbības programmās padarītu efektīvāku un pragmatiskāku, vajadzētu būt arī iespējai piekrišanu sadarbības programmu

saturam un trešo valstu vai teritoriju iespējamajam ieguldījumam sniegt oficiāli apstiprinātos protokolos, kas sagatavoti pēc konsultatīvām sanāksmēm ar šādām trešām valstīm vai teritorijām vai pēc reģionālās sadarbības organizāciju apspriedēm. Ņemot vērā dalītas pārvaldības un vienkāršošanas principus, sadarbības programmu apstiprināšanas procedūrai vajadzētu būt tādai, ka Komisija apstiprina tikai sadarbības programmu galvenos elementus, savukārt pārējie elementi būtu jāapstiprina iesaistītajai dalībvalstij vai dalībvalstīm. Juridiskās noteiktības un pārredzamības labad ir jānodrošina, ka gadījumos, kad iesaistītā dalībvalsts vai dalībvalstis groza kādu sadarbības programmas elementu, ko Komisija neapstiprina, minētās programmas vadošā iestāde vienā mēnesī no šāda grozījumu lēmuma pieņemšanas dienas par minēto grozījumu lēmumu paziņo Komisijai.

- (22) Saskaņā ar Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem būtu jānodrošina integrētāka un iekļaujošāka pieeja vietējo problēmu risināšanai. Lai pastiprinātu šādu pieeju, ERAF atbalsts pierobežas reģioniem būtu jākoordinē ar atbalstu no ELFLA un EJZF, un vajadzības gadījumā būtu jāiesaista Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG), kas izveidotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1302/2013⁽¹⁾, ja vietējā attīstība ir viens no to uzdevumiem.
- (23) Balstoties uz 2007.–2013. gada plānošanas periodā gūto pieredzi, būtu jāprecizē un jāpastiprina pasākumu atlases nosacījumi, lai nodrošinātu tikai patiesi kopīgu pasākumu atlasī. Ņemot vērā īpašo kontekstu un īpatnības, kas raksturo sadarbības programmas starp tālākiem reģioniem un trešām valstīm vai teritorijām, būtu jānosaka un jāpielāgo atviegloti sadarbības nosacījumi attiecībā uz šajās programmās paredzētajām apstrādes darbībām. Būtu jānosaka vienīgo atbalsta saņēmēju jēdziens un jāprecizē, ka šādiem atbalsta saņēmējiem ir atļauts pašiem veikt sadarbības pasākumus.
- (24) Būtu jāprecizē galveno atbalsta saņēmēju, kuri saglabā vispārējo atbildību par pasākuma īstenošanu, pienākumi.
- (25) Prasības attiecībā uz īstenošanas ziņojumiem būtu jāpieilāgo sadarbības kontekstam un tām būtu jāatspoguļo programmas īstenošanas cikls. Pareizas pārvaldības interesēs vajadzētu būt iespējai, ka ikgadējā izvērtēšana norit rakstiski.
- (26) Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1303/2013 vadošajai iestādei būtu jānodrošina, ka sadarbības programmu novērtēšana tiek veikta, pamatojoties uz novērtēšanas plānu, un ietver novērtējumus, lai izvērtētu minēto programmu efektivitāti, lietderību un ietekmi. Vismaz reizi plānošanas periodā novērtēšanā būtu jāizvērtē, kā sniegtais atbalsts ir veicinājis programmas mērķu sasniegšanu. Šādos novērtējumos būtu jāietver informācija par jebkādiem plānošanas periodā ierosinātiem pielāgojumiem.
- (27) Lai atvieglotu programmu īstenošanas gaitā gūto panākumu izvērtēšanu, šīs regulas pielikumā būtu jānosaka kopējs iznākuma rādītāju kopums, kas pielāgots sadarbības programmu īpašajam raksturam. Minētie rādītāji būtu jāpapildina ar katrai programmai raksturīgiem rezultātu rādītājiem un attiecīgā gadījumā ar katrai programmai raksturīgiem iznākuma rādītājiem.
- (28) Sakarā ar to, ka ir iesaistīta vairāk nekā viena dalībvalsts, kas rada lielākas administratīvās izmaksas, jo īpaši attiecībā uz kontrolēm un tulkojumiem, tehniskās palīdzības izdevumu maksimālajai robežai vajadzētu būt augstākai nekā atbilstoši mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai". Lai kompensētu paaugstinātās administratīvās izmaksas, dalībvalstis būtu jānodrošina pēc iespējas samazināt administratīvo slogu attiecībā uz kopīgo projektu īstenošanu. Turklāt sadarbības programmām ar ierobežotu ERAF atbalsta apmēru būtu jāsaņem noteikta tehniskai palīdzībai paredzēta minimālā summa, kas varētu pārsniegt 6 %, lai nodrošinātu pietiekamu finansējumu efektīvām tehniskās palīdzības pasākumiem.
- (29) Sakarā ar to, ka ir iesaistīta vairāk nekā viena dalībvalsts, Regulā (ES) Nr. 1303/2013 izklāstītais vispārējais noteikums, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij jāpieņem savi valsts noteikumi par izdevumu atbilstību, nav lietderīgs attiecībā uz mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība". Balstoties uz 2007.–2013. gada plānošanas periodā gūto pieredzi, būtu jānosaka skaidra noteikumu par izdevumu atbilstību hierarhija ar viennozīmīgu virzību uz tādiem noteikumiem par izdevumu atbilstību, kas noteikti Savienības līmenī vai visai sadarbības programmai, lai izvairītos no jebkādam iespējamām pretrunām vai neatbilstībām starp dažādām regulām un starp regulām un valstu noteikumiem. Balstoties uz 2007.–2013. gada plānošanas periodā gūto pieredzi, Komisijai jo īpaši būtu jāpieņem noteikumi par izdevumu atbilstību, ņemot vērā šajā regulā noteiktās izmaksu kategorijas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1302/2013 (2013. gada 17. decembra), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1082/2006 par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) attiecībā uz šādu grupu izveides un darbības precizēšanu, vienkāršošanu un uzlabošanu (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 303. lpp).

- (30) Sakarā ar to, ka pasākumu īstenošanā bieži vien ir iesaistīts personāls no vairāk nekā vienas dalībvalsts, un, ņemot vērā to darbību skaitu, kurām personāla izmaksas ir būtisks elements, vienota likme, ko piemēro personāla izmaksām, būtu jāpiemēro citām tiešajām sadarbības darbību izmaksām, tādējādi nepieļaujot atsevišķu grāmatvedību šādu darbību pārvaldībā.
- (31) Būtu jāvienkāršo elastības noteikumi par pasākumu norises vietu, kas atrodas ārpus programmu darbības teritorijas. Turklāt ir jāatbalsta un ar īpašiem pasākumiem jāveicina efektīva pārrobežu, transnacionālā un starpreģionu sadarbība ar Savienības kaimiņos esošām trešām valstīm vai teritorijām, ja tas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu atbalstu dalībvalstu reģionu attīstībai. Tādēļ ir lietderīgi izņēmuma kārtā un ar konkrētiem nosacījumiem atļaut ERAF atbalstu darbībām, kas tiek īstenotas ārpus programmas darbības teritorijas Savienības daļas un kaimiņos esošu trešo valstu teritorijā, ja minētās darbības sniedz labumu Savienības reģioniem.
- (32) Dalībvalstis būtu jāmudina piešķirt vadošās iestādes funkcijas ETSG vai uzticēt šādai grupai atbildību par tās sadarbības programmas daļas pārvaldību, kura attiecas uz teritoriju, kurā darbojas minētā ETSG.
- (33) Vadošajai iestādei būtu jāizveido kopīgs sekretariāts, kas inter alia sniegtu informāciju atbalsta pieprasītājiem, apstrādātu projektu pieteikumus un palīdzētu atbalsta saņēmējiem īstenot savas darbības.
- (34) Vadošajām iestādēm būtu jāatbild par Regulā (ES) Nr. 1303/2013 noteiktajām funkcijām, tostarp pārvaldības pārbaudēm, lai nodrošinātu vienotus standartus visā programmas darbības reģionā. Tomēr gadījumos, kad par vadošo iestādi ir izraudzīta ETSG, šādas pārbaudes būtu jāveic vadošajai iestādei vai tās pārraudzībā vismaz attiecībā uz tām dalībvalstīm vai teritorijām, kuru pārstāvji piedalās ETSG, savukārt kontrolieru pakalpojumi būtu jāizmanto tikai pārējās dalībvalstīs un trešās valstīs vai teritorijās. Pat tad, ja ETSG nav izraudzīta, iesaistītajām dalībvalstīm būtu jāatļauj vadošajai iestādei veikt pārbaudes visā programmas darbības teritorijā.
- (35) Sertifikācijas iestādēm būtu jāatbild par sertifikācijas iestādes funkcijām, kas noteiktas Regulā (ES) Nr. 1303/2013. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai uzdot vadošajai iestādei veikt arī sertifikācijas iestādes funkcijas.
- (36) Vienotai revīzijas iestādei būtu jāatbild par revīzijas iestādes funkcijām, kas noteiktas Regulā (ES) Nr. 1303/2013, lai nodrošinātu vienādus standartus visā programmas darbības teritorijā. Ja tas nav iespējams, revidentu grupai vajadzētu būt iespējai palīdzēt programmas revīzijas iestādei.
- (37) Lai stiprinātu Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un uzlabotu tās kohēzijas politikas efektivitāti, trešām valstīm būtu jāatļauj ar IPA II un EKI līdzekļu ieguldījumu piedalīties transnacionālās un starpreģionu sadarbības programmās. Tomēr ar darbībām, ko līdzfinansē no šādām programmām, būtu jāturpina īstenot kohēzijas politikas mērķus, pat ja tās daļēji vai pilnībā tiek veiktas ārpus Savienības teritorijas. Šajā sakarā ieguldījums Savienības ārējo darbību mērķu sasniegšanā paliek vienīgi sekundārs, jo sadarbības programmu galvenās jomas būtu jānosaka ar kohēzijas politikas tematiskajiem mērķiem un investīciju prioritātēm. Lai nodrošinātu trešo valstu efektīvu līdzdalību sadarbības programmās, kas tiek pārvaldītas saskaņā ar dalītas pārvaldības principu, programmu īstenošanas nosacījumi būtu jāizklāsta pašās sadarbības programmās un vajadzības gadījumā arī finansēšanas nolīgumos, ko noslēdz starp Komisiju, katras trešās valsts valdību un tās dalībvalsts valdību, kurā atrodas attiecīgās sadarbības programmas vadošā iestāde. Programmu īstenošanas nosacījumiem būtu jāatbilst piemērojamiem Savienības tiesību aktiem un attiecīgā gadījumā iesaistīto dalībvalstu tiesību aktu noteikumiem saistībā ar to piemērošanu.
- (38) Būtu jāizveido skaidra finansiālās atbildības ķēde attiecībā uz neatbilstīgo maksājumu atgūšanu — no atbalsta saņēmējiem līdz galvenajam atbalsta saņēmējam, vadošajai iestādei un Komisijai. Būtu jāparedz noteikums par dalībvalstu atbildību gadījumos, kad atgūšana nav iespējama.
- (39) Balstoties uz 2007.–2013. gada plānošanas periodā gūto pieredzi, būtu jāparedz skaidra atkāpe citā valūtā nekā euro maksāto izdevumu pārrēķināšanai, piemērojot mēneša valūtas maiņas kursu, kas bija noteikts dienā, kura ir pēc iespējas tuvāk izdevumu veikšanas laikposmam, vai mēnesī, kad izdevumus iesniedza pārbaudei, vai mēnesī, kad par izdevumiem tika paziņots galvenajam atbalsta saņēmējam. Kopīgajam sekretariātam, programmu iestādēm un uzraudzības komitejai iesniedzamajos finanšu plānos, ziņojumos un pārskatos par kopīgajiem sadarbības pasākumiem summas būtu jānorāda euro. Pārrēķināšanas pareizība būtu jāpārbauda.

- (40) Lai paredzētu konkrētus noteikumus par kopējo iznākuma rādītāju grozīšanu un par izdevumu atbilstību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz šīs regulas pielikumā iekļautā kopējo iznākuma rādītāju saraksta grozīšanu un attiecībā uz konkrētiem noteikumiem par izdevumu atbilstību sadarbības programmām. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (41) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz pārrobežu reģionu un transnacionālo reģionu sarakstiem, visu sadarbības programmu sarakstu un vispārējām ERDF atbalsta summām attiecībā uz katru sadarbības programmu, intervences kategoriju nomenklatūru un sadarbības programmu paraugiem, kā arī īstenošanas ziņojumiem. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.
- (42) Īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai, lai pieņemtu lēmumus, ar ko apstiprina dažus sadarbības programmu aspektus un jebkādas minēto aspektu turpmākus grozījumus.
- (43) Šai regulai nebūtu jāietekmē tās palīdzības nepārtrauktība vai grozīšana, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1080/2006⁽²⁾ vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, kurus minētajai palīdzībai piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tādēļ minētā regula vai šādi citi piemērojami tiesību akti minētajai palīdzībai vai attiecīgajām darbībām būtu jāturpina piemērot pēc 2013. gada 31. decembra līdz to noslēgumam. Pieteikumiem palīdzības saņemšanai, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1080/2006, būtu jāpaliek spēkā.
- (44) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, stiprināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, mazinot galvenās reģionālās atšķirības Savienībā, nevar pietiekami

labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet dažādo reģionu attīstības līmeņa atšķirību, mazāk labvēlīgo reģionu atpalicības, kā arī dalībvalstu un reģionu finanšu līdzekļu ierobežojuma dēļ minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

- (45) Lai būtu iespējams nekavējoties piemērot šajā regulā paredzētos pasākumus, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārēji noteikumi

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu nosaka ERAF darbības jomu attiecībā uz mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" un paredz īpašus noteikumus saistībā ar minēto mērķi.

2. Ar šo regulu mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" nolūkā nosaka ERAF prioritāros uzdevumus un uzbūvi, dalībvalstu un reģionu atbilstības kritērijus atbalsta saņemšanai no ERAF, finanšu resursus, kas pieejami atbalstam no ERAF, un to piešķiršanas kritērijus.

Ar to paredz arī noteikumus, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" atbilstošo darbības programmu ("sadarbības programmas") efektīvu īstenošanu, uzraudzību, finansiālo pārvaldību un kontroli, tostarp gadījumos, kad šādās sadarbības programmās piedalās trešās valstis.

3. Regulu (ES) Nr. 1303/2013 un Regulas (ES) Nr. 1301/2013 I nodaļu piemēro mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" un tā sadarbības programmām, izņemot gadījumus, kas īpaši paredzēti šajā regulā, vai gadījumus, kad minētos noteikumus var vienīgi piemērot mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai".

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1080/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Regulas (EK) Nr. 1783/1999 atcelšanu (OV L 210, 31.7.2006., 1. lpp.).

2. pants

Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" elementi

Saskaņā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" ERAF atbalsta šādus elementus:

- 1) pārrobežu sadarbību starp blakus esošiem reģioniem, lai veicinātu integrētu reģionālo attīstību starp kaimiņu sauszemes un jūras pierobežas reģioniem divās vai vairākās dalībvalstīs vai starp kaimiņu pierobežas reģioniem vismaz vienā dalībvalstī un vienā trešā valstī, kuri atrodas pie Savienības ārējām robežām un uz kuriem neattiecas programmas saistībā ar Savienības ārējiem finanšu instrumentiem;
- 2) transnacionālu sadarbību starp lielākām transnacionālām teritorijām, kurā ir iesaistīti valsts, reģionālie un vietējie partneri, kura aptver arī jūras pārrobežu sadarbību gadījumos, uz kuriem neattiecas pārrobežu sadarbība, un kuras mērķis ir panākt augstāku teritoriālās integrācijas pakāpi minētajās teritorijās;
- 3) starpreģionu sadarbību, lai pastiprinātu kohēzijas politikas efektivitāti, veicinot:
 - a) pieredzes apmaiņu starp partneriem visā Savienībā, galveno uzmanību pievēršot tematiskajiem mērķiem, tostarp saistībā ar to reģionu attīstību, kuri minēti LESD 174. pantā, un labas prakses apzināšanu un izplatīšanu ar nolūku pārnest to galvenokārt uz darbības programmām atbilstoši mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", bet vajadzības gadījumā arī uz sadarbības programmām;
 - b) pieredzes apmaiņu par labas prakses apzināšanu, pārvešanu un izplatīšanu attiecībā uz pilsētvides ilgtspējīgu attīstību, tostarp saikni starp pilsētām un laukiem;
 - c) pieredzes apmaiņu par labas prakses un inovatīvu pieeju apzināšanu, pārvešanu un izplatīšanu saistībā ar sadarbības programmu un darbību īstenošanu, kā arī ETSG izmantošanu;
 - d) attīstības tendenču izvērtēšanu saistībā ar teritoriālās kohēzijas mērķiem, tostarp ekonomiskās un sociālās kohēzijas teritoriālajiem aspektiem, un Savienības teritorijas harmonisku attīstību, veicot pētījumus, vācot datus un īstenojot citus pasākumus.

3. pants

Ģeogrāfiskais pārklājums

1. Pārrobežu sadarbības gadījumā atbalstāmie reģioni ir NUTS 3. līmeņa Savienības reģioni pie visām iekšējām un

ārējām sauszemes robežām, uz kuriem neattiecas programmas Savienības ārējo finanšu instrumentu ietvaros, un visi NUTS 3. līmeņa Savienības reģioni pie jūras robežām ne vairāk kā 150 km attālumā cits no cita, neskarot iespējamus pielāgojumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu 2007.–2013. gada plānošanas periodā izveidoto sadarbības programmu darbības teritoriju saskaņotību un nepārtrauktību.

Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu par to pārrobežu teritoriju sarakstu, kas saņem atbalstu, iedalot tās pēc sadarbības programmas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 150. panta 2. punktā.

Minētajā sarakstā norāda arī tos NUTS 3. līmeņa Savienības reģionus, kas ir ņemti vērā saistībā ar ERAF piešķirumu pārrobežu sadarbībai pie visām iekšējām robežām un tām ārējām robežām, uz kurām attiecas Savienības ārējie finanšu instrumenti, piemēram, EKI saskaņā ar EKI leģislatīvo aktu un IPA II saskaņā ar IPA II leģislatīvo aktu.

Iesniedzot pārrobežu sadarbības programmu projektus, dalībvalstis pienācīgi pamatotos gadījumos un ar mērķi nodrošināt saskaņotību starp pārrobežu teritorijām var pieprasīt, lai NUTS 3. līmeņa reģionus, kas nav uzskaitīti otrajā daļā minētajā lēmumā, pievienotu konkrētajai pārrobežu sadarbības teritorijai.

Pēc attiecīgās dalībvalsts vai dalībvalstu pieprasījuma, lai veicinātu tālāko reģionu pārrobežu sadarbību pie jūras robežām un neskarot šā punkta pirmajā daļā minētos noteikumus, Komisija otrajā daļā minētajā lēmumā par pārrobežu teritorijām, kas var saņemt atbalstu no minēto dalībvalstu attiecīgā piešķiruma, var ietvert tos NUTS 3. līmeņa tālākos reģionus pie jūras robežām, kas atrodas vairāk nekā 150 km attālumā cits no cita.

2. Neskarot 20. panta 2. un 3. punktu, pārrobežu sadarbības programmas var aptvert reģionus Norvēģijā un Šveicē un aptvert arī Lihtenšteinu, Andoru, Monako un Sanmarīno, kā arī reģionus trešās valstīs vai teritorijās, kas atrodas tālāko reģionu kaimiņos; visi šie reģioni ir NUTS 3. līmenim līdzvērtīgi reģioni.

3. Attiecībā uz transnacionālo sadarbību Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu, ar ko nosaka sarakstu ar transnacionālajām teritorijām, kas saņem atbalstu, iedalot tās pēc sadarbības programmas un aptverot NUTS 2. līmeņa reģionus, vienlaikus nodrošinot, ka šāda sadarbība uz iepriekšējo programmu pamata netiek pārtraukta lielākās savstarpēji saistītās teritorijās, attiecīgā gadījumā ņemot vērā makroreģionālās un jūras baseinu stratēģijas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 150. panta 2. punktā.

Iesniedzot transnacionālās sadarbības programmu projektus, dalībvalstis var pieprasīt, lai attiecīgajai transnacionālās sadarbības teritorijai pievienotu papildu NUTS 2. līmeņa reģionus, kas atrodas blakus pirmajā daļā minētajā lēmumā uzskaitītajiem reģioniem. Dalībvalstis norāda šāda pieprasījuma iemeslus.

4. Neskarot 20. panta 2. un 3. punktu, transnacionālās sadarbības programmas var aptvert reģionus abās šādās trešās valstīs vai teritorijās:

a) trešās valstis vai teritorijas, kas uzskaitītas vai minētas šā panta 2. punktā;

b) Fēru salas un Grenlande.

Neskarot 20. panta 2. un 3. punktu, transnacionālās sadarbības programmas var aptvert arī reģionus trešās valstīs, uz kurām attiecas Savienības ārējie finanšu instrumenti, piemēram, EKI saskaņā ar EKI leģislatīvo aktu, tostarp attiecīgos Krievijas Federācijas reģionus, un IPA II saskaņā ar IPA II leģislatīvo aktu. Gada apropriācijas, kas atbilst atbalstam, ko EKI un IPA II sniedz minētajām programmām, tiek darītas pieejamas ar noteikumu, ka programmas pienācīgi pievēršas attiecīgajiem ārējās sadarbības uzdevumiem.

Šādi reģioni ir NUTS 2. līmenim līdzvērtīgi reģioni.

5. Attiecībā uz starpreģionu sadarbību ERAF atbalsts aptver visu Savienības teritoriju.

Neskarot 20. panta 2. un 3. punktu, starpreģionu sadarbības programmas var aptvert šā panta 4. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minēto trešo valstu vai teritoriju visu teritoriju vai tās daļu.

6. Informācijas nolūkos 2. un 4. punktā minēto trešo valstu vai teritoriju reģioni ir uzskaitīti sarakstos, kas minēti 1. un 3. punktā.

7. Pienācīgi pamatos gadījumos, lai paaugstinātu programmu īstenošanas efektivitāti, tālākie reģioni vienā teritoriālās sadarbības programmā var apvienot ERAF līdzekļus, kas ir piešķirti pārrobežu un transnacionālai sadarbībai, tostarp saskaņā ar 4. panta 2. punktu sniegto papildu piešķirumu, vienlaikus ievērojot noteikumus, kas piemērojami katram no minētajiem piešķirumiem.

4. pants

Resursi mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība"

1. Mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" paredzēto resursu apmērs ir 2,75 % no visiem resursiem, kas budžeta saistībās ir

pieejami no ERAF, ESF un Kohēzijas fonda 2014. -2020. gada plānošanas periodam un izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 91. panta 1. punktā (t. i., kopā EUR 8 948 259 330), un tos piešķir šādi:

a) 74,05 % (t. i., kopā EUR 6 626 631 760) pārrobežu sadarbībai;

b) 20,36 % (t. i., kopā EUR 1 821 627 570) transnacionālai sadarbībai;

c) 5,59 % (t. i., kopā EUR 500 000 000) starpreģionu sadarbībai.

2. Programmām saskaņā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība", tālākajiem reģioniem piešķir ne mazāk kā 150 % no ERAF atbalsta, ko sadarbības programmu īstenošanai tie saņēma 2007.–2013. gada plānošanas periodā. Papildus no piešķiruma starpreģionu sadarbībai tiek atlikta summa EUR 50 000 000 apmērā, kas paredzēta tālāko reģionu sadarbībai. Attiecībā uz tematisko koncentrāciju minētajam papildu piešķirumam piemēro 6. panta 1. punktu.

3. Komisija katru dalībvalsti informē par tai paredzēto daļu pārrobežu un transnacionālās sadarbības kopējā finansējumā, kas minēts 1. punkta a) un b) apakšpunktā, norādot sadalījumus pa gadiem. Par kritēriju sadalījumam starp dalībvalstīm izmanto iedzīvotāju skaitu 3. panta 1. punkta otrajā daļā un 3. panta 3. punkta pirmajā daļā minētajās teritorijās.

Pamatojoties uz saskaņā ar pirmo daļu paziņotajām summām, katra dalībvalsts informē Komisiju par to, vai un kādā veidā tā ir izmantojusi 5. pantā paredzēto pārvietošanas iespēju, un par tās rezultātā izveidoto līdzekļu sadalījumu starp pārrobežu un transnacionālām programmām, kurās attiecīgā dalībvalsts piedalās. Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu, kurā ir iekļauts visu sadarbības programmu saraksts un norādītas kopējā ERAF atbalsta summas pa programmām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 150. panta 2. punktā.

4. Komisija un attiecīgās dalībvalstis nosaka ERAF ieguldījumu, kas pārrobežu un jūras baseina programmām ir paredzēts saskaņā ar EKI un pārrobežu programmām — saskaņā ar IPA II. Katrai dalībvalstij noteikto ERAF ieguldījumu starp attiecīgajām dalībvalstīm vairs nepardala.

5. ERAF atbalstu atsevišķai pārrobežu un jūras baseina programmai saskaņā ar EKI un pārrobežu programmām — saskaņā ar IPA II piešķir ar noteikumu, ka EKI un IPA II piešķir vismaz līdzvērtīgas summas. Minētās līdzvērtības maksimālais apmērs ir noteikts EKI leģislatīvajā aktā vai IPA II leģislatīvajā aktā.

6. Gada apropriācijas, kas atbilst atbalstam, ko ERAF sniedz pārrobežu un jūras baseina programmām saskaņā ar EKI un pārrobežu programmām saskaņā ar IPA II, iekļauj attiecīgajās minēto instrumentu budžeta pozīcijās 2014. gada budžeta.

7. ERAF ikgadējo ieguldījumu, kurš paredzēts programmām saskaņā ar EKI un IPA II un attiecībā uz kuru Komisijai saskaņā ar pārrobežu un jūras baseina programmām saskaņā ar EKI un pārrobežu programmām saskaņā ar IPA II līdz 30. jūnijam nav iesniegta neviena programma, un kurš nav iedalīts citai programmai, kas iesniegta tajā pašā ārējās sadarbības programmu kategorijā, 2015. un 2016. gadā piešķir tām iekšējām pārrobežu sadarbības programmām saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, kurās piedalās attiecīgā dalībvalsts vai dalībvalstis.

Ja līdz 2017. gada 30. jūnijam saskaņā ar pārrobežu un jūras baseina programmām saskaņā ar EKI un pārrobežu programmām saskaņā ar IPA II vēl joprojām ir tādas programmas, kuras nav iesniegtas Komisijai, tad visu 4. punktā minēto ERAF atbalstu atlikušajiem gadiem līdz 2020. gadam, kurš nav iedalīts citai programmai, kas pieņemta tajā pašā ārējās sadarbības programmu kategorijā, piešķir tām iekšējām pārrobežu sadarbības programmām saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, kurās piedalās attiecīgā dalībvalsts vai dalībvalstis.

8. Jebkuru 4. punktā minēto pārrobežu un jūras baseina programmu, kuru Komisija ir pieņēmusi, pārtrauc vai piešķirumu programmai samazina atbilstīgi piemērojamajiem noteikumiem un procedūrām, jo īpaši, ja:

- a) neviena partnervalsts, uz kuru attiecas programma, nav parakstījusi attiecīgo finansēšanas nolīgumu līdz termiņam, kas noteikts saskaņā ar EKI leģislatīvo aktu vai IPA II leģislatīvo aktu; vai
- b) programmu nevar īstenot saskaņā ar plānu iesaistīto valstu attiecību problēmu dēļ.

Šādā gadījumā 4. punktā minēto ERAF ieguldījumu, kas atbilst gada maksājumiem, par kuriem vēl nav radušās saistības, vai gada maksājumiem, kuri tajā pašā budžeta gadā ir pilnīgi vai daļēji izmaksāti vai atgūti un kuri nav iedalīti citai programmai tajā pašā ārējās sadarbības programmu kategorijā, pēc attiecīgās dalībvalsts vai dalībvalstu pieprasījuma piešķir tām iekšējām pārrobežu sadarbības programmām saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, kurās piedalās attiecīgā dalībvalsts vai dalībvalstis.

9. Komitejai, kas izveidota saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 150. panta 1. punktu, Komisija sniedz ikgadēju kopsavilkumu par to, kā tiek finansiāli īstenotas tās pārrobežu un jūras baseina programmas saskaņā ar EKI un tās pārrobežu programmas saskaņā ar IPA II, kurās ERAF sniedz ieguldījumu atbilstīgi šim pantam.

5. pants

Pārvietošanas iespēja

Katra dalībvalsts līdz 15 % no tai paredzētā finansiālā piešķiruma katram no 4. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem elementiem var pārvietot no viena no minētajiem elementiem uz otru.

II NODAĻA

Tematiskā koncentrācija un investīciju prioritātes

6. pants

Tematiskā koncentrācija

1. Vismaz 80 % no ERAF piešķiruma katrai pārrobežu sadarbības un transnacionālajai programmai koncentrē ne vairāk kā četriem no tematiskajiem mērķiem, kas izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā;

2. Šīs regulas 2. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajām starpreģionu sadarbības programmām var atlasīt visus tematiskos mērķus, kas izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā.

7. pants

Investīciju prioritātes

1. Saskaņā ar darbības jomu, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 1301/2013 3. pantā, ERAF sniedz ieguldījumu Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā izklāstīto tematisko mērķu īstenošanā, nodrošinot kopīgu rīcību saskaņā ar pārrobežu, transnacionālās un starpreģionu sadarbības programmām. Papildus Regulas (ES) Nr. 1301/2013 5. pantā noteiktajām investīciju prioritātēm ERAF var atbalstīt arī šādas investīciju prioritātes atbilstīgi tematiskajiem mērķiem, kas noteikti katram Eiropas teritoriālās sadarbības elementam:

a) saskaņā ar pārrobežu sadarbību:

i) veicināt stabilas un kvalitatīvas darba vietas un atbalstīt darbaspēka mobilitāti — īstenojot pārrobežu darba tirgu integrāciju, tostarp pārrobežu mobilitāti, kopīgas nodarbinātības iniciatīvas vietējā mērogā, informatīvus un konsultatīvus pakalpojumus un kopīgu apmācību;

ii) sekmēt sociālo integrāciju, apkarot nabadzību un jebkādu diskrimināciju — veicinot dzimumu līdztiesību, iespēju vienlīdzību un kopienu integrāciju pārrobežu mērogā;

iii) ieguldīt izglītībā, apmācībā un profesionālajā izglītībā prasmju apguvei un mūžizglītībai — izstrādājot un īstenojot kopīgas izglītības, arodmaģības un apmācību shēmas;

- iv) stiprināt publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un sekmēt efektīvu valsts pārvaldi — veicinot tiesisko un administratīvo sadarbību un sadarbību starp iedzīvotājiem un iestādēm;
- b) saskaņā ar transnacionālo sadarbību: stiprināt publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un efektīvu valsts pārvaldi — izstrādājot un koordinējot makroreģionālās un jūras baseinu stratēģijas;
- c) saskaņā ar starpreģionu sadarbību — stiprināt publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un efektīvu valsts pārvaldi:
- i) izplatot labo praksi un speciālās zināšanas un lietderīgi izmantojot rezultātus, kas gūti, apmainoties ar pieredzi par pilsētvides ilgtspējīgu atjaunošanu, tostarp saikni starp pilsētām un laukiem, ievērojot 2. panta 3. punkta b) apakšpunktu;
 - ii) veicinot pieredzes apmaiņu, lai pastiprinātu teritoriālās sadarbības programmu un darbību efektivitāti, kā arī ETSG izmantošanu, ievērojot 2. panta 3. punkta c) apakšpunktu;
 - iii) stiprinot pierādījumu bāzi, lai paaugstinātu kohēzijas politikas efektivitāti un uzlabotu tematisko mērķu izpildi, izvērtējot attīstības tendences, ievērojot 2. panta 3. punkta d) apakšpunktu;

2. Pārrobežu programmas PEACE gadījumā un saskaņā ar sociālās integrācijas sekmēšanas, nabadzības un jebkādas diskriminācijas apkarošanas tematisko mērķi ERAF sniedz ieguldījumu arī sociālās un ekonomiskās stabilitātes veicināšanā attiecīgajos reģionos, jo īpaši īstenojot darbības kohēzijas veicināšanai starp kopienām.

III NODAĻA

Programmu izstrāde

8. pants

Sadarbības programmu saturs, pieņemšana un grozīšana

1. Sadarbības programmu veido prioritārie virzieni. Neskarot Regulas (ES) Nr. 1303/2013 52. pantu, prioritārais virziens atbilst tematiskajam mērķim un aptver vienu vai vairākas minētā tematiskā mērķa investīciju prioritātes atbilstoši šīs regulas 6. un 7. pantam. Attiecīgā gadījumā un nolūkā palielināt prioritārā virziena ietekmi un efektivitāti, izmantojot tematiski saskaņotu integrētu pieeju Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanai, pienācīgi pamatotos gadījumos prioritārajā virzienā var iekļaut vienu vai vairākas papildinošas investīciju prioritātes no dažādiem tematiskajiem mērķiem, lai panāktu maksimālu ieguldījumu minētajā prioritārajā virzienā.

2. Sadarbības programma veicina Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei īstenošanu un ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķa sasniegšanu, un tajā izklāsta:

- a) tematisko mērķu, atbilstošo investīciju prioritāšu un finanšu piešķirumu izvēles pamatojumu, ņemot vērā vienoto stratēģisko satvaru, kas noteikts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 I pielikumā; pamatojoties uz situācijas analīzi, visu programmas darbības teritoriju vajadzību un izvēlētas atbildes šādām vajadzībām, attiecīgā gadījumā izveidojot trūkstošos posmus pārrobežu infrastruktūrā, ņemot vērā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 55. pantu veiktā ex ante novērtējuma rezultātus;
- b) attiecībā uz katru prioritāro virzienu, kas nav tehniskā palīdzība:
 - i) investīciju prioritātes un atbilstošos konkrētos uzdevumus,
 - ii) lai stiprinātu plānošanas orientāciju uz rezultātu sasniegšanu, konkrēto mērķu gaidāmos rezultātus un atbilstošos rezultātu rādītājus, norādot atskaites vērtību un mērķvērtību, kas vajadzības gadījumā ir izteikta skaitliski, saskaņā ar 16. pantu,
 - iii) atbalstāmo darbību veidu un piemēru aprakstu katrai investīciju prioritātei un to paredzamo ieguldījumu i) punktā minēto konkrēto mērķu izpildē, tostarp pasākumu atlases pamatprincipus un, attiecīgā gadījumā, galveno mērķgrupu, konkrēto iesaistīto teritoriju, atbalsta saņēmēju veidu apzināšanu, finanšu instrumentu plānoto izmantojumu un lielos projektus,
 - iv) kopējos un īpašos iznākuma rādītājus katrai investīciju prioritātei — tostarp skaitliski izteiktu mērķvērtību —, kuriem būtu jāveicina rezultātu sasniegšana saskaņā ar 16. pantu;
 - v) īstenošanas posmus un finanšu un iznākuma rādītājus, un, attiecīgā gadījumā, rezultātu rādītājus, kas izmantotajam kā starpposma mērķi un galamērķi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 21. panta 1. punktu un minētās regulas II pielikumu;
 - vi) attiecīgā gadījumā — kopsavilkumu par tehniskās palīdzības plānoto izmantošanu, vajadzības gadījumā iekļaujot darbības, lai pastiprinātu programmu pārvaldību un kontrolē iesaistīto iestāžu, kā arī atbalsta saņēmēju administratīvās spējas, un vajadzības gadījumā darbības, lai uzlabotu attiecīgo partneru administratīvās spējas piedalīties programmu īstenošanā;

- vii) atbilstošās intervences kategorijas, balstoties uz Komisijas pieņemto nomenklatūru un plānoto resursu paredzamo sadalījumu;
- c) attiecībā uz katru prioritāro virzienu, kas saistīts ar tehnisko palīdzību:
- i) konkrētus mērķus,
- ii) katra konkrētā uzdevuma gaidāmos rezultātus un, ņemot vērā darbību saturu, tas ir objektīvi pamatoti, atbilstošos rezultātu rādītājus, norādot atskaites vērtību un mērķvērtību, saskaņā ar 15. pantu,
- iii) atbalstāmo darbību aprakstu un to paredzamo ieguldījumu šā apakšpunkta i) punktā minēto īpašo mērķu sasniegšanā,
- iv) īpašos rezultātu rādītājus, kuri, iespējams, veicinās rezultātu sasniegšanu,
- v) attiecīgās intervences kategorijas, balstoties uz Komisijas pieņemtu nomenklatūru un plānoto resursu paredzamo sadalījumu;
- Šā apakšpunkta ii) punktu nepiemēro, ja Savienības ieguldījums prioritārajā virzienā vai virzienos, kas attiecas uz sadarbības programmai sniegtu tehnisku palīdzību, nepārsniedz EUR 15 000 000;
- d) finanšu plānu ar šādām tabulām (bez sadalījuma pa iesaistītajām dalībvalstīm):
- i) tabulu, kurā saskaņā ar noteikumiem par līdzfinansēšanas likmēm, kas izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 60., 120. un 121. pantā par katru gadu ir minēta kopējās finanšu apropriācijas summa, kāda paredzēta atbalstam no ERAF,
- ii) tabulu, kurā attiecībā uz visu plānošanas periodu, sadarbības programmu un katru prioritāro virzienu ir norādīta kopējās finanšu apropriācijas summa, ko saņem kā ERAF atbalstu un valsts līdzfinansējumu. Attiecībā uz prioritārajiem virzieniem, kas apvieno investīciju prioritātes no dažādiem tematiskiem mērķiem, tabulā norāda kopējās finanšu apropriācijas un valsts līdzfinansējuma summu katram attiecīgajam tematiskajam mērķim. Ja valsts līdzfinansējums sastāv no valsts un privātā līdzfinansējuma, tad tabulā norāda paredzamo sadalījumu starp valsts un privātā finansējuma elementiem. Informācijas nolūkos tabulā norāda programmā iesaistīto trešo valstu jebkādu ieguldījumu un paredzamo EIB līdzdalību;
- e) to svarīgāko projektu sarakstu, kuru īstenošana ir paredzēta plānošanas periodā.
- Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz nomenklatūru, kas minēta pirmās daļas b) apakšpunkta vii) punktā un c) apakšpunkta v) punktā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 150. panta 3. punktā.
3. Ņemot vērā sadarbības programmas saturu un mērķus, tajā apraksta integrēto pieeju attiecībā uz teritoriālo attīstību, tostarp attiecībā uz LESD 174. panta trešajā daļā minētajiem reģioniem un apvidiem, ņemot vērā iesaistīto dalībvalstu partnerības nolīgumus un parāda, kā minētā sadarbības programma palīdz sasniegt tās mērķus un gaidāmos rezultātus, attiecīgā gadījumā norādot:
- a) pieeju sabiedrības virzītas vietējās attīstības instrumentu izmantošanai un principus to teritoriju apzināšanai, kurās šo pieeju īsteno,
- b) principus to pilsētu teritoriju apzināšanai, kurās jāīsteno integrētas darbības pilsētvides ilgtspējīgai attīstībai, un šādām darbībām paredzētā ERAF atbalsta plānoto gada piešķirumu;
- c) pieeju 11. pantā minētā integrētu teritoriālo investīciju instrumenta izmantošanai gadījumos, kas nav minēti b) apakšpunktā, un tiem paredzēto finanšu piešķirumu no katra prioritārā virziena;
- d) ja dalībvalstis un reģioni piedalās makroreģionālās stratēģijās un jūras baseinu stratēģijās, — saskaņā ar sadarbības programmu plānoto pasākumu ieguldījumu minēto stratēģiju īstenošanā atkarībā no attiecīgo dalībvalstu noteiktajām vajadzībām programmas darbības teritorijā, vajadzības gadījumā ņemot vērā minētajās stratēģijās apzinātos stratēģiski svarīgos projektus.
4. Sadarbības programmā turklāt izklāsta:
- a) īstenošanas noteikumus, kuri:
- i) norāda vadošo iestādi, attiecīgā gadījumā sertifikācijas iestādi un revīzijas iestādi,
- ii) norāda struktūru vai struktūras, kurām uzticēti kontroles uzdevumi,
- iii) norāda struktūru vai struktūras, kurām uzticēta atbildība par revīzijas uzdevumiem,
- iv) izklāsta procedūru kopīgā sekretariāta izveidei,
- v) nosaka pārvaldības un kontroles noteikumu kopsavilkuma aprakstu,

- vi) nosaka saistību sadalīšanu iesaistīto dalībvalstu vidū gadījumā, ja vadošā iestāde vai Komisija ir noteikusi finanšu korekcijas.
- b) struktūru, kam Komisija veiks maksājumus;
- c) darbības, kas veiktas, lai iesaistītu Regulas (ES) Nr. 1303/2013 5. pantā minētos partnerus sadarbības programmas sagatavošanā, un minēto partneru lomu sadarbības programmas sagatavošanā un īstenošanā, tostarp to iesaisti uzraudzības komitejā.
5. Ņemot vērā partnerības nolīgumu saturu un dalībvalstu institucionālo un tiesisko sistēmu, sadarbības programmā izklāsta arī:
- a) mehānismus, kas nodrošina efektīvu koordināciju starp ERAF, ESF, Kohēzijas fondu, ELFLA, EJZF un citiem Savienības un valsts finansēšanas instrumentiem, tostarp koordināciju un iespējamu papildināšanu ar Eiropas infrastruktūras savienošana instrumentu sakšanā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1316/2013⁽¹⁾, CEF, EKI, EAF un IPA II, kā arī ar EIB, ņemot vērā Regulas (ES) Nr. 1303/2013 I pielikumā izklāstītos noteikumus — ja dalībvalstis un trešās valstis vai teritorijas piedalās sadarbības programmās, kurās paredzēts izmantot ERAF apropriācijas saistībā ar tālākajiem reģioniem, kā arī resursus no EAF, — atbilstoša līmeņa koordinācijas mehānismus, lai nodrošinātu minēto apropriāciju un resursu izmantošanas efektīvu koordināciju;
- b) kopsavilkumu par atbalsta saņēmējiem radītā administratīvā sloga izvērtējumu un vajadzības gadījumā darbības, ko plānots veikt, lai samazinātu administratīvo slogu, norādot arī minēto darbību paredzamo grafiku.
6. Informāciju, kas pieprasīta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā un 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta i) līdz vii) punktā, 3. punktā un 5. punkta a) apakšpunktā, pielāgo sadarbības programmu īpašajam raksturam saskaņā ar 2. panta 3. punkta b), c) un d) apakšpunktu.
- Informāciju, kas pieprasīta 2. punkta pirmās daļas e) apakšpunktā un 5. punkta b) apakšpunktā, neiekļauj sadarbības programmās saskaņā ar 2. panta 3. punkta c) un d) apakšpunktu.
7. Katrā sadarbības programmā attiecīgā gadījumā un atkarībā no attiecīgo dalībvalstu pienācīgi pamatota izvērtējuma par šo elementu atbilstību programmas saturam un mērķiem iekļauj aprakstu par:
- a) īpašām darbībām, kuras jāveic, lai pasākumu atlasē ņemtu vērā vides aizsardzības prasības, resursefektivitāti, klimata pārmaiņu sekas mazināšanu un pielāgošanos tām, noturību katastrofu gadījumā, riska novēršanu un riska pārvaldību;
- b) īpašām darbībām, kuras jāveic, lai sadarbības programmas sagatavošanas, izstrādes un īstenošanas laikā – un jo īpaši saistībā ar piekļuvi finansējumam – veicinātu iespēju vienlīdzību un novērstu jebkādu diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, ticības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, ņemot vērā to dažādo mērķa grupu vajadzības, kuras pakļautas šādas diskriminācijas apdraudējumam, un jo īpaši prasības, lai nodrošinātu pieejamību personām ar invaliditāti;
- c) sadarbības programmas ieguldījumu vīriešu un sieviešu līdztiesības veicināšanā un attiecīgā gadījumā pasākumus dzimumu līdztiesības principa integrēšanai programmas un darbības līmenī.
- Pirmās daļas a) un b) apakšpunktu nepiemēro sadarbības programmām saskaņā ar 2. panta 3. punkta b), c) un d) apakšpunktu.
8. Sadarbības programmās atbilstīgi 2. panta 3. punkta c) un d) apakšpunktam definē atbalsta saņēmēju vai saņēmējus un tajās var precizēt piešķiršanas procedūru.
9. Pirms sadarbības programmas iesniegšanas Komisijai iesaistītās dalībvalstis un attiecīgā gadījumā trešās valstis vai teritorijas, ja tās ir pieņēmušas uzaicinājumu piedalīties sadarbības programmā, rakstiski apstiprina savu piekrišanu sadarbības programmas saturam. Šī piekrišana aptver arī visu iesaistīto dalībvalstu un attiecīgā gadījumā trešo valstu vai teritoriju saistības nodrošināt sadarbības programmas īstenošanai vajadzīgo līdzfinansējumu un attiecīgā gadījumā trešo valstu vai teritoriju saistības sniegt finansiālu ieguldījumu.
- Atkāpjoties no pirmās daļas, tādu sadarbības programmu gadījumā, kurās ir iesaistīti tālākie reģioni un trešās valstis vai teritorijas, attiecīgās dalībvalstis, pirms iesniedz sadarbības programmas Komisijai, konsultējas ar attiecīgajām trešām valstīm vai teritorijām. Tādā gadījumā piekrišanu sadarbības programmas saturam un trešo valstu vai teritoriju iespējamajam ieguldījumam var izteikt oficiāli apstiprinātos protokolos, kas sagatavoti pēc konsultatīvām sanāksmēm ar trešām valstīm vai teritorijām vai pēc reģionālās sadarbības organizāciju apspriedēm.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembrim), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošana instrumentu, groza regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).

10. Iesaistītās dalībvalstis un trešās valstis vai teritorijas, ja tās ir pieņēmušas uzaicinājumu piedalīties sadarbības programmā, izstrādā sadarbības programmas saskaņā ar Komisijas pieņemto paraugu.

11. Komisija, izmantotot īstenošanas aktus, pieņem 10. punktā minēto paraugu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 150. panta 2. punktā.

12. Komisija, izmantotot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu, ar ko apstiprina visus elementus, tostarp turpmākos grozījumus, uz kuriem attiecas šis pants, izņemot tos elementus, uz kuriem attiecas šā panta 2. punkta b) apakšpunkta vii) punkts, 2. punkta c) apakšpunkta v) punkts, 2. punkta e) apakšpunkts, 4. punkta a) apakšpunkta i) punkts, 4. punkta c) apakšpunkts un 5. un 7. punkts, kas paliek iesaistīto dalībvalstu atbildībā.

13. Par visiem lēmumiem, ar kuriem groza sadarbības programmas elementus, uz kuriem neattiecas 12. punktā minētais Komisijas lēmums, vadošā iestāde informē Komisiju vienā mēnesī no minētā grozījumu lēmuma dienas. Grozījumu lēmumā norāda tā spēkā stāšanās dienu, kas nevar būt pirms tā pieņemšanas dienas.

9. pants

Kopīgais rīcības plāns

Ja kopīgais rīcības plāns, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 104. panta 1. punktā, tiek īstenots ETSG kā atbalsta saņēmēja atbildībā, tad sadarbības programmas kopīgā sekretariāta darbinieki un ETSG asamblejas locekļi var kļūt par Regulas (ES)

Nr. 1303/2013 108. panta 1. punktā minētās koordinācijas komitejas locekļiem. ETSG asamblejas locekļi neveido vadības komitejas locekļu vairākumu.

10. pants

Sabiedrības virzīta vietējā attīstība

Sabiedrības virzītu vietējo attīstību saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 32. pantu var īstenot pārrobežu sadarbības programmās, ja vietējās attīstības grupu veido pārstāvji no vismaz divām valstīm, no kurām viena ir dalībvalsts.

11. pants

Integrētas teritoriālās investīcijas

Attiecībā uz sadarbības programmām starpniekstruktūra, kas pārvalda un īsteno Regulas (ES) Nr. 1303/2013 36. panta 3. punktā minētās integrētas teritoriālās investīcijas, ir juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar vienas no iesaistīto valstu tiesību aktiem, ar noteikumu, ka to ir izveidojušas valsts iestādes vai struktūras no vismaz divām iesaistītajām valstīm, vai ETSG.

12. pants

Darbību atlase

1. Sadarbības programmām atbilstošās darbības atlasa uzraudzības komiteja, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 47. pantā. Minētā uzraudzības komiteja var izveidot koordinācijas komiteju, kas darbību atlasē darbojas uzraudzības komitejas vadībā.

2. Pārrobežu un transnacionālās sadarbības ietvaros atlasītās darbības aptver atbalsta saņēmējus no vismaz divām iesaistītajām valstīm, no kuriem vismaz viens ir no dalībvalsts. Darbību var īstenot vienā valstī, ja ir konstatēta pārrobežu vai transnacionāla ietekme un ieguvumi.

Darbības, kas attiecas uz 2. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktā minēto starpreģionu sadarbību, aptver atbalsta saņēmējus no vismaz trim valstīm, no kurām vismaz divas ir dalībvalstis.

Pirmajā daļā minētos nosacījumus nepiemēro darbībām saskaņā ar PEACE pārrobežu programmu starp Ziemeļīriju un Īrijas robežapgabaliem, kuru mērķis ir miera un saskaņas atbalsts, kā minēts 7. panta 2. punktā.

3. Neatkarīgi no 2. punkta, ETSG vai cita juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar vienas no iesaistīto valstu tiesību aktiem, var būt darbības vienīgais atbalsta saņēmējs ar noteikumu, ka šo juridisko personu ir izveidojušas valsts iestādes vai struktūras no vismaz divām iesaistītajām valstīm (pārrobežu un transnacionālās sadarbības gadījumā) un vismaz no trim iesaistītajām valstīm (starpreģionu sadarbības gadījumā).

Juridiska persona, kas īsteno finanšu instrumentu vai attiecīgā gadījumā līdzekļu fondu, var būt vienīgais darbības atbalsta saņēmējs, nepiemērojot šā punkta pirmajā daļā noteiktās prasības par juridiskās personas sastāvu.

4. Atbalsta saņēmēji sadarbojas darbību izstrādē un īstenošanā. Turklāt tie sadarbojas darbību nodrošināšanā ar personālu vai to finansēšanā, vai arī abās šajās jomās.

Attiecībā uz darbībām programmās, kas izveidotas starp tālākmiem reģioniem un trešām valstīm vai teritorijām, atbalsta saņēmējiem ir jāsadarbojas tikai divās no pirmajā daļā minētajām jomām.

5. Vadošā iestāde attiecībā uz katru darbību nosūta galvenajam vai vienīgajam atbalsta saņēmējam dokumentu, kurā izklāstīti nosacījumi par atbalsta piešķiršanu darbībai, tostarp īpašas prasības saskaņā ar darbību piegādājamiem produktiem vai pakalpojumiem, finanšu plāns un izpildes termiņš.

13. pants

Atbalsta saņēmēji

1. Ja attiecībā uz sadarbības programmā veicamo darbību ir divi vai vairāk atbalsta saņēmēji, tad visi atbalsta saņēmēji izraugās vienu no tiem par galveno atbalsta saņēmēju.

2. Galvenais atbalsta saņēmējs:

- a) sadarbībā ar pārējiem atbalsta saņēmējiem izstrādā vienošanos, kurā iekļauti noteikumi, kas cita starpā nodrošina darbībai piešķirto līdzekļu pareizu pārvaldību, tostarp noteikumi par nepamatoti izmaksāto summu atgūšanu;
- b) uzņemas atbildību, lai nodrošinātu visas darbības īstenošanu;
- c) nodrošina, ka visu atbalsta saņēmēju uzrādītie izdevumi tika samaksāti darbības īstenošanas gaitā un atbilst darbībām, par kurām vienojušies visi atbalsta saņēmēji, kā arī dokumentam, ko saskaņā ar 12. panta 5. punktu ir nosūtījusi vadošā iestāde;
- d) nodrošina, ka pārējo atbalsta saņēmēju uzrādītos izdevumus ir pārbaudījuši kontrolieri, ja šo pārbaudi nav veikusi 23. panta 3. punktā minētā vadošā iestāde.

3. Ja saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu noteiktās prasības neparedz citādi, galvenais atbalsta saņēmējs nodrošina, ka pārējie atbalsta saņēmēji saņem fondu ieguldījuma kopējo summu pēc iespējas ātrāk un pilnā apmērā. Nekādas summas neatvelk vai neietur un neuzliek nekādu īpašu maksu vai citu līdzvērtīgu maksājumu, kas pārējiem atbalsta saņēmējiem samazinātu minēto līdzekļu apjomu.

4. Galvenie atbalsta saņēmēji atrodas dalībvalstī, kura piedalās attiecīgajā sadarbības programmā. Tomēr dalībvalstis un trešās valstis vai teritorijas, kuras piedalās sadarbības programmā, var vienoties, ka galvenais atbalsta saņēmējs var atrasties trešā valstī vai teritorijā, kura piedalās attiecīgajā sadarbības programmā, ar noteikumu, ka vadošā iestāde ir pārliecinājusies, ka galvenais atbalsta saņēmējs spēj veikt 2. un 3. punktā minētos uzdevumus un ka pārvaldības, pārbaudes un revīzijas prasības ir izpildītas.

5. Vienīgie atbalsta saņēmēji ir reģistrēti dalībvalstī, kura piedalās attiecīgajā sadarbības programmā. Tomēr tie var būt reģistrēti dalībvalstī, kura nepiedalās attiecīgajā programmā, ar noteikumu, ka ir ievēroti 12. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi.

IV NODAĻA

Uzraudzība un novērtēšana

14. pants

Īstenošanas ziņojumi

1. Vadošā iestāde līdz 2016. gada 31. maijam un līdz tam pašam datumam katrā nākamajā gadā līdz 2023. gadam, to ieskaitot, iesniedz Komisijai gada īstenošanas ziņojumu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. panta 1. punktu. Īstenošanas ziņojums, ko iesniedz 2016. gadā, aptver 2014. un 2015. finanšu gadu, kā arī laikposmu no izdevumu atbilstības sākuma dienas līdz 2013. gada 31. decembrim.

2. Attiecībā uz ziņojumiem, ko iesniedz 2017. gadā un 2019. gadā, 1. punktā minētais termiņš ir 30. jūnijs.

3. Gada īstenošanas ziņojumos iekļauj informāciju par:

- a) sadarbības programmas īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. panta 2. punktu;
- b) attiecīgā gadījumā — panākumiem, kas gūti svarīgāko projektu un kopīgo rīcības plānu sagatavošanā un īstenošanā.

4. Gada īstenošanas ziņojumos, kurus iesniedz 2017. un 2019. gadā, iekļauj un novērtē informāciju, kas attiecīgi pieprasīta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. panta 4. un 5. punktu, un šā panta 2. punktā minēto informāciju kopā ar informāciju par:

- a) panākumiem, kas gūti, īstenojot novērtēšanas plānu un turpmākos pasākumus, balstoties uz novērtēšanas gaitā izdarītajiem secinājumiem;
- b) saskaņā ar komunikācijas stratēģiju veikto informācijas un publicitātes pasākumu rezultātiem;
- c) partneru iesaisti sadarbības programmas īstenošanā, uzraudzībā un novērtēšanā.

Gada īstenošanas ziņojumos, kurus iesniedz 2017. un 2019. gadā, ņemot vērā katras sadarbības programmas saturu un mērķus, var iekļaut informāciju par turpmāk minēto un izvērtēt:

- a) panākumus, kas gūti, sadarbības programmā īstenojot integritātes pieeju attiecībā uz teritoriālo attīstību, tostarp pilsētvides ilgtspējīgu attīstību, un sabiedrības virzītu vietējo attīstību;

- b) panākumiem, kas gūti darbību īstenošanā, lai pastiprinātu iestāžu un atbalsta saņēmēju spējas pārvaldīt un izmantot ERAF;
- c) attiecīgā gadījumā ieguldījumu makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās;
- d) īpašām darbībām, kas veiktas, lai veicinātu vīriešu un sieviešu līdztiesību un sekmētu nediskrimināciju, jo īpaši nodrošinātu pieejamību personām ar invaliditāti, un īstenotajiem noteikumiem, kuru mērķis ir nodrošināt dzimumu jautājuma iekļaušanu sadarbības programmā un darbībās;
- e) darbībām, kas veiktas, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību;
- f) panākumiem, kas gūti, īstenojot darbības sociālās inovācijas jomā.

5. Gada un nobeiguma īstenošanas ziņojumus izstrādā, balstoties uz turpmāk izklāstītajiem paraugiem, kurus Komisija pieņem, izmantojot īstenošanas aktus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā konsultēšanās procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 150. panta 2. punktā.

15. pants

Ikgadējā izvērtēšana

Ikgadējo izvērtēšanas sanāksmi organizē saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 51. pantu.

Ja ikgadējā izvērtēšanas sanāksme nav organizēta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 51. panta 3. punktu, ikgadējo izvērtēšanu var veikt rakstiski.

16. pants

Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" rādītāji

1. Šīs regulas pielikumā izklāstītos kopējos iznākuma rādītājus, katrai programmai raksturīgos rezultātu rādītājus un attiecīgā gadījumā katrai programmai raksturīgos iznākuma rādītājus izmanto saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 27. panta 4. punktu un šīs regulas 8. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta ii) un iv) punktu, un c) apakšpunkta ii) un iv) punktu.

2. Kopējo un programmai raksturīgo iznākuma rādītāju atskaites vērtība ir nulle. Minēto rādītāju kumulatīvās skaitliski izteiktās mērķvērtības nosaka 2023. gadam.

3. Ar investīciju prioritātēm saistīto programmai raksturīgo rezultātu rādītāju atskaites vērtību noteikšanai izmanto jaunākos pieejamos datus, un mērķvērtības nosaka 2023. gadam. Mērķus var izteikt kvantitatīvā vai kvalitatīvā izteiksmē.

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 29. pantu, lai grozītu pielikumā iekļauto kopējo iznākuma rādītāju sarakstu nolūkā veikt pamatotus pielāgojumus, lai efektīvi izvērtētu programmu īstenošanā panākto progresu.

17. pants

Tehniskā palīdzība

Summu, ko no ERAF piešķir tehniskai palīdzībai, ierobežo līdz 6 % no sadarbības programmai piešķirtās kopējās summas. Attiecībā uz programmām, kuru kopējais piešķirums nepārsniedz EUR 50 000 000, summu, ko no ERAF piešķir tehniskai palīdzībai, ierobežo līdz 7 % no piešķirtās kopējās summas, taču tā nav mazāka par EUR 1 500 000 un lielāka par EUR 3 000 000.

V NODAĻA

Atbilstība

18. pants

Noteikumi par izdevumu atbilstību

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 29. pantu, lai izklāstītu īpašus noteikumus par izdevumu atbilstību saistībā ar sadarbības programmām attiecībā uz personāla izmaksām, biroja un administratīvajiem izdevumiem, ceļa un uzturēšanās izmaksām, ārējo ekspertu un pakalpojumu izmaksām un aprīkojuma izdevumiem. Par deleģētiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar 29. pantu, Komisija paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2014. gada 22. aprīlim.

2. Neskarot atbilstības noteikumus, kas paredzēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 65. līdz 71. pantā, Regulā (ES) Nr. 1301/2013, šajā regulā vai šā panta 1. punktā minētajā deleģētajā aktā, iesaistītās dalībvalstis uzraudzības komitejā pieņem papildu noteikumus par izdevumu atbilstību visai sadarbības programmai.

3. Jautājumiem, kurus neaptver atbilstības noteikumi, kas paredzēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 65. līdz 71. pantā, Regulā (ES) Nr. 1301/2013, šā panta 1. punktā minētajā deleģētajā aktā vai noteikumos, ko kopīgi izstrādājušas iesaistītās dalībvalstis saskaņā ar šā panta 2. punktu, piemēro tās dalībvalsts noteikumus, kurā izdevumi tika veikti.

19. pants

Personāla izmaksas

Personāla izmaksas par darbību var aprēķināt kā vienotu likmi līdz 20 % no tiešajām izmaksām, kas neaptver minētās darbības personāla izmaksas.

20. pants

Sadarbības programmu darbību atbilstība atkarībā no vietas

1. Sadarbības programmu darbības, uz kurām attiecas 2. un 3. punktā minētās atkāpes, veic programmas darbības teritorijas daļā, kas aptver Savienības teritoriju ("programmas darbības teritorijas Savienības daļa").

2. Vadošā iestāde var atļaut to, ka visa darbība vai tās daļa tiek īstenota ārpus programmas darbības teritorijas Savienības daļas, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

- a) darbība sniedz ieguvumus programmas darbības teritorijai;
 - b) kopējā summa, kas sadarbības programmas ietvaros ir piešķirta darbībām ārpus programmas darbības teritorijas Savienības daļas, nepārsniedz 20 % no ERAF atbalsta programmas līmenī vai 30 % to sadarbības programmu gadījumā, kurās programmas darbības teritorijas Savienības daļa ir tālākie reģioni;
 - c) vadošo un revīzijas iestāžu pienākumus, kas attiecas uz darbības pārvaldību, kontroli un revīziju, pilda sadarbības programmas iestādes vai tās noslēdz vienošanās ar iestādēm dalībvalstī vai trešā valstī, vai teritorijā, kur darbību īsteno.
3. To darbību gadījumā, kuras saistītas ar tehnisko palīdzību vai reklāmas pasākumiem un spēju veidošanu, izdevumus var veikt ārpus programmas darbības teritorijas Savienības daļas, ja ir izpildīti 2. punkta a) un c) apakšpunkta nosacījumi.

VI NODAĻA

Pārvaldība, kontrole un izraudzīšanās

21. pants

Iestāžu izraudzīšanās

1. Dalībvalstis, kas piedalās sadarbības programmā, Regulas (ES) Nr. 1303/2013 123. panta 1. punkta vajadzībām izraugās vienu vadošo iestādi; minētās regulas 123. panta 2. punkta vajadzībām tās izraugās vienu sertifikācijas iestādi, un minētās regulas 123. panta 4. punkta vajadzībām tās izraugās vienu revīzijas iestādi. Vadošā iestāde un revīzijas iestāde atrodas tajā pašā dalībvalstī.

Dalībvalstis, kas piedalās sadarbības programmā, var noteikt, ka vadošā iestāde atbild arī par sertifikācijas iestādes funkciju izpildi. Tas neskar saistību sadalījumu starp iesaistītajām dalībvalstīm attiecībā uz finanšu korekciju piemērošanu, kā noteikts sadarbības programmā.

2. Sertifikācijas iestāde saņem Komisijas veiktos maksājumus un parasti veic maksājumus galvenajam atbalsta saņēmējam saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 132. pantu.

3. Vadošās iestādes un attiecīgā gadījumā sertifikācijas iestādes izraudzīšanās procedūru, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 124. pantā, veic dalībvalsts, kurā attiecīgā iestāde atrodas.

22. pants

Eiropas teritoriālās sadarbības grupa

Dalībvalstis, kas piedalās sadarbības programmā, var izmantot ETSG, lai tai uzticētu atbildību par minētās sadarbības programmas vai tās daļas pārvaldību, jo īpaši uzticot šai grupai vadošās iestādes pienākumus.

23. pants

Vadošās iestādes funkcijas

1. Neskarot šā panta 4. punktu, sadarbības programmas vadošā iestāde pilda funkcijas, kas noteiktas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 125. pantā.

2. Vadošā iestāde, apspriedusies ar dalībvalstīm un visām trešām valstīm, kas piedalās sadarbības programmā, izveido kopīgu sekretariātu.

Kopīgais sekretariāts palīdz vadošajai iestādei un uzraudzības komitejai to attiecīgo funkciju izpildē. Kopīgais sekretariāts sniedz arī informāciju potenciāliem atbalsta saņēmējiem par finansējuma iespējām saskaņā ar sadarbības programmām un palīdz atbalsta saņēmējiem īstenot darbības.

3. Ja vadošā iestāde ir ETSG, tad Regulas (ES) Nr. 1303/2013 125. panta 4. punkta a) apakšpunktam atbilstošās pārbaudes veic vadošā iestāde vai tās atbildībā vismaz tajās dalībvalstīs un trešās valstīs vai teritorijās, kuru pārstāvji piedalās ETSG.

4. Ja vadošā iestāde neveic Regulas (ES) Nr. 1303/2013 125. panta 4. punkta a) apakšpunktam atbilstošās pārbaudes visā programmas teritorijā vai ja pārbaudes neveic vadošā iestāde vai tās atbildībā tajās dalībvalstīs un trešās valstīs vai teritorijās, kuru pārstāvji piedalās ETSG saskaņā ar 3. punktu, tad katra dalībvalsts vai – ja tā ir pieņēmusi uzaicinājumu piedalīties sadarbības programmā, – katra trešā valsts vai teritorija nozīmē struktūru vai personu, kura atbild par to, ka savā teritorijā tiek veiktas šādas atbalsta saņēmēju pārbaudes ("kontrolieris(-i)").

Pirmajā daļā minētie kontrolieri var būt tās pašas struktūras, kas atbild par šādu pārbaūžu veikšanu attiecībā uz darbības programmām atbilstoši mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" vai — trešo valstu gadījumā — par līdzvērtīgu pārbaūžu veikšanu saskaņā ar Savienības ārējās politikas instrumentiem.

Vadošā iestāde pārliecinās, vai ieceltais kontrolieris ir pārbaudījis katrā darbībā iesaistītā atbalsta saņēmēja izdevumus.

Katra dalībvalsts nodrošina, ka atbalsta saņēmēja izdevumus var pārbaudīt trīs mēnešu laikposmā no brīža, kad attiecīgais atbalsta saņēmējs ir iesniedzis dokumentus.

Katra dalībvalsts vai — ja tā ir pieņēmusi uzaicinājumu piedalīties sadarbības programmā, — katrā trešā valsts ir atbildīga par savā teritorijā veiktajām pārbaudēm.

5. Ja līdzfinansēto produktu vai pakalpojumu piegādes pārbaudi var veikt vienīgi attiecībā uz visu darbību, pārbaudi veic tās dalībvalsts vadošā iestāde vai kontrolieris, kurā atrodas galvenais atbalsta saņēmējs.

24. pants

Sertifikācijas iestādes funkcijas

Sadarbības programmas sertifikācijas iestāde veic funkcijas, kas noteiktas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 126. pantā.

25. pants

Revīzijas iestādes funkcijas

1. Dalībvalstis un trešās valstis, kas piedalās sadarbības programmā, var atļaut revīzijas iestādei tieši pildīt Regulas (ES) Nr. 1303/2013 127. pantā paredzētās funkcijas visā sadarbības programmas aptvertajā teritorijā. Tās precīzē gadījumus, kad revīzijas iestādi pavada dalībvalsts vai trešās valsts revidents.

2. Ja revīzijas iestādei nav 1. punktā minētās atļaujas, tai palīdz revidentu grupa, kuru veido pārstāvji no katras dalībvalsts vai trešās valsts, kas piedalās sadarbības programmā, un kura pilda Regulas (ES) Nr. 1303/2013 127. pantā paredzētās funkcijas. Katra dalībvalsts vai — ja tā ir pieņēmusi uzaicinājumu piedalīties sadarbības programmā, — katrā trešā valsts ir atbildīga par savā teritorijā veiktajām revīzijām.

Katrs katras dalībvalsts vai trešās valsts, kas piedalās programmā, pārstāvis atbild par to, lai sniegtu tos faktus par izdevumiem savā teritorijā, kuri ir vajadzīgi revīzijas iestādei sava izvērtējuma veikšanai.

Revidentu grupu izveido trīs mēnešos pēc tā lēmuma pieņemšanas, ar ko apstiprina sadarbības programmu. Tā izstrādā savu reglamentu, un to vada sadarbības programmas revīzijas iestāde.

3. Revidenti ir funkcionāli neatkarīgi no kontrolieriem, kuri veic pārbaudes saskaņā ar 23. pantu.

VII NODAĻA

Trešo valstu līdzdalība transnacionālās un starpreģionu sadarbības programmās

26. pants

Īstenošanas nosacījumi trešo valstu līdzdalībai

Piemērojamie programmas īstenošanas nosacījumi, ar ko reglamentē finanšu pārvaldību, kā arī plānošanu, uzraudzību, novērtēšanu un kontroli saistībā ar trešo valstu līdzdalību transnacionālās un starpreģionu sadarbības programmās, izmantojot IPA II vai EKI ieguldījumus, ir paredzēti attiecīgajā sadarbības programmā un vajadzības gadījumā finansēšanas nolīgumā starp Komisiju, iesaistīto trešo valstu valdībām un dalībvalsti, kurā atrodas attiecīgās sadarbības programmas vadošā iestāde. Programmas īstenošanas nosacījumi atbilst Savienības kohēzijas politikas noteikumiem.

VIII NODAĻA

Finanšu pārvaldība

27. pants

Budžeta saistības, maksājumi un līdzekļu atgūšana

1. Sadarbības programmām paredzēto ERAF atbalstu iemaksā vienā kontā bez valstu apakškontiem.

2. Vadošā iestāde nodrošina, ka visas pārkāpuma rezultātā samaksātās summas tiek atgūtas no galvenā vai vienīgā atbalsta saņēmēja. Atbalsta saņēmēji atmaksā galvenajam atbalsta saņēmējam visas nepamatoti izmaksātās summas.

3. Ja galvenais atbalsta saņēmējs nespēj nodrošināt līdzekļu atmaksu no pārējiem atbalsta saņēmējiem vai ja vadošā iestāde nespēj nodrošināt līdzekļu atmaksu no galvenā vai vienīgā atbalsta saņēmēja, tad dalībvalsts vai trešā valsts, kuras teritorijā atrodas vai — ETSG gadījumā — ir reģistrēts attiecīgais atbalsta saņēmējs, atlīdzina vadošajai iestādei visas summas, kas tika nepamatoti izmaksātas šim saņēmējam. Vadošā iestāde atbild par attiecīgo summu atlīdzināšanu Savienības vispārējam budžetam atbilstoši sadarbības programmā noteiktajai saistību sadalīšanai iesaistīto dalībvalstu vidū.

28. pants

Euro izmantošana

Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1303/2013 133. panta, citā valūtā nekā euro maksātos izdevumus atbalsta saņēmēji pārreķina euro, izmantojot Komisijas vienreiz mēnesī noteikto maiņas kursu tajā mēnesī, kurā minētie izdevumi vai nu:

- a) veikti;
- b) iesniegti pārvaldības iestādes vai kontroliera pārbaudei saskaņā ar šīs regulas 22. pantu; vai
- c) paziņoti galvenajam atbalsta saņēmējam.

Izvēlēto metodi nosaka sadarbības programmā un piemēro visiem atbalsta saņēmējiem.

Pārreķināšanu pārbauda tās dalībvalsts vai trešās valsts vadošā iestāde vai kontrolieris, kurā atrodas atbalsta saņēmējs.

IX NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

29. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 16. panta 4. punktā un 18. panta 1. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir no 2013. gada 21. decembrim līdz 2020. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 16. panta 4. punktā un 18. panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 16. panta 4. punktu un 18. panta 1. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

30. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neietekmē tās palīdzības turpināšanu vai grozīšanu, tostarp pilnīgu vai daļēju atcelšanu, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1080/2006 vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, ko minētajai palīdzībai piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tāpēc minēto regulu vai šādus citus piemērojamus tiesību aktus minētajai palīdzībai vai attiecīgajām darbībām turpina piemērot pēc 2013. gada 31. decembra līdz to noslēgumam. Šā punkta nolūkos palīdzība aptver darbības programmas un lielos projektus.

2. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1080/2006 līdz 2014. gada 1. janvārim iesniegtie vai apstiprinātie palīdzības saņemšanas pieteikumi paliek spēkā.

31. pants

Pārskatīšana

Eiropas Parlaments un Padome šo regulu pārskata līdz 2020. gada 31. decembrim saskaņā ar LESD 178. pantu.

32. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šīs regulas 4., 27. un 28. pantu piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

PIELIKUMS

MĒRĶA "EIROPAS TERITORIĀLĀ SADARBĪBA" KOPĒJIE IZNĀKUMA RĀDĪTĀJI

	VIENĪBA	NOSAUKUMS
Ienesīgi ieguldījumi		
	uzņēmumi	Atbalstu saņemošo uzņēmumu skaits
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri saņem dotācijas
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri saņem finansiālu atbalstu, kas nav dotācijas
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri saņem nefinansiālu atbalstu
	uzņēmumi	Atbalstīto jauno uzņēmumu skaits
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri piedalās pārrobežu, transnacionālos vai starpreģionu pētniecības projektos
	organizācijas	To pētniecības iestāžu skaits, kuras piedalās pārrobežu, transnacionālos vai starpreģionu pētniecības projektos
	EUR	Privāti ieguldījumi, kas apildina valsts atbalstu uzņēmumiem (dotācijas)
	EUR	Privāti ieguldījumi, kas papildina valsts atbalstu uzņēmumiem (kas nav dotācijas)
	pilnslodzes ekvivalenti	Nodarīnātības pieaugums atbalstītajos uzņēmumos
Ilgspējīgs tūrisms	apmeklējumi gadā	Atbalstīto kultūras un dabas mantojuma objektu un tūrisma objektu apmeklējumu paredzamā skaita pieaugums
IKT infrastruktūra	mājsaimniecības	Papildu mājsaimniecības, kurām pieejami platjoslas pakalpojumi ar vismaz 30 Mb/s ātrumu
Transports		
Dzelzceļš	kilometri	Kopējais jaunas dzelzceļa līnijas garums
		no kura: TEN-T
	kilometri	Kopējais rekonstruētas vai modernizētas dzelzceļa līnijas garums
		no kura: TEN-T
Ceļi	kilometri	Kopējais jaunbūvētu ceļu garums
		no kura: TEN-T
	kilometri	Kopējais rekonstruētu vai modernizētu ceļu garums
		no kura: TEN-T
Pilsētas transports	kilometri	Jaunuzbūvēto vai uzlaboto tramvaja un metro līniju kopējais garums
Iekšzemes ūdensceļi	kilometri	Jauno vai uzlaboto iekšzemes ūdensceļu kopējais garums
Vide		
Cietie atkritumi	tonnas gadā	Atkritumu pārstrādes papildu jauda

	VIENĪBA	NOSAUKUMS
Ūdensapgāde	cilvēku skaits	To iedzīvotāju papildu skaits, kuriem ir nodrošināta labāka ūdensapgāde
Notekūdeņu attīrīšana	iedzīvotājus skaita ekvivalents	To papildu iedzīvotāju skaits, kuriem ir nodrošināta labāka notekūdeņu attīrīšana
Riska novēršana un pārvaldība	cilvēku skaits	Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no plūdu aizsardzības pasākumiem
	cilvēku skaits	Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no meža ugunsdrošības pasākumiem
Zemes rehabilitācija	hektāri	Kopējā atjaunotās zemes platība
Daba un bioloģiskā daudzveidība	hektāri	To dzīvotņu platība, kuras saņem atbalstu, lai panāktu labāku aizsardzības pakāpi
Pētniecība un inovācija		
	pilnslodzes ekvivalenti	Jaunu pētnieku skaits atbalstītajās vienībās
	pilnslodzes ekvivalenti	To pētnieku skaits, kuri strādā uzlabotos pētniecības infrastruktūras objektos
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri sadarbojas ar pētniecības iestādēm
	EUR.	Privāti ieguldījumi, kas paildina valsts atbalstu, kas paredzēts inovācijai vai pētniecības un izstrādes projektiem
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri saņem atbalstu, lai ieviestu tirgū jaunus produktus
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri saņem atbalstu, lai ieviestu uzņēmumam jaunus produktus
Enerģētika un klimata pārmaiņas		
Atjaunojamās enerģijas ražošana	MW	Atjaunojamās enerģijas ražošanas papildjaua
Energiefektivitāte	mājsaimniecības	Mājsaimniecību skaits ar uzlabotu enerģijas patēriņa klasifikāciju
	kWh/gadā	Primārās enerģijas gada patēriņa samazinājums sabiedriskajās ēkās
	lietotāji	To enerģijas lietotāju skaits, kuri ir savienoti ar viedtīkliem
SEG samazinājums	CO ₂ ekvivalenta tonnas	Lēstais siltumnīcefekta gāzu samazinājums gadā
Sociālā infrastruktūra		
Bērnu aprūpe un izglītība	cilvēku skaits	Atbalstītās bērnu aprūpes vai izglītības infrastruktūras jauda
Veselība	cilvēku skaits	Iedzīvotāju skaits, kas var saņemt uzlabotus veselības aprūpes pakalpojumus
Pilsētvides attīstību raksturojošie rādītāji		
	cilvēku skaits	Cilvēki, kuri dzīvo reģionos ar integrētām pilsētvides attīstības stratēģijām
	kvadrātmetri	Pilsētu teritorijās izveidota vai atjaunota sabiedriskā telpa

	VIENĪBA	NOSAUKUMS
	kvadrātmetri	Pilsētu teritorijās uzbūvētas vai renovētas sabiedriskas vai komerciālas ēkas
	mājokļi	Atjaunoti mājokļi pilsētās
Darba tirgus un apmācība ⁽¹⁾		
	cilvēku skaits	Dalībnieku skaits pārrobežu mobilitātes iniciatīvās
	cilvēku skaits	Dalībnieku skaits kopīgās vietējās nodarbinātības iniciatīvās un kopīgā apmācībā
	cilvēku skaits	Dalībnieku skaits projektos, kuri veicina dzimumu līdztiesību, iespēju vienlīdzību un sociālo iekļaušanu pārrobežu mērogā
	cilvēku skaits	Dalībnieku skaits kopīgās izglītības un apmācības shēmās, kuru mērķis ir atbalstīt pārrobežu mērogā jauniešu nodarbinātību, izglītošanās iespējas un augstāko un profesionālo izglītību

⁽¹⁾ Vajadzības gadījumā informāciju par dalībniekiem iedalīs pēc viņu darba tirgus statusa, norādot, vai viņi ir "nodarbināti", "bezdarbnieki", "ilgstoši bezdarbnieki", "neaktīvi" vai "neaktīvi un neapmeklē izglītības iestādi vai apmācību kursus".

Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgais paziņojums par ERAF regulas 6. panta, Eiropas teritoriālās sadarbības regulas 15. panta un Kohēzijas fonda regulas 4. panta piemērošanu

Eiropas Parlaments un Padome pieņem zināšanai Komisijas sniegto apliecinājumu ES likumdevējiem par to, ka ERAF, Eiropas teritoriālās sadarbības un Kohēzijas fonda regulu izpildes vispārējie rādītāji, kas ir jāiekļauj katras attiecīgās regulas pielikumā, ir pieņemti ilgstoša sagatavošanas procesa laikā, piedaloties Komisijas un dalībvalstu ekspertiem, un principā tos grozīt nav paredzēts.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1300/2013**(2013. gada 17. decembris)****par Kohēzijas fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1084/2006**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 177. panta otro daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 174. panta pirmajā daļā paredzēts, ka Savienībai ir jāizstrādā un jāveic darbības, kas stiprina tās ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju. Tāpēc no Kohēzijas fonda, kuru izveido ar šo regulu, būtu jāsniedz finansiāls atbalsts projektiem vides jomā un Eiropas komunikāciju tīkliem transporta infrastruktūras jomā.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1303/2013 ⁽³⁾ paredzēti noteikumi, kas ir kopīgi Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF), Eiropas Sociālajam fondam, Kohēzijas fondam, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam. Minētā regula izveido jaunu sistēmu

Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, tostarp Kohēzijas fondam. Tādēļ ir nepieciešams konkretizēt Kohēzijas fonda uzdevumus saistībā ar minēto sistēmu un saistībā ar mērķi, kas Kohēzijas fondam noteikts LESD.

(3) Būtu jāparedz konkrēti noteikumi attiecībā uz to pasākumu veidiem, kurus var atbalstīt no Kohēzijas fonda, lai palīdzētu īstenot investīciju prioritātes saskaņā ar tematiskajiem mērķiem, kas noteikti Regulā (ES) Nr. 1303/2013.

(4) Ar Kohēzijas fonda starpniecību Savienībai būtu jāspēj palīdzēt īstenot darbības, kas vērstas uz tās mērķu sasniegšanu vides jomā saskaņā ar LESD 11. un 191. pantu, proti, energoefektivitāte un atjaunojamie energoresursi un darbības transporta nozarē ārpus Eiropas komunikāciju tīkliem, attiecībā uz dzelzceļu, upju un jūras transportu, intermodālā transporta sistēmām un to savstarpējo savietojamību, sauszemes, jūras un gaisa satiksmes pārvaldību, tīru pilsētas transportu un sabiedrisko transportu.

(5) Jāatgādina, ka gadījumos, kad pasākumi, kas balstās uz LESD 192. panta 1. punktu, ir saistīti ar izmaksām, kuras uzskatāmas par nesamērīgām dalībvalstu valsts iestādēm, un kad finansiālais atbalsts no Kohēzijas fonda tiek sniegts saskaņā ar LESD 192. panta 5. punktu, tomēr ir jāpiemēro princips "maksā piesārņotājs".

(6) No Kohēzijas fonda atbalstītajiem Eiropas transporta tīkla (TEN-T) projektiem ir jāatbilst pamatnostādņēm, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1315/2013 ⁽⁴⁾. Lai koncentrētu centienus šajā jomā, par prioritāriem būtu jāuzskata minētajā regulā noteiktie vispārējās intereses projekti.

(7) Nebūtu jāparedz iespēja saņemt atbalstu no Kohēzijas fonda investīcijām, kuru mērķis ir samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju, kas rodas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK ⁽⁵⁾ I pielikumā uzskaitīto darbību rezultātā, jo šīs investīcijas jau tiek finansiāli

⁽¹⁾ OV L 191, 29.6.2012., 38. lpp.

⁽²⁾ OV L 225, 27.7.2012., 143. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembrim), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2013 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1315/2013 (2013. gada 11. decembrim) par Savienības pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 661/2010/ES (OV L 348, 20.12.2013., 1 lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

- atbalstītas, piemērojot minēto direktīvu. Minētajai izslēgšanai nebūtu jāierobežo iespēja izmantot Kohēzijas fondu, lai atbalstītu darbības, kas nav iekļautas Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā, pat ja minētās īsteno tie paši ekonomikas dalībnieki, tostarp tādas darbības kā energoefektivitātes investīcijas siltuma un elektroenerģijas koģenerācijā un rajona apkures tīklos, viedā enerģijas sadalē, glabāšanas un pārvades sistēmās un gaisa piesārņojuma samazināšanas pasākumos, pat ja šādas darbības netieši samazina siltumnīcefekta gāzu emisiju vai ja tās ir uzskaitītas Direktīvas 2003/87/EK minētajā valsts plānā.
- (8) Atbalstu no Kohēzijas fonda nav iespējams piešķirt investīcijām mājokļos, izņemot investīcijām, kas saistītas ar energoefektivitātes vai atjaunojamo energoresursu veicināšanu, jo tās neietilpst LESD noteiktajos no Kohēzijas fonda atbalstāmajos pasākumos.
- (9) Lai paātrinātu transporta infrastruktūras attīstību visā Savienībā, no Kohēzijas fonda būtu jāatbalsta transporta infrastruktūras projekti ar Eiropas pievienoto vērtību, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1316/2013 ⁽¹⁾, kopā EUR 10 000 000 000 apmērā. Atbalsta piešķiršanai minētajiem projektiem no Kohēzijas fonda būtu jāatbilst noteikumiem, kas paredzēti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 92. panta 6. punktu. Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1316/2013 atbalstam vajadzētu būt pieejamam vienīgi dalībvalstīm, kuras ir tiesīgas saņemt finansējumu no Kohēzijas fonda, ievērojot minētajam fondam piemērojamās līdzfinansējuma likmes.
- (10) Ir svarīgi nodrošināt, lai, veicinot riska pārvaldības investīcijas, tiktu ņemti vērā konkrētie riski reģionālā, pārrobežu un transnacionālā līmenī.
- (11) Lai novērstu centienu pārklāšanos un garantētu optimālu saikni starp dažādiem infrastruktūras veidiem vietējā, reģionālā un valsts līmenī, kā arī visā Savienībā, būtu jānodrošina no Kohēzijas fonda, ERAF, mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzekļiem atbalstīto intervences pasākumu papildināmība un sinerģija.
- (12) Lai nodrošinātu Kohēzijas fonda specifiskās vajadzības un saskaņā ar Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, katram Regulā (ES) Nr. 1303/2013 noteiktajam tematiskajam mērķim ar Kohēzijas fondu saistītās darbības ir jānosaka kā "investīciju prioritātes". Minētajās investīciju prioritātēs būtu sīki jāizklāsta mērķi, kas nav savstarpēji izslēdzoši un kuru īstenošanu atbalsta no Kohēzijas fonda. Šādām investīciju prioritātēm vajadzētu veidot pamatu konkrētu mērķu definēšanai saistībā ar darbības programmām, ņemot vērā attiecīgās programmas teritorijas vajadzības un iezīmes. Lai palielinātu elastību un samazinātu administratīvo slogu, veicot kopīgu īstenošanu, būtu jānosaka ERAF un Kohēzijas fonda investīciju prioritātes, kas saistītas ar atbilstošajiem tematiskajiem mērķiem.
- (13) Šīs regulas pielikumā būtu jānosaka vienots iznākuma rādītāju kopums, lai novērtētu darbības programmu īstenošanas vispārējo progresu Savienības līmenī. Minētajiem rādītājiem būtu jāatbilst investīciju prioritātei un darbības veidam, ko atbalsta saskaņā ar šo regulu un attiecīgajiem Regulas (ES) Nr. 1303/2013 noteikumiem. Kopējie iznākuma rādītāji būtu jāpapildina ar programmai raksturīgiem rezultātu rādītājiem un attiecīgā gadījumā ar programmai raksturīgiem iznākuma rādītājiem.
- (14) Lai šo regulu grozītu attiecībā uz dažiem nebūtiskiem elementiem, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz šīs regulas I pielikumā ietvertā kopējo iznākuma rādītāju saraksta grozīšanu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (15) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi – proti, stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet dažādo reģionu attīstības līmeņa atšķirību, mazāk labvēlīgo reģionu atpalicības, kā arī dalībvalstu un reģionu finanšu līdzekļu ierobežojuma dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembrim), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129 lpp.).

- (16) Ņemot vērā to, ka šī regula aizstāj Padomes Regulu (EK) Nr. 1084/2006 ⁽¹⁾, minētā regula būtu jāatceļ. Tomēr šai regulai nebūtu jāietekmē tās palīdzības nepārtrauktība vai grozīšana, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1084/2006 vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, ko minētajam atbalstam piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tādēļ minētā regula vai šādi citi piemērojami tiesību akti minētajai palīdzībai vai attiecīgajām darbībām būtu jāturpina piemērot pēc 2013. gada 31. decembra līdz to noslēgumam. Pieteikumiem palīdzības saņemšanai, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1084/2006, būtu jāpaliek spēkā.
- (17) Lai būtu iespējams nekavējoties piemērot šajā regulā paredzētos pasākumus, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Kohēzijas fonda izveide un priekšmets

- Ar šo izveido Kohēzijas fondu nolūkā stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, lai sekmētu ilgtspējīgu attīstību.
- Ar šo regulu nosaka Kohēzijas fonda uzdevumus un tā atbalsta darbības jomu attiecībā uz Regulas (ES) Nr. 1303/2013 89. pantā minēto mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai".

2. pants

Kohēzijas fonda atbalsta darbības joma

- Nodrošinot pienācīgu līdzsvaru un ievērojot katras dalībvalsts konkrētās vajadzības attiecībā uz investīcijām un infrastruktūru, no Kohēzijas fonda atbalsta:
 - investīcijas vides jomā, tostarp ar ilgtspējīgu attīstību un enerģētiku saistītās jomās, kas veicina vides aizsardzību;
 - TEN-T – atbilstīgi pamatnostādņēm, kas pieņemtas ar Regulu (ES) Nr. 1315/2013;
 - tehnisko palīdzību.
- No Kohēzijas fonda neatbalsta:
 - atomelektrostaciju ekspluatācijas pārtraukšanu vai celtniecību;

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1084/2006 (2006. gada 11. jūlijs) par Kohēzijas fonda izveidi un Regulas (EK) Nr. 1164/94 atcelšanu (OV L 210, 31.7.2006., 79. lpp.).

3. pants

Kohēzijas fonda atbalsts transporta infrastruktūras projektiem saistībā ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1316/2013 92. panta 6. punktu no Kohēzijas fonda EUR 10 000 000 000 apmērā atbalsta Regulā (ES) Nr. 1303/2013 minētos transporta infrastruktūras projektus, kam ir Eiropas pievienotā vērtība.

4. pants

Investīciju prioritātes

No Kohēzijas fonda saistībā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā izklāstītajiem tematiskajiem mērķiem atbalsta šādas investīciju prioritātes, saskaņā ar minētās regulas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētajām un partnerības nolīgumā noteiktajām attīstības vajadzībām un izaugsmes iespējām:

- pārejas uz zemu oglekļa emisiju ekonomiku atbalstīšana visās nozarēs:
 - veicinot no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūtas enerģijas ražošanu un sadali;
 - veicinot energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu uzņēmumos;
 - atbalstot energoefektivitāti, saprātīgu energovadību un atjaunojamo energoresursu izmantošanu sabiedriskajā infrastruktūrā, tostarp sabiedriskajās ēkās, un mājokļa sektorā;
 - attīstot un ieviešot viedas zemsprieguma un vidēja sprieguma sadales sistēmas;

- v) veicinot zemu oglekļa emisiju stratēģijas visu veidu teritorijām, jo īpaši pilsētām, tostarp ilgtspējīgu intermodālo mobilitāti pilsētās un ar ietekmes mazināšanu saistītus pielāgošanās pasākumus;
- vi) veicinot siltuma un elektroenerģijas augstas efektivitātes koģenerācijas izmantošanu, balstoties uz lietderīgā siltuma pieprasījumu;
- b) pielāgošanās klimata pārmaiņām un riska novēršanas un pārvaldības veicināšana:
- i) atbalstot investīcijas, kas paredzētas, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, tostarp uz ekosistēmām balstītas pieejas;
- ii) veicinot investīcijas, kas paredzētas specifisku risku novēršanai, nodrošinot katastrofu pārvarēšanas spēju un izstrādājot katastrofu pārvarēšanas sistēmas;
- c) vides saglabāšana un aizsardzība un resursu efektīvas izmantošanas veicināšana:
- i) investējot atkritumu apsaimniekošanas nozarē, lai ievērotu Savienības acquis noteiktās prasības vides jomā un nodrošinātu dalībvalstu identificētās vajadzības pēc investīcijām, kas pārsniedz minētās prasības;
- ii) investējot ūdensapgādes nozarē, lai ievērotu Savienības acquis noteiktās prasības vides jomā un nodrošinātu dalībvalstu identificētās vajadzības pēc investīcijām, kas pārsniedz minētās prasības;
- iii) aizsargājot un atjaunojot bioloģisko daudzveidību un augsni un veicinot ekosistēmu pakalpojumus, tostarp ar tīkla "Natura 2000" palīdzību, un zaļo infrastruktūru;
- iv) veicot darbības, lai uzlabotu pilsētvidi, atdzīvinātu pilsētas, atjaunotu un attīrītu pamestas rūpnieciskās teritorijas (tostarp pārveidei paredzētās zonas), samazinātu gaisa piesārņojumu un veicinātu trokšņa mazināšanas pasākumus;
- d) ilgtspējīga transporta veicināšana un sastrēgumu novēršana galvenajās tīkla infrastruktūrās:
- i) atbalstot multimodālu Eiropas vienoto transporta telpu, investējot TEN-T;
- ii) attīstot un uzlabojot videi nekaitīgas (tostarp ar zemu trokšņa līmeni) un zemu oglekļa emisiju transporta sistēmas, tostarp iekšzemes ūdensceļus un jūras transportu, ostas, multimodālos savienojumus un lidostu infrastruktūru, lai veicinātu ilgtspējīgu reģionālo un vietējo mobilitāti;
- iii) attīstot un atjaunojot visaptverošu, kvalitatīvu un savstarpēji savietojamu dzelzceļa sistēmu un veicinot trokšņa mazināšanas pasākumus;
- e) valsts iestāžu un iesaistīto personu institucionālās spējas un valsts pārvaldes efektivitātes uzlabošana, veicot darbības, lai palielinātu Kohēzijas fonda līdzekļu izmantošanā iesaistīto valsts pārvaldes iestāžu institucionālo spēju un attiecīgo sabiedrisko pakalpojumu efektivitāti.

5. pants

Rādītāji

1. Šīs regulas I pielikumā uzskaitītos kopējos iznākuma rādītājus, programmai raksturīgos rezultātu rādītājus un attiecīgā gadījumā programmai raksturīgos iznākuma rādītājus izmanto saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1303/2013 27. panta 4. punktu un 96. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) un iv) punktu un c) apakšpunkta ii) un iv) punktu.

2. Kopējo un programmai raksturīgo iznākuma rādītāju atskaites vērtība ir nulle. Minēto rādītāju kumulatīvās skaitliski izteiktās mērķvērtības nosaka 2023. gadam.

3. Ar investīciju prioritātēm saistīto programmai raksturīgo rezultātu rādītāju atskaites vērtību noteikšanai izmanto jaunākos pieejamos datus, un galamērķus nosaka 2023. gadam. Galamērķus var izteikt kvantitatīvā vai kvalitatīvā izteiksmē.

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 7. pantu, lai grozītu I pielikumā noteikto kopējo iznākuma rādītāju sarakstu nolūkā veikt pamatotus pielāgojumus, lai efektīvi izvērtētu darbības programmu īstenošanā panākto progresu.

6. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tās palīdzības turpināšanu vai grozīšanu, tostarp pilnīgu vai daļēju atcelšanu, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1084/2006 vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, ko minētajai palīdzībai piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tādēļ minēto regulu vai šādus citus piemērojamus tiesību aktus minētajai palīdzībai vai attiecīgajām darbībām turpina piemērot pēc 2013. gada 31. decembra līdz to noslēgumam. Šā punkta nolūkos palīdzība aptver darbības programmas un lielos projektus.

2. Pieteikumi palīdzības saņemšanai, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1084/2006, paliek spēkā.

7. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 5. panta 4. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir no 2013. gada 21. decembra līdz 2020. gada 31. decembrim.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 5. panta 4. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 5. panta 4. punktu pieņemts deleģēts akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas

Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

8. pants

Atcelšana

Neskarot šīs regulas 6. pantu, Regulu (EK) Nr. 1084/2006 atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

9. pants

Pārskatīšana

Eiropas Parlaments un Padome šo regulu pārskata līdz 2020. gada 31. decembrim saskaņā ar LESD 177. pantu.

10. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

I PIELIKUMS

KOHĒZIJAS FONDA KOPĒJIE IZNĀKUMA RĀDĪTĀJI

	VIENĪBA	NOSAUKUMS
Vide		
Cietie atkritumi	tonnas gadā	Atkritumu pārstrādes jaudas pieaugums
Ūdens apgāde	cilvēku skaits	Uzlabotās ūdensapgādes apkalpoto iedzīvotāju skaita pieaugums
Notekūdeņu attīrīšana	iedzīvotāju ekvivalents	Uzlaboto notekūdeņu attīrīšanas sistēmu apkalpoto iedzīvotāju skaita pieaugums
Riska novēršana un pārvaldība	cilvēku skaits	Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no pretplūdu pasākumiem
	cilvēku skaits	Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no meža ugunsdrošības pasākumiem
Augsnes sanācija	hektāri	Kopējā sanētās augsnes platība
Daba un bioloģiskā daudzveidība	hektāri	To dzīvotņu platība, kuras saņem atbalstu, lai panāktu labāku aizsardzības pakāpi
Enerģētika un klimata pārmaiņas		
Atjaunojamie energoresursi	MW	No atjaunojamiem energoresursiem saražotās jaudas pieaugums
Energoefektivitāte	mājsaimniecības	Mājsaimniecību skaits ar uzlabotu energopatēriņa kategoriju
	kWh/gadā	Primārās enerģijas gada patēriņa samazinājums sabiedriskajās ēkās
	lietotāju skaits	To enerģijas patērētāju skaita pieaugums, kuriem ir pieslēgums viedtīkliem
Siltumnīcefekta gāzu samazinājums	CO ₂ ekvivalenta tonnas	Lēstais siltumnīcefekta gāzu samazinājums gadā
Transports		
Dzelzceļš	kilometri	Jauno dzelzceļa līniju kopējais garums
	kilometri	Rekonstruēto vai modernizēto dzelzceļa līniju kopējais garums
Autoceļi	kilometri	Jaunuzbūvēto autoceļu kopējais garums
	kilometri	Rekonstruēto vai modernizēto autoceļu kopējais garums
Pilsētas transports	kilometri	Jaunuzbūvēto vai uzlaboto tramvaja un metro līniju kopējais garums
Iekšējie ūdensceļi	kilometri	Jauno vai uzlaboto iekšzemes ūdensceļu kopējais garums

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1084/2006	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. pants	—
4. pants	—
—	3. pants
—	4. pants
—	5. pants
5. pants	6. pants
5.a pants	—
—	7. pants
6. pants	8. pants
7. pants	9. pants
8. pants	10. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgais paziņojums par ERAF regulas 6. panta, Eiropas teritoriālās sadarbības regulas 15. panta un Kohēzijas fonda regulas 4. panta piemērošanu

Eiropas Parlaments un Padome pieņem zināšanai Komisijas sniegto apliecinājumu ES likumdevējiem par to, ka ERAF, Eiropas teritoriālās sadarbības un Kohēzijas fonda regulu izpildes vispārējie rādītāji, kas ir jāiekļauj katras attiecīgās regulas pielikumā, ir pieņemti ilgstoša sagatavošanas procesa laikā, piedaloties Komisijas un dalībvalstu ekspertiem un principā tos grozīt nav paredzēts.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1301/2013

(2013. gada 17. decembris)

par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 178. un 349. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 176. pantā noteikts, ka Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) mērķis ir palīdzēt izlīdzināt Savienības reģionu attīstības līmeņa galvenās atšķirības. Saskaņā ar minēto pantu un LESD 174. panta otro un trešo daļu ERAF ir jāsniedz ieguldījums, lai mazinātu atšķirības starp dažādo reģionu attīstības līmeņiem un mazāk labvēlīgo reģionu atpalcību, īpašu uzmanību veltot tiem mazāk labvēlīgajiem reģioniem, kuros pastāvīgi ir ļoti nelabvēlīga dabas apstākļi vai nelabvēlīga demogrāfiskā situācija, piemēram, vistālāk ziemeļos esošajiem reģioniem ar ļoti zemu iedzīvotāju blīvumu un salu, kalnu un pierobežu reģioniem.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1303/2013 ⁽³⁾ paredzēti noteikumi, kas ir kopīgi ERAF,

Eiropas

Sociālajam fondam (ESF), Kohēzijas fondam, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam.

- (3) Lai sniegtu ieguldījumu investīciju prioritātēs saistībā ar Regulā (ES) Nr. 1303/2013 noteiktajiem tematiskajiem mērķiem, būtu jāparedz konkrēti noteikumi par pasākumu veidiem, kurus var atbalstīt no ERAF. Vienlaikus būtu jānosaka un jāprecizē pasākumi ārpus ERAF darbības jomas, tostarp investīcijas, lai panāktu tās siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu, ko rada darbības, kuras uzskaitītas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK ⁽⁴⁾ I pielikumā. Lai izvairītos no pārmērīgas finansēšanas, šādām investīcijām nevajadzētu būt atbalstāmām no ERAF, jo tās jau gūst finansiālu labumu, piemērojot Direktīvu 2003/87/EK. Minētai izslēgšanai nebūtu jāierobežo iespēja izmantot ERAF, lai atbalstītu darbības, kas nav iekļautas Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā, pat ja tās īsteno tie paši ekonomikas dalībnieki un tās ietver tādas darbības kā energoefektivitātes investīcijas rajona apkures tīklos, viedas enerģijas sadales, glabāšanas un pārvades sistēmas un gaisa piesārņojuma samazināšanas pasākumus, pat ja šādas darbības netieši samazina siltumnīcefekta gāzu emisiju vai ja tās ir uzskaitītas Direktīvā 2003/87/EK minētajā valsts plānā.

- (4) Ir jāprecizē, kādus vēl pasākumus var atbalstīt, izmantojot ERAF saskaņā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība".
- (5) ERAF būtu jānodrošina Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, tādējādi nodrošinot lielāku ERAF atbalsta koncentrēšanu uz Savienības prioritātēm. Atkarībā no tā, kuru kategoriju reģioni tiek atbalstīti, ERAF atbalsts saistībā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" būtu jākoncentrē uz pētniecību un inovācijām, informācijas un komunikāciju tehnoloģijām (IKT), maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) un tādas ekonomikas veicināšanai, kurai raksturīgs zems oglekļa emisijas līmenis. Minētā tematiskā koncentrācija būtu jāpanāk valsts līmenī, vienlaikus nodrošinot elastību darbības programmu līmenī un starp dažādu reģionu kategorijām. Vajadzības gadījumā tematiskā koncentrācija būtu jāpielāgo, lai ņemtu vērā Kohēzijas fonda līdzekļus, kas piešķirti to investīciju prioritāšu atbalstam, kuras saistītas ar pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju

⁽¹⁾ OV C 191, 29.6.2012., 44. lpp.

⁽²⁾ OV C 225, 27.7.2012., 114. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembrī), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

- līmeni un kuras minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1300/2013⁽¹⁾. Nosakot tematiskās koncentrācijas pakāpi, būtu jāņem vērā reģiona attīstības līmenis, attiecīgā gadījumā Kohēzijas fonda ieguldījums, kā arī to reģionu īpašās vajadzības, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju, kas tika izmantots par atbilstības kritēriju 2007.–2013. gada plānošanas periodā, bija mazāks par 75 % no ES-25 vidējā IKP pārskata periodā, to reģionu īpašās vajadzības, kuriem 2007.–2013. gada plānošanas periodā noteikts pakāpeniskas atbalsta pārtraukšanas statuss, un atsevišķu NUTS 2. līmeņa reģionu īpašās vajadzības, kuri ir tikai salu dalībvalstis vai salas.
- (6) Lai veicinātu visu šajā regulā minēto tematisko mērķu sasniegšanu, vajadzētu būt iespējai saņemt atbalstu no ERAF saskaņā ar investīciju prioritāti "sabiedrības virzīta vietējā attīstība".
- (7) Lai risinātu ERAF specifiskās vajadzības un ņemtu vērā Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, katram no Regulā (ES) Nr. 1303/2013 noteiktajiem tematiskajiem mērķiem ERAF specifiskās darbības ir jānosaka kā "investīciju prioritātes". Minētajās investīciju prioritātēs būtu sīki jāizklāsta mērķi, kuri nav savstarpēji izslēdzoši un kuri jāatbalsta ERAF. Šādām investīciju prioritātēm vajadzētu būt par pamatu programmu konkrēto mērķu definēšanai, ņemot vērā attiecīgās programmas teritorijas vajadzības un iezīmes.
- (8) Ir jāveicina inovācijas un MVU attīstība jaunās jomās, kas saistītas ar Eiropas un reģionālā līmeņa uzdevumiem, piemēram, radošās un kultūras nozarēs un inovatīvu pakalpojumu jomā, kuras atspoguļo jaunas sabiedrības prasības, vai tādu produktu un pakalpojumu jomās, kuri saistīti ar iedzīvotāju novecošanos, sociālo un veselības aprūpi, ekoinovācijām, zemu oglekļa emisiju ekonomiku un resursu efektīvu izmantošanu.
- (9) Lai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1303/2013 optimizētu tādu investīciju pievienoto vērtību, kuras pilnībā vai daļēji tiek finansētas no Savienības budžeta pētniecības un inovāciju jomā, īpaši jācenšas panākt sinerģiju starp ERAF darbību un pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvāršnis 2020", vienlaikus respektējot to atšķirīgos mērķus.
- (10) Ir svarīgi nodrošināt, lai, veicinot investīcijas riska pārvaldībā, tiktu ņemti vērā specifiskie riski reģionālā, pārrobežu un transnacionālā līmenī.
- (11) Lai maksimāli palielinātu to darbību ieguldījumu nodarbinātībai labvēlīgas izaugsmes mērķa īstenošanā, ar kurām atbalsta ilgtspējīgu tūrismu, kultūru un dabas mantojumu, šīs darbības būtu jāiekļauj konkrētu apgabalu teritoriālajās stratēģijās, tostarp to rūpniecisko reģionu pārveides plānos, kuros ir vērojama ekonomiskā lejupslīde. Šādu pasākumu atbalstam būtu jāsniedz ieguldījums arī inovāciju pastiprināšanā, IKT plašākā izmantošanā, MVU attīstībā, vides saglabāšanā un resursu efektīvā izmantošanā vai sociālās iekļaušanas veicināšanā.
- (12) Lai sekmētu ilgtspējīgu reģionālo un vietējo mobilitāti un mazinātu gaisa un trokšņu piesārņojumu, ir jāveicina veselībai nekaitīgu, ilgtspējīgu un drošu transporta veidu izmantošana. Ar ERAF finansējumu atbalstītām investīcijām lidostu infrastruktūrā būtu jāveicina vides ziņā ilgtspējīgs gaisa transports, inter alia stiprinot reģionālo mobilitāti, ko veic, sekundāros un terciāros transporta mezgļus pievienojot Eiropas transporta tīklu (TEN-T) infrastruktūrai, tostarp izmantojot multimodālos transporta mezgļus.
- (13) Lai veicinātu to Savienības mērķu sasniegšanu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā, kurus tā noteikusi kā daļu no Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, no ERAF būtu jāatbalsta investīcijas, kuru mērķis ir dalībvalstu energoefektivitātes un energoapgādes drošības veicināšana, cita starpā attīstot viedās elektroenerģijas sadales, uzglabāšanas un pārvades sistēmas, tostarp integrējot decentralizētu elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem enerģijas avotiem. Lai ievērotu savas energoapgādes drošības prasības tādā veidā, kas atbilst mērķiem, ko tās izvirzījušas saistībā ar Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, dalībvalstīm vajadzētu būt spējīgām investēt tādā enerģētikas infrastruktūrā, kas atbilst viņu izvēlētajam energoavotu sadalījumam.
- (14) MVU, kas var būt arī sociālās ekonomikas uzņēmumi, saskaņā ar Regulā (ES) Nr. 1303/2013 noteikto definīciju būtu jāsaprot kā uzņēmumi, kuri aptver mikrouzņēmumus, mazos un vidējos uzņēmumus Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK⁽²⁾ nozīmē.
- (15) Lai veicinātu sociālo iekļaušanu un cīnītos pret nabadzību, jo īpaši marginalizētu kopienu vidū, ir jāuzlabo

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1300/2013 (2013. gada 17. decembrī) par Kohēzijas fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1084/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 281. lpp).

⁽²⁾ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- piekļuve sociālajiem, kultūras un atpūtas pakalpojumiem, nodrošinot maza mēroga infrastruktūru un ņemot vērā personu ar invaliditāti un vecu cilvēku īpašās vajadzības.
- (16) Pašvaldību pakalpojumiem būtu jāietver visu veidu mājās sniegtie, ģimenēm paredzētie, ar dzīvesvietu saistītie un cita veida pašvaldību pakalpojumi, ar kuriem tiek atbalstītas jebkuras personas tiesības dzīvot attiecīgajā kopienā, nodrošinot vienlīdzīgas izvēles iespējas, un ar kuru palīdzību tiek mēģināts novērst izolāciju un segregāciju šajā kopienā.
- (17) Lai palielinātu elastību un samazinātu administratīvo slogu, veicot kopīgu īstenošanu, būtu jāaskaņo ERAF un Kohēzijas fonda investīciju prioritātes, kas noteiktas saistībā ar atbilstošajiem tematiskajiem mērķiem.
- (18) Lai novērtētu programmu īstenošanas vispārējo progresu Savienības līmenī, šīs regulas pielikumā būtu jāiekļauj vienots iznākuma rādītāju kopums. Minētajiem rādītājiem būtu jāatbilst konkrētajai investīciju prioritātei un darbības veidam, ko atbalsta saskaņā ar šo regulu un attiecīgajiem Regulas (ES) Nr. 1303/2013 noteikumiem. Kopējie iznākuma rādītāji būtu jāpapildina ar katrai programmai specifiskiem rezultātu rādītājiem un vajadzības gadījumā ar programmai specifiskiem iznākuma rādītājiem.
- (19) Saistībā ar ilgtspējīgu pilsētu attīstību ir jāatbalsta integrētas darbības, lai risinātu pilsētu, tostarp pilsētu funkcionālo teritoriju, ekonomiskās, vides, klimata, demogrāfiskās un sociālās problēmas, ņemot vērā nepieciešamību attīstīt saikni starp pilsētām un lauku apgabaliem. Principi to pilsētu teritoriju atlasei, kurās jāīsteno integrētas darbības ilgtspējīgai pilsētu attīstībai, un minēto darbību finansēšanas aptuvenās summas būtu jānosaka partnerības nolīgumā, šim mērķim valsts līmenī piešķirot vismaz 5 % no ERAF līdzekļiem. Par pilsētu iestādēm atvēlēto uzdevumu deleģēšanas apmēru lēmums būtu jāpieņem vadošajai iestādei, apspriežoties ar konkrēto pilsētas iestādi.
- (20) Lai noteiktu vai pārbaudītu jaunus risinājumus, kas attiecas uz Savienības līmeņa nozīmes jautājumiem, kuri saistīti ar pilsētu ilgtspējīgu attīstību, ar ERAF finansējumu būtu jāatbalsta inovatīvas darbības pilsētu ilgtspējīgas attīstības jomā.
- (21) Lai uzlabotu spēju veidošanu, tīklu veidošanu un pieredzes apmaiņu starp programmām un struktūrām, kuras atbild par pilsētu ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un inovatīvu darbību īstenošanu pilsētu ilgtspējīgas attīstības jomā, un papildinātu esošās programmas un struktūras, Savienības līmenī ir jāizveido pilsētu attīstības tīkls.
- (22) Ar ERAF būtu jārisina problēmas, kas saistītas ar piekļuvi lieliem tirgiem un attālinātību no tiem, ar ko saskaras apgabali ar ļoti zemu iedzīvotāju blīvumu, kā minēts 1994. gada Somijas un Zviedrijas Pievienošanās akta 6. protokolā par īpašiem noteikumiem attiecībā uz 6. mērķi saistībā ar struktūrfondi Somijā un Zviedrijā. Ar ERAF būtu jārisina arī īpašās grūtības, ar kurām saskaras atsevišķās salās, pierobežas apgabalos, kalnu apgabalos un reti apdzīvotos apgabalos, kuru ģeogrāfiskais stāvoklis palēnina to attīstību, lai atbalstītu to ilgtspējīgu attīstību.
- (23) Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tālākajiem reģioniem, proti, saskaņā ar LESD 349. pantu pieņemot pasākumus, ar kuriem izņēmuma kārtā paplašina ERAF atbalsta darbības jomu, lai finansētu darbības atbalstu, kas saistīts ar tādu papildu izmaksu kompensāciju, kuras rada minēto reģionu īpašā ekonomiskā un sociālā situācija, ko vēl pastiprina LESD 349. pantā minētie faktori, proti, tālums, atrašanās uz salas, nelielā teritorija, sarežģītā topogrāfija un klimats, ekonomiskā atkarība no dažiem izstrādājumiem, šo faktoru pastāvēbai un kombinācijai būtiski ierobežojot minēto reģionu attīstību. Uz darbības atbalstu, ko minētajā kontekstā piešķirušas dalībvalstis, attiecināta atbrīvojumu no LESD 108. panta 3. punktā noteiktā informēšanas pienākuma, ja atbalsta piešķiršanas laikā tas atbilst regulas nosacījumiem, kurā noteiktas atsevišķas atbalsta kategorijas, kas ir savietojamas ar iekšējo tirgu, piemērojot LESD 107. un 108. pantu, un kura ir pieņemta saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 994/98 ⁽¹⁾.
- (24) Atbilstīgi 2013. gada 7. un 8. februāra Eiropadomes secinājumiem un ņemot vērā LESD noteiktos īpašos mērķus attiecībā uz LESD 349. pantā minētajiem tālākajiem reģioniem, ar Eiropadomes Lēmumu 2012/419/ES ⁽²⁾ tika mainīts Majotas statuss, no 2014. gada 1. janvāra tai kļūstot par jaunu tālāko reģionu. Lai atvieglotu un veicinātu mērķtiecīgu un strauju infrastruktūras attīstību Majotā, vajadzētu būt iespējai izņēmuma kārtā vismaz 50 % no Majotai paredzētā ERAF finansējuma piešķirt pieciem tematiskajiem mērķiem, kas noteikti Regulā (ES) Nr. 1303/2013.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropadomes Lēmums 2012/419/ES (2012. gada 11. jūlijs), ar ko groza statusu, kas Majotai piešķirts attiecībā uz Eiropas Savienību (OV L 204, 31.7.2012., 131. lpp.).

(25) Lai šo regulu papildinātu ar atsevišķiem nebūtiskiem elementiem, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem par inovatīvu darbību atlases un pārvaldības kritērijiem. Šādas pilnvaras būtu jādeleģē Komisijai arī attiecībā uz šīs regulas I pielikuma grozīšanu, kad tas ir pamatoti, lai nodrošinātu darbību programmu īstenošanā panāktā progresa efektīvu izvērtēšanu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(26) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi - proti, stiprināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, izlīdzinot galvenās reģionālās atšķirības Savienībā - nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet ka dažādo reģionu attīstības līmeņa atšķirību un mazāk labvēlīgo reģionu atpalicības, kā arī dalībvalstu un reģionu finanšu līdzekļu ierobežojuma dēļ minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(27) Šī regula aizstāj Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1080/2006⁽¹⁾. Tādēļ skaidrības labad Regula (EK) Nr. 1080/2006 būtu jāatceļ. Tomēr šai regulai nebūtu jāietekmē tās palīdzības nepārtrauktība vai grozīšana, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1080/2006 vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, ko minētajam atbalstam piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tādēļ minētā regula vai šādi citi piemērojami tiesību akti minētajai palīdzībai vai attiecīgajām darbībām būtu jāturpina piemērot pēc 2013. gada 31. decembra līdz to noslēgumam. Pieteikumiem palīdzības saņemšanai, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1080/2006, būtu jāpaliek spēkā.

(28) Lai būtu iespējams nekavējoties piemērot šajā regulā paredzētos pasākumus, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Kopīgie noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu nosaka Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) uzdevumus, no ERAF piešķiramā atbalsta piemērošanas jomu attiecībā uz mērķiem "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un "Eiropas teritoriālā sadarbība" un īpašos noteikumus par ERAF atbalstu mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai".

2. pants

ERAF uzdevumi

No ERAF līdzfinansē atbalstu, kura mērķis ir stiprināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, izlīdzinot galvenās reģionālās atšķirības Savienībā ar reģionālās ekonomikas ilgtspējīgu attīstību un strukturālu pielāgošanu, tostarp to rūpniecisko reģionu pārveidi, kuros vērojama ekonomiskā lejupslīde, un reģionu, kuru attīstība atpaliek, pārveidi.

3. pants

ERAF atbalsta darbības joma

1. Lai sniegtu ieguldījumu 5. pantā noteikto investīciju prioritāšu īstenošanā, no ERAF atbalsta šādas darbības:

- a) produktīvas investīcijas, kas veicina ilgtspējīgu darbvietu izveidi un saglabāšanu, — tieši atbalstot investīcijas MVU;
- b) produktīvas investīcijas neatkarīgi no attiecīgā uzņēmuma lieluma — veicinot to investīciju prioritāšu īstenošanu, kuras noteiktas 5. panta 1. un 4. punktā un, ja minētās investīcijas paredz sadarbību starp lieliem uzņēmumiem un MVU, 5. panta 2. punktā;
- c) investīcijas infrastruktūrā, ar kuras palīdzību iedzīvotājiem sniedz pamatpakalpojumus enerģētikas, vides, transporta un IKT jomā;
- d) investīcijas sociālajā, veselības aprūpes, pētniecības, inovāciju, darījumdarbības un izglītības infrastruktūrā;
- e) investīcijas iekšējā potenciāla attīstībā, investējot iekārtās un maza mēroga infrastruktūrā, tostarp maza mēroga kultūras un ilgtspējīga tūrisma infrastruktūrā, uzņēmumiem paredzētos pakalpojumus un atbalstot pētniecības un inovāciju institūcijas un investīcijas uzņēmumu tehnoloģijās un lietiskajos pētījumos;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1080/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Regulas (EK) Nr. 1783/1999 atcelšanu (OV L 210, 31.7.2006., 1. lpp.).

f) tīklu veidošana, sadarbība un pieredzes apmaiņa starp kompetentajām reģionālajām, vietējām, pilsētu un citām publiskajām iestādēm, ekonomikas un sociālajiem partneriem un attiecīgām pilsonisko sabiedrību pārstāvošām struktūrām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 5. panta 1. punktā, pētījumi, sagatavošanas darbības un spēju veidošana.

2. Saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" ERAF var atbalstīt arī iekārtu, cilvēkresursu un visu veidu infrastruktūras kopīgu pārrobežu izmantošanu visos reģionos.

3. ERAF neatbalsta:

- a) atomelektrostaciju ekspluatācijas pārtraukšanu vai celtniecību;
- b) investīcijas, lai panāktu tās siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu, ko rada Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītās darbības;
- c) tabakas un tabakas izstrādājumu ražošanu, pārstrādi un tirgvedību;
- d) Savienības valsts atbalsta noteikumos definētos grūtībās nonākušus uzņēmumus;
- e) investīcijas lidostu infrastruktūrā, ja vien tās nav saistītas ar vides aizsardzību vai papildinātas ar investīcijām, kas nepieciešamas, lai mazinātu šādas infrastruktūras nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.

4. pants

Tematiskā koncentrācija

1. Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā noteiktie tematiskie mērķi un šīs regulas 5. pantā minētās atbilstošās investīciju prioritātes, ko var līdzfinansēt no ERAF saistībā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", koncentrē šādi:

a) attīstītākajos reģionos:

- i) vismaz 80 % no kopējiem ERAF līdzekļiem valsts līmenī piešķir diviem vai vairākiem tematiskajiem mērķiem, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā, un
- ii) vismaz 20 % no kopējiem ERAF līdzekļiem valsts līmenī piešķir tematiskajam mērķim, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 4. punktā;

b) pārejas reģionos:

- i) vismaz 60 % no kopējiem ERAF līdzekļiem valsts līmenī piešķir diviem vai vairākiem tematiskajiem mērķiem, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā, un

- ii) vismaz 15 % no kopējiem ERAF līdzekļiem valsts līmenī piešķir tematiskajam mērķim, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 4. punktā;

c) mazāk attīstītajos reģionos:

- i) vismaz 50 % no kopējiem ERAF līdzekļiem valsts līmenī piešķir diviem vai vairākiem tematiskajiem mērķiem, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā; un
- ii) vismaz 12 % no kopējiem ERAF līdzekļiem valsts līmenī piešķir tematiskajam mērķim, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 4. punktā;

Šā panta nolūkā, reģioni, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju, kas tika izmantots kā atbilstības kritērijs 2007.–2013. gada plānošanas periodā, bija mazāks par 75 % no ES-25 vidējā IKP pārskata periodā, un reģioni, kam 2007.–2013. gada plānošanas periodā noteikts pakāpeniskas atbalsta pārtraukšanas statuss, bet kuri 2014.–2020. gada plānošanas periodā ir tiesīgi saņemt atbalstu, jo tie ietilpst Regulas (ES) Nr. 1303/2013 90. panta 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajā vairāk attīstīto reģionu kategorijā, šajā pantā tiek uzskatīti par pārejas reģioniem.

Šā panta nolūkā, visus NUTS 2. līmeņa reģionus, kas ir tikai salu dalībvalstis vai salas, kas ir daļa no tām dalībvalstīm, kuras saņem atbalstu no Kohēzijas fonda, un visus tālākos reģionus, uzskata par mazāk attīstītiem reģioniem.

2. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, minimālā daļa, ko no ERAF piešķir kādai no reģionu kategorijām, var būt mazāka par minētajā punktā noteikto daļu ar nosacījumu, ka šāds samazinājums tiek kompensēts ar palielinājumu daļā, kura piešķirta citās reģionu kategorijās. Līdz ar to summa, kas valsts līmenī visās reģionu kategorijās pienākas attiecīgi tematiskajiem mērķiem, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1300/2013 9. panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā, un tiem, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 4. punktā, attiecīgi nav mazāka par to summu valsts līmenī, kuru iegūst, piemērojot šā panta 1. punktā noteiktās ERAF minimālās daļas.

3. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, Kohēzijas fonda līdzekļus, ko piešķir, lai atbalstītu Regulas (ES) Nr. 1300/2013 4. panta a) punktā noteiktās investīciju prioritātes, var ieskaitīt, lai izpildītu prasību par šā panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta ii) punktā, b) apakšpunkta ii) punktā un c) apakšpunkta ii) punktā paredzētajām minimālajām daļām. Šādā gadījumā šā panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta ii) punktā minēto daļu palielina līdz 15 %. Attiecīgā gadījumā minētos līdzekļus piešķir pro rata dažādajām reģionu kategorijām, balstoties uz šo reģionu iedzīvotāju īpatsvaru attiecīgās dalībvalsts iedzīvotāju kopskaitā.

5. pants

Investīciju prioritātes

No ERAF atbalsta turpmāk minētās investīciju prioritātes atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā noteiktajiem tematiskajiem mērķiem saskaņā ar attīstības vajadzībām un izaugsmes iespējām, kas norādītas minētās regulas 15. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā un partnerības nolīgumā.

- 1) Pētniecības, tehnoloģiskās attīstības un inovāciju veicināšana:
 - a) uzlabojot pētniecības un inovāciju (P&I) infrastruktūru un spēju attīstīt P&I izcilību, kā arī veicinot kompetences centru, jo īpaši Eiropas nozīmes centru, izveidi;
 - b) sekmējot uzņēmumu investīcijas P&I, veidojot saiknes un sinerģiju starp uzņēmumiem, pētniecības un izstrādes centriem un augstākās izglītības nozari, jo īpaši veicinot investīcijas produktu un pakalpojumu attīstībā, tehnoloģiju nodošanu, sociālās inovācijas, ekoinovācijas, sabiedrisko pakalpojumu lietotnes, pieprasījuma stimulēšanu, tīklu veidošanu, kopu izveidi un atvērtās inovācijas ar viedās specializācijas palīdzību un atbalstot tehnoloģisko un lietišķo pētniecību, izmēģinājuma projektus, ražojumu apstiprināšanu to agrīnā izstrādes stadijā, ražošanas spēju palielināšanu un pirmo ražošanu, jo īpaši attiecībā uz svarīgākajām pamattehnoloģijām un universālo tehnoloģiju izplatīšanu.
- 2) IKT pieejamības un izmantošanas palielināšana un kvalitātes paaugstināšana:
 - a) paplašinot platjoslas pakalpojumu izvietošanu un sekmējot ātrgaitas tīklu attīstību un atbalstot jauno tehnoloģiju un tīklu ieviešanu digitālās ekonomikas vajadzībām;
 - b) attīstot IKT produktus un pakalpojumus, e-komerciju un palielinot pieprasījumu IKT jomā;
 - c) stiprinot IKT lietojumprogrammas e-pārvaldes, e-mācību, e-iekļaušanas, e-kultūras un e-veselības jomā;
- 3) MVU konkurētspējas palielināšana:
 - a) veicinot uzņēmējdarbību, jo īpaši atvieglojot jaunu ideju izmantošanu ekonomikā un atbalstot jaunu uzņēmumu izveidi, tostarp ar uzņēmumu inkubatoru palīdzību;
 - b) attīstot un ieviešot praksē jaunus darījumdarbības modeļus, kas paredzēti MVU, jo īpaši attiecībā uz internacionalizāciju;
- c) atbalstot uzlabotu spēju radīšanu un paplašināšanu produktu un pakalpojumu attīstībai;
- d) atbalstot MVU spēju panākt izaugsmi reģionālos, valsts un starptautiskos tirgos un iesaistīties inovāciju procesos;
- 4) pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju atbalstīšana visās nozarēs:
 - a) veicinot no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūtas enerģijas ražošanu un sadali;
 - b) veicinot energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu uzņēmumos;
 - c) atbalstot energoefektivitāti, viedu energovadību un atjaunojamo energoresursu izmantošanu sabiedriskajā infrastruktūrā, tostarp sabiedriskajās ēkās, un mājokļa sektorā;
 - d) attīstot un ieviešot viedas sadales sistēmas, kas darbojas zemsprieguma un vidēja sprieguma līmenī;
 - e) veicinot zemu oglekļa emisiju stratēģijas visu veidu teritorijām, jo īpaši pilsētām, tostarp ilgtspējīgu multimodālo mobilitāti pilsētās un ar ietekmes mazināšanu saistītus pielāgošanās pasākumus;
 - f) veicinot pētniecību un inovācijas zemu oglekļa emisiju tehnoloģijās un šo tehnoloģiju ieviešanu;
 - g) veicinot siltuma un elektroenerģijas augstas efektivitātes koģenerācijas izmantošanu, pamatojoties uz lietderīgā siltuma pieprasījumu.
- 5) Pielāgošanās klimata pārmaiņām un riska novēršanas un pārvaldības veicināšana:
 - a) atbalstot investīcijas, kas paredzētas, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, tostarp izmantojot uz ekosistēmām balstītas pieejas;
 - b) veicinot investīcijas, kas paredzētas specifisku risku novēršanai, nodrošinot katastrofu pārvarēšanas spēju un izstrādājot katastrofu pārvarēšanas sistēmas.
- 6) Vides saglabāšana un aizsardzība un resursu efektīvas izmantošanas veicināšana:

- a) investējot atkritumu apsaimniekošanas nozarē, lai ievērotu Savienības *acquis* noteiktās prasības vides jomā un nodrošinātu dalībvalstu identificētās vajadzības pēc investīcijām, kas pārsniedz minētās prasības;
- b) investējot ūdensapgādes nozarē, lai ievērotu Savienības *acquis* noteiktās prasības vides jomā un nodrošinātu dalībvalstu identificētās vajadzības pēc investīcijām, kas pārsniedz minētās prasības;
- c) saglabājot, aizsargājot, veicinot un attīstot dabas un kultūras mantojumu;
- d) aizsargājot un atjaunojot bioloģisko daudzveidību un augsni un veicinot ekosistēmu pakalpojumus, tostarp izmantojot "Natura 2000", un zaļo infrastruktūru;
- e) veicot darbības, lai uzlabotu pilsētvidi, atdzīvinātu pilsētas, atjaunotu un attīrītu pamestas rūpnieciskās teritorijas (tai skaitā pārveidei paredzētās zonas), samazinātu gaisa piesārņojumu un veicinātu trokšņa mazināšanas pasākumus;
- f) veicinot inovatīvas tehnoloģijas vides aizsardzības un resursu efektīvas izmantošanas uzlabošanai atkritumu apsaimniekošanas nozarē, ūdensapgādes nozarē un attiecībā uz augsni vai gaisa piesārņojuma samazināšanu;
- g) atbalstot rūpniecisko pāreju uz resursu efektīvas izmantošanas ekonomiku, veicinot zaļo izaugsmi, ekoinovācijas un ekoloģisko raksturlielumu pārvaldību publiskajā un privātajā sektorā.
- 7) ilgtspējīga transporta veicināšana un sastrēgumu novēršana galvenajās tīkla infrastruktūrās:
- a) atbalstot multimodālu Eiropas vienoto transporta telpu, investējot TEN-T;
- b) pastiprinot reģionālo mobilitāti, pievienojot sekundāros un terciāros transporta mezglus, tostarp multimodālos mezglus, TEN-T infrastruktūrai;
- c) attīstot un uzlabojot videi nekaitīgas (tostarp ar zemu trokšņa līmeni) un zemu oglekļa emisiju transporta sistēmas, tostarp iekšzemes ūdensceļus un jūras transportu, ostas, multimodālos savienojumus un lidostu infrastruktūru, lai veicinātu ilgtspējīgu reģionālo un vietējo mobilitāti;
- d) attīstot un atjaunojot visaptverošas, kvalitatīvas un savstarpēji savietojamas dzelzceļa sistēmas un veicinot trokšņa mazināšanas pasākumus;
- e) uzlabojot energoefektivitāti un energodrošību, attīstot viedas elektroenerģijas sadales, glabāšanas un pārvades sistēmas un integrējot decentralizētu enerģijas ražošanu no atjaunojamajiem avotiem;
- 8) stabilu un kvalitatīvu darba vietu veicināšana un darbaspēka mobilitātes atbalstīšana:
- a) atbalstot uzņēmumu inkubatoru attīstību un investīcijas pašnodarbinātības, mikrouzņēmumu un darījumdarbības izveidē;
- b) atbalstot videi nekaitīgu izaugsmi, saistībā ar konkrētu apgabalu teritoriālo stratēģiju veicinot iekšējā potenciāla attīstību, tostarp to rūpniecisko reģionu pārveidi, kuros vērojama ekonomiskā lejupslīde, kā arī uzlabojot konkrētu dabas un kultūras resursu pieejamību un attīstot šos resursus;
- c) atbalstot vietējas attīstības iniciatīvas un palīdzību struktūrām, kas sniedz ar kaimiņattiecībām saistītus pakalpojumus, lai radītu darbvietas, ja šādas darbības neietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1304/2013 ⁽¹⁾ darbības jomā;
- d) investējot nodarbinātības dienestu infrastruktūrā;
- 9) sociālās iekļaušanas veicināšana, cīņa pret nabadzību un jebkādu diskrimināciju:
- a) investējot veselības aprūpes un sociālajā infrastruktūrā, kas sniedz ieguldījumu valsts, reģionālajā un vietējā attīstībā, mazinot atšķirības veselības stāvokļa ziņā, veicinot sociālo iekļaušanu ar sociālo, kultūras un atpūtas pakalpojumu uzlabotas pieejamības palīdzību un veicinot pāreju no institucionāliem uz pašvaldību pakalpojumiem;
- b) sniedzot atbalstu trūcīgu kopienu fiziskai, ekonomiskai un sociālai atjaunošanai pilsētās un lauku rajonos;
- c) sniedzot atbalstu sociāliem uzņēmumiem;
- d) investējot saistībā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijām.
- 10) Investīcijas izglītībā un apmācībā, tostarp profesionālajā apmācībā, lai nodrošinātu prasmju apgūšanu un mūžizglītību, attīstot izglītības un apmācības infrastruktūru.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1304/2013 (2013. gada 17. decembrī) par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 470. lpp).

11) Publisko iestāžu un iesaistīto personu institucionālo spēju un valsts pārvaldes efektivitātes uzlabošana, izmantojot darbības, lai palielinātu ERAF īstenošanā iesaistīto valsts pārvaldes iestāžu institucionālo spēju un attiecīgo sabiedrisko pakalpojumu efektivitāti un atbalstot no ESF finansētās darbības valsts institucionālās spējas un valsts pārvaldes efektivitātes palielināšanai.

6. pants

Rādītāji mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"

1. Šīs regulas I pielikumā uzskaitītos kopējos iznākuma rādītājus, programmai raksturīgos rezultātu rādītājus un attiecīgā gadījumā programmai raksturīgos iznākuma rādītājus izmanto saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1303/2013 27. panta 4. punktu, 96. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) un iv) punktu un 96. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) un iv) punktu.

2. Kopējo un programmai raksturīgo iznākuma rādītāju atskaites vērtība ir nulle. Minēto rādītāju kumulatīvās skaitliski izteiktās mērķvērtības nosaka 2023. gadam.

3. Ar investīciju prioritātēm saistīto programmai raksturīgo rezultātu rādītāju atskaites vērtību noteikšanai izmanto jaunākos pieejamos datus, un mērķus nosaka 2023. gadam. Galamērķus var izteikt kvantitatīvā vai kvalitatīvā izteiksmē.

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētu aktu saskaņā ar 14. pantu, lai grozītu I pielikumā iekļauto kopējo iznākuma rādītāju sarakstu nolūkā veikt pamatotus pielāgojumus, lai efektīvi izvērtētu darbības programmu īstenošanā panākto progresu.

II NODAĻA

Specifiski noteikumi, lai ņemtu vērā īpašas teritoriālās iezīmes

7. pants

Ilgspējīga pilsētu attīstība

1. No ERAF darbības programmu ietvaros atbalsta pilsētu ilgtspējīgu attīstību ar tādu stratēģiju palīdzību, kurās ir iekļautas integrētas darbības pilsētu ekonomisko, vides, klimata, demogrāfisko un sociālo problēmu risināšanai, vienlaikus ņemot vērā nepieciešamību attīstīt saikni starp pilsētām un lauku rajoniem.

2. Pilsētu ilgtspējīgu attīstību nodrošina, izmantojot Regulas (ES) Nr. 1303/2013 36. pantā minētās integrētās teritoriālās

investīcijas vai īpašu darbības programmu vai īpašu prioritāro virzienu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 96. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktu.

3. Ņemot vērā savu specifisko teritoriālo stāvokli, katra dalībvalsts savā partnerattiecību nolīgumā iekļauj to pilsētu atlases principus, kurās paredzēts īstenot integrētas darbības ilgtspējīgai pilsētu attīstībai, un norāda indikatīvu piešķirumu minētajām darbībām valsts līmenī.

4. Vismaz 5 % ERAF finansējuma, kas valsts līmenī piešķirts saistībā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", piešķir integrētām darbībām ilgtspējīgai pilsētu attīstībai, kurās pilsētas, apakšreģionālās vai vietējās institūcijas, kas atbild par ilgtspējīgu pilsētu stratēģiju īstenošanu ("pilsētu iestādes"), ir atbildīgas par uzdevumiem, kas saistīti vismaz ar darbību atlasī saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 123. panta 6. punktu vai attiecīgā gadījumā saskaņā ar minētās regulas 123. panta 7. punktu. Indikatīvo summu, kas jāatvēl šā panta 2. punkta nolūkiem, nosaka attiecīgajā darbības programmā vai programmās.

5. Vadošā iestāde, apspriežoties ar pilsētas iestādi, nosaka uzdevumu apmēru, kas jāuzņemas pilsētu iestādēm saistībā ar ilgtspējīgai pilsētu attīstībai nepieciešamo integrēto darbību pārvaldību. Vadošā iestāde savu lēmumu oficiāli noformē rakstiskā veidā. Vadošā iestāde var paturēt tiesības pirms darbību apstiprināšanas veikt to atbilstības galīgo pārbaudi.

8. pants

Inovatīvas darbības ilgtspējīgas pilsētu attīstības jomā

1. Pēc Komisijas iniciatīvas no ERAF drīkst atbalstīt inovatīvas darbības ilgtspējīgas pilsētu attīstības jomā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 92. panta 8. punktu. Šādas darbības ietver pētījumus un izmēģinājuma projektus, lai identificētu vai testētu jaunus risinājumus, kas risina Savienības nozīmes jautājumus, kas saistīti ar pilsētu ilgtspējīgu attīstību. Komisija veicina attiecīgo partneru, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 5. panta 1. punktā, iesaistīšanos inovatīvu darbību sagatavošanā un īstenošanā.

2. Atkāpjoties no šīs regulas 4. panta, ar inovatīvām darbībām var atbalstīt visus pasākumus, kas nepieciešami, lai sasniegtu Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā minētos tematiskos mērķus un īstenotu atbilstošās investīciju prioritātes, kas noteiktas šīs regulas 5. pantā.

3. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 14. pantu, ar kuriem nosaka sīki izstrādātus noteikumus par saskaņā ar šo regulu no ERAF atbalstāmo inovatīvo darbību atlases un pārvaldības principiem.

9. pants

Pilsētu attīstības tīkls

1. Komisija saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1303/2013 58. pantu izveido pilsētu attīstības tīklu, lai veicinātu spēju pilnveidošanu, tīklu veidošanu un pieredzes apmaiņu Savienības līmenī starp pilsētu iestādēm, kas atbild par ilgtspējīgas pilsētu attīstības stratēģijām saskaņā ar šīs regulas 7. panta 4. un 5. punktu un iestādēm, kas atbild par inovatīvām darbībām ilgtspējīgas pilsētu attīstības jomā saskaņā ar šīs regulas 8. pantu.

2. Pilsētu attīstības tīkla darbības papildina tās darbības, ko veic saistībā ar starpreģionālo sadarbību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1299/2013 ⁽¹⁾ 2. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

10. pants

Apgabali, kuros ir nelabvēlīgi dabas apstākļi vai nelabvēlīga demogrāfiskā situācija

No ERAF līdzfinansētajās darbības programmās, kas attiecas uz teritorijām, kurās pastāvīgi ir ļoti nelabvēlīgi dabas apstākļi vai nelabvēlīga demogrāfiskā situācija, kā norādīts Regulas (EK) Nr. 1303/2013 121. panta 4. punktā, īpašu uzmanību pievērš minēto apgabalu specifisko grūtību novēršanai.

11. pants

Ziemeļu reģioni ar zemu iedzīvotāju blīvumu

Īpašajam papildu piešķirumam, kas paredzēts ziemeļu reģioniem ar zemu iedzīvotāju blīvumu, nepiemēro 4. pantu. Minēto piešķirumu piešķir tematiskajiem mērķiem, kas izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. un 7. punktā.

12. pants

Tālākie reģioni

1. Īpašajam papildu piešķirumam, kas paredzēts tālākajiem reģioniem, nepiemēro 4. pantu. Minēto piešķirumu izmanto, lai kompensētu papildu izmaksas, kuras saistītas ar LESD 349. pantā minētajām īpašajām iezīmēm un ierobežojumiem, ar ko tālākajiem reģioniem nākas saskarties, atbalstot:

- a) Regulas (EK) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā minētos tematiskos mērķus;
- b) kravas pārvadāšanas pakalpojumus un uzsākšanas palīdzību pārvadāšanas pakalpojumiem;
- c) darbības, kas saistītas ar uzglabāšanas ierobežojumiem, ražošanas līdzekļu pārmērīgu lielumu un uzturēšanu, kā arī ar cilvēkkapitāla trūkumu vietējā darba tirgū.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1299/2013 (2013. gada 17. decembrī) par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 259. lpp).

2. Īpašo papildu piešķirumu, kas minēts 1. punktā, drīkst izmantot arī, lai palīdzētu finansēt darbības atbalstu un izdevumus, ar ko sedz sabiedrisko pakalpojumu saistības un līgumus tālākajos reģionos.

3. Summa, kurai piemēro līdzfinansēšanas likmi, ir proporcionāla 1. punktā noteiktajām saņēmēja papildu izmaksām, kas saistītas tikai ar darbības atbalstu un izdevumiem sabiedrisko pakalpojumu saistību un līgumu jomā, bet ar investīcijām saistīto izdevumu gadījumā ar to drīkst segt atbilstīgo izmaksu kopsummu.

4. Īpašo papildu piešķirumu, kas minēts šā panta 1. punktā neizmanto, lai atbalstītu:

- a) darbības, kas saistītas ar produktiem, kuri uzskaitīti LESD I pielikumā;
- b) atbalstu pasažieru pārvadājumiem, kas atļauts saskaņā ar LESD 107. panta 2. punkta a) apakšpunktu;
- c) atbrīvojumus no nodokļiem un atbrīvojumus no sociālajiem maksājumiem.

5. Atkāpjoties no 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkta, no ERAF var atbalstīt produktīvas investīcijas tālāko reģionu uzņēmumos neatkarīgi no minēto uzņēmumu lieluma.

6. Šīs regulas 4. pantu nepiemēro ERAF līdzfinansējuma daļai īpašajā piešķirumā, kas piešķirts Majotai kā tālākajam reģionam LESD 349. panta nozīmē, un vismaz 50 % no minētās ERAF daļas piešķir tematiskajiem mērķiem, kuri minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 1., 3., 4. un 6. punktā.

III NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

13. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tās palīdzības turpināšanu vai grozīšanu, tostarp pilnīgu vai daļēju atcelšanu, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1080/2006 vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, ko minētajai palīdzībai piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tādēļ minēto regulu vai šādus citus piemērojamos tiesību aktus minētajai palīdzībai vai attiecīgajām darbībām turpina piemērot pēc 2013. gada 31. decembra līdz to noslēgumam. Šā punkta nolūkos palīdzība aptver darbības programmas un lielos projektus.

2. Pieteikumi palīdzības saņemšanai, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1080/2006, paliek spēkā.

14. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 6. panta 4. punktā un 8. panta 3. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir no 2013. gada 21. decembris līdz 2020. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 6. panta 4. punktā un 8. panta 3. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
5. Saskaņā ar 6. panta 4. punktu un 8. panta 3. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas

Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

15. pants

Atcelšana

Neskarot šīs regulas 13. pantu, Regulu (EK) Nr. 1080/2006 atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

16. pants

Pārskatīšana

Eiropas Parlaments un Padome pārskata šo regulu līdz 2020. gada 31. decembrim saskaņā ar LESD 177. pantu.

17. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Regulas 12. panta 6. punktu piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

I PIELIKUMS

ERAF ATBALSTA KOPĒJIE IZNĀKUMA RĀDĪTĀJI MĒRĶIM "INVESTĪCIJAS IZAUGSMEI UN NODARBINĀTĪBAI" (6. PĀNTS)

	VIENĪBA	NOSAUKUMS
Produktīvas investīcijas		
	uzņēmumi	Atbalstu saņemošo uzņēmumu skaits
	uzņēmumi	Dotēto uzņēmumu skaits
	uzņēmumi	Finansējumu, kas nav dotācijas, saņemošo uzņēmumu skaits
	uzņēmumi	Nefinansiālu atbalstu saņemošo uzņēmumu skaits
	uzņēmumi	Atbalstīto jauno uzņēmumu skaits
	EUR	Privātas investīcijas, kas papildina valsts atbalstu uzņēmumiem (dotācijas)
	EUR	Privātas investīcijas, kas papildina valsts atbalstu uzņēmumiem (kas nav dotācijas)
	pilnslodzes ekvivalenti	Nodarbinātības pieaugums atbalstītajos uzņēmumos
Ilgspējīgs tūrisms	apmeklējumi gadā	Atbalstīto kultūras un dabas mantojuma objektu un tūrisma objektu apmeklējumu paredzamā skaita pieaugums
IKT infrastruktūra	mājsaimniecības	Mājsaimniecību, kurām pieejami platjoslas pakalpojumi ar vismaz 30 Mb/s ātrumu, skaita pieaugums
Transports		
Dzelzceļš	kilometri	Jauno dzelzceļa līniju kopējais garums tai skaitā TEN-T
	kilometri	Rekonstruēto vai modernizēto dzelzceļa līniju kopējais garums tai skaitā TEN-T
Autoceļi	kilometri	Jaunuzbūvēto autoceļu kopējais garums tai skaitā TEN-T
	kilometri	Rekonstruēto vai modernizēto autoceļu kopējais garums tai skaitā TEN-T
Pilsētas transports	kilometri	Jaunuzbūvēto vai uzlaboto tramvaja un metro līniju kopējais garums
Iekšējie ūdensceļi	kilometri	Jauno vai uzlaboto iekšzemes ūdensceļu kopējais garums
Vide		
Cietie atkritumi	tonnas gadā	Atkritumu pārstrādes jaudas pieaugums
Ūdens apgāde	cilvēku skaits	Uzlabotās ūdensapgādes apkalpoto iedzīvotāju skaita pieaugums
Notekūdeņu attīrīšana	iedzīvotāju ekvivalents	Uzlaboto notekūdeņu attīrīšanas sistēmu apkalpoto iedzīvotāju skaita pieaugums
Risku novēršana un pārvaldība	cilvēku skaits	Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no pretplūdu pasākumiem
	cilvēku skaits	Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no meža ugunsdrošības pasākumiem

	VIENĪBA	NOSAUKUMS
Augsnes sanācija	hektāri	Kopējā sanētās augsnes platība
Daba un bioloģiskā daudzveidība	hektāri	To dzīvotņu platība, kuras saņem atbalstu, lai panāktu labāku aizsardzības pakāpi
Pētniecība un inovācijas		
	pilnslodzes ekvivalenti	Jaunu pētnieku skaits atbalstītajās vienībās
	pilnslodzes ekvivalenti	To pētnieku skaits, kuri strādā uzlabotos pētniecības infrastruktūras objektos
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri sadarbojas ar pētniecības institūcijām
	EUR	Privātas investīcijas, kas papildina valsts atbalstu inovācijām vai pētniecības un izstrādes projektiem
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri saņem atbalstu, lai laistu tirgū jaunus produktus
	uzņēmumi	To uzņēmumu skaits, kuri saņem atbalstu, lai ieviestu uzņēmumam jaunus produktus
Energētika un klimata pārmaiņas		
Atjaunojamie energoresursi	MW	No atjaunojamiem energoresursiem saražotās jaudas pieaugums
Energoefektivitāte	mājsaimniecības	Mājsaimniecību skaits ar uzlabotu energopatēriņa kategoriju
	kWh/gadā	Primārās enerģijas gada patēriņa samazinājums sabiedriskajās ēkās
	patērētāju skaits	To enerģijas patērētāju skaita pieaugums, kuriem ir pieslēgums viedtīkliem
Siltumnīcefekta gāzu samazinājums	CO ₂ ekvivalenta tonnas	Lēstais siltumnīcefekta gāzu samazinājums gadā
Sociālā infrastruktūra		
Bērnu aprūpe un izglītība	cilvēku skaits	Atbalstītās bērnu aprūpes vai izglītības infrastruktūras jauda
Veselības aprūpe	cilvēku skaits	Iedzīvotāju skaits, kuriem ir pieejami uzlaboti veselības aprūpes pakalpojumi
Pilsētu attīstību raksturojošie rādītāji		
	cilvēku skaits	Iedzīvotāju skaits, kuri dzīvo apgabalos, kuros īsteno integritātas pilsētu attīstības stratēģijas
	kvadrātmetri	Jaunizveidotas vai sanētas zaļās zonas pilsētās
	kvadrātmetri	Uzceltas vai atjaunotas sabiedriskās vai komercēkas pilsētās
	mājokļa vienības	Atjaunoti mājokļi pilsētās

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1080/2006	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. pants	3. pants
—	4. pants
4. pants	5. pants
5. pants	5. pants
6. pants	—
7. pants	—
—	6. pants
8. pants	7. pants
—	8. pants
—	9. pants
9. pants	—
10. pants	10. pants
—	11. pants
11. pants	12. pants
12. pants	—
13. pants	—
14. pants	—
15. pants	—
16. pants	—
17. pants	—
18. pants	—
19. pants	—
20. pants	—
21. pants	—
22. pants	13. pants
—	14. pants
23. pants	15. pants
24. pants	16. pants
25. pants	17. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgais paziņojums par ERAF regulas 6. panta, Eiropas teritoriālās sadarbības regulas 15. panta un Kohēzijas fonda regulas 4. panta piemērošanu

Eiropas Parlaments un Padome pieņem zināšanai Komisijas sniegto apliecinājumu ES likumdevējiem par to, ka ERAF, Eiropas teritoriālās sadarbības un Kohēzijas fonda regulu izpildes vispārējie rādītāji, kas ir jāiekļauj katras attiecīgās regulas pielikumā, ir pieņemti ilgstoša sagatavošanas procesa laikā, piedaloties Komisijas un dalībvalstu ekspertiem un principā tos grozīt nav paredzēts.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1302/2013

(2013. gada 17. decembris),

ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1082/2006 par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) attiecībā uz šādu grupu izveides un darbības precizēšanu, vienkāršošanu un uzlabošanu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 175. panta trešo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1082/2006 ⁽³⁾ Komisija 2011. gada 29. jūlijā pieņēma ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par minētās regulas piemērošanu. Minētajā ziņojumā Komisija paziņoja par savu nodomu ierosināt ierobežotu skaitu labojumu Regulā (EK) Nr. 1082/2006, lai atvieglotu ETSG izveidi un darbību, kā arī ierosināt dažu pastāvošo noteikumu precizējumus. Būtu jānovērš šķēršļi jaunu ETSG izveidošanai, vienlaikus saglabājot pastāvošo ETSG nepārtrauktību un atvieglotot to darbību, tādējādi darot iespējamu ETSG plašāku izmantošanu, lai palīdzētu uzlabot politikas saskaņību un sadarbību starp publiskām struktūrām, neuzliekot papildu slogu valsts vai Savienības pārvaldes iestādēm.

(2) ETSG izveide ir jautājums, kas būtu jāizlemj tās dalībniekiem un to valsts iestādēm, un tas nav automātiski saistīts ar jebkādām juridiskām vai finansiālām priekšrocībām Savienības līmenī.

(3) Ar Lisabonas līgumu kohēzijas politiku papildināja ar teritoriālo dimensiju un "Kopiena" tika aizstāta ar "Savienību". Tādēļ jaunā terminoloģija būtu jāievieš Regulā (EK) Nr. 1082/2006.

(4) ETSG var būt iespējas veicināt un panākt saskaņotu Savienības attīstību kopumā un jo īpaši tās reģionu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, un palīdzēt sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei ("stratēģija "Eiropa 2020") mērķus. ETSG var arī būt labvēlīga ietekme, lai mazinātu šķēršļus teritoriālajai sadarbībai starp reģioniem, kuros ir būtiski un pastāvīgi nelabvēlīgi dabas apstākļi vai nelabvēlīga demogrāfiskā situācija, tostarp tālākajiem reģioniem ar to īpašo stāvokli, un tās var būt noderīgas, lai stiprinātu sadarbību starp trešām valstīm, aizjūras zemēm un teritorijām ("AZT") un Savienības pierobežas reģioniem, tostarp izmantojot Savienības ārējās sadarbības programmas.

(5) Pieredze ar līdz šim izveidotajām ETSG liecina, ka ETSG kā juridiskais instruments tiek lietotas arī attiecībā uz sadarbību saistībā ar tādā Savienības politikas jomām, kas nav kohēzijas politika, tostarp tādu programmu vai to daļu īstenošanā, kuras finansē nevis saskaņā ar kohēzijas politiku, bet izmantojot citu Savienības finansiālo atbalstu. Būtu jāuzlabo ETSG efektivitāte un lietderība, paplašinot ETSG būtību, likvidējot pastāvošos šķēršļus un veicinot ETSG izveidi un darbību, vienlaikus saglabājot dalībvalstu spēju ierobežot darbības, ko ETSG var veikt bez Savienības finansiālā atbalsta. Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1082/2006 ETSG katrā dalībvalstī ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko attiecīgās dalībvalsts tiesību akti piešķir juridiskām personām, tostarp iespēja slēgt nolīgumus ar citām ETSG vai citām juridiskām personām, lai kopīgi īstenotu sadarbības projektus, nodrošinot *inter alia* efektīvāku makroreģionālo stratēģiju darbību.

(6) Saskaņā ar definīciju ETSG darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī. Līdz ar to Regulā (EK) Nr. 1082/2006 paredzēta iespēja ETSG konvencijā un statūtos norādīt piemērojamos tiesību aktus konkrētos jautājumos. Būtu jāprecizē gadījumi, kad šādi paziņojumi saskaņā ar minētajā Regulā noteikto piemērojamo tiesību aktu hierarhiju dod priekšroku tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā ETSG ir juridiskā adrese. Vienlaikus Regulas (EK) Nr. 1082/2006 noteikumi par piemērojamiem tiesību aktiem būtu jāpaplašina, attiecinot tos uz ETSG rīcību un darbībām, attiecībā uz ko dalībvalstis katrā atsevišķā gadījumā veic juridisku pārbaudi.

⁽¹⁾ OV C 191, 29.6.2012., 53. lpp.

⁽²⁾ OV C 113, 18.4.2012., 22. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1082/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) (OV L 210, 31.07.2006., 19. lpp.).

(7) Dalībvalstu vietējo un reģionālo struktūru atšķirīgā statusa dēļ kompetence, kas vienā robežas pusē ir reģionāla, otrā robežas pusē var būt valsts kompetence, īpaši

mazākās vai centralizētās dalībvalstīs. Līdz ar to valsts iestādēm vajadzētu būt iespējai kļūt par ETSG dalībniecēm līdzās dalībvalstij.

- (8) Lai arī Regula (EK) Nr.1082/2006 atļauj saskaņā ar privāttiesībām izveidotām struktūrām kļūt par ETSG dalībniecēm, ar noteikumu, ka tās tiek uzskatītas par "publisko tiesību subjektiem", kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/18/EK ⁽¹⁾, vajadzētu būt iespējai ETSG turpmāk izmantot, lai kopīgi pārvaldītu publiskos pakalpojumus, īpašu uzmanību pievēršot vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem vai infrastruktūrai. Tādējādi citiem privāto vai publisko tiesību dalībniekiem arī vajadzētu būt iespējai kļūt par ETSG dalībniekiem. Līdz ar to arī būtu jāaptver arī "publiski uzņēmumi", kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/17/EK ⁽²⁾, un uzņēmumi, kuriem uzticēts sniegt vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus tādās jomās kā izglītība un apmācība, medicīniskās aprūpes pakalpojumi, sociālie pakalpojumi saistībā ar veselības aprūpi un ilglaicīgu aprūpi, bērnu aprūpe, piekļuve darba tirgum un reintegrācija tajā, piekļuve sociālajiem mājokļiem un rūpes par mazāk aizsargātajām grupām un to sociālā integrācija.
- (9) Regulā (EK) Nr.1082/2006 nav ietverti sīki izklāstīti noteikumi par trešo valstu struktūru līdzdalību ETSG, kas izveidota saskaņā ar minēto regulu, proti, starp dalībniekiem no vismaz divām dalībvalstīm. Ņemot vērā to noteikumu turpmāko saskaņošanu, ar kuriem reglamentē sadarbību starp vienu vai vairākām dalībvalstīm un vienu vai vairākām trešām valstīm - galvenokārt saistībā ar pārrobežu sadarbību saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību instrumentu (EKI) un Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA II), kā arī saistībā ar papildu finansējumu no Eiropas Attīstības fonda un transnacionālo sadarbību saskaņā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība", kad piešķirumus no EKI un IPA II ir jāpārvieta, lai tos apvienotu ar piešķirumiem no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) saskaņā ar kopīgām sadarbības programmām - būtu skaidri jānosaka dalībvalstij, tostarp tās tālākiem reģioniem, kaimiņos esošu trešo valstu dalībnieku līdzdalība ETSG, kas izveidotas starp vismaz divām

dalībvalstīm. Tam vajadzētu būt iespējamam, kad to atļauj trešās valsts tiesību akti vai nolīgumi starp vismaz vienu iesaistīto dalībvalsti un trešo valsti.

- (10) Lai nostiprinātu Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un lai tādējādi jo īpaši pastiprinātu teritoriālās sadarbības efektivitāti, tostarp vienu vai vairākus ETSG dalībnieku starpā īstenotas pārrobežu, transnacionālās un starpreģionālās sadarbības komponentus, būtu jāatļauj tādu trešo valstu līdzdalība ETSG, kuras atrodas kaimiņos dalībvalstij, tostarp tās tālākajiem reģioniem. Tādēļ ar darbībām, ko veic atbilstīgi Eiropas teritoriālās sadarbības programmām, ja tās līdzfinansē Savienība, būtu jāturpina centieni Savienības kohēzijas politikas mērķu sasniegšanai, pat ja tos daļēji vai pilnībā īsteno ārpus Savienības teritorijas, un tādēļ arī ETSG darbības vismaz noteiktā apjomā tiek veiktas ārpus Savienības teritorijas. Šajā sakarībā un attiecīgā gadījumā ieguldījums, ko ETSG, kurā ir arī dalībnieki no trešām valstīm, kas atrodas kaimiņos vismaz vienai dalībvalstij – tostarp tās tālākiem reģioniem –, ar savām darbībām dod Savienības ārpolitikas mērķu sasniegšanā, piemēram, attiecībā uz sadarbību attīstības jomā vai ekonomiskās, finansiālās un tehniskās sadarbības mērķiem, joprojām ir tikai sekundārs, jo attiecīgo sadarbības programmu "smaguma centram" un attiecīgi arī minētās ETSG darbībām galvenokārt vajadzētu būt vēršamiem uz Savienības kohēzijas politikas mērķiem. Līdz ar to jebkāda sadarbība attīstības jomā vai ekonomiskās, finansiālās un tehniskās sadarbības mērķi starp tikai vienu dalībvalsti, tostarp tās tālākajiem reģioniem, un vienu vai vairākām trešām valstīm tikai papildina dalībvalsti, tostarp to tālāko reģionu, teritoriālās sadarbības mērķus, kuru pamatā ir kohēzijas politika. Tādēļ Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 175. panta trešā daļa ir pietiekams juridiskais pamats šīs regulas pieņemšanai.
- (11) Saņemot atļauju valsts, reģionālo, apakšreģionālo un vietējo iestāžu un organizāciju, kā arī attiecīgā gadījumā AZT valsts struktūru vai iestāžu, tostarp publisko pakalpojumu sniedzēju, līdzdalībai ETSG, pamatojoties uz Padomes Lēmumu Nr. 2013/755/ES ⁽³⁾ un ņemot vērā to, ka attiecībā uz 2014.-2020. gada plānošanas periodu īpašs papildu finanšu piešķirums saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu pastiprinās Savienības tālāko reģionu sadarbību ar kaimiņos esošām trešām valstīm un dažām AZT, kas uzskaitītas LESD II pielikumā un atrodas kaimiņos minētajiem tālākajiem reģioniem, ETSG kā juridiskajam instrumentam vajadzētu būt pieejamam arī dalībniekiem no AZT. Juridiskās noteiktības un pārredzamības dēļ būtu jānosaka īpašas apstiprināšanas procedūras attiecībā uz AZT dalībnieku pievienošanu ETSG, tostarp vajadzības gadījumā šajā sakarībā paredzot īpašus noteikumus par tiesību aktiem, kas piemērojami attiecīgajai ETSG, kurā ir dalībnieki no AZT.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV L 134, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013 gada 25. novembrī) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344 19.12.2013, lpp. 1.).

- (12) Regulā (EK) Nr. 1082/2006 ir nošķirta konvencija, kurā noteikti topošās ETSG būtiskie elementi, un statūti, kuros izklāstīti īstenošanas elementi. Tomēr, saskaņā ar minēto Regulu pašlaik statūtos ir jāietver visi konvencijas noteikumi. Kaut arī gan konvencija, gan statūti ir jānosūta dalībvalstīm, tie ir atšķirīgi dokumenti un apstiprināšanas procedūra būtu jāattiecinā tikai uz konvenciju. Turklāt daži elementi, kuri pašreiz ir ietverti statūtos, būtu tā vietā jāietver konvencijā.
- (13) ETSG izveides pieredze liecina, ka triju mēnešu laikposms dalībvalsts apstiprināšanas procedūrai tiek reti ievērots. Tādēļ minētais laikposms būtu jāpagarina līdz sešiem mēnešiem. No otras puses, lai nodrošinātu juridisko noteiktību pēc minētā laikposma, konvencija būtu jāuzskata par apstiprinātu ar piekrišanu klusējot — attiecīgā gadījumā saskaņā ar konkrēto dalībvalstu tiesību aktiem, tostarp to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām. Tomēr dalībvalstij, kurā būs ierosinātās ETSG juridiskā adrese, būtu oficiāli jāapstiprina konvencija. Lai arī dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot valsts noteikumus par procedūru paredzamā dalībnieka līdzdalības ETSG apstiprināšanai vai izstrādāt īpašus noteikumus saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem tiek īstenota Regula (EK) Nr. 1082/2006, pēc sešu mēnešu laikposma būtu jāizslēdz atkāpes no noteikuma par piekrišanu klusējot, izņemot gadījumus, kas paredzēti šajā regulā.
- (14) Būtu jānosaka pamati, saskaņā ar kuriem dalībvalsts neapstiprina paredzamā dalībnieka līdzdalību vai konvenciju. Tomēr, lemjot par minēto apstiprināšanu, nebūtu jāņem vērā nekādi valsts tiesību akti, kuri paredz citus noteikumus un procedūras nekā tos, kas paredzēti Regulā (EK) Nr. 1082/2006.
- (15) Tā kā Regulu (EK) Nr. 1082/2006 nevar piemērot trešās valstīs, dalībvalstij, kurā būs ETSG ierosinātā juridiskā adrese, apstiprinot to paredzamo dalībnieku no trešām valstīm līdzdalību, kuri izveidoti saskaņā ar minēto trešo valstu tiesību aktiem, būtu jāpārlicinās, apspriežoties ar tām dalībvalstīm, saskaņā ar kuru tiesību aktiem citi paredzami ETSG dalībnieki ir izveidoti, ka trešās valstīs ir piemērojamas līdzvērtīgus nosacījumus un procedūras Regulā (EK) Nr. 1082/2006 noteiktajām vai ir rīkojušās saskaņā ar starptautiskiem divpusējiem vai daudzpusējiem nolīgumiem, kas noslēgti starp Eiropas Padomes dalībvalstīm, neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav arī Savienības dalībvalstis, pamatojoties uz Eiropas pamatkonvenciju par teritoriālo kopienai vai pārvaldes institūciju pārrobežu sadarbību, kas parakstīta Madridē 1980. gada 21. maijā, un saskaņā ar to pieņemtajiem papildu protokolliem. Gadījumā, kad ir iesaistītas vairākas Savienības dalībvalstis un viena vai vairākas trešās valstis, vajadzētu būt pietiekamam, ka šāds nolīgums ir noslēgts starp attiecīgo trešo valsti un vienu iesaistīto Savienības dalībvalsti.
- (16) Lai rosinātu jaunu dalībnieku pievienošanu pastāvošai ETSG, būtu jāvienkāršo konvenciju grozīšanas procedūra šādos gadījumos. Līdz ar to attiecībā uz jaunu dalībnieku no dalībvalsts, kas jau ir apstiprinājusi konvenciju, šādi grozījumi nebūtu jāpaziņo visām iesaistītajām dalībvalstīm, bet gan tikai tai dalībvalstij, saskaņā ar kuras tiesību aktiem ir izveidots jaunais paredzamais dalībnieks, un dalībvalstij, kurā ir ETSG juridiskā adrese. Par jebkādiem turpmākajiem konvencijas grozījumiem būtu jāpaziņo visām attiecīgajām dalībvalstīm. Tomēr šāda grozīšanas procedūras vienkāršošana nebūtu jāpiemēro attiecībā uz jaunu paredzamu dalībnieku no dalībvalsts, kas vēl nav apstiprinājusi konvenciju, no trešās valsts, vai no AZT, jo tas ir nepieciešams, lai ļautu visām iesaistītajām dalībvalstīm pārbaudīt, vai šāda pievienošanās atbilst to sabiedrības interesēm vai sabiedriskajai kārtībai.
- (17) Ņemot vērā saikni starp dalībvalstīm un AZT, procedūrās paredzamo dalībnieku no AZT līdzdalības apstiprināšanai būtu jāiesaista arī minētās dalībvalstis. Saskaņā ar īpašajām attiecībām, kas pārvaldes jomā pastāv starp dalībvalsti un AZT, dalībvalstij būtu vai nu jāapstiprina paredzamā dalībnieka no AZT līdzdalība, vai jāsniedz rakstisks apstiprinājums dalībvalstij, kurā atradīsies ierosinātās ETSG juridiskā adrese, par to, ka AZT kompetentās iestādes paredzamā dalībnieka līdzdalību ir apstiprinājušas atbilstīgi nosacījumiem un procedūrām, kas ir līdzvērtīgi Regulā (EK) Nr. 1082/2006 izklāstītajiem. Tāda pati procedūra būtu jāpiemēro gadījumā, kad paredzamais dalībnieks no AZT vēlas pievienoties pastāvošai ETSG.
- (18) Tā kā statūtos vairs netiks iekļauti visi konvencijas noteikumi, būtu jāreģistrē vai/un jāpublicē gan konvencija, gan statūti. Turklāt pārredzamības apsvērumu dēļ Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C sērijā būtu jāpublicē paziņojums par lēmumu, ar kuru izveido ETSG. Konsekvenču apsvērumu dēļ minētajā paziņojumā būtu jāietver ziņas, kas paredzētas Regulas (EK) Nr. 1082/2006 pielikumā, kā tas grozīts ar šo regulu.
- (19) ETSG mērķis būtu jāpaplašina tā, lai tas ietvertu teritoriālās sadarbības atvieglošanu un veicināšanu kopumā, tostarp stratēģisko plānošanu un reģionālo un vietējo problēmu pārvaldību atbilstīgi kohēzijas politikai un citām Savienības politikas jomām, tādējādi sekmējot stratēģiju "Eiropa 2020" vai makroreģionālo stratēģiju īstenošanu. Tādēļ ETSG vajadzētu būt iespējai īstenot darbības, izmantojot citu finansiālo atbalstu, nevis to, kas paredzēts saskaņā ar Savienības kohēzijas politiku. Turklāt, ikvienam dalībniekam katrā pārstāvētajā dalībvalstī

trešā valstī vajadzētu būt noteiktai kompetencei, kas nepieciešama ETSG efektīvai darbībai, ja vien dalībvalsts vai trešā valsts neapstiprina tāda dalībnieka līdzdalību, kas izveidots saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, pat ja minētais dalībnieks nav pilnvarots veikt visus konvencijā noteiktos uzdevumus.

- (20) Kā juridisks instruments ETSG nav paredzēta nedz lai apietu Eiropas Padomes acquis paredzēto regulējumu, kas piedāvā dažādas iespējas un sistēmas, kā reģionālās un vietējās iestādes var sadarboties pāri robežām, tostarp nesenās Eiropas reģionālās sadarbības grupas⁽¹⁾, nedz arī lai paredzētu konkrētu kopēju noteikumu kopumu, kas vienmērīgi reglamentētu visus šādus pasākumus visā Savienībā.
- (21) Gan ETSG konkrētie uzdevumi, gan dalībvalstu iespēja ierobežot darbības, ko ETSG var veikt bez Savienības finansiāla atbalsta, būtu jāsaskaņo ar noteikumiem, kas reglamentē ERAF, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā.
- (22) Lai arī ir Regulā (EK) Nr. 1082/2006 noteikts, ka ETSG uzdevumi cita starpā nav saistīti ar "reglamentējošām pilnvarām", kam var būt atšķirīgas juridiskās sekas dažādās dalībvalstīs, tomēr ETSG asamblejai vajadzētu būtu iespējai, ja tas īpaši paredzēts konvencijā, saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem definēt noteikumus ETSG pārvaldītas infrastruktūras vienības lietošanai vai noteikumus, ievērojot kurus var sniegt vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus, tostarp tarifus un maksas, kas lietotājiem jāmaksā.
- (23) ETSG atvēršanas trešo valstu vai AZT dalībniekiem rezultātā konvencijā būtu jāprecizē kārtība šādu dalībnieku iesaistei.
- (24) Konvencijā būtu ne tikai jāietver atsauce uz piemērojamiem tiesību aktiem kopumā, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1082/2006 2. pantā, bet arī jāuzskaita ETSG piemērojami Savienības un valstu tiesību akti. Turklāt vajadzētu būt iespējai, ka minētie valstu tiesību akti ir tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ETSG institūcijas izmanto savas pilnvaras, jo īpaši gadījumā, ja personāls strādā direktora pakļautībā un atrodas dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā ir ETSG juridiskā adrese. Konvencijā būtu jāuzskaita arī piemērojami Savienības un valstu tiesību akti, kas tieši attiecas uz ETSG darbībām, ko veic saskaņā ar konvencijā noteiktajiem uzdevumiem, tostarp tur, kur ETSG pārvalda vispārējas nozīmes sabiedriskos pakalpojumus vai infrastruktūru.

- (25) Šai regulai nebūtu jāaptver problēmas, kas saistītas ar pārrobežu iepirkumu, ar ko saskaras ETSG.
- (26) Ņemot vērā noteikumu, kas piemērojami ETSG personālam, un principu, kas reglamentē kārtību attiecībā uz personāla pārvaldību un darbā pieņemšanas procedūrām, svarīgumu, minētie noteikumi un principi būtu jānosaka konvencijā, un nevis statūtos. Vajadzētu būt iespējai konvencijā noteikt dažādus ETSG personālam piemērojamo noteikumu izvēles variantus. Konkrētā kārtība attiecībā uz personāla pārvaldību un darbā pieņemšanas procedūrām būtu jāaplūko statūtos.
- (27) Dalībvalstīm būtu vēl vairāk jāizmanto iespējas, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 883/2004⁽²⁾, lai ar kopēju vienošanos pieļautu izņēmumus attiecībā uz piemērojamo tiesību aktu noteikšanu saskaņā ar minēto regulu konkrētu personu vai personu kategoriju interesēs un lai uzskatītu ETSG personālu par šādu personu kategoriju.
- (28) Ņemot vērā noteikumu par dalībnieku atbildību svarīgumu, minētie noteikumi būtu jānosaka konvencijā, un nevis statūtos.
- (29) Ja ETSG ekskluzīvais mērķis ir pārvaldīt ERAF atbalstītu sadarbības programmu vai tās daļu vai ja ETSG attiecas uz starpreģionālo sadarbību vai tīkliem, informācija par teritoriju, kurā ETSG ir spējīga pildīt tās uzdevumu, nebūtu jāpieprasa. Pirmajā gadījumā teritorija būtu jādefinē un, vajadzības gadījumā, jāmaina attiecīgajā sadarbības programmā. Otrajā gadījumā, lai arī galvenokārt attiecībā uz nebūtiskām darbībām prasība par šādu informāciju apdraudētu jaunu dalībnieku pievienošanos starpreģionālai sadarbībai vai tīkliem.
- (30) Būtu jāprecizē dažādā kārtība attiecībā uz publisko finanšu pārvaldes kontroli, no vienas puses, un ETSG kontu revīziju, no otras puses.
- (31) ETSG, kuru dalībniekiem ir ierobežota atbildība, būtu skaidrāk jānodala no tām, kuru dalībniekiem ir neierobežota atbildība. Turklāt, lai tās ETSG, kuru dalībniekiem ir ierobežota atbildība, varētu īstenot darbības, kas varētu radīt parādus, dalībvalstīm būtu jāļauj izvirzīt prasību, ka šādas ETSG iegādājas atbilstīgu apdrošināšanu vai ka uz šādām ETSG attiecas pienācīga finanšu garantija, lai segtu ar to darbībām saistītos īpašos riskus.

⁽¹⁾ Eiropas Pamatkonvencijas par teritoriālo kopienai vai pārvaldes institūciju pārrobežu sadarbību Trešais protokols par Eiropas reģionālās sadarbības grupām; atklāts parakstīšanai 2009. gada 16. novembrī.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2002 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.).

(32) Dalībvalstīm būtu jāiesniedz Komisijai jebkuri noteikumi, kā arī to grozījumi, kas pieņemti, lai īstenotu Regulu (EK) Nr. 1082/2006. Lai uzlabotu informācijas apmaiņu un koordināciju starp dalībvalstīm, Komisiju un Reģionu komiteju, Komisijai būtu jāpārsūta šādi noteikumi dalībvalstīm un Reģionu komitejai. Reģionu komiteja ir izveidojusi ETSG platformu, ļaujot visām ieinteresētajām personām apmainīties ar pieredzi un labu praksi un uzlabot komunikāciju par ETSG iespējām un problēmām, atvieglojot pieredzes apmaiņu par ETSG izveidi teritoriālā līmenī un daloties zināšanās par paraugpraksi attiecībā uz teritoriālo sadarbību.

(33) Būtu jānosaka jauns termiņš ziņojumam par Regulas (EK) Nr. 1082/2006 piemērošanu. Saskaņā ar Komisijas virzību uz tādu politikas veidošanu, kas ir vairāk balstīta uz pierādījumiem, minētajā ziņojumā būtu jāaplūko galvenie novērtēšanas jautājumi, tostarp efektivitāte, liederība, nozīmība, Eiropas pievienotā vērtība, vienkāršošanas iespējas un ilgtspēja. Ar efektivitāti būtu jāsaprot, *inter alia*, dažādu Komisijas dienestu, kā arī Komisijas un citu struktūru, piemēram, Eiropas Ārējās darbības dienesta, centienus izplatīt zināšanas par ETSG instrumentu. Komisijai minētais ziņojums būtu jāpārsūta Eiropas Parlamentam, Padomei un, ievērojot LESD 307. panta pirmo daļu, Reģionu komitejai. Minētais ziņojums būtu jāpārsūta līdz 2018. gada 1. augustam.

(34) Lai noteiktu indikatoru sarakstu, ko izmantos, lai novērtētu un sagatavotu ziņojumu par Regulas (EK) Nr. 1082/2006 piemērošanu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(35) Pastāvošām ETSG nebūtu jānosaka pienākums pielāgot savas konvencijas un statūtus Regulas (EK) Nr. 1082/2006 grozījumiem, kas ieviesti ar šo regulu.

(36) Ir jāprecizē saskaņā ar kuru noteikumu kopumu būtu jāapstiprina tās ETSG, kurām apstiprinājuma procedūra tika sākta pirms šīs regulas piemērošanas dienas.

(37) Lai pielāgotu pastāvošos valstu noteikumus attiecībā uz šīs regulas īstenošanu pirms programmu saskaņā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" iesniegšanas Komisijā, šo regulu būtu jāpārskatī, ieviešot sešus mēnešus pēc tās spēkā stāšanās dienas. Dalībvalstīm, pielāgojot savus

pastāvošos valsts noteikumus, būtu jānodrošina, ka ir izraudzītas par ETSG apstiprināšanu atbildīgās kompetentās iestādes un ka saskaņā ar to juridisko un administratīvo kārtību minētajām iestādēm vajadzētu būt tām pašām struktūrām, kas atbildīgas par paziņojumu saņemšanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1082/2006 4. pantu.

(38) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi — proti, uzlabot ETSG juridisko instrumentu — nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai, ETSG izmantošanai neesot obligātai, saskaņā ar katras dalībvalsts konstitucionālo sistēmu.

(39) Tādēļ Regula (EK) Nr. 1082/2006 būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 1082/2006

Regulu (EK) Nr. 1082/2006 groza šādi:

1) regulas 1. pantu groza šādi:

a) panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādiem:

"1. Eiropas teritoriālās sadarbības grupu ("ETSG") var izveidot Savienības teritorijā saskaņā ar nosacījumiem un atbilstīgi kārtībai, kas paredzēti šajā regulā.

2. ETSG mērķis ir jo īpaši atvieglot un veicināt tās dalībnieku, kā noteikts 3. panta 1. punktā, teritoriālo sadarbību, tostarp vienu vai vairākus no pārrobežu, transnacionālās un starpreģionālās sadarbības komponentiem, ar mērķi stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.";

b) pantam pievieno šādu punktu:

"5. ETSG juridiskā adrese atrodas tajā dalībvalstī, saskaņā ar kuras tiesību aktiem ir izveidots vismaz viens no ETSG dalībniekiem.";

2) regulas 2. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. ETSG institūciju rīcību reglamentē:

a) šī regula;

b) 8. pantā minētā konvencija, ja tas nepārprotami atļauts saskaņā ar šo regulu; un

c) to jautājumu gadījumā, ko šī regula nereglamentē vai reglamentē tikai daļēji — tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir ETSG juridiskā adrese.

Ja ir nepieciešams noteikt piemērojamos tiesību aktus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem vai starptautiskajām privāttiesībām, ETSG uzskata par tās dalībvalsts vienību, kurā tai ir juridiskā adrese.";

b) iekļauj šādu punktu:

"1.a ETSG darbības saistībā ar 7. panta 2. un 3. punktā minēto uzdevumu veikšanu, Savienībā reglamentē ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem un valsts tiesību aktiem, kā norādīts 8. pantā minētajā konvencijā.

No Savienības budžeta līdzfinansētās ETSG darbības atbilst prasībām, kas izklāstītas piemērojamos Savienības tiesību aktos un tajos valsts tiesību aktos, kuri attiecas uz minēto Savienības tiesību aktu piemērošanu.";

3) regulas 3. pantu groza šādi:

a) panta 1. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

"1. Par ETSG dalībniekiem var kļūt šādas vienības:

a) dalībvalstis vai iestādes valstu līmenī;

b) reģionālās iestādes;

c) vietējās iestādes;

d) publiski uzņēmumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK (*) 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē vai struktūras, ko reglamentē publiskās tiesības Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18/EK (**) 1. panta 9. punkta otrās daļas nozīmē;

e) uzņēmumi, kuriem uzticēts sniegt vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus saskaņā ar piemērojamiem Savienības un valsts tiesību aktiem;

f) valsts, reģionālās vai vietējās iestādes vai struktūras, vai publiski uzņēmumi, kas ir līdzvērtīgi d) apakšpunktā minētajiem, no trešām valstīm, ņemot vērā 3.a pantā paredzētos nosacījumus.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV L 134, 30.4.2004., 1. lpp.).

(**) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.).";

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. ETSG sastāvā ir dalībnieki, kas atrodas vismaz divu dalībvalstu teritorijā, izņemot gadījumus, kas paredzēti 3.a panta 2. un 5. punktā.";

4) iekļauj šādu pantu:

"3.a pants

Dalībnieku pievienošanās no trešām valstīm vai aizjūras zemēm vai teritorijām (AZT)

1. Saskaņā ar 4. panta 3.a punktu ETSG var sastāvēt no dalībniekiem, kas atrodas vismaz divu dalībvalstu teritorijā un vienas vai vairāku trešo valstu teritorijā, kas atrodas kaimiņos vismaz vienai no minētajām dalībvalstīm, tostarp tās tālākajiem reģioniem, ja minētās dalībvalstis un trešās valstis kopīgi veic teritoriālās sadarbības pasākumus vai īsteno Savienības atbalstītās programmas.

Šajā regulā trešā valsts vai AZT tiek uzskatīta par dalībvalstij, tostarp tās tālākajiem reģioniem, kaimiņos esošu, ja šai trešai valstij vai AZT un minētajai dalībvalstij ir kopīga sauszemes robeža vai ja gan trešai valstij vai AZT, gan dalībvalstij ir tiesības uz atbalstu saskaņā ar mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" kopēju jūras pārrobežu vai transnacionālo programmu, vai ir tiesības uz atbalstu saskaņā ar citu pārrobežu, jūras šķērsošanas vai jūras baseina sadarbības programmu, tostarp tad, ja tās šķir starptautiskie ūdeņi.

2. ETSG var sastāvēt no dalībniekiem, kuri atrodas tikai vienas dalībvalsts teritorijā un vienas vai vairāku trešo valstu, kas atrodas kaimiņos minētajai dalībvalstij, tostarp tās tālākajiem reģioniem, teritorijā, ja attiecīgā dalībvalsts uzskata, ka ETSG atbilst tās teritoriālās sadarbības jomai saistībā ar pārrobežu vai transnacionālo sadarbību vai divpusējo attiecību ar attiecīgajām trešām valstīm darbības jomai.

3. Šā panta 1. un 2. punkta nolūkos trešās valstis, kas atrodas kaimiņos dalībvalstij, tostarp tās tālākajiem reģioniem, ietver jūras robežas starp attiecīgajām valstīm.

4. Saskaņā ar 4.a pantu un ievērojot šā panta 1. punktā izklāstītos nosacījumus, ETSG var arī sastāvēt no dalībniekiem, kuri atrodas vismaz divu dalībvalstu teritorijā, tostarp to tālākos reģionos, un vienas vai vairākus AZT teritorijā, un tajā var būt vai nebūt dalībnieki no vienas vai vairākām trešām valstīm.

5. Saskaņā ar 4.a pantu un ievērojot šā panta 2. punktā izklāstītos nosacījumus, ETSG var arī sastāvēt no dalībniekiem, kuri atrodas tikai vienas dalībvalsts teritorijā, tostarp tās tālākajos reģionos, un vienas vai vairākus AZT teritorijā, un tajā var būt vai nebūt dalībnieki no vienas vai vairākām trešām valstīm.

6. ETSG nevar veidot tikai dalībnieki no kādas dalībvalsts un vienas vai vairākām AZT, kas ir saistītas ar to pašu dalībvalsti.";

5) regulas 4. pantu groza šādi:

a) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Pēc 2. punktā minētās paredzamā dalībnieka paziņošanas dalībvalsts, kas ir saņēmusi minēto paziņojumu, ņemot vērā tās konstitucionālo iekārtu, apstiprina paredzamā dalībnieka līdzdalību ETSG un konvenciju, ja vien minētā dalībvalsts neuzskata, ka:

a) šāda līdzdalība vai konvencija neatbilst jebkurai no šādiem tiesību aktiem:

i) šai regulai;

ii) citiem Savienības tiesību aktiem attiecībā uz ETSG rīcību un darbībām;

iii) valsts tiesību aktiem attiecībā uz paredzamā dalībnieka pilnvarām un kompetenci;

b) šāda līdzdalība nav pamatota ar minētās dalībvalsts sabiedrības interešu vai sabiedriskās kārtības apsvērumiem; vai

c) statūti neatbilst konvencijai.

Neapstiprināšanas gadījumā dalībvalsts norāda apstiprinājuma nesniegšanas iemeslus un attiecīgā gadījumā ierosina vajadzīgos grozījumus konvencijā.

Dalībvalsts lēmumu attiecībā uz apstiprinājumu pieņem sešu mēnešu laikposmā no dienas, kad saskaņā ar 2. punktu ir saņemts paziņojums. Ja dalībvalsts, kas ir saņēmusi paziņojumu, minētajā laikposmā neizsaka iebildumu, paredzamā dalībnieka līdzdalība un konvencija ir uzskatāma par apstiprinātu. Tomēr dalībvalsts, kurā būs ierosinātās ETSG juridiskā adrese, formāli apstiprina konvenciju, lai ETSG varētu tikt izveidota.

Ar jebkuru dalībvalsts pieprasījumu paredzamajam dalībniekam sniegt papildu informāciju trešajā daļā minētais termiņš tiek pārtraukts. Pārtraukuma laikposms sākas nākamajā dienā pēc tam, kad dalībvalsts ir nosūtījusi savus apsvērumus paredzamajam dalībniekam, un ilgst līdz brīdim, kad paredzamais dalībnieks ir atbildējis uz apsvērumiem.

Tomēr trešajā daļā minētais termiņš netiek pārtraukts, ja paredzamais dalībnieks iesniedz atbildi uz dalībvalsts apsvērumiem desmit darbdienu laikā no pārtraukuma laikposma sākuma.

Pieņemot lēmumu par paredzamā dalībnieka līdzdalību ETSG, dalībvalstis drīkst piemērot savus valsts noteikumus.";

b) iekļauj šādu punktu:

"3.a Ja ETSG ir paredzami dalībnieki no vienas vai vairākām trešām valstīm, dalībvalsts, kurā atradīsies ierosinātās ETSG juridiskā adrese, apspriežoties ar pārējām attiecīgajām dalībvalstīm, pārliecinās, ka 3.a pantā paredzētie nosacījumi ir izpildīti un ka katra trešā valsts ir apstiprinājusi paredzamā dalībnieka līdzdalību saskaņā vai nu ar:

a) nosacījumiem un procedūrām, kas ir līdzvērtīgi šajā regulā paredzētajiem; vai

b) nolīgumu, kas noslēgts starp vismaz vienu dalībvalsti, atbilstīgi kuras tiesību aktiem paredzamais dalībnieks ir izveidots, un minēto trešo valsti.";

c) panta 5. un 6. punktu aizstāj ar šādiem:

"5. Dalībnieki vienojas par 8. pantā minēto konvenciju, vienlaikus nodrošinot saderību ar apstiprinājumu saskaņā ar šā panta 3. punktu.

6. ETSG paziņo par jebkuru konvencijas vai statūtu grozījumu dalībvalstīm, saskaņā ar kuru tiesību aktiem ir izveidoti ETSG dalībnieki. Minētās dalībvalstis apstiprina jebkuru konvencijas grozījumu saskaņā ar šajā pantā

izklāstīto procedūru, izņemot vienīgi tad, ja pievienojas jauns dalībnieks saskaņā ar 6.a. punkta a) apakšpunktu.";

d) pievieno šādu punktu:

"6.a Gadījumā, kad pastāvošai ETSG pievienojas jauni dalībnieki, piemēro šādus noteikumus:

a) ja pievienojas jauns dalībnieks no dalībvalsts, kura jau ir apstiprinājusi konvenciju, šādu pievienošanu atbilstīgi 3. punktā izklāstītajai procedūrai apstiprina tikai tā dalībvalsts, saskaņā ar kuras tiesību aktiem ir izveidots jaunais dalībnieks, un par to paziņo dalībvalstij, kurā ir ETSG juridiskā adrese;

b) ja pievienojas jauns dalībnieks no dalībvalsts, kura vēl nav apstiprinājusi konvenciju, piemēro 6. punktā izklāstīto procedūru;

c) ja pastāvošai ETSG pievienojas jauns dalībnieks no trešās valsts, šādu pievienošanu saskaņā ar 3.a punktā izklāstīto procedūru pārbauda tā dalībvalsts, kurā ETSG ir tās juridiskā adrese.";

6) iekļauj šādu pantu:

"4.a pants

AZT dalībnieku līdzdalība

Ja ETSG paredzamais dalībnieks ir no AZT, dalībvalsts, ar kuru AZT ir saistīta, pārliecinās, ka ir izpildīti 3.a pantā minētie nosacījumi, un, ņemot vērā tās attiecības ar AZT, vai nu:

a) apstiprina paredzamā dalībnieka līdzdalību saskaņā ar 4. panta 3. punktu; vai

b) dalībvalstij, kurā atradīsies ierosinātās ETSG juridiskā adrese, rakstiski apstiprina, ka AZT kompetentās iestādes paredzamā dalībnieka līdzdalību ir apstiprinājušas atbilstīgi nosacījumiem un procedūrām, kas ir līdzvērtīgi šajā regulā izklāstītajiem.";

7) regulas 5. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"5. pants

Tiesīsubjektības iegūšana un publicēšana Oficiālajā Vēstnesī

1. Konvenciju un statūtus, un jebkurus turpmākus to grozījumus reģistrē un/vai publicē tajā dalībvalstī, kurā ir

attiecīgās ETSG juridiskā adrese, saskaņā ar minētās dalībvalsts piemērojamiem valsts tiesību aktiem. ETSG iegūst tiesīsubjektību reģistrācijas vai konvencijas un statūtu publicēšanas dienā, atkarībā no tā, kas notiek agrāk. Dalībnieki informē attiecīgās dalībvalstis un Reģionu komiteju par konvencijas un statūtu reģistrāciju vai publikāciju.

2. ETSG nodrošina, ka desmit darb dienās no konvencijas un statūtu reģistrēšanas vai publicēšanas Reģionu komitejai tiek nosūtīts pieprasījums, ievērojot šīs regulas pielikumā iekļauto paraugu. Reģionu komiteja tad pārsūta minēto pieprasījumu Eiropas Savienības Oficiālo publikāciju birojam paziņojuma publicēšanai Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C sērijā, informējot par ETSG izveidi un ietverot informāciju, kas izklāstīta šīs regulas pielikumā.";

8) regulas 6. panta 4. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"4. Neatkarīgi no šā panta 1., 2. un 3. punkta, ja 7. panta 3. punktā minētie ETSG uzdevumi ietver Savienības līdzfinansētas darbības, piemēro attiecīgos tiesību aktus par Savienības pieskaitāmo līdzekļu kontroli.";

9) regulas 7. pantu groza šādi:

a) panta 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem:

"2. ETSG rīkojas saskaņā ar tai dotajiem uzdevumiem, proti, atvieglot un veicināt teritoriālo sadarbību nolūkā stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, kā arī pārvarēt iekšējā tirgus šķēršļus. Katru uzdevumu tās dalībnieki nosaka tā, lai tie ietilptu katra dalībnieka kompetencē, ja vien dalībvalsts vai trešā valsts neapstiprina dalībnieka, kas izveidots saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, līdzdalību pat tad, ja minētais dalībnieks nav kompetents veikt visus konvencijā noteiktos uzdevumus.

3. ETSG var veikt īpašas darbības teritoriālajai sadarbībai starp tās dalībniekiem nolūkā sasniegt 1. panta 2. punktā minēto mērķi, ar Savienības finansiālu atbalstu vai bez tā.

ETSG uzdevumi galvenokārt var būt saistīti ar sadarbības programmu vai to daļu īstenošanu vai Savienības atbalstītu darbību īstenošanu, izmantojot Eiropas reģionālo attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un/vai Kohēzijas fondu.

Dalībvalstis var ierobežot uzdevumus, ko ETSG var veikt bez Savienības finansiāla atbalsta. Tomēr, neskarot 13. pantu, dalībvalstis neizslēdz uzdevumus, kuri attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1299/2013 (*) 7. pantā minētajām investīciju prioritātēm.";

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1299/2013 (2013. gada 17. decembris) par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība"¹ (OV L 347 20.12.2013, lpp. 259.);

b) panta 4. punktam pievieno šādu daļu:

"Tomēr 10. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā ETSG asambleja saskaņā ar piemērojamajiem Savienības un valsts tiesību aktiem var definēt noteikumus ETSG pārvaldītās infrastruktūras vienības lietošanai vai noteikumus vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma sniegšanai, tostarp tarifus un maksas, kas jāmaksā lietotājiem.";

10) regulas 8. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Konvencijā norāda:

- a) ETSG nosaukumu un juridisko adresi;
- b) teritoriju, kurā ETSG var pildīt savus uzdevumus;
- c) ETSG mērķi un uzdevumus;
- d) ETSG darbības ilgumu un darbības izbeigšanas nosacījumus;
- e) ETSG dalībnieku sarakstu;
- f) ETSG institūciju sarakstu un to attiecīgās kompetences;
- g) konvencijas interpretācijas un izpildes mērķiem — piemērojamās Savienības tiesību aktus un tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā ir ETSG juridiskā adrese;
- h) piemērojamās Savienības tiesību aktus un tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā rīkojas ETSG institūcijas;
- i) kārtību trešo valstu vai AZT dalībnieku iesaistīšanai, tostarp vajadzības gadījumā norādot tiesību aktus, ko piemēro gadījumos, kad ETSG pilda uzdevumus trešās valstīs vai AZT;

- j) piemērojamās Savienības un valsts tiesību aktus, kas tieši attiecas uz ETSG darbībām, kuras veic saskaņā ar konvencijā noteiktajiem uzdevumiem;
- k) noteikumus, kas piemērojami ETSG personālam, kā arī principus, kas reglamentē kārtību attiecībā uz personāla pārvaldību un darbā pieņemšanas procedūrām;
- l) kārtību attiecībā uz ETSG un tās dalībnieku atbildību saskaņā ar 12. pantu;
- m) attiecīgu kārtību savstarpējai atzišanai, tostarp publisko finanšu pārvaldības finanšu kontroles nolūkā; un
- n) procedūras statūtu pieņemšanai un konvencijas grozīšanai, kas atbilst 4. un 5. pantā izklāstītajiem pienākumiem.

3. Ja ETSG uzdevumi attiecas tikai uz sadarbības programmas vai tās daļas pārvaldību saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1299/2013 vai ja ETSG attiecas uz starpreģionālu sadarbību vai tīkliem, 2. punkta b) apakšpunktā minētā informācija nav nepieciešama.";

11) regulas 9. pantu aizstāj ar šādu:

"9. pants

Statūti

1. ETSG statūtus vienprātīgi pieņem tās dalībnieki, pamatojoties uz konvenciju un saskaņā ar to.
2. ETSG statūtos ir precizēta vismaz šāda informācija:
 - a) tās institūciju darbības noteikumi un minēto institūciju kompetence, kā arī dalībnieku pārstāvju skaits attiecīgajās institūcijās;
 - b) tās lēmumu pieņemšanas procedūras;
 - c) tās darba valoda vai valodas;
 - d) tās darbības kārtība;
 - e) procedūras attiecībā uz personāla pārvaldību un darbā pieņemšanu;
 - f) kārtība attiecībā uz tās dalībnieku finansiālajām iemaksām;
 - g) attiecībā uz dalībniekiem piemērojamie grāmatvedības un budžeta noteikumi;
 - h) norāde par neatkarīgu ārējo revidentu, kas revidē tās pārskatus; un

i) procedūras tās statūtu grozīšanai, kas atbilst 4. un 5. pantā izklāstītajiem pienākumiem.”;

12) regulas 11. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

”2. Pārskatu, tostarp vajadzības gadījumā pievienoto gada ziņojumu, sagatavošanu un minēto pārskatu revīziju un publicēšanu reglamentē tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir ETSG juridiskā adrese.”;

13) regulas 12. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktā pievieno šādu daļu:

”ETSG ir atbildīga par visiem tās parādiem.”;

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

”2. Neskarot 3. punktu, tiktāl, ciktāl ETSG aktīvi nav pietiekami, lai izpildītu tās saistības, tās dalībnieki ir atbildīgi par jebkādiem tās parādiem neatkarīgi no to veida, un katra dalībnieka daļu nosaka proporcionāli tā finansiālajam iemaksām. Finansiālo iemaksu kārtību nosaka statūtos.

ETSG dalībnieki var statūtos paredzēt, ka arī pēc tam, kad tie vairs nav ETSG dalībnieki, viņi ir atbildīgi par saistībām, kas izriet no ETSG darbībām to dalības laikā.

2.a Ja vismaz viena ETSG dalībnieka, kas ir no dalībvalsts, atbildība ir ierobežota atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem, saskaņā ar kuriem tas izveidots, arī pārējie dalībnieki drīkst konvencijā ierobežot savu atbildību, ja tiem to atļauj darīt valsts tiesību akti, ar kuriem īsteno šo regulu.

Tādas ETSG nosaukumā, kuras dalībniekiem ir ierobežota atbildība, ir vārds ”ierobežota”.

Prasības par tādas ETSG konvencijas, statūtu un pārskatu publicēšanu, kuras dalībniekiem ir ierobežota atbildība, ir vismaz tādas pašas kā tās, kas tiek izvirzītas citām juridiskām personām ar ierobežotu atbildību saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kur ir minētās ETSG juridiskā adrese.

Tādas ETSG gadījumā, kuras dalībniekiem ir ierobežota atbildība, jebkura attiecīgā dalībvalsts var pieprasīt, lai ETSG iegādājas atbilstīgu apdrošināšanu vai lai uz to attiecas garantija, ko sniedz banka vai cita finanšu iestāde, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī, vai arī lai

uz to attiecas instruments, kas sniegts kā publiskas iestādes vai dalībvalsts garantija, lai segtu ar ETSG darbībām saistītos īpašos riskus.”;

14) regulas 15. panta 2. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

”2. Izņemot gadījumus, ja šajā regulā paredzēts citādi, Savienības tiesību aktus par jurisdikciju piemēro domstarpībām, kur iesaistīta ETSG. Visos gadījumos, kas nav paredzēti šādos Savienības tiesību aktos, kompetentās tiesas domstarpību risināšanai ir tās dalībvalsts tiesas, kurā ir ETSG juridiskā adrese.”;

15) regulas 16. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

”1. Dalībvalstis pieņem noteikumus, lai nodrošinātu šīs regulas efektīvu piemērošanu, tostarp attiecībā uz kompetento iestāžu noteikšanu, kas ir atbildīgas par apstiprināšanas procedūru saskaņā ar to juridisko un administratīvo kārtību.

Ja tas ir paredzēts dalībvalsts tiesību aktos, minētā dalībvalsts var sastādīt pilnīgu to uzdevumu sarakstu, ko ETSG dalībnieki 3. panta 1. punkta nozīmē, kuri izveidoti saskaņā ar tās tiesību aktiem, jau veic attiecīgajā dalībvalstī tiktāl, ciktāl tas attiecas uz teritoriālo sadarbību minētajā dalībvalstī.

Dalībvalstis iesniedz Komisijai visus noteikumus, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, kā arī to grozījumus. Komisija minētos noteikumus pārsūta pārējām dalībvalstīm un Reģionu komitejai.”;

b) iekļauj šādu punktu:

”1.a Tiktāl, ciktāl 1. punktā minētie noteikumi attiecas uz dalībvalsti, ar kuru ir saistīta AZT, ar tiem, ņemot vērā dalībvalsts attiecības ar minēto AZT, nodrošina arī šīs regulas efektīvu piemērošanu attiecībā uz minēto AZT, kura atrodas kaimiņos citām dalībvalstīm vai to tālākajiem reģioniem.”;

16) regulas 17. pantu aizstāj ar šādu:

”17. pants

Ziņojums

Komisija līdz 2018. gada 1. augustam pārsūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Reģionu komitejai ziņojumu par šīs regulas piemērošanu, kurā, pamatojoties uz rādītājiem, novērtēta regulas efektivitāte, lietderība, nozīmība, Eiropas pievienotā vērtība un tās vienkāršošanas iespējas.

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 17.a pantu pieņemt deleģētos aktus, nosakot pirmajā daļā minēto akreditācijas rādītāju sarakstu.";

17) regulā iekļauj šādu pantu:

"17.a pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 17. panta otrajā daļā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2013. gada 21. decembra.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 17. panta otrajā daļā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 17. panta otro daļu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja trijos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par trim mēnešiem."

2. pants

Pārejas noteikumi

1. ETSG, kuras ir izveidotas pirms 2013. gada 21. decembra, nav pienākuma saskaņot to konvenciju un statūtus ar Regulas (EK) Nr. 1082/2006 noteikumiem, kas grozīti ar šo regulu.

2. ETSG, attiecībā uz kurām Regulas (EK) Nr. 1082/2006 4. pantā paredzētā procedūra tika uzsākta pirms 2014. gada 22. jūnija un attiecībā uz kurām vēl ir jāveic tikai Regulas (EK) Nr. 1082/2006 5. pantā paredzētā reģistrācija vai publicēšana, konvenciju un statūtus reģistrē vai publicē, vai gan reģistrē, gan publicē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1082/2006 noteikumiem pirms grozījumiem, kas veikti ar šo regulu.

3. ETSG, attiecībā uz kurām Regulas (EK) Nr. 1082/2006 4. pantā paredzētā procedūra tika uzsākta vairāk nekā sešus mēnešus pirms 2014. gada 22. jūnija, apstiprina saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1082/2006 noteikumiem pirms grozījumiem, kas veikti ar šo regulu.

4. ETSG, kas nav šī panta 2. un 3. punktā minētās ETSG un attiecībā uz kurām Regulas (EK) Nr. 1082/2006 4. pantā paredzētā procedūra tika uzsākta pirms 2014. gada 22. jūnija, apstiprina saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1082/2006 noteikumiem, kā tie grozīti ar šo regulu.

5. Dalībvalstis iesniedz Komisijai vajadzīgos grozījumus valsts noteikumos, kas pieņemti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1082/2006 16. panta 1. punktu, kā tas grozīts ar šo regulu, ne vēlāk kā 2014. gada 22. jūnija.

3. pants

Spēkā stāšanās

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 22. jūnija.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

III. PAPILDINFORMĀCIJA PAR GRUPAS NOSAUKUMU (vajadzības gadījumā)

Nosaukums (lūdzam norādīt atbilstīgo valodas versiju)												
BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	HR	IT	LV
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV	Cits: _____	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pilns nosaukums (vajadzības gadījumā): _____												
Sāsināts nosaukums (vajadzības gadījumā): _____												

----- III sadaļu var izmantot, cik bieži vien nepieciešams -----

IV. DALĪBNIKI*

IV. 1) Dalībnieku kopskaits grupā*: ☐ ☐ ☐
--

IV. 2) Dalībnieku informācija*		
Oficiālais nosaukums*:		
Pasta adrese:		
Pilsēta:	Pasta indekss:	Valsts*:
Kontaktpunkts(-i):	Tālrunis:	
Adresāts:		
E-pasts:	Fakss:	
Interneta adrese(-es) (vajadzības gadījumā)		

Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgais paziņojums par izpratnes veicināšanu un ETSG regulas 4. un 4.a pantu

Eiropas Parlaments, Padome un Komisija vienojas veikt saskaņotākus centienus izpratnes veicināšanai iestāžu starpā un dalībvalstu vidū, lai uzlabotu to iespēju redzamību, ko sniedz ETSG izmantošana, proti, papildu instrumenta izmantošana, kurš ir pieejams teritoriālajai sadarbībai visās Savienības politikas jomās.

Šajā sakarībā Eiropas Parlaments, Padome un Komisija aicina dalībvalstis jo īpaši īstenot atbilstošus koordinācijas un saziņas pasākumus starp valsts iestādēm un dažādu dalībvalstu iestādēm, lai nodrošinātu skaidras, efektīvas un pārredzamas procedūras, ar ko noteiktajos termiņos apstiprina jaunās ETSG.

Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgais paziņojums par ETSG regulas 1. panta 9. punktu

Eiropas Parlaments, Padome un Komisija vienojas, ka, dalībvalstis, piemērojot grozītās Regulas (ES) Nr. 1082/2006 9. panta 2. punkta i) apakšpunktu un novērtējot ETSG personālam piemērojamos noteikumus, kā ierosināts konvencijas projektā, centīsies apsvērt dažādus pieejamās nodarbinātības kārtības veidus, kurus ETSG iespējams izvēlēties atbilstīgi privāttiesībām vai publiskajām tiesībām.

Ja ETSG darbinieku darba līgumus nosaka privāttiesības, dalībvalstis ņems vērā arī atbilstošos Savienības tiesību aktus, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), kā arī to citu dalībvalstu atbilstošo judikatūru, kuras pārstāvētas ETSG.

Turklāt Eiropas Parlaments, Padome un Komisija uzskata, ka, ja darba līgumus attiecībā uz ETSG darbiniekiem nosaka publiskās tiesības, tiek piemēroti tās dalībvalsts publisko tiesību noteikumi, kurā atrodas attiecīgā ETSG struktūra. Tomēr var piemērot tās dalībvalsts publisko tiesību noteikumus, kur ETSG ir reģistrēta, attiecībā uz ETSG darbiniekiem, uz kuriem jau attiecās šie noteikumi pirms kļūšanas par ETSG darbiniekiem.

Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgais paziņojums par Reģionu komitejas lomu saistībā ar ETSG platformu

Eiropas Parlaments, Padome un Komisija atzinīgi vērtē Reģionu komitejas veikto nozīmīgo darbu, vadot ETSG platformu, un aicina Reģionu komiteju nodrošināt gan pašreizējo, gan izveides procesā esošo ETSG darbības uzraudzību, organizēt paraugprakses apmaiņu un noteikt kopīgi risināmus uzdevumus.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1303/2013

(2013. gada 17. decembris),

ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 177. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumus ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumus ⁽²⁾,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumus ⁽³⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 174. pantā ir noteikts, ka Savienībai, lai stiprinātu savu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, jātiecas mazināt būtiskas dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un vismazāk attīstīto reģionu vai salu atpalicību, un īpaša uzmanība ir jāpievērš lauku apvidiem, apvidiem, kurus skar rūpniecības restrukturizācija, kā arī reģioniem, kuros ir būtiska vai pastāvīga ekonomiska vai demogrāfiska atpalicība. LESD 175. pantā noteikts, ka Savienībai šo mērķu sasniegšana jāatbalsta ar darbībām, ko tā veic, izmantojot Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības nodaļu, Eiropas Sociālo fondu, Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Investīciju banku un citus instrumentus.

(2) Lai panāktu to fondu, kas piešķir atbalstu kohēzijas politikas jomā, proti, Eiropas Reģionālās attīstības fonda

(ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF) un Kohēzijas fonda un fondu lauku attīstībai, proti, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un jūrlietu un zivsaimniecības nozarē, proti, pasākumus, ko finansē saskaņā ar Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) dalīto pārvaldību, koordinētāku un saskaņotāku izmantošanu, būtu jāizstrādā kopīgi noteikumi visiem šiem fondiem ("Eiropas strukturālie un investīciju fondi" — "ESI fondi"). Šajā regulā turklāt ietverti vispārīgi noteikumi, kas ir piemērojami ERAF, ESF un Kohēzijas fondam, bet kuri neattiecas uz ELFLA un EJZF, kā arī vispārīgi noteikumi, kas ir piemērojami ERAF, ESF, Kohēzijas fondam un EJZF, bet kuri neattiecas uz ELFLA. Ņemot vērā katru ESI fonda īpatnības, īpašie noteikumi, kas piemērojami katram ESI fondam un ERAF atbalstītajam mērķim "Eiropas teritoriālās sadarbība", būtu jānosaka atsevišķās regulās.

(3) Saskaņā ar Eiropadomes 2010. gada 17. jūnija secinājumiem, ar kuriem tika pieņemta Savienības stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, Savienībai un dalībvalstīm būtu jācenšas panākt gudra, ilgtspējīga un integrējoša izaugsme, vienlaikus veicinot harmonisku Savienības attīstību un mazinot reģionālas atšķirības. ESI fondiem būtu jāpiešķir nozīmīga loma Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanā.

(4) Attiecībā uz kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) jau ir panākta vērā ņemama sinerģija, saskaņojot un savstarpēji pielāgojot KLP pirmā pīlāra (Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds — ELGF) un otrā pīlāra (ELFLA) pārvaldības un kontroles noteikumus. Tālab būtu jāsiglabā ciešā saikne starp ELGF un ELFLA, kā arī dalībvalstīs jau izveidotās struktūras.

(5) Tālākajiem reģioniem būtu jāparedz īpaši pasākumi un papildu finansējums, lai kompensētu to strukturālo sociālo un ekonomisko stāvokli, kopā ar apgrūtinājumiem, kas radušies LESD 349. pantā minēto faktoru ietekmē.

(6) Mazapdzīvotajiem ziemeļu reģioniem būtu jāparedz īpaši pasākumi un papildu finansējums, lai kompensētu bargos dabas apstākļus vai nelabvēlīgos demogrāfiskos apstākļus, kas minēti 1994. gada Pievienošanās akta 6. protokola 2. pantā.

⁽¹⁾ OV C 191, 29.6.2012., 30. lpp., OV C 44, 15.2.2013., 76. lpp. un OV C 271, 19.9.2013., 101. lpp.

⁽²⁾ OV C 225, 27.7.2012., 58. lpp. un OV C 17, 19.1.2013., 56. lpp.

⁽³⁾ OV C 47, 17.2.2011., 1. lpp., OV C 13, 16.1.2013., 1. lpp. un OV C 276, 17.9.2013., 1. lpp.

- (7) Lai nodrošinātu noteikumu pareizu un konsekventu interpretāciju un juridisko noteiktību dalībvalstīm un atbalsta saņēmējiem, ir jādefinē daži termini, ko lieto šajā regulā.
- (8) Ja Komisijai ir noteikts termiņš pieņemt vai grozīt lēmumu saskaņā ar šo regulu, tāda lēmuma pieņemšanas vai grozīšanas termiņā nebūtu jāiekļauj laikposms no dienas, kad Komisija ir nosūtījusi savus apsvērumus dalībvalstij, līdz dienai, kad dalībvalsts ir atbildējusi uz minētajiem apsvērumiem.
- (9) Šī regula sastāv no piecām daļām, no kurām pirmajā daļā ir izklāstīts priekšmets un definīcijas, otrajā — ietverti noteikumi, kas piemērojami visiem ESI fondiem, trešajā daļā iekļauti noteikumi, kuri piemērojami tikai ERAF, ESF un Kohēzijas fondam ("fondi"), ceturtajā daļā iekļauti noteikumi, kas piemērojami tikai fondiem un EJZF, un piektajā — nobeiguma noteikumi. Lai nodrošinātu šīs regulas atsevišķo daļu interpretācijas konsekveni, kā arī šīs regulas atbilstību konkrētu fondu regulām, ir svarīgi skaidri noteikt to savstarpējo saistību. Turklāt īpaši noteikumi, kas paredzēti konkrētu fondu noteikumos, var būt papildinošas, bet atkāpe no šīs regulas attiecīgajiem noteikumiem būtu pieļaujama tikai tad, ja šāda atkāpe ir īpaši paredzēta šajā regulā.
- (10) Saskaņā ar LESD 317. pantu un ņemot vērā dalīto pārvaldību būtu jāprecizē nosacījumi, kas ļautu Komisijai veikt savus pienākumus saistībā ar Savienības budžeta izpildi, un jāprecizē pienākumi attiecībā uz sadarbību ar dalībvalstīm. Ar minētajiem nosacījumiem būtu jānodrošina Komisijai iespēja pārliecināties par to, ka dalībvalstis ESI fondus izmanto likumīgi un pareizi, ievērojot pareizas finanšu pārvaldības principu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012⁽¹⁾ ("Finanšu regula") nozīmē. Dalībvalstīm attiecīgajā teritoriālajā līmenī saskaņā ar to institucionālo, tiesisko un finanšu sistēmu un dalībvalstu šim nolūkam izraudzītajām struktūrām vajadzētu būt atbildīgām par programmu sagatavošanu un īstenošanu. Minētajiem nosacījumiem arī būtu jānodrošina, ka tiek ņemta vērā vajadzība panākt attiecīgās Savienības intervences papildināmību un konsekveni, lai ievērotu samērīguma principu un ņemtu vērā vispārējo administratīvā sloga samazināšanas mērķi.
- (11) Attiecībā uz partnerības nolīgumu un katru programmu katrai dalībvalstij būtu jāizveido partnerība ar kompetento reģionālo, vietējo, pilsētas un citu publisko iestāžu pārstāvjiem, ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem un citām attiecīgajām struktūrām, kas pārstāv pilsonisko sabiedrību, tostarp partneriem vides jomā, nevalstiskām organizācijām un struktūrām, kuras ir atbildīgas par sociālās iekļaušanas, dzimumu līdztiesības un nediskriminācijas veicināšanu, tostarp, attiecīgā gadījumā, šādu iestāžu un struktūru jumta organizācijām. Šādas partnerības mērķis ir nodrošināt, lai tiek ievēroti daudzlīmeņu pārvaldības principi un arī subsidiaritāte un proporcionālitate, un dalībvalstu atšķirīgo institucionālo un tiesisko sistēmu īpatnības, kā arī nodrošināt ieinteresēto personu līdzatbildību, īstenojot plānotos pasākumu, un likt lietā attiecīgo dalībnieku pieredzi un zinātību. Dalībvalstīm būtu jāapzina reprezentatīvākie attiecīgie partneri. Starp minētajiem partneriem vajadzētu būt iestādēm, organizācijām un grupām, kas ir spējīgas ietekmēt programmu sagatavošanu, vai arī tādām iestādēm, organizācijām un grupām, kuras to sagatavošana un īstenošana varētu skart. Šajā sakarā būtu arī jānodrošina iespēja dalībvalstīm vajadzības gadījumā kā svarīgus partnerus apzināt jumta organizācijas, kas ir attiecīgu reģionālo, vietējo un pilsētas iestāžu vai citu struktūru apvienības, federācijas vai konfederācijas saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem un praksi.
- Komisija būtu jāpildvaro pieņemt deleģētu aktu, ar kuru izstrādā Eiropas rīcības kodeksu par partnerību, lai palīdzētu un atvieglotu dalībvalstīm partnerības organizēšanu, nolūkā nodrošināt attiecīgu partneru konsekventu iesaistīšanu partnerības nolīgumu un programmu sagatavošanā, īstenošanā, uzraudzībā un novērtēšanā. Minētajam pieņemtajam deleģētajam aktam neatkarīgi no apstākļiem un interpretācijas nevar būt atpakaļejošs spēks, un tas nevar būt pamats pārkāpumiem, kuru dēļ ir jāveic finanšu korekcijas. Pieņemtajā deleģētajā aktā nebūtu jānorāda piemērošanas diena, kas ir agrāk kā tā pieņemšanas diena. Pieņemtajā deleģētajā aktā būtu jāļauj dalībvalstīm lemt par piemērotāko partnerības īstenošanas kārtību atbilstīgi to institucionālajai un tiesiskajai sistēmai, kā arī valsts un reģionu kompetencei ar noteikumu, ka tiek sasniegti šajā regulā noteiktie mērķi.
- (12) ESI fondu pasākumiem un darbībām, ko tie atbalsta, būtu jāatbilst piemērojamiem Savienības un saistītajiem valsts tiesību aktiem, ar kuriem tieši vai netieši tiek īstenota šī regula un konkrētu fondu noteikumi.
- (13) Centienos veicināt ekonomisko, teritoriālo un sociālo kohēziju Savienībai visos ESI fondu īstenošanas posmos būtu jātiecas novērst nevienlīdzību un sekmēt vīriešu un sievietes līdztiesību, kā arī iekļaut dzimumu perspektīvu un apkarot diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās

(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

izcelsmes, ticības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā, LESD 10. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantā, jo īpaši ņemot vērā pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti, kā arī Pamattiesību hartas 5. panta 2. punktu, kas paredz, ka nevienam nevar likt veikt piespiedu darbu.

- (14) ESI fondu mērķi būtu jāasniedz, pamatojoties uz ilgtspējīgu attīstību un Savienībā atbalstot mērķi saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, kā noteikts LESD 11. pantā un 191. panta 1. punktā, ņemot vērā principu "piesārņotājs maksā". Šim nolūkam dalībvalstīm būtu jāsniedz informācija par atbalstu mērķu sasniegšanai klimata pārmaiņu jomā, ņemot vērā nodomu minētajiem mērķiem atvēlēt vismaz 20 % Savienības budžeta, izmantojot Komisijas ar īstenošanas aktu pieņemto metodoloģiju, kas pamatojas uz intervences kategorijām, prioritārajām jomām vai pasākumiem un kas atspoguļo proporcionalitātes principu.
- (15) Lai sekmētu Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei un konkrēto fondu pamatuzdevumu izpildi saskaņā ar Līgumā noteiktajiem mērķiem, tostarp ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, no ESI fondiem atbalsts būtu galvenokārt jāsniedz ierobežotam skaitam kopēju tematisko mērķu. Katra ESI fonda precīza darbības joma būtu nosakāma katra konkrēta fonda noteikumos. Būtu jāparedz iespēja minētajā darbības jomā ietvert tikai dažus šajā regulā noteiktos tematiskos mērķus.
- (16) Lai maksimāli palielinātu ESI fondu ieguldījumu un izstrādātu stratēģiskus pamatprincipus, lai atvieglotu plānošanu dalībvalstu un reģionu līmenī, būtu jāizveido vienots stratēģiskais satvars ("VSS"). VSS būtu jāatvieglo Savienības intervences nozaru un teritoriālā koordinācija, izmantojot ESI fondus, kā arī koordinācija ar citām Savienības politikas jomām un instrumentiem atbilstīgi Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei uzdevumiem un mērķiem, ņemot vērā dažādu teritoriju galvenās teritoriālās problēmas.
- (17) VSS būtu jānosaka, kā ESI fondi veicinās Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, kā tiks veicināta ESI fondu integrēta izmantošana, kā ESI fondi tiks koordinēti ar citiem saistītajiem Savienības

politikas virzieniem un instrumentiem, tajā būtu arī jānosaka horizontālie principi un transversālie politikas mērķi ESI fondu īstenošanai, galveno teritoriālo problēmu risināšana un prioritārie virzieni ESI fondu sadarbības pasākumiem.

- (18) Dalībvalstis un reģioni arvien biežāk saskaras ar problēmām, kas saistītas ar globalizācijas ietekmi, vides un energoresursu jautājumiem, iedzīvotāju novecošanu, demogrāfiskajām un tehnoloģiskajām pārmaiņām un prasībām inovāciju jomā, kā arī ar sociālo nevienlīdzību. Ņemot vērā šādu problēmu sarežģīto un savstarpēji saistīto raksturu, ESI fondu atbalstītajiem risinājumiem vajadzētu būt integrētiem, daudzdimensionāliem un būtu jāaptver vairākas nozares. Šajā sakarā, kā arī nolūkā veicināt politikas nostādņu efektivitāti un lietderību, vajadzētu būt iespējai apvienot ESI fondus integrētos finansējuma kopumos, kas būtu īpaši pielāgoti konkrētām teritoriālajām vajadzībām.
- (19) Sagaidāms, ka strādājošo skaita samazināšanās, vienlaikus palielinoties pensionāru īpatsvaram sabiedrībā, kā arī problēmas, kas saistītas ar iedzīvotāju izkliedētību, turpinās radīt spiedienu, *inter alia* uz dalībvalstu izglītības un sociālā atbalsta struktūrām, un tādējādi arī ietekmēs Savienības ekonomikas konkurētspēju. Pielāgošanās šādām demogrāfiskajām pārmaiņām būs viens no galvenajiem dalībvalstu un reģionu uzdevumiem turpmākajos gados, tādēļ tai būtu jāpievērš īpaši vērīga uzmanība reģionos, kurus demogrāfiskās pārmaiņas skārušas visvairāk.
- (20) Pamatojoties uz VSS, katrai dalībvalstij sadarbībā ar saviem partneriem un apspriežoties ar Komisiju, būtu jānosaka partnerības nolīgums. VSS noteiktie elementi partnerības nolīgumā būtu jāpārņem atbilstoši valsts kontekstam un būtu jāpauž cieša apņēmība sasniegt Savienības mērķus, izmantojot ESI fondu plānošanu. Partnerības nolīgumā būtu jānosaka lietderīga ESI fondu īstenošana un kāda būs un integrētas pieejas teritoriālajai attīstībai īstenošanas kārtība. Būtu jānoskaidro partnerības nolīguma būtiskie elementi, par kuriem lēmumu pieņem Komisija, no citiem elementiem, uz kuriem neattiecas Komisijas lēmums un kurus var grozīt dalībvalsts. Ir jāparedz īpaša kārtība partnerības nolīguma un programmu iesniegšanai un pieņemšanai, ja aizkavējas vienas vai vairāku konkrētu fondu regulu stāšanās spēkā vai šāda aizkavēšanās ir sagaidāma. Tas nozīmē, ka jāizstrādā noteikumi, kas ļauj iesniegt un pieņemt partnerības nolīgumu pat tad, ja aizkavēšanās dēļ trūkst dažu elementu

saistībā ar ESI fondu vai fondiem, un vēlāk iesniegt pārskatītu partnerības nolīgumu jau pēc konkrēta fonda regulas vai regulu stāšanās spēkā. Tā kā ESI fonda līdzfinansētās programmas, kuras skar aizkavēšanās, šajā gadījumā būtu jāiesniedz un jāpieņem tikai pēc attiecīgās konkrētā fonda regulas stāšanās spēkā, būtu jānosaka arī pienācīgi termiņi šādu programmu iesniegšanai.

(21) Dalībvalstīm atbalsts būtu jākoncentrē, lai sniegtu ievērojamu ieguldījumu Savienības mērķu sasniegšanā saskaņā ar konkrētajām valsts un reģionu vajadzībām. Būtu jāparedz *ex ante* nosacījumi, kā arī īss un vispusīgs objektīvu kritēriju kopums to izvērtēšanai, lai nodrošinātu, ka ir ieviesti vajadzīgie priekšnosacījumi Savienības atbalsta efektīvai un lietderīgai izmantošanai. Šim nolūkam *ex ante* nosacījumi konkrētas programmas prioritātei būtu jāpieņem tikai tad, ja tie tiešā veidā un patiesi ir saistīti ar investīciju prioritātes vai Savienības prioritātes konkrēta mērķa efektīvu un lietderīgu sasniegšanu un tieši to ietekmē, jo konkrēts mērķis ne vienmēr ir saistīts ar *ex ante* nosacījumiem, kas paredzēti konkrēta fonda noteikumos. *Ex ante* nosacījumu piemērojamības novērtējumā būtu jāņem vērā proporcionalitātes princips, vajadzības gadījumā paturot prātā piešķirtā atbalsta līmeni. Piemērojamo *ex ante* nosacījumu izpilde būtu jāizvērtē dalībvalstij, kad tā sagatavo programmas un, attiecīgā gadījumā, partnerības nolīgumu. Komisijai būtu jāpārbauda dalībvalsts sniegtās informācijas patiesums un piemērotība. Ja piemērojami *ex ante* nosacījumi noteiktajā termiņā nav izpildīti, Komisijai saskaņā ar precīzi paredzētiem nosacījumiem vajadzētu būt pilnvarotai apturēt starpposma maksājumus, kas attiecas uz attiecīgajām programmas prioritātēm.

(22) Komisijai kopā ar dalībvalstīm 2019. gadā būtu jāizvērtē darbības rezultāti, pamatojoties uz darbības rezultātu satvaru. Katrai programmai būtu jānosaka darbības rezultātu satvars, lai 2014. - 2020. gada plānošanas periodā ("plānošanas periods") uzraudzītu progresu, kas panāks katrai prioritātei noteikto mērķu un uzdevumu sasniegšanā. Lai nepieļautu Savienības budžeta izšķērdīgu vai nelietderīgu izmantošanu, ja ir pierādījumi, ka lielā mērā nav sasniegti darbības rezultātu satvarā izklāstītie prioritātes starpposma mērķi, kas attiecas tikai uz finanšu rādītājiem, iznākumu rādītājiem un galvenajiem īstenošanas posmiem, jo ir skaidri konstatēti īstenošanas trūkumi, par kuriem Komisija jau iepriekš ziņojusi, bet dalībvalsts vajadzīgos korektīvos pasākumus nav īstenojusi, būtu jānodrošina Komisijai apturēt maksājumus programmai vai plānošanas perioda beigās piemērot finanšu korekcijas. Piemērojot finanšu korekcijas, būtu jāņem vērā līdzekļu apguves līmenis un ārējie faktori,

kas sekmējuši to, ka šie mērķi nav sasniegti, vienlaikus pienācīgi ievērojot proporcionalitātes principu. Finanšu korekcijas nebūtu jāpieņem, ja mērķu nesasniegšanas pamatā ir sociāli ekonomisko vai vides faktoru ietekme, ievērojamas izmaiņas dalībvalsts ekonomikas vai vides apstākļos vai *force majeure* iemesli, kas nopietni ietekmē attiecīgo prioritāšu īstenošanu. Lemjot par apturēšanu vai finanšu korekcijām, nebūtu jāņem vērā rezultātu rādītāji.

(23) Lai varētu vieglāk galveno uzmanību vērēt uz darbības rezultātiem un Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanu, katrai dalībvalstij būtu jāizveido izpildes rezerve, kurā ieskaita 6 % no kopējā piešķiruma mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", kā arī ELFLA un pasākumiem, kurus finansē dalītā pārvaldībā saskaņā ar topošo Savienības tiesību aktu par nosacījumiem finanšu atbalstam jūrniecības un zivsaimniecības politikai 2014.-2020. gada plānošanas periodam ("EMFF regula"). Ņemot vērā mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmu dažādību un daudzu valstu iesaistīšanos tajās, izpildes rezerve tām nebūtu jāparedz. Izpildes rezerves aprēķinos nebūtu jāņem vērā līdzekļi, kas piešķirti Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvai (JNI), kā noteikts darbības programmā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1304/2013 ⁽¹⁾ ("ESF regula"); tehniskajai palīdzībai pēc Komisijas ierosinājuma; pārvietojumi no KLP 1. pīlāra uz ELFLA saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013 ⁽²⁾; pārvietojumi uz ELFLA atbilstīgi noteikumiem par brīvprātīgo tiešo maksājumu korekciju 2013. gadā un pārvietojumi uz ELFLA, kas attiecībā uz 2013. un 2014. kalendāro gadu noteikti Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009 ⁽³⁾; pārvietojumi Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam no Kohēzijas fonda; pārvietojumi Eiropas atbalsta fondam vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem, kā noteikts topošajā Savienības tiesību aktā; līdzekļi, kas piešķirti inovatīvām darbībām ilgtspējīgai pilsētvides attīstībai.

(24) Ciešāka saikne starp kohēzijas politiku un Savienības ekonomikas pārvaldību ir vajadzīga, lai nodrošinātu, ka ESI fondu izdevumu efektivitātes pamatā ir pareiza ekonomikas politika un ka ESI fondi vajadzības gadījumā

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1304/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1081/2006. (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 470. lpp).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 637/2008 un (EK) Nr. 73/2009 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 608. lpp).

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.).

var tikt novirzīti, lai novērstu dalībvalsts ekonomikas problēmas. Saistībā ar pirmo pasākumu jomu, kas ESI fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomisko pārvaldību, būtu jānodrošina iespēja Komisijai pieprasīt grozījumus partnerības nolīgumā un programmās, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus vai maksimāli palielinātu pieejamo ESI fondu ietekmi uz izaugsmi un konkurētspēju, dalībvalstīm saņemot attiecīgo finansiālo palīdzību. Pārplānošana būtu jāizmanto tikai tad, ja tā patiesi var tiešā veidā ietekmēt attiecīgos Padomes ieteikumus norādīto problēmu novēršanu, izmantojot ekonomikas pārvaldības mehānismus, lai nepieļautu biežu pārprogrammēšanu, kas var kaitēt fondu pārvaldības prognozējamībai. Saistībā ar otro pasākumu jomu, kas ESI fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomisko pārvaldību — ja dalībvalsts neveic efektīvas darbības ekonomikas pārvaldības procesa kontekstā, Komisijai būtu jānāk klajā ar priekšlikumu Padomei daļēji vai pilnībā apturēt minētās dalībvalsts programmām paredzētās saistības vai maksājumus. Ir jāizveido dažādas procedūras saistību un maksājumu apturēšanai. Tomēr abos gadījumos, kad Komisija nāk klajā ar priekšlikumu tos apturēt, tai būtu jāņem vērā visa attiecīgā informācija un pienācīgi jāapsver jebkurš no strukturētā dialoga ar Eiropas Parlamentu izrietošais faktors un tajā paustie viedokļi.

Apturēšanas darbības jomai un līmenim vajadzētu būt samērīgam un iedarbīgam, kā arī jāievēro vienlīdzīga pieeja dalībvalstīm. Turklāt apturēšanas gadījumā būtu jāņem vērā attiecīgās dalībvalsts ekonomiskie un sociālie apstākļi, kā arī iespējamā vispārējā ekonomiskā ietekme uz dalībvalsti dažādos pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras un pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras posmos.

- (25) Saskaņā ar Protokolu Nr. 15 par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, kas pievienots LES un LESD, atsevišķi noteikumi par pārmērīgu deficītu un saistītajām procedūrām neattiecas uz Apvienoto Karalisti. Tādēļ noteikumiem par daļēju vai pilnīgu maksājumu un saistību apturēšanu nebūtu jāattiecas uz Apvienoto Karalisti.
- (26) Tā kā, īstenojot ESI fondus, ir sevišķi svarīgi ievērot līdzfinansēšanas principu, lai nodrošinātu vietējo līdzdalību politikas īstenošanā, un saskaņā ar apturēšanas pasākumu samērīgu piemērošanu, jebkurš lēmums par apturēšanas pasākumiem, kuri ierosināti saistībā ar otro pasākumu jomu, kas ESI fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomisko pārvaldību, būtu jāpieņem, ņemot vērā īpašās

prasības, kas piemērojamas attiecīgajai dalībvalstij, lai piešķirtu līdzfinansējumu programmām, kuras finansē no ESI fondiem. Apturēšana būtu jāatceļ un līdzekļi atkal jādara pieejami attiecīgajai dalībvalstij, tiklīdz tā ir veikusi vajadzīgās darbības.

- (27) ESI fondi būtu jāizmanto, īstenojot programmas, kuru plānošanas periods atbilst partnerības nolīgumam. Dalībvalstīm programmas būtu jāizstrādā, izmantojot pārredzamas procedūras, un saskaņā ar to institucionālo un tiesisko sistēmu. Dalībvalstīm un Komisijai būtu jāsadarbojas, lai nodrošinātu ESI fondu plānošanas pasākumu koordināciju un saskaņību. Tā kā programmu saturs ir cieši saistīts ar partnerības nolīguma saturu, programmas būtu jāiesniedz trīs mēnešos pēc partnerības nolīguma iesniegšanas. Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmu iesniegšanai būtu jāparedz deviņu mēnešu termiņš pēc šīs regulas stāšanās spēkā, lai ņemtu vērā to, ka minētajās programmās ir iesaistītas vairākas valstis. Jo īpaši būtu jānošķir galvenie elementi partnerības nolīgumā un programmās, par kuriem lēmumu pieņem Komisija, no citiem elementiem, uz kuriem neattiecas Komisijas lēmums un kurus var grozīt dalībvalsts, uzņemoties par to atbildību. Plānošanai būtu jānodrošina saskaņība ar VSS un partnerības nolīgumu, ESI fondu koordinācija un koordinācija ar citiem esošiem finansēšanas instrumentiem un — attiecīgā gadījumā — ar Eiropas Investīciju bankas ieguldījumu.
- (28) Lai nodrošinātu saskaņotību starp programmām, kuras atbalsta no dažādiem ESI fondiem, jo īpaši saistībā ar to, lai nodrošinātu ieguldījumu Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, ir jāizveido kopīgas minimālās prasības attiecībā uz programmu saturu, ko var papildināt ar konkrētu fondu noteikumiem, lai ņemtu vērā katra ESI fonda īpašās iezīmes.
- (29) Ir jāparedz skaidras procedūras, kas Komisijai jāievēro, veicot programmu izvērtēšanu, pieņemšanu un grozīšanu. Lai nodrošinātu partnerības nolīgumu un programmu saskaņotību, būtu jāprecizē, ka programmas, izņemot mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmas, nevar apstiprināt, pirms Komisija nav pieņēmusi lēmumu, ar ko apstiprina partnerības nolīgumu. Lai samazinātu administratīvo slogu dalībvalstīm — ja Komisija apstiprina kādu grozījumu konkrētās programmas daļās, automātiski būtu jāgroza arī attiecīgās partnerības nolīguma daļas. Turklāt būtu arī jānodrošina JNI atvēlēto resursu tūlītēja izmantošana, izstrādājot īpašus noteikumus ESF regulā minēto JNI īpašo darbības programmu iesniegšanas un apstiprināšanas procedūrai.

- (30) Lai optimizētu pievienoto vērtību, ko rada investīcijas, kuras pilnībā vai daļēji finansē no Savienības budžeta pētniecības un inovāciju jomā, būtu jo īpaši jāpanāk sinerģija ESI fondu un "Apvāršņa 2020", kas izveidots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013⁽¹⁾, darbībā, vienlaikus paturot prātā to atšķirīgos mērķus. Kā galvenajiem mehānismiem minētās sinerģijas nodrošināšanai vajadzētu būt "Apvāršņa 2020" vienoto likmju atzīšanai par atbilstīgām izmaksām attiecībā uz līdzīgu darbību un atbalsta saņēmēju, kā ar iespējai finansējumu no dažādiem Savienības instrumentiem, tostarp ESI un "Apvāršnis 2020", apvienot vienā un tajā pašā darbībā, vienlaikus izvairoties no divkārsa finansējuma. Lai uzlabotu valsts un reģionālā līmeņa dalībnieku spējas pētniecības un inovāciju jomā un sasniegtu mērķi veidot "kāpnes uz izcilību" mazāk attīstītajos reģionos un dalībvalstīs un reģionos, kuros pētniecība, attīstība un inovācijas (PAI) ir zemākā līmenī, būtu jāpanāk ESI fondu un "Apvāršņa 2020" cieša sinerģija saistībā ar visām attiecīgajām programmas prioritātēm.
- (31) Ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķi ar LESD tika papildināti ar teritoriālās kohēzijas mērķi, un ir jāņem vērā to pilsētu, funkcionālo ģeogrāfisko apgabalu un apakšreģionu nozīme, kuri saskaras ar īpašām ģeogrāfiskām vai demogrāfiskām problēmām. Šim nolūkam un lai labāk mobilizētu potenciālu vietējā līmenī, ir jāsekmē un jāatvieglo sabiedrības virzīta vietējā attīstība, nosakot kopējus noteikumus un nodrošinot ciešu koordināciju visiem attiecīgajiem ESI fondiem. Sabiedrības virzītajā vietējā attīstībā būtu jāņem vērā vietējās vajadzības un potenciāls, kā arī attiecīgās sociālās un kultūras īpatnības. Būtu jāievēro ļoti svarīgs princips — atbildība par sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas izstrādi un īstenošanu jāuztic vietējām rīcības grupām, kas pārstāv sabiedrības intereses. Precīza kārtība, kā definēt teritoriju un iedzīvotājus, uz kuriem attiecināt sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas, būtu jānorāda attiecīgajās programmās saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.
- (32) Lai veicinātu praktiski īstenojamu pieeju sabiedrības virzītas vietējās attīstības iekļaušanai plānošanas procesā, to var īstenot kā vienotu tematisko mērķi, lai veicinātu sociālo iekļaušanu un apkarotu nabadzību, veicinātu nodarbinātību un darbaspēka mobilitāti, neatkarīgi no tā, ka darbības, kuras finansē kā sabiedrības virzītas vietējās attīstības daļu, varētu veicināt visus pārējos tematiskos mērķus.
- (33) Ja pilsētu attīstības vai teritoriālās attīstības stratēģijai ir vajadzīga integrēta pieeja, jo tā paredz investīcijas atbilstoši vienas vai vairāku darbības programmu vairākiem prioritārajiem virzieniem, būtu jāparedz iespēja, ka fondu atbalstītās darbības, kuras var papildināt ar ELFLA vai EJZF finansiālu atbalstu, ir īstenojamas, veicot integrētas teritoriālās investīcijas saskaņā ar darbības programmu vai programmām.
- (34) Finanšu instrumentiem ir arvien lielāka nozīme, ņemot vērā to sviras efektu uz ESI fondiem, to spējas apvienot dažādus publiskos un privātos resursus, lai atbalstītu valsts politikas mērķus, kā arī tādēļ, ka atkārtotās finansējuma formas ilgtermiņā padara šādu atbalstu ilgtspējīgāku.
- (35) Lai rentabli apmierinātu īpašas tirgus vajadzības atbilstoši programmu mērķiem, būtu jāizmanto ESI fondu atbalstītie finanšu instrumenti, un tiem nebūtu jāizslēdz privātais finansējums. Tāpēc lēmumu finansēt atbalsta pasākumus ar finanšu instrumentu starpniecību vajadzētu pieņemt, pamatojoties uz *ex ante* novērtējumu, kurā ir sniegti pierādījumi par tirgus neveiksmēm vai neoptimālām investīciju situācijām, kā arī par publisko investīciju vajadzību lēsto līmeni un apmēru. *Ex ante* novērtējuma būtiskie elementi būtu skaidri jādefinē šajā regulā. Ņemot vērā *ex-ante* novērtējuma detalizēto būtību, būtu jāparedz, ka *ex ante* novērtējumu var veikt pa posmiem un ka īstenošanas laikā *ex-ante* novērtējums ir jāpārskata un jāatjaunina.
- (36) Finanšu instrumenti būtu jāizstrādā un jāizmanto tā, lai veicinātu privātā sektora investoru un finanšu iestāžu aktīvu līdzdalību, pamatojoties uz atbilstošu riska dalīšanu. Lai finanšu instrumenti būtu pietiekami pievilcīgi privātajam sektoram, ir svarīgi, lai tie būtu izstrādāti un izmantoti elastīgā veidā. Tāpēc vadošajām iestādēm būtu jāizlemj par visatbilstošākajiem finanšu instrumentu īstenošanas veidiem, lai varētu apmierināt mērķa reģionu īpašās vajadzības atbilstīgi attiecīgās programmas mērķiem, *ex ante* novērtējuma rezultātiem un piemērojamiem valsts atbalsta noteikumiem. Attiecīgā gadījumā šādi elastībai būtu jāietver arī iespēja atkārtoti izmantot daļu no līdzekļiem, kas atmaksāti atbilstības periodā, lai paredzētu preferenciālu atļidzību privātiem vai publiskiem investoriem, kas darbojas pēc tirgus ekonomikas principa. Attiecībā uz šādu preferenciālu atļidzību būtu jāņem vērā tirgus standarti un jānodrošina, ka jebkāds valsts atbalsts atbilst piemērojamiem Savienības un valsts tiesību aktiem un ir ierobežots līdz minimālajai summai, kāda vajadzīga, lai kompensētu pieejamā privātā kapitāla trūkumu, ņemot vērā tirgus neveiksmes vai neoptimālas investīciju situācijas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvāršnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 104. lpp).

- (37) Lai ņemtu vērā ar finanšu instrumentu starpniecību sniegtā atbalsta atmaksājamo raksturu un pielāgotos tirgus praksei, ESI fondu atbalstam, kas galasaņēmējiem sniegts kā pašu kapitāla vai kvazikapitāla investīcijas, aizdevumi un garantijas vai citi riska dalīšanas instrumenti, būtu jāaptver visas galasaņēmēju veiktās investīcijas, nenoskaidrojot ar PVN saistītās izmaksas. Līdz ar to tam, kā PVN tiks ņemts vērā galasaņēmēja līmenī, nosakot izdevumu atbilstību, kad izdevumi ir saistīti ar dotāciju, vajadzētu būt nozīmei tikai tad, ja finanšu instrumentus izmanto vienlaikus ar dotācijām.
- (38) Ja dažas investīciju daļas tieši nerada finansiālu peļņu, lai projekti kļūtu ekonomiski ilgtspējīgi, varētu būt lietderīgi finanšu instrumentus izmantot kopā ar dotācijām, ciktāl to pieļauj spēkā esošie valsts atbalsta noteikumi. Vajadzētu paredzēt īpašus nosacījumus, lai šādā gadījumā novērstu dubultu finansēšanu.
- (39) Lai panāktu, ka resursi, kas finanšu instrumentiem atvēlēti piešķiršanai MVU, sasniedz iedarbīgu un lietderīgu kritisko masu, nodrošinot jaunu MVU aizņēmuma finansējumu, vajadzētu būt iespējai minētos resursus izmantot visā attiecīgās dalībvalsts teritorijā neatkarīgi no reģionu kategorijas. Dalībvalstij un EIB tomēr vajadzētu būt iespējai arī risināt sarunas par finansēšanas nolīgumu starp dalībvalsti un EIB, lai vienotos par proporcionālu iemaksu reģionam vai reģionu grupai tajā pašā dalībvalstī, kas veidotu daļu no īpašas valsts programmas, kura paredzēta attiecīgi ERAF un ELFLA finansiālajam ieguldījumam.
- (40) Dalībvalstu ieguldījums kopīgos neierobežoto garantiju un pārvēršanas vērtspapīros finanšu instrumentos par labu MVU vajadzētu pakāpeniski samazināt 2014., 2015. un 2016. gadā, un summām, kas dalībvalstīm ir jāmaksā EIB, būtu attiecīgi jānosaka grafiks finansēšanas nolīgumā saskaņā ar banku sektora ierasto praksi un ar mērķi ietekmēt maksājumu apropriācijas kādā konkrētā gadā.
- (41) Ja darījumi ir saistīti ar aktīvu pārvēršanu vērtspapīros, programmas slēgšanas brīdī būtu jānodrošina, ka vismaz summa, kas atbilst Savienības ieguldījumam, ir izmantota MVU atbalsta mērķim saskaņā ar Finanšu regulā izklāstītajiem principiem attiecībā uz finanšu instrumentiem.
- (42) Vadošajām iestādēm būtu vajadzīga elastība, lai ieguldītu resursus no programmām Savienības līmenī izveidotajos un Komisijas tieši vai netieši pārvaldītajos finanšu instrumentos vai instrumentos, kas izveidoti valsts, reģionālā, transnacionālā vai pārobežu līmenī un ko pārvalda vadošā iestāde vai kas tiek pārvaldīti tās pārziņā. Vadošajām iestādēm vajadzētu būt arī iespējai īstenot finanšu instrumentus tieši, ar pastāvošu vai jaunizveidotu fondu starpniecību vai ar fondu fondiem.
- (43) Lai nodrošinātu samērīgus kontroles pasākumus un garantētu finanšu instrumentu pievienoto vērtību, paredzētos galasaņēmējus nevajadzētu apgrūtināt ar pārmērīgu administratīvo slogu. Struktūrām, kas ir atbildīgas par programmu revīziju, būtu pirmkārt jāveic revīzija vadošajās iestādēs un struktūrās, kas īsteno finanšu instrumentus, tostarp fondu fondus. Tomēr var būt īpaši gadījumi, kad dokumenti, kuri nepieciešami šādu revīziju veikšanai, vadošajās iestādēs vai struktūrās, kas īsteno finanšu instrumentus, nav pieejami vai šādi dokumenti neatspoguļo patiesu un pareizu uzskaiti par sniegto atbalstu. Tādēļ šādiem īpašiem gadījumiem ir nepieciešams paredzēt atsevišķus noteikumus, lai revīzijas varētu veikt arī galasaņēmēju līmenī.
- (44) Resursu apjomam, kas jebkurā laikā no ESI fondiem tiek izmaksāts finanšu instrumentiem, vajadzētu atbilst apjomam, kas vajadzīgs, lai varētu īstenot plānotās investīcijas un maksājumus galasaņēmējiem, tostarp pārvaldības izmaksas un maksas. Attiecīgi starpposma maksājumu pieteikumiem vajadzētu būt pakāpeniskiem. Summai, kura jāmaksā kā starpposma maksājums, būtu jānosaka maksimālais apjoms 25 % apmērā no programmas investīciju kopējās summas, kas paredzēta šim finanšu instrumentam saskaņā ar attiecīgo finansēšanas nolīgumu, turpmākos starpposma maksājumus nosakot atkarībā no faktisko summu minimālās procentuālās daļas, kuras kā atbilstīgie izdevumi iztērētas atbilstīgi iepriekšējiem pieteikumiem.
- (45) Ir jāparedz īpaši noteikumi, ko piemēro, lai pārliecinātos, ka atbilstīgo izdevumu summas ir pieņemamas programmas slēgšanas brīdī, lai nodrošinātu, ka šīs summas, tostarp pārvaldības izmaksas un maksa, ko finanšu instrumenti saņem no ESI fondiem, tiek efektīvi izmantota investīcijām galasaņēmējiem. Noteikumiem vajadzētu būt pietiekami elastīgiem, lai varētu atbalstīt uz pašu kapitālu balstītus instrumentus mērķuzņēmumiem, un tālāk tajos būtu jāņem vērā konkrētas īpatnības, kas raksturīgas uz pašu kapitālu balstītiem instrumentiem uzņēmumiem, piemēram, tirgus prakse saistībā ar turpmāka finansējuma sniegšanu riska kapitāla fondu jomā. Ievērojot šajā regulā paredzētos nosacījumus, būtu jānodrošina mērķuzņēmumiem iespēja arī turpmāk saņemt ESI fondu atbalstu šādiem instrumentiem, kad ir beidzies atbilstības periods.

- (46) Ir arī jāparedz īpaši noteikumi par to resursu atkārtotu izmantošanu, kuri attiecināmi uz atbalstu no ESI fondiem līdz atbilstības perioda beigām, un jāparedz turpmāki noteikumi attiecībā uz mantoto līdzekļu izmantošanu pēc atbilstības perioda beigām.
- (47) Parasti atbalstu no ESI fondiem nebūtu jāizmanto, lai finansētu investīcijas, kuras dienā, kad pieņemts lēmums par investīcijām, jau ir fiziski pabeigtas vai pilnībā īstotas. Tomēr attiecībā uz investīcijām infrastruktūrā, kuru mērķis ir atbalstīt pilsētu attīstību un pilsētu atjaunošanu, vai līdzīgām investīcijām infrastruktūrā, kuru mērķis ir dažādot nelauksaimnieciskās darbības lauku reģionos, varētu būt vajadzīga noteikta atbalsta summa, lai reorganizētu parāda portfeli attiecībā uz infrastruktūru, kas ir daļa no jaunās investīcijas. Šādos gadījumos vajadzētu būt iespējai izmantot atbalstu no ESI fondiem, lai reorganizētu parāda portfeli, ne vairāk kā 20 % apmērā no kopējās programmas atbalsta summas pārvedot no finanšu instrumenta uz investīciju.
- (48) Dalībvalstīm būtu jāuzrauga programmas, lai izvērtētu paveikto un virzību uz programmas mērķu sasniegšanu. Šajā nolūkā dalībvalstij saskaņā ar savu institucionālo, tiesisko un finanšu sistēmu būtu jāizveido uzraudzības komitejas, kuru sastāvs un funkcijas ir definētas ESI fondiem. Ņemot vērā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" saistīto programmu īpašo raksturu, būtu jāparedz īpaši noteikumi attiecībā uz minēto programmu uzraudzības komitejām. Lai uzlabotu ESI fondu savstarpējo koordināciju, var izveidot kopīgas uzraudzības komitejas. Lai nodrošinātu efektivitāti, uzraudzības komitejai vajadzētu būt iespējai iesniegt apsvērumus vadošajām iestādēm par programmas īstenošanu un novērtējumu, tostarp par darbībām saistībā ar administratīvā sloga samazināšanu atbalsta saņēmējiem, un vajadzētu uzraudzīt darbības, kas tiek veiktas, pamatojoties uz apsvērumiem.
- (49) Lai vienkāršotu pārvaldības procedūras visos līmeņos, ir jāveic ESI fondu uzraudzības un ziņošanas procedūru saskaņošana. Ir svarīgi nodrošināt samērīgas ziņošanas prasības, kā arī visaptverošu informāciju par galvenajos punktos paveikto. Tādēļ ziņošanas prasībās jāatspoguļo informācijas vajadzības attiecīgajos gados, un tās jāpieļāgo darbības rezultātu izvērtēšanas grafikam.
- (50) Lai pārraudzītu programmu izpildes gaitu, katrai dalībvalstij kopā ar Komisiju būtu jāriko ikgadēja izvērtēšanas sanāksme. Lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā sloga, tomēr būtu jāparedz iespēja, ka dalībvalsts un Komisija var vienoties par to, ka sanāksme tiks rīkota tikai 2017. un 2019. gadā.
- (51) Lai Komisija varētu pārraudzīt paveikto virzībā uz Savienības mērķu sasniegšanu, kā arī konkrētu fondu uzdevumu izpildi saskaņā ar Līgumā noteiktajiem mērķiem, dalībvalstīm būtu jāiesniedz progresa ziņojumi par partnerības nolīgumu īstenošanu. Pamatojoties uz šiem ziņojumiem, Komisijai 2017. un 2019. gadā būtu jāsaņem gatavo stratēģiskais ziņojums par paveikto. Lai nodrošinātu regulāras stratēģiskās politikas debātes par ESI fondu ieguldījumu Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei īstenošanā un uzlabotu politikas efektivitāti saskaņā ar Eiropas pusgadu, Padomē būtu jāapspriež stratēģiskie ziņojumi. Pamatojoties uz minēto apspriežu rezultātiem Padomei vajadzētu būt iespējai sniegt savu ieguldījumu izvērtējumā, kas izdarīts Eiropas Padomes pavasara sanāksmē par visu Savienības politikas virzienu un instrumentu nozīmi ilgtspējīgas darbavietu radīšanas sekmēšanā visā Savienībā.
- (52) Ir jānovērtē ESI fondu piešķirtās palīdzības efektivitāte, lietderība un ietekme, lai uzlabotu programmu izstrādes un īstenošanas kvalitāti, un attiecīgā gadījumā noteiktu programmu ietekmi uz mērķiem, kas paredzēti Savienības gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes stratēģijā, un ņemot vērā programmas apmēru attiecībā pret iekšzemes kopproduktu (IKP) un bezdarbu attiecīgajā programmas darbības teritorijā. Šajā sakarā būtu jānosaka dalībvalstu un Komisijas atbildības jomas.
- (53) Lai uzlabotu katras programmas izstrādes kvalitāti un pārbaudītu, vai tās mērķus var sasniegt, būtu jāveic katras programmas *ex ante* novērtējums.
- (54) Vadošajai iestādei vai dalībvalstij būtu jāizstrādā novērtēšanas plāns. Vajadzētu būt iespējai, ka minētais novērtēšanas plāns attiecas uz vairāk nekā vienu programmu. Plānošanas periodā vadošajām iestādēm vajadzētu nodrošināt programmas efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtēšanu. Lai atvieglotu pārvaldības lēmumu pieņemšanu, par novērtēšanas rezultātiem būtu jāinformē uzraudzības komiteja un Komisija.
- (55) Būtu jāveic *ex post* novērtējumi, lai izvērtētu ESI fondu efektivitāti un lietderību un to ietekmi uz ESI fondu un Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķiem, ņemot vērā minētajai Savienības stratēģijai noteiktos mērķus. Par katru ESI fondu Komisijai būtu jāsaņem kopsavilkuma ziņojums, tajā minot *ex post* novērtējumu galvenos secinājumus.

- (56) Būtu jānorāda to darbību veidus, kuras var veikt pēc Komisijas un dalībvalstu iniciatīvas kā tehnisko palīdzību ar ESI fondu atbalstu.
- (57) Lai nodrošinātu Savienības resursu efektīvu izmantošanu un izvairītos no tādu darbību pārfinansēšanas, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus, būtu jāizmanto dažādas metodes, lai noteiktu šādu darbību radītos neto ienākumus, tostarp vienkāršota pieeja, kas balstīta uz vienotu likmi nozarēm vai apakšnozarēm. Vienotā likme būtu jābalsta uz Komisijas rīcībā esošiem vēsturiskiem datiem, izmaksu atgūšanas potenciālu un attiecīgā gadījumā principu "piesārņotājs maksā". Būtu vajadzīgs arī noteikums, lai ar deleģētu aktu paplašinātu vienoto likmju piemērošanu, attiecinot to uz jaunām nozarēm, ieviestu apakšnozares vai pārskatītu likmes turpmākām darbībām, kad kļūst pieejami jauni dati. Vienoto likmju izmantošana varētu būt īpaši piemērota darbībām informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT), PAI, kā arī energoefektivitātes jomā. Turklāt, lai nodrošinātu proporcionalitātes principa piemērošanu un lai ņemtu vērā citus regulatīvos un līgumiskos noteikumus, kuri varētu tikt piemēroti, ir jānosaka izņēmumi no minētajiem noteikumiem.
- (58) Ir svarīgi nodrošināt samērīgu pieeju un novērst dublēšanos, pārbaudot tādu darbību finansēšanas vajadzības, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ieņēmumus un uz kurām arī attiecas valsts atbalsta noteikumi, jo šādos noteikumos arī atrunā sniedzamā atbalsta ierobežojumus. Tātad *de minimis* atbalstam, saderīgam valsts atbalstam MVU, kam noteikta atbalsta intensitāte vai atbalsta apmēra ierobežojumi, vai valsts atbalstam lieliem uzņēmumiem, kad ir veikta finansēšanas vajadzību individuāla pārbaude saskaņā ar spēkā esošajiem valsts atbalsta noteikumiem, nevajadzētu piemērot noteikumus, kas paredz neto ieņēmumu aprēķinu. Tomēr, ja valsts noteikumos ir paredzēta neto ieņēmumu aprēķināšanas metožu piemērošana, par to būtu jāņem vērā dalībvalstij.
- (59) Publiskā un privātā sektora partnerība ("PPP") var būt efektīvs veids, kā īstenot darbības, kuras nodrošina rīcībpoliticā mērķu sasniegšanu, apvienojot dažādus publisko un privāto resursu veidus. Lai veicinātu ESI fondu izmantošanu nolūkā atbalstīt darbības, kuras strukturētas kā PPP, šajā regulā būtu jāņem vērā konkrētas iezīmes, kas raksturīgas PPP, pielāgojot dažus no ESI fondu kopīgajiem noteikumiem.
- (60) Izdevumu atbilstības sākuma un beigu datums būtu jānosaka tā, lai nodrošinātu vienotu un līdzsvarotu regulējumu ESI fondu izmantošanai visā Savienībā. Lai atvieglotu programmu izpildi, ir lietderīgi precizēt, ka izdevumu atbilstības sākuma datums var būt pirms 2014. gada 1. janvāra, ja attiecīgā dalībvalsts iesniedz programmu pirms minētās dienas. Ņemot vērā steidzamo nepieciešamību mobilizēt JNI piešķirtos resursus, lai atbalstītu tās tūlītēju īstenošanu, izņēmuma kārtā izdevumu atbilstības sākumdatumam vajadzētu būt 2013. gada 1. septembrim. Lai nodrošinātu ESI fondu efektīvu izmantošanu un mazinātu risku Savienības budžetam, ir jāievieš ierobežojumi attiecībā uz atbalstu pabeigtām darbībām.
- (61) Saskaņā ar subsidiaritātes principu un ņemot vērā izņēmumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1301/2013 ⁽¹⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1300/2013 ⁽²⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1299/2013 ⁽³⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1305/2013 ⁽⁴⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. .../2013 un EJZF Regulā, dalībvalstīm būtu jāpieņem valsts noteikumi par izdevumu atbilstību.
- (62) Lai vienkāršotu ESI fondu izmantošanu un mazinātu kļūdas iespējamību, vienlaikus paredzot diferencēšanu, ja tā ir vajadzīga, lai atspoguļotu politikas īpatnības, ir lietderīgi noteikt atbalsta veidus, saskaņotus nosacījumus dotāciju un atmaksājamas palīdzības, vienotas likmes finansējuma atlīdzināšanai, īpašus atbilstības noteikumus par dotācijām un atmaksājamo palīdzību, kā arī īpašus darbību atbilstības nosacījumus atkarībā no to norises vietas.
- (63) Būtu jānodrošina iespēja sniegt ESI fondu atbalstu dotāciju, godalgu, atmaksājamas palīdzības vai finanšu instrumentu veidā vai izmantojot to apvienojumu, lai atbildīgās struktūras varētu izvēlēties vispiemērotāko atbalsta veidu apzināto vajadzību apmierināšanai.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1301/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 289. lpp).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1300/2013 (2013. gada 17. decembris) par Kohēzijas fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1084/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 281. lpp).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1299/2013 (2013. gada 17. decembris) par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 259. lpp).

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 487. lpp).

- (64) Lai nodrošinātu ESI fondu intervences efektivitāti, taisnīgumu un ilgstošu ietekmi, būtu jāpastāv noteikumiem, kas garantē, ka investīcijas uzņēmumos un infrastruktūrā ir noturīgas, un lai novērstu to, ka ESI fondus izmanto nepamatotu priekšrocību gūšanai. Pieredze liecina, ka pieci gadi ir atbilstošs minimālais laikposms, izņemot gadījumus, kad valsts atbalsta noteikumos paredzēts cits laikposms. Arī saskaņā ar proporcionalitātes principu tomēr iespējams, ka būtu lietderīgi paredzēt īsāku laikposmu triju gadu garumā, ja investīcijas attiecas uz MVU radīto investīciju vai darbavietu saglabāšanu. Gadījumā, ja darbība ietver investīcijas infrastruktūrā vai ražošanā un ja atbalsta saņēmējs nav MVU, šādai darbībai no ESI fondiem piešķirtais atbalsts būtu jāatmaksā, ja 10 gados no galīgā maksājuma saņemšanas atbalsta saņēmējs ražošanas norises vietu pārvieto ārpus Savienības. Darbībām, kurām piešķirts ESF atbalsts, un tām, kuras neparedz investīcijas ražošanā vai infrastruktūrā, būtu lietderīgi nepiemērot vispārējo prasību par ilglaicīgumu, ja vien šādas prasības neizriet no piemērojamiem valsts atbalsta noteikumiem, kā arī nepiemērot to ieguldījumiem finanšu instrumentos vai ieguldījumiem no finanšu instrumentiem. Nepamatoti izmaksātās summas būtu jāatgūst un saistībā ar tām būtu jāīsteno pārkāpumiem piemērojamās procedūras.
- (65) Dalībvalstīm būtu jāveic atbilstīgi pasākumi pārvaldības un kontroles sistēmu pareizas izveides un darbības nodrošināšanai, lai garantētu ESI fondu likumīgu un pareizu izmantošanu. Tādēļ būtu jānosaka dalībvalstu pienākumi attiecībā uz programmu pārvaldes un kontroles sistēmām, kā arī saistībā ar nelikumību un Savienības tiesību aktu pārkāpumu nepieļaušanu, atklāšanu un to seku novēršanu.
- (66) Saskaņā ar dalītas pārvaldības principiem dalībvalstīm un Komisijai vajadzētu būt atbildīgām par programmu pārvaldību un kontroli. Dalībvalstīm ar to pārvaldības un kontroles sistēmu starpniecību būtu jāuzņemas galvenā atbildība par programmas paredzēto darbību īstenošanu un kontroli. Lai nodrošinātu efektīvāku kontroli pār atlases un īstenošanas darbībām un pārvaldības un kontroles sistēmas darbību, būtu jānosaka vadošās iestādes funkcijas.
- (67) Dalībvalstīm būtu jāveic pārvaldības, kontroles un revīzijas uzdevumi un jāuzņemas izrietošie pienākumi, kas paredzēti noteikumos par dalītu pārvaldību, kuri izklāstīti šajā regulā, Finanšu regulā un konkrētu fondu noteikumos. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem nosacījumiem pastāv efektīva kārtība, kā izskatīt sūdzības saistībā ar ESI fondiem. Saskaņā ar subsidiaritātes principu dalībvalstīm pēc Komisijas pieprasījuma būtu jāizskata Komisijai iesniegtās sūdzības, kas ir viņu sūdzības izskatīšanas jomā, un būtu jāinformē Komisija par pieprasīto izskatīšanu rezultātiem.
- (68) Būtu jānosaka Komisijas pilnvaras un pienākumi pārbaudīt, vai pārvaldības un kontroles sistēmas darbojas efektīvi, un pieprasīt dalībvalsts rīcību. Turklāt Komisijai vajadzētu būt tiesīgai veikt revīzijas un pārbaudes uz vietas, galveno uzmanību pievēršot jautājumiem, kas saistīti ar pareizu finanšu pārvaldību, lai varētu sagatavot secinājumus par ESI fondu darbības rezultātiem.
- (69) Katru gadu būtu jāpanāk Savienības budžeta saistību izpilde. Lai nodrošinātu efektīvu programmas vadību, ir jāizstrādā kopīgi noteikumi par priekšfinansējumu, starpposma maksājumu pieprasījumiem un par gada bilances un slēguma bilances maksājumiem, neskarot konkrētus noteikumus, kas jāievēro attiecībā uz katru ESI fondu.
- (70) Priekšfinansējuma maksājums programmu sākumā nodrošina, ka dalībvalstij ir līdzekļi, lai sniegtu atbalsta saņēmējiem jau no paša programmas īstenošanas sākuma, lai minētie atbalsta saņēmēji vajadzības gadījumā saņemtu avansa maksājumus plānotām investīcijām un ātri saņemtu atlīdzību pēc maksājuma pieprasījumu iesniegšanas. Tādēļ būtu jāizstrādā noteikumi par sākotnējām priekšfinansējuma summām no ESI fondiem. Sākotnējais priekšfinansējums būtu pilnībā jādzēs, slēdzot programmu.
- (71) Lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu aizsardzību, būtu jāparedz pasākumi, kam ir noteikts laika ierobežojums un kas ļautu deleģētajam kredītrikotājam apturēt maksājumus, ja ir novērotas skaidras pazīmes, kuras liecina par nopietniem trūkumiem pārvaldības un kontroles sistēmas darbībā, par pārkāpumiem saistībā ar maksājuma pieprasījumiem vai par to, ka nav iesniegti dokumenti pārskatu pārbaudei un apstiprināšanai. Pārtraukšanas laikposma ilgumam vajadzētu būt līdz sešiem mēnešiem, ko, dalībvalstīm vienojoties, varētu pagarināt līdz deviņiem mēnešiem, lai būtu pietiekami daudz laika novērst pārtraukšanas iemeslus, tādējādi izvairoties no apturēšanas pasākumiem.
- (72) Lai aizsargātu Savienības budžetu, iespējams, ka Komisijai varētu nākties veikt finanšu korekcijas. Lai dalībvalstīm nodrošinātu juridisko noteiktību, ir svarīgi noteikt apstākļus, kādos Savienības tiesību aktu vai valsts tiesību aktu, kas saistīti ar to piemērošanu, pārkāpumu gadījumā Komisija var veikt finanšu korekcijas. Lai nodrošinātu, ka jebkuras finanšu korekcijas, ko Komisija nosaka dalībvalstīm, ir saistītas ar Savienības finanšu interešu aizstāvību, šādas korekcijas būtu attiecināmas tikai uz gadījumiem, kad piemērojamo Savienības tiesību aktu vai valsts tiesību aktu, kas saistīti ar to piemērošanu, pārkāpums ir

saistīts ar darbību atbilstību, pareizību, pārvaldību vai kontroli un attiecīgajiem izdevumiem, kas deklarēti Komisijai. Samērīguma nodrošināšanas labad ir svarīgi, lai Komisija, pieņemot lēmumu par finanšu korekcijas summu, ņemtu vērā pārkāpuma veidu un smaguma pakāpi, kā arī attiecīgo finansiālo ietekmi uz Savienības budžetu.

- (73) Lai veicinātu finanšu disciplīnu, ir lietderīgi noteikt kārtību jebkuras budžeta saistību daļas atcelšanai programmā, jo īpaši tad, ja no saistību atcelšanas var izslēgt kādu summu, jo īpaši, ja īstenošanas kavējumus izraisa apstākļi, kas nav atkarīgi no attiecīgās personas, nav parasti vai paredzami un kā sekas nav iespējams novērst, neskatoties uz rūpību, kā arī situācijā, kad ir izdarīts maksājuma pieprasījums, bet attiecībā uz kuru maksājuma termiņš ir pārtraukts vai maksājums apturēts.
- (74) Arī saistību atcelšanas procedūra ir izpildes rezerves piešķiršanas mehānisma vajadzīga daļa, un šajos gadījumos būtu jādod iespēja pārdalīt apropriācijas un pēc tam tās atvēlēt citām programmām un prioritātēm. Turklāt gadījumos, kad izmanto dažus konkrētus finanšu instrumentus MVU vajadzībām un nākas atcelt saistības, jo dalībvalsts pārstāj izmantot šādus finanšu instrumentus, būtu jāparedz saistību apropriāciju turpmāka pārdale citām programmām. Tā kā Finanšu regulā būs jāiekļauj papildu noteikumi, lai paredzētu šādu apropriāciju pārdali, šādas procedūras būtu jāizmanto tikai pēc attiecīgā Finanšu regulas grozījuma spēkā stāšanās dienas.
- (75) Ir vajadzīgi vispārīgi papildu noteikumi saistībā ar fondu konkrēto darbību. Jo īpaši lai palielinātu šo fondu pievienoto vērtību un veicinātu to investīciju prioritātes, kas noteiktas Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei un katra fonda īpašajiem pamatuzdevumiem, kas pamatoti ar to Līgumā noteiktajiem mērķiem, fondu darbība būtu jāvienkāršo un jākoncentrē uz mērķiem "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un "Eiropas teritoriālā sadarbība".
- (76) Papildu noteikumi par ELFLA un EJZF konkrēto darbību ir noteikti attiecīgajos nozares tiesību aktos.
- (77) Lai veicinātu LESD noteikto ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķu sasniegšanu, mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" būtu jāatbalsta visi reģioni. Lai nodrošinātu līdzsvarotu un pakāpenisku atbalstu un atspoguļotu ekonomiskās un sociālās attīstības līmeni, resursi saskaņā ar minēto mērķi no ERAF un ESF būtu jāpiešķir, tos sadalot mazāk attīstītiem reģioniem, pārejas reģioniem un vairāk attīstītiem reģioniem atbilstoši to IKP uz vienu iedzīvotāju salīdzinājumā ar ES 27 vidējo rādītāju. Lai nodrošinātu ERAF un ESF investīciju ilgtermiņa ilgtspējību, konsolidētu panākto attīstību un veicinātu Savienības reģionu ekonomisko izaugsmi un sociālo kohēziju, reģioniem, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju 2007.-2013. gada plānošanas periodā veidoja mazāk nekā 75 % no ES 25 vidējā rādītāja pārskata periodā, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir pieaudzis līdz vairāk nekā 75 % no ES 27 vidējā rādītāja, būtu jāsaņem vismaz 60 % no ikgadējā indikatīvā vidējā piešķiruma 2007.-2013. gada plānošanas periodā. No kopējiem ERAF, ESF un Kohēzijas fonda piešķirtajiem līdzekļiem dalībvalstīm vajadzētu saņemt vismaz 55 % no sava kopējā piešķiruma 2007.-2013. gada plānošanas periodā. Dalībvalstīm, kurās nacionālais kopienākums (NKI) uz vienu iedzīvotāju ir mazāks par 90 % no vidējā Savienības rādītāja, būtu jāgūst labums no mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", ko finansē no Kohēzijas fonda.
- (78) Būtu jānosaka objektīvi kritēriji to reģionu un teritoriju definēšanai, kuri ir tiesīgi saņemt atbalstu no fondiem. Tālab reģionu un teritoriju apzināšanai Savienības mērogā vajadzētu balstīties uz kopējo reģionu klasifikācijas sistēmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1059/2003 ⁽¹⁾, kura grozīta ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 105/2007 ⁽²⁾.
- (79) Lai izveidotu atbilstošu finanšu shēmu fondiem, Komisijai ar īstenošanas aktiem, izmantojot objektīvu un pārskatāmu metodi, būtu jānosaka pieejamo saistību apropriāciju ikgadējs sadalījums, lai lielāku uzmanību pievērstu reģioniem, kuri attīstībā atpaliek, tostarp reģioniem, kas saņem pārejas posma atbalstu. Lai ņemtu vērā īpaši grūto stāvokli krīzes skartās dalībvalstīs un saskaņā ar Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 ⁽³⁾, Komisijai 2016. gadā būtu jāpārskata visu dalībvalstu kopējos piešķirumus, pamatojoties uz tai brīdī pieejamiem jaunākajiem statistikas datiem, un vajadzības gadījumā jāpielāgo minētie piešķirumi. Vajadzīgās korekcijas būtu jāsadala vienādās daļās no 2017. līdz 2020. gadam.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 105/2007 (2007. gada 1. februāris), ar ko groza pielikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1059/2003 par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi (OV L 39, 10.2.2007., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014. - 2020. gadam. (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 884. lpp.).

- (80) Lai veicinātu vajadzīgo infrastruktūras attīstības paātrināšanu transporta un enerģētikas jomā, kā arī IKT jomā visā Savienībā, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1316/2013 ⁽¹⁾ ir izveidots Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (EISI). Būtu jānodrošina Kohēzijas fonda atbalsts pamattīklu izveides projektiem vai projektiem un horizontāliem pasākumiem, kuri noteikti minētās regulas pielikuma I daļā.
- (81) Gada apropriāciju piešķiršana no fondiem dalībvalstij būtu jāierobežo līdz maksimālajam apjomam, kurš tiktu noteikts, ņemot vērā konkrētās dalībvalsts IKP.
- (82) Ir jānosaka resursu ierobežojumi mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un jānosaka objektīvi kritēriji to piešķiršanai reģioniem un dalībvalstīm. Dalībvalstīm atbalsts būtu jākoncentrē tā, lai novirzītu pietiekamas investīcijas jauniešu nodarbinātībai, darbaspēka mobilitātei, zināšanām, sociālajai iekļaušanai un nabadzības apkarošanai, tādējādi nodrošinot, ka ESF procentuālā daļa no visiem Savienības līmenī piešķirtajiem struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļiem, izņemot Kohēzijas fonda atbalstu transporta infrastruktūrai saistībā ar EISI un struktūrfondu sniegto atbalstu vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem, dalībvalstīs nav mazāka par 23,1 % jāisteno katrā dalībvalstī saskaņā ar šīs regulas 84. panta 4. punktu
- (83) Ņemot vērā steidzamo prioritāti risināt jauniešu bezdarba problēmu Savienībā visvairāk skartajos reģionos, kā arī Savienībā kopumā, ir iedibināta JNI, un tā tiek finansēta ar īpašu piešķirumu un mērķorientētām investīcijām no ESF, lai papildinātu un pastiprinātu ievērojamo atbalsta apmēru, kas jau tagad ir nodrošināts, izmantojot ESI fondus. JNI mērķim vajadzētu būt atbalstīt jauniešus, jo īpaši tos, kuri nav nodarbināti vai iesaistījušies izglītībā un apmācībā un dzīvo atbilstīgajos reģionos. JNI būtu jāisteno saistībā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai".
- (84) Turklāt saskaņā ar nabadzības mazināšanas pamatmērķi atbalsta fonds ir jāpārorientē Eiropas atbalsta fondu vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem, lai veicinātu sociālo iekļaušanu. Būtu jāparedz mehānisms, kā pārvietot šim instrumentam līdzekļus no struktūrfondu piešķirumiem katrai dalībvalstij.
- (85) Ņemot vērā pašreizējos ekonomiskos apstākļus, pārvietojumu maksimālajam apmēram (piemērojot ierobežojumu) no fondiem katrai atsevišķai dalībvalstij nevajadzētu būt
- tādam, ka kādai dalībvalstij piešķir vairāk nekā 110 % no tās līmeņa reālā izteiksmē 2007.–2013. gada plānošanas periodā.
- (86) Lai nodrošinātu atbilstošu piešķirumu katrai reģionu kategorijai, fondu resursus nebūtu jāpārvieto starp mazāk attīstītajiem, pārejas un vairāk attīstītajiem reģioniem, izņemot pienācīgi pamatotos apstākļos, kas saistīti ar viena vai vairāku tematisko mērķu sasniegšanu. Šādiem pārvietojumiem nebūtu jāpārsniedz 3 % no kopējās apropriāciju summas minētajai reģionu kategorijai.
- (87) Lai nodrošinātu īstu ietekmi uz ekonomiku, saskaņā ar šīs regulas nosacījumiem atbalsts no fondiem nebūtu jāaizstāj dalībvalstu publiskie izdevumi vai līdzvērtīgi strukturālie izdevumi. Turklāt, lai atbalsta piešķiršanā no fondiem tiiktu ņemts vērā plašāks ekonomiskais konteksts, publisko izdevumu apjoms būtu jānosaka atkarībā no vispārējiem makroekonomiskajiem apstākļiem, kuros notiek finansēšana, pamatojoties uz rādītājiem, kas iekļauti stabilitātes un konverģences programmās, kuras dalībvalstis iesniedz katru gadu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/1997 ⁽²⁾. Komisijai, pārliecinoties par papildināmības principa ievērošanu, galveno uzmanību būtu jāpievērš dalībvalstīm, kurās mazāk attīstītajos reģionos dzīvo vismaz 15 % iedzīvotāju, ņemot vērā tiem piešķirto finanšu resursu apjomu.
- (88) Ir nepieciešams izstrādāt papildu noteikumus par fondu atbalstīto darbības programmu plānošanu, pārvaldību, uzraudzību un kontroli, lai būtu vēl lielāka orientācija uz rezultātiem. Jo īpaši ir nepieciešams noteikt sīki izstrādātas prasības attiecībā uz darbības programmu saturu. Tam vajadzētu atvieglot konsekventas intervences loģikas izstrādi, lai risinātu noteiktās attīstības vajadzības, sagatavotu sistēmu darbības rezultātu novērtēšanai un nodrošinātu šo fondu efektīvu un lietderīgu izmantošanu. Parasti prioritārajam virzienam būtu jāaptver viens tematiskais mērķis, viens fonds un viena reģionu kategorija. Vajadzības gadījumā un lai veicinātu efektivitāti tematiski saskaņotā integrētā pieejā, būtu jāparedz iespēja, ka prioritārais virziens var attiekties uz vairāk nekā vienu reģionu kategoriju un apvienot vienu vai vairākas papildinvestīciju prioritātes no ERAF, ESF un Kohēzijas fonda atbilstīgi vienam vai vairākiem tematiskajiem mērķiem.
- (89) Gadījumos, kad dalībvalsts sagatavo lielākais vienu darbības programmu katram fondam, tādējādi ka gan programmas, gan partnerības nolīgums ir sagatavoti valsts līmenī, būtu jānosaka īpaša kārtība, lai nodrošinātu šādu dokumentu papildināmību.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

- (90) Lai vienlaikus apmierinātu prasību pēc īsām darbības programmām, kurās būtu skaidri norādītas dalībvalstu saistības, un prasību pēc elastīguma, lai pielāgotos mainīgiem apstākļiem, būtu jānošķir darbības programmas būtiskie elementi, par kuriem lēmumu pieņem Komisija, no citiem elementiem, uz kuriem neattiecas Komisijas lēmums un kurus var grozīt dalībvalsts. Tātad būtu jāparedz noteikums procedūrām, kas ļauj grozīt minētos nebūtiskos elementus valsts līmenī bez Komisijas lēmuma.
- (91) Lai uzlabotu papildināmību un vienkāršotu īstenošanu, vajadzētu būt iespējai mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" kopīgās darbības programmās apvienot atbalstu no Kohēzijas fonda un ERAF ar atbalstu no ESF.
- (92) Lielu projekti veido ievērojamu Savienības izdevumu daļu, un šie projekti bieži vien ir stratēģiski svarīgi, lai īstenotu Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei. Tādēļ ir pamatoti, ka darbībām, kas pārsniedz noteiktu robežlielumu, joprojām būtu jāpiemēro īpašas apstiprināšanas procedūras saskaņā ar šo regulu. Robežlielums būtu jānosaka attiecībā pret kopējām attiecināmajām izmaksām, ņemot vērā plānotos neto ienākumus, ar augstāku robežlielumu transporta projektiem, jo minētajā nozarē parasti ir lielāka apjoma investīcijas. Skaidrības labad šim nolūkam būtu lietderīgi definēt liela projekta pieteikuma saturu. Pieteikumā būtu jāiekļauj vajadzīgā informācija, lai sniegtu apliecinājumu tam, ka fondu finansiālais ieguldījums neradīs ievērojamu darbvietu zudumu pašreizējās ražošanas vietās Savienībā.
- (93) Lai sekmētu lielu projektu sagatavošanu un īstenošanu uz stabiliem ekonomiskiem un tehniskiem pamatiem un veicinātu neatkarīgu ekspertu piesaistīšanu agrīnā stadijā, ko ar tehnisku palīdzību atbalsta Komisija vai, vienojoties ar Komisiju, citi neatkarīgie eksperti var sniegt skaidras norādes par liela projekta iespējamību un ekonomisko dzīvotspēju, Komisijas apstiprināšanas procedūra būtu jāracionalizē. Komisijai vajadzētu būt iespējai atteikties apstiprināt finansiālu ieguldījumu, ja tā neatkarīgajā kvalitātes pārbaudē konstatē ievērojamus trūkumus.
- (94) Ja liela projekta neatkarīga kvalitātes pārbaude nav veikta, dalībvalstij būtu jāsniedz visa vajadzīgā informācija un Komisijai būtu jāizvērtē lielais projekts, lai noteiktu, vai pieprasītais finansiālais ieguldījums ir pamatots.
- (95) Īstenošanas nepārtrauktības labad, lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā sloga un nodrošinātu saskaņotību ar Komisijas Lēmumu par pamatnostādņiem 2007.–2013. gada plānošanas perioda slēgšanai, ir paredzēti pārejas perioda noteikumi lieliem projektiem, kas apstiprināti saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006⁽¹⁾ un kuru īstenošanas laikposms, kā paredzams, aptvers plānošanas periodu, uz ko attiecas šī regula. Ievērojot dažus nosacījumus, būtu jāparedz paātrināta procedūra tādu lielu projektu otrā vai nākamā posma paziņošanai un apstiprināšanai, kuru iepriekšējo posmu vai posmus Komisija ir apstiprinājusi saskaņā ar 2007.–2013. gada plānošanas periodu. Daudzposmu darbības atsevišķie posmi, kas vērsti uz vienu un to pašu vispārējo mērķi, būtu jāīsteno saskaņā ar attiecīgā plānošanas perioda noteikumiem.
- (96) Lai dotu dalībvalstīm iespēju darbības programmu īstenot daļēji, izmantojot uz rezultātiem balstītu pieeju, ir lietderīgi izstrādāt kopīgu rīcības plānu, tajā norādot projektu vai projektu grupu, kas atbalsta saņēmējam jāveic, lai sekmētu darbības programmas mērķu sasniegšanu. Lai vienkāršotu un veicinātu fondu orientāciju uz rezultātiem, kopīgā rīcības plāna pārvaldībai vajadzētu balstīties vienīgi uz kopīgi saskaņotiem starpposma mērķiem, iznākumiem un rezultātiem, kas noteikti Komisijas lēmumā par kopīgā rīcības plāna pieņemšanu. Arī kopīga rīcības plāna kontrolei un revīzijai būtu jāaprobežojas ar to, vai ir sasniegti tā starpposma mērķi, iznākumi un rezultāti. Attiecīgi ir jāizstrādā noteikumi par kopīgā rīcības plāna sagatavošanu, saturu, pieņemšanu, finanšu pārvaldību un kontroli.
- (97) Ir jāpieņem īpaši noteikumi par uzraudzības komitejas darbību un gada ziņojumiem par fondu atbalstīto darbības programmu īstenošanu. Papildu noteikumus par ELFLA konkrētiem darbības veidiem būtu jānosaka attiecīgajos nozares tiesību aktos.
- (98) Lai būtu pieejama vajadzīgā un jaunākā informācija par programmas īstenošanu, dalībvalstis regulāri sniedz Komisijai svarīgākos datus. Lai neradītu papildu slogu dalībvalstīm, šī prasība būtu attiecināma tikai uz pastāvīgi apkopojamiem datiem, kurus dalībvalstis nosūta, izmantojot elektronisku datu apmaiņu.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (OV L 210., 31.7.2006., 25. lpp.).

- (99) Lai pilnveidotu fondu izmantošanas progresa uzraudzību un atvieglotu finanšu pārvaldību, ir nepieciešams nodrošināt, lai laikus būtu pieejami finanšu pamatdati par izmantošanas progresu.
- (100) Saskaņā ar LESD 175. pantu Komisijai ik pēc trim gadiem ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai kohēzijas ziņojumi par paveikto Savienības ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķu sasniegšanā. Ir jāizstrādā noteikumi par šā ziņojuma saturu.
- (101) Ir svarīgi par Savienības fondu sasniegumiem informēt plašu sabiedrību un veidot izpratni par kohēzijas politikas mērķiem. Iedzīvotājiem vajadzētu būt tiesībām zināt, kā tiek ieguldīti Savienības finanšu līdzekļi. Pienākums nodrošināt, lai plašai sabiedrībai tiktu sniegta attiecīgā informācija, būtu jāuzņemas gan vadošajām iestādēm, gan atbalsta saņēmējiem. Lai saziņā ar plašu sabiedrību nodrošinātu lielāku efektivitāti un uzlabotu pēc Komisijas iniciatīvas veikto informācijas pasākumu sinerģiju, saskaņā ar šo regulu komunikācijas darbībām piešķirtos līdzekļus būtu jāizmanto arī korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl tās attiecas uz šīs regulas vispārējiem mērķiem.
- (102) Lai uzlabotu ar finansējuma iespējām un projektu atbalsta saņēmējiem saistītās informācijas pieejamību un pārredzamību, katrā dalībvalstī būtu jāizveido vienota tīmekļa vietne vai tīmekļa portāls, kurā būtu atrodama vispusīga un viegli uztverama informācija par visām darbības programmām, kā arī uzskaitītas darbības, kas tiek atbalstītas saskaņā ar katru darbības programmu.
- (103) Lai nodrošinātu plašu informācijas izplatīšanu par fondu sasniegumiem un Savienības lomu šajā sakarā un informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par finansējuma iespējām, šajā regulā būtu jāparedz sīki izstrādāti noteikumi, ņemot vērā darbības programmu apmērus, saskaņā ar proporcionalitātes principu par informēšanas un saziņas pasākumiem, kā arī atsevišķām šādu pasākumu tehniskajām iezīmēm.
- (104) Lai nodrošinātu, ka piešķirums katram fondam koncentrējas uz Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, kā arī fondu konkrēto pamatuzdevumu izpildi saskaņā ar Līgumā noteiktajiem mērķiem, ir nepieciešams noteikt maksimālo apjomu piešķirumiem attiecībā uz dalībvalsts tehnisko palīdzību. Ir nepieciešams arī nodrošināt, lai tiesiskais regulējums attiecībā uz tehniskās palīdzības plānošanu veicinātu saskaņotas īstenošanas kārtības izveidi apstākļos, kad dalībvalstis izmanto vairākus fondus vienlaikus un minētajam regulējumam vajadzētu būt iespējai ietvert vairākas reģionu kategorijas.
- (105) Ir jānosaka elementi tāda līdzfinansējuma likmes modulēšanai, ko no fondiem piešķir prioritārajām jomām, jo īpaši, lai kāpinātu Savienības līdzekļu daudzkārtējo ietekmi. Turklāt ir jānosaka līdzfinansējuma maksimālā likme katrai reģionu kategorijai, lai nodrošinātu, ka tiek ievērots līdzfinansējuma princips, pienācīgā līmenī izmantojot valsts publiskā vai privātā sektora atbalstu.
- (106) Dalībvalstīm ir jāizraugās vadošā iestāde, sertifikācijas iestāde un funkcionāli neatkarīga revīzijas iestāde katrai darbības programmai. Lai nodrošinātu dalībvalstīm elastību kontroles sistēmu izveidošanā, ir lietderīgi dot iespēju vadošajai iestādei veikt sertifikācijas iestādes uzdevumus. Būtu jāļauj dalībvalstīm arī izraudzīties starpniekstruktūras vadošās iestādes vai sertifikācijas iestādes konkrētu uzdevumu veikšanai. Tādā gadījumā dalībvalstīm būtu skaidri jānosaka šādas starpniekstruktūras attiecīgie pienākumi un uzdevumi.
- (107) Lai ņemtu vērā fondu un EJZF pārvaldības un kontroles sistēmu īpašo organizāciju un nepieciešamību nodrošināt samērīgu pieeju, būtu jāparedz īpaši noteikumi attiecībā uz vadošās iestādes un sertifikācijas iestādes izraudzīšanu. Lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā sloga, *ex ante* pārbaudei attiecībā uz šāja regulā ietverto izraudzīšanās kritēriju ievērošanu būtu jāaprobežojas ar vadošo un sertifikācijas iestādi, un, saskaņā ar šajā regulā ietvertajiem nosacījumiem, nebūtu nepieciešams papildu revīzijas darbs, ja sistēma pamatā ir tāda pati, kā 2007. - 2013. gada plānošanas periodā. Nevajadzētu pastāvēt prasībai izraudzīšanu apstiprināt Komisijai. Tomēr, lai panāktu lielāku juridisko noteiktību, būtu jāparedz iespēja, ka dalībvalstis var Komisijai iesniegt dokumentus par iestāžu izraudzīšanu, ievērojot dažus šajā regulā paredzētus nosacījumus. Ja, uzraugot atbilstību izraudzīšanas kritērijiem saskaņā ar kontroles un revīzijas kārtību, atklājas neatbilstība šiem kritērijiem, seko korektīvās darbības un, iespējams, izraudzīšanas pārtraukšana.
- (108) Vadošā iestāde ir galvenokārt atbildīga par fondu un EJZF efektīvu un lietderīgu izmantošanu, un tādējādi tā veic daudzus uzdevumus saistībā ar programmu pārvaldību un uzraudzību, finanšu pārvaldību un kontroli, kā arī projektu atlasī. Tādēļ būtu jānosaka vadošās iestādes pienākumi un uzdevumi.

- (109) Sertifikācijas iestādei būtu jā sagatavo un jā iesniedz Komisijai maksājuma pieteikumi. Tai būtu jā sagatavo pārskati, kuros apliecina to pilnīgumu, precizitāti un ticamību un to, ka tajos norādītie izdevumi atbilst piemērojamiem Savienības un valstu noteikumiem. Būtu jā nosaka sertifikācijas iestādes pienākumi un uzdevumi.
- (110) Revīzijas iestādei būtu jā nodrošina pārvaldības un uzraudzības sistēmu revīzija, pamatojoties uz atbilstoši atlasītām darbībām un uz pārskatiem. Būtu jā nosaka revīzijas iestādes pienākumi un uzdevumi. Deklarēto izdevumu revīzijas būtu jā veic, izmantojot reprezentatīvu darbību izlases kopu, lai iegūtos rezultātus varētu ekstrapolēt. Lai nodrošinātu ticamu un reprezentatīvu izlases kopu, parasti būtu jā izmanto statistiska izlases veidošanas metode. Revīzijas iestādēm pienācīgi pamatotos gadījumos tomēr vajadzētu būt iespējai izmantot nestatistisku izlases veidošanas metodi, ja tiek ievēroti šajā regulā norādītie nosacījumi.
- (111) Neskarot Komisijas finanšu kontroles pilnvaras, būtu jā panāk dalībvalstu un Komisijas ciešāka sadarbība šajā jomā un būtu jā izstrādā kritēriji, kas ļauj Komisijai saistībā ar valsts sistēmu kontroles stratēģiju noteikt valsts revīzijas struktūru garantēto ticamības līmeni.
- (112) Papildus kopīgiem noteikumiem par ESI fondu finanšu pārvaldību būtu jā nosaka arī papildu noteikumi par fondiem un EJZF. Jo īpaši lai Komisija gūtu pamatotu apliecinājumu pirms pārskatu apstiprināšanas, pieprasītie starpposma maksājumi būtu jā atlīdzina pēc likmes 90 % no summas, kas iegūta, līdzfinansējuma likmi par katru prioritāti, kas noteikta lēmumā par darbības programmas pieņemšanu, piemērojot atbilstīgajiem izdevumiem par katru prioritāti. Nesamaksātās summas būtu jā izmaksā dalībvalstīm pēc pārskatu apstiprināšanas, ja Komisija secina, ka pārskati ir pilnīgi, precīzi un ticami.
- (113) Atbalsts pilnā apmērā atbalsta saņēmējiem būtu jā saņem ne vēlāk kā 90 dienas pēc datuma, kad atbalsta saņēmējs iesniedz maksājuma pieprasījumu, ja ir pieejams finansējums no sākotnējiem un ikgadējiem priekšfinansējuma un starpposma maksājumiem. Vadošajai iestādei vajadzētu būt iespējai apturēt maksājuma termiņu, ja iesniegti nepilnīgi apliecinātie dokumenti vai konstatēti pārkāpumi, kas papildus jā izmeklē. Būtu jā paredz sākotnējais un ikgadējais priekšfinansējums, lai nodrošinātu, ka dalībvalstīm pietiek līdzekļu šādos apstākļos īstenot programmas. Ikgadējais priekšfinansējums būtu katru gadu jā dzēs pēc pārskatu apstiprināšanas.
- (114) Lai mazinātu risku, ka tiek nepareizi deklarēti izdevumi, būtu jā nodrošina iespēja sertifikācijas iestādei, neprasot tai papildu pamatojumu, starpposma maksājuma pieteikumā iekļaut summas, kuras vēl jā pārbauda sīkāk, arī pēc pārskata gada, kurā tās tika iekļautas uzskaites sistēmā.
- (115) Lai varētu pienācīgi piemērot vispārējos noteikumus par atbrīvošanu no saistībām, fondu un EJZF noteikumus būtu sīki jā izklāsta, kā nosaka termiņus atbrīvošanai no saistībām.
- (116) Lai piemērotu Finanšu regulas prasības fondu un EJZF finanšu pārvaldībai, ir jā norāda pārskatu sagatavošanas, pārbaudes un apstiprināšanas procedūras, lai nodrošinātu šiem pasākumiem skaidru pamatojumu un juridisko noteiktību. Turklāt, lai dalībvalstīm būtu iespējams pildīt savus pienākumus, dalībvalstīm būtu jā ļauj neiekļaut summas, kuru likumība un pareizība vēl tiek noskaidrota.
- (117) Lai mazinātu administratīvo slogu atbalsta saņēmējiem, būtu jā nosaka konkrēti termiņi, kuros vadošajai iestādei ir jā nodrošina darbību dokumentu pieejamība pēc izdevumu deklarācijas iesniegšanas vai darbības pabeigšanas. Saskaņā ar proporcionalitātes principu dokumentu glabāšanas laikposmam vajadzētu būt atšķirīgam atkarībā no darbības kopējiem attiecināmajiem atbilstīgajiem izdevumiem.
- (118) Tā kā pārskatus pārbauda un apstiprina katru gadu, vajadzētu ievērojami vienkāršot slēgšanas procedūru. Tāpēc darbības programmas pilnīgai slēgšanai par pamatu vajadzētu izmantot tikai dokumentus, kas attiecas uz galīgo pārskata gadu un nobeiguma īstenošanas ziņojumu vai pēdējo ikgadējo īstenošanas ziņojumu, un nav vajadzības nodrošināt vēl citus dokumentus.
- (119) Lai aizsargātu Savienības finansiālās intereses un nodrošinātu līdzekļu programmu efektīvai īstenošanai, būtu jā paredz noteikumi, kas ļauj Komisijai apturēt maksājumus prioritāšu vai darbības programmu līmenī.
- (120) Lai dalībvalstīm nodrošinātu juridisko noteiktību, būtu lietderīgi noteikt īpašu kārtību un procedūras finanšu korekcijām, ko veic dalībvalstis un Komisija attiecībā uz fondiem un EJZF, ievērojot proporcionalitātes principu.

- (121) Ir jāizveido tiesiskais regulējums, kas paredzētu stingras pārvaldības un kontroles sistēmas valsts un reģionālā līmenī un atbilstošu atbildības un pienākumu sadalījumu dalītās pārvaldības kontekstā. Tādēļ būtu konkrēti jānosaka un jāprecizē Komisijas pienākumi un jāizstrādā samērīgi noteikumi par Komisijas veicamo finanšu korekciju piemērošanu.
- (122) Darbību revīzijas biežumam vajadzētu būt samērīgam ar Savienības atbalsta apjomu no fondiem un EJZF. Jo īpaši būtu jāsamazina veicamo revīziju skaits, ja kopējie atbilstīgie izdevumi par darbību nepārsniedz EUR 200 000 ERAF un Kohēzijas fondam, EUR 150 000 ESF un EUR 100 000 EJZF. Tomēr būtu jāparedz iespēja veikt revīzijas jebkurā laikā, ja ir pazīmes, kas liecina par pārkāpumiem vai krāpšanu, kā arī izlases veidā veicot daļēju revīziju pēc pabeigtas darbības slēgšanas. Būtu jānodrošina iespēja Komisijai pārbaudīt revīzijas iestādes veiktās revīzijas liecības vai piedalīties revīzijas iestādes veiktajās pārbaudēs uz vietas. Ja Komisija šādā veidā negūst vajadzīgo pārliecību, ka revīzijas iestāde darbojas efektīvi, būtu jānodrošina iespēja Komisijai atkārtoti veikt revīzijas pasākumu, ja vien tas nav pretrunā starptautiski pieņemtajiem standartiem. Lai Komisijas veiktās revīzijas līmenis būtu samērīgs ar risku, būtu jāparedz iespēja Komisijai samazināt revīzijas darba apjomu saistībā ar darbības programmām, kurās nav novēroti vērā ņemami pārkāpumi, vai gadījumos, kad var paļauties uz revīzijas iestādi. Nolūkā samazināt administratīvo slogu atbalsta saņēmējiem būtu jāievieš īpaši noteikumi, lai samazinātu dažādu iestāžu, proti, Eiropas Revīzijas palātas, Komisijas vai revīzijas iestādes, veiktas revīzijas pārklāšanās iespējamību attiecībā uz vienām un tām pašām darbībām.
- (123) Lai papildinātu un grozītu dažus nebūtiskus šīs regulas elementus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz Eiropas rīcības kodeksu partnerībām, VSS 4. un 7. sadaļas papildinājumiem un grozījumiem, kritērijiem, lai noteiktu nepieciešamo finanšu korekcijas apjomu, īpašiem noteikumiem zemes iegādei un uz tehniskā atbalsta apvienošanu ar finanšu instrumentiem, finanšu instrumentus īstenojošo struktūru lomu un atbildību, finanšu instrumentu pārvaldību un kontroli, maksājumu atsaukšanu finanšu instrumentiem un no tā izrietošām korekcijām attiecībā uz maksājumu pieteikumiem, finanšu instrumentu gada iemaksu kapitalizācijas sistēmas izveidi, īpašiem noteikumiem par kritērijiem, ar kuriem, ņemot vērā darbības rezultātus, nosaka pārvaldības izdevumus un izmaksas, piemērojamiem sliekšņiem, kā arī noteikumiem kapitalizētu vadības izdevumu un izmaksu atmaksai uz pašu kapitālu balstītu instrumentu un mikrokredīta gadījumā, vienotās likmes pielāgošanu darbībām, no kurām gūst
- neto ienākumus noteiktajās jomās, kā arī vienotās likmes noteikšanu noteiktām nozarēm vai apakšnozarēm IKT, pētniecības,
- attīstības un inovāciju un energoefektivitātes un pievienotās nozarēs vai apakšnozarēs, metodoloģiju pašreizējās neto vērtības aprēķināšanai darbībām, no kurām gūst neto ienākumus, papildu noteikumiem par atbalsta saņēmēja aizstāšanu PPP darbībās, minimālajām prasībām, kas iekļaujamas PPP nolīgumos, kuras ir nepieciešamas, lai piemērotu atrunu saistībā ar izdevumu atbilstību, tādas vienotās likmes definīciju, ko piemēro netiešajām dotāciju izmaksām, pamatojoties uz spēkā esošajām metodēm un attiecīgajām Savienības politikas jomās piemērojāmām likmēm, metodoloģiju lielu projektu kvalitātes novērtējuma veikšanai, kritērijiem, lai noteiktu pārkāpumus, par kuriem jāziņo, sniedzamajiem datiem un piemērojamiem nosacījumiem un procedūrām, lai noteiktu, vai summas, kas nav atgūstamas, būtu jāatmaksā, datiem, ko digitālā formā ieraksta un uzglabā uzraudzības sistēmās, ko izveidojušas vadošās iestādes, minimālajām prasībām attiecībā uz revīzijas liecībām, revīziju jomu un saturu un izlases veidošanas metodoloģiju, datu izmantošanu, kuri iegūti revīzijās, kritērijiem nopietnu trūkumu noteikšanai pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvā darbībā, piemērojamā finanšu korekcijas līmeņa noteikšanu un vienoto likmju vai ekstrapolētu finanšu korekciju piemērošanu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (124) Attiecībā uz visiem ESI fondiem Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras ar īstenošanas aktiem pieņemt lēmumus, ar ko apstiprina partnerības nolīgumu elementus un to grozījumus, lēmumus, ar ko apstiprina pārskatīto partnerības nolīgumu elementus, lēmumus par programmām un prioritātēm, kuras ir sasniegušas savus starpposma mērķus un kurām var piešķirt finansējumu no izpildes rezerves, lēmumus par programmu grozīšanu tādu korektīvu darbību rezultātā, ar ko finanšu piešķirumus pārvieto citām programmām, lēmumus par ikgadējiem darbību plāniem, ko pēc Komisijas iniciatīvas finansēs no tehniskās palīdzības, un, saistību atcelšanas gadījumā — lēmumus izdarīt grozījumus lēmumos par programmu pieņemšanu; un attiecībā uz ELFLA, ESF un Kohēzijas fondu — lēmumus, ar ko nosaka reģionus un dalībvalstis, kuras atbilst mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" kritērijiem, lēmumus, ar kuriem nosaka saistību apropriāciju ikgadējo sadalījumu dalībvalstīm, lēmumus, kuros paredz no katras dalībvalsts Kohēzijas fonda piešķiruma pārvietojamo summu EISI, lēmumus, kuros paredz

no katras dalībvalsts struktūrfondu piešķiruma pārvietojamo summu palīdzībai vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem, lēmumus, ar ko pieņem daļu no piešķirumiem mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārvietojumus mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai",

lēmumus par to, vai veikt finanšu korekciju gadījumos, kad nav ievēroti noteikumi par papildināmību, lēmumus par darbības programmu pieņemšanu un grozīšanu, lēmumus, ar ko noraida finansējumu liela projekta, lēmumus par finansiālā ieguldījuma atlasītam liela projekta apstiprināšanu un laikposma pagarināšanu tā nosacījuma īstenošanai, kas saistīts ar liela projektu apstiprināšanu, un lēmumus par kopīgiem rīcības plāniem; un attiecībā uz ELFLA, ESF, Kohēzijas fondu un EJZF – lēmumus par kontu neakceptēšanu un iekasējamo summu, ja konti nav tikuši akceptēti, lēmumus par starpposma maksājumu apturēšanu un lēmumus par finanšu korekcijām.

- (125) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai attiecībā uz paraugu, ko izmanto, iesniedzot progresa ziņojumu, fondu darbības programmas paraugu, metodoloģiju, kas lietojama, veicot izdevumu un ieguvumu analīzi lielajiem projektiem, formātu, kādā sniedzama informācija par lieliem projektiem, kopīgās rīcības plāna paraugu, gada un nobeiguma īstenošanas ziņojumu paraugu, ziņošanas par neatbilstībām biežumu un ziņošanas formāta paraugu, pārvaldības deklarācijas paraugu, kā arī revīzijas stratēģijas, atzinuma un gada kontroles ziņojuma paraugiem. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.

- (126) Lai nodrošinātu vajadzīgo ieguldījumu no dalībvalstu puses un to ciešāku iesaistīšanu, Komisijai, izmantojot savas īstenošanas pilnvaras ar mērķi īstenot šo regulu dažās īpaši jutīgās politikas jomās, kas saistītas ar ESI fondiem, un lai šajā sakarībā stiprinātu dalībvalstu lomu vienotu nosacījumu pieņemšanā vai veicot citus izpildes pasākumus, kuriem var būt nopietnas sekas vai, iespējams, ievērojama ietekme uz valstu ekonomiku, valstu budžetu vai dalībvalstu publiskās administrācijas pienācīgu darbību, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantā noteikto pārbaudes procedūru būtu jāpieņem

īstenošanas akti saistībā ar metodoloģiju, ko izmanto, sniedzot informāciju par atbalstu klimata pārmaiņu mērķu sasniegšanā, sīki izstrādāti noteikumi, lai nodrošinātu vienotu pieeju katras prioritātes starpposma mērķu un galamērķu noteikšanai darbības rezultātu satvarā un starpposma mērķu un galamērķu sasniegšanas izvērtēšanai, standarta noteikumi un nosacījumi par finanšu instrumentu uzraudzību, sīki izstrādāti noteikumi par programmu finanšu līdzekļu pārskaitīšanu un pārvaldību, ko pārvalda struktūras, kuras īsteno finanšu instrumentu, paraugs finansēšanas līgumam par kopīgo neierobežoto garantiju un pārvēršanas vērtspapīros finanšu instrumentiem par labu MVU; paraugs, ko izmanto, iesniedzot Komisijai papildu informāciju par finanšu instrumentiem ar maksājumu pieteikumiem, un ziņojot Komisijai par finanšu instrumentiem, pārvaldības un kontroles elektroniskās datu apmaiņas sistēmas noteikumiem un nosacījumiem, nomenklatūra, kas kalpo par pamatu intervences kategoriju noteikšanai saistībā ar darbības programmu prioritāro virzienu, paraugs, kā paziņojams par atlasīto lielo projektu;

informācijas un publicitātes pasākumu tehniskie parametri saistībā ar darbību un norādījumiem emblēmas izveidei un standartkrāsu noteikšanai, paraugs, kas izmantojams finanšu datu iesniegšanai Komisijai uzraudzības vajadzībām, sīki izstrādāti noteikumi par informācijas apmaiņu starp atbalsta saņēmējiem un vadošajām iestādēm, sertifikācijas iestādēm, revīzijas iestādēm un starpniekstruktūrām, paraugs neatkarīgās revīzijas struktūras ziņojumam un atzinumam un spēkā esošo vadošo iestāžu un, attiecīgā gadījumā, sertifikācijas iestāžu funkciju un procedūru apraksts, pārvaldības un kontroles sistēmas tehniskā specifikācija, paraugs maksājumu pieteikumiem un paraugs kontiem.

- (127) Dažu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantā noteikto pārbaudes procedūru pieņemto īstenošanas aktu iespējamā ietekme un sekas var būt tik nozīmīgas dalībvalstīm, ka ir attaisnojama atkāpe no vispārējās kārtības. Tādēļ, ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisijai nebūtu jāpieņem īstenošanas akta projekts. Minētie īstenošanas akti attiecas uz tās metodoloģijas izklāstu, ko izmanto, sniedzot informāciju par atbalstu klimata pārmaiņu mērķu sasniegšanā, darbības rezultātu satvara starpposma mērķu noteikšanas metodoloģiju, standarta noteikumu un nosacījumu noteikšanu saistībā ar finanšu instrumentiem, sīki izstrādātu noteikumu paredzēšanu par programmu līdzekļu pārskaitīšanu un pārvaldību attiecībā uz dažiem finanšu instrumentiem; parauga apstiprināšanu finansēšanas nolīgumam par kopīgo neierobežoto garantiju un pārvēršanas vērtspapīros finanšu instrumentiem par labu MVU, tāda parauga izstrādi, kas izmantojams, ziņojot Komisijai par finanšu instrumentiem, nomenklatūras izveidi, kura kalpo par pamatu intervences kategoriju noteikšanai saistībā ar darbības

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

programmu prioritāro virzienu, informācijas un publicitātes pasākumu tehnisko parametru izstrādi saistībā ar darbību un norādījumiem emblēmas izveidei un standartkrāsu noteikšanai, arhivēšanas un datu glabāšanas tehniskās specifikācijas noteikšanu saistībā ar pārvaldības un kontroles sistēmu. Tādēļ minētajiem īstenošanas aktiem būtu jāpiemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

(128) Ņemot vērā to, ka ar šo regulu aizstāj Regulu (EK) Nr. 1083/2006, minētā regula tādēļ būtu jāatceļ. Tomēr šai regulai nebūtu jāietekmē tās palīdzības nepārtrauktība vai grozīšana, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1083/2006 vai jebkuriem citiem tiesību aktiem, ko minētajai palīdzībai piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tāpēc pieteikumiem, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1083/2006, būtu jāpaliek spēkā. Atkāpjoties no Regulas (EK) Nr. 1083/2006 59. panta 1. punkta b) apakšpunkta, būtu jāparedz arī īpaši pārejas noteikumi par to, kad vadošā iestāde var veikt sertifikācijas iestādes funkcijas attiecībā uz darbības programmām, ko īsteno saskaņā ar iepriekšējo tiesisko regulējumu, ko Komisija izmantos izvērtēšanā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1083/2006 73. panta 3. punktu, piemērojot šīs regulas 123. panta 5. punktu, un attiecībā uz lielo projektu apstiprināšanas procedūru saskaņā ar šīs regulas 102. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

(129) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, veicināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs atsevišķu reģionu attīstības līmeņa atšķirību un vismazāk attīstīto reģionu atpalicības, kā arī dalībvalstu un reģionu finanšu resursu ierobežotības dēļ, bet to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(130) Lai būtu iespējams nekavējoties piemērot šajā regulā paredzētos pasākumus, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

PIRMĀ DAĻA

PRIEKŠMETS UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets

Šajā regulā ir izklāstīti kopīgi noteikumi, kas piemērojami Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF), Eiropas Sociālajam

fondam (ESF), Kohēzijas fondam, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam (EJZF), kuri darbojas saskaņā ar vienotu satvaru ("Eiropas Strukturālie un investīciju fondi" – "ESI fondi"). Tajā arī paredzēti noteikumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu ESI fondu efektivitāti, to savstarpējo koordināciju un koordināciju ar citiem Savienības instrumentiem. Kopīgie noteikumi, kas piemērojami ESI fondiem, ir izklāstīti šīs regulas otrajā daļā.

Trešajā daļā ir izklāstīti vispārīgi noteikumi, kas reglamentē ERAF, ESF (abi kopā "struktūrfondi") un Kohēzijas fonda darbību attiecībā uz struktūrfondu un Kohēzijas fonda ("fondi") uzdevumiem, prioritārajiem mērķiem un organizāciju, kritērijiem, kas dalībvalstīm un reģioniem ir jāizpilda, lai tie kļūtu tiesīgi uz atbalstu no fondiem, pieejamajiem finanšu līdzekļiem un to piešķiršanas kritērijiem.

Ceturtajā daļā ir izklāstīti fondiem un EJZF piemērojami vispārīgie noteikumi par pārvaldību un kontroli, finanšu pārvaldību, pārskatiem un finanšu korekcijām.

Šajā regulā izklāstītos noteikumus piemēro, neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 ⁽¹⁾ noteikumus un īpašos noteikumus, kas paredzēti turpmāk uzskaitītajās regulās ("konkrētu fondu regulas") saskaņā ar šā panta piekto daļu:

- 1) Regula (ES) Nr. 1301/2013 ("ERAF regula");
- 2) Regula (ES) Nr. 1304/2013 ("ESF regula");
- 3) Regula (ES) Nr. 1300/2013 ("KF regula");
- 4) Regula (ES) Nr. 1299/2013 ("ETS regula");
- 5) Regula (ES) Nr. 1305/2013 ("ELFLA regula") un

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 549. lpp).

6) topošais Savienības tiesību akts, ar ko paredz nosacījumus finansiālam atbalstam jūrlietu un zivsaimniecības politikai 2014 - 2020. gada plānošanas periodam ("EJZP regula").

Šīs regulas otro daļu piemēro visiem ESI fondiem, izņemot gadījumus, ja tā tieši paredz atkāpes. Šīs regulas trešā un ceturrtā daļa paredz noteikumus, ko piemēro papildus otrajai daļai, ko piemēro attiecīgi fondiem un fondiem un EJZP, un attiecīgajās konkrēto fondu regulās tā var tieši paredzēt atkāpes. Konkrētu fondu regulās var tikt paredzēti noteikumi, kas papildina šīs regulas otro daļu attiecībā uz ESI fondiem, šīs regulas trešo daļu attiecībā uz fondiem un šīs regulas ceturto daļu attiecībā uz fondiem un EJZP. Papildinošie noteikumi konkrētu fondu regulās nav pretrunā ar šīs regulas otro, trešo un ceturto daļu. Ja rodas šaubas par to, kuru noteikumu piemērot, šīs regulas otrajai daļai ir augstāks spēks par konkrētu fondu noteikumiem, un šīs regulas otrajai, trešajai un ceturtajai daļai ir augstāks spēks par konkrētu fondu regulām.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "Savienības stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" ir mērķi un kopīgi uzdevumi, kas virza dalībvalstu un Savienības darbību un kas ir izklāstīti Eiropas domes 2010. gada 17. jūnija secinājumos kā I pielikums (Jauna Eiropas nodarbinātības un izaugsmes stratēģija, ES pamatmērķi), Padomes 2010. gada 13. jūlija ieteikumā ⁽¹⁾ un Padomes Lēmumā 2010/707/ES ⁽²⁾, kā arī jebkādi pārskatīti mērķi un kopīgi uzdevumi;
- 2) "stratēģisks politikas satvars" ir dokuments vai vairāku dokumentu kopums, kas izstrādāti valsts vai reģionālā līmenī, kurā iekļauts ierobežots saskaņotu prioritāšu skaits, kas noteiktas, pamatojoties uz faktiem un minēto prioritāšu īstenošanas grafiku, un kuros var iekļaut uzraudzības mehānismu;
- 3) "pārdomāta specializācijas stratēģija" ir valsts vai reģionāla inovācijas stratēģija, kurā nosaka prioritātes, lai radītu konkurētspējas priekšrocības, izstrādājot un samērojot izpēti un inovācijas priekšrocības ar uzņēmējdarbības vajadzībām nolūkā saskaņoti ņemt vērā jaunās iespējas un tirgus attīstību, vienlaikus nepieļaujot darbību pārklāšanos un sadrumstalotību; pārdomāta specializācijas stratēģija var būt veidota kā valsts vai reģionālās pētniecības un inovācijas (P&I) stratēģisks politikas satvars vai tā daļa;
- 4) "konkrētu fondu noteikumi" ir noteikumi, kas izklāstīti šīs regulas trešajā vai ceturtajā daļā vai noteikti, pamatojoties uz šīs regulas trešo vai ceturto daļu, vai regulā, kas reglamentē vienu vai vairākus ESI fondus, kuri uzskaitīti 1. panta ceturtajā daļā;
- 5) "plānošana" ir organizēšanas, lēmumu pieņemšanas un finanšu resursu piešķiršanas process vairākos posmos, tajā iesaistoties partneriem saskaņā ar 5. panta noteikumiem, kas paredzēts, lai vairāku gadu gaitā īstenotu Savienības un dalībvalstu kopīgo rīcību nolūkā sasniegt mērķus, kas paredzēti Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei;
- 6) "programma" ir "darbības programma", kas minēta šīs regulas trešajā vai ceturtajā daļā un EJZF regulā, un "lauku attīstības programma", kas minēta ELFLA regulā;
- 7) "programmas darbības teritorija" ir ģeogrāfiskā teritorija, uz ko attiecas konkrēta programma, vai, gadījumā, ja programma attiecas uz vairāk nekā vienu reģiona kategoriju, ģeogrāfiskā teritorija, kas attiecas uz katru atsevišķo reģiona kategoriju;
- 8) šīs regulas otrajā un ceturtajā daļā "prioritāte" ir "prioritārais virziens", kas minēts šīs regulas trešajā daļā attiecībā uz ERAF, ESF un Kohēzijas fondu, un "Savienības prioritāte", kura minēta EJZF regulā un ELFLA regulā;
- 9) "darbība" ir projekts, līgums, darbība vai projektu grupa, ko atlasa attiecīgo darbības programmu vadošās iestādes vai to pārraudzībā un kas veicina prioritātes vai prioritāšu mērķu sasniegšanu; saistībā ar finanšu instrumentiem darbība ir finanšu piešķirumi finanšu instrumentiem no programmas un turpmākais finansiālais atbalsts, ko sniedz minētie finanšu instrumenti;
- 10) "atbalsta saņēmējs" ir publiska vai privāta struktūra, un — tikai ELFLA regulā un EJZF regulā — fiziska persona, kas ir atbildīga par darbību sākšanu vai gan sākšanu, gan īstenošanu; un attiecībā uz valsts atbalsta shēmām, kas definētas šā panta 13. punktā, — struktūra, kura saņem atbalstu; un attiecībā uz finanšu instrumentiem, kas minēti šīs regulas otrās daļas IV sadaļā, tā ir struktūra, kas īsteno finanšu instrumentu, vai attiecīgā gadījumā — fondu fondu;
- 11) "finanšu instrumenti" — ir finanšu instrumenti, kā tie definēti Finanšu regulā, izņemot gadījumus, ja šajā regulā paredzēts citādi;

⁽¹⁾ Padomes 2010. gada 13. jūlija ieteikums par vispārējām pamatnostādņēm dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikai (OV L 191, 23.7.2010., 28. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Lēmums Nr. 2010/707/ES (2010. gada 21. oktobris) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 308, 24.11.2010., 46. lpp.).

- 12) "galasaņēmējs" ir juridiska vai fiziska persona, kas saņem finansiālu atbalstu ar finanšu instrumenta starpniecību;
- 13) "valsts atbalsts" ir atbalsts saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu, kas šajā regulā ietver arī *de minimis* atbalstu Komisijas Regulas (EK) Nr. 1998/2006 ⁽¹⁾, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1535/2007 ⁽²⁾ un Komisijas Regulas (EK) Nr. 875/2007 ⁽³⁾ nozīmē;
- 14) "pabeigta darbība" ir darbība, kura ir fiziski pabeigta vai pilnībā īstenota un saistībā ar kuru atbalsta saņēmēji ir veikuši visus saistītos maksājumus un atbalsta saņēmējiem ir izmaksāts atbilstošais publiskais ieguldījums;
- 15) "publiskie izdevumi" ir jebkurš publisks ieguldījums darbību finansēšanai, kura avots ir valsts, reģiona vai pašvaldības iestāžu budžets, Savienības ESI fondu budžets, publisko tiesību subjektu budžets vai publisko iestāžu vai publisko tiesību subjektu apvienību budžets un lai noteiktu līdzfinansējuma likmi ESF programmām vai prioritātēm, var ietvert jebkādus finanšu resursus, kurus kopīgi iemaksā darba devēji un darba ņēmēji;
- 16) "publisko tiesību subjekts" ir jebkura publisko tiesību struktūra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18/EK 1. panta 9. punkta nozīmē ⁽⁴⁾ un jebkura Eiropas teritoriālās sadarbības grupa (ETSG), kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1082/2006 ⁽⁵⁾, neatkarīgi no tā, vai saskaņā ar attiecīgajiem valsts īstenošanas noteikumiem ETSG tiek uzskatīta par publisko tiesību vai privāto tiesību subjektu;
- 17) "dokuments" ir informācijas nesējs papīra vai elektroniskā formātā, kas ietver informāciju, kura ir būtiska saistībā ar šo regulu;
- 18) "starpniekstruktūra" ir jebkura publiska vai privāta struktūra, kas darbojas vadošās iestādes vai sertifikācijas iestādes pakļautībā vai kas šādu iestāžu uzdevumā veic pienākumus saistībā ar atbalsta saņēmēju īstenošanas darbībām;
- 19) "sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija" ir saskaņots darbību kopums, kura nolūks ir sasniegt vietējos mērķus un vajadzības, kas sekmē Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei un ko izstrādā un īsteno vietējā rīcības grupā;
- 20) "partnerības nolīgums" ir dokuments, kuru sagatavojusi dalībvalsts, iesaistot partnerus atbilstoši daudzlīmeņu pārvaldības pieejai, un kurā izklāstīta minētās dalībvalsts stratēģija, prioritātes un kārtība attiecībā uz ESI fondu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, lai īstenotu Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, un kuru pēc novērtēšanas un apspriešanās ar attiecīgo dalībvalsti apstiprina Komisija;
- 21) "reģionu kategorija" nozīmē, ka reģioni saskaņā ar 90. panta 2. punktu ir iedalīti tādās kategorijās kā "mazāk attīstīti reģioni", "pārejas reģioni" vai "vairāk attīstīti reģioni";
- 22) "maksājuma pieprasījums" ir maksājuma pieteikums vai izdevumu deklarācija, ko dalībvalsts iesniedz Komisijai;
- 23) "EIB" ir Eiropas Investīciju banka, Eiropas Investīciju fonds vai Eiropas Investīciju bankas meitasuzņēmums;
- 24) "publiskā un privātā sektora partnerība" (PPP) ir sadarbības veidi starp publiskām struktūrām un privāto sektoru, kuru mērķis ir, dalot risku, kā arī izmantojot privātā sektora zināšanas un piesaistot papildu kapitāla avotus, atvieglot līdzekļu investēšanu infrastruktūras projektos vai citos darbības veidos, lai sniegtu publiskus pakalpojumus;
- 25) "PPP darbība" ir darbība, kuru īsteno vai ir paredzēts īstenot saskaņā ar publiskā un privātā sektora partnerības struktūru;
- 26) "darījuma konts" ir bankas konts, par kuru noslēgta rakstveida vienošanās starp vadošo iestādi vai starpniekstruktūru un struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu, vai arī PPP gadījumā — rakstveida vienošanās starp publisko iestādi, kas ir atbalsta saņēmēja, un privāto partneri, ko ir apstiprinājusi vadošā iestāde vai starpniekstruktūra, kurš ir īpaši izveidots tādu līdzekļu turēšanai, kas izmaksājami pēc atbilstības perioda tikai tādiem mērķiem, kādi paredzēti 42. panta 1. punkta c) apakšpunktā, 42. panta 2. punktā, 42. panta 3. punktā un 64. pantā, vai bankas konts, kurš izveidots ar tādiem nosacījumiem, kas nodrošina līdzvērtīgas garantijas attiecībā uz maksājumiem no fondiem;

⁽¹⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 1998/2006 (2006. gada 15. decembris) par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 379, 28.12.2006., 5. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 1535/2007 (2007. gada 20. decembris) par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības produktu ražošanas nozarē (OV L 337, 21.12.2007., 35. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 875/2007 (2007. gada 24. jūlijs) par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zivsaimniecības nozarē (OV L 193, 25.7.2007., 6. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1082/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) (OV L 210, 31.7.2006., 19. lpp.).

- 27) "fondu fonds" ir fonds, kas izveidots, lai ar programmas vai programmu starpniecību sniegtu atbalstu vairākiem finanšu instrumentiem. Ja finanšu instrumentus izmanto, iesaistot fondu fondu, struktūra, kas to iesaista, ir uzskatāma par vienīgo atbalsta saņēmēju šā panta 10. punkta nozīmē;
- 28) "MVU" ir mikrouzņēmums, mazs vai vidējs uzņēmums, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ⁽¹⁾;
- 29) "grāmatvedības gads" trešās un ceturtās daļas nozīmē ir laikposms no 1. jūlija līdz 30. jūnijam, izņemot pirmo plānošanas perioda grāmatvedības gadu, kad tas ir laikposms no izdevumu atbilstības sākuma datuma līdz 2015. gada 30. jūnijam. Pēdējais grāmatvedības gads ir no 2023. gada 1. jūlija līdz 2024. gada 30. jūnijam;
- 30) "finanšu gads" trešās un ceturtās daļas nozīmē ir laikposms no 1. janvāra līdz 31. decembrim;
- 31) "makroreģionāla stratēģija" ir Eiropadomes apstiprināta integrēta sistēma, kuru cita starpā var atbalstīt ar ESI fondiem un kuras mērķis ir risināt kopīgas problēmas konkrētā ģeogrāfiskā apgabalā saistībā ar dalībvalstīm un trešām valstīm, kuras atrodas vienā ģeogrāfiskā apgabalā un tādējādi gūst labumu no ciešākas sadarbības, kas palīdz sasniegt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju;
- 32) "jūras baseina stratēģija" ir strukturēta sadarbības sistēma, ko attiecībā uz konkrētu ģeogrāfisku apgabalu ir izstrādājušas Savienības iestādes, dalībvalstis, to reģioni un attiecīgā gadījumā trešās valstis, kurām ir kopīgs jūras baseins; jūras baseina stratēģijā ņem vērā jūras baseina ģeogrāfiskās, klimatiskās, ekonomiskās un politiskās īpatnības;
- 33) "piemērojamais *ex ante* nosacījums" ir konkrēts un iepriekš precīzi noteikts izšķirošs faktors, kas ir investīciju prioritātes vai Savienības prioritātes konkrētā mērķa efektīvas un iedarbīgas sasniegšanas priekšnoteikums, ir tieši un patiesi saistīts ar šo konkrēto mērķi un tieši to ietekmē;
- 34) "konkrēts mērķis" ir rezultāts, kura panākšanu konkrētos valsts vai reģiona apstākļos veicinās, īstenojot investīciju
- prioritāti vai Savienības prioritāti un veicot darbības vai pasākumus saskaņā ar šādu prioritāti;
- 35) "attiecīgie konkrētai valstij paredzētie ieteikumi, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu", un "attiecīgie Padomes ieteikumi, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu", ir ieteikumi saistībā ar strukturālām problēmām, kuras ir lietderīgi risināt, izmantojot daudzgadu investīcijas, kas tieši attiecas uz ESI fondu darbības jomu, kā noteikts konkrētu fondu regulās;
- 36) "pārkāpums" ir jebkurš Savienības tiesību akta vai valsts tiesību akta pārkāpums saistībā ar tā piemērošanu, kas noticis tāda ekonomikas dalībnieka darbības vai bezdarbības dēļ, kurš ir iesaistīts ESI fondu īstenošanā, un kas rada vai varētu radīt kaitējumu Savienības budžetam, prasot no Savienības budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu.
- 37) "ekonomikas dalībnieks" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, vai cita struktūra, kas piedalās palīdzības no ESI fondiem īstenošanā, izņemot dalībvalstis, kuras īsteno valsts varu;
- 38) "sistēmisks pārkāpums" ir jebkurš pārkāpums, kas var atkārtoties, saistībā ar ko pastāv liela iespēja, ka tas notiks līdzīga veida darbībās, un kurš izriet no nopietniem trūkumiem pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvā darbībā, tostarp no tā, ka nav izdevies izveidot piemērotas procedūras atbilstīgi šai regulai un konkrētu fondu noteikumiem;
- 39) "nopietns trūkums pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvā darbībā" ir trūkums ceturtajā sadaļā minēto fondu un EJZF īstenošanā, kura novēršanai ir nepieciešams būtiski uzlabot visu sistēmu, kurš fondu un EJZF darbībai rada nozīmīgu pārkāpumu risku un kuru esamība nav savietojama ar revīzijas atzinumu bez iebildēm attiecībā uz pārvaldības un kontroles sistēmu pareizu darbību.

3. pants

Komisijas lēmumu termiņu aprēķināšana

Ja saskaņā ar 16. panta 2. un 3. punktu, 29. panta 3. punktu, 30. panta 2. un 3. punktu, 102. panta 2. punktu, 107. panta 2. punktu un 108. panta 3. punktu Komisijai ir noteikts termiņš, kurā tai, izmantojot īstenošanas aktu, jāpieņem vai jāgroza lēmums, minētais termiņš neietver laikposmu, kas sākas nākamajā dienā pēc tam, kad Komisija nosūta savus apsvērumus dalībvalstij, un beidzas tad, kad dalībvalsts atbild uz šiem apsvērumiem.

⁽¹⁾ Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikums par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

OTRĀ DAĻA

KOPĪGI NOTEIKUMI, KAS PIEMĒROJAMI ESI FONDIEM

I SADAĻA

PRINCIPI ATTIECĪBĀ UZ SAVIENĪBAS ATBALSTU ESI FONDIEM

4. pants

Vispārēji principi

1. ESI fondi sniedz atbalstu ar tādu daudzgažu programmu starpniecību, kas papildina valsts, reģionālo un vietējo intervenci, lai īstenotu Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, kā arī konkrētu fondu pamatuzdevumus saskaņā ar to Līgumā noteiktajiem mērķiem, tostarp ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, ņemot vērā attiecīgās Eiropa 2020 integrētās pamatnostādnes un attiecīgos konkrētai valstij paredzētos ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīgos Padomes ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu un — attiecīgā gadījumā valsts līmenī — valsts reformu programmu.

2. Komisija un dalībvalstis, ņemot vērā katras dalībvalsts īpašos apstākļus, nodrošina, lai atbalsts no ESI fondiem būtu saderīgs ar Savienības attiecīgajiem politikas virzieniem, horizontālajiem principiem, kas minēti 5., 7. un 8. pantā, un prioritātēm un lai tas papildinātu citus Savienības instrumentus.

3. Atbalstu no ESI fondiem īsteno, Komisijai cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm saskaņā ar subsidiaritātes principu.

4. Dalībvalstis attiecīgajā teritoriālajā līmenī saskaņā ar savu institucionālo, tiesisko un finanšu sistēmu un struktūras, ko tās izraudzījušās šim mērķim, ir atbildīgas par programmu sagatavošanu un īstenošanu un savu uzdevumu veikšanu sadarbībā ar attiecīgajiem 5. pantā minētajiem partneriem saskaņā ar šo regulu un konkrētu fondu noteikumiem.

5. Nosakot ESI fondu iesaistīšanas un izmantošanas kārtību un jo īpaši attiecībā uz finanšu un administratīvajiem resursiem, kas vajadzīgi programmu sagatavošanai un īstenošanai saistībā ar uzraudzību, ziņošanu, novērtēšanu, pārvaldību un kontroli, ievēro proporcionalitātes principu un piešķirtā atbalsta līmeni, kā arī ņem vērā vispārējo mērķi samazināt administratīvo slogu struktūrām, kuras iesaistītas programmu pārvaldībā un kontrolē.

6. Komisija un dalībvalstis saskaņā ar to attiecīgajām atbildības jomām nodrošina koordināciju starp ESI fondiem un starp ESI fondu un citiem attiecīgajiem Savienības politikas virzieniem, stratēģijām un instrumentiem, tostarp tiem, kas saistīti ar Savienības ārējo darbību.

7. Savienības budžeta daļu, kas piešķirta ESI fondiem, izpilda pēc dalītas pārvaldības principa starp dalībvalstīm un Komisiju saskaņā ar Finanšu regulas 59. pantu, izņemot Kohēzijas fonda atbalsta summu, kas pārvietota uz EISI, kurš minēts šīs regulas 92. panta 6. punktā, inovatīvas darbības pēc Komisijas iniciatīvas saskaņā ar ERAF regulas 8. pantu, tehnisko palīdzību pēc Komisijas iniciatīvas un atbalstu tiešajai pārvaldībai, saskaņā ar EJZF regulu.

8. Komisija un dalībvalstis ievēro pareizas finanšu pārvaldības principu saskaņā ar Finanšu regulas 30. pantu.

9. Komisija un dalībvalstis nodrošina ESI fondu efektivitāti sagatavošanas un īstenošanas laikā saistībā ar uzraudzību, ziņošanu un novērtēšanu.

10. Komisija un dalībvalstis veic attiecīgos uzdevumus saistībā ar ESI fondiem ar mērķi mazināt administratīvo slogu atbalsta saņēmējiem.

5. pants

Partnerība un daudzlīmeņu pārvaldība

1. Attiecībā uz partnerības nolīgumu un katru programmu katra dalībvalsts saskaņā ar savu institucionālo un tiesisko sistēmu organizē partnerību ar kompetentajām reģionālajām un vietējām iestādēm. Partnerībā iesaista arī šādus partnerus:

a) kompetentās pilsētu un citas publiskas iestādes;

b) ekonomiskos un sociālos partnerus, un

c) attiecīgās struktūras, kas pārstāv pilsonisko sabiedrību, cita starpā vides partnerus, nevalstiskās organizācijas un struktūras, kuras ir atbildīgas par sociālās iekļaušanas, dzimumu līdztiesības un nediskriminācijas veicināšanu.

2. Saskaņā ar daudzlīmeņu pārvaldības pieeju dalībvalstis iesaista partnerus, kas minēti 1. punktā, partnerības nolīgumu un progresa ziņojumu sagatavošanā, kā arī visā programmu sagatavošanas un īstenošanas laikā, tostarp programmu uzraudzības komiteju darbā saskaņā ar 48. pantu.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģēto aktu saskaņā ar 149. pantu attiecībā uz Eiropas rīcības kodeksu partnerības jomā ("rīcības kodekss"), lai atbalstītu un sekmētu dalībvalstu darbību partnerības organizēšanā saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu. Rīcības kodeksā nosaka sistēmu, atbilstoši kurai dalībvalstis saskaņā ar savu institucionālo un tiesisko sistēmu, kā arī

savu valsts un reģionālo kompetenci īsteno partnerību. Rīcības kodeksā, pilnībā ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus, paredz šādus elementus:

- a) pārredzamu procedūru galvenos principus, kas jāievēro, lai apzinātu attiecīgos partnerus, tostarp, attiecīgā gadījumā, jumta organizācijas, lai palīdzētu dalībvalstīm izraudzīties vislabākos reprezentatīvos partnerus saskaņā ar savu institucionālo un tiesisko sistēmu;
- b) galvenos principus un labu praksi saistībā ar dažādu attiecīgo partneru kategoriju, kas norādītas 1. punktā, iesaistīšanu, sagatavojot partnerības nolīgumu un programmas, informāciju, kas jāsniedz par to iesaistīšanu, un dažādiem īstenošanas posmiem;
- c) labo praksi, nosakot noteikumus dalībai uzraudzības komiteju darbā un attiecībā uz to iekšējām procedūrām, par ko attiecīgā gadījumā lemj dalībvalstis vai programmu uzraudzības komitejas saskaņā ar šīs regulas attiecīgajiem noteikumiem un konkrētu fondu noteikumiem;
- d) galvenos mērķus un labu praksi gadījumos, kad vadošā iestāde iesaista attiecīgos partnerus uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus sagatavošanā, un jo īpaši labu praksi, lai nepieļautu iespējamus interešu konfliktu gadījumus, ja ir iespējams, ka attiecīgie partneri ir arī potenciālie atbalsta saņēmēji, kā arī lai iesaistītu attiecīgos partnerus progresa ziņojumu sagatavošanā un saistībā ar programmu uzraudzību un novērtēšanu saskaņā ar šīs regulas attiecīgajiem noteikumiem un konkrētu fondu noteikumiem;
- e) indikatīvās jomas, tēmas un labu praksi par to, kā dalībvalstu kompetentās iestādes varētu izmantot ESI fondus un tehnisko palīdzību, pilnveidojot attiecīgo partneru institucionālo spēju saskaņā ar attiecīgajiem šīs regulas noteikumiem un konkrētu fondu noteikumiem;
- f) Komisijas nozīmi informācijas izplatīšanā par labu praksi;
- g) galvenos principus un labu praksi, kas spēj palīdzēt dalībvalstīm izvērtēt partnerības īstenošanu un tās pievienoto vērtību.

Rīcības kodeksa noteikumi nekādā veidā nav pretrunā šīs regulas attiecīgajiem noteikumiem vai konkrētu fondu noteikumiem.

4. Komisija par šā panta 3. punktā minēto deleģēto aktu par Eiropas rīcības kodeksu partnerības jomā vienlaikus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2014. gada 18. aprīlim. Minētajā deleģētajā aktā norāda piemērošanas dienu, kas nav agrāka par tā pieņemšanas dienu.

5. Šajā pantā vai deleģētajā aktā, kurš pieņemts saskaņā ar šā panta 3. punktu, dalībvalstīm noteikta pienākuma nepildīšana nav par iemeslu pārkāpumam, kura dēļ ir jāveic finanšu korekcija saskaņā ar 85. pantu.

6. Komisija saistībā ar katru ESI fondu vismaz reizi gadā konsultē organizācijas, kas pārstāv partnerus Savienības līmenī, par to, kā īstenot no minētā ESI fonda saņemto atbalstu, un par iznākumu ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. pants

Atbilstība Savienības un valstu tiesību aktiem

ESI fondu atbalstītās darbības atbilst piemērojamiem Savienības tiesību aktiem un valstu tiesību aktiem, kas attiecas uz tā piemērošanu ("piemērojamie tiesību akti").

7. pants

Vīriešu un sieviešu līdztiesības veicināšana un nediskriminācija

Dalībvalstis un Komisija nodrošina, lai visā programmu sagatavošanas un īstenošanas laikā, tostarp saistībā ar uzraudzību, ziņošanu un novērtēšanu, tiktu ņemta vērā un veicināta vīriešu un sieviešu līdztiesība un dzimumu līdztiesības principa integritāte.

Dalībvalstis un Komisija veic atbilstīgus pasākumus, lai programmu sagatavošanā un īstenošanā novērstu jebkādu diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, ticības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ. Visā programmu sagatavošanas un īstenošanas laikā jo īpaši ņem vērā pieejamības nodrošināšanu personām ar invaliditāti.

8. pants

Ilgspējīga attīstība

ESI fondu mērķus tiecas sasniegt, ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības principu un Savienībā sekmējot mērķi saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, kā norādīts LESD 11. pantā un 191. panta 1. punktā, ņemot vērā principu "piesārņotājs maksā".

Dalībvalstis un Komisija nodrošina, lai partnerības nolīgumu un programmu sagatavošanā un īstenošanā tiktu veicināta vides aizsardzības prasību ievērošana, resursu efektivitāte, klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, bioloģiskā daudzveidība, noturība pret katastrofām un riska novēršana un pārvaldība. Dalībvalstis sniedz informāciju par atbalstu klimata pārmaiņu mērķu sasniegšanā, izmantojot Komisijas pieņemto metodoloģiju, kas pamatojas uz intervences kategorijām, prioritārajām jomām vai pasākumiem katram no ESI fondiem. Minētā metodoloģija ietver konkrēta svēruma piešķiršanu ESI fondu sniegtajam atbalstam līmenī, kas atspoguļo šāda atbalsta ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanas mērķos. Konkrēto svērumu piešķir, pamatojoties uz to, vai šis atbalsts dod būtisku vai arī tikai daļēju ieguldījumu klimata pārmaiņu mērķu sasniegšanā. Gadījumā ja atbalsts nedod ieguldījumu minēto mērķu sasniegšanā vai arī ieguldījums ir nenozīmīgs, tiek piešķirts nulles svērums. Attiecībā uz ERAF, ESF un Kohēzijas fonda svērumu piešķir intervences kategorijām, kas noteiktas atbilstīgi Komisijas pieņemtajai nomenklatūrai. Attiecībā uz ERAF svērumu piešķir prioritārajām jomām, kas noteiktas ERAF regulā, bet saistībā ar EJZF — pasākumiem, kas paredzēti EJZF regulā.

Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, izstrādā otrajā daļā minētās metodoloģijas īstenošanas vienotus nosacījumus katram ESI fondam. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

II SADAĻA

STRATĒGISKĀ PIEEJA

I NODAĻA

Tematiskie mērķi ESI fondiem un vienots stratēģiskais satvars

9. pants

Tematiskie mērķi

Lai sekmētu Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, kā arī konkrēto fondu pamatuzdevumu izpildi saskaņā ar Līgumā noteiktajiem mērķiem, tostarp ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, katrs ESI fonds atbalsta šādus tematiskos mērķus:

- 1) nostiprināt pētniecību, tehnoloģiju attīstību un inovāciju;
- 2) uzlabot IKT pieejamību, izmantošanu un kvalitāti;
- 3) uzlabot MVU, lauksaimniecības nozares (ELFLA) un zvejniecības un akvakultūras nozares (EJZF) konkurētspēju;
- 4) atbalstīt pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs;

- 5) veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, riska novēršanu un pārvaldību;
- 6) saglabāt un aizsargāt vidi un uzlabot resursu izmantošanas efektivitāti;
- 7) veicināt ilgtspējīgu transportu un novērst trūkumus tīkla pamatinfrastrukturā;
- 8) veicināt stabilas un kvalitatīvas darba vietas un atbalstīt darbspēka mobilitāti;
- 9) veicināt sociālo iekļaušanu, apkarot nabadzību un jebkādu diskrimināciju;
- 10) ieguldīt izglītībā, apmācībā, un arodizglītībā prasmju apguvei un mūžizglītībā;
- 11) uzlabot publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālo spēju un efektīvu valsts pārvaldi.

Tematiskos mērķus izsaka prioritātēs, kas konkrēti attiecas uz katru ESI fondu, un tās ir izklāstītas konkrētu fondu noteikumos.

10. pants

Vienots stratēģiskais satvars

1. Lai veicinātu saskaņotu, līdzsvarotu un ilgtspējīgu Savienības attīstību, izveido vienotu stratēģisko satvaru ("VSS"), kas noteikts I pielikumā. VSS nosaka stratēģiskos pamatprincipus, lai atvieglotu plānošanas procesu un saskaņā ar ESI fondiem un ar citiem attiecīgajiem Savienības politikas virzieniem un instrumentiem veiktās Savienības intervences nozaru un teritoriālo koordināciju saskaņā ar Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgas un integrējošai izaugsmei mērķiem un uzdevumiem, ņemot vērā dažāda veida teritoriju galvenās teritoriālās problēmas.

2. Stratēģiskos pamatprincipus, kas izklāstīti VSS, izstrādā atbilstīgi katra ESI fonda sniegtā atbalsta mērķim un darbības jomai, un atbilstīgi noteikumiem, kas reglamentē katra ESI fonda darbību, kā noteikts šajā regulā un konkrētu fondu noteikumos. VSS dalībvalstīm neuzliek nekādus papildu pienākumus, kas nebūtu noteikti Savienības attiecīgo nozaru politikas regulējumā.

3. VSS atvieglo partnerības nolīguma un programmu sagatavošanu saskaņā ar proporcionalitātes un subsidiaritātes principiem un ņemot vērā valstu un reģionu kompetenci, lai lemtu par konkrētiem un piemērotiem politikas un koordinācijas pasākumiem.

11. pants

Saturs

VSS nosaka:

- a) mehānismus, lai nodrošinātu ESI fondu ieguldījumu Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei un ESI fondu plānošanas saskaņotību un atbilstību attiecīgajiem konkrētai valstij paredzētiem ieteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu un attiecīgajiem Padomes ieteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu, un vajadzības gadījumā valsts līmenī – valsts reformu programmu;
- b) pasākumus, kas veicina ESI fondu integrētu izmantošanu;
- c) pasākumus ESI fondu koordinācijai ar citiem atbilstošiem Savienības politikas virzieniem un instrumentiem, tostarp ārējiem sadarbības instrumentiem;
- d) horizontālos principus, kas minēti 5., 7. un 8. pantā, un transversālos politikas mērķus ESI fondu īstenošanai;
- e) pasākumus, lai risinātu galvenās teritoriālās problēmas pilsētu, lauku, piekrastes un zivsaimniecības teritorijās, reģionu demogrāfiskās problēmas vai to ģeogrāfisko apgabalu īpašas vajadzības, kuros ir būtiski vai pastāvīgi nelabvēlīgi dabas apstākļi vai demogrāfiska atpalcība, kā minēts LESD 174. pantā, un tālāko reģionu īpašās problēmas LESD 349. panta nozīmē;
- f) prioritārās jomas sadarbības pasākumiem saskaņā ar ESI fondiem, attiecīgā gadījumā ņemot vērā makroreģionālās un jūras baseinu stratēģijas.

12. pants

Pārskatīšana

Ja notiek būtiskas izmaiņas Savienības sociālajā un ekonomiskajā situācijā vai tiek veiktas izmaiņas Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, Komisija var iesniegt priekšlikumu pārskatīt VSS, vai arī Eiropas Parlaments vai Padome attiecīgi saskaņā ar LESD 225. vai 241. pantu var pieprasīt Komisijai iesniegt šādu priekšlikumu.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 149. pantu, lai papildinātu vai grozītu I pielikuma 4. un 7. sadaļu, ja tas ir nepieciešams, ņemot vērā 4. sadaļā minētās izmaiņas Savienības politikas jomās vai instrumentos vai 7. sadaļā minētās izmaiņas sadarbības pasākumos, vai ņemot vērā jaunu Savienības politikas jomu, instrumentu vai sadarbības pasākumu ieviešanu.

13. pants

Norādījumi atbalsta saņēmējiem

1. Komisija sagatavo norādījumus par efektīvu piekļuvi ESI fondiem un to izmantošanu, kā arī par to, kā izmantot to savstarpējo papildināmību ar citiem attiecīgo Savienības politikas jomu instrumentiem.
2. Norādījumus izstrādā līdz 2014. gada 30. jūnijam, un tajos attiecībā uz katru tematisko mērķi sniedz pārskatu par attiecīgiem Savienības līmenī pieejamiem instrumentiem, norādot informācijas avotus, labas prakses piemērus, kā apvienot pieejamos finansēšanas instrumentus vienā un vairākās politikas jomās, attiecīgo iestāžu un struktūru, kas iesaistītas katra instrumenta pārvaldībā, aprakstu un kontrolosarakstu iespējamajiem atbalsta saņēmējiem, lai palīdzētu viņiem noteikt piemērotākos finansējuma avotus.
3. Norādījumus publicē Komisijas attiecīgo ģenerāldirektorātu tīmekļa vietnēs. Saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem Komisija un vadošās iestādes sadarbībā ar Reģionu komiteju nodrošina norādījumu izplatīšanu potenciālajiem atbalsta saņēmējiem.

II NODAĻA

Partnerības nolīgums

14. pants

Partnerības nolīguma sagatavošana

1. Katra dalībvalsts sagatavo partnerības nolīgumu par laika posmu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.
2. Partnerības nolīgumu dalībvalstis izstrādā sadarbībā ar 5. pantā minētajiem partneriem. Partnerības nolīgumu sagatavo, apspriežoties ar Komisiju. Dalībvalstis sagatavo partnerības nolīgumu, pamatojoties uz sabiedrībai pārredzamām procedūrām un saskaņā ar savu institucionālo un tiesisko sistēmu.
3. Partnerības nolīgums attiecas uz visu atbalstu no ESI fondiem attiecīgajā dalībvalstī.
4. Katra dalībvalsts iesniedz savu partnerības nolīgumu Komisijai līdz 2014. gada 22. aprīlis
5. Ja viena vai vairākas konkrētu fondu regulas attiecībā uz ESI fondiem nestājas spēkā vai nav gaidāms, ka tās stāsies spēkā līdz 2014. gada 22. februāris, dalībvalstis iesniegtajā partnerības nolīgumā, kā minēts 4. punktā, nav jāiekļauj 15. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii), iii), iv) un vi) punktā minētie elementi attiecībā uz to ESI fondu, kuru skar šāda konkrēta fonda regulas spēkā stāšanās kavēšanās vai gaidāmā kavēšanās.

15. pants

Partnerības nolīguma saturs

1. Partnerības nolīgumā izklāsta:

a) procedūru, lai nodrošinātu pielāgošanu Savienības stratēģijai gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, kā arī konkrētu fondu pamatuzdevumus saskaņā ar to Līgumā noteiktajiem mērķiem, arī ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, tostarp:

i) atšķirību, attīstības vajadzību un izaugsmes potenciāla analīzi, atsaucoties uz tematiskajiem mērķiem un teritoriālajām problēmām, kā arī vajadzības gadījumā ņemot vērā valsts reformu programmu, un attiecīgos konkrētai valstij paredzētos ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīgos Padomes ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu;

ii) programmu *ex ante* novērtējumu kopsavilkumu vai galvenos partnerības nolīguma *ex ante* novērtējuma secinājumus, ja dalībvalsts pēdējo minēto novērtējumu veikusi pēc savas iniciatīvas;

iii) atlasītus tematiskos mērķus un par katru atlasīto tematisko mērķi — galveno rezultātu kopsavilkumu, kurus paredzēts sasniegt par katru ESI fondu;

iv) Savienības veiktu indikatīvu atbalsta sadalījumu pa tematiskajiem mērķiem valsts līmenī par katru ESI fondu, kā arī kopējo indikatīvo atbalsta summu, kas paredzēta klimata pārmaiņu mērķiem;

v) horizontālo principu, kas minēti 5., 7. un 8. pantā, un politikas mērķu piemērošanu ESI fondu īstenošanai;

vi) programmu sarakstu atbilstīgi ERAF, ESF un Kohēzijas fondam, izņemot programmas atbilstīgi mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība", kā arī ELFLA un EJZF programmu sarakstu, norādot attiecīgo indikatīvo piešķirumu sadalījumu pa ESI fondiem un pa gadiem;

vii) informāciju par piešķirumu saistībā ar izpildes rezervi, kas sadalīts pa ESI fondiem un attiecīgā gadījumā pa reģionu kategorijām, kā arī par summām, kuras neiekļauj, aprēķinot izpildes rezervi saskaņā ar 20. pantu;

b) procedūru, kas nodrošina ESI fondu efektīvu izmantošanu, tostarp:

i) procedūru saskaņā ar dalībvalstu institucionālo sistēmu, kas nodrošina koordināciju starp ESI fondiem un citiem Savienības un valsts finansējuma instrumentiem un koordināciju ar EIB;

ii) informāciju, kas vajadzīga šīs regulas trešajā daļā paredzēto papildināmības noteikumu ieviešanas *ex ante* pārbaudei;

iii) kopsavilkumu par piemērojamo *ex ante* nosacījumu ieviešanas izvērtējumu saskaņā ar 19. pantu un XI pielikumu valsts līmenī un, ja piemērojami *ex ante* nosacījumi nav izpildīti, attiecībā uz īstenojamām darbībām, atbildīgajām struktūrām un minēto darbību izpildes grafiku;

iv) metodoloģiju un mehānismus, lai nodrošinātu konsekvenci 21. pantā noteiktā darbības rezultātu satvarā;

v) izvērtējumu par to, vai ir vajadzīgs uzlabot programmu pārvaldībā un kontrolē iesaistīto iestāžu un — attiecīgā gadījumā — atbalsta saņēmēju administratīvo spēju, kā arī, ja vajadzīgs, minētajam mērķim veicamo darbību kopsavilkumu;

vi) programmās plānoto darbību kopsavilkumu, tostarp paredzamo izpildes grafiku administratīvā sloga atbalsta saņēmējiem samazināšanai;

c) procedūru, kas nodrošina 5. pantā minētā partnerības principa ieviešanu;

d) 5. pantā minēto partneru indikatīvo sarakstu un kopsavilkumu par darbībām, kas īstēnotas, lai tos iesaistītu saskaņā ar 5. pantu, un par to lomu partnerības nolīguma un 52. pantā minētā progresā ziņojuma sagatavošanā.

2. Partnerības nolīgumā norāda arī:

a) integrētu pieeju teritoriālajai attīstībai, ko atbalsta ESI fondi, vai kopsavilkumu par integrēto pieeju teritoriālajai attīstībai, pamatojoties uz programmu saturu, izklāstot:

i) mehānismus, kas nodrošina integrētu pieeju ESI fondu izmantošanai konkrētu apakšreģionu teritoriālajai attīstībai, jo īpaši procedūras 32., 33. un 36. panta īstenošanai kopā ar principiem to pilsētu teritoriju noteikšanai, kurās ir jāīsteno integrētas darbības ilgtspējīgai pilsētu attīstībai,

- ii) sadarbības galvenās prioritārās jomas saistībā ar ESI fondiem, attiecīgā gadījumā ņemot vērā makroreģionālās stratēģijas un jūras baseinu stratēģijas,
- iii) attiecīgā gadījumā integrētu pieeju, lai risinātu to ģeogrāfisko reģionu īpašās vajadzības, kurus visvairāk skar nabadzība, vai to mērķgrupu īpašās vajadzības, kurās ir lielākais diskriminācijas vai sociālās atstumtības risks, jo īpaši ņemot vērā sociāli atstumtās kopienas, personas ar invaliditāti, ilgtermiņa bezdarbniekus un jauniešus, kas nav iesaistīti darba attiecībās, izglītībā vai apmācībā,
- iv) attiecīgā gadījumā integrētu pieeju, lai risinātu reģionu demogrāfiskās problēmas vai to ģeogrāfisko reģionu īpašās vajadzības, kurus skar būtiska vai pastāvīga ekonomiska vai demogrāfiska atpalicība, kā minēts LESD 174. pantā;
- b) procedūras, lai nodrošinātu ESI fondu efektīvu izmantošanu, tostarp pašreizējo elektroniskās datu apmaiņas sistēmu izvērtējumu un kopsavilkumu par darbībām, kas plānotas, lai visu informācijas apmaiņu starp atbalsta saņēmējiem un iestādēm, kuras ir atbildīgas par programmu pārvaldību un uzraudzību, pakāpeniski varētu veikt elektroniskas datu apmaiņas veidā.

16. pants

Partnerības nolīguma pieņemšana un grozīšana

1. Komisija izvērtē partnerības nolīguma atbilstību šai regulai, attiecīgā gadījumā ņemot vērā valsts reformu programmu un konkrētos attiecīgajai valstij paredzētos ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīgos Padomes ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu, kā arī programmu *ex ante* novērtējumus, un sagatavo apsvērumus trīs mēnešos no dienas, kad dalībvalsts ir iesniegusi partnerības nolīgumu. Attiecīgā dalībvalsts iesniedz visu vajadzīgo papildinformāciju un vajadzības gadījumā partnerības nolīgumu pārskata.
2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, lēmumu apstiprināt partnerības nolīguma elementus, uz kuriem attiecas 15. panta 1. punkts un tos, uz kuriem attiecas 15. panta 2. punkts — gadījumos, kad dalībvalsts ir izmantojusi 96. panta 8. punkta noteikumus attiecībā uz elementiem, par kuriem ir vajadzīgs Komisijas lēmums saskaņā ar 96. panta 10. punktu, pieņem ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc datuma, kad dalībvalsts iesniegusi tās partnerības nolīgumu, ar noteikumu, ka ir pienācīgi ņemti vērā visi Komisijas sagatavotie apsvērumi. Partnerības nolīgums nestājas spēkā pirms 2014. gada 1. janvāra.
3. Komisija līdz 2015. gada 31. decembrim sagatavo ziņojumu par panākto sarunās par partnerības nolīgumiem un darbības programmām, pievienojot pamatjautājumu izklāstu

par katru dalībvalsti. Minēto ziņojumu vienlaikus iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

4. Ja dalībvalsts ierosina grozījumu partnerības nolīguma elementos, uz kuriem attiecas 2. punktā minētais Komisijas lēmums, Komisija veic novērtējumu saskaņā ar 1. punktu un attiecīgā gadījumā, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu apstiprināt grozījumu trīs mēnešos pēc dienas, kad dalībvalsts ir iesniegusi grozījuma priekšlikumu.

5. Ja dalībvalsts groza partnerības nolīguma elementus, uz kuriem neattiecas 2. punktā minētais Komisijas lēmums, dalībvalsts par to informē Komisiju vienā mēnesī pēc lēmuma par grozījumu izdarīšanu.

17. pants

Pārskatītā partnerības nolīguma pieņemšana, ja ir atlikta konkrēta fonda regulas spēkā stāšanās

1. Ja piemērojams 14. panta 5. punkts, ikviena dalībvalsts divos mēnešos pēc tam, kad ir stājusies spēkā tā konkrēta fonda regula, kura tika atlikta, iesniedz Komisijai pārskatītu partnerības nolīgumu, kurā iekļauti partnerības nolīgumā trūkstošie elementi attiecībā uz attiecīgo ESI fondu.
2. Komisija vērtē pārskatītā partnerības nolīguma atbilstību šai regulai saskaņā ar 16. panta 1. punktu un ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu, apstiprinot pārskatīto partnerības nolīgumu saskaņā ar 16. panta 2. punktu.

III NODAĻA

Tematiskā koncentrācija, *ex ante* nosacījumi un darbības rezultātu izvērtēšana

18. pants

Tematiskā koncentrācija

Dalībvalstis atbilstoši konkrētu fondu noteikumiem koncentrē atbalstu uz intervences pasākumiem, kas rada vislielāko pievienoto vērtību attiecībā uz prioritātēm Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, ņemot vērā dažāda veida teritoriju galvenās teritoriālās problēmas saskaņā ar VSS, problēmas, kas attiecīgā gadījumā apzinātas valstu reformu programmās un attiecīgajos konkrētajai valstij paredzētajos ieteikumos saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu un attiecīgajos Padomes ieteikumos, kuri pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu. Noteikumi par tematisko koncentrāciju saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem neattiecas uz tehnisko palīdzību.

19. pants

Ex ante nosacījumi

1. Dalībvalstis saskaņā ar savu institucionālo un tiesisko sistēmu un saistībā ar programmu un attiecīgā gadījumā partnerības nolīguma sagatavošanu izvērtē, vai attiecīgajos konkrētu fondu noteikumos paredzētie *ex ante* nosacījumi un vispārējie *ex ante* nosacījumi, kas noteikti XI pielikuma II daļā, ir piemērojami dalībvalstu programmu prioritātēs noteiktajiem konkrētajiem mērķiem un vai ir izpildīti piemērojami *ex ante* nosacījumi.

Ex ante nosacījumus piemēro tikai tiktāl, cik nepieciešams, un ar noteikumu, ka attiecībā uz programmas prioritātēs noteiktajiem konkrētajiem mērķiem tie atbilst 2. panta 33. punktā noteiktajai definīcijai. Piemērojamības izvērtējumā, neskarot 2. panta 33. punktā noteikto definīciju, saskaņā ar 4. panta 5. punktu ņem vērā proporcionalitātes principu, attiecīgā gadījumā ievērojot piešķirtā atbalsta līmeni. Izpildes izvērtējumā ņem vērā tikai tos kritērijus, kas izklāstīti konkrētu fondu noteikumos XI pielikuma II daļā.

2. Partnerības nolīgumā iekļauj kopsavilkumu par piemērojamo *ex ante* nosacījumu izpildes izvērtējumu valsts līmenī un par tiem nosacījumiem, kas saskaņā ar 1. punktā minēto izvērtējumu nav izpildīti partnerības nolīguma iesniegšanas dienā, — veicamās darbības, atbildīgās struktūras un minēto darbību īstenošanas grafiku. Katrai programmai nosaka, kuri attiecīgajos konkrētu fondu noteikumos paredzētie *ex ante* nosacījumi un vispārējie *ex ante* nosacījumi, kas noteikti XI pielikuma II daļā, ir piemērojami, un kuri no tiem saskaņā ar 1. punktā minēto izvērtējumu ir izpildīti partnerības nolīguma un programmu iesniegšanas dienā. Ja piemērojami *ex ante* nosacījumi nav izpildīti, programmā ir apraksts par veicamajām darbībām, atbildīgās struktūras un minēto darbību īstenošanas grafiks. Dalībvalstis minētos *ex ante* nosacījumus izpilda vēlākais līdz 2016. gada 31. decembrim un ziņo par to izpildi ne vēlāk kā īstenošanas ziņojumā 2017. gadā saskaņā ar 50. panta 4. punktu vai progresa ziņojumā 2017. gadā saskaņā ar 52. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

3. Komisija, izvērtējot programmas un attiecīgā gadījumā partnerības nolīgumu, izvērtē tās informācijas saskanību un atbilstību, ko dalībvalsts ir sniegusi par *ex ante* nosacījumu piemērojamību un piemērojamo *ex ante* nosacījumu izpildi.

Minētajā Komisijas veiktajā piemērojamības izvērtējumā saskaņā ar 4. panta 5. punktu ņem vērā proporcionalitātes principu, attiecīgā gadījumā ievērojot piešķirtā atbalsta līmeni. Komisijas veiktajā izpildes izvērtējumā izvērtē tikai tos kritērijus, kas izklāstīti konkrētu fondu noteikumos un XI pielikuma II daļā, un ņem vērā valstu un reģionu kompetenci pieņemt lēmumus par konkrētiem un atbilstošiem politikas pasākumiem, tostarp par stratēģiju saturu.

4. Ja starp Komisiju un dalībvalsti rodas nesaskaņas par *ex ante* nosacījuma piemērojamību programmas prioritāšu konkrētam mērķim vai par to izpildi, Komisija pierāda gan nosacījumu piemērojamību saskaņā ar 2. panta 33. punkta definīciju, gan to, ka tie nav izpildīti.

5. Pieņemot programmu, Komisija var nolemt apturēt visus starpposma maksājumus attiecīgai programmas prioritātei vai daļu no tiem, līdz tiks pabeigtas 2. punktā minētās darbības, ja tas ir vajadzīgs, lai novērstu būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz attiecīgās prioritātes konkrēto mērķu sasniegšanas efektivitāti un iedarbīgumu. Nepabeigtas darbības, lai izpildītu piemērojamo *ex ante* nosacījumu, kas nav izpildīti partnerības nolīguma un attiecīgo programmu iesniegšanas dienā, līdz 2. punktā noteiktajam termiņam, ir pamatots iemesls, lai Komisija apturētu starpposma maksājumus tām attiecīgās programmas prioritātēm, kuras tiek skartas. Abos gadījumos maksājumu apturēšanas apmērs ir proporcionāls, ņemot vērā veicamās darbības un apdraudētos fonda līdzekļus.

6. Šā panta 5. punktu nepiemēro, ja Komisija un dalībvalsts ir vienojušās par *ex ante* nosacījuma nepiemērošanu vai par to, ka piemērojamais *ex ante* nosacījums ir izpildīts, par ko liecina tas, ka ir apstiprināta programma un partnerības nolīgums, vai ja Komisija 60 dienās pēc 2. punktā minētā attiecīgā ziņojuma iesniegšanas nav sniegusi nekādus apsvērumus.

7. Komisija nekavējoties atsāk apturētos starpposma maksājumus prioritātei, ja dalībvalsts ir pabeigusi darbības, lai izpildītu *ex ante* nosacījumus, kas piemērojami attiecīgajai programmai un kas nebija izpildīti laikā, kad Komisija pieņēma lēmumu par maksājumu apturēšanu. Tā arī nekavējoties atsāk apturētos maksājumus, ja pēc programmas grozījuma, kas saistīts ar attiecīgo prioritāti, attiecīgais *ex ante* nosacījums vairs nav piemērojams.

8. Šā panta 1. līdz 7. punktu nepiemēro mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmām.

20. pants

Izpildes rezerve

Izpildes rezervi veido 6 % no resursiem, kas atvēlēti ERAF, ESF un Kohēzijas fondam saistībā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", kurš minēts šīs regulas 89. panta 2. punkta a) apakšpunktā, kā arī ELFLA un pasākumiem, ko finansē dalītā pārvaldībā saskaņā ar EJZF regulu, ko nosaka partnerības nolīgumā un programmās un piešķir īpašām prioritātēm saskaņā ar šīs regulas 22. pantu.

Aprēķinot izpildes rezervi, neņem vērā šādus resursus:

- a) resursus, kas atvēlēti JNI, kā noteikts darbības programmā saskaņā ar ESF regulas 18. pantu;
- b) resursus, kas atvēlēti tehniskajai palīdzībai pēc Komisijas iniciatīvas;
- c) resursus, kas pārvietoti no kopējās lauksaimniecības politikas pirmā pīlāra uz ELFLA saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2003 7. panta 2. punktu un 14. panta 1. punktu;
- d) pārvietojumus uz ELFLA, piemērojot Padomes Regulas (EK) Nr. 73/2009 10.b pantu, 136. pantu un 136.b pantu attiecībā uz 2013. vai 2014. kalendāro gadu;
- e) resursus, kas no Kohēzijas fonda pārvietoti uz EISI saskaņā ar šīs regulas 92. panta 6. punktu;
- f) resursus, kas pārvietoti uz Eiropas atbalsta fondu vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem saskaņā ar šīs regulas 92. panta 7. punktu;
- g) resursus, kas atvēlēti inovatīvām darbībām ilgtspējīgai pilsētvides attīstībai saskaņā ar šīs regulas 92. panta 8. punktu.

21. pants

Darbības rezultātu izvērtēšana

1. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm 2019. gadā izvērtē programmu darbības rezultātus katrā dalībvalstī ("darbības rezultātu izvērtēšana"), ņemot vērā attiecīgo programmu darbības rezultātu satvaru. Metode darbības rezultātu satvara noteikšanai ir izklāstīta II pielikumā.
2. Darbības rezultātu izvērtēšanā pārbauda programmu starpposma mērķu sasniegšanu prioritāšu līmenī, pamatojoties uz informāciju un izvērtējumiem, kas ietverti gada īstenošanas ziņojumā, ko dalībvalstis iesniegušas 2019. gadā.

22. pants

Darbības rezultātu satvara piemērošana

1. Izpildes rezervi veido 5 līdz 7 % no katrai programmas prioritātei atvēlētajiem līdzekļiem, izņemot tehniskās palīdzības prioritātes un programmas, kuras velūtas finanšu instrumentiem saskaņā ar 39. pantu. Kopējā izpildes rezerves summa, kas atvēlēta ESI fondam un reģionu kategorijai ir 6 %. Izpildes rezerves

summas norāda programmās, sadalot tās pēc prioritātes un, attiecīgā gadījumā, pēc ESI fonda un reģionu kategorijas.

2. Pamatojoties uz darbības rezultātu izvērtēšanu, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, divos mēnešos pēc attiecīgo gada īstenošanas ziņojumu saņemšanas 2019. gadā pieņem lēmumu noteikt katram ESI fondam un katrai dalībvalstij programmas un prioritātes, kas ir sasniegušas starpposma mērķus, norādot minēto informāciju par katru fondu un reģionu kategoriju, ja prioritāte aptver vairāk nekā vienu ESI fondu vai reģionu kategoriju.

3. Izpildes rezervi piešķir tikai tām programmām un prioritātēm, kurās ir sasniegti starpposma mērķi. Ja prioritātes starpposma mērķi ir sasniegti, uzskata, ka prioritātei noteiktā izpildes rezerves summa ir neatgriezeniski piešķirta, pamatojoties uz 2. punktā minēto Komisijas lēmumu.

4. Ja prioritātes starpposma mērķi nav sasniegti, dalībvalsts ne vēlāk kā trīs mēnešos pēc 2. punktā minētā lēmuma pieņemšanas ierosina pārdalīt attiecīgo izpildes rezerves summu prioritātēm, kuras norādītas 2. punktā minētajā Komisijas lēmumā, kā arī ierosina citus programmas grozījumus, kas izriet no izpildes rezerves pārdales.

Komisija saskaņā ar 30. panta 3. un 4. punktu apstiprina attiecīgo programmu grozījumus. Ja dalībvalsts neiesniedz informāciju saskaņā ar 50. panta 5. un 6. punktu, attiecīgo programmu vai prioritāšu izpildes rezerve attiecīgajām programmām vai prioritātēm netiek piešķirta.

5. Dalībvalsts priekšlikumam par izpildes rezerves pārdali jābūt saskaņā ar tematiskās koncentrācijas prasībām un minimālajiem piešķirumiem, kas noteikti šajā regulā un konkrētu fondu noteikumos. Ja nav sasniegti vienas vai vairāku ar tematiskās koncentrācijas prasībām vai minimālajiem piešķirumiem saistīto prioritāšu starpposma mērķi, dalībvalstis izņēmuma kārtā var ierosināt rezerves pārdali, kas neatbilst iepriekš minētajām prasībām un minimālajiem piešķirumiem.

6. Ja prioritātes darbības rezultātu izvērtēšanā konstatē pazīmes, kas liecina, ka ir bijušas nopietnas nepilnības saistībā ar to, kā ir sasniegti minētās prioritātes darbības rezultātu satvarā noteiktie prioritātes starpposma mērķi, kuri attiecas vienīgi uz finanšu un iznākumu rādītājiem, kā arī galvenajiem īstenošanas pasākumiem, un ka nepilnības ir saistītas ar skaidri apzinātiem īstenošanas trūkumiem, par ko Komisija jau iepriekš ir ziņojusi saskaņā ar 50. panta 8. punktu pēc rūpīgas apspriešanās ar attiecīgo dalībvalsti, un ka dalībvalsts nav īstenojusi vajadzīgos korektīvos pasākumus, lai novērstu šādus trūkumus, Komisija var ne agrāk kā pēc pieciem mēnešiem pēc šāda paziņojuma apturēt visus programmas prioritātes starpposma maksājumus vai daļu no tiem saskaņā ar procedūru, kas noteikta konkrētu fondu noteikumos.

Komisija bez kavēšanās pieņem lēmumu atcelt starpposma maksājumu apturēšanu, ja dalībvalsts ir īstenojusi vajadzīgos korektīvos pasākumus. Ja korektīvie pasākumi attiecas uz finanšu piešķirumu pārvietošanu uz citām programmām vai prioritātēm, kuru starpposma mērķi ir sasniegti, Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, apstiprina attiecīgo programmu vajadzīgo grozījumu saskaņā ar 30. panta 2. punktu. Atkāpjoties no 30. panta 2. punkta, Komisija šādā gadījumā pieņem lēmumu par grozījumiem ne vēlāk kā divus mēnešus pēc dalībvalsts grozījuma pieprasījuma iesniegšanas.

7. Ja Komisija, pamatojoties uz programmas nobeiguma īstenošanas ziņojuma pārbaudi, konstatē, ka lielā mērā nav sasniegti darbības rezultātu satvarā izklāstītie mērķi, kas attiecas vienīgi uz finanšu rādītājiem, iznākumu rādītājiem un galvenajiem īstenošanas posmiem, jo ir bijuši skaidri apzināti īstenošanas trūkumi, kurus Komisija pēc ciešas apspriešanās ar minēto dalībvalsti ir tai iepriekš darījusi zināmus saskaņā ar 50. panta 8. punktu, un dalībvalsts nav veikusi vajadzīgos korektīvos pasākumus, lai šos trūkumus novērstu, Komisija neatkarīgi no 85. panta var piemērot finanšu korekcijas attiecībā uz konkrētajām prioritātēm saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

Piemērojot finanšu korekcijas, Komisija, pienācīgi ievērojot proporcionalitātes principu, ņem vērā līdzekļu apguves līmeni un ārējos faktorus, kas sekmējuši to, ka šie mērķi nav sasniegti.

Finanšu korekcijas nepiemēro, ja mērķu nesasniedzšanas pamatā ir sociāli ekonomisko vai vides faktoru ietekme, būtiskas izmaiņas attiecīgās dalībvalsts ekonomikas vai vides apstākļos vai *force majeure*, kas nopietni ietekmē attiecīgo prioritāšu īstenošanu.

Komisija saskaņā ar 149. pantu tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai paredzētu sīki izstrādātus noteikumus par kritērijiem finanšu korekciju līmeņa noteikšanai.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka sīki izstrādātu kārtību, kas nodrošina konsekventu pieeju katras prioritātes starpposma mērķu un galamērķu noteikšanai darbības rezultātu satvarā un starpposma mērķu un galamērķu sasniegšanas izvērtēšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

IV NODAĻA

Pasākumi, kas saistīti ar pareizu ekonomikas pārvaldību

23. pants

Pasākumi, ar kuriem ESI fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomikas pārvaldību

1. Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus ja

tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus vai maksimāli palielināt ESI fondu ietekmi uz to dalībvalstu izaugsmi un konkurētspēju, kuras saņem finansiālo palīdzību.

Šādam pieprasījumam var būt šādi mērķi:

- a) atbalstīt attiecīga konkrētai valstij paredzēta ieteikuma, kas pieņemts saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīga Padomes ieteikuma, kas pieņemts saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu un paredzēts attiecīgajai dalībvalstij, īstenošanu;
- b) atbalstīt attiecīgu Padomes ieteikumu, kas paredzēti attiecīgajai dalībvalstij un pieņemti saskaņā ar 7. panta 2. punktu vai 8. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1176/2011 ⁽¹⁾, ar noteikumu, ka šos grozījumus uzskata par vajadzīgiem makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanai; vai
- c) maksimāli palielināt pieejamo ESI fondu ietekmi uz izaugsmi un konkurētspēju, ja dalībvalsts atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:
 - i) tā saņem Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 407/2010 ⁽²⁾;
 - ii) tai ir pieejama finansiālā palīdzība saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 332/2002 ⁽³⁾;
 - iii) tai ir pieejama finansiālā palīdzība, kas ļauj sākt makroekonomiskās pielāgošanas programmu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 472/2013 ⁽⁴⁾ vai liek Padomei pieņemt lēmumu saskaņā ar LESD 136. panta 1. punktu.

Piemērojot otrās daļas b) apakšpunktu, uzskata, ka ikviens no minētajiem nosacījumiem ir izpildīts, ja šāda palīdzība dalībvalstij ir darīta pieejama pirms vai pēc 2013. gada 21. decembris un joprojām ir tai pieejama.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (ES) Nr. 407/2010 (2010. gada 11. maijs), ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 332/2002 (2002. gada 24. jūnijs), ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm (OV L 53, 23.2.2002., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

2. Komisijas pieprasījumu dalībvalstij saskaņā ar 1. punktu pamato, atsaucoties uz nepieciešamību sekmēt attiecīgo ieteikumu īstenošanu vai attiecīgi palielināt ESI fondu izaugsmes un konkurētspējas ietekmi, un tajā norāda programmas vai prioritātes, kuras Komisija uzskata par pielāgojamām, un to, kādi grozījumi tiek sagaidīti. Šādu pieprasījumu neveic pirms 2015. gada vai pēc 2019. gada, nedz arī divos secīgos gados attiecībā uz tām pašām programmām.

3. Dalībvalsts iesniedz atbildi uz 1. punktā minēto pieprasījumu divos mēnešos pēc tā saņemšanas, izklāstot grozījumus, ko tā uzskata par nepieciešamiem partnerības nolīgumā un programmās, šādu grozījumu iemeslus, norādot attiecīgās programmas un sniedzot ierosināto grozījumu aprakstu, kā arī to paredzamo ietekmi uz ieteikumu īstenošanu un ESI fondu īstenošanu. Vajadzības gadījumā Komisija sniedz apsvērumus vienā mēnesī pēc minētās atbildes saņemšanas.

4. Dalībvalstis iesniedz priekšlikumu grozīt partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas divos mēnešos no 3. punktā minētās atbildes iesniegšanas dienas.

5. Ja Komisija nav iesniegusi apsvērumus vai ja Komisija ir apmierināta, ka iesniegtie apsvērumi ir pienācīgi ņemti vērā, Komisija bez nepamatotas kavēšanās pieņem lēmumu apstiprināt grozījumus partnerības nolīgumā un attiecīgajās programmās un katrā ziņā to dara ne vēlāk kā trīs mēnešos pēc tam, kad dalībvalsts tos ir iesniegusi saskaņā ar 3. punktu.

6. Ja dalībvalsts 3. un 4. punktā minētajā termiņā nerīkojas efektīvi, atbildot uz pieprasījumu, kas iesniegts saskaņā ar 1. punktu, Komisija trīs mēnešos pēc 3. punktā minēto apsvērumu nosūtīšanas vai pēc dalībvalsts priekšlikuma iesniegšanas saskaņā ar 4. punktu ierosina Padomei apturēt daļu vai visus maksājumus attiecīgajām programmām vai prioritātēm. Komisija savā priekšlikumā izklāsta pamatojumu, kādēļ tā ir secinājusi, ka dalībvalsts nav rīkojusies efektīvi. Iesniedzot priekšlikumu, Komisija ņem vērā visu attiecīgo informāciju un pienācīgi apsver visus elementus, kas izriet no strukturētā dialoga saskaņā ar 15. punktu, un tajā paustos viedokļus.

Padome pieņem lēmumu par minēto priekšlikumu, izmantojot īstenošanas aktu. Minētais īstenošanas akts attiecas tikai uz maksājuma pieprasījumiem, kas iesniegti pēc minētā īstenošanas akta pieņemšanas dienas.

7. Saskaņā ar 5. punktu apturēto maksājumu darbības joma un apmērs ir proporcionāls un iedarbīgs, un tajā ievēro vienlīdzīgu pieeju dalībvalstīm, jo īpaši ņemot vērā apturēšanas ietekmi uz attiecīgās dalībvalsts ekonomiku. Programmas, kuru

darbība jāaptur, nosaka, pamatojoties uz vajadzībām, kas norādītas 1. un 2. punktā minētajā pieprasījumā.

Maksājumu apturēšana nepārsniedz 50 % no katras attiecīgās programmas maksājumiem. Lēmumā var paredzēt apturēšanas apmēra palielinājumu līdz 100 % no maksājumiem, ja dalībvalsts neveic efektīvus pasākumus, atbildot uz pieprasījumu, kas iesniegts saskaņā ar 1. punktu, trīs mēnešos pēc 6. punktā minētā lēmuma par maksājumu apturēšanu pieņemšanas.

8. Ja dalībvalsts ir ierosinājusi grozījumus partnerības nolīgumā un attiecīgajās programmās, kā pieprasījusi Komisija, Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem lēmumu par maksājumu apturēšanas atlikšanu.

9. Komisija iesniedz priekšlikumu Padomei apturēt daļu vai visas saistības vai maksājumus dalībvalsts attiecīgajām programmām šādos gadījumos:

- a) ja Padome saskaņā ar LESD 126. panta 8. punktu vai 126. panta 11. punktu nolemj, ka attiecīgā dalībvalsts nav efektīvi rīkojusies, lai novērstu savu pārmērīgo budžeta deficītu;
- b) ja Padome pieņem divus secīgus ieteikumus tajā pašā nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā saskaņā ar 8. panta 3. punktu Regulā (ES) Nr. 1176/2011, pamatojoties uz to, ka dalībvalsts ir iesniegusi nepietiekamu korektīvo pasākumu plānu;
- c) ja Padome pieņem divus secīgus lēmumus tajā pašā nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 10. panta 4. punktu, ar kuriem nosaka dalībvalsts neatbilstību, pamatojoties uz to, ka tā nav veikusi ieteiktos korektīvos pasākumus;
- d) ja Padome secina, ka dalībvalsts nav veikusi pasākumus, lai īstenotu pielāgošanas programmu, kas minēta Regulā (ES) Nr. 407/2010 vai Regulā (EK) Nr. 332/2002, un tāpēc nolemj neatļaut finansiālās palīdzības izmaksu, kas piešķirta minētajai dalībvalstij;
- e) ja Padome nolemj, ka dalībvalsts neievēro makroekonomikas korekciju programmu, kas minēta Regulas (ES) Nr. 472/2013 7. pantā, vai neveic pasākumus, kuri pieprasīti Padomes lēmumā, kas pieņemts saskaņā ar LESD 136. panta 1. punktu.

Iesniedzot priekšlikumu, Komisija ievēro 11. punkta noteikumus, ņem vērā visu attiecīgo informāciju šajā sakarībā un pienācīgi apsver visus elementus, kas izriet no strukturētā dialoga saskaņā ar 15. punktu, un tajā paustos viedokļus.

Par prioritāti vajadzētu izvirzīt saistību apturēšanu; maksājumus aptur tikai gadījumos, kad ir vajadzīga tūlītēja rīcība, un noteikumu būtiskas neizpildes gadījumos. Maksājumu apturēšana attiecas uz maksājumu pieprasījumiem, kas saistībā ar attiecīgajām programmām iesniegti pēc lēmuma par apturēšanu pieņemšanas dienas.

10. Komisijas priekšlikums, kas minēts 9. punktā, attiecībā uz saistību apturēšanu ir uzskatāms par pieņemtu Padomē, ja vien Padome, izmantojot īstenošanas aktu, nenolemj noraidīt šādu priekšlikumu ar kvalificētu balsu vairākumu viena mēneša laikā no Komisijas priekšlikuma iesniegšanas dienas. Saistību apturēšana attiecas uz saistībām no ESI fondiem attiecīgajai dalībvalstij no 1. janvāra nākamajā gadā pēc lēmuma par apturēšanu pieņemšanas.

Padome pieņem lēmumu, izmantojot īstenošanas aktu, par 9. punktā minēto Komisijas priekšlikumu saistībā ar maksājumu apturēšanu.

11. Saskaņā ar 10. punktu apturēto saistību vai maksājumu darbības joma un apmērs ir proporcionāls, tajā ievēro vienlīdzīgu pieeju dalībvalstīm un ņem vērā attiecīgās dalībvalsts ekonomiskos un sociālos apstākļus, jo īpaši attiecīgās dalībvalsts bezdarba līmeni salīdzinājumā ar Savienības vidējo rādītāju un apturēšanas ietekmi uz attiecīgās dalībvalsts ekonomiku. Apturēšanas ietekme uz programmām, kam ir izšķirīga nozīme nelabvēlīgu ekonomisko vai sociālo apstākļu novēršanā, ir īpašs faktors, kas jāņem vērā.

Sīki izstrādāti noteikumi apturēšanas darbības jomas un apmēra noteikšanai ir izklāstīti III pielikumā.

Saistību apturēšanai piemēro zemāko no turpmāk minētajām maksimālajiem ierobežojumiem:

- a) ne vairāk kā 50 % no saistībām, kas attiecas uz ESI fondu nākamo finanšu gadu, pirmajā reizē, kad netiek ievērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, kā minēts 9. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, un ne vairāk kā 25 % no saistībām, kas attiecas uz ESI fondu nākamo finanšu gadu, pirmajā reizē, kad netiek ievērots korektīvo pasākumu plāns saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, kā minēts 9. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, vai netiek veikti ieteiktie korektīvie pasākumi saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, kā minēts 9. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.

Apturēšanas apmēru pakāpeniski palielina līdz maksimāli 100 % no saistībām, kas attiecas uz ESI fondu nākamo finanšu gadu, pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras gadījumā un līdz 50 % no saistībām, kas attiecas uz ESI fondu nākamo finanšu gadu, pārmērīgas nelīdzsvarotības

novēršanas procedūras gadījumā atbilstīgi tam, cik nopietni nav ievēroti nepieciešamie pasākumi;

- b) ne vairāk kā 0,5 % no nominālā IKP, ko piemēro pirmajā reizē, kad netiek ievērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, kā minēts 9. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, un ne vairāk kā 0,25 % no nominālā IKP, ko piemēro pirmajā reizē, kad netiek ievērots korektīvo pasākumu plāns saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, kā minēts 9. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, vai netiek veikti ieteiktie korektīvie pasākumi saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, kā minēts 9. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā.

Ja neatbilstība attiecībā uz korektīvajiem pasākumiem, kas minēti 9. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā, turpinās, minētās IKP daļas procentuālo īpatsvaru pakāpeniski palielina:

— līdz maksimāli 1 % no nominālā IKP, ko piemēro, ja pastāvīgi netiek ievērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra saskaņā ar 9. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, un

— līdz maksimāli 0,5 % no nominālā IKP, ko piemēro, ja pastāvīgi netiek ievērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra saskaņā ar 9. punkta pirmās daļas b) vai c) apakšpunktu, ņemot vērā neatbilstības nopietnību;

- c) ne vairāk kā 50 % no saistībām, kas attiecas uz ESI fondu nākamo finanšu gadu, vai ne vairāk kā 0,5 % no nominālā IKP pirmajā reizē, kad tiek konstatēta neatbilstība, kas minēta 9. punkta pirmās daļas d) un e) apakšpunktā.

Nosakot apturēšanas apmēru un to, vai apturēt saistības vai maksājumus, ņem vērā programmas cikla posmu, īpašu uzmanību pievēršot tam, cik daudz laika atliek līdzekļu izmantošanai pēc apturēto saistību atkārtotas iekļaušanas budžetā.

12. Neskarot saistību atcelšanas noteikumus, kas izklāstīti 86. līdz 88. pantā, Komisija nekavējoties atceļ saistību apturēšanu šādos gadījumos:

- a) ja pārmērīgais budžeta deficīts ir apturēts saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97⁽¹⁾ 9. pantu vai Padome saskaņā ar LESD 126. panta 12. punktu ir nolēmusi atcelt lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu;

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).

b) ja Padome ir apstiprinājusi attiecīgās dalībvalsts iesniegto korektīvo pasākumu plānu saskaņā ar 8. panta 2. punktu Regulā (ES) Nr. 1176/2011, vai pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra saskaņā ar minētās regulas 10. panta 5. punktu ir pagaidām atlikta, vai Padome ir slēgusi pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru saskaņā ar minētās regulas 11. pantu;

c) ja Komisija ir secinājusi, ka attiecīgā dalībvalsts ir veikusi pienācīgus pasākumus, lai īstenotu makroekonomikas korekciju programmu, kas minēta Regulas (ES, Euratom) Nr. 472/2013 7. pantā, vai pasākumus, kuri pieprasīti Padomes lēmumā, kas pieņemts saskaņā ar LESD 136. panta 1. punktu.

Atceļot saistību apturēšanu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma nolemj apturētās saistības atkārtoti iekļaut budžetā saskaņā ar Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 8. pantu.

Lēmumu par maksājumu apturēšanas atcelšanu pieņem Padome pēc Komisijas priekšlikuma, ja ir izpildīti piemērojamie nosacījumi, kas izklāstīti pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā.

13. Šā panta 6. līdz 12. punktu nepiemēro Apvienotajai Karalistei, ciktāl saistību vai maksājumu apturēšana attiecas uz jautājumiem, kas izklāstīti 1. punkta otrās daļas a) un b) apakšpunktā un c) apakšpunkta iii) punktā, vai 9. punkta pirmās daļas a), b) vai d) apakšpunktā.

14. Šis pants neattiecas uz programmām saskaņā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība".

15. Komisija informē Eiropas Parlamentu par šā panta īstenošanu. Jo īpaši tad, ja dalībvalsts izpilda kādu no nosacījumiem, kas paredzēti 6. punktā vai 9. punkta pirmās daļas a) līdz e) apakšpunktā, Komisija nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un sniedz sīku informāciju par ESI fondiem un programmām, uz kuriem varētu attiekties saistību vai maksājumu apturēšana.

Eiropas Parlaments var aicināt Komisiju iesaistīties strukturētā dialogā par to, kā piemērot šo pantu, jo īpaši ņemot vērā pirmajā daļā minētās informācijas nosūtīšanu.

Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu par saistību vai maksājumu apturēšanu vai priekšlikumu atcelt šādu apturēšanu tūlīt pēc tā pieņemšanas. Eiropas Parlaments var aicināt Komisiju paskaidrot tās priekšlikuma iemeslus.

16. Komisija 2017. gadā veic šā panta piemērošanas pārskatīšanu. Šajā nolūkā Komisija sagatavo ziņojumu, ko tā nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību akta priekšlikumu.

17. Ja notiek būtiskas izmaiņas Savienības sociālajā un ekonomiskajā situācijā, Komisija var iesniegt priekšlikumu pārskatīt šā panta piemērošanu, vai arī Eiropas Parlaments vai Padome attiecīgi saskaņā ar LESD 225. vai 241. pantu var pieprasīt Komisijai iesniegt šādu priekšlikumu.

24. pants

Maksājumu palielinājums dalībvalstij, kam ir īslaicīgas budžeta grūtības

1. Pēc dalībvalsts pieprasījuma starpposma maksājumu var palielināt par 10 procentu punktiem virs līdzfinansējuma likmes, kas piemērojama katrai prioritātei attiecībā uz ERAF, ESF un Kohēzijas fondu vai katram pasākumam attiecībā uz ELFLA un EJZF. Ja dalībvalsts pēc 2013. gada 21. decembris atbilst vienam no turpmāk minētajiem nosacījumiem, palielināto likmi, kas nevar būt lielāka par 100 %, piemēro tās maksājuma pieprasījumiem laikposmam līdz 2016. gada 30. jūnijam:

a) ja attiecīgā dalībvalsts saņem aizdevumu no Savienības saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 407/2010;

b) ja attiecīgā dalībvalsts saņem vidēja termiņa finansiālo atbalstu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 332/2002 ar nosacījumu, ka tiek īstenota makroekonomiskā pielāgošanās programma;

c) ja attiecīgajai dalībvalstij finansiālā palīdzība ir piešķirta ar nosacījumu, ka tiek īstenota makroekonomiskā pielāgošanās programma, kā minēts Regulā (ES) Nr. 472/2013.

Šo punktu nepiemēro programmām saskaņā ar ETS regulu.

2. Neatkarīgi no 1. punkta Savienības atbalsts ar starpposma maksājumiem un slēguma bilances maksājumiem nepārsniedz publisko atbalstu vai ESI fondu atbalsta maksimālo apjomu katrai prioritātei attiecībā uz ERAF, ESF un Kohēzijas fondu vai katram pasākumam attiecībā uz ELFLA un EJZF, kā noteikts Komisijas lēmumā, ar ko apstiprina programmu.

3. Komisija izvērtē 1. un 2. punkta piemērošanu un līdz 2016. gada 30. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu ar savu izvērtējumu un vajadzības gadījumā likumdošanas priekšlikumu.

25. pants

Tehniskās palīdzības pārvaldība dalībvalstīm, kurām ir īslaicīgas budžeta grūtības

1. Pēc tādas dalībvalsts pieprasījuma, kurai ir īslaicīgas budžeta grūtības un kura atbilst 24. panta 1. punkta izklāstītajiem nosacījumiem, daļu no līdzekļiem, kas ir paredzēti saskaņā ar 59. pantu un ir iekļauti saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem, vienojoties ar Komisiju, var pārvietot uz tehnisko palīdzību pēc Komisijas iniciatīvas, lai saskaņā ar 58. panta 1. punkta trešās daļas k) apakšpunktu un tiešu vai netiešu pārvietošanu īstenotu pasākumus saistībā ar attiecīgo dalībvalsti.

2. Šā panta 1. punktā minētie līdzekļi papildina summas, kas saskaņā ar konkrētu fondu noteikumos izklāstītajiem maksimālajiem apjomiem ir noteiktas tehniskajai palīdzībai pēc Komisijas iniciatīvas. Ja tehniskajai palīdzībai pēc Komisijas iniciatīvas konkrētu fondu noteikumos ir izklāstīts maksimālais apjoms, pārvietojamo summu iekļauj, lai aprēķinātu atbilstību minētajam maksimālajam apjomam.

3. Dalībvalsts 2. punktā minēto pārvietošanu pieprasa kalendārajam gadam, kurā tā līdz tā gada 31. janvārim, kurā tiks veikts pārvietojums, atbilst 24. panta 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem. Pieprasījumam pievieno priekšlikumu grozīt programmu vai programmas, no kurām pārvietojums tiks veikts. Partnerības nolīgumā saskaņā ar 30. panta 2. punktu veic atbilstošus grozījumus, un norāda kopējo summu, kas katru gadu pārvietota Komisijai.

Ja dalībvalsts 2014. gada 1. janvārī atbilst 24. panta 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, tā pieprasījumu par attiecīgo gadu var iesniegt vienlaikus ar partnerības nolīgumu, kurā norāda summu, kas tiks pārvietota tehniskajai palīdzībai pēc Komisijas iniciatīvas.

III SADAĻA

PLĀNOŠANA

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi par ESI fondiem

26. pants

Programmu sagatavošana

1. ESI fondus īsteno ar programmu starpniecību saskaņā ar partnerības nolīgumu. Katra programma attiecas uz laikposmu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

2. Programmas izstrādā dalībvalstis vai jebkura to izraudzīta iestāde sadarbībā ar 5. pantā minētajiem partneriem. Dalībvalstis izstrādā programmas pamatojoties uz sabiedrībai pārredzamām procedūrām saskaņā ar savu institucionālo un tiesisko sistēmu.

3. Dalībvalstis un Komisija sadarbojas, lai nodrošinātu efektīvu koordināciju saistībā ar programmu sagatavošanu un īstenošanu ESI fondiem, tostarp attiecīgā gadījumā saistībā ar vairāku fondu programmām fondiem, ņemot vērā proporcionālātes principu.

4. Dalībvalstis Komisijai iesniedz programmas trīs mēnešos no partnerības nolīguma iesniegšanas. Eiropas teritoriālās sadarbības programmas iesniedz līdz 2014. gada 22. septembris. Visām programmām pievieno *ex ante* novērtējumu, kā noteikts 55. pantā.

5. Ja viena vai vairākas ESI fondu konkrētu fondu regulas stājas spēkā no 2014. gada 22. februāris līdz 2014. gada 22. jūnijs, programma vai programmas, ko atbalsta no tāda EFI fonda, kuru skar šāda konkrēta fonda regulas spēkā stāšanās kavēšanās, iesniedz trīs mēnešos no 17. panta 1. punktā minētā pārskatītā partnerības nolīguma iesniegšanas.

6. Ja viena vai vairākas ESI fondu konkrētu fondu regulas stājas spēkā vēlāk nekā 2014. gada 22. jūnijs, programma vai programmas, ko atbalsta no tāda EFI fonda, kuru skar šāda konkrēta fonda regulas spēkā stāšanās kavēšanās, iesniedz trīs mēnešos no dienas, kad ir stājusies spēkā konkrētā fonda regula, kuras spēkā stāšanās diena tika atlikta.

27. pants

Programmu saturs

1. Katrā programmā izklāsta stratēģiju programmas ieguldījumam Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei īstenošanā, kas atbilst šai regulai, konkrētu fondu noteikumiem un partnerības nolīguma saturam.

Katrā programmā paredz kārtību, kādā tiks nodrošināta ESI fondu efektīva, lietderīga un koordinēta īstenošana, un darbības administratīvā sloga mazināšanai atbalsta saņēmējiem.

2. Katrā programmā nosaka prioritātes, izklāstot konkrētus mērķus, no ESI fondiem piešķirtā atbalsta finanšu apropriācijas un atbilstošo valsts līdzfinansējumu, tostarp summas, kas saistītas ar izpildes rezervi, kas var būt publiskā vai privātā sektora līdzfinansējums saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

3. Ja dalībvalstis un reģioni piedalās makroreģionālās stratēģijās vai jūras baseina stratēģijās, attiecīgajā programmā saskaņā ar dalībvalsts noteiktajām programmas jomas vajadzībām nosaka plānoto intervences pasākumu ieguldījumu minētajās stratēģijās.

4. Katrā prioritātē nosaka rādītājus un atbilstīgus mērķus, kuri izteikti kvalitatīvi vai kvantitatīvi saskaņā ar konkrētu

fondu noteikumiem, lai pēc tiem izvērtētu programmas īstenošanas progresu virzībā uz mērķu sasniegšanu kā pamatu darbības rezultātu uzraudzībai, novērtēšanai un darbības rezultātu izvērtēšanai. Minētie rādītāji ietver:

- a) finanšu rādītājus saistībā ar piešķirtajiem izdevumiem;
- b) iznākumu rādītājus saistībā ar atbalstītajām darbībām;
- c) rezultātu rādītājus saistībā ar attiecīgo prioritāti.

Attiecībā uz katru ESI fondu konkrētu fondu noteikumos izklāsta kopējus rādītājus un var paredzēt noteikumus saistībā ar konkrētu programmu rādītājiem.

5. Katrā programmā, izņemot tās, kuras attiecas tikai uz tehnisko palīdzību, saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem iekļauj darbību aprakstu, lai ņemtu vērā 5., 7. un 8. pantā noteiktos principus.

6. Katrā programmā, izņemot tās, kurās tehniskā palīdzība tiek sniegta atbilstīgi konkrētai programmai, nosaka indikatīvu atbalsta summu, kas izmantojama klimata pārmaiņu mērķiem, pamatojoties uz 8. pantā minēto metodoloģiju.

7. Dalībvalstis izstrādā programmu saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

28. pants

Īpaši noteikumi par to programmu saturu, kuras ir veltītas EIB īstenojamajiem kopīgiem instrumentiem neierobežotām garantijām un pārvēršanai vērtspapīros, ar ko sniedz kapitāla prasību atvieglojumu

1. Atkāpjoties no 27. panta, īpašam nolūkam paredzētajās programmās, kas minētas 39. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, iekļauj:

- a) elementus, kas minēti 27. panta 1. punkta pirmajā daļā un 2., 3. un 4. punktā, attiecībā uz 5. pantā izklāstītajiem principiem;
- b) norādi uz struktūrām, kas minētas šīs regulas 125., 126. un 127. pantā un ELFLA regulas 65. panta 2. punktā, atbilstoši attiecīgajam fondam;
- c) par katru *ex ante* nosacījumu, kas paredzēts saskaņā ar 19. pantu un XI pielikumu un kas piemērojams programmai,

izvērtējumu par to, vai *ex ante* nosacījums ir izpildīts partnerības nolīguma un programmas iesniegšanas dienā, un, ja *ex ante* nosacījums nav izpildīts, — to darbību aprakstu, kas jāveic, lai izpildītu *ex ante* nosacījumu, atbildīgās struktūras un šādu darbību grafiku saskaņā ar partnerības nolīgumā paredzēto kopsavilkumu.

2. Atkāpjoties no 55. panta, par šādu programmu *ex ante* novērtējumu uzskata 39. panta 4. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto *ex ante* novērtējumu.

3. Programmām, kas minētas šīs regulas 39. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, nepiemēro ELFLA regulas 6. panta 2. punktu un 59. panta 5. un 6. punktu. Papildus šā panta 1. punktā minētajiem elementiem programmām saskaņā ar ELFLA piemēro tikai noteikumus, kas izklāstīti ELFLA regulas 8. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā, f), h) un i) apakšpunktā, kā arī m) apakšpunkta i) līdz iii) punktā.

29. pants

Programmu pieņemšanas procedūra

1. Komisija novērtē programmu atbilstību šai regulai un konkrētu fondu noteikumiem, to reālajam ieguldījumam atlasīto tematisko mērķu un ar katru ESI fondu saistīto konkrēto Savienības prioritāšu sasniegšanā, kā arī atbilstību partnerības nolīgumam, ņemot vērā attiecīgos konkrētai valstij paredzētos ieteikumus, kuri pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīgos Padomes ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu, kā arī *ex ante* novērtējumu. Izvērtējumā jo īpaši pārbauda programmas stratēģijas atbilstību, atbilstošos mērķus, rādītājus, galamērķus un budžeta līdzekļu piešķiršanu.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, Komisijai nav jāvērtē ESF regulas 18. panta otrās daļas a) punktā minēto JNI paredzēto īpašo darbības programmu un 39. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto īpašo paredzēto programmu atbilstība partnerības nolīgumam, ja dalībvalsts nav iesniegusi tās partnerības nolīgumu līdz laikam, kad tiek iesniegta šāda t paredzētā programma.

3. Komisija sagatavo apsvērumus trīs mēnešos pēc programmas iesniegšanas. Dalībvalsts iesniedz Komisijai visu vajadzīgo papildinformāciju un attiecīgā gadījumā pārskata ierosināto programmu.

4. Saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem Komisija apstiprina katru programmu ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad to iesniegusi attiecīgā dalībvalsts, ar noteikumu, ka ir pienācīgi ņemti vērā Komisijas apsvērumi, bet ne agrāk kā 2014. gada 1. janvārī vai pirms Komisija pieņem lēmumu apstiprināt partnerības nolīgumu.

Atkāpjoties no pirmajā daļā minētās prasības, Komisija var apstiprināt programmas saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība", pirms pieņem lēmumu, ar ko apstiprina partnerības nolīgumu, un JNI paredzētās īpašās darbības programmas, kas minētas ESF regulas 18. panta otrās daļas a) punktā, un īpašam nolūkam paredzētās programmas, kas minētas 39. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā – pirms partnerības nolīguma iesniegšanas.

30. pants

Programmu grozīšana

1. Dalībvalstu iesniegtās prasības grozīt programmas ir pienācīgi pamatotas, un tajās jo īpaši izklāsta programmas izmaiņu paredzamo ietekmi uz Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei un programmā noteikto konkrēto mērķu izpildi, ņemot vērā šo regulu, konkrētu fondu noteikumus, 5., 7. un 8. pantā minētos horizontālos principus, kā arī partnerības nolīgumu. Prasībām pievieno pārskaito programmu.

2. Komisija novērtē informāciju, kas iesniegta saskaņā ar 1. punktu, ņemot vērā dalībvalsts iesniegto pamatojumu. Komisija var sniegt apsvērumus vienā mēnesī pēc pārskatītās programmas iesniegšanas, un dalībvalsts iesniedz Komisijai visu vajadzīgo papildinformāciju. Saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem Komisija prasību grozīt programmu apstiprina iespējami īsā laikā, bet ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc tam, kad programmas iesniegusi dalībvalsts, ar noteikumu, ka ir pienācīgi ņemti vērā jebkuri Komisijas sagatavotie apsvērumi.

Ja programmas grozījums ietekmē partnerības nolīgumā saskaņā ar 15. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii), iv) un vi) punktā sniegto informāciju, Komisijas apstiprinājums programmas grozījumam nozīmē vienlaicīgu apstiprinājumu vēlākai partnerības nolīgumā sniegtās informācijas pārskatīšanai.

3. Atkāpjoties no 2. punkta, ja pieprasījums grozīt programmu Komisijai ir iesniegts, lai pārdaļītu izpildes rezervi pēc darbības rezultātu izvērtēšanas, Komisija sagatavo apsvērumus tikai tad, ja tā uzskata, ka ierosinātais piešķirums neatbilst piemērojamiem noteikumiem, neatbilst dalībvalsts vai reģiona attīstības vajadzībām vai pastāv ievērojams risks, ka priekšlikumā ietvertie mērķi varētu netikt sasniegti. Komisija pieprasījumu grozīt programmu apstiprina iespējami īsā laikā, bet ne vēlāk kā divus mēnešus pēc tam, kad dalībvalsts iesniegusi pieprasījumu, ar nosacījumu, ka ir pienācīgi ņemti vērā visi Komisijas sagatavotie apsvērumi. Komisijas apstiprinājums programmas grozījumam nozīmē vienlaicīgu apstiprinājumu vēlākai partnerības nolīgumā sniegtās informācijas pārskatīšanai.

4. Atkāpjoties no 2. punkta, īpašas procedūras darbības programmu grozīšanai var noteikt EJZF regulā.

31. pants

EIB līdzdalība

1. EIB var pēc dalībvalstu lūguma piedalīties partnerības nolīguma sagatavošanā, kā arī darbībās, kas saistītas ar darbību sagatavošanu, jo īpaši lieliem projektiem, finanšu instrumentiem un PPP.

2. Komisija pirms partnerības nolīguma vai programmu pieņemšanas var apspriesties ar EIB.

3. Komisija var lūgt EIB pārbaudīt lielo projektu tehnisko kvalitāti, ekonomisko un finansiālo ilgtspējību un dzīvotspēju un palīdzēt tai saistībā ar finanšu instrumentiem, kas jāisteno vai jāizstrādā.

4. Komisija, īstenojot šīs regulas noteikumus, var piešķirt EIB dotācijas vai pakalpojumu līgumus, kas attiecas uz iniciatīvām, kuras tiek īstenotas vairāku gadu gaitā. Savienības budžetā paredzētās iemaksu saistības attiecībā uz šādām dotācijām vai pakalpojumu līgumiem īsteno katru gadu.

II NODAĻA

Sabiedrības virzīta vietējā attīstība

32. pants

Sabiedrības virzīta vietējā attīstība

1. Sabiedrības virzītu vietējo attīstību atbalsta ELFLA, un tā ir paredzēta kā *Leader* vietējā attīstība, ko var atbalstīt ERAF, ESF vai EJZF. Šīs nodaļas nolūkiem minētos fondus turpmāk tekstā dēvē par "attiecīgajiem ESI fondiem".

2. Sabiedrības virzīta vietējā attīstība ir:

- a) vērsta uz konkrētām apakšreģionu teritorijām;
- b) vietējo rīcības grupu virzīta, kurās ir publisko un privāto sociālekonomisko interešu pārstāvji un kurās lēmumu pieņemšanas līmenī ne publiskām iestādēm, kā tās definētas saskaņā ar valstu noteikumiem, ne jebkurai atsevišķai interešu grupai nav vairāk kā 49 % balsstiesību;
- c) tāda, ko īsteno, izmantojot integrētas un uz reģioniem balstītas daudznozaru vietējās attīstības stratēģijas;
- d) tāda, ko strukturē, ņemot vērā vietējās vajadzības un potenciālu un kas paredz inovatīvas iezīmes vietējā kontekstā, tīklu veidošanu un attiecīgā gadījumā sadarbību.

3. Atbalsts no attiecīgajiem ESI fondiem sabiedrības virzītai vietējai attīstībai ir saderīgs un tiek koordinēts starp attiecīgajiem ESI fondiem. To nodrošina, *inter alia*, ar koordinētas sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju un vietējo rīcības grupu spēju veidošanas, atlases, apstiprināšanas un finansēšanas starpniecību.

4. Ja sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju atlases komiteja, kas izveidota saskaņā ar 33. panta 3. punktu, konstatē, ka atlasītās sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai ir vajadzīgs atbalsts no vairāk nekā viena fonda, tā var saskaņā ar valsts noteikumiem un procedūrām izraudzīties galveno fondu, kas segtu visas sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijas pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksas atbilstīgi 35. panta 1. punkta d) un e) apakšpunktam.

5. Attiecīgo ESI fondu atbalstītu sabiedrības virzītu vietējo attīstību īsteno atbilstīgi vienai vai vairākām attiecīgās programmas vai programmu prioritātēm saskaņā ar attiecīgo ESI fondu konkrēto fondu noteikumiem.

33. pants

Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas

1. Sabiedrības virzīta vietējās attīstības stratēģija ietver vismaz šādus elementus:

- a) tās teritorijas un iedzīvotāju definīcija, uz kuriem attiecas stratēģija;
- b) teritorijas attīstības vajadzību un potenciāla analīze, tostarp priekšrocību, trūkumu, iespēju un apdraudējumu analīze;
- c) stratēģijas un tās mērķu apraksts, stratēģijas integrētā un inovatīvā rakstura un mērķu hierarhijas apraksts, tostarp izmērāmos sasniedzamos galamērķus vai rezultātus. Attiecībā uz rezultātiem, mērķus var izteikt kvantitatīvā un kvalitatīvā izteiksmē. Stratēģija ir saskaņota ar visu iesaistīto attiecīgo ESI fondu atbilstošajām programmām;
- d) apraksts par sabiedrības iesaistes procesu stratēģijas izstrādē;
- e) rīcības plāns, norādot, kā mērķi ir izteikti darbībās;
- f) stratēģijas pārvaldības un uzraudzības kārtības apraksts, norādot vietējās rīcības grupas spēju īstenot stratēģiju, un īpašu novērtēšanas procedūru apraksts;
- g) stratēģijas finanšu plāns, tostarp plānotais katra attiecīgā ESI fonda piešķirums.

2. Dalībvalstis nosaka sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju atlases kritērijus.

3. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas atlasē komiteja, ko minētajam nolūkam izveidojusi un apstiprinājusi vadošā iestāde vai atbildīgās iestādes.

4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju atlases pirmo kārtu pabeidz divos gados pēc partnerības nolīguma apstiprināšanas datuma. Dalībvalstis var izraudzīties papildu sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas arī pēc minētā datuma, taču ne vēlāk kā 2017. gada 31. decembrī.

5. Lēmumā, ar kuru apstiprina sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, izklāsta katra attiecīgā ESI fonda piešķirumus. Lēmumā arī nosaka pārvaldības pienākumus un kontroles uzdevumus saskaņā ar programmu vai programmām saistībā sabiedrības virzītu vietējās attīstības stratēģiju.

6. Iedzīvotāju skaits 1. punkta a) apakšpunktā minētajā teritorijā ir ne mazāks kā 10 000 un ne lielāks kā 150 000. Tomēr pienācīgi pamatotos gadījumos un, ņemot vērā dalībvalsts priekšlikumu, Komisija var pieņemt vai grozīt minētos iedzīvotāju skaita ierobežojumus savā lēmumā saskaņā ar 15. panta 2. vai 3. punktu attiecīgi apstiprināt vai grozīt minētās dalībvalsts partnerības nolīgumu, lai ņemtu vērā mazapdzīvotas vai blīvi apdzīvotas teritorijas vai lai nodrošinātu to apvidu teritoriālo saskaņotību, uz kurām attiecas sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas.

34. pants

Vietējās rīcības grupas

1. Vietējās rīcības grupas izstrādā un īsteno sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas.

Dalībvalstis nosaka vietējās rīcības grupas un par atbilstošo programmu īstenošanu atbildīgo iestāžu lomu attiecībā uz visiem ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju saistītajiem īstenošanas uzdevumiem.

2. Vadošā iestāde vai atbildīgās iestādes nodrošina, lai vietējās rīcības grupas vai nu izvēlētos vienu partneri no grupas par galveno partneri administratīvās un finanšu lietās, vai arī apvienotos likumīgi izveidotā vienotā struktūrā.

3. Vietējās rīcības grupas uzdevumi ir šādi:

- a) veidot vietējo dalībnieku spējas izstrādāt un īstenot darbības, tostarp sekmējot viņu projektu vadības spējas;
- b) izstrādāt tādu nediskriminējošu un pārredzamu darbību atlasē procedūru un objektīvus kritērijus, kuros izvairās no interešu konflikta, kuri nodrošina, ka vismaz 50 % balsu atlasē lēmumos ir partneriem, kas nav publiskas iestādes, un ļauj atlasē veikt, izmantojot rakstisku procedūru;

- c) darbību atlasē nodrošināt saskaņotību ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijām, nosakot minēto darbību prioritāti pēc to ieguldījuma minētās stratēģijas mērķu sasniegšanā;
- d) sagatavot un publicēt uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus vai pastāvīgu projektu iesniegšanas procedūru, tostarp definēt atlases kritērijus;
- e) saņemt atbalsta pieteikumus un tos izvērtēt;
- f) atlasīt darbības un noteikt atbalsta summu, un — attiecīgā gadījumā — iesniegt priekšlikumus par atbilstības galīgo pārbaudi atbildīgajai struktūrai pirms apstiprināšanas;
- g) uzraudzīt sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas un atbalstīto darbību īstenošanu un veikt ar minēto stratēģiju saistītas īpašas novērtēšanas darbības.

4. Neskarot 3. punkta b) apakšpunktu, vietējā rīcības grupa var būt atbalsta saņēmēja un īstenot darbības saskaņā ar sabiedrības virzītu vietējās attīstības stratēģiju.

5. Attiecībā uz vietējo rīcības grupu sadarbības pasākumiem, kas minēti 35. panta 1. punkta c) apakšpunktā, uzdevumus, kas izklāstīti šā panta 3. punkta f) apakšpunktā, var veikt atbildīgā vadošā iestādē.

35. pants

Atbalsts no ESI fondiem sabiedrības virzītai vietējai attīstībai

1. Atbalsts no attiecīgajiem ESI fondiem sabiedrības virzītai vietējai attīstībai ietver:

- a) izmaksas sagatavošanās atbalstam, kas ietver spēju veidošanu, apmācību un tīklu veidošanu, lai sagatavotu un īstenotu sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju.

Šādas izmaksas var ietvert vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem elementiem:

- i) apmācības darbības vietējām ieinteresētajām personām;
- ii) attiecīgās teritorijas izpēti;
- iii) izmaksas, kas saistītas ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas izstrādi, tostarp konsultāciju izmaksas un izmaksas par darbībām, kuras saistītas ar ieinteresēto personu apspriešanos stratēģijas sagatavošanas nolūkā;

- iv) tās organizācijas administratīvās izmaksas (darbības un personāla izmaksas), kura piesakās uz sagatavošanās atbalstu sagatavošanās posmā;

- v) atbalstu maziem izmēģinājuma projektiem.

Šāds sagatavošanās atbalsts ir atbilstīgs neatkarīgi no tā, vai saskaņā ar 33. panta 3. punktu izveidotā atlases komiteja atlasa finansējuma piešķiršanai sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, ko izstrādājusi vietējā rīcības grupa, kura saņem atbalstu;

- b) darbību īstenošanu saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju;
- c) vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu;
- d) pamatdarbības izmaksas, kas saistītas ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas vadību un ietver darbības izmaksas, personāla izmaksas, apmācību izmaksas, ar sabiedriskajām attiecībām saistītas izmaksas, finanšu izmaksas, kā arī izmaksas saistībā ar minētās stratēģijas īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu, kā minēts 34. panta 3. punkta g) apakšpunktā;
- e) sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas iedzīvināšanu nolūkā atvieglot ieinteresēto personu viedokļu apmaiņu, lai sniegtu informāciju un popularizētu stratēģiju, kā arī sniegtu atbalstu potenciālajiem atbalsta saņēmējiem darbību izstrādē un pieteikumu sagatavošanā.

2. Atbalsts saistībā ar pamatdarbības izmaksām un iedzīvināšanu, kā minēts 1. punkta d) un e) apakšpunktos, nepārsniedz 25 % no kopējiem publiskā sektora izdevumiem, kas radušies saistībā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju.

III NODAĻA

Teritoriālā attīstība

36. pants

Integrēta teritoriālā investīcija

1. Ja pilsētas attīstības stratēģija vai cita teritoriālās attīstības stratēģija, vai teritoriālais pakts, kas minēti ESF Regulas 12. panta 1. punktā, paredz integrētu pieeju, piesaistot investīcijas no ESF, ERAF vai Kohēzijas fonda saskaņā ar vienas vai vairāku darbības programmu vairāk nekā vienu prioritāro virzienu, darbības var veikt kā integrētu teritoriālo investīciju ("ITI").

Darbības, kas veiktas kā ITI, var papildināt ar finansiālu atbalstu no ELFLA vai EJZF.

2. Ja ITI tiek atbalstīta no ESF, ERAF vai Kohēzijas fonda, attiecīgajā darbības programmā vai programmās apraksta pieeju ITI instrumenta izmantošanai un indikatīvu finanšu piešķirumu no katra prioritārā virziena saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

Ja ITI tiek papildināts ar finansiālu atbalstu no ELFLA vai EJZF, indikatīvo finanšu piešķirumu un attiecīgos pasākumus paredz attiecīgajā programmā vai programmās saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

3. Dalībvalsts vai vadošā iestāde var izraudzīties vienu vai vairākas starpniekstruktūras, tostarp pašvaldības, reģionālās attīstības iestādes vai nevalstiskās organizācijas, ITI pārvaldības un īstenošanas veikšanai saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

4. Dalībvalsts vai attiecīgās vadošās iestādes nodrošina, ka programmas vai programmu uzraudzības sistēma paredzētu ITI veicinošās prioritārā virziena vai Savienības prioritārā virziena darbību un iznākumu identifikāciju.

IV SADAĻA

FINANŠU INSTRUMENTI

37. pants

Finanšu instrumenti

1. Lai veicinātu prioritārajā virzienā noteikto konkrēto mērķu sasniegšanu, ESI fondus var izmantot, lai atbalstītu finanšu instrumentus vienā vai vairākās programmās, tostarp gadījumos, kad tie organizēti ar fondu fondu starpniecību.

Finanšu instrumentus īsteno, lai atbalstītu investīcijas, kuras uzskata par finansiāli dzīvotspējīgām un kuras nepiesaista pietiekamu finansējumu no tirgus avotiem. Piemērojot šo sadaļu, vadošās iestādes, struktūras, kas īsteno fondu fondus un struktūras, kas īsteno finanšu instrumentus, ievēro piemērojamos tiesību aktus, jo īpaši par valsts atbalstu un publisko iepirkumu.

2. Finanšu instrumentu atbalsta pamatā ir *ex ante* novērtējums, kurā ir sniegti pierādījumi par tirgus nepilnībām vai neoptimāliem investēšanas apstākļiem, kā arī par valsts investīciju vajadzību lēsto līmeni un apmēru, tostarp par atbalstāmo finanšu instrumentu veidiem. Šādā *ex ante* novērtējumā iekļauj:

- a) analīzi par tirgus nepilnībām, neoptimāliem investēšanas apstākļiem un investīciju vajadzībām politikas jomām un tematiskiem mērķiem vai analīzi par investīciju prioritātēm, kurām paredzēts sniegt atbalstu, lai sekmētu kādai prioritātei noteiktu konkrētu mērķu sasniegšanu, un kurām atbalstu sniegs, izmantojot finanšu instrumentus. Minētās analīzes pamatā ir pieejamā labas prakses metodoloģija;
- b) izvērtējumu par to finanšu instrumentu pievienoto vērtību, kuriem varētu sniegt atbalstu no ESI fondiem, saskaņotību ar citiem publiskās intervences veidiem, kas vērsti uz to pašu tirgu, iespējamo publiskā atbalsta ietekmi, plānotās intervences samērīgumu un pasākumiem tirgus kropļojumu iespējama mazināšanai;

c) aplēsi par publiskā sektora un privātajiem papildu resursiem, ko finanšu instruments potenciāli varētu piesaistīt līdz galasaņēmēja līmenim (paredzamais sviras efekts), tostarp attiecīgā gadījumā izvērtējot nepieciešamību pēc preferenciālas atlīdzības un šādas atlīdzības līmeni, lai piesaistītu partneru resursus no privātajiem investoriem, un/vai tādu mehānismu aprakstu, kurus izmantos, lai noteiktu nepieciešamību pēc preferenciālas atlīdzības un šādas atlīdzības līmeni, piemēram, konkurences noteikumiem atbilstoša vai pienācīgi neatkarīga vērtēšanas procesa aprakstu;

d) izvērtējumu par pieredzi, kas gūta līdzīgu instrumentu izmantošanā, un attiecīgās dalībvalsts iepriekš veiktus *ex ante* novērtējumus, kā arī to, kā šāda pieredze tiks izmantota nākotnē;

e) ierosināto investīciju stratēģiju, tostarp novērtējumu par īstenošanas pasākumu iespējām 38. panta nozīmē, piedāvājamus finanšu produktus, konkrētos galasaņēmējus un attiecīgā gadījumā paredzēto apvienošanu ar dotāciju atbalstu;

f) prognozēto rezultātu aprakstu un to, kā attiecīgais finanšu instruments veicinās to konkrēto mērķu sasniegšanu, kas noteikti attiecīgajā prioritātē, ietverot minētās veicināšanas rādītājus.

g) noteikumus, kas vajadzības gadījumā ļauj pārskatīt *ex ante* novērtējumu un to atjaunināt jebkura tāda finanšu instrumenta īstenošanas laikā, kuru īsteno, pamatojoties uz šādu izvērtējumu, ja īstenošanas posmā vadošā iestāde uzskata, ka *ex ante* novērtējums vairs nevar precīzi atspoguļot tirgus apstākļus īstenošanas laikā.

3. Šā panta 2. punktā minēto *ex ante* novērtēšanu var veikt vairākos posmos. Katrā ziņā to pabeidz, pirms vadošā iestāde lemj par programmas ieguldījumiem finanšu instrumentā.

Ex ante novērtējuma kopsavilkuma konstatējumus un secinājumus attiecībā uz finanšu instrumentiem publicē trīs mēnešos pēc to pabeigšanas dienas.

Ex ante novērtējumu iesniedz uzraudzības komitejai informēšanas nolūkā saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

4. Ja no finanšu instrumentiem sniedz atbalstu uzņēmumu, tostarp MVU, finansēšanai, ar šādu atbalstu veicina jaunu uzņēmumu izveidi, palīdz veidot uzņēmējdarbības agrīnā posma kapitālu, t. i., sagatavošanas kapitālu un sākuma kapitālu, attīstības kapitālu, kapitālu, kas paredzēts uzņēmuma pamatdarbību nostiprināšanai un jaunu projektu īstenošanai, kā arī veicina pašreizējo uzņēmumu jaunu tirgu vai jaunu attīstības virzienu apguvi, neskarot piemērojamos Savienības valsts atbalsta noteikumus un saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem. Šāds

atbalsts var ietvert investīcijas gan materiālos, gan nemateriālos aktīvos, kā arī darba kapitālā piemērojamo Savienības valsts atbalsta noteikumu robežās un nolūkā stimulēt privāto sektoru kā uzņēmumu finansētāju. Tas var ietvert arī uzņēmumu īpašumtiesību nodošanas izmaksas ar noteikumu, ka šādu nodošanu savstarpēji veic neatkarīgi investori.

5. Investīcijas, kuras atbalsta ar finanšu instrumentu, dienā, kad pieņemts lēmums par investīcijām, nav fiziski pabeigtas vai pilnībā īstenotas.

6. Ja ar finanšu instrumentiem galasaņēmējiem sniedz atbalstu attiecībā uz investīcijām infrastruktūrā, kuru mērķis ir atbalstīt pilsētu attīstību un pilsētu atjaunošanu, vai līdzīgām investīcijām infrastruktūrā, kuru mērķis ir dažādot nelauksaimnieciskās darbības lauku reģionos, šādā atbalstā var iekļaut summu, kas ir vajadzīga, lai reorganizētu parāda portfeli attiecībā uz infrastruktūru, kura ir daļa no jaunās investīcijas, ne vairāk kā 20 % apmērā no kopējās programmas atbalsta summas no finanšu instrumenta investīcijai.

7. Finanšu instrumentus var apvienot ar dotācijām, procentu likmju subsīdijām un garantijas maksas subsīdijām. Ja atbalstu no ESI fondiem sniedz, izmantojot finanšu instrumentus un to apvienojot vienā darbībā ar citiem atbalsta veidiem, kuri tieši saistīti ar finanšu instrumentiem, kas vērsti uz tiem pašiem galasaņēmējiem, ietverot tehnisko atbalstu, procentu likmju subsīdijas un garantijas maksas subsīdijas, finanšu instrumentiem piemērojami noteikumi attiecas uz visiem šai darbībai piemērotajiem atbalsta veidiem. Šādos gadījumos ievēro piemērojamos Savienības valsts atbalsta noteikumus, un katram atbalsta veidam nodrošina atsevišķu uzskaiti.

8. Galasaņēmēji, kas saņem atbalstu no ESI fondu finanšu instrumentiem, var saņemt arī atbalstu no citas ESI fondu prioritātes vai programmas vai no cita instrumenta, ko atbalsta no Savienības budžeta saskaņā ar piemērojamiem Savienības valsts atbalsta noteikumiem. Šajā gadījumā katram atbalsta avotam veido atsevišķu uzskaiti, un ESI fondu finanšu instrumentu atbalsts veido daļu no darbības, kuras atbilstīgos izdevumus noskir no citiem palīdzības avotiem.

9. Kombinētais atbalsts, izmantojot dotācijas un finanšu instrumentus, kā minēts 5. un 7. punktā, ievērojot piemērojamos Savienības valsts atbalsta noteikumus, var attiekties uz vienu un to pašu izdevumu pozīciju ar noteikumu, ka visu kombinēto atbalsta veidu summa nepārsniedz attiecīgās izdevumu pozīcijas kopsummu. Dotācijas neizmanto no finanšu instrumentiem saņemtā atbalsta atmaksai. Finanšu instrumentus neizmanto dotāciju priekšfinansēšanai.

10. Saistībā ar finanšu instrumentiem ieguldījumi natūrā nav atbilstīgie izdevumi, izņemot zemes vai nekustamā īpašuma ieguldījumus attiecībā uz investīcijām, kuru mērķis ir sniegt atbalstu lauku attīstībai, pilsētu attīstībai vai pilsētu atjaunošanai un kuros daļu no investīcijas veido zeme vai nekustamie īpašumi. Šādi zemes vai nekustamā īpašuma ieguldījumi ir atbilstīgie izdevumi ar noteikumu, ka ir izpildīti 69. panta 1. punktā izklāstītie nosacījumi.

11. PVN nav darbības atbilstīgie izdevumi, izņemot gadījumus, kad PVN nav atgūstams saskaņā ar valsts PVN tiesību aktiem. Galasaņēmēju veiktu investīciju līmenī PVN režīmu neņem vērā, lai noteiktu finanšu instrumenta izdevumu atbilstību. Tomēr, kombinējot finanšu instrumentus ar dotācijām saskaņā ar šā panta 7. un 8. punktu, dotācijai piemēro 69. panta 3. punkta noteikumus.

12. Piemērojot šo pantu, piemērojami Savienības valsts atbalsta noteikumi ir tie noteikumi, kuri ir spēkā laikā, kad vadošā iestāde vai struktūra, kas īsteno fondu fondu ar līgumu aņemšanas nodot programmas ieguldījumus finanšu instrumentam vai attiecīgā gadījumā finanšu instruments ar līgumu aņemšanas nodot programmas ieguldījumus galasaņēmējiem.

13. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz īpašus papildu noteikumus par zemes iegādi un par tehniskā atbalsta apvienošanu ar finanšu instrumentiem.

38. pants

Finanšu instrumentu īstenošana

1. Īstenojot 37. pantu, vadošās iestādes var nodrošināt finansiālu ieguldījumu šādos finanšu instrumentos:

- a) Savienības līmenī izveidoti finanšu instrumenti, ko tieši vai netieši pārvalda Komisija;
- b) valsts, reģionālā, starptautiskā vai pārrobežu līmenī izveidoti finanšu instrumenti, ko pārvalda vadošā iestāde vai kas ir vadošās iestādes pārziņā.

2. Ieguldījumus finanšu instrumentos no ESI fondiem saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu tur atsevišķos kontos un izmanto saskaņā ar attiecīgo ESI fondu mērķiem, lai atbalstītu darbības un galasaņēmējus atbilstīgi programmai vai programām, no kurām šādi ieguldījumi tiek veikti.

Ieguldījumiem pirmajā daļā minētajos finanšu instrumentos piemēro šo regulu, ja vien nav skaidri noteiktu izņēmumu.

Otrā daļa neskar noteikumus, ar kuriem reglamentē finanšu instrumentu izveidi un darbību saskaņā ar Finanšu regulu, ja vien minētie noteikumi nav pretrunā šīs regulas noteikumiem; tādā gadījumā noteicošā ir šī regula.

3. Attiecībā uz finanšu instrumentiem saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu vadošā iestāde var nodrošināt finansiālu ieguldījumu šādos finanšu instrumentos:

- a) finanšu instrumenti, kas atbilst standarta noteikumiem un nosacījumiem, ko Komisija paredzējusi saskaņā ar šā punkta otro daļu;
- b) jau pastāvoši vai jaunizveidoti finanšu instrumenti, kas īpaši izstrādāti attiecīgajā prioritātē noteikto konkrēto mērķu sasniegšanai.

Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz standarta noteikumiem un nosacījumiem, kuriem atbilst šā punkta pirmās daļas a) apakšpunkta minētie finanšu instrumenti. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

4. Atbalstot 1. punkta b) apakšpunktā minētos finanšu instrumentus, vadošā iestāde var:

- a) ieguldīt pastāvošu vai jaunizveidotu juridisko personu kapitālā, tostarp tādu juridisko personu kapitālā, kuras tiek finansētas no citiem ESI fondiem, kas paredzēti finanšu instrumentu īstenošanai atbilstīgi attiecīgo ESI fondu mērķiem, un kuras veiks īstenošanas uzdevumus; atbalstu šādām personām ierobežo līdz summām, kas nepieciešamas, lai īstenotu jaunas investīcijas saskaņā ar 37. pantu un tādā veidā, kas atbilst šīs regulas mērķiem;

- b) uzticēt īstenošanas uzdevumus:

i) EIB,

ii) starptautiskām finanšu iestādēm, kurās dalībvalsts ir akciju turētāja, vai dalībvalstī izveidotām finanšu iestādēm, kuru uzdevums ir sabiedrības interešu mērķu sasniegšana publiskas iestādes kontrolē;

iii) publisko vai privāto tiesību subjektam; vai

- c) tieši uzņemties īstenošanas uzdevumus, ja finanšu instrumenti sastāv tikai no aizdevumiem vai garantijām. Šajā gadījumā vadošā iestāde uzskata par atbalsta saņēmēju, kā definēts 2. panta 10. punktā.

Īstenojot finanšu instrumentu, pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētās struktūras nodrošina, ka tiek ievēroti piemērojami tiesību akti, tostarp noteikumi par ESI fondiem, valsts atbalstu, publisko iepirkumu, kā arī attiecīgie standarti un piemērojami tiesību akti par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, cīņu pret terorismu un krāpšanu nodokļu jomā. Minētās struktūras neveic uzņēmējdarbību un neuztur darījuma attiecības ar struktūrām, kas dibinātas teritorijās, kuru jurisdikcijas nesadarbojas ar Savienību attiecībā uz starptautiski saskaņotu nodokļu standartu piemērošanu, un transponē šādas prasības līgumos, ko noslēdz ar izraudzītajiem finanšu starpniekiem.

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz īpašus papildu noteikumus par to struktūru uzdevumu, pienākumiem un atbildību, kas īsteno finanšu instrumentus, saistītos atlases kritērijus un produktus, ko var nodrošināt, izmantojot finanšu instrumentus saskaņā ar 37. pantu. Par minētajiem deleģētajiem aktiem Komisija vienlaikus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2014. gada 22. aprīlim.

5. Šā panta 4. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētās struktūras, īstenojot fondu fondus, daļu no īstenošanas var uzticēt finanšu starpniekiem ar noteikumu, ka šādas vienības uz savu atbildību nodrošina finanšu starpnieku atbilstību Finanšu regulas 140. panta 1., 2. un 4. punktā noteiktajiem kritērijiem. Finanšu starpniekus atlasa atklātā, pārredzamā, samērīgā un nediskriminējošā procedūrā, izvairoties no interešu konfliktiem.

6. Šā panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētās struktūras, kurām uzticēti īstenošanas uzdevumi, uz sava vārda un vadošās iestādes vārdā atver fiduciāros kontus vai izveido finanšu instrumentu kā atsevišķu finansējuma daļu finanšu iestādē. Atsevišķas finansējuma daļas gadījumā grāmatvedībā atsevišķi uzskaita programmas resursus, kas ieguldīti finanšu instrumentā un citus finanšu iestādei pieejamos resursus. Fiduciārajos kontos turētos aktīvus un šādas atsevišķas finansējuma daļas pārvalda saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, ievērojot attiecīgus piesardzīgas uzraudzības noteikumus, un tiem ir atbilstoša likviditāte.

7. Ja finanšu instrumentu īsteno saskaņā ar 4. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktu, atkarībā no finanšu instrumenta īstenošanas struktūras finansēšanas nolīgumos paredz noteikumus un nosacījumus par programmu ieguldījumiem finanšu instrumentos saskaņā ar III pielikumu šādos līmeņos:

- a) attiecīgā gadījumā starp pienācīgi pilnvarotiem vadošās iestādes un tās struktūras pārstāvjiem, kura īsteno fondu fondu; un

b) starp pienācīgi pilnvarotiem vadošās iestādes pārstāvjiem vai attiecīgā gadījumā tās struktūras pārstāvjiem, kas īsteno fondu fondu, un tās struktūras pārstāvjiem, kas īsteno finanšu instrumentu.

8. Finanšu instrumentiem, ko īsteno saskaņā ar 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktu, noteikumus un nosacījumus par programmu ieguldījumiem finanšu instrumentos atbilstīgi IV pielikumam paredz stratēģijas dokumentā, ko izskata uzraudzības komiteja.

9. Valstu publiskā un privātā sektora ieguldījumus, tostarp attiecīgā gadījumā ieguldījumus natūrā, kā minēts 37. panta 10. punktā, ievērojot konkrētu fondu noteikumus, var nodrošināt fondu fonda līmeņi, finanšu instrumenta līmeņi vai gala-saņēmēju līmeņi.

10. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros paredz vienādus nosacījumus attiecībā uz sīki izklāstītiem nosacījumiem 4. punkta pirmajā daļā minēto struktūru pārvaldīto programmas ieguldījumu pārvietošanai un pārvaldībai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

39. pants

ERAF un ELFLA ieguldījums kopīgajos neierobežoto garantiju un pārvēršanas vērtspapīros finanšu instrumentos par labu MVU, kurus īsteno EIB

1. Šajā pantā "aizņēmuma finansējums" ir aizdevumi, noma vai bankas garantijas.

2. Dalībvalstis var izmantot ERAF un ELFLA, lai sniegtu finansiālu ieguldījumu šīs regulas 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajos finanšu instrumentos, kurus netieši pārvalda Komisija un kuru īstenošanas uzdevumi uzticēti EIB saskaņā ar Finanšu regulas 58. panta 1. punkta c) apakšpunkta iii) punktu un 139. panta 4. punktu, attiecībā uz šādiem pasākumiem:

a) neierobežotas garantijas, ar ko sniedz kapitāla prasību atvieglojuma finanšu starpniekiem attiecībā uz jauniem aizņēmuma finansējuma portfeļiem atbalstītiem MVU saskaņā ar šīs regulas 37. panta 4. punktu;

b) pārvēršana vērtspapīros, kā tā definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 2006/48/EK ⁽¹⁾ 4. panta 1. punkta 61) apakšpunktā, attiecībā uz jebkuru no turpmāk minētajiem:

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

i) MVU un citiem uzņēmumiem, kuros nodarbināti mazāk nekā 500 darbinieki, paredzētā aizņēmuma finansējuma pašreizējiem portfeļiem;

ii) jauniem MVU paredzētā aizņēmuma finansējuma portfeļiem.

Šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētais finansiālais ieguldījums papildina tajos minēto portfeļu zemākas prioritātes un/vai mezonīna daļu, ja vien attiecīgajam finanšu starpniekam paliek pietiekama minēto portfeļu riska daļa, kas ir vismaz vienāda ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2013/36/ES ⁽²⁾ un Regulā (ES) Nr. 575/2013 paredzēto riska uzņemšanās prasību, nolūkā nodrošināt pienācīgu interešu saskaņošanu. Attiecībā uz šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto pārvēršanu vērtspapīros finanšu starpniekam ir pienākums piesaistīt jaunu aizņēmuma finansējumu atbalstītiem MVU saskaņā ar šīs regulas 37. panta 4. punktu.

Katra dalībvalsts, kas plāno piedalīties šādos finanšu instrumentos, iemaksā summu, kas atbilst MVU aizņēmuma finansējuma vajadzībām konkrētajā dalībvalstī un paredzamajam pieprasījumam pēc šāda MVU aizņēmuma finansējuma, ņemot vērā 4. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto *ex ante* novērtējumu, un kas jebkurā gadījumā nepārsniedz 7 % no ERAF un ELFLA piešķiruma šai dalībvalstij. Visu iesaistīto dalībvalstu kopējam ERAF un ELFLA ieguldījumam piemēro vispārēju maksimālo ierobežojumu EUR 8 500 000 000 apmērā (2011. gada cenās).

Ja Komisija, apspriežoties ar EIB, uzskata, ka kopējais minimālais ieguldījums instrumentā, kas atbilst visu iesaistīto dalībvalstu ieguldījumu summai, ir nepietiekams, pienācīgi ņemot vērā minimālo kritisko masu, kas noteikta 4. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajā *ex ante* novērtējumā, finanšu instrumenta īstenošanu pārtrauc un ieguldījumus atmaksā dalībvalstīm.

Ja dalībvalsts un EIB nespēj vienoties par šā panta 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētā finansēšanas nolīguma nosacījumiem, dalībvalsts iesniedz grozījuma pieprasījumu 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētajā programmā un pārdaļīt konkrēto ieguldījumu citām programmām un prioritātēm saskaņā ar tematiskās koncentrācijas prasībām.

Ja ir izpildīti nosacījumi dalībvalsts ieguldījuma instrumentā izbeigšanai, kas paredzēti attiecīgās dalībvalsts un EIB finansēšanas nolīgumā un minēti 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, dalībvalsts iesniedz grozījuma pieprasījumu 4. punkta

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

pirmās daļas b) apakšpunktā minētajā programmā un pārdalīt atlikušo ieguldījumu citām programmām un prioritātēm saskaņā ar tematiskās koncentrācijas prasībām.

Ja dalībvalsts izbeidz savu līdzdalību, minētā dalībvalsts iesniedz pieprasījumu programmas grozīšanai. Ja tiek atceltas neizlietotās aproprācijas, tās var atkal darīt pieejamas attiecīgajai dalībvalstij, lai pārdalītu citām programmām un prioritātēm saskaņā ar tematiskās koncentrācijas prasībām.

3. Tos MVU, kas saņem jaunu aizņēmuma finansējumu, finanšu starpnieka izveidotā jaunā portfeļa dēļ saistībā ar 2. punktā minēto finanšu instrumentu uzskata par ERAF un ELFLA ieguldījuma attiecīgajā finanšu instrumentā galasaņēmējiem.

4. Finansālais ieguldījums, kas minēts 2. punktā, atbilst šādiem nosacījumiem:

a) atkāpjoties no 37 panta 2. punkta, tā pamatā ir viens Savienības mēroga *ex ante* novērtējums, kuru veic EIB un Komisija.

Pamatojoties uz pieejamiem datu avotiem par banku aizņēmuma finansējumu un MVU, *ex ante* novērtējums *inter alia* ietver analīzi par MVU finansēšanas vajadzībām Savienības mērogā, MVU finansēšanas nosacījumiem un vajadzībām, kā arī norādi par MVU finansējuma atšķirībām katrā dalībvalstī, MVU sektora ekonomiskās un finansālās situācijas aprakstu dalībvalstu līmenī, kopējo ieguldījumu minimālo kritisko masu, paredzamo kopējo aizdevumu apjomu, kas izriet no šādiem ieguldījumiem, un pievienoto vērtību;

b) katra iesaistītā dalībvalsts to nodrošina kā daļu no īpašas valsts programmas, kas paredzēta attiecīgi ERAF un ELFLA finanšu ieguldījumam un ar ko sekmē 9. panta pirmās daļas 3. punktā norādīto tematisko mērķi;

c) tam piemēro nosacījumus, kuri izklāstīti finansēšanas nolīgumā, kas noslēgts starp katru iesaistīto dalībvalsti un EIB, un kuri cita starpā ietver:

- i) EIB uzdevumus un pienākumus, tostarp atlīdzību;
- ii) minimālo saistību īpatsvaru, kas jānodrošina attiecībā uz skaidri noteiktiem starpposma mērķiem 65. panta 2. punktā noteiktajā atbilstības periodā;
- iii) jaunā aizņēmuma finansējuma nosacījumus;
- iv) noteikumus attiecībā uz neatbilstīgām darbībām un izslēgšanas kritērijiem;

v) maksājumu grafiku;

vi) sankcijas finanšu starpnieku pienākumu nepildīšanas gadījumā;

vii) finanšu starpnieku atlasī;

viii) uzraudzības, ziņošanas un revīziju veikšanas kārtību;

ix) redzamību;

x) nolīguma darbības izbeigšanas nosacījumus.

Instrumenta īstenošanas nolūkā EIB noslēdz līgumus ar atlasītiem finanšu starpniekiem;

d) gadījumā, ja c) apakšpunktā minētais finansēšanas nolīgums netiek noslēgts sešos mēnešos kopš b) apakšpunktā minētās programmas pieņemšanas, dalībvalstij ir tiesības pārdalīt šādu ieguldījumu citām programmām un prioritātēm saskaņā ar tematiskās koncentrācijas prasībām.

Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šī panta īstenošanai, Komisijai pieņem īstenošanas aktu, ar ko nosaka pirmās daļas c) apakšpunktā minētā finansēšanas nolīguma paraugu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

5. Katrā iesaistītajā dalībvalstī tiek nodrošināts minimālais saistību īpatsvars attiecībā uz 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajā finansēšanas nolīgumā noteiktajiem starpposma mērķiem, un to aprēķina kā attiecību starp jauno aizņēmuma finansējumu atbalsttiesīgiem MVU, kas jāpiesaista finanšu starpniekiem, un konkrētās dalībvalsts atbilstošo ERAF un ELFLA ieguldījumu finanšu instrumentos. Šāds minimālais saistību īpatsvars dažādās iesaistītajās dalībvalstīs var atšķirties.

Ja finanšu starpniekam neizdodas nodrošināt minimālo saistību īpatsvaru, kas noteikts 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajā finansēšanas nolīgumā, tam atbilstīgi līgumsaistībām ir jāmaksā naudassods par labu attiecīgajai iesaistītajai dalībvalstij saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, kas paredzēti finansēšanas nolīgumā.

Ne garantijas, ne atbilstošos pārvēršanas vērtspapīros darījumus neietekmē tas, ka finanšu starpnieks nespēj nodrošināt minimālo saistību īpatsvaru, kas noteikts finansēšanas nolīgumā.

6. Atkāpjoties no 38. panta 2. punkta pirmās daļas, finanšu ieguldījumus, kas minēti šā panta 2. punktā, var turēt atsevišķos kontos katrā dalībvalstij vai, ja divas vai vairākas iesaistītās dalībvalstis dod savu piekrišanu, vienotā kontā, kas kopējs visām minētajām dalībvalstīm un ko izmanto saskaņā ar to programmu īpašajiem mērķiem, no kurām tiek veikti ieguldījumi.

7. Atkāpjoties no 41. panta 1. un 2. punkta, attiecībā uz finansiāliem ieguldījumiem, kas minēti šā panta 2. punktā, dalībvalstis maksājuma pieprasījumus Komisijai iesniedz, pamatojoties uz to summu 100 % apmēru, kuras dalībvalstij jāmaksā EIB saskaņā ar šā panta 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajā finansēšanas nolīgumā noteikto grafiku. Šādu maksājuma pieprasījumu pamatā ir summas, ko EIB pieprasījusi kā nepieciešamās summas, lai segtu saistības attiecībā uz garantijas līgumiem vai pārvēršanas vērtspapīros darījumiem, kuri jāpabeidz nākamajos trijos mēnešos. Dalībvalstis maksājumus EIB veic nekavējoties un jebkurā gadījumā, pirms EIB uzņemas saistības.

8. Programmas slēgšanas brīdī atbilstīgie izdevumi ir to programmas ieguldījumu kopējā summa, kas iemaksāti finanšu instrumentā un kas atbilst:

a) attiecībā uz pasākumiem, kas minēti šā panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, — 42. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētajiem resursiem;

b) attiecībā uz darbībām, kas minētas šā panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, — jaunā aizņēmuma finansējuma kopējai summai, kas iegūta no pārvēršanas vērtspapīros darījumiem un izmaksāta atbalsttiesīgiem MVU vai par labu tiem 65. panta 2. punktā norādītajā atbilstības periodā.

9. Šīs regulas 44. un 45. panta nolūkā nepieprasītās garantijas un summas, kas atgūtas saistībā ar attiecīgi neierobežotajām garantijām un pārvēršanas vērtspapīros darījumiem, uzskata par līdzekļiem, kas atmaksāti finanšu instrumentiem. Slēdzot finanšu instrumentus, tiros ieņēmumus likvidācijas procesā pēc tam, kad atskaitītas izmaksas, nodevas un maksājumi kreditoriem, kas ir prioritāri salīdzinājumā ar ERAF un ELFLA ieguldījumu, atmaksā attiecīgajām dalībvalstīm proporcionāli to ieguldījumam finanšu instrumentā.

10. Ziņojumā, kas minēts 46. panta 1. punktā, ietver šādus papildu datus:

a) kopējā ERAF un ELFLA atbalsta summa, kas iemaksāta finanšu instrumentā saistībā ar neierobežotām garantijām vai pārvēršanas vērtspapīros darījumiem, sniedzot sadalījumu pa programmām un prioritātēm vai pasākumiem;

b) paveiktais, saskaņā ar 37. panta 4. punktu nodrošinot jaunu aizņēmuma finansējumu atbalsttiesīgiem MVU.

11. Neatkarīgi no 93. panta 1. punkta, līdzekļus, kas piešķirti šā panta 2. punktā minētajiem instrumentiem, var izmantot, lai nodrošinātu jaunu MVU aizņēmuma finansējumu visā attiecīgās

dalībvalsts teritorijā, neņemot vērā reģionu kategorijas, ja vien 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajā finansēšanas nolīgumā nav noteikts citādi.

12. Šīs regulas 70. pantu nepiemēro programmām, kas izveidotas finanšu instrumentu īstenošanai saskaņā ar šo pantu.

40. pants

Finanšu instrumentu pārvaldība un kontrole

1. Struktūras, kas izraudzītas saskaņā ar šīs regulas 124. pantu attiecībā uz ERAF, Kohēzijas fondu, ESF, EJZF un ELFLA regulas 72. pantu attiecībā uz ELFLA, neveic to darbību pārbaudes uz vietas, kuras ietver finanšu instrumentus, kurus īsteno saskaņā ar 38. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Minētās izraudzītās struktūras saņem regulārus kontroles ziņojumus no struktūrām, kam uzticēta minēto finanšu instrumentu īstenošana.

2. Par programmu revīziju atbildīgās struktūras neveic to darbību revīziju, kuras ietver finanšu instrumentus, ko īsteno saskaņā ar 38. panta 1. punkta a) apakšpunktu, un ar minētajiem finanšu instrumentiem saistīto pārvaldības un kontroles sistēmu revīziju. Tās saņem regulārus kontroles ziņojumus no revidentiem, kas izraudzīti nolīgumos, ar kuriem izveido minētos finanšu instrumentus.

3. Par programmu revīziju atbildīgās struktūras var veikt revīziju galasaņēmēju līmenī tikai tad, ja rodas viena vai vairākas no turpmāk minētajām situācijām:

a) ja vadošās iestādes līmenī vai to struktūru līmenī, kuras īsteno finanšu instrumentus, nav pieejami dokumenti, kas apliecina finanšu instrumenta atbalstu galasaņēmējiem un to, ka šis atbalsts ir ticis izmantots tam paredzētajiem mērķiem saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem;

b) ja ir pierādījumi tam, ka dokumentos, kas pieejami vadošās iestādes līmenī vai to struktūru līmenī, kuras īsteno finanšu instrumentus, nav patiesi un precīzi atspoguļots sniegtais atbalsts.

4. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus par finanšu instrumentu pārvaldību un kontroli, kas minēti 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā, tostarp par vadošo un revīzijas iestāžu veicamajām kontrolēm, apliecinošo dokumentu glabāšanas kārtību, ar apliecinošiem dokumentiem pierādāmos datus, kā arī pārvaldības, kontroles un revīzijas kārtību. Par minētajiem deleģētajiem aktiem Komisija vienlaikus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2014. gada 22. aprīlim.

5. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentus, ir atbildīgas par to, lai tiktu nodrošināts, ka ir pieejami apliecinošie dokumenti, un nenosaka galasaņēmējiem prasības par dokumentu glabāšanu, kuras pārsniedz tās, kas ir nepieciešams, lai tās varētu pildīt minēto pienākumu.

41. pants

Maksājumu pieprasījumi, kas ietver izdevumus par finanšu instrumentiem

1. Attiecībā uz 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem un 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem, ko īsteno saskaņā ar 38. panta 4. punkta a) un b) apakšpunktu, lai saņemtu programmas finansējumu, secīgi iesniedz starpposma maksājumu pieteikumus, un tos iemaksā finanšu instrumentā 65. panta 2. punktā noteiktajā atbilstības periodā ("atbilstības periods") saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

- a) programmas finansējuma apmērs, ko piešķir finanšu instrumentam un kas minēts katrā starpposma maksājuma pieteikumā, atbilstības periodā nepārsniedz 25 % no programmas finansējuma kopsummas, kas paredzēta šim finanšu instrumentam saskaņā ar attiecīgo finansēšanas nolīgumu, kā arī atbilst izdevumiem 42. panta 1. punkta a), b) un d) apakšpunkta nozīmē, un tiek paredzēts, ka tas tiks samaksāts atbilstības periodā; starpposma maksājumu pieteikumus, ko iesniedz pēc atbilstības perioda, iekļauj atbilstīgo izdevumu kopsummu 42. panta nozīmē;
- b) katrā šā punkta a) apakšpunktā minētajā starpposma maksājuma pieteikumā var iekļaut līdz 25 % no valsts līdzfinansējuma kopsummas, kas minēta 38. panta 9. punktā un kas paredzēta iemaksai finanšu instrumentā vai — galasaņēmēju līmenī — izdevumiem 42. panta 1. punkta a), b) un d) apakšpunkta nozīmē atbilstības periodā;
- c) nākamos atbilstības periodā iesniedzamos starpposma maksājuma pieteikumus iesniedz tikai ar šādiem nosacījumiem:
 - i) attiecībā uz otro starpposma maksājuma pieteikumu — kad vismaz 60 % no summas, kas minēta pirmajā starpposma maksājuma pieteikumā, ir iztērēti kā atbilstīgie izdevumi 42. panta 1. punkta a), b) un d) apakšpunkta nozīmē,
 - ii) attiecībā uz trešo un turpmākajiem starpposma maksājuma pieteikumiem — kad vismaz 85 % no summām, kas minētas iepriekšējos starpposma maksājuma pieteikumos, ir iztērēti kā atbilstīgie izdevumi 42. panta 1. punkta a), b) un d) apakšpunkta nozīmē;
- d) ikvienā starpposma maksājuma pieteikumā, kurā iekļauti izdevumi saistībā ar finanšu instrumentiem, atsevišķi norāda programmas kopējo finanšu instrumentā iemaksāto summu un summas, kas iemaksātas kā atbilstīgie izdevumi 42. panta 1. punkta a), b) un d) apakšpunkta nozīmē.

Programmas slēgšanas brīdī noslēguma maksājuma pieteikumā iekļauj atbilstīgo izdevumu kopsummu, kā minēts 42. pantā.

2. Attiecībā uz 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem, ko īsteno saskaņā ar 38. panta 4. punkta c) apakšpunktu, starpposma maksājumu pieteikumus un noslēguma maksājuma pieteikumā iekļauj maksājumu kopsummu, ko vadošā iestāde maksājusi kā investīcijas galasaņēmējos, kā minēts 42. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā.

3. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz noteikumus par maksājumu atsaukšanu no finanšu instrumentiem un atbilstošus pielāgojumus attiecībā uz maksājumu pieteikumiem.

4. Lai nodrošinātu vienādus šā panta īstenošanas nosacījumus, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka paraugus, kas jāizmanto, kopā ar maksājuma pieteikumiem iesniedzot Komisijai papildu informāciju par finanšu instrumentiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

42. pants

Atbilstīgie izdevumi slēgšanas brīdī

1. Programmas slēgšanas brīdī finanšu instrumenta atbilstīgie izdevumi ir programmas ieguldījumu kopējā summa, ko finanšu instruments faktiski samaksājis vai — garantiju gadījumā — par ko tas uzņēmis saistības 55. panta 2. punktā norādītajā atbilstības periodā un kas atbilst:

- a) maksājumiem galasaņēmējiem un gadījumos, kas minēti 37. panta 7. punktā, maksājumiem par labu galasaņēmējiem;
- b) resursiem, kas piesaistīti garantijas līgumiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir nesamaksāti vai jau ir iestāties to samaksas termiņš, lai apmaksātu iespējamus garantijas prasījumus par zaudējumiem, un aprēķināti, pamatojoties uz piesardzīgu *ex ante* riska novērtējumu, ieskaitot bez atlikuma dalāmu summu, ko veido pamatā esošie jaunie aizdevumi vai citi riska instrumenti jaunām investīcijām galasaņēmējos;
- c) kapitalizētām procentu likmes subsīdijām vai garantijas maksas subsīdijām, kas jāsamaksā par laikposmu, kurš nav ilgāks par 10 gadiem atbilstības perioda beigām, un ko izmanto apvienojumā ar finanšu instrumentiem, kuri iemaksāti īpaši šim nolūkam atvērtā darījuma kontā, lai tos faktiski izmaksātu pēc atbilstības perioda, bet kas saistībā ar aizdevumiem vai citiem riska instrumentiem izmaksāti investīcijām galasaņēmējos atbilstības periodā;
- d) radušos pārvaldības izmaksu atlīdzināšanai vai finanšu instrumenta pārvaldības maksas samaksāšanai.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 149. pantu, nosakot īpašus noteikumus, par sistēmas izveidi gada iemaksu kapitalizācijai attiecībā uz procentu likmes subsīdijām un garantijas maksas subsīdijām, kas minētas šā panta pirmās daļas c) punktā.

2. Uz pašu kapitālu balstītu instrumentu un mikrokrēdīta gadījumā kapitalizētas pārvaldības izmaksas vai maksu, kas jāsamaksā par laikposmu, kurš nav ilgāks par sešiem gadiem pēc atbilstības perioda beigām, saistībā ar investīcijām galasaņēmējos, kas veiktas minētajā atbilstības periodā un kam nevar piemērot 44. vai 45. pantu, var uzskatīt par atbilstīgajiem izdevumiem, ja tie tiek iemaksāti īpaši šim nolūkam atvērtā darījuma kontā.

3. Tādu uz uzņēmumu pašu kapitālu balstītu instrumentu gadījumā, kuri minēti 37. panta 4. punktā, par kuriem 38. panta 7. punkta b) apakšpunktā minētais finansēšanas nolīgums ir parakstīts pirms 2017. gada 31. decembra un kuri līdz atbilstības perioda beigām investēja vismaz 55 % no programmas līdzekļiem, par ko uzņemtas saistības attiecīgajā finansēšanas nolīgumā, ierobežotu maksājumu summu investīcijām galasaņēmējiem, kas jāsamaksā attiecībā uz laikposmu, kurš nav ilgāks par četriem gadiem pēc atbilstības perioda beigām, var uzskatīt par atbilstīgiem izdevumiem, ja tos iemaksā īpaši šim nolūkam atvērtā darījuma kontā, ar noteikumu, ka ir ievēroti valsts atbalsta noteikumi un ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi.

Summu, ko iemaksā darījuma kontā:

- a) izmanto tikai turpmākām investīcijām galasaņēmējiem, kas atbilstības periodā no finanšu instrumenta ir saņēmuši sākotnējās pašu kapitāla investīcijas, kuras vēl nav pilnībā vai daļēji samaksātas;
- b) izmanto tikai turpmākām investīcijām galasaņēmējiem, kuras jāveic saskaņā ar tirgus standartiem un standarta tirgus līguma noteikumiem un ir ierobežotas līdz minimumam, kas nepieciešams, lai stimulētu privātā sektora līdzinvestīcijas, vienlaikus nodrošinot finansējuma nepārtrauktību mērķuzņēmumiem tā, lai no investīcijām iegūtu gan valsts, gan privātie investori;
- c) nepārsniedz 20 % no 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētā uz pašu kapitālu balstītā instrumenta atbilstīgajiem izdevumiem, no kuriem atskaita maksimālos kapitāla līdzekļus un ieņēmumus, kas atbilstības periodā atmaksāti šim uz pašu kapitālu balstītajam instrumentam.

Jebkuras summas, kas iemaksātas īpaši šim nolūkam atvērtā darījuma kontā un nav izmantotas investīcijām galasaņēmējiem pirmajā daļā minētajā laikposmā, izlieto saskaņā ar 45. pantu.

4. Atbilstīgie izdevumi, kas uzrādīti saskaņā ar 1. un 2. punktu, nepārsniedz summu, ko veido:

a) no ESI fondiem saņemtā atbalsta kopsumma, kas iemaksāta 1. un 2. punktā minētajā nolūkā, un

b) atbilstošais valsts līdzfinansējums.

5. Struktūra, kas īsteno fondu fondu, vai struktūras, kas īsteno finanšu instrumentus atbilstīgi 38. panta 4. punkta a) un b) apakšpunktam, var prasīt segt šā panta 1. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā un 2. punktā minētās pārvaldības izmaksas un maksu, kas nepārsniedz robežvērtības, kuras noteiktas šā panta 6. punktā minētajā deleģētajā aktā. Pārvaldības izmaksās iekļauj tiešās un netiešās izmaksas, ko kompensē atbilstoši izdevumu pamatojumam, savukārt pārvaldības maksu nosaka atbilstīgi saskaņotai sniegto pakalpojumu cenai, kas attiecīgā gadījumā noteikta, izmantojot konkurences noteikumiem atbilstošu tirgus procesu. Pārvaldības izmaksas un maksu pamato ar darbības rezultātos balstītu aprēķina metodoloģiju.

Pārvaldības izmaksās un maksā var iekļaut administrēšanas maksu. Ja galasaņēmējiem prasa segt administrēšanas maksu vai tās daļu, to neuzrāda kā atbilstīgos izdevumus.

Pārvaldības izmaksas un maksas, tostarp izmaksas, kas attiecas uz sagatavošanas darbiem saistībā ar finanšu instrumentu pirms attiecīgā finansēšanas nolīguma parakstīšanas, ir atbilstīgas sākot no attiecīgā finansēšanas nolīguma parakstīšanas dienas.

6. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz īpašus noteikumus par pārvaldības izmaksu un maksu noteikšanas kritērijiem, pamatojoties uz darbības rezultātiem un piemērojām robežvērtībām, kā arī noteikumus par kapitalizētu pārvaldības izmaksu atlīdzināšanu un maksām, ko piemēro uz pašu kapitālu balstītu instrumentu un mikrokrēdīta gadījumā.

43. pants

Procenti un citi ieņēmumi no atbalsta, kas no ESI fondiem izmaksāts finanšu instrumentiem

1. Atbalstu, kas no ESI fondiem izmaksāts finanšu instrumentiem, pārskaita uz kontiem, kuri atvērti dalībvalstu finanšu iestādēs, un īslaicīgi iegulda saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem.

2. Procentus un citus ieņēmumus, kas saistāmi ar atbalstu, kurš no ESI fondiem izmaksāts finanšu instrumentiem, tostarp radušos pārvaldības izmaksu atlīdzināšanai vai finanšu instrumenta pārvaldības maksas samaksāšanai saskaņā ar 42. panta pirmās daļas 1. punkta d) apakšpunktu un izdevumiem, kas samaksāti saskaņā ar 42. panta 2. punktu, izmanto tādiem pašiem mērķiem kā sākotnējo atbalstu no ESI fondiem vai nu tajā pašā finanšu instrumentā vai pēc finanšu instrumenta slēgšanas citos finanšu instrumentos vai atbalsta veidos saskaņā ar īpašiem mērķiem, kas noteikti prioritātei vai pasākumam, līdz atbilstības perioda beigām.

3. Vadošā iestāde nodrošina, lai tiktu veikta atbilstoša uzskaitē par procentu un citu ieņēmumu izlietojumu.

44. pants

Uz ESI fondu atbalstu attiecināmo līdzekļu atkārtota izmantošana līdz atbilstības perioda beigām

1. Līdzekļus, kas iemaksāti atpakaļ finanšu instrumentos no investīcijām vai no atbrīvotajiem līdzekļiem, kuri piesaistīti garantijas līgumiem, tostarp kapitāla atmaksas, ieņēmumus un cita veida ieņēmumus vai peļņu, piemēram, procentus, garantijas maksu, dividendes, kapitāla ieņēmumus vai jebkurus citus investīciju radītus ieņēmumus, un kas ir attiecināmi uz atbalstu no ESI fondiem, atkārtoti izmanto turpmāk minētajiem mērķiem līdz nepieciešamajām summām un secībā, par kuru puses vienojušās attiecīgajos finansēšanas nolīgumos:

- a) turpmākām investīcijām ar to pašu vai citu finanšu instrumentu starpniecību atbilstoši konkrētajiem mērķiem, kas noteikti saskaņā ar prioritāti;
- b) attiecīgā gadījumā kā preferenciālu atlīdzību privātiem vai publiskiem investoriem, kas darbojas saskaņā ar tirgus ekonomikas principu un kas nodrošina ekvivalentus resursus atbalsta piešķiršanai finanšu instrumentam no ESI fondiem vai kas veic līdzinvestīcijas galasaņēmēju līmenī;
- c) attiecīgā gadījumā radušos pārvaldības izmaksu atlīdzināšanai un finanšu instrumenta pārvaldības maksas samaksāšanai.

Preferenciālas atlīdzības nepieciešamību un apmēru atbilstoši pirmās daļas b) apakšpunktam nosaka *ex ante* novērtējumā. Preferenciālās atlīdzības apmērs nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai radītu stimulus privātu partneru resursu piesaistei, un pārmērīgi nekompensē privātos investorus vai publiskos investorus, kuri darbojas saskaņā ar tirgus ekonomikas principiem. Interesu saskaņošanu nodrošina, izmantojot atbilstošu riska un peļņas dalījumu, tā jāveic atbilstīgi parastas komercdarbības principiem un tai jābūt saderīgai ar Savienības valsts atbalsta noteikumiem.

2. Vadošā iestāde nodrošina, lai tiktu veikta pienācīga uzskaitē par to, kā izlietoti 1. punktā minētie līdzekļi.

45. pants

Līdzekļu izmantošana pēc atbilstības perioda beigām

Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka līdzekļus, ko atmaksā finanšu instrumentiem, tostarp kapitāla atmaksas, ieņēmumi un cita peļņa, kas radusies vismaz astoņus gadus ilgā laikposmā pēc atbilstības perioda beigām un kas

attiecināma uz atbalstu, kurš no ESI fondiem piešķirts finanšu instrumentiem saskaņā ar 37. pantu, izmanto atbilstoši programmas vai programmu mērķiem vai nu tajā pašā finanšu instrumentā, vai pēc finanšu instrumenta izmantošanas beigām citos finanšu instrumentos, abos gadījumos ar noteikumu, ka tirgus apstākļu izvērtējums parāda joprojām pastāvošu vajadzību pēc šādas investīcijas vai citiem atbalsta veidiem.

46. pants

Ziņojums par finanšu instrumentu īstenošanu

1. Vadošā iestāde nosūta Komisijai īpašu ziņojumu par darbībām, kas ietver finanšu instrumentus, to pievienojot kā pielikumu gada īstenošanas ziņojumam.

2. Šā panta 1. punktā minētajā īpašajā ziņojumā par katru finanšu instrumentu iekļauj šādu informāciju:

- a) tās programmas un prioritātes vai pasākuma identifikācija, no kuras tiek nodrošināts no ESI fondiem piešķirtais atbalsts;
- b) finanšu instrumenta un īstenošanas kārtības apraksts;
- c) to struktūru identifikācija, kuras īsteno finanšu instrumentus, attiecīgā gadījumā norādot struktūras, kuras īsteno fondu fondus, kā minēts 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktā, un finanšu starpniekus, kas minēti 38. panta 6. punktā;
- d) finanšu instrumentā iemaksātā programmas ieguldījumu kopējā summa pa prioritātēm vai pasākumiem;
- e) tā atbalsta kopējā summa, ko finanšu instruments samaksājis galasaņēmējiem vai galasaņēmēju labā vai par ko tas uzņēmis saistības garantijas līgumos veikt investīcijas galasaņēmējos, kā arī radušās pārvaldības izmaksas vai samaksāto pārvaldības maksu pa programmām un prioritātēm vai pasākumiem;
- f) finanšu instrumenta darbības rezultāti, tostarp paveiktais tā izveidē un finanšu instrumenta īstenošanas struktūru atlasē, ieskaitot struktūru, kas īsteno fondu fondu;
- g) procenti un citi ieņēmumi no atbalsta, kas no ESI fondiem sniegts finanšu instrumentam, un programmu līdzekļi, kas iemaksāti atpakaļ finanšu instrumentos no investīcijām, kā minēts 43. un 44. punktā;
- h) paveiktais finanšu instrumenta veikto investīciju paredzamā sviras efekta sasniegšanā un ieguldījumu un līdzdalības vērtība;

- i) pašu kapitāla investīciju vērtība, ņemot vērā iepriekšējos gadus;
- j) finanšu instrumenta ieguldījums attiecīgās prioritātes vai pasākuma rādītāju sasniegšanā.

Informāciju, kas minēta pirmās daļas h) un j) apakšpunktā, var iekļaut tikai gada īstenošanas ziņojuma pielikumā, ko iesniedz 2017. un 2019. gadā, kā arī nobeiguma īstenošanas ziņojumā. Ziņošanas pienākumus, kas minēti pirmās daļas a) un j) apakšpunktā, nepiemēro galasaņēmēju līmenī.

3. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko paredz paraugus, kas jāizmanto, ziņojot Komisijai par finanšu instrumentiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

4. Katru gadu, sākot no 2016. gada, sešos mēnešos pēc tam, kad 111. panta 1. punktā minētajā termiņā gada īstenošanas ziņojumu ir iesniedzis ERAF, ESF un Kohēzijas fonds, kā arī ELFLA regulas 75. pantā minētajā termiņā — ELFLA, bet ELFLA — saskaņā ar tam piemērojamajiem konkrēta fonda noteikumiem, Komisija iesniedz apkopotus datus par finanšu instrumentu finansēšanas un īstenošanas virzību, ko saskaņā ar šo pantu nosūtījušas vadošās iestādes. Minētos kopsavilkumus nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei un dara publiski pieejamus.

V SADAĻA

UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

I NODAĻA

Uzraudzība

I I e d a Ļ a

Programmu uzraudzība

47. pants

Uzraudzības komiteja

1. Trīs mēnešos no dienas, kad dalībvalsti informē par Komisijas lēmumu, ar ko apstiprina programmu, tā, vienojoties ar vadošo iestādi, saskaņā ar tās institucionālo, tiesisko un finanšu sistēmu izveido komiteju programmas īstenošanas uzraudzībai ("uzraudzības komiteja").

Dalībvalsts var izveidot atsevišķu uzraudzības komiteju vairāk nekā vienai programmai, ko līdzfinansē ESI fondi.

2. Katra uzraudzības komiteja izstrādā un apstiprina savu reglamentu saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts institucionālo, tiesisko un finanšu sistēmu.

3. Mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" atbilstošas programmas uzraudzības komiteju izveido dalībvalstis, kuras piedalās sadarbības programmā, un trešās valstis, ja tās ir pieņēmušas uzaicinājumu piedalīties sadarbības programmā, vienojoties ar vadošo iestādi, trīs mēnešos no dienas, kad dalībvalstis tiek informētas par sadarbības programmas pieņemšanas lēmumu. Minētā uzraudzības komiteja izstrādā un apstiprina savu reglamentu.

48. pants

Uzraudzības komitejas sastāvs

1. Par uzraudzības komitejas sastāvu lemj dalībvalsts ar noteikumu, ka uzraudzības komitejas sastāvā ir attiecīgās dalībvalsts iestāžu un starpniekstruktūru, kā arī 5. pantā minēto partneru pārstāvji. Attiecīgie partneri, izmantojot pārredzamu procedūru, deleģē partneru pārstāvjus darboties uzraudzības komitejā. Katram uzraudzības komitejas loceklim var būt balsstiesības.

Par mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmas uzraudzības komitejas sastāvu vienojas dalībvalstis, kuras piedalās programmā, un trešās valstis, ja tās ir pieņēmušas uzaicinājumu piedalīties sadarbības programmā. Uzraudzības komitejā darbojas minēto dalībvalstu un trešo valstu attiecīgie pārstāvji. Uzraudzības komitejā var darboties ETSG pārstāvji, kuri programmas darbības teritorijā veic ar programmu saistītas darbības.

2. Uzraudzības komitejas locekļu sarakstu publicē.

3. Komisija piedalās uzraudzības komitejas darbā kā padomdevēja.

4. Ja programmā ieguldījumu sniedz EIB, tā var piedalīties uzraudzības komitejas darbā kā padomdevēja.

5. Uzraudzības komitejas priekšsēdētājs ir dalībvalsts vai vadošās iestādes pārstāvis.

49. pants

Uzraudzības komitejas funkcijas

1. Uzraudzības komiteja tiekas vismaz reizi gadā un pārskata programmas īstenošanu un tās mērķu sasniegšanā paveikto. To darot, komiteja ņem vērā finanšu datus, kopējos un programmas īpašos rādītājus, tostarp rezultātu rādītāju vērtības izmaiņas, paveikto skaitliski izteikto mērķvērtību sasniegšanā, kā arī 21. panta 1. punktā minētajā darbības rezultātu satvarā noteiktos starpposma mērķus un attiecīgā gadījumā kvantitatīvo analīžu rezultātus.

2. Uzraudzības komiteja izvērtē visus jautājumus, kas ietekmē programmas darbības rezultātus, tostarp darbības rezultātu izvērtēšanās izdarītos secinājumus.

3. Ar uzraudzības komiteju apspriežas, un, ja tā uzskata par lietderīgu, tā sniedz atzinumu par jebkuru vadošās iestādes ierosinātu programmas grozījumu.

4. Uzraudzības komiteja var iesniegt vadošajai iestādei apsvērumus par programmas īstenošanu un novērtējumu, tostarp par darbībām, kas saistītas ar administratīvā sloga mazināšanu atbalsta saņēmējiem. Uzraudzības komiteja uzrauga darbības, kas veiktas, pamatojoties uz tās apsvērumiem.

50. pants

Īstenošanas ziņojumi

1. No 2016. gada līdz 2023. gadam ieskaitot katra dalībvalsts iesniedz Komisijai gada ziņojumu par programmas īstenošanu iepriekšējā finanšu gadā. Katra dalībvalsts līdz termiņam, kas paredzēts konkrētu fondu noteikumos, iesniedz Komisijai nobeiguma ziņojumu par programmas īstenošanu attiecībā uz ERAF, ESF un Kohēzijas fondu un gada īstenošanas ziņojumu attiecībā uz ELFLA un EJZF.

2. Gada īstenošanas ziņojumos izklāsta galveno informāciju par programmas un tās prioritāšu īstenošanu, atsaucoties uz finanšu datiem, kopējiem un īpašiem programmas rādītājiem un skaitliski izteiktām mērķvērtībām, tostarp attiecīgā gadījumā rezultātu rādītāju vērtības izmaiņām, kā arī, sākot ar gada īstenošanas ziņojumu, kas iesniedzams 2017. gadā, darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starpposma mērķiem. Nosūtītie dati attiecas uz rādītāju vērtībām saistībā ar pilnībā īstenotām darbībām un arī, ja tas iespējams, ņemot vērā īstenošanas pakāpi, saistībā ar atlasītām darbībām. Minētajos ziņojumos arī izklāsta visu to programmas novērtējumos izdarīto secinājumu kopsavilkumu, kas kļuvuši pieejami iepriekšējā finanšu gadā, jebkurus jautājumus, kas ietekmē programmas darbības rezultātus, un veiktos pasākumus. Attiecīgos gadījumos gada īstenošanas ziņojumā, kas iesniedzams 2016. gadā, var arī izklāstīt darbības, kas veiktas, lai izpildītu *ex ante* nosacījumus.

3. Atkāpjoties no 2. punkta, ESF regulā var paredzēt īpašus noteikumus par datiem, kas jānosūta ESF.

4. Gada īstenošanas ziņojumā, kas iesniedzams 2017. gadā, izklāsta 2. punktā minēto informāciju un novērtē paveikto programmas mērķu sasniegšanā, tostarp ESI fondu ieguldījumu rezultātu rādītāju vērtības izmaiņās, ja ir pieejami pierādījumi no attiecīgajiem novērtējumiem. Minētajā gada īstenošanas ziņojumā izklāsta darbības, kas veiktas, lai izpildītu *ex ante* nosacījumus, kuri nav izpildīti programmas pieņemšanas brīdī. Tajā arī novērtē darbības, kas īstēnotas, lai ņemtu vērā 7. un 8. pantā noteiktos principus, 5. pantā minēto partneru nozīmi saistībā programmas īstenošanā, un ziņo par atbalstu, kas izmantots klimata pārmaiņu mērķiem.

5. Gada īstenošanas ziņojumā, kas iesniedzams 2019. gadā, un nobeiguma īstenošanas ziņojumā attiecībā uz ESI fondiem

papildus 2. un 3. punktā minētajai informācijai un izvērtējumam iekļauj informāciju un novērtējumu par paveikto programmas mērķu sasniegšanā un tās ieguldījumu Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanā.

6. Lai gada īstenošanas ziņojumi, kas minēti 1. līdz 5. punktā, tiktu uzskatīti par pieņemamiem, tajos ietver visu minētajos punktos un konkrētu fondu noteikumos paredzēto informāciju.

Komisija 15 darbdiēnās no gada īstenošanas ziņojuma saņemšanas informē dalībvalsti, ja tas nav pieņemams; pretējā gadījumā to uzskata par pieņemamu.

7. Komisija pārbauda gada un nobeiguma īstenošanas ziņojumus un informē dalībvalsti par saviem apsvērumiem divos mēnešos no gada īstenošanas ziņojuma saņemšanas dienas un piecos mēnešos no nobeiguma īstenošanas ziņojuma saņemšanas dienas. Ja Komisija nesniedz apsvērumus minētajos termiņos, ziņojumus uzskata par pieņemtiem.

8. Komisija var sniegt apsvērumus vadošajai iestādei par jautājumiem, kas būtiski ietekmē programmas īstenošanu. Ja šādi apsvērumi tiek sniegti, vadošā iestāde sniedz visu nepieciešamo informāciju saistībā ar šiem apsvērumiem un attiecīgā gadījumā trīs mēnešos informē Komisiju par veiktajiem pasākumiem.

9. Gada un nobeiguma īstenošanas ziņojumus un to saturu kopsavilkumu, kas paredzēts plašai sabiedrībai, dara publiski pieejamu.

51. pants

Ikgadējā izvērtēšanas sanāksme

1. Katru gadu no 2016. gada līdz 2023. gadam ieskaitot organizē ikgadēju izvērtēšanas sanāksmi ar Komisijas un katras dalībvalsts līdzdalību, lai izvērtētu katras programmas darbības rezultātus, ņemot vērā gada īstenošanas ziņojumu un Komisijas apsvērumus, ja tādi ir.

2. Ikgadējā izvērtēšanas sanāksmē var izskatīt vairāk nekā vienu programmu. Ikgadējās izvērtēšanas sanāksmēs, kas notiek 2017. un 2019. gadā, pārskata visas dalībvalstī izpildītās programmas un arī ņem vērā progresa ziņojumus, ko dalībvalsts iesniegusi minētajos gados saskaņā ar 52. pantu.

3. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalsts un Komisija var vienoties neorganizēt ikgadējo izvērtēšanas sanāksmi par programmu citos gados, izņemot 2017. un 2019. gadu.

4. Ikgadējo izvērtēšanas sanāksmi vada Komisija vai — pēc dalībvalsts lūguma — to kopīgi vada dalībvalsts un Komisija.

5. Dalībvalsts nodrošina, lai pēc ikgadējās izvērtēšanas sanāksmes attiecībā uz jautājumiem, kuri būtiski ietekmē programmas īstenošanu, tiktu nodrošināta atbilstoša rīcība, pamatojoties uz Komisijas komentāriem, un attiecīgā gadījumā trīs mēnešos informē Komisiju par veiktajiem pasākumiem.

II Iedaļa

Stratēģiskais progress

52. pants

Progresu ziņojums

1. Līdz 2017. gada 31. augustam un 2019. gada 31. augustam dalībvalsts iesniedz Komisijai progresu ziņojumu par partnerības nolīguma īstenošanu attiecīgi uz 2016. gada 31. decembri un 2018. gada 31. decembri.

2. Progresu ziņojumā iekļauj informāciju un izvērtējumu par:

a) dalībvalstu attīstības vajadzību izmaiņām kopš partnerības nolīguma pieņemšanas;

b) progresu Savienības gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes stratēģijas, kā arī 4. panta 1. punktā minēto konkrētu fondu pamatuzdevumu sasniegšanā, izmantojot ESI fondu ieguldījumu atlasīto tematisko mērķu sasniegšanā, jo īpaši attiecībā uz starpposma mērķiem, kas noteikti darbības rezultātu satvarā katrai programmai, un atbalstu, kas izmantots klimata pārmaiņu mērķiem;

c) to, vai darbības, kas veiktas, lai izpildītu piemērojamus *ex ante* nosacījumus, kuri noteikti partnerības nolīgumā un kuri nebija izpildīti partnerības nolīguma pieņemšanas dienā, ir īstenotas saskaņā ar noteikto grafiku; šis punkts attiecas tikai uz progresu ziņojumu, kas jāiesniedz 2017. gadā;

d) to mehānismu īstenošanu, kuri paredzēti, lai nodrošinātu koordināciju starp ESI fondiem un citiem Savienības un valsts finansējuma instrumentiem un ar EIB;

e) integrētas pieejas īstenošanu attiecībā uz teritoriālo attīstību vai uz programmām pamatoto integrēto pieeju īstenošanas kopsavilkumu, tostarp progresu sadarbībai noteikto prioritāšu sasniegšanā;

f) attiecīgā gadījumā darbībām, kas veiktas, lai nostiprinātu dalībvalsts iestāžu un atbalsta saņēmēju spēju pārvaldīt un izmantot ESI fondus;

g) veiktajām darbībām un sasniegto progresu, lai mazinātu administratīvo slogu atbalsta saņēmējiem;

h) 5. pantā minēto partneru uzdevumiem partnerības nolīguma īstenošanā;

i) to darbību kopsavilkumu, kuras ir veiktas saistībā ar 5., 7. un 8. panta minēto horizontālo principu piemērošanu un politikas mērķiem ESI fondu īstenošanai.

3. Ja Komisija divos mēnešos no progresu ziņojuma iesniegšanas konstatē, ka iesniegtā informācija ir tik nepilnīga vai neskaidra, ka tādējādi būtiski ietekmē attiecīgā novērtējuma kvalitāti un ticamību, tā var pieprasīt no dalībvalsts papildinformāciju, ja šāds pieprasījums nerada nepamatotus kavējumus un Komisija sniedz pamatojumu, kāpēc pastāv aizdomas par kvalitātes un ticamības nepilnībām. Dalībvalsts iesniedz Komisijai prasīto papildinformāciju trīs mēnešos un, ja nepieciešams, attiecīgi pārskata progresu ziņojumu.

4. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus attiecībā uz modeli, kas jāizmanto, iesniedzot progresu ziņojumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

53. pants

Komisijas ziņojumi un apspriešanās par ESI fondiem

1. No 2016. gada Komisija katru gadu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai nosūta kopsavilkuma ziņojumu par ESI fondu programmām, ņemot vērā dalībvalstu gada īstenošanas ziņojumus, kas iesniegti saskaņā ar 50. pantu, kā arī programmu pieejamo novērtējumu secinājumu kopsavilkumu. Šo kopsavilkuma ziņojumu 2017. un 2019. gadā iekļauj stratēģiskajā ziņojumā, kas minēts 2. punktā.

2. Komisija 2017. un 2019. gadā sagatavo dalībvalstu progresu ziņojumu stratēģisku kopsavilkuma ziņojumu, ko attiecīgi līdz 2017. gada 31. decembrim un 2019. gada 31. decembrim tā iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai, un aicina minētas iestādes to apspriest.

3. Padome apspriež stratēģisko ziņojumu, jo īpaši attiecībā uz ESI fondu ieguldījumu Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei īstenošanā, un to aicina sniegt informāciju par minēto jautājumu pavasara Eiropadomes sanāksmē.

4. No 2018. gada Komisija reizi divos gados iekļauj savā gada progresu ziņojumā pavasara Eiropadomes sanāksmē iedaļu, kurā apkopoti jaunākie ziņojumi, kas minēti 1. un 2. punktā, jo īpaši attiecībā uz ESI fondu ieguldījumu Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanā.

II NODAĻA

Novērtēšana

54. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Lai uzlabotu programmu struktūras un īstenošanas kvalitāti, kā arī novērtētu to efektivitāti, lietderību un ietekmi, veic novērtēšanu. Programmu ietekmi izvērtē saskaņā ar attiecīgo ESI fondu misiju attiecībā uz Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei izvirzītajiem mērķiem un, attiecīgā gadījumā ņemot vērā programmas apjomu attiecībā uz IKP un bezdarbu attiecīgā programmas darbības teritorijā.

2. Dalībvalstis nodrošina izvērtējumu veikšanai vajadzīgos resursus un procedūras, lai sagatavotu un savāktu izvērtējumiem vajadzīgos datus, tostarp datus, kas saistīti ar kopējiem un — attiecīgā gadījumā — īpašajiem programmas rādītājiem.

3. Novērtēšanu veic iekšēji vai ārēji eksperti, kas ir funkcionāli neatkarīgi no iestādēm, kuras ir atbildīgas par programmas īstenošanu. Komisija tūlīt pēc šīs regulas stāšanās spēkā sniedz norādījumus par to, kā veikt novērtēšanu.

4. Visus novērtējumus dara pieejamus publikai.

55. pants

Ex ante novērtēšana

1. Lai uzlabotu katras programmas struktūras kvalitāti, dalībvalstis veic *ex ante* novērtēšanu.

2. *Ex ante* novērtēšanu veic tās iestādes pārziņā, kura ir atbildīga par programmu sagatavošanu. Izvērtējumus iesniedz Komisijai tad, kad iesniedz programmu kopā ar kopsavilkumu. Konkrētu fondu noteikumos var noteikt robežvērtības, līdz kurām *ex ante* novērtēšanu var apvienot ar citas programmas novērtēšanu.

3. *Ex ante* novērtēšanā pārbauda:

a) ieguldījumu Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, ņemot vērā atlasītos tematiskos mērķus un prioritātes, valsts un reģionālās vajadzības un attīstības potenciālu, kā arī iepriekšējos plānošanas periodos izdarītos secinājumus;

b) ierosinātās programmas vai darbības iekšējo saskaņotību un tās saistību ar citiem atbilstošiem instrumentiem;

c) budžeta līdzekļu piešķiruma saskaņotību ar programmas mērķiem;

d) atlasīto tematisko mērķu, prioritāšu un programmu atbilstošo mērķu atbilstību VSS, partnerības nolīgumam un attiecīgajai valstij adresētajiem atbilstošajiem ieteikumiem, kas

pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīgā gadījumā valsts līmenī valsts reformu programmu;

e) ierosināto programmu rādītāju atbilstību un skaidrību;

f) to, kā paredzamais iznākums veicinās rezultātu sasniegšanu;

g) to, vai rādītājiem noteiktās skaitliski izteiktās mērķvērtības ir reālas, ņemot vērā paredzēto atbalstu no ESI fondiem;

h) ierosinātā atbalsta veida loģisko pamatojumu;

i) cilvēkresursu un administratīvās spējas atbilstību programmas pārvaldībai;

j) to procedūru piemērotību, kas paredzētas programmas uzraudzībai un izvērtējumiem vajadzīgo datu savākšanai;

k) darbības rezultātu satvaram atlasīto starpposma mērķu piemērotību;

l) to plānoto pasākumu atbilstību, kuru mērķis ir veicināt vīriešu un sieviešu iespēju vienlīdzību un novērst jebkādu diskrimināciju, jo īpaši attiecībā uz pieejamību personām ar invaliditāti;

m) to plānoto pasākumu atbilstību, kuru mērķis ir veicināt ilgtspējīgu attīstību;

n) plānotos pasākumus, kuru mērķis ir samazināt atbalsta saņēmējiem radīto administratīvo slogu.

4. *Ex ante* novērtēšanā attiecīgā gadījumā iekļauj izklāstītās prasības stratēģiskajam vides novērtējumam, kas paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/42/EK ⁽¹⁾, ņemot vērā nepieciešamību mazināt klimata pārmaiņas.

56. pants

Novērtēšana plānošanas periodā

1. Vadošā iestāde vai dalībvalsts izstrādā novērtēšanas plānu, un tas var attiekties uz vairāk nekā vienu programmu. To iesniedz saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai būtu pieejama atbilstoša izvērtēšanas spēja.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp.).

3. Plānošanas periodā vadošā iestāde nodrošina, ka tiek veikta katras programmas novērtēšana, tostarp tās efektivitātes, iedarbīguma un ietekmes novērtēšana, pamatojoties uz novērtēšanas plānu, un ka katrai novērtēšanai tiek veikti atbilstīgi papildu pasākumi saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem. Vismaz reizi plānošanas periodā novērtēšanā noskaidro, kā atbalsts no ESI fondiem ir veicinājis katras prioritātes mērķu sasniegšanu. Visus novērtējumus pārbauda uzraudzības komiteja un nosūta Komisijai.

4. Komisija var pēc savas iniciatīvas veikt programmu novērtēšanu. Tā informē vadošo iestādi, un rezultāti tiek nosūtīti vadošajai iestādei un iesniegti attiecīgajai uzraudzības komitejai.

5. Šā panta 1., 2. un 3. punkts neattiecas uz 39. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētajām īpašām nolūkam paredzētajām programmām.

57. pants

Ex post novērtēšana

1. Ex post novērtēšanu veic Komisija vai dalībvalstis, cieši sadarbojoties ar Komisiju. Ex post novērtēšanā pārbauda ESI fondu efektivitāti un lietderību un to ieguldījumu Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, ņemot vērā minētajā Savienības stratēģijā izvirzītos mērķus un saskaņā ar konkrētu fondu noteikumos paredzētajām prasībām.

2. Ex post novērtēšanu pabeidz līdz 2023. gada 31. decembrim.

3. Komisija veic 39. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto īpašām nolūkam paredzēto programmu ex post novērtēšanu, ko pabeidz līdz 2019. gada 31. decembrim.

4. Attiecībā uz katru ESI fondu Komisija līdz 2025. gada 31. decembrim sagatavo kopsavilkuma ziņojumu, kurā ir sniegti ex post novērtējumu galvenie secinājumi.

VI SADAĻA

TEHNISKĀ PALĪDZĪBA

58. pants

Tehniskā palīdzība pēc Komisijas iniciatīvas

1. Pēc Komisijas iniciatīvas ESI fondi var atbalstīt sagatavošanas, uzraudzības, administratīvās un tehniskās palīdzības, novērtēšanas, revīzijas un kontroles pasākumus, kas vajadzīgi šīs regulas īstenošanai.

Pirmajā daļā minētos pasākumus var īstenot tieši Komisija vai netieši, izmantojot citas vienības un personas, kas nav dalībvalstis, saskaņā ar Finanšu regulas 60. pantu.

Pirmajā daļā minētie pasākumi jo īpaši var ietvert:

- a) palīdzību projektu sagatavošanā un izvērtēšanā, tostarp ar EIB;
- b) atbalstu institucionālajā nostiprināšanā un administratīvo spēju veidošanā efektīvai ESI fondu pārvaldībai;
- c) izpēti, kas saistīta ar Komisijas ziņošanu par ESI fondiem un kohēzijas ziņojumu;
- d) pasākumus, kas saistīti ar ESI fondu analīzi, pārvaldību, uzraudzību, informācijas apmaiņu un īstenošanu, kā arī pasākumus, kas saistīti ar kontroles sistēmu īstenošanu un tehnisko un administratīvo palīdzību;
- e) novērtējumus, ekspertu ziņojumus, statistiku un izpēti, arī vispārīgu, attiecībā uz ESI fondu pašreizējo un turpmāko darbību, kuru attiecīgā gadījumā var veikt EIB;
- f) pasākumus, kurus veic, lai izplatītu informāciju, atbalstītu tīklu izveidi, veiktu saziņas pasākumus, palielinātu informētību un veicinātu sadarbību un pieredzes apmaiņu, tostarp ar trešām valstīm;
- g) datorizētu sistēmu uzstādīšanu, ekspluatāciju un savstarpēju savienošanu pārvaldības, uzraudzības, revīzijas, kontroles un novērtēšanas vajadzībām;
- h) darbības, kuras veic, lai uzlabotu novērtēšanas metodes un ar novērtēšanas praksi saistītas informācijas apmaiņu;
- i) ar revīziju saistītas darbības;
- j) darbības, kuras veic, lai nostiprinātu valsts un reģionālo spēju attiecībā uz ieguldījumu plānošanu, vajadzību novērtēšanu, finanšu instrumentu, kopīgu rīcības plānu un lielu projektu sagatavošanu, izstrādi un īstenošanu, tostarp kopīgas iniciatīvas ar EIB;
- k) labas prakses izplatīšanu, lai palīdzētu dalībvalstīm stiprināt attiecīgo 5. pantā minēto partneru un to jumta organizāciju spējas;
- l) pasākumus, lai noteiktu un īstenotu strukturālas un administratīvas reformas un noteiktu to prioritāti, reaģējot uz tām dalībvalstu ekonomiskajām un sociālajām grūtībām, kas atbilst 24. panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem.

Lai, saziņā ar plašu sabiedrību, nodrošinātu lielāku efektivitāti un spēcīgāku sinerģiju starp komunikācijas darbībām, kas veiktas pēc Komisijas iniciatīvas, komunikācijas darbībām saskaņā ar šo regulu piešķirtos līdzekļus izmanto arī korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl tās attiecas uz šīs regulas vispārējiem mērķiem.

2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, katru gadu izstrādā plānus par darbību veidu, kas saistīti ar 1. punktā minētajiem pasākumiem, ja ir paredzēts ieguldījums no ESI fondiem.

59. pants

Tehniskā palīdzība pēc dalībvalstu iniciatīvas

1. Pēc dalībvalsts iniciatīvas ESI fondi var atbalstīt sagatavošanas, pārvaldības, uzraudzības, novērtēšanas, informācijas un komunikācijas, tīklu veidošanas, sūdzību izskatīšanas, kontroles un revīzijas darbības. Dalībvalsts var izmantot ESI fondus, lai atbalstītu pasākumus administratīvā sloga mazināšanai atbalsta saņēmējiem, tostarp elektroniskās datu apmaiņas sistēmas, pasākumus, kurus veic, lai stiprinātu dalībvalsts iestāžu un atbalsta saņēmēju spēju pārvaldīt un izmantot minētos fondus. ESI fondus var arī izmantot, lai atbalstītu darbības, kuras veic, lai stiprinātu attiecīgo partneru spējas saskaņā ar 5. panta 3. punkta e) apakšpunktu un apmainītos ar labu praksi ar šādiem partneriem. Šajā punktā minētās darbības var attiekties uz iepriekšējiem un turpmākiem plānošanas periodiem.

2. Konkrētu fondu noteikumos var iekļaut vai no tiem var svītrot darbības, kuras var finansēt ar katra ESI fonda tehnisko palīdzību.

VII SADAĻA

FINANSIĀLS ATBALSTS NO ESI FONDIEM

I NODAĻA

Atbalsts no ESI fondiem

60. pants

Līdzfinansējuma likmju noteikšana

1. Komisijas lēmumā par programmas pieņemšanu nosaka līdzfinansējuma likmi vai likmes un maksimālo summu atbalstam no ESI fondiem saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

2. Tehniskās palīdzības pasākumus, ko īsteno pēc Komisijas iniciatīvas vai tās vārdā, var finansēt 100 % apjomā.

61. pants

Darbības, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus

1. Šo pantu piemēro darbībām, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus. Šajā pantā "neto ienākumi" ir ienākošās naudas plūsmas, ko lietotāji tiešā veidā maksā par precēm vai pakalpojumiem, kurus nodrošina darbība, piemēram, maksas, ko lietotāji tiešā veidā maksā par infrastruktūras izmantošanu, zemes vai ēku pārdošanu vai īri vai arī maksājumiem par pakalpojumiem, atskaitot darbības izmaksas un ātri nolietojamu iekārtu aizvietošanas izmaksas, kas rodas attiecīgajā laikposmā. Darbības izmaksu ietaupījumus, kas gūti no darbībām, uzskata par neto ienākumiem, izņemot gadījumus, kad tos kompensē līdzvērtīgs darbības subsīdiju samazinājums.

Ja visas investīciju izmaksas nevar pretendēt uz līdzfinansējumu, neto ienākumus sadala proporcionāli investīciju izmaksu atbilstīgajām un neatbilstīgajām daļām.

2. Darbības atbilstīgos izdevumus, kas līdzfinansējami no fondiem, iepriekš samazina, ņemot vērā darbības iespēju radīt neto ienākumus konkrētā pārskata periodā, kas aptver gan darbības īstenošanu, gan laiku pēc tās pabeigšanas.

3. Potenciālos neto ienākumus no darbības nosaka iepriekš, izmantojot vienu no šajā punktā norādītajām metodēm, kuru nozarei, apakšnozarei vai darbības veidam izvēlas vadošā iestāde:

- vienotas likmes neto ienākumu procentuālās daļas piemērošana nozarei vai apakšnozarei, kas attiecas uz darbību, — kā noteikts V pielikumā vai jebkurā no otrajā, trešajā, un ceturtajā daļā minētajiem deleģētajiem aktiem;
- darbības diskontēto neto ienākumu aprēķināšana, ņemot vērā darbībai piemērojamai nozarei vai apakšnozarei atbilstīgo pārskata periodu, rentabilitāti, kāda parasti paredzama no attiecīgās investīciju kategorijas, principa "piesārņotājs maksā" piemērošanu un attiecīgā gadījumā taisnīguma apsvērumus, kas saistīti ar konkrētās dalībvalsts vai reģiona relatīvo labklājību.

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pienācīgi pamatotos gadījumos pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem groza V pielikumu, lai pielāgotu tajā noteiktās vienotas likmes, ņemot vērā vēsturiskos datus, izmaksu atgūšanas iespējas, kā arī attiecīgā gadījumā principu "piesārņotājs maksā".

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz vienotas likmes nozarēm vai apakšnozarēm IKT, PAI, kā arī energoefektivitātes jomā. Komisija deleģētos aktus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei ne vēlāk kā 2015. gada 30. jūnijā.

Turklāt Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pienācīgi pamatotos gadījumos pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz V pielikuma papildināšanu ar nozarēm vai apakšnozarēm, tostarp nozaru apakšnozarēm, uz ko attiecas 9. pantā pirmajā daļā noteiktie tematiskie mērķi un ko atbalsta ESI fondi.

Ja tiek piemērota pirmās daļas a) punktā minētā metode, visus neto ienākumus, ko gūst darbības īstenošanas laikā un pēc tās pabeigšanas, uzskata par tādiem, kas jāņem vērā, piemērojot vienoto likmi, tāpēc tos pēc tam neatskaita no darbības atbilstīgajiem izdevumiem.

Ja, pieņemot deleģētos aktus saskaņā ar trešo un ceturto daļu, tiek noteikta vienota likme jaunai nozarei vai apakšnozarei, vadošā iestāde var nolemt piemērot pirmās daļas a) apakšpunktā jaunām darbībām noteikto metodi attiecībā uz attiecīgo nozari vai apakšnozari.

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem nosaka pirmās daļas b) apakšpunktā minēto metodi. Ja tiek piemērota minētā metode, neto ienākumus, ko gūst darbības īstenošanas laikā un kas rodas no ienākumu avotiem, kuri nav ņemti vērā darbības potenciālo neto ienākumu noteikšanā, ne vēlāk kā galīgajā maksājumu pieprasījumā, ko iesniedz atbalsta saņēmējs, atskaita no atbilstīgajiem izdevumiem.

4. Metodi, ko izmanto, lai Komisijai iesniegtajā maksājuma prasījumā no darbības izdevumiem atskaitītu neto ienākumus, nosaka saskaņā ar valsts noteikumiem.

5. Šā panta 3. punktā izklāstīto metožu piemērošanas alternatīva ir iespēja 60. panta 1. punktā minēto maksimālo līdzfinansēšanas likmi pēc dalībvalsts pieprasījuma samazināt brīdī, kad prioritātei vai pasākumam tiek pieņemta programma, kurā visām darbībām, ko paredzēts atbalstīt šajā prioritātē vai pasākumā, varētu piemērot vienotu likmi saskaņā ar 3. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu. Samazinātā likme nav mazāka kā summa, kas aprēķināta, maksimālo Savienības līdzfinansējuma likmi, kura piemērojama saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem, reizinot ar attiecīgo 3. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto vienoto likmi.

Ja tiek piemērota pirmajā daļā minētā metode, visus neto ienākumus, ko gūst darbības īstenošanas laikā un pēc tās pabeigšanas, uzskata par tādiem, kas jāņem vērā, piemērojot samazināto līdzfinansēšanas likmi, tāpēc tos pēc tam neatskaita no darbību atbilstīgajiem izdevumiem.

6. Ja ir objektīvi neiespējami iepriekš noteikt ienākumus pamatojoties uz vienu no 3. vai 5. punktā izklāstītajām metodēm, neto ienākumus, kas gūti trīs gados no darbības pabeigšanas vai līdz termiņam, kurā jāiesniedz dokumenti programmas slēgšanai, kas noteikti konkrētu fondu noteikumos, atkarībā no tā, kurš no minētajiem termiņiem ir agrāks, atskaita no Komisijai deklarētajiem izdevumiem.

7. Šā panta 1. līdz 6. punktu nepiemēro:

- a) darbībām vai darbību daļām, ko atbalsta tikai no ESF;
- b) darbībām, kuru kopējās atbilstīgās izmaksas pirms 1. līdz 6. punkta piemērošanas nepārsniedz EUR 1 000 000;
- c) atmaksājamai palīdzībai, uz kuru attiecas pilnīgas atmaksāšanas pienākums, un godalgām;

d) tehniskai palīdzībai;

e) atbalstam, ko sniedz finanšu instrumentiem vai no finanšu instrumentiem;

f) darbībām, kurām publisko atbalstu sniedz vienreizējo maksājumu veidā vai izmantojot standarta shēmu vienības izmaksas;

g) darbībām, ko veic saskaņā ar kopīgu rīcības plānu;

h) darbībām, kurām atbalsta apmērs vai likme ir noteikti ELFLA regulas II pielikumā.

Neatkarīgi no šā punkta pirmās daļas b) apakšpunkta, ja dalībvalsts piemēro 5. punktu, tā attiecīgajā prioritātē vai pasākumā var iekļaut darbības, kuru kopējās atbilstīgās izmaksas pirms 1. līdz 6. punkta piemērošanas nepārsniedz EUR 1 000 000.

8. Turklāt šā panta 1. līdz 6. punktu nepiemēro darbībām, kuru atbalstu saskaņā ar programmu veido:

- a) *de minimis* atbalsts,
- b) saderīgs valsts atbalsts MVU, ja valsts atbalstam tiek piemērots atbalsta intensitātes vai atbalsta summas ierobežojums,
- c) saderīgs valsts atbalsts, ja saskaņā ar piemērojamiem valsts atbalsta noteikumiem ir veikta finansēšanas vajadzību individuāla pārbaude.

Neatkarīgi no pirmās daļas, vadošā iestāde 1. līdz 6. punkta noteikumus var piemērot darbībām, uz kurām attiecas šā punkta pirmās daļas a) līdz c) apakšpunkts, ja tas ir paredzēts valsts noteikumos.

II NODAĻA

Īpaši noteikumi PPP atbalstam no ESI fondiem

62. pants

PPP

ESI fondus var izmantot, lai atbalstītu PPP darbības. Veicot šādas PPP darbības, ievēro piemērojamos tiesību aktus, jo īpaši aktus par valsts atbalstu un publisko iepirkumu.

63. pants

Atbalsta saņēmējs, īstenojot PPP darbības

1. Saistībā ar PPP darbību, un atkāpjoties no 2. panta 10. punkta, atbalsta saņēmējs var būt:

- a) publisko tiesību subjekts, kurš ir darbības uzsācējs; vai

b) struktūra, uz ko attiecas kādas dalībvalsts privāttiesības ("privātā sektora partneris") un kas ir atlasīta vai ko paredzēts atlasīt darbības īstenošanai.

2. Publisko tiesību subjekts, kurš ir PPP uzsācējs, var ierosināt, lai privātā sektora partneris, kas jāatlasa pēc darbības apstiprināšanas, būtu atbalsta saņēmējs ESI fondu atbalsta īstenošanas nolūkā. Tādā gadījumā lēmumu par apstiprināšanu pieņem ar nosacījumu, ka vadošā iestāde pārliecinās, ka izraudzītais privātā sektora partneris izpilda un uzņemas visus attiecīgos šajā regulā paredzētos atbalsta saņēmēja pienākumus.

3. Privātā sektora partneri, kas izraudzīti darbības īstenošanai, kā atbalsta saņēmēju īstenošanas laikā var aizstāt, ja tas nepieciešams saskaņā ar PPP noteikumiem vai noteikumiem finansēšanas nolīgumā starp privātā sektora partneri un finanšu iestādi, kura līdzfinansē darbību. Tādā gadījumā aizstājošais privātā sektora partneris vai publisko tiesību subjekts kļūst par atbalsta saņēmēju ar noteikumu, ka vadošā iestāde pārliecinās, ka aizstājošais partneris izpilda un uzņemas visus attiecīgos šajā regulā paredzētos atbalsta saņēmēja pienākumus.

4. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz papildu noteikumus par atbalsta saņēmēja aizstāšanu un par attiecīgajiem pienākumiem.

5. Atbalsta saņēmēja aizstāšanu neuzskata par izmaiņām īpašnieku sastāvā 71. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē, ja minētā aizstāšana izpilda šā panta 3. punktā un saskaņā ar šā panta 4. punktu pieņemtajā deleģētajā aktā paredzētos piemērojamos nosacījumus.

64. pants

Atbalsts PPP darbībām

1. Attiecībā uz PPP darbībām, kurās atbalsta saņēmējs ir publisko tiesību subjekts, izdevumus, kas PPP darbībā radušies privātā sektora partnerim un ko samaksājis privātā sektora partneris, atkāpjoties no 65. panta 2. punkta var uzskatīt par tādiem, kuri radušies atbalsta saņēmējam un kurus samaksājis atbalsta saņēmējs, un tos var iekļaut Komisijai iesniedzamajā maksājuma pieprasījumā ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) atbalsta saņēmējs ir noslēdzis PPP līgumu ar privātā sektora partneri;

b) vadošā iestāde ir pārbaudījusi, ka privātā sektora partneris ir samaksājis atbalsta saņēmēja deklarētos izdevumus un ka darbība atbilst piemērojamiem Savienības un valstu tiesību aktiem, programmai un nosacījumiem atbalsta saņemšanai par darbību.

2. Maksājumus atbalsta saņēmējiem, ko maksā par izdevumiem, kuri saskaņā ar 1. punktu iekļauti maksājuma pieprasījumā, maksā darījuma kontā, kas īpaši šim nolūkam atvērts uz atbalsta saņēmēja vārda.

3. Līdzekļus, ko iemaksā 2. punktā minētajā darījuma kontā, izmanto maksājumiem saskaņā ar PPP līgumu, tostarp jebkādiem maksājumiem, kas jāveic PPP līguma izbeigšanas gadījumā.

4. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz minimālās PPP līgumos iekļaujamās prasības, kas nepieciešamas šā panta 1. punktā norādītās atkāpes piemērošanai, tostarp noteikumus saistībā ar PPP līguma izbeigšanu, nolūkā nodrošināt pienācīgas revīzijas iecības.

III NODAĻA

Izdevumu atbilstība un ilgums

65. pants

Atbilstība

1. Izdevumu atbilstību nosaka, pamatojoties uz valsts noteikumiem, izņemot, ja ir paredzēti īpaši noteikumi šajā regulā vai balstoties uz šo regulu, vai pamatojoties uz konkrētu fondu noteikumiem.

2. Izdevumi ir atbilstīgi ieguldījumam no ESI fondiem, ja tie radušies atbalsta saņēmējam un samaksāti laikposmā no dienas, kad programma iesniegta Komisijai, vai no 2014. gada 1. janvāra — atkarībā no tā, kurš no minētajiem termiņiem ir agrāks, — līdz 2023. gada 31. decembrim. Turklāt ieguldījumu no ELFLA par izdevumiem var saņemt tikai tad, ja maksājumu aģentūra ir faktiski izmaksājusi atbilstošo atbalstu laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim.

3. Atkāpjoties no 2. punkta, JN1 paredzētos izdevumus varēs veikt no 2013. gada 1. septembra.

4. Attiecībā uz izmaksām, kas tiek atlīdzinātas, pamatojoties uz 67. panta 1. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktu, darbības, kas veido atlīdzināšanas pamatu, veic laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim.

5. Atkāpjoties no 4. punkta, sākuma datums attiecībā uz izmaksām, kas atlīdzinātas, pamatojoties uz 67. panta 1. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunkta noteikumiem par darbībām, kuras veiktas saskaņā ar JN1, ir 2013. gada 1. septembris.

6. Darbības neatlasa atbalstam no ESI fondiem, ja tās ir fiziski pabeigtas vai pilnībā īstenotas, pirms atbalsta saņēmējs vadošajai iestādei ir iesniedzis pieteikumu par finansējumu atbilstoši programmai, neatkarīgi no tā, vai atbalsta saņēmējs ir veicis visus saistītos maksājumus.

7. Šis pants neskar 58. pantā izklāstītos noteikumus par tās tehniskās palīdzības atbilstību, kas tiek sniegta pēc Komisijas iniciatīvas.

8. Šo punktu piemēro darbībām, no kurām īstenošanas laikā gūst neto ienākumus un kurām nepiemēro 61. panta 1. līdz 6. punktu.

No tās darbības atbilstīgajiem izdevumiem, kas līdzfinansējama no ESI fondiem, ne vēlāk kā galīgajā maksājumu pieprasījumā, ko iesniedz atbalsta saņēmējs, atskaita neto ienākumus, kas nav ņemti vērā darbības apstiprināšanas brīdī un kas tieši gūti tikai darbības īstenošanas laikā. Ja attiecībā uz visām izmaksām nevar pretendēt uz līdzfinansējumu, neto ienākumus sadala *pro rata* izmaksu atbilstīgajām un neatbilstīgajām daļām.

Šo punktu nepiemēro:

- a) tehniskajai palīdzībai;
- b) finanšu instrumentiem;
- c) atmaksājama palīdzībai, uz kuru attiecas pienākums pilnībā atmaksāt;
- d) godalgām;
- e) darbībām, uz kurām attiecas valsts atbalstu noteikumi;
- f) darbībām, kurām publiskais atbalsts tiek piešķirts vienreizēju maksājumu vai standarta likmes vienības izmaksu veidā, ja neto ienākumi ir ņemti vērā *ex ante* novērtējumā;
- g) darbībām, ko īsteno saskaņā ar kopīgu rīcības plānu, ja neto ienākumi ir ņemti vērā *ex ante* novērtējumā;
- h) darbībām, kurām atbalsta apmērs vai likme ir noteikti ELFLA regulas I pielikumā; vai
- i) darbībām, kuru kopējās atbilstīgās izmaksas nepārsniedz EUR 50 000.

Šā panta un 61. panta nozīmē jebkuru maksājumu, ko atbalsta saņēmējs saņem no līgumsodiem līguma starp atbalsta saņēmēju un trešo pusi vai trešām pusēm pārkāpuma gadījumā vai kas radies tādēļ, ka trešā puse, kas izraudzīta saskaņā ar publiskā iepirkuma noteikumiem, ir atsaukusi piedāvājumu ("depozīts"), neuzskata par ienākumiem un neatskaita no darbības atbilstīgajiem izdevumiem.

9. Izdevumi, kas kļūst par atbilstīgiem izdevumiem programmas grozījumu rezultātā, ir atbilstīgie izdevumi tikai no dienas, kad Komisijai tiek iesniegts grozīšanas pieprasījums vai, ja piemēro 96. panta 11. punktu, no dienas, kurā stājies spēkā lēmums par programmas grozīšanu.

Konkrētu fondu noteikumi, kas piemērojami EJZF, var paredzēt atkāpes no šā punkta pirmās daļas.

10. Atkāpjoties no 9. punkta, īpašus noteikumus par izdevumu attiecināmības sākuma datumu var paredzēt ELFLA regulā.

11. Darbībai var piešķirt atbalstu no viena vai vairākiem ESI fondiem vai no vienas vai vairākām programmām un no citiem Savienības instrumentiem, ar noteikumu, ka par izdevumu pozīciju, kas iekļauta maksājuma pieprasījumā atlīdzinājuma saņemšanai no viena no ESI fondiem, netiek saņemts nedz atbalsts no cita fonda vai Savienības instrumenta, nedz arī atbalsts no tā paša fonda citā programmā.

66. pants

Atbalsta veidi

ESI fondus izmanto atbalsta piešķiršanai dotāciju, godalgu, atmaksājamas palīdzības, finanšu instrumentu vai to apvienojuma veidā.

Atmaksājamas palīdzības gadījumā atmaksāto atbalstu struktūrai, kas to piešķirusi, vai citai dalībvalsts kompetentai iestādei tur atsevišķā kontā vai atdala ar uzskaites kodiem un atkārtoti izmanto tādām pašām mērķim vai saskaņā ar programmas mērķiem.

67. pants

Dotāciju veidi un atmaksājama palīdzība

1. Var būt šādi dotāciju un atmaksājamas palīdzības veidi:
 - a) to atbilstīgo izmaksu atlīdzināšana, kas radušās un attiecīgā gadījumā samaksātas kopā ar ieguldījumu natūrā un amortizāciju;
 - b) standarta likmes vienības izmaksas;
 - c) vienreizējie maksājumi, kas nepārsniedz EUR 100 000 no publiska ieguldījuma;
 - d) vienotas likmes finansējums, ko nosaka, piemērojot procentus vienai vai vairākām noteiktām izmaksu kategorijām.

Konkrētu fondu noteikumi var ierobežot dotāciju vai atmaksājamas palīdzības formas, ko piemēro noteiktām darbībām.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, citus dotāciju veidus un aprēķināšanas metodes var noteikt EJZF regulā.

3. Šā panta 1. punktā minētās iespējas var apvienot tikai tad, ja katra no iespējām attiecas uz atšķirīgām izmaksu kategorijām vai ja tās izmanto atšķirīgiem projektiem, kas veido daļu no darbības, vai secīgiem darbības posmiem.

4. Ja darbību vai projektu, kas ir darbības daļa, īsteno tikai ar būvdarbu, preču vai pakalpojumu publiska iepirkuma starpniecību, piemēro tikai 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu. Ja publiskais iepirkums darbībā vai projektā, kas ir darbības daļa, ir ierobežots līdz konkrētām izmaksu kategorijām, var piemērot visas 1. punktā minētās iespējas.

5. Šā panta 1. punkta pirmās daļas b), c) un d) apakšpunktā minētās summas nosaka vienā no šiem veidiem:

- a) saskaņā ar taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu aprēķina metodi, kuras pamatā ir:
 - i) statistikas dati vai cita objektīva informācija,
 - ii) pārbaudīti individuālu atbalsta saņēmēju vēsturiski dati, vai
 - iii) atsevišķu atbalsta saņēmēju parastās izmaksu uzskaites prakses piemērošana,
- b) saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem piemēro atbilstošās standarta likmes vienības izmaksas, vienreizējos maksājumus un vienotās likmes, kas ir piemērojamas Savienības politikas virzienos līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam;
- c) saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem piemēro atbilstošās standarta likmes vienības izmaksas, vienreizējos maksājumus un vienotās likmes, ko saskaņā ar dotāciju shēmām pilnībā finansē dalībvalsts līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam;
- d) izmantojot likmes, kas noteiktas ar šo regulu vai ar konkrētu fondu noteikumiem.
- e) īpašas metodes, lai noteiktu summas, kas paredzētas atbilstīgi konkrētu fondu noteikumiem.

6. Dokumentā, kurā izklāsta nosacījumus atbalsta saņemšanai par katru darbību, izklāsta arī metodi, kas piemērojama darbības izmaksu noteikšanai, un dotācijas izmaksas nosacījumus.

68. pants

Vienotas likmes finansējums netiešajām izmaksām un personāla izmaksām par dotācijām un atmaksājamo palīdzību

1. Ja darbības īstenošanā rodas netiešas izmaksas, tās var aprēķināt kā vienotu likmi vienā no šiem veidiem:

- a) vienota likme līdz 25 % no atbilstīgajām tiešajām izmaksām ar noteikumu, ka likmi aprēķina, pamatojoties uz taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu aprēķina metodi vai metodi, ko saskaņā ar shēmām attiecībā uz dotācijām, kuras pilnībā finansē dalībvalsts, piemēro līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam;

- b) vienota likme līdz 15 % no atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām, neprasot dalībvalstij veikt nekādu aprēķinu, lai noteiktu piemērojamo likmi;

- c) vienota likme, ko piemēro atbilstīgajām tiešajām izmaksām, pamatojoties uz pašreizējām metodēm un atbilstošajām likmēm, kas citos Savienības politikas virzienos piemērojamas līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam.

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz šī punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētās vienotās likmes definīciju un saistītajām metodēm.

2. Lai noteiktu personāla izmaksas par darbības īstenošanu, piemērojamo stundas likmi var aprēķināt, izdalot pēdējās reģistrētās gada bruto darbspēka izmaksas ar 1 720 stundām.

69. pants

Īpaši atbilstības noteikumi attiecībā uz dotācijām un atmaksājamo palīdzību

1. Ieguldījums natūrā, ko sniedz, nodrošinot būvdarbus, preces, pakalpojumus, zemi un nekustamo īpašumu, par kuru nav veikts maksājums skaidrā naudā, kas pamatots ar rēķiniem vai dokumentiem ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību, var būt atbilstīgie izdevumi ar nosacījumu, ka to paredz ESI fondu un programmas atbilstības noteikumi un ka ir izpildīti visi turpmāk minētie kritēriji:

- a) darbībai piešķirtais publiskais atbalsts, kas ietver ieguldījumus natūrā, nepārsniedz kopējos atbilstīgos izdevumus, izņemot ieguldījumus natūrā, darbības beigās;
- b) ieguldījumiem natūrā piešķirtā vērtība nepārsniedz izmaksas, kas ir vispārpieņemtas attiecīgajā tirgū;
- c) ieguldījuma vērtību un sniegumu var neatkarīgi novērtēt un pārbaudīt;
- d) zemes vai nekustamā īpašuma nodrošināšanas gadījumā var veikt maksājumu skaidrā naudā attiecībā uz nomas līgumu, kura pamatsumma nepārsniedz dalībvalsts valūtas vienu vienību gadā;
- e) attiecībā uz ieguldījumiem natūrā, kas izpaužas kā darbs bez atlīdzības, šāda darba vērtību nosaka, ņemot vērā pārbaudīto darbam atvēlēto laiku un atlīdzības likmi, ko piemēro līdzvērtīgam darbam.

Šā punkta pirmās daļas d) apakšpunktā minēto zemes vai nekustamā īpašuma vērtību apliecina neatkarīgs kvalificēts eksperts vai pienācīgi pilnvarota oficiāla struktūra, un tā nepārsniedz ierobežojumu, kas noteikts 3. punkta b) apakšpunktā.

2. Amortizācijas izmaksas var uzskatīt par atbilstīgām izmaksām, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:

- a) to pieļauj programmas atbilstības noteikumi;
- b) izdevumu summa ir pienācīgi pamatota ar apliecinātiem dokumentiem, kuriem ir rēķiniem līdzvērtīga pierādījuma vērtība, ja tā tiek atlīdzināta 67. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajā veidā;
- c) izmaksas attiecas tikai uz darbībai piešķirtā atbalsta laikposmu;
- d) publiskas dotācijas nav ieguldītas nolietotu aktīvu iegādē.

3. Par šādām izmaksām nav tiesību saņemt ieguldījumu no ESI fondiem un no atbalsta apmēra, kas no Kohēzijas fonda pārvietoti EISI, kā minēts 92. panta 6. punktā:

- a) parāda procenti, izņemot attiecībā uz dotācijām, kas piešķirtas kā procentu likmes subsīdijas vai garantijas maksas subsīdijas;
- b) neapbūvētas zemes un apbūvētas zemes pirkums, ja summa ir lielāka par 10 % no kopējiem atbilstīgajiem izdevumiem attiecīgajam darbības veidam. Attiecībā uz pamestām teritorijām un bijušajām rūpniecības teritorijām, kurās ir ēkas, minētais ierobežojums ir 15 %. Īpašos un pienācīgi pamatotos gadījumos var atļaut augstākus iepriekšminētos procentus darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu;
- c) pievienotās vērtības nodoklis, izņemot gadījumus, kad tas nav atgūstams saskaņā ar PVN reglamentējošiem valsts tiesību aktiem.

70. pants

Darbību atbilstība atkarībā no to norises vietas

1. Ievērojot 2. un 3. punktā minētās atkāpes un konkrētu fondu noteikumus, ESI fondu atbalstīto darbību norises vieta ir programmas teritorija.

2. Vadošā iestāde var pieņemt, ka darbība tiek īstenota ārpus programmas teritorijas, bet Savienībā, ja vien ir izpildīti visi turpmāk paredzētie nosacījumi:

- a) darbība nodrošina labumu programmas teritorijai;
- b) kopējā summa, kas saskaņā ar programmu piešķirta darbībām ārpus programmas teritorijas, nepārsniedz 15 % no ERAF, Kohēzijas fonda un EJZF atbalsta prioritātes līmenī vai — attiecībā uz ELFLA — 5 % no atbalsta programmas līmenī;
- c) uzraudzības komiteja ir piekritusi attiecīgajai darbībai vai darbību veidiem;

d) iestādes, kas ir atbildīgas par programmu, kurā tiek atbalstīta konkrētā darbība, ir izpildījušas iestāžu pienākumus programmā attiecībā uz darbības pārvaldību, kontroli un revīziju, vai arī tās noslēdz vienošanās ar iestādēm teritorijā, kurā tiek īstenota darbība.

3. Attiecībā uz tehnisko palīdzību vai darbībām, kas saistītas ar veicināšanas pasākumiem, izdevumi var rasties ārpus Savienības teritorijas, ar noteikumu, ka ir izpildīti 2. punkta a) apakšpunktā izklāstītie nosacījumi un pienākumi attiecībā uz darbības pārvaldību, kontroli un revīziju.

4. Šā panta 1. līdz 3. punktu nepiemēro mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmām un 2. un 3. punkts neattiecas uz darbībām, kuras atbalsta ESF.

71. pants

Darbību ilgums

1. Darbība, kas ietver investīcijas infrastruktūrā vai investīcijas ražošanā, atmaksā no ESI fondiem saņemto atbalstu, ja piecos gados no galīgā maksājuma atbalsta saņēmējam vai — attiecīgā gadījumā — laikposmā, kas paredzēts valsts atbalsta noteikumos, notiek jebkas no turpmākā:

- a) ražošanas darbības izbeigšana vai pārcelšana uz citu vietu ārpus programmas teritorijas;
- b) tādas izmaiņas infrastruktūras daļas īpašnieku sastāvā, kas sniedz uzņēmumam vai publiskai struktūrai nepamatotas priekšrocības, vai
- c) būtiskas izmaiņas, kas ietekmē darbības veidu, mērķus vai īstenošanas nosacījumus, tādējādi traucējot tās sākotnējo mērķu sasniegšanu.

Dalībvalsts atgūst summas, kas nepamatoti izmaksātas saistībā ar darbību proporcionāli laikposmam, par kuru nav izpildītas prasības.

Gadījumos, kas attiecas uz MVU veikto investīciju vai radīto darbvietu saglabāšanu, dalībvalstis var samazināt pirmajā daļā noteikto termiņu līdz trim gadiem.

2. Par darbību, kas ietver investīcijas infrastruktūrā vai ražošanā, atmaksā no ESI fondiem saņemto atbalstu, ja desmit gados no galīgā maksājuma atbalsta saņēmējam tas ražošanas darbības norises vietu pārvieto ārpus Savienības, izņemot, ja atbalsta saņēmējs ir MVU. Ja no ESI fondiem saņemtais atbalsts ir valsts atbalsts, desmit gadu termiņu aizstāj ar termiņu, kas piemērojams saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

3. Darbības, ko atbalsta ESF, un darbības, ko atbalsta pārējie ESI fondi un kas nav investīcijas infrastruktūrā vai ražošanā, atmaksā fonda ieguldījumu tikai tad, ja tām ir saistošs investīciju saglabāšanas pienākums saskaņā ar piemērojamiem valsts atbalsta noteikumiem un ja minētajos noteikumos paredzētajā laikposmā tiek izbeigta to ražošanas darbība vai tā tiek pārcelta uz citu vietu.

4. Šā panta 1., 2. un 3. punktu nepiemēro ieguldījumiem finanšu instrumentos vai no finanšu instrumentiem veiktiem ieguldījumiem, vai ieguldījumiem jebkurā darbībā, kuras ražošanas darbība tiek izbeigta neļaujamprātīga bankrota dēļ.

5. Šā panta 1., 2. un 3. punktu nepiemēro fiziskām personām, kas ir investīciju atbalsta saņēmējas un pēc investīcijas darbības pabeigšanas kļūst tiesīgas saņemt un saņemt atbalstu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1309/2013, ja attiecīgā investīcija ir tieši saistīta ar darbības veidu, kas identificēts kā tāds, par kuru ir tiesības saņemt Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda atbalstu.

VIII SADAĻA

PĀRVALDĪBA UN KONTROLE

I NODAĻA

Pārvaldības un kontroles sistēmas

72. pants

Pārvaldības un kontroles sistēmu vispārīgi principi

Pārvaldības un kontroles sistēmas saskaņā ar 4. panta 8. punktu paredz:

- a) aprakstu par to, kādas funkcijas veic katra pārvaldībā un kontrolē iesaistītā struktūra, kā arī funkciju sadalījumu katrā struktūrā;
- b) principa, kas paredz funkciju nodalīšanu gan starp šādām struktūrām, gan to iekšienē, ievērošanu;
- c) procedūras deklarēto izdevumu likumības un pareizības nodrošināšanai;
- d) datorizētas sistēmas grāmatvedības datu uzskaitē, finanšu datu un rādītāju datu glabāšanai un pārsūtīšanai, kā arī uzraudzībai un ziņošanai;
- e) sistēmas ziņošanai un uzraudzībai, ja atbildīgā struktūra uzdevumu izpildi uztic citai struktūrai;
- f) kārtību, kādā tiek veikta pārvaldības un kontroles sistēmu revīzija;
- g) sistēmas un procedūras atbilstošu revīzijas licību nodrošināšanai;

- h) pārkāpumu, tostarp krāpšanas, novēršanu, konstatēšanu un izlabošanu un nepamatoti izmaksātu summu atgūšanu kopā ar jebkuriem procentiem par kavētiem maksājumiem.

73. pants

Ar dalītu pārvaldību saistīti pienākumi

Atbilstīgi principam par dalītu pārvaldību Komisija un dalībvalstis ir atbildīgas par programmu pārvaldību un kontroli saskaņā ar to attiecīgajiem pienākumiem, kas noteikti šajā regulā un konkrētu fondu noteikumos.

74. pants

Dalībvalstu pienākumi

1. Dalībvalstis veic pārvaldības, kontroles un revīzijas uzdevumus un uzņemas pienākumus, kas izriet no noteikumiem par dalītu pārvaldību, kuri izklāstīti Finanšu regulā un konkrētu fondu noteikumos.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka to programmu pārvaldības un kontroles sistēmas tiek izveidotas saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem un ka minētās sistēmas darbojas efektīvi.

3. Dalībvalstis nodrošina efektīvu kārtību ar ESI fondiem saistītu sūdzību izskatīšanai. Ar šādu kārtību saistīta darbības joma, noteikumi un procedūras ir dalībvalstu pārziņā saskaņā ar to institucionālo un tiesisko sistēmu. Dalībvalstis pēc Komisijas pieprasījuma izskata Komisijai iesniegtās sūdzības, kuras ir to sūdzību izskatīšanas kārtības darbības jomā. Dalībvalstis pēc pieprasījuma informē Komisiju par minētās izskatīšanas rezultātiem.

4. Visu oficiālo informācijas apmaiņu starp dalībvalsti un Komisiju veic, izmantojot elektronisko datu apmaiņas sistēmu. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas paredz noteikumus, kuriem jāatbilst minētajai elektronisko datu apmaiņas sistēmai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

II NODAĻA

Komisijas pilnvaras un pienākumi

75. pants

Komisijas pilnvaras un pienākumi

1. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, tostarp uz informāciju par to struktūru izraudzīšanos, kas ir atbildīgas par pārvaldību un kontroli, uz dokumentiem, ko minētās izraudzītās struktūras katru gadu iesniedz saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 5. punktu, kontroles ziņojumiem, gada īstenošanas ziņojumiem un valsts un Savienības struktūru veiktām revīzijām, Komisija pārliecinās, vai dalībvalstis ir ieviesušas pārvaldības un kontroles sistēmas, kas atbilst šai regulai un konkrētu fondu noteikumiem, un vai minētās sistēmas darbojas efektīvi visā programmu īstenošanas laikā.

2. Komisijas ierēdņi vai pilnvarotie Komisijas pārstāvji var veikt revīzijas vai pārbaudes uz vietas, vismaz 12 darba dienas iepriekš, izņemot steidzamus gadījumus, par to paziņojot kompetentajai valsts iestādei. Komisija ievēro proporcionalitātes principu, ņemot vērā nepieciešamību izvairīties no nepamatotas dublēšanās saistībā ar dalībvalstu veiktām revīzijām vai pārbaudēm, riska pakāpi, kāda pastāv attiecībā uz Savienības budžetu, un nepieciešamību mazināt administratīvo slogu atbalsta saņēmējiem saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem. Šādās revīzijās vai pārbaudēs var jo īpaši pārbaudīt pārvaldības un kontroles sistēmu darbības efektivitāti programmā vai tās daļā, un darbības, kā arī izvērtēt darbību vai programmu finanšu pareizu pārvaldību. Šādās revīzijās vai pārbaudēs var piedalīties dalībvalstu amatpersonas vai pilnvarotie pārstāvji.

Komisijas ierēdņiem vai pilnvarotiem Komisijas pārstāvjiem, kas ir pienācīgi pilnvaroti veikt revīzijas vai pārbaudes uz vietas, ir piekļuve visiem nepieciešamajiem ierakstiem, dokumentiem un metadatiem, kas attiecas uz ESI fondu atbalstītajām darbībām vai pārvaldības un kontroles sistēmām, neatkarīgi no tā, kādā informācijas nesējā tie tiek glabāti. Dalībvalstis pēc pieprasījuma iesniedz Komisijai šādu ierakstu, dokumentu un metadatu kopijas.

Šajā punktā noteiktās pilnvaras neskar to attiecīgo valsts noteikumu piemērošanu, kuri paredz, ka konkrētas darbības var veikt tikai ar attiecīgās valsts tiesību aktiem īpaši norīkoti pārstāvji. Komisijas ierēdņi un pilnvarotie pārstāvji nepiedalās *inter alia* mājas apmeklējumos vai personu oficiālā nopratināšanā, ko veic saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem. Tomēr šādiem ierēdņiem un pārstāvjiem ir piekļuve šādi iegūtai informācijai, neskarot valsts tiesu kompetenci un pilnībā ievērojot attiecīgo tiesību subjektu pamattiesības.

3. Komisija var prasīt, lai dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to pārvaldības un kontroles sistēmu darbības efektivitāti vai izdevumu pareizību saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

IX SADAĻA

FINANŠU PĀRVALDĪBA, PĀRSKATU PĀRBAUDE UN AKCEPTĒŠANA UN FINANŠU KOREKCIJAS, SAISTĪBU ATCEĻŠANA

I NODAĻA

Finanšu pārvaldība

76. pants

Budžeta saistības

Savienības budžeta saistības attiecībā uz katru programmu uzņemas gada iemaksu veidā par katru fondu laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim. Budžeta saistības saistībā ar izpildes rezervi katrā programmā uzņemas atsevišķi no atlikušā programmas piešķiruma.

Komisijas lēmums, ar ko pieņem programmu, ir finansēšanas lēmums Finanšu regulas 84. panta 2. punkta nozīmē un — sākot no brīža, kad par to tiek informēta attiecīgā dalībvalsts — juridiskas saistības minētās regulas nozīmē.

Attiecībā uz katru programmu budžeta saistības par pirmo iemaksu uzņemas pēc tam, kad Komisija pieņēmusi programmu.

Budžeta saistības par turpmākajām iemaksām Komisija uzņemas līdz katra gada 1. maijam, pamatojoties uz šā panta otrajā daļā minēto lēmumu, izņemot, ja ir piemērojams Finanšu regulas 16. pants.

Pēc darbības rezultātu satvara piemērošanas saskaņā ar 22. pantu, ja attiecībā uz prioritātēm nav sasniegti starpposma mērķi, Komisija vajadzības gadījumā atceļ atbilstošās apropriācijas, kas attiecīgajām programmām piešķirtas kā daļa no izpildes rezerves, un atkal tās dara pieejamas programmām, kurām piešķirums ir palielināts saistībā ar grozījumu, ko Komisija apstiprinājusi saskaņā ar 22. panta 5. punktu.

77. pants

Kopīgi noteikumi par maksājumiem

1. Ieguldījumus no ESI fondiem katrai programmai Komisija izmaksā saskaņā ar budžeta apropriācijām un atbilstoši pieejamam finansējumam. Katru maksājumu attiecina uz attiecīgā fonda budžeta saistībām, kas radušās visagrāk.

2. Maksājumus saistībā ar izpildes rezerves saistībām veic tikai pēc izpildes rezerves galīgās piešķiršanas saskaņā ar 22. panta 3. un 4. punktu.

3. Maksājumus veic kā priekšfinansējumu, starpposma maksājumus un slēguma bilances maksājumu.

4. Attiecībā uz atbalsta veidiem saskaņā ar 67. panta 1. punkta pirmās daļas b), c) un d) apakšpunktu un 68. un 69. pantu izmaksas, kas aprēķinātas, ņemot vērā piemērojamo bāzi, uzskata par atbilstīgajiem izdevumiem.

78. pants

Kopīgi noteikumi par starpposma maksājumu un slēguma bilances maksājuma aprēķināšanu

Konkrētu fondu noteikumos paredz noteikumus tās summas aprēķināšanai, ko atlīdzina kā starpposma maksājumus un kā slēguma bilances maksājumu. Minētā summa ir atbilstīgajiem izdevumiem piemērojamās īpašās līdzfinansējuma likmes funkcija.

79. pants

Maksājumu pieprasījumi

1. Konkrēto procedūru un iesniedzamo informāciju saistībā ar maksājumu pieprasījumiem attiecībā uz katru ESI fondu paredz konkrētu fondu noteikumus.

2. Maksājuma pieprasījumā, kas jāiesniedz Komisijai, izklāsta visu informāciju, kas Komisijai vajadzīga, lai tā varētu sagatavot pārskatus saskaņā ar Finanšu regulas 68. panta 3. punktu.

80. pants

Euro izmantojums

Summas, kas norādītas dalībvalstu iesniegtajās programmās, izdevumu prognozēs, izdevumu deklarācijās, maksājumu pieprasījumos, pārskatos un izdevumos, kas norādīti gada un nobeiguma īstenošanas ziņojumos, denominē euro.

81. pants

Sākotnējā priekšfinansējuma izmaksāšana

1. Pēc tam, kad Komisija pieņem programmas pieņemšanas lēmumu, tā izmaksā sākotnējo priekšfinansējuma summu par visu plānošanas periodu. Sākotnējā priekšfinansējuma summu izmaksā daļās atbilstoši budžeta vajadzībām. Minēto daļu apmēru nosaka konkrētu fondu noteikumos.

2. Sākotnējo priekšfinansējumu izmanto tikai maksājumiem atbalsta saņēmējiem programmas īstenošanā. To nekavējoties dara pieejamu atbildīgajai struktūrai minētajam nolūkam.

82. pants

Sākotnējā priekšfinansējuma dzēšana

Summu, kas izmaksāta kā sākotnējais priekšfinansējums, pilnībā dzēš no Komisijas pārskatiem ne vēlāk kā programmas slēgšanas brīdī.

83. pants

Maksājuma termiņa pārtraukšana

1. Maksājuma termiņu starposma maksājuma pieprasījumam var pārtraukt deleģētais kredītrīkotājs Finanšu regulas nozīmē uz laikposmu, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem, ja:

- a) saskaņā ar valsts vai Savienības revīzijas struktūras sniegtu informāciju ir skaidri pierādījumi, kas liecina par būtiskām nepilnībām pārvaldības un kontroles sistēmas darbībā;
- b) deleģētajam kredītrīkotājam ir jāveic papildu pārbaudes pēc tam, kad tā rīcībā nonākusi brīdinoša informācija par to, ka izdevumi maksājuma pieprasījumā ir saistīti ar pārkāpumu, kam ir nopietnas finansiālas sekas;
- c) nav iesniegts kāds no Finanšu regulas 59. panta 5. punktā paredzētajiem dokumentiem;

Dalībvalsts var vienoties pagarināt pārtraukšanas laikposmu vēl uz trim mēnešiem.

Konkrētu fondu noteikumi, kas piemērojami EJZF, var paredzēt īpašu pamatu maksājumu pārtraukšanai, ja nav izpildītas kopējā zivsaimniecības politikā paredzētās saistības, kuras ir samērīgas, un ņem vērā pārkāpuma būtību, smagumu, ilgumu un atkārtotību.

2. Deleģētais kredītrīkotājs attiecina pārtraukšanu tikai uz to izdevumu daļu, kas ietverta maksājuma pieprasījumā, uz kuru attiecas 1. punkta pirmajā daļā minētie apstākļi, izņemot gadījumus, kad nav iespējams noteikt skarto izdevumu daļu. Deleģētais kredītrīkotājs nekavējoties rakstveidā informē dalībvalsti un vadošo iestādi par pārtraukšanas iemeslu un pieprasa tām labot situāciju. Deleģētais kredītrīkotājs izbeidz pārtraukšanu, tiklīdz ir veikti vajadzīgie pasākumi.

II NODAĻA

Pārskatu pārbaude un akceptēšana

84. pants

Termiņš, kurā Komisija pārbauda un akceptē pārskatus

Līdz 31. maijam nākamajā gadā pēc pārskata perioda beigām Komisija saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 6. punktu piemēro pārskatu pārbaudes un akceptēšanas procedūras un informē dalībvalsti par to, vai tā akceptē, ka pārskati ir pilnīgi, pareizi un patiesi saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

III NODAĻA

Finanšu korekcijas

85. pants

Komisijas veiktās finanšu korekcijas

1. Komisija veic finanšu korekcijas, atceļot visu Savienības ieguldījumu programmā vai tā daļu un atgūstot summas no dalībvalsts, lai no Savienības finansējuma dzēstu izdevumus, kas ir pretrunā piemērojamiem tiesību aktiem.

2. Piemērojamo tiesību aktu pārkāpuma dēļ finanšu korekciju veic tikai saistībā ar izdevumiem, kuri ir deklarēti Komisijai, un tad, ja ir kāds no šādiem apstākļiem:

- a) pārkāpums ir ietekmējis atbildīgās struktūras veikto darbības atlasi ESI fondu atbalstam, vai gadījumos, kad pārkāpuma rakstura dēļ nav iespējams noteikt minētās ietekmes apjomu, bet pastāv pamatots risks, ka pārkāpumam ir bijusi šāda finansiāla ietekme;
- b) pārkāpums ir ietekmējis izdevumu summu, kas deklarēta atlīdzinājuma saņemšanai no Savienības budžeta, vai gadījumos, kad pārkāpuma rakstura dēļ nav iespējams noteikt ietekmes apjomu, bet pastāv pamatots risks, ka pārkāpumam ir bijusi šāda finansiāla ietekme.

3. Lemjot par finanšu korekciju saskaņā ar 1. punktu, Komisija ievēro proporcionalitātes principu, ņemot vērā piemērojamo tiesību aktu pārkāpuma veidu un smagumu un tā finansiālo ietekmi uz Savienības budžetu. Komisija informē Eiropas Parlamentu par lēmumiem, kas pieņemti, lai piemērotu finanšu korekcijas.

4. Finanšu korekciju piemērošanas kritērijus un procedūras nosaka konkrētu fondu noteikumos.

IV NODAĻA

Saistību atcelšana

86. pants

Principi

1. Visas programmas iesniedz saistību atcelšanas procedūrai, kas izstrādāta pēc principa, ka summām, uz kurām attiecas saistības, bet kurām nepiemēro priekšfinansējumu vai maksājuma pieprasījumu noteiktā laikposmā, tostarp jebkuru maksājuma pieprasījumu, uz kuru pilnībā vai daļēji attiecas maksājuma termiņa pārtraukšana vai maksājumu apturēšana, piemēro saistību atcelšanu.

2. Saistības, kuras attiecas uz laikposma pēdējo gadu, atceļ saskaņā ar noteikumiem, kas jāievēro attiecībā uz programmu slēgšanu.

3. Konkrētu fondu noteikumos izklāsta saistību atcelšanas noteikumu precīzu piemērošanu attiecībā uz katru ESI fondu.

4. To saistību daļu, kas joprojām ir atvērtas, atceļ, ja Komisijai līdz konkrētajos fondu noteikumos noteiktajiem termiņiem nav iesniegts kāds no dokumentiem, kas vajadzīgi slēgšanai.

5. Budžeta saistībām saistībā ar izpildes rezervi piemēro tikai 4. punktā izklāstīto atcelšanas procedūru.

87. pants

Izņēmums attiecībā uz saistību atcelšanu

1. Summu, uz ko attiecas saistību atcelšana, samazina par summām, kas ir līdzvērtīgas tai budžeta saistību daļai, attiecībā uz kuru:

a) darbības ir apturētas ar tiesvedību vai administratīvu pārsūdzību, kam ir atliekoša iedarbība, vai

b) nav bijis iespējams veikt maksājuma pieprasījumu tādu *force majeure* apstākļu dēļ, kas būtiski ietekmē visas programmas vai tās daļas īstenošanu.

Valsts iestādes, kas atsauca uz *force majeure* apstākļiem saskaņā ar pirmās daļas b) apakšpunktu, pierāda *force majeure* apstākļu tiešo ietekmi uz visas programmas vai tās daļas īstenošanu.

Pirmās daļas a) un b) apakšpunkta vajadzībām minēto samazinājumu var lūgt vienreiz, ja apturēšana vai *force majeure* apstākļi

ilgst ne ilgāk par vienu gadu, vai tik reizes, cik tas atbilst *force majeure* apstākļu ilgumam vai gadu skaitam no dienas, kad pieņemts tiesas vai administratīvais lēmums, ar ko aptur darbības īstenošanu, līdz dienai, kad pieņemts galīgais tiesas vai administratīvais lēmums.

2. Līdz 31. janvārim dalībvalsts nosūta Komisijai informāciju par 1. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētajiem izņēmumiem attiecībā uz summu, kas deklarējama līdz iepriekšējā gada beigām.

88. pants

Procedūra

1. Komisija savlaicīgi informē dalībvalsti un vadošo iestādi, ja pastāv saistību atcelšanas noteikuma piemērošanas risks saskaņā ar 86. pantu.

2. Komisija, pamatojoties uz informāciju, ko tā ir saņēmusi 31. janvārī, informē dalībvalsti un vadošo iestādi par atcelto saistību summu, kas izriet no minētās informācijas.

3. Dalībvalstij ir divi mēneši laika, lai piekristu atceļamo saistību summai vai iesniegtu savus apsvērumus.

4. Līdz 30. jūnijam dalībvalsts iesniedz Komisijai pārskatītu finansēšanas plānu, kurā par attiecīgo finanšu gadu norāda samazināto atbalsta summu vienā vai vairākos programmas prioritārajos virzienos, vajadzības gadījumā ņemot vērā fonda piešķirumu un reģiona kategoriju. Ja minētais plāns netiek iesniegts, Komisija pārskata finansēšanas plānu, samazinot ieguldījumu no ESI fondiem attiecīgajam finanšu gadam. Minēto samazinājumu proporcionāli piemēro katram prioritārajam virzienam.

5. Komisija groza programmas pieņemšanas lēmumu, izmantojot īstenošanas aktus, ne vēlāk kā 30. septembrī.

TREŠĀ DAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI, KAS PIEMĒROJAMI ERAF, ESF UN KOHĒZIJAS FONDAM

I SADAĻA

MĒRĶI UN FINANŠU SHĒMA

I NODAĻA

Pamatuzdevums, mērķi un atbalsta ģeogrāfiskais aptvērumš

89. pants

Pamatuzdevums un mērķi

1. Fondi veicina to Savienības darbību izstrādi un īstenošanu, kuru mērķis ir stiprināt tās ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju saskaņā ar LESD 174. pantu.

Fondu atbalstītās darbības veicina arī Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanu.

2. Šā panta 1. punktā minētā pamatuzdevuma nolūkā īsteno šādus mērķus:

- a) "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" dalībvalstīs un reģionos, kas jāatbalsta fondiem, un
- b) "Eiropas teritoriālā sadarbība", kas jāatbalsta ERAF.

90. pants

Mērķis "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"

1. Struktūrfondi atbalsta mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" visos reģionos, kuri atbilst tās kopējās statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas 2. līmenim ("NUTS 2. līmeņa reģioni"), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 1059/2003, kura grozīta ar Regulu (EK) Nr. 105/2007.

2. Resursus mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" piešķir par šādām trim NUTS 2. līmeņa reģionu kategorijām:

- a) mazāk attīstīti reģioni, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju ir mazāk nekā 75 % no vidējā IKP ES-27 valstīs;
- b) pārejas reģioni, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju ir no 75 % līdz 90 % no vidējā IKP ES-27 valstīs;
- c) vairāk attīstītie reģioni, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju ir augstāks nekā 90 % no vidējā IKP ES-27 valstīs.

Reģionus iekļauj kādā no trim kategorijām, pamatojoties uz to, kāds ir katra reģiona IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes, aprēķinu pamatojot uz Savienības rādītājiem par 2007.–2009. gadu, attiecībā pret ES-27 valstu vidējo IKP tajā pašā pārskata periodā.

3. Kohēzijas fonda atbalstu sniedz dalībvalstīm, kurās NKI uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes, aprēķinu pamatojot uz Savienības rādītājiem par 2008.–2010. gadu, ir mazāks nekā 90 % no ES-27 valstu vidējā NKI uz vienu iedzīvotāju tajā pašā pārskata periodā.

Dalībvalstis, kuras ir tiesīgas saņemt finansējumu no Kohēzijas fonda 2013. gadā, bet kurās nominālais NKI uz vienu iedzīvotāju pārsniedz 90 % no vidējā NKI uz vienu iedzīvotāju ES-27 valstīs, kas aprēķināts saskaņā ar šā punkta pirmo daļu, saņem atbalstu no Kohēzijas fonda, ievērojot pārejas un īpašus noteikumus.

4. Tūlīt pēc šīs regulas stāšanās spēkā Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, pieņem lēmumu, kurā iekļauj to reģionu sarakstu, kas atbilst šo trīs reģionu kategoriju kritērijiem, kas minēti

2. punktā, un to dalībvalstu sarakstu, kas atbilst 3. punkta kritērijiem. Minētais saraksts ir spēkā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

5. Komisija 2016. gadā pārskata dalībvalstu atbilstību atbalsta saņemšanai no Kohēzijas fonda, pamatojoties uz Savienības NKI rādītājiem par ES-27 valstīm attiecībā uz 2012. - 2014. gada laikposmu. Dalībvalstis, kuru nominālais NKI uz vienu iedzīvotāju krītas zemāk par 90 % no vidējā NKI uz vienu iedzīvotāju ES-27 valstīs, kļūst no jauna tiesīgas saņemt atbalstu no Kohēzijas fonda, un dalībvalstis, kuras bija tiesīgas saņemt atbalstu no Kohēzijas fonda un kuru nominālais NKI uz vienu iedzīvotāju pārsniedz 90 %, zaudē tiesības saņemt atbalstu un saņem atbalstu no Kohēzijas fonda, ievērojot pārejas un īpašus noteikumus.

II NODAĻA

Finanšu shēma

91. pants

Ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai kohēzijai atvēlētie resursi

1. Resursi ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai kohēzijai, kas pieejami budžeta saistībām 2014. - 2020. gada laikposmam, ir EUR 3 251 456 947 392 011. gada cenās saskaņā ar VI pielikumā norādīto gada sadalījumu, un no šīs summas EUR 322 145 694 739 ir kopējie resursi, kas piešķirti ERAF, ESF un Kohēzijas fondam, un EUR 3 000 000 000 ir īpašs piešķirums JNI. Lai veiktu plānošanu un vēlāk to varētu iekļaut Savienības vispārējā budžetā, ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai kohēzijai atvēlēto resursu summu indeksē par 2 % gadā.

2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu, kurā nosaka kopējo resursu gada sadalījumu pa dalībvalstīm mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" un JNI atvēlētā īpašā piešķiruma resursu gada sadalījumu pa dalībvalstīm kopā ar atbalsttiesīgo reģionu sarakstu saskaņā ar attiecīgi VII un VIII pielikumā izklāstītajiem kritērijiem un metodoloģiju, neskarot šā panta 3. punktu vai 92. panta 8. punktu.

3. 0,35 % no kopējiem resursiem, no kuriem atskaitīts EISI atbalsts, kas minēts 92. panta 6. punktā, un atbalsts vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem, kas minēts 92. panta 7. punktā, ir atvēlēti tehniskajai palīdzībai, ko piešķir pēc Komisijas iniciatīvas.

92. pants

Resursi mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība"

1. Resursu apjoms mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" ir 96,33 % no kopējiem resursiem (t. i., kopā EUR 313 197 435 409), un to sadalījums ir šāds:

- a) 52,45 % (t. i., kopā EUR 164 279 015 916) — mazāk attīstītiem reģioniem;

- b) 10,24 % (t. i., kopā EUR 32 085 931 311) — pārejas reģioniem;
- c) 15,67 % (t. i., kopā EUR 49 084 308 755) — vairāk attīstītiem reģioniem;
- d) 21,19 % (t. i., kopā EUR 66 362 384 703) — dalībvalstīm, ko atbalsta Kohēzijas fonds;
- e) 0,44 % (t. i., kopā EUR 1 386 794 724) kā papildu finansējums LESD 349. pantā noteiktajiem tālākajiem reģioniem un NUTS 2. līmeņa reģioniem, kas atbilst 1994. gada Pievienošanās akta 6. protokola 2. pantā noteiktajiem kritērijiem.

2. Papildus 91. pantā un šā panta 1. punktā izklāstītajām summām 2014. un 2015. gadam dara pieejamas papildu summas attiecīgi EUR 94 200 000 un EUR 92 400 000 apmērā, kā noteikts VII pielikuma sadaļā "Papildu korekcijas". Minētās summas nosaka 91. panta 2. punktā minētajā Komisijas lēmumā.

3. 2016. gadā Komisija tehniskajā korekcijā attiecībā uz 2017. gadu saskaņā ar 4. un 5. pantu Regulā (ES, Euratom) Nr. 1311/2013, pārskata mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" paredzētos kopējos piešķirumus katrai dalībvalstij 2017.–2020. gadam, piemērojot VII pielikuma 1. līdz 16. punktā noteikto piešķirumu sadales metodi, pamatojoties uz jaunākajiem pieejamiem statistikas datiem un — attiecībā uz dalībvalstīm, kurām piemēro maksimālā apmēra ierobežojumu, — salīdzinājumu starp kumulatīvo valsts IKP 2014. un 2015. gadā un 2012. gadā aprēķināto kumulatīvo valsts IKP tam pašam periodam, saskaņā ar VII pielikuma 10. punktu. Ja kumulatīvā atšķirība starp pārskatītajiem piešķirumiem un kopējiem piešķirumiem ir lielāka nekā +/- 5 %, kopējos piešķirumus atbilstīgi koriģē. Saskaņā ar 5. pantu Regulā (ES, Euratom) Nr. 1311/2013, korekcijas sadaļa vienādās proporcijās 2017.–2020. gadā un attiecīgi pielāgo atbilstošās maksimālās summas finanšu shēmā. Šo korekciju kopējā neto ietekme — pozitīva vai negatīva — nepārsniedz EUR 4 000 000 000. Pēc tehniskās korekcijas veikšanas Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu, kurā nosaka katrai dalībvalstij atvēlēto kopējo resursu pārskatīto gada sadalījumu.

4. Lai nodrošinātu pietiekamus ieguldījumus mērķiem, kas saistīti ar jaunatnes nodarbinātību, darbaspēka mobilitāti, zināšanām, sociālo integrāciju un nabadzības apkarošanu, struktūrfondu resursu daļa, kas pieejama darbības programmu plānošanai, lai īstenotu mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", un kas ESF piešķirta katrai dalībvalstij, nav mazāka par attiecīgo ESF daļu, kas minētajai dalībvalstij paredzēta darbības programmās konverģences un reģionālās konkurētspējas un nodarbinātības mērķu īstenošanai 2007.–2013. gada plānošanas periodā. Minētajai daļai pieskaita papildu summu, kas noteikta katrai dalībvalstij saskaņā ar IX pielikumā noteikto metodi, lai

nodrošinātu, ka ESF daļa, ko veido procentuālā daļa no visiem Savienības līmenī piešķirtajiem fondu līdzekļiem, izņemot Kohēzijas fonda atbalstu transporta infrastruktūrai saskaņā ar EISI, kas minēts 6. punktā, un struktūrfondu sniegto atbalstu vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem, kas minēts 7. punktā, dalībvalstīs nav mazāka par 23,1 %. Šā punkta nolūkos ESF investīciju JNI uzskata par struktūrfondu daļu, kas piešķirti ESF.

5. JNI atvēlētie resursi ir EUR 3 000 000 000 no īpašā piešķiruma JNI un vismaz EUR 3 000 000 000 no ESF paredzētajām mērķinvestīcijām.

6. Atbalsta apmērs no Kohēzijas fonda, kas pārnesams EISI, ir EUR 10 000 000 000. To saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1316/2013 izmanto transporta infrastruktūras projektiem tikai tajās dalībvalstīs, kuras ir tiesīgas saņemt Kohēzijas fonda finansējumu.

Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, pieņem lēmumu, kurā nosaka summu, kas pārvietojama no Kohēzijas fonda piešķiruma EISI katrai dalībvalstij un kuras apmēru nosaka proporcionāli par visu laikposmu. Kohēzijas fonda piešķirumu katrai dalībvalstij attiecīgi samazina.

Gada apropriācijas, kas atbilst pirmajā daļā minētajam atbalstam no Kohēzijas fonda, ieraksta EISI attiecīgajās budžeta pozīcijās par 2014. gadu.

No Kohēzijas fonda uz EISI pārvietotā summa, kas minēta pirmajā daļā, tiek izlietota, izsludinot īpašus uzaicinājumus uz konkursu projektiem, ar kuriem nodrošina pamattīklus, vai projektiem un horizontāliem pasākumiem, kuri noteikti Regulas (ES) Nr. 1316/2013 I pielikuma I daļā.

Īpašajiem uzaicinājumiem, kas minēti ceturtajā daļā, piemēro transporta nozarei piemērojamos noteikumus saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1316/2013. Līdz 2016. gada 31. decembrim to projektu atlasē, kuri ir tiesīgi saņemt finansējumu, ņem vērā valsts piešķirumus saskaņā ar Kohēzijas fondu. No 2017. gada 1. janvāra līdzekļus, kas pārnesti Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam un kas nav piešķirti transporta infrastruktūras projektam, dara pieejamus visām dalībvalstīm, kuras ir tiesīgas saņemt finansējumu no Kohēzijas fonda, lai finansētu transporta infrastruktūras projektus saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1316/2013.

Lai atbalstītu tās dalībvalstis, kuras ir tiesīgas saņemt finansējumu no Kohēzijas fonda un kurām var rasties grūtības, izstrādājot tādus projektus, kas ir pietiekami sagatavoti vai kvalitatīvi, vai tādus, kas ir gan pietiekami sagatavoti, gan kvalitatīvi, un kam ir pietiekama Savienības pievienotā vērtība, īpašu uzmanību pievērš tām programmas atbalsta darbībām, kuru mērķis ir stiprināt valsts pārvaldes iestāžu un publisko dienestu institucionālo spēju un efektivitāti saistībā ar Regulas (ES) Nr. 1316/2013 I pielikuma I daļā minēto projektu izstrādi un

īstenošanu. Lai nodrošinātu pēc iespējas labāku pārnēstā finansējuma apguvi visās dalībvalstīs, kuras ir tiesīgas saņemt finansējumu no Kohēzijas fonda, Komisija var organizēt papildu uzaicinājumus uz konkursu.

7. Saskaņā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" struktūrfondu atbalsts vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem nav mazāks par EUR 2 500 000 000, un dalībvalstis var brīvprātīgi nolemt par papildu atbalsta piešķiršanu līdz EUR 1 000 000 000 apmērā.

Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, pieņem lēmumu, kurā nosaka summu, kas no katras dalībvalsts struktūrfondu piešķiruma pārvietojama palīdzībai vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem par visu laikposmu. Attiecīgi samazina struktūrfondu piešķirumu katrai dalībvalstij, veicot proporcionālu samazinājumu katrai reģionu kategorijai.

Gada apropriācijas, kas atbilst pirmajā daļā minētajam atbalstam no struktūrfondu, ieraksta vistrūcīgāko iedzīvotāju atbalsta instrumenta attiecīgajās budžeta pozīcijās par 2014. gadu.

8. EUR 330 000 000 no struktūrfondu resursiem, kas paredzēti mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", piešķir inovatīvām darbībām pilsētu ilgtspējīgas attīstības jomā, kuras tieši vai netieši pārvalda Komisija.

9. Mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" paredzētie resursi ir 2,75 % no kopējiem resursiem, kas pieejami budžeta saistībām no fondiem 2014. - 2020. gada laikposmam (t. i., kopā EUR 8 948 259 330).

10. Šīs regulas šajā pantā, 18., 91., 93., 95., 99., 120. pantā, I pielikumā un X pielikumā, ERAF regulas 4. pantā, ESF regulas 4. pantā un 16. līdz 23. pantā, ETS regulas 3. panta 3. punktā un Majotas tālāko reģionu uzskata par NUTS 2. līmeņa reģionu, kurš ir mazāk attīstītu reģionu kategorijā. ETS regulas 3. panta 1. un 2. punktā Majotas un Senmartēnas reģionu uzskata par NUTS 3. līmeņa reģioniem.

93. pants

Resursu nepārvietojamība starp reģionu kategorijām

1. Kopējās apropriācijas, ko piešķir katrai dalībvalstij attiecībā uz mazāk attīstītajiem reģioniem, pārejas reģioniem un vairāk attīstītiem reģioniem, nav pārvietojamas starp šīm reģionu kategorijām.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, Komisija pienācīgi pamatotos apstākļos, kas saistīti ar viena vai vairāku tematisko mērķu īstenošanu, var pieņemt dalībvalsts priekšlikumu, ko tā iesniedz, pirmo reizi iesniedzot partnerības nolīgumu vai — pienācīgi pamatotos gadījumos — laikā, kad tiek piešķirta izpildes

rezerve, vai veicot nozīmīgas izmaiņas partnerības nolīgumā, līdz 3 % no kopējās apropriācijas reģionu kategorijai pāršest uz citām reģionu kategorijām.

94. pants

Resursu nepārvietojamība starp mērķiem

1. Kopējās apropriācijas, ko piešķir katrai dalībvalstij attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība", nav pārvietojamas starp minētajiem mērķiem.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, Komisija — nolūkā saglabāt fondu reālo ieguldījumu 89. panta 1. punktā minēto mērķu sasniegšanā — pienācīgi pamatotos gadījumos un, ievērojot 3. punktā paredzēto nosacījumu, var, izmantojot īstenošanas aktu, akceptēt dalībvalsts priekšlikumu, tai pirmo reizi iesniedzot partnerības nolīgumu, pārvietot daļu no tās apropriācijām, kas paredzētas mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība", uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai".

3. Dalībvalsti, kas izteikusi 2. punktā minēto priekšlikumu, mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" paredzētais īpatsvars nav mazāks par 35 % no kopējiem mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" piešķirtajiem resursiem attiecīgajai dalībvalstij, un pēc pārvietošanas nav mazāks par 25 % no minētajiem kopējiem resursiem.

95. pants

Papildināmība

1. Šajā pantā un X pielikumā piemēro šādas definīcijas:

1) "bruto pamatkapitāla veidošana" ir visas rezidentražotāju pamatlīdzekļu iegādes mīnus realizācija konkrētā laikposmā, plus zināms neražoto aktīvu vērtības pieaugums, kas radies ražotāja vai institucionālo vienību ražīgas darbības rezultātā, kā definēts Padomes Regulā (EK) Nr. 2223/96 ⁽¹⁾;

2) "pamatlīdzekļi" ir visi materiāli vai nemateriāli aktīvi, kuri rodas kā ražošanas procesu produkcija un kurus pašus atkārtoti vai nepārtraukti ilgāk nekā gadu izmanto ražošanas procesos;

3) "vispārējā valdība" ir to institucionālo vienību kopums, kas papildus savu politisko pienākumu izpildei un ekonomikas regulēšanas uzdevuma veikšanai rada principā ārpustirgus pakalpojumus (iespējams, preces) individuālam vai kolektīvam patēriņam un pārdala ienākumu;

4) "publiski vai līdzvērtīgi strukturālie izdevumi" ir vispārējās valdības bruto pamatkapitāla veidošana.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 2223/96 (1996. gada 25. jūnijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Kopienā (OV L 310, 30.11.1996., 1. lpp.).

2. Atbalsts no fondiem mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" neaizstāj publiskus vai līdzvērtīgus strukturālus izdevumus, kas rodas dalībvalstij.

3. Dalībvalstis laikā no 2014. līdz 2020. gadam publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu līmeni vidēji gadā uztur vismaz vienādā līmenī ar partnerības nolīgumā noteikto atsauces līmeni.

Nosakot pirmajā daļā minēto atsauces līmeni, Komisija un dalībvalstis ņem vērā vispārējos makroekonomiskos apstākļus un īpašus vai ārkārtas apstākļus, piemēram, privatizāciju, ārkārtēju publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu līmeni dalībvalstī 2007. - 2013. gada plānošanas periodā, kā arī citu publisko investīciju rādītāju izmaiņas. Tās ņem vērā arī izmaiņas valsts piešķirumos no fondiem salīdzinājumā ar 2007.–2013. gadu.

4. To, vai publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu līmenis atbilstīgi mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" ir saglabāts vajadzīgajā līmenī attiecīgajam laikposmam, pārbauda tikai tajās dalībvalstīs, kurās mazāk attīstītos un pārejas reģionos dzīvo vismaz 15 % no kopējā iedzīvotāju skaita.

Dalībvalstīs, kurās mazāk attīstītos un pārejas reģionos dzīvo vismaz 65 % no kopējā iedzīvotāju skaita, pārbaudi veic valsts līmenī.

Dalībvalstīs, kurās mazāk attīstītos un pārejas reģionos dzīvo vairāk nekā 15 %, bet mazāk nekā 65 % no kopējā iedzīvotāju skaita, pārbaudi veic valsts un reģionālā līmenī. Tālab šādas dalībvalstis iesniedz Komisijai informāciju par izdevumiem mazāk attīstītos un pārejas reģionos katrā pārbaudes procesa posmā.

5. To, vai publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu līmenis atbilstīgi mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" ir saglabāts vajadzīgajā līmenī, pārbauda partnerības nolīguma iesniegšanas brīdī ("ex ante pārbaude"), 2018. gadā ("termiņa vidusposma pārbaude") un 2022. gadā ("ex post pārbaude").

Sīki izstrādāti noteikumi par papildināmības pārbaudi ir izklāstīti X pielikuma 2. punktā.

6. Ja Komisija ex post pārbaudē konstatē, ka dalībvalsts nav saglabājusi partnerības nolīgumā noteikto publisko vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu atsauces līmeni atbilstīgi mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un kā noteikts X pielikumā, Komisija saistībā ar neatbilstības pakāpi var veikt finanšu korekciju, ar īstenošanas aktu pieņemot lēmumu. Nosakot, vai veikt finanšu korekciju, Komisija ņem vērā, vai ekonomiskā situācija attiecīgajā dalībvalstī ir būtiski mainījies kopš termiņa vidusposma pārbaudes. Sīki izstrādāti noteikumi par finanšu korekcijas likmēm ir izklāstīti X pielikuma 3. punktā.

7. Šā panta 1. līdz 6. punktu nepiemēro mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmām.

II SADAĻA

PLĀNOŠANA

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi par fondiem

96. pants

Mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" darbības programmu saturs, pieņemšana un grozīšana

1. Darbības programma sastāv no prioritārajiem virzieniem. Prioritārais virziens attiecas uz vienu fondu un vienu reģionu kategoriju, izņemot Kohēzijas fondu, un, neskarot 59. pantu, atbilst tematiskajam mērķim, un ietver vienu vai vairākas konkrētā tematiskā mērķa investīciju prioritātes atbilstoši konkrētu fondu noteikumiem. Attiecīgā gadījumā un lai palielinātu tā ietekmi un efektivitāti tematiski saskaņotā un integrētā pieejā, prioritārais virziens var:

- a) attiekties uz vairāk nekā vienu reģionu kategoriju;
- b) vienā tematiskajā mērķī apvienot vienu vai vairākas papildu investīciju prioritātes no ERAF, Kohēzijas fonda un ESF;
- c) pienācīgi pamatotos gadījumos apvienot vienu vai vairākas papildinošas investīciju prioritātes no dažādiem tematiskajiem mērķiem, lai panāktu lielāko ieguldījumu minētajā prioritārajā virzienā;
- d) attiecībā uz ESF apvienot investīciju prioritātes no dažādiem tematiskajiem mērķiem, kas izklāstīti 9. panta pirmās daļas 8., 9., 10. un 11. punktā, lai veicinātu to ieguldījumu citos prioritārajos virzienos un lai īstenotu sociālas inovācijas un transnacionālu sadarbību.

Dalībvalstis var apvienot divas vai vairākas no a) līdz d) apakšpunktā minētās iespējas.

2. Darbības programma veicina Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei un palīdz sasniegt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, un tajā izklāsta:

- a) pamatojumu tematisko mērķu, atbilstošo investīciju prioritāšu un finanšu piešķirumu izvēlei, ievērojot partnerības nolīgumu un pamatojoties uz reģionālo un — attiecīgā gadījumā — valsts vajadzību apzināšanu, tostarp, lai risinātu problēmas, kas apzinātas attiecīgajos konkrētai valstij paredzētajos ieteikumos, kuri pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2.

- punktu, un attiecīgajos Padomes ieteikumos, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu, ņemot vērā *ex ante* novērtējumu saskaņā ar 55. pantu;
- b) attiecībā uz katru prioritāro virzienu, kas nav tehniskā palīdzība:
- i) investīciju prioritātes un atbilstošos konkrētos mērķus;
 - ii) lai stiprinātu plānošanas orientāciju uz rezultātiem, — paredzamos rezultātus konkrētajiem mērķim un atbilstošos rezultātu rādītājus, norādot atsaucis vērtību un mērķvērtību, attiecīgā gadījumā izsakot to skaitliskā izteiksmē atbilstoši konkrētu fondu noteikumiem;
 - iii) atbalstāmo darbību veidu un piemēru aprakstu katrai investīciju prioritātei un to paredzamo ieguldījumu šā apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķu sasniegšanā, tostarp darbību atlases pamatprincipus un — attiecīgā gadījumā — norādot galvenās mērķgrupas, īpašas mērķteritorijas, atbalsta saņēmēju veidus, finanšu instrumentu plānoto izlietojumu un lielos projektus;
 - iv) attiecībā uz katru investīciju prioritāti — iznākumu rādītājus, tostarp skaitliski izteiktu mērķvērtību, kas, paredzams, veicinās rezultātu sasniegšanu, atbilstoši konkrētu fondu noteikumiem;
 - v) īstenošanas posmus un finanšu un iznākumu rādītājus, un, vajadzības gadījumā, rezultātu rādītājus, kas izmantojami kā darbības rezultātu satvara starpposma un galamērķi saskaņā ar 21. panta 1. punktu un II pielikumu;
 - vi) atbilstošās intervences kategorijas, kas pamatojas uz nomenklatūru, ko Komisija pieņēmusi, un plānoto resursu indikatīvu sadalījumu;
 - vii) attiecīgā gadījumā kopsavilkumu par tehniskās palīdzības plānoto izmantošanu, vajadzības gadījumā pasākumiem programmu pārvaldībā un kontrolē iesaistīto iestāžu un atbalsta saņēmēju administratīvās spējas uzlabošanai;
- c) attiecībā uz katru prioritāro virzienu, kas saistīts ar tehnisko palīdzību:
- i) konkrētus mērķus,
 - ii) paredzamos rezultātus katram konkrētajam mērķim un, ja tas ir objektīvi pamatoti, ņemot vērā darbību saturu, atbilstošos rezultātu rādītājus, norādot bāzes līnijas vērtību un mērķvērtību saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem,
 - iii) atbalstāmo darbību aprakstu un to paredzamo ieguldījumu šā apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķu sasniegšanā,
 - iv) iznākumu rādītājus, kuri, paredzams, veicinās rezultātu sasniegšanu,
 - v) atbilstošās intervences kategorijas, kas pamatojas uz nomenklatūru, ko Komisija pieņēmusi, un plānoto resursu indikatīvu sadalījumu.
- Šā apakšpunkta ii) punktu nepiemēro, ja prioritārajam virzienam vai virzieniem sniegtais Savienības ieguldījums, kas attiecas uz darbības programmai sniegtu tehnisko palīdzību, nepārsniedz EUR 15 000 000.
- d) finansējuma plānu, kurā ir šādas tabulas:
- i) tabulas, kurās saskaņā ar 60., 120. un 121. pantu pa gadiem sadalīts kopējās finanšu apropriācijas apjoms, kāds paredzēts atbalstam no katra fonda, norādot summas, kas attiecas uz izpildes rezerves;
 - ii) tabulas, kurā visam plānošanas periodam, darbības programmai un katram prioritārajam virzienam ir precizēts no katra fonda piešķiramā atbalsta un valsts līdzfinansējuma kopējais finanšu apropriācijas apmērs, norādot summas, kas attiecas uz izpildes rezervi. Attiecībā uz prioritārajiem virzieniem, kas saistīti ar vairākām reģionu kategorijām, tabulās norāda no fondiem saņemamo kopējo finanšu apropriācijas apmēru un valsts līdzfinansējuma apmēru katrai reģionu kategorijai.
- Attiecībā uz prioritārajiem virzieniem, kas apvieno investīciju prioritātes no dažādiem tematiskajiem mērķiem, tabulā norāda no katra fonda saņemamo kopējo finanšu apropriācijas apmēru un valsts līdzfinansējuma apmēru katrai attiecīgajam tematiskajam mērķim.
- Ja valsts līdzfinansējumu veido gan publiskais, gan privātais līdzfinansējums, tabulā norāda indikatīvo sadalījumu starp publiskā un privātā finansējuma daļu. Informācijas nolūkos tabulā norāda paredzamo EIB līdzdalību;
- e) to lielo projektu sarakstu, kuru īstenošana ir paredzēta plānošanas periodā.
- Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz nomenklatūru, kas minēta pirmās daļas b) apakšpunkta vi) punktā un nomenklatūru, kas minēta c) apakšpunkta v) punktā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

3. Darbības programmā, ņemot vērā tās saturu un mērķus, apraksta integrēto pieeju teritoriālajai attīstībai, ievērojot partnerības nolīgumu, un parāda, kā minētā darbības programma sekmē tās mērķu un paredzamo rezultātu sasniegšanu, attiecīgā gadījumā norādot:

- a) pieeju sabiedrības virzītās vietējās attīstības instrumentu izmantošanai un principus to teritoriju apzināšanai, kurās šo pieeju īsteno;
- b) paredzamā ERAF atbalsta indikatīvo summu integrētām darbībām ilgtspējīgai pilsētu attīstībai, ko īsteno saskaņā ar ERAF regulas 7. panta 3. punktu, un ESF atbalsta indikatīvo piešķirumu integrētajām darbībām;
- c) pieeju ITI instrumenta izmantošanai gadījumos, kas nav minēti b) apakšpunktā, un tiem paredzēto indikatīvo finanšu piešķirumu no katra prioritārā virziena;
- d) darbības programmu procedūras starpreģionālajām un transnacionālajām darbībām ar atbalsta saņēmējiem, kas atrodas vismaz vienā citā dalībvalstī;
- e) ja dalībvalstis un reģioni piedalās makroreģionālās stratēģijās un jūras baseinu stratēģijās, ņemot vērā dalībvalsts norādītās programmas jomas vajadzības, programmas plānotās intervences ieguldījumu šādās stratēģijās.

4. Papildus darbības programmā norāda:

- a) attiecīgā gadījumā, vai un kā tajā tiek risinātas to ģeogrāfisko reģionu īpašās vajadzības, kurus visvairāk ietekmē nabadzība, vai to mērķgrupu īpašās vajadzības, kurās ir lielākais diskriminācijas vai sociālās atstumtības risks, īpaši ņemot vērā sociāli atstumtās kopienas un personas ar invaliditāti, un attiecīgos gadījumos norādot ieguldījumu integrētajā pieejā, kas izklāstīta partnerības nolīgumā;
- b) attiecīgā gadījumā norādot, vai un kādā veidā tajā tiek risinātas reģionu demogrāfiskās problēmas un to teritoriju īpašās vajadzības, kuros ir būtiskas un pastāvīgas ar dabu saistītas vai demogrāfiskas grūtības, kā minēts LESD 174. pantā, un norādot ieguldījumu integrētajās pieejās, kas šajā nolūkā noteikta partnerības nolīgumā.

5. Darbības programmā norāda:

- a) vadošo iestādi, attiecīgā gadījumā — sertifikācijas iestādi un revīzijas iestādi;
- b) struktūru, kurai Komisija veiks maksājumus;

- c) darbības, kas veiktas, lai iesaistītu 5. pantā minētos partnerus darbības programmas sagatavošanā, un partneru nozīmi darbības programmas īstenošanā, uzraudzībā un novērtēšanā.

6. Darbības programmā, ievērojot partnerības nolīgumu un ņemot vērā dalībvalstu institucionālo un tiesisko sistēmu, izklāsta arī:

- a) mehānismus, kas nodrošina koordināciju starp fondiem, ELFLA un EJZF un citiem Savienības un valsts finansējuma instrumentiem un koordināciju ar EIB, ņemot vērā attiecīgos VSS noteikumus;
- b) par katru *ex ante* nosacījumu, kas paredzēts saskaņā ar 19. pantu un XI pielikumu, kas piemērojams darbības programmai, novērtējumu par to, vai *ex ante* nosacījums ir izpildīts partnerības nolīguma un darbības programmas iesniegšanas dienā, un, ja *ex ante* nosacījums nav izpildīts — to darbību aprakstu, kas jāveic, lai izpildītu *ex ante* nosacījumu, atbildīgās iestādes un šādu darbību grafiku saskaņā ar partnerības nolīgumā paredzēto kopsavilkumu;
- c) kopsavilkumu par atbalsta saņēmējiem radītā administratīvā sloga izvērtējumu un vajadzības gadījumā darbības, ko plānots veikt, lai to samazinātu, norādot arī indikatīvo grafiku.

7. Katrā darbības programmā, — izņemot tās, kur tehnisko palīdzību sniedz atbilstoši īpašai darbības programmai, — ņemot vērā pienācīgi pamatotu dalībvalsts novērtējumu par turpmāk minēto noteikumu saistību ar darbības programmu saturu un mērķiem, iekļauj aprakstu par:

- a) īpašām darbībām, kuras jāveic, lai darbību atlasē ņemtu vērā vides aizsardzības prasības, resursu efektivitāti, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām, izturību pret katastrofām, riska novēršanu un pārvaldību;
- b) īpašām darbībām, kuras jāveic, lai veicinātu iespēju vienlīdzību un darbības programmas sagatavošanā, izstrādē un īstenošanā novērstu diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, ticības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ un jo īpaši attiecībā uz piekļuvi finansējumam, ņemot vērā to dažādo mērķgrupu vajadzības, kurās ir šādas diskriminācijas risks, un jo īpaši nepieciešamību nodrošināt pieejamību personām ar invaliditāti;
- c) darbības programmas ieguldījumu vīriešu un sieviešu līdztiesības veicināšanā un attiecīgā gadījumā pasākumus dzimumu līdztiesības principa integrēšanai darbības programmas un darbības līmenī.

Dalībvalstis kopā ar darbības programmas priekšlikumu atbilstīgi mērķim "Investīcijas izglītībai un nodarbinātībai" var iesniegt valsts līdztiesības struktūru atzinumu par pasākumiem, kas izklāstīti pirmās daļas b) un c) apakšpunktā.

8. Ja dalībvalsts sagatavo maksimums vienu darbības programmu katram fondam, darbības programmas elementus, uz kuriem attiecas 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunkts, 3. punkta a), c) un d) apakšpunkts, 4. punkts un 6. punkts, var iekļaut, pamatojoties tikai uz partnerības nolīguma attiecīgajiem noteikumiem.

9. Darbības programmu sagatavo saskaņā ar paraugu. Lai nodrošinātu vienādus šā panta īstenošanas nosacījumus, Komisija pieņem īstenošanas aktu, ar ko paredz minēto paraugu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

10. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu, ar ko apstiprina visus darbības programmas elementus, tostarp visus tās turpmākos grozījumus, uz kuriem attiecas šis pants, izņemot tos elementus, uz kuriem attiecas 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta v) punkts, c) apakšpunkta v) un e) punkts, 4. un 5. punkts, 6. punkta a) un c) apakšpunkts un 7. punkts, kuri paliek dalībvalstu pārziņā.

11. Vadošā iestāde vienā mēnesī no grozošā lēmuma pieņemšanas dienas informē Komisiju par visiem lēmumiem, ar ko groza darbības programmas elementus, uz kuriem neattiecas Komisijas lēmums, kas minēts 10. punktā. Grozošajā lēmumā norāda tā spēkā stāšanās dienu, kas nav pirms tā pieņemšanas dienas.

97. pants

Īpaši nosacījumi par tā atbalsta plānošanu, kas paredzēts kopīgajiem instrumentiem neierobežotām garantijām un pārvēršanai vērtspapīros, atbilstīgi mērķim "Investīcijas izglītībai un nodarbinātībai"

Saskaņā ar 28. pantu darbības programmas, kas minētas 39. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, ietver tikai elementus, kas minēti 96. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta i), ii) un iv) punktā unpirmās daļas d) apakšpunktā, 96. panta 5. punktā un 96. panta 6. punkta b) apakšpunktā.

98. pants

Kopīgs atbalsts no fondiem atbilstīgi mērķim "Investīcijas izglītībai un nodarbinātībai"

1. Fondi var kopīgi sniegt atbalstu darbības programmām atbilstīgi mērķim "Investīcijas izglītībai un nodarbinātībai".

2. ERAF un ESF savstarpēji papildinošā veidā un ievērojot maksimālo ierobežojumu, kas ir 10 % no Savienības finansējuma katram darbības programmas prioritārajam virzienam,

var finansēt daļu no darbības, par kuras izmaksām var saņemt atbalstu no otra fonda, pamatojoties uz attiecīgajam fondam piemērojamiem atbilstības noteikumiem, ar noteikumu, ka šādas izmaksas ir vajadzīgas apmierinošai darbības īstenošanai un ir tieši saistītas ar to.

3. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmām.

99. pants

Darbības programmu ģeogrāfiskā darbības joma atbilstīgi mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"

Darbības programmas attiecībā uz ERAF un ESF izstrādā atbilstošajā ģeogrāfiskajā līmenī un vismaz NUTS 2. līmenī saskaņā ar dalībvalsts institucionālo un tiesisko sistēmu, ja vien Komisija un dalībvalsts nevienojas citādi.

No Kohēzijas fonda atbalstītās darbības programmas izstrādā valsts līmenī.

II NODAĻA

Lielie projekti

100. pants

Saturs

Kā daļu no darbības programmas vai darbības programmām, uz kurām attiecas kāds saskaņā ar šīs regulas 96. panta 10. punktu vai ETS regulas 8. panta 12. punktu pieņemts Komisijas lēmums, ERAF un Kohēzijas fonds var atbalstīt darbību, kas ietver virkni būvdarbu, darbību vai pakalpojumu ar mērķi veikt vienotu un noteiktu ekonomisku vai tehnisku uzdevumu, kuram ir skaidri noteikti mērķi un attiecībā uz kuru kopējās atbilstīgās izmaksas pārsniedz EUR 50 000 000, vai ja darbības palīdz īstenot 9. panta pirmās daļas 7. punktā minētu tematisko mērķi un to kopējās atbilstīgās izmaksas pārsniedz EUR 75 000 000 ("liels projekts"). Finanšu instrumentus neuzskata par lieliem projektiem.

101. pants

Lielā projekta apstiprināšanai nepieciešamā informācija

Pirms lielā projekta apstiprināšanas vadošā iestāde nodrošina, ka ir pieejama šāda informācija:

- ziņas par struktūru, kas ir atbildīga par lielā projekta īstenošanu, un tās statuss;
- apraksts par investīciju un tās vietu;
- kopējās izmaksas un kopējās atbilstīgās izmaksas, ņemot vērā 61. pantā noteiktās prasības;
- veiktā priekšizpēte, tostarp iespēju analīze un rezultāti;

- e) izmaksu un ieguvumu analīze, tostarp ekonomiskā un finanšu analīze, un riska izvērtējums;
- f) ietekmes uz vidi analīze, ņemot vērā nepieciešamību pielāgoties klimata pārmaiņām un mazināt klimata pārmaiņas un izturību pret katastrofām;
- g) skaidrojums, kādā veidā lielais projekts atbilst attiecīgās darbības programmas vai darbības programmu prioritārajiem virzieniem un projekta paredzamais ieguldījums minēto prioritāro virzienu konkrēto mērķu sasniegšanā, un paredzamais ieguldījums sociāli ekonomiskajā attīstībā;
- h) finansējuma plāns, kurā norādīti kopējie plānotie finanšu resursi un plānotais atbalsts no fondiem, EIB un visiem pārējiem finansējuma avotiem, kopā ar fiziskajiem un finanšu rādītājiem attiecībā uz progresu uzraudzību, ņemot vērā apzinātos riskus;
- i) lielā projekta īstenošanas grafiks un — ja ir paredzams, ka īstenošanas laiks būs ilgāks par plānošanas periodu — posmi, par kuriem lūdz atbalstu no fondiem plānošanas periodā.
- a) 125. panta 3. punkta c) apakšpunktā minētais dokuments, kurā ir norādīta informācija par:
- i) struktūru, kas ir atbildīga par lielā projekta īstenošanu,
- ii) aprakstu par investīciju, tās vietu, izpildes grafiku un paredzamo lielā projekta ieguldījumu attiecīgā prioritārā virziena vai virzienu konkrēto mērķu sasniegšanā,
- iii) kopējām izmaksām un kopējām atbilstīgajām izmaksām, ņemot vērā 61. pantā noteiktās prasības,
- iv) finansējuma plānu un fiziskajiem un finanšu rādītājiem attiecībā uz progresu uzraudzību, ņemot vērā apzinātos riskus;
- b) neatkarīgu ekspertu veiktā kvalitātes pārbaude, kurā sniegtas skaidras norādes par investīcijas iespējamību un lielā projekta ekonomisko dzīvotspēju.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka metodoloģiju, kas, pamatojoties uz atzītu paraugpraksi, izmantojama pirmā punkta e) apakšpunktā minētās izmaksu un ieguvumu analīzes veikšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

Pēc dalībvalsts iniciatīvas informāciju, kas minēta pirmās daļas a) līdz i) apakšpunktā, izmantojot Komisijas sniegtās tehniskās palīdzības atbalstu, var izvērtēt neatkarīgi eksperti vai, vienojoties ar Komisiju, — citi neatkarīgi eksperti ("kvalitātes pārbaude"). Citos gadījumos dalībvalsts Komisijai sniedz pirmās daļas a) līdz i) apakšpunktā izklāstīto informāciju, tiklīdz tā ir pieejama.

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem nosaka metodoloģiju, kas izmantojama lielā projekta kvalitātes pārbaudes veikšanai.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka formātu pirmās daļas a) līdz i) apakšpunktā minētās informācijas iesniegšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

102. pants

Lēmums par lielo projektu

1. Ja neatkarīgi eksperti, veicot kvalitātes pārbaudi, kas pamatota ar 101. panta pirmajā daļā minētās informācijas izvērtējumu, lielo projektu ir novērtējuši pozitīvi, vadošā iestāde var turpināt lielā projekta atlasī saskaņā ar 125. panta 3. punktu. Vadošā iestāde paziņo Komisijai par atlasīto lielo projektu. Minētajā paziņojumā ietver šādu informāciju:

Uzskata, ka Komisija ir apstiprinājusi finanšu ieguldījumu dalībvalsts atlasītā lielā projektā, ja trīs mēnešos pēc pirmajā daļā minētā paziņojuma ar īstenošanas aktu nav pieņemts lēmums, ar ko noraida attiecīgo finanšu ieguldījumu. Komisija finanšu ieguldījumu noraida tikai pamatojoties uz to, ka tā konstatējusi būtiskas nepilnības neatkarīgu ekspertu veiktajā kvalitātes pārbaudē.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka formātu, kādā sniedzami pirmajā daļā minētie paziņojumi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

2. Gadījumos, kas nav minēti šā panta 1. punktā, Komisija novērtē lielo projektu, pamatojoties uz 101. pantā minēto informāciju, lai noteiktu, vai vadošās iestādes saskaņā ar 125. panta 3. punktu atlasītā lielā projekta finanšu ieguldījums ir pamatots. Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc 101. pantā minētās informācijas iesniegšanas dienas pieņem lēmumu par atlasītā lielā projekta finanšu ieguldījuma apstiprināšanu.

3. Komisija saskaņā ar 1. punkta otro daļu un 2. punktu veic apstiprināšanu ar nosacījumu, ka pirmais būvdarbu līgums tiek noslēgts vai — saskaņā ar PPP struktūrām īstenošanu darbu gadījumā — PPP līgums starp publisko struktūru un privāto sektoru tiek parakstīts trīs gados no apstiprināšanas dienas. Pēc pienācīgi pamatota dalībvalsts pieprasījuma, īpaši gadījumā, kad ar lielo projektu īstenošanu saistītu administratīvu procedūru vai tiesas procesu dēļ rodas kavējumi, un ja pieprasījums tiek iesniegts trīs gadu laikposmā, Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, var pieņemt lēmumu pagarināt laikposmu par ne vairāk kā diviem gadiem.

4. Ja Komisija neapstiprina finanšu ieguldījumu atlasītajā lielajā projektā, tā savā lēmumā norāda šāda noraidījuma iemeslus.

5. Lielos projektus, par kuriem paziņo Komisijai saskaņā ar 1. punktu vai ko iesniedz Komisijai apstiprināšanai saskaņā ar 2. punktu, iekļauj darbības programmas lielo projektu sarakstā.

6. Ar lielo projektu saistītos izdevumus var iekļaut maksājuma pieprasījumā pēc 1. punktā minētās paziņošanas vai pēc 2. punktā minētās iesniegšanas apstiprināšanai. Ja Komisija neapstiprina vadošās iestādes atlasīto lielo projektu, izdevumu deklarāciju pēc Komisijas lēmuma pieņemšanas attiecīgi izlabo.

103. pants

Lēmumi par lielo projektu, ko īsteno pakāpeniski

1. Atkāpjoties no 101. panta trešās daļas un 102. panta 1. un 2. punkta, šā panta 2., 3. un 4. punktā izklāstītās procedūras piemēro darbībai, kas izpilda šādus nosacījumus:

- a) darbību veido iepriekšējā plānošanas periodā sākotais otrais vai tam sekojošais posms lielajā projektā, kura iepriekšējo posmu vai posmus Komisija ir apstiprinājusi ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1083/2006; vai tām dalībvalstīm, kas iestājās Savienībā pēc 2013. gada 1. janvāra, — ne vēlāk kā 2016. gada 31. decembrī;
- b) visu lielā projekta posmu atbilstīgo izmaksu kopsumma pārsniedz attiecīgos 100. pantā minētos līmeņus;
- c) lielā projekta piemērošana un Komisijas veikts novērtējums iepriekšējā plānošanas periodā attiecas uz visiem plānotajiem posmiem;
- d) šīs regulas 101. panta pirmajā daļā minētajā informācijā par lielo projektu nav būtisku izmaiņu salīdzinājumā ar informāciju, kas par lielo projektu sniegta pieteikumā, kurš iesniegts saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1083/2006, jo īpaši attiecībā uz kopīgiem atbilstīgiem izdevumiem;
- e) tas lielā projekta posms, ko īsteno saskaņā ar iepriekšējo plānošanas periodu, ir vai būs gatavs izmantošanai Komisijas lēmumā paredzētajiem mērķiem no tā termiņa, kas noteikts slēgšanas dokumentu iesniegšanai attiecīgajai darbības programmai vai programmām.

2. Vadošā iestāde var sākt lielo projektu atlasī saskaņā ar 125. panta 3. punktu un iesniegt paziņojumu, kurā ietverti visi 102. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā izklāstītie

elementi, kopā ar apstiprinājumu, ka ir izpildīts šā panta 1. punkta d) apakšpunktā minētais nosacījums. Neatkarīga eksperta veikta informācijas kvalitātes pārbaude nav vajadzīga.

3. Uzskata, ka Komisija ir apstiprinājusi finanšu ieguldījumu vadošās iestādes atlasītajā lielajā projektā, ja trīs mēnešos pēc 2. punktā minētās paziņošanas ar īstenošanas aktu nav pieņemts lēmums, ar ko noraida attiecīgo finanšu ieguldījumu lielajā projektā. Komisija noraida finanšu ieguldījumu tikai tad, ja 1. punkta d) apakšpunktā minētajā informācijā notikušas būtiskas izmaiņas vai ja lielais projekts neatbilst attiecīgās darbības programmas vai programmu prioritārajam virzienam.

4. Lēmumiem par lielo projektu, ko īsteno pakāpeniski, piemēro 102. panta 3. līdz 6. punktu.

III NODAĻA

Kopīgs rīcības plāns

104. pants

Darbības joma

1. Kopīgs rīcības plāns ir darbība, kuras jomu nosaka un ko pārvalda attiecībā pret sasniedzamajiem iznākumiem un rezultātiem. Plāns ietver tādu projektu vai projektu grupu, kuri nesastāv no infrastruktūras nodrošināšanas un kuri tiek īstenoti uz atbalsta saņēmēja atbildību kā daļa no darbības programmas vai programmām. Dalībvalsts un Komisija vienojas par kopīga rīcības plāna iznākumiem un rezultātiem, un tās veicina darbības programmu konkrēto mērķu sasniegšanu un ir pamats atbalsta saņemšanai no fondiem. Rezultāti attiecas uz kopīgā rīcības plāna tiešo ietekmi. Kopīgā rīcības plāna atbalsta saņēmējs ir publisko tiesību subjekts. Kopīgus rīcības plānus neuzskata par lieliem projektiem.

2. Kopīgam rīcības plānam piešķirtie publiskie izdevumi ir vismaz EUR 10 000 000 vai 20 % no darbības programmas vai programmu publiskā atbalsta, atkarībā no tā, kura no vērtībām ir mazāka. Izmēģinājuma projekta īstenošanas nolūkā vienam kopīgam rīcības plānam piešķirtos minimālos publiskos izdevumus attiecībā uz katru darbības programmu var samazināt līdz EUR 5 000 000.

3. Šā panta 2. punktu nepiemēro darbībām, ko atbalsta JNI.

105. pants

Kopīgu rīcības plānu sagatavošana

1. Dalībvalsts, vadošā iestāde vai jebkurš izraudzīts publisko tiesību subjekts var iesniegt priekšlikumu par kopīgu rīcības plānu vienlaicīgi ar attiecīgo darbības programmu iesniegšanu vai arī vēlāk. Minētajā priekšlikumā iekļauj visu 106. pantā minēto informāciju.

2. Kopīgs rīcības plāns attiecas uz daļu laikposma no 2014. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim. Atlīdzību par kopīga rīcības plāna iznākumiem un rezultātiem var saņemt tikai tad, ja tie tiek sasniegti pēc 107. pantā minētā kopīgā rīcības plāna apstiprināšanas lēmuma pieņemšanas dienas un pirms minētajā lēmumā noteiktā īstenošanas laikposma beigām.

106. pants

Kopīgu rīcības plānu saturs

Kopīgajā rīcības plānā iekļauj:

- 1) to pamatojošo attīstības vajadzību un mērķu analīzi, ņemot vērā darbības programmu mērķus un — attiecīgā gadījumā — attiecīgajai valstij adresētos attiecīgos ieteikumus un dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīgos Padomes ieteikumus, ko dalībvalstīm jāņem vērā savā nodarbinātības politikā saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu;
- 2) satvaru, kurā izklāsta saistību starp kopīgā rīcības plāna vispārējiem un konkrētajiem mērķiem, starpposma mērķus un galamērķus attiecībā uz iznākumiem un rezultātiem, kā arī paredzētos projektus vai projektu veidus;
- 3) kopējos un īpašos rādītājus, kas izmantojami iznākumu un rezultātu uzraudzībai, attiecīgā gadījumā iedalot pa prioritārajiem virzieniem;
- 4) informāciju par tā ģeogrāfisko aptvērumu un mērķgrupām;
- 5) paredzamo tā īstenošanas laikposmu;
- 6) analīzi par tā ietekmi uz vīriešu un sievietes līdztiesības veicināšanu un diskriminācijas novēršanu;
- 7) analīzi par tā ietekmi uz ilgtspējīgas attīstības veicināšanu, ja piemērojams;
- 8) tā īstenošanas noteikumus, tostarp:

- a) par kopīgā rīcības plāna īstenošanu atbildīgā atbalsta saņēmēja izraudzīšanos, apliecinot tā kompetenci attiecīgajā jomā, kā arī tā administratīvo un finanšu pārvaldības spēju;

b) kopīgā rīcības plāna koordinācijas kārtību saskaņā ar 108. pantu;

c) kopīgā rīcības plāna uzraudzības un novērtēšanas kārtību, tostarp kārtību, kādā tiks nodrošināta ar starpposma mērķu, iznākumu un rezultātu sasniegšanu saistīto datu kvalitāte, vākšana un glabāšana;

d) kārtību, kādā tiks nodrošināta informācijas izplatīšana un saziņa attiecībā uz kopīgo rīcības plānu un fondiem;

9) tā finanšu mehānismu, tostarp:

a) izmaksas, ko radīs starpposma mērķu, iznākumu un rezultātu sasniegšana attiecībā pret 2. punktu, pamatojoties uz šīs regulas 67. panta 5. punktā un ESF regulas 14. pantā noteiktajām metodēm;

b) indikatīvu grafiku, saskaņā ar kuru tiks veikti maksājumi atbalsta saņēmējam saistībā ar starpposma mērķiem un galamērķiem;

c) finanšu plānu pa darbības programmām un prioritārajiem virzieniem, ieskaitot kopējo atbilstīgo summu un publisko izdevumu summu.

Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka kopīgā rīcības plāna parauga formātu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

107. pants

Lēmums par kopīgo rīcības plānu

1. Komisija novērtē kopīgo rīcības plānu, pamatojoties uz 106. pantā minēto informāciju, lai noskaidrotu, vai atbalsts no fondiem ir pamatots.

Ja Komisija divos mēnešos pēc kopīga rīcības plāna priekšlikuma iesniegšanas uzskata, ka tas neatbilst 104. pantā minētajam novērtēšanas prasībām, tā iesniedz dalībvalstij apsvērumus. Dalībvalsts iesniedz Komisijai visu prasīto papildinformāciju un vajadzības gadījumā attiecīgi pārskata kopīgo rīcības plānu.

2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, pieņem lēmumu apstiprināt kopīgo rīcības plānu ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc tam, kad to iesniegusi dalībvalsts, bet ne agrāk, kā tiek pieņemtas attiecīgās darbības programmas, ar nosacījumu, ka ir pienācīgi ņemti vērā jebkuri apsvērumi.

3. Šā panta 2. punktā minētajā lēmumā norāda atbalsta saņēmēju un kopīgā rīcības plāna vispārīgos un konkrētos mērķus, starpposma mērķus un galamērķus attiecībā uz iznākumiem un rezultātiem, šo starpposma mērķu, iznākumu un rezultātu sasniegšanas izmaksas, kā arī finansēšanas plānu pa darbības programmām un prioritārajiem virzieniem, ieskaitot kopējo atbilstīgo summu un publisko izdevumu summu, kopīgā rīcības plāna īstenošanas laikposmu un — attiecīgā gadījumā — kopīgā rīcības plāna ģeogrāfisko aptvērumu un mērķgrupas.

4. Ja Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, atsakās atļaut atbalsta piešķiršanu no fondiem kopīgam rīcības plānam, tā informē dalībvalsti par atteikuma iemeslu 2. punktā noteiktajā termiņā.

108. pants

Koordinācijas komiteja un kopīgā rīcības plāna grozīšana

1. Dalībvalsts vai vadošā iestāde izveido tādu koordinācijas komiteju kopīgam rīcības plānam, kas atšķiras no attiecīgo darbības programmu uzraudzības komitejas. Koordinācijas komiteja tiekas vismaz divreiz gadā un iesniedz ziņojumus vadošajai iestādei. Vadošā iestāde informē attiecīgo uzraudzības komiteju par koordinācijas komitejas paveiktā darba rezultātiem un panākumiem kopīgā rīcības plāna īstenošanā saskaņā ar 110. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 125. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

Par koordinācijas komitejas sastāvu lemj dalībvalsts, vienojoties ar attiecīgo vadošo iestādi un ievērojot partnerības principu.

Komisija var piedalīties koordinācijas komitejas darbā kā padomdevēja.

2. Koordinācijas komiteja veic šādas darbības:

- a) izvērtē progresu kopīgā rīcības plāna starpposma mērķu, iznākumu un rezultātu sasniegšanā;
- b) izskata un apstiprina priekšlikumus grozīt kopīgo rīcības plānu, lai ņemtu vērā jebkurus jautājumus, kas ietekmē tā darbības rezultātus.

3. Dalībvalsts Komisijai iesniegtie pieprasījumi grozīt kopīgus rīcības plānus ir pienācīgi pamatoti. Komisija novērtē, vai grozīšanas pieprasījums ir pamatots, ņemot vērā dalībvalsts sniegto informāciju. Komisija var sniegt apsvērumus, un dalībvalsts iesniedz Komisijai visu vajadzīgo papildinformāciju. Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, pieņem lēmumu par grozīšanas pieprasījumu ne vēlāk kā trīs mēnešus no dienas, kad to iesniegusi dalībvalsts, ar noteikumu, ka ir pietiekami ņemti vērā jebkuri Komisijas sagatavotie apsvērumi. Ja tiek apstiprināts, grozījums stājas spēkā lēmuma pieņemšanas dienā, ja vien lēmumā nav noteikts citādi.

109. pants

Kopīgā rīcības plāna finanšu pārvaldība un kontrole

1. Kopīgo rīcības plānu maksājumus atbalsta saņēmējam uzskata par vienreizējiem maksājumiem vai vienības izmaksu standarta shēmām. Atkāpjoties no 67. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta, vienreizējo maksājumu maksimālos ierobežojumus nepiemēro.

2. Kopīgā rīcības plāna finanšu pārvaldības, kontroles un revīzijas vienīgais mērķis ir pārbaudīt, vai maksājumu nosacījumi, kuri noteikti kopīgā rīcības plāna apstiprināšanas lēmumā, ir izpildīti.

3. Kopīgā rīcības plāna atbalsta saņēmējs un struktūras, kuras rīkojas uz tā atbildību, īstenošanas darbību izdevumiem var piemērot savu grāmatvedības uzskaites praksi. Minētajai grāmatvedības uzskaites praksei un atbalsta saņēmēja faktiskajām izmaksām neveic revīzijas iestādes vai Komisijas revīziju.

III SADAĻA

UZRAUDZĪBA, NOVĒRTĒŠANA, INFORMĀCIJA UN SAZIŅA

I NODAĻA

Uzraudzība un novērtēšana

110. pants

Uzraudzības komitejas funkcijas

1. Uzraudzības komiteja jo īpaši pārbauda:
 - a) jebkādu jautājumu, kas ietekmē darbības programmas darbības rezultātus;
 - b) progresu novērtēšanas plāna īstenošanā un to turpmāko pasākumu īstenošanā, kas noteikti pēc novērtējumu secinājumu pieņemšanas;
 - c) komunikācijas stratēģijas īstenošanu;
 - d) lielo projektu īstenošanu;
 - e) kopīgu rīcības plānu īstenošanu;
 - f) pasākumus, kas veikti, lai veicinātu sieviešu un vīriešu līdztiesību, iespēju vienlīdzību un nediskrimināciju, tostarp pieejamības nodrošināšanu personām ar invaliditāti;
 - g) ilgtspējīgas attīstības veicināšanas pasākumus;
 - h) attiecīgā gadījumā *ex ante* nosacījumus, kuri nav izpildīti partnerības nolīguma un darbības programmas iesniegšanas dienā, un progresu saistībā ar piemērojamo *ex ante* nosacījumu izpildi;
 - i) finanšu instrumentus.

2. Atkāpjoties no 49. panta 3. punkta, uzraudzības komiteja pārbauda un apstiprina:

- a) metodoloģiju un kritērijus, kas izmantoti darbību atlasē;
- b) gada un nobeiguma īstenošanas ziņojumus;
- c) darbības programmas novērtēšanas plānu un jebkurus novērtēšanas plāna grozījumus, tostarp gadījumā, kad tas ir daļa no kopējā novērtēšanas plāna saskaņā ar 114. panta 1. punktu;
- d) darbības programmas komunikācijas stratēģiju un jebkurus stratēģijas grozījumus;
- e) jebkuru vadošās iestādes priekšlikumu par jebkuriem darbības programmas grozījumiem.

111. pants

Īstenošanas ziņojumi attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"

1. Līdz 2016. gada 31. maijam un līdz katra nākamā gada tam pašam datumam līdz pat 2023. gadam ieskaitot dalībvalsts iesniedz Komisijai gada īstenošanas ziņojumu saskaņā ar 50. panta 1. punktu. Ziņojums, ko iesniedz 2016. gadā, attiecas uz 2014. un 2015. finanšu gadu, kā arī uz laikposmu no izdevumu atbilstības sākuma datuma līdz 2013. gada 31. decembrim.

2. Attiecībā uz ziņojumiem, ko iesniedz 2017. gadā un 2019. gadā, 1. punktā minētais termiņš ir 30. jūnijs.

3. Gada īstenošanas ziņojumos izklāsta šādu informāciju:

- a) darbības programmas īstenošana saskaņā ar 50. panta 2. punktu;
- b) progress lielo projektu un kopīgu rīcības plānu sagatavošanā un īstenošanā.

4. Gada īstenošanas ziņojumos, ko iesniedz 2017. un 2019. gadā, ietver un izvērtē informāciju, kas paredzēta attiecīgi 50. panta 4. un 5. punktā, un šā panta 3. punktā noteikto informāciju kopā ar šādu informāciju:

- a) progresu novērtēšanas plāna īstenošanā un to turpmāko pasākumu īstenošanā, kas noteikti pēc novērtējumu secinājumu pieņemšanas;
- b) fondu informēšanas un publicitātes pasākumu rezultātus, kuri īstenoti saskaņā ar komunikācijas stratēģiju;
- c) partneru iesaistīšanu darbības programmas īstenošanā, uzraudzībā un novērtēšanā.

Gada īstenošanas ziņojumos, ko iesniedz 2017. gada 2019. gadā, atkarībā no darbības programmu satura un mērķiem, var iekļaut informāciju un izvērtēt:

- a) progresu integrētās pieejas īstenošanā attiecībā uz teritoriālo attīstību, tostarp to reģionu attīstību, kurus pastāvīgi vai būtiski skar demogrāfiskas un ar dabu saistītas grūtības, pilsētu ilgtspējīgu attīstību un uz sabiedrību orientētu vietējo attīstību saskaņā ar darbības programmu;
- b) progresu tādu darbību īstenošanā, kuru mērķis ir stiprināt dalībvalstu iestāžu un atbalsta saņēmēju spēju pārvaldīt un izmantot fondus;
- c) progresu jebkuru starpreģionālo un transnacionālo darbību īstenošanā;
- d) attiecīgā gadījumā ieguldījumu makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās;
- e) konkrētās darbības, kas veiktas, lai veicinātu vīriešu un sieviešu līdztiesību un novērstu diskrimināciju, jo īpaši pieejamības nodrošināšanu personām ar invaliditāti, un kārtību, kas īstenota, lai nodrošinātu dzimumu līdztiesības principa integrēšanu darbības programmā un darbībās;
- f) darbības, kas veiktas, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību saskaņā ar 8. pantu;
- g) progresu darbību īstenošanā sociālās inovācijas jomā, ja piemērojams;
- h) progresu pasākumu īstenošanā, lai risinātu to ģeogrāfisko reģionu īpašās vajadzības, kurus visvairāk ietekmē nabadzība, vai to mērķgrupu īpašās vajadzības, kurās ir vislielākais diskriminācijas vai sociālās atstumtības risks, īpaši ņemot vērā sociāli atstumtās grupas un personas ar invaliditāti, personas, kas ilgstoši ir bez darba, un nestrādājošos jauniešus, attiecīgā gadījumā norādot izmantotos finanšu resursus;

Atkāpjoties no pirmās un otrās daļas un lai nodrošinātu saskaņotību starp partnerības nolīgumu un progresa ziņojumu, dalībvalstis, kurām nav vairāk par vienu darbības programmu, ko atbalsta no fonda, informāciju par 50. panta 3. punktā minētajiem *ex ante* nosacījumiem un informāciju, kas noteikta 50. panta 4. punktā, kā arī šā punkta otrās daļas a), b), c) un h) apakšpunktā paredzēto informāciju var ietvert progresa ziņojumā, nevis gada īstenošanas ziņojumos, ko iesniedz attiecīgi 2017. un 2019. gadā un nobeiguma īstenošanas ziņojumā, neskarot 110. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

5. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz paraugus gada un nobeiguma īstenošanas ziņojumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

112. pants

Finanšu datu nosūtīšana

1. Līdz 31. janvārim, 31. jūlijam un 31. oktobrim dalībvalsts uzraudzības nolūkos elektroniski nosūta Komisijai datus par katru darbības programmu un pa prioritārajiem virzieniem:

- a) kopējās un publiskās atbilstīgās izmaksas par darbībām un atbalstam atlasīto darbību skaits;
- b) kopējie atbilstīgie izdevumi, ko atbalsta saņēmēji deklarējuši vadošajai iestādei.

2. Turklāt sūtījumā, ko veic līdz 31. janvārim, minētos datus iekļauj, tos iedalot pa intervences kategorijām. Minēto sūtījumam uzskata par tādu, kas atbilst 50. panta 2. punktā minētajai finanšu datu iesniegšanas prasībai.

3. Datu sūtījumiem, kas jāveic līdz 31. janvārim un 31. jūlijam, pievieno prognozi attiecībā uz summu, par kādu dalībvalstis ir iecerējušas iesniegt maksājumu pieteikumus par kārtējo finanšu gadu un nākamo finanšu gadu.

4. Pēdējais datums attiecībā uz datiem, kas iesniegti saskaņā ar šo pantu, ir tā mēneša pēdējā diena, kas ir pirms iesniegšanas mēneša.

5. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka paraugu, ko izmanto, uzraudzības nolūkos iesniedzot Komisijai finanšu datus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

113. pants

Kohēzijas ziņojums

LESD 175. pantā minētajā Komisijas ziņojumā iekļauj:

- a) pārskatu par panākumiem, kas gūti ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzijā, tostarp par reģionu sociālekonomisko stāvokli un attīstību, kā arī par Savienības prioritāšu integrāciju;
- b) pārskatu par fondu, EIB finansējuma un pārējo instrumentu nozīmi, kā arī par citu Savienības un valstu politikas virzienu ietekmi uz gūtajiem panākumiem;

- c) attiecīgā gadījumā norādi par turpmākajiem Savienības pasākumiem un politikas virzieniem, kas vajadzīgi, lai stiprinātu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, kā arī lai īstenotu Savienības prioritātes.

114. pants

Novērtēšana

1. Vadošā iestāde vai dalībvalsts vienai vai vairākām darbības programmām izstrādā novērtēšanas plānu. Novērtēšanas plānu iesniedz uzraudzības komitejai ne vēlāk kā vienu gadu pēc darbības programmas pieņemšanas.

2. Līdz 2022. gada 31. decembrim vadošās iestādes par katru darbības programmu Komisijai iesniedz ziņojumu, kurā apkopoti plānošanas periodā veiktās novērtēšanas secinājumi un darbības programmas galvenie iznākumi un rezultāti, sniedzot atsauksmes par ziņojumā norādīto informāciju.

3. Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un vadošajām iestādēm veic *ex post* novērtēšanu.

4. Šā panta 1. un 2. punkts neattiecas uz 39. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētajām īpašam nolūkam paredzētajām programmām.

II NODAĻA

Informācija un komunikācija

115. pants

Informācija un komunikācija

1. Dalībvalstis un vadošās iestādes ir atbildīgas par:

- a) komunikācijas stratēģiju izstrādi;
- b) tādas vienotas tīmekļa vietnes vai vienota tīmekļa portāla izveides nodrošināšanu, kurā sniedz informāciju par visām konkrētajā dalībvalstī īstenotajām darbības programmām un nodrošina piekļuvi tām, tostarp informāciju par plānošanas īstenošanas un visu saistīto sabiedriskās apspriešanas procesu termiņiem;
- c) to, lai potenciālie atbalsta saņēmēji tiktu informēti par darbības programmu nodrošinātajām finansējuma iespējām;
- d) Savienības pilsoņu informēšanu par kohēzijas politikas fondu nozīmi un sasniegumiem, organizējot informēšanas un komunikācijas pasākumus par partnerības nolīgumu, darbības programmu un darbību rezultātiem un ietekmi.

2. Lai nodrošinātu pārredzamību attiecībā uz fondu atbalstu, dalībvalstis vai vadošās iestādes uztur darbību sarakstu, kurš iedalīts pa darbības programmām un fondiem izklājas datu formātā, kas nodrošina iespēju datus šķirot, meklēt, izrakstīt, salīdzināt un viegli publicēt internetā, piemēram, CSV vai XML formātā. Darbību saraksts ir pieejams vienotā tīmekļa vietnē vai tīmekļa portālā, iekļaujot visu attiecīgajā dalībvalstī īstenoto darbības programmu sarakstu un kopsavilkumu.

Lai sekmētu to, ka privātais sektors, pilsoniskā sabiedrība vai valsts pārvaldes iestādes vēlāk izmantotu darbību sarakstu, tīmekļa vietnē var skaidri norādīt piemērojamos licencēšanas noteikumus, saskaņā ar kuriem tiek publicēti dati.

Darbību sarakstu atjaunina vismaz reizi sešos mēnešos.

Informācijas minimums, kas iekļaujams darbību sarakstā, ir noteikts XII pielikumā.

3. Sīki izstrādāti noteikumi par informācijas un komunikācijas pasākumiem sabiedrības, pieteikumu iesniedzēju un atbalsta saņēmēju informēšanai ir paredzēti XII pielikumā.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus par informācijas un komunikācijas pasākumu tehniskajiem rādītājiem attiecībā uz darbību un norādījumiem emblēmas izveidei un standarta krāsu definīcijai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

116. pants

Komunikācijas stratēģija

1. Dalībvalsts vai vadošās iestādes izstrādā komunikācijas stratēģiju katrai darbības programmai. Vairākām darbības programmām var izstrādāt kopēju komunikācijas stratēģiju. Komunikācijas stratēģijā ņem vērā darbības programmas vai programmu apjomu atbilstīgi proporcionalitātes principam.

Komunikācijas stratēģijā iekļauj XII pielikumā noteiktos elementus.

2. Komunikācijas stratēģiju iesniedz uzraudzības komitejai apstiprināšanai saskaņā ar 110. panta 2. punkta d) apakšpunktu ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc attiecīgās darbības programmas vai programmu pieņemšanas.

Ja vairākām darbības programmām ir izstrādāta kopēja komunikācijas stratēģija, un tā attiecas uz vairākām uzraudzības komitejām, dalībvalsts var noteikt vienu uzraudzības komiteju,

kas ir atbildīga, apspriežoties ar pārējām attiecīgām uzraudzības komitejām, par kopējās komunikācijas stratēģijas apstiprināšanu un par jebkādu turpmāku minētās stratēģijas grozījumu apstiprināšanu.

Vajadzības gadījumā plānošanas perioda laikā dalībvalsts vai vadošās iestādes var grozīt komunikācijas stratēģiju. Vadošā iestāde iesniedz grozīto komunikācijas stratēģiju uzraudzības komitejai apstiprināšanai saskaņā ar 110. panta 2. punkta d) apakšpunktu.

3. Atkāpjoties no 2. punkta trešās daļas, vadošā iestāde saskaņā ar 110. panta 1. punkta c) apakšpunktu vismaz reizi gadā informē uzraudzības komiteju vai atbildīgās komitejas par komunikācijas stratēģijas īstenošanu un tās rezultātu analīzi, kā arī par nākamajā gadā plānotajām informācijas un komunikācijas darbībām. Uzraudzības komiteja, ja tā uzskata to par lietderīgu, sniedz atzinumu par nākamajā gadā plānotajām darbībām.

117. pants

Informācijas un komunikācijas koordinatori un to tīkli

1. Katra dalībvalsts ieceļ informācijas un komunikācijas koordinatoru, kurš koordinē informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar vienu vai vairākiem fondiem, tostarp attiecīgām mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmām, un attiecīgi informē Komisiju.

2. Informācijas un komunikācijas koordinators ir atbildīgs par fondu komunikācijas valsts tīkla koordinēšanu, ja šāds tīkls darbojas, XII pielikumā minētās tīmekļa vietnes vai tīmekļa portāla izveidi un uzturēšanu, un pārskata sniegšanu par dalībvalsts līmenī veiktiem komunikācijas pasākumiem.

3. Katra vadošā iestāde izraugās vienu personu, kura ir atbildīga par informāciju un komunikāciju darbības programmas līmenī, un informē Komisiju par ieceltajām personām. Attiecīgā gadījumā vairākām darbības programmām var izraudzīties vienu personu.

4. Lai nodrošinātu informācijas par komunikācijas stratēģiju īstenošanas rezultātiem apmaiņu, informācijas un komunikācijas pasākumu īstenošanas pieredzes apmaiņu un labas prakses apmaiņu, Komisija izveido Savienības tīklus, kuros apvieno dalībvalstu izraudzītos dalībniekus.

IV SADAĻA

TEHNISKĀ PALĪDZĪBA

118. pants

Tehniskā palīdzība pēc Komisijas iniciatīvas

Ņemot vērā atskaitījumus, kas izdarīti saskaņā ar 91. panta 3. punktu, fondi var atbalstīt tehnisko palīdzību, nepārsniedzot maksimālo apjomu, kas ir 0,35 % no to attiecīgā gada piešķiruma.

119. pants

Dalībvalstu tehniskā palīdzība

1. Summa, ko no fondiem piešķir tehniskajai palīdzībai, nepārsniedz 4 % no kopējās summas, kas vajadzības gadījumā no fondiem kādā dalībvalstī piešķirta darbības programmām mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" katrā reģionu kategorijā.

Aprēķinot ierobežojumu kopējai summai, ko no fondiem piešķir katras dalībvalsts tehniskajai palīdzībai, dalībvalstis var ņemt vērā īpašo piešķirumu JNI.

2. Katrs fonds var atbalstīt tehniskās palīdzības darbības, ko finansē kāds no pārējiem fondiem. Neskarot 1. punktu, piešķirums no fonda tehniskajai palīdzībai attiecīgos gadījumos nepārsniedz 10 % no attiecīgā fonda kopējā piešķiruma darbības programmām dalībvalstī mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" katrā reģionu kategorijā.

3. Atkāpjoties no 70. panta 1. un 2. punkta, tehniskās palīdzības darbības var īstenot ārpus programmas zonas, bet Eiropas Savienībā, nodrošinot, ka darbības sniedz labumu darbības programmai, vai tehniskās palīdzības darbības programmas gadījumā — citām saistītām programmām.

4. Struktūrfondu gadījumā, ja 1. punktā minētos piešķirumus izmanto to tehniskās palīdzības darbību atbalstam, kas attiecas uz vairāk nekā vienu reģionu kategoriju, darbību izdevumus var īstenot, prioritārajā virzienā apvienojot dažādas reģionu kategorijas saskaņā ar proporcionālītātes principu un ņemot vērā piešķirumu katrai reģionu kategorijai kā daļu no kopējā piešķiruma dalībvalstij.

5. Atkāpjoties no 1. punkta, ja kopējā summa, kas no fondiem piešķirta dalībvalstij saskaņā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", nepārsniedz EUR 1 000 000 000, tehniskajai palīdzībai piešķirto summu var palielināt līdz 6 % no minētās kopējās summas vai EUR 50 000 000 atkarībā no tā, kas ir mazāk.

6. Tehnisko palīdzību sniedz darbības programmas viena fonda prioritārā virziena veidā vai īpašas darbības programmas veidā, vai abos veidos.

V SADAĻA

FINANSIĀLS ATBALSTS NO FONDIEM

120. pants

Līdzfinansējuma likmju noteikšana

1. Komisijas lēmumā par darbības programmas pieņemšanu nosaka līdzfinansējuma likmi un katram prioritārajam virzienam piešķirtā fondu atbalsta maksimālo summu. Ja prioritārais virziens attiecas uz vairāk nekā vienu reģionu kategoriju vai

vairāk nekā vienu fondu, ar Komisijas lēmumu vajadzības gadījumā nosaka līdzfinansējuma likmi katrai reģionu kategorijai un fondam.

2. Attiecībā uz katru prioritāro virzienu Komisijas lēmumā norāda, vai prioritārajam virzienam noteiktā līdzfinansējuma likme ir piemērojama:

a) kopējiem atbilstīgajiem izdevumiem, tostarp publiskajiem un privātajiem izdevumiem, vai

b) atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem.

3. Līdzfinansējuma likme darbības programmu katrā prioritārā virziena līmenī un, attiecīgā gadījumā, atkarībā no reģionu kategorijas un fonda, atbilstīgi mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" nav lielāka par:

a) 85 % attiecībā uz Kohēzijas fondu;

b) 85 % attiecībā uz dalībvalstu mazāk attīstītajiem reģioniem, kuru vidējais IKP uz vienu iedzīvotāju 2007. - 2009. gada laikposmā bija mazāk nekā 85 % no ES 27 valstu vidējā rādītāja tajā pašā laikposmā, un attiecībā uz tālākajiem reģioniem, ieskaitot papildu piešķirumu tālākajiem reģioniem saskaņā ar ETS regulas 92. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 4. panta 2. punktu;

c) 80 % attiecībā uz dalībvalstu mazāk attīstītajiem reģioniem, kuri nav minēti b) apakšpunktā, un attiecībā uz visiem reģioniem, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju, kas tiek izmantots par atbilstības kritēriju, 2007. - 2013. gada plānošanas periodā bija mazāk nekā 75 % no ES 25 valstu vidējā rādītāja, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks nekā 75 % no vidējā IKP ES 27 valstīs, kā arī attiecībā uz reģioniem, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1083/2006 8. panta 1. punktā un kas 2007.–2013. gada plānošanas periodā saņem pārejas posma atbalstu;

d) 60 % pārejas reģionos, izņemot c) apakšpunktā minētos;

e) 50 % vairāk attīstītos reģionos, izņemot c) apakšpunktā minētos.

Laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 30. jūnijam līdzfinansējuma likme katrā prioritārā virziena līmenī visām darbības programmām Kiprā nav lielāka par 85 %.

Komisija veic pārskatīšanu, lai izvērtētu to, cik pamatoti ir saglabāt otrajā daļā minēto līdzfinansējuma likmi pēc 2017. gada 30. jūnija, un vajadzības gadījumā līdz 2016. gada 30. jūnijam iesniedz likumdošanas priekšlikumu.

Līdzfinansējuma likme darbības programmu katrā prioritārā virziena līmenī atbilstīgi mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība" nav lielāka par 85 %.

Pirmās daļas b), c), d) un e) apakšpunktā paredzēto maksimālo līdzfinansējuma likmi palielina katram prioritārajam virzienam, ar kuru tiek īstenota JNI un ja prioritārais virziens ir veltīts sociālajai inovācijai vai transnacionālai sadarbībai, vai abu minēto kombinācijai. Minēto palielinājumu nosaka atbilstīgi konkrēto fondu noteikumiem.

4. Papildu piešķiruma līdzfinansējuma likme NUTS 2. līmeņa reģioniem, kas atbilst 1994. gada Pievienošanās akta protokolā Nr. 6 noteiktajiem kritērijiem, saskaņā ar 92. panta 1. punkta e) apakšpunktu nav lielāka par 50 %.

5. Ja viss prioritārais virziens tiek īstenots ar finanšu instrumentu vai ar sabiedrības virzītas vietējas attīstības starpniecību, maksimālo līdzfinansējuma likmi saskaņā ar 3. punktu prioritārā virziena līmenī palielina par desmit procentu punktiem.

6. Ieguldījums no fondiem katram prioritārajam virzienam nav mazāks par 20 % no atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem.

7. Lai atbalstītu darbības, kas tiek īstenotas ar Savienības līmenī izveidotu un Komisijas tieši vai netieši pārvaldītu finanšu instrumentu starpniecību, darbības programmā var izveidot atsevišķu prioritāro virzienu ar līdzfinansējuma likmi līdz 100 %. Ja šajā nolūkā tiek izveidots atsevišķs prioritārais virziens, atbalstu konkrētajā prioritārajā virzienā nedrīkst īstenot ar citiem līdzekļiem.

121. pants

Līdzfinansējuma likmju modulācija

Līdzfinansējuma likmi atbalstam, kas no fondiem tiek piešķirts prioritārajam virzienam, var modulēt, ņemot vērā:

- 1) prioritārā virziena nozīmību Savienības gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes stratēģijas īstenošanā, ņemot vērā konkrētos trūkumus, kas jārisina;
- 2) vides aizsardzību un uzlabošanu, galvenokārt piemērojot piesardzības principu, preventīvās darbības principu un principu "piesārņotājs maksā";
- 3) privātā finansējuma mobilizācijas līmeni;
- 4) to apvidu aptvērumu, kuros ir būtiski vai pastāvīgi dabas vai demogrāfiski kavēkli un kurus definē šādi:
 - a) Kohēzijas fondam atbilstīgas salu dalībvalstis un citas salas, izņemot tās, kurās atrodas dalībvalsts galvaspilsēta vai kurām ir fiziska saikne ar cietzemi;
 - b) kalnu apvidi, kā tie definēti dalībvalsts tiesību aktos;
 - c) mazapdzīvoti (t.i., mazāk par 50 iedzīvotājiem uz kvadrātkilometru) un ļoti mazapdzīvoti (mazāk par 8 iedzīvotājiem uz kvadrātkilometru) apvidi;

d) LESD 349. pantā minēto tālāko reģionu iekļaušanu.

CETURTĀ DAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI, KAS PIEMĒROJAMI FONDIEM UN EJZF

I SADAĻA

PĀRVALDĪBA UN KONTROLE

I NODAĻA

Pārvaldības un kontroles sistēmas

122. pants

Dalībvalstu pienākumi

1. Dalībvalstis nodrošina, lai tiktu izveidotas darbības programmu pārvaldības un kontroles sistēmas saskaņā ar 72., 73. un 74. pantu.

2. Dalībvalstis novērš, konstatē un izlabo pārkāpumus un atgūst nepamatoti izmaksātās summas kopā ar jebkuriem kavējuma procentiem. Tās paziņo Komisijai par pārkāpumiem, kas pārsniedz EUR 10 000 no fondu sniegtā ieguldījuma, un informē to par saistīto administratīvo procedūru un tiesvedības būtisku virzību.

Dalībvalstis neziņo Komisiju par pārkāpumiem:

- a) gadījumos, kad pārkāpuma vienīgais aspekts ir tas, ka atbalsta saņēmēja bankrota dēļ pilnībā vai daļēji nav izpildīta līdzfinansētajā darbības programmā iekļautā darbība;
- b) gadījumos, uz kuriem atbalsta saņēmējs brīvprātīgi norādījis vadošajai iestādei vai sertifikācijas iestādei, pirms kāda no iestādēm pati to konstatējusi — vai nu pirms, vai arī pēc publiskā ieguldījuma veikšanas;
- c) gadījumos, kurus vadošā iestāde vai sertifikācijas iestāde ir konstatējusi un koriģējusi pirms attiecīgo izdevumu iekļaušanas Komisijai iesniegtajā izdevumu deklarācijā.

Visos citos gadījumos, jo īpaši tajos, kad pārkāpumi ir izdarīti pirms bankrota, vai gadījumos, kad pastāv aizdomas par krāpšanu, Komisijai ziņo par konstatētajiem pārkāpumiem un saistītajiem preventīvajiem un korektīvajiem pasākumiem.

Ja atbalsta saņēmējam nepamatoti izmaksātās summas nevar atgūt dalībvalsts vainas vai nolaidības dēļ, dalībvalsts ir atbildīga par attiecīgo summu atlīdzināšanu Savienības budžetā. Dalībvalsts var pieņemt lēmumu neatgūt nepamatoti izmaksātu summu, ja summa, kas jāatgūst no atbalsta saņēmēja, nepārsniedz EUR 250 no fondu sniegtā ieguldījuma, neskaitot procentus.

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, kuros paredz sīki izstrādātus papildu noteikumus par kritērijiem attiecībā uz pārkāpumiem, par kuriem jāziņo, iesniedzamajiem datiem, kā arī nosacījumiem un procedūrām, kas jāpiemēro, lai noteiktu, vai dalībvalstīm ir jāveic neatgūstamo summu atlīdzināšana.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka ziņošanas par pārkāpumiem biežumu un izmantojamo ziņojuma formātu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

3. Dalībvalstis nodrošina, lai ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī visu informācijas apmaiņu starp atbalsta saņēmējiem un vadošo iestādi, sertifikācijas iestādi, revīzijas iestādi un starpniekstruktūrām varētu veikt, izmantojot elektroniskās datu apmaiņas sistēmas.

Pirmajā daļā minētās sistēmas veicina sadarbību ar valsti un Savienības sistēmām un ļauj atbalsta saņēmējiem iesniegt visu pirmajā daļā prasīto informāciju tikai vienreiz.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros paredz sīki izstrādātus noteikumus par informācijas apmaiņu saskaņā ar šo punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

4. Šā panta 3. punktu nepiemēro EJZF.

II NODAĻA

Pārvaldības un kontroles iestādes

123. pants

Iestāžu izraudzīšanās

1. Katra dalībvalsts katrai darbības programmai izraugās valsts, reģionāla vai vietēja līmeņa publisko iestādi vai struktūru, vai privātu struktūru par vadošo iestādi. Vienu un to pašu vadošo iestādi var izraudzīties vairāk nekā vienai darbības programmai.

2. Dalībvalsts katrai darbības programmai izraugās valsts, reģionāla vai vietēja līmeņa publisko iestādi vai struktūru par sertifikācijas iestādi, neskarot 3. punktu. Vienu un to pašu sertifikācijas iestādi var izraudzīties vairāk nekā vienai darbības programmai.

3. Dalībvalsts darbības programmas pārvaldībai var izraudzīties vadošo iestādi, kas ir publiskā iestāde vai struktūra, lai tā papildus veiktu sertifikācijas iestādes funkcijas.

4. Dalībvalsts katrai darbības programmai izraugās valsts, reģionāla vai vietēja līmeņa publiskā iestādi vai struktūru, kas ir funkcionāli neatkarīga no vadošās iestādes un sertifikācijas iestādes, par revīzijas iestādi. Vienu un to pašu revīzijas iestādi var izraudzīties vairāk nekā vienai darbības programmai.

5. Attiecībā uz fondiem saistībā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un EJZF gadījumā, ja vien tiek ievērots funkciju nošķiršanas princips, vadošā iestāde, attiecīgā gadījumā — sertifikācijas iestāde un revīzijas iestāde var būt vienas un tās pašas publiskās iestādes vai struktūras daļa.

Ja darbības programmai no fondiem piešķirtā atbalsta kopējā summa pārsniedz EUR 250 000 000 vai no EJZF piešķirtā atbalsta kopējā summa pārsniedz EUR 100 000 000, revīzijas iestāde var būt daļa no tās publiskās iestādes vai struktūras, kuras daļa ir vadošā iestāde, vai ja — atbilstīgi iepriekšējam plānošanas periodam piemērojamiem noteikumiem — Komisija pirms attiecīgās darbības programmas pieņemšanas dienas ir informējusi dalībvalsti par savu secinājumu, ka tā var pēc būtības var uzticēties tās revīzijas atzinumam, vai arī ja Komisija, balstoties uz iepriekšējā plānošanas periodā gūto pieredzi, ir guvusi pārliecību, ka revīzijas iestādes institucionālā struktūra un pārskatatbildība sniedz pietiekamu garantiju par tās funkcionālo neatkarību un uzticamību.

6. Dalībvalsts var izraudzīties vienu vai vairākas starpniekstruktūras konkrētu vadošās vai sertifikācijas iestāžu uzdevumu veikšanai uz minētās iestādes atbildību. Attiecīgās vienošanās starp vadošo iestādi vai sertifikācijas iestādi un starpniekstruktūrām juridiski noformē rakstveidā.

7. Dalībvalsts vai vadošā iestāde var uzticēt darbības programmas daļas pārvaldību starpniekstruktūrai, noslēdzot rakstisku vienošanos starp starpniekstruktūru un dalībvalsti vai vadošo iestādi ("vispārējā dotācija"). Starpniekstruktūra iesniedz garantijas par savu maksātspēju un kompetenci attiecīgajā jomā, kā arī par tās administratīvo un finanšu pārvaldības spēju.

8. Dalībvalsts pēc savas iniciatīvas var izraudzīties koordinācijas struktūru, kuras pienākums ir sazināties ar Komisiju un sniegt tai informāciju, koordinēt citu attiecīgo izraudzīto iestāžu darbības un veicināt piemērojamo tiesību aktu saskaņotu piemērošanu.

9. Dalībvalsts rakstveidā sagatavo noteikumus, kas reglamentē tās attiecības ar vadošajām iestādēm, sertifikācijas iestādēm un revīzijas iestādēm, kā arī attiecības starp šādām iestādēm un šādu iestāžu attiecības ar Komisiju.

124. pants

Vadošās iestādes un sertifikācijas iestādes izraudzīšanas procedūra

1. Dalībvalsts paziņo Komisijai par vadošās iestādes un, attiecīgā gadījumā, sertifikācijas iestādes pienācīgā līmenī veiktās izraudzīšanas datumu un veidu —, pirms dalībvalsts Komisijai iesniedz pirmo starpposma maksājuma pieteikumu.

2. Šā panta 1. punktā minētās izraudzīšanas pamatā ir neatkarīgas revīzijas struktūras ziņojums un atzinums, kurā izvērtēta iestāžu XIII pielikumā noteikto kritēriju, kas saistīti ar iekšējās kontroles vidi, riska pārvaldību, pārvaldības un kontroles pasākumiem, kā arī pārraudzību, izpilde. Neatkarīga revīzijas struktūra ir revīzijas iestāde vai cita publisko tiesību vai privāttiesību struktūra ar nepieciešamo revīzijas spēju, kura ir neatkarīga no vadošās iestādes un, attiecīgā gadījumā, no sertifikācijas iestādes, un kura savu darbu veic, ņemot vērā starptautiski atzītus revīzijas standartus. Ja neatkarīgā revīzijas struktūra secina, ka tā daļa no pārvaldības un kontroles sistēmas, kas attiecas uz vadošo iestādi vai sertifikācijas iestādi, būtībā ir tāda pati kā iepriekšējā plānošanas periodā, un ka, pamatojoties uz revīziju, kas veikta saskaņā ar attiecīgajiem Regulas (EK) Nr. 1083/2006 un Padomes Regulas (EK) Nr. 1198/2006⁽¹⁾ noteikumiem, ir apliecināta šo iestāžu efektīva darbība minētajā periodā, tā var secināt, ka attiecīgie kritēriji ir izpildīti, neveicot papildu revīzijas darbu.

3. Ja darbības programmai piešķirtā fondu atbalsta kopējā summa pārsniedz EUR 250 000 000 vai EUR 100 000 000 no EJZF, Komisija vienā mēnesī no 1. punktā minētā izraudzīšanas paziņojuma saņemšanas var pieprasīt 2. punktā minēto neatkarīgās revīzijas struktūras ziņojumu un atzinumu, kā arī vadošajā iestādē vai, attiecīgā gadījumā, sertifikācijas iestādē paredzēto funkciju un procedūru aprakstu. Par to, vai prasīt minētos dokumentus, Komisija lemj, pamatojoties uz savu riska izvērtējumu, ņemot vērā informāciju par būtiskām izmaiņām vadošās iestādes vai, attiecīgā gadījumā, sertifikācijas iestādes funkcijās un procedūrās, salīdzinājumā ar iepriekšējo plānošanas periodu, un atbilstīgus pierādījumus par to efektīvu darbību.

Divos mēnešos no pirmajā daļā minēto dokumentu saņemšanas Komisija var izteikt apsvērumus. Neskarot 83. pantu, minēto dokumentu izskatīšana nepārtrauc izskatīt pieteikumus par starpposma maksājumiem.

4. Ja darbības programmai piešķirtā fondu atbalsta kopējā summa pārsniedz EUR 250 000 000 un ja ir veiktas būtiskas izmaiņas vadošās iestādes vai, attiecīgā gadījumā, sertifikācijas iestādes funkcijās un procedūrās salīdzinājumā ar iepriekšējo plānošanas periodu, dalībvalsts pēc savas iniciatīvas divos mēnešos pēc 1. punktā minētās izraudzīšanas paziņošanas var iesniegt Komisijai 3. punktā minētos dokumentus. Komisija izsaka savus apsvērumus par minētajiem dokumentiem trīs mēnešos pēc to saņemšanas.

5. Ja esošie revīzijas un kontroles rezultāti liecina, ka izraudzītā iestāde vairs neizpilda 2. punktā minētos kritērijus, dalībvalsts attiecīgā līmenī un ņemot vērā problēmas nopietnību, nosaka pārbaudes laikposmu, kura laikā tiek veikti vajadzīgās korektīvās darbības.

Ja izraudzītā iestāde dalībvalsts noteiktajā pārbaudes laikposmā neīsteno vajadzīgās korektīvās darbības, dalībvalsts attiecīgajā līmenī izbeidz iestādes pilnvaras.

Dalībvalsts nekavējoties paziņo Komisijai, ja izraudzītajai iestādei ir noteikta pārbaude, sniedzot informāciju par attiecīgo pārbaudes laikposmu, kā arī tad, ja pārbaude pēc attiecīgo korektīvo darbību izpildes ir pabeigta vai ja iestādes pilnvaras ir izbeigtas. Neskarot 83. panta piemērošanu, paziņojums par to, ka dalībvalsts izraudzītajai iestādei ir noteikusi pārbaudes periodu, nav iemesls pārtraukt izskatīt pieteikumus par starpposma maksājumiem.

6. Ja vadošās iestādes vai sertifikācijas iestādes pilnvaras ir izbeigtas, dalībvalsts saskaņā ar 2. punktā paredzēto procedūru izraugās jaunu struktūru, kas pārņem vadošās iestādes vai sertifikācijas iestādes funkcijas, un par to paziņo Komisijai.

7. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktu par neatkarīgās revīzijas struktūras ziņojuma un atzinuma paraugu un par vadošās iestādes vai, attiecīgā gadījumā, sertifikācijas iestādes funkciju un pastāvošo procedūru aprakstu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

125. pants

Vadošās iestādes funkcijas

1. Vadošā iestāde ir atbildīga par darbības programmas pārvaldību saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu.

2. Attiecībā uz darbības programmas pārvaldību vadošā iestāde:

a) atbalsta 47. pantā minētās uzraudzības komitejas darbu un sniedz tai informāciju, kas tai vajadzīga tās uzdevumu izpildei, jo īpaši datus, kas attiecas uz progresu programmas mērķu sasniegšanā, finanšu datus un ar rādītājiem un starpposma mērķiem saistītos datus;

b) izstrādā un, pēc uzraudzības komitejas apstiprinājuma saņemšanas, iesniedz Komisijai 50. pantā minētos gada un nobeiguma īstenošanas ziņojumus;

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1198/2006 (2006. gada 27. jūlijs) par Eiropas Zivsaimniecības fondu (OV L 223, 15.8.2006., 1. lpp.).

- c) dara pieejamu starpniekstruktūrām un atbalsta saņēmējiem informāciju, kas ir būtiska attiecīgi to pienākumu izpildē un darbību īstenošanā;
- d) izveido sistēmu, lai datorizētā veidā ierakstītu un glabātu datus par katru darbību, kas vajadzīgi uzraudzībai, novērtēšanai, finanšu pārvaldībai, pārbaudei un revīzijai, tostarp — attiecīgā gadījumā — datus par individuāliem darbību dalībniekiem;
- e) nodrošina, lai d) apakšpunktā minētie dati tiktu apkopoti, ievadīti un glabāti d) apakšpunktā minētajā sistēmā un lai dati par rādītājiem tiktu iedalīti pa dzimumiem, ja to paredz ESF regulas I un II pielikums.
3. Attiecībā uz darbību atlasī vadošā iestāde:
- a) izstrādā un pēc apstiprināšanas piemēro atbilstošas atlasē procedūras un kritērijus:
- i) kuri nodrošina, ka ar darbībām tiek sniegts ieguldījums konkrēto mērķu un attiecīgo prioritāšu rezultātu sasniegšanā;
- ii) kuri ir nediskriminējoši un pārredzami;
- iii) kuros ņemti vērā 7. un 8. pantā izklāstītie vispārīgie principi;
- b) nodrošina, lai uz atlasīto darbību attiektos attiecīgā fonda vai fondu darbības joma un to varētu attiecināt uz intervences kategoriju, vai EJZF gadījumā — pasākumu, kas norādīts darbības programmas prioritātē vai prioritātēs;
- c) nodrošina, ka atbalsta saņēmējam tiek izsniegts dokuments, kurā izklāstīti atbalsta saņemšanas nosacījumi katrai darbībai, tostarp īpašas prasības attiecībā uz produktiem vai pakalpojumiem, kas nodrošināmi vai sniedzami saskaņā ar darbību, kā arī finansēšanas plāns un izpildes termiņš;
- d) pārliecinās, vai atbalsta saņēmējam ir administratīvā, finanšiālā vai darbības spēja izpildīt c) apakšpunktā minētos nosacījumus pirms darbības apstiprināšanas;
- e) pārliecinās, vai gadījumā, ja darbība ir sākusies pirms finansējuma pieteikuma iesniegšanas vadošajai iestādei, ir ievēroti piemērojamie tiesību akti, kas attiecas uz darbību;
- f) nodrošina, lai fondu vai EJZF atbalstam atlasītās darbības, neietver pasākumus, kuri ir veidojuši daļu no darbības, kam ir tikusi piemērota vai būtu vajadzējies piemērot atgūšanas procedūru saskaņā ar 71. pantu pēc ražošanas norises vietas pārcelšanas ārpus programmas darbības teritorijas;
- g) nosaka intervences kategoriju, vai EJZF gadījumā — pasākumus, uz ko attiecināmi darbības izdevumi.
4. Attiecībā uz darbības programmas finanšu pārvaldību un kontroli vadošā iestāde:
- a) pārbauda, vai līdzfinansētie produkti un pakalpojumi ir piegādāti un sniegti, vai ir samaksāti atbalsta saņēmēju deklarētie izdevumi, un vai izdevumi atbilst piemērojamiem tiesību aktiem, darbības programmai un darbības atbalsta nosacījumiem;
- b) nodrošina, lai atbalsta saņēmēji, kas iesaistīti tādu darbību īstenošanā, par kurām piešķir atlīdzību, pamatojoties uz atbilstīgajām izmaksām, kas faktiski radušās, uzturētu vai nu atsevišķu uzskaites sistēmu, vai atbilstošu uzskaites kodu sistēmu attiecībā uz visiem ar darbību saistītajiem darījumiem;
- c) ievieš efektīvus un samērīgus krāpšanas apkarošanas pasākumus, ņemot vērā apzinātos riskus;
- d) izstrādā procedūras, ar kurām nodrošina, ka visus dokumentus, kas attiecas uz izdevumiem un revīzijām un kas vajadzīgi atbilstīgu revīzijas liecību nodrošināšanai, glabā saskaņā ar 72. panta g) punkta prasībām;
- e) izstrādā pārvaldības deklarāciju un gada kopsavilkumu, kas minēti Finanšu regulas 59. panta 5. punkta a) un b) apakšpunktā.
- Atkāpjoties no pirmās daļas a) apakšpunkta, ETS regulā var paredzēt īpašus noteikumus attiecībā uz sadarbības programmām piemērojāmām pārbaudēm.
5. Saskaņā ar 4. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu veiktajās pārbaudēs iekļauj šādas procedūras:
- a) administratīvās pārbaudes attiecībā uz katru atbalsta saņēmēju iesniegto atlīdzības pieteikumu;
- b) darbību pārbaudes uz vietas.
- Uz vietas veikto pārbaudžu biežums un aptvērums ir samērīgs ar darbībai piešķirtā publiskā atbalsta summu un riska līmeni, ko šādās pārbaudēs un revīzijās konstatējusi revīzijas iestāde attiecībā uz pārvaldības un kontroles sistēmu kopumā.
6. Individuālu darbību pārbaudes uz vietas saskaņā ar 5. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu var veikt izlases veidā.
7. Ja vadošā iestāde ir arī atbalsta saņēmējs saskaņā ar darbības programmu, 4. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajās pārbaudes procedūrās nodrošina funkciju pienācīgu nosīršanu.

8. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, kuros nosaka noteikumus par informāciju attiecībā uz datiem, ko datorizētā veidā reģistrē un glabā uzraudzības sistēmā, kas izveidota saskaņā ar šā panta 2. punkta d) apakšpunktu.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros nosaka tehniskās specifikācijas sistēmai, kas izveidota saskaņā ar šā panta 2. punkta d) apakšpunktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

9. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, kuros paredz sīki izstrādātas minimālas prasības par šā panta 4. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā minētajām revīzijas liecībām attiecībā uz sertifikācijas iestādes, vadošās iestādes, starpniecības iestāžu un atbalsta saņēmēju līmenī veicamo grāmatvedības uzskaiti un glabājamajiem apliecinājumiem dokumentiem.

10. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz šā panta 4. punkta pirmās daļas e) apakšpunktā minētās pārvaldības deklarācijas paraugu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

126. pants

Sertifikācijas iestādes funkcijas

Darbības programmas sertifikācijas iestādes pienākumi jo īpaši ir šādi:

- a) sagatavot un iesniegt Komisijai maksājumu pieteikumus un apliecināt, ka tie izriet no uzticamām grāmatvedības sistēmām, ir pamatoti ar pārbaudāmiem apliecinājumiem dokumentiem un ka tos ir pārbaudījuši vadošā iestāde;
- b) sagatavot pārskatus, kas minēti Finanšu regulas 59. panta 5. punkta a) apakšpunktā;
- c) apliecināt pārskatu pilnīgumu, pareizumu un patiesumu un to, ka pārskatos iekļautie izdevumi atbilst piemērojamiem tiesību aktiem un ir radušies saistībā ar darbībām, kas atlasītas finansējumam saskaņā ar kritērijiem, kuri piemērojami darbības programmai un atbilst piemērojamiem tiesību aktiem;
- d) nodrošināt sistēmu, kas datorizētā formā ieraksta un glabā grāmatvedības uzskaiti par katru darbību un atbalsta visus datus, kas vajadzīgi maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanai, tostarp uzskaiti par atgūstamajām summām,

atgūtajām summām un summām, kas atsauktas pēc tam, kad pilnībā vai daļēji atcelts ieguldījums kādai darbībai vai darbības programmai;

- e) maksājumu pieteikumu sagatavošanas un iesniegšanas nolūkos nodrošināt, lai tā būtu saņēmusi pietiekamu informāciju no vadošās iestādes par procedūram un pārbaudēm, kas veiktas attiecībā uz izdevumiem;
- f) maksājumu pieteikumu sagatavošanā un iesniegšanā ņemt vērā visu revīzijas iestādes veikto vai uz tās atbildību veikto revīziju rezultātus;
- g) uzturēt datorizētu grāmatvedības uzskaiti par Komisijai deklarētajiem izdevumiem un atbilstošo publisko ieguldījumu, kas izmaksāts atbalsta saņēmējiem;
- h) veikt uzskaiti par atgūstamām summām un summām, kas atsauktas pēc tam, kad pilnībā vai daļēji atcelts ieguldījums kādai darbībai. Atgūtās summas pirms darbības programmas slēgšanas atmaksā Savienības budžetā, tās atskaitot no nākamās izdevumu deklarācijas.

127. pants

Revīzijas iestādes funkcijas

1. Revīzijas iestāde nodrošina, ka tiek veikta revīzija par darbības programmu pārvaldības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību un revīzijas attiecībā uz atbilstošu darbību izlasi par deklarētajiem izdevumiem. Deklarēto izdevumu revīziju veic, izmantojot reprezentatīvu izlasi un parasti — pamatojoties uz statistikas atlases metodēm.

Revīzijas iestāde, balstoties uz profesionālu lēmumu, pienācīgi pamatotos gadījumos saskaņā ar starptautiski pieņemtajiem revīzijas standartiem un jebkurā gadījumā, ja darbību skaits vienā grāmatvedības gadā nav pietiekams, lai izmantotu statistikas metodi, var izmantot nestatistisku atlases metodi.

Šādos gadījumos atlases lielumam ir jābūt pietiekamam, lai revīzijas iestāde sagatavotu derīgu revīzijas atzinumu saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 5. punkta otro daļu.

Nestatistiskā atlases metode ietver vismaz 5 % no darbībām, attiecībā uz kurām grāmatvedības gadā Komisijai ir deklarēti izdevumi, un 10 % no izdevumiem, kuri grāmatvedības gadā ir deklarēti Komisijai.

2. Ja revīzijas veic cita struktūra, nevis revīzijas iestāde, revīzijas iestāde nodrošina, lai jebkurai šādai struktūrai būtu vajadzīga funkcionāla neatkarība.

3. Revīzijas iestāde nodrošina, lai revīzijas darbā tiktu ievēroti starptautiski atzīti revīzijas standarti.

4. Astoņos mēnešos no darbības programmas pieņemšanas revīzijas iestāde sagatavo revīzijas stratēģiju revīziju veikšanai. Revīzijas stratēģijā izklāsta revīzijas metodoloģiju, metodi darbību izlasei revīzijas mērķiem un revīziju plānošanu saistībā ar kārtējo grāmatvedības gadu un diviem nākamajiem grāmatvedības gadiem. Revīzijas stratēģiju atjaunina katru gadu, sākot no 2016. gada līdz 2024. gadam ieskaitot. Ja uz vairāk nekā vienu darbības programmu attiecas vienota pārvaldības un kontroles sistēma, attiecīgajām darbības programmām var sagatavot vienu revīzijas stratēģiju. Revīzijas iestāde pēc pieprasījuma iesniedz revīzijas stratēģiju Komisijai.

5. Revīzijas iestāde sagatavo:

- a) revīzijas atzinumu saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 5. punkta otro daļu;
- b) kontroles ziņojumu, kurā izklāsta saskaņā ar 1. punktu veikto revīziju galvenos secinājumus, tostarp konstatētās pārvaldības un kontroles sistēmu nepilnības un ierosinātās un īstenotās korektīvās darbības.

Ja uz vairāk nekā vienu darbības programmu attiecas vienota pārvaldības un kontroles sistēma, pirmās daļas b) apakšpunktā prasīto informāciju var sagrupēt vienā atsevišķā ziņojumā.

6. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka revīzijas stratēģijas, revīzijas atzinuma un kontroles ziņojuma paraugus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 150. panta 2. punktā.

7. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai noteiktu darbības revīzijas un pārskatu revīzijas apjomu un saturu, kā arī metodi šā panta 1. punktā minēto darbību atļasei.

8. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz sīki izstrādātus noteikumus par tādu datu izmantošanu, kuri savākti revīzijās, ko veikuši Komisijas ierēdņi vai pilnvaroti Komisijas pārstāvji.

III NODAĻA

Sadarbība ar revīzijas iestādēm

128. pants

Sadarbība ar revīzijas iestādēm

1. Komisija sadarbojas ar revīzijas iestādēm, lai koordinētu to revīzijas plānus un metodes, un nekavējoties ar minētajām iestādēm apmainās ar pārvaldības un kontroles sistēmu revīziju rezultātiem.

2. Lai veicinātu šādu sadarbību gadījumos, kad dalībvalsts iecel vairāk nekā vienu revīzijas iestādi, dalībvalsts var iecelt koordinācijas struktūru.

3. Komisija, revīzijas iestādes un jebkura koordinācijas struktūra regulāri un parasti vismaz reizi gadā, ja vien tās nevienojas citādi, tiekas, lai pārbaudītu gada kontroles ziņojumu, revīzijas atzinumu un revīzijas stratēģiju un lai apmainītos viedokļiem par jautājumiem, kas saistīti ar pārvaldības un kontroles sistēmu uzlabošanu.

II SADAĻA

FINANŠU PĀRVALDĪBA, PĀRSKATU SAGATAVOŠANA, PĀRBAUDE, AKCEPTĒŠANA UN SLĒGŠANA UN FINANŠU KOREKCIJAS

I NODAĻA

Finanšu pārvaldība

129. pants

Kopīgie noteikumi par maksājumiem

Dalībvalsts nodrošina, lai līdz darbības programmas slēgšanai atbalsta saņēmējiem izmaksāto publisko izdevumu summa būtu vismaz vienāda ar ieguldījumu no fondiem, kuru Komisija izmaksājusi dalībvalstij.

130. pants

Kopīgi noteikumi par starpposma maksājumu un slēguma bilances maksājumu aprēķināšanu

1. Komisija atlīdzina kā starpposma maksājumus 90 % no summas, ko iegūst, līdzfinansējuma likmi par katru prioritāro virzienu, kas noteikta darbības programmas pieņemšanas lēmumā, piemērojot prioritārajam virzienam noteiktajiem atbilstīgajiem izdevumiem, kas iekļauti maksājuma pieteikumā. Komisija nosaka atlikušās summas, kas jāatlīdzina kā starpposma maksājumi vai jāatgūst saskaņā ar 139. pantu.

2. Ieguldījums no fondiem vai no EJZF prioritātē, ko piešķir kā starpposma maksājumus un slēguma bilances maksājumu, nav lielāks par:

- a) atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem, kas norādīti maksājuma pieteikumā attiecībā uz prioritāti; vai
- b) ieguldījumu no fondiem vai no EJZF prioritātei, kas noteikta Komisijas pieņemtajā darbības programmas apstiprināšanas lēmumā.

131. pants

Maksājumu pieteikumi

1. Maksājumu pieteikumos par katru prioritāti norāda:

- a) tādu atbilstīgo izdevumu kopējo summu, kuri radušies atbalsta saņēmējiem un kurus tie samaksājuši darbību īstenošanā, kā tā iekļauta sertifikācijas iestādes uzskaites sistēmā;

b) tādu publisko izdevumu kopējo summu, kuri radušies darbību īstenošanā, kā tā iekļauta sertifikācijas iestādes uzskaites sistēmā;

2. Atbilstīgos izdevumus, kas iekļauti maksājuma pieteikumā, pamato ar apmaksātiem rēķiniem vai grāmatvedības dokumentiem, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība, izņemot atbalsta veidus saskaņā ar šīs regulas 67. panta 1. punkta pirmās daļas b), c) un d) apakšpunktu, 68. pantu, 69. panta 1. punktu un 109. pantu un ESF Regulas 14. pantu. Minēto veidu atbalstam summas, kas ietvertas maksājuma pieteikumā, ir izmaksas, kuras aprēķinātas uz piemērojamās bāzes.

3. Attiecībā uz palīdzības shēmām, kas minētas LESD 107. pantā, publisko ieguldījumu, kas atbilst izdevumiem, kas iekļauti maksājumu pieteikumā, atbalsta saņēmējiem ir izmaksājusi struktūra, kas piešķir palīdzību.

4. Atkāpjoties no 1. punkta, attiecībā uz valsts atbalsta maksājuma pieteikumā var ietvert avansus, ko atbalsta saņēmējam izmaksājusi struktūra, kas piešķir palīdzību, saskaņā ar šādiem kumulatīviem nosacījumiem:

a) uz minētajiem avansiem attiecas garantija, ko sniedz banka vai citas finanšu iestādes, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī, vai uz tiem attiecas iespēja, kas sniegta kā publiskas iestādes vai dalībvalsts garantija;

b) minētie avansi nepārsniedz 40 % no atbalsta kopapjoma, ko atbalsta saņēmējam piešķir konkrētai darbībai;

c) minētos avansus sedz izdevumi, ko atbalsta saņēmēji izmaksājuši, īstenojot darbību, un ko pamato saņemtie rēķini vai grāmatvedības dokumenti ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību, trīs gados pēc gada, kad avansa maksājums veikts vai 2023. gada 31. decembrī, atkarībā no tā, kurš no tiem ir agrāks, pretējā gadījumā nākamais maksājumu pieteikums tiek attiecīgi koriģēts.

5. Katrā maksājumu pieteikumā, kurā ietverti 4. punktā minētie avansu veidi, atsevišķi uzrāda kopējo summu, kas maksāta no darbības programmas kā avansi, summu, kuru sedz izdevumi, ko atbalsta saņēmēji izmaksājuši trīs gados no avansu izmaksas atbilstīgi 4. punkta c) apakšpunktam, un summu, kuru nesedz izdevumi, ko atbalsta saņēmēji izmaksājuši un kuriem trīs gadu laikposms vēl nav pagājis.

6. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka maksājuma pieteikuma paraugu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

132. pants

Maksājums atbalsta saņēmējiem

1. Ja ir pieejams finansējums no sākotnējiem, ikgadējiem avansa un starpposma maksājumiem, vadošā iestāde nodrošina, ka atbalsta saņēmējs saņem kopējo publiskā atbalsta summu no vēl neizmaksātajiem atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem un ne vēlāk kā 90 dienas no datuma, kad atbalsta saņēmējs ir iesniedzis maksājumu pieprasījumu.

Neatvelk vai neietur nekādas summas un neuzliek nekādu īpašu maksu vai citu līdzvērtīgu maksājumu, kas atbalsta saņēmējiem samazinātu summas apmēru.

2. Vadošā iestāde var apturēt 1. punktā minēto maksājumu termiņu kādā no šādiem pienācīgi pamatotiem gadījumiem:

a) maksājuma pieprasījumā norādītās summas samaksai nav pienācis termiņš vai arī nav iesniegti apliecinājoši dokumenti, tostarp dokumenti, kas nepieciešami 125. panta 4. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā paredzētajam vadības pārbaudēm;

b) ir sāka izmeklēšana saistībā ar iespējamu pārkāpumu, kas skar konkrēto izdevumu.

Attiecīgo atbalsta saņēmēju rakstiski informē par šo maksājuma apturēšanu un tās iemesliem.

133. pants

Euro izmantošana

1. Dalībvalstis, kas maksājuma pieteikuma dienā nav ieviešas euro kā savu valūtu, valsts valūtā radušos izdevumu summas konvertē euro. Minētās summas konvertē euro, izmantojot Komisijas vienreiz mēnesī noteikto maiņas kursu, kāds tas ir mēnesī, kurā izdevumi iegrāmatoti attiecīgās darbības programmas sertifikācijas iestādes pārskatos. Maiņas kursu Komisija katru mēnesi publicē elektroniski.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, ETS regulā var paredzēt īpašus noteikumus par konvertēšanas uz euro laiku.

3. Kad euro kļūst par dalībvalsts valūtu, 1. punktā izklāstīto konvertēšanas procedūru turpina piemērot visiem izdevumiem, ko sertifikācijas iestāde ir iegrāmatojusi pirms dienas, kad stājies spēkā attiecīgās valsts valūtas un euro fiksētais maiņas kurss.

134. pants

Priekšfinansējuma maksājums

1. Sākotnējo priekšfinansējuma summu izmaksā pa daļām šādi:

- a) 2014. gadā — 1 % no atbalsta summas, kas no fondiem un EJZF piešķirta darbības programmai par visu plānošanas periodu, vai 1,5 % no atbalsta summas, kas no fondiem un EJZF piešķirta darbības programmai par visu plānošanas periodu, ja dalībvalsts kopš 2010. gada ir saņēmusi finansiālu palīdzību saskaņā ar LESD 122. un 143. pantu, vai no Eiropas finanšu stabilitātes instrumenta (EFSI), vai tā 2013. gada 31. decembrī saņem finansiālu palīdzību saskaņā ar LESD 136. un 143. pantu;
- b) 2015. gadā — 1 % no atbalsta summas, kas no fondiem un EJZF piešķirta darbības programmai par visu plānošanas periodu, vai 1,5 % no atbalsta summas, kas no fondiem un EJZF piešķirta darbības programmai par visu plānošanas periodu, ja dalībvalsts kopš 2010. gada ir saņēmusi finansiālu palīdzību saskaņā ar LESD 122. un 143. pantu, vai no EFSI, vai tā 2014. gada 31. decembrī saņem finansiālu palīdzību saskaņā ar LESD 136. un 143. pantu;
- c) 2016. gadā — 1 % no atbalsta summas, kas no fondiem un no EJZF piešķirta darbības programmai par visu plānošanas periodu.

Ja darbības programma tiek pieņemta 2015. gadā vai vēlāk, daļas izmaksā pieņemšanas gadā.

2. No 2016. līdz 2023. gadam gada priekšfinansējuma summu samaksā līdz 1. jūlijam. To izsaka procentos no summām, kas no fondiem un EJZF piešķirta darbības programmai par visu plānošanas periodu un to apjoms ir šāds:

— 2016. gadā: 2 %

— 2017. gadā: 2,625 %

— 2018. gadā: 2,75 %

— 2019. gadā: 2,875 %

— 2020. līdz 2023. gadam: 3 %.

3. Aprēķinot 1. punktā minēto sākotnējā priekšfinansējuma summu, atbalsta summā par visu plānošanas periodu neiekļauj summas no izpildes rezerves, kuras sākotnēji tika piešķirtas darbības programmai.

Aprēķinot 2. punktā minēto ikgadējā priekšfinansējuma summu līdz 2020. gadam un ieskaitot to, atbalsta summā par visu plānošanas periodu neiekļauj summas no izpildes rezerves, kuras sākotnēji tika piešķirtas darbības programmai.

135. pants

Termiņi starpposma maksājumu pieteikumu iesniegšanai un maksājumu veikšanai

1. Sertifikācijas iestāde regulāri iesniedz starpposma maksājuma pieteikumu saskaņā ar 131. panta 1. punktu, kurā iekļauj visas summas, kas tās uzskaites sistēmā iegrāmatotas kā publiskais atbalsts grāmatvedības gadā. Taču sertifikācijas iestāde, ja tā uzskata to par nepieciešamu, var iekļaut šādas summas maksājumu pieteikumos, ko iesniedz turpmākajos grāmatvedības gados.

2. Sertifikācijas iestāde iesniedz pēdējo starpposma maksājuma pieteikumu līdz 31. jūlijam pēc iepriekšējā grāmatvedības gada beigām un — jebkurā gadījumā — pirms pirmā starpposma maksājuma pieteikuma iesniegšanas par nākamo grāmatvedības gadu.

3. Pirmo starpposma maksājuma pieteikumu iesniedz tikai pēc tam, kad Komisijai paziņots par vadošo iestāžu un sertifikācijas iestāžu izraudzīšanu saskaņā ar 124. pantu.

4. Starpposma maksājumus par darbības programmu neveic, ja vien Komisijai nav nosūtīts gada īstenošanas ziņojums saskaņā ar konkrētu fondu noteikumiem.

5. Ņemot vērā pieejamo finansējumu, Komisija veic starpposma maksājumu ne vēlāk kā 60 dienas pēc dienas, kad tā reģistrējusi maksājuma pieteikumu.

136. pants

Saistību atcelšana

1. Komisija atceļ saistības jebkurai darbības programmas summas daļai, kas nav izmantota avansa un starpposma maksājumiem vai par kuru līdz 31. decembrim trešajā gadā pēc programmas budžeta saistību gada nav sagatavots maksājuma pieteikums saskaņā ar 131. pantu, vai par kuru nav iesniegts maksājuma pieteikums saskaņā ar 135. pantu.

2. Tā saistību daļa, kas joprojām pastāv 2023. gada 31. decembrī, tiek atcelta, ja Komisija līdz 141. panta 1. punktā noteiktajam termiņam nav saņēmusi dokumentus, kas prasīti saskaņā ar 141. panta 1. punktu.

II NODAĻA

138. pants

Pārskatu sagatavošana, pārbaude un akceptēšana un darbības programmu slēgšana un maksājumu apturēšana**Informācijas iesniegšana**

I daļa

Pārskatu sagatavošana, pārbaude un akceptēšana

137. pants

Pārskatu sagatavošana

1. Pārskatus, kas minēti Finanšu regulas 59. panta 5. punkta a) apakšpunktā, iesniedz Komisijai par katru darbības programmu. Pārskatus attiecina uz grāmatvedības gadu, un tajos katras prioritātes un vajadzības gadījumā, fonda un reģionu kategorijas līmenī iekļauj:

- a) atbilstīgo izdevumu kopējo summu, kas iegrāmatota sertifikācijas iestādes uzskaites sistēmās un ir tikusi iekļauta maksājumu pieteikumos, kuri iesniegti Komisijai saskaņā ar 131. pantu un 135. panta 2. punktu līdz 31. jūlijam pēc grāmatvedības gada beigām, un attiecīgo publisko izdevumu kopsummu, kas radušies darbību īstenošanā, un attiecīgo maksājumu kopējo summu, kas atbalsta saņēmējam izmaksāta atbilstīgi 132. panta 1. punktam;
- b) summas, kas atsauktas un atgūtas grāmatvedības gadā, summas, kas atgūstamas grāmatvedības gada beigās, summas, kas atgūtas saskaņā ar 71. pantu, un neatgūstamās summas;
- c) programmu ieguldījumu summas, kas izmaksātas finanšu instrumentiem saskaņā ar 41. panta 1. punktu un valsts atbalsta avansa maksājumus saskaņā ar 131. panta 4. punktu;
- d) par katru prioritāti — saskaņojumu starp izdevumiem, kas deklarēti atbilstoši a) apakšpunktam, un izdevumiem, kas deklarēti par to pašu grāmatvedības gadu maksājumu pieteikumos, kopā ar jebkuru atšķirību skaidrojumu.

2. Ja izdevumus, kas iepriekš iekļauti pieteikumā par starpposma maksājumu attiecīgajam grāmatvedības gadam, dalībvalsts izslēdz no pārskatiem, jo tobrīd tiek veikts izvērtējums par minēto izdevumu likumību un pareizību, kādu vai visus minētos izdevumus, kurus atzīst par likumīgiem un pareiziem, var iekļaut pieteikumā par starpposma maksājumu attiecībā uz nākamajiem grāmatvedības gadiem.

3. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka šajā pantā minēto pārskatu paraugu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 150. panta 3. punktā.

Par katru gadu, sākot no 2016. gada līdz 2025. gadam ieskaitot, dalībvalsts Finanšu regulas 59. panta 5. punktā norādītajā termiņā iesniedz dokumentus, kas minēti attiecīgajā pantā, proti:

- a) pārskatus, kas minēti šīs regulas 137. panta 1. punktā, par iepriekšējo grāmatvedības gadu;
- b) pārvaldības deklarāciju un gada kopsavilkumu, kas minēti šīs regulas 125. panta 4. punkta e) apakšpunktā, par iepriekšējo grāmatvedības gadu;
- c) revīzijas atzinumu un kontroles ziņojumu, kas minēts šīs regulas 127. panta 5. punkta pirmās daļas ai) un b) apakšpunktā, par iepriekšējo grāmatvedības gadu.

139. pants

Pārskatu pārbaude un akceptēšana

1. Komisija veic to dokumentu pārbaudi, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar 138. pantu. Pēc Komisijas pieprasījuma attiecīgā dalībvalsts sniedz visu nepieciešamo papildu informāciju, lai Komisija līdz 84. pantā noteiktajam termiņam varētu noteikt, vai pārskati ir pilnīgi, pareizi un patiesi.

2. Komisija akceptē pārskatus, par kuriem tā spēj konstatēt, ka pārskati ir pilnīgi, pareizi un patiesi. Komisija veic šādu konstatāciju, ja revīzijas iestāde ir sniegusi revīzijas atzinumu bez iebildēm par pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu, izņemot gadījumus, kad Komisijai ir konkrēti pierādījumi, ka revīzijas atzinums par pārskatiem nav uzticams.

3. Komisija līdz 84. pantā noteiktajam termiņam informē dalībvalsti par to, vai Komisija attiecīgos pārskatus var akceptēt.

4. Ja ar dalībvalsti saistītu iemeslu dēļ Komisija nevar akceptēt pārskatus līdz 84. pantā noteiktajam termiņam, Komisija saskaņā ar šā panta 2. punktu informē dalībvalsti, norādot iemeslus, kā arī veicamās darbības un to izpildes termiņu. Minēto darbību izpildes termiņa beigās Komisijas informē konkrēto dalībvalsti par to, vai Komisija var apstiprināt pārskatus.

5. Komisijas veiktajā pārskatu akceptēšanā neņem vērā jautājumus par pakārtoto darījumu likumību un pareizību attiecībā uz izdevumiem, kas iegrāmatoti pārskatos. Pārskatu pārbaudes un akceptēšanas procedūra nepārtrauc starpposma maksājumu pieteikumu izskatīšanu un nerada maksājumu apturēšanu, neskarot 83. un 142. pantu.

6. Pamatojoties uz akceptētajiem pārskatiem, Komisija aprēķina summu, kas pieprasāma no fondiem un no EJZF par grāmatvedības gadu, un no tā izrietošās korekcijas saistībā ar maksājumiem dalībvalstij. Komisija ņem vērā:

a) summas 137. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajos pārskatos, kurām jāpiemēro līdzfinansējuma likme par katru prioritāti;

b) attiecīgajā grāmatvedības gadā Komisijas veikto maksājumu kopējo summu, ko veido:

i) to starpposma maksājumu summa, kurus Komisija veikusi saskaņā ar 130. panta 1. punktu un 24. pantu; un

ii) saskaņā ar 134. panta 2. punktu samaksātā gada priekšfinansējuma summa.

7. Pēc aprēķināšanas, kas veikta saskaņā ar 6. punktu, Komisija dzēš attiecīgo gada priekšfinansējumu un izmaksā jebkuru papildu maksājamo summu 30 dienās pēc pārskatu akceptēšanas. Ja ir no kādas dalībvalsts atgūstama summa, tai piemēro Komisijas izdotu iekasēšanas rīkojumu, kuru izpilda, kad vien iespējams, kompensējot attiecībā pret summām, kas dalībvalstij pienākas saskaņā ar turpmākiem maksājumiem tai pašai darbības programmai. Tāda atgūšana nav finanšu korekcija un nesamazina no fondiem piešķirto atbalstu darbības programmai. Atgūtā summa ir piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 177. panta 3. punktu.

8. Ja, pēc 4. punktā noteiktās procedūras piemērošanas Komisija nevar akceptēt pārskatus, tā, pamatojoties uz pieejamo informāciju, un saskaņā ar 6. punktu nosaka summu, kas pieprasāma no fondiem par grāmatvedības gadu, un par to informē attiecīgo dalībvalsti. Ja dalībvalsts paziņo Komisijai par savu piekrišanu divos mēnešos no brīža, kad Komisija ir nosūtījusi informāciju, piemēro 7. punktu. Ja tāda piekrišana nav sniegta, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu, ar ko nosaka summu, kāda pieprasāma no fondiem par attiecīgo grāmatvedības gadu. Šāds lēmums nav finanšu korekcija un nesamazina no fondiem piešķirto atbalstu darbības programmai. Pamatojoties uz minēto lēmumu, Komisija piemēro korekcijas attiecīgajiem maksājumiem dalībvalstij saskaņā ar 7. punktu.

9. Tas, ka Komisija akceptē pārskatus vai pieņem lēmumu saskaņā ar šā panta 8. punktu, neskar korekciju piemērošanu saskaņā ar 144. un 145. pantu.

10. Kļūdainas summas, kas konstatētas pēc pārskatu iesniegšanas, dalībvalstis, neskarot 144. un 145. pantu, var aizstāt, veicot atbilstīgās korekcijas pārskatos par grāmatvedības gadu, kurā kļūda ir konstatēta.

140. pants

Dokumentu pieejamība

1. Neskarot noteikumus, kas reglamentē valsts atbalstu, vadošā iestāde nodrošina, lai visi apliecināšie dokumenti attiecībā uz fondu atbalstītajiem izdevumiem darbībām, par kurām kopējie atbilstīgie izdevumi ir mazāki par EUR 1 000 000, pēc pieprasījuma būtu pieejami Komisijai un Eiropas Revīzijas palātai trīs gadus no 31. decembra pēc to pārskatu iesniegšanas, kuros ir iekļauti attiecīgās darbības izdevumi.

Attiecībā uz darbībām, kuras nav minētas pirmajā daļā, visus apliecināšos dokumentus dara pieejamus par divu gadu laikposmu, kas sākas 31. decembrī pēc to pārskatu iesniegšanas, kuros ir iekļauti pabeigtās darbības galīgie izdevumi.

Vadošā iestāde var pieņemt lēmumu uz darbībām, kuru kopējās atbilstīgās izmaksas nepārsniedz EUR 1 000 000, piemērot otrajā daļā minēto noteikumu.

Pirmajā daļā minēto laikposmu pārtrauc tiesvedības gadījumā vai pēc pienācīgi pamatota Komisijas pieprasījuma.

2. Vadošā iestāde informē atbalsta saņēmējus par to, kurā dienā sākas 1. punktā minētais laikposms.

3. Dokumentus glabā vai nu to oriģināleksemplāros, vai apliecinātu to kopiju veidā, vai vispāratzītos datu nesējos, tostarp dokumentu oriģinālu elektroniskajās versijās vai tādu dokumentu veidā, kuriem ir tikai elektroniskās versijas.

4. Dokumentus glabā formā, kas ļauj identificēt datu subjektus, ne ilgāk, kā vajadzīgs nolūkiem, kuriem dati ir savākti vai kuriem veic to turpmāku apstrādi.

5. Valsts iestādes nosaka sertifikācijas procedūru attiecībā uz tādu dokumentu atbilstību oriģinālam, kurus glabā vispāratzītos datu nesējos, un nodrošina glabāto dokumentu versiju atbilstību valsts tiesību aktu prasībām un uzticamību revīzijas nolūkos.

6. Ja dokumenti ir tikai elektroniskā formā, izmantotās datorsistēmas atbilst atzītiem drošības standartiem, kas nodrošina glabāto dokumentu atbilstību valsts tiesību aktu prasībām un uzticamību revīzijas nolūkos.

II Iedaļa

Darbības programmu slēgšana

141. pants

Slēgšanas dokumentu iesniegšana un slēguma bilances maksājuma veikšana

1. Papildus 138. pantā minētajiem dokumentiem par pēdējo grāmatvedības gadu no 2022. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 30. jūnijam dalībvalstis iesniedz nobeiguma īstenošanas ziņojumu attiecībā uz darbības programmu vai pēdējo gada īstenošanas ziņojumu attiecībā uz EJZF atbalstīto darbības programmu.

2. Slēguma bilances maksājumu veic ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc pēdējā grāmatvedības gada grāmatojumu akceptēšanas dienas vai vienu mēnesi pēc nobeiguma īstenošanas ziņojuma pieņemšanas dienas, atkarībā no tā, kurš no termiņiem ir vēlāks.

III Iedaļa

Maksājumu apturēšana

142. pants

Maksājumu apturēšana

1. Komisija var apturēt visus starpposma maksājumus vai daļu no tiem prioritāšu vai darbības programmu līmenī, ja ir ievērots viens vai vairāki šādi nosacījumi:

- a) darbības programmas pārvaldības un kontroles sistēmas efektīvā darbībā ir būtisks trūkums, kurš apdraud Savienības ieguldījumu darbības programmā un attiecībā uz kuru nav veikti korektīvi pasākumi;
- b) izdevumu deklarācijā iekļautie izdevumi ir saistīti ar pārkāpumu, kam ir smagas finansiālas sekas un kas nav novērsts;
- c) dalībvalsts nav veikusi vajadzīgos pasākumus, lai izlabotu situāciju, un tāpēc ir piemērota pārtraukšana saskaņā ar 83. pantu;
- d) ir būtisks trūkums saistībā ar uzraudzības sistēmas kvalitāti un uzticamību vai datiem par kopējiem un īpašiem rādītājiem;
- e) nav pabeigtas darbības, lai izpildītu *ex ante* nosacījumus, ņemot vērā 19. panta nosacījumus;
- f) prioritātes darbības rezultātu izvērtēšanā konstatē pazīmes, kas liecina, ka pastāv būtisks trūkums attiecībā uz minētās prioritātes starpposma mērķu sasniegšanai saistībā ar darbības rezultātu satvarā noteiktajiem finanšu rādītājiem un iznākumu rādītājiem un galvenajiem īstenošanas posmiem, ņemot vērā 22. panta nosacījumus.

Konkrētu fondu noteikumos, kas piemērojami EJZF, var paredzēt konkrētus iemeslus maksājumu apturēšanai, kas ir saistīti ar kopējā zivsaimniecības politikā piemērojamo noteikumu neievērošanu, un apturēšana ir proporcionāla noteikumu neievērošanas raksturam, smagumam, ilgumam un biežumam.

2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, var nolemt apturēt visus starpposma maksājumus vai daļu no tiem pēc tam, kad tā ir atvēlējusi dalībvalstij iespēju iesniegt savus apsvērumus.

3. Komisija atceļ starpposma maksājumu pilnīgu vai daļēju apturēšanu, ja dalībvalsts ir veikusi vajadzīgos pasākumus, kas ļauj atcelt apturēšanu.

III NODAĻA

Finanšu korekcijas

I Iedaļa

Dalībvalstu veiktās finanšu korekcijas

143. pants

Dalībvalstu veiktās finanšu korekcijas

1. Dalībvalstis vispirms ir atbildīgas par pārkāpumu izmeklēšanu, vajadzīgo finanšu korekciju veikšanu un summu atgūšanu. Sistemātisku pārkāpumu gadījumā dalībvalsts paplašina izmeklēšanu, to attiecinot uz visām darbībām, kas varētu būt ietekmētas.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgās finanšu korekcijas saistībā ar individuāliem vai sistemātiskiem pārkāpumiem, kas konstatēti darbībās vai darbības programmās. Finanšu korekcijas veic, atceļot visu darbībai vai darbības programmai piešķirto publisko ieguldījumu vai tā daļu. Dalībvalsts ņem vērā pārkāpumu veidu un smagumu un fondam vai EJZF nodarītos finansiālos zaudējumus un piemēro samērīgu korekciju. Vadošā iestāde iegrāmato finanšu korekcijas pārskatos par grāmatvedības gadu, kurā nolemts par atcelšanu.

3. No fondiem vai no EJZF piešķirto ieguldījumu, kas atcelts saskaņā ar 2. punktu, dalībvalsts var izmantot atkārtoti attiecīgajā darbības programmā, ievērojot 4. punktu.

4. Ieguldījumu, kas atcelts saskaņā ar 2. punktu, nedrīkst vēlreiz izmantot darbībai, attiecībā uz kuru piemērota korekcija, vai — gadījumā, kad finanšu korekcija piemērota par sistemātisku pārkāpumu — darbībai, kuru ietekmējis sistemātiskais pārkāpums.

5. Konkrētu fondu noteikumos, kas piemērojami EJZF, var paredzēt konkrētus iemeslus dalībvalstu veiktām finanšu korekcijām, kas ir saistīti ar kopējā zivsaimniecības politikā piemērojamo noteikumu neievērošanu, un korekcijas ir proporcionālas noteikumu neievērošanas raksturam, smagumam, ilgumam un biežumam.

II Iedaļa

Komisijas veiktās finanšu korekcijas

144. pants

Kritēriji finanšu korekciju veikšanai

1. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, veic finanšu korekcijas, atceļot visu Savienības ieguldījumu darbības programmā vai daļu no tā saskaņā ar 85. pantu, ja pēc vajadzīgās pārbaudes veikšanas tā secina, ka:

- a) darbības programmas pārvaldības un kontroles sistēmas efektīvā darbībā ir būtisks trūkums, kas apdraud darbības programmai jau izmaksāto Savienības ieguldījumu;
- b) dalībvalsts nav izpildījusi 143. pantā noteiktās saistības līdz šajā punktā minētās korekcijas procedūras sākšanai;
- c) maksājuma pieteikumā iekļautie izdevumi ir neprecīzi, un dalībvalsts tos nav izlabojusi pirms korekcijas procedūras sākšanas atbilstīgi šim punktam.

Veicot finanšu korekcijas, Komisija pamatojas uz individuāliem identificēto pārkāpumu gadījumiem un ņem vērā, vai pārkāpums ir sistemātisks. Ja nav neiespējams precīzi noteikt no fondiem vai no EJZF pieprasīto kļūdaino izdevumu summu, Komisija piemēro vienotu likmi vai ekstrapolētu finanšu korekciju.

2. Lemjot par korekcijas apmēru saskaņā ar 1. punktu, Komisija ievēro proporcionalitātes principu, ņemot vērā pārkāpuma veidu un smagumu, kā arī attiecīgajā darbības programmā konstatēto pārvaldības un kontroles sistēmu trūkumu apjomu un finansiālās sekas.

3. Ja Komisija savu nostāju pamato ar ziņojumiem, ko iesnieguši revidenti, kuri nav revidenti no Komisijas dienestiem, tad Komisija izdara pati savus secinājumus par finansiālajām sekām, iepriekš izskatot pasākumus, ko attiecīgā dalībvalsts veikusi atbilstīgi 143. panta 2. punktam, saskaņā ar 122. panta 2. punktu nosūtītos paziņojumus un visas dalībvalsts atbildes.

4. Saskaņā ar 22. panta 7. punktu, ja Komisija, pamatojoties uz fondu atbalstītās darbības programmas nobeiguma īstenošanas ziņojuma vai EJZF pēdējā gada īstenošanas ziņojuma pārbaudi, konstatē būtisku darbības rezultātu satvarā izklāstīto mērķu neizpildi, tā var piemērot finanšu korekcijas attiecībā uz konkrētajām prioritātēm, izmantojot īstenošanas aktus.

5. Ja dalībvalsts neizpilda savas saistības saskaņā ar 95. pantu, Komisija atkarībā no minēto saistību neizpildes pakāpes var veikt finanšu korekciju, atceļot visu struktūrfondu ieguldījumu attiecīgajai dalībvalstij vai daļu no tā.

6. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 149. pantu pieņemt deleģētos aktus, kuros paredz sīki izstrādātus noteikumus par kritērijiem, lai noteiktu gadījumus, kas uzskatāmi par būtiskiem trūkumiem pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvā darbībā, tostarp galvenos šādu trūkumu veidus, kritērijus, kas izmantojami, lai noskaidrotu piemērojamās finanšu korekcijas līmeni, kā arī kritērijus vienotās likmes piemērošanai vai ekstrapolētām finanšu korekcijām.

7. Konkrētu fondu noteikumus, kas piemērojami EJZF, var paredzēt konkrētus iemeslus Komisijas veiktām finanšu korekcijām, kas ir saistīti ar kopējā zivsaimniecības politikā piemērojamo noteikumu neievērošanu, un korekcijas ir proporcionālas noteikumu neievērošanas raksturam, smagumam, ilgumam un biežumam

145. pants

Procedūra

1. Pirms lēmuma pieņemšanas par finanšu korekciju Komisija sāk procedūru, informējot attiecīgo dalībvalsti par savas pārbaudes pagaidu secinājumiem un pieprasot, lai dalībvalsts divos mēnešos iesniedz savas piezīmes.

2. Ja Komisija ierosina finanšu korekciju, pamatojoties uz ekstrapolāciju vai vienotu likmi, dalībvalstij pēc attiecīgo dokumentu pārbaudes dod iespēju pierādīt, ka pārkāpuma faktiskais apjoms ir mazāks, nekā to novērtējusi Komisija. Vienojoties ar Komisiju, dalībvalsts var ierobežot šo izskatīšanu, attiecinot to vienīgi uz attiecīgo dokumentu atbilstīgu daļu vai paraugu. Minētajai pārbaudei paredzētais laiks nav ilgāks par diviem mēnešiem pēc 1. punktā minētā divu mēnešu laikposma, izņemot gadījumus, kad tam ir pienācīgs pamatojums.

3. Komisija ņem vērā jebkurus pierādījumus, ko dalībvalsts sniegusi 1. un 2. punktā noteiktajā termiņā.

4. Ja dalībvalsts nepiekrīt Komisijas pagaidu secinājumiem, Komisija uzaicina dalībvalsti uz uzklaušīšanu, lai nodrošinātu, ka Komisijas secinājumiem par finanšu korekcijas veikšanu ir pieejama visa vajadzīgā informācija un apsvērumi.

5. Ja pastāv vienošanās un neskarot šā panta 6. punktu, dalībvalsts var attiecīgos fondus izmantot atkārtoti saskaņā ar 143. panta 3. punktu.

6. Lai veiktu finanšu korekcijas, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu sešos mēnešos no uzklaušīšanas dienas vai no dienas, kad tiek saņemta papildinformācija, gadījumā, ja dalībvalsts pēc uzklaušīšanas piekrīt iesniegt šādu papildinformāciju. Komisija ņem vērā visu procedūras gaitā iesniegto informāciju un apsvērumus. Ja uzklaušīšana nenotiek, sešu mēnešu termiņš sākas divus mēnešus no dienas, kad saņemta Komisijas sūtītā uzklaušīšanas ielūguma vēstule.

7. Ja Komisija, veicot tai 75. pantā paredzētos pienākumus, vai Eiropas Revīzijas palāta konstatē pārkāpumus, kas apliecina būtiskus trūkumus pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvā darbībā, izrietošajā finanšu korekcijā samazina darbības programmai piešķirto atbalstu no fondiem.

Pirmo daļu neattiecinā uz būtisku trūkumu pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvā darbībā, kas, pirms to nav konstatējusi Komisija vai Eiropas Revīzijas palāta:

- a) ir konstatēts pārvaldības deklarācijā, gada kontroles ziņojumā vai Komisijai saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 5. punkta noteikumiem iesniegtā revīzijas atzinumā vai citos revīzijas ziņojumos, ko Komisijai iesniegusi revīzijas iestāde, un ir veikti atbilstīgi pasākumi; vai
- b) dalībvalsts ir veikusi pienācīgus korektīvus pasākumus.

Izvērtējumu par būtiskiem pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvas darbības trūkumiem pamato ar piemērojamiem tiesību aktiem, kad ir iesniegtas attiecīgās pārvaldības deklarācijas, gada kontroles ziņojumi un revīzijas atzinumi.

Lemjot par finanšu korekciju, Komisija:

- a) ievēro proporcionalitātes principu, ņemot vērā būtiskā trūkuma pārvaldības un kontroles sistēmu efektīvā darbībā veidu un smagumu un tā finansiālās sekas attiecībā uz Savienības budžetu;
- b) lai piemērotu vienotu likmi vai ekstrapolētu korekciju, izslēdz kļūdainos izdevumus, ko iepriekš ir konstatējusi dalībvalsts un par kuriem ir veikta korekcija pārskatos saskaņā ar 139. panta 10. punktu, un izdevumus, par kuru likumību un pareizību tobrīd notiek izvērtējums saskaņā ar 137. panta 2. punktu;
- c) ņem vērā vienotu likmi vai ekstrapolētas korekcijas, ko dalībvalsts piemēro izdevumiem par citiem būtiskiem pārkāpumiem, kurus dalībvalsts konstatējusi, kad tika noteikts atlikušais risks attiecībā uz Savienības budžetu.

8. Konkrētu fondu noteikumi, kas piemērojami EJZF, var paredzēt papildu procedūras noteikumus attiecībā uz 144. panta 7. punktā minētajām finanšu korekcijām.

146. pants

Dalībvalstu pienākumi

Komisijas veikta finanšu korekcija neietekmē dalībvalsts pienākumu veikt atgūšanas darbības saskaņā ar šīs regulas 143. panta

2. punktu un atgūt valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē un atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999⁽¹⁾ 14. pantam.

147. pants

Atmaksāšana

1. Jebkuru summu, kas jāatmaksā Savienības budžetā, atmaksā līdz termiņam, kas norādīts saskaņā ar Finanšu regulas 73. pantu sagatavotajā iekasēšanas rīkojumā. Atmaksas termiņš ir otrā mēneša pēdējā diena pēc rīkojuma izdošanas.

2. Novēlotiem atmaksājumiem piemēro kavējuma procentus, ko aprēķina par laikposmu no termiņa pēdējās dienas līdz faktiskās samaksas dienai. Šādu procentu likme ir pusotrs procentpunkts virs Eiropas Centrālās bankas noteiktās likmes galvenajām refinansēšanas operācijām tā mēneša pirmajā darbdienā, kura laikā ir maksājuma termiņa datums.

III SADAĻA

SAMĒRĪGA DARBĪBAS PROGRAMMU KONTROLE

148. pants

Samērīga darbības programmu kontrole

1. Darbībām, par kurām kopējie atbilstīgie izdevumi nepārsniedz EUR 200 000 attiecībā uz ERAF un Kohēzijas fondu, EUR 150 000 attiecībā uz ESF vai EUR 100 000 attiecībā uz EJZF, veic ne vairāk kā vienu revīziju, ko veic vai nu revīzijas iestāde, vai Komisija pirms pārskatu iesniegšanas, kuros ir iekļauti pabeigtās darbības galīgie izdevumi. Citām darbībām veic ne vairāk kā vienu revīziju vienā grāmatvedības gadā, kuru veic revīzijas iestāde vai Komisija pirms pārskatu iesniegšanas, kuros ir iekļauti pabeigtās darbības galīgie izdevumi. Komisija vai revīzijas iestāde nevienā gadā neveic darbību revīziju, ja attiecīgajā gadā šādu revīziju ir veikusi Eiropas Revīzijas palāta ar noteikumu, ka revīzijas iestāde vai Komisija Eiropas Revīzijas palātas šo darbību veiktās revīzijas rezultātus var izmantot savu izdevumu izpildei.

2. Attiecībā uz darbības programmām, par kurām visnesenākais revīzijas atzinums liecina, ka nav būtisku trūkumu, Komisija nākamajā sanāksmē, kas minēta 128. panta 3. punktā, var vienoties ar revīzijas iestādi, ka revīzijas darba līmeni var samazināt tā, lai tas būtu samērīgs ar konstatēto risku. Šādos gadījumos Komisija neveic savas revīzijas uz vietas, ja vien nav pierādījumu, kas liecina par pārvaldības un kontroles sistēmas trūkumiem, kuri ietekmē izdevumus, kas deklarēti Komisijai tajā grāmatvedības gadā, par kuru iesniegto pārskatu Komisija ir akceptējusi.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).

3. Attiecībā uz darbības programmām, par kurām Komisija secina, ka revīzijas iestādes atzinums ir ticams, tā var vienoties ar revīzijas iestādi ierobežot Komisijas uz vietas veiktās revīzijas līdz revīzijas iestādes darba revīzijai, ja vien nav pierādījumu, kas liecina par trūkumiem revīzijas iestādes revīzijas darbā attiecībā uz to grāmatvedības gadu, par kuru iesniegto pārskatu Komisija ir akceptējusi.

4. Neatkarīgi no 1. punkta, Revīzijas iestāde un Komisija 140. panta 1. punktā minētajā laikposmā var veikt darbību revīzijas, ja riska novērtējumā vai Eiropas Revīzijas palātas revīzijā tiek konstatēts īpašs pārkāpumu vai krāpšanas risks vai ja ir pierādījumi par būtiskiem trūkumiem attiecīgās darbības programmas pārvaldības un kontroles sistēmas efektīvā darbībā. Lai novērtētu revīzijas iestādes darbu, Komisija var pārskatīt revīzijas iestādes veiktās revīzijas liecības vai piedalīties revīzijas iestādes veiktajās pārbaudēs uz vietas un, ja saskaņā ar starptautiski pieņemtiem standartiem ir jāgūst apstiprinājums par revīzijas iestādes darbības efektivitāti, Komisija var veikt darbību revīzijas.

PIEKTĀ DAĻA

PILNVARU DELEĢĒŠANA, ĪSTENOŠANAS, PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

I NODAĻA

Pilnvaru deleģēšana un īstenošanas noteikumi

149. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 5. panta 3. punktā, 12. panta otrajā daļā, 22. panta 7. punkta ceturtajā daļā, 37. panta 13. punktā, 38. panta 4. punkta trešajā daļā, 40. panta 4. punktā, 41. panta 3. punktā, 42. panta 1. punkta otrajā daļā, 42. panta 6. punktā, 61. panta 3. punkta otrajā, trešajā, ceturtajā un septītajā daļā, 63. panta 4. punktā un 64. panta 4. punktā, 68. panta 1. punkta otrajā daļā, 101. panta ceturtajā daļā, 122. panta 2. punkta piektajā daļā, 125. panta 8. punkta pirmajā daļā, 125. panta 9. punktā, 127. panta 7. un 8. punktā un 144. panta 6. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir no 2013. gada 21. decembris līdz 2020. gada 31. decembrim.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 5. panta 3. punktā, 12. panta otrajā daļā, 22. panta 7. punkta ceturtajā daļā, 37. panta 13. punktā, 38. panta 4. punkta trešajā daļā, 40. panta 4. punktā, 41. panta 3. punktā, 42. panta 1. punkta otrajā daļā, 42. panta 6. punktā, 61. panta 3. punkta

otrajā, trešajā, ceturtajā un septītajā daļā, 63. panta 4. punktā un 64. panta 4. punktā, 68. panta 1. punkta otrajā daļā, 101. panta ceturtajā daļā, 122. panta 2. punkta piektajā daļā, 125. panta 8. punkta pirmajā daļā, 125. panta 9. punktā, 127. panta 7. un 8. punktā un 144. panta 6. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 5. panta 3. punktu, 12. panta otro daļu, 22. panta 7. punkta ceturto daļu, 37. panta 13. punktu, 38. panta 4. punkta trešo daļu, 40. panta 4. punktu, 41. panta 3. punktu, 42. panta 1. punkta otro daļu, 42. panta 6. punktu, 61. panta 3. punkta otro, trešo, ceturto un septīto daļu, 63. panta 4. punktu un 64. panta 4. punktu, 68. panta 1. punkta otro daļu, 101. panta ceturto daļu, 122. panta 2. punkta piekto daļu, 125. panta 8. punkta pirmo daļu, 125. panta 9. punktu, 127. panta 7. un 8. punktu un 144. panta 6. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

150. pants

Komiteju procedūra

1. Piemērojot šo regulu, ERAF regulu, ETS regulu, ESF regulu un KF regulu, Komisijai palīdz Eiropas Strukturālo un investīciju fondu koordinācijas komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu attiecībā uz 8. panta trešajā daļā, 22. panta 7. punkta piektajā daļā, 38. panta 3. punkta otrajā daļā, 38. panta 10. punktā, 39. panta 4. punkta otrajā daļā, 46. panta 3. punktā, 96. panta 2. punkta otrajā daļā, 115. panta 4. punktā un 125. panta 8. punkta otrajā daļā minētajām īstenošanas pilnvarām, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

II NODAĻA

Pārejas un nobeiguma noteikumi

151. pants

Pārskatīšana

Eiropas Parlaments un Padome šo regulu pārskata līdz 2020. gada 31. decembrim saskaņā ar LESD 177. pantu.

152. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neliedz ne turpināt sniegt, ne grozīt — tostarp pilnīgi vai daļēji atcelt — palīdzību, ko Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1083/2006 vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, kurus minētajai palīdzībai piemēro 2013. gada 31. decembrī. Minēto regulu šādus citus piemērojamos tiesību aktus tādēļ pēc 2013. gada 31. decembra minētajam atbalstam vai attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to noslēgumam. Šā punkta nolūkos palīdzība attiecas uz darbības programmām un lieliem projektiem.

2. Pieteikumi palīdzības saņemšanai, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1083/2006, paliek spēkā.

3. Ja kāda dalībvalsts izmanto 123. panta 3. punktā noteikto iespēju, tā var Komisijai iesniegt pieprasījumu, lai, atkāpjoties no 59. panta 1. punkta b) apakšpunkta Regulā (EK) Nr. 1083/2006, vadošā iestāde pildītu sertifikācijas iestādes funkcijas attiecībā uz tām darbības programmām, ko īsteno, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1083/2006. Pieprasījumam pievieno revīzijas iestādes veikto novērtējumu. Ja Komisija, pamatojoties uz revīzijas iestādes sniegto informāciju un uz pašas veiktajām revīzijām,

ir pārliecinājusies, ka minēto darbības programmu pārvaldības un kontroles sistēmas darbojas efektīvi un ka to darbību neieiekmēs tas, ka vadošā iestāde pilda sertifikācijas iestādes funkcijas, tā divos mēnešos pēc pieprasījuma saņemšanas informē attiecīgo dalībvalsti par savu piekrišanu.

153. pants

Atcelšana

1. Neskarot 152. panta noteikumus, Regulu (EK) Nr. 1083/2006 atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

2. Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu XIV pielikumā.

154. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šīs regulas 20. līdz 24. pantu, 29. panta 3. punktu, 38. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 58., 60., 76. līdz 92. pantu, 118., 120., 121. pantu un 129. līdz 147. pantu piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

39. panta 2. punkta septītās daļas otro teikumu un 76. panta piekto daļu piemēro no dienas, kurā stājas spēkā Finanšu regulas grozījums attiecībā uz aproprāciju saistību atcelšanu.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

I PIELIKUMS

VIENOTS STRATĒGISKAIS SATVARS

1. IEVADS

Lai veicinātu saskaņotu, līdzsvarotu un ilgtspējīgu Savienības attīstību un maksimāli palielinātu ESI fondu ieguldījumu Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, kā arī veicinātu ESI fondu īpašu uzdevumu izpildi, tostarp ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, jānodrošina, ka politiskās saistības, kuras uzņemtas sakarā ar Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, tiek atbalstītas ar investīcijām no ESI fondiem un pārējiem Savienības instrumentiem. Tādēļ vienotā stratēģiskā satvara (VSS) nolūks saskaņā ar šīs regulas 10. pantu un atbilstīgi prioritātēm un mērķiem, kas noteikti konkrētu fondu regulās, ir nodrošināt stratēģiskos pamatprincipus, lai panāktu integrētu, ar citiem Savienības instrumentiem un politikas virzieniem saskaņotu attīstības pieeju ESI fondu līdzekļu izmantošanai saskaņā ar Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķiem un pamatmērķiem un attiecīgos gadījumos — pamatīnīciatīvu politikas mērķiem, vienlaikus ņemot vērā galvenos teritoriālos uzdevumus un valstu, teritoriālās, reģionālās un vietējās īpatnības.

2. ESI FONDU IEGULDĪJUMS SAVIENĪBAS STRATĒGIJĀ GUDRAI, ILGTSPĒJĪGAI UN INTEGRĒJOŠAI IZAUGSMEI UN SASKAŅOTĪBA AR SAVIENĪBAS EKONOMIKAS PĀRVALDĪBU

1. Nolūkā atbalstīt to, lai partnerības nolīgumos un programmās patiešām par mērķi tiktu izvirzīta gudra, ilgtspējīga un integrējoša izaugsme, šajā regulā ir noteikti vienpadsmit 9. panta pirmajā daļā izklāstīti tematiskie mērķi, kas atbilst Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei prioritātēm, kuras gūst ESI fondu atbalstu.
2. Lai nodrošinātu kritisko masu, kas vajadzīga izaugsmei un nodarbinātības nodrošināšanai, dalībvalstis atbilstīgi 9. panta pirmajā daļā noteiktajiem tematiskajiem mērķiem koncentrē atbalstu saskaņā ar šīs regulas 18. pantu un konkrētā fonda noteikumiem par tematisko koncentrāciju un nodrošina izdevumu efektivitāti. Dalībvalstis velta īpašu uzmanību izaugsmei veicinošiem izdevumu posteļiem, ieskaitot izglītības, pētniecības un energoefektivitātes izdevumus un izdevumus, ko veic, lai atvieglotu MVU piekļuvi finansējumam un nodrošinātu vides ilgtspēju, dabas resursu un darbību klimata jomā pārvaldību, kā arī modernizētu valsts pārvaldi. Turklāt tās ņem vērā nodarbinātības pakalpojumu un aktīvas darba tirgus politikas aptvēruma saglabāšanu un stiprināšanu, lai izskaustu bezdarbu, īpašu uzmanību pievēršot jauniešiem, risinātu krīzes radītās sociālās sekas un veicinātu sociālo iekļaušanu.
3. Lai nodrošinātu atbilstību prioritātēm, kas noteiktas saistībā ar Eiropas pusgadu, dalībvalstis saskaņā ar to attiecīgajiem uzdevumiem un pienākumiem, gatavojot partnerības nolīgumus, plāno izmantot ESI fondus, vajadzības gadījumā ņemot vērā valsts reformu programmas un jaunākos attiecīgos konkrētajai valstij paredzētos ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīgos Padomes ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu. Turklāt vajadzības gadījumā dalībvalstis ņem vērā attiecīgos Padomes ieteikumus, kas pamatoti ar Stabilitātes un izaugsmei paktu un ekonomikas pielāgošanas programmām.
4. Lai noteiktu, kā ESI fondi var efektīvāk veicināt Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanu, vienlaikus ņemot vērā Līguma mērķus, tostarp ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, dalībvalstis, plānojot ESI fondu izmantošanu, atlasa valsts, reģionālajām un teritoriālajām īpatnībām atbilstīgus tematiskos mērķus.

3. INTEGRĒTA PIEEJA ESI FONDU IZMANTOŠANĀ UN ESI FONDU IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

3.1. Ievads

1. Saskaņā ar šīs regulas 15. panta 2. punkta a) apakšpunktu partnerības nolīgumā norāda integrētu pieeju teritoriālajai attīstībai. Dalībvalstis nodrošina, lai ar tematisko mērķu, investīciju un Savienības prioritāšu izvēli integrētā veidā tiktu risinātas attīstības vajadzības un teritoriālās problēmas atbilstoši 6.4. sadaļā izklāstītajai analīzei. Dalībvalstis maksimāli cenšas izmantot visas iespējas, lai nodrošinātu saskaņotu un integrētu ESI fondu izmantošanu.
2. Dalībvalstis un vajadzības gadījumā reģioni saskaņā ar šīs regulas 4. panta 4. punktu nodrošina, ka no ESI fondiem atbalstītie intervences pasākumi ir papildinoši un tiek īstenoti koordinēti, lai izveidotu savstarpēju mijiedarbību nolūkā samazināt administratīvās izmaksas un administratīvo slogu vadošajām iestādēm un atbalsta saņēmējiem saskaņā ar 4., 15., un 27. pantu.

3.2. Koordinācija un papildināmība

1. Dalībvalstis un vadošās iestādes, kas atbildīgas par ESI fondu īstenošanu, cieši sadarbojas, sagatavojot, īstenojot, uzraugot un novērtējot partnerības nolīgumus un programmas. Tās jo īpaši nodrošina, ka tiek veiktas šādas darbības:
 - a) noteiktas intervences jomas, kurās ESI fondi var tikt papildinoši apvienoti, lai sasniegtu šīs regulas tematiskos mērķus;
 - b) saskaņā ar šīs regulas 4. panta 6. punktu tiku nodrošināta kārtība ESI fondu efektīvas koordinēšanai un tādējādi uzlabota fondu ietekme un efektivitāte, tostarp, attiecīgos gadījumos izmantojot fondu vairākf fondu programmas;
 - c) veicināta to vadošo iestāžu iesaistīšanās, kas atbildīgas par citiem ESI fondiem, vai citu vadošo iestāžu vai attiecīgo ministriju iesaistīšanās atbalsta shēmu sagatavošanā, lai nodrošinātu koordināciju un izvairītos no pārklāšanās;
 - d) vajadzības gadījumā izveidotas kopīgās uzraudzības komitejas programmām, kuras tiek finansētas no ESI fondiem, un izstrādātas citas vienotas vadības un kontroles procedūras, lai atvieglotu koordināciju starp iestādēm, kas atbildīgas par ESI fondu īstenošanu;
 - e) izmantoti kopīgie e-pārvaldības risinājumi, kas var palīdzēt pieteikumu iesniedzējiem un atbalsta saņēmējiem, un "vienas pieturas aģentūras", lai cita starpā konsultētos par pieejamajām atbalsta iespējām no visiem ESI fondiem;
 - f) izveidoti mehānismi ERAF un ESF finansēto sadarbības pasākumu koordinācijai ar ieguldījumiem, kas tiek finansēti no programmām atbilstoši mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai";
 - g) veicinātas ESI fondu kopējas pieejas norādēm, kas paredzētas darbību izstrādei, aicinājumiem iesniegt priekšlikumus un atlases procesiem vai citiem mehānismiem, lai atvieglotu integrētu projektu piekļuvi fondu finansējumam;
 - h) veicināta dažādu ESI fondu vadošo iestāžu sadarbība uzraudzības, novērtēšanas, pārvaldības, kontroles un revīzijas jomā.

3.3. Integrētu pieeju veicināšana

1. Dalībvalstis vajadzības gadījumā vietējā, reģionālajā un valsts līmenī apvieno ESI fondus integrētās paketēs, kuras var tikt pielāgotas konkrētu teritoriālo uzdevumu risināšanai, lai atbalstītu partnerības nolīgumā un programmās izvirzīto mērķu sasniegšanu. To var panākt, izmantojot ITI, integrētas darbības, kopīgus rīcības plānus un sabiedrības virzītu vietējo attīstību.
2. Saskaņā ar 36. pantu, lai panāktu tematisku mērķu integrētu pielietojumu, finansējumu no dažādiem prioritāriem virzieniem vai darbības programmām, ko atbalsta ESF, ERAF un Kohēzijas fonds, var apvienot ITI. Darbības, ko veic saskaņā ar ITI, var papildināt ar finansiālo atbalstu no attiecīgi ELFLA vai EJZF programmām.
3. Saskaņā ar konkrētu fondu noteikumu attiecīgajiem noteikumiem, lai uzlabotu tematiski saskanīgas integrētas pieejas ietekmi un efektivitāti viena tematiskā mērķa prioritārais virziens var attiekties uz vairāk nekā vienu reģionu kategoriju un vairāk nekā vienu ERAF, Kohēzijas fonda un ESF fonda investīciju prioritāti, un pienācīgi pamatotos gadījumos var apvienot vienu vai vairākas papildu investīciju prioritātes no dažādiem tematiskajiem mērķiem, lai panāktu maksimālu ieguldījumu minētajā prioritārajā virzienā.
4. Dalībvalstis saskaņā ar iestāžu un valsts noteikumiem un 32. pantu sekmē vietējo un apakšreģionu pieeju izstrādi. Sabiedrības virzītu vietējo attīstību īsteno stratēģiskās pieejas kontekstā, lai nodrošinātu, ka, augšupejoši nosakot vietējās vajadzības, tiek ņemtas vērā augstākā līmenī izvirzītās prioritātes. Tādējādi dalībvalstis saskaņā ar 15. panta 2. punktu nosaka ELFLA un attiecīgā gadījumā ERAF, ESF vai EJZF pieeju sabiedrības virzītai vietējai attīstībai un partnerības nolīgumā paredz būtiskākos uzdevumus, kas risināmi šādā veidā, sabiedrības virzītas vietējās attīstības pamatmērķus un prioritātes, aptveramo teritoriju veidus, vietējo darba grupu konkrēto nozīmi stratēģiju īstenošanā un ELFLA un attiecīgā gadījumā ERAF, ESF vai EJZF paredzamo nozīmi, īstenojot sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas dažādās teritorijās, piemēram, lauku, pilsētu un piekrastes teritorijās, un atbilstošus koordinācijas mehānismus.

4. ESI FONDU KOORDINĀCIJA UN SINERĢIJA AR CITIEM SAVIENĪBAS POLITIKAS VIRZIENIEM UN INSTRUMENTIEM

Šajā iedaļā paredzētā dalībvalstu īstenotā koordinācija ir spēkā, ciktāl dalībvalsts paredz izmantot ESI fondu un citu Savienības instrumentu atbalstu attiecīgajā politikas jomā. Šajā iedaļā ietvertais Savienības programmu saraksts nav izsmelošs.

4.1. Ievads

1. Dalībvalstis un Komisija saskaņā ar saviem pienākumiem ņem vērā ietekmi, kāda ir Savienības politikai valsts un reģionālajā līmenī, analizējot sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju, lai sekmētu sinerģiju un efektīvu koordināciju un noteiktu un veicinātu piemērotākos līdzekļus Savienības fondu izmantošanai, atbalstot investīcijas vietējā, reģionālajā un valsts līmenī. Dalībvalstis arī nodrošina, ka valsts, reģionālajā un vietējā līmenī veiktie intervences pasākumi papildina Savienības politikas virzienus un instrumentus.
2. Dalībvalstis un Komisija saskaņā ar 4. panta 6. punktu un ar saviem pienākumiem nodrošina ESI fondu un citu atbilstošu Savienības instrumentu koordināciju Savienības un dalībvalstu līmenī. Tās veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu saskaņotību plānošanas un īstenošanas posmos starp intervences pasākumiem, ko atbalsta ESI fondi, un Savienības politikas mērķiem. Šajā nolūkā tās cenšas ņemt vērā šādus aspektus:
 - a) pastiprināt papildināmību un sinerģiju starp dažādiem Savienības instrumentiem Savienības, valsts un reģionālajā līmenī gan plānošanas, gan īstenošanas posmā;
 - b) optimizēt esošās struktūras un vajadzības gadījumā izveidot jaunas, kas atvieglos prioritāšu stratēģisko noteikšanu atšķirīgiem instrumentiem un struktūrām koordinācijai Savienības un valsts līmenī, tādējādi izvairoties no darba dublēšanas un noteiktu jomas, kurās vajadzīgs papildu finansiālais atbalsts;
 - c) izmantot iespēju apvienot atbalstu no dažādiem instrumentiem, lai atbalstītu atsevišķas darbības, un cieši sadarboties ar struktūrām, kas atbildīgas par īstenošanu Savienības un valstu līmenī, lai atbalsta saņēmējiem nodrošinātu saskaņotas un racionālas finansēšanas iespējas.

4.2. Koordinācija ar kopējo lauksaimniecības politiku un kopējo zivsaimniecības politiku

1. ELFLA ir neatņemama kopējās lauksaimniecības politikas sastāvdaļa, un tas papildina tos pasākumus saskaņā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu, kas nodrošina tiešu atbalstu lauksaimniekiem un atbalstu tīrgus pasākumus. Tādējādi dalībvalstis pārvalda minētos intervences pasākumus kopā, lai maksimāli palielinātu sinerģiju un Savienības atbalsta pievienoto vērtību.
2. Ar EJZF cenšas sasniegt reformētās kopējās zivsaimniecības politikas un integrētās jūrlietu politikas mērķus. Tādējādi dalībvalstis izmanto EJZF, lai atbalstītu centienus uzlabot datu vākšanu un stiprināt kontroli un lai nodrošinātu, ka sinerģijas efekts tiek panākts arī ar integrētās jūrlietu politikas prioritātēm (piemēram, zināšanas par jūru, jūras teritoriālā plānošana, integrēta piekrastes zonas apsaimniekošana, integrēta jūras novērošana, jūras vides un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei uz piekrastes zonām).

4.3. "Apvārsnis 2020" un citas centrāli pārvaldītas Savienības programmas pētniecības un inovācijas jomā

1. Dalībvalstis un Komisija pievērš pienācīgu uzmanību koordinācijas, sinerģijas un papildināmības stiprināšanai starp ESI fondiem un "Apvārsni 2020", uzņēmumu konkurētspējas un mazo un vidējo uzņēmumu programmu (COSME), saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1287/2013⁽¹⁾, un citām centrāli pārvaldītām Savienības finansēšanas programmām, vienlaikus skaidri nodalot to intervences jomas.
2. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis izstrādā valsts un/vai reģionālās stratēģijas "pārdomātai specializācijai" saskaņā ar valsts reformu programmām. Šādas stratēģijas var būt iekļautas valsts vai reģionālās pētniecības un inovācijas stratēģiskajā politikas satvarā pārdomātai specializācijai vai būt atsevišķas šāda veida stratēģijas. Stratēģijas "pārdomātai specializācijai" izstrādā, uzņēmējdarbības atklāšanas procesā iesaistot valsts un reģionālās vadošās iestādes un ieinteresētās personas, piemēram, universitātes un pārējās augstākās izglītības iestādes, rūpniecības nozari un sociālos partnerus. Iestādes, uz kurām tieši attiecas programma "Apvārsnis 2020", cieši iesaistās minētajā procesā. Stratēģijas "pārdomātai specializācijai" ir šādas:

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1287/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido uzņēmumu un MVU konkurētspējas programmu (COSME) (2014-2020) un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK Sk. šā Oficiālā Vēstneša 33. lpp).

- a) "iepriekšējā posma darbības", lai sagatavotu pētniecības un inovācijas dalībniekus dalībai programmā "Apvārsnis 2020" ("kāpnes uz izcilību"), izstrādā, palielinot kapacitāti. Tiek stiprināta komunikācija un sadarbība starp programmas "Apvārsnis 2020" valstu kontaktpunktiem un ESI fondu vadošajām iestādēm;
 - b) "pakārtotas darbības" nodrošina līdzekļus no programmas "Apvārsnis 2020" un iepriekšējām programmām izrietošo pētniecības un inovācijas rezultātu izmantošanai un izplatīšanai tirgū, īpašu uzmanību veltot inovāciju veicinošas vides radīšanai uzņēmējdarbībai un rūpniecībai, tostarp MVU, saskaņā ar prioritātēm, kas noteiktas teritorijām attiecīgajā pārdomātas specializācijas stratēģijā.
3. Dalībvalstis pilnībā izmanto šīs regulas noteikumus, kas ļauj apvienot ESI fondus ar programmas "Apvārsnis 2020" resursiem attiecīgajās programmās, kuras izmanto, lai īstenotu stratēģiju elementus, kas minēti 2. punktā. Valsts un reģionālajām iestādēm nodrošina kopēju atbalstu šādu stratēģiju izstrādei un īstenošanai, lai noteiktu iespējas Eiropas nozīmes pētniecības un inovācijas infrastruktūras kopīgam finansējumam, starptautiskās sadarbības veicināšanai, atbalstam metodikas jomā, veicot salīdzinošus novērtējumus, labas prakses apmaiņai un apmācībai visos reģionos.
4. Dalībvalstis un — attiecīgos gadījumos saskaņā ar 4. panta 4. punktu — reģioni apsver papildu pasākumus, kuru mērķis ir izcilības potenciāla atraisīšana pētniecībā un inovācijās, papildinot "Apvārsni 2020" un radot sinerģiju ar to, jo īpaši izmantojot kopēju finansējumu. Šādi pasākumi ietver:
- a) savienojot izcilus pētniecības institūtus ar mazāk attīstītiem reģioniem, kā arī dalībvalstīm un reģioniem, kuros pētniecības, attīstības un inovāciju (PAI) rādītāji ir zemāki, nolūkā izveidot jaunus vai modernizēt pašreizējos izcilības centrus mazāk attīstītos reģionos, kā arī dalībvalstīs un reģionos, kuros PAI rādītāji ir zemāki;
 - b) mazāk attīstītos reģionos, kā arī dalībvalstīs un reģionos, kuros PAI rādītāji ir zemāki, veidojot saikni atzītas izcilības inovatīvo kopu vidū;
 - c) izveidojot Eiropas Pētniecības telpas katedras, lai piesaistītu izcilus zinātniekus, jo īpaši mazāk attīstītos reģionos un dalībvalstīs un reģionos, kuros PAI rādītāji ir zemāki;
 - d) atbalstot to pētnieku un inovatoru piekļuvi starptautiskiem tīkliem, kas nav pietiekami iesaistīti Eiropas Pētniecības telpā (EPT) vai kas ir no mazāk attīstītiem reģioniem vai no dalībvalstīm un reģioniem, kuros PAI rādītāji ir zemāki;
 - e) sniedzot atbilstošu ieguldījumu Eiropas Inovācijas partnerībās;
 - f) sagatavojot valsts iestādes un/vai izcilības kopas dalībai Eiropas Inovācijas un tehnoloģiju institūta Zināšanu un inovācijas kopienās (ZIK); un
 - g) īstenojot augstvērtīgas starptautiskās programmas pētnieku mobilitātei, kuras līdzfinansē no Marijas Sklodovskas-Kiri vārdā nosauktajām darbībām.

Attiecīgos gadījumos un saskaņā ar 70. pantu dalībvalstīm būtu elastīgi jāatbalsta darbības ārpus programmas jomas, nodrošinot pietiekamu investīciju līmeni, lai cik vien iespējams efektīvi īstenotu pirmajā daļā minētos pasākumus.

4.4. Demonstrējumu projektu finansējums ⁽¹⁾ (rezerve jauniem tirgus dalībniekiem (NER 300))

Dalībvalstis nodrošina, ka finansējums no ESI fondiem tiek koordinēts ar programmas "NER 300" atbalstu, kurā izmanto ienākumus no 300 milj. kvotu izsoles, kas rezervētas saskaņā ar Eiropas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas jauno tirgus dalībnieku rezervi.

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2010/670/ES (2010. gada 3. novembris), ar ko nosaka komerciālo demonstrējumu projektu finansēšanas kritērijus un pasākumus, kuru mērķis ir videi droša CO₂ uztveršana un ģeoloģiska uzglabāšana, kā arī inovatīvu atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju demonstrējumu projekti saskaņā ar Kopienas siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu, ko ievieša ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 290, 6.11.2010., 39. lpp.).

4.5. Vides un klimata pasākumu programma LIFE ⁽¹⁾ un vides acquis

1. Dalībvalstis un Komisija, īpašu uzmanību pievēršot programmu tematiskajai izstrādei un ilgtspējīgas attīstības principa piemērošanai saskaņā ar šīs regulas 8. pantu, cenšas izmantot sinerģiju ar Savienības politikas instrumentiem (gan finanšu, gan citiem instrumentiem), kas kalpo klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgošanās pasākumiem, vides aizsardzībai un efektīvai resursu izmantošanai.
2. Dalībvalstis veicina un saskaņā ar 4. pantu vajadzības gadījumā nodrošina papildināmību un koordināciju ar LIFE, jo īpaši ar integrētiem projektiem dabas jomā, kas saistīti ar ūdeni, bioloģisko daudzveidību, atkritumiem, gaisu, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām. Šādu koordināciju nodrošina, īstenojot pasākumus, piemēram, sekmējot to darbību finansējumu no ESI fondiem, kas papildina integrētos projektus saskaņā ar LIFE, kā arī veicinot tādus risinājumus, metodes un pieejas, kas ir saderīgas ar LIFE, cita starpā aptverot investīcijas videi nekaitīgā infrastruktūrā, energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos, ekoloģisku inovāciju izstrādē, ekosistēmā balstītos risinājumos un attiecīgu inovatīvu tehnoloģiju izmantošanā.
3. Attiecīgie nozaru plāni, programmas vai stratēģijas (tostarp prioritārās rīcības pamatprogramma, upes baseina apsaimniekošanas plāns, atkritumu apsaimniekošanas plāns, klimata pārmaiņu mazināšanas plāns vai pielāgošanās pasākumu stratēģija) var būt par koordinācijas satvaru, ja attiecīgajām jomām ir paredzēts atbalsts.

4.6. "ERASMUS+" ⁽²⁾

1. Dalībvalstis cenšas izmantot ESI fondus, ietverot instrumentus un metodes, kas izstrādātas un veiksmīgi pārbaudītas saskaņā ar programmu "ERASMUS+", lai investīcijas cilvēkos radītu maksimālu sociālo un ekonomisko ietekmi, cita starpā stimulējot jauniešu iniciatīvas un iedzīvotāju darbības.
2. Dalībvalstis valsts līmenī saskaņā ar šīs regulas 4. pantu veicina un nodrošina efektīvu koordināciju starp ESI fondiem un programmu "ERASMUS+", skaidri nošķirot investīciju veidus un atbalstāmās mērķgrupas. Dalībvalstis cenšas panākt papildināmību saistībā ar mobilitātes darbību finansējumu.
3. Koordināciju nodrošina, izstrādājot atbilstošus sadarbības mehānismus starp vadošajām iestādēm un valsts aģentūrām, kas izveidotas saskaņā ar programmu "ERASMUS+", kas var veicināt pārredzamu un visiem pieejamu komunikāciju ar iedzīvotājiem Savienības, valstu un reģionu līmenī.

4.7. Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programma ("EaSI") ⁽³⁾

1. Dalībvalstis saskaņā ar šīs regulas 4. panta 6. punktu veicina un nodrošina efektīvu koordināciju starp Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu ("EaSI") un ESI fondu sniegto atbalstu saskaņā ar nodarbinātības un sociālās iekļautības tematiskajiem mērķiem. Minētā efektīvā koordinācija nodrošina koordināciju starp atbalstu, ko sniedz saskaņā ar EaSI EURES prioritāro virzienu, un ESF atbalstītajām darbībām, kas vērstas uz darbaspēka transnacionālās mobilitātes veicināšanu, lai sekmētu darbaspēka ģeogrāfisko mobilitāti un paplašinātu nodarbinātības iespējas, kā arī lai koordinētu ESI fondu atbalstu pašnodarbinātībai, uzņēmējdarbībai, uzņēmumu dibināšanai un sociāliem uzņēmumiem un EaSI atbalstu saskaņā ar mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības prioritāro virzienu.
2. Dalībvalstis cenšas paplašināt veiksmīgākos pasākumus, kas izstrādāti saskaņā ar EaSI PROGRESS prioritāro virzienu, īpaši sociālās inovācijas jomā un saistībā ar eksperimentiem sociālās politikas jomā.

4.8. Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (EISI) ⁽⁴⁾

1. Lai maksimāli palielinātu Eiropas pievienoto vērtību transporta, telekomunikāciju un enerģētikas jomā, dalībvalstis un Komisija nodrošina, ka ERAF un Kohēzijas fonda intervences pasākumi tiek plānoti ciešā sadarbībā ar EISI sniegto atbalstu, lai nodrošinātu papildināmību, izvairītos no darba dublēšanas un nodrošinātu optimālu saikni starp dažādiem infrastruktūras veidiem vietējā, reģionālajā, valsts un Savienības līmenī. Ir jāpanāk finansēšanas

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1293/2013 (2013. gada 11. decembris) par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 185. lpp).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1288/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā "Erasmus+" un atceļ Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 50. lpp).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1296/2013 (2013. gada 11. decembris) par Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu ("EaSI") un ar kuru groza Lēmumu Nr. 283/2010/ES, ar ko izveido Eiropas progresa mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 238. lpp).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013, 2013. gada 11. decembris ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).

instrumentu maksimālais sviras efekts projektiem, kam ir liela nozīme visas Savienības un iekšējā tirgus mērogā, jo īpaši projektiem prioritārajās jomās transporta, enerģētikas un digitālo tīklu jomā, kā noteikts Eiropas komunikāciju tīklu politikas satvaros, lai izveidotu jaunu infrastruktūru un būtiski modernizētu pašreizējo infrastruktūru.

2. Transporta jomā investīciju plānošana pamatojas uz faktiskām un prognozētām transporta vajadzībām, nosakot trūkstošos savienojumus un sastrēgumu vietas, piemērojot saskaņotu pieeju un ņemot vērā Savienības pārrobežu savienojumu attīstību un izveidojot savienojumus starp dalībvalsts reģioniem. Investīcijas reģionālajos savienojumos ar visaptverošu Eiropas transporta tīklu (TEN-T) un TEN-T pamattīklā nodrošina, ka pilsētu un lauku teritorijas gūst labumu, ko sniedz lielie tīkli.
3. Prioritāšu noteikšanu investīcijām, kuru ietekme sniedzas pāri atsevišķas dalībvalsts robežām, īpaši tiem ieguldījumiem, kas ir daļa no TEN-T pamattīklu koridoriem, koordinē ar TEN-T plānošanu un pamattīklu koridoru īstenošanas plāniem, lai ERAF un Kohēzijas fonda investīcijas transporta infrastruktūrā pilnīgi atbilstu TEN-T pamatnostādņiem.
4. Dalībvalstis galveno uzmanību velta ilgtspējīgiem transporta veidiem un ilgtspējīgai pilsētu mobilitātei un investīšanai jomās, kas sniedz vislielāko Eiropas pievienoto vērtību, ņemot vērā nepieciešamību uzlabot transporta pakalpojumu kvalitāti un atbalstīt sabiedrisko transportu. Paredzētajām investīcijām prioritātes nosaka atbilstīgi tam, cik lielā mērā tie veicina mobilitāti, ilgtspēju, samazina siltumnīcefekta gāzu emisijas un sekmē Eiropas vienotās transporta telpas izveidi, saskaņā ar Baltajā grāmatā "Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu — virzība uz konkurētspējīgu un resursu ziņā efektīvu transporta sistēmu" pausto redzējumu, uzsverot, ka transporta nozarē ir nepieciešams ievērojams siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājums. Ieguldījums ilgtspējīgos Eiropas kravu pārvadājumu tīklos, uzlabojot iekšzemes ūdensceļus, ir jāveicina, ņemot vērā iepriekšēju ietekmes uz vidi novērtējumu.
5. ESI fondi nodrošina vietējo un reģionālo infrastruktūru un tās savienojumus ar prioritārajiem Savienības tīkliem enerģētikas un telekomunikāciju nozarē.
6. Dalībvalstis un Komisija izstrādā atbilstošus koordinācijas un tehniskā atbalsta mehānismus, lai nodrošinātu IKT pasākumu papildināmību un efektīvu plānošanu un pilnībā izmantotu dažādus Savienības instrumentus (ESI fondi, EISI, Eiropas komunikāciju tīkli, "Apvārsnis 2020") platjoslas tīklu un digitālo pakalpojumu infrastruktūras finansējumam. Lai visefektīvāk izmantotu publiskās finanses, piemērotākā finansēšanas instrumenta izvēlē ņem vērā attiecīgās darbības ienākumu gūšanas iespējas un ar to saistīto riska līmeni. Novērtējot pieteikumus atbalstam no ESI fondiem un neskarot vadošās iestādes lēmumu par galīgo atlasī, dalībvalstīm būtu jāņem vērā novērtējumi par tām darbībām, kuras iesniegtas EISI, bet nav atlasītas.

4.9. Pirmspievienšanās palīdzības instruments, Eiropas Kaimiņattiecību instruments un Eiropas Attīstības fonds

1. Dalībvalstis un Komisija saskaņā ar to attiecīgajām atbildības jomām cenšas palielināt koordināciju starp ārējiem instrumentiem un ESI fondiem, lai uzlabotu efektivitāti daudzu Savienības politikas mērķu sasniegšanā. Jo īpaši nozīmīga ir koordinācija un papildināmība ar Eiropas Attīstības fondu, Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu un Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu.
2. Lai atbalstītu ciešāku teritoriālo integrāciju, dalībvalstis cenšas gūt labumu no sinerģijas starp teritoriālās sadarbības pasākumiem kohēzijas politikas satvarā un Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu sadarbības pasākumiem, ņemot vērā ETSG iespējas.

5. 5., 7. UN 8. PANTĀ MINĒTIE HORIZONTĀLIE PRINCIPI UN TRANSVERSĀLIE POLITIKAS MĒRĶI

5.1. Partnerība un daudzlīmeņu pārvaldība

1. Saskaņā ar 5. pantu dalībvalstis ievēro partnerības un daudzlīmeņu pārvaldības principu, lai veicinātu sociālas, ekonomiskas un teritoriālas kohēzijas nodrošināšanu un Savienības gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes prioritāšu izpildi. Lai ievērotu minētos principus, nepieciešama koordinēta rīcība, jo īpaši starp dažādiem pārvaldības līmeņiem, kas veikta saskaņā ar subsidiaritātes un proporcionalitātes principu, tostarp sadarbību operatīvajā un institucionālajā līmenī un ņemot vērā partnerības nolīguma un programmu izstrādāšanu un īstenošanu.

2. Dalībvalstis pārbauda nepieciešamību uzlabot partneru institucionālās spējas, lai attīstītu to potenciālu un tādējādi uzlabotu partnerības efektivitāti.

5.2. Ilgtspējīga attīstība

1. Dalībvalstis un vadošās iestādes visos īstenošanas posmos nodrošina ilgtspējīgas attīstības iekļaušanu ESI fondos, ievērojot ilgtspējīgas attīstības principu saskaņā ar LES 3. panta 3. punktu, kā arī pienākumu iestrādāt vides aizsardzības prasības saskaņā ar LESD 11. pantu un principu "piesārņotājs maksā", kas paredzēts LESD 191. panta 2. punktā.

Vadošās iestādes veic pasākumus visā programmas darbības ciklā, lai novērstu vai samazinātu intervences negatīvo ietekmi uz vidi un sociālajā, vides un klimata jomā nodrošinātu maksimāli labus rezultātus. To var panākt šādi:

- a) novirzot investīcijas resursu ziņā visefektīvākajām un visilgtspējīgākajām iespējām;
 - b) izvairoties no investīcijām, kurām varētu būt ievērojami negatīva ietekme uz vidi vai klimatu un atbalstot pasākumus, kuri mazina pastāvošo negatīvo ietekmi;
 - c) izvēloties ilgtermiņa perspektīvu, ja tiek salīdzinātas investīcijas alternatīvo iespēju "pilna cikla" izmaksas;
 - d) vairāk izmantojot videi nekaitīgu publisko iepirkumu.
2. Dalībvalstis ņem vērā saskaņā ar 8. pantu no ESI fondiem veikto investīciju iespējas mazināt klimata pārmaiņas un nodrošināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, kā arī nodrošina, ka tie ir izturīgi pret klimata pārmaiņu un dabas katastrofu radīto ietekmi (piemēram, paaugstināts risks saistībā ar plūdiem, sausumu, karstuma viļņiem, meža ugunsgrēkiem un ekstremāliem laika apstākļiem).
 3. Investīcijas tiek veiktas atbilstoši ūdens apsaimniekošanas hierarhijai, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK ⁽¹⁾, galvenokārt koncentrējoties uz pieprasījuma pārvaldības iespējām. Alternatīvās piegādes iespējas apsver tikai tad, kad ūdens taupības un lietojuma efektivitātes potenciāls ir izsmelts. Publiskā sektora intervence atkritumu apsaimniekošanas nozarē papildina privātā sektora centienus, jo īpaši saistībā ar ražotāja atbildību. Investīcijas veicina inovatīvas pieejas, kas sekmē augsta līmeņa atkārtotu pārstrādi. Investīcijas tiek veiktas saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/98/EK ⁽²⁾. Izdevumi, kas saistīti ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un dabas resursu aizsardzību, atbilst Padomes Direktīvai 92/43/EEK ⁽³⁾.

5.3. Vīriešu un sieviešu līdztiesības un nediskriminācijas sekmēšana

1. Saskaņā ar 7. pantu dalībvalstis un Komisija strādā pie vīriešu un sieviešu līdztiesības mērķa sasniegšanas, un veic pienācīgus pasākumus, lai novērstu jebkādu diskrimināciju darbību sagatavošanā, īstenošanā, uzraudzībā un novērtēšanā programmās, kas saņem ESI fondu līdzfinansējumu. Saistībā ar 7. panta mērķiem dalībvalstis apraksta veicamās darbības, jo īpaši attiecībā uz darbību izvēli, intervences pasākumu mērķu izvirzīšanu un uzraudzības un ziņošanas kārtību. Vajadzības gadījumā dalībvalstis veic arī analīzi par dzimumu līdztiesības jautājumiem. ESF jo īpaši atbalsta konkrēta mērķa sasniegšanai paredzētas darbības.
2. Saskaņā ar 5. un 7. pantu dalībvalstis nodrošina attiecīgo struktūru iesaisti, kas partnerībās atbildīgas par dzimumu līdztiesību, nediskrimināciju, un nodrošina atbilstošas struktūras saskaņā ar valsts praksi konsultācijām par dzimumu līdztiesību, nediskrimināciju un pieejamību, lai nodrošinātu vajadzīgās zināšanas un kompetenci ESI fondu atbalsta sagatavošanā, uzraudzībā un novērtēšanā.
3. Vadošās iestādes sadarbībā ar uzraudzības komitejām veic novērtējumus vai pašnovērtējumus, koncentrējoties uz dzimumu līdztiesības principa piemērošanu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992, 7. lpp.).

4. Dalībvalstis pienācīgi risina nelabvēlīgā stāvoklī esošo grupu vajadzības, lai ļautu tām labāk integrēties darba tirgū un tādējādi atvieglinātu viņu pilnīgu dalību sabiedrībā.

5.4. Pieejamība

1. Saskaņā ar 7. pantu dalībvalstis un Komisija veic atbilstīgus pasākumus, lai novērstu diskrimināciju invaliditātes dēļ. Vadošās iestādes, veicot darbības visā programmas darbības ciklā, nodrošina, ka visi produkti, preces, pakalpojumi un infrastruktūra, kas ir publiski vai tiek nodrošināti sabiedrībai un līdzfinansēti no ESI fondiem saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, ir pieejami visiem iedzīvotājiem, tostarp personām ar invaliditāti, tādējādi veicinot cilvēku ar invaliditāti un vecāku cilvēku iespējas brīvi pārvietoties. Jo īpaši tiek nodrošināta pieejamība fiziskai videi, transportam, IKT, lai veicinātu nelabvēlīgā stāvoklī esošu grupu, tostarp personu ar invaliditāti integrāciju. Veicamās darbības var iekļaut tiešās investīcijas ar mērķi nodrošināt pašreizējo ēku un sniegto pakalpojumu pieejamību.

5.5. Demogrāfisko pārmaiņu jautājuma risināšana

1. Visos līmeņos ņem vērā problēmas, kas izriet no demogrāfiskām pārmaiņām, tostarp problēmas, ko rada darb-spējīgo iedzīvotāju skaita samazināšanās, pensionētu cilvēku īpatsvara palielināšanās kopējajā iedzīvotāju skaitā, kā arī iedzīvotāju skaita samazināšanās. Dalībvalstis izmanto ESI fondus saskaņā ar attiecīgajām valsts vai reģionālajām stratēģijām, ja tādas ir, lai risinātu demogrāfiskās problēmas un panāktu izaugsmi novecojošas sabiedrības apstākļos.
2. Dalībvalstis izmanto ESI fondus saskaņā ar attiecīgajām valsts vai reģionālajām stratēģijām visu vecumu grupu iekļaušanas veicināšanai, tostarp uzlabojot piekļuvi izglītībai un sociālā atbalsta struktūrām, lai paplašinātu darba iespējas vecāka gadagājuma cilvēkiem un jauniešiem, īpašu uzmanību pievēršot reģioniem, kuros jauniešu bezdarba līmenis ir augstāks nekā Savienības vidējais rādītājs. Investīciju veselības infrastruktūrā mērķis ir nodrošināt ilgu un veselīgu darba dzīvi visiem Savienības iedzīvotājiem.
3. Lai risinātu problēmas demogrāfisko pārmaiņu visvairāk skartajos reģionos dalībvalstis jo īpaši nosaka pasākumus, kas:
 - a) atbalsta demogrāfisku atjaunošanos, radot labākus nosacījumus ģimenēm un labāku darba un ģimenes dzīves līdzsvaru;
 - b) vairo nodarbinātību, palielina produktivitāti un ekonomikas rezultativitāti, ieguldot izglītībā, IKT, pētniecībā un inovācijā;
 - c) pievēršas izglītības, apmācības un sociālā atbalsta struktūru atbilstībai un kvalitātei, kā arī vajadzības gadījumā sociālās aizsardzības sistēmu efektivitātei;
 - d) veicina izmaksu ziņā efektīvu veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes sniegšanu, tostarp investīcijas e-veselībā, e-aprūpē un infrastruktūrā.

5.6. Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās pasākumi

Saskaņā ar 8. pantu klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanās pasākumus un risku novēršanu integrē partnerības nolīgumu un programmu sagatavošanā un īstenošanā.

6. KĀRTĪBA GALVENO TERITORIĀLO PROBLĒMU RISINĀŠANAI

- 6.1. Dalībvalstis ņem vērā ģeogrāfiskās un demogrāfiskās īpatnības un veic pasākumus, lai risinātu konkrētas katra reģiona teritoriālās problēmas nolūkā atrast reģioniem piemērošo attīstības potenciālu, tādējādi arī tiem palīdzot efektīvāk īstenot gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi.
- 6.2. Tematisko mērķu izvēlē un kombinācijā, kā arī atbilstošu investīciju un Savienības prioritāšu un izvirzīto konkrēto mērķu atlasē tiek atspoguļotas katras dalībvalsts un reģiona vajadzības un tiem piemērošais potenciāls, lai īstenotu gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi.

- 6.3 Tādēļ dalībvalstis, izstrādājot partnerības nolīgumus un programmas, ņem vērā to, ka galvenās sabiedrības problēmas, ar kurām mūsdienās saskaras Savienība, — globalizācija, demogrāfiskās izmaiņas, vides degradācija, migrācija, klimata pārmaiņas, enerģijas izmantošana, krīzes ekonomiskās un sociālās sekas — dažādos reģionos var atstāt dažādu ietekmi.
- 6.4 Īstenojot integrētu teritoriālu pieeju, lai risinātu teritoriālas problēmas, dalībvalstis nodrošina, ka ESI fondu programmas atspoguļo Eiropas reģionu daudzveidību tādās jomās kā nodarbinātība un darba tirgus īpatnības, dažādu nozaru savstarpējā atkarība, iedzīvotāju ikdienas pārvietošanās, sabiedrības novecošana un demogrāfiskās pārmaiņas, kultūra, ainava un mantojums, jutība pret klimata pārmaiņām un šo pārmaiņu ietekme, zemes izmantošana un resursu ierobežojumi, iespējas efektīvāk izmantot dabas resursus, arī atjaunojamās enerģijas avotus, savienojamība un pieejamība, kā arī lauku un pilsētu saikne. Tādēļ saskaņā ar 15. panta 1. punkta a) apakšpunktu dalībvalstis un reģioni veic šādus pasākumus savu partnerības nolīgumu un programmu sagatavošanai:
- dalībvalsts vai reģiona raksturīgāko pazīmju, attīstības potenciāla un veikspējas analīzi, īpaši saistībā ar pamatproblēmām, kas norādītas Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei, valsts reformu programmās un — attiecīgā gadījumā — konkrētai valstij paredzētos ieteikumos, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu, un attiecīgos Padomes ieteikumos, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu;
 - pamatproblēmu novērtējumu, kas risināmas reģiona vai dalībvalsts līmenī, vājo vietu un trūkstošo savienojumu noteikšanu, inovācijas trūkumus, ieskaitot plānošanas un īstenošanas kapacitātes trūkumu, kas negatīvi ietekmē ilgtermiņa izaugsmes un nodarbinātības potenciālu. Tas ir pamats, lai noteiktu iespējamās jomas un darbības politikas prioritāšu noteikšanai, intervencei un koncentrēšanai;
 - starpnozaru, pārrisīdīkcīju vai pārrobežu koordinācijas problēmu novērtējumu, jo īpaši saistībā ar makroreģionālo un jūras baseinu stratēģijām;
 - pasākumu noteikšanu, lai panāktu labāku koordināciju starp dažādiem teritoriālajiem līmeņiem, attiecīgi ņemot vērā teritoriālo mērogu un politikas izstrādes kontekstu, kā arī dalībvalstu institucionālo un tiesisko sistēmu, un finansējuma avotiem un nodrošinātu integrētu pieeju, kas saistītu Savienības stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei ar reģionālajiem un vietējiem dalībniekiem.
- 6.5. Lai ievērotu teritoriālās kohēzijas mērķi, dalībvalstis un reģioni jo īpaši nodrošina, ka attiecīgajās teritorijās vispārējā pieeja gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes veicināšanai:
- atspoguļo lielpilsētu, pilsētu un lauku teritoriju, piekrastes un zivsaimniecības teritoriju nozīmi, kā arī to teritoriju nozīmi, kam raksturīgi īpaši ģeogrāfiski vai demogrāfiski trūkumi;
 - ņem vērā attālāko reģionu, galējo ziemeļu reģionu ar ļoti zemu iedzīvotāju blīvumu, salu, pārrobežu un kalnu reģionu konkrētās problēmas;
 - risina pilsētu un lauku savienojumu jautājumu saistībā ar piekļuvi pieejamai un ļoti kvalitatīvai infrastruktūrai un pakalpojumiem, kā arī problēmas reģionos ar lielu sociāli atstumto kopienu īpatsvaru.

7. SADARBĪBAS PASĀKUMI

7.1. Koordinācija un papildināmība

- Dalībvalstis cenšas nodrošināt papildināmību starp sadarbības pasākumiem un citām darbībām, kuras atbalsta no ESI fondiem.
- Dalībvalstis nodrošina, ka sadarbības pasākumi dod efektīvu ieguldījumu Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķu sasniegšanā un ka sadarbību izmanto plašāku politikas mērķu sasniegšanai. Lai to panāktu, dalībvalstis un Komisija saskaņā ar to attiecīgajām atbildības jomām nodrošina papildināmību un koordināciju ar citām Savienības finansētām programmām vai instrumentiem.

3. Dalībvalstis cenšas nodrošināt koordināciju un papildināmību starp programmām saistībā ar mērķi "Eiropas teritoriālā sadarbība" un mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", lai jo īpaši nodrošinātu saskaņotu plānošanu un atvieglotu liela apjoma investīcijas.
4. Dalībvalstis vajadzības gadījumā nodrošina, ka makroreģionālo un jūras baseinu stratēģiju mērķi ir daļa no kopējās stratēģiskās plānošanas — partnerības nolīgumos saskaņā ar šīs regulas 15. panta 2. punktu un programmās attiecīgajos reģionos un dalībvalstīs — saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem konkrētu fondu noteikumos. Turklāt dalībvalstis cenšas arī nodrošināt, ka makroreģionālo un jūras baseinu stratēģiju gadījumā ESI fondi atbalsta to īstenošanu saskaņā ar šīs regulas 15. panta 2. punktu un attiecīgajiem noteikumiem konkrētu fondu noteikumos, kā arī ievērojot dalībvalstu apzinātās programmas jomas vajadzības. Turklāt, lai nodrošinātu efektīvu īstenošanu, jāpanāk arī koordinācija ar pārējiem Savienības finansētajiem instrumentiem un citiem instrumentiem.
5. Dalībvalstis vajadzības gadījumā izmanto iespēju īstenot starpreģionālas un transnacionālas darbības ar atbalsta saņēmējiem, kas atrodas vismaz vienā citā dalībvalstī, izmantojot darbības programmas atbilstoši mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", tostarp attiecīgus pētniecības un inovācijas pasākumus, kas izriet no pārdomātas specializācijas stratēģijām.
6. Dalībvalstis un reģioni maksimāli izmanto teritoriālās sadarbības programmas, lai pārvarētu tos šķēršļus, kas kavē izveidot administratīvu šķēršļu netraucētu sadarbību, vienlaikus veicinot Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei īstenošanu, kā arī stiprinot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju. Šajā ziņā īpaša uzmanība jāvelta reģioniem, kas minēti LESD 349. pantā.

7.2. Pārrobežu, transnacionālā un starpreģionu sadarbība saskaņā ar ERAF

1. Dalībvalstis un reģioni tiecas sadarboties, lai panāktu "kritisko masu", cita starpā IKT un pētniecības un inovācijas jomā, kā arī lai starp izglītības iestādēm veicinātu kopīgi pārdomātu specializāciju pieeju un partnerību izstrādi. Starpreģionu sadarbībā attiecīgā gadījumā ietver sadarbības veicināšanu starp inovatīvām, ar intensīvu pētniecību saistītām kopām, un pieredzes apmaiņas veicināšanu starp pētniecības iestādēm, ņemot vērā Septītās pētniecības pamatprogrammas iniciatīvās "Zināšanu reģioni" un "Pētniecības potenciāls konverģences reģionos un tālākajos reģionos" gūto pieredzi.
2. Dalībvalstis un reģioni attiecīgajās jomās tiecas īstenot pārrobežu un transnacionālu sadarbību ar mērķi:
 - a) nodrošināt, ka teritorijās, kam ir kopīgi nozīmīgi ģeogrāfiski veidojumi (salas, ezeri, upes, jūras baseini vai kalnu grēdas), atbalsta dabas resursu kopīgu apsaimniekošanu un veicināšanu;
 - b) izmantot apjomradītus ietaupījumus, kas var tikt iegūti, jo īpaši attiecībā uz investīcijām saistībā ar publisku pakalpojumu kopīgu izmantošanu;
 - c) veicināt pārrobežu tīkla infrastruktūras, jo īpaši trūkstošo pārrobežu savienojumu, un videi draudzīgu un savstarpēji izmantojamu transporta veidu saskaņotu plānošanu un attīstību plašākās ģeogrāfiskajās teritorijās;
 - d) sasniegt "kritisko masu", jo īpaši pētniecības un inovācijas un IKT jomā, izglītībā un saistībā ar pasākumiem, kas uzlabo MVU konkurētspēju;
 - e) stiprināt pārrobežu darba tirgus pakalpojumus, lai veicinātu darba ņēmēju pārrobežu mobilitāti;
 - f) uzlabot pārrobežu pārvaldību.
3. Dalībvalstis un reģioni cenšas izmantot starpreģionu sadarbību, lai stiprinātu kohēzijas politikas efektivitāti, veicinot pieredzes apmaiņu starp reģioniem un pilsētām, lai uzlabotu programmu izstrādi un īstenošanu atbilstoši mērķiem "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un "Eiropas teritoriālā sadarbība".

7.3. Galveno programmu ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās

1. Saskaņā ar šīs regulas 15. panta 2. punkta a) apakšpunkta ii) punktu un attiecīgajiem noteikumiem konkrētu fondu noteikumos dalībvalstis cenšas nodrošināt sekmīgu Savienības finansējuma mobilizāciju makroreģionālajām un jūras baseina stratēģijām, ievērojot dalībvalstu apzinātās programmas jomas vajadzības. Sekmīgu mobilizāciju var panākt, cita starpā dodot priekšroku tām darbībām, kuras saistītas ar makroreģionālajām un jūras baseina stratēģijām, — rīkojot īpašus uzaicinājumus iesniegt pieteikumus par tām vai tās uzskatot par prioritārām atlases procesos, kad tiek apzinātas darbības, kuras var kopīgi finansēt no dažādām programmām.
2. Dalībvalstis apsver iespēju izmantot attiecīgas transnacionālas programmas kā sistēmas, lai atbalstītu virkni politikas pasākumu un līdzekļu, kas nepieciešami makroreģionālo un jūras baseinu stratēģiju īstenošanai.
3. Vajadzības gadījumā dalībvalstis saistībā ar makroreģionālajām stratēģijām veicina ESI fondu izmantošanu, lai izveidotu Eiropas transporta koridorus, tostarp atbalstītu muitu modernizāciju, dabas katastrofu novēršanu, sagatavošanos tām un reaģēšanu, ūdens apsaimniekošanu upju baseinu līmenī, zaļo infrastruktūru, integrētu pārrobežu un starpnozaru sadarbību jūrlietu nozarē, pētniecības un inovācijas un IKT tīklus, un kopīgu jūras resursu apsaimniekošanu jūras baseinā un jūras bioloģiskās daudzveidības aizsardzību.

7.4. Transnacionāla sadarbība saskaņā ar ESF

1. Lai uzlabotu savstarpēju mācīšanos, dalībvalstis cenšas pievērsties politikas jomām, kas apzinātas attiecīgajos Padomes ieteikumos.
 2. Vajadzības gadījumā dalībvalstis saskaņā ar savām konkrētām vajadzībām atlasa tēmas transnacionālām darbībām un nosaka atbilstošus īstenošanas mehānismus.
-

II PIELIKUMS

METODE DARBĪBAS REZULTĀTU SATVARA NOTEIKŠANAI

1. Darbības rezultātu satvaru veido starpposma mērķi, kas noteikti katrai prioritātei, izņemot prioritātes saistībā ar tehnisko palīdzību un programmas, kas paredzētas finanšu instrumentiem saskaņā ar 39. pantu, 2018. gadam, un galamērķiem, kas noteikti 2023. gadam. Starpposma mērķus un galamērķus izklāsta saskaņā ar 1. tabulā ietvertu formātu.

1. tabula. Standarta formāts izpildes sistēmai

Prioritāte	Rādītājs un mērvienība, ja piemēro		Starpposma mērķis 2018. gadam	Galamērķis 2023. gadam

2. Starpposma mērķi ir mērķi, kuri tieši saistīti ar prioritātes konkrētā galamērķa sasniegšanu un kuri attiecīgā gadījumā izsaka paredzamo virzību uz laikposma beigām noteikto mērķu sasniegšanu. 2018. gada starpposma mērķos ietver finanšu rādītājus, iznākumu rādītājus un attiecīgā gadījumā – rezultātu rādītājus, kas ir cieši saistīti ar atbalstītajiem politikas pasākumiem. Rezultātu rādītājus ņem vērā 22. panta 6. un 7. punkta vajadzībām. Starpposma mērķus var izvirzīt arī galvenajiem īstenošanas posmiem.
3. Starpposma mērķi un galamērķi ir:
- reāli, sasniedzami, atbilstoši un sniedz būtisku informāciju par prioritātes īstenošanas norisi;
 - atbilstoši prioritātes konkrētā galamērķa būtībai un pazīmēm;
 - pārredzami, ar objektīvi pārbaudāmiem galamērķiem un identificētiem un, ja iespējams, publiski pieejamiem avota datiem;
 - pārbaudāmi un neuzliek nesamērīgu administratīvo slogu;
 - attiecīgā gadījumā — saderīgi visās programmās.
4. Galamērķus 2023. gadam attiecīgajai prioritātei nosaka, ņemot vērā ar prioritāti saistītās izpildes rezerves summu.
5. Pienācīgi pamatotos gadījumos, piemēram, ja dalībvalstī vai reģionā ir būtiskas izmaiņas ekonomikas, vides un darba tirgus apstākļos, un papildus grozījumiem, kuru pamatā ir izmaiņas piešķirumos attiecīgajai prioritātei, minētā dalībvalsts saskaņā ar 30. pantu var ierosināt pārskatīt starpposma mērķus un galamērķus.

III PIELIKUMS

NOTEIKUMI PAR TO, KĀ NOSAKA 23. PANTA 11. PUNKTĀ MINĒTO SAISTĪBU VAI MAKSĀJUMU APTURĒŠANAS DARBĪBAS JOMU UN APMĒRU

1. SAISTĪBU APTURĒŠANAS APMĒRA NOTEIKŠANA

Maksimālo dalībvalstij piemērojamo apturēšanas apmēru pirmkārt nosaka, ņemot vērā 23. panta 11. punkta pirmās daļas a) līdz c) apakšpunktā minētos maksimālos robežlielumus. Minēto apmēru samazina, ja ir izpildīti viens vai vairāki šādi nosacījumi:

- a) ja bezdarba līmenis dalībvalstī gadā pirms 23. panta 9. punktā minētā izraisošā notikuma pārsniedz Savienības vidējo līmeni par vairāk nekā diviem procentu punktiem — maksimālo apturēšanas apmēru samazina par 15 %;
- b) ja bezdarba līmenis dalībvalstī gadā pirms 23. panta 9. punktā minētā izraisošā notikuma pārsniedz Savienības vidējo līmeni par vairāk nekā pieciem procentu punktiem — maksimālo apturēšanas apmēru samazina par 25 %;
- c) ja bezdarba līmenis dalībvalstī gadā pirms 23. panta 9. punktā minētā izraisošā notikuma pārsniedz Savienības vidējo līmeni par vairāk nekā astoņiem procentu punktiem — maksimālo apturēšanas apmēru samazina par 50 %;
- d) ja to cilvēku procentuālais skaits, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība, dalībvalstī gadā pirms 23. panta 9. punktā minētā izraisošā notikuma pārsniedz Savienības vidējo līmeni par vairāk nekā 10 procentu punktiem — maksimālo apturēšanas apmēru samazina par 20 %;
- e) ja dalībvalstī vismaz divus gadus pēc kārtas pirms 23. panta 9. punktā minētā izraisošā notikuma faktiskais IKP ir samazinājies — maksimālo apturēšanas apmēru samazina par 20 %;
- f) ja apturēšana attiecas uz saistībām par 2018., 2019. vai 2020. gadu, samazinājumu piemēro līdz apmēram, kas rodas no 23. panta 11. punkta piemērošanas, šādi:
 - i) attiecībā uz 2018. gadu apturēšanas apmēru samazina par 15 %;
 - ii) attiecībā uz 2019. gadu apturēšanas apmēru samazina par 25 %;
 - iii) attiecībā uz 2020. gadu apturēšanas apmēru samazina par 50 %.

Apturēšanas apmēra samazinājums, kas rodas no a) līdz f) apakšpunkta piemērošanas, kopumā nepārsniedz 50 %.

Gadījumā, ja b) vai c) apakšpunktā aprakstītā situācija rodas vienlaikus ar gan d), gan e) apakšpunktā minēto, apturēšanu piemēro vienu gadu vēlāk.

2. SAISTĪBU APTURĒŠANAS PIEMĒROŠANAS JOMAS NOTEIKŠANA ATTIECĪBĀ UZ PROGRAMMĀM UN PRIORITĀTĒM

Dalībvalstij piemērojamā saistību apturēšana pirmkārt proporcionāli ietekmē visas programmas un prioritātes.

Tomēr apturēšanu nepiemēro šādām programmām un prioritātēm:

- i) programmām un prioritātēm, par kurām saskaņā ar 23. panta 6. punktu jau ir pieņemts lēmums par apturēšanu;
- ii) programmām un prioritātēm, kuru resursi gadā, kad noticis 23. panta 9. punktā minētais izraisošais notikums, ir jāpalielina saistībā ar Komisijas pārplānošanas pieprasījumu atbilstoši 23. panta 1. punktam;
- iii) programmām un prioritātēm, kuru resursi divu gadu laikā pirms 23. panta 9. punktā minētā izraisošā notikuma ir palielināti, jo saskaņā ar 23. panta 5. punktu par to ir pieņemts lēmums;

iv) programmām un prioritātēm, kuras ir īpaši nozīmīgas, lai risinātu problēmas ar sliktiem ekonomiskiem vai sociāliem apstākļiem. Šādas programmas vai prioritātes ietver programmas vai prioritātes, ar kurām tiek atbalstītas Savienībai īpaši nozīmīgas investīcijas saistībā ar JNI. Programmas vai prioritātes var uzskatīt par šādā veidā īpaši nozīmīgām, ja ar tām tiek atbalstītas investīcijas saistībā ar to ieteikumu īstenošanu, kas attiecīgajai dalībvalstij ir adresēti saistībā ar Eiropas pusgadu un kas ir virzīti uz strukturālām reformām vai saistīti ar prioritātēm, lai atbalstītu nabadzības samazināšanu, vai finanšu instrumentiem MVU konkurētspējai.

3. GALĪGĀ SAISTĪBU APTURĒŠANAS APMĒRA NOTEIKŠANA PROGRAMMĀM, UZ KURĀM ATTIECAS APTURĒŠANA

Programmas prioritātes izslēgšanu veic, samazinot programmas saistības proporcionāli prioritātei paredzētajam piešķīrumam.

Programmas saistībām piemērojama apturēšanas apmērs ir tāds, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu kopējo 1. punktā noteikto apturēšanas apmēru.

4. MAKSĀJUMU APTURĒŠANAS PIEMĒROŠANAS JOMAS UN APMĒRA NOTEIKŠANA

Maksājumu apturēšanu nepiemēro arī 2. punkta i) līdz iv) apakšpunktā minētajām programmām un prioritātēm.

Piemērojama apturēšanas apmērs nav vairāk par 50 % no programmu un prioritāšu maksājumiem.

IV PIELIKUMS

FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANA — FINANSĒŠANAS NOLĪGUMI

1. Ja finanšu instrumentu īsteno atbilstoši 38. panta 4. punkta a) un b) apakšpunktam, finansēšanas nolīgumā iekļauj noteikumus ieguldījumiem no programmas finanšu instrumentā un iekļauj vismaz šādus elementus:
 - a) investīciju stratēģiju vai politiku, tostarp īstenošanas noteikumus, finanšu produktu piedāvājumu, galasaņēmējus un paredzēto kombināciju ar dotāciju atbalstu (ja tāda ir);
 - b) uzņēmējdarbības plānu vai līdzvērtīgu dokumentu par finanšu instrumentu, ko īsteno, tostarp paredzamo sviras efektu, kas minēts 37. panta 2. punktā;
 - c) rezultātus mērķiem, kuru sasniegšanu paredz ar attiecīgo finanšu instrumentu, lai veicinātu atbilstošās prioritātes konkrēto mērķu un rezultātu īstenošanu;
 - d) noteikumus investīciju īstenošanas un darījumu plūsmas uzraudzībai, tostarp ziņošanai par finanšu instrumentiem fondu fondiem un/vai vadošai iestādei, lai nodrošinātu atbilstību 46. pantam;
 - e) revīzijas prasības, piemēram, minimālās prasības dokumentiem, kas jāglabā finanšu instrumenta līmenī (un atbilstošos gadījumos fondu fondu līmenī), un prasības attiecībā uz atsevišķas uzskaites glabāšanu dažādiem atbalsta veidiem saskaņā ar 37. panta 7. un 8. punktu (atbilstošos gadījumos), tostarp noteikumus un prasības attiecībā uz dalībvalstu revīzijas iestāžu, Komisijas revidentu un Eiropas Savienības Revīzijas palātas pieeju dokumentiem, lai nodrošinātu skaidras revīzijas liecības atbilstoši 40. pantam;
 - f) prasības un procedūru pakāpenisku ieguldījumu, ko programma nodrošina saskaņā ar 41. pantu, pārvaldībai, kā arī darījumu plūsmas prognozi, tostarp prasības fiduciārai/atsevišķai uzskaitēi, kas noteiktas 38. panta 6. punktā;
 - g) prasības un procedūras procentu un citu ieņēmumu, kas gūti, kā minēts 43. pantā, pārvaldībai, tostarp pieņemamiem darījumiem ar naudas līdzekļiem/investīcijām, kā arī attiecīgo pušu pienākumiem un saistībām;
 - h) noteikumus par finanšu instrumentu radīto pārvaldības izmaksu vai pārvaldības maksas aprēķinu un izmaksu;
 - i) noteikumus par līdzekļu, kas attiecināmi uz atbalstu no ESI fondiem, atkārtotu izmantošanu līdz atbilstības perioda beigām saskaņā ar 44. pantu;
 - j) noteikumus par līdzekļu, kas attiecināmi uz atbalstu no ESI fondiem, izmantošanu pēc atbilstības perioda beigām saskaņā ar 45. pantu un par finanšu instrumenta izmantošanas pārtraukšanas politiku saistībā ar ieguldījumu no ESI fondiem;
 - k) nosacījumus par iespējamu programmas ieguldījumu finanšu instrumentos, tostarp atbilstošos gadījumos fondu fondos, pilnīgu vai daļēju atsaukšanu;
 - l) noteikumus nolūkā nodrošināt, ka struktūras, kas īsteno finanšu instrumentus, tos pārvalda neatkarīgi un saskaņā ar atbilstošiem profesionāliem standartiem un darbojas vienīgi to pušu, kas nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā, interesēs;
 - m) noteikumus finanšu instrumenta slēgšanai.
- Turklāt gadījumos, kad finanšu instrumenti izveidoti, izmantojot fondu fondu, finansēšanas nolīgumā starp vadošo iestādi un struktūru, kas īsteno fondu fondu, jānosaka noteikumi struktūru, kas īsteno finanšu instrumentus, novērtēšanai un atļasei, tostarp attiecībā uz aicinājumiem izteikt interesi vai publiskā iepirkuma procedūrām.
2. Stratēģijas dokumentos, kas minēti šīs regulas 38. panta 8. punktā, saistībā ar finanšu instrumentiem, ko īsteno atbilstoši 38. panta 4. punkta c) apakšpunktam, iekļauj vismaz šādus elementus:
 - a) finanšu instrumenta investīciju stratēģiju vai politiku, paredzēto parādu vispārīgus noteikumus, mērķsaņēmējus un atbalstāmās darbības;

-
- b) uzņēmējdarbības plānu vai līdzvērtīgus dokumentus par finanšu instrumentu, ko īsteno, tostarp paredzamo sviras efektu, kas minēts 37. panta 2. punktā;
 - c) līdzekļu, kas attiecināmi uz atbalstu no ESI fondiem, izmantošanu un atkārtotu izmantošanu saskaņā ar 43., 44. un 45. pantu;
 - d) finanšu instrumenta īstenošanas uzraudzību un ziņošanu, lai nodrošinātu atbilstību 46. pantam.
-

V PIELIKUMS

VIENOTĀS LIKMES PROJEKTIEM, NO KURIEM GŪST IENĀKUMUS

	Nozare	Vienotā likme
1	AUTOTRANSPORTS	30 %
2	DZELZCEĻŠ	20 %
3	PILSĒTAS TRANSPORTS	20 %
4	ŪDENS	25 %
5	CIETIE ATKRITUMI	20 %

VI PIELIKUMS

SAISTĪBU APROPRIĀCIJU SADALĪJUMS PA GADIEM — NO 2014. GADA LĪDZ 2020. GADAM

Koriģēti gada dati (ieskaitot JNI)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Kopā
EUR, 2011. gada cenās	44 677 333 745	45 403 321 660	46 044 910 729	46 544 721 007	47 037 288 589	47 513 211 563	47 924 907 446	325 145 694 739

VII PIELIKUMS

PIEŠĶĪRUMU SADALES METODOĻĪJA

Piešķirumu sadales metode mazāk attīstītajiem reģioniem, kas ir tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un kas minēti 90. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā

1. Katras dalībvalsts piešķirums ir tās atsevišķajiem atbilstīgajiem NUTS 2. līmeņa reģioniem paredzēto piešķirumu kopsumma, ko aprēķina šādi:
 - a) nosaka absolūtu summu (EUR), attiecīgā reģiona iedzīvotāju skaitu reizinot ar starpību starp šā reģiona IKP uz vienu iedzīvotāju, vērtējot pēc pirktspējas paritātes (PSL), un ES 27 valstu vidējo IKP uz vienu iedzīvotāju (PSL);
 - b) minētajai absolūtajai summai piemēro procentus, lai noteiktu attiecīgā reģiona finansējumu; šos procentus diferencē, lai atspoguļotu šīs dalībvalsts, kurā atrodas atbilstīgais reģions, relatīvo labklājību, ko izsaka kā PSL, salīdzinājumā ar ES 27 valstu vidējo rādītāju, proti:
 - i) reģioniem dalībvalstīs, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju ir mazāks par 82 % no ES 27 vidējā rādītāja – 3,15 %;
 - ii) reģioniem dalībvalstīs, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju ir 82 % līdz 99 % no ES 27 vidējā rādītāja – 2,70 %;
 - iii) reģioniem dalībvalstīs, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju ir lielāks par 99 % no ES 27 vidējā rādītāja – 1,65 %;
 - c) summai, kas iegūta saskaņā ar šā punkta b) apakšpunktu, attiecīgos gadījumos pieskaita summu, kas iegūta, piešķirot piemaksu EUR 1 300 apmērā uz vienu bezdarbnieku gadā, to piemērojot attiecīgā reģiona bezdarbnieku skaitam, kurš pārsniedz to bezdarbnieku skaitu, kāds būtu, ja piemērotu visu ES mazāk attīstīto reģionu vidējo bezdarba līmeni.

Piešķirumu sadales metode pārejas reģioniem, kas ir tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un kas minēti 90. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā

2. Katras dalībvalsts piešķirums ir tās atsevišķajiem atbilstīgajiem NUTS 2. līmeņa reģioniem paredzēto piešķirumu kopsumma, ko aprēķina saskaņā ar šādiem soļiem:
 - a) nosaka minimālo un maksimālo teorētisko atbalsta intensitāti katram atbilstīgajam pārejas reģionam. Minimālo atbalsta apjomu nosaka vidējā atbalsta intensitāte uz vienu iedzīvotāju dalībvalstī pirms reģionālā drošības tīkla piemērošanas, kas piešķirts attiecīgās dalībvalsts vairāk attīstītiem reģioniem. Ja dalībvalstī nav vairāk attīstītu reģionu, minimālais atbalsta apjoms atbilst sākotnējai vidējā atbalsta intensitātei uz vienu iedzīvotāju visos vairāk attīstītajos reģionos, t. i., EUR 19,80 uz vienu iedzīvotāju gadā. Maksimālais atbalsta apjoms attiecas uz teorētisku reģionu, kura IKP uz vienu iedzīvotāju ir 75 % no ES 27 valstu vidējā rādītāja, un to aprēķina, izmantojot 1. punkta a) un b) apakšpunktā noteikto metodi. No summas, kas iegūta ar šo metodi, ņem vērā 40 %;
 - b) aprēķina sākotnējos reģionālos piešķirumus, ņemot vērā reģiona IKP uz vienu iedzīvotāju (PSL) un izmantojot reģiona relatīvā IKP uz vienu iedzīvotāju salīdzinājumā ar ES 27 valstīm lineāro interpolāciju;
 - c) saskaņā ar šā punkta b) apakšpunktu aprēķinātajai summai attiecīgos gadījumos pieskaita summu, kas iegūta, piešķirot piemaksu EUR 1 100 apmērā uz vienu bezdarbnieku gadā, to piemērojot attiecīgā reģiona bezdarbnieku skaitam, kurš pārsniedz to bezdarbnieku skaitu, kāds būtu, ja piemērotu visu mazāk attīstīto reģionu vidējo bezdarba līmeni.

Piešķirumu sadales metode vairāk attīstītajiem reģioniem, kas ir tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un kas minēti 90. panta 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.

3. Kopējo sākotnējo teorētisko finansējumu aprēķina, atbalsta intensitāti uz vienu iedzīvotāju gadā – EUR 19,80 – reizinot ar atbilstīgo iedzīvotāju skaitu.
4. Katras attiecīgās dalībvalsts daļa ir tās atbilstīgo NUTS 2. līmeņa reģionu to daļu kopsumma, ko aprēķina, pamatojoties uz šādi svērtiem kritērijiem:
 - a) reģiona iedzīvotāju kopskaits (svērts ar 25 %);

- b) bezdarbnieku skaits NUTS 2. līmeņa reģionos, kur bezdarba līmenis pārsniedz visu vairāk attīstīto reģionu vidējo līmeni (svērts ar 20 %);
- c) nodarbinātības pieaugums, kas vajadzīgs, lai izpildītu Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķi panākt, lai reģionu nodarbinātības līmenis (iedzīvotājiem vecumā no 20 līdz 64 gadiem) sasniegtu 75 % (svērts ar 20 %);
- d) augstāko izglītību ieguvušu 30 līdz 34 gadu vecuma grupas iedzīvotāju skaita pieaugums, kas vajadzīgs, lai sasniegtu Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķi – 40 % iedzīvotāju (vecumā no 30 līdz 34 gadiem) ar augstāko izglītību (svērts ar 12,5 %);
- e) izglītību un apmācību priekšlaicīgi pārtraukušo personu skaita samazinājums (vecumā no 18 līdz 24 gadiem), kas vajadzīgs, lai sasniegtu Savienības stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei mērķi – mācības priekšlaicīgi pārtraukušo personu īpatsvaram jābūt mazākam par 10 % (svērts ar 12,5 %);
- f) starpība starp faktisko reģiona IKP (izteikts PSL) un teorētisko reģiona IKP, ja minētā reģiona IKP uz vienu iedzīvotāju būtu tāds pats kā visattīstītākajam NUTS 2. līmeņa reģionam (svērts ar 7,5 %);
- g) iedzīvotāju skaits NUTS 3. līmeņa reģionos, kur iedzīvotāju blīvums ir mazāks par 12,5 iedzīvotājiem uz vienu km² (svērts ar 2,5 %).

Piešķirumu sadales metode dalībvalstīm, kas saskaņā ar 90. panta 3. punktu ir tiesīgas saņemt Kohēzijas fonda atbalstu

- 5. Kopējo teorētisko finansējumu aprēķina, vidējo atbalsta intensitāti uz vienu iedzīvotāju gadā – EUR 48 – reizinot ar atbilstīgo iedzīvotāju skaitu. Katras atbalsttiesīgas dalībvalsts šā teorētiskā finansējuma a priori piešķirums atbilst procentuālajai daļai, ko, pamatojoties uz tās iedzīvotāju skaitu, platību un valsts labklājību, iegūst šādi:
 - a) aprēķina vidējo aritmētisko no attiecīgās dalībvalsts iedzīvotāju skaita un platības daļas attiecībā pret visu atbilstīgo dalībvalstu iedzīvotāju kopskaitu un kopējo platību. Tomēr, ja dalībvalsts kopējā iedzīvotāju skaita daļa pārsniedz tās kopējās platības daļu piecas vai vairāk reizes, atspoguļojot ļoti augstu iedzīvotāju blīvumu, šeit izmanto tikai iedzīvotāju kopskaita daļu;
 - b) pielāgo iegūtos procentuālos rādītājus, piemērojot koeficientu, kas ir viena trešdaļa no procentu apjoma, par kuru attiecīgās dalībvalsts NKI uz vienu iedzīvotāju (mērīts PSL) 2008.–2010. gada laikposmā pārsniedz vai nesasniedz visu atbalsttiesīgo dalībvalstu vidējo NKI uz vienu iedzīvotāju (vidējais skaitlis izteikts kā 100 %).
- 6. Lai ņemtu vērā to dalībvalstu būtiskās vajadzības transportu un vides jomā, kuras Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā vai vēlāk, šo valstu Kohēzijas fonda finansējuma daļu noteiks kā vismaz vienu trešdaļu no to kopējā galīgā finanšu piešķiruma pēc 10. līdz 13. punktā noteiktā maksimālā apjoma ierobežojuma piemērošanas, kas saņemts vidēji visā laikposmā.
- 7. Kohēzijas fonda piešķirums 90. panta 3. punkta otrajā daļā noteiktajām dalībvalstīm septiņos gados proporcionāli samazinās. Šis pārejas posma atbalsts 2014. gadā būs EUR 48 uz vienu iedzīvotāju, to piemērojot dalībvalsts iedzīvotāju kopskaitam. Turpmākajos gados piešķiramās summas izteiks kā procentuālu daļu no 2014. gadam noteiktās summas, proti, 71 % 2015. gadā, 42 % 2016. gadā, 21 % 2017. gadā, 17 % 2018. gadā, 13 % 2019. gadā un 8 % 2020. gadā.

Piešķirumu sadales metode ETS regulas 4. pantā minētajam mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība"

- 8. Resursu piešķirumus pa dalībvalstīm, aptverot pārrobežu un transnacionālo sadarbību un ieskaitot ERAF ieguldījumu Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumentā un Pirmspievienošanās palīdzības instrumentā, nosaka kā pierobežas reģionu iedzīvotāju īpatsvara un katras dalībvalsts kopējā iedzīvotāju skaita īpatsvara svērto summu. Svērums nosaka pārrobežu un transnacionālās sadaļas attiecīgās daļas. Pārrobežu un transnacionālās sadarbības komponentu daļas ir attiecīgi 77,9 % un 22,1 %.

Piešķirumu sadales metode attiecībā uz papildu finansējumu 92. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajiem reģioniem

- 9. Tālākajiem NUTS 2. līmeņa reģioniem un ziemeļu mazapdzīvotiem NUTS 2. līmeņa reģioniem piešķir īpašu papildu piešķirumu, kas atbilst EUR 30 uz vienu iedzīvotāju gadā atbalsta intensitātei. Minēto piešķirumu sadalīs reģioniem un dalībvalstīm proporcionāli minēto reģionu iedzīvotāju kopskaitam.

Ar kohēziju saistītu fondu pārvietojumu maksimālais apmērs

10. Lai palīdzētu panākt pienācīgu kohēzijas finansējuma koncentrāciju vismazāk attīstītajos reģionos un dalībvalstīs un mazināt vidējās atbalsta intensitātes uz vienu iedzīvotāju atšķirības, pārvietojumu maksimālais apmērs (piemērojot ierobežojumu) no fondiem katrai atsevišķai dalībvalstij ir 2,35 % no dalībvalsts IKP. Maksimālā apmēra ierobežošanu piemēros katru gadu, ņemot vērā pielāgojumus, kas vajadzīgi, lai veiktu JNI intensīvāku īstenošanu sākumposmā, un — attiecīgos gadījumos — proporcionāli samazinās visus pārvietojumus (izņemot vairāk attīstītiem reģioniem un mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība") attiecīgajai dalībvalstij, lai iegūtu pārvietojuma maksimālo apmēru. Dalībvalstīm, kuras pievienojās Savienībai pirms 2013. gada un kuru vidējais faktiskais IKP pieaugums 2008.–2010. gadā bija mazāks nekā -1 %, pārvietojuma maksimālais apmērs būs 2,59 %.
11. Šā pielikuma 10. punktā minētās maksimālās summas ietver ERAF ieguldījumus Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta pārrobežu daļas un Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta pārrobežu daļas finansēšanā. Minētās maksimālās summas neietver īpašo EUR 3 000 000 000 piešķirumu JNI.
12. IKP aprēķinus, ko veiks Komisija, pamatos uz statistikas datiem, kas pieejami 2012. gada maijā. Katras dalībvalsts IKP pieaugumu 2014.–2020. gadā, kā to 2012. gada maijā prognozēja Komisija, katrai dalībvalstij piemēros atsevišķi.
13. No 10. punktā aprakstītajiem noteikumiem neizriet, ka kādai dalībvalstij var piešķirt vairāk nekā 110 % no tās līmeņa reālā izteiksmē 2007.–2013. gada plānošanas periodā.

Papildu noteikumi

14. Visiem reģioniem, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju (PLS), ko izmanto kā kritēriju tiesībām saņemt atbalstu 2007.–2013. gada plānošanas periodā, un bija mazāks nekā 75 % no ES 25 valstu vidējā rādītāja, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks nekā 75 % no ES 27 valstu vidējā rādītāja, minimālais atbalsta apmērs mērķim "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam katru gadu būs 60 % no to iepriekšējā indikatīvā vidējā gada piešķiruma saskaņā ar konverģences mērķiem, ko Komisija aprēķina 2007.–2013. gada daudzgadu finanšu shēmas ietvaros.
15. Neviena pārejas reģions nesaņem mazāk par to, ko tas būtu saņēmis, ja būtu vairāk attīstīts reģions. Lai noteiktu minētā minimālā piešķiruma līmeni, piešķirumu sadales metode, ko piemēro vairāk attīstītiem reģioniem, tiks piemērota visiem reģioniem, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir vismaz 75 % no ES 27 valstu vidējā rādītāja.
16. Minimālais kopējais fondu piešķirums dalībvalstij atbilst 55 % no tās individuālā kopējā piešķiruma laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam. Pielāgojumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šo prasību, piemēro proporcionāli fondu piešķirumiem, izņemot piešķirumus mērķim "Eiropas teritoriālā sadarbība".
17. Lai novērstu ekonomikas krīzes ietekmi uz eurozonas dalībvalstu labklājības līmeni un sekmētu izaugsmi un jaunu darbvietu izveidi minētajās dalībvalstīs, no struktūrfondiem nodrošina šādus papildu piešķirumus:
 - a) EUR 1 375 000 000 vairāk attīstītajiem Grieķijas reģioniem;
 - b) EUR 1 000 000 000 Portugālei, ko sadala šādi: EUR 450 000 000 vairāk attīstītiem reģioniem, no kuriem EUR 150 000 000 piešķir Madeirai, EUR 75 000 000 — pārejas reģionam un EUR 475 000 000 — mazāk attīstītajiem reģioniem;
 - c) EUR 100 000 000 Īrijas pierobežas, centrālajam un rietumu reģionam;
 - d) EUR 1 824 000 000 Spānijai, no kuriem EUR 500 000 000 piešķir Estremadūrai, EUR 1 051 000 000 — pārejas reģioniem un EUR 273 000 000 — vairāk attīstītajiem reģioniem;
 - e) EUR 1 500 000 000 mazāk attīstītajiem Itālijas reģioniem, no kuriem EUR 500 000 000 piešķir ārpilsētas teritorijām.
18. Lai atzītu problēmas, kas radušās saistībā ar stāvokli dalībvalstīs, kuras ir salas, un dažu Eiropas Savienības daļu nošķirtību, pēc 16. punkta noteiktās aprēķinu metodes piemērošanas Malta un Kipra saņem papildu finansējumu attiecīgi EUR 200 000 000 un EUR 150 000 000 apmērā saskaņā ar mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai", un to sadala šādi: vienu trešdaļu Kohēzijas fondam un divas trešdaļas struktūrfondiem.

Spānijas reģioniem Seūtai un Melīļai no struktūrfondiem piešķir papildu finansējumu, kura kopējais apmērs ir EUR 50 000 000.

Tālākajam Majotas reģionam no struktūrfondiem piešķir kopējo finansējumu EUR 200 000 000 apmērā.

19. Lai palīdzētu noteiktiem reģioniem vieglāk pielāgoties vai nu pārmaiņām to statusā, vai ilgstošajām sekām, ko radījuši nesenie notikumi to tautsaimniecībā, veic šādus papildu piešķirumus:
- a) Beļģijai EUR 133 000 000, no kuriem EUR 66 500 000 Limburgai un EUR 66 500 000 miljonus Valonijas reģionā esošajiem pārejas reģioniem;
 - b) Vācijai EUR 710 000 000, no kuriem EUR 510 000 000 bijušajiem konverģences reģioniem pārejas reģionu kategorijā un EUR 200 000 000 Leipcigas reģionam;
 - c) neatkarīgi no 10. punktā noteiktā no struktūrfondiem mazāk attīstītajiem Ungārijas reģioniem piešķirs papildu finansējumu EUR 1 560 000 000 apmērā, mazāk attīstītajiem Čehijas reģioniem — papildu finansējumu EUR 900 000 000 apmērā un mazāk attīstītajam Slovēnijas reģionam — papildu finansējumu EUR 75 000 000 apmērā.
20. Kopsummā EUR 150 000 000 tiks piešķirti PEACE programmai, no kuriem EUR 106 500 000 piešķirs Apvienotajai Karalistei un EUR 43 500 000 — Īrijai. Šo programmu īsteno kā pārrobežu sadarbības programmu, iesaistot Ziemeļīriju un Īriju.

Papildu korekcijas saskaņā ar 92. panta 2. punktu

21. Papildus 91. un 92. pantā noteiktajām summām Kipra 2014. gadā saņem papildu piešķirumu EUR 94 200 000 apmērā un 2015. gadā — 92 400 000, kas tiks pievienoti tās struktūrfondu piešķirumam.

VIII PIELIKUMS

METODOLOĢIJA SAISTĪBĀ AR 91. PANTĀ MINĒTO ĪPAŠO PIEŠĶĪRUMU JNI

- I. Īpašā piešķiruma JNI resursu sadalījumu nosaka saskaņā ar šādiem soļiem:
1. Atbalsttiesīgos NUTS 2. līmeņa reģionos, kā tie definēti ESF regulas 16. pantā, 15 līdz 24 gadus vecu jauniešu vecuma grupā nosaka jauniešu bezdarbnieku skaitu, proti, NUTS 2. līmeņa reģionos, kuros jauniešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem bezdarba līmenis 2012. gadā bija vairāk nekā 25 %, un dalībvalstīm, kurās jauniešu bezdarba līmenis 2012. gadā ir palielinājies par vairāk nekā 30 % — reģionos, kuros jauniešu bezdarba līmenis 2012. gadā bija vairāk nekā 20 % ("atbilstīgie reģioni").
 2. Katram atbilstīgajam reģionam piešķirumu aprēķina, pamatojoties uz to jauniešu skaitu, kuri konkrētajā atbilstīgajā reģionā ir bez darba, īpatsvaru visu 1. punktā minēto jauniešu bezdarbnieku kopskaitā visos atbilstīgajos reģionos.
 3. Dalībvalstij paredzētais piešķirums ir visiem tās atbilstīgajiem reģioniem piešķirto līdzekļu summa.
- II. Īpašo piešķirumu JNI neņem vērā, piemērojot ierobežojošos noteikumus, kas VII pielikumā paredzēti attiecībā uz vispārējo līdzekļu sadalījumu.
- III. Lai noteiktu īpašo piešķirumu no JNI Majotai, jauniešu bezdarba līmeni un jauniešu bezdarbnieku skaitu nosaka, pamatojoties uz jaunākajiem valsts līmenī pieejamajiem datiem, ja nav pieejami *Eurostat* dati NUTS 2 līmenī.
- IV. JNI paredzētos līdzekļus 2016.–2020. gadam var palielināt, īstenojot budžeta procedūru saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 14. pantu. Papildu līdzekļus dalībvalstīm sadala, ievērojot tos pašus posmus kā sākotnējam piešķirumam, bet ņem vērā jaunākos pieejamos datus par gadu.
-

IX PIELIKUMS

ESF MINIMĀLĀS DAĻAS NOTEIKŠANAS METODOLOĢIJA

Papildu procentuālo daļu, ko pieskaita tiem 92. panta 4. punktā minētajiem struktūrfondu daļas resursiem, kuru dalībvalstī piešķir ESF un kura atbilst attiecīgajai dalībvalstij paredzētajai daļai 2007.–2013. gada plānošanas periodā, nosaka atbilstīgi nodarbinātības līmenim (20–64 gadu vecuma grupā) atsaucēs, proti, 2012. gadā šādi:

- ja nodarbinātības līmenis ir 65 % vai zemāks, pieskaita papildu daļu 1,7 procentu punktu apmērā;
- ja nodarbinātības līmenis ir augstāks par 65 %, bet nepārsniedz 70 %, pieskaita papildu daļu 1,2 procentu punktu apmērā;
- ja nodarbinātības līmenis ir augstāks par 70 %, bet nepārsniedz 75 %, pieskaita papildu daļu 0,7 procentu punktu apmērā;
- ja nodarbinātības līmenis pārsniedz 75 %, papildu daļu neprasa.

Dalībvalstij piešķirtā kopējā procentuālā daļa pēc papildu daļas pieskaitīšanas nepārsniedz 52 % no 92. panta 4. punktā minētā struktūrfondu resursu apjoma.

Horvātijas gadījumā ESF atvēlētā struktūrfondu daļa, izņemot Eiropas teritoriālās sadarbības mērķim paredzētos resursus, 2007.–2013. gada plānošanas periodā tiek noteikta, pamatojoties uz vidējo rādītāju attiecībā uz to dalībvalstu konverģences reģioniem piešķirto daļu, kuras pievienojās Savienībai 2004. gada 1. janvārī vai vēlāk.

X PIELIKUMS

PAPILDINĀMĪBA

1. PUBLISKI VAI LĪDZVĒRTĪGI STRUKTURĀLIE IZDEVUMI

Lai noteiktu publiskus vai līdzvērtīgus strukturālos izdevumus, tajās dalībvalstīs, kurās mazāk attīstītos reģionos dzīvo vismaz 65 % no iedzīvotāju skaita, izmanto bruto pamatkapitālu, par ko paziņots stabilitātes un konverģences programmās, kuras dalībvalstis sagatavo saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, lai iesniegtu savu vidēja termiņa budžeta stratēģiju. Izmantojamais skaitlis ir skaitlis, kas ir paziņots saistībā ar vispārējās valdības bilanci un parādu un vispārējās valdības budžeta prognozēm, un to izsaka procentos no IKP.

Lai noteiktu publiskus vai līdzvērtīgus strukturālos izdevumus, tajās dalībvalstīs, kurās mazāk attīstītos reģionos dzīvo vairāk nekā 15 %, bet mazāk nekā 65 % no iedzīvotāju skaita, izmanto bruto pamatkapitāla veidošanas kopējo apjomu mazāk attīstītajos reģionos. To norāda tādā pašā formā, kā noteikts pirmajā daļā.

2. PĀRBAUDE

Papildināmības pārbaudēm, ko veic saskaņā ar 95. panta 5. punktu, piemēro turpmāk izklāstītos noteikumus.

2.1 Ex ante pārbaude

- a) Kad dalībvalsts iesniedz partnerības nolīgumu, tā sniedz informāciju par plānoto izdevumu profilu, izmantojot 1. tabulas formātu.

1. tabula

Vispārējās valdības izdevumi procentos no IKP	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
P51	X	X	X	X	X	X	X

- b) Dalībvalstis, kurās mazāk attīstītos reģionos dzīvo vairāk nekā 15 %, bet mazāk nekā 65 % no iedzīvotāju skaita, sniedz informāciju arī par plānoto izdevumu profilu mazāk attīstītajos reģionos, izmantojot 2. tabulas formātu.

2. tabula

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vispārējās valdības bruto pamatkapitāla veidošana mazāk attīstītajos reģionos procentos no IKP	X	X	X	X	X	X	X

- c) Dalībvalsts sniedz Komisijai informāciju par galvenajiem makroekonomiskajiem rādītājiem un prognozēm, kas ir publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu līmeņa pamatā.
- d) Dalībvalstis, kurās mazāk attīstītos reģionos dzīvo vairāk nekā 15 %, bet mazāk nekā 65 % no iedzīvotāju skaita, sniedz Komisijai informāciju arī par metodi, kas izmantota, lai aplēstu bruto pamatkapitāla veidošanu minētajos reģionos. Šim nolūkam dalībvalstis izmanto reģionāla līmeņa publisko investīciju datus, ja tie ir pieejami. Ja šādi dati nav pieejami vai citos pienācīgi pamatotos gadījumos, tostarp ja dalībvalsts 2014.–2020. gada laikposmam ir ievērojami mainījusi Regulā (EK) Nr. 1059/2013 definēto reģionālo sadalījumu, bruto pamatkapitāla veidošanu var aplēst, valsts līmeņa publisko investīciju datiem piemērojot reģionālos publisko izdevumu indikatorus vai reģionālo iedzīvotāju skaitu.
- e) Kad dalībvalsts un Komisija ir vienojušās, 1. tabulu un attiecīgos gadījumos 2. tabulu iekļauj attiecīgās dalībvalsts partnerības nolīgumā kā publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu atsauces līmeni, kas jāsaglabā 2014.–2020. gadā.

2.2 Termiņa vidusposma pārbaude

- a) Ja vidējie gada izdevumi laikposmā no 2014. līdz 2017. gadam ir vienādi ar partnerības nolīgumā noteikto izdevumu atsauces līmeni vai lielāki par to, termiņa vidusposma pārbaudē uzskata, ka dalībvalsts ir saglabājusi publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu līmeni.
- b) Pēc termiņa vidusposma pārbaudes Komisija, apspriežoties ar dalībvalsti, var pārskatīt partnerības nolīgumā noteikto publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu atsauces līmeni, ja ekonomiskā situācija dalībvalstī ir būtiski mainījies salīdzinājumā ar partnerības nolīguma pieņemšanas brīdī izdarītajām aplēsēm.

2.3 Ex post pārbaude

Ja vidējie gada izdevumi laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam ir vienādi ar partnerības nolīgumā noteikto izdevumu atsauces līmeni vai lielāki par to, ex post pārbaudē uzskata, ka dalībvalsts ir saglabājusi publisku vai līdzvērtīgu strukturālo izdevumu līmeni.

3. FINANŠU KOREKCIJAS LIKMES PĒC EX POST PĀRBAUDES

Ja Komisija nolēmj veikt finanšu korekciju saskaņā ar 95. panta 6. punktu, finanšu korekcijas likmi aprēķina, atskaitot 3 % no starpības starp partnerības nolīgumā noteikto atsauces līmeni un sasniegto līmeni, kas izteikts procentos no atsauces līmeņa, un iegūto rezultātu dalot ar 10. Finanšu korekciju nosaka, piemērojot minēto finanšu korekcijas likmi fondu ieguldījumam, kas piešķirts attiecīgajai dalībvalstij par mazāk attīstītiem un pārejas reģioniem par visu plānošanas periodu.

Ja starpība starp partnerības nolīgumā noteikto atsauces līmeni un sasniegto līmeni, kas izteikts procentos no partnerības nolīgumā noteiktā atsauces līmeņa, ir 3 % vai mazāka, finanšu korekciju neveic.

Finanšu korekcija nepārsniedz 5 % no fondu piešķiruma attiecīgajai dalībvalstij par mazāk attīstītiem reģioniem par visu plānošanas periodu.

XI PIELIKUMS

Ex ante nosacījumi

I DAĻA: Tematiskie ex ante nosacījumi

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
<p>1. Nostiprināt pētniecību, tehnoloģiju attīstību un inovāciju</p> <p>(pētniecības un attīstības-mērķis)</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 1. punktā)</p>	<p>ERAF:</p> <p>— Visas investīciju prioritātes saskaņā ar tematisko mērķi Nr. 1.</p>	<p>1.1. Pētniecība un inovācija: ir izstrādāta valsts vai reģionāla pārdomātas specializācijas stratēģija atbilstoši valsts reformu programmai, lai līdzsvarotu privātos pētniecības un inovācijas izdevumus, kura atbilst pazīmēm, kas liecina, ka valsts vai reģionālās P&I sistēmas darbojas labi.</p>	<p>— Ir ieviesta valsts vai reģionāla pārdomātas specializācijas stratēģija:</p> <p>— kuras pamatā ir SWOT vai līdzīga analīze, lai koncentrētu resursus uz ierobežotu pētniecības un inovācijas prioritāšu kopumu;</p> <p>— kurā ir izklāstīti pasākumi privātu pētniecības investīciju veicināšanai;</p> <p>— kura paredz uzraudzības mehānismu.</p> <p>— Ir pieņemts satvars, kurā izklāstīti pieejamie budžeta resursi pētniecībai un inovācijai.</p>
	<p>ERAF:</p> <p>— uzlabot pētniecības un inovācijas (P&I) infrastruktūru un spēju attīstīt P&I izcilību, kā arī veicināt kompetences centru, jo īpaši Eiropas nozīmes centru, izveidi.</p>	<p>1.2. Pētniecības un inovācijas infrastruktūra: pastāv daudzgadu plāns investīciju iekļaušanai budžetā un noteikšanai par prioritāti.</p>	<p>— Ir pieņemts indikatīvs daudzgadu plāns ar Savienības prioritātēm saistīto investīciju iekļaušanai budžetā un noteikšanai par prioritāti, un attiecīgā gadījumā ir pieņemts Eiropas pētniecības infrastruktūru stratēģiskais forums (ESFRI).</p>
<p>2. Uzlabot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) pieejamību, izmantošanu un kvalitāti (platjoslas mērķis)</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 2. punktā)</p>	<p>ERAF:</p> <p>— attīstīt IKT produktus un pakalpojumus, e-komerciju un palielināt pieprasījumu IKT jomā;</p> <p>— veicināt IKT lietošanu e-pārvaldībai, e-mācībām, e-iekļaušanai, e-kultūrai un e-veselībai.</p>	<p>2.1. Digitālā izaugsme: stratēģisks politikas satvars par digitālo stratēģiju, lai veicinātu cenas ziņā pieejamus, augstas kvalitātes un sadarbspējīgus IKT iespētotus privātos un publiskos pakalpojumus un palielinātu to izmantošanu pilsoņu, tostarp neaizsargāto grupu, uzņēmumu un valstu pārvaldes iestāžu, vidū, tostarp pārrobežu iniciatīvas.</p>	<p>— Pastāv stratēģisks politikas satvars digitālajai izaugsmei, piemēram, valsts vai reģionālajā pārdomātas specializācijas stratēģijā, kurā aplūkoti šādi aspekti:</p> <p>— darbību iekļaušana budžetā un noteikšana par prioritāti, izmantojot SWOT vai līdzīgu analīzi, kas veikta atbilstīgi Eiropas digitalizācijas programmas rezultātu pārskatam;</p> <p>— vajadzētu būt veiktai analīzei par IKT pieprasījumam un piedāvājumam sniegtā atbalsta līdzsvarošanu;</p>

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
			<ul style="list-style-type: none"> — rādītāji intervences progresa noteikšanai, piemēram, digitālo prasmju, prasmju, e-iekļaušanas, e-pieejamības un progresu veselības jomā, nepārkāpjot LESD 168. pantā noteiktos ierobežojumus, attiecīgā gadījumā šos rādītājus saskaņojot ar spēkā esošajām atbilstošajām nozaru Savienības, valsts vai reģionālajām stratēģijām; — IKT spēju veidošanas vajadzību novērtējums.
	<p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — paplašināt platjoslas pakalpojumu izvietojumu un sekmēt ātrgaitas tīklu attīstību, kā arī atbalstīt jaunizstrādātu tehnoloģiju un tīklu pieņemšanu digitālajai ekonomikai. 	<p>2.2. Nākamās paaudzes tīklu (NGN) infrastruktūra: ir izstrādāti valsts vai reģionāli NGN plāni, kuros ņemtas vērā reģionālās darbības, kas veiktas, lai sasniegtu Savienības mērķus attiecībā uz piekļuvi ātrgaitas internetam, galveno uzmanību pievēršot jomām, kurās tirgus nenodrošina atvērtu infrastruktūru par pieejamu cenu un kvalitāti, saskaņā ar Savienības konkurences un valsts atbalsta noteikumiem, un paredzēt neaizsargātām iedzīvotāju grupām pieejamus pakalpojumus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir izstrādāts valsts vai reģionālais NGN plāns, kas paredz: — plānu attiecībā uz investīcijām infrastruktūrā, pamatojoties uz ekonomikas analīzi, kurā ņem vērā esošās privāto un publisko infrastruktūru un plānotās investīcijas; — ilgtspējīgus investīciju modeļus, kas veicina konkurenci un nodrošina atvērtu, cenas ziņā pieejamu, kvalitatīvu un nākotnē izmantojamu infrastruktūru un pakalpojumus; — pasākumus privāto investīciju veicināšanai.
<p>3. Uzlabot mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) konkurētspēju</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 3. punktā)</p>	<p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sekmēt uzņēmējdarbību, jo īpaši atvieglojot jaunu ideju izmantošanu ekonomikā un atbalstot jaunu uzņēmumu izveidi, tostarp ar uzņēmumu inkubatoru palīdzību; — atbalstīt MVU spēju iesaistīties izaugsmē reģionālajā, valsts un starptautiskajā tirgū, kā arī iesaistīties inovācijas procesos. 	<p>3.1. Ir veiktas īpašas darbības, lai stiprinātu uzņēmējdarbības veicināšanu, ņemot vērā Mazās uzņēmējdarbības aktu (MUA).</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Konkrētās darbības ir šādas: — ir ieviesti pasākumi, lai samazinātu laiku un izmaksas, kas vajadzīgas uzņēmuma izveidei, ņemot vērā MUA mērķus; — ir ieviesti pasākumi, lai saīsinātu laiku, kas vajadzīgs tādu licenču un atļauju saņemšanai, kuras ļauj sākt un veikt konkrēto uzņēmuma darbību, ņemot vērā MUA mērķus;

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
			<ul style="list-style-type: none"> — ir izveidots mehānisms, lai uzraudzītu ieviesto MUA pasākumu īstenošanu un novērtētu tiesību aktu ietekmi uz MVU.
<p>4. Atbalstīt pāreju uz zemu oglekļa emisiju ekonomiku visās nozarēs</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 4. punktā)</p>	<p>ERAF+Kohēzijas fonds:</p> <ul style="list-style-type: none"> — atbalstīt energoefektivitāti, pārdomātu energovadību un atjaunojamo energoresursu izmantošanu publiskajā infrastruktūrā, tostarp sabiedriskajās ēkās un māsaimniecībās. 	<p>4.1. Ir veiktas darbības, lai veicinātu galapatēriņa energoefektivitātes rentablu uzlabojumus un rentablu ieguldījumu energoefektivitātē, būvējot vai atjaunojot ēkas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Darbības ir šādas: — pasākumi, lai nodrošinātu, ka ir ieviests prasību minimums attiecībā uz ēku energoefektivitāti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/31/ES ⁽¹⁾ 3., 4. un 5. pantu; — pasākumi, kas vajadzīgi ēku energoefektivitātes sertifikācijas sistēmas ieviešanai saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 11. pantu; — pasākumi, lai nodrošinātu energoefektivitātes stratēģisku plānošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES ⁽²⁾ 3. pantu, — pasākumi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/32/EK ⁽³⁾ par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem 13. pantu, lai nodrošinātu, ka galapatērētāji tiek nodrošināti ar individuāliem skaitītājiem, ciktāl tas ir tehniski iespējams, finansiāli saprātīgi un samērīgi saistībā ar iespējamiem energoetaupījumiem.
	<p>ERAF + Kohēzijas fonds:</p> <ul style="list-style-type: none"> — veicināt siltuma un elektroenerģijas efektīvas koģenerācijas izmantošanu, pamatojoties uz lietderīgā siltuma pieprasījumu. 	<p>4.2. Ir veiktas darbības, lai veicinātu siltuma un elektroenerģijas efektīvu koģenerāciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Darbības ir šādas: — atbalsts koģenerācijai ir balstīts uz lietderīgā siltuma pieprasījumu un primārās enerģijas ietaupījumiem saskaņā ar Direktīvas 2004/8/EK 7. panta 1. punktu un 9. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu, dalībvalstis vai to kompetentās iestādes ir izvērtējušas pastāvošās likumdošanas un regulatīvās sistēmas attiecībā uz atļauju izsniegšanas procedūrām un citām procedūrām, lai:

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
	ERAF+Kohēzijas fonds: — veicināt no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas ražošanu un sadali.	4.3. Ir veikti pasākumi, lai sekmētu atjaunojamo energoresursu ražošanu un sadali (*).	a) veicinātu to, ka koģenerācijas iekārtu izstrāde atbilst ekonomiski pamatotam saražotā lietderīgā siltuma pieprasījumam, un novērstu to, ka saražotais siltuma daudzums pārsniedz lietderīgā siltuma daudzumu; un b) samazinātu regulatīvus un neregulatīvus ierobežojumus koģenerācijas palielināšanai. — Ir pārredzamas atbalsta shēmas, prioritāra pieeja tīklam vai garantēta pieeja un prioritāte sadalē, kā arī publiski izziņoti standartnoteikumi attiecībā uz tehnisku pielāgojumu izmaksu uzņemšanos un sadali, un tie atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28/EK (*) 14. panta 1. punktam, 16. panta 2. punktam un 16. panta 3. punktam. — Dalībvalsts ir pieņēmusi valsts atjaunojamo energoresursu rīcības plānu saskaņā ar Direktīvas 2009/28/EK 4. pantu.
5. Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, riska novēršanu un pārvaldību (klimata pārmaiņu mērķis) (minēts 9. panta pirmās daļas 5. punktā)	ERAF+Kohēzijas fonds: — veicināt investīcijas, kas ļauj risināt konkrētus riskus, nodrošinot noturību pret katastrofām un izstrādājot katastrofu pārvarēšanas sistēmas.	5.1. Riska novēršana un riska pārvaldība: ir izstrādāti valsts vai reģionāli riska novērtējumi attiecībā uz katastrofu pārvarēšanu, ņemot vērā pielāgošanos klimata pārmaiņām.	— Ir izstrādāts valsts vai reģionāls riska novērtējums, kurā ir ietverti šādi elementi: — sniegts riska novērtējumam izmantotā procesa, metodoloģijas, metožu un neslepeno datu apraksts, kā arī uz risku pamatotu kritēriju apraksts investīciju noteikšanai par prioritāti; — sniegts viena riska un vairāku risku scenāriju apraksts; — attiecīgā gadījumā ņemtas vērā valsts stratēģijas attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām.

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
<p>6. saglabāt un aizsargāt vidi un veicināt resursefektivitāti</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 6. punktā)</p>	<p>ERAF + Kohēzijas fonds:</p> <p>— veikt investīcijas ūdensapgādes jomā, lai nodrošinātu Savienības vides acquis prasības un risinātu vajadzības, ko dalībvalstis noteikušas saistībā ar investīcijām un kas pārsniedz šīs prasības.</p>	<p>6.1. Ūdensapgādes joma: ir spēkā a) ūdens cenu noteikšanas politika, kura paredz atbilstošus stimulus lietotājiem izmantot ūdens resursus efektīvi, un b) dažādo ūdens izmantojumu atbilstošs ieguldījums ūdens pakalpojumu izmaksu atgūšanā, kam piemēro likmi, kura noteikta apstiprinātajā upju baseinu apsaimniekošanas plānā attiecībā uz investīcijām, ko atbalsta programmas.</p>	<p>— ERAF un Kohēzijas fonda atbalstītajās nozarēs dalībvalsts ir nodrošinājusi dažādo ūdens izmantojumu ieguldījumu ūdens pakalpojumu izmaksu atgūšanā pa nozarēm saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK (5) 9. panta 1. punkta pirmo ievilkumu, vajadzības gadījumā ņemot vērā atgūšanas sociālo, vides un ekonomisko ietekmi, kā arī skartā reģiona vai reģionu ģeogrāfiskos un klimatiskos apstākļus.</p> <p>— Ir pieņemts upju baseinu apsaimniekošanas plāns upju baseinu apgabalam, kas atbilst 13. pantam Direktīvā 2000/60/EK.</p>
	<p>ERAF + Kohēzijas fonds:</p> <p>— veikt investīcijas atkritumu apsaimniekošanas jomā, lai nodrošinātu Savienības vides acquis prasības un lai risinātu vajadzības, ko dalībvalstis noteikušas saistībā ar investīcijām un kas pārsniedz šīs prasības.</p>	<p>6.2. Atkritumu apsaimniekošanas joma: veicināt ekonomiski un ekoloģiski ilgtspējīgas investīcijas atkritumu apsaimniekošanas jomā, jo īpaši, izstrādājot atkritumu apsaimniekošanas plānus saskaņā ar Direktīvu 2008/98/EK un ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju.</p>	<p>— Komisijai ir iesniegts Direktīvas 2008/98/EK 11. panta 5. punktā prasītais īstenošanas ziņojums par panākumiem Direktīvas 2008/98/EK 11. panta mērķu sasniegšanā.</p> <p>— Ir izstrādāts viens vai vairāki atkritumu apsaimniekošanas plāni, kā to paredz Direktīvas 2008/98/EK 28. pants.</p> <p>— Ir izstrādātas atkritumu rašanās novēršanas programmas, kā to paredz minētās Direktīvas 2008/98/EK 29. pants.</p> <p>— Ir pieņemti vajadzīgie pasākumi, lai sasniegtu mērķus attiecībā uz sagatavošanos atkārtotai izmantošanai un pārstrādei līdz 2020. gadam saskaņā ar Direktīvas 2008/98/EK 11. panta 2. punktu.</p>

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
<p>7. Veicināt ilgtspējīgu transportu un novērst trūkumus galvenajās tīkla infrastruktūrās</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 7. punktā)</p>	<p>ERAF + Kohēzijas fonds:</p> <ul style="list-style-type: none"> — atbalstīt multimodālu Eiropas vienoto transporta telpu, investējot TEN-T. — izstrādāt un atjaunot visaptverošas, kvalitatīvas un savstarpēji izmantojamas dzelzceļu sistēmas un veicināt trokšņa samazināšanas pasākumus. — izstrādāt un uzlabot videi draudzīgas (tostarp ar zemu trokšņa līmeni) transporta sistēmas ar zemu oglekļa emisiju, tostarp iekšzemes ūdensceļus un jūras transportu, ostas, multimodālos savienojumus un lidostu infrastruktūru, lai veicinātu ilgtspējīgu reģionālo un vietējo mobilitāti; <p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uzlabot reģionālo mobilitāti, savienojot sekundārus un terciārus mezglus ar TEN-T infrastruktūru, ietverot multimodālus mezglus. 	<p>7.1. Transports: ir izstrādāts visaptverošs plānsvai plāni, vai satvars vai satvari par investīcijām transportā saskaņā ar dalībvalstu iestāžu sistēmu (tostarp reģionālajam un vietējam sabiedriskajam transportam), kas atbalsta infrastruktūras attīstību un uzlabo savienojamību ar TEN-T visaptverošajiem tīkliem un pamattīkliem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir izstrādāts visaptverošs plāns vai plāni, vai satvars vai satvari par investīcijām transportā, kas atbilst tiesiskajām prasībām attiecībā uz stratēģisko vides novērtējumu un nosaka: — ieguldījumu Eiropas vienotajā transporta telpā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1315/2013 (6) 10. pantu, ietverot investīciju prioritātes: — TEN-T pamattīklā un visaptverošajā tīklā, kur ir paredzētas investīcijas no ERAF un Kohēzijas fonda, un — sekundārajā savienojamībā; — reālistiskus un pārdomātus to projektu mērķus, kurus paredzēts atbalstīt no ERAF un Kohēzijas fonda, — pasākumus, lai nodrošinātu starpniekinstitūciju un atbalsta saņēmēju spēju sasniegt projekta mērķus.
	<p>ERAF + Kohēzijas fonds:</p> <ul style="list-style-type: none"> — atbalstīt multimodālu Eiropas vienoto transporta telpu, investējot TEN-T. — izstrādāt un atjaunot visaptverošas, kvalitatīvas un savstarpēji izmantojamas dzelzceļu sistēmas un veicināt trokšņa samazināšanas pasākumus. 	<p>7.2. Dzelzceļš: visaptverošajā transporta plānā vai plānos vai satvarā vai satvaros ir atsevišķa sadaļa par dzelzceļa attīstību saskaņā ar dalībvalstu iestāžu sistēmu (tostarp reģionālajam un vietējam sabiedriskajam transportam), kas atbalsta infrastruktūras attīstību un uzlabo savienojamību ar TEN-T visaptverošajiem tīkliem un pamattīkliem. Investīcijas attiecas uz kustamajiem aktīviem, savstarpējo izmantojamību un spēju veidošanu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Transporta plānā vai plānos, vai satvarā vai satvaros ir sadaļa par dzelzceļa attīstību, kā noteikts iepriekš, un šī sadaļa atbilst tiesiskajām prasībām attiecībā uz stratēģisko vides novērtējumu (SVN) un tajā nosaka reālistiskus un pārdomātus projekta mērķus (tostarp grafiku un budžeta struktūru); — paredz pasākumus, lai nodrošinātu starpniekinstitūciju un atbalsta saņēmēju spēju sasniegt projekta mērķus.

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
	<p>— izstrādāt un uzlabot videi draudzīgas (tostarp ar zemu trokšņa līmeni) transporta sistēmas ar zemu oglekļa emisiju, tostarp iekšzemes ūdensceļus un jūras transportu, ostas, multimodālus savienojumus un lidostu infrastruktūru, lai veicinātu ilgtspējīgu reģionālo un vietējo mobilitāti.</p> <p>ERAF:</p> <p>— uzlabot reģionālo mobilitāti, savienojot sekundārus un terciārus mezglus ar TEN-T infrastruktūru, ietverot multimodālus mezglus.</p>		
	<p>ERAF+Kohēzijas fonds:</p> <p>— atbalstīt multimodālu Eiropas vienoto transporta telpu, investējot TEN-T.</p> <p>— izstrādāt un atjaunot visaptverošas, kvalitatīvas un savstarpēji izmantojamās dzelzceļu sistēmas un veicināt trokšņa samazināšanas pasākumus.</p> <p>— izstrādāt un uzlabot videi draudzīgas (tostarp ar zemu trokšņa līmeni) transporta sistēmas ar zemu oglekļa emisiju, tostarp iekšzemes ūdensceļus un jūras transportu, ostas, multimodālus savienojumus un lidostu infrastruktūru, lai veicinātu ilgtspējīgu reģionālo un vietējo mobilitāti;</p> <p>ERAF:</p> <p>— uzlabot reģionālo mobilitāti, savienojot sekundārus un terciārus mezglus ar TEN-T infrastruktūru, ietverot multimodālus mezglus.</p>	<p>7.3. Citi transporta veidi, ietverot iekšzemes ūdensceļus un jūras transportu, ostas, multimodālus savienojumus un lidostu infrastruktūru: visaptverošajā(-os) transporta plānā vai plānos vai satvarā vai satvaros ir atsevišķa sadaļa par iekšzemes ūdensceļiem un jūras transportu, ostām, multimodāliem savienojumiem un lidostu infrastruktūru, kas palīdz uzlabot savienojamību ar TEN-T visaptverošajiem tīkliem un pamattīkliem un veicina ilgtspējīgu reģionālo un vietējo mobilitāti.</p>	<p>— Transporta plānā vai plānos vai satvarā vai satvaros ir sadaļa par iekšzemes ūdensceļiem un jūras transportu, ostām, multimodāliem savienojumiem un lidostu infrastruktūru, kas:</p> <p>— atbilst tiesiskajām prasībām attiecībā uz stratēģisko vides novērtējumu;</p> <p>— nosaka reālistiskus un pārdomātus projekta mērķus (tostarp grafiku un budžeta struktūru);</p> <p>— paredz pasākumus, lai nodrošinātu starpniek institūciju un atbalsta saņēmēju spēju sasniegt projekta mērķus.</p>
	<p>ERAF:</p> <p>— uzlabot energoefektivitāti un energoapgādes drošību, izstrādājot viedas enerģijas sadales, glabāšanas un pārvades sistēmas, kā arī integrējot sadalīto ražošanu no atjaunojamiem enerģijas avotiem.</p>	<p>7.4. Viedu enerģijas sadales, glabāšanas un pārvades sistēmu izstrāde.</p> <p>Ir izstrādāti visaptveroši plāni par investīcijām viedā enerģētikas infrastruktūrā un ir noteikti regulatīvi pasākumi, kas veicina energoefektivitātes un energoapgādes drošības uzlabošanu.</p>	<p>— Ir izstrādāti visaptveroši plāni, kuros noteiktas valsts enerģētikas infrastruktūras prioritātes:</p> <p>— attiecīgajā gadījumā — saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 22. pantu un Direktīvu 2009/73/EK, un</p>

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
			<ul style="list-style-type: none"> — saskaņā ar attiecīgajiem reģionālajiem investīciju plāniem atbilstīgi 12. pantam un ar Savienības mēroga desmit gadu tīkla attīstības plānu atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009 (7) 8. panta 3. punkta b) apakšpunktam un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 715/2009 (8), un — saskaņā ar 3. panta 4. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 347/2013 (9). — Minētie plāni ietver: — reālistiskus un pārdomātus to projektu mērķus, kurus paredzēts atbalstīt no ERAF; — pasākumus, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas, kā arī vides aizsardzības mērķus saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 3. panta 10. punktu un Direktīvas 2009/73/EK 3. panta 7. punktu; — pasākumus, lai optimizētu enerģijas izmantošanu un veicinātu energoefektivitāti saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 3. panta 11. punktu un Direktīvas 2009/73/EK 3. panta 8. punktu.
<p>8. Veicināt ilgtspējīgu un kvalitatīvu nodarbinātību un atbalstīt darbaspēka mobilitāti;</p> <p>(nodarbinātības mērķis)</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 8. punktā)</p>	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — darba meklētāju un nenodarbinātu cilvēku, tostarp ilgstošu bezdarbnieku un no darba tirgus attālinātu personu, piekļuve nodarbinātībai, arī ar vietējām nodarbinātības iniciatīvām, kā arī atbalsts darbaspēka mobilitātei. 	<p>8.1. Ir izstrādāti un ieviesti aktīva darbaspēka tirgus politikas virzieni, ņemot vērā nodarbinātības politikas pamatnostādnes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Nodarbinātības dienesti spēj nodrošināt un nodrošina: — personalizētus pakalpojumus un aktīvus un preventīvus darba tirgus pasākumus agrīnā posmā, kuri ir pieejami visiem darba meklētājiem, vienlaikus pievēršot uzmanību cilvēkiem, kuri visvairāk pakļauti sociālās atstumtības riskam, tostarp cilvēkiem no atstumtām kopienām;

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	<i>Ex ante</i> nosacījums	Izpildes kritēriji
			<ul style="list-style-type: none"> — visaptverošu un pārredzamu informāciju par jaunām darba vietām un darba iespējām, ņemot vērā darba tirgus mainīgās vajadzības. — Nodarbinātības dienesti ir izveidojuši oficiālu vai neformālu kārtību sadarbībai ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pašnodarbinātība, uzņēmējdarbība un uzņēmumu radīšana, ietverot inovatīvus mikrouzņēmumus, inovatīvus mazos un vidējos uzņēmumus. <p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — atbalstīt uzņēmumu inkubatoru izveidi un investīciju atbalstu pašnodarbinātībai, mikrouzņēmumiem un uzņēmumu radīšanai. 	<p>8.2. Pašnodarbinātība, uzņēmējdarbība un uzņēmumu radīšana: ir izstrādāts stratēģisks politikas satvars iekļaujošai darbības uzsākšanai.</p> <p>Pirms darba tirgus iestāžu reformas tiks izstrādāts precīzs stratēģisks politikas satvars un veikts <i>ex ante</i> novērtējums, kurā iekļauts dzimumu aspekts.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviests stratēģisks politikas satvars iekļaujošam darbības uzsākšanas atbalstam, un tam ir šādi elementi: <ul style="list-style-type: none"> — ir ieviesti pasākumi, lai samazinātu laiku un izmaksas, kas vajadzīgas uzņēmuma izveidei, ņemot vērā MUA mērķus; — ir ieviesti pasākumi, lai saīsinātu laiku, kas vajadzīgs tādu licenču un atļauju saņemšanai, kuras ļauj sākt un veikt konkrēto uzņēmuma darbību, ņemot vērā MUA mērķus; — ir ieviesti pasākumi, lai izveidotu saikni starp atbilstošiem uzņēmējdarbības attīstības pakalpojumiem un finanšu pakalpojumiem (piekļuve kapitālam), tostarp, ja vajadzīgs, nodrošinātu nelabvēlīgu grupu un/vai teritoriju integrēšanu.
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — darba tirgus iestāžu modernizēšana, piemēram, publisku un privātu nodarbinātības dienestu modernizēšana, un atbilstības darba tirgus vajadzībām uzlabošana, tostarp ar pasākumiem, kas uzlabo darbaspēka transnacionālo mobilitāti, kā arī ar mobilitātes shēmām un labāku sadarbību starp iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām. <p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — investēt nodarbinātības dienestu infrastruktūrā. 	<p>8.3. Darba tirgus iestādes ir modernizētas, un to darbība nostiprināta saskaņā ar nodarbinātības pamatnostādņiem;</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Nodarbinātības dienestu reformas pasākumi, kuru mērķis ir attīstīt minēto dienestu spēju nodrošināt: <ul style="list-style-type: none"> — personalizētus pakalpojumus un aktīvus un preventīvus darba tirgus pasākumus agrīnā posmā, kuri ir pieejami visiem darba meklētājiem, vienlaikus pievēršot uzmanību cilvēkiem, kuri visvairāk pakļauti sociālās atstumtības riskam, tostarp cilvēkiem no atstumtām kopienām; — visaptverošu un pārredzamu informāciju par jaunām darba vietām un darba iespējām, ņemot vērā darba tirgus mainīgās vajadzības.

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
			<ul style="list-style-type: none"> — Nodarbinātības dienestu reformas laikā tiks izveidoti oficiāli vai neformāli sadarbības tīkli ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — aktīva un veselīga novecošana. 	<p>8.4. Aktīva un veselīga novecošana: aktīvas novecošanas politika ir izstrādāta, ņemot vērā nodarbinātības pamatnostādnes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Attiecīgās ieinteresētās personas ir iesaistītas aktīvas novecošanas politikas izstrādē un turpmākajos pasākumos, lai saglabātu vecāka gadagājuma darba ņēmēju darba tirgū un veicinātu viņu nodarbinātību; — dalībvalsts veic pasākumus aktīvas novecošanas veicināšanai.
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — darbinieku, uzņēmumu un uzņēmēju pielāgošanās pārmaiņām. 	<p>8.5. Darbinieku, uzņēmumu un uzņēmēju pielāgošanās pārmaiņām: ir izstrādāti politikas virzieni, kas vērsti uz to, lai veicinātu gatavību pārmaiņām un pārstrukturēšanai un to labu pārvaldību.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviesti instrumenti sociālo partneru un publisku iestāžu atbalstam, lai attīstītu un uzraudzītu proaktīvu pieeju pārmaiņām un pārstrukturizācijai, un šie instrumenti ietver pasākumus: <ul style="list-style-type: none"> — lai veicinātu gatavību pārmaiņām; — lai veicinātu sagatavošanos pārstrukturēšanās procesam un tā pārvaldību.
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — jauniešu ilgtspējīga integrācija darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītiem jauniešiem, tostarp jauniešiem, kuri pakļauti sociālās atstumtības riskam, un jauniešiem no atstumtām kopienām, arī ar garantijas jauniešiem shēmas īstenošanu. 	<p>8.6. Ir izstrādāts stratēģisks politikas satvars, lai veicinātu jauniešu nodarbinātību, tostarp īstenojot garantijas jauniešiem shēmu.</p> <p>Šis ex-ante nosacījums attiecas tikai uz JNI īstenošanu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviests stratēģisks politikas satvars, lai veicinātu jauniešu nodarbinātību, un tas: <ul style="list-style-type: none"> — ir pamatots ar pierādījumiem par nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītu jauniešu skaitu, un tas ir pamats mērķtiecīgas politikas izstrādei un norišu uzraudzībai; — nosaka, kura publiska iestāde atbild par jaunatnes nodarbinātības pasākumiem un par partnerību koordinēšanu visos līmeņos un nozarēs; — iesaista visas ieinteresētās personas, kas ir nozīmīgas jauniešu bezdarba samazināšanā; — ļauj īstenot savlaicīgu iejaukšanos un aktivizēšanos;

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
			<ul style="list-style-type: none"> — ietver atbalstošus pasākumus attiecībā uz piekļuvi nodarbinātībai, prasmju pilnveidošanu, darbaspēka mobilitāti un to jauniešu ilgtspējīgu integrāciju darba tirgū, kuri nav iesaistīti nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā.
<p>9. Veicināt sociālo iekļaušanu, apkarot nabadzību un jebkādu diskrimināciju</p> <p>(nabadzības apkarošanas mērķis)</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 9. punktā)</p>	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — aktīva iekļaušana, tostarp lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas un aktīvu līdzdalību un uzlabotu nodarbinātību; <p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — veikt investīcijas veselības aprūpes un sociālajā infrastruktūrā, kas veicina valsts, reģionālo un vietējo attīstību, samazinot nevienlīdzību attiecībā uz veselības un sociālo stāvokli, veicinot sociālo iekļaušanu ar labāku piekļuvi sociālajiem, kultūras un atpūtas pakalpojumiem un atbalstot pāreju no iestāžu uz sabiedrības sniegtiem pakalpojumiem — sniegt atbalstu tādu pilsētu un lauku kopienu fizisko, ekonomisko un sociālo atjaunošanu, kam ir bijušas ierobežotas iespējas. 	<p>9.1. Ir izstrādāts un tiek īstenots valsts stratēģisks politikas satvars nabadzības mazināšanai, kura mērķis ir darba tirgū aktīvi iekļaut no tā atstumtus cilvēkus, ņemot vērā nodarbinātības pamatnostādnes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — ir ieviests valsts stratēģisks politikas satvars nabadzības mazināšanai, kura mērķis ir panākt aktīvu iekļaušanu un kas: — nodrošina pietiekamus pierādījumus nabadzības mazināšanas politikas izstrādei un norišu uzraudzībai; — ietver pasākumus, ar kuriem atbalsta valsts nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas mērķa sasniegšanu (kas definēts valsts reformu programmā), kurš paredz ilgtspējīgu un kvalitatīvu darba iespēju veicināšanu cilvēkiem, kuri visvairāk pakļauti sociālās atstumtības riskam, tostarp cilvēkiem no atstumtām kopienām; — iesaista attiecīgās ieinteresētās personas nabadzības apkarošanā; — atkarībā no noteiktajām vajadzībām ietver pasākumus pārejai no iestāžu aprūpes uz sabiedrības sniegtu aprūpi; — pēc pieprasījuma un pamatotā gadījumā attiecīgajām ieinteresētajām personām var sniegt atbalstu projektu pieteikumu iesniegšanā un izvēlēto projektu īstenošanā un vadībā.

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — atstumto kopienu, piemēram, romu, sociālekonomiskā integrācija; <p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — veikt investīcijas veselības aprūpes un sociālajā infrastruktūrā, kas veicina valsts, reģionālo un vietējo attīstību, samazinot atšķirības attiecībā uz veselības stāvokli, veicinot sociālo iekļaušanu ar piekļuvi sociālajiem, kultūras un atpūtas pakalpojumiem un atbalstot pāreju no iestāžu uz sabiedrības sniegtiem pakalpojumiem; — sniegt atbalstu tādu pilsētu un lauku kopienu fizisko, ekonomisko un sociālo atjaunošanu, kam ir bijušas ierobežotas iespējas. — veikt investīcijas izglītībā, apmācībā un profesionālajā izglītībā prasmēm un mūžizglītībā, attīstot izglītības un apmācības infrastruktūru. 	<p>9.2. Ir ieviests stratēģisks politikas satvars romu iekļaušanai.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviests valsts romu iekļaušanas stratēģisks politikas satvars: — kurā ir izvirzīti sasniedzami valsts mēroga mērķi attiecībā uz romu integrāciju, lai mazinātu to atstumtību no plašas sabiedrības. Minētajiem mērķiem vajadzētu būt vēršoties uz galvenajiem četriem ES romu integrācijas virzieniem, kas saistīti ar piekļuvi izglītībai, nodarbinātībai, veselības aprūpei un mājokļiem; — kurā attiecīgā gadījumā ir norādīti tie nelabvēlīgie mikroreģioni vai izolētās apkaimes, kurās sabiedrība ir vistrūcīgākā, izmantojot jau pieejamos sociālekonomiskos un teritoriālos rādītājus (t. i., ļoti zems izglītības līmenis, ilgstošs bezdarbs utt.); — kurā ir noteiktas stingras uzraudzības metodes, lai novērtētu romu integrācijas pasākumu ietekmi un pārskatītu stratēģijas pielāgošanas mehānismu; — kura ir izstrādāta, tiek īstenota un uzraudzīta ciešā sadarbībā un nepārtrauktā dialogā ar romu pilsonisko sabiedrību, reģionālām un vietējām iestādēm; — pēc pieprasījuma un pamatotā gadījumā attiecīgajām ieinteresētajām personām tiks sniegts atbalsts projektu pieteikumu iesniegšanā un izvēlēto projektu īstenošanā un vadībā.
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uzlabot piekļuvi cenas ziņā pieejamiem, ilgtspējīgiem un kvalitatīviem pakalpojumiem, tostarp veselības aprūpei un vispārējās nozīmes sociālajiem pakalpojumiem. 	<p>9.3. Veselība: ir izstrādāts valsts vai reģionāls veselības aizsardzības stratēģisks politikas satvars, ņemot vērā LESD 168. pantā noteiktos ierobežojumus un nodrošinot ekonomisku ilgtspējību.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviests valsts vai reģionāls stratēģisks politikas satvars veselības aizsardzības jomā, kas paredz: — koordinētus pasākumus, lai uzlabotu piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem;

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
	<p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — veikt investīcijas veselības aprūpes un sociālajā infrastruktūrā, kas veicina valsts, reģionālo un vietējo attīstību, samazinot atšķirības attiecībā uz veselības stāvokli, veicinot sociālo iekļaušanu, izmantojot uzlabotu piekļuvi sociālajiem, kultūras un atpūtas pakalpojumiem, un atbalstot pāreju no iestāžu uz sabiedrības sniegtiem pakalpojumiem, 		<ul style="list-style-type: none"> — pasākumus efektivitātes veicināšanai veselības aprūpes nozarē, izmantojot pakalpojumu sniegšanas modeļus un infrastruktūru; — uzraudzības un pārskatīšanas sistēmu. — Dalībvalsts vai reģions ir pieņēmuši satvaru, kurā indikatīvi izklāstīti pieejamie budžeta resursi veselības aprūpei, kā arī izmaksu ziņā efektīvi koncentrēti resursi prioritārām vajadzībām.
<p>10. Veikt investīcijas izglītībā, apmācībā un profesionālajā apmācībā, lai nodrošinātu prasmes, kā arī mūžizglītība</p> <p>(izglītības mērķis)</p> <p>(minēts 9. panta pirmās daļas 10. punktā)</p>	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšana un novēršana un vienlīdzīgas pieejas veicināšana kvalitatīvai pirmsskolas, pamatskolas un vidusskolas izglītībai, tostarp formālām, neformālām un ikdienējām mācību iespējām, kas ļauj mācības pametušajām personām atsākt izglītības iegūšanu un mācības; <p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — veikt investīcijas izglītībā, apmācībā un profesionālajā izglītībā prasmēm un mūžizglītībā, attīstot izglītības un apmācības infrastruktūru. 	<p>10.1. Priekšlaicīga mācību pārtraukšana: ir izstrādāts stratēģisks politikas satvars, lai mazinātu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu (PMP), ņemot vērā LESD 165. pantā noteiktos ierobežojumus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviesta sistēma ar PMP saistītu datu un informācijas vākšanai un analizēšanai attiecīgajos līmeņos, kas: — nodrošina pietiekamu pierādījumu bāzi mērķtiecīgas politikas izstrādei un uzrauga norises. — Ir ieviests ar PMP saistīts stratēģisks politikas satvars: — kurš ir pamatots ar pierādījumiem; — kurš ietver attiecīgos izglītības sektorus, tostarp attīstību agrīnā pirmsskolas vecumā, un jo īpaši pievēršas mazaizsargātām grupām, kuras visvairāk apdraud PMP, tostarp cilvēkiem no atstumtām kopienām, un kurā ir ņemti vērā preventīvi, intervences un kompensācijas pasākumi; — kurā iesaista visus politikas sektorus un ieinteresētās personas, kuras ir svarīgas PMP problēmas risināšanā.

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — augstākās izglītības vai pielīdzināma līmeņa izglītības kvalitātes, efektivitātes un pieejamības uzlabošana nolūkā palielināt līdzdalības un sasniegumu līmeni, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošiem cilvēkiem; <p>ERAF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — veikt investīcijas izglītībā, apmācībā un profesionālajā izglītībā prasmēm un mūžizglītībā, attīstot izglītības un apmācības infrastruktūru. 	<p>10.2. Augstākā izglītība: ir izstrādāts valsts vai reģionāls stratēģisks politikas satvars augstākās izglītības apguves rādītāju, kvalitātes un efektivitātes paaugstināšanai, ņemot vērā LESD 165. pantā noteiktos ierobežojumus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviests valsts vai reģionāls augstākās izglītības stratēģisks politikas satvars, kas paredz: <ul style="list-style-type: none"> — ja vajadzīgs, pasākumus apguves un ieguves veicināšanai, kuri: <ul style="list-style-type: none"> — veicina augstākās izglītības apguvi to iedzīvotāju vidū, kuriem ir zemi ienākumi, un citu nepietiekami pārstāvētu iedzīvotāju grupu vidū, īpašu uzmanību pievēršot nelabvēlīgā situācijā esošiem cilvēkiem, tostarp cilvēkiem no atstumtām kopienām; — mazina mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas rādītājus / uzlabo izglītības ieguves rādītājus; — veicina inovatīva satura un programmu izstrādi; — pasākumus nodarbinātības un uzņēmējdarbības veicināšanai, kuri: <ul style="list-style-type: none"> — veicina starpdisciplīnu prasmes, tostarp uzņēmējdarbības prasmes, attiecīgajās augstākās izglītības programmās; — mazina dzimumu atšķirības akadēmisko un profesionālo izvēļu ziņā.
	<p>ESF:</p> <ul style="list-style-type: none"> — formālas, neformālas un ikdienišķas mūžizglītības vienlīdzīgas pieejamības uzlabošana visām vecuma grupām, darbaspēka zināšanu, prasmju un kompetenču uzlabošana un elastīgu mācību iespēju veicināšana, tostarp ar profesionālo orientāciju un iegūto kompetenču apstiprināšanu; 	<p>10.3. Mūžizglītība: ir izstrādāts valsts un/vai reģionāls mūžizglītības stratēģisks politikas satvars, ņemot vērā LESD 165. pantā noteiktos ierobežojumus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviests valsts vai reģionāls mūžizglītības stratēģisks politikas satvars, kas paredz pasākumus, lai: <ul style="list-style-type: none"> — atbalstītu mūžizglītības attīstības un saistošos pakalpojumus, ietverot to īstenošanu un prasmju uzlabošana (t. i., validāciju, norādes, izglītību un apmācību), kā arī veicinātu attiecīgo ieinteresēto personu iesaistīšanos un partnerību ar tām;

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	<i>Ex ante</i> nosacījums	Izpildes kritēriji
	<p>ERAF:</p> <p>— veikt investīcijas izglītībā, apmācībā un profesionālajā izglītībā prasmēm un mūžizglītībā, attīstot izglītības un apmācības infrastruktūru.</p>		<p>— lai nodrošinātu prasmju pilnveidošanas iespējas dažādām mērķa grupām, ja tās ir noteiktas kā prioritātes valsts vai reģionālos stratēģiskos politikas satvaros (piemēram, jauniešiem profesionālajā apmācībā, pieaugušajiem, vecākiem, kuri atgriežas darba tirgū, mazkvalificētiem un gados vecākiem darbiniekiem, migrantiem, kā arī citām nelabvēlīgām grupām, jo īpaši invalīdiem);</p> <p>— paplašinātu mūžizglītības pieejamību, cenšoties efektīvi ieviest pārredzamības rīkus (piemēram, Eiropas kvalifikāciju sistēmu, valstu kvalifikāciju sistēmu, Eiropas kredītpunktu sistēmu profesionālās izglītības un apmācības jomā, Eiropas kvalitātes nodrošināšanas sistēmu profesionālajai izglītībai un apmācībai);</p> <p>— palielinātu izglītības un apmācības saistību ar darba tirgu un pielāgotu izglītību un apmācību noteikto mērķa grupu vajadzībām (piemēram, jauniešiem profesionālajā apmācībā, pieaugušajiem, vecākiem, kuri atgriežas darba tirgū, mazkvalificētiem un gados vecākiem darbiniekiem, migrantiem, kā arī citām nelabvēlīgām grupām, jo īpaši invalīdiem).</p>
	<p>ESF:</p> <p>— darba tirgus saistības ar izglītības un apmācības sistēmām uzlabošana, pārejas veicināšana no izglītības uz nodarbinātību un profesionālās izglītības un apmācības (VET) sistēmu un to kvalitātes uzlabošana, tostarp ar vajadzīgo prasmju prognozēšanas mehānismiem, studiju programmu pielāgošanu un uz darbu balstītu mācību programmu, tostarp duālu mācību programmu un mācekļības shēmu, izstrādi;</p>	<p>10.4 ir izstrādāts valsts vai reģionāls stratēģisks politikas satvars, lai palielinātu profesionālās izglītības un apmācības (VET) kvalitāti un efektivitāti, ņemot vērā LESD 165. pantā noteiktos ierobežojumus.</p>	<p>— ir ieviests valsts vai reģionāls stratēģisks politikas satvars, lai palielinātu VET sistēmu kvalitāti un efektivitāti, ņemot vērā LESD 165. pantā noteiktos ierobežojumus, kas ietver pasākumus, lai:</p>

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
	ERAF: — veikt investīcijas izglītībā, apmācībā un profesionālajā izglītībā prasmēm un mūžizglītībā, attīstot izglītības un apmācības infrastruktūru.		— uzlabotu darba tirgus saistību ar VET sistēmām, ko īsteno ciešā sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ar vajadzīgo prasmju prognozēšanas mehānismiem, studiju programmu pielāgošanu un uz darbu balstītu mācību nodrošināšanu tās dažādās formās; — uzlabotu VET kvalitāti un pievilcību, tostarp izveidojot valsts pieeju VET kvalitātes nodrošināšanai (piemēram, saskaņā ar Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūru profesionālajai izglītībai un apmācībām), un ieviešot pārredzamības un atzīšanas instrumentus, piemēram, Eiropas kredītpunktu sistēmu profesionālās izglītības un apmācības jomā (ECVET).
11. Uzlabot publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un veidot efektīvu valsts pārvaldi (minēts 9. panta pirmās daļas 11. punktā)	ESF — investīcijas institucionālās spējas un efektīvā valsts pārvaldē un publiskajos pakalpojumos valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, lai panāktu reformas, labāku regulējumu un labu pārvaldību. ERAF — uzlabot publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un veidot efektīvu valsts pārvaldi, ar darbībām, kas nostiprina valsts pārvaldes un sabiedrisko pakalpojumu efektivitāti un institucionālās spējas saistībā ar ERAF īstenošanu un sniedzot atbalstu ESF darbībām institucionālās spējas un valsts pārvaldes efektivitātes uzlabošanai.	— ir izstrādāts stratēģisks politikas satvars dalībvalstu pārvaldes efektivitātes nostiprināšanai, tostarp valsts pārvaldes reformai.	— Ir ieviests un tiek īstenots stratēģisks politikas satvars, kura mērķis ir nostiprināt dalībvalsts publisko iestāžu pārvaldes efektivitāti un to prasmes attiecībā uz šādiem elementiem: — tiesisko, organizatorisko un/vai procesuālo reformas darbību analīzi un stratēģisko plānošanu; — kvalitātes pārvaldības sistēmu izstrādi; — integrētas darbības administratīvo procedūru vienkāršošanai un racionalizācijai; — tādas cilvēkresursu stratēģijas un politikas izstrādi un īstenošanu, kura attiecas uz noteiktajām neatbilstībām šajā jomā; — prasmju pilnveidošanu visos publisko iestāžu profesionālās hierarhijas līmeņos;

Tematiskie mērķi	Investīciju prioritātes	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
	Kohēzijas fonds: — uzlabot publisku iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un veidot efektīvu valsts pārvaldi ar darbībām, kas nostiprina valsts pārvaldes un sabiedrisko pakalpojumu efektivitāti un institucionālās spējas saistībā ar Kohēzijas fonda īstenošanu.		— uzraudzības un novērtēšanas procedūru un rīku izstrādi.

(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

(²) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

(³) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/32/EK (2006. gada 5. aprīlis), par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 93/76/EEK (OV L 114, 27.4.2006., 64. lpp.).

(⁴) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

(⁵) OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.

(⁶) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1315/2013 par Savienības 2013. gada 11. decembris pamatnostādņem Eiropas transporta tīkla attīstībai un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 661/2010/ES (OV L 348, 20.12.2013., 1. lpp.). OV: lūdzu pabeigt minēto zemsvītras piezīmi attiecībā uz Regulu PE-CONS 42/13.

(⁷) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 714/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.).

(⁸) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 715/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr. 1775/2005 atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 36. lpp.).

(⁹) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 347/2013 (2013. gada 17. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK, groza Regulu (EK) Nr. 713/2009, Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009 (OV L 115, 25.4.2013., 39. lpp.).

II DAĻA: Vispārējie ex ante nosacījumi

Joma	Ex ante nosacījums	Izpildes kritēriji
1. Diskriminācijas novēršana	Ir administratīvā spēja saistībā ar ESI fondiem īstenot un piemērot Savienības tiesību aktus un politiku diskriminācijas novēršanas jomā.	<p>— Dalībvalstu iestāžu sistēmai un tiesiskam regulējumam atbilstoša kārtība to struktūru iesaistei visā programmu sagatavošanas un īstenošanas gaitā, kuras ir atbildīgas par vienlīdzīgas attieksmes veicināšanu pret visām personām, tostarp konsultāciju sniegšanu par līdztiesības jautājumiem attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar ESI;</p> <p>— kārtība tā personāla apmācībai, kurš strādā iestādēs, kas iesaistītas ESI fondu pārvaldībā un kontrolē jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesību akti un politika diskriminācijas novēršanas jomā.</p>
2. Dzimums	Ir administratīvā spēja saistībā ar ESI fondiem īstenot un piemērot Savienības tiesību aktus un politiku dzimumu līdztiesības jomā.	<p>— Dalībvalstu iestāžu sistēmai un tiesiskam regulējumam atbilstoša kārtība to struktūru iesaistei visā programmu sagatavošanas un īstenošanas gaitā, kuras ir atbildīgas par dzimumu līdztiesību, tostarp konsultāciju sniegšanu par dzimumu līdztiesības jautājumiem attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar ESI;</p> <p>— kārtība tā personāla apmācībai, kurš strādā iestādēs, kas iesaistītas ESI fondu pārvaldībā un kontrolē jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesību akti un politika dzimumu līdztiesības jomā, kā arī integrētā pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai.</p>

Joma	<i>Ex ante</i> nosacījums	Izpildes kritēriji
3. Invalitāte	Ir administratīvā spēja saistībā ar ESI fondiem īstenot un piemērot ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (UNCRRPD) atbilstoši Padomes Lēmumam 2010/48/EK ⁽¹⁾ .	<ul style="list-style-type: none"> — Dalībvalstu iestāžu sistēmai un tiesiskam regulējumam atbilstoša kārtība saziņai ar tām strukturām un to iesaistei visā programmu sagatavošanas un īstenošanas gaitā, kuras ir atbildīgas par personu ar invaliditāti tiesībām, vai šādu personu pārstāvniecības organizāciju iesaisti vai citu attiecīgu ieinteresēto personu iesaisti; — kārtība tā personāla apmācībai, kurš strādā iestādēs, kas iesaistītas ESI fondu pārvaldībā un kontrolē jomās, kurās piemērojami Savienības un valstu tiesību akti un politika invaliditātes jomā, tostarp vajadzības gadījumā saistībā ar pieejamības jautājumiem un UNCRRPD praktisko piemērošanu, kā tas atspoguļots Savienības un valstu tiesību aktos; — kārtība tam, kā visā programmu sagatavošanas un īstenošanas gaitā nodrošināt UNCRRPD 9. panta īstenošanas uzraudzību saistībā ar ESI fondiem.
4. Publiskais iepirkums	Ir izstrādāta kārtība, kā saistībā ar ESI fondiem nodrošināt Savienības publiskā iepirkuma tiesību aktu efektīvu piemērošanu.	<ul style="list-style-type: none"> — Kārtība, lai ar atbilstīgiem mehānismiem efektīvi piemērotu Savienības noteikumus publiskā iepirkuma jomā; — kārtība, kas nodrošina pārredzamas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras; — kārtība ESI fondu īstenošanā iesaistītā personāla apmācībai un informācijas izplatīšanai minētajam personālam; — kārtība, lai nodrošinātu administratīvo spēju īstenot un piemērot Savienības noteikumus publiskā iepirkuma jomā.
5. Valsts atbalsts	Ir izstrādāta kārtība, kā saistībā ar ESI fondiem nodrošināt Savienības valsts atbalsta noteikumu efektīvu piemērošanu.	<ul style="list-style-type: none"> — Kārtība, lai efektīvi piemērotu Savienības valsts atbalsta noteikumus; — kārtība ESI fondu īstenošanā iesaistītā personāla apmācībai un informācijas izplatīšanai minētajam personālam; — kārtība, lai nodrošinātu administratīvo spēju īstenot un piemērot Savienības noteikumus valsts atbalsta jomā.
6. Tiesību akti vides jomā, kas attiecas uz ietekmes uz vidi novērtējumu (IVN) un stratēģisko vides novērtējumu (SVN)	Ir izstrādāta kārtība efektīvai Savienības vides jomas tiesību aktu piemērošanai saistībā ar IVN un SVN.	<ul style="list-style-type: none"> — Kārtība Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES ⁽²⁾ (IVN) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/42/EK ⁽³⁾ (SVN) efektīvai piemērošanai; — kārtība IVN un SVN direktīvu īstenošanā iesaistītā personāla apmācībai un informācijas izplatīšanai minētajam personālam; — kārtība pietiekamas administratīvās spējas nodrošināšanai.

Joma	<i>Ex ante</i> nosacījums	Izpildes kritēriji
7. Statistiskās sistēmas un rezultātu rādītāji	<p>Ir izstrādāta statistiskā bāze, kas vajadzīga, lai novērtētu programmu efektivitāti un ietekmi.</p> <p>Ir izstrādāta rezultātu rādītāju sistēma, kas vajadzīga, lai izvēlētos darbības, kuras visefektīvāk sekmēs vēlamā iznākumu, lai uzraudzītu progresu rezultātu sasniegšanā un veiktu ietekmes novērtējumu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir ieviesta kārtība savlaicīgai statistikas datu savākšanai un apkopošanai, kurā iekļauti šādi elementi: <ul style="list-style-type: none"> — avotu un mehānismu, kas nodrošina statistisko validāciju, apzināšana; — kārtība attiecībā uz apkopoto datu publicēšanu un pieejamību sabiedrībai; — efektīva rezultātu rādītāju sistēma, tostarp: <ul style="list-style-type: none"> — tiek veikta rezultātu rādītāju atlase katrai programmai, kas sniedz informāciju par programmas finansēto politikas darbību izvēles iemesliem; — ir izvirzīti mērķi šiem rādītājiem; — katrs rādītājs atbilst šādiem priekšnosacījumi: noturība un statistiskā validācija, normatīvās interpretācijas skaidrība, spēja reaģēt uz politiku, datu savlaicīga savākšana; — procedūras, lai nodrošinātu, ka visās programmas finansētajās darbībās tiek izmantota efektīva rādītāju sistēma.

⁽¹⁾ Padomes 2009. gada 26. novembra Lēmums par to, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (OV L 23, 27.1.2010., 35. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp.).

XII PIELIKUMS

INFORMĀCIJA UN KOMUNIKĀCIJA PAR ATBALSTU NO FONDIEM

1. DARBĪBU SARAKSTS

Šīs regulas 115. panta 2. punktā minēto darbību sarakstā vismaz vienā no dalībvalsts oficiālajām valodām aizpilda šādus datu laukus:

- atbalsta saņēmēja nosaukums (tikai juridiskas personas; fiziskas personas nenorāda);
- darbības nosaukums;
- darbības kopsavilkums;
- darbības sākuma datums;
- darbības beigu datums (paredzamais darbības fiziskās pabeigšanas vai pilnīgas īstenošanas datums);
- kopējie atbilstīgie izdevumi, kas atvēlēti darbībai;
- Savienības līdzfinansējuma likme par katru prioritāro virzienu;
- darbības norises vietas pasta indekss vai cita attiecīga vietas norāde;
- valsts;
- darbības intervences kategorijas nosaukums saskaņā ar 96. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta vi) punktu;
- darbību saraksta pēdējās atjaunināšanas datums.

Datu lauku virsrakstus norāda arī vismaz vienā citā Savienības oficiālajā valodā.

2. INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS PASĀKUMI SABIEDRĪBAI

Dalībvalsts, vadošā iestāde un atbalsta saņēmēji veic vajadzīgos pasākumus, lai informētu sabiedrību un sazinātos ar to par darbībām, ko atbalsta darbības programma saskaņā ar šo regulu.

2.1. Dalībvalsts un vadošās iestādes pienākumi

1. Dalībvalsts un vadošā iestāde nodrošina, lai informācijas un komunikācijas pasākumi tiktu īstenoti saskaņā ar saziņas stratēģiju un lai minētie pasākumi pēc iespējas plašāk tiktu atspoguļoti plašsaziņas līdzekļos, izmantojot dažādus komunikācijas veidus un metodes atbilstošajā līmenī.
2. Dalībvalsts vai vadošā iestāde ir atbildīga par vismaz šādiem informācijas un komunikācijas pasākumiem:
 - a) plaša informatīva pasākuma organizēšana, kurā reklamē darbības programmas vai programmu sākšanu, vēl pat pirms attiecīgo komunikācijas stratēģiju apstiprināšanas;
 - b) viena plaša informācijas pasākuma organizēšana gadā, kurā popularizē finansējuma iespējas un īstenotās stratēģijas un dara zināmus darbības programmas vai programmu sasniegumus, tostarp — attiecīgā gadījumā — informē par lielajiem projektiem, kopīgiem rīcības plāniem un citiem projektu piemēriem;
 - c) Savienības emblēmas izvietošana pie katras vadošās iestādes ēkas;

- d) darbību saraksta elektroniska publicēšana saskaņā ar šā pielikuma 1. punktu;
 - e) darbību piemēru izklāsts pa darbības programmām vienotajā tīmekļa vietnē vai darbības programmas tīmekļa vietnē, kas ir pieejama, izmantojot vienoto tīmekļa portālu; piemēriem jābūt izklāstītiem plaši lietotā Savienības valodā, kas nav attiecīgās dalībvalsts oficiālā valoda vai valodas;
 - f) ar darbības programmu saistītās informācijas atjaunināšana, attiecīgā gadījumā atjauninot arī informāciju par tās galvenajiem sasniegumiem, vienotajā tīmekļa vietnē vai darbības programmas tīmekļa vietnē, kas ir pieejama, izmantojot vienoto tīmekļa portālu.
3. Vadošā iestāde informācijas un komunikācijas pasākumos saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem un praksi atbilstīgos gadījumos iesaista šādas struktūras:
- a) 5. pantā minētos partnerus;
 - b) Eiropas informācijas centrus, kā arī Komisijas pārstāvniecības un Eiropas Parlamenta Informācijas birojus dalībvalstīs;
 - c) izglītības un pētniecības institūtus.

Šīs struktūras plaši izplata 115. panta 1. punktā aprakstīto informāciju.

2.2. Atbalsta saņēmēju pienākumi

1. Visos informācijas un komunikācijas pasākumos, ko organizē atbalsta saņēmējs, tiek atzīts atbalsts, kas saņemts no fondiem darbības veikšanai:
- a) izvietojot Savienības emblēmu kopā ar atsauci uz Savienību saskaņā ar tehniskajiem parametriem, kas noteikti īstenošanas aktā, kuru Komisija pieņēmusi atbilstoši 115. panta 4. punktam;
 - b) norādot fondu vai fondus, kas atbalsta darbību.
- Ja informācijas vai komunikācijas pasākumi attiecas uz vienu vai vairākām darbībām, ko līdzfinansē vairāk nekā viens fonds, b) apakšpunktā minēto atsauci var aizvietot ar atsauci uz ESI fondiem.
2. Darbības īstenošanas laikā atbalsta saņēmējs informē sabiedrību par atbalstu, kas saņemts no fondiem:
- a) atbalsta saņēmēja tīmekļa vietnē, ja tāda ir, publicējot īsu un ar atbalsta apjomu samērīgu aprakstu par darbību, tostarp tās mērķiem un rezultātiem, un uzsverot no Savienības saņemto finansiālo atbalstu;
 - b) attiecībā uz darbībām, uz kurām neattiecas 4. un 5. punkts, sabiedrībai viegli redzamā vietā, piemēram, pie ēkas ieejas, izvietojot vismaz vienu plakātu ar informāciju par projektu (minimālais izmērs A3), tostarp par finansiālo atbalstu no Savienības.
3. Attiecībā uz ESF atbalstītām darbībām un vajadzības gadījumos attiecībā uz ERAF un Kohēzijas fonda atbalstītām darbībām atbalsta saņēmējs nodrošina, lai personas, kas piedalās darbības īstenošanā, būtu informētas par šo finansējumu.

Ikvienā dokumentā, kas attiecas uz darbības īstenošanu un kas paredzēts sabiedrībai vai dalībniekiem, tostarp jebkurā dalības sertifikātā vai citā sertifikātā, iekļauj paziņojumu par to, ka darbības programmu atbalstījis fonds vai fondi.

4. ERAF un Kohēzijas fonda darbības īstenošanas laikā atbalsta saņēmējs sabiedrībai labi redzamā vietā izvieto ievērojama izmēra pagaidu informācijas stendu par katru darbību, kas sastāv no infrastruktūras vai būvdarbu finansēšanas, ja darbībai piešķirtais kopējais publiskais atbalsts par šādiem darbiem pārsniedz EUR 500 000.

5. Ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc darbības pabeigšanas atbalsta saņēmējs sabiedrībai labi redzamā vietā izvietojama izmēra pastāvīgu plāksni vai informācijas stendu par katru darbību, kas atbilst šādiem kritērijiem:

- a) kopējais publiskais atbalsts darbībai pārsniedz EUR 500 000;
- b) darbība sastāv no fiziska objekta iepirkuma vai infrastruktūras vai būvdarbu finansēšanas.

Uz plāksnes vai informācijas stenda norāda darbības nosaukumu un galveno mērķi. To sagatavo atbilstīgi tehniskajiem parametriem, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar 115. panta 4. punktu.

3. POTENCIĀLO ATBALSTA SAŅĒMĒJU UN ATBALSTA SAŅĒMĒJU INFORMĒŠANAS PASĀKUMI

3.1. Potenciālo atbalsta saņēmēju informēšanas pasākumi

1. Vadošā iestāde saskaņā ar komunikācijas stratēģiju nodrošina, lai darbības programmas stratēģija, mērķi un finansējuma iespējas, ko piedāvā Savienības un dalībvalsts kopējais atbalsts, tiktu plaši publiskoti potenciālajiem atbalsta saņēmējiem un visām ieinteresētajām personām, sniedzot sīku izklāstu par finansiālo atbalstu no attiecīgajiem fondiem.
2. Vadošā iestāde nodrošina, lai potenciāliem atbalsta saņēmējiem būtu piekļuve attiecīgajai informācijai, tostarp vajadzības gadījumā jaunākajai informācijai, ņemot vērā arī elektronisko un citu komunikācijas pakalpojumu pieejamību, tādējādi nodrošinot informāciju vismaz par:
 - a) finansējuma iespējām un pieteikumu iesniegšanas sākumu;
 - b) izdevumu atbilstības nosacījumiem, kas jāizpilda, lai varētu saņemt atbalstu saskaņā ar darbības programmu;
 - c) finansējuma saņemšanas pieteikumu izskatīšanas procedūru aprakstu un attiecīgajiem termiņiem;
 - d) atbalstāmo darbību atlases kritērijiem;
 - e) kontaktpersonām valsts, reģionālā vai vietējā līmenī, kuras var sniegt informāciju par darbības programmām;
 - f) potenciālo atbalsta saņēmēju pienākumu informēt sabiedrību par darbības mērķi un fondu sniegto atbalstu darbībai saskaņā ar 2.2. punktu. Vadošā iestāde var prasīt, lai potenciālie atbalsta saņēmēji pieteikumos ierosina indikatīvus komunikācijas pasākumus, kas ir samērīgi ar darbības apjomu.

3.2. Atbalsta saņēmēju informēšanas pasākumi

1. Vadošā iestāde informē faktiskos atbalsta saņēmējus par to, ka finansējuma pieņemšana nozīmē piekrišanu viņu iekļaušanai darbību sarakstā, ko publicē saskaņā ar 115. panta 2. punktu.
2. Vadošā iestāde vajadzības gadījumā nodrošina informācijas un komunikācijas līdzekļus, tostarp veidnes elektroniskā formātā, lai palīdzētu faktiskajiem atbalsta saņēmējiem izpildīt viņu pienākumus, kas izklāstīti 2.2. punktā.

4. KOMUNIKĀCIJAS STRATĒGIJAS ELEMENTI

Vadošās iestādes un attiecīgā gadījumā dalībvalsts izstrādātajā komunikācijas stratēģijā iekļauj šādus elementus:

- a) īstenotās pieejas aprakstu, tostarp galvenos informācijas un komunikācijas pasākumus, kas jāveic dalībvalstij vai vadošajai iestādei un kas ir vērsti uz potenciālajiem atbalsta saņēmējiem, atbalsta saņēmējiem, informācijas izplatītājiem un plašāku sabiedrību, ņemot vērā 115. pantā izklāstītos mērķus;
- b) to materiālu aprakstu, kuri būs nodrošināti personām ar invaliditāti pieejamā formātā;
- c) aprakstu par to, kā tiks atbalstīta saņēmēju komunikācijas darbība;
- d) indikatīvu budžetu stratēģijas īstenošanai;

- e) to administratīvo struktūru, kā arī personāla resursu aprakstu, kas atbild par informācijas un komunikācijas pasākumu īstenošanu;
 - f) informācijas un komunikācijas pasākumu kārtību, kas minēta 2. punktā, norādot tīmekļa vietni vai tīmekļa portālu, kurā ir atrodami šādi dati;
 - g) norādi par to, kā informācijas un komunikācijas pasākumus izvērtēs pēc tā, cik pamanāma un zināma ir politika, darbības programmas, darbības, un kāda ir fondu un Savienības loma;
 - h) attiecīgā gadījumā — aprakstu par iepriekšējās darbības programmas galveno rezultātu izmantojumu;
 - i) gada atjauninājumu, kurā izklāstīti nākamajā gadā veicamie informācijas un komunikācijas pasākumi.
-

XIII PIELIKUMS

VADOŠĀS IESTĀDES UN SERTIFIKĀCIJAS IESTĀDES IZRAUDZĪŠANĀS KRITĒRIJI

1. IEKŠĒJĀ KONTROLES VIDE

- i) pastāv organizatoriska struktūra, kas aptver vadošās un sertifikācijas iestādes funkcijas un funkciju sadalījumu katrā no minētajām iestādēm, nodrošinot to, ka attiecīgos gadījumos ir ievērots funkciju nošķiruma princips;
- ii) gadījumiem, kad uzdevumi tiek deleģēti starpniekstruktūrām, pastāv sistēma, ar ko tiek nodrošināta starpniekstruktūru atbildības un pienākumu noteikšana, tām deleģēto uzdevumu veikšanas spēju pārbaude un ziņošanas procedūru esamība;
- iii) procedūras, ko izmanto, lai ziņotu par nelikumībām un tās pārraudzītu, kā arī, lai atgūtu nepamatoti izmaksātas summas;
- iv) plāns, kā organizācijas dažādos līmeņos un dažādām funkcijām tiek piešķirti pienācīgi cilvēkresursi ar vajadzīgajām tehniskajām zināšanām.

2. RISKA PĀRVALDĪBA

Sistēma, ar ko, ievērojot proporcionālītātes principu, nodrošina, lai vajadzības gadījumā tiktu veikti pienācīgi riska pārvaldības pasākumi, it īpaši gadījumos, kad darbības ir veiktas būtiskas izmaiņas.

3. PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES DARBĪBAS

A. Vadošā iestāde

- i) procedūras attiecībā uz dotāciju pieteikumiem, pieteikumu izvērtēšanu, atlasī finansējuma piešķiršanas mērķiem, tostarp instrukcijas un norādes, ar ko nodrošina, lai darbības saskaņā ar 125. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punktu sniegtu ieguldījumu attiecīgo prioritāro virzienu konkrēto mērķu un rezultātu sasniegšanā;
- ii) procedūras pārvaldības pārbaūžu, tostarp administratīvo pārbaūžu, veikšanai par katru atbalsta saņēmēja iesniegtu atlīdzināšanas pieteikumu un par darbību pārbaudēm uz vietas;
- iii) procedūras atbalsta saņēmēju iesniegtu atlīdzināšanas pieteikumu izskatīšanai un atļaujas veikt maksājumu došanai;
- iv) procedūras sistēmai, kurā elektroniskā formātā vāc, reģistrē un glabā datus par katru darbību, tostarp, attiecīgos gadījumos, datus par atsevišķiem dalībniekiem un, ja vajadzīgs, rādītāju datu nodalījumu pa dzimumiem, un kuras drošība ir garantēta atbilstīgi starptautiski atzītiem standartiem;
- v) vadošās iestādes izveidotas procedūras, lai nodrošinātu, ka atbalsta saņēmēji uztur vai nu atsevišķu grāmatvedības sistēmu vai piemērotu grāmatvedības kodu sistēmu visiem darījumiem, kas saistīti ar attiecīgu darbību;
- vi) procedūras efektīvu un samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu piemērošanai;
- vii) procedūras, ar ko nodrošina pienācīgas revīzijas licības un arhivēšanas sistēmu;
- viii) procedūras pārvaldības ticamības deklarāciju, ziņojumu par veiktajām kontrolēm un apzinātajiem trūkumiem un gada kopsavilkumu par galīgajām revīzijām un kontrolēm izstrādei;
- ix) procedūras atbalsta saņēmējam nepieciešamā dokumenta, kurā ir izklāstīti katrai darbībai sniegtā atbalsta nosacījumi, izsniegšanai.

B. Sertifikācijas iestāde

- i) procedūras, ko veic, lai apliecinātu Komisijai paredzētu starpposma maksājumu pieteikumus;
- ii) procedūras, saskaņā ar kurām izstrādā pārskatus un apliecina to patiesumu, pilnīgumu un pareizumu, un to, ka, ņemot vērā visu revīziju rezultātus, pārskatos iekļautie izdevumi atbilst piemērojamiem tiesību aktiem;
- iii) procedūras, ar kurām nodrošina pienācīgas revīzijas liecības, elektroniskā formātā uzturot grāmatvedības uzskaiti, tostarp uzskaiti par atgūstamajām, atgūtajām un atsauktajām summām attiecībā uz katru darbību;
- iv) attiecīgos gadījumos – procedūras, ar kurām nodrošina, ka sertifikācijas iestāde no vadošās iestādes saņem pienācīgu informāciju par veiktajām pārbaudēm, un informāciju par rezultātiem, kas gūti revīzijas iestādes veiktās revīzijās vai tās pārraudzībā veiktās revīzijās.

4. UZRAUDZĪBA

A. Vadošā iestāde

- i) procedūras, ar ko atbalsta uzraudzības komitejas darbu;
- ii) procedūras gada un galīgos īstenošanas ziņojumu izstrādei un iesniegšanai Komisijai.

B. Sertifikācijas iestāde

Procedūras, kas nepieciešamas, lai izpildītu sertifikācijas iestādes pienākumu uzraudzīt pārvaldības pārbažu rezultātus un rezultātus, kas gūti revīzijas iestādes veiktās revīzijās vai tās pārraudzībā veiktās revīzijās, pirms Komisijai tiek iesniegti maksājumu pieteikumi.

—

XIV PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1083/2006	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. un 4. pants	89. pants
5., 6. un 8. pants	90. pants
7. pants	—
9. pants	4. un 6. pants
10. pants	4. panta 1. punkts
11. pants	5. pants
12. pants	4. panta 4. punkts
13. pants	4. panta 5. punkts
14. pants	4. panta 7. un 8. punkts un 73. pants
15. pants	95. pants
16. pants	7. pants
17. pants	8. pants
18. pants	91. pants
19. līdz 21. pants	92. pants
22. pants	93. un 94. pants
23. pants	92. panta 6. punkts
24. pants	91. panta 3. punkts
25. pants	10. un 11. pants
26. pants	12. pants
27. pants	15. pants
28. pants	14. un 16. pants
29. pants	52. pants
30. pants	53. pants
31. pants	113. pants
32. pants	26., 29. pants, 96. panta 9. un 10. punkts
33. pants	30. pants un 96. panta 11. punkts
34. pants	98. pants
35. pants	99. pants
36. pants	31. pants
37. pants	27. pants un 96. panta 1. līdz 8. punkts
38. pants	—

Regula (EK) Nr. 1083/2006	Šī regula
39. pants	100. pants
40. pants	101. pants
41. pants	102. un 103. pants
42. pants	123. panta 7. punkts
43. pants	—
43.a pants	67. pants
43.b pants	67. pants
44. pants	37. līdz 46. pants
45. pants	58. un 118. pants
46. pants	59. un 119. pants
47. pants	54. pants
48. pants	55. pants, 56. panta 1. līdz 3. punkts, 57. pants, 114. panta 1. un 2. punkts
49. pants	56. panta 4. punkts, 57. pants un 114. panta 3. punkts
50. pants	20. līdz 22. pants
51. pants	—
52. pants	121. pants
53. un 54. pants	60. un 120. pants
55. pants	61. pants
56. pants	65. līdz 70. pants
57. pants	71. pants
58. pants	73. pants
59. pants	123. pants
60. pants	125. pants
61. pants	126. pants
62. pants	127. pants
63. pants	47. pants
64. pants	48. pants
65. pants	110. pants
66. pants	49. pants
67. pants	50. un 111. pants
68. pants	51. un 112. pants
69. pants	115. līdz 117. pants
70. pants	74 un 122. pants
71. pants	124. pants
72. pants	75. pants

Regula (EK) Nr. 1083/2006	Šī regula
73. pants	128. pants
74. pants	148. pants
75. pants	76. pants
76. pants	77. un 129. pants
77. pants	78. un 130. pants
78. un 78.a pants	131. pants
79. pants	—
80. pants	132. pants
81. pants	80. un 133. pants
82. pants	81. un 134. pants
83. pants	—
84. pants	82. pants
85. līdz 87. pants	135. pants
88. pants	—
89. pants	141. pants
90. pants	140. pants
91. pants	83. pants
92. pants	142. pants
93. pants	86. un 136. pants
94. pants	—
95. pants	—
96. pants	87. pants
97. pants	88. pants
98. pants	143. pants
99. pants	85. un 144. pants
100. pants	145. pants
101. pants	146. pants
102. pants	147. pants
103. un 104. pants	150. pants
105. pants	152. pants
105.a pants	—
106. pants	151. pants
107. pants	153. pants
108. pants	154. pants

Padomes un Komisijas kopīgais paziņojums par 67. pantu

Padome un Komisija ir vienisprātis, ka 67. panta 4. punkts, ar ko ir izslēgta 67. panta 1. punkta b)–d) apakšpunktos izklāstītā vienkāršotu izmaksu piemērošana gadījumos, kad darbība vai projekts, kas ir daļa no darbības, tiek īstenota tikai un vienīgi ar publiskā iepirkuma starpniecību, neliedz iespēju īstenot darbību ar publiskā iepirkuma procedūru, kuru rezultātā atbalsta saņēmējs veic maksājumus līgumslēdzējai pusei, balstoties uz iepriekš noteiktām vienības izmaksām. Padome un Komisija ir vienisprātis, ka izmaksas, ko nosaka un sedz atbalsta saņēmējs, balstoties uz minētajām vienību izmaksām, kuras noteiktas ar publiskā iepirkuma procedūru, veido reālās izmaksas, kas atbalsta saņēmējam radušās un kuras viņš apmaksājis saskaņā ar 67. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgais paziņojums par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 pārskatīšanu saistībā ar apropriāciju pārdali

Eiropas Parlaments, Padome un Komisija piekrīt Finanšu regulas pārskatīšanā nolūkā saskaņot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 966/2012 ar daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam iekļaut noteikumus, kas nepieciešami, lai piemērotu vienošanās par izpildes rezerves piešķiršanu un saistībā ar finanšu instrumentu īstenošanu atbilstīgi 39. pantam (MVU iniciatīva) saskaņā ar regulu, ar ko paredz kopīgus noteikumus Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem attiecībā uz šādu apropriāciju pārdali:

- i. apropriāciju, kuras ir piesaistītas programmām attiecībā uz izpildes rezervi un kuru saistības ir atceltas, jo atbilstīgi šajās programmās noteiktajām prioritātēm starposma mērķi netika sasniegti, un;
- ii. apropriāciju, kuras ir piesaistītas attiecībā uz 39. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajām īpašam nolūkam paredzētajām programmām un kuru saistības ir jāatceļ, jo bija jāpārtrauc dalībvalsts piedalīšanās finanšu instrumentā.

Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgs paziņojums par 1. pantu

Ja ir nepieciešami vēl citi pamatoti izņēmumi kopīgos noteikumos, lai ņemtu vērā EZJF un ELFLA īpatnības, Eiropas Parlaments, Padome un Komisija apņemas atļaut šīs atkāpes, tās ar pienācīgu rūpību piemērojot nepieciešamajam izmaiņām Regulā, ar ko nosaka kopīgus noteikumus Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem.

Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgais paziņojums par jebkāda atpakaļejoša spēka izslēgšanu attiecībā uz 5. panta 3. punkta piemērošanu

Eiropas Parlaments un Padome ir vienisprātis, ka:

- attiecībā uz 14. panta 2. punktu, 15. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 26. panta 2. punktu Regulā, ar ko paredz kopīgus noteikumus Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, darbības, ko dalībvalstis veic, lai iesaistītu 5. panta 1. punktā minētos partnerus partnerības nolīguma un 5. panta 2. punktā minēto programmu sagatavošanā, ietver visas darbības, ko dalībvalsts praktiski veic neatkarīgi no veikšanas brīža, kā arī darbības, ko tās veikušas pirms minētās regulas stāšanās spēkā un pirms dienas, kad stājas spēkā deleģētais akts attiecībā uz Eiropas rīcības kodeksu, kas pieņemts saskaņā ar tās pašas regulas 5. panta 3. punktu, un dalībvalstu plānošanas procedūras sagatavošanas laikā, ar noteikumu, ka tiek sasniegti minētajā regulā noteiktie partnerības principa mērķi. Šajā sakarā dalībvalstis atbilstīgi savām valsts un reģionālajām kompetencēm gan par ierosinātā partnerības nolīguma, gan ierosināto programmu projektu saturu lems saskaņā ar attiecīgajiem minētās regulas noteikumiem un konkrētā fonda noteikumiem;
- deleģētajam aktam, ar ko nosaka Eiropas rīcības kodeksu un kas pieņemts saskaņā ar 5. panta 3. punktu, nekādos apstākļos nav nedz tieša, nedz netieša atpakaļejoša spēka, jo īpaši attiecībā uz partnerības nolīguma un programmu apstiprināšanas procedūru, jo ES tiesību aktu mērķis nav Komisijai sniegt tādas pilnvaras, lai tā varētu noraidīt partnerības nolīguma un programmu apstiprināšanu, vienīgi un ekskluzīvi balstoties uz jebkāda veida neatbilstību Eiropas rīcības kodeksam, kas pieņemts saskaņā ar 5. panta 3. punktu;
- Eiropas Parlaments un Padome aicina Komisiju darīt tām pieejamu deleģētā akta teksta projektu, kas jāpieņem saskaņā ar 5. panta 3. punktu, cik drīz vien iespējams, taču ne vēlāk kā dienā, kad Padome pieņems politisko vienošanos par Regulu, ar ko paredz kopīgus noteikumus Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, vai dienā, kad par minētās regulas ziņojuma projektu Eiropas Parlaments balso plenārsēdē, atkarībā no tā, kura diena pienāk ātrāk.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1304/2013

2013. gada 17. decembris

par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 164. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013 ⁽³⁾ ir noteikta Eiropas Sociālā fonda (ESF), Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Kohēzijas fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Jūrniecības un zivsaimniecības fonda darbības struktūra un jo īpaši paredzēti tematiskie mērķi, principi un noteikumi saistībā ar programmu veidošanu, uzraudzību un vērtēšanu, pārvaldību un kontroli. Tādēļ ir jāprecizē ESF pamatuzdevums un darbības joma, kā arī saistītās investīciju prioritātes, kuras sekmē tematisko mērķu sasniegšanu, jānosaka arī īpaši noteikumi saistībā ar to pasākumu veidiem, kuras var finansēt no ESF.

⁽¹⁾ OV C 143, 22.5.2012., 82. lpp., un OV C 271, 19.9.2013., 101. lpp.

⁽²⁾ OV C 225, 27.7.2012., 127. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembra), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

- (2) ESF būtu jāuzlabo nodarbinātības iespējas, jāstiprina sociālā iekļautība, jāapkaro nabadzība, jāveicina izglītība, prasmes un mūžizglītība, kā arī tam būtu jāizstrādā aktīvas, visaptverošas un ilgtspējīgas iekļaušanas politika saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 162. pantu noteiktajiem ESF uzdevumiem un tādejādi saskaņā ar LESD 174. pantu būtu jāveicina ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija. Saskaņā ar LESD 9. pantu ESF būtu jāņem vērā prasības, kas saistītas ar augsta nodarbinātības līmeņa veicināšanu, atbilstīga sociālās aizsardzības līmeņa nodrošināšanu, ar sociālās atstumtības apkarošanu, kā arī ar izglītības, apmācības un cilvēku veselības aizsardzības līmeņa paaugstināšanu.

- (3) Eiropadome 2010. gada 17. jūnija sanāksmē aicināja visās kopējās politikās nostādēs, tostarp kohēzijas politikā, atbalstīt stratēģiju "Eiropa 2020" gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei (stratēģija "Eiropa 2020"). Lai nodrošinātu pilnīgu ESF pielāgošanu šīs stratēģijas mērķiem, jo īpaši attiecībā uz nodarbinātību, izglītību, apmācību un cīņu ar sociālo atstumtību, nabadzību un diskrimināciju, ESF būtu jāsniedz atbalsts dalībvalstīm, ņemot vērā attiecīgās integrētās pamatnostādnes un konkrētos attiecīgajai valstij paredzētos ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu, kā arī attiecīgā gadījumā valsts līmenī – valstu reformu programmas, kas pamatojas uz valstu nodarbinātības stratēģijām, valstu sociālajiem ziņojumiem, valstu stratēģijām attiecībā uz romu integrāciju un valstu stratēģijām invalīdu jomā. ESF būtu jāveicina arī attiecīgi pamatiniciatīvu īstenošanas aspekti, īpašu uzmanību pievēršot tādām iniciatīvām kā "Jaunu prasmju un darba vietu programma", "Jaunatne kustībā" un "Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību". ESF būtu jāsniedz atbalsts arī iniciatīvu "Digitālā programma" un "Inovācijas savienība" attiecīgajiem pasākumiem.

- (4) Savienība saskaras ar strukturālām problēmām, ko izraisījuši ekonomikas globalizācija, tehnoloģiju attīstība un strauji novecojošs darbaspēks, kā arī arvien lielāks prasmju un darbaspēka trūkums dažās nozarēs un reģionos. Šiem faktoriem pievienojusies ekonomikas un finansiālā krīze, kuras ietekmē ir paaugstinājies bezdarba līmenis, īpaši skarot jaunatni un citas nelabvēlīgā situācijā esošas personas, piemēram, migrantus un minoritātes.

- (5) ESF būtu jācenšas veicināt nodarbinātību, uzlabot darba tirgus pieejamību, īpašu uzmanību pievēršot no darba tirgus attālinātākajām personām, un atbalstīt brīvprātīgu darbaspēka mobilitāti. ESF būtu jāsniedz atbalsts arī aktīvai un veselīgai novecošanai, tostarp izmantojot

- inovatīvus darba organizācijas veidus, kas veicina arodveselību un darba drošību un palielina nodarbinātību. Uzlabojot darba ņēmēju starptautisko ģeogrāfisko mobilitāti un tādējādi veicinot darba tirgu veiksmīgāku darbību, ESF jo īpaši būtu jāatbalsta EURES pasākumi (Eiropas Nodarbinātības dienestu pasākumi) attiecībā uz pieņemšanu darbā un saistīto informāciju, ieteikumiem un konsultāciju pakalpojumiem valsts un pārrobežu līmenī. ESF finansētajām darbībām būtu jāatbilst Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 5. panta 2. punktam, kas paredz, ka nevienam nedrīkst likt veikt piespiedu darbu.
- (6) ESF būtu arī jāveicina sociālā iekļautība un jānovērš un jāapkaro nabadzība, lai pārtrauktu paaudzēs valdošu nelabvēlīgu apstākļu apburto loku, un šim nolūkam ir jāīsteno vairāki politikas virzieni, kas paredzēti visnelabvēlīgākajā situācijā esošām personām neatkarīgi no to vecuma, tostarp bērniem, nabadzīgajiem strādājošiem un gados vecākām sievietēm. Būtu jāpievērš uzmanība patvēruma meklētāju un bēgļu līdzdalībai. ESF var izmantot, lai palielinātu cenas ziņā pieejamu, ilgtspējīgu un kvalitatīvu vispārējas nozīmes pakalpojumu pieejamību, jo īpaši veselības aprūpes, nodarbinātības un apmācības pakalpojumu, bezpajumtniekiem sniegtu pakalpojumu, ārpusskolas aprūpes, bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu jomā. Atbalstītie pakalpojumi var būt publiski, privāti un/vai vietējās kopienas līmenī, un tos var sniegt dažādas juridiskās personas, proti, valsts iestādes, privātuzņēmumi, sociālie uzņēmumi, nevalstiskās organizācijas.
- (7) ESF būtu jāuzņemas risināt priekšlaicīgas mācību pamešanas problēmu, veicināt vienlīdzīgu piekļuvi labas kvalitātes izglītībai, ieguldīt profesionālajā izglītībā un apmācībā, uzlabot izglītības un apmācības sistēmu atbilstību darba tirgus prasībām un sekmēt mūžizglītību, tostarp formālas, neformālas un ikdienējas mācību iespējas.
- (8) Papildus šīm prioritātēm mazāk attīstītajos reģionos un dalībvalstīs ar mērķi palielināt ekonomikas izaugsmi un nodarbinātības iespējas būtu jāuzlabo valsts un reģionālā līmeņa publiskās pārvaldes efektivitāte, kā arī publiskās pārvaldes līdzdarbības spējas. Būtu jāstiprina tādu ieinteresēto personu, tostarp nevalstisko organizāciju, institucionālās spējas, kuras nodrošina nodarbinātību, izglītību, apmācību un sociālo politiku, tostarp diskriminācijas apkarošanas jomā.
- (9) Atbalsts investīciju prioritātei "sabiedrības virzīta vietējā attīstība" var veicināt visus pārējos tematiskos mērķus, kas noteikti šajā regulā. ESF atbalstītam sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijām vajadzētu būt iekļaujošām attiecībā uz to teritorijā dzīvojošām nelabvēlīgā situācijā esošām personām, gan attiecībā uz vietējo rīcības grupu pārvaldību, gan attiecībā uz stratēģijas saturu.
- (10) Vienlaikus ir izšķirīgi svarīgi atbalstīt Savienības mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu attīstību un konkurētspēju un nodrošināt, lai cilvēki, apgūstot jaunas piemērotas prasmes un izmantojot mūžizglītības iespējas, varētu pielāgoties tādiem jauniem uzdevumiem kā pāreja uz ekonomiku, kas balstīta uz zināšanām, digitālā programma un pāreja uz ekonomiku, kam raksturīgs zems oglekļa dioksīda emisiju līmenis un lielāka energoefektivitāte. Cenšoties sasniegt primāros tematiskos mērķus, ESF būtu jāveicina minēto jautājumu risināšana. Šajā kontekstā ESF būtu jāatbalsta darbaspēka pāreja no izglītības uz nodarbinātību virzībā uz dabai labvēlīgākām prasmēm un darba vietām un būtu jāmeklē risinājumi trūkstošām prasmēm, tostarp attiecībā uz energoefektivitāti, atjaunojamiem energoresursiem un ilgtspējīga transporta nozarēm. ESF būtu arī jāatbalsta kultūras un jaunrades prasmes. Kultūrsociālā, jaunrades un kultūras nozare ir svarīga, jo tā netieši palīdz sasniegt ESF mērķus; tādēļ to potenciāls būtu labāk jāiekļauj ESF projektos un programmās.
- (11) Ņemot vērā pastāvīgo vajadzību veltīt pūles jauniešu bezdarba novēršanai visā Savienībā, attiecībā uz reģioniem, kur situācija ir vissliktākā, būtu jāizveido Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva (JNI). JNI šādos reģionos būtu jāatbalsta jaunieši, kas nav iesaistīti nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā (NEET) un kas ir bezdarbnieki vai neaktīvi, tādējādi pastiprinot un paātrinot ESF finansētu pasākumu izpildi. Būtu jāpiešķir JNI konkrēti papildu līdzekļi, kuru summa būtu līdzvērtīga ieguldījumam no ESF visvairāk skartajos reģionos. Pievēršoties atsevišķām personām, nevis struktūrām, JNI būtu jācenšas papildināt citas ESF finansētas un valsts darbības, kas vērsti uz NEET, tostarp īstenojot garantijas jauniešiem shēmu atbilstīgi Padomes 2013. gada 22. aprīļa ieteikumam par garantijas jauniešiem izveidošanu⁽¹⁾, kas paredz, ka jauniešiem četru mēnešu laikposmā pēc darba zaudēšanas vai formālas izglītības iegūšanas jānodrošina labs darba, turpmākas izglītības, mācekļa vai prakses vietas piedāvājums. JNI var arī atbalstīt darbības, kas novērš priekšlaicīgu mācību pamešanu. Sociālo pabalstu pieejamībai jauniešiem un viņa ģimenei vai apgādājamajām personām nevajadzētu būt atkarīgai no tā, vai jauniešiem piedalās JNI.

(1) OV C 120, 26.4.2013., 1. lpp.

- (12) JNI būtu pilnībā jāiekļauj ESF plānošanā, tomēr, lai panāktu tās mērķus, vajadzības gadījumā attiecībā uz JNI būtu jāparedz konkrēti noteikumi. Ir jāvienkāršo un jāatvieglo JNI īstenošana, jo īpaši attiecībā uz finanšu pārvaldības noteikumiem un tematiskās koncentrācijas kārtību. Lai nodrošinātu, ka JNI rezultāti tiek skaidri parādīti un paziņoti, būtu jāparedz īpaši uzraudzības un novērtēšanas, kā arī informācijas un publicitātes pasākumi. Uzraudzības komitejas pārrunās par JNI sagatavošanu un īstenošanu, tostarp novērtēšanu, būtu jāiesaista jauniešu organizācijas.
- (13) ESF būtu jāpiedalās stratēģijā "Eiropa 2020", nodrošinot Savienības prioritātēm lielāku atbalsta koncentrāciju. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 92. panta 4. punktu ir noteikta ESF kohēzijas politikas finansējuma minimālā daļa. ESF, izmantojot minimālu nodalītu piešķirumu 20 % apmērā no kopējiem katrā valstij paredzētajiem ESF resursiem, būtu īpaši jāpalielina atbalsts cīņai ar sociālo atstumtību un nabadzību. Atbilstīgi atbalstītā reģiona attīstības līmenim būtu jāierobežo arī ESF atbalsta investīciju prioritātes un piedāvājums.
- (14) Lai nodrošinātu ESF atbalstīto darbību Savienības līmenī sasniegto rezultātu ciešāku uzraudzību un labāku izvērtēšanu, šajā regulā būtu jānosaka kopējs iznākumu un rezultātu rādītāju kopums. Šādiem rādītājiem būtu jāatbilst investīciju prioritātēm un darbību veidam, ko atbalsta saskaņā ar šo regulu, kā arī attiecīgajiem noteikumiem Regulā (ES) Nr. 1303/2013. Rādītāji būtu vajadzības gadījumā jāpapildina ar katrā programmai raksturīgiem rezultātu un/vai iznākuma rādītājiem.
- (15) Dalībvalstis tiek mudinātas ziņot par ESF investīciju ietekmi uz sociāli atstumto grupu iespēju vienlīdzību, vienlīdzīgu pieeju un integrāciju visās darbības programmās.
- (16) Ievērojot datu aizsardzības prasības par tādu jutīgu datu vākšanu un glabāšanu, kas ir saistīti ar dalībniekiem, dalībvalstīm un Komisijai būtu regulāri jāvērtē ESF atbalsta efektivitāte, lietderība un ietekme sociālās iekļautības veicināšanā un nabadzības apkarošanā, jo īpaši attiecībā uz tādām nelabvēlīgā situācijā esošām personām kā romi. Dalībvalstis tiek mudinātas ziņot par ESF finansētajām iniciatīvām savos valsts sociālajos ziņojumos, kas pievienoti valstu reformu programmām, jo īpaši attiecībā uz sociāli atstumtām kopienām, piemēram, romiem un migrantiem.
- (17) Prasmīga un efektīva ESF atbalstīto darbību īstenošana ir atkarīga no labas pārvaldības un partnerības starp visiem attiecīgajiem teritoriālajiem un sociālekonomiskajiem dalībniekiem, ņemot vērā dalībniekus reģionālā un vietējā līmenī, jo īpaši vietējo un reģionālo pašvaldību apvienības, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, ekonomiskos un jo īpaši sociālos partnerus un nevalstiskās organizācijas. Tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina sociālo partneru un nevalstisko organizāciju līdzdarbība ESF stratēģiskajā pārvaldībā, sākot no darbības programmu prioritāšu ieskiecēšanas līdz ESF atbalsta īstenošanai un rezultātu novērtēšanai.
- (18) Dalībvalstīm un Komisijai būtu jānodrošina, lai ESF finansēto prioritāšu īstenošanā tiktu veicināta sieviešu un vīriešu vienlīdzība saskaņā ar LESD 8. pantu. Novērtējums konstatēts, cik svarīgi visos darbības programmu aspektos un sagatavošanas, uzraudzības, īstenošanas un novērtēšanas posmos ir savlaicīgi un saskaņoti ņemt vērā dzimumu vienlīdzības mērķus, vienlaikus nodrošinot īpašus pasākumus, kas veicina dzimumu vienlīdzību, sieviešu finansiālo neatkarību, izglītību, kvalifikācijas celšanu un no vardarbības cietušu sieviešu reintegrāciju darba tirgū un sabiedrībā.
- (19) Saskaņā ar LESD 10. pantu ESF finansiāli atbalstīto prioritāšu īstenošanai būtu jāveicina cīņa pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, īpašu uzmanību veltot tām personām, kuras saskaras ar vairākiemeslu diskrimināciju. Diskriminācija dzimuma dēļ būtu jāinterpretē plašākā nozīmē, lai ņemtu vērā citus ar dzimumu saistītus aspektus atbilstīgi Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai. ESF finansiāli atbalstīto prioritāšu īstenošanai būtu jāatbalsta arī vienlīdzīgu iespēju veicināšana. ESF būtu jāatbalsta to ANO Konvencijā par invalīdu tiesībām paredzēto Savienības pienākumu izpilde, kas cita starpā attiecas uz izglītību, darbu, nodarbinātību un pieejamību. ESF būtu jāveicina arī pāreja no institucionālās aprūpes uz aprūpi vietējās kopienas līmenī. ESF nevajadzētu atbalstīt nevienu darbību, kas veicina segregāciju vai sociālo atstumtību.
- (20) Atbalsts sociālajai inovācijai palīdz panākt to, ka politikas pasākumi labāk reaģē uz sociālām pārmaiņām. ESF būtu jāsekmē un jāatbalsta inovatīvi sociālie uzņēmumi un uzņēmēji, kā arī inovatīvi projekti, kurus ir pārņēmušas nevalstiskās organizācijas un citi sociālās ekonomikas dalībnieki. Konkrēti, lai kāpinātu politikas efektivitāti un tādējādi pamatotu īpaša ESF atbalsta saņemšanu, ļoti svarīgi pirms inovatīvo risinājumu plašākas izmantošanas

- ir tos testēt un izvērtēt. Inovatīvi risinājumi – ar noteikumu, ka tie ir efektīvi – varētu ietvert sociālo rādītāju izstrādi, piemēram, sociālo marķēšanu.
- (21) Būtiska pievienotā vērtība ir transnacionālai sadarbībai, tādēļ tā būtu jāatbalsta visām dalībvalstīm, izņemot attiecīgi pamatotus gadījumus, kad ņemts vērā proporcionālītes princips. Tā ir arī nepieciešama, lai stiprinātu Komisijas lomu pieredzes apmaiņas veicināšanā un attiecīgo iniciatīvu īstenošanas koordinēšanā.
- (22) Lai veicinātu integrētu un visaptverošu pieeju nodarbinātības un sociālās iekļautības jomā, ESF būtu jāsniedz atbalsts starpnozaru un teritoriālajām partnerībām.
- (23) Reģionālo un vietējo ieinteresēto personu iesaistei būtu jāpalīdz īstenot stratēģija "Eiropa 2020" un sasniegt tās pamatmērķus. Lai darbības programmu sagatavošanā un īstenošanā vēl aktīvāk iesaistītu reģionu un vietējās iestādes, pilsētas, sociālos partnerus un nevalstiskās organizācijas, var izmantot un atbalstīt teritoriālos līgumus, nodarbinātības un sociālās iekļautības vietējās iniciatīvas, ilgtspējīgas un iekļaujošas sabiedrības virzītas attīstības stratēģijas pilsētu un lauku teritorijās un ilgtspējīgas pilsētvides attīstības stratēģijas.
- (24) Regula (ES) Nr. 1303/2013 paredz, ka noteikumus par izdevumu atbilstību izstrādā valsts līmenī ar dažiem izņēmumiem, kuru dēļ nepieciešams noteikt īpašus noteikumus attiecībā uz ESF.
- (25) Lai vienkāršotu ESF izmantošanu un mazinātu kļūdas risku, kā arī ņemtu vērā ESF atbalstīto darbību īpatnības, ir lietderīgi paredzēt noteikumus, kas papildina Regulu (ES) Nr. 1303/2013 attiecībā uz izdevumu atbilstību.
- (26) Ar vienību izmaksu standarta shēmām, vienreizējiem maksājumiem un vienotas likmes finansējumu būtu jāvienkāršo process atbalsta saņēmējiem un jāsamazina administratīvais slogs visiem ESF projekta partneriem.
- (27) Ir svarīgi nodrošināt katras darbības programmas pareizu finanšu pārvaldību un īstenošanu pēc iespējas efektīvākā un lietotājam draudzīgākā veidā. Dalībvalstīm nevajadzētu papildus izvirzīt noteikumus, kas atbalsta saņēmējiem apgrūtinā fondu izmantošanu.
- (28) Lai atbalstītu, piemēram, studentus, darba vietu izveidi, darba ņēmēju mobilitāti, sociālo iekļautību un sociālo uzņēmējdarbību, dalībvalstis un reģioni būtu jānodrošina izmantot ESF ar finanšu instrumentu palīdzību.
- (29) ESF būtu jāpapildina citas Savienības programmas un būtu jāveido cieša sinerģija starp ESF un citiem Savienības finanšu instrumentiem.
- (30) Investīcijas cilvēkkapitālā ir galvenais līdzeklis, kas var nodrošināt Savienības starptautisko konkurētspēju un ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanu. Neviens investīciju veids nevar panākt strukturālas reformas, ja papildus netiks īstenota saskaņota un uz izaugsmi vērsta cilvēkkapitāla attīstības stratēģija. Tādēļ ir jānodrošina, ka 2014. - 2020. gada plānošanas periodā prasmju uzlabošanai un nodarbinātības līmeņa paaugstināšanai paredzētie resursi ir pietiekami, lai šo darbību varētu veikt pienācīgā apmērā.
- (31) Lai definētu vienību izmaksu standarta shēmas, vienreizējos maksājumus un to maksimālās summas atbilstoši dažādiem darbību veidiem, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (32) Komisijai ESF pārvaldībā būtu jāpalīdz LESD 163. pantā paredzētajai komitejai.
- (33) Ņemot vērā to, ka šī regula aizstāj Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006⁽¹⁾, minētā regula būtu jāatceļ. Tomēr šai regulai nebūtu jāietekmē tās palīdzības nepārtrauktība vai grozīšana, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1081/2006 vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, ko minētajai palīdzībai piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tādēļ minētā regula vai šādi citi piemērojami tiesību akti minētajai palīdzībai vai attiecīgajām darbībām būtu jāturpina piemērot pēc 2013. gada 31. decembra līdz to noslēgumam. Pieteikumiem palīdzības saņemšanai, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1081/2006, būtu jāpaliek spēkā,

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1081/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par Eiropas Sociālo fondu un Regulas (EK) Nr. 1784/1999 atcelšanu (OV L 210, 31.7.2006., 12. lpp.).

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu nosaka Eiropas Sociālā fonda (ESF), tostarp Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas (JNI), pamatuzdevumus, tā atbalsta jomas, īpašus noteikumus un palīdzībai atbilstīgos izdevumu veidus.

2. pants

Pamatuzdevumi

1. ESF veicina augstu nodarbinātības un darba vietu kvalitātes līmeni, uzlabo darba tirgus pieejamību, atbalsta darba ņēmēju ģeogrāfisko un profesionālo mobilitāti un veicina darba ņēmēju pielāgošanos rūpnieciskajām pārmaiņām un ilgtspējīgai attīstībai nepieciešamajām pārmaiņām ražošanas sistēmās, rosina visiem nodrošināt augstu izglītības un apmācības līmeni un atbalsta jauniešu pāreju no izglītības iegūšanas uz nodarbinātību, apkaro nabadzību, uzlabo sociālo iekļautību un veicina dzimumu līdztiesību, nediskrimināciju un vienlīdzīgas iespējas, tādējādi sekmējot Savienības prioritātes attiecībā uz ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas stiprināšanu.

2. ESF izpilda 1. punktā noteiktos pamatuzdevumus, atbalstot dalībvalstu centienus sasniegt prioritātes un pamatmērķus, kas izvirzīti Savienības stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei (stratēģija "Eiropa 2020"), un ļaujot dalībvalstīm novērst individuālos šķēršļus, kas tām traucē sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus. ESF atbalsta ar tās pamatuzdevumiem saistītu politikas nostādņu un darbību izstrādi un īstenošanu, ņemot vērā attiecīgās integrētās pamatnostādnes un konkrētos attiecīgajai valstij paredzētos ieteikumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu, un vajadzības gadījumā valstu līmenī, – valstu reformu programmas, kā arī citas attiecīgās valstu stratēģijas un ziņojumus.

3. ESF sniedz atbalstu cilvēkiem, tostarp nelabvēlīgā situācijā esošām personām, piemēram, ilgstošiem bezdarbniekiem, invalīdiem, migrantiem, etniskajām minoritātēm, sociāli atstumtām kopienām un visu vecuma grupu cilvēkiem, kas saskaras ar nabadzību un sociālo atstumtību. ESF arī nodrošina atbalstu darba ņēmējiem, uzņēmumiem, tostarp sociālās ekonomikas dalībniekiem, un uzņēmējiem, kā arī sistēmām un struktūrām nolūkā veicināt to pielāgošanos jauniem uzdevumiem, tostarp prasmju neatbilstības samazināšanai, un sekmēt labu pārvaldību, sociālo progresu un reformu īstenošanu, jo īpaši nodarbinātības, izglītības, apmācības un sociālās politikas jomā.

3. pants

Atbalsta jomas

1. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 8., 9., 10. un 11. punktā noteiktajiem tematiskajiem

mērķiem, kas atbilst šā punkta a), b), c) un d) apakšpunktam, un saskaņā ar tā pamatuzdevumiem ESF sniedz atbalstu šādām investīciju prioritātēm:

a) tematiskajam mērķim "veicināt stabilas un kvalitatīvas darba vietas un atbalstīt brīvprātīgu darbaspēka mobilitāti":

i) nodarbinātības pieejamības nodrošināšana darba meklētājiem un neaktīvām personām, tostarp ilgstošiem bezdarbniekiem un no darba tirgus attālinātām personām, arī izmantojot vietējās nodarbinātības iniciatīvas un atbalstu darbaspēka mobilitātei;

ii) jauniešu ilgtspējīga integrācija darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītiem jauniešiem, tostarp jauniešiem, kuriem ir sociālās atstumtības risks, un jauniešiem no sociāli atstumtām kopienām, tostarp ar garantijas jauniešiem shēmas īstenošanu;

iii) pašnodarbinātība, uzņēmējdarbība un uzņēmumu izveide, tostarp inovatīvu mikrouzņēmumu un inovatīvu mazo un vidējo uzņēmumu izveide;

iv) vīriešu un sieviešu līdztiesība visās jomās, tostarp attiecībā uz nodarbinātības pieejamību, karjeras izaugsmi, profesionālās un privātās dzīves līdzsvarojšanu un vienāda atalgojuma par vienādu darbu veicināšanu;

v) darba ņēmēju, uzņēmumu un uzņēmēju pielāgošanās pārmaiņām;

vi) aktīva un veselīga novecošana;

vii) darba tirgus iestāžu modernizēšana, piemēram, publisku un privātu nodarbinātības dienestu modernizēšana, un uzlabojot atbilstību darba tirgus vajadzībām, tostarp ar darbībām, kas uzlabo starpvalstu darbaspēka mobilitāti, kā arī ar mobilitātes shēmām un labāku sadarbību starp iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām;

b) tematiskajam mērķim "veicināt sociālo iekļaušanu un apkarot nabadzību un jebkādu diskrimināciju":

i) aktīva iekļaušana, tostarp lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas un aktīvu līdzdalību un uzlabotu nodarbinātību;

- ii) sociāli atstumto kopienu, piemēram, romu, sociālekonomiskā integrācija;
- iii) visu veidu diskriminācijas apkarošana un vienlīdzīgu iespēju veicināšana;
- iv) piekļuves uzlabošana cenas ziņā pieejamiem, ilgtspējīgiem un kvalitatīviem pakalpojumiem, tostarp veselības aprūpei un vispārējas nozīmes sociālajiem pakalpojumiem;
- v) sociālās uzņēmējdarbības, profesionālās integrācijas sociālos uzņēmumos un sociālas un solidāras ekonomikas veicināšana, lai sekmētu nodarbinātības pieejamību;
- vi) sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas;
- c) tematiskajam mērķim "investēt izglītībā, apmācībā un profesionālajā izglītībā prasmju nodrošināšanai un mūžizglītībā":
- i) priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšana un novēršana un vienlīdzīgas pieejas veicināšana kvalitatīvai pirmsskolas, pamatskolas un vidusskolas izglītībai, tostarp formālām, neformālām un ikdienējām mācību iespējām, kas ļauj mācības pametušajām personām atsākt izglītības iegūšanu un mācības;
- ii) augstākās izglītības vai pielīdzināma līmeņa izglītības kvalitātes, efektivitātes un pieejamības uzlabošana nolūkā palielināt līdzdalības un sasniegumu līmeni, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām;
- iii) formālas, neformālas un ikdienējas mūžizglītības vienlīdzīgas pieejamības uzlabošana visām vecuma grupām, darbaspēka zināšanu, prasmju un kompetenču uzlabošana un elastīgu mācību iespēju veicināšana, tostarp ar profesionālo orientāciju un iegūto kompetenču apstiprināšanu;
- iv) darba tirgus nozīmes palielināšana izglītības un apmācības sistēmās, pārejas veicināšana no izglītības uz nodarbinātību un profesionālās izglītības un apmācības sistēmu un to kvalitātes uzlabošana, tostarp ar vajadzīgo prasmju prognozēšanas mehānismiem, studiju programmu pielāgošanu un uz darbu balstītu mācību programmu, tostarp duālu mācību programmu un mācekļības shēmu, izstrādi;
- d) tematiskajam mērķim "uzlabot publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un valsts pārvaldes efektivitāti":
- i) investīcijas institucionālajās spējās un efektīvā valsts pārvaldē un publiskajos pakalpojumos valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, lai panāktu reformas, labāku regulējumu un labu pārvaldību.
- Minētā investīciju prioritāte ir piemērojama tikai tajās dalībvalstīs, kuras tiesīgas saņemt Kohēzijas fonda atbalstu, vai tajās dalībvalstīs, kurās atrodas viens vai vairāki NUTS 2. līmeņa reģioni, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 90. panta 2. punkta a) apakšpunktā;
- ii) spēju veidošana visām ieinteresētajām personām, kuras risina izglītības, mūžizglītības, apmācību un nodarbinātības un sociālās politikas jautājumus, tostarp izmantojot nozaru un teritoriālos līgumus, lai koncentrētos reformām valsts, reģionu un vietējā līmenī.
2. Izmantojot 1. pantā uzskaitītās investīciju prioritātes, ESF sekmē citu Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmajā daļā minēto tematisko mērķu sasniegšanu, galvenokārt:
- a) atbalstot pāreju uz ekonomiku, kam raksturīgs zems oglekļa dioksīda emisiju līmenis, noturība pret klimata pārmaiņām, resursefektivitāte un ekoloģiskā ilgtspējība, šādā nolūkā uzlabojot izglītības un apmācības sistēmas, kas nepieciešamas, lai pielāgotu prasmes un kvalifikāciju, celtu darbaspēka kvalifikāciju un izveidotu jaunas darba vietas ar vidi un enerģētiku saistītās nozarēs;
- b) uzlabojot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamību, izmantošanu un kvalitāti, šādā nolūkā attīstot digitālo kompetenci un e-mācības un investējot e-iekļautībā, e-prasmēs un saistītajās uzņēmējdarbības prasmēs;
- c) stiprinot pētniecību, tehnoloģiju attīstību un inovāciju, šādā nolūkā attīstot pēcdiploma studijas un uzņēmējdarbības prasmju apguvi, pētnieku apmācību, sadarbības tīklu veidošanas pasākumus un partnerības starp augstākās izglītības iestādēm, pētniecības un tehnoloģiju centriem un uzņēmumiem;
- d) uzlabojot mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēju un ilgtermiņa stabilitāti, šādā nolūkā sekmējot uzņēmumu, vadītāju un darba ņēmēju pielāgošanos, palielinot investīcijas cilvēkkapitālā un atbalstot struktūras, kas piedāvā uz praksi vērstu profesionālo izglītību un apmācību.

4. pants

Saderība un tematiskā koncentrācija

1. Lai palīdzētu izpildīt stratēģijas "Eiropa 2020" pamatmērķus attiecībā uz nodarbinātību, izglītību un nabadzības samazināšanu, dalībvalstis nodrošina darbības programmās noteiktās stratēģijas un darbību saderību un atbilstību attiecībā uz to jautājumu risināšanu, kas noteikti valsts reformu programmās, kā arī attiecīgā gadījumā citās valsts stratēģijās bezdarba, nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanai, un arī attiecīgajos Padomes ieteikumos, kas pieņemti saskaņā ar LESD 148. panta 4. punktu.

2. Vismaz 20 % no kopējiem ESF resursiem katrā dalībvalstī piešķir Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 9. punktā noteiktajam tematiskajam mērķim "sociālās iekļautības veicināšana un cīņa ar nabadzību un jebkāda veida diskrimināciju".

3. Dalībvalstis nodrošina tematisko koncentrāciju saskaņā ar šādu kārtību:

- a) attīstītākiem reģioniem dalībvalstis koncentrē vismaz 80 % no piešķirtā ESF atbalsta katrai darbības programmai ne vairāk kā piecās no 3. panta 1. punktā noteiktajām investīciju prioritātēm;
- b) pārejas reģioniem dalībvalstis koncentrē vismaz 70 % no piešķirtā ESF atbalsta katrai darbības programmai ne vairāk kā piecās no 3. panta 1. punktā noteiktajām investīciju prioritātēm;
- c) mazāk attīstītiem reģioniem dalībvalstis koncentrē vismaz 60 % no piešķirtā ESF atbalsta katrai darbības programmai ne vairāk kā piecās no 3. panta 1. punktā noteiktajām investīciju prioritātēm.

4. Regulas 11. panta 1. punktā minētos prioritāros virzienus izslēdz no šā panta 2. un 3. punktā minēto procentuālo daļu aprēķina.

5. pants

Rādītāji

1. Šīs regulas I pielikumā noteiktos kopējos iznākuma un rezultātu rādītājus un attiecīgā gadījumā programmai raksturīgos rādītājus izmanto saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 27. panta 4. punktu un 96. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) un iv) punktu. Visus kopējos iznākuma un rezultātu rādītājus sniedz par visām investīciju prioritātēm. Šīs regulas II pielikumā noteikto rezultātu rādītājus sniedz saskaņā ar šā panta 2. punktu. Attiecīgā gadījumā veic datu sadalījumu pa dzimumiem.

Kopējo un programmai raksturīgo iznākuma rādītāju atskaites vērtība ir nulle. Ja atbalstīto darbību raksturs tam atbilst, minētajiem rādītājiem nosaka kopējus kvantitatīvus mērķvērtības 2023. gadam. Iznākuma rādītāji ir izteikti absolūtos skaitļos.

Minētajiem kopējiem un programmai raksturīgiem rezultātu rādītājiem, kuriem ir noteiktas kopējās kvantitatīvās mērķvērtības 2023. gadam, atskaites vērtības nosaka, izmantojot jaunākos pieejamos datus vai citus būtiskus informācijas avotus. Programmai raksturīgos rezultātu rādītājus un saistītos mērķlielumus var izteikt gan kvantitatīvā, gan kvalitatīvā izteiksmē.

2. Papildus 1. punktā paredzētajam, šīs regulas II pielikumā noteiktos rezultātu rādītājus izmanto attiecībā uz visām darbībām, ko atbalsta saskaņā ar investīciju prioritāti, kas minēta 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā, lai īstenotu JNĪ. Visi šīs regulas II pielikumā noteiktie rādītāji ir saistīti ar kopējām kvantitatīvām mērķvērtībām 2023. gadam un atskaites vērtībām.

3. Vienlaikus ar gada īstenošanas ziņojumiem katra vadošā iestāde nosūta elektroniski strukturētus datus par katru investīciju prioritāti. Datus iesniedz par intervences kategorijām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 96. panta 2. punkta b) apakšpunkta vi) punktā, un iznākuma un rezultātu rādītājiem. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. panta 2. punkta, nosūtītie dati par iznākuma un rezultātu rādītājiem attiecas uz daļēji vai pilnībā īstenotām darbībām.

II NODAĻA

ĪPAŠI NOTEIKUMI PROGRAMMU VEIDOŠANAI UN ĪSTENOŠANAI

6. pants

Partneru iesaistīšana

1. Partneru līdzdalība darbības programmu īstenošanā, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 5. pantā, var notikt ar vispārējo piešķirumu palīdzību, kas definēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 123. panta 7. punktā. Tādos gadījumos darbības programmā norāda to darbības programmas daļu, uz kuru attiecas vispārējā dotācija, tostarp provizorisku finansiālu piešķirumu, kas tai piešķirts no katra prioritārā virziena.

2. Lai veicinātu sociālo partneru pienācīgu līdzdalību ESF atbalstītās darbībās, darbības programmas vadošā iestāde reģionā, kas definēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 90. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā, vai dalībvalstī, kura tiesīga uz Kohēzijas fonda atbalstu, pēc vajadzības nodrošina atbilstošu ESF resursu piešķiršanu spēju veidošanas pasākumiem – mācību, sadarbības tīklu veidošanas pasākumiem un sociālā dialoga stiprināšanai, un pasākumiem, kurus kopā veic sociālie partneri.

3. Lai veicinātu nevalstisko organizāciju pienācīgu līdzdalību un piekļuvi ESF atbalstītām darbībām, jo īpaši sociālās iekļautības, dzimumu līdztiesības un vienlīdzīgu iespēju jomā, darbības programmas vadošās iestādes reģionā, kas definēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 90. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā, vai dalībvalstī, kura tiesīga uz atbalstu no Kohēzijas fonda, nodrošina atbilstošu ESF resursu piešķiršanu nevalstiskām organizācijām spēju veidošanas pasākumiem.

7. pants

Sieviešu un vīriešu līdztiesības veicināšana

Dalībvalstis un Komisija veicina vīriešu un sieviešu līdztiesību, darbības programmu sagatavošanas, īstenošanas, uzraudzības un novērtēšanas posmos izmantojot integrētu pieeju, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 7. pantā. Izmantojot ESF, dalībvalstis un Komisija atbalsta arī īpaši pielāgotas darbības ar jebkuru investīciju prioritāti, kas minēta šīs regulas 3. pantā un jo īpaši šīs regulas 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv) punktā, ar mērķi palielināt sieviešu noturīgu līdzdalību un sasniegumus nodarbinātībā, tādējādi apkarojot sieviešu nabadzību, kā arī samazināt segregāciju pēc dzimuma, apkarot dzimumu stereotipus darba tirgū, izglītībā un apmācībā un sekmēt profesionālās un privātās dzīves līdzsvarošanu visiem cilvēkiem, kā arī līdzvērtīgu aprūpes pienākumu sadali starp vīriešiem un sievietēm.

8. pants

Vienlīdzīgu iespēju un nediskriminācijas sekmēšana

Dalībvalstis un Komisija veicina vienlīdzīgas iespējas visiem, nepieļaujot diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, integrējot nediskriminācijas principu, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 7. pantā. Izmantojot ESF, dalībvalstis un Komisija arī atbalsta īpašas darbības ar jebkuru investīciju prioritāti, kas minēta 3. pantā un jo īpaši šīs regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punktā. Šādas darbības ir paredzētas, lai apkarotu visu veidu diskrimināciju, kā arī uzlabotu pieejamību invalīdiem ar mērķi palielināt integrāciju nodarbinātībā, izglītībā un apmācībā, tādējādi uzlabojot sociālo iekļautību, samazinot nevienlīdzību attiecībā uz sekmēm izglītībā un veselības stāvokli, kā arī veicinot pāreju no institucionālās aprūpes uz aprūpi vietējās kopienas līmenī, jo īpaši attiecībā uz tiem cilvēkiem, kas saskaras ar vairākiemeslu diskrimināciju.

9. pants

Sociālā inovācija

1. ESF veicina sociālo inovāciju visās jomās, kas ietvertas tā darbības jomā, kas noteikta šīs regulas 3. pantā, jo īpaši nolūkā testēt, vērtēt un pēc tam plašāk izmantot inovatīvus risinājumus, tostarp vietējā vai reģionālā līmenī, lai risinātu sociālās vajadzības sadarbībā ar attiecīgiem partneriem un jo īpaši sociālajiem partneriem.

2. Dalībvalstis vai nu savās darbības programmās, vai vēlāk īstenošanas posmā nosaka sociālās inovācijas jomas, kas atbilst dalībvalstu konkrētajām vajadzībām.

3. Komisija veicina spēju veidošanu sociālajai inovācijai, jo īpaši atbalstot savstarpējas mācības, veidojot sadarbības tīklus un izplatot un popularizējot labu praksi un metodoloģiju.

10. pants

Transnacionālā sadarbība

1. Dalībvalstis atbalsta transnacionālo sadarbību, lai veicinātu savstarpējas mācības, tādējādi palielinot ESF atbalstīto politisko nostādņu efektivitāti. Transnacionālajā sadarbībā iesaistīti partneri vismaz no divām dalībvalstīm.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis ar vienu ESF atbalstītu darbības programmu vai vienu darbības programmu, ko atbalsta vairāki fondi, pienācīgi pamatotos gadījumos un ievērojot proporcionalitātes principu var izņēmuma kārtā izvēlēties neatbalstīt transnacionālās sadarbības darbības.

3. Dalībvalstis kopā ar attiecīgiem partneriem var izvēlēties transnacionālās sadarbības tēmas no Komisijas ierosinātā un 25. pantā minētās komitejas apstiprinātā kopējo tēmu saraksta vai izvēlēties jebkuras citas transnacionālās sadarbības tēmas, kas atbilst to konkrētajām vajadzībām.

4. Komisija veicina transnacionālo sadarbību par kopējām tēmām no 3. punktā minētā saraksta un attiecīgā gadījumā citām dalībvalstu izvēlētām tēmām, izmantojot savstarpējās mācības un koordinētu un kopīgu rīcību. Konkrēti, Komisija uztur ES līmeņa platformu, kas veicina transnacionālu partnerību veidošanu, pieredzes apmaiņu, spēju veidošanu un sadarbības tīklu izveidi, kā arī attiecīgo rezultātu izmantošanu un izplatīšanu. Turklāt, lai sekmētu transnacionālo sadarbību, Komisija izstrādā koordinētu īstenošanas sistēmu, tostarp kopējus atbilstības kritērijus, darbību veidus un laika grafikus, kā arī kopējas metodoloģiskās pieejas uzraudzībai un vērtēšanai.

11. pants

Īpašie fondu noteikumi attiecībā uz darbības programmām

1. Atkāpjoties no Regulas Nr. 1303/2013 96. panta 1. punkta noteikumiem, darbības programmās var noteikt prioritāros virzienus šīs regulas 9. un 10. pantā minētās sociālās inovācijas un transnacionālās sadarbības īstenošanai.

2. Atkāpjoties no Regulas Nr. 1303/2013 120. panta 3. punkta, maksimālo līdzfinansējuma likmi prioritārajam virzienam palielina par desmit procentu punktiem, bet nepārsniedzot 100 % gadījumos, kad viss prioritārais virziens ir pilnībā veltīts sociālajai inovācijai vai transnacionālajai sadarbībai, vai arī abu iepriekšminēto kombinācijai.

3. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 96. panta 3. punkta noteikumam darbības programmās nosaka arī ieguldījumu no plānotajām ESF atbalstītajām darbībām:

- a) Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. panta pirmās daļas 1. līdz 7. punktā uzskaitītajiem tematiskajiem mērķiem atbilstoši katram prioritārajam virzienam;
- b) šīs regulas 9. un 10. pantā minētajai sociālajai inovācijai un transnacionālajai sadarbībai, ja uz tām neattiecas konkrēts prioritārais virziens.

12. pants

Īpaši noteikumi saistībā ar teritoriālām īpatnībām

1. ESF var atbalstīt vietējo kopienu vadītas pilsētu un lauku teritoriju attīstības stratēģijas, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 32., 33. un 34. pantā, teritoriālos līgumus un vietējās iniciatīvas nodarbinātībai, tostarp jauniešu nodarbinātībai, izglītībai un sociālajai iekļautībai, kā arī integrētas teritoriālās investīcijas (ITI), kas minētas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 36. pantā.

2. Papildus ERAF intervencei, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1301/2013 ⁽¹⁾ 7. pantā, ESF var atbalstīt ilgtspējīgu pilsētu teritoriju attīstību, izmantojot stratēģijas, kurās noteiktas integrētas darbības tādu ekonomikas, vides un sociālo jautājumu risināšanai, kas skar pilsētu teritorijas, kuras apzinājušas dalībvalstis, pamatojoties uz to attiecīgajos partnerības nolīgumos noteiktajiem principiem.

III NODAĻA

ĪPAŠI NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ FINANŠU PĀRVALDĪBU

13. pants

Izdevumu atbilstība

1. ESF sniedz atbalstu atbilstīgajiem izdevumiem, kuri, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 120. panta 2. punkta b) apakšpunktā, var ietvert jebkādu finanšu resursus, kurus kopā iemaksā darba devēji un darba ņēmēji.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1301/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 289. lpp).

2. ESF var atbalstīt izdevumus, kas radušies tādu darbību dēļ, kuras norit ārpus programmas darbības teritorijas, taču Savienības iekšienē, ar noteikumu, ka tiek izpildīti šādi divi nosacījumi:

- a) darbība nodrošina labumu programmas darbības teritorijai;
- b) iestāžu pienākumus darbības programmā attiecībā uz darbības pārvaldību, kontroli un revīziju veic par tās darbības programmu atbildīgās iestādes, saskaņā ar kuru minētajai darbībai piešķirts atbalsts, vai arī tās noslēdz līgumu ar iestādēm tajā dalībvalstī, kurā darbība tiek īstenota, ar noteikumu, ka minētajā dalībvalstī ir izpildīti pienākumi attiecībā uz darbības pārvaldību, kontroli un revīziju.

3. Šādu darbību izdevumi, kas radušies ārpus Savienības, ne vairāk kā 3 % apmērā no ESF darbības programmas budžeta vai ESF daļas vairāku fondu finansētas darbības programmas budžetā ir tiesīgi uz ieguldījumu no ESF, ar noteikumu, ka tās ir saistītas ar 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā vai 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajiem tematiskajiem mērķiem un ar noteikumu, ka attiecīgā uzraudzības komiteja ir apstiprinājusi attiecīgās darbības vai darbību veidus.

4. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 69. panta 3. punkta minētajiem izdevumiem infrastruktūras, zemes un nekustamā īpašuma iegāde arī nav tiesīga uz ESF ieguldījumu.

5. Ieguldījumi natūrā, kā pabalsti vai alga, ko trešā puse izmaksā darbības dalībniekiem, var būt tiesīgi uz ESF ieguldījumu, ar noteikumu, ka ieguldījumi natūrā ir veikti saskaņā ar valsts noteikumiem, tostarp grāmatvedības noteikumiem, un tie nepārsniedz trešai pusei radušās izmaksas.

14. pants

Vienkāršoti izmaksu risinājumi

1. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. pantā minētajiem izvēles variantiem Komisija var atmaksāt dalībvalsts segtos izdevumus, balstoties uz Komisijas definētajām vienību izmaksu standarta shēmām un vienreizējiem maksājumiem. Šādi aprēķinātas summas, tiek uzskatītas par atbalsta saņēmējiem izmaksātu publiskā sektora atbalstu un par atbilstīgiem izdevumiem Regulas (ES) Nr. 1303/2013 piemērošanas nolūkā.

Piemērojot pirmo daļu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 24. pantu attiecībā uz darbību veidiem, vienību izmaksu standarta shēmu un vienreizējo maksājumu definīcijām un to maksimālajām summām, kuras var pielāgot saskaņā ar piemērojamajām kopīgi apstiprinātajām metodēm, pienācīgi ņemot vērā iepriekšējā plānošanas periodā gūto pieredzi.

Finanšu revīziju vienīgais mērķis ir pārlicināties, vai ir izpildīti Komisijas veiktās atmaksāšanas nosacījumi, balstoties uz vienību izmaksu standarta shēmām un vienreizējiem maksājumiem.

Ja saskaņā ar pirmo punktu tiek izmantots finansējums, balstoties uz vienību izmaksu standarta shēmām un vienreizējiem maksājumiem, dalībvalsts darbības atbalstam var piemērot savu grāmatvedības kārtību. Piemērojot šo regulu un Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ne revīzijas iestāde, ne Komisija neveic šādas grāmatvedības kārtības un no tās izrietošo summu revīziju.

2. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. panta 1. punkta d) apakšpunktu un 5. punkta d) apakšpunktu atlikušo darbības atbilstīgo izdevumu segšanai var izmantot vienotu likmi, kas nepārsniedz 40 % no atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām, neprasot dalībvalstij veikt aprēķinus, lai noteiktu piemērojamo likmi.

3. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. panta 5. punktā noteiktajām metodēm, ja publiskā sektora atbalsts dotācijām un atmaksājamai palīdzībai nepārsniedz EUR 100 000, Regulas (ES) Nr. 1303/2013/2013 67. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētās summas var noteikt katrā gadījumā atsevišķi, ņemot vērā vadošās iestādes ex-ante apstiprināto budžeta projektu.

4. Neskarot Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. panta 4. punktu, dotācijas un atmaksājama palīdzība, kurām publiskā sektora atbalsts nepārsniedz EUR 50 000, tiek izteiktas kā vienību izmaksu standarta shēmas vai vienreizēji maksājumi saskaņā ar šā panta 1. punktu vai Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. pantu, vai kā vienotas likmes saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. pantu, izņemot tās darbības, kuras saņem atbalstu saskaņā ar valsts atbalsta shēmu. Ja izmanto vienotas likmes finansējumu, izmaksu kategorijas, pēc kurām aprēķina likmi, atļūdzina saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

15. pants

Finanšu instrumenti

Ievērojot Regulas (ES) Nr. 1303/2013 37. pantu, ESF var atbalstīt darbības un politikas virzienus, kas ietilpst tā darbības jomā, izmantojot finanšu instrumentus, tostarp mikrokredītus un garantiju fondus.

IV NODAĻA

JAUNATNES NODARBINĀTĪBAS INICIATĪVA

16. pants

Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva

JNI atbalsta cīņu pret jauniešu bezdarbu Savienības atbilstīgajos reģionos, sniedzot atbalstu šīs regulas 3. panta 1. punkta a)

apakšpunkta ii) punktā minētajām darbībām. Tā ir paredzēta visiem atbilstīgajos reģionos dzīvojošiem jauniešiem vecumā līdz 25 gadiem, kas nav iesaistīti nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā, kas ir neaktīvi vai ir bezdarbnieki, tostarp ilgstoši bezdarbnieki, un kas ir vai nav reģistrējušies kā darba meklētāji. Dalībvalstis pēc brīvprātības principa var šo mērķgrupu paplašināt, tajā iekļaujot jauniešus vecumā līdz 30 gadiem.

JNI 2014.–2015. gadam "atbilstīgie reģioni" ir tie NUTS 2. līmeņa reģioni, kuros jauniešu bezdarba līmenis vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem 2012. gadā pārsniedza 25 %, un dalībvalstīs, kurās 2012. gadā jauniešu bezdarba līmenis pieauga par vairāk nekā 30 % – tie NUTS 2. līmeņa reģioni, kuros jauniešu bezdarba līmenis 2012. gadā pārsniedza 20 %.

JNI paredzētos resursus var palielināt 2016. līdz 2020. gadam, īstenojot budžeta procedūru saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1311/2013 14. pantu. Lai noteiktu JNI atbilstīgos reģionus 2016.–2020. gada laikposmam, otrajā daļā minētos 2012. gada datus uzskata par jaunākajiem pieejamajiem gada datiem. Papildu resursus dalībvalstīm sadala pēc tiem pašiem principiem kā sākotnējo piešķirumu, proti, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 VIII pielikumu.

Vienojoties ar Komisiju, dalībvalstis var nolemt piešķirt ierobežotu summu, kas nepārsniedz 10 % no JNI līdzekļiem jauniešiem, kuri dzīvo apakšreģionos ar augstu jauniešu bezdarba līmeni un ārpus atbilstīgajiem NUTS 2. līmeņa reģioniem.

17. pants

Tematiskā koncentrācija

Īpašais piešķirums JNI netiek ņemts vērā, aprēķinot 4. pantā minēto tematisko koncentrāciju.

18. pants

Plānošana

JNI ir integrēta ESF plānošanā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 96. pantu. Vajadzības gadījumā dalībvalstis nosaka plānošanas kārtību JNI savos attiecīgajos partnerības nolīgumos un darbības programmās.

Plānošanas kārtību var noteikt vienā vai vairākos no šiem veidiem:

- īpaša darbības programma;
- īpašs prioritārais virziens darbības programmā;
- viena vai vairāku prioritāro virzienu daļa.

Šīs regulas 9. un 10. pantu piemēro arī JNI.

19. pants

Uzraudzība un novērtēšana

1. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 110. pantā noteiktajiem uzraudzības komitejas uzdevumiem uzraudzības komiteja vismaz reizi gadā pārbauda JNI īstenošanu saistībā ar darbības programmu un panākto virzību uz tās mērķu izpildi.

2. Gada īstenošanas ziņojumos un nobeiguma ziņojumā, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. panta 1. un 2. punktā, ietver papildu informāciju par to, kā īstenoja JNI. Komisija minēto ziņojumu kopsavilkumu nosūta Eiropas Parlamentam, kā tas paredzēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 53. panta 1. punktā.

Komisija piedalās Eiropas Parlamenta gada apspriedē par minētajiem ziņojumiem.

3. Sākot no 2015. gada aprīļa un turpmākos gadus vienlaikus ar gada īstenošanas ziņojumiem, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. panta 1. un 2. punktā, vadošā iestāde Komisijai elektroniski nosūta strukturētus datus par katru prioritāro virzienu vai tā daļu, kurā tiek atbalstīta JNI. Nosūtītie rādītāju dati attiecas uz šīs regulas I un II pielikumā noteikto rādītāju vērtībām un attiecīgos gadījumos uz programmai specifiskiem rādītājiem. Tie attiecas uz daļēji vai pilnībā īstenotām darbībām.

4. Gada īstenošanas ziņojumos, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. panta 4. punktā, vai attiecīgā gadījumā progresa ziņojumā, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 111. panta 4. punktā, un gada īstenošanas ziņojumā, kas iesniegts līdz 2016. gada 31. maijam, iekļauj šā panta 6. punktā minēto novērtējumu galvenos konstatējumus. Ziņojumos arī norāda un izvērtē to darba piedāvājumu kvalitāti, kurus saņēmuši JNI dalībnieki, tostarp nelabvēlīgā situācijā esošas personas, personas no sociāli atstumtām kopienām un personas, kas pametušas mācības, neiegūstot kvalifikāciju. Ziņojumos arī norāda un izvērtē šo personu progresu attiecībā uz mācību turpināšanu, stabila un pienācīga darba atrašanu un iesaistīšanos mācekļa vai kvalitatīvas prakses programmās.

5. Progresa ziņojumos, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 52. pantā, ietver papildu informāciju par JNI un izvērtē tās īstenošanu. Komisija nosūta šo ziņojumu kopsavilkumu Eiropas Parlamentam, kā paredzēts minētās regulas 53. panta 2. punktā, un piedalās Eiropas Parlamenta apspriedē par minētajiem ziņojumiem.

6. Vismaz divas reizes plānošanas perioda laikā novērtēšanā izvērtē kopējo ESF atbalsta un īpašā piešķiruma JNI, tostarp garantijas jauniešiem shēmas īstenošanai, lietderību, efektivitāti un ietekmi.

Pirmo novērtēšanu pabeidz līdz 2015. gada 31. decembrim un otro novērtēšanu – līdz 2018. gada 31. decembrim.

20. pants

Informēšanas un komunikācijas pasākumi

1. Atbalsta saņēmēji nodrošina to, ka personas, kas piedalās darbībā, tiek īpaši informētas par JNI atbalstu, kas sniegts no ESF finansējuma un īpašā piešķiruma JNI.

2. Ikvienā dokumentā, kas attiecas uz darbības īstenošanu un kas izdots sabiedrībai vai dalībniekiem, tostarp jebkurā dalības sertifikātā vai citā sertifikātā, iekļauj paziņojumu par to, ka darbība atbalstīta saskaņā ar JNI.

21. pants

Tehniskā palīdzība

Īpašo piešķirumu JNI dalībvalstis var ņemt vērā, aprēķinot ierobežojumu kopējai summai, ko no fondiem piešķir katras dalībvalsts tehniskajai palīdzībai.

22. pants

Finansiālais atbalsts

1. Komisijas lēmumā par darbības programmas pieņemšanu nosaka īpašā piešķiruma JNI un attiecīgā ESF atbalsta maksimālo summu kā kopējo summu un arī katrai reģiona kategorijai paredzēto maksimālo summu katram prioritārajam virzienam. Attiecīgais ESF atbalsts ir vismaz līdzvērtīgs atbalstam no īpašā piešķiruma JNI katram prioritārajam virzienam.

2. Pamatojoties uz 1. punktā minētajām summām, Komisijas lēmumā, kas minēts 1. punktā, nosaka arī attiecību starp ESF atbalstu reģiona kategorijām katram prioritārajam virzienam.

3. Ja JNI tiek īstenoja saskaņā ar noteiktu prioritāro virzienu, kas aptver atbilstīgus reģionus no vairāk nekā vienas kategorijas, lielāko līdzfinansējuma likmi piemēro attiecībā uz ESF piešķirumu.

Uz īpašo piešķirumu JNI neattiecinā valsts līdzfinansējuma prasību.

Prioritārā virziena kopējā līdzfinansējuma likmi, kas noteikta ar 1. punktā minēto Komisijas lēmumu, aprēķina, ņemot vērā ESF piešķiruma līdzfinansējuma likmi kopā ar īpašo piešķirumu JNI.

23. pants

Finanšu pārvaldība

Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 130. pantam, kad Komisija atlīdzina starpposma maksājumus un maksā slēguma bilances maksājumu JNI katram prioritārajam virzienam, tā piešķir atlīdzību no Savienības budžeta līdzvērtīgi no ESF līdzekļiem un īpašā piešķiruma JNI. Līdzko visi resursi no īpašā piešķiruma JNI ir atlīdzināti, Komisija atlikušo atlīdzību no Savienības budžeta piešķir ESF.

Atlīdzību no ESF Komisija piešķir reģionu kategorijām atbilstīgi attiecībai, ka noteikta 22. panta 2. punktā.

V NODAĻA

PILNVARU DELEĢĒŠANA UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

24. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 14. panta 1. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir no 2013. gada 21. decembra līdz 2020. gada 31. decembrim.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 14. panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģēto aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 14. panta 1. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

25. pants

Komiteja, kas izveidota saskaņā ar LESD 163. pantu

1. Komisijai palīdz komiteja ("ESF komiteja"), kas izveidota saskaņā ar LESD 163. pantu.

2. Komisijas loceklis, kas ir atbildīgs par ESF komitejas vadīšanu, var minēto pienākumu deleģēt kādam Komisijas augstā ranga ierēdnim. ESF komitejas sekretariātu nodrošina Komisija.

3. Katra dalībvalsts uz ilgākais septiņiem gadiem ieceļ vienu valdības pārstāvi, vienu darba ņēmēju organizāciju pārstāvi, vienu darba devēju organizāciju pārstāvi un vienu aizstājēju katram loceklim. Locekļa prombūtnes gadījumā aizstājējs automātiski ir tiesīgs piedalīties sēdē.

4. ESF komitejā piedalās pa vienam pārstāvim no katras Savienības līmeņa organizācijas, kas pārstāv darba ņēmēju organizācijas un darba devēju organizācijas.

5. Ja sanāksmes darba kārtības dēļ tas ir vajadzīgs, ESF komiteja uz savām sanāksmēm var ielūgt bez balsstiesību piešķiršanas Eiropas Investīciju bankas un Eiropas Investīciju fonda pārstāvjus, kā arī attiecīgo pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjus.

6. ESF komiteja:

a) gadījumā, ja tiek sniegts atbalsts no ESF, konsultē par Komisijas lēmumu projektiem attiecībā uz darbības programmām un plānošanu;

b) gadījumā, ja tiek sniegts atbalsts no ESF, konsultē par plānoto tehniskās palīdzības izmantošanu, kā arī citiem aspektiem, kas ietekmē ESF svarīgu Savienības līmeņa stratēģiju īstenošanu;

c) apstiprina kopējo transnacionālās sadarbības tēmu sarakstu, kas paredzēts 10. panta 3. punktā.

7. ESF komiteja var sniegt atzinumus par:

a) jautājumiem, kas saistīti ar ESF ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanā;

b) ESF svarīgiem aspektiem attiecībā uz Regulu (EK) Nr. 1303/2013;

c) jautājumiem, kas saistīti ar ESF un ko tai uzticējusi Komisija, un kas nav minēti 6. punktā.

8. ESF komitejas atzinumus pieņem ar balsojumā derīgi nodoto balsu absolūto vairākumu, un tos informācijas nolūkā paziņo Eiropas Parlamentam. Komisija informē ESF komiteju par to, kādā veidā tā ir ņēmusi vērā tās atzinumus.

26. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neietekmē tās palīdzības turpināšanu vai grozīšanu, tostarp pilnīgu vai daļēju atcelšanu, kuru Komisija apstiprinājusi, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1081/2006 vai uz jebkuriem citiem tiesību aktiem, ko minētajai palīdzībai piemēro 2013. gada 31. decembrī. Tādēļ minēto regulu un šādus citus piemērojamos tiesību aktus minētajai palīdzībai vai attiecīgajām darbībām turpina piemērot pēc 2013. gada 31. decembra līdz to pabeigšanai.

2. Pieteikumi palīdzības saņemšanai, kas iesniegti vai apstiprināti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1081/2006 pirms 2014. gada 1. janvāra, paliek spēkā.

27. pants

Atcelšana

Neskarot šīs regulas 26. panta noteikumus, Regulu (EK) Nr. 1081/2006 atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu III pielikumā.

28. pants

Pārskatīšana

Eiropas Parlaments un Padome līdz 2020. gada 31. decembrim pārskata šo regulu saskaņā ar LESD 164. pantu.

29. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

I PIELIKUMS

Kopējie iznākuma un rezultātu rādītāji ESF investīcijām

1) Kopējie iznākuma rādītāji dalībniekiem

"Dalībnieki" ⁽¹⁾ ir personas, kas tieši gūst labumu no ESF intervences un kuras var identificēt un kurām var lūgt sniegt informāciju par to raksturojumu, un kurām paredzēti īpaši izdevumi. Citas personas netiek klasificētas par dalībniekiem. Visi dati ir jāsadala pēc dzimuma.

Kopējie iznākuma rādītāji dalībniekiem ir:

- bezdarbnieki, tostarp ilgstošie bezdarbnieki*,
- ilgstošie bezdarbnieki*,
- neaktīvas personas*,
- izglītībā vai apmācībā neiesaistītas neaktīvas personas*,
- nodarbinātas personas, tostarp pašnodarbinātas personas*,
- vecumā līdz 25 gadiem*,
- vecumā pēc 54 gadiem*
- personas vecumā pēc 54 gadiem, kas ir bezdarbnieki, tostarp ilgstošie bezdarbnieki, vai izglītībā vai apmācībā neiesaistītas neaktīvas personas*,
- ar pamatskolas izglītību (ISCED 1. līmenis) vai zemākā līmeņa vidējo izglītību (ISCED 2. līmenis)*,
- ar vidējo izglītību (ISCED 3. līmenis) vai pēcvidējo izglītību (ISCED 4. līmenis)*,
- ar augstāko izglītību (ISCED 5. līmenis līdz 8. līmenis)*,
- dalībnieki no mājsaimniecībām, kurās neviens nav nodarbināts*,
- dalībnieki no mājsaimniecībām, kurās neviens nav nodarbināts, ar apgādībā esošiem bērniem*,
- dalībnieki no viena pieaugušā mājsaimniecībā ar apgādībā esošiem bērniem*,
- migranti, dalībnieki ar ārvalstu izcelsmi, minoritātes (tostarp sociāli atstumtās kopienas, piemēram, romi)**,
- dalībnieki ar invaliditāti**,
- citas nelabvēlīgā situācijā esošas personas**

Kopējo dalībnieku skaitu, pamatojoties uz iznākuma rādītājiem, aprēķinās automātiski.

Šie dati par dalībniekiem, kas piedalās ESF atbalstītā darbībā, jāsniedz gada īstenošanas ziņojumos, kā norādīts Regulas Nr. 1303/2013 50. panta 1. un 2. punktā un 111. panta 1. punktā.

- bezpajumtnieki vai mājokli zaudējušas personas*,
- personas no lauku apvidiem ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Vadošajām iestādēm ir jāizveido sistēma, kurā datorizētā veidā reģistrē un glabā individuālo dalībnieku datus, kā noteikts regulas (ES) Nr. 1303/2013 125. panta 2. punkta d) apakšpunktā. Dalībvalstu noteiktā datu apstrādes kārtība atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.), un jo īpaši tās 7. un 8. pantam.

Dati, kas apzīmēti ar *, ir personas dati atbilstīgi Direktīvas 95/46/EK 7. pantam. Šādu datu apstrāde vajadzīga, lai izpildītu uz personas datu apstrādātāju attiecināmas juridiskas saistības (Direktīvas 95/46/EK 7. panta c) punkts). Personas datu apstrādātāja definīcija ir dota Direktīvas 95/46/EK 2. pantā.

Dati, kas apzīmēti ar **, ir īpašu kategoriju dati atbilstoši Direktīvas 95/46/EK 8. pantam. Ievērojot noteikumu par atbilstošām garantijām, dalībvalstis, pamatojoties uz būtiskām sabiedrības interesēm, var noteikt izņēmumus papildus Direktīvas 95/46/EK 8. panta 2. punktā minētajiem vai nu ar attiecīgās valsts tiesībām, vai ar uzraudzības iestādes lēmumu (Direktīvas 95/46/EK 8. panta 4. punkts).

⁽²⁾ Datus ievāc mazāku administratīvo vienību (vietējās administratīvās vienības 2. līmenī) līmenī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

Dati par dalībniekiem saskaņā ar diviem iepriekšminētajiem rādītājiem tiks sniegti gada īstenošanas ziņojumos, kā norādīts Regulas Nr. 1303/2013 50. panta 4. punktā. Dati savācami, balstoties uz dalībnieku reprezentatīvu izlasi katrā investīciju prioritātē. Izlases iekšējais derīgums tiek nodrošināts tā, lai datus var vispārināt investīciju prioritātes līmenī.

2) Kopējie iznākuma rādītāji vienībām ir:

- projektu skaits, ko pilnībā vai daļēji īstenojuši sociālie partneri vai nevalstiskās organizācijas,
- projektu skaits, kas attiecas uz sieviešu noturīgu līdzdalību un sasniegumiem nodarbinātībā,
- projektu skaits, kas attiecas uz publisko pārvaldi vai publisko pakalpojumu jomu valsts, reģionālā vai vietējā līmenī,
- atbalstīto mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu skaits (tostarp kooperatīvie uzņēmumi un sociālās ekonomikas uzņēmumi).

Šie dati jāsniedz gada īstenošanas ziņojumos, kā norādīts Regulas Nr. 1303/2013 50. panta 1. un 2. punktā un 111. panta 1. punktā.

3) Kopējie tūlītējo rezultātu rādītāji dalībniekiem ir:

- neaktīvie dalībnieki, kas sākuši darba meklējumus pēc aiziešanas*,
- izglītībā/apmācībā iesaistītie dalībnieki pēc aiziešanas*,
- kvalifikācijas ieguvē iesaistītie dalībnieki pēc aiziešanas*,
- nodarbinātībā iesaistītie dalībnieki, tostarp pašnodarbinātie, pēc aiziešanas*,
- nelabvēlīgā situācijā esoši dalībnieki, kas pēc aiziešanas sākuši darba meklējumus, iesaistījušies izglītībā/apmācībā, kvalifikācijas ieguvē, nodarbinātībā, tostarp pašnodarbinātie**.

Šie dati jāsniedz gada īstenošanas ziņojumos, kā norādīts Regulas Nr. 1303/2013 50. panta 1. un 2. punktā un 111. panta 1. punktā. Visi dati jāsadala pēc dzimuma.

4) Kopējie ilgtermiņa rezultātu rādītāji dalībniekiem ir:

- nodarbinātībā iesaistītie dalībnieki, tostarp pašnodarbinātie, sešus mēnešus pēc aiziešanas*,
- dalībnieki labākā darba tirgus situācijā sešus mēnešus pēc aiziešanas*,
- nodarbinātībā iesaistītie dalībnieki vecumā pēc 54 gadiem, tostarp pašnodarbinātie, sešus mēnešus pēc aiziešanas*,
- nodarbinātībā iesaistītie nelabvēlīgā situācijā esošie dalībnieki, tostarp pašnodarbinātie, sešus mēnešus pēc aiziešanas**.

Šie dati jāsniedz gada īstenošanas ziņojumos, kā norādīts Regulas Nr. 1303/2013 50. panta 5. punktā. Tie ir jāievāc, balstoties uz dalībnieku reprezentatīvu izlasi katrā investīciju prioritātē. Izlases iekšējais derīgums jānodrošina tā, lai datus var vispārināt investīciju prioritātes līmenī. Visi dati jāsadala pēc dzimuma.

II PIELIKUMS

JNI rezultātu rādītāji

Šie dati jāsniedz gada īstenošanas ziņojumos, kā norādīts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. panta 1. un 2. punktā, un 2015. gada aprīlī iesniedzamajā ziņojumā, kā norādīts šīs regulas 19. panta 3. punktā. Visi dati jāsadala pēc dzimuma.

1) Kopējie tūlītējo rezultātu rādītāji dalībniekiem

"Dalībnieki" ⁽¹⁾ ir personas, kas tieši gūst labumu no JNI intervences un kuras var identificēt, kurām var lūgt sniegt savu aprakstu un kurām paredzēti īpaši izdevumi.

Tūlītējo rezultātu rādītāji ir:

- dalībnieki, kas ir bezdarbnieki, un pabeidz JNI atbalstīto intervenci*,
- dalībnieki, kas ir bezdarbnieki un pēc aiziešanas saņem darba, turpinātas izglītības, mācekļa vai prakses vietas piedāvājumu*,
- dalībnieki, kas ir bezdarbnieki un pēc aiziešanas iesaistījušies izglītībā/apmācībā, kvalifikācijas ieguvē, vai ir nodarbināti, tostarp pašnodarbināti*,
- dalībnieki, kas ir ilgstošie bezdarbnieki, un pabeidz JNI atbalstīto intervenci*,
- dalībnieki, kas ir ilgstošie bezdarbnieki un saņem darba, turpinātas izglītības, mācekļa vai prakses vietas piedāvājumu pēc aiziešanas*,
- dalībnieki, kas ir ilgstošie bezdarbnieki un pēc aiziešanas iesaistījušies izglītībā/apmācībā, kvalifikācijas ieguvē, vai ir nodarbināti, tostarp pašnodarbināti*,
- neaktīvie dalībnieki, kas nav iesaistīti izglītībā vai apmācībā un pabeidz JNI atbalstīto intervenci**,
- neaktīvie dalībnieki, kas nav iesaistīti izglītībā vai apmācībā un saņem darba, turpinātas izglītības, mācekļa vai prakses vietas piedāvājumu pēc aiziešanas*,
- neaktīvie dalībnieki, kas nav iesaistīti izglītībā vai apmācībā un pēc aiziešanas iesaistījušies izglītībā/apmācībā, kvalifikācijas ieguvē, vai ir nodarbināti, tostarp pašnodarbināti*.

2) Kopējie ilgtermiņa rezultātu rādītāji dalībniekiem

Ilgtermiņa rezultātu rādītāji ir:

- dalībnieki, kas piedalās turpinātā izglītībā, apmācības programmās, kuras pabeidzot, tiek iegūta kvalifikācija, mācekļa praksē vai stažēšanās pasākumos sešus mēnešus pēc aiziešanas*,
- nodarbinātībā iesaistītie dalībnieki sešus mēnešus pēc aiziešanas*,
- pašnodarbinātībā iesaistītie dalībnieki sešus mēnešus pēc aiziešanas*.

Dati par kopējo ilgtermiņa rezultātu rādītājiem ir jāievāc, balstoties uz dalībnieku reprezentatīvu izlasi katrā investīciju prioritātē. Izlases iekšējais derīgums tiks nodrošināts tā, lai datus var vispārināt investīcijas prioritātes līmenī.

⁽¹⁾ Vadošajām iestādēm ir jāizveido sistēma, kurā datorizētā veidā reģistrē un glabā individuālo dalībnieku datus, kā noteikts regulas 1303/2013 125. panta 2. punkta d) apakšpunktā. Dalībvalstu noteiktajai datu apstrādes kārtībai jāatbilst Direktīvai 95/46/EK un jo īpaši tās 7. un 8. panta noteikumiem.

Dati, kas apzīmēti ar *, ir personas dati atbilstoši Direktīvas 95/46/EK 7. pantam. Šādu datu apstrāde vajadzīga, lai izpildītu uz personas datu apstrādātāju attiecināmas juridiskas saistības (Direktīvas 95/46/EK 7. panta c) punkts). Personas datu apstrādātāja definīcija ir dota Direktīvas 95/46/EK 2. pantā.

Dati, kas apzīmēti ar **, ir īpašu kategoriju dati atbilstoši Direktīvas 95/46/EK 8. pantam. Ievērojot noteikumu par atbilstošām garantijām, dalībvalstis, pamatojoties uz būtiskām sabiedrības interesēm, var noteikt izņēmumus papildus Direktīvas 95/46/EK 8. panta 2. punktā minētajiem vai nu ar attiecīgās valsts tiesībām, vai ar uzraudzības iestādes lēmumu (Direktīvas 95/46/EK 8. panta 4. punkts).

III PIELIKUMS

Korelācijas tabula

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1081/2006	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. pants	3. pants
4. pants	4. pants
	5. pants
5. pants	6. pants
6. pants	7. pants
	8. pants
7. pants	9. pants
8. pants	10. pants
9. pants	—
10. pants	—
	11. pants
	12. pants
11. pants	13. pants
	14. pants
	15. pants
	16. līdz 23. pants
	24. pants
	25. pants
12. pants	26. pants
13. pants	27. pants
14. pants	28. pants
15. pants	29. pants

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1305/2013

(2013. gada 17. decembris)

par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 42. pantu un 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "KLP 2020. gada perspektīvā: kā risināt nākotnē paredzamās ar pārtiku, dabas resursiem un teritoriālajiem aspektiem saistītās problēmas" ir izklāstītas kopējās lauksaimniecības politikas ("KLP") iespējamās problēmas, mērķi un virzieni pēc 2013. gada. Ņemot vērā par šo paziņojumu notikušās debates, KLP reformai būtu jāstājas spēkā no 2014. gada 1. janvāra. Šai reformai būtu jāaptver visi KLP svarīgākie instrumenti, tostarp Padomes Regula (EK) Nr. 1698/2005⁽¹⁾. Ņemot vērā reformas darbības jomu, ir lietderīgi atcelt Regulu (EK) Nr. 1698/2005 un aizstāt to ar jaunu tekstu.

(2) Lauku attīstības politika būtu jāizveido, lai papildinātu KLP tiešos maksājumus un tirgus pasākumus un tādējādi palīdzētu sasniegt politikas mērķus, kas izklāstīti Līgumā par Eiropas Savienības darbību ("LESD"). Šādā lauku attīstības politikā būtu jāiekļauj arī galvenie politikas mērķi, kas izklāstīti Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumā "Eiropa 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" ("stratēģija "Eiropa 2020" "), un tai vajadzētu būt saskaņā ar vispārējiem ekonomiskās un sociālās kohēzijas politikas mērķiem, kas izklāstīti LESD.

(3) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, lauku attīstību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo pastāv saiknes starp lauku attīstību un citiem KLP instrumentiem, lielas atšķirības pastāv starp dažādiem lauku apvidiem un dalībvalstu finanšu līdzekļu limitiem paplašinātajā Savienībā, bet, izmantojot Savienības finanšu daudzgadu garantijas un koncentrējoties uz tās prioritātēm, to var labāk sasniegt Savienības līmenī. Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību ("LES") 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(4) Lai nodrošinātu lauku apvidu ilgtspējīgu attīstību, ir jākoncentrējas uz ierobežotu skaitu pamatprioritāšu, kuras attiecas uz zināšanu pārnesi un inovācijām lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos, uz lauku saimniecību dzīvotspēju, visa veida lauksaimnieciskās darbības konkurētspēju visos reģionos un inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas veicināšanu un ilgtspējīgu mežu pārvaldību, pārtikas piegādes ķēdes organizāciju, tostarp lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā, ar lauksaimniecību un mežsaimniecību saistīto ekosistēmu atjaunošanu, saglabāšanu un uzlabošanu, resursu efektivitāti, pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē un sociālās iekļaušanas, nabadzības mazināšanas un ekonomiskās attīstības sekmēšanu lauku apvidos. To darot, būtu jāņem vērā atšķirīgās situācijas, kas ietekmē lauku apvidus ar dažādiem raksturlielumiem vai dažādas potenciālo saņēmēju kategorijas, un transversālos mērķus, kas saistīti ar inovāciju, vidi, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām. Klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumiem būtu gan jāierobežo emisijas lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, kas rodas no tādām pamatdarbībām kā lopkopība un mēslošanas

⁽¹⁾ Padomes regula (EK) Nr. 1698/2005 (2005. gada 20. septembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV L 277, 21.10.2005., 1. lpp.).

līdzekļu izmantošana, gan jā saglabā oglekļa dioksīda piesaistītājsistēmas un jāveicina oglekļa dioksīda piesaiste attiecībā uz zemes izmantojumu, izmaiņām zemes izmantojumā un mežsaimniecību. Savienības lauku attīstības prioritāte, kas saistīta ar zināšanu pārnesi un inovāciju lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos, būtu jāpiemēro horizontāli saistībā ar citām Savienības lauku attīstības prioritātēm.

- (5) Savienības lauku attīstības prioritātes būtu jācenšas sasniegt kopsolī ar ilgtspējīgu attīstību un Savienības virzību uz mērķi aizsargāt un uzlabot vidi, kas izklāstīts LESD 11. pantā, ņemot vērā principu "maksā piesārņotājs". Dalībvalstīm būtu jāsniedz informācija par atbalstu klimata pārmaiņu mērķu sasniegšanai, ievērojot ieceri šim nolūkam atvēlēt vismaz 20 % Savienības budžeta, izmantojot Komisijas pieņemtu metodiku.
- (6) Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai ("ELFLA") aktivitātēm un darbībām, kuras tas atbalsta, vajadzētu būt saskanīgām un saderīgām ar atbalstu no citiem KLP instrumentiem.
- (7) Lai nodrošinātu lauku attīstības programmu tūlītēju uzsākšanu un efektīvu īstenošanu, ELFLA atbalstam būtu jābalstās uz racionālu administratīvo pamatnosacījumu izpildi. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānovērtē dažu *ex ante* nosacījumu piemērojamība un izpilde. Katrai dalībvalstij būtu jā sagatavo vai nu valsts lauku attīstības programma visai tās teritorijai, vai arī reģionālu programmu kopums, vai gan valsts programma, gan reģionālo programmu kopums. Katrā programmā būtu jānosaka ar Savienības lauku attīstības prioritātēm saistītu mērķu sasniegšanas stratēģija un veicamie pasākumi. Plānošanai būtu jāatbilst Savienības lauku attīstības prioritātēm, vienlaikus pielāgojoties valsts specifikai un papildinot citus Savienības politikas virzienus, jo īpaši lauksaimniecības tirgus politiku, kohēzijas politiku un kopējā zivsaimniecības politiku. Dalībvalstīm, kuras izvēlas izstrādāt reģionālu programmu kopumu, būtu arī jāspēj bez atsevišķa budžeta piešķiruma sagatavot arī valsts sistēmu, lai atvieglotu darba koordināciju starp reģioniem valsts mēroga problēmu risināšanā.
- (8) Lai pievērstos īpašām vajadzībām jomās, kuras dalībvalstīm ir īpaši svarīgas, būtu jānodrošina iespēja savās lauku attīstības programmās iekļaut tematiskas apakšprogrammas. Tematiskajām apakšprogrammām *inter alia* būtu jāattiecas uz gados jauniem lauksaimniekiem, mazajām saimniecībām, kalnu apgabaliem, īsu piegādes ķēžu izveidi, sievietēm lauku apvidos, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām un bioloģisko daudzveidību. Tematiskās apakšprogrammas būtu jāizmanto arī tam, lai nodrošinātu iespēju dot ieguldījumu to lauksaimniecības nozaru pārstrukturēšanai, kuras spēcīgi ietekmē lauku apvidu attīstību. Lai varētu palielināt konkrētu tematisko apakšprogrammu pasākumu efektivitāti, būtu jāatļauj dalībvalstīm noteikt augstākas atbalsta likmes konkrētām darbībām, uz ko minētās tematiskās apakšprogrammas attiecas.
- (9) Lauku attīstības programmās būtu jānorāda attiecīgā apgabala vajadzības un jāizklāsta saskaņota stratēģija to apmierināšanai, ņemot vērā Savienības lauku attīstības prioritātes. Minētajai stratēģijai būtu jābalstās uz mērķu izvirzīšanu. Būtu jānorāda saistība starp apzinātajām vajadzībām, izvirzītajiem mērķiem un to sasniegšanai izvēlētajiem pasākumiem. Lauku attīstības programmās būtu jāiekļauj arī visa informācija, kas vajadzīga, lai novērtētu to atbilstību šīs regulas prasībām.
- (10) Lauku attīstības programmās mērķi jānosaka atbilstīgi visām dalībvalstīm kopīgiem mērķa rādītājiem un vajadzības gadījumā - atbilstīgi programmu specifiskajiem rādītājiem. Lai atvieglotu šo uzdevumu, saskaņā ar Savienības lauku attīstības prioritātēm būtu jānosaka jomas, uz kurām šie rādītāji attiecas. ņemot vērā to, ka Savienības lauku attīstības prioritāte, kas saistīta ar zināšanu pārnesi lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, ir horizontāla prioritāte, pasākumi saskaņā ar šo prioritāti ir jāuzskata par lietderīgiem pārējām Savienības prioritātēm noteikto mērķa rādītāju sasniegšanā.
- (11) Jānosaka daži noteikumi par lauku attīstības programmu plānošanu un pārskatīšanu. Būtu jāparedz vienkāršota procedūra pārskatīšanai, kas neietekmē programmu stratēģiju vai Savienības attiecīgo finansiālo ieguldījumu.
- (12) Lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstībai un specializācijai un īpašajām problēmām, ar kurām saskaras mikrouzņēmumi un mazie un vidējie uzņēmumi ("MVU") lauku apvidos, ir vajadzīgs atbilstīgs tehniskās un ekonomiskās sagatavotības līmenis, kā arī lielākas spējas piekļūt zināšanām un informācijai un apmainīties ar tām, tostarp izplatīt lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanas praksi. Zināšanu pārneses un informācijas pasākumiem vajadzētu būt ne tikai tradicionālo mācību kursu veidā, bet arī pielāgotiem lauku dalībnieku vajadzībām. Tāpēc būtu jāatbalsta arī darbsemināri, apmācība, demonstrējumu pasākumi, informācijas pasākumi un arī īstermiņa lauku saimniecību un mežu pieredzes apmaiņas programmas un apmeklējumi. Iegūtajām zināšanām un informācijai būtu jānodrošina iespēja lauksaimniekiem, meža

tiesiskajiem valdītājiem, personām, kas iesaistītas pārtikas nozarē, un lauku MVU paaugstināt to konkurētspēju un resursefektivitāti un uzlabot to vides rādītājus, vienlaikus veicinot lauku ekonomikas ilgtspēju. Sniedzot atbalstu MVU, dalībvalstis var piešķirt prioritāti MVU, kas saistīti ar lauksaimniecības un mežsaimniecības nozari. Lai nodrošinātu to, ka zināšanu pārneses un informācijas pasākumi palīdz sasniegt minētos rezultātus, būtu jānosaka prasība, ka zināšanu pārneses pakalpojumu sniedzējiem ir visas tam nepieciešamās spējas.

- (13) Lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumi palīdz lauksaimniekiem, gados jauniem lauksaimniekiem, meža tiesiskajiem valdītājiem, citiem zemes apsaimniekotājiem un MVU lauku apvidos uzlabot ilgtspējīgu saimniekošanu un viņu saimniecības vai uzņēmuma vispārējos darbības rezultātus. Tāpēc būtu jānosina gan šādu pakalpojumu organizēšana, gan tas, lai lauksaimnieki, gados jauni lauksaimnieki, meža tiesiskie valdītāji, citi zemes apsaimniekotāji un MVU izmantotu konsultācijas. Lai uzlabotu piedāvāto konsultāciju kvalitāti un efektivitāti, būtu jāparedz konsultantu kvalifikācijas minimums un regulāra apmācība. Kā paredzēts Regulā (ES) Nr. 1306/2013⁽¹⁾, lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumiem būtu jāpalīdz lauksaimniekiem novērtēt viņu lauku saimniecības darbības rezultātus un noteikt nepieciešamos uzlabojumus attiecībā uz tiesību aktos paredzētajām pārvaldības prasībām, labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi, kā izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1307/2013⁽²⁾, un pasākumiem lauku saimniecību līmenī, kas paredzēti lauku attīstības programmās, kuru mērķis ir lauku saimniecību modernizācija,

konkurētspējas veicināšana, integrācija nozarē, inovācijas, orientācija uz tirgu, kā arī darījumdarbības veicināšana. Lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumiem būtu arī jāpalīdz lauksaimniekiem apzināt nepieciešamos uzlabojumus attiecībā uz prasībām līmenī, lai īstenotu 11. panta

3. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/60/EK ("Ūdens pamatdirektīva")⁽³⁾, kā arī prasībām līmenī, lai īstenotu 55. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 110/2009⁽⁴⁾ un 14. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/128/EK⁽⁵⁾, jo īpaši saistībā ar atbilstību integrētās augu aizsardzības vispārīgajiem principiem. Attiecīgā gadījumā konsultācijām būtu jāaptver arī darba vai drošības standarti, kas saistīti ar lauku saimniecībām, kā arī konkrētas konsultācijas lauksaimniekiem, kuri pirmoreiz dibina savu saimniecību. Vajadzētu būt arī iespējai, ka konsultācijas aptver arī gados jaunu lauksaimnieku darbības uzsākšanu, ilgtspējīgu saimniecības ekonomiskās darbības attīstību, vietējās pārstrādes un tirdzniecības jautājumus, kas saistīti ar saimniecības vai uzņēmuma darbības ekonomiskajiem, lauksaimnieciskajiem un vides rādītājiem. Konkrētas konsultācijas var sniegt arī par klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, bioloģisko daudzveidību, ūdens resursu aizsardzību, īsu piegādes ķēžu attīstību, bioloģisko lauksaimniecību un veselības aspektiem lopkopībā. Sniedzot atbalstu MVU, dalībvalstīm ir iespēja piešķirt prioritāti MVU, kas saistīti ar lauksaimniecības un mežsaimniecības nozari. Lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumiem būtu jāpalīdz lauksaimniekiem uzlabot un atvieglot saimniecības pārvaldību.

- (14) Savienības vai valsts lauksaimniecības produktu un pārtikas kvalitātes shēmas, tostarp lauku saimniecību sertifikācijas shēmas, sniedz patērētājiem garantijas par produkta kvalitāti un īpašībām vai izmantoto ražošanas procesu, un, pateicoties lauksaimnieku līdzdalībai šādās shēmās, minētajiem produktiem tiek radīta pievienotā vērtība un palielinās to tirdzniecības iespējas. Tāpēc lauksaimnieki un lauksaimnieku grupas būtu jāmudina iesaistīties minētajās shēmās. Lai nodrošinātu ELFLA līdzekļu efektīvu izmantošanu, atbalsts būtu jāpiešķir tikai aktīvajiem lauksaimniekiem Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē. Ņemot vērā to, ka uzreiz pēc iesaistīšanās šādās shēmās un pirmajos līdzdalības gados tirgus pilnībā nekompensē no lauksaimnieku līdzdalības izrietošās papildu izmaksas un pienākumus, atbalsts būtu jāpiešķir jaunajiem dalībniekiem, un tam būtu jāaptver laikposms,

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 549. lpp).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013, (2013. gada 17. decembris) ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 608. lpp).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/128/EK (2009. gada 21. oktobris), ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai (OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.).

kas nepārsniedz piecus gadus. Ņemot vērā kokvilnas kā lauksaimniecības produkta specifiku, atbalstam būtu jāapver arī kokvilnas kvalitātes shēmas. Atbalstam vajadzētu būt pieejamam arī informēšanas un veicināšanas pasākumiem saistībā ar produktiem, uz kuriem attiecas kvalitātes un sertifikācijas shēmas, kas saņem atbalstu, ievērojot šo regulu.

- (15) Lai uzlabotu lauku saimniecību un lauku uzņēmumu darbības ekonomiskos un vides rādītājus, palielinātu lauksaimniecības produktu tirdzniecības un pārstrādes nozares efektivitāti, tostarp ierīkotu maza mēroga pārstrādes un tirdzniecības iekārtas saistībā ar īsas piegādes ķēdēm un vietējiem tirgiem, nodrošinātu lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstībai vajadzīgo infrastruktūru un atbalstītu neienesīgos ieguldījumus, kas nepieciešami vides mērķu sasniegšanai, būtu jāsniedz atbalsts materiāliem ieguldījumiem, kas palīdz sasniegt šos mērķus. 2007.-2013. gada plānošanas laikposmā dažādi pasākumi aptvēra dažādas intervences jomas. Lai nodrošinātu vienkāršošanu, kā arī ļautu saņēmējiem izstrādāt un īstenot integrētus projektus ar lielāku pievienoto vērtību, vairākums materiālo ieguldījumu veidu būtu jāapvieno vienā pasākumā. Lai mērķtiecīgāk sadalītu atbalstu, dalībvalstīm būtu jānovirza atbalsts lauku saimniecībām, kuras var pretendēt uz atbalstu par ieguldījumiem, kas saistīti ar saimniecības dzīvotspēju, pamatojoties uz stipro un vājo pušu, iespēju un draudu ("SVID") analīzes rezultātiem. Lai veicinātu gados jaunu lauksaimnieku darbības uzsākšanu, pirmajā reizē vajadzētu būt iespējai piešķirt papildu atbilstības laikposmu, lai ieguldījumi atbilstu Savienības standartiem. Lai sekmētu Savienības jauno standartu īstenošanu, ieguldījumiem, kas saistīti ar atbilstību minētajiem standartiem, vajadzētu būt tiesīgiem uz papildu laikposmu pēc tam, kad tie ir kļuvuši obligāti lauku saimniecībai.
- (16) Lauksaimniecības nozare vairāk nekā citas nozares ir pakļauta postījumiem, ko tās ražošanas potenciālam nodara dabas katastrofas, nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi un katastrofāli notikumi. Lai palīdzētu paaugstināt lauku saimniecību ekonomisko dzīvotspēju un konkurētspēju, saskaroties ar šādām katastrofām vai notikumiem, būtu jāsniedz atbalsts, lai palīdzētu lauksaimniekiem atjaunot cietušo lauksaimniecības potenciālu. Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai, apvienojot Savienības (jo īpaši riska pārvaldības pasākuma saskaņā ar šo regulu), valsts un privātās kompensāciju shēmas, nenotiktu zaudējumu pārmērīga kompensēšana.
- (17) Lauku apvidu attīstībai ir svarīgi radīt un attīstīt jaunus saimnieciskās darbības veidus, veidojot jaunus lauku saimniecības, dažādojot ar lauksaimniecību nesaistītas darbības, tostarp sniedzot pakalpojumus lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarei; darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju un darbībām tūrisma jomā. Dažādojot ar lauksaimniecību nesaistītas darbības, ir iespējams risināt medījamo resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu. Lauku saimniecību un uzņēmumu attīstības pasākumam būtu jāatvieglo gados jaunu lauksaimnieku

lauksaimniecības uzņēmumu sākotnējā izveide un to lauku saimniecību strukturālā pielāgošana pēc sākotnējās izveides. Turklāt būtu jāveicina lauksaimnieku darbības dažādošana, pievēršoties ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām un ar lauksaimniecību nesaistītu MVU izveidošana un attīstība lauku apvidos. Minētajam pasākumam būtu jāiedrošina arī sieviešu darījumdarbība lauku apvidos. Būtu jāveicina arī to mazo lauku saimniecību attīstība, kas ir potenciāli ekonomiski dzīvotspējīgas. Lai nodrošinātu saskaņā ar minēto pasākumu atbalstāmo jauno saimniecisko darbību dzīvotspēju, atbalsts būtu jāsaista ar nosacījumu, ka tiek iesniegts darījumdarbības plāns. Atbalstam darījumdarbības uzsākšanai būtu jāapver tikai sākotnējais šādas darījumdarbības posms, un tam nebūtu jāklūst par darbības atbalstu. Tāpēc, ja dalībvalstis izvēlas piešķirt atbalstu pa daļām, tām būtu jāapver laikposms, kas nepārsniedz piecus gadus. Turklāt, lai rosinātu lauksaimniecības nozares pārstrukturēšanu, atbalsts ikgadēju maksājumu vai vienreizēja maksājuma veidā būtu jāsniedz lauksaimniekiem, kuri ir tiesīgi pretendēt uz atbalstu saistībā ar mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu, kas izveidota ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 V sadaļu ("mazo lauksaimnieku atbalsta shēma"), un kuri apņemas nodot visu saimniecību un atbilstīgās tiesības uz maksājumu citam lauksaimniekam.

Lai risinātu gados jaunu lauksaimnieku problēmas, kas saistītas ar zemes pieejamību, dalībvalstīm arī spēj sniegt šo atbalstu, to apvienojot ar citiem atbalsta veidiem, piemēram, izmantojot finanšu instrumentus.

- (18) MVU ir Savienības lauku ekonomikas pamats. Lauku saimniecību un ar lauksaimniecību nesaistītu uzņēmumu attīstībai vajadzētu būt vērstai uz nodarbinātības veicināšanu un kvalitatīvu darbvietu izveidošanu lauku apvidos, esošo darbvietu saglabāšanu, nodarbinātības sezonālo svārstību samazināšanu, nelauksaimniecisku nozaru attīstību ārpus lauksaimniecības un lauksaimniecības un pārtikas produktu ražošanu. Vienlaikus tam būtu jāsekmē uzņēmumu integrācija un vietējās starpnozares saites. Būtu jārosina projekti, kas apvieno lauksaimniecību un lauku tūrismu, veicinot ilgtspējīgu un atbildīgu tūrisma lauku apvidos un dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, kā arī ieguldījumi atjaunojamu energoresursu jomā.
- (19) Būtisks elements jebkuros centienos apgūt izaugsmes potenciālu un veicināt lauku apvidu ilgtspēju ir vietējās infrastruktūras un vietējo pamatpakalpojumu izveide lauku apvidos, tostarp brīvā laika pavadīšanas un kultūras pakalpojumi, ciematu atjaunošana un pasākumi, kuru mērķis ir atjaunot un pilnveidot ciematu un lauku ainavu kultūras un dabas mantojumu. Tāpēc būtu jāpiešķir atbalsts darbībām ar minēto mērķi, tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamībai un ātrdarbīga un īpaši ātrdarbīga platjoslas tīkla nodrošināšanai. Saskaņā ar minētajiem mērķiem būtu jārosina tādu pakalpojumu un infrastruktūras izveide, kas veicina sociālo

iekļautību un novērš sociālās un ekonomiskās lejupslīdes, kā arī lauku apvidu iedzīvotāju skaita samazināšanās tendences. Lai sasniegtu šāda atbalsta maksimālo efektivitāti, atbalsttiesīgās darbības būtu jāīsteno saskaņā ar pašvaldību un to pamatpakalpojumu attīstības plāniem, ja pastāv šādi plāni, ko izstrādājusi viena vai vairākas lauku pašvaldības. Lai radītu sinerģiju un uzlabotu sadarbību, darbībām būtu attiecīgos gadījumos arī jāveicina saikne starp pilsētām un lauku apvidiem. Dalībvalstīm ir iespēja piešķirt prioritāti sabiedrības virzītu vietējo attīstības partnerību ieguldījumiem un projektiem, kurus pārvalda vietējās sabiedrības organizācijas.

- (20) Mežsaimniecība ir neatņemama lauku attīstības daļa, un atbalstam par ilgtspējīgu un klimatam labvēlīgu zemes izmantošanu būtu jāattiecas arī uz meža platību paplašināšanu un ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu. 2007.-2013. gada plānošanas laikposmā dažādi pasākumi aptvēra dažāda veida atbalstu ieguldījumiem mežsaimniecībā un meža apsaimniekošanai. Lai nodrošinātu vienkāršošanu un ļautu saņēmējiem izstrādāt un īstenot integrētus projektus ar lielāku pievienoto vērtību, visu veidu atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecībā un meža apsaimniekošanai būtu jāiekļauj vienā pasākumā. Minētajam pasākumam būtu jāaptver meža resursu paplašināšana un uzlabošana, apmežojot zemi un ierīkojot agrosaimniecības sistēmas, kas ekstensīvu lauksaimniecību apvieno ar mežsaimniecības sistēmām. Tam būtu jāietver arī ugunsgrēkos vai citās dabas katastrofās vai katastrofālos notikumos cietušo mežu atjaunošana un piemēroti profilaktiskie pasākumi; ieguldījumi mežsaimniecības tehnoloģijās un pārstrādē; meža produktu mobilizēšanā un tirdzniecībā, kuru mērķis ir uzlabot meža tiesisko valdītāju darbības ekonomiskos un vides rādītājus; kā arī neienesīgie ieguldījumi, kas uzlabo meža ekosistēmu noturību pret klimata pārmaiņām un ekoloģisko vērtību. Atbalstam nebūtu jā kropļo konkurence, un tam nevajadzētu ietekmēt tirgu. Tāpēc būtu jāparedz ierobežojumi attiecībā uz saņēmēju lielumu un juridisko statusu. Apgabalos, kurus dalībvalstis klasificē kā vidējas vai augstas ugunsbīstamības apgabalus, būtu jāparedz ugunsgrēku profilakses pasākumi. Visi profilaktiskie pasākumi būtu jāiekļauj meža aizsardzības plānā. Dabas katastrofai vajadzētu būt zinātniskas sabiedriskas organizācijas oficiāli atzītai, pirms tiek sniegts atbalsts šādam pasākumam, lai atjaunotu cietušā meža potenciālu.

Mežsaimniecības pasākums būtu jāpieņem, ņemot vērā saistības, kuras Savienība un dalībvalstis uzņemušas starptautiskā līmenī, un tam būtu jābalstās uz dalībvalstu valsts vai reģionāla mēroga meža plāniem vai līdzvērtīgiem instrumentiem, kuros būtu jāņem vērā saistības, kas pieņemtas ministru konferencēs par mežu aizsardzību

Eiropā. Tam būtu jāveicina Savienības mežu stratēģijas īstenošana saskaņā ar Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas ekonomikas un sociālajai komitejai un Reģionu komitejai "Jauna ES mežu stratēģija: mežiem un mežu sektoriem".

- (21) Ražotāju grupas un organizācijas palīdz lauksaimniekiem kopīgi risināt problēmas, ko viņu produktu tirdzniecībā, tostarp vietējos tirgos, rada aizvien pieaugoša konkurence un lejupējo tirgu konsolidācija. Tāpēc būtu jāveicina ražotāju grupu un organizāciju izveide. Lai nodrošinātu ierobežoto finanšu resursu optimālāko izmantojumu, atbalsts būtu jāsaņem tikai ražotāju grupām un organizācijām, kas atbilst MVU definīcijai. Dalībvalstīm ir iespēja piešķirt prioritāti tādu kvalitatīvu produktu ražotāju grupām un organizācijām, uz kuriem attiecas šīs regulas pasākums par lauksaimniecības un pārtikas produktu kvalitātes shēmām. Lai nodrošinātu to, ka ražotāju grupa vai organizācija kļūst par dzīvotspējīgu vienību, kā nosacījums atbalsta sniegšanai ražotāju grupai vai organizācijai būtu jāparedz, ka dalībvalstīm tiek iesniegts darījumdarbības plāns. Lai nepieļautu darbības atbalsta nodrošināšanu un saglabātu atbalsta stimulējošo funkciju, tā maksimālais ilgums būtu jāierobežo līdz pieciem gadiem, sākot no ražotāju grupas vai organizācijas atzīšanas dienas, pamatojoties uz tās darījumdarbības plānu.
- (22) Agrovides un klimata maksājumiem būtu jā saglabā svarīga loma, atbalstot lauku apvidu ilgtspējīgu attīstību un atsaucoties uz sabiedrības pieaugošo pieprasījumu pēc vides pakalpojumiem. Tiem būtu jāturpina mudināt lauksaimniekus un citus zemes apsaimniekotājus kalpot visai sabiedrībai, ieviešot vai turpinot izmantot lauksaimniecības praksi, kas veicina klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām un ir saderīga ar vides, ainavas un tās elementu, dabas resursu, augsnes un ģenētiskās daudzveidības aizsardzību un uzlabošanu. Šajā sakarībā īpaša uzmanība būtu jāvelta ģenētisko resursu saglabāšanai lauksaimniecībā un to lauksaimniecības sistēmu papildu vajadzībām, kurām ir augsta dabas vērtība. Maksājumiem būtu jāpalīdz segt papildu izmaksas un negūtos ienākumus, ko izraisījuši saistību uzņemšanās, un tiem būtu jāattiecas tikai uz saistībām, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus un prasības saskaņā ar principu "piesārņotājs maksā". Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka maksājumi lauksaimniekiem nerada divkāršu finansējumu saskaņā ar šo regulu un Regulu

(ES) Nr. 1307/2013 Daudzās situācijās sinerģija, kas izriet no saistībām, ko kopīgi uzņēmusies lauksaimnieku grupa, palielina labvēlīgo ietekmi uz vidi un klimatu. Tomēr kopīga darbība rada papildu darījumu izmaksas, kas būtu pienācīgi jākompensē. Turklāt, lai nodrošinātu to, ka lauksaimnieki un citi zemes apsaimniekotāji varētu pareizi izpildīt saistības, kuras tie uzņēmušies, dalībvalstīm būtu jācenšas nodrošināt viņiem iespēju apgūt vajadzīgās prasmes un zināšanas.

Dalībvalstu centieni būtu jāsaģlabā 2007.–2013. gada plānošanas laikposma līmenī, un dalībvalstīm vismaz 30 % no kopējā ELFLA ieguldījuma katrai lauku attīstības programmai būtu jātērē saistībā ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, kā arī attiecībā uz vides jautājumiem. Šādi izdevumi būtu jāveic ar agrovides un klimata maksājumiem un bioloģiskās lauksaimniecības maksājumiem un maksājumiem apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, maksājumiem mežsaimniecībai, maksājumiem par *Natura 2000* teritorijām un ar atbalstu ar klimatu un vidi saistītiem ieguldījumiem.

(23) Maksājumiem par pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību vai tās saglabāšanu būtu jāmudina lauksaimnieki piedalīties šādās programmās, tādējādi atsaucoties uz sabiedrības pieaugošo pieprasījumu izmantot videi nekaitīgas lauksaimniecības metodes un ievērot augstus dzīvnieku labturības standartus. Lai palielinātu ieguvumus bioloģiskās daudzveidības jomā, ko nodrošina bioloģiskās lauksaimniecības pasākums, būtu jāveicina tas, lai lauksaimnieku kolektīvie līgumi vai sadarbība aptvertu lielākas pieguļošās teritorijas. Lai izvairītos no lauksaimnieku masveida atgriešanās pie tradicionālās lauksaimniecības, būtu jāatbalsta gan pārejas, gan saglabāšanas pasākumi. Maksājumiem būtu jāpalīdz segt papildu izmaksas un neiegūtos ienākumus, kas izriet no saistību uzņemšanās, un tiem būtu jāattiecas tikai uz saistībām, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus un prasības. Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka maksājumi lauksaimniekiem nerada divkāršu finansējumu saskaņā ar šo regulu un Regulu (ES) Nr. 1307/2013. Lai nodrošinātu ELFLA līdzekļu efektīvu izmantošanu, atbalsts būtu jāpiešķir tikai aktīvajiem lauksaimniekiem Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta izpratnē.

(24) Lai veicinātu *Natura 2000* teritoriju efektīvu apsaimniekošanu, būtu jāturpina piešķirt atbalstu lauksaimniekiem un meža tiesiskajiem valdītājiem, lai palīdzētu pārvarēt konkrētas grūtības attiecīgajos apvidos, kurās tās radušās, īstenojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu

2009/147/EK⁽¹⁾ un Padomes Direktīvu 92/43/EEK⁽²⁾. Lauksaimniekiem būtu jādara pieejams atbalsts arī tam, lai palīdzētu pārvarēt grūtības upju baseinu apgabalos, kas rodas, Ūdens pamatdirektīvu. Atbalsts būtu jāsaista ar konkrētām prasībām, kas izklāstītas lauku attīstības programmā un pārsniedz attiecīgos obligātos standartus un prasības. Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka maksājumi lauksaimniekiem nerada divkāršu finansējumu saskaņā ar šo regulu un Regulu (ES) Nr. 1307/2013. Turklāt dalībvalstīm lauku attīstības programmu vispārējā koncepcijā būtu jāņem vērā *Natura 2000* teritoriju īpašās vajadzības.

(25) Maksājumiem lauksaimniekiem kalnu apgabalos vai citos apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, būtu jārosina arī turpmāk izmantot lauksaimniecības zemi, lai uzturētu laukus, kā arī saglabātu un veicinātu ilgtspējīgas lauksaimniecības sistēmas. Lai nodrošinātu šāda atbalsta efektivitāti, maksājumiem būtu jākompensē lauksaimniekiem neiegūtie ienākumi un papildu izmaksas, kas saistītas ar attiecīgā apgabala grūtībām. Lai nodrošinātu ELFLA līdzekļu efektīvu izmantošanu, atbalsts būtu jāpiešķir tikai aktīvajiem lauksaimniekiem, Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē.

(26) Lai nodrošinātu Savienības līdzekļu efektīvu izmantošanu un vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem visā Savienībā, kalnu apgabali un apgabali, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, būtu jādefinē saskaņā ar objektīviem kritērijiem. Attiecībā uz apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, minētajiem kritērijiem vajadzētu būt biofizikāliem un jāpamatojas uz stabiliem zinātniskiem pierādījumiem. Būtu jāpieņem pārejas noteikumi, lai veicinātu maksājumu pakāpenisku izbeigšanu apgabalos, kas šo kritēriju piemērošanas rezultātā vairs netiks uzskatīti par apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi.

(27) Lauksaimnieki arī turpmāk būtu jāmudina ieviest augstus dzīvnieku labturības standartus, nodrošinot atbalstu lauksaimniekiem, kuri apņemas īstenot lopkopības standartus, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus. Lai nodrošinātu ELFLA līdzekļu efektīvu izmantošanu, atbalsts būtu jāpiešķir tikai aktīvajiem lauksaimniekiem Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.)

⁽²⁾ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

(28) Būtu jāturpina piešķirt maksājumus meža tiesiskajiem valdītājiem, kuri nodrošina videi vai klimatam labvēlīgas meža saglabāšanas pakalpojumus, uzņemoties saistības veicināt bioloģisko daudzveidību, saglabāt augstvērtīgas meža ekosistēmas, uzlabot to klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās potenciālu un stiprināt mežu aizsargājošo funkciju attiecībā uz augsnes eroziju, ūdens resursu saglabāšanu un dabas katastrofām. Šajā sakarībā īpaša uzmanība būtu jāvelta meža ģenētisko resursu saglabāšanai un stimulēšanai. Būtu jāpiešķir maksājumi par meža vides saistībām, kas pārsniedz valsts tiesību aktos noteiktos obligātos standartus.

(29) Plānošanas laikposmā no 2007. gada līdz 2013. gadam vienīgais sadarbības veids, kas lauku attīstības politikas satvarā tika nepārprotami atbalstīts, bija sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģijas izstrādei lauksaimniecības un pārtikas nozarē un mežsaimniecības nozarē. Minētā veida sadarbībai joprojām ir nepieciešams atbalsts, bet tas būtu jāpielāgo, lai labāk atbilstu uz zināšanām balstītas ekonomikas prasībām. Šajā sakarībā vajadzētu būt iespējai saskaņā ar minēto pasākumu finansēt projektus, kurus īsteno viens ekonomikas dalībnieks, ar nosacījumu, ka iegūtos rezultātus izplata, tādējādi sasniedzot mērķi izplatīt jaunu praksi, procesus vai produktus. Turklāt ir kļuvis skaidrs, ka, atbalstot daudz plašāka veida sadarbību ar plašāku saņēmēju loku – no mazākiem līdz lielākiem ekonomikas dalībniekiem, – ir iespējams veicināt lauku attīstības politikas mērķu sasniegšanu, palīdzot ekonomikas dalībniekiem lauku apvidos pārvarēt sadrumstalotības radītās ekonomiskās grūtības un trūkumus vides un citās jomās. Tāpēc minētais pasākums būtu jāpaplašina. Mazo ekonomikas dalībnieku atbalstam, kas paredzēts kopīgu darba procesu organizēšanai un iekārtu un resursu kopīgai izmantošanai, būtu jāpalīdz uzturēt to ekonomisko dzīvotspēju, neskatoties uz nelielo darbības mērogu. Atbalstam horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, kā arī noieta veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā būtu jāstimulē īsas piegādes ķēdes, vietējo tirgu un vietējās pārtikas piegādes ķēdes ekonomiski racionāla izveide. Atbalstam par vienotu pieeju projektiem un darbībām vides jomā būtu jāpalīdz radīt lielākus un saskaņotākus ieguvumus vides un klimata ziņā, nekā tie, ko var sniegt atsevišķi ekonomikas dalībnieki, kas darbojas bez citu līdzdalības (piemēram, ar metodēm, ko izmanto lielākās vienlaidus zemes platībās).

Šāds atbalsts būtu jāsniedz dažādos veidos. Kopas un tīkli ir īpaši svarīgi pieredzes apmaiņai, kā arī jaunu un specializētu zināšanu, pakalpojumu un produktu attīstībai. Izmēģinājuma projekti ir svarīgi instrumenti, lai

pārbaudītu tehnoloģiju, metožu un prakses komerciālo piemērojamību dažādās situācijās un vajadzības gadījumā tos pielāgotu. Darba grupas ir centrālais elements Eiropas inovāciju partnerībā ("EIP") lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai. Vēl viens svarīgs instruments ir vietējās attīstības stratēģijas, kuras darbojas ārpus LEADER vietējās attīstības komponenta un kuras īsteno publiskā un privātā sektora dalībnieki no lauku apgabaliem un pilsētām. Atšķirībā no LEADER pieejas šādas partnerības un stratēģijas iespējams attiecināt tikai uz vienu nozari vai samērā specifiskiem attīstības mērķiem, ietverot iepriekš minētos. Dalībvalstīm ir iespēja piešķirt prioritāti tādu vienību sadarbībai, kurās ir iesaistīti primārie ražotāji. Arī starpnozaru organizācijām būtu jādod tiesības pretendēt uz atbalstu saskaņā ar šo pasākumu. Šāds atbalsts būtu jāierobežo ar septiņu gadu laikposmu, izņemot kolektīvas darbības vides un klimata jomā pienācīgi pamatotos gadījumos.

(30) Mūsdienās lauksaimnieki ir pakļauti arvien pieaugošiem ekonomikas un vides riskiem, ko izraisa klimata pārmaiņas un lielāks cenu svārstīgums. Šajā sakarībā lauksaimniekiem arvien nozīmīgāka kļūst efektīva risku pārvaldība. Tādējādi būtu jāizveido riska pārvaldības pasākums, lai palīdzētu lauksaimniekiem novērst biežāk sastopamos riskus, ar kuriem tie saskaras. Tāpēc ar minēto pasākumu būtu jāpalīdz lauksaimniekiem segt ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmijas, kā arī jāpalīdz ar kopfondu izveidošanu un kompensāciju, ko šādi fondi izmaksā lauksaimniekiem par zaudējumiem, kuri radušies nelabvēlīgu klimatisko apstākļu, dzīvnieku vai augu slimību uzliesmojuma, kaitēkļu invāzijas vai vides incidentu rezultātā. Tam būtu jāietver arī ienākumu stabilizācijas instruments kopfonda veidā, lai atbalstītu lauksaimniekus, kuru ienākumi ir stipri samazinājušies. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem visā Savienībā, nepieļautu konkurences kropļojumus un garantētu Savienības starptautisko saistību ievērošanu, būtu jāparedz īpaši nosacījumi attiecībā uz atbalsta piešķiršanu šiem pasākumiem. Lai nodrošinātu ELFLA līdzekļu efektīvu izmantošanu, atbalsts būtu jāpiešķir tikai aktīvajiem lauksaimniekiem Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē.

(31) LEADER pieeja vietējās attīstības jomā vairāku gadu laikā ir pierādījusi savu efektivitāti lauku apvidu attīstības veicināšanā, ar augšupējo pieeju pilnībā ņemot vērā daudznozaru vajadzības vietējai lauku attīstībai. Tāpēc LEADER būtu jāturpina arī nākotnē, un tās piemērošanai arī turpmāk vajadzētu būt obligātai visās lauku attīstības programmās valsts un/vai reģionālā līmenī.

- (32) ELFLA atbalstam LEADER vietējai attīstībai būtu jāaptver arī starpteritoriju sadarbības projekti starp grupām dalībvalsts iekšienē vai starpvalstu sadarbības projekti starp grupām vairākās dalībvalstīs vai sadarbības projekti starp grupām dalībvalstīs un trešās valstīs.
- (33) Lai dotu iespēju partneriem lauku apvidos, kas vēl nepieņem LEADER, veikt izmēģinājumus un sagatavoties vietējās attīstības stratēģijas izstrādei un īstenošanai, būtu jāfinansē arī "LEADER darbības uzsākšanas komplekts". Atbalstam nevajadzētu būt pakļautam nosacījumam, ka jāiesniedz vietējās attīstības stratēģija.
- (34) Ieguldījumi ir kopīga iezīme daudziem lauku attīstības pasākumiem saskaņā ar šo regulu, un tie var būt saistīti ar ļoti daudzveidīgām darbībām. Lai nodrošinātu skaidrību minēto darbību īstenošanā, būtu jānosaka daži kopēji noteikumi visiem ieguldījumiem. Minētajos kopīgajos noteikumos būtu jānosaka izdevumu veidi, kurus var uzskatīt par ieguldījumu izdevumiem, un ar tiem būtu jānodrošina, ka atbalstu saņem tikai tie ieguldījumi, kas rada jaunas vērtības lauksaimniecībā. Lai atvieglotu ieguldījumu projektu īstenošanu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izmaksāt avansu. Lai nodrošinātu ELFLA atbalsta efektivitāti, taisnīgumu un ilgtspējīgu ietekmi, būtu jāizstrādā noteikumi, ar kuriem nodrošina to, ka ar darbībām saistītie ieguldījumi ir noturīgi un ELFLA atbalsts netiek izmantots konkurences kroplošanai.
- (35) ELFLA vajadzētu būt iespējamam atbalstīt ieguldījumus apūdeņošanā, lai sniegtu ieguvumu saimnieciskajā un vides jomā, ar noteikumu, ka attiecīgās apūdeņošanas ilgtspējīgums ir nodrošināts. Tādējādi katrā gadījumā atbalsts būtu jāpiešķir vienīgi tad, ja ir izstrādāts upes baseina apsaimniekošanas plāns attiecīgajā apvidū, kā noteikts Ūdens pamatdirektīvā, un ja ir jau ieviesta ūdens patēriņa mērīšanas sistēma ieguldījuma līmenī vai tā ir ieviesta kā daļa no ieguldījuma. Ieguldījumiem esošo apūdeņošanas infrastruktūru vai iekārtu uzlabošanā būtu jārada minimāli ieguvumi ūdens resursu izmantošanas efektivitātē, kas izpaustos kā potenciāls ūdens resursu ietaupījums. Ja ūdenstilpnei, kuru skar ieguldījums, rodas slodze attiecībā uz ūdens resursu daudzumu atbilstīgi Ūdens pamatdirektīvai noteiktajai analītiskajai sistēmai, puse no šiem ieguvumiem ūdens resursu izmantošanas efektivitātē būtu jāpārveido reālā ūdens resursu izmantošanas samazinājumā atbalstītā ieguldījuma līmenī, lai samazinātu attiecīgās ūdenstilpnes slodzi. Būtu jānosaka konkrēti gadījumi, kuros nevar piemērot prasības potenciālam vai efektīvam ūdens resursu ietaupījumam vai kuros tās nav vajadzīgas, tostarp attiecībā uz ieguldījumiem ūdens resursu otrreizējā pārstrādē vai otrreizējā izmantošanā. Papildu tam, ka atbalsta ieguldījumus esošo iekārtu uzlabošanā, vajadzētu būt noteikumam, ka ar ELFLA atbalsta ieguldījumus jaunās apūdeņošanas sistēmās, pamatojoties uz vides analīzes konstatējumiem. Tomēr – ar izņēmumiem – atbalstu nevajadzētu piešķirt jaunām apūdeņošanas sistēmām, ja attiecīgā ūdenstilpne jau ir noslogota, jo pastāv ļoti liels risks, ka atbalsta piešķiršana šādos apstākļos pasliktinātu esošās problēmas vides jomā.
- (36) Daži platībatkarīgie pasākumi, kas paredzēti šajā regulā, ietver saņēmēju saistības, kuru termiņš ir vismaz pieci gadi. Minētajā laikposmā ir iespējams, ka mainās saimniecības vai saņēmēja situācija. Tāpēc būtu jāparedz noteikumi, kuros izklāstīts, kam būtu jānotiek šādos gadījumos.
- (37) Dažos pasākumos saskaņā ar šo regulu ir paredzēts atbalsta piešķiršanas nosacījums, ka saņēmēji uzņemas saistības, kas pārsniedz attiecīgo bāzes līniju, kura noteikta kā obligātie standarti vai prasības. Ņemot vērā iespējamās izmaiņas tiesību aktos saistību laikposmā, kuru rezultātā bāzes līnija var mainīties, būtu jāparedz iespēja pārskatīt attiecīgos līgumus, lai nodrošinātu šā nosacījuma izpildes nepārtrauktību.
- (38) Lai nodrošinātu to, ka finanšu līdzekļi lauku attīstībai tiek izmantoti pēc iespējas labāk, un lauku attīstības programmu pasākumus mērķtiecīgi vērstu uz Savienības lauku attīstības prioritātēm, kā arī lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret pieteikuma iesniedzējiem, dalībvalstīm būtu jāizveido projektu atlases kritēriji. Izņēmums no šā noteikuma būtu jāpieļauj tikai maksājumiem par pasākumiem, kas saistīti ar agrovidi vai klimatu, bioloģisko lauksaimniecību, *Natura 2000* un Ūdens pamatdirektīvu, apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, dzīvnieku labturību, meža vides un klimata pakalpojumiem un riska pārvaldību. Piemērojot atlases kritērijus, attiecībā uz darbības apjomu ņem vērā proporcionalitātes principu.
- (39) Ar ELFLA tehnisko palīdzību būtu jāatbalsta pasākumi, kas saistīti ar lauku attīstības programmu īstenošanu, tostarp izmaksas, kuras saistītas ar to simbolu un saistījumu aizsardzību, ko izmanto Savienības kvalitātes shēmās, līdzdalībai kurās var piešķirt atbalstu saskaņā ar šo regulu, un dalībvalstu izmaksas par to apgabalu robežu noteikšanu, kuros ir dabas ierobežojumi.

- (40) Ir pierādīts, ka dažādos programmas īstenošanas posmos iesaistīto valsts tīklu, organizāciju un administrāciju sadarbības tīklu veidošana, ko organizē saistībā ar Eiropas tīklu Lauku attīstībai, spēj veikt ļoti nozīmīgu lomu lauku attīstības programmu kvalitātes uzlabošanā, palielinot ieinteresēto personu iesaisti lauku attīstības pārvaldībā, kā arī informējot plašāku sabiedrību par tās priekšrocībām. Tāpēc tā būtu jāfinansē kā daļa no tehniskās palīdzības Savienības līmenī. Lai ņemtu vērā ar novērtēšanu saistītās īpašās vajadzības, kā daļa no Eiropas tīkla Lauku attīstībai būtu jāizveido Eiropas lauku attīstības novērtēšanas jauda, lai apvienotu visus iesaistītos dalībniekus un tādējādi veicināt pieredzes apmaiņu šajā jomā.
- (41) Ar Eiropas inovācijas partnerību (EIP) lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai vajadzētu sekmēt to, lai tiktu sasniegti ar gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi saistītie mērķi, kas noteikti Eiropa 2020. Ir svarīgi, lai tā vienkopus pulcētu visus attiecīgos dalībniekus Savienības, valsts un reģionālajā līmenī, sniedzot dalībvalstīm jaunas idejas, kā saskaņot, vienkāršot un labāk koordinēt esošos instrumentus un ierosmes un vajadzības gadījumā tās papildināt ar jaunām darbībām.
- (42) Lai palīdzētu sasniegt EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai izvirzītos mērķus, būtu jāizveido EIP tīkls, kas apvienotu tādu darbību īstenošanā iesaistītās darba grupas, konsultāciju dienestus un pētniekus, kuru mērķis ir inovācijas lauksaimniecībā. Tas būtu jāfinansē kā daļa no tehniskās palīdzības Savienības līmenī.
- (43) Dalībvalstīm daļa no katras tehniskajai palīdzībai veltītās lauku attīstības programmas kopējās summas būtu jārezervē, lai finansētu tāda valsts lauku tīkla izveidi un darbību, kas apvienotu lauku attīstībā iesaistītās organizācijas un administrācijas, arī EIP, ar mērķi palielināt to iesaisti programmas īstenošanā un uzlabot lauku attīstības programmu kvalitāti. Šajā nolūkā valstu lauku tīkliem būtu jā sagatavo un jā īsteno rīcības plāns.
- (44) Lauku attīstības programmām būtu jānodrošina novatoriskas darbības, kas veicina resursu ziņā efektīvu, ražīgu lauksaimniecības nozari ar zemu emisiju līmeni, saņemot EIP atbalstu lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai. EIP vajadzētu censties veicināt novatorisku risinājumu ātrāku un plašāku ieviešanu praksē. EIP būtu jārada pievienotā vērtība, uzlabojot gan ar inovācijām saistītu instrumentu izmantošanu un efektivitāti, gan sinerģiju starp tiem. EIP būtu jānovērš nepilnības, labāk sasaistot pētniecību un praktisko lauksaimniecību.
- (45) Novatorisku projektu īstenošana saistībā ar EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai būtu jāveic darba grupām, kas apvieno lauksaimniekus, mežu apsaimniekotājus, lauku kopienas, pētniekus, NVO konsultantus, uzņēmumus un citus dalībniekus, kas saistīti ar inovācijām lauksaimniecības nozarē. Lai nodrošinātu to, ka šādu projektu rezultāti labvēlīgi ietekmē nozari kopumā, minētie rezultāti inovāciju un Savienības iekšienē vai ar trešām valstīm veiktas zināšanu apmaiņas jomā būtu jāizplata.
- (46) Būtu jānosaka Savienības atbalsta kopējā summa lauku attīstībai saskaņā ar šo regulu laikam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gada laikposmam. Plānošanas laikposmā pieejamās apropriācijas būtu jāindeksē pēc vienotas likmes.
- (47) Lai atvieglotu ELFLA līdzekļu pārvaldību, attiecībā uz publiskajiem izdevumiem dalībvalstīs būtu jānosaka ELFLA ieguldījuma vienota likme atbalstam no ELFLA lauku attīstības plānošanai. Lai ņemtu vērā dažu darbību veidu īpašo nozīmi vai specifiku, tām būtu jānosaka īpašas ieguldījuma likmes. Lai mazinātu specifiskos ierobežojumus, ko rada attīstības pakāpe, nošķirtība un atrašanās uz salām, būtu jānosaka piemērota ELFLA ieguldījuma likme mazāk attīstītajiem reģioniem, LESD minētajiem tālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām, kā arī pārejas reģioniem.
- (48) Dalībvalstīm būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka to lauku attīstības pasākumi ir pārbaudāmi un kontrolējami, un jāievieš piemēroti noteikumi. Šajā nolūkā vadošajai iestādei un maksājumu aģentūrai būtu jāsniedz *ex ante* novērtējums un jāaņem novērtēt pasākumus visā programmas īstenošanas laikā. Pasākumi, kuros minētais nosacījums nav ievērots, būtu jākorģē.
- (49) Komisijai un dalībvalstīm būtu jāveic visi pasākumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu lauku attīstības programmu pareizu pārvaldību. Šajā sakarībā Komisijai būtu jāveic atbilstīgi pasākumi un kontrole, un dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, lai garantētu to pārvaldības sistēmu pareizu darbību.

- (50) Par katras lauku attīstības programmas pārvaldību un īstenošanu vajadzētu būt atbildīgai vienai vadošajai iestādei. Tās pienākumi būtu jānorāda šajā regulā. Vadošajai iestādei būtu jānodrošina iespēja daļu savu pienākumu deleģēt, vienlaikus saglabājot atbildību par pārvaldības efektivitāti un pareizību. Ja lauku attīstības programmā ir iekļautas tematiskās apakšprogrammas, vadošajai iestādei būtu jānodrošina iespēja izraudzīties citu iestādi, kas veic attiecīgās apakšprogrammas pārvaldību un īstenošanu saistībā ar finanšu piešķirumiem, kas tai paredzēti programmā, vienlaikus nodrošinot minēto apakšprogrammu pareizu finanšu pārvaldību. Ja dalībvalsts pārvalda vairāk nekā vienu programmu, lai nodrošinātu saskaņotību, var izveidot koordinācijas struktūru.
- (51) Katra lauku attīstības programma būtu regulāri jāuzrauga, lai sekotu programmas īstenošanai un programmā izvirzīto mērķu izpildes gaitai. Ar ELFLA atbalstu veikto pasākumu ietekmes un lietderīguma uzskatāma parādīšana un uzlabošana ir atkarīga arī no atbilstīgas novērtēšanas, ko veic programmas sagatavošanas un īstenošanas laikā un pēc tās pabeigšanas. Komisijai un dalībvalstīm kopīgi būtu jāizveido uzraudzības un novērtēšanas sistēma ar mērķi uzskatāmi parādīt lauku attīstības politikas īstenošanas progresu un novērtēt tās ietekmi un efektivitāti.
- (52) Lai nodrošinātu to, ka informāciju var apkopot Savienības līmenī, minētajā uzraudzības un novērtēšanas sistēmā vajadzētu iekļaut kopīgu rādītāju kopumu. Galvenā informācija par lauku attīstības programmu īstenošanu būtu jāreģistrē un jā saglabā elektroniski kā līdzeklis datu apkopošanas atvieglošanai. Tāpēc būtu jāpieprasa saņēmējiem sniegt uzraudzībai un novērtēšanai vajadzīgās informācijas minimumu.
- (53) Atbildība par programmas uzraudzību būtu jādala starp vadošo iestādi un uzraudzības komiteju, kas izveidota minētajam nolūkam. Uzraudzības komitejai vajadzētu būt atbildīgai par programmas īstenošanas efektivitātes uzraudzību. Šajā nolūkā būtu jāprecizē tās pienākumi.
- (54) Veicot programmas uzraudzību, būtu jā sagatavo gada īstenošanas ziņojums, kas jānosūta Komisijai.
- (55) Katra lauku attīstības programma būtu jānovērtē, lai uzlabotu tās kvalitāti un pierādītu tās sasniegumus.
- (56) Atbalstam, ko sniedz lauku attīstības pasākumiem saskaņā ar šo regulu, piemēro LESD 107., 108. un 109. pantu. Tomēr, ņemot vērā lauksaimniecības nozares specifiskās iezīmes, minētie LESD noteikumi nebūtu jāpiemēro lauku attīstības pasākumiem, kas saistīti ar darbībām, uz kurām attiecas LESD 42. pants un kuras veic saskaņā ar šo regulu, vai dalībvalstu veiktajiem maksājumiem, kas paredzēti, lai sniegtu valsts papildu finansējumu lauku attīstības darbībām, par kurām piešķirts Savienības atbalsts un uz kurām attiecas LESD 42. pants.
- (57) Turklāt, lai nodrošinātu saskaņotību ar lauku attīstības pasākumiem, kuriem ir tiesības pretendēt uz Savienības atbalstu, un lai vienkāršotu procedūras, dalībvalstu veiktie maksājumi, kas paredzēti, lai sniegtu valsts papildu finansējumu lauku attīstības darbībām, par kurām piešķirts Savienības atbalsts un uz kurām attiecas LESD 42. pants, būtu jāiekļauj lauku attīstības programmā novērtēšanai un apstiprinājumam saskaņā ar šīs regulas noteikumiem. Lai nodrošinātu to, ka netiek piešķirts valsts papildu finansējums, ja vien Komisija to nav atļāvusi, attiecīgā dalībvalsts būtu jāattur īstenot tās ierosināto papildu finansējumu lauku attīstībai, kamēr tas nav apstiprināts. Par dalībvalstu veiktajiem maksājumiem, kas paredzēti, lai sniegtu valsts papildu finansējumu lauku attīstības darbībām, par kurām piešķirts Savienības atbalsts un uz kurām LESD 42. pants neattiecas, būtu jā paziņo Komisijai atbilstīgi LESD 108. panta 3. punktam, ja vien uz tiem neattiecas regula, kas pieņemta atbilstīgi Padomes Regulai (EK) Nr. 994/98⁽¹⁾, un dalībvalstis būtu jāattur tos īstenot, kamēr minētās paziņošanas procedūras rezultātā nav saņemts Komisijas galīgais apstiprinājums.
- (58) Lai nodrošinātu kopīgu interešu datu efektīvu un drošu apmaiņu, kā arī lai reģistrētu, saglabātu un pārvaldītu būtisku informāciju un ziņotu par monitoringu un novērtējumu, būtu jāizveido elektroniska informācijas sistēma.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV L 142, 14.05.1998., 1. lpp.).

- (59) Būtu jāpiemēro Savienības tiesību akti par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK ⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 ⁽²⁾.
- (60) Lai papildinātu vai grozītu atsevišķus nebūtiskus šīs regulas elementus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (61) Minētais pilnvarojums ir spēkā attiecībā uz: nosacījumiem, saskaņā ar kuriem juridisku personu uzskata par gados jaunu lauksaimnieku un nosaka atvieglojuma laikposmu prasmju apguvei, lauku saimniecību pārvaldības un mežu apsaimniekošanas jomā iegūtās pieredzes apmaiņas programmu un lauku saimniecību un mežu apmeklējumu ilgumu un saturu; tas attiecas arī uz konkrētām Savienības shēmām, uz kurām attiecas 17. panta 1. punkta a) apakšpunkts, un ražotāju grupu un darbību veidu raksturojumu, kas var saņemt atbalstu saskaņā ar 17. panta 2. apakšpunktu, kā arī nosacījumu noteikšanu, lai novērstu konkurences izkropļojumus un diskrimināciju attiecībā uz produktiem un lai komerciālas preču zīmes izslēgtu no atbalsta saņemšanas.
- (62) Turklāt minētais pilnvarojums ir spēkā attiecībā uz: darījumdarbības plāna minimālo saturu un kritērijiem, kas dalībvalstīm jāizmanto 19. panta 4. punktā noteikto robežvērtību noteikšanā; apmežošanas un meža platību izveides definēšanu vides prasību minimuma noteikšanu; nosacījumiem, ko piemēro agrovides un klimata saistībām, lai ekstensificētu lopkopību, audzētu vietējās šķirnes, kurām draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā, vai saglabātu augu ģenētiskos resursus, kurus apdraud ģenētiskā erozija, kā arī darbību noteikšanu, kuras var pretendēt uz atbalstu ģenētisko resursu saglabāšanā, ilgtspējīgā izmantošanā un attīstībā; tas attiecas arī uz aprēķina metodi, kas jāizmanto, lai nepieļautu prakses divkāršu finansēšanu, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 43. pantā, saistībā ar agrovides un klimata, bioloģiskās lauksaimniecības, *Natura 2000* un Ūdens pamatdirektīvu; to jomu noteikšanu, kurās dzīvnieku labturības saistības nodrošina augstākus ražošanas metožu standartus; to darbību veidus, kas tiesīgas saņemt atbalstu saskaņā ar meža ģenētisko resursu saglabāšanu un veicināšanu; to izmēģinājuma projektu, kopu, tīklu, īso piegādes ķēžu un vietējo tirgu īpašību noteikšanu, kuriem būs tiesības pretendēt uz atbalstu saskaņā ar sadarbības pasākumu, kā arī nosacījumiem atbalsta piešķiršanai saskaņā ar minētajā pasākumā uzskaitītajiem darbību veidiem.
- (63) Minētais pilnvarojums ir spēkā arī attiecībā uz: kopfondiem izsniegto komerciālo aizņēmumu minimālo un maksimālo termiņu saskaņā ar riska pārvaldības pasākumu atbilstīgi šai regulai; nosacījumiem, kad izmaksas saistībā ar izpirkumnomas līgumiem vai lietotu iekārtu iegādi var uzskatīt par atbilstīgiem ieguldījumu izdevumiem, kā arī atjaunojamo energoresursu infrastruktūras veidu noteikšanu, kas ir tiesīgi pretendēt uz ieguldījumiem; nosacījumiem, ko piemēro saistību pārveidošanai vai pielāgošanai 28., 29., 33. un 34. pantā minēto pasākumu satvarā, kā arī citu situāciju noteikšanai, kurās netiek prasīta palīdzības atmaksāšana. Tas attiecas arī uz I pielikumā noteikto maksimālo apjomu pārskatīšanu; uz nosacījumiem, kad atbalstu, ko Komisija apstiprinājusi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005, var iekļaut atbilstā, ko sniedz saskaņā ar šo regulu, tostarp tehnisko palīdzību un atbalstu *ex post* novērtējumiem, lai atvieglotu raitu pāreju no sistēmas, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005, uz sistēmu, kas izveidota ar šo regulu. Lai ņemtu vērā Līgumu par Horvātijas Republikas pievienošanu, minētajiem deleģētajiem aktiem vajadzības gadījumā attiecībā uz Horvātiju būtu jāaptver arī pāreja no atbalsta lauku attīstībai saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1085/2006 ⁽³⁾.
- (64) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz lauku attīstības programmu saturu, programmu un to grozījumu apstiprināšanu, programmu apstiprināšanas procedūrām un grafikiem, programmu grozījumu un valsts sistēmas grozījumu apstiprināšanas procedūrām un grafikiem, tostarp to stāšanās spēkā un iesniegšanas biežumu, noteikumiem par maksājumu metodēm attiecībā uz dalībnieku izmaksām saistībā ar darbībām zināšanu nodošanas un informācijas jomā, konkrētiem nosacījumiem par lauku attīstības pasākumu īstenošanu, ar šo

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1085/2006 (2006. gada 17. jūlijs), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA) (OV L 170, 29.6.2007., 1. lpp.).

regulu izveidoto tīklu struktūru un darbību, informācijas un publicitātes prasībām, monitoringa un novērtēšanas sistēmas pieņemšanu, noteikumiem par informācijas sistēmas darbību un noteikumiem par to, kā iesniedzami gada īstenošanas ziņojumi. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽¹⁾.

- (65) Notika apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, un 2011. gada 14. decembrī tika pieņemts atziņums ⁽²⁾.
- (66) Ņemot vērā nepieciešamību ātri sagatavot paredzēto pasākumu īstenošanu, šai regulai būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (67) Jaunā atbalsta shēma, kas paredzēta šajā regulā, aizstāj atbalsta shēmu, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005. Tāpēc būtu jāatceļ Regula (EK) Nr. 1698/2005,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

MĒRĶI UN STRATĒGIJA

I NODAĻA

Priekšmets un definīcijas

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu nosaka vispārīgos noteikumus, kas reglamentē Savienības atbalstu lauku attīstībai, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai ("ELFLA"), kas izveidots ar Regulu (ES) Nr. 1306/2013. Ar to nosaka mērķus, ko palīdz sasniegt lauku attīstības politika, un Savienības lauku attīstības attiecīgās prioritātes. Ar to iezīmē lauku attīstības politikas stratēģisko kontekstu un nosaka pasākumus, kas jāpieņem, lai īstētu lauku attīstības politiku. Turklāt ar to paredz noteikumus par plānošanu, tīklu veidošanu, pārvaldību, uzraudzību un novērtēšanu, pamatojoties uz dalībvalstu un Komisijas dalītu atbildību, un noteikumus, ar kuriem nodrošina ELFLA koordinēšanu ar citiem Savienības instrumentiem.

2. Šī regula papildina noteikumus, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁽³⁾ otrajā daļā.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽²⁾ OV C 35, 9.2.2012, 1. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006. (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 549. lpp.).

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā definīcijas "plānošana", "darbība", "saņēmējs", "sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija", "publiskie izdevumi", "MVU", "pabeigta darbība" un "finanšu instrumenti" piemēro, kā tās noteiktas vai minētas 2. pantā un "mazāk attīstītie reģioni" un "pārejas reģioni"- kā tās noteiktas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 90. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā.

Turklāt piemēro šādas definīcijas:

- a) "plānošana" ir organizēšanas, lēmumu pieņemšanas un finanšu resursu piešķiršanas process vairākos posmos, iesaistot partnerus, ar mērķi uz daudzgadu pamata īstenot kopīgu Savienības un dalībvalstu darbību, lai sasniegtu Savienības lauku attīstības prioritātes;
- b) "reģions" ir teritoriāla vienība, kas atbilst Statistiski teritoriālo vienību nomenklatūras 1. vai 2. līmenim (NUTS 1. un 2. līmenim) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1059/2003 ⁽⁴⁾ nozīmē;
- c) "pasākums" ir darbību kopums, kas palīdz sasniegt vienu vai vairākas Savienības lauku attīstības prioritātes;
- d) "atbalsta likme" ir publiskā ieguldījuma likme darbībā;
- e) "darījuma izmaksas" ir papildu izmaksas, kas attiecas uz saistību izpildi, bet nav tieši atbilstīgas uz to īstenošanu, vai kas nav iekļautas izmaksās vai negūtajos ienākumos, ko kompensē tieši un ko var aprēķināt, par pamatu ņemot standarta izmaksas;
- f) "lauksaimniecības platība" ir jebkura platība, ko aizņem aramzeme, ilggadīgie zālāji un pastāvīgas ganības vai ilggadīgie stādījumi, kā definēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. pantā;
- g) "ekonomiskie zaudējumi" ir jebkuras papildu izmaksas, kas radušās lauksaimniekam, veicot ārkārtas pasākumus, lai samazinātu attiecīgā tirgus apgādi, vai jebkuri būtiski produkcijas zaudējumi;
- h) "nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi" ir laikapstākļi, piemēram, sals, vētra un krusa, ledus, spēcīgs lietus vai ārkārtīgs sausums, ko var pielīdzināt dabas katastrofai;

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

- i) "dzīvnieku slimības" ir slimības, kuras minētas Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas izstrādātajā dzīvnieku slimību sarakstā vai kuras noteiktas Padomes Lēmuma 2009/470/EK pielikumā ⁽¹⁾;
- j) "vides incidents" ir īpašs piesārņojuma, kontaminācijas vai vides kvalitātes pasliktināšanās gadījums, kurš saistīts ar konkrētu notikumu un kuram ir ierobežota ģeogrāfiskā izplatība, bet kurš neietver parastos vides riskus, kas nav saistīti ar konkrētu notikumu, piemēram, klimata pārmaiņas vai atmosfēras piesārņojumu;
- k) "dabas katastrofa" ir dabas izraisīts biotisks vai abiotisks notikums, kura rezultātā tiek ievērojami traucētas lauksaimnieciskās ražošanas sistēmas vai meža struktūras un kurš varētu nodarīt būtisku ekonomisku kaitējumu lauksaimniecības vai mežsaimniecības nozarei;
- l) "katastrofāls notikums" ir neparedzēts biotisks vai abiotisks notikums, kuru izraisījusi cilvēka darbība un kura rezultātā tiek ievērojami traucētas lauksaimnieciskās ražošanas sistēmas vai meža struktūras, un kurš varētu nodarīt būtisku ekonomisku kaitējumu lauksaimniecības vai mežsaimniecības nozarei;
- m) "īsa piegādes ķēde" ir piegādes ķēde, kurā iesaistīts neliels skaits ekonomikas dalībnieku, kuri apņēmušies sadarboties, attīstīt vietējo ekonomiku un uzturēt ciešas ģeogrāfiskās un sociālās attiecības starp ražotājiem, pārstrādātājiem un patērētājiem;
- n) "gados jauns lauksaimnieks" ir persona, kas pieteikuma iesniegšanas brīdī ir ne vairāk kā 40 gadus veca, kam ir atbilstīgas profesionālās prasmes un kompetence un kas pirmo reizi dibina lauku saimniecību kā minētās saimniecības vadītājs;
- o) "tematiskie mērķi" ir tematiskie mērķi, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 9. pantā;
- p) "vienots stratēģiskais satvars" ("VSS") ir vienotais stratēģiskais satvars, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 10. pantā;
- q) "kopa" ir neatkarīgu uzņēmumu grupējums, ietverot jaunizveidotu uzņēmumu, mazo, vidējo un lielo uzņēmumu, kā arī konsultāciju sniegšanas struktūru un/vai pētniecības organizācijas-, kas ir veidots tā, lai veicinātu ekonomisko/inovatīvo darbību, stimulējot intensīvu mijiedarbību, veicot aprīkojuma, zināšanu un pieredzes apmaiņu, kā arī sniedzot efektīvu ieguldījumu zināšanu pārnesē, kontaktu veidošanā un informācijas izplatīšanā starp kopas uzņēmumiem;
- r) "mežs" ir zemes gabals, kura platība ir vairāk nekā 0,5 hektāri un kurā koku augstums pārsniedz piecus metrus un vainaga projekcija ir vairāk nekā 10 %, vai kurā augošie koki ir spējīgi sasniegt minētās robežvērtības *in situ*, un ar to neapzīmē teritoriju, kuru galvenokārt izmanto kā lauksaimniecības vai pilsētas zemi, ievērojot 2. punktu.

2. Dalībvalsts vai reģions var izvēlēties piemērot citu "meža" definīciju, nevis to, kas dota 1. punkta r) apakšpunktā, pamatojoties uz spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem vai uzskaites sistēmu. Dalībvalstis vai reģioni minēto terminu definē lauku attīstības programmā.

3. Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju attieksmē pret saņēmējiem un ņemtu vērā nepieciešamību pēc pielāgošanās laikposma, attiecībā uz gados jauna lauksaimnieka definīciju, kas dota 1. punkta n) apakšpunktā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, kuros paredz nosacījumus, ar kuriem juridisku personu var uzskatīt par "gados jaunu lauksaimnieku", un nosaka atvieglojuma laikposmu profesionālo prasmju apguvei.

II NODAĻA

Pamatuzdevums, mērķi un prioritātes

3. pants

Pamatuzdevums

ELFLA palīdz īstenot stratēģiju "Eiropa 2020", sekmējot ilgtspējīgu lauku attīstību visā Savienībā, papildinot citus KLP instrumentus, kohēzijas politiku un kopējo zivsaimniecības politiku. Tā veicina tādas Savienības lauksaimniecības nozares attīstību, kas ir teritorijas un vides ziņā līdzsvarotāka, klimatam labvēlīgāka, noturīgāka, konkurētspējīgāka un novatoriskāka. Tā veicina arī lauku teritoriju attīstību.

4. pants

Mērķi

KLP vispārējā satvarā atbalsts lauku attīstībai, tostarp pasākumiem pārtikas un nepārtikas nozarē un mežsaimniecībā, palīdz sasniegt šādus mērķus:

- a) veicināt lauksaimniecības konkurētspēju;
- b) nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un rīcību klimata politikas jomā;
- c) panākt lauku ekonomikas un kopienu līdzsvarotu teritoriālo attīstību, tostarp radot un saglabājot nodarbinātību.

⁽¹⁾ Padomes Lēmums 2009/470/EK (2009. gada 25. maijs) par izdevumiem veterinārijas jomā (OV L 155, 18.6.2009., 30. lpp.).

5. pants

Savienības lauku attīstības prioritātes

Lai sasniegtu lauku attīstības mērķus, kuri palīdz īstenot stratēģiju "Eiropa 2020" gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei, izmanto šādas sešas Savienības lauku attīstības prioritātes, kuras atspoguļo VSS attiecīgos tematiskos mērķus:

- 1) veicināt zināšanu pārnesei un inovāciju lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos, īpašu uzmanību pievēršot šādām jomām:
 - a) sekmēt inovāciju, sadarbību un zināšanu bāzes izveidi lauku apvidos;
 - b) stiprināt saikni starp lauksaimniecību, pārtikas ražošanu un mežsaimniecību un pētniecību un inovāciju, tostarp lai uzlabotu vides apsaimniekošanu un vides stāvokļa rādītājus;
 - c) rosināt mūžizglītību un profesionālo apmācību lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē;
- 2) uzlabot lauku saimniecību dzīvotspēju un visu lauksaimniecības veidu konkurētspēju visos reģionos un veicināt inovatīvas saimniecību tehnoloģijas un ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, īpašu uzmanību pievēršot šādām jomām:
 - a) uzlabot visu lauku saimniecību ekonomiskos rādītājus un veicināt lauku saimniecību pārstrukturēšanu un modernizēšanu, jo īpaši lai pastiprinātu dalību tirgū un virzību uz tirgu, kā arī lai veicinātu lauksaimnieciskās darbības dažādošanu;
 - b) atvieglot atbilstīgi kvalificētu lauksaimnieku ienākšanu lauksaimniecības nozarē un jo īpaši paaudžu maiņu;
- 3) veicināt pārtikas preču aprites organizēšanu, tostarp lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā, īpašu uzmanību pievēršot šādām jomām:
 - a) primāro ražotāju konkurētspējas uzlabošana, tos labāk integrējot lauksaimniecības pārtikas aprītē, izmantojot kvalitātes shēmas, piešķirot papildu vērtību lauksaimniecības produktiem, veicinot noietu vietējos tirgos un izmantojot īsas piegādes ķēdes, ražotāju grupas un organizācijas un starpnozaru organizācijas;
 - b) lauku saimniecību riska novēršana un pārvaldības atbalsts;
- 4) atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību, īpašu uzmanību pievēršot šādām jomām:
 - a) atjaunot, saglabāt un veicināt bioloģisko daudzveidību (tostarp *Natura 2000* teritorijās un apgabalos, kuros ir dabiskie vai citi specifiski ierobežojumi), un apgabalos ar augstas dabas vērtības lauksaimniecību, kā arī Eiropas ainavu stāvokli;
 - b) uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu, tostarp mēslošanas līdzekļu un pesticīdu lietošanu;
 - c) novērst augsnes eroziju un uzlabot augsnes apsaimniekošanu;
- 5) veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē, īpašu uzmanību pievēršot šādām jomām:
 - a) palielināt ūdens izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā;
 - b) palielināt enerģijas izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē;
 - c) sekmēt atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām;
 - d) samazināt siltumnīcefekta gāzu un amonjaka emisijas lauksaimniecībā;
 - e) veicināt oglekļa uzglabāšanu un piesaisti lauksaimniecībā un mežsaimniecībā;
- 6) veicināt sociālo iekļautību, nabadzības mazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos, īpašu uzmanību pievēršot šādām jomām:
 - a) veicināt dažādošanu, mazu uzņēmumu izveidi un attīstīšanu, kā arī darbvietu radīšanu;
 - b) sekmēt vietējo attīstību lauku apvidos;
 - c) uzlabot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) pieejamību, izmantošanu un kvalitāti lauku apvidos.

Visas minētās prioritātes palīdz sasniegt transversālos mērķus inovācijas, vides, klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās jomā. Programmās uzmanību var veltīt arī mazāk nekā sešām prioritātēm, ja tas ir pamatots ar situācijas analīzi attiecībā uz stiprām un vājām pusēm, iespējām un draudiem ("SVID") un *ex ante* novērtējumu. Katrā programmā pievēršas vismaz četrām prioritātēm. Ja dalībvalsts iesniedz valsts programmu un reģionālo programmu kopumu, valsts programmā var pievērsties mazāk nekā četrām prioritātēm.

Lai īstenotu kādu no prioritātēm, programmās var iekļaut arī citas svarīgas jomas, ja tas ir pamatoti un izmērāmi.

II SADAĻA

PLĀNOŠANA

I NODAĻA

Programmu saturs

6. pants

Lauku attīstības programmas

1. ELFLA dalībvalstīs darbojas ar lauku attīstības programmu starpniecību. Ar minētajām programmām īsteno stratēģiju, lai ar III sadaļā minēto pasākumu kopumu īstenotu Savienības lauku attīstības prioritātes. Minēto Savienības prioritāšu sasniegšanai prasa atbalstu no ELFLA.

2. Dalībvalsts var iesniegt vai nu vienu programmu visai tās teritorijai, vai reģionālu programmu kopumu. Vai arī – pienācīgi pamatotos gadījumos – tā var iesniegt valsts programmu un reģionālu programmu kopumu. Ja dalībvalsts iesniedz valsts programmu un reģionālo programmu kopumu, pasākumi un/vai darbību veidi tiek plānoti vai nu valsts, vai reģionālā līmenī, un tiek nodrošināta valsts un reģionālajās programmās iekļauto stratēģiju saskaņotība.

3. Dalībvalstis, kurām ir reģionālas programmas, var iesniegt apstiprināšanai saskaņā ar 10. panta 2. punktu arī valsts sistēmu, kas satur šo programmu kopējos elementus, neprasot atsevišķu budžeta piešķirumu.

To dalībvalstu sistēmās, kurās ir reģionālas programmas, var būt arī iekļauta tabula, kurā pa reģioniem un gadiem apkopoti dati par kopējo ELFLA ieguldījumu, kas attiecīgajai dalībvalstij piešķirts attiecībā uz visu plānošanas laikposmu.

7. pants

Tematiskas apakšprogrammas

1. Lai palīdzētu sasniegt Savienības prioritātes lauku attīstības jomā, dalībvalstis savās lauku attīstības programmās var iekļaut

tematiskas apakšprogrammas, ar kurām pievēršas konkrētām vajadzībām. Šādas tematiskas apakšprogrammas var attiekties *inter alia* uz:

- a) gados jauniem lauksaimniekiem;
- b) mazām lauku saimniecībām, kā minēts 19. panta 2. punkta trešajā daļā;
- c) kalnu apgabaliem, kā minēts 32. panta 2. punktā;
- d) īsām piegādes ķēdēm;
- e) sievietēm lauku apvidos;
- f) klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām un bioloģisko daudzveidību.

Orientējošs saraksts ar pasākumiem un darbību veidiem, kas ir īpaši svarīgi katrai tematiskajai apakšprogrammai, ir izklāstīts III pielikumā.

2. Tematiskās apakšprogrammas var attiekties arī uz īpašām vajadzībām, kas saistītas ar lauksaimniecības nozaru pārstrukturēšanu un būtiski ietekmē konkrēta lauku apvidus attīstību.

3. Attiecībā uz darbībām, ko atbalsta saskaņā ar tematiskajām apakšprogrammām un kas saistītas ar mazām saimniecībām un īsām piegādes ķēdēm, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām un bioloģisko daudzveidību, II pielikumā noteiktās atbalsta likmes var paaugstināt par 10 papildu procentu punktiem. Attiecībā uz gados jauniem lauksaimniekiem un kalnu apgabaliem maksimālās atbalsta likmes var paaugstināt saskaņā ar II pielikumu. Tomēr maksimālā kombinētā atbalsta likme nepārsniedz 90 %.

8. pants

Lauku attīstības programmu saturs

1. Papildus elementiem, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 27. pantā, katrā lauku attīstības programmā iekļauj:

- a) *ex ante* novērtējumu, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 55. pantā;
- b) situācijas analīzi, izmantojot SVID analīzi un apzinot vajadzības, kurām jāpievēršas ģeogrāfiskajā apgabalā, uz kuru attiecas programma.

Analīzes struktūrā ir ņemtas vērā Savienības lauku attīstības prioritātes. Īpašas vajadzības, kas saistītas ar vidi, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām un inovāciju, novērtē Savienības lauku attīstības prioritāšu kontekstā, lai noteiktu piemērotāko rīcību šajās trijās jomās katras prioritātes līmenī;

- c) stratēģijas aprakstu, kurā uzskatāmi parāda, ka:
- i) katrai no programmā ietvertajām Savienības lauku attīstības prioritāšu jomām ir noteikti atbilstīgi mērķi, pamatojoties uz 69. pantā minētajiem kopīgajiem rādītājiem un vajadzības gadījumā arī uz programmai paredzētiem specifiskiem rādītājiem;
 - ii) attiecībā uz katru no programmā iekļautajām Savienības lauku attīstības prioritāšu jomām ir izvēlētas attiecīgās pasākumu kombinācijas, pamatojoties uz pareizu intervences loģiku, ko papildina a) apakšpunktā minētais *ex ante* novērtējums un b) apakšpunktā minētā analīze;
 - iii) finanšu resursu piešķirums programmas pasākumiem ir pamatots un piemērots izvirzīto mērķu sasniegšanai;
 - iv) ir ņemtas vērā īpašas vajadzības, kas saistītas ar konkrētiem nosacījumiem reģionālā vai apakšreģionālā līmenī, un tās konkrēti risina, izmantojot piemēroti izstrādātas pasākumu kombinācijas vai tematiskās apakšprogrammas;
 - v) programmā ir iekļauta piemērota pieeja inovācijai ar mērķi sasniegt Savienības lauku attīstības prioritātes, tostarp EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai, kā arī piemērota pieeja videi, ietverot *Natura 2000* teritoriju īpašās vajadzības, un klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgošanās vajadzībām;
 - vi) ir veikti pasākumi, lai nodrošinātu, ka ir pietiekami daudz padomdevēju, kas var sniegt konsultācijas par normatīvajām prasībām un darbībām inovācijas jomā;
- d) attiecībā uz katru *ex ante* nosacījumu, kas noteikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 19. pantu un XI pielikuma II. daļu par vispārējiem *ex ante* nosacījumiem un saskaņā ar šīs regulas V pielikumu, novērtējumu par to, kuri no *ex ante* nosacījumiem ir piemērojami programmai un kuri no *ex ante* nosacījumiem ir izpildīti partnerattiecību nolīguma un programmas iesniegšanas dienā. Ja piemērojami *ex ante* nosacījumi nav izpildīti, programmā ietver aprakstu par veicamajām darbībām, atbildīgajām struktūrām un grafiku šādām darbībām saskaņā ar partnerattiecību nolīgumā iesniegto kopsavilkumu.
- e) aprakstu par izpildes sistēmu, kas izveidota Regulas (ES) Nr. 1303/2013 21. panta īstenošanas vajadzībām;
- f) katra izvēlēta pasākuma aprakstu;
- g) novērtēšanas plānu, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 56. pantā. Dalībvalstis nodrošina pietiekamus resursus, lai apmierinātu vajadzības, kas ir apzinātas, un nodrošinātu pienācīgu uzraudzību un novērtēšanu;
- h) finansēšanas plānu, kas ietver:
- i) tabulu, kurā saskaņā ar 64. panta 4. punktu ir norādīts katram gadam plānotais kopējais ELFLA ieguldījums. Attiecīgā gadījumā šajā tabulā atsevišķi norāda kopējā ELFLA ieguldījumā paredzētās apropriācijas mazāk attīstītajiem reģioniem un līdzekļus, kas pārvietoti uz ELFLA, piemērojot Regulas (ES) Nr. 1307/2013 7. panta 2. punktu. Plānotais ELFLA gada ieguldījums ir saderīgs ar daudzgadu finanšu shēmu;
 - ii) tabulu, kurā par katru pasākumu, par katru darbības veidu ar īpašu ELFLA ieguldījuma likmi un attiecībā uz tehnisko palīdzību norāda kopējo plānoto Savienības ieguldījumu un piemērojamā ELFLA ieguldījuma likmi. Attiecīgā gadījumā šajā tabulā atsevišķi norāda ELFLA ieguldījuma likmi mazāk attīstītajiem reģioniem un citiem reģioniem;
 - i) rādītāju plānu, kurš sadalīts pa prioritāšu jomām un kurā ir ietverti 8. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā norādītie mērķi, plānotie iznākumi un plānotie izdevumi katram lauku attīstības pasākumam, kas izvēlēts atbilstīgajā prioritāšu jomā;
 - j) attiecīgā gadījumā tabulu, kurā norādīts valsts papildu finansējums katram pasākumam saskaņā ar 82. pantu;
 - k) attiecīgā gadījumā to atbalsta shēmu sarakstu, uz kurām attiecas 81. panta 1. punkts un kas jāizmanto programmu īstenošanā;
 - l) informāciju par lauku attīstības programmas savstarpēju papildināmību ar pasākumiem, ko finansē ar citiem kopējās lauksaimniecības politikas instrumentiem un no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem ("ESI fondi");
 - m) programmas īstenošanas kārtību, tostarp:
 - i) visu 765. panta 2. punktā minēto iestāžu izraudzīšanos, ko veic dalībvalsts, un – informatīvos nolūkos – katras pārvaldības un kontroles struktūras isu aprakstu;
 - ii) uzraudzības un novērtēšanas procedūru aprakstu, kā arī uzraudzības komitejas sastāvu;
 - iii) noteikumus, lai nodrošinātu programmas popularizēšanu, *inter alia* ar 54. pantā minētā valsts lauku tīkla starpniecību;
 - iv) aprakstu par pieeju, ar ko nosaka principus darbību un vietējās attīstības stratēģiju atlases kritēriju noteikšanai un kurā ņemti vērā attiecīgie mērķi; šajā sakarībā dalībvalstis var paredzēt, ka prioritāti piešķir MVU, kas ir saistīti ar lauksaimniecības un mežsaimniecības nozari;

- v) saistībā ar vietējo attīstību - attiecīgā gadījumā – to mehānismu aprakstu, ar kuru palīdzību nodrošina saskaņotību starp vietējās attīstības stratēģijās paredzētajām darbībām, 35. pantā minēto pasākumu "sadarbība" un 20. pantā minēto pasākumu "pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos", ietverot saikni starp pilsētām un lauku apvidiem;
- n) darbības, kas veiktas, lai iesaistītu partnerus, kuri minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 5. pantā, un partneru apspriešanās rezultātu kopsavilkumu;
- o) attiecīgā gadījumā 54. panta 3. punktā minētā valsts lauku tīkla struktūru un noteikumus tā pārvaldībai, kuri būtu tā ikgadējo rīcības plānu pamatā.

2. Ja lauku attīstības programmā ir ietvertas tematiskas apakšprogrammas, katrā apakšprogrammā iekļauj:

- a) īpašu situācijas analīzi, kas balstīta uz SVID metodoloģiju un apzinātās vajadzības, kurām jāpievēršas ar attiecīgās apakšprogrammas palīdzību;
- b) konkrētos mērķus apakšprogrammu līmenī un pasākumu izvēli, kura pamatojas uz apakšprogrammas intervences loģikas pilnīgu aprakstu, tostarp novērtējumu par mērķu sasniegšanai izvēlēto pasākumu paredzamo ieguldījumu;
- c) atsevišķu konkrētu rādītāju plānu ar plānotajiem iznākumiem un plānotajiem izdevumiem katram lauku attīstības pasākumam, kas izvēlēts atbilstīgajā prioritāšu jomā.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par to, kā 1. un 2. punktā aprakstītie elementi norādāmi lauku attīstības programmās un noteikumus 6. panta 3. punktā minēto valsts sistēmu saturam. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

II NODAĻA

Lauku attīstības programmu sagatavošana, apstiprināšana un grozīšana

9. pants

Ex ante nosacījumi

Papildus vispārējiem *ex ante* nosacījumiem, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 XI pielikuma II daļā, *ex ante* nosacījumus, kas minēti šīs regulas IV pielikumā piemēro ELFLA plānošanai, ja tie attiecas uz programmas prioritātēs uzskaitītajiem konkrētajiem mērķiem un ir tiem piemērojami.

10. pants

Lauku attīstības programmu apstiprināšana

1. Dalībvalstis iesniedz Komisijai priekšlikumu par katru lauku attīstības programmu, kas satur 8. pantā minēto informāciju.
2. Komisija ar īstenošanas aktu apstiprina katru lauku attīstības programmu.

11. pants

Lauku attīstības programmu grozīšana

Dalībvalstu lūgumus veikt grozījumus programmās apstiprina saskaņā ar šādām procedūrām:

- a) Komisija ar īstenošanas aktiem lemj par lūgumiem izdarīt programmu grozījumus, kas attiecas uz:
- i) programmas stratēģijas izmaiņām, kad par vairāk nekā 50 % tiek veiktas izmaiņas jebkurā ar kādu no prioritāšu jomām saistītā kvantitatīvajā mērķī;
 - ii) vienam vai vairākiem pasākumiem paredzētās ELFLA ieguldījuma likmes izmaiņām;
 - iii) visa Savienības ieguldījuma vai tā ikgadējā sadalījuma programmu līmenī izmaiņām;
- b) visos pārējos gadījumos Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, apstiprina lūgumus grozīt programmu. Tie jo īpaši ietver:
- i) pasākumu vai darbību veidu ieviešanu vai atsaukšanu;
 - ii) izmaiņas pasākumu aprakstā, tostarp atbilstības nosacījumu izmaiņas;
 - iii) līdzekļu pārvietošanu starp pasākumiem, ko īsteno ar dažādām ELFLA ieguldījuma likmēm;

Tomēr b) apakšpunkta i) un ii) punktā un b) apakšpunkta iii) punktā minētajos gadījumos, ja līdzekļu pārvietošana attiecas uz mazāk nekā 20 % no pasākumam veiktā piešķiruma un mazāk nekā 5 % no ELFLA kopējā ieguldījuma programmā, uzskata, ka apstiprinājums ir sniegts, ja Komisija 42 darbdienu laikā pēc lūguma saņemšanas nav pieņēmusi lēmumu par minēto lūgumu. Minētais termiņš neietver laikposmu, kas sākas nākamajā dienā pēc tam, kad Komisija ir nosūtījusi savus apsvērumus dalībvalstij, un beidzas dienā, kad dalībvalsts ir atbildējusi uz šiem apsvērumiem.

- c) Komisijas apstiprinājums nav nepieciešams pareizrakstības vai redakcionāliem labojumiem, kuri neietekmē politikas un pasākumu īstenošanu. Dalībvalstis informē Komisiju par šādiem grozījumiem.

12. pants

Procedūras noteikumi un termiņi

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka procedūras noteikumus un termiņus attiecībā uz:

- a) lauku attīstības programmu un valstu sistēmu apstiprināšanu;
- b) lauku attīstības programmu grozījumu priekšlikumu un valsts sistēmu grozījumu priekšlikumu iesniegšanu un apstiprināšanu, tostarp to stāšanās spēkā un iesniegšanas biežumu plānošanas laikposmā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

III SADAĻA

ATBALSTS LAUKU ATTĪSTĪBAI

I NODAĻA

Pasākumi

13. pants

Pasākumi

Katru lauku attīstības pasākumu plāno tā, lai tas īpaši veicinātu vienas vai vairāku Savienības lauku attīstības prioritāšu sasniegšanu. Orientējošs saraksts ar pasākumiem, kas ir īpaši svarīgi Savienības prioritātēm, ir dots VI pielikumā.

14. pants

Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi

1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas uz profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām, demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem. Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi var ietvert mācību kursus, darbseminārus un praktisko apmācību.

Atbalstu var paredzēt arī īstermiņa pieredzes apmaiņai lauku saimniecību pārvaldības un mežu apsaimniekošanas jomā, kā arī lauku saimniecību un mežu apmeklējumiem.

2. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu ir paredzēts personām, kas iesaistītas lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē, zemes apsaimniekotājiem un citiem ekonomikas dalībniekiem, kas ir MVU, kuri darbojas lauku apvidos.

Atbalsta saņēmējs ir mācību vai citas zināšanu pārneses un informācijas pasākuma sniedzējs.

3. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu neattiecas uz sagatavošanas vai mācību kursiem, kas ir daļa no standarta izglītības programmas vai sistēmas vidējās vai augstākās izglītības līmenī.

Struktūrām, kas piedāvā zināšanu pārneses un informācijas pakalpojumus, ir šā uzdevuma veikšanai piemērotas spējas personāla kvalifikācijas un regulāras apmācības ziņā.

4. Atbilstīgās izmaksas saskaņā ar šo pasākumu ir zināšanu pārneses vai informācijas pasākuma organizēšanas un īstenošanas izmaksas. Demonstrējumu projektu gadījumā atbalsts var segt arī attiecīgās ieguldījumu izmaksas. Atbilstīgās izmaksas ir arī dalībnieku ceļa, uzturēšanās un dienas naudas izdevumi, kā arī lauksaimnieku aizvietošanas izmaksas. Visas šajā punktā minētās izmaksas atmaksā saņēmējam.

5. Lai nodrošinātu, ka visas lauku saimniecību un mežsaimniecības pieredzes apmaiņas programmas un apmeklējumi ir skaidri nošķirti no līdzīgām darbībām saistībā ar citām Savienības programmām, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 83. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz apmaiņas programmu lauku saimniecību pārvaldības un mežu apsaimniekošanas jomā un attiecībā uz lauku saimniecību un mežu apmeklējumu ilgumu un saturu.

6. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par dalībnieku izmaksu segšanas nosacījumiem, tostarp izmantojot parakstītas kvītis vai citus līdzīgus dokumentus.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

15. pants

Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi

1. Atbalstu saskaņā ar šo pasākumu piešķir, lai:

- a) palīdzētu lauksaimniekiem, gados jauniem lauksaimniekiem, ka definēti šajā regulā, meža tiesiskajiem valdītājiem, citiem zemes apsaimniekotājiem un MVU lauku apvidos izmantot konsultāciju pakalpojumus, kas uzlabotu viņu saimniecības, uzņēmuma un/vai ieguldījuma ekonomiskos un vides rādītājus, kā arī nekaitīgumu klimatam un noturību pret klimata pārmaiņām;

b) veicinātu lauku saimniecību pārvaldības, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumu, kā arī mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu organizēšanu, ietverot Lauku saimniecību konsultāciju sistēmu, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1306/2013 12.līdz 14. pantā;

c) veicinātu konsultantu apmācību.

2. Šā panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā paredzētā atbalsta saņēmējs ir konsultāciju vai mācību pakalpojumu sniedzējs. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu piešķir iestādei vai struktūrai, kas izvēlēta, lai izveidotu lauku saimniecību pārvaldības, lauku saimniecību atbalsta, lauku saimniecību konsultāciju vai mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumus.

3. Iestādēm vai struktūrām, kas izvēlētas konsultāciju sniegšanai, ir piemēroti resursi, proti, regulāri apmācīts un kvalificēts personāls, pieredze konsultāciju sniegšanā un uzticamība jomās, kurās tās sniedz konsultācijas. Saņēmējus saskaņā ar minēto pasākumu izvēlas, izmantojot uzaicinājumus uz konkursu. Atlases procedūru reglamentē saskaņā ar tiesību aktiem par publisko iepirkumu, un tā ir atvērta gan valsts, gan privātām struktūrām. Tā ir objektīva, un tajā nepiedalās kandidāti, kuriem ir interešu konflikts.

Sniedzot konsultācijas, konsultāciju pakalpojumu sniedzēji ievēro informācijas neizpaušanas saistības, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1306/2013 13. panta 2. punktā.

4. Konsultācijas individuāliem lauksaimniekiem, gados jauniem lauksaimniekiem, kā definēti šajā regulā, un citiem zemes apsaimniekotājiem ir saistītas ar vismaz vienu Savienības lauku attīstības prioritāti un aptver vismaz vienu no šādiem elementiem:

a) lauku saimniecības līmenī pastāvošie pienākumi, kas izriet no likumā noteiktās pārvaldības prasības un/vai labu lauksaimniecības un vides apstākļu standartu, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļā;

b) attiecīgā gadījumā klimatam un videi labvēlīga lauksaimniecības prakse, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļā, un lauksaimniecības platības uzturēšana, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā;

c) lauku attīstības programmās paredzēti lauku saimniecības līmenī veicami pasākumi ar mērķi modernizēt lauku saimniecības, veicināt konkurētspēju, panākt nozaru integrāciju, inovāciju un orientāciju uz tirgu, kā arī veicināt darījumdarbību;

d) lauku saimniecību dalībvalstu noteiktās prasības, lai īstenotu 11. panta 3. punktu Ūdens pamatdirektīvā;

e) dalībvalstu noteiktās prasības, lai īstenotu 55. pantu Regulā (EK) Nr. 1107/2009, jo īpaši atbilstība integrētās augu aizsardzības vispārīgajiem principiem, kā minēts 14. pantā Direktīvā 2009/128/EK, vai

f) attiecīgā gadījumā darba drošības standarti vai drošības standarti, kas saistīti ar lauku saimniecību;

g) konkrētas konsultācijas lauksaimniekiem, kuri pirmoreiz dibina savu lauku saimniecību.

Konsultācijas var aptvert arī citus jautājumus, un jo īpaši ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos, bioloģisko daudzveidību un ar ūdens aizsardzību saistītu informāciju, kā paredzēts I pielikumā Regulā (ES) Nr. 1307/2013, vai jautājumus, kas saistīti ar lauku saimniecības darbības ekonomiskajiem un vides rādītājiem, tostarp konkurētspējas aspektus. Tās var būt konsultācijas par to, kā veidot īsas piegādes ķēdes, par bioloģisko lauksaimniecību un par veselības aspektiem lopkopībā.

5. Konsultācijas meža tiesiskajiem valdītājiem ietver vismaz tos attiecīgos pienākumus, kas paredzēti Direktīvās 92/43/EEK, 2009/147/EK un Ūdens pamatdirektīvā. Tās var aptvert arī jautājumus, kas saistīti ar meža saimniecības ekonomiskajiem un vides rādītājiem.

6. Konsultācijas MVU var attiekties uz jautājumiem, kas saistīti ar uzņēmuma ekonomiskajiem un vides rādītājiem.

7. Ja tas ir pienācīgi pamatots un lietderīgi, konsultācijas var daļēji sniegt grupā, vienlaikus ņemot vērā konsultāciju pakalpojumu individuālo klientu apstākļus.

8. Atbalsts saskaņā ar 1. punkta a) un c) apakšpunktu aptiecas ar maksimālajām summām, kas noteiktas II pielikumā. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu pakāpeniski samazina ilgākais piecu gadu laikā pēc uzsākšanas.

16. pants

Lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmas

1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas uz lauksaimnieku un lauksaimnieku grupu jaunu dalību:

a) kvalitātes shēmās, kas izveidotas saskaņā ar turpmāk minētajām regulām un noteikumiem:

- i) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1151/2012 ⁽¹⁾;
- ii) Padomes Regula (EK) Nr. 834/2007 ⁽²⁾;
- iii) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 110/2008 ⁽³⁾;
- iv) Komisijas Regula (EEK) Nr. 1601/91 ⁽⁴⁾;
- v) Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 II daļa, II sadaļa, I nodaļa 2. iedaļa attiecībā uz vīnu.
- b) dalībvalstu atzītās lauksaimniecības produktu, kokvilnas vai pārtikas produktu kvalitātes shēmās, tostarp lauku saimniecību sertifikācijas shēmās, kas atbilst šādiem kritērijiem:
- i) saskaņā ar šādām shēmām saražotā galaprodukta specifika izriet no nepārprotamiem pienākumiem garantēt jebkuru no turpmāk minētā:
- konkrētas produkta īpašības
 - konkrētas lauksaimniecības vai ražošanas metodes, vai
 - galaprodukta kvalitāti, kas ievērojami pārsniedz komerciālo preču standartus attiecībā uz sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselību, dzīvnieku labturību vai vides aizsardzību,
- ii) shēma ir pieejama visiem ražotājiem,
- iii) shēmā ir iekļautas saistošas produkta specifikācijas, un atbilstību šīm specifikācijām pārbauda valsts iestādes vai neatkarīga inspekcijas struktūra,
- iv) shēma ir pārredzama un nodrošina produktu pilnīgu izsekojamību; vai

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1151/2012 (2012. gada 21. novembris) par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām (OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 834/2007 (2007. gada 28. jūnijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu (OV L 189, 20.7.2007., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 110/2008 (2008. gada 15. janvāris) par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89 (OV L 39, 13.2.2008., 16. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 1601/91 (1991. gada 10. jūnijs), ar ko nosaka vispārīgus noteikumus par aromatizētu vīnu, aromatizētus vīnus saturošu dzērienu un aromatizētus vīnus saturošu kokteiļu definīšanu un to nosaukumu un noformējumu veidošanu (OV L 149, 14.6.1991., 1. lpp.).

- c) brīvprātīgās lauksaimniecības produktu sertifikācijas shēmās, ko dalībvalstis atzinušas par atbilstīgām Savienības paraugprakses pamatnostādņiem attiecībā uz to brīvprātīgās sertifikācijas shēmu darbību, kuras saistītas ar lauksaimniecības produktiem un pārtikas produktiem.

2. Šajā pasākumā paredzētais atbalsts var ietvert arī izmaksas, ko rada informācijas un noieta veicināšanas darbības, ko iekšējā tirgū īsteno ražotāju grupas attiecībā uz produktiem, uz kuriem attiecas kvalitātes shēma, kas saņem atbalstu saskaņā ar 1. punktu.

3. Atbalstu saskaņā ar 1. punktu ne ilgāk kā piecus gadus piešķir kā ikgadēju veicināšanas maksājumu, kura lielumu nosaka saskaņā ar pastāvīgo izmaksu līmeni, kas izriet no dalības atbilstīgās shēmās.

Šajā punktā "pastāvīgās izmaksas" ir izmaksas, kas radušās, iesaistoties atbilstīgajā kvalitātes shēmā, un gada iemaksa par dalību šādā shēmā, vajadzības gadījumā arī izdevumi par pārbaudēm, kas vajadzīgas, lai pārbaudītu atbilstību shēmas specifikācijām.

Šā panta vajadzībām "lauksaimnieks" ir aktīvs lauksaimnieks Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē.

4. Atbalsts nepārsniedz maksimālo atbalsta likmi un summu, kas noteikta II pielikumā.

5. Lai ņemtu vērā jaunus Savienības tiesību aktus, kuri var ietekmēt saskaņā ar šo pasākumu sniegto atbalstu, un lai nodrošinātu atbilstību citiem Savienības instrumentiem attiecībā uz lauksaimniecības pasākumu veicināšanu un lai novērstu konkurences kropļošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu attiecīgi par konkrētām Savienības shēmām, uz kurām attiecas 1. punkta a) apakšpunkts, un par ražotāju grupu īpatnībām un tādu darbību veidiem, par kuriem varētu tikt piešķirts atbalsts saskaņā ar 2. punktu, paredzot nosacījumus, lai novērstu produktu diskrimināciju un noteiktu nosacījumus, pamatojoties uz kuriem atbalsts komerciālām preču zīmēm nebūtu pieejams.

17. pants

Ieguldījumi materiālajos aktīvos

1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas uz materiālajiem un/vai nemateriālajiem ieguldījumiem, kas:

- a) uzlabo lauku uzņēmuma vispārējos darbības rādītājus un ilgtspēju;
- b) attiecas uz Līguma I pielikumā minēto lauksaimniecības produktu, izņemot zivsaimniecības produktu, vai kokvilnas pārstrādi, tirdzniecību un/vai pilnveidi; ražošanas procesa rezultāts var būt arī produkts, uz kuru minētais pielikums neattiecas;

c) attiecas uz infrastruktūru, kas saistīta ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu, tostarp lauku saimniecības un meža zemes pieejamību, zemes konsolidāciju un uzlabošanu, energoapgādi un enerģotaupību un ūdensapgādi un ūdens resursu taupību; vai

d) ir neienesīgi ieguldījumi, kas saistīti ar agrovīdes un klimata jomā noteikto mērķu sasniegšanu saskaņā ar šo regulu, tostarp ar bioloģisko daudzveidību, sugu un biotopu saglabāšanu stāvokli, kā arī estētiskās vērtības paaugstināšanu *Natura 2000* teritorijā vai citās augstas dabas vērtības sistēmās, kuras jānosaka programmā.

2. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu piešķir lauksaimniekiem vai lauksaimnieku grupām.

Ja veic ieguldījumus, lai atbalstītu lauku saimniecības pārstrukturēšanu, dalībvalstis novirza atbalstu lauku saimniecībām saskaņā ar SVID analīzi, kura veikta saistībā ar Savienības lauku attīstības prioritāti "visu veidu lauksaimniecības lauku saimniecību dzīvotspējas un konkurētspējas veicināšana visos reģionos un novatorisku lauksaimniecības tehnoloģiju un mežu ilgtspējīgas pārvaldības veicināšana".

3. Atbalsts saskaņā ar 1. punkta a) un b) apakšpunktu nepārsniedz maksimālās atbalsta likmes, kas noteiktas II pielikumā. Minētās maksimālās likmes var palielināt gados jauniem lauksaimniekiem, kolektīviem ieguldījumiem, tostarp tādiem, kas saistīti ar ražotāju organizāciju apvienošanu, un integrētiem projektiem, kas ietver atbalstu saskaņā ar vairākiem pasākumiem, ieguldījumiem 32. pantā minētajos apgabalos, kuros ir dabas un citi specifiski ierobežojumi, ieguldījumiem, kas saistīti ar darbībām saskaņā ar 28. un 29. pantu, un darbībām, kuras atbalsta no EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai saskaņā ar atbalsta likmēm, kas noteiktas I pielikumā. Tomēr maksimālā kombinētā atbalsta likme nedrīkst pārsniegt 90 %.

4. Atbalstam, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta c) un d) apakšpunktu, piemēro II pielikumā noteiktās atbalsta likmes.

5. Atbalstu var sniegt gados jauniem lauksaimniekiem, kas pirmo reizi dibina lauku saimniecību kā saimniecības vadītāji, saistībā ar ieguldījumiem, lai panāktu atbilstību lauksaimniecības ražošanai piemērojamiem Savienības standartiem, tostarp darba drošības jomā. Šādu atbalstu var sniegt, ilgākais, divdesmit četrus mēnešus no dibināšanas dienas.

6. Ja Savienības tiesību aktos tiek noteiktas jaunas prasības attiecībā uz lauksaimniekiem, atbalstu var piešķirt saistībā ar ieguldījumiem, lai panāktu atbilstību minētajām prasībām, ilgākais, divpadsmit mēnešus no dienas, kad tās kļūva obligātas lauku saimniecībai.

18. pants

Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana

1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas uz:

a) ieguldījumiem profilaktiskos pasākumos, kuru mērķis ir mazināt iespējamo dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu un katastrofālo notikumu sekas;

b) ieguldījumiem dabas katastrofās, no nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības zemes un ražošanas potenciāla atjaunošanā.

2. Atbalstu piešķir lauksaimniekiem vai lauksaimnieku grupām. Atbalstu var piešķirt arī publisko tiesību subjektiem, ja pastāv saikne starp šādu subjektu veiktiem ieguldījumiem un lauksaimnieciskās ražošanas potenciālu.

3. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu sniedz ar nosacījumu, ka valsts kompetentās iestādes dalībvalstīs ir oficiāli atzinušas, ka dabas katastrofa ir notikusi un ka šī katastrofa vai pasākumi, kas saskaņā ar Padomes Direktīvu 2000/29/EK⁽¹⁾ pieņemti, lai izskaustu vai apturētu augu slimību vai kaitēkļu invāziju, ir izraisījuši attiecīgā lauksaimniecības potenciāla iznīcināšanu vismaz 30 % apmērā.

4. Saskaņā ar šo pasākumu nepiešķir atbalstu par dabas katastrofas vai katastrofāla notikuma rezultātā zaudētiem ienākumiem.

Dalībvalstis nodrošina to, ka netiek pieļauta pārmērīga kompensācija, kas varētu rasties, apvienojot šo pasākumu ar citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem vai privātām apdrošināšanas shēmām.

5. Atbalsts saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu nepārsniedz maksimālās atbalsta likmes, kas noteiktas II pielikumā.

19. pants

Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība

1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas uz:

a) atbalstu jaunizveidotiem uzņēmumiem, ko sniedz:

i) gados jauniem lauksaimniekiem,

ii) ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām lauku apvidos,

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2000/29/EK (2000. gada 8. maijs) par aizsardzības pasākumiem pret tādu organismu ieviešanu, kas kaitīgi augiem vai augu produktiem, un pret to izplatību Kopienā (OV L 169, 10.7.2000. 1. lpp.)

- iii) mazo lauku saimniecību attīstībai;
- b) ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā;
- c) ikgadējiem vai vienreizējiem maksājumiem lauksaimniekiem, kuri ir tiesīgi pretendēt uz atbalstu saistībā ar mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu, kas izveidota ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 V sadaļu ("mazo lauksaimnieku atbalsta shēma"), un kuri neatgriezeniski nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam.
2. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu piešķir gados jauniem lauksaimniekiem.

Atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktu piešķir lauksaimniekiem vai lauku saimniecības locekļiem, kas uzsāk ar lauksaimniecību nesaistītas darbības, lauku apvidu mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem un fiziskām personām lauku reģionos.

Atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu piešķir mazām lauku saimniecībām, kā definējušas dalībvalstis.

Atbalstu saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu piešķir lauku apvidu mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem, fiziskām personām lauku reģionos, kā arī lauksaimniekiem vai lauku mājsaimniecības locekļiem.

Atbalstu saskaņā ar 1. punkta c) apakšpunktu piešķir lauksaimniekiem, kuri laikā, kad tie iesniedz atbalsta pieteikumu, vismaz vienu gadu ir tiesīgi piedalīties mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā un kuri apņemas visu savu saimniecību un atbilstīgās tiesības uz maksājumu galīgi nodot citam lauksaimniekam. Atbalstu maksā no nodošanas dienas līdz 2020. gada 31. decembrim vai aprēķina atbilstīgi minētajam laikposmam un izmaksā kā vienreizēju maksājumu.

3. Par lauku mājsaimniecības locekli var uzskatīt jebkuru fizisku vai juridisku personu vai fizisku vai juridisku personu grupu neatkarīgi no juridiskā statusa, kas grupai un tās locekļiem noteikts valsts tiesību aktos, izņemot lauku saimniecību strādniekus. Ja juridiska persona vai juridisku personu grupa tiek uzskatīta par lauku mājsaimniecības locekli, šim loceklim atbalsta pieteikuma iesniegšanas laikā ir jāveic lauksaimnieciska darbība lauku saimniecībā.

4. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu piešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegts darījumdarbības plāns. Darījumdarbības plāna īstenošana ir jāuzsāk deviņos mēnešos no dienas, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu.

Attiecībā uz gados jauniem lauksaimniekiem, kas saņem atbalstu, kā noteikts 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā, darījumdarbības plānā paredz, ka gados jauns lauksaimnieks atbilst aktīvu lauksaimnieku definīcijai Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. pantā 18 mēnešos pēc saimniecības izveides.

Dalībvalstis nosaka maksimālo un minimālo robežvērtību, kas ļauj lauku saimniecībām saņemt atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu un 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu. Minimālā robežvērtība atbalstam, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu, ir augstāka nekā maksimālā robežvērtība atbalstam, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu. Atbalstu var saņemt tikai saimniecības, kas atbilst mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu definīcijai.

5. Atbalsts, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, izmaksā vismaz divās daļās laikposmā, kas nepārsniedz piecus gadus. Daļas var pakāpeniski samazināt. Tā atbalsta pēdējo daļu, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punktu, izmaksā ar nosacījumu, ka ir pareizi īstenots darījumdarbības plāns.

6. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā atbalsta maksimālā summa ir noteikta I pielikumā. Tā atbalsta summu, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu un 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktu, dalībvalstis nosaka, ņemot vērā arī sociāli ekonomisko stāvokli programmas īstenošanas apgabalā.

7. Atbalsts saskaņā ar 1. punkta c) apakšpunktu ir vienāds ar 120 % no gada maksājuma, ko saņēmējs ir tiesīgs saņemt saskaņā ar mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu.

8. Lai nodrošinātu ELFLA līdzekļu efektīvu un racionālu izmantošanu, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 90. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem nosaka darījumdarbības plānu minimālo saturu un kritērijus, kas dalībvalstīm jāizmanto, nosakot šā panta 4. punktā minētās robežvērtības.

20. pants

Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos

1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu jo īpaši attiecas uz:
- a) lauku apvidu pašvaldību un ciematu un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar *Natura 2000* teritorijām un citām augstas dabas vērtības teritorijām saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādi un atjaunināšanu;
- b) ieguldījumiem visu veidu maza mēroga infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp ieguldījumiem atjaunojamos energoresursos un enerģijas taupīšanā;
- c) platjoslas infrastruktūru, tostarp tās ierīkošanu, uzlabošanu un paplašināšanu, pasīvo platjoslas infrastruktūru un piekļuves nodrošināšanu platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldes risinājumiem;
- d) ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ietverot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā;

- e) ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā;
- f) pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem;
- g) ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas lauku apdzīvotajās vietās vai tuvu tām, pārveidošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas vides rādītājus.

2. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas tikai uz maza mēroga infrastruktūru, kā definēts katras dalībvalsts programmā. Tomēr lauku attīstības programmās var paredzēt īpašas atkāpes no šā noteikuma ieguldījumiem platjoslas sakaru un atjaunojamu energoresursu jomā. Tādā gadījumā nosaka skaidrus kritērijus, kas nodrošina papildināmību ar atbalstu, ko sniedz saskaņā ar citiem Savienības instrumentiem.

3. Par 1. punktā minētiem ieguldījumiem ir tiesības pretendēt uz atbalstu, ja attiecīgās darbības tiek īstenotas saskaņā ar lauku apvidu pašvaldību un ciematu un to pamatpakalpojumu attīstības plāniem, ja šādi plāni ir izstrādāti, un šie ieguldījumi ir saskanīgi ar jebkuru attiecīgu vietējās attīstības stratēģiju.

21. pants

Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā

1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas uz:
- a) apmežošanu un meža platību izveidi;
- b) agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanu;
- c) to meža bojājumu profilaksi un atjaunošanu, ko izraisījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi, tostarp kaitēkļu invāzijas un slimību uzliesmojumi un ar klimatu saistīti apdraudējumi;
- d) ieguldījumiem, kas uzlabo meža ekosistēmu noturību un ekoloģisko vērtību, kā arī klimata pārmaiņu seku mazināšanas potenciālu;
- e) ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, izmantošanā un tirdzniecībā.

2. Ierobežojumus, kas 22.līdz 26. pantā paredzēti saistībā ar īpašumtiesībām uz mežu, nepiemēro tropu vai subtropu mežiem un ar mežu klātām platībām Azoru salās, Madeirā,

Kanāriju salās, Egejas jūras nelielajās salās Padomes Regulas (EEK) Nr. 2019/93 ⁽¹⁾ nozīmē un Francijas aizjūras departamentos.

Saimniecībām, kuras pārsniedz noteiktu lielumu, kas dalībvalstīm jānosaka programmā, atbalstu piešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegta attiecīga informācija, kura iekļauta meža apsaimniekošanas plānā vai līdzvērtīgā instrumentā, kas ir saskaņā ar ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, kā tā definēta 1993. gada ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā.

22. pants

Apmežošana un meža izveide

1. Atbalstu saskaņā ar 21. panta 1. punkta a) apakšpunktu ilgākais uz divpadsmit gadiem piešķir publiskiem un privātiem zemes tiesiskajiem valdītājiem un to apvienībām, un tas attiecas uz ierīkošanas izmaksām un gada piemaksu par hektāru, lai segtu negūtos ienākumus no lauksaimniecības un uzturēšanas izmaksas, ietverot agrotehnisko kopšanu un jaunaudzū kopšanu. Valsts īpašumā esošas zemes gadījumā atbalstu var piešķirt vienīgi tad, ja struktūra, kas šo zemi pārvalda, ir privāta struktūra vai pašvaldība.

Atbalsts valsts iestāžu īpašumā esošas zemes apmežošanai vai ātraudzīgiem kokiem sedz tikai ierīkošanas izmaksas.

2. Uz atbalstu var pretendēt gan par lauksaimniecības zemi, gan lauksaimniecībā neizmantojamu zemi. Stādītās sugas ir piemērotas apgabalā valdošajiem vides un klimatiskajiem apstākļiem un atbilst vides prasību minimumam. Atbalsts netiek piešķirts, lai stādītu kokus īsirtmeta atvasājiem, Ziemassvētku eglītes vai ātraudzīgus kokus, ko izmanto enerģijas ražošanai. Apgabalos, kuros apmežošanu apgrūtina slikti augsnes un klimatiskie apstākļi, atbalstu var piešķirt par citu vietējiem apstākļiem piemērotu daudzgadīgu kokaugu sugu, piemēram, krūmu, stādīšanu.

3. Lai nodrošinātu to, ka lauksaimniecības zemes apmežošana ir saskaņā ar vides politikas mērķiem, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu attiecībā uz šā panta 2. punktā minēto vides prasību minimuma noteikšanu.

23. pants

Agromežsaimniecības sistēmu ierīkošana

1. Atbalstu saskaņā ar 21. panta 1. punkta b) apakšpunktu ilgākais uz pieciem gadiem piešķir privātiem zemes tiesiskajiem valdītājiem, pašvaldībām un to apvienībām, un tas attiecas uz ierīkošanas izmaksām un gada piemaksu par hektāru uzturēšanas izmaksu segšanai.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 2019/93 (1993. gada 19. jūlijs), ar ko nelielajām Egejas jūras salām ievieš īpašus pasākumus attiecībā uz konkrētiem lauksaimniecības produktiem (OV L 184, 27.7.1993., 1. lpp.).

2. Piemērojot šo pantu, "agromežsaimniecības sistēmas" ir zemes izmantojuma sistēmas, kurās koki tiek audzēti lauksaimniecības platībās. Dalībvalstis nosaka minimālo un maksimālo koku skaitu uz vienu hektāru, ņemot vērā vietējos augsnes, klimatiskos un vides apstākļus, mežsaimniecības sugas un vajadzību nodrošināt ilgtspējīgu zemes izmantošanu lauksaimniecībā.

3. Atbalsts nepārsniedz maksimālo atbalsta likmi, kas noteikta II pielikumā.

24. pants

Profilakse un atjaunošana pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi

1. Atbalstu saskaņā ar 21. panta 1. punkta c) apakšpunktu piešķir privāto un publisko mežu tiesiskajiem valdītājiem un citiem privāttiesību subjektiem un publisko tiesību subjektiem un to apvienībām, un tas sedz izmaksas par:

- a) aizsardzības infrastruktūras izveidi. Attiecībā uz ugunsdrošības joslām atbalsts var ietvert arī finansējumu, kas palīdz segt uzturēšanas izmaksas. Atbalstu nepiešķir ar lauksaimniecību saistītām darbībām apgabalos, uz kuriem attiecas agrovides saistības;
- b) vietējiem, neliela mēroga ugunsgrēku vai citu dabas radītu apdraudējumu profilakses pasākumiem, tostarp par lopu ganību izmantošanu;
- c) meža ugunsgrēku, kaitēkļu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma ierīkošanu un uzlabošanu; un
- d) ugunsgrēkos un citās dabas katastrofās, ietverot kaitēkļus un slimības, kā arī katastrofālos notikumos un ar klimata pārmaiņām saistītos notikumos cietuša meža potenciāla atjaunošanu.

2. Ja veic kaitēkļu un slimību profilakses pasākumus, attiecīgās katastrofas riskam jābūt pamatotam ar zinātniskiem pierādījumiem un zinātniskas sabiedriskas organizācijas apliecinātam. Attiecīgā gadījumā programmā jāiekļauj saraksts ar to augiem kaitīgo organismu sugām, kas var izraisīt katastrofu.

Atbalsttiesīgās darbības ir saskanīgas ar dalībvalstu izstrādāto meža aizsardzības plānu. Saimniecībām, kuras pārsniedz noteiktu lielumu, kas dalībvalstīm jānosaka programmā, atbalstu piešķir ar nosacījumu, ka tiek iesniegta attiecīga informācija, kura iekļauta meža apsaimniekošanas plānā vai līdzvērtīgā instrumentā, kas ir saskaņā ar ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, kā tā definēta 1993. gada ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā, kurā sīki izklāstīti profilakses mērķi.

Uz atbalstu meža ugunsgrēku profilaksei ir tiesības pretendēt par meža platībām, kas saskaņā ar dalībvalstu izstrādāto meža aizsardzības plānu klasificētas kā vidēja līdz augsta meža ugunsgrēku riska platības.

3. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta d) apakšpunktu sniedz ar nosacījumu, ka valsts kompetentās iestādes dalībvalstīs ir oficiāli atzinušas, ka ir notikusi dabas katastrofa un ka šī katastrofa vai pasākumi, kas saskaņā ar Direktīvu 2000/29/EK ir pieņemti, lai izskaustu vai apturētu augu slimību vai kaitēkļu invāziju, ir izraisījuši attiecīgā meža potenciāla iznīcināšanu vismaz 20 % apmērā.

4. Saskaņā ar šo pasākumu nepiešķir atbalstu par dabas katastrofas rezultātā zaudētiem ienākumiem.

Dalībvalstis nodrošina to, ka netiek pieļauta pārmērīga kompensācija, kas varētu rasties, apvienojot šo pasākumu ar citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem vai privātām apdrošināšanas shēmām.

25. pants

Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai

1. Atbalstu saskaņā ar 21. panta 1. punkta d) apakšpunktu piešķir fiziskām personām, privāto un publisko mežu tiesiskajiem valdītājiem un citiem privāttiesību subjektiem un publisko tiesību subjektiem un to apvienībām.

2. Ieguldījumu mērķis ir izpildīt saistības attiecībā uz vides mērķiem, ekosistēmas pakalpojumu nodrošināšanu un/vai meža un meža zemes estētisko vērtību paaugstināšanu attiecīgajā teritorijā vai ekosistēmu potenciālu uzlabošanu, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas, neizslēdzot ekonomiskos ieguvumus ilgtermiņā.

26. pants

Ieguldījumi mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, izmantošanā un tirdzniecībā

1. Atbalstu saskaņā ar 21. panta 1. punkta e) apakšpunktu piešķir privātmeža tiesiskajiem valdītājiem, pašvaldībām un to apvienībām un MVU attiecībā uz ieguldījumiem, kas uzlabo mežsaimniecības potenciālu vai ir saistīti ar pārstrādi, izmantošanu un tirdzniecību, kas rada meža produktu pievienoto vērtību. Azoru salās, Madeirā, Kanāriju salās, nelielajās Egejas jūras salās Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē un Francijas aizjūras departamentos atbalstu var piešķirt arī uzņēmumiem, kas nav MVU.

2. Ieguldījumus, kas saistīti ar mežu ekonomiskās vērtības paaugstināšanu, pamato ar paredzamajiem mežu stāvokļa uzlabojumiem vienā vai vairākās saimniecībās, un tie var ietvert ieguldījumus augsnei un resursiem labvēlīgā mežizstrādes tehnikā un praksē.

3. Ieguldījumi, kas saistīti ar koksnes kā izejvielas vai enerģijas avota izmantošanu, attiecas tikai uz visām darba operācijām pirms rūpnieciskās pārstrādes.

4. Atbalsts nepārsniedz maksimālās atbalsta likmes, kas noteiktas II pielikumā.

27. pants

Ražotāju grupu un organizāciju izveide

1. Atbalstu saskaņā ar šo pasākumu piešķir, lai veicinātu ražotāju grupu un organizāciju izveidi lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē ar mērķi:

- a) pielāgot tirgus prasībām šādu grupu vai organizāciju locekļu ražošanu un produkciju;
- b) kopīgi laist preces tirgū, ietverot to sagatavošanu pārdošanai, pārdošanas centralizēšanu un piegādi vairumpircējiem;
- c) izveidot kopīgus noteikumus par ražošanas informāciju, īpaši attiecībā uz ražas novākšanu un pieejamību, un
- d) īstenot citus pasākumus, kurus var veikt ražotāju grupas un organizācijas, piemēram, darījumdarbības un tirgvedības prasmju attīstīšana un inovācijas procesu organizēšana un veicināšana.

2. Atbalstu piešķir ražotāju grupām un organizācijām, ko oficiāli atzinusi dalībvalsts kompetentā iestāde, pamatojoties uz darījumdarbības plānu. To piešķir tikai ražotāju grupām un organizācijām, kas ir MVU.

Dalībvalstis pārbauda, vai darījumdarbības plāna mērķi ir sasniegti piecu gadu laikā pēc ražotāju grupas vai organizācijas atzīšanas.

3. Atbalstu izmaksā kā vienotas likmes atbalstu, kas sadalīts gada maksājumos, ne ilgāk kā piecus gadus pēc dienas, kad ražotāju grupa vai organizācija tika atzīta, pamatojoties uz tās darījumdarbības plānu, un to pakāpeniski samazina. To aprēķina, pamatojoties uz grupas vai organizācijas pārdotās produkcijas gada apjomu. Dalībvalstis pēdējo daļu izmaksā tikai pēc tam, kad ir pārbaudīta darījumdarbības plāna pareiza īstenošana.

Pirmajā gadā dalībvalstis var izmaksāt ražotāju grupai vai organizācijai atbalstu, kas aprēķināts, pamatojoties uz tās locekļu pārdotās produkcijas gada vidējo vērtību trijos gados pirms viņu pievienošanās grupai vai organizācijai. Attiecībā uz ražotāju grupām un organizācijām mežsaimniecības nozarē atbalstu

aprēķina, pamatojoties uz grupas locekļu pārdotās produkcijas vidējo vērtību pēdējos piecos gados pirms grupas vai organizācijas atzīšanas, izņemot lielāko un mazāko vērtību.

4. Atbalsts nepārsniedz maksimālās likmes un summas, kas noteiktas I pielikumā.

5. Dalībvalstis var turpināt ražotāju grupām sniegt ar darbības uzsākšanu saistītu atbalstu pat pēc tam, kad tās ir tikušas atzītas kā ražotāju organizācijas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 ⁽¹⁾ nosacījumiem.

28. pants

Agrovide un klimats

1. Dalībvalstis saskaņā ar šo pasākumu atbalstu dara pieejamu visā to teritorijā saskaņā ar to īpašajām vajadzībām un prioritātēm valsts, reģionālā vai vietējā mērogā. Minētā pasākuma mērķis ir saglabāt un veicināt tādas izmaiņas, kas vajadzīgas tādas lauksaimniecības prakses īstenošanai, kura dod pozitīvu ieguldījumu attiecībā uz vidi un klimatu. Minētā pasākuma iekļaušana lauku attīstības programmās ir obligāta valsts un/vai reģionālajā līmenī.

2. Agrovides un klimata maksājumus piešķir lauksaimniekiem, lauksaimnieku grupām vai lauksaimnieku un citu zemes apsaimniekotāju grupām, kuras brīvprātīgi uzņemas veikt darbības, kas ietver vienu vai vairākas agrovides un klimata saistības attiecībā uz lauksaimniecības zemi, kas jādēfinē dalībvalstīm, tostarp, bet ne tikai, attiecībā uz lauksaimniecības platību, kas definēta šīs regulas 2. pantā. Ja tas ir pienācīgi pamatots ar vides mērķu sasniegšanas vajadzībām, agrovides un klimata maksājumus drīkst piešķirt citiem zemes apsaimniekotājiem vai zemes apsaimniekotāju grupām.

3. Agrovides un klimata maksājumi sedz tikai tās saistības, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus, kuri ir noteikti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļu, attiecīgos kritērijus un minimālās darbības, kā noteikts, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktu, un mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas attiecīgās minimālās prasības, kā arī citas attiecīgas obligātās prasības, kas paredzētas valsts tiesību aktos. Visas šīs obligātās prasības ir noteiktas programmā.

4. Dalībvalstis cenšas nodrošināt, lai personām, kuras uzņemas saistības veikt darbības saskaņā ar šo pasākumu, tiktu sniegtas šādu darbību īstenošanai vajadzīgās zināšanas un informācija. Tās var to veikt, *inter alia* nodrošinot tādas ekspertu konsultācijas, kas attiecas uz saistībām, un/vai šajā pasākumā paredzēto atbalstu piešķirot ar nosacījumu, ka veikta attiecīga apmācība.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007. (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 671. lpp.).

5. Saistības saskaņā ar šo pasākumu uzņemas uz laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem. Tomēr, ja tas nepieciešams vēlamā vides ieguvumu sasniegšanai vai saglabāšanai, dalībvalstis konkrētiem saistību veidiem savās lauku attīstības programmās var noteikt ilgāku laikposmu, tostarp paredzot iespēju tās katru gadu pagarināt pēc sākotnējā laikposma beigām. Attiecībā uz jaunām saistībām, kas seko uzreiz pēc sākotnējā laikposmā īstenotajām saistībām, dalībvalstis savās lauku attīstības programmās var noteikt īsāku laikposmu.

6. Maksājumus piešķir katru gadu, un tie kompensē saņēmējiem visas no šīm saistībām izrietošās papildu izmaksas un neiegūtos ienākumus vai daļu no tiem. Vajadzības gadījumā tās var segt arī darījumu izmaksas, kuras nepārsniedz 20 % no maksājuma, kas izmaksāts par agrovides un klimata saistībām. Ja saistības uzņēmušās lauksaimnieku grupas vai lauksaimnieku un citu zemes apsaimniekotāju grupas, maksimālais līmenis ir 30 %.

Aprēķinot pirmajā daļā minētos maksājumus, dalībvalstis atskaita summu, kas vajadzīga, lai novērstu Regulas (ES) Nr. 1306/2013 43. pantā minētās prakses divkāršo finansējumu.

Pienācīgi pamatotos gadījumos atbalstu darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu, var piešķirt kā vienotas likmes maksājumu vai kā vienreizēju maksājumu par vienu vienību attiecībā uz saistībām atteikties no teritoriju komerciālas izmantošanas, ko aprēķina, pamatojoties uz radītajām papildu izmaksām un neiegūtajiem ienākumiem.

7. Ja tas vajadzīgs pasākuma efektīvas piemērošanas nodrošināšanai, dalībvalstis var izmantot saņēmēju atlases procedūru, kas minēta 49. panta 3. punktā.

8. Atbalsts nepārsniedz maksimālās summas, kas noteiktas I pielikumā.

Saskaņā ar šo pasākumu atbalstu nepiešķir par saistībām, uz kurām attiecas bioloģiskās lauksaimniecības pasākums.

9. Darbībām, uz kurām neattiecas 1.līdz 8. punktā izklāstītie noteikumi, atbalstu var piešķirt saistībām par ģenētisko resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu un attīstību lauksaimniecībā. Šādas saistības var īstenot citi saņēmēji, kas nav minēti 2. punktā.

10. Lai nodrošinātu, ka agrovides un klimata saistības tiek noteiktas saskaņā ar Savienības lauku attīstības prioritātēm, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu attiecībā uz:

a) nosacījumiem, kas piemērojami saistībām paplašināt lopkopību;

b) nosacījumiem, kas piemērojami saistībām audzēt vietējās šķirnes, kurām draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā, vai saglabāt tādu augu ģenētiskos resursus, kam draud ģenētiskā erozija; un

c) to darbību noteikšanu, kuras var pretendēt uz atbalstu saskaņā ar 9. punktu.

11. Lai nodrošinātu, ka nepastāv 6. punkta otrajā daļā minētā divkāršā finansējuma iespēja, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 90. pantu, izklāstot izmantojamo aprēķina metodi, tostarp līdzvērtīgu pasākumu gadījumā saskaņā ar 43. pantu Regulā (ES) Nr. 1306/2013.

29. pants

Bioloģiskā lauksaimniecība

1. Atbalstu saskaņā ar šo pasākumu piešķir par lauksaimniecības platības hektāru lauksaimniekiem vai lauksaimnieku grupām, kas uzņemas brīvprātīgi pāriet uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm, kas definētas Regulā (EK) Nr. 834/2007 un kas ir aktīvi lauksaimnieki Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē.

2. Atbalstu piešķir tikai par saistībām, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus, kuri noteikti atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1306/2012 VI sadaļas I nodaļai, attiecīgos kritērijus un darbību minimumu, kuri noteikti, ievērojot 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktu Regulā (ES) Nr. TM/2013, attiecīgās mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas minimālās prasības, kā arī citas attiecīgas obligātās prasības, kas noteiktas valsts tiesību aktos. Visas šīs prasības ir noteiktas programmā.

3. Saistības saskaņā ar šo pasākumu uzņemas uz laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem. Ja atbalstu piešķir, lai pārietu uz bioloģisko lauksaimniecību, dalībvalstis var noteikt īsāku sākotnējo laikposmu, kas atbilst pārejas laikposmam. Ja atbalstu piešķir, lai saglabātu bioloģisko lauksaimniecību, dalībvalstis savās lauku attīstības programmās var paredzēt iespēju pēc sākotnējā laikposma beigām saistību termiņu katru gadu pagarināt. Tādām jaunām saistībām, kas attiecas uz saglabāšanu un kas seko uzreiz pēc sākotnējā laikposmā īstenotajām saistībām, dalībvalstis savās lauku attīstības programmās var noteikt īsāku laikposmu.

4. Maksājumus piešķir katru gadu, un tie kompensē saņēmējiem visas no šīm saistībām izrietošās papildu izmaksas un neiegūtos ienākumus vai daļu no tiem. Vajadzības gadījumā tie var kompensēt arī darījumu izmaksas, kuru vērtība nepārsniedz 20 % no maksājuma, kas izmaksāts par šīm saistībām. Ja saistības uzņēmušās lauksaimnieku grupas, maksimālais līmenis ir 30 %.

Aprēķinot pirmajā apakšpunktā minētos maksājumus, dalībvalstis atvelk summu, kas vajadzīga, lai novērstu Regulas (ES) Nr. 1307/2013 43. pantā minēto prakses divkāršo finansējumu.

5. Atbalsts nepārsniedz maksimālās summas, kas noteiktas II pielikumā.

6. Lai nodrošinātu, ka nepastāv 4. punkta otrajā daļā minētā divkāršā finansējuma iespēja, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, izklāstot izmantojamo aprēķina metodi.

30. pants

Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi

1. Atbalstu saskaņā ar šo pasākumu piešķir katru gadu par lauksaimniecības platības hektāru vai meža hektāru, lai saņēmējiem kompensētu papildu izmaksas un neiegūtos ienākumus, kas attiecīgajās teritorijās izriet no nelabvēlīgiem faktoriem, kuri saistīti ar Direktīvas 92/43/EEK, Direktīvas 2009/147/EK un Ūdens pamatdirektīvas īstenošanu.

Aprēķinot šajā pasākumā paredzēto atbalstu, dalībvalstis atvelk summu, kas vajadzīga, lai novērstu Regulas (ES) Nr. 1307/2013 43. pantā minēto prakses divkāršo finansējumu.

2. Atbalstu piešķir lauksaimniekiem un privātiem meža tiesiskajiem valdītājiem, un privāto meža tiesisko valdītāju apvienībām. Pienācīgi pamatotos gadījumos to var piešķirt arī citiem zemes apsaimniekotājiem.

3. Atbalstu lauksaimniekiem saistībā ar Direktīvu 92/43/EEK un Direktīvu 2009/147/EK piešķir tikai par nelabvēlīgiem faktoriem, kas izriet no prasībām, kuras pārsniedz labu lauksaimniecības un vides apstākļu uzturēšanu, kā paredzēts Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 94. pantā un II pielikumā un attiecīgos kritērijus un darbību minimumu, kas noteikti, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktu.

4. Atbalstu lauksaimniekiem saistībā ar Ūdens pamatdirektīvu piešķir tikai attiecībā uz īpašām prasībām, kas:

- a) ieviestas ar Ūdens pamatdirektīvu, ir saskaņā ar upju baseinu apsaimniekošanas plānu pasākumu programmām, lai sasniegtu minētajā direktīvā noteiktos vides mērķus, un pārsniedz pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu citus Savienības tiesību aktus ūdens aizsardzības jomā;
- b) pārsniedz likumā noteiktās pārvaldības prasības un labu lauksaimniecības un vides apstākļu uzturēšanu, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļā un attiecīgos kritērijos un darbības minimumu, kas noteikti, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktu;

c) pārsniedz aizsardzības līmeni, kuru garantē Savienības tiesību akti, kas bijuši spēkā Ūdens pamatdirektīvas pieņemšanas laikā, kā noteikts minētas direktīvas 4. panta 9. punktā, un

d) nosaka būtiskas zemes izmantojuma izmaiņas un/vai lielus ierobežojumus lauksaimniecības praksē, radot ievērojamu ienākumu zudumu.

5. Prasības, kas minētas 3. un 4. punktā, norāda programmā.

6. Maksājumus var saņemt par šādām teritorijām:

a) *Natura 2000* lauksaimniecības un meža teritorijas, kas noteiktas saskaņā ar Direktīvu 92/43/EEK un Direktīvu 2009/147/EK;

b) citas norobežotas dabas aizsardzības teritorijas ar vides radītiem ierobežojumiem, kuri attiecas uz lauksaimniecību, vai meži, kuri palīdz īstenot Direktīvas 92/43/EEK 10. pantu, ar noteikumu, ka vienā lauku attīstības programmā šīs teritorijas nepārsniedz 5 % no noteiktajām *Natura 2000* teritorijām, kuras ietilpst šīs programmas teritoriālajā darbības jomā;

c) lauksaimniecības platības, kas iekļautas upju baseinu apsaimniekošanas plānos saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvu.

7. Atbalsts nepārsniedz maksimālās summas, kas noteiktas I pielikumā.

8. Lai nodrošinātu, ka nepastāv 1. punkta otrajā daļā minētā divkāršā finansējuma iespēja, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, izklāstot izmantojamo aprēķina metodi.

31. pants

Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi

1. Maksājumus lauksaimniekiem kalnu apgabalos un citos apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, piešķir katru gadu par lauksaimniecības platības hektāru, lai lauksaimniekiem pilnībā vai daļēji kompensētu papildu izmaksas un neiegūtos ienākumus, kas saistīti ar lauksaimnieciskās ražošanas ierobežojumiem attiecīgajā apgabalā.

Papildu izmaksas un negūtos ienākumus aprēķina, salīdzinot ar apgabaliem, kurus neietekmē dabas vai citi specifiski ierobežojumi, un ņemot vērā maksājumu atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļai.

Aprēķinot papildu izmaksas un neiegūtos ienākumus, dalībvalstis attiecīgi pamatotos gadījumos var diferencēt maksājuma līmeni, ņemot vērā:

— konstatēto tādu pastāvīgo ierobežojumu apmēru, kuri ietekmē lauksaimniecības darbības;

— lauksaimniecības sistēmu.

2. Maksājumus piešķir lauksaimniekiem, kuri apņemas veikt lauksaimniecisku darbību apgabalos, kas noteikti atbilstīgi 32. pantam un kas ir aktīvi lauksaimnieki Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē.

3. Maksājumus nosaka starp minimālo un maksimālo summu, kas noteikta II pielikumā. Pienācīgi pamatotos gadījumos šos apjomus drīkst palielināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato lauku attīstības programmās.

4. Dalībvalstis paredz, ka maksājumus, kuri pārsniedz saimniecības platības robežvērtību, kas jānosaka programmā, pakāpeniski samazina, izņemot gadījumus, kad dotācija sedz tikai minimālo maksājumu par hektāru gadā, kā noteikts II pielikumā.

Attiecībā uz juridisku personu vai fizisku vai juridisku personu grupu dalībvalsts var piemērot maksājumu samazinājumu šo juridisko personu vai grupu locekļu līmenī ar nosacījumu, ka:

a) valsts tiesību akti paredz, ka individuāli locekļi uzņemas tiesības un pienākumus, kas ir salīdzināmi ar individuālu lauksaimnieku tiesībām un pienākumiem, kam ir saimniecības vadītāja statuss, jo īpaši attiecībā uz to ekonomisko, sociālo un nodokļu statusu, un

b) minētie individuālie locekļi ir devuši ieguldījumu attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūru stiprināšanā.

5. Papildus 2. punktā paredzētajiem maksājumiem saskaņā ar šo pasākumu dalībvalstis no 2014. līdz 2020. gadam var piešķirt maksājumus saņēmējiem apgabalos, kas 2007.–2013. gada plānošanas laikposmā bijuši atbalsttiesīgi saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1698/2005 36. panta a) punkta ii) apakšpunktu. Saņēmējiem, kas pēc 32. panta 3. punktā minētās jaunās robežu noteikšanas vairs nav atbalsttiesīgi, šos maksājumus pakāpeniski samazina ilgākais četru gadu laikposmā. Minētais laikposms sākas ar dienu, kad robežu noteikšana saskaņā ar 33. panta 3. punktu ir pabeigta, un vēlākais 2018. gadā. Minētie maksājumi sākas ar ne vairāk kā 80 % no vidējā maksājuma, kas noteikts programmā 2007.–2013. gada plānošanas laikposmam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1698/2005 36. panta a) punkta ii) apakšpunktu, un kas beidzas vēlākais 2020. gadā, maksājot summu, kas nepārsniedz 20 %. Kad pakāpeniskas samazināšanas rezultātā maksājuma apjoms sasniedz EUR 25, dalībvalsts var turpināt piešķirt maksājumus šādā apjomā, līdz ir beidzies pakāpeniskas pārtraukšanas laikposms.

Pēc robežu noteikšanas pabeigšanas saņēmēji apgabalos, kuri joprojām ir atbalsttiesīgi, pilnībā saņem šajā pasākumā paredzētos maksājumus.

32. pants

To apgabalu noteikšana, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi

1. Pamatojoties uz 2., 3. un 4. punktu, dalībvalstis nosaka apgabalus, kuros ir tiesības pretendēt uz 31. pantā paredzētajiem maksājumiem, izdalot šādas kategorijas:

a) kalnu apgabali;

b) apgabali, kuri nav kalnu apgabali un kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi;

c) citi apgabali, kuros ietekmē specifiski ierobežojumi.

2. Lai varētu pretendēt uz maksājumiem saskaņā ar 31. pantu, kalnu apgabaliem ir raksturīgas ievērojami ierobežotas iespējas izmantot zemi un ievērojami lielākas ražošanas izmaksas, ko izraisa:

a) ļoti sarežģīti klimatiskie apstākļi, kas radušies augstuma dēļ un kuru ietekmē veģetācijas sezona ir ievērojami īsāka;

b) zemākā augstumā – lielākajā daļā attiecīgā apgabala esošās nogāzes, kuras ir pārāk stāvas, lai izmantotu tehniku, vai kurās jāizmanto ļoti dārgas speciālas iekārtas, vai kurās pastāv abi minētie faktori, ja ierobežojumi, kas izriet no katra faktora atsevišķi, nav pārāk izteikti, bet abi kopā rada līdzvērtīgus ierobežojumus.

Apgabalus uz ziemeļiem no 62. paralēles un dažus piegulošos apgabalus uzskata par kalnu apgabaliem.

3. Lai varētu pretendēt uz maksājumiem saskaņā ar 31. pantu, apgabalus, kas nav kalnu apgabali, uzskata par apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi, ja vismaz 60 % lauksaimniecības platības atbilst vismaz vienam no III pielikumā minētajiem kritērijiem saskaņā ar norādīto robežvērtību.

Šo nosacījumu ievērošanu nodrošina vietējās administratīvās vienības (LAU2 līmenī) vai skaidri norobežotas vietējās vienības līmenī, kura aptver vienu nepārprotami vienlaidu ģeogrāfisko apgabalu ar nosakāmu ekonomisko un administratīvo identitāti.

Nosakot to apgabalu robežas, uz kuriem attiecas šis punkts, dalībvalstis veic precizēšanu, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, ar mērķi neiekļaut apgabalus, kuros ir dokumentēti pirmajā daļā minētie būtiskie dabas ierobežojumi, bet kuros tie ir pārvarēti ar ieguldījumiem vai saimniecisko darbību, vai pierādījumiem par normālu zemes ražīgumu, vai ja 31. panta 1. punktā minētie zaudētie ienākumi vai papildu izmaksas tiek kompensētas ar ražošanas metodēm vai lauksaimniecības sistēmām.

4. Apgabali, kas nav minēti 2. un 3. punktā, var pretendēt uz maksājumiem saskaņā ar 31. pantu, ja tos ietekmē specifiski ierobežojumi un ja zemes apsaimniekošana ir jāturpina, lai saglabātu vai uzlabotu vidi, uzturētu laukus un saglabātu apgabala tūrisma potenciālu vai aizsargātu krasta līniju.

Apgabali, kuros ir specifiski ierobežojumi, aptver lauksaimniecības platības, kurās dabīgie ražošanas apstākļi ir līdzīgi, un to kopējais apmērs nepārsniedz 10 % no attiecīgās dalībvalsts platības.

Turklāt šajā punktā paredzētos maksājumus var attiecināt arī, ja:

- vismaz 60 % no lauksaimniecības platības atbilst vismaz diviem kritērijiem, kas minēti III pielikumā, – katrs ne vairāk kā 20 % apmērā no norādītās robežvērtības, vai
- vismaz 60 % no lauksaimniecības platības veido platības, kas atbilst vismaz vienam no III pielikumā minētajiem kritērijiem norādītajā robežvērtībā un teritorijās, kas atbilst vismaz diviem no III pielikumā minētajiem kritērijiem – katrs ne vairāk kā 20 % apmērā no norādītās robežvērtības.

Šo nosacījumu ievērošanu nodrošina vietējās administratīvās vienības LAU2 līmenī vai skaidri norobežotas vietējās vienības līmenī, kura aptver vienu nepārprotami vienlaidu ģeogrāfisko apgabalu ar nosakāmu ekonomisko un administratīvo identitāti. Nosakot to apgabalu robežas, uz kuriem attiecas šī daļa, dalībvalstis veic precizēšanu, kā minēts 32. panta 3. punktā. Platības, ko uzskata par atbilstīgām saskaņā ar šo daļu, ņem vērā, rēķinot otrajā daļā minēto 10 % ierobežojumu.

Atkāpjoties no minētā, pirmā daļa neattiecas uz dalībvalsti, kuras visa teritorija saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005 un Regulu (EK) Nr. 1257/1999 tiek uzskatīta par apgabalu ar stipri nelabvēlīgiem dabas apstākļiem.

5. Dalībvalstis lauku attīstības programmām pievieno:

- a) esošās vai grozītās robežas saskaņā ar 2. un 4. punktu;
- b) jaunās apgabalu robežas, kā minēts 3. punktā.

33. pants

Dzīvnieku labturība

1. Dzīvnieku labturības maksājumus saskaņā ar šo pasākumu piešķir lauksaimniekiem, kuri brīvprātīgi uzņemas veikt darbības, kas ietver vienas vai vairākas dzīvnieku labturības saistības, un kuri ir aktīvi lauksaimnieki Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. panta nozīmē.

2. Dzīvnieku labturības maksājumi sedz tikai tās saistības, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus, kuri noteikti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļu, un citas attiecīgas obligātās prasības. Šīs attiecīgās prasības nosaka programmā.

Minētās saistības uzņemas uz vienu gadu līdz septiņiem gadiem ar iespēju tās atjaunot.

3. Maksājumus piešķir katru gadu, un tie kompensē lauksaimniekiem visas no šīm saistībām izrietošās papildu izmaksas un neiegūtus ienākumus vai daļu no tiem. Vajadzības gadījumā tie var kompensēt arī darījumu izmaksas, kuru vērtība nepārsniedz 20 % no maksājuma, kas izmaksāts par dzīvnieku labturības saistībām.

Atbalsts nepārsniedz maksimālo summu, kas noteikta I pielikumā.

4. Lai nodrošinātu, ka dzīvnieku labturības saistības ir saskaņā ar vispārējo Savienības politiku šajā jomā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu attiecībā uz tādu apgabalu definēšanu, kurās dzīvnieku labturības saistībām jānodrošina augstāki ražošanas metožu standarti.

34. pants

Meža vides un klimata pakalpojumi un meža saglabāšana

1. Atbalstu saskaņā ar šo pasākumu piešķir par meža hektāru publisko un privāto mežu tiesiskajiem valdītājiem un citiem privāttiesību subjektiem un publisko tiesību subjektiem un to apvienībām, kas brīvprātīgi uzņemas veikt darbības, kuras ietver vienas vai vairākas meža vides un klimata saistības. Valsts īpašumā esošu mežu gadījumā atbalstu var piešķirt vienīgi tad, ja struktūra, kas šo mežu pārvalda, ir privāta struktūra vai pašvaldība.

Meža tiesiskajiem valdījumiem, kuri pārsniedz noteiktu lielumu, kas dalībvalstīm jānosaka to lauku attīstības programmās, atbalstu saskaņā ar 1. punktu piešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegta attiecīga informācija, kura iekļauta meža apsaimniekošanas plānā vai līdzvērtīgā instrumentā, kas ir saskaņā ar ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, kā tā definēta 1993. gada ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā.

2. Maksājumi aptver tikai tās saistības, kas pārsniedz attiecīgās obligātās prasības, kuras noteiktas valsts meža likumā vai citos attiecīgos valsts tiesību aktos. Visas šīs prasības ir noteiktas programmā.

Saistības uzņemas uz laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem. Tomēr, ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, dalībvalstis savās lauku attīstības programmās konkrētiem saistību veidiem var noteikt ilgāku laikposmu.

3. Maksājumi kompensē saņēmējiem visas no šīm saistībām izrietošās papildu izmaksas un neiegūtus ienākumus vai daļu no tiem. Vajadzības gadījumā tie var kompensēt arī darījumu izmaksas, kuru vērtība nepārsniedz 20 % no maksājuma, kas izmaksāts par meža vides saistībām. Atbalsts nepārsniedz maksimālo summu, kas noteikta I pielikumā.

Pienācīgi pamatotos gadījumos atbalstu darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu, var piešķirt kā vienotas likmes maksājumu vai vienreizēju maksājumu par vienu vienību attiecībā uz saistībām atteikties no koku un mežu komerciālas izmantošanas, ko aprēķina, pamatojoties uz radītajām papildu izmaksām un neiegūtajiem ienākumiem.

4. Attiecībā uz darbībām, uz kurām neattiecas 1., 2. un 3. punkts, publisko tiesību un privāttiesību subjektiem var piešķirt atbalstu par meža ģenētisko resursu saglabāšanu un uzlabošanu.

5. Lai nodrošinātu ELFLA budžeta līdzekļu efektīvu izmantošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu attiecībā uz darbību veidiem, par kuriem ir tiesības pretendēt uz atbalstu saskaņā ar šā panta 4. punktu.

35. pants

Sadarbība

1. Atbalstu saskaņā ar šo pasākumu piešķir, lai veicinātu sadarbības veidus, kas ietver vismaz divus tiesību subjektus, un jo īpaši:

- a) sadarbību starp dažādiem dalībniekiem Savienības lauksaimniecības nozarē, mezsaimniecības nozarē un pārtikas ķēdē, un citiem dalībniekiem, kas palīdz sasniegt lauku attīstības politikas mērķus un prioritātes, ietverot ražotāju grupas, kooperatīvus un starpnozaru organizācijas;
- b) kopu un tīklu veidošanu;
- c) lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai izveidotās EIP darba grupu izveidi un darbību, kā minēts 56. pantā.

2. Sadarbība, kas minēta 1. punktā, jo īpaši attiecas uz:

- a) izmēģinājuma projektiem;
- b) jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādi lauksaimniecības, pārtikas un mezsaimniecības nozarē;
- c) sadarbību starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā un ar lauku tūrismu saistītu tūrisma pakalpojumu attīstīšanā un/vai tirgvedībā;
- d) horizontālo un vertikālo sadarbību starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsās piegādes ķēdes un vietējos tirgus;
- e) noieta veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsu piegādes ķēžu un vietējo tirgu attīstību;
- f) kopīgu rīcību, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām;
- g) vienotām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā, tostarp ūdens resursu efektīvu apsaimniekošanu, atjaunojamo energoresursu izmantošanu un lauksaimniecības ainavu saglabāšanu;
- h) piegādes ķēdes dalībnieku horizontālu un vertikālu sadarbību tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos;
- i) to vietējās attīstības stratēģiju īstenošanu, kuras nav noteiktas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 19. punktā un kuras palīdz sasniegt vienu vai vairākas Savienības lauku attīstības prioritātes, un kuras jo īpaši īsteno valsts un privāto partneru grupas, kas nav Regulas (ES) Nr. 1303/2013 32. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētās grupas;
- j) meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanu;
- k) lauksaimniecības darbību dažādošanu, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienas atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku.

3. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu piešķir tikai jaunizveidotām kopām un tīkliem un kopām un tīkliem, kas uzsāk darbību, kādu tie līdz šim nav veikuši.

Atbalstu par darbībām saskaņā ar 2. punkta a) un b) apakšpunktu var piešķirt arī atsevišķiem dalībniekiem, ja šāda iespēja ir paredzēta lauku attīstības programmā.

4. Izplata rezultātus, ko saskaņā ar 2. punktu atsevišķi dalībnieki ir guvuši izmēģinājuma projektos, kas veikti saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu, un darbībās, kas veiktas saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu.

5. Saskaņā ar šo pasākumu ir tiesības pretendēt uz atbalstu par šādām izmaksām, kas saistītas ar 1. punktā minētajiem sadarbības veidiem:

a) attiecīgā apgabala izpētes, priekšizpētes un darījumsdarbības plāna vai meža apsaimniekošanas plāna vai līdzvērtīga instrumenta, vai tādas vietējās attīstības stratēģijas izstrādes, kas nav Regulas (ES) Nr. 1303/2013 33. pantā minētā stratēģija, izmaksas;

b) attiecīgā apgabala aktivizēšanas izmaksas, lai būtu iespējams īstenot kolektīvu teritoriālu projektu vai projektu, kas jāīsteno 56. pantā minētajai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas jautājumam EIP darba grupai. Kopu gadījumā aktivizēšana var attiekties arī uz mācību, dalībnieku sadarbības tīkla un jaunu dalībnieku piesaistes organizēšanu;

c) sadarbības kārtējās izmaksas;

d) konkrētu projektu tiešās izmaksas, kas saistītas ar darījumsdarbības plāna, vides plāna, meža apsaimniekošanas plāna vai līdzvērtīga instrumenta, vietējās attīstības stratēģijas, kas nav Regulas (ES) Nr. 1303/2013 33. pantā minētā stratēģija, vai citu inovācijām veltītu pasākumu, tostarp testēšanas, tiešās izmaksas;

e) noieta veicināšanas pasākumu izmaksas.

6. Ja tiek īstenots darījumsdarbības plāns, vides plāns, meža apsaimniekošanas plāns vai līdzvērtīgs instruments, vai attīstības stratēģija, dalībvalstis var piešķirt atbalstu vai nu kā kopējo summu, kas sedz sadarbības izmaksas un īstenoto projektu izmaksas, vai arī segt tikai sadarbības izmaksas un projektu īstenošanai izmantot līdzekļus no citiem pasākumiem vai citiem Savienības fondiem.

Ja atbalstu izmaksā kā kopējo summu un īstenotais projekts ir tāds, uz kuru attiecas cits šīs regulas pasākums, tad piemēro attiecīgo atbalsta maksimālo summu vai likmi.

7. Atbalstu var piešķirt arī sadarbībai starp dalībniekiem, kas atrodas dažādos reģionos vai dalībvalstīs.

8. Atbalstu izmaksā ne ilgāk kā septiņus gadus, izņemot attiecībā uz kolektīvām darbībām vides jomā pienācīgi pamatotos gadījumos.

9. Sadarbību saskaņā ar šo pasākumu var apvienot ar projektiem, kurus tajā pašā teritorijā atbalsta citi Savienības fondi, nevis ELFLA. Dalībvalstis nodrošina to, ka netiek pieļauta pārmērīga kompensācija, kas varētu rasties, apvienojot šo pasākumu ar citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem.

10. Lai nodrošinātu ELFLA budžeta līdzekļu efektīvu izmantošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, kuros sīkāk norāda to izmēģinājuma projektu, kopu, tīklu, īso piegādes ķēžu un vietējo tirgu īpašības, kuriem ir tiesības pretendēt uz atbalstu, kā arī nosacījumus atbalsta piešķiršanai šā panta 2. punktā uzskaitītajiem darbību veidiem.

36. pants

Riska pārvaldība

1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas uz:

a) finansiāliem ieguldījumiem prēmijās par ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanu pret ekonomiskiem zaudējumiem, ko lauksaimniekiem izraisījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku vai augu slimības, kaitēkļu invāzija vai vides incidents;

b) finansiāliem ieguldījumiem kopfondos, lai izmaksātu finansiālu kompensāciju lauksaimniekiem par ekonomiskiem zaudējumiem, ko izraisījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi vai dzīvnieku vai augu slimības uzliesmojums, vai kaitēkļu invāzija, vai vides incidents;

c) ienākumu stabilizācijas instrumentu, kas izpaužas kā finansiāli ieguldījumi kopfondos, lai sniegtu kompensāciju lauksaimniekiem saistībā ar ienākumu ievērojamu samazināšanos.

2. Šajā pantā "lauksaimnieks" ir aktīvs lauksaimnieks Regulas (ES) Nr. 1307/2013 nozīmē.

3. Šā panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā "kopfonds" ir shēma, ko dalībvalsts akreditējusi saskaņā ar saviem tiesību aktiem, lai iesaistītie lauksaimnieki varētu apdrošināties, turklāt kompensācijas maksājumus veic iesaistītajiem lauksaimniekiem par ekonomiskiem zaudējumiem, ko izraisījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi vai dzīvnieku vai augu slimības uzliesmojums, vai kaitēkļu invāzija vai vides incidents, vai saistībā ar ienākumu ievērojamu samazināšanos.

4. Dalībvalstis nodrošina to, ka netiek pieļauta pārmērīga kompensācija, kas varētu rasties, apvienojot šo pasākumu ar citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem vai privātām apdrošināšanas shēmām.

5. Lai nodrošinātu ELFLA budžeta līdzekļu efektīvu izmantošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu attiecībā uz 38. panta 3. punkta b) apakšpunktā un 39. panta 4. punktā minēto kopfondiem izsniegto komerciālo aizdevumu minimālo un maksimālo termiņu.

Komisija līdz 2018. gada 31. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šā panta īstenošanu.

37. pants

Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšana

1. Atbalstu saskaņā ar 36. panta 1. punkta a) apakšpunktu piešķir tikai par apdrošināšanas līgumiem, kuri sedz zaudējumus, ko izraisījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku vai augu slimība, kaitēkļu invāzija vai vides incidents, vai pasākums, kas saskaņā ar Direktīvu 2000/29/EK ir pieņemts, lai izskaustu vai apturētu augu slimību vai kaitēkļu invāziju, un kas iznīcina vairāk nekā 30 % no attiecīgā lauksaimnieka vidējā produkcijas gada apjoma iepriekšējos trīs gados vai no trīs gadu produkcijas vidējā apjoma, kas aprēķināts, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu laikposmu un izslēdzot augstāko un zemāko rādītāju. Lai aprēķinātu lauksaimnieka produkcijas gada apjomu, var izmantot rādītājus. Izmantotā aprēķināšanas metode ļauj noteikt atsevišķa lauksaimnieka faktiskos zaudējumus attiecīgajā gadā.

Radīto zaudējumu apmēru var aprēķināt, ņemot vērā katra produkta veida konkrētās īpašības un izmantojot:

- a) bioloģiskos rādītājus (zaudētās biomasas daudzums) vai līdzvērtīgus lauku saimniecības, vietējā, reģionālā vai valsts līmenī noteiktus produktivitātes zuduma rādītājus, vai
- b) vietējā, reģionālā vai valsts līmenī noteiktus laikapstākļu rādītājus (tostarp saistībā ar nokrišņu daudzumu un temperatūru).

2. Nelabvēlīgu klimatisko apstākļu, dzīvnieku vai augu slimības uzliesmojuma, kaitēkļu invāzijas vai vides incidenta gadījumam ir jābūt attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes oficiāli atzītam.

Attiecīgā gadījumā dalībvalstis var iepriekš noteikt kritērijus, uz kuru pamata var uzskatīt, ka šāda oficiālā atzīšana ir piešķirta.

3. Attiecībā uz dzīvnieku slimībām finansiālo kompensāciju saskaņā ar 36. panta 1. punkta a) apakšpunktu var piešķirt tikai tādu slimību gadījumos, kas minētas Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas izveidotajā dzīvnieku slimību sarakstā vai Lēmuma 2009/470/EK pielikumā.

4. Apdrošināšanas maksājumi kompensē ne vairāk kā kopējās izmaksas, kas sedz 36. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētos zaudējumus, un nav saistīti ar prasībām vai norādēm par turpmākās produkcijas veidu vai apjomu.

Dalībvalstis var ierobežot prēmijas summu, kuras apmērā var pretendēt uz atbalstu, nosakot attiecīgus maksimālos apjomus.

5. Atbalsts nepārsniedz maksimālo likmi, kas noteikta II pielikumā.

38. pants

Kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem

1. Attiecīgajam kopfondam ir tiesības pretendēt uz atbalstu, ja:

- a) to ir akreditējusi kompetentā iestāde saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
- b) tam ir pārredzama politika attiecībā uz iemaksām tajā un izmaksām no tā;
- c) tam ir skaidri noteikumi, kuri nosaka atbildību par jebkuru radušos parādu.

2. Dalībvalstis pieņem noteikumus par kopfondu izveidošanu un pārvaldību, jo īpaši par kompensācijas maksājumu piešķiršanu lauksaimniekiem un lauksaimnieku tiesībām uz atbalstu krīzes gadījumā, kā arī par šo noteikumu ieviešanas administrēšanu un uzraudzību. Dalībvalstis nodrošina, ka fondiem noteiktajā kārtībā ir paredzētas sankcijas gadījumos, kad lauksaimnieks ir rīkojies nolaidīgi.

Incidentiem, kas minēti 36. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ir jābūt attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes oficiāli atzītiem.

3. Finansiālie ieguldījumi, kas minēti 36. panta 1. punkta b) apakšpunktā, var attiekties tikai uz:

- a) kopfonda izveidošanas administratīvajām izmaksām, kas sadalītas maksimāli trim gadiem, pakāpeniski samazinot to apjomu;
- b) summām, ko kopfonda izmaksājis lauksaimniekiem kā finanšu kompensāciju. Turklāt finansiālais ieguldījums var attiekties uz procentiem par komerciālajiem aizņēmumiem, kuru kopfonda ņēmis, lai izmaksātu finansiālu kompensāciju lauksaimniekiem krīzes gadījumā.

Atbalstu saskaņā ar 36. panta 1. punkta b) apakšpunktu piešķir tikai, lai segtu zaudējumus, ko izraisījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, dzīvnieku vai augu slimības uzliesmojums, kaitēkļu invāzija vai pasākums, kas saskaņā ar Direktīvu 2000/29/EK ir pieņemts, lai izskaustu vai apturētu augu slimību vai kaitēkļu invāziju, vai novērstu vides incidentu, un kas iznīcina vairāk nekā 30 % no attiecīgā lauksaimnieka vidējā produkcijas gada apjoma iepriekšējos trīs gados vai no trīs gadu produkcijas vidējā apjoma, kas aprēķināts, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu laikposmu un izslēdzot augstāko un zemāko rādītāju. Lai aprēķinātu lauksaimnieka produkcijas gada apjomu, var

izmantot rādītājus. Izmantotā aprēķināšanas metode ļauj noteikt atsevišķa lauksaimnieka faktiskos zaudējumus attiecīgajā gadā.

Publisko līdzekļu ieguldījums neveido sākotnējo kapitālu.

4. Attiecībā uz dzīvnieku slimībām finansiālo kompensāciju saskaņā ar 36. panta 1. punkta b) apakšpunktu var piešķirt tādu slimību gadījumos, kas minētas Pasaulē Dzīvnieku veselības organizācijas izveidotajā dzīvnieku slimību sarakstā vai Lēmuma 2009/470/EK pielikumā.

5. Atbalsts nepārsniedz maksimālo atbalsta likmi, kas noteikta II pielikumā.

Dalībvalstis var ierobežot izmaksas, par kurām ir tiesības saņemt atbalstu, piemērojot:

- a) maksimālo apjomu katram fondam;
- b) piemērotu maksimālo apjomu vienai vienībai.

39. pants

Ienākumu stabilizācijas instruments

1. Atbalstu saskaņā ar 36. panta 1. punkta c) apakšpunktu piešķir tikai tad, ja ienākumu kritums pārsniedz 30 % no atsevišķa lauksaimnieka vidējiem gada ienākumiem iepriekšējo trīs gadu laikposmā vai trīs gadu vidējiem ienākumiem, kas aprēķināti, pamatojoties uz iepriekšējo piecu gadu laikposmu un izslēdzot augstāko un zemāko rādītāju. 36. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanas vajadzībām ienākumi ir to ieņēmumu summa, kurus lauksaimnieks gūst no tirgus, ietverot jebkādu publisko atbalstu un atskaitot resursu izmaksas. Kopfonda maksājumi lauksaimniekiem kompensē mazāk nekā 70 % no zaudētajiem ienākumiem tajā gadā, kad ražotājs kļūst tiesīgs saņemt šo palīdzību.

2. Attiecīgajam kopfondam ir tiesības pretendēt uz atbalstu, ja:

- a) to ir akreditējusi kompetentā iestāde saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
- b) tam ir pārredzama politika attiecībā uz iemaksām tajā un izmaksām no tā;
- c) tam ir skaidri noteikumi, kuri nosaka atbildību par jebkuru radušos parādu.

3. Dalībvalstis pieņem noteikumus par kopfonda izveidošanu un pārvaldību, jo īpaši par kompensācijas maksājumu piešķiršanu lauksaimniekiem krīzes gadījumā un par šo noteikumu ieviešanas administrēšanu un uzraudzību. Dalībvalstis nodrošina, ka fondiem noteiktajā kārtībā ir paredzētas sankcijas gadījumos, kad lauksaimnieks ir rīkojies nolaidīgi.

4. Finansiālie ieguldījumi, kas minēti 36. panta 1. punkta c) apakšpunktā, var attiekties tikai uz:

- a) kopfonda izveidošanas administratīvajām izmaksām, kas sadalītas maksimāli trim gadiem, pakāpeniski samazinot to apjomu;
- b) summām, ko kopfonds izmaksājis lauksaimniekiem kā finanšu kompensāciju. Turklāt finansiālais ieguldījums var attiekties uz procentiem par komerciālajiem aizņēmumiem, kurus kopfonds ņēmis, lai izmaksātu finansiālu kompensāciju lauksaimniekiem krīzes gadījumā. Publisko līdzekļu ieguldījums neveido sākotnējo kapitālu.

5. Atbalsts nepārsniedz maksimālo likmi, kas noteikta II pielikumā.

40. pants

Horvātijas valsts papildu tiešo maksājumu finansēšana

1. Atbalstu var piešķirt lauksaimniekiem, kuriem ir tiesības saņemt valsts papildu tiešos maksājumus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 19. pantu. Minētajā pantā izklāstītos nosacījumus piemēro arī atbalstam, kas piešķirams saskaņā ar šo pantu.

2. Atbalsts, ko piešķir lauksaimniekiem attiecībā uz 2014., 2015. un 2016. gadu, nepārsniedz starpību starp:

- a) tiešo maksājumu līmeni, kas Horvātijā piemērojams attiecīgajā gadā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 17. pantu, un
- b) 45 % no atbilstīgā tiešo maksājumu līmeņa, kas piemērojams no 2022. gada.

3. Savienības ieguldījums atbalstā, ko saskaņā ar šo pantu Horvātijā piešķir attiecībā uz 2014., 2015. un 2016. gadu, nepārsniedz 20 % no tās attiecīgā kopējā ELFLA gada piešķiruma.

4. ELFLA ieguldījuma likme attiecībā uz tiešo maksājumu papildinājumiem nepārsniedz 80 %.

41. pants

Pasākumu īstenošanas noteikumi

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus šīs iedaļas pasākumu īstenošanai attiecībā uz:

- a) to iestāžu vai struktūru atlases procedūrām, kas sniedz lauksaimniecības un mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumus, lauku saimniecību pārvaldības vai lauku saimniecību atbalsta pakalpojumus, un atbalsta pakāpenisku samazināšanu 15. pantā minētajam konsultāciju pakalpojumu pasākumam;

- b) dalībvalsts novērtējumu par darījumsdarbības plāna izpildi, maksājumu iespējām, kā arī nosacījumiem, ar kādiem gados jauniem lauksaimniekiem ir pieejami citi pasākumi saskaņā ar 19. pantā minēto saimniecības un uzņēmuma attīstības pasākumu;
- c) pāreju uz citām vienībām, kas nav II pielikumā izmantotās vienības, un konversijas likmes dzīvnieku skaita konvertēšanai mājlopu vienībās (MV) saskaņā ar pasākumiem, kas minēti 28., 29., 33. un 34. pantā;
- d) iespēju 28.līdz 31., 33. un 34. pantā minētajiem pasākumiem izmantot standarta pieņēmumus par papildu izmaksām un neiegūtajiem ienākumiem un to aprēķināšanas kritērijiem;
- e) atbalsta summas aprēķināšanu, ja par darbību ir tiesības pretendēt uz atbalstu vairāk nekā saskaņā ar vienu pasākumu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

LEADER

42. pants

LEADER vietējās rīcības grupas

1. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 34. pantā minētajiem uzdevumiem vietējās rīcības grupas var veikt arī papildu uzdevumus, kurus tām deleģējusi vadošā iestāde un/vai maksājumu aģentūra.
2. Vietējās rīcības grupas var pieprasīt avansa maksājumu no kompetentās maksājumu aģentūras, ja šāda iespēja paredzēta lauku attīstības programmā. Avansa apjoms nepārsniedz 50 % no publiskā atbalsta, kas saistīts ar kārtējam izmaksām un aktivizēšanas izmaksām.

43. pants

LEADER darbības uzsākšanas komplekts

Atbalsts LEADER vietējai attīstībai var ietvert arī LEADER darbības uzsākšanas komplektu vietējām kopienām, kas 2007.–2013. gada plānošanas laikposmā nav īstenojušas LEADER. LEADER darbības uzsākšanas komplekts ietver atbalstu spēju veidošanai un maziem izmēģinājuma projektiem. Atbalstam no LEADER darbības uzsākšanas komplekta nav nosacījuma, ka ir jāiesniedz LEADER vietējās attīstības stratēģija.

44. pants

LEADER sadarbības pasākumi

1. Atbalstu, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 35. panta 1. punktā, piešķir:

- a) sadarbības projektiem dalībvalsts iekšienē (starpteritoriju sadarbība) vai sadarbības projektiem starp teritorijām vairākās dalībvalstīs vai ar teritorijām trešās valstīs (starpvalstu sadarbība);
 - b) kā tehnisku sagatavošanās atbalstu starpteritoriju un starpvalstu sadarbības projektiem ar nosacījumu, ka vietējās rīcības grupas spēj pierādīt, ka tās plāno īstenot konkrētu projektu.
2. Bez citām vietējās rīcības grupām par vietējās rīcības grupas partneriem ELFLA satvarā var būt:
 - a) vietējo publiskā un privātā sektora partneru grupa lauku teritorijā, kas īsteno vietējās attīstības stratēģiju Savienībā vai ārpus tās;
 - b) vietējo publiskā un privātā sektora partneru grupa, kas neatrodas lauku teritorijā un īsteno vietējās attīstības stratēģiju.

3. Gadījumos, kad sadarbības projektus neizvēlas vietējās rīcības grupas, dalībvalstis izveido nepārtrauktas pieteikšanās sistēmu.

Vēlākais divus gadus pēc to lauku attīstības programmu apstiprināšanas dienas tās publisko valsts vai reģionālās administratīvās procedūras, kas attiecas uz starpvalstu sadarbības projektu atlasi, un atbilstīgo izmaksu sarakstu.

Kompetentā iestāde apstiprina sadarbības projektu ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc projekta pieteikuma iesniegšanas dienas.

4. Dalībvalstis paziņo Komisijai apstiprinātos starpvalstu sadarbības projektus.

II NODAĻA

Vairākiem pasākumiem kopīgi noteikumi

45. pants

Ieguldījumi

1. Lai par ieguldījuma darbībām būtu tiesības pretendēt uz ELFLA atbalstu, pirms tām veic novērtējumu par paredzamo ietekmi uz vidi saskaņā ar tiesību aktiem, kas attiecas uz šāda veida ieguldījumu, ja ieguldījumam varētu būt negatīva ietekme uz vidi.
2. Izdevumi, kas ir tiesīgi saņemt ELFLA atbalstu, sedz tikai:
 - a) nekustamā īpašuma celtniecību, iegādi, ietverot izpirkumnomu, vai labiekārtošanu;
 - b) jaunas tehnikas un aprīkojuma iegādi vai iegādi uz nomaksu, nepārsniedzot aktīva tirgus vērtību;

c) vispārējas izmaksas, kas saistītas ar a) un b) apakšpunktā minētajiem izdevumiem, piemēram, arhitektu, inženieru un konsultantu atalgojumu, maksu par konsultācijām vides ekonomikas ilgtspējas jautājumos, tostarp priekšizpēti. Priekšizpētes pasākumi ietilpst atbilstīgos izdevumos pat tad, ja, balstoties uz to rezultātiem, nav veikti a) un b) apakšpunktā minētie izdevumi;

d) šādus nemateriālus ieguldījumus: programmatūras iegādi vai izstrādi un patentu, licenču, autortiesību un preču zīmju iegūšanu;

e) izmaksas par meža apsaimniekošanas plānu un tiem līdzvērtīgu instrumentu izveidi.

3. Lauksaimniecības ieguldījumu gadījumā nav tiesību pretendēt uz ieguldījumu atbalstu par lauksaimnieciskās ražošanas tiesību, tiesību uz maksājumu, dzīvnieku, viengadīgu augu iegādi un to stādīšanu. Tomēr, ja saskaņā ar 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu tiek atjaunots dabas katastrofās vai katastrofālos notikumos cietušais lauksaimnieciskās ražošanas potenciāls, dzīvnieku iegādes izdevumi var būt atbilstīgie izdevumi.

4. Ar ieguldījumiem saistīta atbalsta saņēmēji no kompetentajām maksājumu aģentūrām var lūgt avansa maksājumu, kas nepārsniedz 50 % no publiskā atbalsta, kas saistīts ar ieguldījumiem, ja šāda iespēja ir paredzēta lauku attīstības programmā.

5. Papildu apgrozāmais kapitāls, kas ir saistīts ar jauniem ieguldījumiem lauksaimniecības vai mezsaimniecības nozarē, kas saņem ELFLA atbalstu ar finanšu instrumenta starpniecību, kurš izveidots saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 37. pantu, var būt atbilstīgi izdevumi. Šādi atbilstīgie izdevumi nepārsniedz 30 % no kopējās atbilstīgo izdevumu summas, kas paredzēta ieguldījumiem. Attiecīgo lūgumu pienācīgi pamato.

6. Lai ņemtu vērā konkrētu ieguldījumu veidu specifiskās īpašības, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu paredzot nosacījumus, ar kādiem citas izmaksas saistībā ar izpirkumnomas līgumiem, lietotu iekārtu iegādi var uzskatīt par atbilstīgiem izdevumiem, un lai noteiktu tos atjaunojamo energoresursu infrastruktūras veidus, saistībā ar kuriem ir jābūt tiesībām pretendēt uz atbalstu.

46. pants

Ieguldījums apūdeņošanā

1. Neskarot šīs regulas 45. pantu, attiecībā uz apūdeņošanu jaunās un esošās apūdeņotās platībās par atbilstīgiem izdevumiem uzskata vienīgi tādus ieguldījumus, kas atbilst šā panta nosacījumiem.

2. Upes baseina apsaimniekošanas plāns, kā paredzēts Direktīvā Ūdens pamatdirektīvā, ir paziņots Komisijai par visu teritoriju, kurā jāveic ieguldījums, kā arī par visām citām teritorijām,

kuŗu vidi varētu ietekmēt ieguldījums. Pasākumi, kurus atbilstīgi Ūdens pamatdirektīvas 11. pantam piemēro saskaņā ar upes baseina apsaimniekošanas plānu un kuriem ir saikne ar lauksaimniecības nozari, ir precizēti attiecīgajā pasākumu programmā.

3. Ūdens patēriņa mērīšanas sistēma, kas ir ieviesta vai tiks ieviesta kā daļa no ieguldījuma un kas dod iespēju atbalstītā ieguldījuma līmenī mērīt ūdens izmantošanu.

4. Ieguldījums esošās apūdeņošanas iekārtas vai apūdeņošanas infrastruktūras elementa uzlabošanā ir atbilstīgs tikai tad, ja atbilstīgi *ex ante* novērtējumam tas sniedz iespēju potenciāli ietaupīt ūdens resursus vismaz 5 % līdz 25 % robežās saskaņā ar esošās iekārtas vai infrastruktūras tehniskajiem parametriem.

Ja ieguldījums ietekmē gruntsūdens tilpes vai virszemes ūdens-tilpes, kurām attiecīgajā upes baseina apsaimniekošanas plānā ar ūdens kvantitāti saistīto iemeslu dēļ noteiktais statuss ir sliktāks par labu:

a) ar ieguldījumu nodrošina ūdens patēriņa efektīvu samazinājumu ieguldījuma līmenī, kas sasniedz vismaz 50 % no potenciālā ūdens resursu ietaupījuma, ko iespējams panākt ar ieguldījuma palīdzību,

b) gadījumā, kad ieguldījums tiek veikts vienā lauku saimniecībā, ar ieguldījumu arī samazina attiecīgās lauku saimniecības kopējo ūdens patēriņu, sasniedzot vismaz 50 % no potenciālā ūdens resursu ietaupījuma, ko iespējams panākt ieguldījuma līmenī. Lauku saimniecības kopējais ūdens patēriņš ietver ūdeni, ko lauku saimniecība ir pārdevusi.

Nevienu no 4. punktā minētajiem nosacījumiem nepiemēro tādām ieguldījumiem esošā iekārtā, kas ietekmē tikai energoefektivitāti, vai ieguldījumam rezervuāra izveidē, vai ieguldījumam attīrīta ūdens izmantošanā, kas neietekmē gruntsūdens tilpi vai virszemes ūdenstilpi.

5. Ieguldījums, kura rezultātā rodas apūdeņotās platības neto pieaugums, kas ietekmē attiecīgo gruntsūdens tilpi vai virszemes ūdenstilpi, ir atbilstīgs tikai tad, ja:

a) attiecīgajā upes baseina apsaimniekošanas plānā ar ūdens kvantitāti saistīto iemeslu dēļ ūdenstilpei noteiktais statuss nav zemāks par labu; un

b) vides analīze rāda, ka ieguldījuma rezultātā nebūs ievērojamas negatīvas ietekmes uz vidi; šādu analīzi par ietekmi uz vidi veic kompetentā iestāde, vai arī to apstiprina, un šajā analīzē var minēt arī saimniecību grupas.

Platības, kas noteiktas un pamatotas programmā, kuras nav apūdeņotas, bet kurās vēl nesenā pagātnē darbojās apūdeņošanas iekārta, var tikt uzskatītas par apūdeņotām platībām, lai noteiktu apūdeņotās platības neto pieaugumu.

6. Atkāpjoties no 5. punkta a) apakšpunkta, ieguldījumi, kura rezultātā rodas apūdeņotās platības neto pieaugums, joprojām var būt atbilstīgi ELFLA atbalstam, ja:

- a) ieguldījums ir apvienots ar tādu ieguldījumu esošā apūdeņošanas iekārtā vai apūdeņošanas infrastruktūras elementā, kas *ex ante* novērtējumā atzīts par tādu, kurš sniedz iespēju potenciāli ietaupīt ūdens resursus vismaz 5 % līdz 25 % robežās saskaņā ar esošās iekārtas vai infrastruktūras tehniskajiem parametriem, un
- b) ieguldījums nodrošina ūdens patēriņa efektīvu samazinājumu ieguldījuma kopējā līmenī, sasniedzot vismaz 50 % no potenciālā ūdens resursu ietaupījuma, ko iespējams panākt ar ieguldījumu esošā apūdeņošanas iekārtā vai infrastruktūras elementā.

Turklāt atkāpes 5. punkta a) apakšpunkta nosacījumu nepiemēro ieguldījumiem jaunas apūdeņošanas iekārtas izveidē, kurai ūdeni piegādā no esoša rezervuāra, ko pirms 2013. gada 31. oktobra ir apstiprinājušas kompetentās iestādes, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- konkrētais rezervuārs ir noteikts attiecīgajā upes baseina apsaimniekošanas plānā un uz to attiecas kontroles prasības, kas izklāstītas 11. panta 3. punkta e) apakšpunktā Ūdens pamatdirektīvā;
- 2013. gada 31. oktobrī spēkā bija vai nu maksimālā robeža attiecībā uz kopējo ieguves apjomu no rezervuāra, vai minimālais nepieciešamais plūsmas līmenis ūdenstilpēs, ko ietekmē attiecīgais rezervuārs;
- šī maksimālā robeža vai minimālais nepieciešamais plūsmas līmenis atbilst nosacījumiem, kas izklāstīti 4. pantā Ūdens pamatdirektīvā, un
- konkrētā ieguldījuma rezultātā netiek veikta ieguve, kas pārsniedz 2013. gada 31. oktobrī spēkā esošo maksimālo robežu, vai konkrētā ieguldījuma rezultātā ietekmētajās ūdenstilpēs plūsmas līmenis nav mazāks par minimālo nepieciešamo līmeni, kāds ir spēkā 2013. gada 31. oktobrī.

47. pants

Noteikumi par platībatkarīgajiem maksājumiem

1. Hektāru skaits, uz kuru attiecas saistības atbilstīgi 28., 29. un 34. pantam, var atšķirties gadu no gada, ja:

- a) šāda iespēja ir paredzēta lauku attīstības programmā;

b) attiecīgās saistības neattiecas uz noteiktiem zemes gabaliem; un

c) nav apdraudēta saistību mērķa sasniegšana.

2. Ja visu zemi vai daļu zemes, uz kuru attiecas saistības, vai visu saimniecību nodod citai personai laikposmā, kurā ir spēkā saistības, minētā cita persona var pārņemt saistības vai to daļu, kas atbilst nodotajai zemei, uz atlikušo laikposma daļu vai izbeigt to piemērošanu, un par laikposmu, kurā saistības bija spēkā, atbalsta atmaksāšanu nepieprasa.

3. Ja saņēmējs nespēj turpmāk izpildīt saistības, ko tas uzņēmis, tāpēc ka saimniecības zeme vai daļa no tās tiek pārdalīta vai saimniecība ir pakļauta valsts zemes konsolidācijas pasākumiem vai kompetentu valsts iestāžu apstiprinātiem zemes konsolidācijas pasākumiem, dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai saistības varētu pielāgot saimniecības jaunajai situācijai. Ja šāda pielāgošana izrādās neiespējama, saistību piemērošanu pārtrauc, un par laikposmu, kurā saistības bija spēkā, atbalsta atmaksāšanu nepieprasa.

4. Nepārvaramas varas apstākļos un ārkārtas apstākļos, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 2. pantā, saņemtā atbalsta atmaksāšanu nepieprasa.

5. Šā panta 2. punktu attiecībā uz visas saimniecības nodrošināšanas gadījumiem un 4. punktu piemēro arī 33. pantā paredzētajām saistībām.

6. Lai nodrošinātu platībatkarīgo pasākumu efektīvu īstenošanu un aizsargātu Savienības finansiālās intereses, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, paredzot nosacījumus, kas piemērojami saistību pārveidošanai vai pielāgošanai saskaņā ar 28., 29., 33. un 34. pantā minētajiem pasākumiem, un precizējot citas situācijas, kurās nepieprasa atbalsta atmaksāšanu.

48. pants

Pārskatīšanas klauzula

Attiecībā uz darbībām, ko veic saskaņā ar 28., 29., 33. un 34. pantu, paredz pārskatīšanas klauzulu, lai nodrošinātu to pielāgošanu, ja tiek grozīti šajos pantos minētie attiecīgie obligātie standarti, prasības vai pienākumi, kuri šīm saistībām jāpārsniedz. Pārskatīšanas klauzula attiecas arī uz grozījumiem, kas vajadzīgi, lai novērstu divkārtšo finansējumu praksē, kas minētas 43. pantā Regulā (ES) Nr. 1307/2013 gadījumā, ja minētās prakses tiek grozītas.

Darbībās, ko veic saskaņā ar 28., 29., 33. un 34. pantu un kas pārsniedz pašreizējā plānošanas laikposma ilgumu, paredz pārskatīšanas klauzulu, lai varētu tās pielāgot nākamajam plānošanas laikposma tiesiskajam regulējumam.

Ja saņēmējs nepiekrīt šādi korigēšanai, saistību piemērošanu pārtrauc, un par laikposmu, kurā saistības bija spēkā, atbalsta atmaksāšanu nepieprasa.

49. pants

Darbību atlase

1. Neskarot Regulas (ES) Nr. 1303/2013 30. panta 3. punkta d) apakšpunktu, lauku attīstības programmas vadošā iestāde pēc apspriešanās ar uzraudzības komiteju nosaka atlases kritērijus darbībām. Atlases kritēriju mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret pieteikuma iesniedzējiem, finanšu resursu labāku izmantošanu un mērķtiecīgākus pasākumus saskaņā ar Savienības lauku attīstības prioritātēm. Nosakot un piemērojot atlases kritērijus, attiecībā uz darbības apjomu ņem vērā proporcionālītātes principu.

2. Dalībvalsts iestāde, kas atbild par darbību atlasī, izņemot 28. līdz 31., 33. līdz 34. pantā un 36. līdz 39. pantā minētās darbības, nodrošina to, ka darbības atlasa saskaņā ar 1. punktā minētajiem atlases kritērijiem un saskaņā ar pārredzamu un labi dokumentētu procedūru.

3. Attiecīgā gadījumā saņēmējus var atlasīt, pamatojoties uz uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, piemērojot ekonomikas un vides efektivitātes kritērijus.

50. pants

Lauku apvidus definīcija

Šīs regulas piemērošanas vajadzībām vadošā iestāde definē "lauku apvidu" programmas līmenī. Attiecīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis var noteikt šādu definīciju pasākumam vai darbības veidam.

III NODAĻA

Tehniskā palīdzība un tīklu veidošana

51. pants

Tehniskās palīdzības finansējums

1. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 6. pantu ELFLA pēc Komisijas ierosmes un/vai tās vārdā līdz 0,25 % no sava gada piešķiruma var izmantot, lai finansētu Regulas (ES) Nr. 1303/2013 58. pantā minētos uzdevumus, ietverot 52. pantā minētā Eiropas tīkla Lauku attīstībai un 53. pantā minētā EIP tīkla izveidošanas un darbības izmaksas.

ELFLA var finansēt arī darbības, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1151/2012⁽¹⁾ 41. panta 2. punktā, saistībā ar Savienības kvalitātes shēmas norādēm un simboliem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1151/2012 (2012. gada 21. novembris) par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām (OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp.).

Šīs darbības veic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, EURATOM) Nr. 966/2012⁽²⁾ 58. pantu un jebkuriem citiem minētās regulas noteikumiem un tās īstenošanas noteikumiem, kas piemērojami šāda veida budžeta izpildei.

2. Pēc dalībvalstu ierosmes līdz 4 % no katras lauku attīstības programmas kopējās summas var atvēlēt Regulas (ES) Nr. 1303/2013 59. pantā minētajiem uzdevumiem, kā arī izmaksām, kas saistītas ar sagatavošanas darbu, lai noteiktu robežas 32. pantā minētajiem apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi.

Par izmaksām, kas saistītas ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 9. pantā minēto sertifikācijas iestādi, nav tiesību pretendēt uz atbalstu saskaņā ar šo punktu.

Nepārsniedzot minēto 4 % limitu, tiek rezervēta summa 54. pantā minētā valsts lauku tīkla izveidošanai un darbībai.

3. Lauku attīstības programmu gadījumā, kas aptver gan vismazāk attīstītos reģionus, gan citus reģionus, ELFLA ieguldījuma likmi 59. panta 3. punktā minētajai tehniskajai palīdzībai var noteikt, ņemot vērā to reģionu veidu, kas programmā ir vairākumā.

52. pants

Eiropas tīkls lauku attīstībai

1. Saskaņā ar 51. panta 1. punktu izveido Eiropas tīklu lauku attīstībai, kura mērķis ir Savienības līmenī apvienot valstu tīklus, organizācijas un administrācijas, kas darbojas lauku attīstības jomā.

2. Ar Eiropas tīkla lauku attīstībai palīdzību veidotās sadarbības mērķis ir:

- a) palielināt visu ieinteresēto personu un jo īpaši lauksaimniecības, mežsaimniecības un cita veida lauku attīstībā ieinteresēto personu, līdzdalību lauku attīstības īstenošanā;
- b) uzlabot lauku attīstības programmu kvalitāti;
- c) piedalīties plašākas sabiedrības informēšanā par lauku attīstības politikas sniegtajām priekšrocībām;
- d) atbalstīt lauku attīstības programmu novērtēšanu.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

3. Tīklam ir šādi uzdevumi:
- a) vākt, analizēt un izplatīt informāciju par darbu lauku attīstības jomā;
 - b) sniegt atbalstu novērtēšanas procesos un palīdzēt datu vākšanā un pārvaldībā;
 - c) Savienības līmenī vākt, apkopot un izplatīt labu lauku attīstības praksi, tostarp par metodoloģijas un instrumentu novērtēšanu;
 - d) izveidot un vadīt tematiskas grupas un/vai darbseminārus ar mērķi atvieglot pieredzes apmaiņu un atbalstīt lauku attīstības politikas īstenošanu, uzraudzību un tālāku attīstību;
 - e) sniegt informāciju par attīstības tendencēm lauku apvidos Savienībā un trešās valstīs;
 - f) Savienības līmenī organizēt sanāksmes un seminārus tiem, kas aktīvi darbojas lauku attīstības jomā;
 - g) atbalstīt valsts mēroga tīklus un starpvalstu sadarbības iniciatīvas un darbību un pieredzes apmaiņu lauku attīstības jomā ar sadarbības tīkliem trešās valstīs;
 - h) tieši attiecībā uz vietējām rīcības grupām:
 - i) radīt sinerģiju ar pasākumiem, ko valsts vai reģionālā līmenī vai abos veic attiecīgie tīkli un kas saistīti ar spēju veidošanas pasākumiem un pieredzes apmaiņu; un
 - ii) sadarboties ar ERAF, ESF un EJZF izveidotajām tīklu veidošanas un tehniskā atbalsta struktūrām vietējās attīstības sekmēšanai attiecībā uz to vietējās attīstības pasākumiem un starpvalstu sadarbību.
4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka Eiropas tīkla Lauku attīstībai organizatorisko struktūru un darbību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.
2. EIP tīkla mērķis ir:
- a) atvieglot apmaiņu ar pieredzi un paraugpraksi;
 - b) veidot dialogu starp lauksaimniekiem un pētnieku kopienu un atvieglot visu ieinteresēto personu iekļaušanu zināšanu apmaiņas procesā.
3. EIP tīklam ir šādi uzdevumi:
- a) pildīt palīdzības dienesta funkcijas un sniegt galvenajiem dalībniekiem informāciju par EIP;
 - b) veicināt darba grupu izveidi un sniegt informāciju par Savienības politikas jomu sniegtajām iespējām;
 - c) atvieglot tādu kopu un izmēģinājuma vai demonstrējumu projektu izveides ierosmes, kas *inter alia* var skart:
 - i) lielāku lauksaimniecības ražīgumu, ekonomisko dzīvotspēju, ilgtspēju, rezultātu un resursu efektivitāti;
 - ii) inovāciju, lai atbalstītu bioekonomiku;
 - iii) bioloģisko daudzveidību, ekosistēmu pakalpojumus, augsnes izmantojumu un ūdens resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu;
 - iv) inovatīvus produktus un pakalpojumus integrētai piegādes ķēdei;
 - v) jaunu produktu un tirgus iespēju atklāšanu primārajiem ražotājiem;
 - vi) pārtikas kvalitāti, pārtikas nekaitīgumu un veselīgu uzturu;
 - vii) mazākus zudumus pēc ražas novākšanas un mazāku pārtikas izšķērdēšanu;
 - d) apkopot un izplatīt informāciju EIP jomā, tostarp pētījumu rezultātus un jaunu tehnoloģiju piemērus, kas saistīti ar inovāciju un zināšanu apmaiņu, un apmaiņu inovācijas jomā ar trešām valstīm.

53. pants

Eiropas inovāciju partnerības tīkls

1. Saskaņā ar 55. panta 1. punktu izveido EIP tīklu, lai atbalstītu 61. pantā minēto EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai. Tas dod iespēju veidot darba grupu, konsultāciju dienestu un pētnieku sadarbības tīklus.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka EIP tīkla organizatorisko struktūru un darbību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

54. pants

Valsts lauku tīkls

1. Katra dalībvalsts izveido valsts lauku tīklu, kas apvieno lauku attīstībā iesaistītās organizācijas un administrācijas. Arī Regulas (ES) Nr. 1303/2013 5. pantā minētā partnerība ietilpst valsts lauku tīklā.

Dalībvalstis ar reģionālām programmām var iesniegt apstiprināšanai īpašu programmu valsts lauku tīkla izveidei un darbībai.

2. Valsts lauku tīkla darbības mērķis ir:

- a) palielināt ieinteresēto personu līdzdalību lauku attīstības īstenošanā;
- b) uzlabot lauku attīstības programmu īstenošanas kvalitāti;
- c) informēt plašāku sabiedrību un iespējamus saņēmējus par lauku attīstības politiku un finansēšanas iespējām;
- d) veicināt inovācijas lauksaimniecībā, pārtikas ražošanā, mežsaimniecībā un lauku apvidos.

3. ELFLA atbalstu saskaņā ar 51. panta 3. punktu izmanto:

- a) struktūrām, kas vajadzīgas tīkla vadīšanai;
- b) lai sagatavotu un īstenotu rīcības plānu, kurš attiecas vismaz uz šādām darbībām:
 - i) darbības attiecībā uz projektu piemēru vākšanu, kas aptver visas lauku attīstības programmu prioritātes,
 - ii) darbības attiecībā uz tematiskas un analītiskas informācijas apmaiņas veicināšanu starp lauku attīstības jomā ieinteresētajām personām, konstatējumu apmaiņu un izplatīšanu;
 - iii) darbības attiecībā uz vietējo rīcības grupu apmācības un sadarbības tīklu veidošanas nodrošināšanu un jo īpaši tehnisko atbalstu starpteritoriju un starpvalstu sadarbībai, vietējo rīcības grupu sadarbības veicināšanu un partneru meklēšanu 35. pantā minētajam pasākumam,
 - iv) darbības attiecībā uz sadarbības tīklu nodrošināšanu konsultantiem un inovāciju atbalsta dienestiem,
 - v) uzraudzības un novērtēšanas rezultātu kopīgu apmaiņu un izplatīšanu,

vi) komunikācijas plānu, kas aptver reklāmu un informāciju par lauku attīstības programmu un ir saskaņots ar vadošajām iestādēm, un informācijas un komunikācijas pasākumus, kas vērsti uz plašāku sabiedrību,

vii) iespējas piedalīties un dot ieguldījumu Eiropas tīkla lauku attīstībai pasākumos.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par valsts lauku tīkla izveidi un darbību un 1. punktā minēto īpašo programmu saturu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

IV SADAĻA

EIP LAUKSAIMNIECĪBAS RAŽĪGUMAM UN ILGTSPĒJAI

55. pants

Mērķi

1. EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai:
 - a) veicina resursu ziņā efektīvu, ekonomiski dzīvotspējīgu, ražīgu, konkurētspējīgu, zemu emisiju, klimatam labvēlīgu un noturīgu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozari, kura strādā ekoloģiskas lauksaimniecības ražošanas sistēmu virzienā un kuras darbs rit harmonijā ar svarīgākajiem dabas resursiem, no kuriem atkarīga lauksaimniecība un mežsaimniecība;
 - b) palīdz nodrošināt stabilu un ilgtspējīgu apgādi, barību un biomateriāliem, ietverot jau esošu un jaunu pārtiku;
 - c) uzlabo procesus, kuru mērķis ir saglabāt vidi, pielāgoties klimata pārmaiņām un mazināt to sekas;
 - d) veido saikni starp progresīvā pētniecībā radītām zināšanām un tehnoloģiju un lauksaimniekiem, mežu apsaimniekotājiem, lauku kopienām, uzņēmumiem, NVO un konsultāciju dienestiem.
2. EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai cenšas īstenot savus mērķus:
 - a) radot pievienoto vērtību, labāk sasaistot pētniecību un lauksaimniecības praksi un veicinot pieejamo inovācijas pasākumu plašāku izmantošanu;

- b) veicinot novatorisku risinājumu ātrāku un plašāku ieviešanu praksē; un
- c) informējot zinātnieku aprindas par lauksaimniecības prakses pētniecības vajadzībām.

3. ELFLA palīdz sasniegt mērķus, kas izvirzīti EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai, saskaņā ar 35. pantu sniedzot atbalstu EIP darba grupām, kas minētas 56. pantā, un EIP tīklam, kas minēts 53. pantā.

56. pants

Darba grupas

1. EIP darba grupas ir daļa no EIP lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai. Tās izveido ieinteresētās personas, piemēram, lauksaimnieki, pētnieki, konsultanti un uzņēmumi, kas iesaistīti lauksaimniecības un pārtikas nozarē un kas ir saistīti ar EIP mērķu sasniegšanu.
2. EIP darba grupas izstrādā iekšējās procedūras, kas nodrošina to darbības un lēmumu pieņemšanas pārredzamību un palīdz izvairīties no interešu konflikta situācijām.
3. Dalībvalstis savās programmās nosaka, cik lielā mērā tās atbalsta minētās darba grupas.

57. pants

Darba grupu uzdevumi

1. EIP darba grupas izstrādā plānu, kurā ietverts:
 - a) izstrādājamā, pārbaudāmā, pielāgojamā vai īstenojamā novatoriskā projekta apraksts;
 - b) apraksts par paredzamajiem rezultātiem un ieguldījumu EIP mērķa – veicināt ražīgumu un resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu – sasniegšanā.
2. Īstenojot novatoriskos projektus, darba grupas:
 - a) pieņem lēmumus par novatorisku darbību izstrādi un īstenošanu; un
 - b) īsteno novatoriskas darbības, izmantojot pasākumus, ko finansē no lauku attīstības programmām.

3. Darba grupas izplata sava projekta rezultātus, jo īpaši ar EIP tīkla palīdzību.

V SADAĻA

FINANŠU NOTEIKUMI

58. pants

Resursi un to sadalījums

1. Neskarot šā panta 5., 6. un 7. punktu, kopējais Savienības atbalsta apjoms lauku attīstībai saskaņā ar šo regulu laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim ir EUR 84 936 miljoni apmērā, 2011. gada cenās, saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam.

2. No 1. punktā minētajiem līdzekļiem 0,25 % atvēl Komisijas tehniskajai palīdzībai, kas minēta 51. panta 1. punktā.

3. Lai plānotu un pēc tam iekļautu vispārējā Savienības budžetā 1. punktā minētās summas, tās indeksē ar 2 % gadā.

4. Šā panta 1. punktā minēto summu sadalījums pa gadiem katrai dalībvalstij pēc tam, kad ir atvilktas 2. punktā minētā summa, ir izklāstīts la pielikumā.

5. No summām, kas saskaņā ar 4. punktu piešķirtas attiecīgajai dalībvalstij, atskaita līdzekļus, ko minētā dalībvalsts pārvieto saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 14. panta 2. punktu.

6. Līdzekļus, kas pārvietoti uz ELFLA, piemērojot Regulas (ES) Nr. 1307/2013 7. panta 2. punktu un 14. panta 1. punktu, un – attiecībā uz 2013. kalendāro gadu – līdzekļus, kas pārvietoti uz ELFLA, piemērojot Padomes Regulas (EK) Nr. 73/2009⁽¹⁾ 10.b un 136. pantu, arī iekļauj sadalījumā pa gadiem, kas minēts 4. punktā.

7. Lai ņemtu vērā attīstību saistībā ar sadalījumu pa gadiem, kas minēts 4. punktā, tostarp pārvietojumus, kas minēti 5. un 6. punktā; lai veiktu tehniskus pielāgojumus, nemainot vispārējos piešķirumus; vai lai ņemtu vērā jebkuras citas izmaiņas, kas ar kādu tiesību aktu paredzētas pēc šīs regulas pieņemšanas, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, lai pārskatītu I pielikumā noteiktos maksimālos apjomus.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.)

8. Lai piešķirtu izpildes rezervi, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 22. panta 3. un 4. punktā, pieejamajiem piešķirtajiem ieņēmumiem, kas ELFLA vajadzībām iekasēti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 43. pantu, pieskaita Regulas (ES) Nr. 1303/2013 20. pantā minētās summas. Minētos pieejamos piešķirtos ieņēmumus dalībvalstīm proporcionāli to daļai no ELFLA atbalsta kopējā apjoma.

59. pants

Fonda ieguldījums

1. ELFLA maksimālo ieguldījumu programmā nosaka lēmumā, ar kuru apstiprina lauku attīstības programmu. Vajadzības gadījumā lēmumā skaidri norāda apropriācijas, kas piešķirtas mazāk attīstītajiem reģioniem.

2. ELFLA ieguldījumu aprēķina, pamatojoties uz visiem atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem.

3. Lauku attīstības programmās nosaka vienotu ELFLA ieguldījuma likmi, ko piemēro visiem pasākumiem. Attiecīgā gadījumā nosaka atsevišķu ELFLA ieguldījuma likmi mazāk attīstītajiem reģioniem, tālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē, un pārejas reģioniem. ELFLA ieguldījuma maksimālā likme ir:

- a) mazāk attīstītajos reģionos, tālākajos reģionos un Egejas jūras nelielajās salās Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē – 85 % no atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem;
- b) visos reģionos, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju laikposmā no 2007. gada līdz 2013. gadam bija mazāks nekā 75 % no ES 25 valstu vidējā rādītāja pārskata laikposmā, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks nekā 75 % no vidējā IKP ES 27 valstīs – 75 % no atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem;
- c) pārejas reģionos, kas nav šā punkta b) apakšpunktā minētie reģioni, – 63 % no atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem;
- d) citos reģionos - 53 % no atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem.

Minimālā ELFLA ieguldījuma likme ir 20 %.

4. Atkāpjoties no 3. punkta, ELFLA maksimālais ieguldījums:

- a) 80 % pasākumiem, kas minēti 14., 27. un 35. pantā, LEADER vietējās attīstības komponentam, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 32. pantā, un darbībām saskaņā ar 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu. Minēto likmi var palielināt maksimāli līdz 90 % programmām mazāk attīstītajos reģionos, tālākajos reģionos, Egejas jūras nelielajās salās Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē un pārejas reģionos, kas minēti 3. punkta b) un c) apakšpunktā;

b) 75 % darbībām, kas saskaņā ar 17., 21., 28., 29. un 30. pantu, 31. pantu un 34. pantu sekmē mērķu sasniegšanu vides, klimata pārmaiņu seku mazināšanas un pielāgošanās jomā;

c) 100 % no Savienības līmeņa finansēšanas instrumentiem, kas minēti 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā Regulā (ES) Nr. 1303/2013;

d) ieguldījuma likme, ko piemēro attiecīgajam pasākumam, palielināta par papildu 10 procentu punktiem attiecībā uz ieguldījumiem finanšu instrumentos, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā;

e) 100 % darbībām, kas saņem finansējumu no līdzekļiem, kas pārvietoti uz ELFLA, piemērojot Regulas (ES) Nr. 1306/2013 7. panta 2. punktu un 14. panta 1. punktu;

f) 100 % par summu EUR 500 miljonu apmērā, 2011. gada cenās, ko piešķir Portugālei, un par summu EUR 7 miljonu apmērā, 2011. gada cenās, ko piešķir Kiprai, ar nosacījumu, ka šīs dalībvalstis saņem finansiālu palīdzību saskaņā ar LESD 136. un 143. pantu 2014. gada 1. janvārī vai pēc tam, līdz 2016. gadam, kad tiks pārskatīta šā nosacījuma piemērošana;

g) dalībvalstīm, kuras 2014. gada 1. janvārī vai pēc tam saņem finansiālu palīdzību saskaņā ar LESD 136. un 143. pantu, ELFLA ieguldījuma likmi, kas izriet no Regulas (ES) Nr. 1303/2013 24. panta 1. punkta piemērošanas, var palielināt par maksimāli papildu 10 procentu punktiem, bet nepārsniedzot 95 %, par izdevumiem, kas šīm dalībvalstīm jāmaksā pirmajos divos lauku attīstības programmas īstenošanas gados. Tomēr ELFLA ieguldījuma likme, kas būtu piemērojama bez šīs atkāpes, tiek ievērota attiecībā uz kopējiem publiskajiem izdevumiem, kas veikti plānošanas laikposmā.

5. Vismaz 5 % un – attiecībā uz Horvātiju – 2,5 % no kopējā ELFLA ieguldījuma lauku attīstības programmā ir rezervēti LEADER.

6. Vismaz 30 % no kopējā ELFLA ieguldījuma lauku attīstības programmā rezervē tādiem pasākumiem, kas saskaņā ar 18. pantu paredzēti ieguldījumam vides un klimata jomā, pasākumiem, kas minēti 21., 28., 29. un 30. pantā, izņemot ar Ūdens pamatdirektīvu saistītus maksājumus, un 31., 32. un 34. pantā minētajiem pasākumiem.

Pirmā daļa neattiecas uz dalībvalstu tālākajiem reģioniem un aizjūras teritorijām.

7. Ja dalībvalsts iesniedz gan valsts programmu, gan virkni reģionālu programmu, 5. un 6. punktu neattiecinā uz valsts programmu. ELFLA ieguldījumu valsts programmā ņem vērā, katrai reģionālajai programmai aprēķinot 5. un 6. punktā minēto procentuālo likmi samērīgi šīs reģionālās programmas daļai valsts piešķirumā.

8. Izdevumus, ko līdzfinansē ELFLA, nelīdzfinansē ar struktūrfondu, Kohēzijas fonda vai cita Savienības finansēšanas instrumenta ieguldījumu.

9. Publiskie izdevumi uzņēmumu atbalstam nepārsniedz valsts atbalstam noteiktos atbalsta limitus, ja vien šajā regulā nav paredzēts citādi.

60. pants

Izdevumu atbilstīgums

1. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1303/2013 65. panta 9. punkta, gadījumos, kad dabas katastrofu dēļ jāveic ārkārtas pasākumi, lauku attīstības programmās var paredzēt, ka izdevumi, kas saistīti ar programmas izmaiņām, var būt atbilstīgi no dienas, kad notikusi dabas katastrofa.

2. Par izdevumiem var pretendēt uz ELFLA ieguldījumu tikai tad, ja tie radušies par darbībām, par kurām pieņemts lēmums attiecīgās programmas vadošajā iestādē vai tās atbildībā saskaņā ar 49. pantā minētajiem atlases kritērijiem.

Izņemot 45. panta 2. punkta c) apakšpunktā definētās vispārējās izmaksas, attiecībā uz ieguldījumu darbībām saskaņā ar pasākumiem, uz kuriem attiecas LESD 42. pants, par atbilstīgiem uzskata tikai tos izdevumus, kas radušies pēc tam, kad pieteikums ir iesniegts kompetentajai iestādei.

Dalībvalstis savās programmās var paredzēt to, ka atbilstīgi ir tikai tie izdevumi, kas radušies pēc tam, kad kompetentā iestādē ir apstiprinājusi atbalsta pieteikumu.

3. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro 51. panta 1. un 2. punktam.

4. Saņēmēju veiktos maksājumus pamato ar rēķiniem un dokumentiem, kas apstiprina maksājuma veikšanu. Ja tas nav iespējams, maksājumus pamato ar dokumentiem, kuriem ir līdzvērtīgs pierādījuma spēks, izņemot atbalsta veidus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktu.

61. pants

Atbilstīgie izdevumi

1. Ja kārtējās izmaksas sedz atbalsts saskaņā ar šo regulu, atbilstīgās izmaksas ir šādas izmaksas:

a) darbības izmaksas;

b) personāla izmaksas;

c) mācību izmaksas;

d) ar sabiedriskajām attiecībām saistītas izmaksas;

e) finanšu izmaksas;

f) tīklu veidošanas izmaksas.

2. Pētījumu izdevumi ir atbilstīgie izdevumi tikai tad, ja tie ir saistīti ar konkrētu programmas darbību vai konkrētiem programmas mērķiem un uzdevumiem.

3. Ieguldījumi natūrā, proti, darbi, preces, pakalpojumi, zeme un nekustamais īpašums, par kuriem nav veikts maksājums naudā, ko apstiprina rēķini vai dokumenti ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību, ir tiesīgi pretendēt uz atbalstu, ja ir izpildīti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 69. panta nosacījumi.

62. pants

Pasākumu pārbaudāmība un kontrolējamība

1. Dalībvalstis nodrošina to, lai visi lauku attīstības pasākumi, kurus tās plāno īstenot, būtu pārbaudāmi un kontrolējami. Šajā nolūkā katras lauku attīstības programmas vadošā iestāde un maksājumu aģentūra paredz lauku attīstības programmā iekļaujamo pasākumu pārbaudāmības un kontrolējamības *ex ante* novērtējumu. Vadošā iestāde un maksājumu aģentūra pasākumu kontrolējamības un pārbaudāmības novērtēšanu veic arī lauku attīstības programmas īstenošanas laikā. *Ex ante* novērtējumā un novērtējumā, ko veic īstenošanas laikposmā, ņem vērā iepriekšējā pašreizējā plānošanas laikposmā veiktās kontroles rezultātus. Ja novērtējums atklāj, ka pārbaudāmības un kontrolējamības prasības nav izpildītas, attiecīgos pasākumus atbilstīgi koriģē.

2. Ja atbalstu piešķir, pamatojoties uz standarta izmaksām vai papildu izmaksām un negūtajiem ienākumiem, dalībvalstis nodrošina to, lai attiecīgie aprēķini būtu atbilstīgi un pareizi, un iepriekš noteikti, pamatojoties uz taisnīgu, objektīvu un pierādāmu aprēķinu. Šajā nolūkā struktūra, kas ir funkcionāli neatkarīga no iestādēm, kuras atbild par programmas īstenošanu un kurām ir atbilstīga kompetence, veic aprēķinus vai apstiprina aprēķinu atbilstību un pareizību. Paziņojumu, ar ko apstiprina aprēķinu atbilstību un precizitāti, iekļauj lauku attīstības programmā.

63. pants

Avansi

1. Avansu izmaksas priekšnoteikums ir bankas garantija vai līdzvērtīgs nodrošinājums, kas atbilst 100 % no avansa apjoma. Attiecībā uz publiskā sektora saņēmējiem avansu izmaksā pašvaldībām, reģionālām iestādēm un to apvienībām, kā arī publisko tiesību subjektiem.

Mehānisms, ko valsts iestāde nodrošina kā garantiju, tiek uzskatīts par līdzvērtīgu pirmajā daļā minētajai garantijai, ja iestāde apņemas samaksāt šīs garantijas segto summu gadījumā, ja netiek konstatētas tiesības uz izmaksāto avansu.

2. Garantiju var atbrīvot tad, kad kompetentā maksājumu aģentūra konstatē, ka faktisko izdevumu apjoms, kas atbilst ar darbību saistītajam publiskajam ieguldījumam, pārsniedz avansa apjomu.

VI SADAĻA

PĀRVALDĪBA, KONTROLE UN PUBLICITĀTE

64. pants

Komisijas pienākumi

Lai saistībā ar dalīto pārvaldību nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību saskaņā ar LESD 317. pantu, Komisija veic Regulā (ES) Nr. 1306/2013 noteiktos pasākumus un kontroli.

65. pants

Dalībvalstu pienākumi

1. Lai nodrošinātu Savienības finansiālo interešu efektīvu aizsardzību, dalībvalstis pieņem visus normatīvos un administratīvos aktus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 58. panta 1. punktu.

2. Dalībvalstis attiecībā uz katru lauku attīstības programmu izraugās šādas iestādes:

a) vadošo iestādi, kurai jāatbild par attiecīgās programmas pārvaldību un kura var būt valsts vai privāta struktūra, kas darbojas valsts vai reģionālā mērogā, vai pati dalībvalsts, kad tā veic minēto uzdevumu;

b) akreditēto maksājumu aģentūru Regulas (ES) Nr. 1306/2013 7. panta nozīmē;

c) sertifikācijas iestādi Regulas (ES) Nr. 1306/2013 9. panta nozīmē.

3. Dalībvalstis nodrošina to, ka katrai lauku attīstības programmai ir izveidota attiecīga pārvaldības un kontroles sistēma tādā veidā, kas nodrošina vadošās iestādes un citu struktūru funkciju skaidru sadalījumu un nošķiršanu. Dalībvalstis ir atbildīgas par efektīvu sistēmu funkcionēšanu visā programmas laikposmā.

4. Dalībvalstis skaidri nosaka vadošās iestādes, maksājumu aģentūras un saskaņā ar LEADER izveidoto vietējo rīcības grupu uzdevumus attiecībā uz atbilstības un atlases kritēriju piemērošanu un projektu atlases procedūru.

66. pants

Vadošā iestāde

1. Vadošā iestāde ir atbildīga par programmas lietderīgu, efektīvu un pareizu pārvaldību un īstenošanu un jo īpaši par:

a) to, lai tiktu nodrošināta piemērota droša elektroniskā sistēma, ar kuru reģistrē, saglabā, pārvalda un paziņo uzraudzībai un novērtēšanai vajadzīgo statistisko informāciju par programmu un tās īstenošanu un jo īpaši informāciju, kas nepieciešama, lai uzraudzītu virzību uz noteiktajiem mērķiem un prioritātēm;

b) to, lai Komisijai līdz katra programmas gada 31. janvārim un 31. oktobrim tiktu sniegti attiecīgo rādītāju dati par finansēšanai izvēlētajām darbībām, tostarp informācija par iznākuma un finanšu rādītājiem;

c) to, lai tiktu nodrošināts, ka saņēmēji un citas darbību īstenošanā iesaistītās struktūras:

i) ir informētas par saviem pienākumiem, ko uzliek piešķirtais atbalsts, un uztur vai nu atsevišķu grāmatvedības uzskaites sistēmu, vai piemērotu grāmatvedības kodu visiem darījumiem, kas saistīti ar darbību,

ii) apzinās prasības, kas saistītas ar datu sniegšanu vadošajai iestādei un iznākumu un rezultātu reģistrēšanu;

d) to, lai tiktu nodrošināts, ka Regulas (ES) Nr. 1303/2013 55. pantā minētais *ex ante* novērtējums atbilst novērtēšanas un uzraudzības sistēmai, un par tā pieņemšanu un nosūtīšanu Komisijai;

e) to, lai tiktu nodrošināts, ka ir izstrādāts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 56. pantā minētais novērtēšanas plāns, ka Regulas (ES) Nr. 1303/2013 57. pantā minētais programmas *ex post* novērtējums tiek veikts minētajā regulā noteiktajos termiņos, par to, lai nodrošinātu, ka šādi novērtējumi atbilst uzraudzības un novērtēšanas sistēmai, un par to iesniegšanu uzraudzības komitejai un Komisijai;

- f) uzraudzības komitejas nodrošināšanu ar informāciju un dokumentiem, kas vajadzīgi, lai uzraudzītu programmas īstenošanu, ņemot vērā tās konkrētos mērķus un prioritātes;
- g) gada progresa ziņojuma, tostarp apkopotu uzraudzības tabulu, sagatavošanu un nosūtīšanu Komisijai pēc tam, kad saņemts uzraudzības komitejas apstiprinājums;
- h) to, lai tiktu nodrošināts, ka maksājumu aģentūra pirms maksājumu apstiprināšanas saņem visu vajadzīgo informāciju, jo īpaši par procedūrām un kontroli, kas veikta saistībā ar finansēšanai izraudzītajām darbībām;
- i) programmas publicitātes nodrošināšanu, arī ar valsts lauku tīkla palīdzību, informējot iespējamajos saņēmējus, profesionālās organizācijas, ekonomiskos un sociālos partnerus, struktūras, kas iesaistītas vīriešu un sieviešu vienlīdzības veicināšanā, un attiecīgās nevalstiskās organizācijas, tostarp vides organizācijas, par iespējām, ko piedāvā programma, un noteikumiem par piekļuvi programmas finansējumam, kā arī informējot saņēmējus par Savienības ieguldījumu un plašu sabiedrību par Savienības lomu programmā.
2. Lai veiktu lauku attīstības darbību pārvaldību un īstenošanu, dalībvalsts vai vadošā iestāde var izraudzīties vienu vai vairākas starpniekiestādes, tostarp vietējās iestādes, reģionālās attīstības struktūras vai nevalstiskās organizācijas.
- Ja daļa tās uzdevumu ir deleģēta citai struktūrai, vadošā iestāde saglabā visu atbildību par attiecīgo uzdevumu pārvaldības un īstenošanas efektivitāti un pareizību. Vadošā iestāde nodrošina to, ka tiek ieviesti atbilstīgi noteikumi, lai cita struktūra varētu iegūt visus minēto uzdevumu izpildei vajadzīgos datus un informāciju.
3. Ja lauku attīstības programmā ir iekļauta tematiskā apakšprogramma, kā minēts 7. pantā, vadošā iestāde var izraudzīties vienu vai vairākas starpniekiestādes, tostarp vietējās iestādes, vietējās rīcības grupas vai nevalstiskās organizācijas, lai veiktu minētās stratēģijas pārvaldību un īstenošanu. Šajā gadījumā piemēro 2. punktu.
- Vadošā iestāde nodrošina to, ka 67. pantā minētās uzraudzības un novērtēšanas sistēmas vajadzībām šīs tematiskās apakšprogrammas darbības un iznākumi ir noteikti atsevišķi.
4. Ņemot vērā maksājumu aģentūru un citu iestāžu lomu, kā izklāstīts Regulā (ES) Nr. 1306/2013, – ja dalībvalstij ir vairāk nekā viena programma, tad, lai nodrošinātu līdzekļu saskaņotu pārvaldību un veidotu saikni starp Komisiju un pārvaldības iestādēm dalībvalstīs, var izraudzīties koordinējošo iestādi.
5. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz vienotus noteikumus, lai piemērotu informācijas un publicitātes prasības, kas minētas 1. punkta i) apakšpunktā.

VII SADAĻA

UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. iedaļa

Uzraudzības un novērtēšanas sistēmas
izveide un mērķi

67. pants

Uzraudzības un novērtēšanas sistēma

Saskaņā ar šo sadaļu sadarbībā starp Komisiju un dalībvalstīm izveido vienotu uzraudzības un novērtēšanas sistēmu, un Komisija to pieņem ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

68. pants

Mērķi

Uzraudzības un novērtēšanas sistēmas mērķi ir:

- pieņemt lauku attīstības politikas progresu un sasniegumus un novērtēt lauku attīstības politikas pasākumu ietekmi, efektivitāti, lietderību un nozīmību;
- veicināt mērķtiecīgāku atbalstu lauku attīstībai;
- atbalstīt kopīgas mācīšanās procesu saistībā ar uzraudzību un novērtēšanu.

2. iedaļa

Tehniski noteikumi

69. pants

Kopīgi rādītāji

- Lai varētu apkopot datus Savienības līmenī, 67. pantā paredzētajā uzraudzības un novērtēšanas sistēmā nosaka kopīgo rādītāju sarakstu, kuri ir saistīti ar sākotnējo situāciju, kā arī programmas finansiālo izpildi, iznākumiem, rezultātiem un ietekmi, un ir piemērojami katrai programmai.
- Kopīgie rādītāji balstās uz pieejamajiem datiem, ir saistīti ar lauku attīstības politikas regulējuma struktūru un mērķiem un ļauj novērtēt politikas īstenošanas progresu, lietderību un efektivitāti attiecībā pret Savienības, valsts un programmas mērķiem un uzdevumiem. Kopīgie ietekmes rādītāji jābalsta uz pieejamajiem datiem.

3. Novērtētājs nosaka programmas ietekmi, ko mēra ar ietekmes rādītājiem. Pamatojoties uz pierādījumiem, kas gūti KLP novērtējumos, tostarp lauku attīstības programmu novērtējumos, Komisija ar dalībvalstu atbalstu izvērtē visu KLP instrumentu kopējo ietekmi.

70. pants

Elektroniskā informācijas sistēma

Uzraudzībai un novērtēšanai vajadzīgo galveno informāciju par programmas īstenošanu, par katru finansēšanai izraudzīto darbību, kā arī par pabeigtajām darbībām, tostarp svarīgāko informāciju par katru saņēmēju un projektu, reģistrē un uzglabā elektroniski.

71. pants

Informācijas sniegšana

Lauku attīstības pasākumu atbalsta saņēmēji un vietējās rīcības grupas apņemas sniegt vadošajai iestādei un/vai norīkotajiem novērtētājiem vai citām struktūrām, kam deleģēts veikt funkcijas tās vārdā, visu informāciju, kas vajadzīga, lai būtu iespējams uzraudzīt un novērtēt programmu, īpaši saistībā ar noteikto mērķu un prioritāšu sasniegšanu.

II NODAĻA

Uzraudzība

72. pants

Uzraudzības procedūras

1. Programmas īstenošanas kvalitāti uzrauga vadošā iestāde un uzraudzības komiteja, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 47. pantā.

2. Vadošā iestāde un uzraudzības komiteja veic katras lauku attīstības programmas uzraudzību, ņemot vērā finanšu, iznākuma un mērķa rādītājus.

73. pants

Uzraudzības komiteja

Dalībvalstis, kurās īsteno reģionālas programmas, var izveidot valsts uzraudzības komiteju, lai koordinētu šo programmu īstenošanu saistībā ar valsts regulējumu un finanšu resursu apguvi.

74. pants

Uzraudzības komitejas pienākumi

Uzraudzības komiteja pārliecinās par lauku attīstības programmas darbības rezultātiem un tās īstenošanas efektivitāti. Šim nolūkam papildus funkcijām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1303/2013 49. pantā, uzraudzības komiteja:

- a) konsultē un sniedz atzinumu par finansējamo darbību atlases kritērijiem četru mēnešu laikā pēc programmas apstiprināšanas lēmuma pieņemšanas, kurus pārskata saskaņā ar programmēšanas vajadzībām;
- b) pārbauda pasākumus un iznākumus, kas saistīti ar programmas novērtēšanas plāna īstenošanā sasniegto;
- c) jo īpaši pārbauda programmā paredzētos pasākumus, kas ir saistīti ar to *ex ante* nosacījumu izpildi, par kuriem atbild vadošā iestāde, un ir informēta par pasākumiem, kas ir saistīti ar citu *ex ante* nosacījumu izpildi;
- d) piedalās valsts lauku tīklā, lai apmainītos ar informāciju par programmas īstenošanu; un
- e) izskata un apstiprina gada īstenošanas ziņojumus, pirms tiek nosūtīti Komisijai.

75. pants

Gada īstenošanas ziņojums

1. Līdz 2016. gada 30. jūnijam un katra nākamā gada 30. jūnijam, ietverot 2024. gadu, dalībvalsts iesniedz Komisijai gada īstenošanas ziņojumu par lauku attīstības programmas īstenošanu iepriekšējā kalendārajā gadā. 2016. gadā iesniegtais ziņojums aptver 2014. un 2015. kalendāro gadu.
2. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. pantā paredzēto prasību izpildīšanai, gada īstenošanas ziņojumos *inter alia* iekļauj informāciju par finansiālajām saistībām un izdevumiem sadalījumā pa pasākumiem un kopsavilkumu par darbībām, kas veiktas saistībā ar novērtēšanas plānu.
3. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. pantā paredzēto prasību izpildīšanai, 2017. gadā iesniegtajā gada īstenošanas ziņojumā iekļauj arī aprakstu par visu programmā iekļauto apakšprogrammu īstenošanu.
4. Papildus Regulas (ES) Nr. 1303/2013 50. pantā paredzēto prasību izpildei, 2019. gadā iesniegtajā gada īstenošanas ziņojumā iekļauj arī aprakstu par visu programmā iekļauto apakšprogrammu īstenošanu un novērtējumu par progresu, kas panākts, lai nodrošinātu integrētu pieeju ELFLA un citu ES finansēšanas instrumentu izmantošanai lauku apvidu teritoriālās attīstības atbalstam, arī ar vietējās attīstības stratēģijām.
5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par gada īstenošanas ziņojumu sagatavošanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

III NODAĻA

Novērtēšana

76. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, precizējot elementus, kuriem jābūt iekļautiem *ex ante* un *ex post* novērtējumos, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 55. un 57. pantā, un noteikt minimālās prasības attiecībā uz novērtēšanas plānu, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 56. pantā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

2. Dalībvalstis nodrošina to, ka novērtējumi ir saskaņā ar kopējo novērtēšanas pieeju, par ko panākta vienošanās saskaņā ar 67. pantu, organizē vajadzīgo datu iegūvi un apkopošanu un sniedz vērtētājiem daudzveidīgu informāciju, ko vērtētājiem nodrošina uzraudzības sistēma.

3. Dalībvalstis novērtējuma ziņojumus dara pieejamus internetā, un Komisija – savā tīmekļa vietnē.

77. pants

Ex ante novērtējums

Dalībvalstis nodrošina to, ka *ex ante* vērtētāju jau agrīnā posmā iesaista lauku attīstības programmas izstrādes procesā, tostarp 8. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētās analīzes izstrādē, programmas intervences loģikas izveidošanā un programmas mērķu noteikšanā.

78. pants

Ex post novērtējums

Dalībvalstis 2024. gadā sagatavo *ex post* novērtējuma ziņojumu par katru no savām lauku attīstības programmām. Minēto ziņojumu iesniedz Komisijai līdz 2024. gada 31. decembrim.

79. pants

Novērtējumu kopsavilkumi

Komisija ir atbildīga par *ex ante* un *ex post* novērtējuma ziņojumu kopsavilkumu izstrādi Savienības līmenī.

Novērtējuma ziņojumu kopsavilkumus pabeidz vēlākais līdz 31. decembrim nākamajā gadā pēc attiecīgo novērtējumu iesniegšanas.

VIII SADAĻA

KONKURENCES NOTEIKUMI

80. pants

Uzņēmumiem piemērojamie noteikumi

Atbalstu saskaņā ar šo regulu piešķir dažādiem uzņēmumu sadarbības veidiem, to var piešķirt tikai par tādiem sadarbības

veidiem, kas atbilst konkurences noteikumiem, kurus piemēro saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 206. līdz 210. pantu.

81. pants

Valsts atbalsts

1. Ja vien šajā sadaļā nav paredzēts citādi, dalībvalstu atbalstam lauku attīstībai piemēro LESD 107., 108. un 109. pantu.

2. LESD 107., 108. un 109. pantu nepiemēro maksājumiem, ko dalībvalstis veic saskaņā ar šo regulu, vai 82. pantā minētajam valsts papildu finansējumam, uz ko attiecas LESD 42. pants.

82. pants

Valsts papildu finansējums

Maksājumus, ko dalībvalstis veikušas saistībā ar darbībām, uz kurām attiecas LESD 42. pants, un kas paredzēti, lai sniegtu papildu finansējumu lauku attīstībai, kurai jebkurā plānošanas laikposma brīdī ir piešķirts Savienības atbalsts, dalībvalstis iekļauj lauku attīstības programmā, kā noteikts 8. panta 1. punkta j) apakšpunktā, un Komisija tos apstiprina, ja tie atbilst šajā regulā noteiktajiem kritērijiem.

IX SADAĻA

KOMISIJAS PILNVARAS, KOPĪGIE NOTEIKUMI, PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

I NODAĻA

Komisijas pilnvaras

83. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņem 2. panta 3. punktā, 14. panta 5. punktā, 16. panta 5. punktā, 19. panta 8. punktā, 22. panta 3. punktā, 28. panta 10. un 11. punktā, 29. panta 6. punktā, 30. panta 8. punktā, 33. panta 4. punktā, 34. panta 5. punktā, 35. panta 10. punktā, 36. panta 5. punktā, 45. panta 6. punktā, 47. panta 6. punktā un 89. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņem 2. panta 3. punktā, 14. panta 5. punktā, 16. panta 5. punktā, 19. panta 8. punktā, 22. panta 3. punktā, 28. panta 10. un 11. punktā, 29. panta 6. punktā, 30. panta 8. punktā, 33. panta 4. punktā, 34. panta 5. punktā, 35. panta 10. punktā, 36. panta 5. punktā, 45. panta 6. punktā, 47. panta 6. punktā un 89. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no šīs regulas spēkā stāšanās dienas. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms septiņu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 2. panta 3. punktā, 14. panta 5. punktā, 16. panta 5. punktā, 19. panta 8. punktā, 22. panta 3. punktā, 28. panta 10. un 11. punktā, 29. panta 6. punktā, 30. panta 8. punktā, 33. panta 4. punktā, 34. panta 5. punktā, 35. panta 10. punktā, 36. panta 5. punktā, 45. panta 6. punktā, 47. panta 6. punktā un 89. pantā minētās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu, 14. panta 5. punktu, 16. panta 5. punktu, 19. panta 8. punktu, 22. panta 3. punktu, 28. panta 10. un 11. punktu, 29. panta 6. punktu, 30. panta 8. punktu, 33. panta 4. punktu, 34. panta 5. punktu, 35. panta 10. punktu, 36. panta 5. punktu, 45. panta 6. punktu, 47. panta 6. punktu un 89. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

84. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kuru sauc "Lauku attīstības komiteja". Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

II NODAĻA

Kopīgie noteikumi

85. pants

Informācijas un dokumentu apmaiņa

1. Komisija, sadarbojoties ar dalībvalstīm, izveido informācijas sistēmu, lai nodrošinātu kopīgi interesējošu datu drošu apmaiņu starp Komisiju un katru dalībvalsti. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par minētās sistēmas darbību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 84. pantā minēto pārbaudes procedūru.

2. Komisija nodrošina piemērotas drošas elektroniskās sistēmas izveidi, lai reģistrētu, uzturētu un pārvaldītu galveno informāciju un ziņotu par uzraudzību un novērtēšanu.

86. pants

Personas datu apstrāde un aizsardzība

1. Dalībvalstis un Komisija vāc personas datus ar nolūku veikt savus attiecīgos pārvaldības, kontroles, uzraudzības un novērtēšanas pienākumus saskaņā ar šo regulu un konkrēti tos, kas paredzēti VI un VII sadaļā, un neapstrādā minētos datus veidā, kas nav saderīgs ar šo nolūku.

2. Kad personas dati tiek apstrādāti uzraudzības un novērtēšanas nolūkos saskaņā ar VII sadaļu, izmantojot 85. pantā minēto drošo elektronisko sistēmu, šos datus padara anonīmus un apstrādā tikai apkopotā veidā.

3. Personas datus apstrādā atbilstīgi Direktīvas 95/46/EK un Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumiem. Jo īpaši - šādus datus neglabā veidā, kas ļauj identificēt datu subjektus ilgāku laiku nekā tas ir vajadzīgs mērķiem, kādiem tie ir vākti vai kādiem tie tiek turpmāk apstrādāti, ņemot vērā minimālos uzglabāšanas laikposmus, kas noteikti piemērojamos valsts un Savienības tiesību aktos.

4. Dalībvalstis informē datu subjektus par to, ka valsts un Savienības struktūras var apstrādāt viņu personas datus saskaņā ar 1. punktu un ka šajā sakarā datu subjektiem ir tiesības, kas izklāstītas attiecīgi Direktīvas 95/46/EK un Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumos par datu aizsardzību.

5. Uz šo pantu attiecas Regulas (ES) Nr. 1306/2013 111. līdz 114. pants.

87. pants

Vispārīgi KLP noteikumi

Šajā regulā izklāstītajiem pasākumiem piemēro Regulu (ES) Nr. 1306/2013 un saskaņā ar to pieņemtos noteikumus.

III NODAĻA

Pārejas un nobeiguma noteikumi

88. pants

Regula (EK) Nr. 1698/2005

Regulu (EK) Nr. 1698/2005 atceļ.

Regulu (EK) Nr. 1698/2005 turpina piemērot darbībām, kuras īsteno atbilstīgi programmām, ko Komisija saskaņā ar minēto regulu apstiprinājusi pirms 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

89. pants

Pārejas noteikumi

Lai atvieglotu pāreju no sistēmas, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005, uz sistēmu, kas izveidota ar šo regulu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 83. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem atbalstu, ko Komisija apstiprinājusi atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1698/2005, var iekļaut atbalstā, ko sniedz saskaņā ar šo regulu, ietverot tehnisko palīdzību un atbalstu *ex post* novērtējumiem. Minētajos deleģētajos aktos var paredzēt arī nosacījumus par pāreju no lauku attīstības atbalsta Horvātijai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1085/2006 uz šajā regulā paredzēto atbalstu.

90. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. JUKNA

SAVIENĪBAS ATBALSTA LAUKU ATTĪSTĪBAI SADALĪJUMS (2014.–2020. GADS)

(pašreizējās cenas EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	KOPSUMMA 2014-2020
Beļģija	78 342 401	78 499 837	78 660 375	78 824 076	78 991 202	79 158 713	79 314 155	551 790 759
Bulgārija	335 499 038	335 057 822	334 607 538	334 147 994	333 680 052	333 187 306	332 604 216	2 338 783 966
Čehijas Republika	314 349 445	312 969 048	311 560 782	310 124 078	308 659 490	307 149 050	305 522 103	2 170 333 996
Dānija	90 287 658	90 168 920	90 047 742	89 924 072	89 798 142	89 665 537	89 508 619	629 400 690
Vācija	1 178 778 847	1 177 251 936	1 175 693 642	1 174 103 302	1 172 483 899	1 170 778 658	1 168 760 766	8 217 851 050
Igaunija	103 626 144	103 651 030	103 676 345	103 702 093	103 728 583	103 751 180	103 751 183	725 886 558
Īrija	313 148 955	313 059 463	312 967 965	312 874 411	312 779 690	312 669 355	312 485 314	2 189 985 153
Grieķija	601 051 830	600 533 693	600 004 906	599 465 245	598 915 722	598 337 071	597 652 326	4 195 960 793
Spānija	1 187 488 617	1 186 425 595	1 185 344 141	1 184 244 005	1 183 112 678	1 182 137 718	1 182 076 067	8 290 828 821
Francija	1 404 875 907	1 408 287 165	1 411 769 545	1 415 324 592	1 418 941 328	1 422 813 729	1 427 718 983	9 909 731 249
Horvātija	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	2 325 172 500
Itālija	1 480 213 402	1 483 373 476	1 486 595 990	1 489 882 162	1 493 236 530	1 496 609 799	1 499 799 408	10 429 710 767
Kipra	18 895 839	18 893 552	18 891 207	18 888 801	18 886 389	18 883 108	18 875 481	132 214 377
Latvija	138 327 376	138 361 424	138 396 059	138 431 289	138 467 528	138 498 589	138 499 517	968 981 782
Lietuva	230 392 975	230 412 316	230 431 887	230 451 686	230 472 391	230 483 599	230 443 386	1 613 088 240
Luksemburga	14 226 474	14 272 231	14 318 896	14 366 484	14 415 051	14 464 074	14 511 390	100 574 600
Ungārija	495 668 727	495 016 871	494 351 618	493 672 684	492 981 342	492 253 356	491 391 895	3 455 336 493
Malta	13 880 143	13 965 035	14 051 619	14 139 927	14 230 023	14 321 504	14 412 647	99 000 898
Nīderlande	87 118 078	87 003 509	86 886 585	86 767 256	86 645 747	86 517 797	86 366 388	607 305 360
Austrija	557 806 503	559 329 914	560 883 465	562 467 745	564 084 777	565 713 368	567 266 225	3 937 551 997
Polija	1 569 517 638	1 567 453 560	1 565 347 059	1 563 197 238	1 561 008 130	1 558 702 987	1 555 975 202	10 941 201 814

(pašreizējās cenas EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	KOPSUMMA 2014-2020
Portugāle	577 031 070	577 895 019	578 775 888	579 674 001	580 591 241	581 504 133	582 317 022	4 057 788 374
Rumānija	1 149 848 554	1 148 336 385	1 146 793 135	1 145 218 149	1 143 614 381	1 141 925 604	1 139 927 194	8 015 663 402
Slovēnija	118 678 072	119 006 876	119 342 187	119 684 133	120 033 142	120 384 760	120 720 633	837 849 803
Slovākija	271 154 575	270 797 979	270 434 053	270 062 644	269 684 447	269 286 203	268 814 943	1 890 234 844
Somija	335 440 884	336 933 734	338 456 263	340 009 057	341 593 485	343 198 337	344 776 578	2 380 408 338
Zviedrija	248 858 535	249 014 757	249 173 940	249 336 135	249 502 108	249 660 989	249 768 786	1 745 315 250
Apvienotā Karaliste	371 473 873	370 520 030	369 548 156	368 557 938	367 544 511	366 577 113	365 935 870	2 580 157 491
Kopsumma ES-28	13 618 149 060	13 618 658 677	13 619 178 488	13 619 708 697	13 620 249 509	13 620 801 137	13 621 363 797	95 338 109 365
<hr/>								
Tehniskā palīdzība (0.25 %)	34 130 699	34 131 977	34 133 279	34 134 608	34 135 964	34 137 346	34 138 756	238 942 629
Kopsumma	13 652 279 759	13 652 790 654	13 653 311 767	13 653 843 305	13 654 385 473	13 654 938 483	13 655 502 553	95 577 051 994

II PIELIKUMS

SUMMAS UN ATBALSTA LIKMES

Tabula ir ņemta no Komisijas priekšlikuma, panti, ko ir grozījusi Padome un panti, ko labojis EP, ir norādīti pelēkās rindās.

Pants	Mērķis	Maksimālā summa (EUR) vai likme	
15(8)	Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi	1 500	Par vienu konsultāciju
		200 000	Trim gadiem konsultantu apmācībai
16(2)	Informācijas un noieta veicināšanas pasākumi	70 %	No darbības atbilstīgajām izmaksām
16(4)	Lauksaimniecības un pārtikas produktu kvalitātes shēmas	3 000	Vienai saimniecībai gadā
17(3)	Ieguldījumi materiālajos aktīvos		Lauksaimniecības nozare
		50 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma mazāk attīstītos reģionos un visos reģionos, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju laikposmā no 2007. gada līdz 2013. gadam bija mazāks nekā 75 % no ES 25 valstu vidējā rādītāja pārskata laikposmā, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks nekā 75 % no vidējā IKP ES 27 valstīs.
		75 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma tālākajos reģionos
		75 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma Horvātijā Padomes Direktīvas 91/676/EEK ⁽¹⁾ īstenošanai laikposmā, kas nepārsniedz četrus gadus no pievienošanās dienas, atbilstīgi minētās direktīvas 3. panta 2. punktam un 5. panta 1. punktam
		75 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma Egejas jūras nelielajās salās
		40 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma citos reģionos Minētās likmes var palielināt par papildus 20 procentu punktiem, ar noteikumu, ka maksimālais kombinētais atbalsts nepārsniedz 90 %, attiecībā uz atbalstu: — gados jauniem lauksaimniekiem, kā definēts šajā regulā, vai kas saimniecību jau ir izveidojuši piecos gados pirms pieteikšanās atbalstam; — kolektīviem ieguldījumiem un integrētiem projektiem, tostarp tiem, kas saistīti ar ražotāju organizāciju apvienošanu; — 32. pantā minētajiem apgabaliem, kuros ir dabas un citi specifiski ierobežojumi; — darbībām, ko atbalsta EIP satvarā; — ieguldījumiem, kas saistīti ar darbībām saskaņā ar 28. un 29. pantu.

Pants	Mērķis	Maksimālā summa (EUR) vai likme	
			LESD I pielikumā uzskaitīto produktu pārstrāde un tirdzniecība
		50 %	No attiecīgo investīciju apjoma mazāk attīstītos reģionos un visos reģionos, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju laikposmā no 2007. gada līdz 2013. gadam bija mazāks nekā 75 % no ES 25 valstu vidējā rādītāja pārskata laikposmā, bet kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir lielāks nekā 75 % no vidējā IKP ES 27 valstīs.
		75 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma tālākajos reģionos
		75 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma Egejas jūras nelielajās salās
		40 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma citos reģionos Ar noteikumu, ka maksimālais kombinētais atbalsts nepārsniedz 90 %, iepriekšminētās likmes var palielināt par papildus 20 procentu punktiem attiecībā uz darbībām, ko atbalsta EIP satvarā, vai tām, kas saistītas ar ražotāju organizāciju apvienošanu
17(4)	Ieguldījumi materiālajos aktīvos	100 %	Ar ražošanu nesaistīti ieguldījumi un lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūra
18(5)	Dabas katastrofās cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana	80 %	No atbilstīgo ieguldījumu izmaksu apjoma profilaktiskiem pasākumiem, ko veic atsevišķi lauksaimnieki.
		100 %	No atbilstīgo ieguldījumu izmaksu apjoma profilaktiskiem pasākumiem, ko kopīgi veic vairāk nekā viens saņēmējs.
		100 %	No atbilstīgo ieguldījumu izmaksu apjoma pasākumiem, lai atjaunotu lauksaimniecības zemi un ražošanas potenciālu, kas cietuši dabas katastrofās un katastrofālos notikumos.
19(6)	Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība	70 000	Vienam gados jaunam lauksaimniekam saskaņā ar 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu
		70 000	Vienam saņēmējam saskaņā ar 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktu
		15 000	Vienai mazai lauku saimniecībai saskaņā ar 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu
23(3)	Agromežsaimniecības sistēmu ierīkošana	80 %	No agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanas atbilstīgo ieguldījumu apjoma

Pants	Mērķis	Maksimālā summa (EUR) vai likme	
26(4)	Ieguldījumi mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, laišanā apgrozībā un tirdzniecībā	65 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma mazāk attīstītajos reģionos
		75 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma tālākajos reģionos
		75 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma Egejas jūras nelielajās salās
		40 %	No atbilstīgo ieguldījumu apjoma citos reģionos
27(4)	Ražotāju grupu un organizāciju izveide	10 %	Kā procentuālā daļa no pārdotās produkcijas pirmajos piecos gados pēc atzīšanas. Atbalstu pakāpeniski samazina.
		100 000	Visos gadījumos maksimālais apjoms gadā.
28(8)	Agrovide un klimats	600 (*)	Par viengadīgu kultūru hektāru gadā
		900 (*)	Par īpašu daudzgadīgu kultūru hektāru gadā
		450 (*)	Par citiem zemes izmantojumiem atvēlētu hektāru gadā
		200 (*)	Par ganāmpulka vienību ("GV") gadā par vietējām šķirnēm, kurām draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā
29(5)	Bioloģiskā lauksaimniecība	600 (*)	Par viengadīgu kultūru hektāru gadā
		900 (*)	Par īpašu daudzgadīgu kultūru hektāru gadā
		450 (*)	Par citiem zemes izmantojumiem atvēlētu hektāru gadā
30(7)	Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi	500 (*)	Maksimālais apjoms par hektāru gadā sākotnējā laikposmā, kas nepārsniedz piecus gadus
		200 (*)	Maksimālais apjoms par hektāru gadā
		50 (**)	Minimālais apjoms par hektāru gadā maksājumiem saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvu
31(3)	Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi	25	Minimālais apjoms par hektāru gadā uz vidējo atbalsta saņēmēja platību
		250 (*)	Maksimālais apjoms par hektāru gadā
		450 (*)	Maksimālais apjoms par hektāru gadā kalnu apgabaliem, kas noteikti 32. panta 2. punktā
33(3)	Dzīvnieku labturība	500	Par GV

Pants	Mērķis	Maksimālā summa (EUR) vai likme	
34(3)	Meža vides un klimata pakalpojumi un meža saglabāšana	200 (*)	Par hektāru gadā
37(5)	Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšana	65 %	No maksājamās apdrošināšanas prēmijas
38(5)	Kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	65 %	No atbilstīgajām izmaksām
39(5)	Ienākumu stabilizācijas instruments	65 %	No atbilstīgajām izmaksām

(¹) Padomes Direktīva (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.)

(*) Pienācīgi pamatotos gadījumos šos apjomus drīkst palielināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato lauku attīstības programmās.

(**) Pienācīgi pamatotos gadījumos šo apjomu drīkst samazināt, ņemot vērā īpašus apstākļus, kas jāpamato lauku attīstības programmās.
NB! Atbalsta intensitāte neskar Savienības valsts atbalsta noteikumus.

III PIELIKUMS

BIOFIZIKALIE KRITERIJI, LAI NOTEIKTU ROBEZAS APGABALIEM, KUROS IR DABAS IEROBEZOJUMI

KRITERIJS	DEFINĪCIJA	ROBEŽVĒRTĪBA
KLIMATS		
Zema temperatūra (*)	Veģetācijas laikposma ilgums (dienu skaits), proti, dienu skaits ar diennakts vidējo temperatūru > 5 °C (LGP ₁₅) vai	≤ 180 dienas
	Veģetācijas laikposma temperatūras un laika reizinājumu summa (grāddienas), ko nosaka, summējot diennakts vidējo temperatūru, kas > 5 °C	≤ 1 500 grāddienas
Sausums	Attiecība starp gada nokrišņu daudzumu (P) un gada potenciālo evapotranspirāciju (PET)	P/PET ≤ 0.5
KLIMATS UN AUGSNE		
Pārmērīgs augsnes mitrums	Dienu skaits, kurās ir sasniegta vai pārsniegta lauka mitrumietilpība	≥ 230 dienas
AUGSNE		
Ierobežota augsnes drenētība (*)	Platības, kuras ievērojama laiku gadā ir zem ūdens	Ilgāk nekā 6 mēnešus pārmitras 80 cm dziļumā no virsas vai ilgāk nekā 11 mēnešus pārmitras 40 cm dziļumā no virsas vai augšnes ar sliktu vai ļoti sliktu drenētību vai gleja horizontam raksturīgs krāsojums 40 cm dziļumā no virsas
Nelabvēlīgs mehānisks sastāvs un akmeņainība (*)	Māla, sanesu, smilšu, organisko vielu (svara %) un augsnes skeletu veidojošo (tilpuma %) frakciju relatīvais daudzums	≥ 15 % augsnes virskārtas apjoma veido augsnes skelets, ietverot akmens atsegumus, laukakmeņus, vai struktūras klase pusē vai lielākā daļā (kopumā) no 100 cm augsnes virsmas ir smiltis, videjs smilšmāls, ko nosaka šādi: sanesas % + (2 × māls %) ≤ 30 %, vai augšnes virskārtas struktūras klase ir smags māls (≥ 60 % māla) vai organiskā augsne (organiskā viela ≥ 30 %) vismaz 40 cm dziļumā vai augšnes virskārta satur 30 % vai vairāk māla, un 100 cm no augsnes virsmas tai ir briešanas un saraušanās spēja
Sekls sakņošanās dziļums	Dziļums (cm) no augsnes virsas līdz viendabīgam cietajam iezim vai sacietējušam augsnes slānim	≤ 30 cm

KRITĒRIJS	DEFINĪCIJA	ROBEŽVĒRTĪBA
Sliktas ķīmiskās īpašības (*)	Satur sāļus, apmaiņas nātriju, tai ir pārmērīgs skābums	Sāļainums: augsnes virskārtā ir ≥ 4 decisīmens uz metru (dS/m) vai
		nātrija saturs: ≥ 6 apmaiņas nātrija procenti (ESP) pusē vai vairāk (kopumā) no 100 cm augsnes virskārtas vai
		augšnes skābums: $\text{pH} \leq 5$ (ūdenī) augsnes virskārtā

RELJEFS

Stāvas nogāzes	Augstuma izmaiņas attiecībā pret planimetrisko attālumu (%)	≥ 15 %
----------------	---	-------------

(*) Dalībvalstīm tikai jāpārbauda, kā tiek īstenots šis kritērijs salīdzinājumā ar robežlīmeņiem, kas ir nozīmīgi īpašajai situācijai apvidū.

IV PIELIKUMS

**ORIENTĒJOŠS SARAKSTS – PASĀKUMI UN DARBĪBAS, KAS IR ĪPAŠI SVARĪGAS 7. PANTĀ MINĒTAJĀM
TEMATISKAJĀM APAKŠPROGRAMMĀM**

Gados jauni lauksaimnieki:

- Atbalsts darījumdarbības sākšanai gados jauniem lauksaimniekiem, kuri pirmo reizi izveido lauku saimniecību
- Ieguldījumi materiālajos aktīvos
- Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi
- Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi
- Sadarbība
- Ieguldījumi ar lauksaimniecību nesaistītā darbībā

Mazās lauku saimniecības:

- Darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību izveidei
- Ieguldījumi materiālajos aktīvos
- Lauksaimniecības un pārtikas produktu kvalitātes shēmas
- Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi
- Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi
- Sadarbība

Ieguldījumi ar lauksaimniecību nesaistītā darbībā

- Ražotāju grupu izveide
- LEADER

Kalnu apgabali:

- Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi
- Agrovides klimata darbības
- Sadarbība
- Ieguldījumi materiālajos aktīvos
- Lauku saimniecību un uzņēmumu attīstība lauku apvidos
- Lauksaimniecības un pārtikas produktu kvalitātes shēmas
- Agromežsaimniecības sistēmu ierīkošana
- Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos
- Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi
- Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi
- Ražotāju grupu izveide
- LEADER

Īsas piegādes ķēdes:

- Sadarbība
- Ražotāju grupu izveide
- LEADER
- Lauksaimniecības un pārtikas produktu kvalitātes shēmas

Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos

Ieguldījumi materiālajos aktīvos

Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi

Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi

Sievietes lauku apvidos:

Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi

Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi

Ieguldījumi materiālajos aktīvos

Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība

Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos

Sadarbība

LEADER

Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām un bioloģiskā daudzveidība:

Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi

Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi

Ieguldījumi materiālajos aktīvos

Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisku pasākumu ieviešana

Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos

Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā

Agrovide un klimats

Bioloģiskā lauksaimniecība

Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi

Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi (bioloģiskā daudzveidība)

Meža vides un klimata pakalpojumi un meža saglabāšana

Sadarbība

Riska pārvaldība

V PIELIKUMS

LAUKU ATTĪSTĪBAS EX ANTE NOSACĪJUMI

1. AR PRIORITĀTĒM SAISTĪTI NOSACĪJUMI

ES lauku attīstības prioritāte/ KNR tematiskais mērķis	Ex ante nosacījumi	Izpildes kritēriji
<p>Lauku attīstības prioritāte Nr. 3: veicināt pārtikas ķēdes organizāciju, ietverot lauksaimniecības preču pārstrādi un laišanu tirgū, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā</p> <p>Tematiskais mērķis Nr. 5: veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, riska novēršanu un pārvaldību</p>	<p>3.1. Riska novēršana un riska pārvaldība: ir veikti valsts vai reģionāli riska novērtējumi katastrofu pārvarēšanai, ņemot vērā pielāgošanos klimata pārmaiņām.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Ir izveidots valsts vai reģiona riska novērtējums ar šādiem elementiem: <ul style="list-style-type: none"> — to procesu, metodikas, metožu un nesensitīvo datu apraksts, kas izmantoti riska novērtēšanai, kā arī uz risku balstītu kritēriju novērtēšanai, lai prioritāti piešķirtu investīcijām; — vienreizēja riska un daudzkārtēja riska iespēju apraksts; — attiecīgā gadījumā ņemtas vērā valsts stratēģijas attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām.
<p>Lauku attīstības prioritāte Nr. 4: atjaunot, saglabāt un uzlabot ar lauksaimniecību un mežsaimniecību saistītas ekosistēmas</p>	<p>4.1. Labi lauksaimniecības un vides apstākļi (LLVA): valsts līmenī ir izveidoti labu lauksaimniecības un vides apstākļu standarti, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — LLVA standarti ir noteikti valsts tiesību aktos un norādīti programmās.
<p>Tematiskais mērķis Nr. 5: veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, riska novēršanu un pārvaldību</p>	<p>4.2. Mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas prasību minimums: valsts līmenī ir noteikts mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas prasību minimums, kas minēts šīs regulas III sadaļas I nodaļas 28. pantā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Programmās ir norādīts mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas prasību minimums, kas minēts šīs regulas III sadaļas I nodaļā.
<p>Tematiskais mērķis Nr. 6: saglabāt un aizsargāt vidi un veicināt resursu efektīvu izmantošanu</p>	<p>4.3. Citi attiecīgi valsts standarti: ir noteikti attiecīgi obligātie valsts standarti šīs regulas III sadaļas I nodaļas 28. panta piemērošanas vajadzībām</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Programmās ir norādīti attiecīgi valsts standarti.
<p>Lauku attīstības prioritāte Nr. 5: veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē</p> <p>Tematiskais mērķis Nr. 4: atbalstīt pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni visās nozarēs</p> <p>Tematiskais mērķis Nr. 6: saglabāt un aizsargāt vidi un veicināt resursu efektīvāti</p>	<p>5.1 Energoefektivitāte: ir veiktas darbības, lai, būvējot vai atjaunojot ēkas, veicinātu galapatēriņa energoefektivitātes rentablus uzlabojumus un rentablu ieguldījumu energoefektivitātē</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Darbības ir šādas: <ul style="list-style-type: none"> — pasākumi, lai nodrošinātu, ka pastāv minimālas prasības attiecībā uz ēku energoefektivitāti saskaņā ar 3., 4. un 5. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/31/ES (¹), — pasākumi, kas vajadzīgi, lai izveidotu ēku energoefektivitātes sertifikācijas sistēmu saskaņā ar 11. pantu Direktīvā 2010/31/ES, — pasākumi, lai nodrošinātu energoefektivitātes stratēģisku plānošanu, saskaņā ar 3. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2012/27/ES (²),

ES lauku attīstības prioritāte/ KNR tematiskais mērķis	Ex ante nosacījumi	Izpildes kritēriji
	<p>5.2 Ūdensapgādes nozare: pastāv: a) ūdens cenu politika, kas nodrošina atbilstīgu stimulu lietotājiem ūdens resursus izmantot efektīvi un b) atbilstīgs ieguldījums dažādā ūdens resursu izmantojumā, lai atgūtu ūdensapgādes pakalpojumu izmaksas tāda pakāpē, kas noteikta apstiprinātajā ūdens baseina pārvaldības plānā attiecībā uz investīcijām, ko atbalsta programmas</p> <p>5.3 Atjaunojami energoresursi: ir veikti pasākumi, lai sekmētu atjaunojamo energoresursu ražošanu un sadali⁽⁴⁾</p>	<p>— pasākumi, kas atbilst 13. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 206/32/EK⁽³⁾ par galapatēriņa energoefektivitāti un energopakalpojumiem, lai nodrošinātu, ka galapatērētājiem tiek nodrošināti individuāli skaitītāji, ciktāl tas ir iespējams tehniski un ir iespējams un samērīgs finanšu ziņā attiecībā uz potenciāliem enerģijas ietaupījumiem.</p> <p>— Nozarēs, ko atbalsta ELFLA, dalībvalsts ir nodrošinājusi, ka dažāds ūdens resursu izmantojums nozarē dod ieguldījumu ūdensapgādes pakalpojumu izmaksu atgūšanā saskaņā ar 9. panta 1. punkta pirmo ievilkumu Ūdens pamatdirektīvā, attiecīgā gadījumā ņemot vērā minētās atgūšanas sociālo, vides un tautsaimniecisko ietekmi, kā arī skartā reģiona vai reģionu ģeogrāfiskos un klimata apstākļus.</p> <p>— Pārredzamas atbalsta shēmas, prioritāra pieeja tīklam vai garantēta pieeja ar prioritāte sadalē, kā arī publiski izziņoti standartnoteikumi attiecībā uz tehnisku pielāgojumu izmaksu uzņemšanos un sadali, un tie atbilst Direktīvas 2009/28/EK 14. panta 1. punktam, 16. panta 2. un 3. punktam,</p> <p>— Dalībvalsts ir pieņēmusi valsts atjaunojamo energoresursu rīcības plānu saskaņā ar Direktīvas 2009/28/EK 4. pantu.</p>
<p>Lauku attīstības prioritāte Nr. 6: veicināt sociālo iekļautību, nabadzības samazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos</p> <p>Tematiskais mērķis Nr. 2: uzlabot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamību, izmantošanu un kvalitāti lauku apvidos (platjoslas mērķis)</p>	<p>6. Nākamās paaudzes tīklu (NGN) infrastruktūra: Pastāv valsts vai reģionāli nākamās paaudzes piekļuves plāni, kuros ņemtas vērā reģionālās darbības, kas veiktas, lai sasniegtu Savienības mērķus attiecībā uz piekļuvi ātrgaitas internetam, galveno uzmanību pievēršot jomām, kurās tirgus nenodrošina atvērtu infrastruktūru par pieejamu cenu un kvalitāti, kas atbilst Savienības konkurences un valsts palīdzības noteikumiem, un lai sniegtu neaizsargātām grupām sniedz pieejamus pakalpojumus.</p>	<p>— Ir izstrādāts valsts vai reģionālais NGN plāns, kas paredz:</p> <p>— plānu attiecībā uz infrastruktūras ieguldījumiem, pamatojoties uz ekonomikas analīzi, kurā ņem vērā esošās privātās un publiskās infrastruktūras un plānotos ieguldījumus;</p> <p>— ilgtspējīgus ieguldījumu modeļus, kas veicina konkurenci un nodrošina atvērtu, cenas ziņā pieejamu, kvalitatīvu un nākotnē izmantojamu infrastruktūru un pakalpojumus;</p> <p>— pasākumus privāto ieguldījumu veicināšanai.</p>

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/32/EK (2006. gada 5. aprīlis), par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 93/76/EEK (OV L 114, 27.4.2006., 64. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

VI PIELIKUMS

ORIENTĒJOŠS SARAKSTS – PASĀKUMI, KAS SAISTĪTI AR VIENU VAI VAIRĀKĀM SAVIENĪBAS LAUKU ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTĒM

Pasākumi, kas ir īpaši svarīgi vairākām Savienības prioritātēm

- 15. pants Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi
- 17. pants Ieguldījumi materiālajos aktīvos
- 19. pants Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība
- 35. pants Sadarbība
- 42. līdz 44. pants LEADER

Pasākumi, kas ir īpaši svarīgi, lai veicinātu zināšanu pārnesei un inovāciju lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos

- 14. pants Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi
- 26. pants Ieguldījumi mežsaimniecības tehnoloģijās un mežsaimniecības produktu pārstrādē, izmantošanā un tirdzniecībā

Pasākumi, kas ir īpaši svarīgi, lai uzlabotu visu lauksaimniecības veidu konkurētspēju un veicinātu lauku saimniecību dzīvotspēju

- 16. pants Lauksaimniecības un pārtikas produktu kvalitātes shēmas

Pasākumi, kas ir īpaši svarīgi, lai veicinātu pārtikas piegādes ķēdes organizēšanu un riska pārvaldību lauksaimniecībā

- 18. pants Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana
- 24. pants Profilakse un atjaunošana pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi
- 27. pants Ražotāju grupu izveide
- 33. pants Dzīvnieku labturība
- 36. pants Riska pārvarēšana
- 37. pants Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšana
- 38. pants Kopfondi dzīvnieku un augu slimībām un vides incidentiem
- 39. pants Ienākumu stabilizācijas instruments

Pasākumi, kas ir īpaši svarīgi, lai atjaunotu, saglabātu un uzlabotu no lauksaimniecības un mežsaimniecības atkarīgās ekosistēmas

un

lai veicinātu resursu efektīvu izmantošanu un atbalstītu pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē

- 21. panta 1. punkta a) apakšpunkts Apmežošanas un meža izveide
- 21. panta 1. punkta b) apakšpunkts Agromežsaimniecības sistēmu ierīkošana

21. panta 1. punkta d) apakšpunkts Ieguldījumi noturības un ekoloģiskās vērtības, kā arī iespējamās meža ekosistēmas pārmaiņu mazināšanas uzlabošanai
28. pants Agrovīde un klimats
29. pants Bioloģiskā lauksaimniecība
30. pants *Natura 2000* un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi
31. līdz 32. pants Maksājumi apgabaliem ar dabas vai citiem specifiskiem ierobežojumiem
34. pants Meža vides un klimata pakalpojumi un meža saglabāšana
- Pasākumi, kas ir īpaši svarīgi, lai veicinātu sociālo iekļautību, nabadzības samazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos
20. pants Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos
42. līdz 44. pants LEADER
-

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1306/2013

(2013. gada 17. decembris)

par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Revīzijas Palātas atzinumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "KLP 2020. gada perspektīvā: Kā risināt nākotnē paredzamās ar pārtiku, dabas resursiem un teritoriālajiem aspektiem saistītās problēmas" ir aplūkotas kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) iespējamās problēmas, mērķi un virzieni pēc 2013. gada. Ņemot vērā par šo paziņojumu notikušās pārrunas, KLP reformai būtu jāstājas spēkā no 2014. gada 1. janvāra. Minētajai reformai būtu jāaptver visi KLP svarīgākie instrumenti, tostarp Padomes Regula (EK) Nr. 1290/2005 ⁽²⁾. Minētās regulas īstenošanā gūtā pieredze rāda, ka daži finansēšanas un uzraudzības mehānisma elementi jākorrigē. Ņemot vērā reformas darbības jomu, ir lietderīgi atcelt Regulu (EK) Nr. 1290/2005 un aizstāt to ar jaunu tekstu. Reformai būtu arī pēc iespējas jāsapņo, jāsakārto un jāvienkāršo tās noteikumi.
- (2) Lai papildinātu vai grozītu noteiktus nebūtiskus šīs regulas elementus, būtu jādeleģē pilnvaras Komisijai pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas

Savienības darbību (LESD) 290. pantu attiecībā uz maksājumu aģentūru un koordinējošo struktūru akreditāciju, maksājumu aģentūru pienākumiem saistībā ar valsts intervenci, kā arī noteikumiem par minēto aģentūru pārvaldības un kontroles pienākumu saturu, pasākumiem, kas finansējami no Eiropas Savienības vispārējā budžeta (Savienības budžets) saskaņā ar valsts intervenci, un ar valsts intervencēm saistīto darbību novērtējumu. Minētajam pilnvarojumam būtu jāattiecas arī uz atkāpēm no to maksājumu neatbilstības, ko maksājumu aģentūras veic atbalsta saņēmējiem līdz agrākajam iespējamam maksājuma datumam vai pēc vēlākā iespējamā maksājuma datuma un izdevumu un ieņēmumu savstarpējo kompensēšanos Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondā (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fondā lauku attīstībai (ELFLA), metodēm, kas piemērojamas saistībām un summu maksājumiem, ja Savienības budžets nav pieņemts līdz finanšu gada sākumam vai ja paredzēto saistību kopsumma pārsniedz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 170. panta 3. punktā paredzēto maksimālo apjomu ⁽³⁾.

Pilnvarojumam bez tam būtu jāattiecas uz mēneša maksājumu, kurus Komisija veic dalībvalstīm, atlikšanu saistībā ar ELGF izdevumiem un nosacījumu īstenošanu, kuri reglamentē to, kā Komisija veic dalībvalstīm paredzēto starpmaksājumu samazināšanu vai apturēšanu uz laiku saistībā ar ELFLA. Turklāt pilnvarojumam būtu jāattiecas uz mēneša maksājumu vai starpmaksājumu apturēšanu uz laiku, par kuriem nav laicīgi atsūtīta attiecīgā statistiskā informācija, dalībvalstīm pildāmajiem īpašajiem pienākumiem attiecībā uz pārbaudēm, kritērijiem un metodoloģiju korekciju piemērošanai saistībā ar atbilstības noskaidrošanas procedūru, parādu atgūšanu. Pilnvarojumam arī būtu jāattiecas uz prasībām attiecībā uz muitas procedūrām, atbalsta atsaukšanu un sankcijām par atbilstības nosacījumu neievērošanu un saistībām vai citiem no lauksaimniecības nozares tiesību aktiem izrietošiem pienākumiem. Tāpat pilnvarojums var attiekties uz tirgus pasākumiem, kuriem Komisija var uz laiku apturēt mēneša maksājumus, uz noteikumiem par nodrošinājumu, par integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas darbību, pasākumiem, kuru darījumi netiek rūpīgi pārbaudīti, grozot saņemto vai veikto maksājumu summu, kuru nepārsniedzot, parasti nebūtu jāveic uzņēmumu komercdokumentu rūpīga pārbaude saskaņā ar šo regulu, sankcijām, ko piemēro par savstarpējās atbilstības prasību neievērošanu, kontroles prasībām viņa nozarē, noteikumiem par pastāvīgo ganību uzturēšanu. Visbeidzot, pilnvarojumam būtu jāattiecas uz noteikumiem par noteicošo datumu un valūtas maiņas kursu, kas jāpiemēro dalībvalstīm, kuras nelieto euro, pasākumiem, lai aizsargātu Savienības tiesību aktu piemērošanu, ja to

⁽¹⁾ OV C 191, 29.6.2012., 116. lpp.

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1290/2005 (2005. gada 21. jūnijs) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu (OV L 209, 11.8.2005., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.)

var apdraudēt ar valsts valūtu saistītas ārkārtējas monetāra rakstura darbības, attiecībā uz to pasākumu kopīgās uzraudzības un novērtēšanas sistēmas saturu, kas pieņemti saskaņā ar KLP, un attiecībā uz pārejas posma pasākumiem.

Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmeni. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

- (3) KLP ietver vairākus pasākumus, tostarp tādus, kas attiecas uz lauku attīstību. Lai sekmētu KLP mērķu sasniegšanu, ir svarīgi nodrošināt minēto pasākumu finansējumu. Tā kā šiem pasākumiem ir daži kopēji elementi, bet vairākos aspektos tie tomēr atšķiras, to finansēšanai būtu jāizmanto vienāds noteikumu kopums. Vajadzības gadījumā minētajiem noteikumiem būtu jāļauj šos pasākumus reglamentēt atšķirīgi. Ar Regulu (EK) Nr. 1290/2005 izveidoja divus Eiropas lauksaimniecības fondus, proti, ELGF un ELFLA (fondi). Minētie fondi būtu jāsauglabā.
- (4) Šajā regulā noteiktajiem pasākumiem būtu jāpiemēro Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 un saskaņā ar to pieņemtie noteikumi. Šajā regulā konkrēti nosaka noteikumus, kas saistīti ar dalīto pārvaldību ar dalībvalstīm, pamatojoties uz pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un nediskriminācijas principiem, kā arī noteikumus par akreditēto struktūru funkcijām budžeta principiem, noteikumus, kuri būtu jāievēro šajā regulā.
- (5) Lai nodrošinātu saskaņotību starp dalībvalstu praksēm un nepārvaramas varas jēdziena saskaņotu piemērošanu dalībvalstīs, šajā regulā, ja nepieciešams, būtu jāparedz ar nepārvaramu varu un ārkārtas apstākļiem saistīti izņēmumi, kā arī iespējamu nepārvaramas varas un ārkārtas apstākļu neizsmelošs saraksts, kas jāatzīst kompetentām valstu iestādēm. Minētajām iestādēm būtu jāpieņem lēmumi par nepārvaramu varu vai ārkārtas apstākļiem katrā gadījumā atsevišķi, balstoties uz attiecīgiem pierādījumiem un piemērojot nepārvaramas varas jēdzienu saistībā ar Savienības lauksaimniecības nozares tiesību aktiem, tostarp Tiesas judikatūru.
- (6) Savienības budžetam būtu jāfinansē KLP izdevumi, tostarp izdevumi, kas attiecas uz lauku attīstību, izmantojot fondus vai nu tiešā veidā, vai arī īstenojot dalītu pārvaldību ar dalībvalstīm. Būtu jānosaka pasākumu veidi, kurus var finansēt, izmantojot fondus.
- (7) Būtu jāparedz noteikumi par maksājumu aģentūru akreditāciju, ko veic dalībvalstis, par procedūru izstrādi vajadzīgo pārvaldības ticamības deklarāciju saņemšanai, par vadības un kontroles sistēmu sertificēšanas iegūšanu, kā arī par gada pārskatu apstiprināšanu, ko veic neatkarīgas struktūras. Turklāt, lai nodrošinātu attiecīgas valsts veikto pārbaudu pārredzamību, jo īpaši attiecībā uz atļaujas izsniegšanas, apstiprināšanas un maksāšanas procedūrām un lai samazinātu Komisijas dienestu un tādu dalībvalstu administratīvo un revīzijas slogu, kurās ir prasība veikt katras atsevišķas maksājumu aģentūras akreditāciju, būtu jāierobežo to iestāžu un struktūru skaits, kurām šādi pienākumi ir deleģēti, vienlaikus ievērojot katras dalībvalsts konstitucionālās normas. Lai izvairītos no liekām reorganizācijas izmaksām, dalībvalstīm būtu jāatļauj saglabāt tādu maksājumu aģentūru skaitu, kas akreditēti pirms šīs regulas stāšanās spēkā.
- (8) Ja kāda dalībvalsts akreditē vairāk nekā vienu maksājumu aģentūru, ir svarīgi, ka tā izraugās tikai vienu publisku koordinējošo struktūru, lai nodrošinātu konsekvenci fondu pārvaldībā, panāktu Komisijas un dažādu akreditēto maksājumu aģentūru sadarbību, kā arī nodrošinātu to, ka Komisijas prasītā informācija par vairāku maksājumu aģentūru darbībām ir ātri pieejama. Publiskajai koordinējošai struktūrai būtu arī jāveic un jākoordinē darbības ar mērķi novērst jebkādas vispārīgas dabas trūkumus un jāinformē Komisija par jebkurām turpmākajām izpildes pārbaudēm. Turklāt minētajai struktūrai būtu jāveicina un, ja iespējams, jānodrošina kopīgo noteikumu un standartu vienāda piemērošana.
- (9) Tikai izmantojot maksājumu aģentūras, ko akreditējušas dalībvalstis, ir nodrošināta pietiekama pārliecība par to, ka pirms Savienības atbalsta piešķiršanas saņēmējiem ir veiktas vajadzīgās kontroles. Tāpēc šajā regulā būtu skaidri jānosaka, ka tikai akreditētu maksājumu aģentūru veikti izdevumi var tikt atmaksāti no Savienības budžeta.
- (10) Lai uzlabotu atbalsta saņēmēju informētību par sakarību starp lauksaimniecības praksi un saimniecību pārvaldību, no vienas puses, un standartiem, kas saistīti ar vidi, klimata pārmaiņām, zemes labiem lauksaimniecības apstākļiem, pārtikas nekaitīgumu, sabiedrības veselību, dzīvnieku veselību, augu veselību un dzīvnieku labturību, no otras puses, dalībvalstīm ir jāizveido visaptveroša saimniecību konsultatīvā sistēma, kas piedāvā konsultācijas atbalsta saņēmējiem. Šādai saimniecību konsultatīvajai sistēmai nevajadzētu nekādā veidā ietekmēt atbalsta saņēmēju pienākumu un atbildību ievērot šos standartus. Dalībvalstīm arī būtu jānodrošina konsultāciju un pārbaudu nepārprotama nošķirtība.

(11) Saimniecību konsultatīvajai sistēmai būtu jāaptver vismaz tie pienākumi saimniecību līmenī, kas izriet no savstarpējās atbilstības prasībām un standartiem, kuri veido savstarpējās atbilstības prasību darbības jomu. Minētajai sistēmai būtu jāaptver arī prasības saistībā ar klimatu un videi labvēlīgām lauksaimniecības praksēm un lauksaimniecības teritoriju apsaimniekošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013 ⁽¹⁾, un pasākumi saimniecību līmenī, kas paredzēti lauku attīstības programmās un kuru mērķis ir saimniecību modernizācija, konkurētspējas veidošana, nozares integrācija, inovācija, tirgus orientācija un darījumbiznesa veicināšana.

Minētajai sistēmai būtu arī jāaptver dalībvalstu noteiktās prasības atbalsta saņēmējiem, lai īstenotu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK ⁽²⁾ īpašos noteikumus un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/2009 ⁽³⁾ 55. pantu, jo īpaši atbilstību integrētās augu aizsardzības vispārīgajām prasībām, kā minēts 14. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/128/EK ⁽⁴⁾.

(12) Atbalsta saņēmēju dalībai saimniecību konsultatīvajā sistēmā vajadzētu būt brīvprātīgai. Būtu jāatļauj dalība sistēmā visiem atbalsta saņēmējiem – pat lauksaimniekiem, kuri nesaņem atbalstu saskaņā ar KLP. Tomēr dalībvalstis būtu jāvar noteikt prioritātes kritērijus. Ņemot vērā sistēmas raksturu, ir atbilstīgi konsultatīvās darbības gaitā iegūto informāciju uzskatīt par konfidencialu, izņemot gadījumus, kad tiek nopietni pārkāpti Savienības vai valsts tiesību akti. Lai nodrošinātu sistēmas efektivitāti, konsultantiem vajadzētu būt atbilstīgi kvalificētiem un tiem būtu nepieciešamas regulāras mācības.

(13) Attiecībā uz ELGF Komisijai būtu jādara dalībvalstīm pieejami finanšu līdzekļi, kas vajadzīgi, lai segtu akreditēto maksājumu aģentūru veiktos izdevumus atmaksājumu veidā, pamatojoties uz šo aģentūru veiktajiem izdevumiem, kuri ir iegrāmatoti. Kamēr atmaksājumi mēneša maksājumu veidā nav veikti, dalībvalstīm jāmobilizē

finanšu līdzekļi atkarībā no akreditēto maksājumu aģentūru vajadzībām. Dalībvalstīm un saņēmējiem, kas iesaistīti KLP īstenošanā, būtu pašiem jāsedz savas administratīvas un personāla izmaksas.

(14) Agrometeoroloģisko sistēmu izmantošanai un satelīttēlu ieguvei un pilnveidei vajadzētu jo īpaši nodrošināt Komisijai līdzekļi lauksaimniecības tirgu pārvaldībai, atvieglot lauksaimniecības izdevumu uzraudzību un uzraudzīt lauksaimniecības līdzekļus vidējā termiņā un ilgtermiņā. Turklāt, ņemot vērā pieredzi, kas gūta, piemērojot Padomes Regulu (EK) Nr. 165/94 ⁽⁵⁾, dažus no tās noteikumiem būtu jāiekļauj šajā regulā, un Regula (EK) Nr. 165/94 attiecīgi būtu jāatceļ.

(15) Saistībā ar budžeta disciplīnas ievērošanu jānosaka gada maksimālā izdevumu summa, kas finansējama no ELGF, ņemot vērā šim fondam paredzētās maksimālās summas saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu, kas izveidota ar Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 ⁽⁶⁾.

(16) Budžeta disciplīna arī prasa, lai visos gadījumos un visos budžeta procedūras un budžeta izpildes posmos tiktu ievēroti ELGF finansēto izdevumu gada maksimālie apjomi. Tāpēc attiecīgai dalībvalstij noteiktais gada maksimālais tiešo maksājumu apjoms, kas norādīts Regulā (ES) Nr. 1307/2013, jāuzskata par finanšu līdzekļu maksimālo apjomu attiecīgai dalībvalstij attiecībā uz šādiem tiešajiem maksājumiem un, atmaksājot šos maksājumus, jāievēro minētais maksimālais finanšu līdzekļu apjoms. Turklāt budžeta disciplīna prasa, ka visos Savienības tiesību aktos KLP jomā, ko ierosina Komisija vai ko pieņem Savienība vai Komisija un ko finansē no ELGF, jābūt ievērotam minētā fonda finansēto izdevumu gada maksimālajam apjomam.

(17) Lai nodrošinātu KLP finansējuma summu atbilstību gada maksimālajam apjomam, būtu jāsaņem finanšu mehānisms, kas minēts Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009 ⁽⁷⁾, ar kuru tiek korigēts tiešā atbalsta līmenis. Ja Eiropas Parlaments un Padome tās nenosaka pirms tā kalendārā gada 30. jūnija, uz kuru tās attiecas, Komisija būtu jāpilnvaro noteikt minētās korekcijas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013, 2013. gada 17. decembrī ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 637/2008 un (EK) 73/2009 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 608. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK, ar ko nosaka Kopienas rīcību ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu lietošanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/128/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai (OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 165/94 (1994. gada 24. janvāris), kura attiecas uz Kopienas līdzfinansējumu pārbaudēm no attāluma (OV L 24, 29.1.1994., 6. lpp.).

⁽⁶⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 2013. gada 2. decembrī, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 884. lpp.).

⁽⁷⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējos noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.).

- (18) Lai sniegtu atbalstu lauksaimniecības nozarei nopietnu krīžu gadījumā, kas ietekmē lauksaimniecisko ražošanu vai lauksaimniecības produktu izplatīšanu, būtu jāizveido rezerve krīzes situācijām, katra gada sākumā ar finanšu disciplīnas mehānismu piemērojot samazinājumu tiešajiem maksājumiem.
- (19) Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punktā paredzēts, ka apropriācijas, par kurām nav uzņemtas saistības un kas attiecas uz šīs regulas 4. panta 1. punktā minētajām darbībām, var pārnest tikai uz nākamo finanšu gadu un ka šāda pārvešana var radīt papildu maksājumu vienīgi tiem galīgajiem saņēmējiem, uz kuriem iepriekšējā finanšu gadā saskaņā ar šīs regulas 25. pantu attiecas tiešo maksājumu korekcija. Tāpēc, ja veic šādu apropriāciju pārvešanu uz nākamo finanšu gadu, valstu pārvaldes iestādēm vienā finanšu gadā būtu jāizdara maksājumi divām tiešo maksājumu saņēmēju grupām – no vienas puses, no finanšu disciplīnas mehānisma piemērošanas rezultātā neizmantotās pārnestās summas atmaksājot tiem lauksaimniekiem, kuriem iepriekšējā finanšu gadā piemēroja finanšu disciplīnas mehānismu, un, no otras puses, veicot tiešos maksājumus N finanšu gadā tiem lauksaimniekiem, kuri ir tos pieprasījuši. Lai valstu pārvaldes iestādes atslogotu no pārmērīga administratīvā sloga, būtu jāparedz atkāpe no Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punkta ceturtās daļas, atļaujot valstu pārvaldes iestādēm uz N finanšu gadu pārnesto summu atmaksāt tiem lauksaimniekiem, kuriem finanšu disciplīnas mehānismu piemēro N finanšu gadā, nevis tiem lauksaimniekiem, kuriem finanšu disciplīnas mehānismu piemēro N-1 finanšu gadā.
- (20) Pasākumi, kas veikti, lai noteiktu fondu finanšu ieguldījumu, aprēķinot maksimālos finanšu līdzekļu apjomus, neietekmē LESD paredzētās budžeta lēmējinstīcijas pilnvaras. Tāpēc šo pasākumu pamatā vajadzētu būt atsaucēs summām, kas noteiktas saskaņā ar 2013. gada 19. novembrī starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju noslēgto Iestāžu nolīgumu par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un par pareizu budžeta pārvaldību un Regulu (ES, Euratom) Nr. 1311/2013.
- (21) Budžeta disciplīna prasa arī nepārtrauktu budžeta vidēja termiņa stāvokļa analīzi. Tāpēc, iesniedzot budžeta projektu konkrētam gadam, Komisijai būtu jāiesniedz prognozes un analīze Eiropas Parlamentam un Padomei un vajadzības gadījumā būtu jāierosina likumdevējam attiecīgi pasākumi. Turklāt Komisijai būtu vienmēr pilnīgi jāizmanto savas pārvaldības pilnvaras, lai nodrošinātu to, ka tiek ievērots gada maksimālais apjoms, un vajadzības gadījumā tai būtu jāierosina Eiropas Parlamentam un Padomei vai Padomei atbilstīgi budžeta stāvokļa uzlabošanas pasākumi. Ja budžeta gada beigās dalībvalstu pieprasīto atmaksājumu dēļ nevar ievērot gada maksimālo apjomu, Komisijai vajadzētu spēt pieņemt pasākumus, kas ļautu pieejamo budžetu provizoriski sadalīt starp dalībvalstīm proporcionāli to atmaksājumu pieprasījumiem, kas nav vēl apmierināti, un ievērojot attiecīgajam gadam noteikto maksimālo apjomu. Maksājumi par attiecīgo gadu būtu jāsedz nākamajā budžeta gadā, un būtu galīgi jānosaka katrai dalībvalstij paredzētais Savienības finansējuma kopapjoms, kā arī kompensēšanās dalībvalstu starpā, lai ievērotu noteikto apjomu.
- (22) Budžeta izpildē Komisijai būtu jāizmanto lauksaimniecības izdevumu ikmēneša agrīnās brīdināšanas un uzraudzības sistēma, lai gadījumos, kad pastāv gada maksimālā apjoma pārsniegšanas risks, tā pēc iespējas ātrāk varētu veikt attiecīgus pasākumus saskaņā ar tai piešķirtām pārvaldības pilnvarām un ierosināt citus pasākumus, ja minētie pasākumi šķiet nepietiekami. Komisijai būtu regulāri jānosūta Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums, kurā līdz šim veiktie izdevumi salīdzināti ar prognozēm, kā arī būtu jāsniedz vērtējums par paredzamo izpildi atlikušajam budžeta gadam.
- (23) Valūtas maiņas kursam, ko Komisija izmanto, sagatavojot budžeta dokumentus, būtu jāņem vērā jaunākā pieejamā informācija, paredzot kompensācijas par laikposmu no dokumentu sagatavošanas līdz to iesniegšanai.
- (24) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾ paredz noteikumus, kas piemērojami finanšu atbalstam no minētajā regulā ietvertajiem fondiem, tostarp ELFLA. Minētās normas ietver arī noteikumus attiecībā uz izdevumu atbilstīgumu, finanšu pārvaldību, kā arī vadības un kontroles sistēmām. Kas attiecas uz ELFLA finanšu pārvaldību, juridiskās skaidrības labad un lai nodrošinātu saskaņotību starp fondiem, kas ietverti šajā regulā, būtu jāiekļauj atsaucē uz Regulas (ES) Nr. 1303/2013 attiecīgajiem noteikumiem par budžeta saistībām, maksājumu termiņiem un neizmantoto apropriāciju atcelšanu.
- (25) Lauku attīstības programmas finansē no Savienības budžeta, pamatojoties uz saistībām, ko veic ar gada maksājumiem. Būtu jānodrošina iespēja dalībvalstīm izmantot paredzētos Savienības līdzekļus, tiklīdz tās sāk īstenot minētās programmas. Tāpēc, nosakot atbilstīgus ierobežojumus, ir nepieciešama pirmsfinansēšanas sistēma regulāru finanšu līdzekļu plūsmas nodrošināšanai, lai maksājumus atbalsta saņēmējiem programmās veiktu atbilstīgā laikā.

(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 1303/2013 2013. gada 17. decembrī, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

- (26) Papildus priekšfinansējumam būtu atsevišķi jānosaka atšķirība starp maksājumiem, ko Komisija veic akreditētajām maksājumu aģentūrām. Būtu jādefinē starpmaksājumi un atlikuma maksājumi, kā arī jāparedz sīki izstrādāti noteikumi to maksāšanai. Neizmantoto apropriāciju automātiskās atcelšanas noteikumam būtu jāpātrina programmu īstenošana un jāveicina pareiza finanšu pārvaldība. Arī noteikumi par to dalībvalstu sistēmām, kam ir reģionālas programmas, kā izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1305/2013 ⁽¹⁾, dalībvalstīm sniedz instrumentu izpildes un pareizas finanšu pārvaldības nodrošināšanai.
- (27) Lai saņēmēji varētu efektīvi izmantot Savienības atbalstu, to ir svarīgi izmaksāt laikus. Ja dalībvalstis neievēro Savienības tiesību aktos paredzētos maksājuma termiņus, tas varētu radīt nopietnas problēmas atbalsta saņēmējiem un apdraudēt Savienības gada budžeta sastādīšanu. Tāpēc Savienības finansējumu nevajadzētu izmantot tādu izdevumu segšanai, kas veikti, neievērojot maksājumu termiņus. Regulā (EK) Nr. 1290/2005 paredzētais proporcionālītes princips būtu jāsauglabā un jāpiemēro abiem fondiem. Lai ievērotu proporcionālītes principu, Komisijai būtu jāspēj paredzēt atkāpes no šā vispārējā noteikuma.
- (28) Regulā (EK) Nr. 1290/2005 paredzēts samazināt vai uz laiku apturēt fondu mēneša maksājumus un starpmaksājumus. Neraugoties uz šo noteikumu samērā plašo formulējumu, praksē to pamatā izmanto, lai samazinātu maksājumus par maksājuma termiņu, maksimālā apjoma un līdzīgu "grāmatvedības jautājumu" neievērošanu, ko iespējams viegli noteikt izdevumu deklarācijās. Minētie noteikumi arī pieļauj maksājumu samazinājumus un to apturēšanu uz laiku valsts kontroles sistēmu nopietnu un ilgstošu trūkumu gadījumos. Tomēr šādu samazinājumu un apturēšanas uz laiku piemērošanai paredz samērā ierobežojošus būtiskus nosacījumus un īpašu, divu posmu procedūru, kāda šādos gadījumos jāievēro. Eiropas Parlaments un Padome ir vairākkārtīgi lūguši Komisiju uz laiku apturēt maksājumus dalībvalstīm, kuras neievēro noteikumus. Šo iemeslu dēļ ir nepieciešams skaidrojums par Regulā (EK) Nr. 1290/2005 paredzēto sistēmu samazinājumiem un apturēšanai uz laiku, kā arī vienā regulas pantā jāapvieno noteikumi par samazinājumiem un maksājumu apturēšanu uz laiku attiecībā uz abiem fondiem. Sistēma, kurā samazinājumus veic par "grāmatvedības jautājumu" neievērošanu, būtu jāsauglabā atbilstīgi esošajai administratīvajai praksei. Iespēja samazināt vai uz laiku apturēt maksājumus gadījumā, ja valstu kontroles sistēmās konstatēti nopietni un ilgstoši trūkumi, būtu jānostiprina, lai nodrošinātu Komisijai iespēju ātri apturēt maksājumus gadījumos, ja ir konstatēti nopietni trūkumi. Minētā iespēja būtu arī jāpaplašina, lai tā aptvertu gadījumus, kad konstatēta nolaidība nelikumīgi veikto maksājumu atgūšanas sistēmā.
- (29) Lauksaimniecības nozares tiesību akti prasa, lai dalībvalstis noteiktos termiņos nosūtītu informāciju par veikto pārbaužu skaitu un to rezultātiem. Šo kontroles statistiku lieto, lai noteiktu kļūdu līmeni dalībvalsts līmenī, kā arī vispārīgāk – lai veiktu ELGF un ELFLA pārvaldības pārbaudi. Kontroles statistika ir nozīmīgs informācijas avots, lai Komisija varētu noteikt, vai fondi tiek pārvaldīti pareizi, un tā ir būtisks ikgadējās ticamības deklarācijas elements. Ņemot vērā kontroles statistikas lielo nozīmi un lai nodrošinātu to, ka dalībvalstis pilda savu pienākumu laicīgi nosūtīt šo informāciju, jānodrošina elements, kas novērš novēlošanos nepieciešamo datu iesniegšanā, tādā veidā, kas samērojams ar datu trūkuma pakāpi. Tāpēc būtu jāparedz noteikumi, ka Komisija var uz laiku apturēt daļu mēneša maksājumu vai starpmaksājumu, ja attiecīgā statistiskā informācija nav laicīgi atsūtīta.
- (30) Lai ļautu atkārtoti izmantot fondu piešķirtos līdzekļus, jāparedz noteikumi attiecībā uz konkrētu summu piešķiršanu. Regulā (EK) Nr. 1290/2005 iekļautais saraksts būtu jāpapildina, pievienojot tam summas saistībā ar novēlotiem maksājumiem un ELGF izdevumu grāmatojumu noskaidrošanu. Arī Padomes Regulā (EEK) Nr. 352/78 ⁽²⁾ bija paredzēti noteikumi par to, kas notiek ar summām, kuru pamatā ir atsavināts nodrošinājums. Šie noteikumi būtu jāsaucina un jāapvieno ar esošajiem noteikumiem par piešķirtajiem ieņēmumiem. Tāpēc Regula (EEK) Nr. 352/78 būtu jāatceļ.
- (31) Padomes Regulā (EK) Nr. 814/2000 ⁽³⁾ un tās īstenošanas noteikumos ir paredzēti informācijas pasākumi saistībā ar KLP, kurus var finansēt saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1290/2005 5. panta c) apakšpunktu. Regulā (EK) Nr. 814/2000 ir sniegts šādu pasākumu un to mērķu saraksts, kā arī paredzēti noteikumi atbilstīgo projektu finansēšanai un īstenošanai. Kopš minētās regulas pieņemšanas ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ir pieņemti noteikumi attiecībā uz dotācijām un iepirkumu. Šie noteikumi būtu jāpiemēro arī informācijas pasākumiem saskaņā ar KLP. Vienkāršošanas un saskaņotības nolūkā Regula (EK) Nr. 814/2000 būtu jāatceļ, vienlaikus saglabājot konkrētus noteikumus attiecībā uz finansējamo

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembrī) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 487. lpp).

⁽²⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 352/78 (1978. gada 20. februāris) par to, kā kreditēt nodrošinājumus, depozītus un garantijas, kas sniegtas saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un vēlāk atsavinātas (OV L 50, 22.2.1978., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 814/2000 (2000. gada 17. aprīlis) par informācijas pasākumiem saistībā ar kopējo lauksaimniecības politiku (OV L 100, 20.4.2000., 7. lpp.).

pasākumu mērķiem un veidiem. Minētajos pasākumos būtu jāņem vērā arī nepieciešamība nodrošināt lielāku efektivitāti komunikācijā ar sabiedrību kopumā un panākt pēc Komisijas iniciatīvas veikto komunikācijas darbību spēcīgāku sinerģiju, kā arī nodrošināt iedarbīgu Savienības politikas prioritāšu paziņošanu. Tāpēc tiem jāaptver arī informācijas pasākumi, kuri ir būtiski KLP korporatīvās komunikācijas satvarā, kas minēta Komisijas paziņojumā: Budžets Stratēģijai "Eiropa 2020" ("Komisijas paziņojums par budžetu Eiropai 2020") – II daļa: Politikas pārskati.

- (32) KLP pasākumus un darbības daļēji finansēs, īstenojot dalītu pārvaldību. Lai nodrošinātu Savienības līdzekļu pareizu pārvaldību, Komisijai būtu jāveic pārbaudes par to, kā dalībvalstu iestādes, kuras atbild par maksājumu veikšanu, pārvalda fondus. Ir lietderīgi definēt Komisijas veikto pārbaudzi būtību, precizēt Komisijas budžeta izpildes pienākumu nosacījumus un padarīt skaidrākus dalībvalstu sadarbības pienākumus.
- (33) Lai Komisija varētu pildīt pienākumu pārbaudīt, vai dalībvalstīs pastāv un pareizi darbojas Savienības izdevumu vadības un kontroles sistēmas, neatkarīgi no pašu dalībvalstu veiktās pārbaudes būtu jāparedz pārbaudes, ko veic personas, kuras Komisija pilnvarojusi rīkoties tās vārdā un kurām savā darbā jābūt iespējai pieprasīt palīdzību no dalībvalstīm.
- (34) Sagatavojot informāciju, ko nosūtīt Komisijai, iespējami plaši jāizmanto informācijas tehnoloģijas. Veicot pārbaudes, ir svarīgi, lai Komisijai būtu pilnīga un tūlītēja piekļuve gan papīra, gan elektroniskā formātā glabātai informācijai par izdevumiem.
- (35) Lai izveidotu finansiālas attiecības starp akreditētām maksājumu aģentūrām un Savienības budžetu, Komisijai katru gadu būtu jāveic šo maksājumu aģentūru grāmatojumu noskaidrošana (grāmatojumu finansiāla noskaidrošana). Lēmumam par grāmatojumu noskaidrošanu būtu jāattiecas uz grāmatojumu pilnīgumu, precizitāti un ticamību, bet ne uz izdevumu atbilstību Savienības tiesību aktiem.
- (36) Komisija saskaņā ar LESD 317. pantu sadarbībā ar dalībvalstīm ir atbildīga par Eiropas Savienības budžeta izpildi. Komisija ir pilnvarota izlemt, izmantojot īstenošanas aktus, vai dalībvalstu veiktie izdevumi atbilst Savienības tiesību aktiem. Dalībvalstīm vajadzētu būt tiesīgām pamatot savus lēmumus par maksājumu veikšanu un izmantot izlīguma procedūru, ja tās ar Komisiju nevar savstarpēji vienoties. Lai dalībvalstīm sniegtu juridiskas un finanšu garantijas attiecībā uz izdevumiem, kuri veikti iepriekš, būtu jānosaka maksimāli pieļaujamais laika posms, kurā Komisija var pieņemt lēmumu par to, kādas finanšu sekas rada neatbilstība. Attiecībā uz ELFLA atbilstības noskaidrošanas procedūrai vajadzētu būt saskaņotai ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. daļā paredzētajiem noteikumiem par Komisijas veiktajām finanšu korekcijām.
- (37) Atgūtas ELGF izmaksātas summas būtu jāatmaksā šim fondam, ja izdevumi neatbilst Savienības tiesību aktiem un uz tiem nebija nekādu tiesību. Lai dotu pietiekami ilgu laiku visu vajadzīgo administratīvo procedūru, tostarp iekšējo kontroli, īstenošanai, dalībvalstīm būtu jāpieprasa atbalsta saņēmējiem veikt atmaksu 18 mēnešu laikā pēc tam, kad maksājuma aģentūra vai par atgūšanu atbildīgā struktūra ir apstiprinājusi un – atbilstīgā gadījumā – saņēmusi kontroles ziņojumu vai līdzīgu dokumentu, kurā norādīts, ka ir noticis pārkāpums. Būtu jāparedz sistēma, ar ko nosaka finansiālu atbildību gadījumos, kad veikti pārkāpumi un kad kopējās summas nav atgūtas. Lai to panāktu, būtu jāievieš procedūra, kas ļautu Komisijai aizsargāt Savienības budžeta intereses, pieņemot lēmumu likt attiecīgai dalībvalstij daļēji segt summas, kas zaudētas pārkāpumu dēļ un nav atgūtas pieņemamā termiņā. Konkrētos gadījumos, kad attiecīgā dalībvalsts ir pieļāvusi nolaidību, ir pareizi pieprasīt attiecīgajai dalībvalstij atlīdzināt visu summu. Tomēr ar nosacījumu, ka dalībvalstis ievēro saistības atbilstīgi savām iekšējām procedūrām, finansiālo slogu vajadzētu sadalīt taisnīgi starp Savienību un dalībvalsti. Tādi paši noteikumi būtu jāpiemēro ELFLA, tomēr vienlaikus ievērojot prasību, ka pēc pārkāpumiem atgūtām vai atceltām summām būtu jāpalieliek pieejamām attiecīgās dalībvalsts apstiprinātām lauku attīstības programmām, ņemot vērā, ka minētās summas ir piešķirtas šai dalībvalstij. Būtu jāparedz arī noteikumi attiecībā uz dalībvalstu ziņošanas pienākumu.
- (38) Dalībvalstu izmantotās maksājumu atgūšanas procedūras var aizkavēt atgūšanu vairākus gadus, negarantējot sekmīgu iznākumu. Šo procedūru īstenošanas izmaksas arī var būt nesamērīgas salīdzinājumā ar jau atgūtām vai iespējami atgūstamām summām. Tāpēc konkrētos gadījumos būtu jāatļauj dalībvalstīm atgūšanas procedūru pārtraukt.

- (39) Lai aizsargātu Savienības budžeta finanšu intereses, dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, lai pārliecinātos, ka fondu finansētie darījumi ir faktiski notikuši un ir veikti pareizi. Dalībvalstīm būtu arī jānovērš, jākonstatē un efektīvi jārisina jebkuri atbalsta saņēmēju pieļautie pārkāpumi vai pienākumu neievērošanas gadījumi. Šajā nolūkā būtu jāpiemēro Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95⁽¹⁾. Gadījumos, kad ir pārkāpti lauksaimniecības nozares tiesību akti un Savienības tiesību aktos nav paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par administratīvajiem sodiem, dalībvalstu pienākums būtu piemērot valsts sankcijas, kurām vajadzētu būt iedarbīgām, atturošām un samērīgām.
- (40) Būtu jāizvairās no tādu KLP pasākumu finansēšanas, kas rada papildu izmaksas Eiropas Savienības vispārējam budžetam citās politikas jomās, īpaši vides un sabiedrības veselības jomā. Turklāt jaunu maksājumu sistēmu un ar to saistītu uzraudzības un sankciju sistēmu ieviešana, nedrīkstētu papildus radīt liekas, sarežģītas administratīvās procedūras un birokrātisko slogu.
- (41) Noteikumi par vispārīgiem principiem, ko piemēro attiecībā uz maksājumu pārbaudēm, nepamatotu maksājumu anulēšanu un sankciju piemērošanu, ir paredzēti dažādās lauksaimniecības nozares regulās. Šie noteikumi būtu jāapkopo vienotā tiesiskajā regulējumā horizontālā līmenī. Tiem būtu jāaptver dalībvalstu pienākumi attiecībā uz administratīvajām pārbaudēm un pārbaudēm uz vietas ar mērķi pārbaudīt noteikumu ievērošanu saistībā ar KLP pasākumiem, un tiem būtu jāaptver noteikumi par atbalsta atgūšanu, samazināšanu un nepiešķiršanu. Būtu jāparedz arī noteikumi par pārbaudēm attiecībā uz pienākumiem, kas ne vienmēr ir saistīti ar atbalsta maksājumu.
- (42) Dažādās lauksaimniecības nozares tiesību aktu normās ir prasīts iesniegt nodrošinājumu, lai garantētu pienākošās summas maksājumu pienākuma neizpildes gadījumā. Lai pastiprinātu nodrošinājuma regulējumu, visām šīm normām būtu jāpiemēro viens horizontāls noteikums.
- (43) Dalībvalstīm būtu jāizveido un jālieto integrēta administrācijas un kontroles sistēma noteiktiem maksājumiem, kas paredzēti Regulā (ES) Nr. 1307/2013 un Regulā (ES) Nr. 1305/2013. Lai uzlabotu Savienības atbalsta efektivitāti un uzraudzību, dalībvalstīm jābūt pilnvarotām izmantot šo integrēto sistēmu citām Savienības atbalsta shēmām.
- (44) Būtu jāsauglabā integrētās sistēmas galvenie elementi, jo īpaši noteikumi attiecībā uz elektronisko datubāzi, lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu identifikācijas sistēmu, atbalsta pieteikumiem vai maksājuma pieprasījumiem un sistēmu, ar ko nosaka un reģistrē maksājumtiesības, vienlaikus ņemot vērā politikas izmaiņas, jo īpaši maksājumu ieviešanu par klimata un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi un par ainavas iezīmju ekoloģisko nozīmi. Lai samazinātu administratīvo slogu un nodrošinātu efektīvu un iedarbīgu kontroli, dalībvalstīm, veidojot šīs sistēmas, būtu pienācīgi jāizmanto tehnoloģijas.
- (45) Lai lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu identifikācijas sistēmā izveidotu datu slāni atsaucēm, kurā iekļautu ekoloģiski nozīmīgas platības, dalībvalstīm būtu jāvar ņemt vērā specifisku informāciju, kas var tikt pieprasīta no lauksaimniekiem saistībā ar pieprasījumu pieteikumu iesniegšanu attiecībā uz 2015.-2017. gadu, jo īpaši par identificētajām ainavas iezīmēm vai citām platībām, kuras var tikt atzītas par ekoloģiski nozīmīgām platībām, un vajadzības gadījumā norādes par šādu iezīmju apjomu un citu platību apmēriem.
- (46) Maksājumi, kuri paredzēti Savienības atbalsta shēmās un kurus aptver integrētā sistēma, būtu pilnībā jāizmaksā atbalsta saņēmējiem, ievērojot šajā regulā paredzētos samazinājumus un noteiktos termiņus. Lai nodrošinātu tiešo maksājumu pārvaldības lielāku elastību, būtu jāatļauj dalībvalstīm veikt integrētās sistēmas aptvertos maksājumus katru gadu ne vairāk kā divās daļās.
- (47) To uzņēmumu komercdokumentu rūpīga pārbaude, kas saņem vai veic maksājumus, var būt ļoti efektīvs līdzeklis, lai uzraudzītu darījumus, kas ir daļa no ELGF finansēšanas sistēmas. Noteikumi par komercdokumentu rūpīgu pārbaudi paredzēti Padomes Regulā (EK) Nr. 485/2008⁽²⁾. Šādas rūpīgas pārbaudes papildina citas dalībvalstu jau veiktās pārbaudes. Turklāt tas neietekmē valstu noteikumus attiecībā uz rūpīgām pārbaudēm, ja tie ir plašāki par minētajā regulā paredzētajiem.
- (48) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 485/2008 dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu Savienības budžeta finanšu interešu efektīvu aizsardzību un jo īpaši lai pārbaudītu ELGF finansēto darbību īstumu un atbilstību. Skaidrības un racionalitātes nolūkā attiecīgie noteikumi būtu jāintegrē vienā tiesību aktā. Tāpēc Regula (EK) Nr. 485/2008 būtu jāatceļ.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 485/2008 (2008. gada 26. maijs) par dalībvalstu veiktām Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda finansēšanas sistēmā ietilpstošo darījumu rūpīgām pārbaudēm (OV L 143, 3.6.2008., 1. lpp.).

- (49) Dokumenti, ko izmanto par pamatu šādām rūpīgām pārbaudēm, būtu jāizraugās tā, lai nodrošinātu to, ka rūpīgās pārbaudes ir pilnīgas. Rūpīgi pārbaudāmie uzņēmumi būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to darījumu raksturu, ko tie veic uz savu atbildību, un to uzņēmumu, kuri saņem vai veic maksājumus, sadalījums pa nozarēm būtu jāizraugās atkarībā no to finansiālā nozīmīguma ELGF finansēšanas sistēmā.
- (50) Būtu jānosaka par rūpīgajām pārbaudēm atbildīgo ierēdņu pilnvaras un uzņēmumu pienākumi nodrošināt komercdokumentu pieejamību šādiem ierēdņiem uz noteiktu laikposmu, kā arī sniegt šādu informāciju pēc viņu pieprasījuma. Noteiktos gadījumos vajadzētu būt iespējama komercdokumentu izņemšanai.
- (51) Ņemot vērā lauksaimniecības produktu tirdzniecības starptautisko raksturu, kā arī iekšējā tirgus darbības interesēs jāorganizē dalībvalstu sadarbība. Savienības līmenī ir jāizveido arī centralizēta dokumentācijas sistēma attiecībā uz uzņēmumiem, kas saņem vai veic maksājumus un ir reģistrēti trešās valstīs.
- (52) Lai gan rūpīgo pārbaudžu programmu pieņemšana ir dalībvalstu pienākums, par šīm programmām jāpaziņo Komisijai, lai tā varētu uzņemt savu pārraudzības un koordinējošo lomu, lai nodrošinātu, ka programmas tiek pieņemtas, pamatojoties uz atbilstīgiem kritērijiem, un garantētu, ka rūpīgās pārbaudes ir vērstas uz nozarēm vai uzņēmumiem, kur pastāv augsts krāpšanas risks. Svarīgi, lai katrā dalībvalstī būtu īpašs dienests, kas atbild par šajā regulā paredzēto komercdokumentu rūpīgo pārbaudžu uzraudzību vai par šo pārbaudžu koordinēšanu. Šis īpašais dienests būtu jāorganizē neatkarīgi no dienestiem, kas veic rūpīgas pārbaudes pirms maksājuma veikšanas. Šo rūpīgo pārbaudžu laikā iegūtā informācija būtu jāaizsargā kā dienesta noslēpums.
- (53) Ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1782/2003 ⁽¹⁾, kuru aizstāja Regula (EK) Nr. 73/2009, izveidoja principu, ka noteikta KLP atbalsta summu pilna samaksa atbalsta saņēmējiem būtu jāsaista ar atbilstību noteikumiem attiecībā uz zemes apsaimniekošanu, lauksaimniecības ražošanu un lauksaimniecisko darbību. Šo principu vēlāk atspoguļoja Padomes Regulā (EK) Nr. 1698/2005 ⁽²⁾ un Padomes Regulā (EK) Nr. 1234/2007 ⁽³⁾.
- (54) Savstarpējās atbilstības sistēma ietver KLP pamatstandartus vides, klimata pārmaiņu, zemes labu lauksaimniecības un vides apstākļu, sabiedrības veselības, dzīvnieku veselības, augu veselības un dzīvnieku labturības jomā. Savstarpējās atbilstības mērķis ir veicināt ilgtspējīgas lauksaimniecības attīstību, panākot to, ka atbalsta saņēmēji labāk izprot nepieciešamību ievērot šos pamatstandartus. Tās mērķis ir arī veicināt to, ka KLP vairāk atbilst sabiedrības priekšstatiem, panākot šīs politikas labāku saskaņotību ar vides, sabiedrības veselības, dzīvnieku veselības, augu veselības un dzīvnieku labturības politiku. Savstarpējās atbilstības sistēma ir KLP neatņemama sastāvdaļa, un tādēļ tā būtu jāsauglabā. Taču tās darbības joma, ko pagaidām veido atsevišķi tiesību aktu noteiktu apsaimniekošanas prasību saraksti un standarti attiecībā uz zemes labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, būtu jāsaucārto tā, lai nodrošinātu savstarpējās atbilstības sistēmas konsekvenču un labāku redzamību. Šajā nolūkā prasības un standarti būtu jāapvieno vienā sarakstā un jāsaugrupē atkarībā no jomas un jautājuma. Pieredze liecina arī, ka vairākas prasības, kuras ietilpst savstarpējās atbilstības darbības jomā, nepietiekamā mērā attiecas uz lauksaimniecības darbību vai saimniecību teritoriju vai tās attiecas vairāk uz valsts iestādēm nekā uz atbalsta saņēmējiem. Tāpēc vajadzētu pielāgot minēto darbības jomu. Turklāt būtu jāparedz noteikums par pastāvīgo ganību platību uzturēšanu 2015. un 2016. gadā.
- (55) Dalībvalstīm ir pilnībā jāisteno tiesību aktos paredzētās apsaimniekošanas prasības, lai panāktu to darbību saimniecību līmenī un nodrošinātu nepieciešamo vienlīdzīgo attieksmi pret lauksaimniekiem.
- (56) Saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 22. pantu Padomes Direktīva 80/68/EEK ⁽⁴⁾ jāatceļ no 2013. gada 23. decembra. Lai saglabātu tādus pašus savstarpējās atbilstības

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem un groza regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 (OV L 270, 21.10.2003., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1698/2005 (2005. gada 20. septembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV L 277, 21.10.2005., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem ("Vienotā TKO regula") (OV L 299, 16.11.2007., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Direktīva 80/68/EEK (1979. gada 17. decembris) par gruntsūdeņu aizsardzību pret dažu bīstamu vielu radītu piesārņojumu (OV L 20, 26.1.1980, 43. lpp.).

- noteikumus saistībā ar gruntsūdeņu aizsardzību kā Direktīvā 80/68/EEK paredzētie noteikumi, kādi tie ir minētās direktīvas spēkā esamības pēdējā dienā, ir lietderīgi koriģēt savstarpējās atbilstības darbības jomu un definēt labu lauksaimniecības un vides apstākļu standartu, ietverot minētās direktīvas 4. un 5. panta prasības.
- (57) Savstarpējās atbilstības sistēma nozīmē zināmus administratīvos ierobežojumus gan atbalsta saņēmējiem, gan valsts pārvaldes iestādēm, jo jānodrošina uzskaitē, jāveic pārbaudes un vajadzības gadījumā jāpiemēro sankcijas. Šīm sankcijām vajadzētu būt samērīgām, iedarbīgām un atturošām. Šādām sankcijām nevajadzētu skart citas sankcijas saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem. Konsekvences nolūkā ir lietderīgi apvienot attiecīgos Savienības noteikumus vienā juridiskajā instrumentā. Attiecībā uz lauksaimniekiem, kuri ir Regulas (ES) Nr. 1307/2013 V sadaļā minētās mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas dalībnieki, ir iespējams uzskatīt, ka savstarpējās atbilstības sistēmā ieguldītās pūles pārsniedz labumu, kāds rastos, noturot šos lauksaimniekus minētajā sistēmā. Tāpēc vienkāršošanas nolūkā šie lauksaimnieki būtu jāatbrīvo no savstarpējās atbilstības prasību izpildes, jo īpaši no kontroles sistēmas un savstarpējās atbilstības sankciju riska. Tomēr šādam atbrīvojumam nevajadzētu skart pienākumu ievērot piemērojamos nozares tiesību aktu noteikumus, kā arī pārbauzu un sankciju noteikšanas iespēju saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem.
- (58) Ar Regulu (EK) Nr. 1782/2003 noteica regulējumu attiecībā uz zemes labu lauksaimniecības un vides apstākļu standartiem, pamatojoties uz kuru dalībvalstīm ir jāpieņem valsts standarti, ņemot vērā attiecīgo platību specifiskās īpašības, tostarp augsnes un klimatiskos apstākļus, pastāvošās lauksaimniecības sistēmas (zemes izmantošana, augseka, lauksaimniecības prakse) un saimniecību struktūru. Šo zemes labu lauksaimniecības un vides apstākļu standartu mērķis ir veicināt augsnes erozijas novēršanu, saglabāt augsnes organisko vielu saturu un augsnes struktūru, nodrošināt minimālo apsaimniekošanas līmeni, izvairīties no dzīvotņu pasliktināšanās, kā arī aizsargāt un apsaimniekot ūdens resursus. Tāpēc savstarpējās atbilstības sistēmas plašākajā darbības jomā, kā noteikts šajā regulā, būtu jāietver regulējums, saskaņā ar kuru dalībvalstīm jāpieņem valsts standarti labu lauksaimniecības un vides apstākļu jomā. Savienības regulējumā būtu jāietver arī noteikumi labākam ūdens resursu, augsnes, oglekļa krājas, bioloģiskās daudzveidības un ainavu saglabāšanas jautājumu risinājumam, kā arī jāparedz zemes apsaimniekošanas minimālais līmenis.
- (59) Atbalsta saņēmējiem būtu skaidri jāsaprot savi atbilstības pienākumi saistībā ar savstarpējās atbilstības noteikumiem. Lai to panāktu, dalībvalstīm visaptverošā, saprotamā un skaidrojošā veidā būtu jāpaziņo visas prasības un standarti, tostarp pēc iespējas izmantojot elektroniskos līdzekļus.
- (60) Efektīvai savstarpējās atbilstības prasību īstenošanai nepieciešamas pārbaudes atbalsta saņēmēju līmenī par to, vai tiek pildīti pienākumi. Ja dalībvalsts nolēmj izmantot iespēju nepiemērot samazinājumu vai maksājuma nepiešķiršanu, ja attiecīgā summa ir mazāka par EUR 100, nākamajā gadā kompetentajai kontroles iestādei atbalsta saņēmēju izlases veidā būtu jāpārbauda, vai konstatētās neatbilstības ir novērstas.
- (61) Lai nodrošinātu Komisijas un dalībvalstu saskaņotu sadarbību KLP izdevumu finansēšanas jomā un, konkrētāk, lai Komisijai dotu iespēju veikt dalībvalstu īstenotās finanšu pārvaldības uzraudzību un akreditēto maksājumu aģentūru grāmatojumu noskaidrošanu, nepieciešams, lai dalībvalstis sniegtu Komisijai noteiktu informāciju vai tā būtu jāsaģlabā Komisijai pieejama.
- (62) Lai sagatavotu Komisijai nosūtāmos datus un nodrošinātu Komisijai pilnīgu un tūlītēju piekļuvi izdevumu datiem gan papīra, gan elektroniskā formā, jāparedz atbilstīgi datu sniegšanas un nosūtīšanas noteikumi, tostarp noteikumi par termiņiem.
- (63) Tā kā valsts kontroles sistēmu piemērošanā un atbilstības pārbaudēs var figurēt personas dati vai komercnoslēpumi, dalībvalstīm un Komisijai būtu jāgarantē šajā sakarībā saņemtās informācijas konfidencialitāte.
- (64) Lai nodrošinātu Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību, ievērojot objektivitātes principus kā dalībvalstu, tā atbalsta saņēmēju līmenī, būtu jāparedz euro izmantošanas noteikumi.
- (65) Euro maiņas kurss attiecībā pret valsts valūtu darbības veikšanas laikposmā var mainīties. Tāpēc attiecīgajām summām piemērojams kurss būtu jānosaka, ņemot vērā notikumu, ar kuru tiek sasniegts darbības ekonomiskais mērķis. Būtu jāpiemēro tās dienas maiņas kurss, kurā šis notikums notiek. Jākonkrēzē šī noteicošā diena vai jāatceļ tās piemērošana, ievērojot noteiktus kritērijus un jo īpaši ātrumu, kādā notiek valūtas kursa svārstības. Minētie kritēriji ir paredzēti Padomes Regulā (EK) Nr. 2799/98⁽¹⁾, un tie papildina līdzīgus Regulas (EK) Nr. 1290/2005 noteikumus. Skaidrības un racionalitātes interesēs attiecīgie noteikumi būtu jāintegre vienā tiesību aktā. Tāpēc Regula (EK) Nr. 2799/98 būtu jāatceļ.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 2799/98 (1998. gada 15. decembris), ar ko nosaka euro agromonetāro režīmu (OV L 349, 24.12.1998., 1. lpp.).

- (66) Būtu jānosaka īpaši noteikumi par rīcību ārkārtas monetārās situācijās Savienības vai pasaules tirgū, uz kurām jāreaģē nekavējoties, lai nodrošinātu efektīvu KLP satvarā noteiktās kārtības darbību.
- (67) Dalībvalstīm, kuras nav ieviesušas euro, vajadzētu būt iespējai veikt maksājumus par izdevumiem KLP tiesību aktu piemērošanas rezultātā nevis valsts valūtā, bet gan euro. Vajadzīgi īpaši noteikumi, lai nodrošinātu to, ka šī iespēja pusēm, kuras veic vai saņem maksājumus, nerada nepamatotas priekšrocības.
- (68) Būtu jāveic katra KLP pasākuma uzraudzība un novērtējums, lai uzlabotu tā kvalitāti un parādītu tā sasniegumus. Šajā sakarībā Komisijai būtu jānosaka rādītāju saraksts un būtu jānovērtē KLP politikas rezultāti saistībā ar šādiem politikas mērķiem: nodrošināt stabilu pārtikas ražošanu, ilgtspējīgu rīcību dabas resursu un klimata jomā un līdzsvarotu teritoriālo attīstību. Izvērtējot jo īpaši KLP rezultātus saistībā ar stabilas pārtikas ražošanas mērķi, būtu jāņem vērā visi attiecīgie apstākļi, tostarp ražošanas cenu attīstība. Komisijai būtu jāizveido kopējas uzraudzības un novērtējuma sistēma, tostarp nodrošinot attiecīgo datu, tajā skaitā dalībvalstu sniegtās informācijas, savlaicīgu pieejamību. To darot, tai būtu jāņem vērā datu vajadzības un potenciālo datu avotu sinerģija. Turklāt Komisijas paziņojuma "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020" " II daļā noteikts, ka ar klimata jomu saistītie izdevumi Savienības kopbudžetā būtu jāpalielina vismaz līdz 20 %, paredzot dažādu politiku ieguldījumu. Tāpēc Komisijai būtu jāspēj novērtēt Savienības KLP satvarā sniegtā atbalsta ietekmi uz klimata jomas mērķiem.
- (69) Piemēro Savienības tiesību aktus attiecībā uz personu aizsardzību saistībā ar personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001⁽²⁾.
- (70) Eiropas Savienības Tiesa 2010. gada 9. novembra spriedumā apvienotajās lietās C-92/09 un 93/09⁽³⁾ *Volker und Markus Schecke GbR and Hartmut Eifert v Land Hessen* atzina par spēkā neesošiem Regulas (EK) Nr. 1290/2005
42. panta 8.b punktu un 44.a pantu un Komisijas Regulu (EK) Nr. 259/2008⁽⁴⁾ attiecībā uz fiziskām personām, kas saņem fondu atbalstu, ciktāl minētie noteikumi paredz pienākumu publicēt visu saņēmēju personas datus, neiedalot tos atbilstīgi tādiem pienācīgiem kritērijiem kā laikposmi, kuros viņi ir saņēmuši šādu atbalstu, tā biežums vai arī tā veids un apmērs.
- (71) Pēc minētā sprieduma pasludināšanas un līdz tādu jaunu noteikumu pieņemšanai, kuros ņemti vērā Tiesas izteiktie iebildumi, Regula (EK) Nr. 259/2008 tika grozīta ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 410/2011⁽⁵⁾, lai skaidri noteiktu to, ka pienākums publicēt informāciju par saņēmējiem neattiecas uz fiziskām personām.
- (72) Komisija 2011. gada septembrī organizēja apspriešanos ar ieinteresētajām personām, sapulcinot profesionālu lauksaimniecības un tirdzniecības organizāciju, pārtikas rūpniecības un darba ņēmēju, kā arī pilsoniskās sabiedrības un Savienības iestāžu pārstāvjus. Apspriešanās gaitā tika ierosināti dažādi iespējamie risinājumi saistībā ar to fizisko personu datu publicēšanu, kuras saņem Savienības lauksaimniecības fondu atbalstu, un proporcionalitātes principa ievērošanu, darot zināmu atklātai attiecīgo informāciju. Minētajā sanāsmē tika apspriesta potenciālā vajadzība publicēt fizisko personu vārdus, lai sasniegtu Savienības finansiālo interešu labākas aizsardzības mērķi, veicinātu pārredzamību un uzsvertu saņēmēju sasniegumus sabiedrisko labumu nodrošināšanā, vienlaikus pārliecinoties, ka publiskošana nepārsniedz to, kas vajadzīga šo likumīgo mērķu sasniegšanai.
- (73) Tiesa savā spriedumā lietā *Volker und Markus Schecke GbR and Hartmut Eifert v Land Hessen* neapstrīdēja to, ka mērķis pastiprināt sabiedrības kontroli pār fondu līdzekļu izlietojumu ir likumīgs. Tomēr Tiesa uzsvēra, ka ir jāapsver kārtība informācijas par attiecīgajiem saņēmējiem publicēšanai, kas atbilst šādas publicēšanas mērķim, vienlaikus mazāk aizskarot saņēmēju tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību vispār un jo īpaši uz personas datu aizsardzību.
- (4) Komisijas Regula (EK) Nr. 259/2008 (2008. gada 18. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā piemērot Padomes Regulu (EK) Nr. 1290/2005 attiecībā uz informācijas publicēšanu par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) līdzekļu saņēmējiem (OV L 76, 19.3.2008., 28. lpp.).
- (5) Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 410/2011 (2011. gada 27. aprīlis), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 259/2008, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā piemērot Padomes Regulu (EK) Nr. 1290/2005 attiecībā uz informācijas publicēšanu par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) līdzekļu saņēmējiem (OV L 108, 28.4.2011., 24. lpp.).

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

(3) [2010] ECR I-11063.

- (74) Mērķis pastiprināt sabiedrības kontroli attiecībā uz individuāliem saņēmējiem būtu jāanalizē, ņemot vērā jauno finanšu pārvaldības un kontroles sistēmu, kas jāpiemēro no 2014. gada 1. janvāra, un ņemot vērā dalībvalstīs gūto pieredzi. Saskaņā ar minēto jauno sistēmu kontrole, ko veic valstu pārvaldes iestādes, nevar būt izsmeļoša, jo gandrīz visām shēmām uz vietas iespējams pārbaudīt tikai nelielu saņēmēju kopas daļu. Turklāt minētajā jaunajā sistēmā paredzēts, ka saskaņā ar dažiem nosacījumiem dalībvalstīs var samazināt uz vietas veikto pārbaūu skaitu.
- Būtisks minimālās kontroles intensitātes palielinājums pašreizējos apstākļos radītu tādu papildu finansiālu un administratīvu slogu valstu administrācijām, ka minētās administrācijas nespētu to izdarīt.
- (75) Ņemot vērā iepriekšminēto, fondu atbalsta saņēmēju vārdu publicēšana sniegs iespēju pastiprināt sabiedrības kontroli pār fondu izlietojumu, un tāpēc tā ir noderīgs pastāvošās pārvaldības un kontroles sistēmas papildinājums, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu Savienības finansiālo interešu aizsardzību atbilstīgā līmenī. Tas panākams daļēji ar šādas publicēšanas preventīvo un atturošo iedarbību, atturot individuālos saņēmējus no nelikumīgas rīcības, un daļēji arī palielinot lauksaimnieku personisko atbildību par saņemto publisko līdzekļu izlietojumu.
- (76) Šajā sakarā būtu pienācīgi jāatzīst pilsoniskās sabiedrības, tostarp plašsaziņas līdzekļu un nevalstisko organizāciju, loma un to ieguldījums pārvaldes iestāžu kontroles sistēmas stiprināšanā pret krāpšanu un pret jebkādu citu publisko līdzekļu nelikumīgu izlietojumu.
- (77) Attiecīgās informācijas publicēšana atbilst arī Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 izklāstītajai pieejai.
- (78) Alternatīva iespēja sabiedrības kontroles stiprināšanai attiecībā uz individuāliem saņēmējiem būtu – noteikt dalībvalstīm pienākumu nodrošināt publisku piekļuvi attiecīgai informācijai pēc pieprasījuma, to npublicējot. Tomēr tas nebūtu tik efektīvi, un pastāvētu risks, ka tās īstenošanā varētu rasties nevēlamas novirzes. Tādēļ valstu iestādēm vajadzētu varēt pašlaik uz sabiedrības kontroli attiecībā uz individuāliem saņēmējiem, publicējot to vārdus un citus attiecīgus datus.
- (79) Lai sasniegtu izvirzīto mērķi nodrošināt sabiedrības kontroli pār fondu līdzekļu izlietojumu, nepieciešams darīt sabiedrībai zināmu noteiktu informācijas līmeni par saņēmējiem. Minētajai informācijai būtu jāietver dati par saņēmēja identitāti, piešķirto summu un fondu, no kura tā piešķirta, attiecīgā pasākuma nolūku un veidu. Minētās informācijas publicēšanai būtu jānotiek tādā veidā, kas pēc iespējas mazāk apdraud saņēmēju tiesības uz viņu privātās dzīves neaizskaramību vispār un uz personas datu aizsardzību konkrēti – tiesības, kas atzītas ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pantu.
- (80) Lai nodrošinātu to, ka šī regula atbilst proporcionalitātes principam, likumdevējs ir izskatījis visus alternatīvos ceļus sabiedrības kontroles īstenošanai pār fondu līdzekļu izlietojumu, kā analizēts memorandā, kas izklāstīts pielikumā Padomes dokumentam 6370/13, un izvēlējies tādu veidu, kas vismazāk skar attiecīgu indivīdu tiesības.
- (81) Publicējot ziņas par pasākumu, kas dod lauksaimniekam tiesības saņemt palīdzību vai atbalstu, un par palīdzības vai atbalsta veidu un mērķi, sabiedrībai tiek sniegta konkrēta informācija par subsidēto darbību un piešķirtās palīdzības vai atbalsta nolūku. Tas palīdzētu arī stiprināt sabiedrības kontroles preventīvo un atturošo ietekmi finansiālo interešu aizsardzībā.
- (82) Lai ievērotu līdzsvaru starp izvirzīto mērķi nodrošināt sabiedrības kontroli pār fondu līdzekļu izlietojumu, no vienas puses, un saņēmēju tiesībām uz viņu privātās dzīves neaizskaramību vispār un uz viņu personas datu aizsardzību, no otras puses, būtu jāņem vērā atbalsta nozīme. Pēc plašas analīzes un apspriešanās ar ieinteresētajām personām tika secināts, ka nolūkā pastiprināt šādas publicēšanas efektivitāti ir mazināt ieviešanas saņēmēju tiesībās, nepieciešams noteikt robežvērtību, kas izteikta kā saņemtā atbalsta summa, kuras nepārsniegšanas gadījumā saņēmēja vārds nebūtu jāpublicē.
- (83) Minētajai robežvērtībai vajadzētu būt *de-minimis* tipa un būtu jāatspoguļo KLP satvarā izveidoto atbalsta shēmu apjoms un jāpamatojas uz to. Tā kā dalībvalstu lauksaimniecības ekonomikas struktūras ir ļoti dažādas un var būtiski atšķirties no Savienības vidējās lauku saimniecību struktūras, būtu jāatļauj piemērot dažādas minimālās robežvērtības, kas atspoguļo dalībvalstu īpašo situāciju. Regulā (ES) Nr. 1307/2013 ir noteikta vienkārša un specifiska shēma mazajām lauku saimniecībām. Minētās regulas 63. pantā ir noteikti atbalsta apjoma aprēķināšanas kritēriji. Konsekvences apsvērumu dēļ tām dalībvalstīm, kuras piemēro minēto shēmu, īstenojamo robežvērtību būtu jānosaka tādā pašā līmenī kā dalībvalsts noteiktās summas, kas minētas regulas 63. panta 1. punkta otrajā daļā un 63. panta 2. punkta (ES) Nr. 1307/2013 otrajā daļā. Tām dalībvalstīm, kuras nolemj minēto shēmu nepiemērot, īstenojamo robežvērtību būtu jānosaka tādā pašā līmenī kā maksimālais palīdzības apjoms, kas iespējams saskaņā ar shēmu, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 63. pantā. Gadījumos, kad minētā konkrētā robežvērtība nav pārsniegta, publikācijā būtu jāietver visa attiecīgā informācija – izņemot saņēmēja vārdu –, kas ļauj nodokļu maksātājiem gūt pareizu priekšstatu par KLP.

- (84) Darot šo informāciju publiski pieejamu, kopā ar vispārīgo sabiedrībai sniegto informāciju, kas paredzēta šajā regulā, tiek palielināta pārredzamība pār Savienības līdzekļu izmantošanu KLP, tādējādi uzlabojot minētās politikas pamanāmību un izpratni par to. Tas dod pilsoņiem iespēju vēl vairāk iesaistīties lēmumu pieņemšanā un nodrošina lielāku pārvaldes sistēmas leģitimitāti un efektivitāti, un nosaka tai lielāku atbildību pilsoņu priekšā. Tas arī parāda pilsoņiem konkrētus piemērus tam, kā lauksaimniecība nodrošina sabiedriskos labumus, tādējādi pamatojot lauksaimniecības nozarei atvēlēta valsts atbalsta leģitimitāti.
- (85) Jāsecina, ka attiecīgās informācijas vispārēja publicēšana nepārsniedz demokrātiskā sabiedrībā nepieciešamību aizsargāt Savienības finansiālās intereses, kā arī vispārējā mērķa nodrošināt sabiedrības kontroli pār fondu līdzekļu izlietojumu primāro nozīmi.
- (86) Lai ievērotu datu aizsardzības prasības, fondu atbalsta saņēmēji pirms datu publicēšanas būtu jāinformē par viņu datu publicēšanu. Viņi būtu jāinformē arī par to, ka datus var apstrādāt Savienības un dalībvalstu revīzijas un izmeklēšanas struktūras, lai aizsargātu Savienības finansiālās intereses. Turklāt saņēmēji būtu jāinformē par viņu tiesībām saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK un procedūrām, kas piemērojamas šo tiesību izmantošanai.
- (87) Tālab pēc padziļinātas analīzes un novērtējuma par to, kā vislabāk būtu iespējams ievērot saņēmēju tiesības uz personas datu aizsardzību, balstoties arī uz Komisijas sarunu gaitā par šo regulu sniegto informāciju, šajā regulā būtu jāparedz jauni noteikumi, kā publicējama informācija par visiem fondu atbalsta saņēmējiem.
- (88) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai.
- (89) Lai nodrošinātu vienādus šīs regulas īstenošanas nosacījumus, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai attiecībā uz: maksājumu aģentūru un koordinējošo struktūru akreditācijas piešķiršanas, atsaukšanas un pārskatīšanas procedūrām, kā arī maksājumu aģentūru akreditācijas uzraudzības procedūrām; noteikumiem par darbu un pārbaudēm, kas ir maksājumu aģentūru pārvaldības ticamības deklarācijas pamatā, par koordinējošās struktūras funkcijām un par to, kā šī koordinējošā struktūra paziņo informāciju Komisijai; noteikumiem par sertifikācijas struktūru uzdevumiem, tostarp pārbaudēm, un par sertifikātiem un ziņojumiem un tos pamatojošajiem dokumentiem, kādi šīm struktūrām jāsaņem. Minētās īstenošanas pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.
- (90) Komisijas īstenošanas pilnvarām būtu jāattiecas arī uz revīzijas principiem, uz kuriem balstīti sertifikācijas struktūru atzinumi, tostarp riska novērtējumu, iekšējiem kontroles mehānismiem un vajadzīgo revīzijas pierādījumu pakāpi; revīzijas metodēm, kas, sniedzot atzinumus, jāizmanto sertifikācijas struktūrām attiecībā uz starptautiskajiem revīzijas standartiem, tostarp attiecīgā gadījumā vienota integrēta parauga izmantošanu katrai datu kopai un attiecīgā gadījumā iespēju līdz ar maksājumu aģentūrām piedalīties pārbaudēs uz vietas.
- (91) Tām būtu jāattiecas arī uz noteikumiem par saimniecību konsultatīvās sistēmas vienotu ieviešanu, ELGF mēneša maksājumu dalībvalstīm noteikšanu; summu noteikšanu valsts intervences pasākumu finansēšanai; noteikumiem saistībā ar finansējumu, lai Komisija varētu iegūt pārbaudēm nepieciešamos satelītattēlus, un saistībā ar Komisijas veiktajiem pasākumiem, izmantojot attālās izpētes lietojumprogrammas, ko lieto lauksaimniecības resursu uzraudzībai; uz procedūru, saskaņā ar kuru Komisija īsteno minēto satelītattēlu iegūvi un lauksaimniecības resursu uzraudzību, satelītattēlu un meteoroloģisko datu ieguves, uzlabošanas un izmantošanas regulējumu, kā arī piemērojamiem termiņiem.
- (92) Tām būtu arī jāattiecas - saistībā ar finanšu disciplīnas procedūru – uz tiešo maksājumu korekcijas koeficientu un tā pielāgošanu, kā arī noteikumiem un nosacījumiem, ko piemēro apropriācijām, kas pārnestas saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punktu, lai finansētu tiešos maksājumus; saistībā ar finanšu disciplīnas procedūru – provizorisku maksājumu summas noteikšanu un pieejamo budžeta līdzekļu provizorisku sadali starp dalībvalstīm.
- (93) Turklāt Komisijas īstenošanas pilnvarām būtu jāattiecas: uz laikposma noteikšanu, kurā akreditētajām maksājumu aģentūrām jāsaņem un jānosūta Komisijai starpposma izdevumu deklarācijas, kas attiecas uz lauku attīstības programmām; uz dalībvalstīm paredzēto mēneša maksājumu vai starpmaksājumu samazināšanu vai apturēšanu; detalizētu informāciju par nošķirtu grāmatvedību, ko nodrošina maksājumu aģentūras; īpašiem noteikumiem, ko piemēro maksājumu aģentūru nodrošinātajā uzskaitē reģistrētajai informācijai; noteikumiem attiecībā uz intervences krājumu glabāšanas pasākumu finansēšanu un grāmatvedības uzskaiti un attiecībā uz citiem fondu finansētiem izdevumiem, automātiskas saistību atcelšanas

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

procedūras nosacījumiem, procedūru un citiem praktiskiem pasākumiem Komisijas maksājumu dalībvalstīm pareizai apturēšanai uz laiku gadījumā, ja dalībvalstis ar nokavēšanos iesniedz informāciju.

(94) Turklāt Komisijas īstenošanas pilnvarām būtu arī jāattiecas: uz procedūrām, kuras saistītas ar īpašiem pienākumiem, kas dalībvalstīm jāievēro saistībā ar pārbaudēm; procedūrām, kuras saistītas ar dalībvalstu pienākumiem sadarbības jomā attiecībā uz Komisijas veiktām pārbaudēm uz vietas un piekļuvi informācijai; procedūrām un citiem praktiskiem pasākumiem saistībā ar pienākumu ziņot par pārkāpumiem un krāpšanu, apstākļiem, kādos jāglabā attaisnojoši dokumenti, kas saistīti ar veiktajiem maksājumiem, un dokumenti, kas saistīti ar Savienības tiesību aktos noteikto administratīvo un fizisko pārbaudžu izpildi; grāmatojumu noskaidrošanu un atbilstības noskaidrošanu, Savienības budžetā paredzēto summu izslēgšanu no Savienības finansējuma, procedūrām nepamatoti veiktu maksājumu un procentu atgūšanai, informācijas sniegšanas un paziņojuma veidlapām, kas dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai saistībā ar pārkāpumiem.

(95) Komisijas īstenošanas pilnvarām būtu jāattiecas uz noteikumiem, lai panāktu Savienības finansiālo interešu aizsardzības pienākumu vienādu piemērošanu dalībvalstīs, vajadzīgajiem noteikumiem, lai panāktu pārbaudžu vienādu piemērošanu Savienībā, daļējas vai pilnīgas maksājumu vai maksājumtiesību atsaukšanas piemērošanu un aprēķināšanu; nepamatotu maksājumu atgūšanu un sankcijām, kā arī attiecībā uz nepamatoti piešķirtām maksājumtiesībām un procentu piemērošanu. Tām būtu jāattiecas arī uz administratīvo sodu piemērošanu un aprēķināšanu; sīki izstrādātiem noteikumiem, kā noteikt, kad neievērošana ir maznozīmīga, noteikumiem, kā noteikt gadījumus, kad sankciju veida dēļ dalībvalstis var paturēt atliedzinātos sodus, un mēneša maksājumu apturēšanu uz laiku konkrētajos gadījumos, kas minēti Regulā (ES) Nr. 1308/2013.

(96) Komisijas īstenošanas pilnvarām būtu jāattiecas uz iesniedzamā nodrošinājuma formu un nodrošinājuma iesniegšanas, tā pieņemšanas un sākotnējā nodrošinājuma aizstāšanas kārtību; nodrošinājuma atbrīvošanas kārtību un dalībvalstu vai Komisijas paziņojumiem, kas tām jāsniedz saistībā ar nodrošinājumu. Tām būtu jāattiecas uz noteikumiem, kas ārkārtas gadījumos ir vajadzīgi un pamatoti, lai atrisinātu konkrētas problēmas, kuras ir saistītas ar maksājumu termiņiem un avansa maksājumiem; noteikumiem par atbalsta pieteikumiem un maksājuma pieprasījumiem, par pieteikumiem attiecībā uz tiesībām saņemt maksājumu, tostarp attiecībā uz pieteikumu iesniegšanas galīgo termiņu, prasībām attiecībā uz pieteikumā iekļaujamo minimālo informāciju, noteikumiem par atbalsta

pieteikumu grozījumiem vai atbalsta pieteikumu atsaukšanu, atbrīvojumu no prasības iesniegt atbalsta pieteikumu un noteikumiem, kas ļauj dalībvalstīm piemērot vienkāršotas procedūras vai labot acīmredzamas kļūdas.

(97) Komisijas īstenošanas pilnvarām tāpat būtu jāattiecas uz noteikumiem par pārbaudžu veikšanu, lai pārliecinātos par pienākumu izpildi un pārbaudītu atbalsta pieteikumā vai maksājuma pieprasījumā sniegtās informācijas pareizību un pilnīgumu, tostarp attiecībā uz noteikumiem par pielaidēm mērījumos, kas veikti pārbaudēs uz vietas, attiecībā uz integrētās administrācijas un kontroles sistēmas vienotai īstenošanai vajadzīgajām tehniskajām specifikācijām; noteikumiem par saimniecību nodošanas situācijām, kad kopā ar saimniecībām tiek nodoti arī pienākumi saistībā ar tiesībām saņemt attiecīgo atbalstu, kas vēl ir jāizpilda, un noteikumiem par avansa maksājumu veikšanu. Tām būtu jāattiecas arī uz noteikumiem, lai panāktu komercdokumentu rūpīgas pārbaudes noteikumu vienādu piemērošanu; procedūrām, kuras saistītas ar dalībvalstu datubāzēm un analītiskajām datubāzēm ar izotopu datiem, kas palīdzēs atklāt krāpšanu; procedūrām, kuras saistītas ar kontroles iestāžu un struktūru savstarpējo sadarbību un palīdzību, noteikumiem par to, kā veikt pārbaudes par atbilstību tirdzniecības standartiem, noteikumiem par struktūrām, kuras atbildīgas par pārbaudžu veikšanu, un par šo pārbaudžu saturu, biežumu un tirdzniecības posmu, kurā tās veicamas.

(98) Komisijas īstenošanas pilnvarām būtu jāattiecas arī uz paziņojumiem, kas dalībvalstīm jāsniedz Komisijai sakarā ar pārbaudēm saistībā ar cilmes vietas nosaukumiem, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un aizsargātiem tradicionāliem apzīmējumiem; noteikumiem par struktūru, kas ir atbildīga par pārbaudēm attiecībā uz atbilstību produkta specifikācijai, tostarp gadījumos, kad ģeogrāfiskais apgabals ir trešā valsts; pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic, lai novērstu aizsargātu cilmes vietas nosaukumu, aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un aizsargātu tradicionālo apzīmējumu nepareizu izmantošanu; pārbaudēm un verifikāciju, kas jāveic dalībvalstīm, tostarp testēšanu.

Tām būtu jāattiecas uz: noteikumiem par pārbaudžu veikšanu, lai pārliecinātos par savstarpējās atbilstības prasību izpildi; sīki izstrādātiem procesuāliem un tehniskiem noteikumiem par administratīvo sodu aprēķināšanu un piemērošanu savstarpējās atbilstības prasību neizpildīšanas gadījumā; noteikumiem par informāciju, kas dalībvalstīm jāsniedz Komisijai, kā norādīts 104. pantā; un pasākumiem, lai aizsargātu Savienības tiesību aktu piemērošanu, ja to var apdraudēt ar valsts valūtu saistītas ārkārtējas monetāra rakstura darbības.

- (99) Bet tam Komisijas īstenošanas pilnvarām būtu jāattiecas uz virkni rādītāju, kas raksturīgi KLP uzraudzībai un novērtēšanai; uz noteikumiem par informāciju, kas dalībvalstīm jānosūta Komisijai KLP uzraudzības un novērtēšanas vajadzībām; noteikumiem par fondu līdzekļu saņēmēju vārdu publiskošanas formātu un grafiku, vienotu veidu pienākumam informēt atbalsta saņēmējus par to, ka viņu dati tiks publicēti, un Komisijas un dalībvalstu sadarbību saistībā ar fondu līdzekļu saņēmēju vārdu publicēšanu.
- (100) Noteiktu īstenošanas aktu pieņemšanā būtu jāizmanto konsultēšanās procedūra. Attiecībā uz īstenošanas aktiem, kas saistīti ar Komisijas veiktiem summu aprēķiniem, konsultēšanās procedūra ļauj Komisijai pilnībā uzņemties atbildību par budžeta pārvaldību, un tās mērķis ir lielāka efektivitāte, prognozējamība un ātrums, ņemot vērā laika ierobežojumus un budžeta procedūras. Attiecībā uz īstenošanas aktiem, kas skar dalībvalstīm veicamo maksājumu un grāmatojumu noskaidrošanas procedūras darbības regulējumu, konsultēšanās procedūra ļauj Komisijai pilnībā uzņemties atbildību par budžeta pārvaldību un valstu maksājumu aģentūru gada pārskatu pārbaudi, lai šos pārskatus apstiprinātu, vai, gadījumā, ja izdevumi nav veikti saskaņā ar Savienības noteikumiem, izslēgtu šādus izdevumus no Savienības finansējuma. Citos gadījumos īstenošanas aktu pieņemšanai būtu jāizmanto pārbaudes procedūra.
- (101) Būtu jāpilnvaro Komisija pieņemt īstenošanas aktus attiecībā uz ELGF izdevumiem pieejamo līdzekļu neto atlikuma noteikšanu un papildu maksājumu vai samazinājumu veikšanu saistībā ar mēneša maksājumu veikšanas kārtību.
- (102) Tā kā pāreja no sistēmas, ko veido saskaņā ar šo regulu atceltās regulas, uz šajā regulā noteikto sistēmu varētu radīt praktiskas un specifiskas grūtības, būtu jāparedz noteikumi, lai Komisija varētu pieņemt vajadzīgus un pienācīgi pamatotus pasākumus.
- (103) Ņemot vērā nepieciešamību ātri sagatavot paredzēto pasākumu īstenošanu, šai regulai būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (104) Tā kā saskaņā ar šo regulu finansēto lauku attīstības programmu plānošanas laikposms sākas no 2014. gada 1. janvāra, šai regulai būtu jābūt piemērojama no minētā datuma. Tomēr daži noteikumi, kas konkrēti saistīti ar fondu finanšu pārvaldību, būtu jāpiemēro no agrāka datuma, kas atbilst finanšu gada sākumam. Tomēr, ņemot vērā, ka finanšu gads lauksaimniecības nozarē attiecas uz izdevumiem, kas maksāti, un ieņēmumiem, kas gūti un ko maksājumu aģentūra ieģrāmato fondu budžeta kontos par finanšu gadu "N", kurš sākas "N-1" gada 16. oktobrī un beidzas "N" gada 15. oktobrī, noteikumi, kas attiecas uz maksājumu aģentūru un koordinējošo struktūru akreditāciju un akreditācijas atsaukšanu un attiecīgajām Komisijas pilnvarām, uz fondu finanšu pārvaldību, piemēram, budžeta griestiem, rezervi krīzes situācijai lauksaimniecības nozarē, finanšu disciplīnu un piešķirtajiem ieņēmumiem, būtu jāpiemēro no agrāka datuma, kas atbilst 2014. finanšu gada sākumam (tas ir, no 2013. gada 16. oktobra). Tā paša iemesla dēļ noteikumi, kas attiecas uz procedūru mēneša maksājumiem, ko Komisija maksā dalībvalstīm, un maksājumu aģentūru atbilstību maksāšanas termiņiem, būtu jāpiemēro izdevumiem, kas veikti no 2014. finanšu gada sākuma (tas ir, no 2013. gada 16. oktobra).
- (105) Ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas ir pieņēmis atzinumu ⁽¹⁾.
- (106) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, ņemot vērā saikni starp šo regulu un citiem KLP instrumentiem un dalībvalstu finanšu resursu ierobežojumus paplašinātā Savienībā, bet tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, izmantojot Savienības finansējuma daudzgadu garantiju un pievēršoties tās prioritātēm, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Darbības joma

Ar šo regulu paredz noteikumus attiecībā uz:

- a) izdevumu, tostarp lauku attīstības izdevumu, finansēšanu saskaņā ar Kopējo lauksaimniecības politiku (KLP);
- b) saimniecību konsultatīvo sistēmu;
- c) dalībvalstu izveidojamām vadības un kontroles sistēmām;
- d) savstarpējās atbilstības sistēmu;
- e) grāmatojumu noskaidrošanu.

⁽¹⁾ OV C 35, 9.2.2012., 1. lpp.

2. pants

Regulā lietotie termini

1. Šajā regulā:

- a) "lauksaimnieks" ir lauksaimnieks Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta nozīmē;
- b) lauksaimnieciskā darbība" ir lauksaimnieciskā darbība Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta nozīmē;
- c) "lauksaimniecības zeme" ir lauksaimniecības zeme Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta nozīmē;
- d) "saimniecība" ir saimniecība Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta nozīmē, izņemot 91. panta 3. punktā paredzēto gadījumu šīs regulas VI sadaļas vajadzībām;
- e) "tiešie maksājumi" ir tiešie maksājumi Regulas (ES) Nr. 1307/2013 1. panta nozīmē;
- f) "lauksaimniecības nozares tiesību akti" ir jebkādi piemērojamie tiesību akti, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 43. pantu, saistībā ar KLP, kā arī attiecīgā gadījumā jebkādi deleģētie vai īstenošanas akti, kas pieņemti, pamatojoties uz šādiem aktiem, un Regulas (ES) Nr. 1303/2013 otro daļu, ciktāl tā attiecas uz ELFLA;
- g) "pārkāpums" ir pārkāpums Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta nozīmē.

2. KLP finansēšanai, pārvaldībai un uzraudzībai, "nepārvarama vara" un "ārkārtas apstākļi" var tikt atzīti jo īpaši šādos gadījumos:

- a) atbalsta saņēmēja nāve;
- b) atbalsta saņēmēja ilgstoša darbnespēja;
- c) nopietna dabas katastrofa, kas būtiski ietekmē saimniecību;
- d) lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanai paredzēto ēku nejauša nopostīšana saimniecībā;
- e) epizootija vai augu slimība, kas ietekmē daļu vai visus atbalsta saņēmējam piederošos attiecīgi lauksaimniecības dzīvniekus vai kultūraugus;
- f) visas saimniecības vai lielas saimniecības daļas ekspropriācija, ja minēto ekspropriāciju nevarēja paredzēt pieteikuma iesniegšanās dienā.

II SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR LAUKSAIMNIECĪBAS FONDIEM

I NODAĻA

Lauksaimniecības fondi

3. pants

Lauksaimniecības izdevumus finansējošie fondi

1. Lai sasniegtu LESD noteiktos KLP mērķus, finansējumu dažādiem pasākumiem, uz kuriem attiecas šī politika, tostarp lauku attīstības pasākumiem, veido:

- a) Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF);
- b) Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA).

2. ELGF un ELFLA ("fondi") ir daļa no Eiropas Savienības vispārējā budžeta (Savienības budžets).

4. pants

ELGF izdevumi

1. ELGF īsteno saskaņā ar dalībvalstu un Savienības īstenotu dalītas pārvaldības principu. Tas finansē šādus izdevumus, ko veic atbilstīgi Savienības tiesību aktiem:

- a) lauksaimniecības tirgus regulējoši vai atbalstoši pasākumi;
- b) tiešie maksājumi lauksaimniekiem saskaņā ar KLP;
- c) Savienības finanšu ieguldījums pasākumos, kuri paredzēti tam, lai sniegtu informāciju par lauksaimniecības produktiem un tos popularizētu Savienības iekšējā tirgū un trešās valstīs, un kurus dalībvalstis īsteno, pamatojoties uz programmām, kas nav minētas 5. pantā un ko izvēlējusies Komisija;
- d) Savienības finanšu ieguldījums Savienības programmā skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 23. pantā, un pasākumos, kas saistīti ar dzīvnieku slimībām un patērētāju uzticības zudumu, kā norādīts minētās regulas 155. pantā.

2. ELGF tiešā veidā un saskaņā ar Savienības tiesību aktiem finansē šādus izdevumus:

- a) lauksaimniecības produktu popularizēšanas pasākumi, ko veic Komisija tieši vai ar starptautisku organizāciju starpniecību;
- b) pasākumi, kas veikti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, lai nodrošinātu lauksaimniecības ģenētisko resursu saglabāšanu, raksturošanu, savākšanu un izmantošanu;

- c) lauksaimniecības uzskaites informācijas sistēmu ieviešana un uzturēšana;
- d) lauksaimniecības apsekojumu sistēmas, tostarp lauku saimniecību struktūras apsekojumi.

5. pants

ELFLA izdevumi

ELFLA īsteno saskaņā ar dalībvalstu un Savienības īstenotu dalītas pārvaldības principu. Tas finansē Savienības finanšu ieguldījumu lauku attīstības programmās, kas īstenotas atbilstīgi Savienības tiesību aktiem par atbalstu lauku attīstībai.

6. pants

Citi izdevumi, tostarp tehniskā palīdzība

Pēc Komisijas ierosmes un/vai tās vārdā fondi katrs tiešā veidā tādā mērā, kā tie attiecīgi saistīti, finansēt sagatavošanas, uzraudzības, administratīvā un tehniskā atbalsta darbības, kā arī izvērtēšanas, revīzijas un pārbaudes pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu KLP. Šajos pasākumos jo īpaši iekļauj:

- a) pasākumus, kas vajadzīgi, lai analizētu, pārvaldītu, uzraudzītu un īstenotu KLP, kā arī apmainītos ar informāciju par to, un pasākumus, kas attiecas uz kontroles sistēmu ieviešanu un tehnisko un administratīvo palīdzību;
- b) Komisijas veiktām pārbaudēm nepieciešamo satelītattēlu ieguvu saskaņā ar 21. pantu;
- c) Komisijas veiktos pasākumus, izmantojot attālās izpētes lietojumprogrammas, ko izmanto lauksaimniecības resursu uzraudzībai saskaņā ar 22. pantu;
- d) pasākumus, kas vajadzīgi, lai uzturētu un izstrādātu metodes un tehniskus līdzekļus KLP finansēšanai izmantoto fondu informācijai, savstarpējai savienošanai, uzraudzībai un finanšu pārvaldības kontrolei;
- e) informācijas sniegšanu par KLP saskaņā ar 45. pantu;
- f) pētījumus par KLP un fondu finansēto pasākumu izvērtēšanu, tostarp izvērtēšanas metožu uzlabošanu un informācijas apmaiņu par praksēm saskaņā ar KLP;
- g) vajadzības gadījumā – izpildaģentūras, kas izveidotas saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 58/2003 ⁽¹⁾ un darbojas saistībā ar KLP;
- h) pasākumus, kas attiecas uz informācijas izplatīšanu, informētības palielināšanu, sadarbības veicināšanu un pieredzes

apmaiņu Savienības mērogā un kas veikti lauku attīstības sakarībā, tostarp sadarbības tīklu veidošanu starp iesaistītajiem dalībniekiem;

- i) pasākumus, kas nepieciešami logotipu izstrādei, reģistrēšanai un aizsardzībai saskaņā ar Savienības kvalitātes politiku un ar to saistīto intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, kā arī nepieciešamo informācijas tehnoloģiju (IT) izstrādi.

II NODAĻA

Maksājumu aģentūras un citas struktūras

7. pants

Maksājumu aģentūru un koordinējošo struktūru akreditācija un akreditācijas atsaukšana

1. Maksājumu aģentūras ir dalībvalstu dienesti vai struktūras, kas atbild par 4. panta 1. punktā un 5. pantā minēto izdevumu pārvaldību un kontroli.

Šo uzdevumu izpildi, izņemot maksājumu veikšanu, var deleģēt.

2. Dalībvalstis akreditē par maksājumu aģentūrām tādus dienestus vai struktūras, kurām ir administratīva organizācija un iekšējās kontroles sistēma, kas sniedz pietiekamas garantijas tam, ka maksājumi ir likumīgi un pareizi un ka tie ir pienācīgi uzskaitīti. Šajā sakarā maksājumu aģentūras atbilst minimālajiem akreditācijas nosacījumiem attiecībā uz iekšējo vidi, kontroles darbībām, informāciju un saziņu, un uzraudzību, kurus Komisija noteikusi saskaņā ar 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Katra dalībvalsts, ņemot vērā tās konstitucionālās normas, ierobežo tās akreditēto maksājumu aģentūru skaitu līdz ne vairāk kā vienai aģentūrai dalībvalstī vai vajadzības gadījumā - līdz vienai aģentūrai reģionā. Tomēr, ja maksājumu aģentūras ir izveidotas reģiona līmenī, dalībvalstis papildus tām vai nu akreditē maksājumu aģentūru valsts līmenī tām atbalsta shēmām, kuras to rakstura dēļ jāpārvalda valsts līmenī, vai arī nodod šo shēmu pārvaldību to reģionālajām maksājumu aģentūrām.

Atkāpjoties no šā punkta otrās daļas, dalībvalstis var saglabāt to maksājumu aģentūru skaitu, kas bija akreditētas pirms 2013. gada 20. decembrī stāšanās spēkā.

Līdz 2016. gada beigām Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par maksājumu aģentūru sistēmu darbību Savienībā, ja vajadzīgs, kopā ar attiecīgiem tiesību aktu priekšlikumiem.

3. Līdz tā gada 15. februārim, kurš seko attiecīgajam finanšu gadam, par akreditēto maksājumu aģentūru atbildīgā persona sagatavo:

- a) gada pārskatu par izdevumiem, kas veikti, pildot akreditētajai maksājumu aģentūrai uzticētos uzdevumus, pievienojot nepieciešamo informāciju grāmatojumu noskaidrošanai saskaņā ar 51. pantu;

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 58/2003 (2002. gada 19. decembris), ar ko nosaka statūtus izpildaģentūrām, kurām uztic konkrētus Kopienas programmu pārvaldības uzdevumus (OV L 11, 16.1.2003., 1. lpp.).

- b) pārvaldības ticamības deklarāciju par pārskatu pilnīgumu, precizitāti un patiesumu un iekšējās kontroles sistēmu pareizu darbību, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kā arī par pakārtoto darījumu likumību un pareizību;
- c) gada kopsavilkumu par revīzijas nobeiguma pārbaūžu ziņojumiem un veikto kontroli, tostarp analīzi par sistēmās atklāto kļūdu un trūkumu raksturu un apjomu, kā arī par veicamajiem vai plānotajiem korektīvajiem pasākumiem.

Pēc attiecīgās dalībvalsts paziņojuma Komisija var izņēmuma kārtā noteikto termiņu, proti, 15. februāri, pagarināt līdz 1. martam, bet ne ilgāk.

4. Ja ir akreditēta vairāk nekā viena maksājumu aģentūra, dalībvalsts izraugās publisku struktūru ("koordinējošā struktūra"), kurai tā uzdod šādu uzdevumu izpildi:

- a) savākt informāciju, ko darīt pieejamu Komisijai, un šo informāciju nosūtīt Komisijai;
- b) pēc vajadzības veikt vai koordinēt pasākumus ar mērķi novērst jebkādas vispārīgas dabas trūkumus un informēt Komisiju par jebkādu turpmāko rīcību;
- c) veicināt un, ja iespējams, nodrošināt Savienības noteikumu saskaņotu piemērošanu.

Saistībā ar pirmās daļas a) apakšpunktā minētās finanšu informācijas apstrādi dalībvalstis veic īpašu koordinējošās struktūras akreditāciju.

5. Ja akreditēta maksājumu aģentūra neatbilst vai vairs neatbilst vienam vai vairākiem 2. punktā minētajiem akreditācijas kritērijiem, dalībvalsts pēc savas iniciatīvas vai pēc Komisijas pieprasījuma atsauc akreditāciju, ja vien maksājumu aģentūra neveic vajadzīgos pielāgojumus termiņā, kas nosakāms atbilstīgi problēmas nopietnībai.

6. Maksājumu aģentūras īsteno to pārziņā esošo ar valsts intervenci saistīto darbību pārvaldību un kontroli, un tās saglabā kopējo atbildību šajā jomā.

8. pants

Komisijas pilnvaras

1. Lai nodrošinātu 7. pantā minētās sistēmas pareizu darbību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 111. pantu attiecībā uz:

- a) maksājumu aģentūru un koordinējošo struktūru, kā minēts attiecīgi 7. panta 2. punktā un 7. panta 4. punktā, minimālajiem akreditācijas nosacījumiem;

- b) maksājumu aģentūru pienākumiem attiecībā uz valsts intervenci, kā arī noteikumiem par to pārvaldības un kontroles pienākumu saturu.

2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par:

- a) maksājumu aģentūru un koordinējošo struktūru akreditācijas piešķiršanas, atsaukšanas un pārskatīšanas procedūrām, kā arī maksājumu aģentūru akreditācijas uzraudzības procedūrām;
- b) darbu un pārbaudēm, kas ir maksājumu aģentūru pārvaldības ticamības deklarācijā pamatā;
- c) koordinējošās struktūras funkcijām un informācijas paziņošanu Komisijai, kā minēts 7. panta 4. punktā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

9. pants

Sertifikācijas struktūras

1. Sertifikācijas struktūra ir dalībvalsts izraudzīta valsts vai privāta revīzijas struktūra. Ja tā ir privāta revīzijas struktūra un to pieprasa piemērojamie Savienības vai valsts tiesību akti, to publiskā konkursa procedūrā izvēlas dalībvalsts. Tā sniedz atzinumu, kurš izstrādāts saskaņā ar starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, par maksājumu aģentūras gada pārskatu pilnīgumu, pareizību un patiesumu, tās iekšējās kontroles sistēmas pienācīgu darbību un to uzdevumu likumību un pareizību, kuru atmaksāšana ir pieprasīta no Komisijas. Minētajā atzinumā konstatē arī to, vai pārbaude rada šaubas par apgalvojumiem pārvaldības ticamības deklarācijā.

Sertifikācijas struktūrai ir vajadzīgas tehniskās zināšanas. Tā darbojas neatkarīgi no attiecīgās maksājumu aģentūras un koordinējošās struktūras, kā arī neatkarīgi no iestādes, kas šo aģentūru ir akreditējusi.

2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par sertifikācijas struktūru uzdevumiem, tostarp to veicamajām pārbaudēm, kā arī apliecinājumiem un ziņojumiem un tos pamatojošajiem dokumentiem, kādi šīm struktūrām jāsaņem. Ņemot vērā nepieciešamību panākt darījumu pārbaūžu un profesionālu revīzijas atzinumu maksimālu efektivitāti attiecībā uz integrētu pieeju, īstenošanas aktos nosaka arī:

- a) revīzijas principus, uz kuriem balstīti sertifikācijas struktūru atzinumi, tostarp riska novērtējumu, iekšējās kontroles un vajadzīgo revīzijas pierādījumu pakāpi;

b) revīzijas metodes, kas, sniedzot atzinumus, jāizmanto sertifikācijas struktūrām, ņemot vērā starptautiskos revīzijas standartus, tostarp attiecīgā gadījumā vienota integrēta parauga izmantošanu katrai datu kopai un attiecīgā gadījumā iespēju līdz ar maksājumu aģentūrām piedalīties pārbaudēs uz vietas.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

10. pants

Maksājumu aģentūru veikto maksājumu pieņemamība

Savienības finansējumu var izmantot 4. panta 1. punktā un 5. pantā minēto izdevumu segšanai tikai tad, ja tos ir veikušas akreditētas maksājumu aģentūras.

11. pants

Pilna apjoma maksājumi atbalsta saņēmējiem

Izņemot gadījumus, kad Savienības tiesību aktos nepārprotami paredzēti citi noteikumi, maksājumi saistībā ar šajā regulā noteikto finansējumu atbalsta saņēmējiem tiek izmaksāti pilnā apjomā.

III SADAĻA

SAIMNIECĪBU KONSULTATĪVĀ SISTĒMA

12. pants

Princips un darbības joma

1. Dalībvalstis izveido sistēmu atbalsta saņēmēju konsultēšanai par zemes apsaimniekošanu un saimniecību apsaimniekošanu ("saimniecību konsultatīvā sistēma"). Minēto saimniecību konsultatīvo sistēmu vada šim nolūkam izraudzītas publiskas struktūras un/vai izvēlētas privātas struktūras.

2. Saimniecību konsultatīvā sistēma aptver vismaz:

- pienākumus saimniecību līmenī, kuri izriet no tiesību aktos noteiktajām apsaimniekošanas prasībām un VI sadaļas I nodaļā paredzētajiem labu lauksaimniecības un vides apstākļu standartiem;
- klimatam un videi labvēlīgas lauksaimniecības prakses, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļā, un Regulas (ES) Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto lauksaimniecības platību apsaimniekošanu;

c) lauku attīstības programmās paredzētus pasākumus lauku saimniecību līmenī saimniecību modernizācijai, konkurētspējas veidošanai, nozares integrācijai, inovācijai un tirgus orientācijai, kā arī darījumdarbības veicināšanai;

d) dalībvalstu noteiktās prasības atbalsta saņēmēju līmenī, lai īstenotu 11. panta 3. punktu Direktīvā 2000/60/EK;

e) dalībvalstu noteiktās prasības atbalsta saņēmēju līmenī, lai īstenotu 55. pantu Regulā (EK) Nr. 1107/2009, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/128/EK 14. pantā minēto prasību.

3. Saimniecību konsultatīvā sistēma var arī īpaši aptvert:

a) saimniecību pārveidošanas sekmēšanu un to saimnieciskās darbības dažādošanu;

b) riska pārvaldību un atbilstīgu profilaktisku pasākumu ieviešanu, lai reaģētu uz dabas katastrofām, katastrofāliem notikumiem un dzīvnieku un augu slimībām;

c) valsts tiesību aktu noteiktās minimālās prasības, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. panta 3. punktā un 29. panta 2. punktā;

d) informāciju, kas saistīta ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos, bioloģisko daudzveidību un ūdens resursu aizsardzību, kā noteikts šīs regulas I pielikumā.

13. pants

Īpašas prasības saistībā ar saimniecību konsultatīvo sistēmu

1. Dalībvalstis nodrošina, ka saimniecību konsultatīvajās sistēmās strādājošie konsultanti ir atbilstīgi kvalificēti un tiem tiek nodrošinātas regulāras mācības.

2. Dalībvalstis nodrošina konsultatīvās un kontroles funkcijas nošķirtību. Šajā sakarībā un neskarot valsts tiesību aktus par dokumentu publisku pieejamību, dalībvalstis nodrošina to, lai 12. panta 1. punktā minētās izvēlētas un izraudzītās struktūras personām, kas nav attiecīgās saimniecības apsaimniekojošie atbalsta saņēmēji, neatklātu personīgu vai individuālu informāciju vai datus, kurus tās iegūst savas konsultatīvās darbības laikā, izņemot tās neatbilstības vai pārkāpumus, kas atklāti to darbības laikā un uz ko attiecas Savienības vai valsts tiesību aktos noteikts pienākums informēt valsts iestādi, jo īpaši noziedzīgu nodarījumu gadījumā.

3. Attiecīgā valsts iestāde potenciālajam atbalsta saņēmējam galvenokārt elektroniskā veidā nodrošina 12. panta 1. punktā minēto izvēlēto un izraudzīto struktūru atbilstīgu sarakstu.

14. pants

Saimniecību konsultatīvās sistēmas pieejamība

Atbalsta saņēmēji un lauksaimnieki, kuri nesaņem atbalstu saskaņā ar KLP, var brīvprātīgi izmantot saimniecību konsultatīvo sistēmu.

Neskarot 99. panta 2. punkta ceturto daļu, dalībvalstis saskaņā ar objektīviem kritērijiem tomēr var noteikt atbalsta saņēmēju kategorijas, kuriem ir prioritāra piekļuve saimniecību konsultatīvajai sistēmai, tostarp tīklus, kas strādā ar ierobežotiem resursiem Regulas (ES) Nr. 1305/2013 53., 55. un 56. panta nozīmē.

Šādā gadījumā dalībvalstis nodrošina prioritātes piešķiršanu tiem lauksaimniekiem, kuru piekļuve citiem konsultatīvajiem pakalpojumiem, kas nav saimniecību konsultatīvā sistēma, ir visierobežotākā.

Saimniecību konsultatīvā sistēma nodrošina, ka atbalsta saņēmējiem ir pieejamas konsultācijas, kas atspoguļo to saimniecību konkrēto situāciju.

15. pants

Komisijas pilnvaras

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par saimniecību konsultatīvās sistēmas vienotu ieviešanu, lai minēto sistēmu padarītu pilnībā izmantojamu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

IV SADAĻA

FONDU FINANŠU PĀRVALDĪBA

I NODAĻA

ELGF

1. iedaļa

Izdevumu finansēšana

16. pants

Budžeta līdzekļu maksimālais apjoms

1. ELGF izdevumu gada maksimālo apjomu veido maksimāli pieļaujamās summas, kas tam noteiktas saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 1311/2013.

2. Ja Savienības tiesību aktos paredzēta 1. punktā minēto summu pieskaitīšana vai samazināšana, Komisija pieņem īstenošanas aktus, nepiemērojot 116. pantā minēto procedūru, nosakot ELGF izdevumiem pieejamo neto atlikumu, pamatojoties uz Savienības tiesību aktā minētajiem datiem.

17. pants

Mēneša maksājumi

1. Apropiācijas, kas vajadzīgas, lai finansētu 4. panta 1. punktā minētos izdevumus, Komisija dara pieejamas dalībvalstīm mēneša maksājumu veidā, pamatojoties uz izdevumiem, ko pārskata laikposmā veikušas akreditētās maksājumu aģentūras.

2. Līdz Komisijas mēneša maksājumu veikšanai dalībvalstis mobilizē līdzekļus, kas vajadzīgi izdevumu veikšanai, atbilstīgi to akreditēto maksājumu aģentūru vajadzībām.

18. pants

Mēneša maksājumu veikšanas kārtība

1. Neskarot 51. un 52. panta piemērošanu, Komisija veic mēneša maksājumus par izdevumiem, ko akreditētās maksājumu aģentūras veikušas pārskata mēnesī.

2. Mēneša maksājumus katrai dalībvalstij veic vēlākais otrā mēneša trešajā darb dienā pēc mēneša, kurā veikti izdevumi. Dalībvalstu izdevumus, kas veikti no 1. līdz 15. oktobrim, uzskata par oktobrī veiktiem izdevumiem. Šādus izdevumus, kas veikti no 16. līdz 31. oktobrim, uzskata par novembrī veiktiem izdevumiem.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka tās veicamos mēneša maksājumus, pamatojoties uz dalībvalstu izdevumu deklarācijām un informāciju, kas saņemta saskaņā ar 102. panta 1. punktu, ņemot vērā samazinājumus vai maksājumu apturēšanu uz laiku, ko piemēro saskaņā ar 41. pantu, vai jebkuras citas korekcijas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nepiemērojot 116. pantā minēto procedūru, nosakot papildu maksājumus vai samazinājumus. Šādos gadījumos 116. panta 1. punktā minēto komiteju par to informē komitejas nākamajā sanāksmē.

19. pants

Administratīvās un personāla izmaksas

Fonds nesedz dalībvalstu un ELGF atbalsta saņēmēju veiktos izdevumus, kas saistīti ar administratīvajām un personāla izmaksām.

20. pants

Valsts intervences izdevumi

1. Ja tirgu kopīgajā organizācijā valsts intervences pasākumam nav noteikta summa par vienību, ELGF finansē attiecīgo pasākumu, pamatojoties uz standarta summām, kas ir vienādas visā Savienībā, jo īpaši attiecībā uz līdzekļiem, kuru avots ir dalībvalstis un ko izmanto produktu iepirkšanai, materiālajām darbībām, kas saistītas ar intervences produktu uzglabāšanu, un attiecīgos gadījumos intervences produktu pārstrādei.

2. Lai nodrošinātu ELGF finansējumu valsts intervences izdevumiem, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz:

a) to pasākumu veidu, par kuriem var saņemt Savienības finansējumu, un izdevumu atmaksāšanas nosacījumiem;

b) atbilstības nosacījumiem un aprēķina metodēm, pamatojoties uz maksājumu aģentūru faktiski konstatēto informāciju vai pamatojoties uz Komisijas noteiktajiem vienotas likmes maksājumiem, vai pamatojoties uz vienotas vai nevienotas likmes summām, kas paredzētas lauksaimniecības nozares tiesību aktos.

3. Lai nodrošinātu Savienības budžetā paredzēto ELGF apropriāciju pienācīgu pārvaldību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 115. pantu, lai paredzētu noteikumus darbību vērtēšanai saistībā ar valsts intervenci, veicamos pasākumus valsts intervences produktu zaudējuma vai sabojāšanās gadījumā un noteiktu finansējamās summas.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot šā panta 1. punktā minētās summas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

21. pants

Satelītattēlu ieguve

Komisija un dalībvalstis vienojas par pārbaudēm nepieciešamo satelītattēlu sarakstu saskaņā ar katras dalībvalsts sagatavoto specifikāciju.

Komisija nodrošina šos satelītattēlus bez maksas kontroles struktūrām vai pakalpojumu sniedzējiem, kurus minētās struktūras pilnvarojušas tās pārstāvēt.

Komisija paliek satelītattēlu īpašniece un tos atgūst pēc darba pabeigšanas. Tā var arī pieprasīt veikt darbu, lai stiprinātu paņēmienus un darba metodes saistībā ar lauksaimniecības platību pārbaudēm, izmantojot attālās izpētes iespējas.

22. pants

Lauksaimniecības resursu uzraudzība

Saskaņā ar 6. panta c) apakšpunktu finansēto pasākumu mērķis ir sniegt Komisijai veidu kā:

- pārvaldīt Savienības lauksaimniecības tirgu pasaules kontekstā,
- nodrošināt lauksaimnieciski izmantojamo zemju, tostarp agromežsaimniecības, un kultūraugu stāvokļa agroekonomisko un agrovides uzraudzību tā, lai būtu iespējams gatavot aplēses, jo īpaši attiecībā uz ražu un lauksaimniecības produkciju,
- sekmēt piekļuvi šīm aplēsēm starptautiskā līmenī, piemēram, ANO organizāciju vai citu starptautisko aģentūru koordinētos pasākumos,
- veicināt pasaules tirgu pārredzamību,

e) nodrošināt agrometeoroloģiskās sistēmas tehnoloģisko uzraudzību.

Saskaņā ar 6. panta c) apakšpunktu finansētie pasākumi attiecas uz KLP īstenošanai un uzraudzībai vajadzīgo datu, tostarp satelītnovērošanas un meteoroloģisko datu, vākšanu vai iegādi, teritorijas plānojuma datu infrastruktūras un tīmekļa vietnes izveidi, specifiskas, ar klimatiskajiem apstākļiem saistītas izpētes veikšanu, attālo izpēti, ko izmanto, lai palīdzētu uzraudzīt augsnes veselību, un agrometeoroloģisko un ekonometrisko modeļu atjaunināšanu. Vajadzības gadījumā šos pasākumus veic sadarbībā ar valsts laboratorijām un struktūrām.

23. pants

Īstenošanas pilnvaras

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros nosaka:

- noteikumus attiecībā uz finansēšanu saskaņā ar 6. panta b) un c) apakšpunktu,
- kārtību, kādā tiek veikti 21. un 22. pantā minētie pasākumi noteikto mērķu sasniegšanai,
- satelītattēlu un meteoroloģisko datu ieguves, uzlabošanas un izmantošanas regulējumu, kā arī piemērojamos termiņus.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. iedaļa

Budžeta disciplīna

24. pants

Maksimālā apjoma ievērošana

1. Visā budžeta procedūras un budžeta izpildes laikā apropriācijas, kas saistītas ar ELGF izdevumiem, nedrīkst pārsniegt 16. pantā minēto summu.

Visos Komisijas ierosinātajos un Eiropas Parlamenta un Padomes, Padomes vai Komisijas pieņemtajos juridiskajos instrumentos, kas ietekmē ELGF budžetu, ievēro 16. pantā minēto summu.

2. Ja Savienības tiesību aktos maksimālais finanšu līdzekļu apjoms lauksaimniecības izdevumiem attiecībā uz dalībvalsti ir izteikts euro, šādus izdevumus atlīdzina, ievērojot minēto maksimālo apjomu, kas izteikts euro, un, ja jāpiemēro 41. pants - visas nepieciešamās korekcijas.

3. Regulas (ES) Nr. 1307/2013 7. pantā minētos valstīm noteiktos maksimālos tiešo maksājumu apjomus, kas koriģēti saskaņā ar šīs regulas 26. pantā noteiktajiem pielāgojumiem, uzskata par maksimālo finansējumu euro.

25. pants

Rezerve krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē

Rezervi, kas paredzēta, lai lauksaimniecības nozarei sniegtu papildu atbalstu nopietnu krīžu gadījumā, kuras ietekmē lauksaimniecisko ražošanu vai lauksaimniecības produktu izplatīšanu ("rezerve krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē"), izveido, katra gada sākumā ar 26. pantā minēto finanšu disciplīnas mehānismu piemērojot samazinājumu tiešajiem maksājumiem.

Rezerves kopējā summa ir EUR 2 800 miljoni ar vienādām ikgadējām iemaksām EUR 400 miljonu apmērā (2011. gada cenās) laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam, un to iekļauj Daudzgaļu finanšu shēmas izdevumu kategorijā, kā noteikts Regulas (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 pielikumā.

26. pants

Finanšu disciplīna

1. Lai nodrošinātu Regulā (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 noteikto maksimālo gada apjomu ievērošanu attiecībā uz finansējumu ar tirgu saistītiem izdevumiem un tiešajiem maksājumiem, tiešo maksājumu korekcijas likmi nosaka, ja prognozes attiecībā uz to pasākumu finansējumu, kuriem jāiekļaujas minētajā maksimālajā apjomā konkrētajā finanšu gadā, liecina, ka tiks pārsniegti maksimāli pieļaujamais gada apjoms.

2. Komisija iesniedz priekšlikumu par korekcijām Eiropas Parlamentam un Padomei ne vēlāk kā tā kalendārā gada 31. martā, uz kuru attiecas minētā korekcijas likme.

3. Ja kādā gadā Eiropas Parlaments un Padome nav noteikuši korekcijas likmi līdz 30. jūnijam, Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot korekcijas likmi, un nekavējoties informē par to Eiropas Parlamentu un Padomi. Šādus īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

4. Līdz 1. decembrim Komisija, balstoties uz tās rīcībā esošu jaunu informāciju, var pieņemt īstenošanas aktus, pielāgojot korekcijas likmi, kas noteikta saskaņā ar 2. vai 3. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

5. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punkta ceturtais daļas, dalībvalstis atļūdzina apropriācijas, kas atbilstīgi Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 169. panta 3. punktam pārnestas galīgajiem saņēmējiem, uz kuriem tajā finanšu gadā, uz kuru apropriācijas tiek pārnestas, attiecas korekcija saskaņā ar šā panta 1. punktu.

Šā punkta pirmajā daļā minētā atļūdzināšana attiecas tikai uz galīgajiem saņēmējiem minētajās dalībvalstīs, kurās iepriekšējā finanšu gadā tiek piemērota finanšu disciplīna.

6. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, paredzot noteikumus un nosacījumus, ko piemēro apropriācijām, kuras ir pārnestas saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012

169. panta 3. punktu, lai finansētu šīs regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētos izdevumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

7. Piemērojot šo pantu, 25. pantā minēto summu, kas paredzēta rezervei krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē, iekļauj korekcijas likmes noteikšanā. Jebkuru summu, ko līdz finanšu gada beigām neizmanto krīzes pasākumiem, izmaksā saskaņā ar šā panta 5. punktu.

27. pants

Budžeta disciplīnas procedūra

1. Līdztekus N finanšu gada budžeta projekta iesniegšanai Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei arī savas prognozes par N – 1, N un N + 1 finanšu gadu.

2. Ja, sagatavojot N finanšu gada budžeta projektu, šķiet, ka pastāv risks N finanšu gadā pārsniegt 16. pantā minēto summu, Komisija ierosina Eiropas Parlamentam un Padomei vai Padomei vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šīs summas nepārsniegšanu.

3. Jebkurā laikā, ja Komisija uzskata, ka pastāv risks pārsniegt 16. pantā paredzēto summu un ka tā nevar veikt pietiekamus pasākumus, lai stāvokli uzlabotu saskaņā ar savām pilnvarām, tā ierosina citus pasākumus, lai nodrošinātu šīs summas nepārsniegšanu. pasākumu pieņem Padome. Minētos pasākumus pieņem Padome, ja attiecīgā pasākuma juridiskais pamats ir LESD 43. panta 3. punkts, vai Eiropas Parlaments un Padome, ja attiecīgā pasākuma juridiskais pamats ir LESD 43. panta 2. punkts.

4. Ja N finanšu gada beigās dalībvalstu atmaksājumu pieprasījumi pārsniedz vai varētu pārsniegt 16. pantā minēto summu, Komisija:

a) izskata šos dalībvalstu iesniegtos pieprasījumus proporcionāli un pieejamā budžeta robežās un pieņem īstenošanas aktus, provizoriski nosakot maksājumu summu attiecīgajam mēnesim;

b) vēlākais līdz N + 1 finanšu gada 28. februārim nosaka visu dalībvalstu situāciju attiecībā uz Savienības finansējumu N finanšu gadā;

c) pieņem īstenošanas aktus, nosakot Savienības finansējuma kopējo summu, sadalot pa dalībvalstīm, pamatojoties uz vienotu Savienības finansējuma likmi, tā budžeta robežās, kas bija pieejams mēneša maksājumu veikšanai;

d) vēlākais tad, kad veic mēneša maksājumus par N + 1 gada martu, veic iespējamās kompensācijas dalībvalstīm.

Pirmās daļas a) un c) apakšpunktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

28. pants

Agrinās brīdināšanas un uzraudzības sistēma

Lai nodrošinātu, ka netiek pārsniegts 16. pantā minētais budžeta līdzekļu maksimālais apjoms, Komisija ievieš mēneša agrinās brīdināšanas un uzraudzības sistēmu attiecībā uz ELGF izdevumiem.

Lai to panāktu, Komisija pirms katra finanšu gada sākuma nosaka mēneša izdevumu prognozes, pamatojoties uz trijos iepriekšējos gados veiktajiem vidējiem mēneša izdevumiem, ja tādi ir.

Komisija regulāri sniedz Eiropas Parlamentam un Padomei pārskatu, kurā izskatītas veikto izdevumu izmaiņas salīdzinājumā ar prognozēm un iekļauts paredzamās izpildes novērtējums kārtējam finanšu gadam.

29. pants

Valūtas maiņas atsauces kursi

1. Pieņemot budžeta projektu vai budžeta projekta grozījumu vēstuli, kas attiecas uz lauksaimniecības izdevumiem, Komisija ELGF budžeta aplēšu aprēķinam izmanto to vidējo euro maiņas kursu pret ASV dolāru, kurš tirgū reģistrēts pēdējā ceturksnī, kas beidzas vismaz 20 dienas, pirms Komisija pieņem budžeta dokumentu.

2. Pieņemot budžeta grozījumu un papildinājumu projektu vai vēstuli, ar ko to labo, tiktāl, ciktāl šie dokumenti attiecas uz apropriācijām, kas saistās ar 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētajiem pasākumiem, Komisija izmanto:

- a) to vidējo euro maiņas kursu pret ASV dolāru, kas tirgū faktiski reģistrēts laikposmā no iepriekšējā finanšu gada 1. augusta līdz tā pēdējā ceturkšņa beigām, kurš beidzas vismaz 20 dienas, pirms Komisija pieņem budžeta dokumentu, un vēlākais kārtējā finanšu gada 31. jūlijā; un
- b) sagatavojot prognozi atlikušajam finanšu gadam, vidējo valūtas maiņas kursu, kas faktiski reģistrēts pēdējā ceturksnī, kurš beidzas vismaz 20 dienas, pirms Komisija pieņem budžeta dokumentu.

II NODAĻA

Elfla

1. iedaļa

Elfla vispārējie noteikumi

30. pants

Divkāršā finansējuma nepieļaušana

ELFLA finansētie izdevumi netiek finansēti no citiem Savienības budžeta finanšu līdzekļiem.

31. pants

Noteikumi, kas attiecas uz visiem maksājumiem

1. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 77. panta 1. punktu šīs regulas 5. pantā minētie Komisijas veiktie ELFLA ieguldījuma maksājumi nepārsniedz budžeta saistības.

Minētos maksājumus attiecina uz visagrākajām nenoslēgtajām budžeta saistībām.

2. Piemēro Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 84. pantu.

2. iedaļa

Lauku attīstības programmu finansēšana

32. pants

ELFLA finanšu ieguldījums

ELFLA finanšu ieguldījumu lauku attīstības programmu izdevumos nosaka katrai programmai, ievērojot maksimālos apjomus, kas noteikti Savienības tiesību aktos attiecībā uz ELFLA atbalstu lauku attīstībai.

33. pants

Budžeta saistības

Savienības budžetā paredzētajām saistībām attiecībā uz lauku attīstības programmām piemēro Regulas (ES) Nr. 1303/2013 76. pantu.

3. iedaļa

Finanšu ieguldījums lauku attīstības programmās

34. pants

Lauku attīstības programmu maksājumiem piemērojami noteikumi

1. Apropriācijas, kas nepieciešamas 5. pantā minēto izdevumu finansēšanai, dara pieejamas dalībvalstīm priekšfinansējuma, starpmaksājumu un atlikuma maksājuma veidā, kā aprakstīts šajā iedaļā.
2. Priekšfinansējuma un starpmaksājumu kopsumma nepārsniedz 95 % no ELFLA ieguldījuma katrā lauku attīstības programmā.

Sasniedzot maksimālo apjomu 95 %, dalībvalstis turpina maksājumu pieprasījumu nosūtīšanu Komisijai.

35. pants

Priekšfinansējuma kārtība

1. Pēc tam, kad ir pieņemts Komisijas lēmums par lauku attīstības programmas apstiprināšanu, Komisija dalībvalstij veic sākotnējo priekšfinansējuma maksājumu par visu plānošanas laikposmu. Šo sākotnējo priekšfinansējuma summu izmaksā pa daļām šādi:

- a) 2014. gadā - 1 % no atbalsta summas, kas no ELFLA piešķirta programmai par visu plānošanas laikposmu, un 1,5 % no atbalsta summas, kas no ELFLA piešķirta programmai par visu plānošanas laikposmu, ja dalībvalsts kopš 2010. gada finansiālu atbalstu ir saņēmusi saskaņā ar LESD 122. un 143. pantu vai no Eiropas finanšu stabilitātes instrumenta (EFSI) vai tā 2013. gada 31. decembrī finansiālu atbalstu saņem saskaņā ar LESD 136. un 143. pantu;
- b) 2015. gadā - 1 % no atbalsta summas, kas no ELFLA piešķirta programmai par visu plānošanas laikposmu, un 1,5 % no atbalsta summas, kas no ELFLA piešķirta programmai par visu plānošanas laikposmu, ja dalībvalsts kopš 2010. gada finansiālu atbalstu ir saņēmusi saskaņā ar LESD 122. un 143. pantu, vai no EFSI, vai tā 2014. gada 31. decembrī finansiālu atbalstu saņem saskaņā ar LESD 136. un 143. pantu;
- c) 2016. gadā - 1 % no atbalsta summas, kas no ELFLA piešķirta programmai par visu plānošanas laikposmu.

Ja lauku attīstības programma ir pieņemta 2015. gadā vai vēlāk, sākotnējās daļas izmaksā šādas pieņemšanas gadā.

2. Ja 24 mēnešu laikā pēc dienas, kad Komisija izmaksā pirmo priekšfinansējuma summas daļu, nav veikti izdevumi un par attiecīgo lauku attīstības programmu nav iesniegta neviena izdevumu deklarācija, izmaksātā priekšfinansējuma kopsummā atmaksā Komisijai.

3. Procentus, kas uzkrājušies par priekšfinansējumu, grāmato attiecīgajā lauku attīstības programmā un atskaita no nobeiguma izdevumu deklarācijā uzrādītās publisko izdevumu summas.

4. Pirms lauku attīstības programmas slēgšanas grāmatojumus par kopējo priekšfinansējuma summu noskaidro saskaņā ar šīs regulas 51. pantā minēto kārtību.

36. pants

Starpmaksājumi

1. Starpmaksājumus veic katras lauku attīstības programmas līmenī. Tos aprēķina, ar katru pasākumu saistītajiem veiktajiem publiskajiem izdevumiem piemērojot attiecīgā pasākuma līdzfinansējuma likmi, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 59. pantā.

2. Komisija, ņemot vērā samazināšanu vai apturēšanu, ko piemēro saskaņā ar 41. pantu, atkarībā no līdzekļu pieejamības

veic starpmaksājumus, lai atmaksātu izdevumus, ko akreditētās maksājumu aģentūras veikušas programmu īstenošanā.

3. Komisija veic katru starpmaksājumu, ja ir izpildītas šādas prasības:

- a) Komisijai ir nosūtīta akreditētās maksājumu aģentūras parakstīta izdevumu deklarācija saskaņā ar 102. panta 1. punkta c) apakšpunktu;
- b) nav pārsniegts kopējais ELFLA ieguldījums, kas attiecīgās programmas īstenošanas laikā paredzēts katram pasākumam;
- c) Komisijai ir nosūtīts pēdējais gada progresa ziņojums par lauku attīstības programmas īstenošanu.

4. Ja nav izpildīta kāda no 3. punktā izklāstītajām prasībām, Komisija nekavējoties informē akreditēto maksājumu aģentūru vai koordinējošo struktūru, ja tāda ir norīkota. Ja nav ievērota kāda no 3. punkta a) vai c) apakšpunktā minētajām prasībām, izdevumu deklarācija netiek pieņemta.

5. Neskarot 51. un 52. panta piemērošanu, Komisija veic starpmaksājumus ne vēlāk kā 45 dienas pēc tādas izdevumu deklarācijas reģistrēšanas, kura atbilst šā panta 3. punktā paredzētajām prasībām.

6. Akreditētās maksājumu aģentūras sagatavo un vai nu tiešā veidā, vai arī ar koordinējošās struktūras starpniecību, ja tāda ir norīkota, nosūta Komisijai lauku attīstības programmu starpposma izdevumu deklarācijas laikposmos, kurus nosaka Komisija.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot laikposmus, kādos akreditētās maksājumu aģentūras nosūta minētās starpposma izdevumu deklarācijas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Izdevumu deklarācijas aptver maksājumu aģentūru izdevumus, kas veikti katrā attiecīgā laikposmā. Tomēr gadījumos, kad Regulas (ES) Nr. 1303/2013 65. panta 9. punktā minētos izdevumus nav iespējams deklarēt Komisijai attiecīgajā laikposmā, jo no Komisijas tiek gaidīts programmas grozījumu apstiprinājums, tos var deklarēt nākamajos laikposmos.

Starpposma izdevumu deklarācijas attiecībā uz izdevumiem, kuri veikti pēc 16. oktobra, sedz no nākamā gada budžeta.

7. Piemēro Regulas (ES) Nr. 1303/2013 83. pantu.

37. pants

Atlikuma maksājums un programmas slēgšana

1. Kad Komisija ir saņēmusi pēdējo gada progresa ziņojumu par lauku attīstības programmas īstenošanu, tā veic atlikuma maksājumu atkarībā no līdzekļu pieejamības, pamatojoties uz spēkā esošo finanšu plānu, attiecīgās lauku attīstības programmas pēdējā izpildes gada pārskatiem un attiecīgo lēmumu par grāmatojumu noskaidrošanu. Šos pārskatus iesniedz Komisijai ne vēlāk kā 6 mēnešus pēc Regulas (ES) Nr. 1303/2013 65. panta 2. punktā minētā izdevumu atbilstīguma galīgā datuma, un tie aptver izdevumus, ko maksājumu aģentūra veikusi līdz izdevumu atbilstīguma galīgajam datumam.

2. Atlikumu izmaksā ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad var uzskatīt, ka Komisija ir varējusi saņemt šā panta 1. punktā minēto informāciju un dokumentus, un ir noskaidroti pēdējā gada pārskata grāmatojumi. Neskarot 38. panta 5. punktu, summas, par kurām uzņemtās saistības paliek spēkā arī pēc atlikuma izmaksāšanas, Komisija atbrīvo no saistībām sešos mēnešos.

3. Ja līdz 1. punktā minētajam termiņam Komisijai nav nosūtīts pēdējais gada progresa ziņojums un dokumenti, kas vajadzīgi, lai veiktu grāmatojumu noskaidrošanu par programmas pēdējo īstenošanas gadu, saskaņā ar 38. pantu saistības attiecībā uz atlikuma maksājumu automātiski atceļ.

38. pants

Saistību automātiska atcelšana lauku attīstības programmām

1. Komisija automātiski atceļ jebkuru lauku attīstības programmai paredzētu budžeta saistību daļu, kas nav izmantota priekšfinansējumam vai starpmaksājumiem vai par ko Komisija saistībā ar izdevumiem, kas veikti, līdz 31. decembrim trešajā gadā pēc budžeta saistību uzņemšanas nav saņēmusi nevienu izdevumu deklarāciju, kura atbilst 36. panta 3. punktā izklāstītajām prasībām.

2. Budžeta saistību daļa, kas joprojām ir spēkā Regulas (ES) Nr. 1303/2013 65. panta 2. punktā minētajā izdevumu atbilstīguma galīgajā datumā un par kuru sešu mēnešu laikā pēc šā datuma nav saņemta izdevumu deklarācija, tiek automātiski atcelta.

3. Ja notiek tiesvedība vai administratīvā pārsūdzība, kam ir apturošs efekts, 1. vai 2. punktā minēto laikposmu automātiskai saistību atcelšanai attiecībā uz summu, kas paredzēta attiecīgajām darbībām, aptur uz laiku, kamēr notiek tiesvedība vai administratīvā pārsūdzība, ar noteikumu, ka Komisija no attiecīgās dalībvalsts saņem pamatotu paziņojumu līdz N + 3 gada 31. decembrim.

4. Aprēķinot summas, uz ko attiecas saistību automātiska atcelšana, ņem vērā:

a) budžeta saistību daļu, par ko ir iesniegta izdevumu deklarācija, bet uz kuras atmaksājumu attiecas Komisijas veiktā maksājuma samazināšana vai pārtraukšana uz laiku N + 3 gada 31. decembrī;

b) budžeta saistību daļu, ko maksājumu aģentūra nav varējusi izmaksāt nepārvaramas varas apstākļu dēļ un kas nopietni ietekmē attiecīgās lauku attīstības programmas īstenošanu. Valsts iestādes, kas atsaucas uz nepārvaramas varas apstākļiem, pierāda to tiešo ietekmi uz visas lauku attīstības programmas vai tās daļas īstenošanu.

Dalībvalsts līdz 31. janvārim nosūta Komisijai informāciju par pirmajā daļā minētajiem izņēmumiem attiecībā uz summu, kas deklarēta līdz iepriekšējā gada beigām.

5. Ja pastāv risks, ka piemēros automātisku saistību atcelšanu, Komisija par to laikus informē dalībvalstis. Tā informē par iesaistīto summu saskaņā ar tās rīcībā esošo informāciju. Pēc informācijas saņemšanas dalībvalstīm ir divi mēneši, lai piekristu attiecīgajai summai vai iesniegtu apsvērumus. Komisija veic automātisku saistību atcelšanu vēlākais deviņus mēnešus pēc pēdējā termiņa beigām, kas noteikts, piemērojot 1. līdz 3. punktu.

6. Ja piemēro automātisku saistību atcelšanu, ELFLA ieguldījumu konkrētajā lauku attīstības programmā attiecīgajā gadā samazina par summu, kurai automātiski atceltas saistības. Dalībvalsts iesniedz Komisijas apstiprināšanai pārskatītu finanšu plānu, kurā atbalsta samazinājums ir sadalīts pa pasākumiem. Pretējā gadījumā Komisija proporcionāli samazina katram pasākumam asinģēto summu.

III NODAĻA

Kopīgi noteikumi

39. pants

Lauksaimniecības finanšu gads

Neskarot īpašos noteikumus par ar valsts intervencēm saistīto izdevumu un ieņēmumu deklarācijām, ko Komisija noteikusi saskaņā ar 46. panta 6. punkta a) apakšpunktu, lauksaimniecības finanšu gads aptver maksājumu aģentūru izdevumus, kas veikti, un ieņēmumus, kas saņemti un iegrāmatoti fondu budžetā attiecībā uz finanšu gadu "N", kurš sākas "N-1" gada 16. oktobrī un beidzas "N" gada 15. oktobrī.

40. pants

Maksājumu termiņu ievērošana

Ja maksājumu termiņi ir noteikti Savienības tiesību aktos, maksājumi, kurus maksājumu aģentūras veic atbalsta saņēmējiem pirms agrākā iespējamā maksājuma datuma un pēc vēlākā iespējamā maksājuma datuma, uzskatāmi par neatbilstīgiem Savienības finansējuma saņemšanai, izņemot tādos gadījumos un saskaņā ar tādiem nosacījumiem un ierobežojumiem, kas jānosaka, ņemot vērā proporcionalitātes principu.

Lai Savienības finansējumu varētu saņemt izdevumi, kas veikti pirms agrākā iespējamā maksājuma datuma vai pēc vēlākā iespējamā maksājuma datuma, vienlaikus ierobežojot šādas rīcības finansiālo ietekmi, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, atkāpjoties no pirmajā daļā paredzētā noteikuma.

41. pants

Mēneša maksājumu un starpmaksājumu samazināšana un apturēšana uz laiku

1. Ja izdevumu deklarācijas vai 102. pantā minētā informācija ļauj Komisijai konstatēt, ka izdevumus veikušas struktūras, kas nav akreditētas maksājumu aģentūras, ka nav ievēroti Savienības tiesību aktos noteiktie maksājumu termiņi vai maksimālie finansējuma apjomi vai izdevumi citādi nav veikti atbilstīgi Savienības noteikumiem, Komisija var samazināt vai uz laiku apturēt mēneša maksājumus vai starpmaksājumus attiecīgajai dalībvalstij saskaņā ar īstenošanas aktiem attiecībā uz mēneša maksājumiem, kas minēti 18. panta 3. punktā, vai saskaņā ar starpmaksājumiem, kas minēti 36. pantā, pēc tam, kad dalībvalstij ir dota iespēja iesniegt savu skaidrojumu.

Ja izdevumu deklarācijas vai 102. pantā minētā informācija neļauj Komisijai konstatēt, ka izdevumi ir veikti atbilstīgi Savienības noteikumiem, Komisija lūdz attiecīgo dalībvalsti sniegt papildu informāciju un iesniegt skaidrojumu termiņā, kurš nedrīkst būt mazāks par 30 dienām. Ja dalībvalsts neatbild uz Komisijas aicinājumu noteiktajā termiņā vai ja atbilde tiek uzskatīta par neapmierinošu vai arī parāda, ka izdevumi nav veikti atbilstīgi Savienības noteikumiem, Komisija var samazināt vai uz laiku apturēt mēneša maksājumus vai starpmaksājumus attiecīgajai dalībvalstij saskaņā ar īstenošanas aktiem attiecībā uz mēneša maksājumiem, kas minēti 18. panta 3. punktā, vai saskaņā ar starpmaksājumiem, kas minēti 36. pantā.

2. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem samazina vai uz laiku aptur mēneša maksājumus vai starpmaksājumus dalībvalstij, ja viens vai vairāki attiecīgās valsts kontroles sistēmas galvenie elementi nepastāv vai nav efektīvi konstatēto trūkumu nopietnības vai noturības dēļ, vai arī pastāv līdzīgi nopietni trūkumi nelikumīgo maksājumu atgūšanas sistēmā un ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- a) vai nu pirmajā daļā minētie trūkumi ir ilgstoši un ir bijuši par iemeslu vismaz divu īstenošanas aktu pieņemšanai saskaņā ar 52. pantu, liedzot attiecīgās dalībvalsts izdevumiem saņemt Savienības finansējumu, vai
- b) Komisija secina, ka attiecīgā dalībvalsts tuvākajā laikā nespēs veikt vajadzīgos koriģējošos pasākumus atbilstīgi rīcības plānam ar skaidriem progresu rādītājiem, kas jānosaka, apspriežoties ar Komisiju.

Maksājumu samazināšanu vai apturēšanu piemēro attiecīgajiem maksājumu aģentūras veiktajiem izdevumiem, kurā trūkumi pastāv laikposmā, kas tiks noteikts, izmantojot šajā punktā minētos īstenošanas aktus, un kas nepārsniedz divpadsmit mēnešus. Minēto laikposmu var pagarināt uz turpmākiem laikposmiem, kas nosakāmi ar šajā punktā minētajiem īstenošanas aktiem, vēl par maksimums 12 mēnešiem, ja nosacījumi, kuru dēļ maksājumi samazināti vai apturēti uz laiku, joprojām darbojas. Maksājumu samazināšanu vai apturēšanu pārtrauc, ja nosacījumi vairs nav spēkā.

Šajā punktā paredzētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

Pirms šajā punktā minēto īstenošanas aktu pieņemšanas Komisija informē attiecīgo dalībvalsti par tās nodomu un lūdz šo dalībvalsti reaģēt termiņā, kas nav mazāks par 30 dienām.

Īstenošanas aktos, ar kuriem nosaka mēneša maksājumus, kas minēti 18. panta 3. punktā, vai starpmaksājumus, kas minēti 36. pantā, ņem vērā īstenošanas aktus, kas pieņemti saskaņā ar šo punktu.

3. Maksājumu samazināšanu vai apturēšanu uz laiku saskaņā ar šo pantu piemēro atbilstīgi proporcionalitātes principam, un tā neskar 51. un 52. panta piemērošanu.

4. Samazinājumi un apturēšana uz laiku, kas minēti šajā pantā, neskar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 19., 22. un 23. pantu.

Regulas (ES) Nr. 1303/2013 19. un 22. pantā minēto maksājumu apturēšanu uz laiku piemēro, ievērojot šā panta 2. punktā noteikto kārtību.

42. pants

Maksājumu apturēšana uz laiku novēlotas iesniegšanas gadījumā

Ja ar lauksaimniecības nozares tiesību aktiem prasīts dalībvalstīm konkrētā termiņā iesniegt informāciju par saskaņā ar 59. pantu veikto pārbaužu skaitu un to rezultātiem un ja dalībvalstis šo termiņu pārsniedz, Komisija var uz laiku apturēt 18. pantā minētos mēneša maksājumus vai 36. pantā minētos starpmaksājumus ar noteikumu, ka Komisija savlaicīgi pirms atskaites laikposma sākuma ir darījusi dalībvalstīm pieejamu visu informāciju, veidlapas un skaidrojumus, kas tām nepieciešami, lai apkopotu attiecīgo statistiku. Uz laiku apturēto maksājumu summa nepārsniedz 1,5 % no izdevumiem, par kuriem nav laicīgi atsūtīta attiecīgā statistiskā informācija. Uz laiku apturot maksājumus, Komisija rīkojas saskaņā ar proporcionalitātes principu, ņemot vērā kavējuma ilgumu. Jo īpaši tiks ņemts vērā, vai kavēšanās ar informācijas iesniegšanu apdraud ikgadējā budžeta izpildes apstiprināšanas mehānisma darbību. Pirms mēneša maksājumu apturēšanas Komisija rakstiski par to paziņo attiecīgajai dalībvalstij. Komisija atlīdzina uz laiku apturētos

maksājumus, kad tā no attiecīgās dalībvalsts saņem statistisko informāciju, ar noteikumu, ka saņemšanas datums nav vēlāks par nākamā gada 31. janvāri.

43. pants

ieņēmumu piešķiršana

1. Par "piešķirtiemi ieņēmumiem" Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 21. panta nozīmē uzskata:

- a) summas, kuras saskaņā ar 40. pantu un 51. pantu attiecībā uz ELGF izdevumiem, 52. un 54. pantu jāiemaksā Savienības budžetā, tostarp procenti par šīm summām;
- b) summas, kuras iekasētas vai atgūtas saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 II daļas I sadaļas III nodaļas III iedaļu;
- c) summas, kuras iekasētas sankciju rezultātā saskaņā ar īpašiem noteikumiem, kas paredzēti lauksaimniecības nozares tiesību aktos, izņemot gadījumus, kad tiesību aktos nepārprotami paredzēts, ka dalībvalstis drīkst šīs summas paturēt;
- d) summas, kas atbilst sankcijām, kuras attiecībā uz ELGF izdevumiem piemērotas saskaņā ar savstarpējās atbilstības noteikumiem, kas paredzēti VI sadaļas II nodaļā;
- e) jebkurš nodrošinājums, noguldījums vai garantija, kas sniegta atbilstīgi Savienības tiesību aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar KLP, izņemot lauku attīstības jomā, un kas vēlāk tiek atsavināts. Tomēr atsavināto nodrošinājumu, kas sniegts, izsniedzot eksporta vai importa licences vai konkursa procedūrā ar vienīgo mērķi panākt, lai konkursa dalībnieki iesniegtu reālus konkursa piedāvājumus, patur dalībvalstis.

2. Summas, kas minētas 1. punktā, iemaksā Savienības budžetā, un atkārtotas izmantošanas gadījumā tās izmanto tikai ELGF vai ELFLA izdevumu finansēšanai.

3. Šo regulu *mutatis mutandis* piemēro 1. punktā minētajiem piešķirtajiem ieņēmumiem.

4. Attiecībā uz ELGF Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 170. un 171. pantu *mutatis mutandis* piemēro šajā regulā minēto piešķirto ieņēmumu uzskaites nodrošināšanai.

44. pants

Nošķirtas grāmatvedības nodrošināšana

Katra maksājumu aģentūra nodrošina nošķirtu grāmatvedību Savienības budžetā iekļautajām fondu apropriācijām.

45. pants

Informatīvi pasākumi

1. Saskaņā ar 6. panta e) apakšpunktu finansēto informācijas sniegšanas pasākumu mērķis jo īpaši ir palīdzēt skaidrot, īstenot un attīstīt KLP un uzlabot sabiedrības informētību par tās saturu un mērķiem, izmantojot informācijas kampaņas, atjaunot krīžu dēļ zaudēto patērētāju uzticēšanos, informēt lauksaimniekus un citas lauku teritorijās aktīvi darbojošās personas, popularizēt Eiropas lauksaimniecības modeļi, kā arī palīdzēt pilsoņiem to izprast.

Mērķis ir sniegt saskaņotu, objektīvu un visaptverošu informāciju gan Savienībā, gan ārpus tās, lai radītu precīzu, vispārēju priekšstatu par KLP.

2. Šā panta 1. punktā minētie pasākumi var būt:

- a) gada darba programmas vai citi īpaši pasākumi, ko sagatavo trešās personas;
- b) darbības, ko īsteno pēc Komisijas iniciatīvas.

Minētie pasākumi, kuri jāveic saskaņā ar tiesību aktiem, vai minētie pasākumi, kuriem jau piešķirts finansējums citās Savienības programmās, netiek finansēti.

Lai veiktu b) apakšpunktā minētās darbības, Komisijai var palīdzēt ārēji eksperti.

Pirmajā daļā minētajiem pasākumiem arī dod ieguldījumu korporatīvās komunikācijas veicināšanā attiecībā uz Savienības politikas prioritātēm, ciktāl minētās prioritātes ir saistītas ar šīs regulas vispārējiem mērķiem.

3. Katru gadu līdz 31. oktobrim Komisija publicē uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, ievērojot Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 paredzētos nosacījumus.

4. Par paredzētajiem un veiktajiem pasākumiem saskaņā ar šo pantu informē 116. panta 1. punktā minēto komiteju.

5. Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei reizi divos gados iesniedz ziņojumu par šā panta īstenošanu.

46. pants

Komisijas pilnvaras

1. Lai ņemtu vērā ieņēmumus, ko maksājumu aģentūras gūst Savienības budžetam, veicot maksājumus, pamatojoties uz dalībvalstu iesniegtajām deklarācijām, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 115. pantu par nosacījumiem, ar kādiem saskaņā ar fondiem kompensē noteiktus izdevumu un ieņēmumu veidus.

2. Lai nodrošinātu pieejamo apropriāciju taisnīgu sadali dalībvalstīm, ja līdz finanšu gada sākumam nav pieņemts Savienības budžets vai ja paredzēto saistību kopsumma pārsniedz Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 170. panta 3. punktā paredzēto maksimālo apjomu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar šīs regulas 115. pantu attiecībā uz saistībām un summu maksājumiem piemērojamo metodi.

3. Lai pārbaudītu to datu saskaņotību, kurus dalībvalstis paziņojušas attiecībā uz izdevumiem, vai citu informāciju, kas paredzēta ar šo regulu, Komisija, ja nav ievērots pienākums informēt Komisiju atbilstīgi 102. pantam, tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu par 42. pantā minēto mēneša maksājumu dalībvalstīm atlikšanu saistībā ar ELGF izdevumiem, un par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tā samazinās vai apturēs dalībvalstīm paredzēto starpmaksājumu saistībā ar ELFLA, kā norādīts minētajā pantā.

4. Lai nodrošinātu proporcionalitātes principa ievērošanu, piemērojot 42. pantu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz noteikumiem par:

a) to pasākumu sarakstu, uz kuriem attiecas 42. pants;

b) šajā pantā minētās maksājumu apturēšanas likmi.

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz sīkākus noteikumus 44. pantā minētajam pienākumam, kā arī īpašus noteikumus, ko piemēro maksājumu aģentūru nodrošinātajā uzskaitē reģistrētajai informācijai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

6. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par:

a) intervences krājumu glabāšanas pasākumu finansēšanu un grāmatvedības uzskaiti, kā arī par citiem fondu finansētiem izdevumiem;

b) automātiskas saistību atcelšanas procedūras noteikumiem;

c) procedūrām un citiem praktiskiem pasākumiem attiecībā uz 42. pantā paredzētā mehānisma pareizu darbību.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

IV NODAĻA

Grāmatojumu noskaidrošana

I daļa

Vispārīgi noteikumi

47. pants

Komisijas pārbaudes uz vietas

1. Neskarot dalībvalstu veiktās pārbaudes saskaņā ar valsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem vai LESD 287. pantu, vai visas citas pārbaudes, kas ir organizētas saskaņā ar LESD 322. pantu vai pamatojas uz Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ⁽¹⁾, Komisija var organizēt pārbaudes uz vietas dalībvalstīs, lai jo īpaši pārbaudītu:

a) vai administratīvā prakse atbilst Savienības noteikumiem;

b) vai pastāv vajadzīgie attaisnojoši dokumenti un vai tie atbilst ELGF vai ELFLA finansētām darbībām;

c) ar kādiem noteikumiem veic un pārbauda ELGF vai ELFLA finansētās darbības;

d) vai maksājumu aģentūra ievēro 7. panta 2. punktā noteiktos akreditācijas kritērijus un vai dalībvalsts pareizi piemēro 7. panta 5. punkta noteikumus.

Personām, ko Komisija pilnvarojusi veikt pārbaudes uz vietas tās vārdā, vai Komisijas pārstāvjiem, kas darbojas saskaņā ar viņiem piešķirtām pilnvarām, ir pieejami grāmatvedības dokumenti un visi citi dokumenti, tostarp dokumenti un metadati, kas izstrādāti vai saņemti un glabāti elektroniskos datu nesējos un attiecas uz ELGF vai ELFLA finansētiem izdevumiem.

Pilnvaras veikt pārbaudes uz vietas neietekmē to attiecīgo valstu noteikumu piemērošanu, kuri paredz, ka konkrētas darbības var veikt tikai ar attiecīgas valsts tiesību aktiem īpaši norīkoti pārstāvji. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ⁽²⁾ un Regulas (Euratom, EK) Nr. 2185/96 īpašos noteikumus, personas, ko Komisijas pilnvarojusi rīkoties tās vārdā, nepiedalās *inter alia* mājas apmeklējumos vai personu oficiālā nopratināšanā, ko veic saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem. Tomēr viņiem ir piekļuve šādi iegūtai informācijai.

⁽¹⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 5.11.1996., 2. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

2. Par pārbaudi uz vietas Komisija laikus informē attiecīgo dalībvalsti vai dalībvalsti, kuras teritorijā tā notiks, ņemot vērā administratīvo ietekmi, kas, organizējot pārbaudes, tiek radīts maksājumu aģentūrām. Šādās pārbaudēs var piedalīties attiecīgās dalībvalsts pārstāvji.

Pēc Komisijas pieprasījuma un ar attiecīgās dalībvalsts piekrišanu minētās dalībvalsts kompetentās iestādes veic papildu pārbaudes vai izmeklēšanu attiecībā uz darbībām, uz ko attiecas šī regula. Šajās pārbaudēs var piedalīties Komisijas pārstāvji vai personas, ko Komisija pilnvarojusi rīkoties tās vārdā.

Lai uzlabotu pārbaudes, Komisija, vienojusies ar attiecīgajām dalībvalstīm, var lūgt minēto dalībvalstu iestāžu palīdzību konkrētu pārbaudžu vai izmeklēšanas veikšanā.

48. pants

Pieklūve informācijai

1. Dalībvalstis dara pieejamu Komisijai visu informāciju, kas ir vajadzīga raitai fondu darbībai, kā arī veic visus piemērotos pasākumus, lai atvieglotu pārbaudes, tostarp pārbaudes uz vietas, ko Komisija uzskata par atbilstīgām saistībā ar Savienības finansējuma pārvaldību.

2. Dalībvalstis pēc Komisijas pieprasījuma tai paziņo normatīvos un administratīvos aktus, ko tās ir pieņēmušas, lai īstenotu Savienības tiesību aktus saistībā ar KLP, ja minētie akti rada finanšu sekas ELGF vai ELFLA.

3. Dalībvalstis Komisijai dara pieejamu informāciju par konstatētiem pārkāpumiem un iespējamās krāpšanas gadījumiem, kā arī informāciju par pasākumiem, kas veikti atbilstīgi šīs nodaļas III iedaļai, lai atgūtu šo pārkāpumu un krāpšanas rezultātā nepamatoti izmaksātās summas.

49. pants

Pieklūve dokumentiem

Akreditētas maksājumu aģentūras glabā attaisnojošus dokumentus, kas attiecas uz veiktajiem maksājumiem, un dokumentus par Savienības tiesību aktos noteikto administratīvo un fizisko pārbaudžu izpildi un dara šos dokumentus un informāciju pieejamus Komisijai. Šādus attaisnojošus dokumentus var glabāt elektroniska veidā atbilstīgi nosacījumiem, kurus Komisija paredzējusi, pamatojoties uz 50. panta 2. punktu.

Ja minētos dokumentus glabā iestāde, kas rīkojas maksājumu aģentūras vārdā atbilstīgi tās pilnvarojumam un kas ir atbildīga par izdevumu apstiprināšanu, minētā iestāde sūta akreditētai maksājumu aģentūrai ziņojumus par veikto pārbaudžu skaitu, to saturu un pasākumiem, kas veikti, ņemot vērā to rezultātus.

50. pants

Komisijas pilnvaras

1. Lai nodrošinātu, ka šajā nodaļā paredzētie noteikumi par pārbaudēm uz vietas un par pieklūvi dokumentiem un informācijai tiek piemēroti pareizi un efektīvi, Komisija tiek pilnvarota

pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, ar kuriem papildina īpašos pienākumus, kas dalībvalstīm jāievēro saskaņā ar šo nodaļu.

2. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par:

- a) procedūrām, kuras saistītas ar īpašiem pienākumiem, kas dalībvalstīm jāievēro saistībā ar šajā nodaļā paredzētajām pārbaudēm;
- b) procedūrām, kuras saistītas ar dalībvalstu pienākumiem sadarbības jomā, īstenojot 47. un 48. pantu;
- c) procedūrām un citiem praktiskiem pasākumiem saistībā ar 48. panta 3. punktā minēto ziņošanas pienākumu;
- d) nosacījumiem, saskaņā ar kuriem jāglabā 49. pantā minētie attaisnojošie dokumenti, tostarp par to formātu un glabāšanas termiņu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

II iedaļa

Noskaidrošana

51. pants

Grāmatojumu noskaidrošana

Pirms tā gada 31. maija, kurš seko attiecīgajam budžeta gadam, pamatojoties uz informāciju, kas nosūtīta saskaņā ar 102. panta 1. punkta c) apakšpunktu, Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros ir lēmums par akreditētās maksājumu aģentūras grāmatojumu noskaidrošanu. Minētie īstenošanas akti aptver iesniegto gada pārskatu pilnīgumu, pareizumu un ticamību, un neskar vēlāk saskaņā ar 52. pantu pieņemto lēmumu saturu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

52. pants

Atbilstīguma noskaidrošana

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot summas, par kurām nav tiesību saņemt Savienības finansējumu, ja tā konstatē, ka izdevumi saskaņā ar 4. panta 1. punktā un 5. pantā noteikto nav veikti atbilstīgi Savienības tiesību aktiem, un ELFLA gadījumā – nav veikti atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1303/2013 85. pantā minētajiem piemērojamiem Savienības un valsts tiesību aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

2. Komisija novērtē summas, kas izslēdzamas no finansējuma, pamatojoties uz reģistrētās neatbilstības nopietnību. Komisija pienācīgi ņem vērā pārkāpuma būtību un Savienībai nodarīto finansiālo kaitējumu. Tā pamato nepiešķiršanu, nosakot nepamatoti iztērētās summas, un, ja minētās summas nevar noteikt ar samērīgiem centieniem, var piemērot ekstrapolētas vai vienotas likmes korekcijas. Vienotas likmes korekcijas piemēro tikai konkrētā gadījuma būtības dēļ vai tāpēc, ka dalībvalsts nav iesniegusi Komisijai nepieciešamo informāciju, nav iespējams ar samērīgiem centieniem precīzāk noteikt Savienībai nodarīto finansiālo kaitējumu.

3. Pirms tiek pieņemts lēmums atteikt finansējumu, Komisijas veiktās pārbaudes rezultātus un attiecīgās dalībvalsts atbildes paziņo rakstiski, un pēc tam abas puses cenšas panākt vienošanos par veicamajiem pasākumiem. Minētajā procedūras posmā dalībvalstīm tiek dota iespēja pierādīt, ka faktiskais neatbilstības apjoms ir mazāks par Komisijas novērtējumā norādīto.

Ja puses nevar vienoties, dalībvalsts var lūgt sākt procedūru, kuras mērķis ir četru mēnešu laikā saskaņot pušu pozīcijas. Procedūras iznākums tiek atspoguļots ziņojumā, ko nosūta Komisijai, kura ņem vērā ziņojumā izteiktos ieteikumus, pirms tā pieņem lēmumu par iespējamu finansējuma atteikumu, un sniedz pamatojumu, ja tā izlemj neievērot minētos ieteikumus.

4. Finansējumu nedrīkst atteikt attiecībā uz:

- a) šīs regulas 4. panta 1. punktā paredzētajiem izdevumiem, kas veikti vairāk nekā 24 mēnešus pirms Komisijas rakstiska paziņojuma attiecīgajai dalībvalstij par tās pārbaužu rezultātiem;
- b) izdevumiem, kas attiecas uz daudzgadu pasākumiem, kuri ir 4. panta 1. punkta darbības jomā vai 5. pantā paredzēto programmu daļa, ja pēdējās saistības saņēmējam uzlikta vairāk par 24 mēnešiem pirms Komisijas rakstiska paziņojuma attiecīgajai dalībvalstij par tās pārbaužu rezultātiem;
- c) izdevumiem, kas attiecas uz 5. pantā paredzētajās programmās noteiktajiem pasākumiem, izņemot šā punkta b) apakšpunktā minētos, un par ko maksājumu aģentūra maksājumu vai attiecīgos gadījumos galīgo maksājumu ir veikusi vairāk nekā 24 mēnešus pirms Komisijas rakstiska paziņojuma attiecīgajai dalībvalstij par tās pārbaužu rezultātiem.

5. Šā panta 4. punkts neattiecas uz:

- a) pārkāpumiem, kas aplūkoti šīs nodaļas III iedaļā;

b) valsts atbalstu, par ko Komisija ir sākusi LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru, vai pārkāpumiem, par kuriem Komisija saskaņā ar LESD 258. pantu attiecīgajai dalībvalstij ir nosūtījusi oficiālu paziņojuma vēstuli;

c) dalībvalstu pārkāpumiem, nepildot pienākumus, kas noteikti šīs regulas V sadaļas III nodaļā, ar noteikumu, ka Komisija rakstiski paziņo dalībvalstij par tās pārbaužu rezultātiem 12 mēnešu laikā pēc tam, kad saņemts dalībvalsts ziņojums par attiecīgo izdevumu pārbaužu rezultātiem.

53. pants

Komisijas pilnvaras

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus, lai īstenotu:

a) šīs regulas 51. pantā paredzēto grāmatojumu noskaidrošanu saistībā ar pasākumiem, kas veicami sakarā ar lēmuma pieņemšanu un tā īstenošanu, tostarp informācijas apmaiņu starp Komisiju un dalībvalstīm un ievērojamajiem termiņiem;

b) šīs regulas 52. pantā paredzēto atbilstīguma noskaidrošanu saistībā ar pasākumiem, kas veicami sakarā ar lēmuma pieņemšanu un tā īstenošanu, tostarp informācijas apmaiņu starp Komisiju un dalībvalstīm un ievērojamajiem termiņiem, kā arī minētajā pantā paredzēto saskaņošanas procedūru, tostarp paredzot noteikumus samierināšanas struktūras izveidei, tās uzdevumus, sastāvu un darba kārtību.

2. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Lai Komisija varētu aizsargāt Savienības finansiālās intereses un lai nodrošinātu, ka efektīvi tiek piemēroti ar atbilstīguma noskaidrošanu saistītie noteikumi, kas paredzēti 52. pantā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz kritērijiem un metodoloģiju korekciju piemērošanai.

III iedaļa

Pārkāpumi

54. pants

Kopīgi noteikumi

1. Dalībvalstis pieprasa atbalsta saņēmējiem veikt pārkāpuma vai nolaidības rezultātā nepamatoti saņemto maksājumu atmaksu 18 mēnešu laikā pēc tam, kad maksājumu aģentūra vai par atgūšanu atbildīgā struktūra ir apstiprinājusi un — attiecīgā gadījumā — saņēmusi kontroles ziņojumu vai līdzīgu dokumentu, kurā norādīts, ka ir noticis pārkāpums. Vienlaikus ar atmaksāšanas pieprasījumu tiek veikta attiecīgo summu uzskaitē maksājumu aģentūras debitoru reģistrā.

2. Ja summa nav atgūta četru gadu laikā kopš atgūšanas pieprasījuma vai astoņu gadu laikā, kopš atgūšanas prasība ir iesniegta valsts tiesā, 50 % no neatgūšanas finanšu sekām sedz attiecīgā dalībvalsts un 50 % sedz no Savienības budžeta, neskarot prasību, ka attiecīgajai dalībvalstij ir jāpilda atgūšanas procedūras atbilstīgi 58. pantam.

Ja, veicot atgūšanas procedūru, pārkāpumu neesamību konstatē ar galīgu administratīvu vai juridisku instrumentu, tad attiecīgā dalībvalsts finansiālo slogu, ko tā uzņēmusies saskaņā ar pirmo daļu, deklarē kā fondu izdevumus.

Tomēr, ja ar attiecīgo dalībvalsti nesaistītu iemeslu dēļ atgūšana nevar tikt veikta šā punkta pirmajā daļā noteiktajos termiņos un ja atgūstamā summa pārsniedz EUR 1 miljonu, Komisija pēc dalībvalsts lūguma var pagarināt termiņus par ne vairāk kā pusi no sākotnējiem termiņiem.

3. Pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis var pieņemt lēmumu neturpināt atgūšanu. Šādu lēmumu var pieņemt vienīgi šādos gadījumos:

- a) ja līdzekļu atgūšanas izmaksas, kas jau veiktas un varētu tikt veiktas, pārsniedz atgūstamo līdzekļu summu, kuru nosacījumu uzskata par izpildītu, ja:
 - i) no saņēmēja atgūstamā summa saistībā ar individuālu maksājumu atbalsta shēmā vai atbalsta pasākumā, neieskaitot procentus, nepārsniedz EUR 100; vai
 - ii) no saņēmēja atgūstamā summa saistībā ar individuālu maksājumu atbalsta shēmā vai atbalsta pasākumā, neieskaitot procentus, ir starp EUR 100 un EUR 150 un attiecīgā dalībvalsts piemēro robežvērtību, kas ir vienāda ar atgūstamo summu vai lielāka par to, saskaņā ar valsts tiesību aktiem par valsts parāda nepiedzīšanu;
- b) ja atgūšana izrādās neiespējama debitora vai juridiski par pārkāpumu atbildīgās personas maksātnespējas dēļ, kas ir konstatēta un apstiprināta saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.

Ja šā punkta pirmajā daļā minēto lēmumu pieņem, pirms parāda summai ir piemēroti 2. punktā minētie noteikumi, summu neatgūšanas finansiālās sekas sedz no Savienības budžeta.

4. Komisijai saskaņā ar 102. panta 1. punkta c) apakšpunkta iv) punktu nosūtāmajos gada pārskatos dalībvalstis uzrāda to sedzamās summas saskaņā ar šā panta 2. punktu. Komisija pārbauda, vai tas ir izdarīts, un veic jebkuras nepieciešamās korekcijas 51. pantā paredzētajā īstenošanas aktā.

5. Komisija, ar noteikumu, ka ir ievērotai 52. panta 3. punktā noteiktā procedūra, var pieņemt īstenošanas aktus, izslēdzot no Savienības finansējuma Savienības budžetā paredzētās summas šādos gadījumos:

- a) ja dalībvalsts nav ievērojusi 1. punktā minētos termiņus;
- b) ja tā uzskata, ka dalībvalsts pieņemtais lēmums neturpināt atgūšanu saskaņā ar 3. punktu ir nepamatots;
- c) ja tā uzskata, ka pārkāpums radies vai līdzekļi nav atgūti attiecīgās dalībvalsts pārvaldes iestādes vai citas oficiālas struktūras pārkāpuma vai nolaidības dēļ.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

55. pants

ELGF īpašie noteikumi

Summas, kas ir atgūtas pēc pārkāpuma vai nolaidības gadījuma, un par tām uzkrātos procentus pārskaita maksājumu aģentūrai, kas tos grāmato kā ELGF asinētos ieņēmumus mēnesī, kad naudu faktiski saņem.

Veicot kredīta grāmatojumu Savienības budžetā atbilstīgi pirmajai daļai, dalībvalsts var paturēt 20 % no attiecīgajām summām kā vienotas likmes atgūšanas izmaksas, izņemot, ja pārkāpumu veikušas vai nolaidību pieļāvušas tās pārvaldes iestādes vai citas oficiālas struktūras.

56. pants

ELFLA īpašie noteikumi

Ja lauku attīstības pasākumos vai programmās konstatē pārkāpumus vai nolaidību, dalībvalstis veic finanšu korekcijas, pilnīgi vai daļēji atceļot attiecīgo Savienības finansējumu. Dalībvalstis ņem vērā konstatēto pārkāpumu būtību un nopietnību un ELFLA finanšu zaudējumu apjomu.

Atcelto Savienības finansējumu no ELFLA un atgūtās summas, kā arī uzkrātos procentus attiecīgajai programmai piešķir no jauna. Tomēr dalībvalstis atceltos vai atgūtos Savienības līdzekļus var atkārtoti izmantot tikai tādu pasākumu finansēšanai, kuri iekļauti tajā pašā lauku attīstības programmā, ar nosacījumu, ka līdzekļus nepārdala pasākumiem, kuriem veiktas finanšu korekcijas. Pēc lauku attīstības programmas slēgšanas dalībvalsts atlīdzina atgūtas summas Savienības budžetam.

57. pants

Komisijas pilnvaras

1. Lai nodrošinātu to noteikumu pareizu un efektīvu piemērošanu, kuri attiecas uz nosacījumiem nepamatoti veiktu maksājumu un par tiem uzkrāto procentu atgūšanai, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz īpašiem pienākumiem, kas dalībvalstīm jāievēro.

2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par:

- a) procedūrām nepamatoti veiktu maksājumu un procentu atgūšanai, kā izklāstīts šajā iedaļā, un procedūrām Komisijas informēšanai par summām, kas jāatgūst;
- b) informācijas sniegšanas un paziņojuma veidlapām, kas dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai saistībā ar šajā iedaļā izklāstītajiem pienākumiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

V SADAĻA

KONTROLES SISTĒMAS UN SANKCIJAS

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

58. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

1. Dalībvalstis KLP satvarā pieņem visus normatīvos un administratīvos aktus, kā arī jebkurus citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu efektīvu aizsardzību, jo īpaši lai:

- a) pārbaudītu fondu finansēto darbību likumību un pareizību;
- b) nodrošinātu efektīvu krāpšanas novēršanu, īpaši jomās, kurās pastāvošais risks ir augstāks, darbojoties preventīvi, ņemot vērā izmaksas un ieguvumus, kā arī pasākumu samērīgumu;
- c) novērstu, konstatētu un labotu pārkāpumus un krāpšanu;
- d) noteiktu sankcijas, kas ir iedarbīgas, atturošas un samērīgas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem vai ar valsts tiesību aktiem un vajadzības gadījumā sāktu tiesvedību šajā sakarā;
- e) atgūtu nepamatoti veiktos maksājumus un procentus par tiem, un vajadzības gadījumā sāktu tiesvedību šajā sakarā.

2. Dalībvalstis izveido efektīvas vadības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu atbilstību tiesību aktiem, kas reglamentē Savienības atbalsta shēmas, ar mērķi samazināt finansiālā kaitējuma risku, kas varētu tikt nodarīts Savienībai.

3. Dalībvalstis informē Komisiju par pieņemtajiem noteikumiem un veiktajiem pasākumiem saskaņā ar 1. un 2. punktu.

Visi citi nosacījumi, kurus dalībvalstis nosaka papildus Savienības noteikumiem ELGF vai ELFLA finansētā atbalsta saņemšanai, ir pārbaudāmi.

4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus, kas vajadzīgi, lai panāktu šā panta vienādu piemērošanu attiecībā uz:

- a) procedūrām, termiņiem un informācijas apmaiņu saistībā ar pienākumiem, kā noteikts 1. un 2. punktā;
- b) informāciju un paziņojumu, kas dalībvalstīm jāsniedz Komisijai saistībā ar 3. punktā noteikto pienākumu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

59. pants

Pārbažu vispārīgie principi

1. Ja vien nav noteikts citādi, dalībvalstu izveidotā sistēma saskaņā ar 58. panta 2. punktu ietver visu atbalsta pieteikumu un maksājuma pieprasījumu sistemātisku administratīvo pārbaudi. Minēto sistēmu papildina pārbaudes uz vietas.

2. Attiecībā uz pārbaudēm uz vietas atbildīgā iestāde sagatavo pārbaudes izlasi, pamatojoties uz visu pieteikumu iesniedzēju kopu, un vajadzības gadījumā daļu izlases veido pēc nejaušības principa, lai iegūtu reprezentatīvu kļūdas koeficientu, bet daļu – pamatojoties uz riska analīzi, kas aptver jomas, kurās kļūdu risks ir visaugstākais.

3. Atbildīgā iestāde sagatavo ziņojumu par katru pārbaudi uz vietas.

4. Vajadzības gadījumā visas pārbaudes uz vietas, kuras Savienības noteikumos paredzētas attiecībā uz lauksaimniecības atbalstu un atbalstu lauku attīstībai, tiek veiktas vienlaicīgi.

5. Dalībvalstis nodrošina uz vietas veicamo pārbažu minimālo daudzumu, kas nepieciešams efektīvai risku pārvaldībai, nepieciešamības gadījumā palielinot pārbažu minimālo daudzumu; dalībvalstis var samazināt minēto minimālo daudzumu, ja vadības un kontroles sistēmas darbojas pienācīgi un kļūdu īpatsvars saglabājas pieņemamā līmenī.

6. Gadījumos, kas Komisijai jānosaka, pamatojoties uz 62. panta 2. punkta h) apakšpunktu, atbalsta pieteikumus un maksājuma pieprasījumus vai jebkādu citu paziņojumus, pieprasījumus vai lūgumus pēc to iesniegšanas var labot un koriģēt, ja kompetentā iestāde konstatē acīmredzamas kļūdas.

7. Atbalsta pieteikumu vai maksājuma pieprasījumu noraida, ja atbalsta saņēmējs vai tā pārstāvis kavē veikt pārbaudi uz vietas, izņemot nepārvaramas varas gadījumus vai ārkārtas apstākļus.

60. pants

Apiešanas klauzula

Neskarot īpašo noteikumu piemērošanu, lauksaimniecības nozares tiesību aktos noteiktās priekšrocības nepiešķir fiziskām vai juridiskām personām, attiecībā uz kurām ir konstatēts, ka tās pretēji šo tiesību aktu mērķiem ir mākslīgi radījušas apstākļus, kas vajadzīgi šādu priekšrocību iegūšanai.

61. pants

Atbalsta shēmu saderība ar pārbaudi mērķiem vīna nozarē

Lai piemērotu atbalsta shēmas vīna ražošanas nozarē, kā minēts Regulā (ES) Nr. 1308/2013, dalībvalstis nodrošina, ka šīm shēmām piemērotās administratīvās un kontroles procedūras ir saderīgas ar šīs sadaļas II nodaļā minēto integrēto sistēmu šādu elementu ziņā:

- a) elektroniska datubāze;
- b) identifikācijas sistēmas lauksaimniecībā izmantojamiem zemes gabaliem;
- c) administratīvās pārbaudes.

Procedūras nodrošina vienotu darbību vai datu apmaiņu ar integrēto sistēmu.

62. pants

Komisijas pilnvaras saistībā ar pārbaudēm

1. Lai nodrošinātu pārbaudi pareizu un efektīvu piemērošanu un to, ka pārliecināšanās par atbilstības nosacījumu ievērošanu notiek efektīvi, saskaņoti un nediskriminējoši, aizsargājot Savienības finanšu intereses, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, nosakot, ja tas vajadzīgs sistēmas pareizai pārvaldībai, papildu prasības attiecībā uz muitas procedūrām, jo īpaši attiecībā uz tām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 952/2013⁽¹⁾.

2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot noteikumus, kas nepieciešami, lai panāktu šīs nodaļas vienādu piemērošanu, jo īpaši attiecībā uz:

- a) noteikumiem par administratīvām pārbaudēm un pārbaudēm uz vietas, kuras dalībvalstīm jāveic, lai pārbaudītu to pienākumu, saistību un atbilstības kritēriju ievērošanu, kas izriet no Savienības tiesību aktu piemērošanas;
- b) noteikumiem par pārbaudi uz vietas minimālo daudzumu un pienākumu palielināt to skaitu vai iespēju samazināt to skaitu, kā izklāstīts 59. panta 5. punktā;
- c) noteikumiem un metodēm, kas piemērojamas ziņojumiem par veiktajām pārbaudēm un verificācijām un to rezultātiem;
- d) iestādēm, kuras atbildīgas par atbilstības pārbaudi veikšanu, kā arī par šo pārbaudi saturu, biežumu un tirdzniecības posmu, kurā tās veicamas;
- e) attiecībā uz kaņepājiem, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 52. pantā, – noteikumiem par īpašajiem kontroles pasākumiem un metodēm tetrahidrokanabinola līmeņa noteikšanai;
- f) attiecībā uz kokvilnu, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 56. pantā, – sistēmu apstiprināto starpnozaru organizāciju pārbaudi veikšanai;
- g) attiecībā uz vīnu, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 1308/2013 – noteikumiem par platību mērīšanu, kā arī saistībā ar pārbaudēm un noteikumiem, kas reglamentē īpašas finanšu procedūras pārbaudi uzlabošanai;
- h) gadījumiem, kad atbalsta pieteikumus un maksājuma pieprasījumus vai jebkādu citu paziņojumus, pieprasījumus vai lūgumus pēc to iesniegšanas var labot un koriģēt kā minēts 59. panta 6. punktā;
- i) testiem un metodēm, ko piemēro, lai noteiktu valsts intervencei un privātai uzglabāšanai domātu produktu atbilstību, kā arī uz konkursa procedūru izmantošanu gan valsts intervences, gan privātās uzglabāšanas gadījumā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

63. pants

Nepamatoti maksājumi un administratīvi sodi

1. Ja konstatē, ka atbalsta saņēmējs neatbilst atbalsta piešķiršanas kritērijiem, saistībām vai citiem pienākumiem, kas attiecas uz palīdzības vai atbalsta piešķiršanas nosacījumiem saskaņā ar lauksaimniecības nozares tiesību aktiem, atbalstu neizmaksā vai atsauc pilnībā vai daļēji, un attiecīgā gadījumā atbilstīgās maksājumtiesības, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1307/2013 21. pantā, nepiešķir vai atsauc.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.)

2. Turklāt gadījumos, kad tā ir paredzēts lauksaimniecības nozares tiesību aktos, dalībvalstis piemēro arī administratīvus sodus saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti 64. un 77. pantā. Tas neskar VI sadaļas 91. līdz 101. pantā izklāstītos noteikumus.

3. Neskarot 54. panta 3. punktu, summas, tostarp to procenti, un maksājumtiesības, uz kurām attiecas 1. punktā minētā atsaukšana un 2. punktā minētie sodi, tiek atgūtas.

4. Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, paredzot nosacījumus 1. punktā minētās daļējas vai pilnīgas atsaukšanas piemērošanai.

5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz sīki izstrādātus procesuālus un tehniskus noteikumus par:

- a) 1. punktā minētās daļējas vai pilnīgas atsaukšanas piemērošanu un aprēķināšanu;
- b) nepamatotu maksājumu atgūšanu un sankcijām, kā arī nepamatoti piešķirtām maksājumtiesībām un procentu piemērošanu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

64. pants

Administratīvo sodu piemērošana

1. Kas attiecas uz 63. panta 2. punktā minētajiem administratīvajiem sodiem, šo pantu piemēro, ja nav ievēroti atbilstības kritēriji, saistības vai citi no lauksaimniecības nozares tiesību aktiem izrietoši pienākumi, izņemot tos, kas ir minēti šīs sadaļas II nodaļas 67. līdz 78. pantā un VI sadaļas 91. līdz 101. pantā, un tos, uz kuriem attiecas 89. panta 3. un 4. punktā paredzētie sodi.

2. Administratīvos sodus nepiemēro:

- a) ja neatbilstība ir radusies nepārvaramas varas dēļ;
- b) ja neatbilstība ir radusies acīmredzamu kļūdu dēļ, kā minēts 59. panta 6. punktā;
- c) ja neatbilstība ir radusies kompetentās iestādes vai citas iestādes kļūdas dēļ un ja persona, kam uzlikts administratīvais sods, pamatotu iemeslu dēļ kļūdu nevarēja pamanīt;
- d) ja attiecīgā persona kompetentajai iestādei var pārliecināt pierādīt, ka tā nav vainīga 1. punktā minētajā pienākumu neievērošanā, vai ja kompetentā iestāde kā citādi ir pārliecinājusies, ka attiecīgā persona nav vainīga;

e) ja neatbilstība ir maznozīmīga, tostarp ja tā izteikta kā robežvērtība, kas Komisijai ir jānosaka saskaņā ar 7. punkta b) apakšpunktu;

f) citos gadījumos, ja soda piemērošana ir nepiemērota, kas Komisijai ir jānosaka saskaņā ar 6. punkta b) apakšpunktu.

3. Administratīvos sodus var piemērot palīdzības vai atbalsta saņēmējam, citām fiziskām vai juridiskām personām, tostarp šādu saņēmēju vai citu personu grupām vai asociācijām, kurām ir saistoši pienākumi, kas izklāstīti 1. punktā minētajos noteikumos.

4. Administratīvie sodi var izpausties kādā no šādiem veidiem:

a) samazinājums palīdzības vai atbalsta summā, kuru paredzēts izmaksāt saskaņā ar tādu atbalsta pieteikumu vai maksājuma pieprasījumu, kurā konstatēta neatbilstība vai saistībā ar turpmākiem pieteikumiem; tomēr attiecībā uz atbalstu lauku attīstībai tas neskar iespēju uz laiku apturēt atbalstu, ja var sagaidīt, ka saņēmējs pieņemamā termiņā neatbilstību var novērst;

b) tādas summas samaksa, kura aprēķināta, pamatojoties uz neatbilstības skarto daudzumu un/ vai laika posmu;

c) apstiprinājuma, atzīšanas vai atļaujas apturēšana uz laiku vai atsaukšana;

d) to tiesību atņemšana, kuras ļauj piedalīties attiecīgajā atbalsta shēmā vai atbalsta pasākumā vai citā pasākumā vai gūt no tā labumu.

5. Administratīvie sodi ir samērīgi un tos nosaka pakāpēs atbilstīgi konstatētās neatbilstības smagumam, apjomam, ilgumam un atkārtotības biežumam, un tie ir pakļauti šādiem ierobežojumiem:

a) 4. punkta a) apakšpunktā minētā administratīvā soda summa nepārsniedz 200 % no atbalsta pieteikuma vai maksājuma pieprasījuma summas;

b) neatkarīgi no a) apakšpunkta, attiecībā uz lauku attīstību 4. punkta a) apakšpunktā minētā administratīvā soda summa nepārsniedz 100 % no summas, kuru var saņemt;

c) 4. punkta b) apakšpunktā minētā administratīvā soda summa nepārsniedz summu, kas ir salīdzināma ar šā punkta a) apakšpunktā minēto procentuālo daļu;

d) 4. punkta c) un d) apakšpunktā minēto apturēšanu uz laiku, atsaukšanu vai tiesību atņemšanu var noteikt ilgākais uz trim secīgiem gadiem, un jaunas neatbilstības gadījumā to var atkārtot.

6. Lai ņemtu vērā uzliekamo maksājumu un sankciju preventīvo iedarbību, no vienas puses, un katras lauksaimniecības nozares tiesību aktos ietvertās atbalsta shēmas vai atbalsta pasākuma specifiskās iezīmes, no otras puses, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 115. pantu pieņemt deleģētos aktus:

- a) nosakot katrai atbalsta shēmai vai atbalsta pasākumam un attiecīgajai personai, kā minēts 3. punktā, izmantojot 4. punktā doto sarakstu un ievērojot 5. punktā paredzētos ierobežojumus un paredzot konkrēto apmēru -, dalībvalstīs piemērojamo administratīvo sodu, tostarp skaitļos neizsakāmos neatbilstības gadījumos;
- b) nosakot gadījumus, kad, kā minēts 2. punkta f) apakšpunktā, administratīvie sodi nav jāpiemēro.

7. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus procesuālus un tehniskos noteikumus šā panta vienādi piemērošanai, par:

- a) administratīvo sodu piemērošana un aprēķināšana;
- b) sīki izstrādātiem noteikumiem, kā noteikt, kad neatbilstība ir maznozīmīga, tostarp nosakot skaitlisku robežvērtību, kas izteikta kā summa, kuru var saņemt kā palīdzību vai atbalstu, nominālvērtība vai procentuālā daļa un kas attiecībā uz atbalstu lauku attīstībai nav mazāka par 3 % un attiecībā uz citu palīdzību vai atbalstu nav mazāka par 1 %;
- c) noteikumiem, kā noteikt gadījumus, kad sankciju veida dēļ dalībvalstīs var paturēt atļūdinātās sankcijas.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

65. pants

Dalībvalstīm veicamo maksājumu apturēšana uz laiku Regulā (ES) Nr. 1308/2013 minētajos konkrētajos gadījumos

1. Ja Regulā (ES) Nr. 1308/2013 prasīts dalībvalstīm konkrētā termiņā iesniegt konkrētu informāciju un ja dalībvalstis šo informāciju nenosūta laikus vai nenosūta nemaz, vai nosūta nepareizu informāciju, Komisija var uz laiku apturēt 18. pantā minētos mēneša maksājumus ar noteikumu, ka Komisija savlaicīgi ir darījusi dalībvalstīm pieejamu visu vajadzīgo informāciju, veidlapas un skaidrojumu. Uz laiku apturamo maksājumu summa attiecas uz to tirgus pasākumu izdevumiem, attiecībā uz kuriem saistītā prasītā informācija netika nosūtīta, netika nosūtīta laikus vai nav pareiza.

2. Lai nodrošinātu proporcionalitātes principa ievērošanu 1. punkta piemērošanā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz tirgus pasākumiem, uz kuriem attiecas maksājumu apturēšana uz laiku, un uz 1. punktā minētās maksājumu apturēšanas apmēru un darbības laiku.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz sīki izstrādātus noteikumus par kārtību un citiem praktiskiem pasākumiem, lai nodrošinātu pareizu 1. punktā minēto mēneša maksājumu apturēšanu uz laiku. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

66. pants

Nodrošinājums

1. Ja lauksaimniecības nozares tiesību aktos tā ir paredzēts, dalībvalstīs pieprasa iesniegt nodrošinājumu, lai garantētu to, ka naudas summa tiks samaksāta vai atsavināta par labu kompetentajai iestādei, ja nav izpildīts konkrēts lauksaimniecības nozares tiesību aktos noteikts pienākums.

2. Izņemot nepārvaramas varas gadījumus, nodrošinājumu pilnībā vai daļēji atsavina, ja konkrētais pienākums nav izpildīts vai ir izpildīts tikai daļēji.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, paredzot noteikumus, ar kuriem nodrošinājuma iesniegšanā tiek garantēta nediskriminējoša attieksme, taisnīgums un samērīguma ievērošana un:

- a) nosakot atbildīgo personu, ja kāds pienākums nav izpildīts;
- b) nosakot konkrētas situācijas, kurās kompetentā iestāde var atcelt nodrošinājuma prasību;
- c) paredzot nosacījumus, ko piemēro iesniedzamajam nodrošinājumam un garantijas sniedzējam, un nodrošinājuma iesniegšanas un atbrīvošanas nosacījumiem;
- d) paredzot konkrētus nosacījumus saistībā ar iesniegto nodrošinājumu avansa maksājumu gadījumā;
- e) paredzot sekas, kādas rodas, neievērojot pienākumus, par kuriem iesniegts nodrošinājums, kā noteikts 1. punktā, tostarp nodrošinājuma atsavināšanu, samazinājuma likmi, ko piemēro, atbrīvojot nodrošinājumu saistībā ar kompensācijām, licencēm, pieteikumiem, piedāvājumiem vai īpašiem pieteikumiem un ja pienākums, kuru sedz šis nodrošinājums, nav pilnībā vai daļēji izpildīts, ņemot vērā pienākuma būtību, daudzumu, par kādu pienākums nav izpildīts, laikposmu, kas pārsniedz termiņu, līdz kuram pienākums būtu bijis jāizpilda, un laiku, līdz kuram ir iesniegts pierādījums par pienākuma izpildi.

4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, paredzot noteikumus par:

- a) iesniedzamā nodrošinājuma formu un nodrošinājuma iesniegšanas, tā pieņemšanas un sākotnējā nodrošinājuma aizstāšanas kārtību;

- b) nodrošinājuma atbrīvošanas kārtību;
- c) dalībvalstu un Komisijas sniedzamajiem paziņojumiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

II NODAĻA

Integrētā administrācijas un kontroles sistēma

67. pants

Darbības joma un izmantotie termini

1. Katra dalībvalsts izveido un izmanto integrētu pārvaldes un kontroles sistēmu ("integrētā sistēma").
2. Integrētā sistēma ir piemērojama Regulas (ES) Nr. 1307/2013 I pielikumā uzskaitītajām atbalsta shēmām un atbalstam, kas piešķirts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 21. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu, 28. līdz 31. pantu, 33., 34. un 40.a pantu, kā arī attiecīgā gadījumā – Regulas (ES) Nr. 1303/2013 35. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu.

Tomēr šo nodaļu nepiemēro pasākumiem, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. panta 9. punktā. To nepiemēro arī pasākumiem, kas paredzēti minētās regulas 21. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā attiecībā uz izveidošanas izdevumiem.

3. Integrētā sistēma vajadzīgajā mērā attiecas arī uz savstarpējās atbilstības kontroli, kā noteikts VI sadaļā.

4. Šajā nodaļā:

- a) "lauksaimniecības zemes gabals" ir vienlaidus zemes platība, ko deklarējis viens lauksaimnieks un kuru aizņem ne vairāk kā viena kultūraugu grupa; tomēr, ja saistībā ar Regulu (ES) Nr. 1307/2013 tiek prasīta atsevišķa deklarācija platības izmantošanai vienas kultūraugu grupā, - tāds īpašais izmantošanas veids vajadzības gadījumā vēl vairāk ierobežo lauksaimniecības zemes gabalu; dalībvalstis var noteikt papildu kritērijus, lai vēl vairāk norobežotu lauksaimniecības zemes gabalu;
- b) "platībatkarīgais tiešais maksājums" ir pamatmaksājuma shēma; vienotā platībmaksājuma shēma un pārdalošais maksājums, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 1. nodaļā; maksājums par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļā; maksājums par apgabaliem ar dabas ierobežojumiem, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 4. nodaļā; maksājums jaunajiem lauksaimniekiem, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 5. nodaļā; brīvprātīgais saistītais atbalsts, kas minēts IV sadaļas 1. nodaļā, ja atbalstu maksā par hektāru; kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu, kas minēts IV sadaļas 2. nodaļā; "mazu lauksaimnieku atbalsta shēma", kas minēta Regulas

(ES) Nr. 1307/2013 V sadaļā; īpaši pasākumi lauksaimniecības jomā attālākajiem Savienības reģioniem, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 228/2013 ⁽¹⁾ IV nodaļā, ja atbalstu maksā par hektāru; un īpaši pasākumi lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 229/2013 ⁽²⁾ IV nodaļā, ja atbalstu maksā par hektāru.

68. pants

Integrētās sistēmas elementi

1. Integrētajā sistēmā ir šādi elementi:
 - a) elektroniska datubāze;
 - b) lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu identifikācijas sistēma;
 - c) maksājumtiesību identifikācijas un reģistrācijas sistēma;
 - d) atbalsta pieteikumi un maksājumu pieprasījumi;
 - e) integrēta kontroles sistēma;
 - f) vienota sistēma katra 67. panta 2. punktā minētā atbalsta saņēmēja identitātes reģistrēšanai, kurš iesniedz atbalsta pieteikumu vai maksājuma pieprasījumu.
2. Pēc vajadzības integrētajā sistēmā ietver dzīvnieku identifikācijas un reģistrācijas sistēmu, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1760/2000 ⁽³⁾ un Padomes Regulu (EK) Nr. 21/2004 ⁽⁴⁾.

3. Neskarot dalībvalstu atbildību par integrētās sistēmas ieviešanu un piemērošanu, Komisija var izmantot specializētu struktūru vai personu palīdzību, lai atvieglotu integrētās sistēmas izveidi, uzraudzību un izmantošanu, jo īpaši lai sniegtu dalībvalstu kompetentajām iestādēm tehniskas konsultācijas, ja tās tādas lūgtu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 228/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālākajiem Eiropas Savienības reģioniem un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 247/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 23. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 229/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1405/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 41./50. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1760/2000 (2000. gada 17. jūlijs), ar ko izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un paredz liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu, kā arī atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 820/97 (OV L 204, 11.8.2000., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 21/2004 (2003. gada 17. decembris), ar ko izveido aitū un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un Direktīvas 92/102/EEK un 64/432/EEK (OV L 5, 9.1.2004., 8. lpp.).

4. Dalībvalstis veic visus turpmākos pasākumus, kas vajadzīgi integrētās sistēmas pareizai piemērošanai, un sniedz savstarpēju palīdzību, kura vajadzīga, lai veiktu saskaņā ar šo regulu prasītās pārbaudes.

69. pants

Elektroniskā datubāze

1. Elektroniskajā datubāzē ("datubāze") attiecībā uz katru 67. panta 2. punktā minēto atbalsta saņēmēju reģistrē datus, kas iegūti no atbalsta pieteikumiem un maksājumu pieprasījumiem.

Šī datubāze jo īpaši ļauj ar dalībvalsts kompetentās iestādes starpniecību iepazīties ar datiem, kas attiecas uz tekošajiem kalendārajiem un/vai tirdzniecības gadiem un šādiem iepriekšējiem desmit gadiem. Ja lauksaimniekiem sniegtā atbalsta līmeni ietekmē dati, kuri attiecas uz agrākiem kalendārajiem un/vai tirdzniecības gadiem, sākot no 2000. gada, minētā datubāze ļauj arī iepazīties ar datiem, kas attiecas uz minētajiem gadiem. Datubāze ļauj arī tieši un nekavējoties iepazīties ar datiem par vismaz četriem iepriekšējiem kalendārajiem gadiem pēc kārtas un attiecībā uz datiem par "pastāvīgajām ganībām", kā definēts 2. panta c) punktā Komisijas Regulā (EK) Nr. 1120/2009⁽¹⁾ tās oriģinālajā versijā un, sākot no tās piemērošanas datuma, ar datiem par "ilggadīgajiem zālājiem un pastāvīgajām ganībām", kā definēts 4. panta 1. punkta h) punktā Regulā (ES) Nr. 1307/2013, attiecībā uz vismaz pieciem iepriekšējiem kalendārajiem gadiem pēc kārtas.

Atkāpjoties no šā punkta otrās daļas, dalībvalstīm, kuras Savienībai pievienojās 2004. gadā vai vēlāk, datu pieejamība ir jānodrošina tikai no pievienošanās gada.

2. Dalībvalstis var izveidot decentralizētas datubāzes, ar nosacījumu, ka minētās datubāzes, kā arī administratīvās procedūras datu reģistrēšanai un piekļūšanai datiem ir izstrādātas tā, lai tās būtu vienveidīgas visā dalībvalsts teritorijā un ir savstarpēji saderīgas, lai varētu veikt kontrolpārbaudes.

70. pants

Identifikācijas sistēma lauksaimniecībā izmantojamiem zemes gabaliem

1. Lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu identifikācijas sistēmu izveido, pamatojoties uz kartēm, zemesgrāmatas aktiem vai citiem kartogrāfiskiem materiāliem. Izmanto elektroniskas ģeogrāfiskās informācijas sistēmas metodes, tostarp ortofotografēšanu no gaisa vai kosmosa ar vienotu standartu, kas garantē tādu precizitātes līmeni, kurš ir vismaz līdzvērtīgs tam, kādu nodrošina kartogrāfija mērogā 1:10 000, un, sākot no 2016. gada – mērogā 1:5 000, ņemot vērā zemes gabalu kontūras un stāvokli. To nosaka saskaņā ar pastāvošiem Savienības standartiem.

⁽¹⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 1120/2009 (2009. gada 29. oktobris), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot vienotā maksājuma shēmu, kura paredzēta III sadaļā Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (OV L 316, 2.12.2009., 1. lpp.)

Neskarot pirmo daļu, dalībvalstis arī pēc 2016. gada var turpināt izmantot šādas metodes, tostarp ortofotografēšanu no gaisa vai kosmosa ar vienotu standartu, kas garantē tādu precizitātes līmeni, kurš ir vismaz līdzvērtīgs tam, kādu nodrošina kartogrāfija mērogā 1:10 000, ja tās iegūtas, pamatojoties uz ilgtermiņa līgumiem, par kuriem vienošanās panākta pirms 2012. gada novembra.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu identifikācijas sistēmā būtu datu slānis atsaucēm par ekoloģiski nozīmīgām platībām. Minētais datu slānis jo īpaši attiecas uz attiecīgajām konkrētajām saistībām un/vai vides sertifikācijas shēmām, kas minētas 43. panta 3. punktā Regulā (ES) Nr. 1307/2013 un kas ir līdzvērtīgas minētās regulas 46. pantā minētajām praksēm, pirms tiek iesniegtas šīs regulas 72. pantā minētās pieteikumu veidlapas attiecībā uz vēlākais 2018. gada maksājumu pieprasījumiem par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1307/2013 43. līdz 46. pantā.

71. pants

Maksājumtiesību identifikācijas un reģistrācijas sistēma

1. Maksājumtiesību identifikācijas un reģistrācijas sistēma ļauj pārbaudīt tiesības un veikt kontrolpārbaudes ar atbalsta pieteikumiem un lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu identifikācijas sistēmu.

2. Šā panta 1. punktā minētā sistēma ļauj ar dalībvalsts kompetentās iestādes starpniecību tieši un nekavējoties iepazīties ar datiem, kas attiecas uz vismaz četriem iepriekšējiem kalendārajiem gadiem pēc kārtas.

72. pants

Atbalsta pieteikumi un maksājumu pieprasījumi

1. Katru gadu 67. panta 2. punktā minētais atbalsta saņēmējs iesniedz attiecīgi tiešo maksājumu pieteikumu vai maksājuma pieprasījumu par attiecīgo platībatkarīgo un ar dzīvniekiem saistīto lauku attīstības pasākumu, pēc vajadzības norādot:

- visus saimniecības lauksaimniecībā izmantojamās zemes gabalus, kā arī lauksaimniecībā neizmantojamo zemi, par kuru tiek prasīts atbalsts saskaņā ar 67. panta 2. punktu;
- aktivizēšanai deklarētās maksājumtiesības;
- citu šajā regulā noteikto informāciju vai informāciju, kas prasīta, lai īstenotu attiecīgos lauksaimniecības nozares vai attiecīgās dalībvalsts tiesību aktus.

Attiecībā uz platībatkarīgajiem tiesajiem maksājumiem katra dalībvalsts nosaka lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu minimālo lielumu, par kuru var iesniegt pieteikumu. Tomēr minimālais lielums nepārsniedz 0,3 ha.

2. Atkāpjoties no 1. punkta a) apakšpunkta, dalībvalstis var pieņemt lēmumu, ka lauksaimniecībā izmantojamie zemes gabali līdz 0,1 ha lielā platībā, par kuriem nepiesakās maksājumu saņemšanai, nav jādeklarē, ja šādu zemes gabalu kopējā platība nepārsniedz 1 ha, un/vai var pieņemt lēmumu, ka lauksaimniekam, kurš nepiesakās platībatkarīgo tiešo maksājumu saņemšanai, nav jādeklarē lauksaimniecībā izmantojamie zemes gabali, ja kopējā platība nepārsniedz 1 ha. Jebkurā gadījumā lauksaimnieks savā pieteikumā tomēr norāda, ka tā rīcībā ir lauksaimniecībā izmantojamie zemes gabali, un pēc kompetento iestāžu pieprasījuma norāda to atrašanās vietu.

3. Dalībvalstis, tostarp izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus, nodrošina veidlapu sagataves, pamatojoties uz platībām, kas noteiktas iepriekšējā gadā, kā arī grafisko materiālu, kurā norāda minēto platību atrašanās vietu.

Dalībvalsts var nolemt, ka pieteikums atbalsta saņemšanai un maksājuma pieprasījums:

- a) ir spēkā, ja saņēmējs apstiprina, ka iepriekšējā gadā iesniegtajā atbalsta pieteikumā un maksājuma pieprasījumā nav izmaiņu;
- b) jāietver tikai izmaiņas attiecībā uz iepriekšējā gadā iesniegto atbalsta pieteikumu un maksājuma pieprasījumu.

Tomēr attiecībā uz Regulas (ES) Nr. 1307/2013 V sadaļā minēto mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu šī iespēja piešķirama visiem attiecīgajiem lauksaimniekiem.

4. Dalībvalsts var nolemt, ka viens pieteikums ietver vairākas vai visas 67. pantā minētās atbalsta shēmas un pasākumus vai citas atbalsta shēmas un pasākumus.

5. Atkāpjoties no Padomes Regulas (EEK, Euratom) Nr. 1182/71⁽¹⁾, šajā nodaļā atbalsta pieteikuma, maksājuma pieprasījuma vai jebkādu citu papildu dokumentu, līgumu vai deklarāciju iesniegšanas vai grozīšanas datuma aprēķinu pielāgo integrētās sistēmas speciālajām prasībām. Komisija saskaņā ar 115. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz noteikumiem, ko piemēro laikposmiem, datumiem un termiņiem, ja pieteikumu iesniegšanas vai grozīšanas termiņš beidzas dienā, kas ir valsts svētku diena, sestdiena vai svētdiena.

73. pants

Atbalsta saņēmēju identifikācijas sistēma

Vienotā sistēma katra atbalsta saņēmēja identitātes reģistrēšanai, kas minēta 67. panta 2. punktā, garantē to, ka ir iespējams noteikt visus atbalsta pieteikumus un maksājuma pieprasījumus, kurus iesniedzis viens un tas pats atbalsta saņēmējs.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EEK, Euratom) Nr. 1182/71 (1971. gada 3. jūnijs), ar ko nosaka laikposmiem, datumiem un termiņiem piemērojamus noteikumus (OV L 124, 8.6.1971. 1. lpp.).

74. pants

Atbilstības nosacījumu pārbaude un samazinājumi

1. Saskaņā ar 59. pantu dalībvalstis, izmantojot maksājumu aģentūras vai struktūras, ko tās pilnvarojušas rīkoties to vārdā, veic atbalsta pieteikumu administratīvās pārbaudes, lai pārlicinātos par atbilstības nosacījumu ievērošanu atbalsta saņemšanai. Šīs pārbaudes papildina ar pārbaudēm uz vietas.

2. Lai veiktu pārbaudes uz vietas, dalībvalstis sagatavo lauku saimniecību un/vai atbalsta saņēmēju atlases veidošanas plānu.

3. Dalībvalstis lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu pārbaudēm uz vietas var izmantot attālās izpētes un globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS) paņēmienus.

4. Ja konstatē atbilstības nosacījumu neievērošanu, piemēro 63. pantu.

75. pants

Maksājums atbalsta saņēmējiem

1. Maksājumus saskaņā ar 67. panta 2. punktā minētajām atbalsta shēmām un pasākumiem veic laikā no 1. decembra līdz nākamā kalendārā gada 30. jūnijam.

Maksājumus minētajā laikposmā veic ne vairāk kā divās daļās.

Neskarot pirmo un otro daļu, dalībvalstis līdz 1. decembrim, bet ne agrāk kā 16. oktobrī, var veikt avansa maksājumus līdz 50 % apmērā tiešajiem maksājumiem un līdz 75 % apmērā lauku attīstības atbalstam, kas minēts 67. panta 2. punktā.

Saistībā ar atbalstu, ko piešķir lauku attīstībai, kā minēts 67. panta 2. punktā, šo punktu piemēro attiecībā uz atbalsta pieteikumiem vai maksājuma pieprasījumiem, iesniegtiem sākot no 2018. maksājumu pieprasījumu gada, izņemot attiecībā uz avansa maksājumiem līdz 75 % apmērā, kas paredzēti šā punkta trešajā daļā.

2. Šā panta 1. punktā minētos maksājumus neveic, pirms nav pabeigta atbilstības nosacījumu pārbaude, kura jāveic dalībvalstīm saskaņā ar 74. pantu.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas, avansus saistībā ar lauku attīstības atbalstu, kas minēts 67. panta 2. punktā, var izmaksāt pēc tam, kad saskaņā ar 59. panta 1. punktu veiktās administratīvās pārbaudes ir pabeigtas.

3. Ārkārtas situācijā Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas ir vajadzīgi un pamatoti, lai atrisinātu konkrētas problēmas, kuras ir saistītas ar šā panta piemērošanu. Šādos īstenošanas aktos var izdarīt atkāpes no 1. un 2. punkta, bet tikai tādā apjomā un tādā laikposmā, kādā tas noteikti vajadzīgi.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

76. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai nodrošinātu šajā nodaļā minētās integrētās sistēmas ieviešanu efektīvā, saskaņotā un nediskriminējošā veidā, kas nodrošina Savienības finanšu interešu aizsardzību, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu par:

- a) konkrētām definīcijām, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu integrētās sistēmas saskaņotu ieviešanu, un kas papildina tās definīcijas, kas dotas Regulā (ES) Nr. 1307/2013 un Regulā (ES) Nr. 1305/2013;
 - b) saistībā ar 67. līdz 75. pantu – noteikumiem par papildu pasākumiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā vai lauksaimniecības nozares tiesību aktos noteiktajām kontroles prasībām, un kas dalībvalstīm jāveic attiecībā uz ražotājiem, dienestiem, struktūrām, organizācijām vai citiem tirgus dalībniekiem, piemēram, kautuvēm vai asociācijām, kas iesaistītas atbalsta piešķiršanas procedūrā, ja šajā regulā nav paredzēti atbilstīgi administratīvie sodi; šādi pasākumi, cik vien iespējams, *mutatis mutandis* atbilst noteikumiem par sankcijām, kā izklāstīts 77. panta 1. līdz 5. punktā.
2. Lai nodrošinātu 72. pantā minēto atbalsta pieteikumu rezultātā radušos līdzekļu pareizu sadali tiesīgajiem atbalsta saņēmējiem un ļautu pārbaudīt, vai tie ir izpildījuši ar atbalstu saistītos pienākumus, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz:

- a) pamatzīmēm, tehniskajiem noteikumiem, tostarp – attiecībā uz atsaucēs zemesgabalu atjaunināšanu – attiecīgām pielaižu robežām, ņemot vērā zemes gabala kontūras un stāvokli, un noteikumiem par to, lai iekļautu zemes gabalam blakus esošās ainavas iezīmes, un kvalitātes prasībām, ko piemēro 70. pantā noteiktajai lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu identifikācijas sistēmai un 73. pantā noteiktajai atbalsta saņēmēju identifikācijai;
- b) šīs regulas 71. pantā noteiktās maksājumtiesību identifikācijas un reģistrācijas sistēmas pamatzīmēm, tehniskajiem noteikumiem un kvalitātes prasībām;
- c) noteikumiem, lai paredzētu definīciju, uz kuras pamata aprēķina atbalstu, tostarp noteikumiem par to, kā rīkoties dažos gadījumos, kad atbalsttiesībām platībām piemīt ainavas iezīmes vai tajās ir koki; ar šādiem noteikumiem dalībvalstīm attiecībā uz ilggadīgo zālaugu platībām atļauj uzskatīt, ka

izkaisītas ainavas iezīmes un koki, kuru kopējā platība nepārsniedz konkrētu procentuālo daļu no atsaucēs zemes gabala, automātiski ir daļa no atbalsttiesīgās platības, neparedzot prasību tās minētajā nolūkā iezīmēt kartē.

77. pants

Administratīvo sodu piemērošana

1. Kas attiecas uz 63. panta 2. punktā minētajiem administratīvajiem sodiem, šo pantu piemēro, ja nav ievēroti atbilstības kritēriji, saistības vai citi pienākumi, kas izriet no 67. panta 2. punktā minētā atbalsta noteikumu piemērošanas.
2. Administratīvu sodu nepiemēro:
 - a) ja neatbilstība ir radusies nepārvaramas varas dēļ;
 - b) ja neatbilstība ir radusies acīmredzamu kļūdu dēļ, kā minēts 59. panta 6. punktā;
 - c) ja neatbilstība ir radusies kompetentās iestādes vai citas iestādes kļūdas dēļ un ja persona, kam uzlikts administratīvais sods, pamatotu iemeslu dēļ kļūdu nevarēja pamanīt;
 - d) ja attiecīgā persona kompetentajai iestādei var pārliecināši pierādīt, ka tā nav vainīga 1. punktā minētajā pienākumu neievērošanā, vai ja kompetentā iestāde kā citādi ir pārliecinājusies, ka attiecīgā persona nav vainīga;
 - e) ja neatbilstība ir maznozīmīga, tostarp izteikta kā robežvērtība, kas Komisijai jānosaka saskaņā ar 7. punkta b) apakšpunktu;
 - f) citos gadījumos, ja sankcijas piemērošana nav atbilstīga, kas Komisijai ir jānosaka saskaņā ar 7. punkta b) apakšpunktu.
3. Administratīvus sodus var piemērot palīdzības vai atbalsta saņēmējam, tostarp viņu grupām vai asociācijām, kurām ir saistoši pienākumi, kas izklāstīti 1. punktā minētajos noteikumos.
4. Administratīvie sodi var izpausties šādos veidos:
 - a) palīdzības vai atbalsta summas samazinājums, kuru izmaksā vai kura jāizmaksā saskaņā ar atbalsta pieteikumiem vai maksājuma pieprasījumiem, ko ietekmējusi neievērošana, un/vai saskaņā ar atbalsta pieteikumiem vai maksājuma pieprasījumiem par iepriekšējiem vai turpmākiem gadiem;
 - b) tādas summas samaksa, kura aprēķināta, pamatojoties uz neatbilstības skarto daudzumu un/vai laikposmu;
 - c) to tiesību atņemšana, kas ļauj piedalīties attiecīgajā atbalsta shēmā vai atbalsta pasākumā.

5. Administratīvie sodi ir samērīgi un tos nosaka pakāpēs atbilstīgi konstatētās neatbilstības smagumam, apjomam, ilgumam un atkārtotības biežumam, un tie ir pakļauti šādiem ierobežojumiem:

- a) 4. punkta a) apakšpunktā minētā administratīvā soda summa attiecīgajā gadā nepārsniedz 100 % no atbalsta pieteikumos vai maksājuma pieprasījumos uzrādītajām summām;
- b) 4. punkta b) apakšpunktā minētā administratīvā soda summa nepārsniedz 100 % no to atbalsta pieteikumu vai maksājumu pieprasījumu summas, uz kuriem sods attiecas;
- c) 4. punkta c) apakšpunktā minēto tiesību atņemšanu var noteikt ilgākais uz trim secīgiem gadiem, un jaunas neievērošanas gadījumā to var piemērot vēlreiz.

6. Neatkarīgi no šā panta 4. un 5. punkta attiecībā uz maksājumiem, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļā, administratīvie sodi izpaužas kā to maksājumu summas samazinājums, kurus veic vai kuri tiks veikti saskaņā ar minēto regulu.

Šajā punktā minētie administratīvie sodi ir samērīgi un tiek iedalīti pēc attiecīgās neatbilstības nopietnības, apjoma, ilguma un atkārtotības.

Šādu administratīvo sodu summa konkrētā gadā nepārsniedz 0 % pirmajiem diviem gadiem, kad piemēro Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļu (2015. un 2016. gadā iesniegtie pieteikumi), 20 % trešajā piemērošanas gadā (2017. gadā iesniegtie pieteikumi) un 25 % sākot no ceturtā piemērošanas gada (2018. gadā iesniegtie pieteikumi) no tās maksājumu summas, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas 3. nodaļā un ko attiecīgajam lauksaimniekam būtu tiesības saņemt, ja lauksaimnieks būtu izpildījis ar šo maksājumu saistītos nosacījumus.

7. Lai ņemtu vērā uzliekamo sankciju atturošo iedarbību, no vienas puses, un katras 67. panta 2. punktā minētās atbalsta shēmas vai atbalsta pasākuma specifiskās iezīmes, no otras puses, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 115. pantu pieņemt deleģētos aktus:

- a) nosakot katrai palīdzības shēmai vai atbalsta pasākumam un attiecīgajai personai, kā minēts 3. punktā, izmantojot 4. punktā doto sarakstu un ievērojot 5. un 6. punktā paredzētos ierobežojumus - administratīvo sodu un paredzot tā konkrēto apmēru, ko jāpiemēro dalībvalstij, tostarp skaitļos neizsakāmos neievērošanas gadījumos;
- b) nosakot gadījumus, kad, kā minēts 2. punkta f) apakšpunktā, administratīvie sodi nav jāpiemēro.

8. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus procesuālus un tehniskus noteikumus šā panta vienādi piemērošanai:

- a) noteikumus par administratīvo sodu piemērošanu un aprēķināšanu;
- b) sīki izstrādāti noteikumi, kā noteikt, kad neievērošana ir maznozīmīga, tostarp nosakot kvantitatīvu robežvērtību, kas izteikta kā atbilstīgās palīdzības vai atbalsta summas nominālvērtība vai tās procentuāla daļa, kura nav mazāka par 0,5 %.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

78. pants

Īstenošanas pilnvaras

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka:

- a) 69. pantā noteiktās elektroniskās datubāzes pamatiezīmes, tehniskos noteikumus un kvalitātes prasības;
- b) noteikumus par atbalsta pieteikumiem un maksājumu pieprasījumiem un pieteikumiem attiecībā uz tiesībām saņemt maksājumu, tostarp paredzot pieteikumu iesniegšanas galīgo termiņu, prasības attiecībā uz pieteikumos iekļaujamo minimālo informāciju, noteikumus par atbalsta pieteikumu grozījumiem vai atsaukšanu, atbrīvojumu no prasības iesniegt atbalsta pieteikumus un noteikumus, kas ļauj dalībvalstīm piemērot vienkāršotas procedūras vai koriģēt acīmredzamas kļūdas;
- c) noteikumus par pārbaudi veikšanu, lai pārliecinātos par pienākumu izpildi un pārbaudītu atbalsta pieteikumā vai maksājuma pieprasījumā sniegtās informācijas pareizību un pilnīgumu, tostarp noteikumus par pielaidēm mērījumos, kas veikti pārbaudēs uz vietas;
- d) šīs nodaļas noteikumu vienotai īstenošanai vajadzīgās tehniskās specifikācijas;
- e) noteikumus par saimniecību nodošanas situācijām, kad kopā ar saimniecību tiek nodoti arī pienākumi saistībā ar tiesībām saņemt attiecīgo atbalstu, kas vēl ir jāizpilda;
- f) noteikumus par 75. pantā minēto avansa maksājumu veikšanu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

III NODAĻA

Darījumu rūpīga pārbaude

79. pants

Darbības joma un definīcijas

1. Šajā nodaļā nosaka īpašus noteikumus par tādu uzņēmumu, kuri saņem vai veic maksājumus tiešā vai netiešā saistībā ar ELGF finansēšanas sistēmu, vai to pārstāvju ("uzņēmumu") komercdokumentu rūpīgu pārbaudi, lai pārliecinātos par ELGF finansēšanas sistēmā esošo darījumu faktisko īstenošanu un izpildes pareizību.

2. Šī nodaļa neattiecas uz pasākumiem, kurus aptver šīs sadaļas II nodaļā minētā integrētā sistēma. Lai reaģētu uz izmaiņām lauksaimniecības nozares tiesību aktos un nodrošinātu ar šo nodaļu izveidotās *ex post* pārbaudīšanas sistēmas efektivitāti, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, izveidojot tādu pasākumu sarakstu, kuri to struktūras un kontroles prasību dēļ nav piemēroti papildu *ex post* pārbaudēm, ko veic, rūpīgi pārbaudot komercdokumentus, un tāpēc saistībā ar šo nodaļu tiem nav jāpiemēro minētā pārbaude.

3. Šajā nodaļā piemēro šādas definīcijas:

- a) "komercdokuments" ir visi grāmatvedības dokumenti, reģistri, kvītis un pamatojuma dokumenti, pārskati, ražošanas un kvalitātes dokumentācija, kā arī sarakste, kas attiecas uz uzņēmuma komercdarbību, un komercdati jebkādā formā, tostarp elektroniski saglabāti dati, ciktāl šie dokumenti vai dati tieši vai netieši attiecas uz 1. punktā minētajiem darījumiem;
- b) "trešā persona" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kura ir tieši vai netieši saistīta ar ELGF finansēšanas sistēmas satvarā veiktajiem darījumiem.

80. pants

Dalībvalstu veiktās rūpīgās pārbaudes

1. Dalībvalstis sistemātiski veic uzņēmumu komercdokumentu rūpīgu pārbaudi, ņemot vērā rūpīgi pārbaudāmo darījumu raksturu. Dalībvalstis nodrošina, ka uzņēmumu izvēle rūpīgo pārbaudīšanu veikšanai nodrošina vislielāko iespējamo pārlicību par pārkāpumu novēršanu un konstatēšanas pasākumu efektivitāti. Tostarp izvēlē ņem vērā uzņēmumu finansiālo nozīmīgumu šajā sistēmā un citus riska faktoros.

2. Vajadzības gadījumā 1. punktā paredzēto rūpīgo pārbaudi attiecina arī uz fiziskām un juridiskām personām, ar kurām uzņēmumi ir saistīti, un citām fiziskām vai juridiskām personām gadījumos, kad tas ir būtiski 81. pantā noteikto mērķu sasniegšanai.

3. Saskaņā ar šo nodaļu veiktās rūpīgās pārbaudes neskar atbilstīgi šīs regulas 47. un 48. pantam veiktās pārbaudes.

81. pants

Rūpīgās pārbaudes mērķi

1. Veicot rūpīgo pārbaudi, primāro datu pareizību atbilstīgi radītajai riska pakāpei pārbauda ar vairākām kontrolpārbaudēm, vajadzības gadījumā pārbaudot arī trešo personu komercdokumentus, ietverot:

- a) salīdzinājumus ar piegādātāju, klientu, pārvadātāju un citu trešo personu komercdokumentiem;

- b) vajadzības gadījumā – krājumu daudzuma un veida fiziskās pārbaudes;

- c) salīdzināšanu ar to finanšu plūsmu uzskaiti, kuru rezultātā tiek noslēgti darījumi, kas veikti ELGF finansēšanas sistēmā, vai kuras izriet no šādiem darījumiem; un

- d) grāmatvedības vai finanšu apgrozījuma uzskaites kontroles, kas rūpīgas pārbaudes izdarīšanas brīdī liecina, ka dokumenti, kas atrodas maksājumu aģentūras rīcībā un pamato atbalsta maksājumu saņēmējam, ir pareizi.

2. Jo īpaši gadījumos, kad uzņēmumiem jāveic īpaša krājumu uzskaitē saskaņā ar Savienības vai attiecīgās valsts noteikumiem, šādas uzskaites rūpīga pārbaude attiecīgos gadījumos ietver salīdzināšanu ar komercdokumentiem un vajadzības gadījumā – ar faktisko krājumu daudzumu.

3. Pārbaudāmo darījumu atlasē pilnībā ņem vērā radītā riska pakāpi.

82. pants

Piekļuve komercdokumentiem

1. Uzņēmumu atbildīgās personas vai trešā persona nodrošina visu komercdokumentu un papildinformācijas sniegšanu par rūpīgu pārbaudi atbildīgajiem ierēdņiem vai personām, kas pilnvarotas to veikt to vārdā. Elektroniski saglabātos datus nodrošina, izmantojot atbilstīgu datu saglabāšanas līdzekli.

2. Ierēdņi, kuri ir atbildīgi par rūpīgo pārbaudi, vai personas, kas pilnvarotas to veikt to vārdā, var pieprasīt, lai tiem iesniegtu 1. punktā minēto dokumentu izrakstus vai kopijas.

3. Gadījumos, kad saskaņā ar šo nodaļu veiktās rūpīgās pārbaudes laikā uzņēmuma saglabātie komercdokumenti tiek atzīti par rūpīgas pārbaudes mērķiem neatbilstīgiem, uzņēmumam tiek noteikts turpmāk veikt uzskaiti atbilstīgi tās dalībvalsts prasībām, kas ir atbildīga par rūpīgu pārbaudi, neskarot citās ar attiecīgo nozari saistītās regulās noteiktos pienākumus.

Dalībvalstis nosaka termiņu, kādā šāda uzskaitē ir jāievieš.

Gadījumos, kad visi saskaņā ar šo nodaļu rūpīgi pārbaudāmie komercdokumenti vai to daļa atrodas uzņēmumā, kas ietilpst tajā pašā uzņēmumu grupā, līgumsabiedrībā vai uzņēmumu apvienībā, kuras vadībai ir vienots pamats ar rūpīgi pārbaudāmo uzņēmumu, neatkarīgi no tā, vai tie atrodas Savienības teritorijā vai ārpus tās, uzņēmums nodrošina šo komercdokumentu pieejamību par rūpīgo pārbaudi atbilstīgajiem ierēdņiem to dalībvalstu noteiktajā vietā un laikā, kas ir atbilstīgas par rūpīgas pārbaudes veikšanu.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai ierēdņi, kas atbild par rūpīgām pārbaudēm, būtu tiesīgi izņemt komercdokumentus vai panākt to izņemšanu. Šīs tiesības ir izmantojamas, ievērojot attiecīgos valsts noteikumus, un tās neskar procesuālo noteikumu piemērošanu krimināllietās attiecībā uz dokumentu izņemšanu.

83. pants

Savstarpēja palīdzība

1. Dalībvalstis viena otrai sniedz šajā nodaļā paredzētās rūpīgās pārbaudes veikšanai nepieciešamo palīdzību šādos gadījumos:

- a) kad uzņēmums vai trešā persona ir reģistrēta citā dalībvalstī nekā tā, kurā attiecīgās summas maksājums ir veikts vai saņemts vai kurā tam vajadzētu būt veiktam vai saņemtam;
- b) kad uzņēmums vai trešā persona ir reģistrēta citā dalībvalstī nekā tā, kurā atrodas rūpīgai pārbaudei vajadzīgie dokumenti un informācija.

Komisija var koordinēt kopīgus pasākumus, kas ietver savstarpējo palīdzību starp divām vai vairākām dalībvalstīm.

2. Pirmo trīs mēnešu laikā pēc tam, kad beidzies maksājuma ELGF finanšu gads, dalībvalstis nosūta Komisijai to trešā valstī reģistrēto uzņēmumu sarakstu, kuriem attiecīgās summas maksājums ir veikts vai saņemts vai tam vajadzētu būt veiktam vai saņemtam minētajā dalībvalstī.

3. Ja uzņēmuma rūpīgai pārbaudei saskaņā ar 80. pantu un jo īpaši kontrolpārbaudēm saskaņā ar 81. pantu nepieciešama papildinformācija no citas dalībvalsts, var iesniegt īpašus rūpīgas pārbaudes pieprasījumus, kuros norāda pieprasījuma iemeslus. Pārskatu par šādiem īpašiem pieprasījumiem nosūta Komisijai reizi ceturksnī mēneša laikā pēc katra ceturksņa beigām. Komisija var pieprasīt nodrošināt atsevišķu pieprasījumu kopijas.

Pieprasījumu par rūpīgu pārbaudi izpilda ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tā saņemšanas; rūpīgās pārbaudes rezultātus nekavējoties paziņo dalībvalstij, kas iesniegusi pieprasījumu, un Komisijai. Paziņojumu Komisijai nosūta reizi ceturksnī mēneša laikā pēc katra ceturksņa beigām.

84. pants

Programmas

1. Dalībvalstis izstrādā programmas rūpīgajām pārbaudēm, kas saskaņā ar 80. pantu jāveic nākamajā rūpīgo pārbaudu laikposmā.

2. Līdz katra gada 15. aprīlim dalībvalstis nosūta Komisijai savu 1. punktā minēto programmu, precizējot:

a) rūpīgi pārbaudāmo uzņēmumu skaitu un to nozaru dalījumu, pamatojoties uz summām, kuras uz tiem attiecas;

b) programmas izstrādei pieņemtos kritērijus.

3. Ja astoņu nedēļu laikā Komisija nav darījusi zināmas savas piezīmes, tad dalībvalstis īsteno to izstrādātās un Komisijai nosūtītās programmas.

4. Šā panta 3. punktu *mutatis mutandis* piemēro dalībvalstu izdarītajiem programmu grozījumiem.

5. Komisija var jebkurā posmā pieprasīt konkrētas uzņēmumu kategorijas iekļaušanu kādas dalībvalsts programmā.

6. Uzņēmumus, kuru saņemto vai veikto maksājumu summa ir mazāka par EUR 40 000, saskaņā ar šo nodaļu rūpīgi pārbauda tikai īpašu iemeslu dēļ, kurus norāda dalībvalstis savā gada programmā, kas minēta 1. punktā, vai Komisija jebkurā ierosinātā minētās programmas grozījumā. Lai ņemtu vērā pārmaiņas ekonomikā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, grozot robežvērtību, kas noteikta EUR 40 000 apmērā.

85. pants

Īpašie dienesti

1. Katrā dalībvalstī īpašs dienests ir atbildīgs par šīs nodaļas piemērošanas uzraudzību. Šis dienests īpaši atbild par:

a) to, ka šajā īpašajā dienestā tieši nodarbinātie ierēdņi veic šajā nodaļā paredzētās rūpīgās pārbaudes, vai

b) citu dienestu ierēdņu veikto rūpīgo pārbaudu koordinēšanu un vispārējo pārraudzību.

Dalībvalstis turklāt var noteikt, ka rūpīgās pārbaudes, kas jāveic saskaņā ar šo nodaļu, sadala starp īpašo dienestu un citiem valsts dienestiem, ar noteikumu, ka par to koordinēšanu ir atbildīgs īpašais dienests.

2. Par šīs nodaļas piemērošanu atbildīgo dienestu vai dienestus organizē tā, lai tie būtu neatkarīgi no dienestiem vai dienestu nodaļām, kas atbild par maksājumiem un pirms tiem veiktajām rūpīgajām pārbaudēm.

3. Lai nodrošinātu šīs nodaļas pareizu piemērošanu, 1. punktā minētais īpašais dienests veic visus vajadzīgos pasākumus, un attiecīgā dalībvalsts tam uztic visas šajā nodaļā minēto uzdevumu veikšanai nepieciešamās pilnvaras.

4. Dalībvalstis pieņem attiecīgus pasākumus to fizisku vai juridisku personu sodīšanai, kuras nepilda pienākumus, kas izriet no šīs nodaļas.

86. pants

Ziņojumi

1. Līdz 1. janvārim pēc rūpīgo pārbauzu laikposma dalībvalstis nosūta Komisijai sīku ziņojumu par šīs nodaļas piemērošanu.

2. Dalībvalstis un Komisija veic regulāru viedokļu apmaiņu par šīs nodaļas piemērošanu.

87. pants

Komisijas piekļuve informācijai un tās veiktās rūpīgās pārbaudes

1. Saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem Komisijas ierēdņiem ir pieejami visi dokumenti, kas sagatavoti, lai veiktu saskaņā ar šo nodaļu paredzētās rūpīgās pārbaudes, vai kas sagatavoti minēto pārbauzu iznākumā, kā arī visi dati, tostarp datu apstrādes sistēmās glabātie dati. Minētos datus nodrošina pēc pieprasījuma, izmantojot atbilstīgu datu saglabāšanas līdzekli.

2. Šīs regulas 80. pantā minētās rūpīgās pārbaudes veic dalībvalstu ierēdņi. Komisijas ierēdņi drīkst piedalīties šajās rūpīgajās pārbaudēs. Tie paši nedrīkst īstenot attiecīgās valsts ierēdņiem piešķirtās rūpīgās pārbaudes pilnvaras. Tomēr tiem ir piekļuve dalībvalstu ierēdņiem pieejamām telpām un dokumentiem.

3. Saskaņā ar 83. pantu veiktās rūpīgās pārbaudes gadījumā pieprasījumu iesniedzošie dalībvalsts ierēdņi drīkst ar pieprasījumu saņemošās dalībvalsts piekrišanu būt klāt pieprasījumu saņemšanā dalībvalstī veiktās rūpīgās pārbaudes laikā un piekļūt tām telpām un tiem dokumentiem, kam piekļūst šīs dalībvalsts ierēdņi.

Pieprasījumu iesniedzošās dalībvalsts ierēdņiem, kuri ir klāt pieprasījumu saņemšanā dalībvalstī veikto rūpīgo pārbauzu laikā, ir jāspēj jebkurā laikā sniegt pierādījumu par savu oficiālo statusu. Rūpīgās pārbaudes vienmēr veic pieprasījumu saņemošās dalībvalsts ierēdņi.

4. Neskarot Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un (Euratom, EK) Nr. 2185/96 noteikumus, gadījumos, kad attiecīgās valsts kriminālprocesa noteikumi paredz atsevišķu darbību veikšanu tikai valsts tiesību aktos īpaši noteiktiem ierēdņiem, šajās darbībās nepiedalās ne Komisijas ierēdņi, ne 3. punktā minētie dalībvalstu ierēdņi. Jebkurā gadījumā tie jo īpaši nepiedalās personu mājas apmeklējumos vai oficiālā personu nopratināšanā attiecīgās dalībvalsts krimināltiesību kontekstā. Tomēr tiem ir pieejama šādi iegūtā informācija.

88. pants

Komisijas pilnvaras

Komisija vajadzības gadījumā pieņem īstenošanas aktus, paredzot noteikumus šīs nodaļas vienādei piemērošanai, un jo īpaši attiecībā uz:

- šīs regulas 80. pantā minētās rūpīgās pārbaudes veikšanu uzņēmumu atlases, rūpīgās pārbaudes apjoma un laika plānojuma ziņā;
- komercdokumentu saglabāšanu, kā arī uzglabājamo dokumentu vai reģistrējamo datu veidiem;
- šīs regulas 83. panta 1. punktā minēto kopīgo pasākumu veikšanu un koordinēšanu;
- sīkākām norādēm un īpašām prasībām, kas attiecas uz pieprasījumu saturu, veidu un iesniegšanas paņēmieni, paziņojuma saturu un veidu, saistībā ar šo nodaļu pieprasītās informācijas iesniegšanu un apmaiņu;
- publicēšanas nosacījumiem un paņēmieniem vai īpašiem noteikumiem un nosacījumiem, lai Komisija dalībvalstu kompetentajām iestādēm izplatītu vai darītu pieejamu informāciju, kas nepieciešama saistībā ar šo regulu;
- šīs regulas 85. pantā minētā īpašā dienesta pienākumiem;
- šīs regulas 86. pantā minēto ziņojumu saturu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

IV NODAĻA

Citi noteikumi par pārbaudēm un sankcijām

89. pants

Citas pārbaudes un sankcijas saistībā ar tirdzniecības noteikumiem

1. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka Regulas (ES) Nr. 1308/2013 119. panta 1. punktā minētie produkti, kuri nav marķēti saskaņā ar minētās regulas noteikumiem, nenonāk tirgū vai tiek no tā izņemti.

2. Neskarot īpašu noteikumu piemērošanu, kurus Komisija var pieņemt, Savienībā importējamiem Regulas (ES) Nr. 1308/2013 189. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā norādītajiem produktiem veic pārbaudes, lai noteiktu, vai ir ievēroti minētā panta 1. punktā paredzētie nosacījumi.

3. Dalībvalstis veic pārbaudes, pamatojoties uz riska analīzi, lai pārbaudītu, vai Regulas (ES) Nr. 1308/2013 I pielikumā minētie produkti atbilst Regulas (ES) Nr. 1308/2013 II daļas II sadaļas I nodaļas I iedaļā minētajiem noteikumiem, un vajadzības gadījumā piemēro administratīvos sodus.

4. Neskarot tiesību aktus par vīna nozari, kuri pieņemti balstoties uz 64. pantu, ja ir pārkāpti Savienības noteikumi vīna nozarē, dalībvalstis piemēro samērīgus, iedarbīgus un preventīvus administratīvos sodus. Šādus sodus nepiemēro gadījumos, kas izklāstīti 64. panta 2. punkta a) līdz d) apakšpunktā, un ja neievērošana ir maznozīmīga.

5. Lai aizsargātu Savienības līdzekļus un Savienības vīna identitāti, izcelsmi un kvalitāti, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz:

- a) analītiskas datubāzes izveidi par izotopu datiem, kas palīdzēs atklāt krāpšanu, pamatojoties uz dalībvalstu ievāktiem paraugiem;
 - b) noteikumiem par kontroles struktūrām un to savstarpējo palīdzību;
 - c) noteikumiem par dalībvalstu konstatējumu kopīgu izmantošanu.
6. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot visus pasākumus, kas nepieciešami attiecībā uz:

- a) procedūrām, kuras saistītas ar dalībvalstu datubāzēm un analītiskajām datubāzēm par izotopu datiem, kas palīdzēs atklāt krāpšanu;
- b) procedūrām, kuras saistītas ar kontroles iestāžu un struktūru savstarpējo sadarbību un palīdzību;
- c) saistībā ar 3. punktā minētajiem pienākumiem – noteikumiem par to, kā veikt pārbaudes par atbilstību tirdzniecības standartiem, noteikumiem par iestādēm, kuras atbildīgas par atbilstības pārbaūžu veikšanu, kā arī par šo pārbaūžu saturu, biežumu un tirdzniecības posmu, kurā tās veicamas.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

90. pants

Pārbaudes saistībā ar cilmes vietas nosaukumiem, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un aizsargātiem tradicionāliem apzīmējumiem

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai pārtrauktu aizsargātu cilmes vietas nosaukumu, aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un aizsargātu tradicionālo apzīmējumu nelikumīgu izmantošanu, kā minēts Regulā (ES) Nr. 1308/2013.

2. Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kas ir atbildīga par pārbaūžu veikšanu saistībā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 2. daļas II sadaļas I nodaļas II iedaļā noteiktajiem pienākumiem saskaņā ar kritērijiem, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un

Padomes Regulas (EK) Nr. 882/2004 ⁽¹⁾ 4. pantā, un nodrošina, ka visiem tirgus dalībniekiem, kuri šos pienākumus pilda, ir tiesības uz pārbaūžu sistēmu.

3. Šā panta 2. punktā minētā kompetentā iestāde vai arī viena vai vairākas kontroles struktūras Regulas (EK) Nr. 882/2004 2. panta otrās daļas 5. apakšpunkta nozīmē, kas darbojas kā produkta sertifikācijas struktūra saskaņā ar minētās regulas 5. pantā noteiktajiem kritērijiem, Savienībā ik gadus nodrošina produkta specifiskās ievērošanas pārbaudes vīna ražošanas laikā un kondicionēšanas laikā vai pēc tās.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz:

- a) paziņojumiem, kas dalībvalstīm jānosūta Komisijai;
- b) noteikumiem par iestādi, kas ir atbildīga par pārbaudēm attiecībā uz atbilstību produkta specifiskajai, tostarp gadījumos, kad ģeogrāfiskais apgabals ir trešā valstī;
- c) dalībvalstu veicamajiem pasākumiem aizsargātu cilmes vietas nosaukumu, aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un aizsargātu tradicionālo apzīmējumu nelikumīgas izmantošanas novēršanai;
- d) pārbaudēm un verifikāciju, kas jāveic dalībvalstīm, tostarp testēšanu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

VI SADAĻA

SAVSTARPĒJA ATBILSTĪBA

I NODAĻA

Darbības joma

91. pants

Vispārējais princips

1. Ja 92. pantā minētais atbalsta saņēmējs neievēro 93. pantā noteiktos savstarpējās atbilstības noteikumus, minētajam atbalsta saņēmējam piemēro administratīvu sodu.

2. Šā panta 1. punktā minēto administratīvo sodu piemēro tikai tad, ja neatbilstība ir tieši uz attiecīgo atbalsta saņēmēju attiecināmas darbības vai bezdarbības rezultāts un ja ir izpildīts viens vai abi no turpmāk minētajiem papildu nosacījumiem:

- a) neatbilstība ir saistīta ar atbalsta saņēmēja lauksaimniecisko darbību;
- b) ir skarta atbalsta saņēmēja saimniecības platība.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 882/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.).

Tomēr šo sodu nepiemēro attiecībā uz meža platībām, ja vien par attiecīgo platību nav pieprasīts atbalsts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 22. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 30. un 34. pantu.

3. Šajā sadaļā piemēro šādas definīcijas:

- a) "saimniecība" ir visas ražošanas vienības un platības, ko pārvalda 92. pantā minētais atbalsta saņēmējs un kas atrodas vienas dalībvalsts teritorijā;
- b) "prasība" ir katra atsevišķā likumā noteiktā pārvaldības prasība, kas izriet no visiem II pielikumā minētajiem Savienības tiesību aktiem konkrētajā tiesību aktā un atšķiras pēc būtības no visām pārējām prasībām tajā pašā tiesību aktā.

92. pants

Attiecīgie saņēmēji

Šīs regulas 91. pantu piemēro atbalsta saņēmējiem, kuri saņem tiešos maksājumus saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1307/2013, maksājumus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 46. un 47. pantu un gada piemaksas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 21. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu, 28. līdz 31. pantu, 33. un 34. pantu.

Tomēr 91. pantu nepiemēro atbalsta saņēmējiem, kas ir mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas dalībnieki, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1307/2013 V sadaļā. Minētajā pantā paredzēto sodu nepiemēro arī atbalstam, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. panta 9. punktā.

93. pants

Savstarpējās atbilstības noteikumi

1. Savstarpējās atbilstības noteikumi ietver Savienības tiesību aktos paredzētās obligātās apsaimniekošanas prasības un valsts līmenī noteiktos standartus attiecībā uz zemes labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, kā noteikts II pielikumā, šādās jomās:

- a) vide, klimata pārmaiņas un zemes labi lauksaimniecības apstākļi;
- b) sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība;
- c) dzīvnieku labturība.

2. Šīs regulas II pielikumā minētos tiesību aktus attiecībā uz tiesību aktu noteiktajām apsaimniekošanas prasībām piemēro spēkā esošajā redakcijā, un direktīvu gadījumā – kā tos īsteno dalībvalstis.

3. Turklāt attiecībā uz 2015. un 2016. gadu savstarpējās atbilstības noteikumi ietver arī pastāvīgo ganību uzturēšanu. Tās dalībvalstis, kas bija Savienības dalībvalstis 2004. gada 1. janvārī, nodrošina pastāvīgo ganību uzturēšanu noteiktajās robežās tajās zemes platībās, kuras bija atvēlētas pastāvīgajām

ganībām datumā, kas bija paredzēts platībatkarīgā atbalsta pieteikumiem par 2003. gadu. Dalībvalstis, kuras kļuva par Savienības dalībvalstīm 2004. gadā, nodrošina pastāvīgo ganību uzturēšanu noteiktajās robežās tajās zemes platībās, kuras bija atvēlētas pastāvīgajām ganībām 2004. gada 1. maijā. Bulgārija un Rumānija nodrošina pastāvīgo ganību uzturēšanu noteiktajās robežās tajās zemes platībās, kuras bija atvēlētas pastāvīgajām ganībām 2007. gada 1. janvārī. Horvātija nodrošina pastāvīgo ganību uzturēšanu noteiktajās robežās tajās zemes platībās, kuras bija atvēlētas pastāvīgajām ganībām 2013. gada 1. jūlijā.

Pirmo daļu nepiemēro zemes platībām, kuras atvēlētas pastāvīgajām ganībām un paredzētas apmežošanai, ja šāda apmežošana ir saderīga ar vides prasībām, un izņemot Ziemassvētku eglīšu un ātraudzīgu sugu stādījumiem, kuras audzē īsu laiku.

4. Lai ņemtu vērā šā panta 3. punktu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, ietverot noteikumus par pastāvīgo ganību uzturēšanu, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka tiek veikti pasākumi pastāvīgajām ganībām atvēlētās zemes uzturēšanai lauksaimnieku līmenī, tostarp paredzot atsevišķus pildāmos pienākumus, piemēram, pienākumu atkārtoti pārveidot platības par pastāvīgo ganību platībām, ja konstatē, ka pastāvīgajām ganībām atvēlētās zemes attiecība samazinās.

Lai nodrošinātu, ka tiek pareizi piemēroti dalībvalstu pienākumi, no vienas puses, un individuālu lauksaimnieku pienākumi, no otras puses, attiecībā uz pastāvīgo ganību uzturēšanu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, lai paredzētu noteikumus un metodes ar mērķi noteikt attiecību starp pastāvīgajām ganībām un lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kura būtu jāuztur.

5. Šā panta 3. un 4. punktā "pastāvīgās ganības" ir pastāvīgās ganības, kā tas ir definēts 2. panta c) punktā Regulā (ĒK) Nr. 1120/2009 tās oriģinālajā versijā.

94. pants

Dalībvalstu pienākumi saistībā ar labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem

Dalībvalstis nodrošina to, lai visās lauksaimniecības platībās, tostarp zemē, ko vairs neizmanto ražošanai, tiktu uzturēti labi lauksaimniecības un vides apstākļi. Dalībvalstis valsts vai reģiona līmenī nosaka minimālos standartus atbalsta saņēmējiem attiecībā uz zemes labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, pamatojoties uz II pielikumu un ņemot vērā attiecīgo apgabalu raksturīgās īpašības, tostarp augsnes un klimatiskos apstākļus, esošās lauksaimniecības sistēmas, zemes izmantošanu, augseku, lauksaimniecības praksi un saimniecību struktūru.

Dalībvalstis nenosaka tādas minimālās prasības, kas nav noteiktas II pielikumā.

95. pants

Informācija atbalsta saņēmējiem

Dalībvalstis, attiecīgā gadījumā izmantojot elektroniskus līdzekļus, nodrošina attiecīgajiem atbalsta saņēmējiem sarakstu ar prasībām un standartiem, kas jāpiemēro saimniecību līmenī, kā arī skaidru un precīzu informāciju par tiem.

II NODAĻA

Kontroles sistēma un administratīvi sodi saistībā ar savstarpējo atbilstību

96. pants

Savstarpējas atbilstības pārbaudes

1. Dalībvalstis vajadzības gadījumā izmanto integrēto sistēmu, kas paredzēta V sadaļas II nodaļā un jo īpaši 68. panta 1. punkta a), b), d), e) un f) apakšpunktā.

Dalībvalstis var izmantot savas pašreizējās administrācijas un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu atbilstību savstarpējās atbilstības noteikumiem.

Minētās sistēmas un jo īpaši dzīvnieku identifikācijas un reģistrācijas sistēma, kas izveidota saskaņā ar Padomes Direktīvu 2008/71/EK⁽¹⁾ un saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1760/2000 un Regulu (EK) Nr. 21/2004, ir saderīga ar integrēto sistēmu, kas minēta šīs regulas V sadaļas II nodaļā.

2. Ņemot vērā attiecīgās prasības, standartus, tiesību aktus vai savstarpējās atbilstības jomas, dalībvalstis var nolemt veikt administratīvas pārbaudes, jo īpaši tās pārbaudes, kas jau ir paredzētas saskaņā ar kontroles sistēmām, kuras piemērojamas attiecīgajai prasībai, standartam, tiesību aktam vai savstarpējās atbilstības jomai.

3. Dalībvalstis veic pārbaudes uz vietas, lai pārliecinātos, ka atbalsta saņēmējs pilda šajā sadaļā paredzētos pienākumus.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot noteikumus pārbaucēju veikšanai, lai pārliecinātos par šajā sadaļā minēto pienākumu izpildi, tostarp noteikumus par to, ka riska analīzē tiek ņemti vērā šādi faktori:

- a) lauksaimnieka līdzdalība šīs regulas III sadaļā paredzētajā saimniecību konsultatīvajā sistēmā;
- b) lauksaimnieka līdzdalība sertifikācijas sistēmā, ja tā attiecas uz attiecīgajām prasībām un standartiem.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2008/71/EK (2008. gada 15. jūlijs) par cūku identifikāciju un reģistrāciju (OV L 213, 8.8.2008., 31. lpp.).

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

97. pants

Administratīvā soda piemērošana

1. Šīs regulas 91. pantā minēto administratīvo sodu piemēro, ja kādā kalendārajā gadā ("attiecīgais kalendārais gads") kādu brīdi nav ievēroti savstarpējās atbilstības noteikumi un attiecīgā neatbilstība ir tieši attiecināma uz atbalsta saņēmēju, kurš attiecīgajā kalendārajā gadā iesniedza atbalsta pieteikumu vai maksājuma pieprasījumu.

Pirmo daļu *mutatis mutandis* piemēro atbalsta saņēmējiem, attiecībā uz kuriem ir konstatēta savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošana jebkurā brīdī triju gadu laikposmā kopš tā gada 1. janvāra, kurš seko kalendārajam gadam, kurā tika piešķirts pirmais maksājums saskaņā ar atbalsta programmām pārstrukturēšanai un pārveidei, vai jebkurā brīdī viena gada laikposmā kopš tā gada 1. janvāra, kurš seko kalendārajam gadam, kurā tika piešķirts maksājums saskaņā ar atbalsta programmām ražas priekšlaicīgai novākšanai, kā minēts Regulā (ES) Nr. 1308/2013 ("attiecīgie gadi").

2. Gadījumos, kad zeme attiecīgajā kalendārajā gadā vai attiecīgajos gados tiek nodota, 1. punktu piemēro arī, ja attiecīgā neatbilstība ir tādas darbības vai bezdarbības rezultāts, kas tieši attiecināma uz personu, kurai lauksaimniecības zeme tika nodota vai kura šo zemi nodeva. Atkāpjoties no pirmā teikuma, ja persona, uz kuru tieši attiecināma darbība vai bezdarbība, ir iesniegusi atbalsta pieteikumu vai maksājuma pieprasījumu attiecīgajā kalendārajā gadā vai attiecīgajos gados, administratīvo sodu piemēro, pamatojoties uz šai personai piešķirto vai piešķiramo 92. pantā minēto maksājumu kopsummām.

Šajā punktā "nodošana" ir jebkāda veida darījums, ar ko lauksaimniecības zeme pārstāj būt personas, kas nodod saimniecību, rīcībā.

3. Neatkarīgi no 1. punkta un ievērojot noteikumus, kas jāpieņem saskaņā ar 101. pantu, dalībvalstis var nolemt nepiemērot administratīvu sodu attiecībā uz atbalsta saņēmēju un kalendāra gadu, ja soda summa nepārsniedz EUR 100, piemērojot saskaņā ar 101. pantu pieņemamos noteikumus.

Ja dalībvalsts nolemj izmantot pirmajā daļā paredzēto iespēju, kompetentā iestāde attiecībā uz atbalsta saņēmēju izlasi nākamajā gadā veic vajadzīgos pasākumus, lai pārliecinātos, ka atbalsta saņēmējs ir labojis attiecīgo konstatēto neatbilstību. Par konstatēto neatbilstību un pienākumu veikt koriģējošo darbību paziņo atbalsta saņēmējam.

4. Administratīvā soda piemērošana neietekmē to maksājumu likumību un pareizību, uz kuriem tas attiecas.

98. pants

Administratīva soda piemērošana Bulgārijā, Horvātijā un Rumānijā

Attiecībā uz Bulgāriju un Rumāniju 91. pantā minētos administratīvos sodus piemēro vēlākais no 2016. gada 1. janvāra attiecībā uz tiesību aktos noteiktajām apsaimniekošanas prasībām dzīvnieku labturības jomā, kā minēts II pielikumā.

Attiecībā uz Horvātiju 91. pantā minētos sodus attiecībā uz tiesību aktos noteiktajām apsaimniekošanas prasībām (SMR), kas minētas II pielikumā, piemēro saskaņā ar šādu grafiku:

- a) no 2014. gada 1. janvāra attiecībā uz SMR 1–SMR 3 un SMR 6–SMR 8;
- b) no 2016. gada 1. janvāra attiecībā uz SMR 4, SMR 5, SMR 9 un SMR 10;
- c) no 2018. gada 1. janvāra attiecībā uz SMR 11–SMR 13.

99. pants

Administratīvā soda aprēķināšana

1. Administratīvo sodu, kas paredzēts 91. pantā, piemēro, samazinot vai nepiešķirot 92. pantā minēto maksājumu kopsummu, kas attiecīgajam atbalsta saņēmējam ir piešķirta vai ir piešķirama saistībā ar atbalsta pieteikumiem, kurus viņš iesniedzis vai iesniegs konstatējuma kalendārajā gadā.

Aprēķinot samazinājumus vai summas, kas netiks piešķirtas, ņem vērā konstatētās neatbilstības nopietnību, apjomu, pastāvīgumu un atkārtosanos, kā arī 2., 3. un 4. punktā izklāstītos kritērijus.

2. Neatbilstības gadījumā, kuras iemesls ir nolaidība, samazinājuma procentuālā daļa nepārsniedz 5 %, bet atkārtosšanās gadījumā nepārsniedz 15 %.

Dalībvalstis var izveidot agrinās brīdināšanas sistēmu, ko piemēro neatbilstības gadījumiem un kas, ņemot vērā to, ka tie ir mazāk smagi un apjomīgi un to ilgums ir īsāks, pietiekami pamatotos gadījumos neizraisa maksājuma samazinājumu vai nepiešķiršanu. Ja dalībvalsts nolemj šo iespēju izmantot, kompetentā iestāde atbalsta saņēmējam nosūta sākotnēju brīdinājumu, paziņojot atbalsta saņēmējam par konstatēto neatbilstību un pienākumu veikt korigējošu darbību. Ja vēlākā pārbaudē tiek konstatēts, ka neatbilstība nav novērsta, samazinājumu saskaņā ar šā punkta pirmo daļu piemēro ar atpakaļejošu spēku.

Tomēr neatbilstības, kas rada tiešu risku sabiedrības vai dzīvnieku veselībai, vienmēr izraisa maksājuma samazinājumu vai nepiešķiršanu.

Dalībvalstis prioritāru piekļuvi saimniecību konsultatīvajai sistēmai var sniegt tiem saņēmējiem, kas pirmo reizi saņēmuši agrīnu brīdinājumu.

3. Tīšas neatbilstības gadījumā samazinājuma procentuālā daļa principā nav mazāka par 20 % un tās rezultāts var būt pilnīga izslēgšana no vienas vai vairākām atbalsta shēmām, un to var piemērot vienu vai vairākus kalendāros gadus.

4. Katrā ziņā samazinājumu un nepiešķirto maksājumu kopējā summa par vienu kalendāro gadu nepārsniedz kopsummu, kas minēta 1. punkta pirmajā daļā.

100. pants

Summas, kas rodas savstarpējas atbilstības gadījumā

Dalībvalstis var paturēt 25 % no summām, kas radušās, piemērojot 99. pantā minētos samazinājumus un maksājumu nepiešķiršanu.

101. pants

Komisijas pilnvaras saistībā ar administratīvo sodu piemērošanu un aprēķināšanu

1. Lai nodrošinātu pareizu līdzekļu sadali tiesīgajiem atbalsta saņēmējiem un to, ka savstarpējās atbilstības īstenošana notiek efektīvā, saskaņotā un nediskriminējošā veidā, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 115. pantu pieņemt deleģētos aktus,

- a) lai noteiktu vienotu pamatu administratīvo sodu aprēķināšanai par 99. pantā minēto savstarpējo atbilstību, ņemot vērā samazinājumus finanšu disciplīnas piemērošanas rezultātā;
- b) saistībā ar noteikumiem administratīvo sodu piemērošanai un aprēķināšanai par savstarpējo atbilstību, tostarp tādas neatbilstības gadījumā, kas tieši attiecināma uz attiecīgo saņēmēju.

2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot sīki izstrādātus procesuālus un tehniskus noteikumus par 97. līdz 99. pantā minēto administratīvo sodu aprēķināšanu un piemērošanu, tostarp attiecībā uz saņēmējiem, kas pieder pie Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. un 29. pantā minētās personu grupas.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

VII SADAĻA

KOPĪGI NOTEIKUMI

I NODAĻA

Saziņa

102. pants

Informācijas sniegšana

1. Papildus nozaru regulās paredzētajiem noteikumiem dalībvalstis nosūta Komisijai šādu informāciju, deklarācijas un dokumentus:

- a) par akreditētām maksājumu aģentūrām un akreditētām koordinējošām struktūrām:

- i) to akreditācijas dokumentu;
 - ii) to funkcijas (akreditēta maksājumu aģentūra vai akreditēta koordinējošā struktūra);
 - iii) vajadzības gadījumā – to akreditācijas atsaukšanu;
- b) par sertifikācijas struktūrām:
- i) to nosaukumu;
 - ii) to adresi;
- c) par pasākumiem, kas saistīti fondu finansētām darbībām:
- i) akreditētās maksājumu aģentūras vai akreditētās koordinējošās struktūras parakstītu izdevumu deklarāciju, ko izmanto arī kā maksājuma pieprasījumu, kopā ar vajadzīgo informāciju;
 - ii) attiecībā uz ELGF – paredzamo finansējuma vajadzību apjomu, bet attiecībā uz ELFLA – atjauninātu prognozi par izdevumu deklarācijām, ko iesniegs kārtējā gadā, un prognozi par izdevumu deklarācijām nākamajam finanšu gadam;
 - iii) akreditētās maksājumu aģentūras pārvaldības ticamības deklarāciju un gada pārskatu;
 - iv) visu pieejamo revīziju un pārbaūžu rezultātu ikgadējo kopsavilkumu, kas veiktas saskaņā ar grafiku un sīki izklāstītiem nosacījumiem, kas noteikti nozares īpašajos noteikumos.

Akreditēto maksājumu aģentūru gada pārskatus, kas attiecas uz ELFLA izdevumiem, iesniedz par katru programmu.

2. Dalībvalstis sīki informē Komisiju par pasākumiem, kas veikti, lai īstenotu 94. pantā minētos labos lauksaimniecības un vides apstākļus, un par III sadaļā minēto saimniecību konsultatīvo sistēmu.

3. Dalībvalsts regulāri informē Komisiju par V sadaļas II nodaļā minētās integrētās sistēmas piemērošanu. Komisija organizē viedokļu apmaiņu par šo tematu ar dalībvalstīm.

103. pants

Konfidencialitāte

1. Dalībvalstis un Komisija veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu tās informācijas konfidencialitāti, kura nodota vai iegūta, veicot pārbaudes vai grāmatojumu noskaidrošanas pasākumus saskaņā ar šo regulu.

Uz šo informāciju attiecas Regulas (Euratom, EK) Nr. 2185/9650 8. pantā paredzētie noteikumi.

2. Neskarot valsts noteikumu piemērošanu tiesvedības jomā, V sadaļas III nodaļā minētajā rūpīgajā pārbaudē iegūtā informācija jāaizsargā kā dienesta noslēpums. To neizpauž nevienai personai, izņemot personas, kurām sakarā ar to pienākumiem dalībvalstīs vai Savienības iestādēs tā ir jāzina, lai varētu veikt minētos pienākumus.

104. pants

Komisijas pilnvaras

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par:

- a) to, kādā formā, ar kādu saturu, cik bieži, kādos termiņos un kādā kārtībā Komisijai nosūtīt vai darīt pieejamu šādu informāciju:
 - i) izdevumu deklarācijas un izdevumu prognozes un to atjaunotās versijas, tostarp asinētos ieņēmumus,
 - ii) maksājumu aģentūru pārvaldības ticamības deklarāciju un to gada pārskatus, kā arī visu veikto pieejamo revīziju un pārbaūžu rezultātus,
 - iii) ziņojumus par pārskatu sertificēšanu,
 - iv) akreditēto maksājumu aģentūru, akreditēto koordinējošo struktūru un sertifikācijas struktūru nosaukumus un identifikācijas datus,
 - v) informāciju par to, kā iegūst un izmaksāt izdevumus, ko finansē fondi,
 - vi) paziņojumus par finanšu korekcijām, ko veikušas dalībvalstis saistībā ar lauku attīstības darbībām vai programmām, un kopsavilkuma ziņojumus par atgūšanas procedūrām, ko dalībvalstis veikušas attiecībā uz pārkāpumiem,
 - vii) informāciju par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 58. pantu;
- b) informācijas un dokumentu apmaiņas kārtību starp Komisiju un dalībvalstīm un informācijas sistēmu ieviešanu, tostarp ar šīm sistēmām apstrādājamo datu veidu, formu un saturu un šo datu saglabāšanas noteikumus;
- c) dalībvalstu paziņojumiem Komisijai par informāciju, dokumentiem, statistiku un ziņojumiem, kā arī par to paziņošanas termiņiem un metodēm.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

II NODAĻA

Euro izmantojums

105. pants

Vispārējie principi

1. Summas, kuras norādītas Komisijas lēmumos, ar ko pieņem lauku attīstības programmas, saistību summas un Komisijas veikto maksājumu summas, dalībvalstu apliecinātās vai sertificētās izdevumu summas un summas dalībvalstu izdevumu deklarācijās izsaka un izmaksā euro.

2. Lauksaimniecības nozares tiesību aktos noteiktās cenas un summas izsaka euro.

Tās piešķir vai iekasē euro dalībvalstīs, kuras ir pieņēmušas euro, un valsts valūtā dalībvalstīs, kuras to nav izdarījušas.

106. pants

Valūtas maiņas kurss un noteicošā diena

1. Dalībvalstīs, kuras nav pieņēmušas euro, 105. panta 2. punktā minētās cenas un summas konvertē valsts valūtā, izmantojot valūtas maiņas kursu.

2. Noteicošā diena attiecībā uz valūtas maiņas kursu ir:

a) muitas importa vai eksporta formalitāšu kārošanas pabeigšana attiecībā uz summām, ko iekasē vai piešķir tirdzniecībā ar trešām valstīm;

b) visos pārējos gadījumos – diena, ar kuru ir sasniegts darbības ekonomiskais mērķis.

3. Ja Regulā (ES) Nr. 1307/2013 paredzēto tiešo maksājumu veic atbalsta saņēmējam tādā valūtā, kas nav euro, dalībvalstis konvertē euro izteikto atbalsta summu valsts valūtā, pamatojoties uz pēdējo Eiropas Centrālās bankas noteikto valūtas maiņas kursu pirms tā gada 1. oktobra, par kuru piešķirts atbalsts.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas, dalībvalstis pienācīgi pamatotos gadījumos var nolemt veikt valūtas pārrēķinu atbilstīgi Eiropas Centrālās bankas noteiktajam vidējam valūtas maiņas kursam mēnesī pirms tā gada 1. oktobra, par kuru piešķirts atbalsts. Dalībvalstis, kas izvēlas minēto iespēju, nosaka un publicē šo vidējo kursu pirms attiecīgā gada 1. decembra.

4. Attiecībā uz ELGF, sastādot izdevumu deklarācijas, dalībvalstis, kuras nav ieviesušas euro, piemēro to pašu valūtas maiņas kursu, ko tās lietoja, veicot maksājumus atbalsta saņēmējiem vai saņemot ieņēmumus, saskaņā ar šīs nodaļas noteikumiem.

5. Lai konkretizētu 2. punktā minēto noteicošo dienu vai to noteiktu tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar attiecīgo tirgus organizāciju vai summu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos

aktus saskaņā ar 115. pantu, paredzot noteikumus par šīm noteicošajām dienām un piemērojamo valūtas maiņas kursu. Konkrēto noteicošo dienu nosaka, ņemot vērā šādus kritērijus:

a) valūtas maiņas kursa korekciju faktisko piemērojamību, cik ātri iespējams;

b) noteicošo dienu līdzību tādās pašās darbībās, kas veiktas tirgus organizācijā;

c) noteicošo dienu sakarību attiecībā uz dažādām cenām un summām saistībā ar tirgus organizāciju;

d) pārbauzu iespējamību un efektivitāti attiecībā uz atbilstīgu maiņas kursu piemērošanu.

6. Lai euro neieviesušās dalībvalstis, no vienas puses, iegrāmatojot saņemtos ieņēmumus vai saņēmējiem piešķirtos atbalsta maksājumus citā valūtā kā euro, un, no otras puses, sagatavojot maksājumu aģentūras izdevumu deklarāciju, nepiemērotu dažādus valūtas maiņas kursus, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, paredzot noteikumus par piemērojamo valūtas maiņas kursu, kad sagatavo izdevumu deklarācijas un kad iegrāmatot intervences krājumu veidošanas darbības maksājumu aģentūru kontos.

107. pants

Aizsardzības pasākumi un atkāpes

1. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, var pieņemt pasākumus, lai aizsargātu Savienības tiesību aktu piemērošanu, ja to var apdraudēt ar valsts valūtu saistītas ārkārtējas monetāra rakstura darbības. Vajadzības gadījumā šie pasākumi var atkāpties no spēkā esošajiem noteikumiem vienīgi uz laikposmu, kas noteikti nepieciešams.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Par pirmajā daļā minētajiem pasākumiem nekavējoties informē Eiropas Parlamentu, Padomi un dalībvalstis.

2. Ja ārkārtējas monetāra rakstura darbības attiecībā uz valsts valūtu var apdraudēt Savienības tiesību aktu piemērošanu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu, atkāpjoties no šīs iedaļas noteikumiem, jo īpaši šādos gadījumos:

a) ja valsts izmanto nepieņemamus maiņas paņēmienus, piemēram, vairākus maiņas kursus, vai izmanto barterlīgumus,

b) ja valstīm ir valūtas, kuras nav kotētas oficiālos ārvalstu valūtas tirgos, vai ja šo valūtu tendence var radīt tirdzniecības izkropļojumus.

108. pants

Euro izmantošana dalībvalstīs, kas nav ieviesušas euro

1. Ja dalībvalsts, kas nav pieņēmusi euro, izlemj izdevumus, ko rada lauksaimniecības nozares tiesību akti, maksāt euro, nevis attiecīgās valsts valūtā, šī dalībvalsts veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka euro izmantošana nerada sistemātiskas priekšrocības, salīdzinot ar valsts valūtas izmantošanu.

2. Dalībvalsts paziņo Komisijai par plānotajiem pasākumiem, pirms tie stājas spēkā. Šie pasākumi stājas spēkā tikai tad, kad Komisija ir paziņojusi par savu piekrišanu.

III NODAĻA

Ziņojumi un novērtējums

109. pants

Gada finanšu pārskats

Katru gadu, kas seko budžeta gadam, līdz septembra beigām Komisija sagatavo finanšu pārskatu par fondu vadību iepriekšējā finanšu gadā, ko tā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.

110. pants

KLP uzraudzība un novērtējums

1. Izveido kopīgu uzraudzības un novērtēšanas sistēmu, lai vērtētu KLP darbību un jo īpaši darbību saistībā ar:

- a) Regulā (ES) Nr. 1307/2013 paredzētajiem tiešajiem maksājumiem;
- b) Regulā (ES) Nr. 1308/2013 paredzētajiem tirgus pasākumiem;
- c) Regulā (ES) Nr. 1305/2013 paredzētajiem lauku attīstības pasākumiem un
- d) šīs regulas noteikumiem.

Komisija uzrauga šos politikas pasākumus, pamatojoties uz ziņojumiem, ko dalībvalstis sniegušas saskaņā ar pirmajā daļā minētajās regulās paredzētajiem noteikumiem. Komisija izstrādā daudzgadu novērtēšanas plānu, paredzot konkrētu instrumentu periodisku novērtēšanu, ko tā īsteno.

Lai nodrošinātu efektīvu darbības novērtējumu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz minētās sistēmas saturu un uzbūvi.

2. Šā panta 1. punktā minēto KLP pasākumu darbības rezultātus vērtē saistībā ar šādiem mērķiem:

- a) ekonomiski dzīvotspējīga pārtikas ražošana, galveno uzmanību pievēršot lauksaimniecības ienākumiem, lauksaimniecības ražīgumam un cenu stabilitātei;

b) ilgtspējīga dabas resursu apsaimniekošana un klimata politika, galveno uzmanību pievēršot siltumnīcefekta gāzu emisijām, bioloģiskajai daudzveidībai, augsnei un ūdens resursiem;

c) līdzsvarota teritoriālā attīstība, galveno uzmanību pievēršot nodarbinātībai laukos, izaugsmei un nabadzībai lauku apvidos.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot virkni rādītāju, kas raksturīgi pirmajā daļā minētajiem mērķiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Rādītāji ir saistīti ar politikas struktūru un mērķiem un ļauj novērtēt politikas īstenošanā panākto progresu, lietderību un efektivitāti attiecībā pret mērķiem.

3. Uzraudzības un novērtēšanas sistēma atspoguļo KLP struktūru šādā veidā:

- a) attiecībā uz Regulā (ES) Nr. 1307/2013 paredzētajiem tiešajiem maksājumiem, Regulā (ES) Nr. 1308/2013 paredzētajiem tirgus pasākumiem un šajā regulā paredzētajiem noteikumiem - šo instrumentu uzraudzību Komisija veic, pamatojoties uz ziņojumiem, ko dalībvalstis sniedz atbilstīgi minētajās regulās izklāstītajiem noteikumiem. Komisija izveido daudzgadu novērtēšanas plānu, paredzot konkrētu instrumentu periodisku novērtēšanu, par kuras veikšanu atbildīga ir Komisija. Novērtēšana tiek īstenota laikus, un to veic neatkarīgi vērtētāji;
- b) lauku attīstības politikas pasākumu uzraudzība un novērtēšana tiks veikta atbilstīgi 67. līdz 79. pantam Regulā (ES) Nr. 1305/2013.

Komisija nodrošina, ka visu 1. punktā minēto KLP instrumentu kopējo ietekmi nosaka un izvērtē saistībā ar 2. punktā minētajiem kopīgajiem mērķiem. KLP darbības rezultāti saistībā ar tās kopējo mērķu sasniegšanu tiek mērīti un izvērtēti, pamatojoties uz kopējās ietekmes rādītājiem, savukārt saistībā ar konkrētu pamatmērķu sasniegšanu - pamatojoties uz rezultātu rādītājiem. Komisija, pamatojoties uz faktiem, kas sniegti novērtējumos par KLP, tostarp novērtējumos par lauku attīstības programmām, kā arī uz citiem attiecīgiem informācijas avotiem, sagatavo ziņojumus par visu KLP instrumentu kopējās darbības rezultātu mērīšanu un izvērtēšanu.

4. Dalībvalstis iesniedz Komisijai visu informāciju, kas vajadzīga, lai ļautu veikt attiecīgo pasākumu uzraudzību un novērtēšanu. Šāda informācija pēc iespējas ir balstīta uz vispārārstītiem datu avotiem, piemēram, saimniecību grāmatvedības datu tīklu un Eurostat.

Komisija ņem vērā datu vajadzības un potenciālo datu avotu sinerģiju, jo īpaši vajadzības gadījumā to izmantošanu statistikas nolūkā.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot noteikumus par dalībvalstu nosūtāmo informāciju, ņemot vērā nepieciešamību izvairīties no nevajadzīga administratīvā sloga, kā arī noteikumus par datu vajadzībām un potenciālo datu avotu sinerģiju. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. Komisija līdz 2018. gada 31. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei sākotnējo ziņojumu par šā panta īstenošanu, tostarp par KLP darbības pirmajiem rezultātiem. Otro ziņojumu, kurā ietverts KLP darbības rezultātu izvērtējums, iesniedz ne vēlāk kā 2021. gada 31. decembrī.

IV NODAĻA

Pārredzamība

111. pants

Atbalsta saņēmēju publiskošana

1. Dalībvalstis nodrošina fondu atbalsta saņēmēju ikgadēju *ex post* publiskošanu. Publikācijā iekļauj:

- a) neskarot šīs regulas 112. panta pirmo daļu, atbalsta saņēmēja vārdu, norādot:
 - i) vārdu un uzvārdu, ja atbalsta saņēmējs ir fiziska persona,
 - ii) pilnu reģistrētu juridisko nosaukumu, ja atbalsta saņēmējs ir juridiska persona, kam saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir autonoma tiesībsubjektība,
 - iii) pilnu reģistrēto vai citā veidā oficiāli atzīto apvienības nosaukumu, ja atbalsta saņēmējs ir apvienība, kam nav savas tiesībsubjektības;
- b) pašvaldību, kurā atbalsta saņēmējs dzīvo vai ir reģistrēts un, ja ir pieejams, pasta indeksu vai tā daļu, pēc kā nosaka pašvaldību;
- c) maksājuma summas, kas atbilst katram fondu finansētajam pasākumam un ko katrs atbalsta saņēmējs ir saņēmis attiecīgajā finanšu gadā;
- d) to katra fonda finansēto pasākumu veidu un aprakstu, saskaņā ar kuriem piešķirts c) apakšpunktā minētais maksājums.

Pirmajā daļā minēto informāciju dara pieejamu vienā tīmekļa vietnē katrā dalībvalstī. Tā ir pieejama divus gadus no sākotnējās publicēšanas dienas.

2. Attiecībā uz maksājumiem, kas saistīti ar ELFLA finansētajiem pasākumiem, kā minēts 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, publicējamās summas atbilst kopējam publiskajam finansējumam, kas ietver gan Savienības, gan valsts ieguldījumu.

112. pants

Robežvērtība

Dalībvalsts npublicē saņēmēja vārdu, kā paredzēts šīs regulas 111. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, šādās situācijās:

- a) attiecībā uz dalībvalstīm, kas izveidojušas Regulas (ES) Nr. 1307/2013 V sadaļā paredzēto mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu, – ja atbalsta summa, ko atbalsta saņēmējs ir saņēmis viena gada laikā, ir vienāda ar vai mazāka par summu, ko dalībvalsts noteikusi saskaņā ar minētās regulas 63. panta 1. punkta otro daļu vai 63. panta 2. punkta otro daļu;
- b) attiecībā uz dalībvalstīm, kas nav izveidojušas Regulas (ES) Nr. 1307/2013 V sadaļā paredzēto mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu, – ja atbalsta summa, ko atbalsta saņēmējs ir saņēmis viena gada laikā, ir EUR 1 250 vai mazāk.

Ja piemēro šā panta pirmās daļas a) punkts, summas, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 63. pantu un paziņojušas Komisijai saskaņā ar minēto regulu, Komisija publicē atbilstīgi noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar 114. pantu.

Ja piemēro šā panta pirmo daļu, dalībvalstis publicē 111. panta 1. punkta pirmās daļas b), c) un d) apakšpunktā norādīto informāciju un atbalsta saņēmēju identificē ar kodu. Dalībvalstis lemj par minētā koda formu.

113. pants

Atbalsta saņēmēju informēšana

Dalībvalstis informē atbalsta saņēmējus par to, ka viņu dati tiks publicēti saskaņā ar 111. pantu un ka Savienības finansiālo interešu aizsardzības nolūkā šos datus var apstrādāt Savienības un dalībvalstu revīzijas un izmeklēšanas struktūras.

Saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK prasībām attiecībā uz personas datiem dalībvalstis informē atbalsta saņēmējus par viņu tiesībām, kas paredzētas datu aizsardzības noteikumos, un par procedūrām, kas piemērojamas minēto tiesību izmantošanai.

114. pants

Komisijas pilnvaras

Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot noteikumus par:

- a) publicēšanas formu, tostarp par informācijas attēlošanu sadaļumā pa pasākumiem, un 111. un 112. pantā paredzētās publicēšanas termiņiem;
- b) 113. panta vienādu piemērošanu;

c) sadarbību starp Komisiju un dalībvalstīm.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 116. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

VIII SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

115. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt 8., 20., 40., 46., 50., 53., 57., 62., 63., 64., 65., 66., 72., 76., 77., 79., 84., 89., 93., 101., 106., 107., 110. un 120. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 8., 20., 40., 46., 50., 53., 57., 62., 63., 64., 65., 66., 72., 76., 77., 79., 84., 89., 93., 101., 106., 107., 110. un 120. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no šīs regulas spēkā stāšanās dienas. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms septiņu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome var jebkurā laikā atsaukt 8., 20., 40., 46., 50., 53., 57., 62., 63., 64., 65., 66., 72., 76., 77., 79., 84., 89., 93., 101., 106., 107., 110. un 120. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 8., 20., 40., 46., 50., 53., 57., 62., 63., 64., 65., 66., 72., 76., 77., 79., 84., 89., 93., 101., 106., 107., 110. un 120. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

116. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, ko sauc par Lauksaimniecības fondu komiteju. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Regulas 15., 58., 62., 63., 64., 65., 66., 75., 77., 78., 89., 90., 96., 101. un 104. panta vajadzībām attiecībā uz lietām, kas saistītas ar tiešajiem maksājumiem, lauku attīstību un/vai tirgu kopīgo organizāciju Komisijai palīdz Lauksaimniecības fondu komiteja, Tiešo maksājumu komiteja, Lauku attīstības komiteja un/vai Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komiteja, kuras izveidotas attiecīgi ar ar Regulu (ES) Nr. 1307/2013, Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un Regulu (ES) Nr. 1308/2013. Minētās komitejas ir komitejas Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Attiecībā uz aktiem, kas minēti 8. pantā, ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

117. pants

Personas datu apstrāde un aizsardzība

1. Dalībvalstis un Komisija vāc personas datus nolūkā īstenot to attiecīgos pārvaldības, kontroles, revīzijas, kā arī uzraudzības un novērtēšanas pienākumus, kas noteikti saskaņā ar šo regulu, un jo īpaši pienākumus, kas noteikti II sadaļas II nodaļā, III sadaļā, IV sadaļas III un IV nodaļā, V un VI sadaļā un VII sadaļas III nodaļā, kā arī statistikas vajadzībām, un neapstrādā šos datus veidā, kas nav saderīgs ar minēto nolūku.

2. Ja personas datus apstrādā uzraudzības un novērtēšanas mērķiem saskaņā ar VII sadaļas III nodaļu, kā arī statistikas vajadzībām, šos datus padara anonīmus un apstrādā tikai apkopotā veidā.

3. Personas datus apstrādā atbilstīgi Direktīvas 95/46/EK un Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumiem. Jo īpaši šādus datus neglabā veidā, kas ļauj identificēt datu subjektus ilgāku laiku, nekā tas ir vajadzīgs mērķiem, kādiem tie ir vākti vai kādiem tie ir turpmāk apstrādāti, ņemot vērā minimālos uzglabāšanas laikposmus, kas noteikti piemērojamos valsts un Savienības tiesību aktos.

4. Dalībvalstis informē datu subjektus par to, ka valsts un Savienības struktūras var apstrādāt viņu personas datus saskaņā ar 1. punktu un ka šajā sakarā datu subjektiem ir tiesības, kas izklāstītas attiecīgi Direktīvas 95/46/EK un Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumos par datu aizsardzību.

5. Uz šo pantu attiecas 111. līdz 114. pants.

118. pants

Īstenošanas līmenis

Dalībvalstis ir atbildīgas par īstenošanas programmām un ar šo regulu uzlikto pienākumu pildīšanu tādā līmenī, kādu tās uzskata par piemērotu atbilstīgi dalībvalsts attiecīgajam iestāžu, tiesiskajam un finansiālajam regulējumam un kurš atbilst šīs regulas prasībām un citiem attiecīgiem Savienības noteikumiem.

119. pants

Atcelšana

1. Atceļ Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008.

Tomēr Regulas (EK) Nr. 1290/2005 31. pants un attiecīgie īstenošanas noteikumi paliek spēkā līdz 2014. gada 31. decembrim.

2. Atsauces uz atceltajām regulām uzskata par atsaucēm uz šo regulu un lasa saskaņā ar III pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

120. pants

Pārejas pasākumi

Lai nodrošinātu raitu pāreju no 118. pantā minēto atcelto regulu noteiktās kārtības uz šajā regulā noteikto kārtību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 115. pantu attiecībā uz gadījumiem, kad var piemērot atkāpes no šajā regulā paredzētajiem noteikumiem un papildinājumus tiem.

121. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

2. Tomēr šādus noteikumus piemēro šādi:

- a) regulas 7., 8., 16., 25., 26. un 43. pantu – no 2013. gada 16. oktobra;
- b) 18. un 40. pantu – attiecībā uz veiktajiem izdevumiem – no 2013. gada 16. oktobra;
- c) 52. pantu – no 2015. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. JUKNA

I PIELIKUMS

INFORMĀCIJA, KAS SAISTĪTA AR KLIMATA PĀRMAIŅU MAZINĀŠANU UN PIELĀGOŠANOS TĀM, BIOĻĪSKO DAUDZVEIDĪBU UN ŪDENS RESURSU AIZSARDZĪBU, KĀ NOTEIKTS ŠĪS 12. PANTA 3. PUNKTA D) APAKŠPUNKTĀ

Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām

- Informācija par klimata pārmaiņu iespējamo ietekmi attiecīgajos reģionos un par attiecīgās lauksaimniecības prakses siltumnīcefekta gāzu emisiju iespējamo ietekmi, kā arī par lauksaimniecības nozares ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā, pateicoties uzlabotai lauksaimniecības un agromežsaimniecības praksei, atjaunojamo energoresursu projektu attīstībai saimniecībās un lauku saimniecību energoefektivitātes uzlabošanai.
- Informācija, kas palīdz lauksaimniekiem plānot, kā labāk ieguldīt viņu saimniecību sistēmās, lai nodrošinātos pret klimatu, un par to, kādus Savienības līdzekļus viņi tam var izmantot; un jo īpaši informācija par saimniecības zemes pielāgošanu klimata svārstībām un ilgtermiņa pārmaiņām, un informācija par to, kā pielāgot praktiskos agronomijas pasākumus, lai palielinātu lauksaimniecības sistēmu noturību pret plūdiem un sausumu, kā arī informācija par to, kā uzlabot un optimizēt oglekļa līmeni augsnē.

Bioloģiskā daudzveidība

- Informācija par pozitīvo korelāciju starp bioloģisko daudzveidību un agroekosistēmu noturību, kā arī par izplatīšanās risku un saikni starp monokultūrām un noslieci uz to, ka augi aiziet bojā vai tiek bojāti kaitēkļu vai ekstrēmu klimatisko apstākļu dēļ.
- Informācija par to, kā vislabāk novērst invazīvu svešzemju sugu izplatīšanos un kāpēc ir svarīgi, lai ekosistēma darbotos efektīvi un būtu noturīga pret klimata pārmaiņām, tostarp informācija par finansējuma pieejamību izskaušanas shēmām, ja rodas papildu izmaksas.

Ūdens resursu aizsardzība

- Informācija par noturīgām, neliela apjoma apūdeņošanas sistēmām un par to, kā optimizēt lietusūdens sistēmas, lai veicinātu efektīvu ūdens izmantošanu.
- Informācija par to, kā samazināt ūdens izmantošanu lauksaimniecībā, tostarp izvēloties kultūraugus, uzlabojot augsnes humusu, lai palielinātu ūdens aizturi, un samazinot nepieciešamību laistīt.

Vispārēji nosacījumi

- Paraugprakses apmaiņa, apmācība un spēju veidošana (piemērojama klimata pārmaiņu mazināšanai un attiecībā uz pielāgošanos tām, bioloģiskajai daudzveidībai un ūdens resursu aizsardzībai, kas minētas iepriekš šajā pielikumā).

II PIELIKUMS

SAVSTARPĒJĀS ATBILSTĪBAS NOTEIKUMI SASKAŅĀ AR 93. PANTU

SMR: Tiesību aktos paredzētās apsaimniekošanas prasības

LLVA – Standarti zemes labu lauksaimniecības un vides apstākļu nodrošināšanai

Joma	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		
Vide, klimata pārmaiņas, zemes labi lauksaimniecības apstākļi	Ūdens resursi	SMR 1	Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.)	4. un 5. pants
		LLVA 1	Buferjoslu izveide gar ūdensteci (¹)	
		LLVA 2	Ja apūdeņošanā lietotā ūdens izmantošanai nepieciešama atļauja, – atļauju procedūru ievērošana	
		LLVA 3	Gruntsūdeņu aizsardzība pret piesārņojumu – aizliegums veikt tiešu nopludināšanu gruntsūdeņos un pasākumi gruntsūdeņu netiešā piesārņojuma novēršanai, kas rodas, nopludinot zemē Direktīvas 80/68/EEK pielikumā minētās bīstamas vielas un tām iesūcoties zemē; šeit domāta tā minētās direktīvas versija, kas ir spēkā tās spēkā esamības pēdējā dienā, ciktāl tas attiecas uz lauksaimnieciskām darbībām	
	Augsne un oglekļa krāja	LLVA 4	Minimālais augsnes segums	
		LLVA 5	Minimāla tādas zemes apsaimniekošana, kurā tiek ņemti vērā vietai specifiskie apstākļi, lai ierobežotu eroziju	
		LLVA 6	Augsnes organisko vielu saturs saglabāšana, izmantojot atbilstīgas metodes, tostarp aizliegums dedzināt aramās rugaines, izņemot fitosanitāru apsvērumu dēļ (²)	
Bioloģiskā daudzveidība	SMR 2	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.)	3. panta 1. punkts, 3. panta 2. punkta b) apakš-punkts, 4. panta 1., 2. un 4. punkts	
	SMR 3	Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.)	6. panta 1. un 2. punkts	
	LLVA 7	Ainavas īpašību, tostarp attiecīgos gadījumos dzīvzogu, dīķu, grāvju, rindās, grupās vai atsevišķi augošu koku, laukmaļu un terašu saglabāšana, tostarp aizliegums griezt dzīvzogus un cirst kokus putnu vairošanās un ligzdošanas sezonā, un iespējamie pasākumi invazīvo augu sugu izplatības novēršanai.		
Sabiedrības veselība, dzīvnieku veselība un augu veselība	Pārtikas nekaitīgums	SMR 4	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.)	14. un 15. pants, 17. panta 1. punkts (³) un 18., 19. un 20. pants

Joma	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		
		SMR 5	Padomes Direktīva 96/22/EK (1996. gada 29. aprīlis) par noteiktu hormonālas vai tirostatiskas iedarbības vielu un beta-agonistu lietošanas aizliegumu lopkopībā, un ar ko atceļ Direktīvas 81/602/EEK, 88/146/EEK un 88/299/EEK (OV L 125, 23.5.1996., 3. lpp.)	3. panta a), b), d) un e) apakš-punkts un 4., 5. un 7. pants
	Dzīvnieku identifikācija un reģistrācija	SMR 6	Padomes Direktīva 2008/71/EK (2008. gada 15. jūlijs) par cūku identificēšanu un reģistrēšanu (OV L 213, 8.8.2005., 31. lpp.).	3., 4. un 5. pants
		SMR 7	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1760/2000 (2000. gada 17. jūlijs), ar ko izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un paredz liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 820/97 (OV L 204, 11.8.2000., 1. lpp.)	4. un 7. pants
		SMR 8	Padomes Regula (EK) Nr. 21/2004 (2003. gada 17. decembris), ar ko izveido aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un ar ko groza Regulu (EK) nr. 1782/2003 un Direktīvas 92/102/EEK un 64/432/EEK (OV L 5, 9.1.2004., 8. lpp.)	3., 4. un 5. pants
	Dzīvnieku slimības	SMR 9	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 999/2001 (2001. gada 22. maijs), ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai (OV L 147, 31.5.2001., 1. lpp.)	7., 11., 12., 13. un 15. pants
	Augu aizsardzības līdzekļi	SMR 10	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.)	55. pants, pirmais un otrais teikums
Dzīvnieku labturība	Dzīvnieku labturība	SMR 11	Padomes Direktīva 2008/119/EK (2008. gada 18. decembris), ar ko nosaka obligātos standartus teļu aizsardzībai (OV L 10, 15.1.2009., 7. lpp.)	3. un 4. pants
		SMR 12	Padomes Direktīva 2008/120/EK (2008. gada 18. decembris), ar kuru nosaka minimālos standartus cūku aizsardzībai (OV L 47, 18.2.2009., 5. lpp.)	3. pants un 4. pants
		SMR 13	Padomes Direktīva 98/58/EK (1998. gada 20. jūlijs) par lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 221, 8.8.1998., 23. lpp.)	4. pants

(¹) LLVA buferjoslās gan iekšpusē, gan ārpus tām jāievēro jutīgi apgabali, kas noteikti atbilstīgi Direktīvas 91/676/EEK 3. panta 2. punktam, vismaz prasības saistībā ar nosacījumiem mēslojuma iestrādāšanai zemē tuvu ūdenstecēm, kā minēts Direktīvas 91/676/EEK II pielikuma A punkta 4. apakšpunktā, kas jāpiemēro saskaņā ar dalībvalstu rīcības programmām, kuras noteiktas saskaņā ar Direktīvas 91/676/EEK 5. panta 4. punktu.

(²) Šo prasību var ierobežot ar vispārēju aizliegumu dedzināt aramās rugaines, bet dalībvalsts var pieņemt lēmumu noteikt papildu prasības.

(³) Ko īsteno jo īpaši ar:

- Regulas (EK) Nr. 470/2009 14. pantu un Regulas (EK) Nr. 37/2010 pielikumu;
- Regulu (EK) Nr. 852/2004: 4. panta 1. punkts un I pielikuma A daļa (II iedaļas 4. punkta g), h), j) apakšpunkts, 5. punkta f), h) apakšpunkts, 6. punkts; III iedaļas 8. punkta a), b), d), e) apakšpunkts, 9. punkta a), c) apakšpunkts;
- Regulu (EK) Nr. 853/2004: 3. panta 1. punkts un III pielikuma IX sadaļas 1. nodaļa (I iedaļas 1. punkta b), c), d), e) apakšpunkts; I iedaļas 2. punkta a) apakšpunkta i), ii), iii) punkts, b) apakšpunkta i), ii) punkts, c) apakšpunkts; I iedaļas 3. punkts; I iedaļas 4. punkts; I iedaļas 5. punkts; II iedaļas A apakšiedaļas 1., 2., 3., 4. punkts; II iedaļas B apakšiedaļas 1. punkta a), d) apakšpunkts, 2. punkts, 4. punkta a), b) apakšpunkts, III pielikuma X sadaļas 1. nodaļas 1. punkts;
- Regulu (EK) Nr. 183/2005: 5. panta 1. punkts un I pielikuma A daļa (I iedaļas 4. punkta e), g) apakšpunkts; II iedaļas 2. punkta a), b), e) apakšpunkts, 5. panta 5. punkts un III pielikums (1., 2. punkts), 5. panta 6. punkts, un
- Regulu (EK) Nr. 396/2005: 18. pants

III PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

1. Regula (EEK) Nr. 352/78

Regula (EEK) Nr. 352/78	Šī regula
1. pants	43. panta 1. punkta e) apakšpunkts
2. pants	43. panta 2. punkts
3. pants	46. panta 1. punkts
4. pants	—
5. pants	—
6. pants	—

2. Regula (EK) Nr. 2799/98

Regula (EK) Nr. 2799/98	Šī regula
1. pants	—
2. pants	105. panta 2. punkts un 106. pants
3. pants	106. pants
4. pants	—
5. pants	—
6. pants	—
7. pants	107. pants
8. pants	108. pants
9. pants	—
10. pants	—
11. pants	—

3. Regula (EK) Nr. 814/2000

Regula (EK) Nr. 814/2000	Šī regula
1. pants	45. panta 1. punkts
2. pants	45. panta 2. punkts
3. pants	—
4. pants	—
5. pants	—
6. pants	—
7. pants	—
8. pants	45. panta 5. punkts
9. pants	—
10. pants	45. panta 4. punkts un 116. pants
11. pants	—

4. Regula (EK) Nr. 1290/2005

Regula (EK) Nr. 1290/2005	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	3. pants
3. pants	4. pants
4. pants	5. pants
5. pants	6. pants
6. pants	7. pants
7. pants	9. pants
8. pants	102. pants
9. pants	58. pants
10. pants	10. pants
11. pants	11. pants
12. pants	16. pants
13. pants	19. pants
14. pants	17. pants
15. pants	18. pants
16. pants	40. pants
17. pants	41. panta 1. punkts
17.a pants	41. panta 2. punkts
18. pants	24. pants
19. pants	27. pants
20. pants	28. pants
21. pants	29. pants
22. pants	32. pants
23. pants	33. pants
24. pants	34. pants
25. pants	35. pants
26. pants	36. pants
27. pants	41. panta 1. punkts
27.a pants	41. panta 2. punkts
28. pants	37. pants
29. pants	38. pants
30. pants	51. pants
31. pants	52. pants
32. pants	54. un 55. pants
33. pants	54. un 56. pants
34. pants	43. pants

Regula (EK) Nr. 1290/2005	Šī regula
35. pants	—
36. pants	48. pants
37. pants	47. pants
38. pants	—
39. pants	—
40. pants	—
41. pants	116. pants
42. pants	—
43. pants	109. pants
44. pants	103. pants
44.a pants	113. panta 1. punkts
45. pants	105. panta 1. punkts un 106. panta 3. un 4. punkts
46. pants	—
47. pants	119. pants
48. pants	120. pants
49. pants	121. pants
5. Regula (EK) Nr. 485/2008	
Regula (EK) Nr. 485/2008	Šī Regula
1. pants	79. pants
2. pants	80. pants
3. pants	81. pants
4. pants	—
5. pants	82. panta 1., 2. un 3. punkts
6. pants	82. panta 4. punkts
7. pants	83. pants
8. pants	103. panta 2. punkts
9. pants	86. pants
10. pants	84. pants
11. pants	85. pants
12. pants	106. panta 3. punkts
13. pants	—
14. pants	—
15. pants	87. pants
16. pants	—
17. pants	—

Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgais paziņojums par savstarpējo atbildību

Padome un Eiropas Parlaments aicina Komisiju pārraudzīt to, kā dalībvalstis transponē un īsteno Direktīvu 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/128/EK (2009. gada 21. oktobris), ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai, un atbilstīgā gadījumā, tiklīdz visās dalībvalstīs būs īstenotas šīs direktīvas un būs noteikti visi lauksaimniekiem tieši piemērojamie pienākumi, iesniegt tiesību akta priekšlikumu, lai šo regulu grozītu nolūkā minēto direktīvu attiecīgās daļas iekļaut savstarpējās atbilstības sistēmā.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1307/2013

(2013. gada 17. decembris),

ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 42. pantu un 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā 1979. gada Pievienošanās aktu un jo īpaši 6. punktu tam pievienotajā 4. protokolā par kokvilnu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumus ⁽²⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽⁴⁾,

tā kā:

(1) Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "KLP 2020. gada perspektīvā: Kā risināt nākotnē paredzamās ar pārtiku, dabas resursiem un teritoriālajiem aspektiem saistītās problēmas" ir izklāstītas kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) iespējamās problēmas, mērķi un virzieni pēc 2013. gada. Ņemot vērā par šo paziņojumu notikušās debates, KLP reformai būtu jāstājas spēkā no 2014. gada 1. janvāra. Minētajai reformai būtu jāaptver visi KLP svarīgākie instrumenti, tostarp Padomes Regula (EK) Nr. 73/2009 ⁽⁵⁾. Ņemot

vērā reformas darbības jomu, ir lietderīgi atcelt Regulu (EK) Nr. 73/2009 un aizstāt to ar jaunu tekstu. Turklāt reformai būtu jāracionalizē un jāvienkāršo atbilstīgie noteikumi.

(2) Viens no KLP reformas pamatmērķiem un viena no tā galvenajām prasībām ir administratīvā sloga samazināšana. Tas būtu stingri jāņem vērā, veidojot attiecīgos tiešā atbalsta shēmas noteikumus.

(3) Šajā regulā būtu jāietver visi pamatelementi, kas attiecas uz Savienības atbalsta maksājumiem lauksaimniekiem, un būtu arī jānosaka ar šiem pamatelementiem nesaraunami saistīti nosacījumi attiecībā uz piekļuvi minētajiem maksājumiem.

(4) Skaidri jānorāda, ka saistībā ar šajā regulā izklāstītajiem pasākumiem jāpiemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 ⁽⁶⁾ un atbilstīgi tai pieņemtie noteikumi. Lai nodrošinātu saderību ar citiem juridiskajiem instrumentiem, kas saistīti ar KLP, daži noteikumi, kuri patlaban paredzēti Regulā (EK) Nr. 73/2009, tagad ir iekļauti Regulā (ES) Nr. 1306/2013, konkrētāk, noteikumi, lai garantētu tiešo maksājumu saņemšanas noteikumos paredzēto pienākumu ievērošanu, ietverot pārbaudes un administratīvo pasākumu un administratīvo sodu piemērošanu to neievērošanas gadījumā, noteikumi, kas saistīti ar savstarpējo atbilstību, piemēram, likumā noteiktās pārvaldības prasības, labi lauksaimniecības un vides apstākļi, attiecīgo pasākumu uzraudzība un novērtēšana, kā arī noteikumi, kas saistīti ar avansa maksājumiem un ar nepamatoti veiktu maksājumu atgūšanu.

(5) Lai papildinātu vai grozītu atsevišķus nebūtiskus šīs regulas elementus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

⁽¹⁾ 2012. gada 8. marta atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽²⁾ OV C 191, 29.6.2012., 116. lpp. un OV C 44, 15.2.2013., 159. lpp.

⁽³⁾ OV C 225, 27.7.2012., 174. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 20. novembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

⁽⁵⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību, un ar ko atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 549. lpp.).

- (6) Šajā regulā būtu jāiekļauj saraksts ar tām tiešo maksājumu atbalsta shēmām, uz kurām tā attiecas. Lai ņemtu vērā jaunus tiesību aktus par atbalsta shēmām, kas varētu tikt pieņemti pēc šīs regulas stāšanās spēkā, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, kas saistīti ar minētā saraksta grozījumiem.
- (7) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar pamatsistēmas izveidi, kuras satvarā dalībvalstīm jānosaka kritēriji, kas lauksaimniekiem jāizpilda, lai izpildītu prasību saglabāt lauksaimniecības zemes noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, un veicamo darbību minimums platībās, kas tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, kā arī kritēriji, ar kuriem nosaka stiebrzāļu un citu lopbarības zālaugu pārsvaru ilggadīgajos zālajos, un izveidotās vietējās prakses noteikšanai attiecībā uz ilggadīgajiem zālājiem un pastāvīgām ganībām ("ilggadīgi zālāji").
- (8) Lai nodrošinātu to, ka KLP finansēšanai izmantotās summas nepārsniedz gada maksimālos apjomus, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 16. panta 1. punktā, arī turpmāk katru kalendāro gadu būtu jāveic tiešā atbalsta apmēra korekcijas, kā paredzēts minētās regulas 25. pantā. Lai nodrošinātu to, ka tiek sasniegts mērķis vienlīdzīgāk sadalīt maksājumus starp lieliem un maziem saņēmējiem, tiešo maksājumu korekcijas būtu jāpiemēro tikai lauksaimniekiem piešķiramiem maksājumiem, kas attiecīgajā kalendārajā gadā pārsniedz EUR 2 000. Ņemot vērā lauksaimniekiem paredzētu tiešo maksājumu apmēru Bulgārijā, Horvātijā un Rumānijā, kas izriet no pakāpeniskās ieviešanas mehānisma piemērošanas visiem minētajās dalībvalstīs piešķirtajiem tiešajiem maksājumiem, šis finanšu disciplīnas instruments Bulgārijā un Rumānijā būtu jāpiemēro tikai no 2016. gada 1. janvāra un Horvātijā no 2022. gada 1. janvāra. Lai stiprinātu lauksaimniecības struktūras un veicinātu attiecīgu juridisko personu vai grupu izveidi, šā nosacījuma izpildei būtu jāparedz īpaši noteikumi attiecībā uz minēto finanšu disciplīnas instrumentu un vēl daži citi noteikumi attiecībā uz juridiskām personām vai fizisku vai juridisku personu grupām, ja valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka atsevišķu locekļu tiesības un pienākumi ir salīdzināmi ar individuālu lauksaimnieku, kam ir saimniecības vadītāja statuss, tiesībām un pienākumiem.
- (9) Lai nodrošinātu tiešo maksājumu korekciju pareizu piemērošanu, ņemot vērā finanšu disciplīnu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz noteikumiem par to samazinājumu aprēķināšanas bāzi, kuri dalībvalstīm jāpiemēro lauksaimniekiem saskaņā ar finanšu disciplīnas piemērošanu.
- (10) Pieredze dažādu lauksaimniekiem paredzētu atbalsta shēmu piemērošanā liecina, ka vairākos gadījumos atbalsts tika piešķirts fiziskām vai juridiskām personām, kuru darījumdarbības mērķis nav vai tikai nelielā mērā ir lauksaimnieciskās darbības veikšana. Lai nodrošinātu atbalsta mērķtiecīgāku piešķiršanu, dalībvalstīm būtu jāatturas no tiešo maksājumu piešķiršanas attiecīgām fiziskām un juridiskām personām, ja vien šīs personas nevar pierādīt, ka to lauksaimnieciskā darbība nav maznozīmīga. Turklāt dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai nepiešķirt tiešos maksājumus citām fiziskām vai juridiskām personām, kuru lauksaimnieciskā darbība ir maznozīmīga. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu ļaut piešķirt tiešos maksājumus mazajiem nepilna laika lauksaimniekiem, jo šie lauksaimnieki tiešā veidā palīdz uzturēt lauku apvidu dzīvotspēju. Dalībvalstīm vajadzētu arī atturēties piešķirt tiešos maksājumus tām fiziskām vai juridiskām personām, kuru lauksaimniecības zemes galvenokārt tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, bet kuri neveic konkrētu darbību minimumu.
- (11) Lai garantētu lauksaimnieku tiesību aizsardzību, Komisijai būtu jāpilnvaro pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar kritērijiem, lai noteiktu gadījumus, kad lauksaimnieka lauksaimniecības zemes ir uzskatāmas galvenokārt par platībām, kas tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, kritērijiem, lai noteiktu, kā nodalīt ieņēmumus no lauksaimnieciskas darbības un ieņēmumus no citām darbībām, tiešo maksājumu apjomu, kas atbilst marginalitātes testa piemērošanai, un kritērijiem, kas lauksaimniekiem jāizpilda, lai pierādītu, ko to lauksaimnieciskā darbība nav maznozīmīga.
- (12) Lai novērstu pārmērīgu administratīvo slogu, kādu rada mazu maksājuma summu pārvaldība, dalībvalstīm parasti būtu jāatturas piešķirt tiešos maksājumus, ja summa būtu mazāka par EUR 100 vai saimniecības atbalsttiesīgā platība, par kuru ir pieprasīts atbalsts, būtu mazāka par vienu hektāru. Tā kā dalībvalstu lauksaimniecības struktūras ir ļoti dažādas un tās var būtiski atšķirties no Savienības vidējās lauksaimniecības struktūras, tomēr būtu jāatļauj dalībvalstīm piemērot minimālās robežvērtības, kas atspoguļo to īpašo situāciju. Tā kā tālākajos reģionos un Egejas jūras nelielajās salās ir ļoti specifiska saimniecību struktūra, dalībvalstīm būtu jādod iespēja lemt par to, vai kāda minimālā robežvērtība būtu jāpiemēro minētajos reģionos. Turklāt dalībvalstīm būtu jādod iespēja izvēlēties ieviest vienu no diviem minimālās robežvērtības veidiem, ņemot vērā to lauksaimniecības sektoru struktūras īpatnības. Tā kā maksājumu varētu piešķirt lauksaimniekiem ar tā sauktajām "bezzemes" saimniecībām, uz hektāru skaita balstītas robežvērtības piemērošana nebūtu efektīva. Tāpēc šādiem lauksaimniekiem būtu jāpiemēro ar atbalstu saistīta minimālā summa. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem,

kuru tiešie maksājumi ir atkarīgi no pakāpeniskas ieviešanas Bulgārijā, Horvātijā un Rumānijā, minētajās dalībvalstīs minimālā robežvērtība būtu jānosaka, pamatojoties uz pakāpeniskās ieviešanas procesa beigās piešķiramajām galīgajām summām.

- (13) Tiešā ienākumu atbalsta sadalījumu starp lauksaimniekiem raksturo tas, ka samērā mazam skaitam lielu saņēmēju tiek piešķirtas nesamērīgi lielas maksājumu summas. Apjomradītu ietaupījumu dēļ lielākiem saņēmējiem nav vajadzīgs tāda paša apjoma individuālais atbalsts, lai tiktu efektīvi sasniegts ienākumu atbalsta mērķis. Turklāt pielāgošanās spējas ļauj lielākiem saņēmējiem darboties ar mazāku individuālu atbalsta apjomu. Tāpēc to lauksaimniekiem piešķiramo pamata maksājuma daļu, kas pārsniedz EUR 150 000, dalībvalstīm vajadzētu samazināt vismaz par 5 %. Lai izvairītos no nesamērīgas ietekmes uz tādām lielām saimniecībām, kurās ir liels nodarbināto personu skaits, dalībvalstis, piemērojot minēto mehānismu, var pieņemt lēmumu ņemt vērā algota darba intensitāti. Lai šāda atbalsta apmēra samazināšana būtu efektīva, nebūtu jāsniedz priekšrocības tiem lauksaimniekiem, kuri mākslīgi rada apstākļus, lai izvairītos no tās sekām. Līdzekļiem, kas radušies, samazinot maksājumus lieliem saņēmējiem, būtu jāpaliek dalībvalstīs, kurās tie radušies, un tie būtu jādara pieejami kā Savienības atbalsts pasākumiem, kas tiek finansēti saskaņā ar Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA).
- (14) Būtu jānosaka neto maksimālais apjoms katrai dalībvalstij, lai ierobežotu lauksaimniekiem veicamos maksājumus pēc maksājuma samazināšanas piemērošanas. Lai ņemtu vērā tā KLP atbalsta specifiskās iezīmes, kurš piešķirts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 228/2013 ⁽¹⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 229/2013 ⁽²⁾, un faktu, ka šiem tiešajiem maksājumiem nenosaka maksājumu apmēra samazinājumu, minētie tiešie maksājumi nebūtu jāiekļauj attiecīgo dalībvalstu neto maksimālajā apjomā.
- (15) Lai ņemtu vērā izmaiņas saistībā ar tiešo maksājumu maksimālajām summām, ko var piešķirt, tostarp tām, kas izriet no dalībvalstu lēmumiem attiecībā uz pārcelšanu starp pirmo un otro pīlāru, un no samazināšanas un attiecīgā gadījumā maksājumu nepārsniedzamās summas piemērošanas, kā arī tām, kas izriet no paziņojumiem, kuri Horvātijai jāveic par zemi, kas ir atminēta un ko atkal izmanto lauksaimnieciskām darbībām, būtu jādeģē

Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar šajā regulā izklāstīto valstu un neto maksimālo summu pielāgošanu.

- (16) Lai novērstu jebkurus nepamatotus konkurences kropļojumus, būtu jānosaka, ka tie šīs regulas noteikumi, kuri varētu būt par iemeslu tādai dalībvalsts rīcībai, ko varētu uzskatīt par valsts atbalstu, ir izslēgti no valsts atbalsta noteikumu piemērošanas, ja attiecīgajos noteikumos ir ietverti piemēroti atbalsta piešķiršanas nosacījumi vai paredzēts, ka šādus nosacījumus pieņem Komisija.
- (17) Lai spēcinātu lauku attīstības politiku, būtu jānodrošina dalībvalstīm iespēja līdzekļus no tiešo maksājumu maksimālā apjoma pārvietot uz lauku attīstībai piešķirto atbalstu. Dalībvalstīm būtu jānodrošina arī iespēja līdzekļus no lauku attīstībai piešķirtā atbalsta pārvietot uz tiešo maksājumu maksimālo apjomu. Lai nodrošinātu instrumenta efektivitāti, dalībvalstīm no 2018. pieprasījumu gada būtu jānodrošina vienreiz pārskatīt savu sākotnējo lēmumu par noteikumu, ka jebkurš lēmums, kas pamatots ar šādu pārskatu, nenozīmētu lauku attīstībai piešķirto summu samazināšanu.
- (18) Lai sasniegtu KLP mērķus, var būt vajadzīga atbalsta shēmu pielāgošana jaunākajām izmaiņām, vajadzības gadījumā īsos termiņos. Tāpēc jāparedz atbalsta shēmu pārskatīšanas iespēja, jo īpaši ņemot vērā ekonomiskās norises vai budžeta stāvokli, kas nozīmē, ka saņēmēji nevar pieņemt, ka atbalsta saņemšanas nosacījumi nemainīsies.
- (19) Lauksaimnieki dalībvalstīs, kas Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā vai pēc minētās dienas, saņēma tiešos maksājumus saskaņā ar pakāpeniskas ieviešanas mehānismu, kas paredzēts to attiecīgajos Pievienošanās aktos. Attiecībā uz Bulgāriju un Rumāniju šāds mehānisms joprojām būs spēkā 2015. gadā un attiecībā uz Horvātiju tas būs spēkā līdz 2021. gadam. Turklāt šīm dalībvalstīm bija atļauts piešķirt papildinošus valsts tiešos maksājumus. Šādu maksājumu piešķiršanas iespēja būtu jāsauglabā Horvātijā un kā papildinājums pamata maksājuma shēmai Bulgārijā un Rumānijā, līdz tās būs pilnībā pabeigušas pakāpenisko ieviešanu. Attiecībā uz Horvātijas iespēju piešķirt papildinošus valsts tiešos maksājumus, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, nepiemērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 228/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālākajiem Eiropas Savienības reģioniem un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 247/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 23. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 229/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām un atceļ Padomes Regulu Nr. 1405/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 41. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (20) Regulā (EK) Nr. 73/2009, kurā grozījumi izdarīti ar 2011. gada Pievienošanās akto, ir paredzēta īpaša valsts rezerve atminētās zemes apstrādei Horvātijā, ko izmanto, lai desmit gadu laikposmā pēc tās pievienošanās Savienībai finansētu maksājumtiesību piešķiršanu par zemi, kas katru gadu tiek atminēta un ko atsāk izmantot lauksaimniecībā. Ir lietderīgi paredzēt noteikumus, kā aprēķināmas summas, kas paredzētas, lai finansētu atbalstu par minēto zemi saskaņā ar šajā regulā paredzētajām atbalsta shēmām, un minētās rezerves pārvaldības noteikumus. Lai ņemtu vērā summas, kas izriet no paziņojumiem, kuri Horvātijai jāveic par zemi, kas ir atminēta un ko atkal izmanto lauksaimnieciskām darbībām, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar konkrētu finanšu noteikumu, kas piemērojami Horvātijai, pārskatīšanu.
- (21) Lai nodrošinātu atbalsta labāku sadalījumu starp Savienības lauksaimniecības zemēm, tostarp dalībvalstīs, kuras piemēroja vienotā platībmaksājuma shēmu, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 73/2009, vienotā maksājuma shēma, kura izveidota ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1782/2003 ⁽¹⁾, un turpināta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009, un kura apvienoja iepriekš esošos atbalsta mehānismus vienotā no ražošanas atdalīto tiešo maksājumu shēmā, būtu jāaizstāj ar jaunu pamata maksājuma shēmu. To veicot, principā būtu jāpārtrauc piemērot maksājumtiesības, kas iegūtas saskaņā ar minētajām regulām. Šādu jaunu maksājumtiesību piešķiršanas pamatā joprojām vajadzētu būt atbalsttiesīgo hektāru skaitam, kas ir lauksaimnieku rīcībā shēmas īstenošanas pirmajā gadā. Tomēr dalībvalstīm, kuras šobrīd piemēro vienotā maksājuma shēmu reģionālā vai jauktu reģionu veidā, būtu jādod iespēja saglabāt savas esošās maksājumtiesības. Lai nepieļautu situāciju, ka kādā atsevišķā dalībvalstī atbalsttiesīgās platības pieaugums nesamērīgi samazina tiešo maksājumu skaitu uz hektāru un tādējādi ietekmē iekšējās konverģences procesu, dalībvalstīm, veicot pirmo maksājumtiesību piešķiršanu, būtu jāatļauj piemērot konkrētus ierobežojumus, lai noteiktu maksājumtiesību skaitu.
- (22) Tā kā vienotā maksājuma shēmā tika pakāpeniski iekļautas dažādas nozares un lauksaimniekiem tika atvēlēts attiecīgs pielāgošanās laikposms, ir kļuvis arvien grūtāk pamatot, kāpēc dažos gadījumos būtiski atšķiras atbalsts par vienu hektāru, kas radies vēsturisku atsaucēs vērtību izmantošanas rezultātā. Tāpēc būtu jānodrošina
- taisnīgāks tiešā ienākumu atbalsta sadalījums dalībvalstīm, samazinot saikni ar vēsturiskajām atsaucēs vērtībām un ņemot vērā Savienības budžeta vispārējo kontekstu. Lai nodrošinātu tiešā atbalsta taisnīgāku sadalījumu, vienlaikus ņemot vērā joprojām pastāvošās algu līmeņa un resursu izmaksu atšķirības, tiešā atbalsta apjoms par vienu hektāru būtu pakāpeniski jākorģē. Dalībvalstīm, kuru tiešie maksājumi ir mazāki par 90 % no Savienības vidējā apmēra, par vienu trešdaļu būtu jāsamazina starpība starp to maksājumu pašreizējo apmēru un minēto vidējo apmēru, tā lai līdz 2020. finanšu gadam visas dalībvalstis sasniegtu minimālo apmēru. Šī maksājumu tuvināšana būtu proporcionāli jāfinansē visām dalībvalstīm, kuru tiešie maksājuma līmeņi pārsniedz Savienības vidējo līmeni.
- (23) Turklāt visām maksājumtiesībām, kas 2019. gadā aktivizētas kādā dalībvalstī vai reģionā, parasti vajadzētu būt vienotai vienības vērtībai. Tomēr, lai neradītu traucējošas finansiālas sekas lauksaimniekiem, dalībvalstīm, aprēķinot maksājumtiesību vērtību, ko lauksaimniekiem būtu jāsaņem 2019. gadā, būtu jāatļauj ņemt vērā vēsturiskos faktorus ar noteikumu, ka nevienu maksājumtiesību vērtība 2019. gadā nebūs mazāka par 60 % no vidējās vērtības. Šo konverģenci dalībvalstīm vajadzētu finansēt, samazinot to maksājumtiesību vērtību, kuru vērtība pārsniedz 2019. gada vidējo rādītāju, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, kuri tām jānosaka. Šajā sakarā, lai nepieļautu to, ka dažiem lauksaimniekiem jācieš nepieņemami traucējoši finanšu zaudējumi, dalībvalstis var noteikt, ka šis samazinājums nepārsniedz 30 % no attiecīgo maksājumtiesību sākotnējās vērtības, pat ja šis ierobežojums neļautu visām maksājumtiesībām 2019. gadā sasniegt 60 % no vidējās vērtības. Izņemot tās dalībvalstis, kuras, sākot ar šīs shēmas īstenošanas pirmo gadu, izvēlas vienotu vienības vērtību, šī konverģence būtu jāīsteno vienādiem pasākumiem. Īstenojot to maksājumtiesību konverģenci, kuru vērtība pārsniedz vidējo, būtu jāņem vērā arī novērtējums par maksājumtiesībām pieejamajiem resursiem. Tomēr dalībvalstīm, kuras saglabā savas pašreizējās maksājumtiesības un kuras ir jau izvēlējušās konverģences soļus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1782/2003 63. panta 3. punktu, būtu jāīsteno minētie konverģences soļi un maksājumtiesību vērtība būtu jāpielāgo, lai ņemtu vērā maksājumtiesībām pieejamo novērtēto resursu apjomu.
- (24) Vienotā maksājuma shēmas piemērošanā gūtā pieredze liecina, ka daži tās galvenie elementi, tostarp valsts maksimālā apjoma noteikšana, būtu jāsaglabā, lai nodrošinātu to, ka atbalsta kopējais apjoms nepārsniedz pašreizējos budžeta ierobežojumus. Dalībvalstīm būtu jāturpina arī veidot valsts rezervi vai tām būtu jāatļauj izveidot reģionālās rezerves. Šādas valstu vai reģionālās rezerves būtu jāizmanto prioritāri tam, lai atvieglotu gados jauno lauksaimnieku un lauksaimnieku, kuri uzsāk lauksaimniecisko darbību, iesaistīšanos shēmā, un būtu jāatļauj

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem un groza regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK), Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 (OV L 270, 21.10.2003., 1. lpp.).

to izmantot, lai ņemtu vērā dažas citas īpašas situācijas. Noteikumi par maksājumtiesību nodošanu un izmantošanu būtu jāsaglabā.

- (25) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 piemērošanu gūtā pieredze rāda, ka dalībvalstis nav izmantojušas visu finansējuma summu, kas ir pieejama saskaņā ar minētajā regulā valstīm paredzētajiem maksimālajiem apjomiem. Lai gan, salīdzinot ar minētajā Regulā paredzēto sistēmu, šajā regulā neizmantota finansējuma risks ir samazināts, tomēr dalībvalstīm, lai veicinātu finansējuma efektīvāku izmantošanu, vajadzētu būt iespējai sadalīt maksājumtiesības lielākā vērtībā nekā summa, kas pieejama to pamata maksājuma shēmai. Tādēļ dalībvalstīm konkrētās kopējās robežās un ievērojot tiešo maksājumu neto maksimālos apjomus, vajadzētu atļaut aprēķināt vajadzīgo summu, par kādu tās var palielināt savu pamata maksājumu maksimālo apjomu.
- (26) Saskaņā ar vispārējo noteikumu jebkura saimniecības lauksaimniecības zeme, kuru izmanto lauksaimnieciskām darbībām, tostarp platības, kurās 2003. gada 30. jūnijā nebija labs lauksaimniecības stāvoklis, tajās dalībvalstīs, kuras Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā un kuras izvēlējās piemērot vienotā platībmaksājuma shēmu, ir tiesīga izmantot pamata maksājuma priekšrocības. Ņemot vērā to, ka ar lauksaimniecību nesaistītu darbību potenciāls var veicināt lauku saimniecību ieņēmumu dažādošanu un palīdz uzturēt lauku apvidu dzīvīgumu, saimniecības lauksaimniecības zeme, kuru izmanto arī ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām, uzskatāma par tādu, par kuru ir tiesības saņemt atbalstu, ar noteikumu, ka to izmanto galvenokārt lauksaimnieciskām darbībām. Lai izvērtētu minēto noteicošo raksturu, vajadzētu izstrādāt visām dalībvalstīm kopīgus kritērijus. Šajā sakarā un lai mērķtiecīgāk novirzītu tiešos maksājumus, dalībvalstis juridiskās noteiktības un skaidrības dēļ varētu izveidot sarakstu ar tām platībām, kuras izmanto galvenokārt ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām un par kurām līdz ar to nav tiesību saņemt atbalstu. Turklāt, lai saglabātu tiesības uz atbalstu tām zemes platībām, attiecībā uz kurām pirms zemes atstāšanas atmatā prasības atcelšanas varēja aktivizēt tiesības saņemt maksājumu par zemes atstāšanu atmatā, būtu jānosaka, ka tiesības uz atbalstu saskaņā ar pamata maksājumu ir dažām apmežotām zonām, tostarp tām, kas ir apmežotas saskaņā ar valsts shēmām, ievērojot attiecīgos noteikumus Padomes Regulā (EK) Nr. 1698/2005 ⁽¹⁾ vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1305/2013 ⁽²⁾, vai zonām, uz ko attiecas dažas vides aizsardzības prasības.
- (27) Lai izvairītos no tā, ka kādā atsevišķā dalībvalstī atbalttiesīgās platības pieaugums nesamērīgi samazinātu tiešo maksājumu skaitu uz hektāru un tādējādi ietekmētu iekšējās konverģences procesu, dalībvalstīm, būtu jāatļauj piemērot samazināšanas koeficientu, lai noteiktu ilggadīgo zālāju atbalttiesīgo platību, kur stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi tradicionāli nav dominējoši ganību teritorijās, taču veido daļu no izveidotās vietējās prakses.
- (28) Būtu jāsaglabā īpaši pasākumi attiecībā uz kaņepēm, lai nodrošinātu to, ka starp citām kultūraugiem, par kuriem ir tiesības saņemt pamata maksājumu, nevar noslēpt nelikumīgus kultūraugus, tādējādi nelabvēlīgi ietekmējot kaņepju tirgu. Tādēļ maksājumi joprojām būtu jāpiešķir vienīgi par platībām, kuras apsētas ar kaņepju šķirnēm, kuras sniedz zināmu garantiju attiecībā uz psihotropo vielu saturu.
- (29) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību un precizētu īpašas situācijas, kādas var rasties, piemērojot pamata maksājuma shēmu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar noteikumiem par lauksaimnieku tiesībām uz atbalstu un piekļuvi pamata maksājuma shēmai mantošanas un paredzamas mantošanas, mantošanas saskaņā ar nomas līgumu, juridiskā statusa vai nosaukuma maiņas, maksājumtiesību nodošanas un saimniecības apvienošanas vai sadalīšanas gadījumā un gadījumā, ja ir līguma klauzula par tiesībām saņemt maksājumtiesības maksājumtiesību piešķiršanas pirmajā gadā. Turklāt minētajai pilnvaru deleģēšanai būtu arī jāattiecas uz noteikumiem par maksājumtiesību vērtības un skaita vai vērtības izmaiņas aprēķināšanu, kas saistīta ar maksājumtiesību piešķiršanu, arī noteikumiem par iespēju noteikt to maksājumtiesību provizorisku vērtību un skaitu vai provizorisku palielinājumu, kas piešķirtas, pamatojoties uz lauksaimnieka pieteikumu, par maksājumtiesību provizoriskās un galīgās vērtības un skaita noteikšanas nosacījumiem un par gadījumiem, kad maksājumtiesību piešķiršanu varētu ietekmēt pārdošanas vai nomas līgums. Minētajai pilnvaru deleģēšanai būtu arī jāattiecas uz noteikumiem par to, kā nosaka un aprēķina no valsts vai reģionālajām rezervēm saņemto maksājumtiesību vērtību un skaitu; noteikumiem par maksājumtiesību vienības vērtības grozīšanu maksājumtiesību daļu gadījumā un maksājumtiesību bez zemes nodošanas gadījumā. Visbeidzot, minētajai pilnvaru deleģēšanai būtu arī jāattiecas uz kritērijiem maksājumtiesību piešķiršanai tiem lauksaimniekiem, kuri nesaņēma tiešos maksājumus 2013. gadā, vai saskaņā ar valsts vai reģionālo rezervju izmantošanu; kritērijiem ierobežojumu piemērošanai piešķiramo maksājumtiesību skaitam un kritērijiem samazināšanas koeficienta noteikšanai, lai noteiktus ilggadīgos zālājus pārreķinātu atbalttiesīgos hektāros.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1698/2005 2005. gada 20. septembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV L 277, 21.10.2005., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 487. lpp.).

- (30) Lai nodrošinātu maksājumtiesību pienācīgu pārvaldību, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar noteikumiem par maksājumtiesību deklarēšanas saturu un aktivizēšanas prasībām.
- (31) Lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzību, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar noteikumiem, ka maksājumu piešķiršanas priekšnosacījums ir konkrētu kaņepju šķirņu sertificētu sēklu izmantošana un paredzēta kaņepju šķirņu noteikšanas un to tetrahidrokanabinola satura pārbaudes procedūra.
- (32) Ņemot vērā ievērojamās administratīvās, tehniskās un loģistikas problēmas, ko pamata maksājuma shēma izraisa dalībvalstīm, kuras saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009 piemēro vienoto platībmaksājuma shēmu, tām, lai nodrošinātu pamata maksājumus, būtu jāatļauj piemērot vienoto platībmaksājuma shēmu papildu pārejas posma laikā, vēlākais līdz 2020. gada beigām. Ja dalībvalsts pieņem lēmumu ieviest pamata maksājuma shēmu līdz 2018. gadam, tā var izvēlēties dažādot maksājumus saskaņā ar vienotā platībmaksājuma shēmu atbilstīgi dažu 2014. gadā piešķirtu maksājumu līmenim, saskaņā ar īpašo atbalstu kārtību un atsevišķiem maksājumiem, kas paredzēti Regulā (EK) Nr. 73/2009 vai – Kipras gadījumā – saskaņā ar specifisku finansējumu pa nozarēm pārejas posma valsts atbalstam.
- (33) Lai garantētu saņēmēju tiesību aizsardzību un precizētu īpašās situācijas, kādas var rasties, piemērojot vienotā platībmaksājuma shēmu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar noteikumiem par lauksaimnieku tiesībām uz atbalstu un piekļuvi vienotā platībmaksājuma shēmai.
- (34) Dalībvalstīs, kas piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu un kurām bija atļauts piešķirt pārejas posma valsts atbalstu, šādam atbalstam atsevišķās nozarēs bija liela nozīme lauksaimnieku ieņēmumu atbalstam. Šā iemesla dēļ un lai, sākot ar 2015. gadu, izvairītos no pēkšņa un būtiska atbalsta samazinājuma tajās nozarēs, kas līdz 2014. gadam izmantoja pārejas posma valsts atbalsta priekšrocības, ir piemēroti šajās dalībvalstīs paredzēt iespēju piešķirt minēto atbalstu kā papildinājumu vienotā platībmaksājuma shēmai. Lai nodrošinātu nepārtrauktību ar līdz šim piešķirto valsts atbalstu, ir piemēroti noteikt tādus pašus noteikumus, kādi 2013. gadā tiek piemēroti minētajam atbalstam, vai – Bulgārijas un Rumānijas gadījumā – papildu valsts tiešajiem maksājumiem, ko Komisija atļāvusi pēc dalībvalstu lūguma. Ir arī piemēroti ierobežot maksimālo atbalsta summu pa nozarēm
- salīdzinājumā ar tās 2013. gada līmeni, lai nodrošinātu pakāpenisku palīdzības līmeņa samazinājumu un palīdzības atbilstību konverģences mehānismam.
- (35) Īpaši noteikumi būtu jāparedz pirmajai piešķiršanai un maksājumtiesību vērtības aprēķināšanai gadījumā, ja dalībvalstis, kas saskaņā ar šo regulu pieteikušas vienotajai platībmaksājuma shēmai, ievieš pamata maksājuma shēmu. Lai nodrošinātu netraucētu pāreju no vienas shēmas uz otru, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar turpmākiem noteikumiem par pamata maksājuma shēmas ieviešanu dalībvalstīs, kuras piemēroja vienotā platībmaksājuma shēmu.
- (36) Ņemot vērā to, ka individuālajam atbalstam, kas paredzēts lauksaimniekiem ar mazākām saimniecībām, ir jābūt pietiekamam, lai efektīvi panāktu ienākumu atbalsta mērķi, dalībvalstīm būtu jāļauj pārdalīt tiešo atbalstu starp lauksaimniekiem, piešķirot tiem papildu maksājumu par pirmajiem hektāriem.
- (37) Viens no jaunās KLP mērķiem ir uzlabot ekoloģiskos rādītājus, paredzot tiešo maksājumu obligātu "zaļo" komponentu, kas atbalstīs visā Savienībā istenojamu klimata un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi. Šajā nolūkā daļa no valsts maksimālā apjoma, kas noteikts tiešajiem maksājumiem, dalībvalstīm būtu jāizmanto, lai papildus pamata maksājumam, kurā var ņemt vērā iekšējo konverģenci dalībvalstī vai reģionā, piešķirtu gada maksājumu par obligātu praksi, kas lauksaimniekiem jāievēro, par prioritāti izvirzot gan klimata, gan vides politikas mērķus. Minētās prakses būtu jāveic kā vienkāršas, vispārinātas, ārpuslīgumiskas un ikgadējas darbības, kas pārsniedz savstarpējās atbilstības prasības un ir saistītas ar lauksaimniecību, piemēram, kultūraugu dažādošana, ilggadīgo zālāju (tostarp tradicionālo augļu dārzu, kur uz zālāja aug izretināti augļu koki) uzturēšana un ekoloģiski nozīmīgu platību izveidošana. Lai labāk sasniegtu "zaļās saimniekošanas" mērķus un lai dotu iespēju to efektīvi pārvaldīt un kontrolēt, šādas prakses būtu jāpiemēro visai saimniecības atbalsttiesīgajai platībai. Šādas prakses būtu jānosaka kā obligātas arī tiem lauksaimniekiem, kuru saimniecības pilnībā vai daļēji atrodas "Natura 2000" teritorijās, uz kurām attiecas Padomes Direktīva 92/43/EEK⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK⁽²⁾, vai teritorijās, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK⁽³⁾, ciktāl šāda prakse ir saderīga ar minēto direktīvu mērķiem.

(1) Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas ūdeņiem resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

- (38) Ņemot vērā bioloģiskās lauksaimniecības sistēmu vispārēji atzīto labvēlīgo ietekmi uz vidi, lauksaimniekiem, attiecībā uz tām viņu saimniecību vienībām, kuras izpilda Padomes Regulā (EK) Nr. 834/2007 ⁽¹⁾ paredzētos nosacījumus, būtu jāgūst labums no "zaļā" komponenta bez nepieciešamības izpildīt jebkādu papildu pienākumu.
- (39) "Zaļā" komponenta neievērošanai būtu jānovēd pie sankciju piemērošanas, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1306/2013.
- (40) Lai ņemtu vērā lauksaimniecības sistēmu daudzveidību un dažādas vides situācijas Savienībā, ir pamatoti papildus trim "zaļā" komponenta praksēm, kas noteiktas šajā regulā, atzīt arī praksi, ko aptver agrovides un klimata pasākumi vai sertifikācijas shēmas, kas ir līdzīgas "zaļā" komponenta pasākumiem un kas dod līdzvērtīgu vai lielāku labumu klimatam un videi. Juridiskās noteiktības iemeslu dēļ minēto praksi būtu jāizklāsta šīs regulas pielikumā. Lai varētu pieprasīt lauksaimniekiem ievērot tādas prakses, kas vislabāk piemērotas pasākuma mērķu sasniegšanai, dalībvalstīm būtu jāizlemj, vai piedāvāt lauksaimniekiem iespēju izmantot līdzvērtīgas prakses un šajā regulā noteikto ekoloģiskās prakses, un būtu jāinformē Komisija par savu lēmumu. Juridiskās noteiktības dēļ Komisijai būtu jāizvērtē, vai šajos paziņotajos līdzvērtīgajos pasākumos ietvertās prakses atbilst pielikumā iekļautajām. Ja Komisija uzskata, ka tas tā nav, tā attiecīgi par to paziņo dalībvalstīm, izmantojot īstenošanas aktu, kas pieņemts, nepiemērojot Regulu (ES) Nr. 182/2011. Lai dotu iespēju vienkāršāk īstenot līdzvērtību un kontrolējamības apsvērumu dēļ, būtu jāizklāsta noteikumi par līdzvērtīgo pasākumu aptverto platību, ņemot vērā agrovides un klimata pasākumu un sertifikācijas shēmu specifiskās iezīmes. Lai nodrošinātu to, ka līdzvērtīgā prakse tiek pareizi piemērota, un lai izvairītos no divkārša finansējuma, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, lai līdzvērtīgu prakšu sarakstam pievienotu prakses, noteiktu prasības valstu vai reģionālām sertifikācijas shēmām un vajadzības gadījumā noteiktu sīki izstrādātus noteikumus saistīto summu aprēķināšanai.
- (41) Piemērojot prasības saistībā ar kultūraugu dažādošanu, vajadzētu ņemt vērā mazo saimniecību grūtības īstenot dažādošanu, tomēr vienlaikus veicinot pastiprinātu vides aizsardzību, jo īpaši augsnes kvalitātes uzlabošanu. Izņēmumi būtu jāparedz tām saimniecībām, kuras jau izpilda kultūraugu dažādošanas mērķus tādējādi, ka ievērojamu daļu tajās aizņem zālāji vai papuve, vai specializētām saimniecībām, kas savos zemes gabalos katru gadu veic kultūraugu rotāciju, vai saimniecībām, kurām to ģeogrāfiskā novietojuma dēļ būtu pārmērīgi grūti ieviest trešo kultūraugu. Lai nodrošinātu ar kultūraugu dažādošanas pasākumu saistīto pienākumu samērīgu un nediskriminējošu piemērošanu un lai tie garantētu spēcīgāku vides aizsardzību, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar jaunu ģinšu un sugu veidu atzīšanu un noteikumu izstrādi par dažādu kultūraugu īpatsvara precīzas aprēķināšanas piemērošanu.
- (42) Par labu ilggadīgo zālāju videi un jo īpaši oglekļa uztveršanas dēļ būtu jāparedz noteikumi ilggadīgo zālāju uzturēšanai. Šai aizsardzībai būtu jāietver aizliegums apart un pārveidot ekoloģiski visjutīgākos apgabalus "Natura 2000" teritorijās, uz kurām attiecas Direktīva 92/43/EEK un Direktīva 2009/147/EK, un vispārīgāka aizsardzība, kas balstīta uz ilggadīgo zālāju īpatsvaru un vērsta pret to pārveidošanu nolūkā izmantot tos citiem lietojumiem. Dalībvalstis būtu jāpilnvaro noteikt papildu ekoloģiski jutīgu apgabalu platības, uz kurām minētās direktīvas neattiecas. Turklāt tām būtu jāizvēlas, kādā teritoriālā līmenī attiecība būtu piemērojama. Lai nodrošinātu ilggadīgo zālāju efektīvu aizsardzību, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, ar ko dalībvalstis definētu sistēmu tādu ilggadīgo zālāju platību noteikšanai, uz kurām neattiecas Direktīva 92/43/EEK vai 2009/147/EK.
- (43) Lai nodrošinātu to, ka ilggadīgo zālāju attiecība pret kopējo lauksaimniecības zemi tiek pareizi noteikta un uzturēta, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar detalizētu paņēmieni izstrādi minētās attiecības noteikšanai, detalizētu noteikumu izstrādi par ilggadīgo zālāju uzturēšanu un saistībā ar laikposmu, kas atbilst individuālu lauksaimnieku pienākumam zemi pārveidot atpakaļ par zālāju.
- (44) Būtu jānosaka ekoloģiski nozīmīgas platības, jo īpaši lai saimniecībās aizsargātu un uzlabotu bioloģisko daudzveidību. Tādēļ ekoloģiski nozīmīgajām platībām būtu jāietver platības, kas tieši ietekmē bioloģisko daudzveidību, piemēram, papuves, ainavas elementi, terases, buferjoslas, apmežotas platības un agromežsaimniecības platības, vai tādas platības, kas netieši ietekmē bioloģisko daudzveidību tādējādi, ka saimniecībā mazāk izmanto ražīguma palielināšanas līdzekļus, piemēram, secīgus kultūraugus vai augsnes zaļo segumu ziemā. Pienākumus, kas uzlikti attiecībā uz ekoloģiski nozīmīgo platību pasākumu, būtu jāpiemēro tā, lai slogs, kas rastos mazākām saimniecībām, nebūtu nesamērīgs salīdzinājumā ar papildu ieguvumu, ko dotu pastiprināta dabas aizsardzība. Būtu jāparedz izņēmumi tām saimniecībām, kuras jau izpilda ekoloģiski nozīmīgu platību mērķus, jo nozīmīgas to platības aizņem zālāji vai papuves. Būtu arī jānosaka

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 834/2007 (2007. gada 28. jūnijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu (OV L 189, 20.7.2007., 1. lpp.).

izņēmumi, galvenokārt mežiem bagātās dalībvalstīs, tiem lauksaimniekiem, kas veic lauksaimnieciskās darbības apgabalos, kuros ir specifiski dabas ierobežojumi, dažās galvenokārt apmežotās platībās, kur pastāv nozīmīgs risks, ka zemes apsaimniekošana varētu tikt pārtraukta. Turklāt būtu jāparedz iespēja dalībvalstīm un lauksaimniekiem izpildīt prasību reģionālā vai kolektīvā līmenī, lai iegūtu blakus esošās ekoloģiski nozīmīgās platības, kas ir labvēlīgāk videi. Vienkāršošanas dēļ dalībvalstīm vajadzētu dot iespēju standartizēt ekoloģiski nozīmīgo platību mērīšanu.

- (45) Lai nodrošinātu, ka ekoloģiski nozīmīgas platības tiek noteiktas efektīvi un saskaņoti, vienlaikus ņemot vērā dalībvalstu specifiskās iezīmes, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar papildu kritēriju noteikšanu, lai platībai piešķirtu ekoloģiski nozīmīgas platības statusu, saistībā ar citu ekoloģiski nozīmīgu platību veidu atzīšanu, saistībā ar konkrētu ekoloģiski nozīmīgu platību veidu pārreķina un svēruma koeficientu noteikšanu, saistībā ar tādu noteikumu noteikšanu, kas jāīsteno dalībvalstīm attiecībā uz daļu no ekoloģiski nozīmīgas platības reģionālā līmenī, saistībā ar noteikumu noteikšanu par to, ka saimniecības, kas ir tuvu viena otrai, kolektīvi ievēro prasību saglabāt ekoloģiski nozīmīgas platības, nosaka satvaru kritērijiem, ko jānosaka dalībvalstīm, lai identificētu šādu tuvu atrašanos, un saistībā ar metožu noteikšanu, lai novērtētu mežu attiecību pret lauksaimniecības zemi. Pievienojot citus ekoloģiski nozīmīgas platības veidus, Komisijai vajadzētu nodrošināt, ka to mērķis ir uzlabot saimniecības vispārējo vides līmeni, jo īpaši attiecībā uz bioloģisko daudzveidību, augsnes un ūdens kvalitātes uzlabošanu, ainavu saglabāšanu un klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās mērķu sasniegšanu.
- (46) Lai sekmētu ilgtspējīgu lauksaimniecības attīstību apgabalos, kuros ir specifiski dabas ierobežojumi, būtu jādod dalībvalstīm iespēja daļu no to tiešo maksājumu maksimālā apjoma izmantot tam, lai visiem lauksaimniekiem, kas darbojas šajos apgabalos vai dažos no šiem apgabaliem, ja par to lemj attiecīgā dalībvalsts, papildus pamata maksājumam piešķirt ikgadēju platībatkarīgu maksājumu. Ar minēto maksājumu nevajadzētu aizstāt saskaņā ar lauku attīstības programām sniegto atbalstu, un to nevajadzētu piešķirt lauksaimniekiem apgabalos, kas bija noteikti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005, bet nav noteikti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013.
- (47) Gados jaunajiem lauksaimniekiem ir finansiāli sarežģīti aizsākt un attīstīt jaunu saimniecisko darbību lauksaimniecības nozarē, un tas būtu jāņem vērā tiešo maksājumu sadalījumā un plānošanā. Šī attīstība ir svarīga Savienības lauksaimniecības nozares konkurētspējai, tāpēc, lai gados jaunajiem lauksaimniekiem atvieglotu saimnieciskās darbības uzsākšanu un to saimniecību strukturālo pielāgošanu pēc to sākotnējās izveidošanas, būtu jāparedz ienākumu atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem, kas uzsāk lauksaimniecisko darbību. Šā mērķa labad būtu jādod dalībvalstīm iespēja daļu no valsts maksimālā

apjoma, kas noteikts tiešajiem maksājumiem, izmantot tam, lai gados jaunajiem lauksaimniekiem papildus pamata maksājumam piešķirtu gada maksājumu. Būtu jādod dalībvalstīm iespēja pieņemt lēmumu par minētā maksājuma aprēķina metodi un, ja šāda metode nozīmē pienākumu noteikt maksājuma ierobežojumu katram lauksaimniekam, šādu ierobežojumu jānosaka, ņemot vērā Savienības tiesību aktu vispārējos principus. Tā kā tam būtu jāaptver tikai saimniecības darbības sākotnējais laikposms un tam nevajadzētu kļūt par darbības atbalstu, minētais maksājums būtu jāpiešķir ne ilgāk kā piecus gadus. Tam vajadzētu būt pieejamam gados jauniem lauksaimniekiem, kuri uzsāk lauksaimniecisku darbību un kuri ir jaunāki par 40 gadiem tajā gadā, kad viņi pirmo reizi iesniedz pieteikumu saskaņā ar pamata maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu.

- (48) Lai garantētu saņēmēju tiesību aizsardzību un nepieļautu diskrimināciju starp viņiem, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar tādu nosacījumu noteikšanu, saskaņā ar kuriem juridisku personu var atzīt par tiesīgu saņemt gados jaunajiem lauksaimniekiem paredzētu maksājumu.
- (49) Būtu jādod dalībvalstīm iespēja daļu no valsts maksimālā apjoma, kas noteikts tiešajiem maksājumiem, skaidri noteiktos gadījumos izmantot saistītajam atbalstam konkrētās nozarēs vai reģionos. Resursi, kurus var izmantot saistītā atbalsta sniegšanai, būtu jāierobežo līdz piemērotam apjomam, vienlaikus ļaujot šādu atbalstu piešķirt dalībvalstīs, to konkrētās nozarēs vai reģionos, kuros ir īpaša situācija, proti, kuros konkrēti lauksaimniecības veidi vai lauksaimniecības sektori ir sevišķi svarīgi ekonomisku, vides un/vai sociālu iemeslu dēļ. Būtu jāatļauj dalībvalstīm šādam atbalstam izmantot līdz 8 % no valsts maksimālā apjoma vai līdz 13 %, ja to saistītā atbalsta apjoms vismaz vienā gadā 2010.-2014. gada laikposmā pārsniedza 5 %, vai ja viņi piemēro vienoto platībmaksājuma shēmu līdz 2014. gada 31. decembrim. Turklāt lai audzēšanas nozarē uzturētu uz proteīniem balstītu autonomiju, dalībvalstīm, kas pieņem lēmumu vismaz 2 % no sava valsts maksimālā apjoma izmantot tam, lai atbalstītu proteīnaugu ražošanu, vajadzētu atļaut minēto procentuālo daudzumu palielināt par ne vairāk kā diviem procentpunktiem. Pienācīgi pamatotos gadījumos, ja ir pierādītas konkrētas aktuālas nozares vai reģiona vajadzības un saņemts Komisijas apstiprinājums, būtu jāatļauj dalībvalstīm izmantot vairāk par 13 % no valsts maksimālā apjoma. Kā alternatīvu minētajiem procentuālajiem daudzumiem dalībvalstīs var izvēlēties izmantot līdz EUR 3 miljonus gadā saistītā atbalsta finansēšanai. Saistītais atbalsts būtu jāpiešķir tikai tiktāl, cik tas nepieciešams, lai radītu stimulu saglabāt pašreizējo ražošanas apjomu attiecīgajās nozarēs un reģionos. Minētajam atbalstam vajadzētu būt pieejamam arī lauksaimniekiem, kuriem 2013. gada 31. decembrī ir īpašas maksājumtiesības, kas piešķirtas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un Regulu (EK) Nr. 73/2009, un kuriem nav atbalsttiesīgu hektāru maksājumtiesību aktivizēšanai. Attiecībā uz tāda brīvprātīga saistītā atbalsta apstiprināšanu, kas pārsniedz 13 % no dalībvalstij noteiktā valsts

gada maksimālā apjoma, būtu arī jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt īstenošanas aktus, nepiemērojot Regulu (ES) Nr. 182/2011.

- (50) Lai nodrošinātu Savienības līdzekļu efektīvu un mērķtiecīgu izmantošanu un nepieļautu dubultu finansēšanu no citiem līdzīgiem atbalsta instrumentiem, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar noteikumu noteikšanu par brīvprātīga saistītā atbalsta piešķiršanas nosacījumiem un noteikumiem par tā sadarbību ar citiem Savienības pasākumiem un par atbalsta kumulāciju.
- (51) Lai nodrošinātos pret ražošanas pārtraukšanas risku kokvilnas audzēšanas reģionos, daļa no atbalsta kokvilnas nozarē saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009 joprojām bija saistīta ar kokvilnas audzēšanu, izmantojot kultūratkarīgu maksājumu par atbalsttiesīgu hektāru, ņemot vērā attiecīgos faktoros. Šāda izvēle būtu jāsauglabā saskaņā ar mērķiem, kuri noteikti 4. protokolā par kokvilnu, kas pievienots 1979. gada Pievienošanās aktam.
- (52) Lai nodrošinātu, ka kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu tiek piemērots un pārvaldīts efektīvi, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar to, ka nosaka noteikumus un nosacījumus, ar kādiem piešķir atļauju attiecībā uz zemi un šķirnēm kultūratkarīgā maksājuma par kokvilnu saņemšanai; noteikumus par nosacījumiem minētā maksājuma piešķiršanai, par prasībām tiesību piešķiršanai un par agronomijas praksi; starpnozaru organizāciju apstiprināšanas kritērijus; ražotāju pienākumus; un noteikumus, kas reglamentē situācijas, kad apstiprinātā starpnozaru organizācija šos kritērijus neievēro.
- (53) Padomes Regulas (EK) Nr. 637/2008⁽¹⁾ 2. nodaļā noteikts, ka katrai kokvilnas ražotājai dalībvalstij ir jāiesniedz Komisijai vai nu reizi četros gados un pirmo reizi līdz 2009. gada 1. janvārim četru gadu pārstrukturēšanas programmas projekts, vai arī līdz 2009. gada 31. decembrim viens grozīts pārstrukturēšanas programmas projekts astoņu gadu laikposmam. Pieredze liecina, ka

kokvilnas nozares pārstrukturēšanai labāk noderētu citi pasākumi, tostarp tie, kurus saskaņā ar lauku attīstības programmām finansē atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 1305/2013. Šādi pasākumi ļautu nodrošināt arī labāku koordināciju ar citu nozaru pasākumiem. Tomēr būtu jārespektē to uzņēmumu iegūtās tiesības un tiesiskā palāvība, kuri jau iesaistījušies pārstrukturēšanas programmās. Tāpēc būtu jāļauj turpināt esošās četru vai astoņu gadu programmas līdz to noslēgumam, nepagarinot tās. No četru gadu programmām pieejamos līdzekļus no 2014. gada varētu iekļaut Savienības līdzekļos, kas pieejami lauku attīstības pasākumiem. Ņemot vērā plānošanas laikposmu, pēc astoņu gadu programmu beigām 2018. gadā nebūtu lietderīgi pieejamos līdzekļus iekļaut lauku attīstības programmās, un tāpēc būtu lietderīgāk tos pārvietot uz šajā regulā minētām atbalsta shēmām, kā jau paredzēts Regulā (EK) Nr. 637/2008. Regula (EK) Nr. 637/2008 zaudē savu spēku no 2014. gada 1. janvāra vai no 2018. gada 1. janvāra atkarībā no tā, vai dalībvalstis izmanto attiecīgi četru vai astoņu gadu programmas, un tādēļ to vajadzētu atcelt.

- (54) Lai mazinātu ar tiešā atbalsta pārvaldību un kontroli saistītās administratīvās izmaksas, dalībvalstīm būtu jānodrošina iespēja izveidot vienkāršu un īpašu shēmu mazajiem lauksaimniekiem. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jānodrošina iespēja noteikt vai nu vienreizēju maksājumu, kas aizstātu visus tiešos maksājumus, vai maksājumu, kas balstītos uz summu, kas lauksaimniekiem pienākas katru gadu. Būtu jāievieš noteikumi, ar kuriem vienkāršo formalitātes, inter alia, samazinot mazajiem lauksaimniekiem uzliktos pienākumus, piemēram, tos, kuri saistīti ar atbalsta pieteikumiem, klimatom un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi, savstarpējo atbilstību un kontrolēm, kā paredzēts Regulā (ES) Nr. 1306/2013, neapdraudot reformas vispārējo mērķu sasniegšanu, ar nosacījumu, ka mazajiem lauksaimniekiem piemēro Savienības tiesību aktus, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 II pielikumā. Minētās shēmas mērķim vajadzētu būt atbalstīt pašreizējo lauksaimniecības struktūru, ko veido Savienības mazās saimniecības, vienlaikus nekavējot pāreju uz konkurētspējīgākām struktūrām. Šā iemesla dēļ shēmai principā vajadzētu būt pieejamai tikai esošām saimniecībām. Lauksaimnieku līdzdalībai shēmā vajadzētu būt brīvprātīgai. Tomēr, lai vēl vairāk palielinātu shēmas iedarbību vienkāršošanas ziņā, dalībvalstīm vajadzētu atļaut noteiktus lauksaimniekus shēmā iekļaut automātiski, dodot viņiem iespēju izstāties no tās.
- (55) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, Komisijai būtu jāpilnvaro pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar nosacījumiem dalībai mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, ja mainās shēmas dalībnieka lauksaimnieka stāvoklis.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 637/2008 (2008. gada 23. jūnijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un ievieš kokvilnas nozares pārstrukturēšanas valsts programmas (OV L 178, 5.7.2008., 1. lpp.).

- (56) Vienkāršošanas labad un lai ņemtu vērā īpašos apstākļus tālākajos reģionos, tiešie maksājumi šajos reģionos būtu jāpārvalda ar Regulu (ES) Nr. 228/2013 izveidoto atbalsta programmu satvarā. Tādējādi šīs regulas noteikumi, kas attiecas uz pamata maksājumu un ar to saistītiem maksājumiem, saistīto atbalstu un mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu, šajos reģionos nebūtu jāpiemēro.
- (57) Lai piemērotu šo regulu un veiktu tiešo maksājumu uzraudzību, analīzi un pārvaldību, vajadzīgi dalībvalstu paziņojumi. Lai nodrošinātu šajā regulā izklāstīto noteikumu pareizu piemērošanu un lai šādi paziņojumi būtu operatīvi, efektīvi, precīzi, lai tie atmaksātos un lai tiktu nodrošināta personas datu aizsardzība, būtu jādeleģē pilnvaras Komisijai pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar vajadzīgajiem pasākumiem, kas saistīti ar dalībvalstu sniedzamajiem paziņojumiem Komisijai, lai veiktu tiešo maksājumu pārbaudi, kontroli, uzraudzību, novērtēšanu un revīziju un lai nodrošinātu atbilstību starptautiskos nolīgumos izklāstītām prasībām, tostarp minētajos nolīgumos paredzētām paziņošanas prasībām, un saistībā ar turpmākiem noteikumiem par paziņojamās informācijas būtību un veidu, saistībā ar apstrādājamo datu kategorijām un maksimālo uzglabāšanas laiku, saistībā ar tiesībām piekļūt informācijai vai informācijas sistēmām un saistībā ar noteikumiem par informācijas publicēšanu.
- (58) Tiešo maksājumu piemērošanas nolūkos savāktie personas dati būtu jāapstrādā tādā veidā, kas atbilst šādiem nolūkiem. Tie būtu arī jāpadara anonīmi un jāapkopo, kad tos apstrādā uzraudzības vai izvērtējuma nolūkos, kā arī jāaizsargā saskaņā ar Savienības tiesību aktiem attiecībā uz personu aizsardzību saistībā ar personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 5/2001⁽²⁾. Datu subjekti būtu jāinformē par šādu apstrādi un par viņu tiesībām attiecībā uz datu aizsardzību.
- (59) Ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, un tas sniedza atzinumu 2011. gada 14. decembrī⁽³⁾.
- (60) Lai nodrošinātu netraucētu pāreju no Regulā (EK) Nr. 73/2009 noteiktās kārtības uz šajā regulā noteikto kārtību, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus saistībā ar vajadzīgo pasākumu noteikšanu, lai aizsargātu jebkādas lauksaimnieku iegūtās tiesības un tiesisko palāvību.
- (61) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un novērstu lauksaimnieku negodīgu konkurenci vai diskriminēšanu, būtu jāpiešķir šādas īstenošanas pilnvaras Komisijai: noteikt apjomu, kas jāiekļauj atminētās zemes apstrādei paredzētajā īpašajā valsts rezervē Horvātijai; noteikt valstu gada maksimālo apjomu attiecībā uz pamata maksājuma shēmu; pieņemt noteikumus par maksājumtiesību piešķiršanas pieteikumiem; pieņemt pasākumus neaktivizēto maksājumtiesību ieskaitīšanai atpakaļ valsts rezervē; pieņemt kārtību, saskaņā ar kuru par maksājumtiesību nodošanu jāpaziņo valstu iestādēm, un termiņus, kādos šāda paziņošana jāveic; noteikt vienotā platbūmaksājuma shēmas valsts gada maksimālo apjomu; pieņemt noteikumus par pieteikumiem maksājumtiesību piešķiršanai, ko iesniedz maksājumtiesību piešķiršanas gadā, ja dalībvalstis pāriet uz pamata maksājuma shēmu; noteikt paziņošanas kārtību un grafikus, kas saistīti ar īpašām saistībām vai sertifikācijas shēmām; noteikt gada maksimālos apjomus pārdalošam maksājumam. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (62) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un novērstu lauksaimnieku negodīgu konkurenci vai diskriminēšanu, būtu jāpiešķir šādas īstenošanas pilnvaras Komisijai: pieņemt noteikumus par procedūru attiecībā uz dalībvalstu paziņojumiem un Komisijas izvērtējumu saistībā ar līdzvērtīgu praksi; pieņemt noteiktus ierobežojumus, kuros iekļaujoties tiek uzskatīts, ka prasība uzturēt ilggadīgos zālājus ir ievērojama; noteikt par klimatu un vidi labvēlīgu lauksaimniecības praksi paredzētā maksājuma gada maksimālo apjomu; noteikt gada maksimālo apjomu attiecībā uz maksājumu par apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi; noteikt gados jaunajiem lauksaimniekiem paredzētā maksājuma gada maksimālo apjomu. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (63) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un novērstu lauksaimnieku negodīgu konkurenci vai diskriminēšanu, būtu jāpiešķir šādas īstenošanas pilnvaras Komisijai noteikt brīvprātīgu saistītā atbalsta maksājuma gada maksimālo apjomu; pieņemt noteikumus par procedūru, kā novērtējami un apstiprināmi lēmumi saistībā ar brīvprātīgu saistīto atbalstu; pieņemt noteikumus par atļauju piešķiršanas procedūru un ražotājiem nosūtāmiem paziņojumiem, kas saistīti ar atļauju izmantot zemi un šķirnes kultūratkarīgā maksājuma par kokvilnu mērķiem; pieņemt noteikumus par to, kā aprēķināms kultūratkarīgā maksājuma par kokvilnu samazinājums; pieņemt noteikumus par vispārējām paziņošanas

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

(3) OV C 35, 9.2.2012., 1. lpp.

prasībām un metodēm; un pieņemt vajadzīgus un pamatotus pasākumus, lai risinātu specifiskas problēmas ārkārtas situācijās. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.

- (64) Komisijai būtu jāpieņem tūlītēji piemērojami īstenošanas akti, kas saistīti ar nepieciešamību risināt neparedzētas problēmas, kas radušās vienā vai vairākās dalībvalstīs, vienlaikus nodrošinot tiešo maksājumu sistēmas nepārtrauktību, ja pienācīgi pamatos gadījumos ārkārtas apstākļi ietekmē maksājumu efektīvu īstenošanu saskaņā ar šajā regulā paredzētajām atbalsta shēmām.
- (65) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet šīs regulas un citu ar KLP saistīto instrumentu saiknes, dažādo lauku apvidu atšķirību un dalībvalstu ierobežoto finanšu resursu paplašinātajā Savienībā dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, izmantojot Savienības finansējuma daudzgadu garantiju un koncentrējoties uz skaidri noteiktām prioritātēm, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,
- (66) Ņemot vērā to, ka Regulu (EK) Nr. 73/2009 turpina piemērot 2014. gadā, šo regulu vajadzētu vispārēji piemērot no 2015. gada 1. janvāra. Tomēr šīs regulas noteikumi par pīlāru atvērtību paredz iespēju dalībvalstīm pieņemt lēmumus un par tiem paziņot Komisijai līdz 2013. gada 31. decembrim. Turklāt daži citi šīs regulas noteikumi pieprasa veikt darbības 2014. gadā. Tādēļ minētos noteikumus būtu jāpieņem šīs regulas spēka stāšanās dienā.
- (67) Ņemot vērā nepieciešamību ātri sagatavot paredzēto pasākumu īstenošanu, šai regulai būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Darbības joma

Ar šo regulu nosaka:

- a) kopīgus noteikumus par maksājumiem, ko piešķir tieši lauksaimniekiem saskaņā ar I pielikumā minētajām atbalsta shēmām (turpmāk "tiešie maksājumi");

b) īpašus noteikumus par:

- i) pamata maksājumu lauksaimniekiem ("pamata maksājuma shēma" un pārejas vienkāršotu shēmu ("vienotā platībmaksājuma shēma"));
- ii) brīvprātīgu pārejas posma valsts atbalstu lauksaimniekiem;
- iii) brīvprātīgu pārdalošu maksājumu;
- iv) maksājumu lauksaimniekiem, kuri ievēro klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi;
- v) brīvprātīgu maksājumu lauksaimniekiem apgabalos, kuros ir dabas ierobežojumi;
- vi) maksājumu gados jaunuzemtiem lauksaimniekiem, kuri sāk lauksaimniecisku darbību;
- vii) brīvprātīga saistītā atbalsta shēmu;
- viii) kultūratkarīgu maksājumu par kokvilnu;
- ix) brīvprātīgu vienkāršotu shēmu mazajiem lauksaimniekiem;
- x) sistēmu, kurā Bulgārija, Horvātija un Rumānija var papildināt tiešos maksājumus.

2. pants

I pielikuma grozīšana

Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 70. pantu pieņemt deleģētos aktus par I pielikumā izklāstīto atbalsta shēmu saraksta grozīšanu, ciktāl tas ir nepieciešams, lai ņemtu vērā jaunus tiesību aktus par atbalsta shēmām, kuri varētu tikt pieņemti pēc šīs regulas pieņemšanas.

3. pants

Piemērošana tālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām

LESD 349. pantā minētajiem Savienības reģioniem ("tālākie reģioni") un tiešajiem maksājumiem, kas piešķirti Egejas jūras nelielajām salām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 229/2013, nepiemēro 11. pantu.

Tālākajiem reģioniem nepiemēro šīs regulas III, IV un V sadaļu.

4. pants

Definīcijas un ar tām saistīti noteikumi

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) "lauksaimnieks" ir fiziska vai juridiska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa neatkarīgi no šādai grupai un tās locekļiem valsts tiesību aktos piešķirtā juridiskā statusa, kuras saimniecība atrodas vietā, uz ko attiecas Līgumu teritoriālā piemērošanas joma, kā definēts LES 52. pantā saistībā ar LESD 349. un 355. pantu, un kura veic lauksaimniecisku darbību;
- b) "saimniecība" ir visas lauksaimnieciskām darbībām izmantotās un lauksaimnieka apsaimniekotās vienības, kuras atrodas tās pašas dalībvalsts teritorijā;
- c) "lauksaimnieciska darbība" ir:
- i) lauksaimniecības produktu ražošana vai audzēšana, tostarp ražas novākšana, slaukšana, dzīvnieku audzēšana un turēšana lauksaimniecības nolūkiem,
 - ii) lauksaimniecības zemes uzturēšana noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, neveicot īpašus sagatavošanas darbus papildus parasto lauksaimniecības metožu un tehnikas izmantošanai, pamatojoties uz kritērijiem, kas dalībvalstīm jānosaka, balstoties uz Komisijas izveidotu satvaru, vai
 - iii) darbību minimums, ko nosaka dalībvalstis, lauksaimniecības zemēs, kuras tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī;
- d) "lauksaimniecības produkti" ir Līgumu I pielikumā uzskaitītie produkti, izņemot zivsaimniecības produktus, kā arī kokvilna;
- e) "lauksaimniecības zeme" ir platība, ko aizņem aramzeme, ilggadīgie zālāji un pastāvīgās ganības vai ilggadīgie stādījumi;
- f) "aramzeme" ir zeme, ko apstrādā kultūraugu audzēšanai, vai zeme, kas pieejama kultūraugu audzēšanai, bet ir atstāta papuvē, arī platības, kuras atstātas atmatā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1257/1999 22., 23. un 24. pantu, Regulas (EK) Nr. 1698/2005 39. pantu un Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. pantu, neatkarīgi no tā, vai uz attiecīgās zemes ir siltumnīcas vai stacionārs vai pārvietojams segums;
- g) "ilggadīgie stādījumi" ir kultūraugi, ko neaudzē augsekā un kas nav ilggadīgie zālāji un pastāvīgās ganības, un kuras attiecīgajā zemē aug piecus gadus vai ilgāk un dod ražu vairākas reizes, tostarp stādaudzētavas un īscirtmeta atvasāji;
- h) "ilggadīgie zālāji un pastāvīgās ganības" (turpmāk par abiem "ilggadīgie zālāji") ir zeme, ko izmanto, lai audzētu dabīgi veidojušās (pašiesējušās) vai kultivētas (sētas) stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, un kas piecus gadus vai ilgāk nav iekļauta saimniecības augsekas sistēmā; tās var būt arī citas sugas, piemēram, krūmi un/vai koki, ko var izmantot noganīšanai, ar noteikumu, ka pārsvaru saglabā stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi, kā arī, ja dalībvalstis tā nolemj – zeme, ko var izmantot noganīšanai un kas veido daļu no izveidotās vietējās prakses, ja stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi tradicionāli nav dominējoši ganību teritorijās;
- i) "stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi" ir visi zālaugi, kas tradicionāli aug dabiskās ganībās vai ko dalībvalstī parasti iekļauj ganībām vai pļavām paredzētos sēklu maisījumos, neatkarīgi no tā, vai tās izmanto lopu ganīšanai;
- j) "stādaudzētavas" ir platības, kurās atklātā laukā audzē jaunus kokaugu turpmākai pārstādīšanai, proti:
- vīnogulāju stādu un potcelmu audzētavas,
 - augļu koku un ogulāju stādaudzētavas,
 - dekoratīvo augu stādaudzētavas,
 - komerciālas meža kokaudzētavas, izņemot tās, kas saimniecības pašas vajadzībām ierīkotas meža zemē,
 - tādu koku un krūmu audzētavas, kuri paredzēti stādīšanai dārzos, parkos, ceļmalās un uz uzbērumiem, (piemēram, dzīvzogu augi, rožu krūmi un citi dekoratīvi krūmi, dekoratīvi skuju koki), jebkurā gadījumā arī šādu koku un krūmu potcelmi un sējeņi;
- k) "īscirtmeta atvasāji" ir platības, kuras apstādītas ar tādu sugu kokiem (KN kods 0602 90 41), kas jānosaka dalībvalstīm, kurās augošo ilggadīgo kokaugu saknes vai celmi pēc mežizstrādes paliek zemē un nākamajā sezonā dzen jaunas atvases un kuru maksimālais cirtes aprites laiks ir jānosaka dalībvalstīm;
- l) "pārdošana" ir īpašumtiesību uz zemi vai maksājumtiesību pārdošana vai jebkāda cita veida galīga nodošana; tā neapņemas zemes pārdošanu gadījumos, kad zemi nodod valsts iestādēm vai izmantošanai sabiedrības interesēs un kad to nenodod lauksaimniecības mērķiem;
- m) "noma" ir nomas līgums vai līdzīga pagaidu nodošana;

n) "nodošana" ir īpašumtiesību uz zemi vai maksājumtiesību iznomāšana vai pārdošana vai faktiskā vai paredzama mantošana, vai jebkāda cita veida galīga tās nodošana; tā neaptver maksājumtiesību ieskaitīšanu atpakaļ pēc nomas termiņa beigām.

2. Dalībvalstis:

- a) nosaka kritērijus, kas lauksaimniekiem jāievēro, lai izpildītu pienākumu uzturēt lauksaimniecības zemju noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, kā minēts 1. punkta c) apakšpunkta ii) punktā;
- b) vajadzības gadījumā dalībvalstī nosaka veicamo darbību minimumu lauksaimniecības zemēs, kas tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, kā minēts 1. punkta c) apakšpunkta iii) punktā;
- c) nosaka koku sugas, kuras uzskatāmas par īsircimta atvasājumiem, un attiecībā uz minētajām koku sugām nosaka maksimālo ražas cikla ilgumu, kā minēts 1. punkta k) apakšpunktā.

Dalībvalstis var nolemt, ka platība, ko var izmantot noganīšanai un kas veido daļu no izveidotās vietējās prakses, ja stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi tradicionāli nav dominējoši ganību teritorijās, ir jāuzskata par ilggadīgo zālāju platību, kā minēts 1. punkta h) apakšpunktā.

3. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, Komisijai saskaņā ar 70. pantu piešķir pilnvaras pieņemt deleģētus aktus, ar kuriem nosaka:

- a) satvaru, saskaņā ar kuru dalībvalstīm jānosaka kritēriji, kas lauksaimniekiem jāievēro, lai izpildītu pienākumu uzturēt lauksaimniecības zemju noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, kā minēts 1. punkta c) apakšpunktā;
- b) satvaru, saskaņā ar kuru dalībvalstis nosaka veicamo darbību minimumu lauksaimniecības zemēs, kas tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, kā minēts 1. punkta c) apakšpunktā;
- c) kritērijus, ar kuriem nosaka stiebrzāļu un citu lopbarības zālaugu pārsvaru, un kritērijus, kā noteikt izveidotās vietējās prakses, kas minētas 1. punkta h) apakšpunktā.

II SADAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI PAR TIEŠAJIEM MAKSĀJUMIEM

1. NODAĻA

Kopīgi noteikumi par tiešajiem maksājumiem

5. pants

Kopējās lauksaimniecības politikas vispārējie noteikumi

Šajā regulā paredzētajām shēmām piemēro Regulu (ES) Nr. 1306/2013 un saskaņā ar to pieņemtos noteikumus.

6. pants

Valsts maksimālais apjoms

1. Katrai dalībvalstij un attiecībā uz katru gadu II pielikumā ir noteikts valsts maksimālais apjoms, ko veido visu piešķirto maksājumtiesību, valsts rezerves vai reģionālās rezerves un atbilstīgi 42., 47., 49., 51. un 53. pantam noteikto maksimālo apjomu kopējā vērtība.

Ja kāda dalībvalsts izmanto 22. panta 2. punkta otrajā daļā paredzēto iespēju, tad attiecībā uz šo dalībvalsti II pielikumā paredzētais valsts maksimālais apjoms attiecīgajā gadā var tikt pārsniegts par summu, kas aprēķināta saskaņā ar minēto daļu.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, katrai dalībvalstij, kas piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, un katram gadam, valsts maksimālais apjoms, kas ietver saskaņā ar 36., 42., 47., 49., 51. un 53. pantu noteiktos maksimālos apjomus, ir tāds, kā noteikts II pielikumā.

3. Lai ņemtu vērā pārmaiņas, kas saistītas ar piešķiramo tiešo maksājumu maksimālo kopsummu, tostarp maksājumus, kas izriet no lēmumiem, kuri dalībvalstīm jāpieņem saskaņā ar 20. pantu, un maksājumus, kas izriet no 17.b panta 2. punkta piemērošanas, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 70. pantu pieņemt deleģētus aktus, lai pielāgotu II pielikumā noteiktos valstu maksimālos apjomus.

7. pants

Neto maksimālais apjoms

1. Neskarot 8. pantu, to tiešo maksājumu kopsumma, ko attiecībā uz kalendāro gadu dalībvalstī var piešķirt atbilstīgi III, IV un V sadaļai, pēc 11. panta piemērošanas nepārsniedz attiecīgo III pielikumā noteikto maksimālo apjomu.

Gadījumos, kad dalībvalstī piešķiramo tiešo maksājumu kopsumma pārsniedz III pielikumā noteikto maksimālo apjomu, minētā dalībvalsts lineāri samazina visus tiešos maksājumus, izņemot tiešos maksājumus, kas piešķirti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 228/2013 un Regulu (ES) Nr. 229/2013.

2. Katrai dalībvalstij un katram kalendārajam gadam tiek darīts pieejams 11. pantā minētās tiešo maksājumu samazināšanas summas aplēses rezultāts (kas ir starpība starp II pielikumā noteikto valsts maksimālo apjomu, kuram pieskaitīta saskaņā ar 58. pantu pieejamā summa, un III pielikumā noteikto neto maksimālo apjomu) kā Savienības atbalsts lauku attīstības programmās paredzētiem pasākumiem, ko saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013 finansē no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA).

3. Lai ņemtu vērā pārmaiņas, kas saistītas ar piešķiramo tiešo maksājumu maksimālo kopsummu, tostarp maksājumus, kas izriet no dalībvalstu lēmumiem, kuri pieņemti saskaņā ar 14. pantu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 70. pantu pieņemt deleģētus aktus, pielāgojot III pielikumā noteiktos maksimālos apjomus.

8. pants

Finanšu disciplīna

1. Korekcijas likmi, kas noteikta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 26. pantu, piemēro tikai tiešajiem maksājumiem, kas pārsniedz EUR 2 000, un kas jāpiesūta lauksaimniekiem attiecīgajā kalendārajā gadā.

2. Pakāpeniskas tiešo maksājumu ieviešanas rezultātā, kā minēts 16. pantā, šā panta 1. punktu Bulgārijai un Rumānijai piemēro no 2016. gada 1. janvāra.

Pakāpeniskas tiešo maksājumu ieviešanas rezultātā, kā minēts 17. pantā, šā panta 1. punktu Horvātijai piemēro no 2022. gada 1. janvāra.

3. Lai nodrošinātu tiešo maksājumu korekciju pareizu piemērošanu attiecībā uz finanšu disciplīnu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 70. pantu pieņemt deleģētos aktus, kuros būtu izklāstīti noteikumi par to samazinājumu aprēķināšanas bāzi, kuri dalībvalstīm jāpiemēro lauksaimniekiem saskaņā ar šā panta 1. punktu.

4. Juridiskas personas vai fizisku vai juridisku personu grupas gadījumā dalībvalstis 1. punktā minēto korekcijas likmi var piemērot minēto juridisko personu vai grupu locekļiem, ja valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka atsevišķu locekļu tiesības un pienākumi ir salīdzināmi ar tiesībām un pienākumiem, kas noteikti individuāliem lauksaimniekiem, kuriem ir saimniecības vadītāja statuss, jo īpaši saistībā ar viņu ekonomisko, sociālo un nodokļa maksātāja statusu, – ar noteikumu, ka viņi ir palīdzējuši stiprināt attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūras.

9. pants

Aktīvs lauksaimnieks

1. Tiešos maksājumus nepiešķir fiziskām vai juridiskām personām vai fizisku vai juridisku personu grupām, kuru lauksaimniecības zemes ir galvenokārt tādas zemes, kuras tiek dabiski uzturētas noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, un kuri šajās platībās neveic darbību minimumu, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

2. Tiešos maksājumus nepiešķir fiziskām vai juridiskām personām vai fizisku vai juridisku personu grupām, kuras pārvalda lidostas, hidrotehniskas būves, pastāvīgus sporta un atpūtas laukumus un sniedz dzelzceļa pakalpojumus un pakalpojumus nekustamo īpašumu jomā.

Attiecīgā gadījumā dalībvalstis, balstoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, var nolemt pirmajā daļā uzskaitītajām darbībām pievienot citus līdzīgus nelauksaimniecības darījumdarbības veidus vai darbības, un pēc tam jebkurus šādus papildinājumus var atcelt.

Tomēr personas, uz kurām attiecas pirmās vai otrās daļas darbības joma uzskatīs par aktīvu lauksaimnieku, ja tā dalībvalstu pieprasītā formā iesniedz pārbaudāmus pierādījumus, kas apliecina kādu no šādiem faktiem:

a) gada tiešo maksājumu summa ir vismaz 5 % no kopējiem ieņēmumiem, kuri gūti no nelauksaimnieciskām darbībām pēdējā fiskālajā gadā, par kuru ir pieejami šādi pierādījumi;

b) tās lauksaimnieciskās darbības nav nenozīmīgas;

c) tās darījumdarbības vai uzņēmuma galvenie mērķi ir lauksaimnieciskās darbības veikšana.

3. Papildus 1. un 2. punktam, balstoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, dalībvalstis var pieņemt lēmumu, ka nekādi tiešie maksājumi nav jāpiesūta fiziskām vai juridiskām personām vai fizisku vai juridisku personu grupām:

a) kuru lauksaimnieciskās darbības ir tikai nenozīmīga daļa no to kopējās saimnieciskās darbības, un/vai

b) kuru pamatdarbība vai uzņēmuma galvenie mērķi nav lauksaimnieciskas darbības veikšana.

4. Šā panta 2. un 3. punktu nepiemēro tiem lauksaimniekiem, kuri iepriekšējā gadā saņēmuši tikai tādas tiešos maksājumus, kas nepārsniedz noteiktu summu. Par minētās summas lielumu lemj dalībvalstis, balstoties uz objektīviem kritērijiem, piemēram, to valsts vai reģionālajām iezīmēm, un tā nepārsniedz EUR 5 000.

5. Lai garantētu lauksaimnieku tiesību aizsardzību, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 70. pantu pieņemt deleģētos aktus, kuros izklāstīti:

a) kritēriji, lai noteiktu gadījumus, kad lauksaimnieka lauksaimniecības zeme ir uzskatāma galvenokārt par platību, kura tiek dabiski uzturēta noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī;

b) kritēriji, lai noteiktu atšķirību starp ieņēmumiem, kuri gūti no lauksaimnieciskām un nelauksaimnieciskām darbībām;

c) kritēriji, lai noteiktu summas tiešajiem maksājumiem, kas minēti 2. un 4. punktā, īpaši attiecībā uz tiešajiem maksājumiem pirmajā gadā, ja maksājumtiesību vērtība vēl nav galīgi noteikta, kā arī attiecībā uz tiešajiem maksājumiem gados jauniem lauksaimniekiem;

d) kritēriji, kas jāizpilda lauksaimniekiem, lai saistībā ar 2. un 3. punktu pierādītu, ka viņu lauksaimnieciskās darbības nav nenozīmīgas un ka viņu darījumdarbības vai uzņēmuma galvenie mērķi ir lauksaimnieciskās darbības veikšana.

6. Dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam informē Komisiju par jebkuru savu lēmumu saistībā ar 2., 3. vai 4. punktu un grozījumu gadījumā – divu nedēļu laikā kopš dienas, kad pieņēma jebkuru lēmumu par grozīšanu.

10. pants

Tiešo maksājumu saņemšanas prasību minimums

1. Dalībvalstis lemj par tiešo maksājumu nepiešķiršanu lauksaimniekam vienā no šādiem gadījumiem:

a) ja pieprasīto vai piešķiramo tiešo maksājumu kopsumma pirms Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanas konkrētajā kalendārajā gadā ir mazāka par EUR 100;

b) ja atbalsttiesīgā saimniecības platība, par kuru pieprasīti vai piešķirami tiešie maksājumi, pirms Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanas ir mazāka par vienu hektāru.

2. Lai ņemtu vērā lauksaimniecības ekonomikas struktūru, dalībvalstis var koriģēt a) un b) apakšpunktā norādītās robežvērtības, ievērojot IV pielikumā noteiktos limitus.

3. Ja dalībvalsts ir nolēmusi piemērot platības robežvērtību saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu, tā tomēr piemēro arī minētā punkta a) apakšpunktu tiem lauksaimniekiem, kuri saņem IV sadaļā minēto saistīto atbalstu par dzīvniekiem un kuru saimniecībā ir mazāk hektāru nekā platības robežvērtība.

4. Attiecīgās dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1. punktu tālākajos reģionos un Egejas jūras nelielajās salās.

5. Bulgārijā un Rumānijā par 2015. gadu pieprasīto vai piešķiramo summu, kā minēts 1. punkta a) apakšpunktā, aprēķina, pamatojoties uz atbilstīgo summu, kas noteikta V pielikuma A punktā.

Horvātijā 2015.–2021. gadā pieprasīto vai piešķiramo summu, kā minēts 1. punkta a) apakšpunktā, aprēķina, pamatojoties uz VI pielikuma A punktā noteikto summu.

11. pants

Maksājuma samazināšana

1. Dalībvalstis tiešo maksājumu summu, ko lauksaimniekam paredzēts piešķirt saskaņā ar III sadaļas 1. nodaļu attiecīgajā kalendārajā gadā, samazina par vismaz 5 % attiecībā uz summas daļu, kas pārsniedz EUR 150 000.

2. Pirms 1. punkta piemērošanas dalībvalstis var no tiešo maksājumu summas, ko lauksaimniekam attiecīgajā kalendārajā gadā paredzēts piešķirt saskaņā ar III sadaļas 1. nodaļu, atskaitīt algas, kuras saistītas ar lauksaimniecisku darbību un kuras lauksaimnieks faktiski izmaksājis un deklarējis iepriekšējā kalendārajā gadā, tostarp ar darbaspēka nodarbināšanu saistītus nodokļus un sociālās iemaksas. Ja par algām, kuras lauksaimnieks faktiski izmaksājis un deklarējis iepriekšējā kalendārajā gadā, dati nav pieejami, tad izmanto aktuālākos pieejamos datus.

3. Ja dalībvalsts pieņem lēmumu lauksaimniekiem piešķirt pārdalošu maksājumu saskaņā ar III sadaļas 2. nodaļu un piešķirt vairāk nekā 5 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma, tā var nolemt šo pantu minētajā nolūkā nepiemērot.

Ja dalībvalsts pieņem lēmumu lauksaimniekiem piešķirt pārdalošu maksājumu saskaņā ar III sadaļas 2. nodaļu un 41. panta 4. punktā noteikto maksimālo limitu piemērošanas dēļ tā nevar izmantot vairāk nekā 5 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma, minētā dalībvalsts var nolemt šo pantu nepiemērot.

4. Tiem lauksaimniekiem, par kuriem ir noskaidrots, ka pēc 2011. gada 19. oktobra viņi mākslīgi radījuši nosacījumus, lai izvairītos no šā panta ietekmes, nepiešķir nekādas priekšrocības, kas tiem ļautu izvairīties no maksājuma samazināšanas.

5. Juridiskas personas vai fizisku vai juridisku personu grupas gadījumā dalībvalstis 1. punktā minēto samazināšanu var piemērot minēto juridisko personu vai grupu locekļiem, ja valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka atsevišķu locekļu tiesības un pienākumi ir salīdzināmi ar tiesībām un pienākumiem, kas noteikti individuāliem lauksaimniekiem, kuriem ir saimniecības vadītāja statuss, jo īpaši saistībā ar viņu ekonomisko, sociālo un nodokļa maksātāja statusu, – ar noteikumu, ka viņi ir palīdzējuši stiprināt attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūras.

6. Dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam informē Komisiju par saskaņā ar šo pantu pieņemtajiem lēmumiem un par jebkuru paredzamo samazināšanas rezultātu attiecībā uz 2015.–2019. gadu.

12. pants

Vairāki pieprasījumi

Ja vien šajā regulā nav skaidri noteikts citādi, par platību, kas atbilst atbalsttiesīgo hektāru skaitam, par kuriem lauksaimnieks ir iesniedzis pamata maksājuma pieteikumu atbilstīgi III sadaļas 1. nodaļai, var iesniegt pieteikumu jebkura cita tiešā maksājuma saņemšanai, kā arī jebkura cita atbalsta saņemšanai, uz kuru neattiecas šī regula.

13. pants

Valsts atbalsts

Atkāpjoties no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013⁽¹⁾ 211. panta 1. punkta, maksājumiem, ko dalībvalstis veic saskaņā ar šo regulu, nepiemēro LESD 107., 108. un 109. pantu.

14. pants

Elastīga līdzekļu pārvietošana starp pilāriem

1. Dalībvalstis līdz 2013. gada 31. decembrim var nolemt kā papildu atbalstu lauku attīstības programmas pasākumiem, ko saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013 finansē no ELFLA, darīt pieejamus līdz 15 % no gada valsts maksimālā apjoma 2014. kalendārajam gadam, kas noteikti Regulas (EK) Nr. 73/ 2009 VIII pielikumā, un no gada valsts maksimālā apjoma 2015.-2019. kalendārajam gadam, kas noteikts šīs regulas II pielikumā. Rezultātā attiecīgā summa vairs nav pieejama tiešo maksājumu piešķiršanai.

Pirmajā daļā minēto lēmumu paziņo Komisijai līdz 2013. gada 31. decembrim. Šajā lēmumā norāda minētajā daļā minēto procentuālo likmi, kas katrā kalendārajā gadā var atšķirties.

Dalībvalstis, kuras attiecībā uz 2014. kalendāro gadu nepieņem šā punkta pirmajā daļā minēto lēmumu, var līdz 2014. gada 1. augustam pieņemt minēto lēmumu attiecībā uz 2015.–2019. kalendāro gadu. Līdz minētajam datumam tās paziņo Komisijai par jebkuru šādu lēmumu.

Dalībvalstis var nolemt pārskatīt šajā punktā minēto lēmumu; lēmums par pārskatīšanu stājas spēkā 2018. kalendārajā gadā. Jebkuru lēmumu, kas pamatojas uz šādu pārskatīšanu, rezultātā netiek samazināta procentuālā likme, kas paziņota Komisijai saskaņā ar pirmo, otro un trešo daļu. Dalībvalstis par jebkuriem uz šādu pārskatīšanu balstītiem lēmumiem paziņo Komisijai līdz 2017. gada 1. augustam.

2. Dalībvalstis, kuras nepieņem 1. punktā minēto lēmumu, līdz 2013. gada 31. decembrim var nolemt kā tiešos maksājumus darīt pieejamus līdz 15 % vai – Apvienotās Karalistes, Bulgārijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Slovākijas, Somijas, Spānijas un Zviedrijas gadījumā līdz 25 % – no summas, kas 2015.-2020. gada laikposmā piešķirta, lai atbalstītu lauku attīstības programmas pasākumus, ko finansē no ELFLA, kā norādīts Regulā (ES) Nr. 1305/2013. Rezultātā attiecīgā summa vairs nav pieejama atbalsta pasākumiem saskaņā ar lauku attīstības programmu.

(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un ar ko atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1601/96, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 671. lpp).

Pirmajā daļā minēto lēmumu paziņo Komisijai līdz 2013. gada 31. decembrim. Šajā lēmumā norāda minētajā daļā minēto procentuālo likmi, kas katrā kalendārajā gadā var atšķirties.

Dalībvalstis, kuras attiecībā uz 2015. finanšu gadu nepieņem pirmajā daļā minēto lēmumu, var līdz 2014. gada 1. augustam pieņemt minēto lēmumu attiecībā uz 2016.–2020. finanšu gadu. Līdz minētajam datumam tās paziņo Komisijai par jebkuru šādu lēmumu.

Dalībvalstis var nolemt pārskatīt šajā punktā minētos lēmumus; lēmumi stājas spēkā attiecībā uz 2019. un 2020. finanšu gadu. Jebkuru lēmumu, kas pamatojas uz šādu pārskatīšanu, rezultātā netiek palielināta procentuālā likme, kas paziņota Komisijai saskaņā ar pirmo, otro un trešo daļu. Dalībvalstis par jebkuru lēmumu, kas balstīts uz šādu pārskatīšanu, paziņo Komisijai līdz 2017. gada 1. augustam.

15. pants

Pārskatīšana

I pielikumā uzskaitītās atbalsta shēmas piemēro, neskarot iespēju tās jebkurā brīdī pārskatīt, lai ņemtu vērā ekonomikas norises un budžeta situāciju. Minētā pārskatīšana var būt par iemeslu tam, lai tiktu pieņemti leģislatīvi akti, deleģēti akti saskaņā ar LESD 290. pantu vai īstenošanas akti, kas pieņemti saskaņā ar LESD 291. pantu.

2. NODAĻA

Noteikumi, ko piemēro Bulgārijai, Horvātijai un Rumānijai

16. pants

Tiešo maksājumu pakāpeniska ieviešana Bulgārijā un Rumānijā

Bulgārijai un Rumānijai saskaņā ar 42., 47., 49., 51., 53. un 65. pantu noteiktos maksimālos apjomus 2015. gadam nosaka, pamatojoties uz V pielikuma A punktā noteikto summu.

17. pants

Tiešo maksājumu pakāpeniska ieviešana Horvātijā

Tiešos maksājumus Horvātijā ievieš saskaņā ar šādu grafiku, kurā pieaugums izteikts kā procentuālā daļa no tiešo maksājumu atbilstīgā apjoma, kas piemērojams no 2022. gada:

25 % 2013. gadā,

30 % 2014. gadā,

35 % 2015. gadā,

40 % 2016. gadā,

50 % 2017. gadā,

60 % 2018. gadā,

70 % 2019. gadā,

80 % 2020. gadā,

90 % 2021. gadā,

100 % no 2022. gada.

18. pants

Papildinoši valsts tiešie maksājumi un tiešie maksājumi Bulgārijā un Rumānijā

1. Bulgārija un Rumānija 2015. gadā var izmantot valsts tiešos maksājumus, lai papildinātu maksājumus, kas piešķirti saskaņā ar III sadaļas 1. nodaļas 1., 2. un 3. iedaļā minēto pamata maksājuma shēmu Minēto maksājumu kopsumma nepārsniedz atbilstīgo summu, kas noteikta V pielikuma B punktā.

2. z Bulgārija 2015. gadā var izmantot valsts tiešos maksājumus, lai papildinātu maksājumus, kas piešķirti saskaņā ar IV sadaļas 2. nodaļā minēto kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu. Minēto maksājumu kopsumma nepārsniedz summu, kas noteikta V pielikuma C punktā.

3. Papildinošus valsts tiešos maksājumus piešķir saskaņā ar objektīviem kritērijiem un tādā veidā, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem un nepieļautu tirgus un konkurences kropļojumus.

19. pants

Papildinoši valsts tiešie maksājumi Horvātijā

1. Ņemot vērā Komisijas atļauju, Horvātijai var attiecīgā gadījumā papildināt ikvienu atbalsta shēmu, kas minēta I pielikumā.

2. Valsts tiešā maksājuma papildinošā summa, kuru konkrētā gadā var piešķirt konkrētai atbalsta shēmai, nepārsniedz īpaša atvēlētā finansējuma robežas. Šo finansējumu nosaka kā starpību starp:

a) tiešā atbalsta summu, kas attiecīgajai atbalsta shēmai pieejama 2022. kalendārajā gadā pēc tiešo maksājumu pilnīgas ieviešanas saskaņā ar 17. pantu, un

b) tiešā atbalsta summu, kas attiecīgajai atbalsta shēmai pieejama attiecīgajā kalendārajā gadā pēc pieauguma grafika piemērošanas saskaņā ar 17. pantu.

3. Piešķirto papildinošo valsts tiešo maksājumu kopsumma nepārsniedz maksimālo apjomu, kas attiecīgajam kalendārajam gadam noteikts VI pielikuma B punktā.

4. Horvātija, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un saņemusi Komisijas atļauju, var lemt par piešķiramajām papildinošām valsts tiešā maksājuma summām.

5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem atļauj maksājumus saskaņā ar šo pantu, norāda attiecīgās atbalsta shēmas un nosaka apjomu, līdz kuram var izmaksāt papildinošos valsts tiešos maksājumus.

Attiecībā uz papildinošajiem valsts tiešajiem maksājumiem, kas paredzēti, lai papildinātu IV sadaļas 1. nodaļā minēto brīvprātīgo saistīto atbalstu, īstenošanas aktos norāda arī 52. panta 3. punktā minētos konkrētos lauksaimniecības veidus vai konkrētās lauksaimniecības nozares, uz kurām var attiekties papildinošie valsts tiešie maksājumi.

Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 71. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

6. Atbilstības nosacījumi Horvātijas papildinošo valsts tiešo maksājumu piešķiršanai ir identiski attiecīgo atbalsta shēmu atbalsta saņemšanas nosacījumiem, kas izklāstīti šajā regulā.

7. Uz Horvātijas papildinošajiem valsts tiešajiem maksājumiem attiecas visas korekcijas, kuras var kļūt vajadzīgas KLP attīstības dēļ. Tos piešķir saskaņā ar objektīviem kritērijiem un tādā veidā, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem un nepieļautu tirgus un konkurences kropļojumus.

8. Līdz maksājumu īstenošanas gadam sekojošā gada 30. jūnijam Horvātija iesniedz ziņojumu, kurā sniegta informācija par papildinošo valsts tiešo maksājumu īstenošanas pasākumiem. Ziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

a) jebkuras izmaiņas situācijā, kas ietekmē papildinošos valsts tiešos maksājumus;

b) par katru papildinošo valsts tiešo maksājumu – saņēmēju skaitu un piešķirtā papildinošā tiešā valsts maksājuma kopsummu, kā arī hektārus un dzīvnieku skaitu vai citas vienības, par kurām ir piešķirts minētais papildinošais valsts tiešais maksājums;

c) ziņojumu par kontroles pasākumiem, kas piemēroti saistībā ar piešķirtajiem papildinošajiem valsts tiešajiem maksājumiem.

20. pants

Atmīnētās zemes apstrādei paredzēta īpaša valsts rezerve Horvātijā

1. No 2015. gada Horvātija katru gadu līdz 31. janvārim paziņo Komisijai platības, kuras ir identificētas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 57.a panta 10. punktu un kuras no iepriekšējā kalendārā gada atkal izmanto lauksaimnieciskām darbībām.

Horvātija paziņo Komisijai arī to maksājumtiesību skaitu, kas lauksaimniekiem pieejamas iepriekšējā kalendārā gada 31. decembrī, kā arī summu, kas tajā pašā dienā palikusis neizlietota atmīnētās zemes apstrādei paredzētajā īpašajā valsts rezervē.

Attiecīgā gadījumā pirmajā un otrajā daļā paredzētos paziņojumus veic sadalījumā pa reģioniem, kas noteikti saskaņā ar šīs regulas 23. panta 1. punktu.

2. Komisija, veicot pielāgojumus II pielikumā, ievērojot 6. panta 3. punktu, katru gadu aprēķina apjomu, kas jāpieskaita apjomiem, kuri Horvātijai noteikti minētajā pielikumā, lai finansētu atbalstu, kas saskaņā ar I pielikumā uzskaitītajām shēmām jāpiesķir par šā panta 1. punktā minētajām platībām. Šo apjomu aprēķina, pamatojoties uz datiem, kurus Horvātija paziņojusi saskaņā ar šā panta 1. punktu, un aplēstajiem vidējiem tiešajiem maksājumiem par hektāru Horvātijā attiecīgajā gadā.

Maksimālais apjoms, kas jāpieskaita saskaņā ar pirmo daļu, pamatojoties uz visām platībām, kuras Horvātija saskaņā ar šā panta 1. punktu paziņojusi līdz 2022. gadam, ir EUR 9 600 000, un uz to attiecas 17. pantā noteiktais tiešo maksājumu ieviešanas grafiks. Rezultējošie gada maksimālie apjomi ir noteikti VII pielikumā.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka saskaņā ar 2. punktu pieskaitāmā apjoma daļu, kuru Horvātija iekļauj atminētās zemes apstrādei paredzētajā īpašajā valsts rezervē, lai piesķirtu maksājumtiesības par platībām, kas minētas 1. punktā. Šo daļu aprēķina, pamatojoties uz attiecību starp pamata maksājuma shēmas maksimālo apjomu un II pielikumā noteikto valsts maksimālo apjomu pirms tā palielināšanas saskaņā ar 2. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. Horvātija 2015.–2022. gadā izmanto atminētās zemes apstrādei paredzēto īpašo valsts rezervi, lai piesķirtu lauksaimniekiem maksājumtiesības par zemi, kas ir atminēta un ko lauksaimnieki ir deklarējuši attiecīgajā gadā, ja:

- a) šī zeme sastāv no atbalsttiesīgiem hektāriem 32. panta 2. līdz 5. punkta nozīmē;
- b) attiecīgo zemi no iepriekšējā kalendārā gada atkal izmanto lauksaimnieciskām darbībām; un
- c) par šo zemi ir paziņots Komisijai saskaņā ar šā panta 1. punktu.

5. Šajā pantā paredzēto maksājumtiesību vērtība ir maksājumtiesību valsts vai reģionālā vidējā vērtība piesķiršanas gadā, nepārsniedzot atminētās zemes apstrādei paredzētajā īpašajā valsts rezervē pieejamo summu.

6. Lai ņemtu vērā sekas, ko izraisījis apstākļi, ka atminētu zemi atsāk izmantot lauksaimniecībā, par ko Horvātija paziņojusi saskaņā ar šo pantu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 70. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem pielāgo VI pielikumā noteiktos apjomus.

III SADAĻA

PAMATA MAKSĀJUMA SHĒMA, VIENOTĀ PLATĪBMAKSĀJUMA SHĒMA UN SAISTĪTIE MAKSĀJUMI

1. NODAĻA

Pamata maksājuma shēma un vienotā platībmaksājuma shēma

1. iedaļa

Uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveide un mērķi

21. pants

Maksājumtiesības

1. Pamata maksājuma shēmas atbalsts ir pieejams lauksaimniekiem:

- a) kuri saskaņā ar šo regulu ir ieguvuši maksājumtiesības, kas piešķirtas atbilstīgi 20 panta 4. punktam, pirmo reizi piešķirtas atbilstīgi 24. pantam vai 39. pantam, iegūtas no valsts rezerves vai reģionālajām rezervēm, ievērojot 30. pantu vai tiesību nodošanas ceļā, ievērojot 34. pantu; vai
- b) kuri atbilst 9. pantam un kuriem ir īpašumā esošas vai nomātas maksājumtiesības dalībvalstī, kas saskaņā ar 3. punktu ir nolēmusi paturēt savas esošās maksājumtiesības.

2. Maksājumtiesības, kas iegūtas saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1782/2003 un Regulai (EK) Nr. 73/2009, zaudē spēku 2014. gada 31. decembrī.

3. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis, kuras saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1782/2003 III sadaļas 5. nodaļas 1. iedaļu vai III sadaļas 6. nodaļu vai Regulas (EK) Nr. 73/2009 III sadaļas 3. nodaļu ir noteikušas vienotā maksājuma shēmu, var līdz 2014. gada 1. augustam pieņemt lēmumu saglabāt attiecīgās maksājumtiesības. Jebkuru šādu lēmumu tās līdz minētajam datumam paziņo Komisijai.

4. Dalībvalstīs, kas pieņem 3. punktā minēto lēmumu, – ja to īpašumā esošo vai nomāto maksājumtiesību skaits, kuras noteiktas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un Regulu (EK) Nr. 73/2009 un kuras lauksaimniekam ir pieteikumu iesniegšanas pēdējā dienā, ko nosaka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 78. panta b) punktu, pārsniedz to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu deklarē savā atbalsta pieteikumā 2015. gadam un kuri ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā, kas nav vēlāk par to dienu, kuru minētā dalībvalsts noteikusi šāda atbalsta pieteikuma grozīšanai, tad maksājumtiesības, kas pārsniedz atbalsttiesīgo hektāru skaitu, pēdējā no minētajām dienām vairs nav spēkā.

22. pants

Pamata maksājuma shēmas maksimālais apjoms

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem katrai dalībvalstij nosaka pamata maksājuma shēmas valsts gada maksimālo apjomu, no II pielikumā izklāstītā valsts gada maksimālā apjoma atņemot maksimālos apjomus, kas noteikti saskaņā ar 42., 47., 49., 51. un 53. pantu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 56. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Katrai dalībvalstij summu, kas aprēķināta saskaņā ar šā panta 1. punktu, var palielināt, nepārsniedzot 3 % no atbilstīgā valsts gada maksimālā apjoma, kas noteikts II pielikumā, atņemot 47. panta 1. punkta piemērošanas rezultātā gūto summu par konkrēto gadu. Ja dalībvalsts piemēro šādu palielinājumu, Komisija minēto palielinājumu ņem vērā, nosakot pamata maksājuma shēmas valsts gada maksimālo apjomu saskaņā ar šā panta 1. punktu. Šajā nolūkā dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam informē Komisiju par gada procentuālo daļu, par kādu summa, kas aprēķināta saskaņā ar šā panta 1. punktu, ir jāpalielina.

3. Dalībvalstis savu lēmumu, kas minēts 2. punktā, katru gadu var pārskatīt un informēt Komisiju par jebkuru lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šādu pārskatīšanu līdz 1. augustam gadā pirms tā piemērošanas.

4. Attiecībā uz katru dalībvalsti un katru gadu visu maksājumtiesību un valsts rezerves vai reģionālās rezerves kopējā vērtība ir vienāda ar attiecīgo gada valsts maksimālo apjomu, ko Komisija noteikusi atbilstīgi 1. punktam.

5. Ja maksimālais apjoms dalībvalstij, ko Komisija noteikusi atbilstīgi 1. punktam, atšķiras no iepriekšējā gada maksimālā apjoma tādēļ, ka minētā dalībvalsts ir pieņēmusi jebkādu lēmumu saskaņā ar šā panta 3. punktu, 14. panta 1. punkta trešo un ceturto daļu, 14. panta 2. punkta trešo un ceturto daļu, 42. panta 1. punktu, 49. panta 1. punkta otro daļu, 51. panta 1. punkta otro daļu vai 53. pantu, minētā dalībvalsts lineāri samazina vai palielina visu maksājumtiesību vērtību, lai nodrošinātu atbilstību šā panta 4. punkta noteikumiem.

23. pants

Valsts maksimālā apjoma reģionālais sadalījums

1. Dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam var nolemt pamata maksājuma shēmu piemērot reģionālā līmenī. Šādos gadījumos tās nosaka reģionus saskaņā ar objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, piemēram, atbilstīgi to agronomiskajam un sociālekonomiskajam raksturojumam un reģionālajam lauksaimniecības potenciālam, vai to institucionālajai vai administratīvajai struktūrai.

Dalībvalstis, kas piemēro 36. pantu, var pieņemt pirmajā daļā minēto lēmumu līdz tā gada 1. augustam, kurš ir pirms pamata maksājuma īstenošanas pirmā gada.

2. Dalībvalstis sadala 22. panta 1. punktā minēto pamata maksājuma shēmas gada valsts maksimālo apjomu starp reģioniem saskaņā ar objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem.

Dalībvalstis, kas nepiemēro 30. panta 2. punktu, šo sadalīšanu veic pēc tam, kad ir piemērota 30. panta 1. punktā piemērotā lineārā samazināšana.

3. Dalībvalstis var nolemt, ka reģionu maksimālos apjomus katru gadu pakāpeniski maina, izmantojot iepriekš noteiktas ikgadējas pakāpes un ievērojot objektīvus un nediskriminējošus kritērijus, piemēram, lauksaimniecības potenciāla vai vides kritērijus.

4. Ciktāl tas nepieciešams, lai ievērotu piemērojamos reģionu maksimālos apjomus, kas noteikti saskaņā ar 2. vai 3. punktu, dalībvalstis lineāri samazina vai palielina maksājumtiesību vērtību katrā atbilstīgā reģionā.

5. Dalībvalstis, kura piemēro 1. punktu, var pieņemt lēmumu pārtraukt reģionālā līmenī piemērot pamata maksājuma shēmu sākot ar dienu, ko tās nosaka.

6. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis, kas piemēro 1. punkta pirmo daļu, līdz 2014. gada 1. augustam paziņo Komisijai par minētajā punktā minēto lēmumu un par pasākumiem, kas veikti 2. un 3. punkta piemērošanai.

Dalībvalstis, kas piemēro 1. punkta otro daļu, paziņo Komisijai jebkuru lēmumu, kas minēts tajā daļā, un par pasākumiem, kas veikti, lai piemērotu 2. un 3. punktu, līdz attiecīgā gada 1. augustam.

Dalībvalstis, kas piemēro 1. punktu, līdz tā gada 1. augustam, kurš ir pirms minētā lēmuma īstenošanas pirmā gada, paziņo Komisijai jebkuru 5. punktā minēto lēmumu.

24. pants

Maksājumtiesību pirmā piešķiršana

1. Lauksaimniekiem, kas ir tiesīgi saņemt tiešos maksājumus saskaņā ar šīs regulas 9. pantu, piešķir maksājumtiesības ar noteikumu, ka:

- a) tie līdz pēdējai pieteikumu iesniegšanas dienai 2015. gadā, ko nosaka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 78. panta b) punktu, iesniedz pieteikumu pamata maksājuma shēmas maksājumtiesību piešķiršanai, izņemot nepārvaramas varas gadījumus vai izņēmuma apstākļus; un

b) minētie lauksaimnieki pirms jebkādas Regulas (EK) Nr. 73/2009 II sadaļas 4. pantā paredzētās samazināšanas vai nepiešķiršanas 2013. gadā ir bijuši tiesīgi saņemt maksājumus saistībā ar atbalsta pieteikumu tiešajiem maksājumiem vai pārejas posma valsts atbalstu, vai papildinošos valsts tiešos maksājumus saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009.

Pirmo daļu nepiemēro dalībvalstīs, kuras piemēro šīs regulas 21. panta 3. punktu.

Dalībvalstis var piešķirt maksājumtiesības lauksaimniekiem, kas ir tiesīgi saņemt tiešos maksājumus saskaņā ar šīs regulas 9. pantu, izpilda pirmās daļas a) apakšpunktā paredzētos nosacījumus un:

a) kas attiecībā uz 2013. gadu nav saņēmuši maksājumus saistībā ar atbalsta pieteikumu, kā minēts šā panta pirmajā daļā, un kuri līdz dienai, ko attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 1122/2009 ⁽¹⁾ 11. panta 2. punktu ir noteikusi 2013. pieprasījumu gadam,

i) dalībvalstīs, kuras piemēro vienotā maksājuma shēmu:

— minimālajā platībā, kas izteikta hektāros, ir audzējuši augļus, dārzeņus, galda kartupeļus, sēklas kartupeļus vai dekoratīvos augus, ja attiecīgā dalībvalsts nolēmusi pieņemt šādu prasību, vai

— apsaimniekojuši vīna dārzus; vai

ii) kuriem dalībvalstīs, kas piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, bija tikai lauksaimniecības zemes, kuras 2003. gada 30. jūnijā nebija labā lauksaimnieciskā stāvoklī, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 73/2009 124. panta 1. punktā;

b) kam 2014. gadā no valsts rezerves ir piešķirtas maksājumtiesības saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 41. vai 57. pantam; vai

c) kam nekad nav bijušas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009 vai Regulu (EK) Nr. 1782/2003 noteiktās īpašumā esošas vai nomātas maksājumtiesības un kuri sniedz pārbaudāmus pierādījumus, ka līdz dienai, ko dalībvalsts saskaņā ar

⁽¹⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 1122/2009 (2009. gada 30. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar vīna nozarē paredzēto atbalsta shēmu (OV L 316, 2.12.2009., 65./112. lpp.).

Regulas (EK) Nr. 1122/2009 11. panta 2. punktu noteikusi 2013. pieprasījumu gadam, viņi ir nodarbojušies ar lauksaimniecības produktu audzēšanu vai ražošanu, tostarp veicot ražas novākšanu, lopu slaukšanu un audzēšanu, kā arī dzīvnieku turēšanu lauksaimniecības nolūkos. Minētajai lauksaimnieku kategorijai dalībvalstis pašas var noteikt papildu mērķi un nediskriminējošus atbilstības kritērijus attiecībā uz lauksaimnieku prasmēm, zināšanām vai izglītību.

2. Izņemot nepārvaramas varas gadījumu vai izņēmuma apstākļus, vienam lauksaimniekam 2015. gadā piešķirto maksājumtiesību skaits ir vienāds ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu deklarē savā atbalsta pieteikumā 2015. gadam un kuri ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā. Minētā diena nav vēlāka par to dienu, kuru minētā dalībvalsts noteikusi šāda atbalsta pieteikuma grozīšanai.

3. Saskaņā ar 2. punktu piešķiramo maksājumtiesību skaitam dalībvalstis var piemērot vienu vai vairākus s ierobežojumus, kā noteikts 4 līdz 7. punktā.

4. Dalībvalstis var nolemt, ka to maksājumtiesību skaits, kas jāpiešķir, ir vienāds vai nu ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 34. panta 2. punktu ir deklarējis 2013. gadā, vai ar šā panta 2. punktā minēto atbalsttiesīgo hektāru skaitu – atkarībā no tā, kurš no minētajiem ir vismazākais. Attiecībā uz Horvātijai minēto iespēju izmanto, neskarot maksājumtiesību piešķiršanu atminētās zemes hektāriem saskaņā ar šīs regulas 20. panta 4. punktu.

5. Ja šā panta 2. punktā minēto, dalībvalstī deklarēto atbalsttiesīgo hektāru kopējais skaits ir pieaudzis par vairāk nekā 35 % no to atbalsttiesīgo hektāru kopējā skaita, kuri 2009. gadā vai – Horvātijas gadījumā – 2013. gadā ir deklarēti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 35. pantu, dalībvalstis var ierobežot 2015. gadā piešķiramo maksājumtiesību skaitu vai nu līdz 135 % vai 145 % no atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 35. pantam 2009. gadā deklarēto hektāru kopējā skaita vai – Horvātijas gadījumā – no 2013. gadā deklarēto atbalsttiesīgo hektāru kopējā skaita.

Izmantojot minēto iespēju, dalībvalstis lauksaimniekiem piešķir mazāku skaitu maksājumtiesību. To skaitu aprēķina, proporcionāli samazinot papildu skaitu atbalsttiesīgo hektāru, ko katrs lauksaimnieks deklarējis 2015. gadā, salīdzinājumā ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu Regulas (EK) Nr. 73/2009 34. panta 2. punkta nozīmē, kurus minētais lauksaimnieks savā atbalsta pieteikumā ir norādījis 2011. gadā vai – Horvātijas gadījumā – 2013. gadā, neskarot atminētās zemes hektārus, attiecībā uz kuriem maksājumtiesības ir piešķiramas saskaņā ar šīs regulas 20. panta 4. punktu;

6. Lai noteiktu, cik daudz maksājumtiesību lauksaimniekam jāpiešķir, dalībvalstis var nolemt piemērot samazināšanas koeficientu 2. punktā minētajiem atbalsttiesīgajiem hektāriem, ko veido ilggadīgo zālāju platības skarbu klimatisko apstākļu apvidos, jo īpaši saistībā ar to augstumu un citiem dabiskajiem ierobežojumiem, piemēram, nekvalitatīvu augsni, stāvumu un ūdens pievadi.

7. Dalībvalstis var nolemt, ka lauksaimniekam piešķiramo maksājumtiesību skaits ir vienāds ar to šā panta 2. punktā minēto atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus līdz dienai, ko dalībvalsts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1122/2009 11. panta 2. punktu ir noteikusi 2013. pieprasījumu gadam, nav veidojušas vīna dārzu platības vai aramzemes platības ar pastāvīgu siltumnīcas pārsegumu.

8. Ja visu saimniecību vai tās daļu pārdod vai iznomā, šā panta 1. punkta prasībām atbilstīgas fiziskas vai juridiskas personas ar līgumiem, kuri parakstīti pirms pieteikumu iesniegšanas pēdējās dienas 2015. gadā, ko nosaka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 78. panta b) punktu, nodod tiesības saņemt maksājumtiesības saskaņā ar šā panta 1. punktu, vienam vai vairākiem lauksaimniekiem ar noteikumu, ka pēdējie minētie lauksaimnieki atbilst šīs regulas 9. pantā izklāstītajiem nosacījumiem.

9. Dalībvalsts var nolemt noteikt minimālo lielumu katrai saimniecībai, ko izsaka atbalsttiesīgos hektāros, par kuriem lauksaimnieks var iesniegt pieteikumu maksājumtiesību piešķiršanai. Minētais minimālais lielums nepārsniedz robežvērtību, kas izklāstīta 10. panta 1. punkta b) apakšpunktā saistībā ar minētā panta 2. punktu.

10. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam paziņo Komisijai šajā pantā minētos lēmumus.

11. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par pieteikumiem piešķirt maksājumtiesības, kuri iesniegti maksājumtiesību piešķiršanas gadā, ja šādas maksājumtiesības vēl var nebūt galīgi noteiktas un ja piešķiršanu ietekmē īpaši apstākļi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

25. pants

Maksājumtiesību vērtība un konverģence

1. Dalībvalstis maksājumtiesību vienības vērtību 2015. gadā aprēķina, II pielikumā katram attiecīgajam gadam minētā valsts maksimālā apjoma noteikto procentuālo daļu dalot ar to maksājumtiesību skaitu, kuras 2015. gadā piešķir valsts vai reģionālā līmenī, izņemot tās maksājumtiesības, kas 2015. gadā piešķirtas no valsts rezerves vai no reģionālajām rezervēm.

Pirmajā daļā minēto noteikto procentuālo daļu aprēķina, valsts vai reģiona maksimālo apjomu pamatmaksājuma shēmai, kas

attiecīgi jānosaka saskaņā ar šīs regulas 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu 2015. gadam, pēc 23. panta 1. punktā vai attiecīgos gadījumos 2. punktā paredzētā lineārā samazinājuma piemērošanas dalot ar II pielikumā minēto valsts maksimālo apjomu 2015. gadam. Maksājumtiesības izsaka ar skaitli, kas atbilst hektāru skaitam.

2. Atkāpjoties no 1. punktā minētās aprēķināšanas metodes, dalībvalstis var pieņemt lēmumu diferencēt maksājumtiesību vērtību 2015. gadā katram attiecīgajam gadam, pamatojoties uz maksājumtiesību vienības sākotnējo vērtību kā aprēķināts saskaņā ar 26. pantu, – izņemot tās maksājumtiesības, kas 2015. gadā piešķirtas no valsts rezerves vai no reģionālajām rezervēm.

3. Vēlākais no 2019. pieprasījumu gada visām maksājumtiesībām dalībvalstī vai, ja piemēro 23. pantu, reģionā ir vienota vienības vērtība.

4. Atkāpjoties no 3. punkta, dalībvalsts var noteikt, ka tām maksājumtiesībām, kuru vienības sākotnējā vērtība, kas aprēķināta saskaņā ar 26. pantu, ir mazāka par 90 % no valsts vai reģiona vienības vērtības 2019. gadā, vienības vērtība vēlākais 2019. pieprasījumu gadam tiks palielināta vismaz par vienu trešdaļu no starpības starp to vienības sākotnējo vērtību un 90 % no valsts vai reģiona vienības vērtības 2019. gadā.

Dalībvalstis var nolemt, ka iepriekšējā daļā minētā procentuālā daļa ir lielāka par 90 %, bet nepārsniedz 100 %.

Turklāt dalībvalstis paredz, ka vēlākais 2019. pieprasījumu gadā vienības vērtība visām maksājumtiesībām nav mazāka par 60 % no valsts vai reģiona vienības vērtības, izņemot, ja tas rada samazinājumu, kas pārsniedz 7. punktā minēto procentuālo robežvērtību dalībvalstīs, kuras šo robežvērtību piemēro. Šādā gadījumā minimālo vienības vērtību nosaka tādā apjomā, lai minētā robežvērtība tiktu ievērota.

5. Valsts vai reģiona vienības vērtību 2019. gadā, kas minēta 4. punktā, trešo un ceturto aprēķina, II pielikumā minētā valsts maksimālā apjoma noteikto procentuālo daļu vai reģiona maksimālā apjoma noteikto procentuālo daļu 2019. kalendārajam gadam dalot ar maksājumtiesību skaitu 2015. gadā attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā, izņemot maksājumtiesības, kas 2015. gadā piešķirtas no valsts rezerves vai reģionālajām rezervēm. Minēto noteikto procentuālo daļu aprēķina, pamata maksājuma shēmas valsts vai reģionālo maksimālo apjomu, kas attiecībā uz 2015. gadu ir jānosaka attiecīgi saskaņā ar 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu pēc 30. panta 1. punktā vai attiecīgā gadījumā 2. punktā minētā lineārā samazinājuma piemērošanas, dalot ar II pielikumā izklāstīto valsts maksimālo apjomu vai ar reģiona maksimālo apjomu 2015. gadam.

6. Reģiona maksimālos apjomus, kas minēti 5. punktā, aprēķina, attiecībā uz 2019. gadu valsts maksimālajam apjomam piemērojot noteikto procentuālo daļu, kā izklāstīts II pielikumā. Minēto noteikto procentuālo daļu aprēķina, saskaņā ar 23. panta 2. punktu noteikto attiecīgo reģiona maksimālo apjomu 2015. gadam dalot ar valsts maksimālo apjomu, kas 2015. gadam ir jānosaka saskaņā ar 22. panta 1. punktu, pēc tam, kad piemērots lineārais samazinājums, kas paredzēts 30. panta 1. punktā, ja tiek piemērota 23. panta 2. punkta otrā daļa.

7. Lai finansētu maksājumtiesību vērtības palielinājumus, kas minēti 4. punktā, maksājumtiesībām, ja vienības sākotnējā vērtība ir augstāka nekā valsts vai reģiona vienības vērtība 2019. gadā, vienības sākotnējās vērtības un valsts vai reģiona vienības vērtības atšķirība 2019. gadā tiek samazināta, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, kuri jānosaka dalībvalstīm. Minētajos kritērijos var ietvert arī to, ka vienības sākotnējās vērtības noteiktais samazinājums nepārsniedz 30 %.

8. Piemērojot šā panta 2. punktu, pāreja no maksājumtiesību vienības sākotnējās vērtības, kā aprēķināts saskaņā ar 26. pantu, uz maksājumtiesību vienības galīgo vērtību 2019. gadā, kā noteikts saskaņā ar šā panta 3. punktu vai 4. līdz 7. punktu, notiek vienmērīgi, sākot ar 2015. gadu.

Lai attiecībā uz katru gadu nodrošinātu atbilstību noteiktajai procentuālajai daļai, kas minēta šā panta 1. punktā, tiek koriģēta to maksājumtiesību vērtība, kuru vienības sākotnējās vērtības pārsniedz vienības vērtību valstī vai reģionā 2019. gadā.

9. Atkāpjoties no šā panta 8. punkta, ja dalībvalstis, kas saskaņā ar 21. panta 3. punktu nolemj saglabāt pastāvošās tiesības, piemēro šā panta 2. punktu, pāreja no maksājumtiesību vienības sākotnējās vērtības, kā noteikts saskaņā ar 26. panta 5. punktu, un maksājumtiesību vienības galīgās vērtības 2019. gadā, kā noteikts saskaņā ar 3. punktu vai 4. līdz 7. punktu, attiecīgā gadījumā notiek, veicot pasākumus, ko attiecīgā valsts nosaka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1782/2003 63. panta 3. punktu.

Lai nodrošinātu atbilstību katram gadam noteiktajai procentuālajai daļai, kas minēta šā panta 1. punktā, visu maksājumtiesību vērtību pielāgo lineāri.

10. 2015. gadā dalībvalstis informē lauksaimniekus par viņu maksājumtiesību vērtību, kas saskaņā ar šo pantu un 26. un 27. pantu aprēķināta katram šīs regulas aptvertā laikposma gadam.

26. pants

Vienības sākotnējās vērtības aprēķināšana

1. Maksājumtiesību vienības sākotnējo vērtību, kas minēta 25. panta 2. punktā, dalībvalstīs, kas piemēro vienoto maksājumu shēmu 2014. gadā un kas nav nolēmušas paturēt esošās

maksājumtiesības saskaņā ar 21. panta 3. punktu, nosaka ar jebkuru no metodēm, kas noteiktas 2. vai 3. punktā:

2. To maksājumu noteikto procentuālo daļu, kurus lauksaimnieks attiecībā uz 2014. gadu ir saņēmis saistībā ar vienotā maksājuma shēmu atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 73/2009, pirms minētās regulas II sadaļas 4. nodaļā paredzētajiem samazinājumiem un nepiešķiršanas daļa ar to maksājumtiesību skaitu, kuras lauksaimniekam ir piešķirtas 2015. gadā, izņemot maksājumtiesības, kas 2015. gadā piešķirtas no valsts rezerves vai reģionālajām rezervēm.

Minēto noteikto procentuālo daļu aprēķina, pamata maksājuma shēmas valsts vai reģionālo maksimālo apjomu, kas attiecībā uz 2015. gadu ir jānosaka saskaņā ar šīs regulas 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu, pēc šīs regulas 30. panta 1. punktā vai, attiecīgā gadījumā, 2. punktā minētā lineārā samazinājuma piemērošanas dalot ar to maksājumu apjomu, kuri 2014. gadā veikti saistībā ar vienotā maksājuma shēmu attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā pirms samazinājumiem un nepiešķiršanas, kas paredzēti Regulas (ES) Nr. 73/2009 II sadaļas 4. nodaļā.

3. Maksājumtiesību vērtības noteikto procentuālo daļu, ietverot īpašas maksājumtiesības, kas lauksaimniekam bija dienā, kad atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 73/2009 tika iesniegts viņa pieteikums par 2014. gadu saistībā ar vienotā maksājuma shēmu, daļa ar to maksājumtiesību skaitu, kuras lauksaimniekam ir piešķirtas 2015. gadā, izņemot maksājumtiesības, kas 2015. gadā piešķirtas no valsts rezerves vai no reģionālajām rezervēm.

Minēto noteikto procentuālo daļu aprēķina, pamata maksājuma shēmas valsts vai reģionālo maksimālo apjomu, kas attiecībā uz 2015. gadu ir jānosaka attiecīgi saskaņā ar šīs regulas 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu, pēc šīs regulas 30. panta 1. punktā vai, attiecīgā gadījumā, 2. punktā minētā lineārā samazinājuma piemērošanas dalot ar visu to maksājumtiesību, tostarp īpašo maksājumtiesību, kopējo vērtību, kuras 2014. gadā attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā ir pieejamas saistībā ar vienotā maksājuma shēmu.

Piemērojot šo punktu, uzskata, ka lauksaimniekam dienā, kad tika iesniegts viņa pieteikums par 2014. gadu, bija maksājumtiesības, ja līdz minētajai dienai maksājumtiesības bija viņam piešķirtas vai pilnīgi nodotas viņa rīcībā.

4. Dalībvalstis, kas piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu 2014. kalendārā gadā, šīs regulas 25. panta 2. punktā minēto vienības sākotnējo vērtību aprēķina, tā atbalsta kopējās vērtības noteikto procentuālo daļu, kuru lauksaimnieks attiecībā uz 2014. gadu ir saņēmis saistībā ar vienotā platībmaksājuma shēmu atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 73/2009 un saskaņā ar minētās regulas 132. un 133.a pantu, pirms minētās regulas II sadaļas 4. nodaļā paredzētajiem samazinājumiem un nepiešķiršanas, dalot ar to maksājumtiesību skaitu, kuras lauksaimniekam piešķirtas 2015. gadā, izņemot maksājumtiesības, kas 2015. gadā piešķirtas no valsts rezerves vai no reģionālajām rezervēm.

Minēto noteikto procentuālo daļu aprēķina, pamata maksājuma shēmas valsts vai reģionālo maksimālo apjomu, kas attiecībā uz 2015. gadu ir jānosaka attiecīgi saskaņā ar šīs regulas 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu, pēc šīs regulas 30. panta 1. punktā vai attiecīgā gadījumā 2. punktā minētā lineārā samazinājuma piemērošanas, dalot ar tā atbalsta kopējo vērtību, kurš attiecībā uz 2014. gadu attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā piešķirts saistībā ar vienotā platībmaksājuma shēmu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009 un saskaņā ar minētās regulas 132. un 133.a pantu pirms samazinājumiem un nepiešķiršanas, kas paredzēti minētās regulas II sadaļas 4. nodaļā.

5. Dalībvalstis, kuras saskaņā ar šīs regulas 21. panta 3. punktu piemēro vienoto maksājuma shēmu 2014. kalendārajā gadā, pieņem lēmumu saglabāt savas esošās maksājumtiesības, maksājumtiesību vienības sākotnējo vērtību, kas minēta šīs regulas 25. panta 2. punktā, aprēķina, minēto maksājumtiesību vienības vērtību reizinot ar noteiktu procentuālo daļu. Minēto fiksēto procentuālo daļu aprēķina, pamata maksājuma shēmas valsts vai reģionālo maksimālo apjomu, kas attiecībā uz 2015. gadu ir jānosaka attiecīgi saskaņā ar šīs regulas 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu, pēc šīs regulas 30. panta 1. punktā vai attiecīgā gadījumā 2. punktā minētā lineārā samazinājuma piemērošanas, dalot ar to maksājumu summu, kuri 2014. gadā veikti saistībā ar vienotā maksājuma shēmu attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā pirms samazinājumiem un nepiešķiršanas, kas paredzēti Regulas (ES) Nr. 73/2009 II sadaļas 4. nodaļā.

6. Lai piemērotu šajā pantā paredzētās aprēķina metodes, ar noteikumu, ka attiecīgās nozares nesāņem nekādu brīvprātīgo saistīto atbalstu, ievērojot atbilstīgi šīs regulas IV sadaļu, dalībvalstis var ņemt vērā arī atbalstu kas 2014. kalendārajam gadam piešķirts saistībā ar vienu vai vairākām shēmām atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 52. pantam, 53. panta 1. punktam un 68. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktam un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas piemērojušas vienotā platībmaksājuma shēmu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009, – ievērojot minētās regulas 68. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 126., 127. un 129. pantu.

Dalībvalsts, kas nolēmj piemērot brīvprātīgo saistīto atbalstu, ievērojot šīs regulas IV sadaļu, tad aprēķināšanas metodēm, kas paredzētas šajā pantā, var ņemt vērā atšķirības starp 2014. kalendārajā gadā piešķirtā atbalsta līmeni un saskaņā ar šīs regulas IV sadaļu piešķiramā atbalsta līmeni – ar noteikumu, ka:

a) brīvprātīgo saistīto atbalstu atbilstīgi šīs regulas IV sadaļai piešķir nozarei, kurai 2014. kalendārajā gadā bija piešķirts atbalsts atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 52. pantam, 53. panta 1. punktam un 68. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktam un – attiecībā uz dalībvalstīm, kas piemērojušas vienotā platībmaksājuma shēmu, – atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. panta 1. punkta c) apakšpunktam un 126., 127. un 129. pantam, un

b) katras minētā brīvprātīgā saistītā atbalsta vienības apjoms ir mazāks nekā 2014. gadā piešķirtā atbalsta vienības apjoms.

27. pants

Atminētās zemes apstrādei paredzētās īpašās valsts rezerves iekļaušana

Attiecībā uz Horvātiju visas 25. un 26. pantā dotās atsauces uz valsts rezervi jāsaprot kā tādas, kas aptver atminētās zemes apstrādei paredzēto īpašo valsts rezervi, kas minēta 20. punktā.

Turklāt summu, kas izriet no atminētās zemes apstrādei paredzētās īpašās valsts rezerves, atskaita no pamata maksājuma shēmas maksimālajiem apjomiem kas minēti 25. panta 1. punkta otrajā daļā, minētā panta 5. un 56. punktā un 26. pantā.

28. pants

Negaidīta papildu peļņa

Piemērojot 25. panta 4. līdz 7. punktu un 26. pantu, dalībvalsts, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, var paredzēt, ka gadījumos, kad lauksaimniecības zemi pārdod, iznomā vai pārtrauc visas platības vai tās daļas nomu pēc dienas, kas noteikta atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 35. pantam vai 124. panta 2. punktam, un pirms dienas, kas noteikta atbilstīgi šīs regulas 33. panta 1. punktam, tā maksājumtiesību vērtības palielinājuma vai palielinājuma daļa, kas tiktu piešķirta attiecīgajam lauksaimniekam, jāieskaita atpakaļ valsts rezervē vai reģionālajās rezervēs, ja šāds palielinājums attiecīgajam lauksaimniekam nestu negaidītu papildu peļņu.

Minētos objektīvos kritērijus nosaka tā, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem un nepieļautu tirgus un konkurences kropļojumus, un tie ietver vismaz:

- a) minimālo nomas ilgumu; un
- b) saņemtā maksājuma daļa, ko ieskaita atpakaļ valsts rezervē vai reģionālajās rezervēs.

29. pants

Paziņojumi par maksājumtiesību vērtību un konvergenci

Dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam paziņo Komisijai jebkurus 25., 26. un 28. pantā minētos lēmumus.

2. iedaļa

Valsts rezerve un reģionālās rezerves

30. pants

Valsts rezerves vai reģionālo rezervju izveide un izmantošana

1. Katra dalībvalsts izveido valsts rezervi. Šajā nolūkā pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā dalībvalstis veic pamata maksājuma shēmas maksimālā apjoma lineāru procentuālu samazināšanu valsts līmenī.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis, kuras izmanto 23. panta 1. punktā norādīto izvēli, var izveidot reģionālās rezerves. Šajā nolūkā pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā dalībvalstis veic attiecīgā pamata maksājuma shēmas maksimālā apjoma lineāru procentuālu samazināšanu reģionālā līmenī, kā minēts 23. panta 2. punkta pirmajā daļā.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētais samazinājums nepārsniedz 3 %, ja vien nav vajadzīgi vairāk procenti, lai apmierinātu jebkuras piešķiruma vajadzības, ievērojot 6. punktu vai 7. punkta a) un b) apakšpunktu, 2015. gadā vai – dalībvalstīs, kas piemēro 36. pantu, – pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā.

4. Dalībvalstis piešķir maksājumtiesības no savām valsts r vai reģionālajām rezervēm saskaņā ar objektīviem kritērijiem un tā, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem un nepieļautu turgus un konkurences kropļojumus.

5. Šā panta 4. punktā minētās maksājumtiesības piešķir tikai tiem lauksaimniekiem, kuri ir tiesīgi saņemt tiešos maksājumus saskaņā ar 9. pantu.

6. Dalībvalstis izmanto savas valsts vai reģionālās rezerves, lai maksājumtiesības prioritārā kārtā piešķirtu gados jauniem lauksaimniekiem un lauksaimniekiem, kuri uzsāk lauksaimniecisku darbību.

7. Dalībvalstis savas valsts vai reģionālās rezerves var izmantot, lai:

a) piešķirtu maksājumtiesības lauksaimniekiem ar mērķi novērst zemes pamešanu, tostarp apgabalos, kuros īsteno pārstrukturēšanas vai attīstības programmas saistībā ar kādu valsts intervences veidu;

b) piešķirtu maksājumtiesības lauksaimniekiem, lai kompensētu viņiem īpašas grūtības;

c) piešķirtu maksājumtiesības lauksaimniekiem, kuriem maksājumtiesību piešķiršana atbilstīgi šai nodaļai bijusi liegta nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu dēļ;

d) ja tās piemēro šīs regulas 21. panta 3. punktu, piešķirtu maksājumtiesības lauksaimniekiem, kuru atbalsttiesīgo hektāru skaits – ko viņi ir deklarējuši 2015. gadā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 73. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu un kas ir viņu rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā, kura nav vēlāk par dienu, ko minētā dalībvalsts noteikusi šāda atbalsta pieteikuma grozīšanai – pārsniedz to īpašumā esošo vai nomāto maksājumtiesību skaitu, kuras noteiktas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un Regulu

(EK) Nr. 73/2009 un kuras lauksaimniekiem ir pieteikumu iesniegšanas pēdējā dienā, kas jānosaka atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1306/2013 78. panta b) punktam;

e) lineāri pastāvīgi palielinātu visu pamata maksājuma shēmas maksājumtiesību vērtību valsts vai reģiona līmenī, ja attiecīgās valsts vai reģionālās rezerves pārsniedz 0,5 % no pamata maksājuma shēmas valsts vai reģionālā gada maksimālā apjoma, ar noteikumu, ka pietiekamas summas paliek pieejamas piešķirumiem saskaņā ar 4. punktu, šā punkta a) un b) apakšpunktu un saskaņā ar šā panta 7. punktu;

f) segtu ikgadējās vajadzības attiecībā uz maksājumiem, kas jāpiešķir saskaņā ar šīs regulas 51. panta 2. punktu un 65. panta 1. 2. un 3. punktu.

Piemērojot šo punktu, dalībvalstis nosaka, kuri no tajā minētajiem izmantošanas veidiem ir prioritāri.

8. Piemērojot 6. punktu un 7. punkta a), b) un d) apakšpunktu, dalībvalstis nosaka lauksaimniekiem piešķirto maksājumtiesību vērtību pēc maksājumtiesību vidējās vērtības valstī vai reģionā to piešķiršanas gadā.

Vidējo vērtību valstī vai reģionā aprēķina, pamata maksājuma shēmas valsts vai reģiona maksimālo apjomu, kas piešķiršanas gadam jānosaka attiecīgi saskaņā ar 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu, izņemot valsts rezerves vai reģionālo rezervju apjomu un Horvātijas gadījumā – atminētās zemes apstrādei paredzēto īpašās valsts rezervi, dalot ar piešķirto maksājumtiesību skaitu.

Dalībvalstis nosaka kārtību, kādā katru gadu pakāpeniski maina to maksājumtiesību vērtību, kuras piešķirtas no valsts rezerves vai reģionālajām rezervēm, ņemot vērā valsts vai reģionālo maksimālo apjomu izmaiņas pamata maksājuma shēmā, kas jānosaka attiecīgi saskaņā ar 22. panta 1. punktu un 23. panta 2. punktu, kuras izriet no izmaiņām valsts maksimālajos apjomos, kas izklāstīti II pielikumā.

9. Ja lauksaimnieks ir tiesīgs saņemt maksājumtiesības vai palielināt jau esošo maksājumtiesību vērtību, pamatojoties uz galīgu tiesas nolēmumu vai dalībvalsts kompetentās iestādes galīgu administratīvu aktu, šis lauksaimnieks dienā, kas jānosaka dalībvalstij, saņem maksājumtiesības, kuru skaits un vērtība noteikta konkrētajā nolēmumā vai aktā. Tomēr minētā diena nav vēlāk par pēdējo termiņu, kurā iesniedzams pieteikums saskaņā ar pamata maksājuma shēmu, pēc tiesas nolēmuma vai administratīvā akta pieņemšanas dienas, ņemot vērā 32. un 33. panta piemērošanu.

10. Ja piemēro 6. punktu, 7. punkta a) un b) apakšpunktu un 9. punktu, dalībvalstis var vai nu piešķirt jaunus maksājumtiesības, vai palielināt lauksaimnieka visu esošo maksājumtiesību vienības vērtību, nepārsniedzot vidējo vērtību valstī vai reģionā.

11. Šajā pantā piemēro šādas definīcijas:

a) "gados jauni lauksaimnieki" ir lauksaimnieki, kas atbilst 50. panta 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem un attiecīgā gadījumā 50. panta 3. un 11. punktā minētajiem nosacījumiem;

b) "lauksaimnieki, kas uzsāk lauksaimniecisku darbību," ir fiziskas vai juridiskas personas, kas piecu gadu laikā pirms lauksaimnieciskas darbības uzsākšanas nav veikušas nekādu lauksaimniecisku darbību savā vārdā un uzņēmoties risku vai kas nav kontrolējušas juridisku personu, kura veic lauksaimniecisku darbību. Juridiskas personas gadījumā fiziska persona vai personas, kas kontrolē juridisko personu, piecu gadu laikā pirms tam, kad juridiskā persona uzsāk lauksaimniecisku darbību, nedrīkst būt veikušas nekādu lauksaimniecisku darbību savā vārdā un uzņēmoties risku vai nedrīkst būt kontrolējušas juridisku personu, kura veic lauksaimniecisku darbību; dalībvalstis pašas var noteikt papildu mērķi un nediskriminējošus atbilstības kritērijus šīm lauksaimnieku kategorijām attiecībā uz piemērotām lauksaimnieku prasēm, pieredzi vai izglītību.

31. pants

Valsts rezerves vai reģionālo rezervju papildināšana

1. Valsts rezervi vai reģionālās rezerves papildina ar summām, kuru avots ir:

a) maksājumtiesības, kas nedod tiesības saņemt maksājumus divos secīgos gados tāpēc, ka tiek piemērots:

i) 9. pants,

ii) 10. panta 1. punkts, vai

iii) šīs regulas 11. panta 4. punkts.

b) maksājumtiesību skaits, kas ir līdzvērtīgs kopējam maksājumtiesību skaitam, kuras lauksaimnieks divu secīgu gadu laikā nav aktivizējis saskaņā ar šīs regulas 32. pantu, izņemot, ja aktivēšana nav notikusi nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu dēļ, nosakot lauksaimnieka īpašumā esošās vai nomātās maksājumtiesības, kas tiek ieskaitītas atpakaļ valsts rezervē vai reģionālajās rezervēs, prioritāte ir tām maksājumtiesībām, kurām ir viszemākā vērtība;

c) maksājumtiesības, ko lauksaimnieki brīvprātīgi ieskaitījuši atpakaļ rezervē;

d) šīs regulas 28. panta piemērošana;

e) nepamatoti piešķirtas maksājumtiesības saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. pantu;

f) pamata maksājuma shēmas maksājumtiesību vērtības lineāru samazināšana valsts vai reģiona līmenī, ja valsts rezerve vai reģionālās rezerves ir nepietiekamas, lai segtu šīs regulas 30. panta 9. punktā minētos gadījumus.

g) Ja dalībvalstis uzskata, ka tas ir vajadzīgs, tās var veikt lineāru maksājumtiesību vērtības samazināšanu saskaņā ar pamata maksājuma shēmu valsts vai reģionālajā līmenī, lai segtu šīs regulas 30. panta 6. punktā minētos gadījumus;

h) šīs regulas 34. panta 4. punkta piemērošana.

2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka vajadzīgos pasākumus neaktivizēto maksājumtiesību ieskaitīšanai atpakaļ valsts rezervē vai reģionālajās rezervēs. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. iedaļa

Pamata maksājuma shēmas īstenošana

32. pants

Maksājumtiesību aktivizēšana

1. Pamata maksājuma shēmas satvarā atbalstu lauksaimniekiem piešķir pēc tam, kad ar 33. panta 1. punktā paredzēto deklarāciju ir aktivizētas maksājumtiesības uz atbalsttiesīgo hektāru dalībvalstī, kurā tās ir piešķirtas. Aktivizētas maksājumtiesības dod tiesības katru gadu saņemt tajās noteikto summu, neskarot finanšu disciplīnas, maksājumu saskaņā ar 11. pantu samazināšanas un lineāru samazinājumu piemērošanu saskaņā ar šīs regulas 7. pantu, 51. panta 2. punktu un 65. panta 2. punkts c) apakšpunktu un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanu.

2. Šajā sadaļā "atbalsttiesīgs hektārs" ir:

a) jebkura saimniecības lauksaimniecības zeme – tostarp zemes, kuras 2003. gada 30. jūnijā nebija labā lauksaimniecības stāvoklī tajās dalībvalstīs, kuras Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā un kuras līdz ar pievienošanos izvēlējās piemērot vienotā platībmaksājuma shēmu, – kuru izmanto lauksaimnieciskām darbībām vai – ja šo platību izmanto arī ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām – pārsvarā izmanto lauksaimnieciskām darbībām, vai

b) jebkura platība, par kuru 2008. gadā bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas attiecīgi Regulas (EK) Nr. 1782/2003 III sadaļā un IV A sadaļā, un kura:

i) Direktīvas 92/43/EEK, Direktīvas 2000/60/EK un Direktīvas 2009/147/EK īstenošanas rezultātā vairs neatbilst a) apakšpunktā iekļautajai definīcijai "atbalsttiesīgs hektārs",

ii) individuālā lauksaimnieka attiecīgo saistību laikā ir apmērta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1257/1999 31. pantu vai Regulas (EK) Nr. 1698/2005 43. pantu, vai Regulas (ES) Nr. 1305/2013 22. pantu, vai saskaņā ar valsts shēmu, kuras nosacījumi atbilst Regulas (EK) Nr. 1698/2005 43. panta 1., 2. un 3. punktam vai Regulas (ES) Nr. 1305/2013 22. pantam, vai

iii) individuālā lauksaimnieka attiecīgo saistību laikā ir atstāta atmatā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1257/1999 22., 23. un 24. pantu, Regulas (EK) Nr. 1698/2005 39. pantu vai Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. pantu.

3. Piemērojot 2. punkta a) apakšpunktu:

a) ja saimniecības lauksaimniecības zemi izmanto arī ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām, uzskata, ka to pārsvarā izmanto lauksaimnieciskām darbībām, ar noteikumu, ka lauksaimniecisko darbību var veikt bez nozīmīgiem traucējumiem, ko izraisa ar lauksaimniecību nesaistīto darbību intensitāte, būtība, ilgums un laiks;

b) dalībvalstis var sagatavot sarakstu ar tām platībām, kuras pārsvarā izmanto ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām.

Dalībvalstis nosaka kritērijus šīs daļas īstenošanai savā teritorijā.

4. Platību uzskata par u atbalsttiesīgiem hektāriem tikai tad, ja tās visu kalendāro gadu atbilst atbalsttiesīga hektāra definīcijai, izņemot nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu gadījumā.

5. Saistībā ar "atbalsttiesīga hektāra" noteikšanu - tās dalībvalstis, kuras pieņēmušas lēmumu, kas minēts 4. panta 2. punktā, var piemērot samazināšanas koeficientu, lai attiecīgos hektārus pārveidotu par atbalsttiesīgiem hektāriem.

6. Platības, ko izmanto kaņepju audzēšanai, ir atbalsttiesīgas tikai tad, ja izmantoto šķirņu tetrahidrokanabinola saturs nepārsniedz 0,2 %.

33. pants

Atbalsttiesīgo hektāru deklarēšana

1. Lai aktivizētu maksājumtiesības, kas paredzētas 32. panta 1. punktā, lauksaimnieks saistībā ar visām maksājumtiesībām deklarē zemes gabalus, kas atbilst atbalsttiesīgo hektāru definīcijai. Izņemot nepārvaramas varas gadījumā vai ārkārtas apstākļos, deklarētie zemes gabali ir tie, kuri ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalstis noteiktajā dienā, kas nav vēlāk par dienu, kas attiecīgajā dalībvalstī noteikta atbalsta pieteikuma grozīšanai, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punktā.

2. Pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis var lauksaimniekam atļaut veikt izmaiņas savā deklarācijā, ar noteikumu, ka viņš saglabā vismaz tādu hektāru skaitu, kas atbilst viņa maksājumtiesībām, un attiecībā uz šo platību ievēro nosacījumus, kas maksājuma piešķiršanai noteikti pamata maksājuma shēmā.

34. pants

Maksājumtiesību nodošana

1. Maksājumtiesības var nodot vienīgi lauksaimniekam, kurš ir tiesīgs pretendēt uz tiešo maksājumu piešķiršanu saskaņā ar 9. pantu un kas veic uzņēmējdarbību tajā pašā dalībvalstī, izņemot nodošanu faktiskas vai paredzamas mantošanas ceļā.

Maksājumtiesības, tostarp faktiskas vai paredzamas mantošanas gadījumā, var aktivizēt vienīgi tajā dalībvalstī, kurā tās tika piešķirtas.

2. Ja dalībvalstis izmanto 23. panta 1. punktā norādīto iespēju, maksājumtiesības var nodot vai aktivizēt tikai tajā pašā reģionā, izņemot faktiskas vai paredzamas mantošanas gadījumus.

Maksājumtiesības, tostarp faktiskas vai paredzamas mantošanas gadījumā, var aktivizēt vienīgi tajā reģionā, kurā tās tika piešķirtas.

3. Dalībvalstis, kas neizmanto 23. panta 1. punktā norādīto iespēju, var nolemt, ka maksājumtiesības var nodot vai aktivizēt tikai tajā pašā reģionā, izņemot faktiskas vai paredzamas mantošanas gadījumus.

Šādus reģionus nosaka atbilstīgajā teritoriālajā līmenī saskaņā ar objektīviem kritērijiem un tā, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem un lai novērstu tirgus un konkurences kropļojumus.

4. Ja maksājumtiesības tiek nodotas bez zemes, dalībvalstis, rīkojoties saskaņā ar Savienības tiesību aktu vispārējiem principiem, var nolemt, ka daļa no nodotajām maksājumtiesībām ir jāieskaita atpakaļ valsts rezervē vai reģionālajās rezervēs vai ka šo maksājumtiesību vienības vērtība ir jāsamazina valsts rezerves vai reģionālo rezervju labā. Šādu samazināšanu var piemērot vienam vai vairākiem nodošanas veidiem.

5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz sīki izstrādātus noteikumus, reglamentējot paziņojumus par maksājumtiesību nodošanu valsts iestādēm, un termiņus, kādos šāds paziņojums jāsniedz. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

35. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību un precizētu īpašās situācijas, kas var rasties, piemērojot pamata maksājuma shēmu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu attiecībā uz:

- a) noteikumiem par lauksaimnieku tiesībām pretendēt uz atbalstu un piekļuvi pamata maksājuma shēmai mantošanas un paredzamas mantošanas, mantošanas saskaņā ar nomas līgumu, juridiskā statusa vai nosaukuma maiņas, maksājumtiesību nodošanas gadījumā, saimniecības apvienošanas vai sadalīšanas gadījumā un kad piemēro 24. panta 8. punktā minēto klauzulu par līgumiem;
- b) noteikumiem par maksājumtiesību vērtības un skaita aprēķināšanu vai par maksājumtiesību vērtības palielināšanu vai samazināšanu, kas saistīta ar maksājumtiesību piešķiršanu atbilstīgi jebkuram šīs sadaļas noteikumam, tostarp noteikumiem:
 - i) par iespēju noteikt to maksājumtiesību provizorisku vērtību un skaitu vai provizorisku palielinājumu, kas piešķirtas, pamatojoties uz lauksaimnieka pieteikumu,
 - ii) par nosacījumiem maksājumtiesību provizoriskās un galīgās vērtības un skaita noteikšanai,
 - iii) par gadījumiem, kad pārdošanas vai nomas līgums var ietekmēt maksājumtiesību piešķiršanu;
- c) noteikumiem par to, kā nosaka un aprēķina no valsts rezerves vai reģionālajām rezervēm saņemto maksājumtiesību vērtību un skaitu;
- d) noteikumiem par maksājumtiesību vienības vērtības grozīšanu maksājumtiesību daļu gadījumā un 34. panta 4. punktā minētās maksājumtiesību nodošanas gadījumā;
- e) kritērijiem, saskaņā ar kuriem piemēro 24. panta 1. punkta trešās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētās iespējas;
- f) kritērijiem, saskaņā ar kuriem piemēro ierobežojumus to maksājumtiesību skaitam, kuras piešķiramas saskaņā ar 24. panta 4. līdz 7. punktam;
- g) kritērijiem maksājumtiesību piešķiršanai saskaņā ar 30. panta 6. un 7. punktu;

h) kritērijiem samazināšanas koeficienta noteikšanai, kas minēts 32. panta 5. punktā.

2. Lai nodrošinātu maksājumtiesību pienācīgu pārvaldību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, paredzot noteikumus par deklarācijas saturu un maksājumtiesību aktivizēšanas prasībām.

3. Lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, paredzot noteikumus, ar kuriem paredz, ka maksājumu piešķiršanas priekšnoteikums ir konkrētu kaņepju šķirņu sertificētu sēklu izmantošana, un procedūru kaņepju šķirņu noteikšanai un 32. panta 6. punktā minētā tetrahidrokanabīnola satura pārbaudei.

4. iedaļa

Vienotā platībmaksājuma shēma

36. pants

Vienotā platībmaksājuma shēma

1. Dalībvalstis, kuras 2014. gadā piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, kas izklāstīta Regulas (EK) Nr. 73/2009 V sadaļas 2. nodaļā, var nolemt minēto shēmu turpināt piemērot ilgākais līdz 2020. gada 31. decembrim saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem nosacījumiem. Tās līdz 2014. gada 1. augustam informē Komisiju par savu lēmumu un par šādas piemērošanas beigu datumu.

Vienotā platībmaksājuma shēmas piemērošanas laikā šīm dalībvalstīm nepiemēro šīs nodaļas 1., 2. un 3. iedaļu, izņemot 23. panta 1. punkta otro daļu, 23. panta 6. punktu, kā arī 32. panta 2. līdz 6. punktu.

2. Vienoto platībmaksājumu piešķir katru gadu par katru atbalsttiesīgo hektāru, ko lauksaimnieks deklarējis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu. To aprēķina katru gadu, dalot gada finansējumu, kas noteikts saskaņā ar šā panta 4. punktu, ar atbalsttiesīgo hektāru kopskaitu, kas attiecīgajā dalībvalstī deklarēti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu.

3. Atkāpjoties no šā panta 2. punkta, dalībvalstis, kuras pieņem lēmumu vēlākais no 2018. gada 1. janvāra piemērot šīs regulas 38. pantu, laikposmā, kamēr tās piemēro šo pantu, var līdz 20 % no gada finansējuma, kas minēts šā panta 2. punktā, izmantot tam, lai diferencētu vienoto platībmaksājumu par hektāru.

Tā darot, tās ņem vērā atbalstu, kas 2014. kalendārajam gadam piešķirts vienas vai vairāku shēmu satvarā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu un 126., 127. un 129. pantu.

Kipra atbalstu var diferencēt, ņemot vērā finansējumu konkrētām nozarēm, kas noteikts Regulas Nr. 73/2009 XVIIa pielikumā, kuru samazina par tā atbalsta summu, kas konkrētajai nozarei piešķirts saskaņā ar šīs regulas 37. pantu.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem katrai dalībvalstij nosaka vienotā platībmaksājuma shēmas valsts gada maksimālo apjomu, no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma atņemot maksimālos apjomus, kas noteikti saskaņā ar 42., 47., 49., 51. un 53. pantu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. Izņemot nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu gadījumā, 2. punktā minētie hektāri ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā, kas nav vēlāk par dienu, kas attiecīgajā dalībvalstī noteikta atbalsta pieteikuma grozīšanai, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punktā

6. Komisija saskaņā ar 70. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus par noteikumiem attiecībā uz lauksaimnieku tiesībām pretendēt uz atbalstu un piekļuvi vienotā platībmaksājuma shēmai.

37. pants

Pārejas posma valsts atbalsts

1. Dalībvalstis, kuras piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu saskaņā ar 36. pantu, var pieņemt lēmumu laikposmā no 2015. līdz 2020. gadam piešķirt pārejas posma valsts atbalstu.

2. Pārejas posma valsts atbalstu var piešķirt lauksaimniekiem tajās nozarēs, kurās šāds atbalsts vai – Bulgārijas un Rumānijas gadījumā – papildinošie valsts tiešie maksājumi tika piešķirti 2013. gadā.

3. Nosacījumi pārejas posma valsts atbalsta piešķiršanai ir identiski tiem, ar kuriem atļauj piešķirt maksājumus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 132. panta 7. punktu vai 133.a pantu attiecībā uz 2013. gadu, izņemot maksājumu samazinājumu, kas izriet no 132. panta 2. punkta piemērošanas saistībā ar minētās regulas 7. un 10. pantu.

4. Pārejas posma valsts atbalsta kopsumma, ko var piešķirt lauksaimniekiem jebkurā no 2. punktā minētajām nozarēm, nepārsniedz turpmāk norādīto procentuālo daļu no specifiskā nozaru finansējuma, ko Komisija 2013. gadā apstiprinājusi saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 132. panta 7. punktu vai 133.a panta 5. punktu:

— 75 % 2015. gadā;

— 70 % 2016. gadā;

— 65 % 2017. gadā;

— 60 % 2018. gadā;

— 55 % 2019. gadā;

— 50 % 2020. gadā.

Kiprai šo procentuālo daļu aprēķina, pamatojoties uz finansējumu konkrētām nozarēm, kas noteikts Regulas (EK) Nr. 73/2009 XVIIa pielikumā.

5. Kiprai nepiemēro 2. un 3. punktu.

6. Līdz katra gada 31. martam dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkuru 1. punktā minēto lēmumu. Paziņojumā norāda šādu informāciju:

a) specifisko nozares finansējumu;

b) vajadzības gadījumā – pārejas posma valsts atbalsta maksimālo likmi.

7. Balstoties uz objektīviem kritērijiem un ņemot vērā 4. punktā noteiktos ierobežojumus, dalībvalstis var pieņemt lēmumu par piešķiramā pārejas posma valsts atbalsta apjomu.

5. iedaļa

Pamata maksājuma shēmas īstenošana dalībvalstīs, kuras piemērojušas vienotā platībmaksājuma shēmu

38. pants

Pamata maksājuma shēmas ieviešana dalībvalstīs, kuras piemērojušas vienotā platībmaksājuma shēmu

Ja šajā iedaļā nav paredzēts citādi, šo sadaļu piemēro dalībvalstīs, kuras ir piemērojušas vienotā platībmaksājuma shēmu, kas noteikta šīs nodaļas 4. iedaļā.

Regulas 24. līdz 29. pantu minētajām dalībvalstīm nepiemēro.

39. pants

Maksājumtiesību pirmā piešķiršana

1. Maksājumtiesības piešķir lauksaimniekiem, kuriem ir tiesības pretendēt uz tiešo maksājumu piešķiršanu saskaņā ar šīs regulas 9. pantu, ar noteikumu, ka:

a) viņi pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā iesniedz pieteikumu maksājumtiesību piešķiršanai saskaņā ar pamata maksājuma shēmu līdz pieteikumu iesniegšanas pēdējai dienai, kas jānosaka atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1306/2013 78. panta b) apakšpunktam, izņemot nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu gadījumā; un

b) viņiem par 2013. gadu bija tiesības saņemt maksājumus – pirms Regulas (EK) Nr. 73/2009 II sadaļas 4. nodaļā noteiktajiem samazinājumiem vai nepiešķiršanas – saistībā ar atbalsta pieteikumu tiešajiem maksājumiem, pārejas posma valsts atbalstam vai papildinošiem valsts tiešiem maksājumiem valsts atbalstu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009.

Dalībvalstis var piešķirt maksājumtiesības lauksaimniekiem, kas ir tiesīgi saņemt tiešos maksājumus saskaņā ar šīs regulas 9. pantu, kas izpilda nosacījumus, kuri paredzēti pirmās daļas a) apakšpunktā, kas par 2013. gadu nesaņēma maksājumus saistībā ar šā panta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto atbalsta pieteikumu un kuriem līdz dienai, ko attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1122/2009 11. panta 2. punktu noteikusi 2013. pieprasījumu gadam, bija tikai lauksaimniecības zeme, kas 2003. gada 30. jūnijā nebija labā lauksaimnieciskā stāvoklī, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 73/2009 124. panta 1. punktā.

2. Izņemot nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu gadījumā, vienam lauksaimniekam piešķirto maksājumtiesību skaits pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā ir vienāds ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 73. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu deklarē savā atbalsta pieteikumā pamata maksājuma shēmas piemērošanas pirmajam gadam un kuri ir lauksaimnieka rīcībā dalībvalsts noteiktajā dienā. Minētā diena nav vēlāk par to dienu, kuru minētā dalībvalsts noteikusi šāda atbalsta pieteikuma grozīšanai.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, lai paredzētu turpmākus noteikumus pamata maksājuma shēmas ieviešanai tajās dalībvalstīs, kuras piemēroja vienotā platībmaksājuma shēmu.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par maksājumtiesību piešķiršanas pieteikumiem, kuri iesniegti maksājumtiesību piešķiršanas gadā, ja šādas maksājumtiesības var vēl nebūt galīgi noteiktas un ja šo piešķiršanu ietekmē īpaši apstākļi.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

40. pants

Maksājumtiesību vērtība

1. Pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā dalībvalstis maksājumtiesību vienības vērtību aprēķina, II pielikumā minētā valsts maksimālā apjoma noteikto procentuālo daļu katram attiecīgajam gadam dalot ar maksājumtiesību skaitu pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā, izņemot tās maksājumtiesības, kas piešķirtas no valsts rezerves vai reģionālajām rezervēm.

Pirmajā daļā minēto noteikto procentuālo daļu aprēķina, valsts vai reģionālo maksimālo apjomu pamata maksājuma shēmai, kas attiecīgi saskaņā ar 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu noteikts pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajam gadam, pēc 30. panta 1. punktā vai attiecīgā gadījumā 2. punktā paredzētā lineārā samazinājuma piemērošanas dēļ ar II pielikumā minēto valsts maksimālo apjomu pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajam gadam. Maksājumtiesības izsaka ar skaitli, kas atbilst hektāru skaitam.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, minētās aprēķināšanas metodes, dalībvalstis pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā maksājumtiesību vērtību var nolemt diferencēt katram attiecīgajam gadam, pamatojoties uz maksājumtiesību vienības sākotnējo vērtību, – izņemot tās maksājumtiesības, kas piešķirtas no valsts rezerves vai reģionālajām rezervēm.

3. Šā panta 2. punktā minēto maksājumtiesību vienības sākotnējo vērtību nosaka, tā atbalsta kopējās vērtības noteiktu procentuālo daļu – neietverot atbalstu saskaņā ar šīs regulas 41., 43., 48. un 50. pantu un IV sadaļu –, kuru attiecīgais lauksaimnieks saskaņā ar šo regulu ir saņēmis kalendārajam gadam pirms pamata maksājuma shēmas īstenošanas, pirms Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanas, dēļ ar to maksājumtiesību skaitu, kuras minētajam lauksaimniekam piešķirtas pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā, izņemot maksājumtiesības, kas piešķirtas no valsts rezerves vai reģionālajām rezervēm.

Minēto noteikto procentuālo daļu aprēķina, pamata maksājuma shēmas valsts vai reģionālo maksimālo apjomu, kas pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajam gadam ir jānosaka attiecīgi saskaņā ar šīs regulas 22. panta 1. punktu vai 23. panta 2. punktu, pēc 30. panta 1. punktā vai attiecīgos gadījumos 2. punktā paredzētā lineārā samazinājuma piemērošanas dēļ ar atbalsta kopējo vērtību, neietverot atbalstu saskaņā ar šīs regulas 41., 43., 48. un 50. pantu un IV sadaļu, kuru piešķir kalendārajam gadam pirms pamata maksājuma shēmas īstenošanas attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā, pirms Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanas.

4. Piemērojot 2. punktu, dalībvalstis saskaņā ar Savienības tiesību aktu vispārējiem principiem tuvina maksājumtiesību vērtību valsts vai reģiona līmenim. Šajā nolūkā dalībvalstis nosaka veicamos pasākumus un izmantojamo aprēķinu metodi un paziņo par tiem Komisijai līdz 1. augustam gadā pirms gada, kad notiek pamata maksājuma shēmas īstenošana. Minētie pasākumi ietver ikgadējas pakāpeniskas maksājumtiesību sākotnējās vērtības izmaiņas, kā minēts 3. punktā, kuras saskaņā ar objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem veic, sākot ar pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmo gadu.

Pamata maksājuma shēmas īstenošanas pirmajā gadā dalībvalstis informē lauksaimniekus par viņu maksājumtiesību vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar šo pantu katram šīs regulas aptvertā laikposma gadam.

5. Piemērojot 3. punktu, dalībvalsts, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, var paredzēt, ka gadījumos, kad lauksaimniecības zemi pārdod, iznomā vai pārtrauc visas platības vai tās daļas nomu pēc dienas, kas noteikta saskaņā ar 36. panta 5. punktu, un pirms dienas, kura noteikta atbilstīgi 33. panta 1. punktam, to maksājumtiesību vērtības palielinājumu vai tā daļu, kas tiktu piešķirts attiecīgajam lauksaimniekam, ir jāieskaita atpakaļ valsts rezervē vai reģionālajās rezervēs, ja šāds palielinājums šim lauksaimniekam nestu negaidītu papildu peļņu.

Minētos objektīvos kritērijus nosaka tā, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem un nepieļautu tirgus un konkurences kropļojumus, un tie ietver vismaz:

- a) minimālo nomas ilgumu;
- b) saņemtā maksājuma daļa, kas ir jāieskaita atpakaļ valsts rezervē vai reģionālajās rezervēs.

2. NODAĻA

Pārdalošais maksājums

41. pants

Vispārējie noteikumi

1. Dalībvalstis var līdz katra konkrētā gada 1. augustam nolemt no nākamā gada piešķirt ikgadēju maksājumu lauksaimniekiem, kuri ir tiesīgi saņemt maksājumu saskaņā ar 1. nodaļas 1., 2., 3. un 5. iedaļā minēto pamata maksājuma shēmu vai saskaņā ar 1. nodaļas 4. iedaļā minēto vienotā platībmaksājuma shēmu ("pārdalošais maksājums").

Dalībvalstis līdz pirmajā daļā minētajai dienai Komisiju informē par jebkuru šādu lēmumu.

2. Dalībvalstis, kuras ir nolēmušas saskaņā ar 23. pantu piemērot pamata maksājuma shēmu reģionālā līmenī, pārdalošo maksājumu var piemērot reģionālā līmenī.

3. Neskarot finanšu disciplīnu, maksājumu saskaņā ar 11. pantu samazināšanas, lineāru samazinājumu piemērošanu saskaņā ar šīs regulas 7. pantu un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanu, pārdalošo maksājumu piešķir katru gadu pēc tam, kad lauksaimnieks ir aktivizējies maksājumtiesības vai, dalībvalstīs, kas piemēro šīs regulas 36. pantu, deklarējis atbalsttiesīgo hektāru skaitu.

4. Pārdalošo maksājumu dalībvalstis aprēķina katru gadu, skaitli, kas ir jānosaka dalībvalstij un kas nav lielāks par 65 % no valsts vai reģionālā vidējā maksājuma par hektāru, reizinot ar maksājumtiesībām, kuras lauksaimnieks ir aktivizējies saskaņā ar 33. panta 1. punktu vai ar atbalsttiesīgo hektāru skaitu, ko lauksaimnieks deklarējis saskaņā ar vienotā platībmaksājuma shēmu 36. panta 2. punktu. Šādu maksājumtiesību vai hektāru skaits nepārsniedz maksimālo daudzumu, kas jānosaka dalībvalstīm un kas nav lielāks par 30 hektāriem vai lauku saimniecību vidējo lielumu, kas noteikts VIII pielikumā, ja minētais vidējais lielums attiecīgajā dalībvalstī pārsniedz 30 hektārus.

5. Ar noteikumu, ka 4. punktā noteiktie maksimālie limiti tiek ievēroti, dalībvalstis var valsts līmenī noteikt gradāciju hektāru skaitā, kas noteikts saskaņā ar minēto daļu, kas vienlīdzīgi piemērojama visiem lauksaimniekiem.

6. Šā panta 4. punktā minēto valsts vidējo maksājumu par hektāru dalībvalstis nosaka, pamatojoties uz II pielikumā noteikto valsts maksimālo apjomu 2019. kalendārajam gadam un atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas 2015. gadā deklarēti saskaņā ar 33. panta 1. punktu vai 36. panta 2. punktu.

Šā panta 4. punktā minēto reģiona vidējo maksājumu par hektāru dalībvalstis nosaka, izmantojot daļu no II pielikumā noteiktā valsts maksimālā apjoma 2019. kalendārajam gadam un atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas 2015. gadā deklarēti attiecīgajā reģionā saskaņā ar 33. panta 1. punktu. Katram reģionam šo daļu aprēķina, attiecīgo reģiona maksimālo apjomu, kas noteikts saskaņā ar 23. panta 2. punktu, dalot ar valsts maksimālo apjomu, kas noteikts saskaņā ar 22. panta 1. punktu pēc tam, kad piemērots lineārais samazinājums, kas paredzēts 23. panta 1. punktā, ja netiek piemērots 30. panta 2. punkts.

7. Dalībvalstis nodrošina, lai nekādas priekšrocības, kas paredzētas saskaņā ar šo nodaļu, netiktu piešķirtas lauksaimniekiem, attiecībā uz kuriem ir konstatēts, ka pēc 2011. gada 18. oktobra tie ir sadalījuši savu saimniecību tikai tādēļ, lai varētu gūt labumu no pārdaloša maksājuma. Tas attiecas arī uz lauksaimniekiem, kuru saimniecības rodas minētās sadalīšanas rezultātā.

8. Juridiskas personas vai fizisku vai juridisku personu grupas gadījumā dalībvalstis 4. punktā minēto maksājumtiesību vai hektāru maksimālo skaitu var piemērot minēto juridisko personu vai grupu locekļiem, ja valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka atsevišķu locekļu tiesības un pienākumi ir salīdzināmi ar tiesībām un pienākumiem, kas noteikti individuāliem lauksaimniekiem, kuriem ir saimniecības vadītāja statuss, jo īpaši saistībā ar viņu ekonomisko, sociālo un nodokļa maksātāja statusu, – ar noteikumu, ka viņi ir palīdzējuši stiprināt attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūras.

42. pants

Finanšu noteikumi

1. Lai finansētu pārdalošo maksājumu, dalībvalstis var līdz jebkura gada 1. augustam nolemt līdz 41. panta 1. punktā minētajai dienai izmantot līdz 30 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma. Par jebkuru šādu lēmumu tās līdz minētajai dienai paziņo Komisijai.

2. Pamatojoties uz to valsts maksimālā apjoma procentuālo daļu, ko dalībvalstis plāno izmantot saskaņā ar šā panta 1. punktu, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka pārdalošā maksājuma attiecīgos maksimālos apjomus katram gadam. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. NODAĻA

Maksājums par klimatom un videi labvēlīgām lauksaimniecības praksēm

43. pants

Vispārējie noteikumi

1. Lauksaimnieki, kuriem ir tiesības saņemt maksājumu saskaņā ar pamata maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, visos savos atbalsttiesīgajos hektāros 32. panta 2. līdz 5. punkta nozīmē ievēro klimatom un videi labvēlīgas lauksaimniecības prakses, kas minēta šā panta 2. punktā, vai līdzvērtīgu praksi, kura minēta šā panta 3. punktā.

2. Klimatom un videi labvēlīgas lauksaimniecības prakses ir šādas:

- a) kultūraugu dažādošana;
- b) esošo ilggadīgo zālāju saglabāšana; un
- c) ekoloģiski nozīmīgas platības izveidošana un/vai uzturēšana lauksaimniecības zemē.

3. Līdzvērtīgas prakses ietver līdzīgas darbības, kas salīdzinājumā ar vienu vai vairākām 2. punktā minētajām darbībām rada līdzvērtīgu vai lielāku ieguvumu klimatom un vides ziņā. Minētās līdzvērtīgās prakses un 2. punktā minētā prakse vai prakses, ar kuru šīs prakses ir līdzvērtīgas, ir uzskaitītas IX pielikumā, un uz tām attiecas kāds no turpmāk norādītā:

- a) saistības, ko uzņemas vai nu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1698/2005 39. panta 2. punktu, vai arī saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. panta 2. punktu;
- b) valsts vai reģionālās vides sertifikācijas shēmas, tostarp sertifikācijai par atbilstību tādiem valsts vides tiesību aktiem, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus, kuri noteikti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļu, un kas tiecas sasniegt mērķus saistībā ar augsnes un ūdens

kvalitāti, bioloģisko daudzveidību, ainavas saglabāšanu un klimata pārmaiņu seku mazināšanu un pielāgošanos tām. Minētās sertifikācijas sistēmas var ietvert šīs regulas IX pielikumā uzskaitītās prakses, šā panta 2. punktā minētās prakse vai minēto praksi kombināciju.

4. Uz 3. punktā minēto līdzvērtīgo praksi neattiecinā dubultu finansēšanu.

5. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu, tostarp vajadzības gadījumā reģionālā līmenī, ierobežot lauksaimnieku izvēli attiecībā uz 3. punkta a) un b) apakšpunktā minēto iespēju izmantošanu.

6. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu, tostarp vajadzības gadījumā reģionālā līmenī, ka lauksaimnieki visus savus atbilstīgi 1. punktam noteiktos attiecīgos pienākumus pilda saskaņā ar valsts vai reģionālajām vides sertifikācijas sistēmām, kas minētas 3. punkta b) apakšpunktā.

7. Ievērojot 5. un 6. punktā minētos dalībvalstu lēmumus, lauksaimnieks vienu vai vairākas no 3. punkta a) apakšpunktā minētajām praksēm var ievērot tikai tad, ja ar to aizstāj līdzīgu praksi vai prakses, kas minētas 2. punktā. Lauksaimnieks 3. punkta b) apakšpunktā minētās sertifikācijas sistēmas var izmantot tikai tad, ja tās attiecas uz visu 1. punktā minēto pienākumu kopumu.

8. Dalībvalstis paziņo Komisijai par saviem 5. un 6. punktā minētajiem lēmumiem un par konkrētajām saistībām vai sertifikācijas shēmām, ko tās plāno piemērot kā līdzvērtīgu praksi 3. punkta nozīmē.

Komisija izvērtē, vai prakses, kas ietvertas konkrētajās saistībās vai sertifikācijas sistēmās, ir aptvertas ar IX pielikumā uzskaitītajām praksēm, un, ja Komisija uzskata, ka tas tā nav, tā par to attiecīgi informē dalībvalstis, izmantojot īstenošanas aktus, ko pieņem, nepiemērojot 71. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru. Ja Komisija dalībvalstij paziņo, ka minētās prakses nav ietvertas IX pielikuma sarakstā, attiecīgā dalībvalsts konkrētās saistības vai sertifikācijas shēmas, uz kurām attiecas Komisijas paziņojums, neatzīst kā līdzvērtīgas prakses šā panta 3. punkta nozīmē.

9. Neskarot šā panta 10. un 11. punktu, finanšu disciplīnas un lineārus samazinājumu piemērošanu saskaņā ar šīs regulas 7. pantu un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanu, dalībvalstis šajā nodaļā minētos maksājumus piešķir lauksaimniekiem, kuri no šā panta 1. punktā minētajām praksēm ievēro tās, kas ir tiem saistošas, un tiktāl, lai minētie lauksaimnieki nodrošina atbilstību šīs regulas 44., 45. un 46. pantam.

Minēto maksājumu veic kā ikgadēju maksājumu par katru atbalsttiesīgu hektāru, kas deklarēts saskaņā ar 33. panta 1. punktu, vai 36. panta 2. punktu, un tā summu aprēķina katru gadu, 47. panta piemērošanas rezultātā iegūto summu dalot ar to atbalsttiesīgo hektāru kopējo skaitu, kuri saskaņā ar 33. panta 1. punktu vai 36. panta 2. punktu deklarēti attiecīgajā dalībvalstī vai reģionā.

Atkāpjoties no otrās daļas, dalībvalstis, kuras nolemj piemērot 25. panta 2. punktu, var nolemt šajā punktā minēto maksājumu piešķirt kā procentuālu daļu no to maksājumtiesību kopējās vērtības, kuras lauksaimnieks ir aktivizējis saskaņā ar 33. panta 1. punktu katrā konkrētajā gadā.

Katram gadam un katrai dalībvalstij vai reģionam minēto procentuālo daļu aprēķina, 47. panta piemērošanas rezultātā iegūto summu dalot ar visu to piešķirto maksājumtiesību kopējo vērtību, kas saskaņā ar 33. panta 1. punktu ir aktivizētas minētajā dalībvalstī vai reģionā.

10. Lauksaimniekiem, kuru saimniecības pilnībā vai daļēji atrodas teritorijās, uz kurām attiecas Direktīva 92/43/EEK, Direktīva 2000/60/EK vai Direktīva 2009/147/EK, ir tiesības uz šajā nodaļā paredzēto maksājumu, ja tie ievēro šajā nodaļā minētās prakses, ciktāl tās konkrētajā saimniecībā ir saderīgas ar minēto direktīvu mērķiem.

11. Lauksaimniekiem, kas ievēro Regulas (EK) Nr. 834/2007 29. panta 1. punktā izklāstītās prasības bioloģiskās lauksaimniecības jomā, ipso facto ir tiesības uz šajā nodaļā minēto maksājumu.

Pirmo daļu piemēro tikai tām saimniecības vienībām, kuras izmanto bioloģiskajai ražošanai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 834/2007 11. pantu.

12. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu:

- a) IX pielikumā minēto sarakstu papildinot ar līdzvērtīgām praksēm;
- b) nosakot atbilstīgas prasības, kas piemērojamas valsts vai reģionālajām sertifikācijas sistēmām, kuras minētas šā panta 3. punkta b) apakšpunktā, tostarp prasības attiecībā uz minēto sistēmu uzticamības līmeni;
- c) nosakot sīki izstrādātu noteikumu, saskaņā ar kuriem aprēķina Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. panta 6. punktā minēto summu praksēm, kuras minētas šīs regulas IX pielikuma I iedaļas 3. un 4. punktā un III iedaļas 7. punktā, un lai noteiktu jebkuras citas līdzvērtīgas prakses, kuras papildus pievieno minētajam pielikumam saskaņā ar šā punkta a) apakšpunktu un kurām ir nepieciešams īpašs aprēķināšanas veids, lai novērstu dubultu finansēšanu.

13. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par procedūru, kādā veicama paziņojumu iesniegšana, ietverot to termiņus, un kā sagatavojams 8. punktā minētais Komisijas izvērtējums. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

44. pants

Kultūraugu dažādošana

1. Ja lauksaimnieka aramzemes platība ir no 10 līdz 30 hektāriem un ja visā šajā platībā netiek audzēti tādi kultūraugi, kas ievērojami ilgu laiku gadā vai ievērojami lielu šā kultūrauga audzēšanas cikla daļu atrodas zem ūdens, tad šajā aramzemē audzē vismaz divus dažādus kultūraugu veidus. Galvenā kultūrauga platība nepārsniedz 75 % no minētās aramzemes.

Ja lauksaimnieka aramzemes platība ir lielāka par 30 hektāriem un ja visā šajā platībā netiek audzēti tādi kultūraugi, kas ievērojami ilgu laiku gadā vai ievērojami šā kultūrauga audzēšanas cikla daļu atrodas zem ūdens, tad šajā aramzemē audzē vismaz trīs dažādus kultūraugu veidus. Galvenā kultūrauga platība nepārsniedz 75 % no minētās aramzemes, un divu galveno kultūraugu veidu platība nepārsniedz 95 % no minētās aramzemes.

2. Neskarot to kultūraugu veidu skaitu, kas nepieciešams saskaņā ar 1. punktu, tajās minētās maksimālās robežvērtības saimniecībām nepiemēro, ja vairāk nekā 75 % no aramzemes aizņem stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi vai papuvē esoša zeme. Šādos gadījumos galvenais kultūraugs atlikušajā aramzemes daļā neaizņem vairāk par 75 % no minētās atlikušās aramzemes platības, izņemot, ja šo atlikušo platību veido stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi vai papuvē esoša zeme.

3. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro saimniecībām:

- a) kurās vairāk nekā 75 % no aramzemes izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus vai zemi atstājot papuvē, vai to vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos – ar noteikumu, ka aramzemes platība, ko neizmanto minētajos veidos, nav lielāka par 30 hektāriem;
- b) kurās vairāk nekā 75 % no atbalsttiesīgās lauksaimniecības zemes ir ilggadīgie zālāji, to izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, vai kurās minētajā platībā audzē kultūraugus, kas ievērojami ilgu laiku gadā vai ievērojami šā kultūrauga audzēšanas cikla daļu atrodas zem ūdens, vai kurās zemi minētajā platībā vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos – ar noteikumu, ka aramzemes platība, ko neizmanto minētajos veidos, nav lielāka par 30 hektāriem;
- c) kurās vairāk nekā 50 % no deklarētās aramzemes ir platība, ko lauksaimnieks nav deklarējis savā atbalsta pieteikumā iepriekšējā gadā un kurās, pamatojoties uz ģeotelpiskā atbalsta pieteikumu salīdzinājumu, visa aramzemes platība tiek izmantota, lai audzētu tādus kultūraugus, kas atšķiras no iepriekšējā kalendārajā gadā audzētajiem;

d) kuras atrodas apgabalos uz ziemeļiem no 62. paralēles vai konkrētos blakus apgabalos. Ja šādu saimniecību aramzeme ir lielāka par 10 hektāriem, šajā aramzemē audzē vismaz divus kultūraugu veidus, un neviens no minētajiem kultūraugu veidiem neveido platību, kas ir lielāka par 75 % no aramzemes, ja vien galvenais kultūraugs nav stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi vai papuvē esoša zeme.

4. Šajā pantā "kultūraugs" ir jebkurš turpmāk norādītais:

- a) atšķirīgas ģints kultūraugs, kas definēta kultūraugu botāniskajā klasifikācijā,
- b) kultūraugs, kas pieder pie kādas no *Brassicaceae*, *Solanaceae* un *Cucurbitaceae* sugām,
- c) papuvē esoša zeme,
- d) stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi.

Ziemāju kultūraugus un pavasara kultūraugus uzskata par atšķirīgiem kultūraugiem, pat ja tie pieder pie vienas ģints.

5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, lai:

- a) atzītu tādas kultūraugu ģintis un sugas, kas nav minētas šā panta 4. punktā;
- b) paredzētu noteikumus par dažādu kultūraugu īpatsvara precīzu aprēķināšanu.

45. pants

Ilggadīgie zālāji

1. Dalībvalstis teritorijās, uz kurām attiecas Direktīva 92/43/EEK vai Direktīva 2009/147/EK, tostarp šajās teritorijās esošajos kūrājos un mitrājos, nosaka ilggadīgos zālājus, kas ir ekoloģiski jutīgi un kas ir stingri jāaizsargā, lai īstenotu minētajās direktīvās noteiktos mērķus.

Lai aizsargātu ekoloģiski vērtīgus ilggadīgos zālājus, tostarp ilggadīgos zālājus, kas aug ar oglekli bagātā augsnē, dalībvalstis var nolemt noteikt citus jutīgus apgabalus, kas atrodas ārpus teritorijām, uz kurām attiecas Direktīva 92/43/EEK vai Direktīva 2009/147/EK.

Lauksaimnieki nepārveido vai neapar ilggadīgo zālāju platības, kas atrodas apgabalos, kurus dalībvalstis noteikušas saskaņā ar pirmo daļu un – attiecīgos gadījumos – otro daļu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka ilggadīgo zālāju platības īpatsvars attiecībā pret kopējo lauksaimniecības zemi, ko lauksaimnieki deklarējuši saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, nesamazinās par vairāk nekā 5 % salīdzinājumā ar īpatsvara atsaucēs vērtību, kas dalībvalstīm jānosaka 2015. gadā, šā punkta otrās daļas a)

apakšpunktā minēto ilggadīgo zālāju platību dalot ar minētās daļas b) apakšpunktā minēto kopējo lauksaimniecības zemi.

Lai noteiktu pirmajā daļā minēto īpatsvara atsaucēs vērtību:

- a) "ilggadīgo zālāju platība" ir zeme, uz kuras atrodas pastāvīgās ganības, ko saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009 2012. gadā vai – Horvātijas gadījumā – 2013. gadā ir deklarējuši tie lauksaimnieki, uz kuriem attiecas šajā nodaļā minētie pienākumi, kā arī ilggadīgo zālāju platības, ko saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu 2015. gadā ir deklarējuši lauksaimnieki, uz kuriem attiecas šajā nodaļā minētie pienākumi, un kas 2012. gadā vai – Horvātijas gadījumā – 2013. gadā nav deklarēti kā zeme, uz kuras atrodas pastāvīgās ganības;
- b) "kopējā lauksaimniecības zeme" ir lauksaimniecības zeme, ko saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu 2015. gadā ir deklarējuši lauksaimnieki, uz kuriem attiecas šajā nodaļā minētie pienākumi.

Gadījumos, kad lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas šajā nodaļā minētie pienākumi, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 93. pantu ir pienākums 2015. gadā vai 2016. gadā platību atkal pārveidot par ilggadīgu zālāju, ilggadīgo zālāju platības atsaucēs īpatsvaru pārreķina. Šādā gadījumā minētās platības pieskaita ilggadīgo zālāju platībai, kā minēts šā punkta otrās daļas a) apakšpunktā.

Ilggadīgo zālāju īpatsvaru nosaka katru gadu, pamatojoties uz platībām, ko lauksaimnieki, uz kuriem attiecas šajā nodaļā minētie pienākumi, ir deklarējuši attiecīgajā gadā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu.

Šajā punktā minētos pienākumus piemēro valsts, reģionālā vai atbilstīgā apakšreģionālā līmenī. Dalībvalstis var nolemt piemērot ilggadīgo zālāju platību saglabāšanas pienākumu saimniecības līmenī, lai nodrošinātu, ka šīs platības īpatsvars nesamazinās par vairāk nekā 5 %. Dalībvalstis visus šādus lēmumus paziņo Komisijai līdz 2014. gada 1. augustam.

Atsaucēs īpatsvaru un šajā punktā minēto īpatsvaru dalībvalstis paziņo Komisijai.

3. Ja ir noteikts, ka 2. punktā minētais īpatsvars reģionālā vai apakšreģionālā līmenī vai – attiecīgā gadījumā – valsts līmenī ir samazinājies par vairāk nekā 5 %, attiecīgā dalībvalsts saimniecību līmenī uzliek pienākumu zemi atkal pārveidot par ilggadīgo zālāju platībutiem lauksaimniekiem, kuru rīcībā ir zeme, kas agrākā laikposmā no pastāvīgo ganību vai ilggadīgo zālāju platības tika pārveidota par zemi citām vajadzībām.

Tomēr 2. punkta pirmajā daļā noteikto pienākumu uzskata par izpildītu, ja ilggadīgo zālāju platība absolūtos skaitļos, kas noteikta saskaņā ar 2. punkta otrās daļas a) apakšpunktu, tiek saglabāta zināmās robežās.

4. Šā panta 3. punktu nepiemēro, ja samazināšanās zem attiecīgās robežvērtības ir notikusi apmežošanas dēļ, kas atbilst vides prasībām un neietver īscirtmeta atvasāju, Ziemassvētku eglīšu vai enerģijas ražošanai paredzētu ātraudzīgu koku stādījumus.

5. Lai nodrošinātu, ka tiek saglabāts ilggadīgo zālāju platības īpatsvars, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, ar kuriem nosaka sīki izstrādātus noteikumus ilggadīgo zālāju uzturēšanai, tostarp noteikumus par zemes atkārtotu pārveidi gadījumos, kad netiek pildīts šā panta 1. punktā minētais pienākums, noteikumus, ko piemēro dalībvalstīm, lai noteiktu pienākumu saimniecību līmenī uzturēt ilggadīgos zālājus, kā minēts 2. un 3. punktā, un lai vajadzības gadījumā pielāgotu 2. punktā minēto atsaucis īpatsvaru.

6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, lai:

- a) paredzētu satvaru, saskaņā ar kuru ir jānosaka citi jutīgi apgabali, kas minēti šā panta 1. punkta otrajā daļā;
- b) noteiktu sīki izstrādātus paņēmienus ilggadīgo zālāju īpatsvara noteikšanai un tās kopējās lauksaimniecības zemes, kas jāuztur saskaņā ar šā panta 2. punktu, noteikšanai;
- c) noteiktu agrāko laikposmu, kas minētas šā panta 3. punkta pirmajā daļā.

7. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka šā panta 3. punkta otrajā daļā minētās robežas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

46. pants

Ekoloģiski nozīmīga platība

1. Ja saimniecības aramzemes platība ir vairāk nekā 15 hektāri, lauksaimnieks nodrošina to, ka no 2015. gada 1. janvāra platības, kas atbilst vismaz 5 % no saimniecības aramzemes, kuru lauksaimnieks deklarējis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, un ja dalībvalsts to uzskata par ekoloģiski nozīmīgu platību saskaņā ar šā panta 2. punktu, tostarp platības, kas minētas 2. punkta c), d), g) un h) apakšpunktā, ir ekoloģiski nozīmīga platība.

Šā punkta pirmajā daļā minēto procentuālo daļu palielina no 5 % uz 7 %, ja tiek pieņemts Eiropas Parlamenta un Padomes tiesību akts saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu.

Komisija līdz 2017. gada 31. martam iesniedz novērtējuma ziņojumu par šā punkta pirmās daļas īstenošanu, un vajadzības gadījumā tam pievieno otrajā daļā minētā leģislatīvā akta priekšlikumu.

2. Dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam nolemj, ka vienu vai vairākas no turpmāk minētajām platībām jāuzskata par ekoloģiski nozīmīgu(ām) platību(ām):

- a) papuvē esoša zeme;
- b) terases;
- c) ainavas elementi, tostarp tādi elementi, kas atrodas blakus saimniecības aramzemei un kas, atkāpjoties no šīs regulas 43. panta 1. punkta, var būt arī tādi ainavas elementi, kuri nav iekļauti platībā, kas ir atbalsttiesīga saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 76. panta 2. punkta c) apakšpunktu;
- d) buferjoslas, tostarp buferjoslas, ko veido ilggadīgie zālāji, ar noteikumu, ka tās atšķiras no blakus esošās atbalsttiesīgās lauksaimniecības zemes;
- e) agromežsaimniecības hektāri, par kuriem tiek saņemts vai ir saņemts atbalsts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1698/2005 44. pantu un/vai Regulas (ES) Nr. 1305/2013 23. pantu;
- f) atbalsttiesīgu hektāru joslas gar meža malām;
- g) īscirtmeta atvasāju platības, kurās neizmanto minerālmēslojumu un/vai augu aizsardzības līdzekļus;
- h) apmežotās platības, kas minētas šīs regulas 32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktā;
- i) platības, ko aizņem starpkultūras vai augsnes zaļais segums, kurš veidojies stādīšanas un sēklu dīgšanas rezultātā, – ar noteikumu, ka tiek piemēroti šā panta 3. punktā minētie svērums koeficienti;
- j) platības, ko aizņem slāpekli piesaistoši kultūraugi.

Izņemot šā punkta pirmās daļas g) un h) apakšpunktos minētās saimniecības platības, ekoloģiski nozīmīgā platība atrodas uz saimniecības aramzemes. Šā punkta pirmās daļas c) un d) apakšpunktā minētajos gadījumos ekoloģiski nozīmīgas platības var būt arī blakus saimniecības aramzemei, ko lauksaimnieks ir deklarējis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu.

3. Lai vienkāršotu pārvaldību un ņemtu vērā 2. punkta pirmajā daļā uzskaitīto ekoloģiski nozīmīgo platību veidu īpašības, kā arī atvieglotu to mērīšanu, dalībvalstis, aprēķinot attiecīgās saimniecības ekoloģiski nozīmīgās platības hektāru kopējo skaitu, var izmantot X pielikumā izklāstītos pārrēķina un/vai svēruma koeficientus. Ja dalībvalsts nolemj, ka par ekoloģiski nozīmīgu platību uzskata 2. punkta pirmās daļas i) apakšpunktā minēto platību vai jebkuru citu platību, kurai piemērotais svērums ir mazāks par 1, obligāti izmanto X pielikumā norādītos svēruma koeficientus.

4. Šā panta 1. punktu nepiemēro saimniecībām:

a) kurās vairāk nekā 75 % no aramzemes izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, atstāj papuvē, tajā audzē pākšaugus vai to vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos – ar noteikumu, ka aramzemes platība, ko neizmanto minētajos veidos, nav lielāka par 30 hektāriem;

b) kurās vairāk nekā 75 % no atbalsttiesīgās lauksaimniecības zemes veido ilggadīgie zālāji, to izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, vai kurās minētajā platībā audzē kultūraugus, kas ievērojami ilgu laiku gadā vai ievērojamu šā kultūrauga audzēšanas cikla daļu atrodas zem ūdens, vai kurās zemi vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos – ar noteikumu, ka aramzemes platība, ko neizmanto minētajos veidos, nav lielāka par 30 hektāriem;

5. Dalībvalstis var nolemt reģionālā līmenī apsaimniekot līdz pat pusei no 1. punktā minēto ekoloģiski nozīmīgo platību procentpunktiem, lai iegūtu blakus esošas ekoloģiski nozīmīgās platības. Dalībvalstis nosaka platības un iesaistīto lauksaimnieku vai lauksaimnieku grupu pienākumus. Platību un pienākumu noteikšanas mērķis ir nostiprināt Savienības politikas īstenošanu vides, klimata un bioloģiskās daudzveidības jomā.

6. Dalībvalstis var nolemt atļaut lauksaimniekiem, kuru saimniecības ir tuvu cita citai, pildīt 1. punktā minēto pienākumu kolektīvi ("kolektīva īstenošana"), ar noteikumu, ka ekoloģiski nozīmīgās platības atrodas blakus cita citai. Lai veicinātu Savienības politikas īstenošanu vides, klimata un bioloģiskās daudzveidības jomā, dalībvalstis var noteikt platības, kurās iespējama kolektīvā īstenošana, un tās var uzlikt papildu pienākumus lauksaimniekiem vai lauksaimnieku grupām, kas piedalās šādā kolektīvā īstenošanā.

Ikviens lauksaimnieks, kas piedalās kolektīvā īstenošanā, nodrošina, ka vismaz 50 % no platības, uz kuru attiecas 1. punktā minētās prasības, atrodas uz viņa saimniecības zemes un atbilst 2. punkta otrajai daļai. To lauksaimnieku skaits, kuri piedalās šādā kolektīvā īstenošanā, nepārsniedz desmit.

7. Dalībvalstis, kurās vairāk nekā 50 % no kopējās sauszemes platības veido meži, var nolemt, ka šā panta 1. punktu nepiemēro saimniecībām, kas atrodas apgabalos, kurus minētās dalībvalstis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. panta 1.

punkta a) vai b) apakšpunktu ir noteikušas par apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, ar noteikumu, ka vairāk nekā 50 % no šā punkta otrajā daļā minēto apgabalu zemes platības veido mežs un ka meža zemes attiecība pret lauksaimniecības zemi ir lielāka nekā 3:1.

Meža platības un meža īpatsvaru attiecībā pret lauksaimniecības zemi izvērtē apgabala līmenī, kas ir vienāds ar LAU2 līmeni, vai citas skaidri norobežotas vienības līmenī, kura aptver vienu nepārprotami vienlaidu ģeogrāfisku apgabalu ar līdzīgiem lauksaimniecības apstākļiem.

8. Dalībvalstis lēmumus, kas minēti 2. punktā, Komisijai paziņo līdz 2014. gada 1. augustam, un jebkurus lēmumus, kas minēti 3., 5., 6. vai 7. punktā, – līdz tā gada 1. augustam, kas bija pirms viņu pieteikuma.

9. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 55. pantu, ar kuriem:

a) nosaka papildu kritērijus šā panta 2. punktā minētajiem platību veidiem, lai attiecīgās platības kvalificētu kā ekoloģiski nozīmīgu platību;

b) pievieno citus platību veidus, kas nav minēti 2. punktā un ko var ņemt vērā, lai ievērotu 1. punktā norādīto procentuālo daļu;

c) veic pielāgojumus X pielikumā, lai noteiktu 3. pantā minētos pārrēķina un svēruma koeficientus un lai ņemtu vērā kritērijus un/vai platību veidus, kas Komisijai jānosaka saskaņā ar šā punkta a) un b) apakšpunktu;

d) paredz noteikumus 5. un 6. punktā minētajai īstenošanai, tostarp par šādas īstenošanas minimālajām prasībām;

e) izveido satvaru, saskaņā ar kuru dalībvalstīm jānosaka kritērijus, kas saimniecībām jāievēro, lai tās uzskatītu par tuvu esošām 6. punkta izpratnē;

f) izstrādā paņēmienus, lai noteiktu 7. punktā minētos procentus zemes kopējai platībai, ko aizņem mežs, un meža un lauksaimniecības zemes attiecību.

47. pants

Finanšu noteikumi

1. Lai finansētu šajā nodaļā minēto maksājumu, dalībvalstis izmanto 30 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma.

2. Dalībvalstis šajā nodaļā minēto maksājumu piemēro valsts līmenī.

Piemērojot 23. pantu, dalībvalstis var nolemt maksājumu piemērot reģiona līmenī. Šādos gadījumos tās katrā reģionā izmanto daļu no maksimālā apjoma, kas noteikts atbilstīgi šā panta 3. punktam. Katram reģionam šo daļu aprēķina, attiecīgo reģiona maksimālo apjomu, kas noteikts saskaņā ar 23. panta 2. punktu, dalot ar valsts maksimālo apjomu, kas noteikts saskaņā ar 22. panta 1. punktu pēc 30. panta 1. punktā paredzētās lineārās samazināšanas piemērošanas, ja nepiemēro minētā panta 2. punktu.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem katru gadu nosaka šajā nodaļā minētā maksājuma maksimālo apjomu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. NODAĻA

Maksājumi par apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi

48. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Dalībvalstis var piešķirt maksājumu lauksaimniekiem, kuriem ir tiesības saņemt maksājumu saskaņā ar 1. nodaļā minēto pamata maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu un kuru saimniecības pilnībā vai daļēji atrodas apgabalos, kuros ir dabas ierobežojumi un kuros dalībvalstis noteikušas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. panta 1. punktu ("maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi").

2. Dalībvalstis var nolemt maksājumu apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi piešķirt visām platībām, kas ir minētā punkta darbības jomā, vai arī, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, piešķirt maksājumu tikai dažām no minētajām platībām.

3. Neskarot šā panta 2. punktu, finanšu disciplīnas, tiešo maksājumu saskaņā ar 11. pantu samazināšanas, lineāras samazināšanas piemērošanu saskaņā ar šīs regulas 7. pantu un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanu, maksājumu apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, piešķir katru gadu par katru atbalsttiesīgo hektāru, kas atrodas apgabalos, kuriem dalībvalsts ir nolēmusi piešķirt maksājumu saskaņā ar šā panta 2. punktu. To izmaksā pēc tam, kad attiecīgais lauksaimnieks ir aktivizējis maksājumtiesības par savā rīcībā esošajiem hektāriem, vai – dalībvalstis, kuras piemēro šīs regulas 36. pantu, – kad ir deklarējis minētos atbalsttiesīgos hektārus.

4. Maksājumu apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, par hektāru aprēķina, 49. panta piemērošanas rezultātā iegūto summu dalot ar atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas deklarēti saskaņā ar 33. panta 1. punktu, vai 36. panta 2. punktu, kas atrodas apgabalos, kuriem dalībvalsts ir nolēmusi piešķirt maksājumu saskaņā ar šā panta 2. punktu.

Pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, dalībvalstis var noteikt arī maksimālo hektāru skaitu saimniecībā, kam var piešķirt atbalstu saskaņā ar šo nodaļu.

5. Dalībvalstis var piemērot maksājumu apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, reģiona līmenī, ievērojot šajā punktā izklāstītos nosacījumus, ar noteikumu, ka tās noteikušas attiecīgos reģionus saskaņā ar objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem un jo īpaši to dabas ierobežojumu raksturlielumiem, tostarp ņemot vērā ierobežojumu nopietnības pakāpi, un to agronomiskajiem apstākļiem.

Dalībvalstis 49. panta 1. punktā minēto valsts maksimālo apjomu sadala starp reģioniem saskaņā ar objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem.

Maksājumu apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, reģiona līmenī aprēķina, reģiona maksimālo apjomu, kas aprēķināts saskaņā ar šā punkta otro daļu, dalot ar atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas deklarēti attiecīgajā reģionā saskaņā ar 33. panta 1. punktu vai 36. panta 2. punktu un kas atrodas apgabalos, kuriem dalībvalsts ir nolēmusi piešķirt maksājumu saskaņā ar šā panta 2. punktu.

49. pants

Finanšu noteikumi

1. Lai finansētu 34. pantā minēto maksājumu apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam var nolemt izmantot līdz 5 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma. Tās jebkuru šādu lēmumu paziņo Komisijai līdz minētajai dienai. Dalībvalstis savu lēmumu var pārskatīt un grozīt līdz 2016. gada 1. augustam, un pārskatītais lēmums stājas spēkā 2017. gada 1. janvārī. Tās jebkuru šādu lēmumu paziņo Komisijai līdz 2016. gada 1. augustam.

2. Pamatojoties uz valstij noteikto maksimālā apjoma procentuālo daļu, kas dalībvalstīm jāizmanto saskaņā ar 1. punktu, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem katru gadu nosaka šā maksājuma apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, kuros attiecīgos maksimālos apjomus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. NODAĻA

Maksājums gados jaunajiem lauksaimniekiem

50. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Dalībvalstis piešķir ikgadēju maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem, kuri ir tiesīgi saņemt maksājumu saskaņā ar 1. nodaļā minēto pamata maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu ("maksājums gados jaunajiem lauksaimniekiem").

2. Šajā nodaļā "gados jauni lauksaimnieki" ir fiziskas personas:

a) kuras pirmo reizi dibina lauku saimniecību kā saimniecības vadītāji vai kuras šādu saimniecību jau ir izveidojušas piecu gadu laikā pirms pirmās pieteikuma iesniegšanas saskaņā ar pamata maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1306/2013 72. panta 1. punktā, un

b) kuras tajā gadā, kad iesniedz a) apakšpunktā minēto pieteikumu, nav vecākas par 40 gadiem.

3. Dalībvalstis var noteikt objektīvus un nediskriminējošus papildu atbilstīguma kritērijus gados jaunajiem lauksaimniekiem, kuri piesakās uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem, saistībā ar atbilstīgām prasmju un/vai apmācības prasībām.

4. Neskarot finanšu disciplīnu, maksājumu samazināšanu saskaņā ar 11. pantu, un lineāro samazinājumu piemērošanu saskaņā ar šīs regulas 7. pantu un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanu, maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem piešķir katru gadu pēc tam, kad lauksaimnieks ir aktivizējies maksājumtiesības vai – dalībvalstīs, kuras piemēro šīs regulas 36. pantu, – deklarējis atbalsttiesīgo hektāru skaitu.

5. Maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem piešķir maksimāli uz pieciem gadiem. Minēto laikposmu samazina par to gadu skaitu, kas pagājuši no saimniecības izveidošanas, kas minēta 2. punkta a) apakšpunktā, līdz pirmajai pieteikuma maksājumam gados jaunam lauksaimniekam iesniegšanai.

6. Dalībvalstis, kas nepiemēro 36. pantu, katru gadu aprēķina maksājuma gados jaunajiem lauksaimniekiem summu, to maksājumtiesību skaitu, kuras lauksaimnieks aktivizējies saskaņā ar 32. panta 1. punktu, reizinot ar skaitli kas atbilst:

a) 25 % no lauksaimnieka īpašumā esošo vai nomāto maksājumtiesību vidējās vērtības; vai

b) 25 % no summas, kas aprēķināta, noteiktu procentuālo daļu no 2019. kalendārajam gadam noteiktā valsts maksimālā apjoma, kas noteikts II pielikumā, dalot ar visu to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kuri 2015. gadā deklarēti saskaņā ar 33. panta 1. punktu. Minētā noteiktā procentuālā daļa ir vienāda ar to valsts maksimālā apjoma daļu, kas saskaņā ar 22. panta 1. punktu paliek pamata maksājuma shēmai 2015. gadam.

7. Dalībvalstis, kas piemēro 36. pantu, maksājuma gados jaunajiem lauksaimniekiem summu katru gadu aprēķina, skaitli, kurš atbilst 25 % no vienotā platībmaksājuma, kas aprēķināts

saskaņā ar 36. pantu, reizinot ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks deklarējis saskaņā ar 36. panta 2. punktu.

8. Atkāpjoties no 6. un 7. punkta, dalībvalstis maksājuma gados jaunajiem lauksaimniekiem summu var aprēķināt katru gadu, skaitli, kas atbilst 25 % no valsts vidējā maksājuma par hektāru, reizinot ar to maksājumtiesību skaitu, kuras lauksaimnieks ir aktivizējies saskaņā ar 32. panta 1. punktu, vai ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kurus lauksaimnieks ir deklarējis saskaņā ar 36. panta 2. punktu.

Valsts vidējo maksājumu par hektāru aprēķina, 2019. kalendārajam gadam noteikto valsts maksimālo apjomu, kas noteikts II pielikumā, dalot ar to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kuri 2015. gadā ir deklarēti saskaņā ar 33. panta 1. punktu vai 36. panta 2. punktu.

9. Dalībvalstis nosaka vienu maksimālo limitu, ko piemēro to maksājumtiesību skaitam, kuras lauksaimnieks ir aktivizējies, vai to atbalsttiesīgo hektāru skaitam, kurus lauksaimnieks ir deklarējis. Minētais skaitlis nav mazāks par 25 un nav lielāks par 90. Piemērojot 6., 7. un 8. punktu, dalībvalstis ievēro minēto limitu.

10. Tā vietā, lai piemērotu 6. līdz 9. punktu, dalībvalstis var lauksaimniekam piešķirt vienreizēju gada maksājumu, kura apjomu aprēķina, noteiktu hektāru skaitu reizinot ar skaitli, kas atbilst 25 % no valsts vidējā maksājuma par hektāru, kā noteikts saskaņā ar 8. punktu.

Noteikto hektāru skaitu, kas minēts šā punkta pirmajā daļā, aprēķina, to atbalsttiesīgo hektāru kopējo skaitu, kurus gados jaunie lauksaimnieki, kas 2015. gadā pieprasa maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem, ir deklarējuši saskaņā ar 33. panta 1. punktu vai 36. panta 2. punktu, dalot ar to gados jauno lauksaimnieku kopējo skaitu, kuri 2015. gadā pieprasa minēto maksājumu.

Dalībvalsts var jebkurā gadā pēc 2015. gada pārrēķināt hektāru noteikto skaitu, ja ir ievērojami mainījies to gados jauno lauksaimnieku skaits, kuri pieprasa maksājumu, vai ir ievērojami mainījies gados jauno lauksaimnieku saimniecību lielums, vai ir abi minētie gadījumi.

Vienreizējā gada maksājuma apjoms, ko lauksaimniekam var piešķirt, nepārsniedz viņam attiecīgajā gadā paredzēto pamata maksājuma kopējo summu pirms Regulas (ES) Nr. 1306/2013 63. panta piemērošanas.

11. Lai garantētu saņēmēju tiesību aizsardzību un nepieļautu saņēmēju diskrimināciju, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, kuros paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem juridisku personu var uzskatīt par tiesīgu saņemt maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem.

51. pants

Finanšu noteikumi

1. Lai finansētu maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem, dalībvalstis izmanto procentuālo daļu, kas nepārsniedz 2 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma., Dalībvalstis līdz 2014. gada 1. augustam paziņo Komisijai aprēķināto procentuālo daļu, kas vajadzīga minētā maksājuma finansēšanai.

Dalībvalstis līdz katra gada 1. augustam var pārskatīt savu aplēsto procentuālo daļu, un tā stājas spēkā no nākamā gada. Tās paziņo Komisijai pārskatīto procentuālo daļu līdz 1. augustam iepriekšējā gadā, pirms pārskatītā procentuālā daļa tiks piemērota.

2. Neskarot šā panta 1. punktā noteikto maksimālo apjomu 2 % apmērā, ja dalībvalstī pieprasītā maksājuma gados jaunajiem lauksaimniekiem kopsumma konkrētā gadā pārsniedz maksimālo apjomu, kas noteikts atbilstīgi šā panta 4. punktam, un ja šis maksimālais apjoms ir mazāks nekā minētais maksimālais apjoms, dalībvalstis finansē starpību, attiecīgajā gadā piemērojot 30. panta 7. punkta pirmās daļas f) apakšpunktu vai piemērojot lineāru samazinājumu visiem maksājumiem, kas piešķirami visiem lauksaimniekiem saskaņā ar 32. pantu vai 36 panta 2. punktu, vai izmantojot abas iespējas.

3. Ja dalībvalstī pieprasītā maksājuma gados jaunajiem lauksaimniekiem kopējā summa konkrētā gadā pārsniedz maksimālo apjomu, kas noteikts atbilstīgi šā panta 4. punktam, un ja šis maksimālais apjoms sasniedz 2 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma, dalībvalstis piemēro lineāru samazinājumu summām, kas izmaksājamas, ievērojot 50. pantu, lai nodrošinātu atbilstību minētajam maksimālajam apjomam.

4. Balstoties uz procentuālo daļu, ko dalībvalstis paziņojušas, ievērojot šā panta 1. punktu, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem katru gadu nosaka maksājuma gados jaunajiem lauksaimniekiem atbilstīgo maksimālo apjomu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

IV SADAĻA

SAISTĪTAIS ATBALSTS

1. NODAĻA

Brīvprātīgs saistītais atbalsts

52. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Dalībvalstis lauksaimniekiem var piešķirt saistīto atbalstu saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem nosacījumiem (šajā nodaļā - "saistītais atbalsts").

2. Saistīto atbalstu var piešķirt šādām nozarēm un produktiem: labība, eļļas augu sēklas, proteīnaugi, pākšaugi, lini, kaņepes, rīsi, rieksti, cietes kartupeļi, piens un piena produkti, sēklas, aitas gaļa un kazas gaļa, liellopu un teļa gaļa, olīveļļa, zīdītārpiņi, sausā lopbarība, apiņi, cukurbietes, cukurniedres un cigoriņi, augļi un dārzeņi un īsircimeta atvasāji.

3. Saistīto atbalstu var piešķirt tikai tādām nozarēm vai tādiem dalībvalsts reģioniem, kuros konkrēti lauksaimniecības veidi vai konkrētas lauksaimniecības nozares, kas ir īpaši svarīgas ekonomisku, sociālu un/vai ar vidi saistītu iemeslu dēļ, saskaras ar zināmām grūtībām.

4. Atkāpjoties no 3. punkta, saistīto atbalstu var piešķirt arī lauksaimniekiem,

a) kuru rīcībā 2014. gada 31. decembrī ir maksājumtiesības, kas piešķirtas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1782/2003 III sadaļas 3. nodaļas 2. iedaļu un 71.m pantu un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 60. pantu un 65. panta ceturto daļu, un

b) kuru rīcībā nav atbalsttiesīgu hektāru, lai aktivizētu maksājumtiesības saskaņā ar pamatmaksājuma shēmu, kas minēta šīs regulas III sadaļas 1. nodaļā.

5. Saistīto atbalstu var piešķirt tikai tādā apmērā, cik tas nepieciešams, lai attiecīgajās nozarēs vai reģionos radītu stimulu saglabāt pašreizējo ražošanas apjomu.

6. Saistīto atbalstu piešķir kā gada maksājumu, un tas nepārsniedz noteiktus kvantitatīvus limitus un balstās uz noteiktām platībām un ražu vai noteiktu dzīvnieku skaitu.

7. Juridiskas personas vai fizisku vai juridisku personu grupas gadījumā dalībvalstis 6. punktā minētos limitus var piemērot minēto juridisko personu vai grupu locekļiem, ja valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka atsevišķu locekļu tiesības un pienākumi ir salīdzināmi ar tiesībām un pienākumiem, kas noteikti individuāliem lauksaimniekiem, kuriem ir saimniecības vadītāja statuss, jo īpaši saistībā ar viņu ekonomisko, sociālo un nodokļa maksātāja statusu, – ar noteikumu, ka viņi ir palīdzējuši stiprināt attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūras.

8. Saistītais atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar šo pantu, ir saderīgs ar citiem Savienības pasākumiem un politiku.

9. Lai nodrošinātu Savienības līdzekļu efektīvu un mērķtiecīgu izlietojumu un lai izvairītos no dubultas finansēšanas saskaņā ar citiem līdzīgiem atbalsta instrumentiem, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, paredzot:

a) šajā nodaļā minētā saistītā atbalsta piešķiršanas nosacījumus;

b) noteikumus par saderību ar citiem Savienības pasākumiem un par atbalsta kumulāciju.

53. pants

Finanšu noteikumi

1. Lai finansētu saistīto atbalstu, dalībvalstis var līdz tā gada 1. augustam, kas ir pirms šāda atbalsta pirmā īstenošanas gada, nolemt izmantot līdz 8 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis var nolemt izmantot līdz 13 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma ar noteikumu, ka:

a) līdz 2014. gada 31. decembrim

i) tās piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, kas izveidota ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 V sadaļu,

ii) tās finansē pasākumus saskaņā ar minētās regulas 111. pantu, vai

iii) uz tām attiecas 69. panta 5. punktā paredzētā atkāpe vai Maltas gadījumā minētās regulas 69. panta 1. punktā paredzētā atkāpe; un/vai

b) tās vismaz vienu gadu laikposmā no 2010. līdz 2014. gadam iedalīja kopumā vairāk nekā 5 % no summas, to tiešo maksājumu piešķiršanai, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 73/2009 III sadaļā, IV sadaļā, izņemot tās 1. nodaļas 6. iedaļu, un V sadaļā, lai finansētu:

i) pasākumus, kas noteikti Regulas (EK) Nr. 73/2009 III sadaļas 2. nodaļas 2. iedaļā,

ii) tā atbalstu, kas paredzēts minētās regulas 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i)–iv) daļā un b) un e) apakšpunktā, vai

iii) to pasākumus, kas paredzēti minētās regulas IV sadaļas 1. nodaļā, izņemot tās 6. iedaļu.

3. Valsts gada maksimālā apjoma procentuālo daļu, kas minēta 1. un 2. punktā, var palielināt maksimāli par diviem procentpunktiem tām dalībvalstīm, kuras nolemj izmantot vismaz 2 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma, lai atbalstītu proteīnaugu audzēšanu saskaņā ar šo nodaļu.

4. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, dalībvalstis, kuras vismaz vienu gadu laikposmā no 2010. līdz 2014. gadam iedalīja kopumā vairāk nekā 10 % no summas, kas pieejama to tiešo maksājumu piešķiršanai, kuri paredzēti Regulas (EK) Nr. 73/2009 III sadaļā, IV sadaļā, izņemot tās 1. nodaļas 6. iedaļu un V sadaļā, lai finansētu:

a) to pasākumus, kas noteikti Regulas (EK) Nr. 73/2009 III sadaļas 2. nodaļas 2. iedaļā,

b) atbalstu, kas paredzēts minētās regulas 68. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) līdz iv) punktā un b) un e) apakšpunktā, vai

c) pasākumus, kas paredzēti minētās regulas IV sadaļas 1. nodaļā, izņemot tās 6. iedaļu, var nolemt izmantot vairāk nekā 13 % no šīs regulas II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma pēc Komisijas apstiprinājuma saskaņā ar šīs regulas 55. pantu.

5. Atkāpjoties no 1. līdz 4. punktā izklāstītajām procentuālajām daļām, dalībvalstis var izvēlēties saistīta atbalsta finansēšanai izmantot līdz EUR 3 miljoniem gadā.

6. Dalībvalstis līdz 2016. gada 1. augustam var pārskatīt savu lēmumu, kas pieņemts atbilstīgi 1. līdz 4. punktam, un nolemt no 2017. gada:

a) atstāt nemainīgu, palielināt vai samazināt atbilstīgi 1., 2. un 3. punktam noteikto procentuālo daļu, attiecīgā gadījumā nepārsniedzot minētajos punktos noteiktos limitus, vai atstāt nemainīgu vai samazināt procentuālo daļu, kas noteikta atbilstīgi 4. punktam,

b) grozīt atbalsta piešķiršanas nosacījumus;

c) izbeigt šajā nodaļā paredzētā atbalsta piešķiršanu.

7. Pamatojoties uz lēmumu, ko katra dalībvalsts, ievērojot šā panta 1. līdz 6. punktu pieņēmusi, Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem katru gadu nosaka atbilstīgos saistīta atbalsta maksimālos apjomus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

54. pants

Paziņošana

1. Šīs regulas 53. pantā minētos lēmumus dalībvalstis paziņo Komisijai līdz minētajā pantā norādītajiem datumiem. Izņemot 53. panta 6. punkta c) apakšpunktā minētā lēmuma gadījumā, paziņojumā ietver informāciju par mērķa reģioniem, izvēlētajiem lauksaimniecības veidiem vai nozarēm un piešķiramā atbalsta līmeni.

2. Šīs regulas 53. panta 2. un 4. punktā vai attiecīgā gadījumā 53. panta 6. punkta a) apakšpunktā minētajos lēmumos ietver sīku aprakstu par konkrēto situāciju mērķa reģionā un par lauksaimniecības veidu specifiku vai īpašām lauksaimniecības nozarēm, pamatojot, kāpēc 53. panta 1. punktā minētā procentuālā daļa nav pietiekama, lai pārvarētu 53. panta 3. punktā minētās grūtības, un ir vajadzīga atbalsta līmeņa palielināšana.

55. pants

Komisijas atzinums

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nepiemērojot 71. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru, ar kuriem apstiprina 53. panta 4. punktā vai attiecīgā gadījumā 53. panta 6. punkta a) apakšpunktā minēto lēmumu, ja tiek pierādīta viena no šādām attiecīgā nozares vai reģiona vajadzībām:

- a) nepieciešamība konkrētu ražošanu saglabāt noteiktā apjomā alternatīvu trūkuma dēļ un samazināt ražošanas pārtraukšanas risku un tās izraisītās sociālās un/vai vides problēmas;
- b) nepieciešamība nodrošināt stabilu piegādi vietējai pārstrādes rūpniecībai, tādējādi izvairoties no negatīvām sociālām un ekonomiskām sekām, ko izraisītu sekojoša pārstrukturēšana;
- c) nepieciešamība kompensēt neizdevīgo stāvokli, kādā atrodas konkrētas nozares lauksaimnieki un kuru izraisījuši ilgstoši traucējumi attiecīgajā tirgū;
- d) nepieciešamība iejaukties, ja cits saskaņā ar šo regulu, Regulu (ES) Nr. 1305/2013 vai jebkuru apstiprinātu valsts atbalsta shēmu pieejams atbalsts tiek uzskatīts par nepietiekamu, lai apmierinātu šā punkta a), b) un c) apakšpunktā minētās vajadzības.

2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par šā panta 1. punktā minēto lēmumu novērtēšanas un apstiprināšanas procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. NODAĻA

Kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu

56. pants

Darbības joma

Saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem nosacījumiem piešķir atbalstu lauksaimniekiem, kas audzē kokvilnu ar KN kodu 5201 00 (turpmāk "kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu").

57. pants

Atbilstība

1. Kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu piešķir par atbalsttiesīgas kokvilnas platības hektāru. Platība ir atbalsttiesīga tikai tad, ja tā atrodas lauksaimniecības zemē, ko dalībvalsts atļāvusi izmantot kokvilnas audzēšanai, tai jābūt apsētai ar šķirnēm, ko atļāvusi dalībvalsts, un faktiski novāktai normālos audzēšanas apstākļos.

Kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu piešķir par labas, stabilas un tirdzniecības prasībām atbilstīgas kvalitātes kokvilnu.

2. Dalībvalstis atļauj izmantot 1. punktā minēto zemi un šķirnes saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, kas jāpieņem atbilstīgi 3. punktam.

3. Lai nodrošinātu kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu efektīvu pārvaldību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu par noteikumiem un nosacījumiem, ar kādiem piešķir atļauju attiecībā uz zemi un šķirnēm kultūratkarīgā maksājuma par kokvilnu saņemšanai.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, paredzot noteikumus par atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz zemi un šķirnēm kultūratkarīgā maksājuma par kokvilnu saņemšanai, kā arī ar šo atļauju saistītajiem paziņojumiem ražotājiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

58. pants

Pamatplatības, fiksētā ražība un atsaucēs summas

1. Tiek noteiktas šādas valsts pamatplatības:

— Bulgārijā: 3 342 ha,

— Grieķijā: 250 000 ha,

— Spānijā: 48 000 ha,

— Portugālē: 360 ha.

2. Tiek noteikta šāda fiksētā ražība atsaucēs laikposmā:

— Bulgārijā: 1,2 tonnas/ha,

— Grieķijā: 3,2 tonnas/ha,

— Spānijā: 3,5 tonnas/ha,

— Portugālē: 2,2 tonnas/ha.

3. Kultūratkarīgā maksājuma summu par atbalsttiesīgas platības hektāru aprēķina, 2. punktā minēto ražību reizinot ar šādām atsaucēs summām:

— Bulgārijā: EUR 584,88 2015. gadā un EUR 649,45 2016. gadā un turpmākajos gados

— Grieķijā: EUR 234,18

— Spānijā: EUR 362,15

— Portugālē: EUR 228,00

4. Ja konkrētā dalībvalstī un konkrētā gadā atbalsttiesīgā kokvilnas platība pārsniedz 1. punktā noteikto pamatplatību, 3. punktā paredzēto summu šai dalībvalstij samazina proporcionāli pārsniegtajai pamatplatībai.

5. Lai varētu kļūt iespējams pieteikties kultūratkarīgajam maksājumam par kokvilnu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 70. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz minētā maksājuma piešķiršanas nosacījumiem, prasībām, lai varētu pretendēt uz atbalstu, un agronomijas praksi.

6. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, paredzot noteikumus 4. punktā noteiktā samazinājuma aprēķināšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

59. pants

Apstiprinātas starpnozaru organizācijas

1. Šajā nodaļā "apstiprināta starpnozaru organizācija" ir juridiska persona, ko veido kokvilnas ražotāji un vismaz viens kokvilnas attīrīšanas uzņēmums un kas veic, piemēram, šādas darbības:

- a) palīdz labāk koordinēt kokvilnas laišanu tirgū, jo īpaši veicot pētījumus un tirgus izpēti;
- b) izstrādā standartlīgumus, kas atbilst Savienības noteikumiem;
- c) orientē ražošanu uz tādiem produktiem, kas ir labāk piemēroti tirgus vajadzībām un patērētāju pieprasījumam, jo īpaši attiecībā uz kvalitāti un patērētāju aizsardzību;
- d) modernizē metodes un līdzekļus, lai uzlabotu produkta kvalitāti;
- e) izstrādā tirdzniecības stratēģijas, lai veicinātu kokvilnas noietu, izmantojot kvalitātes sertifikācijas shēmas.

2. Dalībvalsts, kurā attīrīšanas uzņēmumi veic uzņēmējdarbību, apstiprina starpnozaru organizācijas, kas atbilst saskaņā ar 3. punktu noteiktajiem kritērijiem.

3. Lai nodrošinātu kultūratkarīgā maksājuma par kokvilnu efektīvu piemērošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, paredzot:

- a) starpnozaru organizāciju apstiprināšanas kritērijus;
- b) ražotāju pienākumiem;
- c) noteikumiem, ko piemēro situācijās, kad apstiprinātā starpnozaru organizācija neatbilst a) apakšpunktā minētajiem kritērijiem.

60. pants

Maksājuma piešķiršana

1. Kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu lauksaimniekiem piešķir par atbalsttiesīgu hektāru saskaņā ar 58. pantu.

2. To lauksaimnieku gadījumā, kas ir apstiprinātas starpnozaru organizācijas dalībnieki, 58. panta 1. punktā noteiktās pamatplatības robežās piešķirto kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu par atbalsttiesīgu hektāru palielina par EUR 2.

V SADAĻA

MAZO LAUKSAIMNIEKU ATBALSTA SHĒMA

61. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Dalībvalstis var izveidot shēmu mazajiem lauksaimniekiem saskaņā ar šajā sadaļā paredzētajiem nosacījumiem ("mazo lauksaimnieku atbalsta shēma").

Lauksaimnieki, kuru rīcībā 2015. gadā ir īpašumā esošas vai nomātas maksājumtiesības vai – dalībvalstīs, kuras piemēro 36. pantu, – kuri pretendē uz vienotā platībmaksājuma shēmu un kuri ievēro prasību minimumu, kas noteikts 10. panta 1. punktā, var pieteikties dalībai mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā.

2. Maksājumi saskaņā ar mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu aizstāj maksājumus, kas piešķirami saskaņā ar III un IV sadaļu.

Pirmo daļu nepiemēro, ja dalībvalsts izvēlas 63. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā izklāstīto maksājuma metodi Tādā gadījumā maksājums ir atkarīgs no attiecīgajiem nosacījumiem, kas izklāstīti III un IV sadaļā, neskarot šā panta 3. punktu.

3. Lauksaimnieki, kas ir mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas dalībnieki, ir atbrīvoti no prasības ievērot III sadaļas 3. nodaļā norādītās lauksaimniecības prakses.

4. Nekādas šajā sadaļā paredzētas priekšrocības nepiešķir tiem lauksaimniekiem, par kuriem ir noskaidrots, ka pēc 2011. gada 18. oktobra viņi mākslīgi radījuši apstākļus, lai gūtu priekšrocības no mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas.

62. pants

Dalība

1. Lauksaimnieki, kuri vēlas piedalīties mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, iesniedz pieteikumu līdz dienai, kas jānosaka dalībvalstīm, bet ne vēlāk kā līdz 2015. gada 15. oktobrim. Tomēr dalībvalstu noteiktā diena nedrīkst būt pirms pēdējās dienas, kad iesniedzami pieteikumi saskaņā ar pamata maksājumu shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu.

Lauksaimnieki, kuri līdz dalībvalsts noteiktajai dienai nav iesnieguši pieteikumu dalībai mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā vai kuri pēc minētās dienas nolemj no tās izstāties, vai kuri ir izvēlēti atbalsta saņemšanai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkta c) apakšpunktu, vairs nav tiesīgi piedalīties minētajā shēmā.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis var paredzēt, ka tie lauksaimnieki, kuru tiešo maksājumu summa atbilstīgi III un IV sadaļai ir mazāka nekā dalībvalsts saskaņā ar 63. pantu noteiktā maksimālā summa, ir automātiski jāiekļauj mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, ja vien viņi apzināti neizstājas no tās līdz dalībvalsts noteiktai dienai saskaņā ar 1. punktu, vai kādā no turpmākiem gadiem. Tās dalībvalstis, kuras izmanto šo iespēju, savlaicīgi informē attiecīgos lauksaimniekus par viņu tiesībām izstāties no minētās shēmas.

3. Katra dalībvalsts nodrošina, ka aplēsto 63. pantā minētā maksājuma summu dara zināmu lauksaimniekiem savlaicīgi, pirms minētās dalībvalsts noteiktās pieteikuma iesniegšanas vai atteikšanās dienas.

63. pants

Maksājuma summa

1. Dalībvalstis nosaka gada maksājuma summu katram lauksaimniekam, kas piedalās mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, vienā no šādiem līmeņiem:

- a) summa, kas nepārsniedz 25 % no valsts vidējā maksājuma vienam atbalsta saņēmējam un ko dalībvalstis nosaka, pamatojoties uz II pielikumā norādīto valsts maksimālo apjomu 2019. kalendārajam gadam un uz to lauksaimnieku skaitu, kuri atbilstīgi 33. panta 1. punktam vai 36. panta 2. punktam 2015. gadā ir deklarējuši atbalsttiesīgus hektārus;
- b) summa, kas atbilst valsts vidējam maksājumam par hektāru, reizināta ar skaitli, kas atbilst hektāru skaitam, bet nepārsniedz pieci, ko jānosaka dalībvalstīm. Valsts vidējo maksājumu par hektāru dalībvalstis nosaka, pamatojoties uz II pielikumā noteikto valsts maksimālo apjomu 2019. kalendārajam gadam un to atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas 2015. gadā deklarēti saskaņā ar 33. panta 1. punktu vai 36. panta 2. punktu.

Pirmās daļas a) vai b) apakšpunktā minētā summa nav mazākas par EUR 500 un nav lielākas par EUR 1 250.

Ja pirmās daļas a) un b) apakšpunkta piemērošanas rezultātā iegūtā summa ir mazāka par EUR 500 vai lielāka par EUR 1 250, šo summu noapaļo attiecīgi uz augšu vai uz leju līdz minētajai minimālajai vai maksimālajai summai.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalsts var pieņemt lēmumu lauksaimniekiem, kas piedalās, piešķirt:

- a) summu, kas vienāda ar to maksājumu kopējo vērtību, kuri katru gadu piešķirami lauksaimniekam saskaņā ar III un IV sadaļu, vai
- b) summu, kas vienāda ar to maksājumu kopējo vērtību, kuri 2015. gadā lauksaimniekam ir piešķirami saskaņā ar III un IV sadaļu, un ko dalībvalstis turpmākajos gados var koriģēt, lai atbilstīgi ņemtu vērā II pielikumā norādītā valsts maksimālā apjoma izmaiņas.

Summa, kas minēta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā, nepārsniedz minētās dalībvalsts noteikto summu, kas ir starp EUR 500 un EUR 1 250.

Ja pirmās daļas a) un b) apakšpunkta piemērošanas rezultātā maksājuma summa iznāk mazāka nekā EUR 500, attiecīgā dalībvalsts var nolemt šo summu noapaļot līdz EUR 500.

3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, Horvātija, Kipra, Slovēnija un Malta minētajos punktos minēto summu var noteikt mazāku par EUR 500, tomēr ne mazāku par EUR 200 vai – Maltas gadījumā – ne mazāku par EUR 50.

64. pants

Īpaši nosacījumi

1. Kamēr lauksaimnieks piedalās mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, viņš:

- a) saglabā vismaz tādu atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas atbilst viņa īpašumā esošo vai nomāto maksājumtiesību skaitam vai atbalsttiesīgo hektāru skaitam, kas 2015. gadā deklarēti saskaņā ar 36. panta 2. punktu;
- b) ievēro 10. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto prasību minimumu.

2. Maksājumtiesības, ko 2015. gadā atbilstīgi 32. un 33. pantam aktivizējis lauksaimnieks, kurš piedalās mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, uzskata par aktivizētām tiesībām tikmēr, kamēr lauksaimnieks piedalās minētajā shēmā.

Īpašumā esošās vai nomātās maksājumtiesības, kas ir lauksaimnieka rīcībā laikā, kamēr tas piedalās minētajā shēmā, neuzskata par neizmantotām maksājumtiesībām, kuras jāieskaita atpakaļ valsts rezervē vai reģionālajās rezervēs saskaņā ar 31. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

Dalībvalstis, kuras piemēro 36. pantu, atbalsttiesīgos hektārus, kurus 2015. gadā saskaņā ar 36. panta 2. punktu deklarējis lauksaimnieks, kas piedalās mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, uzskata par deklarētiem uz laiku, kamēr lauksaimnieks piedalās minētajā shēmā.

3. Atkāpjoties no 34. panta, maksājumtiesības, kas ir lauksaimniekiem, kuri piedalās mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, nav nododamas, izņemot mantošanas vai paredzamas mantošanas gadījumā.

Lauksaimniekiem, kuri mantošanas vai paredzamas mantošanas ceļā saņem maksājumtiesības no lauksaimnieka, kurš piedalās mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, ir tiesības piedalīties minētajā shēmā, ja vien viņi atbilst prasībām, lai saņemtu atbalstu no pamata maksājuma shēmas, un manto visas maksājumtiesības, kas bija tā lauksaimnieka rīcībā, no kura viņi saņem maksājumtiesības.

4. Ja dalībvalsts izvēlas maksājuma metodi, kas izklāstīta 63. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, nepiemērojot 63. panta 2. punkta trešo daļu, šā panta 1. un 2. punktu, kā arī 3. punkta pirmo daļu nepiemēro.

5. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, kuros paredz nosacījumus dalībai shēmā, ja ir mainījies shēmas dalībnieka lauksaimnieka stāvoklis.

65. pants

Finanšu noteikumi

1. Lai finansētu šajā sadaļā minēto maksājumu, dalībvalstis no attiecīgajiem maksājumiem pieejamajām kopsummām atskaita summas, ko mazie lauksaimnieki būtu tiesīgi saņemt:

- a) saistībā ar III sadaļas 1. nodaļā minēto pamata maksājuma shēmu vai vienotā platībmaksājuma shēmu;
- b) kā III sadaļas 2. nodaļā minēto pārdalošo maksājumu;
- c) kā III sadaļas 3. nodaļā minēto maksājumu par klimatam un videi labvēlīgām lauksaimniecības praksēm;
- d) kā III sadaļas 4. nodaļā minēto maksājumu par apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi;
- e) kā III sadaļas 5. nodaļā minēto maksājumu gados jauniem lauksaimniekiem; un
- f) kā IV sadaļā minēto saistīto atbalstu.

Dalībvalstīs, kas ir izvēlējušās maksājuma summu aprēķināt saskaņā ar 63. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, ja minēto summu kopsumma atsevišķam lauksaimniekam pārsniedz maksimālo summu, ko tās noteikušas, katru summu proporcionāli samazina.

2. Starpību starp visu to maksājumu summu, kas pienākas saskaņā ar mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu, un kopsummu, kas finansēta saskaņā ar pirmo daļu, finansē vienā vai vairākos no šādiem veidiem:

- a) attiecīgajā gadā piemērojot 30. panta 7. punktu;
- b) izmantojot līdzekļus, kas attiecīgajā gadā netika izmantoti, lai finansētu III sadaļas 5. nodaļā paredzētos maksājumus gados jauniem lauksaimniekiem;
- c) piemērojot lineāru samazinājumu visiem maksājumiem, kas piešķirami saskaņā ar 32. vai 36. pantu.

3. Izņemot gadījumus, kad dalībvalstis ir izvēlējušās gada maksājuma summu noteikt saskaņā ar 63. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, elementi, pamatojoties uz kuriem nosaka šā panta 1. punktā minētās summas, nemainās visu laiku, kamēr lauksaimnieks piedalās mazo lauksaimnieku shēmā.

4. Ja to maksājumu kopējā summa, kas pienākas saskaņā ar mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu, pārsniedz 10 % no II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma, dalībvalstis piemēro lineāru samazinājumu summām, kas maksājamas saskaņā ar šo sadaļu, lai ievērotu minēto procentuālo daļu, ja vien tās nenosaka maksājuma summu saskaņā ar 63. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, nepiemērojot 63. panta 2. punkta trešo daļu.

Tāds pats izņēmums attiecas uz dalībvalstīm, kuras maksājuma apjomu ir noteikušas saskaņā ar 63. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu, nepiemērojot 63. panta 2. punkta trešo daļu, un kurām noteiktais valsts maksimālais apjoms 2019. kalendārajam gadam, kas noteikts II pielikumā, ir lielāks nekā 2015. gadā, un kuras piemēro 25. panta 1. punktā vai 36. panta 2. punktā noteikto aprēķināšanas metodi.

VI SADAĻA

KOKVILNAS NOZARES PĀRSTRUKTURĒŠANAS VALSTS PROGRAMMAS

66. pants

Gada budžeta izmantošana pārstrukturēšanas programmām

1. Dalībvalstīm, kuras piemērojušas Regulas (EK) Nr. 637/2008 4. panta 1. punkta pirmo daļu, attiecīgo gada budžetu, kas pieejams saskaņā ar minētās regulas 5. panta 1. punktu, no 2014. gada 1. janvāra pārvieto, un tas veido Savienības papildu līdzekļus lauku attīstības programmas pasākumiem, kurus finansē saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013.

2. Dalībvalstīm, kuras piemērojušas Regulas (EK) Nr. 637/2008 4. panta 1. punkta otro daļu, attiecīgo gada budžetu, kas pieejams saskaņā ar minētās regulas 5. panta 1. punktu, no 2017. gada 1. janvāra iekļauj valsts maksimālajos apjomos, kas noteikti šīs regulas II pielikumā.

VII SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

1. NODAĻA

Paziņojumi un ārkārtas situācijas

67. pants

Paziņošanas prasības

1. Lai nodrošinātu šajā regulā izklāstīto noteikumu pareizu piemērošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, lai noteiktu vajadzīgos pasākumus, kas saistīti ar dalībvalstu sniedzamajiem paziņojumiem Komisijai šīs regulas piemērošanas mērķiem, vai lai veiktu tiešo maksājumu pārbaudi, kontroli, uzraudzību, novērtēšanu un revīziju un lai nodrošinātu atbilstību ar Padomes lēmumu noslēgtos starptautiskos nolīgumos izklāstītām prasībām, tostarp minētajos nolīgumos paredzētām paziņošanas prasībām. Šādi rīkojoties, Komisija ņem vērā vajadzību pēc datiem un potenciālo datu avotu sinerģiju.

Iegūto informāciju attiecīgā gadījumā var nosūtīt vai darīt pieejamu starptautiskām organizācijām un trešo valstu kompetentajām iestādēm un var darīt pieejamu atklātībai, ja tiek aizsargāti personas dati un ievērotas uzņēmumu likumīgās intereses aizsargāt savus komercnoslēpumus.

2. Lai 1. punktā minētos paziņojumus veiktu ātri, efektīvi, precīzi un izmaksu ziņā efektīvi, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu, lai noteiktu papildu noteikumus par:

- a) paziņojamās informācijas būtību un veidu;
- b) apstrādājamo datu kategorijām un maksimālajiem uzglabāšanas laikposmiem;
- c) tiesībām piekļūt informācijai vai informācijas sistēmām, kas darītas pieejamas;
- d) informācijas publiskošanas nosacījumiem.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem paredz:

- a) paziņošanas metodes;
- b) noteikumus par šā panta piemērošanai vajadzīgās informācijas sniegšanu;
- c) paziņojamās informācijas pārvaldības kārtību, kā arī noteikumus par paziņojumu saturu, formu, sniegšanas laiku un biežumu, un termiņiem;
- d) kārtību, kādā informāciju vai dokumentus nosūta vai dara pieejamus dalībvalstīm, starptautiskām organizācijām, trešo valstu kompetentajām iestādēm vai sabiedrībai, nodrošinot personas datu aizsardzību un lauksaimnieku un uzņēmumu likumīgās intereses aizsargāt savus komercnoslēpumus.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

68. pants

Personas datu apstrāde un aizsardzība

1. Dalībvalstis un Komisija vāc personas datus 67. panta 1. punktā izklāstītajos nolūkos. Tās neapstrādā šos datus veidā, kas neatbilst minētajiem nolūkiem.

2. Ja personas datus apstrādā 67. panta 1. punktā minētajos uzraudzības un novērtēšanas nolūkos, šos datus padara anonīmus un apstrādā tikai apkopotā veidā.

3. Personas datus apstrādā saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK un Regulu (EK) Nr. 45/2001. Konkrēti, šos datus neuzglabā veidā, kas ļauj identificēt datu subjektus ilgāk, nekā nepieciešams nolūkos, kuros tie iegūti vai kuros tie tiek turpmāk apstrādāti, ņemot vērā minimālos uzglabāšanas laikposmus, kuri paredzēti piemērojamos valstu un Savienības tiesību aktos.

4. Dalībvalstis informē datu subjektus par to, ka valsts un Savienības struktūras var apstrādāt viņu personas datus saskaņā ar 1. punktu un ka šajā sakarā datu subjektiem ir tiesības, kas izklāstītas attiecīgi Direktīvā 95/46/EK un Regulā (EK) Nr. 45/2001.

5. Uz šo pantu attiecas Regulas (ES) Nr. 1306/2013 111. līdz 114. pants.

69. pants

Pasākumi īpašu problēmu risināšanai

1. Lai atrisinātu konkrētas problēmas, Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas ārkārtas gadījumos ir vajadzīgi un pamatoti. Šādos īstenošanas aktos var izdarīt atkāpes no šīs regulas noteikumiem tādā apjomā un tādām laikposmam, kādā tas noteikti vajadzīgs. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 71. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Ja tas nepieciešams pienācīgi pamatotos steidzamos gadījumos un lai risinātu šādas konkrētas problēmas, vienlaikus nodrošinot tiešo maksājumu sistēmas nepārtrauktu darbību, Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 71. panta 3. punktā minēto procedūru.

3. Pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar 1. vai 2. punktu, paliek spēkā ne ilgāk kā divpadsmit mēnešus. Ja pēc šā laikposma minētajos punktos izklāstītās konkrētas problēmas joprojām nav novērsta, Komisija, lai rastu pastāvīgu risinājumu, var iesniegt atbilstīgu tiesību akta priekšlikumu.

4. Par visiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar 1. vai 2. punktu, Komisija divu darbadienu laikā pēc to pieņemšanas informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

2. NODAĻA

Pilnvaru deleģēšana un īstenošanas noteikumi

70. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņem 2. pantā, 4. panta 3. punktā, 6. panta 3. punktā, 7. panta 3. punktā, 8. panta 3. punktā, 9. panta 5. punktā, 20. panta 6. punktā, 35. pantā, 36. panta 6. punktā, 39. panta 3. punktā, 43. panta 12. punktā, 44. panta 5. un 6. punktā, 46. panta 9. punktā, 50. panta 11. punktā, 52. panta 9. punktā, 57. panta 3. punktā, 58. panta 5. punktā, 59. panta 3. punktā, 64. panta 5. punktā, 67. panta 1. un 2. punktā un 73. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no 2014. gada 1. janvāra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms septiņu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai padome jebkurā laikā var atsaukt 2. pantā, 4. panta 3. punktā, 6. panta 3. punktā, 7. panta 3. punktā, 8. panta 3. punktā, 9. panta 5. punktā, 20. panta 6. punktā, 35. pantā, 36. panta 6. punktā, 39. panta 3. punktā, 43. panta 12. punktā, 44. panta 5. un 6. punktā, 46. panta 9. punktā, 50. panta 11. punktā, 52. panta 9. punktā, 57. panta 3. punktā, 58. panta 5. punktā, 59. panta 3. punktā, 64. panta 5. punktā, 67. panta 1. un 2. punktā un 73. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 2. pantu, 4. panta 3. punktā, 6. panta 3. punktā, 7. panta 3. punktā, 8. panta 3. punktā, 9. panta 5. punktā, 20. panta 6. punktā, 35. pantā, 36. panta 6. punktā, 39. panta 3. punktā, 43. panta 12. punktā, 44. panta 5. un 6. punktā, 46. panta 9. punktā, 50. panta 11. punktā, 52. panta 9. punktā, 57. panta 3. punktā, 58. panta 5. punktā, 59. panta 3. punktā, 64. panta 5. punktā, 67. panta 1. un 2. punktā un 73. pantā pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

71. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kuru sauc "Tiešo maksājumu komiteja". Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Attiecībā uz aktiem, kas minēti 24. panta 11. punktā, 31. panta 2. punktā un 67. panta 3. punktā, ja Komiteja atzinumu nesniedz, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

3. NODAĻA

Pārejas un nobeiguma noteikumi

72. pants

Atcelšana

1. Regula (EK) Nr. 637/2008 tiek atcelta no 2014. gada 1. janvāra.

Tomēr to turpina piemērot līdz 2017. gada 31. decembrim attiecībā uz dalībvalstīm, kuras ir izmantojušas minētās regulas 4. panta 1. punkta otrajā daļā paredzēto iespēju.

2. Regulu (EK) Nr. 73/2009 atceļ.

Neskarot 3. punktu, atsaucē uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu vai Regulu (ES) Nr. 1306/2013, un tās lasa saskaņā ar šīs regulas XI pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

3. Šajā regulā ietvertās atsaucē uz Regulu (EK) Nr. 73/2009 un Regulu (EK) Nr. 1782/2003 uzskata par atsaucēm, kas izdarītas uz minētajām regulām, kādas tās bija spēkā pirms atcelšanas.

73. pants

Pārejas noteikumi

Lai nodrošinātu netraucētu pāreju no Regulā (EK) Nr. 73/2009 noteiktās kārtības uz šajā regulā noteikto kārtību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 70. pantu attiecībā uz vajadzīgajiem pasākumiem, lai aizsargātu jebkādas lauksaimnieku iegūtās tiesības un tiesisko palāvību.

74. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā tās publicēšanas dienā Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2015. gada 1. janvāra.

Tomēr 8. pantu, 9. panta 6. punktu, 11. panta 6. punktu, 14. pantu, 16. pantu, 21. panta 2. un 3. punktu, 22. panta 2. punktu, 23. panta 1. punkta pirmo daļu, 23. panta 6. punktu, 24. panta 10. punktu, 29. pantu, 36. panta 1. punkta pirmo daļu, 41. panta 1. punktu, 43. panta 2. punktu, 45. panta 2. punkta ceturto daļu, 46. panta 2. un 8. punktu, 49. panta 1. punktu, 51. panta 1. punktu, 53. pantu, 54. pantu, 66. panta 1. punktu, 67. pantu, 70. pantu un 72. panta 1. punktu piemēro no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. JUKNA

I PIELIKUMS

Atbalsta shēmu saraksts

Nozare	Juridiskais pamats	Piezīmes
Pamata maksājuma shēma	Šīs regulas III sadaļas 1. nodaļas 1., 2., 3. un 5. iedaļa	Atsaistīts maksājums
Vienotā platībmaksājuma shēma	Šīs regulas 36. pants	Atsaistīts maksājums
Pārdalošs maksājums	Šīs regulas III sadaļas 2. nodaļa	Atsaistīts maksājums
Maksājums par klimatam un videi labvēlīgām lauksaimniecības praksēm	Šīs regulas III sadaļas 3. nodaļa	Atsaistīts maksājums
Maksājums apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi	Šīs regulas III sadaļas 4. nodaļa	Atsaistīts maksājums
Maksājums gados jaunajiem lauksaimniekiem	Šīs regulas III sadaļas 5. nodaļa	Atsaistīts maksājums
Brīvprātīgs saistītais atbalsts	Šīs regulas IV sadaļas 1. nodaļa	
Kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu	Šīs regulas IV sadaļas 2. nodaļa	Platībmaksājums
Mazo lauksaimnieku shēma	Šīs regulas V sadaļa	Atsaistīts maksājums
POSEI	Regulas (ES) Nr. 228/2013 IV nodaļa	Tiešie maksājumi saskaņā ar programmās noteiktajiem pasākumiem
Egejas jūras salas	Regulas (ES) Nr. 229/2013 IV nodaļa	Tiešie maksājumi saskaņā ar programmās noteiktajiem pasākumiem

II PIELIKUMS

Valsts maksimālais apjoms, kas minēts 6. pantā

(tūkstošos EUR)

Kalendārais gads	2015	2016	2017	2018	2019. gads un nākamais gads
Beļģija	536 076	528 124	520 170	512 718	505 266
Bulgārija	721 251	792 449	793 226	794 759	796 292
Čehijas Republika	874 484	873 671	872 830	872 819	872 809
Dānija	916 580	907 108	897 625	889 004	880 384
Vācija	5 144 264	5 110 446	5 076 522	5 047 458	5 018 395
Igaunija	121 870	133 701	145 504	157 435	169 366
Īrija	1 215 003	1 213 470	1 211 899	1 211 482	1 211 066
Grieķija	2 039 122	2 015 116	1 991 083	1 969 129	1 947 177
Spānija	4 842 658	4 851 682	4 866 665	4 880 049	4 893 433
Francija	7 553 677	7 521 123	7 488 380	7 462 790	7 437 200
Horvātija (*)	130 550	149 200	186 500	223 800	261 100
Itālija	3 902 039	3 850 805	3 799 540	3 751 937	3 704 337
Kipra	50 784	50 225	49 666	49 155	48 643
Latvija	195 649	222 363	249 020	275 887	302 754
Lietuva	417 890	442 510	467 070	492 049	517 028
Luksemburga	33 603	33 545	33 486	33 459	33 431
Ungārija	1 271 593	1 270 410	1 269 187	1 269 172	1 269 158
Malta	5 127	5 015	4 904	4 797	4 689
Nīderlande	780 815	768 340	755 862	744 116	732 370
Austrija	693 065	692 421	691 754	691 746	691 738
Polija	2 987 267	3 004 501	3 021 602	3 041 560	3 061 518
Portugāle	565 816	573 954	582 057	590 706	599 355
Rumānija	1 629 889	1 813 795	1 842 446	1 872 821	1 903 195
Slovēnija	137 987	136 997	136 003	135 141	134 278
Slovākija	380 680	383 938	387 177	390 781	394 385
Somija	523 333	523 422	523 493	524 062	524 631
Zviedrija	696 890	697 295	697 678	698 723	699 768
Apvienotā Karaliste	3 555 915	3 563 262	3 570 477	3 581 080	3 591 683

(*) Horvātijai valsts maksimālais apjoms 2020. kalendārajam gadam ir EUR 298 400 000, 2021. gadam - EUR 335 700 000 un 2022. gadam - EUR 373 000 000.

III PIELIKUMS

Neto maksimālais apjoms, kas minēts 7. pantā

(miljonos EUR)

Kalendārais gads	2015	2016	2017	2018	2019. gads un nākamais gads
Beļģija	536,1	528,1	520,2	512,7	505,3
Bulgārija	723,6	795,1	795,8	797,4	798,9
Čehijas Republika	874,5	873,7	872,8	872,8	872,8
Dānija	916,6	907,1	897,6	889,0	880,4
Vācija	5 144,3	5 110,4	5 076,5	5 047,5	5 018,4
Igaunija	121,9	133,7	145,5	157,4	169,4
Īrija	1 215,0	1 213,5	1 211,9	1 211,5	1 211,1
Grieķija	2 227,0	2 203,0	2 178,9	2 157,0	2 135,0
Spānija	4 903,6	4 912,6	4 927,6	4 941,0	4 954,4
Francija	7 553,7	7 521,1	7 488,4	7 462,8	7 437,2
Horvātija (*)	130,6	149,2	186,5	223,8	261,1
Itālija	3 902,0	3 850,8	3 799,5	3 751,9	3 704,3
Kipra	50,8	50,2	49,7	49,2	48,6
Latvija	195,6	222,4	249,0	275,9	302,8
Lietuva	417,9	442,5	467,1	492,0	517,0
Luksemburga	33,6	33,5	33,5	33,5	33,4
Ungārija	1 271,6	1 270,4	1 269,2	1 269,2	1 269,2
Malta	5,1	5,0	4,9	4,8	4,7
Nīderlande	780,8	768,3	755,9	744,1	732,4
Austrija	693,1	692,4	691,8	691,7	691,7
Polija	2 987,3	3 004,5	3 021,6	3 041,6	3 061,5
Portugāle	566,0	574,1	582,2	590,9	599,5
Rumānija	1 629,9	1 813,8	1 842,4	1 872,8	1 903,2
Slovēnija	138,0	137,0	136,0	135,1	134,3
Slovākija	380,7	383,9	387,2	390,8	394,4
Somija	523,3	523,4	523,5	524,1	524,6
Zviedrija	696,9	697,3	697,7	698,7	699,8
Apvienotā Karaliste	3 555,9	3 563,3	3 570,5	3 581,1	3 591,7

(*) Horvātijai neto maksimālais apjoms 2020. kalendārajam gadam ir EUR 298 400 000, 2021. gadam - EUR 335 700 000 un 2022. gadam - EUR 373 000 000.

IV PIELIKUMS

10. panta 2. punktā minētās robežvērtību koriģēšanas limiti

Dalībvalsts	EUR robežvērtības limits (10. panta 1. punkta a) apakšpunkts)	Hektāru robežvērtības limits (10. panta 1. punkta b) apakšpunkts)
Beļģija	400	2
Bulgārija	200	0,5
Čehijas Republika	200	5
Dānija	300	5
Vācija	300	4
Igaunija	100	3
Īrija	200	3
Grieķija	400	0,4
Spānija	300	2
Francija	300	4
Horvātija	100	1
Itālija	400	0,5
Kipra	300	0,3
Latvija	100	1
Lietuva	100	1
Luksemburga	300	4
Ungārija	200	0,3
Malta	500	0,1
Nīderlande	500	2
Austrija	200	2
Polija	200	0,5
Portugāle	200	0,3
Rumānija	200	0,3
Slovēnija	300	0,3
Slovākija	200	2
Somija	200	3
Zviedrija	200	4
Apvienotā Karaliste	200	5

V PIELIKUMS

10., 16. un 18. pantā minētie finanšu noteikumi, ko piemēro Bulgārijai un Rumānijai

- A. Summas, lai piemērotu 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu un aprēķinātu maksājumiem noteiktos valsts maksimālos apjomus, kas minēti 16. pantā, 2015. gadā:

Bulgārija: EUR 790 909 000

Rumānija: EUR 1 783 426 000

- B. Pamatmaksājuma shēmu papildinošo valsts tiešo maksājumu kopsumma, kas minēta 18. panta 1. punktā, 2015. gadā:

Bulgārija: EUR 69 657 000

Rumānija: EUR 153 536 000

- C. Kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu papildinošo valsts tiešo maksājumu kopsumma, kas minēta 18. panta 2. punktā, 2015. gadā:

Bulgārija: EUR 258 952

VI PIELIKUMS

10. un 19. pantā minētie finanšu noteikumi, ko piemēro Horvātijai

A. Summas 10. panta 1. punkta a) apakšpunkta piemērošanai Horvātijai

EUR 373 000 000

B. Papildinošo valsts tiešo maksājumu kopsummas, kas minētas 19. panta 3. punktā:

(tūkstošos EUR)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
242 450	223 800	186 500	149 200	111 900	74 600	37 300

VII PIELIKUMS

Maksimālā summa, kas jāpieskaita II pielikumā noteiktajām summām saskaņā ar 20. panta 2. punktu

(tūkstošos EUR)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
3 360	3 840	4 800	5 760	6 720	7 680	8 640	9 600

VIII PIELIKUMS

Lauku saimniecības vidējais lielums, kas minēta 41. panta 4. punktā

Dalībvalsts	Lauku saimniecības vidējais lielums (hektāros)
Beļģija	29
Bulgārija	6
Čehijas Republika	89
Dānija	60
Vācija	46
Igaunija	39
Īrija	32
Grieķija	5
Spānija	24
Francija	52
Horvātija	5,9
Itālija	8
Kipra	4
Latvija	16
Lietuva	12
Luksemburga	57
Ungārija	7
Malta	1
Nīderlande	25
Austrija	19
Polija	6
Portugāle	13
Rumānija	3
Slovēnija	6
Slovākija	28
Somija	34
Zviedrija	43
Apvienotā Karaliste	54

IX PIELIKUMS

Saraksts līdzvērtīgām praksēm, kuras minētas 43. panta 3. punktā

I. Kultūraugu dažādošanai līdzvērtīgas prakses

1) Kultūraugu dažādošana

Prasība – vismaz trīs kultūraugi, galvenajam kultūraugam ir atvēlēti maksimāli 75 %, un piemēro vienu vai vairākus no šādiem nosacījumiem:

- vismaz četri kultūraugi,
- piemēro mazākas maksimālās robežvērtības, vai
- ir piemērotāka tādu kultūraugu izvēle kā, piemēram, pākšaugi, proteīnaugi, kultūraugi, kam nav vajadzīga apūdeņošana vai kas attiecīgi nav jāapstrādā ar pesticīdiem,
- senu, tradicionālu vai apdraudētu kultūraugu reģionālas šķirnes ietvertas vismaz 5 % no augsecai paredzētās zemes platības.

2) Augseka

Prasība – vismaz trīs kultūraugi, galvenajam kultūraugam ir atvēlēti maksimāli 75 %, un piemēro vienu vai vairākus no šādiem nosacījumiem:

- izmanto videi labvēlīgāku kultūraugu daudzgadu secīgumu un/vai papuves,
- ir vismaz četri kultūraugi.

3) Augu sega ziemā (*)

4) Uztvērējaugi (*)

II. Ilggadīgo zālāju saglabāšanas praksei līdzvērtīga prakse

1) Pļavu vai ganību apsaimniekošana

Prasība – ilggadīgo zālāju uzturēšana un ir izpildīts viens vai vairāki no šādiem nosacījumiem:

- izciršanas kārtība vai piemērota pļaušana (termiņi, paņēmieni, limiti),
- ainavas elementu saglabāšana ilggadīgo zālāju platībā un krūmāju uzraudzība,
- noteiktas zālāju šķirnes un/vai sēšanas kārtība zālāju platības atjaunošanai atkarībā no zālāju veida, neiznīcinot bioloģiski vērtīgu zālāju,
- lopbarības zālaugu vai siena novākšana,
- stāvām nogāzēm piemērota platības apsaimniekošana,
- mēslošanas režīms,
- pesticīdu lietošanas ierobežojumi.

2) Ekstensīvās ganīšanas sistēmas

Prasība – ilggadīgo zālāju saglabāšana un ir izpildīts viens vai vairāki no šādiem nosacījumiem:

- ekstensīvā ganīšana (laiks, maksimālais ganāmpulka blīvums),

(*) Prakse, ievērojot 43. panta 12. punkta c) apakšpunktā minēto aprēķināšanu.

- ganīšana vai kalnu ganāmpulku uzturēšana,
- vietējo vai tradicionālo sugu izmantošana ilggadīgo zālāju platības noganīšanai.

III. Ekoloģiski nozīmīgai platībai līdzvērtīgas prakses

Prasība –t vismaz tai procentuālajai aramzemes daļai, kas noteikta saskaņā ar 46. panta 1. punktu, piemēro jebkuru no šādām praksēm.

- 1) Ekoloģiska zemes atstāšana atmatā
- 2) "Buferjoslu" izveide vērtīgos dabas apvidos, "Natura 2000" vai citās bioloģiskās daudzveidības aizsardzības teritorijās, tostarp gar lauku aizsardzības joslām un ūdenstecēm.
- 3) Neapstrādātu buferjoslu un lauku malu apsaimniekošana (izciršanas kārtība, vietējās vai noteiktas zālāju šķirnes un/vai apsēšanas kārtība, atkārtota apsēšana ar reģionālām šķirnēm, pesticīdu neizmantošana, kūtsmēsļu un/vai minerālmēsļu nelietošana, neapūdeņošana, izvairīšanās no augsnes sablīvēšanas).
- 4) Lauku robežas, joslas laukā un gabali, ko apsaimnieko savvaļas dzīvnieku vai konkrētas faunas vajadzībām (lauka malas ar zālaugiem, ligzdu aizsardzība, savvaļas puķu joslas, vietējo kultūraugu sēklu sajaukums, nenovāktie kultūraugi).
- 5) Ainavas elementu (koku, lauku aizsardzības joslu, krasta koku veģetācijas, akmens mūru (terašu), grāvju un diķu) apsaimniekošana (atzarošana, apgriešana, termiņi, paņēmieni, atjaunošana).
- 6) Kūdrainas vai mitras aramzemes augsnes saglabāšana zem zālājiem (neizmantojot mēslojumu un augu aizsardzības līdzekļus).
- 7) Audzēšana aramzemē notiek, neizmantojot mēslojumu (minerālmēslus un kūtsmēslus) un/vai augu aizsardzības līdzekļus, zemi neapūdeņojot un divus gadus pēc kārtas noteiktā vietā nesējot vienu un to pašu kultūraugu (*)
- 8) Aramzemes pārveidošana par ekstensīvi izmantotiem ilggadīgiem zālājiem.

X PIELIKUMS

46. panta 3. punktā minētie pārrēķina un svēruma koeficienti

Iezīmes	Pārrēķina koeficients	Svēruma koeficients	Ekoloģiski nozīmīga platība
Papuvē esoša zeme			
Terases			
Ainavas elementi			
Buferjoslas			
Agromežsaimniecības hektāri			
Atbalsttiesīgu hektāru joslas gar meža malām			
Platības ar īscirtmeta atvasājumiem			
32. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktā minētās apmežotās platības			
Platības, ko aizņem starpkultūras vai augsnes zaļais segums			
Platības, ko veido slāpekli piesaistoši kultūraugi			

XI PIELIKUMS

Atbilstības tabula

minēta 72. panta 2. punktā

Regula (EK) Nr. 73/2009	Šī regula	Regula (ES) Nr 1306/2013
1. pants	1. pants	—
2. pants	4. pants	—
3. pants	5. pants	—
4. panta 1. punkts	—	91. pants
4. panta 2. punkts	—	95. pants
5. pants	—	93. pants
6. panta 1. punkts	—	94. pants
6. panta 2. punkts	—	—
7. pants	—	—
8. pants	7. pants	—
9. pants	—	—
10. pants	—	—
10.a pants	—	—
10.b pants	—	—
10.c pants	—	—
10.d pants	—	—
11. pants	8. pants	26. panta 1. un 2. punkts
11. panta 3. punkts	8. panta 2. punkts	—
11.a pants	8. panta 3. punkts	—
12. panta 1. un 2. punkts	—	12. pants
12. panta 3. punkts	—	14. pants
12. panta 4. punkts	—	—
13. pants	—	13. panta 2. punkts
14. pants	—	67. pants
15. pants	—	68. panta 1. un 2. punkts
16. pants	—	69. pants
17. pants	—	70. pants
18. pants	—	71. pants
19. pants	—	72. pants

Regula (EK) Nr. 73/2009	Šī regula	Regula (ES) Nr 1306/2013
20. pants	—	74. panta 1., 2. un 3. punkts
21. pants	—	74. panta 4. punkts
22. pants	—	96. pants
23. pants	—	97. pants
24. pants	—	99. pants
25. pants	—	100. pants
26. pants	—	61. pants
27. panta 1. punkts	—	102. panta 3. punkts
27. panta 2. punkts	—	47. pants
27. panta 3. punkts	—	68. panta 3. punkts
28. panta 1. punkts	10. pants	—
28. panta 2. punkts	9. panta 3. punkts	—
28. panta 3. punkts	31. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punkts	—
29. pants	—	75. pants
30. pants	—	60. pants
31. pants	—	2. panta 2. punkts
32. pants	15. pants	—
33. pants	—	—
34. panta 2. punkts	32. panta 2. un 4. punkts	—
35. pants	33. pants	—
36. pants	—	—
37. pants	12. pants	—
38. pants	—	—
39. panta 1. punkts	32. panta 6. punkts	—
39. panta 2. punkts	35. panta 3. punkts	—
40. panta 1. punkts	6. panta 1. punkts	—
41. panta 1. punkts	30. panta 1. punkts	—
41. panta 2. punkts	30. panta 3. un 6., punkts	—
41. panta 3. punkts	30. panta 3. punkts un 7. panta a) apakšpunkts	—
41. panta 4. punkts	—	—
41. panta 5. punkts	30. panta 10. punkts	—
41. panta 6. punkts	—	—
42. pants	31. panta 1. punkta b) apakšpunkts	—
43. panta 1. punkts	34. panta 1., 2. un 3. punkts	—

Regula (EK) Nr. 73/2009	Šī regula	Regula (ES) Nr 1306/2013
43. panta 2. punkts	—	—
43. panta 3. punkts	34. panta 4. punkts	—
44. pants	—	—
45. pants	—	—
46. pants	—	—
47. pants	—	—
48. pants	—	—
49. pants	—	—
50. pants	—	—
51. pants	—	—
52. pants	—	—
53. pants	—	—
54. pants	—	—
55. pants	—	—
56. pants	—	—
57. pants	—	—
57.a pants	20. pants un VII pielikums	—
58. pants	—	—
59. pants	—	—
60. pants	—	—
61. pants	—	—
62. pants	—	—
63. pants	—	—
64. pants	—	—
65. pants	—	—
66. pants	—	—
67. pants	—	—
68. pants	—	—
69. pants	—	—
70. pants	—	—
71. pants	—	—
72. pants	—	—
73. pants	—	—
74. pants	—	—

Regula (EK) Nr. 73/2009	Šī regula	Regula (ES) Nr 1306/2013
75. pants	—	—
76. pants	—	—
77. pants	—	—
78. pants	—	—
79. pants	—	—
80. pants	—	—
81. pants	—	—
82. pants	—	—
83. pants	—	—
84. pants	—	—
85. pants	—	—
86. pants	—	—
87. pants	—	—
88. pants	56. pants	—
89. pants	57. pants	—
90. pants	58. pants	—
91. pants	59. pants	—
92. pants	60. pants	—
93. pants	—	—
94. pants	—	—
95. pants	—	—
96. pants	—	—
97. pants	—	—
98. pants	—	—
99. pants	—	—
100. pants	—	—
101. pants	—	—
102. pants	—	—
103. pants	—	—
104. pants	—	—
105. pants	—	—
106. pants	—	—
107. pants	—	—
108. pants	—	—

Regula (EK) Nr. 73/2009	Šī regula	Regula (ES) Nr 1306/2013
109. pants	—	—
110. pants	—	—
111. pants	—	—
112. pants	—	—
113. pants	—	—
114. pants	—	—
115. pants	—	—
116. pants	—	—
117. pants	—	—
118. pants	—	—
119. pants	—	—
120. pants	—	—
121. pants	16 un 17. pants	—
121.a pants	—	98. panta, otrā daļa
122. pants	—	—
123. pants	—	—
124. panta 1. līdz 5., 7. un 8. punkts	—	—
124. panta 6. punkts	—	98. panta, pirmā daļa
125. pants	—	—
126. pants	—	—
127. pants	—	—
128. pants	—	—
129. pants	—	—
130. pants	—	—
131. pants	—	—
132. pants	Articles 18 un 19. pants	—
133. pants	—	—
133.a pants	37. pants	—
134. pants (svītrots)	—	—
135. pants (svītrots)	—	—
136. pants	—	—
137. pants	—	—
138. pants	3. pants	—
139. pants	13. pants	—
140. pants	67. pants	—

Regula (EK) Nr. 73/2009	Šī regula	Regula (ES) Nr 1306/2013
141. pants	71. pants	—
142. panta a) līdz q) un s) punkts	70. pants	—
142. panta r) punkts	69. pants	—
143. pants	—	—
144. pants	—	—
145. pants	—	—
146. pants	72. pants	—
146.a pants	—	—
147. pants	73. pants	—
148. pants	—	—
149. pants	74. pants	—
I pielikums	I pielikums	—
II pielikums	—	II pielikums
III pielikums	—	II pielikums
IV pielikums	III pielikums	—
V pielikums	—	—
VI pielikums	—	—
VII pielikums	IV pielikums	—
VIII pielikums	II pielikums	—
IX pielikums	—	—
X pielikums	—	—
XI pielikums	—	—
XII pielikums	—	—
XIII pielikums	—	—
XIV pielikums	—	—
XV pielikums	—	—
XVI pielikums	—	—
XVII pielikums	—	—
XVIIa pielikums	—	—

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1308/2013

(2013. gada 17. decembris),

ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 42. panta pirmo daļu un 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽⁴⁾,

tā kā:

(1) Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "KLP 2020. gada perspektīvā: Kā risināt nākotnē paredzamās ar pārtiku, dabas resursiem un teritoriālajiem aspektiem saistītās problēmas" ir izklāstītas kopējās lauksaimniecības politikas ("KLP") iespējamās problēmas, uzdevumi un virzieni pēc 2013. gada. Ņemot vērā par šo paziņojumu notikušās debates, KLP reformai būtu jāstājas spēkā no 2014. gada 1. janvāra. Minētajai reformai būtu jāaptver visi KLP svarīgākie instrumenti, tostarp Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 ⁽⁵⁾. Ņemot vērā reformas darbības vērienu, ir lietderīgi atcelt minēto regulu un aizstāt to ar jaunu regulu par lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju. Turklāt reformas

gaitā būtu pēc iespējas jāsapņo, jāracionalizē un jāvienkāršo noteikumi, jo īpaši tie, kas attiecas uz vairākām lauksaimniecības nozarēm, tostarp nodrošinot arī to, lai nebūtiskus pasākumu elementus Komisija varētu pieņemt ar deleģētiem aktiem.

(2) Šajā regulā būtu jāietver visi vienotās lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju pamatelementi.

(3) Šī regula būtu jāpieņem visiem Līguma par Eiropas Savienību (LES) un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) (kopā "Līgumi") I pielikumā uzskaitītajiem lauksaimniecības produktiem, lai izveidotu visu šo produktu tirgus kopīgu organizāciju, kā paredzēts LESD 40. panta 1. punktā.

(4) Būtu skaidri jānosaka, ka principā uz šajā regulā izklāstītajiem pasākumiem būtu jāattiecinā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 ⁽⁶⁾ un saskaņā ar to pieņemti noteikumi. Proti, Regulā (ES) Nr. 1306/2013 ir paredzēti noteikumi, lai garantētu noteikumos saistībā ar KLP paredzēto pienākumu izpildi, tostarp pārbaudes un administratīvo pasākumu un administratīvo sodu piemērošanu gadījumos, ja pienākumi netiek pildīti, un noteikumi par nodrošinājuma iemaksāšanu un atbrīvošanu un nepamatoto maksājumu atgūšanu.

(5) Saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu Padomei jāpieņem pasākumi par cenu, nodevu, atbalsta un kvantitatīvo ierobežojumu noteikšanu. Skaidrības labad šajā regulā būtu nepārprotami jānorāda fakts, ka gadījumos, kad piemēro LESD 43. panta 3. punktu, Padome šos pasākumus pieņem, pamatojoties uz minēto juridisko pamatu.

(6) Lai papildinātu vai grozītu konkrētus nebūtiskus šās regulas elementus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

⁽¹⁾ 2012. gada 8. marta atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽²⁾ OV C 191, 29.6.2012., 116. lpp. un OV C 44, 15.2.2013., 158. lpp.

⁽³⁾ OV C 225, 27.7.2012., 174. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 20. novembra nostāja (vēl nav publicēta *Oficiālajā Vēstnesī*)

⁽⁵⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotas TKO regula) (OV L 299, 16.11.2007., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 352/78, (EK) No 165/94, (EK) No 2799/98, (EK) No 814/2000, (EK) No 1290/2005 un (EK) No 485/2008 (Sk. šā *Oficiālā Vēstneša* 549. lpp.).

- (7) Šajā regulā būtu jānodrošina konkrētas definīcijas, kas attiecas uz dažām nozarēm. Lai ņemtu vērā rīsu nozares specifiskās iezīmes, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, lai definīcijas attiecībā uz rīsu nozari grozītu tādā mērā, kādā tas ir nepieciešams to atjaunināšanai atbilstīgi tirgus attīstībai.
- (8) Šajā regulā ir iekļauta atsauce uz kombinētās nomenklatūras produktu aprakstu, un tā satur atsauces uz pozīcijām vai apakšpozīcijām. Kopējā muitas tarifa nomenklatūras grozījumu dēļ var būt nepieciešams izdarīt turpmākus tehniskus pielāgojumus šajā regulā. Lai ņemtu vērā šādus grozījumus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz vajadzīgo tehnisko pielāgojumu veikšanu. Skaidrības un vienkāršības labad būtu jāatceļ Padomes Regula (EEK) Nr. 234/79⁽¹⁾, kurā patlaban ir paredzētas šādas pilnvaras, un minētās pilnvaras būtu jāiekļauj šajā regulā.
- (9) Būtu jānosaka labības, rīsu, cukura, sausās lopbarības, sēklu, vīna, olīveļļas un galda olīvu, linu un kaņepju, augļu un dārzeņu, pārstrādātu augļu un dārzeņu, banānu, piena un piena produktu un zīdītāņu tirdzniecības gadi un pēc iespējas jāpielāgo visu šo produktu bioloģiskās ražošanas ciklam.
- (10) Lai stabilizētu tirgus un nodrošinātu pietiekami augstu dzīves līmeni lauksaimniecībā nodarbinātajiem iedzīvotājiem, ir izstrādāta diferencēta tirgus atbalsta sistēma dažādām nozarēm un ieviestas tiešā atbalsta shēmas, ņemot vērā katras attiecīgās nozares vajadzības, no vienas puses, un dažādu nozaru savstarpējo atkarību, no otras puses. Šo pasākumu veids ir valsts intervence vai privātās uzglabāšanas atbalsta maksājumi. Joprojām pastāv nepieciešamība saglabāt tirgus atbalsta pasākumus, vienlaikus tos racionalizējot un vienkāršojot.
- (11) Būtu jānosaka Savienības skalas liemeņu klasificēšanai, identificēšanai un noformēšanai liellopu un teļa gaļas, cūkgaļas, aitas un kazas gaļas nozarēs cenu reģistrēšanas nolūkos un lai piemērotu intervences pasākumus šajās nozarēs. Turklāt šādu Savienības skalu mērķis ir uzlabot tirgus pārskatāmību.
- (12) Skaidrības un pārredzamības labad uz valsts intervences noteikumiem būtu jāattiecinā vienota struktūra, vienlaikus saglabājot katras nozares politiku. Tāpēc ir lietderīgi nošķirt salīdzināmos robežlielumus un intervences
- cenā un noteikt pēdējās minētās. To darot, īpaši svarīgi ir nepārprotami norādīt, ka tikai valsts intervences cenā atbilst piemērotajām administrētajām cenām, kas minētas PTO Lauksaimniecības nolīguma 3. pielikuma 8. punkta pirmajā teikumā (t. i., tirgus cenu atbalsts). Šajā sakarībā būtu jānorāda, ka tirgus intervence var notikt kā valsts intervence, kā arī cita veida intervence, kurai neizmanto iepriekš noteiktas cenu norādes.
- (13) Atbilstīgi katras attiecīgās nozares vajadzībām, ņemot vērā iepriekšējās tirgus kopējās organizācijas (TKO) īstenošanas praksi un pieredzi, valsts intervences sistēmai vajadzētu būt pieejamai noteiktos gada laikposmos, un minētajos laikposmos tai vajadzētu būt pieejamai pastāvīgi, vai arī tā būtu jāuzsāk atkarībā no tirgus cenām.
- (14) Valsts intervences cenai vajadzētu veidoties no noteiktas cenā par konkrētiem dažu produktu daudzumiem, un citos gadījumos tā būtu jānosaka konkursa kārtībā, atspoguļojot saskaņā ar iepriekšējo TKO īstenoto praksi un pieredzi.
- (15) Šajā regulā būtu jāparedz iespēja realizēt produktus, kas iepirkti valsts intervencē. Šādi pasākumi būtu jāpieņem tā, lai izvairītos no tirgus traucējumiem un nodrošinātu vienādu piekļuvi precēm un vienādu attieksmi pret pircējiem.
- (16) Pašreizējā shēma pārtikas izplatīšanai vistrūcīgākajām personām Savienībā, kas pieņemta saskaņā ar KLP, būtu jāaplūko atsevišķā regulā, kura pieņemta, lai atspoguļotu minētās shēmas sociālās kohēzijas mērķus. Tomēr šajā regulā būtu jāparedz noteikumi, lai valsts intervencē glabātos produktus būtu iespējams realizēt, darot tos pieejamus izmantošanai minētajā shēmā.
- (17) Lai sasniegtu mērķi – līdzsvarot tirgu un stabilizēt tirgus cenā, iespējams, ka ir jāpiešķir atbalsts konkrētu lauksaimniecības produktu privātai uzglabāšanai. Lai nodrošinātu tirgus pārredzamību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, kuros paredzēti nosacījumi, kad tā, ņemot vērā stāvokli tirgū, var nolemt piešķirt privātās uzglabāšanas atbalstu.
- (18) Lai nodrošinātu to, ka produkti, ko iepērk valsts intervencē vai par kuriem piešķir atbalstu privātai uzglabāšanai, ir piemēroti ilgtermiņa uzglabāšanai un tie ir veseli, tīri un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē, un lai ņemtu vērā dažādu nozaru specifiskās iezīmes nolūkā nodrošināt valsts intervences un privātās uzglabāšanas rentablu

⁽¹⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 234/79 (1979. gada 5. februāris) par kopējā muitas tarifa nomenklatūras pielāgošanas procedūru attiecībā uz lauksaimniecības produktiem (OV L 34, 9.2.1979, 2. lpp.).

- darbību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, kuros paredzētas prasības un nosacījumi, kas jāievēro attiecībā uz minēto produktu kvalitāti un atbilstību papildus šajā regulā paredzētajām prasībām.
- (19) Lai ņemtu vērā labības un nelobīto rīsu nozares specifiskās iezīmes, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, ar kuriem nosaka kvalitātes kritērijus attiecībā uz minēto produktu iepirkšanu un pārdošanu.
- (20) Lai nodrošinātu atbilstīgu noliktavu ietilpību un valsts intervences sistēmas efektivitāti rentabilitātes un izplatīšanas ziņā un lai nodrošinātu piekļuvi tirgus dalībniekiem, kā arī lai saglabātu valsts intervencē iepirkto produktu kvalitāti to realizācijai uzglabāšanas laika beigās, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt konkrētus tiesību aktus, kuros nosaka prasības, kādām jāatbilst visu valsts intervencei pakļauto produktu uzglabāšanas noliktavām, noteikumus par produktu uzglabāšanu dalībvalstī, kura ir atbildīga par tiem vai to apstrādi, saistībā ar muitas nodokļiem un citām summām, kas jāpiesķir vai jāiekasē saskaņā ar KLP, vai ārpus šīs dalībvalsts.
- (21) Lai nodrošinātu to, ka privātai uzglabāšanai ir vēlamā ietekme uz tirgu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz noteikumiem un nosacījumiem, ko piemēro, ja uzglabātais daudzums ir mazāks par līgumā paredzēto daudzumu; nosacījumiem par avansa maksājuma piešķiršanu; un nosacījumiem, kādus piemēro produktu, uz ko attiecas privātās uzglabāšanas līgumi, atkal laišanai tirgū vai realizēšanai.
- (22) Lai nodrošinātu valsts intervences un privātās uzglabāšanas sistēmu pareizu darbību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, nosakot izmantot konkursa procedūras un paredzot papildu nosacījumus, kas jāievēro tirgus dalībniekiem, un tirgus dalībniekam noteiktu prasību iemaksāt nodrošinājumu.
- (23) Lai ņemtu vērā tehnisko attīstību un liellopu un teļa gaļas, cūkgaļas, aitu un kazu gaļas nozaru vajadzības, kā arī nepieciešamību standartizēt dažādu produktu noformējumu ar mērķi uzlabot tirgus pārredzamību, cenu reģistrēšanu un tirgus intervences pasākumu piemērošanu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, ar kuriem pielāgo un atjaunina Savienības skalas liemeņu klasificēšanai minētajās nozarēs, kā arī attiecībā uz dažu ar to saistītus papildu noteikumus un atkāpju noteikšanu.
- (24) Būtu jāveicina, lai mācību iestāžu audzēkņi uzturā lietotu augļus un dārzeņus, kā arī pienu un piena produktus, ar mērķi sistemātiski palielināt minēto produktu īpatsvaru bērnu uzturā tajā vecumā, kad veidojas viņu ēšanas paradumi, tādējādi veicinot KLP mērķu sasniegšanu, jo īpaši tirgu stabilizēšanu un pārtikas nodrošinājumu gan tagad, gan nākotnē. Tāpēc būtu jāveicina Savienības atbalsts, lai finansētu vai līdzfinansētu mācību iestāžu audzēkņu apgādi ar šādiem produktiem.
- (25) Lai nodrošinātu Savienības skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem programmas un skolu apgādei ar piena produktiem programmas budžeta pareizu pārvaldību, katrai programmai būtu jānosaka piemēroti noteikumi. Nevajadzētu izmantot Savienības atbalstu, lai aizstātu jau pastāvošu valsts programmu finansējumu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem. Tomēr, ņemot vērā budžeta ierobežojumus, dalībvalstīm tomēr vajadzētu dot iespēju savu finansiālo ieguldījumu minētajās programmās aizstāt ar privātā sektora ieguldījumiem. Lai programmas, kas paredzētas skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem un kas paredzētas skolu apgādei ar piena produktiem, padarītu efektīvas, var gadīties, ka ir vajadzīgi papildu pasākumi, par kuriem tām būtu jāļauj piešķirt valsts atbalstu. Dalībvalstīm, kas piedalās šajās programmās, būtu jāinformē sabiedrība par Savienības atbalsta subsidējošo nozīmi.
- (26) Lai bērniem veicinātu veselīgus ēšanas paradumus un nodrošinātu, ka atbalsts tiek paredzēts bērniem, kuri regulāri apmeklē dalībvalstu pārvaldītas vai atzītas mācību iestādes, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras attiecībā uz programmu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem pieņemt attiecīgus tiesību aktus par papildu kritērijiem saistībā ar atbalsta mērķtiecīgu novirzīšanu, par atbalsta pieteikuma iesniedzēju apstiprināšanu un atlasīti un par stratēģiju izstrādi valstu un reģionu līmenī un par papildu pasākumiem.
- (27) Lai nodrošinātu Savienības finansējuma efektīvu un mērķtiecīgu izmantošanu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras attiecībā uz programmu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem pieņemt attiecīgus tiesību aktus par metodi, kā atbalsts tiek sadalīts dalībvalstīm, pamatojoties uz saņemtajiem atbalsta pieprasījuma pieteikumiem, uz Savienības atbalsta atbilstīgajām izmaksām, tostarp pamatojoties uz iespēju noteikt šādu izmaksu kopējo maksimuma apjomu, un dalībvalstu pienākumu uzraudzīt un izvērtēt, cik efektīvas ir to programmas skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem.
- (28) Lai veicinātu informētību par programmu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz prasību, lai dalībvalstis, kas piedalās un kam ir programma skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, informētu sabiedrību par Savienības atbalsta subsidējošo nozīmi.

- (29) Lai ņemtu vērā piena produktu patēriņa modeļu pārmaiņas, inovācijas un attīstību piena produktu tirgū, produktu pieejamību dažādos Savienības tirgos un uzturvērtības aspektus, Komisijai attiecībā uz programmu skolu apgādei ar piena produktiem būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz produktiem, kuri ir atbilstīgi programmai; dalībvalstu valsts vai reģionāla mēroga stratēģijām, tostarp attiecīgā gadījumā papildu pasākumiem; un programmas uzraudzību un novērtēšanu.
- (30) Lai nodrošinātu, ka uz Savienības atbalstu pretendē piemēroti saņēmēji un pieteikuma iesniedzēji un ka tas tiek efektīvi un lietderīgi izmantots, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz: noteikumiem par saņēmējiem un pieteikuma iesniedzējiem, kuriem ir tiesības uz atbalstu, prasību, ka pieteikuma iesniedzēji ir jāapstiprina dalībvalstīm, un piena produktu izmantošanu ēdiena gatavošanā mācību iestādēs.
- (31) Lai nodrošinātu to, ka atbalsta saņēmēji pilda savus pienākumus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz prasību iesniegt nodrošinājumu, ja atbalsts ir izmaksāts avansā.
- (32) Lai veicinātu informētību par programmu skolu apgādei ar piena produktiem, Komisijai būtu jāpiesūta pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem dalībvalstīm ir jāinformē sabiedrība par savu dalību minētajā programmā un par to, ka programmu subsidē Savienība.
- (33) Lai nodrošinātu to, ka atbalsts atspoguļojas produktu cenās, Komisijai būtu jāpiesūta pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus par cenu uzraudzības noteikšanu saskaņā ar programmu skolu apgādei ar piena produktiem.
- (34) Savienības finansējums ir vajadzīgs, lai mudinātu atzītas ražotāju organizācijas, ražotāju organizāciju apvienības vai starpnozaru organizācijas izstrādāt darba programmas ar mērķi uzlabot olīveļļas un galda olīvu produkciju un tirdzniecību. Šajā sakarībā šajā regulā būtu jāparedz, ka Savienības atbalstu sadala atkarībā no attiecīgo darba programmu satvarā veikto pasākumu prioritātes. Tomēr būtu jāsamazina līdzfinansējums, lai uzlabotu šādu programmu efektivitāti.
- (35) Lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi un lietderīgi izmantots Savienības atbalsts, kas piešķirts ražotāju organizācijām, ražotāju organizāciju apvienībām vai starpnozaru organizācijām olīveļļas un galda olīvu produkcijas kvalitāti, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus par konkrētiem pasākumiem, kurus var finansēt ar Savienības atbalstu, un par darbībām un izmaksām, kuras nevar šādi finansēt; par Savienības finansējuma minimālo piešķirumu konkrētām jomām; par prasību iemaksāt nodrošinājumu; par kritērijiem, kas dalībvalstīm jāņem vērā, atlasot un apstiprinot darba programmas.
- (36) Šajā regulā būtu jānosūta tādi augļi un dārzeņi, kas paredzēti tiešam patēriņam, no vienas puses, un pārstrādei paredzēti augļi un dārzeņi, kā arī pārstrādāti augļi un dārzeņi, no otras puses. Noteikumi par darbības fondiem, darbības programmām un Savienības finansiālo palīdzību būtu jāpiemēro tikai pirmajai kategorijai un pret abiem minētajām kategorijām ietilpstošajiem augļiem un dārzeņiem būtu jāattiecas līdzīgi.
- (37) Augļu un dārzeņu ražošana nav prognozējama, un šie produkti ātri bojājas. Pat nelieli pārpalikumi var radīt ievērojamus tirgus traucējumus. Tāpēc būtu jāparedz krīzes pārvarēšanas pasākumi, un šie pasākumi arī turpmāk būtu jāiekļauj darbības programmās.
- (38) Augļu un dārzeņu ražošanā un tirdzniecībā būtu pilnībā jāņem vērā vides apsvērumi, tostarp audzēšanas paņēmieni, atkritumu apsaimniekošana un no tirgus izņemto produktu realizācija, jo īpaši tas attiecas uz ūdens kvalitātes aizsardzību, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un lauku apvidu uzturēšanu.
- (39) Atbalsts ražotāju grupu izveidošanai būtu jāsniedz visās nozarēs un visās dalībvalstīs saskaņā ar lauku attīstības politiku. Tādēļ būtu jāpārtrauc īpašais atbalsts augļu un dārzeņu nozarei.
- (40) Lai ražotāju organizācijām un to apvienībām augļu un dārzeņu nozarē uzliktu lielāku atbildību par to finansiālajiem lēmumiem un novirzīt tām atvēlētos publiskā sektora resursus nākotnes vajadzībām, būtu jānosaka šo resursu izmantošanas nosacījumi. Piemērots risinājums ir ražotāju organizāciju un to apvienību izveidoto darbības fondu kopīga finansēšana. Īpašos gadījumos būtu jāatļauj paplašināt finansējamo jomu. Darbības fondi būtu jāizmanto tikai darbības programmu finansēšanai augļu un dārzeņu nozarē. Lai kontrolētu Savienības izdevumus, būtu jānosaka ierobežojumi palīdzībai, ko piešķir ražotāju organizācijām un to apvienībām, kuras izveido darbības fondus.

- (41) Reģionos, kuros ražošanas organizācija augļu un dārzeņu nozarē ir vāji attīstīta, būtu jāatļauj piešķirt valsts finanšu papildu ieguldījumus. Savienībai būtu jāatlīdzina šādi ieguldījumi dalībvalstīs, kurās strukturālās nepilnības ir īpaši izteiktas.
- (42) Lai augļu un dārzeņu nozarē nodrošinātu efektīvu, mērķtiecīgu un ilgtspējīgu atbalstu ražotāju organizācijām un to apvienībām, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz darbības fondiem un darbības programmām, valsts sistēmu un valsts stratēģiju saistībā ar darbības programmām, kas attiecas uz pienākumu pārraudzīt un izvērtēt valsts sistēmas un valsts stratēģiju efektivitāti; Savienības finanšu palīdzību; krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem un valsts finansiālo palīdzību.
- (43) Ir svarīgi paredzēt vīna nozares atbalsta pasākumus, kuri stiprina konkurētspējīgas struktūras. Šie pasākumi būtu jānosaka un jāfinansē Savienībai, savukārt dalībvalstu ziņā būtu jāatstāj tādu piemērotu pasākumu kopuma izvēle, kas atbilst reģionālo struktūru vajadzībām, nepieciešamības gadījumā ņemot vērā to specifiku, kā arī šo pasākumu iekļaušana valsts atbalsta programmās. Dalībvalstīm vajadzētu būt atbildīgām par šādu programmu īstenošanu.
- (44) Savienības vīnu noietu veicināšanai un tirdzniecībai vajadzētu būt vienam no galvenajiem pasākumiem, kas iekļaujams valsts atbalsta programmās. Atbalsts inovācijai var palielināt Savienības vīnkopības produktu pārdošanas iespējas un konkurētspēju. Būtu jāturpina finansēt pārstrukturēšanas un pārveidošanas pasākumi, ņemot vērā to pozitīvo strukturālo ietekmi uz vīna nozari. Atbalsts būtu jānodrošina arī ieguldījumiem vīna nozarē, kas paredzēti, lai uzlabotu pašu uzņēmumu saimnieciskās darbības rādītājus. Atbalstam blakusproduktu destilācijai vajadzētu būt pasākumam, kas pieejams tām dalībvalstīm, kuras vēlas izmantot šādu instrumentu, lai nodrošinātu vīna kvalitāti, vienlaikus saglabājot vidi.
- (45) Preventīviem instrumentiem, piemēram, ražas apdrošināšanai, kopfondiem un ražas priekšlaicīgai novākšanai, vajadzētu būt pasākumiem, par kuriem var pretendēt uz atbalstu saskaņā ar vīna nozares atbalsta programmām, lai veicinātu atbildīgu pieeju krīzes situācijām.
- (46) Ir formulēti noteikumi par atbalstu vīnkopjiem, kuru sniedz, piešķirot maksājumtiesības, kā nolēmušas dalībvalstis, sākot no 2015. finanšu gada saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1234/2007 103.n pantu un, ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti minētajā noteikumā.
- (47) Lai nodrošinātu to, ka dalībvalstu vīna nozares atbalsta programmas sasniedz savus mērķus un Savienības fondi tiek izmantoti efektīvi un lietderīgi, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, kuros paredz noteikumus: par atbildību par izdevumiem laikā no dienas, kad Komisija saņēmusi atbalsta programmas un atbalsta programmu grozījumus, līdz dienai, kad sākas to piemērošana; noteikumus par atbalsta programmu saturu un izdevumiem, par administratīvajām un personāla izmaksām un darbībām, kuras var iekļaut dalībvalstu atbalsta programmās, un par nosacījumiem un iespēju veikt maksājumus, izmantojot starpniecību, ja sniegts atbalsts par ražas apdrošināšanu; noteikumus par prasību iemaksāt nodrošinājumu, ja tiek izmaksāts avansa maksājums; noteikumus par dažu termiņu lietojumu; noteikumus par maksimālā apjoma noteikšanu, kurš paredzēts izdevumiem par vīna dārzu atkārtotu stādīšanu augu veselības vai fitosanitāru apsvērumu dēļ; noteikumus par izvairīšanos no projektu divkārša finansējuma; noteikumus, saskaņā ar kuriem ražotājiem jāizņem no tirgus vīndarības blakusprodukti un par izņēmumiem no šā pienākuma, lai neradītu papildu administratīvo slogu; un noteikumus par destilētāju brīvprātīgu sertifikāciju; un noteikumus, ar kuriem dod iespēju dalībvalstīm izvirzīt nosacījumus atbalsta pasākumu pareizai darbībai.
- (48) Biškopību raksturo ražošanas apstākļu un ražu dažādība un uzņēmēju izklaidētība un dažādība gan ražošanas, gan tirdzniecības posmā. Turklāt, ņemot vērā aizvien biežāk novērotos kaitēkļu uzbrukumus stropiem, kas ietekmē bišu veselību, un jo īpaši varroatozes izplatīšanos vairākās dalībvalstīs pēdējos gados un problēmas, ko šī slimība rada medus ražošanā, joprojām vajadzīga Savienības rīcība, jo varroatozi nevar pilnībā izskaust un tā jāapkaro ar apstiprinātiem līdzekļiem. Ņemot vērā šos apstākļus un tiecoties uzlabot biškopības produktu ražošanu un tirdzniecību Savienībā, reizi trīs gados ir jāizstrādā valstu programmas šai nozarei, lai uzlabotu vispārējos biškopības produktu ražošanas un tirdzniecības apstākļus. Savienībai būtu daļēji jāfinansē šīs valstu programmas.
- (49) Būtu jānosaka pasākumi, kurus var ietvert biškopības programmās. Lai nodrošinātu, ka Savienības atbalsta shēma ir pielāgota jaunākajām izmaiņām un ka tajā ietvertie pasākumi ir efektīvi, lai uzlabotu biškopības produktu ražošanas un tirdzniecības vispārējos apstākļus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz pasākumu saraksta atjaunināšanu, pielāgojot esošos pasākumus vai pievienojot jaunus pasākumus.

- (50) Lai nodrošinātu Savienības līdzekļu efektīvu un lietderīgu izmantojumu biškopības nozarē, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus par divkārsa finansējuma novēršanu starp dalībvalstu biškopības programmām un lauku attīstības programmām un par pamatu Savienības finansiālā ieguldījuma sadalījumam visām iesaistītajām dalībvalstīm.
- (51) Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009⁽¹⁾ no 2010. gada 1. janvāra platībatkarīgie maksājumi par apiņiem tika atsaistīti. Lai ļautu apiņu ražotāju organizācijām turpināt savu darbību tāpat kā līdz šim, būtu jāparedz īpašs noteikums par līdzvērtīgām summām, kas tām pašām darbībām jāizmanto attiecīgajā dalībvalstī. Lai nodrošinātu to, ka ar atbalstu tiek finansēti ražotāju organizāciju mērķi, kas ir izklāstīti šajā regulā, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz atbalsta pieprasījumiem, noteikumiem par atbilstīgām apiņu platībām un par atbalsta summu aprēķinu.
- (52) Savienības atbalsts par zīdītāriņu audzēšanu būtu jāat-
saista un jāintegrē tiešo maksājumu sistēmā, ievērojot pieeju atbalstam citās nozarēs.
- (53) Atbalsts par Savienībā ražotu vājpienu un vājpiena pulveri, kas paredzēts izmantošanai dzīvnieku barībā un pārstrādei kazeinā un kazeinātos, nav izrādījies efektīvs tirgus atbalstam, un tāpēc tas būtu jāpārtrauc; tāpat būtu jāpārtrauc piemērot noteikumus par kazeīna un kazeinātu izmantošanu siera ražošanā.
- (54) Lēmums izbeigt pārejas aizliegumu stādīt vīnogulājus Savienības mērogā ir pamatots ar to, ka ir sasniegti 2008. gada Savienības vīna tirgus reformas galvenie mērķi, jo īpaši – panākts, ka ir izbeigta ilgstošā strukturālā pārpalikuma veidošanās vīna ražošanā un pakāpeniski uzlabojusies vīna nozares konkurētspēja un tirgus orientācija Savienībā. Šāda pozitīva notikumu attīstība ir saistīta ar ievērojamu vīnogulāju platību samazināšanos visā Savienībā, mazāk konkurētspējīgu ražotāju izstāšanos un dažu tirgus atbalsta pasākumu pakāpenisku izbeigšanu, kas atceļ motivāciju veikt investīcijas, ja nav ekonomiskās dzīvotspējas. Piegādes spēju samazināšanās un atbalsts strukturāliem pasākumiem, un vīna eksporta sekmēšana ļāva labāk pielāgoties samazinātam pieprasījumam Savienības mērogā, ko izraisa pakāpeniska patēriņa samazināšanās tradicionālās vīna ražotājās dalībvalstīs.
- (55) Tomēr izredzes, ka pasaules tirgus mērogā pieprasījums pakāpeniski pieaugs, dod stimulu palielināt piegādes spējas un tādēļ veikt jaunu vīnogulāju stādīšanu nākamajos desmit gados. Lai gan būtu jātiecas uz galveno mērķi – palielināt Savienības vīna nozares konkurētspēju – lai nepazaudētu tirgus daļu pasaules tirgū, pārlietu straujš jaunu vīnogulāju stādīšanas pieaugums, reaģējot uz paredzēto pieprasījuma pieaugumu starptautiskajā mērogā, var atkal novest pie tā, ka veidojas piegādes spēju pārpalikums vidējā termiņā, kam varētu būt sociālas un ekoloģiskas sekas konkrētos vīna ražošanas reģionos. Lai nodrošinātu sakārtotu vīnogulāju stādījumu audzēšanu laikposmā no 2016. gada līdz 2030. gadam, būtu jāizveido jauna sistēma vīnogulāju stādīšanas pārvaldībai Savienības mērogā vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēmas veidā.
- (56) Saskaņā ar šo jauno sistēmu atļaujas vīnogulāju stādīšanai var piešķirt, neuzliekot nekādu maksu ražotājiem, un, ja atļaujas netiek izmantotas, to derīguma termiņam būtu pēc trim gadiem jābeidzas. Tas veicinātu to, ka atļaujas ātri un tieši izmanto vīna ražotāji, kam tās ir piešķirtas, tādējādi izvairoties no spekulācijām.
- (57) Jaunu vīnogulāju stādījumu audzēšana būtu jāierobežo ar Savienības mēroga aizsardzības pasākumiem, pamatojoties uz dalībvalstīm uzlikto pienākumu katru gadu darīt pieejamas stādīšanas atļaujas jauniem vīnogulājiem, kas veido 1 % no apstādītajām vīnogulāju platībām, vienlaikus pieļaujot zināmu elastīgumu, lai reaģētu uz katras dalībvalsts īpašajiem apstākļiem. Dalībvalstīm vajadzētu dot iespēju lemt par to, ka valsts vai reģionālā mērogā tās dara pieejamas mazākas platības, tostarp attiecībā uz platībām, kam piemēro īpašus aizsargātus cilmes vietas nosaukumus un aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem iemesliem, vienlaikus nodrošinot, ka uzliktie ierobežojumi atšķiras no 0 % un nav pārlietu stingri attiecībā uz sasniedzamajiem mērķiem.
- (58) Lai garantētu, ka atļaujas tiek piešķirtas nediskriminējošā veidā, būtu jāparedz noteikti kritēriji, un jo īpaši, ja kopējais hektāru skaits ražotāju iesniegtajos pieteikumos pārsniedz kopējo to hektāru skaitu, ko dalībvalstu atļaujas dara pieejamas.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.)

- (59) Ražotājiem, kuri izar esošo vīnogulāju platību, atļaujas būtu jāpiespējam automātiski pēc pieteikuma saņemšanas un neatkarīgi no jaunu vīnogulāju stādīšanas garantijas mehānisma, jo tas neveicina vīnogulāju platību vispārējo paplašināšanos. Konkrētās platībās, kurās ir tiesības ražot vīnus ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem vai aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, dalībvalstīm, pamatojoties uz atzītu un reprezentatīvu profesionāļu organizāciju ieteikumiem, vajadzētu būt iespējai ierobežot šādu pārstādīšanas atļauju piespējam.
- (60) Šī jaunā vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēma nebūtu jāpiemēro tām dalībvalstīm, kuras nepiemēro Savienības stādīšanas tiesību pārejas režīmu, un tai vajadzētu būt fakultatīvai tām dalībvalstīm, kurās, lai gan uz tām attiecas stādīšanas tiesības, vīnogulāju stādījumu platības ir mazākas par noteiktu robežlielumu.
- (61) Būtu jāparedz pārejas posma noteikumi, lai nodrošinātu vienmērīgu pāreju no iepriekšējā stādīšanas tiesību režīma uz jauno sistēmu, jo īpaši, lai izvairītos no pārmērīgas stādījumu izvēršanas pirms jaunās sistēmas sākuma. Dalībvalstīm vajadzētu būt zināmai rīcības brīvībai lemt par termiņu pieteikumu iesniegšanai par stādīšanas tiesību aizvietošanu ar atļaujām, laikposmā no 2015. gada 31. decembra līdz 2020. gada 31. decembrim.
- (62) Lai nodrošinātu to, ka jaunā atļauju sistēma vīnogulāju stādīšanai tiek īstenota saskaņoti un efektīvi, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz nosacījumiem, kādos dažiem vīnogulāju stādījumiem piemēro atbrīvojumu no minētās sistēmas, attiecībā uz noteikumiem, kas saistīti ar atbilstību un prioritārajiem kritērijiem, attiecībā uz atbilstības un prioritāro kritēriju papildināšanu, izaršanai paredzētu vīnogulāju pastāvēšanu līdzās no jauna iestādītiem vīnogulājiem un attiecībā uz pamatojumiem, ar kādiem dalībvalstis var ierobežot jaunu stādījumu stādīšanas tiesību atļauju piespējam.
- (63) Neatļautu stādījumu kontrole būtu jāveic efektīvi, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti jaunās sistēmas noteikumi.
- (64) Standartu piemērošana lauksaimniecības produktu tirdzniecībā var palīdzēt uzlabot šo produktu ražošanas un tirdzniecības ekonomiskos apstākļus un šādu produktu kvalitāti. Tāpēc šādu standartu piemērošana ir ražotāju, tirgotāju un patērētāju interesēs.
- (65) Ņemot vērā Komisijas paziņojumu par lauksaimniecības produktu kvalitātes politiku un turpmākās debātes, ir lietderīgi saglabāt nozarei vai produktam izstrādātus tirdzniecības standartus, lai ņemtu vērā patērētāju vēlmes un veicinātu lauksaimniecības produktu ražošanas un tirdzniecības ekonomisko apstākļu un to kvalitātes uzlabošanu.
- (66) Attiecībā uz tirdzniecības standartiem būtu jānosaka horizontāli noteikumi.
- (67) Tirdzniecības standartu būtu jāsadala starp obligātiem noteikumiem konkrētām nozarēm vai produktiem un fakultatīvo rezervēto apzīmējumu prasībām, kas jānosaka atbilstīgi nozarei vai produktam.
- (68) Tirdzniecības standartu principā būtu jāpiemēro visiem attiecīgajiem lauksaimniecības produktiem, ko tirgo Savienībā.
- (69) Tās nozares un produkti, kuriem var piemērot tirdzniecības standartus, būtu jānosaka šajā regulā. Tomēr, lai ņemtu vērā patērētāju gaidas un vajadzību uzlabot lauksaimniecības produktu kvalitāti un to ražošanas un tirdzniecības ekonomiskos apstākļus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz minētā saraksta grozīšanu, ievērojot stingrus nosacījumus.
- (70) Lai ņemtu vērā patērētāju priekšstatus un lai uzlabotu konkrētu lauksaimniecības produktu ražošanas un tirdzniecības ekonomiskos apstākļus, kā arī to kvalitāti un lai pielāgotos vienmēr mainīgajiem tirgus apstākļiem, patērētāju jaunajām prasībām un izmaiņām attiecīgajos starptautiskajos standartos, un lai neradītu šķēršļus produktu inovācijai, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, ar kuriem pieņem nozarei vai produktam izstrādātus tirdzniecības standartus visos tirdzniecības posmos, kā arī atkāpes un atbrīvojumus no šādiem standartiem. Tirdzniecības standartos *inter alia* būtu jāņem vērā attiecīgo produktu dabiskās un būtiskās īpašības, tādējādi izvairoties no būtisku izmaiņu radīšanas attiecīgo produktu parastajā sastāvā. Turklāt tirdzniecības standartos būtu jāņem vērā iespējamais risks, ka patērētājs varētu tikt maldināts tā priekšstatu un uzveres dēļ. Nekādas atkāpes vai izņēmumi attiecībā uz standartiem nedrīkstētu radīt papildu izmaksas, kuras būtu jāsedz vienīgi lauksaimniekiem.
- (71) Tirdzniecības standartu būtu jāpiemēro, lai tirgū varētu viegli piegādāt standartizētas un apmierinošas kvalitātes produktus, un tiem jo īpaši būtu jāattiecas uz tehniskām definīcijām, klasifikāciju, noformējumu, marķēšanu un etiķēšanu, iepakojumu, ražošanas metodi, konservāciju, uzglabāšanu, transportēšanu, saistītiem administratīviem dokumentiem, sertifikāciju un termiņiem, lietošanas un realizācijas ierobežojumiem.

- (72) Ņemot vērā ražotāju ieinteresētību paziņot produktu un audzēšanas īpašības un patērētāju ieinteresētību saņemt piemērotu un pārredzamu informāciju par produktu, būtu jānodrošina iespēja noteikt lauksaimnieciskās ražošanas un/ vai izcelsmes vietu, kas norādīta katram gadījumam piemērotā ģeogrāfiskā līmenī, vienlaikus ņemot vērā dažu nozaru, jo īpaši pārstrādātu lauksaimniecības produktu nozares, specifiskās iezīmes.
- (73) Būtu jāparedz īpaši noteikumi par produktiem, kas importēti no trešām valstīm, ar noteikumu, ka trešās valstīs spēkā esošie valsts noteikumi attaisno atkāpes no tirdzniecības standartiem un ka ir garantēta to līdzvērtība Savienības tiesību aktiem. Ir atbilstīgi arī paredzēt noteikumus, kuri attiecas uz tirdzniecības standartu piemērošanu tiem produktiem, kurus eksportē no Savienības.
- (74) Augļu un dārzeņu nozares produktus, kurus paredzēts patērētājiem pārdot svaigus, būtu jātirgo tikai tad, ja tie ir veseli, tīri un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē un ja ir norādīta izcelsmes valsts. Lai nodrošinātu minētās prasības pareizu piemērošanu un lai ņemtu vērā dažas konkrētas situācijas, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz konkrētām atkāpēm no šīs prasības.
- (75) Visā Savienībā būtu jāsteno kvalitātes politika, apiņu nozares produktiem piemērojot sertifikācijas procedūru un aizliedzot tirgot minētos produktus, kuriem nav izdots sertifikāts. Lai nodrošinātu minētās prasības pareizu piemērošanu un lai ņemtu vērā dažas konkrētas situācijas, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz pasākumiem, ar kuriem atkāpjas no minētās prasības, lai apmierinātu dažu trešo valstu tirdzniecības vajadzības vai vajadzību pēc produktiem, kas paredzēti speciālai lietošanai.
- (76) Attiecībā uz dažām nozarēm un produktiem definīcijas, apzīmējumi un tirdzniecības nosaukumi ir svarīgi elementi, lai noteiktu konkurences apstākļus. Tāpēc ir lietderīgi noteikt šajās nozarēs un/vai šiem produktiem piemērojamas definīcijas, apzīmējumus un tirdzniecības nosaukumus, kuri Savienībā būtu jāizmanto vienīgi to produktu tirdzniecībā, kas atbilst attiecīgajām prasībām.
- (77) Lai konkrētu produktu definīcijas un tirdzniecības nosaukumus labāk pielāgotu vajadzībām, kas izriet no jaunām patērētāju prasībām, tehniskā progresa vai no vajadzības pēc produktu inovācijas, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz izmaiņām, atkāpēm vai atbrīvojumiem attiecībā uz definīcijām un tirdzniecības nosaukumiem.
- (78) Lai nodrošinātu to, ka tirgus dalībniekiem un dalībvalstīm ir skaidra un pareiza izpratne par definīcijām un tirdzniecības nosaukumiem, kuri paredzēti konkrētām nozarēm, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz noteikumiem to precizēšanai un piemērošanai.
- (79) Lai ņemtu vērā katra produkta vai katras nozares specifiskās iezīmes, dažādos tirdzniecības posmus, tehniskos apstākļus, visas iespējamās ievērojamās praktiskās grūtības, kā arī dažu analīzes metožu rezultātu precizitāti un atkarojamību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz pielaidi vienam vai vairākiem konkrētiem standartiem, kurus pārsniedzot, visa produktu partija būtu jāuzskata par attiecīgajam standartam neatbilstīgu.
- (80) Būtu jānosaka dažas vīna ražošanas metodes un ierobežojumi vīna ražošanā, jo īpaši attiecībā uz trešo valstu izcelsmes noteikta veida vīnogu misas, vīnogu sulas un svaigu vīnogu sajaukšanu un izmantošanu. Lai ievērotu starptautiskos standartus, attiecībā uz turpmākām vīna ražošanas metodēm Komisijai būtu jāņem vērā tās vīna ražošanas metodes, kuras ieteikusi Starptautiskā vīnkopības un vīna organizācija (OIV).
- (81) Būtu jāparedz noteikumi par vīna vīnogu šķirņu klasifikāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstīm, kas ražo vairāk par 50 000 hektolitru gadā, arī turpmāk vajadzētu būt atbildīgām par to vīna vīnogu šķirņu klasifikāciju, no kurām to teritorijā drīkst ražot vīnu. Dažas vīna vīnogu šķirnes būtu jāizslēdz no klasifikācijas.
- (82) Dalībvalstīm būtu jāspēj saglabāt vai pieņemt konkrētus valsts noteikumus par ziežamo tauku kvalitātes pakāpēm.
- (83) Vīna nozarē būtu jāļauj dalībvalstīm savā teritorijā ierobežot vai neatļaut dažas vīndarības metodes, būtu jāļauj saglabāt stingrākus ierobežojumus to teritorijā ražotajiem vīniem, un būtu jāļauj eksperimentāli izmantot neatļautas vīndarības metodes.
- (84) Lai nodrošinātu valstu noteikumu pareizu un pārredzamu piemērošanu konkrētiem produktiem un nozarēm attiecībā uz tirdzniecības standartiem, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, kuros paredz nosacījumus šādu tirdzniecības standartu piemērošanai, kā arī nosacījumus par to produktu turēšanu, apgrozību un izmantošanu, kas iegūti ar eksperimentālām metodēm.

- (85) Papildus tirdzniecības standartiem vajadzētu izstrādāt fakultatīvus kvalitātes apzīmējumus, lai nodrošinātu to, ka apzīmējumi, ar kuriem apraksta konkrētās produkta īpašības, vai izmantotie lauksaimniecības vai pārstrādes metožu apzīmējumi tirgus vietā netiek izmantoti nepareizi un ka patērētāji var uz tiem paļauties, lai identificētu dažādu produktu īpašības. Ņemot vērā šīs regulas mērķus un skaidrības labad pastāvošie fakultatīvie kvalitātes apzīmējumi būtu jāuzskaita šajā regulā.
- (86) Būtu jāļauj dalībvalstīm paredzēt noteikumus, ar kuriem reglamentē šīs regulas prasībām neatbilstīgu vīna produktu realizāciju. Lai nodrošinātu, ka tiek pareizi un pārredzami piemēroti valstu noteikumi par vīna produktiem, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, lai izstrādātu noteikumus šīs regulas prasībām neatbilstīgu vīna produktu izmantošanai.
- (87) Lai ņemtu vērā stāvokli tirgū un izmaiņas tirdzniecības un starptautiskajos standartos, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz papildu fakultatīvo rezervēto apzīmējumu izveidošanu un to lietošanas nosacījumu norādīšanu un attiecībā uz fakultatīvo rezervēto apzīmējumu lietošanas nosacījumu grozīšanu un par fakultatīvo rezervēto apzīmējumu atcelšanu.
- (88) Lai ņemtu vērā dažu nozaru iezīmes un patērētāju priekšstatus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz turpmāku sīki izstrādātu prasību noteikšanu papildu rezervēto apzīmējumu ieviešanai.
- (89) Lai nodrošinātu to, ka produkti, kuri ir aprakstīti, izmantojot fakultatīvos rezervētos apzīmējumus, atbilst piemērojamajiem lietošanas nosacījumiem, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz papildu noteikumu paredzēšanu par fakultatīvo rezervēto apzīmējumu izmantošanu.
- (90) Lai ņemtu vērā specifiskās iezīmes, kas raksturīgas tirdzniecībai starp Savienību un dažām trešām valstīm, un dažu lauksaimniecības produktu specifisko raksturu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz nosacījumiem, saskaņā ar kuriem jāuzskata, ka importēti produkti nodrošina Savienības prasību par tirdzniecības standartiem līdzvērtīgu atbilstību, un ļauj veikt pasākumus, ar kuriem atkāpjas no noteikumiem, ka produkti Savienībā jātirgo tikai saskaņā ar šādiem standartiem, un noteikumiem, kas saistīti ar tirdzniecības standartu piemērošanu produktiem, kuru eksportē no Savienības.
- (91) Noteikumi par vīnu būtu jāpiemēro, ņemot vērā starptautiskos nolīgumus, kas noslēgti saskaņā ar LESD.
- (92) Kvalitatīvu vīnu jēdziens Savienībā *inter alia* ir balstīts uz konkrētām īpašībām, kas saistītas ar vīna ģeogrāfisko izcelsmi. Lai patērētāji varētu atpazīt šos vīnus, tos marķē ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm. Lai apgalvojumi par attiecīgo produktu kvalitāti balstītos uz pārredzamu un sīkāk izstrādātu sistēmu, būtu jāizveido kārtība, kādā izskata cilmes vietu nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu pieteikumus atbilstīgi pieejai, ko ievēro saskaņā ar Savienības horizontālo kvalitātes politiku, kura piemērojama pārtikas produktiem, izņemot vīnu un stipros alkoholiskos dzērienus, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1151/2012 ⁽¹⁾.
- (93) Lai saglabātu īpašās kvalitātes pazīmes vīniem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, dalībvalstīm būtu jāatļauj piemērot stingrākus noteikumus.
- (94) Lai būtu tiesības pretendēt uz aizsardzību Savienībā, vīna cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vajadzētu būt atzītām un reģistrētām Savienības līmenī saskaņā ar Komisijas noteiktiem procedūras noteikumiem.
- (95) Aizsardzībai vajadzētu būt pieejamai trešo valstu cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, ja tās ir aizsargātas savā izcelsmes valstī.
- (96) Reģistrācijas procedūrā būtu jānodrošina iespēja katrai fiziskai vai juridiskai personai, kurai ir likumīgas intereses dalībvalstī vai trešā valstī, īstenot savas tiesības, paziņojot savus iebildumus.
- (97) Reģistrētu cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vajadzētu būt aizsargātām pret lietošanu, kad tiek izmantotas priekšrocības, ko dod atbilstīgu produktu labā slava. Lai veicinātu godīgu konkurenci un nemaldinātu patērētājus, šai aizsardzībai būtu jāskar arī produkti un pakalpojumi, uz ko neattiecas šī regula, tostarp produkti, kas nav minēti Līgumu I pielikumā.
- (98) Lai ņemtu vērā pašreizējo marķēšanas praksi, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, ar kuriem atļauj izmantot vīna vīnogu šķirnes nosaukumu, kurā ietverts vai kuru veido aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1151/2012 (2012. gada 21. novembris) par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām (OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp.).

- (99) Lai ņemtu vērā ražošanas specifiskās iezīmes noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz papildu kritēriju noteikšanu ģeogrāfiskā apgabala robežu noteikšanai un ierobežojumiem un atkāpēm, kas attiecas uz ražošanu noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā.
- (100) Lai garantētu produktu kvalitāti un izsekojamību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz nosacījumiem, kādos produkta specifiskācijās var iekļaut papildu prasības.
- (101) Lai nodrošinātu ražotāju un tirgus dalībnieku likumīgo tiesību vai interešu aizsardzību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus attiecībā uz to pieteikuma iesniedzēju tipu, kuri var pieteikties uz cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzību; nosacījumiem, kas jāievēro attiecībā uz pieteikumu par cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzību, Komisijas veiktu pārbaudi, iebildumu procedūru un procedūrām aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu grozīšanai, anulēšanai un pārveidošanai. Minētajam pilnvarojumam būtu jāattiecas arī uz nosacījumiem, kas piemērojami pārrobežu pieteikumiem; nosacījumiem attiecībā uz pieteikumiem, kas saistīti ar ģeogrāfiskiem apgabaliem trešā valstī; datumu, no kura tiek piemērota to aizsardzība vai aizsardzības grozījums, un nosacījumiem, kas saistīti ar produkta specifiskācijas grozījumiem.
- (102) Lai nodrošinātu pienācīgu aizsardzības līmeni, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus aktus par ierobežojumiem attiecībā uz aizsargāto nosaukumu.
- (103) Lai nodrošinātu to, ka ekonomikas dalībniekus un kompetentās iestādes nepienācīgi neskar šīs regulas piemērošana vīna nosaukumiem, kuriem aizsardzība piešķirta pirms 2009. gada 1. augusta vai kuru aizsardzības pieteikums iesniegts pirms minētās dienas, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus par pārejas noteikumiem attiecībā uz šādiem vīna nosaukumiem; vīniem, kas laisti tirgū vai marķēti pirms noteikta datuma; un produkta specifiskācijas grozījumiem.
- (104) Savienībā tradicionāli lieto dažus apzīmējumus, ar ko pircēju informē par vīna īpašībām un kvalitāti, un šī informācija papildina informāciju, ko sniedz ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm. Lai nodrošinātu iekšējā tirgus darbību un godīgu konkurenci un lai izvairītos no pircēju maldināšanas, šiem tradicionālajiem apzīmējumiem vajadzētu būt tiesīgiem uz aizsardzību Savienībā.
- (105) Lai nodrošinātu pienācīgu aizsardzības līmeni, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz aizsargājamā tradicionālā apzīmējuma valodu un pareizrakstību.
- (106) Lai nodrošinātu ražotāju un tirgus dalībnieku likumīgo tiesību aizsardzību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju veidiem, kuri var pieteikties uz tradicionālā apzīmējuma aizsardzību; nosacījumiem, lai tradicionālā apzīmējuma pieteikums tiktu atzīts par derīgu; iemesliem izteikt iebildumus pret ierosināto tradicionālā apzīmējuma atzīšanu; aizsardzības darbības jomu, tostarp saistību ar preču zīmēm, aizsargātiem tradicionālajiem apzīmējumiem, aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, homonīmiem vai konkrētiem vīna vīnogu nosaukumiem; iemesliem tradicionālā apzīmējuma anulēšanai; pieteikuma vai pieprasījuma iesniegšanas datumu; un uz procedūrām, kas jāievēro saistībā ar pieteikumu tradicionālā apzīmējuma aizsardzībai, tostarp Komisijas veiktu pārbaudi, iebildumu procedūrām un anulēšanas un grozīšanas procedūrām.
- (107) Lai ņemtu vērā specifiskās iezīmes, kas raksturīgas tirdzniecībai starp Savienību un dažām trešām valstīm, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tradicionālos apzīmējumus var izmantot produktiem no trešām valstīm, tostarp paredzēt ar to saistītas atkāpes.
- (108) To vīna nozares produktu nosaukums, apzīmējums un noformējums, uz ko attiecas šī regula, var būtiski ietekmēt šo produktu pārdošanas iespējas. Atšķirības dalībvalstu vīna nozares produktu marķēšanas noteikumos var traucēt iekšējā tirgus sekmīgu darbību. Tāpēc būtu jāparedz noteikumi, kuros ņemtas vērā patērētāju un ražotāju likumīgās intereses. Tādēļ ir lietderīgi paredzēt Savienības noteikumus par marķējumu un noformējumu.
- (109) Lai nodrošinātu atbilstību pastāvošajai marķēšanas praksei, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz tādu ārkārtas apstākļu noteikšanu, kuros ir attaisnojami neizmantojot norādes "aizsargāts cilmes vietas nosaukums" vai "aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde".
- (110) Lai ņemtu vērā vīna nozares specifiskās iezīmes, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz noformējumu un tādām marķējuma detaļām, kas nav paredzētas šajā regulā, attiecībā uz konkrētām obligātām un fakultatīvām ziņām un noformējumu.

- (111) Lai nodrošinātu tirgus dalībnieku likumīgo interešu aizsardzību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus par cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi tādu vīnu pagaidu marķējuma un noformējumā, kuru attiecīgais cilmes vietas nosaukums vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāde atbilst vajadzīgajām prasībām.
- (112) Lai nodrošinātu to, ka ekonomikas dalībniekiem netiek nodarīts kaitējums, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz pārejas noteikumiem par vīnu, kas laists tirgū un marķēts saskaņā ar attiecīgiem noteikumiem, kuri tika piemēroti pirms 2009. gada 1. augusta.
- (113) Lai ņemtu vērā īpašās iezīmes, kas raksturīgas tirdzniecībai ar vīna nozares produktiem starp Savienību un dažām trešām valstīm, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz atkāpēm no noteikumiem par marķēšanu un noformēšanu attiecībā uz eksportējamiem produktiem, ja tas ir vajadzīgs saskaņā ar attiecīgās trešās valsts tiesību aktiem.
- (114) Lai nodrošinātu cukura ražošanas uzņēmumu un cukurbiešu audzētāju tiesību un pienākumu taisnīgu sadalījumu, pēc kvotu sistēmas beigām joprojām būs vajadzīgi īpaši instrumenti. Tādēļ būtu jāparedz standarta noteikumi, kas reglamentē rakstiskus nozares nolīgumus, ko noslēdz starp uzņēmumiem un audzētājiem.
- (115) 2006. gada cukura režīma reforma ieviesa tālejošas izmaiņas Savienības cukura nozarē. Lai ļautu cukurbiešu audzētājiem pabeigt pielāgošanos jaunajai tirgus situācijai un paaugstinātu to tirgus orientācijas līmeni, pašreizējās cukura kvotu sistēmas darbība būtu jāpagarina līdz brīdim, kad to atcels 2016./2017. tirdzniecības gada beigās.
- (116) Lai ņemtu vērā specifiskās iezīmes, kas raksturīgas cukura nozarei, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz to, lai atjauninātu ar cukura nozari saistītas tehniskās definīcijas; atjauninātu cukurbiešu iepirkšanas noteikumus, kas paredzēti šajā regulā; un papildu noteikumus par uzņēmumam piegādāto cukurbiešu bruto svara, taras un cukura satura noteikšanu un par cukurbiešu mikstumu.
- (117) Jaunākā pieredze liecina, ka ir vajadzīgi konkrēti pasākumi, lai nodrošinātu pietiekamu cukura piegādi Savienības tirgū atlikušajā cukura kvotu laikposmā.
- (118) Lai ņemtu vērā specifiskas iezīmes, kas raksturīgas cukura nozarei, un nodrošinātu visu iesaistīto personu interešu pienācīgu ievērošanu, un tādēļ, ka ir jānovērš jebkādi tirgus traucējumi, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz: iepirkšanas noteikumiem un piegādes līgumiem; attiecībā uz iepirkšanas noteikumu atjaunināšanu, kuri paredzēti šajā regulā; un attiecībā uz kritērijiem, ko piemēro cukura ražošanas uzņēmumi, starp cukurbiešu pārdevējiem sadalot cukurbiešu daudzumus, uz kuriem attiecināmi pirmssējas piegādes līgumi.
- (119) Lai ņemtu vērā tehnisko attīstību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus, ar ko izveido tādu produktu sarakstu, kuru ražošanā var izmantot rūpniecisko cukuru, rūpniecisko izoglikozi vai rūpniecisko inulīna sīrupu.
- (120) Lai nodrošinātu to, ka apstiprinātie uzņēmumi, kas ražo vai pārstrādā cukuru, izoglikozi vai inulīna sīrupu, pilda savus pienākumus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz apstiprinājuma piešķiršanu un atsaukšanu šādiem uzņēmumiem, kā arī attiecībā uz kritērijiem administratīvajām sankcijām.
- (121) Lai ņemtu vērā specifiskās iezīmes, kas raksturīgas cukura nozarei, un nodrošinātu visu iesaistīto personu interešu pienācīgu ievērošanu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz kvotu sistēmas darbībai izmantoto terminu definēšanu un attiecībā uz nosacījumiem, kas paredzēti, lai reglamentētu pārdošanu attālākajos reģionos.
- (122) Lai nodrošinātu to, ka audzētāji ir cieši piesaistīti lēmumam pārnest noteiktu produkcijas daļu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz cukura pārvešanu.
- (123) Lai varētu labāk pārvaldīt vīnogu audzēšanas potenciālu, dalībvalstīm būtu jāiesniedz Komisijai pārskats par ražošanas potenciālu, kas sagatavots, pamatojoties uz vīna dārzu reģistru. Lai veicinātu to, ka dalībvalstis dara zināmu minēto pārskatu, atbalsts par pārstrukturēšanu un pārveidošanu būtu jāpiešķir tikai tām dalībvalstīm, kas būs paziņojušas pārskatu.
- (124) Lai dalībvalstīm atvieglotu ražošanas potenciāla uzraudzību un verifikāciju, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz vīna dārzu reģistra saturu un atbrīvojumiem.
- (125) Lai attiecīgajiem produktiem nodrošinātu apmierinošu izsekojamības pakāpi, jo īpaši patērētāju aizsardzības interesēs, būtu jānosaka prasība, ka visiem vīna nozares produktiem, uz kuriem attiecas šī regula un kuri ir apgrozībā Savienībā, jābūt pievienotam pavaddokumentam.

- (126) Lai atvieglotu vīna produktu transportēšanu un to verifikāciju, ko veic dalībvalstīs, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz noteikumiem par pavaddokumentu un tā izmantojumu attiecībā uz nosacījumiem, saskaņā ar kuriem jāuzskata, ka pavaddokuments apliecina aizsargātus cilmes vietas nosaukumus vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes; par pienākumu uzturēt reģistru un par tā izmantošanu; par to, ka tiek precizēts, kas reģistru uztur, par atbrīvojumiem no pienākuma uzturēt reģistru; kā arī par darbībām, kas jāiekļauj reģistrā.
- (127) Tā kā nav Savienības tiesību aktu par standartizētiem rakstiskiem līgumiem, dalībvalstis var saskaņā ar valsts līgumtiesībām nolemt, ka šādu līgumu izmantošana ir obligāta, ar noteikumu, ka, šādi rīkojoties, tiek ievēroti Savienības tiesību akti un jo īpaši tiek nodrošināta iekšējā tirgus un tirgu kopīgās organizācijas atbilstīga darbība. Ņemot vērā dažādās situācijas Savienībā un subsidiaritātes interesēs šāda lēmuma pieņemšana būtu jāatstāj dalībvalstu ziņā. Tomēr piena un piena produktu nozarē daži pamatnosacījumi šādu līgumu izmantošanai būtu jāparedz Savienības līmenī, lai nodrošinātu šādiem līgumiem atbilstīgus minimālos standartus un iekšējā tirgus un tirgu kopīgās organizācijas atbilstīgu darbību. Par visiem šādiem pamatnosacījumiem būtu brīvi jāvienojas. Tā kā dažu piensaimniecības kooperatīvu statūtos, iespējams, var būt paredzēti līdzīgi noteikumi, vienkāršības labad tie būtu jāatbrīvo no prasības slēgt līgumu. Lai stiprinātu šādas līgumu sistēmas efektivitāti, dalībvalstīm būtu jānolemj, vai tie būtu jāpiemēro arī tad, kad pārstrādājamiem piegādājamo pienu no lauksaimniekiem pieņem starpnieki.
- (128) Lai nodrošinātu ražošanas dzīvotspējīgu attīstību un tādējādi pietiekami augstu dzīves līmeni piena lopkopjiem, būtu jāpastiprina viņu spēja aizstāvēt savas intereses sarunās ar pārstrādātājiem, un tam būtu jānodrošina taisnīgāka pievienotās vērtības sadale visā piegādes ķēdē. Lai īstenotu minētos KLP mērķus, būtu jāpieņem noteikums saskaņā ar LESD 42. pantu un 43. panta 2. punktu, lai piena lopkopju veidotām ražotāju organizācijām vai to apvienībām ļautu kolektīvi risināt sarunas par līguma noteikumiem ar piena pārstrādes uzņēmumu, tostarp cenu dažu vai visu tās biedru svaigpiena produkcijai. Lai saglabātu efektīvu konkurenci piena produktu tirgū, būtu jānosaka, ka šai iespējai piemēro attiecīgus kvantitatīvus limitus. Lai nekaitētu kooperatīvu efektīvai darbībai un nodrošinātu skaidrību, būtu jāprecizē, ka gadījumā, kad lauksaimnieka dalība kooperatīvā paredz pienākumu, saistībā ar visu minētā lauksaimnieka saražoto pienu vai daļu no tā, piegādāt svaigpienu atbilstīgi nosacījumiem, kas paredzēti kooperatīva statūtos, vai noteikumos vai lēmumos, kas pieņemti uz šo statūtu pamata, par minētajiem nosacījumiem nebūtu jārisina sarunas ar ražotāju organizācijas starpniecību.
- (129) Ņemot vērā to, cik nozīmīgs, jo īpaši mazaizsargātiem lauku reģioniem, ir aizsargāts cilmes vietas nosaukums un aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, un lai nodrošinātu pievienoto vērtību un saglabātu kvalitāti jo īpaši siera šķirnēm, kuras gūst labumu no aizsargātas cilmes vietas nosaukumiem un aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, un saistībā ar gaidāmo piena kvotu sistēmas izbeigšanu, dalībvalstīm būtu jāatļauj piemērot noteikumus, lai regulētu visu šāda noteiktā ģeogrāfiskā teritorijā ražota siera piegādi pēc starpnozaru organizācijas, ražotāju organizācijas vai grupas pieprasījuma, kā definēts Regulā (ES) Nr. 1151/2012. Šāds pieprasījums būtu jāatbalsta to piena ražotāju vairākumam, kuri saražo lielāko daļu šā siera gatavošanai izmantotā piena, un starpnozaru organizāciju un grupu gadījumā tas būtu jāatbalsta tādu siera ražotāju vairākumam, kas pārstāv minētā siera ražošanas lielāko daļu.
- (130) Lai ņemtu vērā tirgus attīstību, Komisijai ir nepieciešama savlaicīga informācija par piegādātā svaigpiena apjomiem. Tādēļ būtu jāizstrādā noteikums, ar ko nodrošina, lai pirmais pircējs šādu informāciju regulāri paziņotu dalībvalstīm un lai attiecīgā dalībvalsts par to informētu Komisiju.
- (131) Ražotāju organizācijas un to apvienības var lietderīgi darboties tajā, lai koncentrētu piegādi un uzlabotu mārketingu un ražošanas plānošanu un pielāgošanu pieprasījumam, optimizētu ražošanas izmaksas un stabilizētu ražotāju cenas, veiktu pētniecību, veicinātu paraugprakses un sniegtu tehnisko palīdzību, apsaimniekotu blakusproduktus un to biedriem pieejamos riska pārvaldības rīkus, tādējādi palīdzot stiprināt ražotāju pozīciju pārtikas aprītē.
- (132) Starpnozaru organizācijām var būt svarīga nozīme dialoga veicināšanā starp piegādes ķēdes dalībniekiem un paraugprakses un tirgus pārredzamības sekmēšanā.
- (133) Tādēļ pašreizējie noteikumi par ražotāju organizāciju, to apvienību un starpnozaru organizāciju definēšanu un atzīšanu būtu jānosaka, jāracionalizē un jāpaplašina, lai atzīšana pēc pieprasījuma saskaņā ar šajā regulā paredzētām normām būtu iespējama konkrētās nozarēs. Jo

- īpaši ražotāju organizāciju atzīšanas kritērijiem un statūtiem būtu jānodrošina, ka šādas struktūras tiek veidotas pēc ražotāju iniciatīvas un tiek kontrolētas saskaņā ar noteikumiem, kas ļauj to biedriem ražotājiem demokrātiski uzraudzīt savu organizāciju un tās lēmumus.
- (134) Dažādās nozarēs spēkā esošie noteikumi, kas palielina ražotāju organizāciju, to apvienību un starpnozaru organizāciju ietekmi, ļaujot dalībvalstīm noteiktos apstākļos dažus šādu organizāciju noteikumus attiecināt uz tirgus dalībniekiem, kas nav to biedri, ir izrādījušies efektīvi, un tie būtu jāsaista, jāracionalizē un jāattiecinā uz visām nozarēm.
- (135) Būtu jāizstrādā noteikums, kurā ir paredzēta iespēja pieņemt dažus pasākumus, lai atvieglotu piedāvājuma pielāgošanu tirgus prasībām, kas varētu palīdzēt stabilizēt tirgus un nodrošināt pietiekami augstu dzīves līmeni lauksaimniecībā nodarbinātajiem iedzīvotājiem.
- (136) Lai ražotāju organizācijas, ražotāju organizāciju apvienības un starpnozaru organizācijas rosinātu uz darbībām ar mērķi atvieglot piedāvājuma pielāgošanu tirgus prasībām, izņemot darbības, kas saistītas ar produktu izņemšanu no tirgus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz kvalitātes uzlabošanas pasākumiem, ražošanas, pārstrādes un tirdzniecības organizācijas uzlabošanu, tirgus cenu tendenču reģistrēšanas atvieglotāšanu un attiecībā uz atļauju izstrādāt īstermiņa un ilgtermiņa prognozes, ņemot vērā izmantotos ražošanas līdzekļus.
- (137) Lai uzlabotu vīna tirgus darbību, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai īstenot lēmumus, ko pieņēmušas starpnozaru organizācijas. Tomēr no šo lēmumu darbības jomas būtu jāizslēdz metodes, kas varētu kropļot konkurenci.
- (138) Tā kā uz standartizētu rakstisku līgumu izmantošanu piena nozarē attiecas atsevišķi noteikumi, šādu līgumu izmantošana var palīdzēt stiprināt tirgus dalībnieku atbildību arī citās nozarēs un vairojot viņu izpratni par to, ka ir labāk jāņem vērā tirgus signāli, lai uzlabotu cenu pārnesi un pielāgotu piedāvājumu pieprasījumam, kā arī palīdzētu izvairīties no dažiem negodīgas komercdarbības prakses veidiem. Tā kā nav Savienības tiesību aktu par šādiem līgumiem, dalībvalstis valsts līgumtiesību sistēmā var nolemt, ka šādus līgumus ir obligāti jāizmanto ar noteikumu, ka, šādi rīkojoties, tiek ievēroti Savienības tiesību akti un jo īpaši tiek nodrošināta iekšējā tirgus un tirgus kopīgās organizācijas pareiza darbība.
- (139) Lai nodrošinātu ražošanas dzīvotspējīgu attīstību un tādējādi pietiekami augstu dzīves līmeni ražotājiem liellopu un teļa gaļas nozarē un olīveļļas nozarē, kā arī dažu laukaugu audzētājiem, būtu jāpastiprina viņu spēja aizstāvēt savas intereses sarunās ar pakārtotās ražošanas uzņēmumiem, un tam būtu jānodrošina taisnīgāka pievienotās vērtības sadale visā piegādes ķēdē. Lai sasniegtu minētos KLP mērķus, atzītām ražotāju organizācijām vajadzētu varēt risināt sarunas, ievērojot kvantitatīvus ierobežojumus, par piegādes līgumu nosacījumiem, tostarp cenām, attiecībā uz dažu vai visu biedru produkciju, ar noteikumu, ka minētās organizācijas cenšas sasniegt šādus mērķus: koncentrēt piegādi, laist savu biedru produkciju tirgū un optimizēt ražošanas izmaksu, ar noteikumu, ka, cenšoties sasniegt minētos mērķus, tiek integrētas darbība un sagaidāms, ka šāda integrēšana ievērojami uzlabos efektivitāti, kā rezultātā ražotāju organizācijas darbības kopumā palīdzētu sasniegt LESD 39. pantā izklāstītos mērķus. To varētu realizēt ar noteikumu, ka ražotāju organizācija veic dažas konkrētas darbības un ka šīs darbības ir nozīmīgas attiecīgās ražošanas apmēra ziņā, ražošanas izmaksu ziņā un saistībā ar produktu laišanu tirgū.
- (140) Lai nodrošinātu pievienoto vērtību un saglabātu kvalitāti, jo īpaši tāda žāvēta šķiņķa kvalitāti, kam piešķirts aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, dalībvalstīm būtu jāatļauj, ievērojot stingrus nosacījumus, piemērot noteikumus, lai regulētu šāda žāvēta šķiņķa piegādi, ar noteikumu, ka minētos noteikumus atbalsta lielākā daļa tā ražotāju un attiecīgā gadījumā cūku audzētāju ģeogrāfiskajā apgabalā, kas saistīts ar šo šķiņķi.
- (141) Pienākums reģistrēt visu Savienībā izaudzēto apiņu piegādes līgumus ir apgrūtināošs un būtu jāpārtrauc.
- (142) Lai nodrošinātu to, ka ražotāju organizāciju, ražotāju organizāciju apvienību un starpnozaru organizāciju mērķi un atbildība ir tik skaidri definēti un veicina to darbības efektivitāti, neradot nevajadzīgu administratīvo slogu un nekaitējot biedrošanās brīvības principam, jo īpaši attiecībā uz tiem, kuri nav šādu organizāciju biedri, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz:
- noteikumiem par konkrētiem mērķiem, kurus šādām organizācijām un apvienībām varētu, vajadzētu vai nevajadzētu censties sasniegt un kurus attiecīgā gadījumā būtu jāparedz papildus šajā regulā noteiktajiem; uz šādu organizāciju un apvienību noteikumiem, tādu organizāciju statūtiem, kas nav ražotāju organizācijas, īpašiem nosacījumiem, tostarp atkāpēm, kas piemērojami ražotāju organizāciju statūtiem atsevišķās nozarēs, šādu organizāciju

un apvienību struktūru, dalības ilgumu, lielumu, demokrātisku pārskatatbildību un pasākumiem, kā arī no apvienošanās izrietošajām sekām; attiecībā uz atzīšanas, atzīšanas atcelšanas un apturēšanas noteikumiem, no atzīšanas, atzīšanas atcelšanas un apturēšanas izrietošo ietekmi, kā arī prasībām īstenot pasākumus stāvokļa izlabošanai, ja netiek izpildīti atzīšanas kritēriji;

starptautu organizācijām un apvienībām un noteikumiem saistībā ar administratīvo palīdzību starptautu sadarbības gadījumos; attiecībā uz nozarēm, uz kurām attiecas dalībvalsts atļaujas un kurām piemēro ārpalpojumu izmantošanu, to darbību veidiem un nosacījumiem, attiecībā uz kurām var izmantot ārpalpojumus, un to, kā organizācijas vai apvienības nodrošina tehniskos līdzekļus; attiecībā uz organizāciju un apvienību tirgū laižamās produkcijas minimālā apjoma vai vērtības aprēķināšanas bāzi; attiecībā uz noteikumiem par to, kā aprēķināt svaigpiena apjomu, par kuru ražotāju organizācija risina sarunas, un uz tādu biedru, kuri nav ražotāji, uzņemšanu ražotāju organizācijās vai tādu organizāciju, kas nav ražotāju organizācijas, uzņemšana ražotāju organizāciju apvienībās;

par to, ka dažus organizāciju noteikumus attiecina arī uz ražotājiem, kuri nav minēto organizāciju biedri, un par obligātu dalības maksu, kas jāmaksā tiem, kuri nav organizāciju biedri, tostarp to, kā minētās organizācijas šādas iemaksas izmanto un sadala, un par stingrāku ražošanas noteikumu sarakstu, kuru var paplašināt, papildu prasībām par reprezentativitāti, attiecīgajām ekonomiskajām zonām, arī Komisijas veiktu pārbaudi par to noteikšanu, minimālo termiņu, cik ilgi noteikumiem vajadzētu būt spēkā pirms to piemērošanas paplašināšanas, personām vai organizācijām, kurām var piemērot noteikumus vai ieguldījumus, un par apstākļiem, kādos Komisija var pieprasīt, lai noteikumu piemērošanas paplašināšana vai obligātie ieguldījumi tiktu atteikti vai atsaukti.

(143) Tirdzniecības plūsmas uzraudzībā galvenā nozīme ir pārvaldībai, kurai vajadzētu būt elastīgai. Būtu jāpieņem lēmums par licenču prasību ieviešanu, ņemot vērā licenču vajadzību, attiecīgo tirgu pārvaldības vajadzību un jo īpaši attiecīgo produktu importa vai eksporta uzraudzības vajadzību.

(144) Lai ņemtu vērā Savienības starptautiskās saistības un Savienībā piemērojamos sociālos, vides un dzīvnieku labturības standartus, vajadzību uzraudzīt tirdzniecības un tirgus norišu attīstību, kā arī importa un eksporta attīstību, vajadzību pēc pareizas tirgus pārvaldības un vajadzību samazināt administratīvo slogu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz tādu produktu sarakstu, kuriem piemēro

importa vai eksporta licences uzrādīšanas prasību, un attiecībā uz tādiem gadījumiem un situācijām, kad importa vai eksporta licence nav jāuzrāda.

(145) Lai paredzētu vēl kādus licenču sistēmas elementus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz noteikumiem: par tiesībām un pienākumiem, kas izriet no licences, to juridiskajām sekām un gadījumiem, kad tiek piemērota pielaide attiecībā uz pienākumu importēt vai eksportēt licencē norādīto daudzumu, gadījumiem, kad ir jānorāda izcelsme; par to, ka importa licences izdošanai vai produktu laišanai brīvā apgrozībā ir jāuzrāda trešās valsts vai juridiskas personas izdots dokuments, kas *inter alia* apliecina produktu izcelsmi, autentiskumu un kvalitātes īpašības; licences nodošanu vai tās nodošanas ierobežojumiem; par papildu nosacījumiem, kas vajadzīgi kaņepju importa licencēm, un par dalībvalstu savstarpējās administratīvās palīdzības principu krāpšanas un pārkāpumu novēršanai vai apkaršanai; un par gadījumiem un situācijām, kuros ir vai kuros nav jāiemaksā nodrošinājums, kas garantē produktu importu vai eksportu licences derīguma termiņā.

(146) Lauksaimniecības produktiem piemērojamo muitas nodokļu galvenie elementi, kas izriet no PTO nolīgumiem un divpusējiem nolīgumiem, ir noteikti kopējā muitas tarifā. Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai pieņemt pasākumus ieviešanas precīzai aprēķināšanai atbilstīgi šiem galvenajiem elementiem.

(147) Attiecībā uz dažiem produktiem būtu jāpatur spēkā ieviešanas cenu sistēma. Lai nodrošinātu minētās sistēmas efektivitāti, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz to, kā tiek pārbaudīts sūtījuma deklarētās cenas patiesums, izmantojot vienotas likmes importa vērtību, un attiecībā uz tādu nosacījumu paredzēšanu, kādos tiek prasīts iemaksāt nodrošinājumu.

(148) Lai novērstu vai neitralizētu tādu kaitīgu ietekmi uz Savienības tirgu, ko varētu izraisīt dažu lauksaimniecības produktu imports, šādu produktu importam būtu jāuzliek papildu ievedmuita, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi.

(149) Noteiktos apstākļos ir lietderīgi atvērt un pārvaldīt importa tarifa kvotas, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar LESD, vai no citiem Savienības tiesību aktiem. Attiecībā uz importa tarifa kvotām pieņemtajai pārvaldības metodei būtu jānodrošina tas, ka tiek pienācīgi ievērotas esošā un jaunā Savienības ražošanas, pārstrādes un patēriņa tirgus piegādes prasības attiecībā uz piegādes konkurētspēju, noteiktību un nepārtrauktību un vajadzība aizsargāt minētā tirgus līdzsvaru.

- (150) Lai ievērotu saistības atbilstīgi daudzpusējo tirdzniecības sarunu Urugvajas kārtā noslēgtajiem nolīgumiem par tarifu kvotu 2 000 000 tonnu kukurūzas un 300 000 tonnu sorgo importam Spānijā, kā arī par tarifu kvotu 500 000 tonnu kukurūzas importam Portugālē, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteikumus, kas nepieciešami importam, ko veic saskaņā ar tarifa kvotām, un vajadzības gadījumā attiecīgo dalībvalstu maksājumu aģentūru importēto preču daudzumu intervences krājumu glabāšanai.
- (151) Lai tarifa kvotas satvarā nodrošinātu taisnīgu piekļuvi pieejamajiem daudzumiem un vienādu attieksmi pret tirgus dalībniekiem, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus, kuros paredzēti nosacījumi un atbilstības prasības, kas tirgus dalībniekam jāizpilda, lai iesniegtu pieteikumu tarifa kvotas satvarā; paredzēti noteikumi par tiesību nodošanu starp tirgus dalībniekiem un vajadzības gadījumā nodošanas ierobežojumiem tarifa kvotas pārvaldībā; noteikts, ka ir jāiemaksā nodrošinājums, lai izmantotu tarifa kvotu; un vajadzības gadījumā attiecībā uz konkrētām specifiskām iezīmēm ir paredzētas prasības vai ierobežojumi, kas piemērojami tarifa kvotai, kā noteikts starptautiskā nolīgumā vai citā attiecīgā aktā.
- (152) Ja lauksaimniecības produkti atbilst konkrētām specifikācijām un/vai cenas nosacījumiem, šiem produktiem dažos gadījumos var izmantot īpašu importa režīmu trešās valstīs. Lai nodrošinātu šīs sistēmas pareizu piemērošanu, ir vajadzīga administratīva sadarbība starp importētājas trešās valsts iestādēm un Savienību. Tādēļ produktiem būtu jāpievieno Savienībā izdots sertifikāts.
- (153) Lai nodrošinātu to, ka eksportētajiem produktiem var piemērot īpašu importa režīmu trešā valstī, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kurus Savienība noslēgusi saskaņā ar LESD, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz prasību, ka dalībvalstu kompetentajām iestādēm pēc pieprasījuma un atbilstīgām pārbaudēm jāizdod dokuments, kas apliecina nosacījumu izpildi.
- (154) Lai nepieļautu to, ka nelikumīgas kultūras rada traucējumus šķiedras kaņepju tirgū, šajā regulā būtu jāparedz kaņepju un kaņepju sēklu importa pārbaudes, lai pārliecinātos, ka šo produktu tetrahidrokanabinola saturs ir zināmā mērā garantēts. Turklāt tādu kaņepju sēklu importam, kuras nav paredzētas sēšanai, būtu jāturpina piemērot kontroles sistēma, kas paredz attiecīgo importētāju apstiprināšanu.
- (155) Attiecībā uz apiņu nozares produktiem visā Savienībā tiek īstenota kvalitātes politika. Attiecībā uz importētiem produktiem šajā regulā būtu jāiekļauj noteikumi, ar kuriem nodrošina, ka tiek importēti tikai tādi produkti, kas atbilst līdzvērtīgām minimālajām kvalitātes prasībām. Lai līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz gadījumiem, kad nebūtu jāpiemēro saistības attiecībā uz līdzvērtības apliecinājumu un iepakojuma marķēšanu.
- (156) Savienība ar trešām valstīm ir noslēgusi vairākus preferenciālus režīmus par piekļuvi tirgum, kuri šīm valstīm ļauj ar labvēlīgiem nosacījumiem uz Savienību eksportēt cukurniedru cukuru. Zināmu laikposmu būtu jāuztur spēkā ar to saistītie noteikumi par izvērtējumu, cik daudz cukura rafinēšanas uzņēmumiem vajag rafinēšanai, un, ievērojot konkrētus nosacījumus – par importa atļauju piešķiršanu vienīgi specializētiem uzņēmumiem, kuri izmanto ievērojamu daudzumu importēta niedru jēlcukura un kuri Savienībā tiek uzskatīti par pilnas slodzes rafinēšanas uzņēmumiem. Lai nodrošinātu to, ka rafinēšanai importētais cukurs tiek rafinēts saskaņā ar minētajām prasībām, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz importa režīma darbībai piemērojamiem noteikumiem, attiecībā uz nosacījumiem un atbilstības prasībām, kas jāizpilda tirgus dalībniekam, lai iesniegtu importa licences pieteikumu, tostarp par prasību iemaksāt nodrošinājumu, un uz noteikumiem par piemērojamiem administratīvajiem sodiem.
- (157) Muitas nodokļu sistēma ļauj iztikt bez visiem citiem aizsardzības pasākumiem pie Savienības ārējām robežām. Ārkārtas apstākļos iekšējā tirgus un nodokļu mehānisms var izrādīties nepiemērots. Lai šādos gadījumos neatstātu Savienības tirgu neaizsargātu pret traucējumiem, kas varētu rasties, Savienībai būtu jāspēj bez kavēšanās veikt visus vajadzīgos pasākumus. Šādiem pasākumiem būtu jāatbilst Savienības starptautiskajām saistībām.
- (158) Ir lietderīgi nodrošināt, ka var pārtraukt izmantot ieviešanas pārstrādei un izvešanas pārstrādei procedūras, ja Savienības tirgū šo procedūru dēļ ir radušies vai varētu rasties traucējumi.
- (159) Tas, ka par eksportu uz trešām valstīm tiek piešķirtas kompensācijas, kas balstītas uz cenu starpību Savienības un pasaules tirgū un nepārsniedz limitus, kuri atbilst PTO pieņemtajām saistībām, būtu jā saglabā kā pasākums, ko var attiecināt uz dažiem produktiem, kam piemēro šo regulu, ja apstākļi iekšējā tirgū atbilst apstākļiem, kas

aprakstīti saistībā ar ārkārtas pasākumiem. Veicot subsidiētu eksportu, būtu jāievēro vērtības un daudzuma limiti un, neskarot ārkārtas pasākumu piemērošanu, pieejamajai kompensācijai vajadzētu būt nulles apmērā.

- (160) Nosakot eksporta kompensācijas, būtu jānodrošina atbilstība limitiem, kas izteikti kā vērtības, uzraugot maksājumus saskaņā ar noteikumiem, kuri attiecas uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu. Uzraudzība būtu jāveicina, uzliekot par pienākumu iepriekš obligāti noteikt eksporta kompensācijas, vienlaikus paredzot iespēju attiecībā uz diferencētām kompensācijām mainīt noteikto galamērķi ģeogrāfiskajā apgabalā, kuram piemēro vienotu eksporta kompensācijas likmi. Ja galamērķis tiek mainīts, būtu jāmaksā eksporta kompensācija, kas piemērojama faktiskajam galamērķim, nepārsniedzot iepriekš noteiktajam galamērķim piemērojamo maksimālo summu.
- (161) Lai nodrošinātu daudzuma limitu ievērošanu, būtu jāievieš uzticama un efektīva uzraudzības sistēma. Šajā nolūkā eksporta kompensācijas būtu jāpiesūta ar nosacījumu, ka tiek uzrādīta eksporta licence. Eksporta kompensācijas būtu jāpiesūta līdz pieejamajam limitam atkarībā no katra attiecīgā produkta konkrētās situācijas. Izņēmumi attiecībā uz šo noteikumu būtu pieļaujami vienīgi pārstrādātiem produktiem, kas nav minēti Līgumu I pielikumā un uz ko neattiecas daudzuma limiti. Būtu jāparedz atkāpe no prasības stingri ievērot pārvaldības noteikumus, ja eksports, par kuru pienākas kompensācija, visticamāk, nepārsniedz noteikto daudzumu.
- (162) Dzīvu liellopu eksporta gadījumā būtu jāparedz, ka eksporta kompensācijas būtu jāpiesūta un jāizmaksā vienīgi tad, ja ir ievēroti Savienības tiesību aktos paredzētie noteikumi par dzīvnieku labturību, jo īpaši noteikumi par dzīvnieku aizsardzību transportēšanas laikā.
- (163) Lai nodrošinātu eksporta kompensāciju sistēmas pareizu darbību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz prasību iemaksāt nodrošinājumu, ar ko garantē tirgus dalībnieka pienākumu izpildi.
- (164) Lai mazinātu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem un iestādēm, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz tādu robežvērtību noteikšanu, kuru nesasniegšanas gadījumā var neprasīt izdot vai uzrādīt eksporta licenci, tādā galamērķu vai darbību norādīšanu, attiecībā uz kurām var pamatoti piesūkt atbrīvojumu no pienākuma uzrādīt eksporta licenci, un atļaušanu pamatotās situācijās eksporta licences piesūkt ex post.
- (165) Lai risinātu praktiskas situācijas, kurās ir pamatotas tiesības pretendēt uz pilnu vai daļēju eksporta kompensāciju, un lai palīdzētu tirgus dalībniekiem pārvarēt laikposmu no eksporta kompensācijas pieteikuma iesniegšanas līdz tās galīgajam maksājumam, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz noteikumiem par: citu kompensācijas izmaksas datumu; eksporta kompensāciju avansa maksājumu, ietverot nodrošinājuma iemaksāšanas un atbrīvošanas nosacījumus; papildu pierādījumiem, ja pastāv šaubas par produktu reālo galamērķi un ja ir iespēja atkārtoti importēt Savienības muitas teritorijā; galamērķiem, kuri uzskatāmi par eksportu no Savienības, un Savienības muitas teritorijā esošu galamērķu iekļaušanu galamērķos, kuriem ir tiesības pretendēt uz eksporta kompensācijām.
- (166) Lai Līgumu I pielikumā uzskaitīto produktu un šo produktu pārstrādes produktu eksportētājiem nodrošinātu vienādu piekļuvi eksporta kompensācijām, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz dažu lauksaimniecības produktiem paredzētu noteikumu piemērošanu produktiem, kurus eksportē pārstrādātu preču veidā.
- (167) Lai nodrošinātu to, ka produkti, par kuriem saņem eksporta kompensācijas, tiek eksportēti no Savienības muitas teritorijas, lai nepieļautu to atgriešanos minētajā teritorijā, ka arī, lai mazinātu tirgus dalībniekiem administratīvo slogu, kurš rodas, diferencētu kompensāciju gadījumā sagatavojot un iesniedzot pierādījumu, ka kompensāciju saņēmušie produkti ir sasnieguši galamērķa valsti, Komisijai ir jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz noteikumiem par: termiņu, kurā jābūt pabeigta izvešana no Savienības muitas teritorijas, arī pagaidu atkārtotas ieviešanas laiku; pārstrādi, kādu minētajā laikposmā var veikt produktiem, par kuriem saņem eksporta kompensācijas; pierādījumu par galamērķa sasniegšanu, lai būtu tiesīgi saņemt diferencētas kompensācijas; kompensācijas robežvērtībām un nosacījumiem, ar kādiem eksportētājus var atbrīvot no prasības sniegt šādu pierādījumu; un nosacījumiem, ar kādiem apstiprina neatkarīgu trešo personu izdotu pierādījumu par galamērķa sasniegšanu, ja tiek piemērotas diferencētas kompensācijas.
- (168) Lai rosinātu eksportētājus ievērot dzīvnieku labturības nosacījumus un lai dotu kompetentajām iestādēm iespēju pārbaudīt eksporta kompensāciju pareizu izmaksāšanu, ja tā ir atkarīga no dzīvnieku labturības prasību ievērošanas, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz dzīvnieku labturības prasībām ārpus Savienības muitas teritorijas, tostarp attiecībā uz neatkarīgu trešo personu iesaistīšanu.

- (169) Lai ņemtu vērā dažādu nozaru specifiskas iezīmes, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz īpašām prasībām un nosacījumiem tirgus dalībniekiem, un attiecībā uz produktiem, kuriem ir tiesības pretendēt uz eksporta kompensāciju un par koeficientu noteikšanu eksporta kompensāciju aprēķināšanai, ņemot vērā dažu no graudiem izgatavotu spirtoto dzērienu nogatavināšanas procesu.
- (170) Puķu sīpolu minimālās eksporta cenas noteikšana vairs nav lietderīga un būtu jāatceļ.
- (171) Saskaņā ar LESD 42. pantu LESD noteikumi par konkurenci attiecas uz lauksaimniecības produktu ražošanu un tirdzniecību tikai tādā mērā, kāds noteikts Savienības tiesību aktos atbilstīgi LESD 43. panta 2. punktam, un saskaņā ar tajos noteikto procedūru.
- (172) Ņemot vērā lauksaimniecības nozares specifiskas iezīmes un to, ka tās pamatā ir pareiza visas pārtikas aprites darbība, tostarp tādu konkurences noteikumu efektīva piemērošana visām pārtikas aprītē iesaistītajām nozarēm, kuri var būt ļoti koncentrēti, – īpaša uzmanība būtu jāvelta LESD 42. pantā paredzēto konkurences noteikumu piemērošanai. Tādēļ Komisijai un dalībvalstu konkurences iestādēm ir cieši jāsadarbojas. Turklāt attiecīgos gadījumos Komisijas pieņemtās pamatnostādnes ir piemērots instruments, lai uzņēmumiem un citām attiecīgi ieinteresētajām personām sniegtu norādes.
- (173) Tādēļ būtu jāparedz, lai konkurences noteikumi, kas attiecas uz LESD 101. pantā minētajiem nolīgumiem, lēmumiem un darbībām un uz dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, attiektos uz lauksaimniecības produktu ražošanu un tirdzniecību, ar noteikumu, ka to piemērošana neapdraud KLP mērķu sasniegšanu.
- (174) Būtu jāatļauj īpaša pieeja lauksaimnieku vai ražotāju organizācijām vai to apvienībām, kuru mērķis ir kopīga lauksaimniecības produktu ražošana vai tirdzniecība vai kopīgu iekārtu izmantošana, ja vien šāda kopīga darbība neizslēdz konkurenci vai neapdraud LESD 39. panta mērķu sasniegšanu.
- (175) Neskarot dažu produktu piegādes regulējumu, piemēram, siera un šķiņķa piegādes regulējumu, kuriem nāk par labu aizsargāti cilmes vietas nosaukumi vai aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, vai vīna piegādes regulējumu, kurā ir konkrēts noteikumu kopums, īpaša pieeja būtu jāīsteno attiecībā uz dažām starpnozaru organizāciju darbībām – ar nosacījumu, ka tās nerada tirgu sadalīšanu, neietekmē pareizu TKO darbību, nekropļo vai nenovērš konkurenci, neizraisa cenu vai kvotu noteikšanu un nerada diskrimināciju.
- (176) Valsts atbalsta piešķiršana apdraudētu iekšējā tirgus pareizu darbību. Tāpēc lauksaimniecības produktiem parasti būtu jāpiemēro LESD noteikumi par valsts atbalstu. Neatkarīgi no tā dažos gadījumos būtu jāpieļauj izņēmumi. Ja pastāv šādi izņēmumi, Komisijai vajadzētu būt iespējai sagatavot sarakstu ar esošo, jauno vai ierosināto valsts atbalstu, lai dotu attiecīgus norādījumus dalībvalstīm un ierosinātu piemērotus pasākumus.
- (177) Noteikumiem par izaršanas piemaksu un konkrētiem pasākumiem, kas paredzēti vīna nozares atbalsta programmās, nevajadzētu būt par šķērslī valsts maksājumiem tiem pašiem mērķiem.
- (178) Saistībā ar ziemeļbriežu un ziemeļbriežu produktu ražošanas un tirdzniecības īpašo ekonomisko situāciju Somijai un Zviedrijai būtu jāturpina piešķirt valsts maksājumus šajā nozarē.
- (179) Somijā cukurbiešu audzēšana notiek īpašos ģeogrāfiskos un klimatiskos apstākļos, kas negatīvi ietekmē nozari papildus cukura nozares reformas vispārējai ietekmei. Tāpēc būtu jāļauj minētajai dalībvalstij veikt pastāvīgus valsts maksājumus cukurbiešu audzētājiem.
- (180) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai veikt valsts maksājumus, lai līdzfinansētu biškopības pasākumus, kas noteikti šajā regulā, kā arī, lai aizsargātu biškopības uzņēmumus, kuri ir nelabvēlīgākā situācijā strukturālu vai dabas apstākļu dēļ vai kuri ir iesaistīti ekonomikas attīstības programmās, izņemot ražošanai vai tirdzniecībai paredzētus valsts maksājumus.
- (181) Dalībvalstīm, kas piedalās shēmās, kuru mērķis ir uzlabot bērnu piekļuvi pārtikai, vajadzētu būt iespējai papildus Savienības atbalstam piešķirt valsts atbalstu produktu piegādei un dažām saistītām izmaksām.

- (182) Lai rīkotos pamatotos krīzes gadījumos arī pēc tam, kad beidzies pārejas laikposms, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai veikt valsts maksājumus par destilāciju krīzes situācijā, nepārsniedzot vispārējo budžeta limitu, t. i., 15 % no attiecīgās dalībvalsts konkrētā gada budžeta, kas atvēlēts valsts atbalsta programmai. Šādi valsts maksājumi pirms to piešķiršanas būtu jāpaziņo Komisijai un jāapstiprina.
- (183) Dalībvalstīm būtu jāatļauj turpināt veikt valsts maksājumus par riekstiem, kā patlaban paredzēts Regulas (EK) Nr. 73/2009 120. pantā, lai mazinātu Savienības bijušās riekstu audzētāju atbalsta shēmas atsaistīšanas ietekmi. Tā kā minētā regula ir jāatceļ, minētie valsts maksājumi skaidrības labad būtu jāparedz šajā regulā.
- (184) Būtu jāparedz īpaši intervences pasākumi, lai efektīvi un iedarbīgi reaģētu uz tirgus traucējumu draudiem. Būtu jānosaka šo pasākumu darbības joma.
- (185) Lai efektīvi un iedarbīgi reaģētu uz tirgus traucējumu draudiem, ko radījis būtisks cenu pieaugums vai kritums iekšējos vai ārējos tirgos vai citi notikumi un apstākļi, kas izraisa vai draud izraisīt būtiskus tirgus traucējumus, ja šāda situācija vai tās sekas visticamāk turpināsies vai vēl pasliktināsies, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz pasākumiem, kas vajadzīgi, lai minētajā tirgus situācijā rastu risinājumu, vienlaikus ievērojot visas saistības, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, un ar noteikumu, ka visi citi pasākumi, kas ir pieejami saskaņā ar šo regulu, izrādās nepietiekami, tostarp attiecībā uz pasākumiem, lai paplašinātu vai grozītu citu saskaņā ar šo regulu noteiktu pasākumu darbības jomu, ilgumu vai citus aspektus vai lai pēc vajadzības paredzētu eksporta kompensācijas vai pilnībā vai daļēji apturētu ievadmu, arī attiecībā uz noteiktiem daudzumiem un/vai uz noteiktu laiku.
- (186) Brīvās apgrozības ierobežojumi, ko rada tādu pasākumu piemērošana, kuru mērķis ir apkarot dzīvnieku slimību izplatīšanos, varētu radīt sarežģījumus vienas vai vairāku dalībvalstu tirgū. Pieredze rāda, ka zaudēta patērētāju uzticēšanās sabiedrības veselības vai dzīvnieku vai augu veselības apdraudējuma dēļ var izraisīt nopietnus tirgus traucējumus, piemēram, ievērojamu patēriņa apjoma vai cenu samazināšanos. Ņemot vērā šo pieredzi, pasākumi, ko veic saistībā ar zaudētu patērētāju uzticēšanos, būtu jāattiecinā arī uz augu produktiem.
- (187) Ārkārtas tirgus atbalsta pasākumiem liellopu un teļa gaļas, piena un piena produktu, cūkgaļas, aitas un kazas gaļas, olu un mājputnu gaļas nozarē vajadzētu būt tieši saistītiem ar sanitāriem un veterināriem pasākumiem, kas pieņemti, lai apturētu slimības izplatīšanos. Lai izvairītos no ievērojamiem tirgus traucējumiem, tie būtu jāveic pēc dalībvalstu pieprasījuma.
- (188) Lai efektīvi reaģētu ārkārtas apstākļos, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz šajā regulā noteiktā tādu produktu saraksta paplašināšanu, attiecībā uz kuriem var pieņemt ārkārtas atbalsta pasākumus.
- (189) Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai pieņemt vajadzīgos pasākumus, lai risinātu īpašas problēmas ārkārtējās situācijās.
- (190) Efektīva un iedarbīga reakcija uz tirgus traucējumu draudiem var būt īpaši svarīga piena nozarē. Tāpat arī ārkārtas gadījumā var rasties īpašas problēmas. Tādēļ ir jāuzsver, ka Komisijas pieņemti iepriekš minētie pasākumi tirgus traucējumu, tostarp tirgus nelīdzsvarotības gadījumā, vai pasākumi, kas nepieciešami īpašu problēmu risināšanai ārkārtas gadījumā, var būt paredzēti jo īpaši piena nozarei.
- (191) Lai reaģētu krasu tirgus svārstību laikā, kā ārkārtas pasākumi var būt piemēroti īpaši kolektīvas darbības veidi, ko veic privāti tirgus dalībnieki, lai stabilizētu attiecīgās nozares, ievērojot precīzus drošības pasākumus, ierobežojumus un nosacījumus. Ja uz šādām darbībām varētu attiekties LESD 101. panta 1. punkta darbības joma, Komisijai būtu jāvar paredzēt atkāpi uz ierobežotu laikposmu. Minētajām darbībām tomēr būtu jāpapildina Savienības rīcība saistībā ar valsts intervenci un privātu uzglabāšanu vai saistībā ar ārkārtas pasākumiem, kas paredzēti šajā regulā, un tās nedrīkstētu kaitēt iekšējā tirgus darbībai.
- (192) Vajadzētu būt iespējai noteikt prasību uzņēmumiem, dalībvalstīm vai trešām valstīm iesniegt paziņojumus, kas vajadzīgi šīs regulas piemērošanai, lauksaimniecības produktu tirgus uzraudzībai, analizēšanai un pārvaldībai, tirgus pārredzamības un KLP pasākumu atbilstīgas darbības nodrošināšanai, KLP pasākumu pārbaudei, kontrolei, uzraudzībai, novērtēšanai un revīzijai un starptautiskos nolīgumos izklāstīto prasību ievērošanai, tostarp šādos nolīgumos paredzētu paziņošanas prasību izpildei. Lai nodrošinātu saskaņotu, racionalizētu un vienkāršotu pieeju, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt jebkurus vajadzīgos pasākumus attiecībā uz paziņojumiem. Šādi rīkojoties, tai būtu jāņem vērā vajadzība pēc datiem un potenciālo datu avotu sinerģija.

- (193) Lai nodrošinātu informācijas sistēmu integritāti un pārsūtīto dokumentu un ar tiem saistīto datu autentiskumu un skaidrību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt konkrētus aktus attiecībā uz: paziņojamās informācijas būtību un veidu; apstrādājamo datu kategorijām, maksimālajiem saglabāšanas termiņiem un apstrādes mērķiem, jo īpaši, ja šos datus publicē un nosūta trešām valstīm; tiesībām piekļūt informācijai vai informācijas sistēmām, kas darītas pieejamas, kā arī informācijas publiskošanas nosacījumiem.
- (194) Piemēro Savienības tiesību aktus par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un brīvu apriti, īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001⁽²⁾.
- (195) Ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, un tas sniedza atzinumu 2011. gada 14. decembrī⁽³⁾.
- (196) Līdzekļi no rezerves fonda krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē būtu jāpārvieto saskaņā ar nosacījumiem un procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1306/2013 24. pantā un 22. punktā leģatīvu nolīgumā starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību⁽⁴⁾, un būtu skaidri jānosaka, ka piemērojama pamatā ir šī regula.
- (197) Lai nodrošinātu netraucētu pāreju no Regulā (EK) Nr. 1234/2007 paredzētās kārtības uz šajā regulā paredzēto kārtību, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt konkrētus tiesību aktus attiecībā uz vajadzīgo pasākumu noteikšanu, jo īpaši to, kas nepieciešami, lai aizsargātu uzņēmumu iegūtās tiesības un tiesisko palāvību.
- (198) Būtu jāparedz, ka steidzamības procedūru deleģēto aktu pieņemšanai saskaņā ar šo regulu izmanto tikai izņēmuma gadījumos, kad tas vajadzīgs būtisku, steidzamu iemeslu dēļ, lai efektīvi un iedarbīgi reaģētu uz tirgus traucējumu draudiem vai gadījumos, kad radušies tirgus traucējumi. Steidzamības procedūras izvēlei vajadzētu būt pamatotai, un būtu precīzi jānorāda gadījumi, kuros tā izmantojama.
- (199) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽⁵⁾.
- (200) Pieņemot šīs regulas īstenošanas aktus, būtu jāizmanto pārbaudes procedūra, ņemot vērā to, ka šie akti attiecas uz KLP, kā minēts Regulas (ES) Nr. 182/2011 2. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktā. Tomēr, pieņemot šīs regulas īstenošanas aktus, kuri saistīti ar konkurences jautājumiem, būtu jāizmanto konsultēšanās procedūra, ņemot vērā to, ka parasti, lai pieņemtu īstenošanas aktus konkurences tiesību jomā, tiek izmantota konsultēšanās procedūra.
- (201) Komisijai būtu jāpieņem tūlītēji piemērojami īstenošanas akti saistībā ar Savienības aizsardzības pasākumu pieņemšanu, grozīšanu vai atsaukšanu, pārstrādes, ieviešanas pārstrādei vai izvešanas pārstrādei režīma izmantošanas apturēšanu, ja tas nepieciešams, lai nekavējoties reaģētu uz tirgus situāciju un risinātu īpašas problēmas, ar kurām jānodarbojas nekavējoties, ja pienācīgi pamatotos gadījumos tas nepieciešams nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ.
- (202) Attiecībā uz dažiem šajā regulā paredzētiem pasākumiem, kuri prasa ātru rīcību vai kuri ietver tikai noteikumu vienkāršu piemērošanu konkrētās situācijās, bet neparedz rīcības brīvību, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, nepiemērojot Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (203) Turklāt Komisija būtu jāpilnvaro veikt dažus administratīvus vai pārvaldības uzdevumus, kuri nav saistīti ar deleģētu aktu vai īstenošanas aktu pieņemšanu.
- (204) Ar šo regulu būtu jāparedz konkrēti noteikumi attiecībā uz Horvātiju saskaņā ar Horvātijas pievienošanās aktu⁽⁶⁾.
- (205) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1234/2007 vairāki nozaru pasākumi beigsies samērā drīz pēc šīs regulas stāšanās spēkā. Pēc Regulas (EK) Nr. 1234/2007 atcelšanas attiecīgos noteikumus būtu jāturpina piemērot līdz attiecīgo shēmu darbības beigām.
- (206) Padomes Regula (EEK) Nr. 922/72⁽⁷⁾ par atbalsta piešķiršanu par zīdītāriņiem 1972./1973. audzēšanas gadā ir

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽³⁾ OV C 35, 9.2.2012., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1 lpp.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 112, 24.4.2012., 21. lpp.

⁽⁷⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 922/72, ar ko nosaka vispārīgus noteikumus atbalsta piešķiršanai par zīdītāriņiem 1972./73. audzēšanas gadā (OV L 106, 5.5.1972., 1. lpp.).

novocojusi; Regula (EEK) Nr. 234/79 par kopējā muitas tarifa nomenklatūras pielāgošanas procedūrām tiek aizstāta ar šo regulu; Padomes Regula (EK) Nr. 1601/96 ⁽¹⁾ par atbalstu apiņu ražotājiem 1995. gada ražai, ir pagaidu pasākums, kas pēc savas būtības tagad ir novecojis. Padomes Regula (EK) Nr. 1037/2001 ⁽²⁾, ar ko atļauj piedāvāt un piegādāt dažus importētus vīnus, ir aizstāta ar noteikumiem, kuri iekļauti Nolīgumā starp Eiropas Kopienu un Amerikas Savienotajām Valstīm par vīna tirdzniecību, kas pieņemts ar Padomes Lēmumu 2006/232/EK ⁽³⁾, un tāpēc tā ir novecojusi. Skaidrības un juridiskās noteiktības labad minētās regulas būtu jāatceļ.

(207) Daži piena un piena produktu nozarē pastāvošie noteikumi, jo īpaši attiecībā uz līgumattiecībām un sarunām, siera šķirņu ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi piegādi, pirmā pircēja, ražotāju organizāciju, ražotāju organizāciju apvienību un starpnozaru organizāciju paziņojumiem, nesen stājās spēkā, un pašreizējos ekonomiskajos apstākļus piena produktu tirgū un piegādes ķēdes struktūrā joprojām ir pamatoti. Tāpēc attiecīgajā nozarē tie būtu jāpieņem pietiekami ilgu laika posmu (gan pirms, gan pēc piena kvotu atcelšanas), lai tie būtu pilnībā efektīvi. Tomēr minētajiem noteikumiem vajadzētu būt pagaidu pasākumiem un uz tiem būtu jāattiecināta pārskatīšana. Komisijai būtu jāpieņem ziņojumi par piena tirgus attīstību, jo īpaši norādot iespējamus stimulus, lai lauksaimniekus rosinātu slēgt kopīgas ražošanas nolīgumus, un pirmais no tiem būtu jāiesniedz līdz 2014. gada 30. jūnijam, bet otrais - līdz 2018. gada 31. decembrim,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I DAĻA

IEVADA NOTEIKUMI

1. pants

Darbības joma

1. Ar šo regulu izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju, kas aptver visus produktus, kuri minēti Līgumu I pielikumā, izņemot zvejas un akvakultūras produktus, kā tie definēti Savienības tiesību aktos par kopīgo tirgus organizāciju zvejas un akvakultūras produktu jomā.

2. Lauksaimniecības produktus, kas definēti 1. punktā, iedala šādās nozarēs, kuras uzskaitītas attiecīgās I pielikuma daļās:

a) labība, I daļa;

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1601/96 (1996. gada 30. jūlijs), ar ko attiecībā uz apiņiem nosaka atbalsta apjomu ražotājiem 1995. gada ražai (OV L 206, 16.8.1996, 46. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1037/2001 (2001. gada 22. maijs), ar ko atļauj piedāvāt un piegādāt tiešam patēriņam pārtikā dažus importētus vīnus, kas iespējams ir bijuši pakļauti Regulā (EK) Nr. 1493/1999 neparedzētiem vīndarības procesiem (OV L 145, 31.5.2001., 12. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Lēmums 2006/232/EK (2005. gada 20. decembris), lai noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Amerikas Savienotajām Valstīm par vīna tirdzniecību (OV L 87, 24.3.2006., 1. lpp.).

b) rīsi, II daļa;

c) cukurs, III daļa;

d) sausā lopbarība, IV daļa;

e) sēklas, V daļa;

f) apiņi, VI daļa;

g) olīveļļa un galda olīvas, VII daļa;

h) lini un kaņepes, VIII daļa;

i) augļi un dārzeņi, IX daļa;

j) pārstrādāti augļi un dārzeņi, X daļa;

k) banāni, XI daļa;

l) vīns, XII daļa;

m) dzīvi koki un citi augi, puķu sīpoli, saknes un tamlīdzīgas augu daļas, griezti ziedi un dekoratīvi zaļumi, XIII daļa;

n) tabaka XIV daļa;

o) liellopu un teļa gaļa, XV daļa;

p) piens un piena produkti, XVI daļa;

q) cūkgaļa, XVII daļa;

r) aitas un kazas gaļa, XVIII daļa;

s) olas, XIX daļa;

t) mājputnu gaļa, XX daļa;

u) lauksaimnieciskas izcelsmes etilspirts, XXI daļa;

v) biškopības produkti, XXII daļa;

w) zīdītārpiņi, XXIII daļa;

x) citi produkti, XXIV daļa.

2. pants

Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) vispārējie noteikumi

Šajā regulā izklāstītajiem pasākumiem piemēro Regulu (ES) Nr. 1306/2013 un saskaņā ar to pieņemtos noteikumus.

3. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro II pielikumā izklāstītās definīcijas, kas attiecas uz konkrētām nozarēm.

2. Definīcijas, kas izklāstītas II pielikuma II daļas B iedaļā, piemēro tikai līdz 2016./2017. cukura tirdzniecības gada beigām.

3. Šajā regulā paredzētajiem nolūkiem piemēro definīcijas, kas izklāstītas Regulā (ES) Nr. 1306/2013, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1307/2013⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1305/2013⁽²⁾, ja vien šajā regulā nav paredzēts citādi.

4. Lai ņemtu vērā rīsu nozares specifiskās iezīmes, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, ar kuriem II pielikuma I daļā iekļautās definīcijas attiecībā uz rīsu nozari groza tādā mērā, kādā tas nepieciešams, lai, ņemot vērā izmaiņas tirgū, atjauninātu definīcijas.

5. Piemērojot šo regulu:

- a) "mazāk attīstīti reģioni" ir reģioni, kas definēti 90. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1303/2013⁽³⁾.
- b) "nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, kas pielīdzināmi dabas katastrofām" ir tādi laika apstākļi kā sals, krusa, ledus, lietus vai sausums, kas iznīcinājis vairāk nekā 30 % no attiecīgā lauksaimnieka vidējās ikgadējās produkcijas, kāda tā ir bijusi iepriekšējos trīs gados vai kāda atbilst trīs gadu vidējam rādītājam, par pamatu ņemot iepriekšējos piecus gadus un ieietverot visaugstāko un viszemāko rādītāju.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. (ES) 1307/2013 (2013. gada 17. decembrim), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 608. lpp).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 487. lpp).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembrim), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 85. lpp).

4. pants

Lauksaimniecības produktiem izmantotās kopējā muitas tarifa nomenklatūras korekcijas

Ja tas nepieciešams, lai ņemtu vērā grozījumus kombinētajā nomenklatūrā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, ar kuriem koriģē produktu aprakstu un atsauces šajā regulā, tos pielāgojot kombinētās nomenklatūras pozīcijām un apakšpozīcijām.

5. pants

Konversijas likmes rīsiem

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus:

- a) nosakot konversijas likmes rīsiem dažādās apstrādes stadijās, apstrādes izmaksas un blakusproduktu vērtību;
- b) pieņemot visus vajadzīgos pasākumus, kas saistīti ar konversijas likmes piemērošanu rīsiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

6. pants

Tirdzniecības gadi

Nosaka šādus tirdzniecības gadus:

- a) no attiecīgā gada 1. janvāra līdz 31. decembrim — augļu un dārzeņu, pārstrādāto augļu un dārzeņu un banānu nozarei;
- b) no 1. aprīļa līdz nākamā gada 31. martam sausās lopbarības nozarei un zīdītārpiņu nozarei;
- c) no 1. jūlija līdz nākamā gada 30. jūnijam:
 - i) labības nozarei,
 - ii) sēkļu nozarei,
 - iii) olīveļļas un galda olīvu nozarei,
 - iv) linu un kaņepju nozarei,
 - v) piena un piena produktu nozarei;
- d) no 1. augusta līdz nākamā gada 31. jūlijam – vīna nozarei;
- e) no 1. septembra līdz nākamā gada 31. augustam – rīsu nozarei;
- f) no 1. oktobra līdz nākamā gada 30. septembrim – cukura nozarei.

7. pants

Salīdzināmie robežlielumi

1. Nosaka šādus salīdzināmos robežlielumus:
 - a) labības nozarē EUR 101,31 par tonnu attiecībā uz vairumtirdzniecības posmā noliktavā piegādātām precēm pirms izkraušanas;
 - b) nelobītiem rīsiem EUR 150 par tonnu standarta kvalitātes produktu, kā definēts III pielikuma A punktā, attiecībā uz vairumtirdzniecības posmā noliktavā piegādātām precēm pirms izkraušanas;
 - c) standarta kvalitātes cukuram, kā definēts III pielikuma B punktā, attiecībā uz neiepakotu cukuru, kas izvests no rūpnīcas:
 - i) baltajam cukuram – EUR 404,4 par tonnu,
 - ii) jēlcukuram – EUR 335,2 par tonnu;
 - d) liellopu un teļa gaļas nozarē EUR 2 224 par tonnu R3 uzbūves/tauku slāņa klases vīriešu kārtas liellopu liemeņu saskaņā ar Savienības skalu tādu liellopu liemeņu klasifikācijai, kuru vecums ir astoņi mēneši vai vairāk, kā minēts IV pielikuma A punktā;
 - e) attiecībā uz piena un piena produktu nozari:
 - i) EUR 246,39 par 100 kg sviesta,
 - ii) EUR 169,80 par 100 kg vājpiena pulvera;
 - f) cūkgaļas nozarē EUR 1 509,39 par tonnu tādas standarta kvalitātes cūku liemeņu, kas noteikta pēc svara un liesās gaļas satura saskaņā ar Savienības skalu cūku liemeņu klasifikācijai, kā minēts IV pielikuma B punktā, proti:
 - i) liemeņi, kuri sver no 60 kg līdz 120 kg – E klase,
 - ii) liemeņi, kuri sver no 120 kg līdz 180 kg – R klase;
 - g) olīveļļas nozarē:
 - i) EUR 1 779 par tonnu neapstrādātas augstākā labuma olīveļļas,
 - ii) EUR 1 710 par tonnu neapstrādātas olīveļļas,

iii) EUR 1 524 par tonnu spīdīgās olīveļļas, kurā brīvo skābju daudzums ir divi grādi, par katru papildu skābuma grādu samazinot minēto summu par EUR 36,70 tonnā.

2. Komisija turpina pārskatīt salīdzināmos robežlielumus, kas paredzēti 1. punktā, ņemot vērā objektīvus kritērijus, īpaši izmaiņas ražošanā, ražošanas izmaksas (īpaši ieguldījumu izmaksas) un tirgus tendences. Salīdzināmos robežlielumus vajadzības gadījumā atjaunina saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, ņemot vērā izmaiņas ražošanā un tirgos.

II DAĻA

IEKŠĒJAIS TIRGUS

I SADAĻA

TIRGUS INTERVENĒ

I NODAĻA

Valsts intervence un privātās uzglabāšanas atbalsts

1. Iedaļa

Vispārēji noteikumi par valsts intervenci un privātās uzglabāšanas atbalstu

8. pants

Darbības joma

Šajā nodaļā ir izklāstīti noteikumi par tirgus intervenci attiecībā uz:

- a) valsts intervenci, kad dalībvalstu kompetentās iestādes iepērk produktus un uzglabā tos līdz to realizācijai, un
- b) atbalstu, ko privātiem tirgus dalībniekiem piešķir par produktu uzglabāšanu.

9. pants

Atbilstīgu produktu izcelsme

Produkti, kurus var iepirkt valsts intervencē vai par kuriem var piešķirt atbalstu privātai uzglabāšanai, ir Savienības izcelsmes produkti. Turklāt, ja tie iegūti no kultūraugiem, tad šo kultūraugu raža ir novākta Savienībā, un ja tie iegūti no piena, tad šis piens ir ražots Savienībā.

10. pants

Savienības skalas liemeņu klasificēšanai

Savienības skalas liemeņu klasificēšanai piemēro saskaņā ar IV pielikuma attiecīgi A un B punktu liellopu un teļa gaļas nozarē attiecībā uz tādu liellopu liemeņiem, kuru vecums ir astoņi mēneši vai vairāk, un cūkgaļas nozarē - attiecībā uz cūkām, kas nav vaislas cūkas.

Aitas un kazas gaļas nozarē dalībvalstis var piemērot Savienības skalas aitu liemeņu klasificēšanai saskaņā ar IV pielikuma C punktā paredzētajiem noteikumiem.

2. Iedaļa

Valsts intervence

11. pants

Valsts intervencei atbilstīgi produkti

Saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti šajā iedaļā, un jebkādam papildu prasībām un nosacījumiem, ko Komisija var noteikt ar deleģētajiem aktiem saskaņā ar 19. pantu un īstenošanas aktiem saskaņā ar 20. pantu, valsts intervenci piemēro šādiem produktiem:

- a) parastajiem kviešiem, cietajiem kviešiem, miežiem un kukurūzai;
- b) nelobītiem rīsiem;
- c) svaigai vai atdzesētai liellopu un teļa gaļai, uz ko attiecas KN kods 0201 10 00 un kodi no 0201 20 20 līdz 0201 20 50;
- d) sviestam, kurš ražots tieši un tikai no pasterizēta krējuma, kas iegūts tieši un tikai no govju piena, apstiprinātā uzņēmumā Savienībā un kurā piena tauku minimālais saturs ir 82 % no svara un maksimālais ūdens saturs ir 16 % no svara;
- e) visaugstākās kvalitātes vājpiena pulverim, kurš ražots no govju piena ar izsmidzināšanas metodi apstiprinātā uzņēmumā Savienībā un kura minimālais olbaltumvielu saturs beztauku sausnā ir 34,0 % no svara.

12. pants

Valsts intervences laiki

Valsts intervence ir pieejama:

- a) parastajiem kviešiem, cietajiem kviešiem, miežiem un kukurūzai no 1. novembra līdz 31. maijam;
- b) nelobītiem rīsiem no 1. aprīļa līdz 31. jūlijam;
- c) liellopu un teļa gaļai visu gadu;
- d) sviestam un vājpiena pulverim no 1. marta līdz 30. septembrim.

13. pants

Valsts intervences uzsākšana un slēgšana

1. Laikposmos, kas minēti 11. pantā:
 - a) tiek uzsākta parasto kviešu, sviesta un vājpiena pulvera valsts intervence;
 - b) Komisija ar īstenošanas aktiem var uzsākt cieto kviešu, miežu, kukurūzas un nelobīto rīsu (tostarp dažādu šķirņu vai veidu nelobīto rīsu) valsts intervenci, ja tas vajadzīgs

attiecīgajā tirgus situācijā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru;

- c) Komisija ar īstenošanas aktiem, kas pieņemti, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru, var uzsākt valsts intervenci liellopu un teļa gaļas nozarē, ja reprezentatīvā laikposmā, kas noteikts atbilstīgi 20. panta pirmās daļas c) apakšpunktam, dalībvalstī vai dalībvalsts reģionā vidējā tirgus cena, kas reģistrēta, pamatojoties uz IV pielikuma A punktā minēto Savienības skalu vīriešu kārtas liellopu liemeņu klasifikācijai, ir zemāka nekā 85 % no 7. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteiktā salīdzināmā robežlieluma.

2. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem slēdz valsts intervenci liellopu un teļa gaļas nozarē, ja reprezentatīvā laikposmā, kas noteikts atbilstīgi 20. panta pirmās daļas c) apakšpunktam, vairs nav izpildīti šā panta 1. punkta c) apakšpunktā minētie nosacījumi. Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot procedūru, kas minēta 229. panta 2. vai 3. punktā.

14. pants

Iepirkšana par fiksētu cenu vai konkursa kārtībā

Ja valsts intervence ir uzsākta saskaņā ar 13. panta 1. punktu, Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu veic pasākumus, lai noteiktu iepirkšanas cenas produktiem, kas minēti 11. pantā, kā arī attiecīgā gadījumā pasākumus par kvantitatīviem ierobežojumiem, veicot iepirkšanu par fiksētām cenām.

15. pants

Valsts intervences cena

1. Valsts intervences cena ir:
 - a) cena, par kuru produktus iepērk valsts intervencē, ja to dara par fiksētu cenu, vai
 - b) maksimālā cena, par kuru valsts intervencei atbilstīgos produktus var iepirkt konkursa kārtībā.
2. Padome atbilstīgi LESD 43. panta 3. punktam veic pasākumus, lai noteiktu valsts intervences cenu līmeni, tostarp palielinājumu un samazinājumu apmēru.

16. pants

Valsts intervencē iepirkto produktu realizācijas vispārējie principi

1. Valsts intervencē iepirkto produktu realizāciju veic tā, lai:
 - a) neizraisītu tirgus traucējumus;

b) nodrošinātu vienādu piekļuvi precēm un vienlīdzīgu attieksmi pret pircējiem un

c) ievērotu saistības, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar LESD.

2. Produktus, kas iepirkti valsts intervencē, var realizēt, darot tos pieejamus pārtikas izplatīšanas shēmā vistrūcīgākajām personām Savienībā, kā tas izklāstīts attiecīgajos Savienības tiesību aktos. Šādos gadījumos šādu produktu uzskaites vērtība ir attiecīgā fiksētā valsts intervences cena, kas minēta šīs regulas 14. panta 2. punktā.

3. Komisija katru gadu publicē sīki izklāstītu informāciju par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem iepriekšējos gados ir pārdoti produkti, kas iepirkti saskaņā ar valsts intervenci.

3. Iedaļa

Atbalsts privātai uzglabāšanai

17. pants

Atbilstīgi produkti

Saskaņā ar nosacījumiem, kas minēti šajā iedaļā, un jebkādam papildu prasībām un nosacījumiem, kas Komisijai jāpieņem ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 18. panta 1. punktam vai 19. pantam un īstenošanas aktiem atbilstīgi 18. panta 2. punktam vai 20. pantam, var piešķirt atbalstu par šādu produktu privātu uzglabāšanu:

- a) baltais cukurs;
- b) olīveļļa;
- c) linšķiedra;
- d) svaiga vai atdzesēta tādu liellopu gaļa, kuru vecums ir astoņi mēneši vai vairāk;
- e) sviests, kurš ražots no krējuma, kas iegūts tieši un tikai no govju piena;
- f) siers;
- g) vājpiena pulveris, kas ražots no govju piena;
- h) cūkgaļa,
- i) aitas un kazas gaļa.

Pirmās daļas f) punkts attiecas tikai uz sieru, kas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1151/2012 ir ieguvis aizsargātas cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un tiek uzglabāts, pārsniedzot minētās regulas 7. pantā izklāstītajās produkta specifikācijās šim produktam paredzēto nogatavināšanas laiku un/vai attiecīgā gadījumā tādu nogatavināšanas laiku, kas palielina siera vērtību.

18. pants

Atbalsta piešķiršanas nosacījumi

1. Lai nodrošinātu tirgus pārredzamību, Komisija, ja vajadzīgs, tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, kurā paredzēti nosacījumi, kādos tā var nolemt piešķirt atbalstu par 17. pantā minēto produktu privātu uzglabāšanu, ņemot vērā:

- a) attiecīgo produktu vidējās reģistrētās Savienības tirgus cenas, un salīdzināmos robežlielumus, un ražošanas izmaksas un/vai
- b) vajadzību laikus reaģēt uz īpaši sarežģītu tirgus situāciju vai ekonomiskām norisēm, kam ir būtiski negatīva ietekme uz nozarē esošajām rezervēm.

2. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus,

- a) piešķirot atbalstu par 17. pantā minēto produktu privātu uzglabāšanu, ņemot vērā šā panta 1. punktā izklāstītos apstākļus;
- b) ierobežo atbalsta piešķiršanu par privātu uzglabāšanu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Padome atbilstīgi LESD 43. panta 3. punktam veic pasākumus, lai noteiktu 17. pantā paredzēto privātas uzglabāšanas atbalsta summu.

4. Iedaļa

Kopēji noteikumi par valsts intervenci un privātās uzglabāšanas atbalsts

19. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai nodrošinātu to, ka produkti, ko iepirk valsts intervencē vai par kuriem piešķir atbalstu par privātu uzglabāšanu, būtu piemēroti ilgtermiņa uzglabāšanai un tiem būtu laba, tīra un tirdzniecībai atbilstīga kvalitāte, un lai ņemtu vērā dažādu nozaru specifiskās iezīmes nolūkā nodrošināt valsts intervences un privātās uzglabāšanas rentablu darbību, papildus šajā regulā izklāstītajām prasībām Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot prasības un nosacījumus, kuriem minētajiem produktiem ir jāatbilst. Šo prasību un nosacījumu mērķis ir saistībā ar iepirktajiem un uzglabātajiem produktiem garantēt:

- a) to kvalitāti attiecībā uz kvalitātes parametriem, kvalitātes grupām, kvalitātes šķirām, kategorijām, produkta īpašībām un vecumu;

b) to atbilstību attiecībā uz daudzumiem, iepakojumu, tostarp marķējumu, saglabāšanu, iepriekšējiem uzglabāšanas līgumiem, uzņēmumu apstiprināšanu un produktu stadiju, uz kuru attiecas valsts intervences cena un atbalsts privātai uzglabāšanai.

2. Lai ņemtu vērā labības un nelobīto rīsu nozares specifiskās iezīmes, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, ar kuriem nosaka kvalitātes kritērijus attiecībā uz parasto kviešu, cieto kviešu, miežu, kukurūzas un nelobīto rīsu iepirkšanu un pārdošanu.

3. Lai nodrošinātu atbilstīgu noliktavu ietilpību un valsts intervences sistēmas efektivitāti rentabilitātes un izplatīšanas ziņā un lai nodrošinātu piekļuvi tirgus dalībniekiem, kā arī lai saglabātu valsts intervencē iepirkto produktu kvalitāti to realizācijai uzglabāšanas laika beigās, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot:

a) prasības, kādām jāatbilst visu valsts intervences produktu uzglabāšanas noliktavām;

b) noteikumus par produktu uzglabāšanu dalībvalstī, kura ir atbildīga par šiem produktiem vai to apstrādi, saistībā ar muitas nodokļiem un citām summām, kas jāpiesķir vai jāiekasē saskaņā ar KLP, vai ārpus šīs dalībvalsts.

4. Lai nodrošinātu to, ka atbalstam par privātu uzglabāšanu būtu vēlamā ietekme uz tirgu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot:

a) noteikumus un nosacījumus, ko piemēro, ja uzglabāto produktu daudzums ir mazāks par līgumā norādīto daudzumu;

b) nosacījumus par avansa maksājumu piešķiršanu saistībā ar šādu atbalstu;

c) nosacījumus, saskaņā ar kuriem var nolemt, ka produktus, uz ko attiecas privātās uzglabāšanas līgumi, var atkal laist tirgū vai realizēt.

5. Lai nodrošinātu valsts intervences un privātās uzglabāšanas sistēmu pareizu darbību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu:

a) nosakot izmantot konkursa procedūras, kas garantē vienlīdzīgu piekļuvi precēm un vienādu attieksmi pret tirgus dalībniekiem;

b) izklāstot papildu nosacījumus, kas jāizpilda tirgus dalībniekiem, lai dalībvalstīm un tirgus dalībniekiem atvieglinātu sistēmas efektīvu pārvaldību un kontroli;

c) nosakot tirgus dalībniekiem prasību iemaksāt nodrošinājumu, kas garantē viņu pienākumu izpildi.

6. Lai ņemtu vērā tehnisko attīstību un 10. pantā minēto nozaru vajadzības, kā arī nepieciešamību standartizēt dažādu produktu noformējumu ar mērķi uzlabot tirgus pārredzamību, cenu reģistrēšanu un tirgus intervences pasākumu piemērošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu:

a) ar kuriem pielāgo un atjaunina IV pielikumā izklāstītos noteikumus par Savienības skalām liemeņu klasificēšanai, identificēšanai un noformēšanai;

b) ar kuriem paredz papildu noteikumus par liemeņu klasificēšanu, tostarp tādu, ko veic kvalificēti klasificētāji, šķirošanu, tostarp ar automatizētām metodēm, identificēšanu, svēršanu un marķēšanu, kā arī par Savienības vidējo cenu aprēķināšanu un minēto cenu aprēķināšanā izmantotajiem svēršanas koeficientiem;

c) ar kuriem nosaka liellopu un teļa gaļas nozarē atkāpes no noteikumiem un paredz īpašas atkāpes, ko dalībvalstis var piešķirt kautuvēm, kurās nokauj nelielu skaitu liellopu, kā arī papildu noteikumus par attiecīgajiem produktiem, tostarp noteikumus par uzbūves un tauku slāņa klasēm un aitu gaļas nozarē papildu noteikumus par svaru, gaļas krāsu, tauku slāni un kritērijiem attiecībā uz mazsvara jēru liemeņiem;

d) ar kuriem dalībvalstīm sniedz atļauju nepiemērot cūku liemeņu klasifikācijas skalu un atļauju izmantot novērtēšanas kritērijus papildus svaram un aplēstajam liesās gaļas saturam vai paredz atkāpes no minētās skalas.

20. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, kas vajadzīgi šīs nodaļas vienādei piemērošanai. Minētie pasākumi jo īpaši var attiekties uz:

a) summām, kas tirgus dalībniekiem jāmaksā tādos gadījumos, ja valsts intervencei piegādātie produkti neatbilst obligātajām kvalitātes prasībām;

b) intervences produktu uzglabāšanas vietu minimālās ietilpības noteikšanu;

c) reprezentatīvajiem laikposmiem, tirgiem un tirgus cenām, kas vajadzīgas šīs nodaļas piemērošanai;

d) valsts intervencē iepirkamo produktu piegādi, transporta izmaksām, kas jāsedz piedāvātājam, kārtību, kā maksājumu aģentūras pārņem produktus, un maksājumu;

- e) dažādām darbībām, kas saistītas ar atkaulošanas procesu liellopu un teļa gaļas nozarē;
- f) praktiskajiem pasākumiem produktu iesaiņošanai, laišanai tirgū un marķēšanai;
- g) procedūrām to uzņēmumu apstiprināšanai, kuri ražo sviestu un vājienu pulveri šīs nozares vajadzībām;
- h) jebkādu uzglabāšanas atļauju ārpus tās dalībvalsts teritorijas, kurā produkti iepirkti un uzglabāti;
- i) valsts intervencē iepirkto produktu pārdošanu vai realizāciju, īpaši attiecībā uz pārdošanas cenām, nosacījumiem izņemšanai no noliktavas, no krājumiem izņemto produktu vēlāku izmantošanu vai galamērķi, arī procedūrām, kas saistītas ar produktiem, kuri darīti pieejami izmantošanai 16. panta 2. punktā minētajā shēmā, tostarp nodošanu starp dalībvalstīm;
- j) noteikumiem, kas saistībā ar valsts intervencē iepirktiem produktiem attiecas uz dalībvalstu iespēju uz savu atbildību pārdot noliktavās palikušu nelielu daudzumu vai daudzumu, kurus vairs nav iespējams atkārtoti iesaiņot vai kuru kvalitāte ir pasliktinājusies;
- k) dalībvalsts kompetentās iestādes un pieteikuma iesniedzēju līgumu noslēgšanu un saturu attiecībā uz uzglabāšanu privātās noliktavās;
- l) produktu ievietošanu un glabāšanu privātā noliktavā un to izņemšanu no noliktavas;
- m) privātās uzglabāšanas līgumu un noteikumiem, saskaņā ar kuriem šādus līgumus noteiktus laikposmus var saīsināt vai pagarināt;
- n) procedūrām, kas jāievēro, iepērkot par fiksētu cenu, tostarp procedūrām par iemaksājamo nodrošinājumu un tā apjomu, vai piešķirot iepriekš noteiktu atbalstu par privātu uzglabāšanu;
- o) konkursa procedūru izmantošanu valsts intervencē un privātai uzglabāšanai, jo īpaši attiecībā uz:
- i) pieteikumu vai konkursa piedāvājumu iesniegšanu un pieteikumā vai iesniegumā ietvertu minimālo daudzumu;
 - ii) procedūrām par iemaksājamo nodrošinājumu un tā apjomu; un
 - iii) piedāvājumu atlasī, nodrošinot, ka priekšroka tiek dota tiem, kas ir visizdevīgākie Savienībai, vienlaikus pieļaujot, ka obligāti netiek piešķirtas tiesības slēgt līgumu;
- p) Savienības skalu liellopu, cūku un aitai liemeņu klasifikācijai piemērošanu;
- q) tirgus cenu noteikšanas vajadzībām – liemeņu un pusliemeņu noformējumu, kas atšķiras no IV pielikuma A.IV punktā minētā noformējuma;
- r) korekcijas koeficientiem, kas dalībvalstīm jāpiemēro, izmantojot citādu liellopu un aitai liemeņu noformējumu, ja netiek izmantots atsauces noformējums;
- s) praktiskos pasākumus klasificētu liemeņu marķēšanai un praktiskajiem pasākumiem, kā Komisijai aprēķināt vidējo svērto Savienības cenu par liellopu, cūku un aitai liemeņiem;
- t) atļauju dalībvalstīm - attiecībā uz to teritorijā nokautām cūkām - noteikt cūku liemeņu noformējumu, kas atšķiras no IV pielikuma B.III punktā minētā noformējuma, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:
- i) ja parasta komercdarbības prakse to teritorijā atšķiras no standarta noformējuma, kas definēts IV pielikuma B.III punkta pirmajā daļā;
 - ii) to attaisno tehniskās prasības;
 - iii) liemeņiem āda tiek novilkta pēc vienas metodes;
- u) noteikumiem par pārbaudēm uz vietas attiecībā uz liemeņu klasifikācijas piemērošanu dalībvalstīs, ko veic Savienības komiteja, kas sastāv no Komisijas speciālistiem un dalībvalstu ieceltiem ekspertiem, lai nodrošinātu liemeņu klasifikācijas precizitāti un uzticamību. Šajos noteikumos paredz, ka Savienība sedz izmaksas, kas rodas no pārbaudes darbībām.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

21. pants

Citas īstenošanas pilnvaras

Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas vajadzīgi, lai atkāpjoties no IV pielikuma C.III.1 punkta, attiecībā uz jēriem, kuru liemeņa svars ir mazāks par 13 kg, ļautu dalībvalstīm izmantot šādu klasifikācijas kritērijus:

- a) liemeņa svars;
- b) gaļas krāsa;
- c) tauku slānis.

Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

II NODAĻA

Atbalsta shēmas

1. Iedaļa

Pārtikas pieejamības uzlabošanas programmas

22. pants

Mērķa grupa

Atbalsta shēmas, kuru nolūks ir uzlabot lauksaimniecības produktu izplatīšanu un kuras uzlabo bērnu ēšanas paradumus, ir paredzētas bērniem, kuri regulāri apmeklē mazbērnu novietnes, pirmsskolas izglītības iestādes vai pirmā vai otrā līmeņa izglītības iestādes, ko pārvalda vai atzīst dalībvalstu kompetentās iestādes.

1. Apakšiedaļa

Programmas skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem

23. pants

Atbalsts bērnu apgādei ar augļu un dārzeņu, pārstrādātu augļu un dārzeņu, un banānu produktiem

1. Savienības atbalstu piešķir, lai:
 - a) ar augļu un dārzeņu, pārstrādātu augļu un dārzeņu un banānu produktiem apgādātu bērnus 22. pantā minētajās mācību iestādēs; un
 - b) segtu dažas izmaksas, kas saistītas ar loģistiku un izplatīšanu, aprīkojumu, reklāmu, uzraudzību, novērtēšanu un papildu pasākumiem.
2. Dalībvalstis, kuras vēlas piedalīties programmā, izstrādā sākotnējo tās īstenošanas stratēģiju valsts vai reģiona līmenī. Tās paredz arī papildu pasākumus, kuri ir vajadzīgi, lai programma būtu efektīva, un kuri var aptvert informāciju par pasākumiem, lai izglītotu par veselīgiem ēšanas paradumiem, par vietējo pārtikas apriti un par cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu.
3. Izstrādājot stratēģijas, dalībvalstis sagatavo sarakstu ar augļiem un dārzeņiem, pārstrādātiem augļiem un dārzeņiem, un banānu nozares produktiem, par kuriem var pretendēt uz atbalstu saskaņā ar to attiecīgajām programmām. Šajā sarakstā neiekļauj produktus, kas ir uzskaitīti V pielikumā.

Tomēr pienācīgi pamatotos gadījumos, piemēram, ja dalībvalsts programmā vēlas nodrošināt plašu produktu klāstu vai vēlas padarīt savu programmu pievilcīgāku, stratēģijā var noteikt, ka šādi produkti var būt atbilstīgi, ja minētajā pielikumā uzskaitītās vielas tiem ir pievienotas tikai nedaudz.

Dalībvalstis nodrošina, lai to kompetentās veselības aizsardzības iestādes apstiprinātu tādu produktu sarakstu, ar kuriem ir tiesības piedalīties programmā.

Dalībvalstis izvēlas produktus, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas var ietvert ar veselību un vidi saistītus apsvērumus, sezonālītāti, dažādību vai produktu pieejamību, praktisko iespēju robežās priekšroku dodot Savienības izcelsmes produktiem un īpaši vietējam iepirkumam, vietējiem tirgiem, īsām piegādes ķēdēm vai videi radītiem ieguvumiem.

4. Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu veic pasākumus, lai noteiktu šā panta 1. punktā minēto Savienības atbalstu.

5. Šā panta 1. punktā minēto Savienības atbalstu piešķir katrai dalībvalstij, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas izstrādāti, vadoties no bērnu īpatsvara vecuma grupā no sešiem līdz desmit gadiem.

Dalībvalstis, kas piedalās programmā, ik gadu piesakās uz Savienības atbalstu, pamatojoties uz to stratēģiju, kas minēta 2. punktā.

Padome atbilstīgi LESD 43. panta 3. punktam veic pasākumus, lai noteiktu Savienības atbalsta minimālo apjomu katrai dalībvalstij, kas piedalās programmā, kā arī pasākumus saistībā ar atbalsta orientējošo un galīgo sadalījumu dalībvalstīm.

6. Šā panta 1. punktā minēto Savienības atbalstu neizmanto, lai aizstātu finansējumu esošām valsts programmām skolu apgādei ar augļiem, ar kurām tiek nodrošināti augļi un dārzeņi, pārstrādāti augļi un dārzeņi, kā arī banāni, vai citām skolu apgādes programmām, kurās iekļauti šādi produkti.

Tomēr, ja dalībvalstī jau ir spēkā programma, kas saskaņā ar šo pantu būtu tiesīga saņemt Savienības atbalstu, un ja dalībvalsts ir iecerējusi to paplašināt vai padarīt efektīvāku, arī attiecībā uz programmas mērķgrupu, ilgumu vai atbalsttiesīgiem produktiem, Savienības atbalstu var piešķirt, ja ir ievēroti saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu izklāstītie ierobežojumi par Savienības atbalsta attiecību pret kopējo valsts ieguldījumu. Šādā gadījumā dalībvalsts savā īstenošanas stratēģijā norāda, kā tā ir iecerējusi savu programmu paplašināt vai padarīt to efektīvāku.

7. Dalībvalstis papildus Savienības atbalstam var piešķirt valsts atbalstu saskaņā ar 217. pantu.

8. Savienības programma skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem neskar nevienu atsevišķu valsts programmu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, kas ir saderīga ar Savienības tiesību aktiem.

9. Saskaņā ar 6. pantu Regulā (ES) Nr. 1306/2013 Savienība var finansēt arī informācijas, uzraudzības un novērtēšanas pasākumus, kas saistīti ar programmu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, tostarp sabiedrības informētības palielināšanas un attiecīgos sadarbības veidošanas pasākumus.

10. Dalībvalstis, kas piedalās programmā, pārtikas izplatīšanas vietās informē sabiedrību par savu dalību atbalsta shēmā un par to, ka programmu subsidē Savienība.

24. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai mudinātu bērnus pievērsties veselīgiem ēšanas paradumiem un lai nodrošinātu, ka atbalsts tiek paredzēts 22. pantā minētās mērķa grupas bērniem, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz noteikumiem par:

- a) papildu kritērijiem saistībā ar atbalsta mērķtiecīgu novirzīšanu dalībvalstīs;
- b) atbalsta pieteikuma iesniedzēju apstiprināšanu un atlasi dalībvalstīs;
- c) stratēģiju izstrādi valstu vai reģionu līmenī un par papildu pasākumiem.

2. Lai nodrošinātu Savienības fondu efektīvu un mērķtiecīgu izmantojumu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par:

- a) metodi orientējoša atbalsta sadalījuma, kas minēts 23. panta 5. punktā, pārdalīšanai dalībvalstīm, pamatojoties uz saņemtajiem pieprasījumiem pēc atbalsta;
- b) dalībvalstu stratēģijās iekļautajām izmaksām, par kurām ir tiesības pretendēt uz Savienības atbalstu, un iespēju noteikt konkrēto izmaksu kopējo maksimālo apjomu;
- c) dalībvalstu pienākumu uzraudzīt un novērtēt tajās īstenoto programmu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem efektīvitāti.

3. Lai veicinātu informētību par programmu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, kuros prasīts, lai dalībvalstis, kurās īsteno programmu skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, informētu sabiedrību par Savienības atbalsta subsidējošo lomu.

25. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, kas vajadzīgi šīs apakšiedaļas piemērošanai, tostarp:

- a) dalībvalstu stratēģijās iekļaujamo informāciju;
- b) atbalsta pieteikumiem un maksājumiem;
- c) metodēm, ar kādām sabiedrību informē par programmu, un ar to saistītajiem sadarbības veidošanas pasākumiem;
- d) to dalībvalstu uzraudzības un novērtējuma ziņojumu iesniegšanu, formu un saturu, kuras piedalās Savienības programmā skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Apakšiedaļa

Programma skolu apgādei ar pienu

26. pants

Atbalsts bērnu apgādei ar pienu un piena produktiem

1. Savienības atbalstu piešķir, lai bērnus 22. pantā minētajās mācību iestādēs apgādātu ar konkrētiem piena un piena pārstrādes produktiem, kas atbilst KN kodiem 0401, 0403, 0404 90 un 0406, un KN kodam 2202 90.

2. Sākot ar 2015. gada 1. augustu, dalībvalstīm, kuras valsts vai reģiona līmenī vēlas piedalīties programmā, ir sākotnēja stratēģija tās īstenošanai. Tās var paredzēt arī papildu pasākumus, kas var aptvert informāciju par pasākumiem, lai izglītotu par veselīgiem ēšanas paradumiem, par vietējām pārtikas ķēdēm un par cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu, kuri ir vajadzīgi, lai programmu padarītu efektīvu.

3. Izstrādājot savas stratēģijas, dalībvalstis sastāda piena un piena produktu sarakstu, ar kuriem ir tiesības piedalīties attiecīgajās programmās saskaņā ar noteikumiem, kurus Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar 27. pantu.

4. Izņemot bērnu bezmaksas ēdināšanu izglītības iestādēs, šā panta 1. punktā minēto Savienības atbalstu neizmanto, lai aizstātu finansējumu esošām valsts programmām skolu apgādei ar pienu un piena produktiem vai citām skolu apgādes programmām, kurās iekļauts piens vai piena produkti. Tomēr Savienības atbalstu var piešķirt, ja dalībvalsts, kurā jau ir ieviesta programma, kas saskaņā ar šo punktu būtu tiesīga saņemt Savienības atbalstu, ir iecerējusi to paplašināt vai padarīt efektīvāku, tostarp attiecībā uz programmas mērķa grupu, tās ilgumu vai atbalsttiesīgajiem produktiem. Šādā gadījumā dalībvalsts savā īstenošanas stratēģijā norāda, kā tā ir iecerējusi savu programmu paplašināt vai padarīt to efektīvāku.

5. Dalībvalstis papildus Savienības atbalstam var piešķirt valsts atbalstu saskaņā ar 217. pantu.

6. Savienības skolu programma pienam un piena produktiem neskar nevienu citu atsevišķu valsts skolu programmu, kas paredzēta, lai mudinātu lietot pienu un piena produktus un kas ir saderīga ar Savienības tiesību aktiem.

7. Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu veic pasākumus, lai noteiktu Savienības atbalstu par visu veidu pienu un piena produktiem un maksimālo daudzumu, par kuru var pretendēt uz Savienības atbalstu, kas paredzēts 1. punktā.

8. Dalībvalstis, kas piedalās programmā, pārtikas izplatīšanas vietās informē sabiedrību par savu dalību atbalsta shēmā un par to, ka programmu subsidē Savienība.

27. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai ņemtu vērā piena produktu patēriņa modeļu pārmaiņas, inovācijas un attīstību piena produktu tirgū, produktu pieejamību dažādos Savienības tirgos un uzturvērtības aspektus, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot

- a) atbalsttiesīgos produktus saskaņā ar 26. panta 1. punkta noteikumiem un ņemot vērā uzturvērtības aspektus;
- b) valsts vai reģionālas stratēģijas, kuras dalībvalstīm ir jāizstrādā, tostarp attiecīgā gadījumā papildu pasākumus; un
- c) pasākumus uzraudzībai un novērtēšanai.

2. Lai nodrošinātu Savienības atbalsta efektīvu un lietderīgu izmantojumu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par:

- a) noteikumiem attiecībā uz saņēmējiem un pieteikuma iesniedzējiem, kuriem ir tiesības uz atbalstu;
- b) prasību, ka pieteikuma iesniedzēji ir jāapstiprina dalībvalstīm;
- c) piena produktu, par kuriem saņem atbalstu, izmantošanu ēdiena gatavošanā mācību iestādēs.

3. Lai nodrošinātu, ka atbalsta pieteikuma iesniedzēji ievēro savus pienākumus, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz prasību iemaksāt nodrošinājumu, ja izmaksāts atbalsta avanss.

4. Lai veicinātu informētību par atbalsta programmu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, precizējot nosacījumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstīm ir jāinformē sabiedrība par savu dalību atbalsta shēmā un par to, ka programmu subsidē Savienība.

5. Lai nodrošinātu to, ka atbalsts tiek ņemts vērā, nosakot cenu, par kādu produkti ir pieejami saskaņā ar programmu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot noteikumus par cenu uzraudzības izveidošanu saistībā ar programmu.

28. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt pasākumus, kas vajadzīgi šīs apakšsadaļas piemērošanai, tostarp attiecībā uz:

- a) procedūrām, lai nodrošinātu maksimālā atbalsttiesīgā daudzuma ievērošanu;
- b) nodrošinājuma iemaksas procedūrām un iemaksājamā nodrošinājuma apjomu, ja tiek izmaksāts avansa maksājums;
- c) dalībvalstīm sniedzamo informāciju pieteikuma iesniedzēju, atbalsta pieteikumu un maksājumu apstiprināšanai;
- d) metodēm, ar kādām sabiedrību informē par programmu;
- e) cenu uzraudzības pārvaldību saskaņā ar 27. panta 5. punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. I e d a ļ a

Atbalsts olīveļļas un galda olīvu nozarē

29. pants

Programmas olīveļļas un galda olīvu nozares atbalstam

1. Savienība finansē trīs gadu darba programmas, kas saskaņā ar 152. pantu atzītājām ražotāju organizācijām, saskaņā ar 156. pantu atzītājām ražotāju organizāciju apvienībām vai saskaņā ar 157. pantu atzītājām starpnozaru organizācijām jāizstrādā vienā vai vairākās šādās jomās:

- a) tirgus uzraudzība un pārvaldība olīveļļas un galda olīvu nozarē;

- b) olīvu audzēšanas ietekmes uz vidi uzlabošana;
- c) olīvu audzēšanas konkurētspējas uzlabošana ar modernizācijas starpniecību;
- d) olīveļļas un galda olīvu produkcijas kvalitātes uzlabošana;
- e) izsekojamības sistēma, olīveļļas un galda olīvu sertifikācija un kvalitātes aizsardzība, īpaši gala patērētājiem pārdotās olīveļļas uzraudzība, ko veic valsts iestāžu administrācija;
- f) informācijas izplatīšana par pasākumiem, ko veikušas ražotāju organizācijas, ražotāju organizāciju apvienības un starpnozaru organizācijas, lai uzlabotu olīveļļas un galda olīvu kvalitāti.

2. Savienības finansējums 1. punktā minētajām darba programmām ir šāds:

- a) Grieķijai EUR 11 098 000 gadā;
- b) Francijai EUR 576 000 gadā un
- c) Itālijai EUR 35 991 000 gadā.

3. Maksimālais Savienības finansējums 1. punktā minētajām darba programmām ir vienāds ar dalībvalstu ieturētajām summām. Maksimālais finansējums sedz atbilstīgās izmaksas šādā apmērā:

- a) 75 % pasākumiem 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajās jomās;
- b) 75 % ieguldījumiem pamatlīdzekļos un 50 % citiem pasākumiem 1. punkta d) apakšpunktā minētajā jomā;
- c) 75 % darba programmām, ko 1. punktā minētās atzītās organizācijas no vismaz divām dalībvalstīm, kurās notiek ražošana, īsteno vismaz trīs trešās valstīs vai dalībvalstīs, kurās nenotiek ražošana, 1. punkta e) un f) apakšpunktā minētajās jomās, un 50 % citiem pasākumiem šajās jomās.

Dalībvalsts nodrošina papildu finansējumu līdz 50 % no izmaksām, ko nesedz Savienības finansējums.

30. pants

Deleģētās pilnvaras

Lai nodrošinātu 29. pantā paredzētā Savienības atbalsta efektīvu un lietderīgu izmantojumu un lai uzlabotu olīveļļas un galda olīvu produkcijas kvalitāti, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz:

- a) konkrētiem pasākumiem, kurus saistībā ar 29. panta 1. punktā minētajām jomām var finansēt no Savienības atbalsta, un darbībām un izmaksām, ko nevar finansēt;

- b) Savienības finansējuma minimālo sadalījumu dalībvalstīs pa konkrētām jomām;
- c) prasību iemaksāt nodrošinājumu, iesniedzot pieteikumu apstiprināt darba programmu, un ja tiek izmaksāts atbalsta avansa maksājums;
- d) kritērijiem, kas dalībvalstīm jāņem vērā, atlasot un apstiprinot darba programmas.

31. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot šīs iedaļas piemērošanai vajadzīgos pasākumus attiecībā uz:

- a) darba programmu īstenošanu un šādu programmu grozījumiem;
- b) atbalsta izmaksāšanu, tostarp atbalsta avansa maksājumiem;
- c) procedūru nodrošinājuma iemaksai un tā summu, iesniedzot pieteikumu apstiprināt darba programmu, un ja tiek izmaksāts atbalsta avansa maksājums.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Iedaļa

Atbalsts augļu un dārzeņu nozarē

32. pants

Darbības fondi

1. Ražotāju organizācijas augļu un dārzeņu nozarē un/vai to apvienības var izveidot darbības fondu. Šo fondu finansē ar:

- a) finansiālām iemaksām, ko veikuši:
 - i) ražotāju organizācijas biedri un/vai pati ražotāju organizācija vai arī
 - ii) ražotāju organizāciju apvienības ar minētās apvienības biedru starpniecību;
- b) Savienības finansiālo palīdzību, ko var piešķirt ražotāju organizācijām vai to apvienībām, ja šīs apvienības iesniedz, pārvalda un īsteno kādu darbības programmu vai kādu daļēju darbības programmu, saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, kuri Komisijai, ievērojot 37. pantu, jāpieņem deleģētajos aktos, un ievērojot 38. pantu – īstenošanas aktos.

2. Darbības fondus izmanto vienīgi tādu darbības programmu finansēšanai, kuras iesniegtas dalībvalstīm un saņēmušas to apstiprinājumu.

33. pants

Darbības programmas

1. Darbības programmas augļu un dārzeņu nozarē ilgst vismaz trīs gadus un ne vairāk kā piecus gadus. Tām ir vismaz divi no 152. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem mērķiem vai divi no šādiem mērķiem:

- a) ražošanas plānošana, tostarp ražošanas un patēriņa prognozēšana un turpmāki pasākumi;
- b) gan svaigu, gan pārstrādātu produktu kvalitātes uzlabošana;
- c) produktu komerciālās vērtības paaugstināšana;
- d) svaigu vai pārstrādātu produktu noieta veicināšana;
- e) vides pasākumi, īpaši tādi, kas ir saistīti ar ūdeni, un videi nekaitīgas ražošanas metodes, ietverot bioloģisko lauksaimniecību;
- f) krīžu novēršana un pārvarēšana.

Darbības programmas iesniedz apstiprināšanai dalībvalstīm.

2. Ražotāju organizāciju apvienības var arī iesniegt vai nu pilnīgu, vai arī daļēju darbības programmu, kuru veido pasākumi, kurus apvienībā esošās organizācijas savās darbības programmās ir apzinājušas, bet nav vēl paveikušas. Uz ražotāju organizāciju apvienību darbības programmām attiecas tie paši noteikumi, kas attiecas uz ražotāju organizāciju darbības programmām, un tās izskata kopā ar apvienībā esošo organizāciju darba programmām.

Tādēļ dalībvalstis nodrošina, lai:

- a) ražotāju organizāciju apvienību darbības programmu pasākumus pilnībā finansētu no minētās apvienības minēto dalīborganizāciju iemaksām, un šādu finansējumu iegūst no minēto dalīborganizāciju darbības fondiem;
- b) pasākumi un tiem atbilstīgā finansējuma daļa tiktu norādīti katras apvienībā esošās organizācijas darba programmā,
- c) finansējumā nebūtu nekādas dublēšanās.

3. Krīžu novēršana un pārvarēšana, kas minēta 1. punkta pirmās daļas f) apakšpunktā, ir saistīta ar krīzes nepieļaušanu

augļu un dārzeņu tirgos un rīcību krīzes situācijās, un pie tās šajā sakarībā pieder:

- a) investīcijas, kas tirgū laistā apjoma pārvaldību padara efektīvāku;
- b) mācību pasākumi un paraugprakses apmaiņa;
- c) noieta veicināšana un saziņa gan preventīvos nolūkos, gan krīzes laikā;
- d) atbalsts kopējo fondu izveidošanas administratīvo izmaksu segšanai;
- e) vajadzības gadījumā augļu dārzu vēlreizēja apstādīšana pēc tam, kad tie pēc dalībvalsts kompetentās iestādes rīkojuma obligātā kārtā tika izarti veselības vai fitosanitāru apsvērumu dēļ;
- f) produktu izņemšana no tirgus;
- g) augļu un dārzeņu ražas priekšlaicīga novākšana vai ražas nenovākšana;
- h) ražas apdrošināšana.

Atbalsts par ražas apdrošināšanu palīdz aizsargāt ražotāju ienākumus gadījumos, kad dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu, slimības vai kaitēkļu invāzijas rezultātā tiem ir radušies zaudējumi.

Apdrošināšanas līgumos tiek prasīts, lai atbalsta saņēmēji veiktu vajadzīgos riska novēršanas pasākumus.

Krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumi, tostarp piektajā daļā minētā pamatsummas vai procentu atmaksa, neaptver vairāk kā vienu trešdaļu no darbības programmas izdevumiem.

Ražotāju organizācijas var ņemt komerciālus aizdevumus, lai finansētu krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumus. Tādā gadījumā minēto aizdevumu pamatsummas un procentu atmaksa var būt darbības programmas daļa un tādā veidā dot tiesības pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar 34. pantu. Ikvienu konkrētu krīžu novēršanas un pārvarēšanas darbību var finansēt vai nu ar šādiem aizdevumiem, vai tieši, vai arī abējādi.

4. Šajā iedaļā:

- a) "priekšlaicīga ražas novākšana" ir tādu negatavu, netirgojamu produktu pilnīga ražas novākšana noteiktā zonā, kuri pirms priekšlaicīgās novākšanas nav bijuši bojāti ne klimatisku apstākļu dēļ, ne slimības dēļ, ne kaut kā citādi;
- b) "ražas nenovākšana" ir noritoša ražošanas cikla izbeigšana attiecīgajā platībā, kad produkcija ir labi padevusies un produkti ir veseli, tīri un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē. Produktu iznīcināšana klimatisku apstākļu vai slimības dēļ netiek uzskatīta par ražas nenovākšanu.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) darbības programmās iekļauj divus vai vairākus ar vidi saistītus pasākumus; vai
- b) vismaz 10 % no darbības programmu izdevumiem attiecas uz darbībām, kas saistītas ar vidi.

Ar vidi saistītas darbības atbilst agrovīdes un klimata apstākļu maksājumu prasībām, kas izklāstītas 28. panta 3. punktā Regulā (ES) Nr. 1305/2013.

Ja uz vismaz 80 % ražotāju organizācijas biedru ražotāju attiecas viena vai vairākas identiskas agrovīdes un klimata apstākļu saistības, kas paredzētas 28. panta 3. punktā Regulā (ES) Nr. 1305/2013, ikvienu no šīm saistībām uzskata par darbību, kas saistīta ar vidi, kā minēts šā panta pirmās daļas a) apakšpunktā.

Šā punkta pirmajā daļā minētais atbalsts ar vidi saistītām darbībām sedz no šīs darbības izrietošās papildu izmaksas un negūtus ienākumus.

6. Dalībvalstis nodrošina to, ka ieguldījumus, kuri palielina vides slodzi, ir atļauts veikt vienīgi tad, ja ir paredzēti iedarbīgi pasākumi, lai aizsargātu vidi pret šādu slodzi.

34. pants

Savienības finansiālā palīdzība

1. Savienības finansiālā palīdzība ir vienāda ar 32. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto faktiski samaksāto finansiālo iemaksu un nepārsniedz 50 % no faktiskajiem izdevumiem.

2. Savienības finansiālā palīdzība nepārsniedz 4,1 % no katras ražotāju organizācijas vai to apvienības pārdotās produkcijas vērtības.

Tomēr ražotāju organizāciju gadījumā šo procentuālo daļu var palielināt līdz 4,6 % no tirgū laistās produkcijas vērtības, ja daļu, kura pārsniedz 4,1 % no tirgū laistās produkcijas vērtības, izmanto vienīgi krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem.

Ražotāju organizāciju apvienību gadījumā minēto procentuālo daļu var palielināt līdz 4,7 % no tirgū laistās produkcijas vērtības ar noteikumu, ka daļu, kas pārsniedz 4,1 % no tirgū laistās produkcijas vērtības, izmanto vienīgi krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem, kurus īsteno ražotāju organizāciju apvienība tās biedru vārdā.

3. Pēc ražotāju organizācijas lūguma 1. punktā noteikto 50 % atbalsta ierobežojumu darbības programmai vai darbības programmas daļai palielina līdz 60 %, ja tā atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

- a) to iesniegušas vairākas Savienības ražotāju organizācijas, kas darbojas dažādās dalībvalstīs atbilstīgi starpvalstu programmām;
- b) to iesniegusi viena vai vairākas ražotāju organizācijas, kuras iesaistījušās starpnozaru programmās;
- c) tā attiecas vienīgi uz īpašu atbalstu tādu bioloģisko produktu ražošanai, uz kuriem attiecas Padomes Regula (EK) Nr. 834/2007⁽¹⁾;
- d) tā ir pirmā darbības programma, kas jāiesniedz atzītai ražotāju organizācijai, kura izveidojusies, apvienojoties divām atzītām ražotāju organizācijām;
- e) tā ir pirmā darbības programma, kas jāiesniedz atzītai ražotāju organizāciju apvienībai;
- f) to ir iesniegušas ražotāju organizācijas dalībvalstīs, kurās ražotāju organizācijas laiž tirgū mazāk nekā 20 % augļu un dārzeņu produkcijas;
- g) to ir iesniegusi ražotāju organizācija vienā no tālākajiem reģioniem, kas minēti LESD 349. pantā.

4. Šā panta 1. punktā noteikto 50 % atbalsta ierobežojumu palielina līdz 100 % gadījumos, kad no tirgus tiek izņemti augļi un dārzeņi, kuru daudzums nepārsniedz 5 % katras ražotāju organizācijas tirgū laistās produkcijas apjoma un kurus realizē:

- a) bez maksas izplatot labdarības organizācijām un fondiem, ko dalībvalstis apstiprinājušas šādam nolūkam, lai sniegtu palīdzību personām, kuru tiesības uz valsts palīdzību ir noteiktas attiecīgās valsts tiesību aktos galvenokārt tāpēc, ka tām trūkst vajadzīgo iztikas līdzekļu; vai arī
- b) bez maksas izplatot jebkurai no šādām iestādēm: soda izciešanas vietām, skolām, 22. pantā minētajām iestādēm, bērnu atpūtas nometnēm, slimnīcām un veco ļaužu pansionātiem, ko izraudzījušās dalībvalstis un kas veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka šādi izplatītie produkti daudzumi papildina daudzumus, kurus parasti iepērk šīs iestādes.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 834/2007 (2007. gada 28. jūnijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu, ar ko atceļ Regulu Nr. 2092/91 (OV L 189, 20.7.2007., 1. lpp.).

35. pants

Valsts finansiālā palīdzība

1. Dalībvalstu reģionos, kuros ražotāju organizācijas pakāpe augļu un dārzeņu nozarē ir īpaši zema, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, atļaujot šīm dalībvalstīm, pēc to pienācīgi pamatota lūguma, var sniegt ražotāju organizācijām valsts finansiālo palīdzību, kas nepārsniedz 80 % no finansiālajām iemakšām, kas minētas 32. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Šī palīdzība papildina darbības fondu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Dalībvalstu reģionos, kuros ražotāju organizācijas, ražotāju organizāciju apvienības un ražotāju grupas, kas minētas 27. pantā Regulā (ES) Nr. 1305/2013, laiž tirgū minētajos reģionos mazāk nekā 15 % no savas augļu un dārzeņu produkcijas vērtības izteiksmē un kuru augļu un dārzeņu produkcija ir vismaz 15 % no lauksaimniecības produkcijas kopējā apjoma minētajos reģionos, Savienība pēc attiecīgās dalībvalsts lūguma var atlīdzināt šā panta 1. punktā minēto valsts finansiālo palīdzību.

Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz minēto atlīdzinājumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

36. pants

Darbības programmu valsts sistēma un valsts stratēģija

1. Dalībvalstis izveido valsts sistēmu, kurā ietilpst vispārēji nosacījumi attiecībā uz 33. panta 5. punktā minētajām darbībām, kas saistītas ar vidi. Ar minēto sistēmu jo īpaši nodrošina to, ka šādām darbībām jāatbilst attiecīgajām Regulas (ES) Nr. 1305/2013 prasībām, īpaši tām, kas izklāstītas tās 3. pantā.

Dalībvalstis iesniedz savas ierosinātās sistēmas projektu Komisijai, kas ar īstenošanas aktiem, kuri pieņemti, neizmantojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru, var trīs mēnešu laikā pēc iesniegšanas pieprasīt veikt izmaiņas, ja tā uzskata, ka priekšlikums neveicina to mērķu sasniegšanu, kas izklāstīti LESD 191. pantā un Septītajā Savienības vides rīcības programmā. Šos mērķus ievēro arī, veicot ieguldījumus atsevišķās saimniecībās, kurus atbalsta darbības programmas.

2. Katra dalībvalsts izstrādā valsts stratēģiju attiecībā uz ilgtspējīgām darbības programmām augļu un dārzeņu tirgū. Šādā stratēģijā ir ietverta:

- a) situācijas analīze, norādot stiprās un vājās puses un attīstības potenciālu;
- b) izvēlēto prioritāšu pamatojums;

c) darbības programmu mērķi un instrumenti un darbības rādītāji;

d) darbības programmu novērtējums;

e) ražotāju organizāciju ziņošanas pienākumi.

Valsts stratēģijā ir iekļauta arī 1. punktā minētā valsts sistēma.

3. Šā panta 1. un 2. punkts neattiecas uz dalībvalstīm, kurās nav atzītu ražotāju organizāciju.

37. pants

Deleģētās pilnvaras

Lai augļu un dārzeņu nozarē nodrošinātu efektīvu, mērķtiecīgu un ilgtspējīgu atbalstu ražotāju organizācijām un to apvienībām, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, ar kuriem paredz noteikumus par:

a) darbības fondiem un darbības programmām attiecībā uz:

i) aprēķinātajām summām, ražotāju organizāciju un to apvienību lēmumiem par finanšu ieguldījumiem un darbības fondu izmantošanu;

ii) saskaņā ar darbības programmām iekļaujamajiem vai izslēdzamajiem pasākumiem, darbībām, izdevumiem vai administratīvajiem un personāla izdevumiem, to grozījumiem un papildu prasībām, kas jānosaka dalībvalstīm;

iii) divkārsa finansējuma novēršanu starp darbības programmām un lauku attīstības programmām;

iv) ražotāju organizāciju apvienību darbības programmām;

v) konkrētajiem noteikumiem, ko piemēro gadījumos, kad ražotāju organizāciju apvienības pilnībā vai daļēji pārvalda, apstrādā, īsteno un iesniedz darbības programmas;

vi) pienākumu izmantot kopīgus rādītājus darbības programmu pārraudzības un izvērtēšanas mērķiem;

b) valsts sistēmu un valsts stratēģiju saistībā ar darbības programmām, kas attiecas uz pienākumu pārraudzīt un izvērtēt valsts sistēmu un valsts stratēģiju efektivitāti;

- c) Savienības finansiālo palīdzību attiecībā uz:
- i) Savienības finansiālās palīdzības aprēķinu bāzi un 34. panta 2. punktā minētās produkcijas vērtību;
 - ii) atsaucē laikposmiem, ko piemēro atbalsta aprēķināšanai;
 - iii) avansa maksājumiem un prasību iemaksāt nodrošinājumu gadījumos, kad tiek izmaksāts atbalsta maksājums avansā;
 - iv) konkrētajiem noteikumiem, kas piemērojami ražotāju organizāciju apvienību darba programmu finansēšanai, īpaši attiecībā uz tiem, kas saistīti ar 34. panta 2. punktā noteiktajiem atbalsta ierobežojumiem;
- d) krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem attiecībā uz:
- i) iespēju dalībvalstīm nepiemērot vienu vai vairākus krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumus;
 - ii) nosacījumiem saistībā ar 33. panta 3. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktiem;
 - iii) no tirgus izņemto produktu atļautajiem galamērķiem, par ko jāleņ dalībvalstīm;
 - iv) maksimālo atbalsta līmeni par produktu izņemšanu no tirgus;
 - v) prasību par iepriekšējiem paziņojumiem, ja notiek produktu izņemšana no tirgus;
 - vi) tirgū laistās produkcijas apjoma aprēķināšanas bāzi 34. panta 4. punktā minētajai bezmaksas izplatīšanai un tirgū laistās produkcijas maksimālā apjoma noteikšanu, ja produkti tiek izņemti no tirgus;
 - vii) prasību attēlot Savienības emblēmu uz bezmaksas izplatīšanai paredzētu produktu iepakojuma;
 - viii) nosacījumiem, ko piemēro no tirgus izņemtu produktu saņēmējiem,
 - ix) šajā iedaļā minēto terminu izmantošanu;
 - x) nosacījumiem, kas jāpieņem dalībvalstīm un kas saistīti ar ražas priekšlaicīgu novākšanu un ražas nenovākšanu;
 - xi) ražas apdrošināšanu;
 - xii) kopējiem fondiem un
 - xiii) nosacījumiem, kas saistīti ar izdevumu maksimālo robežlielumu, un par šāda robežlieluma noteikšanu attiecībā uz augļu dārzu vēlreizēju apstādīšanu veselības un fitosanitāru apsvērumu dēļ saskaņā ar 33. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu;
- e) valsts finansiālo palīdzību attiecībā uz:
- i) ražotāju organizācijas pakāpi;
 - ii) prasību iemaksāt nodrošinājumu, ja tiek izmaksāts avansa maksājums;
 - iii) valsts finansiālās palīdzības maksimālo procentuālo daļu, ko atlīdzina Savienība.
38. pants
- Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru**
- Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot pasākumus attiecībā uz:
- a) darbības fondu pārvaldību;
 - b) informāciju, kas jāiekļauj darbības programmās, valsts sistēmās un valsts stratēģijās, kas minētas 36. pantā, darbības programmu iesniegšanu dalībvalstīm, laika ierobežojumiem, pavaddokumentiem un dalībvalstu apstiprinājumu;
 - c) darbības programmu īstenošanu, ko veic ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības;
 - d) valsts stratēģiju un darbības programmu pārraudzības un izvērtēšanas ziņojumu iesniegšanu, formu un saturu;
 - e) atbalsta pieteikumiem un atbalsta maksājumiem, tostarp avansa un daļējiem atbalsta maksājumiem;
 - f) praktiskajiem pasākumiem Savienības emblēmas attēlošanai uz bezmaksas izplatīšanai paredzētu produktu iepakojuma;
 - g) tirdzniecības standartu ievērošanu, ja notiek izņemšana no tirgus;
 - h) transporta, šķirošanas un iepakojšanas izmaksām bezmaksas izplatīšanas gadījumā;
 - i) noieta veicināšanas, komunikācijas un mācību pasākumiem krīžu novēršanas un pārvarēšanas gadījumā;
 - j) izņemšanas no tirgus, priekšlaicīgas ražas novākšanas, ražas nenovākšanas un ražas apdrošināšanas pasākumu īstenošanu;
 - k) valsts finansiālās palīdzības piemērošanu, atļauju, izmaksu un atmaksu;
 - l) nodrošinājuma iemaksas procedūrām un iemaksājamā nodrošinājuma apjomu, ja tiek izmaksāts avansa maksājums.
- Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. Iedaļa

Atbalsta programmas vīna nozarē

1. Apakšiedaļa

Vispārīgi noteikumi un atbalsttiesīgi pasākumi

39. pants

Darbības joma

Šajā iedaļā ir izklāstīti noteikumi, kas reglamentē Savienības līdzekļu piešķiršanu dalībvalstīm un to, kā dalībvalstis saskaņā ar valsts atbalsta piegādi programmām ("atbalsta programmas") izmanto šos līdzekļus, lai finansētu īpašus vīna nozares atbalsta pasākumus.

40. pants

Saderība un saskanība

1. Atbalsta programmas ir saderīgas ar Savienības tiesību aktiem un saskanīgas ar Savienības pasākumiem, rīcībpolitiku un prioritātēm.

2. Dalībvalstis ir atbildīgas par atbalsta programmām un nodrošina, ka tās ir iekšēji saskanīgas un ka tās ir izstrādātas un tiek īstenotas objektīvi, ņemot vērā attiecīgo ražotāju ekonomisko stāvokli un vajadzību novērst nepamatotu atšķirīgu attieksmi pret ražotājiem.

3. Atbalstu nepiešķir par:

- pētniecības projektiem un pasākumiem pētniecības projektu atbalstam, kuri nav tie, kas minēti 45. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktos;
- pasākumiem, kuri ietverti dalībvalstu lauku attīstības programmās saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013.

41. pants

Atbalsta programmu iesniegšana

1. Katra ražotāja dalībvalsts, kas minēta VI pielikumā, iesniedz Komisijai piegādi atbalsta programmas projektu, kurā iekļauts vismaz viens no 38. pantā noteiktajiem atbalsttiesīgajiem pasākumiem.

2. Atbalsta programmu projektos atbalsta pasākumi tiek izstrādāti tādā ģeogrāfiskā mērogā, kādu dalībvalsts uzskata par vispiemērotāko. Pirms atbalsta programmas projekta iesniegšanas Komisijai dalībvalsts apspriežas ar attiecīgā teritoriālā mēroga kompetentajām iestādēm un organizācijām.

3. Katra dalībvalsts iesniedz vienu atbalsta programmas projektu, kurā var ņemt vērā reģionālas īpatnības.

4. Atbalsta programmas sāk piemērot trīs mēnešus pēc atbalsta programmas projekta iesniegšanas Komisijai.

Tomēr Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot, ka iesniegtais atbalsta programmas projekts neatbilst šajā iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem, un informē par to attiecīgo dalībvalsti. Šādā gadījumā dalībvalsts iesniedz Komisijai pārskatītu atbalsta programmas projektu. Pārskatīto atbalsta programmu sāk piemērot divus mēnešus pēc pārskatītā atbalsta programmas projekta iesniegšanas, ja vien joprojām nepastāv neatbilstība, un tādā gadījumā piemēro šo daļu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

5. Izmaiņām, kas piemērojamas dalībvalstu iesniegtajām atbalsta programmām, piemēro 4. punktu *mutatis mutandis*.

42. pants

Atbalsta programmu saturs

Atbalsta programmās ir vismaz šādi elementi:

- sīks ierosināto pasākumu apraksts, kā arī to kvantitatīvie mērķi;
- rezultāti, kas gūti apspriežoties;
- novērtējums, kurā izklāstīta iecerētā tehniskā, ekonomiskā, ekoloģiskā un sociālā ietekme;
- pasākumu īstenošanas grafiks;
- vispārēja finansējuma tabula, kurā izklāstīti resursi, kas jāatvēl, un sākotnēji iecerētais resursu sadalījums pa pasākumiem saskaņā ar VI pielikumā norādīto budžeta limitu;
- kritēriji un kvantitatīvie rādītāji, kas izmantojami uzraudzībai un novērtējumam, kā arī pasākumi, kas jāveic, lai atbalsta programmas īstenotu pienācīgi un efektīvi; un
- par atbalsta programmas īstenošanu atbildīgo kompetento iestāžu un struktūru izraudzīšana.

43. pants

Atbalsttiesīgi pasākumi

Atbalsta programmās var būt tikai viens vai vairāki šādi pasākumi:

- noieta veicināšana saskaņā ar 45. pantu;
- vīna dārzu pārstrukturēšana un pārveidošana saskaņā ar 46. pantu;
- ražas priekšlaicīga novākšana saskaņā ar 47. pantu;

- d) kopējie fondi saskaņā ar 48. pantu;
- e) ražas apdrošināšana saskaņā ar 49. pantu;
- f) ieguldījumi saskaņā ar 50 pantu;
- g) inovācijai vīna nozarē saskaņā ar 51. pantu;
- h) blakusproduktu destilācija saskaņā ar 52. pantu.

44. pants

Vispārēji noteikumi par atbalsta programmām

1. Pieejamos Savienības līdzekļus sadala, nepārsniedzot VI pielikumā paredzētos budžeta limitus.
2. Savienības atbalstu piešķir tikai par atbilstīgajiem izdevumiem, kas radušies pēc attiecīgās atbalsta programmas projekta iesniegšanas.
3. Dalībvalstis nepiedalās to pasākumu izmaksās, ko saskaņā ar atbalsta programmām finansējusi Savienība.

2. Apakšiedaļa

Īpaši atbalsta pasākumi

45. pants

Noieta veicināšana

1. Atbalstu saskaņā ar šo pantu sniedz par informatīviem vai noieta veicināšanas pasākumiem attiecībā uz Savienības vīniem:
 - a) dalībvalstīs, lai patērētājus informētu par vīna patēriņu ar atbildības sajūtu un par Savienības sistēmu, kas attiecas uz cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm; vai arī
 - b) trešās valstīs, lai uzlabotu to konkurētspēju.
2. Pasākumus, kas minēti 1. punkta b) apakšpunktā, piemēro vīniem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai vīniem ar vīna vīnogu šķirnes norādi, un šie pasākumi var būt tikai viens vai vairāki no turpmāk minētā:
 - a) sabiedrisko attiecību, noieta veicināšanas vai reklāmas pasākumi, kas izceļ Savienības produktu augstos standartus, īpaši kvalitātes, pārtikas nekaitīguma vai vides ziņā;
 - b) dalība starptautiski nozīmīgos pasākumos, gadatirgos vai izstādēs;
 - c) informācijas kampaņas, jo īpaši par Savienības sistēmām attiecībā uz cilmes vietu nosaukumiem, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un bioloģisko ražošanu;

- d) jaunu tirgu izpēti, kas vajadzīga jaunu noieta tirgu apgūšanai;
- e) pētījumi, lai novērtētu informācijas un noieta veicināšanas pasākumu rezultātus.

3. Savienības ieguldījums 1. punktā minētajos informācijas vai noieta veicināšanas pasākumos nepārsniedz 50 % no atbilstīgajiem izdevumiem.

46. pants

Vīna dārzu pārstrukturēšana un pārveidošana

1. Vīna dārzu pārstrukturēšanas un pārveidošanas pasākumu mērķis ir palielināt vīna ražotāju konkurētspēju.
2. Atbalstu par vīna dārzu pārstrukturēšanu un pārveidošanu piešķir tad, ja dalībvalstis saskaņā ar 145. panta 3. punktu iesniedz pārskatu par ražošanas potenciālu.
3. Atbalsts par vīna dārzu pārstrukturēšanu un pārveidošanu, ar kuru var arī palīdzēt uzlabot ilgtspējīgas ražošanas sistēmas un vīna nozares vides pēdas nospiedumu, var attiekties tikai uz vienu vai vairākiem šādiem pasākumiem:
 - a) šķirņu nomaiņu, tostarp izmantojot potēšanu ar starppoti;
 - b) vīna dārzu vietas maiņu;
 - c) vīna dārzu vēltreizēju apstādīšanu, ja tas vajadzīgs pēc tam, kad tie pēc dalībvalsts kompetentās iestādes rīkojuma obligātā kārtā tika izarti veselības vai fitosanitāru apsvērumu dēļ;
 - d) vīna dārzu apsaimniekošanas paņēmieni uzlabošanu, jo īpaši ieviešot modernas ilgtspējīgas ražošanas sistēmas.

Atbalstu nepiešķir vīna dārzu parastai atjaunošanai, tas nozīmē – tā paša zemes gabala atkārtotai apstādīšanai ar to pašu vīna vīnogu šķirni, izmantojot to pašu vīnogulāju audzēšanas sistēmu, pēc tam, kad vīnogulājiem ir beidzies dabīgais dzīves cikls.

Dalībvalstis var noteikt papildu specifikācijas, īpaši attiecībā uz aizstāto vīna dārzu vecumu.

4. Atbalstu par vīna dārzu pārstrukturēšanu un pārveidošanu, tostarp par vīna dārzu apsaimniekošanas paņēmieni uzlabošanu, var piešķirt tikai šādā veidā:

- a) kā kompensāciju ražotājiem par ieņēmumu zaudējumu pasākuma īstenošanas dēļ;
- b) kā ieguldījumu pārstrukturēšanas un pārveidošanas izmaksās.

5. Ar 4. punkta a) apakšpunktā minēto kompensāciju ražotājiem par ieņēmumu zaudējumu var segt līdz 100 % no attiecīgā zaudējuma, un to var īstenot vienā no šādiem veidiem:

a) neatkarīgi no Regulas (EK) Nr. 1234/2007 II daļas I sadaļas III nodaļas IVa iedaļas II apakšiedaļas, kurā izklāstīts stādīšanas tiesību pārejas režīms, atļaujot gan veco, gan jauno vīnogulāju līdzaspastāvēšanu līdz pārejas režīma beigām, taču ne ilgāk kā trīs gadus;

b) izmaksājot finansiālu kompensāciju.

6. Savienības ieguldījums vīna dārzu pārstrukturēšanas un pārveidošanas faktiskajās izmaksās nepārsniedz 50 %. Mazāk attīstītos reģionos Savienības ieguldījums pārstrukturēšanas un pārveidošanas izmaksās nepārsniedz 75 %.

47. pants

Priekšlaicīga ražas novākšana

1. Šajā pantā priekšlaicīga ražas novākšana ir nenogatavojušos vīnogu ķekaru pilnīga iznīcināšana vai nolašīšana, tādējādi samazinot attiecīgās platības ražu līdz nullei.

Par priekšlaicīgu novākšanu neuzskata tirgojamu vīnogu atstāšanu zaros parasta ražošanas cikla beigās (ražas nenovākšana).

2. Atbalsts par ražas priekšlaicīgu novākšanu palīdz atjaunot piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru Savienības vīna tirgū, lai novērstu tirgus krīzes.

3. Atbalstu par priekšlaicīgu ražas novākšanu var piešķirt kā kompensāciju, veicot vienotas likmes maksājumu par hektāru, kura apmērs jānosaka attiecīgajai dalībvalstij. Maksājums nedrīkst pārsniegt 50 % no summas, ko veido vīnogu ķekaru iznīcināšanas vai nolašīšanas tiešās izmaksas un ar šādu iznīcināšanu vai nolašīšanu saistītie ieņēmumu zaudējumi.

4. Attiecīgā dalībvalsts nosaka sistēmu, kuras pamatā ir objektīvi kritēriji, lai nodrošinātu to, ka atsevišķi vīna ražotāji par priekšlaicīgu ražas novākšanu nesaņem kompensāciju, kas pārsniedz 3. punkta noteikto maksimālo apjomu.

48. pants

Kopējie fondi

1. Atbalsts kopējo fondu izveidošanai sniedz palīdzību ražotājiem, kuri cenšas nodrošināties pret tirgus svārstībām.

2. Atbalstu kopējo fondu izveidošanai var piešķirt kā samazinošu pagaidu atbalstu, kas sedz fondu administratīvās izmaksas.

49. pants

Ražas apdrošināšana

1. Atbalsts par ražas apdrošināšanu palīdz aizsargāt ražotāju ienākumus gadījumos, kad tiem dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu, slimības vai kaitēkļu invāzijas rezultātā ir radušies zaudējumi.

Apdrošināšanas līgumos tiek prasīts, lai atbalsta saņēmēji veiktu vajadzīgos riska novēršanas pasākumus.

2. Atbalstu par ražas apdrošināšanu var piešķirt kā Savienības finansiālo ieguldījumu, kas nepārsniedz:

a) 80 % no apdrošināšanas prēmiju izmaksām, ko ražotāji maksājuši par apdrošināšanu pret zaudējumiem, kurus radījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, kas pielīdzināmi dabas katastrofām;

b) 50 % no apdrošināšanas prēmiju izmaksām, ko ražotāji maksājuši par apdrošināšanu:

i) pret šā punkta a) apakšpunktā minētajiem zaudējumiem un citiem zaudējumiem, kurus radījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi,

ii) pret zaudējumiem, kurus radījuši dzīvnieki, augu slimības vai kaitēkļu invāzijas.

3. Atbalstu par ražas apdrošināšanu var piešķirt tad, ja attiecīgie apdrošinātāju maksājumi nekompensē ražotājiem vairāk par 100 % no zaudētajiem ienākumiem, ņemot vērā jebkuru kompensāciju, ko ražotāji varētu būt saņēmuši no citām atbalsta shēmām, kas saistītas ar apdrošināto risku.

4. Atbalsts par ražas apdrošināšanu nerada konkurences kropļojumus apdrošināšanas tirgū.

50. pants

Ieguldījumi

1. Atbalstu var piešķirt par materiāliem vai nemateriāliem ieguldījumiem pārstrādes iekārtās un vīna darītavas infrastruktūrā un tirdzniecības struktūrās un līdzekļos. Minētie ieguldījumi ir paredzēti uzņēmuma kopējās darbības rādītāju uzlabošanai un tā pielāgošanai pieprasījumam tirgū, kā arī konkurētspējas uzlabošanai, un tie attiecas uz VII pielikuma II daļā minēto vīnkopības produktu ražošanu vai tirdzniecību, tostarp tie ir paredzēti, lai uzlabotu enerģijas taupīšanu, vispārējo energoefektivitāti un ilgtspējīgus procesus.

2. Atbalstu saskaņā ar 1. punktu pēc maksimālās likmes:

a) piemēro tikai mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem tādā nozīmē, kādā tie definēti Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

b) var, papildus tam, piemērot arī visiem uzņēmumiem tālākajos reģionos, kas minēti LESD 349. pantā, un nelielajās Egejas jūras salās, kas definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EU) Nr. 229/2013 ⁽¹⁾ 1. panta 2. punktā.

Attiecībā uz uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma I sadaļas 2. panta 1. punkts un kuros ir mazāk nekā 750 darbinieku vai kuru apgrozījums ir mazāks par EUR 200 miljoniem, atbalsta maksimālo intensitāti samazina uz pusi.

Atbalstu nepiešķir grūtībās nonākušiem uzņēmumiem tādā nozīmē, kā tie definēti Kopienas pamatnostādnēs par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ⁽²⁾.

3. Atbilstīgie izdevumi neietver neatbilstīgās izmaksas, kas minētas 69. panta 3. punktā Regulā (ES) Nr. 1303/2013.

4. Savienības finansējumam piemēro šādas maksimālās atbalsta likmes atbilstīgo ieguldījumu izmaksu segšanai:

- a) mazāk attīstītajos reģionos 50 %;
- b) reģionos, kuri nav mazāk attīstītie reģioni, 40 %;
- c) LESD 349. pantā minētajos tālākajos reģionos 75 %;
- d) Egejas jūras nelielajās salās, kas definētas Regulas (EU) Nr. 229/2013 1. panta 2. punktā, 65 %.

5. Šā panta 1. punktā minētajam atbalstam *mutatis mutandis* piemēro Regulas (ES) Nr. 1303/2013 71. pantu.

51. pants

Inovācija vīna nozarē

Atbalstu var piešķirt par materiālām vai nemateriālām investīcijām, kuru mērķis ir izstrādāt jaunus produktus, procesus vai tehnoloģijas attiecībā uz VII pielikuma II daļā minētajiem produktiem. Atbalsta mērķis ir uzlabot Savienības vīnkopības produktu pārdošanas iespējas un konkurētspēju, un atbalstā var būt ietverta zināšanu nodošana. Maksimālās saskaņā ar šo pantu paredzētās atbalsta likmes attiecībā uz Savienības ieguldījumu atbalstā ir tādas pašas, kā likmes, kas noteiktas 50. panta 4. punktā.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 229/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1405/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 41. lpp.).

⁽²⁾ OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.

52. pants

Blakusproduktu destilācija

1. Atbalstu var piešķirt par brīvprātīgu vai obligātu vīndarības blakusproduktu destilāciju, kas veikta saskaņā ar VIII pielikuma II daļas D iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem.

Atbalsta apmēru nosaka par tilpumkoncentrācijas % un par hektolitru saražotā spirta. Atbalstu nemaksā par tādu spirta tilpumkoncentrāciju destilējamās blakusproduktos, kas pārsniedz 10 % salīdzinājumā ar spirta tilpumkoncentrāciju izgatavotajā vīnā.

2. Atbalstu maksā destilētājiem, kas pārstrādā vīndarības blakusproduktus, kuri piegādāti destilācijai jēlspiritā ar spirta tilpumkoncentrāciju vismaz 92 %.

Dalībvalstis var izvirzīt nosacījumu, ka atbalstu var saņemt tikai tad, ja atbalsta saņēmējs ir iemaksājis nodrošinājumu.

3. Maksimālo piemērojamo atbalsta apjomu, kas pamatojas uz savākšanas un pārstrādes izmaksām, Komisija nosaka ar īstenošanas aktiem atbilstīgi 54. pantam.

4. Attiecīgajā atbalstā ir ietverts vienreizējs maksājums, kas paredzēts, lai atlīdzinātu vīndarības blakusproduktu savākšanas izmaksas. Minēto summu destilētājs pārskaita ražotājam, ja šis pēdējais sedz attiecīgās izmaksas.

5. Lai nepieļautu konkurences kropļojumus, spirtu, kas iegūts 1. punktā minētajā destilācijā, par kuru piešķirts atbalsts, izmanto tikai rūpniecības vai enerģētikas vajadzībām.

3. Apakšiedaļa

Procedūras noteikumi

53. pants

Deleģētās pilnvaras

Lai nodrošinātu dalībvalstu vīna nozares atbalsta programmu mērķu sasniegšanu un Savienības fondu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, ar kuriem paredz:

- a) noteikumus par atbildību par izdevumiem laikā no dienas, kad Komisija saņēmusi atbalsta programmas un atbalsta programmu grozījumus, līdz dienai, kad sākas to piemērošana;
- b) noteikumus par atbalsta programmu saturu un izdevumiem, par administratīvajām un personāla izmaksām un darbībām, kuras var iekļaut dalībvalstu atbalsta programmās, un par nosacījumiem un iespējām, lai ar starpnieku palīdzību veiktu maksājumus, ja atbalstu piešķir ražas apdrošināšanai, kas paredzēta 49. pantā;

c) noteikumus par prasību iemaksāt nodrošinājumu, ja tiek izmaksāts avansa maksājums;

5. Iedaļa

Atbalsts biškopības nozarē

d) noteikumus par šajā iedaļā minēto termiņu izmantošanu;

55. pants

Valsts programmas un finansējums

e) noteikumus par izdevumu maksimālā robežlieluma noteikšanu attiecībā uz vīna dārzu vēlireizēju apstādīšanu veselības/vai fitosanitāru apsvērumu dēļ saskaņā ar 46. panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunktu;

1. Lai uzlabotu biškopības produktu ražošanas un tirdzniecības vispārējos nosacījumus, dalībvalstis var izstrādāt trīs gadu valsts programmas biškopības nozarē ("biškopības programmas"). Minētās programmas tiek izstrādātas, sadarbojoties ar biškopības nozarē reprezentatīvām organizācijām.

f) noteikumus par izvairīšanos no divkārša finansējuma starp:

2. Savienības ieguldījums biškopības programmās ir vienāds ar 50 % no izdevumiem, ko dalībvalstis sekušas minētajām programmām, kas apstiprinātas saskaņā ar 57. panta pirmās daļas c) punktu.

i) dažādām darbībām dalībvalsts vīna nozares atbalsta programmā un

3. Lai varētu pretendēt uz 2. punktā minēto Savienības ieguldījumu, dalībvalstis veic biškopības nozares ražošanas un tirdzniecības struktūras izpēti savā teritorijā.

ii) dalībvalsts vīna nozares atbalsta programmu un lauku attīstības vai veicināšanas programmām;

g) noteikumus, saskaņā ar kuriem ražotāji izņem no tirgus vīndarības blakusproduktus, par izņēmumiem no minētā pienākuma, lai neradītu papildu administratīvo slogu, un noteikumus par destilētāju brīvprātīgu sertifikāciju;

4. Biškopības programmās var ietvert šādus pasākumus:

h) noteikumus, kas ļauj dalībvalstīm izvirzīt nosacījumus to programmās paredzēto atbalsta pasākumu pareizai darbībai.

a) tehniskais atbalsts biškopjiem un biškopju organizācijām;

b) cīņa pret bišu parazītiem un slimībām, jo īpaši varroatozi;

c) ceļojošās dravniecības racionalizācija;

54. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot pasākumus attiecībā uz:

d) pasākumi laboratoriju atbalstam, lai analizētu biškopības produktus ar mērķi palīdzēt biškopjiem pārdot savus produktus un palielināt to vērtību;

a) atbalsta programmu iesniegšanu, attiecīgo finanšu plānošanu un atbalsta programmu pārskatīšanu;

e) pasākumi bišu skaita atjaunināšanai stropos Savienībā;

b) pieteikumu, atlases un maksājumu procedūrām;

f) sadarbība ar specializētām struktūrām, lai īstenotu lietiskās pētniecības programmas biškopības un biškopības produktu jomā;

c) dalībvalstu atbalsta programmu ziņojumu un izvērtējumu iesniegšanu, formu un saturu;

g) tirgus uzraudzība;

d) to, kā nosakāmas dalībvalstu atbalsta likmes par priekšlaicīgu ražas novākšanu un blakusproduktu destilāciju;

h) produktu kvalitātes uzlabošana ar mērķi izmantot produktu iespējas tirgū.

e) dalībvalstu veikto atbalsta pasākumu finanšu pārvaldību un piemērošanas noteikumiem;

56. pants

Deleģētās pilnvaras

f) nodrošinājuma iemaksas procedūrām un iemaksājamā nodrošinājuma apjomu, ja tiek izmaksāts avansa maksājums.

1. Lai nodrošinātu Savienības fondu efektīvu un lietderīgu izmantojumu biškopības nozarē, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par:

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

a) izvairīšanos no divkārša finansējuma starp dalībvalstu biškopības programmām un lauku attīstības programmām;

b) pamatu Savienības finansiālā ieguldījuma sadalījumam visām iesaistītajām dalībvalstīm, *inter alia* pamatojoties uz bišu stropu kopējo skaitu Savienībā.

2. Lai nodrošinātu, ka Savienības atbalsta shēma ir pielāgota jaunākajām izmaiņām un ka tajā ietvertie pasākumi ir iedarbīgi, lai panāktu biškopības produktu ražošanas un realizācijas vispārējo nosacījumu uzlabošanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, lai atjauninātu 55. panta 4. punktā minēto pasākumu sarakstu, kurus var iekļaut dalībvalstu biškopības programmās, pievienojot citus pasākumus vai pielāgojot iepriekš minētos pasākumus, tos nesvītrotot no saraksta. Šāds atjaunināts pasākumu saraksts neietekmē valstu programmas, kuras pieņemtas pirms deleģētā akta stāšanās spēkā.

57. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot šīs iedaļas piemērošanai vajadzīgos pasākumus attiecībā uz:

- valsts programmu saturu un tādu pētījumu saturu, kurus dalībvalstis veic par to biškopības nozares ražošanas un tirdzniecības struktūru;
- procedūru neizmantoto līdzekļu pārdalīšanai;
- dalībvalstu iesniegto biškopības programmu apstiprinājumu, tostarp Savienības finansiālā ieguldījuma sadalījumu katrai iesaistītajai dalībvalstij maksimālo finansējuma līmeni pa dalībvalstīm.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

6. Iedaļa

Atbalsts apiņu nozarē

58. pants

Atbalsts ražotāju organizācijām

1. Savienība piešķir atbalstu tām ražotāju organizācijām apiņu nozarē, kuras ir atzītas saskaņā ar 152. pantu, lai finansētu darbu tādu mērķu sasniegšana, kuri minēti 152. panta 1. punkta c) apakšpunkta i), ii) vai iii) punktā.

2. Panta 1. punktā minētais Savienības finansējums ražotāju organizācijām attiecībā uz Vāciju ir EUR 2 277 000 gadā.

59. pants

Deleģētās pilnvaras

Lai nodrošinātu to, ka ar 58. pantā minēto atbalstu tiek finansēta 152. pantā minēto mērķu sasniegšana, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz:

a) atbalsta pieteikumiem, tostarp attiecībā uz noteikumiem par termiņiem un papildu dokumentiem;

b) noteikumiem par atbalsttiesīgām apiņu teritorijām un par katrai ražotāju organizācijai izmaksājamās summas aprēķināšanu.

60. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu šo iedaļu attiecībā uz atbalsta maksājumu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

III NODAĻA

Vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēma

61. pants

Darbības ilgums

Šajā nodaļā izveidoto vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēmu piemēro no 2016. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim, Komisijai veicot starpposma pārskatu, lai izvērtētu sistēmas darbību un vajadzības gadījumā nāktu klajā ar priekšlikumiem.

1. Iedaļa

Vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēmas pārvaldība

62. pants

Atļaujas

1. Vīna vīnogu šķirnes, kuras ir klasificētas saskaņā ar 81. panta 2. punktu, var stādīt vai pārstādīt tikai tad, ja ir piešķirta atļauja saskaņā ar 64., 66. un 68. pantam, saskaņā ar šajā nodaļā paredzētajiem nosacījumiem.

2. Dalībvalstis piešķir 1. punktā minēto atļauju atbilstīgi platībai, kas izteikta hektāros, pēc ražotāju iesniegta pieteikuma, kurā ir ievēroti objektīvi un nediskriminējoši atbilstības kritēriji. Šādu atļauju piešķir, neuzliekot nekādu maksu ražotājiem.

3. Šā panta 1. punktā minētās atļaujas ir derīgas trīs gadus, sākot no dienas, kad tās ir piešķirtas. Ražotājam, kas nav izmantojis piešķirto atļauju tās derīguma termiņā, piemēro administratīvus sodus, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1306/2013 89. panta 4. punktā.

4. Šo nodaļu nepiemēro stādīšanai vai pārstādīšanai tādās platībās, kuras ir paredzētas eksperimentāliem nolūkiem vai potzaru audzētavām, tādās platībās, no kurām iegūtais vīns vai vīna produkti ir paredzēti tikai patēriņam vīnkopja māsaimniecībā, vai tādām platībām, kas no jauna ir jāapstāda tādēļ, ka tika veikts saskaņā ar valsts tiesību aktiem pieņemts obligāts iepirkums sabiedrības interesēs.

63. pants

Aizsardzības pasākumi attiecībā uz jauniem stādījumiem

1. Dalībvalstis katru gadu dara pieejamas stādīšanas atļaujas jauniem stādījumiem, kas veido 1 % no faktiski apstādītajām vīnogulāju platībām to teritorijā; tas tiek noteikts iepriekšējā gada 31. jūlijā.

2. Dalībvalstis var:

- a) valsts mērogā piemērot zemāku procentuālo vērtību nekā procentuālā vērtība, kas noteikta 1. pantā;
- b) ierobežot atļauju izdošanu reģionālā mērogā attiecībā uz konkrētām platībām, kur atļauts ražot vīnus ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem, platībām, kur atļauts ražot vīnus ar aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, vai platībām bez ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm.

3. Visi 2. punktā minētie ierobežojumi ir ieguldījums sakārtotā vīnogulāju stādījumu audzēšanā, tie tiek noteikti lielāki par 0 %, un tos pamato ar vienu vai vairākiem no šādiem konkrētiem pamatojumiem:

- a) vajadzība izvairīties no skaidri pierādīta riska, ka vīna produkcijas piedāvājums varētu būt pārāk liels salīdzinājumā ar tirgus izredzēm attiecībā uz minēto produkciju, nepārsniedzot to, kas ir nepieciešams šīs vajadzības apmierināšanai;
- b) vajadzība izvairīties no skaidri pierādīta riska, ka būtiski mazināsies kāda noteikta aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai kādas aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes vērtība.

4. Dalībvalstis publisko jebkādas lēmumus, kas ir pieņemti saskaņā ar 2. punktu, un tos attiecīgi pamato. Dalībvalstis nekavējoties paziņo Komisijai par minētajiem lēmumiem un to pamatojumu.

64. pants

Jaunu vīnogulāju stādīšanas atļauju piešķiršana

1. Ja kopējā platība, uz kuru attiecas atbilstīgi pieteikumi attiecīgajā gadā, nepārsniedz platību, kuru dalībvalsts ir darījusi pieejamu, tiek pieņemti visi šādi pieteikumi.

Dalībvalstis šā panta nolūkos var piemērot vienu vai vairākus šādus objektīvus un nediskriminējošus atbilstības kritērijus:

- a) pieteikuma iesniedzējam ir lauksaimniecības platība, kas nav mazāka par to platību, par kuru viņš lūdz atļauju;
- b) pieteikuma iesniedzējam ir piemērotas profesionālās iemaņas un kompetence;

c) pieteikuma iesniedzējs nerada nekādu nozīmīgu risku, ka tiks ļaunprātīgi izmantota kāda konkrēta aizsargāta cilmes vietas nosaukuma reputācija, ko pieņēma kā faktu, ja vien valsts iestādes nepierāda šāda riska pastāvēšanu;

d) pienācīgi pamatotos gadījumos – vienu vai vairākus 2. punktā minētos kritērijus ar noteikumu, ka tos piemēro objektīvi un nediskriminējoši.

2. Ja 1. punktā minētajos atbilstīgajos pieteikumos norādītā kopējā platība kādā konkrētā gadā pārsniedz platību, ko dalībvalsts ir darījusi pieejamu, atļaujas piešķir visiem pieteikuma iesniedzējiem proporcionāli pēc hektāru skaita, pamatojoties uz to platību, kurai tie ir lūguši piemērot atļauju. Šāda piešķiršana var būt arī daļēja vai pilnīga saskaņā ar vienu vai vairākiem šādiem objektīviem un nediskriminējošiem prioritāriem kritērijiem:

a) ražotāji, kuri veic vīnogulāju stādīšanu pirmo reizi un kuri veic uzņēmējdarbību kā šīs saimniecības vadītāji (jauni dalībnieki);

b) platības, kur vīna dārzi veicina vides saglabāšanu;

c) no jauna apstādāmās platības saistībā ar zemes apvienošanas projektiem;

d) platības, kuras skar dabas vai kādi citi specifiski ierobežojumi,

e) attīstības vai vēlreizējas apstādīšanas projektu ilgtspēja, pamatojoties uz ekonomisku izvērtējumu;

f) no jauna apstādāmās platības, kuras dod ieguldījumu lauku saimniecības un reģiona konkurētspējas uzlabošanā;

g) projekti, kas var potenciāli uzlabot to produktu kvalitāti, kuriem ir ģeogrāfiskās izcelsmes norāde;

h) no jauna apstādāmās platības saistībā ar mazu un vidēju saimniecību paplašināšanu.

3. Dalībvalstis publisko 1. un 2. punktā minētos kritērijus, kurus tās piemēro, un nekavējoties dara tos zināmus Komisijai.

65. pants

Profesionālo organizāciju loma

Piemērojot 63. panta 2. punktu, dalībvalsts var ņemt vērā ieteikumus, ko sniegušas atzītas profesionālās organizācijas, kas darbojas vīna nozarē, kā minēts 152., 156. un 157. pantā, 95. pantā minētās ieinteresētās ražotāju grupas vai cita veida

profesionālās organizācijas, kas ir atzītas, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, ar noteikumu, ka pirms šiem ieteikumiem reprezentatīvas attiecīgās puses atsauces ģeogrāfiskajā teritorijā noslēdz vienošanos.

Ieteikumus dod ne vairāk kā uz trim gadiem.

66. pants

Pārstādīšana

1. Dalībvalstis atļauju piešķir automātiski ražotājiem, kuri no 2016. gada 1. janvāra ir izaruši ar vīnogulājiem apstādītu platību un iesniedz pieteikumu. Šāda atļauja atbilst minētās platības ekvivalentam tūrās ražas izteiksmē. Platības, uz kurām attiecas šādas atļaujas, netiek skaitītas 63. panta izpratnē.

2. Dalībvalstis var piešķirt 1. punktā minēto atļauju ražotājiem, kuri uzņēmušies izart ar vīnogulājiem apstādītu platību, ja attiecīgās platības izāršanu veic vēlākais ceturta gada beigās, ko skaita no dienas, kad ir iestādīti jaunie vīnogulāji.

3. Atļauju, kas minēta 1. punktā, izmanto tajā pašā saimniecībā, kur tika veikta izāršana. Platībās, kurās ir tiesības ražot vīnogulājus ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem vai aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, dalībvalstis, pamatojoties uz kādas profesionālās organizācijas ieteikumu saskaņā ar 65. pantu, var ierobežot pārstādīšanu, atļaujot stādīt tikai tādus vīnogulājus, kas atbilst tā pašas aizsargātā cilmes vietas nosaukuma vai tās pašas aizsargātās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes specifikācijām, kādas bija izartās platības vīnogulājiem.

4. Šo pantu nepiemēro attiecībā uz neatļautu stādījumu izāršanu.

67. pants

De minimis noteikumi

1. Šajā nodaļā izveidotā vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēma netiek piemērota dalībvalstīs, kur 2007. gada 31. decembrī netika piemērots stādīšanas tiesību pārejas režīms, kas izveidots ar Regulas (EK) Nr. 1234/2007 II daļas I sadaļas III nodaļas IVa iedaļas II apakšiedaļu.

2. Dalībvalstis, kurām 2007. gada 31. decembrī tika piemērots 1. punktā minētais režīms un kurās pašreiz ar vīnogulājiem apstādītās platības nepārsniedz 10 000 hektārus, var pieņemt lēmumu neīstenot ar šo nodaļu ieviesto vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēmu.

68. pants

Pārejas noteikumi

1. Stādīšanas tiesības, kuras līdz 2015. gada 31. decembrim ir piešķirtas ražotājiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1234/2007 85.h, 85.i vai 85.k pantu, kuras attiecīgie ražotāji nav izmantojuši un kuras minētajā datumā joprojām ir spēkā, no 2016. gada 1. janvāra var tikt pārveidotas par šajā nodaļā minētajām atļaujām.

Šāda pārveidošana tiek veikta pēc pieteikuma, ko līdz 2015. gada 31. decembrim iesniedz minētie ražotāji. Dalībvalstis var

pieņemt lēmumu līdz 2020. gada 31. decembrim ļaut ražotājiem iesniegt šādu pieteikumu tiesības pārvērst atļaujās.

2. Saskaņā ar 1. punktu piešķirtajām atļaujām ir tāds pats derīguma termiņš kā 1. punktā minētajām stādīšanas tiesībām. Ja minētās atļaujas netiek izmantotas, to termiņš beidzas vēlākais 2018. gada 31. decembrī vai vēlākais 2023. gada 31. decembrī, ja dalībvalstis ir pieņēmušas 1. punkta otrajā daļā minēto lēmumu.

3. Platības, uz kurām attiecas saskaņā ar 1. punktu piešķirtās atļaujas, netiek skaitītas 63. panta izpratnē.

69. pants

Deleģētās pilnvaras

Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz:

- nosacījumiem attiecībā uz 62. panta 4. punktā minētā izņēmuma piemērošanu;
- noteikumiem attiecībā uz 64. panta 1. un 2. punktā minētajiem kritērijiem;
- kritēriju pievienošanu papildus 64. panta 1. un 2. punktā minētajiem kritērijiem;
- vīnogulāju, ko ražotājs ir uzņēmis izart, un no jauna iestādīto vīnogulāju līdzaspastāvēšanu saskaņā ar 66. panta 2. punktu;
- pamatojumiem, uz kuriem balstās dalībvalstu saskaņā ar 66. panta 3. punktu pieņemtie lēmumi.

70. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija, var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot vajadzīgos pasākumus saistībā ar:

- atļauju piešķiršanas procedūrām;
- uzskaiti, kas jākārtos dalībvalstīm, un paziņojumiem, kas jānosūta Komisijai.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Iedaļa

Vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēmas kontrole

71. pants

Neatļauti stādījumi

1. Platības, kuras ir apstādītas ar vīnogulājiem bez atļaujas, ražotāji izar, izmaksas sedzot paši.

2. Ja ražotāji četru mēnešu laikā no dienas, kad tiem ir paziņots par pārkāpumu, izaršanu neveic, dalībvalstis nodrošina, ka šādu bez atļaujas apstādītu platību izaršanu veic divu gadu laikā pēc tam, kad beidzies četru mēnešu laikposms. Attiecīgās izmaksas iekasē no ražotājiem, uz kuriem tas attiecas.

3. Dalībvalstis līdz katra gada 1. martam Komisijai paziņo par to, cik lielas ir kopējās platības, kuras ir pārbaudītas, ka tās tikušas apstādītas ar vīnogulājiem bez atļaujas pēc 2016. gada 1. janvāra, kā arī par to, cik lielas platības ir izartas saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu.

4. Ražotājam, kas nav izpildījis šā panta 1. punktā izklāstītos pienākumus, piemēro sodus, ko nosaka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1306/2013 64. pantu.

5. Attiecībā uz platībām, kuras ir apstādītas ar vīnogulājiem bez atļaujas, nevar izmantot nekādus valsts vai Savienības atbalsta pasākumus.

72. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot nepieciešamos pasākumus, ar kuriem sniedz sīkāku informāciju par paziņojuma prasībām, kas dalībvalstīm jāievēro, tostarp informāciju par neievērošanas gadījumā iespējamu tā budžeta limita samazinājumu, kas paredzēts VI pielikumā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

II SADAĻA

NOTEIKUMI PAR TIRDZNICĪBU UN RAŽOTĀJU ORGANIZĀCIJĀM

I NODAĻA

Tirdzniecības noteikumi

1. Iedaļa

Tirdzniecības standarti

1. Apakšiedaļa

Ievada noteikumi

73. pants

Darbības joma

Neskarot citus noteikumus, kas piemērojami lauksaimniecības produktiem, kā arī noteikumus, kas pieņemti veterinārijas,

fitosanitārijas un pārtikas nozarēs, lai nodrošinātu produktu atbilstību higiēnas un veselības standartiem un aizsargātu dzīvnieku, augu un cilvēku veselību, šajā iedaļā ir izklāstīti noteikumi par lauksaimniecības produktu tirdzniecības standartiem. Minētos noteikumus iedala obligātos noteikumus un fakultatīvos rezervētos noteikumus lauksaimniecības produktiem.

2. Apakšiedaļa

Nozarei vai produktam izstrādāti tirdzniecības standarti

74. pants

Vispārējs princips

Produktus, uz kuriem attiecas saskaņā ar šo iedaļu nozarei vai produktam izstrādāti tirdzniecības standarti, Savienībā var tirgot tikai tad, ja tie atbilst šiem standartiem.

75. pants

Noteikšana un saturs

1. Tirdzniecības standartus var piemērot vienai vai vairākām no turpmāk norādītajām nozarēm un produktiem:

- a) olīveļļai un galda olīvām;
- b) augļiem un dārzeņiem;
- c) augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem;
- d) banāniem;
- e) dzīvnieku augiem;
- f) olām;
- g) mājputnu gaļai;
- h) ziežamiem taukiem, kas paredzēti lietošanai pārtikā;
- i) apiņiem.

2. Lai ņemtu vērā patērētāju priekšstatus un uzlabotu šā panta 1. un 4. punktā uzskaitīto lauksaimniecības produktu ražošanas un tirdzniecības ekonomiskos apstākļus, kā arī to kvalitāti, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par minēto nozaru un produktu tirdzniecības standartiem visos tirdzniecības posmos, kā arī atkāpes un atbrīvojumus no šādiem standartiem, lai pielāgotos vienmēr mainīgajiem tirgus apstākļiem, patērētāju jaunajām prasībām, attiecīgo starptautisko standartu attīstībai, un lai neradītu šķēršļus produktu inovācijai.

3. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1169/2011⁽¹⁾ 26. pantu, šā panta 1. punktā minētie tirdzniecības standarti var attiekties uz vienu vai vairākiem turpmāk minētajiem, kas nosakāmi attiecībā uz nozari vai produktu un kas balstīti uz katras nozares specifiku, nepieciešamību regulēt laišanu tirgū un šā panta 5. punktā izklāstītajiem nosacījumiem:

- a) tehniskajām definīcijām, apzīmējumu un tirdzniecības nosaukumiem attiecībā uz nozarēm, kuras nav 78. pantā minētās nozares;
- b) klasifikācijas kritērijiem, piemēram, šķirošanu, svaru, izmēriem, vecumu un kategoriju;
- c) sugu, augu šķirni vai dzīvnieku sugu, vai tirdzniecības tipu;
- d) noformējumu, marķējumu, kas saistīts ar obligātajiem tirdzniecības standartiem, iepakojumu, noteikumiem, kas piemērojami iepakojuma centriem, marķēšanu, ražas gadu un īpašu apzīmējumu izmantošanu, neskarot 92. līdz 123. pantu;
- e) tādiem kritērijiem kā izskats, konsistence, uzbūve, produkta īpašības un ūdens saturs procentos;
- f) ražošanā izmantotajām konkrētajām vielām, komponentiem vai sastāvdaļām, tostarp to kvantitatīvo saturu, tīrību un identifikāciju;
- g) audzēšanas veidu un ražošanas metodi, tostarp vīndarības metodēm, un progresīvām ilgtspējīgas ražošanas sistēmām;
- h) misas un vīna kupāžu, tostarp uz attiecīgajām definīcijām, sajaukšanu un tās ierobežojumiem;
- i) savākšanas, piegādes, saglabāšanas un pārdošanas biežumu, konservācijas metodi un temperatūru, uzglabāšanu un transportu;
- j) audzēšanas un/vai izcelsmes vietu, izņemot attiecībā uz mājputnu gaļu un ziežamajiem taukiem;
- k) noteiktu vielu un metožu izmantošanas ierobežojumiem;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (OV L 304, 22.11.2011., 18. lpp.).

l) īpašu izmantojumu;

m) nosacījumiem par tādu produktu realizāciju, turēšanu, apgrozību un izmantošanu, kuri neatbilst tirdzniecības standartiem, kas pieņemti saskaņā ar 1. punktu, vai definīcijām, apzīmējumiem un tirdzniecības nosaukumiem, kas minēti 78. pantā, kā arī par blakusproduktu realizāciju.

4. Papildus 1. punktam, tirdzniecības standartus var piemērot vīna nozarei. Panta 3. punkta f), g), h), k) un m) apakšpunktu piemēro minētajai nozarei.

5. Nozarei vai produktam izstrādātus tirdzniecības standartus, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 1. punktu, nosaka, neskarot 84. līdz 88. pantu un IX pielikumu, un tajos ņem vērā:

- a) attiecīgā produkta specifiskās iezīmes;
- b) vajadzību nodrošināt apstākļus, lai veicinātu šo produktu laišanu tirgū;
- c) ražotāju ieinteresētību paziņot informāciju par produktu un audzēšanas specifiku un patērētāju ieinteresētību saņemt atbilstīgu un pārredzamu informāciju par produktu, tostarp par audzēšanas vietu, kas jānosaka katram atsevišķam gadījumam piemērotā ģeogrāfiskā līmenī, pirms tam veicot izvērtējumu jo īpaši par to, kādas ir tirgus dalībnieku izmaksas un administratīvais slogs, un par to, kādu labumu tas dod ražotājiem un gala patērētājam;
- d) metodes, kas pieejamas produktu fizikālo, ķīmisko un organoleptisko īpašību noteikšanai;
- e) starptautisko organizāciju pieņemtos standarta ieteikumus.
- f) nepieciešamību saglabāt produktu dabiskās un pamata īpašības un neradīt būtiskas izmaiņas attiecīgā produkta sastāvā.

6. Lai ņemtu vērā patērētāju priekšstatus un vajadzību uzlabot lauksaimniecības produktu kvalitāti un to ražošanas un tirdzniecības ekonomiskos apstākļus, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu 1. punktā doto nozaru sarakstu. Šie deleģētie akti attiecas tikai un vienīgi uz pierādītām vajadzībām, kuras izriet no jauna patērētāju pieprasījuma, tehniskā progresa vai nepieciešamības pēc produkta inovācijas un par kurām Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei, īpaši izvērtējot patērētāju vajadzības, izmaksas un administratīvo slogu, kas gulstas uz tirgus dalībniekiem, tostarp ietekmi uz iekšējo tirgu un starptautisko tirdzniecību, un ieguvumus ražotājiem un tiešajiem patērētājiem.

76. pants

Papildu prasības augļu un dārzeņu nozares produktu tirdzniecībai

1. Attiecīgā gadījumā papildus piemērojamiem tirdzniecības standartiem, kas minēti 75. pantā, augļu un dārzeņu nozares produktus, kurus paredzēts pārdot patērētājiem svaigus, var tirgot tikai tad, ja tie ir veseli, tīri un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē un ja ir norādīta izcelsmes valsts.

2. Panta 1. punktā minētos tirdzniecības standartus, kā arī visus tirdzniecības standartus, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarei un kas ir noteikti saskaņā ar šo apakšiedaļu, piemēro visos tirdzniecības posmos, tostarp importējot un eksportējot, un tie var attiekties uz kvalitāti, iedalīšanu kategorijās, svaru, izmēru, iepakojumu, fasējumu, uzglabāšanu, transportēšanu, noformēšanu un pārdošanu.

3. Tādu augļu un dārzeņu nozares produktu īpašnieks, uz kuriem attiecas tirdzniecības standarti, šādus produktus Savienībā neizliek apskatei, nepiedāvā pārdošanai, nepiegādā un netirgo citādi, kā tikai atbilstīgi minētajiem standartiem, un viņš ir atbildīgs par šādas atbilstības nodrošināšanu.

4. Lai nodrošinātu šā panta 1. punktā noteikto prasību pareizu piemērošanu un lai ņemtu vērā konkrētas specifiskas situācijas, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus par specifiskām atkāpēm no šā panta, kuras ir vajadzīgas tā pareizai piemērošanai.

77. pants

Apiņu sertifikācija

1. Attiecīgā gadījumā papildus piemērojamiem tirdzniecības standartiem uz apiņu nozares produktiem, kas ievākti vai sagatavoti Savienībā, attiecas sertifikācijas procedūra saskaņā ar šo pantu.

2. Sertifikātus var izdot tikai par tādiem produktiem, kam ir kvalitātes iezīmju minimums, kurš atbilst konkrētajam tirdzniecības posmam. Attiecībā uz apiņu pulveri, apiņu pulveri ar augstāku lupulīna saturu, apiņu ekstraktu un jauktiem apiņu produktiem sertifikātu var izdot vienīgi tad, ja alfa skābes saturs šajos produktos nav mazāks par tās saturu apiņos, no kuriem šie produkti iegūti.

3. Sertifikātos norāda vismaz:

- a) apiņu ražošanas vietu(-as),
- b) ražas gadu vai gadus un
- c) šķirni vai šķirnes.

4. Apiņu nozares produktus var tirgot vai eksportēt tika tad, ja tiem saskaņā ar šo pantu izdots sertifikāts.

Ja apiņu nozares produkti tiek importēti, tad 190. panta 2. punktā noteiktais apliecinājums tiek uzskatīts par minētā sertifikāta ekvivalentu.

5. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem nosaka pasākumus attiecībā uz atkāpēm no šā panta 4. punkta:

- a) kuras paredzētas, lai pildītu dažu trešo valstu tirdzniecības prasības, vai arī
- b) kuras attiecas uz produktiem, kas domāti īpaša veida izmantošanai.

Pirmajā daļā minētie pasākumi:

- i) neskar to produktu parastu tirgošanu, par kuriem ir izdots sertifikāts, un
- ii) ir jāpapildina ar garantijām, kuru mērķis ir nepieļaut nekādus pārpratumus attiecībā uz minētajiem produktiem.

78. pants

Definīcijas, apzīmējumi un tirdzniecības nosaukumi attiecībā uz konkrētām nozarēm un produktiem

1. Attiecīgā gadījumā papildus piemērojamiem tirdzniecības standartiem VII pielikumā sniegtās definīcijas, apzīmējumus un tirdzniecības nosaukumus piemēro šādām nozarēm vai produktiem:

- a) liellopu un teļa gaļa;
- b) vīns;
- c) piens un piena produkti, kas paredzēti lietošanai pārtikā;
- d) mājputnu gaļa;
- e) olas;
- f) ziežamie tauki, kas paredzēti lietošanai pārtikā; un
- g) olīveļļa un galda olīvas.

2. VII pielikumā sniegtās definīcijas, apzīmējumus vai tirdzniecības nosaukumus Savienībā var lietot tikai tāda produkta tirdzniecībai, kas atbilst attiecīgajām prasībām, kuras izklāstītas minētajā pielikumā.

3. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz grozījumiem, atkāpēm vai izņēmumiem VII pielikumā noteiktajās definīcijās un tirdzniecības nosaukumos. Minētie deleģētie akti stingri attiecas tikai uz pierādītām vajadzībām, kas izriet no jauna patērētāju pieprasījuma, tehniskā progresa vai nepieciešamības pēc produktu inovācijas.

4. Lai nodrošinātu to, ka tirgus dalībniekiem un dalībvalstīm ir skaidra un pareiza izpratne par definīcijām un tirdzniecības nosaukumiem, kas paredzēti VII pielikumā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz noteikumiem to precizēšanai un piemērošanai.

5. Lai ņemtu vērā patērētāju priekšstatus un piena produktu tirgus attīstību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, lai precizētu piena produktus, attiecībā uz kuriem jānorāda, no kādām dzīvnieku sugām piens ir iegūts, ja tas nav govju piens, un lai paredzētu nepieciešamos noteikumus.

79. pants

Pielaiide

1. Lai ņemtu vērā katra produkta vai katras nozares specifiskās iezīmes, dažādos tirdzniecības posmus, tehniskos apstākļus, ievērojamas potenciālās praktiskās grūtības, kā arī analīzes metožu precizitāti un atkārtojamību, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus par viena vai vairāku konkrētu standartu pielaidi, kuru pārsniedzot tiek uzskatīts, ka visa produktu partija neatbilst attiecīgajam standartam.

2. Pieņemot 1. punktā minētos tiesību aktus, Komisija ņem vērā vajadzību nemainīt produkta būtiskās īpašības un nepieciešamību izvairīties no tā kvalitātes pazemināšanas.

80. pants

Vīndarības metodes un analīžu metodes

1. VII pielikuma II daļā minēto produktu ražošanā un sagatavošanā uzglabāšanai Savienībā izmanto tikai tās vīndarības metodes, kuras atļautas saskaņā ar VIII pielikumu un paredzētas 75. panta 3. punkta g) apakšpunktā un 83. panta 2. un 3. punktā.

Pirmo daļu nepiemēro:

- a) vīnogu sulai un koncentrētai vīnogu sulai un
- b) vīnogu misai un koncentrētai vīnogu misai, kas paredzēta vīnogu sulas gatavošanai.

Atļautās vīndarības metodes izmanto tikai tādēļ, lai nodrošinātu pareizu vinifikāciju, pareizu produkta saglabāšanu vai nogatavināšanu.

VII pielikuma II daļā minētos produktus Savienībā ražo saskaņā ar VIII pielikumā izklāstītajiem noteikumiem.

2. VII pielikuma II daļā minētos produktus netirgo Savienībā, ja:

- a) to ražošanā izmantotas Savienībā neatļautas vīndarības metodes;

- b) to ražošanā izmantotas valstī neatļautas vīndarības metodes, vai arī

- c) tie neatbilst VIII pielikumā izklāstītajiem noteikumiem.

Vīnkopības produktus, kas saskaņā ar pirmo daļu nav tirgojami, iznīcina. Atkāpjoties no šā noteikuma, dalībvalstis var atļaut izmantot dažus no šādiem produktiem, kuru īpašības tās nosaka, destilācijas iekārtās vai etiķa ražotnēs, vai rūpnieciskām vajadzībām, ja ar šādu atļauju netiek stimulēta vīnkopības produktu ražošana, izmantojot neatļautas vīndarības metodes.

3. Atļaujot vīndarības metodes, kā minēts 75. panta 3. punkta g) apakšpunktā, Komisija:

- a) ņem vērā Starptautiskās vīnkopības un vīna organizācijas (OIV) ieteiktos un publicētos vīndarības paņēmienus un analīzes metodes, kā arī uz rezultātus, kas gūti vēl neatļautu vīndarības metožu eksperimentālā izmantošanā;

- b) ņem vērā cilvēka veselības aizsardzību;

- c) ņem vērā iespējamo risku, ka patērētāji var tikt maldināti, jo viņiem ir izveidojies stabils priekšstats par produktu un no tā izrietoša pašāvēšana, un pārliecinās, vai ir pieejami informācijas līdzekļi un vai tie spēj novērst šādu risku;

- d) ļauj saglabāt vīna dabiskās un būtiskās īpašības un raugās, lai nerastos būtiskas izmaiņas attiecīgā produkta sastāvā;

- e) nodrošina vides aizsardzības prasību minimuma ievērošanu;

- f) ievēro vispārīgos noteikumus par vīndarības metodēm un VIII pielikumā izklāstītos noteikumus.

4. Lai nodrošinātu pareizu izturēšanos pret vīna produktiem, kas nav tirgojami, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz noteikumiem par valsts procedūrām, kas minētas šā panta 2. punkta otrajā daļā, un atkāpēm no minētā noteikuma attiecībā uz tādu vīna produktu atsaukšanu vai iznīcināšanu, kuri neatbilst prasībām.

5. Komisija vajadzības gadījumā pieņem īstenošanas aktus, nosakot 75. panta 5. punkta d) apakšpunktā minētās metodes attiecībā uz produktiem, kuri uzskaitīti VII pielikuma II daļā. Šīs metodes pamatojas uz attiecīgajām metodēm, kuras ieteikusi un publicējusi OIV, izņemot gadījumus, kad tās būtu neefektīvas vai nepiemērotas Savienības izvirzītā mērķa sasniegšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Kamēr šādi īstenošanas akti vēl nav pieņemti, izmanto metodes un noteikumus, kuras atļāvusi attiecīgā dalībvalsts.

81. pants

Vīna vīnogu šķirnes

1. Produkti, kas uzskaitīti VII pielikuma II daļā un ražoti Savienībā, ir gatavoti no vīna vīnogu šķirnēm, kas klasificējamās saskaņā ar šā panta 2. punktu.

2. Ievērojot 3. punktu, dalībvalstis klasificē vīna vīnogu šķirnes, kuras vīna ražošanai dalībvalstu teritorijā var stādīt, pārstādīt vai uzpotēt.

Dalībvalstis var klasificēt tikai vīna vīnogu šķirnes, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) attiecīgā šķirne pieder pie *Vitis vinifera* sugas vai ir iegūta, krustojot *Vitis vinifera* sugu ar citām *Vitis* ģints sugām;
- b) attiecīgā šķirne nav viena no šīm šķirnēm: Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton un Herbemont.

Ja vīna vīnogu šķirne tiek svītrotā no pirmajā daļā minētās klasifikācijas, šo šķirni izar 15 gados pēc svītrošanas.

3. Dalībvalstis, kuru vīna produkcija, kas aprēķināta, pamatojoties uz vidējo produkcijas apjomu pēdējos piecos vīna gados, nepārsniedz 50 000 hektolitru vīna gadā, ir atbrīvotas no 2. punkta pirmajā daļā paredzētā klasificēšanas pienākuma.

Tomēr arī minētajās dalībvalstīs vīna ražošanai var stādīt, pārstādīt vai uzpotēt tikai vīna vīnogu šķirnes, kas atbilst 2. punkta otrajai daļai.

4. Atkāpjoties no 2. punkta pirmās un trešās daļas un 3. punkta otrās daļas, dalībvalstis atļauj zinātniskai pētniecībai un eksperimentāliem mērķiem stādīt, pārstādīt vai uzpotēt šādas vīna vīnogu šķirnes:

- a) neklasificētas vīna vīnogu šķirnes tādu dalībvalstu gadījumā, kas nav 3. punktā minētas;
- b) vīna vīnogu šķirnes, kas neatbilst 2. punkta otrajai daļai, tādu dalībvalstu gadījumā, kas ir minētas 3. punktā.

5. Platības, kas apstādītas ar vīna vīnogu šķirnēm vīna ražošanai, pārkāpjot 2., 3. un 4. punktu, izar.

Tomēr nav pienākuma izar šādas platības, ja attiecīgā produkcija ir paredzēta vienīgi patēriņam vīna ražotāja mājsaimniecībā.

82. pants

VII pielikuma II daļā minētajām kategorijām neatbilstīga vīna izmantošanas veidi

Izņemot pudelēs iepildītu vīnu, par kuru ir pierādījumi, ka iepildīšana pudelēs notikusi pirms 1971. gada 1. septembra, vīnu, kas ražots no to šķirņu vīna vīnogām, kuras uzskaitītas saskaņā ar 81. panta 2. punkta pirmo daļu izstrādātā klasifikācijā, bet kas neatbilst vienai no VII pielikuma II daļā minētajām kategorijām, izmanto tikai patēriņam vīna ražotāju mājsaimniecībā, vīna etiķa ražošanai vai destilācijai.

83. pants

Valstu noteikumi attiecībā uz konkrētiem produktiem un nozarēm

1. Neatkarīgi no 75. panta 2. punkta dalībvalstis var pieņemt vai saglabāt valsts noteikumus par dažādām ziežamo tauku kvalitātes pakāpēm. Šādi noteikumi ļauj novērtēt attiecīgās kvalitātes pakāpes, pamatojoties uz kritērijiem, kas jo īpaši saistīti ar izmantotajām izejvielām, produktu organoleptiskajām īpašībām un to fizikālo un mikrobioloģisko stabilitāti.

Dalībvalstis, kas izmanto pirmajā daļā paredzēto iespēju, nodrošina to, ka citu dalībvalstu produktiem, kuri atbilst šajos valsts noteikumos paredzētajiem kritērijiem, var nediskriminējošā veidā lietot apzīmējumus, kas apliecina, ka minētie kritēriji ir ievēroti.

2. Dalībvalstis attiecībā uz to teritorijā ražotiem vīniem var ierobežot vai aizliegt dažu vīndarības metožu izmantošanu un noteikt stingrākus noteikumus, nekā paredzēts Savienības tiesību aktos, lai nostiprinātu būtisku īpašību saglabāšanu vīniem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un dzirkstošajiem vīniem, un deserta vīniem.

3. Dalībvalstis var atļaut eksperimentāli izmantot neatļautas vīndarības metodes.

4. Lai nodrošinātu šā panta pareizu un pārredzamu piemērošanu, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem nosaka šā panta 1., 2. un 3. punkta piemērošanas nosacījumus, kā arī nosacījumus par to produktu turēšanu, apgrozību un izmantošanu, kuri iegūti ar šā panta 3. punktā minētajām eksperimentālajām metodēm.

5. Dalībvalstis var pieņemt vai saglabāt tādus papildu valsts noteikumus par produktiem, kuriem piemēro Savienības tirdzniecības standartu, tikai tad, ja šie noteikumi atbilst Savienības tiesību aktiem, īpaši preču brīvas aprites principam, un ir ievērota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/34/EK ⁽¹⁾.

3. Apakšiedaļa

Fakultatīvie rezervētie apzīmējumi

84. pants

Vispārējs noteikums

Nozarei vai produktam paredzētu fakultatīvo rezervēto apzīmējumu shēmu izveido, lai tādu lauksaimniecības produktu ražotājiem, kuriem piemīt vērtību paaugstinošas īpašības vai pazīmes, palīdzētu nodot informāciju par šīm īpašībām vai pazīmēm iekšējā tirgū, un īpaši tādēļ, lai nostiprinātu un papildinātu konkrētus tirdzniecības standartus.

Šo apakšiedaļu nepiemēro 92. panta 1. punktā minētajiem vīna produktiem.

85. pants

Spēkā esošie fakultatīvie rezervētie apzīmējumi

1. Šajā shēmā iekļauti fakultatīvie rezervētie apzīmējumi, kuri ir spēkā 2013. gada 20. decembrim, ir uzskaitīti IX pielikumā; nosacījumus to izmantošanai paredz atbilstīgi 86. panta a) punktam.

2. Šā panta 1. punktā minētie fakultatīvie rezervētie apzīmējumi ir spēkā, un tos var grozīt, ja vien tie nav atcelti saskaņā ar 86. pantu.

86. pants

Fakultatīvo rezervēto apzīmējumu rezervēšana, grozīšana un atcelšana

Lai ņemtu vērā patērētāju priekšstatus, zinātnisko un tehnisko zināšanu attīstību, tirgus situāciju un tirdzniecības standartu un starptautisko standartu attīstību, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus ar mērķi:

- a) rezervēt papildu fakultatīvo rezervēto apzīmējumu, norādot tā lietošanas nosacījumus;
- b) grozīt fakultatīvā rezervētā apzīmējuma lietošanas nosacījumus vai
- c) atcelt fakultatīvo rezervēto apzīmējumu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā (OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp.).

87. pants

Papildu fakultatīvie rezervētie apzīmējumi

1. Termiņš var būt atbilstīgs rezervēšanai par papildu fakultatīvo rezervēto apzīmējumu tikai tad, ja tas atbilst visām turpmāk minētajām prasībām:

- a) apzīmējums attiecas uz produkta īpašību vai audzēšanas vai pārstrādes metodi un ir saistīts ar nozari vai produktu;
- b) apzīmējuma lietošana ļauj skaidrāk sniegt informāciju par produkta pievienoto vērtību, ko rada tā specifiskās iezīmes vai audzēšanas vai pārstrādes metode;
- c) laižot produktu tirgū, produkta īpašība vai metode, kas minēta šā punkta a) apakšpunktā, ir atpazīstama patērētājiem vairākās dalībvalstīs;
- d) ar apzīmējumu saistītie nosacījumi un tā izmantošana atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2000/13/EK ⁽²⁾ vai Regulai (ES) Nr. 1169/2011.

Ieviešot papildu fakultatīvo rezervēto apzīmējumu, Komisija ņem vērā visus attiecīgos starptautiskos standartus un spēkā esošos rezervētos apzīmējumus produktiem vai iesaistītajām nozarēm.

2. Lai ņemtu vērā atsevišķu nozaru īpašās iezīmes, kā arī patērētāju priekšstatus, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, nosakot sīkāk prasības attiecībā uz papildu informāciju par šā panta 1. punktā minēto papildu rezervēto apzīmējumu ieviešanu.

88. pants

Fakultatīvo rezervēto apzīmējumu lietošanas ierobežojumi

1. Fakultatīvo rezervēto apzīmējumu var lietot tikai to produktu apzīmēšanai, kuri atbilst piemērojamajiem lietošanas nosacījumiem.
2. Dalībvalstis pieņem attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka produktu marķējums nerada neskaidrības attiecībā uz fakultatīvajiem rezervētajiem apzīmējumiem.
3. Lai nodrošinātu to, ka produkti, kuri ir aprakstīti, izmantojot fakultatīvos rezervētos apzīmējumus, atbilst piemērojamajiem lietošanas nosacījumiem, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot papildu noteikumus par fakultatīvo rezervēto apzīmējumu izmantošanu.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/13/EK (2000. gada 20. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu (OV L 109, 6.5.2000., 29. lpp.).

4. Apakšiedaļa

Ar importu un eksportu saistīti tirdzniecības standarti

89. pants

Vispārēji noteikumi

Lai ņemtu vērā specifiskās iezīmes, kas raksturīgas tirdzniecībai starp Savienību un dažām trešām valstīm, un dažu lauksaimniecības produktu īpatnības, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz:

- a) apstākļiem, kuros uzskata, ka importēti produkti nodrošina līdzvērtīgu atbilstību Savienības tirdzniecības standartiem, un apstākļiem, kuros ir pieļaujama atkāpe no 74. panta; un
- b) noteikumiem par tirdzniecības standartu piemērošanu produktiem, kuros eksportē no Savienības.

90. pants

Īpaši noteikumi par vīna importu

1. Ja vien starptautiskajos nolīgumos, kuri noslēgti saskaņā ar LESD, nav noteikts citādi, Savienībā importētiem produktiem ar KN kodu 2009 61, 2009 69 un 2204 piemēro noteikumus par vīna cilmes vietas nosaukumiem, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un marķējumu, kas izklāstīti šīs nodaļas 2. iedaļā un šīs regulas 78. pantā minētajās definīcijās, apzīmējumos un tirdzniecības nosaukumos.

2. Ja vien starptautiskajos nolīgumos, kuri noslēgti saskaņā ar LESD, nav noteikts citādi, šā panta 1. punktā minētos produktus ražo saskaņā ar vīndarības metodēm, kuras Savienībā ir atļautas saskaņā ar šo regulu vai, pirms ir saņemta atļauja, ievērojot 80. panta 3. punktu, ražo saskaņā ar vīndarības metodēm, kuras ir ieteikusi un publicējusi Vīnkopības un vīna organizācija (OIV).

3. Importējot 1. punktā minētos produktus, uzrāda:

- a) sertifikātu, ar kuru apliecina atbilstību 1. un 2. punktā minētajiem noteikumiem un kuru produkta izcelsmes valstī sagatavojusi kompetentā iestāde, kas iekļauta sarakstā, kurš jāpublicē Komisijai;
- b) analīzes protokolu, ko sagatavojusi iestāde vai struktūrvienība, kuru izraudzījies produkta izcelsmes valsts, ja produkts ir paredzēts tiešai lietošanai pārtikā.

5. Apakšiedaļa

Kopīgi noteikumi

91. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus:

- a) sagatavojot VII pielikuma III daļas 5. punkta otrajā daļā minēto piena un piena produktu un VII pielikuma VII daļas I sadaļas sestās daļas a) punktā minēto ziežamo tauku sarakstu, pamatojoties uz orientējošiem produktu sarakstiem, kuros dalībvalstis nosūta Komisijai un kuros iekļauti produkti, ko dalībvalstis savā teritorijā uzskata par atbilstīgiem minētajiem noteikumiem;
- b) nosakot noteikumus par nozarei vai produktam izstrādātu tirdzniecības standartu ieviešanu;
- c) nosakot noteikumus par to, kā konstatēt, vai produktu ražošanā ir izmantoti procesi, kas neatbilst atļautajām vīndarības metodēm;
- d) nosakot noteikumus par analīzes metodēm produktu īpašību noteikšanai;
- e) nosakot noteikumus par pielāides līmeņa noteikšanu;
- f) nosakot noteikumus par 89. pantā minēto pasākumu īstenošanu;
- g) nosakot noteikumus par to ražotāja un/vai rūpniecisko iekārtu identifikāciju vai reģistrāciju, kurās produkts ir sagatavots vai pārstrādāts, sertifikācijas procedūrām, kā arī saglabājamiem tirdzniecības dokumentiem, pavaddokumentiem un reģistriem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Iedaļa

Cilmes vietas nosaukumi, ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un tradicionālie apzīmējumi vīna nozarē

1. Apakšiedaļa

Ievada noteikumi

92. pants

Darbības joma

1. Šajā iedaļā izklāstītos noteikumus par cilmes vietas nosaukumiem, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un tradicionālajiem apzīmējumiem piemēro produktiem, kas minēti VIII pielikuma II daļas 1., 3. līdz 6., 8., 9., 11., 15. un 16. punktā.

2. Šā panta 1. punktā minēto noteikumu pamatā ir:

- a) patērētāju un ražotāju likumīgo interešu aizsardzība,
- b) attiecīgo produktu iekšējā tirgus vienmērīgas darbības nodrošināšana un

c) kvalitatīvu produktu ražošanas veicināšana, kas minēta šajā iedaļā, atļaujot valstu kvalitātes politikas pasākumus.

2. Apakšiedaļa

Cilmes vietas nosaukumi un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes

93. pants

Definīcijas

1. Šajā iedaļā piemēro šādas definīcijas:

a) "cilmes vietas nosaukums" ir reģiona, īpašas vietas vai – ārkārtējos un pienācīgi pamatojamos gadījumos – valsts nosaukums, ko izmanto, lai aprakstītu 92. panta 1. punktā minētu produktu, kas atbilst šādām prasībām:

i) produkta kvalitāti un īpašības galvenokārt vai vienīgi nosaka īpašā ģeogrāfiskā vide ar tai raksturīgajiem dabas un cilvēka faktoriem,

ii) vīnogas, no kurām ražots produkts, ir augušas tikai attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā,

iii) tā ražošana notiek attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā, un

iv) produkts ir iegūts no *Vitis vinifera* sugas vīnogu šķirnēm;

b) "ģeogrāfiskās izcelsmes norāde" ir norāde uz reģionu, īpašu vietu vai – ārkārtējos un pienācīgi pamatojamos gadījumos – valsti, ko izmanto, lai aprakstītu 92. panta 1. punktā minētu produktu, kas atbilst šādām prasībām:

i) tam piemīt īpaša kvalitāte, reputācija vai citas īpašības, kas ir saistītas ar tā ģeogrāfisko izcelsmi,

ii) vismaz 85 % vīnogu, kas izmantotas tā ražošanai, ir augušas tikai attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā,

iii) tā ražošana notiek attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā, un

iv) tas iegūts no *Vitis vinifera* šķirnes vīnogulājiem vai *Vitis vinifera* krustojumiem ar citām *Vitis* ģintis sugām.

2. Daži tradicionāli lietotie apzīmējumi var būt cilmes vietas nosaukumi, ja tie:

a) apzīmē vīnu;

b) norāda uz ģeogrāfisko nosaukumu;

c) atbilst 1. punkta a) apakšpunkta i) līdz iv) punktā minētajām prasībām un

d) izgājuši procedūru, ar kuru piešķir šajā apakšiedaļā minēto cilmes vietas nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību.

3. Cilmes vietas nosaukumi un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, tostarp tās, kas attiecas uz ģeogrāfiskajiem apgabaliem trešās valstīs, ir tiesīgas uz aizsardzību Savienībā saskaņā ar šajā apakšiedaļā izklāstītajiem noteikumiem.

4. Ražošana, kas minēta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktā, aptver visas ar to saistītās darbības – no vīnogu ražas novākšanas līdz vīna gatavošanas procesu noslēgumam, izņemot jebkādu procesu pēc ražošanas.

5. Šā panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punkta piemērošanas nolūkā vīnogas, kuru izcelsme drīkst būt ārpus noteiktā ģeogrāfiskā apgabala, to īpatsvaram nepārsniedzot 15 %, ir audzētas dalībvalstī vai trešā valstī, kurā atrodas noteiktais apgabals.

94. pants

Aizsardzības pieteikumi

1. Pieteikumos uz aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm ietver tehnisko dokumentāciju, kurā norādīts:

a) aizsargājamais nosaukums,

b) pieteikuma iesniedzēja vārds un uzvārds/nosaukums un adrese,

c) produkta specifikācija saskaņā ar 2. punktu un

d) vienots dokuments, kurā sniegts 2. punktā minētās produkta specifikācijas kopsavilkums.

2. Produkta specifikācija dod ieinteresētajām personām iespēju pārbaudīt produkcijas nosacījumus, kas saistīti ar cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi.

Produkta specifikācijā ir vismaz šāda informācija:

a) aizsargājamais nosaukums;

b) vīna vai vīnu apraksts:

i) attiecībā uz vīniem, kuriem norādīts cilmes vietas nosaukums, to galveno analītisko un organoleptisko īpašību apraksts,

ii) attiecībā uz vīniem, kuriem norādīta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, to galveno analītisko īpašību apraksts, kā arī organoleptisko īpašību novērtējums vai norāde;

c) vajadzības gadījumā īpašās vīndarības metodes, kas izmantotas vīna vai vīnu ražošanā, kā arī attiecīgi ierobežojumi to ražošanā;

- d) attiecīgā ģeogrāfiskā apgabala robežas;
- e) maksimālā ražība no hektāra;
- f) norāde uz vīna vīnogu šķirni vai šķirnēm, no kā iegūts vīns vai vīni;
- g) sīka raksturojoša informācija, kas apstiprina 93. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā vai attiecīgā gadījumā 93. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā minēto saikni;
- h) piemērojamās prasības, kas paredzētas Savienības vai valsts tiesību aktos vai, ja dalībvalsts tā paredzējusi, tās organizācijas noteikumos, kuras pārziņā ir aizsargāti cilmes vietas nosaukumi vai aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, ņemot vērā, ka šīm prasībām jābūt objektīvām, nediskriminējošām un saderīgām ar Savienības tiesību aktiem;
- i) to iestāžu vai struktūru nosaukums un adrese, kuras pārbauda produkta specifikācijas noteikumu ievērošanu, un to konkrētie pienākumi.

3. Ja aizsardzības pieteikums attiecas uz ģeogrāfisko apgabalu trešā valstī, tajā papildus 1. un 2. punktā norādītajiem elementiem iekļauj pierādījumu tam, ka attiecīgais nosaukums ir aizsargāts tā izcelsmes valstī.

95. pants

Pieteikuma iesniedzēji

1. Ieinteresēto ražotāju grupas vai – ārkārtējos un pienācīgi pamatojamos gadījumos – individuāls ražotājs var iesniegt pieteikumu cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzībai. Pieteikuma iesniegšanā var piedalīties citas ieinteresētās personas.
2. Ražotāji var iesniegt pieteikumu tikai to vīnu aizsardzībai, ko tie ražo.
3. Ja nosaukums apzīmē pārrobežu ģeogrāfisko apgabalu vai tradicionālu nosaukumu, kas saistīts ar pārrobežu ģeogrāfisko apgabalu, var iesniegt kopīgu pieteikumu.

96. pants

Iepriekšēja valsts procedūra

1. Uz pieteikumiem Savienības izcelsmes vīnu cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzībai attiecina iepriekšēju valsts procedūru.
2. Pieteikumu aizsardzībai iesniedz tajā dalībvalstī, kuras teritorijā ir cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes izcelsme.

3. Dalībvalsts, kurā iesniegts pieteikums aizsardzībai, to pārbauda, lai pārliecinātos, vai aizsardzības pieteikums atbilst šajā apakšiedaļā izklāstītajiem nosacījumiem.

Minētā dalībvalsts veic valsts procedūru, nodrošinot atbilstīgu pieteikuma publikāciju un nosakot vismaz divu mēnešu laikposmu no publikācijas dienas, kurā fiziska vai juridiska persona, kurai ir likumīgas intereses un kura dzīvo vai veic uzņēmējdarbību tās teritorijā, var iebilst pret ierosināto aizsardzību, iesniedzot minētajā dalībvalstī pienācīgi pamatotu paziņojumu.

4. Ja dalībvalsts, kas izvērtē pieteikumu, uzskata, ka cilmes vietas nosaukums vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāde neatbilst šajā apakšiedaļā paredzētajiem nosacījumiem vai nav saderīga ar Savienības tiesību aktiem, tā pieteikumu noraida.

5. Ja dalībvalsts, kas izvērtē pieteikumu, uzskata, ka prasības ir izpildītas, tā veic valsts procedūru, kas nodrošina atbilstīgu produkta specifikācijas publikāciju vismaz internetā, un pārsūta pieteikumu Komisijai.

97. pants

Komisijas veikta pārbaude

1. Komisija dara zināmu atklātībai dienu, kad jāiesniedz pieteikums cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzībai.
2. Komisija pārbauda, vai 94. pantā minētie aizsardzības pieteikumi atbilst šajā apakšiedaļā izklāstītajiem nosacījumiem.
3. Ja Komisija uzskata, ka šajā apakšiedaļā izklāstītie nosacījumi ir izpildīti, tā pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz vienotā dokumenta, kas minēts 94. panta 1. punkta d) apakšpunktā, un atsaucies uz iepriekšējās valsts procedūras gaitā publicēto produkta specifikāciju publicēšanu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.
4. Ja Komisija uzskata, ka šajā apakšiedaļā izklāstītie nosacījumi nav izpildīti, tā pieņem īstenošanas aktus, noraidot pieteikumu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

98. pants

Iebildumu procedūra

Divu mēnešu laikā no 94. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētā vienotā dokumenta publikācijas dienas jebkura dalībvalsts vai trešā valsts, vai jebkura fiziska vai juridiska persona, kam ir likumīgas intereses un kas dzīvo vai veic uzņēmējdarbību dalībvalstī, kura nav tā dalībvalsts, kas iesniegusi aizsardzības pieteikumu, vai trešā valstī, var iebilst pret ierosināto aizsardzību, iesniedzot Komisijai pienācīgi pamatotu paziņojumu par atbilstības nosacījumiem, kas izklāstīti šajā apakšiedaļā.

Fiziskas vai juridiskas personas, kas dzīvo vai veic uzņēmējdarbību trešā valstī, šādu paziņojumu pirmajā daļā minētajā divu mēnešu laikposmā iesniedz vai nu tieši, vai ar attiecīgās trešās valsts iestāžu starpniecību.

99. pants

Lēmums par aizsardzību

Pamatojoties uz Komisijas rīcībā esošo informāciju pēc 98. pantā minētās iebildumu procedūras pabeigšanas, Komisija pieņem īstenošanas aktus, vai nu piešķirot aizsardzību cilmes vietas nosaukumam vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādei, kas atbilst šajā apakšiedaļā izklāstītajiem nosacījumiem un ir saderīga ar Savienības tiesību aktiem, vai noraidot pieteikumu, ja minētie nosacījumi nav izpildīti.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

100. pants

Homonīmi

1. Nosaukumu, par ko ir iesniegts pieteikums un kas ir pilnīgs vai daļējs homonīms nosaukumam, kurš jau ir reģistrēts saskaņā ar šo regulu, reģistrē, pienācīgi ņemot vērā vietējo un tradicionālo nosaukuma lietojumu un sajaukšanas iespējamību.

Homonīmu, kas maldina pircēju, liekot domāt, ka produkta izcelsme ir citur, neregistrē, pat ja šis nosaukums ir pareizs attiecībā uz minēto produktu faktisko izcelsmes teritoriju, reģionu vai vietu.

Reģistrētu homonīmu var lietot tikai tad, ja vēlāk reģistrēto homonīmu praksē var pietiekami labi atšķirt no reģistrā jau esošā nosaukuma, ņemot vērā to, ka attieksmei pret abiem attiecīgajiem ražotājiem ir jābūt vienādaī un ka jāizvairās no pircēja maldināšanas.

2. *Mutatis mutandis* piemēro 1. punktu, ja nosaukums, par ko ir iesniegts pieteikums, ir pilnīgs vai daļējs homonīms ģeogrāfiskās izcelsmes norādei, kura ir aizsargāta ar dalībvalstu tiesību aktiem.

3. Ja vīna vīnogu šķirnes nosaukums satur aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai tas sastāv no aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, minēto nosaukumu neizmanto lauksaimniecības produktu marķēšanai.

Lai ņemtu vērā pašreizējo marķēšanas praksi, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem šim noteikumam nosaka izņēmumus.

4. Produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un cilmes vietas nosaukumus, kas minēti šīs regulas 93. pantā, aizsargā, neskarot

jau aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, ko piemēro stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) ⁽¹⁾ Nr. 110/2008 2. pantā.

101. pants

Aizsardzības atteikuma papildu pamatojums

1. Nosaukumus, kas kļūvuši par sugasvārdiem, neaizsargā kā cilmes vietas nosaukumus vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes.

Šajā iedaļā "nosaukums, kas kļuvis par sugasvārdu" ir vīna nosaukums, kas kļuvis par Savienībā vispārpieņemtu nosaukumu, lai arī attiecas uz vietu vai reģionu, kurā sākotnēji ražoja vai tirgoja šo produktu.

Lai konstatētu, vai nosaukums kļuvis par sugasvārdu, ņem vērā attiecīgus faktorus, jo īpaši:

a) pašreizējo stāvokli Savienībā, jo īpaši patēriņa jomā;

b) attiecīgos Savienības vai valsts tiesību aktus.

2. Nosaukums netiek aizsargāts kā cilmes vietas nosaukums vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, ja, ņemot vērā preču zīmes reputāciju un atpazīstamību, aizsardzība varētu maldināt patērētāju par vīna patieso identitāti.

102. pants

Saistība ar preču zīmēm

1. Tādai preču zīmei, kurā ir ietverts aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, kura neatbilst attiecīgajai produkta specifikācijai, vai uz kuras lietošanu attiecas 103. panta 2. punkts, un kura attiecas uz tādu produktu, kas pieder pie kādas no VII pielikuma II daļā uzskaitītajām kategorijām, reģistrāciju:

a) atsaka, ja pieteikums preču zīmes reģistrācijai ir iesniegts vēlāk, nekā Komisijai ir iesniegts pieteikums par cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzību, un līdz ar to cilmes vietas nosaukums vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāde ir aizsargāta, vai

b) anulē.

2. Neskarot 101. panta 2. punktu, šā panta 1. punktā minēto preču zīmi, par kuru ir iesniegts pieteikums, kura ir reģistrēta vai, ja šādu iespēju paredz attiecīgie tiesību akti, vispāratzīta, to godprātīgi lietojot Savienības teritorijā, vai nu pirms dienas, kad sākusies cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 110/2008 (2008. gada 15. janvāris) par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību (OV L 39, 13.2.2008., 16. lpp.).

norādes aizsardzība izcelsmes valstīs, vai arī līdz 1996. gada 1. janvārim, var turpināt lietot un atjaunot neatkarīgi no cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzības, ja nav pamatojuma preču zīmes spēkā neesībai vai atsaukšanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/95/EK ⁽¹⁾ vai Padomes Regulu (EK) Nr. 207/2009 ⁽²⁾.

Šādos gadījumos atļauts līdzās lietot cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un attiecīgo preču zīmi.

103. pants

Aizsardzība

1. Aizsargātu cilmes vietas nosaukumu un aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi var lietot ikviens tirgus dalībnieks, kas tirgo vīnu, kurš ražots saskaņā ar atbilstīgo produkta specifikāciju.

2. Aizsargāts cilmes vietas nosaukums un aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, kā arī vīns, kuram izmanto šo aizsargāto nosaukumu saskaņā ar produkta specifikāciju, ir aizsargāti pret:

a) jebkādu tiešu vai netiešu aizsargātā nosaukuma komerciālu izmantošanu:

i) attiecībā uz salīdzināmiem produktiem, kas neatbilst aizsargāta nosaukuma produkta specifikācijai; vai arī

ii) ja šādi tiek ļaunprātīgi izmantota cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reputācija;

b) ļaunprātīgu izmantošanu, atdarināšanu vai aplinku norādījumu, pat tad, ja norādīta produkta vai pakalpojuma patiesā izcelsme vai ja aizsargātais nosaukums ir tulkots, transkribēts vai transliterēts, vai tam pievienoti vārdi "veids", "tips", "metode", "ražots kā", "atdarinājums", "bukete", "līdzīgs" vai tamlīdzīgi vārdi;

c) jebkuru citu nepareizu vai maldinošu norādi par produkta izcelsmi, cilmes vietu, specifiku vai būtiskām kvalitātes īpašībām uz iekšējā vai ārējā iepakojuma, reklāmas materiāla vai attiecīgā vīna produkta dokumentiem, kā arī tāda iepakojuma izmantošanu, kas varētu radīt nepareizu priekšstatu par produkta izcelsmi;

d) jebkādu cita veida praksi, kas var maldināt patērētāju par attiecīgā produkta patieso izcelsmi.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 299, 8.11.2008., 25. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 207/2009 (2009. gada 26. februāris) par Kopienas preču zīmi (OV L 78, 24.3.2009., 1. lpp.).

3. Aizsargāti cilmes vietas nosaukumi un aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes nevar Savienībā kļūt par sugasvārdiem 101. panta 1. punkta nozīmē.

104. pants

Reģistrs

Komisija izveido un uztur aizsargātu vīna cilmes vietas nosaukumu un aizsargātu vīna ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu elektronisku un publiski pieejamu reģistru. Reģistrā var iekļaut arī tādus cilmes vietas nosaukumus un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kas attiecas uz trešo valstu produktiem un kas Savienībā tiek aizsargāti saskaņā ar starptautisku nolīgumu, kurā Savienība ir līgumslēdzēja puse. Ja vien minētajā nolīgumā nav īpaši norādīts, ka šie nosaukumi ir aizsargāti cilmes vietas nosaukumi šīs regulas nozīmē, minētos nosaukumus iekļauj reģistrā kā aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes.

105. pants

Produkta specifikācijas grozījumi

Pieteikuma iesniedzējs, kas atbilst 95. pantā izklāstītajiem nosacījumiem, var iesniegt pieteikumu par aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes produkta specifikācijas grozījuma apstiprināšanu, jo īpaši lai ņemtu vērā jaunākās zinātnes un tehnikas atziņas vai grozītu 94. panta 2. punkta otrās daļas d) apakšpunktā minētā ģeogrāfiskā apgabala robežas. Pieteikumā apraksta un pamato pieprasītos grozījumus.

106. pants

Anulēšana

Komisija pēc savas ierosmes vai pienācīgi pamatota lūguma, ko izteikusi dalībvalsts, trešā valsts vai fiziska vai juridiska persona, kurai ir likumīgas intereses, var pieņemt īstenošanas aktus, anulējot cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzību, ja vairs netiek nodrošināta atbilstība attiecīgajai produkta specifikācijai.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

107. pants

Pašreizējie aizsargātie vīna nosaukumi

1. Vīna nosaukumi, kas minēti Padomes Regulas (EK) Nr. 1493/1999 ⁽³⁾ 51. un 54. pantā un Komisijas Regulas (EK) Nr. 753/2002 ⁽⁴⁾ 28. pantā, automātiski ir aizsargāti saskaņā ar šo regulu. Komisija ieraksta tos reģistrā, kas paredzēts šīs regulas 104. pantā.

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1493/1999 (1999. gada 17. maijs) par vīna tirgus kopīgo organizāciju (OV L 179, 14.7.1999., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 753/2002 (2002. gada 29. aprīlis), ar ko paredz konkrētus noteikumus, lai Padomes Regulu (EK) Nr. 1493/1999 piemērotu attiecībā uz dažu vīna nozares produktu aprakstu, apzīmējumu, noformējumu un aizsardzību (OV L 118, 4.5.2002., 1. lpp.).

2. Komisija ar īstenošanas aktiem, kuri pieņemti, nepiemērojot šīs regulas 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru, veic attiecīgo oficiālo pasākumu, lai no 104. pantā paredzētā reģistra svītrotu vīna nosaukumus, uz kuriem attiecas Regulas (EK) Nr. 1234/2007 118.s panta 3. punkts.

3. Regulas 106. pantu nepiemēro šā panta 1. punktā minētajiem pašreizējiem aizsargātajiem vīna nosaukumiem.

Ja šā panta 1. punktā minētie pašreizējie aizsargātie vīna nosaukumi neatbilst 93. pantā izklāstītajiem nosacījumiem, Komisija līdz 2014. gada 31. decembrim pēc savas ierosmes var pieņemt īstenošanas aktus, anulējot šo nosaukumu aizsardzību.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. Attiecībā uz Horvātiju vīnu nosaukumi, kas publicēti Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī ⁽¹⁾, ir aizsargāti saskaņā ar šo regulu, ja iebildumu procedūrai ir labvēlīgs rezultāts. Komisija ieraksta tos reģistrā, kas paredzēts 104. pantā.

108. pants

Maksas

Dalībvalstis var iekasēt maksu, lai segtu savas izmaksas, tostarp izmaksas, kas radušās, izskatot aizsardzības pieteikumus, iebildumu paziņojumus, grozījumu pieteikumus un anulēšanas pieprasījumus saskaņā ar šo apakšiedaļu.

109. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai ņemtu vērā ražošanas specifiskās iezīmes noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, nosakot:

- a) ģeogrāfiskā apgabala robežu noteikšanas papildkritērijus un
- b) ierobežojumus un atkāpes, kas saistītas ar ražošanu noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

2. Lai nodrošinātu produkta kvalitāti un izsekojamību, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem produkta specifikācijā var ietvert papildu prasības.

3. Lai nodrošinātu ražotāju un tirgus dalībnieku likumīgo tiesību un interešu aizsardzību, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz:

- a) pieteikuma iesniedzējiem, kuri var pieteikties uz cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzību;

- b) nosacījumiem, kas jāievēro attiecībā uz pieteikumu par cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzību, Komisijas veiktu pārbaudi, iebildumu procedūru, un procedūrām aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu grozīšanai, anulēšanai un pārveidošanai;

- c) nosacījumiem, kas piemērojami pārrobežu pieteikumiem;

- d) nosacījumiem attiecībā uz pieteikumiem, kas saistīti ar ģeogrāfiskiem apgabaliem trešā valstī;

- e) datumu, no kura piemēro aizsardzību vai aizsardzības grozījumu;

- f) nosacījumiem, kas saistīti ar produkta specifikācijas grozījumiem.

4. Lai nodrošinātu atbilstīgu aizsardzības līmeni, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par ierobežojumiem attiecībā uz aizsargāto nosaukumu.

5. Lai nodrošinātu to, ka ekonomikas dalībniekus un kompetētās iestādes neatbilstīgi neietekmē šīs apakšiedaļas piemērošana vīna nosaukumiem, kuriem aizsardzība piešķirta pirms 2009. gada 1. augusta vai kuru aizsardzības pieteikums iesniegts pirms minētās dienas, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot pārejas noteikumus attiecībā uz:

- a) vīna nosaukumiem, kurus dalībvalstis līdz 2009. gada 1. augustam atzinušas par cilmes vietas nosaukumiem vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, un vīna nosaukumiem, kuru aizsardzības pieteikums iesniegts pirms minētās dienas;

- b) vīniem, kas laisti tirgū vai marķēti pirms noteikta datuma; un

- c) produkta specifikācijas grozījumiem.

110. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

1. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot vajadzīgos pasākumus attiecībā uz:

- a) produkta specifikācijā iekļaujamo informāciju par saikni starp ģeogrāfisko apgabalu un galaproduktu;

- b) lēmumu par aizsardzības piešķiršanu vai atteikšanu publicēšanu;

- c) tā reģistra izveidi un uzturēšanu, kas minēts 104. pantā;

⁽¹⁾ OV C 116, 14.4.2011., 12. lpp.

d) aizsargāta cilmes vietas nosaukuma pārveidošanu par aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi;

e) pārrobežu pieteikumu iesniegšanu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot vajadzīgos pasākumus, kas saistīti ar procedūru, kādā izskatāmi cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzības vai grozījuma apstiprināšanas pieteikumi, kā arī iebildumu, anulēšanas vai pārveidošanas pieprasījumu procedūru, un informācijas sniegšanu par pašreizējiem aizsargātajiem vīna nosaukumiem, jo īpaši attiecībā uz:

- a) dokumentu paraugiem un nosūtīšanas formātu;
- b) termiņiem;
- c) faktiem, pierādījumiem un apliecinājumiem dokumentiem, kas jāiesniedz pieteikuma vai pieprasījuma pamatošanai.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

111. pants

Citas īstenošanas pilnvaras

Ja iebildumu uzskata par nepieņemamu, Komisija pieņem īstenošanas aktu, noraidot to kā nepieņemamu. Minēto īstenošanas aktu pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

3. Apakšiedaļa

Tradicionālie apzīmējumi

112. pants

Definīcija

"Tradicionāls apzīmējums" ir apzīmējums, ko dalībvalstīs tradicionāli lieto 92. panta 1. punktā minētajiem produktiem, lai norādītu:

- a) ka produktam saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem ir aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde vai arī
- b) uz ražošanas vai nogatavināšanas metodi vai kvalitāti, krāsu, vietas veidu vai īpašu ar vēsturi saistītu notikumu, kas attiecas uz produktu ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi.

113. pants

Aizsardzība

1. Aizsargātu tradicionālu apzīmējumu var lietot tikai attiecībā uz produktu, kas ražots saskaņā ar 112. pantā doto definīciju.

Tradicionālus apzīmējumus aizsargā pret nelikumīgu lietošanu.

2. Tikai attiecībā uz pieteikumā norādīto valodu un vīnkopības produktu kategorijām tradicionālie apzīmējumi ir aizsargāti pret:

- a) jebkādu aizsargātā apzīmējuma ļaunprātīgu izmantošanu, tostarp tad, kad tam pievienoti tādi vārdi kā "veids", "tips", "metode", "ražots kā", "atdarinājums", "bužete", "līdzīgs" vai tamlīdzīgi vārdi;
- b) jebkādu citu nepareizu vai maldinošu norādi par produkta specifiku, iezīmēm vai būtiskām kvalitātes īpašībām, kura atrodas uz iekšējā vai ārējā iepakojuma, reklāmas materiāla vai dokumentos, kas saistīti ar produktu;
- c) jebkādu citu paņēmieni, kas varētu maldināt patērētāju, jo īpaši radīt iespaidu, ka vīns atbilst aizsargātajam tradicionālajam apzīmējumam.

3. Tradicionāli apzīmējumi Savienībā nekļūst par sugasvārdiem.

114. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai nodrošinātu atbilstīgu aizsardzības līmeni, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz tradicionālo aizsargājamā apzīmējuma valodu un pareizrakstību.

2. Lai nodrošinātu ražotāju un tirgus dalībnieku likumīgo tiesību un interešu aizsardzību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot:

- a) tādu pieteikuma iesniedzējus, kuri var pieteikties uz tradicionālā apzīmējuma aizsardzību;
- b) nosacījumus tradicionālā apzīmējuma pieteikuma derīgumam;
- c) iemeslus izteikt iebildumus pret ierosināto tradicionālā apzīmējuma atzīšanu;
- d) aizsardzības darbības jomu, saistību ar preču zīmēm, aizsargātajiem tradicionālajiem apzīmējumiem, aizsargātajiem cilmes vietas nosaukumiem vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, homonīmiem vai konkrētiem vīna vīnogu nosaukumiem;
- e) iemeslus tradicionālā apzīmējuma anulēšanai;
- f) pieteikuma vai pieprasījuma iesniegšanas datumu par iebildumiem vai anulēšanu;

g) procedūras, kas jāievēro saistībā ar pieteikumu tradicionālā apzīmējuma aizsardzībai, tostarp Komisijas veiktu pārbaudi, iebildumu procedūras un anulēšanas un grozīšanas procedūras.

3. Lai ņemtu vērā specifiskās iezīmes, kas raksturīga tirdzniecībai starp Savienību un dažām trešām valstīm, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot nosacījumus, saskaņā ar kuriem tradicionālos apzīmējumus var izmantot trešo valstu produktiem, kā arī paredzot atkāpes no 112. panta un 113. panta 2. punkta.

115. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

1. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot vajadzīgos pasākumus par procedūru, kā izskatāmi tradicionālā apzīmējuma aizsardzības vai grozījuma apstiprināšanas pieteikumi, kā arī iebildumu vai anulēšanas pieprasījumu procedūru, jo īpaši attiecībā uz:

- a) dokumentu paraugiem un nosūtīšanas formātu;
- b) termiņiem;
- c) faktiem, pierādījumiem un apliecinājumiem dokumentiem, kas jāiesniedz pieteikuma vai pieprasījuma pamatošanai;
- d) sīki izstrādātiem noteikumiem par aizsargāto tradicionālo apzīmējumu publiskošanu.

2. Komisija pieņem īstenošanas aktus, apstiprinot vai noraidot tradicionālā apzīmējuma aizsardzības pieteikumu vai pieprasījumu grozīt aizsargāto apzīmējumu, vai anulēt tradicionālā apzīmējuma aizsardzību.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot to tradicionālo apzīmējumu aizsardzību, attiecībā uz kuriem ir pieņemts aizsardzības pieteikums, jo īpaši klasificējot tos saskaņā ar 112. pantu un publicējot definīciju un/vai lietošanas nosacījumus.

4. Šā panta 1., 2. un 3. punktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

116. pants

Citas īstenošanas pilnvaras

Ja iebildumu uzskata par nepieņemamu, Komisija pieņem īstenošanas aktu, noraidot to kā nepieņemamu. Minēto īstenošanas aktu pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

3. Iedaļa

Marķējums un noformējums vīna nozarē

117. pants

Definīcijas

Šajā iedaļā:

- a) "marķējums" ir vārds, dati, preču zīmes, zīmola nosaukums, attēls vai simbols, kas izvietots uz iepakojuma, dokumenta, uzraksta, etiķetes, gredzena vai uzlikas, kas pievienota attiecīgajam produktam vai norāda uz to;
- b) "noformējums" ir jebkāda informācija, ko sniedz patērētājiem ar attiecīgā produkta iepakojumu, tostarp ar pudeļu formu un veidu.

118. pants

Horizontālo noteikumu piemērojamība

Ja vien šajā regulā nav paredzēts citādi, marķējumam un noformējumam piemēro Padomes Direktīvu 89/396/EEK⁽¹⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/13/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/45/EK⁽²⁾, Direktīvu 2008/95/EK un Regulu (ES) Nr. 1169/2011.

VII pielikuma II daļas 1. līdz 11., 13., 15. un 16. punktā minēto produktu marķējumu nedrīkst papildināt ne ar kādām citām ziņām kā tikai tām, kas šim nolūkam paredzētas šajā regulā, izņemot gadījumus, kad minētās ziņas atbilst Direktīvas 2000/13/EK vai Regulas (ES) Nr. 1169/2011 prasībām.

119. pants

Obligātas ziņas

1. To VII pielikuma II daļas 1. līdz 11., 13., 15. un 16. punktā minēto produktu marķējumā un noformējumā, ko tirgo Savienībā vai eksportē, iekļauj šādas obligātas ziņas:

- a) vīnkopības produkta kategorijas apzīmējums saskaņā ar VII pielikuma II daļu;
- b) vīniem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi:
 - i) termins "aizsargāts cilmes vietas nosaukums" vai "aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde", un
 - ii) aizsargātais cilmes vietas nosaukums vai aizsargātā ģeogrāfiskās izcelsmes norāde;

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 89/396/EEK (1989. gada 14. jūnijs) par norādēm vai zīmēm, kas identificē pārtikas produkta partiju (OV L 186, 30.6.1989., 21. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/45/EK (2007. gada 5. septembris), ar ko paredz noteikumus par fasētu produktu nominālajiem daudzumiem, atceļ Padomes Direktīvas 75/106/EEK un 80/232/EEK un groza Padomes Direktīvu 76/211/EEK (OV L 247, 21.9.2007., 17. lpp.).

- c) faktiskā spirta tilpumkoncentrācija;
- d) norāde uz izcelsmi;
- e) norāde uz pudeļu pildītāju vai – dzirkstošā vīna, gāzētā dzirkstošā vīna, kvalitatīvā dzirkstošā vīna vai kvalitatīvā aromatizētā dzirkstošā vīna gadījumā – ražotāja vai pārdevēja nosaukums;
- f) norāde uz importētāju, ja vīni ir importēti; un
- g) dzirkstošo vīnu, gāzētu dzirkstošo vīnu, kvalitatīvu dzirkstošo vīnu vai kvalitatīvu aromātisku dzirkstošo vīnu gadījumā – norāde uz cukura saturu.

2. Atkāpjoties no 1. punkta a) apakšpunkta, norādi uz vīnkopības produkta kategoriju var neminēt vīniem, uz kuru etiķetes ir aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde.

3. Atkāpjoties no 1. punkta b) apakšpunkta, norādi uz termiņiem "aizsargāts cilmes vietas nosaukums" vai "aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde" var neminēt šādos gadījumos:

- a) ja uz etiķetes saskaņā ar 94. panta 2. punktā minēto produkta specifikāciju ir norādīts tradicionāls apzīmējums saskaņā ar 112. panta a) apakšpunktu;
- b) ārkārtējos un pienācīgi pamatotos apstākļos, kas Komisijai jānosaka ar deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar 227. pantu, lai nodrošinātu atbilstību pašreizējai marķēšanas praksei.

120. pants

Fakultatīvas ziņas

1. VII pielikuma II daļas 1. līdz 11., 13., 15. un 16. punktā minēto produktu marķējumā un noformējumā var iekļaut šādas fakultatīvas ziņas:

- a) vīnogu novākšanas gadu;
- b) vienas vai vairāku vīnogu šķirņu nosaukumus;
- c) vīniem, kuri nav minēti 119. panta 1. punkta g) apakšpunktā, – apzīmējumus, kas norāda cukura saturu;
- d) vīniem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi – tradicionālu apzīmējumu saskaņā ar 112. panta 1. punkta b) apakšpunktu;
- e) Savienības simbolu, kas norāda uz aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi;

- f) apzīmējumus, kas norāda uz konkrētām ražošanas metodēm;
- g) vīniem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi – citas ģeogrāfiskās vienības nosaukumu, kas ir mazāka vai lielāka par to, kura apzīmēta ar cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi.

2. Neskarot 100. panta 3. punktu, saistībā ar šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto ziņu izmantošanu vīniem bez aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes:

- a) dalībvalstis ievieš normatīvos vai administratīvos aktus, ar kuriem nodrošina sertifikācijas, apstiprināšanas un verificācijas procedūras, lai garantētu attiecīgās informācijas patiesumu;
- b) dalībvalstis, pamatojoties uz nediskriminējošiem un objektīviem kritērijiem un pienācīgi ņemot vērā godīgu konkurenci, attiecībā uz vīnu, kas ražots no to teritorijā audzētām vīna vīnogu šķirnēm, var sastādīt sarakstus ar svītrotajām vīna vīnogu šķirnēm, jo īpaši tad, ja:
 - i) pastāv risks, ka patērētāji tiks maldināti attiecībā uz vīna patieso izcelsmi, ņemot vērā to, ka vīna vīnogu šķirne ir daļa no jau aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes,
 - ii) pārbaudes neatmaksātos, jo attiecīgā vīna vīnogu šķirne veido ļoti nelielu dalībvalsts vīna dārzu daļu;

- c) dažādu dalībvalstu vīnu maisījumu marķējumā vīna vīnogu šķirnes nosaukumu nenorāda, ja vien attiecīgās dalībvalstis nevienojas citādi un nenodrošina attiecīgo sertifikācijas, apstiprināšanas un verificācijas procedūru realizējamību.

121. pants

Valodas

1. Ja 119. un 120. pantā minētās obligātās un fakultatīvās ziņas tiek izteiktas vārdos, tās norāda vienā vai vairākās Savienības oficiālajās valodās.

2. Neatkarīgi no 1. punkta aizsargāto cilmes vietas nosaukumu vai aizsargāto ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, vai tradicionālo apzīmējumu, kas minēts 112. panta b) apakšpunktā, uz etiķetes norāda valodā vai valodās, kurās piemēro aizsardzību. Ja aizsargātais cilmes vietas nosaukums vai aizsargātā ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, vai valsts īpašais apzīmējums nav rakstīts ar latīņu alfabēta burtiem, nosaukumu var norādīt arī vienā vai vairākās Savienības oficiālajās valodās.

122. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai ņemtu vērā vīna nozares specifiskas iezīmes, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus par noteikumiem un ierobežojumiem attiecībā uz:

a) tādu ziņu norādīšanu un izmantošanu marķējumā, kas nav paredzētas šajā iedaļā;

b) obligātajām ziņām, proti:

i) termiņiem, kas jāizmanto obligāto ziņu formulēšanai, un to izmantošanas nosacījumiem,

ii) termiņiem, kas attiecas uz saimniecību, un to izmantošanas nosacījumiem,

iii) noteikumiem, kas ļauj ražotājām dalībvalstīm noteikt papildu noteikumus saistībā ar obligātajām ziņām,

iv) noteikumiem, kuri papildus 119. panta 2. punktā minētajām atkāpēm ļauj noteikt citas atkāpes, ar ko paredz, ka var nenorādīt vīnkopības produkta kategoriju, un

v) noteikumiem par valodu lietojumu;

c) fakultatīvajām ziņām, proti:

i) termiņiem, kas jāizmanto fakultatīvo ziņu formulēšanai, un to izmantošanas nosacījumiem,

ii) noteikumiem, kas ļauj ražotājām dalībvalstīm noteikt papildu noteikumus saistībā ar fakultatīvajām ziņām;

d) noformējumu, proti:

i) nosacījumiem par noteiktas formas pudeļu izmantošanu un konkrētu īpašu pudeļu formu sarakstu,

ii) nosacījumiem par "dzirkstošā vīna" tipa pudeļu un aizkorķējuma izmantošanu,

iii) noteikumiem, kas ļauj ražotājām dalībvalstīm noteikt papildu noteikumus saistībā ar noformējumu,

iv) noteikumiem par valodu lietojumu.

2. Lai nodrošinātu tirgus dalībnieku likumīgo interešu aizsardzību, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz noteikumiem par cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi tādu vīnu pagaidu

marķējumā un noformējumā, kuru attiecīgais cilmes vietas nosaukums vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāde atbilst vajadzīgajam prasībām.

3. Lai nodrošinātu to, ka ekonomikas dalībniekiem netiek nodarīts kaitējums, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz pārejas noteikumiem par vīnu, kas laists tirgū un marķēts saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem, kuri tika piemēroti pirms 2009. gada 1. augusta.

4. Lai ņemtu vērā specifiskās iezīmes, kas raksturīgas tirdzniecībai starp Savienību un dažām trešām valstīm, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus par atkāpēm no šīs iedaļas attiecībā uz eksportējamiem produktiem, ja tas ir vajadzīgs saskaņā ar attiecīgās trešās valsts tiesību aktiem.

123. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot vajadzīgos pasākumus saistībā ar šai iedaļai piemērojāmām procedūrām un tehniskiem kritērijiem, tostarp vajadzīgos pasākumus saistībā ar sertifikācijas, apstiprināšanas un verifikācijas procedūrām, ko piemēro vīniem, kuriem nav aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

II NODAĻA

Īpaši noteikumi dažās nozarēs

1. Iedaļa

Cukurs

124. pants

Darbības laiks

Izņemot 125. un 126. pantu, šo iedaļu piemēro līdz 2016./2017. tirdzniecības gada beigām.

1. Apakšiedaļa

Konkrēti pasākumi

125. pants

Cukura nozares nolīgumi

1. Cukurbiešu un cukurniedru pirkšanas noteikumus, ietverot pirmssējas piegādes līgumus, reglamentē rakstiski nozares tirdzniecības nolīgumi, kas noslēgti starp Savienības cukurbiešu un cukurniedru audzētājiem vai – to vārdā – organizācijām, kuru biedri tie ir, no vienas puses, un Savienības cukura ražošanas uzņēmumiem vai – to vārdā – organizācijām, kuru biedri tie ir, no otras puses.

2. Cukura ražošanas uzņēmumi par II pielikuma II daļas A iedaļas 6. punktā aprakstītajiem tirdzniecības nolīgumiem paziņo tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tie ražo cukuru.

3. No 2017. gada 1. oktobra tirdzniecības nolīgumiem ir jāatbilst X pielikumā izklāstītajiem iepirkuma noteikumiem.

4. Lai ņemtu vērā cukura nozares konkrētās īpatnības un nozares attīstību laikposmā pēc ražošanas kvotu beigšanās, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai

- a) atjauninātu II pielikuma II daļas A iedaļā minētos terminus;
- b) atjauninātu X pielikumā minētos cukurbietēm paredzētos iepirkšanas noteikumus;
- c) paredzētu papildu noteikumus par bruto svara, taras un cukura satura noteikšanu cukurbietēm, kas piegādātas uzņēmumam, un par biešu mīkstumam.

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, kas nepieciešami šā panta īstenošanai, tostarp attiecībā uz procedūrām, paziņojumiem un administratīvo palīdzību gadījumos, kad tirdzniecības nolīgumos ir iesaistīta vairāk nekā viena dalībvalsts. Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

126. pants

Ziņojumi par cenām cukura tirgū

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar ko tiek ieviesta sistēma ziņošanai par cenām cukura tirgū, tostarp par kārtību, kādā tiek publicēts šā tirgus cenu līmenis. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Pirmajā daļā minētā sistēma balstās uz informāciju, kuru iesnieguši uzņēmumi, kas ražo balto cukuru, vai citi cukura tirdzniecībā iesaistīti tirgus dalībnieki. Pret šo informāciju izturas kā pret konfidenciālu informāciju.

Komisija nodrošina, lai netiktu publiskas konkrētas cenas vai atsevišķi ekonomikas dalībnieku vārdi/nosaukumi.

2. Apakšiedaļa

Prasības, ko cukura nozarei piemēro 124. pantā minētajā laikposmā

127. pants

Piegādes līgumi

1. Papildus prasībām, kas noteiktas 125. panta 1. punktā, tirdzniecības nolīgumi atbilst XI pielikumā izklāstītajiem iepirkuma noteikumiem.

2. Piegādes līgumos nošķir, vai cukura daudzumi, ko paredzēts saražot no piegādātajām cukurbietēm, ir

a) kvotas cukurs; vai arī

b) ārpuskvotas cukurs.

3. Katrs cukura ražošanas uzņēmums dalībvalstij, kurā tas ražo cukuru, sniedz šādu informāciju:

a) šā panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto cukurbiešu daudzums, par kurām uzņēmums ir noslēdzis pirmssēšanas piegādes līgumus, un cukura saturs, kas ir minēto līgumu pamatā;

b) attiecīgi aprēķinātā raža.

Dalībvalstis var prasīt papildu informāciju.

4. Cukura ražošanas uzņēmumiem, kuri nav parakstījuši pirmssēšanas piegādes līgumus par kvotas cukurbiešu minimālo cenu, kā minēts 135. pantā, attiecībā uz tādu cukurbiešu daudzumu, kas atbilst tam cukura daudzumam, par kuru uzņēmumam ir iedalīta kvota, un kas katrā konkrētā gadījumā tiek koriģēts ar preventīvas izņemšanas koeficientu, kuru nosaka saskaņā ar 130. panta 2. punkta pirmo daļu, nosaka prasību maksāt vismaz minimālo kvotas cukurbiešu cenu par visām cukurbietēm, ko tas pārstrādā cukurā.

5. Ar attiecīgās dalībvalsts atļauju nozares līgumos var pieļaut atkāpes no 2., 3. un 4. punkta.

6. Ja nepastāv nekādi tirdzniecības nolīgumi, attiecīgā dalībvalsts veic ar šo regulu savietojamus pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai aizstāvētu iesaistīto personu intereses.

128. pants

Ražošanas nodeva

1. Ražošanas nodevu uzliek par cukura kvotu, izoglikozes kvotu vai inulīna sīrupa kvotu, kas piešķirta cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa ražošanas uzņēmumiem, kā minēts 136. panta 2. punktā.

2. Pasākumus, ar ko nosaka 1. punktā minēto ražošanas nodevu par kvotas cukuru, kvotas izoglikozi un kvotas inulīna sīrupu, veic Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu.

129. pants

Ražošanas kompensācija

1. Ražošanas kompensāciju par I pielikuma III daļas b) līdz e) punktā minētajiem cukura nozares produktiem var piešķirt, ja pārpalikuma cukurs vai importētais cukurs, pārpalikuma izoglikoze vai pārpalikuma inulīna sīrups nav pieejami par cenu, kas atbilst 140. panta 2. punkta otrās daļas b) un c) apakšpunktā minēto produktu ražošanas cenai pasaules tirgū.

2. Pasākumus 1. punktā minētās ražošanas kompensācijas noteikšanai veic Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu.

130. pants

Cukura izņemšana no apgrozības tirgū

1. Lai iekšējā tirgū izvairītos no straujas cenu krišanās un risinātu pārprodukcijas situācijas, kas konstatētas, balstoties uz paredzamo piegāžu bilanci, un ņemot vērā Savienības saistības, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kas noslēgti saskaņā ar LESD, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, attiecīgajā tirdzniecības gadā no apgrozības tirgū izņemot tādu saskaņā ar kvotām saražota cukura vai saskaņā ar kvotām saražotas cukura vai izoglikozes daudzumu, kas pārsniedz robežlielumu, kurš aprēķināts saskaņā ar 2. punktu.

2. Šā panta 1. punktā minēto izņemšanas robežlielumu aprēķina katram uzņēmumam, kam ir kvota, reizinot tā kvotu ar koeficientu. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot minēto koeficientu tirdzniecības gadam ne vēlāk kā līdz iepriekšējā tirdzniecības gada 28. februārim, pamatojoties uz prognozētajām tirgus attīstības tendencēm.

Pamatojoties uz atjauninātām tirgus attīstības tendencēm, Komisija līdz attiecīgā gada 31. oktobrim var pieņemt īstenošanas aktus, vai nu koeficientu pielāgojot, vai – ja koeficients vēl nav noteikts saskaņā ar pirmo daļu – to nosakot.

3. Katra saimniecība, kam piešķirta kvota, uz sava rēķina līdz nākamajam tirdzniecības gada sākumam uzglabā cukuru, kas saražots atbilstīgi kvotai, pārsniedzot saskaņā ar 2. punktu aprēķināto robežlielumu. Tirdzniecības gadā no apgrozības tirgū izņemtos cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa daudzumus uzskata par pirmajiem saskaņā ar kvotu saražotajiem daudzumiem nākamajā tirdzniecības gadā.

Atkāpjoties no pirmās daļas, ņemot vērā prognozētās cukura tirgus tendences, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot, ka kārtējā, nākamajā vai abos tirdzniecības gados viss no apgrozības tirgū izņemtais cukurs, izoglikoze vai inulīna sīrups vai daļa no tā jāuzskata par:

a) pārpalikuma cukuru, pārpalikuma izoglikozi vai pārpalikuma inulīna sīrupu, ko var pārvērst rūpnieciskajā cukurā, rūpnieciskajā izoglikozē vai rūpnieciskajā inulīna sīrupā, vai arī

b) saskaņā ar pagaidu kvotu saražotu produkciju, kuras daļu var rezervēt eksportam, ievērojot Savienības saistības, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar LESD.

4. Ja cukura piegāde Savienībā nav atbilstīga, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, atļaujot konkrētu daudzumu izņemt cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa pārdot Savienības tirgū pirms izņemšanas laikposma beigām.

5. Ja no apgrozības izņemto cukuru uzskata par pirmo nākamajā tirdzniecības gadā saražoto cukura daudzumu, cukurbiešu audzētājiem maksā minētā tirdzniecības gada minimālo cenu kā minēts 135. pantā.

Ja no apgrozības izņemtais cukurs kļūst par rūpniecisko cukuru vai to eksportē saskaņā ar šā panta 3. punkta otrās daļas a) vai b) apakšpunktu, 135. panta prasības attiecībā uz minimālo cenu nepiemēro.

Ja no apgrozības izņemto cukuru pārdod Savienības tirgū pirms izņemšanas laikposma beigām saskaņā ar šā panta 4. punktu, cukurbiešu audzētājiem maksā kārtējā tirdzniecības gada minimālo cenu.

6. Šajā pantā paredzētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

131. pants

Tirgus pārvaldības pagaidu mehānisms

1. Regulas 124. pantā minētajā laikposmā Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, kas vajadzīgi, lai Savienības tirgū nodrošinātu pietiekamu cukura piegādi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Ar šādiem pasākumiem attiecībā uz vajadzīgo daudzumu un laiku var pielāgot par importēto jēlcukuru maksājamā muitas nodokļa apjomu.

Tirgus pārvaldības pagaidu mehānisma kontekstā pasākumus attiecībā uz pārpalikuma nodevas noteikšanu veic Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu.

2. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot piemēroto ārpuskvotas cukura un importētā jēlcukura daudzumu, ko var laist Savienības tirgū. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

132. pants

Deleģētās pilnvaras

Lai ņemtu vērā cukura nozares specifiskās iezīmes un lai nodrošinātu to, ka tiek pienācīgi ņemtas vērā visu personu intereses, un ņemot vērā nepieciešamību nepieļaut nekāda veida tirgus kropļošanu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz:

a) iepirkuma noteikumiem un piegādes līgumiem, kas minēti 127. pantā;

b) attiecībā uz XI pielikumā izklāstīto cukurbietēm paredzēto iepirkšanas noteikumu atjaunināšanu;

c) kritērijiem, kas cukura ražošanas uzņēmumiem jāpiemēro, iedalot cukurbiešu pārdevējiem cukurbiešu daudzumus, uz kuriem jāattiecas pirmssējas piegādes līgumiem, kā minēts 127 panta 3. punktā.

133. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, kas vajadzīgi šīs apakšiedaļas piemērošanai attiecībā uz procedūrām, saturu un tehniskiem kritērijiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Apakšiedaļa

Ražošanas regulējuma sistēma

134. pants

Kvotas cukura nozarē

1. Kvotu sistēmu piemēro cukuram, izoglikozei un inulīna sīrupam.

2. Attiecībā uz šā panta 1. punktā minēto kvotu sistēmu, ja ražotājs pārsniedz attiecīgo kvotu un neizmanto pārpalikuma daudzumus, kā paredzēts 139. pantā, par šo daudzumu jāmaksā pārpalikuma nodeva, ievērojot 139. līdz 142. pantā paredzētos nosacījumus.

135. pants

Minimālā cukurbiešu cena

Minimālo cenu par kvotas cukurbietēm nosaka Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu.

136. pants

Kvotu piešķiršana

1. Cukura, izoglikozes un inulīna sīrupa ražošanas kvotas valsts vai reģiona līmenī ir noteiktas XII pielikumā.

2. Dalībvalstis piešķir kvotu katram cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa ražošanas uzņēmumam, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā un ir apstiprināts saskaņā ar 137. pantu.

Katram uzņēmumam piešķirtā kvota ir vienāda ar kvotu, ko uzņēmumam piešķīra 2010./2011. tirdzniecības gadam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1234/2007.

3. Ja kvotu piešķir cukura ražošanas uzņēmumam, kuram ir vairākas ražotnes, dalībvalstis paredz pasākumus, ko tās uzskata par vajadzīgiem, lai pienācīgi ņemtu vērā cukurbiešu un cukurniedru audzētāju intereses.

137. pants

Apstiprināti uzņēmumi

1. Pēc pieprasījuma dalībvalstis apstiprina cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa ražošanas uzņēmumu vai uzņēmumu, kas šos produktus pārstrādā 140. panta 2. punktā minētajā sarakstā ietvertajos produktos, ja konkrētais uzņēmums:

- a) pierāda savu profesionālās ražošanas spēju;
- b) piekrīt sniegt jebkuru šajā regulā paredzēto informāciju un tam, ka to pakļauj šajā regulā paredzētajām pārbaudēm;
- c) tam nepiemēro apstiprinājuma apturēšanas vai atsaukšanas procedūru.

2. Apstiprinātie uzņēmumi sniedz dalībvalstij, kuras teritorijā notiek cukurbiešu vai cukurniedru novākšana vai arī rafinēšana, šādu informāciju:

- a) cukurbiešu vai cukurniedru daudzumi, par kuriem ir noslēgts piegādes līgums, kā arī atbilstīgā prognozētā cukurbiešu vai cukurniedru raža un attiecīgi iegūstamais cukura daudzums no hektāra;
- b) dati par provizoriskajām un faktiskajām cukurbiešu, cukurniedru un jēlcukura piegādēm un par cukura ražošanu, kā arī paziņojumi par cukura rezervēm;
- c) pārdotā baltā cukura daudzumi un atbilstīgās cenas un nosacījumi.

138.pants

Valsts kvotu pārdale un kvotu samazinājums

1. Dalībvalsts var samazināt cukura vai izoglikozes kvotu, kas piešķirta uzņēmumam, kurš veic uzņēmējdarbību tās teritorijā, par ne vairāk kā 10 %. Šādi rīkojoties, dalībvalstis piemēro objektīvus un nediskriminējošus kritērijus.

2. Dalībvalstis var pārdalīt kvotas starp uzņēmumiem saskaņā ar XIII pielikumā paredzētajiem noteikumiem un ņemot vērā katras iesaistītās personas, jo īpaši cukurbiešu un cukurniedru audzētāju, interesēm.

3. Daudzumus, kas samazināti saskaņā ar 1. un 2. punktu, attiecīgā dalībvalsts piešķir vienam vai vairākiem tās teritorijā esošiem uzņēmumiem neatkarīgi no tā, vai tiem ir kvota vai nav.

139. pants

Ārpuskvotas produkcija

1. Tirdzniecības gadā saražoto cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa daudzumu, kas pārsniedz 136. pantā minēto kvotu, var:

- a) izmantot dažu produktu pārstrādei, kas minēti 140. pantā;
- b) pārnest uz nākamo tirdzniecības gadu kā kvotu produkciju saskaņā ar 141. pantu;
- c) izmantot īpašajam piegādes režīmam attālākajiem reģioniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013 ⁽¹⁾ III nodaļu;
- d) eksportēt, nepārsniedzot daudzumu, kas ar īstenošanas aktiem jānosaka Komisijai, un ievērojot saistības, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar LESD; vai arī
- e) laist apgrozībā iekšējā tirgū saskaņā ar 131. pantā izklāstīto mehānismu, lai, balstoties uz prognozēto piegādes bilanci, piegādi pielāgotu pieprasījumam.

Šā panta pirmās daļas e) apakšpunktā noteiktie pasākumi tiek īstenoti, pirms tiek uzsākti 219. panta 1. punktā minētie pasākumi tirgus traucējumu nepieļaušanai.

Pārējiem daudzumiem piemēro 142. pantā minēto pārpalikuma noteikumu.

2. Īstenošanas aktus saskaņā ar šo pantu pieņem atbilstīgi 229. panta 2. punktā minētajai pārbaudes procedūrai.

140. pants

Rūpnieciskais cukurs

1. Rūpniecisko cukuru, rūpniecisko izoglikozi vai rūpniecisko inulīna sīrupu rezervē kāda 2. punktā minēta produktu veida ražošanai, ja:

- a) uz tiem attiecas piegādes līgums, ko pirms tirdzniecības gada beigām noslēguši ražotājs un lietotājs, kuri abi ir apstiprināti saskaņā ar 137. pantu, un
- b) tie ir piegādāti lietotājam vēlākais līdz nākamā tirdzniecības gada 30. novembrim.

2. Lai ņemtu vērā tehnisko attīstību, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar ko izveido

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 228/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālākajiem Eiropas Savienības reģioniem un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 247/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 23. lpp.).

tādu produktu sarakstu, kuru ražošanā var izmantot rūpniecisko cukuru, rūpniecisko izoglikozi vai rūpniecisko inulīna sīrupu.

Šajā sarakstā jo īpaši iekļauj:

- a) bioetanolu, spirtu, rumu, dzīvo raugu, ziežamo sīrupu daudzumus un to sīrupu daudzumus, ko paredzēts pārstrādāt produktā ar nosaukumu "Rinse appelstroop";
- b) dažus rūpnieciskos produktus, kuri nesatur cukuru, bet kuru pārstrādē izmanto cukuru, izoglikozi vai inulīna sīrupu;
- c) noteiktus ķīmiskās un farmaceitiskās rūpniecības produktus, kuru sastāvā ir cukurs, izoglikoze vai inulīna sīrups.

141. pants

Pārpalikuma cukura pārvešana

1. Katrs uzņēmums var nolemt pārnest uz nākamo tirdzniecības gadu visu produkciju vai daļu produkcijas, kas saražota, pārsniedzot šim uzņēmumam piešķirto cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa kvotu, un uzskatīt to par daļu no nākamajā tirdzniecības gadā saražotās produkcijas. Neskarot 3. punktu, minētais lēmums ir neatsaucams.

2. Uzņēmumi, kas pieņem 1. punktā minēto lēmumu:

- a) informē attiecīgo dalībvalsti pirms dienas, kas minētajai dalībvalstij ir jānosaka:
 - i) no 1. februāra līdz 31. augustam kārtējā tirdzniecības gadā par pārnestajiem cukurniedru cukura daudzumiem,
 - ii) starp kārtējā tirdzniecības gada 1. februāri un 31. augustu attiecībā uz citiem pārnestajiem cukurbiešu cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa daudzumiem;
- b) apņemas šādus daudzumus uz sava rēķina glabāt līdz kārtējā tirdzniecības gada beigām.

3. Ja attiecīgajā tirdzniecības gadā uzņēmuma galīgā produkcija bijusi mazāka nekā aptuveni novērtēts laikā, kad pieņēma lēmumu saskaņā ar 1. punktu, tad pārnesto daudzumu ar atpakaļejošu spēku var koriģēt vēlākais līdz nākamā tirdzniecības gada 31. oktobrim.

4. Pārnestos daudzumus uzskata par pirmajiem kvotas daudzumiem, kas saražoti nākamajā tirdzniecības gadā.

5. Cukuram, ko tirdzniecības gadā uzglabā saskaņā ar šo pantu, nedrīkst piemērot nekādus citus uzglabāšanas pasākumus, kas paredzēti 16. vai 130. pantā.

142. pants

Pārpalikuma nodeva

1. Pārpalikuma nodevu piemēro daudzumiem, kas atbilst:
 - a) konkrētā tirdzniecības gadā saražotam pārpalikuma cukuram, pārpalikuma izoglikozei un pārpalikuma inulīna sīrupam, izņemot daudzumus, kas pārnesti uz nākamo tirdzniecības gadu kā kvotas produkcija un uzglabāti saskaņā ar 141. pantu, vai izņemot 139. panta 1. punkta pirmās daļas c), d) un e) apakšpunktā minētos daudzumus;
 - b) rūpnieciskajam cukuram, rūpnieciskajai izoglikozei vai rūpnieciskajam inulīna sīrupam, attiecībā uz kuriem līdz datumam, kas Komisijai jānosaka ar īstenošanas aktiem, nav iesniegti pierādījumi par izmantošanu 140. panta 2. punktā minētajos produktos;
 - c) cukuram, izoglikozei un inulīna sīrupam, kas izņemti no apgrozības tirgū saskaņā ar 130. pantu un attiecībā uz ko nav izpildīti 130. panta 3. punktā paredzētie pienākumi.
- Īstenošanas aktus, ievērojot pirmās daļas b) apakšpunktu, pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
2. Pasākumus 1. punktā minētās pārpalikuma nodevas noteikšanai veic Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu.

143. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai nodrošinātu, ka 137. pantā minētie uzņēmumi pilda savus pienākumus, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz noteikumus par apstiprinājuma piešķiršanu un atsaukšanu šādiem uzņēmumiem, kā arī kritērijus administratīvajām sankcijām.
2. Lai ņemtu vērā cukura nozares specifiskās iezīmes un nodrošinātu visu iesaistīto personu interešu pienācīgu ievērošanu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz kvotu sistēmas darbībai izmantoto terminu nozīmi un attiecībā uz nosacījumiem, kas paredzēti, lai reglamentētu pārdošanu attālākajos reģionos.
3. Lai nodrošinātu, ka audzētāji ir cieši piesaistīti lēmumam pārnest noteiktu produkcijas daļu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz noteikumus par cukura daudzumu pārvešanu.

144. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Attiecībā uz 137. pantā minētajiem uzņēmumiem Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz noteikumus par:

- a) uzņēmumu iesniegtajiem apstiprināšanas pieteikumiem, uzskaiti, kas jāuztur apstiprinātajiem uzņēmumiem, informāciju, kas jāiesniedz apstiprinātajiem uzņēmumiem;
- b) tādu pārbaudītu sistēmu, kuras dalībvalstīm jāveic attiecībā uz apstiprinātajiem uzņēmumiem;
- c) dalībvalstu saziņu ar Komisiju un ar apstiprinātajiem uzņēmumiem;
- d) izejvielu piegādi uzņēmumiem, tostarp par piegādes līgumiem un piegādes pavadzīmēm;
- e) 139. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētā cukura ekvivalentiem;
- f) īpašo piegādes režīmu tālākajiem reģioniem;
- g) 139. panta 1. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā minēto eksportu;
- h) dalībvalstu sadarbību, lai nodrošinātu efektīvas pārbaudes;
- i) 141. pantā noteikto datumu grozījumiem konkrētiem tirdzniecības gadiem;
- j) pārpalikuma daudzuma noteikšanu, paziņojumiem un 142. pantā minētās pārpalikuma nodevas maksājumu;
- k) pilnas slodzes rafinēšanas uzņēmumu saraksta pieņemšanu II pielikuma II daļas B iedaļas 6. punkta nozīmē.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. I e d a ļ a

V ī n s

145. pants

Vīna dārzu reģistrs un pārskats par ražošanas potenciālu

1. Dalībvalstis uztur vīna dārzu reģistru, kurā iekļauj atjauninātu informāciju par ražošanas potenciālu. No 2016. gada 1. janvāra šo pienākumu piemēro tikai tad, ja dalībvalsts īsteno vīnogulāju stādīšanas atļauju sistēmu, kas minēta I sadaļas III nodaļā, vai valsts atbalsta programmu.

2. Līdz 2015. gada 31. decembrim šā panta 1. punktā minētais pienākums neattiecas uz dalībvalstīm, kurās ar tādu vīna vīnogu šķirņu vīnogulājiem, kas klasificētas saskaņā ar 81. panta 2. punktu, apstādītā kopējā platība ir mazāka par 500 ha.

3. Dalībvalstis, kuras saskaņā ar 46. pantu savās atbalsta programmās paredz vīna dārzu pārstrukturēšanu un pārveidošanu, katru gadu līdz 1. martam iesniedz Komisijai atjauninātu ražošanas potenciāla pārskatu, kas sagatavots, pamatojoties uz vīna dārzu reģistra datiem. No 2016. gada 1. janvāra precizējumus attiecībā uz Komisijai sniegtajiem paziņojumiem par vīnogu audzēšanas platībām nosaka Komisija ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. Lai atvieglotu dalībvalstīm ražošanas potenciāla uzraudzību un verifikāciju, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz noteikumiem par vīna dārzu reģistra saturu un atbrīvojumiem no tā.

146. pants

Vīna nozarē kompetentās valsts iestādes

1. Neskarot nevienu citu šīs regulas noteikumu par kompetento valsts iestāžu noteikšanu, dalībvalstis izraugās vienu vai vairākas iestādes, kas ir atbildīgas par atbilstības nodrošināšanu Savienības noteikumiem vīna nozarē. Dalībvalstis konkrēti izraugās laboratorijas, kuras ir pilnvarotas veikt oficiālas analīzes vīna nozarē. Izraudzītās laboratorijas atbilst vispārīgajiem kritērijiem par pārbaudes laboratoriju darbību saskaņā ar ISO/IEC 17025.

2. Dalībvalstis Komisijai dara zināmus 1. punktā minēto iestāžu un laboratoriju nosaukumus un adreses. Komisija šo informāciju publisko un to periodiski atjaunina.

147. pants

Pavaddokumenti un reģistrs

1. Vīna nozares produktus laiž apgrozībā Savienībā kopā ar oficiāli apliecinātu pavaddokumentu.

2. Fiziskas vai juridiskas personas vai personu grupas, kuru rīcībā profesionālās darbības veikšanai ir vīna nozares produkti, jo īpaši ražotāji, pudeļu pildītāji, pārstrādātāji un tirgotāji, par šiem produktiem izdara ierakstus preču ieviešanas un izvešanas reģistros.

3. Lai atvieglotu vīna produktu transportēšanu un to verifikāciju, ko veic dalībvalstis, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par:

a) noteikumiem par pavaddokumentu un tā izmantošanu;

b) nosacījumiem, saskaņā ar kuriem jāuzskata, ka pavaddokuments apliecina aizsargātus cilmes vietas nosaukumus vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes;

c) pienākumu uzturēt reģistru un tā izmantošanu;

d) to, kam ir pienākums uzturēt reģistru, un atbrīvojumiem no minētā pienākuma;

e) darbībām, kas jāiekļauj reģistrā.

4. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt:

a) noteikumus par reģistru struktūru, produktiem, kas tajā jāietver, termiņiem ierakstu izdarīšanai reģistrā un reģistru slēgšanu;

b) pasākumus, ar kuriem dalībvalstīm pieprasa noteikt zudumu maksimāli pieļaujamo procentuālo daļu;

c) vispārējus un pārejas noteikumus par reģistru uzturēšanu;

d) noteikumus, ar kuriem nosaka, cik ilgi jāglabā pavaddokumenti un reģistri.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Iedaļa

Piens un piena produkti

148. pants

Līgumattiecības piena un piena produktu nozarē

1. Ja dalībvalsts nolemj, ka par katru lauksaimnieka tās teritorijā lauksaimnieka veiktu svaigpiena piegādi svaigpiena pārstrādātājam ir jābūt starp abām pusēm noslēgtam rakstiskam līgumam, un/vai nolemj, ka pirmajam pircējam jāiesniedz rakstisks piedāvājums līguma noslēgšanai par lauksaimnieka veiktu svaigpiena piegādi, šāds līgums un/vai šāds piedāvājums noslēgt līgumu atbilst 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

Ja dalībvalsts nolemj, ka par katru lauksaimnieka svaigpiena piegādi svaigpiena pārstrādātājam ir jābūt starp abām pusēm noslēgtam rakstiskam līgumam, tā lemj arī par to, kurš piegādes posms vai posmi ir aptverts vai aptverti ar šādu līgumu, ja svaigpiena piegādi veic ar viena vai vairāku piena savācēju starpniecību.

Piemērojot šo pantu, "savācējs" ir uzņēmums, kas no lauksaimnieka vai cita savācēja saņemto svaigpienu transportē svaigpiena pārstrādātājam vai nākamajam savācējam, un katrā no šiem gadījumiem īpašumtiesības uz svaigpienu tiek nodotas tālāk.

2. Līgums un/vai līguma piedāvājums, kas minēts 1. punktā:

a) tiek iesniegts pirms piegādes,

b) ir sagatavots rakstiski, un

c) satur šādus elementus:

i) cenu, kas maksājama par piegādāto svaigpienu, kura:

— ir nemainīga un noteikta līgumā, un/vai

— tiek aprēķināta, apvienojot līgumā noteiktos dažādos faktorus, kas var ietvert tirgus rādītājus, kuri atspoguļo izmaiņas tirgus nosacījumos, piegādāto apjomu un piegādātā svaigpiena kvalitāti vai sastāvu;

ii) svaigpiena apjomu, ko var piegādāt un/vai kas ir jāpiegādā, un šādu piegāžu grafiku;

iii) līguma darbības ilgumu, kas var būt vai nu noteikts ilgums, vai nenoteikts ilgums ar izbeigšanas klauzulām;

iv) informāciju par samaksas termiņiem un procedūrām,

v) pasākumus svaigpiena savākšanai vai piegādei; un

vi) noteikumus, ko piemēro nepārvaramas varas gadījumos.

3. Atkāpjoties no 1. punkta, līgums un/vai līguma piedāvājums nav vajadzīgs, ja lauksaimnieks svaigpienu piegādā kooperatīvam, kura dalībnieks ir arī lauksaimnieks, ja minētā kooperatīva statūtos vai noteikumos un lēmumos, kas paredzēti šajos statūtos vai pieņemti atbilstīgi šiem statūtiem, ir iekļauti noteikumi, kuriem ir līdzīga ietekme ir kā tiem noteikumiem, kas paredzēti 2. punkta a), b) un c) apakšpunktā.

4. Puses brīvi pārrunā visus lauksaimnieku, savācēju vai svaigpiena pārstrādātāju par svaigpiena piegādi noslēgto līgumu elementus, tostarp tos elementus, kas norādīti 2. punkta c) apakšpunktā.

Neatkarīgi no pirmās daļas, piemēro vienu vai abus no turpmāk minētajiem noteikumiem:

a) ja dalībvalsts nolemj, ka saskaņā ar 1. punktu par svaigpiena piegādi ir jābūt rakstiskam līgumam, tā var noteikt minimālo ilgumu, kas attieksies tikai uz rakstiskiem līgumiem starp lauksaimnieku un pirmo svaigpiena pircēju; šāds minimālais ilgums ir vismaz seši mēneši, un tas neatstāj kaitīgu ietekmi uz iekšējā tirgus pienācīgu darbību;

b) ja dalībvalsts nolemj, ka pirmajam svaigpiena pircējam saskaņā ar 1. punkta prasībām ir jāiesniedz lauksaimniekam rakstisks piedāvājums līguma noslēgšanai, tā var paredzēt, ka

piedāvājumā jānorāda minimālais šā līguma darbības ilgums, kā to šajā nolūkā nosaka valsts tiesību akti; šāds minimālais ilgums ir vismaz seši mēneši, un tas neatstāj kaitīgu ietekmi uz iekšējā tirgus pienācīgu darbību.

Otrā daļa neskar lauksaimnieka tiesības noraidīt šādu minimālo darbības ilgumu ar noteikumu, ka tas par noraidījumu paziņo rakstiski. Šādā gadījumā puses var brīvi apspriest visus līguma elementus, tostarp tos, kas norādīti 2. punkta c) apakšpunktā.

5. Dalībvalstis, kuras izmanto šajā pantā paredzētās iespējas, paziņo Komisijai kā tās tiek piemērotas.

6. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz nepieciešamos pasākumus attiecībā uz šā panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta un 3. punkta vienādu piemērošanu, un pasākumus saistībā ar paziņojumiem, kas dalībvalstīm jāsniedz saskaņā ar šā panta prasībām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

149. pants

Līgumslēgšanas sarunas piena un piena produktu nozarē

1. Saskaņā ar 152. panta 3. punktu atzīta piena un piena produktu nozares ražotāju organizācija to lauksaimnieku vārdā, kas ir tās dalībnieki, attiecībā uz visu vai daļu no to kopējā ražošanas apjoma var risināt sarunas par līgumiem par lauksaimnieka svaigpiena piegādēm svaigpiena pārstrādātājam vai savācējam 148. panta 1. punkta trešās daļas nozīmē.

2. Ražotāju organizācijas sarunas var notikt:

a) neatkarīgi no tā, vai lauksaimnieki īpašumtiesības uz svaigpienu nodod ražotāju organizācijai;

b) neatkarīgi no tā, vai pārrunātā cena ir tāda pati attiecībā uz visu vai dažu lauksaimnieku, kuri ir ražotāju organizācijas dalībnieki, kopējo ražošanas apjomu;

c) ar noteikumu, ka konkrētai ražotāju organizācijai ir izpildīti visi šādi nosacījumi:

i) svaigpiena apjoms, par kuru tiek risinātas šādas sarunas, nepārsniedz 3,5 % no kopējā Savienības ražošanas apjoma,

ii) svaigpiena apjoms, par kuru tiek risinātas šādas sarunas un kurš tiek saražots kādā konkrētā dalībvalstī, nepārsniedz 33 % no attiecīgās dalībvalsts kopējā valsts ražošanas apjoma, un

iii) svaigpiena apjoms, par kuru tiek risinātas šādas sarunas un kurš tiek piegādāts kādā konkrētā dalībvalstī, nepārsniedz 33 % no attiecīgās dalībvalsts kopējā valsts ražošanas apjoma;

d) ar noteikumu, ka attiecīgie lauksaimnieki nav citas ražotāju organizācijas dalībnieki, kura to vārdā arī risina sarunas par šādiem līgumiem; tomēr pienācīgi pamatotos gadījumos, kad lauksaimniekiem pieder divas atšķirīgas ražošanas vienības ģeogrāfiski dažādos apgabalos, dalībvalstis var atkāpties no šā nosacījuma;

e) ar noteikumu, ka uz svaigpienu neattiecas pienākums piegādāt, kas izriet no lauksaimnieka līdzdalības kooperatīvā, saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti kooperatīva statūtos vai noteikumos un lēmumos, kas paredzēti šajos statūtos vai pieņemti atbilstīgi šiem statūtiem; un

f) ja ražotāju organizācija informē tās dalībvalsts vai dalībvalstu kompetentās iestādes, kurās tā darbojas, par svaigpiena apjomu, par kuru tiek risinātas šādas sarunas.

3. Neatkarīgi no 2. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktā izklāstītajiem nosacījumiem ražotāju organizācija var risināt sarunas, ievērojot 1. punktu, ar noteikumu, ka minētajai ražotāju organizācijai svaigpiena apjoms, par ko tiek risinātas minētās sarunas un kas tiek saražots vai piegādāts kādā konkrētā dalībvalstī, kuras svaigpiena ražošanas kopējais apjoms gadā ir mazāks par 500 000 tonnu, nepārsniedz 45 % no šīs dalībvalsts kopējā valsts ražošanas apjoma.

4. Šajā pantā atsauces uz ražotāju organizācijām ietver šādu ražotāju organizāciju apvienības.

5. Lai piemērotu 2. punkta c) apakšpunktu un 3. punktu, Komisija ar līdzekļiem, kurus tā uzskata par piemērotiem, publisko svaigpiena ražošanas apjomus Savienībā un dalībvalstīs, izmantojot visjaunāko pieejamo informāciju.

6. Atkāpjoties no 2. punkta c) apakšpunkta un 3. punkta, pat ja nav pārsniegtas tajos noteiktās robežvērtības, šā punkta otrajā daļā minētā konkurences iestāde var atsevišķā gadījumā nolemt, ka ražotāju organizācijai konkrētās sarunas vai nu būtu jāatsāk, vai tām vispār nebūtu jānotiek, ja konkurences iestāde uzskata, ka tas ir nepieciešams, lai novērstu konkurences izslēgšanu vai izvairītos nopietni kaitēt svaigpiena pārstrādes MVU, kas darbojas tās teritorijā.

Attiecībā uz sarunām, kas skar vairākas dalībvalstis, pirmajā daļā minēto lēmumu pieņem Komisija, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru. Citos gadījumos minēto lēmumu pieņem tās dalībvalsts valsts konkurences iestāde, uz kuru sarunas attiecas.

Šajā punktā minētos lēmumus nepiemēro pirms datuma, kad tie paziņoti attiecīgajiem uzņēmumiem.

7. Šajā pantā:

a) "valsts konkurences iestāde" ir iestāde, kas minēta Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003⁽¹⁾ 5. pantā;

b) "MVU" ir mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums Ieteikuma 2003/361/EK nozīmē.

8. Dalībvalstis, kurās notiek sarunas saskaņā ar šo pantu, paziņo Komisijai par 2. punkta f) apakšpunkta un 6. punkta piemērošanu.

150. pants

Siera šķirņu ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi piegādes regulēšana

1. Pēc ražotāju organizācijas, kas atzīta saskaņā ar 152. panta 3. punktu, starpnozaru organizācijas, kas atzīta saskaņā ar 157. panta 3. punktu, vai uzņēmumu grupas, kas minēta 3. panta 2. punktā Regulā (ES) Nr. 1151/2012, pieprasījuma dalībvalstis uz ierobežotu laikposmu var paredzēt saistošus noteikumus par tādu siera šķirņu piegādes regulēšanu, kurām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1151/2012 5. panta 1. un 2. punktu ir piešķirts aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde.

2. Šā panta 1. punktā minētie noteikumi ievēro to, ka nepieciešams, lai iepriekš būtu noslēgta vienošanās starp pusēm, kas darbojas Regulas (ES) Nr. 1151/2012 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajā ģeogrāfiskajā apgabalā. Šādu vienošanos noslēdz starp vismaz divām trešdaļām piena ražotāju vai viņu pārstāvju, kuri saražo vismaz divas trešdaļas no šā panta 1. punktā minētā siera šķirnes ražošanai nepieciešamā svaigpiena, un attiecīgā gadījumā vismaz divām trešdaļām šīs siera šķirnes ražotāju, kas ģeogrāfiskajā apgabalā, kurš minēts Regulas (ES) Nr. 1151/2012 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā, saražo vismaz divas trešdaļas minētās siera šķirnes.

3. Piemērojot 1. punktu, attiecībā uz siera šķirnēm, kurām ir aizsargāts cilmes vietas nosaukums, ģeogrāfiskās izcelsmes norāde svaigpienam, kā tas noteikts šīs siera šķirnes produkta specifikācijā, saistībā ar šo siera šķirni ir tāda pati kā ģeogrāfiskais apgabals, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1151/2012 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

4. Noteikumi, kas minēti 1. punktā:

a) attiecas tikai uz attiecīgo produktu piedāvājuma regulējumu, un to mērķis ir saskaņot šīs siera šķirnes piedāvājumu ar pieprasījumu;

b) ietekmē tikai attiecīgo produktu;

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.).

- c) var būt saistoši ne vairāk kā trīs gadus, un šā laikposma beigās tos var atjaunot, ja ir saņemts jauns pieprasījums, kā minēts 1. punktā;
- d) nerada traucējumus tādu produktu tirdzniecībai, uz kuriem neattiecas minētie noteikumi;
- e) tie neattiecas ne uz vienu darījumu pēc attiecīgās siera šķirnes pirmā tirdzniecības posma;
- f) nepieļauj cenu noteikšanu, tostarp cenu orientējošu noteikšanu vai ieteikuma veidā;
- g) nepadara nepieejamu pārmērīgi lielu daļu attiecīgā produkta, kas pretējā gadījumā būtu pieejama;
- h) nerada diskrimināciju, neveido šķērsli jaunu dalībnieku ienākšanai tirgū un negatīvi neietekmē sīkražotājus;
- i) palīdz saglabāt attiecīgā produkta kvalitāti un/vai pilnveidot attiecīgo produktu;
- j) neskar 149. pantu.

5. Šā panta 1. punktā minētos noteikumus publisko, izmantojot attiecīgās dalībvalsts oficiālu publikāciju.

6. Dalībvalstis veic pārbaudes, lai pārliecinātos, ka tiek ievēroti 4. punktā paredzētie nosacījumi, un gadījumos, kad kompetentās valsts iestādes ir atklājušas, ka šie nosacījumi nav ievēroti, atceļ 1. punktā minētos noteikumus.

7. Dalībvalstis nekavējoties dara zināmus Komisijai visus 1. punktā minētos noteikumus, ko tās pieņēmušas. Komisija informē citas dalībvalstis par jebkādu paziņojumu attiecībā uz šādu noteikumu pieņemšanu.

8. Komisija jebkurā laikā var pieņemt īstenošanas aktus, pieprasot, lai dalībvalsts atceļ tās noteikumus, kas pieņemti saskaņā ar 1. punktu, ja Komisija konstatē, ka minētie noteikumi neatbilst šā panta 4. punktā paredzētajiem nosacījumiem, ierobežo vai kropļo konkurenci ievērojamā iekšējā tirgus daļā, apdraud brīvu tirdzniecību vai LESD 39. pantā noteikto mērķu sasniegšanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot šīs regulas 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

151. pants

Obligātie paziņojumi piena un piena produktu nozarē

Sākot ar 2015. gada 1. aprīli, svaigpiena pirmie pircēji valsts kompetentajai iestādei paziņo svaigpiena apjomu, kas tiem piegādāts katru mēnesi.

Piemērojot šo pantu un 148. pantu, "pirmais pircējs" ir uzņēmums vai grupa, kas iepērk pienu no ražotājiem, lai:

- a) to savāktu, iepakotu, uzglabātu, atdzesētu vai pārstrādātu, tostarp saskaņā ar līgumu;
- b) to pārdotu vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kas apstrādā vai pārstrādā pienu vai piena produktus.

Dalībvalstis informē Komisiju par pirmajā daļā minēto svaigpiena apjomu.

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot noteikumus par šādu paziņojumu saturu, veidu un grafiku un pasākumiem saistībā ar informāciju, kas dalībvalstīm jāsniedz saskaņā ar šo pantu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

III NODAĻA

Ražotāju organizācijas un apvienībasun starpnozaru organizācijas

1. Iedaļa

Definīcija un atzīšana

152. pants

Ražotāju organizācijas

1. Dalībvalstis pēc pieprasījuma var atzīt ražotāju organizācijas, kas:

- a) sastāv no ražotājiem konkrētā nozarē, kura minēta 1. panta 2. punktā, un kas ir minēto ražotāju kontrolē saskaņā ar 153. panta 2. punkta c) apakšpunktu;
- b) ir izveidotas pēc ražotāju ierosmes;
- c) tiecas sasniegt konkrētu mērķi, kas var ietvert vismaz vienu no šādiem uzdevumiem:
 - i) nodrošināt, lai ražošanu plānotu un pielāgotu pieprasījumam, jo īpaši kvalitātes un kvantitātes ziņā,
 - ii) koncentrēt piedāvājumu un laist tirgū organizācijas biedru saražotos produktus, tostarp izmantojot tiešo pārdošanu,

iii) optimizēt ražošanas izmaksas un atdevi no ieguldījumiem, reaģējot uz vides un dzīvnieku labturības standartiem, un stabilizēt ražotāju cenas,

iv) pētīt ilgtspējīgas ražošanas metodes, inovatīvu praksi, ekonomikas konkurētspēju un tirgus norises un izstrādāt ierosmes šajā sakarā,

- v) veicināt videi nekaitīgus audzēšanas paņēmienus un ražošanas metodes, kā arī atbilstīgus dzīvnieku labturības paņēmienus un metodes un sniegt tehnisko palīdzību to izmantošanai,
- vi) veicināt ražošanas standartus un sniegt tehnisko palīdzību to izmantošanai, uzlabot produktu kvalitāti un izstrādāt produktus ar aizsargātiem cilmes vietu nosaukumiem, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vai ar valsts kvalitātes marķējumu,
- vii) apsaimniekot blakusproduktus un atkritumus, jo īpaši, lai aizsargātu ūdens un augsnes kvalitāti un ainavu un saglabātu vai veicinātu bioloģisko daudzveidību,
- viii) veicināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un klimata pārmaiņu seku mazināšanu;
- ix) izstrādāt iniciatīvas noietā veicināšanas un tirdzniecības jomā,
- x) pārvaldīt kopējos fondus, kas minēti saistībā ar darbības programmām augļu un dārzeņu nozarē, kā minēts šīs regulas 31. panta 2. punktā un saskaņā ar 36. pantu Regulā (ES) Nr. 1305/2013,
- xi) sniegt nepieciešamo tehnisko palīdzību nākotnes līgumu vai darījumu tirgu un apdrošināšanas shēmu izmantošanai.

2. Saskaņā ar 1. punktu atzīta ražotāju organizācija var turpināt tikt atzīta, ja tā iesaistās tādu produktu tirdzniecībā, uz kuriem attiecas KN kods ex 2208, izņemot tos, kuri minēti Līgumu I pielikumā, ar noteikumu, ka šādu produktu proporcija nepārsniedz 49 % no ražotāju organizācijas tirgotās produkcijas kopējās vērtības un ka šādi produkti nesāņem Savienības atbalstu. Ražotāju organizācijām augļu un dārzeņu nozarē minētos produktus neietver tirgotās produkcijas vērtību aprēķinos 34. panta 2. punkta nolūkos.

3. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, dalībvalstis atzīst ražotāju organizācijas, kuras sastāv no ražotājiem piena un piena produktu nozarē un kuras:

- a) ir izveidotas pēc ražotāju ierosmes;
- b) tiecas sasniegt konkrētu mērķi, kas var aptvert vienu vai vairākus no šādiem uzdevumiem:
 - i) nodrošināt, lai ražošanu plānotu un pielāgotu pieprasījumam, jo īpaši kvalitātes un kvantitātes ziņā,
 - ii) koncentrēt piedāvājumu un laist tirgū organizācijas biedru saražotos produktus,

- iii) optimizēt ražošanas izmaksas un stabilizēt ražotāju cenas.

153. pants

Ražotāju organizāciju statūti

1. Ražotāju organizācijas statūtos tās biedriem – ražotājiem jo īpaši noteiktas šādas prasības:

- a) ievērot noteikumus, ko ražotāju organizācija pieņēmusi attiecībā uz ražošanas pārskatiem, ražošanu, tirdzniecību un vides aizsardzību;
- b) attiecībā uz konkrētajā saimniecībā ražotajiem produktiem būt tikai vienas ražotāju organizācijas biedram; tomēr pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis var atkāpties no šā nosacījuma, ja biedriem ražotājiem pieder divas atšķirīgas ražotnes, kas izvietotas dažādos ģeogrāfiskos apgabalos;
- c) sniegt informāciju, ko ražotāju organizācija pieprasa statistikas nolūkos.

2. Ražotāju organizācijas statūtos paredz arī:

- a) procedūras 1. punkta a) apakšpunktā minēto noteikumu noteikšanai, pieņemšanai un grozīšanai;
- b) finansiālo iemaksu noteikšanu organizācijas biedriem, kuri vajadzīgi ražotāju organizācijas finansēšanai;
- c) noteikumus, ka ļauj tās biedriem ražotājiem demokrātiski uzraudzīt savu organizāciju un tās lēmumus;
- d) sankcijas par statūtos noteikto pienākumu neizpildi, jo īpaši par finansiālo iemaksu neveikšanu vai ražotāju organizācijas paredzēto noteikumu neievērošanu;
- e) noteikumus par jaunu biedru uzņemšanu, jo īpaši par minimālo dalības laiku, kas nedrīkst būt īsāks kā viens gads;
- f) grāmatvedības un budžeta noteikumus, kas vajadzīgi organizācijas darbībai.

3. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro ražotāju organizācijām piena un piena produktu nozarē.

154. pants

Ražotāju organizāciju atzīšana

1. Lai dalībvalsts to atzīstu, ražotāju organizācija, kura iesnēgusi pieteikumu šādai atzīšanai, ir tiesību subjekts vai skaidri definēta tiesību subjekta daļa:

- a) kas atbilst 152. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā noteiktajām prasībām;

b) kurā ir minimālais biedru skaits un/vai kura aptver tās darbības teritorijā minimālo pārdodamās produkcijas apjomu vai vērtību, ko nosaka attiecīgā dalībvalstis;

c) kas nodrošina pietiekamus pierādījumus tam, ka tā pienācīgi veic savas darbības gan attiecībā uz termiņiem, gan attiecībā uz efektivitāti, cilvēku, materiālo un tehnisko resursu nodrošinājumu un vajadzības gadījumā- piedāvājuma koncentrēšanu;

d) kurai ir statūti, kas atbilst šā punkta a), b) un c) apakšpunktam.

2. Dalībvalstis var nolemt, ka ražotāju organizācijas, kuras ir atzītas pirms 2014. gada 1. janvāra, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, un kuras atbilst šā panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem, ir jāuzskata par atzītām ražotāju organizācijām saskaņā ar 152. pantu.

3. Ražotāju organizācijas, kuras ir atzītas pirms 2014. gada 1. janvāra, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, un kuras neatbilst šā panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem, var turpināt savu darbību atbilstīgi valsts tiesību aktiem līdz 2015. gada 1. janvārim.

4. Dalībvalstis:

a) četros mēnešos pēc pieteikuma un visu attiecīgo apliecinājošu dokumentu iesniegšanas pieņem lēmumu par ražotāju organizācijas atzīšanu; minētais pieteikums iesniedzams dalībvalstī, kurā atrodas organizācijas galvenā mītne;

b) to noteiktos regulāros starplaikos veic pārbaudes, lai pārliecinātos, ka atzītas ražotāju organizācijas ievēro šajā nodaļā paredzēto;

c) gadījumā, ja šajā nodaļā paredzētie pasākumi netiek piemēroti vai to piemērošanā tiek pieļauti pārkāpumi, uzliek šīm organizācijām un apvienībām piemērojamās sankcijas, ko tās paredzējušas, un vajadzības gadījumā lemj, vai atzīšana nebūtu jāatsauc;

d) katru gadu līdz 31. martam informē Komisiju par katru iepriekšējā kalendārā gadā pieņemto lēmumu piešķirt, atteikt vai atsaukt atzīšanu.

155. pants

Ārpakalpojums

Dalībvalstis var ļaut atzītai ražotāju organizācijai vai atzītai ražotāju organizāciju apvienībai Komisijas saskaņā ar 173. panta 1. punkta f) apakšpunktu noteiktās nozarēs izmantot ārpakalpojumus attiecībā uz jebkuru tās darbību, izņemot ražošanu,

tostarp meitasuzņēmumiem, ar noteikumu, ka ražotāju organizācija vai ražotāju organizāciju apvienība paliek atbildīga par ārpakalpojumu darbības izpildes nodrošināšanu, kā arī par vispārējo pārvaldības kontroli un uzraudzību attiecībā uz komerciālo vienošanos par darbības izpildi.

156. pants

Ražotāju organizāciju apvienības

1. Dalībvalstis pēc pieprasījuma var atzīt ražotāju organizāciju apvienības konkrētā nozarē, kas minēta 1. panta 2. punktā, ja tās izveidotas pēc atzītu ražotāju organizāciju ierosmes.

Ievērojot saskaņā ar 173. pantu pieņemtos noteikumus, ražotāju organizāciju apvienības var veikt jebkuras ražotāju organizāciju darbības vai funkcijas.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis pēc pieprasījuma var atzīt atzītu piena un piena produktu nozares ražotāju organizāciju apvienību, ja attiecīgā dalībvalsts uzskata, ka apvienība ir spējīga efektīvi veikt visas darbības, kas jāveic atzītai ražotāju organizācijai, un atbilst 161 panta 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

157. pants

Starpnozaru organizācijas

1. Dalībvalstis pēc pieprasījuma var atzīt starpnozaru organizācijas konkrētā nozarē, kas minēta 1. panta 2. punktā, ja tās:

a) veido pārstāvji, kuri veic saimnieciskas darbības saistībā ar ražošanu un vismaz vienu no šādiem piegādes ķēdes posmiem: produktu pārstrādi vai tirdzniecību, tostarp izplatīšanu, vienā vai vairākās nozarēs;

b) ir izveidotas pēc visu vai dažu to organizāciju vai apvienību ierosmes, kas ir to dalībnieki;

c) ņemot vērā savu biedru un patērētāju intereses, tiecas sasniegt konkrētu mērķi, kas jo īpaši var ietvert vienu no šādiem uzdevumiem:

i) pilnveidot zināšanas un uzlabot ražošanas un tirgus pārredzamību, tostarp publicējot apkopotus statistikas datus par ražošanas izmaksām, cenām, tostarp vajadzības gadījumā arī cenu rādītājiem, apjomiem un iepriekš noslēgto līgumu termiņu un sniedzot analīzi par iespējamo turpmāko tirgus attīstību reģiona, valsts vai starptautiskā līmenī;

ii) prognozēt ražošanas potenciālu un reģistrēt publiskās tirgus cenas,

- iii) palīdzēt labāk koordinēt produktu laišanu tirgū, jo īpaši izmantojot pētījumus un tirgus izpēti,
- iv) pētīt iespējamus eksporta tirgus,
- v) neskarot 148. un 168. pantu, izstrādāt standartlīgumus, kas atbilst Savienības tiesību aktiem, lai pārdotu lauksaimniecības produktus pircējiem un/vai piegādātu pārstrādātos produktus izplatītājiem un mazumtirgotājiem, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt līdzvērtīgus konkurences apstākļus un nepieļaut tirgus traucējumus,
- vi) pilnīgāk izmantot produktu potenciālu, tostarp noieta tirgus līmenī, un izstrādāt iniciatīvas, lai stiprinātu ekonomikas konkurētspēju un inovāciju,
- vii) sniegt informāciju un veikt pētījumus, kas vajadzīgi, lai ražošanā un vajadzības gadījumā arī pārstrādē un/vai tirdzniecībā ieviestu jauninājumus, to racionalizētu, uzlabotu, virzoties uz produktiem, kuri vairāk atbilst tirgus prasībām un patērētāju gaumei un priekšstatiem, jo īpaši attiecībā uz produktu kvalitāti, tostarp specifiskām iezīmēm, kas piemīt produktiem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, un vides aizsardzību,
- viii) meklēt veidus, kā ierobežot veterināro produktu vai augu aizsardzības līdzekļu izmantojumu, labāk pārvaldīt citu vielu izmantošanu, nodrošināt produktu kvalitāti un augsnes un ūdens aizsardzību, stiprināt pārtikas produktu nekaitīgumu, jo īpaši ar produktu izsekojamību, un uzlabot dzīvnieku veselību un labturību,
- ix) izstrādāt metodes un līdzekļus, lai uzlabotu produktu kvalitāti visos ražošanas un – attiecīgā gadījumā pārstrādes un tirdzniecības posmos,
- x) darīt visu iespējamo, lai atbalstītu, aizsargātu un veicinātu bioloģisko lauksaimniecību, cilmes vietas nosaukumus, kvalitātes zīmes un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes,
- xi) veicināt un veikt pētījumus par integrētu ilgtspējīgu ražošanu vai citām videi nekaitīgām ražošanas metodēm,
- xii) rosināt veselīgu un atbildīgu produktu patēriņu iekšējā tirgū, un/vai informēt par kaitējumu, kas saistīts ar kaitīgiem patēriņa modeļiem;
- xiii) veicināt patēriņu un/vai sniegt informāciju par produktiem iekšējā tirgū un ārējos tirgos,
- xiv) dot ieguldījumu blakusproduktu apsaimniekošanā un atkritumu samazināšanā un apsaimniekošanā.
2. Pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, var nolemt, ka 158. panta 1. punkta c) apakšpunktā ietvertais nosacījums ir izpildīts, ierobežojot starpnozaru organizāciju skaitu reģionālā vai valsts līmenī, ja tas paredzēts valsts noteikumos, kuri ir spēkā pirms 2014. gada 1. janvāra un ja tas nekaitē pienācīgai iekšējā tirgus darbībai.
3. Atkāpjoties no 1. punkta, attiecībā uz piena un piena produktu nozari dalībvalstis var atzīt starpnozaru organizācijas, kuras:
- a) ir oficiāli pieprasījušas atzīšanu un sastāv no pārstāvjiem, kuri veic ekonomiskas darbības saistībā ar svaigpiena ražošanu, un ir saistītas vismaz ar vienu no šādiem piegādes ķēdes posmiem: piena un piena produktu nozares produktu pārstrādi vai tirdzniecību, tostarp izplatīšanu;
- b) ir izveidotas pēc visu vai dažu a) apakšpunktā minēto pārstāvju ierosmes;
- c) veic vienu vai vairākas no turpmāk minētajām darbībām vienā vai vairākos Savienības reģionos, ņemot vērā minēto starpnozaru organizāciju dalībnieku un patērētāju intereses:
- i) uzlabo ražošanas un tirgus zināšanas un pārredzamību, tostarp publicējot statistikas datus par cenām, apjomiem un darbības ilgumu līgumiem, kuri noslēgti par svaigpiena piegādi, un sniedzot analīzi par iespējamo turpmāko tirgus attīstību reģionālajā, valsts un starptautiskajā līmenī,
- ii) palīdz labāk koordinēt to, kā piena un piena produktu nozares produkti tiek laisti tirgū, īpaši izmantojot pētījumus un tirgus izpēti,
- iii) veicina piena un piena produktu patēriņu un sniedz informāciju par tiem gan iekšējos, gan ārējos tirgos,
- iv) pēta iespējamus eksporta tirgus,
- v) izstrādā standartlīgumus, kas atbilst Savienības noteikumiem par svaigpiena pārdošanu pircējiem un/vai par pārstrādātā piena produktu piegādi izplatītājiem un mazumtirgotājiem, ņemot vērā nepieciešamību panākt taisnīgu konkurences nosacījumus un nepieļaut tirgus kropļojumus,

- vi) sniedz informāciju un veic izpēti, kas vajadzīga, lai ražošanu pielāgotu par labu produktiem, kuri vairāk atbilst tirgus prasībām un patērētāju gaumei un cerībām, jo īpaši attiecībā uz produktu kvalitāti un vides aizsardzību,
- vii) saglabā un attīsta piena nozares ražošanas potenciālu, tostarp veicinot jauninājumus un atbalstot programmas lietišķajai pētniecībai un izstrādei, lai pilnībā izmantotu piena un piena produktu potenciālu, jo īpaši, lai radītu produktus ar pievienoto vērtību, kas patērētājam ir pievilcīgāki,
- viii) meklē paņēmienus veterināro produktu izmantošanas ierobežošanai, sekmējot citu vielu izmantošanu un uzlabojot pārtikas nekaitīgumu un dzīvnieku veselību,
- ix) izstrādā metodes un līdzekļus, lai uzlabotu produktu kvalitāti visos ražošanas un tirdzniecības posmos,
- x) izmanto bioloģiskās lauksaimniecības potenciālu un aizsargā un veicina šādu lauksaimniecību, kā arī produktu ar cilmes vietas nosaukumu, kvalitātes marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norādi ražošanu, un
- xi) veicina integrētu ražošanu vai citas videi nekaitīgas ražošanas metodes.

158. pants

Starpnozaru organizāciju atzīšana

1. Dalībvalstis var atzīt starpnozaru organizācijas, kuras pieprasa atzīšanu, ar noteikumu, ka tās:

- a) atbilst 157. pantā noteiktajām prasībām;
- b) darbojas vienā vai vairākos attiecīgās teritorijas reģionos;
- c) atbild par ievērojamu daļu ekonomisko darbību, kuras minētas 157. panta 1. punkta a) apakšpunktā;
- d) pašas neiesaistās produktu ražošanā, pārstrādē un/vai tirdzniecībā, izņemot 162. pantā noteiktos gadījumus.

2. Dalībvalstis var nolemt, ka starpnozaru organizācijas, kuras ir atzītas pirms 2014. gada 1. janvāra, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, un kuras atbilst šā panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem, jāuzskata par atzītām starpnozaru organizācijām saskaņā ar 157. pantu.

3. Starpnozaru organizācijas, kuras ir atzītas pirms 2014. gada 1. janvāra, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, un

kuras neatbilst šā panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem, var turpināt savu darbību atbilstīgi valsts tiesību aktiem līdz 2015. gada 1. janvārim.

4. Dalībvalstis var atzīt starpnozaru organizācijas visās nozarēs, kas pastāvēja pirms 2013. gada 1. janvāra, neatkarīgi no tā, vai tās bija atzītas pēc pieprasījuma vai noteiktas ar likumu, lai arī tās neatbilst 157. panta 1. punkta b) apakšpunktā vai 157. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

5. Ja dalībvalstis atzīst starpnozaru organizāciju saskaņā ar 1. vai 2. punktu, tās:

- a) četru mēnešu laikā pēc tam, kad ir saņemts pieteikums, kuram ir pievienoti visi atbilstīgie apliecinātie dokumenti, pieņem lēmumu par to, vai piešķirt atzīšanu; šo pieteikumu iesniedz dalībvalstī, kurā atrodas organizācijas galvenā mītne;
- b) ik pēc noteikta laika, ko tās pašas nosaka, veic pārbaudes, lai pārlicinātos, ka atzītās starpnozaru organizācijas atbilst nosacījumiem, kas reglamentē to atzīšanu;
- c) gadījumā, ja šajā regulā paredzētie pasākumi netiek īstenoti vai to īstenošanā tiek pieļauti pārkāpumi, uzliek šīm organizācijām piemērojamās sankcijas, ko tās paredzējušas, un vajadzības gadījumā lemj, vai atzīšana nebūtu jāatsauc;
- d) atsauc atzīšanu, ja vairs nav ievērotas šajā pantā noteiktās atzīšanas prasības un nosacījumi;
- e) katru gadu līdz 31. martam informē Komisiju par katru iepriekšējā kalendārā gadā pieņemto lēmumu piešķirt, atteikt vai atsaukt atzīšanu.

2. Iedaļa

Papildu noteikumi konkrētām nozarēm

159. pants

Obligāta atzīšana

Atkāpjoties no 152. līdz 158. panta, dalībvalstis pēc pieprasījuma atzīst:

- a) ražotāju organizācijas:
 - i) augļu un dārzeņu nozarē attiecībā uz vienu vai vairākiem šīs nozares produktiem un/vai produktiem, kas paredzēti vienīgi pārstrādei,
 - ii) olīveļļas un galda olīvu nozarē,

iii) zīdītārpiņu nozarē,

iv) apiņu nozarē,

b) starpnozaru organizācijas olīveļļas un galda olīvu nozarē un tabakas nozarē.

160. pants

Ražotāju organizācijas augļu un dārzeņu nozarē

Augļu un dārzeņu nozarē ražotāju organizācijas cenšas īstenot vismaz vienu no 152. panta 1. punkta c) apakšpunkta i), ii) un iii) punktā minētajiem uzdevumiem.

Augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizācijas statūtos tās biedriem ražotājiem nosaka par pienākumu visu savu attiecīgo produkciju pārdot ar ražotāju organizācijas starpniecību.

Uzskata, ka saimnieciskos jautājumos augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības darbojas savu biedru vārdā un uzdevumā, saskaņā ar tām paredzētajiem darba uzdevumiem.

161. pants

Piena un piena produktu nozares ražotāju organizāciju atzīšana

1. Dalībvalstis piena un piena produktu nozarē par ražotāju organizācijām atzīst visus tiesību subjektus vai skaidri definētas tiesību subjektu daļas, kas piesakās uz šādu atzīšanu, ar noteikumu, ka:

- tās atbilst 152. panta 2. punktā noteiktajām prasībām;
 - tajās ir minimālais dalībnieku skaits un/vai tās aptver to darbības teritorijā minimālo pārdodamās produkcijas apjomu, ko nosaka attiecīgā dalībvalsts;
 - ir pietiekamas liecības par to, ka tās var veikt savu darbību pienācīgi gan laika, gan efektivitātes un piedāvājuma koncentrācijas ziņā;
 - tām ir statūti, kas atbilst šā punkta a), b) un c) apakšpunktam.
2. Dalībvalstis var nolemt, ka ražotāju organizācijas, kuras ir atzītas pirms 2012. gada 2. aprīļa, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, un kuras atbilst šā panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem, ir jāuzskata par atzītām ražotāju organizācijām saskaņā ar 152. panta 3. punktu.

3. Dalībvalstis:

- četrus mēnešus laikā pēc tam, kad ir saņemts pieteikums, kuram ir pievienoti visi atbilstīgie apliecinājošie pierādījumi,

pieņem lēmumu par to, vai piešķirt atzīšanu ražotāju organizācijai; šo pieteikumu iesniedz dalībvalstī, kurā atrodas organizācijas galvenā mītne;

- ik pēc noteikta laika, ko tās pašas nosaka, veic kontroles, lai pārbaudītu, vai atzītās ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības ievēro šīs nodaļas noteikumus;
- gadījumā, ja šajā nodaļā paredzētie pasākumi netiek īstenoti vai to īstenošanā tiek pieļauti pārkāpumi, uzliek šīm organizācijām un apvienībām piemērojamās sankcijas, ko tās paredzējušas, un vajadzības gadījumā lemj, vai atzīšana nebūtu jāatsauc;
- katru gadu līdz 31. martam informē Komisiju par katru iepriekšējā kalendārajā gadā pieņemto lēmumu piešķirt, atteikt vai atsaukt atzīšanu.

162. pants

Starpnozaru organizācijas olīveļļas un galda olīvu nozarē un tabakas nozarē

Attiecībā uz starpnozaru organizācijām olīveļļas un galda olīvu nozarē un tabakas nozarē konkrētais mērķis, kas minēts 157. panta 1. punkta c) apakšpunktā, var ietvert arī vismaz vienu no šādiem uzdevumiem:

- koncentrēt un koordinēt piedāvājumu un laist tirgū organizācijas biedru produkciju;
- gan ražošanu, gan pārstrādi kopīgi pielāgot tirgus prasībām un pilnveidot produktus;
- veicināt ražošanas un pārstrādes racionalizāciju un uzlabošanu.

163. pants

Starpnozaru organizāciju atzīšana piena un piena produktu nozarē

1. Dalībvalstis var atzīt starpnozaru organizācijas piena un piena produktu nozarē ar noteikumu, ka šādas organizācijas:

- atbilst 157. panta 3. punktā noteiktajām prasībām;
- darbojas vienā vai vairākos attiecīgās teritorijas reģionos;
- atbild par ievērojamu daļu ekonomisko darbību, kuras minētas 157. panta 3. punkta a) apakšpunktā;
- pašas neiesaistās piena un piena produktu nozares produktu ražošanā, pārstrādē vai tirdzniecībā.

2. Dalībvalstis var nolemt, ka starpnozaru organizācijas, kuras ir atzītas pirms 2012. gada 2. aprīļa, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, un kuras atbilst šā panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem, ir jāuzskata par atzītām starpnozaru organizācijām saskaņā ar 157. panta 3. punktu.

3. Ja dalībvalstis izmanto izvēles iespēju atzīt starpnozaru organizāciju saskaņā ar 1. un/vai 2. punktu, tās:

- a) četros mēnešos pēc tam, kad ir saņemts pieteikums, kuram ir pievienoti visi atbilstīgie apliecinātie pierādījumi, pieņem lēmumu par to, vai piešķirt atzīšanu starpnozaru organizācijai; šo pieteikumu iesniedz dalībvalstī, kurā atrodas organizācijas galvenā mītne;
- b) ik pēc noteikta laika, ko tās pašas nosaka, veic pārbaudes, lai pārliecinātos, ka atzītās starpnozaru organizācijas atbilst nosacījumiem, kas reglamentē to atzīšanu;
- c) gadījumā, ja šajā regulā paredzētie pasākumi netiek īstenoti vai to īstenošanā tiek pieļauti pārkāpumi, uzliek šīm organizācijām piemērojamās sankcijas, ko tās paredzējušas, un vajadzības gadījumā lemj, vai atzīšana nebūtu jāatsauc;
- d) atsauc atzīšanu, ja:
 - i) vairs netiek ievērotas ar atzīšanu saistītās prasības un nosacījumi, kas paredzēti šajā pantā,
 - ii) starpnozaru organizācija piedalās kādā no 210. panta 4. punktā minētajiem nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotajām darbībām; šāda atzīšanas atsaukšana neskar citas sankcijas, kas tai piemērojamas saskaņā ar valsts tiesību aktiem,
 - iii) starpnozaru organizācija neievēro 210. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētās paziņošanas saistības;
- e) katru gadu līdz 31. martam informē Komisiju par katru iepriekšējā kalendārajā gadā pieņemto lēmumu piešķirt, atteikt vai atsaukt atzīšanu.

3. Iedaļa

Noteikumu piemērošanas paplašināšana un obligātās iemaksas

164. pants

Noteikumu piemērošanas paplašināšana

1. Gadījumos, kad uzskata, ka atzīta ražotāju organizācija, atzīta ražotāju organizāciju apvienība vai atzīta starpnozaru organizācija, kas darbojas noteiktā dalībvalsts ekonomiskajā

zonā vai zonās, reprezentatīvi pārstāv konkrēta produkta ražošanu, tirdzniecību vai pārstrādi, attiecīgā dalībvalsts pēc minētās organizācijas lūguma dažus nolīgumus, lēmumus vai saskaņotas darbības, par ko ir vienošanās šajā organizācijā, var uz ierobežotu laiku padarīt saistošus citiem pie organizācijas vai apvienības nepiederošiem tirgus dalībniekiem, kas darbojas attiecīgajā ekonomiskajā zonā vai zonās un var būt personas vai grupas.

2. Piemērojot šo iedaļu, "ekonomiskā zona" ir ģeogrāfiska zona, ko veido piegulošie vai kaimiņos esošie ražošanas reģioni, kuros ir vienādi ražošanas un tirdzniecības apstākļi.

3. Organizāciju vai apvienību uzskata par reprezentatīvu pārstāvi, ja tā dalībvalsts attiecīgajā ekonomiskajā zonā vai zonās nodrošina:

a) šādu attiecīgā produkta vai produktu ražošanas, tirdzniecības vai pārstrādes apjoma daļu:

i) ražotāju organizācija, kas darbojas augļu un dārzeņu nozarē, – vismaz 60 %, vai

ii) citos gadījumos – vismaz divas trešdaļas, un

b) ražotāju organizācijas gadījumā – ka tā pārstāv vairāk nekā 50 % attiecīgo ražotāju.

Ja starpnozaru organizāciju gadījumā tomēr rodas praktiskas problēmas, nosakot attiecīgā produkta vai produktu ražošanas, tirdzniecības vai pārstrādes apjoma daļu, dalībvalsts var paredzēt valsts noteikumus, lai noteiktu pirmās daļas a) punkta ii) apakšpunktā minēto reprezentatīvās pārstāvības rādītāju.

Ja pieprasījums attiecināt noteikumu piemērošanu uz citiem tirgus dalībniekiem aptver vairākas ekonomiskās zonas, organizācija vai apvienība pierāda, ka tai ir pirmajā daļā noteiktais minimālais reprezentatīvās pārstāvības rādītājs katrā attiecīgajā nozarē, ko tā apvieno katrā attiecīgajā ekonomiskajā zonā.

4. Noteikumiem, kuru attiecināšanu uz citiem tirgus dalībniekiem var pieprasīt saskaņā ar 1. punktu, ir viens no šiem mērķiem:

a) ražošanas un tirgus pārskati;

b) ražošanas noteikumi, kas ir stingrāki par Savienības vai valsts noteikumiem;

c) Savienības tiesību aktiem atbilstīgu standartlīgumu izstrāde;

- d) tirdzniecība;
- e) vides aizsardzība;
- f) pasākumi produktu potenciāla veicināšanai un izmantošanai;
- g) bioloģiskās lauksaimniecības, kā arī cilmes vietas nosaukumu, kvalitātes zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības pasākumi;
- h) pētījumi, lai palielinātu produktu vērtību, īpaši ar jauniem lietojumiem, kas nerada draudus sabiedrības veselībai;
- i) pētījumi par produktu kvalitātes uzlabošanu;
- j) pētījumi, jo īpaši par audzēšanas metodēm, kas ļauj samazināt augu aizsardzības līdzekļu vai veterināro produktu izmantošanu un garantē augsnes aizsardzību un vides saglabāšanu vai uzlabošanu;
- k) obligāto īpašību un iepakojuma un noformējuma obligāto standartu noteikšana;
- l) sertificēta sēklas materiāla izmantošana un produktu kvalitātes uzraudzība;
- m) dzīvnieku veselība, augu veselība un pārtikas nekaitīgums;
- n) blakusproduktu apsaimniekošana.

Minētie noteikumi nerada kaitējumu citiem attiecīgās dalībvalsts vai Savienības tirgus dalībniekiem, tiem nav 210. panta 4. punktā norādītās sekas un tie nevienā citā veidā nav pretrunā spēkā esošiem Savienības tiesību aktiem vai valsts noteikumiem.

5. Par 1. punktā minēto noteikumu piemērošanas paplašināšanu pilnīgi informē tirgus dalībniekus, publicējot šos noteikumus pilnā apjomā attiecīgās dalībvalsts oficiālajā izdevumā.

6. Dalībvalstis paziņo Komisijai jebkuru lēmumu, kas pieņemti atbilstīgi šim pantam.

165. pants

To ražotāju finansiālās iemaksas, kas nav biedri

Ja atzītu ražotāju organizāciju, atzītu ražotāju organizāciju apvienību vai atzītu starpnozaru organizāciju noteikumus paplašina saskaņā ar 164. pantu un darbības, uz kurām attiecas šie noteikumi, ir to saimnieciskās darbības veicēju vispārējās ekonomiskās interesēs, kuru darbības ir saistītas ar attiecīgajiem produktiem, dalībvalsts, kas piešķirusi atzīšanu, pēc apspriešanās ar ieinteresētajām personām, var nolemt, ka atsevišķi saimnieciskās darbības veicēji vai grupas, kuras nav organizācijas biedri, bet gūst labumu no šīm darbībām, maksā organizācijai visas

finansiālās iemaksas vai daļu no iemaksām, ko maksā attiecīgās organizācijas biedri, ciktāl šādas iemaksas ir paredzētas, lai segtu attiecīgo darbību veikšanas izmaksas.

4. Iedaļa

Piedāvājuma pielāgošana

166. pants

Pasākumi, kas atvieglo piedāvājuma pielāgošanu tirgus prasībām

Ar mērķi rosināt 152. līdz 163. pantā minēto organizāciju darbības, lai atvieglotu piedāvājuma pielāgošanu tirgus prasībām, izņemot darbības, kas saistītas ar produktu izņemšanu no tirgus, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus saistībā ar pasākumiem 1. panta 2. punktā minētajās nozarēs:

- a) kvalitātes uzlabošanai;
- b) ražošanas, pārstrādes un tirdzniecības organizācijas uzlabošanai;
- c) tirgus cenu tendenču reģistrēšanas atvieglošanai;
- d) īstermiņa un ilgtermiņa prognožu sagatavošanai, ņemot vērā izmantotos ražošanas līdzekļus.

167. pants

Tirdzniecības noteikumi vīna kopējā tirgus darbības uzlabošanai un stabilizēšanai

1. Lai uzlabotu un stabilizētu kopējā tirgus darbību attiecībā uz vīniem, arī vīnogām, misām un vīniem, no kuriem tie iegūti, ražotājas dalībvalstis var noteikt tirdzniecības noteikumus, lai regulētu piedāvājumu, jo īpaši ar lēmumiem, ko pieņēmušas saskaņā ar 157. un 158. pantu atzītas starpnozaru organizācijas.

Šie noteikumi ir samērojami ar sasniedzamo mērķi, un tie nevar:

- a) būt saistīti ar darījumiem pēc attiecīgā produkta pirmās laišanas tirgū;
- b) atļaut cenu noteikšanu, arī orientējošo vai ieteicamo cenu noteikšanu;
- c) padarīt nepieejamu pārmērīgi lielu daļu parasti pieejamās vīnogu ražas;
- d) radīt iespēju atteikties izdot valsts un Savienības sertifikātus, kas vajadzīgi vīna apgrozībai un tirdzniecībai, ja šāda tirdzniecība notiek saskaņā ar minētajiem noteikumiem.

2. Par 1. punktā minētajiem noteikumiem informē tirgus dalībniekus, publicējot šos noteikumus pilnā apjomā attiecīgās dalībvalsts oficiālajā izdevumā.

3. Dalībvalstis paziņo Komisijai jebkuru lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar šo pantu.

5. Iedaļa

Līgumu slēgšanas sistēmas

168. pants

Līgumattiecības

1. Neskarot 148. panta nosacījumus attiecībā uz piena un piena produktu nozari un 125. panta nosacījumus attiecībā uz cukura nozari, ja dalībvalsts attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, kas ietilpst 1. panta 2. punktā uzskaitītājās nozarēs, izņemot piena un piena produktu nozari un cukura nozari, izlemj:

- a) ka par katru tās teritorijā veiktu minēto lauksaimniecības produktu piegādi no ražotāja pārstrādātājam vai izplatītājam ir jābūt starp abām pusēm noslēgtam rakstiskam līgumam; un/vai
- b) ka pirmajam pircējam jāiesniedz rakstisks priekšlikums līguma noslēgšanai par ražotāja veiktu minēto lauksaimniecības produktu piegādi tā teritorijā,

šāds līgums vai šāds piedāvājums noslēgt līgumu atbilst šā panta 4. un 6. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. Ja dalībvalsts nolemj, ka par tādu produktu piegādi no ražotāja pārstrādātājam, uz kuriem attiecas šis pants, ir jābūt starp abām pusēm noslēgtam rakstiskam līgumam, tā lemj arī par to, kurš piegādes posms vai posmi aptverts vai aptverti ar šādu līgumu, ja attiecīgo produktu piegādi veic ar viena vai vairāku pušu starpniecību.

Dalībvalstis nodrošina, ka noteikumi, kurus tās pieņem saskaņā ar šo pantu, nekaitē iekšējā tirgus pienācīgai darbībai.

3. Šā panta 2. punktā aprakstītajā gadījumā dalībvalsts var izveidot starpniecības mehānismu, ko izmanto gadījumā, ja nav savstarpējas vienošanās noslēgt šādu līgumu, tādējādi nodrošinot taisnīgas līgumattiecības.

4. Jebkurš 1. punktā minēts līgums vai līguma piedāvājums:

- a) tiek iesniegts pirms piegādes,
- b) ir sagatavots rakstiski, un
- c) satur šādus elementus:

i) cenu, kas maksājama par piegādāto svaigpienu, kura:

- ir nemainīga un noteikta līgumā, un/vai
- tiek aprēķināta, apvienojot līgumā noteiktos faktoros, kas var ietvert tirgus rādītājus, kuri atspoguļo

izmaiņas tirgus nosacījumos, piegādāto apjomu un piegādāto lauksaimniecības produktu kvalitāti vai sastāvu,

ii) attiecīgo produktu apjomu un kvalitāti, ko var piegādāt vai kas jāpiegādā, un šādu piegāžu grafiku,

iii) līguma darbības ilgumu, kas var būt vai nu noteikts ilgums, vai nenoteikts ilgums ar izbeigšanas klauzulām,

iv) informāciju par samaksas termiņiem un procedūrām,

v) pasākumus lauksaimniecības produktu savākšanai vai piegādei,

vi) noteikumus, ko piemēro nepārvaramas varas gadījumos.

5. Atkāpjoties no 1. punkta, līgums vai līguma piedāvājums nav vajadzīgs, ja ražotājs attiecīgo produktu piegādā pircējam, kas ir kooperatīvs, kura dalībnieks ir arī ražotājs, ja kooperatīva statūtos vai noteikumos un lēmumos, kas paredzēti šajos statūtos vai pieņemti atbilstīgi šiem statūtiem, ir iekļauti noteikumi, kuru ietekme ir tāda pati kā tiem, kas noteikti 4. punkta a), b) un c) apakšpunktā.

6. Puses brīvi pārrunā visus ražotāju, savācēju, pārstrādātāju vai izplatītāju par lauksaimniecības produktu piegādi noslēgto līgumu elementus, tostarp tos, kas norādīti 4. punkta c) apakšpunktā.

Neskarot pirmo daļu, piemēro vienu vai abus no minētajiem noteikumiem:

a) ja dalībvalsts nolemj, ka saskaņā ar 1. punktu par katru lauksaimniecības produktu piegādi ir jābūt rakstiskam līgumam, tā var noteikt minimālo ilgumu, kas attieksies tikai uz rakstiskiem līgumiem starp ražotāju un lauksaimniecības produktu pirmo pircēju. Šāds minimālais ilgums ir vismaz seši mēneši, un tas neatstāj kaitīgu ietekmi uz iekšējā tirgus pienācīgu darbību;

b) ja dalībvalsts nolemj, ka pirmajiem lauksaimniecības produktu pircējiem saskaņā ar 1. punkta prasībām ir jāiesniedz ražotājam rakstisks līguma priekšlikums, tā var paredzēt, ka piedāvājumā jānorāda minimālais šā līguma darbības ilgums, kā tas šajā nolūkā noteikts valsts tiesību aktos. Šāds minimālais ilgums ir vismaz seši mēneši, un tas neatstāj kaitīgu ietekmi uz iekšējā tirgus pienācīgu darbību.

Šā punkta otrā daļa neskar ražotāja tiesības noraidīt šādu minimālo darbības ilgumu ar noteikumu, ka par noraidījumu paziņo rakstiski. Tādā gadījumā abas puses var brīvi apspriest visus līguma elementus, tostarp tos, kas norādīti 4. punkta c) apakšpunktā.

7. Dalībvalstis, kas izmanto šajā pantā minētās iespējas, nodrošina, ka noteikumi, kurus tās paredz, nekaitē iekšējā tirgus pienācīgai darbībai.

Dalībvalstis paziņo Komisijai, kā tās piemēro saskaņā ar šo pantu ieviestos pasākumus.

8. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz nepieciešamos pasākumus attiecībā uz šā panta 4. punkta a) un b) apakšpunkta un 5. punkta vienādu piemērošanu, un pasākumus saistībā ar paziņojumiem, kas dalībvalstīm jāsniedz saskaņā ar šā panta prasībām.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

169. pants

Līgumslēgšanas sarunas olīveļļas nozarē

1. Tāda ražotāju organizācija olīveļļas nozarē, kura ir atzīta saskaņā ar 152. panta 1. punktu un kura cenšas sasniegt vienu vai vairākus no šādiem mērķiem, proti, koncentrēt piegādi, laist tirgū tās biedru saražotos produktus un optimizēt ražošanas izmaksas, var attiecībā uz daļu no tās biedru kopējās produkcijas vai visu produkcijas apjomu risināt sarunas savu biedru vārdā par olīveļļas piegādes līgumiem.

Ražotāju organizācija atbilst šajā punktā minētajiem mērķiem, ar noteikumu, ka centieni sasniegt minētos mērķus vainagojas ar darbību integrāciju, un ir sagaidāms, ka šāda integrācija dos būtiskus ieguvumus, lai ražotāju organizācijas darbības kopumā palīdzētu sasniegt LESD 39. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.

To varētu īstenot ar noteikumu, ka:

- a) ražotāju organizācija veic vismaz vienu no šādām darbībām:
 - i) kopīga izplatīšana, tostarp kopīga pārdošanas platforma un kopīga transportēšana,
 - ii) kopīgs iepakojums, marķējums vai reklāma,
 - iii) kopīga kvalitātes kontroles organizēšana,
 - iv) kopīga aprīkojuma vai uzglabāšanas iekārtu izmantošana,
 - v) kopīga pārstrāde,
 - vi) kopīga tādu atkritumu apsaimniekošana, kuri tieši saistīti ar olīveļļas ražošanu,
 - vii) kopīgs resursu iepirkums,

b) šīs darbības ir būtiskas attiecībā uz attiecīgo olīveļļas apjomu un attiecībā uz ražošanas un produkta laišanas tirgū izmaksām.

2. Atzītas ražotāju organizācijas sarunas var notikt:

- a) neatkarīgi no tā, vai ražotāji īpašumtiesības uz attiecīgo olīveļļu nodod ražotāju organizācijai;
- b) neatkarīgi no tā, vai pārrunātā cena ir tāda pati attiecībā uz dažu vai visu ražotāju kopējo ražošanas apjomu;
- c) ar noteikumu, ka konkrētai ražotāju organizācijai olīveļļas apjoms, par kuru tiek veiktas šādas sarunas un kurš tiek saražots kādā konkrētā dalībvalstī, nepārsniedz 20 % no attiecīgā tirgus; aprēķinot minēto apjomu, nošķir cilvēku uzturam paredzēto olīveļļu un olīveļļu citiem izmantojumiem.
- d) ar noteikumu, ka ražotāju organizācija attiecībā uz tās olīveļļas apjomu, par kuru tiek veiktas šādas sarunas, koncentrē piegādi un laiž tās biedru produktu tirgū;
- e) ar noteikumu, ka attiecīgie ražotāji nav citas ražotāju organizācijas dalībnieki, kura to vārdā arī risina sarunas par šādiem līgumiem;
- f) ar noteikumu, ka uz attiecīgo olīveļļu neattiecas pienākums piegādāt, kas izriet no ražotāja līdzdalības kooperatīvā, kas pats nav attiecīgās ražotāju organizācijas biedrs, atbilstīgi nosacījumiem, kuri paredzēti kooperatīva statūtos vai noteikumos un lēmumos, kas paredzēti šajos statūtos vai pieņemti atbilstīgi šiem statūtiem; un
- g) ar noteikumu, ka ražotāju organizācija informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurās tā darbojas, par tās olīveļļas ražošanas apjomu, par kuru tiek risinātas šādas sarunas.

3. Šajā pantā atsaucies uz ražotāju organizācijām ietver arī šādu ražotāju organizāciju apvienības, kas atzītas saskaņā ar 156. panta 1. punktu.

4. Lai piemērotu 2. punkta c) apakšpunktu, Komisija ar līdzekļiem, kurus tā uzskata par piemērotiem, publisko olīveļļas ražošanas apjomus dalībvalstīs.

5. Atkāpjoties no 2. punkta c) apakšpunkta, pat ja nav pārsniegtas tajā noteiktā robežvērtība, šā punkta otrajā daļā minētā konkurences iestāde var atsevišķā gadījumā nolemt, ka ražotāju organizācijai konkrētās sarunas vai nu būtu jāatsāk, vai tām vispār nebūtu jānotiek, ja konkurences iestāde uzskata, ka tas ir nepieciešams, lai novērstu konkurences izslēgšanu, vai ja tā uzskata, ka ir apdraudēti LESD 39. panta mērķi.

Attiecībā uz sarunām, kas skar vairākas dalībvalstis, pirmajā daļā minēto lēmumu pieņem Komisija, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru. Citos gadījumos minēto lēmumu pieņem tās dalībvalsts valsts konkurences iestāde, uz kuru sarunas attiecas.

Šajā punktā minētos lēmumus nepiemēro pirms datuma, kad tie paziņoti attiecīgajiem uzņēmumiem.

Piemērojot šo pantu, piemēro 149. panta 7. punkta a) apakšpunktā sniegto "valsts konkurences iestādes" definīciju.

6. Dalībvalstis, kurās notiek sarunas saskaņā ar šo pantu, paziņo Komisijai par 2. punkta g) apakšpunkta un 5. punkta piemērošanu.

170. pants

Līgumslēgšanas sarunas liellopu un teļa gaļas nozarē

1. Tāda ražotāju organizācija liellopu un teļa gaļas nozarē, kura ir atzīta saskaņā ar 152. panta 1. punktu un kura cenšas sasniegt vienu vai vairākus no šādiem mērķiem, proti, koncentrēt piegādi, laist tirgū tās biedru saražotos produktus un optimizēt ražošanas izmaksas, var attiecībā uz daļu no tās biedru kopējās produkcijas vai visu produkcijas apjomu risināt sarunas savu biedru vārdā par tādu kaušanai paredzētu dzīvu Bos taurus ģints liellopu piegādes līgumiem, uz kuriem attiecas KN kodi ex 0102 29 21, ex 0102 29 41, ex 0102 29 51, ex 0102 29 61 vai ex 0102 29 91), kuri:

a) ir jaunāki par 12 mēnešiem un

b) ir 12 mēnešus veci un vecāki.

Ražotāju organizācija atbilst šajā punktā minētajiem mērķiem, ar noteikumu, ka centieni sasniegt minētos mērķus vainagojas ar darbību integrāciju, un ir sagaidāms, ka šāda integrācija dos būtiskus ieguvumus, lai ražotāju organizācijas darbības kopumā palīdzētu sasniegt LESD 39. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.

To varētu īstenot ar noteikumu, ka:

a) ražotāju organizācija veic vismaz vienu no šādām darbībām:

i) kopīga izplatīšana, tostarp kopīga pārdošanas platforma un kopīga transportēšana,

ii) kopīga veicināšana,

iii) kopīga kvalitātes kontroles organizēšana,

iv) kopīga aprīkojuma vai uzglabāšanas iekārtu izmantošana,

v) kopīga tādu atkritumu apsaimniekošana, kuri tieši saistīti ar dzīvu liellopu audzēšanu,

vi) kopīgs resursu iepirkums,

b) šīs darbības ir būtiskas attiecībā uz attiecīgās liellopu un teļa gaļas apjomu un attiecībā uz ražošanas un produkta laišanas tirgū izmaksām.

2. Atzītas ražotāju organizācijas sarunas var notikt:

a) neatkarīgi no tā, vai lauksaimnieki īpašumtiesības nodod ražotāju organizācijai;

b) neatkarīgi no tā, vai sarunās saskaņotā cena ir tāda pati attiecībā uz dažu vai visu ražotāju kopējo ražošanas apjomu;

c) ar noteikumu, ka konkrētai ražotāju organizācijai saražotais liellopu un teļa gaļas apjoms, par kuru tiek veiktas šādas sarunas un kurš tiek saražots kādā konkrētā dalībvalstī, nepārsniedz 15 % no katra 1. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētā produkta kopējā attiecīgās dalībvalsts valsts ražošanas apjoma, kas izteikts kā kautsvara ekvivalents;

d) ar noteikumu, ka attiecībā uz liellopu un teļa gaļas apjomu, uz kuru attiecas šādas sarunas, ražotāju organizācija koncentrē piegādi un laiž savu biedru produkciju tirgū;

e) ar noteikumu, ka attiecīgie ražotāji nav citas ražotāju organizācijas dalībnieki, kura to vārdā arī risina sarunas par šādiem līgumiem;

f) ar noteikumu, ka uz attiecīgo produktu neattiecas pienākums piegādāt, kas izriet no ražotāja līdzdalības kooperatīvā, kas pats nav attiecīgās ražotāju organizācijas biedrs, atbilstīgi nosacījumiem, kuri paredzēti kooperatīva statūtos vai noteikumos un lēmumos, kas paredzēti šajos statūtos vai pieņemti atbilstīgi šiem statūtiem; un

g) ar noteikumu, ka ražotāju organizācija informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā tā darbojas, par tās liellopu un teļa gaļas ražošanas apjomu, par kuru tiek risinātas šādas sarunas.

3. Šajā pantā atsauces uz ražotāju organizācijām ietver arī šādu ražotāju organizāciju apvienības, kas atzītas saskaņā ar 156. panta 1. punktu.

4. Lai piemērotu 2. punkta c) apakšpunktu, Komisija ar līdzekļiem, kurus tā uzskata par piemērotiem, publisko liellopu un teļa gaļas ražošanas apjomus dalībvalstīs, izteiktus kautsvara ekvivalentā.

5. Atkāpjoties no 2. punkta c) apakšpunkta, pat ja nav pārsniegtas tajos noteiktās robežvērtības, šā punkta otrajā daļā minētā konkurences iestāde var atsevišķā gadījumā nolemt, ka ražotāju organizācijai konkrētās sarunas vai nu būtu jāatsāk, vai tām vispār nebūtu jānotiek, ja konkurences iestāde uzskata, ka tas ir nepieciešams, lai novērstu konkurences izslēgšanu vai ja tā uzskata, ka produkts, uz kuru attiecas sarunas, ir daļa no atsevišķa tirgus, ņemot vērā tā īpašās iezīmes vai tā paredzēto izmantojumu, un ka šādas kolektīvas sarunas aptvertu vairāk nekā 15 % no šāda tirgus valsts ražošanas apjoma, vai ja tā uzskata, ka ir apdraudēti LESD 39. panta mērķi.

Attiecībā uz sarunām, kas skar vairākas dalībvalstis, pirmajā daļā minēto lēmumu pieņem Komisija, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru. Citos gadījumos minēto lēmumu pieņem tās dalībvalsts valsts konkurences iestāde, uz kuru sarunas attiecas.

Šajā punktā minētos lēmumus nepiemēro pirms datuma, kad tie paziņoti attiecīgajiem uzņēmumiem.

Piemērojot šo pantu, piemēro 149. panta 7. punkta a) apakšpunktā ietvertu "valsts konkurences iestādes" definīciju.

6. Dalībvalstis, kurās notiek sarunas saskaņā ar šo pantu, paziņo Komisijai par 2. punkta g) apakšpunkta un 5. punkta piemērošanu.

171. pants

Līgumslēgšanas sarunas par konkrētiem laukaugiem

1. Tāda ražotāju organizācija, kura ir atzīta saskaņā ar 152. panta 1. punktu un kura cenšas sasniegt vienu vai vairākus no mērķiem, proti, koncentrēt piegādi, laist tirgū tās biedru saražotos produktus un optimizēt ražošanas izmaksas, var attiecībā uz daļu no tās biedru kopējās produkcijas vai visu produkcijas apjomu risināt sarunas savu biedru vārdā par piegādes līgumiem attiecībā uz vienu vai vairākiem no turpmāk minētajiem produktiem, kuri nav paredzēti sēšanai un miežu gadījumā nav paredzēti iesalošanai:

- a) parastie kvieši, uz kuriem attiecas KN kods ex 1001 99 00;
- b) mieži, uz kuriem attiecas KN kods ex 1003 90 00;
- c) kukurūza, uz ko attiecas KN kods ex 1005 90 00;
- d) rudzi, uz kuriem attiecas KN kods ex 1002 90 00;
- e) cietie kvieši, uz kuriem attiecas KN kods ex 1001 19 00;
- f) auzas, uz kurām attiecas KN kods ex 1004 90 00;
- g) tritikāle, uz ko attiecas KN kods ex 1008 60 00;

- h) rapša sēklas, uz ko attiecas KN kods ex 1205;
- i) saulespuķu sēklas, uz ko attiecas KN kods ex 1206 00;
- j) sojas pupas, uz ko attiecas KN kods ex 1201 90 00;
- k) lauka pupas, uz ko attiecas KN kodi ex 0708 un ex 0713;
- l) lauka zirņi, uz kuriem attiecas KN kodi ex 0708 un ex 0713.

Ražotāju organizācija atbilst šajā punktā minētajiem mērķiem, ar noteikumu, ka centieni sasniegt minētos mērķus vainagojas ar darbību integrāciju, un ir sagaidāms, ka šāda integrācija dos būtiskus ieguvumus, lai ražotāju organizācijas darbības kopumā palīdzētu sasniegt LESD 39. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.

To varētu īstenot ar noteikumu, ka:

- a) ražotāju organizācija veic vismaz vienu no šādām darbībām:
 - i) kopīga izplatīšana, tostarp kopīga pārdošanas platforma un kopīga transportēšana,
 - ii) kopīga veicināšana,
 - iii) kopīga kvalitātes kontroles organizēšana,
 - iv) kopīga aprīkojuma vai uzglabāšanas iekārtu izmantošana,
 - v) kopīgs resursu iepirkums,
 - b) šīs darbības ir būtiskas attiecībā uz attiecīgā produkta apjomu un attiecībā uz ražošanas un produkta laišanas tirgū izmaksām.
2. Atzītas ražotāju organizācijas sarunas var notikt:
- a) neatkarīgi no tā, vai ražotāji īpašumtiesības nodod ražotāju organizācijai;
 - b) neatkarīgi no tā, vai pārrunātā cena ir tāda pati attiecībā uz dažu vai visu ražotāju kopējo ražošanas apjomu;
 - c) ar noteikumu, ka katram 1. punktā minētajam produktam un konkrētai ražotāju organizācijai tā produkta apjoms, par kuru tiek veiktas šādas sarunas un kurš tiek saražots kādā konkrētā dalībvalstī, nepārsniedz 15 % no minētā produkta kopējā attiecīgās dalībvalsts valsts ražošanas apjoma;
 - d) ar noteikumu, ka attiecībā uz to produktu apjomu, uz kuriem attiecas šādas sarunas, ražotāju organizācija koncentrē piegādi un laiž savu biedru produkciju tirgū;
 - e) ar noteikumu, ka attiecīgie ražotāji nav citas ražotāju organizācijas dalībnieki, kura to vārdā arī risina sarunas par šādiem līgumiem;

f) ar noteikumu, ka uz attiecīgo produktu neattiecas pienākums piegādāt, kas izriet no ražotāja līdzdalības kooperatīvā, kas pats nav attiecīgās ražotāju organizācijas biedrs, atbilstīgi nosacījumiem, kuri paredzēti kooperatīva statūtos vai noteikumos un lēmumos, kas paredzēti šajos statūtos vai pieņemti atbilstīgi šiem statūtiem; un

g) ar noteikumu, ka ražotāju organizācija informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā tā darbojas, par katra produkta ražošanas apjomu, par kuru tiek risinātas šādas sarunas.

3. Šajā pantā atsaucies uz ražotāju organizācijām ietver arī šādu ražotāju organizāciju apvienības, kas atzītas saskaņā ar 156. panta 1. punktu.

4. Lai piemērotu 2. punkta c) apakšpunktu, Komisija ar līdzekļiem, kurus tā uzskata par piemērotiem, publisko 1. punktā minēto produktu ražošanas apjomu dalībvalstīs.

5. Atkāpjoties no 2. punkta c) apakšpunkta, pat ja nav pārsniegtas tajos noteiktās robežvērtības, šā punkta otrajā daļā minētā konkurences iestāde var atsevišķā gadījumā nolemt, ka ražotāju organizācijai konkrētās sarunas vai nu būtu jāatsāk, vai tām vispār nebūtu jānotiek, ja konkurences iestāde uzskata, ka tas ir nepieciešams, lai novērstu konkurences izslēgšanu vai ja tā uzskata, ka produkts, uz kuru attiecas sarunas, ir daļa no atsevišķa tirgus, ņemot vērā tā īpašās iezīmes vai tā paredzēto izmantojumu, un ka šādas kolektīvas sarunas aptvertu vairāk nekā 15 % no šāda tirgus valsts ražošanas apjoma, vai ja tā uzskata, ka ir apdraudēti LESD 39. panta mērķi.

Attiecībā uz sarunām, kas skar vairākas dalībvalstis, pirmajā daļā minēto lēmumu pieņem Komisija, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru. Citos gadījumos minēto lēmumu pieņem tās dalībvalsts valsts konkurences iestāde, uz kuru sarunas attiecas.

Šajā punktā minētos lēmumus nepiemēro pirms datuma, kad tie paziņoti attiecīgajiem uzņēmumiem.

Piemērojot šo pantu, piemēro 149. panta 7. punkta a) apakšpunkta ietvertu "valsts konkurences iestādes" definīciju.

6. Dalībvalstis, kurās notiek sarunas saskaņā ar šo pantu, paziņo Komisijai par 2. punkta g) apakšpunkta un 5. punkta piemērošanu.

172. pants

Šķiņķa ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi piegādes regulēšana

1. Pēc ražotāju organizācijas, kas atzīta saskaņā ar šīs regulas 152. panta 1. punktu, starpnozaru organizācijas, kas atzīta saskaņā ar šīs regulas 157. panta 1. punktu, vai uzņēmumu

grupas, kas minēta 3. panta 2. punktā Regulā (ES) Nr. 1151/2012, pieprasījuma dalībvalstis uz ierobežotu laikposmu var paredzēt saistošus noteikumus par tādas šķiņķa piegādes regulēšanu, kurai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1151/2012 5. panta 1. un 2. punktu ir piešķirts aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde.

2. Šā panta 1. punktā minētie noteikumi ievēro to, ka nepieciešams, lai iepriekš būtu noslēgta vienošanās starp pusēm, kas darbojas Regulas (ES) Nr. 1151/2012 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajā ģeogrāfiskajā apgabalā. Šādu vienošanos pēc konsultēšanās ar cūku audzētājiem ģeogrāfiskajā apgabalā noslēdz starp vismaz divām trešdaļām attiecīgās šķiņķa šķirnes ražotāju, kas pārstāv vismaz divas trešdaļas attiecīgās šķiņķa šķirnes produkcijas ģeogrāfiskajā apgabalā, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1151/2012 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā, un, ja dalībvalsts to uzskata par piemērotu, vismaz divas trešdaļas cūku audzētāju ģeogrāfiskajā apgabalā, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1151/2012 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

3. Noteikumi, kas minēti 1. punktā:

a) attiecas tikai uz attiecīgo produktu un/vai tā izejvielu piedāvājuma regulējumu, un to mērķis ir saskaņot šīs šķiņķa šķirnes piedāvājumu ar pieprasījumu;

b) ietekmē tikai attiecīgo produktu;

c) var būt saistoši ne vairāk kā trīs gadus, un šā laikposma beigās tos var atjaunināt, ja ir saņemts jauns pieprasījums, kā minēts 1. punktā;

d) nerada traucējumus tādu produktu tirdzniecībai, uz kuriem neattiecas minētie noteikumi;

e) neattiecas ne uz vienu darījumu pēc attiecīgās šķiņķa šķirnes pirmā tirdzniecības posma;

f) nepieļauj cenu noteikšanu, tostarp cenu orientējošu noteikšanu vai ieteikuma veidā;

g) nepadara nepieejamu pārmērīgi lielu daļu attiecīgā produkta, kas pretējā gadījumā būtu pieejama;

h) nerada diskrimināciju, neveido šķērslī jaunu dalībnieku ienākšanai tirgū un negatīvi neietekmē sīkražotājus;

i) palīdz saglabāt attiecīgā produkta kvalitāti un/vai pilnveidot attiecīgo produktu.

4. Šā panta 1. punktā minētos noteikumus publisko, publicējot tos dalībvalsts oficiālajā izdevumā.

5. Dalībvalstis veic pārbaudes, lai pārliecinātos, ka tiek ievēroti 3. punktā paredzētie nosacījumi, un gadījumos, kad kompetentās valsts iestādes ir atklājušas, ka šie nosacījumi nav ievēroti, atceļ 1. punktā minētos noteikumus.

6. Dalībvalstis nekavējoties dara zināmus Komisijai visus 1. punktā minētos noteikumus, ko tās pieņēmušas. Komisija informē citas dalībvalstis par jebkuriem paziņojumiem par šādu noteikumu pieņemšanu.

7. Komisija jebkurā laikā var pieņemt īstenošanas aktus, pieprasot, lai dalībvalsts atceļ tās noteikumus, kas pieņemti saskaņā ar 1. punktu, ja Komisija konstatē, ka minētie noteikumi neatbilst šā panta 4. punktā paredzētajiem nosacījumiem, ierobežo vai kropļo konkurenci ievērojamā iekšējā tirgus daļā, apdraud brīvu tirdzniecību vai LESD 39. pantā noteikto mērķu sasniegšanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot šīs regulas 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

6. Iedaļa

Procedūras noteikumi

173. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai nodrošinātu to, ka ražotāju organizāciju, ražotāju organizāciju apvienību un starpnozaru organizāciju mērķi un pienākumi būtu skaidri noteikti un veicinātu šādu organizāciju un apvienību darbības efektivitāti, neradot tām nevajadzīgu administratīvu slogu un nekaitējot biedrošanās brīvības principam, jo īpaši attiecībā uz tiem, kuri nav šādu organizāciju biedri, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par ražotāju organizācijām, ražotāju organizāciju apvienībām un starpnozaru organizācijām saistībā ar turpmāk norādītajiem tematiem attiecībā uz vienu vai vairākām 1. panta 2. punktā minētajām nozarēm vai šādu nozaru konkrētiem produktiem:

- a) konkrēti mērķi, kurus varētu, vajag vai nevajag sasniegt šādām organizācijām un apvienībām; un ko vajadzības gadījumā pievieno 152. līdz 163. pantā minētajiem,
- b) noteikumi par šādām organizācijām un apvienībām, organizāciju, kas nav ražotāju organizācijas, statūtiem, īpašiem nosacījumiem, kas piemērojami ražotāju organizāciju statūtiem atsevišķās nozarēs, tostarp atkāpes no pienākuma tirgot visu produkciju ar 160. panta otrajā daļā minētās ražotāju organizācijas starpniecību, šādu organizāciju un apvienību struktūru, dalības laikposmu, lielumu, pārskatatbildību un pasākumiem, no atzīšanas izrietošajām sekām, atzīšanas atsaukšanu un to apvienošanas;
- c) atzīšanas, atzīšanas atcelšanas un apturēšanas noteikumi, no atzīšanas, atzīšanas atcelšanas un apturēšanas izrietošā

ietekme, kā arī prasības šādām organizācijām un apvienībām īstenot pasākumus stāvokļa izlabošanai, ja netiek izpildīti atzīšanas kritēriji;

- d) starpvalstu organizācijas un apvienības, tostarp šā punkta a), b) un c) apakšpunktā minētie noteikumi;
 - e) noteikumi par to, kā un ar kādiem nosacījumiem attiecīgajām kompetentajām iestādēm ir jāsniedz administratīva palīdzība, ja notiek starptautiska sadarbība;
 - f) nozares, uz kurām attiecas 161. pants, nosacījumi ārpakalpojumu izmantošanai, to pasākumu veidi, attiecībā uz kuriem var izmantot ārpakalpojumus, un tas, kā organizācijas vai apvienības nodrošina tehniskos līdzekļus;
 - g) organizāciju un apvienību tirgū laižamās produkcijas minimālā apjoma vai vērtības aprēķināšanas bāze;
 - h) tādu biedru, kuri nav ražotāji, uzņemšana ražotāju organizācijās un tādu organizāciju, kas nav ražotāju organizācijas, uzņemšana ražotāju organizāciju apvienībās;
 - i) dažu organizāciju noteikumu paplašināšana, kā minēts 164. pantā, tos attiecinot arī uz ražotājiem, kas nav biedri, un to ražotāju obligātās finansiālās iemaksas, kuri nav biedri, kā minēts 165. pantā, tostarp minēto iemaksu izlietošana un sadale minētajās organizācijās un stingrāku ražošanas noteikumu saraksts, kuru var paplašināt saskaņā ar 164. panta 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu, vienlaikus nodrošinot, ka šādu organizāciju darbība ir pārskatāma un ka tās ir atbildīgas to ražotāju priekšā, kuri nav biedri, un ka šādu organizāciju biedri nebauda labvēlīgāku attieksmi nekā ražotāji, kuri nav biedri, jo īpaši attiecībā uz obligāto finansiālo iemaksu izlietošanu;
 - j) papildu prasības par 164. pantā minēto organizāciju reprezentatīvu pārstāvību, attiecīgās ekonomiskās zonas, arī Komisijas veikta pārbaude par to noteikšanu, minimālie laikposmi, cik ilgi noteikumiem jābūt spēkā pirms to piemērošanas paplašināšanas, personas vai organizācijas, kurām var piemērot noteikumus vai iemaksas, un apstākļi, kādos Komisija var pieprasīt, lai noteikumu piemērošanas paplašināšanu vai obligāto iemaksu noteikšanu atteiktu vai atceltu.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, lai nodrošinātu, ka skaidri tiek definēti piena un piena produktu nozares ražotāju organizāciju, ražotāju organizāciju apvienību un starpnozaru organizāciju mērķi un pienākumi, tādējādi sekmējot šādu organizāciju darbības efektivitāti, neuzliekot liekus apgrūtinājumus, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, kuros paredz:
- a) nosacījumus starptautisku ražotāju organizāciju un ražotāju organizāciju starptautisku apvienību atzīšanai;

- b) noteikumus par to, kā un ar kādiem nosacījumiem attiecīgajām kompetentajām iestādēm ir jāsniedz administratīva palīdzība ražotāju organizācijām, tostarp ražotāju organizāciju apvienībām, ja notiek starptautiska sadarbība;
- c) papildu noteikumus par to, kā aprēķināt svaigpiena apjomu, par kuru notiek sarunas, kas minētas 149. panta 2. punkta c) apakšpunktā un 149. panta 3. punktā.
- d) noteikumus par dažu 164. pantā paredzēto organizāciju noteikumu piemērošanas paplašināšanu uz ražotājiem, kas nav to biedri, un obligātajām finansiālajām iemaksām no tiem, kas nav biedri, kā minēts 165. pantā.

174. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

1. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot šīs nodaļas piemērošanai vajadzīgos pasākumus, jo īpaši:
 - a) pasākumus par 154. un 158. pantā noteikto ražotāju organizāciju un starpnozaru organizāciju atzīšanas nosacījumu īstenošanu;
 - b) procedūras ražotāju organizāciju apvienošanās gadījumā;
 - c) procedūras, kas jānosaka dalībvalstīm, attiecībā uz minimālo lielumu un minimālo dalības laiku;
 - d) procedūras saistībā ar 164. un 165. pantā minēto noteikumu un finansiālo iemaksu piemērošanas paplašināšanu, jo īpaši 164. panta 2. punktā minētā "ekonomikas zonas" jēdziena īstenošanai;
 - e) procedūras saistībā ar administratīvu palīdzību;
 - f) procedūras saistībā ar ārpakalpojumu izmantošanu;
 - g) 166. pantā minēto pasākumu īstenošanai vajadzīgās procedūras un tehniskos nosacījumus.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, attiecībā uz piena un piena produktu nozari Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot sīki izstrādātus noteikumus, kas nepieciešami, lai:

- a) īstenotu ar ražotāju organizāciju, to apvienību un starpnozaru organizāciju atzīšanu saistītos nosacījumus, kas izklāstīti 161. pantā un 163. pantā;
- b) sniegtu paziņojumu, kā minēts 149. panta 2. punkta f) apakšpunktā;

- c) dalībvalstis sniegtu paziņojumus Komisijai, kā tas paredzēts 161. panta 3. punkta d) apakšpunktā, 163. panta 3. punkta e) apakšpunktā, 149. panta 8. punktā un 150. panta 7. punktā;

- d) īstenotu procedūras saistībā ar administratīvo palīdzību, ja notiek starptautiska sadarbība.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

175. pants

Citas īstenošanas pilnvaras

Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt atsevišķus lēmumus attiecībā uz:

- a) tādu organizāciju atzīšanu, kas darbojas vairākās dalībvalstīs, atbilstīgi noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar 174. panta 1. punkta d) apakšpunktu;
- b) dalībvalsts iebildumu atzīt starpnozaru organizāciju vai atzīšanas atsaukšanu;
- c) ekonomikas zonu sarakstu, par ko saskaņā ar noteikumiem, kas pieņemti atbilstīgi 174. panta 1. punkta h) apakšpunktam un 174. panta 2. punkta d) apakšpunktam, paziņojusi dalībvalsts;
- d) prasību, ka dalībvalstij jāatsaka vai jāatceļ dalībvalsts pieņemts lēmums par noteikumu piemērošanas paplašināšanu vai finansiālām iemaksām, ko veic tie, kas nav biedri.

Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

III DAĻA

TIRDZNICĪBA AR TREŠĀM VALSTĪM

I NODAĻA

Importa un eksporta licences

176. pants

Vispārējie noteikumi

1. Neskarot gadījumus, kad importa vai eksporta licences ir vajadzīgas saskaņā ar šo regulu, var noteikt, ka licence ir jāuzrāda viena vai vairāku turpmāk norādīto nozaru produktu importam Savienībā ar mērķi tos laist brīvā apgrozībā Savienībā vai eksportēt no Savienības:

- a) labība,
- b) rīsi,
- c) cukurs;
- d) sēklas;

- e) olīveļļa un galda olīvas – attiecībā uz produktiem ar KN kodu 1509, 1510 00, 0709 92 90, 0711 20 90, 2306 90 19, 1522 00 31 un 1522 00 39;
- f) lini un kaņepes – attiecībā uz kaņepēm;
- g) augļi un dārzeņi;
- h) augļu un dārzeņu pārstrādes produkti;
- i) banāni;
- j) vīns;
- k) dzīvi augi;
- l) liellopu un teļa gaļa,
- m) piens un piena produkti,
- n) cūkgaļa,
- o) aitas un kazas gaļa;
- p) olas;
- q) mājputnu gaļa;
- r) lauksaimniecības izcelsmes etilspirts.

2. Dalībvalstis izdod licences jebkuram pieteikuma iesniedzējam neatkarīgi no tā, kurā vietā Savienībā šis pieteikuma iesniedzējs veic uzņēmējdarbību, ja vien saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu pieņemtā tiesību aktā nav paredzēts citādi, kā arī neskarot šīs regulas 177. panta, 178. panta un 179. panta piemērošanu.

3. Licences ir derīgas visā Savienībā.

177. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai ņemtu vērā Savienības starptautiskās saistības un Savienības piemērojamos sociālos, vides un dzīvnieku labturības standartus, nepieciešamību uzraudzīt tirdzniecības attīstību un pārmaiņas tirgū, produktu importu un eksportu, nepieciešamību pēc pamatotas tirgus pārvaldības un nepieciešamību samazināt administratīvo slogu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, kuros paredz:

- a) 176. panta 1. punktā minēto nozaru produktu sarakstu, par kuriem jāuzrāda importa vai eksporta licence;
- b) gadījumus un situācijas, kurās importa vai eksporta licence nav jāuzrāda, ņemot vērā attiecīgo produktu muitas statusu,

piemērojamo tirdzniecības režīmu, darbību nolūku, pieteikuma iesniedzēja juridisko statusu un iesaistītos daudzumus.

2. Lai noteiktu licenču sistēmas papildu elementus, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot noteikumus par:

- a) tiesībām un pienākumiem, kas izriet no licences, to juridiskajām sekām un gadījumiem, kad piemēro pielaidi attiecībā uz pienākuma importēt vai eksportēt licencē minēto daudzumu ievērošanu, vai gadījumiem, kad licencē jānorāda izcelsme;
- b) to, ka importa licences izdošanai vai produktu laišanai brīvā apgrozībā ir jāuzrāda trešās valsts vai juridiskas personas izdots dokuments, kas *inter alia* apliecina produktu izcelsmi, autentiskumu un kvalitātes īpašības;
- c) licences nodošanu vai tās nododamības ierobežojumiem;
- d) papildu nosacījumiem, kas saskaņā ar 189. pantu vajadzīgi licencēm kaņepju importam, un par dalībvalstu savstarpējās administratīvās palīdzības principu, lai nepieļautu vai apkārotu krāpšanu un pārkāpumus;
- e) gadījumiem un situācijām, kuros ir un kuros nav jāiemaksā nodrošinājums, kas garantē to, ka produkti tiek importēti vai eksportēti licences derīguma termiņā.

178. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot vajadzīgos pasākumus šīs nodaļas piemērošanai, tostarp noteikumus par:

- a) licences formu un saturu;
- b) pieteikumu iesniegšanu un licenču izdošanu un izmantošanu;
- c) licences derīguma termiņu;
- d) nodrošinājuma iemaksas procedūrām un iemaksājamā nodrošinājuma apjomu;
- e) pierādījumiem, ka ir izpildītas licenču izmantošanai noteiktās prasības;
- f) pielaižu līmeni attiecībā uz pienākumu importēt vai eksportēt licencē minēto daudzumu;
- g) aizstājējlicenču un licenču dublikātu izdošanu;

h) licenču apstrādi dalībvalstīs un apmaiņu ar informāciju, kas vajadzīga sistēmas pārvaldībai, tostarp procedūrām, kas saistītas ar īpašu dalībvalstu savstarpēju administratīvu palīdzību.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

179. pants

Citas īstenošanas pilnvaras

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus::

- a) ierobežojot daudzumus, par kuriem var izdot licences;
- b) noraidot daudzumus, par kuriem iesniegti pieteikumi;
- c) apturot pieteikumu iesniegšanu, lai pārvaldītu tirgu, ja tiek iesniegti pieteikumi par lieliem daudzumiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

II NODAĻA

Ievedmuita

180. pants

Starptautisku nolīgumu un dažu citu tiesību aktu īstenošana

Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, lai ievērotu prasības, kas izklāstītas starptautiskos nolīgumos, kuri noslēgti saskaņā ar LESD vai jebkurā citā attiecīgā tiesību aktā, kas pieņemts saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu vai 207. pantu, vai kopējo muitas tarifu attiecībā uz lauksaimniecības produktu ievadmuītas aprēķināšanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

181. pants

Ievešanas cenu sistēma dažiem produktiem augļu un dārzeņu, pārstrādātu augļu un dārzeņu un vīna nozarē

1. Lai kopējā muitas tarifa nodokļu likmi piemērotu augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozares produktiem un vīnogu sulai un misai, sūtījuma ieviešanas cena ir vienāda ar tā muitas vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2913/92 ⁽¹⁾ (Muitas kodekss) un Komisijas Regulu (EK) Nr. 2454/93 ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 19.10.1992., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas Regula (EEK) Nr. 2454/93 (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 253, 11.10.1993., 1. lpp.).

2. Lai nodrošinātu sistēmas efektivitāti, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, lai nodrošinātu, ka sūtījuma deklarētās ieviešanas cenas patiesums jāpārbauda, izmantojot vienotas likmes importa vērtību, un paredzētu nosacījumus, saskaņā ar kuriem ir jāiemaksā nodrošinājums.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot noteikumus par to, kā aprēķināma vienotas likmes importa vērtība, kas minēta 2. punktā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

182. pants

Papildu ievadmuita

1. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot labības, rīsu, cukura, augļu un dārzeņu, pārstrādātu augļu un dārzeņu, liellopu un teļa gaļas, piena un piena produktu, cūkgaļas, aitas un kazas gaļas, olu, mājputnu gaļas un banānu nozares produktus, kā arī vīnogu sulu un vīnogu misu, kam – ja to importam piemēro kopējā muitas tarifā noteikto nodokļu likmi – uzliek papildu ievadmuitu, lai nepieļautu vai neitralizētu kaitīgu ietekmi Savienības tirgū, ko varētu izraisīt šādu produktu imports, ja:

- a) importu veic par cenu, kas ir mazāka par to, kuru Savienība paziņojusi PTO ("sprūda cena"), vai arī
- b) importa apjoms gadā pārsniedz noteiktu līmeni ("sprūda apjoms").

Sprūda apjomu nosaka, pamatojoties uz tirgus piekļuves iespējām, kuras izteiktas kā importa procentuālā daļa no attiecīgā iekšzemes patēriņa iepriekšējos trīs gados.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Papildu ievadmuitu neuzliek, ja attiecīgais imports, visticamāk, neradītu traucējumus Savienības tirgū vai ja nodokļa ietekme būtu neproporcionāla paredzētajam mērķim.

3. Piemērojot šā panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, importa cenas nosaka, pamatojoties uz attiecīgā sūtījuma CIF importa cenām. CIF importa cenas pārbauda, salīdzinot tās ar attiecīgā produkta reprezentatīvām cenām pasaules tirgū vai šā produkta cenām Savienības importa tirgū.

4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot šā panta piemērošanai vajadzīgos pasākumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

183. pants

Citas īstenošanas pilnvaras

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus:

- a) nosakot piemērojamās ievadmuītas apmēru atbilstīgi noteikumiem, kas izklāstīti saskaņā ar LESD noslēgtā starptautiskā nolīgumā, kopējā mūītas tarifā un šīs regulas 180. pantā minētajos īstenošanas aktos;
- b) nosakot reprezentatīvās cenas un sprūda apjomus papildu ievadmuītas piemērošanas vajadzībām saskaņā ar noteikumiem, kas pieņemti, ievērojot 182. panta 1. punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

III NODAĻA

Tarifa kvotu pārvaldība un īpašs režīms attiecībā uz trešo valstu veikto importu

184. pants

Tarifa kvotas

1. Komisija, pieņemot deleģētos aktus atbilstīgi šīs regulas 186. pantam un īstenošanas aktus atbilstīgi šīs regulas 187. un 188. pantam, atver un/vai pārvalda tarifa kvotas lauksaimniecības produktu importam ar mērķi tos laist brīvā apgrozībā Savienībā vai tās daļā vai tādas tarifa kvotas Savienības lauksaimniecības produktu importam trešās valstīs, kuras daļēji vai pilnībā pārvalda Savienība un kuras izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kas noslēgti saskaņā ar LESD, vai jebkāda cita akta, kas pieņemts saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu vai 207. pantu.
2. Tarifa kvotu pārvaldību veic tā, lai novērstu attiecīgo tirgus dalībnieku diskrimināciju, piemērojot vienu no turpmāk minētajām metodēm vai šo metožu apvienojumu, vai citu atbilstīgu metodi:
 - a) metode, kuras pamatā ir pieteikumu iesniegšanas hronoloģiskā secība (princips "kas pirmais iesniedz, to pirmo apkalpo");
 - b) metode, kura paredz sadali proporcionāli daudzumiem, kas pieprasīti, iesniedzot pieteikumu ("vienlaicīgas pārbaudes metode");
 - c) metode, kura paredz ņemt vērā tradicionālus tirdzniecības modeļus (metode "tradicionāls/jaunpienācējs").
3. Pieņemtā pārvaldības metode:
 - a) attiecībā uz importa tarifa kvotām – nodrošina to, ka tiek pienācīgi ievērotas esošā un jaunā Savienības ražošanas,

pārstrādes un patēriņa tirgus piegādes prasības attiecībā uz piegādes konkurētspēju, noteiktību un nepārtrauktību un vajadzība aizsargāt minētā tirgus līdzsvaru, un

- b) attiecībā uz eksporta tarifa kvotām – ļauj pilnībā izmantot visas iespējas, kas pieejamas saskaņā ar attiecīgo kvotu.

185. pants

Īpašas tarifu kvotas

Lai stātos spēkā tarifu kvota 2 000 000 tonnu kukurūzas un 300 000 tonnu sorgo importam Spānijā, kā arī uz tarifu kvota 500 000 tonnu kukurūzas importam Portugālē, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem paredz noteikumus importam, ko veic saskaņā ar tarifa kvotām, un vajadzības gadījumā attiecīgo dalībvalstu maksājumu aģentūru importēto preču daudzumu intervences krājumu glabāšanai, kā arī to laišanai minēto dalībvalstu tirgos.

186. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai tarifa kvotas satvarā nodrošinātu taisnīgu piekļuvi pieejamajiem daudzumiem un vienlīdzīgus noteikumus tirgus dalībniekiem, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu:
 - a) nosakot nosacījumus un atbilstības prasības, kas tirgus dalībniekam jāizpilda, lai iesniegtu pieteikumu tarifa kvotas satvarā; attiecīgajos nosacījumos var iekļaut prasību par minimālo pieredzi tirdzniecībā ar trešām valstīm un pielīdzinātām teritorijām vai pārstrādē, kas izteikta kā minimālais daudzums un laikposms konkrētā tirgus sektorā; šajos noteikumos var iekļaut īpašus noteikumus, lai ņemtu vērā konkrētas nozares ierastās vajadzības un praksi un pārstrādes uzņēmumu praksi un vajadzības;
 - b) pieņemot noteikumus par tiesību nodošanu starp tirgus dalībniekiem un vajadzības gadījumā šādas nodošanas ierobežojumus tarifa kvotas pārvaldībā;
 - c) nosakot, ka jāiemaksā nodrošinājums, lai izmantotu tarifa kvotu;
 - d) vajadzības gadījumā pieņemot noteikumus attiecībā uz specifiskām iezīmēm, prasībām vai ierobežojumiem, kas piemērojami tarifa kvotai, kā noteikts starptautiskā nolīgumā vai citā aktā, kas minēts 184. panta 1. punktā.
2. Lai nodrošinātu to, ka saskaņā ar starptautiskiem nolīgumiem, kurus Savienība noslēgusi atbilstīgi LESD, eksportētajiem produktiem var piemērot īpašu importa režīmu trešā valstī, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 227. pantu attiecībā uz noteikumiem, kuros paredz, ka dalībvalstu kompetentajām

iestādēm pēc pieprasījuma un pēc pienācīgām pārbaudēm ir jāizdod dokuments, kurš apliecina, ka ir izpildīti konkrēti nosacījumi attiecībā uz produktiem, kuriem, ja tos eksportē, var piemērot īpašu importa režīmu trešā valstī, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi.

187. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot:

- a) gada tarifa kvotas, vajadzības gadījumā tās attiecīgi sadalot pa gada laikposmiem, un izmantojamo pārvaldības metodi;
- b) procedūras, kā piemērojami īpašie noteikumi, kuri paredzēti nolīgumā vai aktā, ar ko pieņemts importa vai eksporta režīms, jo īpaši par:
 - i) garantijām, kas attiecas uz produkta īpašībām, izcelsmes vietu un izcelsmi,
 - ii) tā dokumenta atzīšanu, ko izmanto i) punktā minēto garantiju pārbaudīšanai,
 - iii) eksportētājas valsts izdota dokumenta uzrādīšanu,
 - iv) produktu galamērķi un izmantošanu;
- c) licenču vai atļauju derīguma termiņu;
- d) nodrošinājuma iemaksas procedūras un iemaksājamā nodrošinājuma apjomu;
- e) licenču izmantošanu un vajadzības gadījumā īpašus, ar to saistītus pasākumus, jo īpaši nosacījumus, saskaņā ar kuriem iesniedz importa pieteikumus un piešķir atļauju saskaņā ar tarifa kvotu satvarā;
- f) procedūras un tehniskos kritērijus 185. panta piemērošanai.
- g) vajadzīgos pasākumus saistībā ar 186. panta 2. punktā minētā dokumenta saturu, formu, izdošanu un izmantošanu;

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

188. pants

Citas īstenošanas pilnvaras

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus, attiecībā uz procesa pārvaldību, ar kuriem nodrošina to, ka netiek pārsniegti tarifa

kvotas satvarā pieejamie daudzumi, jo īpaši nosakot piešķiruma koeficientu katram pieteikumam, kad ir sasniegti pieejamie daudzumi, noraidot vēl neizskatītos pieteikumus un vajadzības gadījumā apturot pieteikumu iesniegšanu.

2. Komisija, var pieņemt īstenošanas aktus par neizmantoto daudzumu pārdalīšanu.

3. Šajā pantā minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

IV NODAĻA

Īpaši importa noteikumi, kas piemērojami dažiem produktiem

189. pants

Kaņepju imports

1. Turpmāk norādītos produktus var importēt Savienībā vienīgi tad, ja tie atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) neapstrādāti kaņepāji, uz kuriem attiecas KN kods 5302 10 00 un kuri atbilst Regulas (ES) Nr. 1307/2013 32. panta 6. punktā un 35. panta 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem;
- b) sējai paredzētas kaņepju šķirņu sēklas ar KN kodu ex 1207 99 20, kurām pievienots pierādījums, ka attiecīgās šķirnes tetrahidrokanabinola saturs nepārsniedz saturu, kas noteikts saskaņā ar 32. panta 6. punktu un 35. panta 3. punktu Regulā (ES) Nr. 1307/2013;
- c) sēšanai neparedzētas kaņepju sēklas ar KN kodu 1207 99 91, kuras importē tikai dalībvalsts pilnvaroti importētāji, lai nodrošinātu, ka šādas sēklas nav paredzētas sēšanai.

2. Šo pantu piemēro, neskarot stingrākus noteikumus, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar LESD, un pienākumus, kas izriet no PTO Lauksaimniecības nolīguma.

190. pants

Apiņu imports

1. Apiņu nozares produktus var importēt no trešām valstīm tikai tad, ja to kvalitātes standarti ir vismaz līdzvērtīgi standartiem, kuri noteikti attiecībā uz līdzīgiem produktiem, kas ievākti Savienībā vai ražoti no Savienībā ievāktiem produktiem.

2. Produktus uzskata par atbilstīgiem 1. punktā minētajam standartam, ja tiem pievienots izcelsmes valsts iestāžu izsniegts apliecinājums, kas atzīts par līdzvērtīgu 77. pantā minētajam sertifikātam.

Attiecībā uz apiņu pulveri, apiņu pulveri ar augstāku lupulīna saturu, apiņu ekstraktu un jauktiem apiņu produktiem apliecinājumu var atzīt par līdzvērtīgu sertifikātam vienīgi tad, ja alfa skābes saturs minētajos produktos nav mazāks par tās saturu apiņos, no kuriem šie produkti iegūti.

3. Lai līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, ar kuriem paredz nosacījumus, kad netiek piemērotas saistības attiecībā uz līdzvērtības apliecinājumu un iepakojuma marķēšanu.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, kas vajadzīgi šā panta piemērošanai, tostarp noteikumus par līdzvērtības apliecinājumu atzīšanu un par apiņu importa pārbaudēm. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

191. pants

Atkāpes attiecībā uz importētiem produktiem un īpašs nodrošinājums vīna nozarē

Attiecībā uz importētiem produktiem atkāpes no VIII pielikuma II daļas B iedaļas 5. punkta vai C iedaļas var pieņemt saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu, ievērojot Savienības starptautiskās saistības.

Ja pastāv atkāpes no VIII pielikuma II daļas B iedaļas 5. punkta, importētāji brīdī, kad produkti tiek laisti brīvā apgrozībā, par tiem iemaksā nodrošinājumu norādītajām muitas iestādēm. Nodrošinājumu atbrīvo tad, kad importētājs tās dalībvalsts muitas iestādēm, kurā produkti laisti brīvā apgrozībā, sniedz pierādījumu par to, ka:

- a) produktiem nav piemērotas atkāpes vai
- b) ja produktiem ir piemērotas atkāpes, tie nav vinificēti vai, ja tie ir vinificēti, iegūtie galaprodukti ir pienācīgi marķēti.

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot noteikumus, lai nodrošinātu šā panta vienādu piemērošanu, tostarp noteikumus par nodrošinājuma summām un pienācīgu marķējumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

192. pants

Jēlcukura imports rafinēšanai

1. Līdz 2016./2017. tirdzniecības gada beigām pilnas slodzes rafinēšanas uzņēmumiem piešķir ekskluzīvu importa apjomu 2 500 000 tonnu apmērā vienam tirdzniecības gadam, izsakot to baltajā cukurā.

2. Vienīgā cukurbiešu pārstrādes rūpnīca, kas 2005. gadā darbojās Portugālē, tiek uzskatīta par pilnas slodzes rafinēšanas uzņēmumu.

3. Rafinēšanai paredzēta cukura importa licences izsniedz tikai pilnas slodzes rafinēšanas uzņēmumiem ar noteikumu, ka attiecīgie apjomi nepārsniedz 1. punktā minēto apjomu. Šīs licences var nodot vienīgi pilnas slodzes rafinēšanas uzņēmumu starpā, un to derīguma termiņš beidzas tā tirdzniecības gada beigās, kuram tās ir izsniegtas.

Šo punktu piemēro katra tirdzniecības gada pirmajiem trim mēnešiem.

4. Ņemot vērā vajadzību nodrošināt, ka rafinēšanai paredzētais cukurs, kas tiek importēts saskaņā ar šo pantu, tiek rafinēts, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, ar kuriem nosaka:

- a) noteikumus, ko izmanto 1. punktā minētā importa režīma darbībai;
- b) nosacījumus un atbilstības prasības, kas jāizpilda tirgus dalībniekam, lai iesniegtu importa licences pieteikumu, tostarp prasību iemaksāt nodrošinājumu;
- c) noteikumus par piemērojamajiem administratīvajiem sodiem.

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz vajadzīgos noteikumus par apliecināšiem dokumentiem, kas jāiesniedz saistībā ar prasībām un pienākumiem, kurus piemēro importētājiem, un jo īpaši pilna laika rafinētājiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

193. pants

Ievedmuitas apturēšana cukura nozarē

Lai nodrošinātu piegādi, kas vajadzīga 140. panta 2. punktā minēto produktu ražošanai, Komisija līdz 2016./2017. tirdzniecības gada beigām var pieņemt īstenošanas aktus, pilnībā vai daļēji apturot ievedmuitas uzlikšanu šādiem produktiem attiecībā uz konkrētiem daudzumiem:

- a) cukurs ar KN kodu 1701;
- b) izoglikoze ar KN kodu 1702 30 10, 1702 40 10, 1702 60 10 un 1702 90 30.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

V NODAĻA

Aizsardzība un ievēšana pārstrādei

194. pants

Aizsardzības pasākumi

1. Komisija, ievērojot šā panta 3. punkta noteikumus un saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 260/2009 ⁽¹⁾ un Padomes Regulu (EK) Nr. 625/2009 ⁽²⁾, veic aizsardzības pasākumus attiecībā uz importu Savienībā.

2. Ja vien kādā citā Eiropas Parlamenta un Padomes aktā un kādā citā Padomes aktā nav paredzēts citādi, Komisija saskaņā ar šā panta 3. punktu veic tos aizsardzības pasākumus pret importu Savienībā, kas paredzēti starptautiskos nolīgumos, kuri noslēgti saskaņā ar LESD.

3. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, pēc dalībvalsts pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas nosakot šā panta 1. un 2. punktā minētos pasākumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Ja Komisija saņem dalībvalsts pieprasījumu, tā ar īstenošanas aktiem pieņem attiecīgu lēmumu piecās darb dienās pēc pieprasījuma saņemšanas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Pienācīgi pamatotos gadījumos būtisku, steidzamu iemeslu dēļ Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 229. panta 3. punktā minēto procedūru.

Pieņemtos pasākumus tūlīt paziņo dalībvalstīm, un tie stājas spēkā nekavējoties.

4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, atsaucot vai grozot Savienības aizsardzības pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 3. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Pienācīgi pamatotos gadījumos būtisku, steidzamu iemeslu dēļ Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 229. panta 3. punktā minēto procedūru.

195. pants

Pārstrādes režīma un ievēšanas pārstrādei režīma apturēšana

Ja Savienības tirgū pārstrādes režīma vai ievēšanas pārstrādei režīma dēļ ir radušies traucējumi vai ir iespējams, ka tie radīsies,

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 260/2009 (2009. gada 26. februāris) par kopējiem importa noteikumiem (OV L 84, 31.3.2009., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 625/2009 (2009. gada 7. jūlijs) par kopējiem noteikumiem importam no dažām trešām valstīm (OV L 185, 17.7.2009., 1. lpp.).

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, pēc dalībvalsts pieprasījuma vai savas ierosmes pilnībā vai daļēji apturot pārstrādes režīmu vai ievēšanas pārstrādei režīmu attiecībā uz labības, risu, cukura, olīveļļas un galda olīvu, augļu un dārzeņu, pārstrādātu augļu un dārzeņu, vīna, liellopu un teļa gaļas, piena un piena produktu, cūkgaļas, aitas un kazas gaļas, olu, mājputnu gaļas un lauksaimnieciskas izcelsmes etilspirta nozares produktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Ja Komisija saņem dalībvalsts pieprasījumu, tā ar īstenošanas aktiem pieņem attiecīgu lēmumu piecās darb dienās pēc pieprasījuma saņemšanas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Pienācīgi pamatotos gadījumos būtisku, steidzamu iemeslu dēļ Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 229. panta 3. punktā minēto procedūru.

Pieņemtos pasākumus tūlīt paziņo dalībvalstīm, un tie stājas spēkā nekavējoties.

VI NODAĻA

Eksporta kompensācijas

196. pants

Darbības joma

1. Tiktāl, cik tas vajadzīgs, lai produktus varētu eksportēt, pamatojoties uz to kotāciju vai cenām pasaules tirgū, ja nosacījumi iekšējā tirgū ir tādi, kā aprakstīts 219. panta 1. punktā vai 221. pantā, un nepārsniedzot apjomus, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar LESD, starpību starp minēto kursu vai cenām un cenām Savienībā var segt ar eksporta kompensācijām par:

a) šādu nozaru produkti, kurus eksportē bez turpmākas pārstrādes:

i) labība,

ii) rīsi,

iii) cukurs – attiecībā uz I pielikuma III daļas b)–d) un g) punktā minētajiem produktiem,

iv) liellopu un teļa gaļa,

v) piens un piena produkti,

vi) cūkgaļa,

vii) olas;

viii) mājputnu gaļa;

b) produktiem, kuri uzskaitīti šā punkta a) apakšpunkta i) līdz iii), v) un vii) punktā un kurus eksportē kā pārstrādātas preces saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1216/2009 ⁽¹⁾ un kā cukuru saturošus produktus, kas minēti šīs regulas I pielikuma X daļas b) apakšpunktā.

2. Eksporta kompensācijas par produktiem, ko eksportē pārstrādātu preču veidā, nav lielākas par tām, ko piemēro tiem pašiem produktiem, kurus eksportē bez turpmākas pārstrādes.

3. Neskarot 219. panta 1. punkta un 221. panta piemērošanu, šā panta 1. punktā minētajiem produktiem pieejamās kompensācijas ir EUR 0.

197. pants

Eksporta kompensāciju sadale

Produktu daudzumus, ko var eksportēt, ņemot eksporta kompensāciju, nosaka, izmantojot tādu sadales metodi, kura:

- a) ir vispiemērotākā produkta īpašībām un situācijai attiecīgajā tirgū un ļauj pēc iespējas efektīvāk izmantot pieejamos resursus, ņemot vērā Savienības eksporta efektivitāti un struktūru un tā ietekmi uz tirgus līdzsvaru, neradot diskrimināciju starp attiecīgo tirgus dalībniekiem un jo īpaši starp lieliem un maziem tirgus dalībniekiem;
- b) rada vismazāko administratīvo apgrūtinājumu tirgus dalībniekiem, ņemot vērā administratīvās prasības.

198. pants

Eksporta kompensācijas noteikšana

1. Visā Savienībā vieniem un tiem pašiem produktiem piemēro vienādas eksporta kompensācijas. Tās var atšķirties atkarībā no galamērķa, jo īpaši, ja to nosaka situācija pasaules tirgū, dažu tirgu īpašās prasības vai saistības, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar LESD.

2. Kompensāciju noteikšanas pasākumus Padome veic saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu.

199. pants

Eksporta kompensācijas piešķiršana

1. Kompensācijas par 196. panta 1. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajiem produktiem, kurus eksportē bez turpmākas pārstrādes, piešķir tikai pēc pieteikuma iesniegšanas un eksporta licences uzrādīšanas.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1216/2009 (2009. gada 30. novembris), ar ko nosaka tirdzniecības režīmu, kas piemērojams dažām lauksaimniecības produktu pārstrādē iegūtām precēm (OV L 328, 15.12.2009., 10. lpp.).

2. Produktiem, kuri uzskaitīti 196. panta 1. punkta a) apakšpunktā, piemēro kompensāciju, kas piemērojama licences pieteikuma iesniegšanas dienā, vai kompensāciju, kas izriet no attiecīgās konkursa procedūras, un – diferencētas kompensācijas gadījumā – kompensāciju, kas tajā pašā dienā piemērojama attiecībā uz:

- a) licencē norādīto galamērķi vai
- b) faktisko galamērķi, ja tas atšķiras no licencē norādītā galamērķa, un tādā gadījumā piemērojamā summa nepārsniedz summu, kas piemērojama attiecībā uz licencē norādīto galamērķi.

3. Kompensāciju izmaksā, kad ir iesniegts pierādījums par to, ka:

- a) produkti ir izvesti no Savienības muitas teritorijas saskaņā ar Muitas kodeksa 161. pantā minēto eksporta procedūru;
- b) diferencētas kompensācijas gadījumā – produkti ir importēti licencē norādītajā galamērķī vai citā galamērķī, attiecībā uz kuru ir noteikta kompensācija, neskarot 2. punkta b) apakšpunktu.

200. pants

Eksporta kompensācijas par dzīvniekiem dzīvniekiem liellopu un teļa gaļas nozarē

Attiecībā uz liellopu un teļa gaļas nozares produktiem eksporta kompensāciju piešķiršana un maksājumi par dzīvnieku eksportu ir atkarīgi no tā, vai ir ievērotas Savienības tiesību aktos paredzētās prasības par dzīvnieku labturību un jo īpaši par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā.

201. pants

Eksporta limiti

Apjoma saistības, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar LESD, ievēro, pamatojoties uz eksporta licencēm, kas izdotas par atsaucē laikposmiem, kurus piemēro attiecīgajiem produktiem.

Attiecībā uz to pienākumu ievērošanu, kas izriet no PTO Lauksaimniecības nolīguma, atsaucē laikposma beigas neietekmē eksporta licenču derīgumu.

202. pants

Deleģētās pilnvaras

1. Lai nodrošinātu eksporta kompensāciju sistēmas pareizu darbību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, lai noteiktu prasību iemaksāt nodrošinājumu, kas garantē tirgus dalībnieku pienākumu izpildi.

2. Lai mazinātu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem un iestādēm, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot robežvērtības, kuru nepārsniegšanas gadījumā nav pienākuma izdot vai uzrādīt eksporta licenci, norādot galamērķus vai darbības, attiecībā uz kurām var pamatoti piešķirt atbrīvojumu no pienākuma uzrādīt eksporta licenci, un atļaujot pamatotās situācijās piešķirt eksporta licences ar atpakaļejošu spēku.

3. Lai ņemtu vērā praktiskas situācijas, kurās ir pamatotas tiesības pretendēt uz pilnu vai daļēju eksporta kompensāciju, un lai palīdzētu tirgus dalībniekiem pārvarēt laiku no eksporta kompensācijas pieteikuma iesniegšanas līdz tās galīgajam maksājumam, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz noteikumiem par:

- a) citu kompensācijas izmaksas datumu;
- b) eksporta kompensāciju avansa maksājumu, ietverot nodrošinājuma iemaksāšanas un atbrīvošanas nosacījumus;
- c) papildu pierādījumu, ja pastāv šaubas par reālo produktu galamērķi, un iespēju veikt atpakaļieņemšanu Savienības muitas teritorijā;
- d) galamērķiem, kuri uzskatāmi par eksportu no Savienības, un Savienības muitas teritorijā esošu galamērķu iekļaušanu galamērķos, kuriem ir tiesības pretendēt uz eksporta kompensācijām.

4. Lai Līgumu I pielikumā uzskaitīto produktu un šo produktu pārstrādes produktu eksportētājiem nodrošinātu vienādu piekļuvi eksporta kompensācijām, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par 199. panta 1. un 2. punkta piemērošanu produktiem, kas minēti 196. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

5. Lai nodrošinātu to, ka produkti, par kuriem saņem eksporta kompensācijas, tiek eksportēti no Savienības muitas teritorijas, un lai nepieļautu to iespējamu atgriešanos minētajā teritorijā un lai mazinātu tirgus dalībnieku administratīvo slogu, kurš rodas, diferencētu kompensāciju gadījumā sagatavojot un iesniedzot pierādījumu, ka kompensāciju saņēmušie produkti ir sasnieguši galamērķa valsti, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz noteikumiem par:

- a) termiņu, kurā jābūt pabeigtai izvešanai no Savienības muitas teritorijas, arī pagaidu atkārtotas ieviešanas laiku;

b) pārstrādi, kādu minētajā laikposmā var veikt produktiem, par kuriem saņem eksporta kompensācijas;

c) pierādījumu par galamērķa sasniegšanu, lai būtu tiesīgi diferencētu kompensāciju gadījumā;

d) kompensācijas robežvērtībām un nosacījumiem, ar kādiem eksportētājus var atbrīvot no prasības sniegt šādu pierādījumu;

e) nosacījumiem, ar kādiem apstiprina pierādījumus par galamērķa sasniegšanu, ko iesniegušas neatkarīgas trešās personas, ja piemēro diferencētas kompensācijas.

6. Lai rosinātu eksportētājus ievērot dzīvnieku labturības nosacījumus un lai dotu kompetentajām iestādēm iespēju pārbaudīt eksporta kompensāciju pareizu izmaksāšanu, ja tā ir atkarīga no dzīvnieku labturības prasību ievērošanas, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par dzīvnieku labturības prasību ievērošanu ārpus Savienības muitas teritorijas, tostarp par neatkarīgu trešo personu iesaistīšanu.

7. Lai ņemtu vērā dažādu nozaru specifiskās iezīmes, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, nosakot īpašas prasības un nosacījumus, kas piemērojami tirgus dalībniekiem un produktiem, kuri ir tiesīgi pretendēt uz eksporta kompensāciju, un eksporta kompensāciju aprēķināšanai vajadzīgos koeficientus, ņemot vērā dažu no graudiem izgatavotu spirtoto dzērienu nogatavināšanas procesu.

203. pants

Īstenošanas pilnvaras saskaņā ar pārbaudes procedūru

Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot šīs nodaļas piemērošanai vajadzīgos pasākumus, jo īpaši par:

a) to eksportējamo daudzumu pārdali, kas nav piešķirti vai izmantoti;

b) metodi, kā pārrēķināt eksporta kompensācijas izmaksas gadījumā, ja licencē norādītais produkta kods vai galamērķis neatbilst faktiskajam produktam vai galamērķim;

c) 196. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem produktiem;

d) nodrošinājuma iemaksas procedūrām un iemaksājamā nodrošinājuma apjomu;

e) to pasākumu piemērošanu, kas pieņemti saskaņā ar 202. panta 4.a punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

204. pants

Citas īstenošanas pilnvaras

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus:

- a) nosakot atbilstīgus pasākumus, lai nepieļautu 199. panta 2. punktā paredzētās elastības ļaunprātīgu izmantošanu, jo īpaši saistībā ar pieteikumu iesniegšanas procedūru;
- b) nosakot pasākumus, kas vajadzīgi, lai ņemtu vērā 201. pantā minētās apjoma saistības, tostarp iespēju pārtraukt vai ierobežot eksporta licenču izdošanu gadījumos, kad šādas saistības ir pārsniegtas vai var tikt pārsniegtas;
- c) nosakot koeficientus, kas piemērojami eksporta kompensācijām saskaņā ar noteikumiem, kas pieņemti atbilstīgi 202. panta 7. punktam.

Minētos īstenošanas aktus pieņem, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

VII NODAĻA

Izvešana pārstrādei

205. pants

Izvešanas pārstrādei režīma apturēšana

Ja Savienības tirgū izvešanas pārstrādei režīma dēļ ir radušies vai varētu rasties traucējumi, Komisija pieņem īstenošanas aktus, pēc dalībvalsts pieprasījuma vai savas iniciatīvas pilnībā vai daļēji apturot izvešanas pārstrādei režīmu attiecībā uz labības, rīsu, augļu un dārzeņu, pārstrādātu augļu un dārzeņu, vīna, liellopu un teļa gaļas, cūkgaļas, aitas un kazas gaļas un mājputnu gaļas nozares produktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Ja Komisija saņem dalībvalsts pieprasījumu, tā ar īstenošanas aktiem pieņem attiecīgu lēmumu piecās darb dienās pēc pieprasījuma saņemšanas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Pienācīgi pamatotos gadījumos būtisku, steidzamu iemeslu dēļ Komisija pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 229. panta 3. punktā minēto procedūru.

Pieņemtos pasākumus tūlīt paziņo dalībvalstīm, un tie stājas spēkā nekavējoties.

IV DAĻA

KONKURENCES NOTEIKUMI

I NODAĻA

Noteikumi, ko piemēro uzņēmumiem

206. pants

Komisijas pamatnostādnes par konkurences noteikumu piemērošanu lauksaimniecības nozarei

Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, saskaņā ar LESD 42. pantu LESD 101. līdz 106. pantu un to īstenošanas noteikumus, ievērojot šīs regulas 207. līdz 210. pantu, piemēro visiem LESD 101. panta 1. punktā un 102. pantā minētajiem nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotajām darbībām, kas saistītas ar lauksaimniecības produktu ražošanu vai tirdzniecību.

Lai nodrošinātu iekšējā tirgus darbību un Savienības konkurences noteikumu vienādu piemērošanu, Komisija un dalībvalstu konkurences iestādes, cieši sadarbojoties, piemēro Savienības konkurences noteikumus.

Papildus minētajam Komisija vajadzības gadījumā publicē pamatnostādnes, lai palīdzētu valsts konkurences iestādēm, kā arī uzņēmumiem.

207. pants

Konkrētais tirgus

Konkrētā tirgus definīcija ir līdzeklis uzņēmumu konkurences robežu identificēšanai un noteikšanai, un to izsaka divos savstarpēji saistītos līmeņos:

- a) konkrēto produktu tirgus: šīs nodaļas kontekstā "produktu tirgus" ietver visus tos produktus, kas produktu īpašību, cenu vai paredzētā pielietojuma dēļ no patērētāja viedokļa uzskatāmi par apmaināmiem vai aizstājamiem;
- b) konkrētais ģeogrāfiskais tirgus: šīs nodaļas kontekstā "ģeogrāfisko tirgu" veido teritorija, kurā konkurences apstākļi ir pietiekami viendabīgi, kurā attiecīgie uzņēmumi ir iesaistījušies konkrēto produktu piedāvājumā un kuru no blakus esošajām ģeogrāfiskajām teritorijām var nodalīt tādēļ, ka minētajās teritorijās pastāv diezgan atšķirīgi konkurences apstākļi.

208. pants

Dominējošais stāvoklis

Šis nodaļas kontekstā "dominējošs stāvoklis" ir situācija, kurā vienam uzņēmumam ir ekonomiskā vara, kas ļauj tam radīt šķēršļus efektīvas konkurences saglabāšanai konkrētajā tirgū, radot šim uzņēmumam iespēju rīkoties īpaši neatkarīgi attiecībā pret saviem konkurentiem, klientiem un patērētājiem.

209. pants

Izņēmumi attiecībā uz KLP, lauksaimnieku un to apvienību mērķiem

1. LESD 101. panta 1. punktu nepiemēro tādiem šīs regulas 206. pantā minētiem nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotajām darbībām, kas vajadzīgas LESD 39. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanai.

Jo īpaši LESD 101. panta 1. punktu nepiemēro lauksaimnieku, lauksaimnieku apvienību vai šādu apvienību asociāciju, vai saskaņā ar šīs regulas 152. pantu atzītu ražotāju organizāciju, vai saskaņā ar šīs regulas 1156. pantu atzītu ražotāju organizāciju apvienību nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotajām darbībām, kuras attiecas uz lauksaimniecības produktu ražošanu vai pārdošanu, vai kopīgu iekārtu izmantošanu lauksaimniecības produktu uzglabāšanai, apstrādei vai pārstrādei, ja vien netiek apdraudēta LESD 39. panta mērķu sasniegšana.

Šo punktu nepiemēro nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotajām darbībām, kuras ietver pienākumu noteikt vienādu cenu vai ar ko tiek izslēgta konkurence.

2. Nolīgumus, lēmumus un saskaņotas darbības, kas atbilst šā panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem, neizslēdz, un netiek prasīts iepriekšējs lēmums šajā sakarā.

Jebkuros valstu vai Savienības tiesas procesos LESD 101. panta piemērošanai LESD 101. panta 1. punkta pārkāpuma pierādīšanas pienākums ir tai pusei vai iestādei, kas norāda uz iespējamo pārkāpumu. Pusei, kas vēlas izmantot šā panta 1. punktā paredzēto izņēmumu priekšrocības, ir pienākums pierādīt, ka minētā punkta nosacījumi ir izpildīti.

210. pants

Atzītu starpnozaru organizāciju nolīgumi un saskaņotās darbības

1. LESD 101. panta 1. punktu nepiemēro tādu starpnozaru organizāciju nolīgumiem, lēmumiem un saskaņotajām darbībām, kuras atzītas saskaņā ar šīs regulas 157. pantu un kuru mērķis ir veikt pasākumus, kas minēti šīs regulas 157. panta 1. punkta c) apakšpunktā un piena un piena produktu nozarē -

157. panta 3. punkta c) apakšpunktā, un - olīveļļas un galda olīvu nozares un tabakas nozares gadījumā - šīs regulas 162. pantā.

2. Šā panta 1. punktu piemēro ar noteikumu, ka:

a) nolīgumi, lēmumi un tajos minētās saskaņotās darbības ir paziņotas Komisijai; un

b) divu mēnešu laikā pēc visas nepieciešamās informācijas saņemšanas Komisija nav konstatējusi, ka minētie nolīgumi, lēmumi vai saskaņotās darbības ir Savienības noteikumiem neatbilstīgi.

Ja Komisija konstatē, ka 1. punktā minētie nolīgumi, lēmumi vai saskaņotās darbības ir Savienības noteikumiem neatbilstīgi, tā izklāsta savus konstatējumus, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru.

3. Šā panta 1. punktā minētos nolīgumus, lēmumus un saskaņotās darbības nevar ieviest, pirms nav beidzies 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā norādītais divu mēnešu laikposms.

4. Par Savienības noteikumiem neatbilstīgiem jebkurā gadījumā deklarē šādus nolīgumus, lēmumus un saskaņotas darbības, ja tie:

a) Savienībā var izraisīt tirgu sadalīšanu jebkādā veidā;

b) var apdraudēt tirgus organizācijas netraucētu darbību;

c) var radīt konkurences kropļojumus, kas nav būtiski to KLP mērķu sasniegšanai, uz kuriem vērsta starpnozaru organizācijas darbība;

d) ietver cenu vai kvotu noteikšanu;

e) var radīt diskrimināciju vai likvidēt konkurenci attiecībā uz konkrēto produktu ievērojamu daudzumu.

5. Ja pēc 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētā divu mēnešu laikposma beigām Komisija konstatē, ka 1. punkta piemērošanas nosacījumi nav izpildīti, tā, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru, pieņem lēmumu, kurā paziņo, ka uz attiecīgo nolīgumu, lēmumu vai saskaņoto darbību attiecas LESD 101. panta 1. punkts.

Minēto Komisijas lēmumu nepiemēro agrāk kā dienā, kad tas paziņots attiecīgajai starpnozaru organizācijai, ja vien šī starpnozaru organizācija nav iesniegusi nepareizu informāciju vai ļaunprātīgi izmantojusi 1. punktā minēto atbrīvojumu.

6. Daudz gadu nolīgumu gadījumā paziņošana par pirmo gadu ir spēkā turpmākajiem nolīguma gadiem. Tomēr šādā gadījumā Komisija pēc savas ierosmes vai pēc citas dalībvalsts lūguma jebkurā laikā var paziņot, ka konstatēta neatbilstība.

7. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka nepieciešamos pasākumus, lai vienoti piemērotu šo pantu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

II NODAĻA

Noteikumi par valsts atbalstu

211. pants

LESD 107.līdz 109. panta piemērošana

1. Lauksaimniecības produktu ražošanai un tirdzniecībai piemēro LESD 107.līdz 109. pantu.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, LESD 107.līdz 109. pantu nepiemēro maksājumiem, kurus dalībvalstis veikušas saskaņā ar jebko no turpmāk norādītā un ievērojot to:

- a) šajā regulā paredzētajiem pasākumiem, kurus pilnībā vai daļēji finansē Savienība;
- b) šīs regulas 213.līdz 218. pantu.

212. pants

Valsts maksājumi saistībā ar vīna nozares atbalsta programmām

Atkāpjoties no 44. panta 3. punkta, dalībvalstis var piešķirt valsts maksājumus 45., 49. un 50. pantā minētajiem pasākumiem saskaņā ar Savienības noteikumiem par valsts atbalstu.

Maksimālo atbalsta likmi, kas noteikta attiecīgajos Savienības noteikumos par valsts atbalstu, piemēro kopējam publiskajam finansējumam, kas aptver gan Savienības, gan valsts līdzekļus.

213. pants

Valsts maksājumi ziemeļbriežu nozarei Somijā un Zviedrijā

Ar Komisijas atļauju, kas pieņemta, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru, Somija un Zviedrija var veikt valsts maksājumus par ziemeļbriežu un ziemeļbriežu produktu ražošanu un tirdzniecību (KN kods ex 0208 un ex 0210), ciktāl šādu maksājumu dēļ nepalielinās ierastais ražošanas apjoms.

214. pants

Valsts maksājumi cukura nozarei Somijā

Somija var veikt valsts maksājumus cukurbiešu audzētājiem, nepārsniedzot EUR 350 par hektāru vienā tirdzniecības gadā.

215. pants

Valsts maksājumi biškopībai

Dalībvalstis var veikt valsts maksājumus to biškopības uzņēmumu aizsardzībai, kuri ir nelabvēlīgākā situācijā strukturālu vai dabas apstākļu dēļ vai kuri ir iesaistīti ekonomikas attīstības programmās, izņemot ražošanai vai tirdzniecībai paredzētus maksājumus.

216. pants

Valsts maksājumi vīna destilācijai krīzes gadījumā

1. Dalībvalstis var veikt valsts maksājumus vīna ražotājiem par brīvprātīgu vai obligātu vīna destilēšanu pamatotas krīzes gadījumos.

Minētie maksājumi ir samērīgi un palīdz pārvarēt attiecīgo krīzi.

Kopējā maksājumu summa, kas dalībvalstī šādiem maksājumiem pieejama katrā attiecīgajā gadā, nepārsniedz 15 % no kopējiem līdzekļiem, kas katrai dalībvalstij pieejami attiecīgajā gadā un noteikti VI pielikumā.

2. Dalībvalstis, kuras vēlas izmantot 1. punktā minētos valsts maksājumus, iesniedz Komisijai pienācīgi pamatotu paziņojumu. Komisija, nepiemērojot 229. panta 2. vai 3. punktā minēto procedūru, lemj par pasākuma apstiprināšanu un maksājumu veikšanu.

3. Lai nepieļautu jebkādas konkurences kropļojumus, spirtu, ko iegūst 1. punktā minētās destilācijas rezultātā, lieto tikai rūpniecības vai enerģētikas vajadzībām.

4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot pasākumus, kas vajadzīgi šā panta piemērošanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

217. pants

Valsts maksājumi par produktu izplatīšanu bērniem

Dalībvalstis papildus Savienības atbalstam, kas paredzēts 23. un 26. pantā, var veikt valsts maksājumus par bērnu apgādi ar produktiem izglītības iestādēs vai ar to saistītās izmaksas, kas minētas 23. panta 1. punktā.

Dalībvalstis var finansēt šos maksājumus, uzliekot nodevu attiecīgajai nozarei, vai ar jebkādiem citiem privātā sektora ieguldījumiem.

Dalībvalstis papildus Savienības atbalstam, kas paredzēts 23. pantā, var veikt valsts maksājumus, lai finansētu 23. panta 2. punktā minētos papildu pasākumus, kas vajadzīgi, lai varētu īstenot Savienības augļu un dārzeņu, pārstrādātu augļu un dārzeņu un banānu produktu piegādes programmu.

218. pants

Valsts maksājumi par riekstiem

1. Dalībvalstis var veikt valsts maksājumus līdz EUR 120,75 par hektāru gadā lauksaimniekiem, kuri ražo šādus produktus:

- a) mandeles ar KN kodu 0802 11 un 0802 12;
- b) lazdu riekstus vai dižlazdu riekstus ar KN kodu 0802 21 un 0802 22;
- c) valriekstus ar KN kodu 0802 31 00 un 0802 32 00;
- d) pistācijas ar KN kodu 0802 51 00 un 0802 52 00;
- e) ceratoniju augļus ar KN kodu 1212 92 00.

2. Valsts maksājumus, kas minēti 1. punktā, var veikt tikai par šādu maksimālo platību:

Dalībvalsts	Maksimālā platība (ha)
Beļģija	100
Bulgārija	11 984
Vācija	1 500
Grieķija	41 100
Spānija	568 200
Francija	17 300
Itālija	130 100
Kipra	5 100
Luksemburga	100
Ungārija	2 900
Nīderlande	100
Polija	4 200
Portugāle	41 300

Dalībvalsts	Maksimālā platība (ha)
Rumānija	1 645
Slovēnija	300
Slovākija	3 100
Apvienotā Karaliste	100

3. Dalībvalstis var noteikt, ka 1. punktā minēto valsts maksājumu piešķiršanas priekšnosacījums ir lauksaimnieku dalība saskaņā ar 152. pantu atzītā ražotāju organizācijā.

V DAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

I NODAĻA

Ārkārtas pasākumi

1. Iedaļa

Tirgus traucējumi

219. pants

Pasākumi tirgus traucējumu novēršanai

1. Lai efektīvi un iedarbīgi reaģētu uz tirgus traucējumu draudiem, ko rada būtiska cenu palielināšanās vai samazināšanās iekšējos vai ārējos tirgos vai citi notikumi un apstākļi, kas rada ievērojamus tirgus traucējumus vai šādu traucējumu draudus, ja paredzams, ka minētā situācija vai tās ietekme uz tirgu turpināsies vai pasliktināsies, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, lai veiktu pasākumus, kas vajadzīgi, lai risinātu minēto tirgus situāciju, vienlaikus ievērojot visas saistības, kas izriet no starptautiskiem nolīgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar LESD, un ar noteikumu, ka visi citi šajā regulā paredzētie pasākumi izrādās nepietiekami.

Ja ir radušies šā punkta pirmajā daļā minētie tirgus traucējumu draudi un tas vajadzīgs būtisku, steidzamu iemeslu dēļ, 228. pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot šā punkta pirmo daļu.

Minētie būtiskie, steidzami iemesli var ietvert vajadzību rīkoties nekavējoties, lai tirgus traucējumu risinātu vai novērstu, ja tirgus traucējumu draudi parādās tik strauji vai negaidīti, ka ir vajadzīga nekavējoša rīcība, lai situāciju atrisinātu efektīvi un iedarbīgi, vai arī ja ar nekavējošu rīcību novērstu, ka šādi tirgus traucējumu draudi realizējas, turpinās vai izvēršas par smagāku vai ilgstošu traucējumu, vai arī ja vilcināšanās īstenot nekavējošu rīcību radītu traucējuma rašanās vai saasināšanās draudus, vai radītu situāciju, ka vēlāk apdraudējuma vai traucējuma novēršanai būs vajadzīgi plašāki pasākumi, vai arī kaitētu ražošanai vai tirgus apstākļiem.

Šādi pasākumi var tādā mērā un uz tik ilgu laiku, cik nepieciešams, lai novērstu tirgus traucējumus vai to draudus, paplašināt vai grozīt citu šajā regulā paredzēto pasākumu piemērošanas jomu, ilgumu vai citus aspektus vai paredzēt eksporta kompensācijas, vai pilnībā vai daļēji apturēt ievadītas piemērošanu, vajadzības gadījumā arī noteiktiem apjomiem vai uz noteiktu laikposmu.

2. Šā panta 1. punktā minētos pasākumus nepiemēro I pielikuma XXIV daļas 2. iedaļā uzskaitītajiem produktiem.

Tomēr Komisija ar deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar 228. pantā minēto steidzamības procedūru, var nolemt, ka 1. punktā minētos pasākumus piemēro vienam vai vairākiem no I pielikuma XXIV daļas 2. iedaļā uzskaitītajiem produktiem.

3. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot šā panta 1. punktā minēto pasākumu piemērošanai vajadzīgos procedūras noteikumus un tehniskos kritērijus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Iedaļa

Tirgus atbalsta pasākumi, kas saistīti ar dzīvnieku slimībām un patērētāju uzticības zaudēšanu sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības risku dēļ

220. pants

Pasākumi, kas saistīti ar dzīvnieku slimībām un patērētāju uzticības zaudēšanu sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības risku dēļ

1. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot ārkārtas atbalsta pasākumus skartajam tirgum, lai ņemtu vērā:

- a) ierobežojumus Savienības iekšējā tirdzniecībā un tirdzniecībā ar trešām valstīm, kas var rasties, piemērojot pasākumus dzīvnieku slimību izplatības apkarošanai, un
- b) būtiskus tirgus traucējumus, kuru tiešais cēlonis ir patērētāju uzticības zaudēšana sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības un slimību risku dēļ.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Šā panta 1. punktā paredzētos pasākumus piemēro jebkurā no šīm nozarēm:

- a) liellopu un teļa gaļa,
- b) piens un piena produkti,

- c) cūkgaļa,
- d) aitas un kazas gaļa;
- e) olas;
- f) māļputnu gaļa.

Pasākumus, kas paredzēti 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā un kas saistīti ar patērētāju uzticēšanās zudumu saistībā ar sabiedrības vai augu veselības riskiem, piemēro arī visiem citiem lauksaimniecības produktiem, izņemot I pielikuma XXIV daļas 2. iedaļā minētos produktus.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 228. pantā minēto steidzamības procedūru, papildinot šā punkta pirmajās divās daļās minēto produktu sarakstu.

3. Šā panta 1. punktā paredzētos pasākumus veic pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma.

4. Pasākumus, kas paredzēti 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, var veikt tikai tad, ja attiecīgā dalībvalsts ir veikusi sanitāros un veterināros pasākumus, lai ātri likvidētu slimību, un vienīgi tādā apmērā un tik ilgi, cik noteikti nepieciešams attiecīgā tirgus atbalstam.

5. Savienība 1. punktā paredzētajiem pasākumiem piešķir daļēju finansējumu 50 % apmērā no dalībvalstu segtajiem izdevumiem.

Tomēr liellopu un teļa gaļas, piena un piena produktu, cūkgaļas un aitas un kazas gaļas nozarē Savienība piešķir daļēju finansējumu 60 % apmērā no šādiem izdevumiem, ja apkaros mutes un nagu sērgu.

6. Dalībvalstis nodrošina to, lai ražotāju ieguldījums dalībvalstīm radušos izdevumu segšanā nekropļotu konkurenci starp ražotājiem dažādās dalībvalstīs.

3. Iedaļa

Īpašas problēmas

221. pants

Pasākumi īpašu problēmu risināšanai

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot vajadzīgus un pamatojamus ārkārtas pasākumus īpašu problēmu risināšanai. Minētie pasākumi var ietvert atkāpes no šīs regulas noteikumiem tikai tādā mērā un tik ilgi, cik noteikti nepieciešams. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Lai atrisinātu īpašas problēmas un pienācīgi pamatotos gadījumos, Komisija būtisku, steidzamu iemeslu dēļ situācijās, kas var izraisīt strauju ražošanas un tirgus apstākļu pasliktināšanos, ko varētu būt grūti novērst, ja pasākumu pieņemšana aizkavētos, pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 229. panta 3. punktā minēto procedūru.

3. Komisija pasākumus saskaņā ar 1. vai 2. punktu pieņem vienīgi tad, ja vajadzīgos ārkārtas pasākumus nav iespējams pieņemt saskaņā ar 219. vai 220. pantu.

4. Saskaņā ar 1. vai 2. punktu pieņemtie pasākumi paliek spēkā uz laikposmu, kas nepārsniedz divpadsmit mēnešus. Ja pēc šā laikposma konkrētās problēmas, kuru dēļ tika pieņemti minētie pasākumi, joprojām pastāv, Komisija, lai rastu pastāvīgu risinājumu, var pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu attiecībā uz šo jautājumu vai iesniegt attiecīgus tiesību aktu priekšlikumus.

5. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par visiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar 1. vai 2. punktu, divu darbdienu laikā pēc to pieņemšanas.

4. Iedaļa

Nolīgumi un lēmumi laikposmos, kad ir ievērojams līdzsvara trūkums tirgos

222. pants

LESD 101. panta 1. punkta piemērošana

1. Laikposmos, kuros ir ievērojams līdzsvara trūkums tirgos, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, nosakot, ka LESD 101. panta 1. punkts nav jāpiemēro atzīto ražotāju organizāciju, to asociāciju un atzīto starpnozaru organizāciju nolīgumiem un lēmumiem nevienā nozarē, kas minētas šīs regulas 1. panta 2. punktā, ar noteikumu, ka šie nolīgumi un lēmumi neapdraud iekšējā tirgus pienācīgu darbību, to mērķis ir vienīgi censties stabilizēt skarto nozari un tie ietilpst vienā vai vairākās turpmāk minētajās kategorijās:

- a) savu produktu izņemšana no tirgus vai bezmaksas izplatīšana;
- b) pārveidošana un pārstrāde;
- c) privātu tirgus dalībnieku veikta uzglabāšana;
- d) kopīgi veicināšanas pasākumi;
- e) nolīgumi par kvalitātes prasībām;

f) kopīgs tādu resursu iepirkums, kuri vajadzīgi, lai apkarotu dzīvnieku un augu kaitēkļu un slimību izplatīšanos Savienībā, vai tādu resursu iepirkums, kas vajadzīgi, lai novērstu dabas katastrofu sekas Savienībā;

g) ražošanas pagaidu plānošana, ņemot vērā ražošanas cikla īpašās iezīmes.

Komisija īstenošanas aktos precizē šīs atkāpes saturisko un ģeogrāfisko piemērošanas jomu un, ievērojot 3. punktu, laikposmu, kurā atkāpi piemēro.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Šā panta 1. punktu piemēro vienīgi tad, ja Komisija jau ir pieņēmusi vienu no šajā nodaļā minētajiem pasākumiem, ja produkti jau ir iepirkti valsts intervencē vai ja ir piešķirts atbalsts par privātu uzglabāšanu, kā minēts II daļas I sadaļas I nodaļā.

3. Šā panta 1. punktā minētie nolīgumi un lēmumi ir piemērojami tikai uz laikposmu, kas nepārsniedz sešus mēnešus.

Tomēr Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem pagarina šos nolīgumus un lēmumus vēl uz laikposmu līdz sešiem mēnešiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

II NODAĻA

Paziņojumi un ziņojumi

223. pants

Paziņošanas prasības

1. Lai nodrošinātu šīs regulas piemērošanu, lauksaimniecības produktu tirgus uzraudzību, analīzi un pārvaldību, tirgus pārredzamību, KLP pasākumu pienācīgu darbību, KLP pasākumu pārbaudi, kontroli, uzraudzību, novērtēšanu un revīziju un saskaņā ar LESD noslēgtos starptautiskos nolīgumos ietvertu prasību ievērošanu, tostarp šajos nolīgumos paredzēto paziņošanas prasību ievērošanu, Komisija saskaņā ar 2. punktā minēto procedūru var pieņemt vajadzīgos pasākumus attiecībā uz paziņojumiem, kuri ir jāiesniedz uzņēmumiem, dalībvalstīm un trešām valstīm. Šādi rīkojoties, tā ņem vērā vajadzību pēc datiem un potenciālo datu avotu sinerģiju.

Iegūto informāciju var nosūtīt vai darīt pieejamu starptautiskām organizācijām un trešo valstu kompetentajām iestādēm un darīt zināmu atklātībai, ievērojot personas datu aizsardzību un uzņēmumu likumīgās intereses savu komercnoslēpumu, tostarp cenu, aizsargāšanā.

2. Lai nodrošinātu informācijas sistēmu integritāti un pārsūtīto dokumentu un ar tiem saistīto datu autentiskumu un salasāmību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu, kuros nosaka:

- a) paziņojamās informācijas būtību un veidu;
- b) apstrādājamo datu kategorijas, maksimālos saglabāšanas termiņus un apstrādes mērķi, jo īpaši, ja šos datus publicē un nosūta trešām valstīm;
- c) tiesības piekļūt informācijai vai informācijas sistēmām, kas darītas pieejamas;
- d) informācijas publiskošanas nosacījumus.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot šā panta piemērošanai vajadzīgos noteikumus, tostarp:

- a) paziņošanas metodes;
- b) noteikumus par paziņojamo informāciju;
- c) paziņojamās informācijas pārvaldības kārtību, kā arī noteikumus par paziņojumu saturu, formu, sniegšanas laiku, biežumu, un termiņiem;
- d) kārtību, kādā informāciju un dokumentus nosūta vai dara pieejamus dalībvalstīm, starptautiskām organizācijām, trešo valstu kompetentajām iestādēm vai sabiedrībai, ievērojot personas datu aizsardzību un uzņēmumu likumīgās intereses savu komercnoslēpumu aizsargāšanā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 229. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

224. pants

Personas datu apstrāde un aizsardzība

1. Dalībvalstis un Komisija apkopo personas datus 223. panta 1. punktā izklāstītajiem mērķiem un neapstrādā minētos datus tādā veidā, kas nav savietojams ar minētajiem mērķiem.
2. Ja personas datus apstrādā 223. panta 1. punktā minētajiem uzraudzības un novērtēšanas mērķiem, tos padara anonīmus un apstrādā vienīgi kopsavilkuma veidā.
3. Personas datus apstrādā saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK un Regulu (EK) Nr. 45/2001. Konkrēti, šādus datus glabā tikai tādā veidā, kas nedod iespēju identificēt datu subjektus ilgāk, nekā ir nepieciešams tiem mērķiem, kuriem tie tika apkopoti vai kuriem

tiek veikta to turpmāka apstrāde, ņemot vērā minimālos saglabāšanas termiņus, kas noteikti piemērojamos valsts un Savienības tiesību aktos.

4. Dalībvalstis informē datu subjektus, ka to personas datus var apstrādāt valsts un Savienības struktūrās atbilstīgi 1. punktam un ka šajā ziņā datu subjektiem ir tiesības, kas izklāstītas attiecīgi Direktīvā 95/46/EK un Regulā (EK) Nr. 45/2001.

225. pants

Komisijas pienākums sniegt ziņojumus

Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu:

- a) reizi trīs gados un pirmo reizi 2016. gada 21. decembrim par 55., 56. un 57. pantā paredzēto pasākumu īstenošanu biškopības nozarē, tostarp par jaunākajiem pavērsieniem saistībā ar stropu identifikācijas sistēmām;
- b) līdz 2014. gada 30. jūnijam un arī līdz 2018. gada 31. decembrim par tirgus situācijas attīstību piena un piena produktu nozarē un jo īpaši par 148. līdz 151. panta, 152. panta 3. punkta un 157. panta 3. punkta darbību, īpaši izvērtējot to ietekmi uz piena ražotājiem un piena ražošanu mazāk attīstītos reģionos saistībā ar vispārējo mērķi saglabāt ražošanu šajos reģionos, un aplūkojot potenciālos stimulus, lai rosinātu lauksaimniekus slēgt kopīgas ražošanas nolīgumus, un pievieno attiecīgus priekšlikumus.
- c) līdz 2014. gada 31. decembrim par iespēju paplašināt skolu apgādes programmas, iekļaujot olīveļļu un galda olīvas;
- d) līdz 2017. gada 31. decembrim par konkurences noteikumu piemērošanu lauksaimniecības nozarei visās dalībvalstīs, jo īpaši par 209. un 210. panta darbību un par 169., 170. un 171. panta darbību attiecīgajās nozarēs.

III NODAĻA

Rezerve krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē

226. pants

Rezerves izmantošana

Līdzekļus, kuri pārvietoti no rezerves krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē saskaņā ar nosacījumiem un procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1306/2013 25. pantā un 22. punktā Iestāžu nolīgumā starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, dara pieejamus pasākumiem, uz kuriem attiecas šī regula, gadā vai gados, kad vajadzīgs papildu atbalsts, un kurus īsteno apstākļos, kas pārsniedz parastu tirgus attīstību.

Konkrēti, līdzekļus pārvieto jebkuriem izdevumiem, kas rodas saskaņā ar:

- a) 8. līdz 21. pantu,
- b) 196. līdz 204. pantu un
- c) 219., 220. un 221. pantu.

VI DAĻA

PILNVARU DELEĢĒŠANA, ĪSTENOŠANAS NOTEIKUMI, PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

I NODAĻA

Pilnvaru deleģēšana un īstenošanas noteikumi

227. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt šajā regulā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no 2013. gada 20. decembrim. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms septiņu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt šajā regulā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
5. Saskaņā ar šo regulu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

228. pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētie akti, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties un tos piemēro, kamēr nav izteikti nekādi

iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot saskaņā ar šo pantu pieņemtu deleģētu aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.

2. Eiropas Parlaments vai Padome saskaņā ar 227. panta 5. punktā minēto procedūru var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu, kas pieņemts atbilstīgi šim pantam. Šādā gadījumā Komisija nekavējoties atceļ aktu, ievērojot Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojumu par lēmumu izteikt iebildumus.

229. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kuras nosaukums ir "Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komiteja". Minētā Komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Saistībā ar aktiem, kas minēti 80. panta 5. punktā, 91. panta c) un d) punktā, 97. panta 4. punktā, 99. pantā, 106. pantā un 107. panta 3. punktā, ja komiteja atzinumu nesniedz, tad Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

II NODAĻA

Pārejas un nobeiguma noteikumi

230. pants

Atcelšana

1. Regulu (EK) Nr. 1234/2007 atceļ.

Tomēr turpina piemērot šādus Regulas (EK) Nr. 1234/2007 noteikumus:

- a) attiecībā uz piena ražošanas ierobežojumu sistēmu – II daļas I sadaļas III nodaļas III iedaļu, 55. pantu, 85. pantu un IX un X pielikumu līdz 2015. gada 31. martam;
- b) attiecībā uz vīna nozari:
 - i) 85.a līdz 85.e pantu attiecībā uz 85.a panta 2. punktā minētajām platībām, kuras vēl nav izartas, un attiecībā uz 85.b panta 1. punktā minētajām platībām, kuras nav legalizētas, līdz brīdim, kad šīs platības tiek izartas vai legalizētas, un 188.a panta 1. un 2. punktu;
 - ii) līdz 2015. gada 31. decembrim stādīšanas tiesību pārejas režīmu, kas izklāstīts II daļas I sadaļas III nodaļas IVa iedaļas II apakšiedaļā.

- iii) 118.m panta 5. punktu līdz kamēr beidzas vīnu ar nosaukumu "Mladó vino portugizac" krājumi, kuri pastāvēja 2013. gada 1. jūlijā;
- iv) 118.s panta 5. punktu līdz 2017. gada 30. jūnijam;
- c) 113.a panta 4. punktu, 114., 115. un 116. pantu, 117. panta 1. līdz 4. punktu un 121. panta e) punkta iv) apakšpunktu, kā arī XIV pielikuma B daļas I punkta 2. un 3. apakšpunktu un III daļas 1. apakšpunktu un C daļu, kā arī XV pielikuma II daļas 1., 3., 5. un 6. apakšpunktu, IV punkta 2. apakšpunktu minēto pantu piemērošanas nolūkos līdz atbilstīgo tirdzniecības noteikumu piemērošanas dienai, kas jānosaka saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kuri paredzēti šīs regulas 75. panta 2. punktā, 76. panta 4. punktā, 78. panta 3. un 4. punktā, 79. panta 1. punktā, 80. panta 4. punktā, 83. panta 4. punktā, 86. pantā, 87. panta 2. punktā, 88. panta 3. punktā un 89. pantā;
- d) 133.a panta 1. punktu un 140.a pantu līdz 2014. gada 30. septembrim;
- e) 182. panta 3. punkta pirmo un otro apakšpunktu līdz 2013./2014. cukura tirdzniecības gada beigām 2014. gada 30. septembrī;
- f) 182. panta 4. punktu līdz 2017. gada 31. decembrim;
- g) 182. panta 7. punktu līdz 2014. gada 31. martam.
- h) XV pielikuma III daļas 3. punkta b) apakšpunktu līdz 2015. gada 31. decembrim.
- i) XX pielikumu līdz dienai, kad stājas spēkā leģislatīvais akts, ar kuru aizstāj Regulu (EK) Nr. 1216/2009 un Padomes Regulu (EK) Nr. 614/2009 ⁽¹⁾.
2. Atsauces uz Regulu (EK) Nr. 1234/2007 uzskata par atsaucēm uz šo regulu un uz Regulu (ES) Nr. 1306/2013 un lasa saskaņā ar šīs regulas XIV pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. JUKNA

3. Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 2271/96 un (EK) Nr. 1037/2001 atceļ.

231. pants

Pārejas noteikumi

1. Lai nodrošinātu netraucētu pāreju no Regulā (EK) Nr. 1234/2007 noteiktās kārtības uz šajā regulā noteikto kārtību, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 227. pantu par vajadzīgajiem pasākumiem, lai aizsargātu uzņēmumu iegūtās tiesības un tiesisko palāvību.
2. Pēc šīs regulas stāšanās spēkā visas tās daudzgadu programmas, kas pieņemtas līdz 2014. gada 1. janvārim, turpina reglamentēt ar attiecīgajiem Regulas (EK) Nr. 1234/2007 noteikumiem, līdz beidzas minēto programmu darbības termiņš.

232. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Tomēr:

- a) regulas 181. pantu piemēro no 2014. gada 1. oktobra;
- b) regulas VII pielikuma VII daļas II punkta 3. apakšpunktu piemēro no 2016. gada 1. janvāra.
2. Regulas 148. līdz 151. pantu, 152. panta 3. punktu, 156. panta 2. punktu, 157. panta 3. punktu, 161. un 163. pantu, 173. panta 2. punktu, 174. panta 2. punktu piemēro līdz 2020. gada 30. jūnijam.
3. Regulas 127. līdz 144. pantu un 192. un 193. pantu piemēro līdz cukura tirdzniecības 2016./2017. gada beigām 2017. gada 30. septembrī.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 614/2009 (2009. gada 7. jūlijs) par vienotu sistēmu ovalbumīna un laktalbumīna tirdzniecībai (OV L 181, 14.7.2009., 8. lpp.).

I PIELIKUMS

1. PANTA 2. PUNKTĀ MINĒTO PRODUKTU SARAKSTS

I DAĻA

Labība

Labības nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 0709 99 60	Svaiga vai atdzesēta cukurkukurūza
0712 90 19	Kaltēta cukurkukurūza, vesela, sagriezta gabaliņos vai šķēlītēs, sasmalcināta vai pulverī, bet tālāk neapstrādāta, izņemot hibrīdu sēklas materiālu
1001 91 20	Parasto kviešu un kviešu un rudzu maisījuma [labības maisījuma] sēkla
ex 1001 99 00	Speltas kvieši, parastie kvieši un kviešu un rudzu maisījums, izņemot sēklas materiālu
1002	Rudzi
1003	Mieži
1004	Auzas
1005 10 90	Kukurūzas sēklas, izņemot hibrīdus
1005 90 00	Kukurūza, izņemot sēklas
1007 10 90,	Graudu sorgo, izņemot hibrīdus sējai
1007 90 00	
1008	Griķi, sāre un miežabrāļi [Kanāriju spulgzāle]; citādi graudaugu produkti
b) 1001 11 00,	Cietie kvieši
1001 19 00	
c) 1101 00	Kviešu vai labības maisījuma milti
1102 90 70	Rudzu milti
1103 11	Kviešu putraini un rupja maluma milti
1107	Iesals, arī grauzdēts
d) 0714	Manioks, niedru maranta, saleps, topinambūri, batātes un tamlīdzīgas saknes un bumbuļi ar augstu cietes vai inulīna saturu, svaigi, atdzesēti, saldēti vai kaltēti, arī šķēlītēs vai zirnīšos; sāgo palmas serdes
ex 1102	Labības milti, izņemot kviešu miltus vai labības maisījuma miltus:
1102 20	–kukurūzas milti
1102 90	–Citi:
1102 90 10	--miežu milti
1102 90 30	--auzu milti
1102 90 90	--citi
ex 1103	Labības putraini, rupja maluma milti un granulas, izņemot kviešu putrainus un rupja maluma miltus (apakšpozīcija 1103 11), rīsu putrainus un rupja maluma miltus (apakšpozīcija 1103 19 50) un rīsu granulas (apakšpozīcija 1103 20 50)
ex 1104	Citādi apstrādāti labības graudi (piemēram, atsēnaloti, placināti, pārslas, grūbas, šķelti vai drupināti), izņemot pozīcijas 1006 rīsus un apakšpozīcijas 1104 19 91 rīsu pārslas; graudaugu dīgļi, veseli, placināti, pārslās vai malti
1106 20	Pozīcijā 0714 minēto sāgo vai sakņu vai bumbuļu milti, rupja maluma milti un pulveris

KN kods	Apraksts
ex 1108	Cietes; inulīns:
	– cietes:
1108 11 00	-- kviešu ciete
1108 12 00	-- kukurūzas ciete
1108 13 00	-- kartupeļu ciete
1108 14 00	-- manioka ciete
ex 1108 19	-- citādas cietes:
1108 19 90	--- citi
1109 00 00	Kviešu lipekļi, arī kaltēti
1702	Citādi cukuri, ieskaitot ķīmiski tīru laktozi, maltozi, glikozi un fruktozi, cietā veidā; cukura sīrupi bez aromatizētāju vai krāsvielu piedevām; mākslīgais medus, arī maisījumā ar dabisko medu; grauzdēts cukurs:
ex 1702 30	– glikoze un glikozes sīrups, kas nesatur fruktozi vai sausā veidā satur mazāk nekā 20 % fruktozes no svara:
	-- citi:
ex 1702 30 50	--- balta kristāliska pulvera veidā, aglomerēti vai neaglomerēti, kas sausā veidā satur mazāk nekā 99 % glikozes no svara
ex 1702 30 90	--- citi produkti, kas sausā veidā satur mazāk nekā 99 % glikozes no svara
ex 1702 40	– glikoze un glikozes sīrups, kas sausā veidā satur vismaz 20 % no svara, bet mazāk par 50 % fruktozes no svara, neskaitot invertcukuru
1702 40 90	-- citi
ex 1702 90	– citi produkti, ieskaitot invertcukuru un citu cukuru, un cukura sīrupa maisījumus, kas sausā veidā satur 50 % fruktozes no svara:
1702 90 50	-- maltodekstrīns un maltodekstrīna sīrups
	-- grauzdētais cukurs:
	--- Citi:
1702 90 75	---- pulvera veidā, aglomerēti vai neaglomerēti
1702 90 79	---- citi
2106	Pārtikas izstrādājumi, kas nav minēti vai iekļauti citur:
ex 2106 90	– citi
	-- aromatizēti vai iekrāsoti cukura sīrupi:
	--- citi
2106 90 55	---- glikozes sīrups un maltodekstrīna sīrups
ex 2302	Klijas, atsijas un citi atlikumi, granulēti vai negranulēti, kas iegūti, sijājot, maļot vai citādi apstrādājot labības graudus
ex 2303	Cietes ražošanas atlikumi un tamlīdzīgi atlikumi, biešu mīkstums, cukurniedru rauši un citi cukura ražošanas atkritumi, drabiņas vai šķiedenis un atkritumi, granulēti vai negranulēti:
2303 10	– cietes ražošanas atliekas un tamlīdzīgas atliekas
2303 30 00	– alus vai spirta rūpniecības šķiedenis un atkritumi
ex 2306	Eļļas rauši un citi cietie atlikumi, arī sasmalcināti vai granulēti, kas iegūti, ekstrahējot augu taukus un eļļas, izņemot produktus, kas minēti pozīcijā 2304 vai 2305:
	– citi
2306 90 05	-- no kukurūzas dīgļiem

KN kods	Apraksts
ex 2308 00	Augu izcelsmes materiāli un augu atkritumi, atliekas un blakusprodukti, granulēti vai negrulēti, izmantojami dzīvnieku barībai, kas citur nav minēti vai iekļauti:
2308 00 40	--ozolzīles un zirgkastaņi; augļu izspaidas vai čagas, izņemot vīnogu
2309	Izstrādājumi, kas izmantojami dzīvnieku barībā
ex 2309 10	--suņu vai kaķu barība, safasēta mazumtirdzniecībai:
2309 10 11	--kuros ir ciete, glikoze, glikozes sīrups, maltodekstrīns vai maltodekstrīna sīrups, kas minēti apakšpozīcijās 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 un 2106 90 55, vai
2309 10 13	piena produkti
2309 10 31	
2309 10 33	
2309 10 51	
2309 10 53	
ex 2309 90	--citi:
2309 90 20	-- produkti, kas minēti Kombinētās nomenklatūras 23. nodaļas 5. papildu piezīmē
	-- citi, ieskaitot premiksus:
2309 90 31	---kuros ir ciete, glikoze, glikozes sīrups, maltodekstrīns vai maltodekstrīna sīrups, kas
2309 90 33	minēti apakšpozīcijās 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 un
2309 90 41	2106 90 55, vai piena produkti
2309 90 43	
2309 90 51	
2309 90 53	

(¹) Šajā apakšpozīcijā "piena produkti" ir produkti, kas iekļauti pozīcijās 0401–0406, kā arī apakšpozīcijās 1702 11 00, 1702 19 00 un 2106 90 51.

II DAĻA

Rīsi

Rīsu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 1006 10 21 līdz 1006 10 98	Izkulti, nelobīti rīsi, kas nav paredzēti sējai
1006 20	Lobīti (brūnie) rīsi
1006 30	Daļēji slīpēti vai pilnīgi noslīpēti rīsi, arī pulēti vai glazēti
b) 1006 40 00	Šķeltie rīsi
c) 1102 90 50	Rīsu milti
1103 19 50	Rīsu putraimi un rupja maluma milti
1103 20 50	Rīsu granulas
1104 19 91	Rīsu pārslas
ex 1104 19 99	Placināti rīsu graudi
1108 19 10	Rīsu ciete

III DAĻA

Cukurs

Cukura nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 1212 91	Cukurbietes
1212 93 00	Cukurniedres
b) 1701	Cukurniedru vai cukurbiešu cukurs un ķīmiski tīra saharoze cietā veidā
c) 1702 20	Kļavu cukurs un kļavu sīrups
1702 60 95 un 1702 90 95	Citi cukura veidi cietā stāvoklī un cukura sīrupi bez aromatizētāju vai krāsvielu piedevām, izņemot laktozi, glikozi, maltodekstrīnu un izoglikozi
1702 90 71	Graudzēts cukurs ar saharozes saturu sausnā 50 % no svara vai vairāk
2106 90 59	Aromatizēti vai iekrāsoti cukura sīrupi, izņemot izoglikozes, laktozes, glikozes un maltodekstrīna sīrupu
d) 1702 30 10	Izoglikoze
1702 40 10	
1702 60 10	
1702 90 30	
e) 1702 60 80	Inulīna sīrups
1702 90 80	
f) 1703	Melase, kas iegūta, ekstrahējot vai rafinējot cukuru
g) 2106 90 30	Aromatizēti vai iekrāsoti izoglikozes sīrupi
h) 2303 20	Biešu mīkstums, cukurniedru rauši un citi cukura ražošanas atkritumi

IV DAĻA

Sausā lopbarība

Sausās lopbarības nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) ex 1214 10 00	– Lucernas rupja maluma milti un granulas, kas ir mākslīgi žāvētas – Lucernas rupja maluma milti un granulas, kas žāvētas citādā veidā un maltas
ex 1214 90 90	– Lucerna, sējas esparsete, āboliņš, lupīnas, vīķi un tamlīdzīgi lopbarības produkti, kas ir mākslīgi žāvēti, izņemot sienu un lopbarības kāpostus, un produktus, kuri satur sienu – Lucerna, sējas esparsete, āboliņš, lupīnas, vīķi, amoliņš, aunazirņi un vanagnadziņi, kas žāvēti citādā veidā un malti
b) ex 2309 90 96	– Olbaltumvielu koncentrāti, kas iegūti no lucernas sulas un zāles sulas – Dehidrēti produkti, kas iegūti vienīgi no cietajiem atlikumiem un sulas, kas rodas, sagatavojot iepriekšminētos koncentrātus

V DAĻA

Sēklas

Sēklu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
0712 90 11	Cukurkukurūzas hibrīdi: – sējai
0713 10 10	Zirņi (Pisum sativum): – sējai
ex 0713 20 00	Aunazirņi: – sējai
ex 0713 31 00	Zeltainās pupiņas <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper vai <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek: – sējai
ex 0713 32 00	Šķautnainās pupiņas (<i>Phaseolus</i> jeb <i>Vigna angularis</i>): – sējai
0713 33 10	Kāršu pupiņas, ieskaitot baltās pupiņas (<i>Phaseolus vulgaris</i>): – sējai
ex 0713 34 00	<i>Vigna subterranea</i> vai <i>Voandzeia subterranea</i> sugas pupiņas
ex 0713 35 00	– sējai
ex 0713 39 00	<i>Vigna unguiculata</i> sugas pupiņas – sējai
	Citi: – sējai
ex 0713 40 00	Lēcas: – sējai
ex 0713 50 00	Rupjsēklu (cūku) pupas (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i>) un sīksēklu un vidējrupjsēklu pupas (<i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>):
ex 0713 60 00	– sējai
	Cūku zirņi (<i>Cajanus cajan</i>): – sējai
ex 0713 90 00	Citādi kaltēti pākšu dārzeņi: – sējai
1001 91 10	Speltas kvieši: – sēkla
1001 91 90	Citi – sēkla
ex 1005 10	Kukurūzas hibrīdu sēklas
1006 10 10	Izkulti, nelobīti rīsi: – sējai
1007 10 10	Graudu sorgo hibrīdi: – sēkla

KN kods	Apraksts
1201 10 00	Sojas pupas, arī šķeltas: – sēkla
1202 30 00	Zemesrieksti, negrauzdēti un citādi termiski neapstrādāti, arī lobīti vai šķelti: – sēkla
1204 00 10	Linsēklas, arī šķeltas: – sējai
1205 10 10 and ex 1205 90 00	Rapšu vai ripšu sēklas, arī šķeltas: – sējai
1206 00 10	Saulespuķu sēklas, arī šķeltas: – sējai
ex 1207	Citu eļļas augu sēklas un augļi, arī sasmalcināti: – sējai
1209	Sēklas, augļi un sporas sējai

VI DAĻA

Apiņi

Apiņu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
1210	Apiņu rogas, svaigas vai žāvētas, arī maltas, pulverī vai granulās; lupulīns
1302 13 00	Apiņu sulas un ekstrakti

VII DAĻA

Olīveļļa un galda olīvas

Olīveļļas un galda olīvu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 1509	Olīveļļa un tās frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas
1510 00	Citas eļļas un to frakcijas, kas iegūtas tikai no olīvām, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas, ieskaitot šo eļļu vai frakciju maisījumus ar eļļām vai frakcijām, kas minētas pozīcijā 1509
b) 0709 92 10	Svaigas vai atdzesētas olīvas, kas nav paredzētas eļļas ražošanai
0709 92 90	Citas svaigas vai atdzesētas olīvas
0710 80 10	Saldētas olīvas (termiski neapstrādātas vai apstrādātas, tvaicējot vai vārot ūdenī)
0711 20	Īslaicīgai glabāšanai iekonservētas olīvas (piemēram, ar sēra dioksīda gāzi, sāļjumā, sērūdeņī vai citā konservējošā šķīdumā), kas nav derīgas tūlītējai lietošanai
ex 0712 90 90	Kaltētas olīvas, veselas, sagrieztas gabaliņos vai šķēlītēs, sasmalcinātas vai pulverī, bet tālāk neapstrādātas
2001 90 65	Etiķi vai etiķskābē sagatavotas vai konservētas olīvas
ex 2004 90 30	Bez etiķa vai etiķskābes sagatavotas vai konservētas saldētas olīvas
2005 70 00	Bez etiķa vai etiķskābes sagatavotas vai konservētas nesaldētas olīvas

KN kods	Apraksts
c) 1522 00 31 1522 00 39 2306 90 11 2306 90 19	Taukvielu un dzīvnieku vai augu vasku apstrādes atliekas, kas satur eļļu ar olīveļļas īpašībām Eļļas rauši un citādi olīveļļas ekstrakcijas cietie atlikumi

VIII DAĻA

Lini un kaņepes

Linu un kaņepju nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
5301	Linsķiedra, apstrādāta vai neapstrādāta, bet nevērpta; linu pakulas un atkritumi (ieskaitot vēršanas atkritumus un plucinātas šķiedras)
5302	Kaņepāju (<i>Cannabis sativa</i> L.) šķiedra, neapstrādāta vai apstrādāta, bet nevērpta; kaņepāju pakulas un atkritumi (ieskaitot vēršanas atkritumus un plucinātas šķiedras)

IX DAĻA

Augļi un dārzeņi

Augļu un dārzeņu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
0702 00 00	Svaigi vai atdzesēti tomāti
0703	Sīpoli, šalotes, ķiploki, puravi un citi sīpolu dārzeņi, svaigi vai atdzesēti
0704	Galviņkāposti, ziedkāposti, kolrābji, lapu kāposti un tamlīdzīgi pārtikas kāpostaugi, svaigi vai atdzesēti
0705	Dārza salāti (<i>Lactuca sativa</i>) un cigoriņi (<i>Cichorium spp.</i>), svaigi vai atdzesēti
0706	Burkāni, galda rāceņi un kāļi, galda bietes, auzu saknes (puravlapu plostbārži), sakņu selerijas, redīsi un tamlīdzīgi sakņu dārzeņi, svaigi vai atdzesēti
0707 00	Gurķi un kornišoni, svaigi vai atdzesēti
0708	Pākšu dārzeņi, lobīti vai nelobīti, svaigi vai atdzesēti
ex 0709	Citi svaigi vai atdzesēti dārzeņi, izņemot apakšpozīcijās 0709 60 91, 0709 60 95, 0709 60 99, 0709 92 10, 0709 92 90 un 0709 99 60 iekļautos dārzeņus
ex 0802	Citi rieksti, svaigi vai kaltēti, arī lobīti vai mizoti, izņemot apakšpozīcijā 0802 70 00, 0802 80 00 iekļautos betelriekstus un kolu riekstus
0803 10 10	Svaigi miltu banāni
0803 10 90	Žāvēti miltu banāni
0804 20 10	Svaigas vīģes
0804 30 00	Ananasi
0804 40 00	Avokado
0804 50 00	Gvajaves, mango un mangostāni
0805	Svaigi vai žāvēti citrusaugļi
0806 10 10	Svaigas galda vīnogas
0807	Svaigas melones (ieskaitot arbūzus) un papaijas
0808	Svaigi āboli, bumbieri un cidonijas

KN kods	Apraksts
0809	Svaigas aprikozes, ķirši, persiki (ieskaitot nektarīnus), plūmes un ērkšķu plūmes
0810	Citi svaigi augļi
0813 50 31	Maisījumi, kas sastāv tikai no riekstiem, kuri minēti pozīcijās 0801 un 0802
0813 50 39	
0910 20	Safrāns
ex 0910 99	Svaigs vai atdzesēts mārsils [timiāns]
ex 1211 90 86	Svaigs vai atdzesēts baziliks, melisa, piparmētra, Origanum vulgare (raudene/savvaļas majorāns), rozmarīns, ārstniecības salvija
1212 92 00	Ceratoniju pākstis (jāņmaizītes koka pākstis)

X DAĻA

Pārstrādāti augļi un dārzeņi

Pārstrādātu augļu un dārzeņu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) ex 0710	Saldēti dārzeņi (termiski neapstrādāti vai apstrādāti, tvaicējot vai vārot ūdenī), izņemot apakšpozīcijā 0710 40 00 iekļauto cukurkukurūzu, apakšpozīcijā 0710 80 10 iekļautās olīvas un apakšpozīcijā 0710 80 59 iekļautos Capsicum ģints vai Pimenta ģints augļus
ex 0711	Īslaicīgai glabāšanai iekonservēti dārzeņi (piemēram, ar sēra dioksīda gāzi, sālījumā, sērūdenī vai citā konservējošā šķīdumā), kas nav derīgi tūlītējai lietošanai, izņemot apakšpozīcijā 0711 20 iekļautās olīvas, apakšpozīcijā 0711 90 10 iekļautos Capsicum ģints vai Pimenta ģints augļus un apakšpozīcijā 0711 90 30 iekļauto cukurkukurūzu
ex 0712	Kaltēti dārzeņi, veseli, sagriezti gabaliņos vai šķēlītēs, sasmalcināti vai pulverī, bet tālāk neapstrādāti, izņemot apakšpozīcijā ex 0712 90 05 iekļautos kartupeļus, kas dehidrēti, izmantojot mākslīgo žāvēšanu, un kas nav derīgi lietošanai pārtikā, apakšpozīcijās 0712 90 11 un 0712 90 19 iekļauto cukurkukurūzu un apakšpozīcijā ex 0712 90 90 iekļautās olīvas
0804 20 90	Žāvētas vīģes
0806 20	Žāvētas vīnogas
ex 0811	Saldēti augļi un rieksti, termiski neapstrādāti vai termiski apstrādāti, tvaicējot vai vārot ūdenī, bez cukura vai citu saldinātāju piedevas, izņemot apakšpozīcijā ex 0811 90 95 iekļautos saldētos banānus
ex 0812	Augļi un rieksti, kas konservēti īslaicīgai glabāšanai (piemēram, ar sēra dioksīda gāzi, sālījumā, sērūdenī vai citā konservējošā šķīdumā), bet nav derīgi tūlītējai lietošanai pārtikā, izņemot apakšpozīcijā ex 0812 90 98 iekļautos banānus, kas konservēti īslaicīgai glabāšanai
ex 0813	Žāvēti augļi, izņemot pozīcijā 0801–0806 minētos; šajā nodaļā minēto riekstu vai žāvētu augļu maisījumi, izņemot maisījumus, kas sastāv tikai no riekstiem, kuri iekļauti pozīciju 0801 un 0802 apakšpozīcijās 0813 50 31 un 0813 50 39
0814 00 00	Citrusaugļu vai meloņu un arbūzu mizas, svaigas, saldētas, kaltētas vai īslaicīgai glabāšanai konservētas sālījumā, sērūdenī vai citā konservējošā šķīdumā
0904 21 10	Kaltēti dārzeņpipari (Capsicum annum), negrūsti un nemalti
b) ex 0811	Saldēti augļi un rieksti, termiski neapstrādāti vai termiski apstrādāti, tvaicējot vai vārot ūdenī, ar cukura vai citu saldinātāju piedevu
ex 1302 20	Pektīni un pektināti

KN kods	Apraksts
ex 2001	<p>Etiķi vai etiķskābē sagatavoti vai konservēti dārzeni, augļi, rieksti un citas ēdamas augu daļas, izņemot:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Capsicum ģints augļus, kas nav apakšpozīcijā 2001 90 20 iekļautie dārzenpipari vai Jamaikas pipari — apakšpozīcijā 2001 90 30 iekļauto cukurkukurūzu (Zea mays var. saccharata) — apakšpozīcijā 2001 90 40 iekļauto jamsu, batātes un līdzīgas augu ēdamās daļas, kas pēc svara satur 5 % vai vairāk cietes — palmu serdes, kas iekļautas ex 2001 90 92. apakšpozīcijā — apakšpozīcijā 2001 90 65 iekļautās olīvas — apakšpozīcijā ex 2001 90 97 iekļautās vīnogulāju lapas, apiņu dzinumus un tamlīdzīgas augu ēdamās daļas
2002	Bez etiķa vai etiķskābes sagatavoti vai konservēti tomāti
2003	Bez etiķa vai etiķskābes sagatavotas vai konservētas sēnes un trifeles
ex 2004	Bez etiķa vai etiķskābes sagatavoti vai konservēti, saldēti citi dārzeni (izņemot pozīcijā 2006 minētos), izņemot apakšpozīcijā 2004 90 10 iekļauto cukurkukurūzu (Zea mays var. saccharata), apakšpozīcijā ex 2004 90 30 iekļautās olīvas un apakšpozīcijā 2004 10 91 iekļautos kartupeļus, kas sagatavoti vai konservēti miltu, rupja maluma miltu vai pārslu veidā
ex 2005	Bez etiķa vai etiķskābes sagatavoti vai konservēti, nesaldēti citi dārzeni (izņemot pozīcijā 2006 minētos), izņemot apakšpozīcijā 2005 70 00 iekļautās olīvas, apakšpozīcijā 2005 80 00 iekļauto cukurkukurūzu (Zea mays var. saccharata) un apakšpozīcijā 2005 99 10 iekļautos Capsicum ģints augļus, kas nav dārzenpipari vai Jamaikas pipari, un apakšpozīcijā 2005 20 10 iekļautos kartupeļus, kas sagatavoti vai konservēti miltu, rupja maluma miltu vai pārslu veidā
ex 2006 00	Dārzeni, augļi, rieksti, augļu mizas un citādas augu daļas, konservētas cukurā (žāvētas, iecukurotas vai glazētas), izņemot pozīcijās ex 2006 00 38 un ex 2006 00 99 iekļautos banānus, kas konservēti cukurā
ex 2007	<p>Džemi, augļu želejas, marmelādes, augļu vai riekstu biezeņi un augļu vai riekstu pastas, termiski apstrādātas, ar cukura vai citu saldinātāju piedevu vai bez tās, izņemot:</p> <ul style="list-style-type: none"> — apakšpozīcijā ex 2007 10 iekļautos homogenizētos banānu produktus; — apakšpozīcijās ex 2007 99 39, ex 2007 99 50 un ex 2007 99 97 iekļautos banānu džemus, želejas, marmelādes, biezeņus vai pastas
ex 2008	<p>Augļi, rieksti un citas ēdamas augu daļas, kas citur nav minētas un iekļautas, sagatavotas vai konservētas ar citu paņēmieni, arī ar cukura vai citu saldinātāju vai spirta piedevu, izņemot:</p> <ul style="list-style-type: none"> — apakšpozīcijā 2008 11 10 iekļauto zemesriekstu sviestu — apakšpozīcijā 2008 91 00 iekļautos palmu galotņu pumpurus [palmu serdes] — apakšpozīcijā 2008 99 85 iekļauto kukurūzu — apakšpozīcijā 2008 99 91 iekļauto jamsu, batātes un tamlīdzīgas augu ēdamās daļas, kas pēc svara satur 5 % vai vairāk cietes — apakšpozīcijā ex 2008 99 99 iekļautās vīnogulāju lapas, apiņu dzinumus un tamlīdzīgas augu ēdamās daļas — citādi sagatavotu vai konservētu banānu maisījumus, kas iekļauti apakšpozīcijās ex 2008 97 59, ex 2008 97 78, ex 2008 97 93 un ex 2008 97 98 — citādi sagatavotus vai konservētus banānus, kas iekļauti apakšpozīcijās ex 2008 99 49, ex 2008 99 67 un ex 2008 99 99
ex 2009	Augļu sulas (izņemot vīnogu sulu un vīnogu misu, kas iekļauta apakšpozīcijās 2009 61 un 2009 69, un banānu sulu, kas iekļauta apakšpozīcijās ex 2009 89 35, 2009 89 38, 2009 89 79, 2009 89 86, 2009 89 89 un 2009 89 99) un dārzeņu sulas, kas nav fermentētas un nesatur spirta piedevu, ar cukura vai citu saldinātāju piedevu vai bez tās

XI DAĻA

Banāni

Banānu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kodi	Apraksts
0803 90 10	Svaigi banāni, izņemot miltu banānus
0803 90 90	Žāvēti banāni, izņemot miltu banānus
ex 0812 90 98	Banāni, kas konservēti īslaicīgai glabāšanai
ex 0813 50 99	Maisījumi, kas satur žāvētus banānus
1106 30 10	Banānu milti, rupja maluma milti un pulveris
ex 2006 00 99	Cukurā konservēti banāni
ex 2007 10 99	Homogenizēti banānu produkti
ex 2007 99 39	Banānu džemi, želejas, marmelādes, biezeņi un pastas
ex 2007 99 50	
ex 2007 99 97	
ex 2008 97 59	Maisījumi, kuru sastāvā ir banāni, sagatavoti vai konservēti ar citu paņēmieni, bez spirta piedevas
ex 2008 97 78	
ex 2008 97 93	
ex 2008 97 96	
ex 2008 97 98	
ex 2008 99 49	Citādi sagatavoti vai konservēti banāni
ex 2008 99 67	
ex 2008 99 99	
ex 2009 89 35	Banānu sula
ex 2009 89 38	
ex 2009 89 79	
ex 2009 89 86	
ex 2009 89 89	
ex 2009 89 99	

XII DAĻA

Vīns

Vīna nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 2009 61	Vīnogu sula (ieskaitot vīnogu misu)
2009 69	
2204 30 92	
2204 30 94	
2204 30 96	
2204 30 98	Cita vīnogu misa, izņemot rūgstošu vai tādu, kam rūgšana apturēta ar citu paņēmieni, nevis pievienojot spirtu
b) ex 2204	Svaigu vīnogu vīns, ieskaitot stiprinātos vīnus; vīnogu misa (izņemot pozīcijā 2009 minēto), izņemot citādu vīnogu misu, kas iekļauta apakšpozīcijā 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 un 2204 30 98
c) 0806 10 90	Svaigas vīnogas, izņemot galda vīnogas
2209 00 11	Vīna etiķis
2209 00 19	

KN kods	Apraksts
d) 2206 00 10	Čaģu ekstrakta vīns
2307 00 11	Vīna nogulsnes
2307 00 19	
2308 00 11	Vīnogu čaģas
2308 00 19	

XIII DAĻA

Dzīvi koki un citi augi, sīpoli, saknes un tamlīdzīgas augu daļas, griezti ziedi un dekoratīvi zaļumi

Dzīvo augu nozare aptver visus produktus, kas iekļauti Kombinētās nomenklatūras 6. nodaļā.

XIV DAĻA

Tabaka

Tabakas nozare aptver visu jēltabaku jeb neapstrādātu tabaku un tabakas atkritumus ar KN kodu 2401.

XV DAĻA

Liellopu un teļa gaļa

Liellopu un teļa gaļas nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 0102 29 05 to 0102 29 99, 0102 39 10 un 0102 90 91	Dzīvi liellopu sugas mājdzīvnieki, izņemot tīršķirnes vaislas dzīvniekus
0201	Svaiga vai atdzesēta liellopu gaļa
0202	Saldēta liellopu gaļa
0206 10 95	Svaiga vai atdzesēta diafragmas biežā daļa un plānā daļa
0206 29 91	Saldēta diafragmas biežā daļa un plānā daļa
0210 20	Sālīta, sāļījumā, žāvēta vai kūpināta liellopu gaļa
0210 99 51	Sālīta, sāļījumā, žāvēta vai kūpināta diafragmas biežā daļa un plānā daļa
0210 99 90	Gaļas vai gaļas subproduktu milti
1602 50 10	Citi gatavi izstrādājumi vai konservi no liellopu gaļas vai gaļas subproduktiem, termiski neapstrādāti; termiski apstrādātas gaļas vai subproduktu un termiski neapstrādātas gaļas vai subproduktu maisījumi
1602 90 61	Citi gatavi izstrādājumi vai konservi, kas satur liellopu gaļu vai subproduktus, termiski neapstrādāti; termiski apstrādātas gaļas vai subproduktu un termiski neapstrādātas gaļas vai subproduktu maisījumi
b) 0102 21, 0102 31 00 un 0102 90 20	Dzīvi tīršķirnes vaislas liellopi
0206 10 98	Svaigi vai atdzesēti liellopu gaļas subprodukti, izņemot diafragmas biežo daļu un plāno daļu, izņemot farmaceitisku produktu ražošanai paredzētos
0206 21 00	Saldēti liellopu gaļas subprodukti, izņemot diafragmas biežo daļu un plāno daļu, izņemot farmaceitisku produktu ražošanai paredzētos
0206 22 00	
0206 29 99	
0210 99 59	Sālīti, sāļījumā, žāvēti vai kūpināti liellopu gaļas subprodukti, izņemot diafragmas biežo daļu un plāno daļu

KN kods	Apraksts
ex 1502 10 90	Liellopu tauki, izņemot pozīcijā 1503 minētos
1602 50 31 un 1602 50 95	Citi gatavi izstrādājumi vai konservi no liellopu gaļas vai subproduktiem, izņemot termiski neapstrādātu gaļu vai subproduktus un termiski apstrādātas gaļas vai subproduktu un termiski neapstrādātas gaļas vai subproduktu maisījumus
1602 90 69	Citi gatavi izstrādājumi vai konservi, kas satur liellopu gaļu vai subproduktus, izņemot termiski neapstrādātu gaļu vai subproduktus un termiski apstrādātas gaļas vai subproduktu un termiski neapstrādātas gaļas vai subproduktu maisījumus

XVI DAĻA

Piens un piena produkti

Piena un piena produktu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 0401	Piens un krējums, neiebiezināts un bez cukura vai cita saldinātāja piedevas
b) 0402	Piens un krējums, iebiezīnāts vai ar cukura vai citu saldinātāju piedevu
c) 0403 10 11 to 0403 10 39 0403 9011 11 to 0403 90 69	Paniņas, rūgušpiens un krējums, jogurts, kefīrs un citi fermentēti vai skābpiena produkti, arī iebiezīnāti vai ar cukura vai citu saldinātāju piedevu, bez aromatizētājiem un bez augļiem, riekstiem vai kakao
d) 0404	Sūkalas, arī iebiezīnātas un ar cukura vai cita saldinātāja piedevu; produkti, kas satur dabiskās piena sastāvdaļas, arī ar cukura vai cita saldinātāja piedevu, kuri nav minēti vai iekļauti citur
e) ex 0405	Sviests un citi piena tauki; piena tauku pastas ar tauku saturu vairāk nekā 75 %, bet mazāk par 80 %
f) 0406	Siers un biezpiens
g) 1702 19 00	Laktoze un laktozes sīrups bez aromatizētāju vai krāsvielu piedevām, kas pēc svara satur mazāk nekā 99 % laktozes, kura izteikta kā bezūdens laktoze, aprēķinot sausnā
h) 2106 90 51	Aromatizēts vai iekrāsots laktozes sīrups
i) ex 2309	Izstrādājumi, kas izmantojami dzīvnieku barībā
ex 2309 10	– suņu vai kaķu barība, safasēta mazumtirdzniecībai:
2309 10 15	– kuros ir ciete, glikoze, glikozes sīrups, maltodekstrīns vai maltodekstrīna sīrups, kas minēti apakšpozīcijās 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 un 2106 90 55, vai piena produkti
2309 10 19	
2309 10 39	
2309 10 59	
2309 10 70	
ex 2309 90	– Citi:
2309 90 35	– citi, ieskaitot premiksus:
2309 90 39	– kuros ir ciete, glikoze, glikozes sīrups, maltodekstrīns vai maltodekstrīna sīrups, kas minēti apakšpozīcijās 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 un 2106 90 55, vai piena produkti
2309 90 49	
2309 90 59	
2309 90 70	

XVII DAĻA

Cūkgaļa

Cūkgāļas nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) ex 0103	Dzīvas mājas cūkas, izņemot tīršķirnes vaislas dzīvniekus
b) ex 0203	Svaiga, atdzesēta vai saldēta mājas cūku gaļa
ex 0206	Svaigi, atdzesēti vai saldēti mājas cūku subprodukti, izņemot farmaceitisku produktu ražošanai paredzētos
0209 10	Nepārstrādāti vai nekausēti, svaigi, atdzesēti, saldēti, sāļi, sāļjumā, žāvēti vai kūpināti cūku tauki bez liesuma
ex 0210	Sālīta, sāļjumā, žāvēta vai kūpināta mājas cūku gaļa un gaļas subprodukti
1501 10	Cūku tauki (ieskaitot kausētus taukus)
1501 20	
c) 1601 00	Desas un tamlīdzīgi izstrādājumi no gaļas, gaļas subproduktiem vai asinīm; pārtikas izstrādājumi uz šo produktu bāzes
1602 10 00	Homogenizēti izstrādājumi no gaļas, gaļas subproduktiem vai asinīm
1602 20 90	Gatavi izstrādājumi vai konservi no jebkuru dzīvnieku, izņemot zosu un pīļu, aknām
1602 41 10	Citādi gatavi izstrādājumi un konservi, kas satur mājas cūku gaļu vai gaļas subproduktus
1602 42 10	
1602 49 11 līdz	
1602 49 50	
1602 90 10	Izstrādājumi no jebkuru dzīvnieku asinīm
1602 90 51	Citi izstrādājumi vai konservi, kas satur mājas cūku gaļu vai gaļas subproduktus
1902 20 30	Pildīti makaronu izstrādājumi (pasta), arī termiski apstrādāti vai citādi sagatavoti, kas pēc svara satur vairāk nekā 20 % desas un tamlīdzīgu izstrādājumu, jebkura veida gaļas vai gaļas subproduktu, ieskaitot jebkura veida vai izcelsmes taukus

XVIII DAĻA

Aitas un kazas gaļa

Aitas un kazas gaļas nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 0104 10 30	Jēri (līdz viena gada vecumam)
0104 10 80	Dzīvas aitas, izņemot tīršķirnes vaislas dzīvniekus, un jēri
0104 20 90	Dzīvas kazas, izņemot tīršķirnes vaislas dzīvniekus
0204	Svaiga, atdzesēta vai saldēta aitas vai kazas gaļa
0210 99 21	Sālīta, sāļjumā, žāvēta vai kūpināta aitas gaļa un kazas gaļa, neatkaulota
0210 99 29	Sālīta, sāļjumā, žāvēta vai kūpināta aitas gaļa un kazas gaļa, atkaulota
b) 0104 10 10	Dzīvas aitas – tīršķirnes vaislas dzīvnieki
0104 20 10	Dzīvas kazas – tīršķirnes vaislas dzīvnieki
0206 80 99	Svaigi vai atdzesēti aitas gaļas un kazas gaļas subprodukti, izņemot farmaceitisku produktu ražošanai paredzētos

KN kods	Apraksts
0206 90 99	Saldēti aitas gaļas un kazas gaļas subprodukti, izņemot farmaceitisku produktu ražošanai paredzētos
0210 99 85	Sālīti, sālījumā, žāvēti vai kūpināti aitas gaļas un kazas gaļas subprodukti
ex 1502 90 90	Aitu vai kazu tauki, izņemot 1503. pozīcijā minētos
c) 1602 90 91	Cita sagatavota vai konservēta aitas vai kazas gaļa vai subprodukti;
1602 90 95	

XIX DAĻA

Olas

Olu nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 0407 11 00	Mājputnu olas čaumalās, svaigas, konservētas vai pagatavotas
0407 19 11	
0407 19 19	
0407 21 00	
0407 29 10	
0407 90 10	
b) 0408 11 80	Putnu olas bez čaumalas un olu dzeltenumi, svaigi, žāvēti, pagatavoti, tvaicējot vai vārot ūdenī, kultenis, saldēti vai citādi konservēti, arī ar cukura vai citu saldinātāju piedevu, izņemot lietošanai pārtikā nederīgos
0408 19 81	
0408 19 89	
0408 91 80	
0408 99 80	

XX DAĻA

Mājputnu gaļa

Mājputnu gaļas nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
a) 0105	Dzīvi mājputni, t. i., Gallus domesticus ģints putni, pīles, zosis, tītari un pērļu vistiņas
b) ex 0207	Pozīcijā 0105 minēto mājputnu gaļa un subprodukti, svaigi, atdzesēti vai saldēti, izņemot c) punktā minētās aknas
c) 0207 13 91	Svaigas, atdzesētas vai saldētas mājputnu aknas
0207 14 91	
0207 26 91	
0207 27 91	
0207 43 00	
0207 44 91	
0207 45 93	
0207 45 95	
0210 99 71	
0210 99 79	
d) ex 0209 90 00	Nepārstrādāti vai nekausēti, svaigi, atdzesēti, saldēti, sālīti, sālījumā, žāvēti vai kūpināti mājputnu tauki
e) ex 1501 90 00	Mājputnu tauki

KN kods	Apraksts
f) 1602 20 10	Citādi gatavi izstrādājumi vai konservi no zosu vai pīļu aknām
1602 31	Citādi gatavi izstrādājumi vai konservi no pozīcijā 0105 minēto mājputnu gaļas vai subproduktiem
1602 32	
1602 39	

XXI DAĻA

Lauksaimnieciskās izcelsmes etilspirts

1. Etilspirta nozare aptver šajā tabulā minētos produktus.

KN kods	Apraksts
ex 2207 10 00	Nedenaturēts etilspirts ar spirta tilpumkoncentrāciju 80 % vai vairāk, kas iegūts no Līguma I pielikumā uzskaitītajiem lauksaimniecības produktiem
ex 2207 20 00	Denaturēts jebkāda stipruma etilspirts un citi spirti, kas iegūti no Līgumu I pielikumā uzskaitītajiem lauksaimniecības produktiem
ex 2208 90 91 un ex 2208 90 99	Nedenaturēts etilspirts, kura spirta tilpumkoncentrācija ir mazāka par 80 % un kurš iegūts no Līgumu I pielikumā uzskaitītajiem lauksaimniecības produktiem

2. Etilspirta nozare aptver arī produktus, kuru pamatā ir lauksaimnieciskās izcelsmes etilspirts ar KN kodu 2208, kuri iepildīti traukos ar ietilpību lielāku par diviem litriem un kuriem piemīt visas 1. punktā aprakstītās etilspirta īpašības.

XXII DAĻA

Biškopības produkti

Biškopības nozare aptver šajā tabulā uzskaitītos produktus.

KN kods	Apraksts
0409 00 00	Dabiskais medus
ex 0410 00 00	Peru pieniņš un propoliss, derīgi lietošanai pārtikā
ex 0511 99 85	Peru pieniņš un propoliss, nederīgi lietošanai pārtikā
ex 1212 99 95	Ziedputekšņi
ex 1521 90	Bišu vasks

XXIII DAĻA

Zīdārpriņi

Zīdārpriņu nozare aptver zīdārpriņus ar KN kodu ex 0106 90 00 un zīdārpriņu olas ar KN kodu ex 0511 99 85.

XXIV DAĻA

Citi produkti

"Citi produkti" ir visi lauksaimniecības produkti, izņemot 1 līdz XXIII daļā uzskaitītos produktus un ietverot šīs daļas 1. un 2. iedaļā uzskaitītos produktus.

1. iedaļa

KN kods	Apraksts
ex 0101	Dzīvi zirgi, ēzeļi, mūļi un zirgēzeļi:
	- Zirgi
0101 21 00	-- tīršķirnes vaislas dzīvnieki ^(a) :
0101 29	-- Citi:
0101 29 90	--- izņemot kaušanai paredzētos
0101 30 00	-- ēzeļi
0101 90 00	citi
ex 0102	Dzīvi liellopi:
	-- izņemot tīršķirnes vaislas dzīvniekus:
	--- izņemot mājlopu sugas
0102 39 90, 0102 90 99 un	
ex 0103	Dzīvas cūkas:
0103 10 00	- tīršķirnes vaislas dzīvnieki ^(b)
	- Citi:
ex 0103 91	--- kuru svars nepārsniedz 50 kg
0103 91 90	--- izņemot mājlopu sugas
ex 0103 92	-- kur svars ir 50 kg un vairāk
0103 92 90	-- izņemot mājlopu sugas
0106	Citi dzīvi dzīvnieki
ex 0203	Svaiga, atdzesēta vai saldēta cūkgaļa:
	- svaigi vai atdzesēti:
ex 0203 11	-- liemeņi vai pusliemeņi:
0203 11 90	--- izņemot mājas cūku
ex 0203 12	-- šķiņķi, pleci un to izcirtņi ar kauliem:
0203 12 90	--- izņemot mājas cūku
ex 0203 19	-- Citi:
0203 19 90	--- izņemot mājas cūku
	- saldēti:
ex 0203 21	-- liemeņi vai pusliemeņi:
0203 21 90	--- izņemot mājas cūku
ex 0203 22	-- šķiņķi, pleci un to izcirtņi ar kauliem:
0203 22 90	--- izņemot mājas cūku
ex 0203 29	-- Citi:
0203 29 90	--- izņemot mājas cūku
ex 0205 00	Svaiga, atdzesēta vai saldēta ēzeļu, mūļu vai zirgēzeļu gaļa

KN kods	Apraksts
ex 0206	Svaigi, atdzesēti vai saldēti liellopu, cūku, aitu, kazu, zirgu, ēzeļu, mūļu vai zirgēzeļu subprodukti:
ex 0206 10	–svaigi vai atdzesēti liellopu subprodukti:
0206 10 10	--farmaceutisku produktu ražošanai (°)
	–saldēti liellopu subprodukti:
ex 0206 22 00	-- aknas:
	--- farmaceutisku produktu ražošanai (°)
ex 0206 29	-- Citi:
0206 29 10	--- farmaceutisku produktu ražošanai (°)
ex 0206 30 00	–svaigi vai atdzesēti cūku subprodukti:
	--farmaceutisku produktu ražošanai (°)
	-- Citi:
	--- izņemot mājas cūku
	–saldēti cūku subprodukti:
ex 0206 41 00	-- aknas:
	--- farmaceutisku produktu ražošanai (°)
	--- Citi:
	---- izņemot mājas cūku
ex 0206 49 00	-- citi:
	--- mājas cūku:
	----farmaceutisku produktu ražošanai (°)
	--- citi
ex 0206 80	–citi sveigi vai atdzesēti subprodukti:
0206 80 10	--farmaceutisku produktu ražošanai (°)
	-- Citi:
0206 80 91	--- zirgu, ēzeļu, mūļu un zirgēzeļu
ex 0206 90	–citi saldēti subprodukti:
0206 90 10	--farmaceutisku produktu ražošanai (°)
	-- Citi:
0206 90 91	--- zirgu, ēzeļu, mūļu un zirgēzeļu
0208	Citāda sveiga, atdzesēta vai saldēta gaļa un gaļas subprodukti
ex 0210	Sālīta, sālījumā, žāvēta vai kūpināta gaļa un gaļas subprodukti; pārtikas miltu izstrādājumi un pārtikas izstrādājumi no gaļas vai gaļas subproduktiem:
	–cūkgaļa:
ex 0210 11	-- šķiņķi, pleči un to izcirtņi ar kauliem:
0210 11 90	--- izņemot mājas cūku
ex 0210 12	-- vēderdaļas (cauraugušas) un to izcirtņi:
0210 12 90	--- izņemot mājas cūku

KN kods	Apraksts
ex 0210 19	-- Citi:
0210 19 90	--- izņemot mājas cūku
	- citi, ieskaitot pārtikas miltus un rupja maluma miltus no gaļas vai gaļas subproduktiem:
0210 91 00	-- primātu
0210 92	-- vaļu, delfīnu un cūkdelfīnu (vaļveidīgo kārtas zīdītāju); lamantīnu un jūrasgovju (jūrasirēnu kārtas zīdītāju); roņu, jūraslauvu un valzirgu (airkāju kārtas zīdītāju)
0210 93 00	-- rāpuļu (ieskaitot čūskas un jūras bruņurupučus)
ex 0210 99	-- Citi:
	--- gaļa:
0210 99 31	---- ziemeļbriežu
0210 99 39	---- citi
	--- subprodukti:
	---- izņemot mājas cūku, liellopu, aitu un kazu
0210 99 85	----- izņemot mājputnu aknas
ex 0407	Putnu olas čaumalās, svaigas, konservētas vai pagatavotas:
0407 19 90, 0407 29 90 un 0407 90 90	- izņemot mājputnu
ex 0408	Putnu olas bez čaumas un olu dzeltenumi, svaigi, žāvēti, pagatavoti tvaicējot vai vārot ūdenī, kultenī, saldēti vai citādi konservēti, arī ar cukura vai citu saldinātāju piedevu:
	- olu dzeltenumi:
ex 0408 11	-- žāvēti:
0408 11 20	--- nederīgi pārtikai ^(d)
ex 0408 19	-- Citi:
0408 19 20	--- nederīgi pārtikai ^(d)
	- Citi:
ex 0408 91	-- žāvēti:
0408 91 20	--- nederīgi pārtikai ^(d)
ex 0408 99	-- Citi:
0408 99 20	--- nederīgi pārtikai ^(d)
0410 00 00	Dzīvnieku izcelsmes pārtikas produkti, kas citur nav minēti vai iekļauti
0504 00 00	Dzīvnieku (izņemot zivju) svaigas, atdesētas, saldētas, sālītas vai sālījumā, žāvētas vai kūpinātas zarnas, pūšļi un kuņģi vai to gabali
ex 0511	Dzīvnieku produkti, kas citur nav minēti vai iekļauti; pārtikā nelietojami beigti 1. vai 3. nodaļā minētie dzīvnieki:
0511 10 00	- buļļu sperma
	- Citi:
ex 0511 99	-- Citi:
0511 99 85	--- citi

KN kods	Apraksts
ex 0709	Citi svaigi vai atdzesēti dārzeņi:
ex 0709 60	– Capsicum ģints vai Pimenta ģints augļi:
	-- Citi:
0709 60 91	---- Capsicum ģints augļi kapsicīna vai Capsicum oleoresin krāsvielu ražošanai (°)
0709 60 95	--- Ēterisko eļļu vai rezinoīdu rūpnieciskai ražošanai (°)
0709 60 99	--- citi
ex 0710	Saldēti dārzeņi (termiski neapstrādāti vai apstrādāti, tvaicējot vai vārot ūdenī):
ex 0710 80	– citi dārzeņi:
	-- Capsicum ģints vai Pimenta ģints augļi:
0710 80 59	--- izņemot dārzeņpiparus
ex 0711	Īslaicīgai glabāšanai iekonservēti dārzeņi (piemēram, ar sēra dioksīda gāzi, sālījumā, sērūdenī vai citā konservējošā šķīdumā), kas nav derīgi tūlītējai lietošanai:
ex 0711 90	– citi dārzeņi; dārzeņu maisījumi:
	-- dārzeņi:
0711 90 10	---- Capsicum ģints vai Pimenta ģints augļi, izņemot dārzeņpiparus
ex 0713	Kaltēti lobīti pākšu dārzeņi, arī mizoti vai šķelti:
ex 0713 10	– zirņi (Pisum sativum):
0713 10 90	-- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 20 00	– aunazirņi:
	-- izņemot sējai paredzētās
	– pupiņas (Vigna spp., Phaseolus spp.):
ex 0713 31 00	-- zeltainās pupiņas (Vigna mungo (L.) Hepper vai Vigna radiata (L.) Wilczek:
	--- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 32 00	-- šķautnainās pupiņas (Phaseolus jeb Vigna angularis):
	--- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 33	-- kāršu pupiņas, ieskaitot baltās pupiņas (Phaseolus vulgaris):
0713 33 90	--- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 34 00	-- Vigna subterranea vai Voandzeia subterranea sugas pupiņas
ex 0713 35 00	--- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 39 00	-- Vigna unguiculata sugas pupiņas:
	--- izņemot sējai paredzētās
	-- Citi:
	--- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 40 00	– lēcas:
	-- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 50 00	– rupjsēklu (cūku) pupas (Vicia faba var. major) un sīksēklu un vidējrupjsēklu pupas (Vicia faba var. equina un Vicia faba var. minor):
	-- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 60 00	– cūku zirņi (Cajanus cajan):

KN kods	Apraksts
	-- izņemot sējai paredzētās
ex 0713 90 00	- Citi:
	-- izņemot sējai paredzētās
0801	Kokosrieksti, Brazīlijas rieksti un Indijas rieksti, svaigi vai kaltēti, arī lobīti vai mizoti
ex 0802	Citādi rieksti, svaigi vai kaltēti, arī lobīti vai mizoti:
0802 70 00	- Kolu rieksti (Cola spp.)
0802 80 00	- beteļrieksti
ex 0804	Dateles, vīģes, ananasi, avokado, gvajaves, mango un mangostāni, svaigi vai žāvēti:
0804 10 00	- dateles
0902	Tēja, arī aromatizēta
ex 0904	Piper ģints pipari; kaltēti, saberzti vai malti Capsicum vai Pimenta ģints augļi, izņemot apakšpozīcijā 0904 21 10 iekļautos dārzeņpiparus
0905	Vaniļa
0906	Kanēlis un kanēļkoka ziedi
0907	Krustnagliņas (veseli augļi, ziedi un stublāji)
0908	Muskatrieksti, muskatriekstu mizas un kardamons
0909	Parastā anīsa, zvaigžņotā anīsa, fenheļa, koriandra, kumīna vai ķimeņu sēklas; kadiķogas
ex 0910	Ingvers, kurkuma, lauru lapas, karijs un citas garšvielas, izņemot mārsilu [timiānu] un safrānu
ex 1106	Pozīcijas 0713 kaltēto pākšu dārzeņu, pozīcijas 0714 sāgo palmas serdes un sakņu vai bumbuļu, vai 8. nodaļā minēto produktu milti, rupja maluma milti un pulveris:
1106 10 00	- pozīcijā 0713 minēto kaltēto pākšu dārzeņu
ex 1106 30	- produktu, kas iekļauti 8. nodaļā:
1106 30 90	-- izņemot banānu
ex 1108	Cietes; inulīns:
1108 20 00	- inulīns
1201 90 00	Sojas pupas, arī šķeltas, izņemot sēklai paredzētās
1202 41 00	Nelobīti zemesrieksti, negrauzdēti vai citādi termiski neapstrādāti, izņemot sēklai paredzētos
1202 42 00	Negrauzdēti vai citādi termiski neapstrādāti, lobīti zemesrieksti, arī šķelti, izņemot sēklai paredzētos
1203 00 00	Kopra
1204 00 90	Linsēklas, arī šķeltas, izņemot sējai paredzētās
1205 10 90 un ex 1205 90 00	Rapšu vai ripšu sēklas, arī šķeltas, izņemot sējai paredzētās
1206 00 91	Saulespuķu sēklas, arī šķeltas, izņemot sējai paredzētās
1206 00 99	
1207 29 00	Kokvilnas sēklas, arī šķeltas, izņemot sējai paredzētās
1207 40 90	Sezama sēklas, arī šķeltas, izņemot sējai paredzētās
1207 50 90	Sinepju sēklas, arī šķeltas, izņemot sējai paredzētās
1207 91 90	Magoņu sēklas, arī šķeltas, izņemot sējai paredzētās
1207 99 91	Kaņepju sēklas, arī šķeltas, izņemot sējai paredzētās

KN kods	Apraksts
ex 1207 99 96	Citu eļļas augu sēklas un augļi, arī smalcināti, izņemot sējai paredzētos
1208	Eļļas augu sēklu vai augļu, izņemot sinepju, milti un rupja maluma milti
ex 1211	Augi vai augu daļas (ieskaitot sēklas un augļus), ko izmanto galvenokārt parfimērijā, farmācijā vai insekticīdu un fungicīdu pagatavošanai un tamlīdzīgiem mērķiem, svaigi vai žāvēti, arī sagriezti, sagrūsti vai saberzti pulverī, izņemot IX daļā minētos produktus ar KN kodu ex 1211 90 86
ex 1212	Ceratoniju pākstis, jūras aļģes [jūraszāles] un citādas aļģes, cukurbietes un cukurniedres, svaigas, atdzesētas, saldētas vai žāvētas, arī samaltas; augļu kauliņi un kodoli un citi galvenokārt pārtikā lietojami augu produkti (ieskaitot negrauzdētas <i>Chycorium intybus sativum</i> šķirnes cigoriņu saknes), kuri citur nav minēti vai iekļauti:
ex 1212 99	-- izņemot cukurniedres:
1212 99 41 un 1212 99 49	--- ceratoniju sēklas
ex 1212 99 95	--- citi, izņemot cigoriņu saknes
1213 00 00	Graudaugu salmi un sēnālas, arī smalcinātas, maltas, presētas vai granulās
ex 1214	Lopbarības kāļi, lopbarības bietes (runkuļi), lopbarības saknes, siens, lucerna, āboliņš, sējas esparsetes, lopbarības kāposti, lupīna, vīķi un tamlīdzīgi lopbarības produkti, arī granulū veidā:
ex 1214 10 00	- lucernas rupja maluma milti un granulās, izņemot mākslīgi žāvētu lucernu vai citādi žāvētu un maltu lucernu
ex 1214 90	- Citi:
1214 90 10	-- lopbarības bietes (runkuļi), kāļi un citas lopbarības saknes
ex 1214 90 90	-- citi, izņemot:
	- mākslīgi žāvētu lucernu, sējas esparseti, āboliņu, lupīnu, vīķus un tamlīdzīgus lopbarības produktus, izņemot sienu, lopbarības kāpostus, un sienu saturošus produktus
	- citādi žāvētu un maltu lucernu, sējas esparseti, āboliņu, lupīnu, vīķus, amoliņu, aunazirņus un vanagzirņus
ex 1502	Liellopu, aitu vai kazu tauki, izņemot pozīcijā 1503 minētos:
ex 1502 10 10 ex 1502 90 10	- rūpnieciskām vajadzībām (izņemot pārtikas produktu ražošanu), izņemot no kauliem un atkritumiem iegūtus taukus (*)
1503 00	Tauku stearīns, tauku eļļa, oleostearīns, oleoeļļa un taleļļa, neemulgēta, nesajaukta un citādi nesagatavota
ex 1504	Zivju vai jūras zīdītāju tauki un eļļas un to frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas, izņemot pozīcijā 1504 10 minētās zivju aknu eļļas un to frakcijas un zivju eļļas un taukus un to frakcijas, kas nav pozīcijā 1504 20 minētās zivju aknu eļļas
1507	Sojas pupu eļļa un tās frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas
1508	Zemesriekstu eļļa un tās frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas

KN kods	Apraksts
1511	Palmu eļļa un tās frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas
1512	Saulespuķu eļļa, saflora eļļa vai kokvilnas eļļa un to frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas
1513	Kokosriekstu (kopras), palmu kodolu eļļa vai babasū eļļa un to frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas
1514	Rapšu, ripšu vai sinepju eļļa un to frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas
ex 1515	Citādas negaistošās augu eļļas un tauki (izņemot apakšpozīcijā ex 1515 90 11 minēto jojobas eļļu) un to frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas
ex 1516	Dzīvnieku vai augu tauki un eļļas un to frakcijas, pilnīgi vai daļēji hidrogenētas, esterificētas, pāresterificētas vai elaidinētas, rafinētas vai nerafinētas, bet tālāk neapstrādātas (izņemot apakšpozīcijā 1516 20 10 minēto hidrogenēto ricīneļļu, tā saukto opālvasku)
ex 1517	Margarīns; pārtikas maisījumi vai izstrādājumi, kuri iegūti no dzīvnieku vai augu taukiem vai eļļām, vai dažādu šajā nodaļā uzskaitīto tauku vai eļļu frakcijām, kas nav pārtikas tauki un eļļas vai to frakcijas, kuras iekļautas pozīcijā 1516, izņemot apakšpozīcijas 1517 10 10, 1517 90 10 un 1517 90 93
1518 00 31 un 1518 00 39	Šķidrās, jauktas negaistošās augu eļļas tehniskām vai rūpnieciskām vajadzībām, izņemot pārtikas produktu ražošanu (°)
1522 00 91	Eļļas nogulsnes un degra; ziepju pamatvielas, kas ir taukvielu vai dzīvnieku vai augu vasku apstrādes atliekas, izņemot tās, kurās ir eļļa ar olīveļļas īpašībām
1522 00 99	Citas taukvielu vai dzīvnieku vai augu vasku apstrādes atliekas, izņemot tās, kurās ir eļļa ar olīveļļas īpašībām
ex 1602	Citi gatavi izstrādājumi vai konservi no gaļas, gaļas subproduktiem vai asinīm: – cūku:
ex 1602 41	-- šķiņķi un to izcirtņi:
1602 41 90	--- izņemot mājas cūku
ex 1602 42	-- pleci un to izcirtņi:
1602 42 90	--- izņemot mājas cūku
ex 1602 49	-- citādi, ieskaitot maisījumus:
1602 49 90	--- izņemot mājas cūku
ex 1602 90	– citi, ieskaitot izstrādājumus no jebkuru dzīvnieku asinīm: -- izņemot izstrādājumus no jebkuru dzīvnieku asinīm:
1602 90 31	--- no medījuma vai truša --- citi: ---- kas nesatur mājas cūku gaļu vai subproduktus: ----- kas nesatur liellopu gaļu vai subproduktus:
1602 90 99	----- izņemot aitu vai kazu
ex 1603 00	Gaļas ekstrakti un sulas
1801 00 00	Kakao pupiņas, veselas vai šķeltas, negrauzdētas vai grauzdētas
1802 00 00	Kakao pupiņu čaumalas, apvalki, miziņas un citi kakao atlikumi

KN kods	Apraksts
ex 2001	Etiķī vai etiķskābē sagatavoti vai konservēti dārzeņi, augļi, rieksti un citas ēdamas augu daļas:
ex 2001 90	- Citi:
2001 90 20	-- Capsicum ģints augļi, izņemot dārzeņpiparus un Jamaikas piparus
ex 2005	Bez etiķa vai etiķskābes sagatavoti vai konservēti, nesasaldēti citi dārzeņi, izņemot pozīcijā 2006 minētos:
ex 2005 99	- citi dārzeņi un dārzeņu maisījumi:
2005 99 10	-- Capsicum ģints augļi, izņemot dārzeņpiparus un Jamaikas piparus
ex 2206	Citi raudzēti dzērieni (piemēram, sidrs, bumbieru vīns, medalus); raudzēto dzērienu maisījumi un raudzēto dzērienu un bezalkoholisko dzērienu maisījumi, kas citur nav minēti vai iekļauti:
2206 00 31 līdz 2206 00 89	- izņemot čagu ekstrakta vīnu
ex 2301	Pārtikā nederīgi milti un granulas no gaļas vai gaļas subproduktiem, zivīm vai vēžveidīgajiem, mīkstmiešiem vai citiem ūdens bezmugurkaulniekiem; dradži (grības)
2301 10 00	- gaļas vai gaļas subproduktu milti, [rupja maluma milti] un granulas; dradži (grības)
ex 2302	Klijas, atsijas un citi atlikumi, granulēti vai negraulēti, kas iegūti, sijājot, maļot vai citādi apstrādājot labības graudus vai pākšaugus:
2302 50 00	- pākšaugu
2304 00 00	Eļļas rauši un citi cietie atlikumi, arī sasmalcināti vai granulēti, kas iegūti, ekstrahējot sojas pupu eļļu
2305 00 00	Eļļas rauši un citi cietie atlikumi, arī sasmalcināti vai granulēti, kas iegūti, ekstrahējot zemesriekstu eļļu
ex 2306	Eļļas rauši un citi cieti atlikumi, arī sasmalcināti vai granulēti, kas iegūti, ekstrahējot augu taukus un eļļas, izņemot pozīcijā 2304 vai 2305 minētos, ja vien uz tiem neattiecas apakšpozīcija 2306 90 05 (eļļas rauši un citi cieti atlikumi, kas iegūti, ekstrahējot kukurūzas dīgļus), 2306 90 11 un 2306 90 19 (eļļas rauši un citi cieti atlikumi, kas iegūti, ekstrahējot olīveļļu)
ex 2307 00	Vīna nogulsnes; vīnakmens:
2307 00 90	- vīnakmens
ex 2308 00	Augu izcelsmes materiāli un augu atkritumi, atliekas un blakusprodukti, granulēti vai negraulēti, izmantojami dzīvnieku barībai, kas citur nav minēti vai iekļauti:
2308 00 90	- izņemot vīnogu čagas, ozolzīles un zirgkastaņus, augļu, izņemot vīnogu, izspaidas vai čagas
ex 2309	Izstrādājumi, kas izmantojami dzīvnieku barībā
ex 2309 10	- suņu vai kaķu barība, safasēta mazumtirdzniecībai:
2309 10 90	-- kas nesatur cieti, glikozi, glikozes sīrupu, maltodekstrīnu vai maltodekstrīna sīrupu, kas minēti apakšpozīcijā 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 un 2106 90 55, vai piena produktus
ex 2309 90	- Citi:
ex 2309 90 10	-- citi, ieskaitot premiksus: -- Jūras zīdītāju šķīstošās atliekas

KN kods	Apraksts
ex 2309 90 91 līdz 2309 90 96	<p>--- kas nesatur cieti, glikozi, glikozes sīrupu, maltodekstrīnu vai maltodekstrīna sīrupu, kas minēti apakšpozīcijā 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 un 2106 90 55, vai piena produktus, izņemot:</p> <p>– olbaltumvielu koncentrātus, kas iegūti no lucernas sulas un zāles sulas</p> <p>– dehidrētus produktus, kas iegūti tikai no cietajiem atlikumiem un sulas, kas rodas, sagatavojot pirmajā ievilkumā minētos koncentrātus</p>

(^e) Uz šajā apakšpozīcijā ietvertajām precēm attiecas atbilstīgajos Savienības noteikumos paredzētie nosacījumi (sk. Padomes Direktīvu 94/28/EK (¹) un Komisijas Regula (EK) Nr. 504/2008 (²)).

(¹) Padomes Direktīva 94/28/EK (1994. gada 23. jūnijs), ar ko nosaka principus, kas attiecas uz zootehniskajiem un ģeoloģiskajiem noteikumiem, kurus piemēro no trešām valstīm importētajiem dzīvniekiem, to spermai, olšūnām un embrijiem, un kura groza Direktīvu 77/504/EEK par tīršķirnes vēru ģints sugu vaislas dzīvniekiem (OV L 178, 12.7.1994., 66. lpp.).

(²) Komisijas Regula (EK) Nr. 504/2008 (2008. gada 6. jūnijs), ar ko īsteno Padomes Regulas 90/426/EEK un 90/427/EEK attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvnieku identifikāciju (OV L 149, 7.6.2008., 3. lpp.).

(^e) Uz šajā apakšpozīcijā ietvertajām precēm attiecas atbilstīgajos Savienības noteikumos paredzētie nosacījumi (sk. Padomes Direktīvu 88/661/EEK (³), Direktīvu 94/28/EK un Komisijas Lēmumu 96/510/EK (⁴)).

(³) Padomes Direktīva 88/661/EEK (1988. gada 19. decembris) par zootehniskajiem standartiem, kas piemērojami tīršķirnes vaislas cūkām (OV L 382, 31.12.1988., 36. lpp.).

(⁴) Komisijas Lēmums 96/510/EK (1996. gada 18. jūlijs), kas nosaka ģeoloģiskos un zootehniskos sertifikātus vaislas dzīvnieku, to spermas, olšūnu un embriju importam (OV L 210, 20.8.1996., 53. lpp.).

(^e) Preces iekļauj šajā apakšpozīcijā saskaņā ar attiecīgajos Savienības noteikumos paredzētajiem nosacījumiem (sk. Regulas (EEK) Nr. 2454/93 291. līdz 300. pantu).

(^e) Preces iekļauj šajā apakšpozīcijā saskaņā ar Kombinētās nomenklatūras pagaidu noteikumu II iedaļas F punktu.

2. iedaļa

KN kods	Apraksts
0101 29 10	Dzīvi zirgi, kaušanai (^e)
ex 0205 00	Svaiga, atdzesēta vai saldēta zirga gaļa
0210 99 10	Sālīta, sālījumā vai žāvēta zirga gaļa
0511 99 10	Cīpslas vai stiegras; jēlādu atgriezumi un tamlīdzīgi atkritumi
0701	Kartupeļi, svaigi vai atdzesēti
0901	Kafija, grauzdēta vai negrauzdēta, ar kofeīnu vai bez kofeīna; kafijas pupiņu čaumalas un apvalki; kafijas aizstājēji, kas satur kafiju jebkurā samērā
1105	Kartupeļu milti, pulveris, pārslas, granulas un zirnīši
ex 1212 99 95	Cigoriņu saknes
2209 00 91 un 2209 00 99	Etiķis un etiķa aizstājēji, kas iegūti no etiķskābes, izņemot vīna etiķi
4501	Dabiskais korķis, neapstrādāts vai vienkārši apstrādātā veidā; korķa atkritumi; sasmalcināts, granulēts vai malts korķis

(^e) Preces iekļauj šajā apakšpozīcijā saskaņā ar attiecīgajos Savienības noteikumos paredzētajiem nosacījumiem (sk. Regulas (EEK) Nr. 2454/93 291. līdz 300. pantu).

II PIELIKUMS

3. PANTA 1. PUNKTĀ MINĒTĀS DEFINĪCIJAS

I DAĻA

Definīcijas, kas attiecas uz rīsu nozari

- I. Terminus "nelobīti rīsi", "lobīti rīsi", "daļēji slīpēti rīsi", "pilnīgi noslīpēti rīsi", "apaļgraudu rīsi", "vidējgraudu rīsi", "A vai B tipa garengraudu rīsi" un "šķeltie rīsi" definē šādi.
1. a) "Nelobīti rīsi" ir rīsi, kuriem pēc kuļšanas ir saglabājušās plēksnes.
 - b) "Lobīti rīsi" ir nelobīti rīsi, no kuriem ir atdalītas tikai plēksnes. Šī definīcija, attiecas, piemēram, uz rīsiem ar tirdzniecības nosaukumu "brūnie rīsi", "cargo rice", "loonzain" un "riso sbramoto".
 - c) "Daļēji slīpēti rīsi" ir nelobīti rīsi, no kuriem ir atdalītas plēksnes, daļa dīgļa un visi augļapvalka ārējie slāņi vai daļa no tiem, bet ne iekšējie slāņi.
 - d) "Pilnīgi noslīpēti rīsi" ir nelobīti rīsi, no kuriem ir atdalītas plēksnes, visi augļapvalka ārējie un iekšējie slāņi, viss dīgļis, ja tie ir garengraudu vai vidējgraudu rīsi, un vismaz daļa no tā, ja tie ir apaļgraudu rīsi, bet kuriem gareniskās baltās rievās pieļaujamas ne vairāk kā uz 10 % graudu.
2. a) "Apaļgraudu rīsi" ir rīsi, kuru graudu garums nepārsniedz 5,2 mm un kuru graudu garuma un platuma attiecība ir mazāka par 2.
 - b) "Vidējgraudu rīsi" ir rīsi, kuru graudu garums pārsniedz 5,2 mm, bet nepārsniedz 6,0 mm, un kuru graudu garuma un platuma attiecība nav lielāka par 3.
 - c) "Garengraudu rīsi" ir
 - i) A tipa garengraudu rīsi, proti, rīsi, kuru graudi garumā pārsniedz 6,0 mm un kuru graudu garuma un platuma attiecība ir lielāka par 2, bet mazāka par 3;
 - ii) B tipa garengraudu rīsi, proti, rīsi, kuru graudu garums pārsniedz 6,0 mm un kuru graudu garuma un platuma attiecība ir lielāka vai vienāda ar 3.
 - d) "Graudu mērīšana" ir pilnīgi noslīpētu rīsu graudu mērīšana, ko veic ar šādu metodi:
 - i) ņem reprezentatīvu paraugu no partijas;
 - ii) paraugu sijā tā, lai paliktu tikai veseli graudi, tostarp nenobrieduši graudi;
 - iii) veic divas mērīšanas, katrā izmērot 100 graudus, un aprēķina vidējo;
 - iv) rezultātu izsaka milimetros, noapaļojot līdz vienai desmitdaļai.
3. "Šķeltie rīsi" ir putraimi, kuru garums nepārsniedz trīs ceturtdaļas no vesela grauda vidējā garuma.
- II. Attiecībā uz veseliem graudiem un šķeltiem graudiem, kuru kvalitāte ir nevainojama, piemēro šādas definīcijas.
1. "Veseli graudi" ir graudi, kuriem atdalīta tikai daļa gala, neatkarīgi no katrā slīpēšanas stadijā iegūtajiem raksturlielumiem.
 2. "Apgriezti graudi" ir graudi, kuriem atdalīts viss gals.
 3. "Šķeltie graudi jeb putraimi" ir graudi, kuriem atdalīta daļa, kas lielāka nekā gals; pie šķeltiem graudiem pieder:
 - i) lieli šķeltie graudi (graudu daļas, kuru garums nav mazāks par pusi grauda, bet kuras neveido veselu graudu),

- ii) vidēji šķeltie graudi (graudu daļas, kuru garums nav mazāks par ceturto daļu grauda garuma, bet kas ir mazākas par "lielu šķelto graudu" minimālo lielumu),
 - iii) smalki šķeltie graudi (graudu daļas, kas ir mazākas par ceturto daļu grauda, bet pārāk lielas, lai izklātu cauri sietam ar acu izmēru 1,4 mm),
 - iv) putraimi (mazi graudu gabaliņi vai daļiņas, kas var izklūt cauri sietam ar acu izmēru 1,4 mm); sašķēlušies graudi (gabaliņi, kas radušies, graudam šķēloties garenvirzienā) atbilst šai definīcijai.
4. "Zaļi graudi" ir graudi, kas nav pilnīgi nogatavojušies.
 5. "Graudi ar dabisku anomāliju" ir graudi, kuriem salīdzinājumā ar šķirnei raksturīgajām morfoloģiskajām pazīmēm ir dabiska anomālija, kura ir vai nav mantota.
 6. "Kaļķaini graudi" ir graudi, kuriem vismaz trīs ceturtdaļas virsmas ir necaurspīdīga un kaļķaina.
 7. "Sarkani svītroti graudi" ir graudi, kuriem no augļapvalka atliekām garenvirzienā ir radies sarkans dažādas intensitātes un toņu svītrojums.
 8. "Plankumaini graudi" ir graudi, kuriem ir skaidri saskatāms neliels vairāk vai mazāk regulāras formas tumšas krāsas aplis; pie plankumainiem graudiem pieder arī tie, kuriem ir nelielas melnas svītras tikai uz virsmas; svītrām un plankumiem nedrīkst būt dzeltens vai tumšs oreols.
 9. "Iekrāsoti graudi" ir graudi, kuriem nelielā virsmas laukumā dabīgā krāsa ir acīm redzami izmainījusies; plankumi var būt dažādās krāsās (melnīgsnēji, sarkanīgi, brūni); par iekrāsojumu uzskatāmas arī dziļas melnas svītras. Ja iekrāsojumi ir pietiekami spilgti (melni, rozā, sarkanbrūni), lai tos uzreiz pamanītu, un ja tie klāj vismaz pusi grauda virsmas, graudi jāuzskata par dzeltenajiem graudiem.
 10. "Dzeltenie graudi" ir graudi, kuru dabīgā krāsa ir pilnīgi vai daļēji mainījusies, ja vien tas nav noticis zāvējot, un kas ir ieguvuši citrondzeltenu vai apelsindzeltenu toni.
 11. "Dzintarkrāsas graudi" ir graudi, kuru krāsa pa visu virsmu ir vienmērīgi nedaudz mainījusies, ja vien tas nav noticis zāvējot; šo izmaiņu dēļ graudi ir ieguvuši gaišu dzintardzeltenu krāsu.

II DAĻA

Tehniskas definīcijas, kas attiecas uz cukura nozari

A iedaļa

Vispārīgas definīcijas

1. "Baltais cukurs" ir cukurs, kas nav aromatizēts vai krāsots un nesatur nekādus citus piemaisījumus un kam sausā veidā saharozes saturs ir 99,5 % vai vairāk no svara, ko nosaka ar polarimetrisko metodi.
2. "Jēlcukurs" ir cukurs, kas nav aromatizēts vai krāsots un nesatur nekādus citus piemaisījumus un kam sausā veidā saharozes saturs ir mazāk par 99,5 % no svara, ko nosaka ar polarimetrisko metodi.
3. "Izoglikoze" ir produkts, ko iegūst no glikozes vai tās polimēriem un kam sausā veidā fruktozes saturs nav mazāks par 10 %.
4. "Inulīna sīrups" ir tiešais produkts, ko iegūst inulīna vai oligofruktožu hidrolīzē un kas sausā veidā satur vismaz 10 % fruktozes brīvā veidā vai kā saharozi un izteiktu kā cukura vai izoglikozes ekvivalentu. Lai novērstu tirgus ierobežojumus produktiem ar zemu saldināšanas spēju, ko ražo inulīna šķiedras apstrādātāji bez inulīna sīrupa kvotas, Komisija šo definīciju var grozīt ar deleģētajiem aktiem, ievērojot 125. panta 4. punkta a) apakšpunktu.
5. "Piegādes līgums" ir līgums, kas noslēgts starp pārdevēju un uzņēmumu par cukurbiešu piegādi cukura ražošanai.
6. "Nozares nolīgums" ir:
 - a) nolīgums, kas pirms piegādes līgumu slēgšanas ir noslēgts starp attiecīgās dalībvalsts atzītiem uzņēmumiem vai uzņēmumu organizāciju, vai šādu uzņēmumu organizāciju grupu, no vienas puses, un attiecīgās dalībvalsts atzītu pārdevēju apvienību vai šādu pārdevēju apvienību grupu, no otras puses;

- b) ja nav a) apakšpunktā minēto nolīgumu – likums par uzņēmumiem un likums par kooperatīviem, ciktāl tie regulē cukurbielu piegādi, ko veic cukura ražošanas uzņēmuma vai kooperatīva akcionāri vai biedri.

B iedaļa

Definīcijas, ko piemēro 124. pantā minētajā laikposmā

1. "Kvotas cukurs", "kvotas izoglikoze" un "kvotas inulīna sīrups" ir jebkurš cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa produkcijas daudzums, kas ietilpst attiecīgā uzņēmuma kvotā konkrētam tirdzniecības gadam.
2. "Rūpnieciskais cukurs" ir jebkurš cukura produkcijas daudzums, kas pārsniedz 5. punktā minēto cukura daudzumu konkrētam tirdzniecības gadam un paredzēts, lai rūpniecībā ražotu kādu no 140. panta 2. punktā minētajiem produktiem.
3. "Rūpnieciskā izoglikoze" un "rūpnieciskais inulīna sīrups" ir jebkurš izoglikozes vai inulīna sīrupa produkcijas daudzums konkrētam tirdzniecības gadam, kas paredzēts, lai rūpniecībā ražotu kādu no 140. panta 2. punktā minētajiem produktiem.
4. "Pārpalikuma cukurs", "pārpalikuma izoglikoze" un "pārpalikuma inulīna sīrups" ir jebkurš cukura, izoglikozes vai inulīna sīrupa produkcijas daudzums konkrētam tirdzniecības gadam, kas pārsniedz 1., 2. un 3. punktā minēto attiecīgo daudzumu.
5. "Kvotas cukurbietes" ir visas cukurbietes, ko pārstrādā kvotas cukurā.
6. "Pilnas slodzes rafinēšanas uzņēmums" ir ražotne:
 - kuras vienīgā darbība ir importēta cukurniedru jēlcukura rafinēšana vai
 - kura 2004./2005. tirdzniecības gadā vai – Horvātijas gadījumā – 2007./2008. gadā – rafinēja vismaz 15 000 tonnu importēta cukurniedru jēlcukura.

III DAĻA

Definīcijas, kas attiecas uz apiņu nozari

1. "Apiņi" ir vijīgā apiņa (*Humulus lupulus*) (sievšķā) auga kaltētas augļkopas, ko sauc par rogām; šīs zaļgani dzeltenās olveida augļkopas atrodas uz kātiņiem, un to garums parasti ir 2–5 cm.
2. "Apiņu pulveris" ir produkts, ko iegūst, samaļot apiņus, un kas satur visus to dabiskos elementus.
3. "Apiņu pulveris ar augstāku lupulīna saturu" ir produkts, ko iegūst, samaļot apiņus, no kuriem pirms tam mehāniski atdalīta daļa lapu, kātiņu, seglapu un ziedkopu centrālo asu.
4. "Apiņu ekstrakts" ir koncentrēts produkts, ko iegūst, apiņus vai apiņu pulveri apstrādājot ar šķīdinātāju.
5. "Jaukti apiņu produkti" ir divu vai vairāku 1.–4. punktā minēto produktu maisījums.

IV DAĻA

Definīcijas, kas attiecas uz vīna nozari

Saistībā ar vīnogulājiem

1. "Izaršana" ir visu vīnogulāju pilnīga iznīcināšana ar vīnogulājiem apstādītā platībā.
2. "Stādīšana" ir potētu vai nepotētu vīnogulāju stādu vai stādu daļu pastāvīga ieaudzēšana, lai audzētu vīnogas vai izveidotu potzaru audzētavu.
3. "Potēšana ar starppoti" ir jau iepriekš uzpotēta vīnogulāja potēšana.

Saistībā ar produktiem

4. "Svaigas vīnogas" ir gatavi vai pat mazliet sažuviši vīnogulāja augļi, kurus izmanto vīna gatavošanā, kurus var saspīest vai izspīest ar līdzekļiem, kas pieejami parastā vīna pagrabā, un kuros spontāni var sākties spirta rūgšana.
5. "Svaiga vīnogu misa, kuras rūgšana apturēta, pievienojot spirtu" ir produkts, kuram ir šādas īpašības:
 - a) kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 12 % un nav lielāka par 15 %;
 - b) tas ir iegūts, neraudzētai vīnogu misai, kuras dabiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 8,5 % un kura iegūta tikai no vīna vīnogu šķirnēm, kas klasificējamās saskaņā ar 81. panta 2. punktu, pievienojot:
 - i) vai nu neitrālu vīna spirtu, tostarp spirtu, kurš iegūts, destilējot žāvētas vīnogas, un kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 96 %,
 - ii) vai nerektificētu produktu, kurš iegūts, destilējot vīnu, un kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 52 % un nav lielāka par 80 %.
6. "Vīnogu sula" ir neraudzēts, bet raudzējams šķidrums produkts, kas:
 - a) iegūts pienācīgas apstrādes rezultātā, padarot to derīgu lietošanai uzturā tādu, kāds tas ir;
 - b) iegūts no svaigām vīnogām vai vīnogu misas, vai atjaunojot no koncentrāta. Ja tas iegūts atjaunojot, tas ir atjaunots tikai no koncentrētas vīnogu misas vai koncentrētas vīnogu sulas.

Vīnogu sulas faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nedrīkst pārsniegt 1 %.
7. "Koncentrēta vīnogu sula" ir nekaramelizēta vīnogu sula, kas iegūta, daļēji dehidrējot vīnogu sulu ar jebkuru atļautu metodi, izņemot tiešu karsēšanu, tādā veidā, lai skaitlis, ko uzrāda refraktometrs, kuru izmanto saskaņā ar metodi, kas vēl jāparedz, 20 °C temperatūrā nebūtu mazāks par 50,9 %.

Koncentrētas vīnogu sulas faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nedrīkst pārsniegt 1 %.

8. "Vīna nogulsnes" ir atliekas:
 - a) kas uzkrājas traukos, kuros vīns atrodas pēc raudzēšanas, uzglabāšanas laikā vai pēc atļautas apstrādes;
 - b) ko iegūst, filtrējot vai centrifugējot a) apakšpunktā minēto produktu;
 - c) kas uzkrājas traukos, kuros vīnogu misa atrodas uzglabāšanas laikā vai pēc atļautas apstrādes, vai arī
 - d) ko iegūst, filtrējot vai centrifugējot c) apakšpunktā minēto produktu.
9. "Vīnogu izspaidas" ir raudzētas vai neraudzētas svaigu vīnogu spiedpaliekas.
10. "Izspaidu ekstrakta vīns" ir produkts, ko iegūst:
 - a) fermentējot neapstrādātas vīnogu čagas, kas izmērcētas ūdenī; vai arī
 - b) ar ūdeni skalojot raudzētas vīnogu izspaidas.
11. "Vīns, kas stiprināts destilācijai", ir produkts:
 - a) kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 18 % un nav lielāka par 24 %;

b) kuru iegūst, vīnam, kas nesatur atlieku cukuru, pievienojot tikai nerektificētu produktu, kurš iegūts, destilējot vīnu, un kura maksimālā faktiskā spirta tilpumkoncentrācija ir 86 %, vai arī

c) kura maksimālais gaistošais skābums, izteikts etiķskābē, ir 1,5 grami uz litru.

12. "Cuvée" ir

a) vīnogu misa;

b) vīns, vai arī

c) vīnogu misas un/vai vīnu ar dažādām īpašībām maisījums,

kas paredzēts īpaša veida dzirkstošā vīna gatavošanai.

Spirta koncentrācija

13. "Faktiskā spirta tilpumkoncentrācija" ir tīrā spirta tilpuma vienību skaits 20 °C temperatūrā, ko satur 100 tilpuma vienības attiecīgā produkta šādā temperatūrā.

14. "Potenciālā spirta tilpumkoncentrācija" ir tīrā spirta tilpuma vienību skaits 20 °C temperatūrā, ko iespējams iegūt, pilnībā fermentējot cukurus, kurus satur 100 tilpuma vienības produkta šādā temperatūrā.

15. "Kopējā spirta tilpumkoncentrācija" ir faktiskās un potenciālās spirta tilpumkoncentrācijas summa.

16. "Dabiskā spirta tilpumkoncentrācija" ir kopējā spirta tilpumkoncentrācija produktā pirms jebkāda veida stiprināšanas.

17. "Faktiskā spirta masas koncentrācija" ir tīrā spirta kilogramu skaits 100 kilogramos produkta.

18. "Potenciālā spirta masas koncentrācija" ir tīrā spirta kilogramu skaits, ko iespējams iegūt, pilnībā fermentējot cukurus, kurus satur 100 kilogrami produkta.

19. "Kopējā spirta masas koncentrācija" ir faktiskās un potenciālās spirta masas koncentrācijas summa.

V DAĻA

Definīcijas, kas attiecas uz liellopu un teļa gaļas nozari

"Liellopi" ir dzīvi liellopu sugu mājdzīvnieki, uz kuriem attiecas KN kodi 0102 21, 0102 31 00, 0102 90 20, ex 0102 29 10 līdz ex 0102 29 99, 0102 39 10, 0102 90 91.

VI DAĻA

Definīcijas, kas attiecas uz piena un piena produktu nozari

Lai ieviestu tarifa kvotu sviestam, kura izcelsmes valsts ir Jaunzēlande, frāze "ražots tieši no piena vai krējuma" neizslēdz sviestu, kas ražots no piena vai krējuma, neizmantojot uzkrātas izejvielas, vienotā, noslēgtā un nepārtrauktā procesā, kurš var ietvert krējuma atrašanos koncentrētu piena tauku stāvoklī un/vai šādu piena tauku frakcionēšanu.

VII DAĻA

Definīcijas, kas attiecas uz olu nozari

1. "Olas čaumalās" ir mājputnu olas čaumalās, svaigas, konservētas vai termiski apstrādātas, izņemot inkubējamās olas, kas norādītas 2. punktā.

2. "Inkubējamās olas" ir inkubēšanai paredzētas mājputnu olas.

3. "Veseli produkti" ir putnu olas bez čaumalas, ar cukura vai citu saldinātāju piedevu vai bez tās, kas paredzētas lietošanai pārtikā.

4. "Atdalīti produkti" ir putnu olu dzeltenumi, ar cukura vai citu saldinātāju piedevu vai bez tās, kas paredzēti lietošanai pārtikā.

VIII DAĻA

Definīcijas, kas attiecas uz mājputnu gaļas nozari

1. "Dzīvi mājputni" ir dzīvas vistas, pīles, zosis, tītari un pērļu vistiņas, kas katra sver vairāk par 185 gramiem.
2. "Cāļi" ir dzīvas vistas, pīles, zosis, tītari un pērļu vistiņas, kas katra sver ne vairāk par 185 gramiem.
3. "Nokauti mājputni" ir nedzīvas vistas, pīles, zosis, tītari un pērļu vistiņas, veselās, ar vai bez subproduktiem.
4. "Atvasināti produkti" ir:
 - a) produkti, kas norādīti I pielikuma XX daļas a) punktā;
 - b) produkti, kas norādīti I pielikuma XX daļas b) punktā, izņemot nokautus mājputnus un pārtikā lietojamus subproduktus, ko sauc par "mājputnu izcirtņiem";
 - c) pārtikā lietojami subprodukti, kas norādīti I pielikuma XX daļas b) punktā;
 - d) produkti, kas norādīti I pielikuma XX daļas c) punktā;
 - e) produkti, kas norādīti I pielikuma XX daļas d) un e) punktā;
 - f) I pielikuma XX daļas f) punktā minētie produkti, izņemot produktus, kas atbilst KN kodiem 1602 20 10.

IX DAĻA

Definīcijas, kas attiecas uz biškopības nozari

1. Ar medu saprot medu Padomes Direktīvas 2001/110 EK ⁽¹⁾ nozīmē, tostarp attiecībā uz galvenajiem medus veidiem.
2. "Biškopības produkti" ir medus, bišu vasks, peru pieniņš, propoliss vai ziedputekšņi.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2001/110/EK (2001. gada 20. decembris), kas attiecas uz medu (OV L 10, 12.1.2002., 47. lpp.).

III PIELIKUMS

RĪSU UN CUKURA STANDARTA KVALITĀTE, KĀ MINĒTS 7. UN 135. PANTĀ

A. Nelobīto rīsu standarta kvalitāte

Standarta kvalitātes nelobīti rīsi:

- a) ir veseli, tīri un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē bez smaržas;
- b) maksimāli pieļaujamais mitruma saturs ir 13 %;
- c) pilnīgi noslīpētu rīsu veselo graudu iznākums ir 63 % no svara (apgrieztu graudu pielāide ir 3 %), no kuriem turpmāk norādītā procentuālā daļa pilnīgi noslīpēto rīsu graudu nav nevainojamas kvalitātes:

kaļķaini nelobītu rīsu graudi, uz ko attiecas kodi 1006 10 27 un 1006 10 98	1,5 %
kaļķaini nelobītu rīsu graudi, uz ko neattiecas kodi 1006 10 27 un 1006 10 98:	2,0 %
sarkani svītroti graudi	1,0 %
plankumaini graudi	0,50 %
iekrāsoti graudi	0,25 %
dzeltenī graudi	0,02 %
dzintarkrāsas graudi	0,05 %

B. Cukura standarta kvalitāte

I. Cukurbiešu standarta kvalitāte

Standarta kvalitātes cukurbietes:

- a) ir veselas, tīras un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē;
- b) to cukura saturs pieņemšanas punktā ir 16 %.

II. Baltā cukura standarta kvalitāte

1. Standarta kvalitātes baltajam cukuram piemīt šādas īpašības:

- a) tas ir vesels, tīrs un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē; tas ir sauss, ar viendabīgiem, granulētiem kristāliem, labi birstošs;
- b) minimālā polarizācija: 99,7;
- c) maksimālais mitruma saturs: 0,06 %;
- d) maksimālais invertcukura saturs: 0,04 %;
- e) saskaņā ar 2. punktu noteiktais punktu skaits kopā nepārsniedz 22 punktus, ne arī:
 - 15 punktus par pelnu saturu,
 - 9 punktus par krāsu tipu, kas noteikts ar Brunsvikas Lauksaimniecības tehnoloģiju institūta metodi ("Brunsvikas metode"),
 - 6 punktus par šķīduma krāsu, ko nosaka saskaņā ar Starptautiskās Vienotu cukura analīzes metožu komisijas metodi, ("ICUMSA metode").

2. Viens punkts atbilst:
 - a) 0,0018 % pelnu satura, ko nosaka ar ICUMSA metodi 28 Briksa grādos;
 - b) 0,5 krāsas tipa vienībām, ko nosaka ar Brunsvikas metodi;
 - c) 7,5 šķīduma krāsas vienībām, ko nosaka ar ICUMSA metodi.
3. Metodes 1. punktā minēto raksturlielumu noteikšanai ir metodes, ko izmanto šo raksturlielumu noteikšanai intervences pasākumu vajadzībām.

III. Jēlcukura standarta kvalitāte

1. Standarta kvalitātes jēlcukurs ir cukurs, kura baltā cukura iznākums ir 92 %.
 2. Iznākumu no cukurbiešu jēlcukura aprēķina, no minētā cukura polarizācijas pakāpes atņemot:
 - a) tā procentuālo pelnu saturu, reizinātu ar četri;
 - b) tā procentuālo invertcukura saturu, reizinātu ar divi;
 - c) skaitli 1.
 3. Iznākumu no cukurniedru jēlcukura aprēķina, no minētā cukura polarizācijas pakāpes, kas reizināta ar divi, atņemot 100.
-

IV PIELIKUMS

SAVIENĪBAS SKALAS LIEMEŅU KLASIFICĒŠANAI, KAS MINĒTAS 10. PANTĀ

A. Savienības skala tādu liellopu liemeņu klasificēšanai, kuru vecums ir astoņi mēneši vai vairāk

I. Definīcijas

Piemēro šādas definīcijas:

- "liemenis": ir vesels nokauta dzīvnieka ķermenis pēc atasiņošanas, iekšējo orgānu izņemšanas un ādas novilkšanas;
- "pusliemenis": ir produkts, kas iegūts, liemeni simetriski sadalot pa kakla, muguras, jostas un krusta kaula skriemeļu centru un pa krūšu kaula un sēžas kaula, un kaunuma kaula simfīzes centru.

II. Kategorijas

Liellopu liemeņus iedala šādās kategorijās:

- Z: tādu liellopu liemeņi, kuri ir vecumā no 8 mēnešiem līdz 12 mēnešiem;
- A: tādu nekastrētu vīriešu kārtas liellopu liemeņi, kuri ir vecumā no 12 mēnešiem līdz 24 mēnešiem;
- B: tādu nekastrētu vīriešu kārtas liellopu liemeņi, kuru vecums pārsniedz 24 mēnešus;
- C: tādu kastrētu vīriešu kārtas liellopu liemeņi, kuru vecums pārsniedz 12 mēnešus;
- D: atnesušos sieviešu kārtas liellopu liemeņi;
- E: citi tādu sieviešu kārtas liellopu liemeņi, kuru vecums pārsniedz 12 mēnešus.

III. Klasifikācija

Liemeņus klasificē, secīgi novērtējot turpmāk minētos aspektus.

- Uzbūve, kas definēta šādi:

liemeņu profilu, jo īpaši tā galveno daļu (gurnu, muguras un pleca daļas), attīstība.

Uzbūves klase	Apraksts
S Izcila	Visi profili izteikti izliekti; īpaši labi attīstīta muskulatūra (dubultās muskulatūras dzīvnieku liemeņa veids)
E Teicama	Visi profili izliekti līdz izcili izliekti; īpaši labi attīstīta muskulatūra
U Ļoti laba	Profili visā visumā izliekti, ļoti labi attīstīta muskulatūra
R Laba	Profili visā visumā taisni; labi attīstīta muskulatūra
O Vidēja	Profili taisni līdz ieliekti; vidēji attīstīta muskulatūra
P Vāja	Visi profili ieliekti līdz ļoti ieliekti; vāji attīstīta muskulatūra

- Tauku slānis, kas definēts šādi:

— tauku noslāņojums liemeņa virspusē un krūšu dobumā.

Tauku slāņa klase	Apraksts
1 ļoti zema	Tauku slāņa nav vai tas ir neliels
2 zema	Tauku slānis neliels, gandrīz visur redzama muskulatūra
3 vidēja	Tauku slānis klāj gandrīz visu muskulatūru, izņemot gurnu un plecu daļu, krūšu dobumā neliels tauku noslāņojums
4 augsta	Tauku slānis klāj muskulatūru, bet gurnu un plecu daļā tā vēl daļēji redzama, krūšu dobumā dažās vietās izteikts tauku noslāņojums
5 ļoti augsta	Tauku slānis klāj visu liemeni; krūšu dobumā biezi tauku noslāņojumi

Dalībvalstīs drīkst katru no 1. un 2. punktā minētajām klasēm iedalīt sīkāk, taču ne vairāk kā trīs apakšklasēs.

IV. Noformējums

Liemeņus un pusliemeņus noformē:

- bez galvas un kāju pēdām; galva atdalīta no liemeņa pie atlanta un pakauša kaula locītavas, kāju pēdas atdalītas karpometakarpālajās un tarsometatarsālajās locītavās;
- bez orgāniem, kas atrodas krūšu un vēdera dobumā, ar vai bez nierēm, nieru taukiem un iegurņa taukiem;
- bez dzimumorgāniem un saistītajiem muskuļiem, un bez tesmeņa vai piena dziedzeru taukiem.

V. Klasificēšana un identificēšana

Kautuves, kas apstiprinātas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 853/2004 ⁽¹⁾ 4. pantu, veic pasākumus, lai visi tādās kautuvēs nokautu liellopu, kuru vecums ir astoņi mēneši vai vairāk, liemeņi vai pusliemeņi, kuri ir marķēti ar veselības atzīmi, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 ⁽²⁾ 5. panta 2. punktā saistībā ar I pielikuma I iedaļas III nodaļu, tiktu klasificēti un identificēti saskaņā ar Savienības skalu.

Pirms identificēšanas ar marķējumu dalībvalstīs drīkst piešķirt atļauju no liemeņiem vai pusliemeņiem atdalīt zemādas taukus, ja tauku slānis ir pietiekami biezs.

B. Savienības skala cūku liemeņu klasificēšanai

I. Definīcijas

"Liemenis" ir nokautas cūkas ķermenis, atasiņots, bez iekšējiem orgāniem, vesels vai pārdalīts pa liemeņa viduslīniju.

II. Klasifikācija

Liemeņus klasificē atbilstīgi aprēķinātajam muskuļaudu daudzumam un iedala šādās klasēs.

Klase	Muskuļaudu daudzums procentos no liemeņa svara
S	60 vai vairāk
E	55 vai vairāk, bet mazāk par 60
U	50 vai vairāk, bet mazāk par 55

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 853/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku (OV L 139, 30.4.2004., 55. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 854/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu (OV L 139, 30.4.2004., 206. lpp.).

Klase	Muskuļaudu daudzums procentos no liemeņa svara
R	45 vai vairāk, bet mazāk par 50
O	40 vai vairāk, bet mazāk par 45
P	mazāk par 40

III. *Noformējums*

Liemeņus piedāvā bez mēles, sariem, nagiem, ārējiem dzimumorgāniem, nieru taukiem, nierēm un diafragmas.

IV. *Muskuļaudu saturs*

- Muskuļaudu saturu novērtē, izmantojot Komisijas atļautas klasificēšanas metodes. Apstiprināt var tikai statistiski pierādītas novērtēšanas metodes, kuru pamatā ir cūkas liemeņa vienas vai vairāku anatomisko daļu fiziska izmērīšana. Klasificēšanas metodes atļauj izmantot, ja statistiskā kļūda aprēķinā nepārsniedz maksimālo pielaidi.
- Liemeņa komerciālo vērtību tomēr nenosaka tikai aprēķinātais muskuļaudu saturs.

V. *Liemeņu identificēšana*

Ja vien Komisija nav paredzējusi citādi, klasificētus liemeņus identificē, marķējot saskaņā ar Savienības skalu.

C. **Savienības skala aitu liemeņu klasificēšanai**

I. *Definīcijas*

Termini "liemenis" un "pusliemenis" atbilst A.I punktā iekļautajām definīcijām.

II. *Kategorijas*

Liemeņus iedala šādās kategorijās:

A: tādu aitu liemeņi, kas vēl nav sasniegušas 12 mēnešu vecumu;

B: citu aitu liemeņi.

III. *Klasifikācija*

Liemeņus klasificē, *mutatis mutandis* piemērojot A.III. punkta noteikumus. Tomēr A.III.1. punktā un A.III.2. punktā ietvertās tabulas 3. un 4. rindā minēto terminu "gurnu daļa" aizstāj ar terminu "liemeņa pakaļējā ceturtdaļa".

IV. *Noformējums*

Liemeņus un pusliemeņus piedāvā bez galvas (atdalīta pie atlanta un pakauša kaula locītavas), kājām (atdalītas pie karpometakarpālās locītavas vai tarsometatarsālās locītavas), astes (atdalīta starp sesto un septīto astes skriemeli), tesmeņa, dzimumorgāniem, aknām un iekšējiem orgāniem. Nieres un nieru tauki pieder pie liemeņa.

Ja neizmanto atsauces noformējumu, dalībvalstis ir pilnvarotas atļaut atšķirīgus noformējumus.

V. *Liemeņu identificēšana*

Klasificētus liemeņus un pusliemeņus identificē, marķējot saskaņā ar Savienības skalu.

V PIELIKUMS

23. PANTA 3. PUNKTĀ MINĒTAIS TĀDU PRODUKTU SARAKSTS, KURI NEIETILPST PROGRAMĀ SKOLU APGĀDEI AR AUGĻIEM UN DĀRŽEŅIEM, KO LĪDZFINANSĒ AR SAVIENĪBAS ATBALSTU

Produkti, kuriem pievienots jebkurš no turpmāk minētajiem:

- pievienots cukurs,
 - pievienoti tauki,
 - pievienota sāls,
 - pievienoti saldinātāji.
-

VI PIELIKUMS

44. PANTA 1. PUNKTĀ MINĒTAIS ATBALSTA PROGRAMMU BUDŽETS

	<i>Tūkstošos euro budžeta gadā</i>			
	2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads un pēc tam
Bulgārija	26 762	26 762	26 762	26 762
Čehijas Republika	5 155	5 155	5 155	5 155
Vācija	38 895	38 895	38 895	38 895
Grieķija	23 963	23 963	23 963	23 963
Spānija	353 081	210 332	210 332	210 332
Francija	280 545	280 545	280 545	280 545
Horvātija	11 885	11 885	11 885	10 832
Itālija	336 997	336 997	336 997	336 997
Kipra	4 646	4 646	4 646	4 646
Lietuva	45	45	45	45
Luksemburga	588	—	—	—
Ungārija	29 103	29 103	29 103	29 103
Malta	402	—	—	—
Austrija	13 688	13 688	13 688	13 688
Portugāle	65 208	65 208	65 208	65 208
Rumānija	47 700	47 700	47 700	47 700
Slovēnija	5 045	5 045	5 045	5 045
Slovākija	5 085	5 085	5 085	5 085
Apvienotā Karaliste	120	—	—	—

VII PIELIKUMS

78. PANTĀ MINĒTO PRODUKTU DEFINĪCIJAS, APZĪMĒJUMI UN TIRDZNICĪBAS NOSAUKUMI

Šajā pielikumā "tirdzniecības nosaukums" Direktīvas 2000/13/EK 5. panta 1. punkta nozīmē ir nosaukums, ar kādu pārtikas produktu pārdod, vai pārtikas nosaukums Regulas (ES) Nr. 1169/2011 7. panta nozīmē.

I DAĻA

Tādu liellopu gaļa, kas iegūta no liellopiem, kuru vecums nepārsniedz 12 mēnešus

I. Definīcija

Šajā daļā "gaļa" ir visi liemeņi, neatkaulota vai atkaulota gaļa, sagriezta vai nesagriezta gaļa un subprodukti, kas paredzēti lietošanai pārtikā un iegūti no liellopiem, kuru vecums nepārsniedz 12 mēnešus, un ko piedāvā svaigu, saldētu vai dziļi sasaldētu iesaiņojumā vai iepakojumā vai bez tā.

II Tādu liellopu klasificēšana kautuvē, kuru vecums nepārsniedz 12 mēnešus

Kaušanas laikā visus liellopus, kuru vecums nepārsniedz 12 mēnešus, tirgus dalībnieki kompetentās iestādes uzraudzībā klasificē vienā no šādām divām kategorijām:

A) V kategorija: liellopi vecumā līdz astoņiem mēnešiem,

Šīs kategorijas liellopus identificē ar burtu V;

B) Z kategorija: liellopi vecumā no 8 mēnešiem līdz 12 mēnešiem.

Šīs kategorijas liellopus identificē ar burtu Z.

Šo klasificēšanu veic, pamatojoties uz "liellopu pasē" ietverto informāciju vai, ja tādas nav, pamatojoties uz informāciju, kas iekļauta elektroniskajā datubāzē, kura paredzēta 5. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1760/2000 ⁽¹⁾.

III. Tirdzniecības nosaukumi

1. Tādu liellopu gaļu, kuru vecums nepārsniedz 12 mēnešus, dalībvalstīs var tirgot vienīgi ar šādiem tirdzniecības nosaukumiem, kas noteikti katrai dalībvalstij.

A) Tādu liellopu gaļa, kuru vecums nepārsniedz astoņus mēnešus (V kategorija):

Tirdzniecības valsts	Lietojamie tirdzniecības nosaukumi
Beļģija	veau, viande de veau/kalfsvlees/Kalbfleisch
Bulgārija	месо от малки телета
Čehijas Republika	Telecí
Dānija	Lyst kalvekød
Vācija	Kalbfleisch
Igaunija	Vasikaliha
Īrija	Veal
Grieķija	μοσχάρι γάλακτος
Spānija	Ternera blanca, carne de ternera blanca
Francija	veau, viande de veau
Horvātija	teletina
Itālija	vitello, carne di vitello

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1760/2000 (2000. gada 17. jūlijs), ar ko izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un paredz liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu (OV L 204, 11.8.2000., 1. lpp.).

Kipra	μοσχάρι γάλακτος
Latvija	Teļa gaļa
Lietuva	Veršiena
Luksemburga	veau, viande de veau/Kalbfleisch
Ungārija	Borjúhús
Malta	Vitella
Nīderlande	Kalfsvlees
Austrija	Kalbfleisch
Polija	Cielęcina
Portugāle	Vitela
Rumānija	carne de vițel
Slovēnija	Teletina
Slovākija	Teľacie mäso
Somija	vaalea vasikanliha/ljust kalvkött
Zviedrija	ljust kalvkött
Apvienotā Karaliste	Veal

B) Tādu liellopu gaļa, kuru vecums ir no 8 līdz 12 mēnešiem (Z kategorija):

Tirdzniecības valsts	Lietojamie tirdzniecības nosaukumi
Beļģija	jeune bovin, viande de jeune bovin/jongrundvlees/Jungrindfleisch
Bulgārija	Телешко месо
Čehijas Republika	hovězí maso z mladého skotu
Dānija	Kalvekød
Vācija	Jungrindfleisch
Igaunija	noorloomaliha
Īrija	rosé veal
Grieķija	vealó μοσχάρι
Spānija	Ternera, carne de ternera
Francija	jeune bovin, viande de jeune bovin
Horvātija	mlada junetina
Itālija	vitellone, carne di vitellone
Kipra	vealó μοσχάρι
Latvija	jaunlopa gaļa
Lietuva	Jautiena
Luksemburga	jeune bovin, viande de jeune bovin/Jungrindfleisch
Ungārija	Növendék marha húsa
Malta	Vitellun
Nīderlande	rosé kalfsvlees
Austrija	Jungrindfleisch
Polija	młoda wołowina
Portugāle	Vitelão

Rumānija	carne de tineret bovin
Slovēnija	meso težjih telet
Slovākija	mäso z mladého dobytka
Somija	vasikanliha/kalvkött
Zviedrija	Kalvkött
Apvienotā Karaliste	Beef

2. Šīs iedaļas 1. punktā minētos tirdzniecības nosaukumus var papildināt ar norādi par attiecīgā gaļas vai subprodukta gabala nosaukumu vai apzīmējumu.

3. Šīs iedaļas 1. punktā iekļautās tabulas A daļā uzskaitītos V kategorijas tirdzniecības nosaukumus un jebkuru jaunu nosaukumu, kas no tiem atvasināts, drīkst izmantot vienīgi tad, ja ir izpildītas visas šā pielikuma prasības.

Konkrēti, apzīmējumus "veau", "teleci", "Kalb", "μοσχάρι", "ternera", "kalv", "veal", "vitello", "vitella", "kalf", "vitela" un "teletina" nedrīkst lietot par 12 mēnešiem vecāku liellopu gaļas tirdzniecības nosaukumā vai norādīt uz šādas gaļas marķējuma.

4. Šīs iedaļas 1. punktā minētos nosacījumus nepiemēro liellopu gaļai, attiecībā uz kuru pirms 2007. gada 29. jūnija ir reģistrēts s cilmes vietas nosaukums vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, kas aizsargāta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1151/2012.

IV. Obligāta norāde marķējumā

1. Neskarot Direktīvu 2000/13/EK, Regulu(ES) Nr. 1169/2011 un 13., 14. un 15. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1760/2000, katrā ražošanas un tirdzniecības posmā dalībnieki tādu liellopu gaļu, kas ir jaunāki par 12 mēnešiem, marķē, norādot šādu informāciju

a) tirdzniecības nosaukums saskaņā ar šīs daļas III punktu;

b) liellopu vecums kaušanas laikā –attiecīgā gadījumā norādīts veidlapā:

— "vecums kaušanas laikā: jaunāks par 8 mēnešiem";

— "vecums kaušanas laikā: no 8 līdz 12 mēnešiem (nepārsniedzot)".

Atkāpjoties no pirmās daļas b) apakšpunkta, dalībnieki posmos pirms nodošanas gala patērētājam norādi par vecumu kaušanas laikā var aizstāt ar norādi par kategoriju, proti: "V kategorija" vai "Z kategorija".

2. Ja gaļu, kas iegūta no liellopiem, kuru vecums nepārsniedz divpadsmit mēnešus, piedāvā galapatērētājam mazumtirdzniecības vietās neiesaiņotu, dalībvalstis paredz noteikumus par to, kā norādīt 1. punktā minēto informāciju.

V. Reģistrēšana

Katrā ražošanas un tirdzniecības posmā dalībnieki reģistrē šādu informāciju:

a) dzīvnieku identifikācijas numuru un dzimšanas datumu – norāda tikai kautuvē;

b) atsaucē numuru, kas ļauj noteikt saistību, no vienas puses, starp to dzīvnieku identifikāciju, no kā gaļa iegūta, un, no otras puses, tirdzniecības nosaukumu, kaušanas vecumu un kategorijas identifikācijas burtu, ko norāda uz šīs gaļas etiķetes;

c) datumu, kurā dzīvnieki un gaļa ievesti uzņēmumā un izvesti no tā.

VI. Oficiālas pārbaudes

1. Dalībvalstis norīko kompetento iestādi vai iestādes, kas atbild par oficiālajām pārbaudēm, ko veic, lai pārbaudītu, kā tiek piemērots šis pielikums, un par to informētu Komisiju.

2. Oficiālas pārbaudes veic kompetentā iestāde vai iestādes saskaņā ar vispārējiem principiem, kas izklāstīti Regulā (EK) Nr. 882/2004 ⁽¹⁾.
3. Komisijas eksperti, vajadzības gadījumā kopā ar attiecīgajām kompetentajām iestādēm un attiecīgā gadījumā ar dalībvalstu ekspertiem, veic pārbaudes uz vietas, lai nodrošinātu, ka tiek īstenoti šā pielikuma noteikumi.
4. Dalībvalsts, kuras teritorijā notiek pārbaudes, nodrošina Komisiju ar visu vajadzīgo palīdzību, kas tai var būt nepieciešama uzdevumu veikšanai.
5. Attiecībā uz gaļu, kas importēta no trešām valstīm, trešās valsts norādīta kompetenta iestāde vai, attiecīgā gadījumā neatkarīga trešās puses struktūra nodrošina, ka šajā daļā minētās prasības ir izpildītas. Neatkarīgā iestāde pilnībā nodrošina atbildsmi apstākļiem, kas izklāstīti Eiropas Standartā EN 45011 vai ISO/IEC Rokasgrāmatā 65.

II DAĻA

Vīnkopības produktu kategorijas

1) Vīns

Vīns ir produkts, ko iegūst tikai svaigu, saspiestu vai nesaspiestu vīnogu vai vīnogu misas pabeigtas vai pārtrauktas spirta rūgšanas procesā.

Vīnam:

- a) vai nu veicot, vai neveicot VIII pielikuma I daļas B iedaļā minētos procesus, faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 8,5 %, ja vīns iegūts tikai no vīnogām, kuras ievāktas vīnogu audzēšanas A un B zonā, kas minētas šā pielikuma papildinājumā, un nav mazāka par 9 %, ja tās ievāktas citās vīnogu audzēšanas zonās;
- b) atkāpjoties no citādi piemērojamās minimālās faktiskās spirta tilpumkoncentrācijas, gadījumos, kad vīnam ir aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, vai nu veicot, vai neveicot VIII pielikuma I daļas B iedaļā norādītos procesus, faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 4,5 %;
- c) kopējā spirta tilpumkoncentrācija nav lielāka par 15 %. Tomēr, atkāpjoties no iepriekš minētā:
 - vīniem, kuri ražoti bez stiprināšanas dažos vīnogu audzēšanas reģionos Savienības teritorijā, kas Komisijai jānosaka ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam, maksimālā kopējā spirta tilpumkoncentrācija var sasniegt 20 %;
 - vīniem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu, kas ražoti bez stiprināšanas, maksimālā kopējā spirta tilpumkoncentrācija var pārsniegt 15 %;
- d) ievērojot atkāpes, ko Komisija var pieņemt ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam, kopējais skābums, kas izteikts vīnskābē, ir vismaz 3,5 grami litrā vai 46,6 miliekvivalenti litrā.

"Retsina" ir vīns, ko ražo tikai Grieķijas ģeogrāfiskajā teritorijā, izmantojot vīnogu misu, ko apstrādā ar Aleppo priedes sveķiem. Aleppo priedes sveķu izmantošana ir atļauta tikai, lai iegūtu vīnu "Retsina", atbilstīgi nosacījumiem, kas paredzēti piemērojamos Grieķijas noteikumos.

Atkāpjoties no otrās daļas b) apakšpunkta, "Tokaji eszencia" un "Tokajská esencia" ir uzskatāmi par vīnu.

Tomēr dalībvalstis var atļaut lietot apzīmējumu "vīns", ja:

- a) tam salikta nosaukuma veidā pievienots augļa nosaukums, lai tirgotu produktus, kas fermentācijas procesā iegūti no citiem augļiem, nevis vīnogām; vai arī
- b) tas ir salikta nosaukuma daļa.

Ir jāizvairās no pārpratumiem saistībā ar produktiem, kuri atbilst šajā pielikumā uzskaitītajām vīna kategorijām.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 882/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.).

- 2) Rūgstošs jaunvīns
Rūgstošs jaunvīns ir produkts, kurā spirta rūgšana vēl nav beigusies un kurš vēl nav atdalīts no nogulsniem.
- 3) Desertvīns
Desertvīns ir produkts ar šādām īpašībām:
- a) faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 15 % un nav lielāka par 22 %;
- b) tā kopējā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 17,5 %, izņemot dažus desertvīnus ar cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kuri iekļauti sarakstā, kas Komisijai jā sagatavo ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam;
- c) tas ir iegūts no:
- rūgstošas vīnogu misas,
 - vīna,
 - iepriekš minēto produktu kombinācijas vai
 - vīnogu misas vai tās maisījuma ar vīnu, ja tie ir konkrēti desertvīni ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kuri Komisijai jānosaka ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam;
- d) tā sākotnējā dabiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 12 %, izņemot dažus desertvīnus ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kuri iekļauti sarakstā, kas Komisijai jā sagatavo ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam;
- e) tam pievienots turpmāk norādītais:
- i) atsevišķi vai kombinējot:
- neitrāls vīna spirts, arī spirts, kuru iegūst, destilējot žāvētas vīnogas, un kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 96 %,
 - vīns vai žāvētu vīnogu destilāts, kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 52 % un nav lielāka par 86 %;
- ii) attiecīgā gadījumā – kopā ar vienu vai vairākiem šādiem produktiem:
- koncentrēta vīnogu misa,
 - kāds no produktiem, kas minēti e) apakšpunkta i) punktā, kopā ar vīnogu misu, kura minēta c) apakšpunkta pirmajā un ceturtajā ievilkumā;
- f) ja tie ir konkrēti desertvīni ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kuri iekļauti sarakstā, kas Komisijai jā sagatavo ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam, tiem, atkāpjoties no e) apakšpunkta prasībām, ir pievienots:
- i) jebkurš no produktiem, kas minēti e) apakšpunkta i) punktā, atsevišķi vai kombinējot, vai arī
- ii) viens vai vairāki šādi produkti:
- vīna spirts vai žāvētu vīnogu spirts, kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 95 % un nav lielāka par 96 %,
 - stiprie alkoholiskie dzērieni, kuri destilēti no vīna vai vīnogu izspaidām un kuru faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 52 % un nav lielāka par 86 %,
 - spirts, ko destilē no žāvētām vīnogām un kam faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 52 % un nav lielāka par 94,5 %, un

iii) vajadzības gadījumā viens vai vairāki šādi produkti:

- daļēji norūgusi vīnogu misa, ko iegūst no vēlū novāktām, izžuvušām vīnogām;
- koncentrēta vīnogu misa, ko iegūst tiešas karsēšanas rezultātā un kas, izņemot šo darbību, atbilst koncentrētas vīnogu misas definīcijai,
- koncentrēta vīnogu misa,
- kāds no produktiem, kas minēti f) apakšpunkta ii) punktā, kopā ar vīnogu misu, kas minēta c) apakšpunkta pirmajā un ceturtajā ievilkumā.

4) Dzirakstošais vīns

Dzirakstošais vīns ir produkts:

a) kurš iegūts pirmējā vai otrējā spirta rūgšanā:

- no svaigām vīnogām,
- no vīnogu misas vai
- no vīna;

b) no kura trauka atvēršanas brīdī izdalās oglekļa dioksīds, kas radies vienīgi rūgšanas procesā;

c) kurā, ja to 20 C temperatūrā tur slēgtos traukos, izšķīdušā oglekļa dioksīda dēļ rodas pārspiediens, kas nav mazāks kā 3 bāri; un

d) kura gatavošanai paredzētā cuvée kopējā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 8,5 %.

5) Kvalitatīvs dzirakstošais vīns

Kvalitatīvs dzirakstošais vīns ir produkts:

a) kurš iegūts pirmējā vai otrējā spirta rūgšanā:

- no svaigām vīnogām,
- no vīnogu misas vai
- no vīna;

b) no kura trauka atvēršanas brīdī izdalās oglekļa dioksīds, kas radies vienīgi rūgšanas procesā;

c) kurā, ja to 20 C temperatūrā tur slēgtos traukos, izšķīdušā oglekļa dioksīda dēļ rodas pārspiediens, kas nav mazāks kā 3,5 bāri; un

d) kura gatavošanai paredzētā cuvée kopējā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 9 %.

6) Kvalitatīvs aromātiskais dzirakstošais vīns

Kvalitatīvs aromātiskais dzirakstošais vīns ir kvalitatīvs dzirakstošais vīns:

a) kurš iegūts, cuvée sagatavošanai izmantojot vienīgi vīnogu misu vai rūgstošu vīnogu misu, kurš iegūts no konkrētām vīna vīnogu šķirnēm no saraksta, kas Komisijai jāsapatavo ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam.

Kvalitatīvus aromātiskos dzirakstošos vīnus, kurus tradicionāli ražo, cuvée sagatavošanai izmantojot vīnus, Komisija nosaka ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam;

- b) kurā, ja to 20 °C temperatūrā tur slēgtos traukos, izšķīdušā oglekļa dioksīda dēļ rodas pārspiediens, kas nav mazāks kā 3 bāri;
- c) kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nedrīkst būt mazāka par 6 % un
- d) kura kopējā spirta tilpumkoncentrācija nedrīkst būt mazāka par 10 %.
- 7) Gāzēts dzirkstošais vīns
- Gāzēts dzirkstošais vīns ir produkts:
- a) kurš iegūts no vīna bez aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes;
- b) no tā trauka atvēršanas brīdī izdalās oglekļa dioksīds, kurš pilnībā vai daļēji radies no minētās gāzes pievienošanas; un
- c) kurā, ja to 20 °C temperatūrā tur slēgtos traukos, izšķīdušā oglekļa dioksīda dēļ rodas pārspiediens, kas nav mazāks kā 3 bāri.
- 8) Pusdzirkstošais vīns
- Pusdzirkstošais vīns ir produkts:
- a) iegūts no vīna, no jauna vīna, kas vēl atrodas fermentācijas procesā, vīnogu misas vai daļēji fermentētas vīnogu misas, ja vien šiem produktiem kopējā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 9 %;
- b) kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 7 %;
- c) ja to 20 °C temperatūrā tur slēgtos traukos, sakarā ar endogēna oglekļa dioksīda atrašanos šķīdumā ir pārspiediens, kas nav mazāks kā 1 bārs un nav lielāks kā 2,5 bāri, un
- d) kuru pilda 60 litru vai mazākos traukos.
- 9) Gāzēts pusdzirkstošais vīns
- Gāzēts pusdzirkstošais vīns ir produkts:
- a) iegūts no vīna, no jauna vīna, kas vēl atrodas fermentācijas procesā, vīnogu misas vai daļēji fermentētas vīnogu misas;
- b) kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 7 % un kopējā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 9 %;
- c) ja to 20 °C temperatūrā tur slēgtos traukos, sakarā ar oglekļa dioksīda atrašanos šķīdumā, kurš ir pievienots pilnībā vai daļēji, ir pārspiediens, kas nav mazāks kā 1 bārs un nav lielāks kā 2,5 bāri, un
- d) kuru pilda 60 litru vai mazākos traukos.
- 10) Vīnogu misa
- Vīnogu misa ir šķidrums produkts, ko dabiskā ceļā vai fizikālos procesos iegūst no svaigām vīnogām. Vīnogu misas faktiskā pieļaujamā spirta tilpumkoncentrācija nav lielāka par 1 %.
- 11) Daļēji norūgusi vīnogu misa
- Rūgstoša vīnogu misa ir produkts, kuru iegūst, raudzējot vīnogu misu, un kura faktiskā spirta tilpumkoncentrācija ir lielāka nekā 1 %, bet mazāka nekā trīs piektdaļas tā kopējās spirta tilpumkoncentrācijas.
- 12) Daļēji norūgusi vīnogu misa, kas iegūta no vēlu novāktām, izžuvušām vīnogām
- Rūgstoša vīnogu misa, kas iegūta no vēlu novāktām, izžuvušām vīnogām, ir produkts, kuru iegūst, daļēji saraudzējot vīnogu misu, kas iegūta no vēlu novāktām, izžuvušām vīnogām, kura kopējais cukura saturs pirms raudzēšanas ir vismaz 272 grami litrā un kura dabiskā un faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 8 %. Tomēr dažus vīnus, kas Komisijai jānosaka ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam, un kuri atbilst minētajām prasībām, neuzskata par rūgstošu vīnogu misu, kas iegūta no vēlu novāktām, izžuvušām vīnogām.

13) Koncentrēta vīnogu misa

Koncentrēta vīnogu misa ir nekaramelizēta vīnogu misa, kas iegūta, daļēji dehidrējot vīnogu misu ar jebkuru atļautu metodi, izņemot tiešu karsēšanu, tādā veidā, lai skaitlis, ko uzrāda refraktometrs, kuru izmanto saskaņā ar metodi, kas jānosaka saskaņā ar 80. panta 5. punkta pirmo daļu un 91. panta pirmās daļas d) punktu, 20 °C temperatūrā nebūtu mazāks kā 50,9 %.

Koncentrētas vīnogu misas faktiskā pieļaujamā spirta tilpumkoncentrācija nav lielāka par 1 %.

14) Rektificēta koncentrēta vīnogu misa

"Rektificēta koncentrēta vīnogu misa" ir:

a) šķidrums nekaramelizēts produkts,

i) kuru iegūst, daļēji dehidrējot vīnogu misu, ko veic ar jebkuru atļautu metodi, izņemot tiešu karsēšanu, tādā veidā, lai skaitlis, ko uzrāda refraktometrs, kuru izmanto saskaņā ar metodi, kas tiek paredzēta atbilstīgi 80. panta 5. punkta pirmajai daļai un 91. panta pirmās daļas d) punktam, 20 °C temperatūrā nebūtu mazāks kā 61,7 %;

ii) kurš apstrādāts atļautā veidā, lai to atskābinātu un atdalītu sastāvdaļas, izņemot cukuru;

iii) kuram piemīt šādas īpašības:

— 25 Briksa grādos pH nav lielāks par 5,

— optiskais blīvums nav lielāks par 0,100, ja viļņa garums ir 425 nm, slāņa biezums 1 cm un vīnogu misas koncentrācija ir 25 Briksa grādi,

— saharozes saturs nav konstatējams ar analīzes metodi, kas vēl jānosaka,

— Folin-Ciocalteu indekss 25 Briksa grādos ir lielāks par 6,00,

— titrējamais skābums nav lielāks par 15 miliekvivalentiem kilogramā kopējo cukuru,

— sēra dioksīda saturs nav lielāks par 25 miligramiem kilogramā kopējo cukuru,

— kopējais katjonu saturs nav lielāks par 8 miliekvivalentiem kilogramā kopējo cukuru,

— vadītspēja 25 Briksa grādos un 20 °C temperatūrā nav lielāka kā 120 mikrosīmens/cm,

— hidroksimetilfurfurola saturs nav lielāks par 25 miligramiem kilogramā kopējo cukuru,

— mezoinozīta klātbūtne.

b) cietvielas veida nekaramelizēts produkts:

i) kuru iegūst, kristalizējot rektificētu koncentrētu vīnogu misu bez šķīdinātāja izmantošanas;

ii) kurš apstrādāts atļautā veidā, lai to atskābinātu un atdalītu sastāvdaļas, izņemot cukuru;

iii) kurš pēc atšķaidīšanas ir šķīdums, kam ir 25 Briksa grādi un šādas īpašības:

— pH nepārsniedz 7,5,

— optiskais blīvums pie 425 nm 1 cm biezumā nav lielāks kā 0,100,

— saharozes saturs nav konstatējams ar analīzes metodi, kas vēl jānosaka,

— Folin-Ciocalt indekss nav lielāks kā 6,00,

— titrējamais skābums nav lielāks par 15 miliekvivalentiem kilogramā kopējo cukuru,

— sēra dioksīda saturs nav lielāks par 10 miligramiem kilogramā kopējo cukuru,

- kopējais katjonu saturs nav lielāks par 8 miliekvivalentiem kilogramā kopējo cukuru,
- elektrovadītspēja, ja ir 20 °C temperatūra, nav lielāka kā 120 mikrosīmens uz centimetru,
- hidroksimetilfurfurola saturs nav lielāks par 25 miligramiem kilogramā kopējo cukuru,
- mezoinozīta klātbūtne.

Rektificētas koncentrētas vīnogu misas pieļaujamā faktiskā spirta tilpumkoncentrācija nav lielāka par 1 %.

15) Vīns no vēlu novāktām, izžuvušām vīnogām

Vīns no vēlu novāktām, izžuvušām vīnogām ir produkts:

- a) kurš nav stiprināts un ir iegūts no vīnogām, kas daļēji dehidrācijai atstātas saulē vai ēnā;
- b) kura kopējā spirta tilpumkoncentrācija ir 16 % un faktiskā spirta tilpumkoncentrācija ir 9 %; un
- c) kura dabiskā spirta tilpumkoncentrācija ir vismaz 16 % (vai 272 grami cukura uz litru).

16) Pārgatavu vīnogu vīns

Pārgatavu vīnogu vīns ir produkts:

- a) kurš ražots nestiprinot;
- b) kura dabiskā spirta koncentrācija ir lielāka nekā 15 %; un
- c) kura kopējā spirta tilpumkoncentrācija nav mazāka par 15 % un faktiskā spirta koncentrācija nav mazāka par 12 %.

Dalībvalstis šim produktam drīkst noteikt izturēšanas laikposmu.

17) Vīna etiķis

Vīna etiķis ir etiķis:

- a) iegūts tikai ar skābu vīna fermentāciju; un
- b) kura kopējais skābums, izteikts etiķskābē, nav mazāks kā 60 grami litrā.

III DAĻA

Piens un piena produkti

1. Termins "piens" apzīmē vienīgi parastu piena dziedzeru sekrētu, ko iegūst vienā vai vairākās slaukšanas reizēs, neko nepievienojot un neekstrahējot.

Tomēr terminu "piens" var lietot:

- a) attiecībā uz pienu, kas apstrādāts, nemainot tā sastāvu, vai pienu, kura tauku saturs ir standartizēts saskaņā ar šā pielikuma IV daļu;
- b) saistībā ar vārdu vai vārdiem, lai apzīmētu šāda piena veidu, kategoriju, izcelsmi un/vai paredzēto lietojumu vai lai aprakstītu fizisko apstrādi vai sastāva pārveidošanu, kādai tas ir bijis pakļauts, ja pārveidošana nozīmē tikai dabisko piena sastāvdaļu pievienošanu un/vai atdalīšanu.

2. Šajā daļā "piena produkti" ir produkti, kuri iegūti vienīgi no piena, ar nosacījumu, ka drīkst pievienot to ražošanai nepieciešamās vielas, ja vien šīs vielas neizmanto, lai pilnībā vai daļēji aizstātu kādu no piena sastāvdaļām.

Vienīgi piena produktiem drīkst izmantot:

a) šādus nosaukumus visos tirdzniecības posmos:

- i) sūkalas,
- ii) krējums,
- iii) sviests,
- iv) paniņas,
- v) sviesta eļļa,
- vi) kazeīni,
- vii) bezūdens piena tauki (AMF),
- viii) siers,
- ix) jogurts,
- x) kefīrs,
- xi) kumiss,
- xii) viili/fil,
- xiii) smetana,
- xiv) fil,
- xv) rjaženka,
- xvi) rūgušpiens;

b) nosaukumus Direktīvas 2000/13/EK 5. panta vai Regulas (ES) Nr. 1169/2011 17. panta nozīmē, ko faktiski lieto piena produktu apzīmēšanai.

3. Terminu "piens" un piena produktu apzīmējumus var lietot arī kopā ar vārdu vai vārdiem, lai apzīmētu saliktus produktus, kuros neviena daļa neieņem vai neparedz ieņemt kādas piena sastāvdaļas vietu un kuros būtisku daļu daudzuma vai produkta īpašību ziņā veido piens vai piena produkts.

4. Attiecībā uz pienu norāda dzīvnieku sugas, no kurām piens iegūts, ja tas nav govs piens.

5. Apzīmējumus, kas minēti 1., 2. un 3. punktā, nevar izmantot produktiem, kas nav norādīti attiecīgajos punktos.

Tomēr šo noteikumu nepiemēro to produktu apzīmējumiem, kuru precīzais raksturojums ir skaidri noprotams no tradicionālā lietojuma, un/vai tad, kad apzīmējumus nepārprotami lieto, lai aprakstītu raksturīgu produkta īpašību.

6. Attiecībā uz produktu, kas nav aprakstīts šīs daļas 1., 2. vai 3. punktā, nedrīkst lietot tādu marķējumu, tirdzniecības dokumentus, reklāmas materiālus, Padomes Direktīvas 2006/114/EK ⁽¹⁾ 2. pantā definētu reklāmas formu vai noformējumu, kurā apgalvots, netieši norādīts vai kurš rosina domāt, ka produkts ir piena produkts.

Tomēr attiecībā uz produktu, kas satur pienu vai piena produktus, apzīmējumu "piens" vai šīs daļas 2. punkta otrajā daļā minētos apzīmējumus var izmantot vienīgi, lai aprakstītu pamatizejvielas un uzskaitītu sastāvdaļas atbilstīgi Direktīvai 2000/13/EK vai Regulai (ES) Nr. 1169/2011.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/114/EK (2006. gada 12. decembris) par maldinošu un salīdzinošu reklāmu (OV L 376, 27.12.2006., 21. lpp.).

IV DAĻA

Lietošanai pārtikā paredzēts piens, kas atbilst KN kodam 0401

I. Definīcijas

Šajā daļā:

- a) "piens" ir produkts, kas iegūts, slaucot vienu vai vairākas govīs;
- b) "dzeramais piens" ir III punktā minētie produkti, kas paredzēti piegādei patērētājam bez turpmākas apstrādes;
- c) "tauku saturs" ir piena tauku daļu masas proporcija uz simts piena daļām attiecīgajā pienā;
- d) "olbaltumvielu saturs" ir olbaltumvielu daļu masas proporcija uz simts piena daļām attiecīgajā pienā (kas iegūta, ar 6,38 reizinot kopējo piena slāpekļa saturu, kas izteikts kā masas procentuālā daļa).

II. Piegāde vai pārdošana galapatērētājam

1. Neveicot apstrādi, galapatērētājam tieši vai ar restorānu, slimnīcu, ēdnīcu vai citu līdzīgu sabiedriskās ēdināšanas iestāžu starpniecību var piegādāt vai pārdot vienīgi tādu pienu, kas atbilst dzeramajam pienam izvirzītajām prasībām.
2. Tirdzniecības nosaukumi, kas jāizmanto šiem produktiem, ir minēti III punktā. Šos nosaukumus izmanto vienīgi minētajā punktā norādītajiem produktiem, neskarot to lietošanu saliktos nosaukumos.
3. Ja pastāv iespēja, ka šādas informācijas trūkums varētu radīt neskaidrības, dalībvalstis paredz pasākumus, lai informētu patērētājus par attiecīgo produktu veidu un sastāvu.

III. Dzeramais piens

1. Par dzeramo pienu uzskata šādus produktus:

- a) svaigpiens: piens, kas nav karsēts temperatūrā, kura pārsniedz 40 °C, vai pakļauts apstrādei ar ekvivalentu iedarbību;
- b) pilnpiens: termiski apstrādāts piens, kas attiecībā uz tauku saturu atbilst vienai no šādām prasībām:
 - i) standartizēts pilnpiens: piens, kura tauku saturs ir vismaz 3,50 % (m/m). Tomēr dalībvalstis var paredzēt pilnpiena papildkategoriju ar tauku saturu 4,00 % (m/m) vai vairāk,
 - ii) nestandardizēts pilnpiens: piens ar tādu tauku saturu, kas saglabāts nemainīgs kopš slaukšanas, ne pievienojot ne samazinot piena taukus, ne sajaucot to ar tādu pienu, kuram izmainīts dabiskais tauku saturs. Tomēr tauku saturam jābūt vismaz 3,50 % (m/m);
- c) piens ar samazinātu tauku saturu: termiski apstrādāts piens, kura tauku saturs ir samazināts vismaz līdz 1,50 % (m/m), bet nepārsniedz 1,80 % (m/m);
- d) vājpiens: termiski apstrādāts piens, kura tauku saturs ir samazināts un nepārsniedz 0,50 % (m/m).

Termiski apstrādātu pienu, kas neatbilst pirmās daļas b), c) un d) apakšpunktā noteiktajām prasībām attiecībā uz tauku saturu, uzskata par dzeramo pienu, ja par tauku saturu uz iepakojuma ir skaidra un viegli salasāma norāde ar precizitāti līdz vienai desmitdaļai, proti, "... % tauku". Šādu pienu nedrīkst saukt par pilnpienu, pienu ar samazinātu tauku saturu vai vājpienu.

2. Neskarot 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktu, ir atļauta vienīgi šāda pārveidošana:

- a) lai ievērotu dzeramajam pienam noteikto tauku saturu, dabiskā tauku satura izmaiņšana, atdalot vai pievienojot krējumu, vai pievienojot pilnpienu, pienu ar samazinātu tauku saturu vai vājpienu;

- b) piena bagātināšana ar piena olbaltumvielām, minerālsāļiem vai vitamīniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1925/2006 ⁽¹⁾;
- c) laktozes saturs samazināšana, to pārvēršot glikozē un galaktozē.

Piena sastāva pārveidošana, kas minēta b) un c) apakšpunktā, ir atļauta vienīgi tad, ja tas ir neizdzēšami norādīts uz produkta iepakojuma tā, lai šī informācija būtu viegli saskatāma un izlasāma. Tomēr šāda norāde neatbrīvo no pienākuma attiecībā uz uzturvērtības marķējumu, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1169/2011. Ja pienam pievieno olbaltumvielas, bagātinātā piena olbaltumvielu saturam jābūt vismaz 3,8 % (m/m).

Tomēr dalībvalstis var ierobežot vai aizliegt b) un c) apakšpunktā minēto piena sastāva pārveidošanu.

3. Dzeramā piens:

- a) sasalšanas punkts ir tuvs vidējam svaigpiena sasalšanas punktam, kāds ir reģistrēts savāktā dzeramā piena izcelsmes apgabalā;
- b) masa 20 °C temperatūrā ir ne mazāka par 1 028 gramiem uz litru pienam, kura tauku saturs ir 3,5 % (m/m), vai ekvivalents daudzums uz litru, ja pienam ir cits tauku saturs;
- c) olbaltumvielu saturs ir 2,9 % (m/m) pienam, kas satur 3,5 % (m/m) tauku, vai ekvivalenta koncentrācija, ja pienam ir cits tauku saturs.

V DAĻA

Mājputnu gaļas nozares produkti

- I. Šo daļu piemēro dažu veidu un noformējumu mājputnu gaļai, mājputnu gaļas vai mājputnu subproduktu izstrādājumiem un produktiem, ko Savienībā tirgo, veicot darījumdarbību vai komercdarbību, un kas iegūti no šādu sugu mājputniem:

- *Gallus domesticus*,
- pīles,
- zosis,
- tītari,
- pērļu vistiņas.

Šie noteikumi attiecas arī uz mājputnu gaļu sāļjumā ar KN kodu 0210 99 39.

II. Definīcijas

- 1) "Mājputnu gaļa" ir lietošanai pārtikā piemērota mājputnu gaļa, kurai nav veikta nekāda apstrāde, izņemot aukstumapstrādi.
- 2) "Svaiga mājputnu gaļa" ir mājputnu gaļa, kas nevienu brīdi dzesēšanas procesā nav bijusi sastingusi un kas ir glabāta temperatūrā, kura nekad nav zemāka par –2 °C un augstāka par +4 °C. Tomēr dalībvalstis var noteikt nedaudz atšķirīgas temperatūras prasības attiecībā uz minimālo laikposmu, kas vajadzīgs svaigas mājputnu gaļas izciršanai un apstrādei mazumtirdzniecības veikalos vai telpās, kuras atrodas netālu no tirdzniecības vietām, ja gaļu izcērt vai apstrādā vienīgi tam, lai gaļu tieši uz vietas pārdotu pircējam.
- 3) "Saldēta mājputnu gaļa" ir mājputnu gaļa, kura sasaldēta pēc iespējas ātrāk, ievērojot normālu kaušanas kārtību, un pastāvīgi glabājama temperatūrā, kas nav augstāka par –12 °C.
- 4) "Ātri sasaldēta mājputnu gaļa" ir mājputnu gaļa, kura pastāvīgi glabājama temperatūrā, kas nav augstāka par –18 °C, nepārsniedzot Padomes Direktīvā 89/108/EEK noteiktās pielāides ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1925/2006 (2006. gada 20. decembris) par vitamīnu un minerālvielu, un dažu citu vielu pievienošanu pārtikai (OV L 404, 30.12.2006., 26. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Direktīva 89/108/EEK (1988. gada 21. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz cilvēku patēriņam paredzētiem ātri sasaldētiem pārtikas produktiem (OV L 40, 11.2.1999., 34. lpp.).

5) "Mājputnu gaļas izstrādājums" ir mājputnu gaļa, tostarp gabalos sadalīta mājputnu gaļa, kurai pievienoti pārtikas produkti, garšvielas vai piedevas vai kurai veikta apstrāde, kas nav pietiekama, lai izmainītu gaļas iekšējo muskuļu šķiedru struktūru.

6) "Svaigas mājputnu gaļas izstrādājums" ir mājputnu gaļas izstrādājums, kurā izmantota svaiga mājputnu gaļa.

Tomēr dalībvalstis var noteikt nedaudz atšķirīgas temperatūras prasības, kas jāievēro vajadzīgajā minimālajā laikposmā, tikai tādā mērā, lai atvieglotu ražotnē veicamo apstrādi un izciršanu svaigas mājputnu gaļas produktu sagatavošanas laikā.

7) "Mājputnu gaļas produkts" ir Regulas (EK) Nr. 853/2004 I pielikuma 7.1. punktā definēts gaļas produkts, kurā izmantota mājputnu gaļa.

III. Mājputnu gaļu un mājputnu gaļas izstrādājumus tirgo kā:

- svaiga,
- saldēta,
- ātri sasaldēta.

VI DAĻA

Gallus gallus sugas vistu olas

I. Darbības joma

1. Neskarot 75. pantu par inkubējamo olu un mājputnu cāļu tirdzniecības standartiem, šo daļu piemēro attiecībā uz tādu olu tirdzniecību Savienībā, kuras ražotas Savienībā, importētas no trešām valstīm vai paredzētas eksportam ārpus Savienības.

2. Dalībvalstis var atbrīvot no šīs daļas prasībām, izņemot III. punkta 3. punktu, ražotāju, kas olas pārdod tieši galapatērētājam:

- a) ražotnē; vai
- b) attiecīgās dalībvalsts ražošanas reģionā vietējā atklātā tirgū vai mājās.

Ja piešķir šādu atbrīvojumu, katrs ražotājs var izvēlēties, vai to izmantot. Ja šo atbrīvojumu izmanto, nedrīkst izmantot nekādus kvalitātes vai svara kritērijus.

Attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar saviem tiesību aktiem var noteikt terminu "vietējais atklāts tirgus", "pārdošana mājās" un "ražošanas reģions" definīcijas.

II. Šķirošana pēc kvalitātes un svara

1. Pēc kvalitātes olas iedala:

- a) A šķira vai "svaigas",
- b) B šķira.

2. A šķiras olas šķiro arī pēc svara. Olas, kas piegādātas pārtikas vai nepārtikas rūpniecībai, tomēr nav jāšķiro pēc svara.

3. B šķiras olas piegādā vienīgi pārtikas un nepārtikas rūpniecībai.

III. Olu marķēšana

1. A šķiras olas marķē ar ražotāja kodu.

B šķiras olas marķē ar ražotāja kodu un/vai ar kādu citu atzīmi.

Dalībvalstis B šķiras olas var atbrīvot no šīs prasības, ja šādas olas tirgo vienīgi attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

2. Olu marķēšanu atbilstīgi 1. punktam veic ražotnē vai pirmajā iepakošanas centrā, kam piegādā olas.
3. Olas, ko ražotājs pārdevis galapatērētājam attiecīgās dalībvalsts ražošanas reģiona vietējā atklātajā tirgū, marķē atbilstīgi 1. punktam.

Tomēr dalībvalstis var atbrīvot no šīs prasības ražotājus, kuriem nav vairāk par 50 dējējvistām, ja pārdošanas vietā ir norādīts ražotāja nosaukums un adrese.

VII DAĻA

Ziešamie tauki

I. Tirdzniecības nosaukums

Produktus, kas minēti 78. panta 1. punkta f) apakšpunktā, nedrīkst piegādāt vai nodot galapatērētājam bez apstrādes vai nu tieši, vai restorānos, slimnīcās, ēdnīcās vai līdzīgās iestādēs, ja vien tie neatbilst II papildinājumā noteiktajām prasībām.

Šo produktu tirdzniecības nosaukumi ir II papildinājumā minētie nosaukumi, neskarot II punkta 2., 3. un 4. punktu.

II papildinājumā minētie tirdzniecības nosaukumi ir paredzēti šajā daļā definētiem produktiem, uz kuriem attiecas turpmāk norādītie KN kodi un kuru tauku saturs ir vismaz 10 %, bet nepārsniedz 90 % no svara:

- a) piena tauki, uz kuriem attiecas KN kodi 0405 un ex 2106;
- b) tauki, uz kuriem attiecas KN kods ex 1517;
- c) tauki, kuri sastāv no augu un/vai dzīvnieku produktiem un uz kuriem attiecas KN kodi ex 1517 un ex 2106.

Tauku saturs sausnā, izņemot sāli, ir vismaz divas trešdaļas.

Tomēr šos tirdzniecības nosaukumus piemēro tikai produktiem, kas 20 °C temperatūrā ir cietā stāvoklī un ir piemēroti ziešanai.

Šīs definīcijas nepiemēro:

- a) to produktu apzīmējumiem, kuru precīzs raksturojums ir skaidri noprotams no tradicionālā lietojuma, un/vai tad, kad apzīmējumus nepārprotami lieto, lai aprakstītu raksturīgu produkta īpašību;
- b) koncentrētiem produktiem (sviests, margarīns, maisījumi) ar tauku saturu 90 % vai vairāk.

II. Terminoloģija

1. Terminu "tradicionāls" var izmantot kopā ar II papildinājuma A daļas 1. punktā paredzēto nosaukumu "sviests", ja produktu iegūst tieši no piena vai krējuma.

Šajā punktā "krējums" ir produkts, ko iegūst no piena kā emulsiju, kura līdzīga "eļļai ūdenī" un kuras piena tauku saturs ir vismaz 10 %.

2. Termini attiecībā uz II papildinājumā minētajiem produktiem, kas nosaka, netieši norāda vai liek domāt par citādu tauku saturu nekā to, kas paredzēts minētajā papildinājumā, ir aizliegti.
3. Turklāt atkāpjoties no 2. punkta, terminu "pazemināts tauku saturs" vai "liess" var izmantot II papildinājumā minētajiem produktiem, kuru tauku saturs nepārsniedz 62 %.

Termins "pazemināts tauku saturs" un termins "liess" tomēr var aizstāt II papildinājumā lietoto terminu "trīs ceturtdaļas tauku" vai "puse tauku".

4. Tirdzniecības nosaukumu "minarīns" vai "halvarīns" var izmantot II papildinājuma B daļas 3. punktā minētajiem produktiem.

5. Terminu "augu" var izmantot kopā ar tirdzniecības nosaukumiem, kas ietverti II papildinājuma B daļā, ar nosacījumu, ka produkts satur vienīgi augu izcelsmes taukus ar 2 % tauku satura novirzi dzīvnieku taukiem. Šī novirze piemērojama arī tad, ja ir atsaucē uz augu sugām.

VIII DAĻA

Olīveļļas un olīvu izspaidu eļļu nosaukumi un definīcijas

Šajā daļā izklāstīto olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas nosaukumu un definīciju izmantošana ir obligāta attiecīgo produktu tirdzniecībā Savienībā un – ciktāl tie nav pretrunā obligātajiem starptautiskajiem noteikumiem – arī tirdzniecībā ar trešām valstīm.

Mazumtirdzniecībā var tirgot vienīgi eļļas, kas minētas 1. punkta a) un b) apakšpunktā, 3. un 6. punktā.

1) NEAPSTRĀDĀTAS OLĪVEĻĻAS

"Neapstrādātas olīveļļas" ir eļļas, kas no olīvkoku augļiem iegūtas tikai ar mehāniskiem vai citiem fiziskiem līdzekļiem apstākļos, kuri neizraisa pārmaiņas eļļā, un kam nav veikta nekāda cita apstrāde kā vien mazgāšana, dekantēšana, centrifugēšana vai filtrēšana, izņemot eļļas, kas iegūtas, izmantojot šķīdinātājus, palīgvielas ar ķīmisku vai biokīmisku iedarbību vai pāresterificēšanas procesus, un maisījumus ar citu veidu eļļām.

Neapstrādātas olīveļļas iedala un raksturo šādi.

a) Neapstrādāta augstākā labuma olīveļļa

"Neapstrādāta augstākā labuma olīveļļa" ir neapstrādāta olīveļļa, kuras maksimālais brīvo skābju saturs, izteikts oleīnskābē, ir 0,8 g uz 100 g un kuras pārējās īpašības atbilst īpašībām, ko Komisija šai kategorijai noteikusi saskaņā ar 75. panta 2. punktu.

b) Neapstrādāta olīveļļa

"Neapstrādāta olīveļļa" ir neapstrādāta olīveļļa, kuras maksimālais brīvo skābju saturs, izteikts oleīnskābē, ir 2 g uz 100 g un kuras pārējās īpašības atbilst īpašībām, ko Komisija šai kategorijai noteikusi saskaņā ar 75. panta 2. punktu.

c) Spīdīgā olīveļļa

"Spīdīgā olīveļļa" ir neapstrādāta olīveļļa, kuras brīvo skābju saturs, izteikts oleīnskābē, pārsniedz 2 g uz 100 g un/vai kuras pārējās īpašības atbilst īpašībām, ko Komisija šai kategorijai noteikusi saskaņā ar 75. panta 2. punktu.

2) RAFINĒTA OLĪVEĻĻA

"Rafinēta olīveļļa" ir olīveļļa, kura iegūta, rafinējot neapstrādātu olīveļļu, un kuras brīvo skābju saturs, izteikts oleīnskābē, nepārsniedz 0,3 g uz 100 g un pārējās īpašības atbilst īpašībām, ko šai kategorijai noteikusi Komisija saskaņā ar 75. panta 2. punktu.

3) OLĪVEĻĻA, KAS SASTĀV NO RAFINĒTAS OLĪVEĻĻAS UN NEAPSTRĀDĀTAS OLĪVEĻĻAS

"Olīveļļa, kas sastāv no rafinētas olīveļļas un neapstrādātas olīveļļas" ir olīveļļas maisījums, kurš iegūts no rafinētas olīveļļas un neapstrādātas olīveļļas, izņemot spīdīgo olīveļļu, un kura brīvo skābju saturs, izteikts oleīnskābē, nepārsniedz 1 g uz 100 g un pārējās īpašības atbilst īpašībām, ko šai kategorijai noteikusi Komisija saskaņā ar 75. panta 2. punktu.

4) NEATTĪRĪTA OLĪVU IZSPAIDU EĻĻA

"Neattīrīta olīvu izspaidu eļļa" ir eļļa, kura iegūta no olīvu izspaidām, tās apstrādājot ar šķīdinātājiem vai fiziskiem līdzekļiem, vai eļļa, kura – neskaitot dažas noteiktas īpašības – ir atbilstīga spīdīgajai eļļai, izņemot pāresterificēšanas procesā iegūtu eļļu un maisījumus ar cita veida eļļām, un kuras pārējās īpašības atbilst īpašībām, ko šai kategorijai noteikusi Komisija saskaņā ar 75. panta 2. punktu.

5) RAFINĒTA OLĪVU IZSPAIDU EĻĻA

"Rafinēta olīvu izspaidu eļļa" ir eļļa, kura iegūta, rafinējot neattīrītu olīvu izspaidu eļļu, kuras brīvo skābju saturs, izteikts oleīnskābē, nepārsniedz 0,3 g uz 100 g un pārējās īpašības atbilst īpašībām, ko šai kategorijai noteikusi Komisija saskaņā ar 75. panta 2. punktu.

6) OLĪVU IZSPAIDU EĻĻA

"Olīvu izspaidu eļļa" ir eļļas maisījums, kurš iegūts no rafinētas olīvu izspaidu eļļas un neapstrādātas olīveļļas, izņemot spīdīgo olīveļļu, un kura brīvo skābju saturs, izteikts oleīnskābē, nepārsniedz 1 g uz 100 g un pārējās īpašības atbilst īpašībām, ko šai kategorijai noteikusi Komisija saskaņā ar 75. panta 2. punktu.

*I papildinājums***Vīnogu audzēšanas zonas**

Ir šādas vīnogu audzēšanas zonas.

- 1) Pie vīnogu audzēšanas A zonas pieder šādas platības:
 - a) Vācijā: ar vīnogulājiem apstādītas platības, kas nav iekļautas 2. punkta a) apakšpunktā;
 - b) Luksemburgā: Luksemburgas vīnogu audzēšanas reģions;
 - c) Beļģijā, Dānijā, Īrijā, Nīderlandē, Polijā, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē: šo dalībvalstu vīnogu audzēšanas reģioni;
 - d) Čehijas Republikā: Čechy vīnogu audzēšanas reģions.
- 2) Pie vīnogu audzēšanas B zonas pieder šādas platības:
 - a) Vācijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības noteiktajā Baden reģionā;
 - b) Francijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības departamentos, kas nav minēti šajā pielikumā, un šādos departamentos:
 - Alsace: Bas-Rhin, Haut-Rhin,
 - Lorraine: Meurthe-et-Moselle, Meuse, Moselle, Vosges,
 - Champagne: Aisne, Aube, Marne, Haute-Marne, Seine-et-Marne,
 - Jura: Ain, Doubs, Jura, Haute-Saône,
 - Savoie: Savoie, Haute-Savoie, Isère (Chapareillan komūna),
 - Val de Loire: Cher, Deux-Sèvres, Indre, Indre-et-Loire, Loir-et-Cher, Loire-Atlantique, Loiret, Maine-et-Loire, Sarthe, Vendée, Vienne un ar vīnogulājiem apstādītas platības Cosne-sur-Loire apgabalā Nièvre departamentā;
 - c) Austrijā – Austrijas vīnogu audzēšanas reģions;
 - d) Čehijas Republikā – Morava vīnogu audzēšanas reģions un ar vīnogulājiem apstādītas platības, kas nav norādītas 1. punkta d) apakšpunktā;
 - e) Slovākijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos reģionos: Malokarpatská vinohradnícka oblasť, Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, Nitrianska vinohradnícka oblasť, Stredoslovenská vinohradnícka oblasť, Východoslovenská vinohradnícka oblasť un 3. punkta f) apakšpunktā nenorādītos vīnogu audzēšanas reģionos;
 - f) Slovēnijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos reģionos:
 - Podravje reģionā: Štajerska Slovenija, Prekmurje,
 - Posavje reģionā: Bizeljsko Sremič, Dolenjska un Bela krajina, un ar vīnogulājiem apstādītas platības 4. punkta d) apakšpunktā nenorādītos reģionos;
 - g) Rumānijā – Podișul Transilvaniei reģions;
 - h) Horvātijā - ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos apakšreģionos: Moslavina, Prigorje Bilogora, Plešivica, Pokuplje un Zagorje Međimurje.
- 3) Pie vīnogu audzēšanas C I zonas pieder šādas platības:
 - a) Francijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības:
 - šādos departamentos: Allier, Alpes-de-Haute-Provence, Hautes-Alpes, Alpes-Maritimes, Ariège, Aveyron, Cantal, Charente, Charente-Maritime, Corrèze, Côte-d'Or, Dordogne, Haute-Garonne, Gers, Gironde, Isère (izņemot Chapareillan komūnu), Landes, Loire, Haute-Loire, Lot, Lot-et-Garonne, Lozère, Nièvre (izņemot Cosne-sur-Loire apgabalu), Puy-de-Dôme, Pyrénées-Atlantiques, Hautes-Pyrénées, Rhône, Saône-et-Loire, Tarn, Tarn-et-Garonne, Haute-Vienne, Yonne,

- Drôme departamenta Valence un Die apgabalā (izņemot Dieulefit, Loriol, Marsanne un Montélimar kantonu),
 - Ardèche departamenta Tournon apgabala Antraigues, Burzet, Coucouron, Montpezat-sous-Bauzon, Privas, Saint-Etienne de Lugdarès, Saint-Pierreville, Valgorge un Voulte-sur-Rhône kantonā;
 - b) Itālijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības Valle d’Aosta reģionā un Sondrio, Bolzano, Trento un Belluno provincē;
 - c) Spānijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības A Coruña, Asturias, Cantabria, Guipúzcoa un Vizcaya provincē;
 - d) Portugālē – ar vīnogulājiem apstādītas platības tajā Norte reģiona daļā, kura atbilst vīna ražošanas apgabalam "Vinho Verde", kā arī "Concelhos de Bombarral, Laurinhã, Mafra e Torres Vedras" (izņemot "Freguesias da Carvoeira e Dois Portos"), kas pieder pie "Região vitícola da Extremadura";
 - e) Ungārijā – visas ar vīnogulājiem apstādītās platības;
 - f) Slovākijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības reģionā Tokajská vinohradnícka oblast;
 - g) Rumānijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības, kas nav norādītas 2. punkta g) apakšpunktā vai 4. punkta f) apakšpunktā;
 - h) Horvātijā - ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos apakšreģionos: Hrvatsko Podunavlje un Slavonija.
- 4) Pie vīnogu audzēšanas C II zonas pieder šādas platības:
- a) Francijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības:
 - šādos departamentos: Aude, Bouches-du-Rhône, Gard, Hérault, Pyrénées-Orientales (izņemot Olette un Arles-sur-Tech kantonu), Vaucluse,
 - Var departamenta daļā, kuru dienvidos norobežo Evenos, Le Beausset, Solliès-Toucas, Cuers, Puget-Ville, Collobrières, La Garde-Freinet, Plan-de-la-Tour un Sainte-Maxime komūnas ziemeļu robeža,
 - Drôme departamenta Nyons apgabalā un Loriol-sur-Drôme kantonā,
 - tajās Ardèche departamenta daļās, kuras nav norādītas 3. punkta a) apakšpunktā;
 - b) Itālijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos reģionos: Abruzzo, Campania, Emilia-Romagna, Friuli-Venezia Giulia, Lazio, Liguria, Lombardy (izņemot Sondrio provinci), Marche, Molise, Piedmont, Tuscany, Umbria, Veneto (izņemot Belluno provinci), tostarp salas, kas pieder pie minētajiem reģioniem, piemēram, Elba un pārējās Tuscan arhipelāga salas, Ponziane salas, Capri un Ischia sala;
 - c) Spānijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādās provincēs:
 - Lugo, Orense, Pontevedra,
 - Ávila (izņemot komūnas, kas atbilst comarca vīna ražošanas apgabalam Cebreros), Burgos, León, Palencia, Salamanca, Segovia, Soria, Valladolid, Zamora,
 - La Rioja,
 - Álava,
 - Navarra,
 - Huesca,
 - Barcelona, Girona, Lleida,
 - tajā Zaragoza provinces daļā, kas atrodas uz ziemeļiem no Ebro upes,
 - tajās Tarragona provinces komūnās, kas iekļautas Penedés cilmes vietas nosaukumā,

- tajā Tarragona provinces daļā, kas atbilst comarca vīna ražošanas apgabalam Conca de Barberá;
- d) Slovēnijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos reģionos: Brda jeb Goriška Brda, Vipavska dolina jeb Vipava, Kras un Slovenska Istra;
- e) Bulgārijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos reģionos: Dunavska Ravnina (Дунавска равнина), Chernomorski Rayon (Черноморски район), Rozova Dolina (Розова долина);
- f) Rumānijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos reģionos:
- Dealurile Buzăului, Dealu Mare, Severinului un Plaiurile Drâncei, Colinele Dobrogei, Terasale Dunării, Dienvidu vīna reģions, tostarp smiltaines un citi labvēlīgi reģioni;
- g) Horvātijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos apakšreģionos: Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija un Srednja i Južna Dalmacija.
- 5) Pie vīnogu audzēšanas C III a zonas pieder šādas platības:
- a) Grieķijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos reģionos: Florina, Imathia, Kilkis, Grevena, Larisa, Ioannina, Levkas, Akhaia, Messinia, Arkadia, Korinthia, Iraklio, Khandia, Rethimni, Samos, Lasithi un Thira sala (Santorini);
- b) Kiprā – ar vīnogulājiem apstādītas platības, kas atrodas vairāk nekā 600 m virs jūras līmeņa;
- c) Bulgārijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības, kas nav norādītas 4. punkta e) apakšpunktā.
- 6) Pie vīnogu audzēšanas C III b zonas pieder šādas platības:
- a) Francijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības:
- Corsica departamentos,
- tajā Var departamenta daļā, kas atrodas starp jūru un Evenos, Le Beausset, Solliès-Toucas, Cuers, Puget-Ville, Collobrières, La Garde-Freinet, Plan-de-la-Tour un Sainte-Maxime komūnu robežu un ietver minētās komūnas,
- Pyrénées-Orientales departamenta Olette un Arles-sur-Tech kantonā;
- b) Itālijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos reģionos: Calabria, Basilicata, Apulia, Sardinia un Sicily, to skaitā salas, kas pieder pie šiem reģioniem, piemēram, Pantelleria un Lipari, Egadi un Pelagian salas;
- c) Grieķijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības, kas nav norādītas 5. punkta a) apakšpunktā;
- d) Spānijā: Spānijā – ar vīnogulājiem apstādītas platības, kas nav norādītas 3. punkta c) apakšpunktā vai 4. punkta c) apakšpunktā;
- e) Portugālē – ar vīnogulājiem apstādītas platības reģionos, kas nav norādīti 3. punkta d) apakšpunktā;
- f) Kiprā – ar vīnogulājiem apstādītas platības, kas atrodas ne vairāk kā 600 m virs jūras līmeņa;
- g) Maltā – ar vīnogulājiem apstādītas platības.
- 7) To teritoriju robežas, kuras ietilpst šajā pielikumā minētajās administratīvajās vienībās, nosaka saskaņā ar valsts noteikumiem, kas bija spēkā 1981. gada 15. decembrī, attiecībā uz Spāniju – saskaņā ar valsts noteikumiem, kas bija spēkā 1986. gada 1. martā, un attiecībā uz Portugāli – saskaņā ar valsts noteikumiem, kas bija spēkā 1998. gada 1. martā.

II papildinājums

Ziešamie tauki

Tauku grupa	Tirdzniecības nosaukums	Produktu kategorijas
Definīcijas		Kategorijas papildu apraksts ar tauku satura norādi masas procentos:
<p>A. Piena tauki</p> <p>Produkti, kuri ir blīva, veidojama emulsija un galvenokārt pieder pie emulsiju veida "ūdens eļļā", ir iegūti tikai no piena un/vai konkrētiem piena produktiem un kuros tauki ir galvenā vērtības sastāvdaļa. Tomēr var pievienot citas šo produktu ražošanai vajadzīgas vielas, ja tās neizmanto, lai pilnīgi vai daļēji aizvietotu jebkuru piena sastāvdaļu.</p>	1. Sviests	Produkts, kura piena tauku saturs nav mazāks par 80 %, bet nepārsniedz 90 %, maksimālais ūdens saturs ir 16 % un maksimālais piena beztauku sausnas saturs ir 2 %.
	2. Sviests, kas satur trīs ceturtdaļas tauku (*)	Produkts, kura piena tauku saturs nav mazāks par 60 %, bet nepārsniedz 62 %.
	3. Sviests, kas satur pusi tauku (**)	Produkts, kura piena tauku saturs nav mazāks par 39 %, bet nepārsniedz 41 %.
	4. Piena tauku pasta X %	Produkts ar šādu piena tauku saturu: — mazāks par 39 %, <ul style="list-style-type: none"> — lielāks par 41 %, bet mazāks par 60 %, — lielāks par 62 %, bet mazāks par 80 %
<p>B. Tauki</p> <p>Produkti, kuri ir blīva, veidojama emulsija un galvenokārt pieder pie emulsiju veida "ūdens eļļā", ir iegūti no lietošanai pārtikā derīgiem cietiem un/vai šķidriem augu un/vai dzīvnieku taukiem un kuros piena tauku saturs nepārsniedz 3 % tauku satura.</p>	1. Margarīns	No augu un/vai dzīvnieku taukiem iegūts produkts, kura tauku saturs nav mazāks par 80 %, bet nepārsniedz 90 %.
	2. Margarīns, kas satur trīs ceturtdaļas tauku (***)	No augu un/vai dzīvnieku taukiem iegūts produkts, kura tauku saturs nav mazāks par 60 %, bet nepārsniedz 62 %.
	3. Maisījums, kas satur pusi tauku (****)	No augu un/vai dzīvnieku taukiem iegūts produkts, kura tauku saturs nav mazāks par 39 %, bet nepārsniedz 41 %.
	4. Tauku pasta X %	No augu un/vai dzīvnieku taukiem iegūts produkts, kurā ir šāds tauku saturs: — mazāks par 39 %, <ul style="list-style-type: none"> — lielāks par 41 %, bet mazāks par 60 %, — lielāks par 62 %, bet mazāks par 80 %
<p>C. Tauki, ko veido augu un/vai dzīvnieku izcelsmes produkti</p> <p>Produkti, kuri ir blīva, veidojama emulsija un galvenokārt pieder pie emulsiju veida "ūdens eļļā", ir iegūti no lietošanai pārtikā derīgiem cietiem un/vai šķidriem augu un/vai dzīvnieku taukiem un kuros piena tauki veido 10 % līdz 80 % tauku satura.</p>	1. Tauku maisījums	No augu un/vai dzīvnieku tauku maisījuma iegūts produkts, kura tauku saturs nav mazāks par 80 %, bet nepārsniedz 90 %.
	2. Tauku maisījums, kas satur trīs ceturtdaļas tauku (*****)	No augu un/vai dzīvnieku tauku maisījuma iegūts produkts, kura tauku saturs nav mazāks par 60 %, bet nepārsniedz 62 %.
	3. Tauku maisījums, kas satur pusi tauku (*****)	No augu un/vai dzīvnieku tauku maisījuma iegūts produkts, kura tauku saturs nav mazāks par 39 %, bet nepārsniedz 41 %.

Tauku grupa	Tirdzniecības nosaukums	Produktu kategorijas
Definīcijas		Kategorijas papildu apraksts ar tauku satura norādi masas procentos:
	4. Tauku maisījuma pasta X %	No augu un/vai dzīvnieku tauku maisījuma iegūts produkts, kurā ir šāds tauku saturs: — mazāks par 39 %, — lielāks par 41 %, bet mazāks par 60 %, — lielāks par 62 %, bet mazāks par 80 %

(*) Atbilst "smør 60" dāņu valodā.

(**) Atbilst "smør 40" dāņu valodā.

(***) Atbilst "margarine 60" dāņu valodā.

(****) Atbilst "margarine 40" dāņu valodā.

(*****) Atbilst "blandingsprodukt 60" dāņu valodā.

(*****) Atbilst "blandingsprodukt 40" dāņu valodā.

VIII PIELIKUMS

80. PANTĀ MINĒTĀS VĪNDARĪBAS METODES

I DAĻA

Stiprināšana, paskābināšana un atskābināšana dažās vīnogu audzēšanas zonās

A. Stiprināšanas ierobežojumi

1. Ja dažās Savienības vīnogu audzēšanas zonās tas vajadzīgs klimatisko apstākļu dēļ, attiecīgās dalībvalstis var atļaut palielināt dabisko spirta tilpumkoncentrāciju svaigām vīnogām, vīnogu misai, rūgstošai vīnogu misai, rūgstošam jaunvīnam un vīnam, kuri iegūti no vīna vīnogu šķirnēm, kas klasificējamās saskaņā ar 81. pantu.
2. Dabisko spirta tilpumkoncentrāciju palielina, izmantojot B iedaļā minētās vīNDARĪBAS metodes, un tā nedrīkst pārsniegt šādas robežvērtības:
 - a) vīnogu audzēšanas A zonā 3 %;
 - b) vīnogu audzēšanas B zonā 2 %;
 - c) vīnogu audzēšanas C zonā 1,5 %.
3. Gados, kad klimatiskie apstākļi bijuši īpaši nelabvēlīgi, dalībvalstis var lūgt 2. punktā noteiktās robežvērtības palielināt par 0,5 %. Atsaucoties uz šādu lūgumu, Komisija saskaņā 91. pantā minētajām pilnvarām pēc iespējas drīzāk pieņem īstenošanas aktu. Komisija cenšas pieņemt lēmumu četru nedēļu laikā pēc attiecīgā lūguma iesniegšanas.

B. Stiprināšanas procesi

1. Šīs daļas A iedaļā paredzēto dabiskās spirta tilpumkoncentrācijas palielināšanu ir atļauts veikt tikai:
 - a) svaigām vīnogām, rūgstošai vīnogu misai vai rūgstošam jaunvīnam pievienojot saharozi, koncentrētu vīnogu misu vai rektificētu koncentrētu vīnogu misu;
 - b) vīnogu misai pievienojot saharozi, koncentrētu vīnogu misu vai rektificētu koncentrētu vīnogu misu vai to daļēji koncentrējot, tostarp izmantojot apgrieztās osmozes metodi;
 - c) vīnam, to daļēji koncentrējot ar atdzesēšanas paņēmieni.
2. Procesi, kas minēti 1. punktā, savstarpēji cits citu izslēdz, ja vīna vai vīnogu misas stiprināšanai izmanto koncentrētu vīnogu misu vai rektificētu koncentrētu vīnogu misu un ir izmaksāts atbalsts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1234/2007 103.y pantu.
3. Saharozes pievienošanu, kas paredzēta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, drīkst veikt, tikai pievienojot sauso cukuru, un tikai šādās zonās:
 - a) vīnogu audzēšanas A zonā;
 - b) vīnogu audzēšanas B zonā;
 - c) vīnogu audzēšanas C zonā,

izņemot vīna dārzus Grieķijā, Spānijā, Itālijā, Kiprā, Portugālē un vīna dārzus Francijas departamentos, kuri ir šādu apelācijas tiesu jurisdikcijā:

— Aix-en-Provence,

— Nimes,

— Montpellier,

— Toulouse,

— Agen,

- Pau,
- Bordeaux,
- Bastia.

Tomēr izņēmuma kārtā iepriekš minētajos Francijas departamentos valsts iestādes var atļaut stiprināšanu ar sauso cukuru. Francija nekavējoties paziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm par šādu atļauju.

4. Koncentrētas vīnogu misas vai rektificētas koncentrētas vīnogu misas pievienošanas rezultātā svaigu saspiestu vīnogu, vīnogu misas, rūgstošas vīnogu misas un rūgstoša jaunvīna sākotnējais tilpums nedrīkst palielināties vairāk kā par 11 % vīnogu audzēšanas A zonā, 8 % vīnogu audzēšanas B zonā un 6,5 % vīnogu audzēšanas C zonā.
5. Tādas vīnogu misas vai vīna koncentrēšanas rezultātā, kuriem veikti 1. punktā minētie procesi:
 - a) šo produktu sākotnējais tilpums nedrīkst samazināties vairāk kā par 20 %;
 - b) neatkarīgi no A iedaļas 2. punkta c) apakšpunkta šo produktu dabiskā spirta tilpumkoncentrācija nedrīkst palielināties vairāk kā par 2 %.
6. Šīs iedaļas 1. un 5. punktā minētie procesi nedrīkst palielināt svaigu vīnogu, vīnogu misas, rūgstošas vīnogu misas, rūgstoša jaunvīna vai vīna kopējo spirta tilpumkoncentrāciju:
 - a) līdz vairāk nekā 11,5 % vīnogu audzēšanas A zonā;
 - b) līdz vairāk nekā 12 % vīnogu audzēšanas B zonā;
 - c) līdz vairāk nekā 12,5 % vīnogu audzēšanas C I zonā;
 - d) līdz vairāk nekā 13 % vīnogu audzēšanas C II zonā un
 - e) līdz vairāk nekā 13,5 % vīnogu audzēšanas C III zonā.
7. Atkāpjoties no 6. punkta, dalībvalstis var:
 - a) attiecībā uz sarkanvīnu – palielināt 6. punktā minēto produktu kopējās spirta tilpumkoncentrācijas augšējo robežu līdz 12 % vīnogu audzēšanas A zonā un līdz 12,5 % vīnogu audzēšanas B zonā;
 - b) līdz dalībvalsts noteiktai robežvērtībai palielināt kopējo spirta tilpumkoncentrāciju 6. punktā minētajiem produktu, lai ražotu vīnus ar cilmes vietas nosaukumu.

C. Paskābināšana un atskābināšana

1. Drīkst veikt svaigu vīnogu, vīnogu misas, rūgstošas vīnogu misas, rūgstoša jaunvīna un vīna:
 - a) atskābināšanu vīnogu audzēšanas A, B un C I zonā;
 - b) paskābināšanu un atskābināšanu vīnogu audzēšanas C I, C II un C III a zonā, neskarot 7. punktu, vai arī
 - c) paskābināšanu vīnogu audzēšanas C III b) zonā.
2. Šīs iedaļas 1. punktā minēto produktu (izņemot vīna) paskābināšanu drīkst veikt tikai līdz robežvērtībai 1,50 g/l, kas izteikta vīnskābē, vai 20 miliekvivalenti uz litru.
3. Vīna paskābināšanu drīkst veikt tikai līdz robežvērtībai 2,50 g/l, kas izteikta vīnskābē, vai 33,3 miliekvivalenti uz litru.
4. Vīna atskābināšanu drīkst veikt tikai līdz robežvērtībai 1 g/l, kas izteikta vīnskābē, vai 13,3 miliekvivalenti uz litru.
5. Vīnogu misu, kas paredzēta koncentrēšanai, drīkst daļēji atskābināt.

6. Neskarot 1. punktu, gados, kad klimatiskie apstākļi bijuši ārkārtēji, dalībvalstis var atļaut veikt 1. punktā minēto produktu paskābināšanu vīnogu audzēšanas A un B zonā, ievērojot 2. un 3. punkta nosacījumus.

7. Viena un tā paša produkta paskābināšana un stiprināšana, izņemot atkāpes, kas Komisijai jāpieņem ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam, un paskābināšana un atskābināšana ir procesi, kas savstarpēji cits citu izslēdz.

D. Procesi

1. Neviens no B un C iedaļā minētajiem procesiem, izņemot vīnu paskābināšanu un atskābināšanu, nav atļauts, ja vien to neveic, ievērojot nosacījumus, kas Komisijai jānosaka ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam, laikā, kad svaigās vīnogas, vīnogu misu, rūgstošu vīnogu misu vai rūgstošu jaunvīnu pārstrādā vīnā vai jebkurā citā vīna dzērienā, kas paredzēts tiešai lietošanai pārtikā, izņemot dzirkstošo vīnu vai gāzētu dzirkstošo vīnu, un tajā vīnogu audzēšanas zonā, kurā ievāktas izmantotās svaigās vīnogas.

2. Vīnu koncentrēšana notiek tajā vīnogu audzēšanas zonā, kurā ievāktas izmantotās svaigās vīnogas.

3. Vīnu paskābināšanu un atskābināšanu veic tikai tajā vīndarības uzņēmumā un tajā vīnogu audzēšanas zonā, kurā ievāktas attiecīgā vīna ražošanā izmantotās vīnogas.

4. Par katru 1., 2. un 3. punktā minēto procesu paziņo kompetentajām iestādēm. Tas pats attiecas uz koncentrētas vīnogu misas, rektificētas koncentrētas vīnogu misas vai saharozes daudzumiem, kurus fiziskas vai juridiskas personas (jo īpaši ražotāji, pudeļu pildītāji, pārstrādātāji un tirgotāji) vai šādu personu grupas, kas Komisijai jānosaka ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam, profesionālās darbības veikšanai tur vienā laikā un vietā ar svaigām vīnogām, vīnogu misu, rūgstošu vīnogu misu vai pudelēs neiepildītu vīnu. Tomēr paziņojumu par šādiem daudzumiem var aizstāt ar ierakstu preču ieviešanas un krājumu izmantošanas reģistrā.

5. Visus B un C iedaļā minētos procesus reģistrē 147. pantā minētajā pavaddokumentā, kuru izmanto, laižot apgrozībā produktus, ar kuriem veikti minētie procesi.

6. Ja vien nav noteiktas atkāpes ārkārtēju klimatisko apstākļu dēļ, B un C iedaļā minētos procesus nedrīkst veikt:

a) vīnogu audzēšanas C zonā pēc 1. janvāra;

b) vīnogu audzēšanas A un B zonā pēc 16. marta, un tos veic tikai produktiem, kas iegūti no vīnogu ražas, kura novākta tieši pirms minētajiem datumiem.

7. Neskarot 6. punktu, vīna koncentrēšanu atdzesējot, kā arī paskābināšanu un atskābināšanu drīkst veikt visu gadu.

II DAĻA

Ierobežojumi

A. Vispārēja informācija

1. Visās atļautajās vīndarības metodēs ir aizliegta ūdens pievienošana, izņemot gadījumus, kad tas vajadzīgs konkrētu tehnisku iemeslu dēļ.

2. Visās atļautajās vīndarības metodēs ir aizliegta spirta pievienošana, izņemot metodes, kas saistītas ar svaigu vīnogu misu, kuras rūgšana apturēta, pievienojot spirtu, un ar desertvīnu, dzirkstošo vīnu, vīnu, kas stiprināts destilācijai, vai pusdzirkstošo vīnu.

3. Vīnu, kas stiprināts destilācijai, izmanto tikai destilācijai.

B. Svaigas vīnogas, vīnogu mīsa un vīnogu sula

1. Vīnogu misu, kuras rūgšana apturēta, pievienojot spirtu, izmanto tikai tādu produktu sagatavošanai, uz kuriem neattiecas KN kods 2204 10, 2204 21 un 2204 29. Tas neskar stingrākus noteikumus, kurus dalībvalstis var piemērot tādu produktu ražošanai šo dalībvalstu teritorijā, uz kuriem neattiecas KN kods 2204 10, 2204 21 un 2204 29.

2. Vīnogu sulu un koncentrētu vīnogu sulu nedrīkst pārstrādāt vīnā vai pievienot vīnam. Savienības teritorijā nedrīkst realizēt šo produktu spirta rūgšanu.

3. Produktiem, kas paredzēti, lai Īrijā, Polijā un Apvienotajā Karalistē ražotu produktus ar KN kodu 2206 00, attiecībā uz kuriem dalībvalstis var atļaut izmantot saliktu nosaukumu, kurā iekļauts produkta tirdzniecības nosaukums "vīns", 1. un 2. punkta noteikumus nepiemēro.
4. Rūgstošu vīnogu misu, kura iegūta no vēlu novāktām, izžuvušām vīnogām, laiž tirgū tikai tadē, lai izgatavotu desertvīnus vīnogu audzēšanas reģionos, kuros šāda izmantošana bijusi tradicionāla 1985. gada 1. janvārī, un lai ražotu vīnu no pārgatavām vīnogām.
5. Svaigas vīnogas, vīnogu misu, rūgstošu vīnogu misu, koncentrētu vīnogu misu, rektificētu koncentrētu vīnogu misu, vīnogu misu, kuras rūgšana apturēta, pievienojot spirtu, vīnogu sulu, koncentrētu vīnogu sulu un vīnu, vai šo produktu maisījumus, kuru izcelsme ir trešā valstī, nedrīkst pārstrādāt VII pielikuma II daļā minētos produktos vai pievienot šiem produktiem Savienības teritorijā.

C. Vīnu sajaukšana

Savienības teritorijā ir aizliegta trešās valsts izcelsmes vīnu kupāža ar Savienības izcelsmes vīniem un dažādu trešo valstu izcelsmes vīnu kupāža.

D. Blakusprodukti

1. Vīnogu pārspiešana ir aizliegta. Ņemot vērā vietējos un tehniskos apstākļus, dalībvalstis pieņem lēmumu par minimālo spirta saturu izspaidās un nogulsnēs pēc vīnogu izspiešanas.

Spirta saturu šajos blakusproduktos dalībvalstis nosaka tādā līmenī, kas ir vismaz vienāds ar 5 % attiecībā pret spirta saturu saražotajā vīnā.

2. No vīna nogulsnēm vai vīnogu izspaidām nedrīkst izgatavot ne vīnu, ne kādu citu dzērienu, kas paredzēts tiešai lietošanai pārtikā, izņemot spirtu, stipros alkoholiskos dzērienus un izspaidu ekstrakta vīnu. Vīna liešanu uz vīna nogulsnēm, vīnogu izspaidām vai izspiestas aszū masas atļauj, ievērojot nosacījumus, kas Komisijai jānosaka ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam, ja tā ir tradicionāli lietota prakse "Tokaji fordítás" un "Tokaji máslás" ražošanā Ungārijā un "Tokajský fordítás" un "Tokajský máslás" ražošanā Slovākijā.
3. Vīna nogulšņu presēšana un vīnogu izspaidu atkārtota raudzēšana ir atļauta vienīgi destilācijai vai izspaidu ekstrakta vīna ražošanai. Vīna nogulšņu filtrēšanu un centrifugēšanu neuzskata par presēšanu, ja iegūtajiem produkti ir veseli, tīri un tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē.
4. Ja attiecīgā dalībvalsts ir atļāvusi ražot izspaidu ekstrakta vīnu, to izmanto tikai destilācijai vai patēriņam vīna ražotāju mājražošanā.
5. Neskarot dalībvalstu iespēju pieņemt lēmumu pieprasīt, lai blakusproduktus likvidētu destilējot, jebkurai fiziskai vai juridiskai personai vai personu grupām, kuru rīcībā ir blakusprodukti, šie produkti ir jālikvidē, ievērojot nosacījumus, kas Komisijai jānosaka ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 75. panta 2. punktam.

IX PIELIKUMS

FAKULTATĪVIE REZERVĒTIE APZĪMĒJUMI

Produkta kategorija (atsauce uz kombinētās nomenklatūras klasifikāciju)	Fakultatīvais rezervētais apzīmējums
mājputnu gaļa (KN kodi 0207 un 0210)	baroti ar ... % ... ar auzām barota zoss turēšana galvenokārt telpās / audzēti kūtī brīvā turēšana tradicionālā brīvā turēšana brīvā turēšana – pilnīgā brīvība kaušanas vecums nobarošanas laikposma ilgums
olas (KN kods 0407)	svaigas ekstra vai ekstra svaigas norāde par dējējvistu barošanu
olīveļļa (KN kods 1509)	pirmais aukstais spiedums aukstā ekstrakcija skābums pikantums augļu garša: gatavi vai zaļi rūgtums intensīvs vidējs viegls sabalansēts maiga eļļa

X PIELIKUMS

CUKURBIEŠU IEPIRKŠANAS NOTEIKUMIREGULAS 125. PANTA 3. PUNKTĀ MINĒTAJĀ LAIKPOSMĀ

I PUNKTS

1. Piegādes līgumus par konkrētu cukurbiešu daudzumu sagatavo rakstveidā.
2. Piegādes līgumu termiņš var aptvert vairākus gadus.
3. Piegādes līgumos var norādīt, vai ir iespējams piegādāt papildu cukurbiešu daudzumus un ar kādiem noteikumiem.

II PUNKTS

1. Piegādes līgumos norāda I punktā minētā cukurbiešu daudzuma iepirkuma cenas.
2. Cenu, kas minēta 1. punktā, piemēro cukurbietēm, kuru kvalitāte atbilst III pielikuma B punktā definētajai standarta kvalitātei.

Cenu pielāgo, saskaņā ar pušu iepriekšēju vienošanos šo cenu paaugstinot vai pazeminot, lai ņemtu vērā atkāpes no standarta kvalitātes.

3. Piegādes līgumā precizē, kā tirgus cenu attīstība sadalāma starp pusēm.
4. Piegādes līgumos paredz noteiktu cukura saturu cukurbietēs. Tajos iekļauj konversijas skalu, norādot dažādos cukura satura līmeņus un koeficientus, ko izmanto piegādāto cukurbiešu daudzumu pārvēršanai daudzumos, kas atbilst piegādes līgumā norādītajam cukura saturam.

Skalas pamatā ir iznākumi, kas atbilst dažādiem cukura satura līmeņiem.

III PUNKTS

Piegādes līgumos iekļauj noteikumus par cukurbiešu piegādes posmiem un par piegāžu parasto ilgumu.

IV PUNKTS

1. Piegādes līgumos nosaka cukurbiešu savākšanas centrus un nosacījumus, kas saistīti ar piegādi un transportu.
2. Piegādes līgumos paredz, ka ir skaidri noteikta atbildība par izmaksām saistībā ar iekraušanu un transportēšanu no savākšanas centriem. Ja piegādes līgumos ir prasīts, ka cukura ražošanas uzņēmumiem jāpiedalās iekraušanas un transportēšanas izmaksu segšanā, skaidri nosaka attiecīgo procentuālo daļu vai summas.
3. Piegādes līgumos paredz, ka ir skaidri noteiktas katrai pusei saistošās izmaksas.

V PUNKTS

1. Piegādes līgumos nosaka cukurbiešu pieņemšanas punktus.
2. Ja cukurbiešu pārdevēji un cukura ražošanas uzņēmumi jau ir parakstījuši piegādes līgumu par iepriekšējo tirdzniecības gadu, pieņemšanas punkti, kuros tie vienojušies veikt piegādes attiecīgajā tirdzniecības gadā, turpina darboties. Nozares nolīgumos var izdarīt atkāpes no šā noteikuma.

VI PUNKTS

1. Piegādes līgumos paredz cukura satura noteikšanu, izmantojot polarimetrisko metodi, vai, ņemot vērā tehnoloģijas attīstību, citu pušu starpā saskaņotu metodi. Pieņemšanas laikā paņem cukurbiešu paraugu.
2. Nozares nolīgumos var paredzēt paraugu ņemšanu citā posmā. Tādos gadījumos līgumā paredz korekciju, kas vajadzīga, lai kompensētu cukura satura samazinājumu laikā no pieņemšanas līdz parauga ņemšanai.

VII PUNKTS

Piegādes līgumos paredz, ka bruto svaru, taru un cukura saturu nosaka, izmantojot vienu no saskaņotajām procedūrām:

- a) noteikšanu veic cukura ražošanas uzņēmums un cukurbiešu audzētāju nozares organizācija kopīgi, ja tas paredzēts nozares nolīgumā;
- b) noteikšanu veic cukura ražošanas uzņēmums cukurbiešu audzētāju nozares organizācijas uzraudzībā;
- c) noteikšanu veic cukura ražošanas uzņēmums attiecīgās dalībvalsts atzīta eksperta uzraudzībā, ar nosacījumu, ka cukurbiešu pārdevējs sedz izmaksas.

VIII PUNKTS

1. Piegādes līgumos cukura ražošanas uzņēmumiem pieprasa izpildīt vienu vai vairākas no turpmāk minētajām saistībām attiecībā uz visu piegādāto cukurbiešu daudzumu:
 - a) bez maksas atdot cukurbiešu pārdevējam svaigo masu, kas iegūta no piegādāto cukurbiešu tonnās, no fabrikas;
 - b) bez maksas atdot cukurbiešu pārdevējam daļu no presētās, žāvētās, vai žāvētās un melasi saturošās cukurbiešu masas, no fabrikas;
 - c) atdot cukurbiešu pārdevējam presēto vai žāvēto cukurbiešu masu, no fabrikas; šajā gadījumā cukura ražošanas uzņēmums var prasīt, lai cukurbiešu pārdevējs sedz presēšanas vai žāvēšanas izdevumus;
 - d) izmaksāt cukurbiešu pārdevējam kompensāciju, ņemot vērā attiecīgās biešu masas pārdošanas iespējas.
2. Ja kāda daļa no visu piegādāto cukurbiešu daudzuma ir pakļauta citādi apstrādei, piegādes līgums uzliek vairākas no saistībām, kas minētas 1. punktā.
3. Nozares nolīgumos var paredzēt biešu masas piegādi citā posmā, kas nav minēts 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā.

IX PUNKTS

Piegādes līgumos nosaka visu avansa maksājumu un cukurbiešu iepirkuma cenas samaksas termiņus.

X PUNKTS

Ja piegādes līgumos paredz noteikumus, kas attiecas uz šajā pielikumā aplūkotajiem jautājumiem, vai ja tajos ir noteikumi, ar ko reglamentē citus jautājumus, minēto līgumu noteikumi un sekas nav pretrunā šim pielikumam.

XI PUNKTS

1. Nozares nolīgumi, kas minēti šīs regulas II pielikuma II daļas A iedaļas 6. punktā, ietver arbitrāžas klauzulas.
2. Nozares nolīgumos var paredzēt standarta paraugu piegādes nolīgumiem, kas ir saskaņā ar šo regulu un Savienības noteikumiem.
3. Ja nozares nolīgumos Savienības, reģionālā vai vietējā līmenī paredz noteikumus, kas attiecas uz jautājumiem, kuri risināti šajā regulā, vai ja tajos ir noteikumi, ar ko reglamentē citus jautājumus, minēto nolīgumu noteikumi un sekas nav pretrunā šim pielikumam.
4. Nolīgumos, kas minēti 3. punktā, jo īpaši paredz:
 - a) II punkta 4. apakšpunktā minēto konversijas skalu;
 - b) noteikumus par audzējamo cukurbiešu šķirņu sēklu izvēli un piegādi;
 - c) piegādājamo cukurbiešu minimālo cukura saturu;

- d) prasību attiecībā uz cukura ražošanas uzņēmuma un cukurbiešu pārdevēja pārstāvju apspriešanos pirms cukurbiešu piegāžu sākuma datuma noteikšanas;
 - e) piemaksu cukurbiešu pārdevējiem par ātrām vai novēlotām piegādēm;
 - f) informāciju par nosacījumiem un izmaksām saistībā ar biešu masu, kas minēta IX punktā;
 - g) to, ka cukurbiešu pārdevējs izņem biešu masu;
 - h) noteikumus par cenu pielāgošanu gadījumos, kad ir panākta vienošanās par daudzgadu līgumiem;
 - i) noteikumus par paraugu ņemšanu un metodēm bruto svara, taras un cukura satura noteikšanai.
-

XI PIELIKUMS

CUKURBIEŠU IEPIRKŠANAS NOTEIKUMI REGULAS 124. PANTĀ MINĒTĀJĀ LAIKPOSMĀ

I PUNKTS

1. Piegādes līgumus par konkrētu kvotas cukurbiešu daudzumu sagatavo rakstveidā.
2. Piegādes līgumos norāda, vai ir iespējams piegādāt papildu cukurbiešu daudzumus un ar kādiem noteikumiem.

II PUNKTS

1. Piegādes līgumos norāda 127. panta 2. punkta a) apakšpunktā un – attiecīgā gadījumā – b) apakšpunktā minētā cukurbiešu daudzuma iepirkuma cenas. Attiecībā uz daudzumiem, kas minēti 127. panta 2. punkta a) apakšpunktā, šīs cenas nedrīkst būt zemākas par 135. pantā minēto kvotas cukurbiešu minimālo cenu.
2. Piegādes līgumos paredz noteiktu cukura saturu cukurbietēs. Tajos iekļauj konversijas skalu, norādot dažādos cukura satura līmeņus un koeficientus, ko izmanto piegādāto cukurbiešu daudzumu pārvēršanai daudzumos, kas atbilst piegādes līgumā norādītajam cukura saturam.

Skalas pamatā ir iznākumi, kas atbilst dažādiem cukura satura līmeņiem.

3. Ja cukurbiešu pārdevējs ir parakstījis piegādes līgumu ar cukura ražošanas uzņēmumu par cukurbiešu piegādi, kā minēts 127. panta 2. punkta a) apakšpunktā, visas minētā pārdevēja piegādes, kas konvertētas saskaņā ar šī punkta 2. punktu, uzskata par piegādēm 127. panta 2. punkta a) apakšpunkta nozīmē, ievērojot piegādes līgumā noteikto cukurbiešu daudzumu.
4. Cukura ražošanas uzņēmumi, kuru saražotais cukura daudzums ir mazāks par tiem piešķirto cukurbiešu kvotu, par ko tie ir parakstījuši pirmssēšanas piegādes līgumus saskaņā ar 127. panta 2. punkta a) apakšpunktu, cukurbiešu daudzumu, kas atbilst jebkurai papildu produkcijai minētās kvotas robežās, sadala starp cukurbiešu pārdevējiem, ar kuriem tie ir noslēguši pirmssēšanas piegādes līgumus 127. panta 2. punkta a) apakšpunkta nozīmē.

Nozares nolīgumos var izdarīt atkāpes no šā noteikuma.

III PUNKTS

1. Piegādes līgumos iekļauj noteikumus par cukurbiešu piegādes posmiem un par piegāžu parasto ilgumu.
2. Noteikumi, kas minēti 1. punktā, ir noteikumi, ko piemēroja iepriekšējā tirdzniecības gadā, ņemot vērā faktisko produkcijas apjomu; nozares nolīgumos var paredzēt atkāpes no tiem.

IV PUNKTS

1. Piegādes līgumos nosaka cukurbiešu savākšanas centrus.
2. Ja cukurbiešu pārdevēji un cukura ražošanas uzņēmumi jau ir parakstījuši piegādes līgumu par iepriekšējo tirdzniecības gadu, savākšanas centri, kuros tie vienojušies veikt piegādes attiecīgajā tirdzniecības gadā, turpina darboties. Nozares nolīgumos var izdarīt atkāpes no šā noteikuma.
3. Līgumos paredz, ka izmaksas par iekraušānu un transportēšanu no savākšanas centriem sedz cukura ražošanas uzņēmums, ievērojot īpašas vienošanās, kuru pamatā ir vietējie noteikumi vai līdz iepriekšējam tirdzniecības gadam spēkā esošā kārtība.
4. Tomēr Dānijā, Īrijā, Grieķijā, Spānijā, Portugālē, Somijā un Apvienotajā Karalistē, kur pārdevējs sedz izmaksas par cukurbiešu piegādi līdz fabrikai, piegādes līgumos paredz, ka cukura ražošanas uzņēmumiem ir jāpiedalās iekraušanas un transportēšanas izmaksu segšanā, un nosaka attiecīgo procentuālo daļu vai summu.

V PUNKTS

1. Piegādes līgumos nosaka cukurbiešu pieņemšanas punktus.
2. Ja cukurbiešu pārdevēji un cukura ražošanas uzņēmumi jau ir parakstījuši piegādes līgumu par iepriekšējo tirdzniecības gadu, pieņemšanas punkti, kuros tie vienojušies veikt piegādes attiecīgajā tirdzniecības gadā, turpina darboties. Nozares nolīgumos var izdarīt atkāpes no šā noteikuma.

VI PUNKTS

1. Piegādes līgumos paredz, ka cukura saturu nosaka, izmantojot polarimetrisko metodi. Pieņemšanas laikā paņem cukurbiešu paraugu.
2. Nozares nolīgumos var paredzēt paraugu ņemšanu citā posmā. Tādos gadījumos līgumā paredz korekciju, kas vajadzīga, lai kompensētu cukura satura samazinājumu laikā no pieņemšanas līdz parauga ņemšanai.

VII PUNKTS

Piegādes līgumos paredz, ka bruto svaru, taru un cukura saturu nosaka, izmantojot vienu no turpmāk minētajām procedūrām:

- a) noteikšanu veic cukura ražošanas uzņēmums un cukurbiešu audzētāju nozares organizācija kopīgi, ja tas paredzēts nozares nolīgumā;
- b) noteikšanu veic cukura ražošanas uzņēmums cukurbiešu audzētāju nozares organizācijas uzraudzībā;
- c) noteikšanu veic cukura ražošanas uzņēmumi attiecīgās dalībvalsts atzīta eksperta uzraudzībā, ar nosacījumu, ka cukurbiešu pārdevējs sedz izmaksas.

VIII PUNKTS

1. Piegādes līgumos cukura ražošanas uzņēmumiem pieprasa izpildīt vienu vai vairākas no turpmāk minētajām saistībām attiecībā uz visu piegādāto cukurbiešu daudzumu:
 - a) bez maksas atdot cukurbiešu pārdevējam svaigo masu, kas iegūta no piegādāto cukurbiešu tonnās, no fabrikas;
 - b) bez maksas atdot cukurbiešu pārdevējam daļu no presētās, žāvētās, vai žāvētās un melasi saturošās cukurbiešu masas, no fabrikas;
 - c) atdot cukurbiešu pārdevējam presēto vai žāvēto cukurbiešu masu, no fabrikas; šajā gadījumā cukura ražošanas uzņēmums var prasīt, lai cukurbiešu pārdevējs sedz presēšanas vai žāvēšanas izdevumus;
 - d) izmaksāt cukurbiešu pārdevējam kompensāciju, ņemot vērā attiecīgās biešu masas pārdošanas iespējas.
2. Ja kāda daļa no visu piegādāto cukurbiešu daudzuma ir pakļauta citādi apstrādei, piegādes līgums uzliek vairākas no saistībām, kas minētas 1. punktā.
3. Nozares nolīgumos var paredzēt biešu masas piegādi citā posmā, kas nav minēts 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā.

IX PUNKTS

1. Piegādes līgumos nosaka visu avansa maksājumu un cukurbiešu iepirkuma cenas samaksas termiņus.
2. Termiņi, kas minēti 1. punktā, ir tie termiņi, kas ir spēkā iepriekšējā tirdzniecības gadā. Nozares nolīgumos var izdarīt atkāpes no šā noteikuma.

X PUNKTS

Ja piegādes līgumos paredz noteikumus, kas attiecas uz šajā pielikumā aplūkotajiem jautājumiem, vai ja tajos ir noteikumi, ar ko reglamentē citus jautājumus, minēto līgumu noteikumi un sekas nav pretrunā šim pielikumam.

XI PUNKTS

1. Nozares nolīgumi, kas minēti šīs regulas II pielikuma II daļas A iedaļas 6. punktā, ietver arbitrāžas klauzulas.
2. Ja nozares nolīgumos Savienības, reģionālā vai vietējā līmenī paredz noteikumus, kas attiecas uz jautājumiem, kuri risināti šajā regulā, vai ja tajos ir noteikumi, ar ko reglamentē citus jautājumus, minēto nolīgumu noteikumi un sekas nav pretrunā šim pielikumam.

3. Nolīgumos, kas minēti 2. punktā, jo īpaši paredz:

- a) noteikumus par to cukurbiešu daudzumu sadalījumu cukurbiešu pārdevējiem, kurus cukura ražošanas uzņēmums nolēmj iepirkt pirms sēšanas, lai ražotu kvotas cukuru;
- b) II punkta 4. apakšpunktā minētos sadales noteikumus;
- c) II punkta 2. apakšpunktā minēto konversijas skalu;
- d) noteikumus par audzējamo cukurbiešu šķirņu sēklu izvēli un piegādi;
- e) piegādājamo cukurbiešu minimālo cukura saturu;
- f) prasību attiecībā uz cukura ražošanas uzņēmuma un cukurbiešu pārdevēja pārstāvju apspriešanos pirms cukurbiešu piegāžu sākuma datuma noteikšanas;
- g) piemaksu cukurbiešu pārdevējiem par ātrām vai novēlotām piegādēm;
- h) sīku informāciju par:
 - i) VIII punkta 1. apakšpunkta b) punktā minēto cukurbiešu masas daļu,
 - ii) VIII punkta 1. apakšpunkta c) punktā minētajām izmaksām,
 - iii) VIII punkta 1. apakšpunkta d) punktā minēto kompensāciju;
- i) to, ka cukurbiešu pārdevējs izņem biešu masu;
- j) neskarot 135. panta 1. punktu, noteikumus par to, kā starp cukura ražošanas uzņēmumu un cukurbiešu pārdevējiem sadalāma cukura salīdzināmā robežlieluma un faktiskās pārdošanas cenas starpība.

XII PUNKTS

Ja nav nozares nolīguma par to, kā starp cukurbiešu pārdevējiem būtu sadalāmi cukurbiešu daudzumi, kas paredzēti kvotas cukura ražošanai un ko cukura ražošanas uzņēmums piedāvā nopirkt pirms sēšanas, attiecīgā dalībvalsts pati var noteikt minētās sadales noteikumus.

Ar šiem noteikumiem tradicionālajiem cukurbiešu pārdevējiem, kas pārdod cukurbietes kooperatīviem, var piešķirt arī tādas piegādes tiesības, kas nav tiesības, kuras tie varētu izmantot, ja būtu minēto kooperatīvu biedri.

XII PIELIKUMS

VALSTU UN REĢIONU KVOTAS CUKURA, IZOGLIKOZES UN INULĪNA SĪRUPA RAŽOŠANAI, KĀ MINĒTS
136. PANTĀ

Dalībvalstis vai reģioni (1)	(tonnās)		
	Cukurs (2)	Izoglikoze (3)	Inulīna sīrups (4)
Beļģija	676 235,0	114 580,2	0
Bulgārija	0	89 198,0	
Čehijas Republika	372 459,3		
Dānija	372 383,0		
Vācija	2 898 255,7	56 638,2	
Īrija	0		
Grieķija	158 702,0	0	
Spānija	498 480,2	53 810,2	
Francija (Eiropas daļa)	3 004 811,15		0
Francijas aizjūras departamenti	432 220,05		
Horvātija	192 877,0		
Itālija	508 379,0	32 492,5	
Latvija	0		
Lietuva	90 252,0		
Ungārija	105 420,0	250 265,8	
Nīderlande	804 888,0	0	0
Austrija	351 027,4		
Polija	1 405 608,1	42 861,4	
Portugāle (kontinentālā)	0	12 500,0	
Azoru salu autonomais reģions	9 953,0		
Rumānija	104 688,8	0	
Slovēnija	0		
Slovākija	112 319,5	68 094,5	
Somija	80 999,0	0	
Zviedrija	293 186,0		
Apvienotā Karaliste	1 056 474,0	0	
KOPĀ	13 529 618,2	720 440,8	0

XIII PIELIKUMS

SĪKI IZSTRĀDĀTI NOTEIKUMI PAR CUKURA VAI IZOGLIKOZES KVOTU NODOŠANU SASKAŅĀ AR 138. PANTU

I PUNKTS

Šajā pielikumā:

- a) "uzņēmumu apvienošana" ir divu vai vairāku uzņēmumu apvienošana vienā uzņēmumā;
- b) "uzņēmuma nodošana citam īpašniekam" nozīmē, ka vienam vai vairākiem uzņēmumiem nodod tāda uzņēmuma aktīvus, kuram ir kvotas, vai šie uzņēmumi tos pārņem;
- c) "fabrikas nodošana citam īpašniekam" ir tehniska objekta īpašumtiesību nodošana, tostarp visu attiecīgā produkta ražošanai vajadzīgo iekārtu īpašumtiesību nodošana, vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kas beidzas ar tā uzņēmuma daļēju vai pilnīgu pārņemšanu, kurš nodod savas īpašumtiesības;
- d) "fabrikas iznomāšana" ir tāds līgums par tehniska objekta nomu, tostarp visu cukura ražošanai vajadzīgo iekārtu nomu, lai tās izmantotu saimnieciskajā darbībā, ko slēdz vismaz uz trim tirdzniecības gadiem pēc kārtas un ko puses apņemas nepārtraukt pirms trešā tirdzniecības gada beigām, ar uzņēmumu, kas veic uzņēmējdarbību tajā pašā dalībvalstī, kurā ir reģistrēta attiecīgā fabrika, ja pēc nomas līguma stāšanās spēkā uzņēmumu, kas nomā fabriku, var uzskatīt par uzņēmumu, kas nodarbojas vienīgi ar cukura ražošanu.

II PUNKTS

1. Neskarot 2. punkta noteikumus, gadījumā, ja notiek cukura ražošanas uzņēmumu apvienošanās vai cukurfabriku nodošana citam īpašniekam, kvotas pielāgo šādi:
 - a) cukura ražošanas uzņēmumu apvienošanās gadījumā uzņēmumam, kurš izveidots pēc apvienošanas, dalībvalsts piešķir kvotu, kas vienāda ar to kvotu summu, kura pirms apvienošanas bija piešķirta attiecīgajiem cukura ražošanas uzņēmumiem;
 - b) gadījumā, ja cukura ražošanas uzņēmums tiek nodots citam īpašniekam, nodotā uzņēmuma kvotu cukura ražošanai dalībvalsts piešķir pārņēmējam uzņēmumam vai, ja ir vairāki pārņēmēji uzņēmumi, to piešķir proporcionāli cukura ražošanas apjomam, ko katrs no tiem pārņem;
 - c) gadījumā, ja cukurfabriku nodod citam īpašniekam, dalībvalsts samazina kvotu uzņēmumam, kurš nodod īpašumtiesības uz fabriku, un par samazināto daļu palielina kvotu vienam vai vairākiem cukura ražošanas uzņēmumiem, kas pērk attiecīgo fabriku, proporcionāli cukura ražošanas apjomam, ko katrs no tiem pārņem.
2. Ja vairāki cukurbiešu vai cukurniedru audzētāji, ko tieši skar kāda no 1. punktā minētajām darbībām, nepārprotami izrāda vēlēšanos piegādāt cukurbietes vai cukurniedres cukura ražošanas uzņēmumam, kurš nav iesaistīts minētajās darbībās, dalībvalsts var veikt piešķirumu, pamatojoties uz tā uzņēmuma pārņemto ražošanas apjomu, kuram minētie audzētāji plāno piegādāt minētās cukurbietes vai cukurniedres.
3. Ja apstākļos, kas nav kādi no 1. punktā minētajiem, slēdz:
 - a) cukura ražošanas uzņēmumu;
 - b) vienu vai vairākas cukura ražošanas uzņēmuma fabrikas,dalībvalsts ar attiecīgo slēgšanu saistīto kvotu daļu var piešķirt vienam vai vairākiem cukura ražošanas uzņēmumiem.

Arī pirmās daļas b) apakšpunktā minētajā gadījumā, kad daži attiecīgie ražotāji nepārprotami pauž vēlēšanos piegādāt cukurbietes vai cukurniedres konkrētam cukura ražošanas uzņēmumam, dalībvalsts var piešķirt daļu kvotu, kas atbilst attiecīgajām cukurbietēm vai cukurniedrēm, uzņēmumam, kuram minētie ražotāji plāno piegādāt minētos produktus.
4. Ja piemēro 127. panta 5. punktā paredzēto atkāpi, attiecīgā dalībvalsts var prasīt, lai tie cukurbiešu audzētāji un cukura ražotāji, uz kuriem attiecas minētā atkāpe, savos nozares nolīgumos iekļautu īpašu klauzulu, kas dalībvalstij ļauj piemērot šā punkta 2. un 3. punktu.

5. Gadījumā, ja tiek iznomāta fabrika, kas pieder cukura ražošanas uzņēmumam, dalībvalsts var samazināt kvotu uzņēmumam, kurš iznomā fabriku, un piešķirt daļu, par kādu kvota samazināta, uzņēmumam, kas nomā šo fabriku, lai tajā ražotu cukuru.

Ja I punkta d) apakšpunktā minētajos trīs tirdzniecības gados nomu pārtrauc, dalībvalsts ar atpakaļejošu spēku atceļ saskaņā ar šā punkta pirmo daļu veikto kvotas pielāgošanu no dienas, kurā noma stājusies spēkā. Tomēr, ja noma tiek pārtraukta nepārvaramu iemeslu dēļ, dalībvalstij nav pienākuma atcelt pielāgojumu.

6. Ja cukura ražošanas uzņēmums vairs nevar nodrošināt savu saistību izpildi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem attiecībā uz minētajiem cukurbiešu vai cukurniedru audzētājiem un ja minēto stāvokli apstiprina attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes, šī dalībvalsts uz vienu vai vairākiem tirdzniecības gadiem var piešķirt daļu no attiecīgajām kvotām vienam vai vairākiem cukura ražošanas uzņēmumiem proporcionāli pārņemtajam ražošanas apjomam.
7. Ja dalībvalsts piešķir cukura ražošanas uzņēmumam cenu un noieta garantijas attiecībā uz cukurbiešu pārstrādi etilspirtā, attiecīgā dalībvalsts pēc vienošanās ar minēto uzņēmumu un attiecīgajiem cukurbiešu ražotājiem var piešķirt visas cukura ražošanas kvotas vai daļu no tām vienam vai vairākiem citiem uzņēmumiem uz vienu vai vairākiem tirdzniecības gadiem.

III PUNKTS

Gadījumā, ja tiek apvienoti vai citam īpašniekam nodoti izoglikozes ražošanas uzņēmumi vai citam īpašniekam tiek nodota izoglikozes ražošanas fabrika, attiecīgās kvotas izoglikozes ražošanai dalībvalsts var piešķirt vienam vai vairākiem citiem uzņēmumiem neatkarīgi no tā, vai tiem ir ražošanas kvotas vai nav.

IV PUNKTS

Pasākumi, ko veic, ievērojot II un III punktu, var stāties spēkā tikai tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) ir ņemtas vērā visu iesaistīto pušu intereses;
- b) attiecīgā dalībvalsts uzskata, ka konkrētie pasākumi var uzlabot cukurbiešu, cukurniedru un cukura ražošanas nozaru struktūru;
- c) pasākumi attiecas uz uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību tajā pašā teritorijā, kurai ir noteikta kvota XII pielikumā.

V PUNKTS

Ja uzņēmumu apvienošana vai īpašumtiesību nodošana notiek laikā no 1. oktobra līdz nākamā gada 30. aprīlim, II un III punktā minētie pasākumi stājas spēkā kārtējā tirdzniecības gadā.

Ja uzņēmumu apvienošanās vai īpašumtiesību nodošana notiek laikā no 1. maija līdz tā paša gada 30. septembrim, II un III punktā minētie pasākumi stājas spēkā nākamajā tirdzniecības gadā.

VI PUNKTS

Ja piemēro II un III punktu, dalībvalstis informē Komisiju par pielāgotajām kvotām ne vēlāk kā 15 dienas pēc V punktā minēto laikposmu beigām.

XIV PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA, KAS MINĒTA 230. PANTĀ

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
1. pants	1. pants	—
2. panta 1. punkts	3. panta 1. un 2. punkts	—
2. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkts	—	—
2. panta 2. punkta c) apakšpunkts	15. panta 1. punkta a) apakšpunkts	—
3. pants	6. pants	—
4. pants	—	—
5. panta first paragraph	—	—
5. panta otrās daļas pirmā rindkopa	3. panta 4. punkts	—
5. panta otrās daļas otrā rindkopa	—	—
5. panta trešā daļa	5. panta a) punkts	—
6. pants	—	—
7. pants	9. pants	—
8. pants	7. pants	—
9. pants	126. pants	—
10. pants	11. pants	—
11. pants	12. pants	—
12. pants	13. pants	—
13. pants	14. pants ⁽¹⁾	—
14. pants (svītrots)	—	—
15. pants (svītrots)	—	—
16. pants (svītrots)	—	—
17. pants (svītrots)	—	—
18. panta 1. līdz 4. punkts	15. panta 2. punkts ⁽¹⁾	—
18. panta 5. punkts	—	—
19. pants (svītrots)	—	—
20. pants (svītrots)	—	—
21. pants (svītrots)	—	—
22. pants (svītrots)	—	—
23. pants (svītrots)	—	—
24. pants (svītrots)	—	—
25. pants	16. panta 1. punkts	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
26. pants	—	—
27. pants	—	—
28. pants	—	—
29. pants	—	—
30. pants (svītrots)	—	—
31. pants	17. pants	—
32. pants	—	—
33. pants	[18. pants]	—
34. pants	[18. pants]	—
35. pants (svītrots)	—	—
36. pants (svītrots)	—	—
37. pants	[18. pants]	—
38. pants	[18. pants]	—
39. pants	[19. panta 3. punkts]	—
40. pants	[19. panta 5. punkta a) apakšpunkts un 20. panta o) punkta iii) apakšpunkts]	—
41. pants	—	—
42. panta 1. punkts	10. pants	—
42. panta 2. punkts	20. panta u) punkts	—
43. panta a) līdz f), i), j) un l) punkts	19. un 20. pants	—
43. panta g), h) un k) punkts	—	—
44. pants	220. panta 1. punkta a) apakšpunkts, 2. un 3. punkts	—
45. pants	220. panta 1. punkta b) apakšpunkts, 2. un 3. punkts	—
46. panta 1. punkts	220. panta 5. punkts	—
46. panta 2. punkts	220. panta 6. punkts	—
47. pants	219. pants	—
48. pants	219. pants	—
49. pants	135. pants ⁽¹⁾	—
50. pants	125. un 127. pants	—
51. pants	128. pants ⁽¹⁾	—
52. pants	130. pants	—
52.a pants	—	—
53. panta a) punkts	132. panta c) punkts	—
53. panta b) punkts	130. panta 2. punkts	—
53. panta c) punkts	130. panta 6. punkts	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
54. pants	166. pants	—
55. pants	— ⁽²⁾	—
56. pants	136. pants	—
57. pants	137. pants	—
58. pants	—	—
59. pants	—	—
60. pants	138. pants	—
61. pants	139. pants	—
62. pants	140. pants	—
63. pants	141. pants	—
64. panta 1. punkts	142. panta 1. punkts	—
64. panta 2. un 3. punkts	142. panta 2. punkts ⁽¹⁾	—
65. pants	— ⁽²⁾	—
66. pants	—	—
67. pants	—	—
68. pants	—	—
69. pants	—	—
70. pants	—	—
71. pants	—	—
72. pants	—	—
73. pants	—	—
74. pants	—	—
75. pants	—	—
76. pants	—	—
77. pants	—	—
78. pants	—	—
79. pants	—	—
80. pants	—	—
81. pants	—	—
82. pants	—	—
83. pants	—	—
84. pants	—	—
84.a pants	—	—
85. panta a) punkts	143. panta 1. punkts un 144. panta a) punkts	—
85. panta b) punkts	144. panta j) punkts	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
85. panta c) punkts	144. panta i) punkts	—
85. panta d) punkts	—	—
85.a pants	— ⁽¹⁾	—
85.b pants	— ⁽¹⁾	—
85.c pants	— ⁽¹⁾	—
85.d pants	— ⁽¹⁾	—
85.e pants	— ⁽¹⁾	—
85.f pants	— ⁽¹⁾	—
85.g pants	— ⁽¹⁾	—
85.h pants	— ⁽¹⁾	—
85.i pants	— ⁽¹⁾	—
85.j pants	— ⁽¹⁾	—
85.k pants	— ⁽¹⁾	—
85.l pants	— ⁽¹⁾	—
85.m pants	— ⁽¹⁾	—
85.n pants	— ⁽¹⁾	—
85.o pants	—	—
85.p pants	—	—
85.q pants	—	—
85.r pants	—	—
85.s pants	—	—
85.t pants	—	—
85.u pants	—	—
85.v pants	—	—
85.w pants	—	—
85.x pants	—	—
86. pants (svītrots)	—	—
87. pants (svītrots)	—	—
88. pants (svītrots)	—	—
89. pants (svītrots)	—	—
90. pants (svītrots)	—	—
91. pants	—	—
92. pants	—	—
93. pants	—	—
94. pants	—	—
94.a pants	—	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
95. pants	—	—
95.a pants	—	—
96. pants (svītrots)	—	—
97. pants	129. pants ⁽¹⁾	—
98. pants	— ⁽¹⁾	—
99. pants	—	—
100. pants	—	—
101. pants (svītrots)	—	—
102. pants	26. pants ⁽¹⁾	—
102. panta 2. punkts	217. pants	—
102.a pants	58. pants	—
103. pants	29., 30. un 31. pants	—
103.a pants	—	—
103.b pants	32. pants	—
103.c pants	33. pants	—
103.d pants	34. pants	—
103.e pants	35. pants	—
103.f pants	36. pants	—
103.g pants	37. panta a) punkts un 38. panta b) punkts	—
103.ga pants	23. pants	—
103.ga panta 7. punkts	217. pants	—
103.h panta a) līdz e) punkts	37. un 38. pants	—
103.h panta f) punkts	24. un 25. pants	—
103.i pants	39. pants	—
103.j pants	40. pants	—
103.k pants	41. pants	—
103.l pants	42. pants	—
103.m pants	43. pants	—
103.n pants	44. pants	—
103.n panta 4. punkts	212. pants	—
103.o pants	—	—
103.p pants	45. pants	—
103.q pants	46. pants	—
103.r pants	47. pants	—
103.s pants	48. pants	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
103.t pants	49. pants	—
103.u panta 1. punkta a) apakšpunkts	50. pants	—
103.u panta 1. punkta b) apakšpunkts	51. pants	—
103.u panta 2. līdz 5. punkts	52. pants	—
103.v pants	50. pants	—
103.w pants	—	—
103.x pants	—	—
103.y pants	—	—
103.z pants	—	—
103.za pants	53. un 54. pants	—
104. pants	—	—
105. panta 1. punkts	55. panta 1. punkts	—
105. panta 2. punkts	215. pants	—
106. pants	55. panta 4. punkts	—
107. pants	55. panta 3. punkts	—
108. panta 1. punkts	55. panta 2. punkts	—
108. panta 2. punkts	—	—
109. panta pirmais teikums	55. panta 1. punkta pēdējais teikums	—
110. pants	56. un 57. pants	—
111. pants	—	—
112. pants	—	—
113. panta 1. punkts	75. panta 1. punkta a) līdz e) apakšpunkts un 2. punkts	—
113. panta 2. punkts	75. panta 5. punkts	—
113. panta 3. punkta pirmā daļa	74. pants	—
113. panta 3. punkta otrā daļa	—	89. pants
113.a panta 1. līdz 3. punkts	76. pants	—
113.a panta 4. punkts	— ⁽¹⁾	89. pants
113.b pants	75. panta 3. punkts	—
113.c pants	167. pants	—
113.d panta 1. punkta pirmā daļa	78. panta 1. un 2. punkts	—
113.d panta 1. punkta otrā daļa	VII pielikums, II daļas 1. punkts	—
113.d panta 2. punkts	78. panta 3. punkts	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
113.d panta 3. punkts	82. pants	—
114. pants	78. panta 1. punkts ⁽¹⁾	—
115. pants	78. panta 1. punkts, 75. panta 1. punkta h) apakšpunkts	—
116. pants	78. panta 1. punkts, 75. panta 1. punkta f) un g) apakšpunkts	—
117. pants	77. pants	—
118. pants	78. panta 1. punkts	—
118.a pants	92. pants	—
118.b pants	93. pants	—
118.c pants	94. pants	—
118.d panta 1. punkts	94. panta 3. punkts	—
118.d panta 2. un 3. punkts	[109. panta 3. punkts]	—
118.e pants	95. pants	—
118.f pants	96. pants	—
118.g pants	97. pants	—
118.h pants	98. pants	—
118.i pants	99. pants	—
118.j pants	100. pants	—
118.k pants	101. pants	—
118.l pants	102. pants	—
118.m pants	103. pants	—
118.n pants	104. pants	—
118.o pants	—	—
118.p pants	—	—
118.q pants	105. pants	—
118.r pants	106. pants	—
118.s pants	107. pants	—
118.t pants	108. pants	—
118.u pants	112. pants	—
118.v pants	113. pants	—
118.w pants	117. pants	—
118.x pants	118. pants	—
118.y pants	119. pants	—
118.z pants	120. pants	—
118.za pants	121. pants	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
118.zb pants	—	—
119. pants	—	—
120. pants	—	—
120.a pants	81. pants	—
120.b pants	—	—
120.c pants	80. pants	—
120.d panta pirmā daļa	83. panta 2. punkts	—
120.d panta otrā daļa	[223. pants]	—
120.e panta 1. punkts	75. panta 3. un 4. punkts	—
120.e panta 2. punkts	83. panta 3. un 4. punkts	—
120.f pants	80. panta 3. punkts	—
120.g pants	80. panta 5. punkts un 91. panta c) punkts	—
121.a panta i) punkts	75. panta 2. punkts	—
121.a panta ii) punkts	75. panta 3. punkts	—
121.a panta iii) punkts	89. pants	—
121.a panta iv) punkts	75. panta 2. punkts un 91. panta b) punkts	—
121. panta b) punkts	91. panta a) punkts, 78. panta 3. punkts	—
121. panta c) punkta i) apakšpunkts	91. panta a) punkts	—
121. panta c) punkta ii) un iii) apakšpunkts	91. panta d) punkts	—
121. panta c) punkta iv) apakšpunkts	[223. pants]	—
121. panta d) punkta i) apakšpunkts	78. panta 1. punkts	—
121. panta d) punkta ii) līdz v) un vii) apakšpunkts	75. panta 2. un 3. punkts	—
121. panta d) punkta vi) apakšpunkts	89. pants	—
121. panta e) punkta (i) apakšpunkts	78. panta 1. punkts	—
121. panta e) punkta ii) līdz v), vii) apakšpunkts	75. panta 2. un 3. punkts	—
121. panta e) punkta vi) apakšpunkts	75. panta 2. punkts	—
121. panta f) punkta i) apakšpunkts	78. panta 1. punkts	—
121. panta f) punkta ii), iii) un v) apakšpunkts	75. panta 3. punkts	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
121. panta f) punkta iv) un vii) apakšpunkts	91. panta g) punkts	—
121. panta f) punkta vi) punkts	[223. pants]	—
121. panta g) punkts	75. panta 3. punkts	—
121. panta h) punkts	91. panta d) punkts	—
121. panta i) punkts	—	—
121. panta j) punkta i) apakšpunkts	75. panta 3. punkts	—
121. panta j) punkta ii) apakšpunkts	91. panta d) punkts	89. pants
121. panta k) punkts	122. pants	—
121. panta l) punkts	114., 115. un 116. pants	—
121. panta m) punkts	122. pants	—
121. panta otrā daļa	78. panta 3. punkts	—
121. panta trešā daļa	75. panta 3. un 4. punkts	—
121. panta ceturtais daļas a) līdz f) punkts	75. panta 3. punkts	—
121. panta ceturtais daļas g) punkts	75. panta 3. punkta m) punkts	—
121. panta ceturtais daļas h) punkts	80. panta 4. punkts	—
122. pants	152. pants	—
123. pants	157. pants	—
124. pants	—	—
125. pants	—	—
125.a pants	153. pants	—
125.b pants	154. pants	—
125.c pants	156. pants	—
125.d pants	155. pants	—
125.e pants	—	—
125.f pants	164. pants	—
125.g pants	164. panta 6. punkts	—
125.h pants	175. panta d) punkts	—
125.i pants	165. pants	—
125.j pants	164. pants	—
125.k pants	158. pants	—
125.l pants	164. pants	—
125.m pants	164. panta 6. punkts [un 175. panta d) punkts]	—
125.n pants	165. pants	—
125.o pants	154. un 158. pants	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
126. pants	165. pants	—
126.a panta 1., 3. un 4. punkts	161. pants	—
126.a panta 2. punkts	156. panta 2. punkts	—
126.b pants	157. panta 3. punkts	—
126.c pants	149. pants	—
126.d pants	150. pants	—
126.e pants	173. panta 2. punkts un 174. panta 2. punkts	—
127. pants	173. pants	—
128. pants	—	—
129. pants	—	—
130. pants	176. panta 1. punkts	—
131. pants	176. panta 2. punkts	—
132. pants	176. panta 3. punkts	—
133. pants	[177. panta 2. punkta e) punkts]	—
133.a panta 1. punkts	181. pants	—
133.a panta 2. punkts	191. pants	—
134. pants	177. un 178. pants	—
135. pants	—	—
136. pants	[180. pants]	—
137. pants	[180. pants]	—
138. pants	[180. pants]	—
139. pants	[180. pants]	—
140. pants	[180. pants]	—
140.a pants	181. pants	—
141. pants	182. pants	—
142. pants	193. pants	—
143. pants	180. pants	—
144. pants	184. pants	—
145. pants	187. panta a) punkts	—
146. panta 1. punkts	—	—
146. panta 2. punkts	185. pants	—
147. pants	—	—
148. pants	187. pants	—
149. pants	[180. pants]	—
150. pants	[180. pants]	—
151. pants	[180. pants]	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
152. pants	[180. pants]	—
153. pants	192. pants	—
154. pants	—	—
155. pants	—	—
156. pants	192. panta 5. punkts	—
157. pants	189. pants	—
158. pants	190. pants	—
158.a pants	90. pants	—
159. pants	194. pants	—
160. pants	195. pants	—
161. pants	176., 177., 178. un 179. pants	—
162. pants	196. pants	—
163. pants	197. pants	—
164. panta 1. punkts	198. panta 1. punkts	—
164. panta 2. līdz 4. punkts	198. panta 2. punkts ⁽¹⁾	—
165. pants	— ⁽¹⁾	—
166. pants	— ⁽¹⁾	—
167. pants	199. pants	—
168. pants	200. pants	—
169. pants	201. pants	—
170. pants	202. un 203. pants	—
171. pants	184. pants	—
172. pants	[186. panta 2. punkts]	—
173. pants	—	—
174. pants	205. pants	—
175. pants	206. pants	—
176. pants	209. pants	—
176.a pants	210. pants	—
177. pants	210. pants	—
177.a pants	210. pants	—
178. pants	164. pants	—
179. pants	210. panta 7. punkts	—
180. pants	211. pants	—
181. pants	211. pants	—
182. panta 1. punkts	213. pants	—
182. panta 2. punkts	—	—
182. panta 3. punkta trešā daļa	214. pants	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
182. panta 3. punkta pirmā, otrā un ceturtnā daļa	—	—
182. panta 4. līdz 7. punkts	—	—
182.a pants	216. pants	—
183. pants	—	—
184. panta 1. punkts	—	—
184. panta 2. punkts	225. panta a) punkts	—
184. panta 3. līdz 8. punkts	—	—
184. panta 9. punkts	225. panta b) punkts	—
185. pants	—	—
185.a pants	145. pants	—
185.b pants	223. pants	—
185.c pants	147. pants	—
185.d pants	146. pants	—
185.e pants	151. pants	—
185.f pants	148. pants	—
186. pants	219. pants	—
187. pants	219. pants	—
188. pants	219. pants	—
188.a panta 1. un 2. punkts	— ⁽¹⁾	—
188.a panta 3. un 4. punkts	—	—
188.a panta 5. līdz 7. punkts	[223. pants]	—
189. pants	[223. pants]	—
190. pants	—	—
190.a pants	—	—
191. pants	221. pants	—
192. pants	223. pants	—
193. pants	—	—
194. pants	—	62. un 64. pants
194.a pants	—	61. pants
195. pants	229. pants	—
196. pants	—	—
196.a pants	227. pants	—
196.b pants	229. pants	—
197. pants	—	—
198. pants	—	—
199. pants	—	—
200. pants	—	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
201. pants	230. panta 1. un 3. punkts	—
202. pants	230. panta 2. punkts	—
203. pants	—	—
203.a pants	231. pants	—
203.b pants	231. pants	—
204. pants	232. pants	—
I pielikums	I pielikums (I līdz XX daļa, XXIV/1 daļa)	—
II pielikums	I pielikums (XXI līdz XXIII daļa)	—
III pielikums	II pielikums	—
IV pielikums	III pielikums	—
V pielikums	IV pielikums	—
VI pielikums	XII pielikums	—
VII pielikums	—	—
VIIa pielikums	—	—
VIIb pielikums	—	—
VIIc pielikums	—	—
VIII pielikums	XIII pielikums	—
IX pielikums	— ⁽¹⁾	—
X pielikums	— ⁽¹⁾	—
Xa pielikums	—	—
Xb pielikums	VI pielikums	—
Xc pielikums	—	—
Xd pielikums	—	—
Xe pielikums	—	—
XI pielikums	—	—
XIa pielikums	VII pielikums, I daļa	—
XIb pielikums	VII pielikums, II daļa	—
XII pielikums	VII pielikums, III daļa	—
XIII pielikums	VII pielikums, IV daļa	—
XIV.A pielikums	VII pielikums, VI daļa	—
XIV.B pielikums	VII pielikums, V daļa	—
XIV.C pielikums	75. panta 2. un 3. punkts ⁽¹⁾	—
XV pielikums	VII pielikums, VII daļa	—

Regula (EK) Nr. 1234/2007	Šī Regula	Regula (ES) Nr. 1306/2013
XVa pielikums	VIII pielikums, I daļa	—
XVb pielikums	VIII pielikums, II daļa	—
XVI pielikums	VII pielikums, VIII daļa	—
XVIa pielikums	[173. panta 1. punkta i) apakšpunkts]	—
XVII pielikums	[180. pants]	—
XVIII pielikums	[180. pants]	—
XIX pielikums	—	—
XX pielikums	—	—
XXI pielikums	—	—
XXII pielikums	XIV pielikums	—

(¹) Skatīt Padomes regulu, kas jāpieņem saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu.

(²) Tomēr skatīt 230. pantu.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1309/2013

(2013. gada 17. decembris)

par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (2014–2020) un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1927/2006

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 175. panta trešo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Padome 2010. gada 26. martā atbalstīja Komisijas priekšlikumu uzsākt jaunu stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei (stratēģija "Eiropa 2020"). Viena no trim stratēģijas "Eiropa 2020" prioritātēm ir sociāli iekļaujoša izaugsme, lai, nodrošinot augstu nodarbinātības līmeni, ieguldot prasmēs, apkarojot nabadzību un modernizējot darba tirgus un izglītības un sociālās aizsardzības sistēmas, palīdzētu iedzīvotājiem paredzēt un pārvaldīt pārmaiņas un veidotu iekļaujošu saliedētu sabiedrību. Lai pārvarētu globalizācijas negatīvās sekas, ir arī jārada darbvietas visā Savienībā un ir vajadzīga apņēmīga politika, kas atbalsta izaugsmi.
- (2) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1927/2006 ⁽³⁾ uz daudzgadu finanšu shēmas darbības laiku, proti, no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, tika izveidots Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF). Ar EGF palīdzību Savienība var izrādīt solidaritāti ar darba ņēmējiem, kuri atlaisti tādēļ, ka globalizācijas un globālu finanšu un ekonomikas krīžu dēļ ir notikušas lielas strukturālas

pārmaiņas pasaules tirdzniecības modeļos, un no tā var atbalstīt arī atbalsta saņēmējus nelielos darba tirgos vai ārkārtas apstākļos, jo īpaši saistībā ar kolektīviem pieteikumiem, kurus iesnieguši mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), pat tad, ja atlaisto darba ņēmēju skaits ir mazāks par parasto EGF mobilizācijas sliekšni.

- (3) Komisija 2011. gada 29. jūnija paziņojumā "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020" atzīst, ka EGF ir fonds ar elastīgu pieeju, atbalstot darba ņēmējus, kuri zaudējuši darbu, un palīdzot tiem pēc iespējas ātrāk atrast citu darbu. Savienībai arī 2014. gada 1. janvāra – 2020. gada 31. decembra daudzgadu finanšu shēmas laikā būtu jāturpina sniegt atlaistajiem darba ņēmējiem īpašu vienreizēju atbalstu, lai atvieglotu šo personu profesionālo atkalkulāšanos reģionos, nozarēs, teritorijās vai darba tirgos, kurus negatīvi ietekmējuši ievērojami ekonomikas traucējumi. Ņemot vērā fonda mērķi sniegt atbalstu steidzamās situācijās un neparedzētos apstākļos, EGF būtu jāpaliek ārpus daudzgadu finanšu shēmas.
- (4) Regulas (EK) Nr. 1927/2006 darbības joma tika paplašināta 2009. gadā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 546/2009 ⁽⁴⁾, kas bija daļa no Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna, ietverot darba ņēmējus, kuri atlaisti tieši globālās ekonomikas un finanšu krīzes rezultātā. Lai EGF varētu reaģēt esošās vai turpmākās krīzes situācijās, tā darbības jomai būtu jāaptver darba ņēmēju atļaušana nopietnu ekonomikas traucējumu rezultātā, ko izraisījusi ilgstoša globālā finanšu un ekonomikas krīze, kam pievēršas Regula (EK) Nr. 546/2009, vai jauna globāla finanšu un ekonomikas krīze.
- (5) Dublinā Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondā (Eurofound) izvietotais Eiropas Novērošanas centrs pārmaiņu jautājumos palīdz Komisijai un dalībvalstīm, nodrošinot kvalitatīvas un kvantitatīvas analīzes, lai palīdzētu novērtēt globalizācijas tendences un EGF līdzekļu izlietojumu.
- (6) Lai EGF varētu turpināt darboties kā Eiropas mēroga instruments, EGF atbalsta pieteikumu iesniegšanai vajadzētu būt iespējamai, kad atlaisto darba ņēmēju skaits sasniedz minimālo sliekšni. Tomēr nelielos darba tirgos, piemēram, mazās dalībvalstīs vai attālos reģionos, vai ārkārtējos apstākļos pieteikumus var iesniegt arī tad, ja atlaisto darba ņēmēju skaits ir mazāks.

⁽¹⁾ OV C 143, 22.5.2012., 42. lpp.

⁽²⁾ OV C 225, 27.7.2012., 159. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1927/2006 (2006. gada 20. decembris) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izveidi (OV L 406, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 546/2009 (2009. gada 18. jūnijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1927/2006 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izveidi (OV L 167, 29.6.2009., 26. lpp.).

- (7) Atlaistajiem darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies, vajadzētu būt vienlīdzīgai pieejai EGF neatkarīgi no darba līguma vai darba attiecību veida. Tādēļ šajā regulā par EGF atbalsta saņēmējiem būtu jāuzskata atlaistie darba ņēmēji, kā arī pašnodarbinātas personas, kuru darbība ir beigusies.
- (8) No EGF būtu uz laiku jāsniedz palīdzība jauniešiem, kuri nav nedz nodarbināti, nedz iesaistīti izglītībā vai apmācībā un kuri dzīvo reģionos, kas ir tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu, jo minētajos reģionos tiek atlaists neproporcionāli liels skaits darba ņēmēju.
- (9) EGF finansiālie ieguldījumi galvenokārt būtu jāvelta aktīviem darba tirgus pasākumiem, lai atbalsta saņēmēji ātri atkal atrastu noturīgu darbu vai nu sākotnējā darbības nozarē, vai kādā citā nozarē. Tādēļ finansiālu pabalstu iekļaušana saskaņotajā individualizēto pakalpojumu kopumā būtu jāierobežo. Uzņēmumus varētu mudināt līdzfinansēt no EGF atbalstītos pasākumus.
- (10) Izstrādājot aktīvu darba tirgus politikas pasākumu saskaņoto kopumu, dalībvalstīm būtu jāizvēlas pasākumi, kas būtiski uzlabo atbalsta saņēmēju piemērotību darba tirgum. Dalībvalstīm būtu jācenšas panākt, lai pēc iespējas lielāks atbalsta saņēmēju skaits, kuri piedalās šajos pasākumos, cik vien iespējams drīz sešu mēnešu laikposmā pirms jāiesniedz ziņojums par finansiālo ieguldījumu izmantošanu atkal atrastu noturīgu darbu.
- (11) Izstrādājot aktīvu darba tirgus politikas pasākumu saskaņoto kopumu, dalībvalstīm īpaša uzmanība būtu jāpievērš neizdevīgākā situācijā esošiem atbalsta saņēmējiem, tostarp gados jauniem un gados vecākiem bezdarbniekiem, kā arī tiem, kuriem draud nabadzība, ņemot vērā to, ka minētās grupas globālās finanšu un ekonomikas krīzes un globalizācijas dēļ saskaras ar īpaši lielām problēmām saistībā ar atgriešanos darba tirgū.
- (12) Īstenojot EGF, būtu jāievēro un jāsekmē dzimumu līdztiesības un nediskriminācijas princips, jo tie ir starp Savienības pamatvērtībām un ir iestrādāti stratēģijā "Eiropa 2020".
- (13) Lai efektīvi un ātri atbalstītu atbalsta saņēmējus, dalībvalstīm būtu jādarā viss iespējamais, lai iesniegtu pilnīgus pieteikumus EGF finansiālā ieguldījuma saņemšanai. Papildu informācijas sniegšana būtu jāierobežo laikā.
- (14) Atbalsta saņēmēju un to struktūru interesēs, kas ir atbildīgas par pasākumu īstenošanu, pieteikuma iesniedzējai dalībvalstij būtu jāinformē visi pieteikuma procesā iesaistītie dalībnieki par pieteikuma virzību.
- (15) Saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu EGF finansiālie ieguldījumi nedrīkstētu aizstāt atbalsta pasākumus, kas atbalsta saņēmējiem ir pieejami no Savienības fondiem vai citās Savienības politikas jomās vai programmās, bet, ja iespējams, EGF finansiālajiem ieguldījumiem šādi pasākumi būtu jāpapildina.
- (16) Būtu jāiekļauj īpaši noteikumi par informācijas un komunikācijas pasākumiem attiecībā uz EGF intervences gadījumiem un iznākumiem.
- (17) Lai paustu Savienības solidaritāti ar atlaistajiem darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies, līdzfinansējuma likme būtu jānosaka 60 % apmērā no pasākumu kopuma izmaksām un tās īstenošanas.
- (18) Lai atvieglotu šīs regulas īstenošanu, izdevumiem vajadzētu būt atbilstīgiem vai nu no dienas, kad dalībvalsts sāk sniegt individualizētus pakalpojumus, vai no dienas, kad dalībvalstij radušies administratīvie izdevumi saistībā ar EGF īstenošanu.
- (19) Lai nodrošinātu vajadzības, jo īpaši, ja tās rodas gada pirmajos mēnešos, kad pārvietot līdzekļus no citām budžeta pozīcijām ir īpaši sarežģīti, ikgadējā budžeta procedūrā EGF budžeta pozīcijā būtu jānodrošina pietiekams daudzums maksājumu apropriāciju.
- (20) Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembris Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽¹⁾ ("Iestāžu nolīgums") ir noteikta EGF budžeta struktūra.
- (21) Atbalsta saņēmēju interesēs palīdzība būtu jādarā pieejama cik ātri un efektīvi vien iespējams. EGF lēmumu pieņemšanas procesā iesaistītajām dalībvalstīm un Savienības iestādēm būtu jādarā viss iespējamais, lai mazinātu pieteikumu izskatīšanas laiku un vienkāršotu procedūras, nodrošinot, ka lēmumus par EGF mobilizāciju pieņem ātri un bez sarežģījumiem.
- (22) Ja tiek slēgts kāds uzņēmums, tā atlaistajiem darba ņēmējiem var palīdzēt pārņemt daļu no tā darbības vai visu darbību, un dalībvalsts, kurā uzņēmums atrodas, var izmaksāt avansā līdzekļus, kas ir steidzami vajadzīgi, lai to varētu izdarīt.

⁽¹⁾ OV C 373, 20.12.2013, 1 lpp.

(23) Lai Eiropas Parlaments varētu veikt politisku kontroli un Komisija varētu pastāvīgi uzraudzīt ar EGF palīdzību gūtos rezultātus, dalībvalstīm būtu jāiesniedz noslēguma ziņojums par EGF īstenošanu.

(24) Saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ("Finanšu regula")⁽¹⁾ dalībvalstīm arī turpmāk vajadzētu būt atbildīgām par finansiālā ieguldījuma izmantošanu un to darbību pārvaldību un kontroli, kuras atbalsta ar Savienības finansējumu. Dalībvalstīm būtu jāsniedz pārskats par saņemtā EGF finansiālā ieguldījuma izlietojumu. Ņemot vērā to, ka EGF darbību īstenošanas laiks ir īss, ziņošanas pienākumiem būtu jāatspoguļo EGF intervences pasākumu īpašais raksturs. Tādēļ ir nepieciešams atkāpties no Finanšu regulas attiecībā uz ziņošanas pienākumiem.

(25) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet darbības mēroga vai iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Mērķi

Ar šo regulu izveido Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (EGF) uz daudzgadu finanšu shēmas darbības laikposmu, kas ilgst no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

EGF mērķis ir sekmēt Savienībā pārdomātu, iekļaujošu un noturīgu ekonomikas izaugsmi un veicināt noturīgu nodarbinātību, dodot iespēju Savienībai uzskatāmi parādīt solidaritāti ar darba ņēmējiem, kuri atlaisti, un ar pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies tādu lielu strukturālu pārmaiņu rezultātā, kas pasaules tirdzniecības modeļos notikušas globalizācijas dēļ, saistībā ar ilgstošu globālo finanšu un ekonomikas krīzi, kam pievēršas Regula (EK) Nr. 546/2009, vai saistībā ar jaunu globālu finanšu un ekonomikas krīzi, un atbalstīt viņus.

To darbību mērķis, kas saņem finansiālus ieguldījumus no EGF, ir nodrošināt, lai pēc iespējas lielāks skaits atbalsta saņēmēju, kuri piedalās šajās darbībās, cik vien iespējams drīz sešu mēnešu laikposmā, pirms jāiesniedz 18. panta 1. punktā minētais noslēguma ziņojums, atrastu noturīgu darba vietu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

2. pants

Darbības joma

Šo regulu piemēro dalībvalstu pieteikumiem uz EGF finansiāliem ieguldījumiem darbībām, kas paredzētas:

- a) darba ņēmējiem, kuri atlaisti, un pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies tādu lielu strukturālu pārmaiņu rezultātā, kas pasaules tirdzniecības modeļos notikušas globalizācijas dēļ, par ko īpaši liecina būtisks importa pieaugums Savienībā, būtiskas izmaiņas Savienības preču vai pakalpojumu tirdzniecībā, strauja Savienības tirgus daļas samazināšanās kādā nozarē vai darbības pārvietošana uz trešām valstīm, ar noteikumu, ka minētajai darba ņēmēju atlaišanai ir būtiska negatīva ietekme uz vietējo, reģionālo vai valsts ekonomiku;
- b) darba ņēmējiem, kuri atlaisti, un pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies saistībā ar ilgstošu globālo finanšu un ekonomikas krīzi, kam pievēršas Regula (EK) Nr. 546/2009, vai saistībā ar jaunu globālu finanšu un ekonomikas krīzi.

3. pants

Definīcija

Šajā regulā "atbalsta saņēmējs" ir:

- a) darba ņēmējs, kura darba attiecības tiek pārtrauktas pirms laika, viņu atlaižot, vai kura darba attiecības beidzas 4. pantā minētajā atskaites periodā un netiek atjaunotas;
- b) pašnodarbināta persona, kura nodarbināja ne vairāk kā 10 darba ņēmējus, kas atlaisti atbilstīgi šīs regulas darbības jomai, un kuras darbība ir beigusies, ar noteikumu, ka darbība bija uzskatāmi atkarīga no attiecīgā uzņēmuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē vai ka saskaņā ar 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu pašnodarbinātā persona darbojās attiecīgajā ekonomikas nozarē.

4. pants

Intervences kritēriji

1. EGF finansiālo ieguldījumu piešķir, ja pastāv 2. pantā minētie nosacījumi, kā rezultātā:

- a) četru mēnešu atskaites periodā kopā vismaz 500 darba ņēmēji ir atlaisti vai pašnodarbinātu personu darbība ir beigusies kādā dalībvalsts uzņēmumā, ieskaitot darba ņēmēju atlaišanu un pašnodarbinātu personu darbības beigšanos uzņēmuma piegādes uzņēmumos vai pakārtotās ražošanas uzņēmumos;

b) deviņu mēnešu atskaites periodā vismaz 500 darba ņēmēji atlaisti vai pašnodarbinātu personu darbība beigusies, īpaši MVU, kuri visi darbojas vienā un tajā pašā ekonomikas nozarē, kas definēta NACE 2. redakcijas nodaļas līmenī, un kuri atrodas vienā vai divos kaimiņu reģionos, kas definēti NUTS 2 līmenī, vai vairāk nekā divos kaimiņu reģionos, kas definēti NUTS 2 līmenī, ja divos reģionos kopā skarti vairāk kā 500 darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas.

2. Nelielos darba tirgos vai ārkārtas apstākļos, jo īpaši saistībā ar kolektīviem pieteikumiem, kuros iesaistīti MVU, ja pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts tos pienācīgi pamatojusi, finansiālā ieguldījuma pieteikumu saskaņā ar šo pantu var uzskatīt par pieņemamu, lai arī 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētie kritēriji nav pilnībā izpildīti, ja darba ņēmēju atlaišanai ir būtiska negatīva ietekme uz nodarbinātību un vietējo, reģionālo vai valsts ekonomiku. Pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts norāda, kuri 1. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktie intervences kritēriji nav pilnībā izpildīti. Ārkārtas apstākļos veikto ieguldījumu kopsumma nedrīkst pārsniegt 15 % no EGF gada maksimālās summas.

5. pants

Atlaisto darba ņēmēju skaita un darbības beigšanas aprēķināšana

1. Pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts norāda metodi, ko izmanto, lai 4. panta nolūkiem aprēķinātu 3. pantā minēto darba ņēmēju un pašnodarbināto personu skaitu.

2. Pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts aprēķina 1. punktā minēto skaitu uz vienu no turpmāk minētajiem datumiem:

a) datums, kurā darba devējs saskaņā ar Padomes Direktīvas 98/59/EK ⁽¹⁾ 3. panta 1. punktu kompetentajai valsts iestādei rakstveidā paziņo par plānoto kolektīvo atlaišanu; šajā gadījumā pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts sniedz Komisijai papildinformāciju par faktisko atlaisto darba ņēmēju skaitu, kas veikta saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punktu, pirms Komisijas pabeidz izvērtējumu;

b) datums, kad darba devējs individuāli paziņo darba ņēmējam par atlaišanu vai darba līguma izbeigšanu;

c) darba līguma faktiskās izbeigšanas vai izbeigšanās datums;

d) norīkojuma beigas nodarbinātāju uzņēmumā; vai

e) attiecībā uz pašnodarbinātu personu — darbības izbeigšanas datums, kā noteikts saskaņā ar valsts tiesību vai administratīvajiem aktiem.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 98/59/EK (1998. gada 20. jūlijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu (OV L 225, 12.8.1998., 16. lpp.).

6. pants

Atbalsta saņēmēji, kuri ir tiesīgi pretendēt uz atbalstu

1. Pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts var sniegt EGF līdzfinansētus individualizētus pakalpojumus atbalsta saņēmējiem, kuri ir tiesīgi pretendēt uz atbalstu un kuri var ietilpt šādās grupās:

a) darba ņēmēji, kas atlaisti, un pašnodarbinātās personas, kuru darbība beigusies 4. pantā noteiktajā atskaites periodā un kuru skaits aprēķināts saskaņā ar 5. pantu;

b) darba ņēmēji, kas atlaisti, un pašnodarbinātas personas, kuru darbība beigusies pirms vai pēc 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētā atskaites perioda un kuru skaits aprēķināts saskaņā ar 5. pantu; vai

c) darba ņēmēji, kas atlaisti, un pašnodarbinātas personas, kuru darbība beigusies, gadījumos, kad pieteikums saskaņā ar 4. panta 2. punktu atkāpjas no 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem.

Darba ņēmējus un pašnodarbinātas personas, kas minētas pirmās daļas b) un c) apakšpunktā, uzskata par tiesīgiem pretendēt uz atbalstu, ja viņi tikuši atlaisti vai to darbība beigusies pēc vispārēja paziņojuma par plānoto atlaišanu un ar noteikumu, ka var noteikt skaidru cēloņsakarību ar notikumu, kurš izraisīja atlaišanu atskaites periodā.

2. Atkāpjoties no 2. panta, pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts līdz 2017. gada 31. decembrim var sniegt individualizētus pakalpojumus, ko līdzfinansē no EGF, tik lielam skaitam NEET, kuri pieteikuma iesniegšanas dienā ir jaunāki par 25 gadiem vai - ja dalībvalstis tā nolēm - jaunāki par 30 gadiem, kas vienlīdzīgi paredzēto atbalsta saņēmēju skaitam, prioritāti piešķirot personām, kuras ir atlaistas vai kuru darbība ir beigusies, ar noteikumu, ka vismaz daži no atlaišanas gadījumiem 3. panta nozīmē ir notikuši NUTS 2 līmeņa reģionos, kas ir tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu. Atbalstu NEET, kas ir jaunāki par 25 gadiem, vai - ja dalībvalstis tā nolēm - jaunāki par 30 gadiem, var sniegt tajos NUTS 2 līmeņa reģionos, kuri ir tiesīgi uz atbalstu saskaņā ar Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu.

7. pants

Darbības, par kurām ir tiesības saņemt atbalstu

1. Finansiālu ieguldījumu no EGF var sniegt aktīviem darba tirgus pasākumiem, kas ir daļa no saskaņotā to individualizēto pakalpojumu kopuma, kuri paredzēti, lai veicinātu paredzēto atbalsta saņēmēju, jo īpaši neizdevīgākā situācijā esošu, gados vecāku un jaunu bezdarbnieku, atkaliekļaušanos darba tirgū vai pašnodarbinātībā. Saskaņotajā individualizēto pakalpojumu kopumā jo īpaši var būt:

- a) individuāli pielāgota apmācība un pārkvalifikācija, tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmju apgūšana un iegūtās pieredzes dokumentāla apliecināšana, palīdzība darba meklēšanā, profesionālā orientācija, konsultāciju pakalpojumi, darbaudzināšana, pārceļšanas atbalsts, uzņēmējdarbības veicināšana, atbalsts pašnodarbinātībai, uzņēmējdarbības sākšanai, darba ņēmēju īstenotai pārņemšanai un sadarbības pasākumi;
- b) īpaši pasākumi, kas ir ierobežoti laikā, piemēram, pabalsti darba meklēšanai, stimuli darba devējiem, lai veicinātu darbā pieņemšanu, mobilitātes pabalsti, uzturēšanās vai apmācības pabalsti (tostarp pabalsti aprūpētājiem);
- c) pasākumi, lai jo īpaši stimulētu neizdevīgākā situācijā esošu, gados vecāku un jaunu bezdarbnieku palikšanu darba tirgū vai atgriešanos tajā.

To pasākumu izmaksas, kas minēti b) apakšpunktā, nedrīkst pārsniegt 35 % no šajā punktā uzskaitīto saskaņotā individualizēto pakalpojumu kopuma pasākumu kopējām izmaksām.

Ieguldījumu izmaksas pašnodarbinātībai, uzņēmējdarbības sākšanai un darba ņēmēju īstenotai pārņemšanai nedrīkst pārsniegt EUR 15 000.

Saskaņotā individualizēto pakalpojumu kopuma sagatavošanā būtu jāprognozē turpmākās darba tirgus perspektīvas un nepieciešamās prasmes. Saskaņotajam kopumam būtu jāatbilst pārejai uz resursu ziņā efektīvu un noturīgu ekonomiku.

2. Par turpmāk minētajiem pasākumiem nav tiesību saņemt finansiālu ieguldījumu no EGF:

- a) īpaši laikā ierobežoti pasākumi, kas minēti 1. punkta b) apakšpunktā un kuru īstenošana nav atkarīga no tā, vai paredzētie atbalsta saņēmēji piedalās darba meklēšanas vai apmācības pasākumos;
- b) darbības, par kurām ir atbildīgi uzņēmumi saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai koplīgumiem.

Darbības, ko atbalsta EGF, neaizstāj pasīvus sociālās aizsardzības pasākumus.

3. Saskaņoto individualizēto pakalpojumu kopumu izstrādā, apspriežoties ar paredzētajiem atbalsta saņēmējiem vai to pārstāvjiem, vai sociālajiem partneriem.

4. Pēc pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts iniciatīvas finansiālo ieguldījumu no EGF var piešķirt sagatavošanās, pārvaldības, informācijas un publicitātes, kontroles un ziņojumu sniegšanas pasākumiem.

8. pants

Pieteikumi

1. Pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts iesniedz pieteikumu Komisijai 12 nedēļās no dienas, kad ir izpildīti 4. panta 1. vai 2. punktā noteiktie kritēriji.

2. Divās nedēļās no pieteikuma iesniegšanas dienas vai attiecīgā gadījumā no dienas, kad Komisijas rīcībā ir pieteikuma tulkojums, atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāk, Komisija apliecina pieteikuma saņemšanu un informē dalībvalsti par jebkādu papildu informāciju, kas tai ir vajadzīga, lai pieteikumu izvērtētu.

3. Ja Komisijai šāda papildu informācija ir vajadzīga, dalībvalsts atbild sešās nedēļās no pieprasījuma dienas. Komisija pēc attiecīgās dalībvalsts pienācīgi pamatota pieprasījuma pagarina šo termiņu par divām nedēļām.

4. Pamatojoties uz dalībvalsts sniegto informāciju, Komisija pabeidz izvērtēt pieteikuma atbilstību finansiāla ieguldījuma piešķiršanas nosacījumiem 12 nedēļās pēc pilnīga pieteikuma vai attiecīgā gadījumā pieteikuma tulkojuma saņemšanas. Ja Komisija izņēmuma kārtā nevar minēto termiņu ievērot, tā sniedz rakstisku paskaidrojumu, kurā izklāstīti kavēšanās iemesli.

5. Pilnīgā pieteikumā ir šāda informācija:

- a) argumentēta analīze par saistību starp atlaišanu vai darbības beigšanos un lielām strukturālām pārmaiņām pasaules tirdzniecības modeļos vai vietējās, reģionālās un valsts ekonomikas nopietniem traucējumiem, ko izraisījusi globalizācija vai ilgstoša globālā finanšu un ekonomikas krīze, vai jauna globāla finanšu un ekonomikas krīze. Šo analīzi veic visatbilstošākajā līmenī, pamatojoties uz statistikas un citu informāciju, lai pierādītu atbilstību 4. pantā izklāstītajiem intervences kritērijiem;
- b) apstiprinājums, ka gadījumā, ja uzņēmums, kurš atlaidis darba ņēmējus, pēc atlaišanas ir turpinājis darbību, tas ir ievērojis juridiskos pienākumus, kas attiecas uz darba ņēmēju atlaišanu, un ir sniedzis darba ņēmējiem atbilstošu palīdzību;
- c) izvērtējums par atlaisto darba ņēmēju skaitu saskaņā ar 5. pantu un to notikumu izklāsts, kas izraisījuši atlaišanu;
- d) attiecīgos gadījumos to uzņēmumu identifikācija, kuros atlaiž darba ņēmējus, piegādes vai pakārtotās ražošanas uzņēmumu un nozaru identifikācija, kā arī paredzēto atbalsta saņēmēju kategoriju identifikācija, tos sadalot pa dzimumiem un vecuma grupām;
- e) paredzamā atlaišanas ietekme uz ekonomiku un nodarbinātību vietējā, reģionālā vai valsts līmenī;

- f) saskaņotā individualizēto pakalpojumu kopuma apraksts un saistītie izdevumi, tostarp jo īpaši pasākumi, lai atbalstītu neizdevīgākā situācijā esošiem, gados vecākiem un gados jauniem atbalsta saņēmējiem paredzētas nodarbinātības iniciatīvas;
- g) paskaidrojums par to, kā pasākumu kopums papildina darbības, ko finansē no citiem valsts vai Savienības fondiem, kā arī informācija par darbībām, kas attiecīgajiem uzņēmumiem ir obligāti jāveic saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai koplīgumiem;
- h) paredzamais budžets attiecībā uz katru no sastāvdaļām saskaņotajā tādu individualizēto pakalpojumu kopumā, kurus sniedz paredzēto atbalsta saņēmēju atbalstam, un attiecībā uz sagatavošanās, pārvaldības, informācijas un publicitātes, kontroles un ziņojumu sniegšanas darbībām;
- i) datumi, kuros sāks vai paredzēts sākt sniegt individualizētos pakalpojumus paredzētajiem atbalsta saņēmējiem un veikt EGF īstenošanas darbības, kā noteikts attiecīgi 7. panta 1. un 3. punktā;
- j) procedūras, ko ievēro, apspriežoties ar paredzētajiem atbalsta saņēmējiem vai viņu pārstāvjiem, vai sociālajiem partneriem, kā arī vietējām un reģionālām iestādēm vai vajadzības gadījumā citām attiecīgām organizācijām;
- k) paziņojums par pieprasītā EGF atbalsta atbilstību procesuālajiem un materiālajiem Savienības noteikumiem par valsts atbalstu, kā arī paziņojums, kurā izklāstīts, kāpēc individualizētie pakalpojumi neaizstāj pasākumus, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai koplīgumu jāveic uzņēmumiem;
- l) valsts priekšfinansējuma vai līdzfinansējuma avoti un attiecīgā gadījumā citi līdzfinansējuma avoti.

9. pants

Papildināmība, atbilstība un koordinācija

1. Finansiāls ieguldījums no EGF neaizstāj darbības, par ko atbild uzņēmumi atbilstīgi valsts tiesību aktiem vai koplīgumiem.
2. Atbalsts paredzētajiem atbalsta saņēmējiem papildina dalībvalstu darbības valsts, reģionālā vai vietējā līmenī, tostarp tās, ko līdzfinansē no Savienības fondiem.
3. Finansiālais ieguldījums no EGF ir tikai tādā apjomā, kāds nepieciešams, lai apliecinātu solidaritāti un sniegtu pagaidu, vienreizēju atbalstu paredzētajiem atbalsta saņēmējiem. EGF atbalstītās darbības atbilst Savienības un valsts tiesību aktiem, tostarp noteikumiem par valsts atbalstu.

4. Saskaņā ar attiecīgajiem pienākumiem Komisija un pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts nodrošina Savienības fondu palīdzības koordināciju.

5. Pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts nodrošina, ka konkrētās darbības, kas saņem finansiālu ieguldījumu no EGF, nesaņem palīdzību arī no citiem Savienības finanšu instrumentiem.

10. pants

Vīriešu un sieviešu līdztiesība un nediskriminēšana

Komisija un dalībvalstis nodrošina, ka vīriešu un sieviešu līdztiesība un dzimumu perspektīvas integrācija ir dažādu finansiālā ieguldījuma no EGF īstenošanas posmu neatņemama sastāvdaļa un tiek veicināta šo posmu īstenošanas gaitā. Komisija un dalībvalstis veic visus piemērotus pasākumus, lai EGF pieejamībā un finansiālā ieguldījuma īstenošanas dažādajos posmos novērstu jebkādu diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.

11. pants

Tehniskā palīdzība pēc Komisijas iniciatīvas

1. Pēc Komisijas iniciatīvas lielākais 0,5 % no EGF gada maksimālās summas var izmantot, lai finansētu sagatavošanos, pārraudzību, datu vākšanu un zināšanu bāzes izveidi saistībā ar EGF īstenošanu. To var arī izmantot tādu administratīvā un tehniskā atbalsta, informācijas un komunikācijas pasākumu, kā arī revīzijas, kontroles un novērtēšanas pasākumu finansēšanai, kas nepieciešami šīs regulas īstenošanai.
2. Ievērojot 1. punktā noteikto maksimālo apjomu, Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, katra gada sākumā dara pieejamu tehniskai palīdzībai paredzētu summu.
3. Uzdevumus, kas paredzēti 1. punktā, veic saskaņā ar Finanšu regulu, kā arī saskaņā ar īstenošanas noteikumiem, ko piemēro šim budžeta izpildes veidam.
4. Komisijas tehniskā palīdzība ietver informācijas un norādījumu sniegšanu dalībvalstīm par EGF izmantošanu, pārraudzību un novērtēšanu. Komisijai būtu arī jāsniedz informācija un skaidri norādījumi par EGF izmantošanu Eiropas un valstu sociālajiem partneriem.

12. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts sniedz informāciju par finansētajām darbībām un publisko tās. Šādu informāciju adresē paredzētajiem atbalsta saņēmējiem, vietējām un reģionālajām iestādēm, sociālajiem partneriem, plašsaziņas līdzekļiem un plašai sabiedrībai. Ar to izceļ Savienības lomu un nodrošina, ka EGF ieguldījums ir redzams.

2. Komisija internetā uztur un regulāri atjaunina tīmekļa vietni, kas pieejama visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās, lai sniegtu atjauninātu informāciju par EGF, norādījumus par pieteikumu iesniegšanu, kā arī informāciju par apstiprinātajiem un noraidītajiem pieteikumiem un par Eiropas Parlamenta un Padomes lomu budžeta procedūrā.

3. Lai uzlabotu EGF efektivitāti un nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi un darba ņēmēji zina par EGF, Komisija īsteno informācijas un komunikācijas pasākumus par EGF intervences gadījumiem un iznākumiem, kas pamatojas uz tās pieredzi. Komisija reizi divos gados ziņo par EGF izlietojumu pa valstīm un nozarēm.

4. No resursiem, kas saskaņā ar šo regulu piešķirti komunikācijas darbībām, sedz arī institucionālo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ja tās ir saistītas ar šīs regulas vispārējiem mērķiem.

13. pants

Finansiālā ieguldījuma noteikšana

1. Komisija, pamatojoties uz izvērtējumu, kas veikts saskaņā ar 8. pantu, un jo īpaši ņemot vērā paredzēto atbalsta saņēmēju skaitu, ierosinātās darbības un paredzētās izmaksas, novērtē un pēc iespējas ātrāk ierosina varbūtējo EGF finansiālā ieguldījuma summu, ko var sniegt pieejamo resursu robežās. Summa nedrīkst pārsniegt 60 % no kopējām paredzētajām izmaksām, kas minētas 8. panta 5. punkta h) apakšpunktā.

2. Ja, pamatojoties uz izvērtējumu, kas veikts saskaņā ar 8. pantu, Komisija secina, ka nosacījumi finansiāla ieguldījuma piešķiršanai saskaņā ar šo regulu ir izpildīti, tā nekavējoties sāk 15. pantā izklāstīto procedūru.

3. Ja, pamatojoties uz izvērtējumu, kas veikts saskaņā ar 8. pantu, Komisija secina, ka nosacījumi finansiālā ieguldījuma piešķiršanai saskaņā ar šo regulu nav izpildīti, tā nekavējoties par to paziņo pieteikuma iesniedzējai dalībvalstij.

14. pants

Izdevumu atbilstība

1. EGF finansiālo ieguldījumu par izdevumiem var saņemt no datumiem, kas norādīti pieteikumā atbilstīgi 8. panta 5. punkta i) apakšpunktam un kad attiecīgā dalībvalsts sāk vai gatavojas sākt sniegt individualizētos pakalpojumus paredzētajiem atbalsta saņēmējiem vai veic administratīvos izdevumus, lai īstenotu EGF, attiecīgi saskaņā ar 7. panta 1. un 4. punktu.

2. Dotāciju gadījumā attiecīgi piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 1303/2013 ⁽¹⁾ 67. un 68. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) ⁽²⁾ Nr. 1304/2013 14. pantu un visus deleģētos aktus, ko Komisija pieņēmusi atbilstīgi minētajām regulām.

15. pants

Budžeta procedūra

1. Noteikumi attiecībā uz EGF atbilst Iestāžu nolīguma 13. punktam.

2. Apropriācijas, kas attiecas uz EGF, iekļauj Savienības vispārējā budžetā kā uzkrājumu.

3. Komisija, no vienas puses, un Eiropas Parlaments un Padome, no otras puses, cenšas saīsināt laiku, kas vajadzīgs, lai mobilizētu EGF.

4. Ja Komisija ir secinājusi, ka nosacījumi EGF finansiālā ieguldījuma piešķiršanai ir izpildīti, tā iesniedz priekšlikumu to mobilizēt. Lēmumu par EGF mobilizēšanu Eiropas Parlaments un Padome pieņem kopīgi viena mēneša laikā pēc iesniegšanas Eiropas Parlamentam un Padomei. Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, un Eiropas Parlaments pieņem lēmumu ar deputātu balsu vairākumu un trijām piektdaļām nodoto balsu.

Vienlaikus ar savu priekšlikumu lēmumam par EGF mobilizēšanu Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz priekšlikumu par līdzekļu pārvietojumu uz attiecīgām budžeta pozīcijām. Domstarpību gadījumā sāk trilogā procedūru.

Ar EGF saistītus līdzekļu pārvietojumus veic saskaņā ar Finanšu regulas 27. pantu.

5. Tajā pašā laikā, kad tā pieņem priekšlikumu lēmumam par EGF mobilizēšanu, Komisija ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu par finansiālo ieguldījumu, kas stājas spēkā dienā, kad Eiropas Parlaments un Padome pieņem lēmumu mobilizēt EGF.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1083/2013 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1304/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 470. lpp).

6. Priekšlikumā lēmumam par EGF mobilizēšanu atbilstīgi 4. punktam iekļauj:

- a) izvērtējumu, kas veikts saskaņā ar 8. panta 4. punktu, kopā ar informācijas kopsavilkumu, kas ir minētā izvērtējuma pamatā;
- b) pierādījumus, ka 4. un 9. pantā noteiktie kritēriji ir izpildīti; un
- c) iemeslus ierosināto summu pamatojumam.

16. pants

Finansiālā ieguldījuma izmaksa un izmantošana

1. Pēc tam, kad ir stājies spēkā lēmums par finansiālo ieguldījumu saskaņā ar 15. panta 5. punktu, Komisija attiecīgajai dalībvalstij vienā priekšfinansējuma maksājumā izmaksā finansiālo ieguldījumu 100 % apmērā, un parasti tas notiek 15 dienu laikā. Priekšfinansējumu dzēš, kad finansiālo ieguldījumu izbeidz saskaņā ar 18. panta 2. punktu.

2. Finansiālo ieguldījumu, kas minēts 1. punktā, izmanto, piemērojot dalītu pārvaldību saskaņā ar Finanšu regulas 59. pantu.

3. Sīkākus finansēšanas tehniskos noteikumus nosaka Komisija 15. panta 5. punktā minētajā lēmumā par finansiālo ieguldījumu.

4. Dalībvalsts 7. pantā noteiktās darbības, par kurām ir tiesības saņemt atbalstu, veic pēc iespējas drīz un ne vēlāk kā 24 mēnešus pēc pieteikuma iesniegšanas dienas saskaņā ar 8. panta 1. punktu.

Dalībvalsts var nolemt atlikt darbību, par kurām ir tiesības saņemt atbalstu, sākuma datumu par ne vairāk kā trīs mēnešiem pēc pieteikuma iesniegšanas dienas. Šādas atlikšanas gadījumā darbības, par kurām ir tiesības saņemt atbalstu, veic 24 mēnešos pēc sākuma datuma, kuru dalībvalsts ir paziņojusi pieteikumā.

Ja atbalsta saņēmējs apmeklē izglītības vai apmācības kursu, kura ilgums ir divi gadi vai ilgāk, šāda kursa maksu var iekļaut EGF līdzfinansējumā līdz datumam, kad ir jāiesniedz 18. panta 1. punktā minētais noslēguma ziņojums, ar noteikumu, ka attiecīgās maksas ir samaksātas pirms minētā datuma.

5. Veicot darbības, kas ietvertas individualizēto pakalpojumu kopumā, attiecīgā dalībvalsts var iesniegt Komisijai priekšlikumu grozīt iekļautās darbības, pievienojot citas 7. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā uzskaitītās darbības, par kurām ir tiesības

saņemt atbalstu, ar noteikumu, ka šādi grozījumi ir pienācīgi pamatoti un kopsumma nepārsniedz 15. panta 5. punktā minēto finansiālo ieguldījumu. Komisija izvērtē ierosinātos grozījumus un piekrišanas gadījumā par to attiecīgi paziņo dalībvalstij.

6. Par izdevumiem saskaņā ar 7. panta 4. punktu, ir tiesības saņemt atbalstu līdz noslēguma ziņojuma iesniegšanas termiņam.

17. pants

Euro izmantošana

Pieteikumos, lēmumos par finansiālo ieguldījumu un ziņojumos saskaņā ar šo regulu, kā arī citos saistītos dokumentos visas summas izsaka euro.

18. pants

Noslēguma ziņojums un izbeigšana

1. Ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc 16. panta 4. punktā minētā laikposma beigām attiecīgā dalībvalsts iesniedz Komisijai noslēguma ziņojumu par finansiālā ieguldījuma īstenošanu, tostarp šādu informāciju:

- a) darbību veids un galvenie iznākumi;
- b) to struktūru nosaukumi, kuras dalībvalstī īsteno pasākumu kopumu;
- c) paredzēto atbalsta saņēmēju un viņu nodarbinātības statusa raksturojums;
- d) par to, vai uzņēmums, izņemot mikrouzņēmumus un MVU, iepriekšējos piecos gados ir saņēmis valsts atbalstu vai iepriekšēju finansējumu no Savienības kohēzijas vai struktūrfondiem;
- e) paziņojums, kurā iekļauts izdevumu pamatojums un, ja iespējams, norādīts uz darbību papildināmību ar darbībām, ko finansē no Eiropas Sociālā fonda (ESF).

Kad vien tas ir iespējams, datus par atbalsta saņēmējiem sadala pa dzimumiem.

2. Ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad Komisija ir saņēmusi visu 1. punktā prasīto informāciju, tā izbeidz finansiālo ieguldījumu, nosakot EGF finansiālā ieguldījuma galīgo summu un attiecīgā gadījumā atlikumu, kas attiecīgajai dalībvalstij jāmaksā saskaņā ar 22. pantu.

19. pants

Divgadu ziņojums

1. Līdz 2015. gada 1. augustam un pēc tam reizi divos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispusīgu, kvantitatīvu un kvalitatīvu ziņojumu par pasākumiem, kas iepriekšējos divos gados veikti saskaņā ar šo regulu un Regulu (EK) Nr. 1927/2006. Ziņojumā galveno uzmanību pievērš EGF sasniegtajiem rezultātiem un jo īpaši ietver informāciju, kas saistīta ar iesniegtajiem pieteikumiem, pieņemtajiem lēmumiem, finansētajām darbībām, tostarp statistiku pa dalībvalstīm par to darba tirgū atgriezušos atbalsta saņēmēju īpatsvaru, kuri saņēmuši palīdzību, un šādu darbību papildināmību ar darbībām, kas finansētas no citiem Savienības fondiem, jo īpaši ESF, un informāciju par veikto finansiālo ieguldījumu izbeigšanu. Tajā būtu jāietver arī informācija par pieteikumiem, kuri noraidīti vai kuru finansējuma apmērs samazināts nepietiekamu apropriāciju vai neatbilstības dēļ.

2. Ziņojumu informācijas nolūkā nosūta Revīzijas palātai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un sociālajiem partneriem.

20. pants

Novērtēšana

1. Komisija pēc savas iniciatīvas un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm veic:

- a) līdz 2017. gada 30. jūnijam — starpposma novērtēšanu par sasniegto rezultātu efektivitāti un noturību;
- b) līdz 2021. gada 31. decembrim — *ex-post* novērtēšanu ar ārējo ekspertu palīdzību, lai noteiktu EGF ietekmi un tā pievienoto vērtību.

2. Šā panta 1. punktā minēto novērtējumu rezultātus informācijas nolūkā nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Revīzijas palātai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un sociālajiem partneriem. Novērtējumos iekļautie ieteikumi būtu jāņem vērā, izstrādājot jaunas programmas nodarbinātības un sociālo jautājumu jomā.

3. Šā panta 1. punktā minētajos novērtējumos norāda pieteikumu skaitu un informāciju par EGF rezultātiem pa valstīm un nozarēm, lai varētu izvērtēt, vai EGF sasniedz tā paredzētos atbalsta saņēmējus.

21. pants

Pārvaldība un finanšu kontrole

1. Neskarot Komisijas atbildību par Savienības vispārējā budžeta izpildi, dalībvalstis pirmās uzņemšanas atbildību par EGF atbalstīto darbību pārvaldību un darbību finansiālo kontroli. Šajā nolūkā tās cita starpā veic šādus pasākumus:

- a) pārbauda, vai pārvaldības un kontroles pasākumi ir izveidoti un tiek īstenoti tā, lai nodrošinātu, ka Savienības līdzekļus izlieto efektīvi un pareizi, saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem;
- b) pārbauda, vai finansētās darbības ir pienācīgi īstenotas;
- c) nodrošina, ka finansētie izdevumi ir pamatoti ar pārbaudāmiem apliecinājošiem dokumentiem un ka tie ir likumīgi un pareizi;
- d) novērš, konstatē un labo pārkāpumus, kā tie definēti Regulas (ES, Euratom) Nr. 1303/2013 122. pantā, un atgūst nepamatoti izmaksātās summas, attiecīgā gadījumā kopā ar procentiem par kavētiem maksājumiem. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkādu šādu pārkāpumu un informē Komisiju par panākto virzību tā rezultātā uzsāktos administratīvos un tiesas procesos.

2. Dalībvalstis izraugās struktūras, kas ir atbildīgas par EGF atbalstīto darbību pareizu pārvaldību un kontroli saskaņā ar Finanšu regulas 59. pantu un ar kritērijiem un procedūrām, kas noteiktas Regulā (ES, Euratom) Nr. 1303/2013. Minētās izraudzītās struktūras sniedz Komisijai Finanšu regulas 59. panta 5. punktā izklāstīto informāciju par finansiālā ieguldījuma izmantošanu, iesniedzot šīs regulas 18. pantā minēto noslēguma ziņojumu.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgās finanšu korekcijas, ja ir konstatēts pārkāpums. Dalībvalstu veiktās korekcijas ir visa finansiālā ieguldījuma vai tā daļas anulēšana. Dalībvalstis atgūst visas summas, kas nepamatoti izmaksātas atklātu pārkāpumu rezultātā, atmaksā tās Komisijai un, ja attiecīgā dalībvalsts summu neatmaksā noteiktajā laikā, paredz, ka jāmaksā soda nauda.

4. Komisija, atbildot par Savienības vispārējā budžeta izpildi, veic visus vajadzīgos pasākumus, lai pārbaudītu, vai finansētās darbības ir veiktas saskaņā ar pareizas un efektīvas finanšu pārvaldības principiem. Pieteikuma iesniedzējas dalībvalsts pienākums ir nodrošināt, lai tai būtu vienmērīgi strādājošas pārvaldības un kontroles sistēmas. Komisija pārliecinās, ka šādas sistēmas pastāv.

Šim nolūkam, neskarot Revīzijas palātas pilnvaras vai dalībvalsts veiktās pārbaudes saskaņā ar valsts normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, Komisijas ierēdņi vai darba ņēmēji saistībā ar EGF finansētajām darbībām var veikt pārbaudes uz vietas, tostarp pārbaudes izlases kārtā, par to brīdinot vismaz vienu darba dienu iepriekš. Komisija par to paziņo pieteikuma iesniedzējai dalībvalstij, lai saņemtu no tās visu vajadzīgo palīdzību. Attiecīgās dalībvalsts ierēdņi vai darba ņēmēji var piedalīties šādās pārbaudēs.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka visi apliecinājošie dokumenti par veiktajiem izdevumiem ir Komisijai un Revīzijas palātai pieejami trīs gadus pēc EGF finansiālā ieguldījuma izbeigšanas.

22. pants

Finansiālā ieguldījuma atmaksāšana

1. Gadījumos, kad darbības faktiskās izmaksas ir mazākas par paredzēto summu, kas norādīta saskaņā ar 15. pantu, Komisija ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu, pieprasot, lai attiecīgā dalībvalsts atmaksā attiecīgo saņemtā finansiālā ieguldījuma summu.

2. Ja attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi pienākumus, kas noteikti lēmumā par finansiālo ieguldījumu, Komisija veic vajadzīgos pasākumus, ar īstenošanas aktu pieņemot lēmumu, kurā pieprasa, lai minētā dalībvalsts atmaksā visu saņemtā finansiālā ieguldījuma summu vai daļu no tās.

3. Pirms lēmuma pieņemšanas saskaņā ar 1. vai 2. punktu Komisija veic piemērotu lietas pārbaudi un jo īpaši paredz noteiktu termiņu, kurā attiecīgā dalībvalsts var iesniegt piezīmes.

4. Ja pēc vajadzīgo pārbažu pabeigšanas Komisija secina, ka dalībvalsts nepilda savus pienākumus atbilstīgi 21. panta 1. punktam, un ja nav panākta vienošanās un dalībvalsts nav Komisijas noteiktajā laikā veikusi korekcijas, Komisija, ņemot vērā dalībvalsts paskaidrojumus, trīs mēnešos pēc 3. punktā

minētā termiņa beigām izlemj veikt vajadzīgās finanšu korekcijas, attiecīgajai darbībai anulējot visu EGF ieguldījumu vai daļu no tā. Visas atklātu pārkāpumu rezultātā nepamatoti izmaksātās summas atgūst un, ja attiecīgā dalībvalsts summu neatmaksā noteiktajā laikā, paredz, ka jāmaksā soda nauda.

23. pants

Atcelšana

Regulu (EK) Nr. 1927/2006 atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

Neatkarīgi no pirmās daļas, to turpina piemērot pieteikumiem, kas iesniegti līdz 2013. gada 31. decembrim.

24. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro visiem pieteikumiem, kas iesniegti no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
L. LINKEVIČIUS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1310/2013

(2013. gada 17. decembra),

ar ko nosaka konkrētus pārejas posma noteikumus par atbalstu lauku attīstībai Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 attiecībā uz līdzekļiem un to sadalījumu 2014. gadam un groza Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013, (ES) Nr. 1306/2013 un (ES) Nr. 1308/2013 attiecībā uz to piemērošanu 2014. gadā

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

diskus saistības attiecībā uz konkrētiem pasākumiem un izrietošajiem izdevumiem vajadzētu būt tiesīgiem saņemt atbalstu jaunajā plānošanas posmā.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 42. pantu un 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

- (2) Ņemot vērā būtiskās izmaiņas metodē, ar ko nosaka apgabalus, kuros ir būtiski dabīgi ierobežojumi, nākamajam plānošanas posmam lauksaimniekam uzlikto pienākumu piecus gadus turpināt lauksaimniecisku darbību attiecīgajā platībā nebūtu jāattiecinā uz jaunajām juridiskajām saistībām, kuras uzņemtas 2014. gadā.

pēc legīslatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

- (3) Lai pārejas posmā nodrošinātu juridisko noteiktību, konkrētiem izdevumiem, kas radušies saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005, vajadzētu būt tiesīgiem saņemt Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) ieguldījumu jaunajā plānošanas posmā, ja joprojām ir veicami maksājumi. Tam būtu jāattiecas arī uz dažām ilgtermiņa saistībām, kas noteiktas saskaņā ar līdzīgiem pasākumiem, kuri paredzēti Padomes Regulā (EEK) Nr. 2078/1992 ⁽⁴⁾, Padomes Regulā (EEK) Nr. 2080/1992 ⁽⁵⁾ un Padomes Regulā (EK) Nr. 1257/1999 ⁽⁶⁾, ja par minētajiem pasākumiem tiek saņemts atbalsts saskaņā ar Regulu (EK) 1698/2005 un 2014. gadā vēl ir veicami maksājumi. Labas finanšu pārvaldības un programmas efektīvas īstenošanas intereses šādiem izdevumiem vajadzētu būt skaidri identificētiem lauku attīstības programmās un dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmās. Lai lieki nesarežģītu lauku attīstības programmu finanšu pārvaldību jaunajā plānošanas posmā, pārejas posma izdevumiem būtu jāpiemēro jaunā plānošanas posma līdzfinansējuma likmes.

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1305/2013 ⁽²⁾, kas jāpiemēro no 2014. gada 1. janvāra, ir izklāstīti noteikumi, kuri reglamentē Savienības atbalstu lauku attīstībai, un ar to ir atcelta Padomes Regula (EK) Nr. 1698/2005 ⁽³⁾, neskarot minētās regulas īstenošanas regulu turpmāku piemērošanu, līdz tās tiks atceltas. Lai atvieglotu pāreju no atbalsta shēmām, kas ir spēkā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005, uz jauno tiesisko regulējumu, kas aptver plānošanas posmu, kurš sākas 2014. gada 1. janvārī ("jaunais plānošanas posms"), būtu jāpieņem pārejas posma noteikumi, lai jauno lauku attīstības programmu īstenošanā izvairītos no grūtībām vai kavējumiem, ko izraisa jauno lauku attīstības programmu pieņemšanas datums. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāatļauj 2014. gadā turpināt saskaņā ar spēkā esošajām lauku attīstības programmām uzņemties juri-

- (4) Ņemot vērā nopietnās grūtības, ar ko joprojām saskaras vairākas dalībvalstis saistībā ar to finanšu stabilitāti, kā arī ar mērķi laikā, kurā notiek pāreja no pašreizējā uz jauno plānošanas posmu, ierobežot minēto grūtību radītās

⁽¹⁾ OV C 341, 21.11.2013., 71. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembra) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 487. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1698/2005 (2005. gada 20. septembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV L 277, 21.10.2005., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 2078/1992 (1992. gada 30. jūnijs) par lauksaimniecības ražošanas metodēm, kas atbilst apkārtējās vides aizsardzības un lauku saglabāšanas prasībām (OV L 215, 30.7.1992., 85. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 2080/1992 (1992. gada 30. jūnijs), ar ko izveido Kopienas atbalsta shēmu attiecībā uz mežsaimniecības pasākumiem lauksaimniecībā (OV L 215, 30.7.1992., 96. lpp.).

⁽⁶⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/99 (1999. gada 17. maijs) par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai un dažu regulu grozīšanu un atcelšanu (OV L 160, 26.6.1999., 80. lpp.).

negatīvās sekas, atļaujot maksimāli izmantot pieejamos ELFLA līdzekļus, termiņš, kurā piemēro atkāpi par maksimālo ELFLA ieguldījuma likmju paaugstināšanu un kurš paredzēts Regulas (EK) Nr. 1698/2005 70. panta 4.c punktā, būtu jāpagarina līdz 2007.–2013. gada plānošanas posma izdevumu atbilstīguma galīgajam datumam, proti, līdz 2015. gada 31. decembrim.

- (5) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013 ⁽¹⁾ ar ko izveido jaunas atbalsta shēmas, ir jāpiemēro no 2015. gada 1. janvāra. Tāpēc Padomes Regulai (EK) Nr. 73/2009 ⁽²⁾ arī turpmāk vajadzētu būt tiesību aktam, uz kura pamata 2014. kalendārā gadā piešķirs ienākumu atbalstu lauksaimniekiem, bet pienācīgi būtu jāņem vērā Padomes Regula (EK) Nr. 1311/2013 ⁽³⁾. Lai nodrošinātu konsekveni savstarpējās atbilstības noteikumu īstenošanā un standartu ieviešanā, kas prasīta dažos pasākumos, būtu jāparedz, ka attiecīgos noteikumus, kurus piemēro 2007.–2013. gada plānošanas posmā, turpina piemērot tik ilgi, līdz kļūst piemērojams jaunais tiesiskais regulējums. To pašu iemeslu dēļ būtu jāturpina piemērot noteikumus, kas saistīti ar valsts papildu tiešajiem maksājumiem Horvātijai un ir piemērojami 2013. gadā.
- (6) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 ⁽⁴⁾ dod dalībvalstīm iespēju izmaksāt tiešo maksājumu avansu. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009 šādas iespējas izmantošanai ir vajadzīga Komisijas atļauja. Tiešā atbalsta shēmu īstenošanā gūtā pieredze ir pierādījusi, ka ir lietderīgi atļaut lauksaimniekiem saņemt avansa maksājumus. Attiecībā uz 2014. gadā iesniegtajiem pieteikumiem minētie avansa maksājumi būtu jāierobežo līdz 50 % no atbalsta, ko izmaksā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 I pielikumā uzskaitītajām atbalsta shēmām, un līdz 80 % no maksājumiem liellopu un teļa gaļas nozarē.
- (7) Lai ievērotu Regulu (ES) Nr. 1311/2013 un īpaši vajadzību izlīdzināt summu, kas ir pieejama tiešā atbalsta

piešķiršanai lauksaimniekiem, kā arī ārējās konverģences mehānismu, ir jāgroza valstu maksimālie apjomi, kas Regulas (EK) Nr. 73/2009 VIII pielikumā noteikti 2014. gadam. Valstu maksimālo apjomu grozījumi neizbēgami ietekmēs summas, ko individuāli lauksaimnieki var saņemt kā tiešos maksājumus 2014. gadā. Tāpēc būtu jānosaka veids, kā šīs izmaiņas ietekmēs tiesību uz maksājumu vērtību un citu tiešo maksājumu apjomu. Lai ņemtu vērā mazo lauksaimnieku situāciju, īpaši to, ka 2014. gadā nepiemēro nekādas modulācijas vai korekcijas mehānismus, tostarp, jo īpaši izņēmumu no tiešajiem maksājumiem EUR 5 000 apmērā no šādiem mehānismiem, dalībvalstīm, kas nepiešķir pārdalošu maksājumu un neizvēlas pārvietot līdzekļus lauku attīstības atbalstam, izmantojot elastīguma mehānismu, vajadzētu atļaut nesamazināt visu maksājumtiesību vērtību.

- (8) Pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 73/2009 finansiālajā īstenošanā gūto pieredzi, būtu jāprecizē daži minētas regulas noteikumi, it īpaši attiecībā uz elementiem, uz kuriem attiecas minētās regulas VIII pielikumā dotie skaitļi, un attiecībā uz saikni ar dalībvalstīm doto iespēju vienotā maksājuma shēmā neizlietos līdzekļus izmantot īpašā atbalsta finansēšanai.
- (9) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009 dalībvalstis varēja nolemt, ka zināmu procentuālo daļu no valsts maksimālā apjoma tās izmanto, lai sniegtu īpašu atbalstu lauksaimniekiem, kā arī pārskatīt iepriekšējo lēmumu, nolemjot grozīt vai izbeigt šādu atbalstu. Ir lietderīgi paredzēt minēto lēmumu papildu pārskatīšanu, kas stātos spēkā no 2014. kalendārā gada. Tajā pašā laikā īpašie nosacījumi, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 73/2009 69. panta 5. punktā un saskaņā ar kuriem dažās dalībvalstīs tiek izmaksāts īpašais atbalsts, un kuru termiņš beidzas 2013. gadā, ir jāpagarina uz vēl vienu gadu, lai nepieļautu krasas atbalsta apjoma izmaiņas. Ņemot vērā to, ka, sākot no 2015. gada 1. janvāra tiks ieviests brīvprātīgs saistītais atbalsts, kas skaidri noteiktos gadījumos būs pieejams konkrētām nozarēm vai konkrētiem reģioniem, ir lietderīgi dalībvalstīm 2014. gadā ļaut konkrētu, Regulas (EK) Nr. 73/2009 68. pantā noteiktu, īpašā atbalsta veidu līmeni palielināt līdz 6,5 %.
- (10) Individuālajam atbalstam, kas paredzēts lauksaimniekiem ar mazām saimniecībām, vajadzētu būt pietiekamam, lai efektīvi panāktu ienākumu atbalsta mērķi. Tā kā 2014. gadā nepiemēro nekādas modulācijas vai korekcijas mehānismus, tostarp, jo īpaši izņēmumu no tiešajiem maksājumiem EUR 5 000 apmērā no šādiem mehānismiem, dalībvalstīm jau 2014. gadā būtu jāļauj pārdalīt tiešo atbalstu starp lauksaimniekiem, piešķirot tiem papildu maksājumu par pirmajiem hektāriem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013, (2013. gada 17. decembra) ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV L 608).

⁽²⁾ Padomes Regulai (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembra), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadiem (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 884. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembra) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 549. lpp.).

- (11) Vienotā platībmaksājuma shēma, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 73/2009, ir pārejas posma pasākums, kura termiņam bija jābeidzas 2013. gada 31. decembrī. Saistībā ar kopējās lauksaimniecības politikas ("KLP") reformu tika nolemts, ka dalībvalstīm, kas piemēro minēto shēmu, pamata maksājumu nodrošināšanai to vajadzētu ļaut piemērot papildu pārejas posma laikā – ne ilgāk kā līdz 2020. gada beigām. Tādēļ vienotā platībmaksājuma shēmas piemērošanas laikposms Regulā (EK) Nr. 73/2009 būtu jāpagarina par vienu gadu. Turklāt, lai ņemtu vērā notiekošo zemes pārstrukturēšanu, kā arī vienkāršošanas nolūkā, minētajās dalībvalstīs lauksaimniecības platībā, kas ir tiesīga saņemt atbalstu, būtu jāiekļauj arī tādas platības, kuras ir tiesīgas saņemt atbalstu un kuras nebija labā lauksaimniecības stāvoklī 2003. gada 30. jūnijā, kā tas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1307/2013 būs noteikts, sākot no 2015. gada 1. janvāra.
- (12) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 133.a pantu jaunās dalībvalstis, izņemot Bulgāriju un Rumāniju, kuras piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, var 2013. gadā piešķirt pārejas posma valsts atbalstu lauksaimniekiem. Lai vienotā platībmaksājuma shēmu pagarinātu uz 2014. gadu, minētajām dalībvalstīm būtu jā saglabā minētā iespēja 2014. gadā. Attiecībā uz papildinošo valsts tiešo maksājumu apjomu, kas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 132. pantu 2014. gadā ir paredzēts Bulgārijā un Rumānijā, minētajām dalībvalstīm būtu jā dod iespēja 2014. gadā izvēlēties pārejas posma valsts atbalstu, ko sniedz papildinošo valsts tiešo maksājumu vietā.
- (13) Pārejas posma valsts atbalsts ir jāpiešķir ar tādiem pašiem nosacījumiem, kā tie, kurus piemēroja 2013. gadā sniegtajam atbalstam, vai – attiecībā uz Bulgāriju un Rumāniju – ar tādiem pašiem nosacījumiem, kā tiem, ko 2013. gadā piemēroja papildinošajiem valsts tiešajiem maksājumiem. Tomēr, lai 2014. gadā vienkāršotu pārejas posma valsts atbalsta pārvaldību, nebūtu jāpiemēro 132. panta 2. punktā saistībā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 7. un 10. pantu minētie samazinājumi. Turklāt, lai nodrošinātu pārejas posma valsts atbalsta saskaņību ar konverģences mehānismu, katrai nozarei paredzēto atbalsta maksimālo apjomu būtu jāierobežo līdz noteiktai procentuālai daļai. Ņemot vērā Kipras grūto finansiālo situāciju, šai dalībvalstij vajadzētu paredzēt konkrētas korekcijas.
- (14) Lai dalībvalstis varētu elastīgāk pievērsties savu lauksaimniecības nozaru vajadzībām vai stiprināt savu lauku attīstības politiku, tām būtu jā dod iespēja pārskaitīt līdzekļus no sava tiešo maksājumu maksimālā apjoma uz savu lauku attīstībai atvēlēto atbalstu un otrādi. Tajā pašā laikā tām dalībvalstīm, kurās tiešā atbalsta apmērs joprojām ir mazāks par 90 % no Savienības atbalsta vidējā apmēra, būtu jā dod iespēja pārvietot papildu līdzekļus no sava lauku attīstībai atvēlēto atbalsta uz savu tiešo maksājumu maksimālo apjomu. Šādi lēmumi zināmās robežās būtu jāpieņem attiecībā uz visu 2015.–2020. finanšu gada periodu, paredzot iespēju 2017. gadā veikt pārskatīšanu, ar noteikumu, ka neviens lēmums, kas pieņemts, pamatojoties uz šādu pārskatīšanu, neizraisa lauku attīstībai piešķirto summu samazinājumu.
- (15) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/60/EK ⁽¹⁾, ir paredzēts no 2013. gada 22. decembra atcelt Padomes Direktīvu 80/68/EEK ⁽²⁾. Lai saglabātu tādus pašus savstarpējās atbilstības noteikumus saistībā ar gruntsūdeņu aizsardzību, kā tie, kas izklāstīti Direktīvā 80/68/EEK tās spēkā esamības pēdējā dienā, ir lietderīgi koriģēt savstarpējās atbilstības darbības jomu un definēt labu lauksaimniecības un vides apstākļu standartu, kas aptver minētās direktīvas 4. un 5. panta prasības.
- (16) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/⁽³⁾ 83. pantā ir paredzēts, ka Regulas (EK) Nr. 73/2009 II pielikumā dotā atsaucē uz Padomes Direktīvas 91/414/EEK ⁽⁴⁾ 3. pantu ir jāsaprot kā atsaucē uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 55. pantu. Tomēr Regulā (ES) Nr. 1306/2013 šī atsaucē ierobežota, tādējādi tā tagad attiecas tikai uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 55. panta pirmo un otro teikumu. Lai nodrošinātu konsekventi starp prasību izmantot augu aizsardzības līdzekļus 2014. un turpmākajos gados, būtu attiecīgi jāgroza Regulas (EK) Nr. 73/2009 II pielikums.
- (17) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1308/2013 ⁽⁵⁾ ir paredzēts atbalstu zīdītāriņu audzēšanai iekļaut tiešā atbalsta režīmā un attiecīgi izslēgt to no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 darbības jomas. Ņemot vērā jaunā tiešā atbalsta režīma novēlotu piemērošanu, atbalstu zīdītāriņu audzēšanas nozarē būtu jāturpina sniegt vēl vienu gadu.
- (18) Saskaņā ar tās 1994. gada Pievienošanās akta 141. pantu Somijai ir atļauts maksāt valsts atbalstu noteiktām lauksaimniecības nozarēm Somijas dienvidos. Ņemot vērā KLP reformas grafiku un to, ka lauksaimniecības ekonomiskais stāvoklis Somijas dienvidos ir sarežģīts un ka tālab ražotājiem joprojām ir nepieciešams īpašs atbalsts, ir lietderīgi paredzēt integrācijas pasākumus, saskaņā ar kuriem Komisija atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Direktīva 80/68/EEK (1979. gada 17. decembris) par gruntsūdeņu aizsardzību pret dažu bīstamu vielu radītu piesārņojumu (OV L 20, 26.1.1980., 43. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Direktīva 91/414/EEK (1991. gada 15. jūlijs) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV L 230, 19.8.1991., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembra), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 671. lpp.).

darbību 42. pantam var atļaut Somijai zināmos apstākļos piešķirt valsts atbalstu Somijas dienvidos. Visa laikposma garumā ienākumu atbalsts būtu pakāpeniski jāsamazina, un līdz 2020. gadam tam nevajadzētu pārsniegt 30 % no 2013. gadā piešķirtajām summām.

- (19) Noteikumi par lauku saimniecību konsultāciju sistēmu, integrēto administrācijas un kontroles sistēmu un savstarpējo atbilstību, kas paredzēti attiecīgi III sadaļā, V sadaļas II nodaļā un VI sadaļā Regulā (ES) Nr. 1306/2013, būtu jāpiemēro no 2015. gada 1. janvāra.
- (20) Pēc 136.a panta iekļaušanas Regulā (EK) Nr. 73/2009, ir jāgroza Regulā (ES) Nr. 1307/2013 dotās atsauces uz Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. pantu.
- (21) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 73/2009, (ES) Nr. 1307/2013], (ES) Nr. 1306/2013, (ES) Nr. 1308/2013 un (ES) Nr. 1305/2013.
- (22) Lai paredzētos pārejas posma noteikumus varētu nekaķējoties piemērot, šai regulai vajadzētu stāties spēkā tās publicēšanas dienā un to vajadzētu piemērot no 2014. gada 1. janvāra. Lai nepieļautu to, ka pārklājas noteikumi par līdzekļu elastīgu pārvietošanu starp pilāriem, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 73/2009 un Regulā (ES) Nr. 1307/2013, kurās grozījumi izdarīti ar šo regulu, šis konkrētais grozījums Regulā (EK) Nr. 73/2009 būtu jāpiemēro no 2013. gada 31. decembra un grozījumi Regulā (ES) Nr. 1307/2013 būtu jāpiemēro no minētās Regulas spēkā stāšanās dienas. Turklāt grozījumi Regulas (EK) Nr. 73/2009 II un III pielikumā, kuru mērķis ir nodrošināt pašreizējo savstarpējās atbilstības noteikumu piemērošanas turpināšanu, būtu jāpiemēro no kas ir Direktīvas 80/68/EEK atcelšanas dienas, proti, no 2013. gada 22. decembra.
- (23) Ņemot vērā apstākli, ka 2014. gads būs pārejas posma gads, kurā dalībvalstīm būs jāsaņem KLP reformas pilnīga īstenošana, ir svarīgi nodrošināt, lai administratīvais slogs, ko rada šajā regulā izklāstītie pārejas posma noteikumi, būtu absolūti minimāls,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

PĀREJAS POSMANOTEIKUMI PAR ATBALSTU LAUKU ATTĪSTĪBAI

1. pants

Juridiskās saistības saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005 2014. gadā

1. Neskarot Regulas (ES) Nr. 1305/2013 88. pantu, dalībvalstis 2014. gadā var turpināt uzņemt jaunas juridiskas saistības

pret saņēmējiem attiecībā uz pasākumiem, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 1698/2005 20. pantā, izņemot tā a) punkta iii) apakšpunktu, c) punkta i) apakšpunktu un d) punktu, un 36. pantā, atbilstīgi lauku attīstības programmām, kas pieņemtas, pamatojoties uz minēto regulu, pat tad, ja 2007.-2013. gada plānošanas posma finanšu resursi ir pilnībā izmantoti, ar noteikumu, ka atbalsta pieteikums ir iesniegts, pirms ir pieņemta attiecīgā lauku attīstības programma 2014.-2020. gada plānošanas posmam.

Neskarot 2012. gada Pievienošanās akta VI pielikuma E. punktu un uz tā pamata pieņemtos noteikumus, Horvātija 2014. gadā var arī turpmāk uzņemt jaunas juridiskas saistības pret saņēmējiem attiecībā uz pasākumiem, kas minēti Komisijas Regulas (EK) Nr. 718/2007⁽¹⁾ 171. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktā, atbilstīgi Pirmspievienošanās palīdzības instrumentam lauku attīstībai (IPARD) programmai, kas pieņemta uz minētās regulas pamata, pat tad, ja minētās programmas attiecīgie finanšu resursi ir pilnībā izmantoti, ar noteikumu, ka atbalsta pieteikums ir iesniegts, pirms ir pieņemta tās lauku attīstības programma 2014.-2020. gada plānošanas posmam.

Izdevumi, kas radušies, pamatojoties uz minētajām saistībām, ir tiesīgi uz atbalstu saskaņā ar šīs regulas 3. pantu.

2. Jaunajām juridiskajām saistībām, ko dalībvalstis 2014. gadā uzņēmušas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1698/2005 36. panta a) punkta i) un ii) apakšpunktu, Regulas (EK) Nr. 1257/1999 14. panta 2. punkta otrajā ievilkumā izklāstīto nosacījumu nepiemēro.

2. pants

Regulas (EK) Nr. 1698/2005 50.a un 51. panta turpmāka piemērošana

Neskarot Regulas (ES) Nr. 1305/2013 88. pantu, Regulas (EK) Nr. 1698/2005 50.a un 51. pantu līdz 2014. gada 31. decembrim turpina piemērot darbībām, kas ievērojot Regulas (ES) Nr. 1305/2013 21. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu attiecībā uz gada piemaksu un ievērojot minētās regulas 28.līdz 31., 33. un 34. pantu, izvēlētas saskaņā ar 2014.-2020. gada plānošanas posma lauku attīstības programmām.

3. pants

Tiesības uz atbalstu par dažiem izdevumu veidiem

1. Neskarot Regulas (ES) Nr. 1305/2013 6. panta 1. punktu un 88. pantu, par izdevumiem, kas izriet no juridiskajām saistībām pret saņēmējiem, kuras radušās saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1698/2005 20. un 36. pantā minētajiem pasākumiem un Horvātijas gadījumā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 718/2007 171. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktā minētajiem pasākumiem, neskarot 2012. gada Pievienošanās akta VI pielikuma E. punktu

⁽¹⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 718/2007 (2007. gada 12. jūnijs), ar kuru īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 1085/2006, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA) (OV L 170, 29.6.2007., 1. lpp.).

un uz tā pamata pieņemtos pasākumus, 2014.–2020. gada plānošanas posmā ir tiesības saņemt maksājumus no ELFLA šādos gadījumos:

- a) attiecībā uz maksājumiem, kas jāveic laikā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim, un Horvātijas gadījumā – attiecībā uz maksājumiem, kas jāveic laikā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim, ja finansālais piešķirums atbilstīgajam pasākumam, kas paredzēts attiecīgajā programmā, kura pieņemta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005 vai ar Regulu (EK) Nr. 718/2007, jau ir izlietots, un
- b) attiecībā uz maksājumiem, kas jāveic pēc 2015. gada 31. decembra, un Horvātijas gadījumā – attiecībā uz maksājumiem, kas jāveic pēc 2016. gada 31. decembra.

Šo punktu piemēro arī juridiskajām saistībām pret saņēmējiem, kas radušās saskaņā ar atbilstīgiem pasākumiem, kuri paredzēti Regulā (EK) Nr. 1257/1999, Regulā (EEK) Nr. 2078/1992 un Regulā (EEK) Nr. 2080/1992, un kas saņem atbalstu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1698/2005.

2. Par 1. punktā minētajiem izdevumiem ir tiesības saņemt ELFLA maksājumus 2014.-2020. gada plānošanas posmā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) ka šādi izdevumi ir paredzēti attiecīgajā lauku attīstības programmā 2014.-2020. gada plānošanas posmam;
- b) ka tiek piemērota ELFLA maksājumu likme kas attiecas uz atbilstīgo Regulas (ES) Nr. 1305/2013 pasākumu, kā noteikts šīs regulas I pielikumā; un
- c) ka dalībvalstis nodrošina, lai attiecīgās pārejas posma darbības būtu skaidri identificētas to pārvaldības un kontroles sistēmās.

4. pants

Dažu Regulas (EK) Nr. 73/2009 noteikumu piemērošana 2014. gadā

Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1305/2013, attiecība uz 2014. gadu:

- a) atsauci uz Regulas (ES) Nr. 1306/2013 VI sadaļas I nodaļu, kas dota Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28., 29., 30. un 33. pantā, lasa kā atsauci uz Regulas (EK) Nr. 73/2009 5. un 6. pantu un II un III pielikumu;
- b) Regulas (ES) Nr. 1305/2013 40. panta 1. punktā doto atsauci uz Regulas (ES) Nr. 1307/2013 19. pantu lasa kā atsauci uz Regulas (EK) Nr. 73/2009 132. pantu;
- c) Regulas (ES) Nr. 1305/2013 40. panta 2. punkta a) apakšpunktā doto atsauci uz Regulas (ES) Nr. 1307/2013 17. pantu lasa kā atsauci uz Regulas (EK) Nr. 73/2009 121. pantu.

II NODAĻA

GROZĪJUMI

5. pants

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 1698/2005

Regulas (EK) Nr. 1698/2005 70. panta 4.c punktu ar šo groza šādi:

- a) pirmajā daļā ievada daļu aizstāj ar šādu:

"4.c Atkāpjoties no 3., 4. un 5. punktā noteiktajiem maksimālajiem apjomiem, ELFLA ieguldījumu var palielināt ne vairāk kā līdz 95 % no atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem reģionos, kas ir tiesīgi uz atbalstu saskaņā ar konverģences mērķi, un attālākajos reģionos un Egejas jūras nelielajās salās, un līdz 85 % no atbilstīgajiem publiskajiem izdevumiem citos reģionos. Šīs likmes piemēro atbilstīgajiem izdevumiem, kuri ir no jauna deklarēti atsevišķajās apliecinātajās izdevumu deklarācijās, līdz 2007.–2013. gada plānošanas posma izdevumu atbilstīguma galīgajam datumam, proti, 2015. gada 31. decembrim, ja dalībvalsts 20 decembra 2013 vai pēc tam atbilst kādam no turpmāk norādītajiem nosacījumiem:"

- b) otro daļu aizstāj ar šādu:

"Dalībvalsts, kas vēlas izmantot atkāpi, kura minēta pirmajā daļā, iesniedz lūgumu Komisijai attiecīgi grozīt savu lauku attīstības programmu. Atkāpi piemēro, tiklīdz Komisija ir apstiprinājusi programmas grozījumu."

6. pants

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 73/2009

Regulu (EK) Nr. 73/2009 ar šo groza šādi:

- 1) regulas 29. pantā pievieno šādu punktu:

"5. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis saistībā ar 2014. gadā iesniegtiem pieteikumiem no 2014. gada 16. oktobra var maksāt lauksaimniekiem avansa maksājumus līdz 50 % apmērā no tiešajiem maksājumiem, ko veic saskaņā ar I pielikumā uzskaitītajām atbalsta shēmām. Attiecībā uz IV sadaļas 1. nodaļas 11. iedaļā paredzētajiem maksājumiem liellopu un teļa gaļas nozarē dalībvalstis minēto procentuālo daļu var palielināt līdz 80 %."

- 2) regulas 40. pantu aizstāj ar šādu:

"40. pants

Valsts maksimālais apjoms

1. Katrai dalībvalstij un katram gadam visu piešķirto maksājumtiesību, 41. pantā minētās valsts rezerves un saskaņā ar 51. panta 2. punktu, 69. panta 3. punktu un 72.b pantu noteikto maksimālo summu kopējā vērtība ir vienāda ar to attiecīgo valsts maksimālo apjomu, kas noteikts VIII pielikumā.

2. Lai nodrošinātu atbilstību tās valsts maksimālajam apjomam, kas noteikts VIII pielikumā, dalībvalsts vajadzības gadījumā lineāri samazina vai palielina visu maksājumtiesību vērtību vai 41. pantā minētās valsts rezerves apjomu vai abus.

Dalībvalsts, kas ir nolēmusi neīstenot šīs regulas III sadaļas 5.a nodaļu un neizmanto 136.a panta 1. punktā paredzēto iespēju, var pieņemt lēmumu, ka tā, lai pēc vajadzības samazinātu pirmajā daļā minēto maksājumtiesību vērtību, nesamazinās maksājumtiesības, kuras 2013. gadā ir aktivizējuši tie lauksaimnieki, kas 2013. gadā ir pieprasījuši mazāk par tiešo maksājumu summu, kas jānosaka attiecīgajai dalībvalstij; minētā summa nedrīkst pārsniegt EUR 5 000.

3. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 26. pantu (*), to tiešo maksājumu summas, ko dalībvalstī attiecībā uz 2014. kalendāro gadu var piešķirt saskaņā ar šīs regulas 34., 52., 53., 68. un 72.a pantu un kā atbalstu zīdītāriņu audzētājiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1234/2007 111. pantu, nepārsniedz maksimālos apjomus, kas minētajam gadam noteikti šīs regulas VIII pielikumā, kad no tiem ir atņemtas summas, kuras izriet no šīs regulas 136.b panta piemērošanas attiecībā uz 2014. kalendāro gadu, kā izklāstīts šīs regulas VIII pielikumā.

Vajadzības gadījumā un lai ievērotu šīs regulas VIII pielikumā noteiktos maksimālos apjomus, kad no tiem ir atņemtas summas, kuras izriet no šīs regulas 136.b panta piemērošanas attiecībā uz 2014. kalendāro gadu, kā izklāstīts šīs regulas VIII pielikumā, dalībvalstis lineāri samazina tiešo maksājumu summas attiecībā uz 2014. kalendāro gadu.

(* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembra) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV L 347, 20.12.2013, 549. lpp.);

3) regulas 41. panta b) punktu aizstāj ar šādu:

"b) visu piešķirto maksājumtiesību kopējo vērtību un maksimālajiem apjomiem, kas noteikti saskaņā ar šīs regulas 51. panta 2. punktu, 69. panta 3. punktu un 72.b pantu.";

4) regulas 51. panta 2. punktā pievieno šādu daļu:

"Attiecībā uz 2014. gadu 52. un 53. pantā minēto tiešo maksājumu maksimālās summas ir vienādas ar 2013. gadam noteiktajām maksimālajām summām, kas reinzinātas

ar koeficientu, kurš katrai attiecīgajai dalībvalstij jāaprēķina, valsts maksimālo apjomu, kas 2014. gadam noteikts VIII pielikumā, dalot ar 2013. gadam noteikto valsts maksimālo apjomu. Šo aprēķinu piemēro tikai dalībvalstīm, kurās valsts maksimālais apjoms, kas 2014. gadam noteikts VIII pielikumā, ir mazāks par 2013. gadam noteikto valsts maksimālo apjomu.";

5) regulas 68. panta 8. punkta ievada daļu aizstāj ar šādu:

"8. Tās dalībvalstis, kuras pieņēmušas 69. panta 1. punktā minēto lēmumu, līdz 2014. gada 1. februārim var minēto lēmumu pārskatīt un nolemt, sākot no 2014. gada, lai:";

6) regulas 69. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Dalībvalstis var līdz 2009. gada 1. augustam, līdz 2010. gada 1. augustam, līdz 2011. gada 1. augustam, līdz 2012. gada 1. septembrim, Horvātijas gadījumā - līdz tās pievienošanās dienai, vai līdz 2014. gada 1. februārim nolemt no nākamā gada pēc šāda lēmuma pieņemšanas, Horvātijas gadījumā - no vienotās maksājumu shēmas pirmā īstenošanas gada, vai, ja lēmums pieņemts līdz 2014. gada 1. februārim, no 2014. gada līdz 10 % no valstij noteiktā maksimālā apjoma, kas minēts 40. pantā, vai - Maltas gadījumā - summu EUR 2 000 000 apmērā izmantot īpašajam atbalstam, kurš paredzēts 68. panta 1. punktā.";

b) panta 3. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

"Tikai tādēļ, lai nodrošinātu atbilstību valsts maksimālajam apjomam, kā noteikts 40. panta 2. punktā, un veiktu aprēķinu, kas minēts 41. panta 1. punktā, no 40. panta 1. punktā minētā valsts maksimālā apjoma atskaita summas, ko izmanto 68. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētā atbalsta piešķiršanai. Tās uzskatāmas par piešķirtām maksājumtiesībām.";

c) panta 4. punktā procentuālo daļu "3,5 %" aizstāj ar "6,5 %";

d) panta 5. punkta pirmajā teikumā gada skaitli "2013" aizstāj ar "2014";

e) panta 6. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

"Tikai tādēļ, lai nodrošinātu atbilstību valsts maksimālajam apjomam, kā noteikts 40. panta 2. punktā, un veiktu aprēķinu, kas minēts 41. panta 1. punktā, ja dalībvalsts izmanto šā punkta pirmās daļas a) apakšpunktā paredzēto iespēju, attiecīgo summu neuzskata par daļu no maksimālā apjoma, kas noteikts saskaņā ar šā panta 3. punktu.";

7) III sadaļā iekļauj šādu nodaļu:

"5.a nodaļa

PĀRDALOŠAIS MAKSĀJUMS 2014. GADĀ

72.a pants

Vispārējie noteikumi

1. Dalībvalstis līdz 2014. gada 1. martam var pieņemt lēmumu 2014. gadam piešķirt maksājumu lauksaimniekiem, kuriem ir tiesības saņemt maksājumu saskaņā ar 1., 2. un 3. nodaļā minēto vienotā maksājuma shēmu ("pārdalošais maksājums").

Dalībvalstis līdz 2014. gada 1. martam informē Komisiju par savu lēmumu.

2. Dalībvalstis, kuras ir nolēmušas saskaņā ar 46. pantu piemērot vienotā maksājuma shēmu reģionālā līmenī, pārdalošo maksājumu var piemērot reģionālā līmenī.

3. Neskarot finanšu disciplīnas piemērošanu, lineārus samazinājumus saskaņā ar 40. panta 3. punktu un 21. un 23. panta piemērošanu, pārdalošo maksājumu piešķir pēc tam, kad lauksaimnieks ir aktivizējies maksājumtiesības.

4. Pārdalošo maksājumu dalībvalstis aprēķina, skaitli, kas ir jānosaka dalībvalstij un kas nav lielāks par 65 % no valsts vai reģionālā vidējā maksājuma par hektāru, reizinot ar maksājumtiesību skaitu, kuras lauksaimnieks ir aktivizējies saskaņā ar 34. pantu. Šādu maksājumtiesību skaits nepārsniedz maksimālo skaitu, kas jānosaka dalībvalstīm un kas nav lielāks par 30 hektāriem vai par lauku saimniecību vidējo lielumu, kas noteikts VIIIb pielikumā, ja minētais vidējais lielums attiecīgajā dalībvalstī pārsniedz 30 hektārus.

5. Ar noteikumu, ka 4. punktā noteiktie maksimālie limiti tiek ievēroti, dalībvalstis var valsts līmenī noteikt gradāciju hektāru skaitā, kas noteikts saskaņā ar minēto punktu, kas vienlīdzīgi piemērojama visiem lauksaimniekiem.

6. Panta 4. punktā minēto valsts vidējo maksājumu par hektāru dalībvalstis nosaka, pamatojoties uz VIIIc pielikumā noteikto valsts maksimālo apjomu un atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas 2014. gadā deklarēti saskaņā ar 34. panta 2. punktu.

Panta 4. punktā minēto reģionālo vidējo maksājumu par hektāru dalībvalstis nosaka, izmantojot daļu no VIIIc pielikumā noteiktā valsts maksimālā apjoma un atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas 2014. gadā deklarēti attiecīgajā reģionā saskaņā ar 34. panta 2. punktu. Katram reģionam šo daļu aprēķina, attiecīgo reģiona maksimālo apjomu, kas noteikts saskaņā ar 46. panta 3. punktu, dalot ar valsts maksimālo apjomu, kas saskaņā ar 40. pantu noteikts 2014. gadam.

7. Dalībvalstis nodrošina, lai nekādas priekšrocības, kas paredzētas saskaņā ar šo nodaļu, netiktu piešķirtas lauksaimniekiem, attiecībā uz kuriem ir konstatēts, ka pēc 2011. gada 18. oktobra tie ir sadalījuši savu saimniecību tikai tādēļ, lai varētu gūt labumu no pārdalošā maksājuma. Tas attiecas arī uz lauksaimniekiem, kuru saimniecības rodas minētās sadalīšanas rezultātā.

72.b pants

Finanšu noteikumi

1. Lai finansētu pārdalošo maksājumu, dalībvalstis var nolemt līdz 2014. gada 1. martam izmantot līdz 30 % no saskaņā ar 40. pantu noteiktā valsts gada maksimālā apjoma 2014. pieprasījumu gadam. Par jebkuru šādu lēmumu tās līdz minētajai dienai paziņo Komisijai.

2. Pamatojoties uz to valsts maksimālā apjoma procentuālo daļu, ko dalībvalstīm jāizmanto, ievērojot šā panta 1. punktu, Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot attiecīgos maksimālos apjomus pārdalošajam maksājumam. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 141.b panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.;

8) regulas 90. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Atbalsta summu par hektāru, kas atbilst atbalsta saņemšanas kritērijiem, aprēķina, 2. punktā minēto ražu reizinot ar šādām pamatsummām:

Bulgārija: EUR 520,20

Grieķija: EUR 234,18

Spānija: EUR 362,15

Portugāle: EUR 228,00.;"

9) regulas 122. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Vienotā platībmaksājuma shēma ir pieejama līdz 2014. gada 31. decembrim.;"

10) regulas 124. panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādiem:

"1. Jaunās dalībvalsts lauksaimniecības zemes platība, uz kuru attiecas vienotā platībmaksājuma shēma, ir tā daļa no tajā izmantotās lauksaimniecības zemes platības, kas neatkarīgi no tā, vai šī platība tiek vai netiek izmantota ražošanā, ir uzturēta labā lauksaimniecības stāvoklī un kuru vajadzības gadījumā korigē saskaņā ar objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, kas minētajai jaunajai dalībvalstij jānosaka pēc Komisijas apstiprinājuma saņemšanas.

Šajā sadaļā "izmantotā lauksaimniecības zemes platība" ir kopējā platība, ko aizņem aramzeme, ilggadīgie zālāji, ilggadīgie stādījumi un piemājas dārzi, kā statistikas vajadzībām noteikusi Komisija.

2. Par visiem lauksaimniecības zemes gabaliem, kas atbilst 1. punktā izklāstītajiem kritērijiem, kā arī par lauksaimniecības zemes gabaliem, kurus aizņem īscirtmeta atvasājs (KN kods ex 0602 90 41), ir tiesības saņemt maksājumu saskaņā ar vienotā platībmaksājuma shēmu.

Izņemot nepārvaramas varas gadījumus vai ārkārtas apstākļus, pirmajā daļā minētie zemes gabali ir lauksaimnieka rīcībā dienā, ko noteikusi dalībvalsts un kas nevar būt vēlāk par laiku, kas minētajā dalībvalstī noteikts atbalsta pieprasījuma grozījumam.

Tās atbalsttiesīgās platības minimālais lielums katrā saimniecībā, par kuru var pieprasīt maksājumus, ir 0,3 ha. Tomēr jebkura jaunā dalībvalsts var nolemt, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un pēc Komisijas apstiprinājuma saņemšanas, noteikt lielāku minimālo lielumu, ar noteikumu, ka tas nepārsniedz 1 ha.;

11) V sadaļā iekļauj šādu nodaļu:

"2.a nodaļa

PĀRDALOŠS MAKSĀJUMS 2014. GADĀ

125.a pants

Vispārējie noteikumi

1. Jaunās dalībvalstis, kuras piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, līdz 2014. gada 1. martam var pieņemt lēmumu 2014. gadam piešķirt maksājumu lauksaimniekiem, kuriem ir maksājumtiesības saskaņā ar 2. nodaļā minēto vienotā platībmaksājuma shēmu ("pārdalošais maksājums jaunajām dalībvalstīm").

Attiecīgās jaunās dalībvalstis līdz 2014. gada 1. martam informē Komisiju par savu lēmumu.

2. Neskarot finanšu disciplīnas piemērošanu un 21. un 23. panta piemērošanu, pārdalošo maksājumu jaunajām dalībvalstīm piešķir, palielinot summas, ko saskaņā ar vienotā platībmaksājuma shēmu piešķir par hektāru.

3. Pārdalošo maksājumu jaunajām dalībvalstīm dalībvalstis aprēķina, skaitli, kas ir jānosaka dalībvalstij un kas nav lielāks par 65 % no valsts vidējā maksājuma par hektāru, reizinot ar atbalsttiesīgo hektāru skaitu, par kuriem lauksaimniekam ir piešķirta summa saskaņā ar vienotā platībmaksājuma shēmu. Šādu hektāru skaits nepārsniedz maksimālo skaitu, kas jānosaka dalībvalstīm un kas nav lielāks par 30 hektāriem vai par lauku saimniecību vidējo lielumu, kā noteikts VIIIb pielikumā, ja minētais vidējais lielums attiecīgajā jaunajā dalībvalstī pārsniedz 30 hektārus.

4. Ar noteikumu, ka 3. punktā noteiktie maksimālie limiti tiek ievēroti, dalībvalstis var valsts līmenī noteikt gradāciju hektāru skaitā, kas noteikts saskaņā ar minēto punktu, kas vienlīdzīgi piemērojama visiem lauksaimniekiem.

5. Panta 3.punktā minēto valsts vidējo maksājumu par hektāru dalībvalstis nosaka, pamatojoties uz VIIIc pielikumā noteikto valsts maksimālo apjomu un atbalsttiesīgo hektāru skaitu, kas 2014. gadā deklarēti saskaņā ar vienotā platībmaksājuma shēmu.

6. Jaunās dalībvalstis nodrošina, lai nekādas priekšrocības, kas paredzētas saskaņā ar šo nodaļu, netiktu piešķirtas lauksaimniekiem, attiecībā uz kuriem ir konstatēts, ka pēc 2011. gada 18. oktobra tie ir sadalījuši savu saimniecību tikai tādēļ, lai varētu gūt labumu no pārdalošā maksājuma jaunajām dalībvalstīm. Tas attiecas arī uz lauksaimniekiem, kuru saimniecības rodas minētās sadalīšanas rezultātā.

125.b pants

Finanšu noteikumi

1. Lai finansētu pārdalošo maksājumu jaunajām dalībvalstīm, jaunās dalībvalstis var nolemt līdz 2014. gada 1. martam izmantot līdz 30 % no 40. pantā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma 2014. pieprasījumu gadam vai – Bulgārijas un Rumānijas gadījumā – VIIIc pielikumā noteiktās summas. Par jebkuru šādu lēmumu tās līdz minētajai dienai paziņo Komisijai.

Pirmajā daļā minētās summas atskaita no gada finansējuma, kas minēts 123. pantā.

2. Pamatojoties uz to valsts maksimālā apjoma procentuālo daļu, kas jaunajām dalībvalstīm jāizmanto, ievērojot šā panta 1. punktu, Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot pārdalošā maksājuma jaunajām dalībvalstīm attiecīgos maksimālos apjomus un 123. pantā minētā finansējuma atbilstīgo samazinājumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 141.b panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.;

12) regulas 131. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Jaunās dalībvalstis, kas piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, līdz 2009. gada 1. augustam, līdz 2010. gada 1. augustam, līdz 2011. gada 1. augustam, līdz 2012. gada 1. septembrim vai līdz 2014. gada 1. februārim, var nolemt no nākamā gada pēc šāda lēmuma pieņemšanas vai, ja lēmums pieņemts līdz 2014. gada 1. februārim, no 2014. gada līdz 10 % no valstij noteiktā maksimālā apjoma, kas minēts 40. pantā, izmantot, lai piešķirtu lauksaimniekiem atbalstu, kā izklāstīts 68. panta 1. punktā un saskaņā ar piemērojamo III sadaļas 5. nodaļu."

13) regulas 133.a panta nosaukumu aizstāj ar šādu:

"Pārejas posma valsts atbalsts 2013. gadā";

14) V sadaļas 4. nodaļā iekļauj šādu pantu:

"133.b pants

Pārejas posma valsts atbalsts 2014. gadā

1. Jaunās dalībvalstis, kuras piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu saskaņā ar 122. pantu, var pieņemt lēmumu 2014. gadā piešķirt pārejas posma valsts atbalstu.

2. Bulgārija un Rumānija saskaņā ar šo pantu var piešķirt atbalstu vienīgi tad, ja tās līdz 2014. gada 1. februārim nolemj 2014. gadā nepiešķirt nekādus papildu valsts tiešos maksājumus saskaņā ar 132. pantu.

3. Atbalstu saskaņā ar šo pantu var piešķirt lauksaimniekiem nozarēs, kurām pārejas posma valsts atbalsts saskaņā ar 133.a pantu vai – Bulgārijas un Rumānijas gadījumā – papildu valsts tiešie maksājumi saskaņā ar 132. pantu tika piešķirti 2013. gadā.

4. Nosacījumi atbalsta piešķiršanai saskaņā ar šo pantu ir identiski tiem, ar kuriem 2013. gadā atļauj piešķirt maksājumus saskaņā ar 132. vai 133.a pantu, izņemot maksājumu samazinājumu šīs regulas 132. panta 2. punkta saistībā ar 7. un 10. pantu piemērošanas dēļ.

5. Atbalsta kopējo summu, ko var piešķirt lauksaimniekiem jebkurā no nozarēm, kas minētas 3. punktā, ierobežo līdz 80 % no īpašā nozaru finansējuma 2013. gadam, kā to atļāvis Komisija saskaņā ar 133.a panta 5. punktu, vai Bulgārijas un Rumānijas gadījumā – saskaņā ar 132. panta 7. punktu.

Attiecībā uz Kipru – īpašais nozaru finansējums ir izklāstīts XVIIa pielikumā.

6. Kiprai nepiemēro 3. un 4. punktu.

7. Jaunās dalībvalstis līdz 2014. gada 31. martam paziņo Komisijai par lēmumiem, kas minēti 1. un 2. punktā. Paziņojumā par 1. punktā minēto lēmumu iekļauj šādu informāciju:

a) finansējums katrai nozarei;

b) vajadzības gadījumā – pārejas posma valsts atbalsta maksimālā likme.

8. Jaunās dalībvalstis, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un ņemot vērā ierobežojumus, kurus Komisija noteikusi atbilstīgi 5. punktam, var pieņemt lēmumu par piešķirāmā pārejas posma valsts atbalsta apjomu.";

15) VI sadaļā pievieno šādu pantu:

"136.a pants

Elastīga līdzekļu pārvietošana starp pilāriem

1. Līdz 2013. gada 31. decembrim dalībvalstis var nolemt kā papildu atbalstu lauku attīstības programmu pasākumiem, ko finansē no ELFLA saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 (*), darīt pieejamus līdzekļus līdz 15 % no to maksimālajiem gada apjomiem 2014. kalendārajam gadam, kuri ir noteikti šīs regulas VIII pielikumā un no to maksimālajiem gada apjomiem 2015.-2019. kalendārajiem gadiem, kuri ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 (**) II pielikumā. Rezultātā attiecīgā summa vairs nav pieejama tiešo maksājumu piešķiršanai.

Pirmajā daļā minēto lēmumu paziņo Komisijai līdz 2013. gada 31. decembrim. Šajā lēmumā norāda minētajā daļā minēto procentuālo likmi, kas katrā kalendārajā gadā var atšķirties.

Dalībvalstis, kuras attiecībā uz 2014. kalendāro gadu nepieņem lēmumu izmantot pirmajā daļā minētos noteikumus, var līdz 2014. gada 1. augustam pieņemt minēto lēmumu attiecībā uz 2015. līdz 2019. kalendāro gadu. Tās par šādu lēmumu paziņo Komisijai līdz minētajai dienai.

Dalībvalstis var nolemt pārskatīt šajā punktā minēto lēmumu; lēmums par pārskatīšanu stājas spēkā 2018. kalendārajā gadā. Jebkura lēmuma, kas pamatojas uz šādu pārskatīšanu, rezultātā netiek samazināta procentuālā likme, kas paziņota Komisijai saskaņā ar pirmo, otro un trešo daļu. Dalībvalstis līdz 2017. gada 1. augustam paziņo Komisijai par katru šādu lēmumu, kas pamatojas uz šādu pārskatīšanu.

2. Dalībvalstis, kuras līdz 2013. gada 31. decembrim nepieņem 1. punktā minēto lēmumu, var nolemt līdzekļus apmērā līdz 15 % vai – Bulgārijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Slovākijas, Somijas, Spānijas, Zviedrijas un Apvienotās Karalistes gadījumā – līdz 25 %, no summas kas atvēlēja to lauku attīstības programmu pasākumu atbalstam, kurus 2015.-2020. gada posmā finansē no ELFLA, ka noteikts Regulā (ES) Nr. 1305/2013, darīt pieejamus tiešo maksājumu veidā. Rezultātā attiecīgā summa vairs nav pieejama atbalsta pasākumiem saskaņā ar lauku attīstības programmu.

Pirmajā daļā minēto lēmumu paziņo Komisijai līdz 2013. gada 31. decembrim. Šajā lēmumā norāda minētajā daļā minēto procentuālo likmi, kas katrā kalendārajā gadā var atšķirties.

Dalībvalstis, kuras attiecībā uz 2015. finanšu gadu nepieņem pirmajā daļā minēto lēmumu, var līdz 2014. gada 1. augustam pieņemt minēto lēmumu attiecībā uz 2016. līdz 2020. finanšu gadu. Tās par jebkuru šādu lēmumu paziņo Komisijai līdz minētajai dienai.

Dalībvalstis var nolemt pārskatīt šajā punktā minēto lēmumu; lēmums par pārskatīšanu stājas spēkā attiecībā uz 2019. un 2020. finanšu gadu. Jebkura lēmuma, kas pamatojas uz šādu pārskatīšanu, rezultātā netiek palielināta procentuālā likme, kas paziņota Komisijai saskaņā ar pirmo, otro un trešo daļu. Dalībvalstis līdz 2017. gada 1. augustam paziņo Komisijai par katru lēmumu, kas pamatojas uz šādu pārskatīšanu.

3. Lai ņemtu vērā lēmumus, kurus dalībvalstis paziņojušas saskaņā ar 1. un 2. punktu, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 141.a pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem pārskata VIII pielikumā noteiktos maksimālos apjomus.

(*) Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembra) par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (OV L 347, 20.12.2013, 487. lpp.).

(**) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembra), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiesājiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV L 347, 20.12.2013, 608. lpp.);

16) VI sadaļā pievieno šādu pantu:

"136.b pants

Pārvietošana uz ELFLA

Dalībvalstis, kuras saskaņā ar 136. pantu ir pieņēmušas lēmumu no 2011. finanšu gada nodot summu Savienības atbalsta rīcībā saskaņā ar lauku attīstības programmām un finansējumu ELFLA vadībā, turpina VIIIa pielikumā minētās summas nodot lauku attīstības programmām un finansējumam ELFLA vadībā attiecībā uz 2015. finanšu gadu.";

17) iekļauj šādu pantu:

"140.a pants

Pilnvaru deleģēšana

Lai ņemtu vērā lēmumus, kurus dalībvalstis paziņojušas saskaņā ar 136.a panta 1. un 2. punktu, kā arī jebkādas

grozījumus VIII pielikumā noteiktajos valstu maksimālajos apjomos, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 141.a pantu pieņemt deleģētos aktus, pielāgojot VIIIc pielikumā noteiktos maksimālos apjomus.

Lai nodrošinātu 40. panta 3. punktā paredzēto lineāro samazinājumu pareizu piemērošanu 2014. gadā, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 141.a pantu pieņemt deleģētos aktus, kuros būtu izklāstīti noteikumi par to samazinājumu aprēķināšanu, kuri dalībvalstīm jāpiemēro lauksaimniekiem saskaņā ar 40. panta 3. punktu.";

18) regulas 141.a pantu aizstāj ar šādu:

"141.a pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 11.a pantā, 136.a panta 3. punktā un 140.a pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz laikposmu līdz 2014. gada 31. decembrim.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 11.a pantā, 136.a panta 3. punktā un 140.a pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai arī vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 11.a pantu, 136.a panta 3. punktu un 140.a pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.";

19) I, VIII un XVIIa pielikumu groza un jaunus VIIIa, VIIIb, VIIIc un VIIId pielikumus pievieno saskaņā ar šīs regulas II pielikuma 1., 4., 5. un 6. punktu.

20) II un III pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas II pielikuma 2. un 3. punktu.

7. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1307/2013

Regulu (ES) Nr. 1307/2013 groza šādi:

1) regulas 6. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Lai ņemtu vērā pārmaiņas, kas saistītas ar piešķiramo tiešo maksājumu maksimālo kopsummam, ietverot maksājumus, kuri izriet no lēmumiem, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 136.a pantu un šīs regulas 14. pantu, un maksājumus, kuri izriet no šīs regulas 20. panta 2. punkta piemērošanas, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar šīs regulas 70. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai pārskatītu šīs regulas II pielikumā noteiktos valstu maksimālos apjomus.";

2) regulas 26. panta 6. punktā pēc pēdējās daļas iekļauj šādu daļu:

"piemērojot aprēķina metodes, kas paredzētas šajā pantā, ar noteikumu, ka pārdalošais maksājums atbilstīgi 41. pantam netiek piemērots, dalībvalstis pilnībā ņem vērā atbalstu, kas 2014. kalendārajam gadam piešķirts atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 72.a un 125.a pantam.";

3) regulas 36. panta 3. punktā pievieno šādu daļu:

"Lai diferencētu vienoto platībmaksājumu shēmu un ar noteikumu, ka pārdalošais maksājums atbilstīgi šīs regulas 41. pantam netiek piemērots, dalībvalstis pilnībā ņem vērā atbalstu, kas piešķirts 2014. kalendārajam gadam atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 73/2009 125.a pantam.";

4) regulas 72. panta 2. punktā pēc pirmās daļas iekļauj šādu daļu:

"Tomēr to turpina piemērot attiecībā uz atbalsta pieteikumiem, kas ir saistīti ar pieprasījumu gadiem, kuri sākas pirms 2015. gada 1. janvāra.".

8. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1306/2013

Regulu (ES) Nr. 1306/2013 ar šo groza šādi:

1) regulas 119. panta 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

"Tomēr Regulas (EK) Nr. 1290/2005 31. pantu un attiecīgos īstenošanas noteikumus turpina piemērot līdz 2014. gada 31. decembrim; Regulas (EK) Nr. 1290/2005 30. un 44.a pantu un attiecīgos īstenošanas noteikumus turpina piemērot attiecīgi izdevumiem, kas radušies, un maksājumiem, kas veikti, attiecībā uz 2013. lauksaimniecības finanšu gadu.";

2) iekļauj šādu pantu:

"119.a pants

Atkāpe no Regulas (ES) Nr. 966/2012

Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 966/2012 59. panta 5. punkta un no šīs regulas 9. panta 1. punkta, 2014. lauksaimniecības finanšu gadam nevajag sertifikācijas iestādes atzinumu, lai noteiktu, vai izdevumi, attiecībā uz kuriem ir pieprasīta atmaksa no Komisijas, ir likumīgi un pareizi.";

3) regulas 121. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Tomēr šādus noteikumus piemēro:

a) regulas 7., 8., 16., 25., 26. un 43. pantu – no 2013. gada 16. oktobra;

b) regulas 52. pantu, III sadaļu, V sadaļas II nodaļu un VI sadaļu — no 2015. gada 1. janvāra.

3. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta:

a) regulas 9., 18., 40. un 51. pantu – attiecībā uz izdevumiem, kas veikti no 2013. gada 16. oktobra;

b) VII sadaļas IV nodaļu - attiecībā uz maksājumiem, kurus veic, sākot no 2014. lauksaimniecības finanšu gada un turpmāk.".

9. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1308/2013

Regulu (ES) Nr. 1308/2013 ar šo groza šādi:

1) pievieno šādu pantu:

"214.a pants

Valsts atbalsta maksājumi konkrētām nozarēm Somijā

Saņemot Komisijas atļauju, Somija laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam var turpināt piešķirt ražotājiem valsts atbalstu, kādu tā piešķīra 2013. gadā, pamatojoties uz 1994. gada Pievienošanās akta 141. pantu, ar noteikumu, ka:

a) ienākumu atbalsta summa visā laikposmā samazinās un 2020. gadā nepārsniedz 30 % no 2013. gadā piešķirtās summas, un

b) pirms šīs iespējas izmantošanas ir pilnībā izmantotas kopējā lauksaimniecības politikā attiecīgajām nozarēm paredzētās atbalsta shēmas.

Komisija sniedz atļauju, nepiemērojot procedūru, kas minēta šīs regulas 229. panta 2. vai 3. punktā.";

2) regulas 230. panta 1. punktā pievieno šādus apakšpunktus:

"ba) 111. pantu līdz 2015. gada 31. martam,

ca) 125.a panta 1. punkta e) apakšpunktu un 2. punktu un –attiecībā uz augļu un dārzeņu nozari – XVI pielikumu līdz dienai, kad sāk piemērot attiecīgos noteikumus, kas jānosaka saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kuri paredzēti 173. panta 1. punkta b) un i) apakšpunktā,

da) 136., 138. un 140. pantu, kā arī XVIII pielikumu minēto pantu piemērošanai līdz dienai, kad sāk piemērot noteikumus, kas jānosaka saskaņā ar īstenošanas aktiem, kuri paredzēti 180. pantā un 183. panta a) punktā, vai līdz 2014. gada 30. jūnijam – atkarībā no tā, kurš no tiem ir agrākais datums."

10. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1305/2013

Regulu (ES) Nr. 1305/2013 ar šo groza šādi:

1) regulas 31. pantā pievieno šādu punktu:

"6. Horvātija var piešķirt maksājumus saskaņā ar šo pasākumu saņēmējiem apgabalos, kas noteikti atbilstīgi 32. panta 3. punktam, pat tad, ja minētā punkta trešajā daļā minētā precizēšana vēl nav pabeigta. Precizēšanu pabeidz ne vēlāk kā līdz 2014. gada 31. decembrī. Saņēmējiem apgabalos, kas pēc precizēšanas pabeigšanas vairs nav tiesīgi saņemt atbalstu, turpmākus maksājumus saskaņā ar šo pasākumu vairs nesaņem."

2) regulas 58. panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

"6. Līdzekļus, kas pārvietoti uz ELFLA, piemērojot Regulas (EK) Nr. 73/2009 136.a panta 1. punktu un Regulas (ES) Nr. 1307/2013 7. panta 2. punktu, un līdzekļus, kas pārvie-

toti uz ELFLA, piemērojot Regulas (EK) Nr. 73/2009 10.b, 136. un 136.b pantu attiecībā uz 2013. un 2014. kalendāro gadu, arī iekļauj šā panta 4. punktā minētajā sadalījumā pagadiem.";

3) regulas 59. panta 4. punkta f) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"f) 100 % summai EUR 100 miljonu apmērā 2011. gada cenās, kas piešķirta Īrijai, summai EUR 500 miljonu apmērā 2011. gada cenās, kas piešķirta Portugālei, un summai EUR 7 miljonu apmērā 2011. gada cenās, kas piešķirta Kiprai – ar nosacījumu, ka minētās dalībvalstis 2014. gada 1. janvārī vai pēc tam saņem finansiālu palīdzību saskaņā ar LESD 136. un 143. pantu, – līdz 2016. gadam, kad tiks pārskatīta šā noteikuma piemērošana."

III NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

11. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Tomēr:

— 6. panta 15., 17. un 18. punktu piemēro no šīs regulas spēkā stāšanās dienas,

— 6. panta 20. punktu piemēro no 2013. gada 22. decembra, un

— 8. panta 3. punktu piemēro no minētajā pantā norādītajiem piemērošanas datumiem.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 17. decembra

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. JUKNA

I PIELIKUMS

Atbilstīgie panti par pasākumiem 2007.līdz 2013. gada un 2014.līdz 2020. gada plānošanas posmā

Regula (EK) Nr. 1698/2005	Regula (ES) Nr. 1305/2013
20. panta a) punkta i) apakšpunkts – profesionālā apmācība un informācija	14. pants
20. panta a) punkta ii) apakšpunkts – atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem	19. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts
20. panta a) punkta iii) apakšpunkts – priekšlaicīga pensioņnēšanās	/
20. panta a) punkta iv) apakšpunkts – konsultāciju pakalpojumi	15. panta 1. punkta a) apakšpunkts
20. panta a) punkta v) apakšpunkts – apsaimniekošanas, atbalsta un konsultāciju pakalpojumu izveide	15. panta 1. punkta b) apakšpunkts
20. panta b) punkta i) apakšpunkts – lauku saimniecību modernizēšana	17. panta 1. punkta a) apakšpunkts
20. panta b) punkta ii) apakšpunkts – mežu ekonomiskās vērtības paaugstināšana	21. panta 1. punkta d) apakšpunkts
20. panta b) punkta iii) apakšpunkts – pievienotās vērtības radīšana lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem	17. panta 1. punkta b) apakšpunkts 21. panta 1. punkta e) apakšpunkts
20. panta b) punkta iv) apakšpunkts – sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē	35. pants
20. panta b) punkta v) apakšpunkts – lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūra	17. panta 1. punkta c) apakšpunkts
20. panta b) punkta vi) apakšpunkts – atjaunošanas un preventīvi pasākumi	18. pants
20. panta c) punkta i) apakšpunkts – standartu ievērošana	/
20. panta c) punkta ii) apakšpunkts – pārtikas kvalitātes shēmas	16. pants
20. panta c) punkta iii) apakšpunkts – informācija un reklāma	16. pants
20. panta d) punkta i) apakšpunkts – daļēji naturālas saimniecības	19. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punkts
20. panta d) punkta ii) apakšpunkts – ražotāju grupas	27. pants
36. panta a) punkta i) apakšpunkts – maksājumi par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem kalnos]	31. pants
36. panta a) punkta ii) apakšpunkts – maksājumi par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas	31. pants
36. panta a) punkta iii) apakšpunkts – Natura 2000 maksājumi un maksājumi, kas saistīti ar Direktīvu 2000/60/EK	30. pants
36. panta a) punkta iv) apakšpunkts – agrovides maksājumi	28. pants 29. pants
36. panta v) apakšpunkts – dzīvnieku labturības maksājumi	33. pants
36. panta b) punkta i) apakšpunkts – lauksaimniecības zemes pirmreizējā apmežošana	21. panta 1. punkta a) apakšpunkts
36. panta b) punkta ii) apakšpunkts – agromežsaimniecības sistēmu pirmreizējā izveidošana	21. panta 1. punkta b) apakšpunkts

Regula (EK) Nr. 1698/2005	Regula (ES) Nr. 1305/2013
36. panta b) punkta iii) apakšpunkts – lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana	21. panta 1. punkta a) apakšpunkts
36. panta b) punkta iv) apakšpunkts – Natura 2000 maksājumi	30. pants
36. panta b) punkta v) apakšpunkts – meža vides maksājumi	34. pants
36. panta b) punkta vi) apakšpunkts – mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un preventīvu pasākumu ieviešana	21. panta 1. punkta c) apakšpunkts
36. panta b) punkta vii) apakšpunkts Neienesīgas investīcijas	21. panta 1. punkta d) apakšpunkts
Pasākumi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 718/2007	Pasākumi saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013
171. panta 2. punkta a) apakšpunkts – investīcijas lauksaimniecības pārvaldītājsabiedrībās, lai veiktu pārstrukturēšanu un modernizēšanu atbilstīgi Kopienas standartiem	17. panta 1. punkta a) apakšpunkts
171. panta 2. punkta c) apakšpunkts – investīcijas lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu apstrādē un pārdošanā, lai tās pārstrukturētu un modernizētu atbilstīgi Kopienas standartiem.	17. panta 1. punkta b) apakšpunkts

II PIELIKUMS

Regulas (EK) Nr. 73/2009 pielikumus groza šādi:

1) regulas I pielikumā aiz rindiņas "Īpašs atbalsts", iekļauj šādu rindiņu:

"Pārdalošs maksājums	III sadaļas 5.a nodaļa un V sadaļas 2.a nodaļa	Atsaistīts maksājums"
----------------------	--	-----------------------

2) regulas II pielikuma groza šādi:

a) A punktu "Vide" aizstāj ar šādu:

1.	Padomes Direktīva 79/409/EEK (1979. gada 2. aprīlis) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 103, 25.4.1979., 1. lpp.)	3. panta 1. punkts, 3. panta 2. punkta b) apakšpunkts, 4. panta 1., 2. un 4. punkts, 5. panta a), b) un d) punkts
2.	—	—
3.	Padomes Direktīva 86/278/EEK (1986. gada 12. jūnijs) par vides, jo īpaši augsnes, aizsardzību, lauksaimniecībā izmantojot notekūdeņu dūņas (OV L 181, 4.7.1986., 6. lpp.)	3. pants
4.	Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.)	4. un 5. pants
5.	Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.)	6. pants un 13. panta 1. punkta a) apakšpunkts"

b) B. punktā "Sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība" 9. apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"9.	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).	55. pants, pirmais un otrais teikums"
-----	---	---------------------------------------

3) regulas III pielikumā ierakstu "Ūdens aizsardzība un apsaimniekošana" aizstāj ar šādu:

"Ūdens aizsardzība un apsaimniekošana:	— Buferjoslu izveide gar ūdensteci ⁽¹⁾
--	---

ūdens aizsardzība pret piesārņojumu un noteci, ūdens izmantojuma pārvaldība	— Ja apūdeņošanā lietotā ūdens izmantošanai nepieciešama atļauja, - atļauju procedūru ievērošana
---	--

Gruntsūdeņu aizsardzība pret piesārņojumu – aizliegums veikt tiešu nopludināšanu gruntsūdeņos un pasākumi gruntsūdeņu netiešā piesārņojuma novēršanai, kas rodas, nopludinot zemē Direktīvas 80/68/EEK pielikumā minētās bīstamas vielas un tām iesūcoties zemē; šeit domāta tā minētās direktīvas versija, kas ir tās spēkā esamības pēdējā dienā, ciktāl tas attiecas uz lauksaimnieciskām darbībām

⁽¹⁾ Piezīme: LLVA buferjoslās gan īpaši jutīgajās zonās, kas noteiktas atbilstīgi Direktīvas 91/676/EEK 3. panta 2. punktam, gan ārpus tām jāievēro vismaz tās prasības, kas saistītas ar nosacījumiem mēslojuma iestrādāšanai zemē tuvu ūdenstecēm, kā minēts Direktīvas 91/676/EEK II pielikuma A punkta 4. apakšpunktā, un jāpiemēro saskaņā ar dalībvalstu rīcības programmām, kuras izveidotas saskaņā ar Direktīvas 91/676/EEK 5. panta 4. punktu."

4) regulas VIII pielikuma aili par 2014. gadu aizstāj ar šādu:

"1. Tabula

(EUR tūkstoši)

Dalībvalsts	2014
Beļģija	544 047
Dānija	926 075
Vācija	5 178 178
Grieķija	2 047 187
Spānija	4 833 647
Francija	7 586 341
Īrija	1 216 547
Itālija	3 953 394
Luksemburga	33 662
Nīderlande	793 319
Austrija	693 716
Portugāle	557 667
Somija	523 247
Zviedrija	696 487
Apvienotā Karaliste	3 548 576

2. tabula (*)

(EUR tūkstoši)

Bulgārija	642 103
Čehija	875 305
Igaunija	110 018
Kipra	51 344
Latvija	168 886
Lietuva	393 226
Ungārija	1 272 786
Malta	5 240
Polija	2 970 020
Rumānija	1 428 531
Slovēnija	138 980
Slovākija	377 419
Horvātija	113 908

(*) Maksimālie apjomi aprēķināti, ņemot vērā 121. pantā paredzēto pieaugumu shēmu."

5) regulā aiz VIII pielikuma pievieno šādus pielikumus:

"VIIIa pielikums

Summas, kas izriet no 136. b panta piemērošanas 2014. gadā

Vācija: EUR 42 600

Zviedrija: EUR 9 000

VIIIb pielikums

Lauku saimniecības vidējais lielums, kas jāpiemēro saskaņā ar 72.a panta 4. punktu un 125.a panta 3. punktu

Dalībvalsts	Lauku saimniecības vidējais lielums (hektāros)
Beļģija	29
Bulgārija	6
Čehija	89
Dānija	60
Vācija	46
Igaunija	39
Īrija	32
Grieķija	5
Spānija	24
Francija	52
Horvātija	5,9
Itālija	8
Kipra	4
Latvija	16
Lietuva	12
Luksemburga	57
Ungārija	7
Malta	1
Nīderlande	25
Austrija	19
Polija	6
Portugāle	13
Rumānija	3
Slovēnija	6
Slovākija	28
Somija	34
Zviedrija	43
Apvienotā Karaliste	54

VIII pielikums

Valstu maksimālie apjomi, kas minēti 72.a panta 3. punktā un 125.a. panta 3. punktā

(EUR tūkstoši)

Beļģija	505 266
Bulgārija	796 292
Čehija	872 809
Dānija	880 384
Vācija	5 018 395
Igaunija	169 366
Īrija	1 211 066
Grieķija	1 931 177
Spānija	4 893 433
Francija	7 437 200
Horvātija	265 785
Itālija	3 704 337
Kipra	48 643
Latvija	302 754
Lietuva	517 028
Luksemburga	33 432
Ungārija	1 269 158
Malta	4 690
Nīderlande	732 370
Austrija	691 738
Polija	3 061 518
Portugāle	599 355
Rumānija	1 903 195
Slovēnija	134 278
Slovākija	394 385
Somija	524 631
Zviedrija	699 768
Apvienotā Karaliste	3 591 683

VIII pielikums

Bulgārijai un Rumānijai paredzētās summas, kā minēts 125.b panta 1. punktā

Bulgārija	EUR 789 365 000
Rumānija	EUR 1 753 000 000"

6) regulas XVIIa pielikumu aizstāj ar šādu:

"XVIIa pielikums

Pārejas posma valsts atbalsts Kiprā

Nozare	(EUR)	
	2013	2014
Graudaugi (izņemot cietos kviešus)	141 439	113 151
Cietie kvieši	905 191	724 153
Piens un piena produkti	3 419 585	2 735 668
Liellopu gaļa	4 608 945	3 687 156
Aitas un kazas	10 572 527	8 458 022
Cūkkopības nozare	170 788	136 630
Mājputni un olas	71 399	57 119
Vīns	269 250	215 400
Olīveļļa	3 949 554	3 159 643
Galda vīnogas	66 181	52 945
Žāvētas vīnogas	129 404	103 523
Pārstrādāti tomāti	7 341	5 873
Banāni	4 285 696	3 428 556
Tabaka	1 027 775	822 220
Lapu koku augļi, tostarp kauleņaugļi	173 390	138 712
Kopā	29 798 462	23 838 770"

PADOMES REGULA (ES, EURATOM) Nr. 1311/2013

(2013. gada 2. decembris),

ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 312. pantu,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 106.a pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Šajā regulā, nosakot saistību apropriāciju gada maksimālo apjomu katrai izdevumu kategorijai un gada maksimālo apjomu maksājumu apropriācijām, jāņem vērā Padomes Lēmumā 2007/436/EK, *Euratom* ⁽¹⁾ noteiktais saistību un pašu resursu maksimālais apjoms.
- (2) Ņemot vērā nepieciešamību panākt pietiekamu paredzamību, sagatavojot un īstenojot ieguldījumus vidējā termiņā, daudzgadu finanšu shēmas (DFS) noteiktajam ilgumam vajadzētu būt septiņi gadi, skaitot no 2014. gada 1. janvāra. Pārskatīšana notiks vēlākais 2016. gadā pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Tas ļaus iestādēm, tostarp 2014. gadā ievēlētajam Eiropas Parlamentam, izvērtēt prioritātes. Šīs pārskatīšanas rezultāti būtu jāņem vērā, pārskatot šo regulu DFS atlikušo gadu laikā. Tupinājumā tā tiks saukta par "pārskatu/pārskatīšanu".
- (3) Saistībā ar DFS starpposma pārskatu/pārskatīšanu Eiropas Parlaments, Padome un Komisija – pirms Komisija būs iesniegusi priekšlikumus – vienojas kopīgi izskatīt to,

kāds būtu vispiemērotākais darbības ilgums nākamajai DFS, ar mērķi rast pareizo līdzsvaru starp attiecīgajiem Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas locekļu amata pienākumu termiņiem un nepieciešamību nodrošināt plānošanas ciklu stabilitāti un ieguldījumu prognozējamību.

- (4) Vajadzētu īstenot īpašu un maksimālo iespējamo elastību, lai Savienība varētu izpildīt savas saistības atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 323. pantam.
- (5) Lai Savienība varētu reaģēt uz konkrētiem neparedzētiem apstākļiem vai lai ļautu finansēt skaidri definētus izdevumus, ko nevar finansēt maksimālā pieejamā apjoma ietvaros, kas pieejams vienai vai vairākām izdevumu kategorijām, kā noteikts DFS, tā veicinot budžeta procedūru, ir vajadzīgi šādi īpaši instrumenti: rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos, Eiropas Savienības Solidaritātes fonds, elastības instruments, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds, rezerve ārkārtas gadījumiem, īpašā elastība jauniešu bezdarba problēmas risināšanai un pētniecības stiprināšanai un vispārējā rezerve saistībām izaugsmes un nodarbinātības, īpaši jaunatnes nodarbinātības, jomā. Tādēļ būtu jāparedz īpašs noteikums iespējai budžetā uzņemt saistību apropriācijas, kas pārsniedz DFS noteikto maksimālo apjomu.
- (6) Ja no Savienības vispārējā budžeta sniegtās garantijas jāizmanto aizdevumiem, kuri izsniegti saskaņā ar maksājumu bilances mehānismu vai Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu, kā noteikts attiecīgi Padomes Regulā (EK) Nr. 332/2002 ⁽²⁾, un Padomes Regulā (ES) Nr. 407/2010 ⁽³⁾, būtu jāizmanto tāda nepieciešamā summa, kas pārsniedz DFS noteikto saistību un maksājumu apropriāciju maksimālo apjomu, tajā pašā laikā ievērojot pašu resursu maksimālo apjomu.
- (7) DFS būtu jānosaka 2011. gada cenās. Tāpat arī būtu jāparedz noteikumi DFS tehniskām korekcijām, lai pārrēķinātu maksimālo apjomu un pieejamās rezerves.

⁽¹⁾ Padomes Lēmums 2007/436/EK, *Euratom* (2007. gada 7. jūnijs) par Eiropas Kopienų pašu resursu sistēmu (OV L 163, 23.6.2007., 17. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 332/2002 (2002. gada 18. februāris), ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm (OV L 53, 23.2.2002., 1. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (ES) Nr. 407/2010 (2010. gada 11. maijs), ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.).

- (8) DFS nebūtu jāņem vērā budžeta posteņi, kurus finansē no piešķirtajiem ieņēmumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ⁽¹⁾ ("finanšu regula"), nozīmē.
- (9) Varētu rasties nepieciešamība pārskatīt šo regulu neparedzētu apstākļu gadījumā, kad situāciju nevar atrisināt DFS noteiktā maksimālā apjoma ietvaros. Tādēļ šādos gadījumos jānodrošina iespēja pārskatīt DFS.
- (10) Būtu jāparedz noteikumi citām situācijām, kad varētu būt vajadzīgas DFS korekcijas vai pārskatīšana. Šīs korekcijas vai pārskatīšana varētu būt saistīta ar budžeta izpildi, pasākumiem, ar kuriem fondu efektivitāti saista ar pamatotu ekonomikas pārvaldību, Līgumu pārskatīšanu, paplašināšanos, Kīpras apvienošanos vai tādu jaunu noteikumu novilcinātu pieņemšanu, kuri regulē konkrētas politikas jomas.
- (11) Kohēzijas politikai paredzētā finansējuma sadale pa valstīm tiek noteikta, balstoties uz statistikas datiem un prognozēm, kas ir izmantoti Komisijas priekšlikuma par šo regulu 2012. gada jūlija atjauninātajā versijā. Ņemot vērā nedrošās prognozes un ietekmi uz aptvertajām dalībvalstīm, kā arī ņemot vērā īpaši sarežģīto situāciju krīzes skartajās dalībvalstīs, Komisija 2016. gadā pārskatīs visu dalībvalstu kopējos piešķirumus saskaņā ar kohēzijas politikas mērķi "Ieguldījums izaugsmei un nodarbinātībai" 2017.–2020. gadam.
- (12) Jāparedz vispārīgi noteikumi iestāžu sadarbībai budžeta procedūras laikā.
- (13) Nepieciešami arī īpaši noteikumi attiecībā uz apjomīgiem infrastruktūras projektiem, kuru periods pārsniedz DFS paredzēto laiku. Jānosaka maksimālais apjoms iemaksām šādos projektos no Savienības vispārējā budžeta, tādējādi nodrošinot to, ka tie nekādi neietekmē citus projektus, kuri tiek finansēti no minētā budžeta.
- (14) Komisijai līdz 2018. gada 1. janvārim būtu jāiesniedz priekšlikums jaunai daudzgadu finanšu shēmai, lai iestādes to varētu pieņemt pietiekami savlaicīgi, pirms stājas spēkā nākamā finanšu shēma. Ja līdz šajā regulā paredzētās DFS termiņa beigām netiek pieņemta jauna finanšu shēma, būtu jāturpina piemērot šī regula.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

- (15) Notika apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, kuras sniedza atzinumus ⁽²⁾,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Daudzgadu finanšu shēma

Daudzgadu finanšu shēma laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam (turpmāk "DFS") ir ietverta pielikumā.

2. pants

DFS starpposma pārskats/pārskatīšana

Komisija vēlākais līdz 2016. gada beigām nāk klajā ar pārskatu par DFS īstenošanu, pilnībā ņemot vērā ekonomisko situāciju tajā brīdī, kā arī jaunākās makroekonomiskās prognozes. Ja nepieciešams, šim obligātajam pārskatam pievieno legīslatīvā akta priekšlikumu šīs regulas grozīšanai saskaņā ar LESD paredzētajām procedūrām. Neskarot šīs regulas 7. pantu, šādas pārskatīšanas rezultātā netiek samazināts valstīm iepriekš piešķirtais finansējums.

3. pants

DFS maksimālā apjoma ievērošana

1. Eiropas Parlaments, Padome un Komisija katras budžeta procedūras un attiecīgā gada budžeta izpildes laikā ievēro DFS noteikto gada izdevumu maksimālo apjomu.

Maksimālā apakšsumma 2. izdevumu kategorijā, kas norādīta pielikumā, tiek noteikta, neskarot elastību starp abiem kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) pilāriem. Pielāgoto maksimālo summu, ko piemēro KLP I pilāram, pēc pārvedumiem starp Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un tiešajiem maksājumiem nosaka ar atbilstošu tiesību aktu, un DSF attiecīgi pielāgo saskaņā ar šīs regulas 6. panta 1. punktā paredzētajām tehniskajām korekcijām.

2. Īpašie instrumenti, kas noteikti 9. līdz 15. pantā, nodrošina DFS elastību un ir paredzēti, lai budžeta procedūra noritētu sekmīgi. Gadījumos, kad atbilstoši Padomes Regulai (EK)

⁽²⁾ Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par "Priekšlikumu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam" (OV C 229, 31.7.2012., 32. lpp.); Reģionu komitejas atzinums "Jaunā daudzgadu finanšu shēma pēc 2013. gada" (OV C 391, 18.12.2012., 31. lpp.).

Nr. 2012/2002 ⁽¹⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1927/2006 ⁽²⁾ un Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas noslēgtajam Iestāžu nolīgumam ⁽³⁾ (turpmāk "Iestāžu nolīgums") ir nepieciešams izmantot rezerves palīdzībai ārkārtas gadījumos, Eiropas Savienības Solidaritātes fonda, elastības instrumenta, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda, rezerves ārkārtas gadījumiem līdzekļus, īpašo elastību jauniešu bezdarba problēmas risināšanai un pētniecības stiprināšanai un vispārējo rezervi saistībām izaugsmes un nodarbinātības, īpaši jaunatnes nodarbinātības, jomā, tad saistību apropriācijas var iekļaut budžetā, pārsniedzot DFS noteikto attiecīgo izdevumu kategoriju maksimālo apjomu.

3. Ja jāizmanto garantija aizdevumam, kuru sedz no Savienības vispārējā budžeta atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 332/2002 vai Regulai (ES) Nr. 407/2010, tās apjoms pārsniedz DFS noteikto maksimālo apjomu.

4. pants

Pašu resursu maksimālā apjoma ievērošana

1. Nevienā gadā, uz ko attiecas DFS, vajadzīgā maksājumu apropriāciju kopsumma – pēc ikgadējās korekcijas un ņemot vērā jebkādas citas korekcijas vai pārskatīšanas, kā arī 2. panta 2. un 3. punkta piemērošanu, – nedrīkst radīt vajadzību pēc pašu resursiem, kas pārsniedz pašu resursu maksimālo apjomu, kurš noteikts saskaņā ar Lēmumu 2007/436/EK, *Euratom*.

2. Vajadzības gadījumā DFS noteikto maksimālo apjomu samazina, lai nodrošinātu pašu resursu maksimālā apjoma, kas noteikts saskaņā ar Lēmumu 2007/436/EK, *Euratom*, ievērošanu.

5. pants

Maksājumu vispārējā rezerve

1. Katru gadu, sākot no 2015. gada, 6. pantā minēto tehnisko korekciju ietvaros Komisija koriģē maksājumu maksimālo apjomu 2015.–2020. gadam, to palielinot par summu, kas ir līdzvērtīga starpībai starp veiktajiem maksājumiem un DFS maksājumu maksimālo summu n-1 gadam.

2. Ikgadējās korekcijas nepārsniedz šādus maksimālos apjomus (2011. gada cenās) 2018.–2020. gadam salīdzinājumā ar maksājumu sākotnējo maksimālo summu attiecīgajos gados:

2018 – EUR 7 miljardi

2019 – EUR 9 miljardi

2020 – EUR 10 miljardi.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 2012/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (OV L 311, 14.11.2002., 3. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1927/2006 (2006. gada 20. decembris) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izveidi (OV L 406, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembrim Iestāžu nolīgums par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību (OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.).

3. Ikvienu augšupejošu korekciju pilnībā kompensē ar attiecīgu maksājumu maksimālās summas samazinājumu n-1 gadam.

6. pants

Tehniskās korekcijas

1. Komisija katru gadu pirms budžeta procedūras n + 1 gadam veic šādas tehniskas korekcijas DFS:

- a) maksimālā apjoma, saistību apropriāciju un maksājumu apropriāciju kopsummu pārvērtēšana n + 1 gada cenās;
- b) aprēķini par rezervi, kas pieejama līdz pašu resursu maksimālajam apjomam, kas noteikts saskaņā ar Lēmumu 2007/436/EK, *Euratom*;
- c) aprēķini par rezerves ārkārtas gadījumiem absolūto summu, kas noteikta 13. pantā;
- d) aprēķini par 5. pantā paredzēto maksājumu vispārējo rezervi;
- e) aprēķini par 14. pantā paredzēto saistību vispārējo rezervi.

2. Komisija veic 1. punktā minētās tehniskās korekcijas, pamatojoties uz fiksētu deflatoru 2 % apmērā gadā.

3. Šā panta 1. punktā minēto tehnisko korekciju iznākumu un to pamatā esošās ekonomikas prognozes Komisija paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.

4. Neskarot 7. un 8. pantu, attiecībā uz attiecīgo gadu nevar veikt citas tehniskas korekcijas ne attiecīgajā gadā, ne arī kā *ex post* korekcijas turpmākajos gados.

7. pants

Kohēzijas politikas finansējuma korekcijas

1. Lai ņemtu vērā īpaši sarežģīto situāciju krīzes skartajās dalībvalstīs, Komisija 2016. gadā kopā ar tehnisko korekciju attiecībā uz 2017. gadu pārskata visu dalībvalstu kopējos piešķirumus saskaņā ar kohēzijas politikas mērķi "Ieguldījums izaugsmei un nodarbinātībai" 2017.–2020. gadam, piemērojot attiecīgajā pamatā noteikto piešķiršanas metodi, balstoties uz tobrīd pieejamiem aptverto dalībvalstu jaunākajiem statistikas datiem un salīdzinājumu starp kumulatīvo valsts IKP, kas konstatēts 2014. un 2015. gadā, un kumulatīvo valsts IKP, kas aplēsts 2012. gadā. Ja kumulatīvā novirze ir vairāk nekā +/-5 %, tā koriģē minētos kopējos piešķirumus.

2. Vajadzīgās korekcijas sadala vienādās proporcijās laikposmā no 2017. līdz 2020. gadam, un attiecīgie maksimālie apjomi DFS tiek attiecīgi grozīti. Lai nodrošinātu sistemātisku attīstību attiecībā uz saistību apropriācijām, atbilstoši groza arī maksājumu maksimālās summas.

3. Ja dalībvalsts vai nu no jauna kļūst tiesīga saņemt atbalstu no Kohēzijas fonda, vai arī zaudē savas esošās tiesības, pēc starpposma pārskata par dalībvalstu atbilstību Kohēzijas fonda prasībām saskaņā ar 90. panta 5. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾, Komisija tehniskajā korekcijā attiecībā uz 2017. gadu pieskaita vai atskaita izrietošās summas no dalībvalstij 2017. līdz 2020. gadam piešķirtajiem līdzekļiem.

4. No 3. punkta izrietošās vajadzīgās korekcijas sadala vienādās proporcijās laikposmā no 2017. līdz 2020. gadam, un attiecīgie maksimālie apjomi DSF tiek atbilstoši grozīti. Lai nodrošinātu sistemātisku attīstību attiecībā uz saistību apropriācijām, atbilstoši groza arī maksājumu maksimālās summas.

5. Šā panta 1. un 3. punktā minēto korekciju kopējā neto ietekme – pozitīva vai negatīva – nepārsniedz EUR 4 miljardus.

8. pants

Korekcijas attiecībā uz pasākumiem, ar kuriem fondu efektivitāti saista ar pamatotu ekonomikas pārvaldību

Ja Komisija atceļ budžeta saistību apturēšanu attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu attiecībā uz pasākumiem, ar kuriem fondu efektivitāti saista ar pamatotu ekonomikas pārvaldību, Komisija saskaņā ar attiecīgo pamataktu pārvieto apturētās saistības uz turpmākajiem gadiem. N gada apturētās saistības nevar atkārtoti iekļaut budžetā pēc n + 3 gada.

2. NODAĻA

Īpaši instrumenti

9. pants

Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos

1. Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos ir paredzēta, lai ļautu ātri reaģēt uz trešo valstu īpašajām palīdzības prasībām

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un 2013. gada 17. decembrim Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

pēc notikumiem, kurus nevar paredzēt budžeta izveides laikā, – galvenokārt humānām operācijām, taču arī civilās krīzes pārvarēšanai un aizsardzībai, kā arī situācijām, kad pastāv īpašs spiediens, kuru rada migrācijas plūsmas pie Savienības ārējām robežām, ja tas ir nepieciešams attiecīgajos apstākļos.

2. Rezerves ikgadējais apjoms ir nemainīgs EUR 280 miljonu apmērā (2011. gada cenās), un to var izmantot līdz n + 1 gadam saskaņā ar finanšu regulu. Rezervi iekļauj Savienības vispārējā budžetā kā uzkrājumu. Vispirms izmanto to gada summas daļu, kas nāk no iepriekšējiem gadiem. Tā n gada summas daļa, kas nav izmantota n + 1 gadā, tiek dzēsta.

10. pants

Eiropas Savienības Solidaritātes fonds

1. Eiropas Savienības Solidaritātes fonds ir paredzēts finansiālās palīdzības nodrošināšanai nopietnu katastrofu gadījumā kādas dalībvalsts vai kandidātvalsts teritorijā, kā definēts attiecīgajā pamataktā. Summai, kas gadā ir pieejama minētajam fondam, tiek noteikts limits EUR 500 miljonu apmērā (2011. gada cenās). Lai segtu attiecīgās vajadzības līdz gada beigām, katra gada 1. oktobrī ir pieejama vismaz viena ceturtdaļa ikgadējā apjoma. Ikgadējā apjoma daļu, kas nav iekļauta budžetā, var izmantot līdz n + 1 gadam. Vispirms izmanto to gada summas daļu, kas nāk no iepriekšējā gada. Tā n gada summas daļa, kas nav izmantota n + 1 gadā, tiek dzēsta.

2. Izņēmuma gadījumos un gadījumā, ja Eiropas Savienības Solidaritātes fondā pieejamie atlikušie finanšu resursi katastrofas gadā, kā noteikts attiecīgajā pamataktā, nav pietiekami, lai segtu palīdzības apjomu, ko Eiropas Parlaments un Padome uzskata par vajadzīgu, Komisija var ierosināt starpību finansēt no nākamajam gadam pieejamajiem ikgadējiem apjomiem.

11. pants

Elastības instrumenti

1. Elastības instruments ir paredzēts tam, lai konkrētajā finanšu gadā, nepārsniedzot norādīto summu, finansētu skaidri noteiktus izdevumus, ko nav iespējams finansēt, nepārsniedzot vienai vai vairākām citām izdevumu kategorijām noteiktos maksimālos apjomus. Elastības instrumentam pieejamais ikgadējais maksimālais apjoms ir EUR 471 miljons (2011. gada cenās).

2. Elastības instrumenta ikgadējās summas daļu, kas nav izmantota, var pārnest uz n + 3 gadu. Vispirms izmanto to gada summas daļu, kas nāk no iepriekšējiem gadiem, sākot ar agrākajām summām. Minētā n gada summas daļa, kas nav izmantota n + 3 gadā, tiek dzēsta.

12. pants

Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonds

1. Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonds, kura mērķi un darbības joma ir definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1927/2006, nepārsniedz maksimālo gada apjomu EUR 150 miljonu apmērā (2011. gada cenās).

2. Apropriācijas Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondam iekļauj Savienības vispārējā budžetā kā uzkrājumu.

13. pants

Neparedzēto izdevumu rezerve

1. Neparedzēto izdevumu rezervi līdz 0,03 % apjomā no Savienības nacionālā kopienākuma veido papildus DFS maksimālajiem apjomiem kā galējās nepieciešamības instrumentu reaģēšanai uz neparedzētiem apstākļiem. To var izmantot vienīgi saistībā ar grozījumiem vai gada budžetu.

2. Neparedzēto izdevumu rezerves izmantošanas apjoms nevienā konkrētā gadā nepārsniedz DFS ikgadējā tehniskajā korekcijā paredzēto maksimālo apjomu un atbilst pašu resursu maksimālajam apjomam.

3. Summas, ko dara pieejamas, izmantojot neparedzēto izdevumu rezervi, pilnībā kompensē ar rezervēm vienā vai vairākās DFS kategorijās kārtējam vai nākamajiem finanšu gadiem.

4. Šādi kompensētos apjomus turpmāk neizmanto saistībā ar DFS. Neparedzēto izdevumu rezerves izmantošanas rezultātā nedrīkst pārsniegt saistību un maksājumu apropriāciju kopējos maksimālos apjomus, kas DSF noteikti kārtējam un nākamajiem finanšu gadiem.

14. pants

Vispārējā rezerve saistībām izaugsmei un nodarbinātībai, īpaši jaunatnes nodarbinātībai

1. Rezerves, kas ir atstātas pieejamas līdz DFS noteiktajam maksimālajam apjomam saistību apropriācijām 2014.–2017. gadam, ir vispārējā DFS rezerve saistībām, kas jādara pieejama, pārsniedzot DFS noteiktos maksimālos apjomus 2016.–2020. gadam politikas mērķiem, kas saistīti ar izaugsmi un nodarbinātību, īpaši jaunatnes nodarbinātību.

2. Katru gadu 6. pantā minēto tehnisko korekciju ietvaros Komisija aprēķina pieejamo summu. Vispārējo DFS rezervi vai tās daļu var izmantot Eiropas Parlaments un Padome budžeta procedūrā saskaņā ar LESD 314. pantu.

15. pants

Īpaša elastība jauniešu bezdarba problēmas risināšanai un pētniecības stiprināšanai

2014. un 2015. gadā kā daļa no ikgadējās budžeta procedūras var tikt prioritāri piešķirtas summas līdz EUR 2 543 miljoniem (2011. gada cenās) konkrētiem politikas mērķiem, kas saistīti ar jaunatnes nodarbinātību, pētniecību, programmu *Erasmus*, tostarp mācekļībām, un maziem un vidējiem uzņēmumiem. Minētās summas pilnībā kompensē ar apropriācijām izdevumu kategoriju ietvaros un/vai starp izdevumu kategorijām, lai kopējie maksimālie gada apjomi 2014.–2020. gadam un kopējie piešķirumi katrai izdevumu kategorijai vai apakškategorijai šajā laikposmā paliktu nemainīgi.

16. pants

Iemaksas apjomīgu projektu finansēšanai

1. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam no Savienības vispārējā budžeta pieejamā maksimālā summa Eiropas navigācijas satelītu programmām (*EGNOS* un *Galileo*) ir EUR 6 300 miljoni (2011. gada cenās).

2. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam no Savienības vispārējā budžeta pieejamā maksimālā summa Starptautiskā eksperimentālā kodoltermiskā reaktora projektam (*ITER*) ir EUR 2 707 miljoni (2011. gada cenās).

3. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam no Savienības vispārējā pieejamā maksimālā summa *Copernicus* (Eiropas Zemes novērošanas programma) ir EUR 3 786 miljoni (2011. gada cenās).

3. NODAĻA

Pārskatīšana

17. pants

DFS pārskatīšana

1. Neskarot 4. panta 2. punktu, 18. līdz 22. pantu un 25. pantu, neparedzētu apstākļu gadījumā DFS var pārskatīt atbilstoši pašu resursu maksimālajam apjomam, kas noteikts saskaņā ar Lēmumu 2007/436/EK, *Euratom*.

2. Parasti DFS pārskatīšanas priekšlikumus atbilstīgi 1. punktam iesniedz un pieņem, pirms tiek sākta kārtējā gada vai pirmā attiecīgā gada budžeta procedūra.

3. Visos priekšlikumos par DFS pārskatīšanu atbilstīgi 1. punktam izskata, kādā apjomā izdevumi pārdalāmi starp programmām, kas iekļautas izdevumu kategorijās, uz kurām attiecas pārskatīšana, īpaši atsaucoties uz apropriāciju jebkuru paredzamu nepietiekamu izmantošanu. Būtu jāpanāk, lai jauno plānoto izdevumu nozīmīga summa gan absolūtos skaitļos, gan procentuāli nepārsniegtu izdevumu kategorijai noteikto maksimālo apjomu.

4. Veicot DFS pārskatīšanu atbilstīgi 1. punktam, ņem vērā to, kādā apjomā vienas izdevumu kategorijas maksimālā apjoma palielinājumu var izlīdzināt ar kādas citas izdevumu kategorijas maksimālā apjoma samazinājumu.

5. Veicot DFS pārskatīšanu atbilstīgi 1. punktam, tiek saglabāta atbilstīga attiecība starp saistībām un maksājumiem.

18. pants

Pārskatīšana saistībā ar īstenošanu

Informējot Eiropas Parlamentu un Padomi par DFS veikto tehnisko korekciju iznākumu, Komisija, ņemot vērā budžeta izpildi, iesniedz priekšlikumus par pārskatīšanu attiecībā uz maksājumu apropriāciju kopsummu, ko tā uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu gada maksājumu maksimālo apjomu pareizu pārvaldību un jo īpaši to sistemātisku attīstību attiecībā uz saistību apropriācijām. Eiropas Parlaments un Padome lēmumus par minētajiem priekšlikumiem pieņem līdz n gada 1. maijam.

19. pants

Struktūrfondu, Kohēzijas fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, Patvēruma un migrācijas fonda un Iekšējās drošības fonda pārskatīšana atbilstoši jauniem noteikumiem vai programmām

1. Ja pēc 2014. gada 1. janvāra tiek pieņemti jauni noteikumi vai programmas saskaņā ar dalīto pārvaldību attiecībā uz struktūrfondu, Kohēzijas fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, Patvēruma un migrācijas fonda un Iekšējās drošības fonda darbību, DFS pārskata, lai 2014. gadā neizmantotās piešķirtās summas tiktu pārvietotas uz turpmākiem gadiem, pārsniedzot izdevumu atbilstīgo maksimālo apjomu.

2. Pārskatīšanu, kas attiecas uz 2014. gadā neizmantoto piešķirto summu pārvietošanu, pieņem līdz 2015. gada 1. maijam.

20. pants

DFS pārskatīšana, ja tiek pārskatīti Līgumi

Ja laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam tiek pārskatīti Līgumi un to pārskatīšana ietekmē budžetu, attiecīgi pārskata DFS.

21. pants

DFS pārskatīšana Savienības paplašināšanās gadījumā

Ja laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam Savienībā tiek uzņemtas jaunas dalībvalstis, DFS pārskata, ņemot vērā no tā izrietošos nepieciešamos izdevumus.

22. pants

DFS pārskatīšana Kipras apvienošanās gadījumā

Ja laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam notiek Kipras apvienošanās, DFS pārskata, ņemot vērā Kipras konflikta vispārēju risinājumu un ar apvienošanos saistīto vajadzību pēc papildu finansējuma.

23. pants

Iestāžu sadarbība budžeta procedūras laikā

Eiropas Parlaments, Padome un Komisija (turpmāk "iestādes") veic pasākumus, lai sekmētu ikgadējās budžeta procedūras norisi.

Iestādes godprātīgi sadarbojas visā procedūras laikā, lai saskaņotu savu nostāju. Iestādes visos procedūras posmos sadarbojas, izmantojot atbilstošus savstarpējos kontaktus, lai uzraudzītu darba gaitu un analizētu sasniegto konverģences līmeni.

Iestādes pēc iespējas ciešāk saskaņo savus darba grafikus, lai darbs noritētu saskaņoti un vienoti, nodrošinot Savienības vispārējā budžeta pieņemšanu galīgajā variantā.

Trialogus var sasaukt visos procedūras posmos un dažādos pārstāvības līmeņos atkarībā no paredzamās apspriešanas rakstura. Katra iestāde saskaņā ar savu reglamentu norīko savus dalībniekus katrai sanāksmei, nosaka to sarunu pilnvaras un savlaicīgi informē parējās iestādes par sanāksmju organizēšanu.

24. pants

Budžeta vienotība

Visus Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas izdevumus un ieņēmumus iekļauj Savienības vispārējā budžetā saskaņā ar finanšu regulas 7. pantu, tostarp izdevumus, kas izriet no jebkura attiecīga lēmuma, ko atbilstīgi LESD 332. pantam Padome ir vienprātīgi pieņēmusi pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu.

25. pants

Pāreja uz nākamo finanšu shēmu

Komisija līdz 2018. gada 1. janvārim iesniedz priekšlikumu par jaunu daudzgadu finanšu shēmu.

Ja līdz 2020. gada 31. decembrim Padome nepieņem regulu, ar kuru tiek noteikta jauna daudzgadu finanšu shēma, maksimālo apjomu un citus noteikumus DFS pēdējam darbības gadam turpina piemērot, līdz tiek pieņemta regula, ar kuru tiek noteikta jauna finanšu shēma. Ja pēc 2020. gada Savienībai pievienojas jaunas dalībvalstis, pagarināto finanšu shēmu vajadzības gadījumā koriģē, ņemot vērā pievienošanos.

26. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 2. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
E. GUSTAS

DAUDZGADU FINANŠU SHĒMAS TABULA (ES-28)

(miljonos euro – 2011. gada cenās)

SAISTĪBU APROPRIĀCIJAS	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Kopā 2014-2020
1. Gudra un iekļaujoša izaugsme	60 283	61 725	62 771	64 238	65 528	67 214	69 004	450 763
1.a Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai	15 605	16 321	16 726	17 693	18 490	19 700	21 079	125 614
1.b Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	44 678	45 404	46 045	46 545	47 038	47 514	47 925	325 149
2. Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi	55 883	55 060	54 261	53 448	52 466	51 503	50 558	373 179
tostarp: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	41 585	40 989	40 421	39 837	39 079	38 335	37 605	277 851
3. Drošība un pilsonība	2 053	2 075	2 154	2 232	2 312	2 391	2 469	15 686
4. Globālā Eiropa	7 854	8 083	8 281	8 375	8 553	8 764	8 794	58 704
5. Administrācija	8 218	8 385	8 589	8 807	9 007	9 206	9 417	61 629
tostarp: iestāžu administratīvie izdevumi	6 649	6 791	6 955	7 110	7 278	7 425	7 590	49 798
6. Kompensācijas	27	0	0	0	0	0	0	27
KOPĒJĀS SAISTĪBU APROPRIĀCIJAS	134 318	135 328	136 056	137 100	137 866	139 078	140 242	959 988
procentos no NKI	1,03 %	1,02 %	1,00 %	1,00 %	0,99 %	0,98 %	0,98 %	1,00 %
KOPĒJĀS MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJAS	128 030	131 095	131 046	126 777	129 778	130 893	130 781	908 400
procentos no NKI	0,98 %	0,98 %	0,97 %	0,92 %	0,93 %	0,93 %	0,91 %	0,95 %
Pieejamā rezerve	0,25 %	0,25 %	0,26 %	0,31 %	0,30 %	0,30 %	0,32 %	0,28 %
Pašu resursu maksimālais apjoms procentos no NKI	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %

LĒMUMI

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS Nr. 1312/2013/ES

(2013. gada 11. decembris)

par Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) stratēģisko inovāciju programmu: EIT ieguldījums inovācijas veicināšanā Eiropā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 294/2008 ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Regulā (EK) Nr. 294/2008 paredzēts, ka Komisija iesniedz pirmo stratēģisko inovāciju programmu ("SIP"), pamatojoties uz Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta ("EIT") iesniegto projektu.

(2) SIP būtu jānosaka EIT ilgtermiņa prioritāšu jomas un ilgtermiņa stratēģija un jāietver tā ekonomiskās ietekmes un spējas novērtējums radīt vislielāko pievienoto vērtību inovāciju jomā. SIP būtu jāņem vērā EIT pārraudzības un izvērtēšanas rezultāti.

(3) Pirmajā SIP būtu jāietver sīks EIT darbības apraksts un pilnvaras, valdes un zināšanu un inovāciju kopienu ("ZIK") sadarbības procedūras, kā arī ZIK finansēšanas metodes,

IR PIENĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo tiek pieņemta Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta stratēģiskā inovāciju programma (SIP) laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam atbilstoši pielikumā izklāstītajam.

2. pants

SIP tiek īstenota saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 294/2008.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Strasbūrā, 2013. gada 11. decembris

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. LEŠKEVIČIUS

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 294/2008 (2008. gada 11. marts) par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta izveidi (OV L 97, 9.4.2008., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV C 181, 21.6.2012., 122. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 21. novembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta)

PIELIKUMS

EIT STRATĒGISKĀ INOVĀCIJU PROGRAMMA

Satura rādītājs

Pamatdarbību kopsavilkums

1. Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūts: ES inovācijas dalībnieks
 - 1.1. EIT: sabiedrības problēmu risināšana, izmantojot inovācijas zinību triādē
 - 1.2. EIT pievienotā vērtība: atšķirīgās īpatnības
 - 1.3. Sinerģija un papildināmība ar citām politikas un finansēšanas iniciatīvām
2. EIT lomas padziļināšana pēc 2013. gada: prioritātes
 - 2.1. Izaugsmes, ietekmes un ilgtspējas stimulēšana, izmantojot EIT
 - 2.1.1. Esošo ZIK nostiprināšana un to izaugsmes un ietekmes veicināšana
 - 2.1.2. Jaunu ZIK veidošana
 - 2.2. EIT ietekmes palielināšana
 - 2.3. Jauni īstenošanas mehānismi un uz rezultātiem orientēta pārraudzība
3. Efektīva lēmumu pieņemšana un darba nosacījumi
 - 3.1. EIT lēmumu pieņemšanas pilnveide un precizēšana
 - 3.2. Ieguldīšana ZIK: EIT un ZIK attiecības
 - 3.3. Ieinteresēto personu iesaistīšana
4. Finanšiālo vajadzību un finansējuma avotu aprēķins 2014.–2020. gadam
 - 4.1. Gudra ZIK finansēšanas modeļa nostiprināšana
 - 4.2. EIT budžeta vajadzības

Faktu lapa Nr. 1. Inovācija veselīgai dzīvei un aktīvām vecumdienām

Faktu lapa Nr. 2. Izejvielas — ilgtspējīga izpēte, ieguve, apstrāde, otrreizējā pārstrāde un aizstāšana

Faktu lapa Nr. 3. Pārtika nākotnei — ilgtspējīga piegādes ķēde no resursiem līdz patērētājiem

Faktu lapa Nr. 4. Pievienotās vērtības ražošana

Faktu lapa Nr. 5. Pilsētvides mobilitāte

Pamatdarbību kopsavilkums

2.1.1. *iedaļa. Esošo ZIK nostiprināšana un to izaugsmes un ietekmes veicināšana*

EIT:

- mudinās ZIK nodrošināt lielāku daudzveidību un sniegt konsultācijas par izglītības un mācību pasākumiem, kā arī paaugstināt informētību par šo darbību pastāvēšanu;
- pakāpeniski izveidos ZIK dotācijas procentuālo daļu piešķiršanas konkurētspējīgus pārskata mehānismus, kuri būs balstīti uz ZIK uzņēmējdarbības plāniem un darbības plāniem un kuros tiks ņemts vērā ZIK atšķirīgais izaugsmes temps;
- mudinās ZIK izstrādāt kopīgas darba programmas horizontālos jautājumos;

- izveidos EIT kvalifikāciju salīdzinošās vērtēšanas sistēmu un veidos dialogu ar valsts un starptautiskām kvalitātes nodrošināšanas iestādēm, lai sekmētu konsekventu pieeju.

2.1.2. iedaļa. Jaunu ZIK veidošana

EIT:

- sagatavos atlases procedūru katrai ZIK kārtai tā, lai ZIK pieteikuma iesniedzējiem būtu pietiekami laika priekšlikumu sagatavošanai;
- nāks klajā ar šādiem aicinājumiem izveidot piecus jaunus ZIK: aicinājums 2014. gadā izveidot divus jaunus ZIK attiecībā uz veselīgu dzīvesveidu un aktīvām vecumdienām, kā arī izejvielām; aicinājums 2016. gadā izveidot divus jaunus ZIK attiecībā uz pārtiku nākotnei un pievienotās vērtības ražošanu, kā arī 2018. gadā vienu jaunu ZIK attiecībā uz pilsētvides mobilitāti;
- veiks visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka pēc iespējas daudzas potenciālās ieinteresētās puses ir informētas par nākamo ZIK atlases procedūrām.
- nodrošinās, ka nākamo ZIK atlases procedūru pamatnosacījumi veicina optimālu rezultātu, īpaši sniedzot skaidrus norādījumus attiecībā uz prasībām un procesiem, kā arī dodot priekšlikumu iesniedzējiem pietiekami daudz laika, lai izveidotu partnerību.

2.2. iedaļa EIT ietekmes palielināšana

EIT:

- mudinās piedalīties iesaistošās darbībās un jo īpaši attiecīgā gadījumā sniegt atbalstu ZIK saistībā ar reģionālās inovācijas shēmu;
- izveidos/pielāgos tiešsaistes instrumentu, lai veicinātu zināšanu apmaiņu un sakaru veidošanu visā EIT;
- izveidos un atbalstīs funkcionālu un stabilu EIT/ZIK izglītības un apmācības darbību absolventu tīklu ("EIT absolventi");
- padarīs ZIK gūtās mācības un panākumus pieejamus plašai ES inovācijas kopienai un ārpus tās. To var panākt arī, izveidojot glabātuvī, kurā pieejami mācību kursi no EIT un ZIK izglītības un apmācību pasākumiem.
- nodrošinās privātā sektora, tostarp MVU, plašu līdzdalību zinību triādē.

2.3. iedaļa Jauni īstenošanas mehānismi un uz rezultātiem orientēta pārraudzība

EIT:

- izstrādās vienkāršošanas programmu, tostarp kritērijus gūto panākumu novērtēšanai, un saskaņā ar gada darbības pārskatu ziņos Komisijai par īstenošanas gaitu; nodrošinās, ka jaunus vienkāršošanas modeļus izplata visā Savienības un ka tiek informētas arī citas ES iniciatīvas;
- sadarbībā ar Komisiju un ZIK izveidos vispārēju sistēmu, lai pārraudzītu EIT ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanā, EIT ietekmi, veicot EIT un ZIK darbības, un ZIK rezultātus. EIT ziņos par visām savām pārraudzības darbībām gada darbības pārskatā, kurš jānosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.

3.1. iedaļa EIT lēmumu pieņemšanas pilnveide un precizēšana

EIT:

- izmantojot gudru cilvēkresursu stratēģiju, tostarp iekšējus un ārējus atzinumus un iekšējas pārvaldības procedūras, nodrošinās EIT kā atsaucē iestādes attīstību inovatīvas pārvaldības jomā;
- veiks konkrētus pasākumus, lai turpinātu veicināt atklātības un pārredzamības kultūru.

3.2. iedaļa Ieguldīšana ZIK: EIT un ZIK attiecības

EIT:

- nodrošinās skaidrus un saskaņotus norādījumus attiecībā uz gaidāmajiem rezultātiem, pieņēmumiem un atbildību visā ZIK dzīves ciklā;
- ciešā sadarbībā ar ZIK veidos EIT galvenā biroja spēju veicināt savstarpēju ZIK apmaiņu un mācīšanos;
- sniegs virkni pakalpojumu ZIK horizontālos jautājumos, kuros iespējams palielināt efektivitāti, kā arī īsteno citus uzņēmuma politikas virzienus tādā pašā nolūkā.
- dos norādījumus par tādu partneru piesaisti un pievienošanu, kuri zināšanu un inovācijas kopienā nevar kļūt par pilntiesīgiem ieguldītājiem un partneriem.

3.3. iedaļa Ieinteresēto personu iesaistīšana

EIT:

- izveidos pastāvīgu EIT ieinteresēto personu forumu un dalībvalstu pārstāvju īpašo sastāvu tajā, lai veicinātu savstarpējo mācīšanos un mijiedarbību ar plašāku inovācijas kopienu visā zinību triādē, ietverot arī valsts un reģionālās iestādes. Šajā kontekstā tīmekļa platforma var palīdzēt veicināt dalībnieku mijiedarbību;
- sistemātiski izmantos esošās universitāšu asociācijas, uzņēmumus, pētniecības organizācijas un kopu organizācijas kā platformu zināšanu apmaiņai un rezultātu izplatīšanai;
- izveidos tādu mehānismu kā EIT, ZIK un Eiropas Komisijas attiecīgo dienestu gada sanāksme, lai turpinātu veicināt sinerģiju starp EIT un KIC no vienas puses un citām Savienības iniciatīvām no otras puses.

EIT STRATĒGISKĀ INOVĀCIJU PROGRAMMA

1. Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūts: ES inovācijas dalībnieks

Šajā stratēģiskajā inovāciju programmā (SIP) noteiktas EIT prioritātes laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam, kā arī tā darbības noteikumi. Tāpēc tā ir galvenais Eiropas politikas veidotāju instruments, lai veiktu EIT stratēģisko koordināciju, vienlaikus nodrošinot institūtam ievērojamu autonomiju tādos jautājumos kā noteikto mērķu sasniegšanas veidi un līdzekļi.

SIP ir tāda padziļināta procesa rezultāts, kurā cenšas ņemt vērā EIT gūto pieredzi un pilnībā parādīt reālo situāciju Eiropas inovācijas jomā. Tās pamatā ir pirmais SIP projekts, kuru EIT valde iesniedza Eiropas Komisijai 2011. gada 15. jūnijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 294/2008⁽¹⁾ prasībām.

Tās pamatā ir arī EIT sākotnējā posma neatkarīga novērtējuma rezultāti, kā arī apspriešana, kurā varēja piedalīties visi, kas bija vai varētu būt saistīti ar EIT darbībām, tostarp uzņēmumi, augstākās izglītības iestādes un pētniecības organizācijas, kā arī valstu un reģionālās iestādes.

1.1. EIT: sabiedrības problēmu risināšana, izmantojot inovācijas zinību triādē

Strauji mainīgajā pasaulē Eiropas nākotnes virzības pamatā ir gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme. Lai sasniegtu šo mērķi un saglabātu konkurētspēju globālajā zināšanu ekonomikā un sabiedrībā, par galveno virzītājspēku tiek uzskatīta "zinību triāde" augstākā izglītība, pētniecība un inovācijas, kā arī šo trīs aspektu mijiedarbība. Eiropas Savienība ir atbilstoši rīkojusies un noteikusi šīs jomas kā politikas prioritātes stratēģijā "Eiropa 2020". Šīs prioritātes tiek īstenotas, izmantojot pamatiniciatīvas "Inovāciju savienība" un "Jaunatne kustībā", kas veido visaptverošu politikas regulējumu Savienības rīcībai šajās jomās. Tās papildina citas pamatiniciatīvas, piemēram, "Integrēta rūpniecības politika globalizācijas laikmetā", "Eiropas digitalizācijas programma" un "Resursu ziņā efektīva Eiropa". EIT dos plašu ieguldījumu šo pamatiniciatīvu mērķu izpildē.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 294/2008 (2008. gada 11. marts) par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta izveidi (OV L 97, 9.4.2008., 1. lpp.).

Iemesli, kāpēc augstāko izglītību, pētniecību un inovācijas izvirza centrā, ir acīmredzami. Zināšanu ekonomikas un pieaugošās globālās konkurences kontekstā un vietējo demogrāfisko problēmu dēļ Eiropas turpmākā ekonomiskā izaugsme un darba vietas arvien vairāk būs atkarīgas no inovāciju pārņemšanas produktos, pakalpojumos un uzņēmējdarbības modeļos, kā arī no spējas atbalstīt, piesaistīt un saglabāt talantīgus cilvēkus. Lai gan visā Savienībā ir atsevišķi veiksmes stāsti, ES ir jāpanāk globālie līderi inovācijas jomā. Turklāt Savienība saskaras ar augošu konkurenci attiecībā uz talantīgiem cilvēkiem no jauniem izcilības centriem jaunietekmes valstīs.

Eiropai ir vēl vairāk jāpastiprina centieni augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas jomā un jāizveido spēcīga, atklāta un patiesa uzņēmējdarbības kultūra, kas ir būtiski svarīga, lai veicinātu un atbalstītu pētniecības un inovācijas radīto vērtību izmantošanu, veidotu jaunus uzņēmumus un panāktu, ka tiek ieviestas inovācijas tirgus nozarēs ar augstu izaugsmes potenciālu. Eiropai jāveicina augstākās izglītības iestāžu kā inovācijas virzītāju loma, jo talantīgiem cilvēkiem vajadzīgas atbilstošas prasmes, zināšanas un attieksme, lai virzītu inovāciju.

EIT ir izveidots tieši tāpēc – lai sekmētu ilgtspējīgu Eiropas ekonomisko izaugsmi un konkurētspēju, stiprinot dalībvalstu un Savienības spējas inovāciju jomā un lai vairotu to spēju pētniecībā gūtos rezultātus pārvērst augstvērtīgos produktos un pakalpojumos. Pilnīgi integrējot augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas veidoto zinību triādi, EIT būtiski veicinās it īpaši pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteikto sabiedrības problēmu risināšanu un sistēmiski mainīs Eiropas inovācijas dalībnieku sadarbības veidu.

Lai sasniegtu šo mērķi, EIT apvieno stratēģisko ievirzi EIT līmenī ar augšupēju pieeju zināšanu un inovāciju kopienai (ZIK) tematiskajos uzdevumos. ZIK ir īpaši integrētas Eiropas partnerības, kurās darbā pie sabiedrības problēmu risināšanas ilgtermiņā ir apvienojušās izcilības kritērijiem atbilstošas universitātes, pētniecības centri, mazi un lieli uzņēmumi, kā arī citi inovācijas nozares pārstāvji. Katras ZIK centrā ir daži savstarpēji saistīti sadarbības centri, kuros partneri ikdienā strādā cieši kopā un kuros partneriem ir vienoti stratēģiski mērķi. Sadarbības centru pamatā ir esošie izcilības centri, kurus turpmāk pārveido par vietējām inovāciju ekosistēmām un saista citu ar citu plašākā inovācijas punktu tīklā visā Eiropā. EIT regulējumā katrai ZIK ir paredzēta plaša autonomija savas iekšējās organizācijas, uzbūves, programmas un darba metožu noteikšanā, ļaujot tai izvēlēties tādu pieeju, kura ir vispiemērotākā noteikto mērķu sasniegšanai. EIT būtu jākalpo par paraugu Eiropā, apliecinot efektīvu un prasmīgu pārvaldību. Attiecībā uz stratēģiju EIT saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes noteiktajām tematiskajām jomām organizē ZIK atlases procesu, kā arī koordinē tās ar elastīgas sistēmas palīdzību, vajadzības gadījumā atbalsta un konsultē tās administratīvos jautājumos un izplata ZIK labākos pārvaldības un finansēšanas modeļus. EIT būtu jāveicina ZIK savstarpējā koordinācija un sadarbība, lai nodrošinātu sinerģiju un pievienoto vērtību.

Izmantojot ZIK, EIT cenšas paātrināt inovācijas un palīdzēt radīt daudznozaru un starpnozaru vidi, kurā inovācijas var labāk attīstīties un būt par pamatu sasniegumiem augstākās izglītības, pētniecības un uzņēmumu sadarbības jomā. Šāda pieeja sniedz iespēju visaptveroši pievērsties arvien sarežģītākām un savstarpēji saistītām sabiedrības problēmām, kuras noteiktas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", apvienojot nozaru un starpnozaru inovācijas un izcilus dažādu nozaru, profesiju un jomu pārstāvjus — kuri citādi, visticamāk, nesatiktos —, lai kopīgi meklētu šo problēmu risinājumus.

Sasniegumi

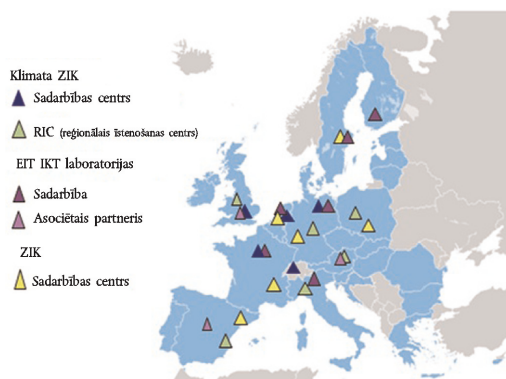
EIT ir pabeidzis sākotnējo posmu, kurā bija jāuzsāk darbība, jāizveido pirmās ZIK un EIT lēmumu pieņemšanas process un izpildfunkcijas – valde un galvenais birojs. EIT ir arī veiksmīgi sasniedzis savu galveno mērķi — visas inovācijas ķēdes pilnīgu integrāciju, apvienojot augstākās izglītības iestādes, pētniecības organizācijas un uzņēmumus trīs sākotnējās ZIK, kas nodibinātas 2010. gadā jomās, kuras Eiropas Parlaments un Padome noteikuši kā būtiskas Eiropas nākotnes attīstībai. Tās ir ilgtspējīga enerģija ("ZIK InnoEnergy"), pielāgošanās klimata pārmaiņām un to seku mazināšana ("Klimata ZIK") un nākotnes informācijas un komunikācijas sabiedrība ("EIT IKT laboratorijas").

Turklāt pašlaik EIT nostiprinās kā inovācijas iestāde, izmantojot tā galveno biroju Budapeštā. Ir izveidots arī EIT fonds — juridiski neatkarīga organizācija, kura sekmē un atbalsta EIT darbu un darbības, kā arī palielina EIT sabiedrisko ietekmi.

ZIK ceļā uz pasaules līmeņa integrētām partnerībām

2010. gadā izveidotās pirmās trīs ZIK savas pirmās darbības ir īstenojušas 2011. gadā. Lai gan tām joprojām ir maz pieredzes, tām ir izdevies sasniegt kritisko masu attiecīgajās jomās, tostarp panākt līdzsvarotu zinību triādes elementu dalību. Apvienotās partneru stiprās puses ZIK gan attiecībā uz skaitu, gan attiecībā uz nozīmi attiecīgajās jomās nodrošina vajadzīgo potenciālu, lai sasniegtu pasaules līmeni.

1. grafiks. ZIK sadarbība

ZIK ir īstenojušas diferencētu pieeju, veidojot savas stratēģijas un pārvaldības struktūras atkarībā no dažādām tematiskām jomām. Viena ZIK ir izveidota kā uzņēmums, bet abas pārējās ir bezpeļņas organizācijas. Visas ZIK ir strukturētas ap apmēram 30 galvenajiem partneriem un 5–6 sadarbības centriem, kurus parasti atbalsta atšķirīgs papildu saistīto partneru skaits, tostarp mazie un vidējie uzņēmumi (MVU).

Tas, ka ZIK ir izveidotas kā atsevišķas juridiskas personas, kuras vada izpilddirektors (CEO), nozīmē skaidru atteikšanos no tradicionālās daudzu finansējuma saņēmēju pieejas. Turklāt visas ZIK darbojas saskaņā ar uzņēmējdarbības loģiku attiecībā uz savu darbību stratēģisko plānošanu, kā arī visas ZIK ir īstenojušas sadarbības koncepciju: apvienojot atšķirīgas grupas vienā atrašanās vietā, darbojoties kā daudzu ZIK darbību starpniecības centrs un apvienojot kompetenci un prasmes, kuras iegūtas dažādās specializācijas jomās Eiropas līmenī. ZIK darbību īstenošanā pastiprināta nozīme jo īpaši būs uzņēmējdarbībai, un ZIK vajadzētu būt spējīgām piesaistīt un nodrošināt uzņēmējdarbības sektora ilgtermiņa saistības.

ZIK darbības aptver visu inovācijas ķēdi un cita starpā ietver tādu maģistrantūras un doktorantūras programmu ar EIT kvalitātes zīmi izveidi, kuras apvieno izcilu zinātni ar uzņēmējdarbības izglītību, uzņēmumu izveides pakalpojumiem, kā arī mobilitātes shēmas. ZIK sākotnējās darbības galvenā uzmanība tika pievērsta talantīgiem cilvēkiem, un pirmie rezultāti ir gūti izglītības un uzņēmējdarbības jomā, tostarp maģistrantūras un doktorantūras programmu izveidē. Divas ZIK ir apvienojušās, un tās sadarbojas kopīgā maģistrantūras programmā viedo tīklu jomā.

ZIK sasniegumi pirmā darbības gada laikā (2010.–2011. gads) ir daudzsoļi.

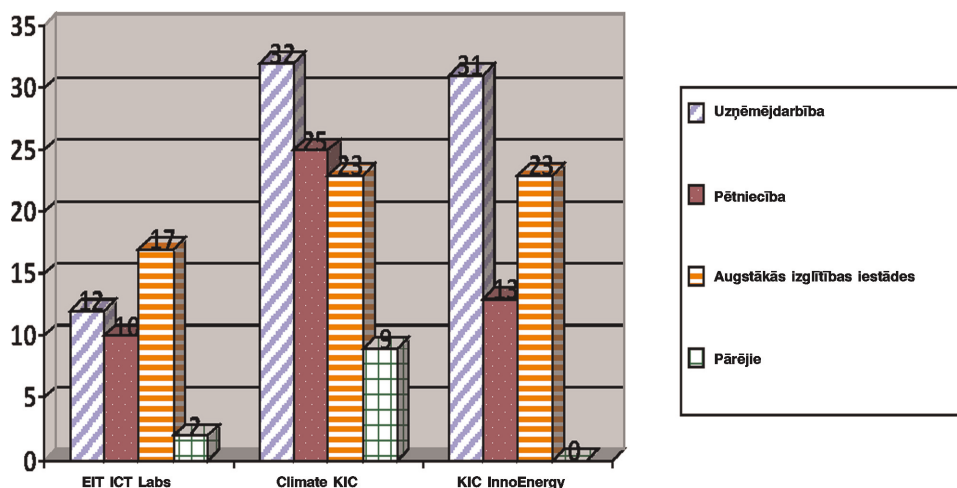
Gandrīz 500 studenti pabeidza mācības vasaras kursus, un vairāk nekā 200 studenti pašlaik ir uzņemti speciālā ZIK maģistrantūrā. Pieprasījums no talantīgu cilvēku puses ir liels: piemēram, ZIK InnoEnergy saņēma 950 pieteikumus maģistrantūras programmā, kurā varēja uzņemt 155 studentus. Studenti, kuri pabeidza Klimata ZIK kursus 2010. un 2011. gadā ir izveidojuši absolventu asociāciju, lai ilgtermiņā saglabātu līdzdalību ZIK.

Ir izveidoti seši jauni uzņēmumi, izmantojot darbības uzsākšanai paredzēti finansējumu no balvām un piešķirumiem, kā arī ZIK atbalstu. Vairāk nekā 50 jaunizveidotos uzņēmumos pašlaik notiek inkubācijas darbības. EIT IKT laboratorijas atbalsta 18 nelielus uzņēmumus, nodrošinot tiem uzņēmējdarbības konsultantus.

Saiknes zinību triādē tika izveidotas reģionālā līmenī, izmantojot tādas starpdisciplīnu profesionālās pilnveides programmas kā Klimata ZIK programma "Pionieri praksē" (līdz šim šo mobilitātes shēmu ir apmeklējuši 59 cilvēki).

Tika izveidoti jaunie intelektuālā īpašuma (IP) noteikumi no IP tiesību gūtās peļņas sadalei starp iesaistītajiem uzņēmumiem un ZIK juridisko personu.

2. grafiks. ZIK partneri 2011. gadā (uzņēmumi, augstākās izglītības iestādes, pētniecība)

1.2. EIT pievienotā vērtība: atšķirīgās īpatnības

EIT pieejai ir raksturīgi vairāki elementi, ar kuriem tā nodrošina patiesu pievienoto vērtību Savienības līmenī:

- Sadrumstalotības novēršana ar integrētām ilgtermiņa partnerībām un kritiskās masas panākšana, izmantojot tā Eiropas dimensiju. Turpinot esošās sadarbības iniciatīvas, EIT nodrošina izvēlētajām ZIK partnerībām lielāku pastāvību un stratēģiskumu. ZIK sniedz iespēju pasaules mēroga partneriem sadarboties jaunā sastāvā, optimizēt esošos resursus un izstrādāt jaunus un vajadzības gadījumā atvērtus inovāciju modeļus, iegūt jaunas uzņēmējdarbības iespējas, ko sniedz jaunas vērtību ķēdes, kurās risina riskantākas un lielāka mēroga problēmas. Turklāt, lai gan dalībvalstīs pastāv liels skaits izcilības centru, tiem bieži neizdodas atsevišķi nodrošināt kritisko masu, kas vajadzīga, lai konkurētu starptautiskā mērogā. ZIK sadarbības centri spēcīgiem vietējiem procesiem dalībniekiem piedāvā ciešu sadarbību ar citiem izcilības kritērijiem atbilstošiem partneriem citās valstīs, dodot tiem iespēju darboties un tikt atzītiem globāli.
- Ieguldījumu ietekmes palielināšana izglītībā, pētniecībā un inovācijā un jaunu inovācijas pārvaldības veidu izmēģināšana. EIT darbojas kā "inovāciju katalizators", kas palielina esošās pētniecības bāzes vērtību, paātrinot tehnoloģiju un pētījumu rezultātu apguvi un izmantošanu un pārnesot pētniecības rezultātus uz izglītību. Inovācijas pasākumi palīdz saskaņot un integrēti izmantot ieguldījumus pētniecībā un padarīt izglītības un mācību pasākumus atbilstošākus uzņēmējdarbības vides vajadzībām. Tāpēc EIT ir pieejama pietiekami liela elastība, lai varētu izmēģināt jaunus inovācijas modeļus, kas ļauj panākt īstu ZIK pārvaldības un ZIK modeļu finansējuma diferencēšanu, kā arī ātri pielāgoties, lai varētu labāk izmantot radušās iespējas.
- Talantīgu cilvēku atbalstīšana pāri robežām un uzņēmējdarbības veicināšana, integrējot zinību triādi. EIT veicina cilvēku stimulētu inovāciju un savos centienos liek uzsvāru uz studentiem, pētniekiem un uzņēmējiem. Tas nodrošina jaunas karjeras un mobilitātes iespējas akadēmiskajā un privātā sektora vidē, kā arī inovatīvas profesionālās attīstības shēmas. Gaidāms, ka EIT zīme, ko piešķir inovatīvām ZIK magistrantūras un doktorantūras programmām, veicinās starptautiski atpazīstama izcilības zīmola radīšanu, palīdzot piesaistīt talantīgus cilvēkus no Eiropas un citām valstīm. Uzņēmējdarbību veicina jauna pasaules līmeņa studentu, ieskaitot doktorantūras studentus, paudze, kuriem ir atbilstošas zināšanas un attieksme, lai idejas pārvērstu jaunās uzņēmējdarbības iespējās. Šiem studentiem ir izšķiroša nozīme zinību triādes integrēšanā.
- Gudra finansēšana, izmantojot "sviras efektu" apvienojumā ar pieeju, kas orientēta uz rezultātiem un uzņēmējdarbību. EIT nodrošina līdz 25 % no ZIK budžeta un darbojas kā katalizators attiecībā uz 75 % no finanšu līdzekļiem, kurus iegulda dažādi valsts, privātie un trešā sektora partneri, kas uzskatāma par uzņēmējdarbībai raksturīgu pieeju un rada ievērojamu "sviras efektu", apvienojot liela mēroga ieguldījumus un pilnveidojot dažādus valsts un privātus avotus kopīgi saskaņotu stratēģiju īstenošanai. ZIK izstrādās iekšējus noteikumus, lai izvairītos no darbību dubultas finansēšanas valstu un EIT līmenī.

Turklāt, pievērsot uzmanību gan tirgum, gan ietekmei uz sabiedrību, EIT izmanto uz rezultātiem orientētu pieeju. ZIK darbojas saskaņā ar uzņēmējdarbības loģiku, pamatojoties uz gada uzņēmējdarbības plāniem, tostarp vērienīgu darbību portfeli, sākot ar izglītību un līdz pat uzņēmumu veidošanai, ar skaidriem mērķiem, rezultātiem un izpildes pamatrādītājiem (KPI), kurus izmanto rezultātu mērīšanai.

1.3. *Sinergija un papildināmība ar citām politikas un finansēšanas iniciatīvām*

Savienības iniciatīvās un programmās arvien biežāk atzīst pētniecības, inovācijas un augstākās izglītības savstarpējās attiecības. Eiropas, valsts un reģionālā līmenī ir liels savstarpēji nostiprinošu darbību potenciāls. Savienības līmenī šīs sinerģijas pilnīga izmantošana nākotnē tiks nodrošināta ar stratēģisko regulējumu, kurš paredzēts Pētniecības un inovācijas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gadam).

EIT būtiski sekmē pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteikto mērķu izpildi, jo īpaši risinot sabiedrības problēmas veidā, kas papildina citas iniciatīvas šajās jomās. Attiecībā uz pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" EIT piedalīsies mērķa "sabiedrības problēmu risināšana" izpildē, bet, ņemot vērā pieeju, kurā paredzēta netraucēta mijiedarbība starp mērķiem, EIT veicinās arī mērķa "vadošā loma rūpniecībā" izpildi, stimulējot uz rezultātiem orientētu pieeju un tādu inovatīvu mazo un vidējo uzņēmumu izveidi, kuriem ir augsts izaugsmes potenciāls. Visbeidzot, EIT dos ieguldījumu mērķa — "izcilas zinātniskas bāzes" — radīšanā, veicinot mobilitāti pāri disciplīnu, nozaru un valstu robežām, kā arī iekļaujot uzņēmējdarbības un riska uzņemšanās kultūru inovatīvos pēcdiploma akadēmiskajos grādos.

Tāpēc EIT dos ievērojamu ieguldījumu tādu pamatnosacījumu veicināšanā, kuri nepieciešami Savienības pētniecības inovatīvā potenciāla izmantošanai un Eiropas Pētniecības telpas (EPT) īstenošanai.

Turklāt EIT nodrošina visaptverošu un nepieciešamu izglītības dimensiju Savienības pētniecības un inovācijas politikā. Izmantojot inovatīvu, uzņēmējdarbību sekmējošu izglītību, tas sasaista pētniecības un inovācijas pamatprogrammu ar izglītības politiku un programmām un sniedz vajadzīgo ilgtermiņa ieguldījumu, lai radītu ilgtspējīgas pārmaiņas augstākajā izglītībā. Īpaši izmantojot jaunus, starpdisciplīnu grādus, kas apzīmēti kā EIT grādi un ko saskaņā ar valstu noteikumiem un akreditācijas procedūrām piešķir iesaistītās augstākās izglītības iestādes, EIT vada sadarbību inovatīvas izglītības jomā, nepārprotami to saistot ar plašāko Eiropas programmu augstākās izglītības iestāžu modernizācijai, tādējādi veicinot Eiropas augstākās izglītības telpas attīstību.

Turklāt pastāv iespējas panākt savstarpēji nostiprinošu mijiedarbību ar Savienības kohēzijas politiku, veidojot saiknes starp inovācijas vietējo un globālo aspektu. Sadarbības centri nodrošina pārrobežu sadarbību, kā arī spēj labi izmantot finansējumu no dažādām shēmām attiecīgajos reģionos, kuros tie atrodas. Sadarbības centriem ir svarīga nozīme vietējās un globālās ZIK savienojamības stiprināšanā kopumā, tostarp cieši sadarbojoties ar reģionālām iestādēm, īpaši tām, kuras iesaistītas reģionālo inovācijas stratēģiju gudrai specializācijai (RIS3) izstrādē un īstenošanā. Turklāt pastāv iespēja stiprināt saiknes starp ZIK un vietējam kopu organizācijām, lai paplašinātu MVU iesaistīšanos ZIK darbībās. Sinerģijas iespējas atšķiras atkarībā no ZIK tematiskās jomas, savukārt vairākas iniciatīvas un programmas Savienības līmenī, šķiet, īpaši orientējas uz sadarbības un koordinācijas rezultātā gūto priekšrocību piedāvāšanu. Pašā EIT/ZIK koncepcijas pamatā ir esošās Eiropas izcilības pievienotā vērtība, tāpēc pašreizējās un nākamās ZIK pēc savas būtības centīsies maksimāli paplašināt šo sinerģiju. Gaidāms, ka ZIK veidos pievienoto vērtību iniciatīvām, kuras darbojas tādās jomās kā kopīgas plānošanas ierosmes (JPI), Eiropas inovācijas partnerības (EIP) un publiskā un privātā sektora partnerības (PPP).

Galvenajam instrumentam cīņā pret pētniecības sadrumstalotību – kopīgajām plānošanas ierosmēm – būtu, vajadzības gadījumā, jānodrošina Eiropas ZIK pētniecības bāzes kodols. Savukārt ZIK var paātrināt un veicināt izcilas publiskās pētniecības izmantošanu, kuru apvieno kopīgas plānošanas ierosmes, tādējādi cīnoties pret sadrumstalotību inovācijas jomā. Kopīgas tehnoloģiju ierosmes (JTI) un tikko izveidotās publiskā un privātā sektora partnerības nodrošina platformu plaša mēroga uz rūpniecību orientētas pētniecības veicināšanai un galveno tehnoloģiju izstrādes sekmēšanai. ZIK var kļūt par katalizatoru, kas veicina ieguldījumus lielajos pētījumos, atbalsta tehnoloģiju pārnei un komercializāciju, kā arī veido jaunus uzņēmumus esošajā uzņēmējdarbības vidē ar talantīgu uzņēmēju palīdzību. Izmantojot zinību triādes pieeju, EIT papildinās Eiropas Pētniecības padomes (ERC) ieguldījumu pasaules līmeņa progresīvos pētījumos visā inovācijas ķēdē, sākot no idejām līdz pat to piemērošanai un izmantošanai, kā arī nodrošinās Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību pētniekiem un programmā "Erasmus +" iesaistītajiem studentiem papildu iespējas inovācijā un piekļuvi uzņēmējdarbības videi, lai palīdzētu veicināt Eiropas augstākās izglītības telpas un Eiropas pētniecības telpas attīstību.

Gaidāmās Eiropas inovācijas partnerības nodrošinās visaptverošu pamatu, ar kuru tika veicināta saskaņotība un vieda sinerģija starp piedāvājuma un pieprasījuma virzīto pētniecību un inovācijas instrumentiem un politiku. ZIK var dot ieguldījumu Eiropas inovācijas partnerībā, izmantojot dalīto uzbūvi un savu praktisko pieredzi, kā arī veidojot vajadzīgo cilvēkkapitālu, izglītojot tādus galvenos dalībniekus kā uzņēmēji un pētnieki, nosakot pamatnosacījumus un apzinot labāko praksi attiecībā uz politikas, regulatīviem vai standartizācijas jautājumiem attiecīgajās nozarēs.

Praksē sinerģijas iespējas īsteno dažādos veidos — katrai ZIK un problēmai tās ir atšķirīgas. Pašlaik ZIK līmenī tiek veidotas saiknes ar citām iniciatīvām, atkarībā no katras ZIK specifikas un tematiskās jomas. Turklāt EIT būtu jāveicina ZIK sinerģijas un mijiedarbība starp visiem pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pilāriem un ar citām attiecīgajām iniciatīvām, vienlaicīgi pienācīgi ņemot vērā pārklšanās risku.

ZIK un citu iniciatīvu sinerģijas piemēri praksē (2011. gada septembris)

- EIT IKT laboratorijas sadarbojas un strādā cieši kopā ar nākamo Interneta publisko un privāto partnerību, Artemis kopīgo tehnoloģiju ierosmi un tādām EUREKA iniciatīvām kā ITEA2 (Informācijas tehnoloģija Eiropas attīstībai) un partnerību Uzticība digitālajai dzīvei. Piemērojot tādus ZIK "katalizatorus" kā Inovāciju radars, Atbalsts patentiem un Tehnoloģiju pārnese visā Savienības finansēto pētniecības projektu dzīves ciklā, EIT IKT laboratorijas atbalsta to ietekmi uz tirgu. Piedāvājot piekļuvi saviem sadarbības centriem, ZIK var veicināt cilvēku un ideju mobilitāti visā Eiropā.
- ZIK InnoEnergy veicina Savienības energotehnoloģiju stratēģiskā plāna (SET plāns) izpildi, izmantojot cita starpā līdzdalību SETIS platformā tehnoloģiju uzraudzības un apzināšanas jomā un tās devumu Eiropas rūpniecības iniciatīvās. Pašlaik tā sadarbojas arī ar Komisijas Kopīgo pētniecības centru (JRC) tādā jomā kā modelēšanas spēja scenāriju veidošanā.
- Klimata ZIK aktīvi nodrošina sinerģiju ar kopīgām plānošanas ierosmēm (JPI) šajā jomā, jo Klimata ZIK inovācijas programmas un īstenošanas plāna pamatā daļēji būs kopīgā stratēģiskā programma, kura paredzēta kopīgajā plānošanas ierosmē klimata jomā (klimata dienesti un pielāgošanās). Klimata ZIK reģionālās inovācijas un īstenošanas kopienas (RIC) nodrošina sākotnējo Eiropas reģionālās inovācijas modeli, kurā reģioni tiek izmantoti kā pārbaudes vietas, sasaistot pārvaldības spējas veidošanu un reģionālās priekšrocības ar globālajām problēmām.

2. EIT lomas padziļināšana pēc 2013. gada prioritātes

2.1. Izaugsmes, ietekmes un ilgtspējas stimulēšana, izmantojot EIT

Izveides posmā gūtās mācības

Sākotnējo ZIK izveides process lielā mērā bija "mācīšanās darot". Tas liecināja, ka ZIK ir jauni veidojumi, un neviena no procesā iesaistītajām pusēm pienācīgi nenovērtēja to, cik sarežģīta būs ZIK juridiskā reģistrēšana, kā arī ZIK un to partneru līgumisko attiecību veidošana. Izveides procesu apgrūtināja arī zināšanu trūkums par to, kāds ir piemērotākais juridiskā statusa veids. Lai gan ir jāsauglabā augšupējā pieeja, kas katrai ZIK sniedz pietiekamu rīcības brīvību savu partnerību organizēšanā, vienlaicīgi būtu jānodrošina arī turpmākas norādes un atbalsts piemērotā juridiskā statusa noteikšanā. Turklāt nedrīkst pārāk zemu novērtēt to, cik problemātiski ir apvienot atšķirīgo akadēmisko aprindu un uzņēmējdarbības kultūru vienā juridiskā personā; tāpēc ir svarīgi, ka gan ZIK, gan EIT līmenī tiek atbalstītas kopīgas vērtības. Turklāt ZIK ir apjomīgi institucionāli jauninājumi, un visas ZIK ir atšķirīgas savu īpašību ziņā, tostarp atšķiras to lielums un organizācija. Līdz ar to ir iespējams izmantot visdažādākos inovācijas modeļus, tomēr tas arī apgrūtina ZIK vispārējo koordinēšanu un pārraudzību.

Turpmāk EIT būtu laikus jāsniedz skaidrākas norādes, jau sākot ar atlases procesu, lai nodrošinātu svarīgāko stratēģisko elementu vienotu ieviešanu visās ZIK, vienlaicīgi ļaujot ZIK organizēšanā, darbībā un finansēšanā izmantot dažādas pieejas.

EIT būtu jāierobežo administratīvais slogs un jānodod pašreizējo ZIK paraugprakse un pieredze jaunajām ZIK. Visbeidzot, pašreizējās trīs ZIK vēl nenodrošina kritisko masu, lai EIT pilnībā īstenotu savu potenciālu kā vadošais inovāciju institūts.

Turklāt EIT ir jābūt vairāk nekā atsevišķo daļu kopsummai, un ir jāveicina ZIK savstarpējā darbība.

Ilgtermiņā EIT ir jāveido skaidra identitāte un jātop par starptautisku EIT zīmolu. Veidojot spēcīgu EIT zīmolu, varētu veikt pasākumus, ar kuriem izveidotu spēcīgus tīklus ap EIT, ko veidotu gan individuāli, gan uzņēmumu pārstāvji (studenti, absolventi, izglītības darbinieki, uzņēmēji, speciālisti, utt.), un rīkot konferences un pasākumus identitātes un atpazīstamības veicināšanai.

EIT kā ieguldītājs zinību triādē

Pamatojoties uz šīm mācībām, EIT mērķis ir nostiprināt un turpināt attīstīties kā ieguldītājam, kurš atbalsta un veicina to, ka apvienojas Eiropā pastāvošie pētniecības, uzņēmējdarbības un augstākās izglītības izcilības centri, kā arī sekmē to sistemātisku ilgtermiņa sadarbību, izmantojot ZIK.

EIT "ieguldītāja pieeja" uzsvars tiek likts uz labāko stratēģisko iespēju noteikšanu un pasaules līmeņa partnerību — ZIK — atlasī. Šajā pieejā ir paredzēts, ka EIT piešķir ZIK ikgadējās dotācijas, pamatojoties uz to līdzšinējās darbības rezultātiem un uzņēmējdarbības plānā ierosinātajām darbībām saskaņā ar skaidru un pārredzamu procedūru. Ārēji, neatkarīgi eksperti veiks uzņēmējdarbības plānu novērtējumu. Tādējādi EIT ne tikai jānosaka vispārīgi virzieni un redzējumi, bet arī jānodrošina ZIK ar atbilstošu līmeņa atbalstu un jāuzrauga to darbība. Vienlaikus ZIK tiek dota ievērojama rīcības brīvība definēt savu programmu, iekšējo stratēģiju un organizāciju, kā arī veikt darbības un piesaistītu talantīgus cilvēkus un vajadzīgos līdzekļus.

Ieguvumi no EIT ieguldījuma ZIK tiks vērtēti pēc tā, kādu taustāmu labumu tās var dot Eiropas ekonomikai un sabiedrībai kopumā, piemēram, radot jaunas uzņēmumus, produktus un pakalpojumus esošajos un nākotnes tirgos, prasmīgākus uzņēmējus, jaunas un pievilcīgākas darba iespējas, kā arī piesaistot un saglabājot talantīgus cilvēkus no Savienības un citām valstīm.

Tāpēc EIT jāizveido stabila pārraudzības un novērtēšanas sistēma, kurā galveno uzmanību pievērš sasniegumiem, rezultātiem un ietekmes radīšanai gan uz ekonomiku, gan uz sabiedrību, kā arī kritērijiem, kuri balstīti uz labāko starptautisko praksi. Veidojot līdzsvarotu darbības rezultātu pārraudzības sistēmu EIT ietekmes novērtēšanai, izmantojot ZIK, EIT prioritāte šajā jomā ir tā organizatoriskās darbības rezultāti un ieguldījums pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķu sasniegšanā.

Tāpēc arī EIT uzņēmuma identitātes izveide, ko veic kopā ar ZIK, izmantojot kopīgu vērtību kopumu, ir svarīgs elements. Lai arī ZIK un to atsevišķiem partneriem ir savas uzņēmumu identitātes un vērtības, tām ir arī kopīgas vērtības, kuras apvieno EIT un ZIK. Tās ir izcilība visā zinību triādē; ļoti prasmīgi un uz uzņēmējdarbību orientēti cilvēki; ilgtermiņa sadarbība pāri robežām, disciplinām un nozarēm; uzsvars uz ietekmi uz sabiedrību un ekonomiku. Šāda identitāte palīdzēs sekmēt EIT un ZIK ārējo pamanāmību un reputāciju.

2.1.1. Esošo ZIK nostiprināšana un to izaugsmes un ietekmes veicināšana

EIT aktīvi atbalstīs pirmās trīs ZIK, lai palielinātu to potenciālu un ietekmi, kā arī to ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķu sasniegšanā. Laika gaitā ZIK paplašinās savu sākotnējo darbību portfeļus, lai izmantotu jaunas tirgus un sabiedrības iespējas, kā arī pielāgotos mainīgajiem apstākļiem pasaulē. Lai to atbalstītu, EIT ciešā sadarbībā ar katru atsevišķu ZIK ieteiks un atklāti un pārredzami definēs pielāgotas līdzfinansēšanas stratēģijas, kuras vienlaikus veido stratēģisko darbību pamatu, raugoties no EIT perspektīvas.

ZIK vajadzētu joprojām būt dinamiskām partnerībām un tādējādi, pamatojoties uz izcilību, pieejamām jauniem partneriem visā Eiropā, bet vajadzības gadījumā jāpārtrauc sadarbība ar esošajiem partneriem. ZIK jāizmanto jauni esošās un potenciālās izcilības avoti, ja tie nodrošina pievienoto vērtību, izmantojot jaunu partneru līdzdalību esošajos sadarbības centros, uzlabotu katras ZIK sadarbības centru savstarpējo sadarbību vai pat jauna sadarbības centra izveidi, vienlaikus saglabājot ZIK partnerību mērķtiecību, stabilitāti un pārvaldi.

Labs līdzsvars starp sadarbību un konkurenci ir tikpat svarīgs, lai ZIK darbotos maksimāli labi. EIT stimulēs ZIK iesaistīšanos savstarpējā ZIK darbā jomās, kurās ir ievērojams sinerģijas potenciāls, piemēram, izmantojot kopīgus profesionālās pilnveides kursus, kopīgas pētniecības darbības, maģistra vai doktora grādus vai arī savstarpēju ZIK mobilitāti akadēmiskajās un uzņēmējdarbības aprindās. Vienlaikus EIT stimulēs zināmu konkurenci, lai mudinātu ZIK turpināt koncentrēties uz rezultātiem un ietekmi, kā arī veiks atbilstošus pasākumus, ja rezultāti būs neapmierinoši.

ZIK izmanto ne tikai savu partneru esošo izcilo pētniecības bāzi, bet ir arī EIT izglītošanas uzdevuma veicināšanas un īstenošanas avangards. Mērķis ir izglītēt un apmācīt talantīgus cilvēkus, palīdzot viņiem gūt globālajā zināšanu ekonomikā un sabiedrībā vajadzīgās prasmes, zināšanas un domāšanu, tostarp uzņēmējdarbības iemaņas. Tāpēc EIT cita starpā aktīvi popularizē EIT zinātniskos grādus, uzraugot to kvalitāti un saskaņotu īstenošanu ZIK. Šajās darbībās tās plaši izmantos līdzīgi kvalificētu speciālistu un ekspertu salīdzinošu vērtēšanu, kā arī veidos dialogu ar valstu un starptautiskajām kvalitātes nodrošināšanas iestādēm. Tas veicinās EIT kvalifikāciju atzīšanu un reputāciju valstu un starptautiskā līmenī un vairo to pievilcību globālā līmenī, tādējādi palielinot absolventu nodarbinātības līmeni un vienlaikus nodrošinot platformu starptautiskai sadarbībai. Nākotnē ZIK tiks mudinātas paplašināt darbības pēcdiploma izglītības jomā, lai piedāvātu lielāku mācību programmu daudzveidību plašākām inovatīvām un profesionālās attīstības darbībām, tostarp izglītību vadītājiem, pielāgotus apmācību kursus, tostarp profesionālās apmācības kursus, un vasaras skolas, kā arī prakses iespējas ZIK un to partneros.

Lai veicinātu ZIK izglītojošās darbības un sasniegtu plašāku auditoriju, ZIK var paredzēt eksperimentālu pirm-sdiploma kursu, tālmācības vai e-mācību modeļu vai skolas izglītībai paredzētu kopumu izstrādi.

EIT:

- mudinās ZIK veidot lielāku izglītības un apmācības darbību daudzveidību un sniegt konsultācijas par šīm darbībām, kā arī paaugstināt informētību par šīm darbībām;
- pakāpeniski izveidos konkurētspējīgus ZIK dotācijas procentuālo daļu piešķiršanas pārskata mehānismus, kuru pamatā būs ZIK uzņēmējdarbības plāni un rādītāji un kuros ņems vērā ZIK atšķirīgo izaugsmes tempu;
- mudinās ZIK izstrādāt kopīgas darba programmas horizontālos jautājumos;
- izveidos EIT kvalifikāciju salīdzinošās vērtēšanas sistēmu un veidos dialogu ar valsts un starptautiskām kvalitātes nodrošināšanas iestādēm, lai veicinātu konsekventu pieeju;

2.1.2. Jaunu ZIK veidošana

Lai turpinātu palielināt ietekmi un stimulēt inovāciju jaunās sabiedrības problēmu jomās, EIT pakāpeniski paplašinās savu ZIK portfeli. Ejut pa pakāpenisku attīstības ceļu un veidojot jaunas ZIK, EIT nodrošinās, ka tiek pienācīgi ņemtas vērā iepriekšējos posmos gūtās mācības un ka ZIK tiek veidotas tikai tajās jomās, kurās tiešām ir inovācijas potenciāls un augstākā līmeņa izcilība, ko var izmantot kā pamatu. Tāpēc laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam jaunas ZIK tiks veidotas trijās kārtās. Aicinājums izveidot divus ZIK tiks izteikts 2014. gadā, nākamais aicinājums izveidot divus ZIK tiks izteikts 2016. gadā un visbeidzot aicinājums izveidot vienu ZIK tiks izteikts 2018. gadā ar noteikumu, ka tiks pārskatīts EIT, kā paredzēts 32. panta 2. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1291/2013 ⁽¹⁾, tādējādi laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam tiks izveidotas astoņas ZIK (kas nozīmē 35–45 sadarbības centru izveidi visā ES). ZIK atlases process stingri balstīsies uz pozitīviem pirmajā ZIK kārtā gūtās pieredzes rezultātiem un uz vispārēju EIT un esošo ZIK ārējo novērtējumu, tostarp uz novērtējumu par ZIK ietekmi uz ekonomiku un sabiedrību un EIT ieguldījumu Savienības un dalībvalstu inovācijas spējas stiprināšanā, kā arī attiecīgā gadījumā uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" novērtējuma rezultātiem.

Jaunas ZIK veidos jomās, kurās ir plašs inovācijas potenciāls. Tāpēc EIT veicina plašas Savienības politikas programmas mērķu izpildi, jo īpaši attiecībā uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķiem, kura izvirza vairākas lielas sabiedrības problēmas, kā arī attiecībā uz ražošanas tehnoloģijām un pamattehnoloģijām. Mērķis ir izveidot ZIK tajās tematiskajās jomās, kuras apjoma un sarežģītības dēļ ir piemērota tikai starpdisciplīnu, pārrobežu un starpnozarju pieeja. Tāpēc tematisko jomu atlases pamatā jābūt rūpīgai analīzei, lai novērtētu, vai ZIK tiešām var radīt pievienoto vērtību un pozitīvi ietekmēt ekonomiku un sabiedrību.

Eiropas Komisija ir veikusi šo analīzi, izmantojot procesu, kurš nodrošina nākamo ZIK tematu potenciāla objektīvu novērtējumu. Sākuma punkts bija SIP projekts, kuru EIT valde iesniedza Komisijai 2011. gada jūnijā. Vienlaikus tika izstrādāts stabils kritēriju kopums, lai dotu iespēju objektīvi novērtēt katra nākamā piedāvātā temata inovācijas potenciālu. Šo kritēriju derīgumu pārbaudīja plaša inovācijas kopiena visā zinību triādē, izmantojot atklātu sabiedrisko apspriešanu. Šā procesa rezultātā tika izvirzīti kritēriji, kuri:

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembra), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 104. lpp).

- Risina Eiropas galvenās ekonomiskās un sabiedriskās problēmas, kā arī veicina stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanu.
- Pielāgojas un atbilst attiecīgajai Savienības politikai, kā arī esošajām pamatprogrammās "Apvārsnis 2020" un "Erasmus +" noteiktajām iniciatīvām.
- Spēj piesaistīt ieguldījumus un ilgtermiņa saistības no uzņēmumiem; produktiem jau ir noieta tirgus vai arī piemīt spēja radīt jaunus tirgus.
- Rada ilgtspējīgu un sistēmisku ietekmi, ko var izmērīt, ņemot vērā jaunus izglītotus uzņēmējus, jaunas tehnoloģijas, jaunus uzņēmumus un jaunas augsti kvalificētas darba vietas;
- Veidojot kritisko masu, no visas Eiropas apvieno pasaules līmeņa pētniecības, izglītības un inovācijas jomas ieinteresētās personas, kuras citādi nesatiktos, tostarp veido sadarbību ar partneriem ārpus Eiropas.
- Rada vajadzību izveidot starpdisciplīnu pieejas un mudina augstākās izglītības iestādes izstrādāt jaunus izglītības veidus, kuri pārsniedz disciplīnu robežas.
- Novērš trūkumus tādās inovācijas jomās kā Eiropas paradokss, t. i. temati, kuros Eiropai ir spēcīga pētniecības bāze, bet slikti inovācijas darbības rezultāti.

EIT projektā iekļauto un plašākas ieinteresēto personu kopienas ierosināto tematu novērtējums skaidri liecināja par atšķirīgu ZIK izveides ietekmi konkrētās tematiskās jomās. Rezultātā vairāki temati tika pilnībā noraidīti, bet citiem mainīja definīciju, lai tie labāk atbilstu Eiropas un globālā konteksta specifikai attiecīgajā jomā.

Ir noteiktas šādas tematiskās jomas, kurās jaunas ZIK izveidei ir vislielākais pievienotās vērtības radīšanas un reāls inovācijas atbalsta potenciāls:

- Inovācija veselīgai dzīvei un aktīvām vecumdienām.
- Izejvielas — ilgtspējīga izpēte, ieguve, apstrāde, otrreizējā pārstrāde un aizstāšana
- Pārtika nākotnei — ilgtspējīga piegādes ķēde no resursiem līdz patērētājiem
- Pievienotās vērtības ražošana
- Pilsētvides mobilitāte

Sīkāka informācija par katru atsevišķu tematu ir sniegta faktu lapās dokumenta beigās ⁽¹⁾.

Pamatojoties uz šiem tematiem, EIT saglabās autonomiju nākamajā ZIK atlasē procesa organizēšanā. Nākamo uzaicinājumu veidot ZIK panākumi lielā mērā ir atkarīgi no skaidriem norādījumiem par gaidāmajiem rezultātiem un prasībām, kā arī termiņa, kurā ZIK pieteikuma iesniedzējiem būs iespēja sagatavoties gan juridiski, gan finansiāli pirms priekšlikuma iesniegšanas. ZIK tiks atlasītas, izmantojot sīki izstrādātus, EIT regulā definētus kritērijus, pamatojoties uz vispārējiem izcilības un inovācijas nozīmes principiem. Jebkurai atlasītajai ZIK būs jāparāda, kā tā radīs maksimālu ietekmi attiecīgajā jomā, un jāpierāda savas stratēģijas dzīvotspēja.

⁽¹⁾ Faktu lapās sniegts veiktais analīzes kopsavilkums par katras ZIK nozīmi un pievienoto vērtību ierosinātajā tematā. Tajās sniegta orientējoša informācija, ko varētu panākt ar ZIK konkrētajā jomā, nenosakot ZIK nākotnes darbības un darba metodes.

Atspoguļojot vajadzību piemērot pakāpenisku pieeju jaunu ZIK veidošanai, pirmo triju kārtu tematu pamatā ir attiecīgās jomas briedums, potenciālā ietekme uz ekonomiku un sabiedrību, kā arī sinerģijas iespējas ar citām iniciatīvām. Temati 2014. gada kārtai ir:

- Inovācija veselīgai dzīvei un aktīvām vecumdienām.
- Izejvielas — ilgtspējīga izpēte, ieguve, apstrāde, otrreizējā pārstrāde un aizstāšana

Temati 2016. gada kārtai ir:

- Pārtika nākotnei — ilgtspējīga piegādes ķēde no resursiem līdz patērētājiem
- Pievienotās vērtības ražošana

Temats 2018. gada kārtai ir:

- Pilsētvides mobilitāte.

EIT:

- sagatavos atlases procedūru katrai ZIK kārtai tā, lai ZIK pieteikuma iesniedzējiem būtu pietiekami laika priekšlikuma izstrādei;
- izteiks uzaicinājumus izveidot piecas jaunas ZIK: uzaicinājumu izveidot divas jaunas ZIK 2014. gadā par tematiem "Veselīga dzīve un aktīvas vecumdienas" un "Izejvielas"; uzaicinājumu izveidot divas jaunas ZIK 2016. gadā par tematiem "Pārtika nākotnei" un "Pievienotās vērtības ražošana" un vienu jaunu ZIK 2018. gadā par tematu "Pilsētvides mobilitāte";
- veiks visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka pēc iespējas daudzas potenciālās ieinteresētās personas tiek informētas par nākamo ZIK atlases procedūru;
- nodrošinās, ka nākamo ZIK atlases procedūru pamatnosacījumi veicina optimālu rezultātu, īpaši sniedzot skaidrus norādījumus attiecībā uz prasībām un procesiem, kā arī dodot priekšlikumu iesniedzējiem pietiekami daudz laika, lai izveidotu partnerību.

2.2. EIT ietekmes palielināšana

Inovācijas veicināšana visā Savienībā

Sākotnējā periodā EIT centieni galvenokārt bija vērsti uz ZIK dibināšanu. Tā kā EIT skaidri definēts mērķis ir stiprināt esošos izcilības centrus, EIT būs jānodrošina priekšrocības arī tām Savienības jomām, kuras tieši nepiedalās ZIK darbā. Tāpēc svarīgs EIT uzdevums ir aktīvi veicināt paraugprakses izplatīšanu zinību triādes integrācijas jomā, lai attīstītu kopīgo inovācijas un zināšanu apmaiņas kultūru.

Nākotnē EIT jāstrādā, lai padarītu ZIK pieredzi saprotamu un ieviešamu, kā arī padarītu to par kultūru, kas var būt paraugs Eiropā un ārpus tās. Nosakot, analizējot un apmainoties ar paraugpraksi, kā arī jauniem pārvaldības un finansēšanas modeļiem no ZIK, EIT cenšas nodrošināt, ka EIT un ZIK radītās zināšanas tiek izplatītas un sniedz priekšrocības visiem cilvēkiem un iestādēm, tostarp arī tām, kuras tieši nepiedalās ZIK.

EIT arī centīsies palielināt savu pamanāmību visā Savienībā. Būtu jāizmanto visi attiecīgie saziņas veidi un kanāli, lai nodrošinātu pietiekamu informācijas pieejamību par EIT un ZIK darbību un darbības jomu.

EIT var būt izšķiroša loma dažādo ZIK izmantoto pieeju sintēzē un to nodošanā jomām ar vāju inovācijas spēju, kuras citādi nevarētu izmantot EIT gūto pieredzi. Šāda ietekme nodrošinās, ka EIT pieredzes priekšrocības dos ieguldījumu inovācijas spēju attīstībā šajās jomās. Šāda iesaistīšana nodrošinās, ka EIT pieredzes priekšrocības dos ieguldījumu inovācijas spēju attīstībā šajās jomās. Šai darbībai ir iespējama liela atdeve, ciktāl tās pamatā ir ZIK veikums

Reģionālās inovācijas shēma (RIS), kas ir vērsta uz augstākās izglītības iestāžu, pētniecības organizāciju, uzņēmumu un citu iesaistīto personu organizāciju partnerattiecībām, nodrošinās īpašu mehānismu labākās prakses izplatīšanai un līdzdalības paplašināšanai ZIK darbībās.

Šāda shēma ne tikai nodrošinās iespēju dalībniekiem no vietām, kas atrodas ārpus ZIK, gūt pieredzi no ZIK un atvieglot mijiedarbību ar ZIK, bet arī stimulēs viņus pilnībā izmantot zināšanas un zinātību, kura gūta ārpus ZIK, tādējādi stiprinot inovāciju spējas visā Savienībā. Turklāt RIS dalībniekiem būs jāapliecina skaidra tematiskā iekļaušanās, atsaucoties uz attiecīgajiem reģionālās inovācijas plāniem, jo īpaši pārdomātas specializācijas stratēģijām, lai nodrošinātu stratēģisku ietekmi.

Šo shēmu brīvprātīgi īstenošos ZIK, vajadzības gadījumā saņemot EIT atbalstu. Dalībnieki tiks izvēlēti saskaņā ar atklātu un pārredzamu procedūru, ko pārvaldīs ZIK.

RIS ietvaros veiktās darbības būs ZIK kompetencē. Tās varētu ietvert strukturētus mobilitātes pasākumus, lai nodrošinātu, ka jebkura vecuma un abu dzimumu talantīgi studenti, pētnieki, pasniedzēji un uzņēmēji visos karjeras līmeņos ārpus ZIK varētu iesaistīties ZIK darbībās.

Tā kā RIS dalībnieki, lai veicinātu līdzdalību RIS, lielākoties izmantos citus finansējuma avotus, tostarp valsts finansējumu, struktūrfondus un pašu resursus, EIT var sniegt stimulus RIS īstenošanai ar ZIK, izmantojot strukturētus mobilitātes pasākumus tā izplatīšanas programmas un iesaistošu darbību ietvaros.

Mācību galvenie virzītājspēki EIT līmenī var būt: uz inovāciju orientēta izcila pētniecība jaunu uzņēmumu un jaunu uzņēmējdarbības modeļu radīšanai, tostarp iespējas MVU un valsts sektora iestādēm aktīvāk līdzdarboties inovāciju jomā, intelektuālā īpašuma portfeļu pārvaldība un jaunas pieejas attiecībā uz intelektuālā īpašuma apmaiņu, uzņēmējdarbība un jauni un integrēti starpdisciplīnu izglītības veidi; inovatīva pārvaldība un finanšu modeļi, kuru pamatā ir atvērtas inovācijas vai valsts sektora iestāžu iesaistīšanas koncepcija. Tas palīdzēs EIT būt par paraugu un rīkoties kā "spēles noteicējam" Eiropas inovāciju vidē, kā arī kļūt par starptautiski atzītu pasaules līmeņa inovāciju iestādi.

Talantu stimulēšana un piesaiste

Galvenais, kas vajadzīgs veiksmīgai inovācijai, ir talantīgi cilvēki. Viens no EIT svarīgākajiem uzdevumiem ir dot iespēju talantīgiem cilvēkiem pilnībā izmantot savu potenciālu un izveidot vidi, kurā viņi var attīstīties. Izmantojot ZIK, EIT rada šādu vidi, bet tā jāpapildina ar stratēģijām, kuras paredzētas izcili talantīgu cilvēku piesaistīšanai un iesaistīšanai no vietām, kas atrodas ārpus ZIK.

Turklāt EIT uzdevums ir piesaistīt talantīgus cilvēkus no valstīm ārpus Savienības. Radot spēcīgu zīmolu un veicinot stratēģiskas attiecības ar galvenajiem partneriem no visas pasaules, EIT var vairojot ZIK partneru pievilcību. Ciešā sadarbībā ar ZIK EIT jāizstrādā stabila starptautiskā stratēģija, kurā noteiktas un iesaistītas attiecīgās kontaktpersonas un potenciālie partneri. Šajā sakarā EIT un ZIK pilnībā jāizmanto tādas šajā jomā esošās Savienības iniciatīvas kā Savienības pētniecības, izglītības, apmācības un jaunatnes programmas, tostarp programma "Erasmus +" un Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības, kā arī citas mobilitātes iniciatīvas Savienības līmenī. Turklāt, cita starpā sekmējot EIT absolventu tīkla izveidi, EIT var veicināt zināšanu apmaiņu, darbaudzināšanu un sakaru veidošanu.

Lai atbalstītu talantīgus cilvēkus un izcilas idejas, EIT veiks tādu papildu pasākumus kā ideju konkursu organizēšana vai balvu par inovācijām piešķiršana, īstenojot to kā savu iniciatīvu vai sadarbībā ar vadošajiem globālajiem partneriem.

EIT:

- mudinās piedalīties iesaistošās darbībās un jo īpaši vajadzības gadījumā sniegt atbalstu ZIK saistībā ar reģionālās inovācijas shēmu;
- izveidos/pielāgos tiešsaistes instrumentu, lai veicinātu zināšanu apmaiņu un sakaru veidošanu visā EIT;
- izveidos un atbalstīs funkcionālu un stabilu EIT/ZIK izglītības un apmācības darbību absolventu tīklu ("EIT absolventi");

- padarīs ZIK gūtās mācības un panākumus pieejamus plašai Savienības inovācijas kopienai un ārpus tās. To var panākt arī, izveidojot glabātuvi, kurā pieejami mācību kursi no EIT un ZIK izglītības un apmācību pasākumiem.
- nodrošinās plašu privātā sektora, tostarp MVU, līdzdalību zinību triādē.

2.3. Jauni īstenošanas mehānismi un uz rezultātiem orientēta pārraudzība

EIT ir obligāti jāveic atbildīga un saprotama vienkāršošana, lai sasniegtu efektīvus rezultātus, veicinātu inovācijas sasniegumus un iesaistītu uzņēmēju aprindas. EIT joprojām var maksimāli izmantot savu elastīgumu, lai panāktu lielāku vienkāršošanu.

Kā iestāde, kura veic ieguldījumu ZIK, EIT uzskata vienkāršošanu par dinamisku procesu, kas iekļauts EIT darbībā un ir ZIK atbalsta funkcijas neatņemama sastāvdaļa. Tāpēc EIT centīsies pielāgot, uzlabot un pilnveidot savus pārraudzības, ziņošanas un finansēšanas procesus un pastāvīgi meklēs iespēju vienkāršot pieeju, kura var palīdzēt ZIK apmierināt jaunās radušās vajadzības un veicināt savu ietekmi.

ZIK nodrošinās ideālu vietu, kur izmēģināt jaunās inovāciju finansēšanas un pārvaldības pieejas. Izmantojot ZIK eksperimentus un pieredzi, EIT īsteno vienkāršošanas programmu tādās svarīgās jomās kā līgumi, vienkāršota ziņojumu iesniegšana, vienreizējie maksājumi un vienotās likmes, lai samazinātu ZIK administratīvo slogu.

Komisija cieši uzraudzīs EIT spēju īstenot iespējami vienkāršus ZIK darbību finansēšanas un pārvaldības nolīgumus un principus, pamatojoties uz EIT izstrādāto vienkāršošanas programmu. Gūto ieskatu, tostarp trūkumus, darīs zināmu nākamajām ZIK, kā arī to ietvers pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" programmās un shēmās.

Komisija ir palielinājusi atbalstu pareizas un stabilas, uz rezultātiem orientētas EIT pārraudzības sistēmas izveidei. Šī pārraudzības sistēma nodrošinās EIT un ZIK pilnīgu pārskatatbildību, rezultātu kvalitāti, ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritāšu īstenošanā, vienlaikus ļaujot ZIK darbībām saglabāt elastīgumu un pieejamību jaunām idejām un partneriem. Tādējādi EIT varēs attīstīt stabilu ZIK darba rezultātu, tostarp finansējuma avotu, apkopošanas un analizēšanas spēju, novērtēt EIT darbības rezultātus saistībā ar tā mērķiem, kā arī izvērtēt EIT un ZIK, ņemot vērā paraugpraksi Eiropas un pasaules līmenī.

Sistēma būs elastīga un vajadzības gadījumā tiks pielāgota, lai ņemtu vērā EIT un ZIK darbību attīstību un izaugsmi. Ņemot vērā neatkarīga, ārēja eksperta novērtējumā paustos ieteikumus un vispārējus pārraudzības noteikumus, kas iekļauti pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", Komisija ierosināja saistībā ar EIT un ZIK izveidot EIT uz rezultātiem orientētu darbības rezultātu pārraudzības sistēmu, kura darbojas četros līmeņos:

- Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" līmenis: regulāri pārbauga EIT un ZIK ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķu sasniegšanā.
- EIT līmenis: novērtē EIT kā efektīvas un lietderīgas Savienības struktūras darbības rezultātus; vērtējot, ņem vērā ZIK sniegto atbalstu, iesaistīšanas, izplatīšanas un starptautisko darbību intensitāti un tvērumu, kā arī to spēju īstenot vienkāršotas procedūras.
- Savstarpējais ZIK līmenis: pārbauga visu ZIK ieguldījumu EIT stratēģisko mērķu īstenošanā, kā noteikts tādā speciālā instrumentā kā EIT rezultātu apkopojums.
- Atsevišķas ZIK līmenis: uzrauga atsevišķas ZIK darbības rezultātus, pamatojoties uz individuāliem mērķiem un izpildes pamatrādītājiem (KPI), kuri paredzēti atsevišķas ZIK uzņēmējdarbības plānā. ZIK izmanto dažādus uzņēmējdarbības modeļus un tirgus, un tāpēc arī dažādus nozares KPI, kuriem ir liela nozīme atsevišķas ZIK sekmīgā pārvaldībā.

EIT:

- izstrādās vienkāršošanas programmu, tostarp kritērijus gūto panākumu novērtēšanai, un saskaņā ar gada darbības pārskatu ziņos Komisijai par īstenošanas gaitu; nodrošinās, ka jaunos vienkāršošanas modeļus izplata visā Savienībā un ka tiek informētas arī citas Savienības iniciatīvas;

— sadarbībā ar Komisiju un ZIK izveidos vispārēju sistēmu, lai pārraudzītu: EIT ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanā; EIT ietekmi, veicot EIT un ZIK darbības; un ZIK rezultātus; EIT iekļaus informāciju par visām savām pārraudzības darbībām gada darbības pārskatā, kurš jānosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.

3. Efektīva lēmumu pieņemšana un darba nosacījumi

EIT pārvaldības struktūra apvieno ZIK augšupējo pieeju un stratēģiskus norādījumus no EIT līmeņa. Tāpēc lēmumu pieņemšanai EIT līmenī jānotiek, ņemot vērā stratēģisku perspektīvu, apvienojumā ar efektīviem īstenošanas mehānismiem un sistemātisku zinību triādes dalībnieku iesaistīšanu visā Eiropā.

EIT pārvaldības modelis ir apliecinājis savu vispārējo vērtību. Tomēr sākotnējā darbības posma pieredze liecina, ka var veikt papildu pasākumus, lai palielinātu EIT lēmumu pieņemšanas un īstenošanas mehānismu efektivitāti. Attiecības starp EIT valdi, kura atbild par stratēģiskiem lēmumiem, un EIT galveno biroju, kurš atbild par īstenošanu, ir jādefinē un jāracionalizē skaidrāk. EIT galvenajam birojam būs jādefinē tās svarīgās jomas, kurās EIT jāsniedz atbalsts ZIK, nodrošinot atbilstošu līdzsvaru starp atbalsta un pārraudzības funkcijām. Valdei jānodrošina, ka stratēģiskos lēmumos pienācīgi tiek ņemta vērā ZIK, kā arī plašākas inovācijas kopienas pieredze. Visbeidzot, EIT arī turpmāk būtu jāatbild Padomes un dalībvalstu priekšā.

3.1. EIT lēmumu pieņemšanas pilnveide un precizēšana

EIT valde nosaka EIT stratēģisko virzienu un pamatnosacījumus ZIK, kā arī ar to dalībnieku starpniecību sasaista EIT ar dažādām ieinteresēto personu kopienām attiecīgajā jomā. Saskaņā ar EIT uzņēmējdarbību orientēto pieeju lēmumu pieņemšanai jānotiek efektīvi, ātri un mērķtiecīgi.

Šajā ziņā noteicošie faktori ir valdes locekļu skaits, uzbūve un procedūras. Neatkarīgu locekļu princips apvienojumā ar ierobežotu vēlto locekļu skaitu, kuri pārstāv ZIK, ir apliecinājis savu vērtību un dod iespēju savākt zinātību no visas zinību triādes. Sākotnējais modelis ar 18 vēlto locekļiem un vēl nesen iesaistītajiem 4 papildu ZIK pārstāvjiem tomēr ir parādījis, ka tā iespējas ir ierobežotas. Valdes samazināšanas rezultātā lēmumu pieņemšana notiks efektīvāk un samazināsies papildu administratīvās izmaksas.

Visbeidzot, papildu efektivitāti var gūt, atkal pievēršot EIT valdes uzmanību tās pamatuzdevumam — stratēģisko norādījumu sniegšanai. Turklāt turpināsies saskaņotības nostiprināšana ar citām Savienības iniciatīvām, izmantojot plašu apspriešanos ar Eiropas Komisiju par trīs gadu darba programmu. Informācija par EIT un ZIK no EIT trīs gadu darba programmas ļaus novērtēt un nodrošināt papildināmību ar pārējām pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" sadaļām un citām Savienības politikas jomām un instrumentiem. Visas šīs izmaiņas ir iekļautas grozītajā Regulā (EK) Nr. 294/2008.

EIT valdes lēmumus īsteno EIT galvenais birojs direktora vadībā, kurš ir atbildīgs par EIT darbībām. Tādējādi galvenais birojs atspoguļo uz rezultātiem orientēto EIT un ZIK būtību, kas arī ir vienkāršošanas procedūru virzītājspēks. Vienlaikus EIT galvenais birojs pilnveido spēju sistemātiski saņemt ZIK gūtās mācības un padarīt tās pieejamas plašākai inovāciju kopienai. Laika gaitā EIT galvenais birojs kļūs par paraugprakses glabātuvī un reālu zināšanu partneri politikas veidotājiem.

EIT galvenā biroja uzdevums ir talantīgu speciālistu piesaiste un paturēšana. Lai piesaistītu talantīgākos cilvēkus un labākās prasmes, EIT birojs definēs skaidru cilvēkresursu stratēģiju, tostarp iespējas, kuras pārsniedz tiešas nodarbinātības iespējas, piemēram, norīkošana vai pagaidu piesaiste, veicinot regulāru apmaiņu ar personālu un praktiskantiem starp izcilām inovācijas, pētniecības un izglītības iestādēm no Savienības un pārējās pasaules.

EIT:

— izmantojot gudru cilvēkresursu stratēģiju, tostarp sistemātiski izmantojot iekšējos un ārējos speciālistus un iekšējas pārvaldības procedūras, EIT izveidosies par atsaucē iestādi inovatīvas pārvaldības jomā;

— veiks konkrētus pasākumus, lai turpinātu veicināt atklātības un pārredzamības kultūru.

3.2. Ieguldīšana ZIK: EIT un ZIK attiecības

Mijiedarbība starp EIT un ZIK ir ne tikai ZIK veiksmīgas darbības pamatā, bet arī savstarpēja mācību procesa pamatā, kurš dod iespēju EIT būt par jaunu inovācijas modeļu izmēģinājuma vietu. Lai nodrošinātu ZIK ar atbilstošiem pamatnosacījumiem, EIT visos procesa posmos jāsniedz skaidri un saskaņoti norādījumi, kuri vienlaikus nedrīkst būt pārāk preskriptīvi. Šie norādījumi īpaši aptvertu ZIK pārvaldību un to, kā iesaistīt galvenos un citus partnerus. Lai sasniegtu maksimālu efektivitāti, mijiedarbībai starp EIT galveno biroju un ZIK jābūt sistemātiskai, regulārai, kā arī skaidrai, pārredzamai un balstītai uz uzticību. Tas jāveicina gan līgumattiecībām starp EIT un ZIK, gan organizatoriskajiem pasākumiem.

Uzņemoties plašākas, nevis tikai administratīvās funkcijas, EIT galvenais birojs optimizēs savas darbības struktūras, lai virzītu ZIK uz maksimāliem darbības rezultātiem un padarītu tos plaši pieejamus. Efektivitātes pieaugums jāpanāk nevis atsevišķas ZIK līmenī, bet nodrošinot vairākus centralizētus pakalpojumus un funkcijas. Tā kā visas ZIK strādā ar konkrētiem tematiem, vairākiem elementiem ir horizontāls raksturs, un tieši tā EIT var nodrošināt reālu pievienoto vērtību. Šāda zināšanu sniedzēja funkcija var attiekties uz EIT galveno biroju, tam kļūstot par informācijas koordinētāju un kontaktpersonu resursu jomā, piemēram, lai veicinātu savstarpējo ZIK apmaiņu un mācīšanos, sekmētu attiecības ar Savienības iestādēm un citām svarīgām organizācijām, tādām kā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO), vai konkrētos horizontālos jautājumos, piemēram, konsultācijas intelektuālā īpašuma jomā, tehnoloģiju un zināšanu pārnese, kritēriji, kuru pamatā ir starptautiskā paraugprakse, vai gaidāmo notikumu un prognožu pētījumu veikšana, lai noteiktu EIT un ZIK turpmākās darbības virzienu. EIT kopā ar ZIK jālemj, kā šos uzdevumus var veikt visefektīvāk. Šajā sakarā ir ļoti svarīgi, ka EIT un ZIK izveido dzīvotspējīgus mehānismus sistemātiskai sadarbībai horizontālo jautājumu jomā.

EIT:

- nodrošinās skaidrus un saskaņotus norādījumus attiecībā uz gaidāmajiem rezultātiem, pienākumiem un atbildību visā ZIK dzīves ciklā;
- ciešā sadarbībā ar ZIK veidos EIT galvenā biroja spēju, lai veicinātu savstarpēju ZIK apmaiņu un mācīšanos;
- sniegs vairākus pakalpojumus ZIK horizontālos jautājumos, kas var palielināt efektivitāti, kā arī īstenos citus uzņēmuma politikas virzienus tādā pašā nolūkā;
- dos norādījumus par tādu partneru piesaisti un pievienošanu, kuri zināšanu un inovācijas kopienā nevar kļūt par pilntiesīgiem ieguldītājiem un partneriem.

3.3. Ieinteresēto personu iesaistīšana

Savstarpēja mācīšanās un aktīva apmaiņa ar citām iniciatīvām ir EIT pasākumu stūrakmens, pārbaudot jaunus inovācijas modeļus. Tāpēc EIT jāizmanto esošā paraugprakse un ārējā zinātība, lai kļūtu par tādu atsaucē iestādi inovācijas jomā, par kādu tas cenšas būt. Tāpēc ir svarīgi, ka valde pieņem lēmumus, pamatojoties uz vietējo inovācijas dalībnieku ieskatu un vajadzībām, kā arī plašāka Eiropas regulējuma kontekstā. Lai veidotu atvērtības un ārējas iesaistīšanās kultūru, EIT var aktīvi veicināt jaunu inovāciju apgušanu un to pieņemšanu sabiedrībā kopumā.

Tāpēc EIT tieši iesaistīs dalībvalstis un citas ieinteresētās personas no visas inovācijas ķēdes, radot labvēlīgu ietekmi abām pusēm. Lai nodrošinātu, ka šāda apspriešana un apmaiņa notiek sistemātiski, EIT ieinteresēto personu foruma izveidošana, kura apvienotu plašāku horizontālajos jautājumos ieinteresēto personu kopieni, var būt atbilstošs instruments divvirzienu interaktīvas saziņas nodrošināšanai.

Ieinteresētās personas būs valsts un reģionālo iestāžu pārstāvji, organizētas interešu un individuālas struktūras no uzņēmējdarbības, augstākās izglītības un pētniecības aprindām, kopu organizācijas, kā arī citas ieinteresētās personas no visas zinību triādes.

Ieinteresēto personu forumā dalībvalstu pārstāvji tiekas īpašā sastāvā, lai nodrošinātu pienācīgu saziņu un informācijas plūsmu ar EIT un lai saņemtu informāciju par panākto, sniegtu EIT konsultācijas un ar EIT un ZIK apmainītos pieredzē. Ar ieinteresēto personu forumā izveidoto īpašo dalībvalstu sastāvu tiek nodrošināta arī pienācīga EIT un ZIK darbību sinerģija un komplementaritāte ar valstu programmām un iniciatīvām, tostarp iespējama valstu piedāvātais ZIK darbību līdzfinansējums. Ieinteresēto personu foruma organizēšana ir iekļauta Regulā (EK) Nr. 294/2008.

Turklāt aktīva apspriešanās ar citām ES iestādēm, kuras piedalās procesā no paša sākuma, īpaši ar attiecīgajiem Komisijas dienestiem, palīdzēs palielināt sinerģiju un savstarpēju mācīšanos ar citām Savienības iniciatīvām.

EIT:

- izveidos pastāvīgu EIT ieinteresēto personu forumu un dalībvalstu pārstāvju īpašo sastāvu tajā, lai veicinātu savstarpējo mācīšanos un mijiedarbību ar plašāku inovācijas kopienu visā zinību triādē, ietverot arī valsts un reģionālās iestādes. Šajā kontekstā tīmekļa platforma var palīdzēt veicināt dalībnieku mijiedarbību;
- sistemātiski izmantos esošās universitāšu asociācijas, uzņēmumus, pētniecības organizācijas un kopu organizācijas kā platformu zināšanu apmaiņai un rezultātu izplatīšanai;
- izveidos tādu mehānismu kā EIT, ZIK un Eiropas Komisijas attiecīgo dienestu gada sanāksme, ar kuru turpinās veicināt sinerģiju starp EIT un KIC no vienas puses un citām Savienības iniciatīvām no otras puses.

4. **Finansiālo vajadzību un finansējuma avotu aprēķins 2014.–2020. gadam**

4.1. *Gudra ZIK finansēšanas modeļa nostiprināšana*

EIT izstrādāja sākotnējo finansēšanas modeli, kura pamatā ir apvienotas esošo izcilu organizāciju stiprās puses un resursi; EIT finansējums darbojas kā katalizators, lai izmantotu un apkopotu papildu finanšu līdzekļus no vairākiem valsts un privātiem partneriem. Pamatojoties uz to, EIT nodrošina vidēji līdz 25 % no kopējā ZIK finansējuma, bet atlikušos vismaz 75 % ZIK vispārējā budžeta ir jāsaņem no avotiem ārpus EIT. Tas ietver ZIK partneru pašu ieņēmumus un līdzekļus, kā arī valsts finansējumu valsts, reģionālā un Savienības līmenī, īpaši pašreizējos un nākotnes struktūrfondus, kā arī Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu. Pēdējā no gadījumiem ZIK (vai daži tās partneri) piesakās finansējumam saskaņā ar attiecīgajiem programmu noteikumiem un uz līdzvērtīgiem nosacījumiem ar citiem pieteikuma iesniedzējiem. ZIK partneru ieguldījums nav klasiskā dotācijas līdzfinansējuma prasība, bet gan priekšnoteikums, lai nodrošinātu esošo organizāciju minimālo iesaistīšanās līmeni un to finanšu ieguldījumu ZIK. Šī augšupējā pieeja garantē ZIK partneru ciešu apņemšanos, stimulē ieguldīšanu un sekmē strukturālās un organizatoriskās pārmaiņas ZIK partneru vidū un citur.

Sākotnējo ZIK pieredze liecina, ka nozare ir finansiāli gatava īstenot ZIK uzņēmējdarbības plānus un ka ZIK budžeta daļa no nozares partneriem veido no 20 % līdz 30 % no kopējā ZIK gada budžeta.

EIT finansējums ir paredzēts tikai "ZIK pievienotās vērtības darbībām", proti darbībām, kuras palīdz integrēt zinību triādes (augstākā izglītība, pētniecība un inovācija) politiku un partnerus visās ZIK saskaņā ar ZIK uzņēmējdarbības plānos paredzētajiem mērķiem un prioritātēm. Jo īpaši tas ietver fundamentālo pētniecību un lietišķo pētniecību, inovāciju, ZIK izglītības, uzņēmējdarbības un uzņēmumu veidošanas projektus, kuri papildina ieguldījumu izveidotajās darbībās (piemēram, esošajos pētniecības projektos). No EIT ieguldījuma jāsedz arī ZIK administrācijas, pārvaldības un koordinācijas darbību izdevumi.

Pirms pilna apjoma darbības sasniegšanas ZIK iziet dažādus attīstības posmus, kuros kopējais budžets ir atšķirīgs. Paša sākumā, ZIK absorbcijas spēja ir relatīvi neliela, bet tā pakāpeniski palielinās nākamajos gados.

Pēc sākotnējā divu gadu ilgā izveides posma ZIK budžetiem būtu ievērojami jāpalielinās un ZIK salīdzinoši īsā laikā var piesaistīt ievērojamu jaunu līdzekļu daudzumu no esošiem un jauniem partneriem. Lai sasniegtu kritisko masu un panāktu ietekmi Eiropas līmenī, ZIK gada budžets pilna apjoma darbības laikā būs no EUR 250 līdz EUR 450 miljoniem atkarībā no katras atsevišķas ZIK stratēģijas, partnerības un tirgus potenciāla.

Tā kā pirmajos darbības gados ZIK nebūs pilnīgi finansiāli neatkarīgas no EIT, tās tiks mudinātas sasniegt ilgtermiņa viedēji termiņā, piemēram, pakāpeniski samazināt atkarību no EIT finansējuma, veicot papildu nostiprināšanu un paplašināšanu. EIT turpinās nodrošināt finansējumu konkrētām ZIK pievienotās vērtības darbībām, kurās EIT ieguldījums dod ievērojamus ienākumus, piemēram, izglītība, uzņēmumu veidošana, sadarbība, iesaistīšana un izplatīšana.

Pašlaik EIT finansē ZIK tikai ar dotācijām. Nākamajā daudzgadu finanšu shēmā (DFS 2014.–2020. gadam) var tikt izveidoti jauni finanšu mehānismi, izmantojot parāda vai pašu kapitāla instrumentus. Kā iestāde, kura veic ieguldījumu ZIK, EIT uzmanīgi vēros šos notikumus un mudinās ZIK piekļūt šiem ieguldījumiem un pilnībā tos izmantot, vajadzības gadījumā sekmējot un koordinējot šo piekļuvi.

4.2. EIT budžeta vajadzības

Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam EIT budžeta vajadzības ir EUR 2 711,4 miljoni un to pamatā ir trīs galvenie elementi: izdevumi esošo trīs ZIK nostiprināšanai, pakāpeniskai jaunu ZIK veidošanai attiecīgi 2014., 2016. un 2018. gadā, kā arī izplatīšanas un iesaistošiem pasākumiem, un administratīvie izdevumi.

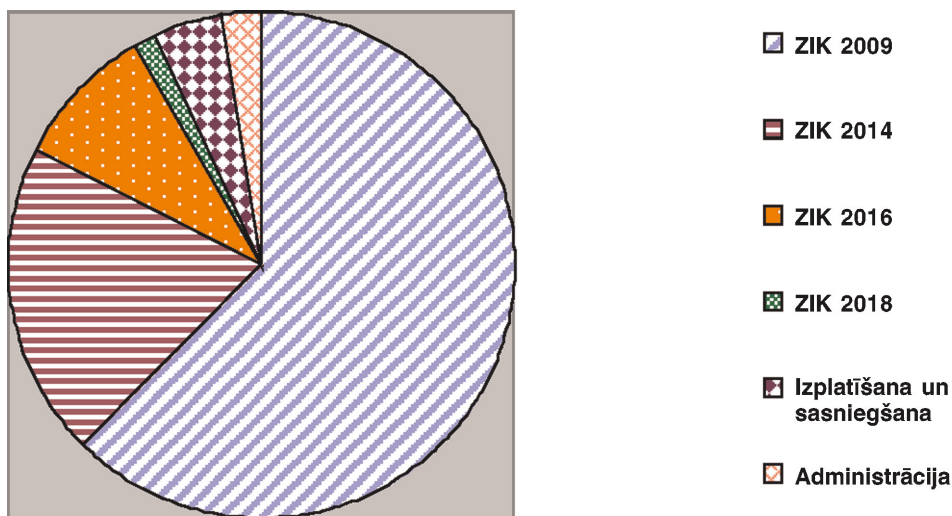
Apmēram EUR 1 695 miljoni (62,5 % no kopējā EIT budžeta) paredzēti, lai finansētu 2009. gadā izveidotās ZIK, kuras jau darbojas pilnā apjomā; EUR 542 miljoni (20 %) paredzēti ZIK otrajai kārtai, EUR 249 miljoni (9,2 %) trešajai kārtai un EUR 35 miljoni (1,3 %) pēdējai kārtai.

Tāpēc plānotais EIT budžets ZIK laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam ir EUR 2,5 miljardi (93 % no EIT kopējā budžeta 2014.–2020. gadam). Izmantojot EIT spēcīgo "sviras efektu", sagaidāms, ka ZIK piesaistīs papildu EUR 7,5 miljardus no citiem valsts un privātiem avotiem.

EIT arī iesaistīsies vairākos izplatīšanas un iesaistošos pasākumos, tostarp atbalsta sniegšanā strukturētai mobilitātei RIS ietvaros, kas ievērojami palielina EIT darbības ietekmi visā Eiropā. Turklāt vairāki horizontāli atbalsta un uzraudzības pakalpojumi nodrošinās ZIK darbību pievienotās vērtības un efektivitātes pieaugumu. Īstenojot un pilnveidojot šīs darbības, EIT jāievēro stratēģija, kuras mērķis ir augsts efektivitātes koeficients, piemēram, maksimālā ietekme jāsasniedz, izmantojot neapgrūtinātos mehānismus. Šo darbību īstenošanai ir vajadzīgi apmēram EUR 125 miljoni (4,6 %) no EIT budžeta.

Ja EIT ir pionieris jaunu atklātas inovācijas un vienkāršošanas modeļu jomā, tas jāatspoguļo arī tā pieejā administratīviem jautājumiem. EIT galvenajam birojam jāklūst par vienkāršotu organizāciju, kura vajadzības gadījumā ievēro stratēģisku pieeju attiecībā uz zinātnības izmantošanu, vienlaikus neradot nevajadzīgas, smagnējas un pastāvīgas struktūras. Administratīvie izdevumi, kurus veido personāla, administratīvās, infrastruktūras un darbības izmaksas, laika gaitā nepārsniegs 2,4 % no EIT budžeta. Daļu no administratīvajiem izdevumiem segs uzņēmējvalsts Ungārija, piešķirot bezmaksas biroja telpas līdz 2030. gada beigām, kā arī ikgadēju ieguldījumu EUR 1,5 miljonu apmērā personāla izmaksām līdz 2015. gada beigām. Pamatojoties uz iepriekš minēto, administratīvie izdevumi 2014.–2020. gadā būs apmēram EUR 65 miljoni.

3. grafiks. Budžeta vajadzību sadalījums

Nākamās DFS laikā EIT tiks finansēts no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", kurā tam paredzēti EUR 2 711,4 miljoni.

Faktu lapa Nr. 1. Inovācija veselīgai dzīvei un aktīvām vecumdienām**1. PROBLĒMA**

Ar veselību, demogrāfiskajām pārmaiņām un labklājību ir saistītas galvenās sabiedriskās problēmas, kuras ir noteiktas un tiks risinātas saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020". Jebkuras šīs problēmas risināšanai paredzētās darbības visaptverošs mērķis ir uzlabot visu vecumu Eiropas iedzīvotāju dzīves kvalitāti un saglabāt veselības un sociālās aprūpes sistēmas ekonomisko ilgtspēju, ņemot vērā augošās izmaksas, cilvēkresursu samazināšanos un iedzīvotāju gaidas attiecībā uz vislabāko iespējamo aprūpi.

Ar veselības un sociālās aprūpes nozarēm saistīto problēmu ir daudz, un tās ir savstarpēji cieši saistītas. Tās ir gan hroniskas slimības (sirds un asinsvadu slimības, vēzis, diabēts) kopā ar lieko svaru un aptaukošanos, infekciju slimībām (HIV/AIDS, tuberkuloze) un neirodeģeneratīvām slimībām (augošās iedzīvotāju novecošanas ietekmē), gan sociālā atstumtība, labklājības mazināšanās, pieaugoša pacientu atkarība no formālās un brīvprātīgās aprūpes, kā arī daudzkārtēja vides faktoru ietekme, kura rada nezināmas ilgtermiņa sekas attiecībā uz veselību. Turklāt šķēršļi jaunu atklājumu, produktu un pakalpojumu piemērošanai, izmantošanai un ieviešanai traucē efektīvi reaģēt uz šīm problēmām.

Reaģējot uz minētajām problēmām, pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ir izvirzīts mērķis "atbalstot pētniecības un inovācijas darbības, nodrošināt labāku veselību, dzīves kvalitāti un labklājību visiem iedzīvotājiem. Šajās darbībās galvenā uzmanība tiks pievērsta veselības saglabāšanai un veicināšanai visas dzīves laikā un slimību profilaksei; spējai novērst, ārstēt un apieties ar slimību un invaliditāti; aktīvu vecumdienu atbalstam; ilgtspējīgas un efektīvas aprūpes nozares izveides veicināšanai, tostarp vietējiem un reģionāliem pakalpojumiem, kā arī pilsētu un to iekārtu pielāgošanai novecojošās sabiedrības vajadzībām."

2. NOZĪME UN IETEKME

ZIK veselīgas dzīves un aktīvu vecumdienu inovācijas jomā palīdzēs izpildīt pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātes, proti, tās, kuras noteiktas sabiedrības problēmas "Veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība" kontekstā.

Šai tematiskajai jomai ir liela nozīme no sabiedrības un valsts politikas viedokļa. Veselīgas dzīves un aktīvu vecumdienu jautājums attiecas gandrīz uz visām mūsu dzīves un sabiedrības jomām, kurās bieži vajadzīgas regulatīvas darbības. Veselības un sociālās aprūpes nozarei ir liela nozīme no sociāli ekonomiskās perspektīvas, jo tā ir viena no nozarēm, kurai tiek tērēts visvairāk naudas (valsts un privātas) ⁽¹⁾, un šī nozare ne tikai piedāvā iespējas ekonomikas un tehnoloģiskai inovācijai, bet tai ir arī liels sociālās inovācijas potenciāls. Sabiedrības novecošana rada problēmas sabiedriskajiem dienestiem un prasa, piemēram, attīstīt un uzlabot vietējos pakalpojumus un pielāgot pilsētvidi.

Sociāli ekonomisko nozīmi palielina arī fakts, ka Eiropa gūst labumu no ievērojamas farmācijas nozares klātbūtnes un attīstītām veselības un sociālās aprūpes sistēmām, kuras nodrošina ar darbu miljoniem cilvēku visā Savienībā. Šī nozare ir arī viena no lielākajām augsto tehnoloģiju ražošanas nozarēm Savienībā. Izaugsmes potenciāls šajās jomās ir ļoti augsts, jo novecojoša sabiedrība nozīmē palielinātu kopējo pieprasījumu pēc aprūpes, kā arī produktiem un pakalpojumiem, kuri nodrošina neatkarīgu dzīvi.

Jāņem vērā arī tādas nozares kā tūrisms. Liela daļa novecojošo iedzīvotāju pieder pie paaudzes, kas ir ieradusi ceļot un joprojām vēlas ceļot, kuriem ir augstas prasības attiecībā uz kvalitāti, tādējādi palielinās pieprasījums pēc pieejamiem pakalpojumiem (transporta, viesnīcām, izklaidēm u. c.). Pieejamāki tūrisma pakalpojumi var palielināt visas nozares konkurētspēju un veicināt turpmāku novecojošo iedzīvotāju iekļaušanu.

Savienība izmanto priekšrocības, kuras sniedz pasaules līmeņa pētniecība un izglītība šajā jomā. Daudzās dalībvalstīs darbojas izcilas pētniecības infrastruktūras un institūti, kuri nodrošina pievilcīgu bāzi nozares iesaistīšanai EIT plānotajās darbībās.

Ar veselīgu dzīvi saistītas problēmas ir aktuālas visā Eiropā. Reakcija, kuru var nodrošināt ZIK, paredz intensīvu sadarbību starp izcilām, daudzdisciplīnu un daudznozaru grupām ar dalībniekiem no visām zinību triādes nozarēm (augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas). Šajā tematā ZIK jārada pievienotā vērtība, saistot darbības inovācijas un augstākās izglītības jomā ar jau esošo izcilo pētniecības bāzi. Tādējādi ZIK īpaši pievērsīsies augstākās izglītības mācību programmu izstrādei, jaunu prasmju pilnveidei (kuras vajadzīgas, piemēram, tehnoloģiju izstrādē, kā arī vecu

⁽¹⁾ Izdevumi par veselības aprūpi katrā valstī ir atšķirīgi. IKP daļa svārstās no 1,1 % līdz 9,7 % un no 4 % līdz vairāk nekā 18 % no kopējiem valsts izdevumiem. Ar veselības aprūpi saistītajās nozarēs norisinās intensīvs darbs pētniecības un attīstības jomā: farmācija un biotehnoloģija pārspēj jebkuru citu nozari (15,9 %); veselības aprūpes iekārtu un pakalpojumu līmenis arī ir ļoti augsts (6,8 %).

cilvēku aprūpē), uzņēmējdarbības aspektu stiprināšanai, lai veicinātu uz uzņēmējdarbību orientēta darbaspēka attīstības stimulēšanu šajā jomā, lai atbalstītu jaunu produktu un pakalpojumu izstrādi, kā arī lai stiprinātu esošās vērtību ķēdes vai pat radītu jaunas.

Miņētie produkti un pakalpojumi, kurus varētu izstrādāt ZIK, var pārsniegt tehnoloģiju lietojuma robežas (piemēram, lietotnes, ar kurām apstrādā, kodē, standartizē un interpretē datus tādās jomās kā vēzis, sirds un asinsvadu slimības, vai instrumenti riska novērtēšanai un agrīnai atklāšanai) un var radīt jaunas sociālās inovācijas koncepcijas, piemēram, dzīvesveida pārvaldības un uztura uzlabošanai, aktīvas un neatkarīgas dzīves veicināšanai veciem cilvēkiem draudzīgā vidē vai ekonomiski ilgtspējīgu aprūpes sistēmu uzturēšanai.

Pievēršot galveno uzmanību Eiropas veselības un sociālās aprūpes sistēmas sistēmiskajiem aspektiem un aktīvu vecumdienu atbalstam, šajā tematiskajā jomā ZIK jāietver arī ciešāka sadarbība starp specializētiem lieliem un maziem uzņēmumiem plašākai zināšanu aprītei. Turklāt īpaši pievienotā vērtība, kuru ZIK var nodrošināt šajā jomā, ir radošu partnerību izveide vietējā līmenī, kam ir īpaši liela nozīme pakalpojumu nozarē.

Izmantojot integrējošu pieeju zinību triādei, ZIK veselīgas dzīves un aktīvu vecumdienu jomā dos lielu ieguldījumu Eiropas paradoksa risināšanā: radot pievienoto vērtību Savienības izcilajai zinātniskajai pētniecībai un pārvēršot to inovatīvos produktos un pakalpojumos, kā arī jaunās uzņēmējdarbības iespējās un tirgos.

Šajā tematā galvenais ZIK panākumu apdraudējums ir saistīts galvenokārt ar vajadzīgās papildu inovācijas un politikas regulatīviem pamatnosacījumiem, kuriem var būt nepieciešami pielāgojumi, ko ZIK tieši neveic⁽¹⁾. Tāpēc ZIK jāsaistās ar esošajām Savienības un valstu inovācijas un politikas darbībām šajos jautājumos (skatīt nākamo iedaļu).

3. SINERĢIJA UN PAPILDINĀMĪBA AR ESOŠAJĀM INICIATĪVĀM

Jautājumi, kas saistīti ar veselību un aktīvām vecumdienām, tiek plaši atbalstīti daudzās Savienības iniciatīvās. Šādas iniciatīvas papildus veselības nozarei ietver savu politikas jomu klāstu, piemēram, ekonomika, drošība un vide. Tāpēc tās dod netiešu ieguldījumu tādu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu izpildē kā pētniecība un attīstība/inovācija, nodarbinātība un sociālā iekļaušana.

ZIK veselīgas dzīves un aktīvu vecumdienu inovācijas jomā cieši sadarbosies ar izmēģinājuma Eiropas inovācijas partnerību (EIP) "Aktīvas un veselīgas aktīvu vecumdienas". Tā ņems vērā konkrētas darbības, kuras iekļautas EIP stratēģiskajā inovāciju plānā, un veicinās savu mērķu īstenošanu. Tā veidos papildināmību ar galvenajiem izglītības un apmācības jomas dalībniekiem, kā arī attiecībā uz unikāla strukturēta praktizējošu speciālistu tīkla nodrošināšanu, kurš paredzēts, lai noteiktu pamatnosacījumus un labāko praksi attiecībā uz politikas, regulatīviem vai standartizācijas jautājumiem, kuri ietekmē nozari. EIP kontekstā ZIK šajā jomā var veicināt arī Pirmtirgus iniciatīvu — e-veselība, kuras mērķis ir stimulēt inovatīvu e-veselības risinājumu tirgu, galveno uzmanību pievēršot politikas instrumentiem (standartizācijai, sertifikācijas sistēmai un publiskajam iepirkumam).

Tiks veicināta saskaņošana arī ar kopīgo plānošanas ierosmi (JPI), lai atbalstītu Alcheimera slimības un citu neirodeģeneratīvu slimību pētniecību, kā arī ar JPI "Ilgāks mūžs, labāka dzīve — demogrāfisko izmaiņu iespējas un problēmas" un JPI "Veselīgs uzturs veselīgai dzīvei". Šajā jomā ZIK paātrinās un veicinās izcilas valsts pētniecības izmantošanu, kuru apvienojušas minētās kopīgās plānošanas ierosmes, un tādējādi cīnīsies pret sadrumstalotību inovācijas vidē.

ZIK darba pamatā būs un tā izmantos tādu iniciatīvu galvenos pētniecības rezultātus kā kopīgā tehnoloģiskā ierosme inovatīvu zāļu jomā un pamatprogrammas pētniecības projekti, kuros aplūkota šī tematiskā joma (piemēram, veselības pētniecības programma vai IKT pētniecības darbības veselības un novecošanas jomā), lai atbalstītu tehnoloģiju pārneši un komercializāciju, izmantojot izcilu talantu uzņēmējdarbības jomā. Līdzīgi, tā arī saskaņos savu darbību ar Interaktīvas automatizētas dzīvesvides kopīgo programmu un Konkurētspējas un jauninājumu programmu.

(1) Piemēram, attiecībā uz pacienta piekļuvi kvalitatīvām zālēm, kas tiek aizkavēta, jo tiesību akti jaunu zāļu apstiprināšanai tirgū paredz vairāk laika veltīt to testēšanai un sertifikācijai, kā arī cenas noteikšanai un atlīdzības kārtības izstrādei.

Visbeidzot, šajā jomā ZIK papildinās šīs darbības, jo tā pievērsīs galveno uzmanību starpdisciplīnu darbībām zinību triādē, liekot ievērojamu uzsvāru uz inovatīviem produktiem un pakalpojumiem, kā arī uzņēmējdarbības izglītību.

4. NOBEIGUMS

ZIK, kura galveno uzmanību pievērsīs inovācijas jautājumiem veselīgas dzīves un aktīvu vecumdienu jomā, ievēro ZIK tematu atlasei izvirzītos kritērijus:

- ZIK risina svarīgu ekonomisku un sabiedrisku problēmu (veselība mūža garumā un labklājība visiem, vienlaikus saglabājot ekonomiski ilgtspējīgas aprūpes sistēmas), kā arī veicina stratēģijas "Eiropa 2020" un tās mērķu īstenošanu nodarbinātības, inovācijas, izglītības un sociālās iekļaušanas jomās.
- ZIK pielāgojas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteiktajām prioritātēm un papildina citas Savienības darbības veselības un sociālās aprūpes jomā, īpaši attiecīgās JPI un EIP "Aktīvas un veselīgas aktīvu vecumdienas".
- Tā var izmantot spēcīgu pētniecības bāzi stabilā ražošanas nozarē, kuru ZIK piesaistīs. ZIK spēj piesaistīt ieguldījumus un ilgtermiņa saistības no uzņēmējdarbības jomas, kā arī piedāvā iespējas īstenot dažādus jaunus produktus un pakalpojumus.
- Tā risinās Eiropas paradoksu, jo izmantos Savienības spēcīgo pētniecības bāzi un atradīs jaunas inovatīvas pieejas, lai uzlabotu Eiropas iedzīvotāju dzīves kvalitāti un Eiropas iedzīvotāju dzīvi, kā arī saglabātu veselības un sociālās aprūpes sistēmas ekonomisko ilgtspēju.
- Tā rada ilgtspējīgu un sistēmisku ietekmi, ko var izmērīt, ņemot vērā jaunus izglītotus uzņēmējus, jaunas tehnoloģijas un jaunus uzņēmumus. Tā veicinās jaunas tehnoloģiskas izstrādes un sociālo inovāciju.
- Tās mērķis ir pārvarēt visas veselības un sociālās aprūpes nozares lielo sadrumstalotību, un tā apvienos izcilas pētniecības, inovācijas, izglītības un apmācības jomu ieinteresēto personu kritisko masu visā nozarē.
- Tai ir sistēmiska pieeja, un tāpēc rodas vajadzība veikt starpdisciplīnu darbu, iesaistot tādas zināšanu jomas kā medicīnu, bioloģiju, psiholoģiju, ekonomiku, socioloģiju, demogrāfiju un IKT.

Faktu lapa Nr. 2. Izejvielas ⁽¹⁾ — ilgtspējīga izpēte, ieguve, apstrāde, otrreizējā pārstrāde un aizstāšana

1. PROBLĒMA

Mūsdienu sabiedrība ir pilnībā atkarīga no piekļuves izejvielām. Piekļuve izejvielām ir būtiska efektīvai Savienības ekonomikas darbībai. Tomēr neatjaunojamu dabas resursu krājumu samazināšanās, nemitīgi augošs iedzīvotāju skaits un strauji augošs patēriņa līmenis jaunattīstības valstīs palielina planētas pieprasījumu pēc izejvielām un dabas resursiem. Šie ir daži no faktoriem, kuru dēļ nākamajās dekādēs tiek prognozēts dabas resursu patēriņa pieaugums.

Kā norādīts resursu efektivitātes ceļvedī un pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", mums jācenšas nodrošināt Eiropas ekonomikai un labklājībai vajadzīgo izejvielu pieejamību, piekļuvi tām un to ilgtspējīgu izmantošanu, vienlaikus īstenojot resursu ziņa efektīvu ekonomiku, kura atbilst iedzīvotāju vajadzībām apstākļos, kad viņu skaits strauji aug, bet ekoloģiskās iespējas nav neizsmeļamas.

2. NOZĪME UN IETEKME

Šī tematiskā joma ir ļoti nozīmīga, ņemot vērā ietekmi uz ekonomiku un sabiedrību. Izejvielām ir liela nozīme attiecībā uz pasaules ekonomiku un dzīves kvalitāti; resursu efektivitātes palielināšana būs būtiska, lai nodrošinātu izaugsmi un darbavietas Eiropā. Tā dos lielas ekonomiskas priekšrocības, uzlabos ražību, samazinās izmaksas un veicinās konkurētspēju.

⁽¹⁾ Šajā fakto lapā tiks izmantota šaurāka "ar enerģiju un ar lauksaimniecību nesaistītu izejvielu" definīcija, lai samazinātu iespējamo pārklāšanos ar esošajām klimata pārmaiņu un enerģētikas zināšanu un inovāciju kopienām, kā arī ar citām nākamajām ZIK prioritāšu jomām, piemēram, pārtika.

Tā kā Savienībai piemīt izcilība pētniecības jomā un tajā atrodas dažādi izcilības centri, tā var darīt daudz vairāk, lai to izmantotu šajā prioritāšu jomā. ZIK ir īpaši labi piemērota šim mērķim.

Pielāgojoties citām Savienības darbībām, šajā jomā ZIK jāpievērš galvenā uzmanība zināšanu centru un zinātnības centru atbalstīšanai akadēmiskās, tehniskās un praktiskās izglītības un pētniecības jomā, aptverot ilgtspējīgu virszemes, pazemes, dziļjūras, pilsētvides un atkritumu poligonu ieguvī, materiālu pārvaldību, otrreizējās pārstrādes tehnoloģijas, nolietotu materiālu apsaimniekošanu, materiālu aizvietošanu un izejvielu atvērtu tirdzniecību, kā arī vispārējo pārvaldību. ZIK jāklūst par Eiropas izcilības centru brokeri un starpniecības centru minētajos tematos, kā arī jāvada Savienības rūpniecībai stratēģiski svarīga pētniecības programma. Tāpēc un lai palielinātu darbību ietekmi, kā arī izvairītos no dublēšanas ar Savienības darbībām, tostarp EIP izejvielu jomā, ZIK nodrošinās papildu cilvēkkapitālu (t. i. apmācības, izglītība), kurš vajadzīgs inovatīvu tehnoloģiju izmēģinājuma darbībām tādās jomās kā (piemēram, demonstrējumu iekārtas) ilgtspējīga zemes un jūras izpēte, ieguve un pārstrāde, resursu efektīva izmantošana, savākšana, otrreizējā pārstrāde, atkārtota izmantošana un aizstāšana.

Vienlaikus ZIK varēja izvirzīt mērķi kļūt par tehnoloģiju pionieri, veidojot izmēģinājuma shēmas, kā arī inovatīvu procesu un risinājumu demonstrējumus, tostarp, piemēram, izmantojot ekonomiski pievilcīgus un ilgtspējīgus alternatīvos materiālus, tostarp biomateriālus, kuri Savienībai ir stratēģiski svarīgi. Tāpēc tas var pakāpeniski veicināt esošo tirgu paplašināšanos un jaunu tirgu rašanos, proti, ilgtspējīgas izpētes, ieguves un pārstrādes, resursu ziņā efektīvas materiālu pārvaldības, otrreizējās pārstrādes tehnoloģiju un materiālu aizvietošanas jomās. Būs jānovērtē ietekme un jāizstrādā inovatīvi un rentabli pielāgošanas un riska novēršanas pasākumi, īpaši attiecībā uz sensitīvam teritorijām, piemēram, Arktikā.

Šajā jomā ZIK būs ļoti svarīgi pārvarēt šķērslī saistībā ar tehnoloģiju trūkumu. Tehniskā inovācija ir vajadzīga daudzu papildu tehnoloģiju izstrādei, lai mainītu tradicionālās derīgo izrakteņu un izejvielu vērtības ķēdes. Šajā jomā jāturpina darbs, lai izstrādātu jaunus procesus, kā arī optimizētu un komercializētu esošās zināšanas šajā jomā. ZIK uzņēmējdarbības pieeja ir īpaši piemērota šī jautājuma risināšanai.

ZIK izejvielu jomā pievienotās vērtības elements ir arī tās ieguldījums nozares ierobežoto sakaru veidošanas iespēju problēmas risināšanā. Tā kā iesaistītas ļoti atšķirīgas pētniecības jomas, pastāv ierobežotas iespējas atrast pētniekus dažādās tematu jomās un izmantot savstarpējas ideju apmaiņas un sadarbības priekšrocības, lai veicinātu rentablu, zemas oglekļa emisijas, videi nekaitīgu risinājumu rašanos. Sakaru veidošana ZIK ietvaros un ieinteresēto personu apvienošana no zinību triādes trim plāknēm visā vērtību ķēdē veicinās šo trūkumu pārvarēšanu. Tas dos iespēju veicināt gan tehnoloģijas, zināšanu un zinātnības nodošanu, gan sniegt pētniekiem, studentiem un uzņēmējiem zināšanas un prasmes, kuras ir vajadzīgas, lai īstenotu inovatīvus risinājumus un pārvērstu tos jaunās uzņēmējdarbības iespējās.

3. SINERĢIJA UN PAPILDINĀMĪBA AR ESOŠAJĀM INICIATĪVĀM

Savienība ir noteikusi šo prioritāšu jomu kā vienu no lielajām problēmām. ZIK veicinās pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" sabiedriskās problēmas risināšanu, proti, attiecībā uz izejvielu ilgtspējīgu piegādi un resursu efektivitāti. Tā veicinās ierosinātās EIP izejvielu jomā īstenošanu. EIP izejvielu jomā nodrošinās vispusīgus apstākļus, kuros veicināt pielāgojumus un sinerģiju starp esošajiem pieprasījuma un piedāvājuma noteiktajiem pētījumiem un inovācijas instrumentiem, kā arī politiku šajā jomā. Tas ietvers uz tehnoloģiju vērstas darbības, kā arī noteiks pamatnosacījumus un labāko praksi attiecībā uz politikas, regulatīviem vai standartizācijas jautājumiem, kuri ietekmē inovāciju šajā nozarē vai saistībā ar problēmu. Šajā jomā ZIK veidos papildināmību ar galvenajiem izglītības jomas dalībniekiem, kā arī attiecībā uz unikāla strukturēta praktizējošu speciālistu tīkla nodrošināšanu. Tā nodrošinās stabilu pamatu citu ar inovāciju saistītu darbību atbalstam, kuras veiks saistībā ar EIP, kā arī panākumiem, kuru gūšanai ir vajadzīgi cilvēkresursi.

Tā arī palīdzēs EIP noteikt pamatnosacījumus un labāko praksi attiecībā uz politikas, regulatīviem vai standartizācijas jautājumiem, kuri ietekmē šo nozari. ZIK lielā mērā izmantos un kapitalizēs vairāku Septītās pamatprogrammas pētniecības projektu rezultātus, kuros tiek aplūkots šis temats, jo īpaši tajos projektos, kuri tiek finansēti saistībā ar nanozinātni, nanotehnoloģijām, materiāliem un jaunām ražošanas tehnoloģijām, kā arī vides tematiem.

Līdzīgi, tā balstīsies uz ekoinovācijas projektiem, kurus paredzēts ieviest tirgū saskaņā ar CIP (Konkurētspējas un jauninājumu programma), ja viena no prioritārajām jomām ir bijusi materiālu otrreizēja pārstrāde. Šo pieredzi turpinās izmantot saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", proti, kontekstā ar sabiedriskām problēmām attiecībā uz pasākumiem klimata jomā, vidi, resursu efektivitāti un izejvielām.

Turklāt cenšas panākt sinerģijas ar Retzemju metālu kompetences tīklu Eiropā, kas izveidots attiecībā uz kritiski trūkstošajām izejvielām, kuras sauc par retzemju metāliem.

Šajā jomā ZIK jācenšas papildināt šīs darbības un rast sinerģiju ar tām, un jāpievērš galvenā uzmanība starpdisciplīnu darbībām zināšanu trīsstūrī, liekot ievērojamu uzsvāru uz novatoriskiem produktiem un pakalpojumiem, kā arī uzņēmējdarbības izglītību.

4. NOBEIGUMS

Šajā jomā ZIK ir vispiemērotākā, lai risinātu iepriekš minētās problēmas. Tā atbilst arī kritērijiem, kuri noteikti ZIK tematu atlasei SIP:

- ZIK risina svarīgu ekonomisku un sabiedrisku problēmu, ar kuru saskaras Eiropa (inovatīvu risinājumu izstrāde rentablam, zemas oglekļa emisijas un videi nekaitīgai izejvielu izpētei, ieguvei, apstrādei, izmantošanai, atkārtotai izmantošanai, otrreizējai pārstrādei un nolietoto materiālu apsaimniekošanai), kā arī veicina stratēģijas "Eiropa 2020" un tās mērķu īstenošanu klimata un enerģijas, nodarbinātības, inovācijas un izglītības jomās
- ZIK pielāgojas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteiktajām prioritātēm un papildina citas Savienības darbības izejvielu jomā, īpaši EIP izejvielu jomā.
- ZIK spēj piesaistīt ieguldījumu un ilgtermiņa saistības no uzņēmumiem, kā arī piedāvā iespējas dažādiem jauniem produktiem un pakalpojumiem — proti, ilgtspējīgas ieguves un pārstrādes, materiālu pārvaldības, otrreizējās pārstrādes tehnoloģiju un materiālu aizvietošanas jomā.
- Tā rada ilgtspējīgu un sistēmisku ietekmi, ko var izmērīt ar tādiem kritērijiem kā jaunu izglītotu uzņēmēju, jaunu tehnoloģiju un jaunu uzņēmumu skaits. Tā piedāvā iespējas radīt sociālo vērtību, cenšoties sasniegt ilgtspējas mērķi visā produkta dzīves ciklā, efektīvāk izmantojot izejvielas, uzlabojot otrreizējo pārstrādi un izejvielu reģenerāciju.
- Tā ietver spēcīgu izglītības elementu, kurš nav pieejams citās iniciatīvās un apvieno to ar izcilu pētniecības un inovācijas jomu ieinteresēto personu kritisko masu.
- Tāpēc rodas vajadzība veikt starpdisciplīnu darbu, iesaistot tādas zināšanu jomas kā ģeoloģija, ekonomika, vides zinātne, ķīmija, mehānika un daudzas rūpniecības jomas (celtniecība, autobūve, aviācija, mašīnbūve un iekārtu ražošana, kā arī atjaunojamā enerģija).
- Tā risinās Eiropas paradoksus, jo Eiropā ir spēcīga pētniecības bāze un vāja inovācijas darbība šajā jomā. Tā piedāvā inovācijas iespējas ilgtspējīgas ieguves un materiālu pārvaldības jomā. Aizvietošana un otrreizējā pārstrāde var veicināt turpmākas izmaiņas nozarē un sekmēt ieguldījumu darbības, radot jaunus produktus, pakalpojumus un piegādes ķēdes pieejas.

Faktu lapa Nr. 3. Pārtika nākotnei — ilgtspējīga piegādes ķēde no resursiem līdz patērētājiem

1. PROBLĒMA

Globālā pārtikas aprīte saskaras ar sarežģītu problēmu kopumu.

Attiecībā uz pieprasījumu stāvokli raksturo pieaugošs iedzīvotāju skaits pasaulē, augošs dzīves līmenis (īpaši jaunietekmes valstīs), kas rada pieprasījumu pēc daudzveidīgāka, kvalitatīva uztura, tādējādi radot nepieciešamību pēc papildu pārtikas ražošanas. ANO prognozēja, ka 2050. gadā pārtikas pieprasījums palielināsies par apmēram 70 %⁽¹⁾. Vienlaikus strauja bioenerģētikas nozares paplašināšanās palielina pieprasījumu pēc blakusproduktiem, kuri tiek iegūti pārtikas ražošanas procesā.

Attiecībā uz piedāvājumu globālā klimata pārmaiņas palielina spiedienu uz pārtikas ražošanu un pārtikas piedāvājumu. Turklāt daudzas pārtikas ražošanas sistēmas pasaulē nav ilgtspējīgas. Neveicot pārmaiņas, globālā pārtikas sistēma turpinās degradēt vidi un apdraudēt pasaules spēju nākotnē saražot pārtiku.

⁽¹⁾ Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācija (FAO): 2009. "Globālā lauksaimniecība 2050. gadā".

Šīs problēmas īpaši izceļas saistībā ar patērētāju attieksmi, bažām un izturēšanos, jo ražošanas virzītājspēks ir patērētāji un tirgi. Pārtikas patēriņa jautājums ir kļuvis īpaši sarežģīts divās pēdējās desmitgadēs. Patērētāji pieprasa pārtikas produktus, kas būtu par pieejamu cenu, dažādi, augstas kvalitātes un ērti, un atbilstu viņu gaumei un vajadzībām. Bažas par dažādiem jautājumiem, sākot no pārtikas nekaitīguma un vides aizsardzības līdz pat tādiem ētiskiem apsvērumiem kā godīgas tirdzniecības prakse vai dzīvnieku labturība, turpina palielināties, un to rezultātā pieaug patērētāju grupu prasības attiecībā uz politisku rīcību. Visbeidzot, pārtikas patērišanas paradumiem (tostarp attiecībā uz pārtikas atkritumiem) var būt ievērojama ietekme uz patērētāju veselību un labklājību, kā arī primāro ražošanu un vidi.

Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" vēršas pret minēto sarežģītību un definē problēmas, kuras attiecas uz šo nozari: "Problēma ir nodrošināt nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas un bioloģisku produktu apriti, kā arī ilgtspējīga bioloģisko resursu pārvaldību, veicinot gan lauku, gan piekrastes teritoriju attīstību un Eiropas bioloģiskās ražošanas konkurētspēju, vienlaikus saglabājot sauszemes un jūras ekosistēmu, samazinot atkarību no fosilā kurināmā, mazinot klimata pārmaiņas un pielāgojoties tām, kā arī veicinot bezatkritumu saimniekošanu un resursu efektīvu izmantošanu."

2. NOZĪME UN IETEKME

ZIK ilgtspējīgas piegādes ķēdes jomā palīdzēs izpildīt pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātes, proti, tās, kuras noteiktas sabiedrības problēmas "Pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras, jūrlietu un iekšzemes ūdeņu pētniecība un bioekonomika" kontekstā.

Turklāt šī tematiskā joma ir ļoti nozīmīga arī, ņemot vērā ietekmi uz ekonomiku un sabiedrību. Pārtikas nekaitīguma un nodrošinājuma jautājums attiecas gandrīz uz visām mūsu ekonomikas un sabiedrības jomām, kurās bieži vajadzīga regulatīvas darbības.

Pārtikas rūpniecība ir vislielākā ražošanas nozare Eiropā, un tai ir svarīga loma Eiropas ekonomikas attīstībā. Tomēr Eiropas pārtikas un dzērienu nozares konkurētspēja ir apdraudēta. Pēdējā desmitgadē, saskaroties ar konkurenci no tādām valstīm ar strauji augošu ekonomiku kā Ķīna, Indija un Brazīlija, Eiropas globālā tirgus daļa ir samazinājusies no 25 % līdz 21 %. Tā kā arvien palielinās Eiropas pārtikas nozares nespēja konkurēt tikai izmaksu jomā, tai jārada pievienotā vērtība, ražojot veselīgākus, ilgtspējīgākus un resursu ziņā efektīvākus produktus, ja tā vēlas novērst šo samazinājumu.

Jārīkojas, lai nodrošinātu pret klimata pārmaiņām noturīgu un ilgtspējīgu globālo pārtikas sistēmu, vienlaikus apmierinot pieaugošo pārtikas pieprasījumu, ņemot vērā ierobežojumus saistībā ar pieejamo zemi un arvien mazākiem zivju krājumiem, aizsargājot dabisko vidi un cilvēku veselību.

Šajā jomā ZIK pievērsīs galveno uzmanību pārtikas aprītei. Šis uzsvars īpaši labi iederas ZIK holistikajā pieejā. Tajā paredzēts resursu ieguldījums ķēdes sākuma posmā (mēslojums u. c.), pārtikas ražošanā, pārstrādē, iepakojšanā un izplatīšanā; un tas beidzas pie patērētājiem, kuriem jāklūst par ZIK īpašu prioritāti (pārtikas atkritumu samazināšana, veselīgs uzturs u. c.). Mērķis ir nodrošināt efektīvāku un iedarbīgāku pārtikas aprītes sistēmu, vienlaikus palielinot visu šīs ķēdes daļu ilgtspēju un izsekojamību.

Risinot pārtikas aprītes problēmu ar ZIK, būs iespēja ne tikai atrisināt dažas svarīgas ekonomiskas un sabiedriskas problēmas Eiropā, bet arī piesaistīt ieguldījumu un ilgtermiņa saistības no uzņēmumiem — proti, attiecībā uz jaunu un inovatīvu tehnoloģiju, procesu un zināšanu izmantošanu, lai uzlabotu ilgtspējīgu pārtikas ražošanu, pārstrādi, iepakojšanu un izplatīšanu, samazinātu atkritumu apjomu un veicinātu labāku uzturu. Izmantojot integrētu pieeju, šajā jomā ZIK varēs ietekmēt nozares pieeju, lai galveno uzmanību pievērstu uz patērētāju orientētai inovācijai, tādējādi veicinot patērētāju veselību un dzīves kvalitāti. Tas atbildīs jauno uzņēmējdarbības modeļu potenciālam un tirgus stratēģijai, kurā galvenā uzmanība tiek pievērsta patērētāju vajadzībām un tendencēm un kas balstās uz uzlabotu informētību pārtikas ķēdē, kura var palīdzēt saskaņot inovāciju un tehnoloģiju iespējas ar patērētāju interesēm un tādējādi radīt jaunas uzņēmējdarbības iespējas.

Šajā jomā ZIK būs liela nozīme pārtikas aprītes lielās sadrumstalotības novēršanā. Tā sapludinās izcilu pētniecības, inovācijas, izglītības un apmācības jomu ieinteresēto personu kritisko masu visā ķēdē. Visi ķēdes elementi (primārā ražošana, pārtikas ražošana, pārtikas pārstrādātāji, mazumtirgotāji, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi un patērētāji) ir cieši saistīti cits ar citu nākotnes inovāciju koncepcijā. ZIK nodrošinās vajadzīgo sistēmisko un starpdisciplīnu pieeju, lai risinātu šos jautājumus.

Šajā jomā ZIK galvenā pievienotā vērtība būs tās nozīme pašreizējās prasmju un cilvēkresursu nepietiekamības novēršanā. Pašlaik, iespējams, puse no Eiropas pārtikas un dzērienu ražošanas uzņēmumiem saskaras ar zinātniska un kvalificēta darbspēka trūkumu. Tas rada šķērslī inovācijai šajā nozarē. ZIK risinās šo jautājumu, integrējot izglītību citās zinību triādes nozarēs. Vienlaikus tas dos iespēju atbalstīt jaunus izglītotus, uzņēmīgus cilvēkus, kuri spēj izstrādāt jaunas inovatīvas tehnoloģijas un veidot uzņēmumus. Šim uzsvaram uz uzņēmējdarbību ir īpaša nozīme pārtikas nozarē, kurā darbojas daudz MVU.

Saskaņā ar šo tematu galvenais ZIK panākumu apdraudējums ir saistīts galvenokārt ar vajadzīgās papildu inovācijas pamatnosacījumiem, kurus ZIK tieši nenosaka. Ilgtspējas palielināšanai visā pārtikas aprītē var būt vajadzīgi daži grozījumi regulā, piemēram, lai iekļautu pārtikas ražošanas izmaksas. Tāpēc ZIK jāsaistās ar notiekošajām Savienības un valstu inovācijas un politikas darbībām šajos jautājumos (skatīt nākamo iedaļu).

3. SINERĢIJA UN PAPILDINĀMĪBA AR ESOŠAJĀM INICIATĪVĀM

Savienība ir pilnībā iesaistījusies šajā jomā. ZIK jāveicina pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" sabiedriskās problēmas "Pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras, jūrlietu un iekšzemes ūdeņu pētniecība un bioekonomika" risināšana. Tai ir īpaši jāsadarbojas ar ierosināto Eiropas inovācijas partnerību (EIP) "Ražība lauksaimniecībā un ilgtspēja". Tā kā minētajā partnerībā tiks uzsvēta saiknes veidošana starp mūsdienīgu pētniecību un praktisku inovāciju, ZIK jāveido īpaša papildināmība attiecībā uz tādiem svarīgiem izglītības jomas dalībniekiem kā uzņēmēji un patērētāji. Jāveic saskaņošana arī ar kopīgo plānošanas ierosmi "Lauksaimniecība, pārtikas nodrošinājums un klimata pārmaiņas", kura apvienos valsts pētniecības pasākumus, lai integrētu pielāgošanos, mazināšanu un pārtikas nodrošinājumu lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zemes izmantošanas nozarēs.

Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds sekmē vides un sociālo ilgtspēju zivsaimniecības un akvakultūras nozarē, tādējādi uzsverot vajadzību pēc tehniskiem risinājumiem un jaunām uzņēmējdarbības prasmēm šajās jomās, ievērojot patērētāju uzvedības attīstību un sniedzot iespējas sinerģijai. Līdzīgi saskaņošana būs iespējama arī ar nesen uzsāktajām JPI "Veselīga pārtika veselīgai dzīvei" un "Klimata pētniecības apvienošana Eiropā", kā arī ar Eiropas tehnoloģiju platformām attiecīgajās jomās (īpaši platformu "Pārtika dzīvei") vai ar vairākiem Septītās pamatprogrammas projektiem. Līdzīgi, tā balstīsies uz ekoinovācijas projektiem, kurus paredzēts ieviest tirgū saskaņā ar CIP (Konkurētspējas un jauninājumu programma), ja viena no prioritārajām jomām ir bijusi pārtikas un dzērienu nozare. Šo pieredzi turpinās izmantot saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", proti, kontekstā ar sabiedriskām problēmām attiecībā uz pasākumiem klimata jomā, vidi, resursu efektivitāti un izejvielām.

Šajā jomā ZIK papildinās šīs darbības, jo tai jāpievērš galvenā uzmanība starpdisciplīnu darbībām zinību triādē, liekot ievērojamu uzsvāru uz inovatīviem produktiem un pakalpojumiem, uzņēmējdarbības izglītību, kā arī patērētāju jautājumiem.

4. NOBEIGUMS

Iepriekš izklāstīto problēmu risināšanai vislabāk piemērota ir tāda ZIK, kura galveno uzmanību pievērš pārtikas aprītei. Tā atbilst arī kritērijiem, kuri noteikti ZIK tematu atļasei:

- ZIK risina svarīgu ekonomisku un sabiedrisku problēmu (vajadzību nodrošināt elastīgu un ilgtspējīgu pārtikas sistēmu, vienlaikus apmierinot pieaugošu pārtikas pieprasījumu, ņemot vērā ierobežojumus pieejamās zemes jomā, aizsargājot dabisko vidi un cilvēku veselību), kā arī veicina stratēģijas "Eiropa 2020" un tās mērķu īstenošanu klimata un enerģijas, nodarbinātības, inovācijas un izglītības jomās.
- ZIK pielāgojas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteiktajām prioritātēm un papildina citas Savienības darbības pārtikas nozarē, īpaši EIP "Ražība lauksaimniecībā un ilgtspēja".
- ZIK spēj piesaistīt ieguldījumu un ilgtermiņa saistības no uzņēmumiem un piedāvā iespējas dažādu jaunu produktu un pakalpojumu īstenošanai — proti, attiecībā uz jaunu un inovatīvu tehnoloģiju, procesu un zināšanu ieviešanu, lai palielinātu ilgtspējīgu pārtikas ražošanu, pārstrādi, iepakojšanu un izplatīšanu, samazinātu atkritumu apjomu un veicinātu labāku uzturu un iedzīvotāju veselību.
- Tā rada ilgtspējīgu un sistēmisku ietekmi, ko var izmērīt, ņemot vērā jaunus izglītotus uzņēmējus, jaunas tehnoloģijas un jaunus uzņēmumus. Tā veicinās jaunas tehnoloģiskas izstrādes, kā arī efektīvākas un ilgtspējīgākas ražošanas sistēmas.

- Tās mērķis ir pārvarēt pārtikas aprites lielo sadrumstalotību un uzlabot izsekojamību, un tā apvienos izcilas pētniecības, inovācijas, izglītības un apmācības jomu ieinteresēto personu kritisko masu visā ķēdē.
- Tāpēc rodas vajadzība veikt starpdisciplīnu darbu, iesaistot tādas zināšanu jomas kā agronomija, ekoloģija, bioloģija, ķīmija, uzturs un sociālekonomika.
- Tā risinās Eiropas paradoksu, jo atradīs jaunas inovatīvas pieejas, lai nodrošinātu ilgtspējīgāku un efektīvāku piegādes ķēdi un uzlabotu pārtikas nodrošinājumu.

Faktu lapa Nr. 4. Pievienotās vērtības ražošana

1. PROBLĒMA

Viena no galvenajām Eiropas inovāciju programmā noteiktajām problēmām, kura jārisina arī saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", ir saistīta ar Savienības dalībvalstu konkurētspēju globālajā tirgū. Viena no nozarēm, kurā šīs problēmas risināšana ir īpaši neatliekama, ir ražošana.

Eiropas valstīs ražošanā ir vērojama liela spriedze: augoša konkurence no citām attīstītām valstīm, zemas ražošanas izmaksas jaunattīstības valstīs un izejvielu nepietiekamība rada spiedienu uz Eiropas ražošanas uzņēmumiem. Vienlaikus pastāv papildu faktori, kuri rada pārmaiņas ražošanas nozarē: jaunas tirgus un sabiedrības vajadzības, strauja zinātnes un tehnoloģijas, vides un ilgtspējas prasību attīstība.

Viens no iespējamiem šo problēmu risinājumiem ir "augstvērtīga (jeb pievienotās vērtības) ražošana". Šis jēdziens attiecas uz integrētu sistēmu, kurā iekļauj preču, produktu un pakalpojumu ražošanas ciklu, izplatīšanu un apstrādi pēc ekspluatācijas beigām, piemērojot uz klientu un lietotāju orientētu inovācijas sistēmu. Tā vietā, lai konkurētu izmaksu jomā, pievienotās vērtības ražotāji rada vērtību, piedāvājot inovatīvu produktu/pakalpojumu, panākot procesa izcilību, sasniedzot augstu zīmola atpazīstamību un/vai dodot ieguldījumu ilgtspējīgā sabiedrībā.

Ražošanas nozarei ir ļoti svarīga nozīme attiecībā uz ekonomiku, sabiedrību un vidi. Ražošanas nozare 2010. gadā veidoja 15,4 % no Savienības IKP un vairāk nekā 33 miljonus darbavietu. Šis rādītājs skaitļi palielinātos līdz 37 %, ja tiktu ietvertas arī tādas nozares kā enerģijas ražošana, celtniecība un ar to saistītie pakalpojumi. Vienlaikus ražošana radīja arī apmēram 25 % no atkritumiem, 23 % no siltumnīcefekta gāzēm un 26 % no Eiropā radītā slāpekļa oksīda.

Ņemot to vērā, ir skaidrs, ka vispārējiem mērķiem ražošanas jomā jāietver Eiropas konkurētspējas pieaugums globālajā tirgū, kā arī ilgtspējīgāku un videi nekaitīgāku ražošanas procesu attīstība.

2. NOZĪME UN IETEKME

ZIK pievienotās vērtības ražošanas jomā palīdzēs izpildīt pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātes attiecībā uz ražošanas un pārstrādes attīstību, kā arī tās īpašo mērķi "pārveidot esošos rūpnieciskās ražošanas veidus zināšanu ietilpīgās, ilgtspējīgās, zemas emisijas, starpnozaru ražošanas un pārstrādes tehnoloģijās, lai realizētu inovatīvus produktus, procesus un pakalpojumus".

Tāda ZIK piesaistīs ieguldījumus un ilgtermiņa saistības no uzņēmējdarbības jomas, kā arī paplašinās un radīs jaunus tirgus. Tā var pildīt īpašu funkciju, lai atbalstītu Eiropas Tehnoloģiju platformas (ETP) stratēģiskās pētniecības programmā "Manufuture" noteiktās darbības:

- ekodizains
- produktu un pakalpojumu ar pievienoto vērtību izstrāde;
- jaunu uzņēmējdarbības modeļu izstrāde;
- uzlabotu ražošanas tehnisko procesu izstrāde;
- jaunizveidotas ražošanas zinātnes un tehnoloģijas;
- esošo pētniecības un izglītības infrastruktūru pārveide, lai atbalstītu pasaules līmeņa ražošanu.

Atbalstot jaunu produktu, pakalpojumu, uzņēmējdarbības modeļu un ražošanas procesu izstrādi, uzsvars ir jāliek uz ilgtspēju un ekoinovāciju, resursu un enerģijas neefektīvas izmantošanas samazināšanu un pozitīvas ietekmes uz vidi palielināšanu, kā arī jāveicina pozitīva ietekme uz ekonomiku un sabiedrību. Šāda pieeja tiks ietverti enerģijas un izejvielu efektivitātes procesi un iekārtas, atjaunojamās enerģijas avoti un/vai gudrās enerģētikas izmantošana, tādējādi radot ievērojamu atkritumu un emisiju samazinājumu. Veicinot ilgtspējīgākas, resursu ziņā efektīvākas un konkurētspējīgākas ražošanas izstrādi un ieviešanu, ZIK sekmēs ražošanas un patērētāju uzvedības maiņu un jārada sistēmiska ietekme.

ZIK pievienotās vērtības ražošanas jomā var būt arī ļoti svarīga nozīme un ietekme reģionālā līmenī: reģionālā līmenī ZIK galvenie uzdevumi būs savstarpēji saistīti tādu reģionālu kopu izveides veicināšana, kurās notiek pārnese un sadarbība vietējā līmenī, kompetences attīstība augsta līmeņa ražošanas tehnoloģiju jomā un izcilības veidošana ražošanas tehnoloģiju jomā. Šajā sakarā īpaša uzmanība jāpievērš tiem reģioniem, kurus visvairāk skāris ražošanas spējas samazinājums, kā arī mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

Viena no galvenajām problēmām attiecībā uz iepriekš minēto mērķu sasniegšanu ir augsti kvalificēta darbaspēka pieejamība pietiekamā daudzumā un kvalitātē. Tāpēc šajā jomā ZIK būtu svarīga izglītības vides pārveidošanas nozīme. Radot ciešākas saiknes starp tiem, kuri pieprasa prasmes, un izglītības iestādēm, ZIK veicinās kopīgu pēcdiploma grādu, pēcdiploma profesionālās apmācības un reālas ražošanas kursu īstenošanu.

Pievienotās vērtības ražošanas jomā izveidota ZIK būs vērsta arī uz spēju palielināšanu. Tas attiecas ne tikai uz nodrošinājumu ar augsti kvalificētu darbaspēku, bet arī uz iespēju izveidot ZIK kā starpdisciplināru prasmju un kompetences mijiedarbības un veicināšanas forumu, īpaši attiecībā uz vairāku svarīgu pamattehnoloģiju apvienošanu, kā ierosināja svarīgu pamattehnoloģiju jautājumu augsta līmeņa grupa (KETS) ⁽¹⁾.

Šā temata ZIK izmantos savu potenciālu, lai apvienotu dažādus dalībniekus un ieinteresētās personas šajā plašajā starpdisciplināru nozarē, tostarp vērtību ķēdes iepriekšējos un nākamajos elementus. Tas attiecas uz pārstrādes nozarēm (piemēram, tērauda vai ķīmisko rūpniecību), kuras ir nepastarpināti saistītas ar pievienotās vērtības ražošanas vērtību ķēdi.

3. SINERĢIJA UN PAPILDINĀMĪBA AR ESOŠAJĀM INICIATĪVĀM

Kā iepriekš aprakstīts, ZIK papildinās vairākas iniciatīvas Savienības, dalībvalstu un nozaru asociāciju līmenī.

Papildus jau minētajai ETP "Manufuture" ZIK var veidot saiknes ar Eiropas Tehnoloģiju platformām viedo sistēmu integrēšanai un ar kopīgo tehnoloģiju ierosmi (JTI) iegulto datorsistēmu jomā. Nākotnes rūpniecību publiskā un privātā partnerība (PPP) un citas, ko, iespējams, uzsāks saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" šajā tematiskajā jomā, kā arī vairāki pamatprogrammu projekti būs piemēroti sadarbības partneri. ZIK jāņem vērā saistībā ar ETP definētās pētniecības prioritātes un rīcības plāni, kā arī JTI, PPP un pamatprogrammas projektos veiktais pētniecības darbs šajā jomā.

Līdzīgi, tā balstīsies uz būs ekoinovācijas projektiem, kurus paredzēts ieviest tirgū saskaņā ar Konkurētspējas un jauninājumu programma (CIP), ja pieredze ilgtspējīgākas ražošanas jomā tiek pilnveidota. Šo pieredzi turpinās izmantot saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", proti, kontekstā ar sabiedriskām problēmām attiecībā uz pasākumiem klimata jomā, vidi, resursu efektivitāti un izejvielām. Jāņem vērā arī sinerģija ar vides tehnoloģiju pārbaudes (ETV) izmēģinājuma programmu, kuras mērķis ir veicināt augstvērtīgu vides tehnoloģiju ieviešanu, sniedzot trešās puses apstiprinājumu par to darbību.

ZIK pievienotās vērtības ražošanas jomā var kļūt par savienojuma punktu sinerģijas pasākumiem ar Eiropas Tehnoloģijas pētniecības padomi, kuru Pamattehnoloģiju jautājumu augsta līmeņa grupa iesaka izmantot tehnoloģijas pētniecības un inovācijas izcilības veicināšanai.

Šajā jomā izveidota ZIK papildinās šīs darbības, pievēršoties starpdisciplināru darbībām zinību triādē, liekot uzsvāru uz izglītību, kas vērsta uz uzņēmējdarbību.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/kets/hlg_report_final_en.pdf

4. NOBEIGUMS

Iepriekš izklāstīto problēmu risināšanai vislabāk piemērota ir tāda ZIK, kura galveno uzmanību pievērš visu ar ražošanu saistīto ieinteresēto personu integrācijai un liek uzsvāru uz izglītības programmas pārveidošanas nozīmi šajā jomā. Tā atbilst arī kritērijiem, kuri noteikti ZIK tematā atlasei SIP:

- ZIK risina svarīgu ekonomisku un sabiedrisku problēmu, ar kuru saskaras Eiropa (dalībvalstu konkurētspējas palielināšana globālajā tirgū un ilgtspējīgāka un videi nekaitīgāka ražošanas procesa izstrādes veicināšana), kā arī veicina stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanu gudras un ilgtspējīgas izaugsmes jomā.
- ZIK pielāgojas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteiktajām prioritātēm un papildina citas Savienības darbības šajā jomā.
- Tās pamatā var būt stabila ražošanas nozare, kuru ZIK piesaistīs.
- Tā piedāvā iespējas īstenot dažādus jaunus produktus, pakalpojumus un uzņēmējdarbības modeļus, un, galvenokārt, tā palīdzēs apmierināt lielo pieprasījumu pēc kvalificēta darbaspēka šajā nozarē.
- Tai ir sistēmiska pieeja, kuras īstenošanai jāveic starpdisciplīnu darbs, kā arī jāattīsta jauna veida izglītība, kura pārsniedz disciplīnu robežas.
- Tā apvienos izcilu pētniecības, inovācijas, izglītības un apmācības jomu ieinteresēto personu kritisko masu visā vērtību ķēdē, kas citādi nenotiktu.
- Tā risinās Eiropas paradoksu, jo izmantos ES spēcīgo pētniecības bāzi un atradīs jaunas inovatīvas pieejas, lai nodrošinātu konkurētspējīgāku, ilgtspējīgāku un resursu ziņā efektīvāku ražošanas nozari.

Faktu lapa Nr. 5. Pilsētvides mobilitāte

1. PROBLĒMA

Gudrs, videi nekaitīgs un integrēts transports ir temats, kurš definēts kā viena no galvenajām sabiedrības problēmām, kas tiks atrisinātas saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020". Transporta baltajā grāmatā 2011. gadā tiek uzsvērtā darbību nozīme šajā jomā nākamajā desmitgadē. Pilsētvides mobilitāte ir īpaši sarežģīts uzdevums. Tajā ietverti tādi temati kā transports (tostarp jaunas mobilitātes koncepcijas, transporta organizācija, loģistika, transporta sistēmu drošība un drošums), vides jautājumi (siltumnīcefekta gāzu, gaisa piesārņojuma un trokšņa samazināšana), pilsētvides plānošana (jaunas koncepcijas attiecībā uz darba un dzīvesvietu tuvināšanu), tai ir arī ietekme gan ekonomiskā, gan sabiedriskā līmenī (jaunu uzņēmumu veidošana, nodarbinātība, sociālā iekļaušana, mājokļu un atrašanās vietas stratēģija). Visaptverošs mērķis ir uzlabot pieaugošā iedzīvotāju skaita dzīves kvalitāti, kas dzīvo lielās Eiropas pilsētu konglomerācijās, kurās notiek lielākā daļa Eiropas saimnieciskās darbības⁽¹⁾.

Ilgtspējīgu mobilitāti pilsētās var īstenot tikai tad, ja tiek izstrādātas veiksmīgas inovācijas, kuru rezultātā rodas videi nekaitīgāki, iekļaujošāki, drošāki un gudrāki risinājumi. Ja netiks īstenota minētā mobilitāte, ilgtermiņā palielināsies sociālās, ekoloģiskās un ekonomikas izmaksas. Tomēr iedzīvotājiem ir jāpieņem jaunas inovatīvas mobilitātes koncepcijas, īpaši, ja personiskie transportlīdzekļi tiek aizvietoti ar sabiedriskiem un kolektīviem transportlīdzekļiem. Viena no lielākajām problēmām, kura jāatrisina šajā jomā, ir uzvedības izmaiņas, nenodarot kaitējumu dzīves kvalitātei un izmaksām pilsētu teritorijās.

2. NOZĪME UN IETEKME

ZIK pilsētvides mobilitātes jomā galvenais mērķis būs nodrošināt videi nekaitīgāku, iekļaujošāku, drošāku un gudrāku pilsētvides mobilitātes sistēmu.

Kā jau norādīts iepriekš, šim tematam ir liela nozīme no sabiedrības un valsts politikas viedokļa. Tam ir arī liela nozīme no sociāli ekonomiskās perspektīvas, jo tas ietver svarīgas ekonomikas nozares attiecībā uz IKP un nodarbinātību, piemēram, autobūves un celtniecības nozares. Turklāt pilsētvides mobilitāte ir saistīta ar vides aizsardzības stratēģijām un ietverta sociālās iekļaušanas, atrašanās vietas, mājokļa un pilsētu projektēšanas politikā.

⁽¹⁾ Vairāk nekā 70 % no Eiropas iedzīvotājiem dzīvo pilsētu teritorijās, kuras aizņem vairāk nekā 25 % no Savienības teritorijas. Apmēram 85 % no Savienības IKP tiek radīts pilsētu teritorijās. Gaidāms, ka urbanizācija pieaugs Eiropā līdz apmēram 83 % 2050. gadā.

ZIK pilsētvides mobilitātes jomā atbilst gan pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteiktajām prioritātēm, gan stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem attiecībā uz gudrāku, ilgtspējīgāku, zemas oglekļa emisijas un iekļaujošu pilsētvides attīstību. Šajā tematiskajā jomā ZIK var veicināt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu izpildi, piemēram, izstrādājot ekoefektīvus risinājumus, automatizētas IKT shēmas satiksmes pārvaldībai un nodrošinot efektīvākus transporta pakalpojumus par pieņemamāku cenu.

Tā kā pilsētvides mobilitāte ir pēc būtības sistēmiska, šajā jomā ZIK var piedāvāt daudzas inovācijas iespējas visā inovācijas ķēdē, piemēram, vairākveidu transporta sistēmu izstrādi, kā arī gudrākus un ilgtspējīgākus risinājumus transporta jomā.

ZIK pilsētvides mobilitātes jomā pamatā ir stabila tehnoloģiskā un rūpnieciskā bāze, un tā piedāvā jaunu produktu un pakalpojumu ⁽¹⁾ izstrādes potenciālu, īpaši ilgtspējīgas plānošanas un ekoloģisko nozaru jomā.

Turklāt politiskā uzmanība un atbalsts, ko saņem šis prioritārais temats, veicinās inovatīvu pilsētvides mobilitātes modeļu izstrādi. Turklāt šiem inovatīvajiem pilsētvides modeļiem var būt globāla ietekme, ja tie kā paraugprakse tiek nodoti strauji augošām pilsētu konglomerācijām citur pasaulē, jo īpaši Āfrikā, Āzijā un Latīņamerikā.

Šajā jomā ZIK aplūkos pilsētvides mobilitāti un pilsētas transporta plānošanu plašākā ilgtspējīgas pilsētvides plānošanas un teritorijas attīstības kontekstā vietējā un reģionālā līmenī. Tādējādi ZIK jāgūst priekšrocības, strādājot daudzdisciplīnu un starpnozaru jomā, kā arī veicinot pašreizējo nozares organizatoriskās sadrumstalotības pārvarēšanu. Tai jāradā iespēja nodibināt ciešāku sadarbību starp valsts iestādēm (galvenokārt vietējā un reģionālā līmenī), vietējām asociācijām un privāto sektoru (attīstītāji un infrastruktūras dalībnieki), kā arī pētniecības institūtiem un universitātēm (zinību triādes integrēšana).

Pasaules līmeņa partneru apvienošana jaunos veidojumos sniegs ZIK pilsētvides mobilitātes jomā iespēju optimizēt esošos resursus un izmantot uzņēmējdarbības iespējas, kuras radītas šajās jaunajās vērtību ķēdēs.

ZIK pilsētvides mobilitātes jomā pievērsīs galveno uzmanību tām inovāciju triādes darbībām, kuras var saņemt papildu Savienības atbalstu, izmantojot EIT. Būtībā šajā jomā ZIK galvenā pievienotā vērtība būs darbs, kas veikts, lai integrētu zinību triādes trīs plaknes un radītu sistēmiskas pārmaiņas inovācijas dalībnieku sadarbībā. ZIK arī pievērsas uz cilvēkiem orientētai inovācijai, kas ZIK darbības centrā izvirza studentus, pētniekus un uzņēmējus, lai risinātu iepriekš minētās problēmas. Tāpēc ievērojams uzsvars tiks likts uz izglītību/apmācību, uzņēmējdarbību un rezultātu ieviešanu, piemēram, pilsētas transporta speciālistu prasmju un zināšanu pilnveidošanu vietējās un reģionālās pārvaldes iestādēs (mūžizglītība/personāla apmaiņas programmas/profesionālā apmācība), īpašu augstākās izglītības programmu piedāvāšanu pilsētvides mobilitātes jomā (vasaras skolas/apmaiņas shēmas), inovatīvu transporta koncepciju veiksmīgu ieviešanu tirgū (atbalsts atvasinātiem un jaunizveidotiem uzņēmumiem no universitātēm un pētniecības institūtiem u. c.).

Turklāt ZIK sadarbības koncepciju var stiprināt, galveno uzmanību pievēršot šim tematam, jo parasti šai tematiskajai jomai ir spēcīgi izteikta vietējā un reģionālā dimensija.

3. SINERĢIJA UN PAPILDINĀMĪBA AR ESOŠAJĀM INICIATĪVĀM

Ar mobilitāti saistītie jautājumi saņem spēcīgu atbalstu no daudzām Savienības iniciatīvām. Savienība ir pilnībā iesaistījusies šajā jomā.

Saiknes ar citām Savienības darbībām pastāv, un tās tiks veicinātas. ZIK pilsētvides jomā ņems vērā darbības, kuras izstrādātas saistībā ar Rīcības plānu mobilitātei pilsētās un Rīcības plānu par automatizētām transporta sistēmām.

Tā īpaši sadarbosies ar plānotajām Eiropas iniciatīvām gudru pilsētu un kopienu jomā, ietverot energoefektivitāti, IKT un pilsētas transportu.

⁽¹⁾ Daži jauno potenciālo tirgu piemēri: jauni pakalpojumi ceļotājiem, tehniskā apkope, satiksmes un satiksmes sastrēgumu pārvaldība; jaunas lietojumprogrammas transportlīdzekļos; saziņas pakalpojumi saziņas atbalstam un izvairīšanās no pārvietošanās (JRC 65426 EN).

ZIK veidos papildināmību attiecībā uz galvenajiem izglītības jomas dalībniekiem, kā arī attiecībā uz unikāla strukturēta praktizējošu speciālistu tīkla nodrošināšanu, kurš paredzēts, lai noteiktu pamatnosacījumus un labāko praksi attiecībā uz politikas un regulatīviem jautājumiem, kuri ietekmē nozari.

Jāveic saskaņošana arī ar kopīgo plānošanas ierosmi "Pilsētu Eiropa", kura apvienos valsts pētniecības pasākumus, lai pārveidotu pilsētu teritorijas par inovācijas un tehnoloģiju centriem, izveidotu videi nekaitīgu un automatizētu pilsētu un starppilsētu transporta loģistikas sistēmu, samazinātu ekoloģisko pēdu un veicinātu klimata neitralitāti. Šajā jomā ZIK paātrinās un veicinās izcilas valsts pētniecības izmantošanu, kuru apvienojušas minētās kopīgās plānošanas ierosmes, un tādējādi cīnīsies pret sadrumstalotību inovācijas vidē.

CIVITAS iniciatīva, kura atbalsta demonstrācijas un pētniecības projektus, lai īstenotu inovatīvus pasākumus tīra pilsētas transporta jomā, un Eiropas Rūpniecības iniciatīva gudro pilsētu un kopienu jomā, kuras mērķis ir padarīt enerģijas ražošanu un izmantošanu pilsētās ilgtspējīgāku un efektīvāku, sadarbosies arī ar ZIK pilsētvides mobilitātes jomā iniciatīvām.

Šajā jomā ZIK var veidot saiknes ar Eiropas Tehnoloģiju platformām (ETP), kuras saistītas ar transportu un enerģētiku, publisko un privāto partnerību (PPP) Eiropas videi nekaitīgu automobiļu jomā, kā arī vairākiem pamatprogrammas projektiem šajā jomā. ZIK jāņem vērā saistībā ar ETP definētas pētniecības prioritātes un rīcības plāni, kā arī PPP un pamatprogrammas projektos veiktais pētniecības darbs, lai veicinātu un paātrinātu pētniecības rezultātu apgūšanu un izmantošanu.

Tiks nodrošināta papildināmība arī ar Eiropas mobilo tehnoloģiju, mobilo pakalpojumu un mobilitātes pakalpojumu nozaru aliansi. Eiropas mobilo tehnoloģiju, mobilo pakalpojumu un mobilitātes pakalpojumu nozaru alianses mērķis, kura saņem līdzfinansējumu no Konkurētspējas un jauninājumu programmas, ir apvienot reģionālos un valsts politikas veidotājus, kuri atbalsta inovatīvus pakalpojumu risinājumus mobilo tehnoloģiju, mobilo pakalpojumu un mobilitātes pakalpojumu nozarēs, lai piesaistītu plašāku un labāku atbalstu inovatīviem pakalpojumu MVU šajās nozarēs.

Tā arī balstīsies uz programmu "Saprātīga enerģija Eiropai", ekoinovācijas projektiem, kurus paredzēts ieviest tirgū, kā arī ar uz IKT balstītiem pakalpojumiem un izmēģinājuma projektiem gudras pilsētvides mobilitātes jomā saskaņā ar Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammu (CIP).

Šajā jomā ZIK jāpapildina šīs darbības, jo tai jāpievērš galvenā uzmanība starpdisciplīnu darbībām zināšanu trīsstūrī, liekot ievērojamu uzsvāru uz novatoriskiem produktiem un pakalpojumiem, kā arī uzņēmējdarbības izglītību.

ZIK, kas galveno uzmanību pievērš pilsētvides mobilitātei, jānodrošina arī papildināmība ar dažām īpašām darbībām, kuras jau veic divas esošās ZIK. Tās ir Klimata ZIK darbības saskaņā ar tematu par pāreju uz zemas oglekļa emisijas līmeņa pilsētām un EIT IKT laboratorijas darbs automatizētu transporta sistēmu un nākotnes digitālo pilsētu izveides jomā. ZIK pilsētvides mobilitātes jomā piedalīsies darbā, ko veic saistībā ar šīm ZIK, un aplūkos to plašākā videi nekaitīgākas, iekļaujošākas, drošākas un gudrākas pilsētvides mobilitātes sistēmas kontekstā.

4. NOBEIGUMS

Lai risinātu iepriekš minētās problēmas, vispiemērotākā ir ZIK, kurā galvenā uzmanība tiek pievērsta pilsētvides mobilitātei. Tā atbilst arī kritērijiem, kuri noteikti ZIK tematu atlasei:

- ZIK risina svarīgu ekonomisku un sabiedrisku problēmu (izveidot resursu ziņā efektīvu, videi nekaitīgu, drošu un iedzīvotājiem, ekonomikai un sabiedrībai viegli izmantojamu Eiropas transporta sistēmu), kā arī veicina stratēģijas "Eiropa 2020" un tās mērķu īstenošanu klimata un enerģijas, nodarbinātības, inovācijas un izglītības jomās.
- ZIK pielāgojas pamatprogrammā "Apvārnis 2020" noteiktajām prioritātēm un papildina citas Savienības darbības transporta, vides un enerģētikas jomā.
- Stiprinot uz uzņēmējdarbību orientētu domāšanu, tā integrē jaunas tehnoloģijas jaunās vērtību ķēdēs un atbalsta akadēmiskās pētniecības izmantošanu produktos un pakalpojumos.
- Tādējādi tā risinās Eiropas paradoksus, jo izmantos Savienības spēcīgo pētniecības bāzi un atradīs jaunas inovatīvas pieejas, lai nodrošinātu videi nekaitīgāku, iekļaujošāku, drošāku un gudrāku pilsētvides mobilitātes sistēmu.

-
- Tā sapludinās izcilu pētniecības, inovācijas, izglītības un apmācības jomu ieinteresēto personu kritisko masu, kuras citādi netiktos.
 - Tā pieņem starpnozaru pieeju un tādējādi saista dažādus atbildības līmeņus no privātām struktūrām līdz valsts administrācijai, īpaši vietējā līmenī, un līdz katram iedzīvotājam.
 - Tāpēc rodas vajadzība veikt starpdisciplīnu darbu, iesaistot dažādas zināšanu jomas, un izstrādāt jaunus izglītības veidus, kuri pārsniedz disciplīnu robežas.
-

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS Nr. 1313/2013/ES

(2013. gada 17. decembris)

par Savienības civilās aizsardzības mehānismu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 196. pantu,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Ņemot vērā to, ka pēdējos gados ir būtiski palielinājies dabas un cilvēku izraisītu katastrofu skaits un nopietnība un ka katastrofas nākotnē, visticamāk, būs ekstrēmākas un sarežģītākas ar tālejošām un ilgtermiņa sekām, kuru iemesls jo īpaši ir klimata pārmaiņas un iespējama vairāku dabisku un tehnoloģisku apdraudējumu mijiedarbība, aizvien svarīgāka ir integrēta pieeja katastrofu pārvarēšanai. Eiropas Savienībai būtu jāveicina solidaritāte un būtu jāatbalsta, jāpapildina un jāatvieglo dalībvalstu darbību koordinācija civilās aizsardzības jomā, lai uzlabotu to sistēmu efektivitāti, kuru mērķis ir novērst dabas un cilvēku izraisītas katastrofas, sagatavoties tām un reaģēt uz tām.

(2) Kopienas Civilās aizsardzības mehānisms tika izveidots ar Padomes Lēmumu 2001/792/EK, Euratom ⁽²⁾, kas pārstrādāts ar Padomes Lēmumu 2007/779/EK, Euratom ⁽³⁾. Minētā mehānisma finansējums tika nodrošināts ar Padomes Lēmumu 2007/162/EK, Euratom ⁽⁴⁾, ar kuru tika izveidots civilās aizsardzības finanšu instruments ("finanšu instruments"). Ar to piešķir Savienības finansiālu

palīdzību, gan lai uzlabotu reaģēšanas efektivitāti liela mēroga ārkārtas situācijās, gan arī lai pastiprinātu novēršanas un sagatavotības pasākumus visa veida ārkārtas situācijās, tostarp, lai turpinātu pasākumus, kas iepriekš tika veikti saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/847/EK ⁽⁵⁾. Finanšu instrumenta darbības termiņš beidzas 2013. gada 31. decembrī.

(3) Aizsardzībai, kas jānodrošina ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu ("Savienības mehānisms"), būtu jāaptver galvenokārt cilvēku, bet arī vides un īpašuma, tostarp kultūras mantojuma, aizsardzība pret visu veidu dabas un cilvēku izraisītām katastrofām, tostarp pret vides katastrofām, jūras piesārņošanu un akūtām ārkārtas situācijām veselības jomā, kas notiek Savienībā vai ārpus tās. Saskaņā ar Savienības mehānismu īstenotā civilā aizsardzība un cita veida ārkārtas palīdzība var būt vajadzīga visās minētajās katastrofās, lai papildinātu katastrofas skartās valsts reaģēšanas spējas. Attiecībā uz katastrofām, kuru iemesls ir terora akti, kodolavārijas vai radiācijas avārijas, Savienības mehānismam būtu jāattiecas tikai uz sagatavotības un reaģēšanas darbībām civilās aizsardzības jomā.

(4) Savienības mehānismam arī vajadzētu sekmēt Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 222. panta īstenošanu, vajadzības gadījumā darot pieejamus tā resursus un spējas.

(5) Savienības mehānisms ir uzskatāma Eiropas solidaritātes izpausme, nodrošinot praktisku un savlaicīgu ieguldījumu katastrofu novēršanā un sagatavotībā tām, kā arī reaģēšanā katastrofu un katastrofu draudu gadījumā, neskarot attiecīgos pamatprincipus un vienošanās civilās aizsardzības jomā. Tāpēc šim lēmumam nebūtu jāietekmē nedz dalībvalstu savstarpējās tiesības un pienākumi, kas paredzēti divpusējos vai daudzpusējos līgumos, kuri saistīti ar jautājumiem, uz ko attiecas šis lēmums, nedz dalībvalstu atbildība par cilvēku, vides un īpašuma aizsardzību savā teritorijā.

(6) Ar Savienības mehānismu būtu pienācīgi jāņem vērā attiecīgie Savienības tiesību akti un starptautiskās saistības un jāizmanto sinerģijas ar attiecīgajām Savienības iniciatīvām, piemēram, Eiropas Zemes novērošanas programmu (Copernicus), Eiropas programmu kritiskās infrastruktūras aizsardzībai (EPCIP) un vienoto informācijas apmaiņas vidi (CISE).

⁽¹⁾ OV C 277, 13.9.2012., 164. lpp.

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2001/792/EK, Euratom (2001. gada 23. oktobris), ar ko izveido Kopienas mehānismu pastiprinātas sadarbības veicināšanai civilās aizsardzības palīdzības intervencu jomā (OV L 297, 15.11.2001., 7. lpp.).

⁽³⁾ Padomes 2007. gada 8. novembra Lēmums 2007/779/EK, Euratom, ar ko izveido Kopienas Civilās aizsardzības mehānismu (OV L 314, 1.12.2007., 9. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Lēmums 2007/162/EK, Euratom (2007. gada 5. marts), ar ko izveido civilās aizsardzības finanšu instrumentu (OV L 71, 10.3.2007., 9. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Lēmums 1999/847/EK (1999. gada 9. decembris), ar ko nosaka Kopienas rīcības programmu civilās aizsardzības jomā (OV L 327, 21.12.1999., 53. lpp.).

- (7) Katastrofu pārvarēšanā ļoti nozīmīga ir reģionālo un vietējo iestāžu loma. Tādēļ reģionālās un vietējās iestādes saskaņā ar dalībvalstu valsts struktūrām ir piemēroti jāiesaista atbilstīgi šim lēmumam veiktajās darbībās.
- (8) Novēršana ir ļoti svarīga aizsardzībai pret katastrofām, un šajā saistībā ir vajadzīga turpmāka rīcība, kā aicināts Padomes 2009. gada 30. novembra secinājumos un Eiropas Parlamenta 2010. gada 21. septembra rezolūcijā par Komisijas paziņojumu ar nosaukumu "Kopienas pieeja dabas un cilvēka izraisīto katastrofu novēršanai". Savienības mehānismā būtu jāiekļauj vispārēja politikas sistēma, kas attiecas uz katastrofu riska novēršanas Savienības darbībām, kuru mērķis ir augstāka līmeņa aizsardzība un noturība pret katastrofām, ko panāk, novēršot vai samazinot to sekas un sekmējot novēršanas kultūru, tostarp pienācīgi apsverot iespējamo klimata pārmaiņu radīto ietekmi un vajadzību atbilstīgi pielāgot rīcību. Šajā perspektīvā riska novērtējumi, riska pārvaldības plānošana, riska pārvaldības spēju novērtējums, kurus katra dalībvalsts veic valsts vai attiecīgā gadījumā vietējā līmenī un kuros attiecīgā gadījumā iesaista citus atbilstīgus dienestus, Savienības līmenī sagatavots risku pārskats un salīdzinoša izvērtēšana ir būtiski, lai nodrošinātu integrētu pieeju katastrofu pārvarēšanai, kas savstarpēji savieno darbības riska novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas jomā. Tāpēc Savienības mehānismā būtu jāparedz vispārējs regulējums, lai apmainītos ar informāciju par riskiem un risku pārvaldības spējam, neskarot LESD 346. pantu, kurā tiek nodrošināts, ka dalībvalstīm nav jāsniedz informācija, kuras izpaušanu tās atzīst par būtisku savas drošības interešu apdraudējumu.
- (9) Sniedzot savu ieguldījumu tādu starpvalstu atklāšanas un agrīnās brīdināšanas un trauksmes sistēmu, kas izraisa interesi Eiropas mērogā, turpmākajā izstrādē un labākā integrācijā, Savienībai būtu jāpalīdz dalībvalstīm samazināt sagatavošanās laiku, kas vajadzīgs, lai reaģētu uz katastrofām un brīdinātu Savienības iedzīvotājus. Šādās sistēmās būtu jāņem vērā un jāizmanto esošie un turpmākie informācijas avoti un sistēmas un jābalstās uz tiem, vienlaikus sekmējot attiecīgas jaunas tehnoloģijas.
- (10) Savienības mehānismā būtu jāparedz vispārējs politikas regulējums, kura mērķis ir pastāvīgi uzlabot civilās aizsardzības sistēmu, dienestu, to personāla un iedzīvotāju sagatavotības līmeni Savienībā. Tam būtu jāietver mācību programmu, programmu par gūtajām atziņām, kā arī apmācību programmas un apmācību tīklu katastrofu novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas jomā gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī, kā aicināts Padomes 2008. gada 27. novembra secinājumos par Eiropas mēroga apmācībām katastrofu pārvarēšanā.
- (11) Tādu civilās aizsardzības palīdzības intervences moduļu izstrāde, kuri aptver vienas vai vairāku dalībvalstu resursus un kuri paredzēti kā pilnībā savstarpēji savietojami, būtu jāturpina, lai stiprinātu sadarbību civilās aizsardzības jomā un turpinātu attīstīt koordinētu dalībvalstu vienoto ātro reaģēšanu. Moduļi būtu jāorganizē dalībvalstu līmenī, un tiem vajadzētu būt dalībvalstu pakļautībā un kontrolē.
- (12) Savienības mehānismam būtu jāatvieglo palīdzības intervencu mobilizēšanu un koordināciju. Savienības mehānismam būtu jābalstās uz Savienības struktūru, ko veido Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs (ERCC), Eiropas ārkārtas reaģēšanas spējas (EERC) tāda rezervju saraksta veidā, kurā dalībvalstis jau iepriekš brīvprātīgi iekļāvušas spējas, apmācīti eksperti un kopīga ārkārtas situāciju sakaru un informācijas sistēma (CECIS), ko pārvalda Komisija, un kontaktpunkti dalībvalstīs. Ar to būtu jānodrošina pamats, lai vāktu un izplatītu to dalībvalstīm apstiprinātu informāciju par situācijām un dalītos intervencēs gūtajās atziņās.
- (13) Lai saskaņā ar Savienības mehānismu uzlabotu reaģēšanas operāciju plānošanu katastrofu gadījumos un palielinātu svarīgāko spēju pieejamību, ir jāizstrādā EERC tāda rezervju saraksta veidā, kurā dalībvalstis jau iepriekš brīvprātīgi iekļāvušas spējas, un strukturēts process, lai apzinātu iespējamu spēju nepietiekamību.
- (14) Attiecībā uz palīdzības intervencēm, reaģējot uz katastrofām ārpus Savienības, ar Savienības mehānismu būtu jāveicina un jāatbalsta dalībvalstu un visas Savienības veiktās darbības, lai sekmētu konsekvenci starptautiskajā civilās aizsardzības darbā. Apvienoto Nāciju Organizācija, gadījumos, kad tā piedalās palīdzības operācijās trešās valstīs, veic vispārējus koordinācijas uzdevumus. Saskaņā ar Savienības mehānismu sniegto palīdzību būtu jākoordinē ar Apvienoto Nāciju Organizāciju un citiem attiecīgiem starptautiskiem dalībniekiem, lai maksimāli izmantotu pieejamos resursus un nepieļautu nevajadzīgu darba dublēšanos. Savienības mehānisma izmantošanas rezultātā uzlabota civilās aizsardzības palīdzības koordinācija ir priekšnosacījums, lai atbalstītu vispārējo koordināciju un nodrošinātu visaptverošu Savienības ieguldījumu vispārējā katastrofu seku likvidēšanas darbā. Katastrofu gadījumos, kad palīdzību sniedz gan saskaņā ar Savienības mehānismu, gan saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1257/96 ⁽¹⁾, Komisijai būtu jānodrošina Savienības vispārējās reaģēšanas efektivitāti, saskaņotību un papildināmību, ievērojot Eiropas konsensu par humāno palīdzību ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/96 (1996. gada 20. jūnijs) par humāno palīdzību (OV L 163, 2.7.1996., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju, Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas kopīgais paziņojums (OV C 25, 30.1.2008., 1. lpp.).

- (15) Ir jāuzlabo atbilstošu transportlīdzekļu pieejamība un iespēja tiem piekļūt, lai atbalstītu ātrās reaģēšanas spējas attīstību Savienības līmenī. Savienībai būtu jāatbalsta un jāpapildina dalībvalstu centieni, veicinot koordināciju un transporta resursu apvienošanu un vajadzības gadījumā palīdzot finansēt papildu transportlīdzekļus, ievērojot konkrētus kritērijus un ņemot vērā pastāvošās sistēmas.
- (16) Palīdzības intervences būtu jānosaka pieprasījumam, un tās būtu pilnībā jākoordinē uz vietas, lai tādējādi maksimāli palielinātu efektivitāti un nodrošinātu piekļuvi katastrofas skartajiem iedzīvotājiem. Komisijai būtu jānodrošina piemērots loģistikas atbalsts nosūtītajām ekspertu vienībām.
- (17) Savienības mehānismu var arī izmantot civilās aizsardzības atbalsta nodrošināšanai, lai katastrofu skartiem Savienības pilsoņiem trešās valstīs sniegtu konsulāro palīdzību, ja to prasa attiecīgo dalībvalstu konsulārās iestādes. Lai nodrošinātu Savienības mehānisma optimālu izmantošanu un izvairītos no praktiskām grūtībām uz vietas, attiecīgajām dalībvalstīm, ja iespējams, šādi pieprasījumi būtu jākoordinē citai ar citu un ar ikvienu citu attiecīgo dalībnieku. Šo atbalstu var prasīt, piemēram, "vadītājvalsts" vai palīdzību koordinējošā dalībvalsts attiecībā uz visiem Savienības pilsoņiem. "Vadītājvalsts" koncepcija būtu jāizprot saskaņā ar Eiropas Savienības pamatnostādņem par "vadītājvalsts" koncepcijas īstenošanu konsulārā jomā ⁽¹⁾. Šo lēmumu piemēro, neskarot Savienības noteikumus par Savienības pilsoņu konsulāro aizsardzību ārvalstīs.
- (18) Plānojot reaģēšanas operācijas, ir lietderīgi sadarboties arī ar attiecīgām nevalstiskām organizācijām un citām attiecīgām struktūrām, lai apzinātu visas papildu reaģēšanas spējas, ko tās ar dalībvalstu kompetento iestāžu starpniecību varētu darīt pieejamas katastrofu gadījumos.
- (19) Militāro spēku kā galējā līdzekļa izmantošana civilajā vadībā var sniegt būtisku ieguldījumu attiecībā uz reaģēšanas spējām katastrofu gadījumos. Gadījumos, kad militāru spēju izmantošanu uzskata par piemērotu, lai atbalstītu civilās aizsardzības operācijas, sadarbībai ar militāriem spēkiem būtu jānotiek saskaņā ar kārtību, procedūram un kritērijiem, ko Padome vai tās kompetentās struktūras ir noteikušas, lai Savienības mehānismam darītu pieejamas militāras spējas, kuras var izmantot civilai aizsardzībai, un minētajai sadarbībai būtu jāatbilst attiecīgām starptautiskām pamatnostādņēm.
- (20) Ja saskaņā ar Savienības mehānismu sniegtā palīdzība sniedz ieguldījumu Savienības humānās palīdzības pasākumos, jo īpaši sarežģītās ārkārtas situācijās, darbībām, kam sniedz finansiālu palīdzību saskaņā ar šo lēmumu, būtu jāatbilst humānās palīdzības principiem, civilās aizsardzības un militāro resursu izmantojumam, kā minēts Eiropas konsensā par humāno palīdzību.
- (21) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstu, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) locekles, valstu, kas pievienojas, kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu līdzdalībai vajadzētu būt iespējama. Kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kas nepiedalās Savienības mehānismā, kā arī valstīm, kas ir iesaistītas Eiropas kaimiņattiecību politikā (EKP), arī būtu jāsaņem ieguvumi no dažām darbībām, ko finansē saskaņā ar šo lēmumu.
- (22) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šā lēmuma īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai attiecībā uz ERCC mijiedarbību ar dalībvalstu kontaktpunktiem un darbības kārtību, lai reaģētu uz katastrofām Savienībā un ārpus tās; CECIS elementiem un to, kā tiek organizēta informācijas apmaiņa, izmantojot CECIS; procesu, lai izvietotu ekspertu vienības; moduļu, citu reaģēšanas spēju un ekspertu apzināšanu; operatīvajām prasībām attiecībā uz moduļu darbību un savietojamību; tiem spēju mērķiem, kvalitātes un savietojamības prasībām un sertifikācijas un reģistrācijas procedūru, kas ir vajadzīgi EERC darbībai, kā arī attiecībā uz finanšu noteikumiem; EERC nepietiekamību apzināšanu un novēršanu; apmācības programmas, mācību sistēmas un gūto atziņu programmas organizāciju; un attiecībā uz to, lai organizētu atbalstu palīdzības transportēšanai. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾.
- (23) Lai pieņemtu šajā lēmumā paredzētos īstenošanas aktus būtu jāizmanto pārbaudes procedūra.
- (24) Šis lēmums stiprina sadarbību starp Savienību un dalībvalstīm un veicina koordināciju civilās aizsardzības jomā, mēroga un papildināmības dēļ nodrošinot efektīvākas darbības. Ja katastrofas rezultātā nepieciešamās dalībvalsts reaģēšanas spējas ir nepietiekamas, minētā valsts var nolemt izmantot Savienības mehānismu, lai papildinātu savus civilās aizsardzības resursus un citus resursus katastrofu reaģēšanas jomā.

⁽¹⁾ OV C 317, 12.12.2008., 6. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu, jo īpaši saskaņā ar pārbaudes procedūru (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (25) Ņemot vērā to, ka šā lēmuma mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet mēroga vai iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā lēmumā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (26) Šis lēmums neietekmē nedz darbības, uz kurām attiecas Savienības leģislatīvais akts par stabilitātes instrumenta izveidošanu, ko pieņems nākotnē, nedz saskaņā ar Savienības tiesību aktiem pieņemtos sabiedrības veselības aizsardzības pasākumus saistībā ar Savienības rīcības programmām veselības aizsardzības jomā, nedz arī patērētāju drošības pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar Savienības leģislatīvo aktu par patērētāju tiesību aizsardzības programmu 2014. - 2020. gadam, kuru pieņems nākotnē.
- (27) Saskaņotības labad šo lēmumu nepiemēro darbībām, uz kurām attiecas Padomes Lēmums 2007/124/EK, Euratom⁽¹⁾ un saskaņā ar Savienības leģislatīvo aktu par finansiālā atbalsta instrumentu policijas sadarbībai, noziedzības novēršanai un apkarošanai un krīžu pārvarēšanai, ko izveido iekšējās drošības fonda ietvaros, kuru pieņems nākotnē, vai kuras ir saistītas ar likumības un kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības nodrošināšanu. Šo lēmumu nepiemēro darbībām, uz kurām attiecas Regula (EK) Nr. 1257/96.
- (28) Šā lēmuma noteikumi neskar tādu juridiski saistošu aktu pieņemšanu, kuri atbilst Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam un kuros ir izklāstīti specifiski ārkārtas pasākumi kodolavāriju vai radiācijas avāriju gadījumā.
- (29) Šis lēmums aptver darbības jūras piesārņojuma novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas jomā, izņemot darbības, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1406/2002⁽²⁾.
- (30) Lai Komisija varētu nodrošināt šā lēmuma īstenošanu, Komisija var finansēt tādas ar sagatavošanas, uzraudzību, kontroli, revīziju un novērtēšanu saistītas darbības, kas ir vajadzīgas Savienības mehānisma pārvaldībai un tā mērķu sasniegšanai.
- (31) Izdevumu atļidzināšana un publiskā iepirkuma līgumu un dotāciju piešķiršana saskaņā ar šo lēmumu būtu jāisteno atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES, Euratom) Nr. 966/2012⁽³⁾. Civilās aizsardzības jomā veicamo darbību specifiskā rakstura dēļ ir lietderīgi noteikt, ka dotācijas var piešķirt juridiskām personām, kas ir privāttiesību vai publisko tiesību subjekti. Svarīgi ir arī izpildīt Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 noteikumus, jo īpaši attiecībā uz tur paredzētajiem saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principiem.
- (32) Visā izdevumu ciklā Savienības finanšu intereses būtu jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp nelikumību novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, nepamatoti izmaksāto vai nepareizi izlietoto līdzekļu atgūšanu un vajadzības gadījumā – administratīvās un finansiālās sankcijas saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.
- (33) Ar šo lēmumu nosaka finansējumu visam Savienības mehānisma darbības laikam, kas ir Eiropas Parlamenta un Padomes galvenā atsaucē summa ikgadējās budžeta procedūras laikā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembrī lestatāžu nolīguma par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību⁽⁴⁾ 17. punkta nozīmē. Šo atsaucē summu finansē daļēji no 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmas 3. izdevumu kategorijas "Drošība un pilsoniskums" un daļēji no 4. izdevumu kategorijas "Globālā Eiropa".
- (34) Finansējums šā lēmuma īstenošanai būtu jāpiešķir saskaņā ar I pielikumā izklāstītajām procentuālajām attiecībām.
- (35) Lai pārskatītu finansējuma sadalījumu šā lēmuma īstenošanai līdz 2017. gada 30. jūnijam, ņemot vērā starposma novērtējuma rezultātus, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu. Vajadzētu izmantot steidzamības procedūru, ja jebkad ir vajadzīgas nekavējošas izmaiņas budžeta resursos, kas paredzēti reaģēšanas operācijām. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmeni. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(1) Padomes Lēmums 2007/124/EK, Euratom (2007. gada 12. februāris), ar ko laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam kā daļu no Vispārējās programmas "Drošība un brīvību garantēšana" izveido īpašu programmu "Terora aktu un citu ar drošību saistītu risku profilakse, gatavība tiem un to seku pārvarēšana" (OV L 58, 24.2.2007., 1. lpp.).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1406/2002 (2002. gada 27. jūnijs) par Eiropas Jūras drošības aģentūras izveidošanu (OV L 208, 5.8.2002., 1. lpp.).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

(4) OV C 373, 20.12.2013, 1. lpp.

(36) Šis lēmums būtu jāpieņem no 2014. gada 1. janvāra, jo tas ir saistīts ar daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

I NODAĻA

VISPĀRĒJĀIS MĒRĶIS UN KONKRĒTIE MĒRĶI, PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Vispārējais mērķis un priekšmets

1. Ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu ("Savienības mehānisms") nostiprina sadarbību starp dalībvalstīm un Savienību un veicina koordināciju civilās aizsardzības jomā, lai uzlabotu to sistēmu efektivitāti, kuru mērķis ir novērst dabas un cilvēku izraisītas katastrofas, sagatavoties tām un reaģēt uz tām.

2. Aizsardzība, kas jānodrošina ar Savienības mehānismu, aptver galvenokārt cilvēku, bet arī vides un īpašuma, tostarp kultūras mantojuma, aizsardzību pret visu veidu dabas un cilvēku izraisītām katastrofām, tostarp pret terora aktu sekām, tehnoloģiskām, radiācijas vai vides avārijām, jūras piesārņošanu un akūtām ārkārtas situācijām veselības jomā, kas notiek Savienībā vai ārpus tās. Terora aktu seku vai radiācijas avāriju gadījumā Savienības mehānisms var attiekties tikai uz darbībām sagatavotības un reaģēšanas jomā.

3. Savienības mehānisms veicina solidaritāti starp dalībvalstīm, īstenojot praktisku sadarbību un koordināciju, neskarot dalībvalstu primāro atbildību aizsargāt to teritorijā cilvēkus, vidi un īpašumu, tostarp kultūras mantojumu, pret katastrofām, un nodrošina savām katastrofu pārvarēšanas sistēmām pietiekamas spējas, lai tās varētu atbilstīgi un konsekventi rīkoties tāda rakstura un apmēra katastrofu gadījumā, ko var pamatoti sagaidīt un kam var sagatavoties.

4. Šajā lēmumā ir paredzēti Savienības mehānisma vispārīgi noteikumi un noteikumi par finansiālās palīdzības piešķiršanu saskaņā ar Savienības mehānismu.

5. Savienības mehānisms neietekmē saistības, kas paredzētas spēkā esošos attiecīgos Savienības tiesību aktos, Eiropas AtomeNERģijas kopienas dibināšanas līgumā vai spēkā esošos starptautiskos nolīgumos.

6. Šo lēmumu nepiemēro darbībām, kuras veic saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1257/96, Regulu (EK) Nr. 1406/2002, Regulu (EK) Nr. 1717/2006, Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu

Nr. 1082/2013/ES⁽¹⁾ vai Savienības tiesību aktiem par rīcības programmām veselības aizsardzības, iekšlietu un tieslietu jomā.

2. pants

Darbības joma

1. Šo lēmumu piemēro sadarbībai civilās aizsardzības jomā. Šāda sadarbība ietver:

- a) novēšanas un sagatavotības darbības Savienībā un arī ārpus Savienības, ciktāl tas attiecas uz 5. panta 2. punktu, 13. panta 3. punktu un 28. pantu; un
- b) darbības, ar kurām palīdz reaģēt uz Savienībā vai ārpus tās, tostarp 28. panta 1. punktā minētajās valstīs, notikušas katastrofas tūlītējam negatīvam sekām pēc palīdzības pieprasījuma, kas veikts izmantojot Savienības mehānismu.

2. Šajā lēmumā ņem vērā Savienības izolētu, attālāku un citu reģionu vai salu īpašās vajadzības attiecībā uz katastrofu novēršanu, sagatavotību tām un reaģēšanu uz tām, kā arī aizjūras zemju un teritoriju īpašās vajadzības attiecībā uz reaģēšanu uz katastrofām.

3. pants

Konkrētie mērķi

1. Ar Savienības mehānismu atbalsta, papildina un sekmē dalībvalstu darbību koordināciju, lai sasniegtu šādus kopējus konkrētus mērķus:

- a) panākt augsta līmeņa aizsardzību pret katastrofām, novēršot vai samazinot to iespējamās sekas, sekmējot novēršanas kultūru un uzlabojot sadarbību starp civilās aizsardzības un citiem kompetentajiem dienestiem;
- b) uzlabot sagatavotību reaģēt uz katastrofām dalībvalstu un Savienības līmenī;
- c) veicināt ātru un efektīvu rīcību katastrofu vai katastrofu draudu gadījumā; un
- d) veicināt sabiedrības izpratni par katastrofām un sagatavotību tām.

2. Lai attiecīgi uzraudzītu, novērtētu un pārskatītu šā lēmuma piemērošanu izmanto rādītājus. Minētie rādītāji ietver:

- a) katastrofu novēršanas regulējuma īstenošanā gūtos panākumus: kurus nosaka pēc to dalībvalstu skaita, kuras ir darījušas pieejamu Komisijai 6. pantā minēto savu riska novērtējumu kopsavilkumu un riska pārvaldības spēju izvērtējumu;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1082/2013/ES (2013. gada 22. oktobris) par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 2119/98/EK (OV L 293, 5.11.2013., 1. lpp.).

- b) panākumus, kuri gūti, uzlabojot sagatavotību katastrofām: kurus nosaka pēc to reaģēšanas spēju apjoma, kas brīvprātīgo rezervju sarakstā iekļautas saistībā ar 11. pantā minētajiem spēju mērķiem un CECIS reģistrētajiem moduļiem;
- c) panākumus, kuri gūti, uzlabojot reaģēšanu uz katastrofām: kurus nosaka pēc Savienības mehānisma ietvaros veikto intervencu ātruma un tā, cik lielā mērā sniegtā palīdzība palīdz apmierināt vajadzības uz vietas; un
- d) panākumus, kuri gūti, veicinot sabiedrības izpratni par katastrofām un sagatavotību tām, un kurus nosaka, izmērot, to, cik informēti ir Savienības iedzīvotāji par riskiem viņu apdzīvotajā reģionā.

4. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

1. "katastrofa" ir jebkura situācija, kas smagi ietekmē vai var smagi ietekmēt cilvēkus, vidi vai īpašumu, tostarp kultūras mantojumu;
2. "reaģēšana" ir jebkura darbība, ko pēc palīdzības pieprasījuma veic saskaņā ar Savienības mehānismu katastrofas draudu gadījumā, vai katastrofas laikā vai pēc tās, lai novērstu šīs katastrofas tūlītējās negatīvās sekas;
3. "sagatavotība" ir cilvēku un materiālo līdzekļu, struktūru, kopienu un organizāciju sagatavotība un spēja, kas panākta iepriekšējās rīcības rezultātā un kas ļauj tiem nodrošināt efektīvu un ātru reaģēšanu uz katastrofu;
4. "novēršana" ir jebkura darbība, kuras mērķis ir mazināt riskus vai mīkstināt katastrofas negatīvās sekas attiecībā uz cilvēkiem, vidi un īpašumu, tostarp kultūras mantojumu;
5. "agrīna brīdināšana" ir savlaicīga un efektīva informācijas sniegšana, kas ļauj veikt darbības, lai nepieļautu vai mazinātu riskus un katastrofas negatīvo ietekmi un lai veicinātu sagatavotību efektīvai reaģēšanai;
6. "modulis" ir tāds pašpietiekams un autonomas dalībvalstu spēju kopums, kas izveidots uz iepriekš noteiktu uzdevumu un konkrētu vajadzību pamata, vai dalībvalstu mobila operatīva vienība, kas aptver cilvēkresursu un materiālu līdzekļu kopumu, kuru var raksturot, atsaucoties uz tā intervences spēju vai uz uzdevumu (-iem), ko tas spēj veikt;
7. "riska novērtējums" ir vispārējs, dažādas nozares aptverošs riska noteikšanas, riska analīzes un riska novērtēšanas process, ko veic valsts vai attiecīgā vietējā līmenī;
8. "riska pārvaldības spējas" ir dalībvalsts vai tās reģionu spējas līdz līmeņiem, kas ir pieņemami minētajā dalībvalstī, samazināt riskus (katastrofas sekas un iespējamību), kuri ir konstatēti tās riska novērtējumos, pielāgoties tiem vai mīkstināt tos. Riska pārvaldības spējas tiek novērtētas attiecībā uz tehniskām, finansiālām un administratīvām spējām veikt pienācīgus:
 - a) riska novērtējumus;
 - b) riska pārvaldības plānošanu attiecībā uz novēršanu un sagatavotību; un
 - c) riska novēršanas un sagatavotības pasākumus;
9. "uzņēmējvalsts atbalsts" ir jebkura darbība, ko sagatavotības un reaģēšanas posmā veic palīdzību saņemošā vai sūtošā valsts vai Komisija, lai novērstu paredzamus šķēršļus starptautiskajai palīdzībai, kas tiek piedāvāta ar Savienības mehānisma starpniecību. Tas aptver atbalstu no dalībvalstīm, lai atvieglotu šīs palīdzības tranzīta norisi to teritorijā;
10. "reaģēšanas spējas" ir palīdzība, ko pēc pieprasījuma var sniegt ar Savienības mehānisma starpniecību.
11. "loģistikas atbalsts" ir būtiski svarīgs aprīkojums vai pakalpojumi, kas ir nepieciešami 17. panta 1. punktā minētajām ekspertu vienībām to pienākumu veikšanai, *inter alia*, saziņa, pagaidu izmitināšana, pārtika vai vietējais transports valstī.

II NODAĻA

NOVĒRŠANA

5. pants

Novēršanas darbības

1. Lai izpildītu mērķus novēršanas jomā un veiktu novēršanas darbības, Komisija:
 - a) veic darbības, lai uzlabotu zināšanu bāzi par katastrofu riskiem un sekmētu zināšanu, paraugprakses un informācijas apmaiņu, tostarp dalībvalstu starpā, kurām ir kopīgi riski;
 - b) atbalsta un veicina riska novērtēšanas un apzināšanas pasākumus dalībvalstīs, daloties ar paraugpraksi, un atvieglo piekļuvi specializētām zināšanām un pieredzei, kas attiecas uz kopīgu interešu jautājumiem;
 - c) izstrādā un regulāri atjaunina starpnozaru pārskatu par dabas un cilvēku izraisītu katastrofu riskiem, ar kuriem Savienība var saskarties, un to karti – pieņemot dažādas politikas jomas aptverošu saskaņotu pieeju, ar kuru var risināt vai ietekmēt katastrofu novēršanu, un pienācīgi ņemot vērā klimata pārmaiņu iespējamo ietekmi;

- d) mudina apmainīties ar paraugpraksi par to, kā sagatavot valstu civilās aizsardzības sistēmas, lai pārvarētu klimata pārmaiņu ietekmi;
- e) veicina un atbalsta dalībvalstu riska pārvaldības pasākumu izstrādāšanu un īstenošanu, daloties ar paraugpraksi, un atvieglo piekļuvi specializētām zināšanām un pieredzei, kas attiecas uz kopīgu interešu jautājumiem;
- f) apkopo un izplata dalībvalstu sniegto informāciju, organizē pieredzes apmaiņu par riska pārvaldības spēju izvērtējumu; kopā ar dalībvalstīm līdz 2014. gada 22. decembrī izstrādā pamatnostādnes attiecībā uz minēto izvērtējumu saturu, metodoloģiju un struktūru; un atvieglo paraugprakses apmaiņu saistībā ar novēršanas un sagatavotības plānošanu, tostarp ar brīvprātīgas salīdzinošās izvērtēšanas starpniecību;
- g) saskaņā ar 6. panta 3. punkta c) apakšpunktā noteiktajiem termiņiem regulāri sniedz ziņojumus Eiropas Parlamentam un Padomei par panākumiem, kas gūti 6. panta īstenošanā;
- h) veicina dažādu Savienības līdzekļu izmantošanu, ar kuriem var atbalstīt ilgtspējīgu katastrofu novēršanu, un mudina dalībvalstis un reģionus izmantot iespējas saņemt minēto finansējumu;
- i) uzsver risku novēršanas svarīgumu un atbalsta dalībvalstis sabiedrības izpratnes veicināšanas, informēšanas un izglītības jomā;
- j) sekmē novēršanas pasākumus dalībvalstīs un 28. pantā minētajās trešās valstīs, daloties ar paraugpraksi, un atvieglo piekļuvi specializētām zināšanām un pieredzei, kas attiecas uz kopīgu interešu jautājumiem; un
- k) cieši konsultējoties ar dalībvalstīm, veic papildu nepieciešamās atbalsta darbības un papildinošas novēršanas darbības, lai sasniegtu 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteikto mērķi.

2. Pēc dalībvalsts, trešās valsts, Apvienoto Nāciju Organizācijas vai tās aģentūru pieprasījuma Komisija var nosūtīt uz vietas ekspertu vienību, lai tā sniegtu konsultācijas par pasākumiem novēršanas jomā.

6. pants

Riska pārvaldība

Lai sekmētu efektīvu un saskaņotu pieeju katastrofu novēršanai un sagatavotībai, veicot nekonfidenciālas informācijas, proti, informācijas, kuras izpaušana neradītu apdraudējumu būtiskām dalībvalsts drošības interesēm, un paraugprakses apmaiņu Savienības mehānisma ietvaros, dalībvalstis:

- a) līdz 2015. gada 22. decembrī un turpmāk ik pēc trim gadiem izstrādā riska novērtējumus valsts vai attiecīgā vietējā līmenī un dara Komisijai pieejamu šo novērtējumu attiecīgo elementu kopsavilkumu;
- b) attīsta un pilnveido savu katastrofu riska pārvaldības plānošanu valsts vai attiecīgā vietējā līmenī;
- c) dara Komisijai pieejamu savu riska pārvaldības spēju izvērtējumu valsts vai attiecīgā vietējā līmenī ik pēc trim gadiem pēc tam, kad galīgā versijā ir izstrādātas attiecīgās pamatnostādnes, kā minēts 5. panta 1. punkta f) apakšpunktā, un jebkurā būtisku izmaiņu gadījumā; un
- d) brīvprātīgi piedalās salīdzinošā izvērtēšanā attiecībā uz riska pārvaldības spēju novērtējumu.

III NODAĻA

SAGATAVOTĪBA

7. pants

Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs

Ar šo izveido ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centru (ERCC). ERCC nodrošina operatīvās spējas 7 dienas nedēļā un 24 stundas diennaktī un kalpo dalībvalstīm un Komisijai Savienības mehānisma mērķu sasniegšanai.

8. pants

Komisijas vispārējās darbības sagatavotības jomā

Komisija veic šādas darbības sagatavotības jomā:

- a) vada ERCC;
- b) vada Kopīgo ārkārtējo situāciju sakaru un informācijas sistēmu (CECIS), lai nodrošinātu saziņu un informācijas apmaiņu starp ERCC un dalībvalstu kontaktpunktiem;
- c) sniedz savu ieguldījumu katastrofu transnacionālas atklāšanas un agrīnās brīdināšanas un trauksmes sistēmu izstrādē un labākā integrācijā, kas ir kopīgs Eiropas interešu jautājums, lai nodrošinātu ātru reaģēšanu, un veicinātu savstarpējo saistību starp valstu agrīnās brīdināšanas un trauksmes sistēmām un to saistību ar ERCC un CECIS. Minētajās sistēmās ņem vērā un to darbībā izmanto esošos un turpmākos informācijas, uzraudzības un atklāšanas avotus un sistēmas;
- d) izveido un pārvalda spēju mobilizēt un nosūtīt ekspertu vienības, kas ir atbildīgas par šādiem uzdevumiem:
- i) izvērtēt vajadzības, kuras, iespējams, var apmierināt ar Savienības mehānisma starpniecību tajā valstī, kas prasa palīdzību;

- ii) vajadzības gadījumā atvieglot palīdzības koordināciju, reaģējot uz katastrofām uz vietas, un sadarboties ar tās valsts kompetentajām iestādēm, kura prasa palīdzību; un
- iii) atbalstīt valsti, kura prasa palīdzību, ar specializētām zināšanām par darbībām novēršanas, sagatavotības vai reaģēšanas jomā;
- e) izveido un uztur spēju sniegt loģistikas atbalstu minētajām ekspertu vienībām;
- f) izveido un uztur tīklu ar apmācītiem ekspertiem no dalībvalstīm, kuri ir pieejami īsā laikā, lai atbalstītu ERCC uzraudzības veikšanā, informācijas sniegšanā un koordinācijas atvieglošanā;
- g) atvieglo koordināciju attiecībā uz dalībvalstu reaģēšanas spēju katastrofu gadījumos iepriekšēju izvietošanu Savienībā;
- h) atbalsta centienus uzlabot moduļu un cita veida reaģēšanas spēju savietojamību, ņemot vērā dalībvalstu līmeņa un starptautiska līmeņa paraugpraksi;
- i) savas kompetences robežās veic nepieciešamās darbības, lai atvieglotu uzņēmējvalsts atbalstu, tostarp kopā ar dalībvalstīm izstrādājot un atjauninot pamatnostādnes attiecībā uz uzņēmējvalsts atbalstu, pamatojoties uz operatīvo pieredzi;
- j) atbalsta brīvprātīgu salīdzinošās izvērtēšanas programmu izveidošanu attiecībā uz dalībvalstu sagatavotības stratēģijām, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem, kas dos iespēju izstrādāt ieteikumus Savienības sagatavotības līmeņa pilnveidošanai; un
- k) cieši konsultējoties ar dalībvalstīm, veic papildu nepieciešamās atbalsta darbības un papildinošas sagatavotības darbības, lai sasniegtu 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteikto mērķi.
- vērā to, ka moduļu vai citu reaģēšanas spēju sastāvs var būt atkarīgs no katastrofas veida un ar katastrofu saistītām īpašām vajadzībām.
2. Moduļus izveido, izmantojot vienas vai vairāku dalībvalstu resursus, un tie:
- a) spēj veikt iepriekš noteiktus uzdevumus reaģēšanas jomā saskaņā ar atzītām starptautiskām pamatnostādnēm un tādēļ:
- i) tos var norīkot ļoti īsā laikā pēc tam, kad ar ERCC starpniecību saņemts palīdzības pieprasījums; un
- ii) tie spēj pašpietiekami un autonomi darboties konkrētā laikposmā;
- b) ir savietojami ar citiem moduļiem;
- c) nodrošina apmācību un praktiskas nodarbības, lai izpildītu savietojamības prasības;
- d) ir tādas personas pakļautībā, kura ir atbildīga par moduļu darbību; un
- e) vajadzības gadījumā spēj sadarboties ar citām Savienības struktūrām un/vai starptautiskām iestādēm, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizāciju.
3. Dalībvalstis jau iepriekš brīvprātīgi norāda tos ekspertus, kurus varētu nosūtīt kā ekspertu vienību dalībniekus, kā noteikts 8. panta d) apakšpunktā.
4. Dalībvalstis apsver iespēju vajadzības gadījumā nodrošināt cita veida reaģēšanas spējas, kuras varētu darīt pieejamas kompetentie dienesti vai kuras var sniegt nevalstiskas organizācijas un citas attiecīgas struktūras.
- Cita veida reaģēšanas spējas var ietvert resursus no vienas vai vairākām dalībvalstīm un vajadzības gadījumā:
- a) spēj veikt uzdevumus reaģēšanas jomās saskaņā ar atzītām starptautiskām pamatnostādnēm un tādēļ:
- i) tās var norīkot ļoti īsā laikā pēc tam, kad ar ERCC starpniecību saņemts palīdzības pieprasījums; un
- ii) tās vajadzības gadījumā var pašpietiekami un autonomi darboties konkrētā laikposmā;
- b) vajadzības gadījumā spēj sadarboties ar citām Savienības struktūrām un starptautiskām iestādēm, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizāciju.

9. pants

Dalībvalstu vispārējās darbības sagatavotības jomā

1. Dalībvalstis brīvprātīgi veic darbu, lai izstrādātu moduļus, jo īpaši, lai tādējādi apmierinātu prioritāras intervences vai atbalsta vajadzības saskaņā ar Savienības mehānismu.

Dalībvalstis jau iepriekš norāda tos moduļus, cita veida reaģēšanas spējas un ekspertus savos kompetentajos dienestos, jo īpaši savos civilās aizsardzības vai citos ārkārtas dienestos, kurus varētu darīt pieejamus intervences nolūkā pēc prasījuma, kas iesniegts ar Savienības mehānisma starpniecību. Tās ņem

5. Pietiekamu drošības garantiju gadījumā dalībvalstis var izņemt informāciju par attiecīgām militārām spējām, kuras varētu izmantot kā galējo līdzekli saskaņā ar Savienības mehānismu sniedzamās palīdzības ietvaros, piemēram, transportu un loģistikas vai medicīnisku atbalstu.

6. Dalībvalstis iesniedz Komisijai attiecīgu informāciju par ekspertiem, moduļiem un cita veida reaģēšanas spējām, ko tās dara pieejamus palīdzības sniegšanai ar Savienības mehānisma starpniecību, kā tas minēts 1.–5. punktā, un vajadzības gadījumā atjaunina šo informāciju.

7. Dalībvalstis izraugās kontaktpunktus, kā minēts 8. panta b) punktā, un atbilstīgi informē Komisiju.

8. Dalībvalstis veic pienācīgus pasākumus sagatavotības jomā, lai atvieglotu uzņēmējvalsts atbalstu.

9. Dalībvalstis, ko atbalsta Komisija, saskaņā ar 23. pantu veic pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu savlaicīgu savas piedāvātās palīdzības transportēšanu.

10. pants

Operāciju plānošana

1. Komisija un dalībvalstis sadarbojas, lai uzlabotu reaģēšanas operāciju plānošanu katastrofu gadījumos saskaņā ar Savienības mehānismu, tostarp scenāriju izstrādi reaģēšanai katastrofu gadījumos, līdzekļu apzināšanu un plānu attīstīšanu attiecībā uz reaģēšanas spēju izvietojumu.

2. Plānojot reaģēšanas operācijas humānām krīzēm ārpus Savienības, Komisija un dalībvalstis nosaka un veicina sinerģijas starp civilās aizsardzības palīdzību un Savienības un dalībvalstu sniegto humānās palīdzības finansējumu.

11. pants

Eiropas ārkārtas reaģēšanas spējas

1. Izveido Eiropas ārkārtas reaģēšanas spējas (EERC). Tās ir veidotas kā rezervju saraksts, kurā jau iepriekš brīvprātīgi ir iekļautas dalībvalstu reaģēšanas spējas, un ietver moduļus, citas reaģēšanas spējas un ekspertus.

2. Pamatojoties uz apzinātajiem riskiem, Komisija nosaka EERC nepieciešamo galveno reaģēšanas spēju veidus un skaitu ("spēju mērķi").

3. Komisija nosaka kvalitātes prasības tām reaģēšanas spējām, ko dalībvalstis piešķir EERC. Kvalitātes prasības balstās uz atzītiem starptautiskiem standartiem, ja šādi standarti jau pastāv. Dalībvalstis ir atbildīgas par savu reaģēšanas spēju kvalitātes nodrošināšanu.

4. Komisija izstrādā un pārvalda sertifikācijas un reģistrācijas procesu attiecībā uz reaģēšanas spējām, kuras dalībvalstis dara pieejamas EERC.

5. Dalībvalstis brīvprātīgi nosaka un reģistrē reaģēšanas spējas, kuras tās piešķir EERC. Divu vai vairāku dalībvalstu piešķirto daudz nacionālo moduļu reģistrāciju kopīgi veic visas attiecīgās dalībvalstis.

6. Reaģēšanas spējas, kuras dalībvalstis dara pieejamas EERC, vienmēr ir pieejamas izmantošanai valsts vajadzībām.

7. Reaģēšanas spējas, ko dalībvalstis dara pieejamas EERC, ir pieejamas Savienības mehānisma ietvaros veicamajām ārkārtas reaģēšanas operācijām pēc tam, kad ar ERCC starpniecību saņemts palīdzības pieprasījums. Galīgo lēmumu par to izvietojumu pieņem dalībvalstis, kuras ir reģistrējušas attiecīgās reaģēšanas spējas. Ja vietējas ārkārtas situācijas, *force majeure* vai izņēmuma gadījumos citi būtiski iemesli liedz dalībvalstij minētās reaģēšanas spējas darīt pieejamas konkrētā katastrofas situācijā, minētā dalībvalsts cik drīz vien iespējams informē Komisiju, atsaucoties uz šo pantu.

8. Dalībvalstu reaģēšanas spēju izvietojuma gadījumā tās paliek to pakļautībā un kontrolē un apspriežoties ar Komisiju, var tikt atsauktas, ja vietējas ārkārtas situācijas, *force majeure* vai izņēmuma gadījumos citi būtiski iemesli liedz dalībvalstij saglabāt minēto reaģēšanas spēju pieejamību. Komisija ar ERCC starpniecību atbilstīgi 15. un 16. pantam vajadzības gadījumā atvieglo koordināciju starp dažādajām reaģēšanas spējām.

9. Dalībvalstis un Komisija nodrošina pienācīgu publisku informētību par intervencēm, kurās ir iesaistītas EERC.

12. pants

Reaģēšanas spēju nepietiekamības novēršana

1. Komisija uzrauga saskaņā ar 11. panta 2. punktā noteikto spēju mērķu īstenošanas progresu un apzina potenciāli būtisku reaģēšanas spēju nepietiekamību EERC.

2. Ja ir apzināta potenciāli būtiska reaģēšanas spēju nepietiekamība, Komisija pārbauda, vai nepieciešamās spējas dalībvalstīm ir pieejamas ārpus EERC.

3. Komisija mudina dalībvalstis, vai nu darbojoties individuāli, vai arī tādu dalībvalstu konsorciā, kas sadarbojas attiecībā uz kopējiem riskiem, novērst jebkādu stratēģisku spēju nepietiekamību, kas ir apzināta saskaņā ar 2. punktu. Komisija var atbalstīt dalībvalstis minētajās darbībās saskaņā ar 20. pantu, 21. panta 1. punkta i) un j) apakšpunktu un 21. panta 2. punktu.

4. Komisija reizi divos gados informē Eiropas Parlamentu un Padomi par panākumiem, kas gūti spēju mērķu sasniegšanā, un par atlikušajām EERC nepietiekamībām.

13. pants

Apmācība, praktiskās nodarbības, gūtās atziņas un zināšanu izplatīšana

1. Komisija Savienības mehānisma ietvaros veic šādus uzdevumus apmācības, praktisko nodarbību, gūto atziņu un zināšanu izplatīšanas jomā:

a) izveido un pārvalda civilās aizsardzības un ārkārtas situāciju pārvarēšanas jomā strādājoša personāla apmācības programmu par katastrofu novēršanu, sagatavotību un reaģēšanu. Programma ietver kopīgas mācības un ekspertu apmaiņas sistēmu, ar kuras starpniecību atsevišķas personas var norīkot uz citām dalībvalstīm.

Apmācības programma ir vērsta uz to, lai stiprinātu koordināciju, savietojamību un papildināmību starp 9. un 11. pantā minētajām spējām un uzlabotu 8. panta d) un f) punktā minēto ekspertu kompetenci;

b) izveido un pārvalda apmācības tīklu jautājumos par katastrofu novēršanu, sagatavotību un reaģēšanu, kas ir atvērts civilās aizsardzības jomā un ārkārtas situāciju pārvarēšanas jomā strādājoša personāla apmācības centriem, kā arī citiem attiecīgiem dalībniekiem un iestādēm.

Apmācības tīkla mērķis ir:

- i) stiprināt visus katastrofu pārvarēšanas posmus, ņemot vērā pielāgošanos klimata pārmaiņām un to ietekmes mazināšanu;
 - ii) veidot sinerģijas starp tā dalībniekiem, izmantojot pieredzes un paraugprakses apmaiņu, attiecīgus pētniecības datus, gūtās atziņas, kursus un seminārus, praktiskās nodarbības un izmēģinājuma projektus; un
 - iii) izstrādā norādes par Savienības un starptautiska mēroga apmācību civilajā aizsardzībā, tostarp par apmācību katastrofu novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas jomā;
- c) izstrādā stratēģisku sistēmu, kurā izklāstīti praktisko nodarbību mērķi un nozīme, un ilgtermiņa visaptverošu plānu, kurā norādītas praktisko nodarbību prioritātes, kā arī izveido un pārvalda praktisko nodarbību programmu;
- d) izveido un pārvalda programmu saistībā ar atziņām, kas gūtas no civilās aizsardzības darbībām, kuras veiktas saskaņā ar Savienības mehānismu, tostarp aspektiem no visa katastrofu pārvarēšanas cikla kopumā, lai nodrošinātu plašu pamatu mācīšanās procesiem un zināšanu attīstīšanai. Programma ietver šādus uzdevumus:
- i) uzraudzīt, analizēt un novērtēt visas attiecīgās darbības civilajā aizsardzībā Savienības mehānisma ietvaros;

ii) veicināt gūto atziņu izmantošanu, lai nodrošinātu uz pieredzi balstītu pamatu katastrofu pārvarēšanas cikla pasākumu izstrādei; un

iii) izstrādāt metodes un līdzekļus, lai vāktu, analizētu, popularizētu un īstenotu gūtās atziņas.

Minētajā programmā vajadzības gadījumā iekļauj arī interferences laikā ārpus Savienības gūtās atziņas par saiknes un sinerģijas izmantošanu starp saistībā ar mehānismu sniegto palīdzību un humāno palīdzību;

e) izstrādā norādes par zināšanu izplatīšanu un dažādu a) līdz d) apakšpunktā minēto uzdevumu īstenošanu dalībvalstu līmenī; un

f) stimulē un veicina attiecīgu jaunu tehnoloģiju ieviešanu un izmantošanu Savienības mehānisma vajadzībām.

2. Veicot 1. punktā norādītos uzdevumus, Komisija īpašu uzmanību pievērš to dalībvalstu vajadzībām un interesēm, kas saskaras ar līdzīgiem katastrofas riskiem.

3. Pēc dalībvalsts, trešās valsts vai Apvienoto Nāciju Organizācijas vai tās aģentūru pieprasījuma Komisija var nosūtīt uz vietas ekspertu vienību, lai tā sniegtu konsultācijas par pasākumiem sagatavotības jomā.

IV NODAĻA

REAĢĒŠANA

14. pants

Paziņošana par katastrofām Savienībā

1. Ja Savienībā notiek katastrofa vai pastāv katastrofas draudi, kas izraisa vai spēj izraisīt pārrobežu ietekmi vai kas skar vai ir spējīga skart citas dalībvalstis, dalībvalsts, kurā katastrofa notiek vai iespējams notiks, nekavējoties informē potenciāli apdraudētās dalībvalstis un, ja pastāv iespēja, ka sekas būs nozīmīgas, – Komisiju.

Pirmo daļu nepiemēro, ja paziņošanas pienākums ir jau paredzēts citos Savienības tiesību aktos, Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā vai spēkā esošos starptautiskos nolīgumos.

2. Ja Savienībā notiek katastrofa vai pastāv katastrofas draudi, kā rezultātā, iespējams, viena vai vairākas dalībvalstis prasīs palīdzību, dalībvalsts, kurā katastrofa notiek vai, iespējams, notiks, nekavējoties informē Komisiju par to, ka ir sagaidāms, ka ar ERCC starpniecību, iespējams, tiks iesniegts palīdzības pieprasījums, lai Komisija attiecīgā gadījumā varētu informēt citas dalībvalstis un aktivizēt savus kompetentos dienestus.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minēto paziņošanu attiecīgā gadījumā veic ar CECIS starpniecību.

15. pants

Reaģēšana uz katastrofām Savienībā

1. Ja Savienībā notiek katastrofa vai pastāv katastrofas draudi, skartā dalībvalsts var prasīt palīdzību ar ERCC starpniecību. Šāds pieprasījums ir pēc iespējas precīzs.

2. Ārkārtējās paaugstināta riska situācijās dalībvalsts var arī prasīt palīdzību, kas izpaužas kā reaģēšanas spēju iepriekšēja izvietošana pagaidu kārtā.

3. Pēc palīdzības pieprasījuma saņemšanas Komisija atbilstīgi un nekavējoties:

- a) pārsūta pieprasījumu pārējo dalībvalstu kontaktpunktiem;
- b) vāc apstiprinātu informāciju par situāciju sadarbībā ar skarto dalībvalsti un izplata to dalībvalstīm;
- c) apspriežoties ar dalībvalsti, kas prasa palīdzību, izsaka ieteikumus palīdzības sniegšanai ar Savienības mehānismu, pamatojoties uz vajadzībām uz vietas un attiecīgiem 10. panta 1. punktā minētiem iepriekš izstrādātiem plāniem, aicina dalībvalstis izvietot specifiskas spējas un atvieglot nepieciešamās palīdzības koordināciju; un
- d) veic papildu darbības, lai sekmētu reaģēšanas koordināciju.

4. Katra dalībvalsts, kurai, izmantojot Savienības mehānismu, ir adresēts palīdzības pieprasījums, ātri nosaka, vai tā var sniegt prasīto palīdzību, un ar CECIS starpniecību par savu lēmumu informē dalībvalsti, kas prasa palīdzību, norādot apmēru, nosacījumus un attiecīgos gadījumos izmaksas palīdzībai, ko tā varētu sniegt. ERCC pastāvīgi informē dalībvalstis.

5. Dalībvalsts, kas prasa palīdzību, ir atbildīga par palīdzības intervencu vadību. Tās dalībvalsts iestādes, kura prasa palīdzību, izstrādā pamatnostādnes un vajadzības gadījumā nosaka moduļiem vai citām reaģēšanas spējām uzticēto uzdevumu ierobežojumus. Sīkāka informācija par minēto uzdevumu izpildi paliek tās atbildīgās personas ziņā, kuru ir iecēlusi palīdzību sniedzošā dalībvalsts. Dalībvalsts, kas prasa palīdzību, var arī prasīt nosūtīt ekspertu vienību, lai atbalstītu novērtējuma veikšanu, veicinātu koordināciju uz vietas (starp dalībvalstu vienībām) vai sniegtu tehniskas konsultācijas.

6. Dalībvalsts, kas prasa palīdzību, veic attiecīgus pasākumus, lai atvieglotu uzņēmējvalsts atbalstu ienākošajai palīdzībai.

7. Šajā pantā minētie Komisijas uzdevumi neskar dalībvalstu kompetenci un atbildību par savām vienībām, moduļiem un citām atbalsta spējām, tostarp militārām spējām. Komisijas piedāvātais atbalsts jo īpaši neaptver vadību un kontroli pār

dalībvalstu vienībām, moduļiem un citu atbalstu, ko izvietot brīvprātīgi atbilstīgi štāba līmenī un uz vietas veiktajai koordinācijai.

16. pants

Konsekvenču sekmēšana, reaģējot uz katastrofām ārpus Savienības

1. Ja ārpus Savienības notiek katastrofa vai pastāv katastrofas draudi, skartā valsts var prasīt palīdzību ar ERCC starpniecību. Palīdzību var prasīt arī Apvienoto Nāciju Organizācija un tās aģentūras vai kāda attiecīga starptautiska organizācija vai ar to starpniecību.

2. Saskaņā ar šo pantu īstenojamās intervences var veikt kā autonomas palīdzības intervences vai kā ieguldījumu kādas starptautiskas organizācijas vadītā intervencē. Savienības koordinācija ir pilnībā integrēta vispārējā koordinācijā, ko nodrošina Apvienoto Nāciju Organizācijas Humānās palīdzības koordinācijas birojs (OCHA), un tiek ievērota tā vadošā loma.

3. Komisija atbalsta palīdzības sniegšanas saskaņotību ar šādām darbībām:

- a) uztur dialogu ar kontaktpunktiem dalībvalstīs, lai, reaģējot uz katastrofu gadījumiem, ar Savienības mehānisma starpniecību nodrošinātu efektīvu un saskaņotu Savienības ieguldījumu vispārējos katastrofas seku likvidēšanas centienos, jo īpaši:
 - i) nekavējoties informējot dalībvalstis par pilnībā sagatavotiem palīdzības pieprasījumiem;
 - ii) atbalstot kopīgu situācijas un vajadzību novērtējumu, sniedzot tehniskas konsultācijas un/vai veicinot palīdzības koordināciju uz vietas ar klātesošas civilās aizsardzības ekspertu vienības starpniecību;
 - iii) daloties attiecīgos novērtējumos un analizēs ar visiem attiecīgajiem dalībniekiem;
 - iv) sniedzot pārskatu par dalībvalstu un citu dalībnieku sniegto palīdzību;
 - v) sniedzot konsultācijas par to, kāda veida palīdzība ir vajadzīga, lai nodrošinātu, ka sniegtā palīdzība atbilst vajadzību novērtējumiem; un
 - vi) palīdzot pārvarēt jebkādas praktiskas grūtības palīdzības sniegšanas gaitā tādās jomās kā tranzīts un muita;
- b) nekavējoties un, ja iespējams, sadarbībā ar skarto valsti izsaka ieteikumus, kuru pamatā ir vajadzības uz vietas un attiecīgi iepriekš izstrādāti plāni, aicina dalībvalstis izvietot specifiskas spējas un atvieglot nepieciešamās palīdzības koordināciju;

- c) sazinās ar katastrofas skarto valsti attiecībā uz tehnisku informāciju, piemēram, precīzām vajadzībām pēc palīdzības, piedāvājumu pieņemšanu un praktiskiem vietēja mēroga palīdzības saņemšanas un izplatīšanas pasākumiem;
- d) sazinās ar OCHA vai atbalsta to un sadarbojas ar citiem attiecīgiem dalībniekiem, kas dod ieguldījumu vispārējos palīdzības centienos, lai gūtu maksimālu sinerģiju, nodrošinātu papildināmību un nepieļautu darba dublēšanos un nepilnības; un
- e) sazinās ar visiem attiecīgajiem dalībniekiem, jo īpaši saskaņā ar Savienības mehānismu veiktās palīdzības intervences nobeiguma posmā, lai sekmētu raitu vadības nodošanas procesu.

4. Neskarot 3. punktā noteiktos Komisijas uzdevumus un ievērojot nepieciešamību pēc tūlītējas operatīvas reaģēšanas ar Savienības mehānisma starpniecību, Komisija pēc Savienības mehānisma aktivizēšanas informē Eiropas Ārējās darbības dienestu, lai nodrošinātu konsekveni starp civilās aizsardzības operāciju un vispārējām Savienības attiecībām ar katastrofas skarto valsti. Komisija pilnībā informē dalībvalstis saskaņā ar 3. punktu.

5. Attiecīgā gadījumā tiek nodrošināta sadarbība ar Savienības delegāciju uz vietas, lai tā sekmētu kontaktus ar katastrofas skartās valsts valdību. Savienības delegācija vajadzības gadījumā sniedz loģistikas atbalstu 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minētajām civilās aizsardzības ekspertu vienībām.

6. Katra dalībvalsts, kurai ar Savienības mehānisma starpniecību tiek nosūtīts palīdzības pieprasījums, ātri nosaka, vai tā var sniegt prasīto palīdzību, un ar CECIS starpniecību informē par savu lēmumu ERCC, norādot, kādā apmērā un ar kādiem nosacījumiem tā varētu sniegt palīdzību. ERCC pastāvīgi informē dalībvalstis.

7. Savienības mehānismu var arī izmantot civilās aizsardzības atbalsta nodrošināšanai, lai katastrofu skartiem Savienības pilsoņiem trešās valstīs sniegtu konsulāro palīdzību, ja to prasa attiecīgo dalībvalstu konsulārās iestādes.

8. Saņemot palīdzības pieprasījumu, Komisija var veikt nepieciešamās papildu atbalsta un papildinošās darbības, lai palīdzības sniegšanā nodrošinātu konsekveni.

9. Koordinācija ar Savienības mehānisma starpniecību neietekmē ne divpusējos kontaktus starp dalībvalstīm un katastrofas skarto valsti, ne arī dalībvalstu un Apvienoto Nāciju Organizācijas un citu attiecīgu starptautisku organizāciju sadarbību. Tādus divpusējus kontaktus var izmantot arī, lai sekmētu ar Savienības mehānisma starpniecību veikto koordināciju.

10. Šajā pantā minētie Komisijas uzdevumi neskar dalībvalstu kompetences un atbildību par savām vienībām, moduļiem un citu atbalstu, tostarp militārām spējām. Jo īpaši – Komisijas piedāvātais atbalsts neaptver vadību un kontroli pār dalībvalstu vienībām, moduļiem un citu atbalstu, ko izvieto brīvprātīgi atbilstīgi štāba līmenī un uz vietas veiktajai koordinācijai.

11. Tiek veicināta sinerģija ar citiem Savienības instrumentiem, jo īpaši ar darbībām, kas finansētas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1257/96. Komisija nodrošina koordināciju starp instrumentiem un attiecīgā gadījumā nodrošina to, ka dalībvalstu civilās aizsardzības darbības, kas dod ieguldījumu plašākos humānās palīdzības pasākumos, pēc iespējas tiek finansētas saskaņā ar šo lēmumu.

12. Ja ir aktivizēts Savienības mehānisms, dalībvalstis, kas sniedz palīdzību katastrofu gadījumos, pilnībā informē ERCC par savām darbībām.

13. Dalībvalstu vienības un moduļi uz vietas, kas ar Savienības mehānisma starpniecību piedalās intervencē, cieši sadarbojas ar ERCC un 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minētajām ekspertu vienībām, kas atrodas uz vietas.

17. pants

Atbalsts uz vietas

1. Komisija var atlasīt, iecelt un nosūtīt ekspertu vienību, kas sastāv no dalībvalstu izvirzītiem ekspertiem:

- a) ja katastrofa ir ārpus Savienības, kā minēts 16. panta 3. punktā;
- b) ja katastrofa ir Savienībā, kā minēts 15. panta 5. punktā;
- c) ja tiek prasītas specializētas zināšanas novēršanas jomā saskaņā ar 5. panta 3. punktu; vai
- d) ja tiek prasītas specializētas zināšanas sagatavotības jomā saskaņā ar 13. panta 2. punktu.

Vienībā var integrēt Komisijas un citu Savienības dienestu ekspertus, lai atbalstītu šo vienību un sekmētu sadarbību ar ERCC. Vienībā var integrēt OCHA vai citu starptautisku organizāciju nosūtītus ekspertus, lai padarītu ciešāku sadarbību un sekmētu kopējus novērtējumus.

2. Ekspertu atlases un iecelšanas procedūra ir šāda:

- a) dalībvalstis uz savu atbildību izvirza ekspertus, kurus var nosūtīt kā ekspertu vienību dalībniekus;

b) Komisija atlasa minēto vienību ekspertus un vadītājus, pamatojoties uz viņu kvalifikāciju un pieredzi, tostarp Savienības mehānisma jomā pabeigtās apmācības līmeni un līdzšinējo pieredzi, kas gūta misijās saskaņā ar Savienības mehānismu un citā starptautiska mēroga palīdzības darbā. Atlases pamatā arī ņem vērā citus kritērijus, tostarp valodu prasmi, lai nodrošinātu, ka vienībai kopumā ir konkrētā situācijā vajadzīgās iemaņas; un

c) Komisija ieceļ misijas ekspertu/vienības vadītājus, saskaņojot ar dalībvalsti, kas tos izvirzījusi.

3. Ja tiek nosūtītas ekspertu vienības, tās veicina koordināciju starp dalībvalstu intervences vienībām un sadarbojas ar tās valsts kompetentajām iestādēm, kas prasījusi 8. panta d) punktā noteikto palīdzību. ERCC uztur ciešus sakarus ar ekspertu vienībām un sniedz tām norādes un loģistikas atbalstu.

18. pants

Transports un aprīkojums

1. Tādas katastrofas gadījumā, kas notiek vai nu Savienībā vai ārpus tās, Komisija var palīdzēt dalībvalstīm piekļūt aprīkojumam vai transporta resursiem, veicot šādas darbības:

a) sniedzot un apmainoties ar informāciju par aprīkojumu un transporta resursiem, ko dalībvalstis var darīt pieejamus, lai veicinātu šāda aprīkojuma vai transporta resursu apvienošanu;

b) palīdzot dalībvalstīm, lai apzinātu transporta resursus, kas varētu būt pieejami no citiem avotiem, tostarp tirgū, un lai atvieglotu piekļuvi šādiem resursiem; vai

c) palīdzot dalībvalstīm apzināt aprīkojumu, kas varētu būt pieejams no citiem avotiem, tostarp tirgū.

2. Komisija var papildināt dalībvalstu nodrošinātos transporta resursus, sniedzot papildu transporta resursus, kas vajadzīgi, lai varētu ātri reaģēt uz katastrofām.

V NODAĻA

FINANŠU NOTEIKUMI

19. pants

Budžeta resursi

1. Savienības mehānisma īstenošanai paredzētais finansējums 2014.–2020. gada laikposmam ir EUR 368 428 000 faktiskajās cenās.

Summu EUR 223 776 000 faktiskajās cenās finansē no finanšu shēmas 3. izdevumu kategorijas "Drošība un pilsoniskums", un EUR 144 652 000 faktiskajās cenās – no 4. izdevumu kategorijas "Globālā Eiropa".

Ilggadējās apropriācijas Eiropas Parlaments un Padome apstiprina, ievērojot daudzgadu finanšu shēmu.

2. Apropriācijas, ko atlīdzina tādu pasākumu saņēmēji, kas veikti reaģējot uz katastrofām, ir piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 18. panta 2. punkta izpratnē.

3. No 1. punktā minētā finanšu piešķiruma var segt arī izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas darbībām, kuras ir vajadzīgas Savienības mehānisma pārvaldībai un tā mērķu sasniegšanai.

Ar šo finansējumu īpaši var segt izdevumus par pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, informācijas un saziņas pasākumiem, tostarp korporatīvu Savienības politisko prioritāšu paziņošanu, ciktāl tie saistīti ar Savienības mehānisma vispārējiem mērķiem, izdevumus par informācijas apstrādei un apmaiņai paredzētiem IT tīkliem, tostarp to savienošanu ar esošajām un turpmākajām sistēmām, kas izveidotas, lai veicinātu dažādu nozaru datu apmaiņu, un saistīto aprīkojumu, un visus citus tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas Komisijai rodas programmas pārvaldības rezultātā.

4. Finansējumu, kas minēts 1. punktā, piešķir laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam saskaņā ar procentuālajām attiecībām un principiem, kas izklāstīti pielikumā.

5. Komisija I pielikumā noteikto sadalījumu pārskata, ņemot vērā 34. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētā starpposma novērtējuma rezultātus. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 30. pantu, vajadzības gadījumā un ņemot vērā minētā novērtējuma rezultātus, pieņemt deleģētos aktus, lai katru I pielikumā minēto skaitli koriģētu vairāk par 8 procentpunktiem un līdz pat 16 procentpunktiem. Minētos deleģētos aktus pieņem līdz 2017. gada 30. jūnijam.

6. Ja gadījumā, kad ir jāpārskata budžeta resursi, kas ir pieejami reaģēšanas jomas darbībām, nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ tā vajag, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai pieejamo budžeta piešķirumu robežās un saskaņā ar 31. pantā paredzēto procedūru pielāgotu katru I pielikumā minēto skaitli vairāk par 8 procentpunktiem un līdz pat 16 procentpunktiem.

20. pants

Vispārējās attiecināmās darbības

Par šādām vispārējām darbībām ir tiesības saņemt finansālu palīdzību, lai veicinātu katastrofu novēršanu, sagatavotību un efektīvu reaģēšanu:

a) pētījumi, aptaujas, modeļu un scenāriju izstrāde, lai atvieglinātu zināšanu, paraugprakses un informācijas apmaiņu;

- b) apmācības, praktiskas nodarbības, semināri, personāla un ekspertu apmaiņas, sadarbības tīklu veidošana, demonstrējumu projekti un tehnoloģiju nodošana;
- c) uzraudzības, novērtēšanas un pārbaudes darbības;
- d) sabiedrības informēšana, izglītošana un informētības uzlabošana, kā arī ar to saistīti informācijas izplatīšanas pasākumi, lai iedzīvotājus iesaistītu katastrofu seku novēršanā un mazināšanā Savienībā un lai viņiem palīdzētu sevi efektīvāk un ilgstošāk aizsargāt;
- e) tādas programmas izveide un īstenošana, kurā tiek iztirzātas saistībā ar Savienības mehānismu veiktajās intervencēs un praktiskajās nodarbībās gūtas atziņas, tostarp attiecībā uz jomām, kuras saistītas ar novēršanu un sagatavotību; un
- f) komunikācijas darbības un pasākumi informētības uzlabošanai par dalībvalstu un Savienības civilās aizsardzības darbu katastrofu novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas jomā.

21. pants

Attiecināmās darbības novēršanas un sagatavotības jomā

1. Par šādām novēršanas un sagatavotības darbībām ir tiesības saņemt finansiālu palīdzību:
 - a) projektu, pētījumu, semināru, aptauju un citu līdzīgu 5. pantā minēto darbību un pasākumu līdzfinansēšana;
 - b) 6. panta d) punktā un 8. panta j) punktā minētās salīdzinošās izvērtēšanas līdzfinansēšana;
 - c) ERCC funkciju nodrošināšana saskaņā ar 8. panta a) punktu;
 - d) gatavošanās 8. panta d) punktā un 17. pantā minētajai ekspertu vienību mobilizācijai un nosūtīšanai un papildspēku izveide un uzturēšana, izmantojot tīklu ar apmācītiem dalībvalstu ekspertiem, kā minēts 8. panta f) punktā;
 - e) CECIS un instrumentu izveide un uzturēšana, lai saistībā ar Savienības mehānismu nodrošinātu saziņu un informācijas apmaiņu starp ERCC un dalībvalstu un citu dalībnieku kontaktpunktiem;
 - f) ieguldījums tādu transnacionālas atklāšanas, agrīnās brīdināšanas un trauksmes sistēmu izstrādē, kuras ir Eiropas interesēs, lai nodrošinātu ātru reaģēšanu, kā arī lai veicinātu savstarpējo saikni starp valstu agrīnās brīdināšanas un trauksmes sistēmām un to saikni ar ERCC un CECIS. Minētajās sistēmās ņem vērā un ar tām papildina esošos un turpmākos informācijas, uzraudzības vai atklāšanas avotus un sistēmas;
 - g) saskaņā ar Savienības mehānismu īstenoto reaģēšanas operāciju plānošana atbilstīgi 10. pantam;
 - h) atbalsts 13. pantā aprakstītajām sagatavotības darbībām;
 - i) lēmuma 11. pantā minēto EERC izveide, saskaņā ar šā panta 2. punktu;
 - j) EERC esošo nepietiekamību apzināšana saskaņā ar 12. pantu un atbalsts dalībvalstīm, lai novērstu minētās nepietiekamības ar jaunu reaģēšanas spēju līdzfinansējuma starpniecību, līdz augstākais 20 % no attiecināmajām izmaksām ar noteikumu, ka:
 - i) vajadzību pēc jaunām spējām apstiprina riska novērtējumi;
 - ii) nepietiekamību apzināšanas procesā, kas izklāstīts 12. pantā, ir izrādīties, ka minētās spējas dalībvalstīm nav pieejamas;
 - iii) minētās spējas attīsta dalībvalstis, vai nu darbojoties individuāli, vai arī sadarbojoties;
 - iv) minētās spējas ir iekļaujamas brīvprātīgajā rezervju sarakstā uz vismaz diviem gadiem, un
 - v) minēto spēju šāda līdzfinansēšana ir rentabla.
- Attiecīgā gadījumā priekšroka tiek dota tādai dalībvalstu sadarbībai, kuras pamatā ir kopējs risks;
- k) loģistikas atbalsta pieejamības nodrošināšana 17. panta 1. punktā minēto ekspertu vienību vajadzībām;
 - l) koordinācijas atvieglošana attiecībā uz dalībvalstu katastrofu gadījumiem paredzēto reaģēšanas spēju iepriekšēju izvietošanu Savienībā saskaņā ar 8. panta g) punktu;
 - m) atbalsts konsultāciju sniegšanai par pasākumiem novēršanas un sagatavotības jomā, pēc dalībvalsts, trešās valsts, Apvienoto Nāciju Organizācijas vai tās aģentūru pieprasījuma uz vietas nosūtot ekspertu vienību, kā tas minēts 5. panta 2. punktā un 13. panta 3. punktā.
2. Tiesības saņemt finansiālu palīdzību darbībai, kas minēta 1. punkta i) apakšpunktā attiecas tikai uz:
 - a) Savienības līmeņa izmaksām, kas rodas, veidojot un pārvaldot EERC un ar tām saistītos procesus, kuri izklāstīti 11. pantā;
 - b) izmaksām, ko rada obligātie mācību kursi, praktiskās nodarbības un semināri, kas EERC nolūkos vajadzīgi dalībvalstu reaģēšanas spēju sertifikācijai (turpmāk "sertifikācijas izmaksas"). Sertifikācijas izmaksas var būt vienības izmaksas vai vienreizēji maksājumi, ko nosaka pēc spēju veida, sedzot līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām;

- c) izmaksām, kas neatkarīgas un kas ir vajadzīgas, lai dalībvalsts reaģēšanas spējas pārveidotu no to izmantojamības tikai konkrētās valsts vajadzībām uz tādu gatavības un pieejamības stāvokli, kas ļauj tās saskaņā ar brīvprātīgā rezervju saraksta kvalitātes prasībām un sertifikācijas procesā formulētajiem ieteikumiem izvietot kā daļu no EERC ("pielāgošanas izmaksas"). Minētās pielāgošanas izmaksas var būt izmaksas, kas saistītas ar moduļu un citu reaģēšanas spēju savietojamību, autonomiju, pašapgādi, transportējamību, bagāžu, un līdzīgas izmaksas, kā arī izmaksas, kas radušās, veidojot daudz nacionālas reaģēšanas spējas (piemēram, semināri, mācības, kopēju metodoloģiju, standartu, procedūru izstrādi un līdzīgas darbības), ar noteikumu, ka minētās izmaksas tiešā veidā attiecas uz spēju iekļaušanu brīvprātīgajā rezervju sarakstā. Ar tām netiek segtas aprīkojuma vai cilvēkresursu izmaksas, kas ir nepieciešamas, lai sākotnēji izveidotu reaģēšanas spējas, veiktu kārtējo apkopi vai nodrošinātu darbību. Minētās pielāgošanas izmaksas var būt vienības izmaksas vai vienreizēji maksājumi, ko nosaka pēc spēju veida, sedzot līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, ar noteikumu, ka tās nepārsniedz 30 % no spēju izveides vidējām izmaksām; un
- d) izmaksas, ko rada tādu pamatnolīgumu, pamatpartnerību nolīgumu vai līdzīgu noteikumu izveide un pārvaldīšana, ar kuriem ārkārtējās katastrofās risina pagaidu nepilnības, ņemot vērā daudzējāda riska pieeju.

Ar šā punkta d) apakšpunktā minēto finansējumu:

- i) var segt izmaksas vai maksu, kas vajadzīga, lai izstrādātu, sagatavotu, sarunās apspriestu, noslēgtu un pārvaldītu līgumus vai noteikumus, kā arī izmaksas, kas rodas, izstrādājot standarta darbības procedūras un praktiskas nodarības, kas paredzētas līdzekļu efektīvas izmantošanas nodrošināšanai. Ar šādu finansējumu var segt arī augstākais 40 % no izmaksām, ko rada minēto līdzekļu ātras pieejamības nodrošināšana;
- ii) nesedz tās izmaksas, kas radušās, iepērkot vai attīstot jaunas reaģēšanas spējas, nedz arī tās izmaksas, kas rodas, šīs papildspējas izmantojot katastrofas situācijā. Izmaksas attiecībā uz minēto papildspēju izmantošanu katastrofas situācijā sedz tā dalībvalsts, kas prasa palīdzību;
- iii) nepārsniedz 10 % no 19. panta 1. punktā noteikto finansējumu. Gadījumā, ja 10 % maksimālais apjoms ir sasniegts pirms plānošanas laikposma beigām un ja ir jānodrošina Savienības mehānisma pienācīga darbība, tad minēto 10 % maksimālo apjomu, pieņemot īstenošanas aktus, var palielināt par ne vairāk kā 5 procentpunktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 33. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

22. pants

Attiecināmās darbības reaģēšanas jomā

Par šādām reaģēšanas jomas darbībām ir tiesības saņemt finanšiālu palīdzību:

- a) 17. panta 1. punktā minētā ekspertu vienību nosūtīšana kopā ar 8. panta d) un e) punktā minēto loģistikas atbalstu un ekspertu nosūtīšanu;
- b) katastrofas gadījumā atbalsts dalībvalstīm gūt piekļuvi 23. pantā noteiktajam aprīkojumam un transporta resursiem; un
- c) papildus vajadzīgas atbalsta un papildinošas darbības, ko veic pēc palīdzības pieprasījuma, lai pēc iespējas efektīvāk sekmētu reaģēšanas koordināciju.

23. pants

Attiecināmās darbības, kas ir saistītas ar aprīkojumu un transporta resursiem

1. Par šādām darbībām ir tiesības saņemt finanšiālu palīdzību saskaņā ar Savienības mehānismu, lai nodrošinātu piekļuvi aprīkojumam un transporta resursiem:

- a) informācijas sniegšana un apmaiņa par aprīkojumu un transporta resursiem, kurus dalībvalstis nolēmušas darīt pieejamus, lai atvieglinātu šāda aprīkojuma vai transporta resursu apvienošanu;
- b) palīdzība dalībvalstīm, lai apzinātu transporta resursus, kas varētu būt pieejami no citiem avotiem, tostarp tirgū, un lai atvieglotu piekļuvi šādiem resursiem;
- c) palīdzība dalībvalstīm, lai apzinātu aprīkojumu, kas var būt pieejams no citiem avotiem, tostarp tirgū; un
- d) tādu transporta resursu finansēšana, kas vajadzīgi ātrai reaģēšanai uz katastrofām. Par šīm darbībām ir tiesības saņemt finanšiālu atbalstu tikai tad, ja ir ievēroti šādi kritēriji:
- i) palīdzība saskaņā ar Savienības mehānismu ir prasīta atbilstoši 15. un 16. pantam;
- ii) ir vajadzīgi papildu transporta resursi, lai saskaņā ar Savienības mehānismu nodrošinātu efektīvu reaģēšanu uz katastrofām;
- iii) palīdzība atbilst ERCC apzinātajām vajadzībām, un to sniedz saskaņā ar ERCC ieteikumiem par palīdzības sniegšanas tehniskajām specifikācijām, kvalitāti, grafiku un kārtību;

iv) palīdzību saskaņā ar Savienības mehānismu tieši vai ar Apvienoto Nāciju Organizācijas vai tās aģentūru, vai attiecīgas starptautiskās organizācijas starpniecību ir pieņēmusi valsts, kas prasījusi palīdzību; un

v) trešās valstīs notikušo katastrofu gadījumā palīdzība papildina visu vispārējo Savienības humāno palīdzību.

2. Savienības finansiālais atbalsts, kas paredzēts transporta resursiem, nepārsniedz 55 % no kopējām attiecināmajām izmaksām.

3. Savienības finansiālais atbalsts, kas paredzēts transporta resursiem, var papildus segt ne vairāk kā 85 % no kopējām attiecināmajām izmaksām šādās situācijās:

a) izmaksas ir saistītas ar tādu spēju transportēšanu, kuras iepriekš paredzēts iekļaut brīvprātīgajā rezervju sarakstā saskaņā ar 11. pantu; vai

b) palīdzība ir vajadzīga, lai apmierinātu vitālas vajadzības, un tā nav pieejama vai nav pilnā mērā pieejama brīvprātīgajā rezervju sarakstā.

4. Ar Savienības finansiālo atbalstu transporta resursiem var papildus segt ne vairāk kā 100 % no kopējām attiecināmajām izmaksām, kas raksturotas i), ii) un iii) apakšpunktā, ja tā vajag, lai dalībvalstu sniegtās palīdzības apvienošana jāpadara operatīvi efektīva un ja izmaksas ir saistītas ar kādu no šādiem gadījumiem:

i) īslaicīga glabātavu jaudas noma, lai uz laiku uzglabātu dalībvalstu sniegtās palīdzības objektus ar nolūku vienkāršot to koordinētu transportēšanu;

ii) dalībvalstu sniegtās palīdzības objektu pārskatīšana, lai maksimāli izmantotu transporta jaudu vai lai ievērotu īpašas operatīvas prasības; vai

iii) apvienotās palīdzības objektu vietēja transportēšana, lai nodrošinātu saskaņotu piegādi palīdzību prasījušās valsts galamērķī.

Saskaņā ar šo punktu sniegtais finansiālais atbalsts nepārsniedz EUR 75 000 faktiskajās cenās par katru Savienības mehānisma aktivizēšanas reizi. Izņēmuma gadījumos minēto maksimālo apjomu var pārsniegt, pieņemot īstenošanas aktus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 33. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. Gadījumā, kad transporta apvienošanas operācijās ir iesaistītas vairākas dalībvalstis, viena dalībvalsts var uzņemties vadību, prasot Savienības finansiālo atbalstu par visu operāciju.

6. Ja dalībvalsts prasa Komisiju slēgt līgumus par transporta pakalpojumiem, Komisija prasa daļēji atlīdzināt izdevumus saskaņā ar 2., 3. un 4. punktā noteiktajām finansējuma likmēm.

7. Savienības finanšu atbalstu attiecībā uz šajā pantā minētiem transporta resursiem ir tiesības saņemt par visām izmaksām, kas saistītas ar transporta resursu pārvietošanu, tostarp par visām pakalpojumu, maksu, loģistikas un pārkraušanas, degvielas un iespējamām izmitināšanas izmaksām, kā arī par citām netiešām izmaksām, piemēram, nodokļiem, nodevām kopumā un tranzīta izmaksām.

24. pants

Saņēmēji

Saskaņā ar šo lēmumu piešķiramās dotācijas var piešķirt juridiskām personām, kas ir privāttiesību vai publisko tiesību subjekti.

25. pants

Finansiālās palīdzības veidi un īstenošanas procedūras

1. Komisija īsteno Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

2. Saskaņā ar šo lēmumu paredzēto finansiālo palīdzību var piešķirt visos Regulā (ES, Euratom) Nr. 966/2012 noteiktajos veidos, jo īpaši dotāciju, izdevumu atlīdzināšanas, publiskā iepirkuma veidā vai kā iemaksas ieguldījumu fondos.

3. Lai īstenotu šo lēmumu, Komisija pieņem gada darba programmas, izmantojot īstenošanas aktus, izņemot darbības, uz kurām attiecas reaģēšanas pasākumi katastrofu gadījumā saskaņā ar IV nodaļu un kuras nav iespējams paredzēt iepriekš. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 33. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Minētajās programmās norāda plānotos mērķus, gaidāmos rezultātus, īstenošanas metodi un to kopējo summu. Tajās iekļauj arī finansējamo darbību aprakstu, katrai darbībai piešķirto indikatīvo summu un indikatīvu īstenošanas grafiku. Attiecībā uz 28. panta 2. punktā minēto finansiālo palīdzību, gada darba programmās apraksta tajās minētajās valstīs plānotās darbības.

26. pants

Savienības darbību papildināmība un konsekvence

1. Par darbībām, par kurām tiek saņemta finansiāla palīdzība saskaņā ar šo lēmumu, nevar saņemt palīdzību no citiem Savienības finanšu instrumentiem.

Komisija nodrošina, lai pretendenti uz finansiālu palīdzību, ko sniedz saskaņā ar šo lēmumu, un šādas palīdzības saņēmēji sniegtu tai informāciju par finansiālo palīdzību, kas saņemta no citiem avotiem, tostarp no Savienības vispārējā budžeta, un par izskatīšanā esošajiem pieteikumiem šādas palīdzības saņemšanai.

2. Tiek veicināta sinerģija un papildināmība ar pārējiem Savienības instrumentiem. Ja reaģē uz humānām krīzēm trešās valstīs, Komisija nodrošina papildināmību un saskaņotību starp darbībām, kas finansētas saskaņā ar šo lēmumu, un darbībām, kas finansētas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1257/96.

3. Ja saskaņā ar Savienības mehānismu sniegtā palīdzība sniedz ieguldījumu Savienības reakcijā uz humānām krīzēm, it īpaši sarežģītās ārkārtas situācijās, darbības, par ko saņem finansālu palīdzību saskaņā ar šo lēmumu, ir balstītas uz apzinātajām vajadzībām un atbilst humāniem principiem, kā arī principiem par civilās aizsardzības un militāro resursu izmantošanu, kā izklāstīts Eiropas konsensā par humāno palīdzību.

27. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

1. Komisija veic atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, īstenojot saskaņā ar šo lēmumu finansētas darbības, tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklātas nelikumības, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un preventīvus administratīvus un finansiālus sodus.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus un apakšuzņēmējus, kuri saskaņā ar šo lēmumu ir saņēmuši Savienības līdzekļus.

3. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes uz vietas un inspekcijas, saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁽¹⁾, un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽²⁾, lai noteiktu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, ko finansē saskaņā ar šo lēmumu, ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

4. Neskarot 1., 2. un 3. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un ar starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un dotāciju lēmumos, kas izriet no šī lēmuma īstenošanas, ir ietverti noteikumi, ar kuriem nepārprotami nosaka Komisijas, Revīzijas palātas un OLAF pilnvaras atbilstoši to attiecīgajām kompetencēm veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013, 1. lpp).

⁽²⁾ Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

VI NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

28. pants

Trešās valstis un starptautiskās organizācijas

1. Savienības mehānisms ir atklāti pieejams, lai tajā varētu piedalīties:

a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) locekles, saskaņā ar EEZ līguma noteikumiem un citas Eiropas valstis, ja to paredz nolīgumi un procedūras;

b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un noteikumiem par minēto valstu līdzdalību Savienības programmās.

2. Finansiālo palīdzību, kas minēta 20. pantā un 21. panta 1. punkta a), b), f) un h) apakšpunktā, var piešķirt arī kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kas nepiedalās Savienības mehānismā, kā arī EKP iesaistītajām valstīm, tādā mērā, kādā minētā finansiālā palīdzība papildina finansējumu, kas pieejams saskaņā ar Savienības legislatīvo aktu par pirmspieņemšanās palīdzības instrumenta (IPA II) izveidošanu, kuru pieņems nākotnē, un Savienības legislatīvo aktu par Eiropas kaimiņattiecību instrumenta izveidošanu, kuru pieņems nākotnē.

3. Starptautiskas vai reģionālas organizācijas var sadarboties pasākumos saskaņā ar Savienības mehānismu, ja tas ir pieļaujams saskaņā ar minēto organizāciju un Savienības attiecīgajiem divpusējiem vai daudzpusējiem nolīgumiem.

29. pants

Kompetentās iestādes

Dalībvalstis šā lēmuma piemērošanas nolūkos ieceļ kompetentās iestādes un attiecīgi informē Komisiju.

30. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 19. panta 5. un 6. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2020. gada 31. decembrim.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 19. panta 5. un 6. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos tiesību aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģēto aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 19. panta 5. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja līdz minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

31. pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties un to piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstoši 2. punktam. Paziņojot deleģētu aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.

2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 30. panta 5. punktā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija nekavējoties atceļ aktu, ievērojot Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojumu par lēmumu izteikt iebildumus.

32. pants

Īstenošanas akti

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus par šādiem jautājumiem:

- a) ERCC mijiedarbība ar dalībvalstu kontaktpunktiem, kā paredzēts 8. panta b) punktā, 15. panta 3. punktā un 16. panta 3. punkta a) apakšpunktā, kā arī darbības kārtība, lai reaģētu uz katastrofām Savienībā, kā paredzēts 15. pantā, un ārpus Savienības, kā paredzēts 16. pantā, tostarp attiecīgo starptautisko organizāciju noteikšana.
- b) CECIS elementi un tas, kā tiek organizēta informācijas apmaiņa, izmantojot CECIS, kā paredzēts 8. panta b) punktā;
- c) ekspertu grupu nosūtīšanas process, kā paredzēts 17. pantā;
- d) moduļu, citu reaģēšanas spēju un ekspertu apzināšana, kā paredzēts 9. panta 1. punktā;
- e) operatīvās prasības attiecībā uz moduļu darbību un savietojamību, kā paredzēts 9. panta 2. punktā, tostarp attiecībā uz to uzdevumiem, spējām, galvenajiem elementiem, pašapgādi un izvietošanu;

f) spēju mērķi, kvalitātes un savietojamības prasības un sertifikācijas un reģistrācijas procedūra, kas vajadzīga EERC darbībai, kā paredzēts 11. pantā, kā arī finanšu noteikumi, kā paredzēts 21. panta 2. punktā;

g) ar EERC saistīto nepietiekamību apzināšana un novēršana, kā paredzēts 12. pantā;

h) mācību programmas, praktisku nodarbību sistēmas un gūto atziņu programmas organizēšana, kā paredzēts 13. pantā; un

i) palīdzības objektu transportēšanai paredzētā atbalsta organizēšana, kā paredzēts 18. un 23. pantā.

2. Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 33. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

33. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu. Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

34. pants

Novērtēšana

1. Darbības, par kurām tiek saņemta finansiāla palīdzība, regulāri uzrauga, lai sekotu to īstenošanai.

2. Komisija novērtē šā lēmuma piemērošanu un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei šādus dokumentus:

- a) ne vēlāk kā līdz 2017. gada 30. jūnijam – starpposma novērtējuma ziņojumu par gūtajiem rezultātiem un šā lēmuma īstenošanas kvalitatīvajiem un kvantitatīvajiem aspektiem;
- b) ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. decembrim – paziņojumu par šā lēmuma turpmāku īstenošanu; un
- c) ne vēlāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim – *ex post* novērtējuma ziņojumu.

Starpposma novērtējuma ziņojumam un paziņojumam, kas minēti attiecīgi a) un b) apakšpunktā vajadzības gadījumā pievieno priekšlikumus par šā lēmuma grozījumiem.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

35. pants

Pārejas noteikumi

1. Darbības, kas uzsāktas pirms 2014. gada 1. janvāra, pamatojoties uz Lēmumu 2007/162/EK, Euratom, turpina pārvaldīt saskaņā ar minēto lēmumu, ja tas ir nepieciešams.
2. Dalībvalstis valsts līmenī nodrošina sekmīgu pāreju no darbībām, kas veiktas saistībā ar finanšu instrumentu, uz darbībām, ko paredzēts īstenot saskaņā ar jaunajiem noteikumiem, kas izklāstīti šajā lēmumā.

36. pants

Atcelšana

Lēmumu 2007/162/EK, Euratom un Lēmumu 2007/779/EK, Euratom atceļ. Atsauces uz atceltajiem lēmumiem uzskata par atsaucēm uz šo lēmumu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu, kas iekļauta šā lēmuma II pielikumā.

37. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

38. pants

Adresāti

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē, 2013. gada 17. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
L. LINKEVIČIUS

*I PIELIKUMS***Savienības mehānisma, kas minēts 19. panta 1. punktā, īstenošanai paredzētā finansējuma piešķiršanas procentuālās attiecības**

Novēršana: 20 % +/- 8 procentpunkti

Sagatavotība: 50 % +/- 8 procentpunkti

Reaģēšana: 30 % +/- 8 procentpunkti

Principi

Īstenojot šo lēmumu, Komisija priekšroku dod darbībām, kurām ar šo lēmumu noteiktais termiņš ir laikposmā, pēc kura beidzas minētais termiņš, ar mērķi ievērot attiecīgo termiņu.

I PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Padomes Lēmums 2007/162 EK, Euratom	Padomes Lēmums 2007/779 EK, Euratom	Šis lēmums
1. panta 1. punkts		—
1. panta 2. punkts		1. panta 4. punkts
1. panta 3. punkts		—
1. panta 4. punkts	1. panta 2. punkts	2. panta 2. punkts
	1. panta 1. punkts	—
	1. panta 2. punkta pirmā daļa	1. panta 2. punkts
	1. panta 2. punkta otrā daļa	1. panta 5. punkts
2. panta 1. punkts		2. panta 1. punkta a) apakšpunkts
2. panta 2. punkts		2. panta 1. punkta b) apakšpunkts
2. panta 3. punkts		1. panta 6. punkts
	2. panta 1. punkts	—
	2. panta 2. punkts	13. panta 1. punkta a) apakšpunkts
	2. panta 3. punkts	20. panta b) punkts
	2. panta 4. punkts	8. panta d) punkts
	2. panta 5. punkts	7. pants un 8. panta a) punkts
	2. panta 6. punkts	8. panta b) punkts
	2. panta 7. punkts	8. panta c) punkts
	2. panta 8. punkts	18. panta 1. punkts
	2. panta 9. punkts	18. panta 2. punkts
	2. panta 10. punkts	16. panta 7. punkts
	2. panta 11. punkts	—
3. pants	3. pants	4. pants
4. panta 1. punkts		20. pants un 21. pants
4. panta 2. punkta a) apakšpunkts		22. panta a. punkts
4. panta 2. punkta b) apakšpunkts		22. panta b) punkts un 23. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunkts
4. panta 2. punkta c) apakšpunkts		23. panta 1. punkta d) apakšpunkts
4. panta 3. punkts		23. panta 2. un 4. punkts
4. panta 4. punkts		32. panta 1. punkta i) apakšpunkts
	4. panta 1. punkts	9. panta 1. punkts

Padomes Lēmums 2007/162 EK, Euratom	Padomes Lēmums 2007/779 EK, Euratom	Šis lēmums
	4. panta 2. punkts	9. panta 3. punkts
	4. panta 3. punkts	9. panta 1. un 2. punkts
	4. panta 4. punkts	9. panta 4. punkts
	4. panta 5. punkts	9. panta 5. punkts
	4. panta 6. punkts	9. panta 6. punkts
	4. panta 7. punkts	9. panta 9. punkts
	4. panta 8. punkts	9. panta 7. punkts
5. pants		24. pants
	5. panta 1. punkts	8. panta a) punkts
	5. panta 2. punkts	8. panta b) punkts
	5. panta 3. punkts	8. panta c) punkts
	5. panta 4. punkts	8. panta d) punkts
	5. panta 5. punkts	13. panta 1. punkta a) apakšpunkts
	5. panta 6. punkts	—
	5. panta 7. punkts	13. panta 1. punkta d) apakšpunkts
	5. panta 8. punkts	13. panta 1. punkta f) apakšpunkts
	5. panta 9. punkts	18. pants
	5. panta 10. punkts	8. panta e) punkts
	5. panta 11. punkts	8. panta g) punkts
6. panta 1. punkts		25. panta 1. punkts
6. panta 2. punkts		25. panta 2. punkts
6. panta 3. punkts		25. panta 3. punkta trešais un ceturtais teikums
6. panta 4. punkts		—
6. panta 5. punkts		25. panta 3. punkta pirmais un otrais teikums
6. panta 6. punkts		—
	6. pants	14. pants
7. pants		28. panta 1. punkts
	7. panta 1. punkts	15. panta 1. punkts
	7. panta 2. punkts	15. panta 3. punkts
	7. panta 2. punkta a) apakšpunkts	15. panta 3. punkta a) apakšpunkts
	7. panta 2. punkta c) apakšpunkts	15. panta 3. punkta b) apakšpunkts
	7. panta 2. punkta b) apakšpunkts	15. panta 3. punkta c) apakšpunkts
	7. panta 3. punkta pirmais un otrais teikums	15. panta 4. punkts un 16. panta 6. punkts

Padomes Lēmums 2007/162 EK, Euratom	Padomes Lēmums 2007/779 EK, Euratom	Šis lēmums
8. pants	7. panta 4. punkts	15. panta 5. punkts
	7. panta 5. punkts	—
	7. panta 6. punkts	17. pants 3. punkta pirmais teikums
		26. pants
	8. panta 1. punkta pirmā daļa	16. panta 1. punkts
	8. panta 1. punkta otrā daļa	16. pants 2. punkta pirmais teikums
	8. panta 1. punkta trešā daļa	—
	8. panta 1. punkta ceturtdā daļa	—
	8. panta 2. punkts	16. panta 4. punkts
	8. panta 3. punkts	—
	8. panta 4. punkta a) apakšpunkts	16. panta 3. punkta a) apakšpunkts
	8. panta 4. punkta b) apakšpunkts	16. panta 3. punkta c) apakšpunkts
	8. panta 4. punkta c) apakšpunkts	16. panta 3. punkta d) apakšpunkts
	8. panta 4. punkta d) apakšpunkts	16. panta 3. punkta e) apakšpunkts
	8. panta 5. punkts	16. panta 8. punkts
	8. panta 6. punkts, pirmā daļa	17. panta 1. punkts un 17. panta 2. punkta b) apakšpunkts
	8. panta 6. punkts, otrā daļa	17. pants 3. punkta otrais teikums
	8. panta 7. punkta pirmā daļa	—
	8. panta 7. punkta otrā daļa	16. pants 2. punkta otrais teikums
	8. panta 7. punkta trešā daļa	16. panta 9. punkts
	8. panta 7. punkta ceturtdā daļa	16. panta 11. punkts
	8. panta 7. punkta piektā daļa	—
	8. panta 8. punkts	16. panta 10. punkts
8. panta 9. punkta a) apakšpunkts	16. panta 12. punkts	
8. panta 9. punkta b) apakšpunkts	16. panta 13. punkts	
9. pants	16. panta 2. punkts	
	18. pants	
10. pants	19. panta 3. punkts	

Padomes Lēmums 2007/162 EK, Euratom	Padomes Lēmums 2007/779 EK, Euratom	Šis lēmums
	10. pants	28. pants
11. pants		—
	11. pants	29. pants
12. panta 1. punkts		27. panta 1. punkts
12. panta 2. punkts		—
12. panta 3. punkts		—
12. panta 4. punkts		—
12. panta 5. punkts		—
	12. panta 1. punkts	32. panta 1. punkta e) apakšpunkts
	12. panta 2. punkts	32. panta 1. punkta a) apakšpunkts
	12. panta 3. punkts	32. panta 1. punkta b) apakšpunkts
	12. panta 4. punkts	32. panta 1. punkta c) apakšpunkts
	12. panta 5. punkts	32. panta 1. punkta h) apakšpunkts
	12. panta 6. punkts	32. panta 1. punkta d) apakšpunkts
	12. panta 7. punkts	—
	12. panta (8)	—
	12. panta (9)	32. pants 1. punkta a) apakšpunkta otrā daļa
13. pants	13. pants	33. pants
14. pants		19. pants
15. pants	14. pants	34. pants
	15. pants	36. pants
16. pants		37. panta otrais teikums
17. pants	16. pants	38. pants

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

PADOMES REGULA (EURATOM) Nr. 1314/2013

(2013. gada 16. decembris)

par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2014.–2018. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020"

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 7. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Viens no Eiropas Atomenerģijas kopienas ("Kopienas") mērķiem ir veicināt dzīves līmeņa celšanos dalībvalstīs, tostarp veicinot un sekmējot kodolpētniecību dalībvalstīs un papildus īstenojot Kopienas pētniecības un mācību programmu.
- (2) Kodolpētniecība var veicināt sociālo un ekonomisko labklājību un vides ilgtspēju, uzlabojot kodoldrošumu, kodoldrošību un aizsardzību pret radiāciju. Vienlīdz svarīgs ir kodolpētniecības potenciālais ieguldījums enerģosistēmas drošā, efektīvā un nekaitīgā ilgtermiņa dekarbonizācijā.
- (3) Atbalstot kodolpētniecību, Kopienas pētniecības un mācību programma laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim ("Euratom programma")

sniegs ieguldījumu to mērķu sasniegšanā, kuri izvirzīti pētniecības un inovācijas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ("pamatprogramma "Apvārsnis 2020"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ⁽²⁾, un veicinās stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanu, un Eiropas pētniecības telpas izveidi un darbību.

- (4) Neatkarīgi no kodolenerģijas iespējamās ietekmes uz enerģijas piegādi un ekonomikas attīstību smagas kodolavārijas var apdraudēt cilvēku veselību. Tāpēc Euratom programmā pēc iespējas lielāka uzmanība būtu jāpievērš kodoldrošuma un – vajadzības gadījumā – kodoldrošības aspektiem, ar kuriem nodarbojas Kopīgais pētniecības centrs ("JRC").
- (5) Eiropas Enerģotehnoloģiju stratēģiskais plāns ("SET plāns"), kas izklāstīts 2008. gada 28. februārī Briselē notikušās Padomes sanāksmes secinājumos, paātrina daudzveidīgu zema oglekļa emisiju līmeņa tehnoloģiju izstrādi. Eiropadome 2011. gada 4. februāra sanāksmē vienojās, ka Savienība un tās dalībvalstis veicinās ieguldījumus atjaunojamo energoresursu un drošu un ilgtspējīgu zema oglekļa emisiju līmeņa tehnoloģiju jomās un galveno uzmanību pievērsīs SET plānā noteikto tehnoloģiju prioritāšu īstenošanai. Katra dalībvalsts var brīvi izvēlēties, kāda veida tehnoloģijas tā vēlas atbalstīt.
- (6) Tā kā visās dalībvalstīs ir kodoliekārtas, vai arī tās izmanto radioaktīvus materiālus, jo īpaši medicīniskiem nolūkiem, Padome 2008. gada 2. decembrī Briselē notikušās sanāksmes secinājumos ir atzinusi, ka pastāvīgi ir nepieciešams apgūt jaunas prasmes kodolenerģijas jomā, jo īpaši nodrošinot atbilstošu izglītību un apmācību, kas saistīta ar pētniecību un tiek koordinēta Kopienas līmenī.

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 111. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 17. decembrim), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 104. lpp.).

- (7) Lai gan katra dalībvalsts pati izvēlas, vai izmantot kodolenerģiju, ir arī atzīts, ka kodolenerģijas loma dažādās dalībvalstīs atšķiras.
- (8) Parakstot Nolīgumu par *ITER* Starptautiskās kodoltermiskās enerģijas organizācijas izveidi *ITER* projekta kopīgai īstenošanai ⁽¹⁾, Kopiena ir apņēmusies piedalīties *ITER* projekta ("*ITER*") būvniecībā un tā turpmākā ekspluatācijā. Kopienas ieguldījumu pārvalda ar *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas Kopuzņēmuma ("*Kopuzņēmums "Kodolsintēze enerģētikas vajadzībām"*") starpniecību, kas izveidots ar Padomes Lēmumu 2007/198/Euratom ⁽²⁾. Minētā kopuzņēmuma, tostarp *ITER*, darbības tiks reglamentētas ar atsevišķa legīslatīvā akta palīdzību.
- (9) Lai kodolsintēze kļūtu par reālu iespēju komerciālai enerģijas ražošanai, pirmkārt, ir nepieciešams veiksmīgi un savlaicīgi pabeigt *ITER* būvniecību un sākt tā ekspluatāciju. Otrkārt, ir jāizstrādā vērienīgs un tajā pašā laikā realistisks ceļvedis elektroenerģijas ražošanai laikposmā līdz 2050. gadam. Šo mērķu sasniegšanai ir nepieciešams pārorientēt Eiropas kodolsintēzes programmu un virzīties uz kopīgu darbības programmu šā ceļveža īstenošanai. Lai nosargātu panākumus, kas jau ir gūti pašlaik notiekošajās kodolsintēzes pētniecības darbībās, kā arī lai garantētu ilgtermiņa ieguldījumu, ko sniedz kodolsintēzē ieinteresētās personas, un šo personu savstarpēju sadarbību, būtu jānodrošina Kopienas atbalsta nepārtrauktība. Lielāks uzsvars būtu jāliek galvenokārt uz pasākumiem, ar kuriem atbalsta *ITER*, tomēr arī uz virzību uz demonstrācijas reaktora izveidi, tostarp - vajadzības gadījumā - privātā sektora ciešāku iesaistīšanos. Šāda racionalizācija un pārorientēšanās būtu jāveic, neapdraudot Eiropas vadošo lomu kodolsintēzes zinātniskajās aprindās.
- (10) *JRC* būtu jāturpina sniegt neatkarīgu, uz patērētājiem orientētu zinātnisko un tehnoloģisko atbalstu Kopienas politikas virzienu formulēšanai, izstrādei, īstenošanai un uzraudzībai, jo īpaši kodoldrošuma un kodoldrošības pētniecības un mācību jomā. Lai optimizētu cilvēkresursus un novērstu pētniecības dublēšanos Savienībā, būtu jāanalizē ikviena jauna darbība, ko veic *JRC*, lai pārbaudītu tās atbilstību darbībām, kuras jau tiek veiktas dalībvalstīs. Pamatprogrammas "*Apvārtnis 2020*" drošības aspektiem būtu jāaprobežojas tikai ar *JRC* tiešajām darbībām.
- (11) Papildu resursus *JRC* būtu jāturpina ģenerēt ar konkurences darbībām, ieskaitot dalību *Euratom* programmas netiešajās darbībās, ar trešo personu darbu un – mazākā mērā – ar intelektuālā īpašuma izmantošanu.
- (12) Visu tās dalībvalstu interesēs Savienības loma ir izstrādāt satvaru, lai sniegtu atbalstu kopīgiem progresīviem pētījumiem, zināšanu radīšanai un zināšanu saglabāšanai saistībā ar kodolsintēzes tehnoloģijām, īpaši uzsverot drošumu, drošību, aizsardzību pret radiāciju un kodolieroču neizplatīšanu. Tam vajadzīgi neatkarīgi zinātniski pierādījumi, un *JRC* tajā var dot būtiskāko ieguldījumu. Tas ir atzīts 2010. gada 6. oktobra Komisijas Paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "*Stratēģijas "Eiropa 2020"* pamatiniciatīva "*Inovācijas savienība*"", kurā Komisija pauda nodomu ar *JRC* palīdzību stiprināt zinātniskos pierādījumus saistībā ar politikas veidošanu. *JRC* ierosina risināt šo problēmu, koncentrējot savu kodoldrošuma un kodoldrošības pētniecību uz Savienības politikas prioritātēm.
- (13) Lai nostiprinātu saikni starp zinātni un sabiedrību un palielinātu sabiedrības uzticēšanos zinātnei, *Euratom* programmai būtu jāveicina iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības informēta iesaistīšanās pētniecības un inovācijas jautājumu risināšanā, veicinot izglītību zinātnes jomā, padarot pieejamāku zinātnisko informāciju, attīstot atbildīgas pētniecības un inovācijas programmas, kurās ņemtas vērā iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības bažas un cerības, un veicinot to līdzdalību *Euratom* programmas pasākumos.
- (14) *Euratom* programmas īstenošanā būtu jāreaģē uz jaunām iespējām un vajadzībām zinātnē un tehnoloģijā, rūpniecībā, politikā un sabiedrībā. Tāpēc darba gaita būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar ieinteresētajām personām no visām attiecīgajām nozarēm, un būtu jānodrošina pietiekams elastīgums, lai varētu ņemt vērā jaunas norises. *Euratom* programmas īstenošanā varētu lūgt ārēju ekspertu padomu, izmantojot arī tādas attiecīgas struktūras kā Eiropas Tehnoloģiju platformas.
- (15) Diskusiju, kas risinājās simpozijā "*Kodolsintēzes pētniecības priekšrocības un trūkumi attiecībā uz zemu oglekļa emisiju ekonomiku*", kurš tika sagatavots, veicot starpnozaru pētījumu, un kurā cita starpā piedalījās enerģētikas, ekonomikas un sociālo zinātņu jomas eksperti, un kuru kopīgi rīkoja Komisija un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja Briselē 2013. gada 26. un 27. februārī, iznākumā tika atzīta nepieciešamība turpināt kodolpētījumus Eiropas līmenī.

⁽¹⁾ OV L 358, 16.12.2006., 62. lpp.

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2007/198/Euratom (2007. gada 27. marts), ar ko izveido Eiropas Kopuzņēmumu *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām un piešķir tam priekšrocības (OV L 90, 30.3.2007.).

- (16) *Euratom* programmai būtu jāpalielina pētnieka profesijas pievilcīgums Savienībā. Pienācīga uzmanība būtu jāvelta Eiropas Pētnieku hartai un Rīcības kodeksam pētnieku pieņemšanai darbā ⁽¹⁾, kā arī citiem atbilstīgiem atsaucēs pamatdokumentiem, kas noteikti saistībā ar Eiropas pētniecības telpu, vienlaikus ņemot vērā, ka to ievērošana ir brīvprātīga.
- (17) *Euratom* programmas ietvaros izstrādāties pasākumi būtu jāvērs uz sieviešu un vīriešu līdztiesības veicināšanu pētniecībā un inovācijā, jo īpaši novēršot dzimumu nevienlīdzības pamatcēloņus, izmantojot pētnieku – gan sieviešu, gan vīriešu – potenciālu pilnā apmērā un integrējot dzimumu aspektu projektu saturā, lai paaugstinātu pētniecības kvalitāti un veicinātu inovāciju. Vienlaikus pasākumos būtu jācenšas īstenot principus, kas saistīti ar sieviešu un vīriešu līdztiesību un noteikti Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. pantā.
- (18) *Euratom* programmas atbalstītajos pētniecības un inovācijas pasākumos būtu jāievēro ētikas pamatprincipi. Vajadzības gadījumā ar enerģiju saistītajos jautājumos būtu jāņem vērā Eiropas grupas par dabaszinātņu ētiku un jaunām tehnoloģijām atzinumi. Pētniecības pasākumos būtu arī jāņem vērā LESD 13. pants un būtu jāsamazina dzīvnieku izmantošana pētniecībā un testēšanā, ar nolūku galarezultātā aizstāt dzīvnieku izmantošanu. Visi pasākumi būtu jāveic, augstā līmenī nodrošinot cilvēku veselības aizsardzību.
- (19) Būtu arī jāpanāk lielāka ietekme, kombinējot *Euratom* programmu ar privātā sektora līdzekļiem publiskā un privātā sektora partnerībās tajās galvenajās jomās, kur pētniecība un inovācija varētu veicināt Savienības plašāku konkurētspējas mērķu sasniegšanu. Īpaša vērība būtu jāvelta mazo un vidējo uzņēmumu iesaistei.
- (20) Ar *Euratom* programmu būtu jāveicina sadarbība ar trešām valstīm, jo īpaši drošuma jomā, pamatojoties uz kopīgām interesēm un savstarpēju labumu, jo īpaši nolūkā veicināt kodoldrošuma nepārtrauktu uzlabošanu.
- (21) Lai uzturētu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, *Euratom* programmas finansējums būtu veidojams saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, lai nodrošinātu publisko izdevumu efektivitāti un novērstu tādu tirgus kropļojumus kā privātā finansējuma izstumšana, neefektīvu tirgus struktūru veidošana vai nelietderīgu uzņēmumu saglabāšana.
- (22) Nepieciešamību pēc jaunas pieejas attiecībā uz kontroli un riska pārvaldību Savienības pētniecības finansēšanā Eiropadome atzina 2011. gada 4. februāra secinājumos, aicinot radīt jaunu līdzsvaru starp uzticēšanos un kontroli un starp riska uzņemšanos un riska novēršanu. Eiropas Parlaments 2010. gada 11. novembra rezolūcijā par pētniecības pamatprogrammu īstenošanas vienkāršošanu ⁽²⁾ aicināja veikt pragmatisku pāreju uz administratīvo un finansiālo vienkāršošanu un norādīja, ka Savienības pētniecības finansējuma pārvaldībai vajadzētu būt balstītai uz lielāku uzticību un lielāku riska pielaidi attiecībā uz dalībniekiem.
- (23) Savienības finanšu intereses būtu jāaizsargā, visā izdevumu ciklā veicot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini samaksāto vai nepareizi izlieto to līdzekļu piedziņu un – vajadzības gadījumā – sankciju piemērošanu. Pārskatītai kontroles stratēģijai, kurā galvenā uzmanība vairs nav veltīta kļūdu koeficientu mazināšanai, bet gan uz riska novērtēšanu balstītai kontrolei un krāpšanas atklāšanai, būtu jāmazina kontroles slogs dalībniekiem.
- (24) Ir svarīgi nodrošināt *Euratom* programmas pareizu finanšu pārvaldību un tās īstenošanu visefektīvākajā un lietotājam draudzīgākajā veidā, vienlaikus arī nodrošinot juridisko noteiktību un tās pieejamību visiem dalībniekiem. Ir jānodrošina atbilstība attiecīgajiem noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 ("Finanšu regula") ⁽³⁾ un vienkāršošanas un labāka regulējuma prasībām.
- (25) Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku īstenošanu un – ar vienkāršotu procedūru starpniecību – vieglas piekļuves iespējas visiem dalībniekiem un lai izveidotu saskaņotu, vispusīgu un pārredzamu satvaru dalībniekiem, uz dalību *Euratom* programmā un pētījumu rezultātu izplatīšanu ar atsevišķiem pielāgojumiem vai izņēmumiem būtu jāattiecinā noteikumi, kas piemērojami pamatprogrammai "Apvārsnis 2020", kā izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1291/2013.

⁽¹⁾ Komisijas 2005. gada 11. marta ieteikums par Eiropas pētnieku hartu un par Uzvedības kodeksu pētnieku pieņemšanai darbā (OV L 75, 22.3.2005., 67. lpp.).

⁽²⁾ OV C 74E, 13.3.2012., 34. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

- (26) Ir svarīgi turpināt veicināt dalībnieku radītā intelektuālā īpašuma izmantošanu, vienlaikus aizsargājot citu dalībnieku un Kopienas likumīgās intereses saskaņā ar Līguma 2. nodaļu.
- (27) Ir pierādījies, ka dalībnieku garantiju fondi, ko pārvalda Komisija un kas ir izveidoti atbilstīgi Padomes Regulai (Euratom) Nr. 1908/2006⁽¹⁾, un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 139/2012⁽²⁾, ir svarīgs aizsardzības mehānisms, kas mazina riskus, kas ir saistīti ar vēl nesamaksātajām summām, kuras nav atmaksājuši saistības neizpildījušie dalībnieki. Dalībnieku garantiju fondam, kas izveidots atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1290/2013⁽³⁾, būtu jāaptver arī darbības, ko veic saskaņā ar Regulu (Euratom) Nr. 1908/2006, Regulu (Euratom) Nr. 139/2012 un šo regulu.
- (28) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus *Euratom* programmas netiešo darbību īstenošanai, Komisijai būtu jāpiesūta īstenošanas pilnvaras pieņemt darba programmas un lēmumu, ar ko apstiprina netiešo darbību finansējumu. Minētās īstenošanas pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽⁴⁾.
- (29) Lai sasniegtu *Euratom* programmas mērķus attiecīgajās jomās, ir vajadzīgs atbalsts transversāliem pasākumiem – gan *Euratom* programmas ietvaros, gan apvienojumā ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pasākumiem.
- (30) Efektīvai darbības pārvaldībai, tostarp izvērtēšanai un uzraudzībai, ir nepieciešams izstrādāt īpašus rezultātu
- rādītājus, ko var novērtēt laika gaitā, kas ir gan reālistiski, gan atspoguļo izmantotās pieejas pamatojumu un atbilst attiecīgajai mērķu un pasākumu hierarhijai. Būtu jāievieš atbilstoši mehānismi, lai koordinētu *Euratom* programmas īstenošanu un uzraudzību, no vienas puses, un Eiropas pētniecības telpas virzības, sasniegumu un darbības uzraudzību, no otras puses.
- (31) Ar JRC valdi, kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 96/282/Euratom⁽⁵⁾, ir notikušas apspriedes par JRC tiešo darbību zinātnisko un tehnoloģisko saturu.
- (32) Juridiskās noteiktības labad būtu jāatceļ 1980. gada 16. decembra Padomes Lēmums, ar ko izveido Padomdevju komiteju kodolsintēzes programmai⁽⁶⁾, Padomes Lēmums 84/338/Euratom, EOTK, EEK⁽⁷⁾, Padomes Lēmums 2006/970/Euratom⁽⁸⁾, Padomes Lēmums 2006/976/Euratom⁽⁹⁾, Padomes Lēmums 2006/977/Euratom⁽¹⁰⁾, Regula (Euratom) Nr. 1908/2006, Padomes Lēmums 2012/93/Euratom⁽¹¹⁾, Regula (Euratom) Nr. 139/2012, Padomes Lēmums 2012/94/Euratom⁽¹²⁾ un Padomes Lēmums 2012/95/Euratom⁽¹³⁾.
- ⁽¹⁾ Padomes Regula (Euratom) Nr. 1908/2006 (2006. gada 19. decembris), ar ko paredz noteikumus uzņēmumu, pētniecības centru un universitāšu līdzdalībai Eiropas Atomenerģijas kopienas Septītās pamatprogrammas darbībā un pētījumu rezultātu izplatīšanai (2007. līdz 2011. gads) (OV L 400, 30.12.2006., 1. lpp.).
- ⁽²⁾ Padomes Regula (Euratom) Nr. 139/2012 (2011. gada 19. decembris), ar ko paredz noteikumus par uzņēmumu, pētniecības centru un augstskolu dalību Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammas netiešajās darbībās un par pētījumu rezultātu izplatīšanu (2012.–2013. gads) (OV L 47, 18.12.2012., 1. lpp.).
- ⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 81. lpp.).
- ⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).
- ⁽⁵⁾ Komisijas Lēmums 96/282/Euratom (1996. gada 10. aprīlis) par Kopīgā pētniecības centra reorganizāciju (OV L 107, 30.4.1996., 12. lpp.).
- ⁽⁶⁾ Padomes 1981. gada 8. janvāra dokuments 4151/81 (ATO 103), *Oficiālajā Vēstnesī* nav publicēts.
- ⁽⁷⁾ Padomes Lēmums 84/338/Euratom, EOTK, EEK (1984. gada 29. jūnijs) par struktūrām un kārtību Kopienas pētniecības, tehnoloģijas attīstības un demonstrācijas pasākumu vadībai un koordinēšanai (OV L 177, 4.7.1984., 25. lpp.).
- ⁽⁸⁾ Padomes Lēmums 2006/970/Euratom (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) Septīto pamatprogrammu pētniecības un mācību darbībām kodolenerģijas jomā (2007. līdz 2011. gads) (OV L 400, 30.12.2006., 60. lpp.).
- ⁽⁹⁾ Padomes Lēmums 2006/976/Euratom (2006. gada 19. decembris) par Īpašo programmu, ar ko īsteno Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) Septīto pamatprogrammu kodolpētniecības un apmācību pasākumiem (2007.–2011. gads) (OV L 400, 30.12.2006., 404. lpp.).
- ⁽¹⁰⁾ Padomes Lēmums 2006/977/Euratom (2006. gada 19. decembris) par Īpašo programmu, ko īsteno ar Kopīgā pētniecības centra tiešām darbībām atbilstīgi Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) Septītajai pamatprogrammai kodolpētniecības un apmācību pasākumiem (2007.–2011. gads) (OV L 400, 30.12.2006., 434. lpp.).
- ⁽¹¹⁾ Padomes Lēmums 2012/93/Euratom (2011. gada 19. decembris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammu kodolpētniecības un mācību pasākumiem (2012.–2013. gads) (OV L 47, 18.12.2012., 25. lpp.).
- ⁽¹²⁾ Padomes Lēmums 2012/94/Euratom (2011. gada 19. decembris) par Īpašo programmu, kas īstenojama ar netiešajām darbībām un ar ko īsteno Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammu kodolpētniecības un mācību pasākumiem (2012.–2013. gads) (OV L 47, 18.2.2012., 33. lpp.).
- ⁽¹³⁾ Padomes Lēmums 2012/95/Euratom (2011. gada 19. decembris) par Īpašo programmu, kas īstenojama ar Kopīgā pētniecības centra tiešajām darbībām un ar ko īsteno Eiropas Atomenerģijas kopienas pamatprogrammu kodolpētniecības un mācību pasākumiem (2012.–2013. gads) (OV L 47, 18.2.2012., 40. lpp.).

(33) Komisija ir apspriedusies ar *Euratom* Zinātnes un tehnikas komiteju,

3. pants

Mērķi

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I SADAĻA

IZVEIDE

1. pants

Izveide

Ar šo regulu izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim ("*Euratom* programma") un paredz noteikumus par dalību minētajā programmā, tostarp par dalību to finansēšanas struktūru programmās, kuras pārvalda saskaņā ar šo regulu piešķirtos līdzekļus, un pasākumus, ko īsteno kopīgi atbilstoši šai regulai un Pētniecības un inovācijas pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" ("pamatprogramma "Apvārsnis 2020"), kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) "pētniecības un inovācijas pasākumi" ir pilns pētniecības, tehnoloģijas attīstības, demonstrējumu un inovācijas pasākumu klāsts, tostarp sadarbības veicināšana ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, rezultātu izplatīšana un optimizēšana un pētnieku apmācības un mobilitātes stimulēšana Eiropas Atomenerģijas kopienā (turpmāk "Kopiena");
- b) "tiešās darbības" ir pētniecības un inovācijas pasākumi, kurus Komisija īsteno ar Kopīgā pētniecības centra starpniecību ('JRC');
- c) "netiešās darbības" ir pētniecības un inovācijas pasākumi, kuriem Savienība vai Kopiena (turpmāk "Savienība") sniedz finansiālu atbalstu un kurus uzņemas dalībnieki;
- d) "publiskā un privātā sektora partnerība" ir partnerība, kurā privātā sektora partneri, Kopiena un – vajadzības gadījumā – citi partneri, piemēram, publiskā sektora struktūras, apņemas kopīgi atbalstīt pētniecības un inovācijas programmas vai pasākumu izstrādi un īstenošanu;
- e) "publisko sektoru savstarpēja partnerība" ir partnerība, kurā publiskā sektora struktūras vai struktūras, kam uzticēta sabiedrisku pakalpojumu sniegšana vietējā, reģionālā, valsts vai starptautiskā līmenī, apņemas ar Kopienai kopīgi atbalstīt pētniecības un inovācijas programmas vai pasākumu izstrādi un īstenošanu.

1. *Euratom* programmas vispārējais mērķis ir īstenot kodolpētniecības un mācību pasākumus, uzsvāru liekot uz nepārtrauktu kodoldrošuma, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju uzlabošanu, jo īpaši, lai potenciāli veicinātu energosistēmas drošu, efektīvu un nekaitīgu dekarbonizāciju ilgtermiņā. Vispārējo mērķi īsteno, veicot I pielikumā precizētos pasākumus, kas izpaužas kā tiešas un netiešas darbības, ar kurām sasniedz šā panta 2. un 3. punktā noteiktos konkrētos mērķus.

2. *Euratom* programmas netiešajām darbībām ir šādi konkrētie mērķi:

- a) atbalstīt kodolsistēmu drošumu;
- b) veicināt drošu un ilgāka termiņa risinājumu izstrādi galīgo kodolatkritumu apsaimniekošanai, tostarp saistībā ar galīgo ģeoloģisko apglabāšanu, kā arī sadalīšanu un transmutāciju;
- c) atbalstīt ar kodoljautājumiem saistītu zināšanu un izcilības attīstību un ilgtspējību Savienībā;
- d) atbalstīt aizsardzību pret radiāciju un radiācijas medicīnisko pielietojumu izstrādi, tostarp *inter alia* radioizotopu drošu piegādi un izmantošanu;
- e) virzīties uz kodolsintēzes kā enerģijas avota demonstrēšanu, izmantojot pašreizējās un nākotnes kodolsintēzes iekārtas;
- f) veidot pamatu nākotnes kodolsintēzes spēkstacijām, izstrādājot materiālus, tehnoloģijas un skices projektu;
- g) veicināt inovāciju un rūpniecības konkurētspēju;
- h) nodrošināt Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūru pieejamību un izmantošanu.

3. *Euratom* programmas tiešajām darbībām ir šādi konkrētie mērķi:

- a) uzlabot kodoldrošumu, tostarp kodolreaktoru un kodoldegvielas drošumu, atkritumu apsaimniekošanu, tostarp saistībā ar galīgo ģeoloģisko apglabāšanu, kā arī sadalīšanu un transmutāciju; ekspluatācijas pārtraukšanu un gatavību ārkārtas situācijām;
- b) uzlabot kodoldrošību, tostarp drošības pasākumus kodolenerģijas jomā, kodolieroču neizplatīšanu, nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu un ar kodolmateriāliem saistītu tiesu eksportēti;

- c) palielināt kodolenerģētikas zinātniskās bāzes izcilību standartizācijas vajadzībām;
- d) veicināt zināšanu pārvaldību, izglītību un apmācību;
- e) atbalstīt Savienības kodoldrošuma un kodoldrošības politiku.

Jebkura jauna darbības piešķiršana JRC būtu jāanalizē JRC valdei, lai pārbaudītu šādas rīcības atbilstību darbībām, kuras jau tiek veiktas dalībvalstīs.

4. *Euratom* programmu īsteno tā, lai nodrošinātu, ka atbalstītās prioritātes un pasākumi atbilst mainīgajām vajadzībām un tiek veiktas, ņemot vērā zinātnes, tehnoloģijas, inovācijas, politikas veidošanas, tirgu un sabiedrības nemitīgo attīstību, ar mērķi optimizēt cilvēkresursus un finanšu resursus un izvairīties no dublēšanās kodolpētniecības un attīstības jomā Savienībā.

5. Šā panta 2. un 3. punktā minēto konkrēto mērķu ietvaros var ņemt vērā jaunas un neparedzētas vajadzības, kas rodas *Euratom* programmas īstenošanas laikā. Pienācīgi pamatotos gadījumos tas var nozīmēt reaģēšanu uz jaunām iespējām, krīzēm un apdraudējumiem, uz vajadzībām, kas saistītas ar jaunu Savienības politikas virzienu izstrādi, un uz tādu darbību eksperimentālu īstenošanu, kuras paredzēts atbalstīt saskaņā ar turpmākajām programmām.

4. pants

Budžets

1. Finansējums *Euratom* programmas īstenošanai ir EUR 1 603 329 000. Minēto summu sadala šādi:

- a) netiešās darbības kodolsintēzes pētniecības un attīstības programmai: EUR 728 232 000;
- b) netiešās darbības kodolskaldīšanā, drošībā un radiācijaizsardzībā: EUR 315 535 000;
- c) tiešās darbības: EUR 559 562 000.

Euratom programmas netiešo darbību īstenošanā Komisijas administratīvie izdevumi *Euratom* programmas īstenošanas laikā vidēji sasniedz līdz pat 7 % un 2018. gadā ne vairāk kā 6 %.

2. No *Euratom* programmas finansējuma var segt izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas pasākumiem, kuri vajadzīgi minētās programmas pārvaldībai un tās mērķu sasniegšanai, jo īpaši izdevumus pētījumiem un ekspertu sanāksmēm, ciktāl tie saistīti ar šīs regulas vispārējiem mērķiem, un izdevumus, kas saistīti ar informācijas

apstrādei un apmaiņai paredzētiem informācijas tehnoloģijas tīkliem, kopā ar visiem citiem tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumiem, kas radušies Komisijai, pārvaldot *Euratom* programmu. Izdevumi, kas vajadzīgi nepārtrauktām un atkārtotām darbībām, piemēram, kontrolei, revīzijai un IT tīkliem, tiks segti Komisijas administratīvo izdevumu robežās, kas norādīti 1. punktā.

3. Vajadzības gadījumā un pienācīgi pamatotos gadījumos apropriācijas var iekļaut budžetā pēc 2018. gada tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumu segšanai, lai būtu iespējams pārvaldīt darbības, kas līdz 2018. gada 31. decembrim vēl nav pabeigtas.

4. Ja tiešās darbības sniedz ieguldījumu ierosmēs, ko izveidojuši subjekti, kuriem Komisija uzticējusi uzdevumu īstenošanu saskaņā ar 6. panta 2. punktu un 15. pantu, šādu ieguldījumu neuzskata par daļu no minētajām ierosmēm piešķirtā finansiālā ieguldījuma.

5. Budžeta saistības var sadalīt gada maksājumos. Katru gadu Komisija veic gada maksājumus, ņemot vērā to darbību gaitu, kas saņem finansiālu atbalstu, aplēstās vajadzības un pieejamo budžetu.

5. pants

Trešo valstu iesaistīšanās

1. *Euratom* programmā var iesaistīties:

- a) valstis, kas pievienojas Savienībai, kandidātvalstis un iespējamās kandidātvalstis saskaņā ar vispārējiem principiem un vispārējiem noteikumiem un nosacījumiem, ko piemēro šādu valstu dalībai Savienības programmās un kas paredzēti attiecīgajos pamatnolīgumos un asociācijas padomju lēmumos vai tamlīdzīgos nolīgumos;
- b) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles vai valstis vai teritorijas, uz ko attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika un kas atbilst visiem šādiem kritērijiem:
 - i) attīstītas spējas zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā;
 - ii) veiksmīga pieredze dalībā Savienības pētniecības un inovācijas programmās;
 - iii) tainsīgs un vienlīdzīgs intelektuālā īpašuma tiesību piemērojums;
- c) *Euratom* Septītās pamatprogrammas asociētās valstis vai teritorijas.

2. Īpašus noteikumus un nosacījumus attiecībā uz asociēto valstu dalību *Euratom* programmā, tostarp finansiālo ieguldījumu, pamatojoties uz asociētās valsts iekšzemes kopproduktu, nosaka starptautiskos nolīgumos starp Savienību un asociētajām valstīm.

II SADAĻA

ĪSTENOŠANA

I NODAĻA

Īstenošana, pārvaldība un atbalsta veidi

6. pants

Pārvaldība un Kopienas atbalsta veidi

1. *Euratom* programmu īsteno ar netiešām darbībām, izmantojot vienu vai vairākus finansējuma veidus, kas paredzēti Finanšu regulā, jo īpaši dotācijas, godalgas, iepirkumu un finanšu instrumentus. Turklāt Kopienas atbalstu veido arī tiešās darbības, kas izpaužas kā pētniecības un inovācijas darbības, kuras uzņemas JRC.

2. Neskarot Līguma 10. pantu, daļu *Euratom* programmas īstenošanas Komisija var uzticēt Finanšu regulas 58. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajām finansēšanas struktūrām.

Euratom programmas netiešās darbības īstenošanu Komisija var arī uzticēt struktūrām, kas izveidotas atbilstīgi pamatprogrammai "Apvāršnis 2020" vai minētas tajā.

3. Komisija, ievērojot 12. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru, ar īstenošanas aktiem pieņem lēmumu, ar ko apstiprina finansējumu netiešajām darbībām.

7. pants

Dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumi

1. Ievērojot šā panta 2. un 3. punktu, jebkura tiesību subjekta dalību netiešās darbībās, ko īsteno saskaņā ar *Euratom* programmu, reglamentē noteikumi, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1290/2013.

2. *Euratom* programmas nolūkiem "drošības noteikumi", kas minēti Regulā (ES) Nr. 1290/2013 43. panta 2. punkta pirmajā daļā, ietver dalībvalstu aizsardzības intereses Līguma 24. panta nozīmē.

Atkāpjoties no Regulā (ES) Nr. 1290/2013 41. panta 3. punkta pirmās daļas, Komisija vai finansēšanas struktūra attiecībā uz rezultātiem, ko rada dalībnieki, kuri saņēmuši Kopienas finansiālo ieguldījumu, var iebilst pret īpašumtiesību tālāknodošanu vai pret ekskluzīvas vai neekskluzīvas licences piešķiršanu

trešām personām, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kura nav saistīta ar *Euratom* programmu, ja Komisija vai finansēšanas struktūra uzskata, ka šāda piešķiršana vai tālāknodošana neatbilst Savienības ekonomikas konkurētspējas palielināšanas interesēm vai nav saderīga ar ētikas principiem vai drošības apsvērumiem. "Drošības apsvērumi" ietver dalībvalstu aizsardzības intereses Līguma 24. panta nozīmē.

Atkāpjoties no Regulā (ES) Nr. 1290/2013 regulas 46. panta 1. punkta pirmās daļas, Kopienai un tās kopuzņēmumiem nolūkā izstrādāt, īstenot un uzraudzīt Kopienas politikas virzienus un programmas vai saistības, kas izriet no starptautiskas sadarbības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, ir tiesības piekļūt tāda dalībnieka rezultātiem, kurš saņēmis Kopienas finansiālo ieguldījumu. Šādas piekļuves tiesības ietver tiesības atļaut trešām personām izmantot rezultātus publiskā iepirkumā un tiesības piešķirt apakšlicences, un tās izmanto tikai nekomerciālos un ar konkurenci nesaistītos nolūkos, un tās piešķir bez autoratļūdzības.

3. Dalībnieku garantiju fonds, kas izveidots atbilstoši Regulai (ES) Nr. 1290/2013, aizstāj dalībnieku garantiju fondus, kas izveidoti atbilstoši Regulai (Euratom) Nr. 1908/2006 un Regulai (Euratom) Nr. 139/2012.

Visas summas no dalībnieku garantiju fondiem, kas izveidoti atbilstoši Regulai (Euratom) Nr. 1908/2006 un Regulai (Euratom) Nr. 139/2012, no 2013. gada 31. decembra pārskaita dalībnieku garantiju fondā, kas izveidots atbilstoši Regulai (ES) Nr. 1290/2013. Dalībnieki, kas piedalās darbībās atbilstoši Lēmumam 2012/93/Euratom un paraksta dotāciju nolīgumus pēc 2013. gada 31. decembra, veic savas iemaksas dalībnieku garantiju fondā.

8. pants

Transversāli pasākumi

1. Lai sasniegtu *Euratom* programmas mērķus un risinātu problēmas, kas ir kopīgas *Euratom* programmai un pamatprogrammai "Apvāršnis 2020", pasākumiem, kas aptver netiešās darbības, kuras noteiktas I pielikumā, un/vai darbības, ar kurām īsteno pamatprogrammas "Apvāršnis 2020" īpašo programmu, kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2013/743/ES ⁽¹⁾, var izmantot Savienības finansiālo ieguldījumu.

2. Finansiālo ieguldījumu, kas minēts šā panta 1. punktā, var veidot, kombinējot finansiālo ieguldījumu netiešajām darbībām, kas izklāstītas šīs regulas 4. pantā un Regulā (ES) (ES) Nr. 1291/2013 6. pantā, un īstenojot, izmantojot atsevišķu finansēšanas shēmu.

⁽¹⁾ Padomes Lēmums 2013/743/ES (2013. gada 3. decembrim), ar ko izveido īpašu programmu, ar kuru īsteno Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu 2014. - 2020. gadam "Apvāršnis 2020" (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 965. lpp.).

9. pants

Dzimumu līdztiesība

Euratom programma nodrošina dzimumu līdztiesības efektīvu veicināšanu un dzimumu aspekta integrēšanu pētniecības un inovācijas saturā.

10. pants

Ētikas principi

1. Visos pētniecības un inovācijas pasākumos, ko veic saskaņā ar *Euratom* programmu, ievēro ētikas principus un attiecīgos valstu, Savienības un starptautiskos tiesību aktus, tostarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un tās papildprotokolus.

Īpašu uzmanību pievērš samērīguma principam, tiesībām uz privāto dzīvi, tiesībām uz personas datu aizsardzību, tiesībām uz personas fizisko un garīgo neaizskaramību, tiesībām uz nediskrimināciju un vajadzībai nodrošināt augstu aizsardzības līmeni cilvēku veselības aizsardzības jomā.

2. Pētniecības un inovācijas pasākumi, ko veic saskaņā ar *Euratom* programmu, ir paredzēti izmantošanai tikai un vienīgi uz civiltiesiskiem nolūkiem.

11. pants

Darba programmas

1. Komisija, ievērojot 12. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru, ar īstenošanas aktiem pieņem darba programmas netiešo darbību īstenošanai. Šādās darba programmās dod iespēju izmantot augšupējas pieejas, ko izmanto mērķu inovatīvai sasniegšanai.

Darba programmās izklāsta būtiskos elementus darbību īstenošanai saskaņā ar Finanšu regulu, tostarp sīki izstrādātus to mērķus, saistīto finansējumu un grafiku, kā arī daudzgadu pieeju uz stratēģiskos virzienus nākamajiem īstenošanas gadiem.

2. Attiecībā uz tiešajām darbībām Komisija saskaņā ar Lēmumu 96/282/*Euratom* izstrādā daudzgadu darba programmu, kurā sīkāk izklāsta I pielikumā minētos mērķus un zinātnes un tehnoloģijas prioritātes, kā arī to īstenošanas grafiku.

Minētajā daudzgadu darba programmā ņem vērā arī attiecīgos pētniecības pasākumus, ko veic dalībvalstīs, asociētās valstīs un Eiropas un starptautiskās organizācijas. Vajadzības gadījumā to atjaunina.

3. Darba programmās, kas minētas 1. un 2. punktā, ņem vērā situāciju zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā valstīs, Savienības

un starptautiskā līmenī un attiecīgās norises politikā, tirgū un sabiedrībā. Vajadzības gadījumā darba programmas atjaunina.

4. Darba programmās, kas minētas 1. un 2. punktā, iekļauj atsevišķu iedaļu, kurā norāda 8. pantā minētos transversālos pasākumus.

12. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Šī komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Komiteja⁽¹⁾ tiekas divos dažādos sastāvos, kuri attiecīgi nodarbojas ar tiem *Euratom* programmas aspektiem, kas saistīti ar kodolskaldīšanu, un tiem aspektiem, kas saistīti ar kodolsintēzi.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro pārbaudes procedūru saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

4. Ja komitejas atzinumu plānots saņemt rakstiskā procedūrā, minēto procedūru beidz bez rezultāta, ja atzinuma sniegšanai noteiktajā termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai ja to pieprasa komitejas locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu.

13. pants

Komisija regulāri informē 12. pantā minēto komiteju par *Euratom* programmas īstenošanas vispārējo norisi un savlaicīgi tām sniedz informāciju par visām netiešajām darbībām, kas ierosinātas vai ko finansē saskaņā ar *Euratom* programmu.

14. pants

Ārēju ekspertu padomi un sabiedrības iesaistīšanās

1. *Euratom* programmas īstenošanā ņem vērā padomus un devumu, ko vajadzības gadījumā sniedz:

- a) *Euratom* Zinātnes un tehnikas komiteja saskaņā ar Līguma 134. pantu;
- b) Komisijas izveidotas neatkarīgas augsta līmeņa ekspertu konsultatīvās grupas;
- c) dialoga struktūras, kas izveidotas atbilstoši starptautiskiem zinātnes un tehnoloģiju nolīgumiem;
- d) uz nākotni vērsti pasākumi;

⁽¹⁾ Lai veicinātu *Euratom* programmas īstenošanu, par katru programmas komitejas sanākumi saskaņā ar darba kārtību, Komisija, ievērojot savas pamatnostādnes, segs izmaksas vienam katras dalībvalsts pārstāvim, kā arī vienam katras dalībvalsts ekspertam/padomdevējam par tiem darba kārtības punktiem, kuru gadījumā dalībvalstij ir vajadzīga specifiska zinātība.

e) mērķtiecīgas sabiedriskās apspriešanas (tostarp vajadzības gadījumā apspriešanās ar reģionālām un valsts iestādēm vai ieinteresētajām personām); un

f) pārredzami un interaktīvi procesi, kas nodrošina atbalstu atbildīgai pētniecībai un inovācijai.

2. Pilnībā ņem vērā arī pētniecības un inovācijas programmas, kas cita starpā izveidotas Eiropas Tehnoloģiju platformu, kopīgu plānošanas ierosmju un Eiropas inovācijas partnerību ietvaros.

II NODAĻA

Konkrētas rīcības jomas

15. pants

Mazie un vidējie uzņēmumi

Īpašu uzmanību pievērš tam, lai nodrošinātu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), un kopumā privātā sektora pienācīgu dalību *Euratom* programmā un inovācijas ietekmi uz tiem. Novērtēšanas un uzraudzības pasākumu ietvaros veic MVU dalības kvantitatīvu un kvalitatīvu novērtēšanu.

16. pants

Publiskā un privātā sektora partnerības un publisko sektoru savstarpējas partnerības

Lai sasniegtu 3. pantā noteiktos mērķus, *Euratom* programmas konkrētos pasākumus var īstenot, izmantojot:

- a) kopuzņēmumus, kas izveidoti, pamatojoties uz Līguma 5. nodaļu;
- b) publiskā sektora savstarpējas partnerības, pamatojoties uz finansēšanas shēmu "programmas līdzfinansējuma darbības";
- c) līgumiskas publiskā un privātā sektora partnerības, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 25. pantā.

17. pants

Starptautiska sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām

1. Subjekti, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, un starptautiskas organizācijas ir tiesīgi piedalīties *Euratom* programmas netiešajās darbībās saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Regulā (ES) 1290/2013. Atkāpes no šā vispārējā principa šajā sakarā ir noteiktas šīs regulas 7. pantā. *Euratom* programma veicina starptautisku sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, lai:

- a) nostiprinātu Savienības izcilību un pievilcīgumu pētniecībā un inovācijā, kā arī tās ekonomikas un rūpniecības konkurētspēju;
- b) efektīvi risinātu kopējas sabiedrības problēmas;
- c) atbalstītu Savienības ārpolitikas un attīstības politikas mērķus, papildinot ārpolitikas un attīstības programmas. Mēģina nodrošināt sinerģiju ar citām Savienības politikas jomām.

2. Mērķtiecīgas darbības, kuru mērķis ir veicināt sadarbību ar konkrētām trešām valstīm vai trešo valstu grupām, īsteno, pamatojoties uz stratēģisku pieeju, kā arī uz kopējām interesēm, prioritātēm un savstarpēju izdevīgumu, ņemot vērā to zinātniskās un tehnoloģiskās spējas un tirgus iespējas, kā arī paredzamo ietekmi.

Būtu jāsekmē savstarpēja piekļuve trešo valstu programmām. Lai maksimāli palielinātu ietekmi, veicina koordināciju un sinerģiju ar dalībvalstu un asociēto valstu ierosmēm. Sadarbības raksturs var atšķirties atkarībā no katras konkrētās partnervalsts.

Sadarbības prioritātēs ņem vērā jaunākās norises Savienības politikā, iespējas sadarboties ar trešām valstīm, kā arī taisnīgu un vienlīdzīgu intelektuālā īpašuma tiesību piemērojumus.

18. pants

Informēšana, izziņošana, izmantošana un izplatīšana

1. Īstenojot *Euratom* programmu, izplatīšanas un izziņošanas pasākumus uzskata par *Euratom* programmas atbalstītu darbību neatņemamu sastāvdaļu.
2. Izziņošanas pasākumi var ietvert:
 - a) ierosmes, kuru mērķis ir vairot izpratni un atvieglot piekļuvi finansējumam *Euratom* programmā, jo īpaši tiem reģioniem vai dalībnieku veidiem, kuru dalība ir samērā zema;
 - b) mērķtiecīgu palīdzību projektiem un konsorcijiem, lai nodrošinātu tiem piekļuvi prasmēm, kas vajadzīgas, lai optimizētu rezultātu izziņošanu, izmantošanu un izplatīšanu;
 - c) ierosmes, kuru mērķis ir veicināt dialogu un debates ar sabiedrību par jautājumiem, kas saistīti ar zinātņi, tehnoloģiju un inovāciju, un izmantot priekšrocības, ko sniedz sociālie plašsaziņas līdzekļi un citas novatoriskas tehnoloģijas un metodoloģijas;
 - d) Savienības politikas prioritāšu izziņošanu, ar noteikumu, ka tās ir saistītas ar šīs regulas mērķiem; jo īpaši Komisija dalībvalstīm tādējādi sniedz savlaicīgu un pilnīgu informāciju.

3. Ievērojot Līgumu un attiecīgos Savienības tiesību aktus, izplatīšanas pasākumi var ietvert:

- a) darbības, kuru rezultātā tiek apvienoti rezultāti no vairākiem projektiem, tostarp tiem, kas var būt finansēti no citiem avotiem, lai nodrošinātu lietotājdraudzīgas datubāzes un ziņojumus, kuros apkopoti galvenie secinājumi;
- b) rezultātu izplatīšanu politikas veidotājiem, tostarp standartizācijas struktūrām, lai veicinātu to, ka attiecīgās struktūras izmanto ar politiku saistītus rezultātus starptautiskā, Savienības, valsts un reģionālā līmenī.

III NODAĻA

Kontrole

19. pants

Kontrole un revīzija

1. Kontroles sistēmu, ko izveido šīs regulas īstenošanai, strukturē tā, lai nodrošinātu pamatotu pārliecību par to, ka tiks sasniegta ar darbību efektivitāti un lietderību saistītā riska pienācīga pārvaldība, kā arī pakārtoto darījumu likumība un pareizība, ņemot vērā to, ka programmas ir daudzgadu programmas, kā arī attiecīgo maksājumu veidu.

2. Kontroles sistēma nodrošina pienācīgu līdzsvaru starp uzticamību un kontroli, ņemot vērā kontroles administratīvās un citas izmaksas visos līmeņos, īpaši attiecībā uz dalībniekiem, tā, lai varētu sasniegt *Euratom* programmas mērķus un lai programmai varētu piesaistīt visizcilākos pētniekus un visnovatoriskākos uzņēmumus.

3. Kontroles sistēmas ietvaros revīzijas stratēģija attiecībā uz izdevumiem netiešajām darbībām *Euratom* programmā ir balstīta uz finanšu revīziju, ko veic no visas programmas iegūtā reprezentatīvā izdevumu paraugā. Minēto reprezentatīvo paraugu papildina ar izlasi, kuras pamatā ir ar izdevumiem saistītu risku novērtējums.

Netiešo darbību izdevumu revīzijas *Euratom* programmā veic saskaņoti, ievērojot saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principus, lai mazinātu revīzijas radīto slogu dalībniekiem.

20. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija veic pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, īstenojot saskaņā ar šo regulu finansētas darbības, Savienības finansiālās intereses tiek aizsargātas, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām

nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un vajadzības gadījumā piemērojot iedarbīgus, samērīgus un atturošus administratīvus un finansiālus sodus.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus un apakšuzņēmējus, kuri saskaņā ar šo regulu ir saņēmušas Savienības līdzekļus.

Neskarot 3. punktu, Komisija revīzijas var veikt divu gadu laikā pēc galīgā maksājuma veikšanas.

3. Lai noteiktu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, kas finansēts saskaņā ar *Euratom* programmu, nav notikusi krāpšana, korupcija vai kāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes uz vietas un inspekcijas, saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 ⁽¹⁾, un Padomes Regulā (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 ⁽²⁾.

4. Neskarot 1., 2. un 3. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un ar starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un dotāciju lēmumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, ietver noteikumus, kas skaidri pilnvaro Komisiju, Revīzijas palātu un OLAF veikt šādu revīziju un izmeklēšanu saskaņā ar savām kompetencēm.

IV NODAĻA

Uzraudzība un novērtēšana

21. pants

Uzraudzība

1. Komisija katru gadu uzrauga *Euratom* programmas īstenošanu, tostarp tās virzību un sasniegumus. Šajā sakarā Komisija sniedz informāciju 12. pantā minētajai komitejai.

2. Komisija paziņo un dara publiski pieejamus 1. punktā minētās uzraudzības rezultātus.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013, 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

22. pants

Novērtēšana

1. Novērtēšanu veic pietiekami savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.

Līdz 2017. gada 31. maijam, ņemot vērā *ex post* novērtējumu par Septīto *Euratom* pamatprogrammu, kas izveidota ar Lēmumu 2006/970/*Euratom*, un *Euratom* pamatprogrammu (2012.–2013. gads), kas izveidota ar Lēmumu 2012/93/*Euratom*, kurš jāpabeidz līdz 2015. gada beigām, Komisija ar neatkarīgu ekspertu palīdzību, kas izraudzīti pārredzamā procedūrā, veic *Euratom* programmas starpposma novērtēšanu, analizējot mērķu sasniegšanu (rezultātu un ietekmes panākšanas līmenī) un visu pasākumu turpmāko atbilstību, resursu efektivitāti un izlietojumu, turpmākas vienkāršošanas iespējas un Eiropas pievienoto vērtību. Novērtējumā ņem vērā arī pasākumu ieguldījumu Savienības gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes prioritāšu sasniegšanā, iepriekš veikto pasākumu ilgtermiņa ietekmes rezultātus un sinerģijas un mijiedarbības pakāpi ar citām Savienības finansējuma programmām, tostarp ar struktūrfondiem.

Līdz 2022. gada 31. decembrim Komisija ar neatkarīgu ekspertu palīdzību, kas izraudzīti pārredzamā procedūrā, veic *Euratom* programmas *ex post* novērtēšanu. Šādā novērtējumā ņem vērā pasākumu pamatojumu, īstenošanu un sasniegumus, kā arī ietekmi ilgākā termiņā un ilgtspēju, lai tā rezultātus varētu izmantot, pieņemot lēmumu par kāda turpmāka pasākuma iespējamu atjaunošanu, pārveidošanu vai apturēšanu.

2. Neskarot 1. punktu, *Euratom* programmas tiešās un netiešās darbības novērtē atsevišķi.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētajos novērtējumos izvērtē panākumus virzībā uz 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu, ņemot vērā attiecīgos rezultātu rādītājus, kas noteikti II pielikumā.

4. Ja tas ir lietderīgi un iespējams, dalībvalstis Komisijai sniedz datus un informāciju, kas vajadzīgi attiecīgo pasākumu uzraudzībai un novērtēšanai.

5. Komisija 1. un 2. punktā minēto novērtējumu secinājumus kopā ar saviem apsvērumiem paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

III SADAĻA

NOBEIGUMA UN PĀREJAS NOTEIKUMI

23. pants

Atcelšanas un pārejas noteikumi

1. No 2014. gada 1. janvāra atceļ 1980. gada 16. decembra Lēmums, ar ko izveido Padomdevēju komiteju kodolsintēzes programmai, Lēmums 84/338/*Euratom*, EOTK, EEK, Lēmums 2006/970/*Euratom*, Lēmums 2006/976/*Euratom*, Lēmums 2006/977/*Euratom*, Regula (*Euratom*) Nr. 1908/2006, Lēmums 2012/93/*Euratom*, Regula (*Euratom*) Nr. 139/2012, Lēmums 2012/94/*Euratom* un Lēmums 2012/95/*Euratom*.

2. Darbības, kurām tiek piešķirts Kopienas finansiālais ieguldījums saskaņā ar programmām, kas izveidotas ar 1. punktā minētajiem lēmumiem, un ar tiem saistītās finansiālās saistības līdz to pabeigšanai turpina reglamentēt ar noteikumiem, kas piemērojami minētajām programmām.

3. Ar 4. pantā minēto finanšu piešķirumu var segt arī tāda tehniskā un administratīvā atbalsta izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju starp minēto programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Lēmumu 2012/93/*Euratom*, Lēmumu 2012/94/*Euratom* un Lēmumu 2012/95/*Euratom*.

4. Lai nodrošinātu nepārtrauktu Kopienas atbalstu kodolsintēzes pētniecībai, par izdevumiem, kas no 2014. gada 1. janvāra radušies I pielikuma i) punktā minētajiem programmas līdzfinansējuma atbalsta saņēmējiem, ir tiesības saņemt Kopienas atbalstu.

24. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 16. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. JUKNA

I PIELIKUMS

PASĀKUMI

Euratom programmas pamatojums – sagatavošanās 2020. gadam

Sasniedzot 3. pantā noteiktos mērķus, *Euratom* programma nostiprina rezultātus, kas tiek gūti pamatprogrammas "Apvārnis 2020" trīs prioritārajās jomās, proti, *zinātnes izcilība, vadošā loma rūpniecībā un sabiedrības problēmu risināšana*.

Kodolenerģija ir viens no tematiem debatēs par cīņu pret klimata pārmaiņām un to, kā mazināt Eiropas atkarību no enerģijas importa. Plašākā kontekstā, proti, saistībā ar ilgtspējīgas energoresursu struktūras izveidi nākotnē, *Euratom* programma ar tās pētniecības pasākumiem sekmēs arī debates par kodolskaldīšanas enerģijas priekšrocībām un trūkumiem attiecībā uz ekonomiku ar zemu oglekļa līmeni. Nodrošinot kodoldrošuma nepārtrauktu uzlabošanu, progresīvākas kodoltehnoloģijas varētu arī piedāvāt iespējas būtiski uzlabot efektivitāti un resursu izmantošanu un radīt mazāk atkritumu nekā pašreizējās konstrukcijas. Kodoldrošības aspektiem tiks pievērsta pēc iespējas lielāka uzmanība.

Euratom programma nostiprina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu kodolenerģijas jomā un koordinē dalībvalstu pētniecības darbības, tādējādi novēršot dublēšanos, saglabājot kritisko masu būtiskākajās jomās un nodrošinot publiskā finansējuma optimālu izmantošanu. Tomēr koordinācija neliegs dalībvalstīm izstrādāt programmas valsts vajadzību apmierināšanai.

Stratēģijā, kas paredz attīstīt kodolsintēzi kā reālu iespēju oglekli neradošai komerciālai enerģijas ražošanai, ievēro ceļvedi – ar noteiktiem starpmērķiem – virzībai uz elektroenerģijas ražošanas mērķi laikposmā līdz 2050. gadam. Minētās stratēģijas īstenošanai Savienībā ir jāveic ar kodolsintēzi saistītā darba pārstrukturēšana, tostarp vadības, finansēšanas un pārvaldības jomā, lai nodrošinātu to, ka uzsvars no tīras pētniecības tiek pārvirzīts uz tādu nākotnes objektu projektēšanu, būvniecību un ekspluatāciju kā *ITER*, *DEMO* un citi. Šajā nolūkā ir vajadzīga cieša sadarbība starp visu Savienības kodolsintēzes kopienu, Komisiju un valstu finansēšanas aģentūrām.

Lai saglabātu Savienības zināšanas, kas vajadzīgas minēto mērķu sasniegšanai, *Euratom* programmai ir vēl vairāk jāpalielina sava loma apmācībā, izveidojot Eiropas nozīmes mācību iestādes, kuras nodrošina īpašu programmu apguvi. Tādējādi tiek turpināta Eiropas pētniecības telpas attīstīšana un jauno dalībvalstu un asociēto valstu integrācija.

Programmas mērķu sasniegšanai vajadzīgie pasākumi*Netiešās darbības*

Lai nodrošinātu to, ka *Euratom* programmas netiešās darbības savstarpēji pastiprina dalībvalstu un privātā sektora pētniecības darbības, darba programmu prioritātes ir jānosaka, pamatojoties uz atbilstošu ieguldījumu no valsts iestādēm un kodolizpētē ieinteresētajām personām, kas apvienojušās struktūrās vai satvaros, piemēram, tehnoloģiju platformās un tehniskos forumos saistībā ar kodolsistēmām un kodoldrošību, galīgo atkritumu apsaimniekošanu un aizsardzību pret radiāciju/nelielas starojuma devas radītu risku, kodolsintēzes pētniecību, vai jebkurā citā atbilstošā kodolenerģijas jautājumos ieinteresēto personu organizācijā vai forumā.

a) atbalstīt kodolsistēmu drošumu; (sabiedrības problēmu risināšana, zinātnes izcilība, vadošā loma rūpniecībā)

Saskaņā ar vispārējo mērķi - atbalsts kopīgiem pētniecības pasākumiem attiecībā uz Savienībā izmantoto reaktoru sistēmu (tostarp kodoldegvielas cikla iekārtu) drošu ekspluatāciju un ekspluatācijas pārtraukšanu vai, ciktāl tas vajadzīgs, lai saglabātu plašās zināšanas kodoldrošības jomā Savienībā, to reaktoru veidu drošu ekspluatāciju, kuri var tikt izmantoti nākotnē, koncentrējoties tikai uz drošības aspektiem, tostarp uz visiem kodoldegvielas cikla aspektiem, piemēram, sadalīšanu un transmutāciju.

b) veicināt drošu un ilgāka termiņa risinājumu izstrādi galīgo kodolatkritumu apsaimniekošanai, tostarp saistībā ar galīgo ģeoloģisko apglabāšanu, kā arī sadalīšanu un transmutāciju (zinātnes izcilība, sabiedrības problēmu risināšana)

Kopīgi un/vai koordinēti pētniecības pasākumi, kas vērsti uz pārējiem izlietotās degvielas un ilgdzīvojošo radioaktīvo atkritumu ģeoloģiskās apglabāšanas pamataspektiem, vajadzības gadījumā ar tehnoloģiju un drošības demonstrējumiem. Minētajiem pasākumiem ir jāveicina vienotas nostājas veidošanu Savienībā attiecībā uz galvenajiem jautājumiem, kas saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu, sākot no degvielas izmantošanas pabeigšanai līdz apglabāšanai.

Pētniecības pasākumi, kas saistīti ar citu tādu radioaktīvo atkritumu plūsmu pārvaldību, attiecībā uz kurām pašlaik nav rūpnieciski pārdomātu procesu.

- c) atbalstīt ar kodoljautājumiem saistīto zināšanu un izcilības attīstību un ilgtspējību Savienībā (zinātnes izcilība)

Kopīgu apmācības un mobilitātes darbību veicināšana starp pētniecības centriem un rūpniecības nozari un starp dažādām dalībvalstīm un asociētām valstīm, kā arī atbalsts starpdisciplināras ar kodolenerģiju saistītas kompetences saglabāšanai, lai ilgtermiņā garantētu atbilstoši kvalificētu pētnieku, inženieru un darbinieku pieejamību Savienības kodolenerģijas nozarē.

- d) atbalstīt aizsardzību pret radiāciju un radiācijas medicīnisko pielietojumu izstrādi, tostarp radioizotopu drošu piegādi un izmantošanu (zinātnes izcilība, sabiedrības problēmu risināšana)

Kopīgi un/vai koordinēti pētniecības pasākumi, jo īpaši saistībā ar tiem riskiem, ko rada rūpniecībā, medicīnā vai vidē saņemtu nelielu starojuma devu iedarbība, ar ārkārtas pārvaldību negadījumos, kas saistīti ar radiāciju, kā arī saistībā ar radioekoloģiju, lai nodrošinātu Eiropas nozīmes zinātnisko un tehnoloģisko bāzi stabilai, atbilstīgai un sociāli pieņemamai aizsardzības sistēmai.

Pētniecības pasākumi saistībā ar jonizējošā starojuma medicīniskiem pielietojumiem un ekspluatācijas drošības aspekti, kas saistīti ar aizsardzību pret radiāciju, un to izmantošana.

- e) virzīties uz kodolsintēzes kā enerģijas avota demonstrēšanu, izmantojot pašreizējās un nākotnes kodolsintēzes iekārtas (vadošā loma rūpniecībā, sabiedrības problēmu risināšana)

Atbalsts kopīgiem pētniecības pasākumiem, ko veic Eiropas Kodolsintēzes attīstības nolīguma dalībnieki un jebkādi i) punktā minētie tiesību subjekti, lai nodrošinātu, ka ātri tiek uzsākti: produktīva *ITER* ekspluatācija, tostarp tiek izmantoti saistītie objekti (tostarp projekts "Kopīgais Eiropas tors" (*Joint European Torus (JET)*)), integrēta modelēšana, cita starpā izmantojot augstas veiktspējas datorus, kā arī apmācības pasākumi, lai sagatavotu pētnieku un inženieru nākamo paaudzi.

- f) veidot pamatu nākotnes kodolsintēzes spēkstacijām, attīstot materiālus, tehnoloģijas un skices projektu (vadošā loma rūpniecībā, sabiedrības problēmu risināšana)

Atbalsts kopīgiem pasākumiem, ko veic Eiropas Kodolsintēzes attīstības nolīguma dalībnieki un jebkādi i) punktā minētie tiesību subjekti, lai izstrādātu un kvalificētu materiālus spēkstacijas demonstrācijas modelim, kam cita starpā ir nepieciešams sagatavošanās darbs atbilstošas materiālu testēšanas iekārtas izveidei un sarunas par Savienības dalību atbilstošā starptautiskā satvarā tādas iekārtas vajadzībām. Šādā izstrādē un kvalificēšanā ir jāizmanto visi pieejamie eksperimentālie, skaitļošanas un teorētisko spēju līmeņi.

Atbalsts kopīgiem pētniecības pasākumiem, kurus veic Eiropas Kodolsintēzes attīstības nolīguma dalībnieki un jebkādi i) punktā minētie tiesību subjekti un ar kuru palīdzību izvērtē reaktoru ekspluatācijas jautājumus un izstrādā un demonstrē visas tehnoloģijas, kas ir būtiskas kodolsintēzes spēkstacijas demonstrācijas modelim. Minētie pasākumi ietver spēkstacijas demonstrācijas modeļa pilnīga(-u) skices projekta(-u) sagatavošanu un izpēti par iespēju izmantot stellaratorus kā spēkstacijas tehnoloģiju.

- g) veicināt inovāciju un rūpniecības konkurētspēju (vadošā loma rūpniecībā)

Pasākumi, lai īstenotu vai atbalstītu zināšanu pārvaldību un tehnoloģiju nodošanu no pētniecības, ko līdzfinansē ar *Euratom* programmu, rūpniecības nozarei, kas izmanto visus pētniecības novatoriskos aspektus.

Inovācijas veicināšana, cita starpā nodrošinot atklātu piekļuvi zinātniskajām publikācijām, datubāzi zināšanu pārvaldībai un izplatīšanai un veicinot ar tehnoloģiju saistītu tēmu iekļaušanu izglītības programmās.

Ilgtermiņā *Euratom* programma atbalsta konkurētspējīgas kodolsintēzes rūpniecības nozares sagatavošanu un attīstīšanu, vajadzības gadījumā veicinot privātā sektora un MVU iesaistīšanos, jo īpaši īstenojot tehnoloģijas ceļvedi kodolsintēzes spēkstacijas izveidei ar rūpniecības nozares aktīvu iesaistīšanos projektēšanas un attīstības projektos.

- h) nodrošināt Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūru pieejamību un izmantošanu (zinātnes izcilība)

Pasākumi, lai atbalstītu galveno pētniecības infrastruktūru izbūvi, renovāciju, izmantošanu un nepārtrauktu pieejamību *Euratom* programmā, kā arī nodrošinātu atbilstošu piekļuvi minētajām infrastruktūrām un sadarbību starp tām.

i) Eiropas Kodolsintēzes programma

Tiesību subjektiem, ko izveidojušas vai izraudzījušas dalībvalstis un jebkura ar *Euratom* programmu asociēta trešā valsts un kas izstrādā kopēju tādu darbību programmu, ar kurām tiek īstenots ceļvedis, lai līdz 2050. gadam sasniegtu elektroenerģijas ražošanas mērķi, ir jāpiešķir dotācija (programmas līdzfinansējuma darbība). Šāda dotācija var ietvert no Kopienas piešķirtus līdzekļus natūrā, piemēram, iespēju izmantot *JET* iekārtu zinātniskiem un tehniskiem mērķiem saskaņā ar Līguma 10. pantu vai Komisijas personāla norīkošanu.

JRC tiešās darbības

Prioritātes tiešajām darbībām ir jānosaka, apspriežoties ar Komisijas politikas ģenerāldirektorātiem un *JRC* valdi.

Ar kodolenerģiju saistīto *JRC* darbību mērķis ir atbalstīt Padomes Direktīvu 2009/71/*Euratom* ⁽¹⁾ un 2011/70/*Euratom* ⁽²⁾, kā arī Padomes secinājumu īstenošanu, piešķirot prioritāti visaugstākajiem kodoldrošuma standartiem Savienībā un starptautiskā mērogā.

JRC jo īpaši ir jāsniedz ieguldījums ar kodoldrošumu saistītajos pētījumos, kas nepieciešami kodolenerģijas un citu ar kodolskaldīšanu nesaistītu lietojumu drošai, nekaitīgai un miermīlīgai izmantošanai. *JRC* nodrošina zinātnisko bāzi attiecīgajiem Savienības politikas virzieniem un vajadzības gadījumā atbilstoši savai misijai un kompetencei reaģē uz kodolnegadījumiem, incidentiem un avārijām. Šajā sakarā *JRC* veic pētniecību un novērtēšanu, nodrošina atsaucēs materiālus un standartus un sniedz specializētu apmācību un izglītību. Attiecīgā gadījumā cenšas nodrošināt sinerģiju ar attiecīgām transversālām ierosmēm, lai optimizētu cilvēkresursus un finanšu resursus un izvairītos no dublēšanās kodolpētniecības un attīstības jomā Eiropas Savienībā. *JRC* darbības minētajās jomās tiks veiktas, ņemot vērā attiecīgās ierosmes reģionu, dalībvalstu vai Eiropas Savienības līmenī saistībā ar Eiropas pētniecības telpas veidošanu.

a) uzlabot kodoldrošumu, tostarp kodolreaktoru un degvielas drošumu, atkritumu apsaimniekošanu, tostarp saistībā ar galīgo ģeoloģisko apglabāšanu, kā arī sadalīšanu un transmutāciju; ekspluatācijas pārtraukšanu un gatavību ārkārtas situācijām

JRC veicina tādu instrumentu un metožu izstrādi, kuri izmantojami, lai sasniegtu augstus drošības standartus attiecībā uz Eiropai svarīgām kodoliekārtām un kodoldegvielas cikliem. Minētie instrumenti un metodes ietver:

- 1) smagu avāriju analīzi, modelēšanu un metodoloģiju kodoliekārtu darbības drošības pielaižu novērtēšanai; atbalstu vienotas pieejas izstrādei Eiropā attiecībā uz progresīvu degvielas ciklu un projektu novērtēšanu; ekspluatācijas pieredzē gūto atziņu izpēti un izplatīšanu. *JRC* turpina īstenot projektu "Eiropas Informācijas centrs atgriezeniskās saites sniegšanai par kodolspēkstaciju ekspluatācijas pieredzi", lai koncentrētu tā darbības uz kodoldrošuma problēmām pēc avārijas Fukušimā, aicinot izmantot dalībvalstu kompetenci šajā jomā.
- 2) zinātniskās nenoteiktības mazināšanu, prognozējot kodolatkritumu reakciju ilgtermiņā un radionuklīdu izkliedi vidē, kodoliekārtu ekspluatācijas pārtraukšanas pētniecības pamataspektus.
- 3) informācijas apmaiņu ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai nostiprinātu Savienības spēju reaģēt uz kodolavārijām un incidentiem, veicot pētījumus par brīdināšanas sistēmām un modeļiem saistībā ar radioloģisko izkliedi gaisā un mobilizējot resursus un zināšanas kodolavāriju analīzei un modelēšanai.

b) uzlabot kodoldrošību, tostarp drošības pasākumus kodolenerģijas jomā, kodolieroču neizplatīšanu, nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu un ar kodolmateriāliem saistītu tiesu ekspertīzi

Vislielākā iespējamā uzmanība ir jāpievērš kodolieroču neizplatīšanas jomai. *JRC*:

- 1) izstrādā uzlabotu metodoloģiju un atklāšanas/pārbaudes metodes un tehnoloģijas, lai atbalstītu Kopienas drošības pasākumus un pastiprinātu starptautiskos drošības pasākumus.
- 2) izstrādā un piemēro uzlabotas metodes un tehnoloģijas, lai novērstu, atklātu kodolincidentus un ar radioaktīvām vielām saistītus incidentus un reaģētu uz tiem, ieskaitot atklāšanas tehnoloģijas kvalificēšanu un ar kodolmateriāliem saistītas tiesu ekspertīzes metožu un paņēmieni izstrādi cīņai pret nelikumīgu tirdzniecību sinerģijā ar vispārējo CBRN (ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolvielu) regulējumu.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2009/71/*Euratom* (2009. gada 25. jūnijs), ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru (OV L 172, 2.7.2009., 18. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Direktīva 2011/70/*Euratom* (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai (OV L 199, 19.7.2011., 1. lpp.).

- 3) atbalsta Kodolieroču neizplatīšanas līguma īstenošanu un ar Savienību saistītās stratēģijas, veicot analītisku izpēti un uzraugot eksporta kontroles režīmu tehnisko attīstību, lai atbalstītu attiecīgos Komisijas un Savienības dienestus.
- c) palielināt kodolenerģētikas zinātniskās bāzes izcilību standartizācijas vajadzībām
- JRC turpina izstrādāt kodoldrošības un kodoldrošuma zinātnisko bāzi. Uzsvāru liek uz aktīvu, strukturālo materiālu un kodolmateriālu pamatīpašību pētīšanu. Atbalstot Savienības standartizāciju, JRC nodrošina mūsdienīgus kodolstandartus, atsauces datus un mērījumus, tostarp izstrādā un īsteno attiecīgas datubāzes un novērtēšanas instrumentus. JRC atbalsta medicīnisku pielietojumu, proti, jaunas vēža terapijas, kuras pamatā ir apstarošana ar alfa daļiņām, turpmāku attīstīšanu.
- d) veicināt zināšanu pārvaldību, izglītību un apmācību
- JRC ir jāiet kopsolī ar jaunām norisēm tādās jomās kā pētniecība un instrumentu izstrāde, noteikumi drošības un vides nozarēs. Šajā nolūkā ir jāīsteno progresīvs ieguldījumu plāns attiecībā uz zinātniskajām infrastruktūrām.
- Lai saglabātu Savienības vadošās pozīcijas kodoldrošības un kodoldrošuma jomā, JRC ir jāizstrādā zināšanu pārvaldības instrumenti, ar savas Kodolenerģētikas cilvēkresursu observatorijas starpniecību jāuzrauga Savienības norises cilvēkresursu jomā un jānodrošina specializētas apmācības un izglītības programmas, aptverot arī ekspluatācijas pārtraukšanas aspektus.
- e) atbalstīt Savienības kodoldrošuma un kodoldrošības politiku
- JRC ir jāveicina savas zināšanas un izcilība, lai nodrošinātu neatkarīgus zinātniskus un tehniskus pierādījumus, kas varētu būt nepieciešami, lai atbalstītu Savienības kodoldrošuma un kodoldrošības politiku.
- JRC kā *Euratom* īstenošanas pārstāvis ceturtnās paaudzes starptautiskajā forumā (*GIF*) turpina koordinēt Kopienas ieguldījumu *GIF*. JRC īsteno un turpina attīstīt starptautisku sadarbību pētniecības jomā ar galvenajām partnervalstīm un starptautiskām organizācijām (*SAEA*, *ESAO/Kodolenerģijas aģentūru*), lai sekmētu Savienības kodoldrošuma un kodoldrošības politiku.

Transversāli pasākumi Euratom programmā

Lai sasniegtu savus vispārējos mērķus, *Euratom* programma atbalsta papildu pasākumus (tiešas un netiešas darbības, koordināciju un kopīgas plānošanas veicināšanu), kas nodrošina pētniecības centienu sinerģiju kopīgu problēmu risināšanā (piemēram, materiāli, dzesēšanas tehnoloģija, atsauces kodoldati, modelēšana un simulācija, tālvaldība, atkritumu apsaimniekošana, aizsardzība pret radiāciju).

Transversāli pasākumi un mijiedarbība ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020"

Lai sasniegtu *Euratom* programmas mērķus, nodrošina atbilstošu saikni un mijiedarbību ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īpašo programmu, piemēram, izziņojot kopīgus uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus.

Euratom programma var sniegt ieguldījumu aizņēmuma mehānismā un pašu kapitāla mehānismā, kuri izstrādāti saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un kurus paplašina, lai aptvertu 3. pantā minētos mērķus.

Starptautiska sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām

Ir jāturpina starptautiskā sadarbība kodolpētījumos un inovācijā, pamatojoties uz kopīgiem mērķiem un savstarpēju uzticēšanos, nolūkā radīt acīmredzamu un būtisku labumu Savienībai un tās videi. Sniedzot ieguldījumu 3. pantā noteikto konkrēto mērķu sasniegšanā, Kopiena cenšas nostiprināt Savienības zinātniskās un tehniskās zināšanas, noslēdzot starptautiskus sadarbības nolīgumus, un veicināt Savienības kodolrūpniecības piekļuvi jaunietekmes tirgiem.

Starptautiskās sadarbības pasākumus veicina ar daudzpusēju struktūru (piemēram, *IAEA*, *OECD*, *ITER*, *GIF*) palīdzību un īstenojot pašreizējo divpusējo sadarbību vai nodibinot jaunu divpusējo sadarbību ar valstīm, kurām ir spēcīga pētniecības, attīstības un rūpnieciskā bāze, kā arī pētnieciskās iekārtas, kas tiek ekspluatētas, projektētas vai būvētas.

II PIELIKUMS

REZULTĀTU RĀDĪTĀJI

Šajā pielikumā katram *Euratom* programmas konkrētajam mērķim ir noteikti vairāki pamatrādītāji rezultātu un ietekmes novērtēšanai, kurus *Euratom* programmas īstenošanas gaitā var sīkāk precizēt.

1. Netiešo darbību īstenošanas rādītāji

- a) atbalstīt kodolsistēmu drošumu
 - Tādu projektu (kopīgie pētījumi un/vai koordinētas darbības) skaits, kuri varētu acīmredzami uzlabot kodol-drošības praksi Eiropā.
- b) veicināt drošu un ilgtermiņa risinājumu izstrādi galīgo kodolatkritumu apsaimniekošanai, tostarp saistībā ar galīgo ģeoloģisko apglabāšanu, kā arī sadalīšanu un transmutāciju
 - Tādu projektu skaits, kuri palīdz izstrādāt ilgtermiņa risinājumus galīgo kodolatkritumu apsaimniekošanai.
- c) atbalstīt ar kodoljautājumiem saistīto zināšanu un izcilības attīstību un ilgtspējību Savienībā
 - Apmācība ar pētniecības starpniecību – ar *Euratom* kodolskaldīšanas projektu starpniecību atbalstīto doktorantu un pēcdoktorantūras pētnieku skaits.
 - Stipendiātu un praktikantu skaits *Euratom* kodolsintēzes programmā.
- d) atbalstīt aizsardzību pret radiāciju un radiācijas medicīnisko pielietojumu izstrādi, tostarp radioizotopu drošu piegādi un izmantošanu
 - Tādu projektu skaits, kuriem varētu būt acīmredzama ietekme uz reglamentācijas praksi saistībā ar aizsardzību pret radiāciju un uz medicīnisku radiācijas pielietojumu izstrādi.
- e) virzīties uz kodolsintēzes kā enerģijas avota demonstrējumiem, izmantojot pašreizējās un nākotnes kodolsintēzes iekārtas
 - Publikāciju skaits īpaši ietekmīgos zinātniski recenzētos žurnālos.
- f) veidot pamatu nākotnes kodolsintēzes spēkstacijām, attīstot materiālus, tehnoloģijas un skices projektu
 - To 2014.–2018. gadam noteikto Kodolsintēzes ceļveža starpmērķu skaits, kuri sasniegti ar *Euratom* programmas palīdzību.
- g) veicināt inovāciju un rūpniecības konkurētspēju
 - No kodolsintēzes pētniecības uzņēmumiem atdalījušos uzņēmumu skaits *Euratom* programmā.
 - Patenta pieteikumu un piešķirto patentu skaits, kuru pamatā ir *Euratom* programmas atbalstītās pētniecības darbības.
- h) nodrošināt Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūru pieejamību un izmantošanu
 - Tādu pētnieku skaits, kuriem ar *Euratom* programmas atbalstu ir piekļuve pētniecības infrastruktūrai.

2. Tiešo darbību īstenošanas rādītāji

- a) ietekmes rādītājs attiecībā uz JRC politikas atbalstu
 - Tādu gadījumu skaits, kad ir jūtama būtiska ietekme uz Savienības politikas virzieniem, kura izriet no JRC sniegtā tehniskā un zinātniskā politikas atbalsta.

b) JRC zinātniskās produktivitātes rādītājs

— Zinātniski recenzētu publikāciju skaits

Rādītājus, kas minēti a) un b) apakšpunktā, var atspoguļot saskaņā ar šādiem Kopienas tiešo darbību mērķiem:

- uzlabot kodoldrošumu, tostarp kodolreaktoru un degvielas drošumu, atkritumu apsaimniekošanu, tostarp saistībā ar galīgo ģeoloģisko apglabāšanu, kā arī sadalīšanu un transmutāciju, ekspluatācijas pārtraukšanu un gatavību ārkārtas situācijām;
 - uzlabot kodoldrošību, tostarp drošības pasākumus kodolenerģijas jomā, kodolieroču neizplatīšanu, nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu un ar kodolmateriāliem saistītu tiesu ekspertīzi;
 - palielināt kodolenerģētikas zinātniskās bāzes izcilību standartizācijas vajadzībām;
 - veicināt zināšanu pārvaldību, izglītību un apmācību;
 - atbalstīt Savienības kodoldrošuma un kodoldrošības politiku.
-

LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS

(2013. gada 3. decembris),

ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads), un atceļ Lēmumus 2006/971/EK, 2006/972/EK, 2006/973/EK, 2006/974/EK un 2006/975/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2013/743/ES)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un īpaši tā 182. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 182. panta 3. punktu ar 2013. gada 11. decembris Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ⁽³⁾ izveidotā Pētniecības un inovācijas pamatprogramma "Apvārsnis 2020" (pamatprogramma "Apvārsnis 2020") ir jāīsteno ar īpašu programmu, kurā izklāstīti konkrēti mērķi un to īstenošanas noteikumi, noteikts tās ilgums un par vajadzīgiem uzskatītie līdzekļi.

⁽¹⁾ OV C 181, 21.6.2012., 111. lpp.

⁽²⁾ OV C 277, 13.9.2012., 143. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 104. lpp).

(2) Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgo mērķi īsteno, izmantojot trīs prioritātes, kas vēltas tam, lai radītu izcilu zinātni ("Zinātnes izcilība"), veidotu vadošo lomu rūpniecībā ("Vadošā loma rūpniecībā") un risinātu sabiedrības problēmas ("Sabiedrības problēmu risināšana"). Vispārīgo mērķi īsteno arī ar konkrētajiem mērķiem "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" un "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to". Šīs prioritātes un konkrētie mērķi būtu jāīsteno ar īpašu programmu, kurā katrai no šīm trim prioritātēm būtu vēltā viena daļa, proti, viena daļa konkrētajam mērķim "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana", viena daļa konkrētajam mērķim "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to" un viena daļa – Kopīgā pētniecības centra (JRC) ar kodolenerģiju nesaistītām tiešajām darbībām.

(3) Visām trim pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēm un konkrētajiem mērķiem būtu jāietver starptautiska dimensija. Pasākumi, kas ietver starptautisku sadarbību, būtu jāsaģlabā vismaz Septītās pamatprogrammas pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007.–2013. gads) ("Septītā pētniecības pamatprogramma") līmenī, kas pieņemta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1982/2006/EK ⁽⁴⁾.

(4) Kamēr Regulā (ES) Nr. 1291/2013 ir izklāstīti pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgais mērķis, prioritātes un konkrēto mērķu un veicamo pasākumu pamatvirzieni, īpašajā programmā būtu jānosaka katras atsevišķās daļas konkrētie mērķi un pasākumu pamatvirzieni. Regulā (ES) Nr. 1291/2013 izklāstītie īstenošanas nosacījumi, tostarp tie, kas saistīti ar ētiskajiem principiem, pilnībā attiecas arī uz šo īpašo programmu.

(5) Būtu jānodrošina, ka īpašās programmas daļas cita citu papildina un katra no tām tiek īstenota saskaņoti ar pārējām īpašās programmas daļām.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1982/2006/EK (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007. līdz 2013. gads) (OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp).

- (6) Ir ārkārtīgi svarīgi nostiprināt, izvērst un paplašināt Savienības zinātniskās bāzes izcilību un nodrošināt pasaules līmeņa pētījumus un talantus, lai nodrošinātu Eiropas konkurētspēju un labklājību ilgtermiņā. Īstenojot prioritāti "Zinātnes izcilība", būtu jāatbalsta Eiropas Pētniecības padomes (EPP) pasākumi, kas ir saistīti ar progresīviem pētījumiem, nākotnes un jaunām tehnoloģijām, Marijas Sklodovskas-Kirī (*Marie Skłodowska-Curie*) vārdā nosauktajām darbībām un Eiropas pētniecības infrastruktūrām. Īstenojot šīs darbības, būtu jātiecas veidot kompetenci ilgtermiņā, īpašu uzsvāru liekot uz nākamo zinātnes, sistēmu un pētnieku paaudzi un sniedzot atbalstu jauniem talantiem no visas Savienības un asociētajām valstīm. Savienības darbībām, kuru mērķis ir atbalstīt zinātnes izcilību, būtu jāpalīdz konsolidēt Eiropas pētniecības telpu (EPT) un padarīt Savienības zinātnes sistēmu konkurētspējīgāku un pievilcīgāku pasaules mērogā.
- (7) Prioritātē "Zinātnes izcilība" veiktās pētniecības darbības būtu jānosaka saskaņā ar zinātnes vajadzībām un iespējām. Pētniecības programma būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar zinātnieku kopienas. Pētījumi būtu jāfinansē, pamatojoties uz izcilību.
- (8) EPP būtu jāaizstāj tā EPP, kura tika izveidota ar Komisijas Lēmumu 2007/134/EK⁽¹⁾, un tai vajadzētu būt šīs padomes pēctecei. Tās darbībai būtu jāatbilst noteiktajiem zinātniskās izcilības, autonomijas, efektivitātes un pārredzamības principiem.
- (9) Lai uzturētu un palielinātu Savienības vadošo lomu rūpniecībā, privātajā sektorā ir steidzami jāveicina pētniecība un attīstība un ieguldījumi inovācijā, jāveicina uzņēmējdarbības vajadzībām atbilstoša pētniecība un inovācija un jāpaātrina jaunu tehnoloģiju attīstība, ar ko tiks likts pamats nākotnes uzņēmumiem un ekonomikas izaugsmei. Īstenojot prioritāti "Vadošā loma rūpniecībā", būtu jāatbalsta ieguldījumi izcilā pētniecībā un inovācijā galvenajās pamattehnoloģijās un citās rūpnieciskās tehnoloģijās, jāveicina tas, lai inovatīviem uzņēmumiem un projektiem tiktu nodrošināta labāka piekļuve riska kapitāla finansējumam, un jānodrošina Savienības mēroga atbalsts inovācijām mikrouzņēmumos, mazos un vidējos uzņēmumos (MVU).
- (10) Kosmosa izpēte un inovācija, kas ir Savienības dalīta kompetence, kā saskaņots elements būtu jāiekļauj prioritātē "Vadošā loma rūpniecībā", lai maksimāli palielinātu šīs jomas ietekmi uz zinātni, ekonomiku un sabiedrību un nodrošinātu efektīvu un izmaksu ziņā lietderīgu īstenošanu.
- (11) Lai risinātu sabiedrības svarīgākās problēmas, kas apzinātas stratēģijā "Eiropa 2020 — stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" (stratēģija "Eiropa 2020"), nepieciešami būtiski ieguldījumi pētniecībā un inovācijā, lai attīstītu un izmantotu novatoriskus un progresīvus risinājumus, kam ir nepieciešamais mērogs un darbības joma. Šīs problēmas vienlaikus nozīmē būtiskas ekonomiskās iespējas inovatīviem uzņēmumiem un tāpēc veicina Savienības konkurētspēju un nodarbinātību tajā.
- (12) Ar prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana" būtu jāceļ pētniecības un inovācijas efektivitāte reaģēšanā uz galvenajām sabiedrības problēmām, atbalstot izcilu pētniecību un inovāciju. Minētie pasākumi būtu jāīsteno, izmantojot uz problēmām balstītu pieeju, kas apvieno resursus un zināšanas dažādās jomās, tehnoloģijās un disciplīnās. Visu šo problēmu risināšanā svarīga nozīme ir pētniecībai sociālajās un humanitārajās zinātnēs. Šīs daļas pasākumiem būtu jāaptver pilns pētniecības un inovācijas spektrs, tostarp ar inovācijām saistīti pasākumi, piemēram, izmēģinājumi, demonstrējumi, testgultnes un atbalsts publiskajam iepirkumam, pirmsnormatīviem pētījumiem un standartu izstrādei un inovāciju ieviešana tirgū. Īstenojot šos pasākumus, vajadzības gadījumā būtu jāsniedz tiešs atbalsts atbilstīgo nozaru politikas kompetencēm Savienības līmenī. Visu problēmu risinājumiem būtu jāveicina virsmērķa – ilgtspējīgas attīstības – sasniegšana.
- (13) Prioritātē "Sabiedrības problēmu risināšana" un konkrētajā mērķī "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās" būtu vajadzīgs pienācīgs līdzsvars starp maziem un lieliem projektiem.
- (14) Konkrētā mērķa "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" uzdevums būtu pilnībā izmantot Eiropas talantu kopuma potenciālu un nodrošināt to, ka ieguvumi no inovāciju virzītas ekonomikas visā Savienībā tiek gan maksimāli palielināti, gan plaši izplatīti atbilstoši izcilības principam.
- (15) Konkrētā mērķa "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to" uzdevums būtu veidot efektīvu zinātnes un sabiedrības sadarbību, veicināt jaunu talantu piesaistīšanu zinātnei un zinātnisku izcilību apvienot ar sociālu izpratni un atbildību.
- (16) Kā neatņemamai pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" daļai JRC būtu jāturpina sniegt neatkarīgu uz saņēmēju orientētu zinātnisku un tehnisku atbalstu Savienības politikas formulēšanai, izstrādei, ieviešanai un uzraudzībai. Lai izpildītu savu uzdevumu, JRC būtu jāveic augstākajai kvalitātei atbilstoša pētniecība. Īstenojot tiešās darbības saskaņā ar savu uzdevumu, JRC īpaša nozīme būtu jāpiešķir Savienībai būtiskām jomām, proti, gudrai, iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei, un daudzgažu finanšu shēmas (2014.-2020. gads) iedaļās "Drošība un pilsonība" un "Globāla Eiropa".

(1) Komisijas Lēmums 2007/134/EK (2007. gada 2. februāris), ar ko izveido Eiropas Pētniecības padomi (OV L 57, 24.2.2007., 14. lpp.).

(17) JRC tiešās darbības būtu jāsteno elastīgi, efektīvi un pārredzami, ņemot vērā atbilstīgās JRC lietotāju un Savienības politiku vajadzības un ievērojot mērķi aizsargāt Savienības finanšu intereses. Minētās pētniecības darbības vajadzības gadījumā būtu jāpielāgo šīm vajadzībām un arī tendencēm zinātnes un tehnikas jomā, un šajās darbībās būtu jācenšas sasniegt zinātnisku izcilību.

(18) JRC būtu jāturpina rast papildu resursi, īstenojot konkurējošas darbības, tostarp ar dalību pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" netiešajās darbībās, ar trešo personu darbu un – mazākā apmērā – ar intelektuālā īpašuma izmantošanu.

(19) Ar īpašo programmu būtu jāpapildina darbības, ko veic dalībvalstīs, kā arī citas Savienības darbības, kas ir nepieciešamas saistībā ar vispārējiem stratēģiskajiem centieniem īstenot stratēģiju "Eiropa 2020".

(20) Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2001/822/EK ⁽¹⁾ aizjūras zemju un teritoriju tiesību subjekti ir tiesīgi piedalīties pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", ievērojot tajā paredzētos īpašos nosacījumus.

(21) Lai nodrošinātu to, ka īpašie nosacījumi finanšu mehānismu izmantošanai atspoguļo tirgus situāciju, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai tā varētu pielāgot vai turpināt izstrādāt īpašos nosacījumus finanšu mehānismu izmantošanai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Padomei.

(22) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus īpašās programmas īstenošanai, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras, lai tā pieņemtu darba programmas īpašās programmas īstenošanai.

(23) Īstenošanas pilnvaras, kas saistītas darba programmām prioritātēm "Zinātnes izcilība", "Vadošā loma rūpniecībā" un "Sabiedrības problēmu risināšana" un konkrētajiem mērķiem "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana"

un "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to", būtu jāsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾.

(24) Attiecībā uz zinātnisko un tehnoloģisko saturu, kas iekļauts īpašās programmas daļā, kas aptver JRC ar kodolenerģiju nesaistītās tiešās darbības, ir notikusi apspriešanās ar JRC valdi, kas izveidota saskaņā ar Komisijas Lēmumu Nr. 96/282/Euratom ⁽³⁾.

(25) Juridiskās noteiktības un skaidrības nolūkos Padomes Lēmums 2006/971/EK ⁽⁴⁾, Padomes Lēmums 2006/972/EK ⁽⁵⁾, Padomes Lēmums 2006/973/EK ⁽⁶⁾, Padomes Lēmums 2006/974/EK ⁽⁷⁾, Padomes Lēmums 2006/975/EK ⁽⁸⁾ būtu jāatceļ.

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU:

I SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo lēmumu izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno Regulu (ES) Nr. 1291/2013, un izvirza konkrētus mērķus Savienības atbalstam, kas paredzēts minētās regulas 1. pantā izklāstītajiem pētniecības un inovācijas pasākumiem, kā arī nosaka tā īstenošanas noteikumus.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Lēmums 96/282/Euratom (1996. gada 10. aprīlis) par Kopīgā pētniecības centra reorganizāciju (OV L 107, 30.4.1996., 12. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Lēmums 2006/971/EK (2006. gada 19. decembris) par īpašo programmu "Sadarbība", ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.) (OV L 400, 30.12.2006., 86. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Lēmums 2006/972/EK (2006. gada 19. decembris) par īpašo programmu "Idejas", ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.) (OV L 400, 30.12.2006., 243. lpp.).

⁽⁶⁾ Padomes Lēmums 2006/973/EK (2006. gada 19. decembris) par īpašo programmu "Cilvēki", ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.) (OV L 400, 30.12.2006., 272. lpp.).

⁽⁷⁾ Padomes Lēmums 2006/974/EK (2006. gada 19. decembris) par īpašo programmu "Spējas", ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.) (OV L 400, 30.12.2006., 299. lpp.).

⁽⁸⁾ Padomes Lēmums 2006/975/EK (2006. gada 19. decembris) par īpašo programmu, ko īsteno ar Kopīgā pētniecības centra tiešām darbībām atbilstīgi Eiropas Kopienas Septītajai pamatprogrammai pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.) (OV L 400, 30.12.2006., 368. lpp.).

⁽¹⁾ Padomes Lēmums 2001/822/EK (2001. gada 27. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Kopienas ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 314, 30.11.2001., 1. lpp.).

2. pants

Īpašās programmas izveide

1. Ar šo laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) (turpmāk "īpašā programma").

2. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 5. panta 2. –4. punktu īpašo programmu veido šādas daļas:

- a) I daļa "Zinātnes izcilība";
- b) II daļa "Vadošā loma rūpniecībā";
- c) III daļa "Sabiedrības problēmu risināšana";
- d) IV daļa "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana";
- e) V daļa "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to";
- f) VI daļa "Ar kodolenerģiju nesaistītas Kopīgā pētniecības centra (JRC) tiešās darbības".

3. pants

Konkrētie mērķi

1. Ar I daļu "Zinātnes izcilība" atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1291/2013 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajai prioritātei "Zinātnes izcilība" stiprina Eiropas pētniecības izcilību, īstenojot šādus konkrētos mērķus:

- a) stiprināt progresīvo pētījumu jomu, īstenojot Eiropas Pētniecības padomes (EPP) ("Eiropas Pētniecības padome (EPP)") pasākumus;
- b) stiprināt pētniecību nākotnes un jauno tehnoloģiju ("Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (NJT)") jomā;
- c) stiprināt prasmes, apmācību un profesionālo izaugsmi, īstenojot Marijas Sklodovskas-Kirī (*Marie Skłodowska-Curie*) vārdā nosauktās darbības ("Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības");
- d) stiprināt Eiropas pētniecības infrastruktūras, tostarp e-infrastruktūras ("Eiropas pētniecības infrastruktūra").

Šo konkrēto mērķu īstenošanai paredzēto pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma I daļā.

2. Ar II daļu "Vadošā loma rūpniecībā" atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1291/2013 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajai prioritātei "Vadošā loma rūpniecībā" nostiprina vadošo lomu rūpniecībā un uzlabo konkurētspēju, īstenojot šādus konkrētos mērķus:

- a) palielināt Eiropas vadošo lomu rūpniecībā, īstenojot pētniecības, tehnoloģijas attīstības, demonstrējumu un inovācijas pasākumus šādās pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomās ("Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās"):
 - i) informācijas un komunikācijas tehnoloģijas ("IKT");
 - ii) nanotehnoloģijas;
 - iii) progresīvie materiāli;
 - iv) biotehnoloģija;
 - v) progresīvā ražošana un pārstrāde;
 - vi) kosmos;
- b) uzlabot piekļuvi riska kapitāla finansējumam, kas paredzēts ieguldījumiem pētniecībā un inovācijā ("Piekļuve riska kapitāla finansējumam");
- c) palielināt inovāciju MVU ("Inovācija MVU").

Šo konkrēto mērķu īstenošanai paredzēto pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma II daļā.

Lai izmantotu finanšu mehānismus, kas paredzēti saistībā ar pirmās daļas b) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, piemēro īpašus nosacījumus. Šie nosacījumi ir izklāstīti I pielikuma II daļas 2. iedaļā.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 11. pantu par izmaiņām attiecībā uz to, cik liela ir pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pašu kapitāla mehānisma ieguldījumu daļa kopējos Savienības ieguldījumos paplašināšanās un izaugsmes posmā, ņemot vērā I pielikuma II daļas 2. iedaļā minētos finanšu instrumentus.

3. Ar III daļu "Sabiedrības problēmu risināšana" palīdz īstenot Regulas (ES) Nr. 1291/2013 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā minēto prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana", veicot pētniecības, tehnoloģijas attīstības, demonstrējumu un inovācijas darbības, ar ko veicina šādu konkrētu mērķu īstenošanu:

- a) uzlabot visu cilvēku veselību un labklājību visa mūža garumā ("Veselība, demogrāfiskās izmaiņas un labklājība");
- b) pietiekamā apjomā nodrošināt drošu, veselīgu un kvalitatīvu pārtiku un citus bioloģiski tīrus produktus, izveidojot produktīvas, ilgtspējīgas un resursu ziņā efektīvas primārās ražošanas sistēmas, veicinot saistītos ekosistēmu pakalpojumus un bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu, kā arī tādas piegādes, pārstrādes un tirdzniecības ķēdes, kurām raksturīga konkurētspēja un zems oglekļa līmenis ("Pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras, jūrlietu un iekšzemes ūdeņu pētniecība un bioekonomika");
- c) pāriet uz uzticamu, izmaksu ziņā pieejamu, sabiedrībā atzītu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu energosistēmu, lai mazinātu atkarību no fosilā kurināmā, ņemot vērā resursu deficīta palielināšanos, augošo pieprasījumu pēc enerģijas un klimata pārmaiņas ("Droša, tīra un efektīva enerģija");
- d) panākt, lai visu iedzīvotāju, ekonomikas un sabiedrības labad Eiropas transporta sistēma būtu resursu ziņā efektīva, klimatam un videi nekaitīga, droša un vienota ("Gudrs, zaļš un integrēts transports");
- e) izveidot resursu un ūdens izmantošanas ziņā efektīvu un pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku un sabiedrību, nodrošināt dabas resursu un ekosistēmu aizsardzību un ilgtspējīgu pārvaldību un izejvielu ilgtspējīgu piegādi un izmantošanu, lai apmierinātu arvien pieaugošā pasaules iedzīvotāju skaita vajadzības, vienlaikus gādājot par to, lai planētas dabas resursu un ekosistēmu izmantošana būtu ilgtspējīga ("Darbība klimata jomā, vides, resursu efektivitāte un izejvielas");
- f) palielināt izpratni par Eiropu, nodrošināt risinājumus un atbalstīt iekļaujošu, novatorisku un domājošu Eiropas sabiedrību, ņemot vērā nepieredzētās pārmaiņas un pieaugošo globālo savstarpējo atkarību ("Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība");
- g) veicināt drošas sabiedrības izveidi Eiropā, ņemot vērā nepieredzētās pārmaiņas un pieaugošo globālo savstarpējo atkarību un apdraudējumu, vienlaikus nostiprinot Eiropai

raksturīgo brīvības un tiesiskuma kultūru ("Droša sabiedrība – aizsargāt Eiropas un tās pilsoņu brīvību un drošību").

Šo konkrēto mērķu īstenošanai paredzēto pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma III daļā.

4. IV daļas "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" veicina konkrēto mērķi "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana", kas noteikts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 5. panta 3. punktā, pilnībā izmantojot Eiropas talantu kopuma potenciālu un nodrošināt to, ka ieguvumi no inovāciju virzītas ekonomikas visā Savienībā tiek gan maksimāli palielināti, gan plaši izplatīti atbilstoši izcilības principam.

Šo konkrēto mērķu īstenošanai paredzēto pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma IV daļā.

5. V daļas "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to" veicina konkrēto mērķi "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to", kas noteikts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 5. panta 3. punktā, veidojot efektīvu zinātnes un sabiedrības sadarbību, zinātnē piesaistot jaunus talantus un zinātnisku izcilību apvienojot ar sociālu izpratni un atbildību.

Šo konkrēto mērķu īstenošanai paredzēto pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma V daļā.

6. Ar VI daļu "Ar kodolenerģiju nesaistītas Kopīgā pētniecības centra (JRC) tiešās darbības" palīdz īstenot visas prioritātes, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1291/2013 5. panta 2. punktā, un tās konkrētais mērķis ir Savienības politikai nodrošināt uz patērētājiem orientētu zinātnisku un tehnisku atbalstu.

Šā konkrētā mērķa darbību pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikuma VI daļā.

7. Īpašo programmu izvērtē, samērojot rezultātu rādītājus ar programmas rezultātiem un ietekmi.

Plašāka informācija par galvenajiem rezultātu rādītājiem ir ietverti II pielikumā.

4. pants

Budžets

1. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 6. panta 1. punktu finansējums īpašās programmas īstenošanai ir EUR 74 316,9 miljoni.

2. Šā panta 1. punktā minēto summu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 6. panta 2. punktu sadala starp šā lēmuma 2. panta 2. punktā uzskaitītajām sešām daļām. Indikatīvs budžeta sadalījums šā lēmuma 3. pantā minētajiem konkrētajiem mērķiem un maksimālā kopējā summa, ko paredzēts ieguldīt JRC darbībās, ir izklāstīti Regulas (ES) Nr. 1291/2013 II pielikumā.

3. Komisijas administratīvajiem izdevumiem izmanto ne vairāk kā 5 % no summām, kas Regulas (ES) Nr. 1291/2013 6. panta 2. punktā ir paredzētas īpašās programmas I – V daļai. Komisija nodrošina, ka programmas laikā tās administratīvie izdevumi samazināsies, un tā centīsies panākt, lai šo izdevumu apmērs 2020. gadā būtu 4,6 % vai mazāks. Šo rādītāju pārskatīšanu iekļauj pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma novērtēšanā, kas paredzēta Regulas (ES) Nr. 1291/2013 32. panta 3. punktā.

4. Vajadzības gadījumā pēc 2020. gada budžetā var iekļaut apropriācijas tehnisku un administratīvu izdevumu segšanai, lai ļautu pārvaldīt pasākumus, kuru īstenošana līdz 2020. gada 31. decembrim vēl nav pabeigta.

II SADAĻA

ĪSTENOŠANA

5. pants

Darba programmas

1. Īpašo programmu īsteno ar darba programmām.

2. Komisija pieņem kopīgas vai atsevišķas darba programmas, lai īstenotu šīs īpašās programmas I līdz V daļu, kuras minētas 2. panta 2. punkta a) līdz e) apakšpunktā, neietverot darbības, ko paredzēts veikt, lai sasniegtu 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi "Eiropas Pētniecības padome (EPP)". Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 10. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Darba programmas, kas paredzētas to darbību īstenošanai, kuru nolūks ir sasniegt konkrēto mērķi "Eiropas Pētniecības padome (EPP)", kas minēts 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un ko saskaņā ar 7. panta 2. punkta b) apakšpunktu izstrādā Zinātniskā padome, Komisija pieņem ar īstenošanas aktu saskaņā ar 10. panta 3. punktā minēto konsultēšanās procedūru. Komisija atkāpjas no Zinātniskās padomes izstrādātās darba programmas tikai tad, ja tā uzskata, ka programma neatbilst šā lēmuma noteikumiem. Tādā gadījumā Komisija darba programmu pieņem ar īstenošanas aktu saskaņā ar 10. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru. Komisija šādu rīcību pienācīgi pamato.

4. Ar īstenošanas aktu Komisija pieņem atsevišķu daudzgadu darba programmu īpašās programmas VI daļai, kas minēta 2. panta 2. punkta d) apakšpunktā.

Šajā darba programmā ņem vērā JRC valdes atzinumu, kas minēts Lēmumā 96/282/Euratom.

5. Darba programmās ņem vērā situāciju zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā valstu, Savienības un starptautiskā līmenī, kā arī saistītas norises politikā, tirgū un sabiedrībā. Vajadzības gadījumā darba programmās ietver informāciju par to, kā tiek koordinēti pētniecības un inovācijas pasākumi, ko veic dalībvalstis (arī savos reģionos), tostarp jomās, kurās ir kopīgas plānošanas iniciatīvas. Vajadzības gadījumā darba programmas atjaunina.

6. Darba programmās, kas paredzētas šā lēmuma 2. panta 2. punkta a) līdz e) apakšpunktā minētās I līdz V daļas īstenošanai, norāda sasniedzamos mērķus, gaidāmos rezultātus, īstenošanas metodi un kopsummā, tostarp vajadzības gadījumā ietver indikatīvu informāciju par izdevumiem, kas ir saistīti ar klimatu. Programmās arī raksturo darbības, kuras plānots finansēt, ietver norādes par katrai darbībai piešķirto summu un indikatīvu īstenošanas grafiku, kā arī apraksta daudzgadu pieeju un stratēģiskas norādes turpmākajiem īstenošanas gadiem. Attiecībā uz dotācijām programmās ietver prioritātes, atlases un dotāciju piešķiršanas kritērijus un dažādo piešķiršanas kritēriju relatīvo īpatsvaru, kā arī kopējo attiecināmo izmaksu finansējuma maksimālo apmēru. Tajās saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1290/2013 (1) 43. pantu norāda arī visus dalībnieku papildu pienākumus attiecībā uz projekta rezultātu izmantošanu un izplatīšanu. Vajadzības gadījumā darba programmās pieļauj stratēģiskas lejupējas, kā arī augšupējas pieejas, ar kuru palīdzību mērķus sasniedz novatoriskā veidā.

Turklāt šajās darba programmās iekļauj sadaļu, kurā ir uzskaitīti transversāli jautājumi, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 14. pantā un I pielikuma ierāmētajā teksta daļā ar nosaukumu "Transversāli jautājumi un atbalsta pasākumi pamatprogrammā "Apvārsnis 2020"", kuras aptver divus vai vairākus konkrētus mērķus gan vienas prioritātes, gan divu vai vairāku prioritāšu ietvaros. Šīs darbības īsteno integrēti.

7. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, saskaņā ar 10. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru pieņem šādus pasākumus:

a) lēmumu, ar ko apstiprina finansējumu netiešajām darbībām, ja paredzētais Savienības ieguldījums saistībā ar šo programmu ir EUR 2,5 miljoni vai vairāk, izņemot darbības, ko īsteno saskaņā ar šā lēmuma 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi "Eiropas Pētniecības padome (EPP)", un izņemot darbības, ko finansē saskaņā ar izmēģinājuma projektu "Ātrais ceļš uz inovāciju", kas minēts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 24. pantā;

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 81. lpp).

- b) lēmumu, ar ko apstiprina finansējumu darbībām, kas saistītas ar cilvēka embriju un cilvēka embrija cilmes šūnu izmantošanu, un darbībām, ko īsteno saskaņā ar 3. panta 3. punkta g) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi "Droša sabiedrība – aizsargāt Eiropas un tās pilsoņu brīvību un drošību";
- c) lēmumu, ar ko apstiprina finansējumu darbībām, ja paredzētais Savienības ieguldījums saistībā ar šo programmu ir EUR 0,6 miljoni vai vairāk darbībām, ko īsteno saskaņā ar 3. panta 3. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi "Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība", un darbībām konkrēto mērķu, kas minēti 3. panta 4. punktā un 3. panta 5. punktā, "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" un "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to" sasniegšanai;
- d) izstrādā kritērijus programmas novērtēšanai, ko veic saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 32. pantu.

6. pants

Eiropas Pētniecības padome

1. Komisija izveido Eiropas Pētniecības padomi ("EPP"), kuras uzdevums ir īstenot I daļā "Zinātnes izcilība" minētās darbības, kuras ir saistītas ar konkrēto mērķi "Eiropas Pētniecības padome (EPP)", kas minēts šā lēmuma 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Šī EPP ir Eiropas Pētniecības padomes, kas tika izveidota ar Lēmumu 2007/134/EK, pēctece.

2. EPP sastāvā ir 7. pantā minētā neatkarīgā Zinātniskā padome un 8. pantā minētā īpaši izveidotā īstenošanas struktūra.

3. EPP vada priekšsēdētājs, kuru izraugās no pieredzējušu un starptautiski atzītu zinātnieku vidus.

Priekšsēdētāju ieceļ Komisija saskaņā ar pārredzamu darbā pieņemšanas procesu, kurā piedalās īpaši izveidota neatkarīga atlases komiteja; priekšsēdētāja amata pilnvaru termiņš ir četri gadi, un to var atjaunot vienu reizi. Darbā pieņemšanas procesu un izraudzīto kandidātu apstiprina Zinātniskā padome.

Priekšsēdētājs vada Zinātnisko padomi un nodrošina tās vadošo lomu un sadarbību ar īpaši izveidoto īstenošanas struktūru, kā arī pārstāv to zinātnes pasaulē.

4. EPP darbs atbilst šādiem principiem – izcilība zinātnē, autonomija, efektivitāte, izmaksu lietderība, pārredzamība un pārskatatbildība. Tā nodrošina to, ka tiek turpinātas tās EPP darbības, ko veic saskaņā ar Lēmumu 2006/972/EK.

5. Ar EPP pasākumiem atbalsta pētījumus visās jomās, kurus veic individuālas un starpvalstu komandas, kuras savstarpēji konkurē Eiropas līmenī. EPP dotācijas progresīvo pētījumu jomā piešķir, ņemot vērā tikai un vienīgi izcilības kritēriju.

6. Komisija rīkojas kā EPP autonomijas un integritātes garantants un nodrošina tai uzticēto uzdevumu pienācīgu izpildi.

Komisija nodrošina, ka EPP darbību īstenošana atbilst šā panta 4. punktā minētajiem principiem un 7. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajai Zinātniskās padomes izstrādātajai vispārējai stratēģijai EPP.

7. pants

Zinātniskā padome

1. Zinātniskās padomes sastāvā ir zinātnieki, inženieri un pētnieki ar vislabāko reputāciju un atbilstošu erudīciju, vīrieši un sievietes no dažādām vecuma grupām, kuri pārstāv daudzas un dažādas pētniecības jomas un darbojas savā personīgajā statusā neatkarīgi no jebkādu ārēju interešu ietekmes.

Zinātniskās padomes locekļus ieceļ Komisija saskaņā ar neatkarīgu un pārredzamu atlases procedūru, par kuru tā ir vienojusies ar Zinātnisko padomi un kura ietver apspriešanos ar zinātnieku kopienu un ziņojuma sagatavošanu Eiropas Parlamentam un Padomei.

Zinātniskās padomes locekļu pilnvaru termiņš nepārsniedz četrus gadus, un to var atjaunot vienu reizi, pamatojoties uz rotācijas sistēmu, kas nodrošina Zinātniskās padomes darba nepārtrauktību.

2. Zinātniskā padome izstrādā:

- EPP vispārējo stratēģiju;
- darba programmu, kas paredzēta EPP pasākumu īstenošanai;
- metodes un procedūras recenzēšanai un priekšlikumu novērtēšanai, uz kuru pamata atlasa finansējamos projektus;
- savu nostāju visos jautājumos, kuri no zinātnes perspektīvas varētu vairot EPP sasniegumus un ietekmi, kā arī veikto pētījumu kvalitāti;
- rīcības kodeksu, kurā apskatīts arī interešu konfliktu novēršanas jautājums.

No nostājām, ko Zinātniskā padome izstrādājusi atbilstoši pirmās daļas a), c), d) un e) apakšpunktam, Komisija atkāpjas tikai tad, ja tā uzskata, ka nav ievēroti šā lēmuma noteikumi. Šādā gadījumā, lai turpinātu īpašās programmas īstenošanu un mērķu sasniegšanu, Komisija pieņem pasākumus, nosakot jautājumus, kuros tā atkāpjas no Zinātniskās padomes nostājām, un to pienācīgi pamatojot.

3. Zinātniskā padome rīkojas saskaņā ar I pielikuma I daļas 1.1. iedaļā noteiktajām pilnvarām.

4. Zinātniskās padomes darbības vienīgais nolūks ir, ievērojot 6. panta 4. punktā izklāstītos principus, sasniegt konkrēto mērķi "Eiropas Pētniecības padome", kas minēts 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Tā rīkojas godprātīgi un atbildīgi, un savus pienākumus veic efektīvi, nodrošinot pēc iespējas lielāku pārredzamību.

8. pants

Īpaši izveidota īstenošanas struktūra

1. Īpaši izveidotā īstenošanas struktūra ir atbildīga par administratīvo īstenošanu un programmas izpildi, kā aprakstīts I pielikuma I daļas 1.2. iedaļā, un tā palīdz Zinātniskajai padomei veikt visus tās uzdevumus.

2. Komisija nodrošina, ka īpaši izveidotā īstenošanas struktūra stingri, efektīvi un pietiekami elastīgi ievēro tikai un vienīgi EPP mērķus un prasības.

III SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

9. pants

Uzraudzība un informācija par īstenošanu

1. Komisija ik gadus uzrauga un ziņo par pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 31. pantu un šā lēmuma III pielikumu.

2. Komisija regulāri informē 10. pantā minēto komiteju par īpašās programmas netiešo darbību īstenošanas vispārējo gaitu, lai komiteja varētu laikus sniegt attiecīgu ieguldījumu darba programmu sagatavošanā, jo īpaši attiecībā uz daudzgadu pieeju un stratēģisko virzību, un Komisija laikus informē komiteju par visām pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ierosinātajām vai finansētajām darbībām, kas norādītas IV pielikumā.

10. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja ("programmas komiteja"). Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Komiteja sanāk dažādos sastāvos, kas izklāstīti V pielikumā, atbilstoši apspriežamā jautājuma tematam.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

4. Ja ir atsauce uz šo punktu, Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

5. Ja komitejas atzinumu plānots saņemt, izmantojot rakstisku procedūru, šo procedūru izbeidz bez rezultāta, ja atzinuma sniegšanai paredzētajā termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai ja to pieprasa komitejas locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu.

11. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 3. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbības laiku.

3. Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu atsaukt izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo Padomei.

5. Saskaņā ar 3. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Padomei, Padome nav izteikusi iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām Padome ir informējusi Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par vienu mēnesi.

6. Par to, ka Komisija pieņem deleģētos aktus, vai par iebildumiem, kas izteikti pret tiem, vai par to, ka Padome atsauk pilnvaru deleģēšanu, informē Eiropas Parlamentu.

12. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Lēmumus 2006/971/EK, 2006/972/EK, 2006/973/EK, 2006/974/EK un 2006/975/EK atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

2. Tomēr darbības, kas sāktas saskaņā ar šā panta 1. punktā minētajiem lēmumiem, un finanšu saistības, kas attiecas uz saskaņā ar šiem lēmumiem veiktām darbībām, līdz brīdim, kad tās ir pabeigtas, turpina regulēt minētie lēmumi. Vajadzības gadījumā visus uzdevumus, kurus nav pabeigušas komitejas, kas izveidotas ar šā panta 1. punktā minētajiem lēmumiem, pārņem šā lēmuma 10. pantā minētā komiteja.

3. Ar īpašās programmas finanšu piešķirumu var segt arī tādas tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju uz šo īpašo programmu no pasākumiem, uz kuriem attiecas Lēmumi 2006/971/EK, 2006/972/EK, 2006/973/EK, 2006/974/EK un 2006/975/EK.

13. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanās *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

14. pants

Adresāti

Lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2013. gada 3. decembrī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
E. GUSTAS*

I PIELIKUMS

PASĀKUMU PAMATVIRZIENI

Netiešo darbību kopīgie elementi

1. PLĀNOŠANA

1.1. Vispārīgi apsvērumi

Regulā (ES) Nr. 1291/2013 ir iestrādāts principu kopums, kura mērķis ir veicināt programmatisku pieeju, proti, gādāt par to, lai pasākumi stratēģiski un integrēti sekmētu tās mērķu īstenošanu un lai tā un citas saistītās Savienības politikas jomas un programmas cita citu spēcīgi papildinātu.

Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" netiešās darbības tiks īstenotas, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012⁽¹⁾ noteiktos finansēšanas veidus, it īpaši dotācijas, balvas, iepirkumu un finanšu instrumentus. Visi finansēšanas veidi tiks elastīgi izmantoti visu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vispārīgo un konkrēto mērķu īstenošanai, finansēšanas veidu izvēloties atbilstoši konkrētā mērķa vajadzībām un specifikai.

Īpaša uzmanība tiks veltīta tam, lai nodrošinātu līdzsvarotu pieeju pētniecībai un inovācijai, proti, lai aptvertu ne tikai jaunu produktu un pakalpojumu izstrādi uz zinātnisku un tehnoloģisku sasniegumu pamata, bet arī tādus aspektus kā esošo tehnoloģiju izmantošana jaunā veidā, turpmāki uzlabojumi, ar tehnoloģijām nesaistīta inovācija un sociāla inovācija. Vienīgi ar holistisku pieeju inovācijai var vienlaikus gan risināt sabiedrības problēmas, gan panākt to, ka rodas jauni konkurētspējīgi uzņēmumi un rūpniecības nozares.

It īpaši prioritāte "Sabiedrības problēmu risināšana" un konkrētais mērķis "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās" sevišķa uzmanība tiks veltīta pētniecības un inovācijas pasākumiem, kurus papildina ciešā saistībā ar tiešajiem lietotājiem un tirgu veikti pasākumi, piemēram, demonstrējumi, izmēģinājuma projekti vai koncepciju pierādīšana. Vajadzības gadījumā tiks atbalstīta arī sociāla inovācija un pasākumi pieprasījuma pusē, piemēram, iepirkums pirmsstandartizācijas vai pirmskomercializācijas posmā, novatorisku risinājumu iepirkums, standartizācija un citi uz lietotāju orientēti pasākumi, lai paātrinātu novatorisku produktu un pakalpojumu lietošanu un izplatīšanu tirgū. Turklāt katras problēmas un katras tehnoloģijas jomā tiks paredzētas pietiekami plašas iespējas izmantot augšupēju pieeju uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus, un pasākumus darba programmās noteiks vispārīgi. Izstrādās atklātas, vieglas un ātras shēmas, lai Eiropas labākajiem pētniekiem, uzņēmējiem un uzņēmumiem radītu iespēju īstenot pašu izvēlētos progresīvus risinājumus.

Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas gaitā tiks precīzi noteiktas prioritātes, kas ietvers stratēģisku pieeju pētniecības plānošanai, izmantojot tādus pārvaldības veidus, kas vienlaikus ir gan cieši saistīti ar politikas izstrādi, gan tomēr pārsniedz ierastās nozaru politikas robežas. Tam pamatā būs pārliecinoši pierādījumi, analīze un prognozes, un sasniegumu vērtēšanā tiks izmantots stingri noteikts rezultātu rādītāju kopums. Šāda transversāla pieeja plānošanai un pārvaldībai dos iespēju gan efektīvi saskaņot visus pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" konkrētos mērķus, gan risināt problēmas, kas kopīgas visiem konkrētajiem mērķiem, piemēram, ilgtspējas, klimata pārmaiņu, sociālo un humanitāro zinātņu vai jūras zinātņu un tehnoloģiju jautājumus.

Prioritāšu noteikšanas pamatā tikpat lielā mērā būs dažāda veida ieguldījumi un padomi. Vajadzības gadījumā tiks pieaicinātas arī neatkarīgu ekspertu grupas, kas būs īpaši izveidotas, lai sniegtu padomus saistībā ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vai tās konkrēto mērķu īstenošanu. Minētās ekspertu grupas nodrošinās pienācīga līmeņa erudīciju un zināšanas konkrētajās jomās un arī daudzveidīgu profesionālo pieredzi, tostarp akadēmisko aprindu, rūpniecības nozares un pilsoniskās sabiedrības līdzdalību. Vajadzības gadījumā tiks ņemti vērā arī Eiropas Pētniecības telpas un inovācijas jautājumu komitejas (ERAC), citu ar Eiropas Pētniecības telpu (EPT) saistītu grupu un Uzņēmumu politikas grupas padomi saistībā ar stratēģisko prioritāšu apzināšanu un izstrādi.

Nosakot prioritātes, var ņemt vērā arī Eiropas Tehnoloģiju platformu stratēģiskās pētniecības programmas, kopīgās plānošanas iniciatīvas vai Eiropas inovācijas partnerību ieguldījumu. Atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1291/2013 noteikumiem vajadzības gadījumā prioritāšu noteikšanas procesu un to īstenošanu veicinās arī ar publisko sektoru savstarpēju partnerību un ar publiskā un privātā sektora partnerību, kuru atbalsts paredzēts pamatprogrammā "Apvārsnis 2020". Prioritāšu noteikšanas procesā būtiska loma būs arī regulārai mijiedarbībai ar tiešajiem lietotājiem, iedzīvotājiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, ko īsteno ar atbilstošām metodēm, piemēram, ar vienprātības konferencēm, iesaistīšanu tehnoloģiju novērtēšanā vai tiešu iesaistīšanu pētniecības un inovācijas procesos.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

Tā kā pamatprogramma "Apvārsnis 2020" aptver septiņus gadus, ekonomiskie, sociālie un politiskie apstākļi tās darbības laikā var ievērojami mainīties. Pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" ir jāspēj pielāgot šīm pārmaiņām. Tāpēc pie katra konkrētā mērķa tiks paredzēta iespēja atbalstīt pasākumus, kas nav minēti sekojošajos aprakstos, ja tam ir pietiekams pamats saistībā ar svarīgām norisēm, politikas vajadzībām vai negaidītiem notikumiem.

Pasākumi, kuru īstenošanu atbalsta saskaņā ar programmas dažādajām daļām un to konkrētajiem mērķiem, būtu jāīsteno tā, lai attiecīgi nodrošinātu šo pasākumu papildināmību un saskaņotību.

1.2. *Pieklūve riska kapitāla finansējumam*

Pamatprogramma "Apvārsnis 2020" izmantos divus mehānismus, lai uzņēmumiem un cita veida vienībām palīdzētu iegūt piekļuvi kredītiem, garantijām un kapitāla finansējumam.

Ar aizņēmuma mehānismu tiks nodrošināti kredīti atsevišķiem atbalsta saņēmējiem, lai tie varētu veikt ieguldījumus pētniecībā un inovācijā, garantijas finanšu starpniekiem, kuri izsniedz kredītus atbalsta saņēmējiem, kredītu un garantiju kombinācijās, kā arī garantijas vai pretgarantijas valsts, reģionālām un vietējām aizņēmumu finansēšanas shēmām. Šajā mehānismā būs MVU paredzēta daļa, kuras mērķauditorija būs uz pētniecību un inovāciju orientēti (PI) MVU, un šīs aizņēmuma summas papildinās finansējumu, ko MVU saņem no Uzņēmumu konkurētspējas un mazu un vidēju uzņēmumu programmā (COSME) (2014.-2020. gads) paredzētā aizdevumu garantiju mehānisma.

Ar pašu kapitāla mehānismu tiks nodrošināts riska un/vai mezonīna kapitāls atsevišķiem uzņēmumiem sākuma posmā (mehānisma daļa darbības uzsākšanas kapitāla nodrošināšanai). Ar šo mehānismu tiks arī nodrošināta iespēja ieguldīt līdzekļus paplašināšanās un izaugsmes posmā un vienlaikus izmantot COSME paredzēto kapitāla mehānismu izaugsmei, kā arī fondu fondus.

Šiem mehānismiem būs būtiska nozīme, īstenojot mērķi "Pieklūve riska kapitāla finansējumam", tomēr piemērotos gadījumos tos varēs izmantot arī visu citu pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" konkrēto mērķu īstenošanai.

Pašu kapitāla mehānisms un aizņēmuma mehānismā MVU paredzētā daļa tiks ieviesta kā daļa no diviem Savienības finansēšanas instrumentiem, ar kuriem nodrošina kapitālu un aizņēmumu, lai veicinātu pētniecību un inovācijas un MVU izaugsmi, apvienojumā ar COSME paredzētajiem kapitāla un aizņēmuma mehānismiem.

1.3. *Izziņošana, izmantošana un izplatīšana*

Nozīmīga pievienotā vērtība, ko sniedz Savienības līmenī finansēta pētniecība un inovācija, ir iespēja rezultātus izziņot, izmantot un izplatīt visa kontinenta mērogā, lai vairotu to ietekmi. Tāpēc pie katra pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" konkrētā mērķa tiks paredzēts īpašs atbalsts izplatīšanas (tostarp, nodrošinot atvērtu piekļuvi zinātniskām publikācijām), izziņošanas un dialoga pasākumiem, sevišķu uzmanību pievēršot tam, lai informācija par rezultātiem sasniegtu tiešos lietotājus, iedzīvotājus, akadēmiskās aprindas, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, rūpniecības nozari un politikas veidotājus. Šāda nolūkā pamatprogramma "Apvārsnis 2020" var izmantot informācijas pārraides tīklus. Saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" veiktie izziņošanas pasākumi, proti, publikācijas, sabiedriski pasākumi, zināšanu reģistri, datu bāzes, interneta vietnes vai mērķtiecīga sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošana popularizēs faktu, ka rezultāti ir iegūti ar Savienības finansējuma palīdzību un vienlaikus vairo sabiedrības izpratni par pētniecības un inovācijas nozīmīgumu.

2. PĀRDAVĒJUMI, TRANSVERSĀLI JAUTĀJUMI UN ATBALSTA PASĀKUMI

Pamatprogrammas „Apvārsnis 2020 pamatā ir tās trīs prioritātēm noteiktie mērķi, proti, "Izcilība zinātnē", "Vadoša loma rūpniecībā" un "Sabiedrības problēmu risināšana". Īpaša uzmanība tiks veltīta tam, lai nodrošinātu šo trīs prioritāšu pienācīgu koordinēšanu un pilnībā izmantotu starp visiem konkrētajiem mērķiem radīto sinerģiju, lai pēc iespējas palielinātu to kopējo ietekmi uz augstākā līmeņa politiskajiem mērķiem Savienībā. Tāpēc pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķu īstenošanā liela uzmanība tiks veltīta efektīvu risinājumu rašanai, izmantojot pieeju, kura ir daudz plašāka par vienkāršu balstīšanos uz ierastām zinātnes un tehnoloģijas disciplīnām un ekonomikas nozarēm.

Tiks veicinātas transversālas darbības, kas aptvers I daļu "Zinātnes izcilība", II daļu "Vadošā loma rūpniecībā", III daļu "Sabiedrības problēmu risināšana", IV daļu "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" un V daļu "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to", lai kopīgi veidotu jaunas zināšanas, nākotnes un jaunās tehnoloģijas, pētniecības infrastruktūras un galvenās kompetences. Vienlaikus tiks veicināta plašāka pētniecības infrastruktūru izmantošana sabiedrībā, piemēram, publisko pakalpojumu jomā, kā arī zinātnes, pilsoniskās drošības un kultūras popularizēšanā. Turklāt prioritāšu noteikšana, īstenojot JRC tiešās darbības un Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) pasākumus, tiks pienācīgi saskaņota ar citām pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" daļām.

Piedevām daudzos gadījumos, lai efektīvi īstenotu stratēģijas "Eiropa 2020" un pamatiniciatīvas "Inovācijas savienības" mērķus, būs jāmeklē tādi risinājumi, kuri savā būtībā ir starpdisciplināri un tāpēc attiecas uz vairākiem pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" konkrētajiem mērķiem. Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ir iekļauti īpaši noteikumi, lai veicinātu šādus transversālus pasākumus, tostarp efektīvi sasaistot budžetus. Tas nozīmē arī, ka, piemēram, jomās, kas skar prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana" un konkrēto mērķi „Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās, būs iespējams izmantot noteikumus par finanšu instrumentiem un īpaši izveidoto MVU instrumentu.

Transversālām darbībām būs ļoti liela nozīme, arī veicinot mijiedarbību starp prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana" un konkrēto mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās" – tā ir būtisku tehnoloģisku sasniegumu radīšanas priekšnoteikums. Kā šādas mijiedarbības piemērus var minēt e-veselības sfēru, viedtīklus, intelektiskas transporta sistēmas, klimata jomā veikto darbību integrēšanu, nanomedicīnu, vieglajiem transportlīdzekļiem paredzētus progresīvus materiālus vai bioloģisku ražošanas procesu un produktu izstrādi. Tāpēc tiks veicināta spēcīga sinerģija starp prioritāti "Sabiedrības problēmu risināšana" un vispārējo pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju attīstības jomu. Tas tiks īpaši ņemts vērā, izstrādājot daudzgadu stratēģijas un nosakot prioritātes katram konkrētajam mērķim. Tāpēc ieinteresētajām personām, kas pārstāv atšķirīgās jomas, būs visā pilnībā jāpiedalās īstenošanā, un daudzos gadījumos būs arī nepieciešams apvienot konkrētā mērķa "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās" finansējumu ar finansējumu, kas paredzēts prioritātei "Sabiedrības problēmu risināšana".

Īpaša uzmanība tiks veltīta arī tam, lai pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" ietvaros finansētos pasākumus saskaņotu ar pasākumiem, kuri saņem atbalstu no citām Savienības finansēšanas programmām, piemēram, saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un kopējo zivsaimniecības politiku, programmai *Life* un programmai *Erasmus +*, vai arī saskaņā ar programmu "Veselība izaugsmei" un Savienības ārpolitikas un attīstības finansēšanas programmām. Tas nozīmē, ka darbība ir pienācīgi jāsaņemas ar kohēzijas politiku saistībā ar valsts un reģionālajām pētniecības un inovācijas stratēģijām viedas specializācijas jomā, ja atbalsts spēju veidošanai pētniecības un inovācijas jomā reģionālā līmenī var kalpot par atspēriena punktu izcilībai, reģionālu izcilības centru izveide var palīdzēt novērst "inovācijas plaisu" Eiropā vai atbalsts liela mēroga demonstrējumiem un izmēģinājuma projektiem var palīdzēt sasniegt mērķi – Eiropai nodrošināt vadošo lomu rūpniecībā.

A. Sociālās zinātnes un humanitārās zinātnes

Sociālo un humanitāro zinātņu pētniecība tiks pilnībā integrēta katrā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" konkrētajā mērķī. Tas pavērs plašas iespējas atbalstīt šādus pētījumus ar konkrēto mērķu "Eiropas Pētniecības padome (EPP)" starpniecību, "Marijas Sklodovskas-Kiri vārdā nosauktās darbības" vai "Pētniecības infrastruktūras".

Tādēļ sociālās un humanitārās zinātnes būs arī svarīgs elements pasākumos, kas nepieciešami, lai veicinātu vadošo lomu rūpniecībā un risinātu katru no sabiedrības problēmām. Attiecībā uz sabiedrības problēmu risināšanu tas nozīmē izprast būtiskus veselību ietekmējošus faktorus un uzlabot veselības aprūpes noteikumu efektivitāti, atbalstīt tādu politiku, kas paver iespējas lauku teritorijām, pētīt un saglabāt Eiropas kultūras mantojumu un tā bagātību, patērētāju vidū veicināt apzinātu izvēli, izveidot iekļaujošu digitālu ekosistēmu, kuras pamatā būtu zināšanas un informācija, pieņemt stingrus lēmumus enerģētikas politikas jomā un nodrošināt uz patērētājiem orientētu elektrotīklu Eiropā, kā arī pāreju uz ilgtspējīgu energosistēmu, atbalstīt uz pierādījumiem balstītu transporta politiku un prognozēšanu, atbalstīt klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās stratēģijas, resursu lietderīgas izmantošanas iniciatīvas un pasākumus, kuru mērķis ir veidot zaļu un ilgtspējīgu ekonomiku, kā arī drošības, riska un pārvaldības jautājumu kultūras un sociālekonomisko aspektu (tostarp juridisko un cilvēktiesību aspektu) izpratni.

Turklāt, īstenojot konkrēto mērķi "Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība", tiks atbalstīti sociālo zinātņu un humanitāro zinātņu jomā veikti horizontāla rakstura jautājumu pētījumi, piemēram, gudras un ilgtspējīgas izaugsmes panākšana, sociālās, kultūras un uzvedības izmaiņas Eiropas sabiedrībā, sociāla inovācija, inovācija publiskajā sektorā vai Eiropas loma pasaulē.

B. Zinātne un sabiedrība

Tiks padziļināta saikne un mijiedarbība starp zinātni un sabiedrību, kā arī veicināta atbildīga pētniecība un inovācija un ar zinātni saistīta izglītība, saziņa un kultūra un nostiprināta sabiedrības uzticība zinātnei un inovācijai, izmantojot tādas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pasākumus, kuri veicina iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības apzinātu iesaistīšanos pētniecībā un inovācijā un veido dialogu ar tiem.

C. Dzimumu līdztiesība

Savienība ir apņēmusies veicināt dzimumu līdztiesību zinātnē un inovācijā. Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" dzimumu līdztiesība tiks skatīta kā transversāls jautājums, lai labotu sieviešu un vīriešu līdzsvara trūkumu un integrētu dzimuma līdztiesības dimensiju pētījumu un inovācijas plānošanā un saturā.

D. MVU

Īstenojot pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", tiks veicināta un atbalstīta MVU arvien lielāka integrēta iesaistīšanās visu konkrēto mērķu sasniegšanā.

Papildus tam, ka tiek izveidoti labāki apstākļi MVU dalībai pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1291/2013 22. pantu konkrētā mērķa "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskās tehnoloģijās" un prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" ietvaros tiks piemēroti īpaši izstrādāti pasākumi, kas noteikti konkrētā mērķa "Inovācijas MVU" sadaļā (īpaši izstrādāts MVU instruments). Šādas integrētas pieejas rezultātā vismaz 20 % no to kopējiem apvienotajiem budžetiem vajadzētu nonākt MVU rīcībā.

Īpašu uzmanību velta tam, lai MVU būtu pienācīgi pārstāvēti publiskā un privātā sektora partnerībās, kas minētas Regulas (ES) Nr.1291/2013 25. pantā.

E. Ātrais ceļš uz inovāciju (*Fast Track to Innovation – FTI*)

FTI ievērojami saīsinās laiku, kas nepieciešams idejas realizēšanai tirgū, un sagaidāms, ka tās ietekmē pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" palielināsies rūpniecības iesaiste un to dalībnieku skaits, kuri pieteikumu iesniedz pirmoreiz.

Kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1291/2013 24. pantā, izmantojot FTI, tiks atbalstītas inovācijas darbības, kas atbilst konkrētajam mērķim "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās" un prioritātē "Sabiedrības problēmu risināšana", kurās tiek izmantota augšupēja pieeja, balstoties uz pastāvīgi atklātu konkursu, un saistībā ar kurām tiek nodrošināts, ka piešķiršanas termiņš nepārsniedz sešus mēnešus. FTI veicinās inovāciju Eiropā, liekot pamatu Savienības konkurētspējai.

F. Plašāka dalība

Lai arī pēdējā laikā vērojama zināma konverģence, dalībvalstu potenciāls pētniecības un inovācijas jomā joprojām stipri atšķiras, un pastāv lielas atšķirības starp tā sauktajiem "inovācijas līderiem" un "pieticīgajiem inovatoriem". Darbības palīdzēs mazināt plaisu pētniecības un inovācijas jomā Eiropā, veicinot sinerģiju ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem) un arī paredzot īpašus pasākumus, lai radītu iespēju attīstīties izcilībai reģionos, kuros pētniecības, attīstības un inovācijas rādītāji ir zemāki, tādējādi paplašinot līdzdalību pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" un sniedzot ieguldījumu Eiropas Pētniecības telpas izveidē.

G. Starptautiskā sadarbība

Lai efektīvi sasniegtu daudzus pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" minētos konkrētos mērķus, īpaši tos, kas saistīti ar Savienības ārpolitiku un attīstības politiku un starptautiskajām saistībām, nepieciešama starptautiska sadarbība ar partneriem trešās valstīs. Tas attiecas uz visām rakstura ziņā kopīgām sabiedrības problēmām, kuru risināšana ir paredzēta pamatprogrammā "Apvārsnis 2020". Starptautiskajai sadarbībai ir būtiska nozīme progresīvo un pamata pētījumu veikšanā, lai varētu gūt labumu no jaunajām zinātnes un tehnoloģiju iespējām. Lai varētu veicināt šo globālo sadarbību, ir svarīgi arī uzlabot pētnieku un inovācijas personāla mobilitāti starptautiskā mērogā. Darbība starptautiskā mērogā ir vienlīdz svarīga tādēļ, lai palielinātu Eiropas rūpniecības konkurētspēju, sekmējot jauno tehnoloģiju izmantošanu un tirdzniecību, piemēram, izstrādājot pasaules standartus un sadarbības vadlīnijas, kā arī sekmējot Eiropas risinājumu pieņemšanu un izmantošanu ārpus Eiropas. Visas starptautiskās darbības vajadzētu veicināt ar efektīvu un taisnīgu zināšanu nodošanas struktūru, kurai ir izšķiroša nozīme inovācijā un izaugsmē.

Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" starptautiskā sadarbība galvenokārt būs vērsta uz sadarbību ar trim lielām valstu grupām, proti, ar:

- 1) industrializētām un jaunietekmes ekonomikām;
- 2) paplašināšanās procesā iesaistītām valstīm un kaimiņvalstīm;
- 3) jaunattīstības valstīm.

Piemērotos gadījumos ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" tiks veicināta divpusēja reģionāla vai daudzpusēja sadarbība. Starptautiskā sadarbība pētniecības un inovācijas jomā ir būtisks Savienības globālo saistību aspekts, un tam ir nozīmīga loma Savienības partnerībā ar jaunattīstības valstīm, piemēram, virzībā uz Apvienoto Nāciju tūkstošgades attīstības mērķu īstenošanu.

Regulas (ES) Nr. 1291/2013 27. pantā ir izklāstīti vispārējie principi, saskaņā ar kuriem trešo valstu juridiskas vienības un starptautiskas organizācijas var piedalīties pamatprogrammā. Pētniecība un inovācija no atvērtības pret trešām valstīm kopumā gūst ievērojamu labumu, tāpēc pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" arī turpmāk būs spēkā vispārējas atvērtības princips, vienlaikus mudinot nodrošināt ekvivalentu piekļuvi trešo valstu programmām. Vajadzības gadījumā un jo īpaši tādēļ, lai aizsargātu Eiropas intereses attiecībā uz intelektuālo īpašumu, varētu pieņemt piesardzīgāku pieeju.

Papildus jau minētajam tiks īstenota virkne mērķtiecīgu darbību, ievērojot stratēģisku pieeju starptautiskai sadarbībai un pamatojoties uz kopīgām interesēm, prioritātēm un abpusēju labumu, kā arī veicinot koordināciju un sinerģiju ar dalībvalstu darbībām. To vidū būs mehānisms kopēju uzaicinājumu atbalstīšanai un iespēja veidot līdzfinansējuma programmas kopā ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām. Tiks mēģināts nodrošināt sinerģiju ar citām Savienības politikas jomām.

Arī turpmāk centīsies ņemt vērā Stratēģiskā foruma starptautiskajai sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā (SFIC) stratēģiskos padomus.

Neskarot citas sadarbības iespējas, šādu stratēģisku starptautisku sadarbību var veidot, piemēram, šādās jomās:

- a) Eiropas un jaunattīstības valstu partnerības klīnisko pētījumu jomā (EDCTP2) turpināšana; partnerība attiecas uz klīniskiem pētījumiem par medicīnisku iejaukšanos cīņā pret HIV, malāriju, tuberkulozi un novārtā atstātajām slimībām;
- b) atbalsts, nodrošinot gada dalības maksu programmā "Human Frontier Science Programme (HFSP)", lai tās dalībvalstis, kas nav G7 locekles, varētu pilnībā izmantot HFSP finansējuma sniegtās iespējas;
- c) par retām slimībām rīkots starptautisks konsorcijs ar vairākām dalībvalstīm un trešām valstīm. Šīs iniciatīvas mērķis ir līdz 2020. gadam izstrādāt visretāko slimību noteikšanai paredzētus diagnostiskus testus un 200 jaunus terapijas veidus reto slimību ārstēšanai;
- d) atbalsts darbībām, ko veic Starptautiskais uz zinātnes atziņām balstīts bioekonomikas forums un ES un ASV darba grupa biotehnoloģijas pētījumu jomā, kā arī atbalsts sadarbības saiknēm ar attiecīgām starptautiskām organizācijām un iniciatīvām, piemēram, globālām pētniecības aliansēm, kas nodarbojas ar tādiem jautājumiem kā lauksaimniecības radītas siltumnīcefekta gāzes un dzīvnieku veselība;
- e) ieguldījums daudzpusējos procesos un iniciatīvās, piemēram, Klimata pārmaiņu starpvaldību padomē (IPCC), Starpvaldību platformā bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (IPBES) un Zemes novērojumu grupā (GEO);
- f) ārkārtīgi liela nozīme ir dialogiem par kosmosu starp Savienību un divām lielākajām valstīm, kas veic darbības kosmosā – Amerikas Savienotajām Valstīm un Krieviju –, un tie kalpo par pamatu tam, lai veidotu stratēģisku sadarbību, iesaistoties partnerībās kosmosa jomā;
- g) īstenošanas vienošanās starp Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm par sadarbības pasākumiem iekšzemes drošības/civīlās aizsardzības/pētniecības jomā, kas parakstīta 2010. gada 18. novembrī;
- h) sadarbība ar jaunattīstības valstīm, tostarp ar Subsahāras Āfrikas valstīm, saistībā ar enerģijas decentralizētu ražošanu nabadzības mazināšanas nolūkā;
- i) turpmāka sadarbība ar Brazīliju jaunās paaudzes biodegvielu un citu biomasas izmantošanas veidu pētniecībā.

Papildus tam tiks atbalstītas īpaši izstrādātas horizontālās darbības, lai nodrošinātu saskaņotu un efektīvu starptautiskās sadarbības attīstību pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" ietvaros.

H. Ilgtspējīga attīstība un klimata pārmaiņas

Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" tiks veicinātas un atbalstītas darbības ar mērķi izmantot Eiropas vadošās pozīcijas sacensībā par tādu jaunu procesu un tehnoloģiju izstrādi, kas plašā nozīmē veicina attīstību un cīnās pret klimata pārmaiņām. Šāda horizontāla pieeja, kas pilnīgi integrēta visās pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" prioritātēs, palīdzēs Savienībai piedzīvot uzplaukumu tādā pasaulē, kurā ir zems oglekļa emisiju līmenis un ierobežots resursu patēriņš, reizē veidojot resursu izmantojuma ziņā efektīvu, stabilu un konkurētspējīgu ekonomiku.

I. Pāreja no atklāšanas līdz izmantošanai tirgū

Pārejas darbību mērķis visā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ir panākt, lai atklājumi tiktu izmatoti tirgū, nodrošinot ideju praktisku un komerciālu izmantošanu, kad vien tas iespējams. Darbību pamatā vajadzētu būt plašai inovācijas koncepcijai, un ar tām vajadzētu stimulēt starpnozaru inovāciju.

J. Transversāli atbalsta pasākumi

Transversāli jautājumi tiks atbalstīti ar virkni horizontālu atbalsta pasākumu, tostarp atbalstot: pētnieka profesijas pievilcības palielināšanu, cita starpā Eiropas pētnieku hartas vispārīgo principu, kas noteikti Komisijas 2005. gada 11. marta lēmumā⁽¹⁾, uzlabošanu; EPT (tostarp piecu EPT iniciatīvu) un pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība" faktu bāzes un attīstības, kā arī tām sniegtā atbalsta nostiprināšanu; simbolisku balvu piešķiršanu tiem pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" atbalsta saņēmējiem un projektiem dažādās jomās, kuru sniegums ir bijis vislabākais; pamatnosacījumu uzlabošanu pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība" atbalstam, tostarp Komisijas ieteikumā par intelektuālā īpašuma pārvaldību⁽²⁾ norādīto principu uzlabošanu, kā arī izpēti par iespējām izveidot Eiropas intelektuālā īpašuma valorizācijas instrumentu; izcilēm pētniekiem un inovāciju izstrādātājiem paredzētu starptautisku tīklu, piemēram, Eiropas Sadarbības zinātnes un tehnoloģijas jomā (COST), administrēšanu un koordinēšanu.

3. PARTNERATTIECĪBAS

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi Eiropā, ir jāuzlabo publisko un privāto dalībnieku ieguldījums. Tas ir svarīgi, lai apvienotu Eiropas Pētniecības telpu un veicinātu "Inovācijas savienības", "Digitalizācijas programmas Eiropai" un citu stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvu īstenošanu. Turklāt atbildīga pieeja pētniecībai un inovācijai paredz, ka labākie risinājumi ir iegūstami sadarbībā starp partneriem, kuriem ir dažādi uzskati, bet kopīgas intereses.

Pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" ir noteikts, kāda var būt publisko sektoru savstarpējās partnerības un publiskā un privātā sektora partnerības darbības joma, un izklāstīti skaidri kritēriji šādu partnerību izveidei. Publiskā un privātā sektora partnerības pamatā var būt starp publiskiem un privātiem dalībniekiem noslēgts līgums, un atsevišķos gadījumos var veidot institucionalizētu publiskā un privātā sektora partnerību, piemēram, kopīgas tehnoloģiju iniciatīvas (KTI) un citus kopuzņēmumus.

Jau izveidotas publisko sektoru partnerības un publiskā un privātā sektora partnerības var saņemt atbalstu saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", ja tās tiecas sasniegt pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" mērķus, veicina EPT īstenošanu, atbilst pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" kritērijiem un ir guvušas ievērojamus panākumus, īstenojot Septīto pamatprogrammu.

Saskaņā ar LESD 185. pantu īstēnotas iniciatīvas, kuras ir saņēmušas atbalstu saskaņā ar Sesto Eiropas Kopienas pamatprogrammu attiecībā uz pētniecības, tehnoloģijas attīstības un izstāžu pasākumiem ("Sestā pētniecības pamatprogramma"), kas pieņemta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1513/2002/EK⁽³⁾ un/vai Septīto pētniecības pamatprogrammu un kurām var turpināt sniegt atbalstu saskaņā ar iepriekš minētajiem nosacījumiem, tostarp ir šādas – Eiropas un jaunattīstības valstu partnerības klīnisko pētījumu jomā (EDCTP), interaktīvas automatizētas dzīvesvides kopprogramma (AAL), Baltijas jūras pētniecības un attīstības programma (BONUS), Eurostars programma un Eiropas Metroloģijas pētniecības programma (EMRP). Turpmāk atbalstu var sniegt arī Eiropas Enerģētikas pētniecības aliansei (EERA), kas izveidota saskaņā ar Eiropas energotehnoloģiju stratēģisko plānu (SET plānu). Kopīgo plānošanas iniciatīvu atbalstīšanai pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" var izmantot Regulas (ES) Nr. 1291/2013 26. pantā minētos instrumentus, tostarp iniciatīvas, ko īsteno saskaņā ar LESD 185. pantu.

Saskaņā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu un atbilstoši LESD 187. pantam izveidoti kopuzņēmumi, kuriem var turpināt sniegt atbalstu saskaņā ar iepriekš minētajiem nosacījumiem, ir šādi – kopuzņēmums novatorisku zaļu jomā uzsāktās iniciatīvas īstenošanai (IMI), "Clean sky", Eiropas vienotās gaisa telpas gaisa satiksmes vadības pētniecība (SESAR), kopuzņēmums "Kurināmā elementi un ūdeņradis" (FCH) un kopuzņēmums „Elektroniskie komponenti un sistēmas Eiropas vadošās lomas kopējā tehnoloģijas iniciatīvā (ECSEL).

Citas publiskā un privātā sektora partnerības, kuras ir saņēmušas atbalstu saskaņā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu un kurām var turpināt sniegt atbalstu saskaņā ar iepriekš minētajiem nosacījumiem, ir – "Nākotnes ražotnes", "Energiefektīvas ēkas (EeB)", Eiropas "zaļo" automobiļu iniciatīva un "Nākotnes internets". Turpmāk atbalstu var sniegt arī Eiropas Rūpniecības iniciatīvām (ERI), kuras izveidotas saskaņā ar SET plānu.

Pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" ietvaros var veidot arī citas publisko sektoru un arī publiskā un privātā sektora partnerības, ja vien tās atbilst noteiktajiem kritērijiem.

⁽¹⁾ OV L 75, 22.3.2005., 67. lpp.

⁽²⁾ Komisijas lēmums par intelektuālā īpašuma pārvaldību zināšanu nodošanas darbībās un par prakses kodeksu universitātēm un citām sabiedriskām pētniecības iestādēm (C(2008) 1329, 10.4.2008.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1513/2002/EK (2002. gada 27. jūnijs) par sesto Eiropas Kopienas pamatprogrammu attiecībā uz pētniecības, tehnoloģijas attīstības un izstāžu pasākumiem, kas veicina Eiropas pētniecības telpas izveidi un jauninājumus (no 2002. līdz 2006. gadam) (OV L 232, 29.8.2002., 1. lpp.).

I DAĻA

ZINĀTNES IZCILĪBA

1. EIROPAS PĒTNIECĪBAS PADOME (EPP)

EPP veicinās pasaules līmeņa progresīvus pētījumus. Pētniecība, kurā skar un pārsniedz pašreizējo zinātnisko atziņu robežas, ir gan ļoti svarīga ekonomiskās un sociālās labklājības nodrošināšanai, gan pēc būtības riskants pasākums, kas virzās uz jaunām un arvien sarežģītākām pētniecības jomām un ko raksturo tas, ka nepastāv nekādas robežas starp disciplinām.

Lai sekmētu zināšanu robežu ievērojamu paplašināšanos, EPP atbalstīs atsevišķas grupas, kas veic pētījumus jebkurā zinātniskās un tehnoloģiskās pamatizpētes jomā, uz kuru attiecas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbība, tostarp inženierzinātņu, sociālo zinātņu un humanitāro zinātņu jomā. Attiecīgi var ņemt vērā īpašas mērķgrupas (piemēram, jaunie pētnieki/jaunas pētnieku grupas), ievērojot EPP mērķus un efektīvas īstenošanas vajadzības. Sevišķu uzmanību pievērsīs jaunām un strauji augošām jomām progresīvajā pētniecībā, kā arī saiknei starp disciplinām.

Atbalsts pētījumu veikšanai Eiropā tiks sniegts neatkarīgiem pētniekiem no jebkuras pasaules valsts neatkarīgi no viņu vecuma un dzimuma, tostarp jauniem pētniekiem, kas gatavojas kļūt par patstāvīgiem un nozīmīgiem pētniekiem.

EPP īpašu uzmanību velta palīdzības sniegšanai labākajiem jaunajiem pētniekiem, kam ir izcilas idejas, lai viņi varētu kļūt neatkarīgi, izmantojot atbilstošu atbalstu, ko EPP viņiem sniedz svarīgā darbības posmā, kad viņi izveido vai nostiprina savu pētniecības grupu vai programmu. EPP arī turpinās sniegt pienācīgu atbalstu pieredzējušiem pētniekiem.

Ievēros tā dēvēto "uz pētniekiem orientēto" pieeju. Tas nozīmē, ka EPP atbalstīs projektus, ko veic pētnieki par pašu izvēlētiem tematiem saistībā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Priekšlikumus izvērtēs, pamatojoties vienīgi uz izcilību, ko noteiks ar recenzēšanu, ņemot vērā jaunu pētnieku grupu, jauno pētnieku, kā arī pieredzējušu pētnieku grupu izcilību un īpašu uzmanību pievēršot priekšlikumiem, kas ir īpaši novatoriski un saistīti ar atbilstoši augstu zinātnisku risku.

EPP darbosies kā autonoma struktūra, kuras uzdevums ir finansiāli atbalstīt darbības zinātnes jomā; to veidos neatkarīga Zinātniskā padome, ko atbalstīs īpaši izveidota, pārskatāma un izmaksu ziņā lietderīga īstenošanas struktūra.

Zinātniskā padome izstrādās vispārēju zinātnisko stratēģiju un pilnīgi patstāvīgi lems par to, kāda veida pētījumus finansēt.

Zinātniskā padome izstrādās darba programmu, lai sasniegtu EPP mērķus, pamatojoties uz turpmāk aprakstīto zinātnisko stratēģiju. Tā izstrādās vajadzīgās iniciatīvas starptautiskās sadarbības jomā atbilstīgi zinātniskajai stratēģijai, tostarp sagatavos informatīvus pasākumus, lai labākie pētnieki citās pasaules daļās uzzinātu par EPP.

Zinātniskā padome pastāvīgi uzraudzīs EPP darbību un tās īstenošanās izvērtēšanas procedūras un vērtēs labākos veidus, kā sasniegt tās vispārējos mērķus. Tā izstrādās EPP atbalsta pasākumu kopumu, lai reaģētu uz jaunām vajadzībām.

EPP centīsies panākt izcilību savā darbībā. EPP administratīvās un personāla izmaksas saistībā ar Zinātnisko padomi un īpaši izveidoto īstenošanas struktūru atbildīs pārskatāmāi un izmaksu ziņā lietderīgai pārvaldībai. Lai palielinātu finansējumu progresīviem pētījumiem, administratīvie izdevumi tiks samazināti līdz minimumam, taču tā, lai nodrošinātu līdzekļus, kas vajadzīgi pasaules līmenim atbilstoši īstenošanai.

EPP balvas piešķirs un dotācijas pārvaldīs saskaņā ar vienkāršām un pārskatāmām procedūrām, galveno uzmanību pievēršot izcilībai, veicinot iniciatīvu un apvienojot elastīgumu un pārskatatbildību. EPP turpinās meklēt papildu veidus, kā vienkāršot un uzlabot procedūras, lai nodrošinātu minēto principu ievērošanu.

Ņemot vērā EPP unikālo struktūru un uz zinātnes atziņām vērstas finansēšanas iestādes nozīmi, EPP darbību īstenošanu un pārvaldību pastāvīgi pārskatīs un novērtēs, pilnībā piedaloties Zinātniskajai padomei, lai vērtētu tās sasniegumus, kā arī lai pielāgotu un uzlabotu procedūras un struktūras, pamatojoties uz pieredzi.

1.1. Zinātniskā padome

Lai pildītu 7. pantā noteiktos uzdevumus, Zinātniskā padome veiks šādas darbības:

1) Zinātniskā stratēģija

- izveidos EPP vispārējo zinātnisko stratēģiju, ņemot vērā zinātnes iespējas un Eiropas zinātnes vajadzības;
- saskaņā ar zinātnisko stratēģiju pastāvīgi nodrošinās darba programmas izstrādi un vajadzīgo izmaiņu veikšanu, tostarp saistībā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus un kritērijiem, un vajadzības gadījumā noteiks īpašas mērķgrupas (piemēram, jaunie pētnieki/jaunas pētnieku grupas);

2) Zinātniskā pārvaldība, uzraudzība un kvalitātes kontrole

- ja no zinātniskā viedokļa tas būs lietderīgi, noteiks nostājas attiecībā uz to, kā īstenojami un pārvaldāmi uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus, kā arī attiecībā uz novērtēšanas kritērijiem, recenzēšanas procedūram, tostarp ekspertu izvēli, recenzēšanas un priekšlikumu izvērtēšanas metodēm, kā arī vajadzīgajiem īstenošanas noteikumiem un pamatnostādņēm, pamatojoties uz kurām Zinātniskās padomes pārraudzībā izvēlēties finansējamo priekšlikumu un noteiks nostāju attiecībā uz jebkuru citu jautājumu, kas skar EPP darbības rezultātus un ietekmi, kā arī veiktās pētniecības kvalitāti, tostarp attiecībā uz pamatnoteikumiem EPP dotāciju parauglīgumā;
- uzraudzīs darbību kvalitāti, novērtēs īstenošanu un sasniegumus, ieteiks koriģējošas vai turpmākas darbības;

3) Izziņošana un izplatīšana

- informējot par EPP pasākumiem un sasniegumiem, nodrošinās pārredzamību saziņā ar zinātnieku aprindām, galvenajām ieinteresētajām personām un sabiedrību kopumā;
- regulāri ziņos Komisijai par pašas veiktajiem pasākumiem.

Zinātniskā padome pilnīgi patstāvīgi lemj par to, kāda veida pētījumus finansēt, un garantē attiecīgā pasākuma kvalitāti no zinātniskā viedokļa.

Vajadzības gadījumā Zinātniskā padome konsultējas ar zinātnieku, inženieru un pētnieku aprindām, kā arī reģionālām un valstu finansēšanas aģentūrām un citām ieinteresētajām personām.

Zinātniskās padomes locekļi par uzdevumu pildīšanu saņem honorāru, un attiecīgā gadījumā tiek atlīdzināti arī ceļa un uzturēšanās izdevumi.

EPP priekšsēdētājs pilnvaru termiņa laikā dzīvo Briselē un lielāko daļu sava laika⁽¹⁾ velta EPP darbībai. Viņš saņem atalgojumu, kas ir līdzvērtīgs Komisijas augstākā līmeņa vadītāja atalgojumam.

Zinātniskā padome no sava vidus ievēl trīs priekšsēdētāja vietniekus, kas palīdz priekšsēdētājam pārstāvēt padomi un organizēt tās darbu. Viņi var ieņemt arī EPP priekšsēdētāja vietnieka amatu.

Minētos trīs priekšsēdētāja vietniekus atbalsta, lai viņi savās pamatdarba pētniecības iestādēs saņemtu atbilstošu administratīvo palīdzību vietējā līmenī.

1.2. Īpaši izveidota īstenošanas struktūra

Īpaši izveidotā īstenošanas struktūra būs atbildīga par visiem administratīvās īstenošanas un programmas izpildes aspektiem, kas paredzēti darba programmā. Struktūra jo īpaši ievieš vērtēšanas procedūras, recenzēšanas un atlases procedūras atbilstoši Zinātniskās padomes izstrādātajai stratēģijai, kā arī nodrošinās dotāciju finansiālo un zinātnisko pārvaldību.

Īpaši izveidotā īstenošanas struktūra atbalstīs Zinātnisko padomi visu tās iepriekš minēto uzdevumu izpildē, nodrošinās piekļuvi vajadzīgajiem dokumentiem un datiem, kas ir tās rīcībā, kā arī informēs Zinātnisko padomi par savām darbībām.

⁽¹⁾ Būtībā vismaz 80 % no laika.

Lai ar īpaši izveidoto īstenošanas struktūru nodrošinātu efektīvu saziņu par stratēģijas un darbības jautājumiem, Zinātniskās padomes vadība un īpaši izveidotās īstenošanas struktūras direktors regulāri rīkos koordinācijas sanāksmes.

EPP pārvaldību veiks tam īpaši izveidots personāls, ko vajadzības gadījumā papildinās Savienības iestāžu ierēdņi, un tā aptvers tikai reālas administratīvās vajadzības, lai nodrošinātu efektīvai pārvaldībai vajadzīgo stabilitāti un nepārtrauktību.

1.3. Komisijas loma

Lai izpildītu 6., 7. un 8. pantā noteiktos pienākumus, Komisija:

- nodrošinās Zinātniskās padomes darbības nepārtrauktību un atjaunošanu, kā arī atbalstīs pastāvīgo Apzināšanas komiteju, lai apzinātu nākamās Zinātniskās padomes locekļus;
- nodrošinās īpaši izveidotās īstenošanas struktūras darba nepārtrauktību, kā arī uzdevumu un pienākumu deleģēšanu, ņemot vērā Zinātniskās padomes viedokli;
- iecels īpaši izveidotās īstenošanas struktūras direktoru un augstākā līmeņa vadītājus, ņemot vērā Zinātniskās padomes viedokli;
- nodrošinās, ka laicīgi tiek pieņemta darba programma, nostājas par īstenošanas metodoloģiju un vajadzīgie īstenošanas noteikumi, kā paredzēts EPP noteikumos par priekšlikumu iesniegšanu un EPP dotāciju parauglīgumā, ņemot vērā Zinātniskās padomes nostājas;
- regulāri informēs programmas komiteju par EPP pasākumu īstenošanu un konsultēsies ar to.

2. NĀKOTNES UN JAUNĀS TEHNOLOĢIJAS

Pasākumus nākotnes un jauno tehnoloģiju (NJT) jomā īstēnos saskaņā ar dažādām pieejām – tematu, kopienu un finansējuma struktūra būs pilnīgi atklāta vai to daļis dažādās pakāpēs atbilstoši trim pilāriem – atklāti pieejamās NJT, proaktīvās NJT un NJT pamatiniciatīvas.

2.1. Atklāti pieejamās NJT – novatorisku ideju veicināšana

Lai sekmīgi izpētītu jaunus veidus pilnībā jaunu zināšanu un tehnoloģiju radīšanai, ir jāatbalsta tie daudzie ļoti riskantie, uz nākotni un sadarbību vērstie pētniecības projekti zinātnes un tehnoloģiju jomā, kuru izstrāde atrodas sākumposmā. Tā kā saistībā ar minēto iniciatīvu nav paredzēti noteikti temati un nosacījumi, tā dod iespēju jaunās idejas attīstīt pēc iespējas plašākā tematu un disciplīnu spektrā neatkarīgi no tā, kad un kur šīs idejas rodas, kā arī aktīvi veicināt radošu un neparastu domāšanu. Lai atbalstītu šādas pavisam jaunas idejas, ir vajadzīga gudra, uz risku vēsta un ļoti starpdisciplināra pētniecības pieeja, ko piemērotu daudz plašāk, nevis tikai tehnoloģijas jomā. Lai atbalstītu nākamās līderus zinātnes un ražošanas jomā, ir arī svarīgi pētniecības un inovācijas jomas darbībās iesaistīt jaunus un ļoti spējīgus dalībniekus, piemēram, jaunus pētniekus un augsto tehnoloģiju MVU, un stimulēt viņu līdzdalību.

2.2. Proaktīvās NJT – rūpēšanās par jauniem virzieniem un kopienām

Novatoriskām jomām un jauniem virzieniem ir jānabriest, un to panāk, strukturējot jaunizveidotās kopienas un atbalstot pārveidojošu pētniecības virzienu izstrādi un attīstību. Galvenie ieguvumi no minētās strukturējošās un vienlaikus pētnieciskās pieejas ir tādu novatorisku jomu pavēršana, kas vēl nav gatavas iekļaušanai ar ražošanu saistītas pētniecības rīcības plānos, un pētniecības kopienu izveide un strukturēšana saistībā ar minētajām jomām. Tas nozīmē pāriet no sadarbības starp dažiem pētniekiem uz sadarbību projektu kopā, kurā saistībā ar katru projektu risina kāda pētniecības temata jautājumus un apmainās ar rezultātiem. Tas notiks ciešā saiknē ar jiprioritātēm "Vadošā loma rūpniecībā" un "Sabiedrības problēmu risināšana".

2.3. NJT pamatiniciatīvas – īpaši aktuālu starpdisciplināru zinātnisku un tehnoloģisku problēmu risināšana

Pētniecības iniciatīvas šajā virzienā ir uz zinātni un tehnoloģiju vērstas, plaša mēroga, starpdisciplināras un grupētas apvienojošu uz nākotni vērstu mērķi. Tās palīdz risināt lielas zinātniskas un tehnoloģiskas problēmas, kam vajadzīga dažādu disciplīnu, kopienu un programmu sadarbība. Sasniegumiem zinātnes un tehnoloģijas jomā vajadzētu radīt stabilu un plašu pamatu nākotnes tehnoloģiju inovācijai un izmantošanai ekonomikā, kā arī nodrošināt jaunus ieguvumus sabiedrībai. Minēto iniciatīvu visaptverošā būtība un vēriens nozīmē to, ka šīs iniciatīvas var īstenot tikai ar kopīgiem un pastāvīgiem ilgtermiņa centieniem.

2.4. Īpaši īstenošanas aspekti

NJT padomdevēja valde, tostarp zinātnieki un inženieri ar vislabāko reputāciju un erudīciju, nodrošinās ieinteresēto personu ieguldījumu zinātnes un tehnoloģijas vispārējās stratēģijas izstrādē, tostarp sniegs padomus attiecībā uz darba programmas izveidi.

NJT arī turpmāk būs virzīta uz zinātņi un tehnoloģiju, un to pamatā būs vienkārša un efektīva īstenošanas struktūra. Pieņems vienkāršas administratīvās procedūras, lai joprojām galveno uzmanību pievērstu izcilībai uz zinātņi virzītas tehnoloģiskās inovācijas jomā, veicinātu iniciatīvu un iespējas ātri un elastīgi pieņemt lēmumus, vienlaikus nodrošinot pārskatatbildību. Lai pārbaudītu NJT pētniecības vidi (piemēram, izmantojot darba paraugu analīzi) un iesaistītu ieinteresēto personu kopienas (piemēram, izmantojot apspriedes), izmantos visatbilstošākās pieejas. Lai nodrošinātu minēto principu ievērošanu, mērķis būs pastāvīgi pilnveidot un meklēt papildu veidus procedūru vienkāršošanai un uzlabošanai. Papildus NJT pasākumu vērtējumiem programmas līmenī, izvērtēs arī šo pasākumu efektivitāti un ietekmi.

Nemot vērā uzdevumu sekmēt uz zinātņi virzītu pētniecību nākotnes tehnoloģiju jomā, NJT tiecas pulcēt dalībniekus no zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas jomas, attiecīgā gadījumā arī lietotājus, kā arī pēc iespējas no publiskā un privātā sektora. Tādēļ NJT būtu jāklūst par aktīvu virzītājspēku, ar ko rosina jaunus domāšanas, prakses un sadarbības veidus.

Izmantojot NJT atklāto iniciatīvu, tiek apkopoti pasākumi jaunu, daudzsoļu ideju augšupējiem meklējumiem. Izpētot daudzas idejas, tiek mazināts augstais riska līmenis, kas raksturīgs katrai no tām. Minēto pasākumu galvenās pazīmes ir efektivitāte laika un resursu patēriņa ziņā, mazas alternatīvās izmaksas projekta iesniedzējiem un neapšaubāma atvērtība attiecībā uz netradicionālām un starpdisciplinārām idejām. Lai meklētu jaunas riskantas, bet daudzsoļas pētniecības idejas, izveidos vienkāršas, ātras un pastāvīgi atvērtas iesniegumu pieņemšanas sistēmas, un tajās iekļaus kanālus jauniem dalībniekiem, kam inovācijas jomā ir lielas iespējas, piemēram, jauniem pētniekiem un MVU, kuri darbojas augsto tehnoloģiju jomā. Lai papildinātu NJT atklātās iniciatīvas pasākumus, prioritātēs "Zinātnes izcilība" un "Sabiedrības problēmu risināšana" paredzētie pasākumi varētu veicināt zināšanu un tehnoloģiju radikāli jaunu izmantojumu.

Saistībā ar minēto proaktīvo NJT iniciatīvu regulāri izsludinās konkursus par augsta riska un plaša potenciāla inovatīviem tematiem, ko finansēs tā, lai varētu atlasīt vairākus projektus. Minētos projektus atbalstīs, īstenojot kopienas izveides pasākumus, ar ko veicina kopīgus sabiedriskus pasākumus, jaunu mācību programmu un pētniecības rīcības plānu izstrādi. Tematu atlasē nems vērā izcilību uz zinātņi virzītā pētniecībā, kas saistīta ar nākotnes tehnoloģijām, iespējas radīt "kritisko masu" un ietekmi uz zinātņi un tehnoloģiju.

Ja NJT sagatavošanas projektu rezultāti būs pozitīvi, varētu īstenot vairākas konkrētas liela mēroga iniciatīvas (NJT pamatiniciatīvas). To pamatā vajadzētu būt atklātai partnerībai, kas dod iespēju brīvprātīgi apvienot Savienības, valstu un privātos ieguldījumus ar līdzsvarotu pārvaldību, ar kuru nodrošina, lai programmas īpašniekiem būtu atbilstoša ietekme, kā arī iespēju darboties lielā mērā neatkarīgi un brīvi, nodrošinot, ka attiecīgo pamatiniciatīvu īsteno atbilstoši plaši atbalstītam pētniecības rīcības plānam. To projektu atlasī, kas jāīsteno saistībā ar pamatiniciatīvām, pamatos uz zinātnisku un tehnoloģisku izcilību un nems vērā vienojošo mērķi, iespējamo ietekmi, ieinteresēto personu iesaistīšanu un līdzekļus, kas paredzēti saskaņā ar vienotu pētniecības rīcības plānu, kā arī vajadzības gadījumā atbalstu no ieinteresētajām personām un valsts/reģionālajām pētniecības programmām. Minētos pasākumus veiks, izmantojot pašreizējos finansēšanas instrumentus.

Pasākumus, ko veic saistībā ar minētajiem trijiem NJT pilāriem, papildina ar sakaru veidošanas un uz kopienas balstītiem pasākumiem, lai radītu auglīgu un dinamisku Eiropas bāzi zinātnes virzītai pētniecībai nākotnes tehnoloģiju jomā. Pasākumus izmantos, lai atbalstītu NJT pasākumu turpmāko attīstību, veicinātu diskusijas par jauno tehnoloģiju ietekmi un paātrinātu to iedarbību.

3. MARIJAS SKLODOVSKAS-KIRĪ VĀRDĀ NOSAUKTĀS DARBĪBAS

3.1. Jaunu prasmju veicināšana, veicot pētnieku izcilu sākotnējo apmācību

Eiropai ir vajadzīga spēcīga un radoša cilvēkresursu bāze, kuras mobilitāte nodrošināta visās valstīs un nozarēs un kura ietver pareizu prasmju kombināciju, lai radītu inovācijas un pārvērstu zināšanas un idejas ražojumos un pakalpojumos, sniedzot ekonomisku un sociālu labumu.

To panāks, jo īpaši strukturējot un vairojot izcilību ļoti lielā daļā kvalitatīvas sākotnējās apmācības, kas paredzēta pētniekiem profesionālās darbības sākumposmā un doktorantiem dalībvalstīs un asociētajās valstīs, tostarp vajadzības gadījumā iesaistot dalībniekus no trešām valstīm. Nodrošinot, lai pētnieki profesionālās darbības sākumposmā apgūtu dažādas prasmes, kas viņiem ļautu risināt pašreizējās un turpmākās problēmas, nākamajai pētnieku paaudzei būtu lielākas iespējas veidot profesionālo karjeru gan publiskajā, gan privātajā sektorā, tādējādi panākot, ka pētnieka karjera kļūst pievilcīga jauniešu vidū.

Minēto pasākumu īstenošanai, visā Savienībā atbalstot konkursa kārtībā izvēlētas pētniecības apmācības programmas, ko īsteno partnerībās starp universitātēm, pētniecības institūtiem, pētniecības infrastruktūru, uzņēmumiem, MVU un citiem sociālekonomiskās jomas dalībniekiem no dažādām valstīm Eiropā un citur. Atbalstīs arī atsevišķas pētniecības iestādes, kas spēj nodrošināt tādu pašu bagātinošu vidi. Lai apmierinātu dažādās vajadzības, būs jānodrošina mērķu īstenošanas elastīgums. Veiksmīgas partnerības galvenokārt veidosies kā pētniecības apmācības tīkli, kas var piedāvāt inovatīvus apmācības veidus, piemēram, iespēju iegūt divu mācību iestāžu kopīgi piešķirtu doktora grādu, iespēju iegūt vairākus doktora grādus, vai kā lietišķas ievirzes doktorantūras, savukārt atsevišķas iestādes pārsvarā iesaistīsies novatoriskās doktorantūras programmās. Lietišķas ievirzes doktorantūrām ir svarīga nozīme, lai pētnieku vidū veicinātu novatorisma garu un veidotu ciešāku saikni starp rūpniecības nozares un zinātnes pārstāvjiem. Šajā ziņā paredz atbalstīt tos jebkuras valsts labākos pētniekus profesionālās darbības sākumposmā, kuri vēlas piedalīties minētajās izcilības programmās, kurās cita starpā var iekļaut ar mentoru palīdzību nodrošinātu zināšanu un pieredzes apmaiņu.

Ar šīm apmācības programmām attīstīs un pilnveidos galvenās zināšanas un prasmes pētniecības jomā, rosinot pētniekus radoši domāt, veidot uz uzņēmējdarbību vērstu skatījumu un izkopt novatoriskas prasmes, kas atbilst darba tirgus vajadzībām nākotnē. Programmās paredzēs arī apmācību attiecībā uz tālāknododamām zināšanām un prasmēm, kas ir svarīgas inovācijas radīšanai, izstrādei, komercializācijai un izplatīšanai – piemēram, darbs komandā, riska uzņemšanās, projekta vadība, standartizācija, uzņēmējdarbība, ētika, intelektuālā īpašuma tiesības (IĪT), saziņa un informatīvi pasākumi sabiedrībai.

3.2. Rūpes par izcilību, īstenojot pārrobežu un starpnozaru mobilitāti

Eiropai jābūt pievilcīgai gan labākajiem Eiropas, gan citu valstu pētniekiem. To panāks, jo īpaši atbalstot pievilcīgas karjeras iespējas pieredzējušiem pētniekiem gan publiskajā, gan privātajā sektorā un mudinot viņus pārvietoties starp valstīm, nozarēm un disciplinām, lai veicinātu viņu radošo un inovācijas potenciālu.

Neatkarīgi no valstspiederības finansēs to daudzsoļošāko pieredzējušo pētnieku darbību, kuri vēlas pilnveidot savas prasmes, izmantojot transnacionālas vai starptautiskas mobilitātes pieredzi. Viņus var atbalstīt visos dažādajos viņu karjeras posmos, tostarp atbalstu var sniegt jauniem pētniekiem profesionālās darbības pašā sākumā – tūlīt pēc doktora grāda vai līdzīgas pieredzes iegūšanas. Šie pētnieki saņems finansējumu ar nosacījumu, ka viņi pārvietosies no vienas valsts uz citu, lai paplašinātu vai padziļinātu savu kompetenci universitātēs, pētniecības iestādēs, pētniecības infrastruktūrās, uzņēmumos, MVU vai pie citiem pašu izvēlētiem sociālekonomiskās jomas dalībniekiem (piemēram, pilsoniskās sabiedrības organizācijās), strādājot pie pētniecības un inovācijas projektiem, kas atbilst viņu personiskajām vajadzībām un interesēm. Viņus mudinās pārvietoties no publiskā uz privāto sektoru vai otrādi, sniedzot viņiem atbalstu pagaidu darba vietās. Šādi būtu jāuzlabo privātā sektora spējas radīt inovācijas un jāveicina starpnozaru mobilitāte. Lai veicinātu zināšanu tālāknodošanu starp sektoriem un arī mudinātu veidot jaunus uzņēmumus, tiks atbalstītas nepilnas slodzes darba iespējas, kas ļaus apvienot amatus gan publiskajā, gan privātajā sektorā. Šādas pielāgotas pētniecības iespējas palīdzēs daudzsoļošiem pētniekiem kļūt pilnīgi neatkarīgiem un veicinās viņu karjeras attīstību gan publiskajā, gan privātajā sektorā.

Lai pilnībā izmantotu pētnieku pašreizējo potenciālu, atbalstīs arī pētnieku iespējas saņemt apmācību un iegūt jaunas zināšanas kādā trešā valsts augsta līmeņa pētniecības iestādē, iespējas atsākt pētnieka karjeru pēc pārtraukuma un iespējas pēc dalības transnacionālās/starptautiskas mobilitātes programmās (atkal) uz ilgāku laiku ieņemt ar pētniecību saistītu amatu Eiropā, tostarp savā izcelsmes valstī, aptverot atgriešanās un reintegrācijas aspektus.

3.3. Inovācijas stimulēšana, īstenojot zināšanu savstarpēju bagātināšanu

Sabiedrības problēmu risināšana kļūst arvien globālāka, un pārrobežu un starpnozaru sadarbībai ir būtiska nozīme, lai minētās problēmas veiksmīgi risinātu. Tādēļ ir svarīga zināšanu un ideju apmaiņa starp pētnieciņu un tirgu (un otrādi), un to var īstenot tikai, nodrošinot saikni starp cilvēkiem. To veicinās, atbalstot augsti kvalificēta pētniecības un inovācijas personāla elastīgu apmaiņu starp nozarēm, valstīm un disciplinām.

Ar Eiropas finansējumu atbalstīs pētniecības un inovācijas personāla apmaiņu partnerībās starp universitātēm, pētniecības institūtiem, pētniecības infrastruktūru, uzņēmumiem, MVU un citiem sociālekonomiskās jomas dalībniekiem Eiropā, kā arī starp Eiropu un trešām valstīm, lai uzlabotu starptautisko sadarbību. Finansējums būs pieejams pētniecības un inovācijas personālam jebkurā karjeras posmā, sākot ar visjaunākajiem pētniekiem profesionālās darbības sākumposmā (pēcdiploma posmā) un beidzot ar vispieredzējušākajiem pētniekiem (vadības līmenī), tostarp administratīvajam un tehniskajam personālam.

3.4. Strukturālās ietekmes palielināšana ar pasākumu līdzfinansēšanu

Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību skaitlisko un strukturālo ietekmi palielinās, atbalstot reģionālas, valsts vai starptautiskas programmas, kuru mērķis ir veicināt izcilību un izplatīt paraugpraksi saistībā ar Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību īstenošanu, visā Eiropā nodrošinot mobilitātes iespējas pētnieku apmaiņai, karjeras izaugsmei un personāla apmaiņai. Tādējādi arī veicinās izcilības centru pievilcību visā Eiropā.

To panāks, līdzfinansējot jaunas vai pašreizējās reģionālas, valsts un starptautiskas programmas, gan publiskas, gan privātas, lai darītu pieejamu un nodrošinātu starptautisku, starpnozaru un starpdisciplināru apmācību pētniecības jomā, kā arī nodrošinātu pētnieku un inovācijas personāla pārrobežu un starpnozaru mobilitāti jebkurā karjeras posmā.

Tas ļaus izmantot sinerģiju starp Savienības darbībām un darbībām reģionālā un valsts līmenī, novēršot sadrumstalotību attiecībā uz mērķiem, novērtēšanas metodēm un pētnieku darba apstākļiem. Saistībā ar pasākumiem līdzfinansēšanas jomā stingri atbalstīs darba līgumu izmantošanu.

3.5. Īpašs atbalsts un politikas darbība

Lai efektīvi izpildītu šo uzdevumu, būs svarīgi pārraudzīt panākto. Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības atbalstīs rādītāju izstrādi un to datu analīzi, kuri attiecas uz pētnieku mobilitāti, prasmēm, karjeru un dzimumu līdztiesību, lai atklātu nepilnības un šķēršļus šajās darbībās un palielinātu to ietekmi. Šos pasākumus īsteno, cenšoties panākt sinerģiju un izveidot ciešu sadarbību ar tām atbalsta darbībām politikas jomā, kuras paredzētas pētniekiem, viņu darba devējiem un finansētājiem un kuras veic saskaņā ar konkrēto mērķi "Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība". Finansēs īpašas darbības, lai atbalstītu iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot informētību par karjeras nozīmi pētniecības jomā un izplatītu pētniecības un inovācijas rezultātus, kuri gūti, īstenojot Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību atbalstam paredzētās aktivitātes.

Lai Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību ietekmi palielinātu vēl vairāk, veicinās sakaru veidošanu starp Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajās darbībās iesaistītajiem pētniekiem (pašreizējiem un bijušajiem), izmantojot absolventiem paredzētu pakalpojumu stratēģiju. Minētie pasākumi izpaudīsies gan kā atbalsts forumam, kas paredzēts sakaru veidošanai un informācijas apmaiņai starp pētniekiem, nodrošinot iespējas paplašināt sadarbību un darba iespējas, gan kā atbalsts kopīgu sabiedrisku pasākumu rīkošanai un kolēģu iesaistīšanai informatīvos pasākumos, kļūstot par Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību un EPT vēstniekiem.

3.6. Īpaši īstenošanas aspekti

Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības būs pieejamas apmācības un karjeras izaugsmes pasākumiem visās pētniecības un inovācijas jomās, kas paredzētas LESD, sākot ar fundamentālajiem pētījumiem un beidzot ar pētījumu ieviešanu tirgū un inovācijas pakalpojumiem. Pieteikumu iesniedzēji brīvi izvēlēsies pētniecības un inovācijas jomas, kā arī nozares.

Lai sekmīgi izmantotu pasaules zināšanu bāzi, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības būs pieejamas pētniekiem un inovācijas jomā strādājošam personālam, kā arī augstskolām, pētniecības institūtiem, pētniecības infrastruktūrai, uzņēmumiem un citiem sociālekonomiskās jomas dalībniekiem visās valstīs, tostarp trešās valstīs saskaņā ar Regulā (ES) Nr. 1290/2013 minētajiem nosacījumiem.

Īstenojot visus iepriekš aprakstītos pasākumus, uzmanība tiks pievērsta plašai uzņēmumu, īpaši MVU, kā arī citu sociālekonomiskās jomas dalībnieku līdzdalībai, lai nodrošinātu Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību veiksmīgu īstenošanu un ietekmi. Izmantojot visas Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības, tiek veicināta ilgtermiņa sadarbība starp augstākās izglītības un pētniecības organizācijām, kā arī publisko un privāto sektoru, ņemot vērā intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību.

Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības tiks izstrādātas ciešā sinerģijā ar citām programmām, kuras atbalsta šos politikas mērķus, tostarp ar programmu "Erasmus+" un EIT zināšanu un inovācijas kopienām (ZIK).

Ja rodas īpaša vajadzība, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajās darbībās var veikt konkrētus pasākumus saistībā ar konkrētām sabiedrības problēmām, pētījumu veidiem un inovācijas iestādēm vai ģeogrāfiskām vietām, lai reaģētu uz izmaiņām Eiropas prasībās attiecībā uz prasmēm, apmācību pētniecības jomā, karjeras veidošanu un zināšanu apmaiņu.

Lai dotācijas būtu pieejamas visiem talantīgajiem pētniekiem, veiks vispārējus pasākumus, lai novērstu jebkādas dotāciju pieejamības kropļojumus, piemēram, veicinot vienlīdzīgas iespējas abu dzimumu pētnieku dalībai visās Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajās darbībās un nosakot līdzdalības kritērijus saistībā ar dzimumu. Turklāt, veicot Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības, paredzēts atbalstīt pētniekus, lai viņiem nodrošinātu paredzamāku karjeras izaugsmi un atbilstošu līdzsvaru starp darbu un privāto dzīvi, ņemot vērā viņu ģimenes stāvokli, un lai sniegtu viņiem iespējas pēc pārtraukuma atsākt darbu pētniecības jomā. Ieteicams, lai visi finansējuma saņēmēji apstiprinātu un piemērotu principus, kas noteikti Eiropas Pētnieku hartā un Rīcības kodeksā pētnieku pieņemšanai darbā un ar ko veicina pētnieku pieņemšanu darbā atklātā veidā un nodrošina labus un interesantus darba apstākļus.

Lai turpinātu uzlabot rezultātu izplatīšanu un sabiedrības līdzdalību, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām paredzēto dotāciju saņēmējiem var prasīt izstrādāt piemērotu plānu, kurā noteikti informatīvi pasākumi plašai sabiedrībai. Šo plānu izskatīs novērtēšanas, kā arī projekta pārraudzības laikā.

4. PĒTNIECĪBAS INFRASTRUKTŪRAS

Pasākumu mērķis būs līdz 2020. gadam un pēc tam attīstīt izcilas Eiropas pētniecības infrastruktūras, veicinot to inovācijas potenciālu un cilvēkkapitālu, kā arī stiprinot Eiropas politiku. Darbības saskaņos ar kohēzijas fondu avotiem, lai nodrošinātu sinerģiju un saskaņotu pieeju pētniecības infrastruktūru attīstībai. Tiks veicināta sinerģija ar Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām.

4.1. Eiropas pētniecības infrastruktūru attīstīšana līdz 2020. gadam un tālākā nākotnē

4.1.1. Jaunu pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūru attīstība

Mērķis ir atvieglot un atbalstīt Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas forumā (*European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI*) noteikto pētniecības infrastruktūru un citu pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūru sagatavošanu, īstenošanu, ilgtermiņa ilgtspēju un efektīvu darbību, kuras palīdzēs Eiropai risināt svarīgās problēmas zinātnē, rūpniecības nozarē un sabiedrībā. Šis mērķis īpaši attieksies uz tām infrastruktūrām, kuras paredz veidot savu pārvaldību, to veido vai jau ir izveidojušas, pamatojoties, piemēram, uz Eiropas pētniecības infrastruktūras konsorcijs (*European Research Infrastructure Consortium – ERIC*) vai jebkuru līdzvērtīgu struktūru Eiropas vai starptautiskā līmenī.

Ar Savienības finansējumu attiecīgi atbalstīs:

- a) *nākamo infrastruktūru sagatavošanas posmu* (piemēram, sāki izstrādātus izveides plānus, juridiskus pasākumus, daudzgadu plānošanu, nozares līdzdalību agrīnā posmā);
- b) *īstenošanas posmu* (piemēram, pētniecību un attīstību un inženiertehniskus darbus kopā ar rūpniecības nozares pārstāvjiem un lietotājiem, reģionālo sadarbības struktūru attīstību⁽¹⁾, lai nodrošinātu līdzsvarotāku EPT attīstību), un/vai
- c) *darbības posmu* (piemēram, piekļuvi, datu apstrādi, informatīvos pasākumus, apmācību un starptautiskās sadarbības pasākumus).

Šis pasākums paredzēts arī, lai atbalstītu jaunu pētniecības infrastruktūru *izstrādes pētījumus*, izmantojot augšupēju pieeju.

4.1.2. Pašreizējo Eiropas nozīmes valsts un reģionālo pētniecības infrastruktūru integrācija un pieejamība

Mērķis ir vajadzības gadījumā darīt pieejamas svarīgas valsts un reģionālās pētniecības infrastruktūras visiem Eiropas pētniekiem – gan akadēmiskās vides, gan rūpniecības nozares pārstāvjiem – un nodrošināt šo infrastruktūru optimālu izmantošanu un kopīgu attīstību.

Savienība atbalstīs tīklus un kopas, kas Eiropas mērogā apvienos un integrēs būtiskas valsts pētniecības infrastruktūras. Tiks nodrošināts finansējums, lai īpaši atbalstītu pētnieku nacionālo un virtuālo piekļuvi, kā arī infrastruktūru nodrošināto pakalpojumu saskaņošanu un uzlabošanu.

4.1.3. Uz informācijas un komunikācijas tehnoloģijām (IKT) balstītu e-infrastruktūru izstrāde, izmantošana un darbība⁽²⁾

Mērķis ir līdz 2020. gadam kļūt par vienu no pasaules līderiem tādās spēju jomās kā tīklu veidošana, datošana un zinātniskie dati un panākt, lai tiktu izveidota vienota un atvērta Eiropas telpa pētniecībai tiešsaistē, kur pētnieki var izmantot modernus, visuresošus un drošus pakalpojumus tīklu veidošanai un datošana, kā arī vienotu un atklātu piekļuvi e-zinātnes videi un globālajiem datu resursiem.

Lai sasniegtu šo mērķi, atbalstu piešķirs globāliem pētniecības un izglītības tīkliem, kas pēc pieprasījuma nodrošina modernus, standartizētus un izmērāmus starpdomēnu pakalpojumus; tīkla un mākoņdatošanas infrastruktūrām, kuras nodrošina gandrīz neierobežotas iespējas datošana un datu apstrādei; jaudīgas datošanas struktūru ekosistēmai, kas attīstās "eksa-pakāpes sistēmu" virzienā; programmatūras un pakalpojumu infrastruktūrai, piemēram, simulācijai un vizualizācijai; reāllaika sadarbības instrumentiem; un savietojamai, atvērta un droša zinātnisko datu infrastruktūrai.

⁽¹⁾ Reģionāla sadarbības struktūra (*Regional Partner Facility – RPF*) ir pētniecības infrastruktūra, kurai valsts vai reģionālā līmenī ir svarīga nozīme attiecībā uz sociālekonomisko atdevi, apmācību un pētnieku un tehniķu piesaistīšanu un kura ir atzīta par Eiropas ESFRI stratēģijas foruma vai citas pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūras partneri. RPF kvalitātei, tostarp rādītājiem, cik kvalitatīvi ir zinātniskie pakalpojumi un pārvaldība un kāda ir rezultātu pieejamības stratēģija, ir jāatbilst standartiem, ko piemēro visām Eiropas pētniecības infrastruktūrām.

⁽²⁾ Tā kā pētniecībā arvien vairāk izmanto datorus un datus, visiem pētniekiem ir ļoti svarīga piekļuve jaunām e-infrastruktūrām. Piemēram, GÉANT savieno 40 miljonus lietotāju vairāk nekā 8 000 iestādēs 40 valstīs, bet Eiropas tīkla infrastruktūra ir pasaulē lielākā dalītās datošanas infrastruktūra ar vairāk nekā 290 vietām 50 valstīs. Nepārtrauktais progress IKT jomā un zinātnes pieaugošā vajadzība datot un apstrādāt lielus datu apjomus rada lielas finanšu un organizatoriskas problēmas attiecībā uz integrētu pakalpojumu nodrošināšanu pētniekiem.

4.2. Pētniecības infrastruktūru un to cilvēkresursu inovatīvā potenciāla veicināšana

4.2.1. Pētniecības infrastruktūru inovācijas potenciāla izmantošana

Mērķis ir veicināt inovāciju gan pašās infrastruktūrās, gan rūpniecības nozarēs, piemēram, saistībā ar piegādātājiem un lietotājiem.

Tāpēc nodrošinās atbalstu:

- a) pētniecības un izstrādes jomas partnerībām ar rūpniecības nozari, lai attīstīt Savienības spējas un rūpniecisko piegādi tādās augsto tehnoloģiju jomās kā zinātniskie instrumenti vai IKT;
- b) pirmskomercializācijas iepirkumiem, ko īsteno pētniecības infrastruktūru dalībnieki, lai veicinātu inovāciju un jau agrīnā posmā sāktu izmantot vai attīstīt progresīvas tehnoloģijas;
- c) lai veicinātu pētniecības infrastruktūru izmantošanu rūpniecībā (piemēram, eksperimentāli testēšanas objekti vai uz zināšanām balstīti centri) un
- d) lai veicinātu pētniecības infrastruktūru integrēšanu vietējās, reģionālās un globālās inovācijas ekosistēmās.

Ar Savienības darbībām paredzēts arī sekmēt pētniecības infrastruktūru, jo īpaši e-infrastruktūru, izmantošanu sabiedrisko pakalpojumu, sociālās inovācijas, kultūras, izglītības, kā arī apmācības jomā.

4.2.2. Pētniecības infrastruktūru cilvēkkapitāla stiprināšana

Ņemot vērā pētniecības infrastruktūru sarežģītību un vajadzību pilnībā izmantot to potenciālu, vadītājiem, inženieriem un tehniķiem, kā arī lietotājiem ir jāapgūst atbilstošas prasmes.

Ar Savienības finansējumu atbalstīs to darbinieku apmācību, kuri vada Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūras un nodrošina to darbību, personāla un paraugprakses apmaiņu starp struktūrām, kā arī atbilstošu cilvēkresursu nodrošinājumu galvenajās jomās, tostarp īpašu mācību programmu izveidi. Mudinās veidot sinerģiju ar Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām.

4.3. Eiropas pētniecības infrastruktūras politikas un starptautiskās sadarbības stiprināšana

4.3.1. Eiropas pētniecības infrastruktūras politikas stiprināšana

Mērķis ir izmantot sinerģiju starp valstu un Savienības iniciatīvām, izveidojot partnerības starp attiecīgajiem politikas veidotājiem, finansēšanas iestādēm vai padomdevēju grupām (piemēram, ESFRI, E-infrastruktūras pārdomu grupu (*e-IRG*), EIROForum organizācijām un valsts pārvaldes iestādēm), veidot papildināmību un sadarbību starp pētniecības infrastruktūrām un pasākumiem, ar ko īsteno Savienības politiku citās jomās (piemēram, reģionālo, kohēzijas, rūpniecības, veselības aizsardzības, nodarbinātības vai attīstības politiku), kā arī nodrošināt koordināciju starp dažādiem Savienības finansējuma avotiem. Ar Savienības darbībām atbalstīs arī pētniecības infrastruktūru apsekojumu, uzraudzību un novērtējumu Savienības līmenī, kā arī attiecīgās politikas izpēti un saziņas uzdevumus.

Atbalstot atjauninātu Savienības mēroga datubāzi par brīvi pieejamām pētniecības infrastruktūrām Eiropā, ar programmu "Apvārsnis 2020" atvieglos dalībvalstu centienus uzlabot to pētniecības struktūras.

4.3.2. Stratēģiskās starptautiskās sadarbības veicināšana

Mērķis ir veicināt globālo pētniecības infrastruktūru attīstību, t. i., to pētniecības infrastruktūru attīstību, kam vajadzīgs finansējums un vienošanās globālā mērogā. Mērķis ir arī veicināt Eiropas pētniecības infrastruktūru sadarbību ar infrastruktūrām ārpus Eiropas, nodrošinot to globālo savstarpējo izmantojamību un sasniedzamību, kā arī centies panākt starptautiskas vienošanās par savstarpēju izmantošanu, atvērtību vai infrastruktūru līdzfinansēšanu. Šajā ziņā ņems vērā augstāko amatpersonu Karneģi grupas ieteikumus attiecībā uz globālām pētniecības infrastruktūrām. Uzmanību pievērsīs arī tam, lai nodrošinātu atbilstošu Savienības dalību koordinācijā ar tādām starptautiskām organizācijām kā Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO) vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO).

4.4. Īpaši īstenošanas aspekti

Īstenošanas posmā notiks apspriedes ar ekspertu grupām, kā arī ar ieinteresētajām personām un padomdevēju iestādēm, piemēram, ESFRI un *e-IRG*.

Īstenošana notiks, izmantojot trīspusēju pieeju, proti, augšupēju pieeju gadījumā, kad nav precīzi zināms projektu saturs un partnerība; mērķtiecīgu pieeju gadījumā, kad ir skaidri noteiktas attiecīgās īpašās pētniecības infrastruktūras un/vai kopienas; un saņēmēju nosaukšanas pieeju, piemēram, gadījumā, kad infrastruktūras pārvaldītājam (pārvaldītāju konsorcijs) tiek nodrošināts ieguldījums darbības izmaksās.

4.2. un 4.3. punktā izklāstītos pasākumu virzienu mērķus īsteno, veicot tiem īpaši paredzētus pasākumus, kā arī vajadzības gadījumā saistot tos ar pasākumiem, kas izstrādāti saskaņā ar 4.1. punktu.

II DAĻA

VADOŠĀ LOMA RŪPNIECĪBĀ

1. VADOŠĀ LOMA PAMATTEHNOĻIJĀS UN RŪPNIECISKAJĀS TEHNOĻIJĀS

Vispārīga informācija

Pamattehnoloģiju veiksmīga apgūšana, integrēšana un izmantošana Eiropas rūpniecībā ir viens no galvenajiem faktoriem Eiropas ražīguma un inovatīvo spēju nostiprināšanā un tādu apstākļu nodrošināšanā, lai Eiropa varētu attīstīt progresīvu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu ekonomiku, lai tā būtu pasaules līderis augsto tehnoloģiju lietojumu sektoros un spētu rast efektīvus un ilgtspējīgus risinājumus sabiedrības problēmām, cita starpā ņemot vērā lietotāju vajadzības. Pasākumus inovācijas jomā apvienos ar pasākumiem pētniecības un izstrādes jomā, un tie būs finansiālā atbalsta pilnvērtīga sastāvdaļa.

Integrēta pieeja svarīgām pamattehnoloģijām

Konkrētā mērķa "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās" galvenais komponents ir svarīgas pamattehnoloģijas (*key enabling technologies* – KET), ko definē kā mikroelektroniku, fotoniku, nanotehnoloģiju, biotehnoloģiju, progresīvus (uzlabotus) materiālus un progresīvas ražošanas sistēmas. Daudzi inovatīvi produkti vienlaikus ietver vairākas no šīm tehnoloģijām – kā atsevišķas vai integrētas daļas. Lai gan katra tehnoloģija piedāvā tehnoloģiskas inovācijas, kopējais labums no KET un citu rūpniecisku pamattehnoloģiju daudzajām mijiedarbībām un to kombinācijām var radīt arī tehnoloģiskus izrāvienus. Transversālu svarīgu pamattehnoloģiju izmantošana veicinās produktu konkurētspēju un ietekmi, sekmēs izaugsmi un nodarbinātību un sniegs jaunas iespējas risināt Sabiedrības problēmu risināšana. Tāpēc tiks izmantotas šo tehnoloģiju daudzās mijiedarbības iespējas. Īpašs atbalsts tiks sniegts liela mēroga izmēģinājumu un demonstrējumu projektiem, kas īstenojami dažādās vidēs un apstākļos.

Tas ietvers KET un transversālus KET (multi-KET) pasākumus, kas saista un integrē vairākas atsevišķas tehnoloģijas, tādējādi nodrošinot tehnoloģijas apstiprināšanu rūpnieciskā vidē, lai tā kļūtu par pilnībā un kvalificēti darboties spējīgu sistēmu, kas ir gatava ieviešanai vai drīz tiks ieviesta tirgū. Viens no priekšnoteikumiem būs privātā sektora aktīva iesaistīšanās minētajos pasākumos un demonstrējums, kā projektu rezultāti Savienībai var uzlabot tirgus vērtību, un tāpēc īstenošana varētu notikt publiskā un privātā sektora partnerību veidā. Šajā ziņā un izmantojot programmas "Apvārsnis" īstenošanas struktūru, attiecībā uz transversālām KET darbībām tiks izstrādāta kopīga darba programma. Ņemot vērā tirgus vajadzības un prasības saistībā ar sabiedrības problēmu risināšanu, programmas mērķis būs paredzēt vispārīgus KET un multi-KET pamatelementus dažādās piemērošanas jomās, tostarp sabiedrības problēmu risināšanā. Turklāt attiecīgos gadījumos valstu un reģionālu pētniecības un inovācijas lietpratīgu specializācijas stratēģiju kontekstā mēģinās nodrošināt sinerģiju starp KET veiktajiem pasākumiem un pasākumiem, ko veic saskaņā ar kohēzijas politiku, kā arī sinerģiju ar EIT, Eiropas Investīciju bankas (EIB) veiktajiem pasākumiem un vajadzības gadījumā pasākumiem, kurus dalībvalstis īsteno saistībā ar kopīgajām plānošanas iniciatīvām.

Īpaši īstenošanas aspekti

Inovācijas pasākumos ietilps atsevišķu tehnoloģiju integrēšana, spēju demonstrēšana, lai izstrādātu un piegādātu inovatīvus produktus, sistēmas, izveidotu inovatīvus procesus un sniegtu inovatīvus pakalpojumus, izmēģinājuma projekti, kuros iesaistīti lietotāji un patērētāji un kuru mērķis ir pārbaudīt inovācijas lietderību un pievienoto vērtību, kā arī liela mēroga demonstrējumu veikšana, lai sekmētu pētījumu rezultātu ieviešanu tirgū. Pienācīgu uzmanību pievērsīs maziem un vidēja mēroga projektiem. Turklāt īstenošana saskaņā ar šo daļu motivēs maza un vidēja apjoma pētniecības komandas, veicinot arī aktīvāku MVU iesaisti.

Tiks integrētas dažādas atsevišķas tehnoloģijas, tādējādi nodrošinot tehnoloģijas apstiprināšanu rūpnieciskā vidē, lai tā kļūtu par pilnībā un kvalificēti darboties spējīgu sistēmu, kas ir gatava ieviešanai tirgū. Viens no priekšnoteikumiem būs privātā sektora aktīva iesaistīšanās minētajos pasākumos, tostarp izmantojot publiskā un privātā sektora partnerību.

Ar pasākumiem pieprasījuma pusē papildinās pētniecības un inovācijas iniciatīvu tehnoloģisko ievirzi. Tajos ietilps inovācijas publiskā iepirkuma pēc iespējas labāka izmantošana, atbilstošu tehnisko standartu izstrāde un tehniski pasākumi standartizācijas un regulējuma atbalstam, privātais pieprasījums un lietotāju iesaistīšana, lai veidotu jauninājumiem labvēlīgākus tirgus.

Jo īpaši attiecībā uz nanotehnoloģijām un biotehnoloģijām iesaistīs ieinteresētās personas un sabiedrību, lai uzlabotu izpratni par ieguvumiem un riskiem. Saistībā ar minēto tehnoloģiju ieviešanu sistemātiski veiks drošuma novērtējumu un vispārējo risku pārvaldību. Vajadzības gadījumā sociālās zinātnes un humanitārās zinātnes palīdzēs ņemt vērā lietotāju vajadzības, izvēles un to, kas tiem pieņemams, kā arī nodrošināt sabiedrības iesaistīšanos un to, ka patērētāji izdara apzinātu izvēli.

Īstenojot pasākumus, ko atbalsta saskaņā ar šo konkrēto mērķi, papildinās to atbalstu pētniecības un inovācijas darbībām pamattehnoloģiju jomā, kuru valsts vai reģionālās iestādes var sniegt saskaņā ar lietpratīgām specializācijas stratēģijām, kas izstrādātas saistībā ar kohēzijas politikai paredzētajiem fondiem.

Ar šo konkrēto mērķi kā daļu no darbību finansēšanas atbalstīs arī tehnoloģiju nodošanas pasākumus (gan valsts, gan reģionālā līmenī), tostarp starptautisku un reģionālu inovāciju kopu veidošanu, lai veicinātu efektīvākas saiknes starp universitātēm un rūpniecības nozari.

Kopā ar galvenajām partnervalstīm apbūsēju interešu un apbūsēja labuma jomās īsteno starptautiskas stratēģiskas sadarbības iniciatīvas. Attiecībā uz pamattehnoloģijām un rūpnieciskajām tehnoloģijām īpaša interese ir par šādām jomām (bet ne tikai):

- zinātnes un tehnoloģiju jomā starptautiski nozīmīgas erudīcijas pieejamība;
- globālu standartu izstrāde;
- šķēršļu likvidēšana saistībā ar rūpniecisku izmantošanu, sadarbību pētniecības un izstrādes jomā un tirdzniecības noteikumiem;
- to produktu drošums, kuri ražoti, izmantojot nanotehnoloģiju un biotehnoloģiju, un šo produktu lietošanas ietekme ilgtermiņā;
- materiālu un metožu izstrāde, lai mazinātu enerģijas un resursu patēriņu;
- nozares virzītas starptautiskas sadarbības iniciatīvas, ko īsteno ražošanas kopienā, un
- sistēmu savstarpēja izmantojamība.

1.1. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT)

Vairāki pasākumu virzieni būs saistīti ar jautājumiem par rūpniecisko un tehnoloģisko līderību IKT jomā visā vērtības ķēdē, un tajās ietilps vispārīgas IKT pētniecības un inovācijas programmas, tostarp turpmāk minētās darbības.

1.1.1. Jauna komponentu un sistēmu paaudze – progresīvu iegulto, resursu ziņā efektīvu un energoefektīvu komponentu un sistēmu inženiertehniskā izstrāde

Mērķis ir uzturēt un nostiprināt Eiropas vadošo lomu tehnoloģiju jomā saistībā ar progresīviem, iegultiem, resursu ziņā efektīviem, energoefektīviem un stabiliem komponentiem un sistēmām. Tas attiecas arī uz mikronanobiosistēmām, organisko elektroniku, liela mēroga integrāciju, tehnoloģijām, kas veido pamatu lietiskajam internetam (*Internet of Things – IoT*)⁽¹⁾, tostarp platformām, ar ko atbalsta uzlabotu pakalpojumu nodrošināšanu, sensoriem, viedām integrētām sistēmām, iegultām un izkliegtām sistēmām, sistēmu sistēmām un komplekso sistēmu inženierijai.

1.1.2. Nākamās paaudzes datošana – progresīvas un drošas datošanas sistēmas un tehnoloģijas, tostarp mākoņdatošana

Mērķis ir daudzķāršot Eiropas aktīvus tādās jomās kā procesoru un sistēmu arhitektūra, starpsavienojumu un datu lokalizācijas tehnoloģijas, mākoņdatošana, paralēla datošana, modelēšana un simulācijas programmatūra visos tirgus segmentos, tostarp inženierijā izmantotajās lietojumprogrammās (piemēram, nenoteiktības aprēķināšanā, riska analizē un lēmumu pieņemšanā inženierijā).

1.1.3. Nākotnes internets – programmatūra, aparatūra, infrastruktūras, tehnoloģijas un pakalpojumi

Mērķis ir nostiprināt Eiropas rūpniecības nozares konkurētspēju nākamās paaudzes interneta izstrādē, pārvaldībā un veidošanā, ar kuru pakāpeniski tiks aizvietots un paplašināts pašreizējais tīmeklis, fiksētie un mobilie tīkli un pakalpojumu infrastruktūras, kā arī nodrošināt triljoniem ierīču savstarpēju savienošanos (*interconnection of trillions of devices – IoT*) starp vairākiem operatori un domēniem, kā rezultātā tiks izmainīts mūsu saziņas veids, piekļuve informācijai un zināšanu izmantošanas process. Tas skar pētniecības un inovācijas jomu attiecībā uz tīkliem, programmatūru, procesiem un pakalpojumiem, kiberdrošību, privātumu, uzticamību un uzticēšanos, saziņu bezvadu tīklos⁽²⁾ un visiem optiskajiem tīkliem, iegremdētiem interaktīviem multimedijiem, kā arī nākotnes pieslēgtiem uzņēmumiem.

⁽¹⁾ Jautājumu par lietisko internetu koordinēs kā transversālu jautājumu.

⁽²⁾ Tostarp satelīttīkliem.

1.1.4. Satura izveides tehnoloģijas un informācijas pārvaldība – digitālajam saturam un kultūras un jaunrades nozarēm paredzētās IKT

Mērķis ir stiprināt Eiropas kā produktu un pakalpojumu sniedzējas pozīciju, balstoties uz atsevišķu personu un uzņēmumu radošumu. Tas tiks panākts, sniedzot speciālistiem un pārējiem iedzīvotājiem jaunus instrumentus, lai viņi varētu radīt, izmantot, uzglabāt un atkārtoti izmantot visu veidu digitālo saturu un piekļūt tam jebkurā valodā, kā arī modelēt, analizēt un vizualizēt liela apjoma datus (tā dēvētos "lielos datus"), tostarp saistītos datus. Tas skar jaunas tehnoloģijas mākslai, valodām, mācībām, mijiedarbībai, digitālai uzglabāšanai, tīmekļa projektēšanai, piekļuvei saturam, analītikai un plašsaziņas līdzekļiem, kā arī intelektiskas un pielāgoties spējīgas informācijas pārvaldības sistēmas, kuru pamatā ir progresīvās tehnoloģijas datizrades, datormācīšanās, statistikas analīzes un vizuālās datu noņemšanas jomā.

1.1.5. Progresīvas saskarnes un roboti – robotika un viedās telpas

Mērķis ir nostiprināt Eiropas vadošo lomu zinātniskajā un rūpnieciskajā jomā attiecībā uz rūpniecisko un pakalpojumu robotiku, kognitīvajām un komunikatīvajām sistēmām, progresīvajām saskarnēm un viedajām telpām, kā arī jutīgām mašīnām, pamatojoties uz labākiem datu noņemšanas un tīklu veidošanas rezultātiem un progresu attiecībā uz spēju izveidot un izstrādāt sistēmas, kas spēj mācīties, veikt pašmontāžu, pielāgoties un reaģēt vai kas optimizē cilvēku un mašīnu mijiedarbību. Vajadzības gadījumā izstrādātās sistēmas un jaunie uzlabojumi būtu jāapstiprina reālajā vidē.

1.1.6. Mikroelektronika, nanoelektronika un fotonika – ar mikroelektroniku, nanoelektroniku un fotoniku saistītās svarīgās pamattehnoloģijas, aptverot arī kvantu tehnoloģijas

Mērķis ir izmantot Eiropas izcilību minētajās svarīgajās pamattehnoloģijās un veicināt un vēl vairāk uzlabot tās rūpniecības nozares konkurētspēju un vadošo lomu tirgū. Pasākumi ietvers arī pētniecību un inovāciju dizaina jomā, progresīvus procesus, izmēģinājuma projektus ražošanas jomā, saistītās ražošanas tehnoloģijas un demonstrēšanas pasākumus, lai apstiprinātu tehnoloģiju attīstību un inovatīvus uzņēmējdarbības modeļus, kā arī pamata izveidi nākamās paaudzes tehnoloģijām, kurās tiek izmantots progress kvantu fizikā.

Paredz, ka šie seši galvenie pasākumu virzieni ietvers visas vajadzības, ņemot vērā Eiropas rūpniecības konkurētspēju pasaules mērogā. Minētie virzieni ietvers rūpnieciskās līderības jautājumus saistībā ar vispārīgiem uz IKT balstītiem risinājumiem, produktiem un pakalpojumiem, kas vajadzīgi svarīgu sabiedrības problēmu risināšanai, kā arī uz lietojumu vērstas IKT pētniecības un inovācijas programmas, kurām atbalstu sniegs, vienlaikus risinot attiecīgo sabiedrības problēmu. Ņemot vērā to, ka tehnoloģijas visās dzīves jomās attīstās arvien straujāk, svarīga nozīme būs mijiedarbībai starp cilvēkiem un tehnoloģijām, un tā būs daļa no minētās IKT pētniecības, kas vērstas uz lietojumu. Pētniecība, kuras attīstībā liela uzmanība būs veltīta lietošanai, veicinās konkurētspējīgu risinājumu izstrādi.

Katrā no šiem minētajiem galvenajiem pasākumu virzieniem ir iekļauta arī ar IKT saistīta pētniecības infrastruktūra, piemēram, dzīvās laboratorijas eksperimentiem un infrastruktūra svarīgajām pamattehnoloģijām un to integrācijai progresīvos produktos un inovatīvās viedajās sistēmās, tostarp aprīkojums, instrumenti, atbalsta pakalpojumi, tirtelpas un piekļuve lietuvēm prototipu veidošanai.

Minētie pasākumi būtu jāīsteno tā, lai nodrošinātu papildināmību un saskaņotību ar konkrēto mērķi "Pētniecības infrastruktūra", ko atbalsta saskaņā ar prioritāti "Zinātnes izcilība".

Ar šiem pasākumiem tiks veicināta IKT sistēmu pētniecība un attīstība, pilnībā ievērojot fizisko personu pamattiesības un brīvības un it īpaši viņu tiesības uz privātumu.

1.2. Nanotehnoloģijas

1.2.1. Nākamās paaudzes nanomateriālu, nanoierīču un nanosistēmu izstrāde

Ar nanomēroga parādībām saistīto zināšanu attīstība un integrēšana dažādu zinātnes disciplīnu saskares punktos, pievērsoties fundamentāli jauniem produktiem un sistēmām, kas ļauj rast ilgtspējīgus risinājumus vairākās nozarēs.

1.2.2. Drošas un ilgtspējīgas nanotehnoloģiju izstrādes un izmantošanas nodrošināšana

Pasākumi, lai paplašinātu zinātnisko pieredzi par nanotehnoloģiju iespējamo ietekmi uz veselību vai vidi, tādējādi nodrošinot proaktīvu, zinātniski pamatotu nanotehnoloģiju pārvaldību, kā arī apstiprinātu zinātnisko rīku, metožu un platformu nodrošināšana apdraudējuma, iedarbības un risku novērtēšanai un pārvaldībai visā nanomateriālu un nanosistēmu dzīves cikla laikā, tostarp standartizācijas jautājumos.

1.2.3. Nanotehnoloģiju sociālās dimensijas attīstīšana

Nanotehnoloģiju izmantošanai nepieciešamo cilvēku un fizisko vajadzību apmierināšana un koncentrēšanās uz nanotehnoloģijas pārvaldību sabiedrības un vides labā, ietverot saziņas stratēģijas, lai nodrošinātu sabiedrības iesaistīšanos.

1.2.4. Nanomateriālu, komponentu un sistēmu efektīva un ilgtspējīga sintēze un ražošana

Koncentrēšanās uz jaunām elastīgām, mērāmām un atkarotām darbībām, jaunu un esošo procesu gudru integrāciju, tostarp tehnoloģiju konvergenci, piemēram, nanobiotehnoloģiju, kā arī intensitātes palielināšanu, lai ļautu panākt produktu ilgtspējīgu augstas precizitātes liela apjoma ražošanu un elastīgas un daudzfunkcionālas iekārtas, ar ko nodrošina zināšanu efektīvu pārnēsi uz rūpniecisko inovāciju.

1.2.5. Spējas palielinošu tehnoloģiju, mērījumu metožu un aprīkojuma izstrāde un standartizācija

Koncentrēšanās uz pamattehnoloģijām, ar ko atbalsta drošu kompleksu nanomateriālu un nanosistēmu izstrādi un ieviešanu tirgū, tostarp nanometroloģiju, vielas raksturošanu un ietekmēšanu nanomērogā, modelēšanu, datu plānošanu un progresīvo inženieriju atomu līmenī.

1.3. Progresīvie materiāli

1.3.1. Transversālas un fundamentālas materiālu tehnoloģijas

Pētniecība attiecībā uz materiālu izstrādi, funkcionāliem un daudzfunkcionāliem materiāliem, ko raksturo lielāka zināšanu intensitāte, jaunas funkcijas un uzlabots sniegums, piemēram, pašlabojoši vai bioloģiski saderīgi materiāli, paškomplektējoši materiāli, jauni magnētiskie materiāli un strukturālie materiālie, inovācijas ieviešanai visās rūpniecības nozarēs, jo īpaši augstas vērtības tirgos un tostarp arī radošajās nozarēs.

1.3.2. Materiālu izstrāde un pārveidošana

Pētniecība un attīstība, lai nodrošinātu efektīvu, drošu un ilgtspējīgu attīstību un to, ka nākotnē izstrādāto produktu rūpnieciskajā ražošanā Eiropā var īstenot materiālu pārvaldību "bez atkritumiem", piemēram, metālrūpniecībā, ķīmiskajā vai biotehnoloģiskajā rūpniecībā, un lai uzlabotu izpratni par materiālu degradēšanas mehānismiem (nolietojumu, koroziju un mehānisko izturību).

1.3.3. Materiālu komponentu pārvaldība

Pētniecība un attīstība materiāliem, komponentiem un sistēmām paredzētu jaunu un inovatīvu paņēmieni nodrošināšanai, materiālu komponentu savienošanai, pievienošanai, nošķiršanai, montāžai, pašmontāžai, kā arī demontāžai, izjaukšanai un dekonstrukcijai, un ar materiālu dzīves ciklu saistīto izmaksu un uz vidi radītās ietekmes pārvaldība, izmantojot progresīvo materiālu jauno tehnoloģiju.

1.3.4. Materiāli, kas paredzēti ilgtspējīgai, resursu ziņā efektīvai rūpniecībai ar zemu oglekļa emisiju līmeni

Tādu jaunu produktu un lietojumu, uzņēmējdarbības modeļu un patērētāju atbildīgas uzvedības veidu izstrāde, ar kuriem palielina atjaunojamo resursu izmantojumu ilgtspējīgos lietojumos, samazina pieprasījumu pēc enerģijas visā produkta dzīves ciklā un veicina ražošanu ar zemu emisiju līmeni, kā arī procesa efektivitāte, pārstrāde, attīrīšana, enerģijas uzglabāšanas materiāli un tādi materiāli ar augstu pievienotās vērtības potenciālu, kuri iegūti atkritumu pārstrādes procesā.

1.3.5. Materiāli, kas paredzēti radošajām nozarēm, tostarp kultūrvēsturiskajam mantojumam

Dizaina lietošana un konverģējošu tehnoloģiju attīstīšana, lai radītu jaunas uzņēmējdarbības iespējas, tostarp paredzot saglabāt un restaurēt Eiropas kultūrvēsturisko mantojumu un materiālus, kuriem ir vēsturiska vai kultūras vērtība, kā arī novatoriskus materiālus.

1.3.6. Metroloģija, raksturošana, standartizācija un kvalitātes kontrole

Tādu tehnoloģiju veicināšana kā raksturošana, nesagraujoša novērtēšana, pastāvīga vērtēšana un uzraudzība un prognozējoša veikspējas modelēšana progresa un ietekmes panākšanai materiālu zinātnēs un inženierijā.

1.3.7. Materiālu izmantošanas optimizācija

Pētniecība un attīstība, lai izpētītu materiālu aizstāšanas iespējas un alternatīvas materiālu izmantošanai – tostarp ar izejvielām saistīto problēmu risinot ar īpaši izstrādātiem materiāliem vai ar reto, kritiski svarīgo vai bīstamo materiālu aizstāšanu –, un inovatīvu uzņēmējdarbības modeļu pieejas, un kritiski svarīgu resursu identificēšana.

1.4. Biotehnoloģija

1.4.1. Visprogresīvāko biotehnoloģiju kā nākotnes inovāciju virzītājspēka atbalstīšana

Mērķis ir likt pamatu tam, lai Eiropas rūpniecības nozare arī vidējā termiņā un ilgtermiņā joprojām būtu līdere inovācijas jomā. Tas ietver jaunu tehnoloģijas jomu, piemēram, sintētiskās bioloģijas, bioinformātikas un sistēmu bioloģijas, attīstību, kā arī to, ka tiek izmantota konverģence ar citām pamattehnoloģijām, piemēram, nanotehnoloģiju (piemēram, bionanotehnoloģiju), IKT (piemēram, bioelektroniku), un inženierijas tehnoloģiju. Šajās un citās progresīvajās jomās ir jāveic atbilstoši pētniecības un attīstības pasākumi, lai veicinātu tehnoloģiju efektīvu pārnesi un īstenošanu, nodrošinot jaunus lietošanas veidus.

1.4.2. Uz biotehnoloģijām balstīti rūpnieciskie produkti un procesi

Mērķis ir divkāršs – no vienas puses, radīt Eiropas rūpniecības nozarei (piemēram, ķīmijas rūpniecībai, veselības aprūpes nozarei, kalnrūpniecībai, enerģētikas nozarei, celulozes un papīra, šķiedras izstrādājumu un kokmateriālu ražošanas nozarei, tekstilrūpniecībai, cietes un pārtikas ražošanas nozarei) iespēju izstrādāt jaunus produktus un attīstīt jaunus procesus, kas atbilst rūpniecības un sabiedrības prasībām, vēlams, izmantojot videi nekaitīgas un ilgtspējīgas ražošanas metodes, kā arī iespēju ar citiem konkurētspējīgiem un uzlabotiem risinājumiem, kuru pamatā ir biotehnoloģija, aizstāt pašreizējos risinājumus; no otras puses, izmantot biotehnoloģijas iespējas piesārņojuma konstatēšanai, uzraudzīšanai, novēršanai un likvidēšanai. Tas nozīmē veikt pētniecības un inovācijas pasākumus attiecībā uz jauniem fermentiem ar uzlabotām biokatalizatora funkcijām, fermentatīvajiem un vielmaiņas procesiem, rūpnieciska mēroga bioprocesu izstrādi, bioprocesu iekļaušanu rūpnieciskās ražošanas procesos, progresīvo fermentāciju, iepriekšēju un pakārtotu pārstrādi, kā arī izpratni par mikrobu kopu attīstību. Tas ietvers arī tādu prototipu izstrādi, ar kuriem novērtēs izstrādāto produktu un procesu tehnoloģiski ekonomisko lietderību, kā arī ilgtspēju.

1.4.3. Novatoriskas un konkurētspējīgas platformu tehnoloģijas

Mērķis ir izstrādāt platformu tehnoloģijas (piemēram, genomiku, metagenomiku, proteomiku, metabolomiku, molekulāros instrumentus, izteiksmes sistēmas, fenotipa noteikšanas platformas un šūnu platformas), ar ko tiek sekmēta līderība un konkurētspējas priekšrocības daudzās nozarēs, kuras ietekmē ekonomiku. Tas ietver tādus aspektus kā atbalsts, lai attīstītu bioresursus ar uzlabotām īpašībām un netradicionālām lietošanas iespējām; iespējas veikt sauszemes un jūras bioloģiskās daudzveidības izpēti, veidot izpratni par to un nodrošināt tās ilgtspējīgu izmantošanu, lai radītu jaunus lietošanas veidus, bioloģiskus produktus un procesus; kā arī izstrādāt ilgtspējīgus veselības aprūpes risinājumus, kuru pamatā ir biotehnoloģija (piemēram, diagnostiku, bioloģiskus preparātus un biomedicīniskas ierīces).

1.5. Progresīvā ražošana un pārstrāde

1.5.1. Nākotnes ražotnēm paredzētās tehnoloģijas

Ilgspējīgas rūpniecības izaugsmes atbalstīšana, veicinot stratēģisku pāreju Eiropā no ražošanas, kuras pamatā ir izmaksas, uz pieeju, kas balstīta uz augstas pievienotās vērtības produktu radīšanu un uz IKT balstītu intelektisku un augsta snieguma ražošanu integrētā sistēmā. Lai to veiktu, ir jārisina jautājums par lielāku ražotspēju, vienlaikus patērējot mazāk materiālu un enerģijas un radot mazāk atkritumu un piesārņojuma, tiecoties panākt augstu ekoloģisko efektivitāti. Galvenā uzmanība tiks pievērsta adaptīvu nākotnes ražošanas sistēmu izstrādei un integrācijai, īpašu uzsvāra liekot uz Eiropas mazo un vidējo uzņēmumu vajadzībām, tādējādi nodrošinot progresīvas un ilgtspējīgas ražošanas sistēmas un procesus. Būtu jākoncentrējas arī uz metodēm elastīgas, drošas un lietpratīgas ražošanas uzlabošanai, kurā darbiniekiem nekaitīgā vidē pienācīgā apmērā tiek pielietota automātika.

1.5.2. Tehnoloģijas, kas ļauj panākt energoefektīvas sistēmas un ēkas ar nelielu ietekmi uz vidi

Enerģijas patēriņa un oglekļa dioksīda emisiju mazināšana, izstrādājot un izmantojot ilgtspējīgas būvniecības tehnoloģijas un sistēmas, kā arī īstenojot un atkārtoti ieviešot pasākumus, ar ko veicina energoefektīvu sistēmu un materiālu lietošanu jaunās, atjaunotās un pārbūvētās ēkās. Lai līdz 2020. gadam Eiropā pārietu uz tādu ēku izmantošanu, kurās enerģijas patēriņa līmenis ir gandrīz nulle, un veidotu zema enerģijas patēriņa līmeņa ēku rajonus, iesaistot ieinteresēto personu plašo kopienu, dzīves cikls un tas, ka arvien lielāka nozīme ir izveides, būvniecības un ekspluatācijas koncepcijām, būs galvenie faktori.

1.5.3. Ilgtspējīgas, resursu ziņā efektīvas tehnoloģijas ar zemu oglekļa emisiju līmeni energoietilpīgās pārstrādes rūpniecības nozarēs

Pārstrādes rūpniecības nozaru, piemēram, ķīmijas rūpniecības, cementa, celulozes un papīra, stikla, minerālvielu vai krāsaino metālu un tērauda ražošanas nozaru, konkurētspējas palielināšana, strauji uzlabojot resursu efektivitāti un energoefektivitāti, kā arī mazinot minēto rūpniecības nozaru ietekmi uz vidi. Galvenā uzmanība tiks pievērsta tādu pamattehnoloģiju izstrādei un apstiprināšanai, ar kurām iegūst inovatīvas vielas, materiālus un tehnoloģiskus risinājumus attiecībā uz produktiem, kam ir zems oglekļa emisiju līmenis, kā arī procesiem un pakalpojumiem, kuriem vērtību ķēdē ir mazāks enerģijas patēriņa līmenis, kā arī tādu ražošanas tehnoloģiju un paņēmieni ieviešanai, kam ir ļoti zems oglekļa emisiju līmenis, lai panāktu konkrētus siltumnīcefekta gāzu emisiju līmeņa samazinājumus.

1.5.4. Jauni ilgtspējīgi uzņēmējdarbības modeļi

Starptaru sadarbība saistībā ar koncepcijām un metodēm, ar ko veido uz zināšanām balstītu, specializētu ražošanu, var veicināt mācīšanos organizācijās, jaunradi un inovāciju, galveno uzmanību pievēršot uzņēmējdarbības modeļiem individualizētās pieejās, ko var pielāgot globalizēto vērtību ķēžu un tīklu prasībām, mainīgajiem tirgiem, kā arī jaunajām un nākotnes rūpniecības nozarēm. Tas nozīmē, ka ir jāpievēršas ilgtspējīgiem uzņēmējdarbības modeļiem, ņemot vērā visu attiecīgā produkta un procesa dzīves ciklu.

1.6. Kosmoss

Kosmosa izpētes jomā, lai nodrošinātu papildināmību starp dažādiem dalībniekiem, veiks Savienības līmeņa darbības kopā ar pasākumiem, ko kosmosa izpētes jomā īsteno dalībvalstis un Eiropas Kosmosa aģentūra (EKA).

1.6.1. Eiropas konkurētspējas veicināšana, Eiropas kosmosa nozares neatkarība un inovācija

Mērķis ir saglabāt pasaulē vadošo lomu kosmosa jomā, aizsargājot un turpinot attīstīt izmaksu ziņā lietderīgu, konkurētspējīgu un inovatīvu kosmosa nozari (tostarp MVU) un izpētes kopienu, kā arī veicinot ar kosmosu saistītu inovāciju.

1.6.1.1. Konkurētspējīgas, ilgtspējīgas un uz uzņēmējdarbību vērstas kosmosa nozares un izpētes kopienas nodrošināšana un turpmāka attīstīšana un Eiropas neatkarības nostiprināšana saistībā ar kosmosa sistēmām

Eiropai ir vadošā loma kosmosa izpētē un kosmosa tehnoloģiju izstrādē, un tā pastāvīgi veido savu operatīvo kosmosa infrastruktūru (piemēram, programmas *Galileo* un *Copernicus*). Eiropas rūpniecība faktiski nodrošina augstākā līmeņa satelītu un citu ar kosmosu saistītu tehnoloģiju eksportu. Neraugoties uz to, šo pozīciju apdraud citu lielāko kosmosa lielvalstu konkurence. Minētā pasākuma mērķis ir izveidot pētniecības bāzi, nodrošinot nepārtrauktību kosmosa izpētes un inovācijas programmās, piemēram, secīgu mazāku un biežāku projektu īstenošanu saistībā ar demonstrējumiem kosmosā. Tādējādi Eiropa varēs attīstīt savu rūpniecisko bāzi un kosmosa izpētes un tehnoloģiju izstrādes kopienu, kas tai palīdzēs attīstīties tālāk par pašreizējo situāciju un panākt, ka tā nav atkarīga no būtisku tehnoloģiju importa.

Lai palielinātu ieguldījumus un izveidotu piekļuvi tirgum, būtu jāatbalsta standartizācija.

1.6.1.2. Veicināt inovāciju starp kosmosa nozari un ar kosmosu nesaistītām nozarēm

Daudzas ar kosmosa tehnoloģijām saistītās problēmas ir līdzīgas tām problēmām, kuras risina uz sauszemes, piemēram, aeronautikas, enerģētikas, vides, telesakaru un IKT, dabas resursu izpētes, sensoru, robotikas, progresīvo materiālu, drošības un veselības jomā. Pateicoties šīm līdzībām, kosmosa un ar kosmosu nesaistītajās kopienās, tostarp ar kosmosu nesaistītajās ražošanas nozarēs, tehnoloģijas agrīnā stadijā var izstrādāt vienlaikus, jo īpaši MVU, un tādējādi varētu panākt, ka izšķirošas inovācijas izstrādā ātrāk nekā tad, ja tās kādā vēlākā posmā izstrādātu uzņēmumos, kas izdalīti no jau pastāvošiem uzņēmumiem. Pašreizējās Eiropas kosmosa infrastruktūras izpēte būtu jāveicina, sekmējot tādu inovatīvu produktu un pakalpojumu izstrādi, kuru pamatā ir attālinātā zondēšana, ģeopozicionēšana vai citi tādu datu vākšanas veidi, kurus iegūst, izmantojot satelītu. Attiecīgos gadījumos īstenojot mērķtiecīgus pasākumus, tostarp atbalstot kosmosa tehnoloģiju tālāknodošanas iniciatīvas, Eiropai arī turpmāk būtu jāveicina uz uzņēmējdarbību vērstas kosmosa nozares sākotnējā attīstība.

1.6.2. Sasniegumu veicināšana kosmosa tehnoloģijās

Mērķis ir izstrādāt progresīvas kosmosa pamattehnoloģijas un darbības koncepcijas, sākot no idejas līdz demonstrējumiem kosmosā.

Spēja piekļūt kosmosam, kā arī izstrādāt, uzturēt un strādāt ar kosmosa sistēmām Zemes orbītā un ārpus tās ir ārkārtīgi svarīga Eiropas sabiedrības nākotnei. Lai nodrošinātu vajadzīgās spējas, ir vajadzīgas pētniecības un inovācijas investīcijas daudzās kosmosa tehnoloģijās (piemēram, nesējraķešu un citos līdzekļos, satelītos, robotikā, instrumentos un sensoros), kā arī darbības koncepcijās, sākot ar ideju un beidzot ar demonstrējumiem kosmosā. Patlaban Eiropa ir viena no trim vadošajiem spēkiem kosmosa nozarē, kas galvenokārt ir balstītas uz dalībvalstu investīcijām ar EKA un valstu programmu starpniecību, tomēr salīdzinājumā ar Amerikas Savienoto Valstu investīcijām pētniecības un izstrādes jomā (piemēram, apmēram 20 % no visa NASA budžeta) visā ķēdē ir jāpalielina Eiropas akcents uz nākotnes kosmosa tehnoloģijām un pielietojumiem:

- attiecībā uz zemu tehnoloģiskās gatavības līmeni, pētniecību, kura bieži vien ir balstīta uz galvenajām pamattehnoloģijām un kurai ir iespējas veicināt uz sauszemes izmantojamu tehnoloģiju izstrādi;
- attiecībā uz pašreizējo tehnoloģiju uzlabošanu, piemēram, izmantojot miniaturizāciju, labāku energoefektivitāti un lielāku sensoru jutīgumu;
- attiecībā uz jaunu tehnoloģiju un koncepciju demonstrēšanu un apstiprināšanu kosmosā un analogā vidē uz zemes;

- d) attiecībā uz misijām, kas saistītas ar lidojumiem kosmosā, piemēram, kosmosa vides analīzi, zemes stacijām, kosmosa sistēmu un infrastruktūras aizsardzību pret bojājumiem vai sabrukumu, ko var izraisīt sadursme ar kosmiskajiem atkritumiem vai citiem kosmosa objektiem, kā arī aizsardzību pret kosmosa laika apstākļiem, tostarp saules uzliesmojuma ietekmi (kosmosa stāvokļa uzraudzība (*Space Situational Awareness – SSA*)), uzlabojot inovatīvu datu vākšanas un pārraides un paraugu arhivēšanas infrastruktūru;
- e) attiecībā uz satelītsakarū, progresīvo navigāciju un attālinātās zondēšanas tehnoloģijām, kas saistītas ar pētījumiem, kuriem ir būtiska nozīme attiecībā uz Savienības kosmosa sistēmu nākamajām paaudzēm (piemēram, programmas *Galileo* un *Copernicus*).

1.6.3. Kosmosa datu izmantošanas veicināšana

Mērķis ir nodrošināt pašreizējās, arhivētajās un nākamajās Eiropas misijās iegūto kosmosa datu plašāku izmantošanu zinātnes, sabiedriskajā un tirdzniecības jomā.

Kosmosa sistēmas sniedz informāciju, ko bieži vien citādi nevar iegūt. Neraugoties uz pasaules līmeņa Eiropas misijām, publicētā informācija liecina, ka Eiropas misijās iegūtie dati, iespējams, tiek izmantoti mazāk nekā dati, kas iegūti ASV misijās. No Eiropas satelītiem iegūto datu izmantošanu (zinātnisku, publisku vai komerciālu) var būtiski palielināt, īstenojot turpmākus pasākumus Eiropas misijās iegūto kosmosa datu apstrādei, arhivēšanai, apstiprināšanai, standartizēšanai un ilgtspējīgas pieejamības nodrošināšanai, kā arī tādu jaunu informācijas produktu un pakalpojumu izstrādes atbalstam, kuru pamatā šādi dati, un attiecīgā gadījumā kombinācijā ar datiem no novērojumiem uz zemes. Inovācijas attiecībā uz datu iegūvi un apstrādi, datu saplūsmi, datu izplatīšanu un savstarpēju izmantojamību, it īpaši Zemes zinātnisko datu un metadatu pieejamības un apmaiņas veicināšana, izmantojot arī inovatīvas IKT nodrošinātas sadarbības formas, var palielināt kosmosa infrastruktūrā veikto ieguldījumu atdevi un veicināt sabiedrības problēmu risināšanu. Kosmosa datu kalibrēšana un apstiprināšana (atsevišķiem instrumentiem, starp instrumentiem un misijām, kā arī attiecībā uz *in-situ* objektiem) ir svarīgi faktori kosmosa datu efektīvai izmantošanai visās jomās, un ir jāuzlabo kosmosā iegūto datu un atsauču sistēmu standartizācija.

Datu pieejamība un kosmosa misiju izmantošana ir globālā mērogā koordinējams jautājums. Attiecībā uz Zemes novērošanas datiem saskaņotu pieeju un paraugprakses īstenošana daļēji notiek sadarbībā ar starpvaldību organizāciju – Zemes novērojumu grupu (*Group on Earth Observation – GEO*), kuras uzdevums ir uzturēt Zemes novērošanas sistēmu globālo tīklu (*Global Earth Observation System of Systems – GEOSS*), kurā Savienība līdzdarbojas, – pilnībā izmantojot programmu *Copernicus*. Tiks atbalstīta minēto inovāciju ātra ieviešana, lai tās attiecīgi varētu izmantot praksē un lēmumu pieņemšanas procesos. Tas ietver arī datu izmantošanu turpmākai zinātniskai izpētei.

1.6.4. Eiropas pētniecības veicināšana starptautisku kosmosa partnerību atbalstam

Mērķis ir atbalstīt Eiropas pētniecības un inovācijas pasākumus, ar ko veicina starptautiskas ilgtermiņa partnerības kosmosa jomā.

Lai gan kosmosā iegūtā informācija sniedz noderīgas zināšanas vietējā mērogā, kosmosa uzņēmumi pārsvarā ir globāli. Tas jo īpaši attiecas uz kosmosa radītajiem draudiem Zemei un kosmosa sistēmām. Kosmosa laikapstākļu un kosmisko atkritumu dēļ zaudēto satelītu lēstās izmaksas ir aptuveni EUR 100 miljoni gadā. Tikpat globāli ir daudzi ar kosmosa zinātni un izpēti saistītie projekti. Minētajās starptautiskajās partnerībās arvien vairāk tiek izstrādātas progresīvas kosmosa tehnoloģijas, un tādēļ šādu starptautisku projektu pieejamībai ir svarīga nozīme, lai Eiropas pētniecība un rūpniecība varētu sekmīgi attīstīties. Savienības ieguldījums šādos globālos ar kosmosu saistītos pasākumos ir jānosaka ilgtermiņa stratēģiskajos ceļvežos (uz 10 un vairāk gadiem), saskaņojot to ar Savienības politikas prioritātēm kosmosa jomā un koordinējot ar dalībvalstīm un Eiropas iekšējiem partneriem, piemēram, EKA un valstu kosmosa aģentūrām un vajadzības gadījumā ar starptautiskiem partneriem, kā arī ar to valstu kosmosa aģentūrām, kuras veic darbības kosmosā.

1.6.5. Īpaši īstenošanas aspekti

Kosmosa pētniecības un inovācijas pasākumu īstenošanas prioritātes saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" atbilst Kosmosa padomes noteiktajām Savienības politikas prioritātēm kosmosa jomā, kuras izklāstītas Komisijas 2011. gada 4. aprīļa paziņojumā ar nosaukumu "Virzībā uz Eiropas Savienības kosmosa stratēģiju pilsoņu interesēs". Īstenošanas pasākumus vajadzības gadījumā balstīs uz stratēģiskas izpētes programmām, kuras izstrādās, apspriežoties ar dalībvalstīm un valstu kosmosa aģentūrām, EKA, ieinteresētajām personām no Eiropas kosmosa nozares (tostarp MVU), akadēmiskajām aprindām, tehnoloģiju institūtiem un Kosmosa padomdevēju grupu. Attiecībā uz dalību starptautiskos pasākumos pētniecības un inovācijas programmu noteiks sadarbībā ar Eiropas ieinteresētajām pusēm un starptautiskiem partneriem (piemēram NASA, ROSCOSMOS un JAXA).

Kosmosa tehnoloģiju izmantošanu vajadzības gadījumā atbalsta ar attiecīgajiem prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" konkrētajiem mērķiem.

2. PIEKĻUVE RISKĀ KAPITĀLA FINANSĒJUMAM

Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" tiks ieviesti divi mehānismi ("pašu kapitāla mehānisms" un "aizņēmuma mehānisms"), ko veido dažādas daļas. Pašu kapitāla mehānismu un aizņēmuma mehānisma MVU paredzēto daļu īstenošana savstarpējā atkarībā no COSME kā daļu no diviem Savienības finanšu instrumentiem, kas nodrošina pašu kapitālu un aizņēmuma finansējumu MVU pētniecības un izstrādes darbībām un izaugsmei.

Attiecīgos gadījumos pašu kapitāla mehānisms un aizņēmuma mehānisms var ļaut apvienot finanšu resursus ar to dalībvalsti vai reģionu resursiem, kuri saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾ vēlas ieguldīt daļu no tiem atvēlētajiem ESI fondu līdzekļiem.

Tā vietā, lai, piemēram, kredītus, garantijas vai kapitālu, galīgajiem saņēmējiem piešķirtu tiešā veidā, Komisija atbalsta sniegšanu deleģēs finanšu iestādēm, jo īpaši izmantojot riska dalīšanas finanšu mehānismu un garantiju sistēmas, kā arī pašu kapitāla un kvazikapitāla ieguldījumus.

2.1. Aizņēmuma mehānisms

Ar aizņēmuma mehānismu piešķirs kredītus atsevišķiem atbalsta saņēmējiem ieguldījumu veikšanai pētniecības un inovācijas jomā, (pret-) garantijas finanšu starpniekiem, kas izsniedz kredītus atbalsta saņēmējiem, atbalstu, kurā apvienoti kredīti un (pret-) garantijas, kā arī garantijas un/vai pretgarantijas valsts vai reģionālām aizņēmuma finansējuma sistēmām. Atkarībā no pieprasījuma ar aizņēmuma mehānismu veiks pasākumus, lai varētu pagarināt atmaksas termiņus un atbalstīt īpaši izveidoto MVU instrumentu (skat. II daļas 3. sadaļu "Inovācijas MVU"). Aizņēmuma mehānisma finansiālo atbalstu var apvienot ar pašu kapitāla mehānisma finansiālo atbalstu vienā vai vairākās integrētās sistēmās, un vajadzības gadījumā tam var pievienot papildu dotācijas (tostarp vienreizējus maksājumus). Var arī nodrošināt kredītus ar atvieglotiem nosacījumiem, konvertējamus kredītus, subordinētus kredītus, dalības kredītus, kredītnomu un vērtspapīrošanu.

Ar aizņēmuma mehānismu nodrošinās ne tikai to, ka kredītus un garantijas piešķirs rindas kārtībā un saskaņā ar tirgus nosacījumiem, bet arī to, ka tā darbības dažādās kategorijas tiks vērstas uz konkrētām politikas jomām un nozarēm. Lai to īstenotu, skaidri noteiktus budžeta līdzekļus var iegūt, attiecīgos gadījumos izmantojot šādus avotus:

- a) pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" citas daļas, īpaši III daļu "Sabiedrības problēmu risināšana";
- b) citas sistēmas, programmas un Savienības vispārējā budžeta pozīcijas;
- c) konkrētus reģionus un dalībvalstis, kas vēlas ieguldīt no kohēzijas politikas fondiem pieejamos līdzekļus;
- d) īpašas vienības (piemēram, kopīgas tehnoloģijas iniciatīvas) vai iniciatīvas.

Minētos budžeta līdzekļus var jebkurā brīdī nodrošināt vai papildināt pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas laikā.

Atsevišķām politikas vai nozares kategorijām var būt atšķirīgi riska dalīšanas un citi parametri ar noteikumu, ka to vērtības vai stāvoklis atbilst aizņēmuma instrumentu vispārējiem noteikumiem. Turklāt minētajās kategorijās var izmantot dažādas saziņas stratēģijas saistībā ar aizņēmuma mehānisma vispārējo popularizēšanas kampaņu. Turklāt, ja nepieciešama īpaša erudīcija, lai novērtētu, kādi kredīti atsevišķā kategorijā ir paredzami, var kā starpniekus piesaistīt speciālistus valsts līmenī.

Aizņēmuma mehānismā MVU paredzētā daļa, kurā kredītu apjoms pārsniedz EUR 150 000, attiecas uz MVU, kuru darbība ir vēsta uz pētniecību un inovāciju, un uzņēmumiem ar vidēji lielu kapitālu, un tādējādi tā papildina MVU finansējumu, ko piešķir, izmantojot aizdevumu garantiju mehānismu saskaņā ar COSME. Aizņēmuma mehānismā MVU paredzētā daļa attiecas arī uz kredītiem, kuru apjoms ir mazāks par EUR 150 000 un kuri paredzēti MVU, kas darbojas pētniecības un inovācijas jomā, un uzņēmumiem ar vidēji lielu kapitālu.

Paredzams, ka aizņēmuma mehānisma sviras efekta vidējais apjoms – noteikts kā kopējais finansējums (preti, Savienības finansējums kopā ar ieguldījumiem no citām finanšu iestādēm), ko dala ar Savienības finanšu ieguldījumu – būs starp 1,5 un 6,5 atkarībā no attiecīgo darbību veida (attiecīgās riska pakāpes, attiecīgajiem atbalsta saņēmējiem un attiecīgā aizņēmuma finanšu instrumenta mehānisma). Paredzams, ka atbalsta palielināšanās ietekmes apjoms – noteikts kā atbalstīto saņēmēju ieguldījumu kopējais apjoms, ko dala ar Savienības finanšu ieguldījumu – būs starp 5 un 20 atkarībā no attiecīgo darbību veida.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (Sk. šā Oficiālā Vēstneša 320. lpp).

2.2. Pašu kapitāla mehānisms

Saistībā ar pašu kapitāla mehānismu galvenā uzmanība tiks pievērsta agrīna posma riska kapitāla fondiem un publiskiem un privātiem fondu fondiem, nodrošinot riska kapitālu un/vai mezonīna kapitālu atsevišķiem portfeļa uzņēmumiem. Turklāt minētie uzņēmumi līdzekļus aizņēmumu finansēšanai var lūgt finanšu starpniekiem, kas īsteno aizņēmuma mehānismu. Turklāt ar pašu kapitāla mehānismu tiks arī apzinātas iespējas atbalstīt uzņēmējdarbības aizgādņus un meklēti citi pašu kapitāla finansējuma avoti. Tas varētu ietvert arī atbalstu MVU instrumenta 3. posmā (atkarībā no pieprasījuma), kā arī atbalstu tehnoloģiju nodošanai (tostarp, lai publisko pētījumu jomā veiktu pētījumu rezultātus un no tiem izrietošus izgudrojumus nodotu ražošanas nozarei, piemēram, koncepcijas pierādīšanas ceļā).

Ar pašu kapitāla mehānismu varēs arī veikt ieguldījumus paplašināšanās un izaugsmes posmā apvienojumā ar pašu kapitāla mehānismu izaugsmei (*Equity Facility for Growth – EFG*) saskaņā ar COSME (tas attiecas uz ieguldījumiem fondu fondos, kuriem ir plaša investoru bāze, un privātiem institucionāliem un stratēģiskiem investoriem, kā arī valsts publiskām un daļēji publiskām finanšu iestādēm). Pēdējā gadījumā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pašu kapitāla mehānisma ieguldījums nepārsniedz 20 % no Savienības kopējā ieguldījuma, izņemot daudzpakāpju fondu gadījumus, kad EFG un pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" pašu kapitāla mehānisma atbalstu sniegs proporcionali, pamatojoties uz fondu ieguldījumu politiku. Saistībā ar pašu kapitāla mehānismu tāpat kā EFG novērs, ka kapitālu pārpērk vai aizstāj, lai pārpirkto uzņēmumu likvidētu. Komisija var nolemt grozīt 20 % sliekšni sakarā ar tirgus apstākļu pārmaiņām.

Otrās sadaļas pirmajā rindkopā minētajam Savienības kapitāla finanšu instrumentam, kas paredzēts, lai atbalstītu MVU darbības pētniecības un inovācijas jomā un izaugsmi, vajadzētu būt pienācīga apjoma, lai varētu atbalstīt inovatīvus uzņēmumus to darbības sākumstadijā, nodrošināt šo uzņēmumu izaugsmi un darbības paplašināšanos.

Ieguldījumu parametrus noteiks tā, lai konkrētos politikas mērķus, tostarp vēršoties pie konkrētām iespējamo saņēmēju grupām, varētu sasniegt, vienlaikus saglabājot uz tirgu un pieprasījumu orientētu pieeju saistībā ar minēto instrumentu.

Pašu kapitāla mehānismu var atbalstīt, izmantojot budžeta līdzekļus no:

- a) citām pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" daļām;
- b) citām sistēmām, programmām un Savienības vispārējā budžeta pozīcijām;
- c) atsevišķiem reģioniem un atsevišķām dalībvalstīm;
- d) kā arī konkrētām vienībām vai iniciatīvām.

Paredzams, ka pašu kapitāla mehānisma sviras efekts – noteikts kā kopējais finansējums (proti, Savienības finansējums kopā ar ieguldījumiem no citām finanšu iestādēm), ko daļa ar Savienības finanšu ieguldījumu – būs aptuveni 6 atkarībā no tirgus īpatnībām, un paredzams, ka atbalsta palielinošās ietekmes vidējais rādītājs – noteikts kā atbalstīto saņēmēju ieguldījumu kopējais apjoms, ko daļa ar Savienības finanšu ieguldījumu – būs 18.

2.3. Īpaši īstenošanas aspekti

Abu mehānismu īstenošana tiks deleģēta Eiropas Investīciju bankas grupai (EIB) un Eiropas Investīciju fonda (EIF) un/vai citām finanšu iestādēm, kam var uzticēt finansēšanas instrumentu īstenošanu atbilstoši Regulas (ES) Nr. 966/2012 noteikumiem. To izstrāde un īstenošana tiks saskaņota ar vispārējiem noteikumiem par finanšu instrumentiem, kas izklāstīti minētajā regulā, un ar konkrētākām darbības prasībām, kuras jāiekļauj Komisijas pamatnostādņēs. Finanšu instrumentu izmantošanai jābūt ar skaidru Eiropas pievienoto vērtību, kā arī tai būtu jārada sviras efekts un jāpapildina valstu instrumenti.

Finanšu starpnieki, kurus izraugās pilnvarotās vienības finanšu instrumentu īstenošanai saskaņā ar 139. panta 4. punktu Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012, pamatojoties uz atvērtām, pārredzamām, samērīgām un nediskriminējošām procedūrām, var būt privātas finanšu iestādes, kā arī valstiskas un daļēji valstiskas finanšu iestādes, valsts un reģionālas publiskās bankas, kā arī valsts un reģionālas investīciju bankas.

Instrumentu elementus, ņemot vērā iespēju piešķirt dotācijas (tostarp vienreizējus maksājumus), var apvienot vienā vai vairākās integrētās shēmās, ar ko atbalsta konkrētas atbalsta saņēmēju kategorijas vai ar īpašu nolūku izstrādātus projektus, piemēram, tādus, ko īsteno MVU un uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu un izaugsmes iespējām, vai projektus inovatīvu tehnoloģiju liela mēroga demonstrējumiem.

Instrumentu īstenošanu papildinās ar virkni citu pasākumu. Tie var būt pasākumi, kas saistīti ar tehniskās palīdzības sniegšanu finanšu starpniekiem, kuri iesaistīti kredīta pieteikumu pamatotības izvērtēšanā vai zināšanu aktīvu vērtības noteikšanā; pasākumi, kuri saistīti ar programmām attiecībā uz gatavību ieguldīt līdzekļus un kuros ietilpst tādas darbības kā MVU "inkubācija", apmācīšana un konsultēšana, kā arī šo uzņēmumu sadarbības veicināšana ar iespējamiem investoriem; pasākumi, ko īsteno, lai uzlabotu riska kapitāla uzņēmumu un uzņēmējdarbības aizgādņu izpratni par Savienības finansēšanas programmās iesaistīto inovatīvo MVU izaugsmes iespējām; programmas, kas izstrādātas, lai privātos investorus mudinātu atbalstīt izaugsmi inovatīvos MVU un uzņēmumos ar vidēji lielu kapitālu; pasākumi, ko īsteno, lai uzlabotu aizņēmuma un pašu kapitāla pārrobežu un starpvalstu finansēšanas iespējas; programmas, kas izstrādātas, lai mudinātu labdarības organizācijas un individuus atbalstīt pētniecības un inovācijas darbības; kā arī programmas, kas izstrādātas, lai veicinātu korporatīvu uzņēmumu veidošanu, kā arī ģimenes uzņēmumu un uzņēmējdarbības aizgādņu darbību.

Saistībā ar šo pasākumu plānošanu un īstenošanu vajadzības gadījumā var konsultēties, piemēram, ar reģionālajām iestādēm, MVU apvienībām, tirdzniecības palātām un attiecīgiem finanšu starpniekiem.

Tiks nodrošināta papildināmība ar COSME mehānismiem.

3. INOVĀCIJAS MVU

3.1. MVU atbalsta integrēšana, jo sevišķi ar īpaši izveidota instrumenta palīdzību

MVU tiks atbalstīti visā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbībā. Tāpēc, lai MVU piedalītos pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", tiem tiek izveidoti labāki nosacījumi. Turklāt ar īpaši izveidoto MVU instrumentu nodrošina atbalstu visu veidu inovatīviem MVU, kam ir tālejoši mērķi attīstīt savu darbību, panākt izaugsmi un darboties starptautiskā līmenī. Atbalstīs visus inovācijas veidus, tostarp jomās, kas nav saistītas ar tehnoloģijām, kā arī sociālajā un pakalpojumu sniegšanas jomā, ar nosacījumu, ka katram pasākumam ir skaidra Eiropas pievienotā vērtība. Mērķis ir palīdzēt nodrošināt trūkstošo finansējumu augsta riska pētniecībai un inovācijai agrīnā posmā, veicināt strauju attīstību inovācijas jomā un palielināt pētījumu gūto rezultātu komercializāciju privātajā sektorā.

Visu prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" konkrēto mērķu, kā arī konkrētā mērķa "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās" izmanto īpaši izveidoto MVU instrumentu, un tam piešķir pienācīgi lielu finansējumu, lai sasniegtu vismaz 20 % no kopējā apvienotā MVU piešķirtā budžeta, kurš atvēlēts visiem prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" konkrētajiem mērķiem un konkrētajam mērķim "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās".

Finansējuma un atbalsta saņemšanai drīkstēs pieteikties vienīgi MVU. Tie atbilstoši savām vajadzībām var savstarpēji sadarboties, tostarp slēgt apakšlīgumus par pasākumu veikšanu pētniecības un attīstības jomā. Projektiem jābūt nepārprotami izstrādātiem MVU interesēs un jānodrošina tiem iespējas gūt labumu, turklāt tajos jābūt skaidrai Eiropas dimensijai.

Īstenojot augšupēju pieeju attiecībā uz kādu konkrētu sabiedrības problēmu vai pamattehnoloģiju, MVU instruments attieksies uz visām zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas jomām tā, lai varētu pietiekami brīvi atbalstīt un finansēt jebkāda veida daudzsolosās idejas, jo īpaši starpnozaru un vairāku disciplīnu projektus.

MVU instrumentam būs vienota centralizēta pārvaldības sistēma, viegls administratīvais režīms un viens kontaktpunkts. Tā īstenošanā galvenokārt tiks izmantota augšupēja pieeja, izmantojot pastāvīgi atklātu konkursu.

Ar MVU instrumentu nodrošinās vienkāršotu un pakāpenisku atbalstu. To īstenoīs trīs posmos, kas skars visu inovācijas darbību ciklu. Pāreja no viena posma nākamajā notiks bez pārtraukuma, ja vien iepriekšējā posmā MVU projekts būs pierādījis to, ka tam var piešķirt finansējumu. Pieteikumu iesniedzējiem nav pienākuma secīgi aptvert visus trīs posmus. Tajā pašā laikā katrs instrumenta īstenošanas posms būs atvērts visiem MVU:

— 1. posms. Konceptija un pamatotības novērtējums.

Lai izstrādātu inovācijas projektu, MVU saņems finansējumu zinātniskās vai tehniskās pamatotības izpētei, kā arī jaunas idejas komerciālā potenciāla izpētei (konceptijas pierādīšanai). Ja šim novērtējumam, kurā būtiskam jautājumam jābūt saiknei starp projekta tematu un potenciālo lietotāju/pircēju, būs pozitīvs rezultāts, finansējumu varēs saņemt arī nākamajā posmā(-os).

— 2. posms. Pētniecības un izstrādes projekti, demonstrējumi, ieviešana tirgū.

Pienācīgu uzmanību veltot inovācijas kupona koncepcijai, pētniecības un attīstības projektus atbalstīs, īpašu uzmanību pievēršot demonstrējumu pasākumiem (testēšanai, prototīpiem, uzlabojumu veikšanas pētījumiem, izstrādei, inovatīvu procesu, produktu un pakalpojumu izmēģināšanai, apstiprināšanai, snieguma pārbaudei utt.), kā arī ieviešanai tirgū, mudinot iesaistīties tiešos lietotājus vai potenciālos klientus. Inovācijas kuponu izmantošana sekmēs jaunu uzņēmēju iesaistīšanos.

— 3. posms. Komerzializācija.

Šajā posmā tiešu finansējumu sniegs tikai atbalsta pasākumu veidā, lai atvieglotu piekļuvi privātam kapitālam un uzlabotu apstākļus inovāciju radīšanai. Ir paredzēts veidot saikni ar minētajiem finanšu instrumentiem (skat. II daļas 2. sadaļu "Piekļuve riska kapitāla finansējumam"), piemēram, saistībā ar finanšu līdzekļu ierobežoto daudzumu dodot priekšroku tiem MVU, kas veiksmīgi pabeiguši 1. un/vai 2. posmu. MVU gūs labumu arī no tādiem atbalsta pasākumiem kā sadarbības tīklu veidošana, apmācīšana un konsultēšana. Turklāt šajā posmā var veidot saikni arī ar pasākumiem, ar ko veicina publiskos iepirkumus pirmskomercializācijas posmā un inovatīvu risinājumu iepirkumus.

MVU instrumenta darbības vienota veicināšana, īstenošana un uzraudzība visās pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" daļās nodrošinās MVU vienkāršu piekļuvi. Izmantojot pašreizējos MVU atbalsta tīklus, piemēram, Eiropas Biznesa atbalsta tīklu un citus inovācijas pakalpojumu sniedzējus, izveido sistēmu atbalsta saņēmēju MVU konsultēšanai un apmācīšanai, lai veicinātu sniegtā atbalsta atdevi. Turklāt pētīs, kāda ir saikne ar attiecīgajiem starpniekiem valsts un/vai reģionālā līmenī, lai nodrošinātu apmācīšanas un konsultēšanas sistēmas efektīvu darbību.

Saistībā ar MVU darbībām pētniecības un inovācijas jomā izveidos ieinteresēto personu un ekspertu īpašu struktūru, kuras uzdevums būs veicināt un sekot līdzi konkrētiem MVU pasākumiem, ko īsteno saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020".

3.2. Īpašs atbalsts

3.2.1. Atbalsts MVU, kas intensīvi darbojas pētniecības jomā

Ar īpašu pasākumu veicinās transnacionālu uz tirgu orientētu inovāciju, ko rada MVU, kuri darbojas pētniecības un izstrādes jomā. Atbalsts ir paredzēts jebkuras nozares MVU, kuri intensīvi darbojas pētniecības jomā un kuriem ir arī jāparāda, ka tie spēj komerciāli izmantot projekta rezultātus.

Minētais pasākums attieksies uz visu zinātnes un tehnoloģijas jomu un tiks īstenots saskaņā ar augšupēju pieeju, lai ņemtu vērā to MVU vajadzības, kuri darbojas pētniecības un izstrādes jomā.

Pasākumu īsteno saskaņā ar iniciatīvu, kuras pamatā ir LESD 185. pants, balstoties uz programmu "Eurostars" un pielāgojot to atbilstoši starposma vērtējuma rezultātiem.

3.2.2. MVU inovācijas spēju uzlabošana

Tiks atbalstīti transnacionāli pasākumi, kas palīdz īstent un papildināt ar MVU saistītos pasākumus visā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", jo īpaši lai uzlabotu MVU spēju radīt inovācijas. Šajos pasākumos var ietilpt izpratnes un informētības uzlabošanas, kā arī informācijas izplatīšanas pasākumi, ar apmācību un mobilitāti saistīti pasākumi, sadarbības tīklu veidošana un paraugprakses apmaiņa, tādu kvalitatīvu inovatīvo atbalsta mehānismu un pakalpojumu izstrāde, kuriem attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem ir liela pievienotā vērtība Savienības mērogā (piemēram, intelektuālais īpašums un inovatīva pārvaldība, zināšanu nodošana, inovatīvi IKT izmantošanas veidi un digitālo līdzekļu lietošanas prasmes mazos un vidējos uzņēmumos), kā arī pasākumi, kas palīdz MVU atrast partnerus pētniecības un inovācijas jomā visā Savienībā un tādējādi dod tiem iespējas uzlabot tehnoloģijas un pilnveidot savu inovācijas spēju. Lai rūpniecības nozarē izveidotu jaunas vērtību ķēdes, starpniekorganizācijas, kas pārstāv inovatīvo MVU grupas, tiek aicinātas veikt starpnozaru un starpreģionālus inovācijas pasākumus kopā ar MVU, kuros zināšanas un prasmes papildina cita citu.

Vajadzības gadījumā minētos pasākumus saskaņo ar līdzīgiem valsts mērogā veiktiem pasākumiem. Ir paredzēta cieša sadarbība ar valsts kontaktpunktu tīklu. Saistībā ar valsts un reģionālā mēroga lietpratīgas specializācijas stratēģijām inovācijas jomā centīsies veidot sinerģiju ar Savienības kohēzijas politiku.

Paredzēts veidot ciešāku saikni ar Eiropas Biznesa atbalsta tīklu (saskaņā ar COSME), nodrošinot tā koordināciju ar valstu kontaktpunktiem. Minētais atbalsts varētu izpausties gan kā labākas informēšanas un konsultēšanas pakalpojumi, ko, izmantojot apmācību un partneru meklēšanas pasākumus, sniedz tiem MVU, kas vēlas izstrādāt pārrobežu projektus inovācijas jomā, gan kā inovācijas atbalsta pakalpojumi. Tādējādi "vienas pieturvietas" pieeja, ko MVU atbalstīšanā īsteno Eiropas Biznesa atbalsta tīkls, tiks apvienota ar aktīvu tīkla darbību reģionālā un vietējā līmenī.

3.2.3. Atbalsts uz tirgu orientētai inovācijai

Šīs darbības atbalstīs transnacionālu uz tirgu orientētai inovācijai, lai pastiprinātu MVU inovācijas spēju, uzlabojot pamatnosacījumus inovāciju radīšanai, kā arī novēršot konkrētos šķēršļus, kas kavē inovatīvus MVU, kam ir iespējas strauji attīstīties. Veicinās specializēta inovācijas atbalsta sniegšanu (piemēram, saistībā ar intelektuālā īpašuma izmantošanu, starpnieku tīkliem, atbalstu tehnoloģiju nodošanas birojiem un stratēģiju izstrādi), kā arī valsts politikas pārskatīšanu attiecībā uz inovāciju.

III DAĻA

SABIEDRĪBAS PROBLĒMU RISINĀŠANA

1. VESELĪBA, DEMOGRĀFISKĀS PĀRMAIŅAS UN LABKLĀJĪBA

Efektīva veselības veicināšana, pamatojoties uz apjomīgu faktu bāzi, novērš slimības, sniedz ieguldījumu labklājībā un efektīva izmaksu ziņā. Veselības, aktīvu vecumdienu, labklājības un slimību profilakses veicināšana ir atkarīga arī no izpratnes par veselību noteicošajiem faktoriem, no iedarbīgiem profilakses instrumentiem, piemēram, vakcīnām, no veselības un slimību kvalitatīvas uzraudzības un sagatavotības tām, kā arī no efektīvām skrīninga programmām.

Lai slimību, invaliditātes, vājuma un funkcionālo spēju ierobežojumu profilakses, agrīnas konstatēšanas, pārvaldīšanas un ārstēšanas centieni būtu sekmīgi, to pamatā ir jābūt gan vispārējai izpratnei par šo parādību cēloņiem, procesiem un ietekmi, gan arī izpratnei par faktoriem, kas ir pamatā labai veselībai un labklājībai. Lai labāk izprastu veselību un slimības, būs jāveido cieša saikne starp fundamentāliem, klīniskiem, epidemioloģiskiem un sociālekonomiskiem pētījumiem. Svarīga nozīme ir arī efektīvai datu apmaiņai un šo datu saistīšanai ar praktiskiem plaša mēroga kohortas pētījumiem, kā arī pētījumu rezultātu pārvēršanai klīniskos ieguvumos, jo īpaši ar klīniskās izpētes starpniecību.

Pielāgošanās papildu prasībām veselības aizsardzības un aprūpes nozarēs, ko rada sabiedrības novecošana, ir sabiedrības problēma. Lai saglabātu veselības aizsardzības un aprūpes efektivitāti visās vecuma grupās, ir jācenšas uzlabot un paātrināt lēmumu pieņemšanu par profilakses un ārstēšanas pakalpojumu sniegšanu, apzināt paraugpraksi veselības aprūpes nozarē un veicināt tās izplatīšanu, palielināt informētību un atbalstīt integrētu aprūpi. Labāka izpratne par novecošanas procesiem un ar vecumu saistītu slimību profilaksi ir pamats tam, lai Eiropas iedzīvotājiem palīdzētu būt veselīgākiem un aktīviem visa mūža garumā. Vienlīdz svarīga ir tehnoloģisku, organizatorisku un sociālu inovāciju plaša mēroga pārņemšana, vecākiem cilvēkiem, personām, kas slimo ar hroniskām slimībām, un personām ar invaliditāti dodot iespēju joprojām būt aktīviem un neatkarīgiem. Šādi tiks palielināta un pildzināta viņu fiziskā, sociālā un garīgā labsajūta.

Ar šo konkrēto mērķi būtu jāpievērš uzmanība hroniskiem stāvokļiem un slimībām, tostarp, bet ne tikai, sirds un asinsvadu slimībām, vēzim, vielmaiņas slimībām un riska faktoriem, kuru vidū ir diabēts, hroniskām sāpēm, kā arī neiroloģiskiem, neirodeģeneratīviem un garīgās veselības traucējumiem, saslimstībai ar vielu atkarību, retām slimībām, saslimstībai ar lieko svaru un aptaukošanos, autoimūnām saslimšanām, reimatiskām un muskuļu un skeleta slimībām un citām slimībām, kuras skar dažādus orgānus, kā arī akūtiem stāvokļiem un funkcionālo spēju ierobežojumiem. Tāpat uzmanību vajadzētu veltīt infekcijas slimībām, tostarp, bet ne tikai, HIV/AIDS, tuberkulozei un malārijai, novārtā atstātām un ar nabadzību saistītām slimībām un dzīvnieku pārnēsātām slimībām, jaunām epidēmijām, atkārtotiem infekcijas (tostarp ar ūdeni saistītu) slimību uzliesmojumiem, kā arī pieaugošās mikrobu rezistences radītam apdraudējumam, arodslimībām un ar darbu saistītiem veselības traucējumiem.

Būtu jāizstrādā individualizētas medicīnas koncepcija, kas būtu piemērota profilaktiskajām un terapeitiskajām pieejām pacientu prasību apmierināšanai, un tās pamatā jābūt slimības agrīnai konstatēšanai.

Visus šos pasākumus īstenoš tā, lai nodrošinātu atbalstu visā pētniecības un inovācijas ciklā, nostiprinot Eiropas nozaru konkurētspēju un attīstot jaunas tirgus iespējas. Atbalstu sniegs praktiskas īstenošanas pieejas, saskaņā ar kurām veselības aprūpes nozarē integrē vairākus inovācijas procesa posmus.

Konkrētie pasākumi ir izklāstīti turpmāk šajā dokumentā.

1.1. *Veselības, labklājības un slimību izpratne*1.1.1. *Veselību noteicošo faktoru izpratne, veselības veicināšanas uzlabošana un slimību profilakse*

Lai nodrošinātu faktu bāzi efektīvai veselības veicināšanai un slimību profilaksei, ir labāk jāizprot veselību noteicošie faktori, turklāt tas palīdzēs uz esošo datu avotu un rādītāju sistēmu pamata Savienībā izstrādāt visaptverošus veselību un labklājību raksturojošus rādītājus. Tiks pētīti vides, uzvedības (tostarp dzīvesveida), psiholoģiskie, organizatoriskie, kultūras, sociālekonomiskie, bioloģiskie un ģenētiskie faktori to visplašākajā nozīmē. Viena no pieejām būs kohortu ilgtermiņa pētījumi, un šo pētījumu sasaistīšana ar datiem, kas iegūti "omiku" pētījumos, sistēmu biomedicinā, tostarp attiecīgos sistēmu bioloģijas pielietojumos, un ar citām metodēm.

Jo īpaši lai uzlabotu izpratni par vidi kā par vienu no veselību noteicošajiem faktoriem, būs vajadzīga starpdisciplināra pieeja, kurā līdztekus citām metodēm tiks izmantotas arī cilvēkiem nozīmīgas molekulārajai bioloģijai, epidemioloģijai un toksikoloģijai raksturīgas pieejas un iegūtie dati, lai pētītu dažādu ķīmisku vielu iedarbību, piesārņojošu vielu un citu ar vidi un klimatu saistītu nelabvēlīgu faktoru kopējo ietekmi, kā arī lai veiktu vispusīgus toksikoloģiskus testus un meklētu

iespējas testēšanā neizmanto dzīvniekus. Ietekmes vērtēšanai ir vajadzīgas inovatīvas pieejas, kurās tiek izmantoti jaunās paaudzes biomarkēri, kuru pamatā ir "-omikas" un epiģenētika, cilvēku biouzraudzība, individuāli iedarbības novērtējumi un modelēšana, lai, aptverot sociālekonomiskus, ar kultūru un ar darbu saistītus, psiholoģiskus un uzvedības faktorus, izprastu kombinētu, kumulatīvu un jaunu iedarbību. Tiks sniegts atbalsts ciešākas saiknes veidošanai ar vides datiem, izmantojot progresīvas informācijas sistēmas.

Šādā veidā ir iespējams vērtēt esošo un plānoto politiku un programmas un sniegt atbalstu politikai. Līdzīgi var izstrādāt piemērotākus uzvedības maiņu veicinošus pasākumus, profilakses un izglītības programmas, tostarp tādās jomās kā zināšanas par veselību saistībā ar uzturu, fiziskā aktivitāte, vakcinācija un citi primāri veselības aprūpes pasākumi.

1.1.2. Slimību izpratne

Lai izstrādātu jaunus un labākus profilaktiskus pasākumus, diagnostiku, ārstēšanu un rehabilitācijas pasākumus, ir jāuzlabo izpratne par veselību un slimībām visā cilvēka dzīves ciklā. Ir ļoti svarīgi veikt starpdisciplinārus pētījumus, pamatpētījumus un ar jaunāko zinātnisko atklājumu klīnisku ieviešanu saistītus pētījumus patofizioloģijas jomā, lai uzlabotu izpratni par visiem slimību procesu aspektiem, tostarp uz molekulāru datu pamata no jauna klasificējot to, kas ir normāla variācija un kas – slimība, kā arī lai klīniskajā praksē apstiprinātu un izmantotu pētījumu rezultātus.

Pamatā esošā pētniecība gan ietvers, gan veicinās jaunu instrumentu un pieeju attīstību un izmantošanu, lai radītu biomedicīniskus datus, kā arī iekļaus bioattēlu veidošanu, "-omiku", augstas iedarbības pētniecības un sistēmu medicīnas pieejas. Lai īstenotu šos pasākumus, būs jāveido cieša saikne starp fundamentāliem un klīniskiem pētījumiem, kā arī ar kohortu ilgtermiņa pētījumiem (un atbilstošajām pētniecības jomām), kā minēts iepriekš. Tāpat būs vajadzīgas ciešas saiknes ar pētniecības un medicīnas infrastruktūrām (datu bāzēm, bioloģisko datu bankām utt.), lai standartizētu un uzglabātu datus, nodrošinātu datu kopīgošanu un piekļuvi tiem – šie faktori ir būtiski, lai pēc iespējas palielinātu datu lietderību un veicinātu datu kopu analizēšanu un kombinēšanu inovatīvākos un efektīvākos veidos.

1.1.3. Uzraudzības un sagatavotības uzlabošana

Cilvēku sabiedrību apdraud no jauna radušās un jaunas infekcijas, kurām galvenokārt ir zoonotiska izcelsme, kā arī tādas, kuras izraisa esošo patogēnu rezistence pret zālēm un citas no klimata pārmaiņām izrietošas tiešas un netiešas sekas, kā arī cilvēku pārvietošanās pāri valstu robežām. Lai modelētu epidēmijas un efektīvi rīkotos pandēmijas gadījumā, ir nepieciešami jauni vai labāki paņēmieni tādās jomās kā uzraudzība, diagnostika, agrīnās brīdināšanas tīkli, veselības pakalpojumu organizēšana un sagatavotību veicinošas kampaņas. Ir vajadzīgi arī centieni uzturēt un palielināt spēju apkarot pret zālēm rezistentas infekcijas slimības.

1.2. Slimību profilakse

1.2.1. Efektīvu profilakses un skrīninga programmu izstrāde un labāka uzņēmības pret slimībām novērtēšana

Profilakses un skrīninga programmu izstrāde ir atkarīga no tādu agrīnu biomarkēru (tostarp funkcionālu un ar uzvedību saistītu) identificēšanas, kuri liecina par risku un par slimības sākumu, un to izstrādē vajadzētu vadīties pēc starptautiski atzītiem kritērijiem. To izmantošana ir atkarīga no skrīninga metožu un programmu testēšanas un apstiprināšanas. Būtu jāveido zināšanu bāze un jāizstrādā metodes, lai apzinātu tos individuus un iedzīvotāju grupas, kuriem ir klīniski nozīmīgs lielāks saslimšanas risks. Apzinot lielam slimību riskam pakļautus individuus un iedzīvotāju grupas, būs iespējams izstrādāt personalizētas, stratificētas un kopīgas stratēģijas, kas dotu iespēju izstrādāt tādas slimību profilakses pasākumus, kas ir efektīvi un izmaksu ziņā lietderīgi.

1.2.2. Labāka diagnosticēšana un prognozēšana

Lai izstrādātu jaunus un efektīvākus diagnostikas un teranostikas (*theranostics*) paņēmienus, ir jāuzlabo izpratne par veselību, slimībām un slimību procesiem visā dzīves ciklā. Tiks attīstītas gan inovatīvas, gan jau esošās metodes, tehnoloģijas un instrumenti, lai ievērojami uzlabotu slimību iznākumu, to panākot ar agrīnāku, precīzāku diagnostiku un prognozēšanu un dodot iespēju ārstēšanu padarīt to izmaksu ziņā pieejamu un lielākā mērā pielāgot konkrētā pacienta vajadzībām.

1.2.3. Labāku profilaktisko un terapeitisko vakcīnu sagatavošana

Arvien lielākam skaitam slimību, tostarp ar nabadzību saistītām slimībām, tādām kā HIV/AIDS, tuberkuloze, malārija un novārtā atstātas infekcijas slimības, kā arī ar citām izplatītākajām slimībām ir vajadzīgi iedarbīgāki profilakses un terapijas pasākumi un vakcīnas, kā arī uz faktiem balstītas vakcinēšanas programmas. Lai to panāktu, ir jāuzlabo izpratne par slimībām, to procesiem un tām sekojošām epidēmijām, turklāt ir jāveic klīniska izpēte un ar tiem saistīti pētījumi.

1.3. Slimību pārvaldība un ārstēšana

1.3.1. Slimību ārstēšana, tostarp reģeneratīvās medicīnas attīstīšana

Ir jāsniedz atbalsts, lai uzlabotu transversālas atbalsta tehnoloģijas zāļu, bioterapijas, vakcīnu un citu terapeitisku pieeju jomās, tostarp transplantācijā, ķirurģijā, gēnu un šūnu terapijā un kodolmedicīnā; lai gūtu lielākus panākumus zāļu un vakcīnu izstrādes procesā (tostarp alternatīvas metodes, ar ko aizstāt ierasto drošības un efektivitātes testēšanu, piemēram, jaunu metožu izstrāde); lai attīstītu reģeneratīvās medicīnas paņēmienus, tostarp tādus, kas balstās uz cilmes šūnām; lai izstrādātu jaunus biofarmācijas produktus, tostarp terapeitiskās vakcīnas; lai izstrādātu labākas medicīniskās ierīces un palīgierīces, kā arī šo ierīču sistēmas; lai uzlabotu paliatīvo terapiju; lai saglabātu un uzlabotu spējas apkarot slimību un īstenot tādas medicīnas pasākumus, kuru veikšanai ir jābūt pieejamām efektīvām un drošām zālēm pret mikrobiem; lai izstrādātu visaptverošas pieejas blakusslimību ārstēšanai visās vecuma grupās un novērstu polifarmāciju. Ar šiem uzlabojumiem tiks veicināta jaunu, iedarbīgāku, lietderīgāku, ilgtspējīgāku un personalizētu paņēmienu izstrāde ārstniecībā un arī invaliditātes un vājuma pārvaldīšanā, tostarp progresīvi terapijas veidi un šūnu terapija hronisku slimību ārstēšanā.

1.3.2. Zināšanu nodošana klīniskajai praksei un mērogojamām inovācijas darbībām

Klīniskā izpēte ir svarīgs paņēmieni, lai biomedicīnas jomā iegūtās zināšanas izmantotu praktiskajā ārstniecībā, tāpēc tiks atbalstītas gan šāda izpēte, gan tajā izmantoto paņēmienu uzlabošana. Kā piemērus var minēt šādas darbības: uzlabot metodoloģiju, lai izpēti koncentrētu atbilstošās iedzīvotāju grupās, tostarp aptverot iedzīvotājus, kuri cieš no citām blakusslimībām un/vai jau tiek ārstēti; noteikt ārstēšanas pasākumu un risinājumu salīdzinošo efektivitāti; sekmīgāk izmantot datu bāzes un elektroniskos veselības ierakstus kā izpētes un zināšanu nodošanas datu avotus. Tiks atbalstīta pirmsklīniska un/vai klīniska tādu zāļu izstrāde, kuras domātas retu slimību ārstēšanai. Līdzīgi tiks sniegts atbalsts arī cita veida paņēmienu (piemēram, tādu, kas saistīti ar neatkarīgu dzīvi) izmantošanai reālā vidē.

1.4. Aktīvas vecumdienas un sekošana līdzī savam veselības stāvoklim

1.4.1. Aktīvas vecumdienas un neatkarīga un automatizēta dzīvesvide

Lai rastu novecojošai sabiedrībai un personām ar invaliditāti piemērotus izmaksu ziņā lietderīgus un uz patērētāju orientētus risinājumus aktīvai, neatkarīgai un automatizētai ikdienas dzīvei (mājās, darba vietā, sabiedriskās vietās utt.), ir nepieciešama multidisciplināra progresīva un lietiska pētniecība un inovācija, aptverot sociālekonomiskos, uzvedības, gerontoloģijas un digitālos jautājumus, kā arī citas zinātņu jomas, ievērojot dzimumu atšķirības. Tas ir spēkā dažādās situācijās un attiecas uz tehnoloģijām, sistēmām un pakalpojumiem, kas uzlabo dzīves kvalitāti un cilvēka funkcionālās spējas, tostarp uz mobilitāti, viedām personalizētām palīgtechnoloģijām, pakalpojumiem un sociālo robotiku, kā arī uz visaptveroši automatizētu vidi. Tiks atbalstīti izmēģinājuma pasākumi pētniecības un inovācijas jomā, kuru mērķis ir vērtēt ieviešanu un risinājumu plašu pārņemšanu. Liela uzmanība tiks veltīta tam, lai iesaistītu gala lietotājus, lietotāju kopienas un oficiālos/neoficiālos aprūpētājus.

1.4.2. Cilvēku informēšana un tādu apstākļu radīšana, lai indivīdi paši varētu sekot līdzī savam veselības stāvoklim

Nodrošinot tādas apstākļus, lai indivīdi visu dzīvi paši varētu sekot līdzī savam veselības stāvoklim un to uzlabot, tiks izveidotas izmaksu ziņā lietderīgākas veselības un aprūpes sistēmas, jo hronisko slimību pārvaldīšana tiks nodrošināta ārpus iestādēm, un tiks sasniegti labāki rezultāti veselības stāvokļa jomā. Lai to panāktu, ir jāpēta sociālekonomiskie faktori un kultūras vērtības, uzvedības un sabiedrības modeļi, attieksme un vēlmes attiecībā uz personalizētām veselības tehnoloģijām, mobilitāti un/vai pārnēsājamiem instrumentiem, jaunām diagnostikas ierīcēm, uzraudzībai domātiem sensoriem un iekārtām, kā arī personalizētiem pakalpojumiem, tostarp, bet ne tikai instrumentiem, kuros izmantoti nanomedicīnas paņēmieni, kas veicina veselīgu dzīvesveidu, labklājību, garīgo veselību, rūpes par sevi, uzlabo iedzīvotāju un veselības aprūpes nozarē strādājošo sadarbību, sekmē personalizētu programmu izstrādi slimību un invaliditātes pārvaldīšanai, lai cita starpā palielinātu pacientu autonomiju, kā arī sniedz atbalstu zināšanu infrastruktūrām. Risinājumus šajā jomā izstrādās un testēs atklātās inovācijas platformās, piemēram, sociālo inovāciju un pakalpojumu inovāciju plaša mēroga demonstrējumos.

1.5. Metodes un dati

1.5.1. Veselības informācijas uzlabošana un labāka veselības datu izmantošana

Tiks atbalstīti pasākumi, kuru mērķis ir integrēt infrastruktūras un informācijas struktūras un avotus (tostarp tos, kas iegūti no kohortu pētījumiem, protokoliem, datu apkopojumiem, rādītājiem, veselības pārbaūžu apsekojumiem utt.), kā arī, lai nodrošinātu šādu datu ilgtspējīgumu ilgtermiņā un dotu iespēju tos pienācīgi izmantot, tiks atbalstīta to standartizēšana, sadarbības nodrošināšana, uzglabāšana, kopīgošana un piekļuves nodrošināšana tiem. Uzmanība būtu jāpievērš datu apstrādei, zināšanu pārvaldībai, modelēšanai, vizualizēšanai, kā arī ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) drošību un personas datu aizsardzību saistītiem jautājumiem. It īpaši ir jāuzlabo piekļuve informācijai un datiem par ārstēšanu, kurai bijis slikts iznākums vai nelabvēlīga ietekme.

1.5.2. Zinātnisko instrumentu un metožu uzlabošana, lai atbalstītu politikas veidošanu un regulējuma vajadzības

Ir jāatbalsta zinātnisko instrumentu, metožu un statistikas datu izpēte, attīstība, integrācija un izmantošana, lai varētu ātri, precīzi un prognozējami izvērtēt veselības jomā veicamo pasākumu un izmantojamo tehnoloģiju (tostarp jaunu zāļu, bioloģisko preparātu, progresīvu terapijas metožu un medicīnisko ierīču) drošību, efektivitāti un kvalitāti. Tas jo īpaši attiecas uz jaunām attīstības tendencēm, tostarp tādās jomās, kas ir saistītas ar biofarmācijas produktiem, vakcīnām, zālēm pret mikrobiem, šūnu/audu un gēnu terapiju, orgāniem un transplantāciju, specializēto ražošanu, bioloģisko datu bankām, jaunām medicīniskām ierīcēm, kombinētiem produktiem, diagnostikas/ārstēšanas procedūrām, ģenētisko testēšanu, sadarbību un e-veselību, tostarp ar personas datu aizsardzības jautājumiem. Tāpat ir jāatbalsta arī riska novērtēšanas metodoloģijas, atbilstības sistēmu, testēšanas pieeju un stratēģiju uzlabošana saistībā ar vidi un veselību. Jāsniedz atbalsts arī tādu metožu izstrādei, kuras varētu izmantot ētisku jautājumu izvērtēšanai iepriekš minētajās jomās.

1.5.3. In silico medicīnas izmantošana slimību pārvaldības un prognozēšanas uzlabošanā

Lai prognozētu uzņēmību pret slimībām, slimību gaitu un to, cik liela ir iespēja, ka ārstēšanā izmantotie paņēmieni būs sekmīgi, var lietot datorsimulācijā balstītas medicīnas sistēmas, kur konkrēta pacienta datu apstrādei tiek izmantotas sistēmu medicīnas pieejas un fizioloģiska modelēšana. Datormodelēšanu var izmantot kā papildu paņēmieni klīniskajā izpētē, lai prognozētu reakciju uz ārstēšanu, kā arī lai uzlabotu ārstēšanu un to pielāgotu konkrētā pacienta vajadzībām.

1.6. Veselības aprūpes nodrošināšana un integrēta aprūpe

1.6.1. Integrētas aprūpes veicināšana

Lai atbalstītu to, ka hronisku slimību pārvaldīšana, tostarp pakalpojumu sniegšana pacientiem ar invaliditāti, tiek nodrošināta ārpus iestādēm, ir arī jāuzlabo veselības aprūpes sniedzēju un sociālās un neoficiālās aprūpes sniedzēju sadarbība. Tiks sniegts atbalsts pētniecības un inovācijas pielietojumiem, kas dos iespēju lēmumus pieņemt, balstoties uz izplatītu informāciju, kurā ņemta vērā gan fiziskā, gan garīgā veselība, tostarp psihosociālie aspekti, un lai izveidotu faktu bāzi, kas nepieciešama plaša mēroga izmantošanai un novatorisku risinājumu lietošanai tirgū, tostarp sadarbībspējīgu televeselības un teleaprūpes pakalpojumu sniegšanai. Jo īpaši demogrāfisko pārmaiņu kontekstā tiks atbalstīti arī tādi pētniecības un inovācijas pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot ilgtermiņa veselības aprūpes pakalpojumu organizāciju, kā arī inovācija politikas un pārvaldības jomā. Jaunu un integrētu aprūpes risinājumu īstenošanas mērķis ir dot indivīdiem vairāk iespēju un uzlabot esošās spējas, kā arī galveno uzmanību veltīt trūkumu kompensēšanai.

1.6.2. Veselības aprūpes nodrošinājuma efektivitātes un lietderības optimizācija un nevienlīdzības mazināšana, izmantojot uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu un paraugprakses izplatīšanu, kā arī inovatīvas tehnoloģijas un pieejas

Ir jāatbalsta sistēmiskas pieejas izstrāde veselības tehnoloģiju vērtēšanā un veselības ekonomikā, faktu apkopošana, kā arī paraugprakses un inovatīvu tehnoloģiju un pieeju, tostarp IKT un e-veselības paņēmieni, izplatīšana veselības un aprūpes nozarē. Tiks sniegts atbalsts salīdzinošiem pētījumiem par valsts veselības aizsardzības sistēmu reformu Eiropā un trešās valstīs, kā arī šo reformu ekonomiskās un sociālās ietekmes izvērtējumiem vidējā termiņā un ilgtermiņā. Tiks arī atbalstīti pētījumi, kuros noskaidros nākotnes vajadzības saistībā ar veselības aprūpes nozares darbaspēku, proti, gan darbinieku skaitu, kas nepieciešams nozarei, gan vajadzīgās prasmes, ņemot vērā jaunās aprūpes modeļus. Atbalsts tiks sniegts pētījumiem par nevienlīdzības attīstību veselības aprūpes jomā, tās mijiedarbību ar citu ekonomisko un sociālo nevienlīdzību, kā arī par šīs politikas efektivitāti, kuru mērķis ir mazināt nevienlīdzību Eiropā un ārpus tās. Visbeidzot ir jāatbalsta tādi pasākumi kā pacientu drošības risinājumu un kvalitātes nodrošināšanas sistēmu izvērtēšana, tostarp izvērtējot pacientu lomu.

1.7. Īpaši īstenošanas aspekti

Īstenojot šo konkrēto mērķi, tiks sniegts atbalsts zināšanu un tehnoloģiju nodošanai un cita veida izplatīšanai, plaša mēroga izmēģinājuma pasākumiem un demonstrējumiem, kā arī standartizācijai. Šādi tiks paaugstināta produktu un pakalpojumu ieviešana tirgū un apstiprināti risinājumi, kas būs piemēroti izmantošanai gan Eiropas, gan vēl plašākā mērogā. Ar šādām darbībām ne vien tiks veicināta Eiropas nozaru konkurētspēja un inovatīvu MVU iesaiste, bet to īstenošanai būs nepieciešama arī aktīva visu ieinteresēto personu līdzdalība. Tiks meklētas iespējas nodrošināt sinerģiju ar citām atbilstošām programmām un pasākumiem gan publiskā, gan privātā jomā Savienības, valstu un starptautiskā līmenī. Īpaši liela uzmanība tiks pievērsta tam, lai meklētu iespējas nodrošināt sinerģiju ar pasākumiem, ko veic saistībā ar programmu "Veselība izaugsmei".

Zinātnes ekspertu grupa veselības aizsardzības jautājumos būs uz zinātnes atziņām balstīta ieinteresēto personu platforma, kas izstrādās zinātnisku ieguldījumu saistībā ar šo sabiedrības problēmu. Tā sniegs saskaņotu zinātnisku analīzi par pētniecības un inovācijas šķēršļiem un iespējām, kas saistītas ar šo sabiedrības problēmu, palīdzēs definēt tās pētniecības un inovācijas prioritātes un veicinās Savienības mēroga zinātnisku līdzdalību tajā. Aktīvi sadarbojoties ar ieinteresētajām personām, tā visā Savienībā palīdzēs veidot spējas un sekmēt zināšanu apmaiņu un ciešāku sadarbību šajā jomā.

Var apsvērt iespējas atbalstīt atbilstošas kopīgas plānošanas iniciatīvas (KPI), kā arī atbilstošu publisko sektoru savstarpēju partnerību un publiskā un privātā sektora partnerību.

Tiks arī veidotas pienācīgas saiknes ar atbilstošām Eiropas inovācijas partnerībām un atbilstošos jautājumos arī ar Eiropas Tehnoloģiju platformu pētniecības un inovācijas programmām.

2. PĀRTIKAS NODROŠINĀJUMS, ILGTSPĒJĪGA LAUKSAIMNIECĪBA UN MEŽSAIMNIECĪBA, JŪRAS, JŪRLIETU UN IEKŠZEMES ŪDEŅU PĒTNIECĪBA UN BIOEKONOMIKA

2.1. *Ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība*

Ir nepieciešamas atbilstošas zināšanas, instrumenti, pakalpojumi un inovācijas, lai atbalstītu tādas lauksaimniecības un mežsaimniecības sistēmas, kuras ir ražīgākas, videi nekaitīgākas, resursu izmantošanas ziņā efektīvākas un noturīgākas un kuras nodrošina pietiekami daudz pārtikas, barības, biomasas un citu izejvielu, kā arī sniedz ekosistēmu pakalpojumus, vienlaikus aizsargājot bioloģisko daudzveidību un veicinot pārtikušu lauku reģionu attīstību. Ar pētniecību un inovāciju tiks nodrošinātas iespējas agronomiskos un vides mērķus integrēt ilgtspējīgā ražošanā, tādējādi palielinot lauksaimniecības ražīgumu un resursu, tostarp ūdens, izmantošanas efektivitāti, palielinot dzīvnieku un augu audzēšanas drošumu, samazinot lauksaimniecības radīto siltumnīcefekta gāzu emisijas, samazinot atkritumu daudzumu, samazinot barības vielu un citu ķīmisku vielu noplūdi no apstrādātām teritorijām sauszemes un ūdens vidē, samazinot atkarību no starptautiskās rūpniecības iegūta proteīna importa Eiropā, kā arī palielinot daudzveidību primārās ražošanas sistēmās un veicinot bioloģiskās daudzveidības atjaunošanos.

2.1.1. Ražošanas efektivitātes palielināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām, vienlaikus gādājot par ilgtspējīgumu un noturību

Ar programmas pasākumiem tiks palielināts ražīgums, kā arī augu, dzīvnieku un ražošanas sistēmu spēja pielāgoties strauji mainīgajiem vides/klimata apstākļiem un pieaugošajam dabas resursu trūkumam. To rezultātā radītās inovācijas palīdzēs veidot ekonomiku, kurai raksturīgs zems enerģijas patēriņš, zems emisiju līmenis un neliels atkritumu daudzums, un visā pārtikas un barības piegādes ķēdē samazināt pieprasījumu pēc dabas resursiem. Tādējādi ne vien tiks veicināta nodrošinātība ar pārtiku, bet arī radītas jaunas iespējas biomasas un lauksaimniecības blakusproduktu izmantošanai dažādās ar pārtiku nesaitītās jomās.

Tiks meklētas multidisciplināras pieejas, lai uzlabotu augus, dzīvniekus un mikroorganismus raksturojošos rādītājus, vienlaikus gādājot par resursu (ūdens, zemes, augsnes, barības vielu, enerģijas un citu) lietderīgu izmantošanu un lauku teritoriju ekoloģisku viengabalainību. Liela uzmanība tiks veltīta integrētām un daudzveidīgām ražošanas sistēmām un agronomijā izmantotiem paņēmieniem, tostarp precīzo tehnoloģiju un ekoloģiskās intensifikācijas izmantošanai gan tradicionālās, gan organiskās lauksaimniecības interesēs. Tiks arī veicināta pilsētvides apzaļumošana, izmantojot jaunus lauksaimniecības, dārzkopības un mežsaimniecības paņēmienus gan pilsētā, gan piepilsētu teritorijās. Šo jautājumu risināšanā tiks ņemtas vērā jaunās prasības attiecībā uz augu īpašībām, audzēšanas metodēm, tehnoloģijām, tirdzniecību un pilsētu plānošanu saistībā ar cilvēku veselību un labklājību, vidi un klimata pārmaiņām. Augu un dzīvnieku ģenētiskai uzlabošanai, lai veicinātu to pielāgošanās spēju, veselību un ražīguma rādītājus, būs nepieciešamas atbilstošas tradicionālas un modernas pieejas audzēšanai, kā arī ģenētisko resursu saglabāšana un labāks to izmantojums.

Pienācīga uzmanība tiks veltīta augsnes apsaimniekošanai, lai palielinātu kultūraugu ražību. Paturot prātā vispārējo mērķi nodrošināt kvalitāti un drošu pārtikas ražošanu, tiks veicināta augu un dzīvnieku veselība. Ar pasākumiem augu veselības un augu aizsardzības jomās tiks paplašināta zināšanu bāze un atbalstīta integrētu videi nekaitīgu stratēģiju, produktu un instrumentu izstrāde kaitēkļu apkarošanas jomā, lai novērstu patogēnu ieviešanos, kontrolētu kaitēkļus un slimības un samazinātu ražas zaudējumus gan pirms, gan pēc ražas novākšanas. Dzīvnieku veselības jomā tiks veicinātas tādas stratēģijas, kuru mērķis ir izskaust vai efektīvi pārvaldīt slimības, tostarp zoonozi, kā arī mikrobu rezistences pētījumi. Tiks pastiprināta integrēta slimību, parazītu un kaitēkļu kontrole, sākot ar labākas izpratnes veidošanu par saimniekorganisma un patogēna mijiedarbību, un turpinot ar uzraudzības, diagnostikas un ārstēšanas jautājumiem. Pētot dzīvnieku labklājības jomā izmantoto paņēmieni ietekmi, būs iespējams sekmīgāk reaģēt uz sabiedrības bažām. Darbība iepriekš minētajās jomās balstīties uz fundamentālākiem pētījumiem, lai risinātu saistītus bioloģijas jomas jautājumus un veicinātu Savienības politikas izstrādi un īstenošanu, un to atbalstīs ar to ekonomiskā un tirgus potenciāla pienācīgu izvērtējumu.

2.1.2. Ekosistēmu pakalpojumu un sabiedriska labuma nodrošināšana

Lauksaimniecība un mežsaimniecība ir unikālas sistēmas, kuras nodrošina ne tikai komerciālus produktus, bet sniedz arī plašāku sabiedrisko labumu (tostarp kultūras un atpūtas vērtības) un nozīmīgus ekoloģiskos pakalpojumus, piemēram, tās nodrošina funkcionālu un *in-situ* bioloģisko daudzveidību, apputeksnēšanu, ūdens uzkrāšanos un regulēšanu, augsnes funkcijas, ainavu, erozijas samazināšanos, izturēspēju plūdu un sausuma gadījumā un oglekļa piesaisti / siltumnīcefekta gāzu radīto seku mazināšanu. Ar pētījumiem tiks veidota labāka izpratne par sarežģīto mijiedarbību starp primārajām ražošanas sistēmām un ekosistēmu pakalpojumiem, kā arī tiks atbalstīta šo sabiedrisko labumu un pakalpojumu nodrošināšana, izstrādājot apsaimniekošanas risinājumus, lēmumu pieņemšanas atbalsta instrumentus un nosakot to komerciālo

un nekomerciālo vērtību. Konkrēto jautājumu vidū, kam tiks pievērsta uzmanība, ir to lauku un piepilsētu lauksaimniecības/mežu sistēmu un ainavu veidu noteikšana, ar kuriem būtu iespējams šos mērķus sasniegt. Pārmaiņas lauksaimniecības sistēmu aktīvā pārvaldībā – tostarp tehnoloģiju izmantošana un prakses maiņa – uzlabos siltumnīcefekta gāzu radīto seku mazināšanu un palielinās lauksaimniecības nozares spēju pielāgoties klimata pārmaiņu nelabvēlīgajām sekām.

2.1.3. Iespēju nodrošināšana lauku apgabaliem, atbalsts politikai un inovācijai lauku apgabalos

Tiks maksimāli izmantotas lauku kopienu attīstības iespējas, stiprinot šo kopienu spējas primārās ražošanas un ekosistēmas pakalpojumu sniegšanas jomās, kā arī paverot jaunas iespējas ražot jaunus un daudzveidīgus produktus (tostarp pārtiku, barību, materiālus un enerģiju), kuri atbilst augošajam pieprasījumam pēc īsām piegādes sistēmām ar zemu oglekļa emisiju līmeni. Ir vajadzīgi sociālekonomiski pētījumi un atzinumi un sabiedrības izpēte, un ir jāizstrādā jaunas koncepcijas un iestāžu inovācijas, lai nodrošinātu lauku teritoriju kohēziju un novērstu ekonomisku un sociālu noslāņošanu, veicinātu ekonomisko aktivitāšu daudzveidības palielināšanu (arī pakalpojumu nozarē), nodrošinātu atbilstošas attiecības starp laukiem un pilsētām, kā arī lai sekmētu zināšanu apmaiņu, demonstrējumu pasākumus, inovāciju un izplatīšanu un dalību resursu apsaimniekošanā. Vienlaikus jāapzina veidi, kā lauku teritorijās esošu sabiedrisku labumu ir iespējams padarīt par vietēja/reģionāla mēroga ieguvumu gan sabiedrībai, gan ekonomikai. Reģionālā un vietējā mērogā konstatētās vajadzības inovācijas jomā tiks papildinātas ar starpnozaru pētniecību starptautiskā, starpreģionālā un Eiropas līmenī. Nodrošinot nepieciešamos analītiskos instrumentus, rādītājus, integrētus modeļus un uz nākotni vērstus pasākumus, pētniecības projekti palīdzēs politikas veidotājiem un citiem dalībniekiem īstenot, pārraudzīt un izvērtēt attiecīgās stratēģijas, politiku un tiesību aktus attiecībā ne vien uz lauku apgabaliem, bet arī uz bioekonomiku kopumā. Ir nepieciešami arī tādi instrumenti un dati, kas dotu iespēju rūpīgi izvērtēt iespējamos kompromisus attiecībā uz resursu (ūdens, zemes, augsnes, barības vielu, enerģijas un citu) un bioekonomikas produktu izmantošanas dažādajiem veidiem. Uzmanība tiks veltīta lauksaimniecības/mežsaimniecības sistēmu un to ilgtspējas rādītāju sociālekonomiskai un salīdzinošai izvērtēšanai.

2.1.4. Ilgtspējīga mežsaimniecība

Mērķis ir ilgtspējīgā veidā ražot bioloģiskos produktus, ekosistēmas, pakalpojumus (tostarp ar ūdeni un klimata pārmaiņu mazināšanu saistītus pakalpojumus) un pietiekamu daudzumu biomasas, pienācīgi ņemot vērā ar mežsaimniecību saistītos ekonomiskos, ekoloģiskos un sociālos aspektus, kā arī reģionālas atšķirības. Kopumā ar pasākumiem mežsaimniecības nozarē tiks meklētas iespējas veicināt mežu daudzfunkcionālu izmantošanu, radot dažādus ekoloģiskus, ekonomiskus un sociālus ieguvumus. Pasākumu galvenais mērķis būs turpināt attīstīt ilgtspējīgas mežsaimniecības sistēmas, ar kuru palīdzību var reaģēt uz sabiedrības problēmām un prasībām, tostarp uz meža īpašnieku vajadzībām, ieviešot daudzfunkcionālas pieejas, kuras atbilst nepieciešamībai nodrošināt gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, ņemot vērā klimata pārmaiņas. Ilgtspējīgām mežsaimniecības sistēmām ir būtiska nozīme, lai uzlabotu mežu noturību un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un lai apmierinātu aizvien pieaugošo pieprasījumu pēc biomasas. Lai to īstenotu, būs jāveic pētījumi koku veselības jomā un saistībā ar mežu aizsardzību pret ugunsgrēkiem un atjaunošanu pēc tiem.

2.2. Ilgtspējīga un konkurētspējīga lauksaimniecības pārtikas nozare nekaitīgam un veselīgam uzturam

Uzmanība ir jāpievērš nepieciešamībai patērētājus apgādāt ar nekaitīgu, veselīgu, kvalitatīvu un izmaksu ziņā pieejamu pārtiku, vienlaikus ņemot vērā to, kā pārtikas patēriņa modelis un pārtikas un barības ražošana ietekmē cilvēku veselību, vidi un pasaules ekosistēmu. Uzmanība tiks pievērsta pārtikas un barības nodrošinājumam un nekaitīgumam, Eiropas lauksaimniecības pārtikas ražošanas nozares konkurētspējai, kā arī pārtikas ražošanas, piegādes un patēriņa ilgtspējīgumam, aptverot visu pārtikas ķēdi un ar to saistītos pakalpojumus neatkarīgi no tā, vai tā ir tradicionālā vai organiskā joma, un sākot no primārās ražošanas līdz pat patēriņam. Ar minēto pieeju tiks sekmēta šādu jautājumu risināšana: pārtikas nodrošinājums un nekaitīgums visā Eiropā un bada izskausana pasaulē; ar pārtiku un uzturu saistīto slimību sloga mazināšana, izglītojot patērētājus un ieviešot inovācijas lauksaimniecībā un pārtikas ražošanas nozarē, lai veicinātu pāreju uz veselīgu un ilgtspējīgu uzturu; ūdens un enerģijas patēriņa samazināšana pārtikas ražošanā, transportēšanā un izplatīšanā; pārtikas atkritumu apjoma samazināšana par 50 % līdz 2030. gadam un e) plašas veselīgas, kvalitatīvas un nekaitīgas pārtikas daudzveidības panākšana visiem iedzīvotājiem.

2.2.1. Patērētāju apzināta izvēle

Uzmanība tiks veltīta tādiem jautājumiem kā patērētāju izvēle, attieksme, vajadzības, uzvedība, dzīvesveids un izglītība, kā arī ar kultūru saistītie pārtikas kvalitātes aspekti, un tiks sekmēta saziņa starp patērētājiem un pārtikas ķēdes pētnieku kopienu un tās ieinteresētajām personām, lai uzlabotu sabiedrības izpratni par pārtikas ražošanu kopumā un dotu iespēju izdarīt apzinātu izvēli, gādāt par to, lai patēriņš būtu ilgtspējīgs un veselīgs, ietekmēt ražošanu, sekmēt iekļaujošu izaugsmi un nodrošināt dzīves kvalitāti, īpaši neaizsargāto iedzīvotāju grupās. Ar sociālas inovācijas palīdzību tiks meklēti risinājumi sabiedrības problēmām, un inovatīvi prognozēšanas modeļi un metodoloģija patērētājinībās sniegs salīdzināmus datus un veidos pamatu, lai reaģētu uz Savienības politikā noteiktajām vajadzībām.

2.2.2. Veselīga un nekaitīga pārtika un uzturs visiem

Uzmanība tiks veltīta tādiem jautājumiem kā vajadzības pēc uzturvielām, līdzsvarots uzturs un pārtikas ietekme uz fizioloģiskajām funkcijām, fizisko un garīgo darbību, kā arī saikne starp uzturu, demogrāfiskām tendencēm (piemēram, novecošanu), kā arī hroniskām slimībām un traucējumiem. Tiks apzināti risinājumi un inovācijas uztura jomā, kuru rezultātā varētu panākt veselības un labklājības uzlabošanu. Visās pārtikas, barības un dzērienos tiks pievienoti kļūdes ķēdēs no ražošanas un glabāšanas līdz apstrādei, iepakojšanai, izplatīšanai, lietošanai sabiedriskajā ēdināšanā un gatavošanai mājās tiks analizēti, vērtēti, uzraudzīti, kontrolēti un izsekoti pārtikas un barības ķīmiskais un bakteriālais piesārņojums, riski un pakļautība šādam piesārņojumam, kā arī alergēni. Inovācijas pārtikas nodrošinājuma jomā, uzlaboti instrumenti riska – ieguvumu izvērtēšanai un riska paziņošanai, un uzlaboti pārtikas nodrošinājuma standarti, ko plānots īstenot visā pārtikas ķēdē, palielinās patērētāju uzticēšanos un viņu aizsardzību Eiropā. Pārtikas nodrošinājuma standartu uzlabošana pasaules mērogā vienlaikus veicinās Eiropas pārtikas ražošanas nozares konkurētspēju.

2.2.3. Ilgtspējīga un konkurētspējīga lauksaimniecības pārtikas nozare

Visos pārtikas un barības ražošanas ķēdes posmos, tostarp pārtikas izstrādes, apstrādes, iepakojšanas, procesa kontroles, atkritumu samazināšanas, blakusproduktu lietderīgas izmantošanas un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu drošas izmantošanas vai izmešanas posmos, uzmanība tiks veltīta jautājumam par pārtikas un barības ražošanas nozares vajadzību pielāgoties gan vietējām, gan globālām pārmaiņām sabiedrības, vides, klimata un ekonomikas jomās. Tiks radīti un ar zinātniskiem faktiem pamatoti inovatīvi un ilgtspējīgi un resursu izmantošanas ziņā efektīvi procesi un tehnoloģijas, kā arī daudzveidīgi, nekaitīgi, veselīgi, izmaksu ziņā pieejami un kvalitatīvi produkti. Šādi tiks palielināts Eiropas pārtikas piegādes ķēdes inovācijas potenciāls, palielināta tās konkurētspēja, radīta ekonomikas izaugsme un nodarbinātība, un Eiropas pārtikas ražošanas nozarei tiks dota iespēja pielāgoties pārmaiņām. Citu risināmo jautājumu vidū ir izsekojamība, loģistika un pakalpojumi, sociālekonomiski un kultūras faktori, dzīvnieku labturība un citi ētikas aspekti, pārtikas ķēdes noturība pret vides un klimata riskiem, kā arī negatīvās ietekmes, ko vides jomā rada pārtikas ķēdes veiktie pasākumi un izmaiņas uzturā un ražošanas sistēmās, ierobežošana.

2.3. Dzīvo ūdens resursu potenciāla atraisīšana

Viena no būtiskākajām dzīvo ūdens resursu iezīmēm ir to spēja atjaunoties un apstāklis, ka to ilgtspējīgas izmantošanas pamatā ir dziļa izpratne par šiem resursiem, kā arī ūdens ekosistēmu kvalitāte un ražīgums. Vispārējais mērķis ir dzīvo ūdens resursus pārvaldīt tā, lai saņemtu pēc iespējas lielākus sociālos un ekonomiskos ieguvumus/atdevi no Eiropas okeāniem, jūrām un iekšzemes ūdeņiem.

Tas nozīmē arī to, ka ir jāpalielina zivsaimniecības un akvakultūras ilgtspējīgs ieguldījums pārtikas nodrošinājumā, ņemot vērā pasaules ekonomikas kontekstu, un ka ir jāsamazina Savienības lielā atkarība no jūras produktu importa (aptuveni 60 % no visa Eiropas jūras produktu patēriņa ir atkarīgi no importa, un Savienība ir lielākā zivsaimniecības produktu importētāja pasaulē), kā arī ar biotehnoloģijām ir jāveicina inovācija jūras un jūrlietu jomā, lai sekmētu gudru "zilo" izaugsmi. Saskaņā ar pašreizējām politikas pamatnostādņēm, konkrēti ar integrēto jūrlietu politiku un Jūras stratēģijas pamatdirektīvu⁽¹⁾, tiks veikti pētniecības pasākumi, kas būs pamats gan ekosistēmu pieejai, kas izmantojama dabas resursu apsaimniekošanā un izmantošanā, reizē dodot iespēju ilgtspējīgā veidā izmantot jūras preces un pakalpojumus, gan arī tam, lai panāktu, ka attiecīgās nozares videi nodara mazāku kaitīgumu.

2.3.1. Ilgtspējīgas un videi nekaitīgas zivsaimniecības attīstīšana

Jaunajā kopējā zivsaimniecības politikā, Jūras stratēģijas pamatdirektīvā un Savienības bioloģiskās daudzveidības stratēģijā 2020 ir pausts aicinājums Eiropas zivsaimniecību padarīt ilgtspējīgāku, konkurētspējīgāku un videi nekaitīgāku. Lai zivsaimniecības pārvaldībā pakāpeniski ieviestu ekosistēmu pieeju, ir nepieciešama dziļa izpratne par jūras ekosistēmām. Tiks izstrādātas jaunas atziņas, instrumenti un modeļi, lai uzlabotu izpratni par to, kādi ir jūras ekosistēmu veselīguma un ražīguma priekšnoteikumi, kā arī lai izvērtētu, novērtētu un mazinātu zivsaimniecības ietekmi uz jūras (tostarp dziļūdens) ekosistēmām. Tiks izstrādātas tādas jaunas nozvejas stratēģijas un tehnoloģijas, kas sniedz pakalpojumus sabiedrībai, vienlaikus nodrošinot veselīgu jūras ekosistēmu saglabāšanu. Tiks izvērtētas apsaimniekošanas iespēju sociālekonomiskās sekas. Tiks pētītas arī sekas, ko rada vides, tostarp klimata, pārmaiņas un pielāgošanās šīm pārmaiņām, kā arī apzināti jauni instrumenti, kas paredzēti riska un nedrošības novērtēšanai un pārvaldībai. Ar pasākumiem tiks atbalstīti pētījumi tādās jomās kā zivju populāciju bioloģija, ģenētika un dinamika, galveno sugu nozīme ekosistēmās, zveja un tās pārraudzība, zvejniecības nozares darbības un pielāgošanās jauniem tirgiem (piemēram, ekomarkēšana) un par zvejniecības nozares iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā. Tiks izskatīts arī jautājums par jūras telpas, īpaši krasta zonas, kopīgu izmantošanu ar citiem pasākumiem, un šādas rīcības sociālekonomiskā ietekme.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

2.3.2. Konkurētspējīgas un videi nekaitīgas Eiropas akvakultūras attīstīšana

Ilgspējīgai akvakultūrai piemīt liels potenciāls, lai attīstītu patērētāju vajadzībām un vēlmēm pielāgotus veselīgus, nekaitīgus un konkurētspējīgus produktus, kā arī vides pakalpojumus (bioloģiskā attīrīšana, zemes un ūdens apsaimniekošana utt.) un enerģijas ražošanu, tomēr Eiropai šīs iespējas ir jāizmanto visā pilnībā. Tiks uzlabotas zināšanas un tehnoloģijas visos jautājumos, kas saistīti ar vispārāzīto sugu audzēšanas sāksanu un ar darbības paplašināšanu, ieviešot jaunas sugas, vienlaikus ņemot vērā gan akvakultūras un ūdens ekosistēmu savstarpējo mijiedarbību, lai mazinātu akvakultūras ietekmi uz vidi, gan klimata pārmaiņu sekas un to, kā šī nozare var tām pielāgoties. Jo īpaši ir nepieciešami turpmāki pētījumi tādās jomās kā saimniecībās audzētu ūdens organismu veselība un slimības (tostarp profilaksei un seku mazināšanai izmantojami instrumenti un paņēmieni), uztura jautājumi (tostarp alternatīvu akvakultūrai īpaši pielāgotu sastāvdaļu un barības izstrāde), kā arī vairošana un audzēšana, kas ir vieni no galvenajiem šķēršļiem Eiropas akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai. Vienlaikus tiks veicināta inovācija ilgtspējīgās ražošanas sistēmās gan iekšzemes ūdeņos, gan piekrastes zonās, gan atklātā jūrā. Tiks ņemtas vērā arī Eiropas vistālākās perifērijas īpatnības. Liela uzmanība tiks pievērsta arī izpratnes veidošanai par šīs nozares sociālo un ekonomisko dimensiju, lai veidotu pamatu izmaksu ziņā lietderīgai un energoefektīvai ražošanai, kas atbilstu tirgus un patērētāju prasībām, vienlaikus nodrošinot konkurētspēju un pievilcīgas izredzes ieguldītājiem un ražotājiem.

2.3.3. Inovācijas veicināšana jūras un jūrlietu nozarē, izmantojot biotehnoloģijas

Vairāk nekā 90 % no jūras bioloģiskās daudzveidības joprojām nav izpētīti, un tas nozīmē, ka pastāv milzīga iespēja atklāt jaunas sugas un jaunus pielietojumus jūras biotehnoloģiju jomā, kas, kā liecina aplēses, šai nozarei ik gadus varētu radīt 10 % pieaugumu. Tiks sniegts atbalsts jūras bioloģiskās daudzveidības un ūdens biomasas piedāvātā lielā potenciāla turpmākai izpētei un izmantošanai, lai tirgū ieviestu jaunus inovatīvus un ilgtspējīgus procesus, produktus un pakalpojumus, kurus varētu būt iespējams izmatot tādās nozarēs kā ķīmiskajā rūpniecībā un materiālu rūpniecībā, zivsaimniecībā un akvakultūrā, un farmācijas, energoapgādes un kosmētikas nozarēs.

2.4. Ilgtspējīgas un konkurētspējīgas bioloģiskās rūpniecības nozares un atbalsts Eiropas bioekonomikas attīstībai

Vispārējais mērķis ir panākt, lai Eiropas rūpniecība, kura patlaban galvenokārt izmanto fosilos resursus, straujāk kļūtu par tādu rūpniecību, kurai raksturīgs zems oglekļa emisiju līmenis, resursu efektīva izmantošana un ilgtspēja. Pētījumi un inovācijas nodrošinās paņēmienus, lai mazinātu Savienības atkarību no fosilā kurināmā un veicinātu 2020. gadam noteikto enerģētikas un klimata pārmaiņu politikas mērķu sasniegšanu (10 % no transporta degvielas iegūt no atjaunojamiem resursiem un par 20 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas). Aplēses liecina, ka, pārejot uz bioloģiskiem izejmateriāliem un bioloģiskām apstrādes metodēm, līdz 2030. gadam varētu ietaupīt līdz pat 2,5 miljardiem tonnu oglekļa dioksīda ekvivalenta gadā, ievērojami paplašinot bioloģisko izejmateriālu un jaunu patēriņa produktu tirgus. Lai šos potenciālus izmantotu, ir jāveido plaša zināšanu bāze un jāattīsta attiecīgas (bio)tehnoloģijas, galveno uzmanību pievēršot trim būtiskiem elementiem, proti: a) pašreizējie procesi, kuros galvenokārt tiek izmatoti fosilie resursi, ir jāpārveido par resursu izmantošanas ziņā efektīviem un energoefektīviem procesiem, kuros galvenokārt tiek izmantotas biotehnoloģijas; b) visā Eiropā jāizveido biomasas, blakusproduktu un atkritumu plūsmas piegādes ķēdes, kuras būtu uzticamas, ilgtspējīgas un piemērotas, kā arī plašs bioloģiskās pārstrādes rūpniecības tīkls; c) jāatbalsta bioproduktu un procesu tirgus attīstība, ņemot vērā ar to saistītos riskus un ieguvumus. Tiks meklētas iespējas nodrošināt sinerģiju ar konkrēto mērķi "Vadošā loma pamattehnoloģijās un rūpnieciskajās tehnoloģijās".

2.4.1. Bioekonomikas veicināšana, atbalstot bioloģiskās rūpniecības nozares

Tiks atbalstīts būtisks progress pārejā uz resursu izmantošanas ziņā efektīvu un ilgtspējīgu rūpniecību ar zemu oglekļa emisiju līmeni, šādā nolūkā atklājot un izmantojot zemes un ūdens bioloģiskos resursus un vienlaikus pēc iespējas mazinot kaitīgo ietekmi uz vidi un "ūdens pēdu", piemēram, izveidojot slēgtus barības vielu aprites lokus, tai skaitā starp pilsētu un lauku teritorijām. Būtu jāapzina iespējamie kompromisi attiecībā uz biomasas izmantošanas dažādajiem veidiem. Pasākumos galvenokārt vajadzētu pievērsties jautājumam par biomasu, kas nekonkurē ar pārtiku, un būtu jāapsver arī atbilstīgo zemes izmantošanas sistēmu ilgtspējīgums. Mērķis būs panākt, lai tiktu attīstīti rūpniecībai un patērētājiem paredzēti bioprodukti un bioloģiski aktīvas sastāvdaļas ar novatoriskām īpašībām un funkcijām un lielāku ilgtspēju. Ar jauniem un resursu izmantošanas ziņā efektīviem procesiem, tostarp ar pilsētas bioloģisko atkritumu pārstrādi lauksaimniecībā izmantojamos produktos tiks palielināta atjaunojamo resursu, bioloģisko atkritumu un blakusproduktu ekonomiskā vērtība.

2.4.2. Integrētu bioloģiskās pārstrādes rūpniecību attīstība

Tiks atbalstīti tādi pasākumi, kuru mērķis ir veicināt ilgtspējīgu bioproduktu, starpproduktu un bioenerģiju/biodegvielu attīstību, galveno uzmanību pievēršot kaskādes pieejai un par prioritāti nosakot tādu produktu izstrādi, kuriem ir augsta pievienotā vērtība. Tiks izstrādātas tehnoloģijas un stratēģijas, lai nodrošinātu izejmateriālu piegādi. Paplašinot tos biomasas veidus, kurus paredzēts izmantot otrās un trešās paaudzes bioloģiskās pārstrādes rūpniecībā, aptverot mežsaimniecību, bioloģiskos atkritumus un rūpniecības blakusproduktus, tiks veicināta izvairīšanās no konfliktiem, kas saistīti ar pārtiku/degvielu, un sekmēta videi nekaitīga ekonomikas attīstība Savienības lauku un piekrastes teritorijās.

2.4.3. Atbalsts bioproduktu un procesu tirgus attīstībai

Pasākumi pieprasījuma pusē atvērs jaunus tirgus biotehnoloģiju inovācijai. Ir jānodrošina standartizācija un sertifikācija Savienības un starptautiskā līmenī, lai cita starpā noteiktu bioloģisko saturu, produkta funkcionālās īpašības un bionoārdišanās spēju. Jāturpina attīstīt dzīves cikla analīzes metodoloģijas un pieejas, tās pastāvīgi pielāgojot progresam zinātnē un rūpniecībā. Lai veicinātu jaunu tirgu izveidi un izmantotu tirdzniecības iespējas, par būtiski svarīgiem tiek uzskatīti pētniecības pasākumi, kas veicina produktu un procesu standartizāciju (tostarp starptautisku standartu saskaņošanu) un ar regulējumu saistīti pasākumi biotehnoloģiju jomā.

2.5. Transversāla jūras un jūrlietu pētniecība

Mērķis ir palielināt Savienības jūru un okeānu ietekmi uz sabiedrību un ekonomisko izaugsmi, izmantojot jūras resursus, kā arī izmantojot dažādus jūras enerģijas avotus un virkni dažādu lietojumu saistībā ar jūru. Pasākumi tiks vērsti uz transversālām zinātniskām un tehnoloģiskām problēmām, kas saistītas ar jūras un jūrlietu nozarēm, lai virknē jūras un jūrlietu nozaru atraisītu jūru un okeānu potenciālu, vienlaikus aizsargājot vidi un pielāgojoties klimata pārmaiņām. Stratēģiski saskaņotā pieeja jūras un jūrlietu pētniecībā visos pamatprogrammas "Apvārnis 2020" uzdevumos un prioritātēs arī atbalstīs attiecīgo Savienības politikas virzienu īstenošanu, palīdzot sasniegt galvenos zilās izaugsmes mērķus.

Jūras un jūrlietu pētniecības multidisciplinārā rakstura dēļ tiks meklētas iespējas nodrošināt ciešu koordināciju un kopīgus pasākumus ar citām pamatprogrammas "Apvārnis 2020" daļām, īpaši ar prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" konkrēto mērķi "Darbība klimata jomā, vides, resursu efektivitāte un izejvielas".

2.5.1. Klimata pārmaiņu ietekme uz jūras ekosistēmām un jūras ekonomiku

Tiks atbalstīti pasākumi, lai uzlabotu pašreizējo izpratni par jūras ekosistēmu darbību un okeānu un atmosfēras mijiedarbību. Tas uzlabos spēju izvērtēt okeānu lomu saistībā ar klimatu un klimata pārmaiņu un okeānu paskābināšanās ietekmi uz jūras ekosistēmām un piekrastes zonām.

2.5.2. Jūras resursu potenciāla attīstīšana, izmantojot integrētu pieeju

Lai panāktu ilgtermiņa ilgtspējīgu izaugsmi jūrlietu nozarē un izveidotu sinerģiju starp visiem jūrlietu sektoriem, ir nepieciešama integrēta pieeja. Pētnieciskās darbības koncentrēsies uz jūras vides saglabāšanu, kā arī uz jūrlietu nozares pasākumu un produktu ietekmi uz nozarēm, kas nav ar to saistītas. Tādējādi tiks dota iespēja progresēt ekoinovācijas jomā, piemēram, radot jaunus produktus, procesus un izmantojot pārvaldības koncepcijas, rīkus un līdzekļus, lai izvērtētu un mazinātu cilvēka darbības ietekmi uz jūras vidi ar mērķi virzīties uz jūrlietu nozares pasākumu ilgtspējīgu pārvaldību.

2.5.3. Transversālas koncepcijas un tehnoloģijas, kas dod iespēju panākt izaugsmi jūrlietu nozarē

Progress transversālās pamattehnoloģijās (piemēram, informācijas un komunikāciju tehnoloģijās, elektronikā, nanomateriālos, kausējumos, biotehnoloģijās utt.), kā arī jaunās norises un koncepcijas inženierzinātnē arī turpmāk būs pamats izaugsmei. Šajā jomā veiktie pasākumi dos iespēju gūt nozīmīgus sasniegumus jūras un jūrlietu pētījumos un okeāna novērošanā (piemēram, saistībā ar dziļūdens pētījumiem, novērošanas sistēmām, sensoriem, automatizētām sistēmām darbību novērošanai un uzraudzībai, jūras bioloģiskās daudzveidības izpēti, jūras ģeoloģiskajiem riskiem un tālvaļāmiem zemūdens transportlīdzekļiem). Mērķis ir samazināt ietekmi uz jūras vidi (piemēram, zemūdens troksni un invazīvu sugu un piesārņotāju ieviešanu no jūras un sauszemes) un samazināt cilvēku darbības izraisīto oglekļa emisiju ietekmi. Transversālas pamattehnoloģijas būs pamats Savienības politikas īstenošanai jūras un jūrlietu nozarē.

2.6. Īpaši īstenošanas aspekti

Papildus informācijai, kas tiks iegūta no vispārējiem ārēju konsultāciju avotiem, tiks rīkotas īpašas apspriedes ar Lauksaimniecības zinātniskās pētniecības pastāvīgo komiteju (LZPPK), kurās tiks pārrunāti dažādi jautājumi, tostarp stratēģiski aspekti, izmantojot komitejas darbību prognozēšanas jomā, un lauksaimniecības pētniecības koordinēšana valstu un Savienības līmenī. Tiks arī veidotas pienācīgas saiknes ar atbilstošām Eiropas inovācijas partnerībām, un tāpat tiks apzināti Eiropas Tehnoloģiju platformu pētniecības un inovācijas programmu atbilstošie aspekti.

Tiks aktīvi atbalstīta pētniecības rezultātu ietekmes palielināšana un to izplatīšana, veicot konkrētas darbības tādās jomās kā rezultātu izziņošana, zināšanu apmaiņa un dažādu dalībnieku iesaiste visā projektu īstenošanas gaitā. Īstenošanā tiks apvienoti daudzveidīgi pasākumi, tostarp nozīmīgi demonstrējumi un izmēģinājuma pasākumi. Tiks veicināta vienkārša un atvērta piekļuve pētniecības rezultātiem un paraugpraksi.

Īpaši MVU paredzēts atbalsts ļaus saimniecībām, zvejniekiem un citu veidu MVU aktīvāk iesaistīties pētniecības un demonstrējumu pasākumos. Tiks ņemtas vērā primārās ražošanas nozares konkrētās vajadzības pēc inovācijas atbalsta pakalpojumiem un informatīvu pasākumu struktūrām. Īstenošanā tiks apvienoti daudzveidīgi pasākumi, tostarp zināšanu apmaiņai paredzēti pasākumi, kuros tiks aktīvi veicināta lauksaimnieku vai citu primāro ražotāju un starpnieku iesaistīšanās, lai izdarītu secinājumus par gala lietotāju vajadzībām pētniecības jomā. Tiks veicināta vienkārša un atvērta piekļuve pētniecības rezultātiem un paraugpraksi.

Sniedzot atbalstu standartizācijas un regulējuma jomām, tiks veicināta novatorisku bioproduktu un pakalpojumu lietošana tirgū.

Tiks apsvērtas iespējas atbalstīt atbilstošas kopīgas plānošanas iniciatīvas (KPI), kā arī atbilstošu publisko sektoru savstarpējo partnerību un publiskā un privātā sektora partnerību.

Tiks meklētas iespējas, lai veidotu sinerģiju ar citiem Savienības fondiem, kas ir saistīti ar šo sabiedrības problēmu, piemēram, ar Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF), kā arī lai šos pasākumus turpmāk izmantotu šo fondu pārstāvētajās jomās.

Visās bioekonomikas nozarēs tiks īstenoti uz nākotni vērsti pasākumi, tostarp veidotas datu bāzes, rādītāji un modeļi, aptverot pasaules, Eiropas, valstu un reģionālas dimensijas. Tiks izveidots Eiropas bioekonomikas novērošanas centrs, lai plānotu un uzraudzītu pētniecības un inovācijas pasākumus, tostarp tehnoloģijas novērtējumu, Savienībā un pasaulē, izstrādātu svarīgākos rezultātu rādītājus, kā arī lai uzraudzītu inovācijas politiku bioekonomikā.

3. DROŠA, TĪRA UN EFEKTĪVA ENERĢIJA

3.1. Enerģijas patēriņa un oglekļa pēdas samazināšana, nodrošinot gudru un ilgtspējīgu izmantošanu

Eiropas rūpniecības, transporta sistēmu, ēku, rajonu, pilsētu un metropoļu enerģijas avoti un patēriņa modeļi vairumā gadījumu nav ilgtspējīgi, un tas būtiski ietekmē vidi un klimata pārmaiņas. Lai reāllaikā pārvaldītu enerģijas patēriņu jauniešām un esošās ēkās, kuru radītās emisijas ir tuvas nullei, kuru enerģijas līmenis ir tuvs nullei un kurām ir pozitīva enerģijas bilance, un pārbūvētās ēkās, kā arī lai pārvaldītu aktīvas ēkas un nozares, kurām raksturīga liela efektivitāte, kā arī lai panāktu, ka uzņēmumi, indivīdi, kopienas, pilsētas un rajoni sāk plaši izmantot energoefektīvas pieejas, būs vajadzīgs ne vien tehnoloģisks progress, bet arī ar tehnoloģijām nesaistīti risinājumi, piemēram, jauni konsultāciju, finansēšanas un pieprasījuma pārvaldības pakalpojumi, kā arī uzvedības zinātņu un sociālo zinātņu ieguldījums, un tāpat būs jāņem vērā jautājumi, kas saistīti ar sabiedrības atbalstu. Šādā veidā ar uzlabotu energoefektivitāti var nodrošināt vienu no izmaksu ziņā lietderīgākajiem paņēmieniem enerģijas pieprasījuma mazināšanai, uzlabojot enerģijas piegādes drošību, mazinot ietekmi uz vidi un klimatu un palielinot konkurētspēju. Šo jautājumu risināšanā liela loma ir atjaunojamo energoresursu turpmākai attīstībai un energoefektivitātes potenciāla izmantošanai.

3.1.1. Gudrai un efektīvai enerģijas izmantošanai paredzētu tehnoloģiju un pakalpojumu ieviešana plaša patēriņa tirgū

Lai samazinātu enerģijas patēriņu un novērstu enerģijas zudumus un lai vienlaikus nodrošinātu sabiedrībai un ekonomikai nepieciešamos pakalpojumus, ir ne vien plaša patēriņa tirgū jāievieš gan vairāk, gan efektīvi, izmaksu ziņā konkurētspējīgi, videi nekaitīgi un viedī produkti, aprīkojums un pakalpojumi, bet arī jāgādā par elementu un aprīkojuma integrēšanu tādā veidā, lai tie kopā palīdzētu īstenot mērķi, proti, panāktu ēku, pakalpojumu un rūpniecības kopējā enerģijas patēriņa optimizāciju.

Lai patērētāji to varētu pilnībā pieņemt un izmantot visas priekšrocības (tostarp iespēju pārraudzīt savu patēriņu), šo tehnoloģiju un pakalpojumu energoefektivitāte ir jāpielāgo un jāuzlabo gan pirms to izmantošanas reālā vidē, gan pēc tam, kad ir sāka to izmantošana. Lai to nodrošinātu, ir jāpēta, jāizstrādā un jātestē gan inovatīvas IKT, gan uzraudzības un kontroles tehnika, kā arī jāīsteno demonstrējumu projekti un pasākumi pirmskomercializācijas posmā, lai nodrošinātu sadarbību un iespēju pasākumu īstenošanā citā mērogā. Ar šādiem projektiem vajadzētu censties ievērojami samazināt vai uzlabot gan kopējo enerģijas patēriņu, gan enerģijas izmaksas, izstrādājot kopīgas procedūras enerģijas patēriņu un emisijas raksturojošo datu savākšanai, sakopošanai un analizēšanai, lai uzlabotu enerģijas patēriņa mērīšanu, pārredzamību, plānošanu un uzskatāmību, kā arī ietekmi uz vidi, un palielinātu sabiedrības atbalstu. Lai aizsargātu uzraudzības un kontroles tehniku, šajos procesos vajadzētu nodrošināt integrētu drošības un privātuma aizsardzību. Uzticēšanos palīdzēs nodrošināt platformu izstrāde un to izmantošana šādu sistēmu stabilitātes pārbaudīšanai.

3.1.2. Efektīvu un ar atjaunojamiem energoresursiem darbināmu apkures un dzesēšanas sistēmu potenciāla izmantošana

Visā Savienībā ievērojams daudzums enerģijas tiek izmantots apkurei vai dzesēšanai, un enerģijas pieprasījumu varētu ievērojami samazināt, šajā jomā izstrādājot izmaksu ziņā lietderīgas un efektīvas tehnoloģijas, sistēmu integrēšanas paņēmienus, piemēram, radot iespēju savienot tīklus ar standartizētām valodām un pakalpojumiem. Lai to panāktu, ir nepieciešama jauna veida tehnika un sistēmu un elementu izpēte un demonstrējumi, kas būtu paredzēti izmantošanai

rūpniecībā, tirdzniecībā un mājsaimniecībās, piemēram, lai nodrošinātu decentralizētu un pa rajoniem dalītu karstā ūdens piegādi, telpu apsildīšanu un dzesēšanu. Būtu jāaptver dažādas tehnoloģijas, piemēram, saules siltumenerģija, ģeotermālā, biomasas un siltuma sūkņu ražotā enerģija, kombinētā siltuma un elektroenerģija un atkritumu enerģijas atgūve, kā arī būtu jāpanāk atbilstība principiem, saskaņā ar kuriem tiek veidotas ēkas un rajoni, kuru enerģijas patēriņš ir tuvs nullei, un jāatbalsta energoviedas ēkas. Ir jātiecas uz turpmākiem sasniegumiem, it īpaši tādās jomās kā no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas siltumenerģijas uzglabāšana, kā arī jāveicina efektīvu apkures un dzesēšanas hibrīdsistēmu izstrāde un izmantošana centralizētos un decentralizētos risinājumos.

3.1.3. Atbalsts Eiropas viedajām pilsētām un kopienām

Pilsētu teritorijas ir vienas no lielākajiem enerģijas patērētājiem Savienībā, un attiecīgi tās ir atbildīgas par tikpat lielu siltumnīcefekta gāzu emisiju daļu, turklāt tās rada ievērojamu gaisa piesārņojumu. Tajā pašā laikā tās izjūt gaisa kvalitātes pasliktināšanos un klimata pārmaiņas, tāpēc pilsētām nākas izstrādāt pašām savas ietekmes mazināšanas un pielāgošanās stratēģijas. Tādēļ, veidojot sabiedrību, kura rada zemas oglekļa emisijas, izšķiroša nozīme ir inovatīviem risinājumiem enerģijas jomā (piemēram, energoefektivitāte, elektrības un apkures un dzesēšanas sistēmas, un atjaunojamo enerģijas avotu integrācija jau izveidotā vidē), kas tiktu apvienoti ar transporta sistēmām, gudriem risinājumiem celtniecībā un pilsētplānošanā, ūdens un notekūdeņu attīrīšanu un pilsētvidei paredzētiem IKT risinājumiem. Ir jāparedz mērķtiecīgas iniciatīvas, lai atbalstītu enerģijas, transporta un IKT nozares rūpniecisko vērtību ķēžu konvergenci izmantošanai viedos pilsētvidei paredzētos risinājumos. Tajā pašā laikā ir jāizstrādā un pilnā mērogā jātestē jauni tehnoloģiski, organizatoriski, plānošanas un uzņēmējdarbības modeļi, kas atbilst pilsētu un kopienu un to iedzīvotāju vajadzībām un līdzekļiem. Ir nepieciešami arī tādi pētījumi, kas palīdzētu izprast ar šīm pārmaiņām saistītos sociālos, vides, ekonomikas un kultūras aspektus.

3.2. Elektroenerģijas piegāde ar zemām izmaksām un ar zemu oglekļa emisiju līmeni

Veidojot vides ziņā ilgtspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni, elektrības jautājums būs ļoti nozīmīgs. Šīs attīstības tendences pamatā ir atjaunojamo energoresursu avoti. Elektrības, kurai ir zems oglekļa emisiju līmenis, ražošanas uzsākšana notiek pārāk lēni, jo ar to saistītās izmaksas ir ļoti augstas. Arvien aktuālāka kļūst nepieciešamība rast risinājumus, kas ievērojami samazina izmaksas un kuriem ir lielāka jauda, ilgtspēja un atbalsts sabiedrībā, lai paātrinātu tādas elektrības ražošanas izmantošanu tirgū, kuri ir raksturīgas zemas izmaksas, uzticamība un zemas oglekļa emisiju līmenis. Ar programmas pasākumiem uzmanība tiks veltīta pētniecībai, izstrādei un pilna mēroga demonstrējumiem attiecībā uz inovatīviem atjaunojamiem energoresursiem, tostarp maza mēroga un mikromēroga enerģijas sistēmām, produktīvām, elastīgām fosilā kurināmā spēkstacijām ar zemu oglekļa emisiju līmeni un tehnoloģijām oglekļa uztveršanai un uzglabāšanai vai CO₂ atkārtotai izmantošanai.

3.2.1. Vēja enerģijas potenciāla pilnīga izmantošana

Vēja enerģijas jomā mērķis ir līdz 2020. gadam samazināt uz zemes un jūrā iegūtās elektrības ražošanas izmaksas par aptuveni 20 % salīdzinājumā ar 2010. gadu, arvien vairāk elektrības ražot jūrā un radīt iespēju šo elektrību pienācīgi integrēt elektrības tīklā. Galvenā uzmanība tiks pievērsta gan jaunu sērijveida ražošanas procesu, gan tādu nākamās paaudzes vēja enerģijas pārveides sistēmu (tostarp inovatīvu enerģijas uzglabāšanas sistēmu) izstrādei, testēšanai un demonstrēšanai, kurām raksturīgs lielāks mērogs, lielāka pārveides efektivitāte un labāka pieejamība gan uz zemes, gan jūrā (tostarp nomaļās vietās un apgabalos, kuros ir nelabvēlīgi laika apstākļi). Tiks ņemti vērā arī vēja enerģijas izmantošanu saistītie vides un bioloģiskās daudzveidības aspekti.

3.2.2. Efektīvu, uzticamu un izmaksu ziņā konkurētspējīgu saules enerģijas sistēmu attīstīšana

Lai ievērojami palielinātu saules enerģijas daļu elektrības tirgū, līdz 2020. gadam (salīdzinājumā ar 2010. gadu) būtu par 50 % jāsamazina saules enerģijas (proti, saules fotoelementu (PV) un saules enerģijas koncentrēšanas (CSP)) izmaksas.

Attiecībā uz saules fotoelementiem būs jāturpina pētīt arī novatoriskas koncepcijas un sistēmas un, plānojot plaša mēroga izmantošanu un saules fotoelementu integrēšanu ēkās, jādemostrē un jātestē masveida ražošana.

Attiecībā uz saules enerģijas koncentrēšanu galvenā uzmanība tiks veltīta tam, lai izstrādātu paņēmienus efektivitātes palielināšanai, vienlaikus samazinot izmaksas un ietekmi uz vidi, kā arī lai nodrošinātu iespēju demonstrēto tehnoloģiju rūpniecisku ražošanu plašākā mērogā, būvējot pirmās šāda veida spēkstacijas. Tiks testētas iespējas elektrības ražošanu no saules enerģijas efektīvi apvienot ar ūdens atsāļošanu.

3.2.3. Konkurētspējīgu un videi nekaitīgu oglekļa dioksīda uztveršanas, transportēšanas, uzglabāšanas un atkārtotas izmantošanas tehnoloģiju izstrāde

Oglekļa uztveršana un uzglabāšana (CCS) ir svarīgs risinājums, kas ir pasaules līmenī plaši jāizmanto komerciālā mērogā, lai līdz 2050. gadam panāktu enerģijas dekarbonizētu ražošanu un to, ka rūpniecības radītās oglekļa emisijas ir nelielas. Mērķis ir mazināt papildu izmaksas, ko enerģētikas nozarē CCS rada ar oglekļa, gāzi vai degslānekli darbināmām spēkstacijām salīdzinājumā ar līdzvērtīgām iekārtām bez CCS un energoietilpīgām rūpniecības nozares iekārtām.

Jo īpaši tiks atbalstīti pasākumi, kuru mērķis ir demonstrēt pilnu CCS ķēdi, lai radītu uzskatāmu priekšstatu par dažādām uztveršanas, transportēšanas, uzglabāšanas un atkārtotas izmantošanas tehnoloģiju iespējām. Papildus tiks veikti pētījumi, kuru mērķis būs turpināt šo tehnoloģiju attīstīšanu un izstrādāt konkurētspējīgākas uztveršanas tehnoloģijas, labākus elementus, integrētas sistēmas un procesus, drošas ģeoloģiskas glabāšanas un racionālus risinājumus, kā arī panākt sabiedrības atbalstu uztvertā oglekļa dioksīda atkārtotai izmantošanai, lai CCS tehnoloģijas varētu komerciāli izmantot fosilā kurināmā spēkstacijās un citās nozarēs ar lielām oglekļa emisijām, kuras sāks darboties pēc 2020. gada. Kā CCS papildinošas tehnoloģijas tiks atbalstītas arī tīras akmeņogļu tehnoloģijas.

3.2.4. Ģeotermālās, ūdens, jūras un citu atjaunojamās enerģijas iespēju attīstīšana

Ģeotermālā, ūdens un jūras enerģija, kā arī cita veida atjaunojamā enerģija var veicināt Eiropas energoapgādes dekarbonizāciju, vienlaikus nozarē palielinot elastīgumu attiecībā pret dažādiem enerģijas ražošanas un izmantošanas veidiem. Mērķis ir turpināt attīstīt un līdz komerciālam briedumam izstrādāt izmaksu ziņā lietderīgas un ilgtspējīgas tehnoloģijas, dodot iespējas tās plaši izmantot rūpnieciskā mērogā, tostarp integrēt tīklā. Uzlabotas ģeotermālās sistēmas ir tehnoloģijas, kuras būtu jāturpina pētīt, attīstīt un demonstrēt, jo īpaši tādās jomās kā izpēte, urbšana un siltuma ražošana. Okeāna enerģijas, piemēram, plūdmaiņas, straumes vai viļņu enerģija un osmozes enerģija, nerada nekādas emisijas, ir prognozējamas un turklāt var sekmēt jūrā pieejamas vēja enerģijas potenciāla pilnīgu izmantošanu (jūras enerģiju kombinēšana). Pētniecības pasākumos vajadzētu iekļaut gan inovatīvus laboratorijā veicamus pētījumus, kuros elementus un materiālus, kuriem ir raksturīgas zemas izmaksas un uzticamība, pētītu stipri korozīvā vidē un vidē, kurā notiek apaugšana ar bioloģiskiem organismiem, gan arī demonstrējumus dažādos apstākļos, kādi sastopami Eiropas ūdeņos.

3.3. Alternatīvi kurināmā veidi un pārvietojami energoresursu avoti

Lai īstenotu Eiropas mērķus enerģētikas un oglekļa dioksīda mazināšanas jomā, ir jāizstrādā arī jauni kurināmā veidi un pārvietojami energoresursu avoti. Tas ir īpaši svarīgi saistībā ar uzdevumu izveidot gudru, videi nekaitīgu un integrētu transportu. Šo tehnoloģiju un alternatīvu kurināmo vērtību ķēdes vēl nav pietiekami attīstītas, un tās ir jāsaprotamo demonstrējamā mērogā.

3.3.1. Bioenerģijas konkurētspējas un ilgtspējas palielināšana

Bioenerģijas jomā mērķis ir līdz komerciālam briedumam izstrādāt pašas daudzsoļīgās tehnoloģijas, lai dotu iespēju plašā mērogā, ilgtspējīgi un ar bioloģiskās pārstrādes paņēmieniem ražot sauszemes, jūras un gaisa transportam paredzētas progresīvas biodeģvielas ar atšķirīgām vērtību ķēdēm, kā arī lai nodrošinātu kombinētu siltuma un enerģijas un ekoloģiskas gāzes ražošanu no biomasas un atkritumiem, tostarp no CCS. Mērķis ir izstrādāt un demonstrēt dažādiem bioenerģijas ieguves veidiem dažādos mērogos paredzētu tehnoloģiju, ņemot vērā atšķirīgos ģeogrāfiskos un klimatiskos apstākļus un ar loģistiku saistītus ierobežojumus, vienlaikus pēc iespējas samazinot nelabvēlīgo ietekmi uz vidi un sabiedrību saistībā ar zemes izmantošanu. Ilgtermiņa pētniecība veicinās bioenerģijas nozares ilgtspējīgu attīstību pēc 2020. gada. Ar šiem pasākumiem tiks papildināti citi atbilstoši prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" konkrētajiem mērķiem veicami pētniecības pasākumi – gan tādi, kas attiecas uz ieguves posmu (piemēram, izejvielas, bioresursi), gan tādi, kas attiecas uz apgādes posmu (piemēram, integrēšana autoparkos).

3.3.2. Uz ūdeņraža un kurināmā elementiem balstītu tehnoloģiju straujāka ieviešana tirgū

Kurināmā elementiem un ūdeņradim ir liels potenciāls veicināt to problēmu risināšanu, ar kurām Eiropai nākas saskarties enerģētikas jomā. Lai šīs tehnoloģijas kļūtu konkurētspējīgas tirgū, būs ievērojami jāsamazina izmaksas. Piemēram, transportam paredzētu kurināmā elementu sistēmu izmaksas nākamo desmit gadu laikā būs jāsamazina 10 reizes. Lai to panāktu, tiks atbalstīti demonstrējumi un pasākumi pirmskomercializācijas posmā šādās jomās, proti, pārvietojami, stacionāri un mikrostationāri, transporta lietojumi un saistīti pakalpojumi, ilgtermiņa izpēte un tehnoloģiju attīstība, lai visā Savienībā izveidotu konkurētspējīgu kurināmo elementu ķēdi un ilgtspējīgu ūdeņraža ražošanu un infrastruktūru. Lai nodrošinātu pietiekami plašu ienākšanu tirgū, ir nepieciešama cieša valstu un starptautiska sadarbība, tostarp atbilstošu standartu izstrāde.

3.3.3. Jauni alternatīvi kurināmā veidi

Pastāv virkne jaunu iespēju, kurām ir ilgtermiņa potenciāls, piemēram, no pulverizēta metāla izgatavots kurināmais, no fotosintētiskiem mikroorganismiem (ūdens un sauszemes vidē) iegūts kurināmais, kā arī kurināmais, kas iegūts mākslīgas fotosintēzes ceļā un izmantojot saules enerģiju. Šie jaunie risinājumi var pārvērst iespējas efektīvākai enerģijas konversijai un izmaksu ziņā konkurētspējīgākām un ilgtspējīgākām tehnoloģijām. Jo īpaši tiks atbalstīta šo jauno un citu potenciālo tehnoloģiju pārvešana no laboratorijas vides uz demonstrēšanai piemērotu mērogu, ar mērķi līdz 2020. gadam sagatavot pirmskomercializācijas posma demonstrējumu.

3.4. Vienots Eiropas elektroenerģijas viedtīkls

Lai izveidotu uz patērētājiem orientētu un pakāpeniski arvien dekarbonizētāku elektroenerģijas sistēmu, elektroenerģijas tīklu jomā ir jārod risinājums trim savstarpēji saistītām problēmām, proti, kā izveidot visu Eiropu aptverošu tirgu, kā integrēt atjaunojamo enerģijas avotu strauji augošo apjomu, kā pārvaldīt mijiedarbību starp miljoniem piegādātāju un klientu (ņemot vērā, ka mājsaimniecības arvien biežāk būs pārstāvētas abās pusēs), ieskaitot elektrisko transportlīdzekļu īpašniekus. Nākotnes elektroenerģijas tīkliem būs svarīga nozīme pārejā uz dekarbonizētu energosistēmu, un vienlaikus tie patērētājiem nodrošinās papildu elastīgumu un ieguvumus izmaksu ziņā. Galvenais mērķis ir līdz 2020. gadam panākt, lai apmēram 35 % ⁽¹⁾ no elektrības tiktu pārvadīti un sadalīti no izkludētiem un koncentrētiem atjaunojamo energoresursu avotiem.

Cieša pētniecības un demonstrējumu integrēšana palīdzēs izstrādāt jaunus elementus, tehnoloģijas un procedūras, kur būs ņemta vērā gan pārvades, gan sadales tīkla puses specifika, gan arī prasības, kas saistītas ar elastīgu enerģijas uzglabāšanu.

Emisiju un izmaksu mazināšanas nolūkā ir jāizskata visas iespējas veiksmīgi līdzsvarot enerģijas piegādi un pieprasījumu. Lai palielinātu pārvades jaudu un kvalitāti, kā arī tīklu uzticamību, ir jāizstrādā jaunas enerģētikas viedtīklu tehnoloģijas, rezerves un līdzsvarošanas tehnoloģijas, kas ļauj nodrošināt lielāku elastīgumu un efektivitāti, tostarp tradicionālajās elektrostacijās, un jauni tīkla elementi. Ir jāpēta jaunas spēkstaciju sistēmu tehnoloģijas un divvirzienu digitālo sakaru infrastruktūra, tās jāiekļauj elektroenerģijas tīklā un jāizmanto, lai izveidotu gudru sadarbību ar citiem enerģijas tīkliem. Tas palīdzēs labāk plānot, uzraudzīt, kontrolēt un droši izmantot tīklus, ietverot standartizācijas jautājumus, gan normālās, gan arī ārkārtas situācijās, kā arī pārvaldīt piegādātāju un klientu mijiedarbību un transportēt, pārvaldīt un tirgot enerģijas plūsmu. Lai sāktu lietot nākotnes infrastruktūru, rādītājos un izmaksu un ieguvumu analīzē būtu jāņem vērā jautājumi, kas attiecas uz visu energosistēmu kopumā. Turklāt, lai izvairītos no ieguldījumu dublēšanās, palielinātu drošību un paātrinātu viedu energopakalpojumu izmantošanu, tiks palielināta viedtīklu un telesakaru tīklu sinerģija.

Novatoriski enerģijas uzglabāšanas paņēmieni (gan baterijas, gan liela mēroga enerģijas uzglabāšanas paņēmieni, piemēram, enerģijas pārvēršana gāzē) un transportlīdzekļu sistēmas nodrošinās nepieciešamo elastīgumu starp ražošanu un pieprasījumu. Uzlabotas IKT tehnoloģijas vēl vairāk palielinās elektrības pieprasījuma elastīgumu, nodrošinot klientiem (rūpniecībā, tirdzniecībā un mājsaimniecībās) nepieciešamos automatizācijas rīkus. Šajā ziņā svarīga nozīme ir arī drošības, uzticamības un datu aizsardzības jautājumiem.

Jauniem plānošanas, tirdzniecības un regulējuma risinājumiem ir jāveicina elektrības piegādes ķēdes vispārējā efektivitāte un izmaksu lietderība un infrastruktūru sadarbība, kā arī jāveido atklāts un konkurētspējīgs tirgus viedtīkliem paredzētām tehnoloģijām, produktiem un pakalpojumiem. Pirms šie risinājumi tiek izmantoti visā Eiropā, ir nepieciešami liela mēroga demonstrējumu projekti, lai testētu un apstiprinātu risinājumus un izvērtētu priekšrocības, ko tie sniedz sistēmai un atsevišķām ieinteresētajām personām. Papildus būtu jāveic pētījumi, lai izprastu to, kā patērētāji un uzņēmumi reaģē uz ekonomikas stimuliem, uzvedības izmaiņām, informācijas pakalpojumiem un citām viedo tīklu sniegtām inovatīvām iespējām.

3.5. Jaunas zināšanas un tehnoloģijas

Ilgtermiņā būs nepieciešamas novatoriskas, efektīvākas un izmaksu ziņā konkurētspējīgākas, kā arī tīras, drošas un ilgtspējīgas energotehnoloģijas. Šeit virzība būtu jāveicina ar starpdisciplināriem pētījumiem un Eiropas pētniecības programmu un pasaules līmeņa iekārtu kopīgu ieviešanu, lai radītu zinātniskus sasniegumus tādās jomās kā ar enerģiju saistītas koncepcijas un pamattehnoloģijas (piemēram, nanozinātne, materiālu zinātne, cietvielu fizika, IKT, biozinātne, ģeozinātne, datorzinātne un kosmosa joma). Droša un vides ziņā ilgtspējīga netradicionāla gāzes un naftas resursu izpēte un ražošana, kā arī inovācijas attīstīšana nākotnes un jauno tehnoloģiju jomā vajadzības gadījumā arī tiks atbalstīta.

Ar progresīviem pētījumiem būs arī jācenšas rast risinājumus tam, kā energosistēmas pielāgot mainīgajiem klimatiskajiem apstākļiem. Minētās prioritātes būs iespējams pielāgot jaunām zinātnes un tehnoloģiju vajadzībām un iespējām vai no jauna konstatētām parādībām, kas varētu norādīt uz daudzsoļošu attīstību vai uz riskiem sabiedrībai un kas varētu rasties pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas gaitā.

3.6. Stabila lēmumu pieņemšanas sistēma un sabiedrības līdzdalība

Pētījumiem enerģētikas jomā vajadzētu būt rūpīgi saskaņotiem ar enerģētikas politiku un vajadzētu veicināt tās īstenošanu. Lai politikas veidotājiem nodrošinātu stabilu analītisku pamatu, ir nepieciešama plaša informācija un izpēte par energo-tehnoloģiju un pakalpojumu ieviešanu un izmantošanu, par infrastruktūru, tirgiem (tostarp par tiesisko regulējumu) un par patērētāju uzvedību. Jo īpaši Eiropas energotehnoloģiju stratēģiskajā plānā (SET plānā) (SETIS) paredzētās Komisijas

⁽¹⁾ Komisijas dienestu darba dokuments SEC(2009) 1295, kas pievienots paziņojumam "Ieguldījumi zemu oglekļa emisiju tehnoloģiju attīstībā (SET plāns)" (COM(2009) 519, galīgā redakcija).

informācijas sistēmas ietvaros tiks atbalstīti pasākumi, kuru mērķis ir izstrādāt stabilas un pārredzamas teorijas, rīkus, metodes, modeļus un uz nākotni orientētus un perspektīvus scenārijus, lai izvērtētu svarīgākos ar enerģiju saistītos ekonomiskos un sociālos jautājumus, sagatavot datu bāzes un scenārijus plašākai Savienībai un tādu jautājumu izvērtēšanai kā enerģētikas politikas un ar enerģētikas jomu saistītas politikas ietekme uz piegādes drošību, patēriņu, vidi, dabas resursiem, klimata pārmaiņām, sabiedrību un enerģētikas nozares konkurētspēju, veikt izpēti sociālekonomiskajā jomā, kā arī pētījumus par zinātnei sabiedrībā.

Izmantojot tīmekļa un sociālo tehnoloģiju sniegtās iespējas, atklātās inovācijas platformās, piemēram, t.s. "dzīvajās laboratorijās" un pakalpojumu inovācijām paredzētos liela mēroga demonstrējumos, kā arī grupu apsekojumos, nodrošinot datu aizsardzību, tiks pētīta patērētāju, tostarp neaizsargātu patērētāju, piemēram, personu ar invaliditāti, uzvedība un uzvedības maiņa.

3.7. Enerģētikas inovāciju ieviešana tirgū – balstīšanās uz programmu "Saprātīga enerģija Eiropai"

Lai jaunu energotehnoloģiju ieviešana notiktu savlaicīgi un būtu izmaksu ziņā lietderīga, ir ļoti svarīgi sagatavot inovatīvus risinājumus ieviešanai tirgū un pavairošanai. Lai to panāktu, līdztekus uz tehnoloģiju orientētiem pētījumiem un demonstrējumiem ir jāveic darbības, kurām ir nepārprotama Savienības pievienotā vērtība, tiecoties attīstīt, piemērot, kopīgot un pavairot ar tehnoloģijām nesaistītas inovācijas, kurām ir nozīmīgs sviras efekts Savienības ilgtspējīgās enerģijas tirgos dažādās jomās un dažādos pārvaldības līmeņos.

Šādu inovāciju galvenais uzdevums būs regulējuma, administrēšanas un finansēšanas jomās izveidot tādas tirgus apstākļus, kas būtu labvēlīgi zemas oglekļa emisijas, atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes tehnoloģijām un risinājumiem. Tiks atbalstīti pasākumi, ar kuriem tiek veicināta enerģētikas politikas īstenošana, sagatavoti apstākļi ieguldījumu izmantošanai, atbalstīta spēju veidošana un ietekmēts sabiedrības atbalsts. Tiks pievērsta uzmanība arī inovācijai saistībā ar esošo tehnoloģiju gudru un ilgtspējīgu izmantošanu.

Pētījumi un analīze atkārtoti apstiprina, ka ilgtspējīgas enerģētikas politikas veiksmē vai neveiksmē būtiska loma ir cilvēka faktoram. Tiks mudināts veidot inovatīvas organizatoriskas struktūras, izplatīt paraugpraksi un apmainīties ar to, kā arī rīkot īpašus apmācību un spēju veidošanas pasākumus.

3.8. Ar īstenošanu saistīti īpaši aspekti

Galvenais apsvēruma, nosakot prioritātes šīs sabiedrības problēmu risināšanas pasākumu īstenošanai, ir nepieciešamība Eiropas līmenī nostiprināt pētniecību un inovāciju enerģētikas jomā. Svarīgs mērķis būs atbalstīt Eiropas Enerģotehnoloģiju stratēģiskā plāna (SET plāna) ⁽¹⁾ pētniecības un inovācijas programmas īstenošanu, lai sasniegtu Savienības enerģētikas un klimata pārmaiņu politikas mērķus. Tāpēc SET plāna ceļveži un īstenošanas plāni būs vērtīgs informācijas avots, izstrādājot darba programmas. SET plāna pārvaldības struktūra tiks izmantota kā galvenais pamats stratēģisko prioritāšu noteikšanai un enerģētikas jomā veiktās izpētes un inovācijas koordinēšanai Savienībā.

Ar tehnoloģijām nesaistītās programmas pamatā būs Savienības enerģētikas politika un tiesību akti. Tiks atbalstīta tādas vides izveide, kas veicina gan demonstrēto tehnoloģisko un pakalpojumu risinājumu masveida ieviešanu, gan arī procesus un politikas iniciatīvas zemu oglekļa emisiju tehnoloģiju un energoefektivitātes risinājumu veicināšanai visā Savienībā. Tas var ietvert atbalstu tehniskai palīdzībai, ko sniedz saistībā ar energoefektivitātē un atjaunojamā enerģijā ieguldāmo līdzekļu sagatavošanu un izmantošanu.

Saistībā ar ieviešanu tirgū pasākumu pamatā ir tās darbības, kas tiek veiktas programmas "Saprātīga enerģija Eiropai" ietvaros, un to turpmāka paplašināšana.

Resursu kopīgai izmantošanai un kopīgu darbību īstenošanai būs svarīga partnerība ar ieinteresētajām personām Eiropā. Analizējot katru gadījumu atsevišķi, var paredzēt, ka vajadzības gadījumā pašreizējās SET plānā iekļautās Eiropas rūpniecības iniciatīvas var kļūt par oficiālām publiskā un privātā sektora partnerībām, lai palielinātu finansējuma apjomu un saskaņotību, kā arī lai veicinātu kopīgas pētniecības un inovācijas darbības, iesaistot gan publiskas un privātas ieinteresētās personas. Tiks apsvērtas iespējas atbalstīt (tostarp kopā ar dalībvalstīm) valsts pētnieku alianses, jo īpaši Eiropas Enerģētikas pētniecības aliansi (EERA), kas izveidota saskaņā ar SET plānu ar mērķi apvienot valsts pētniecības resursus un infrastruktūras, lai pievērstos būtiskām Eiropas interešu lokā esošām pētniecības jomām. Ar starptautiskiem koordinēšanas pasākumiem tiks atbalstīta SET plānā izvirzīto prioritāšu īstenošana saskaņā ar t.s. "mainīgās ģeometrijas" principu, ņemot vērā valstu spējas un specifiku. Tiks arī veidotas pienācīgas saiknes ar atbilstošām Eiropas inovācijas partnerībām un atbilstošos jautājumos arī ar Eiropas Tehnoloģiju platformu pētniecības un inovācijas programmām.

⁽¹⁾ COM(2007) 723.

Var tikt apsvērtas iespējas atbalstīt atbilstošas kopīgas plānošanas iniciatīvas (KPI), kā arī atbilstošu publisko sektoru savstarpējo partnerību un publiskā un privātā sektora partnerību. Ar pasākumiem tiks sniegts lielāks atbalsts MVU un veicināta to līdzdalība.

Tiks izmantota SET plānā paredzētā Komisijas informācijas sistēma, lai kopā ar ieinteresētajām personām izstrādātu galvenos rezultātu rādītājus (GRI). GRI sagatavošanas mērķis būs uzraudzīt īstenošanas gaitu, un tie tiks regulāri pārskatīti, lai ņemtu vērā aktuālās tendences. Plašākā kontekstā, īstenojot šīs sabiedrības problēmas risināšanai paredzētos pasākumus, mērķis ir tiekties labāk koordinēt attiecīgās Savienības programmas, iniciatīvas un politiku, piemēram, kohēzijas politiku, jo īpaši izmantojot valstu un reģionālas "pārdomātas specializācijas" stratēģijas, kā arī emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS), piemēram, saistībā ar atbalstu demonstrējumu projektiem.

4. VIEDS, VIDEI NEKAITĪGS UN INTEGRĒTS TRANSPORTS

4.1. Resursu izmantošanas ziņā efektīvs un vidi saudzējošs transports

Eiropas politiskais mērķis ir līdz 2050. gadam oglekļa dioksīda emisijas samazināt par 60 % salīdzinājumā ar 1990. gada emisiju līmeni. Tās nolūks ir līdz 2030. gadam par 50 % samazināt ar "tradicionālo degvielu" darbināmo transportlīdzekļu skaitu pilsētās un panākt, ka lielākajos pilsētu centros transports faktiski vispār nerada oglekļa dioksīdu. Ir paredzēts līdz 2050. gadam panākt, ka aviācijas nozarē 40 % no izmantotās degvielas ir degviela ar zemu oglekļa emisiju līmeni un ka kuģu degvielas radītais oglekļa dioksīda emisiju līmenis tiek samazināts par 40 %⁽¹⁾ salīdzinājumā ar 2005. gada emisiju līmeni.

Ir ļoti svarīgi, lai minētā ietekme uz vidi tiktu mazināta ar mērķtiecīgiem tehnoloģiskiem uzlabojumiem, ņemot vērā, ka katram transporta veidam ir raksturīgas savas problēmas un atšķirīgi tehnoloģiju integrācijas cikli.

Pētniecība un inovācija ievērojami veicinās nepieciešamo risinājumu izstrādi un izmantošanu visos transporta veidos, kas būtiski samazinās vidi kaitīgās emisijas no transporta (piemēram, CO₂, NO_x, SO_x un troksni), samazinās transporta atkarību no fosilā kurināmā un attiecīgi mazinās transporta ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un klimata pārmaiņām un saglabās dabas resursus.

Šis mērķis tiks sasniegts, īstenojot turpmāk izklāstītos konkrētos pasākumus.

4.1.1. Padarot lidmašīnu, transportlīdzekļu un kuģu darbību tīrāku un klusāku, tiks uzlaboti ekoloģiskie raksturlielumi un samazināts uztveramais troksnis un vibrācija

Šīs jomas pasākumos galvenā uzmanība tiks veltīta gala produktiem, tomēr tiks risināti arī tādi jautājumi kā vienkārši un ekoloģiski izstrādes un ražošanas procesi, uzmanību pievēršot visam aprites cikla procesam un to izstrādes fāzē paredzot pārstrādes iespēju. Ar šīs jomas pasākumiem tiks aptverta arī esošo produktu un pakalpojumu uzlabošana ar jaunu tehnoloģiju integrēšanu.

- a) Lai samazinātu vai novērstu ietekmi uz klimatu un Eiropas iedzīvotāju veselību, ko rada, piemēram, transporta radīts oglekļa dioksīds, troksnis un piesārņojums, būtiska nozīme ir tīrāku un klusāku dzinēju tehnoloģiju izstrādei un straujākai ieviešanai. Ir nepieciešami jauni un inovatīvi risinājumi, kuru pamatā būtu elektriskie dzinēji un baterijas, ūdeņraža un kurināmā elementi, ar gāzi darbināmi dzinēji, progresīvas dzinēju arhitektūras un tehnoloģijas vai hibrīdi dzinēji. Tehnoloģiskie sasniegumi vienlaikus palīdzēs uzlabot tradicionālo un jauno dzinēju sistēmu ekoloģiskos raksturlielumus.
- b) Fosilā kurināmā patēriņš tiks mazināts, pētot iespējas izmantot alternatīvas enerģijas ar zemu oglekļa emisiju līmeni. Tas nozīmē arī ilgtspējīgā veidā no atjaunojamiem energoresursu avotiem iegūta kurināmā un elektrības izmantošanu visos transporta veidos, tostarp aviācijā, degvielas patēriņa mazināšanu, enerģiju uzkrājot vai dažādojot energoapgādi, un izmantojot citus inovatīvus risinājumus. Tiks meklētas jaunas holistiskas pieejas, aptverot tādus jautājumus kā transportlīdzekļi, enerģijas uzglabāšana, energoapgāde, uzpildes un uzlādes infrastruktūra, tostarp saskarnes transportlīdzekļu piekļuvei pie tīkla un inovatīvi risinājumi alternatīvu kurināmo izmantošanai.
- c) Degvielas patēriņš tiks mazināts, uzlabojot lidmašīnu, kuģu un transportlīdzekļu kopējos ekspluatācijas rādītājus, kas tiks panākts, ar vieglākiem materiāliem, vienkāršākām struktūrām un inovatīvu dizainu samazinot to svaru un aerodinamisko, hidrodinamisko vai rites pretestību.

⁽¹⁾ Komisijas Baltā grāmata "Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu – virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu", COM(2011) 144 final.

4.1.2. Viedu aprīkojumu, infrastruktūru un pakalpojumu izstrāde

Šādi tiks uzlabota transporta darbība un mazināts resursu patēriņš. Galvenā uzmanība tiks veltīta risinājumiem tādās jomās kā lidostu, ostu, loģistikas platformu un virszemes transporta infrastruktūru efektīva plānošana, projektēšana, lietošana un vadība, kā arī autonomas un efektīvas uzturēšanas, uzraudzības un pārbaudes sistēmas. Lai palielinātu jaudu, tiks ieviesta jauna politika, uzņēmējdarbības modeļi, koncepcijas, tehnoloģijas un informācijas tehnoloģiju risinājumi. Īpaša uzmanība tiks veltīta aprīkojuma un infrastruktūru noturībai pret klimatu, izmaksu ziņā lietderīgiem risinājumiem, kuru pamatā ir dzīves cikla pieeja, kā arī plašākai jaunu materiālu un tehnoloģiju izmantošanai, kas dotu iespēju uzturēšanu padarīt efektīvāku un lētāku. Uzmanības lokā būs arī pieejamība, orientēšanās uz gala lietotāju un sociālā iekļautība.

4.1.3. Transporta un mobilitātes uzlabošana pilsētu teritorijās

Šie pasākumi labvēlīgi ietekmēs lielu un turklāt arvien pieaugošu iedzīvotāju daļu, kuri dzīvo un strādā pilsētās vai arī tās izmanto pakalpojumu saņemšanai vai atpūtai. Ir jāizstrādā un jātestē jauni risinājumi tādās jomās kā mobilitātes koncepcijas, transporta organizēšana, multimodāli piekļuves modeļi, loģistika, inovatīvu transportlīdzekļu nodrošināšana un pilsētas sabiedrisko pakalpojumu sniegšana un plānošanas risinājumi, kas palīdzēs mazināt sastrēgumus, gaisa piesārņojumu un troksni un uzlabos pilsētas transporta efektivitāti. Būtu jāizstrādā pasažieru un kravu pārvadāšanai paredzēti sabiedriskā un bezmotora transporta un citi resursu izmantošanas ziņā efektīvi transporta risinājumi, kas būtu īsta alternatīva privāto motorizēto transportlīdzekļu izmantošanai, un tas būtu jāveicina ar plašāku intelektisko transporta sistēmu izmantošanu, kā arī inovatīvu piedāvājuma un pieprasījuma pārvaldību. Īpaši tiks uzsvērtas transporta sistēmu un citu pilsētās izveidotu sistēmu mijiedarbība.

4.2. Labāka mobilitāte, mazāk sastrēgumu, lielāks drošums un drošība

Attiecīgie Eiropas transporta politikas mērķi paredz saistībā ar arvien augošajām prasībām mobilitātes jomā uzlabot ekspluatācijas rādītājus un efektivitāti, padarīt Eiropu par aviācijai, dzelzceļa un ūdens transportam drošāko reģionu un virzīties uz 2050. gadam nosprausto mērķi, proti, panākt, lai ceļu satiksmē nebūtu bojā gājušo, un 2020. gadam nosprausto mērķi, proti, par 50 % samazināt ceļu satiksmes negadījumu skaitu. Līdz 2030. gadam 30 % no kravām, kuru transportēšanas attālums ar autotransportu ir vairāk nekā 300 kilometru, būtu jāpārveda, izmantojot dzelzceļu vai ūdens transportu. Lai iedzīvotāju un preču pārvadāšanai nodrošinātu vienotu, pieejamu, izmaksu ziņā pieejamu, uz lietotājiem orientētu un efektīvu visu Eiropu aptverošu transportu, vienlaikus internalizējot ārējās izmaksas, Eiropā ir jāveido jauna multimodāla transporta vadības, informācijas un maksājumu sistēma, kā arī efektīvas saskarnes, kurās būtu apvienoti tālsatiksmes un pilsētu mobilitātes tīkli.

Uzlabojot Eiropas transporta sistēmu, tiks uzlabota transporta izmantošanas efektivitāte un iedzīvotāju dzīves kvalitāte un atbalstīta veselīgāka vide.

Pētniecība un inovācija dos ievērojamu ieguldījumu šo vērienīgo mērķu sasniegšanā, īstenojot turpmāk izklāstītos konkrētos pasākumus.

4.2.1. Būtisks ceļu satiksmes sastrēgumu samazinājums

To iespējams panākt, ieviešot intelektīvu, multimodālu un pilnībā intermodālu "no durvīm līdz durvīm" transporta sistēmu un izvairoties no transporta nevajadzīgas lietošanas. Tas nozīmē, ka ir jāveicina transporta veidu integrēšana, jāuzlabo transporta ķēdes un labāk jāintegrē pārvadājumi un transporta pakalpojumi. Šādi inovatīvi risinājumi vienlaikus pasažieriem, tostarp gados vecākiem iedzīvotājiem un neaizsargātiem lietotājiem, uzlabos piekļuvi un pieejamās iespējas un piedāvās risinājumus sastrēgumu mazināšanai, uzlabojot negadījumu pārvarēšanas pasākumus un izstrādājot sistēmas satiksmes optimizēšanai.

4.2.2. Būtiski iedzīvotāju un kravu mobilitātes uzlabojumi

To iespējams panākt, izstrādājot, demonstrējot un plaši izmantojot intelektīvas transporta lietojumprogrammas un vadības sistēmas. Tas nozīmē pieprasījuma analīzes un vadības plānošanu, sadarbspējīgas informācijas un maksājumu sistēmas, kas būtu izmantojamas visā Eiropā, kā arī informācijas plūsmu, vadības sistēmu, infrastruktūras tīklu un mobilitātes pakalpojumu pilnīgu integrēšanu uz atvērtām platformām balstītā jaunā kopējā multimodālā sistēmā. Šādi, paredzot iespēju dažādi kombinēt pārvietošanās un pārvadājumu veidus, tiks nodrošināts arī elastīgums un strauja reaģēšana krīzes gadījumos un ārkārtējos laika apstākļos. Šā mērķa īstenošanā liela nozīme būs jaunajām pozicionēšanas, navigācijas un laika koordinācijas lietojumprogrammām, kas būs pieejamas, pateicoties programmas *Galileo* un Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienesta (*EGNOS*) satelītnavigācijas sistēmām.

- a) Inovatīvas gaisa satiksmes vadības tehnoloģijas veicinās straujas izmaiņas drošībā un efektivitātē, ņemot vērā ātri augošu pieprasījumu, palīdzēs uzlabot precizitāti, samazināt laiku, kas nepieciešams ar ceļojumu saistītu procedūru veikšanai lidostās, kā arī nodrošināt gaisa transporta sistēmas noturību. Eiropas vienotās gaisa telpas izveidē un pilnveidē veicinās pētniecība un inovācija, kuras rezultātā tiks rasti gan tādi risinājumi, kas palielinās automatizāciju

un autonomiju gaisa satiksmes vadības un gaisa kuģu ekspluatācijas un kontroles jomās, gan risinājumi, kas uzlabos gaisa un uz zemes izvietoto iekārtu integrāciju, gan arī novatoriski risinājumi, kas nodrošinās pasažieru un kravu efektīvu un vienotu apkalpošanu visā transporta sistēmā.

- b) Ūdens transporta jomā uzlabotas un integrētas plānošanas un vadības tehnoloģijas palīdzēs gan izveidot "zilo zonu" Eiropas jūrās, uzlabojot ostu darbu, gan izstrādāt iekšzemes ūdensceļiem atbilstošu sistēmu.
- c) Dzelzceļa un ceļu satiksmes jomā tīkla pārvaldības un sadarbības optimizācija uzlabos infrastruktūras izmantošanas efektivitāti un atvieglos pārrobežu darbības. Tiks izstrādātas visaptverošas un uz sadarbību vērstas ceļu satiksmes vadības un informācijas sistēmas, kuru pamatā būs transportlīdzekļu savstarpēja saziņa un transportlīdzekļu saziņa ar infrastruktūru.

4.2.3. Jaunu koncepciju izstrāde kravas transporta un loģistikas jomās

Šādi iespējams mazināt transporta sistēmas noslogojumu un ietekmi uz vidi, kā arī uzlabot drošību un kravas pārvadājumu jaudu. Šādi pasākumi var ietvert, piemēram, jaudīgu un videi nelielu kaitējumu nodarošu transportlīdzekļu aprīkošanu ar viedām, drošām un uz infrastruktūru balstītām sistēmām. Pasākumu pamatā vajadzētu būt integrētas loģistikas pieejai transporta jomā. Ar šīs jomas pasākumiem tiks attīstīta arī e-kravas ideja, proti, elektronisks kravas transporta process, kas paredz elektroniskās informācijas plūsmas, pakalpojumus un maksājumus saistīt ar fizisku kravu plūsmām dažādos transporta veidos.

4.2.4. Nelaiemes gadījumu, bojā gājušo un negadījumu skaita samazināšana un drošības uzlabošana

Šo mērķi īsteno, pievēršoties jautājumiem, kas ir saistīti ar transporta sistēmu darbības un risku organizēšanu, pārvaldību un uzraudzību, un uzmanību veltot gaisa kuģu, transportlīdzekļu, kuģu, infrastruktūru un termināļu projektēšanai, ražošanai/būvniecībai un darbībai. Uzmanība tiks pievērsta pasīvai un aktīvai drošībai, profilaktiskiem drošības pasākumiem un lielākai automatizācijai un apmācību procesiem, lai samazināt cilvēku radītu kļūdu iespējamību un to ietekmi. Lai precīzāk prognozētu, izvērtētu un mazinātu laika apstākļu, dabas katastrofu un citu krīzes situāciju ietekmi, tiks izstrādāti īpaši rīki un tehnikas. Ar šajā daļā paredzētajiem pasākumiem uzmanība tiks veltīta arī tādiem jautājumiem kā drošības aspektu integrācija pasažieru un kravas plūsmu plānošanā un pārvaldībā, lidmašīnu, transportlīdzekļu un kuģu projektēšana, satiksmes un sistēmu vadība, kā arī transporta infrastruktūru un kravas un pasažieru termināļu projektēšana. Arī intelektiskās transporta un savienojamības lietojumprogrammas var piedāvāt drošības palielināšanai noderīgus rīkus. Tāpat šajā daļā tiks ietverti pasākumi, kuru mērķis būs uzlabot visu – jo īpaši visvairāk apdraudēto – satiksmes dalībnieku drošību, it īpaši pilsētās.

4.3. Eiropas transporta nozares vadošā loma pasaulē

Saglabājot vadošo lomu tehnoloģiju attīstības jomā un uzlabojot esošo ražošanas procesu konkurētspēju, pētniecība un inovācija augošas konkurences apstākļos veicinās Eiropas transporta nozares izaugsmi un augsti kvalificētu darbinieku skaitu. Apdraudēta ir nozīmīgas ekonomikas nozares konkurētspējas turpmākā attīstība – šīs nozares tiešais ieguldījums Savienības iekšzemes kopprodukta (IKP) ir 6,3 %, un tajā strādā gandrīz 13 miljoni Eiropas iedzīvotāju. Konkrēto mērķu vidū ir nākamās paaudzes inovatīvu un videi nekaitīgu gaisa, ūdens un sauszemes transportlīdzekļu veidu izstrāde, inovatīvu sistēmu un aprīkojuma ilgtspējīgas ražošanas nodrošināšana un pamata sagatavošana nākotnes transporta līdzekļiem, attīstot novatoriskas tehnoloģijas, koncepcijas un projektus, viedas kontroles sistēmas, efektīvus izstrādes un ražošanas procesus, inovatīvu pakalpojumu un sertifikācijas procedūras. Eiropas mērķis ir kļūt par pasaules līderi tādās jomās kā efektivitāte, ekoloģiskie raksturlielumi un drošums visos transporta veidos un palielināt savu pārsvaru pasaules tirgos gan gala produktu, gan apakšsistēmu jomā.

Pētniecībā un inovācijā galvenā uzmanība tiks veltīta turpmāk izklāstītajiem konkrētajiem pasākumiem.

4.3.1. Nākamās paaudzes transportlīdzekļu izstrāde kā paņēmieni tirgus daļas saglabāšanai nākotnē

Šādi tiks palielināta Eiropas vadošā loma tādās jomās kā gaisa satiksme, ātrgaitas vilcienu satiksme, parastā un (priekš)pilsētas vilcienu satiksme, autotransports, elektriskie automobiļi, pasažieru kruīzu kuģi, prāmji un ar augstām tehnoloģijām aprīkoti specializēti kuģi un jūras platformas. Šādi arī tiks veicināta Eiropas nozaru konkurētspēja nākotnes tehnoloģiju un sistēmu jomā, kā arī veicināta to diversifikācija, tiecoties apgūt jaunus tirgus, tostarp ar transportu nesaistītās nozarēs. Tas paredz izstrādāt inovatīvus drošus un videi nekaitīgus gaisa kuģus, transportlīdzekļus un kuģus, kuros tiktu izmantotas efektīvas dzinēju sistēmas, jaudīgas un intelektiskas ekspluatācijas un kontroles sistēmas.

4.3.2. Viedas iebūvētas kontroles sistēmas

Šādas sistēmas ir nepieciešamas, lai uzlabotu darbības efektivitāti un sistēmu integrāciju transportā. Lai noteiktu kopīgus darbības standartus, tiks izstrādātas atbilstošas saskarnes saziņai starp gaisa kuģiem, transportlīdzekļiem, kuģiem un infrastruktūrām visās attiecīgajās kombinācijās, ņemot vērā elektromagnētisko lauku ietekmi. Tas var ietvert satiksmes vadības un lietotāja informācijas nogādāšanu tieši transportlīdzeklī iebūvētās ierīcēs, vienlaikus no šīm pašām ierīcēm iegūstot uzticamu aktuālo satiksmes informāciju par situāciju uz ceļa un sastrēgumiem.

4.3.3. Progresīvi ražošanas procesi

Ar šiem procesiem tiks nodrošināta iespēja pielāgoties lietotāja vajadzībām, samazināt dzīves cikla izmaksas un izstrādes laiku, kā arī tie atvieglos gaisa kuģu, transportlīdzekļu un kuģu, kā arī to detaļu, aprīkojuma un saistīto infrastruktūru standartizāciju un sertifikāciju. Ar šīs daļas pasākumiem tiks izstrādāti ātri un izmaksu ziņā lietderīgi projektēšanas un ražošanas, tostarp montāžas, konstruēšanas, uzturēšanas un pārstrādes, paņēmieni, izmantojot digitālus rīkus un automatizāciju, kā arī tiks palielināta spēja integrēt komplikētas sistēmas. Šādi tiks veicinātas konkurētspējīgas piegādes ķēdes, kas spēj nodrošināt ražojuma ātru nonākšanu tirgū un zemākas izmaksas, vienlaikus nesamazinot ekspluatācijas drošību un drošumu. Vienlaikus gan vides, gan konkurētspējas jomā un arī saistībā ar drošības un drošuma palielināšanu prioritāte ir arī inovatīvu materiālu izmantošana transporta nozarē.

4.3.4. Pilnīgi jaunu transporta koncepciju izpēte

Šie pasākumi palīdzēs palielināt Eiropas konkurētspēju ilgtermiņa perspektīvā. Inovatīvi risinājumi transporta sistēmu jomā tiks panākti ar stratēģisku multidisciplināru pētniecību un koncepciju pierādīšanas pasākumiem. Šajā jomā ir paredzēti pilnībā automatizēti un citi jauna tipa gaisa kuģi, transportlīdzekļi un kuģi ar ilgtermiņa potenciālu un labiem ekoloģiskiem rādītājiem, kā arī jauni pakalpojumi.

4.4. Sociālekonomiskā un uzvedības pētniecība un uz nākotni vērsti pasākumi politikas veidošanas jomā

Lai transporta problēmu risināšanas nolūkā veicinātu inovāciju un izveidotu kopīgu faktu bāzi, ir nepieciešami pasākumi politikas analīzes un izstrādes veicināšanai, tostarp informācijas apkopošana, lai izprastu uzvedību attiecībā uz telpiskiem, sociālekonomiskiem un plašākiem sociāliem ar transportu saistītiem aspektiem. Pasākumu mērķis būs pilnveidot un īstenot Eiropas pētniecības un inovācijas politiku transporta un mobilitātes jomās, izstrādāt perspektīvas pētījumus un tehnoloģiju prognozes, kā arī nostiprināt EPT.

Eiropas transporta sistēmas attīstībā milzīga nozīme ir tādiem jautājumiem kā izpratnei par vietējām un reģionālām īpatnībām, lietotāju uzvedību un uzskatiem, sabiedrības atbalstu, politikas pasākumu ietekmi, mobilitāti, izmaiņām vajadzībās un modeļos, nākotnes pieprasījuma attīstību, uzņēmējdarbības modeļiem un to ietekmi. Tiks izstrādāts attīstības scenārijs, ņemot vērā sabiedrības tendences, informāciju par cēloņsakarībām, politikas mērķus un tehnoloģiju prognozes 2050. gada perspektīvā. Lai labāk saprastu saikni starp teritoriālo attīstību, sociālo kohēziju un Eiropas transporta sistēmu, ir jāizstrādā pārlicinoši modeļi, lai uz to bāzes varētu pieņemt pamatotus politikas lēmumus.

Galvenie jautājumi pētniecībā būs paņēmieni, ar kādiem mazināt sociālu un teritoriālu nevienlīdzību attiecībā uz mobilitātes pieejamību, un paņēmieni, ar kādiem uzlabot neaizsargātu transporta lietotāju stāvokli. Jārisina arī ekonomiska rakstura jautājumi, pievēršoties tam, kā visos transportlīdzekļu veidos internalizēt ārējās izmaksas, kā arī nodokļu un cenas noteikšanas modeļiem. Ir nepieciešami perspektīvas pētījumi, lai izvērtētu nākotnes pieprasījumus prasmju un darba jomā, pētniecības un inovācijas attīstību un izmantošanu, kā arī starptautisku sadarbību.

4.5. Īpaši īstenošanas aspekti

Pasākumi tiks organizēti tā, lai vajadzības gadījumā būtu iespējams izmantot integrētu un konkrētajam transporta veidam pielāgotu pieeju. Būs jānodrošina daudzgažu plānošana un nepārtrauktība, lai rēķinātos ar katra transporta veida specifiku un problēmu holistisko raksturu, kā arī lai ņemtu vērā Eiropas Tehnoloģiju platformu stratēģiskās pētniecības un inovācijas programmu atbilstošos aspektus.

Var tikt apsvērtas iespējas atbalstīt atbilstošas kopīgas plānošanas iniciatīvas (KPI), kā arī atbilstošu publisko sektoru savstarpējo partnerību un publiskā un privātā sektora partnerību. Tiks arī veidotas pienācīgas saiknes ar atbilstošām Eiropas inovācijas partnerībām. Ar pasākumiem tiks sniegts lielāks atbalsts MVU un veicināta to līdzdalība.

5. KLIMATA POLITIKA, VIDE, RESURSU EFEKTĪVA IZMANTOŠANA UN IZEJVIELAS

5.1. Klimata pārmaiņu novēršana un pielāgošanās tām

Patlaban CO₂ koncentrācija atmosfērā ir gandrīz par 40 % lielāka nekā rūpniecības revolūcijas sākumposmā, un tā ir augstākā, kāda pieredzēta pēdējos divos miljonus gadu. Klimata pārmaiņas veicina arī ar CO₂ nesaistītas siltumnīcefekta gāzes, un to ietekme turpina palielināties. Ja netiks īstenotas mērķtiecīgas darbības, klimata pārmaiņas pasaulei ik gadus varētu izmaksāt vismaz 5 % no IKP un saskaņā ar dažām citām prognozēm – līdz pat 20 %. Turpretī, rīkojoties savlaicīgi un efektīvi, neto izmaksas gadā varētu ierobežot līdz aptuveni 1 % no IKP. Lai īstenotu 2°C mērķi un novērstu klimata pārmaiņu ļaunākās sekas, jaunattīstības valstīm līdz 2050. gadam salīdzinājumā ar 1990. gadu būs par 80–95 % jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Tāpēc šajā programmas daļā pasākumu mērķis ir izstrādāt un izvērtēt inovatīvus, izmaksu ziņā lietderīgus un ilgtspējīgus pielāgošanās un ietekmes mazināšanas pasākumus un stratēģijas, gan pievēršoties ar CO₂ saistītām un ar CO₂ nesaistītām siltumnīcefekta gāzēm un aerosoliem, gan uzsverot tehnoloģiskus un ar tehnoloģijām nesaistītus ekoloģiskus risinājumus, kas tiks panākti, sagatavojot faktu bāzi apzinātai, agrīnai un efektīvai rīcībai un vajadzīgo kompetenci apvienojot tīklos.

Lai to panāktu, pētniecībā un inovācijā galvenā uzmanība tiks veltīta turpmāk izklāstītajiem pasākumiem.

5.1.1. Izpratnes uzlabošana par klimata pārmaiņām un uzticamu klimatisko prognožu nodrošināšana

Labāka izpratne par klimata pārmaiņu cēloņiem un attīstību, kā arī precīzākas klimatiskās prognozes ir ļoti nozīmīgas sabiedrībai, lai aizsargātu dzīvību, preces un infrastruktūras, kā arī nodrošinātu efektīvu lēmumu pieņemšanu un piemērotas iespējas seku mazināšanas un pielāgošanās jautājumos. Ir ļoti svarīgi turpināt uzlabot zinātnisko bāzi, kurā ietverta informācija par klimata dzinējspēkiem, procesiem, mehānismiem, atgriezeniskajām saitēm un robežvērtībām saistībā ar sauszemes, jūras un polāro ekosistēmu darbību un atmosfēru. Labāka izpratne vienlaikus dos iespēju precīzāk konstatēt klimata pārmaiņas un noteikt, vai tās ir izraisījuši dabiski un antropogēni cēloņi. Klimatisko prognožu uzticamību gan laika, gan telpas aspektā palielinās mērījumu uzlabošana un precīzāku scenāriju un modeļu, tostarp tādu pilnībā saistītu Zemes sistēmu modeļu, kuros būs ņemta vērā paleoklimatiskā vēsture, sagatavošana.

5.1.2. Ietekmes un trūkumu novērtēšana un inovatīvu un izmaksu ziņā lietderīgu pielāgošanās, riska novēršanas un pārvaldības pasākumu izstrāde

Zināšanas par sabiedrības, ekonomikas un ekosistēmu spēku pielāgoties klimata pārmaiņām ir nepilnīgas. Lai ar mērķi veidot pret klimata pārmaiņām noturīgu vidi, ekonomiku un sabiedrību īstenotu efektīvus, taisnīgus un sabiedrībā pieņemamus pasākumus, ir jāveic analīze, kurā integrēti jānovērtē pašreizējā un turpmākā ietekme, trūkumi, sabiedrības apdraudētība, riski un to pārvaldība, sekundāra ietekme, piemēram, migrācija un konflikti, izmaksas un iespējas, kas saistītas ar klimata pārmaiņām un mainīgumu, ņemot vērā ārkārtas gadījumus un ar tiem saistītos klimata izraisītos riskus un to atkārtāšanos. Šādi tiks analizēta arī klimata pārmaiņu nelabvēlīgā ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ekosistēmām un ekosistēmu pakalpojumiem, ūdens resursiem, infrastruktūrām un ekonomikas un dabas vērtībām. Galvenā uzmanība tiks pievērsta pašām vērtīgākajām dabiskajām ekosistēmām un mākslīgi veidotām vidēm, kā arī Eiropas svarīgākajām sabiedrības, kultūras un ekonomikas nozarēm. Tiks pētīta klimata pārmaiņu, klimata izraisīta apdraudējuma un aizvien pieaugošās siltumnīcefekta gāzu koncentrācijas atmosfērā radītā ietekme un pieaugošais risks saistībā ar cilvēku veselību. Pētījumos tiks izvērtēti inovatīvi, taisnīgi izplatīti un izmaksu ziņā lietderīgi pasākumi, kuru mērķis ir pielāgošanās klimata pārmaiņām un ar tām saistītajai ietekmei, tostarp vērtējot dabas resursu un ekosistēmu aizsardzību un pielāgošanos, lai informētu par šiem pasākumiem un veicinātu to izstrādi un īstenošanu visos līmeņos un mērogos. Tas ietvers arī ģeoinženierijas iespēju potenciālās ietekmes, izmaksu, risku un ieguvumu izvērtējumu. Tiks pētīta pielāgošanās un risku novēršanas politikas sarežģītā saistība, pretrunas un sinerģija ar citu klimata un nozaru politiku, tostarp ietekme uz neaizsargāto iedzīvotāju grupu nodarbinātību un dzīves līmeni.

5.1.3. Atbalsts seku mazināšanas politikai, tostarp pētījumiem, kuros galvenā uzmanība ir pievērsta citu nozaru politikas jomu radītajai ietekmei

Lai Savienībā līdz 2050. gadam izveidotu konkurētspējīgu, resursu izmantošanas ziņā efektīvu un pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku un sabiedrību, ir jāizstrādā efektīvas ilgtermiņa stratēģijas, kuras gādātu par zemu oglekļa emisiju līmeni, un ievērojami jāpalielina mūsu inovācijas spēja. Pētījumos tiks vērtēti vides un sociālekonomiskie riski un iespējas, kā arī klimata pārmaiņu mazināšanas iespējamo pasākumu ietekme. Ar pētniecības palīdzību tiks vērtēta arī citu nozaru politikas ietekme. Pētniecības jomā tiks sniegts atbalsts jaunu "klimats – enerģija – ekonomika" modeļu izstrādei un apstiprināšanai, ņemot vērā ekonomikas instrumentus un attiecīgus ārējus faktorus, lai dažādos mērogos un saistībā ar svarīgākajām ekonomikas un sabiedrības nozarēm gan Savienības, gan pasaules mērogā testētu seku mazināšanas politikas

iespējas un zemu oglekļa emisiju tehnoloģiju risinājumus. Ar šīs daļas darbībām tiks veicināta inovācija tehnoloģiju, iestāžu un sociālekonomiskajā jomā, uzlabojot saikni starp pētniecību un praktisko pielietojumu, kā arī saikni starp uzņēmējiem, gala lietotājiem, pētniekiem, politikas veidotājiem un izglītības iestādēm.

5.2. Vides aizsardzība, dabas resursu, ūdens, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu ilgtspējīga pārvaldība

Sabiedrībai nākas risināt būtisku problēmu, proti, kā ilgtspējīgā veidā līdzsvarot cilvēku vajadzības un vidi. Vides resursi, tostarp ūdens, gaiss, biomasas, auglīgas augsnes, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas, un to sniegtie labumi ir pamats Eiropas un pasaules ekonomikas darbībai un dzīves kvalitātei. Tiek lēsts, ka ar dabas resursiem saistītās globālās uzņēmējdarbības iespējas līdz 2050. gadam pārsniegs EUR 2 triljonus⁽¹⁾. Tomēr ekosistēmas gan Eiropā, gan pasaulē tiek postītas tādā apmērā, ka dabas spēkos vairs nav tās atjaunot, un dabas resursi tiek pārmērīgi izmantoti vai pat iznīcināti. Piemēram, Savienība ik gadus zaudē aptuveni 1 000 km² no pašām auglīgākajām augsnēm un vērtīgākajām ekosistēmām, un tiek izniekota ceturtdaļa saldūdens. Šādi turpināt vairs nedrīkst. Pētniecībai ir jādod savs ieguldījums centienos mainīt videi kaitīgās tendences un pūliņos nodrošināt to, lai ekosistēmas arī turpmāk nodrošinātu resursus, produktus un pakalpojumus, kuriem ir būtiska nozīme sociālajā, ekonomiskajā labklājībā un ilgtspējīgā attīstībā.

Šajā daļā paredzēto pasākumu mērķis ir nodrošināt zināšanas un instrumentus tādai dabas resursu apsaimniekošanai un aizsardzībai, panākot ilgtspējīgu līdzsvaru starp ierobežotiem resursiem un sabiedrības un ekonomikas pašreizējām un turpmākajām vajadzībām.

Lai to panāktu, pētniecībā un inovācijā galvenā uzmanība tiks veltīta turpmāk izklāstītajiem pasākumiem.

5.2.1. Izpratnes vairošana par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu darbību, to mijiedarbību ar sociālajām sistēmām un nozīmi ekonomikas un cilvēku labklājības ilgtspējībā

Pastāv risks, ka cilvēku rīcība vidē var izraisīt tādas pārmaiņas, kuras ir neatgriezeniskas un kuras maina ekosistēmu raksturu un bioloģisko daudzveidību. Ir svarīgi šos riskus paredzēt, izvērtējot, pārraugot un prognozējot gan cilvēka darbības, tostarp zemes izmantošanas maiņas, ietekmi uz vidi, gan arī vides pārmaiņu ietekmi uz cilvēka labklājību. Pētījumi, kuros tiks aptvertas jūras (no piekrastes zonas līdz dziļūdenim, tostarp jūras resursu ilgtspējas jautājums), polāro apgabalu, saldūdens, sauszemes un pilsētu ekosistēmas, tostarp no pazemes ūdeņiem atkarīgas ekosistēmas, vairo izpratni par dabas resursu sarežģīto mijiedarbību ar sociālām, ekonomiskām un ekoloģiskām sistēmām, tostarp izpratni par to dabiski vājiem punktiem, kā arī ļaus labāk izprast cilvēka un bioloģisko sistēmu noturīgumu vai vārigumu. Pētījumos tiks noskaidrots tas, kā ekosistēmas darbojas un reaģē uz antropogēnu ietekmi, kā tās var atjaunot un kā tas ietekmēs ekonomiku un cilvēku labklājību. Pētījumos arī tiks meklēti risinājumi ar resursiem saistītām problēmām Eiropas un starptautiskā kontekstā. Pētniecība veicinās tādu politiku un praksi, kas garantē, ka sociālajā un ekonomiskajā darbībā tiek ievērotas ekosistēmu un bioloģiskās daudzveidības ilgtspējīgums un pielāgošanās spēja.

5.2.2. Integrētu pieeju izstrāde ar ūdens resursiem saistīto problēmu risināšanai un pārejai uz ūdens resursu un ūdens apgādes pakalpojumu ilgtspējīgu pārvaldību

Saldūdens pieejamība un kvalitāte ir kļuvusi par globāla mēroga jautājumiem ar tālejošām sekām ekonomikas un sociālajā jomā. Situācijā, kad turpina pieaugt pieprasījums pēc ūdens tā izmantošanai dažādos – un bieži pretrunīgos – nolūkos (piemēram, lauksaimniecība, rūpniecība, atpūta, sabiedriskie pakalpojumi, ekosistēmas un ainavas saglabāšana, vides atjaunošana un uzlabošana), palielinās resursu neaizsargātība, ko vēl vairāk pastiprina klimata un globālās pārmaiņas, urbanizācija, piesārņojums un saldūdens resursu pārmērīga izmantošana, par ārkārtīgi svarīgu uzdevumu gan ūdens lietotājiem dažādās nozarēs, gan ūdens ekosistēmām kļūst ūdens kvalitātes un pieejamības saglabāšana un uzlabošana, kā arī mērķis mazināt sekas, ko rada cilvēka ietekme uz saldūdens ekosistēmām.

Pētniecība un inovācija pievērsīsies šo problēmu risināšanai un nodrošinās pašreizējām un nākotnes vajadzībām atbilstošas integrētas stratēģijas, rīkus, tehnoloģijas un inovatīvus risinājumus. Pētniecības un inovācijas mērķis būs atbilstīgu ūdenssaimniecības stratēģiju izstrāde, ūdens kvalitātes uzlabošana, pieprasījuma un ūdens pieejamības vai piegādes nelīdzsvarotības novēršana dažādos līmeņos un mērogos, ūdens apgādes cikla noslēgšana, ilgtspējīgas uzvedības veicināšana tiešo lietotāju vidū, kā arī pievēršanās riskiem, kas saistīti ar ūdens resursiem, vienlaikus veicinot ūdens ekosistēmu vienotību, struktūru un darbību saskaņā ar svarīgākajām Savienības politikas jomām.

⁽¹⁾ Aplēses, ko uzņēmums PricewaterhouseCoopers sniedzis "ar ilgtspēju saistītās dabas resursu (tostarp enerģijas, mežsaimniecības, pārtikas un lauksaimniecības, ūdens un metālu) sniegtas iespējas globālai uzņēmējdarbībai", un kas sniegtas WBCSD (World Business Council for Sustainable Development – Pasaules Uzņēmēju padome ilgtspējīgai attīstībai) 2010. gada ziņojumā "Vision 2050: The New Agenda for Business, World Business", Ženēva, URL: http://www.wbcsd.org/web/projects/BZrole/Vision2050-FullReport_Final.pdf.

5.2.3. Zināšanu un instrumentu nodrošināšana efektīvai lēmumu pieņemšanai un sabiedrības iesaistīšanai

Sociālajām, ekonomiskajām un pārvaldības sistēmām joprojām ir jāpievēršas problēmām, kas ir saistītas gan ar resursu noplicināšanu, gan ar kaitējuma nodarīšanu ekosistēmām. Pētniecība un inovācija būs pamats politiskiem lēmumiem, kas nepieciešami, lai dabas resursus un ekosistēmas apsaimniekotu tā, lai novērstu spēcīgas klimata un vides pārmaiņas vai pielāgotos tām un lai sekmētu tādas iestāžu, ekonomiskas, uzvedības un tehnoloģiju pārmaiņas, kas nodrošina ilgtspējīgumu. Tādējādi pētniecība būs pamats tādu sistēmu izveidei, kurās tiek atzīta bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu nozīme, kā arī izprasta dabas pamatkapitāla vērtība un ekosistēmu pakalpojumu plūsma. Galvenā uzmanība tiks veltīta būtiskām un no rīcībpolitikas viedokļa ļoti svarīgām ekosistēmām un ekosistēmu pakalpojumiem, piemēram, saldūdenim, jūrām un okeāniem (tostarp piekrastes apgabaliem), mežiem, polārajiem apgabaliem, gaisa kvalitātei, bioloģiskajai daudzveidībai, zemes izmantošanai un augsnei. Tiks veicināta sabiedrību un ekosistēmu noturība pret piesārņojošām vielām un patogēniem, kā arī noturība katastrofu, tostarp dabas katastrofu (piemēram, seismiskas un vulkāniskas darbības, plūdu un sausuma izraisītu dabas katastrofu) un meža ugunsgrēku gadījumos, uzlabojot spējas tādās jomās kā prognozēšana un agrīna brīdināšana un izvērtējot trūkumus un sekas, tostarp vairāku risku dimensiju. Tādējādi ar pētniecību un inovāciju tiks atbalstīta vides un resursu izmantošanas ziņā efektīva politika, kā arī iespējas īstenot efektīvu, uz faktiem balstītu un drošas darbības principiem atbilstošu pārvaldību. Tiks izstrādāti inovatīvi paņēmieni, kā uzlabot politikas saskaņotību, atrisināt kompromisus un saskaņot pretrunīgas intereses, kā arī uzlabot sabiedrības izpratni par pētījumu rezultātiem un palielināt iedzīvotāju līdzdalību lēmumu pieņemšanā.

5.3. Ar enerģētiku un lauksaimniecību nesaistītu izejvielu ilgtspējīgas piegādes nodrošināšana

Tādas jomas kā būvniecība, ķīmijas nozare, autotransports, gaisa telpa, iekārtas un aprīkojums, kuru kopējā pievienotā vērtība pārsniedz EUR 1 000 miljardu un kuras nodrošina darbu apmēram 30 miljoniem iedzīvotāju, visas ir atkarīgas no piekļuves izejvielām. Būvniecībā izmantojamu minerālvieļu daudzums Savienībā ir pietiekams. Tomēr, lai gan attiecībā uz dažiem rūpniecības minerāliem Savienība ir viena no pasaules lielākajām ražotājām, attiecībā uz lielāko vairumu šādu minerālu tā vēl aizvien ir lielākā neto importētāja. Turklāt Savienība ir ļoti atkarīga no metālu minerālu importa un pilnībā atkarīga no vairāku būtiski nozīmīgu izejvielu importa.

Jaunākās tendences liecina, ka izejvielu pieprasījumu veicinās jauniektmes ekonomiku attīstība un svarīgāko pamat tehnoloģiju strauja izplatīšanās. Eiropai ir jānodrošina ilgtspējīga apsaimniekošana un jāgarantē ilgtspējīga izejvielu piegāde gan Eiropas robežās, gan ārpus tām visām nozarēm, kuras ir atkarīgas no piekļuves izejvielām. Politikas mērķi attiecībā uz būtiskākajām izejvielām ir izklāstīti Komisijas sagatavotajā Izejvielu iniciatīvā⁽¹⁾.

Tāpēc šajā programmas daļā paredzēto pasākumu mērķis ir uzlabot pamatzināšanas par izejvielām un izstrādāt inovatīvus risinājumus izmaksu ziņā lietderīgai un videi nekaitīgai izejvielu izpētei, ieguvei, pārstrādei, atkārtotai izmantošanai, otrreizējai pārstrādei un reģenerācijai un to aizstāšanai ar ekonomiski izdevīgām un vides ziņā ilgtspējīgām alternatīvām, kam ir mazāka ietekme uz vidi.

Lai to panāktu, pētniecībā un inovācijā galvenā uzmanība tiks veltīta turpmāk izklāstītajiem pasākumiem.

5.3.1. Pamatzināšanu uzlabošana par izejvielu pieejamību

Tiks uzlabots pasaules un Savienības resursu ilgtermiņa pieejamības izvērtējums, tostarp piekļuve pilsētu raktuvēm (poligoni un raktuvju atkritumi), piekrastes un dziļūdens resursiem (piemēram, dziļūdens raktuves, lai iegūtu retzemju minerālus), kā arī mazinātas neskaidrības šajos jautājumos. Šāda informācija sabiedrībai palīdzēs panākt retu izejvielu vai videi kaitīgu izejvielu efektīvāku izmantošanu, otrreizēju pārstrādi un atkārtotu izmantošanu. Vienlaikus tiks izstrādāti globāli noteikumi, paņēmieni un standarti, lai nodrošinātu, ka resursu izpēte, ieguve un pārstrāde, tostarp ekosistēmu pieejai atbilstoša zemes apsaimniekošana un jūras telpiskā plānošana, notiek ekonomiski dzīvotspējīgā, videi nekaitīgā un sabiedrībai pieņemamā veidā.

5.3.2. Izejvielu, tostarp sauszemes un jūras minerālu, ilgtspējīga piedāvājuma un izmantošanas veicināšana, to attiecinot arī uz izpēti, ieguvi, pārstrādi, atkārtotu izmantošanu, otrreizēju pārstrādi un reģenerāciju

Pētniecība un inovācija ir nepieciešama visā materiālu aprites ciklā, lai nodrošinātu tādu Eiropas nozarēm svarīgo izejmateriālu piegādi un apsaimniekošanu, kas būtu izmaksu ziņā pieejama, uzticama un ilgtspējīga. Ekonomiski dzīvotspējīgu, sabiedrībai pieņemamu un videi nekaitīgu izpētes, ieguves un pārstrādes tehnoloģiju izstrāde un izmantošana veicinās resursu efektīvu izmantošanu. Tas attieksies gan no zemes, gan jūrā iegūtajiem minerālu resursiem, un tiks izmantots arī pilsētu raktuvju potenciāls. Turklāt jaunas un ekonomiski dzīvotspējīgas, un resursu izmantošanas ziņā efektīvas otrreizējas izmantošanas un materiālu reģenerācijas tehnoloģijas, uzņēmējdarbības modeļi un procesi,

(1) COM (2008) 699, galīgā redakcija.

tostarp noslēgta cikla procesi un sistēmas, vienlaikus mazinās Savienības atkarību no primāro izejvielu piegādes. Tas ietvers arī nepieciešamību nodrošināt ilgāku izmantošanu, augstvērtīgāku otrreizēju pārstrādi un reģenerāciju, kā arī nepieciešamību ievērojami samazināt resursu iznīkošanu. Tiks ievērota pilna aprites cikla pieeja, sākot no pieejamo izejvielu piegādes līdz to aprites beigām, gādājot par to, lai enerģijas un resursu prasības būtu pēc iespējas mazākas.

5.3.3. Alternatīvu rašana kritiski svarīgām izejvielām

Ņemot vērā prognozes, ka noteiktu materiālu globālā pieejamība samazināsies, piemēram, tirdzniecības ierobežojumu dēļ, tiks pētītas un izstrādātas iespējas, lai būtiski svarīgām izejvielām rastu ilgtspējīgus aizstājējus un alternatīvus risinājumus ar līdzīgu funkcionalitāti. Tādējādi tiks mazināta Savienības atkarība no primārajām izejvielām un uzlabota ietekme uz vidi.

5.3.4. Sabiedrības izpratnes un prasmju uzlabošana attiecībā uz izejvielām

Lai īstenotu nepieciešamo pāreju uz pašpietiekamu un resursu izmantošanas ziņā efektīvu ekonomiku, būs nepieciešamas pārmaiņas kultūrā, uzvedībā un sociālekonomiskajā jomā, kā arī sistēmiskas un institucionālas pārmaiņas. Lai risinātu tādu aizvien pieaugošu problēmu kā prasmju trūkums Savienības izejvielu nozarē (tostarp Eiropas ieguves rūpniecībā), tiks veicinātas efektīvākas partnerības starp universitātēm, ģeoloģiskās pētniecības organizācijām, nozares pārstāvjiem un citām ieinteresētajām personām. Tāpat būs svarīgi atbalstīt arī inovatīvu ekoloģisko prasmju attīstību. Turklāt sabiedrība joprojām pilnībā neapzinās to, cik svarīgas Eiropas ekonomikai ir iekšzemes izejvielas. Lai veicinātu nepieciešamās strukturālās pārmaiņas, pētniecības un inovācijas mērķis būs dot lielākas iespējas iedzīvotājiem, politikas veidotājiem, praktiskā darba veicējiem un iestādēm.

5.4. Pasākumi, kas ar ekoinovācijas starpniecību ļauj īstenot pāreju uz zaļo ekonomiku un ekoloģiski domājošu sabiedrību

Savienības uzplaukums nav iespējams tādā pasaulē, kurā turpina palielināties resursu patēriņš, tiek postīta vide un mazinās bioloģiskā daudzveidība. Lai izaugsmi nošķirtu no dabas resursu izmantojuma, ir nepieciešamas strukturālas pārmaiņas attiecībā uz šo resursu izmantošanu, atkārtotu izmantošanu un apsaimniekošanu, vienlaikus aizsargājot mūsu vidi. Ekoinovācijas ļaus samazināt spiedienu uz vidi, palielināt resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī Savienībā veidot resursu un enerģijas izmantošanas ziņā efektīvu ekonomiku. Ekoinovācija arī paver plašas iespējas izaugsmei un nodarbinātībai un palielina Eiropas konkurētspēju pasaules tirgū, kurš pēc 2015. gada saskaņā ar aplēsēm pieaugs līdz triljonam euro ⁽¹⁾. Jau 45 % uzņēmumu ir ieviesuši kaut kāda veida ekoinovāciju. Kā liecina aplēses, apmēram 4 % ekoinovāciju rezultātā par vairāk nekā 40 % samazinās vienas ražošanas vienības izgatavošanai nepieciešamā materiāla daudzums ⁽²⁾, kas norāda uz ievērojamu nākotnes potenciālu. Tomēr nereti patiešām daudzsoļošanas un tehniski progresīvas ekoinovatīvas tehnoloģijas, procesi, pakalpojumi un produkti tirgū nenonāk pirmskomercializācijas posmā sastapto problēmu dēļ, un šo risinājumu ekoloģisko un ekonomisko potenciālu neizdodas izmantot visā pilnībā, jo privātie investori šādu risinājumu liela apjoma ražošanu un laišanu tirgū uzskata par pārāk riskantu.

Tāpēc šajā programmas daļā paredzēto pasākumu mērķis ir veicināt visu veida ekoinovāciju, kas ļauj īstenot pāreju uz zaļo ekonomiku.

Lai to panāktu, pētniecībā un inovācijā galvenā uzmanība tiks veltīta turpmāk izklāstītajiem pasākumiem.

5.4.1. Ekoinovatīvu tehnoloģiju, procesu pakalpojumu un produktu nostiprināšana, tostarp pētīt veidus kā samazināt ražošanā un patēriņā izmantoto izejvielu daudzumu un novērstot šķēršļus šajā sakarā un kā veicināt to izmantošanu tirgū

Tiks atbalstīta gan visa veida – pakāpeniska un strauja – ekoinovācija, aptverot tehnoloģiskas, organizatoriskas, sociālas un ar uzvedību saistītas inovācijas, inovācijas uzņēmējdarbības un politikas jomās, gan arī veicināta pilsoniskās sabiedrības līdzdalība. Tas būs pamats izteiktākas aprites ekonomikas veidošanai, vienlaikus samazinot ietekmi uz vidi, palielinot vides noturību un ņemot vērā atgriezenisko ietekmi uz vidi un varbūtējo ietekmi uz citām nozarēm. Tiks aptvertas tādas darbības kā uz lietotāju vērsta inovācija, uzņēmējdarbības modeļi, rūpniecības simbioze, produktu pakalpojumu sistēmas, produktu izstrāde, pilna aprites cikla un "no šūpuļa līdz šūpulim" pieejas, kā arī pētīti veidi kā samazināt ražošanā un patēriņā izmantoto izejvielu daudzumu, un apzināts tas, kā šajā jomā novērst šķēršļus. Tiks analizēts tas, cik lielas ir

⁽¹⁾ Eiropas Parlaments "Ekonomikas un zinātnes politikas departaments. Ekoinovācijas – resursu un enerģijas izmantošanas ziņā efektīvas ekonomikas veidošana ES Pētījums un piezīmes", 2009. gada marts.

⁽²⁾ Ekoinovācijas novērošanas centrs "Ekoinovācijas problēma – virzība uz resursu izmantošanas ziņā efektīvu Eiropu, 2010. gada ziņojums" 2011. gada maijs.

iespējas veidot ilgtspējīgākus patēriņa modeļus. Mērķis būs uzlabot resursu izmantošanas efektivitāti, visā vērtību ķēdē samazinot absolūtos rādītājus tādās jomās kā ielaide, atkritumi un kaitīgu vielu (piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1907/2006⁽¹⁾ minēto) nokļūšana vidē, kā arī veicināt atkārtotu izmantošanu, otrreizēju pārstrādi un resursu aizvietošanu.

Galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, lai veicinātu straujāku pāreju no pētniecības posma uz tirgu, iesaistot rūpniecības nozari un jo īpaši jaunizveidotus uzņēmumus un inovatīvus MVU, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un gala lietotājus, no prototipu izstrādes un tehnisku, sociālu un vides pasākumu demonstrēšanas līdz Savienībai svarīgu ekoinovatīvu tehniku, produktu, pakalpojumu vai paņēmieni pirmajai izmantošanai un pavairošanai tirgū. Ar šajā daļā plānotajām darbībām tiks sekmēta šķēršļu novēršana ekoinovācijas attīstībai un plašai piemērošanai, veidoti vai paplašināti esošie šādu risinājumu noieta tirgi un uzlabota Savienības uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēja pasaules tirgos. Veidojot sadarbības tīklus starp ekoinovācijas jomā iesaistītajiem, tiks arī veicināta zināšanu izplatīšana un izmantošana un uzlabota saikne starp piedāvājumu un pieprasījumu.

5.4.2. Atbalsts inovatīvai politikai un sociālām izmaiņām

Zaļās ekonomikas un ekoloģiski domājošas sabiedrības veidošanas priekšnoteikums ir strukturālas un institucionālas pārmaiņas. Pētniecība un inovācija – ar sociālo un humanitāro zinātņu atbalstu – palīdzēs pārvarēt galvenos šķēršļus, kas kavē pārmaiņas sabiedrībā un tirgū, un tās mērķis būs dot iespēju patērētājiem, uzņēmumu vadītājiem un politikas veidotājiem sākt rīkoties inovatīvi un ilgtspējīgi. Tiks izstrādāti stabili un pārredzami rīki, metodes un modeļi, lai izvērtētu un dotu iespējas īstenot svarīgākās pārmaiņas ekonomikā, sabiedrībā, kultūras un institucionālajā jomā, kas ir priekšnoteikums paradigmas maiņai, pārejot uz zaļo ekonomiku un ekoloģiski domājošu sabiedrību. Pētniecības jomā tiks apzinātas iespējas veicināt ilgtspējīgu dzīvesveidu un patēriņa modeļus, aptverot sociālekonomiskus pētījumus, uzvedības zinātni, lietotāju iesaistīšanu un sabiedrības atbalstu inovācijai, kā arī pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot saziņu un vairot sabiedrības izpratni. Visā pilnībā tiks izmantoti demonstrējumu pasākumi.

5.4.3. Panākumu izvērtēšana virzībā uz zaļo ekonomiku

Ir jāizstrādā stabili rādītāji visos atbilstošajos teritoriālajos mērogos, kuri papildina IKP, metodes un sistēmas, lai veicinātu un izvērtētu pāreju uz zaļo ekonomiku un attiecīgo politikas risinājumu efektivitāti. Pētniecības un inovācijas pamatā būs darbības cikla pieeja, un ar to palīdzību tiks uzlabota datu kvalitāte un pieejamība, resursu izmantošanas efektivitātes un ekoinovācijas vērtēšanas metodes un sistēmas, kā arī veicināta inovatīvu kompensācijas shēmu izstrāde. Sociālekonomiski pētījumi vairo izpratni par ražotāju un patērētāju uzvedības pamatcēloņiem un tādējādi dos iespēju izstrādāt efektīvākus politikas instrumentus, lai veicinātu pāreju uz resursu izmantošanas ziņā efektīvu un pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku. Turklāt, lai visos līmeņos atbalstītu resursu efektīvu izmantošanu un ekoinovācijas politiku, tiks izstrādāta tehnoloģiju izvērtēšanas metodoloģija un integrēta modelēšana, vienlaikus uzlabojot politikas saskaņotību un panākot kompromisus. Iegūtie rezultāti dos iespēju pārraudzīt, izvērtēt un samazināt ar ražošanu un patēriņu saistītās materiālu un enerģijas plūsmas, kā arī dos iespēju politikas veidotājiem un uzņēmumiem savās darbībās un lēmumos iekļaut vides izmaksas un ārējās izmaksas.

5.4.4. Resursu lietderīgas izmantošanas veicināšana, izmantojot digitālas sistēmas

Inovācijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā var būt pamata instruments, ar ko veicināt resursu izmantošanas efektivitāti. Lai sasniegtu šo mērķi, ar modernām un inovatīvām IKT tiks ievērojami uzlabots ražīgums, jo īpaši ar tādiem paņēmieniem kā automatizēti procesi, uzraudzība reāllaikā un lēmumu atbalstīšanas sistēmas. Izmantojot IKT, tiks mēģināts straujāk veikt pakāpenisku ekonomikas "dematerializāciju", lielākā mērā pārejot uz digitālajiem pakalpojumiem, kā arī veicināt patēriņa uzvedības un uzņēmējdarbības modeļu maiņu, izmantojot nākotnes IKT.

5.5. Visaptverošu un ilgtspējīgu pasaules vides novērošanas un informācijas sistēmu izstrāde

Visaptverošas vides novērošanas un informācijas sistēmas ir svarīgs līdzeklis, lai iegūtu ilgtermiņa datus un informāciju, kas nepieciešami šīs sabiedrības problēmas risināšanai. Minētās sistēmas tiks izmantotas, lai pārraudzītu, izvērtētu un prognozētu klimata, dabas resursu, tostarp izejvielu, sauszemes un jūras (no piekrastes zonas līdz dziļūdenim) ekosistēmu un ekosistēmu pakalpojumu apstākļus, stāvokli un tendences, kā arī lai izvērtētu zema oglekļa emisiju līmeņa un klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās politikas un iespējas visās ekonomikas jomās. Šajās sistēmās iegūtā informācija un zināšanas tiks izmantotas, lai veicinātu stratēģisko resursu gudru izmantošanu, lai veicinātu uz faktiem balstītas politikas veidošanu, lai sekmētu jaunu pakalpojumu izstrādi vides un klimata jomās un lai attīstītu jaunas iespējas pasaules tirgos.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

Zemes novērošanas un uzraudzības spēju, tehnoloģiju un datu infrastruktūru pamatā jābūt progresam tādās jomās kā IKT, kosmosa tehnoloģijas un pamattīkli, no attāluma iegūti novērojumi, novatoriski *in situ* sensori, mobili pakalpojumi, sakaru tīkli, tīmekļa pakalpojumu instrumenti, kas nodrošina līdzdalību, un uzlabota skaitļošanas un modelēšanas infrastruktūra, lai nepārtraukti būtu iespējams iegūt savlaicīgu un precīzu informāciju un prognozes. Tiks veicināta brīva, atklāta un neierobežota piekļuve sadarbībai datiem un informācijai, kā arī meklēšanas rezultātu efektīva un vajadzības gadījumā droša uzglabāšana, pārvaldība un izplatīšana. Ar šajā programmas daļā paredzēto pasākumu palīdzību tiks noteiktas programmas *Copernicus* turpmākās pamatdarbības un uzlabota programmas *Copernicus* datu izmantošana pētniecībā.

5.6. Kultūras mantojums

Kultūras mantojuma objektiem ir unikāla un neaizvietoama materiālā un nemateriālā vērtība, kultūras nozīmība un nozīme. Tie ir svarīgi sociālās kohēzijas, identitātes un labklājības veidošanas virzītājspēks un arī ievērojami veicina ilgtspējīgu izaugsmi un darbvieta radīšanu. Taču Eiropas kultūras mantojuma stāvoklis pasliktinās un ir pakļauts postījumiem, ko vēl vairāk saasina cilvēku darbība (piemēram, tūrisms) un ārkārtēji laikapstākļi, kas saistīti ar klimata pārmaiņām, kā arī citi dabas apdraudējumi un katastrofas.

Minētā pasākuma mērķis ir sniegt zināšanas un inovatīvus risinājumus, izmantojot pielāgošanās un seku mazināšanas stratēģijas, paņēmienus, tehnoloģijas, produktus un pakalpojumus tā materiālā kultūras mantojuma saglabāšanai un pārvaldībai Eiropā, kuru apdraud klimata pārmaiņas.

Lai to īstenotu, pētniecības un inovācijas darbībās galvenā uzmanība tiks vērsta uz turpmāk minēto.

5.6.1. Izturētspējas līmeņu apzināšana, veicot novērojumus, uzraudzību un modelēšanu

Lai uzlabotu zinātniski pamatotu informāciju par klimata pārmaiņu, kā arī citu vides un cilvēka darbības riska faktoru ietekmi uz kultūras mantojumu, tiks izstrādāti jauni un uzlaboti paņēmieni postījumu novērtēšanai, uzraudzīšanai un modelēšanai. Zināšanas un izpratne, ko iegūst, izmantojot scenārijus, modeļus un rīkus, tostarp izvērtējot vērtības izpratni, palīdzēs izveidot stabilu zinātnisko pamatu izturētspējas stratēģiju, politikas un standartu izstrādei saistībā ar saskaņotu sistēmu riska novērtēšanai un kultūras mantojuma objektu pārvaldībai.

5.6.2. Labākas izpratnes veidošana par to, kā sabiedrība uztver klimata pārmaiņas, kā arī seismiskos un vulkāniskos draudus un reaģē uz tiem

Ar pētniecību un inovāciju, izmantojot integrētas pieejas, nodrošinās resursu izmantošanas ziņā efektīvus risinājumus attiecībā uz novēršanu, pielāgošanos un seku mazināšanu, tostarp inovatīvus paņēmienus, tehnoloģijas, produktus un pakalpojumus kultūras mantojuma objektu, kultūras ainavu un vēsturisko dzīvotņu saglabāšanai.

5.7. Īpaši īstenošanas aspekti

Īstenojot šos pasākumus, tiks veicināta Savienības līdzdalība un finansiālais ieguldījums daudzpusējos procesos un iniciatīvās, piemēram, Klimata pārmaiņu starpvaldību padomē (*IPCC*), Starpvaldību platformā bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (*IPBES*) un Zemes novērojumu grupā (*GEO*). Sadarbība ar citiem svarīgiem publiskiem un privātiem pētniecības darbību finansētājiem, kā arī nozīmīgiem pētniecības tīkliem uzlabos globālo un Eiropas pētniecības efektivitāti un veicinās globālo pētniecības pārvaldību.

Sadarbība zinātnes un tehnoloģijas jomā dos ieguldījumu Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) globālajā tehnoloģiju mehānismā un veicinās tehnoloģiju attīstību, inovāciju un nodošanu, atbalstot pasākumus, kas tiek īstenoti, lai pielāgotos klimata pārmaiņām un mazinātu siltumnīcefekta gāzu emisiju.

Saskaņā ar ANO "Rio+20" konferences rezultātiem tiks izpētīts mehānisms, ar ko varētu sistemātiski apkopot, salīdzināt un analizēt zinātnisko un tehnoloģisko informāciju par būtiskiem ilgtspējīgas attīstības un videi nekaitīgas ekonomikas jautājumiem, kas ietvers sistēmu progresa izvērtēšanu. Ar to tiks papildinātas pašreizējās zinātniskās padomes un iestādes, un tiks meklēta sinerģija starp tām.

Pētniecības darbības saistībā ar minēto sabiedrības problēmu veicinās programmas *Copernicus* darbību, nodrošinot programmai *Copernicus* attīstības zināšanu bāzi.

Var tikt apsvērtas iespējas atbalstīt atbilstošas kopīgas plānošanas iniciatīvas (KPI), kā arī atbilstošu publisko sektoru savstarpējo partnerību un publiskā un privātā sektora partnerību.

Tiks veidotas pienācīgas saiknes ar atbilstošām Eiropas inovācijas partnerību darbībām un atbilstošos jautājumos arī ar Eiropas Tehnoloģiju platformu pētniecības un inovācijas programmām.

Īstenojot īpašus pasākumus, nodrošinās, lai Savienības pētniecības un inovācijas darbību rezultātus klimata pārmaiņu, resursu efektivitātes un izejmateriālu jomā pakārtoti izmantotu citās Savienības programmās, piemēram, programmā *LIFE*, ESI fondos un ārējās sadarbības programmās.

Šajā daļā veiktie pasākumi cita starpā balstīsies uz pasākumiem, kurus veic saskaņā ar Ekoinovācijas programmu, un tos veicinās.

Ar darbībām tiks arī nodrošināta zinātniskā un tehnoloģiskā progresa nepārtraukta analīze Savienībā un tās galvenajās partnervalstīs un reģionos, agrīna izpēte attiecībā uz jaunu vides tehnoloģiju un prakses iespējām tirgū, kā arī veidotas prognozes pētniecības un inovācijas politikas jomās.

6. EIROPA MAINĪGĀ PASAULĒ – IEKĻAUJOŠA, NOVATORISKA UN DOMĀJOŠA SABIEDRĪBA

Šajā sadaļā ir iekļauti gan pētniecības un inovācijas pasākumi, ar kuru palīdzību sabiedrības ir iecerēts padarīt iekļaujošākas, inovatīvākas un domājošākas, gan arī īpaši pasākumi, kuru mērķis ir veicināt konkrētu transversālu jautājumu risināšanu, kas minēti šajā sabiedrības problēmu risināšanas daļā ⁽¹⁾.

6.1. Iekļaujoša sabiedrība

Pašlaik Eiropas sabiedrībā vērojamas tendences rada iespējas panākt lielāku Eiropas vienotību, taču tās ir saistītas arī ar riskiem un problēmām. Šīs iespējas, riski un problēmas ir jāizprot un jāprognozē, lai Eiropas attīstība sociālajā, ekonomiskajā, politiskajā, izglītības un kultūras līmenī ietvertu atbilstīgu solidaritāti un sadarbību, ņemot vērā to, ka pasaule kļūst aizvien vairāk savstarpēji saistīta un atkarīga.

Šajā ziņā mērķis ir izprast, izvērtēt un izstrādāt sociālo, ekonomisko un politisko iekļaušanu, kā arī iekļaujošus darba tirgus, apkarot nabadzību un atstumtību, nostiprināt cilvēktiesības, iekļaujošu digitālo jomu, līdztiesību, solidaritāti un starpkultūru attīstību, sniedzot atbalstu progresīvai starpdisciplinārai zinātniskai pētniecībai, rādītāju izstrādei, tehnoloģiskajai attīstībai, organizatoriskām inovācijām, reģionālu inovāciju kopu izstrādei, kā arī jauniem sadarbības un kopīgas jaunrades veidiem. Pētniecība un citi pasākumi palīdzēs īstenot stratēģiju "Eiropa 2020", kā arī Savienības politiku citās atbilstīgās jomās. Vadošā loma šajā ziņā ir pētniecībai sociālo un humanitāro zinātņu jomā. Eiropas stratēģiju un politikas programmu mērķu noteikšanai, pārraudzībai, novērtēšanai un īstenošanai būs vajadzīga mērķtiecīga izpēte, kas ļaus politikas veidotājiem novērtēt paredzēto pasākumu ietekmi un efektivitāti, īpaši sabiedrības iekļaušanas interesēs. Tādēļ sabiedrības pilnīgas iekļaušanas un līdzdalības darbībām ir jāaptver visas dzīves jomas un visi vecumi.

Tiks īstenoti turpmāk minētie konkrētie mērķi, lai izprastu, veicinātu vai īstenotu turpinājumā izklāstīto.

6.1.1. Mehānismi, kuru mērķis ir veicināt gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi

Eiropa ir izveidojusi īpašu un visai unikālu kombināciju, ko veido ekonomiskais progress, sociālā politika, kuras mērķis ir augsta līmeņa sociālā kohēzija, humanitiskas kopējas kultūras vērtības, kas atbalsta demokrātiju un tiesiskumu, cilvēktiesības, daudzveidības respektēšanu un saglabāšanu, kā arī izglītības un zinātnes, mākslas un humanitāro zinātņu veicināšanu kā sociālā ekonomiskā progresa un labklājības galvenos virzītājspēkus. Pastāvīgie centieni panākt ekonomikas izaugsmi rada ievērojamas humānās, sociālās, ekoloģiskās un ekonomiskās izmaksas. Gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme Eiropā ietver būtiskas izmaiņas attiecībā uz to, kā laika gaitā tiek definēta, mērīta (mērot arī progresu, kas nav nosakāms ar parasti izmantoto IKP rādītāju), radīta un uzturēta izaugsme un sabiedrības labklājība.

⁽¹⁾ Neskarot šai "Sabiedrības problēmu risināšanas" daļai piešķirto budžetu.

Pētījumos tiks analizēta iedzīvotāju līdzdalības, ilgtspējīgu dzīvesveidu, kultūras izpratnes un sociālekonomiskās uzvedības modeļu un vērtību attīstība, kā arī to saikne ar iestāžu, kopienu, tirgu, uzņēmumu un Eiropā pastāvošo pārvaldības un uzskatu sistēmu paradigmām, politiku un darbību, kā arī to saistība ar citiem reģioniem un citām ekonomikām. Pētījumos izstrādās instrumentus, lai varētu labāk izvērtēt šādas attīstības kontekstuālo un savstarpējo ietekmi, salīdzinās valstu politikas paņēmienus, reaģējot uz dažādām visā Eiropā sastopamām problēmām un analizēs politikas iespējas un lēmumu pieņemšanas mehānismus tādās jomās kā nodarbinātība, nodokļi, nevienlīdzība, nabadzība, sociālā iekļaušana, izglītība un prasmes, kopienu attīstība, konkurētspēja un iekšējais tirgus, lai izprastu to, kādi ir jaunie apstākļi un iespējas Eiropas lielākai integrācijai un kāda ir Eiropas sabiedrības, kultūras, zinātnes un ekonomikas elementu un sinerģijas nozīme Savienības salīdzinošo priekšrocību veidošanā pasaules mērogā.

Analizēs to, kā demogrāfiskās pārmaiņas, kas saistītas ar sabiedrības novecošanos un migrācijas kustību izaugsmes, darba tirgus un labklājības aspektā. Šajā ziņā, lai varētu risināt problēmas saistībā ar turpmāko izaugsmi, ir svarīgi ņemt vērā dažādos zināšanu komponentus, pētniecībā galveno uzmanību pievēršot mācīšanās, izglītības un apmācības jautājumiem vai jauniešu lomai un vietai sabiedrībā. Pētījumos arī izstrādās labākus instrumentus, lai novērtētu, cik ilgtspējīga ir dažādu ekonomikas politikas veidu ietekme. Tajos arī analizēs, kā attīstās valstu ekonomika un kādas pārvaldības formas Eiropas un starptautiskajā līmenī varētu palīdzēt novērst makroekonomisko nelīdzsvarotību, monetārās problēmas, fiskālo konkurenci, bezdarbu un nodarbinātības problēmas, kā arī citas sabiedrības, ekonomiskās un finanšu problēmas. Pētījumos ņems vērā Savienības un pasaules ekonomikas, tirgu un finanšu sistēmu savstarpējo atkarību, kas kļūst arvien lielāka, un ar to saistītās problēmas iestāžu attīstības un valsts pārvaldes jomā. Ņemot vērā Eiropas valstu parāda krīzi, galveno uzmanību arī veltīs izpētei, kurā nosaka pamatnosacījumus Eiropas finanšu un ekonomikas sistēmu stabilitātei.

6.1.2. Uzticamas organizācijas, prakse, pakalpojumi un politika, kas nepieciešama, lai veidotu noturīgu, iekļaujošu, uz līdzdalību vērstu, atvērtu un radošu Eiropas sabiedrību, īpaši ņemot vērā migrāciju, integrāciju un demogrāfiskās pārmaiņas

Lai izprastu sabiedrības, kultūras un politikas pārmaiņas Eiropā, ir jāizvērtē mainīgā demokrātijas prakse un ar demokrātijai saistītās cerības, kā arī jāveic identitātes, dažādības, teritoriju, reliģiju, kultūru, valodu un vērtību vēsturiskās attīstības analīze. Tas ietver labu izpratni par Eiropas integrācijas vēsturi. Lai panāktu kohēziju un dzimumu līdztiesību, veidotu uz līdzdalību vērstu, atvērtu un radošu sabiedrību un veicinātu lielāku sociālo un ekonomisko vienlīdzību, kā arī solidaritāti paaudžu vidū, ar pētniecības palīdzību tiks meklēti veidi, kā pielāgot un uzlabot Eiropas labklājības sistēmas, sabiedriskos pakalpojumus, kā arī īstenot politikas programmas ar spēcīgāku sociālo nodrošinājuma dimensiju. Pētījumos tiks analizēts, kā sabiedrības un politikas kļūst eiropeskākas šā jēdziena plašā izpratnē, novērtējot identitātes, kultūru un vērtību attīstību, zināšanu, ideju un uzskatu apriti, kā arī savstarpīguma, kopīguma un līdztiesības principu un prakses apvienojumu, īpašu uzmanību pievēršot migrācijai, integrācijai un demogrāfiskajām pārmaiņām. Pētījumos tiks analizēts jautājums, kā neaizsargātas iedzīvotāju grupas (piemēram, romi) var pilnvērtīgi iegūt izglītību un līdzdarboties sabiedrībā un demokrātijas procesos, jo īpaši, pateicoties dažādu prasmju apguvei un cilvēktiesību aizsardzībai. Tādējādi galvenā nozīme būs analīzei par to, kā politiskās sistēmas attīstās un reaģē uz minēto sociālo attīstību.

Pētījumos arī novērtēs, kā attīstās pamatsistēmas, kurās veidojas cilvēku attiecības un sociālās saites, piemēram, ģimene, darba attiecības, izglītība un nodarbinātība, un tie palīdzēs apkarot sociālo nevienlīdzību un atstumtību, kā arī nabadzību. Sociālā kohēzija, taisnīga un uzticama tiesu sistēma, izglītība, demokrātija, iecietība un daudzveidība ir faktori, kas ir rūpīgi jāapsver, lai apzinātu un labāk izmantotu Eiropas salīdzinošās priekšrocības pasaules līmenī un izveidotu labāku, uz faktiem balstītu pamatu politikai. Pētījumos ņems vērā to, cik svarīga nozīme Eiropas politikas programmu turpmākajā izstrādē ir mobilitātei, migrācijai, tostarp migrācijas plūsmām Eiropā, un demogrāfijai.

Turklāt izpratne par spriedzi un iespējām, kas gan individuālā, gan kolektīvā līmenī izriet no IKT ieviešanas, ir svarīga, lai radītu jaunas iespējas iekļaujošai inovācijai. Ņemot vērā digitālās iekļaušanas pieaugošo sociālekonomisko nozīmi, pētniecība un inovācijas pasākumi veicinās iekļaujošus IKT risinājumus un efektīvu digitālo prasmju apguvi, kas nodrošinās iedzīvotāju iespēju nostiprināšanu un konkurētspējīgu darbaspēku. Uzsvars tiks likts uz jauniem tehnoloģiskajiem uzlabojumiem, pateicoties kuriem ar labāku izpratni par iedzīvotāju, patērētāju un lietotāju, tostarp personu ar invaliditāti, uzvedību un vērtībām, varēs radikāli pilnveidot tehnoloģiju personalizāciju, lietošanas ērtības un pieejamību. Tam būs vajadzīga pētniecības un inovācijas pieeja, saskaņā ar kuru iekļaušanas aspekti tiek integrēti sistēmā ("*inclusion by design*").

6.1.3. Eiropas kā pasaules līmeņa dalībnieces nozīme, jo īpaši saistībā ar cilvēktiesībām un tiesiskumu pasaulē

Eiropas atšķirīgo vēsturisko, politisko, sociālo un kultūras sistēmu aizvien vairāk ietekmē globāla mēroga pārmaiņas. Lai turpinātu pilnveidot tās ārējo darbību kaimiņvalstīs un ārpus tām, kā arī pastiprinātu Eiropas kā pasaules līmeņa dalībnieces nozīmi, tai ir jāuzlabo savas spējas noteikt, sakārtot prioritārā kārtībā, izskaidrot, izvērtēt un veicināt savus politiskos mērķus attiecībā ar citiem pasaules reģioniem un sabiedrībām, lai attīstītu sadarbību vai novērstu vai risinātu

konfliktus. Saistībā ar to ir svarīgi uzlabot arī Eiropas spējas prognozēt globalizācijas norises un ietekmi un reaģēt uz tām. Lai to panāktu, ir labāk jāizprot citu pasaules reģionu vēsture, kultūra un politiski ekonomiskās sistēmas un jāmācās no tām, kā arī jāsaprot pārvalstisku dalībnieku nozīme un ietekme. Visbeidzot Eiropai ir arī efektīvi jāveicina globālā pārvaldība un globālais tiesiskums tādās svarīgās jomās kā tirdzniecība, attīstība, nodarbinātība, ekonomiskā sadarbība, vide, izglītība, dzimumu līdztiesība un cilvēktiesības, kā arī aizsardzība un drošība. Tam vajadzīgs potenciāls veidot jaunas spējas, kas var būt vai nu instrumenti, pakalpojumi, sistēmas un analīzes instrumenti, vai arī diplomātija oficiālajā un neoficiālajā starptautiskajā kontekstā ar valstu un nevalstiskiem dalībniekiem.

6.1.4. Ilgtspējīgas un iekļaujošas vides veicināšana, izmantojot inovatīvu teritoriālo plānošanu un pilsētplānošanu un projektēšanu

80 % Savienības iedzīvotāju šodien dzīvo pilsētās un to tuvumā; tādēļ neatbilstoša pilsētplānošana un projektēšana var spēcīgi ietekmēt viņu dzīvi. Eiropai tiecoties panākt izaugsmi, radīt darbvietas un nodrošināt ilgtspējīgu nākotni, izšķiroša nozīme ir izpratnes radīšanai par to, kā pilsētas izmanto visi to iedzīvotāji, kā arī par to, kāda ir to uzbūve, piemērotība dzīvošanai un pievilcīgums, tostarp attiecībā uz ieguldījumiem un prasmēm.

Ar Eiropas pētniecību un inovāciju būtu jānodrošina instrumenti un metodes ilgtspējīgākai, atvērtākai, inovatīvākai un iekļaujošākai pilsētu un piepilsētu plānošanai un projektēšanai; labāka izpratne par to, kā attīstās sabiedrība pilsētās un ar kādām pārmaiņām sociālajā jomā tā saskaras, kā arī par saikni ar enerģētiku, vidi, transportu un zemes izmantošanu, tostarp mijiedarbību ar tuvumā esošajām lauku teritorijām; labāka izpratne par publiskās telpas projektēšanu un lietošanu pilsētās arī saistībā ar migrāciju, lai uzlabotu sociālo iekļaušanu un attīstību un mazinātu ar dzīvi pilsētās saistītos riskus un noziedzību; jauni veidi, lai ierobežotu dabas resursu izmantošanu un veicinātu ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi, vienlaikus uzlabojot iedzīvotāju dzīves kvalitāti Eiropas pilsētās; un tālredzīga vīzija par sociālekoloģisko pāreju uz jaunu pilsētattīstības modeli, nostiprinot Savienības pilsētas kā inovācijas, nodarbinātības un sociālās kohēzijas centrus.

6.2. Inovatīvas sabiedrības

Savienības līdzdalība globālajā zināšanu radīšanā joprojām ir ievērojama, taču ir jāizvērtē tās sociālekonomiskā ietekme. Tiks īstenoti centieni uzlabot pētniecības un inovācijas politikas efektivitāti un tās transnacionālo sinerģiju un saskaņotību. Inovāciju aplūkos plašā nozīmē, ietverot plaša mēroga politisku uz sabiedrību, lietotājiem un tirgu vērstu inovāciju. Ņems vērā radošo un kultūras nozaru zināšanas un spējas radīt inovāciju. Ar šiem pasākumiem atbalstīs EPT izveidi un darbību, jo īpaši stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvas, ar ko atbalsta iniciatīvas "Inovācijas savienība" un "Eiropas digitalizācijas programma".

Tiks īstenoti turpmāk minētie konkrētie mērķi.

6.2.1. Nostiprināt pierādījumu bāzi un atbalstu iniciatīvai "Inovācijas savienība" un EPT

Lai novērtētu ieguldījumus un sakārtotu tos prioritārā secībā, kā arī nostiprinātu "Inovācijas savienību" un EPT, tiks atbalstīta pētniecības, izglītības un inovācijas politikas, sistēmu un dalībnieku analīze Eiropā un trešās valstīs, kā arī rādītāju izstrāde un datu un informācijas infrastruktūras izveide. Būs vajadzīgi arī uz nākotnes perspektīvu vērsti pasākumi un izmēģinājuma iniciatīvas, ekonomikas un dzimumu līdztiesības analīze, politikas pārraudzība, savstarpēja zināšanu apguve, koordinēšanas instrumenti un pasākumi, kā arī metodikas izstrāde ietekmes novērtējumam un izvērtējumiem, izmantojot ieinteresēto pušu, uzņēmumu, publiskā sektora iestāžu, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un iedzīvotāju tieši sniegtās atsauksmes. Šī analīze būtu jāveic saskaņā ar pētījumiem par augstākās izglītības sistēmām Eiropā un trešās valstīs saistībā ar programmu "Erasmus +".

Lai nodrošinātu vienotu pētniecības un inovācijas tirgu, tiks īstenoti pasākumi, lai stimulētu ar Eiropas Pētniecības telpu savietojamu rīcību. Tiks atbalstīti pasākumi, kuri veido pamatu politikai, kas saistīta ar pētniecības jomā īstenotās apmācības kvalitāti, mobilitāti un pētnieku karjeras attīstību, tostarp iniciatīvas, lai nodrošinātu mobilitātes pakalpojumus, darbinieku atklātu pieņemšanu darbā, sieviešu dalību zinātnē, pētnieku tiesības un saikni ar pasaules pētnieku kopienu. Šie pasākumi tiks īstenoti, prioritātes "Izcila zinātne" ietvaros cenšoties panākt sinerģiju un ciešu saskaņotību ar Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām. Tiks atbalstītas iestādes, kuras piedāvā inovatīvas koncepcijas, lai ātri īstenotu Eiropas Pētniecības telpas principus, tostarp Eiropas Pētnieku hartu un Rīcības kodeksu pētnieku pieņemšanai darbā, Komisijas Ieteikumu par intelektuālā īpašuma pārvaldību zināšanu nodošanas darbībās un par Prakses kodeksu universitātem un citām sabiedriskām pētniecības iestādēm⁽¹⁾.

(1) COM(2008) 1329 galīgā redakcija, 10.4.2008.

Attiecībā uz politikas programmu saskaņošanu tiks izstrādāts politisko konsultāciju instruments, lai valsts iestādēm, kuras nosaka valsts reformu programmas un pētniecības un inovācijas stratēģijas, nodrošinātu pieejamību ekspertu politiskajām konsultācijām.

Lai īstenotu "Inovācijas savienības" pamatiniciatīvu, ir jāatbalsta arī uz tirgu orientēta inovācija, atklātā inovācija, publiskā sektora un sociālā inovācija, lai uzlabotu uzņēmumu inovācijas spējas un veicinātu Eiropas konkurētspēju. Lai to īstenotu, būs jāuzlabo vispārējie inovācijas pamatnosacījumi un jānovērš konkrēti šķēršļi, kas kavē inovatīvu uzņēmumu izaugsmi. Tiks atbalstīti iedarbīgi inovācijas atbalsta mehānismi (piemēram, uzlabota kopu pārvaldība, publiskā un privātā sektora partnerības un tīklu sadarbība), ļoti specializēti inovācijas atbalsta pakalpojumi (piemēram, intelektuālā īpašuma pārvaldība/izmantošana, sadarbības tīklu veidošana intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieku un izmantotāju vidū, inovācijas pārvaldība, uzņēmējdarbības prasmes un iepirkumu veicēju tīkli) un valsts politikas pārskati saistībā ar inovāciju. Jautājumi attiecībā uz MVU tiks atbalstīti saskaņā ar konkrēto mērķi "Inovācija MVU".

6.2.2. Izpētīt jaunus inovācijas veidus, īpašu uzmanību pievēršot sociālajai inovācijai un radošumam, un izprast, kā visi inovācijas veidi tiek attīstīti, kā tie gūst panākumus vai piedzīvo neveiksmi

Sociālā inovācija rada jaunus produktus, pakalpojumus, procesus un modeļus, kas atbilst sabiedrības vajadzībām un veido jaunas sociālās attiecības. Ņemot vērā, ka inovācijas paņēmieni pastāvīgi mainās, ir jāturpina pētīt visa veida inovācijas attīstība un tas, kā inovācija reaģē uz sabiedrības vajadzībām. Ir svarīgi izprast, kā sociālā inovācija un radošums var radīt pārmaiņas esošajās struktūrās, praksē un politikā un kā tās iespējams veicināt un paplašināt. Ir svarīgi izvērtēt, kāda ietekme ir tiešsaistes platformām, kas veido iedzīvotāju sakaru tīklus. Palīdzība tiks sniegta arī izstrādes izmantošanai uzņēmumos, tīklu veidošanai un IKT izmantošanas izmēģinājumiem mācību procesu uzlabošanai, kā arī sociālās inovācijas radītāju un sociālo uzņēmumu tīkliem. Pētniecībā galveno uzmanību pievērsīs arī inovācijas procesiem un tam, kā tie attīstās, kā tajos tiek gūti panākumi vai kā tie neizdodas (tostarp, tādiem jautājumiem kā riska uzņemšanās un atšķirīgas regulatīvās vides loma).

Būs svarīgi veicināt inovāciju, lai sekmētu efektīvus, atklātus un uz iedzīvotājiem vērstus sabiedriskos pakalpojumus (piemēram, e-pārvaldību). Lai to īstenotu, būs vajadzīga starpdisciplināra pētniecība par jaunajām tehnoloģijām un liela mēroga inovācija, jo īpaši saistībā ar privātumu digitālajā jomā, sadarbību, personalizētu elektronisko identifikāciju, atklātajiem datiem, dinamiskām lietotāju saskarnēm, mūžizglītības un e-apmācības platformām, izplatītām apmācību sistēmām, uz iedzīvotājiem vērstu sabiedrisko pakalpojumu konfigurāciju, kā arī lietotāju virzītu integrāciju un inovāciju, tostarp sociālo un humanitāro zinātņu jomā. Šādos pasākumos tiks risināti arī jautājumi saistībā ar sociālo tīklu dinamiku, plaša cilvēku loka un ārpakalpojumu izmantošanu kopīgai risinājumu izstrādei sociālo problēmu risināšanai, balstoties, piemēram, uz atklāto datu kopām. Tas palīdzēs pārvaldīt sarežģītu lēmumu pieņemšanu, jo īpaši ļoti lielu datu daudzumu analīzi un apstrādi kopīgu stratēģiju modelēšanai, lēmumu pieņemšanas simulēšanai, vizualizācijas metodēm, procesu modelēšanai un kolektīvām sistēmām, kā arī analizēt iedzīvotāju un publiskā sektora mainīgās attiecības.

Valsts un Savienības līmenī izstrādās īpašus pasākumus, ar ko publiskais sektors līdzdarbojas kā inovācijas un pārmaiņu rosinātājs, jo īpaši izmantojot politisko atbalstu un pārrobežu inovācijas pasākumus cik iespējams plašā ģeogrāfiskā līmenī, kas dod iespēju lietpratīgi izmantot IKT publiskās pārvaldes iestādēs, kā arī publisko pakalpojumu nepastarpinātai sniegšanai iedzīvotājiem un uzņēmumiem no minēto iestāžu puses.

6.2.3. Izmantot visu paaudžu inovācijas, radošuma un produktivitātes potenciālu

Pateicoties minētajiem pasākumiem, varēs apzināt, kādas ir Eiropas iespējas inovācijas jomā, proti, iespējas radīt jaunus produktus un tehnoloģijas, labākus pakalpojumus un jaunus uzņēmējdarbības un sociālos modeļus, kas pielāgoti sabiedrības mainīgajai demogrāfiskajai struktūrai. Ar minētajiem pasākumiem varēs labāk izmantot visu paaudžu potenciālu, veicinot lietpratīgas politikas izstrādi, lai aktīvas vecumdienas kļūtu par realitāti pašreizējā paaudžu kontekstā, un atbalstot Eiropas jauno paaudžu iesaistīšanu visās sociālās, politiskās, kultūras un ekonomiskās dzīves sfērās, tostarp ņemot vērā to, kāds iespaids par inovācijas iespējām ir izveidojies daudziem Savienības reģioniem raksturīgā augstā bezdarba līmeņa kontekstā.

6.2.4. Veicināt saskaņotu un efektīvu sadarbību ar trešām valstīm

Horizontālie pasākumi nodrošinās starptautiskās sadarbības attīstību pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" ietvaros un sniegs ieguldījumu starpnozaru politikas mērķu sasniegšanā. Pasākumi divpusēju, daudzpusēju un bireģionālu stratēģisko dialogu atbalstam pētniecības un inovācijas jomā ar trešām valstīm, reģioniem, starptautiskajiem forumiem un organizācijām veicinās politiskās pieredzes apmaiņu, abpusēju zināšanu apguvi un prioritāšu noteikšanu, kā arī savstarpēju piekļuvi programmām un nodrošinās sadarbības ietekmes pārraudzību. Tīklu veidošanas un mērķsadarbības pasākumi veicinās optimālu partnerību starp abu pušu dalībniekiem pētniecības un inovācijas jomā un uzlabos zināšanas un sadarbības

spējas tajās trešās valstīs, kuru iespējas nav tik lielas. Ar pasākumiem veicinās Savienības un valstu sadarbības politikas un programmu, kā arī dalībvalstu un asociēto valstu kopīgo pasākumu saskaņošanu ar trešām valstīm, lai palielinātu to vispārējo ietekmi. Visbeidzot tiks konsolidēta un pastiprināta Eiropas pētniecības un inovācijas "klātbūtne" trešās valstīs, jo īpaši apsverot Eiropas "zinātnes un inovācijas māju" izveidi virtuālā vidē, pakalpojumu sniegšanu Eiropas organizācijām, kas paplašina savu darbību, ienākot trešās valstīs, un kopā ar trešām valstīm izveidoto pētniecības centru pieejamību organizācijām vai pētniekiem no citām dalībvalstīm vai asociētājām valstīm.

6.3. Domājoša sabiedrība – kultūras mantojums un Eiropas identitāte

Mērķis ir sekmēt izpratni par Eiropas intelektuālo pamatu – tās vēsture, kā arī Eiropas un citu tautu ietekme kalpo par iedvesmas avotu mūsu pašreizējā dzīvē. Eiropā dzīvo daudz dažādu tautu (tostarp mazākumtautas un pirmiedzīvotāji), un to raksturo dažādas tradīcijas un atšķirīga reģionālā un nacionālā identitāte, kā arī atšķirīgi ekonomiskās un sociālās attīstības līmeņi. Viedokļu un dzīvesveidu dažādību veicina migrācija un mobilitāte, plašsaziņas līdzekļi, rūpniecība un transports. Minētā dažādība un iespējas, ko tā sniedz, būtu jāatzīst un jāņem vērā.

Krājumos, tostarp digitālajos krājumos, kas atrodas Eiropas bibliotēkās, arhīvos, muzejos, galerijās un citās publiskās iestādēs, ir liels skaits vērtīgu un neskartu dokumentu un objektu, kurus var pētīt. Šie arhīvos glabātie resursi – kopā ar nemateriālo mantojumu – veido ne tikai atsevišķu dalībvalstu vēsturi, bet arī Savienības kolektīvo mantojumu, kas veidojies laika gaitā. Šādi materiāli būtu jādara pieejami, tostarp izmantojot jaunās tehnoloģijas, pētniekiem un iedzīvotājiem, lai veicinātu to, ka skats uz nākotni tiek vērsti caur pagātnes prizmu. Kultūras mantojuma saglabāšana un pieejamība šādās formās ir vajadzīga, lai nodrošinātu to norišu dzīvotspēju, kuras īsteno saistībā ar Eiropas kultūrām un tajās, un tā veicina ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi.

Galveno uzmanību pasākumos velta šādiem aspektiem.

6.3.1. Pētījumi par Eiropas mantojumu, atmiņu, identitāti, integrāciju, kultūru mijiedarbību un interpretāciju, tostarp tā esamību kultūras un zinātniskajos krājumos, arhīvos un muzejos, lai, izsmeltošāk interpretējot pagātņi, varētu labāk veidot un izprast tagadni

Ar minētajiem pasākumiem veicinās kritisku izvērtēšanu, kā laika gaitā ir attīstīties Eiropas materiālais un nemateriālais mantojums, tostarp valodas, atmiņa, prakse, iestādes, identitāte. Pasākumos ietilps pētījumi par to, kā tiek skaidrota un īstenota kultūru mijiedarbība, integrācija un atstumtība.

Pastiprināts Eiropas integrācijas process ir īpaši parādījis, ka pastāv plašāka Eiropas identitāte – tā, kas papildina citus identitātes veidus Eiropā. Eiropā un ārpus tās esošos zinātniskos krājumos, arhīvos, muzejos, bibliotēkās un kultūras mantojuma vietās ir atrodams liels klāsts pierādījumu un liecību par Eiropas identitātes sfērām. Minētajās vietās ir pieejami materiāli un dokumenti, pateicoties kuriem var labāk izprast, kā identitāte veidojas, un pārdomāt sociālos, kultūras vai pat ekonomikas procesus, kas ir sekmējuši to, kāda Eiropas identitāte ir bijusi agrāk, kāda tā ir šodien un kāda tā būs nākotnē. Pasākumu mērķis ir izstrādāt inovācijas un izmantot un analizēt objektus un/vai dokumentus kultūras un zinātniskajos krājumos, arhīvos un muzejos, lai mēs labāk izprastu, kā var noteikt Eiropas identitātes izcelsmi un veidošanos vai kā par to diskutēt.

Tiks pētīti jautājumi par daudzvalodību, ideju interpretāciju un apriti Eiropā, no tās uz citām pasaules daļām un otrādi, kā arī tas, kā šīs idejas veido kopējo Eiropas intelektuālo mantojumu.

6.3.2. Pētījumi par Eiropas valstu un reģionu vēsturi, literatūru, mākslu, filozofiju un reliģijām un par to, kā minētās jomas ir ietekmējušas daudzveidības veidošanos mūsdienu Eiropā

Kultūras daudzveidība ir svarīgs Eiropas savdabības elements, kas nodrošina spēcīgu attīstību un radošumu. Ar minētajiem pasākumiem risinās jautājumu par Eiropas dažādību mūsdienās un to, kā šī dažādība ir veidojusies vēstures gaitā, palīdzot arī izvērtēt, kā šāda dažādība sekmē jaunas starpkultūru norises vai rada spriedzi un konfliktus. Saistībā ar šo dažādību galvenā nozīme būs mākslai, plašsaziņas līdzekļiem, ainavām, literatūrai, valodām, filozofijai un reliģijām, jo tās sniedz dažādus sociālo, politisko un kultūras reāliju skaidrojumus un ietekmē individu un sabiedrības pārstāvju redzējumu un rīcību.

6.3.3. Pētījumi par Eiropas lomu pasaulē, par pasaules reģionu savstarpējo ietekmi un saiknēm, kā arī pētījumi par viedokļiem, kas saistībā ar Eiropas kultūru pastāv citviet pasaulē

Ar minētajiem pasākumiem risinās jautājumu par sarežģītajām sociālekonomiskajām un kultūras saiknēm starp Eiropu un citiem pasaules reģioniem un izvērtēs iespējas uzlabot starpkultūru apmaiņu un dialogu, ņemot vērā plašākas sociālās, politiskās un ekonomiskās norises. Pasākumi palīdzēs analizēt, kā Eiropā ir veidojušies dažādi uzskati par citiem pasaules reģioniem un otrādi.

6.4. Īpaši īstenošanas aspekti

Lai veicinātu pieeju optimālu apvienošanu, veido sadarbību starp šo sabiedrības problēmu risināšanu un prioritāti "Vadošā loma rūpniecībā", veicot transversālas darbības, kas vērstas uz mijiedarbību starp cilvēku un tehnoloģiju. Uz IKT balstītai tehnoloģiju inovācijai būs svarīga nozīme, lai uzlabotu produktivitāti un inovatīvā sabiedrībā izmantotu visu paudžu iedzīvotāju radošumu.

Pasākumu īstenošanu saskaņā ar šo sabiedrības problēmu risināšanu atbalstīs arī, administrējot un koordinējot starptautiskus izcilu pētnieku un inovatoru sadarbības tīklus, piemēram, COST un EURAXESS, un tādēļ tā arī veicinās EPT darbību.

Var tikt apsvērtas iespējas atbalstīt atbilstošas kopīgas plānošanas iniciatīvas (KPI), kā arī atbilstošu publisko sektoru savstarpējo partnerību un publiskā un privātā sektora partnerību

Tiks arī veidotas pienācīgas saiknes ar atbilstošām Eiropas inovācijas partnerību darbībām un atbilstošos jautājumos arī ar Eiropas Tehnoloģiju platformu pētniecības un inovācijas programmām.

Saskaņā ar šo sabiedrības problēmu risināšanu īstenotie pētniecības un inovācijas pasākumi sekmēs to, ka tiek īstenotas Savienības starptautiskās sadarbības darbības pētniecības un inovācijas jomā, stratēģiskāk veidojot sadarbību ar galvenajiem trešo valstu partneriem zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas jomā. Šajā ziņā Starptautiskais stratēģiskais forums sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā (SFIC) turpinās sniegt stratēģiskas konsultācijas Padomei un Komisijai par EPT starptautisko dimensiju.

7. DROŠĀ SABIEDRĪBA – AIZSARGĀT EIROPAS UN TĀS IEDZĪVOTĀJU BRĪVĪBU UN DROŠĪBU

Savienība, tās iedzīvotāji un starptautiskie partneri saskaras ar virkni drošības apdraudējumu un problēmu, piemēram, noziedzību, terorismu un plaša mēroga ārkārtas situācijām, ko rada cilvēka izraisītas vai dabas katastrofas. To mērogs var būt starptautisks, un tie var attiekties uz fiziskiem mērķiem vai kibertelpu. Uzbrukumi, kas vērsti pret valsts iestāžu vai privātu struktūru kritiski svarīgiem infrastruktūras objektiem, tīkliem un interneta vietnēm ne tikai mazina iedzīvotāju uzticēšanos, bet var arī smagi skart svarīgas nozares, piemēram, enerģētikas, transporta, veselības aprūpes, finanšu vai telesakaru jomu.

Lai prognozētu, novērstu un pārvarētu šos draudus, ir svarīgi izstrādāt un izmantot inovatīvas tehnoloģijas, risinājumus, prognozēšanas instrumentus un zināšanas, veicināt sadarbību starp pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem, rast civilās aizsardzības risinājumus, pilnveidot Eiropas drošības nozares un pakalpojumu, tostarp IKT, konkurētspēju un novērst un apkarot privātuma aizskārumus un cilvēktiesību pārkāpumus internetā un citur, vienlaikus garantējot Eiropas pilsoņu individuālās tiesības un brīvību.

Tādējādi ar drošību saistītās pētniecības un inovācijas jomas koordinēšana un pilnveidošana būs svarīgs elements un palīdzēs plānot pašreizējos centienus, tostarp prognozēšanas darbības, pētniecības jomā, kā arī uzlabos atbilstīgos tiesiskos nosacījumus un koordinēšanas procedūras, tostarp attiecībā uz pirmsnormatīvajiem pasākumiem.

Šo sabiedrības problēmu risināšanas jomā pasākumi būs paredzēti izmantošanai tikai un vienīgi civiltos nolūkos, un tie tiks īstenoti, piemērojot uz uzdevumu vērstu pieeju, un tie sekmēs tiešo lietotāju, nozares un pētnieku efektīvu sadarbību, kā arī integrēs atbilstīgās sociālās dimensijas, vienlaikus ievērojot ētiskos principus. Ar pasākumu palīdzību atbalstīs Savienības iekšējās un ārējās drošības politiku, tostarp kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī tās kopējo drošības un aizsardzības politiku un uzlabos kibertelpas drošību, uzticamību un privātumu vienotajā digitālajā tirgū. Pasākumos tiks pievērsta uzmanība nākamās paaudzes inovatīvu risinājumu pētīšanai un attīstībai, strādājot ar jaunām koncepcijām un dizainprojektiem, kā arī sadarbības standartiem. Tas tiks darīts, izstrādājot inovatīvas tehnoloģijas un risinājumus, kas novērs drošības trūkumus un mazina drošības apdraudējumu radīto risku.

Tiks īstenoti turpmāk minētie konkrētie mērķi.

7.1. Cīņa pret noziedzību, nelikumīgu tirdzniecību un terorismu, tostarp izpratne par terorisma idejām un uzskatiem un to apkarošana

Mērķis ir novērst incidentus un mazināt to iespējamās sekas. Tādēļ ir vajadzīgas jaunas tehnoloģijas un spējas, lai cīnītos pret noziedzību (tostarp kibernetizāciju), nelegālo tirdzniecību un terorismu (tostarp kibernetizāciju) un novērstu to, tostarp izprotot radikalizācijas un vardarbīga ekstrēmisma cēloņus un ietekmi un apkarot teroristu idejas un uzskatus, lai novērstu arī ar aviāciju saistītos draudus.

7.2. Aizsargāt kritiskās infrastruktūras, piegādes ķēdes un transporta veidus un uzlabot to izturētspēju

Jaunas tehnoloģijas, procesi, metodes un attiecīgas spējas palīdzēs aizsargāt kritiski svarīgās infrastruktūras (tostarp pilsētās), sistēmas un pakalpojumus, kam ir būtiska nozīme, lai sabiedrība un ekonomika varētu pienācīgi darboties (tostarp pakalpojumus sakaru, transporta, finanšu, veselības aprūpes, pārtikas, ūdens resursu, enerģētikas, apgādes un piegādes ķēdes, kā arī vides jomā). Tas ietvers publiskā un privātā sektora kritiski svarīgo un tīklam pieslēgto infrastruktūru un pakalpojumu analīzi un aizsardzību pret jebkādiem, tostarp ar aviāciju saistītiem, draudiem. Tajā tiks ietverta arī jūras transporta maršrutu aizsardzība.

7.3. Drošības stiprināšana, izmantojot robežu pārvaldību

Tehnoloģijas un spējas ir vajadzīgas arī sistēmu, aprīkojuma, instrumentu, procesu un ātras noteikšanas metožu nostiprināšanai, lai uzlabotu sauszemes, jūras un piekrastes robežu drošību un pārvaldību, tostarp risinātu kontroles un uzraudzības jautājumus, pilnīgi izmantojot Eiropas Robežu uzraudzības sistēmu (EUROSUR) sistēmas iespējas. Tās tiks izstrādātas un pārbaudītas, ņemot vērā to efektivitāti, atbilstību tiesiskajiem un ētiskajiem principiem, proporcionalitāti, sociālo pieņemamību un pamattiesību ievērošanu. Ar pētniecību tiks atbalstīta arī Eiropas robežu integrētas pārvaldības uzlabošana, tostarp īstenojot plašāku sadarbību ar kandidātvalstīm, iespējamajām kandidātvalstīm un Eiropas kaimiņattiecību politikā iesaistītajām valstīm.

7.4. Kiberdrošības uzlabošana

Kiberdrošība ir priekšnosacījums, lai cilvēki, uzņēmumi un valsts dienesti gūtu labumu, pateicoties interneta vai citu papildu datu tīklu un saziņas infrastruktūru sniegtajām iespējām. Tālab ir jāuzlabo sistēmu, tīklu, piekļuves ierīču, programmatūras un pakalpojumu, tostarp mākondatašanas, drošība, ņemot vērā daudzu tehnoloģiju sadarbību. Pētniecības un inovācijas darbības tiks atbalstītas, lai palīdzētu novērst, noteikt un pārvaldīt reāllaikā veiktus kibernetiskus pārvārtējumus par vairākiem domēniem un vairākās jurisdikcijās, kā arī aizsargāt kritiski svarīgas IKT infrastruktūras. Digitālā sabiedrība strauji attīstās, tās interneta izmantojuma paradumi un ļaunprātīgas izmantošanas veidi pastāvīgi mainās, rodas jauni sociālās mijiedarbības veidi, jauni mobili un ar lokalizāciju saistīti pakalpojumi, kā arī lietiskais internets. Tas nosaka vajadzību pēc jauna veida pētniecības, kuras attīstība būtu jāstimulē jaunām lietotnēm, izmantojumam un sociālajām tendencēm. Tiks uzsāktas izsvērtas pētniecības iniciatīvas, tostarp proaktīva pētniecība un attīstība, lai ātri reaģētu uz jauniem aktuāliem notikumiem saistībā ar uzticamību un drošību. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš bērnu aizsardzībai, jo viņi ir ļoti neaizsargāti pret jauniem kibernetizācijas un ļaunprātīgas izmantošanas veidiem.

Darbs šajā jomā būtu jāveic ciešā saistībā ar prioritātes "Vadošā loma rūpniecībā" IKT daļu.

7.5. Uzlabot Eiropas izturētspēju krīzes un katastrofu gadījumos

Šajā jomā ir jāpilnveido attiecīgās tehnoloģijas un spējas, lai veicinātu dažādas ārkārtas situāciju pārvaldības operācijas krīžu un katastrofu gadījumos (piemēram, ugunsdzēsību, vides piesārņojuma novēršanu, jūras piesārņojuma novēršanu, civilo aizsardzību, medicīnas informācijas infrastruktūras izstrādi, glābšanas uzdevumus un negadījuma seku novēršanu), kā arī tiesībaizsardzību. Pētniecības darbības attieksies uz visiem krīzes pārvaldības posmiem un sabiedrības izturētspēju, kā arī uzlabos Eiropas spējas reaģēt ārkārtas situācijās.

7.6. Nodrošināt privātumu un brīvību, tostarp internetā, un uzlabot sabiedrības izpratni par visu drošības, riska un pārvaldības jomu tiesiskajiem un ētiskajiem aspektiem

Lai aizsargātu tādas cilvēktiesības kā privātums, tostarp digitālajā sabiedrībā, būs jāveido sistēmā integrētas privātuma aizsardzības (*privacy by design*) struktūras un tehnoloģijas, lai radītu pamatu jauniem produktiem un pakalpojumiem. Tiks izstrādātas tehnoloģijas, kas lietotājiem ļaus kontrolēt savas personas datus un to, kā tos var izmantot trešās puses, kā arī instrumenti, lai noteiktu un bloķētu nelikumīgu saturu un ar datiem saistītus pārkāpumus un lai tiešsaistē aizsargātu cilvēktiesības, novēršot to, ka individuālu vai kolektīvu rīcību ierobežotu nelikumīga datu meklēšana un profilēšana.

Ikvienam jaunam risinājumam un tehnoloģijai saistībā ar drošību jābūt sabiedrībai pieņemamiem, jāatbilst Savienības un starptautiskajām tiesībām, un jābūt efektīviem un samērīgiem, lai spētu atklāt un novērst draudus drošībai. Tādēļ ir svarīgi labāk izprast drošības sociālekonomiskās, kultūras un antropoloģiskās dimensijas, nedrošības cēloņus, plašsaziņas līdzekļu un saziņas lomu, kā arī iedzīvotāju priekšstatu nozīmi. Tiks risināti ētiskie un tiesiskie jautājumi, cilvēka vērtību un pamattiesību aizsardzības problēma, kā arī riska un pārvaldības jautājumi.

7.7. Uzlabot sistēmu standartizāciju un sadarbību, tostarp ārkārtas situāciju vajadzībām

Visās minētā uzdevuma jomās atbalstīs pirmsnormatīvo un standartizācijas pasākumu īstenošanu. Uzmanība tiks pievērsta trūkumiem standartizācijas jomā un nākamajai instrumentu un tehnoloģiju paaudzei. Pasākumi visās uzdevuma jomās būs arī vērsti uz sistēmu un pakalpojumu integrāciju un sadarbību, tostarp ārkārtas vajadzībām un saistībā ar tādiem aspektiem kā saziņa, dalītās arhitektūras un cilvēka faktori.

7.8. Atbalstīt Savienības ārējās drošības politiku, tostarp novēršot konfliktus un veicinot miera veidošanu

Ir vajadzīgas jaunas tehnoloģijas, spējas un risinājumi, lai atbalstītu Savienības ārējās drošības politiku dažādos civilos uzdevumos, kas aptver jomas no civilās aizsardzības līdz humānās palīdzības sniegšanai, robežu pārvaldībai vai miera uzturēšanai un situācijas stabilizēšanai pēc krīzes, tostarp konfliktu novēršanai, miera veidošanai un mediācijai. Būs nepieciešams pētīt tādus jautājumus kā konfliktu risināšana un miera un tiesiskuma atjaunošana, savlaicīga tādu faktoru apzināšana, kas noved pie konflikta, un atjaunojošās justīcijas procesu ietekme.

Šajā nolūkā arī jāveicina sadarbība starp civilajām un militārajām spējām dažādos civilos uzdevumos – no civilās aizsardzības līdz humānās palīdzības sniegšanai, robežu pārvaldībai vai miera uzturēšanai. Tas ietvers tehnoloģijas attīstību divējāda lietojuma tehnoloģiju sensitīvajā jomā, lai uzlabotu civilās aizsardzības un militāro spēku sadarbību un sadarbību starp civilās aizsardzības spēkiem visā pasaulē, kā arī uzticamību, organizatoriskos, tiesiskos un ētiskos aspektus, tirdzniecības jautājumus, informācijas konfidencialitātes un integritātes aizsardzību un visu darījumu un apstrādes izsekojamību.

7.9. Īpaši īstenošanas aspekti

Lai gan pētniecības un inovācijas darbības būs vērstas tikai uz civilo lietojumu, tās aktīvi saskaņos ar Eiropas Aizsardzības aģentūras (EAA) īstenojamām darbībām, lai uzlabotu sadarbību ar EAA, īpaši izmantojot jau izveidoto Eiropas sadarbības sistēmu un atzīstot, ka pastāv jomas, kurās tehnoloģijas var lietot divējādi. Turklāt, lai labāk saskaņotu Savienības programmas un politikas stratēģijas gan iekšējās, gan ārējās drošības jomā, kā arī citas Savienības iniciatīvas, tiks pilnveidoti arī mehānismi, kas nodrošina darbību saskaņotību ar attiecīgām Savienības aģentūrām, piemēram, Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (FRONTEX), Eiropas Jūras drošības aģentūra (EMSA), Eiropas Savienības Tiklu un informācijas drošības aģentūra (ENISA) un Eiropas Policijas birojs (Eiropols).

Ņemot vērā drošības jomas īpatnības, īsteno īpašus pasākumus attiecībā uz plānošanu un pārvaldību, tostarp kopā ar šā lēmuma 10. pantā minēto komiteju. Klasificēta vai citādi sensitīva informācija par drošību tiks aizsargāta, un darba programmās var precīzi noteikt īpašas prasības un kritērijus starptautiskajai sadarbībai. Tas tiks atspoguļots arī konkrētā mērķa "Droša sabiedrība – aizsargāt Eiropas un tās pilsoņu brīvību un drošību" plānošanas un pārvaldības pasākumos (tostarp komiteju procedūras aspekti).

IV DAĻA

IZCILĪBAS IZPLATĪŠANA UN DALĪBAS PAPLAŠINĀŠANA

Mērķis ir pilnā mērā izmantot Eiropas talantu kopuma potenciālu un nodrošināt, lai ieguvumi no ekonomikas, kuras attīstību virza inovācija, visā Savienībā tiktu gan maksimāli palielināti, gan plaši izplatīti atbilstoši izcilības principam.

Eiropā pastāv ievērojamas atšķirības pētniecības un inovācijas jomā, un tās ir jānovērš, izmantojot īpašus pasākumus. Šo pasākumu mērķis būs radīt iespējas izcilībai un inovācijai, un tie būs skaidri noteikti, vajadzības gadījumā papildinoši un veidos sinerģiju ar ESI fondu stratēģijām un pasākumiem. Šajā daļā ir iekļauti turpinājumā uzskaitītie pasākumi:

- Izcilu pētniecības iestāžu iesaistīšana sadarbībā ar reģioniem, kam ir zemāki rādītāji pētniecības, izstrādes un inovācijas jomā. Šādas sadarbības mērķis ir izveidot jaunus (vai ievērojami uzlabot esošos) izcilības centrus dalībvalstīs un reģionos, kam ir zemāki rādītāji pētniecības, izstrādes un inovācijas jomā. Galvenā uzmanība tiks veltīta tam, lai sagatavotu šādu iestāžu izveidi vai uzlabošanu un modernizēšanu, ko veicinās sadarbība ar vadošajām iestādēm Eiropā, tostarp atbalsta sniegšana uzņēmējdarbības plāna izstrādei. Tiek sagaidīts, ka reģions vai dalībvalsts, kas saņems šādu palīdzību, sniegs savu ieguldījumu (piemēram, izmantojot atbalstu no ESI fondiem). Atkarībā no uzņēmējdarbības plāna kvalitātes Komisija var turpināt finansiāli atbalstīt šādu centru izveides pirmos posmus;

Tiks apsvērtas iespējas veidot saiknes ar inovatīvām kopām un apzināt izcilību dalībvalstīs un reģionos, kam ir zemāki rādītāji pētniecības, izstrādes un inovācijas jomā, tostarp, recenzējot un piešķirot atzinību par izcilību tām iestādēm, kuras atbilst starptautiskiem standartiem;

- b) Pētniecības iestāžu mērķsadarbība. Mērķsadarbības uzdevums ir jaunās iestādēs būtiski nostiprināt kādu konkrētu pētniecības jomu, veidojot saiknes ar vismaz divām šajā jomā starptautiskā līmenī vadošām iestādēm. Tiks atbalstīts vispusīgs pasākumu kopums, lai veicinātu šādas saiknes veidošanu (piemēram, darbinieku apmaiņa, ekspertu vizītes, īstermiņa apmācība klātienē vai virtuāla apmācība, darbsemināri, konferenču apmeklējumi, kopīgu "vasaras skolas" tipa pasākumu organizēšana, izplatīšanas pasākumi un informatīvi pasākumi);
- c) EPT katedras. EPT katedru izveide ar mērķi darbam iestādēs, kurām ir neapšaubāmas iespējas panākt izcilību pētniecības jomā, piesaistīt izcilus zinātniekus un palīdzētu šīm iestādēm pilnībā izmantot minētās iespējas, tādējādi pētniecībai un inovācijai radot vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā EPT. Tas ietvers institucionālu atbalstu konkurētspējīgas pētniecības vides un tādu pamatapstākļu radīšanai, kas ir vajadzīgi labāko pētnieku piesaistei, noturēšanai un izcilu talantu attīstībai šajās iestādēs. Būtu jāmeklē iespējas nodrošināt sinerģiju ar EPP pasākumiem;
- d) Politikas atbalsta instruments. Tā mērķis būs uzlabot valsts/reģionāla mēroga pētniecības un inovācijas politikas izstrādi, īstenošanu un vērtēšanu. Ar šā instrumenta palīdzību uz brīvprātības pamata publiskām iestādēm valsts vai reģionālā līmenī tiks piedāvātas ekspertu konsultācijas, lai dotu iespēju piekļūt attiecīgam zināšanu kopumam, saņemot starptautisku ekspertu viedokli, izmantot modernas tehnoloģijas un instrumentus un saņemt konkrētai situācijai atbilstošas konsultācijas;
- e) Atbalsts to izcilu pētnieku un inovācijas izstrādātāju piekļuvei starptautiskajiem tīkliem, kuri nav pietiekami iesaistīti Eiropas un starptautiskajos tīklos. Tas ietvers atbalstu, ko sniedz, izmantojot Eiropas sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā (COST);
- f) Valstu kontaktpunktu transnacionālo tīklu administratīvās un darbības spējas uzlabošana, izmantojot apmācību, finansālo un tehnisko atbalstu un vienlaikus uzlabojot valstu kontaktpunktu darbības sistēmu un informācijas apmaiņu starp kontaktpunktiem un tām iestādēm, kuras īsteno pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", lai valstu kontaktpunkti spētu sniegt labāku atbalstu potenciālajiem dalībniekiem.

V DAĻA

ZINĀTNE SABIEDRĪBAI UN SADARBĪBĀ AR TO

Mērķis ir izveidot efektīvu sadarbību starp zinātni un sabiedrību, pieņemt darbā jaunus talantīgus zinātniekus un apvienot zinātnisko izcilību ar sociālo informētību un atbildību.

Eiropas zinātnes un tehnoloģiju sistēmas spēks ir atkarīgs no tās spējas piesaistīt talantus un idejas, lai kur arī tās nebūtu atrodamas. To var sasniegt tikai tad, ja tiek veidots auglīgs un jēgpilns dialogs un aktīva sadarbība starp zinātni un sabiedrību, kas nodrošina atbildīgāku zinātni un ļauj veidot tādu politiku, kas vairāk atbilst iedzīvotāju vajadzībām. Straujš progress mūsdienu zinātniskajā pētniecībā un inovācijā ir palielinājis tādu svarīgu ētisko, tiesisko un sociālo jautājumu skaitu, kas ietekmē attiecības starp zinātni un sabiedrību.

Sadarbības uzlabošana starp zinātni un sabiedrību, lai būtu iespējama sociālā un politiskā atbalsta paplašināšana zinātnei un tehnoloģijai visās dalībvalstīs, kļūst par aizvien svarīgāku jautājumu, ko ievērojami ir saasinājusi pašreizējā ekonomikas krīze. Publiskiem ieguldījumiem zinātnē vajadzīgs plašs sociālo un politisko atbalstītāju loks, kas atzīst zinātnes vērtības, ir izglītots par tās procesiem un ir tajos iesaistīts, kā arī spēj atzīt tās ieguldījumus zināšanās, sabiedrībā un ekonomikas progresā.

Galvenā uzmanība pasākumos tiks veltīta šādām darbībām:

- a) nodrošināt, lai karjera zinātnes un tehnoloģiju jomā jaunajiem studentiem būtu pievilcīga, un veicināt ilgtspējīgu sadarbību starp skolām, pētniecības iestādēm, rūpniecības nozari un pilsoniskās sabiedrības organizācijām;
- b) veicināt dzimumu līdztiesību, jo īpaši atbalstot strukturālas pārmaiņas pētniecības iestāžu organizācijā un pētniecības pasākumu saturā un izstrādē;
- c) iesaistīt sabiedrību zinātnes un inovāciju jautājumos, politikā un pasākumos, tādējādi iekļaujot iedzīvotāju intereses un vērtības un uzlabojot pētniecības un inovācijas rezultātu kvalitāti, atbilstību, sociālo pieņemamību un ilgtspēju dažādās darbības jomās - sākot ar sociālo inovāciju un beidzot ar tādām jomām kā biotehnoloģija un nanotehnoloģija;

- d) ar formālo izglītību un ikdienēju mācīšanos zinātnes jomā mudināt iedzīvotājus iesaistīties zinātnē un veicināt uz zinātni balstītu pasākumu izplatību, proti, zinātniskajos centros un pa citiem attiecīgiem kanāliem;
- e) uzlabot publiski finansētas pētniecības rezultātu pieejamību un izmantošanu;
- f) veidot tādu pārvaldību atbildīgas pētniecības un inovācijas sekmēšanai, kas atbilstu sabiedrības vajadzībām un prasībām, tajā iesaistot visas ieinteresētās personas (pētniekus, publiskās iestādes, rūpniecības nozari un pilsoniskās sabiedrības organizācijas), un veicināt ētikas pamatprincipu izstrādi pētniecības un inovācijas jomā;
- g) ievērot pienācīgu un samērīgu piesardzību pētniecības un inovācijas pasākumos, iepriekš paredzot un novērtējot potenciālo ietekmi uz vidi, veselību un drošību;
- h) uzlabot zināšanas par zinātniskās informācijas izplatīšanu, lai tādējādi uzlabotu zinātnieku, vispārējo plašsaziņas līdzekļu un sabiedrības mijiedarbības kvalitāti un efektivitāti.

VI DAĻA

AR KODOLENERĢIJU NESAISTĪTAS KOPIĢĀ PĒTNIECĪBAS CENTRA (JRC) TIEŠĀS DARBĪBAS

Kopīgais pētniecības centrs (JRC) veicina pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" noteiktā vispārējā mērķa un prioritāšu sasniegšanu, sniedzot zinātnisku un tehnisku atbalstu Savienības politikas virzieniem un vajadzības gadījumā sadarbojoties ar attiecīgām valsts un reģionālām pētniecībā ieinteresētām personām. Savos pasākumos JRC ņems vērā atbilstošas iniciatīvas, kas tiek veiktas reģionālā, dalībvalstu un Savienības līmenī, un darbosies saskaņā ar EPT izveides perspektīvu.

1. ZINĀTNES IZCILĪBA

Kopīgais pētniecības centrs (JRC) veiks pētījumus, lai politikas veidošanai uzlabotu zinātnisko pierādījumu bāzi un izvērtētu zinātnes un tehnoloģijas jaunās jomas, tostarp izmantojot zinātniskās izpētes programmu.

2. VADOŠĀ LOMA RŪPNIECĪBĀ

JRC veicinās inovāciju un konkurētspēju, veicot šādas darbības:

- a) turpinās uzlabot attiecīgu netiešās pētniecības instrumentu stratēģisko ievirzi un zinātnisko programmu, piemēram, Eiropas inovācijas partnerības, kā arī publiskā un privātā sektora partnerību un publiskā sektora savstarpējo partnerību;
- b) atbalstīs zināšanu un tehnoloģiju tālāk nodošanu, nosakot atbilstošas intelektuālā īpašuma tiesību sistēmas dažādiem pētniecības un inovācijas instrumentiem, kā arī veicinās sadarbību zināšanu un tehnoloģiju tālāk nodošanas jomā starp lielām publiskām pētniecības organizācijām;
- c) veicinās kosmosa tehnoloģiju un datu izmantošanu, standartizāciju un apstiprināšanu, jo īpaši lai risinātu Sabiedrības problēmu risināšana.

3. SABIEDRĪBAS PROBLĒMU RISINĀŠANA

3.1. Veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība

JRC veicinās metožu, standartu un prakses saskaņošanu, lai nodrošinātu Savienības tiesību aktu īstenošanu veselības un patērētāju aizsardzības jomā, izmantojot:

- a) jauno tehnoloģiju un ķīmisko vielu, tostarp nanomateriālu, radīto risku un iespēju novērtējumu attiecībā uz pārtiku, lopbarību un patēriņa produktiem; saskaņotu mērījumu, identifikācijas un skaita noteikšanas metožu izstrādi un apstiprināšanu; integrētas testēšanas stratēģijas un modernus instrumentus toksisko draudu novērtējumam, tostarp alternatīvas metodes dzīvnieku izmantošanai testos; vides piesārņojuma ietekmes novērtējumu uz veselību;
- b) veselības pārbaudi un skrīninga prakses, tostarp ģenētisko pārbaudi un vēža skrīninga, pilnveidošanu un kvalitātes pārbaudi.

3.2. Pārtikas nodrošinājuma, ilgtspējīgas lauksaimniecības un mežsaimniecības, jūras un jūrlietu un iekšzemes ūdeņu izpēte un bioekonomika

JRC atbalstīs Eiropas lauksaimniecības un zivsaimniecības politikas izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, tostarp saistībā ar pārtikas nodrošinājumu un bioekonomikas attīstību, izmantojot:

- a) globālas sistēmas un instrumentu izveidi ražas prognozēšanai un kultūraugu ražības uzraudzībai; atbalstu, lai uzlabotu īstermiņa un vidēja termiņa prognozes saistībā ar lauksaimniecības precēm, tostarp prognozes attiecībā uz klimata pārmaiņu sekām;
- b) ieguldījumu biotehnoloģiskajā inovācijā un efektīvākā resursu izmantošanā, lai ar tehnoloģiski ekonomiskas izvērtēšanas un modelēšanas palīdzību varētu ražot vairāk, izmantojot mazāk resursu;
- c) scenāriju modelēšanu lēmuma pieņemšanai lauksaimniecības politikas jomā un politiskās ietekmes analīzi makrolīmenī, reģionālā un mikrolīmenī; novērtējumu par paziņojuma "KLP 2020. gada perspektīvā" ⁽¹⁾ ietekmi uz jaunattīstības/jaunietekmes valstīm;
- d) zivsaimniecību kontroles un noteikumu izpildes, kā arī zivju un zivju produktu izsekojamības metožu uzlabošanu; stabilas ekosistēmas veselības rādītāju izstrādi un bioekonomikas modelēšanu, lai labāk izprastu cilvēka darbības tiešo ietekmi (piemēram, zveja) un netiešo ietekmi (klimata pārmaiņas) uz zivju krājumu attīstību, jūras vidi, kā arī šīs darbības sociālekonomisko ietekmi.

3.3. Droša, tīra un efektīva enerģija

JRC galveno uzmanību pievērš "20-20-20" klimata un enerģētikas mērķiem un tam, ka līdz 2050. gadam Savienība plāno pāriet uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni; šajā ziņā JRC veiks pētījumus par šādiem tehnoloģiskiem un sociālekonomiskiem aspektiem:

- a) energoapgādes drošība, īpaši attiecībā uz saikni ar energoapgādes un pārvades sistēmām ārpus Eiropas un savstarpējo atkarību no tām; to vietējo galveno un ārējo enerģijas avotu un infrastruktūru apzināšana, no kurām Eiropa ir atkarīga;
- b) enerģijas/elektrības pārvades tīkli, īpaši Eiropas elektroenerģijas tīklu modelēšana un simulācija, viedo tīklu/supertīklu tehnoloģiju analīze un enerģijas sistēmu simulācija reāllaikā;
- c) energoefektivitāte, īpaši metodes energoefektivitātes politikas instrumentu sekmīgas darbības pārraudzīšanai un novērtēšanai, energoefektīvu tehnoloģiju un instrumentu, kā arī viedtīklu izmantošanas tehnoloģiski ekonomiskā analīze;
- d) zemas oglekļa emisijas tehnoloģijas (tostarp kodolenerģijas drošība *Euratom* programmā), īpaši darbības novērtēšana un zemas oglekļa emisijas tehnoloģiju iespēju pirmsnormatīvā izpēte; minēto tehnoloģiju izstrādes un ieviešanas virzītājspēku un šķēršļu analīze un modelēšana; atjaunojamu resursu un šķēršļu, piemēram, kritiski svarīgu izejvielu, novērtēšana zemas oglekļa emisijas tehnoloģiju piegādes ķēdē; SET plāna (*SETIS*) un ar to saistīto darbību pastāvīga pilnveidošana.

3.4. Vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports

JRC atbalstīs 2050. gada mērķus saistībā ar konkurētspējīgu, viedu, resursu ziņā efektīvu un integrētu transporta sistēmu cilvēku un preču drošai pārvadāšanai; šim nolūkam tiks atbalstīti laboratorijas pētījumi, kā arī modelēšana un pārraudzības pieejas šādos jautājumos:

- a) stratēģiskas, zemas oglekļa emisijas transporta tehnoloģijas visiem transporta veidiem, tostarp ceļu transporta elektrifikācija un lidmašīnas/kuģi/autotransports, kam izmanto alternatīvu degvielu, kā arī Komisijas iekšējās mijieskaita iestādes darbības pilnveidošana, lai apkopotu un izplatītu informāciju par attiecīgām tehnoloģijām; nefosilo degvielu un enerģijas avotu pieejamība un izmaksas, tostarp elektroautotransporta ietekme uz elektrotīkliem un elektrības ražošanu;

⁽¹⁾ COM(2010) 672, galīgā redakcija.

- b) tīri un efektīvi transportlīdzekļi, jo īpaši saskaņotu testa procedūru izveide un inovatīvu tehnoloģiju novērtēšana attiecībā uz emisiju, tradicionālās un alternatīvās degvielas patēriņa efektivitāti un drošumu; labāku metožu izstrāde, lai veiktu emisijas mērījumus un aprēķinus saistībā ar ietekmi uz vidi; emisiju inventarizācijas un uzraudzības darbību koordinēšana un saskaņošana Eiropas līmenī;
- c) viedas mobilitātes sistēmas, lai panāktu drošu, inteligentu un integrētu mobilitāti, tostarp tehnoloģiski ekonomisks novērtējums par jaunām transporta sistēmām un komponentiem, metodes labākai satiksmes pārvaldībai un atbalsts integrētas pieejas izstrādei attiecībā uz transporta pieprasījumu un pārvaldību;
- d) integrēta transporta drošība, jo īpaši instrumentu un pakalpojumu nodrošināšana, lai apkopotu, nodotu tālāk un izvērtētu informāciju par incidentiem un negadījumiem aviācijas, jūras un sauszemes transporta nozarē; negadījumu novēršanas darbību uzlabošana, izmantojot analīzi un starpmodālas mācības drošības jomā, vienlaikus palielinot izmaksu ietaupījumus un efektivitāti.

3.5. Klimata politika, vide, resursu efektīva izmantošana un izejvielas

JRC veicinās darbības, ar ko panāk, ka Eiropa kļūst ekoloģiski tīrāka, kā arī uzlabo resursu piegādes drošību un dabas resursu globālu un ilgtspējīgu pārvaldību; šajā ziņā JRC īsteno pasākumus saistībā ar šādiem jautājumiem:

- a) iespējas piekļūt sadarbībai vides datiem un informācijai, uzlabojot standartus un pilnveidojot sadarbības kārtību, ģeotelpisku instrumentu un inovatīvu informācijas sniegšanas tehnoloģiju infrastruktūras, piemēram, Eiropas Savienības Telpiskās informācijas infrastruktūru (INSPIRE), kā arī citas Savienības mērogā un globāli īstenojamas iniciatīvas;
- b) svarīgu vides rādītāju mērījumi un pārraudzība, kā arī dabas resursu stāvokļa un izmaiņu novērtēšana, uzlabojot rādītājus un informācijas sistēmas, ar ko veicina vides infrastruktūru darbību; ekosistēmu pakalpojumu izvērtēšana, tostarp to novērtējumi un klimata pārmaiņu sekas;
- c) integrētas modelēšanas sistēmas izstrāde, lai novērtētu ilgtspēju, balstoties uz tādiem tematiskiem modeļiem kā augsne, zemes izmantošana, ūdens un gaisa kvalitāte, bioloģiskā daudzveidība, siltumnīcefekta gāzu emisijas, mežsaimniecība, lauksaimniecība, enerģētika un transports, kā arī jautājums par klimata pārmaiņu sekām un to novēršanu;
- d) atbalsts Savienības attīstības politikas mērķiem, veicinot tehnoloģiju tālāknodošanu, svarīgu resursu (piemēram, mežu, augsnes, pārtikas piegādes) uzraudzību, kā arī atbalsts pētniecībai, lai mazinātu klimata pārmaiņu un resursu izmantošanas ietekmi uz vidi, kā arī lai panāktu kompromisu konkurencē par zemi pārtikas vai enerģijas ražošanai un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai;
- e) integrēts novērtējums saistībā ar ilgtspējīgu ražošanas un patēriņa politiku, tostarp stratēģisko izejvielu piegādes drošību, resursu izmantošanas efektivitāti, zemas oglekļa emisijas un tīriem ražošanas procesiem un tehnoloģijām, produktu un pakalpojumu attīstību, patēriņa modeļiem un tirdzniecību; dzīves cikla novērtējuma pilnveidošana un integrēšana politikas analizē;
- f) integrēts ietekmes novērtējums par iespējam mazināt klimata pārmaiņu sekas un/vai pielāgoties tām, pamatojoties uz kvantitatīva instrumentu kopuma izstrādi reģionālā un globālā mērogā, sākot ar nozaru līmeni un beidzot ar makroekonomikas līmeni.

3.6. Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība

JRC veicinās pamatiniciatīvas "Inovācijas savienības" un daudzgadu finanšu shēmas 2014.-2020. gadam sadaļas "Globālā Eiropa" mērķu īstenošanu, veicot šādas darbības:

- a) pētniecības un inovācijas virzītājspēku un šķēršļu vispārēja analīze un modelēšanas platformas izstrāde, lai novērtētu to ietekmi uz mikroekonomiku un makroekonomiku;
- b) darbības, ar ko veicina pamatiniciatīvas "Inovācijas savienība" īstenošanas pārraudzību, izmantojot rezultātu pārskatus, rādītāju izstrādi utt., kā arī publiskas informācijas un ziņu vākšanas sistēmas izmantošana attiecīgu datu un informācijas uzglabāšanai;

- c) publiskas informācijas un ziņu vākšanas platformas izmantošana, lai palīdzētu valsts un reģionālajām iestādēm īstenot viedu specializāciju; ekonomiskās aktivitātes telpiskā modeļa kvantitatīvā ekonomiskā analīze, īpašu uzmanību pievēršot ekonomiskajām, sociālajām un teritoriālajām atšķirībām un tam, kā mainās reakcija uz tehnoloģisko attīstību;
- d) finanšu sistēmas reformas ekonometriskā un makroekonomiskā analīze, lai veicinātu to, ka tiek saglabāta efektīva Savienības sistēma finanšu krīzes pārvaldībai; darbības, ar ko turpina metodoloģiski atbalstīt dalībvalstu budžeta stāvokļa uzraudzību saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu;
- e) EPT darbības uzraudzība un dažu svarīgu elementu (piemēram, pētnieku mobilitātes, valsts pētniecības programmu pieejamības) virzītājspēku un šķēršļu analīze, kā arī attiecīgu politikas iespēju piedāvāšana; darbības, ar ko nodrošina, lai EPT joprojām būtu svarīga nozīme, veidojot sakaru tīklus, nodrošinot apmācību un iespējas lietotājiem dalībvalstīs, kandidātvalstīs un asociētajās valstīs piekļūt tās aprīkojumam un datubāzēm;
- f) digitālās ekonomikas kvantitatīvas ekonomiskās analīzes izstrāde; informācijas un sakaru tehnoloģiju ietekmes izpēte saistībā ar "digitālās sabiedrības" mērķiem; izpēte, kā sensitīvi drošības jautājumi ietekmē cilvēka dzīvi ("digitālā dzīve").

3.7. Droša sabiedrība – aizsargāt Eiropas un tās iedzīvotāju brīvību un drošību

JRC veicinās daudzgadu finanšu shēmas 2014.-2020. gadam sadaļas "Drošība un pilsonība" mērķu īstenošanu, veicot šādas darbības:

- a) galvenā uzmanība vērsta uz darbībām, ar ko nosaka un izvērtē, cik neaizsargātas ir kritiskās infrastruktūras (tostarp globālās navigācijas sistēmas, finanšu tirgi); to instrumentu uzlabošana, kurus izmanto cīņai pret krāpniecību attiecībā uz Savienības vispārīgo budžetu un kuģošanas uzraudzībai; kā arī personas identitātes (digitālās identitātes) vai tās ietekmēšanas tehnoloģiju operatīvās darbības novērtējums;
- b) Savienības spēju uzlabošana attiecībā uz katastrofu riska mazināšanu un cilvēka izraisītu un dabas katastrofu pārvaldību, jo īpaši izstrādājot globālas agrīnās brīdināšanas sistēmas attiecībā uz dažādiem draudiem un riska pārvaldības informācijas sistēmas, kurās izmanto Zemes novērošanas tehnoloģijas;
- c) instrumentu turpmāka nodrošināšana tādu globālās drošības problēmu novērtēšanai un pārvaldībai kā terorisms un ieroču (ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolieroču (*Euratom* programmā)) neizplatīšana, draudi, kurus rada sociāli politiskā nestabilitāte un infekcijas slimības; jaunas jomas, kam jāpievēršas, ir neaizsargātība un jaunie vai hibrīdie draudi, piemēram, pieejamība izejvielām, pirātisms, resursu trūkums/konkurence un klimata pārmaiņu ietekme uz dabas katastrofu gadījumiem.

4. ĪPAŠI ĪSTENOŠANAS ASPEKTI

Saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmas 2014.-2020. gadam sadaļas "Globālā Eiropa" prioritātēm JRC uzlabos zinātnisko sadarbību ar svarīgākajām starptautiskajām organizācijām un trešām valstīm (piemēram, ANO iestādēm, ESAO, Amerikas Savienotajām Valstīm, Japānu, Krieviju, Ķīnu, Brazīliju un Indiju) jomās ar spēcīgu globālo dimensiju, piemēram, klimata pārmaiņas, pārtikas nodrošinājums vai nanotehnoloģijas. Minētā sadarbība notiks ciešā saistībā ar starptautiskās sadarbības pasākumiem, ko īsteno Savienība un dalībvalstis.

Lai politikas veidotājiem sniegtu labākus pakalpojumus, JRC pilnveidos savas spējas analizēt un nodrošināt starpnozaru politikas iespējas, kā arī veikt attiecīgus ietekmes novērtējumus. Minētās spējas tiks veicinātas, īpaši veicot šādas darbības:

- a) modelēšana svarīgākajās jomās (piemēram, enerģētikas un transporta, lauksaimniecības, klimata, vides, ekonomikas jomā). Galveno uzmanību pievērsīs gan nozaru, gan integrētiem modeļiem (ilgtspējas novērtējumiem) un ietvers zinātniski tehniskos un ekonomiskos aspektus;
- b) perspektīvi pētījumi, kuros analizēs attīstību un izmaiņas zinātnes un tehnoloģijas jomā un sabiedrībā un to, kā šīs izmaiņas var ietekmēt valsts politiku un inovāciju un uzlabot konkurētspēju un ilgtspējīgu izaugsmi., un tas dos iespēju JRC pievērst uzmanību jautājumiem, kuri nākotnē, iespējams, būtu jārisina politiskā līmenī, kā arī paredzēt patērētāju vajadzības.

JRC pastiprinās atbalstu standartizācijas procesam un standartiem kā horizontālam Eiropas konkurētspējas atbalsta elementam. Darbības ietvers pirmsnormatīvu pētniecību, atsaucē materiālu un mērījumu izstrādi, kā arī metožu saskaņošanu. Ir noteiktas piecas galvenās jomas (enerģētika, transports, pamatiniciatīva "Digitalizācijas programma", drošība un drošums (tostarp kodoldrošība *Euratom* programmā) un patērētāju aizsardzība). Turklāt JRC turpinās veicināt darba rezultātu izplatīšanu un sniegs atbalstu Savienības iestādēm un struktūrām intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldībā.

JRC radīs iespējas uzvedības zinātņu jomā atbalstīt efektīvāka regulējuma izstrādi, papildinot JRC pasākumus atsevišķās jomās, piemēram, uztura, energoefektivitātes un ar precēm saistītas politikas jomā.

Sociālekonomiskā izpēte būs viens no attiecīgajās jomās veiktajiem pasākumiem, piemēram, saistībā ar pamatiniciatīvu "Digitalizācijas programma", ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu vai sabiedrības veselību.

Lai JRC spētu pildīt savu uzdevumu, kas tam kā Savienības izziņas centram uzticēts, un lai JRC joprojām būtu svarīga nozīme EPT, kā arī lai tas iesaistītos jaunās pētniecības jomās, ir būtiski, lai JRC rīcībā būtu moderna infrastruktūra. JRC turpinās īstenot savu renovācijas un atjaunošanas programmu, lai nodrošinātu atbilstību spēkā esošajiem noteikumiem vides, drošības un aizsargātības jomā, kā arī lai veiktu ieguldījumu zinātnes infrastruktūrā, tostarp modelēšanas platformu un mehānismu izstrādē jaunās jomās, piemēram, ģenētiskajā testēšanā u. c. Šādi ieguldījumi tiks veikti saskaņā ar ESFRI ceļvedi un ņemot vērā pašreizējos mehānismus dalībvalstīs.

II PIELIKUMS

REZULTĀTU RĀDĪTĀJI

Šajā tabulā ir norādīti vairāki būtiski rādītāji, atbilstoši kuriem izvērtē katra pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" konkrētā mērķa rezultātus un ietekmi. Šos rādītājus pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas gaitā ir iespējams precizēt.

1. I DAĻA. PRIORITĀTE "ZINĀTNES IZCILĪBA"

Konkrēto mērķu īstenošanas rādītāji

- Eiropas Pētniecības padome (EPP)
 - EPP finansēto projektu publikāciju īpatsvars no 1 % visbiežāk citēto publikāciju katrā zinātnes jomā
- Nākotnes un jaunās tehnoloģijas
 - Publikācijas zinātniski recenzētos ietekmīgos žurnālos
 - Pieteikumi patentiem un piešķirti patenti nākotnes un jauno tehnoloģiju jomā
 - Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības
- Pētnieku, tostarp doktorantu, apmaiņa starp nozarēm un valstīm
- Eiropas pētniecības infrastruktūras (tostarp e-infrastruktūras)
 - To pētnieku skaits, kuriem ar Savienības atbalstu ir nodrošināta piekļuve pētniecības infrastruktūrām

2. II DAĻA. PRIORITĀTE "VADOŠĀ LOMA RŪPNIECĪBĀ"

Konkrēto mērķu īstenošanas rādītāji

- Vadošā loma pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomās
 - Pieteikumi patentiem un piešķirti patenti dažādās pamattehnoloģiju un rūpniecisko tehnoloģiju jomās
 - To iesaistīto uzņēmumu īpatsvars, kuri sāk lietot inovācijas, kas ir jaunas uzņēmumā vai tirgū (projekta periodā un trīs nākamajos gados)
 - Kopīgu publisku – privātu publikāciju skaits
- Piekļuve riska kapitāla finansējumam
 - Kopējie ieguldījumi, kas iegūti ar aizņēmuma finansējuma un rika kapitāla ieguldījumu starpniecību
 - Finansēto organizāciju skaits un piesaistīto privāto līdzekļu apjoms
- Inovācija MVU
 - To iesaistīto MVU īpatsvars, kuri sāk lietot inovācijas, kas ir jaunas uzņēmumā vai tirgū (projekta periodā un trīs nākamajos gados)
 - Izaugsme un darbvietu izveide iesaistītajos MVU

3. III DAĻA. PRIORITĀTE "SABIEDRĪBAS PROBLĒMU RISINĀŠANA"

Konkrēto mērķu īstenošanas rādītāji

- Attiecībā uz visām sabiedrības problēmām
 - Publikācijas zinātniski recenzētos ietekmīgos žurnālos par dažādām sabiedrības problēmām

- Pieteikumi patentiem un piešķirti patenti dažādo sabiedrības problēmu jomā
- Prototipu un testēšanas pasākumu skaits
- Kopīgu publisku – privātu publikāciju skaits

Turklāt katras problēmas jomā panākto vērtē, rezultātus samērojot ar ieguldījumu konkrēto mērķu īstenošanā, kuri uzskaitīti I pielikumā Regulai (ES) Nr. 104/2013

4. VI DAĻA AR KODOLENERĢIJU NESAISTĪTAS KOPĪGĀ PĒTNIECĪBAS CENTRA (JRC) TIEŠĀS DARBĪBAS

Konkrētā mērķa īstenošanas rādītāji

- To gadījumu skaits, kad JRC sniegtais tehniskais un zinātniskais atbalsts ir konkrēti un taustāmi ietekmējis Eiropas politiku
 - Zinātniski recenzētu publikāciju skaits ietekmīgos žurnālos
-

*III PIELIKUMS***UZRAUDZĪBA**

Komisija uzraudzīs pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot turpmāk minētajiem jautājumiem.

1. Ieguldījums EPT izveidē
 2. Plašāka dalība
 3. MVU dalība
 4. Sociālās zinātnes un humanitārās zinātnes
 5. Zinātne un sabiedrība
 6. Dzimumu līdztiesība
 7. Starptautiskā sadarbība
 8. Ilgtspējīga attīstība un klimata pārmaiņas, tostarp informācija par klimata pārmaiņu radītiem izdevumiem
 9. Pāreja no atklāšanas līdz izmantošanai tirgū
 10. Digitalizācijas programma
 11. Privātā sektora līdzdalība
 12. Publiskā un privātā sektora partnerību un publiskā sektora savstarpēju partnerību finansēšana
 13. Izziņošana un izplatīšana
 14. Neatkarīgu ekspertu līdzdalības struktūra
-

IV PIELIKUMS

Informācija, ko Komisija sniegs saskaņā ar 9. panta 2. punktu

1. Informācija par atsevišķiem projektiem, kas dos iespēju katru priekšlikumu uzraudzīt visā tā darbības ciklā, īpašu uzmanību pievēršot šādiem jautājumiem:
 - iesniegtie priekšlikumi,
 - katra priekšlikuma izvērtēšanas rezultāti,
 - dotāciju līgumi,
 - pabeigtie projekti.
 2. Informācija par katra uzaicinājuma rezultātiem un projektu īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot šādiem jautājumiem:
 - katra uzaicinājuma rezultāti,
 - iznākums sarunām par dotāciju līgumiem,
 - projektu īstenošana, tostarp informācija par maksājumiem un projektu iznākumu.
 3. Informācija par programmas īstenošanu, tostarp atbilstoša informācija, kas attiecas uz pamatprogrammas līmeni, konkrētu programmu, katru konkrēto mērķi un saistītajām tēmām un JRC, kā arī sinerģija ar citām atbilstošām Savienības programmām.
 4. Informācija par pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" budžeta izpildi, tostarp informācija par saistībām un maksājumiem, kas paredzēti LESD 185. un 187. panta iniciatīvām.
-

V PIELIKUMS

Programmas komitejas sastāvi

Programmas komitejas sastāvu saraksts ⁽¹⁾ saskaņā ar 10. panta 2. punktu

1. Stratēģiskais sastāvs - stratēģisks pārskats par visas programmas īstenošanu, programmas dažādo daļu un transversālu jautājumu, tostarp konkrēto mērķu "Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana" un "Zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to", saskaņošana.

I daļa "Zinātnes izcilība"

2. Eiropas Pētniecības padome (EPP), nākotnes un jaunās tehnoloģijas (NJT) un Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (MSKD)
3. Pētniecības infrastruktūras

II daļa "Vadošā loma rūpniecībā"

4. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT)
5. Nanotehnoloģijas, progresīvie materiāli, biotehnoloģija, progresīvā ražošana un pārstrāde
6. Kosmoss
7. MVU un piekļuve riska kapitāla finansējumam

III daļa "Sabiedrības problēmu risināšana"

8. Veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība
9. Pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras, jūrlietu un iekšzemes ūdeņu izpēte un bioekonomika
10. Droša, tīra un efektīva enerģija
11. Vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports
12. Klimata politika, vide, resursu efektīva izmantošana un izejvielas
13. Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība
14. Droša sabiedrība – aizsargāt Eiropas un tās iedzīvotāju brīvību un drošību

⁽¹⁾ Lai atvieglotu programmas īstenošanu, Komisija saskaņā ar noteiktajām pamatnostādņēm vienam pārstāvim no katras dalībvalsts kompensēs izdevumus par katru programmas komitejas sanākumi, kā noteikts darba kārtībā, kā arī vienam ekspertam/padomdevējam no katras dalībvalsts - izdevumus saistībā ar tiem darba kārtības punktiem, kuru izskatīšanai dalībvalstij ir nepieciešamas konkrētas speciālās zināšanas.

★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1300/2013 (2013. gada 17. decembris) par Kohēzijas fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1084/2006	281
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1301/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006	289
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1302/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1082/2006 par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) attiecībā uz šādu grupu izveides un darbības precizēšanu, vienkāršošanu un uzlabošanu	303
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006	320
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1304/2013 2013. gada 17. decembris par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006	470
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005	487
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu	549
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009	608
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007	671
★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1309/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (2014–2020) un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1927/2006	855

- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1310/2013 (2013. gada 17. decembra), ar ko nosaka konkrētus pārejas posma noteikumus par atbalstu lauku attīstībai Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 attiecībā uz līdzekļiem un to sadalījumu 2014. gadam un groza Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013, (ES) Nr. 1306/2013 un (ES) Nr. 1308/2013 attiecībā uz to piemērošanu 2014. gadā 865
- ★ Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam 884

LĒMUMI

- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1312/2013/ES (2013. gada 11. decembris) par Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) stratēģisko inovāciju programmu: EIT ieguldījums inovācijas veicināšanā Eiropā ⁽¹⁾ 892
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1313/2013/ES (2013. gada 17. decembris) par Savienības civilās aizsardzības mehānismu ⁽¹⁾ 924

II Nelegislatīvi akti

REGULAS

- ★ Padomes Regula (Euratom) Nr. 1314/2013 (2013. gada 16. decembris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2014.–2018. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" 948

LĒMUMI

2013/743/ES:

- ★ Padomes Lēmums (2013. gada 3. decembris), ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads), un atceļ Lēmumus 2006/971/EK, 2006/972/EK, 2006/973/EK, 2006/974/EK un 2006/975/EK ⁽¹⁾ 965

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV